МІКАЛАЙ КУР'ЯНКА

НЯМЕЦКА-БЕЛАРУСКІ СЛОЎНІК

DEUTSCH-BELARUSSISCHES WÖRTERBUCH

Больш за 50000 словаў

Мінск
Выдавец Зміцер Колас
2006

УДК 811.112.2’374=161.3
ББК 81.2 Нем-4
К 93

ISBN 985-6783-25-9

Vorwort

Dieses Wörterbuch enthält mehr als 50 000 deutsche Wörter, Wortverbindungen, idiomatische Ausdrücke und ihre belarussische Entsprechungen. Eine deutliche funktional-pragmatische Ausrichtung ermöglicht es dem Benutzer, deutsche allgemeinsprachliche und gesellschaftlich-politische Texte ins Belarussische zu übersetzen, beispielsweise Zeitungsartikel, populärwissenschaftliche Texte, Belletristik. Aus diesem Grund eignet sich das Wörterbuch sowohl für Deutschlernende, als auch für Nutzer, die beruflich mit der deutschen Sprache zu tun haben.

Die grammatischen Angaben bei den deutschen Stichwörtern werden unter besonderer Berücksichtigung der Nutzerfreundlichkeit verzeichnet: Deklination und Pluralformen der Substantive, Gebrauch der Hilfsverben *haben* und *sein* bei der Bildung zusammengesetzter Zeitformen. Weitere grammatische Angaben sind im Anhang aufgeführt.

Bei der Zusammenstellung der Einträge wurde wertvollen Anmerkungen und Wünschen der Rezensenten von früheren Ausgaben russisch-deutscher und anderer zweisprachigen Wörterbücher Rechnung getragen. So haben sich die Verfasser bemüht, veraltete und selten gebrauchte Wörter zu vermeiden, stattdessen wurden zahlreiche neue Wörter aufgenommen, wie *Abschussrampe, Comeback, Copyright, Devisenbetrag*.

Das Wörterbuch enthält ebenfalls zusammengesetzte Wörter, deren Bedeutung nicht immer transparent ist und die sich deshalb nicht immer leicht ins Belarussische übersetzten lassen, z.B. *Tischgesellschaft*; Internationalismen, die im Deutschen bestimmte Schwierigkeiten in der Aussprache, Orthographie und grammatischem Gebrauch hervorrufen können: *Impórt – íмпарт* (Unterschiede in der Betonung), *Regime – рэжым* (vgl. Rechtschreibung und Aussprache), *Regisseur – рэжысёр* (vgl. Rechtschreibung, Aussprache und Deklinationsart).

Bei der Übersetzung der deutschen Wörter und idiomatischen Ausdrücke haben die Verfasser versucht, das jeweils beste belarussische Äquivalent zu finden. Für die genauere Bedeutungserfassung eines deutschen Wortes werden im belarussischen Teil des Wörterbuches Synonyme aufgeführt. In einigen Fällen mussten die Verfasser jedoch auf Umschreibungen zurückgreifen: **achtungswürdig** *a – які заслугоўвае павагі* (derjenige, der Achtung verdient / der Achtung würdig ist).

In Wörterbuchartikeln werden stilistische Bewertungen und Zuordnungen zu Bereichen der Sprachverwendung und Fachsprachen besonders gekennzeichnet. Im belarussischen Teil des Artikels werden den Wörtern stilistische oder terminologische Angaben vorangestellt, z.B. *паэт.* (dichterisch), *пагардл.* (verachtend), *разм.* (umgangssprachlich), oder *філас.* (Philosophie), *біял.* (Biologie) usw.

In einigen Fällen werden Übersetzungen durch in Klammern kursiv angegebene Worterklärungen ergänzt. Diese Ankündigung lenkt die Aufmerksamkeit des Lesers auf die richtige Auswahl des Wortes für eine angemessene Übersetzung im entsprechenden Kontext, z.B. **trágen* 1.** *vt* насíць, нéсці **2**. *vi* 1) прынóсіць (*прыбытак*) 2) давáць (*плады*); *перан*. давáць (*плён*).

Die Angaben in runden Klammern können auch die Wortbedeutung genauer beschreiben oder spezifizieren: **Fínger** *m* – палец (*на руцэ*); Zeh *m* палец (*на назе*).

Jedes Wort im deutschen Teil des Wörterbuches hat grammatische Angaben: Genus, Deklinationsart, Pluralbildung für Substantive; Konjugation, Rektion usw. für Verben.

Sowohl in belarussischen als auch in deutschen Wörtern wird der Hauptakzent gekennzeichnet, bei Wörtern oder Wortteilen, deren Aussprache Schwierigkeiten bereitet und von den allgemeinen Regeln abweicht, werden Hinweise zur Aussprache gegeben.

Im Anhang ist eine kurze Grammatik der deutschen Sprache und eine Liste der gängigsten deutschen Abkürzungen mit entsprechenden belarussischen Übersetzungen aufgeführt.

An der Zusammenstellung der Wörterbucheinträge, Redaktion und Druckvorbereitung haben mitgearbeitet: Kurjanka M.I. (Chefredakteur), Kurjanka J.I., Rudakouski W.W., J. Scheller. An den Anfängen wirkten Marzineuski U.I., Barschcheuski U.I., Rymascheuski F.I., Matrunjenak A.P. mit.

Nutzerhinweise

Die deutschen Stichwörter sind streng alphabetisch, ohne «Nester» angeordnet. In die allgemeine alphabetische Anordnung wurden ebenfalls die Formen der unregelmäßigen und starken Verben, die Deklinationsparadigmen der Adjektive und Pronomen aufgenommen. Dabei ist zu berücksichtigen, dass ß als ss und ä, ö, ü als entsprechende Vokale a, o, u gelten:

falsch, fälschen, Falschheit, fälschlich.

Bei den deutschen und belarussischen Wörtern wird das Betonungszeichen (´) über dem akzenttragenden Vokal angegeben: Léhrer настáўнік.

Wenn bei deutschen Wörtern die Betonung auf einen Umlaut fällt, fehlt das Betonungszeichen, im Fall, dass das Wort zwei Umlaute enthält, wird die Betonung über dem akzenttragenden Umlaut angegeben: ǘberflüssig. Bei zusammengesetzten deutschen Wörtern wird nur der Hauptakzent angegeben, der gewöhnlich auf den ersten Bestandteil des Kompositums fällt: Máchtbereich. Wenn die Betonung auf einen Diphthong fällt, wird das Betonungszeichen über dem ersten Buchstaben verzeichnet: láufen.

Wenn deutsche Verben ein bedeutungsmodifizierendes (in runden Klammern angegeben) betontes Präfix bei sich haben, werden bei diesen Verben zwei Betonungszeichen aufgeführt: über dem Präfix und über dem betonten Stammvokal; bei dem Gebrauch mit dem Präfix wird die zweite Betonung nicht beachtet, z.B.:

(áb)légen (lies: áblegen bzw. légen).

Das Betonungszeichen wird nicht angegeben: 1) bei einsilbigen Wörtern, 2) bei kursiv hervorgehobenen Wörtern, 3) wenn bei deutschen Wörtern der betonte Vokal in der phonetischen Transkription (Lautschrift) wiedergegeben wird.

Bei den deutschen Wörtern, deren Aussprache von den allgemeinen Regeln abweicht (Wörter fremder Herkunft), wird in eckigen Klammern Lautschrift für deutsche Aussprache des entsprechenden Wortes oder Wortteils angegeben. Der Strich (ˈ), der den Hauptakzent bezeichnet, wird bei der Lautschrift oben vor der betonten Silbe aufgeführt, der Strich unten bezeichnet den Nebenakzent:

Ingenieur [inʒəˈni̯øːr], Flúgbahn [-ˌbaːn]

Bei deutschen Substantiven werden ihr Genus (*m* – Maskulinum, *f* – Femininum, *n* – Neutrum), sowie die Endungen des Genitiv Singular und des Nominativ Plural angegeben.

Die Angabe der Pluralform fehlt, wenn das Wort nur im Singular verwendet wird.

Wenn im Genitiv Singular oder im Nominativ Plural zwei Varianten möglich sind, werden beide Formen getrennt durch belarussische Konjunktionen «*i*» (und) oder «*або*» (oder) angegeben.

Bei Besonderheiten in der Schreibung oder Aussprache der Genitiv- oder Pluralformen werden entsprechende Wortteile ausgeschrieben:

Proféssor *m* -s, -ssóren (*Betonung geht auf die zweite Silbe über*),
Kompaníe *f* -, -ni¦en (lies: *Genitiv* Kompaníe, *Plural* Kompaní¦en –
das **e** wird hier ausgesprochen).

Die Angabe *sub* (substantiviert) bei substantivierten Adjektiven, Adverbien und zusammengesetzten Wörtern mit Substantivierungen als zweiter Bestandteil bedeutet, dass diese Substantive wie Adjektive dekliniert werden. Dabei werden die Endungen der schwachen Deklination angegeben:

Vórsitzende *sub m, f* -n, -n.

Bei den deutschen Verben wird aufgeführt, ob sie transitiv *vt* oder intransitiv *vi* sind. Unpersönliche Verben sind mit *vimp* (impersonalis) gekennzeichnet, bei reflexiven Verben steht das Reflexivpronomen **sich**.

Der Vermerk (s) bezeichnet, dass das Verb mit dem Hilfsverb *sein* konjugiert wird; (*h, s*) bedeutet, dass es – je nach semantischer Bedeutung – mit *haben* und mit *sein* konjugiert werden kann. Verben, die das Perfekt mit dem Hilfsverb *haben* bilden, werden nicht speziell gekennzeichnet. Der Buchstabe (*h*) wird nur in den Fällen angegeben, in denen Zweifel in Bezug auf das Hilfsverb aufkommen könnten.

Wenn das Reflexivpronomen **sich** nach dem Komma hinter dem Stichwort angegeben wird, bedeutet dies, dass das Verb ohne **sich** nicht gebraucht werden kann. Verben mit **sich** im Dativ werden als eigenständige Bedeutungen des entsprechenden Verbs ohne **sich** behandelt:

waschen* 1. *vt* 1) мыць 2): ***sich (D) die Hände ~*** мыць сабе рукі
2. ~, sich умывацца.

Starke und regelmäßige Verben werden mit Stern (*) gekennzeichnet, dieses Symbol verweist den Benutzer an die Konjugationstabelle am Ende des Wörterbuches, in welcher Verben ohne Präfixe aufgeführt werden. An dieser Stelle werden auch die Formen der Verben verzeichnet, die stark und schwach konjugiert werden. Die unregelmäßigen Verben **haben, sein, werden** sind nicht mit dem Stern gekennzeichnet.

Die Abkürzungen *аддз.* und *неаддз.* bei zusammengesetzten deutschen Verben geben an, ob diese Verben trennbar oder untrennbar sind. Wenn der erste Bestandteil eines zusammengesetzten Verbs ein Halbpräfix (ein Adverb, eine Präposition) oder Präfix be-, ge-, er-, ver- usw. ist, fehlen die o.g. Angaben und der Nutzer sollte sich in diesem Fall nach der Betonung richten.

Betonung auf dem Wortstamm zeigt an, dass der erste Bestandteil untrennbar ist, z.B. durchfáhren*, Betonung auf dem Präfix dagegen bedeutet, dass dieses Präfix bei der Konjugation vom Wortstamm getrennt wird z.B. dúrchfahren*.

Deutsche Adjektive sind mit *a* gekennzeichnet, Adverbien mit *adv*. Undeklinierbare Adjektive sind mit *inv* (invariabel) gekennzeichnet. Gesondert werden Steigerungsformen (Komparativ und Superlativ) aufgeführt, bei denen lautliche Veränderungen wie z.B. Umlaut des Stammvokals bedingt werden:

jung *a* (*comp* jünger, *superl* jüngst)
gut *a* (*comp* bésser, *superl* best)

Pronomen sind mit *pron* mit der Angabe ihrer Kategorie z.B. *pron pers, pron poss* gekennzeichnet. Es wird jeweils die maskuline Form angegeben. In der alphabetischen Anordnung werden die Formen im Femininum, Neutrum und Plural aufgeführt:

díeser *pron dem m* (*f* díese, *n* díeses, *pl* díese).

Die Genitiv-, Dativ- und Akkusativ-Formen der Personalpronomen werden jeweils entsprechend dem alphabetischen Prinzip bei der Form im Nominativ aufgeführt z.B.

ich (*G* méiner, *D* mir, *A* mich).

Homonyme werden unter verschiedenen Wörterbuchartikeln aufgeführt und sind mit römischen Zahlen gekennzeichnet. Unterschiedliche Bedeutungen der gleichen lexikalischen Einheit werden mit arabischen Zahlen mit Klammer gegliedert:

Balg I *m* -(e), Bälge 1) шку́ра, ску́ра
2) мех, мяхí (*якія раздзімаюць*) 3) пу́дзіла.
Balg II *m* -(e)s, Bälge *разм.* гарэ́за, свавóльнік, вíсус

Die fettgedruckten arabischen Zahlen mit Punkt gliedern die Wortarten (Adjektive, Adverbien, Präpositionen) sowie die Formen der transitiven, intransitiven und reflexiven Verben z.B.:

ábbrausen 1. *vi* (*s*) паімча́цца з шу́мам (*на машыне*)
2. *vt* аблíва́ць (*вадой*)
3. ~, sich прыма́ць душ, аблíва́цца вадóй.

Zahlwörter sind mit *num.* gekennzeichnet.

Wortverbindungen, Kontextbedeutungen und Beispiele werden bei der Bedeutung aufgeführt, zu der sie gehören. Idiomatische Ausdrücke (feste Wendungen, Sprichwörter) stehen am Ende aller Bedeutungen des jeweiligen Wörterbuchartikels und werden mit einer Raute ◊ gekennzeichnet.

Прадмова

Слоўнік утрымлівае больш за 50 тысяч нямецкіх словаў, словазлучэнняў, фразеалагічных выразаў і іх адпаведнікаў на беларускай мове. Ён мае выразную функцыянальную накіраванасць – дапамагчы карыстальніку перакласці на беларускую мову нямецкія тэксты размоўнага і грамадска-палітычнага жанраў (газетныя артыкулы, навукова-папулярную, мастацкую літаратуру і г.д.). Таму ён будзе карысны як тым, хто вывучае нямецкую мову, так і тым, хто паводле характару сваёй дзейнасці мае дачыненне да нямецкай мовы. У слоўніку ўтрымліваецца, з улікам практычных мэтаў, лінгвістычная інфармацыя аб словах нямецкай мовы: аб склонавых канчатках і формах множнага ліку назоўнікаў, аб ужыванні дапаможных дзеясловаў *haben* і *sein* пры ўтварэнні складаных формаў часу нямецкіх дзеясловаў. Іншая лінгвістычная інфармацыя змешчаная ў дадатку да слоўніка.

Пры складанні рэестра словаў былі ўлічаныя заўвагі і пажаданні рэцэнзентаў на некаторыя раней выдадзеныя нямецка-рускія і іншыя двухмоўныя слоўнікі. Так укладальнікі імкнуліся пазбегнуць многіх састарэлых і рэдка ўжывальных словаў, і наадварот, уключылі многія новыя словы, напр.: Abschussrampe, Comeback, Copyright, Devisenbetrag і інш. У слоўнік уключаныя таксама складаныя і вытворныя словы, якія не заўсёды лёгка перакладаюцца на беларускую мову: Tischgesellschaft – кампанія за абедзенным сталом; многія інтэрнацыянальныя словы, вымаўленне, правапіс і граматычнае афармленне якіх звязаныя ў нямецкай мове з пэўнымі цяжкасцямі, напрыклад: Impórt – імпарт (параўнай націск), Regime – рэжым (параўнай напісанне і вымаўленне), Regisseur – рэжысёр (параўнай напісанне, вымаўленне і тып скланення) і інш.

Пры перакладзе нямецкіх словаў і фразеалагічных выразаў укладальнікі імкнуліся знайсці ім найбольш дакладныя беларускія адпаведнікі, а каб дакладней раскрыць значэнне нямецкага слова, у беларускай частцы слоўніка прыводзіліся сінонімы. У некаторых выпадках, аднак, укладальнікі былі вымушаныя даваць апісанне сэнсу слова, напрыклад: **achtungswürdig** *a* – які заслугоўвае павагі.

Пры пабудове слоўных артыкулаў і дыферынцыяцыі значэнняў слова ўкладальнікі імкнуліся паказаць, да якога стылю або да якой сферы ўжывання адносіцца тое ці іншае слова. Таму ў беларускай частцы артыкула ў многіх выпадках словам папярэднічаюць адпаведныя стылістычныя або тэрміналагічныя пазнакі, напрыклад: *паэт.* (паэтычны выраз), *пагардл.* (пагардлівы выраз), *разм.* (размоўнае слова), або *філас.* (філасофія), *біял.* (біялогія) і г.д.

У неабходных выпадках пераклады суправаджаюцца тлумачэннямі, якія падаюцца ў дужках курсівам, што арыентуе чытача на правільны выбар слова для перакладу ў пэўным кантэксце, напрыклад: **trágen* 1.** *vt* насíць, нéсці **2**. *vi* 1) прынóсіць (*прыбытак*) 2) давáць (*плады*); *перан.* давáць (*плён*).

Словы ў круглых дужках могуць таксама служыць для больш дакладнага тлумачэння значэння слова, напрыклад: **Fínger** *m* – палец (*на руцэ*); **Zeh** *m* палец (*на назе*).

Кожнае слова ў нямецкай частцы слоўніка суправаджаецца яго граматычнай характарыстыкай: род, тып скланення, тып утварэння множнага ліку – для назоўнікаў, тып спражэння, кіраванне і г.д. – для дзеясловаў.

Як у нямецкіх, так і ў беларускіх словах пазначаны галоўны націск, указаныя

адхіленні ад агульных правілаў у вымаўленні слова, дзеля чаго даецца транскрыпцыя ўсяго слова цалкам або яго часткі.

У якасці дадатку да слоўніка прыводзіцца граматычны даведнік нямецкай мовы і спіс найчасцей ужывальных нямецкіх скарачэнняў з перакладам іх на беларускую мову.

Над складаннем, рэдагаваннем і падрыхтоўкай рукапісу да друку працавалі: Кур'янка М.І (галоўны рэдактар), Кур'янка Я.І., Рудакоўскі В.В., Шэллер Ю.У. На папярэднім этапе працы ўдзельнічалі: Марцінеўскі У.І., Баршчэўскі Л.П., Рымашэўскі Ф.І., Матрунёнак А.П.

Аб карыстанні слоўнікам

Нямецкія загаловачныя словы размешчаны ў слоўніку ў строга алфавітным парадку, без гнёздаў. У агульны алфавітны парадак увайшлі таксама формы няправільных дзеясловаў, дзеясловаў моцнага спражэння, суплетыўныя формы займеннікаў, прыметнікаў і г.д. Пры гэтым неабходна мець на ўвазе, што ў адносінах да алфавіта ß прыраўноўваецца да ss; ä, ö, ü – да адпаведных галосных a, o, u, напрыклад:

falsch, fälschen, Falschheit, fälschlich і г.д.

У нямецкіх і беларускіх словах паказаны націск, які абазначаецца косай рыскай (´) над націскным галосным: Léhrer, настáўнік.

У нямецкіх словах, у якіх націск прыпадае на галосны гук з умляутам, ён адсутнічае, але ў выпадках, калі ў слове ёсць два галосныя з умляутам, то націск стаіць над тым, які знаходзіцца ў націскным складзе, напрыклад: ǘberflüssig. У складаных нямецкіх словах паказаны толькі галоўны націск, які падае звычайна на першы кампанент складанага слова: Máchtbereich. Калі націск падае на дыфтонг, то рысачка ставіцца над першай літарай дыфтонга: láufen.

Калі пры нямецкіх дзеясловах факультатыўна (у круглых дужках) маецца прыстаўка, на якую падае націск, то на гэтым слове стаяць два знакі націску – адзін на прыстаўцы, другі на корані слова; калі дзеяслоў ужываецца з прыстаўкай, другі націск не прымаецца да ўвагі, напрыклад:

(áb)légen (трэбы чытаць: áblegen або légen).

Знак націску адсутнічае: 1) на аднаскладовых словах, 2) пры выдзяленні слова курсівам, 3) калі пры нямецкіх словах маецца транскрыпцыя націскнога галоснага.

Пры нямецкіх словах, вымаўленне якіх не падпарадкоўваецца агульным правілам (звычайна гэта словы замежнага паходжання) у прамых дужках падаецца фанетычная транскрыпцыя ўсяго слова або той яго часткі, якая можа выклікаць цяжкасці пры чытанні. Рысачка (ˈ), якой пазначаецца галоўны націск, стаіць пры транскрыпцыйным напісанні зверху перад націскным складам, а рысачка знізу – перад другарадным націскным складам:

Ingenieur [inʒəˈni̯øːr], Flúgbahn [-ˌbaːn]

Пры нямецкіх назоўніках маюцца паказальнікі роду: *m* – мужчынскі род, *f* – жаночы род, *n* – ніякі род, а таксама канчаткі роднага склону адзіночнага ліку і суфік-

сы множнага ліку. Калі слова ў множным ліку не ўжываецца, то ўказанне на ўтварэнне множнага ліку адсутнічае.

Калі ў родным склоне або ў множным ліку магчымыя дзве формы, то абедзве яны падаюцца і раздзяляюцца паміж сабой злучнікамі «*і*» ці «*або*».

Калі форма роднага склону або форма множнага ліку мае асаблівасці напісання або вымаўлення, то адпаведная частка слова выпісваеца, напрыклад:

Proféssor *m* -s, -ssóren (*тут націск пераходзіць на другі склад*),
Kompaníe *f* -, -ni¦en (*трэба чытаць*: *Genitiv* Kompaníe,
Plural Kompaní¦en – *тут* **e** *вымаўляецца*).

Пазнака *sub* (substantiviert) пры субстантываваных прыметніках, прыслоўях і складаных словах, у склад якіх яны ўваходзяць у якасці другога кампанента, абазначае, што гэтыя назоўнікі скланяюцца, як прыметнікі. Пры гэтым у слоўніку ўмоўна падаюцца канчаткі слабага скланення, напрыклад:

Vórsitzende *sub m, f* -n, -n.

Пры нямецкіх дзеясловах маюцца ўказанні на пераходнасць *vt* і непераходнасць *vi*. Безасабовыя дзеясловы маюць пазнаку *vimp* (impersonalis), а зваротныя дзеясловы адзначаныя часцінай **sich**.

Пазнака (s) абазначае, што дзеяслоў спрагаецца з дапаможным дзеясловам sein, (*h, s*) – што ён можа спрагацца з haben і sein, маючы пры гэтым розныя семантычныя значэнні. Дзеясловы, якія спрагаюцца з дапаможным дзесловам *haben* спецыяльнай пазнакі не маюць. Літара (*h*) даецца толькі ў тых выпадках, дзе можа быць сумненне наконт ужывання дапаможнага дзеяслова.

Калі зваротны займенік sich ідзе пасля коскі за загалоўным словам, гэта значыць, што дадзены дзеяслоў без sich не ўжываецца. Дзеясловы з sich у давальным склоне прыводзяцца як асобнае значэнне адпаведнага дзеяслова без sich, напрыклад:

waschen* **1.** *vt* 1) мыць 2): ***sich (D) die Hände ~*** мыць сабе рукі
2. ~, sich умывацца.

Дзеясловы моцнага і няправільнага спражэнняў пазначаныя зорачкай (*), якая адсылае карыстальніка да табліцы асноўных граматычных формаў гэтых дзеясловаў у канцы слоўніка, у якой дзеясловы пададзены без прыставак. Тут жа пададзены формы дзеясловаў, якія спрагаюцца па моцнаму і слабаму спражэннях. Дзеясловы няправільнага спражэння haben, sein, werden умоўна пададзены без зорачкі.

Пры складаных нямецкіх дзеясловах пазнакі *аддз*. і *неаддз*. сведчаць пра тое, аддзяляецца ці не аддзяляецца іх першы кампанент ад асновы пры спражэнні. Калі першым кампанентам складанага дзеяслова з'яўляецца прыназоўнік-прыслоўе (паўпрыстаўка) або дзеяслоў мае, напрыклад, прыстаўкі be-, ge-, er-, ver- і інш., то гэтыя пазнакі адсутнічаюць, і карыстальнік павінен арыентавацца ў такіх выпадках на націск. Націск на корані слова паказвае, што першы кампанент пры спражэнні не аддзяляецца, напрыклад: durchfáhren*, а націск на першай частцы (прыстаўцы) dúrchfahren* – што гэтая прыстаўка (durch) пры спражэнні аддзяляецца ад асновы.

Нямецкія прыметнікі пазначаны паметай *a*, а прыслоўі – *adv*. Нескладняльныя прыметнікі забяспечаны паметай *inv* (invariabel). Асобна паказаны суплетыўныя формы параўнальнай і найвышэйшай ступеняў і прыметнікаў, якія ўтвараюць ступені параўнання з умляутам карэннага галоснага, напрыклад:

jung *a* (*comp* jünger, *superl* jüngst)

gut *a* (*comp* bésser, *superl* best)

Займеннікі маюць памету *pron* з указаннем іх разраду, напрыклад: *pron pers, pron poss* і г.д. Займеннікі, якія змяняюцца па родах, пададзены па форме мужчынскага роду. Пры гэтым на сваім, паводле алфавіта, месцы прыведзены формы жаночага, ніякага роду і форма множнага ліку, напрыклад:

díeser *pron dem m* (*f* díese, *n* díeses, *pl* díese) гэты, гэтае, гэтыя.

Пераклад і формы ўскосных склонаў асабовых займенікаў пададзены ў назоўным склоне, і на сваім, паводле алфавіта, месцы – формы ўскосных склонаў прыводзяцца са спасылкай на назоўны склон, напрыклад:

ich (*G* méiner, *D* mir, *A* mich) я, мяне́, мне, мяне́.

Амонімы падаюцца ў розных слоўнікавых артыкулах і пазначаюцца рымскімі лічбамі, а розныя значэнні адной і той самай лексічнай адзінкі падаюцца ў адным артыкуле і пазначаюцца светлымі арабскімі лічбамі з дужкай, напрыклад:

Balg I *m* -(e), Bälge 1) шку́ра, ску́ра
2) мех, мяхі́ (*якія раздзімаюць*) 3) пу́дзіла.
Balg II *m* -(e)s, Bäge *разм*. гарэ́за, свавóльнік, ві́сус

Паўтлустымі арабскімі лічбамі з кропкай адзначаны розныя часціны мовы: прыметнікі, прыслоўі, прыназоўнікі, таксама формы пераходных, непераходных і зваротных дзеясловаў, напрыклад:

ábbrausen 1. *vi* (*s*) паімча́цца з шу́мам (*на машыне*)
2. *vt* аблівáць (*вадой*)
3. ~, sich прымáць душ, аблівáцца вадóй.

Лічэбнікі маюць памету *num*.

Пададзеныя ў слоўніку словаспалучэнні і прыклады размеркаваны паводле адпаведных значэнняў. Пасля ўсіх значэнняў пэўнай лексемы са знакам ◊ (ромб) падаюцца ўстойлівыя фразеалагізмы, ідыёмы, прыказкі і прымаўкі.

Умоўныя знакі

| *вертыкальная лінія* аддзяляе нязменную частку загалоўнага слова, а калі яна (або ўсё слова) паўтараецца ў слоўнікавым артыкуле, то замяняецца знакам ~ (тыльда);

~ *тыльда* замяняе слова або яго частку;

, *коска* аддзяляе блізкія па значэнні словы;

; *кропка з коскай* аддзяляе розныя значэнні мнагазначнага слова;

: *двухкроп'е пасля загалоўнага слова* паказвае, што гэтае слова самастойна не ўжываецца або што яно мае канкрэтнае значэнне толькі ў дадзеным словаўжыванні;

´ *знак націску* стаіць над націскным галосным;

ˈ *знак націску* ў транскрыпцыйным напісанні стаіць перад націскным складам;

+ *знак плюс* паказвае, што моўны зварот ужываецца з часціцай **zu** і неазначальнай формай дзеяслова;

≅ *знак прыблізнай роўнасці* ўказвае на тое, што наступны за ім пераклад толькі блізкі па сэнсе да нямецкага звароту і адрозніваецца ад яго па форме або вобразнасці;

◊ пасля знака ◊ *ромб* падаюцца ўстойлівыя фразеалагізмы, ідыёмы, прыказкі і прымаўкі;

¦ *перарывістая вертыкальная лінія* ўказвае на тое, што галосныя, паміж якімі яна стаіць, вымаўляюцца раздзельна;

- *дэфіс* замяняе корань або аснову слова пры падачы словаўтваральных элементаў, а таксама пры скланенні назоўніка і стаіць непасрэдна пасля словаўтваральнай прыстаўкі, перад канчаткам роднага склону адзіночнага ліку або перад суфіксам множнага ліку;

– *працяжнік* аддзяляе нямецкамоўную частку слоўнага артыкула ад яе беларускамоўнай часткі, калі яны набраныя адным шрыфтам;

1., 2., 3. *паўтлустнымі арабскімі лічбамі* адзначаны розныя часціны мовы, пераходныя, непераходныя і зваротныя дзеясловы;

1), 2), …*светлыя арабскія лічбы з дужкай* выдзяляюць асобныя значэнні мнагазначнага слова;

I, II, … *рымскія лічбы* абазначаюць амонімы;

( ) *у круглых дужках* заключаюцца факультатыўныя словы або часткі слоў, а таксама розныя тлумачэнні, удакладненні і г.д.;

[ ] *у квадратных дужках* падаецца, у неабходных выпадках, фанетычная транскрыпцыя ўсяго слова або яго часткі, а таксама сінонімы і сінанімічныя выразы.

У слоўніку выкарыстаны знакі міжнароднай фанетычнай транскрыпцыі.

Транскрыпцыйныя знакі і іх вымаўленне

[aː] вымаўляецца як беларускае «а», але больш напружана і працягла.

[a] вымаўляецца як беларускае «а», толькі каратка.

[ɔ] гук больш выразны і адкрыты чым беларускае «о».

[øː] пры вымаўленні губы выпінаюцца як пры [o], а пастава языка як пры [eː].

[œ] вымаўляеццца як нямецкае [øː], толькі каратка і адкрыта.

[oː] вымаўляецца як беларускае «о», але больш напружана, працягла, з моцна выпнутымі губамі.

[eː] вымаўляеца працяжна, закрыта, некалькі падобна да беларускага «э» у слове «дзеці».

[ɛː] вымаўляецца як беларускае «э», толькі больш працягла.

[ɛ] адпавядае прыкладна беларускаму «э» у слове «гэты», вымаўляецца аднак больш каратка.

[ə] кароткі ненапружаны гук, які стаіць звычайна ў ненаціскных складах (пры напісанні «е»).

[ãː], [ɔ̃ː], [ɛ̃ː] вымаўляюцца як адпаведныя галосныя, але ў нос.

[uː] вымаўляецца як беларускае «у», толькі больш напружана і працягла.

[u] вымаўляецца больш каратка як беларускае «у».

[y] вымаўляецца як нямецкае [yː], толькі адкрыта і каратка.

[yː] пастава языка як пры беларускім «і», а губы выпінаюцца наперад.

[iː] вымаўляецца як беларускае «і», толькі працягла і напружана вымаўляецца як «і» каратка і адкрыта.

[i̯] нескладовае «і» вымаўляецца сумесна з наступным галосным у складзе.

[j] прыкладна адпавядае беларускаму «й», але вымаўляецца больш напружана.

[ŋ] вымаўляецца як насавое «н».

[z] вымаўляецца як «з», толькі не вельмі гучна.

[ʒ] вымаўляецца як беларускае «ж».

[ʃ] вымаўляецца як беларускае напружанае «ш».

[tʃ] вымаўляецца прыкладна як беларускае «ч».

[ç] гук падобны да беларускага мяккага «х».

[x] вымаўляецца як беларускае «х».

Умоўныя скарачэнні

Нямецкія і лацінскія

a – Adjektiv
A – Akkusativ
adv – Adverb
cj – Konjunktion
comp – Komparativ
conj – Konjunktiv
D – Dativ
etw. – etwas
f – Femininum
G – Genitiv
(*h*) – з дзеясловам haben
imp – Imperativ
impf – Imperfekt
inf – Infinitiv
int – Interjektion
inv – invariable
j-d – jemand
j-m – jemand(em)
j-n – jemanden
j-s – jemandes
m – Maskulinum
n – Neutrum
N – Nominativ
num – Numerale
part I – Partizip I
part II – Partizip II
pl – Plural
präs – Präsems
pron – Pronomen
pron imp – unpersönliches Pronomen
pron indef – Indefinitpronomen
pron inter – Interrogativpronomen
pron pers – Personalpronomen
pron poss – Possessivpronomen
pron rel – Relativpronomen
pron rez – reziprokes Pronomen
prp – Präposition
prtc – Partikel
(s) – з дзеясловам sein
sg – Singular
sub – substantiviert
superl – Superlativ
usw. – und so weiter
vi – intransitives Verb
vimp – impersonales, unpersönliches Verb
vt – transitives Verb

Беларускія

абл. – абласное
ав. – авіяцыя
аддз. – аддзяляльная прыстаўка
анат. – анатомія
антр. – антрапалогія
арт. – артыкль
архіт. – архітэктура
астр. – астраномія
аўта. – аўтамабільная справа
афіц. – афіцыяльна
б. – без
бакт. – бактэрыялогія
біял. – біялогія
буд. – будаўнічая справа
бухг. – бухгалтэрыя
вайск. – вайсковая справа
вет. – ветэрынарыя
він. скл. – вінавальны склон
высок. – высокі стыль
выш. ст. – вышэйшая ступень
геагр. – геаграфія
геад. – геадэзія
геал. – геалогія
гідр. – гідралогія
гіст. – гістарычны тэрмін
гл. – глядзі
горн. – горная прамысловасць
грам. – граматычны тэрмін
груб. – грубае слова
дзеепр. – дзеепрыметнік
дзіц. – дзіцячая мова
дып. – дыпламатычны тэрмін

дыял. – дыялектальнае слова
ж. р. – жаночы род
жарг. – жаргон
жарт. – жартаўлівае слова
жыв. – жывапіс
заал. – заалогія
займ. – займеннік
зал.ст. – залежны стан
зборн. – зборны назоўнік
зняв. – зняважліва
іран. – у іранічным сэнсе
камерц. – камерцыйны тэрмін
камп. – камп'ютарны тэрмін
канц. – канцылярскі тэрмін
карт. – картачная гульня
кіно – кінематаграфія
кравец. – кравецкая справа
куды-н. – куды-небудзь
кул. – кулінарыя
ласк. – ласкальная форма
лінгв. – лінгвістыка
ліч. – лічэбнік
м. р. – мужчынскі род
марск. – марская справа
маст. – мастацтва
матэм. – матэматыка
мед. – медыцына
метэар. – метэаралогія
мін. – мінералогія
міф. – міфалогія
муз. – музыка
мясц. – мясцовасць
н. р. – ніякі род
наз. – назоўнік
напр. – напрыклад
неаддз. – неаддзяляльная прыстаўка
неўхв. – неўхваляльна
пагардл. – пагардліва
палігр. – паліграфія
паліт. – палітычны тэрмін
паляўн. – паляўнічы тэрмін
параўн. ст. – параўнальная ступень
паэт. – паэтычнае слова
пед. – педагогіка
перан. – у пераносным сэнсе
прым. – прымаўка, прыметнік
прыназ. – прыназоўнік
псіхал. – псіхалагічны тэрмін
радыё – радыётэхніка
радыял. – радыялогія
разм. – размоўнае слова (выраз)
родн. скл. – родны склон
рэл. – рэлігія
с.-г. – сельская гаспадарка
скар. – скарачэнне
спарт. – фізкультура і спорт
ст. – стагоддзе
студ. – студэнцкі размоўны выраз
тк. – толькі,
тс. – таксама
тэатр. – тэатр, тэатразнаўства
тэкст. – тэкстыльная справа
тэл. – тэлебачане
тэх. – тэхніка
уст. – устарэлае слова
фам. – фамільярна
фан. – фанетыка
фарм. – фармакалогія
фзіял. – фізіялогія
фіз. – фізіка
філ. – філалогія
філас. - філасофія
фін. – фінансавы тэрмін
фота, фатагр. – фатаграфія
хім. – хімія
хто-н. – хто-небудзь
царк. – царкоўнае слова (выраз)
чыг. – чыгунка
шахм. – шахматы
што-н. – што-небудзь
эк. – эканоміка
эл. – электратэхніка
этнагр. – этнаграфія
эўф. – эўфемізм
юрыд. – юрыдычны тэрмін
які-н. – які-небудзь

Лексікаграфічныя крыніцы

Беларуска-рускі слоўнік. У двух т. / АН БССР. Ін-т мовазнаўства імя Я. Коласа. Рэд. К.К. Атраховіч (Кандрат Крапіва). 2-е выд.перапрац. і дап.– Мн.: БелСЭ, 1988.

Большой немецко-русский словарь. В двух томах. Е.И. Лепинг, Н.П. Страхова, Н.И. Филичева, М.Я. Цвилинг, Р.А. Черфас. Под руководством проф. О.И. Москальской.– М. «Сов. Энциклопедия», 1969.

Грабчиков С.М. Русско-белорусский словарь.– Мн.: Нар. асвета, 1993.

Клышка М.К. Слоўнік сінонімаў і блізказначных слоў. 2-е выданне. Пад рэд. Л.А. Антанюк.– Мн., 1993.

Лепешаў І.Я. Фразеалагічны слоўнік беларускай мовы. Т. 1–2.– Мн., 1993.

Німецько-українськíй словник./ За рэдакціею К.І. Лисенко.– Киïв, 1978.

Нямецка-беларуска-рускі слоўнік. / Рэд. Ул.І. Марцінеўскі і П.В. Садоўскі.– Мінск, 1988.

Русско-белорусский словарь: в трех т. / АН Беларуси, Ин-т языкознания им. Я. Коласа; 5-е изд., испр.– Мн.: БелЭН, 1994.

Русско-немецкий словарь (основной). Ок. 53000 слов / II-е изд., стереотип., под ред. К. Лейна.– М.: Русс. яз., 1989.

Санько З. Малы руска-беларускі слоўнік прыказак, прымавак і фразем.– М., 1991.

Слоўнік беларускай мовы / Пад рэд. М.В.Бірылы.– Мн., 1987.

Тлумачальны слоўнік беларускай літаратурнай мовы / Пад рэд. М.Р. Судніка і М.Н. Крыўко.– Мн., 1996.

Тлумачальны слоўнік беларускай мовы. Т. 1–5.– Мн., 1977–1984.

Duden. Das große Wörterbuch der deutschen Sprache. In 6 Bd. / Hrsg. u. bearb. von der Dudenred. unter Leitung von O. Drosdowski. Mannheim, Wien, Zürich, 1976–1981.

Duden. Deutsches Universalwörterbuch. 4. Neubearbeitete und erweiterte Auflage. Dudenverlag. Mannheim, Leipzig, Wien, Zürich, 2001.

Duden. Die deutsche Rechtschreibung / 22. Aufl., Bd. 1. Dudenverlag. Mannheim, Leipzig, Wien, Zürich, 2000.

Duden. Fremdwörterbuch. 6., überarbeitete und erweiterte Auflage, Bd. 5. Dudenverlag. Mannheim, Leipzig, Wien, Zürich, 1997.

Gerhard Wahrig. Deutsches Wörterbuch. Völlig überarb. Neuauflage. München, 1986.

Grundwortschatz Deutsch / Bearb. von H. Oehler. Stuttgart, 1966.

Russisch-deutsches Wörterbuch / Hrsg. von R. Ruzička. 7 Aufl. Leipzig, 1969.

Wörter und Wendungen / Herausgegeben von E. Agricola. Leipzig, 1975.

Wörter und Wendungen. Wörter zum deutschen Sprachgebrauch / Hrsg. von Dr. Erhard Agricola unter Mitwirkung von Herbert Görner und Ruth Küfner. VEB Bibliographisches Institut, Leipzig, 1962.

Wörterbuch der deutschen Aussprache. VEB Bibliographisches Institut, Leipzig, 1964.

Wörterbuch der deutschen Gegenwartssprache. / In 6 Bd. Hrsg. von Ruth Klappenbach und Wolfgang Steinitz. Berlin, 1967–1977.

Нямецкі алфавіт

A a

B b

C c

D d

E e

F f

G g

H h

I I

J j

K k

L l

M m

N n

O o

P p

Q q

R r

S s

T t

U u

V v

W w

X x

Yy

Z z

A

A, a I *n муз.* ля *нескл.*; ***von ~ bis Z*** з пачáтку да канцá; ***das ~ und (das) O*** áльфа і амéга, сýтнасць; ***wer ~ sagt, muss auch B ságen*** хто сказáў А, павíнен сказáць Б

a, **á II** *prp* па (*па цане*) ***3 m ~ 5 Éuro*** тры мéтры па 5 еўра

Aal *m* -s, -e *заал.* вугóр; ***den ~ beim Schwánze fássen**** пачынáць не з тагó канцá

áalen 1. *vi* лавíць вугрóў **2. ~, sich** *разм.* пацягвацца, пéсціцца

áalglatt *a* слізкі як вугóр; выкрýтлівы

Aar *m* -(e)s, -e *паэт.* арóл

Aas *n* 1) -es, -e пáдла 2) -es, Äser *груб.* сцéрва

áasen 1. *vi разм.* марнавáць; ***mit dem Gélde ~*** мáрна трáціць грóшы **2.** *vt разм.* лáяць, дражнíць

áasig *a* смярдзючы, смурóдны; *перан.* брýдны

Áasgeier *m* -s, - сцярвятнік

ab 1. *adv*: ***auf und ~*** узáд і ўпéрад, увéрх і ўніз; ~ ***und zu*** час ад чáсу, раз-пóраз **2.** *prp* (*D*) з, ад; ~ ***héute*** з сённяшняга дня, ад сёння

ab= *аддз. дзеясл. прыстаўка, указвае на:* 1) *аддаленне*: ábreisen адʼязджáць 2) *аддзяленне часткі ад цэлага*: ábbrechen* адлóмваць 3) *на адказ, адмову дзеяння*: áblehnen адхіляць 4) *на рух зверху ўніз*: ábspringen* саскóчыць 5) *на змяншэнне, спад*: ábnehmen* памяншáцца, худзéць 6) *на заканчэнне дзеяння*: ábblühen адцвітáць 7) *на зношванне, пашкоджанне*: ábtragen* знáшваць

ábänderlich *a* змéнны, змéнлівы

ábändern *vt* змяняць, перайнáчваць; (*an D*) унóсіць змянéнні (*у што-н.*)

Ábänderung *f* -, -en (віда)змянéнне; перарóбка; папрáўка

ábarbeiten 1. *vt* 1) адпрацавáць, адраблять (*доўг*) 2) знясільваць (*працай*) **2. ~, sich**ператамляцца, знясíльвацца (*ад працы*)

Ábart *f* -, -en разнавíднасць

ábarten *vi* (s) 1) адхіляцца 2) змяняцца 3) звóдзіцца, ператварáцца ў што-н. гóршае

ábartig *a* анамáльны, ненармáльны, перакрýчаны; які звёўся

Ábartigkeit *f* -, -en скажэнне, скрыўлéнне (*думак, схільнасцей*)

ábbästen *vt* ачышчáць ад сукóў

ábbalgen 1. *vt* здзірáць скýру **2. ~, sich** *фам.* змóрвацца ад гульні

Ábbau *m* -(e)s 1) паніжэнне (*цэн, зарплаты*) 2) скарачэнне (*штатаў*), звальнéнне 3) знос, разбóрка 4) мéсца здабычы, капáльня

ábbauen 1. *vt* 1) паніжáць (*цэны*) 2) скарачáць (*штаты*) 3) здабывáць (*вугаль*) 4) разбірáць; знóсіць 5) здабывáць (*выкапні*), распрацóўваць (*радовішча*) **2.** *vi* слабéць, здавáць (*пра здароўе*)

Ábbaustrecke *f* -, -n *горн.* выемачны штрэк

ábbeißen* *vt* адкýсваць

ábbeizen *vt* пратрýчваць

ábbekommen* *vt* атрымáць сваю дóлю; *фам.* атрымáць наганяй

ábberufen* *vt* адклікáць (*пасла, войскі*); звальняць

Ábberufung *f* -, -en вызвалéнне (*ад пасады*), звальнéнне; адклікáнне (*пасла*); ~ ***vom Amt*** вызвалéнне з пасáды

ábbestellen *vt* анулявáць, адмяняць (*заказ, даручэнне*)

ábbetteln *vt* (*D*) выпрóшваць; выклéнчваць

ábbezahlen *vt* выплáчваць; ***in Ráten ~*** выплáчваць па чáстках [рáтамі]

ábbiegen* 1. *vt* адгінáць **2.** *vi* (s): ***vom Wége ~*** звярнýць з дарóгі

Ábbild *n* -es, -er адбíтак; партрэт; кóпія

ábbilden *vt* адлюстрóўваць; малявáць

Ábbildung *f* -, -en 1) ілюстрáцыя, малюнак, рэпрадýкцыя 2) *філас.* адлюстравáнне

ábbinden* *vt* 1) адвя́зваць, развя́зваць 2) *мед.* перавя́зваць (сасу́ды)

Ábbitte *f* -, -n про́сьба прабá́чыць, перапрашэ́нне; ~ ***léisten [tun*]*** прасíць прабачэ́ння

ábbitten* *vt* 1) (*D*) прасíць прабачэ́ння, перапрашáць 2) выпро́шваць

ábblasen* **1.** *vt* здзімáць (*ветрам*), здзьму́хваць (*ротам*) **2.** *vi вайск.* давáць адбо́й (*на трубе*)

ábblassen *vi* (s) выцвітáць, бля́кнуць; выцірáцца

ábblättern **1.** *vt* адшчы́пваць лíсце **2.** *vi* **~, sich** асыпáцца

ábbleichen* **1.** *vt* бялíць **2.** *vi* (s) бляднéць

ábblenden *vt* 1) маскíравáць (*святло*), зацямня́ць 2) прыглушáць (*музыку*); *аўта* прытушы́ць фáры

Ábblendlicht *n* -s, -er блíжняе святло́ (*фараў*)

Ábblendung *f* -, -en зацямнéнне

ábblitzen *vi* (s): ***j-n ~ lássen**** *фам.* даць адпо́р каму́-н. адшы́ць каго́-н.; ***er ist (mit séinem Gesúch) ábgeblitzt*** яму́ адмо́вілі (у яго́ про́сьбе)

ábblocken *vt тэх.*, *спарт.* блакíраваць

ábblühen *vi* (s) адцвітáць; адкрасавáць

Ábbrand *m* -(e)s, -brände *тэх.* нагáр, акáліна

ábbrauchen *vt* зно́шваць (*адзенне*)***; ein Wérkzeug*** ~ прытупíць інструмéнт

ábbrausen **1.** *vi* (s) паімчáцца з шу́мам (*на машыне*) **2.** *vt* аблівáць (*вадой*) **3. ~, sich** прымáць душ, аблівáцца вадо́й

ábbrechen* **1.** *vt* 1) адло́мваць 2) зно́сіць 3) перарвáць, спыніць **2.** *vi* (s) 1) адламáцца 2) спыня́цца, абрывáцца, канчáцца; ***das Gespräch brach kurz ab*** размо́ва адрáзу перапынíлася

ábbremsen *vt* затармазíць, загамавáць

ábbrennen* **1.** *vt* спáльваць; выпáльваць **2.** *vi* (s) згарáць; пацярпéць ад пажáру

Abbreviatúr [-v-] *f* -, -en скарачэ́нне, абрэвіятýра

ábbringen* *vt* (*von D*) адгаво́рваць, адця́гваць (*ад чаго-н.*); ***j-n vom Théma*** ~ адця́гваць каго́-н. ад тэ́мы

ábbröckeln *vi* (s) крышы́цца; абсыпáцца

Ábbruch *m* -(e)s, -brüche 1) знос, злом 2) спынéнне (*раптоўнае*) 3) разры́ў (*адносін*) 4) абвáл; ~ ***tun**** нанéсці стрáту [шко́ду], шко́дзіць

ábbrüchig *a* стары́, дрáхлы, трухля́вы

ábbrühen *vt* апáрваць

ábbrummen *vt разм.* адсядзéць, адбы́ць тэ́рмін пакарáння

ábbuchen *vt бухг.* спíсваць з раху́нку; *разм.* пусцíць у расхо́д

ábbürsten *vt* (а)чы́сціць (*шчоткай*)

ábbüßen *vt* выкупля́ць (*віну*); адбывáць (*пакаранне*)

Abc [A-B-C] [a:be:ˈtse:] *n* -, - 1) áзбука, алфавíт; ***nach dem ~ órdnen*** размяшчáць у алфавíтным парáдку 2) *перан.* áзбука, пачáтак; ***noch im ~ stéhen**** паўтарáць азы́

Abc-Buch [a:be:ˈtse:] *n* -(e)s, -Bücher буквáр

Abc-Schüler [a:be:ˈtse:] *m* -s, -, **Abc-Schütze** [a:be:ˈtse:] *m* -n, -n ву́чань пéршага клáса

Ábdachung *f* -, -en пакáтасць; нахíл; схіл

ábdämmen *vt* запру́дзіць, адгарадзíць плацíнай [гáццю, дáмбай]

Ábdämmung *f* -, -en 1) запру́да, гаць, плацíна 2) перагаро́джванне плацíнай

ábdampfen **1.** *vt* выпáрваць **2.** *vi* (s) выпáрвацца

ábdämpfen *vt* 1) даць вы́парыцца 2) тушы́ць (*мяса, гародніну*) 3) прыглушáць (*гук*), памяншáць (*святло*)

Ábdampfung *f* -, -en 1) выпарэ́нне 2) выпáрванне

Ábdämpfung *f* -, -en прыглушэ́нне (*тону*)

ábdanken **1.** *vi* ісцí ў адстáўку; адракáцца ад тро́на **2.** *vi* звальня́ць у адстáўку

Ábdankung *f* -, -en адстáўка, звальнéнне; адрачэ́нне (*ад трона*)

ábdarben *vt*: ***sich (D) etw. (am Múnde) ~*** экано́міць што-н., адмаўля́ючы сабé ў сáмым неабхо́дным

ábdecken *vt* 1) знімáць (*дах, накрыўку*) 2) прымáць са сталá 3) здзірáць ску́ру (*з жывёлы*) 4) накрывáць, перакрывáць

Ábdecker *m* -s, - скуралу́п, гíцаль

Ábdeckung *f* -, -en *буд.* перакрыццё
ábdichten *vt тэх.* ушчыльняць, рабіць непранікальным
ábdienen *vt* **1.** адслужыць (*свой тэрмін*) **2.** ***eine Schuld*** ~ адпрацаваць доўг
ábdingen* *vt* (*j-m*) вытаргаваць; дабівацца ўступкі (*у чым-н., у каго-н.*); ***vom Préise*** ~ дабіцца ўступкі ў цане
ábdörren *vt* сушыць, высушваць (*расліну*)
ábdrängen *vt* адціскаць, адсоўваць, адпіхваць
ábdrehen *vt* 1) адкручваць 2) закручваць (*кран*), выключаць (*святло, газ*)
Ábdruck *m* 1) -(e)s, -drücke адбітак, злепак 2) -(e)s, -e перадрук, копія; капіраванне
ábdrucken *vt* (ад)друкаваць, перадрукаваць
ábdrücken *vt* 1) адціскаць 2) рабіць злепак 3) спусціць курок 4) сціскаць
Ábruckrecht *n* -(e)s, -e права перадрукоўкі
ábebben *vi* (s) спадаць (*аб вадзе*); сціхаць, змяншацца
Ábebben *n* -s спад; ~ ***der Konjunktúr*** пагоршанне [спад] кан'юнктуры
abecélich [-tse-] **1.** *a* алфавітны **2.** *adv* у алфавітным парадку
Ábend *m* -s, -e 1) вечар; ***gégen*** ~ пад вечар, надвячоркам; ***zu ~ éssen**** вячэраць 2) вечарына 3) ***der Héilige ~*** *рэл.* куцця, вечар напярэдадні Калядаў ◊ ***es ist noch nicht áller Táge*** ~ пажывём – пабачым
Ábendblatt *n* -(e)s, -blätter вячэрняя газета
Ábendbrot *n* -(e)s вячэра
Ábenddämmerung *f* -, -en вячэрні змрок, сутонне
ábendelang *adv* цэлымі вечарамі
Ábendessen *n* -s, - вячэра
Ábendhochschule *f* -, -n вячэрняя вышэйшая навучальная ўстанова
Ábendland *n* -(e)s (Заходняя) Еўропа
ábendländisch *a* (заходне)еўрапейскі
ábendlich *a* вячэрні, вечаровы
Ábendmahl *n* -(e)s, -e 1) вячэра 2) *рэл.* прычасце; ***das Héilige*** ~ Тайная вячэра
Ábendmesse *f* -, -n *рэл.* вячэрня
Ábendrot *n* -s, -röte, **Ábendröte** *f* -, -n вячэрняя зара
ábends *adv* увечары, па вечарах
Ábendschicht *f* -, -en вячэрняя змена
Ábendschule *f* -, -n вячэрняя школа
Ábendstudium *n* -s вячэрняе навучанне
Ábendveranstaltung *f* -, -en вечар, культурнае мерапрыемства вечарам
Ábenteuer *n* -s, - 1) прыгода 2) авантура; ***auf ~ áusgehen**** шукаць прыгод
ábenteuerlich *a* поўны прыгод; прыгодніцкі; авантурыстычны
Ábenteurer *m* -s, - авантурыст; шукальнік прыгодаў
Ábenteuerroman *m* -(e)s, -e прыгодніцкі раман
áber **1.** *cj* але (а); аднак **2.** *adv* зноў; яшчэ ◊ ***táusend und ~ táusend*** многія тысячы
Áber *n* -s, -: ***es ist ein ~ dabéi, die Sáche hat ihr*** ~ у гэтай справы ёсць адно «але»; ***kein*** ~ ніякіх «але»!; ***das Wenn und (das)*** ~ улік усіх акалічнасцей
Áberglaube *m* -ns забабоны, прымхі
ábergläubisch *a* забабонны, прымхлівы
áberkennen* *vt юрыд.* 1) адмаўляць, не прызнаваць 2) пазбаўляць
Áberkennung *f* -, -en 1) аспрэчванне; адмова (*у чым-н.*) 2) пазбаўленне (*якіх-н. правоў*)
ábermalig *a* паўторны, другаразовы
ábermals *adv* зноў; другі раз
Ábertausende *pl* многія тысячы; ~ ***von Berlínern*** многія тысячы берлінцаў
ábernten *vt* убіраць ураджай, зжаць палеткі
Áberwitz *m* -es *высок.* шаленства, вар'яцтва
áberwitzig *a* безразважны, вар'яцкі
ábessen* *vt* 1) канчаць есці 2) перакусіць; пакаштаваць
ábfahren* *vi* (s) ад'язджаць
Ábfahrt *f* -, -en ад'езд, адыход, адпраўленне; старт, запуск (*ракеты*)
Ábfahrts|signal *n* -s, -e, ~**zeichen** *n* -s, - сігнал да адпраўлення
Ábfahrtszeit *f* -, -en час адпраўлення
Ábfall *m* -(e)s, -fälle 1) адкіды, адходы, пацяробкі 2) схіл, спад 3) -(e)s спад (*вады*), падзенне, паніжэнне (*напружання току*)
Ábfallbehälter *m* -s, - кошык для адкідаў [адходаў]

Ábfall|verbrauch *m* -e(s); ~ **verwertung** *f* -, -en выкарыста́нне [утылізáцыя] адкі́даў [адхóдаў]

ábfallen* *vi* 1) адпада́ць, адва́львацца 2) перапада́ць (*каму-н.*) 3) худнéць

ábfällig *a* 1) нахі́льны, стрóмкі 2) неспрыя́льны 3) адмóўны

ábfangen* **1.** *vt* 1) перахóпліваць 2) падпільнóўваць 3) спыня́ць; прыма́ць [браць] на сябé **2. ~, sich** узя́ць сябé ў рýкі, супакóіцца

ábfärben *vt* выцвіта́ць, ліня́ць

ábfassen *vt* 1) склада́ць, ствара́ць, піса́ць 2) схапі́ць, злаві́ць (*на месцы злачынства*)

Ábfassung *f* -, -en 1) склада́нне; рэдагава́нне 2) фармулёўка, рэда́кцыя

Ábfederung *f* -, -en *тэх.* амартыза́цыя, змякчэ́нне ўда́ру

ábfegen *vt* змята́ць, мéсці

ábfeilen *vt* спілóўваць (*напільнікам*); стóчваць

ábfertigen *vt* 1) адпраўля́ць, адсыла́ць; *éinen Zug* ~ адпраўля́ць цягні́к [пóезд] 2) абслугóўваць (*наведвальнікаў, кліентаў*) 3) адшы́ць (*каго-н.*) 4) афармля́ць (*дакументы*); закрыва́ць (*справу*)

Ábfertigung *f* -, -en 1) адпраўлéнне, адсы́лка 2) абслугóўванне (*пакупніка*) 3) *разм.* выправа́джванне, адмóва ◊ ***séine ~ erhálten**** атрыма́ць нагана́й [прачуха́нку]

Ábfertigungsstelle *f* -, -n экспеды́цыя (*кантора*)

ábfeuern *vt* стрэ́ліць

ábfinden* **1.** *vt* задавальня́ць, пакрыва́ць **2. ~, sich** (*mit D*) задавóліцца (*чым-н.*); прымі́ры́цца (*з чым-н.*)

Ábfindung *f* -, -en задавальнéнне (*каго-н.*), распла́та (*з кім-н.*); кампенса́цыя, пакрыццё (*страт*); ~ ***des Gewíssens*** здзéлка з сумлéннем

Ábfindungsgeld *n* -es, -er 1) кампенса́цыя 2) адступны́я грóшы; выхадна́я дапамóга

ábflauen *vi* 1) ці́хнуць, слабéць (*аб ветры*) 2) па́даць (*аб цане*); ***das Geschäft flaut ab*** пачына́ецца заці́шша (*у справах*)

ábfliegen* *vi* (s) адлята́ць, ляцéць, вылята́ць; *ав.* стартаваць

ábfließen* *vi* (s) сцяка́ць, выцяка́ць, сплыва́ць (*тс. перан*)

ábflößen *vt* сплаўля́ць (*лес*)

Ábflug *m* -(e)s, -flüge 1) вы́лет (*самалёта*) 2) адлёт (*птушак у вырай*)

Ábfluss *m* -es, -flüsse 1) сцёк, выцяка́нне 2) уцéчка (*газу, току і г.д.*)

Ábflussrinne *f* -, -n сцёкавы жóлаб

ábfluten *vi* (s) схлы́нуць, адыхóдзіць (*аб хвалях, вадзе*)

Ábfolge *f* -, -n 1) змéна (*падзей*); чаргава́нне, паслядóўнасць 2) вы́нік

ábforsten *vt* высяка́ць (*лес*)

ábfragen *vt* апы́тваць, рабі́ць апыта́нне; пыта́ць (*урок*)

ábfrieren* **1.** *vt* адмарóжваць **2.** *vi* (s) адмярза́ць, замярза́ць

Ábfuhr *f* -, -en 1) вы́ваз, адгрýзка; адпра́ўка (*грузу*) 2) адпóр; ~ ***erléiden**** атры́мліваць адпóр; ***éine ~ ertéilen*** даць адпóр

ábführen *vt* 1) адвóдзіць, адвóзіць 2) арыштóўваць 3) *мед.* слабі́ць; *разм.* пранéсці 4) адвéсці (*абвінавачанне ў чым-н.*)

Ábführmittel *n* -s, - *мед.* слабі́льны срóдак

ábfüttern *vt* адкóрмліваць, выкóрмліваць

Ábgabe *f* -, -n 1) зда́ча, здава́нне; уручэ́нне 2) пада́так, збор 3) *спарт.* перада́ча, пас

ábgabenfrei *a* свабóдны ад пада́ткаў [збóраў]

ábgabepflichtig *a* які́ падляга́е абклада́нню пада́ткам

Ábgabepreis *m* -es, -e адпускна́я цана́

Ábgang *m* -(e)s, -gänge 1) адыхóд, ад’éзд 2) пакіда́нне; ~ ***vom Amt*** пакіда́нне слýжбы 3) збыт (*тавару*) 4) спад (*вады*) 5) заканчэ́нне (*школы*) 6) вы́пуск (*адной навучальнай установы*)

ábgängig *a* 1) хóдкі (*аб тавары*) 2) якóга не хапа́е

Ábgangsbahnhof *m* -(e)s, -höfe ста́нцыя адпраўлéння

Ábgangsflughafen *m* -s, -häfen аэрапóрт вы́лету

Ábgangsklasse *f* -, -n выпускны́ клас

Ábgangsprüfung *f* -, -en выпускны́ экза́мен
Ábgangsschüler *m* -s, - выпускні́к (*школы*)
Ábgangsstation *f* -, -en ста́нцыя адпраў-ле́ння
Ábgangszeugnis *n* -ses, -se выпускно́е пасве́дчанне; атэста́т ста́ласці
Ábgas *n* -es, -e выхлапны́ газ, адпрацава́-ны газ
ábgaukeln *vt* (*j-m*) выма́ньваць хі́трасцю (*што-н. у каго-н.*)
ábgebaut *a* 1) зво́льнены 2) дэманці́рава-ны, разабра́ны
ábgeben* **1.** *vt* аддава́ць **2. ~, sich** (*mit D*) займа́цца (*чым-н.*)
ábgeblasst *a* пабляднéлы, пабялéлы; вы́-цвілы
ábgebrannt *a* 1) згарэ́лы 2) *разм.* які́ прагарэ́ў, заста́ўся без сро́дкаў
ábgebraucht *a* зно́шаны, пано́шаны; спрацава́ны
ábgedroschen *a* 1) змало́чаны 2) збі́ты, по́шлы; зацяга́ны; ***éine ~e Rédensart*** заштампава́ны вы́раз, збі́тая фра́за
ábgefeimt *a* пранырлівы, наха́бны, пад-сту́пны
Ábgegrenztheit *f* - абмежава́насць
ábgegriffen *a* 1) збузава́ны, паша́рпаны, сцёрты, зно́шаны 2) бана́льны
ábgehackt *a* адры́вісты; ***in ~en Sätzen réden*** гавары́ць адры́вістымі фра́замі
ábgehärmt *a* змардава́ны
ábgehärtet *a* загартава́ны (*аб арганізме*)
ábgehen* *vi* (s) 1) адыхо́дзіць, сыхо́дзіць, адпраўля́цца 2) аддзяля́цца 3) злу́з-вацца (*аб фарбе*) 4) выхо́дзіць
ábgehetzt *a* замо́раны, сто́млены, загна́ны
ábgekartet *a* за́гадзя ўмо́ўлены
ábgeklärt *a* 1) асве́тлены, ачы́шчаны 2) вы́трыманы; ***ein ~ er Mensch*** ураў-нава́жаны чалаве́к
ábgekocht *a* кіпячо́ны; гатава́ны
ábgekürzt *a* скаро́чаны
ábgelagert *a* 1) ляжа́лы (*аб тавары, фруктах*) 2) вы́трыманы; ***~er Wein*** вы́трыманае віно́
ábgelaufen *a* 1) міну́лы 2) пратэрміна-ва́ны (*аб вексялі*)
ábgelebt *a* 1) ляда́чы, спарахнéлы 2) саста-рэ́лы, устарэ́лы, які́ аджы́ў сваё
ábgelegen *a* адда́лены, далёкі; адасо́блены
ábgeleitet *a лінгв.* вытво́рны
Ábgeleitete *sub f* -n *матэм.* вытво́рная
ábgelumpt *a* абарва́ны, у лахмана́х
ábgemacht *a* вы́рашаны, ско́нчаны; ***~!*** зго́да!
ábgemagert *a* схуднéлы
ábgemessen *a* 1) дакла́дны, ме́рны 2) на-ле́жны
ábgeneigt *a* 1) непрыхі́льны, нядобра-зычлі́вы 2) адхі́лены
ábgenutzt *a* 1) зно́шаны (*пра вопратку*) 2) *тэх.* які́ падда́ўся зно́су
Ábgeordnete *sub m, f* -n, -n дэпута́т, -ка, пасланéц, -ла́нніца
Ábgeordnetenhaus *n* -es, -häuser пала́та дэпута́таў (*назва парламента ў Германії*)
ábgeplattet *a* 1) пло́скі, ро́ўны 2) *перан.* бана́льны
ábgerben *vt* вы́дубіць ску́ру
ábgerechnet **1.** *a* вы́лічаны, разлі́чаны **2.** *adv* апрача́, за выключэ́ннем, за вы́-лікам
ábgerissen *a* 1) разадра́ны, разарва́ны; зно́шаны (*аб адзенні*) 2) адры́вісты, адры́вачны (*аб словах, думках*)
ábgerundet *a* акру́глены
ábgesagt *a* ***ein ~er Feind des Álkohols*** *вы-сок.* заўзя́ты, закля́ты во́раг алкаго́лю
Ábgesandte *sub m, f* -n, -n пасланéц, -ла́нніца, дэлега́т, -ка
ábgeschabt: ***~e Kléider*** пацёртае, зно́-шанае адзéнне
ábgeschieden *a* 1) адасо́блены, адлу́чаны 2) *высок.* памéрлы, які́ ско́нчыў жыц-цёвы шлях
Ábgeschiedene *sub m, f* -n нябо́жчык
Ábgeschiedenheit *f* - адасо́бленасць (*ад жыцця*), само́тнасць
ábgeschliffen *a* 1) адто́чаны, адшліфо́-ваны 2) вы́хаваны
ábgeschlossen *a* 1) замкнёны, замкну́ты 2) асо́бны 3) ско́нчаны, заве́ршаны
ábgeschmackt *a* 1) безгусто́ўны; по́шлы

2) зану́дны
Ábgeschmacktheit *f* - адсу́тнасць гу́сту, дрэ́нны густ
ábgesehen: ~ ***(von D)*** незважа́ючы (*на што-н.*); за выключэ́ннем; ~ ***davón, dass…*** не ка́жучы пра то́е, што…, акрамя́ таго́, што…
ábgesessen *a* спе́шны; ~ ***!*** *вайск.* злазь! (*з каня*)
ábgesondert *a* **1.** асо́бы; адасо́блены **2.** *adv* асо́бна, паасо́бку
Ábgesonderheit *f* - адасо́бленасць
ábgespannt *a* змямо́жаны, сто́млены
ábgesperrt *a* замкнёны; блакі́раваны
ábgestanden *a* 1) за́тхлы 2) які́ вы́тхнуў-ся (*пра віно, піва і г.д.*)
ábgestellt: ~ ***sein auf etw. (A)*** быць разлі́чаным на што-н.
ábgestorben *a* амярцве́лы (*пра часці цела*)
ábgestumpft *a* 1) прыту́плены; *перан.* атупе́лы 2) *матэм.* усе́чаны
ábgetan *a* 1) зако́нчаны, заве́ршаны; ***éine ~e Sáche*** вы́рашаная спра́ва, вы́рашанае пыта́нне 2) даве́дзены да гале́чы
ábgetragen *a* падно́шаны, зно́шаны
ábgewinnen* *vt* 1) выйграва́ць 2) дамагчы́ся (*чаго-н.*); ***man kann ihm kein Wort*** ~ з яго́ не вы́цягнеш ніво́днага сло́ва
ábgewöhnen 1. *vt* адву́чваць **2. ~, sich *(D) etw.*** адву́чваць сябе́ ад чаго́-н.; адвыка́ць; ***ein Kind*** ~ адву́чваць дзіця́ ад грудзе́й
ábgezehrt *a* змардава́ны, вы́петраны
ábgezogen *a* адця́гнены, абстра́ктны; ***~er Begríff*** *высок.* абстра́ктнае паня́цце
ábgießen* *vt* 1) зліва́ць; адліва́ць 2) адліва́ць (*рабіць з дапамогай ліцця*)
Ábglanz *m* -es во́дбліск, адбі́так
ábgleiten* *vi* (s), **ábglitschen** *vi* (s) саслі́згваць
Ábgott *m* -(e)s, -götter кумі́р, і́дал; *перан.* бо́жышча
Ábgottanbeter *m* -s, - ідалапаклó́ннік
Abgötteréi *f* - ідалапакло́нніцтва; ***mit j-m ~ tréiben**** абажа́ць, го́рача любі́ць (*каго-н.*)
ábgöttisch 1. *a* ідалапакло́нніцкі **2.** *adv*: ***j-n ~ líeben*** каха́ць ве́льмі мо́цна каго́-н., го́рача любі́ць каго́-н.
ábgraben* *vt* адко́пваць
ábgrämen, sich (*um A*) смуткава́ць, бедава́ць, тужы́ць (*па кім-н.*)
ábgrasen vt 1) аб’яда́ць (*траву на лузе*) 2) скасі́ць траву́ (на лузе) 3) разм. (*nach D*) абшука́ць (*якую-н. мясцовасць у пошуках чаго-н.*)
ábgrenzen *vt* **1.** размяжо́ўваць **2. ~ sich** (*gegen A*) адмежава́цца (*ад чаго-н.*)
Ábgrund *m* -(e)s, -gründe пpо́рва, бе́здань
ábgrundtief *a* бяздо́нны
ábgucken *vt разм.* перайма́ць; падгляда́ць; ***sich (D) die Áugen*** ~ прагле́дзець сабе́ во́чы
Ábgunst *f* - непрыхі́льнасць
ábgünstig *a* непрыхі́льны
ábgürten *vt* распяра́зваць
Ábguss *m* -es, -güsse 1) адліва́нне 2) *тэх.* адлі́ўка, адліва́нне
ábhaben *vt* 1) атрыма́ць (*сваю частку*); ***sein Teil [séine Stráfe]*** ~ атрыма́ць пакара́нне 2): ***er hat den Hut ab*** ён без капелюша́, ён зняў капялю́ш
ábhacken *vt* адсяка́ць, адшчапля́ць
ábhaken *vt* 1) адсяка́ць 2) адзнача́ць пту́шачкай (*у спісе і г.д.*)
ábhalftern *vt зняев.* пазбаўля́цца (*ад каго-н., чаго-н.*)
ábhalten* *vt* 1) затры́мліваць, не прапуска́ць (*ваду*) 2) (*von D*) утры́мліваць (*каго-н. ад чаго-н.*) 3) право́дзіць (*сход*)
Ábhaltung *f* -, -en 1) перашко́да, затры́мка 2) правядзе́нне (*сходу, заняткаў і г.д.*)
ábhandeln *vt* 1) вытаргó́ўваць 2) абмярко́ўваць
abhánden: ~ ***kómmen**** прапада́ць; згубі́цца
Ábhandlung *f* -, -en твор, арты́кул, навуко́вы трактá́т
Ábhang *m* -(e)s, -hänge схіл, адхо́н; ***stéiler*** ~ кру́ча, стро́ма, абры́ў
ábhängen* *vi* зале́жаць
ábhängig *a* 1) зале́жны; ***~e Réde*** ускó́сная мо́ва; ***~er Fall*** ускó́сны склон 2) пака́ты, нахі́лены
Ábhängigkeit *f* - зале́жнасць; ***in ~ gerá-***

ten* папа́сці ў зале́жнасць

ábhärmen, sich тужы́ць, смуткава́ць

ábhärten 1. *vt* гартава́ць, загарто́ўваць; умацо́ўваць **2. ~, sich** гартава́цца

ábhauen* **1.** *vt* 1) адсяка́ць, ссяка́ць, высяка́ць 2) *разм.* спі́сваць **2**.*vi* (s) *разм.* уцяка́ць; ***hau ab!*** *груб.* выбі́райся!

ábhäuten *vt* абдзіра́ць ску́ру

ábheben* **1.** *vt* здыма́ць **2. ~, sich** (*von D*) вылуча́цца (*на фоне чаго-н.*)

ábhelfen* *vi* (да)памага́ць (*у бядзе*)

ábhetzen 1. *vt* зацкава́ць (*звера*) **2. ~, sich** *разм.* памі́цца, змары́цца

Ábhilfe *f* - дапамо́га; ~ ***scháffen*** дапамагчы́; ***da gibt es kéine*** ~ гэ́таму не дапамо́жаш

ábhold: ***j-m ~ sein*** быць су́праць (*каго-н., чаго-н.*), не спрыя́ць (*каму-н.*)

ábholen *vt* захо́дзіць, заязджа́ць (*па каго-н., па што-н.*); ***j-n etw. ~ lássen**** пасыла́ць каго́-н. па што-н.; ***j-n am Báhnhof*** ~ сустрэ́ць каго́-н. на вакза́ле

Ábholgebühr *f* -, -en пла́та за дастáўку на дом

ábholzen *vt* высяка́ць (*лес*), адсяка́ць (*галінкі*)

ábhorchen *vt* 1) падслухо́ўваць 2) *мед.* выслухо́ўваць, слу́хаць

Ábhördienst *m* -es, -e *вайск.* слу́жба падслухо́ўвання і перахо́пу

ábhören *vt* выслухо́ўваць; пыта́ць (*урок*); падслухо́ўваць; праслухо́ўваць, слу́хаць; ***Zéugen*** ~ апро́шваць све́дкаў

ábirren *vi* (s) збіва́цца (*з дарогі*) 2) *фіз.* рассе́йвацца (*пра прамяні*)

Abitúr *n* -s, -e экза́мен на атэста́т ста́ласці; выпускны́ экзаме́н; ***sein ~ máchen*** здава́ць экза́мен на атэста́т ста́ласці

Abituri¦ént *m* -en, -en выпускні́к сярэ́дняй шко́лы [гімна́зіі]

ábkanten *vt* ско́шваць вуглы́ [ка́нты]; акругля́ць краі́

ábkanzeln *vt разм.* распяка́ць, чы́сціць, бэ́сціць

ábkarten *vt* (*mit D*) (за́гадзя тае́мна) змо́віцца, згавары́цца

ábkapseln 1. *vt* заключа́ць у ка́псулу [абало́нку] **2. ~, sich** замкну́цца, паглы́біцца ў сябе́

Ábkauf *m* -(e)s, -käufe 1) паку́пка, ску́пка 2) во́дкуп

ábkaufen *vt* (вы)купля́ць, закупля́ць

Ábkehr *f* - 1) адмо́ва; адыхо́д (*ад веры, перакананняў*); ***zur ~ von etw. (D) áuffordern*** заклі́каць да адмо́вы (*ад чаго-н.*) 2) адхіле́нне, ухіле́нне

ábkehren, sich адваро́чвацца

ábklären 1. *vt* даць адсто́яцца, ачышча́ць **2. ~, sich** адсто́йвацца (*пра вадкасць*)

Ábklatsch *m* (-es, -e) 1) адбі́так 2) ко́пія

ábklingen* *vi* (s) адгуча́ць, сціха́ць

ábklopfen *vt* 1) выбіва́ць; адбіва́ць 2) *мед.* высту́кваць

ábknallen *vt* падстрэ́ліць (*каго-н*)

ábknicken *vt* адло́мліваць

ábknöpfen *vt* адшпі́льваць

ábknüpfen *vt* 1) адшпі́льваць, адвя́зваць 2) (*D*) *разм.* вы́мантачыць, сцягну́ць (*што-н. у каго-н.*)

ábkochen *vt* 1) вары́ць 2) кіпяці́ць, па́рыць (*малако*)

ábkommandieren *vt* адкамандзірава́ць, накірава́ць

Ábkomme *m* -n, -n *гл.* Ábkömmling

ábkommen* *vi* (s) 1) збіва́цца (*з дарогі*); адхіля́цца (*ад тэмы*) 2) памяня́ць (*думку*) 3) выхо́дзіць з ужы́тку [з мо́ды] 4) вызваля́цца 5) пахо́дзіць, быць ро́дам

Ábkommen *n* -s, - пагадне́нне; зго́да; ***laut*** ~ зго́дна з дамо́вай: ***ein ~ tréffen**** заключа́ць пагадне́нне

ábkömmlich *a*: 1) ***er ist nicht*** ~ без яго́ не́льга абысці́ся 2) які́ пахо́дзіць (*ад чаго-н.*)

Ábkömmling *m* -s, -e *высок.* пато́мак, нашча́дак

ábkratzen 1. *vt* саскраба́ць, саскрэ́бваць **2.** *vi* (s) *разм.* здо́хнуць

ábkriegen *vt разм.* 1) атры́млiваць сваю́ ча́стку; ***er hat eins ábgekriegt*** яму́ папа́ла 2) здзіра́ць, зняць (*з цяжкасцю*)

ábkühlen 1. *vt* ахало́джваць, асту́джваць **2. ~, sich** ахало́джвацца (*пра паветра*), асту́джавацца (*пра ваду*)

Ábkunft *f* - пахóджанне
ábkuppeln *vt тэх.* раз'яднóўваць, адчапляць
ábkürzen *vt* скарачáць, падкарóчваць
Ábkürzung *f* -, -en (*у розн. знач.*) скарачэ́нне; змяншэ́нне; абрэвіятýра
ábladen* *vt* выгружáць
Áblage *f* -, -n 1) *гл.* Kléideráblage *f* 2) схóвішча 3) архíў
áblagern 1. *vt* 1) вытры́мліваць на склáдзе 2) адклáдваць **2. ~, sich** адкладáцца
Áblagerung *f* -, -en *геал.* адкладáнне, адклáды, напластавáнне
Áblass *m* -es, -lässe 1) спуск, вадасцёк 2) скíдка 3) *рэл.* адпушчэ́нне (*грахоў*); *перан.* даравáнне; ***óhne*** ~ безупы́нна, няспы́нна
áblassen* **1.** *vt* 1) спускáць (*ваду*) 2) адпускáць (*тавар, грахі*) **2.** *vi* 1) адмаўляцца 2) ***lass áb!*** перастáнь! 3) ***am Preis*** ~ рабíць скíдку ў цанé
Áblassbrief *m* -e(s), -e *гіст.* індульгéнцыя
Áblativ *m* -s, -e *грам.* аблятыў, твóрны склон
Áblauf *m* -s, -läufe 1) сцёк 2) плынь, ход; ***der ~ der Eréignisse*** ход падзéй 3) заканчэ́нне; ***nach ~ éiner Wóche*** па сканчэ́нні ты́дня
áblaufen* **1.** *vi* (s) 1) сцякáць, цячы́ 2) канчáцца 3) адплывáць, адыхóдзіць **2.** *vt* стóптваць; ***sich (D) die Béine*** ~ забéгацца, адбíць сабé нóгі **3. ~, sich** змары́цца ад беганíны
áblauschen *vt разм.* падслухóўваць
Áblaut *m* -s, -e *грам.* чаргавáнне галóсных; абля́ут
ábleben *vi* аджывáць, памірáць, канáць
áblecken *vt* аблíзваць
áblegen *vt* 1) адклáдваць 2) здымáць, знімáць (*вопратку*) 3) здавáць (*іспыт*)
Ábleger *m* -s, - 1) *бат.* атóжылак, пáрастак 2) філія́л, адгалінавáнне
Áblegeraum *m* -(e)s, - гардэрóб, распранáльня, раздзявáльня
áblehnen *vt* 1) адмаўля́цца (*ад чаго-н.*); адхіля́ць (*што-н.*); ***éinen Áuftrag*** ~ адхілíць закáз 2) *юрыд.* адвóдзіць (*абвінавачванне, суддзю, сведак*)
áblehnend *a* адмóўны; ***er nahm éine ~e Háltung ein*** ён аднёсся да гэ́тага адмóўна
Áblehnung *f* -, -en адмóва, адхілéнне; *юрыд.* адвóд (*сведкі*)
ábleisten *vt* 1) адбывáць (*тэрмін службы*); адпрацавáць (*прызначаны час*) 2): ***éinen Eid*** ~ давáць прыся́гу
Ábleistung *f* - адбывáнне (*тэрміну службы*)
ábleiten *vt* 1) адвóдзіць 2) вывóдзіць (*ад чаго-н.*); утварáць (*ад чаго-н.*); ***díeses Wort ist vom Gríechischen ábgeleitet*** гэ́тае слóва грэ́часкага пахóджання 3) звóдзіць, збівáць (*з дарогі*); ***j-n von der réchten Bahn*** ~ звóдзіць, збівáць кагó-н. з прáвільнага шля́ху
Ábleiter *m* -s, - 1) *тэх.* адвóд 2) громаадвóд
Ábleitung *f* -, -en 1) адвóд (*ракі*) 2) *матэм.* вытвóрная 3) *грам.* вытвóрнае слóва 4) спакушэ́нне, збівáнне з прáвільнага шля́ху
áblenken 1. *vt* адхіля́ць; адця́гваць (*увагу*) **2.** *vi* паварóчваць размóву ў íншы бок
Áblenkung *f* -, -en 1) адхілéнне; адця́гванне 2) забáва
áblesen* *vt* чытáць (*па чым-н.*); ***am Gesícht*** ~ прачытáць штó-н. на чыíм-н. твáры, адгáдваць па твáры
ábleugnen *vt* адмаўля́ць; адракáцца
ábliefern *vt* 1) здавáць; уручáць 2) пастаўля́ць, дастаўля́ць, адпускáць (*тавар*)
Áblieferung *f* -, -en здáча, падвóз, дастáўка, уручэ́нне; вóдпуск, пастáўка (*тавараў*)
Áblieferungsschein *m* -e(s), -e накладня́я
Áblieferungssoll *n* -s, - *i* -s нóрма пастáвак
ábliegen* *vi* (s) быць убакý, быць на адлéгласці
áblisten *vt* (*j-m*) *разм.* вымантáчваць (*у каго-н.*)
áblohnen, áblöhnen *vt* разлíчвацца (*з кім-н. за працу*)
áblöschen *vt* 1) тушы́ць (*агонь*) 2) прамакáць (*напісанае*) 3) сцірáць (*з дошкі*)
áblösen *vt* 1) адвя́зваць, аддзяля́ць 2) мяня́ць 3) выкупля́ць

Áblösung *f* -, -en 1) аддзяле́нне, адсло́йванне; адвя́званне 2) пла́та, вы́куп 3) зме́на (*варты і г.д.*)

ábluchsen *vt* (*j-m*) *разм.* вымантáчваць (*у каго-н.*)

ábmachen *vt* 1) аддзяля́ць, адвя́зваць; здыма́ць (*шыльду*) 2) дамаўля́цца (*пра што-н.*); даво́дзіць да ла́ду

Ábmachung *f* -, -en дагаво́р, зго́да, пагадне́нне; ***éine ~ tréffen**** заключы́ць пагадне́нне; дамо́віцца

ábmagern *vi* (s) схудне́ць, пахудзе́ць

Ábmagerung *f* -, -en пахудне́нне

Ábmarsch *m* -(e)s, -märsche выступле́нне, вы́хад (*войска*); ***~ ántreten**** вы́ступіць у пахо́д; ***zum ~ blásen**** даць сігна́л да выступле́ння

ábmarschieren *vi* (s) выступа́ць (*у паход*); адыхо́дзіць

ábmelden 1. *vt* выпі́сваць (*каго-н.*), здыма́ць з улі́ку, адмацо́ўваць **2. ~, sich** паведамля́ць пра свой ад’е́зд; выпі́свацца, адмацо́ўвацца

Ábmeldeschein *m* -s, -e 1) адмацава́льны тало́н 2) даве́дка аб вы́пісцы

Ábmeldung *f* -, -en адзна́ка (*аб выездзе*); зня́цце з улі́ку

ábmessen* *vt* 1) ме́раць, заме́рваць; сувымяра́ць 2) узва́жваць (*словы*)

Ábmessung *f* -, -en паме́р; вымярэ́нне; абме́рванне

ábmontieren *vt тэх.* разбіра́ць, дэманці́раваць

ábmühen, sich (*mit D*) нясто́мна працава́ць (*над чым-н.*); вазі́цца (*з чым-н.*); аддава́ць усе́ сваé сі́лы (*чаму-н.*)

ábmurksen *vt груб.* забі́ць, укако́шыць

Ábnahme *f* -, -n 1) адніма́нне, зня́цце, адраза́нне 2) збыт, купля́нне 3) прыём, прыня́цце; ***~ éines Éides*** прыня́цце прыся́гі 4) змяншэ́нне, спад 5) схудне́нне

ábnehmbar *a* 1) з’ёмны 2) які́ памянша́ецца

ábnehmen* **1.** *vt* 1) здыма́ць, зніма́ць 2) браць, забіра́ць **2.** *vi* памянша́цца, ме́ншаць; худне́ць ***éinen Eid ~*** прыма́ць прыся́гу

Ábnehmer *m* -s, - 1) пакупні́к, зака́зчык, кліе́нт 2) прыёмшчык

ábneigen 1. *vt* адхіля́ць **2.** *vi* адхіля́цца

Ábneigung *f* -, -en (*gegen A*) непрыхі́льнасць, антыпа́тыя (*да каго-н., чаго-н.*)

abnórm 1) не адпаве́дны но́рме [пра́вілам] 2) ненарма́льны, пачва́рны; хвараві́ты 3) нязвы́клы; вялі́зны, агро́мністы

Abnormitä́t *f* -, -en 1) ненарма́льнасць, анама́лія 2) выро́длівасць

ábnötigen *vt* вымуша́ць; (*D*) вымага́ць (*што-н. ад каго-н.*)

ábnutzen, ábnützen 1. *vt* зно́шваць (*вопратку*); прытупля́ць; ***ein Mésser ~*** прытупі́ць нож **2. ~, sich** зно́швацца; прытупля́цца

Ábnutzung *f* -, -en зно́шванне, знос; прытупле́нне

Á-Bombe *f* -, -n а́тамная бо́мба

Abonnement [abɔn(ə)ˈmãː] *n* -s, -s абанеме́нт, падпі́ска

Ábonnént *m* -en, -en 1) падпі́счык 2) абане́нт

abonníeren *vt*, *vi* (*auf A*) падпі́свацца (*на што-н.*); ***auf éine Zéitung abonníert sein*** быць падпі́счыкам газе́ты

ábordnen *vt* пасыла́ць; накіро́ўваць; адкамандзіро́ўваць

Ábordnung *f* -, -en 1) дэпута́цыя; дэлега́цыя 2) адкамандзірава́нне

Ábort I *m* -s, -e прыбіра́льня, туале́т

Ábort II *m* -s, -e *мед.* або́рт

ábpacken *vt* 1) разгру́жваць 2) упако́ўваць, фасава́ць

ábpassen *vt* 1) прымяра́ць; пryла́джваць 2) чака́ць, падпільно́ўваць; ***éine Gelégenheit ~*** вы́браць мо́мант

ábpellen 1. *vt* аблу́плівацъ, абдзіра́ць **2. ~, sich** аблу́плівацца

Ábpfiff *m* -es, -e *спарт.* фіна́льны свісто́к (*суддзі*)

ábpflücken *vt* рваць, абрыва́ць (*кветкі, плады і г.д.*)

ábplagen 1. *vt* (з)му́чыць **2. ~, sich** (*mit D*) му́чыцца, бі́цца (*над чым-н.*)

ábprägen *vt* адчака́ньваць, адціска́ць, адбіва́ць

Ábprall *m* -(e)s, -e адско́к; рыкашэ́т

ábprallen *vi* (s) адскóкваць

ábpressen *vt* 1) адціскáць, выціскáць 2) (*D*) дамагáцца (*шантажом*)

ábputzen *vt* 1) тынкавáць 2) чы́сціць 3) *разм.* аблáяць

ábquälen 1. *vt* мýчыць **2. ~, sich** змýчыцца; пакýтаваць

ábrackern 1. *vt* змýчыць **2. ~, sich** mit (*D*) мýчыцца; *фам.* (пра)валэ́ндацца (*з чым-н., з кім-н.*)

ábraten* *vt, vi* (*j-m von D*) адрáіць (*каму-н. што-н.*); адгавóрваць (*каго-н. ад чаго-н.*)

Ábraum *m* -es *горн.* раскрывáнне

ábräumen *vt* прымáць (*са стала*)

ábreagieren, sich супакóіцца (*адыграўшыся на кім-н.*)

ábrechenbar *a* аблічáльны

ábrechnen 1. *vt* вылічáць, аблічáць; адлічáць; утры́мліваць (*грошы*) **2.** *vi разм.* разлíчвацца; звéсці рахýнкі; ***mit j-m ~*** паквітáцца з кім-н.

Ábrechnung *f* -, -en 1) адлічэ́нне 2) разлíк; падрахóўванне, падрахýнак; ***mit j-m ~ hálten**** звéсці з кім-н. рахýнкі

Ábrede *f* -, -n пагаднéнне, угавóр; ***etw. in ~ stéllen*** аспрэ́чваць што-н.

ábreden *vt* адгавóрваць

ábreiben* *vt* 1) сцірáць, выцірáць 2) расцірáць; абцірáць

Ábreibung *f* -, -en 1) сцірáнне, выцірáнне 2) абцірáнне

Ábreise *f* -, -n ад’éзд

ábreisen *vi* (s) ад’язджáць, выпраўля́цца ў дарóгу

ábreißen* 1. *vt* 1) абрывáць 2) знóсіць, ламáць (*будынак*) **2.** *vi* (s) адрывáцца, абрывáцца

Ábreißkalender *m* -s, - адрыўны́ каляндáр

ábrennen* *vt*: ***sich (D) die Béine ~ nach (D)*** збéгацца (*у пошуках чаго-н.*)

ábrichten *vt* 1) прывучáць, дрэсіравáць 2) *тэх.* прылáджваць, рабíць прыгóнку

ábriegeln *vt* 1) зачыня́ць на засóўку 2) ізалявáць; адгарóджваць

ábringen* *vt* (*D*) адваёўваць (*што-н. у каго-н.*); дамагчы́ся (*прызнання*)

Ábriss *m* -es, -e 1) карóткі нáрыс 2) знос (*будынка*) 3) абры́ў

ábrollen 1. *vt* размóтваць **2.** *vi* (s) 1) скóчвацца 2) ісцí (*аб кінафільме*) **3. ~, sich** разгóртвацца, адбывáцца

ábrosten *vi* (s) ржавéць

Ábrosten *n* -s карóзія, ржаўлéнне

ábrösten *vt* абпáльваць; абсмáжваць (*аб прадуктах харчавання*)

Ábrösten *n* -s абпáльванне, абсмáжванне

ábrücken 1. *vt* адсóўваць **2.** *vi* (s) адсóўвацца, адступáць

Ábruf *m* -(e)s, -e 1) адклікáнне 2) пераклíчка 3) (за)патрабавáнне 4) *фін.* выключэ́нне з абарачэ́ння (*грашовых знакаў*)

ábrufen* *vt* 1) адклікáць (*пасла*) 2) рабíць (*пераклічку*) 3) аб’яўля́ць (*прыпынкі*)

ábrunden *vt* 1) акругля́ць 2) скругля́ць

ábrupfen *vt* абскубáць, абшчы́пваць

abrúpt *a* 1) адры́вісты, няскладны, нязвя́зны 2) раптóўны, рэ́зкі; ***etw. ~ unterbréchen**** раптóўна што-н. перарвáць [перапыніць]

ábrüsten 1. *vt* 1) раззбрóйваць 2) *буд.* разбірáць рыштавáнні **2.** *vi* раззбрóйвацца

Ábrüstung *f* -, -en раззбраéнне

ábrutschen *vi* (s) спаўзáць, з’язджáць, саслíзгваць

Ábrutsch *m* -es, -e апóўзень

ábsacken *vi* (s) 1) асядáць (*аб будынку*) 2) ісцí на дно

Ábsage *f* -, -n 1) адмóва (*каму-н.– D*); адмéна; адрачэ́нне 2) адмаўлéнне

ábsagen *vt* адмаўля́ць; адмяня́ць

ábsägen *vt* 1) адпілóўваць 2) *разм.* звальня́ць з пасáды

ábsahnen *vt* (*тс. перан.*) знімáць вяршкí

Ábsatz *m* -es, -sätze 1) абцáс 2) абзáц; нóвы радóк 3) пáўза, пярэ́рва, перапы́нак 4) збыт (*тавараў*) 5) (лéсвічная) пляцóўка 6) асáдак, адстóй

Ábsatzmarkt *m* -es, -märkte ры́нак збы́ту

Ábsatzpreis *m* -es, -e прадáжная цанá

Ábsatzvermittlung *f* -, -en пасрэ́дніцтва пры збы́це тавáраў

ábsaugen *vt* 1) адсмактáць, адпампавáць; выця́гваць 2) чы́сціць пыласóсам

ábschaben *vt* саскрэ́бваць

ábschaffen *vt* 1) касава́ць, ліквідо́ўваць, адмяня́ць; знішча́ць; ***Gesétze*** ~ адмяня́ць зако́ны 2) выво́дзіць з ужы́тку; *вайск.* зніма́ць з узбрае́ння

Ábschaffung *f* -, -en адме́на; скасава́нне, ліквіда́цыя

ábschalten *vt* выключа́ць (*ток*)

Ábschaltung *f* -, -en выключэ́нне (*току*)

ábschattieren *vt* адцяня́ць

ábschätzen *vt* 1) ацэ́ньваць; вызнача́ць (*адлегласць*) 2) недаацэ́ньваць

ábschätzig *a* знява́жлівы, пага́рдлівы; ***ein ~es Úrteil*** адмо́ўны во́дгук

Ábschätzung *f* -, -en ацэ́нка, расцэ́нка

Ábschaum *m* -(e)s 1) пе́на, на́кіп; шлак 2) ахво́сце; ~ ***der Ménschheit*** адкі́ды грама́дства

ábscheiden* **1.** *vt* аддзяля́ць **2.** *vi* (s) 1) аса́джвацца (у *растворы*) 3) скана́ць

Ábscheu *m* -s, *f* - агі́да; ~ ***éinflößen*** унуша́ць агі́ду

ábscheuerregend *a* які́ выклі́кае агі́ду

ábscheulich **1.** *a* агі́дны, бры́дкі **2.** *adv* агі́дна, гню́сна, бры́дка

ábschicken *vt* адсыла́ць, пасыла́ць, адпраўля́ць

ábschieben* *vt* 1) адсо́ўваць 2) *вайск.* эвакуі́раваць

Ábschiebung *f* -, -en вы́сылка, выдварэ́нне

Ábschied *m* -(e)s, -e 1) развіта́нне, расста́нне, ро́стань 2) адста́ўка, звальне́нне; ~ ***néhmen**** (*von D*) развітвацца (*з кім-н.*); ~ ***gében**** звальня́ць

Ábschiedsgesuch *m* -es, -e прашэ́нне [зая́ва] аб адста́ўцы

ábschießen* *vt* 1) падстрэ́ліць, збіць стрэ́лам 2) стрэ́ліць

ábschinden* **1.** *vt* злу́пліваць ску́ру **2.** **~, sich** надрыва́цца

ábschirmen *vt* (*gegen A*) захіна́ць; затры́мліваць; адгаро́джваць; барані́ць

ábschirren *vt* распрага́ць, выпрага́ць

ábschlachten *vt* рэ́зацъ, забіва́ць, кало́ць (*жывёлу*)

Ábschlag *m* -(e)s, -schläge 1) усту́пка; паслабле́нне; скі́дка (*з цаны*); ***auf*** ~ у растэрміно́ўку, на ра́ты 2) ссе́чаны лес; галлё 3) *спарт.* уда́р ад варо́таў

ábschlagen* **1.** *vt* 1) адбіва́ць; адсяка́ць; збіва́ць 2) адмаўля́ць **2.** *vi* 1) зніжа́ць сваю́ ва́ртасць 2) спуска́ць, зліва́ць (*ваду*)

ábschlägig *a*: ***éine ~e Ántwort*** адка́з, адмо́ва

Ábschlagszahlung *f* -, -en пла́та ў растэрміно́ўку [на ра́ты]

ábschleifen* *vt* абто́чваць, шліфава́ць

ábschleppen *vt* адця́гваць, адбуксіро́ўваць, адбуксава́ць, адбуксі́раваць

ábschließen* *vt* 1) замыка́ць 2) заключа́ць (*дагавор*) 3) канча́ць (*справу*)

ábschließend **1.** *a* заклю́чны, канчатко́вы **2.** *adv* на заканчэ́нне

Ábschluss *m* -es, -schlüsse 1) заканчэ́нне 2) падпіса́нне (*дагавору*) 3) *бухг.* вынікóвы бала́нс 4) сярэ́дняя (*спецыяльная*) адука́цыя 5) (*часцей pl*) згóда, пагадне́нне

Ábschlussprüfung *f* -, -en выпускны́ экза́мен

ábschnallen *vt* адшпі́льваць (*спражку*); здыма́ць (*канькі*)

ábschneiden* **1.** *vt* адраза́ць, адрэ́зваць; скарача́ць; ізалява́ць **2.** *vi*: ***gut [schlecht] bei der Prüfung*** ~ *разм.* до́бра [дрэ́нна] здаць іспы́ты

ábschnellen *vi* (s) адскóкваць, адлята́ць

Ábschnitt *m* -(e)s, -e 1) глава́; раздзе́л 2) адрэ́зак (*часу*) 3) учáстак (*мясцовасці*) 4) карашо́к (*кантрольны*) 5) *матэм.* сегме́нт

ábschnitt(s)weise *adv* па ча́стках, па раздзе́лах

Ábschnitzel *m* -s, - абрэ́зак

ábschnüren *vt* 1) адвя́зваць 2) перавя́зваць 3) ізалява́ць, аддзяля́ць 4) *перан.* не дава́ць про́дыху

ábschöpfen *vt* зніма́ць (*вяршкі, пену*)

ábschrägen *vt* зраза́ць (*вуглы*), рэ́заць наўскася́к, счэ́сваць

ábschrauben *vt* адшрубо́ўваць, адкру́чваць

ábschrecken *vt* 1) адпу́джваць, запало́хваць 2) *тэх.* ху́тка ахало́джваць

ábschreckend *a* застраша́льны, які́ адпу́джвае; ***ein ~es Béispiel*** застраша́льны пры́клад

Ábschreckung *f* -, -en запу́жванне, запало́хванне

ábschreiben* *vt* спі́сваць, перапі́сваць

Ábschreibung *f* -, -*en фін.* **1.** спіса́нне з раху́нку [баланса], анулява́нне **2.** амартыза́цыя

ábschreiten* *vt* вымяра́ць кро́камі (*поле*); абыхо́дзіць (*фронт*)

Ábschrift *f* -, -en ко́пія (*дакумента*); ***éine ~ von etw. (D) ánfertigen [besórgen]*** зняць ко́пію з чаго́-н.

ábschuften, sich напрацава́цца, намардава́цца

Ábschürfung *f* -, -en ра́нка, сіня́к

Ábschuss *m* -es, -schüsse 1) стрэл, вы́страл 2) збіва́нне ў паве́тры (*самалёта і г.д.*) 3) за́пуск (*ракеты*)

ábschüssig *a* стро́мкі, абры́вісты, круты́

Ábschüssigkeit *f* - круцізна́, пака́тасць

Ábschussrampe *f* -, -n пускава́я пляцо́ўка (*ракет*)

ábschütteln *vt* 1) стрэ́сваць 2) скіда́ць (*ярмо*); ***j-n von sich (D) ~*** адчапі́цца, адвяза́цца ад каго́-н.

ábschütten *vt* 1) зліва́ць, адліва́ць, адсыпа́ць, ссыпа́ць

ábschwächen 1. *vt* аслабля́ць, змякча́ць **2. ~, sich** слабе́ць

Ábschwächung *f* -, -en аслабле́нне, змякчэ́нне

ábschweifen *vi* (s) (*von D*) ухіля́цца, адхіля́цца (*убок*); адступа́ць (*ад тэмы*)

Ábschweifung *f* -, -en ухіле́нне, адступле́нне (*ад тэмы, шляху і г.д.*)

ábschwemmen *vt* 1) змыва́ць; зно́сіць (*вадой*) 2) сплаўля́ць (*лес*)

ábschwenken *vi* (s) заваро́чваць убо́к

ábschwindeln *vt* (*D*) выма́ньваць у каго́-н. хі́трасцю [падма́нам]

ábsegeln *vi* (s) адплыва́ць (*пад ветразем*)

ábsehbar *a* агля́дны; ***in ~er Zeit*** у недалёкім бу́дучым

ábsehen* **1.** *vt* 1) ба́чыць, прадба́чыць; ***an den Áugen ~*** ба́чыць [адга́дваць] па вача́х 2) перайма́ць **2.** *vi* адмаўля́цца; ***ábgesehen davón, dass…*** нягле́дзячы на то́е, што…

ábseihen *vt* зліва́цьваду́; працэ́джваць

ábseitig *a* 1) адда́лены, які́ стаі́ць убаку́ 2) дзі́ўны 3) фальшы́вы, памылко́вы

ábseits *adv* 1) збо́ку; убо́к 2) *спарт.* па́-за гульнёй, не ў гульні́

ábsenden* *vt* адсыла́ць, адпраўля́ць

Ábsender *m* -s, - адпра́ўшчык, адпраўні́к

ábsetzbar *a* 1) змяня́льны 2) які́ ма́е до́бры збыт (*пра тавар*) 3) *тэх.* зды́мны

ábsetzen 1. *vt* 1) ста́віць (*на зямлю*) 2) здыма́ць (*капялюш*) 3) звальня́ць, здыма́ць (*з пасады*) 4) збыва́ць (*тавар*) **2.** *vi* рабі́ць перапы́нак, спыня́цца

Ábsetzung *f* -, -en 1) звальне́нне з паса́ды; скіда́нне (*манарха*); *вайск.* адхо́д (*на новую пазіцыю*)

Ábsicht *f* -, -en наме́р, заду́ма; ***mit ~*** наўмы́сна; ***séine ~en auf etw. (A) ríchten*** дамага́цца (*чаго-н.*), імкну́цца (*да чаго-н.*); ***in der ~…*** з мэ́тай; ***auf j-n [etw] ~ háben*** мець меркава́нні [пла́ны, наме́ры] нако́нт каго́-н. [чаго́-н.]

ábsichtlich 1. *a* наўмы́сны **2.** *adv* знаро́к, наўмы́сна

ábsichtslos 1. *a* ненаўмы́сны **2.** *adv* без наме́ру, незнаро́к

ábsinken* *vi* (s) спада́ць; апуска́цца; зніжа́цца

Ábsinken *n* -s спад, зніжэ́нне

ábsitzen* 1. *vi* зла́зіць з каня́, спе́швацца **2.** *vt* адсе́джваць (*тэрмін пакарання*)

absolút 1. *a* 1) абсалю́тны, по́ўны 2) абсалю́тны, безумо́ўны **2.** *adv* абсалю́тна, безумо́ўна

Absolutión *f* -, -en *юрыд.* апраўда́нне 2) дарава́нне грахо́ў; ***j-m ~ ertéilen*** дарава́ць каму́-н. віну́

Absolutísmus *m* - самаўла́дства

Absolvént [-v-] *m* -en, -en той, хто канча́е курс (*навучальнай установы*), выпускні́к

absolvíeren [-v-] *vt* канча́ць (*навучальную ўстанову*)

absónderlich *a* асаблі́вы; дзі́ўны; ***nicht ~ gut*** не на́дта до́бра

Absónderlichkeit *f* - асаблі́васць, дзі́ўнасць

ábsondern 1. *vt* адасабля́ць; вылуча́ць **2. ~, sich** (*von D*) цура́цца (*каго-н.*)

Ábsonderung *f* -, -en 1) аддзяле́нне, адасабле́нне; ізалява́нне 2) *фізіял.* сакрэ́цыя

absorbíeren *vt хім.* паглына́ць, абсарбі́раваць

Absorptión *f* -, -en *хім. фіз.* паглына́нне, абсо́рбцыя

ábspalten 1. *vt* адшчапля́ць, адко́лваць **2.** *vi* (s) **~, sich** адшчапля́цца, адлуча́цца

ábspannen *vt* распрага́ць; аслабля́ць; ***ábgespannt sein*** быць сто́мленым [змо́раным]

ábsparen *vt*: ***sich (D) etw. vom [am] Múnde ~*** (з')экано́міць, адмаўля́ючы сабе́ ў са́мым неабхо́дным

ábspeisen *vt* (*mit D*) адкармі́ць (*каго-н., чым-н.*); ***j-n mit léeren Wórten ~*** *разм.* адкара́скацца (*ад каго-н. з дапамогай пустых абяцанак*)

ábspenstig: ~ *máchen* перава́блiваць, перацяга́ваць

ábsperren 1. *vt* 1) замыка́ць, зачыня́ць 2) адгаро́джваць; ачапля́ць; адрэ́заць (*шлях*); ***éine Stráße ~*** ачапля́ць ву́ліцу **2. ~, sich** адасабля́цца

Ábsperrung *f* -, -en 1) ачапле́нне 2) агаро́джа, бар'е́р 3) адасо́бленасць, ізаля́цыя

ábspiegeln *vt* адлюстро́ўваць, адбіва́ць

Ábspiegelung *f* -, -en адбі́так, адлюстрава́нне

ábspielen 1. *vt* 1) ады́грываць (*у каго-н. – D*) 2) ігра́ць па но́тах 3) *спарт.* ады́грываць (*мяч*) **2. ~, sich** адбыва́цца, мець ме́сца, разго́ртвацца (*аб падзеях*); ***wo spielte es sich ab?*** дзе гэ́та было́ [адбыва́лася]

ábsplittern 1. *vt* адшчапля́ць **2.** *vi* (s) адшчэ́плівацца

Ábsprache *f* -, -n дамо́ўленасць, пагадне́нне

ábsprechen* *vt* 1) адмаўля́ць, аспрэ́чваць 2) (*mit j-m*) дамо́віцца (*з кім-н.*)

ábspringen* *vi* (s) саско́кваць; адрыва́цца (*пра гузік*), злу́звацца (*пра фарбу*)

Ábsprössling *m* -s, -e 1) нашча́дак, ато́жылак 2) *бат.* па́растак

Ábsprung *m* -(e)s, -sprünge 1) скачо́к, саско́кванне 2) *перан.* адхіле́нне, адыхо́д 3) *спарт.* штуршо́к; скачо́к; ***der ~ mit dem Fállschirm*** скачо́к з парашу́там

ábstammen *vi* (s) пахо́дзіць, быць ро́дам

Ábstammung *f* -, -en 1) пахо́джанне, род 2) *біял.* эвалю́цыя

Ábstammungslehre *f* - вучэ́нне пра пахо́джанне ві́даў

Ábstand *m* -(e)s, -stände адле́гласць, дыста́нцыя, праме́жак; ***von etw. (D) ~ néhmen**** устрымо́ўвацца (*ад чаго-н.*); ***~ hálten**** *вайск.* трыма́ць дыста́нцыю

Ábstandsgeld *n* -es, -er *юрыд.* адсту́пныя (*грошы*)

ábstatten: ***éinen Besúch ~*** нане́сці візі́т, наве́даць; ***Beŕicht über etw. (A) ~*** зрабі́ць да́клад (*пра што-н.*)

Ábstattung *f* -, -en: ***~ éines Besúches*** наве́дванне, візі́т

ábstauben *vt* змята́ць [выбіва́ць] пыл

ábstechen* 1. *vt* 1) *тэх.* выпуска́ць (*чыгун*) 2) зарэ́заць, закало́ць (*жывёлу*) **2.** *vi* 1) (*gegen A, von D*) вылуча́цца, адро́знівацца (*ад каго-н., чаго-н.*) 2) (s): ***vom Lánde ~*** адча́льваць (*ад берага*)

Ábstecher *m* -s, - 1) кароткатэрміно́вая паездка (*убок ад загадзя вызначанага маршруту*) 2) адступле́нне (*ад тэмы*), э́кскурс

ábstecken *vt* 1) адко́лваць, адшчапля́ць; ***das Haar ~*** распуска́ць валасы́ 2) адзнача́ць ты́чкамі [калка́мі, іго́лкамі]

ábstehen* *vi* (*h, s*) 1) быць на адле́гласці 2) тырча́ць (*пра вушы*) 3) адсто́йвацца (*пра вадкасць*) 4) адмаўля́цца (*ад чаго-н.*)

ábstehend *a*: ***~e Óhren*** адтапы́раныя ву́шы

ábsteigen* *vi* (s) 1) сыхо́дзіць (*уніз*), зла́зіць, спуска́цца 2) (*bei, in D*) спыня́цца (*у знаёмых, у гасцініцы*) 3) зла́зіць (*з каня, веласіпеда*); выхо́дзіць (*з аўтамашыны і г.д.*)

ábstellen *vt* 1) адстаўля́ць (*убок*) 2) спыня́ць, выключа́ць 3) ліквідо́ўваць

Ábstellraum *m* -(e)s, -räume камо́рка (*для гаспадарчага рыштунку*)

Ábstellung *f* -, -en 1) адмéна, скасавáнне 2) устаранéнне 3) мéсца стаянкі веласіпéдаў 4) выключэ́нне (*станка*)

ábsterben* *vi* (s) адмірáць; дранцвéць (*пра канечнасці*)

Ábstieg *m* -(e)s, -e 1) спуск, зніжэ́нне (*самалёта*) 2) спуск, схóды 3) схіл 4) заняпáд

ábstillen *vt* перастáць кармíць грудзьмí (*дзіця*)

ábstimmen **1.** *vt* 1) настрóйваць, налáджваць 2) узгадняць **2.** *vi* галасавáць

Ábstimmung *f* -, -en 1) галасавáнне 2) настрóйка (*музычнага інструмента*) 3) узгаднéнне

abstinént *a* умéраны (*пра ўжыванне спіртных напояў*)

Abstinénz *f* - 1) устрымáнне ад алкагóлю, цвярóзы лад жыцця́ 2) *рэл.* пост

Abstinénzler *m* -s, - непітýшчы (*іран.*)

Ábstoß *m* -es, -stöße *спарт.* свабóдны ўдáр; штуршóк (*пры скачку*)

ábstoßen* **1.** *vt* адпíхваць, адштурхóўваць **2.** *vi* (*s, h*) адчáльваць, адштурхóўвацца

ábstoßend *a* агíдны, гáдкі

ábstottern *vt разм.* аплáчваць у малыя рáты

abstrahíeren *vt* абстрагавáць, абагульняць

abstrákt *a* абстрáктны, абстрагавáны, адцягнены

Abstraktión *f* -, -en абстрáкцыя, абстрагавáнасць

ábstreichen* *vt* 1) змáхваць 2) выцірáць 3) збаўляць (*цэны*); памяншáць (*якую-н. частку*)

Ábstreicher *m* -s, - палавíк, рашóтка (*для выцірання ног*)

ábstreifen **1.** *vt* скíдваць, здымáць **2.** *vi* (s) (*von D*) адхіляцца, збівáцца (*з дарогі*)

ábstreiten* *vt* (*D*) 1) аспрэ́чваць (*што-н. у каго-н.*) 2) (*j-m*) адспрэ́чыць (*што-н. у каго-н.*)

Ábstrich *m* -(e)s, -e скарачэ́нне (*бюджэту*); ***éinen ~ néhmen**** *мед.* узяць мазóк

ábstufen *vt* 1) адцяняць (*колеры*) 2) дзялíць па разрáдах, класіфікавáць

Ábstufung *f* -, -en 1) ступéнь, класіфікáцыя 2) адцéнне; ***Fárben in állen ~en*** кóлеры ўсíх адцéнняў 3) *вайск.* эшалóн

ábstumpfen **1.** *vt* прытупляць **2.** *vi* (s) *i* **~, sich** прытупляцца

Ábsturz *m* -es, -stürze) 1) падзéнне; ***zum ~ bríngen**** збіць (*самалёт*) 2) абрыў, прóрва

ábstürzen **1.** *vt* скідáць, звяргáць **2.** *vi* (s) пáдаць, звáльвацца; ***der flíeger ist ábgestürzt*** лётчык разбíўся

ábsuchen *vt* абшýкваць (*мясцовасць*)

Ábsud *m* -(e)s, -e адвáр

absúrd *a* недарэ́чны, абсýрдны

Absurdität *f* -, -en бяссэ́нсіца, недарэ́чнасць, абсýрднасць

Abszéss *m* -es, -e *мед.* абсцэ́с, чыр

Abszísse *f* -, -n *матэм.* абсцыса

Abt *m* -(e)s, Äbte абáт

ábtakeln *vt* праганяць, звальняць (*за непрыдатнасць*)

ábtasten *vt* абмáцваць; намáцваць

ábtauen **1.** *vi* (s) адтавáць **2.** *vt* давáць адтáць, растапляць, растóпліваць

Abtéi *f* -, -en абáцтва, кляштáр

Ábteil *n* -(e)s, -e 1) купэ́ (*у вагоне*) 2) аддзялéнне, вы́гарадка; бокс

ábteilen *vt* 1) дзялíць; падзяляць 2) адгарóджваць

Abtéilung I *f* -, -en 1) аддзялéнне, аддзéл 2) атрáд, грýпа 3) раён, учáстак

Ábteilung II *f* -, -en раздзялéнне (*дзяленне*); выдзялéнне

ábtippen *vt* друкавáць, перадрукóўваць на машы́нцы

Äbtíssin *f* -, -nen абаты́са, настаяльніца (*каталіцкага*) кляштара

ábtöten *vt* забівáць, амярцвяць; заглýшваць, прытупляць (*пачуцці*)

ábtragen* **1.** *vt* 1) аднóсіць 2) знóсіць (*будынак*) **2. ~, sich** знóшвацца

ábträglich *a* шкóдны

Ábtragung *f* -, -en разбóрка, злом; ліквідáцыя

Ábtransport *m* -(e)s, -e адгрýзка, адпрáўка; эвакуáцыя, вы́васпорт

ábtransportieren *vt* вывóзіць; адгру-

жáць; адпраўля́ць
ábtreiben* **1.** *vt* 1) адганя́ць 2) вытру́чваць (*плод*) **2.** *vi* (s) *марск.* дрэйфавáць 3) зносíць, аднóсіць
Ábtreibung *f* -, -en *мед.* абóрт
ábtrennen *vt* 1) аддзяля́ць, адрывáць 2) адпóрваць
ábtreten* **1.** *vt* 1) стóптваць, знóшваць 2) перадавáць 3) : ***sich (D) die Füße ~*** выцірáць нóгі 4) уступáць (*месца, тэрыторыю і г.д.*) **2.** *vi* (s) пакідáць слу́жбу; сыхóдзіць са сцэ́ны
Ábtreter *m* -s, - хóднік, палавíк
Ábtretung *f* 1) усту́пка, перадáча 2) адыхóд (*са сцэны*)
Ábtritt *m* -(e)s, -e 1) адыхóд, пакідáнне; адстáўка 2) прыбірáльня
ábtrocknen **1.** *vt* высу́шваць, выцірáць **2.** *vi* (s) высыхáць; прасыхáць, сóхнуць
ábtrotzen *vt* (*etw. j-m*) дабівáцца, вы́рваць (*што-н.* у *каго-н.*)
ábtrünnig *a* вералóмны; здрáдніцкі; ***~ wérden*** здрáдзіць; адпáсці
ábtun* *vt* 1) здымáць (*паліто*) 2) пакóнчыць, распрáвіцца (*з чым-н.*); ***etw. mit éinem Scherz ~*** ператвары́ць што-н. у жарт; ***die Sáche still ~*** замя́ць спрáву 3) *перан.* вызваля́цца (*ад чаго-н.*), кідáць (*што-н.*); ***éine Gewóhnheit ~*** кінуць прывы́чку, адвы́кнуць (*ад чаго-н.*) 4) забівáць, рэ́заць, калóць (*жывёлу*)
áburteilen *vt* вы́несці прысу́д, асудзíць (*тс. перан.*)
ábwägen* *vt* 1) узвáжваць (*што-н.*) 2) узвáжваць, абду́мваць; ***séine Wórte ~*** узвáжваць свае́ слóвы
ábwälzen *vt* адкóчваць; ***die Schuld von sich ~*** не прызнáць сваёй віны́; ***die Verántwortung von sich ~*** здымáць [знімáць] з сябé адкáзнасць
Ábwälzung *f -,* -en 1) скідáнне, перакóчванне 2) перакладáнне, звáльванне (*тс. перан.*) 3) *тэх.* абкáтка, абкáтванне
ábwandeln *vt* мяня́ць, рабíць варыя́цыі
Ábwand(e)lung *f* -, -en 1) варыя́цыя, змянéнне 2) *грам.* спражэ́нне, скланéнне
ábwandern *vi* (s) перасяля́цца; перабірáцца, перавандрóўваць
Ábwanderung *f* -, -en перасялéнне, міграцыя; ***~ von Intellektuéllen*** «уцéчка рóзуму»
Ábwärme *f* - *тэх.* адпрацавáнае цяплó
ábwarten *vt* чакáць, перачакáць; ***wárten wir ab!*** пачакáем! ◊ ***~ und Tee trínken*!*** (*разм.*) цярпéнне!, пажывём – пабáчым!
ábwartend *a* чакáльны
ábwärts *adv* уніз, дóлу; ***den fluss ~*** уніз па цячэ́нні ракí; ***~ géhen**** пагаршáцца, апускáцца; ***es geht ábwärts mit ihm*** ён старэ́е; яго спрáвы пагаршáюцца
Ábwasch *m* -es 1) скарыстáны пóсуд 2) мыццё пóсуду
ábwaschbar *a* які́ адмывáецца; які́ змывáецца
ábwaschen* *vt* 1) мыць, змывáць, вы́мыць; абмывáць 2) мыць пóсуд
Ábwasser *n* -s, -wässer сцёкавая вадá
ábwechseln **1.** *vt* мяня́ць; рабíць разнастáйным **2.** *vi* мяня́цца; чаргавáцца (*адзін з адным*) **3. ~, sich** (*mit D*) мяня́цца, чаргавáцца (*з кім-н.*)
ábwechselnd **1.** *a* змéнлівы, змéнны; ***mit ~em Erfólg*** з перамéнным пóспехам **2.** *adv* па чарзé, то адзíн то другí; упярэ́мешку
Ábwech(e)lung *f* -, -en 1) перамéна; разнастáйнасць 2) забáва; ***sich nach ~ séhnen*** жадáць нóвых урáжанняў [забáваў]
ábwechselungsreich *a* разнастáйны
Ábweg *m* -(e)s, -e кру́жны шлях, паварóт (*з дарогі*); *перан.* няпрáвільны шлях; ***auf ~e geráten**** *перан.* збíцца з дарóгі [пуцí]
ábwegig *a* памылкóвы, няслу́шны; ***auf ~e Gedánken kómmen**** памыля́цца
Ábwehr *f* - 1) абарóна; адпóр 2) *спарт.* абарóна 3) контрразвéдка (*у былой нямецкай арміі*)
Ábwehrbereitschaft *f -,* -en *вайск.* 1) гатóўнасць да абарóны 2) дзяжу́рная часць
ábwehren *vt* 1) прадухіля́ць 2) адхіля́ць 3) адхіля́ць; ***ein Únglück ~*** адхіля́ць

небяспéку; адмаўля́цца (*ад чаго-н.*); ***éinen Éinwand*** ~ адхіля́ць пя́рэчанне; адбіва́ць (*напад*)

Ábwehrmaßnahme *f* -, -n мéра барацьбы́ (*супраць каго-н., з чым-н.*)

ábweichen* **I.** *vi* (s) (*von D*) **1.** адхіля́цца, ухіля́цца; адступа́ць (*ад чаго-н.*) **2.** адрóзнівацца; разыхóдзіцца; ***vom Gesétz*** ~ адступа́ць ад закóна;***vom Théma*** ~ адхіля́цца ад тэ́мы; ***in den Méinungen voneinánder*** ~ разыхóдзіцца ў думках

ábweichen II 1. *vt* намóчваць **2.** *vi* (s) адмака́ць

Ábweichung *f* -, -en 1) адхілéнне 2) разыхóджанне, адрóзненне 3) *перан.* адступлéнне (*ад чаго-н.*)

ábweiden: ***éine Wíese*** ~ спáсвіць, патравíць луг

ábweisen* *vt* 1) адхіля́ць; адмаўля́ць; адсыла́ць; ***er wúrde abgewíesen*** ямý далí адкáз, ягó не прынялí 2) адбіва́ць (*наступ*)

Ábweisung *f* -, -en 1) адкáз, адмаўлéнне 2) *вайск.* адбіццё (*наступлення*)

Ábwendbarkeit *f* - магчы́масць прадухілéння

ábwenden* **1.** *vt* 1) адварóчваць 2) прадухіля́ць, адвóдзіць 3) перавáблiваць, адбіва́ць; ***j-n von séiner Árbeit*** ~ адця́гваць каго́-н. ад рабóты **2.** **~, sich** адварóчвацца, пакіда́ць; ***sich von j-m*** ~ адвярнýцца ад каго́-н.

ábwendig *a* нявéрны, здрáдлівы; ***j-n ~ máchen*** адбіва́ць каго́-н., адця́гваць

ábwerfen* *vt* 1) скіда́ць, скíдваць 2) прывóдзіць, дава́ць прыплóд

ábwerten *vt* 1) *эк.* правóдзіць дэвальвáцыю 2) *перан.* прыніжа́ць вáртасць

Ábwertung *f* -, -en *эк.* дэвальвáцыя, панiжэ́нне кýрсу

ábwesend *a* 1) адсýтны; ~ ***sein*** адсýтнічаць 2) *перан.* рассéяны, няўвáжлівы

Ábwesende *sub m, f* -n, -n адсýтны, -ая

Ábwesenheit *f* - 1) адсýтнасць; ***in*** ~ пры адсýтнасці 2) рассéянасць, няўвáжлівасць

ábwickeln 1. *vt* 1) размóтваць, раскрýчваць 2) закáнчваць, ліквідава́ць; ***das Geschäft*** ~ канча́ць спрáву **2.** **~, sich** адбыва́цца, развіва́цца, разгóртвацца (*пра падзеі*)

Ábwicklung *f* -, -en 1) размóтванне 2) ход, развіццё (*падзей*)

ábwiegen* *vt* 1) узвáжваць; адвáжваць; вáжыць 2) *перан.* узвáжваць, абдýмваць

ábwiegeln *vt* уціхамíрыць

ábwimmeln *vt разм.* адкарáсквацца (*ад каго-н.*)

Ábwind *m* -(e)s, -e *метэар.* сыхóдны вéцер

ábwirtschaften *vi* (*h*) дайсцí да галéчы, прагарэ́ць

ábwischen *vt* сцірáць, выцірáць, працірáць

ábwracken *vt* здава́ць на злом (*карабель*)

Ábwurf *m* -(e)s, -würfe 1) скідáнне, скíдванне, кідáнне 2) *тэх.* адкíды 3) *мед.* вы́кідыш 4) даходы, прыбы́так, вы́ручка 5) *спарт.* выбівáнне, кідóк ад варóт, выкід (*кап'я, дыска, мяча*) 6) *ав.* вымпел

ábwürgen 1. *vt* (за)душы́ць; ***die Produktión*** ~ скарачáць вытвóрчасць **2.** **~, sich** давíцца

ábzahlen *vt* выплáчваць (*у растэрміноўку, на раты*), ліквідава́ць доўг

ábzählen *vt* лічы́ць, адлíчваць; вылічáць; ***~!*** *вайск.* па парáдку разлічы́ся!

Ábzählreim *m* -(e)s, -e гульня́-лічы́лка

Ábzahlung *f* -, -en плáта (*у растэрміноўку*); ***auf*** ~ у растэрмінóўку

Ábzählung *f* -, -en лік, адлíчванне; падлíк, падлічэ́нне

ábzapfen *vt* сцэ́джваць, адцэ́джваць; ***j-n*** ~ *разм.* вымантáчваць грóшы ў каго́-н.

ábzäunen *vt* абгарóджваць, адгарóджваць (*плотам*)

ábzehren 1. *vt* мардава́ць; знясíльваць **2.** *vi* (s) сóхнуць, рабíцца квóлым **3.** **~, sich** мýчыцца, пакýтаваць

Ábzehrung *f* -, -en 1) змóрванне, змардавáнне, знясíленне 2) сухóты

Ábzeichen *n* -s, - 1) знак, значóк 2) знак адрóзнення

ábzeichnen 1. *vt* зрысава́ць; счэ́рчваць **2.** **~, sich** вызнача́цца, вылуча́цца (*сярод чаго-н.*)

Ábzeichnung *f* -, -en кóпія; рысýнак

Ábziehbild *n* -(e)s, -er малю́нак-перавóдка

ábziehen* **1.** *vt* 1) сцягваць, здымáць (*вопратку, абутак*) 2) здзірáць (*скуру*) 3) вылíчваць; ***éine Súmme ~*** вы́лічыць сýму 4) сцэ́джваць; злівáць, разлівáць у бутэ́лькі 5) *паліграф.* адціскáць 6) адцягваць; ***die Áufmerksamkeit ~*** адцягваць увáгу 6) адвéсці; ***die Trúppen ~*** адвéсці вóйскі **2.** *vi* (s) адыхóдзіць, ісцí; ад'язджáць

Ábziehzahl *f* -, -en *матэм.* аднімáемае

ábzielen *vi* (*auf A*) цэ́ліць (*на што-н.*); дамагáцца (*чаго-н.*), імкнýцца (*да чаго-н.*)

Ábzug *m* -(e)s, -züge 1) ад'éзд; адступлéнне (*войска*) 2) сцёк 3) скíдка, вы́лік 4) спуск (*курка*) 5) *паліграф.* адбíтак 6) душнíк

Ábzughahn *m* -(e)s, - hähne 1) *тэх.* выпускны́ кран 2) спускавы́ курóк (*у вінтоўцы і г.д.*)

ábzüglich *adv* не лíчачы, адкідáючы; за вы́лікам

ábzupfen *vt* адшчы́пваць; выдзірáць

Ábzweig *m* -(e)s, -e адгалінавáнне (*дарогі*)

ábzweigen **1.** *vt* 1) разгалінóўваць; адвóдзіць 2) выдзялáць, выкрóйваць (*сродкі*) **2. ~, sich** разгалінóўвацца, адгалінóўвацца

Ábzweigung *f* -, -en 1) адгалінавáнне (*дарогі*) 2) філíял (*фірмы*) 3) выдаткóўванне (*сродкаў*) 4) чыгýначная вéтка

ábzwingen* *vt* (*D*) адбірáць сíлай (*што-н. у каго-н.*); дамагáцца сíлай (*чаго-н.*)

ach! *int* ах!

Ach *n* -s, -s: ***mit ~ und Krach, mit ~ und Weh*** ледзь, насíлу, з грахóм папалáм; ***das Oh und ~*** óхі і ўзды́хі

Achát *m* -(e)s, -e *мін.* агáт

Achíllesferse *f* - слабóе мéсца

Áchse *f* -, -n вось; вал; шпень; стры́жань; ***auf der ~ sein*** *разм.* быць [знахóдзіцца] у дарóзе

Áchsel *f* -, -n плячó; ***die ~ n [mit den ~ n] zúcken*** пацiскáць плячáмі; ***j-n über die ~ ánsehen**** глядзéць на когó-н. звысóку; ***auf die léichte ~ néhmen**** не стáвіцца сур'ёзна

Áchsel|grube, **~höhle** *f* -, -n *анат.* падпáха

Áchselklappe *f* -, -n пагóн (*суконны, салдацкі*)

Áchselstück *n* -(e)s, -e пагóн (*афіцэрскі*)

Áchselzucken *n* -s, - пацiскáнне плячáмі

Áchs(en)bruch *m* -(e)s, -brüche палóм вóсі

acht *num* вóсем; ***in ~ Tágen*** праз ты́дзень; ***wir [únser] sind ~*** нас вóсем чалавéк

Acht I *f* -, -en (лíчба) вóсем; васьмёрка

Acht II *f* - увáга; асцярóжнасць; ***sich in ~ néhmen**** сцерагчы́ся; ***áußer ~ lássen**** не браць пад увáгу; ***~ gében**** *vi* (*auf A*) звяртáць увáгу, зважáць (*на каго-н., на што-н.*), наглядáць, назірáць (*за кім-н.*); ***gib ~!*** асцярóжна!, памáлу!, ***~ háben**** *vi* (*auf A*) звяртáць увáгу (*на каго-н., на што-н.*); наглядáць (*за кім-н.*)

Acht III *f* - апáла, выгнáнне; ***in ~ und Bann tun**** аб'яўляць пá-за закóнам

áchtbar *a* паважáны, (высóка)шанóўны

áchteinhálb *num* вóсем з палóвай

Áchtel *n* -s, - вóсьмая (*частка*), васьмýшка

áchten **1.** *vt* 1) паважáць, шанавáць 2) лічы́ць за… **2.** *vi* (*auf A*) звяртáць увáгу (*на каго-н., на што-н.*); зважáць (*на каго-н., на што-н.*); пільнавáць, даглядáць (*каго-н.*); ***auf etw. groß ~*** звяртáць асаблíвую ўвáгу на што-н.

ächten *vt* 1) аб'яўляць пá-за закóнам, асудзíць на выгнáнне 2) байкатавáць, забараня́ць

Áchter *m* -s, - *спарт.* лóдка-васьмёрка

Áchterbahn *f* -, -en рýскія гóркі (*атракцыён*)

Áchterdeck *n* -(e)s, -e *марск.* кармавáя пáлуба

áchtern *adv марск.* ззáду, за кармóю

áchtfach **1.** *a* васьміразóвы **2.** *adv* у вóсем разóў

Áchtgroschenjunge *m* -n, -n *пагардл.* шпік, шпег

achthúndert *num* восемсóт

áchtjährig *a* васьмігадóвы

áchtlos *a* няўвáжлівы, неасцярóжны

Áchtlosigkeit *f* - няўвáжлівасць, неасцярóжнасць; нядбáласць

áchtmal *adv* во́сем разо́ў
áchtmonatig *a* васьміме́сячны (*які доўжыцца восем месяцаў*)
áchtmonatlig *a* васьміме́сячны (*які паўтараецца кожныя восем месяцаў*)
áchtsam *a* ува́жлівы, асцяро́жны, пільны
Áchtsamkeit *f* - ува́жлівасць, пільнасць
áchtstellig *a матэм.* васьмізна́чны
Áchtstundentag *m* -(e)s, -e васьмігадзінны рабо́чы дзень
Áchtung *f* - ува́га; паша́на; ~ ***genießen**** це́шыцца ўва́гай; ~***!*** ува́га!, сцеражы́ся!; ***vor (D) ~ háben*** паважа́ць (*каго-н., што-н.*)
Ächtung *f* - выгна́нне, байко́т, забаро́на; ~ ***der Atómwaffen*** забаро́на а́тамнай збро́і
áchtunggebietend *a* аўтарытэ́тны
Áchtungsbezeigung *f* -, -en выка́званне пава́гі
áchtungsvoll **1.** *adv* з паша́най, з пава́гай (*у лістах, пісьмах*) **2.** *a* пачці́вы
áchtzehn *num* васемна́ццаць
áchtzig *num* во́семдзесят
Áchtziger *m* -s, - васьмідзесяцігадо́вы чалаве́к
achtzigjährig *a* васьмідзесяцігадо́вы
Áchtzylinder *m* -s, - *разм.* васьміцыліндро́вы мато́р
ächzen *vi* во́хкаць, во́йкаць, крахта́ць
Ácker *m* -s, Äcker по́ле, ралля́ ◊ ***das ist nicht auf éigenem ~ gewáchsen*** гэ́та зро́блена чужы́мі рука́мі
Áckerbau *m* -s земляро́бства; ~ ***tréiben**** займа́цца земляро́бствам
Áckerbauer *m* -s, - *i* -n, -n земляро́б, хлебаро́б
Áckerbaukunde *f* - аграно́мія
Áckerbestellung *f* -, -en апрацо́ўка по́ля
Áckerboden *m* -s, - böden по́ле, во́рная зямля́
Áckererde *f* -, -n во́рная зямля́, во́рыва
Ácker|feld *n* -(e)s, -er, **~land** *n* -(e)s -länder(eien) по́ле, ралля́, во́рыва
áckern **1.** *vt* ара́ць **2.** *vi* надрыва́цца (*з працы*), рваць сабе́ кі́шкі [пу́за]
Áction ['ɛkʃən] *f* -, -s во́стры сюжэ́т, напру́жанае дзе́янне
a cónto [-k-] *камерц. у* лік, ава́нсам
ad absúrdum: ~ ***führen*** 1) даво́дзіць да абсу́рду 2) *матэм.* дака́зваць ад процілеглага
ad ácta: ***etw. ~ légen*** 1) далучы́ць да спра́вы 2) спыні́ць разгля́д яко́й-н. спра́вы
adágio [a'da:dʒo] *муз.* ада́жыо
Ádamsapfel *m* -s, -äpfel кады́к
adaptíeren *vt* прыстасо́ўваць, дастасо́ўваць, адаптава́ць
Adap(ta)tión *f* -, -en дастасава́нне
adäquát *a* адпаве́дны, адэква́тны
addíeren *vt матэм.* дадава́ць, рабі́ць склада́нне
Additión *f* -, -en *матэм.*склада́нне
adé! *int* быва́й(це)!; ~ ***ságen*** разві́твацца
Ádel *m* -s двара́нства, шля́хта
ád(e)lig *a* 1) двара́нскі; шляхе́цкі 2) высакаро́дны, шляхе́тны
Áder *f* -, -n 1) крывяно́сны сасу́д; ве́на, артэ́рыя; жы́ла 2) *горн.* жы́ла
ád(e)rig, äd(e)rig *a* жы́лісты
adiéu! [a'di̯ø:] быва́й(це)!
Ádjektiv *n* -s, -e *грам.* прыме́тнік
ádjektivisch *грам.* ад'екты́ўны, у значэ́нні прыме́тніка
Adjutánt *m* -en, -en ад'юта́нт
Ádler *m* -s, - аро́л
Ádlerhorst *m* -(e)s, -e арлі́нае гняздо́
ádlig *a* 1) шляхе́цкі, двара́нскі 2) шляхе́тны
Ádlige *m, f* -n, -n дваранін, двара́нка; шля́хціч, шляхця́нка
Administratión *f* -, -en адміністра́цыя, (у)праўле́нне, упра́ва
administratív *a* адміністрацы́йны
Administrátor *m* -s, -tóren адміністра́тар
administríeren *vt* кірава́ць, адміністрава́ць
Admirál *m* -s, -e *марск.* адміра́л
adoptíeren *vt* усынаўля́ць
Adoptión *f* -, -en усынаўле́нне
Adoptívkind *n* -es, -er прыёмнае дзіця́
Adressánt *m* -en, -en адпра́ўшчык (*пісьма*)
Adressát *m* -en, -en адраса́т, атрыма́льнік
Adrésse *f* -, -n а́драс; ***an séine ~*** па яго́ а́драсе; ***sich an ríchtige ~ wénden****

звярну́цца па а́драсе
Adréssbuch *n* -(e)s, -bücher а́драсная кні́жка
adressíeren *vt* (за)адрасо́ўваць (*тс. перан.*)
adrétt *a* 1) згра́бны; акура́тны 2) спры́тны, паваро́тлівы
ádrig, ädrig *гл.* áderig, äderig
ádsorbíeren *vt хім.* адсарбі́раваць
Advént [-v-] *m* -(e)s *рэл.* Адвэ́нт (*час перад Калядамі*)
Advérb [-v-] *n* -s, -bi¦en *грам.* прысло́ўе
adverbiál *a грам.* які́ ўжыва́ецца ў я́касці прысло́ўя
Adverbiále [-v-] *n* -s, -li¦en *грам.* акалі́чнасць
Adverbiálsatz *m* -es, -sätze *грам.* акалі́чнасны дада́ны сказ
adversatív [-v-] *a грам.* супраціўны
Advokát [-v-] *m* -en, -en адвака́т; абаро́нца
Aeróbic [ae'ro:bik] *n* -s *спарт.* аэро́біка
Aerodynámik *f* - аэрадына́міка
aerodynámisch *a* аэрадынамі́чны
Aeronáut *m* -en, -en аэрана́ўт, паветрапла́вальнік
Aeronáutik *f* - аэрана́ўтыка, паветрапла́ванне
Aerosól *n* -s, -e *тэх.* аэразо́ль, распы́л
Affäre *f* -, -n 1) прыго́да, афёра; сканда́л; ***sich aus der ~ zíehen**** выпу́твацца з бяды́; 2) *юрыд.* спра́ва
Áffe *m* -n, -n 1) ма́лпа 2) *вайск.* ра́нец ◊ ***éinen ~n (sítzen) háben, sich (D) éinen ~n káufen [ánlegen]*** *разм.* быць падпі́ўшы, пад ча́ркаю; ***an j-m éinen ~n gefréssen háben*** тра́ціць ро́зум, вар'яце́ць ад каго́-н.
Affékt *m* -(e)s, -e (мо́цнае) хвалява́нне, афе́кт; ***in ~ geráten**** выхо́дзіць з сябе́
affektíert *a* афектава́ны; мане́рны; ненатура́льны
Affektíertheit *f* -, -en крыўля́нне, мане́рнасць, ненатура́льнасць
Affektión *f* -, -en 1) узбу́джанасць, узру́шанасць 2) прыхі́льнасць
Affektivität [-v-] *f* - узбу́длівасць, раздражня́льнасць
áffen 1. *vi разм. пагардл.* глядзе́ць, пазіра́ць **2. ~, sich** *разм.* пазіра́ць мане́рна [напы́шліва]
äffen *vt уст.* дражні́ць, передра́жніваць
áffenartig *a* малпападо́бны
Áffenbrotbaum *m* -(e)s, -bäume *бат.* баабаб
Áffentheater *n* -s, - *пагардл.* балага́н
Áffenwerk *n* -(e)s, -e *пагардл.* сляпо́е падража́нне
Affiche [a'fi:ʃə] *f* -, -n афі́ша, аб'я́ва, плака́т
äffig *a фам.* пыхлі́вы, фанабэ́рысты
Äffin *f* -, -nen ма́лпа (*самка*)
Affinität *f* -, -en (су)ро́днасць (*тс. хім.*)
äffisch *a* малпападо́бны
Áffix *n* -es, -e *грам.* а́фікс
Affront [a'frɔ̃:] *m* -s, -s *высок.* знява́га, здзек
Afgháne *m* -n, -n афга́нец
afghánisch *a* афга́нскі
Afrikáner *m* -s, - афрыка́нец
afrikánisch *a* афрыка́нскі
Áfter *m* -s, - *анат.* за́дні прахо́д
Áfterrede *f* -, -n *пагардл.* паклёп, нагаво́р
Ágave [-v-] *f* -, -n ага́ва (*субтрапічная расліна*)
Ágens *n* -, Agénzi¦en *i* Agéntia 1) ру́хаючая сі́ла 2) *філас.* акты́ўны пача́так 3) *хім.* аге́нт, дзе́йнічаючы фа́ктар
Agént *m* -en, -en 1) шпіён, аге́нт 2) аге́нт, упаўнава́жаны (*фірмы і г.д.*) 3) *гл.* Ágens
Agentúr *f* -, -en 1) агенту́ра 2) аге́нцтва 3) камерцы́йнае прадстаўні́цтва
Aggregát *n* -(e)s, -e 1) агрэга́т 2) *матэм.* мнагачле́н
Aggregátzustand *m* -(e)s, -stände *хім.*, *фіз.* агрэга́тны стан
Aggressión *f* -, -en агрэ́сія
aggressív 1) *a* агрэсі́ўны 2) *adv* агрэсі́ўна
Aggressivität [-v-] *f* -, -en агрэсі́ўнасць
Aggréssor *m* -s, -ssóren агрэ́сар
Ägíde *f* - *перан.* эгі́да; ***únter der ~ von j-m*** пад эгі́дай каго́-н.
agíeren *vi* 1) дзе́йнічаць; ***mit den Händen [Ármen] ~*** жэстыкуля́ваць рука́мі 2) *тэатр.* выко́нваць ро́лю
agíl *a* жва́вы
Agiotáge [aʒio'tɑ:ʒə] *f* - *бірж.* ажыята́ж
Agitatión *f* -, -en 1) агіта́цыя; падбухто́рванне 2) неспако́й

Agitátor *m* -s, -tóren агітáтар
agitatórisch *a* агітацы́йны, агітáтарскі
agitíeren *vi* агітавáць
agrár *a* агрáрны, зямéльны; землярóбскі
Agrárflugzeug *n* -(e)s, -e самалёт сельскагаспадáрчай авіяцыі
Agrement [agrẹmã:] *m* -s, -s *дып.* агрэмáн, пагаднéнне
Agrikultúr *f* -, -en землярóбства, агракультýра
agrochémisch *a* аграхімíчны
Agronóm *m* -en, -en агранóм
Agronomíe *f* - агранóмія
agronómisch *a* агранамíчны
Ägýpter *m* -s, - егіпця́нін
ägýptisch *a* егíпецкі
ah! *int* ах! аёй!
äh! *int* эх!
ahá! *int* ага!
Áhle *f* -, -n шы́ла
Ahn *m* -(e)s *i* -en, -en прóдак, родапачынáльнік
áhnden *vt высок.* карáць; пóмсціць
Áhne I *m* -n, -n *гл.* Ahn
Áhne II *f* -, -n (пра)бáбка, прамáці; родапачынáльніца
ähneln *vi* (*D*) быць падóбным (*на каго-н., да каго-н.*)
áhnen *vt* 1) падазравáць; здагáдвацца 2) прадчувáць; ***mir ahnt etw.*** я нéшта прадчувáю
Áhnenreihe *f* -, -n род; пакалéнні прóдкаў
ähnlich *a* (*D*) падóбны (*на каго-н.*); аналагíчны; ***und Ähnliches*** і да тагó падóбнае; ***sie séhen sich ~ wie ein Ei dem ánderen*** яны́ падóбны адзíн да аднаго́ як дзве крóплі вады́
Ähnlichkeit *f* -, -en падабéнства, падóбнасць
Áhnung *f* -, -en прадчувáнне; уяўлéнне (*пра што-н.*); ***von etw. kéine ~ háben*** не мець уяўлéння пра што-н.
áhnungslos *adv* нічóга не падазравáючы, наíўна
Áhnungslosigkeit *f* - пóўнае нявéданне
áhnungsvoll *a* пóўны прадчувáнняў
ahói! *int* гэй! (*акліканне людзей на караблі, лодцы і г.п.*); ***Boot ~!*** эй, на шлю́пцы!
Áhorn *m* -(e)s, -e *бат.* клён
Ähre *f* -, -n кóлас, каласóк; ***in die ~n schíeßen**** каласíцца
Ährenbund *n* -es, -e сноп
Ährenfeld *n* -(e)s, -er пóле, якóе каласýе
Aids [AIDS] *n* (*часцей без артыкля*) *мед.* СНІД (*сіндром набытага імунадэфіцыту*)
Airbus ['ɛ:r-] *m* -ses, -se аэрóбус
Akademíe *f* -, -mí¦en акадэ́мія
Akademíemitglied *n* -(e)s, -er акадэ́мік, член акадэ́міі
Akadémiker *m* -s, - 1) чалавéк з вышэ́йшай (*універсітэцкай*) адукáцыяй 2) студэ́нт вышэ́йшай навучáльнай устанóвы
akadémisch *a* акадэмíчны; ***~e Bíldung*** вышэ́йшая адукáцыя; ***éine ~e Würde erlágen*** атрымáць вучóнае звáнне
Akázie [-tsi¦ə] *f* -, -n акáцыя
akklimatisíeren 1. *vt* акліматызавáць **2. ~, sich** прыстасóўвацца да нóвых умоў, акліматызавáцца
Akkórd *m* -(e)s, -e 1) акóрд, сугýчнасць; ***éinen ~ schlágen**** узя́ць акóрд 2) пагаднéнне, падрáд; ***im ~ stéhen**** працавáць здзéльна
Akkórdarbeit *f* -, -en здзéльная прáца
Akkórdeon *n* -s, -s акардэóн
Akkórdlohn *m* -(e)s, -löhne здзéльная зарабóтная плáта
akkreditíeren *vt* упаўнавáжваць; *дып.* акрэдытавáць
Akkreditív *n* -(e)s, -e 1) *фін.* акрэдыты́ў; **únbestätigtes ~** непацвéрджаны акрэдыты́ў; ***übertrágbares ~*** пераваднý акрэдыты́ў; ***Resérveakkreditiv*** [-v-] *n* рэзервóвы акрэдыты́ў 2) *дып.* давéрная грáмата
Ákku *m* -s, -s *разм.* акумуля́тар
Akkumulatión *f* -, -en акумуля́цыя, накаплéнне; ***~ des Kapitáls*** накаплéнне капітáла
Akkumulatiónsrate *f* -, -n *фін.* нóрма накаплéння
Akkumulátor *m* -s, -tóren акумуля́тар
akkurát *a* акурáтны, даклáдны

Akkuratésse *f* - акура́тнасць, дба́йнасць
Ákkusativ *m* -s, -e *грам.* вінава́льны склон
Akrobát *m* -en, -en акраба́т, гімна́ст
Akrobátik *f* - акраба́тыка
akrobátisch *a* акрабаты́чны
Akt *m* -(e)s, -e 1) акт, дзе́янне 2) дзе́я (*у п'есе*) 3) урачы́сты акт; ***ein féierlicher*** ~ урачы́стая цырымо́нія 4) *маст.* аго́леная фігу́ра
Ákte *f* -, -n 1) дзяржа́ўны акт 2) *pl* афіцы́йныя папе́ры, дакуме́нты; ***zu den ~n néhmen**** запратакалі́раваць; ***zu den ~n légen**** падшы́ць да спра́вы; пераДа́ць у архі́ў
Aktéi *f* -, -en 1) спра́вы, па́пка са спра́вамі 2) архі́ў
Áktendeckel *m* -s, - па́пка (*для дзелавых папераў*)
áktenkundig *a* пацве́рджаны дакуме́нтамі
Áktenmappe *f* -, -n партфе́ль, су́мка
áktenmäßig *a* дакумента́льны
Áktenordner *m* -s, - па́пка (*скорасшыва́льнік*)
Áktenstoß *m* -es, -stöße стос дакуме́нтаў [дзелавы́х папе́р]
Áktenstück *m* -s, -e дакуме́нт, афіцы́йная папе́ра
Áktentasche *f* -, -n партфе́ль
Akteur [ak'tø:r] *m* -s, -e 1) акто́р 2) дзе́йная асо́ба (*у палітычнай акцыі*)
Áktie [-tsi̯¦ə] *f* -, -n а́кцыя; пай
Ákti¦enanteile *pl фін.* вы́пушчаныя а́кцыі
Ákti¦enbank *f* -, -en *фін.* акцыяне́рны банк
Áktiengesellschaft [-tsi̯¦ən-] *f* -, -en акцыяне́рнае тавары́ства
Ákti¦eninhaber *m* -s, - *гл.* Aktionär
Ákti¦enkontrollpaket *n* -(e)s, -e *фін.* кантро́льны паке́т а́кцый
Aktión *f* -, -en 1) дзе́янне 2) адкры́тае выступле́нне, кампа́нія, а́кцыя; ***in ~ tréten**** пача́ць дзе́йнічаць
Aktionär *m* -s, -e акцыяне́р, улада́льнік а́кцый
Aktiónsausschuss *m* -es, -schüsse камітэ́т дзе́яння
Aktiónsbereitschaft *f* - гато́ўнасць да дзе́янняў
Aktiónseinheit *f* - адзі́нства дзе́яння
Aktións|komitee *n* -s, -s камітэ́т дзе́яння
Aktiónsplan *m* -(e)s, -pläne план дзе́яння
Aktiónsradius *m* - ра́дыус дзе́яння
Áktiv I *n* -s *грам.* незале́жны стан
Aktív II *n* -s, -e *i* -s акты́ў, гру́па актыві́стаў
aktív *a* акты́ўны, дзе́йны
Aktíva [-v-] *pl фін.* акты́ў, ная́ўнасць, дэ́бет; ~ ***und Passíva*** акты́ў і пасі́ў
Aktívbestand *m* -(e)s *фін.* акты́ў, акты́вы
aktivíeren [-vi-] *vt* актывава́ць, узмацня́ць
Aktivíst [-vi-] *m* -en, -en 1) актыві́ст; перадаві́к вытво́рчасці 2) прыхі́льнік акты́ўных дзе́янняў
Aktivität [-vi-] *f* - акты́ўнасць
aktualisíeren *vt* рабі́ць актуа́льным, здзяйсня́ць
Aktualität *f* -, -en актуа́льнасць; своечасо́васць, надзённасць
aktuéll *a* актуа́льны; своечасо́вы
akupunktíeren *vt* лячы́ць з дапамо́гай уко́лвання іго́лкамі
Akupunktúr *f* -, -en *мед.* акупункту́ра
Akústik *f* - аку́стыка (*у розных значэннях*)
akústisch *a* акусты́чны, гукавы́
akút *a* 1) *мед.* во́стры 2) *перан.* во́стры, сур'ёзны; неадкла́дны; ***éine ~e Fráge*** актуа́льнае пыта́нне
Akút *m* -(e)s, -e *лінгв.* знак на́ціску
Akzeleratión *f* -, -en паскарэ́нне, паско́ранасць; акселера́цыя
Akzént *m* -es, -e 1) акцэ́нт, на́ціск; ***~e sétzen*** ста́віць зна́кі на́ціску; ~ ***auf etw. (A) légen*** рабі́ць акцэ́нт на чым-н. 2) акцэ́нт, вымаўле́нне
akzentuíeren *vt* 1) рабі́ць на́ціск (*на што-н.*), падкрэ́сліваць 2) ста́віць знак на́ціску
akzeptábel *a* прыма́льны
akzeptíeren *vt* прызнава́ць, прыма́ць (*прапанову і г.д.*)
Akzíse *f* -, -n акцы́з
à la на мане́р
Alabáster *m* -s, - аля́ба́стра
Alárm *m* -(e)s, -e трыво́га; ***blínder*** ~ памылко́вая трыво́га; ~ ***zu Énde!*** адбой!;

~ ***blásen*** * ***[schlágen*]*** трубíць [біць] трывóгу

Alármbereitschaft *f* -, -en пóўная баявáя гатóўнасць; гатóўнасць па трывóзе

alarmíeren *vt* 1) непакóіць, падымáць на нóгі 2) падымáць па трывóзе

alarmíerend *a* трывóжны; ***éine ~e Ún-wissenheit*** страшэ́ннае нéвуцтва

Alármsignal *n* -s, -e сігнáл трывóгі

Aláun *m* -s, -e *хім.* галы́н

Alb *m* -(e)s, -e 1) кашмáр 2) *міф.* дамавíк

Álbdruck [Álpdruck] *m* -(e)s, -drücke, **Álbdrücken** *n* -s удýшша, кашмáр

Albánier [-i¦ər] *m* -s, - албáнец

albánisch *a* албáнскі

álbern I *a* 1) дурны́, недарэ́чны; бязглýзды; ***~es Zeug*** лухтá, глýпства 2) праставáты

álbern II *vi* дуры́цца; дурэ́ць

Álbernheit *f* -, -en 1) дурнóта; бязглýздзіца, абы-штó 2) дýрыкі

Albíno *m* -s, -s *біял.* альбінóс

Albúm *n* -s, -ben *або* -s альбóм

Alchemíe *f* - алхíмія

Alchemíst *m* -en, -en алхíмік

alchemístisch *a* алхімíчны

Ale [e:l] *n* -s эль (*гатунак англійскага піва*)

Álge *f* -, -n вóдарасць

Álgebra *f* -, -bren *матэм.* áлгебра

algebráisch [-a¦i-] *a* алгебраíчны

Algérien [-i¦ən-] *n* -s Алжы́р (*дзяржава*)

Algérier [-i¦ər] *m* -s, - алжы́рац

Algíerer *m* -s, - жыхáр гóрада Алжы́ра

Algoríthmus *m* -, -men *матэм.* алгары́тм

álias 1) ён жа (*як злучнік паміж імёнамі адной асобы*) 2) таксáма; акрамя́ тагó

Álibi *n* -s, -s *юрыд.* áлібі; ***sein ~ nách-weisen**** даказáць сваё áлібі

Aliménte *pl* алімéнты

Alkáli *n* -s, -áli¦en *хім.* шчóлач; ***káusti-sches*** ~ éдкая шчóлач

alkálisch *a хім.* шчóлачны

Álkohol *m* -s, -e алкагóль; спірт; ***únter ~ stéhen**** у стáне ап’янéння

álkoholfrei *a* неалкагóльны, безалкагóльны

álkoholhaltig, álkoholisch *a* спіртны́, алкагóльны, спіртавы́

Alkoholísmus *m* - п’я́нства, алкагалíзм

all *a* 1) увéсь; ***vor ~em*** перш за ўсё; ***~es Gúte!*** усягó дóбрага!; ***in ~er Frühe*** спазарáнку; ***auf ~e Fälle*** на ўсякі вы́падак; ***das Geld ist ~e*** грóшы кóнчыліся 2) кóжны; ~ ***und jéder*** пéршы – лéпшы; ~ ***e zwei Minúten*** кóжныя дзве хвілíны

All *n* -s сусвéт; кóсмас

allábendlich, allábends *adv* штовéчар

Állah *m* -s алáх

állbekannt *a* агульнавядóмы, усíм вядóмы

állbeliebt *a* папуля́рны, якóга ўсе лю́бяць

álle усé; ~ ***sein*** *разм.* (с)кóнчыцца, вы́йсці; *гл.* all 1)

áll(e)dem: ***bei*** ~ усё-такí, усё ж такí; пры ўсíм тым; ***trotz*** ~ насýперак усямý

Alléе *f* -, -lé¦en 1) прысáды 2) алéя

allegórisch *a* іншасказáльны, алегары́чны

allégro *adv муз.* алéгра, у хýткім тэ́мпе

alléin 1. *a* адзíн, самóтны; ***er steht*** ~ ён адзінóкі; ***das genügt ~ nicht*** аднагó гэ́тага не хапáе; ***für sich*** ~ сам па сабé **2.** *adv* тóлькі; ***éinzig und*** ~ як тóлькі, выклю́чна **3.** *cj* алé, аднáк; ***ich wártete auf ihn, ~ er kam nicht*** я ягó чакаў, алé ён не прыйшóў

Alléinberechtigung *f* -, -en выклю́чнае прáва

Alléinherrschaft *f* -, -en адзінаўлáдства; самаўлáдства

alléinig *a* адзíны (*пра магчымасць*); манапóльны; выклю́чны

Alléinsein *n* -s адзінóцтва

allein stéhend *a* адзíн, самóтны; халасты́; незамýжняя

állemal *adv* заўсёды, кóжны раз; ***ein für*** ~ раз і назаўсёды

állenfálls *adv* ва ўсякім рáзе [вы́падку]; бадáй; калí тóлькі

állenthálben *adv* усю́ды, паўсю́дна; ва ўсíх аднóсінах

állerart *a* усяля́кі, разнастáйны

állerbéste 1. *a* найлéпшы; ***am ~en*** лепш за ўсё; ***das ist das Állerbéste*** лепш за ўсё **2.** *adv*: ***aufs Állerbéste*** найлéпшым чы́нам

állerdíngs *adv* вядо́ма, пра́ўда, адна́к
állerérst *a* са́мы пе́ршы, найпе́ршы; першапачатко́вы
Allergíe *f* - *мед.* алергі́я
allérgisch *a мед.* алергі́чны
állerhánd *a* 1) ўся́кі, усяля́кі, ро́зны; ~ ***Zeug*** ўся́кая ўся́чына 2) няма́ла; сёе-тое; ***das ist (ja) ~!*** во́сь гэ́та здо́рава!
Állerheiligen *n* - *рэл.* дзе́нь Усі́х Святы́х (*каталіцкае свята 1 лістапада*)
állerléi *a* усяля́кі, які́ хо́чаш; ***das ist ~!*** гэ́та ўжо́ зана́дта!
Állerléi: *Léipziger ~* *кул.* рагу́ з гаро́дніны па-ле́йпцыгску
állerlétzt 1. *a* са́мы апо́шні, кра́йні; канцавы́ **2.** *adv:* у апо́шнюю ча́ргу; пад кане́ц
állerliebst 1. *a* са́мы мі́лы, са́мы ўлю́бёны **2.** *adv* ахво́тней за ўсё, лепш за ўсё
állerméist 1. *a* найбо́льшы; ***die ~e Zeit*** бо́льшая ча́стка ча́су **2.** *adv* найбо́льш
állernä́chst *a* найбліжэ́йшы
Állernéu(e)ste *sub n* -n са́мая апо́шняя навіна́
állerórten, állerórts *adv* усю́ды, скрозь, паўсю́дна
Állerséelen *n* - *рэл.* Дзень заду́шны; Во́сеньскія Дзяды́ (*свята памінання памерлых*)
áll(er)séits *adv* з усі́х бако́ў, адусю́ль
áller|wä́rts, ~wégs *adv* паўсю́дна; ца́лкам
Állerweltskerl *m* -(e)s, -e 1) ма́йстар залаты́я ру́кі 2) быва́лы хло́пец
állerwénigst *a* найме́ншы; ***am ~en*** менш за ўсё
álles усё; *гл* all
állesámt *adv* усе́ ра́зам
Állesfresser *m* -s, - усёедная жывёла
állewéil(e) *adv* заўсёды
áll(e)zeit *adv у* любы́ час, заўсёды
állgemein 1. *a* агу́льны, усеагу́льны **2.** *adv:* ~ ***beliébt*** ве́льмі папуля́рны; ***(ganz)*** ~ уво́гуле; ***im Állgemeinen*** уво́гуле і ца́лкам; ~ уво́гуле; ***im ~en*** нао́гул
Állgeméinbefinden *n* -s агу́льны стан
állgemein bíldend *a* агульнаадукацы́йны
Állgeméinbildung *f* -, -en агу́льная адука́цыя
állgeméin gebräuchlich *a* агульнаўжыва́льны
állgeméin gültig *a* агульнапрыня́ты, агульнаўжыва́льны
Állgeméingut *n* -e(s), -güter грама́дскае дабро́, грама́дская ўла́снасць
Állgeméinheit *f* - 1) (усе)агу́льнасць; грама́дства 2) чалаве́цтва 3) *pl* -, -en агу́льныя ме́сцы, бана́льнасці (*у разважанні*)
állgeméin verbíndlich *a* абавязко́вы для ўсі́х
állgeméin verständlich *a* агульназразуме́лы
Állgeméinwohl *n* -(e)s усеагу́льнае дабро́, усеагу́льны дабрабы́т
Allhéilmittel *n* -s, - панацэ́я, сро́дак ад усі́х хваро́б
Alliánz *f* -, -en саю́з, згуртава́нне, алья́нс
Alligátor *m* -s, -tóren *заал.* аліга́тар
Alliíerte *sub m* -n, -n саю́знік
álljährlich 1. *a* штаго́дні **2.** *adv* ко́жны год, штаго́д
Állmacht *f* - усемагу́тнасць
allmächtig *a* усемагу́тны
allmählich 1. *a* паступо́вы **2.** *adv* паступо́ва, ма́ла-пама́лу
állmónatlich 1. *a* штоме́сячны **2.** *adv* штоме́сячна, ко́жны ме́сяц
állnä́chtlich 1. *a* штано́чны **2.** *adv* ко́жную ноч
Allótria *pl* (*n*) свавол́ьства, глу́пства
Allroundman [ɔl'raondmən] *m* -s, -men living ро́знабако́вы чалаве́к
állseitig *a* усебако́вы
állseits *гл.* állerseits
állstündlich *a* штогадзі́нны
Álltag *m* -(e)s, -e бу́дні, бу́дзень
álltäglich *a* штодзённы; будзённы; звыча́йны
álltags *adv* па-будзённаму; у бу́дні
Álltagskleid *n* -(e)s, -er будзённае адзе́нне, штодзённая во́пратка
Álltagsmensch *m* -en, -en пасрэ́дны [звыча́йны] чалаве́к; ***den ~en éinmal áblegen [ábstreifen]*** скі́нуць з сябе́ цяжа́р бу́дняў
Álltagsnöte *pl* штодзённы кло́пат
állumfássend *a* усеабды́мны; ***ein ~es Prográmm*** шыро́кая прагра́ма
Allüre *f* -, -n 1) алю́р 2) *pl* прывы́чкі,

звы́чкі, зама́шкі
állwíssend *a* усёве́дны
állwö́chentlich *a* штотыднёвы
állzéit *adv* заўсёды, у любы́ мо́мант
állzu *adv* зана́дта
állzu bald *adv* зана́дта ху́тка
állzu sehr *adv* зана́дта, заду́жа, залі́шне
állzu viel *adv* зана́дта мно́га
állzu weit *adv* зана́дта далёка
Alm *f* -, -en го́рная [альпі́йская] па́ша
Álma Máter *f* -, - *высок.* ро́дны універсітэ́т [інстыту́т], а́льма ма́тэр
Álmanach *m* -s, -e альмана́х, штого́днік
Álmosen *n* -s, - міласціна, пада́чка; ***um ~ bítten**** прасі́ць мі́ласціну
Alóe *f* -, -n *бат.* алья́с
Álp(e) *f* -, -en го́рная [альпі́йская] па́ша
Álpenveilchen *n* -s, - *бат.* цыкламе́н
Alphabét *n* -s, -e алфаві́т, а́збука
alphabetisíeren *vt* упарадко́ўваць паво́дле алфаві́ту
alpín 1. альпі́йскі; **2.** высакаго́рны; альпіні́сцкі; **3.** альпі́йскі, высокаго́рны; ***der ~ e Sport*** го́рны спорт, альпіні́зм; ***~ er Skíläufer*** [ˈʃiː-] ***[Schíläufer, Rénnläufer]*** *m* -s, - горналы́жнік
Alpinísmus *m* -, **Alpinístik** *f* - альпіні́зм
Alpiníst *m* -en, -en альпіні́ст
als *cj* 1) калі́, у той час як; ***er fuhr erst auf Úrlaub, ~ séine Árbeit beéndet war*** ён пае́хаў у адпачы́нак то́лькі тады́, як закóнчыў сваю́ пра́цу 2) у вы́глядзе, у я́касці; ***er ist ~ Léhrer tätig*** ён працу́е наста́ўнікам; ***~ Béispiel díenen*** служы́ць [быць] пры́кладам 3) *пасля параўнальнай ступені* ***er ist größer ~ ich*** ён бо́льшы за мяне́ 4) напры́клад; ***verschíedene Úrsachen,*** ~… ро́зныя прычы́ны, напры́клад… 5) *пасля адмоў'я* як, акрамя́; ***kéin ánderer ~ du*** ні́хто другі́, акрамя́ цябе́ 6) ~ ***dass*** каб; ***sowóhl… ~ auch*** як…, так і; такса́ма…, як і…; ***~ ob, ~ wenn, ~ wie*** як бы́ццам бы; ***er tut ja so, ~ ob [wenn] nichts geschéhen wäre*** ён паво́дзіць сябе́ так, ні́бы ні́чо́га не зда́рылася
alsbáld *adv* адра́зу, ху́тка, неўзаба́ве
alsdánn *adv* пасля́, по́тым
álso 1. *cj* дык вось; зна́чыць; ~ ***doch*** зна́чыцца так **2.** *adv* такі́м чы́нам
alt *a* 1) стары́, пажылы́ 2) стары́, ране́йшы, былы́; ***wie ~ sind Sie?*** ко́лькі Вам гадо́ў?; ***ich bin 30 Jáhre*** ~ мне 30 гадо́ў; ***älter wérden*** старэ́ць
Alt *m* -(e)s, -e *муз.* альт (*голас і спявак*)
Altár *m* -s, -täre алта́р; ахвя́рнік; ***zum ~ führen*** ве́сці пад вяне́ц, жані́ць
Altárbild *n* -es, -er *царк.* абра́з
áltbacken *a* 1) чэ́рствы (*хлеб*) 2) устарэ́лы, старамо́дны
Áltbau *m* -(e)s, -ten стары́ (жылы́) буды́нак
Áltbauwohnung *f* -, -en кватэ́ра ў стары́м до́ме
áltbekannt *a* даўно́ вядо́мы
áltbewährt *a* вы́прабаваны
Álte *sub m, f* -n, -n стары́, стара́я
Álter *n* -s, - 1) узро́ст, век; ***hóhes ~*** стары́ [старэ́чы] узро́ст; ***gléichen ~s séin*** быць раве́снікам [аднаго́дкам] 2) ста́расць 3) даўніна́ 4) стаж
áltern 1. *vi* старэ́ць, рабі́цца стары́м **2.** *vt* зрабі́ць стары́м
alternatív *a* альтэрнаты́ўны
Alternatíve [-v-] *f* - альтэрнаты́ва
álters: *seit ~ (her), von ~ her* *уст.* здаўна́, здавён
Áltersgenosse *m* -n, -n аднаго́дак, раве́снік
Áltersgrenze *f* -, -n узро́ставы цэнз, ве́рхняя ўзро́ставая мяжа́
Áltersheim *n* -(e)s, -e дом састарэ́лых
Áltersreife *f* - узмужне́ласць, ста́ласць
Áltersrentner *m* -s, - пенсіяне́р па ста́расці
áltersschwach *a* ляда́чы, нямо́глы
Áltersschwäche *f* -, -n старэ́чая не́мач
Áltersversicherung *f* -, -en страхава́нне па ста́расці
Áltersversorgung *f* -, -en забеспячэ́нне па ста́расці
Áltertum *n* -s старажы́тнасць, старада́ўнасць, даўніна́
Áltertümer *pl* старажы́тныя рэ́чы
áltertümlich *a* 1) старада́ўні 2) устарэ́лы
Älteste *sub m, f* -n, -n 1) старэ́йшы, -ая 2) ста́раста

áltgewohnt *a* звы́клы
Álthändler *m* -s, - стары́знік
althér|gebracht, ~kömmlich *a* традыцы́йны, старадáўні
Altíst *m* -en, -en, **~in** *f* -, -nen альт (*спявак, спявачка*)
áltklug *a* разу́мны не па гадáх
ältlich *a* пажылы́
Áltmetall *n* -s металалóм
áltmodisch *a* старамóдны
Áltpapier *n* -s макулату́ра
Altphilológe *m* -n, -n філóлаг-спецыяліст па класíчных мóвах
altruístisch *a* бескары́слівы, альтруíсцкі
áltsprachlich *a* якí аднóсіцца да класíчных старажы́тных моў
Áltstadt *f* -, -städte стары́ гóрад, старóе мéсца
Áltstoffe *pl* утыль-сыравíна
áltväterlich *a* старасвéцкі
Áltwarenhandel *m* -s гáндаль ужывáнымі таварáмі
Áltweibersommer *m* -s, - бáбіна лéта
Alú *n* -s *разм. скар. ад* Alumínium
Alumínium *n* -s алюмíній
am 1.= an dem; ~ ***Móntag у*** панядзéлак **2.** *prtc перад superl*: ~ ***bésten*** лепш за ўсё, найлéпш
Amalgám *n* -s, -e 1) амальгáма 2) *перан.* сплаў
Amateur [-ˈtøːr] *m* -s, -e амáтар (*у розн. знач.*)
Amazóne *f* -, -n 1) амазóнка 2) *спарт.* вéршніца
Ambitión *f* -, -en амбíцыя, славалю́бства
ambitiös *a* амбіцы́йны, самалюбíвы
Ámboss *m* -es, -e) кавáдла
ambulánt *a* 1) нестацыя́нарны, вандрóўны; непасцéльны (*пра хворага*) 2) амбулатóрны
Ambulánz *f* -, -en 1) амбулатóрыя 2) машы́на хýткай дапамóгі
Ámeise *f* -, -n мурáшка
Ámeisenhaufen *m* -s, - мурáшнік
Ámen *n* -s, - *рэл.* áмэн, амíнь; ~ ***ságen*** *разм.* падтáкваць ◊ ***das ist so sícher wie das ~ in der Kírche*** гэ́та бясспрэ́чна [безумóўна]
Amerikáner *m* -s, - амерыкáнец
amerikánisch *a* амерыкáнскі
Amethíst *m* -es, -e *мін.* амеcты́ст
Ámi *m* -s, -s *разм.* амерыкáнец
Ámmenmärchen *n* -s, - дзіця́чая кáзка
Ámme *f* -, -n кармíцелька, ня́нька
Ammoniák *n* -s *хім.* аміяк
Amnestíe *f* -, -í¦en амнíстыя
amnestíeren *vt* памíлаваць
Ámoklauf *m* -(e)s апантáнасць, шалéнства, безразвáжнасць
Ámokläufer *m* -s, - *перан.* апантáны, маньяк, утрапёны
Amór *m* -s *міф.* Аму́р (*бог кахання*)
amorálisch *a* амарáльны
amourös [amu-] *a* любóўны, аму́рны
Amortisatión *f* -, -en 1) *камерц.* амартызáцыя, паступóвае пагашэ́нне дóўгу 2) *эк.* амартызáцыя (*асноўных сродкаў*) 3) амартызáцыя, змякчэ́нне (*удару*)
amortisíeren *vt* 1) *эк.* паступóва ліквідавáць доўг; амартызавáць 2) *тэх.* аслабля́ць, глушы́ць
Ámpel *f* -, -n 1) святлафóр 2) вíся́чая ля́мпа 3) падвéсная вáза (для квéтак)
Ampere [-ˈpɛːr] *n* -s, - *фіз.* ампéр
Ámpfer *m* -s, - *бат.* шчáўе
Amphíbie [-bi¦ə] *f* -, -n *заал.* земнавóдная жывёліна, амфíбія
Amphíbienfahrzeug [-bi¦ən-] *n* -(e)s, -e машы́на-амфíбія
amphíbisch *a* земнавóдны
Amphítheater *n* -s, - амфітэáтр
Ámphora *i* [Amphóre] *f* -, -óren áмфара
Ampúlle *f* -, -n áмпула
Amputatión *f* -, -en *мед.* ампутáцыя
amputíeren *vt мед.* ампутавáць, аднімáць (*нагу і г.д.*)
Ámsel *f* -, -n *заал.* (чóрны) дрозд
Amt *n* -(e)s, Ämter 1) пасáда, слу́жба; ***ein ~ bekléiden, im ~ stéhen**** займáць пасáду; ***séines ~es enthében**** вызвалíць ад пасáды; ***éin ~ ántreten**** прыступíць да выканáння абавя́зкаў 2) устанóва; упраўлéнне; вéдамства; ***das Áuswärtige*** ~ міністэ́рства замéжных спраў

amtíeren *vi* (*als N*) займáць пасáду (*каго-н.*); выкóнваць абавя́зкі (*каго-н.*)
ámtlich 1. *a* службóвы; афіцы́йны **2.** *adv* афіцыя́льна, афіцы́йна
Ámtmann *m* -es, -männer *або* -leute службóвая асóба, чынóўнік
Ámtsantritt *m* -(e)s, -e уступлéнне на пасáду
Ámtsausübung *f* -, -en выканáнне службóвых абавя́зкаў
Ámtsblatt *n* -es, -blätter афіцы́йны бюлетэ́нь
Ámtsdauer *f* -, -n тэ́рмін паўнамóцтваў
Ámtsenthebung *f* -, -en вызвалéнне з пасáды
Ámtsmissbrauch *m* -(e)s, -bräuche злоўжывáнне службóвым станóвішчам
Ámtsrichter *m* -s, - участкóвы суддзя́; суддзя́ ў судзé ніжэ́йшай інстáнцыі (*у Германіі*)
Ámtsschimmel *m* -s бюракраты́зм
Ámtssitz *m* -es, -e рэзідэ́нцыя, месцазнахóджанне (*установы*)
Ámtsstube *f* -, -n службóвае памяшкáнне, канцыля́рыя, кантóра
Ámtsüberschreitung *f* -, -en перавышэ́нне ўлáды
Ámtswohnung *f* -, -en службóвая кватэ́ра
Amulétt *n* -s, -e амулéт, талісмáн
amüsánt *a* смéшны, пацéшны, вясёлы
Amüsement [-ˈmã:] *m* -s, -s (пустáя) забáва
amüsíeren 1. *vt* весялíць; забаўля́ць **2. ~, sich** (*über A*) пакéпліваць (*з каго-н.*); весялíцца; забаўля́цца
an 1. *prp* 1) (*D – на пыт. «дзе?»*) пры, ля, каля́, пóбач; ~ ***der Wand*** на сцянé 2) (*на пыт. «калі?»*) у; ~ ***fréien Tágen*** у вóльныя [свабóдныя] дні; ***am Mórgen*** рáніцай 3) за; ~ ***der Hand führen*** вéсці за рукý 4) *пераклад залежыць ад беларускага кіравання:* die Schuld líegt ~ dir гэ́та твая́ вінá; ~ ***etw. krank sein*** хварэ́ць на што-н. 5) (*A – на пыт. «куды?»*) на, да ~ ***den fluss*** на ракý; ***bis*** ~ да; ***bis ~ den Wald*** да лéсу; ***ich hábe éine Bítte ~ Sie*** у мянé да Вас прóсьба, я мáю да Вас прóсьбу **2.** *adv:* ***von heute*** ~ з сённяшняга дня; ***von jetzt*** ~ ад [з] гэ́тага часу ◊ ~ ***und für sich*** самó сабóй, самó па сабé
an= *аддзял. прыстаўка, указвае на:* 1) *дакрананне, набліжэнне, злучэнне чаго-н. з чым-н.*: ánkleben прыклéйваць 2) *прырост, павелічэнне*: ánsteigen падымáцца *і г.д.*
anachronístisch [-kro-] *a* анахранíчны, які́ зжыў сябé
Anachronísmus [-kro] *m* -, -men анахранíзм
analóg *a* падóбны, аналагíчны
Analogíe *f* -, gí¦en падабéнства, аналóгія
Analphabét *m* -en, -en непісьмéнны
Analýsenbefund *m* -(e)s, -e дáныя аналізу
Analýse *f* -, -n анáліз; ***éine ~ líefern*** даць анáліз
analysíeren *vt* аналізавáць; расклáдваць, даслéдаваць
analýtisch *a* аналіты́чны
Anämíe *f* -, -mí¦en *мед.* малакрóўе
Ánanas *f* -, - *і* -se 1) ананáс 2) *разм.* трускáлкі (буйнаплóдныя)
Anarchíe *f* -, -chí¦en анáрхія, безулáддзе, беспарáдак
anárchisch *a* анархíчны, беспарáдкавы
Anästhesíe *f* -, -í¦en *мед.* 1) абязбóльванне, анестэзія 2) стрáта чуллíвасці
Anästhesíst *m* -en, -en дóктар-анестэзіёлаг
Anatóm *m* -en, -en анáтам
Anatomíe *f* -, -í¦en анатóмія
ánbahnen 1. *vt* падрыхтóўваць, распачынáць; ***éine Verbíndung*** ~ запачаткóўваць сýвязі **2. ~, sich** завя́звацца, пачынáцца
Ánbahnung *f* -, -en 1) праклáдванне (*шляху, дарогі*); падрыхтóўка, пачáтак 2) браць пачáтак (*сувязей, адносін*), пачынáць (*адносіны, сувязі*)
ánbändeln *vi* (*mit D*) *разм.* рабíць залёты, завóдзіць шáшні
Ánbau *m* -s, -ten 1) прыбудóва 2) вырóшчванне, развядзéнне
ánbauen *vt* 1) урабля́ць (*поле*); развóдзіць; вырóшчваць 2) (*an A*) прыбудóўваць (*да чаго-н.*)
Ánbaufläche *f* -, -n пасяўнáя плóшча
Ánbaumöbel *n* -s секцы́йная [камбініраваная] мэ́бля

Ánbauwand *f* -, -wände збóрная сцéнка (*з мэблі*)
Ánbeginn *m* -s пачáтак; ***vom (érsten) ~*** ад сáмага пачáтку
ánbehalten* *vt* трымáць на сабé, не здымáць з сябé; ***den Mántel ~*** застáцца ў палітó
ánbei [anbéi] *adv* пры гэ́тым, дадáны; у дадáтку
ánbeißen* **1.** *vt* надкýсваць **2.** *vi* папáсціся на кручóк; ***der fisch beißt an*** ры́ба тóркае
ánbelangen *vt* (да)ты́чыцца (*чаго-н.*); ***was mich ánbelangt…*** што да мянé…
ánbequemen, sich (*an A*) (неахвóтна) прыстасóўвацца, дапасóўвацца (*да чаго-н.*)
ánberaumen *vt* вызначáць, прызначáць (*тэрмін*)
ánbeten *vt* пакланя́цца (*каму -н.*), малíцца (*на каго-н.*)
Ánbetracht: *in ~ (G)* беручы́ пад увáгу, мáючы на ўвáзе
ánbetreffen* *vt гл.* ánbelangen
Ánbetung *f* -, -en пакланéнне, культ, абагатварэ́нне
ánbiedern, sich (*bei D*) *разм.* прымáзвацца, лéзці ў сябры́ (*да каго-н.*)
Ánbiederung *f* -, -en (на)дакýчлівае прапанóўванне сябé ў ся́бры
ánbiegen* *vt* 1) прыгінáць, загінáць 2) *канц.* дадавáць
ánbieten* **1.** *vt* 1) прапанóўваць 2) частавáць 3): ***ein Geft ~*** *вайск.* навя́зваць бой **2. ~, sich** напрóшвацца, прапанóўваць сваé паслýгі; ***er bot sich mir an*** ён прапанавáў мне сваé паслýгі
ánbinden* **1.** *vt* прывя́зваць **2.** *vi* (*mit D*) 1) завя́зваць знаёмства 2) пачáць сварыцца (*з кім-н.*) ◊ ***éinen Bären ~*** залéзці ў доўг; ***kurz ángebunden*** рэ́зкі, нялáскавы, нявéтлівы
ánblasen* *vt* 1) дзьмýць (*на што-н.*)*;* раздувáць 2) *разм.* аблáяць (*каго-н.*); накрычáць (*на каго-н.*)
Ánblick *m* -s, -e 1) пóзірк, пóгляд 2) від, відóвішча; ***beim érsten ~*** на пéршы пóгляд; ***éinen schönen ~ bíeten**** давáць цудóўнае відóвішча
ánblicken **1.** *vt* глядзéць, гля́нуць (*на каго-н.*) **2. ~, sich** перагля́двацца, глядзéць (адзíн на аднагó)
ánbrechen* **1.** *vt* надлóмваць; адкрывáць; ***eine Zigaréttenpackung ~*** адкры́ць [пачáць] пáчак цыгарэ́т **2.** *vi* (s) 1) надлóмвацца 2) надыхóдзіць; ***der Tag bricht an*** днée
ánblinzeln *vt* глядзéць (*на каго-н.*) прыжмýрваючыся; падмóргваць (*каму-н.*)
ánbrennen* **1.** *vt* 1) абпáльваць 2) падпáльваць **2.** *vi* 1) запáльвацца, успы́хваць 2) падгарáць
ánbringen* *vt* 1) прынóсіць, занóсіць (*што-н. куды-н.*) 2) прымацóўваць, прылáджваць, прыладкóўваць 3) *разм.* збывáць з рук (*тавар*) 4) падавáць прашэ́нне 5) размяшчáць, прыладкавáць; ***sein Geld ~*** (вы́гадна) палажы́ць сваé грóшы 6) нанéсці (*рану*)
Ánbruch *m* -(e)s, -brüche 1) надлóм 2) пачáтак, надыхóд; ***bei ~ des Táges*** на світáнні [зóл(а)ку, дóсвітку]
ánbrüllen *vt разм.* крычáць, гы́ркаць (*на каго-н.*)
Ándacht *f* -, -en 1) глыбóкая павáга 2) засярóджанасць 3) набажэ́нства
ándächtig *a* 1) набóжны, пабóжны 2) засярóджаны
ándauern *vi* праця́гвацца, дóўжыцца; ***der Régen dáuert an*** дождж не сціхáе
ándauernd *a* праця́глы; няспы́нны
Ándenken *n* -s, - 1) (*an A*) пáмяць, успамíн (*аб кім*-н.*, аб чым-н.*)*;* ***zum ~*** на [у] пáмяць 2) падарýнак на пáмяць [на пáмятку], сувенíр
ánd(e)re *a* (*ужываецца толькі ў скланяльных формах*) другí, íншы, настýпны; ***únter ~m*** сярóд íншага, мiж íншым; ***nichts ~es*** мiж íншым, у прывáтнасці
ánder(e)nfalls *adv* інáчай, у íншым рáзе
ánder(e)norts *adv у* íншым мéсцы
ándererseits *adv* з íншага бóку
ándermal *av*: ***ein ~*** íншым рáзам
ändern **1.** *vt* перарабля́ць, мяня́ць; ***das ändert die Sáche*** гэ́та мяняé спрáву

2. ~, sich (па)мяняцца; ***sich von Grund aus*** ~ змяніцца карэнным чынам; ***darán lässt sich nichts*** ~ тут нічога не зробіш [не дапаможаш]

ánders *adv* інакш, іначай; ***níemand ~ als…*** ніхто іначай, як; ~ ***wérden*** мяняцца; ~ ***máchen*** мяняць; ***so und nichts*** ~ так і не інакш; ***jémand*** ~ хтосьці іншы; ***írgendwo*** ~ дзе-небудзь у іншым месцы

ánderséits *гл.* ándererseits

ánderswie *adv* (як-н.) іначай, іншым чынам

ánderswo *adv* (дзе-н.) у іншым месцы

ánderswohin *adv* (куды-н.) у іншае месца

ánderthalb *num* паўтара, паўтары

ánderthalbfach *a* паўтарачны

Ä́nderung *f* -, -en змена, перараробка, папраўка; ***éine ~ tréffen*** * ***[vórnehmen*]*** змяніць, зрабіць папраўку

ánderwärts *adv* (дзе-н.) у іншым месцы; (куды-н.) у іншае месца

ánderweit *adv* іначай; збоку; у іншым месцы

ánderweitig *a* іншы, далейшы

ándeuten *vt* намякаць, указваць; намячаць, абазначаць; ***das déutet nichts Gútes an*** гэта нічога добрага не прарочыць; ***flüchtig*** ~ бегла абмалёўваць

Ándeutung *f* -, -en 1) намёк, абазначэнне; ***in ~en réden*** гаварыць намёкамі 2) прыкмета, знак

ándeutungsweise *adv* намёкамі

Ándrang *m* -s 1) напор; наплыў 2) штурханіна, таўханіна

ándre *гл.* ándere

ándrängen 1. *vi* (*an, gegen A*) націскаць, насядаць (*на каго-н., на што-н.*) **2.** *vt* (*an A*) прыціскаць (*да чаго-н.*) **3. ~, sich** тоўпіцца; прыціскацца

ándrehen *vt* 1) прыкручваць 2) заводзіць (*матор*) 3) уключаць (*святло, радыё*)

ándringen* *vi* (s) 1) наступаць, напіраць (*на каго-н.*) 2) *мед.* прыліваць (*пра кроў*)

ándringlich *a* настойлівы; дакучлівы,назойлівы

ándrohen *vt* (*j-m*) пагражаць (*каму-н.*); ***sie dróhen die Ánwendung von Gewált an*** яны пагражаюць прымяніць сілу

Ándrohung *f* -, -en пагроза; ~ ***von Wáffen*** пагроза зброяй

Ándruck *m* -(e)s, -drücke напор, націск

ándrücken *vt* прыціскаць

ánecken *vi* (*s*) 1) выцяцца (*аб рог чаго-н.*), зачапіць (*за рог чаго-н.*) 2) (*h, s*) *разм.* зачапіць (*каго-н.*)

áneignen, sich (*D, A*) 1) прысвойваць (*сабе што-н.*), прылаўчаць (*што-н.*) 2) засвойваць (*што-н.*)

Áneignung *f* -, -en 1) прысваенне, захоп; акупацыя 2) засваенне, авалоданне

aneinánder *pron rez* адзін да аднаго; адзін пры адным; адзін за аднаго; ***dicht*** ~ шчыльна, вельмі блізка; ~ ***geraten**** *vi* (s) (*mit D*) счапіцца, пасварыцца (*з кім-н.*); ~ ***réihen*** *vt* нанізваць; раскладаць, расстаўляць радком

Anekdóte *f* -, -n жартаўлівая гісторыя (*пра вядомую асобу*)

ánekeln *vt* 1) выклікаць агіду (*у каго-н.*); брыдзіць (*каго-н.*) 2) зневажаць

Anemóne *f* -, -n *бат.* кураслеп

Ánerbieten *n* -s, - прапанова; ***von Íhrem ~ wérde ich Gebráuch máchen*** я скарыстаю Вашу прапанову

ánerkannt *a* прызнаны, вядомы

ánerkennen* *vt аддз. і неаддз.* (*part II* ánerkannt, *inf* ánzuerkennen) 1) прызнаваць; ***die Dokuménte*** ~ прызнаваць дакументы сапраўднымі 2) паважаць, шанаваць; ***állgemein ánerkannt*** агульнапрызнаны

ánerkennenswert *a* варты павагі [пахвалы]

Ánerkennung *f* -, -en ухваленне, адабрэнне; ***in ~ (G)*** прызнаючы; ***j-m ~ zóllen*** выказваць каму-н. адабрэнне

ánerkennend 1. *a* пахвальны **2.** *adv* з пахвалой [пашанай]

ánerziehen* *vt* (*D*) прывіваць (*каму-н.*) (*выхаваннем); **Éigenschaften*** ~ прывіваць якасць

ánfachen *vt* раздзьмухваць; *перан.* узбуджаць (*пачуцці*)

ánfahren* **1.** *vt* 1) падвозіць, прывозіць 2) наехаць (*на каго-н.*) 3) *разм.* накрычаць, напасці (*на каго-н.*) **2.** *vi* (s) 1) прыязджаць, набліжацца 2) ад'язджаць; ***der***

Zug fährt an цягнíк ад’язджáе
Ánfahrt *f* -, -en 1) прыéзд, прыбыццё 2) прыстань; пад’éзд, пад’язнáя дарóга
Ánfall *m* -s, -fälle 1) напáд 2) прыпáдак (*хваробы*)
ánfallen* **1.** *vt* 1) нападáць (*на каго-н.*) 2) апанóўваць (*каго-н.*) **2.** *vi* (s) узнікáць; збірáцца; ***in der nächsten Wóche wird viel Árbeit ~*** на настýпны тыдзень набрáлася мнóга рабóты
ánfällig *a* падáтлівы (*на што-н.*); урáзлівы; схíльны; ***gégen Kránkheit ~*** схíльны да хварóбы
Ánfälligkeit *f* - падáтлівасць, успрымáльнасць, схíльнасць; урáзлівасць
Ánfang *m* -(e)s, -fänge 1) пачáтак; ***kéinen ~ fínden**** не вéдаць, з чагó пачáць; ***séinen ~ néhmen**** пачынáцца; ***von ~ an*** з сáмага пачáтку 2) *pl* зараджэ́нне, пачаткóвы перыяд
ánfangen* **1.** *vt* пачынáць, пачынáць рабíць (*што-н.*); ***was fánge ich nun an?*** што мне цяпéр рабíць?; ***von vorn ~*** пачынáць спачáтку ◊ ***mit ihm ist nichts ánzufangen*** з ім кáшы не звáрыш **2.** *vi* пачынáцца; ***es fängt an zu régnen*** пачынáецца дождж
Ánfänger *m* -s, - 1) пачаткóвец 2) ініцыя́тар
ánfänglich **1.** *a* (перша)пачаткóвы **2.** *adv* спачáтку, першапачаткóва
ánfangs *adv* напачáтку, спачáтку
Ánfangsgründe *pl* пачáткі (*якой-н. навукі*)
Ánfangsstadium *n* -s, -i¦en пéршая стáдыя
ánfassen *vt* **1.** схапíць (*што-н.*); брáцца (*за што-н.*); дакранáцца (*да чаго-н.*); ***von únten ~*** падхапíць знíзу **2. ~, sich** узя́ць адзíн аднагó за рукý
ánfauchen *vt, vi* шыпéць, фыркаць (*на каго-н.*); *перан. разм.* накрычáць (*на каго-н.*)
ánfaulen *vi* (s) псавáцца, падгнівáць
ánfechtbar *a* спрэ́чны, неперакан´альны, прыстýпны
ánfechten* *vt* 1) аспрэ́чваць, апратэстóўваць, абскáрджваць 2) *высок.* спакушáць 3) турбавáць; ***das ficht mich gar nicht an*** гэ́та мянé нікóлькі не турбýе
Ánfechtung *f* -, -en 1) аспрэ́чванне; абскáрджванне 2) *высок.* спакýса
ánfeinden *vt* варóжа стáвіцца (*да каго-н.*); нападáць (*на каго-н.*)
Ánfeindung *f* -, -en нядобразычлíвасць, праслéдаванне; *pl* напáдкі
ánfertigen *vt* вырабля́ць, рабíць
Ánfertigung *f* -, -en вырáб; вытвóрчасць; выкóнванне
ánfeuchten *vt* намóчваць; ***die Kéhle ~*** *разм.* выпіць, прамачыць гóрла
ánfeuern *vt* 1) падпáльваць 2) *перан.* натхня́ць, падбадзёрваць, падганя́ць
ánflehen *vt* (*um A*) малíць (*каго-н. пра што-н.*); заклікáць (*каго-н. да чаго-н.*)
ánfliegen* *vi* (s) 1) падлятáць, прылятáць 2) *vt вайск., ав.* зрабíць налёт (*на што-н.*)
Ánflug *m* -(e)s, -flüge 1) прылёт, падлёт 2) *вайск., ав.* налёт 3) адцéнне, нюáнс, налёт; ***in éinem ~ von Gróßmut*** у парыве велікадýшнасці
ánfordern *vt* 1) (за)патрабавáць 2) падáць зая́ўку (*на што-н.*)
Ánforderung *f* -, -en 1) патрабавáнне, зая́ўка 2) *pl* прэтэ́нзіі, патрабавáнні; ***hóhe ~en stéllen*** стáвіць высóкія патрабавáнні
Ánfrage *f* -, -n зáпыт, інтэрпеля́цыя; ***éine ~ an j-n ríchten*** зрабíць зáпыт [запытáнне]
ánfragen *vi* (*bei D, nach D, um, über A*) давéдвацца, пытáцца (*у каго-н. пра што-н.*); рабíць зáпыт; ***bei j-m um Rat ~*** прасíць у кагó-н. парáды
ánfressen* *vt* аб’éсці, абгрызці
ánfreunden, sich (*mit D*) пасябравáць (*з кім-н.*); ***sich mit der Tátsache ~, dass…*** прымірыцца з фáктам, што…
ánfrieren* *vi* (s) падмярзáць, замярзáць, прымярзáць
ánfügen **1.** *vt* 1) далучáць; прырабля́ць, прыстаўля́ць 2) *тэх.* злучáць **2. ~, sich** (*D*) прыстасóўвацца (*да чаго-н.*)
ánfühlen *vt* 1) абмáцваць; намáцваць 2) (*D*) адчувáць (*па чым-н.*)
Ánfuhr *f* -, -en 1) падвóз, прывóз 2) вымóва; лáянка
ánführen *vt* 1) узначáльваць 2) прывóдзіць (*доказ*); цытавáць, спасылáцца (*на што-н.*); ***wéiter hábe ich nichts án-***

zuführen мне ня́ма́ чаго́ больш дабáвіць 3) ашýкваць; падвóдзіць 4) падвóзіць, прывóзіць 5) заключáць у двукóссі

Ánführer *m* -s, - 1) кіраўнíк; завадáтар 2) ашукáнец, махляр

Ánführungszeichen *pl* (*n*) двукóссе

ánfüllen *vt* напаўняць, набівáць; нагружáць

Ángabe *f* -, -n 1) указáнне 2) паказáнне 3) *pl* дáныя 4) данóс 5) *спарт.* падáча

ángängig *a* магчы́мы, дапушчáльны, дазвóлены

ángeben* **1.** *vt* 1) укáзваць, называ́ць, давáць звéсткі 2) данóсіць (*на каго-н.*); ***den Ton*** ~ задавáць тон **2.** *vi* хвалíцца, выхваля́цца

Ángeber *m* -s, - 1) данóсчык 2) *разм.* хвалькó

ángeberisch *a* 1) пляткáрскі 2) фанабэ́рысты

ángeblich **1.** *a* уя́ўны **2.** *adv* нібы́та, бы́ццам бы

ángeboren *a* прырóдны, уласцíвы ад нараджэ́ння

Ángebot *n* -(e)s, -e 1) прапанóва, прапанавáны вы́бар; *камерц.* афéрта; ~ ***und Náchfrage*** *эк.* пóпыт і прапанóва; ***ein ~ máchen*** прапанавáць здзелку 2) першая [зыхóдная] цанá (*на таргах*)

ángebracht *adv* дарэ́чы ***etw. für ~ hálten**** лічы́ць што-н. да мéсца

ángebrannt *a* падгарэ́лы

ángedeihen* *vi*: ***j-m etw. ~ lássen**** давáць (*каму-н. што-н.*); ***j-m éine gúte Erzíehung ~ lássen**** давáць камý-н. дóбрае выхавáнне

Ángedenken *n* -s *высок.* пáмяць (*па кім-н.*); успамíн

ángeführt *a* прывéдзены, працытавáны; ***am ~en Ort(e)*** ва ўкáзаным мéсцы

ángegriffen *a* змардавáны, стóмлены; мóцна ўрáжаны

ángeheiratet *a* парóднены; ***~e Kínder*** нярóдныя дзéці

ángeheitert *a* нападпíтку

ángehen* **1.** *vt* 1) мець дачынéнне (*да каго-н.*), датычы́цца (*чаго-н.*); ***was geht das dich an?*** якáя табé да гэ́тага спрáва?; ***was mich ángeht…*** што (да)ты́чыцца мянé… 2) пачынáць; ***éinen Streit*** ~ пачынáць спрэ́чку **2.** *vi* (s) 1) пачынáцца; ***die Schúle ist schon ángegangen*** урóкі (у шкóле) ужó пачалíся 2) пачынáць псавáцца [загнівáць] 3) пускáць каранí; ***die Pflánze geht nicht an*** раслíна не прыжываéцца 4) загарэ́ццa, запáльвацца; уключáцца (*пра электрычнасць*) 5) адзявáцца, налáзіць (*пра вопратку, абутак*) 6): ***das geht nicht an!*** так нéльга!, гэ́та недапушчáльна!; ***das geht noch an*** гэ́та яшчэ́ кудэ́ ні былó; ***wie geht das an?*** як гэ́та мóжа быць?

ángehend *a* бýдучы; які́ пачынáецца; малады́; ***ein ~er Léhrer*** малады́ настáўнік; ***bei ~er Nacht*** з наступлéннем нóчы

ángehören *vi* (*D*) налéжаць (*да чаго-н.*)

ángehörig *a* прыналéжны

Ángehörige *sub m, f* -n, -n 1) сваяк, сваячка 2) член (*якой-н. арганізацыі*); грамадзянíн (*якой*-н. *дзяржавы*)

Ángeklagte *sub m, f* -n, -n *юрыд.* падсýдны, падсýдная; абвінавáчаны, абвінавáчаная

ángekränkelt *a* хваравíты, нездарóвы

Ángel *f* -n, -n 1) завéса (*на дзвярах*, *акне*) 2) вýда

ángelegen: ***sich (D) etw. ~ sein lássen**** рýпіцца пра што-н.

Ángelegenheit *f* -, -en спрáва, пытáнне; ***in wélcher ~?*** па якóй спрáве?; ***eine ~ untersúchen*** *юрыд.* весці следства па якóй-нéбудзь спрáве

ángelegentlich *a* **1.** настóйлівы **2.** *adv* настóйліва; ***sich nach j-m ~ erkúndigen*** настóйліва давéдвацца пра кагó-н.

Ángelhaken *m* -s, - рыбалóўны кручóк

Ángelleine *f* -, -n (рыбалавéцкая) лёска

ángeln *vt* вýдзіць, лавíць вýдай

Ángelrute *f* -, -n вудзíльна

ángelsächsisch *a* англасаксóнскі

ángemessen *a* 1) адпавéдны, налéжны, памяркóўны; ***éine ~e Frist*** дастаткóвы тэ́рмін 2) слýшны, дарэ́чны; ***für ~ hálten**** лічы́ць слýшным [да мéсца, патрэ́бным]

Ángemessenheit *f* - 1) адпавéднасць

2) слу́шнасць, патрэ́бнасць
ángenehm *a* прые́мны
ángenähert *a матэм.* прыблі́зны; наблі́жаны
ángenommen *a* прыёмны (*пра дзіця*)*;* умо́ўны, вы́думаны; ***ángenommen, dass…*** калі́ то́лькі…
Ánger *m* -s, - 1) (вяско́вы) пляц 2) вы́ган; паля́на 3) скуралу́пня
ángeregt *a* жва́вы, ажы́ўлены, узбу́джаны
ángeschlagen *a* 1) па(д)біты, аббіты 2) знямо́жаны
Ángeschuldigte *sub m,f* -n, -n *гл.* Ángeklagte
ángeschwemmt *a* намыўны́, нано́сны
ángesehen *a* шано́ўны, салі́дны
ángesäuselt *a разм.* нападпі́тку
Ángesicht *n* -s, -e *i* -er *высок.* аблі́чча, твар; ***im ~ des Tódes*** пе́рад аблі́ччам сме́рці; ***ich kénne ihn von ~*** я ве́даю яго́ зво́нку; ***im Schwéiße séines ~s*** у по́це чала́
ángesichts *prp* (*G*) з прычы́ны, пе́рад аблі́ччам (*чаго-н.*)
ángespannt *a* напру́жаны; ***mit ~er Áufmerksamkeit*** з напру́жанай ува́гай
ángestellt *a* залі́чаны (на пра́цу); наня́ты
Ángestellte *sub m, f* -n, -n слу́жачы, слу́жачая
ángestammt *a* прыро́джаны, радавы́, карэ́нны
ángestrengt *a* напру́жаны; ***in ~ er Stímmung*** у прыўзня́тым настро́і
ángestrichen *a* пафарбава́ны
ángetan: *es j-m ~ háben* зачарава́ць; прыва́біць; закруці́ць галаву́ *каму-н.*
ángetrunken *a гл.* ángeheitert
ángewandt *a* прыкладны́; ***~e Kunst*** прыкладно́е маста́цтва
ángewiesen: *~ sein (auf A)* быць вы́мушаным абыхо́дзіцца (*чым-н.*); быць зале́жным (*ад каго-н., чаго-н.*)*;* ***auf sich selbst ~ sein*** быць пакі́нутым на само́га сябе́
ángewöhnen 1. *vt* (*D*) прывуча́ць (*каго-н. да чаго-н.*) **2. *sich (D) etw. ~*** прызвыча́іцца да чаго́-н.
Ángewohnheit *f* -, -en звы́чка; ***aus ~*** па звы́чцы
ángewurzelt: ***er blieb wie ~ stéhen*** ён спыні́ўся, ніб́ы ўко́паны
Angína *f* -, -en *мед.* ангі́на
Ángler *m* -s, - рыба́к (*з вудай*)
ángleichen* ураўно́ўваць; прыво́дзіць у адпаве́днасць; *лінгв.* асімілява́ць
Ángleichung *f* -, -en ураўно́ўванне; уніфіка́цыя; *лінгв.* асіміля́цыя
ángliedern *vt* (*D*) далуча́ць (*да чаго-н.*)*;* залі́чваць у чле́ны (*грамадства*)
anglikánisch *a* англіка́нскі
Anglístik *f* - англі́стыка (*навука аб англійскай мове і літаратуры*)
ánglotzen *vt разм.* вылу́пліваць во́чы (*на каго-н.*)
Angoláner *m* -s, - анго́лец
angolánisch *a* анго́льскі
Angórawolle *f* - анго́рская во́ўна
ángreifbar *a* 1) ура́злівы 2) *тэх.* які́ паддае́цца ўздзе́янню
ángreifen* **1.** *vt* 1) хапа́ць, бра́ць 2) напада́ць, атакава́ць 3) натамля́ць, знясі́льваць; ***die Árbeit ~*** бра́цца за пра́цу; ***das greift die Nérven*** [-v-] ***an*** як гэ́та дзе́йнічае на не́рвы 4): ***j-s Éhre ~*** закрана́ць чый-н. го́нар **2. ~, sich** працава́ць, не шкаду́ючы сіл
ángreifend *a* 1) наступа́льны 2) знемага́льны
Ángreifer *m* -s, - 1) агрэ́сар; напада́льнік 2) *спарт.* напада́ючы
ángrenzen *vi* (*an A*) межава́ць, мець грані́цу (*з чым-н.*); прыляга́ць (*да чаго-н.*)
ángrenzend *a* суме́жны, сусе́дні
Ángriff *m* -(e)s, -e наступле́нне, напа́д, ата́ка; ***etw. in ~ néhmen**** бра́цца за што-н.; ***zum ~ (über)géhen**** *неаддз.* перахо́дзіць у наступле́нне
Ángriffslust *f* агрэсі́ўнасць, прыдзі́рлівасць
Ángriffspunkt *m* -(e)s, -e *перан.* сла́бае ме́сца
Angst *f* -, Ängste (*vor D*) страх (*перад чым-н.*), бо́язь; ***~ háben*** бая́цца; ***j-m ~ éinjagen*** напало́хаць (*каго-н.*); ***die ~ überkám ihn*** на яго́ напа́ў страх; ***in táusend Ängsten schwében*** трапята́ць ад стра́ху; ***schlótternde ~*** жывёльны страх

Ángsthase *m* -n, -n трус, баязлíвец

ängstigen 1. *vt* пужáць, палóхаць **2. ~, sich** баяцца (*каго-н.*, *чаго-н.*); трывóжыцца (*за каго-н.*)

ängstlich *a* палахлíвы, пужлíвы; ***mir wird ~ zu Múte [zumúte]*** мянé бярэ́ страх

Ängstlichkeit *f* - палахлíвасць, баязлíвасць

Ángstschweiß *m* -es, -e халóдны пот (*ад страху*)

ángstvoll *a* напалóханы; спалóханы; трывóжны

ángucken *vt разм.* глядзéць, вы́трашчыць вóчы (*на каго-н.*, *на што-н.*)

ánhaben *vt* 1) насíць, мець пры сабé, быць апранýтым; ***er hátte éinen Mántel an*** на ім былó палітó 2): ***(j-m etw.) ~ wóllen*** злавáць (*на каго-н. за што-н.*)

ánhaften *vi* **1.** прыставáць, прылiпáць, чапля́цца **2.** (*D*) быць уласцíвым (*каму-н., чаму-н*)

ánhaken *vt* 1) (*an A*) прычэ́пліваць (*да чаго-н.*) 2) адзначáць птýшачкай

Ánhalt *m* -(e)s, - 1) падстáва; нагóда, прычы́на 2) перапы́нак, пярэ́рва 3) прыпы́нак 4) апíрышча

ánhalten* **1.** *vt* спыня́ць, затры́мліваць; ***den Átem ~*** затаíць дыхáнне 2) (*zu D*) прывучáць (*да чаго-н.*) **2.** *vi* 1) спыня́цца, затры́млівацца; ***der Bus hält an*** аўтóбус спыня́ецца 2) цягнýцца, дóўжыцца; ***das Wétter wird ~*** надвóр'е пратрымáецца **3. ~, sich** (*an D*) трымáцца (*за што-н.*)

ánhaltend *a* працягглы; трывáлы; ***~er Béifall*** праця́глыя апладысмéнты

Ánhalter: *(per) ~ fáhren* *разм.* éхаць на спадарóжных машы́нах

Ánhaltspunkt *m* -(e)s, -e пункт апóры [арыентáцыі]

ánhand [an Hand] *prp* (*G*) або, *von* (*D*) з дапамóгай (*чаго-н.*), на падстáве (*чаго-н.*); ***~ von Unterlágen*** на падстáве дакумéнтаў

Ánhang *m* -(e)s, -hänge 1) дадáтак; ***er hat gróßen ~*** у ягó шмат прыхíльнікаў 2) *тк. sg* сям'я́, сваякí

ánhängen* **I** *vi* (*D*) 1) трымáцца (*за каго-н., за што-н.*) 2) быць аддáным [вéрным] (*каму-н.*)

ánhängen II 1. *vt* 1) вéшаць, падвéшваць; начапля́ць 2) прыбаўля́ць 3) (*j-m*) навя́зваць (*каму-н.*); ***j-m etw. ~*** памылкóва прыпíсваць камý-н. што-н. **2.** *vi* (*D*) 1) быць уласцíвым 2) прытры́млівацца (*чаго-н.*); ***einer Partéi ~*** быць прыхíльнікам якóй-н. пáртыі **3. ~, sich** (*an A*) прыставáць, набівáцца, навя́звацца (*да каго-н.*)

Ánhänger *m* -s, - 1) прыхíльнік ***~ éiner Mánnschaf sein*** *спарт.* балéць (*за якую-небудзь каманду і да т.п.*) 2) прычэ́п 3) ярлы́к 4) падвéска

ánhängig *a юрыд.* падсýдны; ***einen Prozéss gégen j-n ~ máchen*** завéсці спрáву супрóць кагó-н.

ánhänglich *a* аддáны; прыхíльны

Ánhänglichkeit *f* - аддáнасць (*чаму-н.*), прыхíльнасць (*да чаго-н.*)

Ánhängsel *n* -s, - 1) дадáтак; давáжка 2) *фам.* сям'я́, дзéці 3) бірýлька

ánhauen* *vt* на(д)сякáць; пачынáць сéкчы (*лес*)

ánhäufen *vt* нагрувáшчваць, звáльваць у кýчу

Ánhäufung *f* -, -en нагрувáшчванне; кýча

ánheften *vt* прымацóўваць; прыкóлваць; прыфастрыгóўваць; падшывáць (*паперы*)

ánheimelnd *a* утýльны, рóдны

ánheimfallen* *vi аддз.* (*s*) (*D*) *высок.* даставáцца (*каму-н.*), перайсцí (*да каго-н.*, *чаго-н.*); увайсцí (*у што-н.*)

ánheimstellen *vt аддз. высок.* аддáць (*каму-н.*)

ánheischig: ***sich ~ máchen*** узя́цца зрабíць (*што-н.*), падрадзíцца рабíць (*што-н.*)

ánheizen *vt* запáльваць (*печ*); падаграваць

ánherrschen *vt* накрычáць (*на каго-н.*)

Ánhieb *m* -(e)s, -e 1) засéчка 2): ***auf (den érsten) ~*** з пéршага рáзу; з хóду

ánhimmeln *vt разм.* быць у захаплéнні (*ад каго-н.*)

Ánhöhe *f* -, -n узвы́шша; пагóрак; вышыня́

ánhören *vt* вы́слухаць; ***sich (D) etw. ~***

праслу́хаць (*што-н.*); ***das hört sich gut [schlecht] an*** гэ́та (не)прые́мна слу́хаць; ***man hört ihm an, dass…*** па яго́ го́ласу чува́ць, што…

Anilínfarbe *f* -, -n анілі́навая фа́рба

animál(isch) *a* жывёльны

animíeren *vt* (*zu D*) 1) натхня́ць (*на што-н.*), заахво́чваць (*да чаго-н.*) 2) рабі́ць рухо́мымі (*фігуры ў мультфільме*)

Ánis *m* -es, -e *бат.* бядры́нец, ані́с

Ánkauf *m* -(e)s, -käufe набыццё; ку́пля, заку́пка

ánkaufen 1. *vt* (за)купля́ць, набыва́ць **2. ~, sich**: ***sich írgendwo ~*** купі́ць (*дзе-н.*) нерухо́масць, пасялі́цца (*дзе-н.*)

Ánker *m* -s, - 1) я́кар; ***sich vor ~ légen, vor ~ géhen**** стаць на я́кар; ***den ~ líchten*** зня́цца з я́кара 2) *эл.* ро́тар

ánkern *vi* станаві́цца на я́кар, стая́ць на я́кары

Ánkerplatz *m* -es, -plätze рэйд

Ánkertau *n* -(e)s, -e *марск.* я́карная лі́на

ánketten *vt* прымацо́ўваць ланцуго́м

Ánklage *f* -, -n) абвінава́чванне; ска́рга; ***gégen j-n (wégen G) ~ erhében**** пада́ць на каго́-н. у суд (*за што-н.*)

Ánklagebank *f* -, -bänke ла́ва падсу́дных

ánklagen *vt* (*G*) абвінава́чваць (*у чым-н.*); папрака́ць (*за што-н.*); ***j-n vor Gerícht*** ~ пада́ць на каго́-н. у суд

Ánkläger *m* -s, - абвінава́ўца; ***öffentlicher*** ~ дзяржа́ўны абвінава́ўца, пракуро́р

Ánklageschrift *f* -, -en *юрыд.* абвінава́ўчы акт

ánklammern 1. *vt* прымацо́ўваць кля́марам **2. ~, sich** (*an A*) (адча́йна) чапля́цца (*за каго-н., за што-н.*)

Ánklang *m* -(e)s, -klänge) 1) падабе́нства, сугу́чча 2) ~ ***fínden**** ***[hában]*** знайсці́ во́дгук, мець падтры́мку

ánkleben 1. *vt* наляпля́ць, накле́йваць **2.** *vi* лі́пнуць; прystава́ць

ánkleiden 1. *vt* апрана́ць **2.** *vi i* **~, sich** апрана́цца

Ánkleide|raum *m* -(e)s, -räume, **~zimmer** *n* -s, - гардэро́б, раздзява́льня; *тэатр.* прыбіра́льня

ánklingeln *vi разм.* (*bei D*) тэлефанава́ць (*каму-н.*); званí́ць (*каму-н.*) у дзве́ры

ánklingen* *vi* гуча́ць, чу́цца

ánklopfen 1. *vi* пасту́каць (*у дзверы*); ***bei j-m*** ~ праве́даць каго́-н.; *перан.* закі́нуць ву́ду, нама́цаць гле́бу **2.** *vt* прыбі́ць, прымацава́ць

ánknipsen *vt* уключа́ць, запа́льваць (*уключальнікам*)

ánknöpfen *vt* прышпі́льваць

ánknüpfen 1. *vt* 1) прывя́зваць 2) завя́зваць (*знаёмства*); распачына́ць (*размову*) **2.** *vi* 1) (*an A*) зыхо́дзіць (*з чаго-н.*); ***an etw. (A) anknüpfend*** зыхо́дзячы з чаго́-н.; у су́вязі (*з чым-н.*) 2) праця́гваць (*што-н.*)

Ánknüpfungspunkt *m* -es, -e агу́льны інтарэ́с; кро́пка сутыкне́ння

ánkommen* 1. *vi* (s) 1) прыязджа́ць, прыхо́дзіць, прыбыва́ць (*куды-н. – in D*) 2) (*auf A*) зале́жаць (*ад каго-н., чаго-н.*), вызнача́цца (*кім-н., чым-н.*) 3) атрыма́ць ме́сца; ***er ist als Árbeiter ángekommen*** ён уладкава́ўся рабо́чым 4): ***es kommt dárauf an…*** у залежнасці ад абста́він, гэ́та зале́жыць ад… **2.** *vt* апано́ўваць; ***die Furcht kam ihm an*** ім авало́даў страх

Ánkömmling *m* -s, -e пры́хадзень, прые́зджы

ánkoppeln *vt тэх.* злуча́ць; састыко́ўваць; счэ́пліваць

ánkreuzen *vt* пазна́чыць кры́жыкам

ánkündigen *vt* абвяшча́ць; аб’яўля́ць; паведамля́ць; прадрака́ць

Ánkündigung *f* -, -en паведамле́нне; абвяшчэ́нне

Ánkunft *f* - прыбыццё, прые́зд

Ánkunftszeit *f* -, -en час прыбыцця́

ánkurbeln *vt тэх.* заво́дзіць, *перан.* прыво́дзіць у дзе́янне

ánlächeln *vt* усміха́цца (*каму-н.*)

Ánlage *f* -, -n 1) заклада́нне (*будынка*) 2) збудава́нне 3) прыла́да, агрэга́т, устано́ўка 4) сквер, зялёныя паса́дкі 5) здо́льнасць; ***er hat ~n zur Mathematík*** у яго́ здо́льнасці да матэма́тыкі

Ánlagekapital *n* -s, -e *эк.* аснóўны капітáл
ánlagern 1. *vt* адклáдваць, нанóсіць, напластóўваць **2. ~, sich** адклáдвацца, напластóўвацца
ánlangen *vi* (s) прыбывáць, прыязджáць; дасягáць, дахóдзіць, дабірáцца; ***wir sind in Minsk ángelangt*** мы прыéхалі ў Мінск **2.** *vt* (да)ты́чыцца; ***was díese Sáche ánbelangt…*** што (да)ты́чыцца гэ́тай спрáвы…
Ánlass *m* -es, -lässe прычы́на, зачэ́пка, нагóда; ***aus ~*** з вы́падку; ***etw. zum ~ néhmen**** скарыстáць [вы́карыстаць] вы́падак
ánlassen* *vt* 1) *тэх.* завóдзіць (*матор, машыну*) 2) не знімáць (*вопратку і г.д.*)
Ánlasser *m* -s, - *тэх.* старцёр
ánlässlich *prp* (*G*) з вы́падку, з нагóды
ánlasten *vt* (*D*) вінавáціць (*каго-н. у чым-н.*)
Ánlauf *m* -(e)s, -läufe разбéг, разгóн; ***éinen ~ néhmen**** разганя́цца
ánlaufen* 1. *vi* (s) 1) пачáць дзéйнічаць, завéсціся 2) прыбягáць 3) разбягáцца 4) (*gegen A*) нападáць; натыкáцца (*на што-н.*); ***der néue film läuft an*** ідзé нóвы фільм **2.** *vt*: ***éinen Háfen ~*** захóдзіць у гáвань
Ánlaufzeit *f* -, -en перадпускавы́ час (*новага прадпрыемства*)
Ánlaut *m* -(e)s, -e *лінгв.* пачаткóвы гук, пачáтак слóва
ánläuten 1. *vt* 1) пазванíць 2) *спарт.* даць сігнáл пачáтку спабóрніцтва **2.** *vi* (*bei D*) затэлефанавáць (*каму-н.*)
ánlegen 1. *vt* 1) прыклáдваць 2) уклáдваць (*капітал*) 3) надзявáць; апранáць 4) заснóўваць 5) расклáдваць (*агонь*) **2.** *vi* прычáльваць (*да берага*); ***die létzte Hand ~*** закóнчыць
Ánlegeplatz *m* -es, -plätze пры́стань
Ánlegestelle *f* -, -n *гл.* Ánlegeplatz
Ánlehen *n* -s, - пазы́ка
ánlehnen 1. *vt* (*an A*) прыхінáць (*да чаго-н.*); прычыня́ць (*дзверы*) **2. ~, sich** прыхінáцца, прытуля́цца (*да чаго-н.*)
ánlehnungsbedürftig *a* несамастóйны, якóму патрабýецца падтры́мка
Ánleihe *f* -, -n пазы́ка; ***j-m éine ~ gewähren*** даць камý-н. пазы́ку
ánleimen *vt* прылéпліваць, прыклéйваць
ánleiten *vt* кіравáць (*кім-н., чым-н.*); (*zu D*) прывучáць (*да чаго-н.*)
Ánleitung *f* -, -en кіраўнíцтва, указáнне; інструктавáнне
ánlernen *vt* вучы́ць (*якой-н. прафесіі*)
Ánlernzeit *f* -, -en час навучáння прафéсіі
ánliefern *vt* пастаўля́ць, падвóзіць
Ánlieferung *f* -, -en пастáўка, падвóз
ánliegen* *vi* 1) (*an A*) межавáць 2) аблягáць (*пра вопратку*) 3): ***es liegt mir (sehr) an, dass…*** для мянé (вéльмі) вáжна, каб…
Ánliegen *n* -s, - прóсьба; задáча, імкнéнне; ***ich hábe ein ~ an Sie*** у мянé да Вас прóсьба [спрáва]
ánliegend 1. *a* 1) сусéдні, сумéжны 2) які́ прылягáе [прыстаé] **2.** *adv* пры гэ́тым
Ánliegerstaat *m* -(e)s, -en сусéдняя дзяржáва
ánlocken *vt* вáбіць, прыця́гваць
ánmachen *vt* 1) прымацóўваць, прылáджваць 2) запáльваць (*святло*) 3) гатавáць, запраўля́ць (*ежу*)
ánmalen 1. *vt* размалёўваць **2. ~, sich** *разм.* нафарбавáцца, намáзацца
Ánmarsch *m* -es падыхóд, набліжэ́нне; *вайск.* марш-пахóд
Ánmarschweg *m* -(e)s, -e дарóга, шлях (*да якого-н. месца*)
ánmaßen, sich (*D*) прыпíсваць сабé (*што-н.*); прылáшчваць сабé (*што-н.*)
ánmaßend *a* саманадзéйны, самаўпэ́ўнены
Ánmaßung *f* -, -en пы́ха, саманадзéйнасць
ánmelden 1. *vt* 1) аб’яўля́ць, заяўля́ць 2) дакладáць 3) рэгістравáць **2. ~, sich** 1) прапíсвацца (*на жыхарства*) 2) павéдаміць аб сваíм прыбыццí; ***sich ~ lássen**** загадáць, далажы́ць аб сабé 3): ***sich zu éinem Kurs ~*** запісáцца на курс (*лекцый і г.д.*)
Ánmeldeformular *n* -s, -e прапісны́ лістóк
Ánmeldung *f* -, -en 1) аб’яўлéнне; паведамлéнне 2) рэгістрáцыя; прапíска (*на жыхарства*) 3) зая́ўка; ***~ zum Wéttbewerb*** зая́ўка на ўдзéл у спабóрніцтвах
ánmerken *vt* 1) бáчыць, заўважáць (*што-н.*

*па кім-н.); **man merkt es dir an, dass…*** па табé відáць, што… 2) адзначáць, заўважáць, рэгістры́раваць

Ánmerkung *f* -, -en (крыты́чная) заўвáга, натáтак

ánmessen* *vt* 1) абмéрваць (*каго-н.*) 2) прыстасóўваць, прывóдзіць у адпавéднасць

Ánmut *f* - прывáбнасць, хараствó, грáцыя

ánmuten *vt* здавáцца; ***das mútet mich séltsam an*** гэ́та здаéцца мне дзíўным

ánmutig *a высок.* прывáбны; згрáбны

ánnageln *vt* прыбівáць (*цвікамі*); ***er sitzt wie ángenagelt*** ён сядзíць, нібы́ прыкýты

ánnähen *vt* прышывáць, нашывáць

ánnähern 1. *vt* набліжáць **2. ~, sich** набліжáцца (*да каго-н., чаго-н.*)

ánnähernd 1. *adv* прыблíзна, пры́кладна **2.** *a* прыблíзны, пры́кладны

Ánnäherung *f* -, -en набліжэ́нне; зблíжэ́нне

Ánnäherungsversuch *m* -e(s), -e спрóба замірэ́ння, спрóба пазнаёміцца

Ánnahme *f* -, -n 1) прыём, прыня́цце 2) прыёмны пункт 3) меркавáнне, гіпóтэза, дапушчэ́нне; ***in [únter] der ~*** дапускáючы, мяркýючы; ***die ~ liegt náhe*** мóжна дапусцíць

Annálen *pl* хрóнікі, лéтапіс

ánnehmbar *a* 1) прымáльны, дапушчáльны 2) верагóдны

ánnehmen* 1. *vt* 1) прымáць, браць; ***éinen Áuftrag ~*** прымáць закáз 2) узя́ць на сябé даручэ́нне; ***éinen Rat ~*** паслýхацца парáды 3) браць, усынаўля́ць, удачарáць (*дзіця*) 3) успрымáць 4) дапускáць, лічы́ць, згаджáцца; ***ángenommen, dass…*** дапýсцім, што… **2. ~, sich** (*G*) клапацíцца (*аб кім-н., аб чым-н.*); ***sich éiner Sáche ~*** узя́цца за якýю-н. спрáву

Ánnehmer *m* -s, - прыёмшчык

Ánnehmlichkeit *f* -, -en 1) *толькі sg* прыéмнасць; прымáльнасць **2.** *pl* зрýчнасць

annektíeren *vt* прымусóва далучáць; захóпліваць

Annexión *f* -, -en анéксія

Ánno [ánno] у… гóдзе; **~ *Dómini…*** …гóда нáшай э́ры; ***Ánno Tóbak*** *разм.* дапатóпны

Annonce [a'nɔ̃:sə] *f* -, -n (газéтная) аб'я́ва, рэклáма

annoncieren [anɔ̃'si:rən] *vt* аб'яўля́ць, анансавáць

annulíeren *vt* касавáць, анулёўваць

Anóde *f* -, -n *фіз.* анóд

ánomal *a* ненармáльны

Anomáli¦e *f* -, -li¦en адхілéнне, выключэ́нне з прáвілаў

anoný́m *a* безымéнны, ананíмны; невядóмы

Anonymität *f* -, -en безымéннасць, ананíмнасць

Ánorak *m* -s, -s спарты́ўная кýртка, штармóўка

ánordnen *vt* 1) упарадкóўваць, расстаўля́ць; ***alphabétisch ~*** размяшчáць у алфавíтным парáдку 2) загáдваць; прызначáць

Ánordnung *f* -, -en размяшчэ́нне, упарадкавáнне; лад 2) загáд, прызначэ́нне; ***éine ~ tréffen**** аддавáць распараджэ́нне

ánorganisch *a* неарганíчны

ánormal *a* ненармáльны; *мед.* паталагíчны

ánpacken *vt* 1) хапáць, схапíць 2) брáцца (*за што-н.*); ***den Gégner hart ~*** энергíчна атакавáць працíўніка; распачынáць (*што-н.*)

ánpassen 1. *vt* 1) мéраць (*сукенку*) 2) прыстасóўваць **2. ~, sich** (*D*) прыстасóўвацца, падлáджвацца

Ánpassung *f* -, -en 1) прымéрка 2) прыстасóўванне, падгóнка 3) узгаднéнне, пагаджэ́нне, прывядзéнне ў адпавéднасць

ánpeilen *vt марск.*, *ав.* пеленгавáць, засякáць

ánpfeifen* *vt* 1) *спарт.* даць свістóк (*да пачатку гульні*) 2) *разм.* напáсці на кагó-н. (*з лаянкай*)

Ánpfiff *m* -es, -e *спарт.* свістóк да пачáтку гульнí

ánpflanzen *vt* садзíць (*расліны*, *сад*)

Ánpflanzung *f* -, -en 1) плантáцыя, пасáдкі 2) пасéлішча, калóнія

ánpöbeln *vt* грýба звяртáцца (*да каго-н.*), задзявáць (*каго-н.*)

Ánprall *m* -(e)s сутыкнéнне; (мóцны)

штуршóк, удáр

ánprallen *vi* (s) (*an, gegen A*) вы́цяцца, удáрыцца (*аб што-н.*), наляцéць (*на што-н., каго-н.*); ***gegeneinánder*** ~ сутыкнýцца адзíн з адны́м

ánprangern *vt* ганьбавáць, выкрывáць, клеймавáць

ánpreisen* *vt* усхвалéць; рэкламавáць; ***hímmelhoch*** ~ вéльмі [залíшне] узнімáць [узнóсіць, расхвáльваць]

Ánpreisung *f* -, -en усхвалéнне, рэклáма

Ánprobe *f* -, -n прымéрка

ánprobieren *vt* мéраць (*вопратку*)

ánpumpen *vt* 1) *разм.* пазычáць 2) адпампóўваць (*ваду*)

ánraten* *vt* (*D*) (па)рáіць (*каму-н.*); ***er riet mir das an*** ён мне гэ́та парáіў

ánrauchen *vt* запáльваць (*цыгарэту і т.п.*); прыпáльваць; закýрваць, закурады́мліваць

ánräuchern *vt* падвэ́ндзіць; закуры́ць, закурóдыміць; ***mit Wéihrauch*** ~ кадзíць лáданам

ánrechnen *vt* залíчваць; стáвіць у лік

Ánrecht *n* -(e)s, -e 1) прáва; ***ein ~ auf etw. háben*** мець прáва на што-н. 2) *тэатр.* абанемéнт

Ánrechtskarte *f* -, -n абанемéнт, абанемéнтная кáртка

Ánrede *f* -, -n 1) (*an A*) зварóт (*да каго-н.*) 2) ты́тул; ***éine ~ hálten**** гавары́ць прывітáльную прамóву

ánreden *vt* загавóрваць (*з кім-н.*), звяртáцца (*да каго-н.*)

ánregen *vt* (*zu D*) 1) падахвóчваць, заахвóчваць 2) узбýджваць; ***éine Fráge*** ~ паднéць пытáнне 3) стымулявáць; ***in ángeregter Stímmung*** у прыўнéзтым настрóі

ánregend *a* 1) цікáвы, хвалю́ючы 2) ініцыяты́ўны; ~ ***wírken*** выклікáць, узбýджваць (*што-н.*)

Ánregung *f* -, -en 1) сты́мул, штуршóк; ***auf j-s*** ~ па чыёй-н. ініцыяты́ве; ***etw. in ~ bríngen**** праявíць ініцыяты́ву ў чым-н. 2) узбýджанасць

Ánregungsmittel *n* -s, - *мед.* узбуджáльны срóдак

ánreichern **1.** *vt* узбагачáць, насычáць **2. ~, sich** памнажáцца, павялíчвацца; узбагачáцца

Ánreicherung *f* -, -en узбагачэ́нне; насычэ́нне

ánreihen **1.** *vt* далучáць, размяшчáць радкóм **2. ~, sich** 1) станавíцца ў шэ́раг 2) (*an A*) далучáцца (*да каго-н., да чаго-н.*)

Ánreise *f* -, -n 1) прыéзд, прыбыццё 2) паéздка (*да пэўнага месца*)

ánreisen *vi* (s), **ángereist kómmen*** прыязджáць

ánreißen* *vt* 1) надрывáць (*канверт, пачак і г.д.*) 2) *тэх.* размячáць

Ánreiz *m* -es, -e сты́мул, íмпульс; ***éinen ~ gében**** падахвóчваць, стымулявáць

ánreizen *vt* 1) падахвóчваць, стымулявáць 2) (*zu D*) падбухтóрваць (*да чаго-н.*)

ánrempeln *vt* *разм.* зачаплéць (*каго-н.*); аблáяць (*каго-н.*)

Ánrichte *f* -, -n буфéт, сервáнт

ánrichten *vt* 1) гатавáць, запраўлéць, падавáць (*страву*) 2) учынíць, нарабíць (*бяды і г.д.*); ***was hast du da ángerichtet?*** што [чагó] ты там нарабíў? 3) *вайск.* візíраваць, навóдзіць на (*які-н.*) аб’éкт

Ánrichtetisch *m* -es, -e буфéт, стол, на які́ падаю́ць стрáвы

ánrüchig *a* які́ мáе дрэ́нную рэпутáцыю, адыёзны, сумнíцельны

Ánrüchigkeit *f* -, -en дрэ́нная рэпутáцыя, адыёзнасць

ánrucken *vi* (s) рэ́зка рýшыць з мéсца

ánrücken **1.** *vt* падсóўваць; падвóдзіць **2.** *vi* (s) набліжáцца, насóўвацца; ***der Feind rückt an*** вóраг наступáе [набліжáецца]

Ánruf *m* -(e)s, -e 1) (*тэлефонны*) званóк, вы́клік 2) вóкліч

ánrufen* *vt* 1) званíць (*па тэлефоне*) 2) аклікáць, зваць; ***j-n um Hílfe*** ~ клíкаць кагó-н. на дапамóгу; ***zum Zéugen*** ~ заклікáць у свéдкі

ánrühren *vt* 1) дакранáцца (*да чаго-н.*) 2) кранáць, хвалявáць 3) замéшваць

ans = an das

Ánsage *f* -, -n 1) абвяшчэ́нне, папярэ́джанне (*пра што-н.*) 2) канферáнс; аб'яўлéнне радыёперадáчы

ánsagen *vt* 1) аб'яўля́ць, абвяшчáць 2) падкáзваць; данóсіць

Ánsager *m* -s, - ды́ктар, канферансьé, камент́атар

ánsammeln, sich збірáцца, канцэнтравáцца

Ánsammlung *f* -, -en канцэнтрáцыя; скóпішча, натóўп, кýча

ánsässig *a* мясцóвы, асéлы; ***sich ~ máchen*** пасялíцца на мéсца жыхáрства

Ánsatz *m* -es, -sätze 1) насáдка, надстáўка; муштýк 2) пачáтак 3) схíльнасць; ***der ~ zur Korpulénz*** схíльнасць да паўнаты́ 4) падрыхтóўка, разгóн; падхóд; спрóба; ***auf den érsten ~*** з сáмага пачáтку, з пéршага захóду; ***der ~ zu éiner Áufgabe*** *матэм.* падыхóд да рашэ́ння задáчы

Ánsatzpunkt *m* -es, -e мéсца пачáтку

ánsaugen *vt* усмóктваць, засмóктваць

ánschaffen *vt* 1) набывáць, даставáць 2) нарыхтóўваць 3): ***sich (D) etw. ~*** абзавéсціся чым-н.

Ánschaffung *f* -, -en 1) набы́так; пакýпка 2) нарыхтóўка

ánschauen *vt* глядзéць (*на каго-н., на што-н.*); разглядáць (*што-н.*)

ánschaulich *a* нагля́дны, навóчны, вóбразны

Ánschaulichkeit *f* - нагля́днасць, вóбразнасць

Ánschauung *f* -, -en пóгляд; ***es kommt auf die ~ an*** гэ́та залéжыць ад пýнкту пóгляду; нагля́днае ўяўлéнне

Ánschein *m* -(e)s вы́гляд; ***állem ~ nach*** па ўсíм відáць, здаéцца; ***sich den ~ gében**** рабíць вы́гляд

ánscheinend **1.** *a* уя́ўны **2.** *adv* відáць, здаéцца

ánscheißen* *vt груб.* 1) абдуры́ць, ашукáць 2) накрычáць, нараўцí (*на каго-н.*)

ánschicken, sich збірáцца, мéрыцца (*што-н. рабіць*); ***er schíckte sich an zu géhen*** ён збірáўся ісцí

ánschielen *vt* касавýрыцца (*на каго-н.*)

ánschimmeln *vi* (s) пакрывáцца цвíллю

ánschirren *vt* запрагáць

Ánschlag *m* -(e)s, -schläge 1) штуршóк, удáр (*gegen A – аб што-н.*) 2) аб'я́ва, афíша 3) замáх; план, задýма; ***éinen ~ auf j-n máchen*** рабíць замáх на кагó-н. 4) каштары́с; ацэ́нка; ***in ~ bríngen**** унéсці ў каштары́с

ánschlagen* **1.** *vt* 1) прыбівáць, прымацóўваць 2) яб'яўля́ць 3) біць (*у звон*) **2.** *vi* (*h, s*) 1) (*an A*) вы́цяцца (*аб што-н.*) 2) зазванíць 3) забрахáць 4) запéць (*пра птушак*) 5) падзéйнічаць (*пра лякарства*); паўплывáць; ***die Wórte schlágen bei ihm nicht an*** да ягó слóвы не дахóдзяць

ánschlägig *a дыял.* 1) вынахóдлівы 2) кары́сны

ánschleichen*, sich падпаўзáць, падбірáцца крадкóм

ánschließen* **1.** *vt* 1) далучáць, падключáць 2) дадавáць **2.** *vi* (*s*) 1) зачыня́цца (*пра дзверы*) 2) сядзéць у аблíпку (*пра вопратку*); шчы́льна прылягáць 3) (*an A*) быць звя́заным (*з чым-н.*) **3. ~, sich** (*D, an A*) далучáцца (*да каго-н., да чаго-н.*); ***darf ich mich Ihnen ~ ?*** мóжна да Вас далучы́цца?

ánschließend *adv* услéд за…, пасля́; ***~ an die Sítzung*** адрáзу пасля́ пасяджэ́ння

Ánschluss *m* -es, -schlüsse 1) далучэ́нне, злучэ́нне 2) знаёмства 3) падключэ́нне, сýвязь 4) *тэх.* кантáкт; ***im ~ an (A)*** услéд за…, пасля́ заканчэ́ння

Ánschlussgleis *n* -es, -e *чыг.* адгалінавáнне дарóгі

ánschmiegen, sich (*an A*) 1) прыціскáцца, тулíцца (*да чаго-н.*), лáшчыцца, тулíцца (*да каго-н.*) 2) аблягáць пóстаць (*пра вопратку*)

ánschmiegsam *a* 1) гнýткі, які́ дóбра прыстасóўваецца 2) які́ дóбра аблягáе пóстаць (*пра вопратку*)

ánschmieren **1.** *vt* 1) запэ́цкаць, замáзаць 2) *разм.* абдуры́ць **2. ~, sich** 1) запэ́цкацца 2) (*bei D*) падлíзвацца (*да каго-н.*)

ánschnallen *vt* прышпíльваць (*спражкай*); надзявáць (*лыжы і г.д.*)

ánschnauzen *vt* накрычáць (*на каго-н.*)
ánschneiden* *vt* 1) надразáць 2) *тэх.* рабíць надрэ́зку 3) зачапíць (*тэму*); ***éine Fráge ~*** падымáць пытáнне
Ánschnitt *m* -(e)s, -e 1) разрэ́з, надрэ́з 2) зачы́н, пачáтак дзéяння 3) пéршы адрэ́заны кавáлак хлéба
Anschóvis [-v-] *f* -, - *кул.* хамсá з вóстрай прыпрáвай
ánschrauben *vt* прышрубóўваць, прыкру́чваць
ánschreiben* *vt* 1) запíсваць (*на дошцы*) 2) рэгістравáць 3) пíсáць (*каму-н.*)
ánschreien* *vt* 1) прыкры́кнуць, крычáць (*на каго-н.*) 2) клíкаць; ***um Hílfe ~*** прасíць ратýнку
Ánschrift *f* -, -en 1) áдрас, 2) нáдпіс, загалóвак
ánschuldigen *vt* (*G*) абвінавáчваць (*у чым-н.*)
Ánschuldigung *f* -, -en абвінавáчванне
ánschüren *vt* 1) раздзьмувáць; шуравáць 2) *перан.* распáльваць (*нянавісць і г.д.*)
ánschwärzen *vt* 1) чарнíць 2) *разм.* абгавóрваць, узвóдзіць паклёп (*на каго-н.*)
ánschwellen* **1.** *vt* дуць, надзімáць, напаўня́ць (*ветразь*) **2.** *vi* (s) 1) набракáць; прыбывáць (*пра ваду*) 2) апухáць, ацякáць 3) узмацня́цца (*пра гукі*)
ánschwemmen *vt* нанóсіць, прыбівáць (*вадой пясок і г.д.*)
Ánschwemmung *f* - нанóс, наплы́ў
ánschwindeln *vt* падмáнваць, абду́рваць
ánsehen* *vt* 1) (па)глядзéць (*на каго-н., на што-н.*); разгля́дваць (*каго-н., што-н.*); ***j-n schief ~*** кóса глядзéць на кагó-н.; ***sich (D) etw. ~*** разглядáць, глядзéць, аглядáць што-н.; ***ich hábe mir díesen film ángesehen*** я паглядзéў гэ́ты фільм 2) (*für, als A*) прымáць, лічы́ць (*за каго-н., што-н.*); ***sich für j-n ~ lássen**** выдавáць сябé за кагó-н. 3): ***etw. mit ~*** быць гледачóм [свéдкам] чагó-н.; ***ich will es nicht länger mit ~*** я не хачý гэ́тага больш цярпéць 4) (*D*) бáчыць, заўважáць (*па кім-н.*); ***man sieht es dir an*** па табé гэ́та бáчна
Ánsehen *n* -s 1) вы́гляд, знéшнасць; ***dem ~ nach*** на вы́гляд 2) павáга, пашáна; ***óhne ~ der Persón*** не зважáючы на асóбу; ***im hóhen ~ stéhen**** мець вялíкі аўтарытэ́т
ánsehnlich *a* 1) знáчны, істóтны 2) знáчны, вáжны; павáжны
ánsetzen **1.** *vt* 1) стáвіць, падстаўля́ць; ***das Glas ~*** паднóсіць шкля́нку да рóта 2) прымацóўваць; ***Knöpfe ~*** прышывáць гу́зікі 3) вызначáць, устанáўліваць, назначáць 4) пачынáць, брáцца (*за што-н.*) 5): ***fleisch ~*** таўсцéць, паўнéць **2.** *vi* 1) пачынáць, спрабавáць (*што-н.*) 2) асядáць, адкладáцца 3) *бат.* прыня́цца; распусцíцца 4) *муз.*: ***ríchtig ~*** браць прáвільны тон 5) павялíчвацца, расцí; ***Sprösslinge ~*** пускáць пáрасткі 6): ***etw. auf (A) ~*** дамагáцца; дабівáцца чагó-н.; ***er setzt es daráuf an*** ён тагó і дамагáецца
Ánsicht *f* -, -en (*über A*) 1) пóгляд, перакананне (*наконт чаго-н.*); ***méiner ~ nach*** на маю́ ду́мку; 2) краявíд
ánsichtig *a*: *высок.* ***~ wérden (G)*** убáчыць, зглéдзець (*каго-н., што-н.*)
Ánsichtskarte *f* -, -n паштóўка з краявíдам
ánsiedeln **1.** *vt* засяля́ць **2.** *vi і* **~, sich** пасяля́цца
Ánsiedler *m* -s, - пасялéнец; асáднік; каланíст
Ánsiedlung *f* -, -en 1) пасéлішча; пасялéнне 2) каланізáцыя; засялéнне
Ánsinnen *n* -s, - (надмéрнае) патрабавáнне; дзёрзкасць
Ánsitz *m* -es, -e 1) *паляўн.* засáда 2) мéсца жыхáрства
ansónsten *adv* 1) зрэ́шты, а так 2) інáчай
ánspannen **1.** *vt* 1) запрагáць 2) нацягваць; напру́жваць **2. ~, sich** 1) нацягвацца 2) напру́жвацца
Ánspannung *f* -, -en 1) нацяг; напру́га, нагру́зка 2) запрэ́жка (*коней*)
ánspielen *vi* 1) (*auf A*) намякáць (*на што-н.*) 2) пачынáць гульню́
Ánspielung *f* -, -en намёк
Ánsporn *m* -(e)s сты́мул; заахвóчванне; ***j-m éinen ~ (zu D) gében**** 1) заахвóч-

ваць (*каго-н. да чаго-н.*) 2) даць (*каму-н.*) штуршо́к (*да чаго-н.*)

ánspornen *vt* 1) прышпо́рваць; падганя́ць 2) заахво́чваць, стымулява́ць

Ánsprache *f* -, -n звaро́т, прамо́ва; выступле́нне

ánsprechen* **1.** *vt* 1) звярта́цца (*да каго-н.*), пачына́ць размо́ву, загаво́рваць (*з кім-н.*) 2) (*um A*) прасі́ць (*чаго-н.*) 3) падаба́цца; ***das spricht ihn nicht an*** гэ́та яму́ не падаба́ецца **2.** *vi:* ***bei j-m*** **~** наве́дваць каго́-н.; ***bei éinem Mädchen*** **~** рабі́ць прапано́ву дзяўчы́не

ánsprechend *a* прые́мны, прыва́бны; ***~es Äußeres*** прыва́бны вы́гляд

ánsprengen: ***ángesprengt kómmen**** прымча́цца [прыскака́ць] (*на кані*)

ánspringen* **1.** *vi* (s) 1) падбяга́ць падско́кваючы, падско́кваць 2) запрацава́ць, пача́ць дзе́йнічаць (*пра матор*); **~** ***lássen**** уключы́ць, запусці́ць, заве́сці (*матор*) **2.** *vt* кі́нуцца, наско́чыць (*на каго-н.*)

Ánspruch *m* -(e)s, -sprüche (*auf A*) прэтэ́нзія (*на што-н.*); ***in ~ néhmen**** займа́ць (*час*); **~** ***erhében**** прэтэндава́ць (*на што-н.*)

ánspruchslos *a* непатрабава́льны, неперабо́рлівы, сці́плы

Ánspruchslosigkeit *f* -, -en непатрабава́льнасць, сці́пласць, неперабо́рлівасць

ánspruchsvoll *a* патрабава́льны, прэтэнцыёзны

ánstacheln *vt* (*zu D*) падбухто́рваць, падбіва́ць (*на што-н.*); заахво́чваць (*да чаго-н.*)

Ánstalt *f* -, -en 1) устано́ва, інстыту́т 2) (псіхіятры́чная) ляка́рня; ***~en máchen [tréffen*]*** рабі́ць неабхо́дныя за́хады, рыхтава́цца; ***kéine ~en máchen*** не хаце́ць пачына́ць

Ánstand *m* -(e)s 1) прысто́йнасць, до́брыя паво́дзіны 2) вага́нні; затры́мка

ánständig *a* 1) прысто́йны, нале́жны 2) *разм.* зна́чны, нema̕лы; ***ein ~ es Áuskommen*** неблагі́ [до́бры] заро́бак

Ánständigkeit *f* - прысто́йнасць

ánstandshalber *adv* дзе́ля прылі́ку

ánstandslos *adv* без вага́нняў, адра́зу ж, без пярэ́чанняў

ánstarren *vt* ува́жліва глядзе́ць, утаро́піцца (*на каго-н.*)

anstátt **1.** *prp* (*G*) заме́ст, узаме́н за… **2.** *cj* заме́ст таго́, каб…; ***anstátt dass*** заме́ст таго́, каб; не каб

ánstäuben *vt біял.* апыля́ць

ánstauen **1.** *vt* запру́джваць; зага́чваць **2. ~, sich** збіра́цца (*аб вадзе*)

ánstechen* *vt* 1) нако́лваць, начапля́ць 2) падбухто́рваць, задзява́ць, спакуша́ць 3) *перан.:* ***ángestochen kómmen**** быць тут як тут; ***ángestochen sein*** *разм.* быць нападпі́тку 4) пачына́ць бо́чку (*піва, віна*) 5) пуска́ць у ход [эксплуата́цыю]

ánstecken **1.** *vt* 1) (*an A*) нако́лваць (*на што-н.*); прыко́лваць (*да чаго-н.*) 2) надзява́ць, насо́ўваць (*на што-н.*) 3) запа́льваць; падпа́льваць; ***éine Zigarétte*** **~** запалі́ць цыгарэ́ту 4) (*mit D*) заража́ць (*чым-н.*) **2. ~, sich** (*bei D*) заразі́цца (*ад каго-н.*)

ánsteckend *a* зара́зны, зара́злівы, інфекцы́йны

Ánsteckung *f* -, -en заражэ́нне, інфе́кцыя

Ánsteckungsgefahr *f* - небяспе́ка заразі́цца (*чым-н.*)

ánstehen* *vi* 1) (*nach D*) стая́ць у чарзе́ (*па што-н.*) 2) (*an D*) быць паблі́зу (*чаго-н.*) 3) (*j-m*) быць да тва́ру, падыхо́дзіць (*каму-н.*); цярпе́ць, чака́ць (*за чым-н.*); ***die Sáche kann noch éinige Zeit*** **~** з гэ́тым мо́жна яшчэ́ кры́ху пачака́ць

ánsteigen* *vi* (s) 1) падыма́цца; бо́льшаць, павыша́цца (*тс. перан.*) 2) *ав.* узлята́ць 3) ***ángestiegen kómmen**** наблiжа́цца вялі́кімі кро́камі

anstélle [an Stélle] *prp* (*G*) заме́ст (*каго-н., чаго-н.*), за (*каго-н., што-н.*)

ánstellen **1.** *vt* 1) прыстаўля́ць, прыхіна́ць 2) найма́ць, залі́чваць (*на працу*) 3) учыні́ць, нарабі́ць (*чаго-н.*); ***da hast du was Schönes ángestellt!*** але́ ж ты і

нарабі́ў! **2. ~, sich** 1) *разм.* паво́дзіць сябе́, трыма́цца; прыкі́двацца 2) (*nach D*) займа́ць чаргу́

ánstellig *a* 1) спры́тны, уме́лы, здо́льны 2) паслу́жлівы

Ánstellung *f* -, -en 1) залічэ́нне на пра́цу 2) паса́да, ме́сца (*працы*); ***óhne ~ sein*** не мець пра́цы (*пра служачых*)

ánstemmen 1. *vt* упіра́ць, падпіра́ць **2. ~, sich** (*gegen A*) 1) упіра́цца (*у што-н.*) 2) супрацiўля́цца (*чаму-н.*), упа́рціцца

Ánstich *m* -(e)s, -e 1) чарвято́чына (*у пладах*) 2) пачы́н

Ánstieg *m* -(e)s, -e 1) пад'ём, даро́га пад гару́ 2) узыхо́джанне 3) павелічэ́нне

ánstiften *vt* 1) (*zu D*) падбухто́рваць (*да чаго-н.*) 2) нарабі́ць, учыні́ць, распача́ць

Ánstifter *m* -s, - падбухто́ршчык, падпа́льшчык

ánstimmen *vt* зацягваць, заво́дзіць (*песню*); ***den Ton ~*** задава́ць тон

Ánstoß *m* -es, -stöße 1) штуршо́к; сты́мул 2) *спарт.* пача́так гульні́ (*у футболе*); ***den ~ zu etw. (D) gében**** стаць ініцыя́тарам (*чаго-н.*); ***~ errégen [gében, verúrsachen]*** выкліка́ць абурэ́нне [рэ́зкую нязго́ду] ◊ ***der Stein des ~ es*** ка́мень сутыкне́ння

ánstoßen* 1. *vt* 1) штурха́ць; падсо́ўваць, прысо́ўваць; ***die Gläser [mit den Glässern] ~*** чо́кацца 2) штурхану́ць, зачапі́ць (*незнарок*) 3) надстаўля́ць, надрабля́ць **2.** *vi* 1) (*h, s*) (*an A*) сту́кацца (*аб што-н.*); наляце́ць (*на што-н.*) 2) (*h*) (*an A*) межава́ць (*да чаго-н.*) 3) заіка́цца; ***mit der Zúnge ~*** шапяля́віць

ánstoßend *a* суме́жны, сусе́дні; ***das ~e Zímmer*** сусе́дні пако́й

ánstößig *a* непрысто́йны, амара́льны; ва́рты асуджэ́ння

Ánstößigkeit *f* -, -en амара́льнасць; непрысто́йнасць

ánstreben 1. *vt* імкну́цца (*да чаго-н.*), дамага́цца (*чаго-н.*) **2.** *vi* (*gegen A*) праці́віцца (*чаму-н.*); ***hoch ~*** высо́ка ме́рыцца [нацэ́львацца]

ánstrebenswert *a* прыва́бны (*пра мэту*)

ánstreichen* 1. *vt* 1) афарбо́ўваць, фарбава́ць 2) адзнача́ць, падкрэ́сліваць **2. ~, sich** *разм.* фарбава́цца, ма́зацца

Ánstreicher *m* -s, - маля́р; *пагардл.* пэ́цкаль

ánstreifen *vi* (*an A*) задзява́ць (*за што-н.*), кры́ху крана́цца (*чаго-н.*)

ánstrengen 1. *vt* напру́жваць, натамля́ць; ***éine Kláge [éinen Prozéss] ~ (gegen A)*** *юрыд.* падава́ць ска́ргу (*на каго-н.*), узбуджа́ць спра́ву су́праць (*каго-н.*) **2. ~, sich** намага́цца, рабі́ць намага́нні

ánstrengend *a* напру́жаны

Ánstrengung *f* -, -en напру́жанне, намага́нне

Ánstrich *m* -(e)s, -e 1) афарбо́ўка; фа́рба 2) вы́гляд; адце́нне; ***éiner Sáche éinen günstigen ~ gében**** прадста́віць спра́ву ў прысто́йным све́це

ánstricken *vt* надвя́зваць (*панчохі і да т.п.*)

Ánsturm *m* -(e)s, -stürme ата́ка, шту́рм; на́ціск

ánstürmen 1. *vt* напада́ць, атакава́ць **2.** *vi* імча́цца, не́сціся ві́храм

ánsuchen *vi* (*bei D um A*) прасі́ць (*каго-н. аб чым-н.*)

Ánsuchen *n* -s, - про́сьба, прашэ́нне

Antagonísmus *m* -, -men антаганíзм, varо́жасць

antagonístisch *a* антаганісты́чны,варо́жы

Antárktis *f* - Анта́рктыка

antárktisch *a* антаркты́чны

ántasten *vt* 1) датыка́цца, дакрана́цца (*да чаго-н.*); абма́цваць 2) *перан.* закрана́ць (*гонар і г.д.*) 3) *перан.* паруша́ць ◊ ***éinen gúten Námen ~*** запля́міць до́брае імя́

Ánteil *m* -(e)s, -e 1) ча́стка, до́ля, пай; удзе́л 2) спачува́нне; ***~ néhmen* (an D)*** выяўля́ць ціка́васць (*да чаго-н.*); браць удзе́л (*у чым-н.*)

Ánteilhaber *m* -s, - 1) па́йшчык, акцыяне́р 2) удзе́льнік

ánteilig *a* па до́лях, згодна з пая́мі

ánteilmäßig *a* адпаве́дны до́лі ўдзе́лу

Ánteilnahme *f* - 1) (*сумесны*) удзе́л 2) спачува́нне, сімпа́тыя; ***~ an j-s Únglück zéigen*** вы́казаць спачува́нне ў чы́м-н.

няшча́сці

Anténne *f* -, -n 1) антэ́на 2) *заал.* ву́сік, шчу́пальца

Anthologíe *f* -, -í¦en анталóгія, вы́бар твóраў

Antrazít *m* -s антрацы́т

Anthropologíe *f* - антрапалóгія

antiautoritär *a* які́ адмаўля́е аўтарытэ́ты, антыаўтарыта́рны

Antibabypille [-ˈbe:bi-] *f* -, -n супрацьзача́тковая пілю́лька

Antibiótikum *n* -s, -ka антыбіёты́к

Antifaschísmus *m* - антыфашы́зм

Antifaschíst *m* -en, -en антыфашы́ст

antifaschístisch *a* антыфашы́сцкі

antiimperialístisch *a* антыімперыялі́сцкі

antík *a* анты́чны, старажы́тны

Antíke *f* - анты́чнасць, анты́чная культу́ра

Antikommunísmus *m* - антыкамуні́зм

antikommunístisch *a* антыкамуністы́чны

antimilitarístisch *a* антымілітары́сцкі

Antilópe *f* -, -n *заал.* антылóпа

Antimón *n* -s *хім.* сурма́

Antiquár *m* -s, -e букіні́ст

Antiquariát *n* -s, -e букіністы́чная кніга́рня

antiquárisch *a* 1) антыква́рны; рэ́дкі 2) букіністы́чны; ***ein Buch ~ káufen*** купі́ць кні́гу ў букіні́ста

Antiquität *f* -, -en 1) (анты́чная) рэлі́квія 2) прадме́т антыква́ру 3) антыкварыя́т, магазі́н антыква́рных рэ́чаў

Antiquitätenhandel *m* -s антыква́рны га́ндаль

Antiquitätenladen *m* -s -läden антыква́рны магазі́н

Antisemít *m* -en -en антысемі́т, юдафóб

antisemítisch *a* антысемі́цкі, юдафóбскі

Antisemitísmus *m* антысеміты́зм, юдафóбства

antiséptisch *a мед.* абеззара́жвальны, антысепты́чны; дэзінфекцы́йны

Antistátiktuch *m* -(e)s, -tücher антыстаты́чная сурвэ́тка для выдале́ння пы́лу

antistátisch *a тэкст.* антыстаты́чны

Antithése *f* -, -n супрацьле́глае сцвярджэ́нне; *спец.* антытэ́за

antithétisch *a* супрацьле́глы, супярэ́члівы

Antizipatión *f* - антыцыпа́цыя, прадуга́дванне, апярэ́джванне

Ántlitz *n* -es, -e *паэт.* аблі́чча, твар

Ántrag *m* -(e)s, -träge 1) прапанóва, зая́ва; дамага́нне; ***éinen ~ stéllen [éinbringen*]*** унóсіць прапанóву 2) хада́йніцтва

ántragen* **1.** *vt* 1) прапанóўваць 2) прынóсіць, паднóсіць 3) нанóсіць (*раствор*) **2.** *vi* хада́йнічаць **3. ~, sich** прапанóўваць свае́ паслу́гі; ***die Gelégenheit trägt sich nur an*** мне трапля́ецца вы́падак

ántragsgemäß *a* зго́дна з прапанóвай

Ántragsteller *m* -s, - зая́ўнік, про́сьбіт

ántreffen* *vt* 1) заспява́ць, знахóдзіць; ***er ist níemals ánzutreffen*** яго́ ніко́лі не заста́неш (до́ма) 2) сустрака́ць

ántreiben* **1.** *vt* 1) падганя́ць, прыспе́шваць 2) прыво́дзіць у рух (*машыну*) 3) заахво́чваць; застаўля́ць; прымуша́ць, падахво́чваць; ***die Not treibt ihn dazú an*** патрэ́ба застаўля́е яго́ пайсці́ на гэ́та 4) прыганя́ць, прыно́сіць цячэ́ннем **2.** *vi* (s) 1) (*часцей* ***ángetrieben kómmen****) прыплыва́ць 2) пуска́ць расткí

Ántreiber *m* -s, - 1) нагля́дчык; пагóншчык 2) падбухтóршчык 3) *тэх.* кулачóк

ántreten* **1.** *vt* пачына́ць, распачына́ць; ***éine Réise ~*** вы́правіцца ў падарóжжа; ***ein Amt ~*** прыступі́ць да выкана́ння службóвых абавя́зкаў; ***den Úrlaub ~*** ісці́ ў адпачы́нак [вóдпуск] **2.** *vi* (s) 1) (*zu D*) падрыхтава́цца (*да чаго-н.*) 2) ***~!*** (*каманда*) станаві́ся! 3) (*gegen A*) *спарт.* вы́ступіць (*супраць каго-н.*) 4) пачына́ць рух; ***mit dem línken Fuß ~*** пачына́ць з ле́вай нагі́

Ántrieb *m* -(e)s, -e 1) падахвóчванне, сты́мул; ***aus éigenem ~*** добраахвóтна, па ўла́снаму пачы́ну 2) *тэх.* пры́вад, перада́ча, ця́га

Ántritt *m* -(e)s, -e 1) пача́так; надыхóд 2) уступле́нне (*на пасаду*)

ántun* *vt* 1) надзява́ць; апрана́ць 2) учыня́ць, рабі́ць; ***j-m etw. ~*** рабі́ць каму́-н. лі́ха; ***j-m Éhre ~*** ака́зваць гóнар каму́-н.

Ántwort *f* -, -en адка́з: ***Réde und ~ stéhen**** трыма́ць адка́з

ántworten *vi* адкáзваць; ***daráuf lässt sich nichts*** ~ на гэ́та нямá чагó адказáць

ánvertrauen *аддз. і неаддз.* **1.** *vt* (*D*) давярáць (*каму-н.*) **2. ~, sich** давéрыцца (*каму-н.*)

Ánverwandte *sub m, f* -n, -n рóдзіч, сваяк

Ánwachs *m* -es 1) прырóст, павелічэ́нне 2) нарóст

ánwachsen* *vi* (s) 1) (*an A*) прырастáць (*да чаго-н.*) 2) узрастáць, павялíчвацца

Ánwalt *m* -(e)s, -wälte 1) адвакáт, павéраны 2) пракурóр 3) упаўнавáжаны

ánwandeln *vi* (s) *разм.* павóльна ісцí, набліжáцца

Ánwand(e)lung *f* -, -en 1) пры́ступ, прыпáдак 2) дзівáцтва

ánwärmen *vt* падагравáць; абагравáць

Ánwärter *m* -s, - (*auf A, zu D*) кандыдáт, прэтэндэ́нт (*на пасаду, на што-н.*)

Ánwartschaft *f* -, -en 1) кандыдатýра 2) прáва 3) кандыдáцкі тэ́рмін

ánweisen* *vt* 1) укáзваць, пакáзваць; настаўляць, інструкцíраваць 2) загáдваць, даручáць 3) выдзяляць, адвóдзіць (*каму-н. што-н.*) 4) перавóдзіць, рабíць (паштовы) перавóд; адкрывáць крэды́т, асігнавáць 5): ***ich bin daráuf ángewiesen…*** я вы́мушаны…; ***sie sind aufeinánder ángewiesen*** яны́ залéжаць адзíн ад аднагó

Ánweiser *m* -s, - распарáдчык; інструктар

Ánweisung *f* -, -en 1) указáнне, настаўлéнне; інстрýкцыя 2) перавóд; óрдэр 3) выдзялéнне (*чаго-н.*) 4) *камп.* камáнда (*мова кіравання заданнем*)

ánwendbar *a* прыдáтны (*для ужывання*)

ánwenden* *vt* ужывáць, прыкладáць; ***étwas auf sich*** ~ прымáць на свой рахýнак

Ánwendung *f* -, -en ужывáнне, ужы́так; выкарыстáнне; ***únter ~ (von D)*** з прымянéннем (*чаго-н.*)

ánwerben* **1.** *vt* набірáць, наймáць, прыцягваць **2.** *vi* (*um A*) дамагáцца (*чаго-н.*)

Ánwerbung *f* -, -en вярбóўка

Ánwesen *n* -s, - сядзíба, зямéльны ўчáстак з буды́нкамі

ánwesend *a* прысýтны; ~ ***sein*** прысýтнічаць

Ánwesende *sub m, f* -n, -n прысýтны, -ая

Ánwesenheit *f* - 1) прысýтнасць 2) знахóджанне 3) наяўнасць

Ánwesenheitsliste *f* -, -n спіс прысýтных

ánwidern *vt* выклікáць агíду; ***das wídert mich an*** гэ́та мне агíдна [пры́кра]

Ánwohner *m* -s, - сусéд, жыхáр на ўзмéжжы (*чаго-н.*)

Ánwuchs *m* -es, -wüchse 1) прырóст, павелічэ́нне 2) малады́я пáрасткі 3) кідáнне; *спарт.* пéршы кідóк (*у пачатку гульні*); кідóк з сярэ́дзіны; ***den ~ háben*** пачынáць гульню́ (*у мяч*)

Ánwurf *m* -(e)s, -würfe 1) *буд.* тынкóўка; тынк 2) напáдкі; хлусня, паклёп 3) нарóст, пухлíна 4) урастáнне

ánwurzeln *vi* (s) пускáць каранí, узяцца (*расці*) ◊ ***wie ángewurzelt stéhen**** стаяць як укóпаны

Ánzahl *f* -, -en (пэ́ўная) кóлькасць; ***éine gróße*** ~ мнóства, бéзліч

ánzahlen *vt* плацíць задáтак, аплáчваць пéршы ўзнос

Ánzahlung *f* -, -en задáтак; пéршы ўзнос

ánzapfen *vt* 1) рабíць адвóд; ***ein Kábel*** ~ падключы́цца да кáбеля (*з мэтай падслухоўвання і да т.п.*) 2) адкаркóўваць (*бочку*)

Ánzeichen *n* -s, - 1) прыкмéта; знак; праява; сімптóм 2) *юрыд.* дóказ

ánzeichnen *vt* 1) адзначáць 2) малявáць (*на дошцы*)

Ánzeige *f* -, -n 1) аб’ява, абвяшчэ́нне 2) данóс

ánzeigen *vt* 1) апавяшчáць; аб’яўляць (*у газеце і г.д.*); ***den Empfáng*** ~ пацвéрдзіць атрымáнне 2) данóсіць 3) пакáзваць (*пра прыборы*) 4) прадказваць; ***das zeigt nichts Gútes an*** гэ́та не абяцáе нíчóга дóбрага 5): ***es für ángezeigt hálten**** лічы́ць што-н. дарэ́чным [слýшным]

Ánzeiger *m* -s, - 1) паказáльнік, íндэкс 2) інфармацы́йны бюлетэ́нь 3) індыкáтар 4) аб’яўляльнік 5) данóсчык

ánzetteln *vt* задýмваць, распачынáць, учыняць; ***éinen Krieg*** ~ развязваць вайнý

ánziehen* **1.** *vt* 1) наця́гваць; прыця́гваць; зацягваць; ***die Zügel ~*** нацягну́ць ле́йцы 2) *тэх.* падкруці́ць (*шрубу*); заці́снуць 3) апрана́ць, адзява́ць; ***die Stíefel ~*** абува́ць бо́ты 4) прыця́гваць, прыва́бліваць 5) прыво́дзіць (*што-н.*), спасыла́цца (*на што-н.*) **2.** *vi* 1) (s) *разм.* набліжа́цца; ***das Gewítter zieht an*** набліжа́ецца навальні́ца 2) (*h*) *шахм.* рабі́ць ход пе́ршым **3. ~, sich** апрана́цца

ánziehend *a* прыва́бны, прыцяга́льны

Ánziehung *f* -, -en 1) прыцягне́нне 2) прыва́бнасць

Ánziehungskraft *f* -, -kräfte сíла прыцягне́ння

Ánzug *m* -(e)s, -züge 1) гарніту́р, касцю́м 2) набліжэ́нне, прыбліжэ́нне; ***ein Gewítter ist im ~*** набліжа́ецца навальні́ца

ánzüglich *a* з'е́длівы; двухсэнсо́ўны

Ánzüglichkeit *f* -, -en з'е́длівасць, (зняважлівы) намёк; двухсэнсо́ўнасць

Ánzugstoff *m* -(e)s, -e ткані́на на гарніту́р [касцю́м]

ánzünden *vt* 1) запа́льваць (*печ*), закуры́ць (*цыгарэту*) 2) захапля́ць, прыця́гваць

Ánzünder *m* -s, - 1) падпа́льшчык 2) запальні́чка, запа́льнік

ánzweifeln *vt* сумнява́цца (*у чым-н., у кім-н.*)

Aórta *f* -, -ten *анат.* ао́рта

apárt *a* **1.** 1) асо́бны 2) прыва́бны, вы́танчаны; арыгіна́льны **2.** *adv* асо́бна

Apártheid [-hɛit] *f* - апартэі́д, ра́савая сегрэга́цыя

Apathí¦e *f* -, -thí¦en апа́тыя, абыя́кавасць

apáthisch *a* апаты́чны

Aperitíf *m* -s, -s аперыты́ў, стало́вае віно́

Ápfel *m* -s, Äpfel я́блык ◊ ***in den sáuren ~ béißen**** *пераан.* скары́цца пры́край неабхо́днасці; ***der ~ der Zwíetracht*** я́блык разла́ду

Ápfelbaum *m* -(e)s, -bäume я́блыня

Ápfelmus *n* -ses я́блычнае пюрэ́

Ápfelschimmel *m* -s, - шэ́ры конь у я́блыкі

Apfelsíne *f* -, -n апельсі́н

Ápfelstrudel *m* -s, - я́блычны піро́г

Ápfelwein *m* -(e)s, - я́блычны сідр

Aphorísmus *m* -, -men афары́зм

aphorístisch *a* афарысты́чны, тра́пны

apodíktisch *a* бясспрэ́чны, неабве́ржаны, безапеляцы́йны

Apokalýpse *f* -, -n *рэл.* апака́ліпсіс, кане́ц све́ту (*адна з кніг Новага Запавету аб канчыне сусвету*)

apokalýptisch *a* тае́мны, злаве́сны, апакаліпты́чны

apolítisch *a* апаліты́чны, абыя́кавы да палі́тыкі

Apologét *m* -en, -en апалаге́т, абаро́нца, заўзя́ты прыхі́льнік

apologétisch *a* усхваля́льны, апалагеты́чны

Apóstel *m* -s, - 1) апо́стал 2) прапаве́днік, прарóк

apostólisch *a* апо́стальскі, па́пскі; ***Apostólischer Stuhl*** па́пскі прасто́л, па́пскае [епі́скапскае] крэ́сла

Apostróph *m* -s, -e апо́страф

Apothéke *f* -, -n аптэ́ка

Apothéker *m* -s, - аптэ́кар

Apotheóse *f* -, -n апафео́з; абагаўле́нне, услаўле́нне

Apparát *m* -(e)s, -e апара́т (*у розн. знач.*); ***der ~ ist gestört*** тэлефо́н сапсава́ны

Apparátebau *m* -es, -e прыборабудаўні́цтва, прыборавытво́рчасць

Apparatúr *f* -, -en апарату́ра; агрэга́т, механі́зм

Appartement [-ˈmã:] *n* -s, -s *або* -e (раско́шная) кватэ́ра; ну́мар-люкс (*у атэлі*)

Appéll *m* -s, -e 1) за́клік, звaро́т (*an A – да каго-н.*) 2) пераклі́чка, збор; ***den ~ ábhalten**** рабі́ць пераклі́чку 3) *юрыд.* апеля́цыя, пратэ́ст

Appellatión *f* -, -en *юрыд.* апеля́цыя, пратэ́ст

appellíeren *vi* (*an A, wegen G*) апелява́ць (*да каго-н. з якой-н. прычыны*)

Appetít *m* -s, -e 1) апеты́т; ***gúten ~!*** прые́мнага апеты́ту! 2) жада́нне, ахво́та; ***~ háben (auf A, nach D)*** мець жада́нне [ахво́ту] (*да чаго-н.*); ***j-m den ~ néhmen**** адбі́ць у каго́-н. ахво́ту

appetítanregend *a* які́ ўзбуджа́е апеты́т

appetítlich *a* апеты́тны, сма́чны

appetítlos *a* **1.** *a* пазбаўле́ны апеты́ту **2.** *adv* без апеты́ту, без ахво́ты

applaudíeren *vi* апладзíраваць
Appláus *m* -es, -e апладысмéнты, вóплескі; ***stürmischer [bráusender] ~*** гром апладысмéнтаў
Appositión *f* -, -en *грам.* прыдáтак; апазíцыя
approbíeren *vt* апрабавáць; ухвалúць, дазвалúць; ***ein approbíertes Mittel*** выпрабавáны [правéраны] срóдак
Aprikóse *f* -, -n абрыкóс
Apríl *m* - *i* -s красавíк ◊ ***in den ~ schícken*** пажартавáць (*над кім-н.*)
Aquaréll *n* -s, -e акварэ́ль; -s жы́вапіс вадзяны́мі фáрбамі
Aquárium *n* -s, -ri¦en аквáрыум
Äquátor *m* -s эквáтар
Äquivalént [-va-] *n* -es, -e эквівалéнт
Ar *n, m* -s, -e *і з ліч.* - ар (*мера плошчы*)
Ära *f* -, Ären э́ра, летазлічэ́нне
Aráber *m* -s, - 1) арáб 2) арáбскі конь
arábisch *a* арáбскі
Árbeit *f* -, -en прáца, рабóта, занятак, спрáва; ***éine ~ léisten*** выкóнваць рабóту; ***an die ~ géhen**** прыступíць да рабóты [прáцы]; ***sich an die ~ máchen*** брáцца за рабóту; ***géistige ~*** разумóвая прáца; ***mir geht die ~ leicht von der Hand*** мне працýецца дóбра; ***sich vor kéiner ~ schéuen*** не баяцца [не цурáцца] ніякай рабóты [прáцы]
árbeiten *vi* 1) працавáць, рабíць 2) функцыянíраваць
Árbeiter *m* -s, - рабóчы, рабóтнік, працаўнíк; ***úngelernter ~*** чорнарабóчы
Árbeiterausschuss *m* -es, -schüsse рабóчы камітэ́т
Árbeiterjugend *f* - рабóчая мóладзь
Árbeiterklasse *f* -, -n рабóчы клас
Árbeiterstamm *m* -(e)s, -stämme кáдравыя рабóчыя
Árbeiterpartei *f* -, -en рабóчая пáртыя
Árbeiterschaft *f* - рабóчыя, рабóчы клас
Árbeiterstudent *m* -en -en студэ́нт з рабóчых, студэ́нт-завóчнік, студэ́нт-рабфáкавец
Árbeiterverband *m* -(e)s, -e рабóчы саю́з
Árbeitgeber *m* -s, - працадáўца, гаспадáр
Árbeitnehmer *m* -s, - той, хто працýе па найму
árbeitsam *a* працавíты
Árbeitsamt *n* -(e)s, -ämter бíржа прáцы
Árbeitsangebot *n* -(e)s, -e прапанóва рабóты [прáцы]
Árbeitsbehinderte *sub m, f* -n, -n інвалíд; непрацаздóльны, -ая
Árbeitsdienstpflicht *f* -, -en працóўная павíннасць
Árbeitseinheit *f* -, -en працадзéнь
Árbeitseinsatz *m* -es, -einsätze рабóта, нарáд; удзéл у (*якой-н.*) рабóце
árbeitsfähig *a* працаздóльны
Árbeitsfeld *n* -es, -er сфéра дзéяння
Árbeitsgemeinschaft *f* -, -en 1) працóўная абшчы́на 2) супрацóўніцтва 3) гуртóк
Árbeitsgesetzgebung *f* -, -en працóўнае заканадáўства
Árbeitsgericht *n* -(e)s, -e суд па працóўных канфлíктах
Árbeitshaus *n* -es, -häuser папрáўчы дом
Árbeitskleidung *f* -, -en спяцóўка, спецадзéнне
Árbeitskraft *f* -, -kräfte рабóчая сíла; *pl* рабóчыя рýкі; рабóтнік, -ца; працаўнíк, -ца
Árbeitsleistung *f* -, -n прадукцы́йнасць прáцы, выпрацóўка
Árbeitslohn *m* -(e)s, -löhne зарабóтная плáта, зарóбак
árbeitslos *a* беспрацóўны
Árbeitslose *sub m, f* -n, -n беспрацóўны, -ая
Árbeitslosigkeit *f* - беспрацóўе
Árbeitsmarkt *m* -es, -märkte ры́нак прáцы
Árbeitsnachweis *m* -es, -e бíржа прáцы
Árbeitsordnung *f* -, -en прáвілы ўнýтранага распарáдку (*на прадпрыемстве*)
Árbeitspause *f* -, -n перапы́нак у рабóце (*на абед, вячэру*)
Árbeitspersonal *n* -s штат рабóчых (*работнікаў, служачых*)
Árbeitsplan *m* -(e)s, -pläne план рабóты
Árbeitsplatz *m* -es, -plätze рабóчае мéсца
Árbeitsproduktivität *f* - прадукцы́йнасць рабóты
Árbeitsprozess *m* -es, -e рабóчы працэ́с
Árbeitsrecht *n* -(e)s, -e заканадáўства аб

прáцы, працóўнае прáва
árbeitsscheu *a* лянíвы, гультаявáты
Árbeitsschutz *m* -es ахóва прáцы
Árbeitstag *m* -(e)s, -e 1) рабóчы [працóўны] дзень 2) *pl* бýдні
árbeitsunfähig *a* непрацаздóльны
Árbeitsvermittlung *f* -, -en пасрэ́дніцкая кантóра (*па пошуку працы*)
Árbeitsvertrag *m* -(e)s, -verträge працóўны дагавóр
Árbeitsvorgang *m* -(e)s, -vorgänge рабóчы працэ́с
Árbeitszeit *f* - рабóчы [працóўны] час
Árbeitszimmer *n* -s, - рабóчы пакóй, кабінéт; стýдыя
Arbitráge [-ʒə] *f* -, -n 1) *юрыд* арбітрáж; трацéйскі суд; 2) *камерц.* арбітрáж 3) (прыклaдная) ацэ́нка
archáisch *a* старадáўні; старажы́тны, архаíчны
Archaísmus *m* -, -men архаíзм, устарэ́лае слóва
archaístisch *a* застарэ́лы, устарэ́лы
Archäológe *m* -en, -en археóлаг
Archäologíe *f* - археалóгія
Árche *f* -, -n *рэл.* каўчэ́г; ***die ~ Nóahs*** Нóяў каўчэ́г; ***aus der ~ Nóahs*** дапатóпны, з дапатóпных часóў
Archipél *m* -s, -e архіпелáг
Architékt *m* -en, -en архітэ́ктар, дóйлід
architektónisch *a* архітэктýрны
Architektúr *f* -, -en архітэктýра
Archív *n* -s, -e архíў
Archivár [-v-] *m* -s, -e архівáрыус
Aréna *f* -, -nen 1) арэ́на 2) пóле дзéйнасці
Areál *n* -s, -e 1) прастóра, тэрытóрыя 2) арэáл, тэрытóрыя распаўсю́джання жывёл 3) дзялянка зямлí, надзéл
arg 1. *a* дрэ́нны, злы, благí; ***~e Gedánken háben*** задýмваць злачы́нства; ***im Árgen líegen*** быць у дрэ́нным станóвішчы **2.** *adv* 1) злóсна 2) мóцна; ***das ist zu ~!*** гэ́та ўжо занáдта!
Argentíni¦er *m* -s, - аргенцíнец
argentínisch *a* аргенцíнскі
Ärger *m* -s 1) пры́красць; гнеў 2) непрыéмнасць, засмучэ́нне; ***zum*** ~ на злосць
ärgerlich *a* 1) злóсны, раздражнёны 2) пры́кры; ***es ist ~, dass…*** пры́кра, што…
ärgern 1. *vt* злавáць, раздражня́ць; увóдзіць у злосць; ***es ärgert ihn*** ямý пры́кра **2. ~, sich** злавáцца
Ärgernis *n* -ses, -se 1) пры́красць 2) скандáл
árglistig *a высок.* падстýпны, кавáрны, хíтры
árglos *a* прастадýшны, давéрлівы; незласлíвы
Árglosigkeit *f* - прастадýшнасць, давéрлівасць; незласлíвасць
Argót [-go:] *m*, *n* -s аргó, жаргóн
Argumént *n* -(e)s, -e 1) аргумéнт, дóвад, дóказ 2) *матэм.* незалéжная перамéнная
Árgwille *m* -ns зламы́снасць
Árgwohn *m* -s *высок.* падазрэ́нне, недавéр; ~ ***schöpfen [fássen]*** падазравáць; ~ ***gégen j-n hégen*** адчувáць недавéр’е да кагó-н.
árgwöhnen *vt* падазравáць, прадчувáць
árgwöhnisch *a* падазрóны, недавéрлівы; насцярóжаны
Ári¦e *f* -, -n *муз.* áрыя
árisch *a* індаеўрапéйскі, ары́йскі
Aristokrát *m* -en -en арыстакрáт
Arithmétik *f* - арыфмéтыка
arithmétisch *a* арыфметы́чны; ***~es Míttel*** сярэ́дняе арыфметы́чнае
Arkáde *f* -, -en *архіт.* аркáда
árktisch *a* аркты́чны
arm *a* 1) бéдны 2) няшчáсны 3) ***~e Rítter*** *pl кул.* грэ́нкі
=**arm** *паўсуф. прыметнікаў, указвае на адсутнасць* у *прадмета той ці іншай уласцівасці ці прыкметы*: blútarm малакрóўны
Arm *m* -(e)s, -e 1) рукá (*ад кісці да пляча*) 2) пратóк (*рэчкі*) 3) рычáг 4) рýчка (*у крэсла*); ***in den ~en*** у абды́мках; ***j-m únter die ~e gréifen**** дапамагáць камý-н.; ***únter den ~ néhmen* [fássen]*** узя́ць пад рукý; ~ ***in*** ~ рукá ў рукý; ***éinen gánzen ~ voll*** пóўны абярэ́мак [ахáпак]
Ármband *n* -(e)s, -bänder бранзалéт
Ármbanduhr *f* -, -en ручны́ гадзíннік
Ármbinde *f* -, -n павя́зка (*на руцэ*)

Ármbrust *f* -, - brüste арбалéт, самастрэ́л
Árme *sub m, f* -n, -n бéдны, -ая; бядня́к, -я́чка
Armée *f* -, -mé¦en áрмія, вóйска
Arméeangehörige *sub m, f* -n, -n ваеннаслу́жачы, -чая
Arméebefehl *m* -(e)s, -e загáд па áрміі
Arméeoberkommando *n* -s, -s штаб áрміі
Ärmel *m* -s, - рукáў (*вопратkі*); ***das lässt sich nicht aus dem ~ schütteln*** гэ́та спрáва нялёгкая
Ärmelaufschlag *m* -(e)s, -schläge абшлáг (*на рукаве*)
Ármen|anstalt *f* -, -en, ~**haus** *n* -es, -häuser прыту́лак для бéдных, багадзéльня
Arméni¦er *m* -s, - армянíн
arménisch *a* армя́нскі
Ármenpflege *f* -, -n дабрачы́ннасць, клóпат пра бéдных
Ármleuchter *m* -s, - 1) кандэля́бр 2) *груб.* зáдніца, зáдні прахóд
ärmlich *a* бéдны, мізэ́рны, убóгі; ***ein ~es Áuskommen háben*** перабівáцца сяк-так
Ärmling *m* -s, - 1) нарукáўнік 2) бéдны, бядня́к
ármlos *a* бязру́кі
ármselig *a* мізэ́рны, убóгі
Ármsessel *m* -s, - крэ́сла
Ármspiegel *m* -s, - нарукáўны знак
Ármut *f* - 1) бéднасць, убóства, галéча 2) галóта
Árom *n* -s, -e, **Aróma** *n* -s, -men 1) вóдар 2) букéт (*пра віно*)
aromátisch *a* вóдарны, пáхкі
Arrést *m* -(e)s, -e 1) áрышт; ***im*** ~ пад áрыштам 2) канфіскáцыя; забарóна; ***dínglicher*** ~ рэ́чавы áрышт
arretíeren *vt* 1) арыштавáць, затрымáць 2) блакíраваць, фіксавáць
Arretíerung *f* -, -en 1) áрышт 2) канфіскáцыя 3) *тэх.* затры́мка, астанóўка
arrogánt *a* фанабэ́рысты, ганары́сты, пагáрдлівы
Arrogánz *f* - фанабэ́рыстасць, ганарлíвасць
Arsén *n* -s мыш'я́к, аршэ́нік
Art *f* -, -en 1) род, від, гату́нак; парóда; ***néuer [álter]*** ~ нóвага [старóга] узóру 2) спóсаб, манéра; ***auf díese ~ (und Wéise)*** такíм спóсабам; ***in séiner*** ~ па-свóйму; ***die ~ und Wéise*** спóсаб дзéяння; ***auf éigene*** ~ па-свóйму
árteigen *a* рóдны, рóднасны
árten *vt* (s) (*nach D*) урадзíцца (*у каго-н.*), быць падóбным (*да каго-н.*)
Artéri¦e *f* -, -ien артэ́рыя
arteri¦éll *a* артэрыя́льны
Artéri¦enverkalkung *f* -, -en *мед.* артэрыясклерóз
ártfremd *a* іншарóдны, неадпавéдны, чужы́
Arthrítis *f* -, -tiden *мед.* артры́т, запалéнне сустáваў
arthrítisch *a мед.* артры́тны, хвóры на артры́т
ártig *a* паслухмя́ны, вéтлівы; далікáтны
=**artig** *паўсуф. прыметнікаў, указвае на падабенства з чым-н.*: flóckenartig *a* падóбны на сняжы́нку
Ártigkeit *f* - вы́хаванасць, вéтлівасць, паслухмя́насць
Artíkel *m* -s, - 1) арты́кул (*у газеце*) 2) тавáр, прадмéт; пункт (*дагавору*) 3) *грам.* арты́кль
Artikulatión *f* -, -en 1) *біял.* сустáў, члянéнне 2) *муз., лінгв.* артыкуля́цыя
artikulíeren *vt* 1) *лінгв.* артыкулíраваць, вырáзна вымаўля́ць 2) чляні́ць, разбівáць
Artillerie *f* -, -rí¦en артылéрыя
Artillerieabteilung *f* -, -en артылеры́йскі дывізіён
Artillerist *m* -en, -en артылеры́ст
Artischócke *f* -, -n *бат.* артышóк
Artíst *m* -en, -en 1) арты́ст (*цырка, эстрады*) 2) *уст.* мастáк (*у любой сферы мастацтва*)
Artístik *f* - 1) мастáцтва цы́рка [эстрáды, вар'етэ́] 2) майстэ́рства
artístisch *a* цыркавы́, эстрáдны; акрабаты́чны
Ártung *f* -, -en уласцíвасць; канстыту́цыя
ártverwandt *a* рóднасны, блíзкі (*сваёй сутнасцю*)
Arznéi *f* -, -en, ~**mittel** *n* -s, - лéкі, лякáрства; ***éine ~ verschréiben* [verórdnen]***

прапісáць лякáрства
Arzt *m* -es, Ärzte дóктар, лéкар, урáч
ärztlich *a* медыцы́нскі, лéкарскі; ~ ***be-hándeln*** лячы́ць
Asbést *m* -(e)s, -e асбéст
áschblond *a* пóпельнага кóлеру
Ásche *f* -, -n пóпел; прах, трухлé; ***in (Schutt und) ~ légen*** спаліць датлá (*го-рад і да т.п.*)
Áschenbahn *f* -, -en *спарт.* гáравая дарóжка
Áschenbecher *m* -s, - пóпельніца, па-пяльнíчка
Áschenbrödel *n* -s, - папялýшка; мýрза
Áschen|krug *m* -(e)s, -krüge, ~**urne** *f* -, -n ýрна (*для праху*)
Áschenputtel *n* -s, - *гл.* Áschenbrödel
Áschermittwoch *m* -s серадá на пéршым ты́дні Вялíкага пóсту
áschfahl *a* пóпельнага кóлеру (*пра твар*)
áschgrau *a* пóпельны, пóпельнага кóлеру
Áschkasten *m* -s, -kästen папяльнíк
äsen *vi паляўн.* пáсвіцца, кармíцца
aséptisch *a мед.* асепты́чны
Aserbaidsháner *m* -s, - азербайджáнец
aserbaidshánisch *a* азербайджáнскі
Asiát *m* -en, -en азія́т
asiátisch *a* азія́цкі
Ási¦en *n* -s Áзія
Askése *f* - аскеты́зм
Askét *m* -en, -en аскéт
askétisch *a* аскеты́чны; пакая́нны
asoziál *a* 1) антыграмáдскі 2) пазбáў-лены пачуццяˊ калектывíзму
Aspékt *m* -(e)s, -e 1) аспéкт, пункт глé-джання 2) *грам.* трывáнне
Asphált *m* -s, -e асфáльт
Aspháltbahn *f* -, -en *спарт.* асфáльтавая дарóжка
asphaltíeren *vt* асфальтавáць
Aspháltpresse *f* - *разм.* бульвáрная прэ́са
Aspík *m, n* -s, -e халадзéц, квашнíна; за-ліўнóе; жэлé
Aspiránt *m* -en, -en 1) аспірáнт 2) канды-дáт, прэтэндэ́нт 3) навучэ́нец (*сярэд-няй спецыяльнай навучальнай уста-новы ў ФРГ*)
Aspirantúr *f* -, -en аспірантýра
Ass *n* -es, -e 1) *карт.* туз 2) ас, вытдáтны мáйстар (*асабліва ў спорце*)
ass *impf ад* éssen*
Ássel *f* -, -n *заал.* макры́ца; *pl* ракападóбныя
Assemblee [asãˈble:] *f* -, -blé¦en асамблéя
Asséssor *m* -s, -sóren асэ́сар; засядáцель
Assi¦étte *f* -, -n плóская талéрачка з алю-мíніевай фальгí
Assimilatión *f* -, -en 1) асімілЯ́цыя 2) *бат.* засваéнне
assimilíeren 1. *vt* асімілявáць, прыпадаб-ля́ць; засвóйваць **2. ~, sich** асімілявáцца
Assistént *m* -en, -en асістэ́нт, памóчнік, супрацóўнік
Assisténz *f* -, -en дапамóга, садзéянне, удзéл, супрацóўніцтва; ***únter ~ von (D)*** пры дапамóзе (*каго-н.*)
Assisténzarzt *m* -es, -ärzte дóктар-асіс-тэ́нт, малóдшы ардынáтар
assistíeren *vi* (*D*) садзéйнічаць, дапамагáць (*каму-н.*), быць асістэ́нтам (*каго-н.*)
Assoziatión *f* -, -en асацыя́цыя (*у розн. знач.*); тавары́ства, супóлка
assoziíeren 1. *vt* злучáць, яднáць **2. ~, sich** (*mit D*) уваходзіць у кампáнію [тавары́ства] (*з кім-н.*)
Ast *m* -(e)s, Äste 1) галíн(к)а, сук; сучóк 2) *pl паляўн.* рóгі алéня 2) *разм.* горб ◊ ***den ~ ábsägen, auf dem man sitz*** падрэ́зацьсук, на якíм сядзіш
Áster *f* -, -n *бат.* áстра
Ästhét *m* -en, -en эстэ́т
Ästhétik *f* - эстэ́тыка
ästhétisch *a* эстэты́чны, зграбны
Ásthma *n* -s áстма, ады́шка
Asthmátiker *m* -s, - астмáтык
asthmátisch *a* астматы́чны
ástrein *a* бессучкóвы (*драўніна*); ***díese Sáche ist nicht ganz ~*** гэ́тая спрáва не зусíм чы́стая
Astrologíe *f* - астралóгія
astrológisch *a* астралагíчны
Astronáut *m* -en, -en астранáўт
Astronáutik *f* - астранáўтыка, касманáўтыка
Astronóm *m* -en, -en астранóм
Astronomíe *f* - астранóмія
astronómisch *a* астранамíчны

Asýl *n* -s, -e прыстанішча, прытулак; ~ ***für Óbdachlose*** начлежны дом

Asylánt *m* -en, -en жыхар начнога прытулку 2) асоба, якая атрымала палітычны прытулак

Asymmetríe *f* -, í¦en асіметрыя, несіметрычнасць

asymmétrisch *a* асіметрычны, несіметрычны

Atelier [-li̯ˈe:] *n* -s, -s майстэрня; студыя; атэлье

Átem *m* -s дыханне, подых; дух; ~ ***hólen*** перадыхнуць; ***áußer ~ kómmen**** задыхацца; ***kúrzer*** ~ задышка; ***mit verháltenem*** ~ затаіўшы дыханне; ***in éinem*** ~ адным дыхам [махам]; ***das benímmt éinem den*** ~ ад гэтага дых займае

átemberaubend *a* які займае дых

Átembeschwerden *pl* аддышка; удушша

Átemfilter *m*, *n* -s, - процівагазны фільтр

átemlos 1. *adv* задыхаўшыся **2.** *a*: ***~e Stílle*** нямая цішыня

Átemnot *f* - задышка

Átempause *f* -n, -n перадышка, пярэдых

Átemzug *m* -(e)s, -züge удыханне, удых; ***in éinem*** ~ адным махам; ***bis zum létzen*** ~ да самага скону, да самай смерці

Atheísmus *m* - атэізм, бязбожжа

Atheíst *m* -en, -en атэіст, бязбожнік

atheístisch *a* атэістычны, няверуючы

Äther *m* -s эфір (*у розн. знач.*)

äthérisch *a* эфірны

Äthiópi¦er *m* -s, - эфіоп

äthiópisch *a* эфіопскі

Athlét *m* -en, -en атлет; дужы чалавек

Athlétik *f* - атлетыка

athlétisch *a* атлетычны; дужы

Atlántik *m* -s Атлантыка

atlántisch *a* 1) атлантычны 2) НАТАўскі

Átlas I *m* - *i* -ses, -se атлас (*матэрыял*)

Átlas II *m* - *i* -ses, -se *i* -lánten) 1) атлас (*геаграфічны*) 2) *міфал.* Атлант

átmen *vi* дыхаць; ***éine réine Luft*** ~ дыхаць свежым паветрам

Átmen *n* -s дыханне

Atmosphäre *f* -, -n 1) атмасфера 2) акружэнне, наваколле 3) настрой

Atmosphä́renüberdruck *m* -es *фіз.* лішкавы ціск

atmosphärisch *a* атмасферны

Átmung *f* -, -en дыханне

átmungsaktiv *a* які спрыяе дыханню

Atóll *n* -s, -e атол, каралавая выспа

Atóm *n* -s, -e атам; ***markíerte ~e*** мечаныя атамы

atomár *a* 1) атамны, ядзерны 2) *фіз.*, *хім.* атамарны; ***~e Wáffen*** атамная зброя

Atómbombe *f* -, -n атамная бомба

Atómenergie *f* - атамная энергія

Atómforschung *f* -, -en вывучэнне [даследванне] атама [атамнага ядра]

Atómkern *m* -(e)s, -e атамнае ядро

Atómkernzertrümmerung *f* - распад атамнага ядра

Atómkraftwerk *n* -(e)s, -e атамная электрастанцыя

Atómphysik *f* - атамная фізіка

Atómwaffe *f* -, -n атамная зброя

atonál *a муз.* атанальны

ätsch! *int* ага!, так табе і трэба!

Attache [-ˈʃe:] *m* -s, -s *дып.* аташэ

Attácke *f* -, -n 1) атака, напад 2) *мед.* прыступ

attackíeren *vt* нападаць; атакаваць

Áttentat *n* -(e)s, -e замах (*auf A – на каго-н., на што-н.*)

Áttentäter *m* -s, - той, хто зрабіў замах

Attést *n* -s, -e пасведчанне, атэстат

attestíeren *vt* 1) завяраць, сведчыць (*пра што-н.*) 2) атэставаць

Attraktión *f* -, -en 1) прыцягненне 2) прывабнасць; атракцыя, гвозд сезону, баявік

attraktív *a* прывабны, гожы (*з выгляду*)

Attráppe *f* -, -n макет, муляж; дэкарацыя

Attribút *n* -s, -e 1) уласцівасць, прызнак, атрыбут 2) *грам.* азначэнне

attributív *a* атрыбутыўны; *adv у* якасці азначэння

Attribútsatz *m* -es, -sätze *грам.* азначальны дададны сказ

Ätzabdruck *m* -(e)s, -e *паліґр.* пробны адбітак

ätzen *vt* травіць; раз’ядаць; прыпякаць

Ätzung *f* -, -en 1) клішэ́ 2) траўле́нне
au! *int* ай! ой!; ~ ***Bácke!*** *разм.* ай-яй-яй!
Au *f* -, -en *гл.* Aue
auch *cj* таксáма, і ; ***wenn*** ~ хоць (бы) і; ***sowóhl … als*** ~… як…, так і…; ***wenn*** ~ хоць (бы) і; ***wie dem ~ sei*** як бы там ні было́; ***nicht nur…, sóndern ~…*** не то́лькі…, але́ і…; ***óhne ~ zu frágen*** нáват не пытáючыся; ***und wenn*** ~ і ўсё ж такі́
Audiénz *f* -, -en аудые́нцыя, прыём
audiovisuéll *a* [-v-] аўдыёвізуáльны
Auditórium *n* -s, -ri¦en аўдыто́рыя (*у розн. знач.*)
Áue *f* -, -n луг, дalíна
Áuenwald *m* -(e)s, -wälder по́йменны лес
Áuerhahn *m* -(e)s, -hähne *заал.* глушэ́ц
auf 1. *prp* 1) на, па, за (*D – на пытанне* «дзе?»*, A – на пытанне* «куды?»); ~ ***dem Tisch*** на сталé; ~ ***dem Lánde*** у вёсцы; ***auf die Stráße géhen**** ісці́ на ву́ліцу 2) (*пра час*) на, да; ~ ***ein paar Táge*** на не́калькі дзён 3): ~ ***den érsten Blick*** з пе́ршага по́гляду [по́зірку]; ~ ***Wunsch*** па жадáнню; ~ ***díese Wéise*** такі́м чы́нам; ~ ***Deutsch*** па-нямéцку **2.** *adv* угóру; ~***!*** устáць!; ***von Kíndheit*** ~ з малéнства; ~ ***und ab*** туды́ і сюды́; ***sich ~ und davón máchen*** уцячы́, зні́кнуць
auf= *аддз. дзеясл. прыстаўка*, *указвае на:* 1) *рух уверх*: áuftauchen усплывáць 2) *адчыненне або раз'яднанне чаго-н.*: áufmachen адчыня́ць 3) *на нагрувашчванне чаго-н.*: áufhäufen нагрувáшчваць
áufackern *vt* узо́рваць
áufarbeiten 1. *vt* 1) дарабля́ць (*працу*); зрасхо́дваць (*запас*); ліквідавáць (*запазычанасць*) 2) абнаўля́ць **2. ~, sich** з намагáннем падня́цца
áufatmen *vi* уздыхну́ць (*з палёгкай*)
áufbahren *vt* устанаві́ць (труну) для ўрачы́стага развітáння
Áufbau *m* -(e)s, -ten 1) будавáнне; пабудо́ва; стварэ́нне 2) надбудо́ва 3) -(e)s кампазі́цыя, структу́ра, канстру́кцыя, арганізáцыя; ***der grammátische*** ~ граматы́чны строй
Áufbauarbeit *f* -, -en аднаўле́нчая прáца
Áufbaubrigade *f* -, -n брыгáда по аднаўле́нню
áufbauen 1. *vt* 1) будавáць, стáвіць; ***Zélte*** ~ стáвіць [разбівáць] палáткі 2) надбудо́ўваць 3) арганізавáць **2.** *vi* грунтавáцца; ***der Plan baut dárauf auf, dass…*** план грунту́ецца на тым, што… **3. ~, sich** заня́ць пасáду [мéсца]
áufbäumen, sich 1) уставáць на дыбкі́ 2) (*gegen A*) падымáцца, паўставáць (*супраць чаго-н.*)
áufbauschen *vt* 1) раздзімáць, надзімáць 2) *перан.* раздувáць, перабо́льшваць
áufbegehren *vi* (*gegen A*) го́рача пратэставáць, апалчы́цца (*супраць каго-н., чаго-н.*); паўстáць (*супраць каго-н., чаго-н.*); абуры́цца (*кім-н., чым-н.*)
áufbehalten* *vt* 1) не здымáць (*капелюша*) 2) трымáць адчы́неным; ***die Áugen*** ~ не заплю́шчваць вачэ́й
áufbeißen* *vt* раску́сваць, разгрызáць
áufbekommen* *vt* 1) атрымáць задáнне; ***was háben wir für [zu] mórgen ~ ?*** што нам задáдзена на зáўтра? (*у школе*) 2) (з намагáннем) адчыня́ць (*дзверы*) 3) (*насілу*) надзéць (*шапку*)
áufbereiten *vt* 1) *горн.*, *тэх.* абагачáць 2) рыхтавáць 3) загатаўля́ць
áufbessern *vt* паляпшáць; павышáць (*напр. зарплату*)
Áufbesserung *f* -, -en паляпшэ́нне; павышэ́нне (*зарплаты і г.д.*)
Áufbettung *f* -, -en (імправізавáная) пасцéль; тое, што выкарысто́ўваецца замéст пасцéлі (*лаўка, тапчан і г.д.*)
áufbewahren *vt* захо́ўваць, зберагáць; ***zum Ándenken*** ~ захавáць што-н. на пáмяць
Áufbewahrung *f* -, -en захо́ўванне, захавáнне, зберагáнне
áufbiegen* *vt* разгінáць; загінáць (*угору*)
áufbieten* *vt* 1) напру́жваць (*сілы*) 2) абвяшчáць, аб'яўля́ць 2) мабілізо́ўваць, прызывáць; ***álles*** ~ прыклáсці ўсé намагáнні
Áufbietung *f* -, -en 1) мабілізáцыя, прызы́ў 2) напру́жванне (*сіл*); ***únter ~ áller Kräfte*** аддаючы́ ўсе сілы

áufbinden* *vt* 1) развя́ваць 2) навя́зваць 3) ашу́кваць; ***er lässt sich nichts*** ~ яго́ не ашука́еш ◊ ***éinen Bären*** ~ раска́зваць [ба́яць] ба́йкі

áufblähen 1. *vt* надзіма́ць, раздзіма́ць; узніма́ць (*цэны*) **2. ~, sich** 1) раздзіма́цца; пу́хнуць 2) фанабэ́рыцца

áufblasen* *vt* 1) надзіма́ць (*мяч*); раздзіма́ць (*ветразі*) 2) зайгра́ць (*на духавым інструменце*)

áufbleiben* *vi* (s) 1) не спаць; не драма́ць 2) застава́цца адкры́тым [адчы́неным]

áufblenden *vi* дава́ць мо́цнае святло́, уключа́ць фа́ры на далёкае святло́

áufblicken *vi* зірну́ць угóру, падня́ць во́чы

áufblühen *vi* (s) 1) расцвіта́ць; распуска́цца 2) квітне́ць

áufbrauchen *vt* вы́карыстаць, зрасхо́даваць

áufbrausen *vi* (s) 1) зашуме́ць, забушава́ць 2) *перан.* ускіпе́ць; ***er braust leicht auf*** ён ве́льмі [на́дта] запа́льчывы

áufbrausend *a* 1) запа́льчывы 2) шыпу́чы

áufbrechen* 1. *vt* узло́мліваць (*дзверы*); надрыва́ць (*пісьмо*) **2.** *vi* (s) 1) пуска́цца ў даро́гу 2) распуска́цца (*пра пупышкі*); *мед.* прарыва́ць (*пра нарыў*)

áufbringen* *vt* 1) адчыня́ць (*з цяжкасцю*) 2) падыма́ць 3) здабыва́ць; нарыхто́ўваць; ***éine Géldsumme*** ~ дастáць су́му гро́шай; ***Kraft*** ~ сабра́цца з сíламі; ***den Mut*** ~ сабра́цца з ду́хам 4) распаўсю́джваць (*чуткі*); уво́дзіць (*у моду*) 5) злава́ць, дапяка́ць

Áufbruch *m* -(e)s, -brüche 1) ад'е́зд 2) выступле́нне (*войска*) 3) узло́м(ванне)

áufbrühen *vt* зава́рваць, запа́рваць (*гарбату*)*;* закіпяці́ць (*ваду*)

áufbrummen 1. *vi* забурча́ць; зараўці́ **2.** *vt разм.* ***j-m eins*** ~ усы́паць каму́-н.; ***j-m éine Gefängnisstrafe*** ~ засадзі́ць каго́-н. у турму́

áufbürden *vt высок.* узва́льваць; ***j-m etw.*** ~ узвалíць на каго́-н. што-н.; ***j-m Stéuern*** ~ абкла́сці каго́-н. пада́ткамі

áufdecken *vt* 1) расчыня́ць, раскрыва́ць; (раптóўна) знахо́дзіць 2) накрыва́ць (*на стол*)

áufdrängen 1. *vt* навя́зваць (*каму-н., што-н.*) **2. ~, sich** чапля́цца, навя́звацца, напро́швацца

áufdrehen *vt* 1) адкру́чваць, адкрыва́ць; ***den Hahn*** ~ адкры́ць кран 2) накру́чваць

áufdringlich *a* даку́члівы, назо́йлівы

Áufdruck *m* -(e)s, -e надрукава́ны тэкст [малю́нак] (*на чым-н.*); надпяча́тка

áufdrucken *vt* друкава́ць (*на чым-н.*)

áufdrücken *vt* 1) націска́ць 2) насо́ўваць (*капялюш і г.д.*); ***éinen Stémpel*** ~ паста́віць пяча́тку

aufeinánder *pron rez* адзíн за адны́м; адзíн на аднаго́; адзíн на адны́м; ~ ***lósschlagen**** лупцава́ць адзíн аднаго́

Aufeinánderfolge *f* -, -n паслядо́ўнасць

aufeinánder fólgen *vi* (s) ісці́ адзíн за адны́м

aufeinánder légen *vt* кла́сці адно́ на другóе

aufeinánder prállen *vi* (s) наско́чыць адзíн на аднаго́

aufeinánder stóßen*, ~ tréffen* *vi* (s) уда́рыцца адзíн аб друго́га, сутыка́цца; сустрака́цца (*адзін з адным*)

aufeinánder türmen *vt* нагрува́шчваць адно́ на другóе

Áufenthalt *m* -(e)s, -e ме́сцазнахо́джання, прыпы́нак; по́быт, стая́нка; ***während méines ~s*** у час майго́ знахо́джання; ***der Zug hat zehn Minúten*** ~ цягнíк стаíць дзе́сяць хвілíн

Áufenthaltsgenehmigung *f* -, -en дазво́л на пражыва́нне

Áufenthaltsort *m* -(e)s, -e ме́сца знахо́джання, ме́сца по́быту

áuferlegen *vt* (*D*) наклада́ць (*спагнанне на каго-н.*); абклада́ць (*падаткам*)

áuferstehen* *vi* (s) *неаддз.* уваскраса́ць; *перан.* ажыва́ць, адраджа́цца

Áuferstehung *f* - уваскрашэ́нне; паўста́нне з мёртвых; *перан. тс.* адраджэ́нне; ***die*** ~ ***Chrísti*** *рэл.* Уваскрашэ́нне Хрысто́ва

áufessen* *vt* з'яда́ць, выяда́ць

áuffahren* *vi* (s) 1) наязджа́ць; пад'яз-

джáць 2) ускóкваць; уздры́гваць 3) узнóсіцца (*увысь*) 4) сéсці (*на мель*)

Áuffahrt *f* -, -en пад'ём; дарóга пад гарý; пад'éзд (*да чаго-н.*)

áuffallen* *vi* (s) кíдацца ў вóчы; дзівíць, здзіўля́ць

áuffallend, áuffällig *a* які́ кíдаецца ў вóчы; надзвычáйны, дзíўны; кíдкі; ***ein ~er Únterschied*** замéтная рóзніца

Áuffälligkeit *f* - незвычáйнасць, нязвы́класць, эксцэнтры́чнасць

áuffangen* *vt* 1) падхóпліваць 2) перахóпліваць, лавíць

áuffassen *vt* разумéць, ця́міць, успрымáць; ***verschíeden ~*** па-рóзнаму тлумáчыць; ***Pérlen ~*** нанíзваць жэ́мчуг

Áuffassung *f* -, -en 1) разумéнне, успрымáнне; дýмка, меркавáнне 2) кéмлівасць; ***er ist der ~, dass…*** ён лíчыць, што…; ***in díeser ~*** з гэ́тага пýнкту пóгляду

Áuffassungs|fähigkeit *f* -, **~gabe** *f* -, **~kraft** *f* -, **~vermögen** *n* -s кéмлівасць, ця́млівасць; здóльнасць засваéння

áuffinden* *vt* знахóдзіць; выяўля́ць, адшýкваць

áuffischen *vt* вывýджваць, вылóўліваць

áufflackern *vi* (s) загарáцца, успы́хваць

áufflammen *vi* (s) загарáцца, успы́хваць, шугáць

áufflattern *vi* (s) успы́рхнуць, узляцéць

áuffliegen* *vi* (s) 1) узлятáць 2) расчыня́цца 3) сарвáцца, правалíцца (*пра сход і г.д.*) 4) узарвáцца (*пра міну*)

Áufflug *m* -(e)s, -flüge 1) *ав.* узлёт 2) пары́ў

áuffordern *vt* (*zu D*) 1) запрашáць; заклікáць (*да чаго-н.*) 2) выклікáць (*на што-н.*); ***zur Rúhe ~*** заклікáць да спакóю; ***zum Tanz ~*** запрашáць на тáнец

Áufforderung *f* -, -en запрашэ́нне; вы́клік; напамíнак

áufforsten *vt* садзíць лес

áuffressen* *vt* пажырáць, зжырáць; жэ́рці; знішчáць

áuffrischen 1. *vt* асвяжáць; паднаўля́ць **2. ~, sich** асвяжы́цца, адпачы́ць, папрáвіць здарóўе

áufführen 1. *vt* 1) будавáць, стáвіць 2) стáвіць (*на сцэне*) 2) прывóдзіць, цытавáць **2. ~, sich** павóдзіць сябé; ***sich höflich ~*** быць вéтлівым [далікáтным]

Áufführung *f* -, -en 1) пабудóва 2) спектáкль; пакáз; ***ein Stück zur ~ bríngen**** пастáвіць п'éсу 3) павóдзіны

áuffüllen *vt* 1) напаўня́ць 2) папаўня́ць; ***Verlúste ~*** папаўня́ць стрáты

áuffüttern *vt* выкóрмліваць; выгадóўваць; адкóрмліваць

Áufgabe *f* -, -n 1) задáча, задáнне, урóк 2) здáча (*пісьма, багажу*) 3) спынéнне (*справы*), добраахвóтная адмóва 4) задáча, праблéма; ***éine ~ lösen*** рашáць задáчу 5) *шахм.* здáча пáртыі

áufgábeln *vt* начэ́пліваць (*на відэлец, вілы*)

Áufgabenstellung *f* -, -en пастанóўка задáчы, план рабóты

Áufgang *m* -(e)s, -gänge 1) падымáнне, пад'ём, узнімáнне, узня́цце 2) *астр.* узыхóд 3) лéсвіца, увахóд, пад'éзд

áufgeben* *vt* 1) задавáць (*урок*) 2) здавáць (*багаж*) 3) адмаўля́цца (*ад чаго-н.*); ***das Amt ~*** адмóвіцца ад пасáды; ***die Hóffnung ~*** стрáціць надзéю 4) *спарт.* падавáць (*валейбол*); *шахм.* прайгрáць, здавáць пáртыю

áufgebläht *a* 1) раздзьмýты 2) надзьмýты, напы́шлівы

áufgeblasen *a* надзьмýты; фанабэ́рысты

Áufgebot *n* -(e)s, -e 1) аб'яўлéнне, абвяшчэ́нне (*аб шлюбе*) 2) прызы́ў, зáклік 3) нарáд (*паліцыі*); ***únter ~ áller Kräfte*** з усíх сіл, напрýжваючы ўсé сíлы

áufgebracht *a* узлавáны, раззлавáны, абýраны; **~ *sein*** быць усхвалявáным [абýраным]; **~ *wérden*** раздражня́цца, злавáць

áufgedonnert *a* вы́франчаны

áufgedunsen *a* 1) распýхлы, апýхлы 2) грýбы

áufgehen* *vi* (s) 1) узыхóдзіць (*пра сонца*) 2) падымáцца; ***der Vórhang geht auf*** заслóна падымáецца; ***ein stárker Wind geht auf*** падымáецца мóцны вéцер 3) адчыня́цца, адкрывáцца (*тс. перан.*); ***die Áugen gíngen mir auf*** у мяне́

адкры́ліся во́чы, я зразуме́ў 4) *мед.* праўва́цца (*пра нарыў*); адкрыва́цца (*пра рану*) 5) распуска́цца (*пра пупышкі*) 6) развя́звацца, распо́рвацца, расшпі́львацца 7) *матэм.* дзялі́цца 8) быць захо́пленым (*чым-н. – in D*); ***in der Árbeit ~*** з галаво́й акуну́цца ў пра́цу [рабо́ту]

áufgeklärt *a* 1) асве́чаны, адукава́ны 2) (*über A*) дасве́дчаны (*у чым-н.*)

áufgekratzt *a* 1) вясёлы, у гумо́ры 2) надзьму́ты, напы́шлівы

Áufgeld *n* -(e)s, -er надба́ўка, дапла́та; зада́так

áufgelegt *a* схі́льны, прыхі́льны (*zu D – да чаго-н.*); ***er ist héute gut ~*** ён сёння ў до́брым настро́і

áufgelöst *a хім.* раство́раны, разве́дзены; ***in Tränen ~ sein*** аблі́ва́цца слязáмі

áufgeputzt *a* прыбра́ны, разадзе́ты

áufgeräumt *a* 1) вясёлы, усхваля́ва́ны 2) прыбра́ны (*аб пакоі*)

áufgeregt *a* усхваля́ва́ны

Áufgeregtheit *f* - усхваля́ва́насць, хваля́ва́нне

áufgeschlossen *a* 1) адкры́ты, тавары́скі 2) зацікаўлены; ***j-m, éiner Sáche (D) [für j-n, für etw.] ~ sein*** ста́віцца да каго́-н., [да чаго́-н.] з адкры́тай душо́й

áufgeschossen *a* даўгавя́зы, цыба́ты, падгáлісты

áufgestülpt *a*: ***éine ~e Náse*** кірпа́ты нос

áufgetakelt *a* 1) асна́шчаны 2) вы́франчаны

áufgeweckt *a* ке́млівы; бо́йкі

áufgewühlt *a* ве́льмі ўсхваля́ва́ны

áufgießen* *vt* 1) налі́ва́ць, ліць (*на што-н.*) 2) насто́йваць, запа́рваць (*гарбату*)

áufgliedern *vt* чляні́ць, дзялі́ць

Áufgliederung *f* -, -en падзе́л, дзяле́нне; чляне́нне, дэцэнтралізáцыя

áufglimmen* *vi* (s) 1) пачына́ць тлець, затле́ць 2) успалыхну́ць

áufglühen *vi* (s) 1) запала́ць, напа́львацца 2) загарэ́цца

áufgraben *vt* раско́пваць; уско́пваць, узрыхля́ць

áufgreifen* **1.** *vt* 1) падхо́пліваць, падхва́тваць; ***éinen Vórschlag ~*** падхапі́ць прапано́ву 2) схапі́ць (*злодзея*) **2.** *vi* напа́сці на след

aufgrúnd [auf Grund] (*G, von D*) *prp* на падста́ве

Áufguss *m* -es, -güsse насто́йка, зава́рка

áufhaben* *vt* 1) мець на сабе́; ***den Hut ~*** быць у капелюшы́ 2) мець (*што-н.*) адчы́неным [расшпі́леным] 3) мець зада́нне; ***er hat viel auf*** яму́ мно́га зада́дзена

áufhacken *vt* 1) падко́пваць, рыхлі́ць (*матыкай*) 2) рассяка́ць

áufhaken *vt* 1) ве́шаць на кручо́к 2) расшпі́львацць гаплі́к

áufhalsen *vt* (*j-m*) *разм.* навя́зваць (*каму-н. што-н.*); узва́льваць (*на каго-н. што-н.*)

áufhalten* **1.** *vt* 1) затры́мліваць, спыня́ць; арыштава́ць 2) трыма́ць адчы́неным; ***die Áugen ~*** не закрыва́ць вачэ́й **2. ~, sich** 1) затры́млівацца; ***sich unterwégs ~*** спыні́цца [затрыма́цца] на шляху́ 2) (*bei D*) затрыма́цца (*на чым-н.*); ***sich im Fréien ~*** быць на паве́тры

áufhängen **1.** *vt* ве́шаць; (па)разве́шваць **2. ~, sich** паве́сіцца

Áufhänger *m* -s, - 1) ве́шалка (*у вопратцы*) 2) наго́да, падста́ва (*для напісання газетнага артыкула*)

áufhäufen *vt* 1) зграба́ць, зва́льваць (*у кучу*); нагрува́шчваць 2) збіра́ць, нако́пліваць

Áufhäufung *f* -, -en 1) нагрува́шчванне 2) *эк.* накапле́нне

áufheben* *vt* 1) падыма́ць 2) касава́ць, адмяня́ць; ***ein Gesétz ~*** адмяня́ць зако́н; ліквідава́ць (*пасаду*) 3) захо́ўваць, забяспе́чваць; ***der Júnge ist dort gut áufgehoben*** хло́пчык там до́бра забяспе́чаны 4) раскрыва́ць (*загавор, змову*) 5) *матэм.* скарача́ць; ***éinen Bruch ~*** скарача́ць дроб

Áufheben *n* -s падня́цце; падыма́нне ◊ ***viel ~s máchen (von D, um A)*** нарабі́ць мно́га шу́му (*з прычыны чаго-н.*); раструбі́ць, раззвані́ць (*што-н.*)

Áufhebung *f* -, -en 1) падня́цце 2) адме́на,

скасава́нне, ліквідава́нне, знішчэ́нне 3) *матэм.* скарачэ́нне; узае́мнае знішчэ́нне 4) захава́нне

áufheitern 1. *vt* (раз)весяліць **2. ~, sich** 1) развесялі́цца 2) (па)ясне́ць; ***der Hímmel hat sich áufgeheitert*** не́ба праясне́ла

Áufheiterung *f* -, -en 1) праясне́нне (*пра надвор'е*) 2) паляпшэ́нне настро́ю

áufhelfen* *vi* (*D*) 1) дапамагчы́ стаць на но́гі (*каму-н.*) 2) пале́пшыць

áufhetzen *vt* падбухто́рваць, нацко́ўваць

Áufhetzerei *f* -, -en падбухто́рванне, нацко́ўванне

áufheulen *vi* завы́ць

áufholen *vt* наганя́ць, даганя́ць; падця́гваць

áufhorchen *vi* прыслухо́ўвацца, насцяро́жвацца

áufhören *vi* 1) пераставаць, спыня́цца, ско́нчвацца; ***es hat áufgehört zu régnen*** дождж перастаў 2) (*mit D*) канча́ць (*што-н.*); ***da hör doch éndlich auf!*** ну хо́піць табе́!, спыні́ся [перастань] нарэ́шце!

Áufkauf *m* -(e)s, -käufe заку́пка, нарыхто́ўка; перакупка

áufkaufen *vt* скупля́ць; перакупля́ць; раскупля́ць

Áufkäufer *m* -s, - ску́пшчык, перакупшчык, заку́пшчык

áufklappen 1. *vt* разго́ртваць (*кнігу*); расчыня́ць (*дзверы*) **2.** *vi* (s) раскрыва́цца [расчыня́цца] з шу́мам

áufklaren *vi*, *vimp* ясне́ць

áufklären 1. *vt* 1) высвятля́ць; ***ein Míssverständnis ~*** высвятля́ць непаразуме́нне 2) адуко́ўваць, прасвятля́ць, тлума́чыць 3) разве́дваць 4) агітава́ць 5) *хім.* ачышча́ць **2. ~, sich** 1) высвятля́цца, выраша́цца 2) праясня́цца (*пра надвор'е*); ***es hat sich áufgeklärt*** спра́ва вы́рашылася; надво́р'е праясні́лася

Áufklärer *m* -s, - 1) асве́тнік 2) разве́дчык 3) агіта́тар

Áufklärung *f* -, -en 1) высвятле́нне, раскрыццё 2) асве́та 3) разве́дка 4) інфарма́цыя, агіта́цыя

Áufklärungs|lokal *n* -s, -e, **~stelle** *f* -, -n агітпу́нкт

áufkleben *vt* накле́йваць, наляпля́ць

Áufkleber *m* -s, - накле́йка, нале́пка, ярлы́к

áufklettern *vi* (s) зала́зіць, ускара́сквацца

áufknacken *vt* раску́сваць [раско́лваць] шчыпца́мі (*арэх*); *перан.* рашы́ць (*якую-н. задачу*)

áufknöpfen *vt* расшпі́льваць

áufknüpfen *vt* 1) развя́зваць (*вузел*) 2) *разм.* паве́сіць (*каго-н.*)

áufkochen 1. *vt* кіпяці́ць **2.** *vi* (s) ускіпа́ць

áufkommen* *vi* (s) 1) падыма́цца 2) папраўля́цца 3) *бат.* выраста́ць, усхо́дзіць, прараста́ць 4) *спарт.* вылуча́цца; ***der Spórtler kómmt stark auf*** спартсме́н ху́тка вылуча́ецца [прагрэсі́руе] 5) з'яўля́цца, узніка́ць; ***ein Verdácht kam auf*** узні́кла падазрэ́нне 6) зраўня́цца, дагна́ць; ***gégen j-n nicht ~ können*** быць не ў ста́не зраўня́цца з кім-н. 7) (*für A*) руча́цца, адка́зваць (*за каго-н., што-н.*) 8) уваходзіць ва ўжы́так

Áufkommen *n* -s 1) папра́ўка 2) узнікне́нне, з'яўле́нне 3) паступле́нні, дахо́ды

Áufkömmling *m* -s, -e вы́скачка

áufkreischen *vi* пішча́ць, крыча́ць

áufkrempeln *vt* зака́сваць (*рукавы*)

áufkündigen *vt* касава́ць, паведамля́ць пра скасава́нне (*дагавору*); звальня́ць; ***j-m den Gehórsam ~*** переста́ць падпарадко́ўвацца каму́-н.

áuflachen *vi* засмяя́цца, рассмяя́цца

áufladen* *vt* 1) грузі́ць, загружа́ць; ***den Wágen ~*** загружа́ць ваго́н; ***álle Verántwortung auf j-n ~*** ускла́сці на каго́-н. усю́ адка́знасць 2) зараджа́ць (*акумулятар і г.д.*)

Áuflage *f* -, -n 1) выда́нне, тыра́ж [накла́д] (*кнігі*) 2) но́рма выпрацо́ўкі 3) дані́на, пада́так

Áuflagenhöhe *f* -, -n аб'ём тыражу́ [накла́ду] (*кнігі*)

áuflassen* *vt* пакіда́ць адчы́ненымі (*дзверы*); ***den Mántel ~*** не зашпі́льваць паліто́

áuflauern *vi* (*D*) падпільно́ўваць (*каго-н.*); падглядаць (*за кім-н.*)

Áuflauf *m* -(e)s, -läufe 1) нато́ўп, тлум 2) запяка́нка, пу́дынг 3) *буд.* памо́ст
áuflaufen* **1.** *vi* (s) 1) налiва́цца; набрыня́ць; падыма́цца, нараста́ць 2) (*auf A*) наско́чыць (*на што-н.*) **2.** *vt*: ***sich (D) die Füße ~*** наце́рці [наму́ляць] сабе́ но́гі **3.** *камерц.* нарастаць (*аб працэнтах*); расці (*пра даўгі*)
áufleben *vi* (s) ажыва́ць, адраджа́цца; ажыўля́цца; узмацня́цца (*пра буру*)
áuflegen *vt* 1) накла́дваць 2) выдава́ць, выпуска́ць (*кнігу*) 3) выстаўля́ць, выклада́ць (*для паказу*) 4) усклада́ць, наклада́ць; ***j-m éine Stráfe ~*** накла́сці пакара́нне на каго́-н.
Áufleger *m* -s, - по́дсцiл (*на матрас*)
áuflehnen **1.** *vt* прыхiля́ць **2. ~, sich** (*gegen A*) 1) абапiра́цца (*локцямі*) 2) паўстава́ць (*супраць каго-н., чаго-н.*), супрацiўля́цца
áuflesen* *vt* падбiра́ць, збiра́ць
áufleuchten *vi* (*h, s*) успы́хваць, загара́цца, заблiшча́ць (*пра святло*)
áuflisten *vt* (*j-m*) навя́зваць (*каму-н. што-н.*) хiтрасцю
áuflockern *vt* рыхлíць; паслабля́ць (*вузел*); размякча́ць; узбiва́ць (*падушкі*)
Áuflockerung *f* -, -en 1) разрыхле́нне 2) паслабле́нне; размякчэ́нне 3) *спарт.* расслабле́нне
áuflodern *vi* (s) успы́хваць, шугану́ць, разгара́цца
áuflösbar *a* 1) выраша́льны 2) раствара́льны
áuflösen **1.** *vt* 1) развя́зваць, распуска́ць, расплята́ць (*валасы*) 2) раша́ць (*ураўненне*), выраша́ць (*пытанне і г.д.*); ***die Klámmern ~*** раскрыва́ць ду́жкi 3) *хім.* раствара́ць 4) касава́ць (*дагавор*) 5) распуска́ць (*арганізацыю і г.д.*); расфармiрава́ць (*вайсковую часць і да т.п.*) **2. ~, sich** 1) раствара́цца; ***sich in Tränen ~*** залíцца слязáмi 2) вы́рашыцца; ***die Sáche löste sich von selbst auf*** спра́ва вы́рашылася сама́ па сабе́ 3) (сама)распуска́цца
Áuflösung *f* -, -en 1) развя́званне; разблы́тванне 2) растварэ́нне; раство́р 3) распа́д 4) адме́на, касава́нне 5) вырашэ́нне 6) *тэатр.* развя́зка
áufmachen **1.** *vt* 1) адчыня́ць, адкрыва́ць 2) надава́ць (*які-н.*) вы́гляд (*чаму-н.*); ***éine elegánt áufgemachte Frau*** элега́нтна апра́нутая жанчы́на; афармля́ць 3) асвятля́ць (*у друку*) **2. ~, sich** 1) адчыня́цца, адкрыва́цца 2) збiра́цца ў даро́гу
Áufmachung *f* -, -en 1) афармле́нне, во́нкавы вы́гляд 2) *камерц.* упако́ўка
áufmalen *vt* намалява́ць; паднавíць, рэстаўры́раваць
Áufmarsch *m* -(e)s, -märsche разго́ртванне, выступле́нне (*войска*); пара́д; дэманстра́цыя; *тэатр.* масо́ўка
áufmarschieren *vi* (s) выхо́дзiць на дэманстра́цыю; разго́ртвацца, выступаць (*пра войскі*)
áufmerken **1.** *vi* ува́жлiва слу́хаць, прыслухо́ўвацца **2.** *vt* адзнача́ць, запíсваць
áufmerksam **1.** *a* 1) ува́жлiвы; ***j-n auf j-n, etw. (A) ~ máchen*** звярта́ць чыю́-н. ува́гу на каго́-н., што-н. 2) прыя́знны **2.** *adv* ува́жлiва; прыя́зна
Áufmerksamkeit *f* -, -en 1) ува́га; ***~ schénken*** надава́ць ува́гу 2) ува́жлiвасць, прыя́знасць, далiка́тнасць
áufmöbeln *vt фам.* 1) абнаўля́ць, паднаўля́ць 2) падбадзёрваць
áufmuck(s)en *vi разм.* выка́зваць незадавальне́нне; нара́каць (*на што-н.*)
áufmuntern *vt* 1) падбадзёрваць 2) заахво́чваць 3) разбудзíць, прагна́ць сон
Áufmunterung *f* -, -en 1) узбадзёрванне, падбадзёрванне 2) заахво́чванне
Áufnahme *f* -, -en 1) прыём 2) зды́мак, зды́мка 3) во́пiс, склада́нне (*пратаколу*) 4) пача́так (*працы*) 5) успрыма́нне 6) узнаўле́нне
Áufnahmeapparat *m* -(e)s, -e зды́мачны апара́т (*кіно*)
áufnahmefähig *a* 1) ёмiсты 2) успрыі́млiвы
Áufnahmefähigkeit *f* -, -en 1) успрыма́льнасць 2) ёмiстасць

Áufnahmeprüfung *f* -, -en прыёмны экзáмен [іспы́т]
Áufnahmestation *f* -, -en прыёмны пакóй (*у бальніцы*)
áufnehmen* *vt* 1) падымáць 2) прымáць, сустракáць (*гасцей*) 3) здымáць, фатаграфавáць 4) успрымáць 5) зноў пачáць (*працу*) 6) прымáць (*у арганізацыю і г.д.*); ***in den Spíelplan ~*** уключáць у рэпертуáр 7) прымáць (*справу*) 8) змяшчáць, умяшчáць, паглынáць; ***das kann mein Gedächtnis nicht ~*** мая́ пáмяць не мóжа гэ́тага змясцíць 9) пазычáць 10) запíсваць (*на стужку*) 1) устанавíць сýвязь; ***die Spur ~*** натрáпіць на след; ***ein Protokóll ~*** склáсці пратакóл; ***die Verbíndung ~*** устанавíць сýвязь
Áufnehmer *m* -s, - *тэх.* прыёмшчык, паглынáльнік
áufnötigen *vt* (*D*) навязваць (*што-н. каму-н.*)
áufopfern *vt* **1.** ахвяравáць **2. ~, sich** ахвяравáць сабóй; прысвяцíць сябé (*якой-н. справе*)
áufopfernd, áufopferungsvoll *adv* самааддáна
Áufopferung *f* -, -en (сама)ахвяравáнне
áufpacken 1. *vt* 1) нагружáць, навáльваць 2) распакóўваць **2. ~, sich** навязáцца (*каму-н. – D*)
áufpassen *vi* быць увáжлівым; ***pass auf!*** глядзí! 2) (*auf A*) сачы́ць, назірáць (*за кім-н.*); быць пíльным; ***passt auf!*** увáга!, асцярóжна!
áufpflanzen 1. *vt* 1) узнімáць (*сцяг*) 2) прымыкáць (*штык*) **2. ~, sich** (*vor j-m*) бесцырымóнна стаць (*перад кім-н.*)
áufplustern 1. *vt* натапы́рыць **2. ~, sich** надзьмýцца, натапы́рыцца; *перан. разм.* надзьмýцца, вáжнічаць
Áufprall *m* -(e)s (*auf A*) удáр (*аб што-н.*); сутыкнéнне (*з чым-н.*)
áufprallen *vi* (s) натыкáцца, налятáць, стýкацца
áufputschen *vt* 1) падбухтóрваць (*да мяцяжу*) 2) (*gegen A*) настрóйваць (*каго-н. супраць каго-н., чаго-н.*)
Áufputz *m* -es 1) *разм.* убрáнне, стрóі 2) знéшняе афармлéнне
áufputzen 1. *vt* прыбірáць, упрыгóжваць, выстрóйваць **2. ~, sich** прыбірáцца, упрыгóжвацца
áufraffen 1. *vt* схóпліваць, падбірáць **2. ~, sich** 1) ускóкваць, падхóплівацца 2) сабрáць усé сíлы; ***sich zu éiner Tat ~*** застáвіць сябé зрабíць што-н.
áufrahmen *vt* 1) здымáць вяршкí з малакá 2) наця́гваць на рáму
áufrappeln, sich *разм.* падня́цца, стаць на нóгі, набрáцца сіл
áufrauen *vt тэкст.* начэ́сваць
áufräumen 1. *vt* 1) прыбірáць; рабíць парáдак 2) устараня́ць, знішчáць, распрадáць тавáр, ліквідавáць **2.** *vi* (*mit D*) 1) пакóнчыць (*з чым-н., з кім-н.*), паклáсці канéц (*чаму-н.*) 2) спусташáць; лютавáць 3) расхóдаваць (*запасы*) 4) (*in D, unter D*) правóдзіць чы́стку (*апарата і г.д.*)
Áufräumung *f* -, -en 1) прыбірáнне, ачы́стка; навядзéнне парáдку 2) устаранéнне, ліквідáцыя
áufrecht 1. *a* 1) прамы́; прóсты 2) праўдзíвы, адкры́ты 3) *юрыд.* які́ мáе закóнную сíлу **2.** *adv* прáма, старчкóм, вертыкáльна; ***den Kopf ~ hálten**** гóрда трымáць галавý
áufrechterhalten* *vt аддз.* падтры́мліваць (*парадак*); захóўваць у сíле
áufregen 1. *vt* 1) хвалявáць, узрýшваць; нервавáцца 2) *высок.* выклікáць, абуджáць **2. ~, sich** (*über A*) хвалявáцца (*з прычыны чаго-н.*)
áufregend *a* пóўны хвалявáнняў; вáрты захаплéння
Áufregung *f* -, -en хвалявáнне, узрýшанасць; ***in ~ bríngen**** усхвалявáць
áufreiben* 1. *vt* 1) расцірáць, сцірáць (*да крыві*) 2) знішчáць; *вайск.* вымóтваць (*працаўніка*) 3) матáць [вымóтваць] нéрвы 4) *тэх.* раскрýчваць (*адтуліну*) **2. ~, sich** 1) сцірáцца 2) знішчáцца 3) вымóтвацца
áufreihen 1. *vt* 1) нанíзваць 2) стáвіць у рад

2. ~, sich выстрóйвацца ў рад
áufreißen* **1.** *vt* 1) раздзірáць; расчыня́ць сíлай; ***die Áugen ~*** вытрэ́шчваць [вылу́пліваць] вóчы 2) чарцíць **2.** *vi* (s) ірвáцца; лóпнуць **3. ~, sich** 1) расчыня́цца (*насцеж*) 2) ірвану́цца (*уверх*) 3) узя́ць сябé ў ру́кі, скíнуць з сябé здранцвéнне
áufreizen *vt* пад'юджваць; падбухтóрваць; раздрáжня́ць
áufreizend *a* які раздражня́е
áufrichten 1. *vt* 1) падымáць, вы́прастаць 2) будавáць, устанáўліваць **2. ~, sich** 1) падымáцца, выпрóствацца 2) падбадзёрвацца
áufrichtig 1. *a* адкры́ты, праўдзíвы, шчы́ры **2.** *adv* адкры́та; **~ *geságt [gestánden]*** шчы́ра кáжучы
Áufrichtigkeit *f* - шчы́расць, адкры́тасць
Áufrichtung *f* -, -en 1) падымáнне 2) будавáнне, устанóўка 3) аднаўлéнне 4) устанаўлéнне, заснавáнне
áufriegeln *vt* адсóўваць зáсаўку, адчыня́ць
Áufriss *m* -es, -e план, эскíз, нáкід
áufrollen *vt* 1) разгóртваць; раскру́чваць; ***éine Fráge ~*** падымáць пытáнне 2) згóртваць 3) закáсваць (*рукавы*)
áufrücken 1. *vt* насóўваць, павышáць **2.** *vi* (s) пасóўвацца, павышáцца
Áufruf *m* -(e)s, -e 1) зáклік, зварóт 2) пераклíчка
áufrufen* **1.** *vt* 1) заклікáць 2) выклікáць, рабíць пераклíчку 3) выклікáць (*вучняў*) 4) аб'яўля́ць **2.** *vi* (*zu D*) заклікáць (*каго-н.*)
Áufruhr *m* -s 1) хваляванне, вэ́рхал 2) мяцéж, паўстáнне, бунт; **~ *der Sínne*** збянтэ́жанасць пачу́ццяў; ***in ~ bríngen**** узбунтавáць, узбударáжыць
áufrühren *vt* 1) размéшваць 2) хвалявáць, абурáць
Áufrührer *m* -s, - бунтаўшчы́к, падбухтóршчык
áufrührerisch *a* бунтáрскі, падбухтóрны
áufrunden *vt* акругля́ць (*у бок большай лічбы*)
áufrüsten 1. *vt* 1) будавáць; стáвіць 2) узбрóйваць **2.** *vi* узбрóйвацца
Áufrüstung *f* -, -en 1) узбраéнне 2) *тэх.* мантáж; будавáнне (*рыштаваннаў*)
áufrütteln *vt* устрэ́сваць; тармасíць; *перан.* развару́шваць
aufs = auf das; **~ *néue*** зноў
áufsagen *vt* 1) гавары́ць (*напамяць*) 2) (*j-m*) адмаўля́ць (*каму-н. у чым-н.*)
áufsässig *a* непаслухмя́ны, упáрты, свавóльны; ***j-m ~ sein*** вы́йсці з чыйгó-н. падпарадкавáння; недалю́блівать кагó-н.
Áufsässigkeit *f* -, -en упáртасць, свавóльства
Áufsatz *m* -es, -sätze 1) сачынéнне; арты́кул 2) сталóвы прыбóр 3) *тэх.* насáдка; *вайск.* прыцэ́л
áufsaugen* *vt* усмóктваць
áufschaudern *vi* (s) уздры́гнуць (*ад жаху*)
áufschauen *vi* (па)глядзéць увéрх; ***von séinem Buch ~*** падня́ць вóчы ад кнíгі
áufscheuchen *vt* (у)спу́джваць
áufschichten *vt* склáдваць; нагрувáшчваць
áufschieben* *vt* 1) адклáдваць, адтэрмінóўваць 2) адсóўваць
áufschießen* *vi* (s) 1) ху́тка вырастáць, падымáцца 2) узляцéць, узня́цца
Áufschlag *m* -(e)s, -schläge 1) адварóт, абшлáг 2) удáр 3) падвышэ́нне (*цаны*) 4) *вайск.* разры́ў снарáда 5) *спарт.* падáча
áufschlagen* **1.** *vt* 1) падымáць (*вочы*); закáсваць (*рукавы*) 2) разбівáць (*лагер*) 3) падымáць (*цану*) 4) расчыня́ць; раскрывáць (*кнігу*) 5) разбівáць, раскóлваць **2.** *vi* (s) 1) выбівáцца ўвéрх (*пра полымя*) 2) вы́цяцца (*пры падзенні*) 3) падымáцца, падвышáцца (*аб цане*)
áufschließen* **1.** *vt* 1) адчыня́ць 2) тлумáчыць 3) *геал.* развéдваць **2. ~, sich** 1) распускáцца; раскрывáцца; ***sein Herz schloss sich mir auf*** мне раскры́лася ягó душá 2) змыкáцца; ***die Réihen schlóssen sich fest auf*** рады́ самкну́ліся
áufschlitzen *vt* распóрваць, разразáць
Áufschluss *m* -es, -schlüsse 1) (рас)тлумачэ́нне 2) *геал.* развéдка
áufschlussreich *a* паказáльны, павучáльны

áufschmelzen 1.* *vi* (s) растапля́цца, распуска́цца **2.** *vt* растапля́ць; расплаўля́ць
áufschmieren *vt* нама́зваць
áufschnallen *vt* 1) прымацо́ўваць спра́жкай [рэ́мнем] 2) расшпі́льваць спра́жку [рэ́мень]
áufschnappen 1. *vt* лаві́ць (*на ляту*); *перан.* перайма́ць **2.** *vi* (раптоўна) расчыні́цца
áufschneiden* **1.** *vt* разраза́ць; нараза́ць **2.** *vi* хвалі́цца, ілга́ць, хлусі́ць
Áufschneider *m* -s, - хвалько́, ілгу́н
áufschnellen 1. *vt* ускі́дваць **2.** *vi* (s) 1) выпро́ствацца (*аб спружыне*) 2) уско́кваць, усхо́плівацца
Áufschnitt *m* -(e)s, -e разрэ́з; ***kálter*** ~ хало́дная заку́ска
áufschnüren *vt* 1) расшнуро́ўваць 2) прывя́зваць шнурко́м
áufschrauben *vt* 1) раскру́чваць, расшрубо́ўваць 2) накру́чваць, нашрубо́ўваць 3) падвыша́ць (*цэны*)
áufschrecken 1. *vt* успу́джваць **2*.** *vi* (s) пужа́цца; уско́кваць (*ад страху*)
Áufschrei *m* -(e)s, -e крык, вы́крык
áufschreiben* *vt* запі́сваць, натава́ць; выпі́сваць
áufschreien* *vi* закрыча́ць; ***vor Schmerz*** ~ закрыча́ць ад бо́лю
Áufschrift *f* -, -en 1) на́дпіс; загало́вак 2) а́драс (*на дошцы*)
Áufschub *m* -(e)s, -schübe адтэрміно́ўка; падо́ўжанне (*тэрміну*); ***die Sáche léidet [dúldet] kéinen*** ~ спра́ва не це́рпіць адкла́ду
áufschüren *vt* 1) мяша́ць (*дровы, якія гараць*); раздзіма́ць (*полымя*) 2) разно́сіць (*плёткі*)
áufschütteln *vt* страсяну́ць; тармасі́ць
áufschütten *vt* насыпа́ць; засыпа́ць; заліва́ць
Áufschüttung *f* -, -en 1) на́сып 2) насыпа́нне
áufschwatzen *vt* (*j-m*) *разм.* навя́зваць, усо́ўваць (*каму-н.*); ***er ließ sich (D) nichts*** ~ ён не даў сябе́ падману́ць [ашука́ць]
áufschwellen 1. *vt* раздзіма́ць, надува́ць **2*.** *vi* (s) 1) пу́хнуць, уздува́цца 2) больша́ць (*пра ваду*); мацне́ць (*пра гук*)
áufschwemmen *vt* 1) сплаўля́ць (*лесаматэрыялы*) 2) нано́сіць, намыва́ць
áufschwimmen* *vi* (s) усплыва́ць
áufschwingen* **1.** *vt* узма́хваць **2. ~, sich** 1) узвіва́цца 2) збіра́цца з сі́ламі
Áufschwung *m* -(e)s, -schwünge узлёт, узды́м, пад'ём, пары́ў; ***éinen ~ néhmen**** ісці́ ўга́ру, развіва́цца
áufsehen* *vi* 1) паглядзе́ць уго́ру, гля́нуць 2) (*über A*) нагляда́ць (*за кім-н., за чым-н.*)
Áufsehen *n* -s ува́га, сенса́цыя; ~ ***errégen*** прыця́гваць ува́гу; рабі́ць сенса́цыю
áufsehenerregend [Áufsehen errégend] *a* сенсацы́йны
Áufseher *m* -s, - нагля́дчык
áuf sein *vi* (s) 1) быць на нага́х, не спаць 2) быць адчы́неным
aufséiten [auf Séiten] (*G*) *prp* на (*чыім-н.*) баку́
áufsetzen 1. *vt* 1) наса́джваць; насо́ўваць; надзява́ць (*капялюш*) 2) ста́віць; ***das Éssen*** ~ ста́віць (на плі́ту) стра́ву 3) скла́дваць (*пратакол*) 4) пасадзі́ць (*самалёт*) **2. ~, sich** садзі́цца, прыпадня́цца [прыўзня́цца] (*у пасцелі*)
áufseufzen *vi* уздыхну́ць
Áufsicht *f* -, -en нагля́д, дагля́д (*über A – за чым-н.*); ***únter ~ stéhen**** быць пад нагля́дам
Áufsicht Führende *sub m, f* -n, -n кантралёр, -ка, нагля́дчык, -ца, інспе́ктар
Áufsichtsbehörde *f* -, -n о́рган нагля́ду
Áufsichtspflicht *f* - *юрыд.* абавя́зак дагля́ду дзяце́й
Áufsichtsrat *m* -(e)s, -räte нагляда́льны саве́т (*на прадпрыемстве*)
áufsitzen* *vi* (s) 1) садзі́цца (*на каня*); ***áufgesessen!*** (*каманда*) на ко́ні! 2) сядзе́ць на ме́лі 3) быць падма́нутым, тра́піць у няёмкае стано́вішча; ***j-n ~ lássen**** падве́сці, пакі́нуць у бядзе́ каго́-н. 4) прасе́джваць (*за чым-н.*); ***die Nacht*** ~ прасе́джваць усю́ ноч
áufspalten 1. *vt* раско́лваць, расшчапля́ць **2.** *vi* (s) *i* **~, sich** расшчапля́цца,

ло́пацца, раско́лвацца
Áufspaltung *f* -, -en раско́лванне, расшчапле́нне; *перан.* дзяле́нне
áufspannen *vt* 1) наця́гваць; ***den Régenschirm*** ~ раскры́ць парасо́н 2) узво́дзіць (*курок*) 3) замацо́ўваць
áufsparen *vt* ашчаджа́ць, адкла́дваць (*грошы*)
áufspeichern *vt* скла́дваць у сві́ран; наза-па́шваць, запа́сіць, збіра́ць
áufsperren *vt* 1) адчыня́ць, разна́сцежваць 2) *разм.* разяўля́ць (*рот*) 3) вытрэ́шчваць, вылу́пліваць (*вочы*)
áufspielen 1. *vt* найграва́ць **2. ~, sich** стро́іць з сябе́
áufspießen *vt* узня́ць [накало́ць] на вастрыё, праніза́ць; узя́ць віда́льцам
áufspreizen 1. *vt* растапы́рваць, расстаўля́ць, рассо́ўваць **2. ~, sich** растапы́рыцца
áufsprengen vt 1) вылóмліваць, выбіва́ць 2) узрыва́ць
áufsprießen* *vi* (s) усхо́дзіць, вырастáць
áufspringen* *vi* (s) 1) ускáкваць 2) расчыня́цца (*аб дзвярах*) 3) распускáцца (*пра пупышкі*) 4) патрэ́скацца (*пра вусны*)
áufspüren *vt* 1) высо́чваць; адшу́кваць, дабіра́цца (*да чаго-н.*) 2) учу́ць
áufstacheln *vt* (*zu D*) падбухто́рваць, пад'юджваць (*да чаго-н.*); распáльваць (*пачуцці*)
Áufstand *m* -(e)s, -stände паўстáнне, бунт; ***éinen ~ errégen*** вы́клікаць бунт [паўстáнне]
áufständisch *a* паўстáнцкі; бунтаўскі́; ахо́плены паўстáннем [бу́нтам]
Áufständische *sub m, f* -n, -n паўстáнец, -нка, інсурге́нт, -тка
áufstapeln *vt* скла́дваць (*у штабелі*); нагрувáшчваць
áufstechen* *vt* пракóлваць; прыкóлваць; адкры́ць [прыпадня́ць] чым-н. во́стрым
áufstecken *vt* 1) накóлваць; надзява́ць, насáджваць 2) утыркáць 3) *перан.* пасава́ць
áufstehen* *vi* 1) (s) устава́ць, падымáцца 2) (*s*) паўставáць, выступáць 3) (*h*) стая́ць [быць] адчы́неным; ***die Tür steht auf*** дзве́ры адчы́нены
áufsteigen* *vi* (s) 1) падымáцца, залáзіць; ***ein Gedánke stieg in mir auf*** у мяне́ зарадзі́лася ду́мка 2) узлятáць (*пра самалёт*) 3) атрымáць павышэ́нне 4) усхо́дзіць (*пра сонца*)
Áufsteiger *m* -s, - *спарт.* камáнда, якáя перайшла́ ў больш высо́кі клас
áufstellen 1. *vt* 1) стáвіць; расстаўля́ць; *вайск.* выстро́йваць; фарміравáць 2) выстаўля́ць (*кандыдата*); ***eine Mánnschaft*** ~ *спарт.* вы́ставіць камáнду 3) распрацо́ўваць, складáць (*каштарыс, праграму*) 4) *спарт.* устанаві́ць (*рэкорд*) 5) стáвіць, прызначáць; ***éinen Vórmund*** ~ прызнáчыць апекунá **2. ~, sich** станаві́цца, стро́іцца
Áufstellung *f* -, -en 1) устано́ўка, расстано́ўка 2) пабудо́ва, мантáж 3) *вайск.* пастрае́нне, фарміравáнне 4) каштары́с; лік; спіс; перaлі́к
Áufstieg *m* -(e)s, -e 1) узды́м, узлёт 2) ро́сквіт, развіццё; ***im*** ~ на пад'ёме 3) пад'ём, даро́га пад гару́
Áufstiegsmöglichkeit *f* -, -en магчы́масць павышэ́ння (*у рангу, па службе*)
áufstöbern *vt* адшу́кваць, шукáць, адко́пваць
áufstocken *vt* надбудо́ўваць (*дом*)
áufstoßen* 1. *vt* адчыня́ць (*штуршком*) **2.** *vi* (s) 1) брадзі́ць (*пра віно*) 2) адры́гваць 3) натКну́цца
Áufstoßen *n* -s, - *мед.* адры́жка
áufstrahlen *vi* (*h, s*) заззя́ць; зазіхаце́ць
áufsträuben, sich падымáцца, натапы́рыцца, ашчаці́ніцца
áufstreben *vi* імкну́цца ўвы́сь [угóру]
áufstreichen* *vt* 1) намáзваць 2) зачэ́сваць
Áufstrich *m* -(e)s, -e 1) то́е, што намáзваецца на хлеб (*масла, джэм і г.д.*) 2) *тэх.* пакрыццё (*фарба*)
áufstülpen *vt* 1) насо́ўваць (*капялюш*) 2) адгінáць (*уверх*)
áufsuchen *vt* 1) вышу́кваць, высо́чваць

2) навéдваць, захóдзіць (*да каго-н.*)
áuftakeln 1. *vt марск.* аснáшчваць **2. ~, sich** *разм.* прыбрáцца, расфуфы́рыцца
Áuftakt *m* -(e)s, -e пачáтак, устýп; адкрыццё
áuftanken *vt* запраўляць (*бензінам і г.д.*)
áuftauchen *vi* (s) 1) усплывáць, выны́рваць 2) (знянáцку) паяўляцца
áuftauen *vi* (s) раставáць, адтавáць
áufteilen *vt* дзялíць, раздзяляць, падзяляць; ***die Árbeit ~*** размяркóўваць прáцу
Áufteilung *f* -, -en 1) падзéл, дзяльбá 2) раздзéл; размеркавáнне
áuftischen *vt* 1) падавáць, стáвіць на стол 2) раскáзваць (бáйкі)
Áuftrag *m* -(e)s, -träge даручэ́нне; задáнне; закáз; ***im ~e*** па даручэ́нні; ***éinen ~ ertéilen*** даць даручэ́нне [задáнне]
áuftragen* *vt* 1) даручáць 2) падавáць на стол 3) нанóсіць 4) знóшваць ◊ ***dick ~*** перабóльшваць, згушчáць фáрбы
Áuftraggeber *m* -s, - 1) закáзчык 2) *юрыд.* давéрнік
áuftragsgemäß *adv* згóдна з закáзам; у адпавéднасці з даручэ́ннем
áuftreiben* *vt* 1) узнімáць (*пыл*) 2) даставáць; прыдбáць
áuftrennen *vt* распóрваць
áuftreten* *vi* (*h, s*) 1) ступáць; наступáць на што-н.; ***fest [sícher] ~*** ступáць цвёрда [упэ́ўненна] (*тс. перан.*) 2) выступáць (*на сцэне, на сходзе ў якасці каго-н.*) 3) з’яўляцца, сустракáцца, пападáцца; ***Éisen tritt dort sélten auf*** жалéза там сустрáкаецца рэ́дка
Áuftreten *n* -s 1) з’яўлéнне 2) вы́ступ 3) павóдзіны; ***er hat ein sícheres ~*** ён павóдзіць сябé ўпэ́ўнена
Áuftrieb *m* -(e)s, -e 1) пад’ёмная сíла 2) сты́мул, íмпульс
Áuftritt *m* -(e)s, -e 1) вы́ступ; вы́хад (*на сцэну*), з’ява (*у п’есе*) 2) паднóжка, прыстýпка 3) *перан.* сцэ́на, сутыкнéнне
áuftrumpfen *vi* 1) хадзíць кóзырам 2) (*mit D*) хвалíцца (*чым-н.*)
áuftun* **1.** *vt* 1) адчыняць, адкрывáць; раскрывáць (*кулак*) 2) надзявáць (*капялюш*) 3) *разм.* даставáць **2. ~, sich** 1) адчыняцца, адкрывáцца 2) хвалíцца
áuftürmen 1. *vt* нагрувáшчваць **2. ~, sich** грувáсціцца; уздымáцца (*пра хвалі*)
áufwachen *vi* (s) прачынáцца; ***óhne áufzuwachen*** без прóсыпу
áufwachsen* *vi* (s) вырастáць, падрастáць
áufwallen *vi* (s) 1) уздымáцца (*пра хвалі*) 2) ускіпéць, усхвалявáцца
Áufwand *m* -(e)s, -wände расхóд, выдáткі; марнавáнне; ***größen ~ máchen*** рабíць вялíкія выдáткі
áufwärmen *vt* падагравáць ◊ ***álte Geschíchte [álten Kohl] ~*** успамінáць старóе
Áufwartefrau *f* -, -en прыбірáльшчыца, хáтняя прыслýга
áufwarten *vi* 1) (*D*) прыслугóўваць (*каму-н.*) 2) (*mit D*) частавáць (*каго-н. чым-н.*)
Áufwärter *m* -s, - слýжка
Áufwärterin *f* -, -nen *гл.* Áufwartefrau
áufwärts *adv* угóру; навéрх; ***den Strom ~ fáhren**** плысцí ўвéрх па рацэ́; ***~ gehen**** *vi* (*s*) паляпшáцца; ***es geht áufwärts mit ihm*** ён папраўляецца [выздарáўлівае]
Áufwartung *f* -, -en 1) прыслугóўванне (*у доме*) 2) візíт; ***j-m séine ~ máchen*** засвéдчыць камý-н. сваё шанавáнне (*наведваннем*)
Áufwasch *m* -es 1) мыццё (*посуду*) 2) (скарыстáны) пóсуд
áufwaschen* *vt* мыць (*посуд*), націрáць (*падлогу*)
áufwecken *vt* (па)будзíць; *перан.* ажывíць
áufweichen 1. *vt* рабíць мяккім; размачы́ць; размывáць **2.** *vi* (s) размакáць
áufweisen* *vt* 1) пакáзваць, прад’яўляць 2) мець, выяўляць; ***er wies gúte Kénntnisse auf*** ён паказáў дóбрыя вéды
áufweiten *vt* пашырáць, расшырáць
áufwenden* *vt* трáціць (*сілы, грошы*); ***Kräfte [Mühe] ~*** прыкладáць намагáнні
áufwendig *a* марнатрáўны; занáдта дарагí

Áufwendung *f* -, -en *pl* выда́ткі; ***únter [mit] ~ áller Kräfte*** аддаючы́ ўсé сíлы

áufwerfen* *vt* 1) адчыня́ць (*рэзка*), расчыня́ць 2) капа́ць (*яму*) 3) насыпа́ць (*земляное ўзвышэнне*) 4) ускíдваць (*галаву*) 5) кíдаць увéрх, накíдваць 6) узнíма́ць, закрана́ць (*пытанне*) ◊ ***viel Staub*** **~** узня́ць вэ́рхал

áufwerten *vt эк.* па(д)выша́ць ва́ртасць (*валюты, грошай*)

áufwickeln *vt* 1) намо́тваць, накру́чваць 2) раскру́чваць, распавіва́ць

Áufwiegeln *vt* падбухто́рваць

Áufwiegelei *f* -, -en *зняв.* падбухто́рванне

áufwiegen* *vt* 1) узва́жваць 2) ураўнава́жваць 3) (*mit D*) кампенсава́ць

Áufwiegler *m* -s, - падбухто́ршчык

áufwinden* **1.** *vt* 1) намо́тваць, накру́чваць 2) падыма́ць (*лябёдкай*) **2. ~, sich** раскру́чвацца; абвіва́цца

áufwirbeln **1.** *vt* узнíма́ць, уздыма́ць **2.** *vi* (s) закружы́цца віхрам; уздыма́цца

áufwischen *vt* выцíра́ць, сцíра́ць (*пыл*)

áufwogen *vi* (s) 1) усхваля́вацца (*аб моры*) 2) *перан.* ускíпéць (*гневам*)

Áufwuchs *m* -es, -wüchse 1) падраста́нне 2) *лес.* маладня́к

áufwühlen *vt* 1) рыхлíць, ускóпваць 2) узбуджа́ць, падбухто́рваць

áufwühlerisch *a* мяцéжны; падрыўны́

áufzählen *vt* 1) пералíчваць 2) злічы́ць

Áufzählung *f* -, -en 1) пералíк, пералічэ́нне 2) спіс, во́піс

áufzäumen *vt* зацугля́ць, закілза́ць

áufzehren **1.** *vt* 1) з’ядáць; выядáць, знішча́ць 2) знясíльваць; мардава́ць; вычэ́рпваць **2. ~, sich** мардава́ць сябé

áufzeichnen *vt* 1) (на)рысава́ць, (на)малява́ць 2) запíсваць, занато́ўваць; пратакалíраваць

Áufzeichnung *f* -, -en на́кід, замалёўка; ната́тка; *pl* мемуа́ры

áufzeigen *vt* выяўля́ць, пака́зваць; ***Féhler*** **~** выяўля́ць памы́лкі

áufzerren vt 1) разрыва́ць; раздзíра́ць 2) падыма́ць, узнíма́ць, цягну́ць увéрх

áufziehen* **1.** *vt* 1) падыма́ць, падця́гваць 2) заво́дзіць (*гадзіннік*) 3) выро́шчваць, выхо́ўваць; гадава́ць **2.** *vi* (s) 1) пака́зваць, збíра́цца (*пра навальніцу*) 2) выступа́ць; выхо́дзіць (*на дэманстрацыю*)

Áufzucht *f* - гадо́ўля; выро́шчванне (*раслін, жывёл*)

áufzüchten *vt* выро́шчваць, гадава́ць; разво́дзіць, разгадо́ўваць

áufzucken *vi* 1) здрыгану́цца 2) мíга́ць; успалы́хваць (*аб полымі*)

Áufzug *m* -(e)s, -züge 1) шэ́сце, працэ́сія 2) акт, дзéя (*у п’есе*) 3) пад’ёмнік, ліфт

áufzwängen *vt* 1) (*j-m*) навя́зваць (*каму-н.*) 2) напіна́ць; наця́гваць 3) адчыня́ць з сíлай

Áugapfel *m* -s, -äpfel во́чнае я́блыка; ***wie séinen ~ hüten*** берагчы́ як зрэ́нку во́ка

Áuge *n* -s, -n 1) во́ка 2) ачко́; ***únter vier ~n*** сам-наса́м; ***kléine ~n máchen*** прыжму́рыцца 3) *тэх.* ву́шка 4) *бат.* во́чка 5) пля́міна тлу́шчу (*у супе*); наздравíна (*у сыры*) 6) *перан.* (*сімвал увагі, разумення*); ***im ~ háben*** мець на ўва́зе; ***ins ~ fássen*** улíчваць; ***~en [ein ~] für étwas háben*** мець во́чы на што-н., разумéць што-н.

äugeln **1.** *vt бат.* акулíраваць, прышчэ́пліваць **2.** *vi разм.* стро́іць во́чкі

äugen *vi* (насцяро́жана) выгля́дваць

Áugenblick *m* -(e)s, -e імгнéнне, міг, мо́мант; ***im ~*** у адно́ імгнéнне; ***éinen ~!*** за́раз! хвілíнку!

áugenblicklich **1.** *a* вокамгнéнны; цяпéрашні **2.** *adv* цяпéр, у гэ́тую хвíлю; адра́зу, імгнéнна

Áugenbraue *f* -, -n брыво́; ***die ~n zusámmenziehen**** насу́піць бро́вы

áugenfällig *a* відаво́чны, я́ўны

Áugenglas *n* -es, -gläser біно́кль; лу́па; мано́кль

Áugenhöhle *f* -, -en во́чная ўпа́дзіна

Áugenklappe *f* -, -n наво́чнік, шо́ры (*для коней*)

Áugenlid *n* -(e)s, -er павéка, вéйка

Áugenlinse *f* -, -n 1) акуля́р 2) *анат.* крышта́лік

Áugenmaß *n* -es, -e вакамéр
Áugenmerk *n* -s увáга, мэ́та; ***séin ~ auf etw. (A) ríchten*** звяртáць увáгу на што-н., мець што-н. на ўвáзе
Áugenschein *m* -(e)s вы́гляд; ***dem ~ nach*** з вы́гляду; ***in ~ néhmen**** разглядáць
áugenscheinlich 1. *a* відавóчны, я́сны **2.** *adv* напэ́ўна, відавóчна
Áugenstern *m* -(e)s, -e *паэт.* зрэ́нка
Áugenwischerei *f* - *разм.* ашукáнства
Áugenwimper *f* -, -n вéйка
Áugenzeuge *m* -n, -n свéдка, відавóчнік
Augúst *m* -s *і* -, -e жнíвень
Augústpilz *m* -es, -e *бат.* масля́к
Auktión *f* -, -en аўкцыён
Auktionátor *m* -s, -tóren аўкцыянíст
auktioníeren *vt* прадавáць з аўкцыёну
Áula *f* -, -len áктавая зáла
Aureóle *f* -, -n арэóл, ззя́нне
Auríkel *f* -, -n *бат.* аўры́кула
aus 1. *prp* (*D*) 1) з (*на пытанне* «адкýль?»); a***us dem Háuse*** з дóму 2) (*з прычыны*) па, з, дзéля, ад; ***~ Zorn*** ад злóсці; ***~ díesem Grund*** па гэ́тай прычы́не 3) (*спосаб дзеяння*): ***~ dem Stégreif*** экспрóмтам; ***~ vóllem Hálse*** ва ўсё гóрла 4) (*матэрыял, з якога зроблена*) з; ***~ Papíer*** з папéры 5) (*складаная частка чаго-н.*) з; ***éine Famíli¦e ~ vier Persónen*** сям'я́ з чатырóх асóб **2.** *adv* 1) скóнчана, канéц; ***die Stúnde ist ~*** урóк закóнчаны 2) *спарт.* аўт 3): ***von hier ~*** адсю́ль; ***von Grund ~*** грунтóўна; ***er weiß wéder ~ noch ein*** ён трáпіў у бязвы́хаднае станóвішча
aus= *аддз. дзеясл. прыстаўка, указвае на*: 1) *накіраванасць руху знутры*: áusfließen* выцякáць 2) *расшырэнне*: áusbauen расшырáць 3) *завяршэнне дзеяння*: áusklingen адгучáць
Aus *n* - *спарт.* аўт
áusarbeiten 1. *vt* выпрацóўваць (*план*); выракбля́ць; ***schríftlich ~*** склáсці пісьмóва **2. ~, sich** рабíць размíнку, трэніравáцца
Áusarbeitung *f* -, -en 1) выпрацóўка, вы́раб 2) распрацóўка (*праекта*)
áusarten *vi* (s) (*in A, zu D*) пературавáцца (*у што-н.*); звóдзіцца
Áusartung *f* -, -en выраджэ́нне; перараджэ́нне
áusatmen 1. *vt* выдыхáць, рабíць вы́дых **2.** *vi* памíраць, канáць
áusbaden *vt: разм.* ***etw. ~ müssen*** расплáчвацца (*за што-н.*)
áusbaggern *vt* вычэ́рпваць; ачышчáць, паглыбля́ць (*землечарпалкай*)
áusbaldowern *vt разм.* віжавáць, выню́хваць
Áusbau *m* -(e)s, -en 1) забудóва 2) (унýтраная) апрацóўка 3) *горн.* распрацóўка; вы́рабатка
áusbauen *vt* 1) разбудóўваць, будавáць 2) пашырáць; ***den Expórt ~*** пашырáць э́кспарт 3) разбірáць, дэмантавáць 4) *горн.* распрацóўваць, выракбля́ць
áusbedingen* *vt*: ***sich (D) etw. von j-m ~*** агавóрваць сабé прáва (*на што-н. у каго-н.*)
áusbessern *vt* папраўля́ць, рамантавáць; паляпшáць; ***~ lássen**** аддавáць у рамóнт
Áusbesserung *f* -, -en рамóнт; паляпшэ́нне; выпраўлéнне
áusbesserungsbedürftig *a* які́ патрабýе рамóнту
Áusbeute *f* -, -n эксплуатáцыя, распрацóўка (*у прамысловасці*) 2) здабы́ча, трафéй 3) *горн.* здабы́ча; вы́рабатка
áusbeuten *vt* 1) эксплуатавáць 2) *горн.* здабывáць, распрацóўваць, эксплуатавáць
Áusbeuter *m* -s, - эксплуатáтар; *разм.* крывасмóк
Áusbeutung *f* -, -en 1) эксплуатáцыя; прыгнёт 2) *горн.* распрацóўка
áusbilden 1. *vt* навучáць, вучы́ць; развівáць; удасканáльваць **2. ~, sich** 1) навучáцца, удасканáльвацца, развівáцца
Áusbilder *m* -s, - інстрýктар; мáйстар (*у вытворчым навучанні*)
Áusbildung *f* -, -en 1) адукáцыя, навучáнне; падрыхтóўка 2) удасканáльванне 3) узнікнéнне

áusbitten* *vt* прасíць, патрабавáць, выпрóшваць; ***ich bítte das mir aus!*** я на гэ́тым настóйваю!

áusblasen* *vt* 1) патушы́ць, задзьмýць (*агонь*) 2) выдзімáць 3) разбалбатáць, раструбíць

áusbleiben* *vi* (s) не прыхóдзіць, адсýтнічаць; ***das kónnte nicht ~*** гэ́та павíнна былó здáрыцца

áusbleichen 1.* *vi* (s) выцвітáць **2.** *vt* бялíць

Áusblick *m* -(e)s, -e від, перспекты́ва; ***Rückblick und ~*** вы́нікі і перспекты́вы

áusbluten *vi* сцякáць крывёю

áusbomben *vt* разбамбíць

áusbooten *vt* 1) *марск.* высáджваць пасажы́раў з парахóда ў лóдку 2) *разм.* выжывáць, звальняць

áusborgen *vt* (*j-m*) пазычáць

áusbrechen* **1.** *vt* 1) вылóмваць 2) званітавáць **2.** *vi* (s) 1) вырывáцца, вылóмлівацца; выступáць (*пра пот*) 2) уцякáць (*з турмы*) 3) вы́бухнуць, успы́хваць; ***in Tränen ~*** расплáкацца; ***in Gelächter ~*** рассмяя́цца

áusbreiten 1. *vt* 1) расшырáць 2) рассцілáць; ***die Árme ~*** працягваць рýкі 3) распаўсю́джваць, шы́рыць (*чуткі*) 4) раскладáць **2. ~, sich** 1) расшырáцца, пашырáцца; распаўсю́джвацца 2) распасцірáцца

Áusbreitung *f* -, -en 1) пашырэ́нне, развіццё 2) рассцілáнне 3) распускáнне 4) распаўсю́джванне

áusbrennen* **1.** *vt* выпáльваць **2.** *vi* (s) выгарáць, дагарáць

áusbringen*: *éinen Trínkspruch ~* падымáць тост

Áusbruch *m* -(e)s, -brüche 1) пачáтак; (нечакáнае) узнікнéнне 2) вы́бух; ***zum ~ kómmen**** вы́бухнуць, успы́хнуць

áusbrüten *vt* 1) высéджваць (*птушанят*); ***Éier ~*** сядзéць на я́йках 2) задýмваць, надýмваць (*каварныя, вераломныя планы*)

áusbuddeln *vt* выкóпваць; выкалýпваць

áusbuchen *vt бухг.* спíсваць з рахýнку; ***das Hotél ist áusgebucht*** у атэ́лі ўсé мéсцы заня́ты

áusbuchten 1. *vt разм.* вы́турыць **2.** *vi* утварáць вы́ступ, выпінáцца

áusbügeln *vt* вы́прасаваць, вы́гладзіць

Áusbund *m* -(e)s, - bünde пры́клад, верх (*дасканаласці, дасціпнасці, глупства і г.д.*)

áusbürgern *vt* пазбаўля́ць грамадзя́нства

Áusbürgerung *f* -, -en пазбаўлéнне грамадзя́нства

Áusdauer *f* - вы́трымка, настóйлівасць, цягавíтасць, цярпéнне

áusdauernd *a* цягавíты, упáрты, цярплíвы

áusdehnen 1. *vt* 1) расця́гваць, падаўжáць 2) распаўсю́джваць **2. ~, sich** расця́гвацца, пашырáцца

Áusdehnung *f* -, -en 1) расця́гванне; расшырэ́нне 2) распаўсю́джванне 3) памéр, велíчыня́

áusdenken* **1.** *vt* дадýмваць **2.: ~, sich** (*D*) выдумля́ць, сачыня́ць, прыдýмваць; ***sich éinen Plan ~*** намéціць сабе план

áusdienen 1. *vt* 1) адслужы́ць (*пэўны тэрмін*) 2) заслужы́ць (*узнагароду*) **2.** *vi* адслужы́ць, быць непрыгóдным

áusdörren *vt* 1) высýшваць, сушы́ць 2) *vi* (s) сóхнуць, высыхáць, ссыхáць

áusdrehen *vt* 1) выкрýчваць 2) выключáць (*газ, святло*) 3) растóчваць (*на такарным станку*)

Áusdruck *m* -(e)s, -drücke 1) выяўлéнне, адлюстравáнне, выкáзванне 2) вырáзнасць 3) вы́раз, мóўны зварóт; ***zum ~ bríngen**** вы́казаць; ***zum ~ kómmen**** знайсцí адлюстравáнне; ***mit ~*** вырáзна, з пачуццём

áusdrücken 1. *vt* 1) выціскáць 2) выяўля́ць, пакáзваць, адлюстрóўваць; выкáзваць **2. ~, sich** выкáзвацца; ***um sich déutlich áuszudrücken…*** даклáдней сказáць

áusdrücklich 1. *a* я́сны, катэгары́чны, пэ́ўны; ***~er Beféhl*** катэгары́чны загáд **2.** *adv* катэгары́чна, я́сна; ***~ betónen*** недвухсэнсóўна [я́сна] падкрэ́сліць

áusdruckslos *a* невырáзны, без вы́разу

áusdrucksvoll *a* вырáзны, красамóўны

Áusdrucksweise *f* - спóсаб адлюстравáння; стыль, манéра выкáзвацца

áusdunsten 1. *vi* (s) выпарáцца **2.** *vt* вы́парыць

Áusdunstung *f* -, -en выпарэ́нні; чад; курóдым

auseinánder *adv* паасóбку, далёка адзíн ад аднагó; ~ ***schréiben**** пісáць раздзéльна; ***~!*** разыдзíся! (*каманда*)*;* ***sie sínd*** ~ яны́ разышлíся, яны́ ня ў згóдзе; ~ ***bíegen**** разгінáць; ~ ***bríngen**** *vt* разнімáць; ~ ***fáhren**** *vi* (s) раз’язджáцца; ~ ***fállen**** *vi* (s) распадáцца, развáльвацца; ~ ***fálten*** *vt* разгарнýць; ~ ***géhen**** *vi* (s) разыхóдзіцца, расступáцца; распадáцца; ~ ***hálten**** *vt* раздзялáць; адрóзніваць; ~ ***jágen*** *vt* разганя́ць; ~ ***kómmen**** *vi* (s) разыхóдзіцца; разлучáцца; ~ ***láufen**** *vi* (s) разбягáцца; разыхóдзіцца; ~ ***néhmen**** *vt* разнімáць, разбірáць, дэманцíраваць; ~ ***rücken*** *vt* рассóўваць, адсóўваць; ~ ***sétzen* 1.** *vt* 1) рассáджваць 2) растлумáчваць **2. ~, sich**: ***sich mit j-m ~ sétzen*** гаварыць, спрачáцца (*з кім-н.*); ***sich mit éiner Fráge ~ sétzen*** абмяркóўваць якóе-н. пытáнне

Auseinándersetzung *f* -, -en высвятлéнне (аднóсін); спрэ́чка; дыскýсія; тлумачэ́нне; разбóр; *спарт.* сустрэ́ча

áuserkoren, **áuserlesen** *a* выдáтны, адбóрны; вы́танчаны; ***~e Wáren*** тавáры вышэ́йшай я́касці; ~ ***e Geséllschaft*** вы́бранае грамáдства

áusersehen* *vt*, **áuserwählen** *vt* 1) выбірáць (*сабе*) 2) прызначáць

áusessen* *vt* 1) з’ядáць 2) *разм. перан.* расплáчвацца, расхлёбваць

áusfahren* 1. *vt.* вывóзіць; ***den Weg*** ~ выбівáць дарóгу (*яздой*) **2.** *vi* (s) выязджáць

Áusfahrsignal *n* -s, -e *чыг.* сігнáл вы́хаду

Áusfahrt *f* -, -en 1) вы́езд; ад’éзд 2) брáма; ***Áchtung ~!*** сцеражы́ся аўтамабíля!

Áusfall *m* -s, -fälle 1) выпадзéнне, прóпуск, прастóй; прары́ў 2) *вайск.* вы́лазка, вы́пад, варóжае наступлéнне 3) стрáты 4) вы́нік; ~ ***der Wáhlen*** вы́нік вы́бараў 5) (*gegen A*) вы́пад (*супраць каго-н.*)

áusfallen* *vi* (s) 1) выпадáць, вывáльвацца 2) не адбы́цца 3) нападáць 4) рабíць вы́лазку; 5) давáць вы́нік; ***gut*** ~ удавáцца; ***wie sind die Wáhlen áusgefallen?*** як прайшлí вы́бары? 6) выбывáць, не брáцца ў разлíк 7) прастóйваць; вы́йсці са стрóю

áusfällig, áusfallend *a* грýбы, зняважлівы; ~ ***wérden*** грубія́ніць

Áusfallstraße *f* -, -n вывóдная магістрáль

áusfechten* *vt* 1) давéсці да канцá; вы́трымаць 2) *разм.* выпрóшваць

áusfegen *vt* 1) вымятáць, падмятáць 2) абрабавáць, абчы́сціць

áusfertigen *vt* складáць, выпíсваць (*дакумент*)

Áusfertigung *f* -, -en 1) арыгінáл (*дакумента*) 2) экзэмпля́р; ***in dréifacher*** ~ у трох экзэмпля́рах 3) складáнне, афармлéнне (*дакумента*)

áusfindig *a*: ~ ***máchen*** 1) шукáць, адшýкваць 2) прыдýмаць, вы́найсці

áusfliegen* 1. *vi* (s) вылятáць **2.** зрабíць прагýлку [экскýрсію]

áusfließen* *vi* (s) выцякáць; ~ ***lássen**** выпускáць (*вадкасць*)

áusflippen *vi* (s) вéсці амарáльны лад жыцця́, распусцíцца

Áusflucht *f* -, -flüchte вы́крут, адгавóрка; ***Áusflüchte máchen*** выкрýчвацца, аднéквацца

Áusflug *m* -(e)s, -flüge 1) вы́лет, адлёт 2) экскýрсія, прагýлка, прахóдка; пахóд; ***ein ~ ins Grüne*** прагýлка, прагуля́нка за гóрад [на прырóду]

Áusflügler *m* -s, - туры́ст, экскурсáнт

Áusflugsort *m* -(e)s, -e улюбёнае мéсца зáгарадных пахóдак

Áusfluss *m* -es, -flüsse 1) вытóк 2) водаправóдны кран 3) *мед.* выдзялéнне

áusforschen *vt* вывéдваць, распы́тваць, выпы́тваць; *вайск.* збірáць звéсткі

áusfragen *vt* (*nach D*) выпы́тваць, распы́тваць (*у каго-н. пра што-н.*)

áusfransen *vi* (s) патрапáцца, абтрапáцца

áusfrieren* **1.** *vi* (s) вымярзáць; замярзáць **2.** *vt* 1) вымарóжваць 2) *разм.* выжывáць
Áusfuhr *f* -, -en э́кспарт, вы́ваз
Áusfuhrartikel *m* -s, - прадмéт вы́вазу, э́кспартны тавáр
áusführbar *a* які́ мóжна вы́канаць [ажыццявíць]; магчы́мы
áusführen *vt* 1) экспартавáць, вывóзіць 2) вывóдзіць (гуля́ць) 3) выкóнваць 4) выкáзваць; тлумáчыць, выкладáць
Áusfuhrhandel *m* -s э́кспартны гáндаль
áusführlich *a* падрабя́зны, дэталёвы, грунтóўны
Áusführlichkeit *f* -, -en падрабя́знасць; грунтóўнасць
Áusfuhrschein *m* -(e)s, -e дазвóл на вы́ваз (*дакумент*)
Áusführung *f* -, -en 1) выканáнне; ***zur ~ bríngen**** вы́канаць 2) мадэ́ль, канстру́кцыя 3) выступлéнне, прамóва 4) *pl* выкладáнне; разважáнні
áusfüllen *vt* 1) запаўня́ць; напаўня́ць; ***ein Formulár ~*** запóўніць бланк 2) спраўля́цца, выкóнваць; ***séinen Pósten gut ~*** дóбра спраўля́цца з рабóтай [прáцай] (*па пасадзе*)
Áusgabe *f* -, -en 1) вы́дача 2) расхóд, выдаткóўванне; *pl* выдáткі; ***keine ~n schéuen*** не шкадавáць грóшай [срóдкаў]; ***die ~n trágen**** нéсці выдáткі 3) выдáнне 4) вы́пуск каштóўных папéр
Áusgang *m* -(e)s, -gänge 1) вы́хад, выхадны́я дзвéры 2) канéц; вы́нік 3) выхадны́ (дзень)
áusgangs **1.** *канц.* *adv* у канцы́, напрыканцы́ **2.** *prp* (*G*) у канцы́; на захóдзе (*часу*)
Áusgangspunkt *m* -(e)s, -e зыхóдны пункт
áusgeben* **1.** *vt* 1) выдавáць 2) расхóдаваць, выдаткóўваць 3) аддавáць (*загад*); выстаўля́ць (*лозунгі*) 4) (*für j-n*) выдавáць (*за, у якасці каго-н.*); ***er gab ihn für séinen Brúder aus*** ён вы́даў ягó за свайгó брáта **2. ~, sich** 1) (*für A*) выдавáць сябé (*за каго-н.*) 2) патрáціцца, выдаткавáцца
áusgeblichen *a* вы́цвілы, пабля́клы
Áusgebombte *sub m, f* -n, -n пацярпéлы, -ая ад бамбардзірóўкі
Áusgeburt *f* -, -en: ***~ der Hölle*** вы́радак вы́людак, параджэ́нне пéкла
áusgedehnt *a* прастóрны, шырóкі; вялíзны; працяглы; ***~e Strécke*** вялíкая адлéгласць
áusgedient *a* 1) у адстáўцы 2) паднóшаны, стаптáны; непрыгóдны
áusgedorrt, **áusgedörrt** *a* вы́сушаны, вы́сахлы (*на нішто*)
áusgeglichen *a* рóўны, ураўнавáжаны; ***~er Charákter [k-]*** ураўнавáжаны харáктар
áusgehen* *vi* (s) 1) выхóдзіць 2) канчáцца 3) патухáць 4) ліня́ць (*пра фарбу*) 5) выдавáцца, апублікавáцца 6): ***auf etw. (A) ~*** пускáцца на штó-н., імкну́цца да чагó-н.; ***sein Plan geht daráuf aus…*** ягó план разлíчаны на тóе каб… 7) (*von D*) выхóдзіць, пахóдзіць (*ад каго-н., з каго-н.*); ***der Gedánke geht von ihm aus*** ду́мка пахóдзіць ад ягó
áusgehungert *a* згаладáлы, вы́петраны
áusgeklügelt *a* прыду́маны; хітравáты
áusgekocht *a*: *разм.* ***ein ~er Júnge*** хíтры малы́ [хлапéц]; прайдзісвéт, прайдóха
áusgelassen *a* 1) свавóльны, гарэ́злівы, жвáвы 2) распу́сны, разбэ́шчаны
Áusgelassenheit *f* -, -en весялóсць; свавóльнасць; распу́снасць
áusgeleiert *a разм.* панóшаны; разбэ́рсаны
áusgelernt *a* вóпытны, кваліфікавáны
áusgemacht *a* 1) вы́рашаны; ***éine ~e Sáche*** вы́рашаная спрáва 2) дасканáлы, абсалю́тны, закóнчаны
áusgemergelt *a* схуднéлы, вы́петраны
áusgenommen *prp* (*A*) акрамя́, выключáючы; ***dich ~*** акрамя́ цябé
áusgeprägt *a* 1) адчакáнены 2) вырáзны; катэгары́чны, недвухсэ́нсавы
áusgepumpt *a разм.* змóраны, знясíлены
áusgerechnet *adv* якрáз, менавíта; ***~ Banánen!*** *разм.* яшчэ́ чагó захацéў!
áusgerüstet *a* узбрóены, аснáшчаны; ***~ sein (mit D)*** *вайск.* мець на ўзбраéнні
áusgeschlossen **1.** *a* вы́ключаны **2.** *adv*

выключáючы; акрамя́, выклю́чна
áusgesprochen *a* я́ўны, відавóчны
áusgestalten *vt* афармля́ць, развівáць; надавáць (*пэўнае*) аблíчча
Áusgestaltung *f* -, -en 1) афармлéнне 2) фóрма, вы́гляд
áusgesucht **1.** *a* вы́танчаны **2.** *adv* выклю́чна
áusgetreten *a* 1) стаптáны, знóшаны (*аб абутку*) 2) праклáдзены, пратаптáны
áusgetrocknet *a* вы́сахлы, сухí
áusgezeichnet *a* выдáтны, вéльмі дóбры
áusgiebig *a* багáты, шчóдры; эфекты́ўны
Áusgiebigkeit *f* - 1) багáцце, шчóдрасць 2) эфекты́ўнасць
áusgießen* *vt* вылівáць, залівáць, разлівáць
Áusgleich *m* -(e)s, -e 1) пагаднéнне; кампрамíс, прымірэ́нне; ***éinen ~ tréffen**** узгаднíць, пагаднíць 2) ураўнавáжанне; пакрыццё, аплáта; пагашэ́нне даўгóў; кампенсáцыя 3) *спарт.* рóўны лік 4) *тэх.* выраўнóўванне, балансірóўка
áusgleichen* *vt* 1) выраўнóўваць 2) ула́джваць 3) *эл.* кампенсавáць 4) *спарт.* зраўня́ць лік 5) *эк.* ураўнавáжваць, кампенсавáць 6) прымірáць, ула́джваць 7) *фін.* сальдзíраваць; балансавáць; ***die Réchnung*** ~ пагасíць рахýнак
Áusgleichung *f* -, -en ураўнавáжанне, кампенсáцыя
áusgleiten* *vi* (s) пакаўзнýцца, паслізнýцца
áusglimmen* *vi* (s) тýхнуць, гáснуць, датлявáць
áusglitschen *vi* (s) *гл.* ausgleiten*
áusglühen *vi* (s) дагарáць
áusgraben* *vt* 1) выкóпваць, карчавáць 2) раскóпваць, рабíць раскóпкі
Áusgrabung *f* -, -en 1) раскóпкі 2) я́ма; раскóп
áusgreifen* **1.** *vi* 1) распасцірáцца; ***weit*** ~ далёка цэ́ліць 2) вéсці гýтарку здалёку 3) уцякáць **2.** *vt* выхвáтваць з…; выбірáць
áusgrübeln *vt* выдумля́ць
Áusguck *m* -(e)s, -e вартаўнíчая вы́шка, назірáльны пост; ~ ***hálten**** стая́ць на вáрце
áusgucken *vi* выгля́дваць, паглядáць; ***sich (D) die Áugen*** ~ праглядзéць усé вóчы
Áusguss *m* -es, -güsse 1) водаправóдная рáкавіна; сцёк 2) памы́і 3) *мед.* крапíўніца 4) *тэх.* адлíў
áushalten* **1.** *vt* 1) вытры́млíваць, цярпéць, перанóсіць 2) вы́трымаць (*іспыт*); ***kéinen Vergléich*** ~ не вы́трымаць параўнáння 3) утры́млíваць, мець на ўтрымáнні **2.** *vi* трымáцца; ***die Fárbe hält nicht aus*** фáрба не трымáецца; ***es ist mit ihm nicht áuszuhalten*** з ім нéльга ўжы́цца
áushändigen *vt* выдавáць на рýкі, уручáць
Áushändigung *f* -, -en уручэ́нне; вы́дача на рýкі
Áushang *m* -(e)s, -hänge 1) абʼя́ва, афíша; дóшка абʼя́ў 2) вы́стаўка (*у вітрыне*)
áushängen *vt* вывéшваць (*напаказ*)
áusharren *vi* цярплíва чакáць; вы́трымаць; ***auf éinem Stándpunkt*** ~ стóйка стая́ць на сваíм, упáрціцца
áushauchen *vt* выдыхáць ◊ ***die Séele [das Lében]*** ~ сканáць
áushauen* *vt* высякáць
áusheben* *vt* 1) вымáць; здымáць з завéсаў (*дзверы*) 2) выкóпваць (*яму*) 3) ліквідавáць 4) *вайск.* прызывáць, набірáць, мабілізавáць (*навабранцаў*)
Áushebung *f* -, -en 1) *вайск.* прызы́ў, набóр 2) áрышт (*удзельнікаў якога-н. сходу*); ліквідáцыя (*прытона*) 3) вымáнне
áushecken *vt* *разм.* выдумля́ць, прыдумля́ць, планавáць
áushelfen* *vt* памагáць, выручáць з бяды́
Áushilfe *f* -, -en дапамóга ў бядзé, часóвая дапамóга
áushilfsweise *adv* 1) у я́касці часóвай дапамóгі 2) часóва, на замéны
áushöhlen *vt* 1) выдзёўбваць; выядáць 2) *перан.* пазбаўля́ць змéсту
Áushöhlung *f* -, -en выдзёўбванне 2) вы́емка; дуплó
áushöhnen *vt* высмéйваць
áusholen **1.** *vi* 1) размахнýцца, замахнýцца;

zum Schláge ~ замахну́цца для ўда́ру 2) разбе́гчыся (*для скачка*); ***weit*** ~ распачына́ць гу́тарку здалёку **2.** *vt*: ***j-n űber etw.*** ~ выве́дваць у каго́-н. што-н.
áusholzen *vt* высяка́ць (*лес*)
áushorchen *vt* распы́тваць, выве́дваць
áushungern *vt* мары́ць го́ладам; *перан.* браць змо́рам
áuskämmen *vt* 1) вычэ́сваць, расчэ́сваць (*валасы*) 2) *вайск.* прачэ́сваць
áuskehren *vt* вымята́ць (*смецце*); падмята́ць
áuskennen*, sich (*in D*) до́бра разбіра́цца, арыентава́цца (*у чым-н.*)
áuskerben *vt* рабі́ць нарэ́зкі (*на чым-н.*); вышчэ́рбліваць
áusklammern *vt* не ўключа́ць, разгляда́ць асо́бна; пакіда́ць па-за ду́жкамі
Áusklang *m* -(e)s, -klänge заміра́нне гу́ку; заклю́чны ако́рд; *перан.* кане́ц
áuskleiden 1. *vt* 1) раздзява́ць, распрана́ць 2) абшыва́ць (*дошкамі*), абкле́йваць шпале́рамі; высціла́ць **2. ~, sich** раздзява́цца, распрана́цца
Áuskleide|raum *m* -(e)s, -räume, **~zimmer** *n* -s, - распрана́льня, раздзява́льня, гардэро́б
áusklingen* *vi* (*s, h*) адгуча́ць, заміра́ць (*пра гук*); канча́цца (*пра верш*)
áusklopfen *vt* выбіва́ць
Aúsklopfer *m* -s, выбіва́лка
áusklügeln *vt* выдумля́ць, мудрава́ць, мудрагéліць
áuskneifen* *vi* (s) *разм.* уцяка́ць; баязлі́ва змы́цца [зні́кнуць]
áusknobeln *vt* 1) *разм.* разы́грываць (*у косці*) 2) *разм.* хі́тра прыду́мваць, заду́мваць
áuskochen 1. *vt* 1) выва́рваць 2) *перан.* высе́джваць, падрыхто́ўваць цішко́м **2.** *vi* (s) выва́рвацца, разва́рвацца
áuskommen* *vi* (s) 1) абыхо́дзіцца 2) ла́дзіць, жыць у згóдзе 3) выхо́дзіць (*з дому*)
Áuskommen *n* -s 1) сро́дкі на пражыццё; ***er hat ein gútes*** ~ ён чалаве́к з astа́ткам 2) лад, зго́да
áuskömmlich *a* дастатко́вы
áuskosten *vt* пакаштава́ць, паспыта́ць
áuskramen *vt* 1) выкла́дваць, пака́зваць 2) вызваля́ць (*ад хламу*)
áuskratzen 1. *vt* вы́драпаць, вы́скрабсці **2.** *vi* (s) *разм.* уцяка́ць
áuskriechen* *vi* (s) выпаўза́ць; вылу́плівацца
áuskundschaften *vt* разве́дваць; шпіёніць, віжава́ць
Áuskundschafter *m* -s, - разве́дчык, шпіён
Áuskunft *f* -, -künfte 1) даве́дка, інфарма́цыя; ~ ***éinholen (über A)*** наве́сці даве́дкі (*аб кім-н., чым-н.*) 2) вы́йсце (*з становішча*)
Auskunftéi *f* -, -en, **Áuskunfts|büro** *n* -s, -s, **~stelle** *f* -, -n бюро́ даве́дак; інфарма́цыя
áuskurieren *vt* выле́чваць, зале́чваць
áuslachen 1. *vt* высме́йваць; здзе́квацца (*з каго-н.*) **2. ~, sich** насмяя́цца ўдо́сталь
áusladen* 1. *vt* 1) выгружа́ць; разгружа́ць 2) разраджа́ць (*зброю*) *vi* (*s*) 3) *буд.* высо́ўвацца наве́рх 4) *разм.* адмяні́ць запрашэ́нне
Áusladung *f* -, -en 1) вы́грузка; вы́садка 2) *буд.* вы́ступ; пралёт
Áuslage *f* -, -n 1) вы́стаўка (*у вітрыне*) 2) *pl* выда́ткі; ***~n erstátten*** пакрыва́ць выда́ткі 3) *спарт.* зама́х, зыхо́дная пазі́цыя (*фехтаванне*)
Áusland *n* -(e)s заме́жныя краі́ны, заме́жжа; ***ins*** ~ за мяжу́; ***aus dem*** ~ з-за мяжы́
Áusländer *m* -s, - чужазе́мец, іншазе́мец
áusländisch *a* заме́жны
Áuslandsreise *f* -, -n заме́жная пае́здка, пае́здка за мяжу́
áuslangen *vi* 1) хапа́ць, быць дастатко́вым; ***das Geld langt nicht aus*** гро́шай не хапа́е 2) (*nach D*) замахну́цца (*на каго-н.*)
áuslassen* 1. *vt* выпуска́ць, прапуска́ць; ***séinen Zorn an j-m*** ~ спагна́ць злосць на кім-н. **2. ~, sich** (*über A*) гавары́ць (до́ўга, падрабя́зна) (*пра што-н.*)
Áuslassung *f* -, -en про́пуск; недагля́д; апуска́нне
Áuslassungssatz *m* -es, -sätze *лінгв.* э́ліпс

Áuslassungszeichen *n* -s, - апо́страф, знак про́пуску

áuslasten *vt* нагружа́ць (*працай*); загружа́ць; ***die Árbeitskräfte*** **~** вы́карыстаць рабо́чую сі́лу по́ўнасцю

Áuslauf *m* -(e)s, -läufe 1) выто́к 2) вы́хад (*у мора*) 3) прабе́г пры паса́дцы (*самалёта*) 4) заканчэ́нне

áuslaufen* **1.** *vi* (s) 1) выбяга́ць, выцяка́ць 2) ско́нчыцца (*як-н., чым-н.*) 3) выхо́дзіць (*у мора*), адплыва́ць 4) расплыва́цца (*пра фарбу*) **2. ~, sich** *разм.* набе́гацца, нахадзі́цца

Áusläufer *m* -s, - 1) пасы́льны 2) сучо́к, па́растак (*расліны*) 3) нашча́дак

áuslaugen *vt хім.* вымыва́ць; *перан.* смакта́ць со́кі (*з каго-н.*)

Áuslaut *m* -(e)s, -e *лінгв.* канцавы́ гук [склад]; кане́ц сло́ва; ***im*** **~** на канцы́ сло́ва [скла́да]

áuslauten *vi лінгв.* канча́цца які́м-н. гу́кам [скла́дам]

áusleeren *vt* **1.** апаражня́ць; ачышча́ць; выпіва́ць да дна **2. ~, sich** выпаражня́цца

Áusleerung *f* -, -n выпаражне́нне, выма́нне

áuslegen *vt* 1) выкла́дваць, высціла́ць 2) выстаўля́ць (*тавары*) 3) выкла́дваць [выклада́ць] (*грошы*); ***für j-n*** **~** плаці́ць за каго́-н. 4) тлума́чыць; ***éinen Text*** **~** каменці́раваць тэкст

Áuslegung *f* -, -en 1) высціла́нне 2) насці́л 3) (рас)тлумачэ́нне, камента́рый

Áusleihe *f* -, -n 1) прака́т, вы́дача ў часо́вае карыста́нне 2) пункт прака́ту

áusleihen* *vt* браць [дава́ць] напрака́т, пазыча́ць

áuslernen **1.** *vt* вы́вучыць, засво́іць **2.** *vi* зако́нчыць вучо́бу [вучэ́нне] ◊ ***man lernt nie aus*** ≅ век жыві́ – век вучы́ся

Áuslese *f* -, -n 1) адбо́р, вы́бар, сартыро́ўка 2) *біял.* адбо́р, селе́кцыя 3) *спарт.* збо́рная кама́нда 4) адбо́рныя гату́нкі (*віна*) 5) адбо́рныя сі́лы, элі́та

áuslesen* **I** *vt* выбіра́ць; падбіра́ць, сарціра́ваць

áuslesen* **II** *vt* прачы́тваць, дачы́тваць

áusliefern *vt* 1) выдава́ць, уруча́ць 2) адпуска́ць (*тавар*)

Áuslieferung *f* -, -en 1) вы́дача; уручэ́нне 2) дастаўка; вы́дача; перада́ча (*у чыё-н. распараджэнне*)

áuslöffeln *vt* высёрбваць; *перан.* распла́чвацца (*за што-н.*)

áuslöschen **1.** *vt* 1) тушы́ць, гасі́ць; пагаша́ць (*доўг*) 2) сціра́ць (*напісанае*) **2.** *vi* (s) га́снуць

áuslosen *vt* выраша́ць з дапамо́гай жэ́рабя; разы́грываць у латарэ́і

áuslösen **1.** *vt* 1) выклі́ка́ць; змуша́ць; быць прычы́най 2) расчапля́ць, размыка́ць 3) выкупля́ць, вызваля́ць (*пры дапамозе выкупу*) **2. ~, sich** узня́цца, вы́бухнуць

Áuslöser *m* -s, - *тэх.* (с)пускава́я прыла́да; рэле́

Áuslosung *f* -, -en жараб’ёўка, лёсаванне; тыра́ж (*латарэі і г.д.*)

Áuslösung *f* - 1) прывядзе́нне ў дзе́янне; пуск 2) расчапле́нне, размыка́нне 3) узнікне́нне, пары́ў (*пачуццяў*) 4) вы́куп, абме́н (*палонных*)

áusloten *vt марск.* ме́раць ло́там глыбіню́

áuslüften *vt* **1.** праве́трываць **2. ~, sich** *разм.* праве́трывацца

áusmachen *vt* 1) склада́ць (*у выніку*); ***das macht nichts aus*** гэ́та нічо́га не зна́чыць; ***wíe viel macht es aus?*** ко́лькі гэ́та кашту́е? 2) выключа́ць (*святло, газ*); тушы́ць 3) дамаўля́цца 4) раша́ць; ***das máchten sie miteinánder aus*** яны́ дамо́віліся аб гэ́тым

áusmalen **1.** *vt* 1) размалёўваць фа́рбамі 2) распі́сваць, пака́зваць **2.** ***sich (D) séine Zúkunft*** **~** малява́ць карці́ны сваёй бу́дучыні

Áusmarsch *m* -(e)s, -märsche *вайск.* выступле́нне

áusmästen *vt* адко́рмліваць

áusmarschieren *vi* (s) вы́йсці (*у паход*)

Áusmaß *n* -es, -e паме́р; машта́б, аб’ём; ***in gróßem*** **~** у вялі́кай ко́лькасці

áusmerzen *vt* 1) вынішча́ць, выкараня́ць, ліквідава́ць 2) *с.-г.* выбрако́ўваць (*жывёлу*)

áusmessen* *vt* абмярáць, вымярáць
áusmisten *vt* 1) ачышчáць ад гнóю (*стойла*) 2) *фам.* навóдзіць парáдак (*у чым-н.*); ***den Schrank*** ~ ачы́сціць шáфу ад хлáму, навéсці парáдак у шáфе
áusmünzen *vt* 1) выраблáць манéты (*з золата і г.д.*) 2) атры́млiваць вы́гаду (*з чаго-н.*); ***etw. für séine Zwécke*** ~ выкарыстóўваць штo-н. у сваíх мэ́тах
áusmustern *vt* 1) вызначáць прыдáтнасць да вайскóвай слýжбы, рабíць медыцы́нскі агля́д 2) адбірáць, адсартóўваць
Áusmusterung *f* -, -en 1) вызначэ́нне прыдáтнасці (*да вайсковай службы*), медыцы́нскі агля́д 2) сарцірóўка
Áusnahme *f* -, -n выключэ́нне, зня́цце; ***mit*** ~ выключáючы
áusnahmslos *adv* без выключэ́ння
áusnahmsweise *adv* як выключэ́нне
Áusnahmezustand *m* -(e)s надзвычáйнае станóвішча; ***den ~ (über A) verhängen*** аб’явíць надзвычáйнае станóвішча (*дзе-н.*)
áusnehmen* **1.** *vt* 1) вымáць 2) патрашы́ць 3) выключáць **2. ~, sich** вызначáцца, вылучáцца
áusnehmend 1. *a* выдáтны, асаблíвы, выклю́чны **2.** *adv* вéльмі, надзвы́чай
áusnüchtern *vt* ацверазíць; даць працверазíцца
áusnutzen [áusnützen] *vt* 1) выкарыстóўваць, ужывáць 2) злоўжывáць; эксплуатавáць
Áusnutzung *f* -, -en выкарыстáнне, утылізáцыя
áuspacken *vt* 1) распакóўваць, вымáць 2) *разм.* выкладáць (*навіны*); прызнавáцца (*на допыце*)
áuspfeifen* *vt* абсвістáць
áuspflanzen *vt* высáджваць, рассáджваць (*расліны*)
Áuspflanzung *f* - вы́садка (*у глебу*), рассáдка (*раслін*)
áusplappern *vt разм.* вы́балбатаць
áuspflastern *vt* вы́масціць, вы́лажыць плíткай (*дарожку*)
áusplatzen *vi* (s) лóпнуць, разарвáцца; ***in ein Gelächter ~*** *разм.* зарагатáць, пачáць рагатáць
áusplaudern *vt* выплявýзгаць (*што-н.*), прагаварáцца (*пра што-н.*)
áusplündern *vt* рабавáць; абірáць; раскрадáць; ***ich bin völlig áusgeplündert*** мянé абабрáлі як лíпку
Áusplünderung *f* -, -en рабýнак, грабéж; раскрадáнне
áusposaunen *vt разм.* раззванíць, разнéсці (*чутку*)
áusprägen 1. *vt* выбiвáць, чакáніць **2. ~, sich** адбiвáцца (*на чым-н.*); *перан.* адлюстрóўвацца
Áusprägung *f* -, -en 1) чакáнка 2) выяўлéнне
áuspressen *vt* 1) выціскáць 2) вымушáць (*да чаго-н.*)
Áuspressung *f* -, -en 1) прасавáнне, выціскáнне 2) вымагáнне
áusproben *vt*, **áusprobieren** *vt* выпрабóўваць, правярáць, спрáўджваць
Áuspuff *m* -(e)s, -püffe 1) *тэх.* вы́хлап, вы́дзьмух 2) *тэх.* выдзьмухóвая трубá
áuspumpen *vt* 1) выпампóўваць 2) *разм.* пазычáць (*грошы*); ***ich bin ganz áusgepumpt*** *разм.* я зусíм вы́матаны
áuspunkten *vt* перамагáць па ачкáх (*бокс*)
áuspusten 1. *vt* тушы́ць, гасíць, задзьмýхваць (*агонь*) **2.** *vi* аддыхацца
Áusputz *m* -es, -e 1) аздаблéнне, упрыгóжванне 2) убóр
áusputzen 1. *vt* 1) вычышчáць 2) упрыгóжваць, убірáць **2. ~, sich** прыбірáцца, выстрóйвацца
áusquartieren *vt* высялáць (*з кватэры*)
áusquetschen *vt* выціскáць; *фам.* дапы́тваць (*каго-н.*)
áusradieren *vt* 1) сцірáць (*сціркай*) 2) знішчáць
áusrangieren [-rãʒi:-] *vt* 1) выключáць (*са спісаў*) 2) прызнавáць непрыдáтным; адпраўлáць у адстáўку
áusrasten *vi* 1) *тэх.* вы́зваліцца (*ад фіксатара*) 2) *разм. жарт.* раззла-

ва́цца 3) адпачы́ць
áusrauben *vt* абрабава́ць
áusräubern *vt* (раз)рабава́ць
áusräuchern *vt* 1) абку́рваць, выку́рваць (*дымам*) 2) *перан. разм.* выку́рваць (*адкуль-н.*); выжыва́ць
áusraufen *vt* вырыва́ць; выдзіра́ць, вышчы́кваць (*валасы, траву і г.д.*); ***sich die Háare ~*** рваць на сабе́ валасы́
áusräumen *vt* 1) апаражня́ць, вызваля́ць (*памяшканне*) 2) чы́сціць
áusrechnen *vt* вылі́чваць
áusrecken 1. *vt* выця́гваць, праця́гваць **2. ~, sich** расця́гвацца, пацягвацца
Áusrede *f* -, -n адгаво́рка; ***(fáule) Áusreden máchen*** адчапля́цца (пусты́мі) адгаво́ркамі
áusreden 1. *vt* 1) вы́казаць да канца́ 2) (*j-m*) адгаво́рваць (*ад чаго-н. каго-н.*) 3) апраўда́ць (*каго-н.*) **2.** *vi* зака́нчваць гавары́ць, дагавары́цца да канца́ **3. ~, sich** 1) вы́казацца 2) адгавары́цца, апраўда́цца
áusreichen *vi* быць дастатко́вым, става́ць, хапа́ць (*чаго-н.*)
áusreichend *a* дастатко́вы; здавальня́ючы; ~ ***vórhanden*** у дастатко́вай ко́лькасці
áusreifen *vi* (*h, s*) выспява́ць, паспява́ць
Áusreise *f* -, -n ад’е́зд, вы́езд (*за мяжу*)
Áusreisegenehmigung *f* -, -en дазво́л [віза] на вы́езд
áusreisen *vi* (s) ад’язджа́ць (*за мяжу*); адпра́віцца ў даро́гу
Áusreisevisum [-v-] *n* -s, -visen *i* -sa выязна́я ві́за; ві́за на вы́езд (*за мяжу*)
áusreißen* **1.** *vt* вырыва́ць, выдзіра́ць **2.** *vi* (s) 1) уцяка́ць 2) *вайск., разм.* ухіля́цца ад слу́жбы; дэзерці́раваць; адарва́цца ад працïўніка (*тс. спарт.*)
Áusreißer *m* -s, - *разм.* уцяка́ч; дэзерці́р
áusreiten* **1.** *vi* (s) выязджа́ць (*на кані*) **2.** *vt* аб’язджа́ць каня́
áusrenken *vt* звіхну́ць, вы́віхнуць, вы́круціць
Áusrenkung *f* -, -en вы́віх
áusrichten *vt* 1) выраўно́ўваць 2) выко́нваць; пасыла́ць, перадава́ць (*прывітанне*) 3) дабіва́цца (*чаго-н.*)
áusringen* 1) *vt дыял.* выкру́чваць (*бялізну*) 2) дасягну́ць (*чаго-н.*) барацьбо́й [намага́ннем]
áusrinnen* *vi* (s) выцяка́ць
Áusritt *m* -(e)s, -e вы́езд (*конна*), (каро́ткая) ко́нная прагу́лка
áusroden *vt* выкарчо́ўваць
áusrollen *vt* 1) выко́чваць; размо́тваць 2) *ав.* зако́нчыць прабе́г (*пры пасадцы*)
áusrotten *vt* выкараня́ць, знішча́ць; вы́полваць; ***mit Stumpf und Stiel*** ~ вы́рваць з ко́ранем, канчатко́ва зні́шчыць
Áusrottung *f* -, -en вынішчэ́нне, знішчэ́нне; выкарanéнне
áusrücken 1. *vt тэх.* выключа́ць, раз’ядно́ўваць **2.** *vi* (s) 1) *вайск.* выступа́ць 2) *разм.* уцяка́ць
Áusruf *m* -(e)s, -e 1) во́кліч 2) абвяшчэ́нне
áusrufen* *vt* 1) выкры́кваць; аб’яўля́ць (*прыпынкі*) 2) абвяшча́ць (*als A, zu D – кім-н.*)
Áusrufesatz *m* -es, -sätze *грам.* клі́чны сказ
Áusrufewort *n* -(e)s, -wörter *грам.* выклі́чнік
Áusrufezeichen *n* -s, - выклі́чнік
Áusrufung *f* -, -en 1) во́кліч; абвяшчэ́нне; аб’яўле́нне
áusruhen *vi i* **~, sich** адпачыва́ць, перадыхну́ць (*von D – ад чаго-н.*)
áusrupfen *vt* ску́бці, выску́бваць, выдзіра́ць
áusrüsten *vt* 1) забяспе́чваць, рыхтава́ць 2) абсталёўваць 3) узбро́йваць
Áusrüstung *f* -, -en 1) забеспячэ́нне; аму́ніцыя, рышту́нак, інвента́р; абсталя́ванне 2) узбрае́нне
áusrutschen *vi* (s) 1) паслізну́цца, пакаўзну́цца 2) зрабі́ць памы́лку [про́мах], даць ма́ху
Áusrutscher *m* -s, - *разм.* про́мах, няўда́ча, прама́шка
Áussaat *f* -, -en 1) сяўба́ 2) насе́нне
Áussaatfläche *f* -, -n пасяўна́я пло́шча
áussäen *vt* се́яць, высява́ць

Áussage *f* -, -n 1) выка́званне 2) *юрыд.* паказа́нне, све́дчанне

áussagekräftig *a* змястóўны, выра́зны

áussagen *vt* 1) выка́зваць 2) пака́зваць, дава́ць паказа́нні (*на судзе*)

áussägen *vt* выпілóўваць, выраза́ць

Áussagesatz *m* -es, -sätze *грам.* апавяда́льны сказ

Áussageweise *f* -, -n *грам.* лад

Áussatz *m* -es *мед.* прака́за, ле́пра

áussätzig *a* пракажóны, струпля́вы

áussaugen* *vt* высмóктваць

áusschaben *vt* выскраба́ць, вычышча́ць

áusschachten *vt* капа́ць (*шахту, катлаван*)

áusschälen *vt* ачышча́ць ад шалупíння, абíра́ць; лу́шчыць (*гарох*)

áusschalten 1. *vt* выключа́ць (*у розн. знач.*); раз'яднóўваць **2.** *vi* (s) (*bei D*) выбыва́ць (*з якой-н. арганізацыі*)

Áusschalter *m* -s, - *эл.* выключа́льнік

Áusschank *m* -(e)s 1) рóзнічны прóдаж алкагóльных напóяў 2) -(e)s, -schänke шынóк

áusscharren *vt* выкóпваць, вырыва́ць, выграба́ць

Áusschau *f* - від; ~ ***hálten* (nach D)*** нагляда́ць (*за кім-н., за чым-н.*); шука́ць вачы́ма

áusschauen *vi* (*nach D*) 1) нагляда́ць (*за кім-н.*); выгля́дваць, выгляда́ць 2) мець вы́гляд, вы́глядзець

Áusscheid *m* -(e)s, -e кóнкурс, адбóрачнае спабóрніцтва

áusscheiden* 1. *vt* вылуча́ць; выдзяля́ць, аддзяля́ць, бракава́ць **2.** *vi* (s) выбыва́ць, выхóдзіць (*з арганізацыі*); ***díese Fráge schéidet aus*** гэ́тае пыта́нне адпада́е

Áusscheidung *f* -, -en 1) вы́хад (*з арганізацыі*) 2) *фізіял.* выдзяле́нне 3) кóнкурс

Áusscheidungsspiel *n* -(e)s, -e *спарт.* адбóрачнае спабóрніцтва

áusschenken *vt* 1) разліва́ць (*у шклянкі, талеркі і г.д.*) 2) прадава́ць у разлíў (*напоі*)

áusschicken *vt* высыла́ць; пасыла́ць

áusschießen* 1. *vt* 1) вы́біць (*што-н. выстралам*) 2) вы́капаць (*яму*) 3) бракава́ць **2.** *vi* (s) 1) пуска́ць па́расткі 2) прарэ́звацца (*аб зубах*)

áusschiffen 1. *vt* выса́джваць [выгружа́ць] з карабля́ **2.** *vi* выхóдзіць у мóра (*на караблі*)

Áusschiffung *f* - вы́садка, вы́грузка (*з карабля*)

áusschimpfen *vt* вы́лаяць

áusschirren *vt* знíма́ць збру́ю

áusschlachten *vt* разбíра́ць, трыбушы́ць (*тушу*); ***ein áltes Áuto ~*** *разм.* разабра́ць стару́ю машы́ну на запасны́я ча́сткі

áusschlafen* 1. *vt*: ***den Rausch ~*** працверазíцца **2.** *vi i* **~, sich** вы́спацца

Áusschlag *m* -(e)s, -schläge 1) вы́сыпка, сып 2) адхіле́нне (*стрэлкі*) 3) вы́нік; ***den ~ gében**** мець выраша́льнае значэ́нне

áusschlagen* 1. *vt* 1) выбіва́ць 2) (*mit D*) абіва́ць, абшыва́ць (*чым-н.*) 3) адхіля́ць, адмаўля́ць; ***j-m etw.*** ~ рэ́зка адмóвіць каму́-í. у чым-н. **2.** *vi* 1) (*h*) брыка́цца 2) (s) распуска́цца (*пра пупышкі*) 3) (s) канча́цца; ***die Sáche schlug zu séinem Gúnsten aus*** спра́ва павярну́лася на ягó кары́сць 4) (s) прабіва́цца (*пра полымя*); выступа́ць на паве́рхню; *мед.* высыпа́ць

áusschlaggebend *a* выраша́льны

áusschließen* *vt* выключа́ць, рабíць выключэ́нне

áusschließlich 1. *a* выклю́чны **2.** *adv* тóлькі, выклю́чна **3.** *prp* (*G*) выключа́ючы, за выключэ́ннем

Áusschließlichkeit *f* - выклю́чнасць

áusschlüpfen *vi* (s) 1) вышмы́гваць 2) выпаўза́ць; вылу́п(лі)вацца (*з яйка*)

Áusschluss *m* -es, -schlüsse выключэ́нне; *спарт.* дыскваліфіка́цыя; ***mit ~ von*** за выключэ́ннем чагó-н.; ***mit ~ der Öffentlichkeit*** пры зачы́неных дзвяра́х

áusschmelzen* *vt* выплаўля́ць; выта́пліваць

áusschmieren *vt* 1) зма́зваць; прама́зваць; зама́зваць 2) *разм.* падма́нваць, ашу́кваць

áusschmücken *vt* упрыгóжваць, убíра́ць,

аздабля́ць
áusschnaufen *vi i* **~, sich** перадыхну́ць
áusschneiden* *vt* выраза́ць; выкро́йваць; ***áusgeschnittenes Kleid*** адкры́тая сукéнка
áusschneien *vimp*: ***es hat sich áusgeschneit*** *разм.* снег скóнчыўся [перастáў]
Áusschnitt *m* -(e)s, -e 1) вы́раз, вы́кат, вы́крайка 2) дэкальтэ́ 3) уры́вак 4) *матэм.* сéктар
áusschnüffeln *vt* праню́хаць
áusschöpfen *vt* вычэ́рпваць; ***álle Möglichkeiten ~*** вычарпáць усé магчы́масці
áusschoten *vt* вылу́шчваць; лу́шчыць
áusschrauben *vt* выкру́чваць (*вінт, шрубу*)
áusschreiben* *vt* 1) выпíсваць 2) дапíсваць да канцá 3) аб'яўля́ць (*конкурс, выбары*)
Áusschreibung *f* -, -en апублікавáнне ўмóў; абвяшчэ́нне кóнкурса
áusschreien* *vt* выкры́кваць, гóласна аб'яўля́ць; ***sich (D) die Stímme ~*** ахры́пнуць ад кры́ку
áusschreiten* *vi* (s) 1) крóчыць, ісцí вялíкімі крóкамі; мéраць крóкамі 2) *перан.* пераступáць мéжы
Áusschreitung *f* -, -en вы́хадка; эксцэ́с; вы́брык
Áusschuss *m* -es, -schüsse 1) камітэ́т, камíсія 2) брак, адкíды 3) адбóр, сарцірóўка
áusschussfrei *a* без брáку
áusschütteln *vt* вытрэ́сваць, выбівáць (*пыл*)
áusschütten 1. *vt* 1) высыпáць 2) вылівáць; ***sein Herz ~*** раскры́ць душу́ **2. ~, sich: *sich vor Láchen ~ (wóllen)*** памірáць [пáдаць] са смéху
áusschwärmen *vi* (s) 1) раíцца 2) *вайск.* рассыпáцца ў ланцу́г
áusschwatzen 1. *vt* вы́балбатаць, прагавары́цца; расплявýзгаць **2. ~, sich** нагавары́цца ўвóлю
áusschweifen *vi* (*s, h*) 1) адхіля́цца (*ад тэмы*) 2) вéсці распу́снае жыццё, займáцца распу́стай
áusschweifend *a* 1) нястры́мны 2) распу́сны
Áusschweifung *f* -, -en 1) распу́ста, разбэ́шчанасць 2) адхілéнне (*ад тэмы*)
áusschweigen*, sich адмóўчвацца; не казáць нівóднага слóва
áusschwingen* *vt* махну́ць (*чым-н.*); *спарт.* рабíць вы́мах (*гімнастыка*)
áusschwitzen *vt* (s) прапацéць
áussehen*1. *vi* мець вы́гляд, выглядáць; ***so siehst du aus!*** *разм., іран.* яшчэ́ б!, як бы не так! **2.** *vt*: ***sich (D) fast die Áugen ~ (nach j-m)*** прагле́дзець усé вóчы (*чакаючы каго-н.*)
Áussehen *n* -s вы́гляд; ***dem ~ nach*** з вы́гляду
Áußen= *прыстаўка назоўнікаў, якая мае значэнне* «знешні», «вонкавы»
áußen *adv* звóнку; ***nach ~ (hin)*** надвóр; *разм.* вóнкі; ***von ~ (her)*** знадвóрку, звóнку; ***von ~ betráchtet*** па знéшняму вы́гляду; на вы́гляд, з вы́гляду
Áußenbordmotor *m* -s, -en падвéсны матóр (*на лодцы*)
áussenden* *vt* 1) пасылáць, высылáць, рассылáць 2) выпрамéньваць
Áußenhandel *m* -s знéшні [замéжны] гáндаль
Áußenminister *m* -s, - мінíстр замéжных спраў
Áußenpolitik *f* - знéшняя палíтыка
áußenpolitisch *a* знешнепалíты́чны
Áußenseiter *m* -s, - 1) *спарт.* аўтсáйдэр 2) неспецыялíст, недасвéдчаная [пабóчная] асóба
Áußenstelle *f* -, -en філія́л, аддзялéнне
Áußenwelt *f* - навакóльны свет
áußer 1. *prp* (*D*) акрамя́, апрачá, звыш; выклю́чна; пá-за; **~ *sich sein vor Fréude*** не пóмніць сябé ад рáдасці; **~ *Acht lássen**** вы́пусціць з-пад увáгі; ***álle ~ dir*** усé, акрамя́ цябé; **~ *Lándes sein*** быць за мяжóй; **~ *Betríeb sétzen*** вывóдзіць [выключáць] з эксплуатáцыі **2.** *cj*: **~ *dass,* ~ *wenn*** тóлькі, хíба што тóлькі
äußer(e) *a* знéшні; вóнкавы, знадвóрны
Außeráchtlassung *f* - *канц.* пакідáнне без увáгі
áußeramtlich *a* неафіцы́йны, прывáтны

Außerbetríebsetzung *f* -, -en спыне́нне вытво́рчасці

áußerdem *adv* акрамя́ таго́, апро́ч [апрача́] таго́

áußerdienstlich *a* пазаслужбо́вы, прыва́тны, неафіцы́йны

Äußere *n* -n во́нкавы вы́гляд

áußerehelich *a* пазашлю́бны

áußeretatmäßig [-eta:-] 1) *a* няшта́тны 2) пазабюджэ́тны

áußergewöhnlich 1. *a* незвыча́йны, выда́тны **2.** *adv* надзвыча́йна, выклю́чна

áußerhalb 1. *prp* (*G*) па́-за **2.** *adv* звонку, знадво́рку

áußerirdisch *a* незямны́

äußerlich *a* 1) во́нкавы, знадво́рны 2) павярхо́ўны; паказны́

Äußerlichkeit *f* -, -en 1) фарма́льнасць 2) неісто́тныя рэ́чы; паказно́е

äußern 1. *vt* пака́зваць, выяўля́ць; выка́зваць **2. ~, sich** 1) выка́звацца 2) выяўля́цца, пака́звацца

áußerordentlich *a* надзвыча́йны; нечарго́вы; выклю́чны; экстраардына́рны, звышшта́тны

áußerplanmäßig *a* пазапла́навы

áußerschulisch *a* пазашко́льны

äußerst 1. *a* 1) кра́йні; надзвыча́йны 2) кра́йні, грані́чны; ***~e Máßnahmen ergréifen**** зрабі́ць кра́йнія за́хады, ужы́ць кра́йнія ме́ры **2.** *adv* надзвы́чай; ве́льмі; у найвышэ́йшай ступе́ні; ***bis zum Äußersten*** да кра́йнасці

außerstánde [áußer Stánde]: ***er war ~*** ён быў не ў ста́не; ён не мог

Äußerste *sub n* -n кра́йнасць; ***sein ~s tun**** зрабі́ць усё магчы́мае; ***bis zum ~n géhen**** ісці́ на кра́йнасць

Äußerung *f* -, -en выяўле́нне; выка́званне; во́дгук; заўва́га ***éine ~ tun* [fállen lássen*]*** вы́казаць ду́мку

áussetzen 1. *vt* 1) выса́джваць 2) падвярга́ць 3) прапуска́ць (*занятк*і) 4) назнача́ць (*прэмію, узнагароду*) 5) перарыва́ць (*працу, лячэнне*); ***an állem etw. áuszusetzen háben*** знахо́дзіць ва ўсі́м недахо́пы; ***sich éiner Gefáhr ~*** трапля́ць у небяспе́ку **2.** *vi* працава́ць з пераба́ямі; перапыня́цца; ***die Musík sétzte aus*** му́зыка сці́хла **3. ~, sich** (*D*) падвярга́цца (*чаму-н.*)

Áussicht *f* -, -en 1) від, вы́гляд 2) *pl* ві́ды, перспекты́вы, надзе́і 3) *pl* ша́нцы, перспекты́вы

áussichtslos *a* безнадзе́йны, бесперспекты́ўны

Áussichtslosigkeit *f* - безвыхо́днасць, безнадзе́йнасць

áussichtsreich *a* перспекты́ўны, шматабяца́ючы, шматабяца́ючы

Áussichtsturm *m* -(e)s, -türme назіра́льная вы́шка [ве́жа]

áussiedeln *vt* высяля́ць

áussöhnen 1. *vt* міры́ць **2. ~, sich** міры́цца

Áussöhnung *f* -, -en замірэ́нне

áussondern *vt* адбіра́ць, выбіра́ць; вылуча́ць; адсе́йваць

Áussonderung *f* -, -en 1) адбо́р, выдзяле́нне, сарціро́ўка 2) *мед.* сакрэ́цыя

áusspähen 1. *vt* высо́чваць; шпіёніць, віжава́ць **2.** *vi* (*nach D*) выгля́дваць, шука́ць вача́мі (*каго-н.*)

áusspannen 1. *vt* 1) расця́гваць 2) *разм.* адбіва́ць (*у каго-н.*) 3) выпрага́ць **2.** *vi* адпачыва́ць

Áusspannung *f* -, -en 1) паця́гванне; расця́гванне 2) распрага́нне 3) адпачы́нак

Áussparung *f* -, -en *тэх.* паз; гняздо́

áusspeien* *vt* выплёўваць, выкіда́ць

áussperren *vt* 1) забараня́ць уваход 2) звальня́ць, аб'яўля́ць лака́ўт 3) растапы́рыць

Áussperrung *f* -, -en 1) забаро́на ўвахо́ду 2) звальне́нне, лака́ўт

áusspielen 1. *vt* разыгра́ць (*у латарэю*); разыгра́ць (*прыз, кубак*); пачына́ць хадзі́ць (*у картах*) **2.** *vi* канча́ць (*гульню, ігру*); ***er hat áusgespielt*** *разм.* яго́ пе́сенька спе́та

áusspinnen* *vt* 1) дапра́сці 2) выдумля́ць; заду́мваць

áusspionieren *vt* вы́нюхваць, вывіжо́ўваць

áusspotten *vt* высме́йваць

Áussprache *f* -, -n 1) вымаўлéнне, акцэ́нт 2) абмéн ду́мкамі, дыску́сія; спрэ́чкі; ***éine ~ háben*** вéсці перагавóры [спрэ́чкі]

áussprechen* 1. *vt* вымаўля́ць; выкáзваць; ***éinen Wunsch ~*** выкáзваць жадáнне **2.** *vi* 1) перастáць гавары́ць, закóнчыць прамóву 2) дагавары́ць да канцá; ***lássen Sie ihn ~*** дáйце яму́ дагавары́ць **3. ~, sich** выкáзвацца 1) (*für A*) у падтры́мку (*чаго-н.*) 2) праяўля́цца, выяўля́цца

áusspreizen *vt* растапы́рваць

Áusspruch *m* -(e)s, -sprüche 1) выслóўе, выкáзванне 2) *юрыд.* прысу́д

áussprudeln 1. *vt* выкідáць; вывяргáць **2.** *vi* (s) біць крыні́цай

áusspucken *vt* выплёўваць; сплёўваць

áusspülen *vt* 1) выпалóскваць, паласкáць, прамывáць 2) размывáць (*бераг*)

áusstaffieren *vt* 1) прыбірáць 2) забяспéчваць (*рыштункам*)

Áusstand *m* -(e)s, -stände забастóўка, стáчка; ***in den ~ tréten**** забаставáць

áusständig *a* які́ басту́е [бярэ́ ўдзéл у стáчцы]

áusstatten *vt* 1) забяспéчваць; абсталёўваць 2) давáць пасáг 3) абстаўля́ць (*кватэру*) 4) надзяля́ць (*паўнамоцтвамі*)

Áusstattung *f* -, -en 1) забеспячэ́нне 2) пасáг 3) абстанóўка, абсталявáнне 4) дэкарáцыя

áusstauben *vt* выбівáць пыл (*з чаго-н.*)

áusstechen* *vt* 1) выкóлваць 2) гравіравáць 3) *перан.* пераўзысці́, узя́ць верх

áusstehen* 1. *vi* (*h*) 1) быць вы́стаўленым (*напаказ, на продаж*) 2) адсу́тнічаць; ***séine Ántwort steht noch aus*** ягó адкáзу яшчэ́ нямá **2.** *vt* перанóсіць, вынóсіць, звéдаць; цярпéць; ***ich kann ihn nicht ~*** я не магу́ ягó вынóсіць ◊ ***dort steht er nichts aus*** там яму́ нядрэ́нна [няблáга]

áussteigen* *vi* (s) выхóдзіць, сыхóдзіць, высáджвацца; *разм.* вылáзіць

Áussteiger *m* -s, - той, хто выбывáе (*з чаго-н.*)

áussteinen *vt*: ***Kírschen [Pfláumen] ~*** вымáць кóстачкі з вішань [слíў]

áusstellen *vt* 1) выстаўля́ць 2) выдавáць (*дакументы*)

Áusstellung *f* -, -en 1) вы́стаўка, выстáва 2) вы́дача, вы́піска (*дакумента і г.д.*)

Áusstellungsgegenstand *m* -(e)s, -stände экспанáт

áusstemmen *vt* выдзёўбваць (дóлатам, стамéскай)

áussterben* *vi* (s) вымірáць, звóдзіцца

Áussteuer *f* -, -n пасáг

áussteuern *vt* 1) давáць пасáг 2) пазбаўля́ць дапамóгі (*беспрацоўнага*)

Áusstieg *m* -(e)s, -e 1) *тк. sg* вы́хад, вы́садка 2) мéсца вы́садкі

áusstopfen *vt* напі́хваць, набівáць (*падушку, чучала*)

Áusstoß *m* -es 1) выпі́хванне, выкі́дванне 2) вы́пуск (*прадукцыі*)

áusstoßen* *vt* 1) выштурхóўваць; выпі́хваць 2) выключáць, выганя́ць 3) ***éinen Schrei ~*** закрычáць 4) выпускáць, вырабля́ць

áusstrahlen 1. *vt* выпрамéньваць **2.** *vi* (*s*) выпрамéньвацца

Áusstrahlung *f* -, -en 1) выпрамéньванне, радыя́цыя 2) *радыё* перадáча, трансля́цыя

áusstrecken 1. *vt* 1) праця́гваць; расця́гваць 2) пракáтваць (*жалеза*) **2. ~, sich** лéгчы, вы́цягнуўшыся; прылéгчы адпачы́ць

áusstreichen* *vt* выкрэ́сліваць

áusstreuen *vt* 1) высыпáць 2) распаўсю́джваць чу́ткі [пагалóскі]

áusströmen 1. *vt* вылівáць; выпрамéньваць **2.** *vi* (*s*) 1) выцякáць 2) упадáць (*у мора*)

áussuchen *vt* 1) выбірáць, рабі́ць адбóр 2) абшукáць, аблáзіць

áustapezieren *vt* абклéйваць (*шпалерамі*); абівáць (*мэблю*)

Áustausch *m* -(e)s абмéн; замéна (*gegen A – на што-н.*)

áustauschbar *a* змéнны; які́ мóжа быць замéнены

áustauschen *vt* (*gegen A*) абмéньваць, мяня́ць (*на што-н.*); ***Gedánken ~*** абмéньвацца ду́мкамі

áusteilen *vt* надзяля́ць; размяркóўваць,

раздавáць; выдавáць; ***Schläge*** ~ сы́паць удáры
Áusteilung *f* -, -en раздáча; размеркавáнне
Áuster *f* -, -n вýстрыца
áustilgen *vt* выкараня́ць, вынішчáць
áustoben *vi i* ~**, sich** 1) перастáць бушавáць; сунімáцца 2) *перан.* пасталéць
áustollen, sich надурэ́цца, пагарэ́знічаць (*пра дзяцей*)
Áustrag *m* -(e)s, -träge 1) вырашэ́нне (*пытання*); пагаднéнне; правядзéнне 2) *спарт.* рóзыгрыш
áustragen* *vt* 1) вынóсіць 2) разнóсіць (*пісьмы*) 3) давóдзіць да канцá (*працэс*) 4) *спарт.* разыгрáць, правéсці (*напр., турнір*) 5) ***ein Kind*** ~ данóшваць дзíця 6) выдавáць (*сакрэт*) 7) знóшваць (*вопратку*)
Áusträger *m* -s, - разнóсчык
Áustragung *f* -, -en 1) вырашэ́нне (*пытання*); здзéлка, пагаднéнне 2) *спарт.* рóзыгрыш; ***die ~ der Fúßballmeisterschaft*** рóзыгрыш пяршынствá па футбóле
Austráli¦en *n* -s Аўстрáлія
Austráli¦er *m* -s, - аўстралíец
austrálisch *a* аўстралíйскі
áustreiben* *vt* 1) выганя́ць 2) (*j-m*) адвýчваць (*каго-н.*); ***j-m die Gríllen*** ~ адвучы́ць кагó-н. ад капры́заў
Áustreibung *f* -, -en высялéнне, выгнáнне; вы́ган (*скаціны*)
áustreten* **1.** *vt* вытóптваць; стóптваць **2.** *vi* (s) 1) выбывáць (*з арганізацыі*) 2) выхóдзіць (*з берагоў*) 3) выхóдзіць (*у прыбіральню*)
áustrinken* *vt* выпівáць, дапівáць
Áustritt *m* -(e)s, -e 1) вы́хад, выбыццё 2) выдзялéнне; выцякáнне 3) прыбірáльня
áustrocknen **1.** *vt* сушы́ць, высýшваць; асушáць **2.** *vi* (s) высыхáць, засыхáць
áustrommeln *vt* 1) абвяшчáць бóем барабáна 2) *разм.* раструбíць, раззванíць
áustrompeten *vt* 1) *гіст.* абнарóдваць (*праз вяшчальнікаў*) 2) раструбíць, раззванíць
áustüfteln *vt разм.* выдумля́ць, прыдумля́ць
áusüben *vt* выкóнваць; ***éinen Berúf*** ~ мець прафéсію; ***Éinfluss*** ~ рабíць уплы́ў
Áusübung *f* -, -en 1) выканáнне; ***in ~ des Berúfes*** пры выканáнні службóвых абавя́зкаў 2) прáктыка
Áusverkauf *m* -(e)s, -käufe распрóдаж
áusverkaufen *vt* распрадавáць; *тэатр.* ***das Haus ist áusverkauft*** усé білéты прадáдзены; ***vor áusverkauftem Haus spíelen*** выступáць з аншлáгам
áuswachsen* *vi* (*s*) прарастáць; вырастáць, дасягáць пэ́ўнага рóсту
Áuswachsen *sub n* -s *гл.* áuswachsen* ◊ ***das ist zum ~!*** ≅ цярпéнне мóжа лóпнуць!, з глýзду мóжна з’éхаць!
Áuswahl *f* -, -en 1) вы́бар, адбóр, селéкцыя; ***éine ~ tréffen**** зрабíць вы́бар 2) *спарт.* збóрная камáнда 3) асартымéнт 4) збóрнік, падбóрка (*твораў*) 5) лéпшае, элíта
áuswählen *vt* выбірáць, падбірáць
Áuswahlliste *f* -, -n рэкамендацы́йны спіс (*кніг і г.д.*)
Áuswahlmannschaft *f* -, -en *спарт.* збóрная камáнда
áuswandern *vi* (s) эмігры́раваць; вы́ехаць; перасяліцца
Áuswanderer *m* -s, - перасялéнец; эмігрáнт
Áuswanderung *f* -, -en перасялéнне, эмігры́раванне
áuswärtig *a* 1) замéжны 2) іншагарóдні; ***das Áuswärtige Amt*** міністэ́рства замéжных спраў
áuswärts *adv* 1) вóнкі; звóнку; знадвóрку 2) пá-за дóмам; у чужы́х кран́х; ~ ***wóhnen*** жыць за гóрадам; ***von*** ~ з другóга мéсца
áuswaschen* *vt* прамывáць, вымывáць, змывáць, размывáць
áuswechselbar *a* 1) змяня́льны, замéнны 2) змéнны
áuswechseln *vt* мяня́ць, вымéньваць, абмéньваць, размéньваць
Áuswechs(e)lung *f* -, -en замéна; абмéн
Áusweg *m* -(e)s, -e вы́йсце, вы́хад; ***éinen ~ fínden**** знайсцí вы́йсце (*з пэўнага становішча*)

áusweglos *a* безнадзéйны, бязвы́хадны
Áusweglosigkeit *f* - безнадзéйнасць, бязвы́хаднасць
áusweichen* *vi* (s) 1) уступáць дарóгу; саступáць 2) ухіля́цца 3) пазбягáць 4) *вайск.* адступáць, адыхóдзіць
áusweichend *a* ухілісты, няпэ́ўны
Áusweichgleis *n* -es, -e *чыг.* запасны́ пуць
Áusweichstelle *f* -, -n *чыг.* раз'éзд
áusweiden *vt паляўн.* разбірáць, трыбушы́ць
áusweinen 1. *vt высок.* вы́плакаць (*гора*); ***sich (D) die Áugen*** ~ вы́плакаць усé вóчы **2. ~, sich** вы́плакацца, наплáкацца
Áusweis *m* -es, -e пасвéдчанне; (асабісты) дакумéнт, прóпуск
áusweisen* **1.** *vt* 1) высылáць 2) дакументáльна засвéдчыць **2. ~, sich** пацвярджáцца, засвéдчыцца (*durch A – дакументальна*)
áusweislich *adv* (*G*) *канц.* на падстáве, як вынікáе (*з якога-н. дакумента*)
áusweispflichtig *a* той, хто мýсіць прад'явіць пасвéдчанне асóбы [прóпуск]
Áusweisung *f* -, -en вы́сылка, высялéнне
áusweiten 1. *vt* расця́гваць; расшырáць, павялíчваць **2. ~, sich** пашырáцца, павялíчвацца; шы́рыцца, распаўсю́джвацца
Áusweitung *f* -, -en расця́гванне, пашырэ́нне; павелічэ́нне
áuswendig *adv* напáмяць
áuswerfen* *vt* 1) выкідáць 2) асігнавáць, прызначáць 3) капáць (*яму, роў*)
áuswerten *vt* 1) ацэ́ньваць; падвóдзіць вы́нікі 2) вы́карыстаць; ***die Erfáhrungen*** ~ вы́карыстаць [скарыстáць] вóпыт
Áuswertung *f* -, -en 1) вызначэ́нне; ацэ́нка; падагульнéнне, падлíк 2) выкарыстáнне 3) *вайск.* апрацóўка (*звестак*)
áuswickeln *vt* разгóртваць; распавівáць
áuswinden* *vt* 1) *дыял.* выціскáць, выкрýчваць (*бялізну*) 2) раскрýчваць [развíнчваць] адвёрткай
áuswirken 1. *vt* надáць фóрму, апрацавáць **2. ~, sich** (*auf A*) адбíцца (*на чым-н.*); уплывáць (*на што-н.*)
Áuswirkung *f* -, -en уздзéянне; вы́нік, уплы́ў; ***zur ~ kómmen**** уплывáць, мець вы́нікам
áuswischen 1. *vt* выцірáць ◊ ***j-m die Áugen ~*** *разм.* абдуры́ць кагó-н. **2.** *vi* (s) *фам.* уцячы́, знíкнуць, змы́цца
áuswringen* *vt* выкрýчваць (*бялізну*)
Áuswuchs *m* -es, -wüchse 1) пáрастак; горб, нáрасць 2) *перан.* вы́радак 3) загáна; пачвáрнасць; ***bürokrátische Áuswüchse*** бюракраты́чныя скажэ́нні
áuswuchten *vt тэх.* ураўнавáжваць, адбалансóўваць
Áuswurf *m* -(e)s, -würfe 1) вывяржэ́нне 2) брак (*таварны*) 3) адкíды; ~ ***der Geséllschaft*** ахвóсце грамáдства 4) *мед.* кроў (*пры кровахарканні*)
áuswurzeln *vt* вырывáць з кóранем; выкарчóўваць; *перан.* выкараня́ць
áuszahlen 1. *vt* выплáчваць **2. ~, sich** апрáўдваць сябé; быць рэнтáбельным
áuszählen *vt* 1) вылíчваць, падлíчваць, пералíчваць 2) *спарт.* адлíчваць секýнды (*над баксёрам у накаўце*)
Áuszahlung *f* -, -en плацеж; сплáчванне, вы́плата
Áuszählung *f* -, -en лік, падлíк; адлíк
áuszehren 1. *vt* мардавáць, сушы́ць **2.** *vi* (s) *i* **~, sich** мардавáцца; чáхнуць, сóхнуць; марнéць
Áuszehrung *f* -, -en 1) змардавáнасць, знямóга 2) сухóты; ***an der ~ stérben**** памéрці ад сухóтаў
áuszeichnen 1. *vt* 1) (*mit D*) адзначáць, узнагарóджваць (*чым-н.*) 2) адрóзніваць; вылучáць, адзначáць **2. ~, sich** (*durch A*) вылучáцца (*чым-н.*); ***sich durch séine Kénntnisse*** ~ вызначáцца сваíмі вéдамі
Áuszeichnung *f* -, -en 1) адзнáка 2) узнагарóда 3) узнагарóджванне; ***j-n zur ~ vórschlagen*, die ~ für j-n beántragen**** прадстáвіць кагó-н. да ўзнагарóды; ***die Prüfung mit ~ bestéhen**** вы́трымаць экзáмен на выдáтна
áusziehbar *a* выстаўны́, высóўны
áusziehen* **1.** *vt* 1) выця́гваць 2) здымáць (*адзенне*); ***Schúhe*** ~ разувáцца **2.** *vi* (s) 1) выязджáць з кватэ́ры, высяля́цца

2) выхóдзіць, выступáць; ***zum Kámpfe*** ~ выхóдзіць на бíтву **3. ~, sich** раздзявáцца
Áuszug *m* -(e)s, -züge 1) вы́трымка 2) уры́вак 3) вы́цяжка, экстрáкт 4) вы́езд, ад'éзд, адыхóд; выступлéнне вóйскаў
áuszugsweise *adv* ва ўры́ўках, канспекты́ўна
autárk *a* эканамíчна незалéжны (*ад імпарту*)
Authen|tíe *f* -, **~tizität** *f* - аўтэнты́чнасць, сапрáўднасць
authéntisch *a* аўтэнты́чны, сапрáўдны; ***~e Musík*** «канкрэ́тная» мýзыка (*з немузыкальных гукаў, шумаў і г.д.*)
Autísmus *m* - *мед., псіхал.* аўты́зм; *перан.* эгацэнтры́зм
Áuto *n* -s, -s аўтамабíль, машы́на
Áutobahn *f* -, -en аўтастрáда, аўтамагістрáль, аўтабáн (*у Германіі*)
Autobiografíe [Autobiographíe] *f* -, í¦en аўтабіяграфія
autobiográfisch [autobiográphisch] *a* аўтабіяграфíчны
Áutobus *m* -ses, -se аўтóбус
Áutobushaltestelle *f* -, -n прыпы́нак аўтóбуса
Autodidákt *m* -en -en самавýк
autodidáktisch *a* заснавáны на саманавучáнні
Áuto|fahrer *m* -s, -, **~führer** *m* -s, - шафёр, вадзíцель
autogén *a* 1) *тэх.* аўтагéнны; ***~e Schwéißung*** аўтагéнная звáрка 2) *псіхал.* аўтагéнны
Autográmm *n* -s, -e аўтóграф (*подпіс славутай асобы*)
Autográf [Autográph] *n* -s, -e(n) уласнарýчны рýкапіс, аўтóграф
Áutohalle *f* -, -n аўтамабíльны гарáж
Autokratíe *f* -, -tí¦en самаўлáдства, самадзяржáўе
Automát *m* -en, -en аўтамáт
Automátik *f* - аўтамáтыка
automátisch *a* аўтаматы́чны; мімавóльны, міжвóльны
automatisíeren *vt* аўтаматызавáць
Automatisíerung *f* -, -en аўтаматызáцыя
Automatísmus *m* - 1) аўтаматы́чны прыбóр 2) *псіхал.* аўтаматы́зм
Automobíl *n* -s, -e *гл.* Áuto
autonóm *a* аўтанóмны, незалéжны; ***~es Gebíet*** аўтанóмная вóбласць
Autonomíe *f* -, mí¦en аўтанóмія, самакіравáнне; незалéжнасць
Autopsíe *f* -, í¦en ускрыццё [агля́д] трýпа
Áutor *m* -s, -tóren áўтар, стварáльнік
autorisíeren *vt* упаўнавáжваць; аўтарызавáць; ***autorisiert zur Únterschrift sein*** мець прáва пóдпісу
Autorität *f* -, -en аўтарытэ́т; уплы́ў; ~ ***genießen**** карыстáцца аўтарытэ́там
autoritatív *a* аўтарытэ́тны; рашýчы
Áutorschaft *f* -, -en áўтарства
Áutoservice [-zø:rvis] *m* -, -s аўтасéрвіс
Áutounfall *m* -(e)s, -fälle аўтамабíльная авáрыя
auwéh! *int* ах!, авóхці!
áuwei(a)! *int фам.* а-ёй! (*як выраз здзіўлення або перапуду*)
avancieren [-avã'si:-] **1.** паскóрыць рух чагó-н. **2.** 1) *vi* (s) павышáцца (*у чыне, пасадзе*) 2) *вайск.* рýхацца напéрад, наступáць
Avantgarde [a'vã:gardə] *f* -, -n авангáрд
Avantgardíst [avã-] *m* -en, -en авангарды́ст
avantgardístisch [avã-] *a* авангарды́сцкі
Avenue [avə'ny:] *f* -, -en праспéкт, бульвáр, алéя, авеню́
Aversión [-v-] *f* -, -en агíда, антыпáтыя
A-Wáffe *f* -, -n áтамная збрóя
axiál *a* вóсевы, асявы́
Axióm *n* -s, -e аксіёма
Axt *f* -, Äxte сякéра
Áxtstiel *m* -(e)s, -e тапары́шча
Azimút *n i m* -es, -e áзімут
Azúr *m* -s блакíт
azúr, azúrblau *a* блакíтны

B

bábbeln *vi разм.* балбатáць, малóць
Baby [ˈbe:bi] *n* -s, -s дзіця́
Babyschuh [ˈbe:bi-] *m* -(e)s, -e пінéтка
Babysitter [ˈbe:bi-] *m* -s, - плáтны (-ая) ня́нька (*найчасцей студэнт*)
Bach *m* -(e)s, Bäche ручáй
Báche *f* -, -n сáмка дзікá
Báckapfel *m* -s, -äpfel пéчаны я́блык
Báckblech *n* -(e)s, -e бля́ха (*для выпечкі хлеба*)
báckbord(s) *марск., ав.* з лéвага бóрта
Bácke *f* -, -n 1) шчакá; ***au ~!*** *разм.* ах!, ой-ой-ой! 2) *тэх.* шчакá; сухáр; кулачóк
bácken* **1.** *vt* 1) пячы́, запякáць, смáжыць (*рыбу*) 2) сушы́ць (*садавіну*) **2.** *vi* 1) пячы́ся (*пра хлеб*) 2) (*толькі па слаб. спраж.*) ліпнуць, прыліпáць, прыставáць (*пра снег і да т.п.*)
Báckenbart *m* -(e)s, -bärte бакенбáрды, бáкі
Báckenknochen *m* -s, - скýла
Báckenstreich *m* -(e)s, -e *уст.* аплявýха
Báckenzahn *m* -(e)s, -zähne карэ́нны зуб
Bäcker *m* -s, - пéкар, бýлачнік ◊ ***das ist wie beim ~ die Sémmeln!*** *разм.* гэ́та раз плю́нуць!, гэ́та пустáя [лёгкая] спрáва!
Bäckeréi *f* -, -en пякáрня, бýлачная
Bäckerladen *m* -s, -läden бýлачная
Bäckermeister *m* -s, - бýлачнік
Báckfisch *m* -(e)s, -e 1) смáжаная ры́ба 2) *уст.* (дзяўчы́нка-)падлéтак
Báckhefe *f* - дрóжджы для вы́печкі
Báckobst *n* -(e)s сýшаная садавíна, сухí кампóт
Báckofen *m* -s, -öfen 1) духóўка 2) хлебапякáрная печ 3) дýшнае памяшкáнне
Báckpfeife *f* -, -n аплявýха
Báckpflaume *f* -, -n чарнаслíвы
Báckpulver [-fər *і* -vər] *n* -s, - штýчныя дрóжджы (*у выглядзе парашку*)
Báckröhre *f* -, -n духóўка
Báckstein *m* -(e)s, -e цэ́гла
Bácksteinbau *m* -(e)s, -ten цагля́ны будынак
Bácktrog *m* -(e)s, -tröge дзяжá
Báckwerk *n* -(e)s пéчыва
Bad *n* -(e)s, Bäder 1) вáнна; лáзня; купáльня; вáнны пакóй; ***ein ~ néhmen**** прымáць вáнну 2) купáнне 3) курóрт (*з мінеральнымі водамі або марскі*); ***in ~*** на курóрце
Bádeanstalt *f* -, -en купáльня, лáзня
Bádeanzug *m* -(e)s, -anzüge купáльны касцю́м
Bádegast *m* -(e)s, -gäste 1) навéдвальнік купáльні 2) курóртнік
Bádehose *f* -, -n плáўкі
Bádekur *f* -, -en лячэ́нне вóдамі
Bádemantel *m* -s, -mäntel купáльны халáт
Bádemütze *f* -, -n купáльная шáпачка
báden **1.** *vt* купáць, мыць **2.** *vi і* **~, sich** купáцца, мы́цца; ***kalt [warm]*** **~** прымáць халóдную [цёплую] вáнну; купáцца ў халóднай [цёплай] вадзé ◊ ***séine Pläne géhen**** ~ ягó плáны правалíліся
Bádeort *m* -(e)s, -e курóрт
Bádeschwamm *m* -(e)s, -schwämme гýбка (*для мыцця*)
Bádestrand *m* -(e)s, -strände пляж
Bádestube *f* -, -n вáнны пакóй
Bádetuch *n* -(e)s, -tücher касмáты ручнíк
Bádewanne *f* -, -n вáнна, купáльня
Bádezeug *n* -(e)s купáльныя рэ́чы
Badminton [ˈbɛtmintn] *n* - *або* -s бадмінтóн
baff: ~ ***sein*** *разм.* збянтэ́жыцца, старапéць, разгубíцца, прыйсці ў замяшáнне
Bagage [-ˈga:ʒə] *f* -, -n багáж, паклáжа; *перан.* сваватá, зброд
Bagatélle *f* -, -n 1) дрóбязь 2) невялíкі музы́чны твор
bagatellisíeren *vt* недаацэ́ньваць, прымяншáць (*значэнне чаго-н.*)
Bagatéllsachen *pl* драбязá
Bágger *m* -s, - экскавáтар; землечарпáлка, земснарáд; дрáга

bággern *vt* капáць; чэ́рпаць; чы́сціць (*землечарпалкай*)
Bahn *f* -, -en 1) шлях, дарóга 2) палатнó чыгýнкі 3) *спарт.* дарóжка 4) арбíта, траектóрыя 5) *разм.* трамвáй; ***auf die schíefe [ábschüssige] ~ geráten**** каціцца ўніз (*перан.*); ***sich (D) ~ bréchen**** прабівáць сабé дарóгу
Báhnarbeiter *m* -s, - чыгýначнік
Báhnbetrieb *m* -(e)s чыгýначны рух; эксплуатáцыя чыгýнкі
báhnbrechend *a перан.* які́ пракладáе [адкрывáе] нóвыя шляхі́; навáтарскі
Báhnbrecher *m* -s, - піянéр, навáтар
Báhnbrücke *f* -, -n чыгýначны мост, мост цéраз чыгýнку
báhnen *vt*: ***sich (D) den Weg ~*** прабівáць сабé дарóгу (*тс. перан.*)
Báhnfahrt *f* -, -en паéздка па чыгýнцы
Báhngleis *n* -s, - каляя́, рэ́йкі
Báhnhof *m* -(e)s, -höfe вакзáл, стáнцыя; ***auf dem ~*** на вакзáле; ***zum ~*** на вакзáл
Báhnhofshalle *f* -, -n перóн з дáхам
Báhnhofsvorsteher *m* -s, - начáльнік вакзáла
Báhnkörper *m* -s, - палатнó чыгýнкі
báhnlagernd *a* які́ захóўваецца на стáнцыі (*пра груз*)
Báhnlini¦e *f* -, -n чыгýначная лíнія
báhnlos *a* бездарóжны, непрахóдны
Báhnsteig *m* -(e)s, -e платфóрма, перóн
Báhnsteigkarte *f* -, -n перóнны білéт [квітóк]
Báhnstrecke *f* -, -n учáстак чыгýначнага пуці́, пралёт
Báhnübergang *m* -(e)s, -gänge чыгýначны пераéзд
Báhnunterführung *f* -, -en дарóга [тунéль] пад чыгýначным палатнóм
Báhnverbindung *f* -, -en чыгýначныя знóсіны
Báhnverwaltung *f* -, -en упраўлéнне чыгýнкі
Báhnwärter *m* -s, - чыгýначны вартаўні́к
Báhre *f* -, -n 1) насíлкі; дрáгі 2) трунá ◊ ***von der Wíege bis zur ~*** ад калы́скі да магíлы, усё жыццё
Báhrtuch *n* -(e)s, -tücher сáван, сая́н
Bái *f* -, -en бýхта; невялíкая затóка
Baiser [bɛ'ze:] *n* -s, -s *кул.* безэ́
Bajázzo *m* -s, -s пая́ц; блáзан, блáзен
Bajonétt *n* -(e)s, -e штык, штых; ***das ~ fällen*** браць ружжó наперавéс; ***das ~ áufpflanzen [áufstecken]*** прымкнýць штык
Bajonéttverschluss *m* -es, -verschlüsse штыхавы́ затвóр
Báke *f* -, -n бáкен, буй
Bakkaláure¦us *m* -, -re¦i бакалáўр
Baktéri¦e *f* -, -ri¦en бактэ́рыя
bakteriéll *a* бактэрыя́льны, бактэры́йны
Baktéri¦enwaffe *f* -, -n бактэрыя́льная збрóя
Bakteriológe *m* -n, -n бактэрыёлаг
Bakteriologíe *f* - бактэрыялóгія
Balaláika *f* -, -s *або* -ken балалáйка
Balance [-'lã:sə] *f* -n, -n 1) раўнавáга; ~ ***hálten**** трымáць раўнавáгу
Balanceakt [-'lã:sə-] *m* -(e)s, - трук на лíне [канáце]
balancieren [balã'si:rən] *vt* 1) балансавáць 2) ураўнавáжваць
balbíeren: ***j-n über den Löffel ~*** *разм.* ашукáць карó-н.
bald **1.** *adv* неўзабáве, у хýткім чáсе, хýтка, скóра; ***möglichst ~, so ~ wie [als] möglich, túnlichst ~*** як мóжна хутчэ́й; ***wird's ~!*** *разм.* а ну, жвавéй! **2.** *cj* ***~..., ~...*** то..., то...; ці..., ці...; ***~ dies, ~ das*** тоаднó, то другóе ◊ ***das ist ~ geságt, áber schwer getán*** лёгка сказáць, ды ця́жка зрабíць
Báldachin [-xi:n] *m* -s, -e балдахíн; пóлаг
Bälde *f*: ***in ~*** хýтка, неўзабáве
báldig *a* хýткі; ***auf ~es Wíedersehen*** да хýткага спаткáння
báldigst *adv* як найхутчэ́й, як найскарэ́й
báldmöglichst *a* як магá хутчэ́йшы
Báldriantropfen *pl мед.* валяр'я́навыя крóплі
Balg I *m* -(e)s, Bälge 1) шкýра, скýра 2) мех, мяхí (*якія раздзімаюць*) 3) пýдзіла
Balg II *m*, *n* -(e)s, Bälger *і* Bälge *разм.* гарэ́за, свавóльнік, вíсус
bálgen *vt* **~, sich** біцца- дурэць, гуля́ць

(*пра дзяцей маладых жывёл*)

Balgeréi *f* -, -en бóйка; валтузня́

Bálken *m* -s, - брус; бэ́лька; карóмысел ◊ ***den ~ im éigenen Áuge nicht séhen****, ***áber den Splítter im frémden (séhen*)*** ≅ на чужы́м дварэ́ і салóмінку бáчыць, а на сваíм і бервянá не заўвáжыць; ***er lügt, dass sich die ~ bíegen*** ён хлýсіць без усякага сóраму

Bálkengerüst *n* -(e)s, -e *буд.* рыштавáнні

Balkón [-ˈkoŋ *або* -ˈko:n] *m* -s, -s *або* -e балкóн

Ball *m* -(e)s, Bälle 1) шар; мяч; ~ ***spíelen*** гуляць у мяч; ***den ~ verwándeln*** забíць мяч [гол] ◊ ***der ~ sucht den gúten Spíeler*** ≅ на лаўцá і звер бяжы́ць 2) баль

Balláde *f* -, -n балáда

balládenhaft, **balladésk** *a* балáдны, у вы́глядзе балáды

Ballást *m* -(e)s балáст; непатрэ́бная дава́жка

Balláststoffe *pl* нестраравáльныя рэ́чывы (*у прадуктах, кармах*)

bállen 1. *vt* 1) камячы́ць 2) сціскáць (руку ў кулáк) **2. ~, sich** згушчáцца; сціскáцца (*у камяк*), злéпліваццa; ***die Wólken ~ sich*** вóблакі згушчáюцца

Bállen *m* -s, - 1) пак, цюк; сувóй (*матэрыялу*), жмут (*паперы*) 2) мя́кацъ (*рукі*)

Ballerína *f* -, -nen балеры́на, танцóўшчыца

bállern *vi*, *vt* ля́паць, шчóўкаць; бабáхаць

Ballétt *n* -(e)s, -e балéт; ***kléines*** ~ дывертысмéнт

Ballétt|tänzer *m* -s, -; **~tänzerin** *f* -, -nen арты́ст балéта; балеры́на, арты́стка балéта

Bállfangen *n* -s *спарт.* прыём мячá

bállförmig *a* шарападóбны, крýглы

Bállhaus *n* -es, -häuser танцавáльная зáла

bállig *a гл.* bállförmig

Ballístik *f* - *спец.* балíстыка

ballístisch *a* балісты́чны

Ballon [-ˈloŋ *i* ˈlo:n] *m* -s, -s [-ˈloŋ] *i* -e [-ˈlo:nə] 1) балóн 2) бýтля 3) павéтраны шар, аэрастáт; ***éinen ~ áufsteigen* lássen**** запусцíць павéтраны шар [аэрастáт]

Bállspiel *n* -(e)s, -e гульня́ ў мяч

Bálltreiben *n* -s *спарт.* вядзéнне мячá (*футбол*)

Bállung *f* - сціскáнне, згушчэ́нне

Bállungsgebiet *n* -(e)s, -e агламерáцыя; раён найбóльшай шчы́льнасці засялéння

Bálsam *m* -s, -e 1) бальзáм 2) пах, духмя́насць ◊ ~ ***auf [in] j-s Wúnde gíeßen**** ліць бальзáм на чыю-н. рáну, аблягчáць чыé-н. пакýты

balsamíeren *vt* бальзамíраваць, бальзамавáць

báltisch *a* (пры)балты́йскі

Balustráde *f* -, -n балюстрáда, бар’éр; парэ́нчы

Balz *f* -, -en такавáнне, час спáрвання (*у некаторых птушак)*

bálzen *vi* 1) такавáць 2) спáрвацца (*аб птушках*)

Bámbus *m* -ses *i* -, -se, **~rohr** *n* -(e)s, -e бамбýк

Bámmel *m* -s *разм.* страх

bámmeln *vi* 1) *разм.* матля́цца, целяпáццa, гайдáцца, вісéць 2) дрыжáць (*ад страху*)

banál *a* банáльны, пóшлы

banalisíeren vt апашля́ць

Banalität *f* -, -en банáльнасць, агульнавядóмая íсціна

Banáne *f* -, -n банáн

Banáuse *m* -n, -n *зняв.* чалавéк без мастáцкага гýсту; абывáцель, нявéжа

band *impf ад* bínden*

Band I *m* -(e)s, Bände том

Band II *n* -(e)s, Bänder стýжка, бант; ***láufendes*** ~ канвéер

Band *n* -(e)s, -e *уст.* сýвязь, пóвязь; акóвы ◊ ***áußer Rand und ~ sein*** быць не ў сабé, не пóмнячы сябé

Bandage [-ˈda:ʒə] *f* -, -n бандáж; павя́зка, бінт

bandagieren [-ˈʒi:-] *vt* бінтавáць, накладáць павя́зку [бандáж]

Bánde *f* -, -n хéўра, бáнда

Bändel: ***j-n am ~ háben*** трымáць кагó-н. пад сваéй улáдай; ◊ ***j-n am ~ führen*** камáндаваць кім-нéбудзь

Banderóle *f* -, -n бандэрóль (*паштовая*)

Bándförderer *m* -s, - сту́жачны канве́ер, сту́жачны транспарцёр, канве́ер
bändigen *vt* уціхамі́рваць, утаймо́ўваць
Bändiger *m* -s, - утаймава́льнік
Bändigung *f* -, -en уціхамі́рванне, утаймава́нне; дрэсіро́ўка
Bandít *m* -en, -en банды́т, злачы́нец
Bándmaß *n* -es, -e руле́тка (*вымяральная*); сантыме́тр (*стужка для мерання*)
Bándstraße *f* -, -n канве́ерная лі́нія
bándweise *adv* па тама́х, тама́мі
Bándwurm *m* -(e)s, -würmer *заал.* саліцёр
báng(e) *a* баязлі́вы; жу́дасны; ***ich bin [mir ist] ~ um ihn*** я баю́ся за яго́
Bánge *f* - жу́да, бо́язь, страх; ***háben Sie kéine ~!*** не бо́йцеся!; ***~ máchen gilt nicht!*** (мяне́) не спужа́еш!
bángen 1. *vi* бая́цца; непако́іцца; ***es bangt mir (vor D)*** я баю́ся (*чаго-н.*) **2. ~, sich** (*nach D*) тужы́ць (*па кім-н.*)
Bángigkeit *f* - трыво́га, страх, бо́язь
bänglich *a* баязлі́вы, нясме́лы
Bank I *f* -, Bänke 1) ла́ва, ла́ўка 2) мель; ***auf die lánge ~ schíeben**** адкла́дваць на до́ўгі час; ***auf der fáulen ~ líegen**** гульта́йнічаць
Bank II *f* -, -en 1) *фін.* банк; ***Geld auf [bei] der ~ stéhen* [líegen*] háben*** мець гро́шы ў ба́нку 2) *карт.* банк; ***die ~ áuflegen*** ста́віць банк
Bánkagentur *f* -, -en *фін.* ба́нкаўскае аге́нцтва
Bánkakzept *n* -(e)s, -e *фін.* ве́ксель
Bánkanweisung *f* -, -en пераво́д це́раз банк, акрэдыты́ў
Bánkdiskont *m* -s, -e *фін.* улíко́вы [дыско́нтны] працэ́нт
Bänkellied *n* -(e)s, -er ву́лічная пе́сенька
Bänkelsänger *m* -s, - ву́лічны спява́к
Bánkert *m* -s, -e *уст.* пазашлю́бнае дзіця́
Bankétt *n* -(e)s, -e банке́т, бясе́да
Bánkgeschäft *n* -(e)s, -e ба́нкаўская здзе́лка, ба́нкаўская апера́цыя
Bánkhaus *n* -es, -häuser банкі́рскі дом; банк
Bankier [baŋ'ki̯e:] *m* -s, -s банкі́р
Bánkkomandite *f* -, -n *фін.* камерцы́йны банк
Bánkkonto *n* -s, -ten *i* -ti (бягу́чы) раху́нак у ба́нку
bánkmäßig 1. *a* ба́нкаўскі **2.** *adv* праз банк
Bánknote *f* -, -n банкно́т; крэды́тны біле́т; ***~ über húndert Rúbel*** банкно́т у сто рублёў
bankrótt *a* збанкрутава́ны; ***~ géhen* [sein, wérden]*** абанкру́ціцца
Bankrótt *m* -(e)s, -e банкру́цтва; ***~ máchen*** абанкру́ціцца
Bankrótterklärung *f* -, -en абвяшчэ́нне пра банкру́цтва
Bánkwesen *n* -s ба́нкаўская спра́ва, дзе́йнасць ба́нкаў
Bann *m* -(e)s 1) выгна́нне, бані́цыя, апа́ла 2) ча́ры, прыва́бнасць ◊ ***in Acht und ~*** у няміласці; ***den ~ über j-n verhängen*** аб'яўля́ць каго́-н. па́-за зако́нам; ***im ~ von j-m, von etw. (D) sein [stéhen*]*** быць зачарава́ным кім-н., чым-н.
bánnen *vt* 1) заклiна́ць 2) зачаро́ўваць; выганя́ць; аб'яўля́ць па-за зако́нам 3) ліквідо́ўваць; ***éine Gefáhr ~*** устарані́ць небяспе́ку
Bánner *n* -s, - штанда́р, сцяг, хару́гва
Bánnerträger *m* -s, - сцягано́сец
Bánnkreis *m* -es, -e 1) сфе́ра ўплы́ву 2) мяжа́ ўла́ды
Bántamgewicht *n* -es *спарт.* (друга́я) найлягчэ́йшая ва́гавая катэго́рыя
Baptíst *m* -en, -en *рэл.* бапты́ст
=**bar** *суфікс прыметнікаў, указвае на*: 1) *наяўнасць чаго-н.*: frúchtbar урадлі́вы 2) *прыдатнасць, магчымасць выкарыстання з пэўнай мэтай*: éssbar ядо́мы *і г.д.*
bar *a* 1) аго́лены 2) ная́ўны (*пра грошы*); ***báre 20 Éuro*** 20 е́ўра гато́ўкаю; ***für éine ~e Münze néhmen**** прыма́ць за чы́стую мане́ту 3) (*G*) пазба́ўлены (*чаго-н.*); ***áller Éhre ~*** пазба́ўлены [пачуцця́] го́нару
Bar *f* -, -s бар

Bär *m* -en, -en 1) мядзвéдзь 2) *буд.* капёр, бáба 3) *астр.*: ***der Größe ~*** Вялíкая Мядзвéдзіца ◊ ***j-m éinen ~en áufbinden**** распавядáць камý-н. небылíцы [бáйкі]
Barácke *f* -, -n барáк
Barátt *m* -(e)s: ***~handel*** *m* -s *камерц.* бáртэр
Bárauszahlung *f* -, -en вы́плата гатóўкаю [наяўнымі грашáмі]
Barbár *m* -en, -en вáрвар, дзікýн
Barbaréi *f* - дзікýнства; жóрсткасць, лю́тасць, раз'ю́шанасць
barbárisch *a* вáрварскі, дзíкі, бязлíтасны
bärbeißig *a* злóсны, сварлíвы, бурклíвы
Bárbestand *m* -(e)s, -bestände наяўнасць (*грашовая*)
Barbíer *m* -s, -e *жарт.* цырýльнік (*мужчынскі*)
Bárde *m* -n, -n бард, паэ́т-спявáк
Bärendienst: ***j-m éinen ~ erwéisen**** зрабíць камý-н. мядзвéджую паслýгу
Bärenfell *n* -(e)s, -e мядзвéджая шкýра
bärenhaft *a* 1) падóбны да мядзвéдзя, нехлямя́жы, нязгрáбны 2) дýжы, вялíкі
Bärenhaut *f* -, -häute мядзвéджая шкýра; ***auf der ~ líegen**** лóдарнічаць, гультáйнічаць
Bärenhäuter *m* -s, - *уст.* лóдар, гультáй
Bärenhöhle *f* -, -n бярлóг
Bärenhunger *m* -s вóўчы апеты́т
bärenstark *a* дýжы як мядзвéдзь
Barétt *n* -(e)s, -e берэ́т
bárfuß *adv* басанóж
bárfüßig *a* бóсы, разýты
barg *impf ад* bérgen*
Bárgeld *n* -(e)s гатóўка, наяўныя грóшы
bárgeldlos *a* безнаяўны; ***~e Záhlung*** безнаяўны разлíк; ***~er (Zahlungs)verkehr*** безнаяўны разлíк, жыраабарóт
Bárgeschäft *n* -(e)s, -e здзéлка за наяўныя грóшы
bárhaupt *adv* з непакры́тай галавóй, без шáпкі
bárhäuptig *a* з непакры́тай галавóй, проставалóсы
Báriton *m* -s, -e 1) барытóн (*голас, спявак*) 2) басóвая скры́пка
Barkaróle *f* -, -n 1) *муз.* баркарóла 2) малéнькая лóдка
Barkásse *f* -, -n 1) баркáс, шалáнда 2) матóрная лóдка
Bárke *f* -, -n бáрка, бáржа
bármen *vi дыял.* скáрдзіцца, наракáць; жáліцца
bármherzig *a* лíтасцівы, міласэ́рны
Bármherzigkeit *f* - лíтасцівасць, міласэ́рнасць
Bármixer *m* -s, - бáрмен
Baróck *n*, *m* -s барóка (*стыль у мастацтве*)
baróck *a* барóчны, у сты́лі барóка
Barométer *n* -s, - барóметр; ***vom [das] ~ áblesen**** здымáць паказáнні барóметра ◊ ***sein ~ steht auf Sturm*** *разм.* у ягó дрэ́нны настрóй
Barón *m* -s, -e барóн; ***wie ein ~ lében*** жыць, як пан
Bárras *m* - *разм.* 1) салдáцкі паёк 2) вайскóвая слýжба
Bárren *m* -s, - 1) злíтак 2) паралéльныя брусы́ (*гімнастыка*) 3) шлагбáум
Barriere [bari̯'ɛːrə] *f* -, -n бар'éр; перагарóдка
Barrikáde *f* -, -n барыкáда, загарóда; ***~n errichten*** будавáць барыкáды
barsch *a* грýбы, рэ́зкі
Barsch *m* -(e)s, -e акýнь
Bárschaft *f* -, -en гатóўка, наяўныя грóшы
Barsói *m* -s, -s бóрзы (*сабака*)
barst *impf ад* bérsten*
Bart *m* -(e)s, Bärte 1) барадá; вýсы 2) барадáч 3) барóдка (*ключа*); ***lass dir kéinen ~ darúm wáchsen**** не бяры́ ты сабé гэ́тага да сэ́рдца ◊ ***sich um des Káisers ~ stréiten**** спрачáцца з-за нéчага неістóтнага
bärtig *a* барадáты
Bártkoteletten *pl* бакенбáрды *мн.*, бáкі *мн.*
bártlos *a* безбарóдны, бязвýсы
Bártwuchs *m* -es рост бароды́: ***sein Kinn zeigt den ~ éiniger Táge*** ён нéкалькі дзён не галíўся
Bárzahlung *f* -, -en разлíк гатóўкай, наяўны разлíк; ***gégen ~*** за гатóўку
Basált *m* -(e)s, -e *мін.* базáльт
basálten, basáltisch *a* базáльтавы

Basár *m* -s, -e 1) база́р (*усходні рынак*) 2) про́даж тава́раў у мэ́тах падтры́мкі, саліда́рнасці з кім-н.
Baschkíre *m* -n, -n башкі́рац
baschkírisch *a* башкі́рскі
Báse I *f* -, -n *уст.* кузі́на, стрые́чная сястра́
Báse II *f* -, -n 1) ба́зіс, ба́за 2) *хім.* асно́ва
Báseball ['be:sbo:l] *m* -s *спарт.* бейсбо́л
basíeren 1. *vt* (*auf D*) асно́ўваць, грунтава́ць **2.** *vi i* **~, sich** (*auf D*) грунтава́цца (*на чым-н.*)
Basílika *f* -, -ken *арх.* базі́ліка
Basílikum *n* -s *бат.* базілі́к
Básis *f* -, Básen ба́за, асно́ва, падму́рак (*перан.*)
básisch *a хім.* асно́ўны
Báskenmütze *f* -, -n берэ́т
Básketball *m* -(e)s 1) баскетбо́л 2) *pl* -bälle баскетбо́льны мяч
Bass *m* -es, Bässe 1) бас 2) кантраба́с (*музычны інструмент*)
Bássgeige *f* -, -n кантраба́с
Bassin [ba'sɛ̃:] *n* -s, -s басе́йн, купа́льня
Bast *m* -(e)es, -e мача́ла, лы́ка, луб
básta! *int* ба́ста!, го́дзе!, до́сыць!, даво́лі!
Bástard *m* -s, -e 1) пазашлю́бнае дзіця́ 2) *груб.* вы́радак, байстру́к 3) по́месь, гібры́д
Bastéi *f* -, -en *гл.* Bastión
Bástelarbeit *f* -, -en, **Basteléi** *f* -, -en заня́так ама́тара які́м-н. рамяство́м, ама́тарства
básteln *vt i vi* займа́цца (*па-аматарску*) рамяство́м [тэ́хнікай]; (*an D*) майстрава́ць (*што-н.*)
Bastión *f* -, -en бастыё́н, умацава́нне
Bástler *m* -s, - ама́тар (рамяства́); раме́снік-самаву́чка
Bástmatte *f* -, -n цыно́ўка
Bástschuh *m* -(e)s, -e ла́паць
Bástseide *f* -, -n *тэкст.* часуча́, суро́вы ядва́б; фуля́р
Básttasche *f* -, -n пле́ценая су́мка [то́рба]
bat *impf ад* bítten*
Bataille [-'taljə] *f* -, -n бі́тва, бата́лія
Bataillon [-tal'jo:n] *n* -s, -e батальё́н
Bátik *f* -, -en *тэкст.* баты́к
Batíst *m* -(e)s, - *тэкст.* баты́ст
Batteríe *f* -, -ri¦en батарэ́я
Bátzen I *m* -s, - 1) *гіст.* ба́цэн (*манета ў Паўднёвай Германіі і Швейцарыі*) 2) *разм.* куш; ***ein schöner ~ Geld*** цэ́лая ку́ча гро́шай
Bátzen II *m* -s, - глы́ба; камлы́га
Bau *m* -(e)s, -e 1) будаўні́цтва; ***in ~ sein, sich in [im] ~ befínden**** будава́цца 2) -(e)s, -ten буды́ніна, буды́нак, пабудо́ва; канстру́кцыя 3) -(e)s, -e нара́, бярло́г
Báuabschnitt *m* -(e)s, -e бадаўні́чы ўча́стак
Báuarbeiter *m* -s, - рабо́чы-будаўні́к
Báuart *f* -, -en архітэкту́рны стыль
Báublock *m* -(e)s, -blocks *i* -blöcke кварта́л, які́ забудо́ўваецца
Bauch *m* -(e)s, Bäuche жыво́т, пу́за ◊ ***aus dem ~ réden*** вярзці́ абы-што́; ***vor j-m auf dem ~ líegen* [kríechen*]*** по́ўзаць на жываце́ пе́рад кім-н., падлі́звацца да каго́-н.; ***sich (D) ein Loch in den ~ láchen*** трыма́цца за жыво́т ад сме́ху, падарва́ць жываты́ ад сме́ху; ***der vólle ~ lernt nicht gern*** ≅ то́ўстае пу́за да наву́кі ту́па; ***sich (D) éinen ~ zúlegen*** адгадава́ць сабе́ жыво́цік
Báuchfell *n* -(e)s, -e *анат.* брушы́на
Báuchgrimmen *n* -s *уст.* ко́лікі [рэзь] у жываце́
báuchig, **bäuchig** *a* пуза́ты
Báuch|kneifen, ~kneipen *n* -s *разм.* боль у жываце́
bäuchlings *adv* на жыва́це, на пу́зе; пу́зам, жывато́м
Báuchredner *m* -s, - чэрававяшча́льнік
Báuchschmerz *m* -es, -en *гл.* Báuchkneifen
Báuchspeicheldrüse *f* -, -n *мед.* падстра́ўнікавая зало́за
Báuchweh *n* -(e)s, -e боль у жываце́
Báude *f* -, -n 1) пастухо́ў дом [буда́н] (*у гарах*) 2) гасці́ніца (*у гарах*)
Báudenkmal *n* -s, -mäler архітэкту́рны по́мнік
báuen 1. *vt* 1) будава́ць 2) апрацо́ўваць (*поле*) **2.** 1) *vi* (*auf A*) усклада́ць надзе́і, разлі́чваць (*на каго-н., на што-н.*); ***auf sein gútes Glück ~*** спадзява́цца на сваё

шча́сце; ***Schlösser in die Luft*** **~** будава́ць паве́траныя за́мкі 2) разво́дзіць (*расліны*); ***Wein*** **~** разво́дзіць вінагра́д 3) (*auf D*) грунтава́ць (*на чым-н. – меркаванне і г.д.*); ***auf Sand*** **~** будава́ць на пяску́, *тс. перан.*

Báuentwurf *m* -(e)s, -würfe будаўні́чы [архітэкту́рны] прае́кт

Báuer *m* 1) -s *і* -n, -n селяні́н 2) -n, -n ша́хматная пе́шка 3) *n*, *m* -s, - кле́тка (*для птушак*)

Bäuerin *f* -, -nen сяля́нка

bäuerlich *a* сяля́нскі, вяско́вы, се́льскі

bäu(e)risch *a уст.* мужы́цкі, гру́бы; *зняв.* мужы́цкі

Báuernfänger *m* -s, - махля́р, ашука́нец

Báuernfrühstück *n* -(e)s, -e сяля́нскі сняда́нак (*смажаная бульба з капустай і яйкам*)

Báuerngemeinde *f* -, -n *гіст.* вяско́вая абшчы́на

Báuernhof *m* -(e)s, -höfe (сяля́нскі) двор, гаспада́рка

Báuernschaft *f* - 1) сяля́нства 2) (сяля́нскі) двор; гаспада́рка

Báuerntum *n* -s сяля́нства

báufällig *a* стары́; ляда́чы

Báugerüst *n* -(e)s, -e рыштава́нні

Báugruppe *f* -, -n *тэх.* агрэга́т, ву́зел

Báuholz *m* -es лесаматэрыя́л; будаўні́чы лес

Báukasten *m* -s, -kästen «канстру́ктар» (*дзіцячая гульня*)

Báukunst *f* - архітэкту́ра, до́йлідства

báulich 1. *a* будаўні́чы **2.** *adv* канструкты́ўна; архітэкту́рна

Báum *m* -(e)s, Bäume 1) дрэ́ва 2) ма́чта; ***den Wald vor láuter Bäumen nicht séhen**** за дрэ́вамі не ба́чыць ле́су

Báumblüte *f* -, -n кве́цень (*пладовых дрэваў*); цвіце́нне (*пладовых дрэваў*)

Báumeister *m* -s, - архітэ́ктар, до́йлід

báumeln *vi* гайда́цца, бо́ўтацца, маха́ць

bäumen 1. *vt* 1) замацо́ўваць (жэ́рдкаю) 2) накру́чваць **2. ~, sich** 1) падыма́цца на дыбкі́ 2) заўпа́рціцца

Báumgattung *f* -, -en дрэ́вавая паро́да

Báumöl *n* -(e)s алі́ўкавы але́й

Báumrinde *f* -, -n кара́ дрэ́ва

Báumschule *f* -, -n гадава́льнік

Báumstamm m -(e)s, -stämme ствол дрэ́ва

báumstark *a* мо́цны, ду́жы

Báumstumpf *m* -(e)s, -stümpfe пень

Báumwolle *f* - баво́ўна

báumwollen *a* бavaўня́ны

Bausch *m* -(e)s, -e *або* Bäusche суво́й, руло́н ◊ ***in ~ und Bógen*** усё ра́зам, за адны́м ма́хам

báuschen 1. *vt* 1) (с)камячы́ць 2) узбіва́ць **2. ~, sich** надува́цца, раздува́цца (*напр., пра ветразь*)

Báustelle *f* -, -n будаўні́чая пляцо́ўка

Báuunternehmer *m* -s, - прадпрыма́льнік-будаўні́к, падра́дчык

Báuvorhaben *n* -s, - 1) будаўні́чы прае́кт 2) будаўні́цтва, будо́ўля

Báuwerk *n* -(e)s, -e збудава́нне, пабудо́ва

Báuwesen *n* -s будаўні́цтва, будаўні́чая спра́ва

Báyern *n* (-s) Бава́рыя

Báyer *m* -n, -n бава́рац

báy(e)risch *a* бава́рскі

Bazílle *f* -, -n, **Bazíllus** *m* -, Bazíllen *біял.* бацы́ла

be= *неаддз. дзеяслоўная прыстаўка:* 1) *ператварае дзеясловы vi у vt*; wéinen пла́каць bewéinen апла́кваць 2) *указвае на ўсебаковы ахоп прадмета дзеяннем*; bedécken засціла́ць і г.д.

beábsichtigen *vt* мець наме́р, наме́рвацца, збіра́цца (*што-н. рабіць*)

beáchten *vt* заўважа́ць, браць пад ува́гу; захо́ўваць (*правілы і г.д.*); ***éinen Rat ~*** паслу́хацца пара́ды

beáchtenswert *a* 1) ва́рты ўва́гі 2) дзі́ўны

beáchtlich *a* зна́чны, істо́тны

Beáchtung *f* - ува́га; ***das verdíent (álle) ~*** гэ́та заслуго́ўвае (усяля́кай) ува́гі; ***dies fand kéine ~*** на гэ́та не звярну́лі ўва́гі

Beámte *sub m* -n, -n слу́жачы, чыно́ўнік, службо́вец

Beámtenschaft *f* - чыно́ўніцтва

beängstigen *vt* пужа́ць, непако́іць

beánspruchen *vt* патрабава́ць (*чаго-н.*), прэтэндава́ць (*на што-н.*); ***viel Zeit ~***

патрабава́ць шмат ча́су
Beánspruchung *f* -, -en патрабава́нне (*чаго-н.*) 2) намага́нне; напру́жанасць
beánstanden *vt* пярэ́чыць; пратэстава́ць (*супраць чаго-н.*), выка́зваць незадавальне́нне (*з прычыны чаго-н.*); падава́ць рэклама́цыю (*на што-н.*); ***das ist zu ~*** гэ́та выклікáе пярэ́чанне
beántragen *vt* прапано́ўваць, хада́йнічаць; падава́ць зая́ву (*аб чым-н.*)
beántworten *vt* адка́зваць (*на што-н.*)
Beántwortung *f* -, -en адка́з; ***in ~ Íhres Bríefes*** у адка́з на Ва́ша пісьмо́
beárbeiten *vt* апрацо́ўваць; урабля́ць; абрабля́ць; ***ein Musíkstück ~*** аранжы́раваць музы́чны твор; ***j-n mit Fáustschlägen ~*** *разм.* надава́ць каму́-н. тумако́ў
Beatgruppe ['bit-] *f* -, -n біт-гру́па
beátmen *vt мед.* рабі́ць шту́чнае дыха́нне (*каму-н.*)
Beatmusik ['bit-] *f* - біт-му́зыка; му́зыка ў сты́лі біт
beáufsichtigen *vt* нагляда́ць (*за кім-н.*)
beáuftragen *vt* (*mit D*) даруча́ць (*каму-н. што-н.*); упаўнава́жваць
beäugen *vt разм.* агляда́ць
bebáuen *vt* 1) забудо́ўваць 2) апрацо́ўваць, урабля́ць
bében *vi* дрыжа́ць, трапята́цца
bebríllt *a* у акуля́рах
bebrühen *vt* абва́рваць
Bécher *m* -s, - ку́бак, ке́ліх
Bécken *n* -s, - 1) басе́йн 2) мі́с(к)а 3) ра́кавіна (*для сцёку вады*)
bedácht: ***auf etw. (A) ~ sein*** імкну́цца да чаго́-н.; клапаці́цца пра што́-н.
bedächtig 1. *a* разва́жлівы, асцяро́жны; пава́жны, мару́дны **2.** *adv* ува́жліва, асцяро́жна
Bedáchtsamkeit *f* - разва́жлівасць, няспе́шнасць
bedáng *impf ад* bedíngen*
bedánken, sich (*bei D, für A*) дзя́каваць (*каму-н. за што-н.*)
bedárf *präs ад* bedürfen*
Bedárf *m* -(e)s (*an D*) патрэ́ба (*у чым-н.*); ***nach ~*** ко́лькі трэ́ба; згóдна з патрэ́баю; по́пыт (*на што-н.*); ***bei ~*** у вы́падку патрэ́бы
Bedárfsartikel *m* -s, - рэч пе́ршай неабхо́днасці
bedáuerlich *a* ва́рты жа́лю; пры́кры
bedáuern *vt* шкадава́ць (*каго-н., што-н.*); ***es ist zu ~, dass...*** шкада́, што...
bedáuerns|wert, **~würdig** *a* ва́рты жа́лю
bedécken 1. *vt* 1) накрыва́ць, прыкрыва́ць; засціла́ць; ***das Gesícht mit den Händen ~*** прыкры́ць твар рука́мі; ***der Hímmel ist bedéckt*** не́ба пахму́рнае 2) *вайск.* прыкрыва́ць; канваі́раваць 3) *vi* пакрыва́ць; ***wéiche Téppiche ~ den Bóden*** мя́ккія дываны́ пакрыва́юць падло́гу **2. ~, sich** накрыва́цца, засціла́цца; пакрыва́цца; ***der Hímmel hat sich bedéckt*** не́ба пакры́лася хма́рамі; ***sich mit Ruhm ~*** пакры́ць сябе́ сла́вай
Bedéckung *f* -, -en 1) пакрыва́нне, засціла́нне 2) *вайск.* прыкрыццё, канво́й, ахо́ва; ***únter ~*** пад ахо́вай, у суправаджэ́нні 3) *астр.* зацьме́нне 4) хма́рнасць 5) забру́джванне (*радыёактыўнымі рэчывамі*)
bedénken* **1.** *vt* 1) абду́мваць 2) не забыва́ць 3) (*mit D*) узнагаро́дзіць, надзялі́ць (*каго-н. чым-н.*) **2. ~, sich** перадумаць; вага́цца, сумнява́цца; ***wenn man bedénkt…*** калі́ паду́маць…
Bedénken *n* -s, - 1) ро́здум, развжа́нне 2) сумне́нне; вага́нне, бо́язь
bedénkenlos 1. *a* бесцырымо́нны **2.** *adv* наўга́д, не разважа́ючы
bedénklich *a* 1) рызыко́ўны, небяспе́чны; няпэ́ўны 2) занепако́ены; задуме́нны
bedéuten *vt* зна́чыць, абазнача́ць, мець значэ́нне; ***das hat nichts zu ~*** гэ́та нічо́га не зна́чыць
bedéutend 1. *a* выда́тны, знакамі́ты **2.** *adv* істо́тна, зна́чна
bedéutsam *a* (шмат)зна́чны, ва́жны
Bedéutung *f* -, -en значэ́нне, сэнс; ***von ~*** зна́чны; уплыво́вы; ***éiner Sáche ~ béimessen**** надава́ць значэ́нне чаму́-н.
bedéutungslos *a* нязна́чны, які́ не ма́е

значэ́ння
Bedéutungslosigkeit *f* - нязна́чнасць, малава́жнасць
bedéutungsvoll *a* (шмат)зна́чны, ва́жны
Bedéutungswörterbuch *n* -(e)s, -bücher тлумача́льны сло́ўнік
bedíenen 1. *vt* прыслугóўваць, абслугóўваць **2. ~, sich** (*G*) карыста́цца (*чым-н.*); частава́цца (*чым-н.*); ~ ***Sie sich!*** часту́йцеся, калі́ ла́ска!
Bedíente *sub m* -n, -n *уст.* слу́жка
Bedíenung *f* - 1) абслугóўванне; прыслугóўванне 2) прыслу́га
Bedíenungsanweisung *f* -, -en *камп.* ка-ма́нда (*мова кіравання заданнем*)
bedíngen* абумóўліваць, рабі́ць магчы́мым 2) дамаўля́цца
bedíngt *a* умóўны, аднóсны
Bedíngung *f* -, -en (перад)умóва; ***únter ~en*** у умóвах; ***zu wélchen ~en?*** на які́х умóвах?; ***únter keiner*** ~ ні ў які́м ра́зе
bedíngungslos *a* безумóўны, безагавóрачны
bedrängen *vt* прыгнята́ць, рабі́ць уці́ск (*на каго-н.*); ***mit Bítten*** ~ надаку́чваць прóсьбамі
Bedränger *m* -s, -, ***~in*** *f* -, -nen прыгнята́льнік, -ніца
Bedrängnis *f* -, -se 1) уці́ск, прыгнёт 2) ця́жкае станóвішча; прыгнéчанасць
bedrängt *a* цяжкава́ты, ця́жкі, заклапóчаны; ***von Sórgen ~ sein*** быць абцяжа́раным клóпатамі
bedróhen *vt* (*mit D*) пагража́ць (*каму-н. чым-н.*); ***von etw. (D) bedróht wérden [sein]*** знахóдзіцца пад пагрóзай чагó-н.
bedróhlich *a* пагрóзны, небяспéчны
Bedróhung *f* -, -en пагрóза, небяспéка
bedrücken *vt* 1) прыгнята́ць, рабі́ць уці́ск (*на каго-н.*) 2) засмуча́ць
Bedrücker *m* -s, - прыгнята́льнік
bedrückt *a* прыгнéчаны; ***sie fühlt sich ~*** яна́ адчува́е сябé прыгнéчанай
bedürfen *vt, vi* (*G*) мець патрэ́бу (*у чым-н.*); патрабава́ць (*што-н.*); ***das bedárf der Erläuterung*** гэ́та патрабу́е тлумачэ́ння
Bedürfnis *n* -ses, -se патрэ́ба; неабхóднасць; ***es liegt kein ~ hierfür vor*** у гэ́тым няма́ патрэ́бы
Bedürfnisanstalt *f* -, -en грама́дская прыбіра́льня
bedürfnislos *a* непатрабава́льны; неперабóрлівы, сці́плы
bedürftig *a* (*G*) які́ ма́е патрэ́бу (*у чым-н.*); бéдны, убóгі
Bedürftigkeit *f* - бéднасць, галéча
Beefsteak ['bi:fste:k] *n* -s, -s біфштэ́кс
beéhren *vt* (*mit D*) ушанóўваць (*чым-н.*); ака́зваць гóнар
Beéidigung *f* -, -en прывядзéнне да прыся́гі
beéifern, sich (*zu + inf*) стара́цца (*што-н. зрабіць*); ру́піцца
beéilen 1. *vt* падганя́ць, прыспéшваць **2. ~, sich** спяша́цца
beéindrucken *vt* рабі́ць (мóцнае) ура́жанне (*на каго-н.*)
beéinflussen *vt* уздзéйнічаць, уплыва́ць (*на каго-н.*)
beéinträchtigen *vt* шкóдзіць, рабі́ць шкóду (*каму-н., чаму-н.*); мяша́ць, перашкаджа́ць
Beéinträchtigung *f* -, -en прычынéнне шкóды; ~ ***der Réchte*** уці́ск правóў
beénd(ig)en *vt* канча́ць, зака́нчваць; супыня́ць
Beénd(ig)ung *f* -, -en заканчэ́нне, сканчэ́нне; завяршэ́нне, спынéнне
beéngen *vt* 1) абмяжóўваць 2) рабі́ць турбóты; турбава́ць
beérben *vt* атрымóўваць у спа́дчыну, быць чыі́м-н. спа́дчыннікам [спаткаéмцам]
beérdigen *vt* (па)хава́ць (*у зямлі, у магіле*)
Beérdigung *f* -, -en пахава́нне, хаўту́ры
Béere *f* -, -n я́гада; ***~n lésen**** збіра́ць я́гады; ***in die ~n géhen**** хадзі́ць у я́гады
Béet *n* -(e)s, -e гра́дка; квéтнік
befähigen *vt* (*zu D*) рабі́ць здóльным (*да чаго-н.*); рабі́ць магчы́мым
Befähigung *f* -, -en здóльнасць, прыда́тнасць
befáhl *impf ад* beféhlen*
befáhren* *vt* éздзіць (*па дарозе*); ***ein Méer*** ~ пла́ваць мóрам; ***díese Strécke wird stark befáhren*** на гэ́тым уча́стку вялі́кі рух

befállen* *vt* нападáць (*на каго-н., на што-н.*); ахапíць (*каго-н.*); ***Furcht befíel ihn*** ягó ахапíў страх
befánd *impf ад* befínden*
befángen *a* збянтэ́жаны, засарóмлены; ~ ***sein*** сарóмецца; нясмéлы, баязлíвы; прадузя́ты
Befángenheit *f* - 1) нясмéласць; збянтэ́жанасць 2) абмежавáнасць
befássen, sich (*mit D*) займáцца (*чым-н.*); мець дачынéнне (*да каго-н., чаго-н.*)
Beféhl *m* -(e)s, -e 1) загáд, укáз 2) камáндаванне; ***zu ~!*** слýхаюся!; ***den ~ ertéilen*** аддавáць загáд; ***den ~ áusführen, dem ~ náchkommen**** выкóнваць загáд; ***auf*** ~ па загáду; ***den ~ übernéhmen**** прыня́ць камáндаванне, узя́ць кіраўнíцтва 3) камáнда (*сігнал кіравання*)
beféhlen* *vt* загáдваць (*што-н.*); камáндаваць, распараджáцца (*über A – кім-н., чым-н.*)
beféhlgemäß *adv* згóдна з загáдам
beféhligen *vt* камáндаваць, кіравáць (*кім-н.*); загáдваць (*каму-н.*)
Beféhlshaber *m* -s, - камандзíр, камáндуючы, вярхóўны начáльнік
beféinden *vt* варагавáць (*з кім-н.*), адчувáць варóжасць (*да каго-н.*)
beféstigen 1. *vt* замацóўваць; прымацóўваць **2. ~, sich** замацóўвацца; умацóўвацца
Beféstigung *f* -, -en замацавáнне, замацóўванне; *вайск.* умацавáнне
beféuchten *vt* 1) намóчваць, рабíць вільгóтным 2) арашáць
befíedern 1. *vt* аздабля́ць пéр’ем [пёркамі] **2. ~, sich** апéрвацца; *перан.* сталéць, мужнéць
befínden* 1. *vt* (*für gut, gesund*) знахóдзіць, лічы́ць, прызнавáць (*добрым, здаровым*) **2. ~, sich** 1) знахóдзіцца, быць 2) адчувáць сябé; ***sich wohl ~*** адчувáць сябé дóбра, быць здарóвым
Befínden *n* -s 1) самаадчувáнне, стан здарóўя 2) пункт пóгляду, дýмка
befíndlich *a* які́ знахóдзіцца, які́ ёсць, які́ [што] мáецца; ***das in der Kásse ~e Geld*** грóшы, якíя знахóдзяцца ў кáсе
beflécken *vt* 1) запэ́цкаць, запля́міць 2) згáньбіць, згáніць
befléißigen, sich (*G*) рабíць намагáнні; імкнýцца (*да чаго-н.*); рýпіцца (*пра што-н.*)
beflíegen* *vt* аблятáць; пралятáць (*уздоўж чаго-н., над чым-н.*); ***das Flúgzeug beflíegt die Strécke...*** самалёт выкóнвае рэ́йсы па лíніі...
beflíssen *a* рупліўвы, старáнны; славалю́бны
beflíssentlich *adv* 1) знарóк, наўмы́сна 2) руплíва, старáнна
beflügeln *vt* 1) акрыля́ць, натхня́ць 2) паскарáць, прыспéшваць
befólgen *vt* выкóнваць; захóўваць; трымáцца (*чаго-н.*)
befördern *vt* 1) адпраўля́ць, перавóзіць 2) павышáць у пасáдзе [у звáнні]
Beförderung *f* -, -en 1) адпрáўка; дастáўка; перавóзка, трáнспарт 2) павышэ́нне на пасáдзе [у звáнні] 3) падтры́мка, узмацнéнне (*чаго-н.*)
befráchten *vt* грузíць; фрахтавáць (*карабель*)
befrágen *vt* пытáцца (*у каго-н.*); (*nach D, um A, über A*) (д)апы́тваць (*каго-н. пра каго-н., што-н.*)
Befrágung *f* -, -en апытáнне; дóпыт, пытáнне
befréien 1. *vt* 1) (*von D*) вызваля́ць, вызбаўля́ць (*ад чаго-н.*); ***etw. vom Zoll ~*** вы́зваліць што-н. ад пóшліны **2. ~, sich** (*von D*) вызваля́цца, пазбаўля́цца (*ад чаго-н.*)
Befréier *m* -s, - вызвалíцель, збавíцель
Befréiung *f* - вызвалéнне, пазбáўленне, звальнéнне (*von D – ад каго-н., ад чаго-н.*)
Befréiungskrieg *m* -(e)s, -e вызвалéнчая вайнá
befrémden *vt* (непрыéмна) здзіўля́ць; бянтэ́жыць; здавáцца дзíўным
befréunden 1. *vt* звя́зваць сябрóўскімі аднóсінамі; збліжáць **2. ~, sich** (*mit D*) (па)сябравáць (*з кім-н.*); абвы́кнуцца, звы́кнуцца (*з кім-н.*)

befríeden 1. *vt* 1) прымíрыць, супакóіць 2) абнóсіць агарóджай **2. ~, sich** прымíрыцца, супакóіцца

befríedigen *vt* задавальня́ць; прынóсіць задавальнéнне; праганя́ць, заспакóйваць (*смагу*); ***séine Néugier ~*** задавóліць сваю́ цікáўнасць 2) супакóйваць **2. ~, sich** (*mit D*) задавóліцца (*чым-н.*)

befríedigend 1. *a* задавальня́ючы **2.** *adv* задавальня́юча

Befríedigung *f* -, -en задавальнéнне

befrísten *vt* вызначáць тэ́рмін (*чаго-н.*)

befrístet *a* абмежавáны чáсам (*тэрмінам*)

befrúchten *vt* апладня́ць (*тс. перан.*); ***éine Blúme ~*** апы́льваць кветку

Befrúchtung *f* -, -en апладнéнне

befúgen *vt* (*zu D*) упаўнавáжваць (*да чаго-н.*); давáць прáва

Befúgnis *f* -, -se прáва, паўнамóцтва; кампетэ́нцыя; ***j-m ~se éinräumen*** прадастаўля́ць [давáць] паўнамóцтвы камý-н.

befúgt *a* правамóцны; кампетэ́нтны

befühlen *vt* мáцаць, абмáцваць, намáцваць; ***den Puls ~*** мáцаць пульс

Befúnd *m* -(e)s, -e стан, заключэ́нне (*спецыяліста*); дáныя агля́ду (*аналізу*); ***je nach ~ der Úmstände*** у залéжнасці ад абстáвін

befürchten *vt* бая́цца, пабóйвацца (*чаго-н.*); непакóіцца (*пра што-н.*)

Befürchtung *f* -, -en непакóй, бóязь; ***séinen ~en Áusdruck gében**** вы́казаць сваю́ асцярóгу

befürworten *vt* хадáйнічаць (*за каго-н, што-н.*); заступáцца; абараня́ць; адстóйваць; ***j-s Gesúch ~*** падтрымáць чыю́-н. прóсьбу [зая́ву]

Befürworter *m* -s, - абарóнца, застýпнік; прыхíльнік

begábt *a* здóльны, таленавíты; здóльны, адóраны (*für A – да чаго-н.*)

Begábung *f* -, -en здóльнасць, тáлент; ***~ für Musík zéigen*** праявíць тáлент да мýзыкі

begángen *a* (шмат)лю́дны

begánn *impf ад* begínnen*

Begáttung *f* -, -en 1) апладнéнне 2) спáрванне, злучэ́нне

begében, sich ісцí, пайсцí; падавáцца; ***sich auf die Réise ~*** вы́правіцца ў дарóгу [падарóжжа]; ***es begáb sich, dass…*** здáрылася, што…

Begébenheit *f* -, -en падзéя, вы́падак

begégnen *vi* (s) 1) (*D*) напаткáць (*каго-н.*); сутыкнýцца (*з кім-н., чым-н.*) 2) здарáцца (*з кім-н.*)

Begégnung *f* -, -en сустрэ́ча, суты́чка

begéhen* *vt* 1) абхóдзіць (*што-н.*) 2) рабíць, здзяйсня́ць (*злачынства, глупства*); ***éinen Féhler ~*** зрабíць памы́лку 3) адзначáць; ***ein Fest ~*** святкавáць, адзначáць свя́та

Begéhr *m*, *n* -s патрабавáнне, жадáнне; пóпыт (*nach D – на што-н.*)

begéhren *vt/vi* (*nach D*) жадáць, прáгнуць (*чаго-н.*); патрабавáць, дамагáцца (*чаго-н.*); ***sehr begéhrt sein*** карыстáцца вялíкім пóпытам [пóспехам]; ***er hat álles, was das Herz begéhrt*** ён мáе ўсё, чагó душá жадáе

Begéhren *n* -s, - 1) жадáнне, ахвóта 2) *юрыд.* хцíвасць

begéifern *vt* 1) слюня́віць, аплёўваць 2) паклёпнічаць

begéistern 1. *vt* натхня́ць; захапля́ць **2. ~, sich** (*für A*) захапля́цца (*чым-н.*)

begéistert *a* захóплены, натхнёны; ***~ sein (für A)*** быць у захаплéнні (*ад чаго-н.*)

Begéisterung *f* -, -en натхнéнне, захаплéнне, энтузія́зм; ***in ~ geráten**** прыйсцí ў захаплéнне

Begíer *f* -, **Begíerde** *f* -, -n (мóцнае) жадáнне; хцíвасць; стрáсць, юр (*nach D – да чаго-н.*)

begíerig 1. *a* прáгны, сквáпны, хцíвы (*nach D, auf A – да чаго-н.*) **2.** *adv* прáгна; ***~ nach etw. tráchten*** усíмі сíламі дамагáцца чагó-н.

begíeßen* *vt* палівáць, аблівáць, залівáць; *разм.* «абмывáць»

Begínn *m* -(e)s пачáтак, зачы́н; ***bei ~, zu ~*** спачáтку; ***von ~ an*** з сáмага пачáтку

begínnen* **1.** *vt* пачынáць (*mit D – з чаго-н.*); ***mit éiner Árbeit ~*** пачынáць якýю-н. работу [прáцу] **2.** *vi* пачынáцца

Begínnen *sub n* -s пачынáнне; ***vorm ~ sich besínnen macht gewínnen**** *прысл.* перш чым зрабіць, дóбра падýмай

bepláubigen *vt* 1) завярáць, свéдчыць 2) акрэдытавáць (*пасла*)

begláubigt *a* 1) завéраны, засвéдчаны 2) акрэдытавáны

Begláubigung *f* -, -en 1) засвéдчанне, пасвéдчанне, замацавáнне пóдпісам 2) акрэдытавáнне

Begláubigungsschreiben *n* -s, - 1) давéранасць 2) вярыцельная грáмата

begléichen* *vt* 1) ураўнóўваць; улáджваць (*спрэчку*); *камерц.* аплáчваць, пакрывáць, пагашáць; ***den Sáldo ~*** *фін.* збалансавáць рахýнак

Begléichung *f* -, -en 1) ураўнáнне 2) улáджванне (*спрэчкі*) 3) *камерц.* аплáта, пагашэ́нне; ***zur vóllständigen ~*** у канчаткóвы разлíк

Begléitschrift *f* -, -en суправаджáльны ліст

begléiten *vt* 1) правóдзіць; суправаджáць (*тс. перан.*) 2) канваíраваць 3) (*auf D*) акампанавáць, акампаніраваць (*каму-н. на чым-н.*); ***begléitet von (D)*** пад акампанемéнт (*чаго-н.*)

Begléiter *m* -s, - 1) правадні́к, спадарóжнік 2) канваíр 3) акампаніятар

Begléitschein *m* -(e)s, -e суправаджáльны дакумéнт; накладнáя

Begléitung *f* -, -en 1) суправаджэ́нне 2) канвóй, эскóрт 3) *муз.* акампанемéнт; ***in j-s Begléitung*** у суправаджэ́нні кагó-н.

beglótzen *vt разм.* вылупіць вóчы; глядзéць [пазірáць] (*на каго-н., на што-н.*)

beglücken *vt* (*mit D*) ашчаслíвіць (*каго-н. чым-н.*)

beglückwünschen *неаддз. vt* (*zu D*) віншавáць (*з чым-н.*)

begnáden *vt* (*mit D*) шчóдра надзяляць (*каго-н. чым-н.*)

begnádigen *vt* даравáць, памíлаваць; амнісцíраваць

Begnádigung *f* -, -en памíлаванне, амнíстыя, даравáнне

Begnádigungsgesuch *n* -(e)s, -e хадáйніцтва аб памíлаванні

begnügen, sich (*mit D*) задавóльвацца (*чым-н.*), абмяжóўвацца (*чым-н.*)

begönnern *vt* 1) заступáцца (*за каго-н., што-н.*); апекавáцца (*над кім-н., чым-н.*) 2) пратэжыраваць (*каму-н., чаму-н.*) 3) спрыяць (*каму-н., чаму-н.*)

begráben* *vt* 1) закóпваць 2) (па)хавáць (*тс. перан.*) ◊ ***da liegt der Hund ~*** вось янó што [як]!

Begräbnis *n* -ses, -se 1) хаўтýры, пахавáнне 2) магíла; мóгілкі; склеп

begréifen* *vt* 1) разумéць, зразумéць, спасцігáць, цяміць 2) (*in sich D*) уключáць, утрымліваць у сабé; ***das Buch begréift víele Probléme in sich*** кніга змяшчáе мнóга праблéм

begréiflich *a* зразумéлы; ***j-m etw. ~ máchen*** растлумáчыць каму-н. што-н.

begréiflicherweise *adv* зразумéла, ясна

begrénzen *vt* абмяжóўваць, адмяжóўваць (*што-н.*)

Begrénztheit *f* - абмежавáнасць

Begrénzung *f* -, -en 1) абмежавáнне 2) мяжá, граніца

Begríff *m* -(e)s, -e паняцце, ідэ́я; ***im ~ sein*** (*zu + inf*) збірáцца, мець намер (*зрабіць што-н.*)

begríffen: ***in etw. (D) ~ sein*** 1) быць у пэ́ўным стáне 2) намéрвацца

begründen *vt* 1) абгрунтóўваць; матывавáць 2) заснóўваць

Begründer *m* -s, - заснавáльнік, пачынáльнік

begrünen **1.** *vt* азеляняць, засáджваць раслíнамі **2. ~, sich** заззелянéць, пакрывáцца зéленню

begrüßen **1.** *vt* прывітáць, вітáць **2. ~, sich** вітáцца (*адзін з адным*)

Begrüßung *f* -, -en прывітáнне, сустрэ́ча, паклóн

begúcken *vt разм.* разглядáць, аглядáць

begünstigen *vt* спрыяць (*каму-н.*); давáць прывілéй [пратэ́кцыю]

Begünstigung *f* -, -en пратэ́кцыя, спрыя́нне, ільго́та
begútachten *vt* выказваць сваю ду́мку (*пра што-н.*); рэцэнзава́ць
Begútachtung *f* -, -en разгля́д, абмеркава́нне, эксперты́за; атэста́цыя; ***etw. zur ~ vórlegen*** ста́віць на абмеркава́нне
begütert *a* бага́ты, замо́жны
begütigen *vt* супако́йваць, улаго́джваць, змякча́ць
beháart *a* з валаса́мі, валаса́ты
behäbig *a* 1) зру́чны, уту́льны 2) няспе́шны, разва́жлівы
Behäbigkeit *f* - 1) уту́льнасць 2) по́стаць
beháftet *a* (*mit D*) абцяжа́раны (*чым-н.*), по́ўны (*чаго-н.*)
behágen *vi* (*D*) це́шыць (*каго-н.*), быць даспадо́бы
Behágen *n* -s задавальне́нне, прые́мнасць; ***~ an etw. (D) fínden**** знахо́дзіць задавальне́нне (*у чым-н.*)
behäglich 1. *a* уту́льны, прые́мны **2.** *adv* прые́мна, уту́льна
Beháglichkeit *f* - уту́льнасць, камфо́рт
behálten* *vt* 1) пакіда́ць (*у сябе*), захо́ўваць 2) запаміна́ць, па́мятаць; ***im Áuge ~*** мець на ўва́зе; ***etw. bei sich (D) ~*** пакіда́ць, захо́ўваць за сабо́й;*перан.* утаі́ць што-н.; ***ich hábe es gut ~*** я цвёрда гэ́та по́мню
Behälter *m* -s, - схо́вішча; рэзервуа́р; пасу́дзіна, шкату́лка
behände *a* спры́тны, увішны, шпа́ркі
behándeln *vt* 1) абыхо́дзіцца (*з кім-н.*) 2) лячы́ць; ***sich ~ lássen**** лячы́цца (*у каго-н.*) 3) абмярко́ўваць 4) *тэх.* апрацо́ўваць
Behändigkeit *f* - спрыт, спры́тнасць, жва́васць
Behándlung *f* -, -en 1) абыхо́джанне 2) лячэ́нне 3) абмеркава́нне 4) *тэх.* апрацо́ўка
Beháng *m* -(e)s, Behänge фіра́нка, засло́на; (мале́нькі) насце́нны дыва́н; махры́
behängen *vt* (*mit D*) абве́шваць, заве́шваць
behárren *vi* (*h, s*) 1) насто́йваць (*auf A, bei D – на чым-н.*) 2) не мяня́цца; трыма́цца свайго́
behárrlich *a* упа́рты, насто́йлівы
Behárrlichkeit *f* - насто́йлівасць, цвёрдасць, упа́ртасць
beháuen* *vt* абчэ́сваць, аббіва́ць
beháupten 1. *vt* 1) сцвярджа́ць 2) адсто́йваць; утры́мліваць **2. ~, sich** замацо́ўвацца; браць сваё; трыма́цца
Beháuptung *f* -, -en 1) сцве́рджанне 2) адсто́йванне (*пазіцый і г.д.*)
behében* *vt* 1) ліквідава́ць; пераадо́льваць; спыня́ць; выраша́ць 2) *юрыд.* касава́ць; ***Schäden ~*** спіса́ць стра́ты
behéizen *vt* ацяпля́ць, награва́ць
Behéizung *f* - ацяпле́нне
Behélf *m* -(e)s, -e 1) дапамо́га, дапамо́жны сро́дак 2) наго́да, адгаво́рка
behélfen, sich (*mit D*) абыхо́дзіцца, задаво́львацца (*чым-н.*)
behélfsmäßig *a* 1) дапамо́жны, запасны́ 2) часо́вы
behérbergen *vt* 1) дава́ць прыту́лак (*каму-н.*) 2) хава́ць (*у сябе*)
behérrschen 1. *vt* 1) ула́дарыць, панава́ць 2) вало́даць (*замежнай мовай*) 3) узвыша́цца (*над мясцовасцю*) **2. ~, sich** вало́даць сабо́й, стры́млівацца; ***sich ~ lássen* (von D)*** падпарадко́ўвацца (*каму-н.*)
behérrscht 1. *a* стры́маны, спако́йны **2.** *adv*: ***er tritt ~ auf*** ён трыма́ецца спако́йна
Behérrschung *f* - 1) вало́данне; панава́нне 2) вы́трымка
behérzigen *vt* прыма́ць (блі́зка) да сэ́рца; браць пад ува́гу
behérzt *a* адва́жны, му́жны; рашу́чы
behéxen *vt* зачаро́ўваць (*тс. перан.*)
behílflich: ***~ sein (D bei D)*** быць кары́сным, ака́зваць дапамо́гу (*каму-н. у чым-н.*)
behíndern *vt* (*an D*) заміна́ць, перашкаджа́ць (*каму-н. у чым-н.*); ***durch etw. (A) behíndert sein [wérden]*** 1) мець перашко́ду (*у чым-н.*) 2) быць заня́тым, не мець ча́су
Behínderte *sub m, f* -n, -n інвалі́д

Behínderung *f* -, -en перашкóда, абмежавáнне

behórchen *vt разм.* 1) праслухóўваць (*сэрца, пульс*) 2) падслухóўваць, праслухóўваць

Behörde *f* -, -n 1) улáда, óрган улáды 2) устанóва, вéдамства; ***die óberste ~*** найвышэ́йшая інстáнцыя

behördlich *a* афіцы́йны

Behúf *m* -(e)s, -e *канц.* патрэ́ба

behúfs *prp* (*G*) *канц.* дзéля (*чаго-н.*); з мэ́тай (*чаго-н.*)

behüten *vt* (*vor D*) зберагáць, бараніць, засцерагáць (*ад каго-н., чаго-н.*); ***ein Gehéimnis ~*** захóўваць тáйну; ***behüte!*** ні ў я́кім рáзе!

behútsam *a* асцярóжны, абáчлівы

bei *prp* (*D*) 1) у (*каго-н.*); ***er wohnt ~ séinem Brúder*** ён жывé ў свайгó брáта 2) (ка)ля́, пóбач, пóруч, пры (*пра месца*); ***Pótsdam liegt ~ Berlín*** Патсдáм знахóдзіцца каля́ Берлíна [пад Берлíнам] 3) у, пры, у час (*пра час*); ***~ Begínn*** у пачáтку; ***~ Táge*** удзéнь, днём 4) пры (*пра якую-н. магчымасць*); ***~ all(e)dém*** пры ўсім тым; ***~ wéitem nicht*** далёка не 5) каля́ (*пра колькасць*) ***~ húndert Mann*** каля́ ста чалавéк; ***~ wéitem*** знáчна, шмат 6) за (*што-н. узяць*) ***~ der Hand fássen*** узя́ць за рукý

bei= *аддз. дзеясл. прыстаўка, указвае на*: 1) *набліжэнне, далучэнне да каго-н., да чаго-н.*: béitreten* далучáцца 2) *блізкасць, сумеснасць* béiwohnen прысýтнічаць *і г.д.*

béibehalten* *vt* захóўваць, пакідáць (у сябé), утры́млiваць

Béiblatt *n* -(e)s, -blätter дадáтак (*да газеты*)

Béiboot *n* -(e)s, -e *марск.* шлю́пка

béibringen* *vt* 1) прывóдзіць (*доказы*) 2) навучáць (*чаму-н.*); ***j-m Fértigkeiten ~*** прывівáць камý-н. нáвыкі; растлумáчваць 3) прычыня́ць (*страту*)

Béichte *f* -, -n спóведзь (*тс. перан.*); ***zur ~ géhen**** спавядáцца; ***éine ~ tun* [áblegen]*** спавядáцца; ***j-m ~ ábnehmen**** спавядáць кагó-н.

béichten *vt* спавядáцца (*у чым-н.*)

Béichtkind *n* -(e)s, -er той , хто кáецца [спавядáецца], ідзé пéршы раз на спóведзь

Béichtstuhl *m* -(e)s, -stühle спавядáльня

béide *pron indef* абóдва, абéдзве; абóе; той і íншы ◊ ***es mit ~n hálten**** быць і вáшым, і нáшым

béidemal *adv* абóдва разы́

béiderlei *a inv* двая́кі; і такí, і такí; ***~ Geschléchts*** абóдвух рóдаў

béiderseitig **1.** *a* узаéмны **2.** *adv* з абóдвух бакóў, узаéмна

béiderseits **1.** *adv* узаéмна, з абóдвух бакóў **2.** *prp* (*G*) па абóдва бакí

beieinánder *adv* адзíн каля́ аднагó, пóруч

Béifahrer *m* -s, - другí шафёр (*машыны, аўтобуса*); пасажы́р, які́ сядзíць пóбач з вадзíцелем

Béifall *m* -(e)s 1) вóплескі, апладысмéнты; ***~ klátschen*** апладзíраваць 2) пóспех; ухвалéнне

béifällig **1.** *a* станóўчы, пахвáльны **2.** *adv* станóўча, пахвáльна

Béifilm *m* -(e)s, -e (дадаткóвы) каротка-метрáжны фільм (*перад сеансам*)

béifolgend **1.** *a канц.* які́ дадаéцца (пры гэ́тым) **2.** *adv* пры гэ́тым (*у пісьме*)

béifügen *vt* (*D*) дадавáць (*да чаго-н.*); прыбаўля́ць (*што-н. да чаго-н.*)

Béifügung *f* -, -en 1) дадáтак 2) *грам.* прыдáтак

Béifuß *m* -es *бат.* палы́н

Béigabe *f* -, -n прыдáча; дабáўка, прыбáўка

beige [be:ʃ *і* ˈbe:ʒə] *a нескл.* бэ́жавы

béigeben* *vt* (*D*) дадавáць, прыклáдваць (*да чаго-н.*); ***klein ~*** забая́цца, спасавáць; падпарадкавáцца

Béigeordnete *sub m, f* -n, -n *гіст.* намéснік бургамíстра; упаўнавáжаны

Béigericht *n* -(e)s, -e *кул.* гарнíр

Béigeschmack *m* -(e)s пры́смак; ***éinen ~ von etw. (D) háben*** мець пры́смак чагó-н.

béigesellen **1.** *vt* (*D*) далучáць (*каго-н. да каго-н.*) **2. ~, sich** далучáцца (*да каго-н.*)

Béiheft *n* -(e)s, -e уклáдыш, дадáтак (*да кнігі, брашуры*)

Béihilfe *f* -, -n дапамóга (*тс. грашовая*);

j-m ~ léisten [gewähren] дапамагáць (*каму-н.*)

béikommen* *vi* (s) (*D*) падступáцца, набліжáцца (*да каго-н.*)

Béil *n* -(e)s, -e сякéра

Béilage *f* -, -n 1) дадáтак 2) гарнíр, прысмáкі (*да ежы*)

béiläufig 1. *a* выпадкóвы, падарóжны **2.** *adv* між íншым, мімахóдзь

béilegen *vt* 1) (*D*) прыкладáць (*да чаго-н.*) 2) улáджваць (*спрэчку*); ***éine Ángelegenheit ~*** улагóдзіць спрáву 3) прыпíсваць (*каму-н. што-н.*)

beiléibe *adv*: ~ ***nicht!*** крый Бóжа!, ні за што!

Béileid *n* -(e)s спачувáнне; ***für j-n ~ empfínden**** спачувáць камý-н.

Béileidsbezeigung *f* -, -en выкáзванне спачýвання

béiliegend *a* дадáны, прыклáдзены

beim = bei dem

béimessen* *vt* (*D*) прыпíсваць (*каму-н. што-н.*), надавáць (*значэнне*)

béimischen *vt* (*D*) дамéшваць, падмéшваць

Bein I *n* -(e)s, -e 1) нагá 2) нóжка (*стала і г.д.*); ***láufen*, was die ~e können*** бéгчы з усíх ног ◊ ***was man nicht im Kópfe hat, muss man in den ~en háben*** ≅ дурнáя галавá нагáм спакóю не даé; ***wíeder auf die ~e kómmen**** вы́здаравець

Bein II *n* -(e)s, -e кóстка, косць ◊ ***du bist mein Fleisch und ~*** ты мая́ плоць і кроў

béinah(e) *adv* амáль, лéдзь(ве) не…; ***er ist ~ fünfzig Jáhre alt*** ямý амáль пяцьдзеся́т гадóў

Béiname *m* -ns, -n 1) мянýшка 2) ты́тул

Béinbruch *m* -(e)s, -brüche палóм нагí [кóсці]

beínhalten *vt* утры́мліваць, ахóпліваць

béiordnen *vt* залíчваць, далучáць

béiordnend *a грам.* злучáльны

béipflichten *vi* (*j-m in D*) згаджáцца (*з кім-н. адносна чаго-н.*); ***ich pflíchte Íhnen bei*** я згóдзен з Вáмі

Béirat *m* -(e)s, -räte 1) рáда; камíсія 2) *уст.* рáдца; кансультáнт

beírren: ***sich nicht ~ lássen**** не давáць збіць сябé з трóпу

beisámmen *adv* рáзам, адзíн каля́ аднагó; ***séine Gedánken ~ háben*** сабрáцца з дýмкамі

Béisatz *m* -es, -sätze 1) *грам.* прыдáтак 2) прыбáўка, дадáтак

Béisein *n* -s прысýтнасць; ***óhne j-s ~*** без свéдкаў; ***in séinem ~*** пры ягó прысýтнасці

beiséite *adv* убóк; убакý; ~ ***légen [tun*]*** адклáдваць (убóк); ~ ***stéllen [rücken]*** адстаўля́ць [адсóўваць]; ***etw. ~ lássen**** 1) прапускáць, апускáць што-н. (*напр., пры чытанні*) 2) не звяртáць увáгі; забывáць, забывáцца; ***etw. ~ légen*** 1) адклáдваць (*грошы, кнігу для каго-н.*) 2) адклáдваць рабóту [прáцу] (*над чым-н.*); ***j-n ~ scháffen*** звальня́ць, знімáць кагó-н.

béisetzen *vt* 1) пахавáць 2) дабаўля́ць, дадавáць

Béisetzung *f* -, -en *высок.* пахавáнне

Béisitzer *m* -s, - *юрыд.* засядáцель (*у судзе*)

Béispiel *n* -(e)s, -e пры́клад; узóр ***zum ~*** напры́клад ◊ ***böse ~e verdérben* gúte Sítten*** ≅ дурны́ пры́клад зарáзлівы

béispielhaft *a* узóрны, вáрты перайммáння

béispiellos *a* нечувáны, небывáлы

béispielsweise *adv* напры́клад, у я́касці пры́кладу

béispringen* *vi* (s) (*D*) дапамагáць, спяшáць на дапамóгу (*каму-н.*); выручáць (*каго-н.*)

béißen* 1. *vt* 1) кусáць, джáліць; ***auf die Zúnge ~*** прыкусíць язы́к (*тс. перан.*); ***um sich (A) ~*** агрызáцца; ***nichts zu ~ háben*** не мець ні кавáлка хлéба 2) тóркаць (*пра рыбу*) **2.** *vi* пячы́, шчыпáць; ***der Rauch beißt in die Áugen*** дым есць вóчы

béißend *a* 1) éдкі 2) з'éдлівы

Béißkorb *m* -(e)s, -körbe *дыял.* намóрднік

Béißzange *f* -, -n абцугí, кусáчкі

Béistand *m* -(e)s дапамóга, садзéянне; ~ ***léisten*** акáзваць садзéянне, падтры́мліваць

béistehen* *vi* (*j-m mit D*) дапамагáць (*ка-

му-н. чым-н.); заступáцца (*за каго-н.*)
Béisteuer *f* -, -n узнóс, склáдка
béisteuern *vt* (*zu D*) ахвяраваць (*на што-н.*), унóсіць сваю дóлю (*у што-н.*)
béistimmen *vi* (*D*) згаджáцца, пагаджáцца (*з кім-н, чым-н.*)
Béistrich *m* -(e)s, -e кóска
Béitrag *m* -(e)s, -träge узнóс, уклáд; ахвяравáнне; ***éinen ~ zu etw. (D) léisten*** унéсці ўклáд у што-н.
béitragen* *vi* (*zu D*) садзéйнічаць (*чаму-н.*); спрычыняцца (*да чаго-н.*)
béitreten* *vi* (s) (*D*) уступáць (*у якую-н. арганізацыю*); далучáцца (*да каго-н., чаго-н.*)
Béitritt *m* -(e)s, -e (*zu D*) уступлéнне (*у што-н.*), далучэнне (*да чаго-н.*)
Béitrittserklärung *f* -, -en заява аб уступлéнні (*у што-н.*) [далучэнні (*да чаго-н.*)]
Béiwagen *m* -s, - каляска (*у матацыкла*); *чыг.* прычапны вагóн
béiwohnen *vi* 1) (*D*) прысýтнічаць (*на чым-н.*) 2) быць уласцíвым (*каму-н., чаму-н.*)
béizählen *vt* далучáць; залíчваць
Béize *f* -, -n 1) *тэх.* траўлéнне 2) *паляўн.* прынáда
beizéiten *adv* 1) зáгадзя, своечасóва 2) рáна
béizen *vt* 1) *тэх.* вытраўляць 2) марыць (драўніну) 3) кансерваваць
bejáhen *vt* пацвярджáць, станóўча адкáзваць (*на што-н.*)
bejáhend *a* сцвярджáльны, згóдны
bejáhrt *a* пажылы, у гадáх, стары
Bejáhung *f* -, -en сцвярджэнне; згóда
bejámmern *vt* шкадаваць (*каго-н., чаго-н.*); аплáкваць (*каго-н., што-н.*)
bejámmerns|wert, ~würdig *a* плачэўны, жалóбны, журбóтны
bejúbeln *vt* сустракáць з рáдасцю [з захаплéннем] (*каго-н.*)
bekämpfen *vt* змагáцца, вéсці змагáнне (*з кім-н, чым-н.*); *вайск.* перамагчы, падавíць; ***Híndernisse ~*** пераадóльваць перашкóды
bekánnt *a* знаёмы, вядóмы; ***~ máchen (mit D)*** знаёміць (*з кім-н, з чым-н.*); ***sich ~ máchen*** атрымáць рóзгалас; ***~ gében**** *vt* абвяшчáць, аб'яўляць, апублікóўваць; паведамляць
Bekánnte *sub m, f* -n, -n знаёмы, -мая
bekánntlich *adv* як вядóма
Bekánntmachung *f* -, -en аб'ява
Bekánntschaft *f* -, -en знаёмства; ***éine ~ ánknüpfen*** пазнаёміцца
bekéhren 1. *vt* (*zu D*) павярнýць, схілíць (*напр., у іншую веру*) **2. ~, sich** (*zu D*) прыняць (*новую веру*); памяняць дýмку; ***er bekéhrte sich zu méiner Áuffassung*** ён стаў на мой пункт пóгляду
bekénnen* 1. *vt* 1) прызнавáць, усведамляць; прызнавáцца (*у чым-н.*); ***Fárbe ~*** *перан.* раскрыць свае кáрты **2. ~, sich** (*zu D*) прызнáцца (*у чым-н.*); абвяшчáць аб сваёй прыналéжнасці (*да чаго-н.*); абвяшчáць сябé прыхíльнікам (*чаго-н.*)
Bekénntnis *n* -ses, -se 1) прызнáнне; ***éidliches ~*** прызнáнне [заява] пад прысягай 2) абвяшчэнне сябé прыхíльнікам 3) вéра, рэлігія, канфéсія
beklágen 1. *vt* шкадаваць, аплáкваць **2. ~ sich** (*über A*) скáрдзіцца (*на што-н.*)
beklágenswert *a* вáрты шкадавáння [жáлю]
Beklágte *sub m, f* -n, -n *юрыд.* адкáзчык, -зчыца
beklében *vt* абклéйваць, залéпліваць, аблéпліваць
bekléckern *vt* запляміць, запэцкаць
bekléiden *vt* (*mit D*) 1) апранáць (*каго-н. у што-н.*) 2) абліцóўваць, аббіваць (*што-н. чым-н.*) 3): ***ein Amt [éine Stéllung]*** ~ займáць пасáду
Bekléidung *f* -, -en 1) адзéнне, *вайск.* фóрма 2) выкóнванне (*абавязкаў і г.д.*)
beklémmen *vt* 1) сціскáць, цíснуць 2) прыгнятáць, засмучáць
Beklémmung *f* -, -en 1) прыгнéчанасць 2) цяжкасць (*у грудзях і г.д.*)
beklómmen *a* прыгнéчаны, спакýтаваны; цяжкі (*паветра і г.д.*)
Beklómmenheit *f* - непакóй, тугá
beklópft *a разм.* дурны, кранýты
bekómmen* 1. *vt* атрымліваць **2.** *vi* (s): ***gut [schlecht]*** ~ ісцí на карысць [на

шко́ду]; ***wohl bekómm's!*** на здаро́ўе! (*у час яды*)

bekömmlich *a* кары́сны, здаро́вы, спажы́ўны (*пра стравы*)

beköstigen *vt* карміць, дава́ць харчава́нне (*каму-н.*)

Beköstigung *f* - харчава́нне

bekräftigen *vt* 1) пацвярджа́ць 2) узмацня́ць, мацава́ць; ***j-n in séiner Méinung*** ~ умацава́ць каго́-н. у яго́най ду́мцы

bekréuzigen 1. *vt* перажагна́ць, перахрысціць **2. ~, sich** жагна́цца, хрысціцца

bekümmern 1. *vt* засмуча́ць **2. ~, sich** засмуча́цца, трыво́жыцца

Bekümmernis *f* -, -se 1) журбо́та, туга́ 2) кло́пат

bekúnden *vt* 1) паведамля́ць (*што-н.*), выка́звацца (*наконт чаго-н.*) 2) выяўля́ць, выка́зваць, дэманстрава́ць (*сімпатыю і г.д.*)

Bekúndung *f* -, -en 1) паведамле́нне (*аб чым-н.*), паказа́нне (*у судзе*) 2) выяўле́нне, праяўле́нне (*сімпатыі, зацікаўленасці і г.д.*)

belächeln *vt* усміха́цца (*у адказ на што-н.*); пасме́йвацца (*з каго-н.*)

beláchen *vt* высме́йваць (*каго-н., што-н.*), насміха́цца (*над кім-н., чым-н.*)

beláden* *vt* 1) нагружа́ць, грузіць 2) абцяжа́рваць, турбава́ць

Belág *m* -(e)s, Beläge 1) пакрыццё; насціл; сло́й 2) *мед.* налёт 3) то́е, што кладзе́цца на бутэрбро́д

belágern *vt вайск.* рабіць абло́гу (*тс. перан.*)

Belágerung *f* -, -en *вайск.* абло́га; ***die ~ áufheben**** зняць абло́гу [блака́ду]

Belágerungszustand *m* -(e)s, -zustände *вайск.* стан абло́гі, ***über etw. (A) den ~ verhängen*** увéсці дзе-н. стан абло́гі

belämmert *a разм.* 1) дрэнны, непрые́мны 2) абду́раны

Belang *m* -(e)s, -e 1) значэ́нне; ***von größem*** ~ які́ ма́е вялі́кае значэ́нне 2) дачыне́нне 3) *pl* інтарэ́сы, патрабава́нні

belángen *vt* мець дачыне́нне (*да чаго-н.*); даты́чыцца (*чаго-н.*); ***was mich belángt…*** што (да)ты́чыцца мяне́

belánglos *a* нязна́чны, неісто́тны

Belánglosigkeit *f* -, -en нязна́чнасць, неісто́тнасць

Belarússe *m* -n, -n белару́с, **Belarússin** *f* -, -nen беларуска

belarússisch *a* белару́скі

belássen* *vt* пакіда́ць (*без змен*)

Belástbarkeit *f* - грузапад'ёмнасць

belásten *vt* 1) нагружа́ць 2) (*юрыд.*) абвінава́чваць 3) *перан.* перагружа́ць 4) *фін.* дэбетава́ць; ***j-s Kónto*** ~ дэбетава́ць чый-н. раху́нак

belästigen *vt* (*mit D*) назаля́ць (*чым-н.*); турбава́ць (*чым-н.*); ***ich will Sie nicht*** ~ не хачу́ Вас турбава́ць

Belästigung *f* -, -en надакуча́нне; абцяжа́рванне

Belástung *f* -, -en 1) нагру́зка, цяжа́р (*тс. перан.*) 2) *юрыд.* абвінава́чванне

beláubt *a* пакры́ты лісто́тай; лісто́ўны

beláuern *vt* падпільно́ўваць; падгля́дваць (*за кім-н.*)

Beláuf *m* -(e)s, Beläufe вы́нік, су́ма; ***im ~e von…*** на су́му ў…

beláufen* 1. *vt* 1) аббе́гчы 2) абця́гваць, зацягваць (*смугой і г.д.*) **2.** *vi* (s) цямне́ць; зацягвацца (*чым-н.*) **3. ~, sich** (*auf A*) склада́ць (*якую-н. суму*)

beláuschen *vt* 1) падслухо́ўваць 2) падгля́дваць

belében *vt* 1) ажыўля́ць, уваскраша́ць; прыво́дзіць у прыто́мнасць 2) насяля́ць

belébt *a* 1) ажы́ўлены, жва́вы, жывы́ 2) мнагалю́дны, шу́мны (*пра вуліцу і г.д.*)

belécken *vt* ліза́ць, аблі́зваць

Beleg *m* -(e)s, -e 1) (рэ́чавы) до́каз; даве́дка 2) све́дчанне, аргуме́нт

belégen *vt* 1) накрыва́ць, засціла́ць; ***Brot mit Wurst*** ~ пакла́сці ка́ўбасу на хлеб 2) абла́йваць 3) абклада́ць (*падаткамі*) 4) пацвярджа́ць, дака́зваць (*з дапамогай дакументаў*); ***etw. mit Eid*** ~ пацве́рдзіць што-н. пад прыся́гай

Belégschaft *f* -, -en калекты́ў рабо́чых і слу-

жачых, персана́л; ***éine fünfzig Mann stárke*** ~ калекты́ў у пяцьдзеся́т чалаве́к

Belégstelle *f* -, -n цыта́та, спасы́лка

Belégstück n -(e)s, -e 1) апраўда́льны дакуме́нт 2) архі́ўны экземпля́р

belégt *a* 1) абкла́дзены; ***~es Brötchen*** бутэрбро́д; ***~e Stímme*** хры́плы [сі́плы, глухі́] го́лас 2) заня́ты (*пра месца*) 3) падмацава́ны (*пісьмовымі доказамі*)

beléhren *vt* (*über A*) вучы́ць, навуча́ць (*каго-н. чаму-н.*); ***sich gern ~ lássen**** слу́хацца пара́даў

Beléhrung *f* -, -en павучэ́нне, пара́да, настаўле́нне

beléibt *a* то́ўсты, по́ўны, сы́ты

beléidigen *vt* абража́ць, знеража́ць, кры́ўдзіць

Beléidigung *f* -, -en знява́га, абра́за

belésen *a* начы́таны

beléuchten *vt* асвятля́ць (*тс. перан.*)

Beléuchtung *f* -, -en асвятле́нне, ілюміна́цыя

beléum(un)det: ***übel [gut]*** ~ з дрэ́ннай [до́брай] рэпута́цыяй

Bélgi¦er *m* -s, - бельгі́ец

bélgisch *a* бельгі́йскі

belíchten *vt* асвятля́ць; *фота* экспанава́ць

Belíchtung *f* -, -en асвятле́нне (*натуральнае*); *фота* экспазі́цыя

Belíchtungsdauer *f* - *фота* вы́трымка

Belíchtungsmesser *m* -s, - *фота* экспано́метр

Belíchtungszeit *f* -, -en *гл.* Belíchtungsdauer

belíeben *vt, vi vimp* жада́ць (*сабе*), хаце́ць, мець жада́нне; ***tu, was dir*** ~ рабі́, як сам мярку́еш

Belíeben *n* -s жада́нне, до́брая во́ля; ***es steht in Íhrem*** ~ (*zu + inf*) ад Вас зале́жыць (*што-н. зрабіць*); ***nach Íhrem*** ~ як Ва́ша ла́ска, як Вы (сабе́) хо́чаце; ***nach*** ~ ко́лькі хо́чаш [хо́чаце], ко́лькі жада́еш [жада́еце]

belíebig *a* любы́, ко́жны; ***jéder ~e*** пе́ршы сустрэ́чны

belíebt *a* любі́мы, папуля́рны

Belíebtheit *f* - папуля́рнасць, прыхі́льнасць, любо́ў; ***er erfréut sich größer*** ~ ён карыста́ецца вялі́кай папуля́рнасцю

belíefern *vt* (*mit D*) забяспе́чваць (*чым-н.*); пастаўля́ць; ***j-n mit Wáren*** ~ пастаўля́ць каму-н. тава́ры

béllen *vi* 1) браха́ць (*пра сабаку*), скавыта́ць (*пра ваўка*) 2) *перан.* бурчэ́ць (*пра людзей*)

Belletrístik *f* - маста́цкая літарату́ра; белетры́стыка

Bellevue [bɛl'vy:] *f* -, -n *архіт.* бельведэ́р

belóbigen *vt* хвалі́ць, ухваля́ць

Belóbigungsschreiben *n* -s, - пахва́льны ліст [гра́мата]

belóhnen *vt* узнагаро́джваць, адзнача́ць (*mit D – чым-н., für A – за што-н.*)

Belóhnung *f* -, -en прыз, узнагаро́да, узнагаро́джанне

belüften *vt* праве́трываць, вентылі́раваць

Belüftung *f* - вентыля́цыя

belügen *vt* ашу́кваць; мані́ць (*каму-н.*)

belústigen **1.** *vt* це́шыць, весялі́ць, забаўля́ць **2.** **~, sich** 1) (*mit D*) забаўля́цца (*чым-н.*) 2) (*über A*) здзе́квацца (*з каго-н.*), смяя́цца (*з каго-н.*)

Belústigung *f* -, -en заба́ва, паце́ха

bemächtigen, sich (*G*) (з)авало́дваць (*чым-н.*); ахо́пліваць

bemäkeln *vt* знахо́дзіць хі́бы (*у чым-н.*); асуджа́ць, ганьбава́ць (*што-н.*)

bemálen *vt* фарбава́ць, афарбава́ць

bemängeln *vt* ганьбава́ць; знахо́дзіць хі́бы [недахо́пы] (*у чым-н.*)

Bemánnung *f* -, -en *вайск.* ками́нда, экіпа́ж, разлі́к

bemänteln *vt* камуфлява́ць, прыхо́ўваць, маскірава́ць, вуалі́раваць

bemérkbar *a* прыкме́тны, адчува́льны; ***sich ~ máchen*** звярну́ць на сябе́ ўва́гу

bemérken *vt* 1) заўважа́ць, прыкмяча́ць 2) рабі́ць заўва́гу; пярэ́чыць

bemérkenswert *a* ва́рты ўва́гі, выбітны́

Bemérkung *f* -, -en 1) заўва́га 2)ната́тка

beméssen* *vt* вымяра́ць; ацэ́ньваць; вызнача́ць

bemítleiden *vt* шкадава́ць; спачува́ць (*каму-н.*)

bemítleidens|wert, **~würdig** *a* ва́рты шка-

давáння [спачувáння]
Bémme *f* -, -en хлеб з маслáм, бутэрбрóд
bemíttelt *a* замóжны; ~ ***sein*** мець срóдкі
bemógeln *vt разм.* ашукáць, абдуры́ць
bemóost *a* пакры́ты мóхам [імхóм], абамшэ́лы
bemühen 1. *vt* турбавáць **2. ~, sich** (*um A*) працавáць, шчыравáць (*над чым-н.*); (*für A*) клапаціцца (*аб кім-н.*)
Bemühung *f* -, -en намагáнне, вы́сілак, клóпат (*um A – аб чым-н.*)
bemúttern *vt* клапаціцца (*пра каго-н.*)
benáchbart *a* сусéдні, сумéжны, навакóльны
benáchrichtigen *vt* (*von D*) паведамляць (*каму-н. аб чым-н.*), апавяшчáць
Benáchrichtigung *f* -, -en 1) паведамлéнне, абвяшчэ́нне 2) павéстка
benáchteiligen *vt* рабіць шкóду (*каму-н.*); абдзяляць; ***benáchteiligt sein*** цярпéць стрáты, быць пакры́ўджаным
benágen *vt* 1) абгры́зці 2) (патаéмна) шкóдзіць (*чаму-н.*)
benähen *vt* 1) абшывáць (*што-н. mit D – чым-н.*); нашывáць (*што-н. на што-н.*) 2) *разм.* абшывáць (*каго-н.*)
benébeln *vt* 1) затумáніць 2) *перан.* зачмуры́ць (*галаву*)
benéhmen* I *vt* (*D*) пазбаўляць (*каго-н. чаго-н.*); ***j-m die Lust*** ~ адбівáць у кагó-н. ахвóту да чагó-н.; ***Schmérzen*** ~ уціхамíрваць [сунімáць] боль
benéhmen*, sich II павóдзіць сябé (*gegen A – у адносінах да каго-н.*)
Benéhmen *n* -s павóдзіны, учы́нак
benéiden *vt* (*um A*) зайздрóсціць (*каму-н. у чым-н.*); ***er ist nicht zu*** ~ яму́ не пазайздрóсціш
benéidenswert *a* зайздрóсны; ***dies ist*** ~ гэ́таму мóжна пазайздрóсціць
benénnen* *vt* 1) назывáць, давáць імя́ (*каму-н., чаму-н.*) 2) вылучáць (*кандыдатуру*); выяўляць (*вінаватага*)
Benénnung *f* -, -en 1) нáзва 2) вылучэ́нне (*кандыдатуры*)
benétzen *vt паэт.* арасіць; акрапіць; намачы́ць
Béngel *m* -s, -(s) 1) хлóпец, хлапчу́к 2) *разм.* шы́бенік, вісус
benómmen *a* аглу́шаны, агалóмшаны, здранцвéлы; збянтэ́жаны; ***mein Kopf ist*** ~ у мянé цяжкая галавá
Benómmenheit *f* - 1) здранцвéнне, анямéнне, несвядóмы стан 2) збянтэ́жанасць, прыгнéчанасць
benóten *vt* пастáвіць адзнáку (*за што-н.*); ацаніць
benötigen *vt* мець [адчувáць] патрэ́бу (*у чым-н.*)
benútzen, benützen *vt* карыстáцца (*чым-н.*); выкарыстóўваць, ужывáць; ***die Gelégenheit*** ~ скарыстáць [вы́карыстаць] вы́падак
Benútzer *m* -s, - карыстáльнік
Benútzerordnung *f* -, -en прáвілы [парáдак] карыстáння
Benútzung *f* - карыстáнне, выкарыстóўванне, ужывáнне
Benútzungsanweisung *f* -, -en інстру́кцыя па карыстáнні [эксплуатáцыі]
Benzín *n* -s, -e бензін
beóbachten *vt* 1) назірáць (*што-н., за кім-н., за чым-н.*); сачы́ць; ***scharf*** ~ пільна сачы́ць 2) выкóнваць (*правілы, законы*); ***séine Pflíchten*** ~ выкóнваць сваé абавя́зкі
Beóbachter *m* -s, - 1) назірáльнік; ***únbefangener*** ~ нейтрáльны назірáльнік 2) лётчык-назірáльнік
Beóbachtung *f* -, -en 1) назірáнне 2) захавáнне, выканáнне; ***j-n, etw. (A) únter ~ stéllen*** устанавіць назірáнне за кім-н., за чым-н.
beórdern *vt* выклікáць, загáдваць камý-н. прыйсці; (*zu + inf*) даручáць (*каму-н. што-н. зрабіць*)
bepácken *vt* нагружáць, наўю́чваць
bepflánzen *vt* (*mit D*) засадзіць, абсадзіць (*раслінамі*)
bepflástern *vt* 1) (за)масціць [брукавáць] (*вуліцу*) 2) накладáць плáстыр (*на што-н.*)
bequém *a* 1) зру́чны, уту́льны 2) лянівы, запавóлены, вя́лы, інéртны; ***es sich*** ~

máchen ула́джвацца зру́чна [ёмка]

bequémen, sich (*mit D*) задаво́львацца (*чым-н.*); (*zu D з inf+zu*) бра́цца за што-н., пачына́ць (*што-н. рабіць*)

Bequémlichkeit *f* -, -en зру́чнасць, уту́льнасць, камфо́рт, прые́мнасць; ***das hat séine ~en*** гэ́та ма́е свае́ вы́годы; ***die gewóhnte ~ vermíssen*** быць пазба́ўленым прывы́чнай [звы́клай] зру́чнасці

beráppen *vt разм. фам.* (*für A*) плаці́ць, раскашэ́львацца (*за што-н.*)

beráten* **1.** *vt* 1) ра́іць; дава́ць кансульта́цыю (*каму-н.*); ***Sie sind gut [übel] ~*** Вам далі́ до́брую [дрэ́нную] пара́ду 2) абмяркó́ўваць (*што-н.*) **2. ~, sich** (*über A*) ра́іцца (*аб чым-н.*)

berátend *a* дара́дчы; ***mit ~er Stímme*** з дара́дчым го́ласам

Beráter *m* -s, - дара́дца; кансульта́нт

berátschlagen **1.** *неаддз. vt* абмяркó́ўваць, ра́іцца **2.** *vi i* **~, sich** (*über A*) ра́іцца (*аб чым-н.*)

Berátung *f* -, -en 1) нара́да 2) абмеркава́нне 3) кансульта́цыя (*установа*); ***etw. zur ~ bríngen* [stéllen]*** паста́віць што-н. на абмеркава́нне

Berátungsstelle *f* -, -en кансульта́цыя, кансультацы́йны пункт; *мед.* дыспансе́р

beráuben *vt* 1) абрабава́ць, абабра́ць 2) (*G*) пазбаўля́ць (*чаго-н.*); ***j-n der Éhre ~*** абнясла́віць каго́-н.

Beráubung *f* -, -en 1) рабу́нак, грабе́ж 2) пазбаўле́нне

beräuchern *vt* 1) абку́рваць 2) вэ́ндзіць

beráuschen *vt* 1) ап'яня́ць 2) *перан.* ахапля́ць

beráuschend **1.** *a* хме́льны, мо́цны (*пра напоі*) **2.** *adv* ве́льмі, на́дта, надзвыча́йна

beréchenbar *a* аблі́ча́льны, які́ мо́жна падлічы́ць; які́ мо́жна прадба́чыць

beréchnen *vt* 1) вылі́чваць, разлі́чваць 2) улі́чваць

beréchnend *a* развáжлівы

Beréchnung *f* -, -en 1) разлі́к, падлі́к, калькуля́цыя; ***méiner ~ nach*** па маймý разлі́ку [меркава́нню] 2) улі́к

beréchtigen *vt* (*zu D*) дава́ць (*каму-н.*) пра́ва, упаўнава́жваць (*на што-н.*)

beréchtigt *a* 1) які́ ма́е пра́ва, праваму́цны 2) абгрунтава́ны

Beréchtigung *f* -, -en (*zu D*) пра́ва, паўнамо́цтвы, падста́вы; ***nicht óhne ~*** з пэ́ўнымі падста́вамі; ***dies hat tíefe ~*** гэ́та ца́лкам апраўда́на

beréden **1.** *vt* 1) абмяркó́ўваць 2) абгаво́рваць (*каго-н.*) 3) угаво́рваць, падгаво́рваць, падбухто́рваць; ***er ist leicht zu ~*** яго́ лёгка ўгавары́ць **2. ~, sich** ра́іцца, дамаўля́цца

Berédsamkeit *f* - красамо́ўства; гаварлі́васць

berédt *a* гаваркі́, красамо́ўны (*тс. перан.*)

berégnen *vt* араша́ць; абпы́рскваць

Beréich *m* -(e)s, -e галіна́, сфе́ра; дыяпазо́н; кампетэ́нцыя; ***das liegt áußer méinem ~*** гэ́та не ў маёй кампетэ́нцыі; ***im ~ der Stadt*** у ме́жах го́рада

beréichern **1.** *vt* (*mit D*) узбагача́ць (*чым-н.*) **2. ~, sich** (*an D*) багаце́ць, нажыва́цца (*на чым-н.*)

Beréifung *f* -, -en шы́на (*аўтамабільная*)

beréin(ig)en *vt* 1) ула́джваць; разабра́цца (*з чым-н.*) 2) пераадо́льваць, ліквідó́ўваць; ***die Luft ~*** *перан.* разрадзі́ць атмасфе́ру

beréisen *vt* аб'язджа́ць; падаро́жнічаць

beréit *a* (*zu D*) гато́вы (*да чаго-н.*); падрыхтава́ны; ***sich zu etw. ~ erklären*** вы́казваць сваю́ гато́ўнасць (*да чаго-н.*); ***sei ~!*** будзь гато́ў [напагато́ве]!; ***sich ~ hálten**** быць напагато́ве

beréiten I **1.** *vt* 1) падрыхто́ўваць, рыхтава́ць 2) гатава́ць (*страву*) 3) прычыня́ць; учыня́ць **2. ~, sich** (*zu D*) рыхтава́цца (*да чаго-н.*)

beréiten* **II** *vt* 1) аб'язджа́ць (*каня*) 2) аб'язджа́ць ко́нна (*мясцовасць*)

beréit hálten* *vt* трыма́ць напагато́ве, падрыхто́ўваць

beréit légen *vt* падрыхто́ўваць

beréit máchen **1.** *vt* падрыхто́ўваць **2. ~ , sich** (*zu D*) рыхтава́цца (*да чаго-н.*)

beréits *adv* ужó

Beréitschaft *f* - 1) гатóўнасць; згóда 2) дзяжýрная часць

Beréitschaftsarzt *m* -es, -ärzte дзяжýрны ўрач

beréit stéhen* *vi* стаяць напагатóве; быць гатóвым

beréit stéllen *vt* 1) рыхтавáць 2) нарыхтóўваць 3) выраблЯць 4) выдзяляць, давáць (*крэдыты*), асігнавáць (*грошы*) 5) *вайск.* вывóдзіць на зыхóднае станóвішча

Beréitstellung *f* -, -en 1) падрыхтóўка; вы́раб 2) выдзялéнне, асігнавáнне 3) *вайск.* зыхóдны раён

Beréitung *f* -, -en падрыхтóўка, вы́раб

beréitwillig *a* паслýжлівы; паслухмяны, гатóвы

Beréitwilligkeit *f* - гатóўнасць; рýпнасць; паслýжлівасць

beréuen *vt* раскáйвацца (*у чым-н.*); шкадавáць (*чаго-н.*)

Berg *m* -(e)s, -e 1) гарá ***auf den ~ hináuf*** на гарý, пад гарý; ***vom ~ heráb*** з гары́; 2) *перан.* кýча ◊ ***er ist längst über ~ und Tal*** ягó даўнó і след прасты́ў; ***über den ~ sein*** пераадóлець сáмае цЯжкае; ***über den ~ schwátzen*** вярзці́ лухтý; ***mir stéhen die Háare zu ~e*** у мянé валасы́ станóвяцца ды́бам

bergáb(wärts) *adv* з гары́

bergán *adv* на гарý, пад гарý; увéрх па цячэ́нні

Bérgarbeiter *m* -s, - гарняк, шахцёр; чорнарабóчы

bergáuf(wärts) *adv* пад гарý, на гарý; ***~, bergáb*** то на гарý, то з гары́

Bérgbahn *f* -, -en 1) гóрная чыгýнка 2) фунікулёр, канáтная дарóга

Bérgbau *m* -(e)s 1) гóрная прамыслóвасць 2) гóрныя распрацóўкі [радóвішчы]

bérgen* *vt* 1) хавáць, ратавáць, баранíць 2) падбірáць; ***die Érnte ~*** убірáць ураджáй; ***Verwúndete ~*** падбірáць рáненых

Bérgfried *m* -(e)s, -e галóўная вéжа (*у крэпасці*)

Bérgführer *m* -s, - правадні́к (*у гарах*)

Bérggrat *m* -(e)s, -e гóрны хрыбéт

bérghoch *a* вышынёй з гарý; высóзны

bérgig *a* гары́сты, багáты на гóры

Bérgkessel *m* -s, - 1) катлавíна 2) крáтэр

Bérgkette *f* -, -n гóрны ланцýг

Bérgmann *m* -(e)s, -leute 1) гарняк 2) гóрац

bérgmännisch *a* гарняцкі, шахцёрскі

Bérgrutsch *m* -(e)s, -e апóўзень

Bérgsteigen *n* -s альпінізм, горны туры́зм

Bérgsteiger *m* -s, - альпіні́ст

Bérgsturz *m* -es, -stürze гóрны абвáл

Bérgung *f* -, -en 1) захавáнне; ратавáнне 2) схóвішча; абарóна 3) хавáнне

bergúnter *adv гл.* bergáb

Bérgwerk *n* -(e)s, -e руднíк, капáльні

Bérgwesen *n* -s гóрная прамыслóвасць

Berícht *m* -(e)s, -e даклáд, справаздáча; паведамлéнне; ***~ erstátten*** рабíць справаздáчу; ***éinen ~ ábfassen*** склáсці справаздáчу

beríchten *vt, vi* даклáдваць, данóсіць; паведамляць (*über A – аб чым-н.*); ***es wird beríchtet, dass…*** паведамляюць, што…

Beríchterstatter *m* -s, - 1) карэспандэ́нт 2) даклáдчык, рэферэ́нт

Beríchterstattung *f* -, -en 1) даклáд, данясéнне; карэспандэ́нцыя 2) справаздáчнасць

beríchtigen *vt* 1) выпраўляць, папраўляць; (с)карэкці́раваць 2) абвяргáць (*ілжывае паведамленне*) 3) плацíць (*доўг*); ***éine Réchnung ~*** плацíць па рахýнку

Beríchtigung *f* -, -en 1) выпраўлéнне, папрáўка; абвяржэ́нне 2) *фін.* плáта

beríechen* *vt* абню́хваць; *разм.* прыню́хвацца, прыглядáцца (*да каго-н.*)

beríeseln *vt* арашáць, абваднЯць

berítten 1. *a* кóнны **2.** *adv* кóнна, вярхóм

Berlíner *m* -s, - берлíнец

berlínerisch, berlínisch *a* берлíнскі

Bernhardíner *m* -s, - сенбернáр (*парода сабакі*)

Bérnstein *m* -(e)s бурштын
bérnsteine(r)n *a* бурштынавы, з бурштыну
Bersérker *m* -s, - раз'юшаны ваяр (*у скандынаўскіх паданнях*); *перан.* раз'юшаны чалавéк
bérsten *vi* (s) лóпацца; трэ́скацца; разрывáцца; разбурáцца; ***der Wágen war zum Bérsten voll*** вагóн быў набіты біткóм
berüchtigt *a* нядóбрай слáвы; сýмна вядóмы
berücksichtigen *vt* браць [прымáць] пад увáгу; улíчваць
Berúf *m* -(e)s, -e 1) прафéсія, спецыя́льнасць; ***von ~*** па прафéсіі; ***im ~ stéhen**** працавáць (па спецыя́льнасці); ***séinem ~ náchgehen**** выкóнваць свае́ абавя́зкі 2) прызвáнне
berúfen* **1.** *vt* 1) заклікáць; склікáць (*сход і да т.п.*) 2) запрашáць, назначáць (*на працу*); (*in A*) выбірáць (*у які-н. орган*) **2. ~, sich** (*auf A*) 1) спасылáцца (*на каго-н., на што-н.*) 2) звяртáцца, апелявáць (*да каго-н.*)
berúflich *a* прафесíйны, службóвы; вытвóрчы
berúfsfremd *a*: ***~e Tätigkeit*** прáца [рабóта] не па спецыя́льнасці
Berúfsjahre *pl* працóўны стаж
Berúfskleidung *f* - спецадзéнне, спецвóпратка
berúfsmäßig **1.** *a* прафесíйны **2.** *adv* па прафéсіі, згóдна з пасáдай
Berúfsschule *f* -, -n прафесíйная шкóла, прафесíйнае вучы́лішча
berúfstätig *a* які́ працýе, заня́ты на прáцы
Berúfstätige *sub m, f* -n, -n які́ [якáя] працýе па прафéсіі
Berúfsverkehr *m* -s рух рабóчых цягнікóў, падвóз рабóчых да мéсца прáцы
Berúfung *f* -, -en 1) вы́клік; запрашэ́нне (*да сябе*) 2) прызначэ́нне (*на працу*) 3) (*auf A*) спасы́лка (*на што-н.*); ***únter ~ auf j-n, auf etw.*** спасылáючыся на кагó-н., на штó-н. 4) апеля́цыя 5) склікáнне (*сходу*)
berúhen *vi* (*auf D*) абапірáцца, грунтавáцца, трымáцца (*на чым-н.*)
berúhigen **1.** *vt* супакóйваць, уціхамíрваць **2. ~, sich** супакóйвацца
berúhigend *a* супакóйны
Berúhigung *f* -, -en 1) уціхамíрванне, супакóйванне 2) суцяшэ́нне
Berúhigungsmittel *n* -s, - супакóйлівы [болесуцяшáльны] срóдак
berühmt *a* славýты, выдáтны, знакамíты; ***durch etw. [für etw. (A), wégen (G)] ~ sein*** слáвіцца (*чым-н.*)
Berühmtheit I *f* -, -en 1) слáва, вядóмасць 2) славýтасць, славýты чалавéк
Berühmtheit II *f* -, -en знакамíтасць, знакамíты чалавéк
berühren **1.** *vt* датыкáцца, дакранáцца; *перан.* закранáць ◊ ***j-n empfíndlich ~*** закранýць [зачапíць] (*каго-н.*) за жывóе **2. ~, sich** 1) чапáць, крáтаць (*датыкацца адзін да аднаго*) 2) (*mit D*) датыкáцца, дакранáцца (*чым-н.*)
Berührung *f* -, -en дóтык, кантáкт; сутыкнéнне; ***mit j-m in ~ kómmen**** сутыкнýцца з кім-н., мець спрáву з кім-н.
berúpfen vt абшчы́пваць, абскубáць
besäen *vt* 1) засявáць 2) абсыпáць
beságen *vt* 1) гаварыць, свéдчыць (*пра што-н.*) 2) знáчыць; ***das beságt, dass...*** гэ́та знáчыць, што...; ***das will gar nichts ~*** гэ́та зусíм нíчóга не знáчыць
beságt *a* вышэйпамянёны
besámen *vt* абсемяня́ць, апладня́ць
besänftigen **1.** *vt* 1) супакóйваць, утаймóўваць 2) злагóджваць **2. ~, sich** 1) супакóйвацца 2) змякчáцца
Besänftigung *f* -, -en супакае́нне, утаймавáнне, уціхамíрванне; змякчэ́нне (*гневу і г.д.*)
besät *a* (спрэс) пакры́ты; засéяны
Besátzung *f* -, -en 1) гарнізóн; экіпáж, камáнда 2) акупáцыя
Besátzungstruppen *pl* акупацы́йныя вóйскі
besáufen, sich *груб.* напівáцца, набірáцца
Besäufnis *f* - п'я́нства
besäumen *vt* 1) аблямóўваць; падрýблівацъ (*тканіну*) 2) абсякáць

beschädigen *vt* прычыні́ць шко́ду; пашко́дзіць, папсава́ць; пара́ніць
bescháffen I *vt* 1) дастава́ць, набыва́ць 2) пастаўля́ць, прыво́зіць
bescháffen II *a* які́ ма́е пэ́ўныя я́касці
Bescháffenheit *f* -, -en 1) уласці́васць, я́касць; ***die ~ des Körpers*** целасклад́; ***die besóndere ~*** своеасаблі́васць 2) стан (*спраў*); ***je nach ~ der Úmstände*** у зале́жнасці ад акалі́чнасцей [абста́він]
Bescháffung *f* -, -en набыццё, нарыхто́ўка, паста́ўка; ~ ***von Kapitálen*** прыця́гванне капіта́лу
beschäftigen 1. *vt* займа́ць, дава́ць рабо́ту; ***er ist viel [sehr, stark] beschäftigt*** ён на́дта заня́ты; ён заня́ты чалаве́к **2. ~, sich** займа́цца (*mit D – чым-н.*)
beschäftigt *a* заня́ты
Beschäftigung *f* -, -en заня́так, рабо́та, пра́ца
beschállen *vt* 1) напаўня́ць гу́камі (*залу*) 2) *тэх.* апрацо́ўваць ультрагу́кам
beschämen *vt* сарамаці́ць, прысаро́млiваць
beschämt *a* прысаро́млены, засаро́млены
Beschämung *f* - со́рам, сарамлі́васць
beschátten *vt* 1) зацьмі́ць 2) абараня́ць ад со́нца 3) азмро́чваць 4) сачы́ць, віжава́ць (*за кім-н.*)
bescháuen *vt* 1) разгляда́ць, агляда́ць 2) кантралява́ць
bescháulich *a* 1) задуме́нны, летуце́нны 2) уту́льны, ці́хі
Beschéid *m* -(e)s, - 1) адка́з; тлумачэ́нне, указа́нне 2) рашэ́нне; заключэ́нне; ~ ***wíssen* (über A)*** быць у ку́рсе (*пра што-н.*); ~ ***ságen*** паве́даміць, перада́ць, даць адка́з
beschéiden I *a* сці́плы, памяркоўны
beschéiden* II *vt* 1) інфармава́ць, паведамля́ць (*рашэнне*) 2) ***(j-m) ~*** *паэт.* надава́ць (*каму-н. што-н.*); дарава́ць, дары́ць, дава́ць (*каму-н. што-н.*); ***jédem séinen Teil ~*** выдзяля́ць ко́жнаму яго́ ча́стку
Beschéidenheit *f* - сці́пласць; ***éine fálsche ~*** напускна́я [няшчы́рая] сці́пласць
beschéinen* *vt* асвятля́ць, свяці́ць (*на што-н.*)
beschéinigen *vt* све́дчыць, пацвярджа́ць; ***den Empfáng ~*** распіса́цца ў атрыма́нні
Beschéinigung *f* -, -en пасве́дчанне; распі́ска; квіта́нцыя
beschéißen* *vt груб.* 1) надуры́ць, абдуры́ць 2) запэ́цкаць, абга́дзіць
beschénken *vi* (*mit D*) адо́рваць, рабі́ць падару́нак (*каму-н.*)
beschéren *vt* (*j-m*) дары́ць (*каму-н.*); быць накана́ва́ным
Beschérung *f* -, -en 1) (*непрыемная*) неспадзява́нка 2) каля́дны падару́нак ◊ ***da háben wir die ~!*** вось табе́ і на!
beschéuert *a разм.* дурны́, звар'яце́лы
beschícken *vt* 1) пасыла́ць (*куды-н.*) 2) выклiка́ць да сябе́ (*каго-н.*)
beschíelen *vt* касі́ць, глядзе́ць ко́са; глядзе́ць крадко́м (*на каго-н., што-н.*)
beschíeßen* *vt* абстрэ́льваць; страля́ць (*па якой-н. цэлі*)
beschímpfen *vt* ла́яць, зневажа́ць
Beschímpfung *f* -, -en ла́янка, зневажа́нне
beschírmen *vt паэт.* бараніць; засланя́ць (*vor D, gegen A – каго-н., што-н. ад каго-н., чаго-н.*)
Beschíss *m* -es *груб.* падма́н, ашука́нства
beschíssen *a груб.* паску́дны; абпэ́цканы
beschláfen* *vt* адкла́дваць (*да раніцы якое-н. рашэнне*); ува́жліва абду́маць [абмеркава́ць] (*план, прапанову*)
Beschlág *m* -(e)s, Beschläge 1) абшы́ўка, абабі́ўка 2) падко́ва; падко́ўванне (*коней*) 3) армату́ра
beschlágen I *a* дасве́дчаны, во́пытны; ***er ist auf díesem Gebíet gut ~*** у гэ́тай галіне́ ён до́бра дасве́дчаны
beschlágen* II 1. *vt* 1) абшыва́ць, аббіва́ць 2) падко́ўваць **2. ~, sich** пакрыва́цца налётам; запаце́ць (*пра шкло*)
beschlágen* III *vt* канфіскава́ць
Beschlágenheit *f* - дасве́дчанасць, паінфармава́насць, ве́данне (*чаго-н.*)
Beschlágnahme *f* -, -n канфіска́цыя, апіса́нне (*маёмасці*)
beschlágnahmen *vt неаддз.* канфіско́ўваць; накла́сці а́рышт

beschléichen* *vt* 1) падкра́двацца (*да каго-н.*); шпіёніць, віжава́ць (*за кім-н.*) 2) *высок.* ахо́пліваць, авало́дваць (*аб пачуццях*); ***ein Gefühl der Angst beschlích ihn*** яго́ ахапі́ла пачуццё стра́ху

beschléunigen *vt* паскара́ць, прыспе́шваць; ***die Geschwíndigkeit ~*** павялі́чыць ху́ткасць

Beschléunigung *f* -, -en паскарэ́нне

beschlíeβen* *vt* 1) выраша́ць; пастанаўля́ць; прыма́ць (*рэзалюцыю, закон*) 2) раша́цца 3) сканча́ць (*пра справу*); ***den Empfáng beschlóss ein Konzért*** пасля́ прыёму адбы́ўся канцэ́рт

Beschlúss *m* -es, Beschlüsse 1) рашэ́нне; пастано́ва; ***~ fássen*** прыма́ць рашэ́нне 2) заключэ́нне, завяршэ́нне

beschlússfähig *a* правамо́цны

Beschlússfassung *f* -, -en прыня́цце рашэ́ння [пастано́вы]

beschmíeren *vt* зама́зваць; пэ́цкаць; размалёўваць (*mit D – чым-н.*)

beschmútzen *vt* забру́джваць, засме́чваць; пэ́цкаць

beschnéiden* *vt* 1) абраза́ць, падраза́ць; абстрыга́ць 2) скарача́ць, памяншáць; ***das Éinkommen ~*** урэ́заць дахо́д

beschnéit *a* пакры́ты сне́гам, сне́жны

beschnüffeln *vt* 1) абню́хваць 2) прыгляда́цца (*да чаго-н.*)

beschnúppern *vt* 1) абню́хваць (*пра жывёл*) 2) прыглядáцца (*да каго-н.*); *разм.* прыню́хвацца (*да каго-н.*)

beschönigen *vt* 1) прыхаро́шваць 2) апра́ўдваць

beschränken 1. *vt* абмяжо́ўваць (*auf A, in D – чым-н., у чым-н.*)**2. ~, sich** (*auf A*) абмяжо́ўвацца (*чым-н.*)

beschränkt 1. *a* абмежава́ны; ***~e Zeit*** абмежава́ны [каро́ткі] час; ***Geséllschaft mit ~er Háftung*** (*скар.* GmbH) *камерц.* тавары́ства з абмежава́най адка́знасцю **2.** *adv* абмежава́на

Beschränktheit *f* - абмежава́насць (*у розн. знач.*)

Beschränkung *f* - абмежава́нне, скарачэ́нне

beschréiben* *vt* 1) апі́сваць 2) спі́сваць; ***éine Kúrve ~*** апі́сваць крыву́ю

beschréibend *a* апіса́льны; ***~e Geometríe*** начарта́льная геаме́трыя

Beschréibung *f* -, -en 1) апіса́нне; ***das spóttet jéder ~*** гэ́та не паддае́цца ніяка́му апіса́нню 2) *тапагр.* леге́нда (ка́рты)

beschréien* *vt разм.* суро́чыць

beschréiten* *vt* ступа́ць, наступа́ць (*на што-н.*); ***éinen Weg ~*** *перан.* ступі́ць на шлях; ***den Réchtsweg ~*** падава́ць [звярта́цца] у суд

beschríften *vt* рабі́ць на́дпіс, надпі́сваць

beschúldigen *vt* (*G*) абвінава́чваць; вінава́ціць (*у чым-н.*); ***éines Mórdes beschúldigt wérden*** абвінава́чвацца ў забо́йстве

Beschúldiger *m* -s, - *юрыд.* абвінава́ўца

Beschúldigte *sub m, f* -n, -n абвінвáчаны, абвінава́чаная

Beschúldigung *f* -, -en абвінава́чанне; ***éine ~ erhében**** абвінава́чваць

beschúmmeln *vt разм.* ашу́кваць, абду́рваць

Beschúss *m* -es, -schüsse абстрэ́л; ***únter ~ líegen**** знахо́дзіцца [быць] пад абстрэ́лам

beschütten *vt* 1) абсыпа́ць, пасыпа́ць, засыпа́ць (*што-н.*) 2) абліва́ць, залiва́ць (*што-н. вадой*)

beschützen *vt* (*vor D, gegen A*) 1) абараня́ць, аберага́ць, барані́ць (*ад каго-н., ад чаго-н.*) 2) апекава́цца (*над кім-н., над чым-н.*)

Beschüzer *m* -s, - 1) абаро́нца, апяку́н 2) засту́пнік

beschwätzen *vt* угаво́рваць; *фам.* загаво́рваць зу́бы; ***zu etw. ~*** схіля́ць да чаго́-н.

Beschwérde *f* -, -n 1) ця́жкасць 2) хваро́ба, не́мач 3) ска́рга; ***~ éinlegen*** падава́ць ска́ргу; ***~n láufen* über j-n, über etw. ein*** паступа́юць ска́ргі на каго́-н., на што-н.

Beschwérdebuch *n* -(e)s, -bücher кні́га ска́ргаў

beschwérdefrei *a* без ска́ргаў

beschwéren 1. *vt* 1) (*mit D*) абцяжа́рваць,

паклáсці што-н. ця́жкае (*на-што-н.*) 2) *перан.* абця́жваць; ***j-n mit Bítten*** ~ турбавáць кагó-н. прóсьбамі**2. ~, sich** (*über A*) скáрдзіцца (*на што-н., на кагó-н.*)

beschwérlich *a* цяжкавáты, ця́жкі; ~ ***sein*** быць цяжáрам

Beschwérlichkeit *f* -, -en ця́жкасць; стóмленасць

beschwíchtigen *vt* супакóйваць, заспакóйваць, сунімáць; ***éinen Streit*** ~ улáдзіць спрэ́чку

Beschwíchtigung *f* -, -en супакóй, прымірэ́нне; ***zur*** ~ ***méines Gewíssens*** для супакóю майгó сумлéння

beschwíndeln *vt* падмáнваць, ашýкваць

beschwíngt *a* 1) крылáты 2) *перан.* акры́лены

beschwípst *a разм.* нападпíтку

beschwören* *vt* 1) прысягáць (*у чым-н.*) 2) заклінáць

Beschwörung *f* -, -en 1) пацвярджэ́нне прыся́гай 2) заклінáнне 3) загавóры

beséelen *vt* натхня́ць

beséhen* *vt* аглядáць, разглядáць; ***sich im Spíegel*** ~ глядзéцца ў люстэ́рка

beséitigen *vt* ліквідóўваць; прымáць (*з дарогі*) 2) знішчáць; ***den Verdácht*** ~ рассéяць падазрэ́нні

Beséitigung *f* -, -en ліквідáцыя, знішчэ́нне, скасавáнне

beséligen *vt* ашчаслíвіць; прывóдзіць у захаплéнне; ***beséligt*** у захаплéнні

Bésen *m* -s, - мятлá, вéнік; дзяркáч, шчóтка

Bésenstiel *m* -(e)s, -e рýчка ад мятлы́ ◊ ***er steht steif wie ein*** ~ ён (стаіць) як мы́ла з’éўшы

beséssen *a* апантáны; шалёны

Beséssenheit *f* - шалёнасць; апантáнасць; утрапёнасць; фанаты́чнасць

besétzen *vt* 1) займáць (*месца, памяшкане*) 2) акупíраваць 3) займáць (*пасаду*) 4) абшывáць, унíзваць

Besétzung *f* -, -en 1) заня́цце (*памяшкання*); акупáцыя 2) замяшчэ́нне (*пасады*) 3) вызначэ́нне (*на пасаду*) 4) *тэатр.* размеркавáнне (*роляў*); склад выканáўцаў 5) *спарт.* камáнда; састáў, склад

besíchtigen *vt* аглядáць

Besíchtigung *f* -, -en 1) агля́д 2) рэвíзія, інспéкцыя 3) медыцы́нскі агля́д

besíedeln *vt* засяля́ць; каланізавáць

Besíedlung *f* -, -en засялéнне; каланізáцыя

besíegeln *vt* 1) прыклáдваць пячáтку (*да чаго-н.*); запячáтваць (*што-н.*) 2) пацвярджáць; ***j-s Schícksal*** ~ вы́рашыць чый-н. лёс

besíegen *vt* перамагáць, адóльваць, асíльваць

besíngen* *vt* апявáць, услаўля́ць

besínnen, sich 1) апáмятацца 2) (*G auf A*) успамінáць (*пра што-н.*) 3) раздýмваць, разважáць; ***sich ánder, [éines Béssern]*** ~ адýмацца, перадýмаць ◊ ***erst besínn’s, dann begínn’s*** ≅ сем разóў адмéрай, адзíн раз адрэ́ж

Besínnen *n* -s рóздум; ***nach kúrzem [lángem]*** ~ пасля́ карóткага [дóўгага] рóздуму

besínnlich *a* 1) пáмятны 2) задýмлівы; удýмлівы 2) глыбакадýмны 4) спакóйны; утýльны

Besínnlichkeit *f* - сузірáнне, рóздум; ~ ***nicht áufkommen lássen**** не даць задýмацца

Besínnung *f* - свядóмасць, пáмяць, прытóмнасць; ***die*** ~ ***verlíeren**** 1) стрáціць прытóмнасць, знепрытóмнець 2) трáціць [губля́ць] галавý

besínnungslos 1. *a* без пáмяці, непрытóмны **2.** *adv* у непрытóмным стáне

Besítz *m* -es 1) уладáнне; маёнтак 2) маёмасць; ***etw. in*** ~ ***néhmen**** авалóдваць чым-н.; ***den*** ~ ***ergréifen**** уступíць у валóданне

besítzanzeigend *a*: ***~es Fürwort*** прыналéжны займéннік

besítzen* *vt* мець, валóдаць (*чым-н.*); ***die Áchtung der Fréunde*** ~ карыстáцца павáгай сяброў

besítzend *a* маёмны; ***die ~en Klássen*** маёмныя клáсы

Besítzer *m* -s, - уладáльнік, гаспадáр,

ула́снік
Besítzergreifung *f* -, -en 1) авало́данне 2) экспрапрыя́цыя
besítzlos *a* немаёмны
Besítztum *n* -s, -tümer 1) маёмасць 2) маёнтак, улада́нне
Besítzung *f* -, -en 1) вало́данне, улада́нне 2) маёнтак, (зяме́льнае) улада́нне; кало́нія
besóffen *a груб.* п'я́ны
besóhlen *vt* падбіва́ць падно́скі; ***die Stíefel ~*** пастаўіць на бо́ты но́выя падно́скі
besólden *vt* плаці́ць (*каму-н.*) зарпла́ту [жа́лаванне]
Besóldung *f* -, -en жа́лаванне, акла́д (*служачага*)
besónder(e) *a* асаблі́вы, асо́бны; ***im Besónderen*** у прыва́тнасці; ***étwas Besónderes*** не́шта асаблі́вае
Besónderheit *f* -, -en (свое)асаблі́васць
besónders *adv* асаблі́ва, асо́бна; ***nicht ~*** не на́дта
besónnen 1. *a* разва́жны, разва́жлівы; асцяро́жны; уду́млівы **2.** *adv* разва́жна, асцяро́жна
Besónnenheit *f* - разва́жнасць, разва́жлівасць; уду́млівасць
besórgen *vt* 1) даставаць, прыно́сіць 2) выко́нваць (*даручэнне*) 3) займа́цца, клапаці́цца; ***die Wírtschaft ~*** ве́сці гаспада́рку; ***Éinkäufe ~*** рабі́ць заку́пкі 4) (*высок., уст.*) непако́іцца; ***es ist zu ~, dass…*** ёсць апа́ска, што…
Besórgnis *f* -, -se непако́й, трыво́га; турбо́ты; ***~ errégen*** непако́іць
besórgniserregend *a* трыво́жны; які́ выклі́кае заклапо́чанасць
besórgt *a* клапатлі́вы; ***um [für] j-n, um [für] etw. (A) ~ sein*** клапаці́цца, турбава́цца, хвалява́цца (*за каго-н, за што-н.*)
Besórgung *f* -, -en 1) выкана́нне 2) дару́чэнне; паку́пка; ***~en máchen*** закупля́ць, рабі́ць за́купы [паку́пкі]
bespánnen *vt* 1) абця́гваць; нацягваць 2) (*mit D*) запрага́ць (*коней у воз і г.д.*)
bespíegeln, sich адбіва́цца, адлюстро́ўвацца (*у вадзе, люстэрку і г.д.*)
bespíelen *vt* 1) (і)гра́ць (*на музычным інструменце*), выпрабо́ўваць (*музычны інструмент*) 2) рабі́ць за́піс (*на плыту, на стужку*)
bespítzeln *vt* сачы́ць (*за кім-н.*), шпіёніць
bespötteln *vt* паке́пліваць (*з каго-н., чаго-н.*); жартава́ць, падсме́йвацца (*з каго-н., чаго-н.*)
bespótten vt насміха́цца (*з каго-н., чаго-н.*) здзе́квацца (*з каго-н., чаго-н.*)
bespréchen* **1.** *vt* гавары́ць (*пра што-н., пра каго-н.*) 2) абмяркоўваць 3) нагаво́рваць (*на стужку, плыту*) **2. ~, sich** ра́іцца (*аб чым-н.*); згаво́рвацца (*аб чым-н.*)
Bespréchung *f* -, -en 1) абмеркава́нне, перагаво́ры, нара́да 2) рэцэ́нзія 3) заклі́на́нне, загаво́р
bespréngen *vt* апы́рскваць, араша́ць; ***die Stráßen ~*** паліва́ць ву́ліцы
bespritzen *vt* апы́рскваць, паліва́ць
bespúcken *vt* аплёўваць
bespülen *vt* абмыва́ць, мыць
bésser 1. *a* ле́пшы **2.** *adv* лепш, ле́пей; ***désto ~, um so ~*** тым лепш
béssern 1. *vt* паляпша́ць, выпраўля́ць **2. ~, sich** паляпша́цца, папраўля́цца; ***die Kúrse ~ sich*** (біржавы́) курс павыша́ецца
Bésserung *f* -, -en паляпшэ́нне, папра́ўка; выздараўле́нне; ***er ist auf dem Wége der ~*** ён папраўля́ецца
Bésserungsanstalt *f* -, -en выхава́ўча-папра́ўчая кало́нія для малале́тніх правапаруша́льнікаў
Bésserwisser *m* -s, - *іран.* разу́мнік, усяве́д
best 1. *a* найле́пшы; ***beim ~en Wíllen*** хоць бы і мо́цна захаце́ць, пры ўсім жада́нні; ***der érste béste*** пе́ршы сустрэ́чны **2.** *adv* ***am ~en*** лепш за ўсё; як мага́ лепш, як найле́пш; ***aufs Béste*** як не́льга лепш
Bestánd *m* -(e)s, Bestände 1) склад, склад, саста́ў; стан 2) ная́ўнасць (ка́сы); фонд, запа́с 3) трыва́ласць; цэ́ласнасць ***~ háben, von ~ sein*** быць трыва́лым 4) *с.-г.* пагало́ўе

5) *лес.* (леса)насаджэ́нне; дрэвасто́й

beständig 1. *a* пастая́нны, усто́йлівы, трыва́лы **2.** *adv* пастая́нна, заўсёды; ***er bleibt ~ hier*** ён застае́цца тут на пастая́ннае жыха́рства

Beständigkeit *f* - пастая́нства, нязме́ннасць, трыва́ласць

Bestándsliste *f* -, -n інвента́рны спіс

Bestándsaufnahme *f* -, -n інвентарыза́цыя, во́піс (*тавару*)

Bestándteil *m* -(e)s, -e састаўна́я ча́стка, скла́днік, элеме́нт

Béstarbeiter *m* -s, - перадаві́к [выда́тнік] вытво́рчасці (*у былой ГДР*)

bestärken *vt* падмацо́ўваць; пацвярджа́ць; мацава́ць, падтры́млiваць; ***j-n in séiner Méinung ~*** умацава́ць у кім-н. яго́ную ду́мку

Bestärkung *f* -, -en умацава́нне, перакана́нне, пацвярджэ́нне

bestätigen *vt* пацвярджа́ць, све́дчыць; зацвярджа́ць

Bestätigung *f* -, -en пацвярджэ́нне; ратыфіка́цыя, зацвярджэ́нне

bestátten *vt* хава́ць (*пра нябожчыка*)

Bestáttung *f* -, -en пахава́нне, хаўту́ры; крэма́цыя

bestáuben 1. *vt* запылі́ць **2.** *vi* (s) пылі́цца

bestäuben *vt* 1) запылі́ць 2) *бат.* апыля́ць 3) пасыпа́ць (*мукой і г.д.*); зацерусі́ць (*снегам*)

Bestäubung *f* -, -en *бат.* апыле́нне

bestáunen *vt* глядзе́ць са здзіўле́ннем, дзіві́цца (*з каго-н., з чаго-н.*)

béste 1. *a* найле́пшы; ***der érste ~*** пе́ршы сустрэ́чны **2.** *adv* ***am ~n*** лепш за ўсё; ***aufs Béste*** як магá лепш

Béste *sub* **1.** *m, f* -n, -n (най)ле́пшы, -шая **2.** *n* найле́пшае; дабро́, кары́сць; вы́гада; ***sein ~s tun*** рабі́ць усё магчы́мае

bestéchen *vt* 1) падкупля́ць; ***sich ~ lássen* (von j-m)*** браць ха́бар (*з каго-н.*); (*durch A*) спакуша́цца (*чым-н.*) 2) *перан.* падкупля́ць

bestéchlich *a* прада́жны, падку́пны

Bestéchlichkeit *f* - прада́жнасць, хаба́рніцтва

Bestéchung *f* -, -en по́дкуп, ха́бар; ***der ~ zúgänglich*** прада́жны, падку́пны; ***passíve ~*** *юрыд.* атрыма́нне ха́бару; ***aktíve ~*** да́ча ха́бару

Bestéck *n* -(e)s, -e 1) прыбо́р, начы́нне (*сталовае*) 2) набо́р інструме́нтаў; гатава́льня

bestéhen* 1. *vt* вытры́млiваць, перадо́льваць; ***die Prüfung ~*** вы́трымаць экза́мен [іспы́т] **2.** *vi* 1) існава́ць 2) (*auf D*) насто́йваць (*на чым-н.*) 3) (*aus D*) склада́цца (*з чаго-н.*) 4) (*in D*) заключа́цца; утры́млiвацца (*у чым-н.*) 5) (*vor D, gegen A*) вы́трымаць, устая́ць (*супраць каго-н., чаго-н.*); ***im Kampf ~*** устая́ць у барацьбе́

Bestéhen *n* -s 1) існава́нне 2) трыва́ласць 3) зда́ча (*іспытаў*) 4) насто́йванне (*auf D – на чым-н.*)

bestéhend 1) *a* існу́ючы; ***die ~en Gesétze*** існу́ючыя [дзе́ючыя] зако́ны 2) які́ [што] існуе́

bestéhlen* *vt* абкра́дваць, абкрада́ць

bestéigen* *vt* 1) узыхо́дзіць, падыма́цца (*на што-н.*) 2) сяда́ць (*на каня, на параход*)

bestéllen I *vt* 1) зака́зваць, замаўля́ць сабе́ 2) урабля́ць (*поле*) 3) перадава́ць, перака́зваць (*прывітанне*) 4) (*mit D*) абстаўля́ць, застаўля́ць (*чым-н.*) 5): ***es ist gut [schlecht] um ihn, um etw. (A) [mit ihm, mit etw.] bestéllt*** яго́ спра́вы [спра́вы нако́нт гэ́тага] іду́ць до́бра [дрэ́нна]; ***die Zéitung ~*** вы́пісаць [падпіса́цца на] газе́ту

bestéllen II *vt* прызнача́ць (*на якую-н. пасаду, выконваць функцыі*)

Bestéller *m* -s, - зака́зык

Bestéllliste *f* -, -n спіс зака́заў

Bestéllschein *m* -(e)s, -e бланк зака́зу

Bestéllung *f* -, -en 1) даручэ́нне; зака́з; ***auf ~*** на зака́з; ***éine ~ máchen*** зрабі́ць зака́з 2) дастáўка, разно́ска (*пісьмаў*) 3) ураблéнне (*зямлі*) 4) назначэ́нне (*zu D – кім-н.*)

béstenfalls *adv* у са́мым ле́пшым вы́падку

béstens *adv* найле́пш, лепш за ўсё; ***ich***

dánke ~ шчы́ра дзя́кую

bestérnt *a высок.* зо́рны, усы́паны [усе́яны] зо́ркамі

bestéuerbar *a* які́ падлягáе абкладáнню падáткам

bestéuern *vt* абкладáць падáткам, ападáткаваць

béstgehasst *a разм.* сáмы ненаві́сны

bestiálisch *a* жывёльны, нялю́дскі

Bestialität *f* -, -en нялю́дскасць, зве́рства

Bésti¦e *f* -, -n 1) драпе́жнік, звер 2) вы́людак, не́людзь

bestíefelt *a* у бо́тах

bestímmen 1. *vt* 1) прызначáць; ***j-n zu séinem Náchfolger*** ~ прызначáць каго́-н. сваі́м перайма́льнікам; вызначáць; акрэ́сліваць; ***gesétzlich*** ~ узако́ніць 2) (*zu D*) схіля́ць, заахво́чваць (*да чаго-н.*) 3) вызначáць (*паняцце*)**2.** *vi* (*über A*) распараджáцца (*чым-н.*), мець (*што-н.*)

bestímmend *a* 1) вызначáльны 2) вырашáльны

bestímmt 1. *a* 1) вы́значаны, пэ́ўны, прызнáчаны **2.** *adv* пэ́ўна, бясспрэ́чна; ***ganz*** ~ абавязко́ва; ***aufs Bestímmteste*** катэгары́чна, сáмым рашу́чым чы́нам

Bestímmtheit *f* -, -en 1) пэ́ўнасць 2) рашу́часць 3) упэ́ўненасць, даклáднасць; ***etw. mit ~ wíssen**** быць упэ́ўненым у чым-н.

Bestímmung *f* -, -en 1) прызначэ́нне 2) вызначэ́нне 3) пастано́ва, загáд 4) прызвáнне, лёс; ***~ über etw. (A) tréffen**** аддáць распараджэ́нне аб чым-н.

bestímmungsgemäß *adv* зго́дна з пастано́вай [загáдам]

Bestímmungswort *n* -(e)s, -wörter азначáльнае сло́ва

bestírnt *a высок.* пакры́ты зо́ркамі, зо́рны

Béstleistung *f* -, -en рэко́рд, найле́пшы пакáзчык

béstmöglich *adv* найле́пшым чы́нам, як найле́пш

bestráfen *vt* (*für A, wegen G*) карáць, штрафавáць (*за што-н.*); ***mit dem Tóde*** ~ пакарáць сме́рцю

Bestráfung *f* -, -en пакарáнне, кáра

bestráhlen *vt* 1) асвятля́ць (*промнямі*) 2) *фіз.* абпраме́ньваць

Bestráhlung *f* -, -en 1) асвятле́нне (*промнямі*) 2) *фіз.* абпраме́ньванне

bestrében, sich (*zu + inf*) імкну́цца, намагáцца (*зрабіць што-н.*)

Bestrében *n* -s імкне́нне, памкне́нне, ру́пнасць; ***sein ~ auf etw. (A) ríchten*** імкну́цца да чаго́-н.

bestrébt: ~ **sein** (*zu D*) імкну́цца (*да чаго-н.*)

bestréichen* *vt* 1) намáзваць 2) афарбо́ўваць, фарбавáць 3) датыкáцца (*да чаго-н.*) 4) абстрэ́льваць

bestréitbar *a* спрэ́чны; ***nicht*** ~ бясспрэ́чны

bestréiten* *vt* 1) аспрэ́чваць, абвяргáць; ***ich will dies nicht*** ~ я гэ́тага не адмаўля́ю 2) аплáчваць (*выдаткі*)

bestréuen *vt* пасыпáць, абсыпáць

bestrícken *vt* 1) заблы́тваць, ублы́тваць; абвя́зваць 2) вáбіць, зачаро́ўваць

bestrítt *impf ад* bestréiten*

Béstseller *m* -s, - бестсе́лер, хо́дкі тавáр (*звычайна пра кнігу*)

Béststudent *m* -en, -en студэ́нт-выдáтнік

bestücken *vt* аснашчáць (*неабходнай зброяй*), узбро́йваць (*танк, самалёт, карабель*)

Bestückung *f* - аснашчэ́нне, узбрае́нне

bestürmen *vt* штурмавáць; ***mit Frágen*** ~ чапля́цца з пытáннямі

bestürzen *vt* уражáць, здзіўля́ць; ашаламля́ць,бянтэ́жыць

bestürzt *a* (*über A*) засаро́млены; прысаро́млены; урáжаны, здзі́ўлены (*чым-н.*)

Bestürzung *f* - збянтэ́жанасць, хвалявáнне, здранцве́нне; ***in ~ geráten**** бянтэ́жыцца

Béstwert *m* -(e)s, -e 1) аптымáльная велічыня́ 2) *спарт.* рэко́рд, найвышэ́йшае дасягне́нне

Besúch *m* -(e)s, -e наве́дванне, візі́т; ***wir háben*** ~ у нас го́сці; ***j-m éinen ~ ábstatten*** зрабі́ць візі́т (*да каго-н.*); ***zu ~ géhen**** ісці́ ў го́сці

besúchen *vt* 1) наве́дваць, бывáць 2) ха-

дзíць (*у школу, тэатр*); ***éine gut besúchte Versámmlung*** мнагалю́дны сход

Besúchskarte *f* -, -n прóпуск [кáртка] для навéдвальнікаў

besúcht *a* які́ (дóбра) навéдваецца; ***stark*** ~ шматлю́дны

besúchsweise *adv* у я́касці гóсця; у гасця́х

besúdeln *vt* 1) запэ́цкаць, забрýдзіць 2) зняважыць

betágt *a* пажылы́, у гадáх

betákeln *vt марск.* аснашчáць

betánken *vt* запраўля́ць пáлівам (*аўтамабіль, самалёт і да т.п.*)

Betánker *m* -s, - самалёт-запрáўшчык; сýдна-тáнкер

betásten *vt* абмáцваць, дакранáцца (*да чаго-н.*)

betätigen **1.** *vt* 1) прывóдзіць у рух [у дзéянне]; кіравáць 2) дакáзваць на спрáве **2.** **~, sich** дзéйнічаць; (*in D*) займáцца (*чым-н.*); (*bei, an D*) прымáць удзéл (*у чым-н.*)

Betätigung *f* -, -en 1) дзéйнасць 2) удзéл (*у чым-н.*) 3) прывядзéнне ў дзéянне, пуск (*механізма*)

Betätigungsdrang *m* -(e)s прáга дзéйнасці

betäuben *vt* аглушáць, ашаламля́ць; *мед.* анестэзíраваць

Betäubung *f* -, -en 1) аглушэ́нне 2) *мед.* наркóз, абязбóльванне, анестэзíя

Béte *f* -, -n бурáк

betéiligen **1.** *vt* (*an, bei D*) 1) давáць часць [дóлю] (*каму-н. у чым-н.*), надзяля́ць (*каго-н. чым-н.*) 2) рабíць кагó-н. удзéльнікам (*у справе, прыбытку*); ***an etw. (D) [bei etw. D] betéiligt sein*** удзéльнічаць у чым-н., мець дачынéнне да чагó-н. **2.** **~, sich** (*an, bei D*) удзéльнічаць (*у чым-н.*)

Betéiligte *sub m, f* -n, -n удзéльнік, -ца; саўдзéльнік, -ца; кампаньён, -ка, пáйшчык, -чыца

Beteiligung *f* -, -en удзéл, дачынéнне (*an, bei D – у чым-н.*)

béten *vi* малíцца; чытáць малíтву; ***zu Gott*** ~ малíцца Бóгу

Bétensuppe *f* -, -n боршч; бацвíнне

betéuern *vt* (*D*) (урачы́ста) запэ́ўніваць, кля́сціся (*у чым-н.*)

Betéuerung *f* -, -en запэ́ўненне, упэ́ўненне; кля́тва, прыся́га

betíteln *vt* давáць загалóвак, назывáць

betölpeln *vt* абдýрваць, ашýкваць

Beton [be'tɔ̃:] *m* -s, -s *i* -e бетóн

Betóndecke *f* -, -n бетóннае перакрыццё

betónen *vt* рабíць нáціск; падкрэ́сліваць

betónt *a* 1) *лінгв.* націскны́ 2) *перан.* падкрэ́слены

Betónung *f* -, -en нáціск, акцэ́нт; ***mit stárker*** ~ падкрэ́слена

betören *vt* 1) дуры́ць, падмáнваць 2) асляпля́ць 3) збівáць з панталы́ку

Betrácht: ***außer ~ lássen**** пакідáць без увáгі; ***in ~ kómmen**** быць улíчаным; ***in ~ zíehen**** браць пад увáгу

betráchten **1.** *vt* 1) глядзéць (*на каго-н., на што-н.*); разглядáць 2) (*als A*) лічы́ць (*кім-н., чым-н.*) **2.** **~, sich** глядзéцца (*у люстэрка*)

Betráchter *m* -s, - наглядáльнік, назірáльнік

beträchtlich **1.** *a* знáчны, прыкмéтны **2.** *adv* знáчна

Betráchtung *f* -, -en 1) разгля́д 2) меркавáнне; ***über etw. (A) ~en ánstellen*** разглядáць [абмяркóўваць] што-н.

betráf *impf ад* betréffen*

Betrág *m* -(e)s, -träge сýма, вы́нік, вáртасць; кóлькасць; *матэм.* велічыня́; ***im*** ~ у сýме

betrágen* **1.** *vt* складáць; быць рóўным (*чаму-н.*) **2.** **~, sich** павóдзіць сябé (*gegen A – як-н. у адносінах да каго-н.*)

Betrágen *n* -s павóдзіны

betráuen *vt* (*mit D*) даручáць (*каму-н.*); ***ich bin betráut mit…*** мне дарýчана [давéрана]…

Betréff: ***in dem ~ (G)*** аднóсна, накóнт, што ты́чыцца

betréffen* *vt* 1) даты́чыць (*каго-н., чаго-н.*), мець дачы́ненне (*да каго-н., чаго-н.*); ***was mich betrífft…*** што да мянé… 2) паражáць, напаткáць; ***ein***

Únglück hat ihn betróffen яго́ напатка́ла няшча́сце

betréffend 1. *a* адпаве́дны; да́дзены, які́ даты́чыцца **2.** *prp* адно́сна, што даты́чыцца

betréffs *prp* (*G*) адно́сна

betréiben* *vt* 1) займа́цца (*чым-н.*); ***éifrig Stúdi¦en*** ~ стара́нна вывуча́ць што-н. 2) ве́сці, право́дзіць (*палі́тыку, кампа́нію*); ***Wéttrüsten*** ~ право́дзіць го́нку ўзбрае́нняў 3) *тэх.* эксплуатава́ць 4) прыво́дзіць у рух; ***der Mótor wird eléktrisch betríeben*** мато́р працу́е ад электры́чнасці

Betréiben *n*: ***auf sein*** ~ па яго́ патрабава́нню

betréten I *vt* (у)ступа́ць; увахо́дзіць, захо́дзіць (*куды-н.*); ***die Bühne*** ~ выхо́дзіць на сцэ́ну

betréten II *a* пратаптаны

betréten III *a* засаро́млены, збянтэ́жаны, азада́чаны

Betréten *n* -s увахо́д; уступле́нне; ***das ~ des Rásens ist verbóten*** хадзі́ць па газо́не забаро́нена

Betrétenheit *f* - сарамлі́васць, збянтэ́жанасць, хвалява́нне, прыгне́чанасць

betréuen *vt* 1) клапаці́цца (*пра каго-н, пра што-н.*) 2) абслуго́ўваць 3) кірава́ць (*навуковай працай*); ***er betréut éine Delegatión*** ён працу́е з дэлега́цыяй [абслуго́ўвае дэлега́цыю]

Betréuer *m* -s, - кіраўні́к, апяку́н, кура́тар; хава́льнік (*музея*); ***der wíssenschaftliche*** ~ навуко́вы кіраўні́к

Betréuung *f* -, -en абслуго́ўванне; ***ärztliche*** ~ медыцы́нскае абслуго́ўванне

betríeb *impf ад* betréiben*

Betríeb *m* -(e)s, -e 1) прадпрые́мства, заво́д, фа́брыка 2) эксплуата́цыя; рабо́та; ***in ~ sein*** працава́ць, функцыяні́раваць; ***áußer ~ sein*** не працава́ць, не функцыяні́раваць; ***in ~ sétzen*** прыво́дзіць у дзе́янне 3) рух; ***im Káufhaus herrscht ímmer ein gróßer*** ~ у магазі́не заўсёды пану́е ажыўле́нне [вялі́кі рух]

Betríebsabteilung *f* -, -en аддзе́л прадпрые́мства, цэх заво́да

betríeblich *a* вытво́рчы, завадскí

betríebsam *a* дзе́йны, руплі́вы

Betríebsausschuss *m* -es, -schüsse заво́дскі камітэ́т; камітэ́т слу́жачых на прадпрые́мстве (*ва ўстанове*)

Betríebsausweis *m* -es, -e про́пуск на заво́д [прадпрые́мства]

betríebsfähig *a* гато́вы да эксплуата́цыі

Betríebsgewerkschaftsgruppe *f* -, -n прафгру́па (*на прадпрыемстве*) (*у былой ГДР*)

Betríebsgewerkschaftsleitung *f* -, -en (*скар.* BGL) заво́дскі камітэ́т прафсаю́за (*у былой ГДР*)

Betríebsgruppe *f* -, -n вытво́рчая гру́па (*брыгада; калектыў аддзела цэха*) (*у былой ГДР*)

Betríebskapital *n* -s, -e *эк.* абаро́тны капіта́л

Betríebskosten *pl* выда́ткі вытво́рчасці

Betríebsleiter *m* -s, - зага́дчык вытво́рчасці, тэхні́чны дырэ́ктар

Betríebsordnung *f* -, -en пра́вілы ўну́транага распара́дку; пра́вілы эксплуата́цыі

Betríebsrat *m* -(e)s, -räte вытво́рчая ра́да, вытво́рчы саве́т (*у былой ГДР*)

Betríebsstoff *m* -(e)s, -e гару́чае, па́ліва

Betríebssystem *n* -s, -e *камп.* аперацы́йная сістэ́ма

Betríebszweig *m* -(e)s, -e галіна́ вытво́рчасці

betrífft *präs ад* betréffen*

betrínken*, sich напі́цца (п’я́ным), упі́цца

betróffen I *part II ад* betréffen*

betróffen II *a* ура́жаны, збянтэ́жаны, здзі́ўлены; засаро́млены

Betróffenheit *f* - збянтэ́жанасць, азада́чанасць

betróg *impf ад* betrügen*

betrüben *vt* засмуча́ць; ***schwer*** ~ засмуча́ць, прыво́дзіць у ро́спач

betrüblich *a* су́мны, яра́дасны

Betrübnis *f* -, -se смýтак, журба́, засмучэ́нне

betrübt *a* засму́чаны, су́мны, журбо́тны

betrúg *impf ад* betrágen*

Betrúg *m* -(e)s падма́н, хлусня́; махля́р-

ства; ***éinen ~ verüben [begéhen*]*** зрабíць падмáн [махлярства]

betrügen* *vt* 1) падмáнваць, ашýкваць; ***sich ~ lássen**** даць сябé падманýць [ашукáць] 2) (*um A*) пазбáвіць ашукáнствам (*каго-н. чаго-н.*); ***j-n um zehn Rúbel ~*** аблічы́ць кагó-н. на дзéсяць рублёў

Betrüger *m* -s, - падмáншчык; ашукáнец

betrügerisch *a* падмáнлівы; ілжы́вы, хлуслíвы

betrúnken *a* п'я́ны

Betrúnkene *sub m, f* -n, -n п'я́ны, -ная

Bett *n* -es, -en) 1) пасцéль, лóжак 2) рэчы́шча; ***zu ~ géhen**** ісцí спаць

Béttdecke *f* -, -n кóўдра, пóкрыва (*на ложку*)

Béttcouch [-kautʃ] *f* -, -s спáльная канáпа

béttelarm *a* (вéльмі) бéдны, гарóтны, жабрáчы

Betteléi *f* -, -en жабравáнне, жабрáцтва

bétteln *vi* 1) жабравáць, хадзíць па свéце з тóрбаю 2) (*um A*) прасíць (*чаго-н.*); ***um Almósen ~*** прасíць мíласціню

bétten 1. *vt* клáсці ў пасцéль **2.** *vi* слáць пасцéль; ***sich ~*** дóбра [утýльна] уладкóўвацца ◊ ***wie gebéttet, so geschláfen*** ≅ што пасéеш, тóе і пажнéш

béttlägerig *a* пасцéльны хвóры; ***~ wérden*** злéгчы (*з прычыны хваробы*)

Béttlaken *n* -s, - прасцінá

Béttler *m* -s, - жабрáк

Béttstelle *f* -, -n лóжак

Bétttuch *n* -(e)s, -tücher прасцінá

Béttüberzug *m* -(e)s, -züge чахóл (*на пярыну*)

Béttvorhang *m* -(e)s, -vorhänge заслóна, пóлаг

Béttvorleger *m* -s, - хóднік [дыванóк] пéрад лóжкам

Béttwäsche *f* - пасцéльная бялíзна

Béttzeug *n* -(e)s пасцéльныя рэ́чы

betúlich *a высок.* дзелавы́, паслýжлівы

betún*, sich 1) капры́зіць 2) (*mit D*) пачынáць адчувáць давéр (*да каго-н.*)

Béuge *f* -, -n 1) вы́гіб; нахíл 2) прысядáнне

béugen 1. *vt* 1) згінáць, нахіля́ць; ***die Knie ~*** схіля́ць калéні, станавíцца на калéні 2) *грам.* скланя́ць 3) прыгнятáць; парушáць; зламáць; ***j-s Stolz ~*** зламáць чый-н. гóнар **2. ~, sich** 1) гнýцца 2) (*vor D*) схіля́цца (*перад кім-н.*) 3) (*unter A*) падпарадкóўвацца (*каму-н.*)

Béugung *f* -, -en 1) згінáнне 2) (*vor D*) схілéнне (*перад кім-н.*) 3) *грам.* скланéнне, спражэ́нне 4) падпарадкавáнне (*unter A – каму-н.*) 5) *тэх.* вы́гін, вы́гіб

Béule *f* -, -n гуз; жаўлáк

beúnruhigen 1. *vt* турбавáць **2. ~, sich** (*wegen G, über A*) трывóжыцца, непакóіцца (*пра што-н.*)

beúnruhigend *a* трывóжны

Beúnruhigung *f* -, -en непакóй, трывóга

beúrkunden *vt юрыд.* 1) засвéдчыць (*дакументамі*) 2) давáць паказáнні для пратакóла

beúrlauben 1. *vt* давáць адпачы́нак [вóдпуск] **2. ~, sich** брáць адпачы́нак [вóдпуск]

beúrlaubt *a* 1) адпускны́; адпрáўлены ў адпачы́нак 2) часóва вы́звалены ад прáцы

Beúrlaubung *f* -, -en звальнéнне ў вóдпуск [у запáс]

beúrteilen *vt* абмяркóўваць; меркавáць (*пра каго-н., што-н.*)

Beúrteilung *f* -, -en меркавáнне, ацэ́нка; абмеркавáнне; разбóр

Béute *f* - здабы́ча; ***~ máchen*** захапíць здабы́чу [трафéі]; ***j-m zur ~ fállen**** стаць чыéй-н. здабы́чай

Béutel *m* -s, - 1) кашалёк 2) сýмка, тóрба ◊ ***das geht an den ~*** гэ́та б'е па кішэ́ні

béuteln *vt* прасяваць; трэ́сці

Béuteltier *n* -(e)s, -e *заал.* сýмчатая жывёла

Béutestück *n* -(e)s, -e здабы́ча, трафéй

Béutezug *m* -(e)s, -züge набéг, напáд

bevölkern *vt* насяля́ць

Bevölkerung *f* -, -en 1) насéльніцтва 2) засялéнне

Bevölkerungsdichte *f* - шчы́льнасць насéльніцтва; насéленасць

Bevölkerungszuwachs *m* -es прырóст

насéльніцтва

bevóllmächtigt *a* упаўнавáжаны; ***~er Vertréter*** паўнамóцны прадстаўнíк

Bevóllmächtigte *sub m, f* -n, -n упаўнавáжаны, -ная; павéраны, -ная; давéраны, -ная

Bevóllmächtigung *f* -, -en паўнамóцтва; ***durch ~*** па давéранасці [паўнамóцтву]

bevór *cj* перш чым, ранéй як; пакýль не

bevórmunden *vt* 1) апекавáць 2) прызначáць апекунá

Bevórmundung *f* -, -en апéка; апякýнства

bevórraten *неаддз. vt* рабíць [папаўнЯць] запáсы

Bevórschussung *f* -, -en вы́дача [вы́плата] авáнсу, авансавáнне

bevórstehen* *vi* чакáцца, быць напéрадзе; ***was steht mir bevór?*** што мянé чакáе?

bevórstehend *a* які́ мáе быць [адбы́цца], які́ чакáецца

bevórteilen *vt* аддавáць перавáгу (*каму-н.*), прывілеявáць (*каго-н.*)

bevórzugen *vt* аддавáць перавáгу (*каму-н., чаму-н., D – над кім-н, над чым-н.*); лічы́ць за лéпшае

bevórzugt *a* прывілеявáны, які́ мáе паравáгу

bewáchen *vt* сцерагчы́, пільнавáць, вартавáць

bewáchsen I 1. *vi* (s) абрастáць, зарастáць **2. ~, sich** пакрывáцца (*раслíннасцю*)

bewáchsen II *a* абрóслы, зарóслы

Bewáchung *f* -, -en ахóва, вáрта

bewáffnen 1. *vt* узбрóйваць; ***bis an die Zähne ~*** узбрóіць да зубóў **2. ~, sich** узбрóйвацца

bewáffnet *a* узбрóены

Bewáffnung *f* -, -en узбраéнне; узбрóйванне

bewáhren 1. *vt* 1) захóўваць, зберагáць; ***Disziplín ~*** падтры́мліваць дысцыпліну 2) (*vor D*) збаўлЯць, засцерагáць (*ад чаго-н.*); ***Gott bewáhre!*** баранí Бог [Бóжа]! **2. ~, sich** (*vor D*) засцерагáць сябé (*ад чаго-н.*)

bewähren 1. *vt* дакáзваць сапрáўднасць; ***séinen Ruf ~*** апраўдáць сваю рэпутáцыю **2. ~, sich** акáзвацца прыдáтным; апрáўдваць надзéі; ***sich als tréuer Freund ~*** паказáць сябé вéрным сЯбрам

bewáhrheiten, sich спрáўдзіцца; аказáцца прáвільным

Bewáhrheitung *f* - пацвярджэ́нне (*якіх-н. фактаў*)

bewährt *a* выпрабавáны, надзéйны

Bewáhrung *f* - (за)хавáнне; засцярóга

Bewährung *f* -, -en 1) правéрка, выпрабавáнне 2) пацвярджэ́нне (*на справе*) ◊ ***die Stúnde der ~ hat geschlágen*** час выпрабавáння прабíў

Bewährungsfrist *f* -, -en *юрыд.* тэ́рмін умóўнага асуджэ́ння, выпрабавáльны тэ́рмін

Bewährungsprobe *f* -, -n выпрабавáнне

bewáldet *a* лясíсты, парóслы лéсам

bewältigen *vt* (пера)адóльваць; дóбра выкóнваць 2) перамагáць

bewándern *vt уст.* 1) вандравáць (*пешшу*) 2) пазнаёміцца з якóй-н. мясцóвасцю

bewándert *a* дасвéдчаны, бывáлы

Bewándtnis *f* -, -se акалíчнасць; ***die Sáche hat fólgende ~*** гавóрка ідзé вось пра тóе, што; ***damít hat es éine éigene ~*** тут спрáва асаблíвая

bewässern *vt* арашáць

Bewässerung *f* -, -en абваднéнне, арашэ́нне, ірыгáцыя

Bewässerungsanlage *f* -, -n арашáльная сістэ́ма

bewégen I 1. *vt* 1) рýхаць, перасóўваць, варушы́ць; прывóдзіць у рух 2) хвалявáць, узрушáць **2. ~, sich** 1) рýхацца, перасóўвацца, варушы́цца; ***das Gespräch bewégte sich um díeses Théma*** размóва ішлá на гэ́тую тэ́му 2) *перан.* круцíцца 3) хістáцца

bewégen* II 1. *vt* (*zu D*) схілЯць (*каго-н. на што-н., да чаго-н.*); ***er wúrde dazú bewógen*** ягó ўгавары́лі гэ́та зрабíць **2. ~, sich: *sich ~ lássen**** (*zu D, zu + inf*) схілЯцца (*да чаго-н.*), даць сябé ўгавары́ць (*зрабíць што-н.*)

Bewéggrund *m* -(e)s, -gründe нагóда, матыў (*паводзін і г.д.*)
bewéglich *a* рухóмы; рухáвы; ***~e Hábe*** рухóмая маёмасць
Bewéglichkeit *f* - 1) рухáвасць; рухóмасць; жвáвасць 2) *вайск.* манéўранасць
bewégt *a* усхвалявáны, узрýшаны
Bewégung *f* -, -en 1) рух; ***sich in ~ sétzen*** прыхóдзіць у рух, зарýхацца 2) хвалявáнне, узрýшанасць 3) жэст 4) *вайск.* манéўр; перамяшчэ́нне
Bewégungslehre *f* - *фіз.* кінемáтыка
bewégungslos *a* нерухóмы
Bewégungsspiele *pl* рухóмыя гýльні
bewéhren *vt* 1) узбрóйваць 2) абсталёўваць 3) *буд.* армíраваць
Bewéhrung *f* -, -en 1) *тэх.* арматýра; бранá 2) запрýда, плацíна
bewéihräuchern *vt* курыць фіміям; ***sich gégenseitig ~*** (залíшне) хвалíць адзíн аднагó
bewéinen *vt* аплáкваць
Bewéis *m* -es, -e дóказ, аргумéнт; ***éinen ~ von etw. (D) gében* [líefern]*** даказáць што-н.
Bewéisaufnahme *f* -, -n (судóвае) слéдства
bewéisbar *a* даказáльны
bewéisen* *vt* дакáзваць; ***j-s Schuld ~*** даказáць чыю-н. віну; выкáзваць, праяўляць; ***j-m séine Áchtung ~*** засвéдчыць камý-н. сваю пашáну [павáгу]
Bewéisgrund *m* -(e)s, -gründe падстáва (*доказу*), дóказ, аргумéнт
bewéiskräftig *a* дóказны
bewénden: ***es bei étwas (D) ~ lássen**** абмяжóўвацца, задавальняцца (*чым-н.*)
bewérben, sich 1) дамагáцца (*чаго-н.*); ***sich um éine Stéllung ~*** хадáйнічаць аб мéсцы [аб прáцы] 2) свáтацца, заляцáцца
Bewérber *m* -s, - 1) прэтэндэ́нт, кандыдáт 2) жаніх
Bewérbung *f* -, -en 1) дамагáнне; прэтэ́нзія; ***~ um ein Amt*** кóнкурс на замяшчэ́нне пасáды 2) заява (*аб прыняцці ў навучальную ўстанову*) 3) свáтанне
bewérfen* *vt* закíдваць ***mit Kalk [Stuck] ~*** тынкавáць
bewérkstelligen *vt* ажыццяўляць
bewérten *vt* ацэ́ньваць
Bewértung *f* -, -en ацэ́нка; падлíк
bewíes *impf ад* bewéisen*
bewílligen *vt* дазвалять, давáць згóду (*на што-н.*); ***die Fórderungen ~*** задавóліць патрабавáнні; давáць (срóдкі); ***Kredít ~*** даць крэдыт
Bewílligung *f* -, -en 1) згóда, дазвóл 2) асігнавáнне (*сродкаў*)
bewíllkommnen *vt* (пры)вітáць
bewírken *vt* 1) прычыняць, рабíць, выклікáць (*што-н.*) 2) выклапатаць
Bewírkung *f* - уздзéянне, садзéйнічанне; спрыянне
bewírten *vt* частавáць, прымáць у сябé гасцéй
bewírtschaften *vt* 1) вéсці гаспадáрку 2) апрацóўваць зямлю
Bewírtung *f* -, -en 1) частавáнне 2) гасцíннасць
bewóg *impf ад* bewégen*
bewóhnbar *a* прыдáтны пад жыллё, жылы
bewóhnen *vt* жыць (*дзе-н.*); насяляць (*што-н.*)
Bewóhner *m* -s, - жыхáр, насéльнік
Bewóhnerschaft *f* - жыхары, насéльнікі
bewóhnt *a* жылы, засéлены
bewölkt *a* вóблачны, пахмýрны; ***wéchselnd ~*** перамéнная вóблачнасць
Bewúchs *m* -es раслíннае пóкрыва
Bewúnderer *m* -s, - прыхíльнік, заўзятар
bewúndern *vt* любавáцца, захапляцца (*чым-н.*)
bewúnderns|wert, ~würdig *a* дзíўны, вáрты захаплéння
Bewúnderung *f* -, -en захаплéнне, захóпленасць
bewússt *a* 1) свядóмы; ***sich (D) éiner Sáche (G) ~ sein*** усвядóміць, зразумéць (*што-н.*); ***ich bin mir kéiner Schuld ~*** я не адчуваю за сабóй ніякай віны, я ні ў чым не магý папракнýць сябé; ***es ist mir wohl ~*** я дóбра разумéю, я дóбра пóмню 2) наўмысны 3) вядóмы, пэ́ўны
bewússtlos **1.** *a* непрытóмны **2.** *adv* без

па́мяці

Bewússtlosigkeit *f* - стан непрыто́мнасці, непрыто́мнасць

Bewússtsein *n* -s свядо́масць, па́мяць; ***bei vóllem*** ~ пры по́ўнай свядо́масці [па́мяці]; ***er kam wíeder zum*** ~ ён зноў апрыто́мнеў; ***es kommt mir zum ~, dass…*** мне стано́віцца я́сна, што…, да маёй свядо́масці дайшло́, што…

bezáhlen *vt* 1) апла́чваць, плаці́ць (*за што-н.*); ***ich hábe es téuer ~ müssen*** я за гэ́та до́рага заплаці́ў (*тс. перан.*); ***sich bezáhlt máchen*** акупля́цца (*тс. перан.*); спра́ўдзіцца 2) (*mit D*) *перан.* паплаці́цца (*за што-н. жыццём, здароўем*)

Bezáhlung *f* -, -en (а)пла́та; ганара́р; узнагаро́да

bezähmen 1. *vt* утаймо́ўваць **2. ~, sich** авало́даць сабо́й, узя́ць сябе́ ў ру́кі, супако́іцца

Bezähmung *f* -, -en утаймава́нне, уціхамі́рванне

bezáubern *vt* зачаро́ўваць, чарава́ць

bezáubernd *a* чаро́ўны

bezéichnen *vt* 1) пазнача́ць, зазнача́ць 2) называ́ць; зна́чыць (*што-н.*)

bezéichnend *a* характэ́рны, знамяна́льны, паказа́льны; ***éine ~e Bemérkung*** тра́пная заўва́га

Bezéichnung *f* -, -en абазначэ́нне, на́зва

bezéigen 1. *vt высок.* пака́зваць, выяўля́ць, выка́зваць; ***Éhre*** ~ зрабі́ць го́нар; ***Fréude*** ~ ра́даваацца, це́шыцца **2. ~, sich** паказа́ць сябе́ (*якім-н.*); ***sich tápfer*** ~ паказа́ць сябе́ храбрацо́м

bezéugen *vt* све́дчыць; засве́дчваць, пацвярджа́ць

Bezéugung *f* -, -en пасве́дчанне, пацвярджэ́нне, до́каз

bezíchtigen *vt* (*G*) *юрыд.* абвінава́чваць; выкрыва́ць

Bezíchtigung *f* -, -en абвінава́чванне; ***fálsche*** ~ ілжы́вы [фальшы́вы] дано́с

bezíehen* 1. *vt* 1) абця́гваць, пакрыва́ць; аббіва́ць (*мэблю*); ***Bétten neu*** ~ мяня́ць пасце́льную бялі́зну 2) пераязджа́ць (*на новую кватэру*); займа́ць (*кватэру*) 3) займа́ць (*пасаду, пазіцыі і г.д.*); ***die Wáche*** ~ заступа́ць у карау́л 4) выпі́сваць, зака́зваць (*газету, тавар*); ***zu ~ durch j-n*** мо́жна атрыма́ць у каго́-н. 5) атры́мліваць (*даходы*) 6) (*auf A*) адно́сіць (*да каго-н., чаго-н., на чый-н. рахунак*); ***auf sich (A)*** ~ прыма́ць на свой раху́нак **2. ~, sich** (*auf A*) 1) спасыла́цца (*на каго-н., што-н.*) 2) (*auf A*) адно́сіцца (*да каго-н., чаго-н.*), даты́чыцца (*каго-н., чаго-н.*)

Bezíehung *f* -, -en дачыне́нне, адно́сіны; *pl* су́вязі; *інш. значэнні гл. пад словам* bezíehen*

bezíehungsweise *adv* ці, іна́кш; адпаве́дна

Bezíehungswort *n* -(e)s, -wörter *грам.* адно́снае сло́ва

bezíffern 1. *vt* нумарава́ць; выража́ць у лі́чбах **2. ~, sich** (*auf A*) вылі́чвацца (*у пэўную суму*), дасяга́ць (*пэўнай лічбы*)

Bezírk *m* -(e)s, -e 1) раён; уча́стак 2) акру́га 3) сфе́ра

Bezírksamt *n* -(e)s, -ämter акруго́вае упраўле́нне

Bezírksleitung *f* -, -en акруго́вы камітэ́т

Bezírksstadt *f* -, -städte го́рад-цэ́нтр акру́гі

bezóg *impf ад* bezíehen*

Bezúg *m* -(e)s, -züge 1) абі́ўка, чахо́л, нава́лачка 2) вы́піска, зака́з, паку́пка; атрыма́нне (*тавару, газет, заказу*) 3) адно́сіны; ***mit [in] ~ auf…*** спасыла́ючыся на…; ***~ néhmen* auf (A)*** спасыла́цца (*на што-н.*); ***in ~ auf etw.*** адно́сна чаго́-н.

bezüglich 1. *a* (*auf A*) які́ ма́е дачыне́нне, які́ нале́жыць (*да чаго-н.*) **2.** *prp* (*G*) адно́сна (*чаго-н.*)

Bezúgnahme *f* -, -n спасы́лка; ***mit ~ auf…*** спасыла́ючыся на…

Bezúgspreis *m* -es, -e падпісна́я цана́

Bezúg(s)schein *m* -(e)s, -e о́рдэр, квіта́нцыя (*на што-н.*)

bezwécken *vt* мець на мэ́це, ста́віць сабе́ мэ́тай; ***was bezwéckst du damít?*** чаго́ ты хо́чаш гэ́тым дамагчы́ся [дабіцца]?

bezwéifeln *vt* сумнявáцца (*у чым-н.*)
Bíathlet *m* -en, -en *спарт.* біятланíст
Bíathlon *n* -s *спарт.* біятлóн
bíbbern *vi* *разм.* калацíцца, дрыжáць (***vor Angst, Kälte*** *– ад страху, холаду*)
Bíbel *f* -, -n бíблія
Bíber *m* -s, - *заал.* бабёр
Bíberratte *f* -, -n *заал.* хахýля
Bíberschwanz *m* -es, -schwänze 1) бабрóвы хвост 2) *sg* плóская дахóўка [чарапíца]
Bibliográph [Bibliográf] *m* -en, -en бібліёграф
Bibliographíe [Bibliografíe] *f* -, -i¦en бібліягрáфія
bibliográphisch [bibliográfisch] *a* бібліяграфíчны
bibliophíl [bibliofíl] *a* антыквáрны, рэ́дкі (*пра кнігу*)
Bibliothék *f* -, -en бібліятэ́ка
Bibliothekár *m* -s, -e бібліятэ́кар
bíblisch *a* біблéйны, біблéйскі
Bidet [-ˈde:] *n* -s, -s вáнна для сядзéння
bíeder *a* 1) шчы́ры, сумлéнны 2) прастадýшны, наíўны
Bíedermann *m* -(e)s, -männer 1) сумлéнны [прыстóйны] чалавéк 2) прастадýшны чалавéк
Bíedermeier I *m* -s бідэрмáер (*стыль у мастацтве першай пал. XIX ст.*)
Bíedermeier II *m* -s, - абывáцель, філíстэр
bíegen* 1. *vt* гнуць, нагінáць, згінáць **2.** *vi* (s) зварóчваць, паварóчваць (*напр. за рог дома*) ◊ ***es mag ~ óder bréchen**** што б там ні былó, чагó б янó ні каштавáла **3. ~, sich** гнýцца, згінáцца; ***sich vor Láchen ~*** кýрчыцца ад смéху; ***sich ~ und schmíegen*** падлáджвацца; пакарáцца, скарáцца
bíegsam *a* 1) гнýткі; прýгкі 2) памяркóўны, падáтлівы
Bíegung *f* -, -en 1) вы́гін, паварóт 2) *грам.* скланéнне
Bíene *f* -, -n пчалá
Bíenenkönigin *f* -, -nen пчалíная мáтка
Bíenenkorb *m* -(e)s, -körbe *гл.* Bíenenstock
Bíenenschwarm *m* -(e)s, -schwärme пчалíны рой
Bíenenstand *m* -(e)s, -stände пáсека, пчальнíк
Bíenenstock *m* -(e)s, -stöcke вýлей
Bíenenvolk *n* -(e)s пчóлы (*у вуллі*)
Bíenenzucht *f* - пчалярства
Bíer *n* -(e)s, -e пíва
Bíerausschank *m* -(e)s, -ausschänke піўнáя, бар
Bíerbrauerei *f* -, -en півавáрны завóд, півавáрня
Bíerglas *n* -es, -gläser піўны́ кéліх [кýхаль]
Bíer|halle *f* -, -n, ~**lokal** *n* -s, -e піўнáя, [піўны́] шынóк
Bíese *f* -, -n кант (*на мундзіры*)
Biest *n* -(e)s, -er 1) скацíна, бы́дла 2) *лаянк.* жывёліна, скацíна, бéстыя
bíeten* 1. *vt* 1) прапанóўваць; давáць; выяўляць; ***j-m den Arm ~*** узяць кагó-н. пад рукý; ***j-m die Hand zur Begrüßung ~*** працягнýць [падáць] камý-н. рукý для прывітáння 2) выяўляць; ***schwáche Séiten ~*** выяўляць слабы́я мéсцы 3) давáць адпóр, акáзваць супраціўлéнне; ***dem König Schach ~*** *шахм.* аб’явíць шах каралю; ***er lässt sich (D) álles ~*** ягó мóжна зневáжыць як хóчаш, у ягó нямá пачуцця ўлáснай гóднасці **2. ~, sich** выпадáць (*пра зручныя моманты*); ***es bot sich éine günstige Gelégenheit*** вы́даўся зрýчны вы́падак
Bigamíe *f* - бігáмія, двуяжэ́нства, двуяшлюбнасць
Big Band [Bigband] [ˈbigˈbɛnd] *f* -, -s бігбэнд (*вялікі джазавы аркестр*)
bigótt *a* крывадýшны
Bojouterie [biʒutəˈri:] *f* -, -í¦en біжутэ́рыя, ювелíрныя вы́рабы
Bilánz *f* -, -en 1) балáнс; вы́нік (*тс. перан.*); ***róhe ~*** папярэ́дні балáнс [вы́нік]; ***éine ~ áufstellen*** склáсці баланс; ***die ~ frisíeren [verschléiern]*** падчы́сціць балáнс (*каб ён выглядаў больш лепшым*);

*die ~ zíehen** ***[разм.*** ***máchen]*** скла́сці [звéсці] бала́нс; *перан.* падвéсці вы́нік 2) *перан.* раўнава́га
bílateral *a* двухбакóвы
Bild *n* -(e)s, -er) 1) карці́на, партрэ́т 2) вóбраз; ***im ~e sein*** быць у кýрсе (*справы*) 3) *тэатр.* карці́на (*частка акта*)
Bíldband *m* -(e)s, -bände (кнíга-) фота-альбóм
Bíldbearbeitungsprogramm *n* -(e)s, -e *камп.* прагра́ма для апрацóўкі графíч-ных адлюстрава́нняў
Bíldbericht *m* -s, -e фотарэпарта́ж
bílden 1. *vt* 1) утвара́ць; ствара́ць 2) склада́ць 3) выхóўваць, адукóўваць **2. ~, sich** утвара́цца, фарміравáцца, склада́цца
bíldend *a* адукацы́йны; ***die ~en Künste*** выяўлéнчае мастáцтва
Bílderbogen *m* -s, -bögen карцíнка, лубóк
Bílderbuch *n* -(e)s, -bücher дзіця́чая кнíжка з малю́нкамі
Bíldergalerie *f* -, -i¦en карці́нная галерэ́я
Bílderrätsel *n* -s, - рэ́бус
Bíldersprache *f* -, -n 1) вóбразная мóва 2) алегары́чная [іншасказáльная] мóва
Bíldfläche *f* -, -n экра́н; ***auf der ~e erschéinen**** *перан.* з’явíцца
bíldhaft *a* вóбразны; маляўнíчы; навóчны
Bíldhauer *m* -s, - скýльптар, разьбя́р
Bildhaueréi *f* -, **Bíldhauerkunst** *f* - скульптýра, разьбя́рства
bíldhübsch *a* прыгóжы (як квéтка); най-прыгажэ́йшы
bíldlich *a* 1) карці́нны; маляўнíчы; на-гля́дны 2) пераносны, вóбразны
Bíldmappe *f* -, -n альбóм (малю́нкаў)
bíldnerisch *a* 1) выяўлéнчы, мастáцкі 2) вóбразны, я́ркі, маляўнíчы
Bíldnis *n* -ses, -se малю́нак, партрэ́т, вóбраз, выя́ва
bíldsam *a* пласты́чны
Bíldschirm *m* -(e)s, -e экра́н (*тэлевізара*)
bíldschön *a* чарóўны, вéльмі прыгóжы, пéкны
Bíldstreifen *m* -s, - кадр (*фільма*); фільм
Bíldtelegramm *n* -s, -e фотатэлеграма
Bíldung *f* -, -en 1) утварэ́нне, склада́нне 2) адукáцыя; выхава́нне; ***állgemeine ~*** агýльная адукáцыя
Bíldungsanstalt *f* -, -en навуча́льная ўстанóва
Bíldungsstufe *f* -, -n 1) адукацы́йны цэнз 2) узрóвень адукáцыі [культýры]
Bíldzahlwerk *n* -(e)s, -e *фота* лічы́льнік ка́драў
Bíldwand *f* -, -wände экра́н (*у кіно*)
Bíldwerfer *m* -s, - эпідыяскóп
Billard ['biljart] *n* -s, -e білья́рд
Billett [bi'jɛt *i* bi'lɛt] *n* -s, -e *i* -s білéт, квіт
Billéttschalter *m* -s, - *уст.* білéтная кáса
bíllig *a* тáнны
bílligen *vt* ухваля́ць; згаджáцца (*з чым-н.*); прымáць (*прапанову*)
Bílligkeit *f* - 1) тáннасць 2) справядлíвасць
Bílligung *f* - ухвалéнне, адабрэ́нне, згóда
Bílsenkraut *n* -(e)s *бат.* блёкат, дурнап’я́н
bímmeln *vi разм.* званíць, бры́нькаць
bímsen *vt* 1) *разм.* зубры́ць 2) шліфавáць
Bímsstein *m* -(e)s, -e пéмза
bin *1-я асоба sg präs ад дзеяслова* sein*
binär *a* двайны́, бінáрны
Bínde *f* -, -n 1) павя́зка; бінт; ***j-m die ~ von den Áugen néhmen**** *перан.* ад-кры́ць вóчы камý-н. 2) гáльштук, бант ◊ ***hínter die ~ gießen**** *іран.* вы́піць
bínden* 1. *vt* 1) вязáць, звя́зваць; завя́з-ваць; ***éinen Kranz ~*** плéсці вянóк 2) пе-раплятáць (*кнігі*) 3) *перан.* звя́зваць; ***durch den Eid gebúnden*** звя́заны кля́т-вай **2.** *vi* звя́зваць, вязáць (*пра клей і г.д.*) **3. ~, sich** абавя́звацца; ***sich verträglich ~*** абавя́звацца па дагавóру
bíndend *a* 1) які́ звя́звае 2) абавязкóвы
Bíndestrich *m* -(e)s, -e ры́ска, дэфíс, злучóк
Bíndewort *n* -(e)s, -wörter *грам.* злýчнік
Bíndfaden *m* -s, -fäden шнурóк, вярóвач-ка, шпагáт
Bíndung *f* -, -en 1) злучэ́нне, змацавáнне 2) абавязáцельства 3) мацавáнне для лыж
bínnen *prp* (*G, D*) у, на працяѓу; ***~ kúrzem*** за карóткі час; ***~ éinem Jahr [éines***

Jáhres] на працягу года
Bínnenhafen *m* -s, -häfen рачная прыстань, рачны порт
Bínnenhandel *m* -s унутраны гандаль
Bínnenland *n* -(e)s, -länder дзяржава без выхаду да мора
Bínnenmarkt *m* -(e)s, -märkte унутраны рынак
Bínnenschifffahrt *f* - суднаходства (*па рэках і азёрах*)
Bínnenverkehr *m* -s унутраны транспарт, унутраная сувязь
Bínse *f* -, -n *бат.* чарот; трыснёг ◊ ***in die ~n géhen**** змарнавацца, пайсці намарна
Bínsenmatte *f* -, -n цыноўка
Bínsenwahrheit *f* -, -en элементарная [агульнавядомая] ісціна
Biochemíe *f* - біяхімія
biochémisch *a* біяхімічны
Biografíe [Biographíe] *f* -, -í¦en біяграфія, жыццяпіс
biográfisch [biográphisch] *a* біяграфічны
Biológe *m* -n, -n біёлаг
Biologíe *f* - біялогія
Biónik *f* - біёніка
Bíorhythmus *m* -, -rhythmen біярытм
Bírke *f* -, -n бяроза
Bírkenhain *m* -(e)s, - бярэзнік, бярозавы гай
Bírkenpilz *m* -es, -e *бат.* абабак, бабка
Bírkenwasser *n* -s 1) бярозавы сок 2) вадкасць для валосоў (*на бярозавым соку*)
Bírkhahn *m* -(e)s, -hähne *заал.* цецярук
Bírkhuhn *n* -(e)s, -hühner цяцерка
Birmáne *m* -n, -n бірманец, жыхар Бірмы
birmánisch *a* бірманскі
Bírnbaum *m* -(e)s, -bäume (і)груша (*дрэва*)
Bírne *f* -, -n 1) *бат.* груша (*плод*) 2) *эл.* лямпачка
bírnförmig *a* грушападобны
bis 1. *prp* ***(~ an, ~ auf, ~ nach, ~ zu)*** да; ***~ nach Berlín*** да Берліна; ***~ wohín?*** да якога месца?; ***~ zum Báhnhof*** да (самага) вакзала; ***~ óben*** даверху; ***~ wann?*** да якога часу?; ***~ zum Ábend*** да вечара; ***álle ~ auf éinen*** усе, апрача аднаго **2.** *cj*: пакуль (не); ***wárte, bis ich kómme*** пачакай пакуль я не прыйду
Bísam *m* -s, -e *i* -s андатравае футра
Bíschof *m* -s, Bíschöfe епіскап, біскуп (*каталіцкі*)
bísexuell *a* двухполы
bishér *adv* да гэтага часу, дагэтуль
bishérig *a* былы; дагэтулешні, які існаваў дагэтуль
Biskuit [bis'kvi:t] *m*, *n* -s, -e бісквітнае печыва, бісквіт
bisláng *a* дагэтуль, да гэтага часу
Bíson *m* -s, -s *заал.* бізон
biss *impf ад* béißen*
Biss *m* -es, -e укус; прыкус
biss¦chen: ***ein*** ~ трохі, крыху
Bíssen *m* -s, - 1) кавалак; ***ein léckerer ~*** смачны кавалак 2) *перан.* вялікая ўдача 3) ежа, закуска
bíssig *a* 1) які кусаецца 2) злосны; кплівы, з'едлівы
bist *2-ая асоба sg präs ад дзеясл.* sein*
Bístro [Bistró] *n* -s, -s (малая) закусачная, бістро
Bístum *n* -(e)s, -tümer епіскапства
biswéilen часам, іншы раз, калі-некалі
Bítte *f* -n, -n просьба; хадайніцтва; ***éine ~ an j-n ríchten [tun*]*** звярнуцца да каго-н. з просьбай
bítten* 1) *vt* (*um A*) прасіць (*чаго-н. у каго-н.*); ***ums Wort ~*** прасіць слова; ***um die Hand ~*** прасіць рукі (*рабіць прапанову*); ***um den Námen ~*** пытаць імя; ***~ steht frei*** прасіць нікому не забараняецца 2) запрашаць; ***zu Tisch ~*** запрашаць да стала; ***darf ich ~!*** прашу вас!; ***bítte (schön, sehr)!*** калі ласка!
bítter *a* 1) горкі 2) крыўдны 3) злосны; бязлітасны
Bítterkeit *f* - 1) гаркота, горыч 2) бязлітаснасць
bítterlich 1. *a* гаркаваты **2.** *adv*: ***~ wéinen*** горка плакаць
bíttersüß *a* горка-салодкі
Bítt|gesuch *n* -(e)s, -e, **~ schrift** *f* -, -en прашэнне, хадайніцтва
Bíttsteller *m* -s, - просьбіт

Bitúmen *n* -s, Bitúmina *хім.* бітум
bizárr *a* вы́чварны, дзі́ўны; кі́дкі, своеасаблі́вы
Blablá *n* -s *разм.* пуста́я балбатня́
blähen 1. *vt* пу́чыць, узніма́ць, надзіма́ць, раздзіма́ць **2. ~, sich** 1) надзіма́цца, пу́чыцца 2) *разм.* ва́жнічаць, фанабэ́рыцца, задава́цца
Blähung *f* -, -en *мед.* узду́цце, га́зы
bläken *vi пагардл.* мы́каць, раўці́
Blamage [bla'maʒə] *f* -, -n га́ньба, со́рам
blamábel *a* ганéбны
blamíeren 1. *vt* га́ньбіць, ганьбава́ць, кампраметава́ць **2. ~, sich** абнясла́віцца, зняслáвіць сябе́
blanchieren [blaŋ'ʃi:-] *vt* абва́рваць, бланшырава́ць
blank *a* 1) бліску́чы; зіхо́ткі; чы́сты 2) го́лы; ***~er Draht*** неізалява́ны пра́вад 3) гла́дкі, паліравáны; ***~e Wáffe*** хало́дная збро́я
blánko *a камерц.* незапо́ўнены (*пра бланк*)
Blánkovollmacht *f* -, -en *камерц.* по́ўная даве́ранасць (*тс. перан.*)
Bláse *f* -, -n 1) бу́рбалка 2) прышч, пухі́р 3) *тэх.* ра́кавіна 4) *анат.* мачавы́ пузы́р 5) ка́мера мяча́
Blásebalg *m* -(e)s, -bälge *тэх.* паветраду́ўка; кава́льскі мех
blásen* *vt, vi* 1) дзьмуць 2) трубі́ць; ***Flöte [auf der Flöte] ~*** ігра́ць на флéйце
blasíert *a* 1) перанасы́чаны; абыя́кавы, расчарава́ны 2) пыхлі́вы, фанабэ́рысты, надзьму́ты
Blásinstrument *n* -(e)s, -e *муз.* духавы́ інструмéнт
Blásmusik *f* - духава́я му́зыка
blasphémisch *a* кашчу́нны, багаху́льны
Blásrohr *n* -(e)s, -e 1) пнеўматы́чная стрэ́льба 2) шкловыдзіма́льная тру́бка
blass *a* блéдны, бля́клы, спалатнéлы
Blässe *f* - блéднасць, бля́класць, бяско́лернасць; ***fáhle ~*** мярцвя́цкая блéднасць
blässlich *a* бля́клы, бяско́лерны; невыра́зны
Blatt *n* -(e)s, Blätter) 1) ліст (*дрэва*) 2) ліст, лісто́к, а́ркуш (*паперы*) 3) газéта 4) слой цéста 5) *анат.* лапа́тка 6) *тэх.* паласа́; ло́пасць; бядро́ ◊ ***das ~ wéndet sich*** абстано́ўка мяня́ецца; ***álles auf ein ~ sétzen*** паста́віць усё на ка́рту, рызыкну́ць усі́м; ***kein ~ vor den Mund néhmen**** гавары́ць адкры́та, не саро́меючыся
blätterig *a* 1) ліставы́; лісто́ўны 2) слаі́сты
Blätterkuchen *m* -s, - слаёнае піро́жнае
blättern 1. *vi* (*in D*) гарта́ць, пераго́ртваць (*кнігу*) **2. ~, sich** слаі́цца
Blättern *pl мед.* во́спа
blätternarbig *a* рабы́ (*ад воспы*), воспава́ты
bláttförmig *a* лістападо́бны
Bláttlaus *f* -, -läuse *заал.* тля
bláttlos *a* бязлі́тасны, безлісто́ўны
blau *a* сі́ні, блакі́тны; ***~er Fleck*** сіня́к; ***~ sein*** быць п’я́ным
Blau *n* -s 1) сінь, блакі́т 2) сі́нька
bláuäugig *a* 1) блакітнаво́кі 2) *разм.* наі́ўны, даве́рлівы
Bláubeere *f* -, -n *бат.* чарні́цы
Bláue *n* (-n) блакі́т (*нябёсаў*); ***das ~ vom Hímmel herúnterschwören**** клясці́ся ўсі́мі святы́мі
bläuen *vt* 1) сіні́ць 2) збіва́ць
Bláufuchs *m* -es, -füchse чо́рна-бу́рая лісі́ца
bläulich *a* сіня́ваты, блакітнава́ты
bláumachen *аддз. vi* прагу́льваць, не хадзі́ць на пра́цу
Bláustrumpf *m* -(e)s, -strümpfe *уст., іран.* сі́няя панчо́ха (*вучоная жанчына*)
Blech *n* -(e)s, -e 1) бля́ха; ліставы́ мета́л 2) *разм.* бязглу́здзіца, лухта́, глу́пства
Bléchbüchse *f* -, -n бляша́нка
Blécheisen *n* -s бля́ха
bléchern *a* бляша́ны
Bléchinstrument *n* -(e)s, -e (мéдны) духавы́ інструмéнт
Bléchschild *n* -(e)s, -er 1) бля́ха 2) металі́чная таблі́чка (*напр. на дзвярах*)
Bléchwalzwerk *n* -s, -e лістапракáтны стан
blécken vt ска́ліць [шчэ́рыць] зу́бы
Blei I *n* -(e)s 1) свінéц, во́лава 2) -(e)s, -e *тэх.* адвéс, лот ◊ ***zu ~ und Púlver ver-***

úrteilen прыгавары́ць да расстрэ́лу

Blei II *m* -(e)s, -e *заал.* лешч

Bléibe *f* -, -n прыста́нак, прыту́лак

bléiben* *vi* (s) 1) застава́цца; знахо́дзіцца; ***am Lében ~*** застава́цца жывы́м 2) застава́цца (*кім-н.*); ***er bleibt mein Freund*** ён застае́цца маі́м ся́брам; ***er bleibt sich ímmer gleich*** ён заўсёды ве́рны сабе́ 3) (*bei D*) застава́цца (*пры чым-н.*); ***bei séiner Méinung ~*** застава́цца пры сваёй ду́мцы; ***bei der Sáche ~*** не адхіля́цца ад тэ́мы; ***ich bléibe dabéi*** я насто́йваю на гэ́тым; ***es bleibt dabéi!*** так вы́рашана!, так таму́ і быць!; ***wo bleibt er?*** дзе гэ́та ён (цяга́ецца)?; ***bléibe rúhig!*** будзь спако́йны!; ***in Kontákt ~*** захо́ўваць канта́кт; ***~ lássen**** *vt* пакіда́ць, не чапа́ць; ***er sóllte das ~ lássen*** ён не паві́нен быў гэ́тага рабі́ць

bléibend *a* праця́глы, до́ўгі; трыва́лы

bleich *a* бле́дны, спалатне́лы, бяско́лерны

Bléiche *f* -, -n 1) бле́днасць 2) бяле́нне

bléichen 1. *vt* бялі́ць **2.*** *vi* (s) бля́кнуць, лiня́ць (*пра фарбы*)

Bléichsucht *f* - *мед.* малакро́ў’е, анемі́я

bléiern *a* свінцо́вы

bléischwer *a* ця́жкі, як свіне́ц

Bléistift *m* -(e)s, -e ало́вак

Blénde *f* -, -n 1) глухо́е акно́; ні́ша 2) *тэх.* дыяфра́гма

blénden *vt* 1) асляпля́ць, сляпі́ць 2) асляпля́ць, зачаро́ўваць; ***sich ~ lássen**** спакусі́цца 3) засланя́ць, маскірава́ць (*святло*)

Bléndlaterne *f* -, -n патае́мны ліхта́р

Bléndung *f* -, -en 1) асляпле́нне, зацямне́нне 2) *тэх.* дыяфра́гма

Bléndwerk *n* -(e)s, -e міра́ж, ілю́зія; насланнё

Blésse *f* -, -n бе́лая пля́ма на лбе (*у жывёлы*)

blich *impf al* bléichen*

Blick *m* -(e)s, -e по́зірк, по́гляд; ***den ríchtigen ~ für etw. háben*** разбіра́цца ў чым-н.; ***kéinen ~ für etw. háben*** не браць што-н. пад увагу

blícken *vi* (*auf A*) глядзе́ць (*на каго-н., на што-н.*), зірну́ць (*на каго-н., на што-н.*); ***zur Érde ~*** апусці́ць во́чы; ***sich ~ lássen**** пака́звацца; ***das lässt tief ~*** гэ́та мно́га зна́чыць, гэ́та наво́дзіць на разважа́нні

Blíckfeld *n* -(e)s, -er по́ле зро́ку, кругагля́д

Blíckpunkt *m* -(e)es, -e цэнтр ува́гі; ***im ~ stéhen**** быць у цэ́нтры ўва́гі

blieb *impf ад* bléiben*

blies *impf ад* blásen*

blind *a* 1) сляпы́ 2) несапра́ўдны; халасты́ (*пра стрэл*); ***~er Passagíer*** [-ˈʒi:r] безбіле́тны пасажы́р; ***~er Alárm*** несапра́ўдная [памылко́вая] трыво́га; ***~ schréiben**** друкава́ць усляпу́ю (*на пішучай машынцы*)

Blínddarm *m* -(e)s, -därme *анат.* сляпа́я кі́шка

Blínddarmentzündung *f* -, -en *мед.* апендыцы́т

Blínde *sub m, f* -n, -n сляпы́, -па́я; ***ins ~ hinéin*** усляпу́ю; ***im ~n táppen*** хадзі́ць во́бмацкам

Blíndekuh: ***~ spielen*** гуля́ць у хо́ванкі

Blíndenschrift *f* -, en шрыфт для сляпы́х, шрыфт Бра́йля

Blíndgänger *m* -s, - 1) снара́д, які́ не ўзарва́ўся 2) няўда́чнік

Blíndheit *f* - слепата́; ***mit ~ geschlágen sein*** *перан.* асле́пнуць, быць асле́пленым, не заўважа́ць чаго́-н. істо́тнага

Blíndlandung *f* -, -en сляпа́я паса́дка (*па прыладах*)

blíndlings *adv* сле́па, наўда́чу, наво́слеп

Blíndschuss *m* -es, -schüsse халасты́ стрэл

blink: ***~ und blank*** бліску́чы; блішча́ць чыстато́й [чысцінёй]

blínken *vi* бліска́ць, зіхаце́ць, мільга́ць, мігце́ць

Blínkfeuer *n* -s, - светлавы́ сігна́л (*на маяку*); міга́лка

blínzeln *vi* мільга́ць, мігце́ць; мірга́ць; падмі́ргваць

Blitz *m* -es, -e 1) мала́нка, бліскаві́ца 2) успы́шка ◊ ***wie ein ~ aus héiterem***

Hímmel як гром з я́снага не́ба
Blítzableiter *m* -s, - громаадво́д
blítzartig *a* мала́нкавы, вокамгне́нны
blítzblank *a* начы́шчаны да бля́ску; нашарава́ны, наваксава́ны
Blítzbote *m* -n, -n кур'е́р для спе́шных даручэ́нняў
blítzen *vi*, *vimp* блі́скаць, блішча́ць; ***es blitzt*** блі́скае мала́нка
Blítzlicht *n* -(e)s, -er *тэх.* фотаўспы́шка
Blítzpartie *f* -, -i¦en *шахм.* па́ртыя ў мала́нкавай гульні́
Blítzschlag *m* -(e)s, -schläge удар мала́нкі
blítzschnell 1. *a* мала́нкавы, вокамгне́нны **2.** *adv* вокамгне́нна, мі́гам, у мо́мант
Blítztelegramm *n* -s, -e (тэлегра́ма-)мала́нка
Block I *m* 1) -(e)s, Blöcke кало́дка; камлы́га 2) *тэх.* -(e)s, -s блок; злі́так 3) *разм.* даўбе́шка; нязгра́бны, некульту́рны чалаве́к
Block II *m* -(e)s, -s 1) блок; кварта́л, гру́па дамо́ў 2) блок (*партый*) 3) блакно́т, ната́тнік
Blockáde *f* -, -n блака́да
blockíeren *vt* блакірава́ць
Blóckschríft *f* -, -en *палігр.* гратэ́скавы шрыфт, то́ўсты гратэ́ск
blöd(e) *a* 1) прыдуркава́ты, дурны́ 2) сарамлі́вы, нясме́лы, баязлі́вы
Blödian *m* -s, -e *разм.* бо́ўдзіла, дурале́й
Blödigkeit *f* - дурно́та, ту́пасць
Blödsinn *m* -(e)s 1) прыдуркава́тасць 2) бяссэ́нсіца, абы-што́
blödsinnig *a* прыдуркава́ты, вар'я́цкі
blöken *vi* мыча́ць, бляя́ць
blond *a* бяля́вы
Blónde *sub m*, *f* -n, -n бландзі́н, -ка
blónd gelóckt *a* светла-кучара́вы
Blondíne *f* -, -n бландзі́нка
bloß 1. *a* 1) адзі́н (то́лькі); ***der ~e Gedánke darán beúnruhigte ihn*** адна́ то́лькі ду́мка пра то́е непако́іла яго́ 2) го́лы, непакры́ты 3) разба́ўлены; ***mit ~em Áuge*** няўзбро́еным во́кам **2.** *adv* то́лькі
Blöße *f* -, -n 1) галізна́, аго́ленасць 2) сла́басць ◊ ***sich (D) éine ~ gében**** скампраметава́ць сябе́
blóßlegen *аддз.* *vt* раскрыва́ць, выяўля́ць; агаля́ць
blóßliegen* *аддз.* *vt* быць непрыхава́ным [наві́даво́ку]
blóßstellen *аддз.* **1.** *vt* выкрыва́ць; кампраметава́ць **2. ~, sich** 1) асарамаці́цца, асаро́міцца 2) ***sich der Gefáhr ~*** падвярга́ць сябе́ небяспе́цы; ***sich dem Gelächter ~*** зрабі́ць сябе́ пасме́шышчам
blúbbern *vi разм.* мармыта́ць
Blues [blu:s] *m* -s, - блюз (*стыль у джазавай музыцы*)
Bluff [blʊf *і* blœf] *m* -s, -s наха́бны падма́н, блеф
blúffen [blʊf- *і* blœf-] *vt* ашу́кваць, абду́рваць
blühen *vi* цвісці́, квітне́ць; расцвіта́ць ◊ ***das blüht mir noch*** *іран.* мне гэ́та яшчэ́ прадба́чыцца [давядзе́цца]
blühend *a* квітне́ючы; у ро́сквіце
Blúme *f* -, -n кве́тка, кра́ска ◊ ***durch die ~ spréchen* [réden]*** гавары́ць намёкамі
Blúmenbeet *n* -(e)s, -e клу́мба, кве́тнік
Blúmenblatt *n* -(e)s, -blätter пялёстак (*кветкі*)
Blúmengarten *m* -s, -gärten кве́тнік
Blúmengeschäft *n* -(e)s, -e кве́ткавы магазі́н
Blúmenkelch *m* -(e)s, -e ча́шачка (*кветкі*)
Blúmenkohl *m* -(e)s суквéтная [цвятна́я] капу́ста
Blúmenmädchen *n* -s, - кве́тачніца
Blúmenstrauß *m* -es, -sträuße буке́т (кве́так)
Blúmentopf *m* -(e)s, -töpfe вазо́н
Blúmenzucht *f* - кветкаво́дства
blümerant: ***mir wúrde ganz ~*** у мяне́ пацямне́ла ўвачч́у [у вача́х]
blúmig *a* квяці́сты
Blúse *f* -, -n блу́за, ко́фта
Blut *n* -es 1) кро́ў ◊ ***das ~ strömt zum Hérzen*** сэ́рца аблíваецца крывёю; ***das liegt [steckt] ihm im ~*** гэ́та ў яго́ ў крыві́; ***bis aufs ~ kämpfen*** бязлі́тасна змага́цца 2) кроў, паро́да, пахо́джанне; ***die Bánde des ~es*** ву́зы крыві́ [радства́]; **~ *vom* ~**

und Fleisch vom Fléische кроў ад крыві і плоць ад плóці; ***er hat díckes*** ~ у ягó цяжкі харáктар; ***káltes*** ~ ***bewáhren*** спакóйна трымáцца
Blútader *f* -, -n *анат.* вéна
blútarm *a* 1) малакрóўны 2) вéльмі бéдны
Blútarmut *f* - *мед.* малакрóўе, анемíя
Blútbad *n* -(e)s, -bäder кровапралíцце, разня
blútbefleckt *a* скрываўлены, крывáвы
Blútdruck *m* -(e)s *мед.* крываны ціск
Blútdurst *m* -(e)s крыважэрнасць
blútdürstig крыважэрны
Blüte *f* -, -n 1) крáска, кветка 2) цвіцéнне 3) працвітáнне, рóсквіт
Blútegel *m* -s, - *заал.* п'яўка
blúten *vi* 1) кроватачыць; крывáвіць 2) (*für A*) пралівáць кроў; ***j-n für etw.*** ~ ***lássen**** застáвіць кагó-н. плацíць за штó-н. (*тс. перан.*)
Blütenkelch *m* -(e)s, -e *гл.* Blúmenkelch
Blütenknospe *f* -, -n кветкавая пупышка
Blütenkolben *m* -s, - *бат.* катáх
Blütenstaub *m* -(e)s *бат.* пылóк
Blúterguss m -es, -güsse кровазліццё
Blütezeit *f* -, -en 1) парá цвіцéння 2) эпóха [час, перыяд] рóсквіту
Blútfluss *m* -es, -flüsse крывацёк
Blútgefäß *n* -es, -e крываносны сасуд
Blútgerüst *n* -(e)s, -e эшафóт
Blútgeschwür *n* -s, -e *мед.* чыр, фурýнкул
Blútgier *f* - крыважэрнасць
blútgierig *a* крыважэрны, лютыі
Blúthund *m* -(e)s, -e 1) выжал (*сабака*) 2) крывасмóк
Blúthusten *m* -s *мед.* крывахáрканне
blútig *a* крывáвы; скрываўлены
blútjung *a* (зусíм) малады, маладзéнькі
Blútkörperchen *n* -s, - *фізіял.* крываны шáрык
Blútkreislauf *m* -(e)s, -läufe *фізіял.* кровазварóт
blútlos *a* абяскрóўлены, бяскрóўны
Blútmal *n* -(e)s, -e 1) радзíмка, радзíмы знак 2) кровападцёк, крывáвы шрам
Blútmangel *m* -s *мед.* малакрóўе
Blútprobe *f* -, -n анáліз крыві
Blútrache *f* - крóўная пóмста
blútreich *a* паўнакрóўны
blútrot *a* пунсóвы, ярка-чырвóны, барвóвы
blútrünstig *a* 1) скрываўлены, крывáвы 2) крыважэрны; стрáшны, жýдасны
Blútsauger *m* -s, - крывапíец, крывасмóк
Blútschande *f* - кровазмяшэнне
Blútspender *m* -s, - *мед.* дóнар
Blútstillung *f* -, -en *мед.* спынéнне крывацёку
Blútstockung *f* -, -en застóй крыві
Blútsturz *m* -es мóцнае кровазліццё
blútsverwandt *a* адзінакрóўны
Blúttat *f* -, -en крывáвае злачынства
Blúttransfusion *f* -, -en *мед.* пералівáнне крыві
blúttriefend **1.** *a* скрываўлены **2.** *adv* аблівáючыся крывёю
Blútumlauf *m* -(e)s кровазварóт
Blútung *f* -, -en *мед.* крывацёк
blútunterlaufen *a* налíты крывёй
Blútvergießen *n* -s кровапралíцце
Blútvergiftung *f* -, -en заражэнне крыві
Blútverlust *m* -(e)s, -e стрáта крыві
blútwenig *adv* надзвычай [вéльмі] мáла
Blútwurst *f* -, würste крывяная каўбасá
Bö *f* -, -en шквал
Bock *m* -(e)s, Böcke 1) казёл; барáн; ***éinen*** ~ ***háben*** упáрціцца 2) кóзлы 3) бык (*маста*) ◊ ***éinen*** ~ ***schíeßen**** *разм.* даць мáху, зрабíць прóмах [памылку] ◊ ***den*** ~ ***zum Gärtner máchen*** пусцíць казлá ў агарóд
Bóckbier *n* -(e)s мóцнае [цёмнае] пíва; сакавíцкае пíва
bóckig *a* 1) бадлíвы 2) упáрты 3) юрлíвы
Bóckleiter *f* -, -n складныя [падвóйныя] драбíны
Bóckshorn *n* -(e)s , -hörner баранóў рог ◊ ***j-n ins*** ~ ***jágen*** *разм.* прыпалóхаць [напужáць] кагó-н.; ***ins*** ~ ***kríechen**** збаяцца, спужáцца
Bóckwurst *f* -, -würste сардэлька
Bóden *m* -s, - *i* Böden 1) зямля, глéба 2) дно; падлóга 3) гарá, гарышча, вышкі; ***auf dem*** ~ ***der Tátsachen stéhen**** абапірáцца на фáкты; ***j-n zu*** ~ ***réden*** *разм.*

загаварыць каго-н. да смéрці ◊ ***(fésten) ~ fássen*** стаць на цвёрды грунт, умацавáцца
Bódenanteil *m* -(e)s, -e зямéльны пай [надзéл]
Bódenarbeit *f* - *спарт.* барацьбá ў партэ́ры
Bódenaufteilung *f* -, -en падзéл зямлí
Bódenbearbeitung *f* - апрацóўка глéбы
Bódenbesitz *m* -es, -e зямельныя ўладáнні
Bódenbestellung *f* -, -en апрацóўка глéбы
Bódenertrag *m* -(e)s, -erträge 1) прыбы́так з зямлí 2) ураджáйнасць глéбы
Bódenfenster *n* -s, - слухавóе [дáхавае] акнó
Bódenkammer *f* -, -n мансáрда
Bódenkunde *f* - глебазнáўства
bódenlos 1. *a* 1) бяздóнны 2) безгрунтóўны, беспадстáўны 3) нечувáны **2.** *adv* бязмéрна, бязмéжна
Bódenluke *f* -, -n дáхавае акнó
Bódennutzung *f* -, -en землекарыстáнне; ***Úrkunde für éwige ~*** акт на вéчнае карыстáнне зямлёй
Bódenraum *m* -(e)s, -räume паддáшкавае памяшкáнне
Bódenreform *f* -, -en зямéльная рэфóрма
Bódensatz *m* -es, -sätze асáдак, гýшча
Bódenschätze *pl* кары́сныя вы́капні
Bódentreppe *f* -, -en лéсвіца на гары́шча
Böe *f* -, -n, **Bö** *f* -, -en шквал, мóцны [рэ́зкі] вéцер
bóg *impf ад* biegen*
Bógen *m* -s, - *i* Bögen 1) дугá; ***éinen ~ mit dem Zírkel schlágen**** апісáць дугý цы́ркулем 2) вы́гін 3) áрка, скляпéнне, вы́гіб 4) смычóк 5) лук (*зброя*) 6) áркуш, ліст ◊ ***mit j-m über den ~ sein*** *разм.* быць з кім-н. «на нажáх»; ***den ~ überspánnen*** перагнýць пáлку (*у чым-н.*); ***in gróßem [hóhem] ~ hináusfliegen**** вы́ляцець з трэ́скам (*адкуль-н.*)
bógenförmig *a* дугападóбны
Bógenschießen *n* -s стральбá з лýка
bógenweise *adv* паáркушна (*пра паперу*)
Bóhle *f* -, -n брус, тóўстая дóшка
böhmisch *a* багéмскі
Bóhne *f* -, -n 1) фасóля; боб 2) зéрне; ***Káffee in ~n*** кáва ў зярнятах 3) цукéрка; ***kéine ~!*** нікóлькі!, нізвáння!
Bóhnenkaffee *m* -s, -s кáва ў зярнятах
Bóhner *m* -s, - 1) націрáльнік падлóгі 2) шчóтка для націрáння падлóгі
bóhnern *vt* націрáць (*падлогу*)
Bóhnerwachs *n* -es, -e воск для націрáння падлóгі
bóhren *vt, vi* 1) свідравáць, бурáвіць; ***ein Schiff in den Grund ~*** патапíць [пусцíць на дно] карабéль 2) утыкáць, усáджваць; ***ein Schwert in [durch] den Leib ~*** пракалóць мячóм
Bóhrer *m* -s, - 1) свідравáльшчык 2) свéрдзел
Bóhrturm *m* -(e)s, -türme свідравáльная вы́шка
Bóhrung *f* -, -en 1) свідравáнне 2) (прасвідравáная) адтýліна
böig *a* бýрны, пары́вісты (*вецер*)
Bóje *f* -, -n буй, бáкен
Boliviáner *m* -s, - балівíец
boliviánisch *a* балівíйскі
Bólle *f* -, -n 1) *бат.* цыбýліна 2) *мед.* жаўлáк, гуз, шы́шка
böllern *vi* бýхаць, грукатáць (*пра гарматы*)
Bóllwerk *n* -(e)s, -e 1) бастыён; аплóт, апíрышча 2) *гіст.* катапýльта
Bolschewík *m* -en, -i *гіст.*бальшавíк
bolschewístisch *a гіст.* бальшавíцкі
bólzen *vt* гулять грýба (*у футболе*)
Bólzen *m* -s, - болт, шрýба
Bombardement [-'mã:] *n* -s, -s бамбардзірóўка
bombardíeren *vt* бамбард(зір)авáць
Bombardíerung *f* -, -en бамбардзірóўка
bombástisch *a* напы́шлівы, раздзьмýты
Bómbe *f* -, -n бóмба; ***mit ~n belégen*** бамбíць (*з самалёта*)
bómben *vt гл.* bombardíeren
Bómbenangriff *m* -(e)s, -e (павéтраная) бамбардзірóўка
Bómbenerfolg *m* -(e)s, -e *разм.* ашаламляльны пóспех
Bómbenflugzeug *n* -(e)s, -e бамбардзірóўшчык

Bómbengeschädigte *sub m, f* -n, -n пацярпéлы, -лая ад бóмбаў [ад бамбардзірóўкі]
bómbensicher 1. *a* непрабівáльны (*бомбамі і снарадамі*) **2.** *adv разм.* пэўна, несумнéнна; ***ich weiß es*** ~ я гэта вéдаю напэўна
Bómbenwerfer *m* -s, - *вайск.* бамбамёт
Bómber *m* -s, - бамбардзірóўшчык
Bonbon [bɔ̃'bɔ̃:] *m, n* -s, -s цукéрка; карамéль; лядзяш
Bonität *f* -, -en 1) мацýнак, дыхтóўнасць, дóбрая якасць 2) самавíтасць, грунтóўнасць; плацежаздóльнасць
Bónze *m* -n, -n 1) бóнза, будыйскі жрэц 2) *пагардл.* бюракрáт
Bóot *n* -(e)s, -e лóдка, чóвен; ***j-n in sein ~ áufnehmen**** *разм.* прымáць кагó-н. да свайгó хаўрýсу
Bóotshaken *m* -s, - багóр, бусáк
Bóotsmann *m* -(e)s, -leute *мар.* бóцман
Bord I *m* -(e)s, -e борт, край; ***an*** ~ на бóрце; ***etw. (A) über ~ wérfen**** адкíнуць (*што-н.*)
Bord II *n* -(e)s, -e (кнíжная) палíца
Bordéll *n* -s, -e бардэль, бардáк, публíчны дом
Bórdfunker *m* -s, - 1) *ав.* бортрадыст 2) *марск.* карабéльны радыст
Borg: ***etw. auf ~ néhmen**** пазычáць (*у каго-н.*)
bórgen *vt* 1) (*bei D*) пазычáць (*у каго-н.*) 2) (*D*) пазычáць (*каму-н.*)
Bórke *f* -, -n карá (*дрэва*)
Bórkenkäfer *m* -s, - *заал.* караéд
Born *m* -s, -e *паэт.* крынíца
borniért *a* тупагалóвы, абмежавáны
Bórsalbe *f* - *фарм.* бóрная мазь
Bórsäure *f* - *хім.* бóрная кíслатá
Börse *f* -, -n 1) бíржа 2) кашалёк
Börsenkrach *m* -(e)s, **Börsenpanik** *f* - бíржавая пáніка
Börsenspekulation *f* -, -en бíржавы ажыятáж
Bórste *f* -, -n шчацíнне; ***~n háben*** *разм.* мець грóшы
bórsten, sich ашчацíніцца
bórstig *a* 1) ускудлáчаны, калмáты 2) упáрты; грýбы, раздражнёны 3) патрэсканы
Bórte *f* -, -n абшыўка; край; аблямóўка, кант
bösartig *a* злы, злóсны; злавéсны; падстýпны
Böschung *f* -, -en адхóн, схіл
böse 1. *a* злы, раззлавáны, злóсны; дрэнны; ~ ***sein [wérden]*** раззлавáцца **2.** *adv* дрэнна; ***es sieht ~ aus*** спрáва ідзé дрэнна
Bösewicht *m* -(e)s, -er *i* -e 1) злачынец; ліхадзéй 2) грэшнік
bóshaft *a* 1) злóсны, падстýпны, злы 2) насмéшлівы, злацéшны
Bósheit *f* -, -en 1) злóба 2) нядóбры ўчынак; ***aus*** ~ са злóсці
böswillig *a* зламысны, злóсны
Boss *m* -es, -e *разм.* шэф, бос, начáльнік
bot *impf ад* bíeten*
Botánik *f* - 1) батáніка 2) *разм.* зелянíна, рунь
Botániker *m* -s, - батáнік
botánisch *a* батанíчны
botanisíeren *vi* збірáць раслíны
Bóte *m* -n, -n кур'éр, пасыльны
Bótin *f* -, -nen пасыльная
bótmäßig *a высок.* падпарадкóваны; паднача́лены
Bótschaft *f* -, -en 1) вéстка, паведамлéнне; паслáнне 2) амбасáда, пасóльства; ◊ ***die Fróhe*** ~ Евáнгелле
Bótschafter *m* -s, - *дып.* пасóл; ***áußerordentlicher und bevóllmächtiger*** ~ надзвычáйны і паўнамóцны пасóл
Böttcher *m* -s, - бóндар
Bóttich *m* -s, -e чан, дзéжка
Bouillon [bul'jɔŋ] *f* -, -s булён
Boulétte [bu:-] *f* -, -n катлéта (*з сечанага мяса*)
Boulevard [bul'va:r] *m* -s, -s бульвáр
Bourgeois [bur'ʒoa] *m* -, - буржуá
Bourgeoisie [burʒoa'zi:] *f* -, -n буржуазíя
Boutique [bu'ti:k] *f* -, -n *i* -s мастáцкі салóн мод
Bovíst [-v-] [Bofíst] *m* -(e)s, -e *бат.* пóрхаўка
Box *f* -, -en 1) бокс (*ізаляваны пакой*)

2) скрыня, кардонка 3) стойла (*для скаціны*)
bóxen 1. *vi* баксіраваць, выступаць на рынгу **2.** *vt* штурхаць
Bóxer *m* -s, - 1) баксёр (*спартсмен*) 2) баксёр (*парода сабак*)
Boykótt [boj-] *m* -(e)s, -s *i* -e байкот
brach *impf ад* bréchen*
bráchen *vt с.-г.* 1) пакідаць у папары 2) падымаць папар
Bráchfeld *n* -(e)s, -er поле пад папарам
bráchlegen *аддз. vt* 1) пакідаць без апрацоўкі (*поле*) 2) пакідаць без выкарыстання
bráchlíegen* *аддз. vi* быць пад папарам, пуставаць, быць няўробленым
bráchte *impf ад* bríngen*
Brain-Drain [Braindrain] ['breindrein] *m* -s «уцечка мазгоў»
Branche ['brã:ʃə] *f* -, -n 1) галіна (*прамысловасці і г.д.*) 2) спецыяльнасць
Brand *m* -(e)s, Brände 1) пажар, гарэнне 2) гарачыня, спёка; ***in ~ stécken*** падпальваць; ***in ~ geráten**** загарацца
Brándbombe *f* -, -n запальная бомба
bránden *vi* біцца (з шумам) (*пра хвалі*); усхадзіцца
Brándfackel *f* -, -n запальны факел (*тс. перан.*)
brándfest *a* незгаральны, вогнетрывалы
Bránd|flecken *m* -s, -, **~mal** *n* -(e)s, -e *i* -mäler 1) апёк, след ад апёку 2) кляймо, таўро
brándig *a* гарэлы; ***es riecht ~*** пахне гарэлым
Brándmalerei *f* - выпальванне (*на дрэве*)
brándmarken *vt* выпальваць таўро, таўраваць
brándschatzen *vt* рабаваць, вынішчаць
Brándschutz *m* -es пажарная ахова
Brándsohle *f* -n, -n сцілка (*у абутку*)
Brándstätte *f* -, -n пажарышча
Brándstifter *m* -s, - падпальшчык
Brándstiftung *f* -, -en падпал
Brándung *f* -, -en 1) (марскі) прыбой 2) *перан.* шум, грукат
Brándwache *f* -, -n *марск.* брандвахта
Brándwunde *f* -, -n апёк, рана ад апёку
Brandy ['brɛndi] *m* -s, -s брэндзі (*гатунак каньяку*)
Brándzeichen *n* -s, - *гл.* Brándflecken
bránnte *impf ад* brénnen*
Bránntwein *m* -(e)s гарэлка
Bránntweinbrennerei *f* -, -en бровар, вінакурны завод
Brasiliáner *m* -s, - бразілец
brasiliánisch *a* бразільскі
Brássen *m* -s, -, **Brásse** *f* -, -n, **Bráchse** *f* -, -n *заал.* лешч
bräteln *vt* падсмажваць (*на малым агні*)
bráten* 1. *vt* смажыць, падсмажваць; пячы; ***gar ~*** дасмажваць; засмажваць **2.** *vi* смажыцца, падсмажвацца, пячыся; ***sich in der Sónne ~ lássen**** загараць на сонцы
Bráten *m* -s, - смажаніна; ***ein fétter ~*** добры куш; ***j-m den ~ versálzen*** *разм.* сапсаваць каму-н. здавальненне
Brátspieß *m* -es, -e ражон, пожаг
Brátwurst *f* -, würste смажаная сардэлька [каўбаса]
Brauch *m* -(e)s, Bräuche звычай; ***~ wérden*** зрабіцца звычкаю; ***nach ~ und Sítte*** па завядзёнцы; ***wie es ~ ist*** як заведзена [прынята]
bráuchbar *a* прыдатны; карысны
bráuchen 1. *vt* 1) ужываць 2) мець патрэбу (*у чым-н.*); ***ich bráuche*** мне трэба, патрэбна **2.** (*zu + inf – з мадальным значэннем*); ***Sie ~ es bloß zu ságen*** Вам трэба толькі сказаць
Bráue *f* -, -n брыво
bráuen *vt* 1) варыць (*піва*) 2) *разм.* задумаць (*што-н. нядобрае*)
Bráuer *m* -s, - півавар
Brauerеí *f* -, -en 1) півварня 2) піваварэнне
braun *a* карычневы; буры, смуглявы; кары
Braun I *n* -s, - 1) карычневы колер 2) смугласць, смуглявасць
Braun II: ***Méister ~*** Мішка (*мядзведзь у казцы*)
Bräune I *f* - загар, смуглявасць
Bräune II *f* - *мед. уст.* ангіна

bräunen 1. *vt* падсма́жваць **2. ~, sich** 1) загара́ць 2) румя́ніцца, чырване́ць
bráun gebrannt *a* загарэ́лы
bráun gebráten *a* падрумя́нены; до́бра падсма́жаны [падпе́чаны, падскwа́раны]
Bráunkohle *f* - бу́ры ву́галь
bräunlich *a* бурава́ты
Braus: ***in Saus und ~ lében*** жыць у раско́шы [ро́скашы]; марнатра́віць жыццё
Bráuse *f* -, -n 1) душ 2) ліма́над, шыпу́чка
bráusen 1. *vi* 1) шуме́ць; шыпе́ць; кіпе́ць, бу́лькаць 2) (з шу́мам) імча́цца 3) калабро́дзіць **2. ~, sich** прыма́ць душ
Braut *f* -, Bräute няве́ста, нарачо́ная; *разм.* каха́нка
Bräutigam *m* -s, -e жані́х
Bráutkleid *n* -(e)s, -er шлю́бны ўбо́р няве́сты
Bráutpaar *n* -(e)s, -e малады́я (*жаніх і нявеста*)
Bráutschleier *m* -s, - вэ́люм
Bráutschmuck *m* -(e)s шлю́бны ўбо́р
Bráutwerber *m* -s, - ша́фер; сват
brav 1. *a* 1) сла́ўны, зда́тны; до́бры; сумле́нны; паслухмя́ны; сме́лы; бра́вы 2) працаві́ты; руплі́вы, ру́пны; ***du bist ein ~er Kerl!*** ты малайчы́на! **2.** *adv* выда́тна, сла́ўна, малайцо́м
bravíeren *vt* браві́раваць, пагарджа́ць (*небяспекай*), хвалі́цца, выхваля́цца
brávo! *int* бра́ва!
Brávoruf *m* -(e)s, -e крык [во́кліч] «бра́ва!»
Bravour [Bravur] [-ˈvu:r] *f* - сме́ласць, адва́га
bréchbar *a* кро́хкі
Brécheisen *n* -s, - *гл.* Bréchstange
bréchen* 1. *vt* 1) лама́ць; ірва́ць, зрыва́ць (*кветкі*); ***den Flachs ~*** мяць лён; ***j-m das Herz ~*** разбі́ць чыё-н. сэ́рца, мо́цна засму́ціць каго́-н. 2) паруша́ць (*дагавор, маўчанне і г.д.*); ***sein Wort ~*** пару́шыць, не стрыма́ць сло́ва 3) злама́ць (*супраціўленне і г.д.*); ***éinen Rekórd ~*** пабі́ць рэко́рд 4) праламля́ць (*промні святла*) **2.** *vi* (s) 1) лама́цца, ло́пацца (*пра лёд і г.д.*) 2) га́снуць (*пра позірк*), заміра́ць (*пра гукі*) 3) (*h*) (*mit D*) перапыня́ць зно́сіны (*з кім-н., з чым-н.*) 4) (s) прарыва́цца, урыва́цца; ***die Sónne brach durch die Wólken*** со́нца вы́глянула з-за хмар **3. ~, sich** *фіз.* праламля́цца
Bréchmittel *n* -s, - *фарм.* рво́тнае [сро́дак на ваніта́ванне]
Bréchreiz *m* -es мо́ташнасць
Bréchstange *f* -, -n лом (*інструмент*)
Bréchung *f* -, -en 1) лама́нне 2) *лінгв.* пераламле́нне 3) парушэ́нне
Brei *m* -(e)s, -e ка́ша; пюрэ́; ме́шанка; ◊ ***um etw. (A) wie die Kátze um den héißen ~ herúmgehen**** не ве́даць, як падступі́цца (*да чаго-н.*); ***víele Köche verdérben* den ~*** у сямі́ ня́нек дзіця́ без но́са
bréiig *a* кашападо́бны
breit *a* шыро́кі; разле́глы; ***zwei Méter ~*** шырынёй два ме́тры ◊ ***er hat éinen ~en Búckel*** *разм.* на яго́ мо́жна навалі́ць усё, што хо́чаш; ***sich ~ máchen*** рассе́сціся; развалі́цца; (ёмка) уладкава́цца; *разм.* задзіра́ць нос угору
Bréite *f* -, -n 1) шыры́ня; абся́г 2) *геагр.* шырата́; ***etw. (A) in die ~ zíehen**** расця́гваць што-н.; ***in die ~ géhen**** шырэ́ць, таўсце́ць
bréiten 1. *vt* 1) пашыра́ць 2) разго́ртваць; рассціла́ць **2. ~, sich** пашыра́цца 2) распаўсю́джвацца
Bréitengrad *m* -(e)s, -e *геагр.* гра́дус шыраты́
Bréitenkreis *m* -es, -e *геагр.* парале́ль
bréitschlagen* *аддз.* *vt* *разм.* 1) угавары́ць (*каго-н.*) 2) ашука́ць, абдуры́ць
bréitschult(e)rig *a* плячы́сты
Bréitschwanz *m* -es, -schwänze каракульча́ (*футра*)
bréitspurig *a* 1) шыро́какале́йны 2) фанабэ́рысты, пыхлі́вы
bréittréten* *аддз.* *vt* шматсло́ўна абмярко́ўваць
Bréitwand *f* -, -wände шыро́кі экра́н
Bréitwandfilm *m* -(e)s, -e шырокаэкра́нны фі́льм
Brémse I *f* -, -n 1) сляпе́нь, авадзе́нь

2) аплявýха
Brémse II *f* -, -n тóрмаз; ***die ~ ziehen**** (па)цягнýць за тóрмаз; ***die ~ lóckern*** адпусціць тóрмаз
brémsen *vt* тармазíць, гамавáць
Brémser *m* -s, - 1) чалавéк, які спыняе машыну 2) чалавéк, які замінáе якóй-н. спрáве
Brémslicht *n* -(e)s, -er стоп-сігнáл
brénnbar *a* гарýчы, запáльны
brénnen* 1. *vt* 1) палíць, абпáльваць; ***die Schuld brennt sein Gewíssen*** вінá мýчыць ягó (сумлéнне) 2) падсмáжваць (*каву, кофе*) 3) завівáць (*валасы*) **2.** *vi* гарэць; палáць; ***líchterloh ~*** палáць, быць ахóпленым пóлымем 2) пячэ (*пра сонца, крапіву і г.д.*) 3) (*vor D*) *перан.* гарэць (*жаданнем і г.д.*); ***er brennt daráuf, es zu tun**** ён гарыць жадáннем зрабíць гэта **3.** *vimp*: ***es brennt!*** пажáр!, гарым!; ***es brennt ihm auf der Zúnge*** у ягó язык свярбíць (*нешта паведаміць*); ***wo brennt's denn?*** што за спéшка? ◊ ***was dich nicht brennt, das bláse nicht*** ≅ не лезь не ў свае спрáвы **4. ~, sich** апячыся; ***sich an etw. (D) ~*** *перан.* апячыся на чым-н.
brénnend **1.** *a* пякучы; гарáчы; які гарыць **2.** *adv* у найвышэйшай ступéні
Brénner *m* -s, - 1) газніца, спіртóўка 2) брóваршчык
Brenneréi *f* -, -en 1) брóвар 2) цагéльня
Brénnglas *n* -es, -gläser запáльнае шкло
Brénnholz *n* -es дрóвы
Brénnmaterial *n* -s, -i¦en пáліва
Brénnnessel *f* -, -n крапíва
Brénnpunkt *m* -(e)s, -e 1) *фіз.* фóкус 2) цэнтр увáгі; «гарáчая крóпка»; ***im ~ des Interésses stéhen**** быць у цэнтры ўвáгі
Brénnstoff *m* -(e)s, -e пáліва
brénzlig *a* 1) прыгарэлы 2) падазрóны
Brésche *f* -, -n дзíрка, пралóм; *перан.* слабое мéсца; ***für j-n in die ~ spríngen**** дапамагчы камý-н., замяніць кагó-н. у чым-н.
Brett *n* -(e)s, -er 1) дóшка 2) паднóс 3) палíца 4) *pl тэатр.* падмóсткі ◊ ***bei j-m éinen Stein im ~ háben*** быць у кагó-н. на дóбрым рахýнку; ***das ~ bóhren, wo es am dünnsten ist*** ≅ ісці па лíніі найменшага супраціўлéння
Brétterverschlag *m* -(e)s, -schläge дашчáная перагарóдка
Bréttspiel *n* -(e)s, -e настóльная гульня (*шахматы, шашкі*)
Bréttsegeln *n* -s *спарт.* вінсéрфінг
Brézel *f* -, -n крэндзель
Bridge [britʃ] *n* - брыдж (*картачная гульня*)
Brief *m* -(e)s, -e 1) пісьмó, ліст, паслáнне, дóпіс 2) дакумéнт, акт; пасвéдчанне ◊ ***ich gébe dir ~ und Síegel*** ты мóжаш быць ва мне ўпэўнены
Bríef|anschrift *f* -, -en, ~**aufschrift** *f* -, -en паштóвы áдрас
Bríefbeschwerer *m* -s, - прэс-пап'é
Bríefkasten *m* -s, -kästen паштóвая скрынка
bríeflich **1.** *a* пісьмóвы **2.** *adv* у лісцé, пісьмóва
Bríefmarke *f* -, -n паштóвая мáрка
Bríefmarkensammler *m* -s, - філатэліст
Bríefpapier *n* -s паштóвая папéра
Bríefporto *n* -s, -s *i* -i паштóвы збор
Bríeftasche *f* -, -n партманé
Bríeftaube *f* -, -n паштóвы гóлуб
Bríefträger *m* -s, - паштáр, лістанóсец
Bríefumschlag *m* -(e)s, -schläge паштóвы канвéрт
Bríefwechsel *m* -s перапíска, карэспандэнцыя; ***mit j-m im ~ stéhen**** перапісвацца з кім-н.
briet *impf ад* bráten*
Brigáde *f* -, -n брыгáда
Brigádeleiter *m* -s, - брыгадзíр, кіраўнíк брыгáды
Brigadier [-ˈdi̯e:] *m* -s, -s брыгадзíр
Brigánt *m* -en, -en *уст.* разбóйнік
Brigg *f* -, -s *марск.* брыг
Brikétt *n* -s, -e *i* -s брыкéт
brillant [-ˈjant] *a* бліскýчы, выдáтны
Brílle *f* -, -n 1) акуляры; ***etw. durch die ríchtige ~ (án)séhen**** бáчыць штó-н. у прáвільным святлé 2) адтýліна ў

стульчакý
Bríllenglas *n* -es, -gläser шкло (для) акуля́раў
bríngen* *vt* 1) прынóсіць, прывóзіць, прывóдзіць; аднóсіць, адвóзіць, адвóдзіць, дастаўля́ць; ***j-n nach Háuse*** ~ дастáвіць каго́-н. дадóму; ***etw. an den Mann*** ~ збывáць што-н. (*тавар*) з рук; ***Glück*** ~ прынóсіць шчáсце; ***Fréude*** ~ дастаўля́ць рáдасць; ***Gefáhr*** ~ вы́клікаць небяспéку 2) (*um A*) пазбаўля́ць (*каго-н., чаго-н.*); ***j-n ums Lében*** ~ пазбáвіць каго́-н. жыцця́ 3) прывéсці (*у які-н. стан*), застáвіць (*зрабіць што-н.*); ***j-n in Áufregung*** ~ (рас)хвалявáць каго́-н.; ***j-n zum Schwéigen*** ~ застáвіць каго́-н. замаўчáць; ***j-n zur Vernúnft*** ~ абразýміць, прывéсці каго́-н. да рóзуму 4): ***es zu etw. (D)*** ~ дасягнýць пэ́ўнага станóвішча, вы́біцца ў лю́дзі; ***etw. über sich*** ~ рашы́цца на што-н.; ***dahín ~ , dass…*** прывóдзіць да тагó, што…
brisánt *a* моцнавыбухóвы, небяспéчнавыбухóвы; брызáнтны
Bríse *f* -, -n *марск*. брыз
Bríte *m* -n, -n 1) брытáнец 2) брыт
brítisch *a* брытáнскі
bröckeln **1.** *vt* крышы́ць **2.** *vi* (s) крышы́цца
Bröcken *m* -s, - кавáлачак; крóшка; ***ein paar ~ Deutsch*** павярхóўныя вéды нямéцкай мóвы ◊ ***das ist ein hárter*** ~ гэ́та нялёгкая спрáва; ***j-m éinen schwéren ~ áufbrummen*** узвалíць на каго́-н. ця́жкую спрáву
bröck(e)lig *a* крóхкі, рассы́пісты
bródeln *vi* кіпéць, булькатáць; клекатáць; клубíцца
Bróiler *m* -s, - брóйлер (*мясное кураня*)
Brokát *m* -(e)s, -e парчá
Bróker *m* -s, - брóкер (*біржавы агент*)
Brómbeere *f* -, -n ажы́на
bronchiál *a* бранхія́льны
Brónchi¦en *pl* брóнхі
Bronchítis *f* -, -itíden *мед.* бранхíт
Brónze [ˈbrɔ̃:sə *і* ˈbrɔ̃:zə] *f* -, -n брóнза
brónzen [ˈbrɔ̃:sən *і* ˈbrɔ̃:zən] *a* брóнзавы
Brósame *f* -, -n (*часцей pl*) (хлéбная) крóшка
Brósche *f* -, -n брóшка
Broschüre *f* -, -n брашýра
Brösel *m*, *n* -s, - (*часцей pl*) крóшкі; панірóвачныя сухары́
Brot *n* -(e)s, -e 1) хлеб; ***belégtes*** ~ бутэрбрóд 2) скíба [лýста] хлéба; ***das tägliche*** ~ хлеб штодзённы, пракóрм; ***sein éigen ~ éssen**** жыць улáснай прáцай; ***frémder Léute ~ éssen**** éсці чужы́ хлеб, жыць за чужы́ кошт ◊ ***der Mensch lebt nicht vom ~ alléin*** чалавéк жывé не адны́м тóлькі хлéбам
Brótbäckerei *f* -, -en хлебапякáрня
Brótbeutel *m* -s, - рэ́чавы мяшóк, рукзáк, пляцáк
Brötchen *n* -s, - бýлачка; ***belégtes*** ~ бутэрбрóд
Bróterwerb *m* -(e)s заробóтак, зарóбак
Brótfabrik *f* -, -en хлебазавóд
Brótkruste *f* -, -n хлéбная скары́нка
Brótlaib *m* -(e)s, -e бóхан хлéба
brótlos *a* 1) без хлéба; бясхлéбны 2) беспрацóўны
Brót|scheibe *f* -, -n, **~schnitte** *f* -, -n скíбка [лýста] хлéба
brótzeln *vi* клекатáць; бурлíць, булькатáць
Bruch I *m* -(e)s, Brüche 1) палóмка; раскóліна 2) лом, ламáчча 3) *мед.* пералóм 4) *матэм*. дроб
Bruch II *m* -(e)s, -Brüche 1) разры́ў (*адносін*) 2) парушэ́нне (*дагавору і г.д.*) ◊ ***in die Brüche géhen**** скóнчыцца крáхам [правáлам], зрабíцца непрыдáтным
Brúcheisen *n* -s, - жалéзны лом
brüchig *a* 1) крóхкі 2) нетрывáлы, хíсткі 3) лядáшчы
Brúchstück *n* -(e)s, -e 1) аблóмак; аскалёпак 2) уры́вак
Brúchteil *m* -(e)s, -e невялíкая чáстка; часцíнка
Brúch|zahl *f* -, -en, **~ziffer** *f* -, -n дрóбны лік, дроб
Brücke *f* -, -n 1) мост, мастóк; ***ábgesprengte*** ~ мост на пáлях; ***éine ~ schlágen****

[báuen] навóдзіць [будавáць] мост ◊ ***j-m éine ~ báuen*** дапамагчы́ камý-н. вы́брацца з бяды́ 2) хóднік

Brückengeländer *n* -s, - парэ́нчы [пóручні] мóста

Brückenkopf *m* -(e)s, -köpfe *вайск.* плацдáрм

Brückenpfeiler *m* -s, - бык (мóста)

Brúder *m* -s, Brüder 1) брат; ***ein léiblicher ~*** рóдны брат, сабрáт 2) аднадýмца, паплéчнік 3): ***~ Hítzig*** гарáчы чалавéк; ***~ Léichtfuß*** лёгкадýмны чалавéк; ***násser ~*** *жарт.* сабуты́льнік; ***wármer ~*** *разм.* гомасексуаліст ◊ ***gléiche Brüder, gléiche Káppen*** ≅ адзін другóга вáрты, абóе рабóе

Brüdergemeinde *f* -, -n *рэл.* брáцтва (*аб'яднанне*)

brüderlich *a* брáтні, братэ́рскі

Brúderschaft *f* -, -en братэ́рства; ***mit j-m ~ schlíeßen**** ***[máchen]*** перайсці з кім-н. на ты

Brüderschaft *f* -, -en брáцтва (*аб'яднанне*) ◊ ***mit j-m ~ trínken**** піць з кім-н. на брудэршáфт

Brúdervolk *n* -(e)s, -völker брáтні нарóд

Brühe *f* -, -n булён; адвáр; пóліўка; ***stárke ~*** мóцны булён; ***dünne ~*** рэ́дкі булён ◊ ***éine lánge ~ [viel ~] máchen*** *разм.* ≅ валавóдзіць, валакíціць, марýдзіць, цягнýць

brühen *vt* вары́ць, абвáрваць, апáрваць

brühwarm *a* гарáчы, свéжы

Brüllaffe *m* -n, -n *пагардл.* плáкса, крыкýн

brüllen *vi* 1) раўці́; ры́каць; мы́каць 2) грукатáць

Brúmmbär *m* -en, -en буркýн, звягло́

brúmmen *vi* 1) буркатáць; гусці́; ***mir brummt der Kopf*** у мянé галавá трашчы́ць 2) мармытáць 3) *разм.* сядзéць пад áрыштам

brúmmig *a* бурклі́вы, буркатлі́вы

Brúmmkreisel *m* -s, - ваўчóк (*цацка*)

brünett *a* чорнавалóсы, смуглявы

Brúnnen *m* -s, - 1) калóдзеж, стýдня 2) крыніца (*мінеральных вод*) ◊ ***in den ~ fállen**** правалíцца, пацярпéць крах

Brunst *f* -, Brünste 1) *уст.* пажáр 2) *перан.* юр; цéчка (*у жывёл*)

brünstig *a перан.* пáлкі, стрáсны

brüsk *a* рэ́зкі, бесцырымóнны

Brust *f* -, Brüste грýдзі; ***sich in die ~ wérfen**** задзірáць нос, удавáць з сябé герóя; ***von der ~ weg*** прóста, без хíтрыкаў

Brústbein *n* -s, - *анат.* грудзíна

Brúst|beklemmung *f* -, -en, **~beschwerde** *f* -, -n задышка

Brústbild *n* -(e)s, -er паясны́ партрэ́т

Brústbräune *f* -, -n *мед. уст.* груднáя жáба

brüsten, sich (*mit D*) ганары́цца (*чым-н.*); фанабэ́рыцца, хвалíцца (*чым-н.*)

Brústfellentzündung *f* -, -en *мед.* пляўры́т

Brústkasten *m* -s, - *анат.* груднáя клéтка

Brústkrampf *m* -(e)s, -krämpfe *мед.* áстма, удýшша

Brústschwimmen *n* -s плáванне брáсам

Brúststück *n* -(e)s, -e грудзíнка

Brüstung *f* -, -en 1) парапéт 2) *вайск.* брýствер

Brústwarze *f* -, -n *анат.* сасóк

Brut *f* -, -en 1) высéджванне я́ек 2) вы́вадак 3) *груб.* вы́радак; вы́пладак

brutál *a* грýбы, бязлíтасны, жóрсткі

Brutalität *f* -, -en грýбасць; нячýласць; бязлíтаснасць

Brútapparat *m* -(e)s, -e інкубáтар

brüten *vi* 1) высéджваць (*птушанят*) 2) (*über D*) дýмаць, меркавáць (*над чым-н.*)

Brúthenne *f* -, -n квактýха

Brútstation *f* -, -en інкубáтарна-птушкагадóўчая стáнцыя

brútto *adv* (вагá) брýта

Brúttoertrag *m* -(e)s, -träge валавы́ дахóд

Brúttogewicht *n* -(e)s *камерц.* вáга брýта

Brúttoproduktion *f* -, -en валавáя прадýкцыя

Brútzeit *f* -, -en час высéджвання я́ек, перы́яд інкубáцыі

brútzeln *vi гл.* brótzeln

Búbe *m* -n, -n *пагардл.* 1) хлóпчык; хлапчаня́ 2) гарэ́за, вíсус 3) валéт (*у картах*)

búbenhaft *a* хлапéчы
Búben|streich *m* -(e)s, -e, **~stück** *n* -(e)s, -e блазéнства, свавóльства
Búbi *m* -s, -s *разм.ласк.* хлапéц, хлапчы́на
Búbikopf *m* -(e)s, -köpfe жанóчая карóткая стры́жка
bübisch *a* 1) гарэ́злівы, гарэ́зны 2) пóдлы
Buch *n* -(e)s, Bücher 1) кніга 2) канцыля́рская кніга, журнáл; ***im schwárzen ~ stéhen**** быць у «чóрным спіcе»; ***es wird ihm schwer zu ~e stéhen**** ён дóрага за гэ́та заплáціць ◊ ***Bücher máchen kéine Wéisen*** ≅ аднóй тóлькі кні́жнай мýдрасці не хапáе
Búchbinder *m* -s, - пераплётчык
Búchbinderei *f* -, -en пераплётная майстэ́рня, пераплётны цэх
Búchdrucker *m* -s, - друкáр
Búchdruckerei *f* 1) -, -en друкáрня 2) друкáрская спрáва; кнігадрукавáнне
Búche *f* -, -n *бат.* бук
Búcheinband *m* -(e)s, -bände (кні́жны) пераплёт
búchen *vt* 1) запісваць у (падлікóвую) кнігу 2) браніраваць (*месца ў самалёце і г.д.*)
Bücherbrett *n* -(e)s, -er кні́жная палíца
Bücheréi *f* -, -en кнігасхóвішча; бібліятэ́ка
Büchergestell *n* -(e)s, -e стэлáж, этажэ́рка, палíца (*для кніг*)
Bücherkunde *f* - бібліягрáфія
Büchernarr *m* -en, -en *разм.* бібліямáн
Bücherregal *n* -s, -e кні́жная палíца
Bücherstand *m* -(e)s, -stände кні́жны кіёск
Bücherverzeichnis *n* -ses, -se бібліяграфíчны паказáльнік
Búchfink *m* -en, -en *заал.* берасця́нка, бярóзаўка
Búch|führer *m* -s, -, **~halter** *m* -s, - бухгáлтар
Búchhandlung *f* -, -en кнігáрня; кні́жная крáма
Búchrücken *m* -s, - карэ́ньчык кнігі
Búchse *f* -, -n *тэх.* утýлка; бýкса
Büchse *f* -, -n 1) бляшáнка, карэ́ц 2) стрэ́льба ◊ ***sie sind aus éiner ~ geschmíert*** яны́ аднагó пóля я́гады
Büchsenfleisch *n* -es мясны́я кансéрвы
Büchsenmilch *f* - згýшчанае малакó (*кансерваванае*)
Büchsenöffner *m* -s, - кансéрвавы ключ [нож], кансерваадкрывáльнік
Büchsenschmied *m* -(e)s, -e мáйстар па стрэ́льбах
Búchstabe *m* -ns *i* -n, -n лíтара; ***nach dem ~n*** літарáльна; ***am ~n klében*** быць дрóбязным [педанты́чным]; ***setz dich auf déine vier ~n!*** *разм.* сядзь на мéсца! супакóйся!
Búchstabengelehrtentum *n* -s шкаля́рства
búchstabenweise *adv* па лíтарах
buchstabíeren *vt* чытáць па склáдах (па лíтарах)
búchstäblich *a* літарáльны
Bucht *f* -, -en бýхта, затóка
Búchtitel *m* -s, - *палігр.* 1) ты́тульны ліст, ты́тул кнігі 2) нáзва кнігі
Búchumschlag *m* -(e)s, -schläge вóкладка кнігі
Búchung *f* -, -en 1) зая́ўка, зáпіс (на білéты) 2) бухгáлтарскі зáпіс
Búchverleih *m* -(e)s, -e бібліятэ́ка з абанéментам
Búchweizen *m* -s грэ́чка
Búchwesen *n* -s кні́жная спрáва
Búckel *m* -s, - горб; спíна, плéчы; ***(éinen) auf den ~ bekómmen**** атрымáць па шы́і; ***etw. auf dem ~ háben*** мець штосьці-н. за плячы́ма; ***éinen krúmmen ~ háben*** гнуць спíну, дагаджáць
búck(e)lig *a* гарбáты
Búckelige *sub m, f* -n, -n гарбýн, гарбýха
bücken, sich нагінáцца, згінáцца, нахіля́цца; ***sich nach etw. (D) bücken*** нагінáцца за чым-н.; ***sich vor (D) bücken*** клáняцца камý-н.; гнуць спíну пéрад кім-н., дагаджáць (*каму-н.*)
Bückling I *m* -s, -e вэ́нджаны селядзéц
Bückling II *m* -s, -e (нíзкі) паклóн
Búde *f* -, -n 1) крáма, кіёск 2) *разм.* халýпа, хацíна; камóрка
búddeln 1. *разм.* *vt* капáць, выкóпваць **2.** *vi разм.* капáцца ў пяскý
Budget [by'ʤe:] *n* -s, -s бюджэ́т, каштары́с

Budgeteinschränkung [by'ʤe:-] *f* -, -en бюджэ́тнае абмежава́нне
Búddha ['buda] *m* -s, -s Бу́да (*заснавальнік будызму*)
Büfétt *n* -(e)s, -s *i* -e буфе́т (*у розн. знач.*)
Büfettier [byfɛ'ti̯e:] *m* -s, -s буфе́тчык
Büffel *m* -s, - бу́йвал
Büffeléi *f* -, -en *разм.* зубро́жка
büffeln *vt разм.* зубры́ць; напру́жана працава́ць
Bug I *m* -(e)s, -e *i* Büge 1) вы́гін 2) сустáў; лапа́тка (*у жывёл*)
Bug II *m* -(e)s, Búge нос (*карабля*)
Bügel *m* -s, - 1) стрэ́мя 2) ду́жка, ру́чка 3) ве́шалка
Bügelbrett *n* -(e)s, -er до́шка для прасава́ння
Bügeleisen *n* -s, - прас
Bügelfalte *f* -, -n скла́дка (*на штанах*)
bügeln *vt* прасава́ць
Búhle *m, f* -n, -n *разм. уст.* палюбо́ўнік, -ніца
búhlerisch *a пагардл.* бессаро́мны, непрысто́йны, распу́сны
Bühne *f* -, -n 1) сцэ́на, падмо́сткі; ***die ~ betréten**** выступа́ць на сцэ́не; ***von der ~ ábtreten**** пакíнуць сцэ́ну (*тс. перан.*) 2) памо́ст
Bühnenbild *n* -(e)s, -er дэкара́цыя (*на сцэне*)
Bühnenstück *n* -(e)s, -e п’е́са
Bulétte *f* -, -n *кул.* біто́к, катле́та (*сечаная*)
Bulgáre *m* -n, -n, балга́р; **Bulgárin** *f* -, -nen балга́рка
Búllauge *n* -s, -n 1) бычы́нае во́ка 2) *марск.* (бартавы́) ілюміна́тар
Búlle *m* -n, -n 1) бык 2) *разм.* або́лтус; гульта́й; *вайск., жарг.* (ва́жная) шы́шка; *пагардл.* паліцэ́йскі
Búllenbeißer *m* -s, - 1) бульдо́г 2) зло́сны чалаве́к
Bulletin [bylə'tɛ̃:] *n* -s, -s бюлетэ́нь
Búmmel *m* -s, - 1) прагу́лка (*пешшу*), шпа́цыр; бадзя́нне (*па горадзе*) 2) прагу́л
búmmeln *vi разм.* 1) шпацырава́ць, прагу́львацца; швэ́ндацца 2) біць бі́бікі
Búmmelzug *n* -(e)s, -züge *жарт.* пасажы́рскі цягні́к мало́й ху́ткасці
Búmmler *m* -s, - *разм.* гульта́й, валацу́га; мару́длівы [паво́льны] чалаве́к
Bund I *m* -(e)s, Bünde саю́з; лі́га; федэра́цыя; ***den ~ der Éhe éingehen**** уступа́ць у шлюб, спалуча́цца шлю́бам
Bund II *n* -(e)s, -e вя́зка, сноп
Bündel *n* -s, - 1) звя́зка, ву́зел; паке́т 2) мато́к
Búndesgenosse *m* -n, -n саю́знік, паплéчнік
Búndesrat *m* -es Бундэсра́т (*орган прадстаўніцтва зямельных уладаў у федэральных парламентах ФРГ і Аўстрыі*)
Búndesrepublik *f* - федэраты́ўная рэспу́бліка
Búndestag *m* -es Бундэста́г (*федэральны парламент у ФРГ*)
bündig *a* 1) сці́слы; звя́зны 2) абавязко́вы; ***kurz und ~*** ко́ратка і я́сна
Bündnis *n* -ses, -se саю́з, лу́чнасць
Búndschuh *m* -(e)s, -e *уст.* сяля́нскі чараві́к 2) -(e)s *гіст.* «Бундшу» (*салянскі рэвалюцыйны саюз у Германіі ў 15–16 ст.*)
Búngalow [-lo:] *m* -s, -s бунга́ла (*лёгкая летняя жылая будыніна*)
Búnker *m* -s, - бу́нкер; схо́вішча
búnkern *vt* скла́дваць у бу́нкер
bunt *a* страка́ты, пярэ́сты, каляро́вы; разнаста́йны
Búntmetall *n* -(e)s, -e (*часцей pl*) каляровы мета́л
búntscheckig *a* страка́ты, разнаста́йны
Búntspecht *m* -(e)s, -e *заал.* страка́ты дзя́цел
Búntstift *m* -(e)s, -e каляро́вы ало́вак
Bürde *f* -, -n цяжа́р, но́ша; ***j-m éine ~ áufladen* [áuferlegen]*** узва́льваць на каго́-н. яку́ю-н. абу́зу [кло́пат]
bürden *vt* (*j-m auf A*) узва́льваць (*што-н. каму-н. на што-н.*); ***j-m etw. auf den Hals ~*** навяза́ць каму́-н. што-н.
Burg *f* -, -en 1) за́мак 2) *перан.* цвярды́ня, апло́т
Bürge *m* -n, -n 1) зару́ка 2) паручы́цель: ***für etw. (A) ~ sein*** руча́цца за каго́-н.,

што-н.

bürgen *vi* (*für A*) ручáцца, адкáзваць (*за каго-н., што-н.*)

Bürger *m* -s, - 1) грамадзянін 2) гарадскí жыхáр

Bürgerkrieg *m* -(e)s, -e грамадзя́нская вайнá

bürgerlich *a* 1) грамадзя́нскі 2) буржуáзны 3) абывáцельскі

Bürgermeister *m* -s, - бургамíстр, гарадскí галавá, мэр

Bürgerrecht *n* -(e)s, -e 1) грамадзя́нскія правы́ 2) прáва грамадзя́нства

Bürgerschaft *f* -, -en 1) грамадзя́не 2) гараджáне 3) буржуазíя

Bürgerstand *n* -(e)s буржуазíя; бю́ргерства

Bürgersteig *m* -(e)s, -e тратуáр

Bürgertum *n* -s 1) буржуазíя 2) бю́ргерства

Bürgschaft *f* -, -en зару́ка, пару́ка, гарáнтыя; ***für j-n, für etw. ~ léisten*** ручáцца [паручы́цца] за кагó-н., за што-н.

burlésk *a* бурлéскавы, блáзенскі, гру́бакамíчны

Büró *n* -s, -s 1) бюрó, óфіс, кантóра, канцыля́рыя 2) мéсца слу́жбы

bürokrátisch *a* бюракраты́чны

Búrsche *m* -n, -n 1) хлóпец, хлапéц 2) ву́чань; *гіст.* бурш, студэ́нт 3) слугá, слу́жка

burschikós *a* бесцырымóнны, нахрáпісты

Bürste *f* -, -n шчóтка

bürsten *vt* чы́сціць шчóткай

Bus *m* -ses, -se аўтóбус

Busch *m* -(e)s, Büsche куст, хмызня́к; ◊ ***bei j-m auf den ~ klópfen [schlágen*]*** дапы́твацца, давéдвацца, зандзíраваць глéбу у кагó-н.

Büschel *n* -s, - 1) пучóк; чуб 2) ахáпак (*сена*), вя́зка (*галля*)

búschig *a* 1) кусцíсты 2) ускудлáчаны

Búsen *m* -s, - 1) гру́дзі; пáзуха; ***im tíefsten ~*** у глыбíні душы́; ***etw. am ~ trágen**** трымáць што-н. за пáзухай 2) залíў, затóка

Búsenfreund *m* -(e)s, -e найлéпшы ся́бар

Búshaltestelle *f* -, -n аўтóбусны прыпы́нак

Business ['biznis] *n* - бíзнес, гешэ́фт, камéрцыя

Bússard *m* -s, -e *заал.* кáня

Búße *f* -, -n 1) раскáянне 2) пакарáнне, штраф; ***j-m éine ~ áuferlegen*** наклáсці штраф на кагó-н.; ***j-m ~ erlássen**** зняць штраф [спагнáнне] з кагó-н.

büßen 1. *vt* 1) адпаку́таваць (*за віну*); ***mit dem Geld ~*** заплацíць штраф [пéню] за што-н. **2.** *vi* 1) кáяцца 2) (*für A*) паплацíцца за што-н.; ***schwer ~*** дóрага паплацíцца

Büste *f* -, -n 1) гру́дзі (*жаночыя*) 2) бюст (*скульптура*)

Büstenhalter *m* -s, - бюстгáльтэр; стáнік

Butt *m* -(e)s, -e камбалá рачнáя

Bütte *f* -, -n дзéжка, чан

Büttel *m* -s, - *пагардл.* (пакóрлівы) слу́жка, асóба, якáя пакóрліва выкóнвае чыю-н. вóлю; судóвы прыстаў; кат

Bútter *f* - мáсла (*напр., каровіна*); ***~ aufs Brot schmíeren [stréichen*]*** намáзваць мáсла на хлеб ◊ ***álles in (béster) ~*** *разм.* усё ў пóўным парáдку, усё ідзé як па мáсле

Bútterblume *f* -, -n *бат.* дзьмухавéц, адувáнчык; малачáй

Bútterbrot *n* -(e)s, -bröte хлеб з мáслам; ***für ein ~*** за бясцэ́нак, за бéсцань

Bútterdose *f* -, -n маслёнка

bútterich *a* масляністы (*пра жывёльнае масла*)

Búttermilch *f* - пахтá, маслёнка

búttern *vt* біць мáсла

Bútterpapier *n* -s, -e пергáментная папéра

Bútterpilz *m* -es, -e маслі́к, казля́к

Bútter|weck *n* -(e)s, -e, **~wecken** *m* -s, - здóбная бу́лачка

Büttner *m* -s, - бóндар

C

Cafe [ka'fe:] *n* -s, -s кавя́рня, кафэ́
Camouflage [kamu'fla:ʒə] *f* -, -n 1) *вайск.* камуфля́ж, маскіро́ўка 2) жарт, падма́н
Camp [kɛmp] *n* -s, -s 1) та́бар, пала́тачны ла́гер 2) ла́гер ваеннапало́нных
campen ['kɛmpən] *vi* жыць у ке́мпінгу
Camper ['kɛmpər] *m* -s, - аўтатуры́ст
Camping ['kɛmp-] *n* -s ке́мпінг
Cäsar ['tsɛ-] *m* -sáren, -sáren *гіст.* цэ́зар
Cäsárenwahn ['tsɛ-] *n* -(e)s ма́нія вялі́касці
Cash [kɛʃ] *n* -, -s *камерц.* 1) на́яўныя гро́шы, гато́ўка 2) апла́та гато́ўкаю
Cásus ['ka:] *m* -, - 1) ка́зус, (рэ́дкі) вы́падак 2) *грам.* склон; ***oblíquer*** **~** ускóсны склон
Cello ['tʃɛ-] *n* -s, Célli *муз.* віяланчэ́ль
Chagrin [ʃa'grɛ̃:] *n* -s шчыгры́н; шчыгры́навая ску́ра
Chamäleon [ka'mɛ-] *n* -s, -s хамелео́н *(тс. перан.)*
Champagner [ʃam'panjər] *m* -s, - шампа́нскае
Champignon ['ʃampin̯iɔ̃:] *m* -s, -s шампіньён
Champion ['tʃɛmpi̯ən *або* ʃã'pi̯ɔ̃] *m* -s, -s чэмпіён
Chance ['ʃã:s(ə) *або* 'ʃaŋsə] *f* -, -n шанц, мажлі́васць, верагóднасць
Chaos ['ka:os] *n* - 1) *міф.* хао́с 2) хао́с, вэ́рхал
chaotisch [ka'o:tiʃ] *a* беспара́дкавы
Charákter [ka-] *m* -s, -tére хара́ктар; ***ein Mann von*** **~** чалаве́к з хара́ктарам
Charákterbeschaffenheit [ka-] *f* -, -en уласці́васць хара́ктару, но́раў
Charákterbild [ka-] *n* -(e)s, -er 1) партрэ́т *(літаратурны)* 2) бытава́я замалёўка
charakterisíeren [ka-] *vt* характарызава́ць *(каго-н, што-н.)*
charakterístisch [ka-] характэ́рны, тыповы
charaktérlich [ka-] *adv* па скла́ду хара́ктару, па свайму́ хара́ктару
charákterlos [ka-] *a* бесхарактэ́рны, безаблі́чны
Charákterstärke [ka] *f* - сі́ла хара́ктару
Charákterstück [ka-] *n* -s, -e *тэатр.* бытава́я дра́ма
charáktervoll [ka-] *a* з хара́ктарам
Charákterzug [ka-] *m* -s, -e ры́са хара́ктару, характэ́рная ры́са
Charge ['ʃarʒə] *f* -, -n шарж
chargieren [ʃar'ʒi:-] *vt* 1) упаўнава́жваць; 2) зараджа́ць (*ружжо, электрычную батарэю*)
Charme [ʃarm] *m* -s зачарава́нне
Chárta [k-] *f* -, -s *i* -tae [-tɛ] 1) папе́ра, папі́рус, пергаме́нт 2) ха́ртыя, ру́капіс; гістары́чны дакуме́нт
Chassis [ʃa'si:] *n* -, - шасі́
Chauffeur [ʃɔ'fø:r] *m* -s, -e шафёр, кіро́ўца
Chaussee [ʃɔ'se:] *f* -, -sé¦en шаша́, шасэ́
Chauvinísmus [ʃovi-] *m* - шавіні́зм
chauvinístisch [ʃovi-] *a* шавіністы́чны
Chef [ʃɛf] *m* -s, -s шэф, кіраўні́к, нача́льнік
Chef [ʃɛf] (*у складаных назоўніках*) 1) галоўны, ста́ршы; 2) шэ́фскі
Chefredakteur ['ʃɛfredaktø:r] *m* -s, -e галоўны рэда́ктар
Chemíe *f* - хі́мія
Chémiker *m* -s, - хі́мік
chémisch, chemikál *a* хімі́чны
chen = *суф. назоўнікаў, утварае памяншальныя назоўнікі ніякага роду*: Häuschen *n* -s, - до́мік
Chérub [ç-] *m* -s, -im *i* -inen *рэл.* херуві́м
Cheviot ['ʃəviɔt *або* 'ʃəvɔt] *m* -s, -s *тэкст.* шавёт
Chiffonniere [ʃifo'ni̯ɛrə] *f* -, -n шыфанье́рка
Chiffre ['ʃifər] *f* -, -n шыфр
chiffríeren [ʃif-] *vt* шыфрава́ць
Chiléne [tʃ-] *m* -n, -n чылі́ец
chilénisch [tʃ] *a* чылі́йскі
Chinése *m* -n, -n кіта́ец
chinésisch *a* кіта́йскі
Chinín *n* -s хіні́н
Chips [tʃ-] *pl* чы́псы (*смажаная бульба ў*

выглядзе шматкоў)
Chirúrg *m* -en, -en хірýрг
Chirurgíe *f* - хірургія
chirúrgisch *a* хірургíчны
Chlor [klo:r] *n* -s *хім.* хлор
Chloroform [klo-] *n* -s хларафóрм
Cholera ['ko:-] *f* - халéра
cholerisch ['ko:-] *a псіхал.* халерычны, запáльчывы, гарáчы
Chor [ko:r] *m* -s, Chöre хор (*у розных знач.*)
choreográphisch [choreográfisch] [ko-] *a* харэаграфíчны
Coré¦us *m* -, -ré¦en *літ.* харэ́й
Chorist [ko-] *m* -en, -en, **Chórsänger** *m* -s, - харыст
Chose ['ʃo:zə] *f* -, -n рэч, спрáва
Chrestomathíe [krɛ-] *f* -, -thí¦en хрэстамáтыя
Christ ['krist] *m* -en, -en хрысціянін; ***ein wúnderlicher*** ~ дзівáк, дзíўны чалавéк, арыгінáл
Christbaum ['kri-] *m* -(e)s, -bäume калядная ёлка
Christenheit ['kri-] *f* - хрысціянскі свет
Chrístentum ['kri-] *n* -s) хрысціянства (*рэлігія*)
chrístlich ['kri-] *a* хрысціянскі
Chrístus ['kri-] *m* - *i* Chrísti Хрыстóс
Chrom [kro:m] *n* -s *хім.* хром
Chronik ['kro:-] *f* -, -en хрóніка, лéтапіс
chronisch ['kro:-] *a* хранíчны
Chrysanthéme [çry- *i* kry-] *f* -, -n *бат.* хрызантэ́ма
Ciceróne [ʃitʃe-] *m* - *i* -s, -ni *i* -s чычэрóне, праваднíк, гід
Cidre ['si:d(ə)r] *m* - сідр
círca *adv* каля, прыблíзна
Claim [kle:m] *m* -s, -s *юрыд.* ускóсны іск
Clearing ['kli:] *n* -s, -s клíрынг, безнаяўны разлíк
Clique ['klikə *i* 'kli:kə] *f* -, -n клíка
Clou [klu:] *m* -s, -s кульмінацыйны пункт; *перан.* удáрны нýмар (*сезону*, *вечара*)
Clown [klao̯n] *m* -s, -s клоўн
Cocktail ['kɔkte:l] *m* -s, -s віктэ́йль
Code I [ko:d] *m* -s, -s кóдэкс
Code II [ko:d] *m* -s, -s код
Coer [kø:r] *n* - *i* -s, -i -s *карт.* чырвы
College ['kɔlidʒ] *n* - *i* -s, -s калéдж
Comeback [Come-back] [kam'bɛk] *n* -s, -s 1) вяртáнне (*часцей на сцэну*, *кінаактора*) 2) набыццё былóй фóрмы (*у спартсмена*)
Combine [kɔ'mbaen] *m* -s, -s камбáйн
Computer [kɔm'pju:-] *m* -s, - камп'ютар
Communique [kɔmyni'ke:] *n* -s, -s камюнікé
Container [kɔn'te:nər] *m* -s, - кантэ́йнер
Copyright [kɔpi'rait] *n* -s, -s прáва выдáння, áўтарскае прáва
Corpus delicti ['kɔrpus de'likti] *n* -, *pl* Córpora delicti *юрыд.* дóказ, рэ́чавы дóказ
Corpus Domini ['kɔr-] *n* -s *рэл.* цéла Бóжае
Couch [kautʃ] *f* -, -es кушэ́тка
Coupe [ku'pe:] *n* -s, - купэ́
coupíeren [ku-] *vt* здымáць [знімáць] кáрты (*у гульні*)
Couplet [ku'ple:] *n* -s, -s куплéт
Cour [ku:r] *f* святóчны прыём пры двары
◊ ***j-m die ~ máchen*** заляцáцца да кагó-н.
Courage [ku'raʒə] *f* - смéласць; ~ ***háben*** быць смéлым
Cousin [ku'zɛ̃:] *m* -s, -s стрыéчны [дваюрадны] брат
Cousíne [ku-] *f* -, -n дваюрадная [стрыéчная] сястрá
Covercoat ['kavəko:t] *m* - *i* -s, -s *тэкст.* каверкóт
Cowboy ['kao̯bɔy] *m* -s, -s каўбóй
Creme [krɛ:m] *f* -, -s крэм
Crepe de Chine ['krɛ:p de'ʃi:n] *m* -, Crepes de Chine *тэкст.* крэпдэшын
Crux [k-] *f* - гóра, скрýха, маркóта, журбá; *перан.* крыж
Cup [kap] *n* -s, -s спартыўны кýбак
Curé [ky're:] *m* -s, -s *рэл.* кюрэ́
Curie [ky'ri:] *n* -, - *фіз.* кюры

D

da 1. *adv* 1) там; тут, вось тут, вось; ***wer ~?*** хто там?; ***von*** ~ адту́ль; ***hier und*** ~ тут і там, там і сям; ~ ***und*** ~ там-та і там-та (*атрымаць і г.д.*); ***der Mann*** ~ вось гэ́ты чалаве́к; ***~ hast du's!, ~ háben wir's!*** вось табе́ і на! 2) тут (*пра час*); ***von ~ ab [an]*** з той пары́ **2.** *cj* 1) так як 2) калі́; ***zu der Zeit, ~ er mit mir sprach*** у той час, калі́ ён са мной размаўля́ў 3) калі́, у той час як; ***du spielst, ~ du árbeiten sólltest*** ты гуля́еш, у той час калі́ табе́ трэ́ба было́ б працава́ць 4): ~ ***sein*** быць у ная́ўнасці, прысу́тнічаць

dabéi *adv* 1) пры гэ́тым [тым, ім, ёй, іх]; ***das Güte ~ ist, dass…*** до́бра пры гэ́тым то́е, што…; ***es ist nichts*** ~ гэ́та не ма́е значэ́ння; вы́рашана!, няха́й так і бу́дзе; ***ich bin*** ~ я зго́дзен; ~ ***sein etw. zu tun**** збіра́цца што-н. рабі́ць 2) да таго́ ж, ра́зам з тым; ***er ist klug und ~ sehr gútmütig*** ён разу́мны і ра́зам з тым ве́льмі до́бры 3) каля́ (*пры чым-н.*); пры гэ́тым; ***er war*** ~ ён быў [прысу́тнічаў] пры гэ́тым

dábehalten* *vt* пакі́нуць у сябе́

dabéibleiben* *vi* (s) застава́цца пры чым-н., не адыхо́дзіць

dabéihaben* *vt разм.* мець з сабо́ю, мець пры сабе́

dabéisitzen* *vi* прысу́тнічаць (*пры чым-н. седзячы*)

dábleiben* *vi* (s) застава́цца (*не сыходзіць*)

Dach *n* -es, Dächer 1) дах, страха́ 2) прыту́лак, прыста́нішча; ***j-n únter ~ und Fach bríngen**** даць каму́-н. прыту́лак [прыста́нішча]

Dáchabfall *m* -s, -abfälle схіл да́ху [страхі́]

Dáchantenne *f* -, -n зне́шняя антэ́на

Dáchbalken *m* -s, - бэ́лька, кро́ква

Dáchblech *n* -s, -e да́хавая бля́ха

Dáchboden *m* -s, -i -böden гара́, гары́шча, вы́шкі

Dáchdecker *m* -s, - страха́р

Dáchfahne *f* - флю́гер

Dáchfenster *n* -s, - *гл.* Dáchluke

Dáchfirst *m* -es, -e ві́льчык (*страхі*)

Dáchgarten *m* -s, -gärten сад на да́ху

Dáchkammer *f* -, -n пако́йчык на гары́шчы [на падда́шшы], манса́рда

Dáchluke *f* -, -n да́хавае акно́

Dáchorganisation *f* -, -en *эк.* ве́рхняя [вяду́чая] арганіза́цыя

Dáchrinne *f* -, -n падстрэ́шны жо́лаб

Dáchs *m* -es, -e *заал.* барсу́к; ***ein júnger ~*** *разм.* маладзён

Dáchsbau *m* -es, -e барсу́чая нара́

dáchsbeinig *a* касала́пы, крывано́гі

Dáchschindel *f* -, -n *буд.* го́нта, дра́ніца

Dáchshund *m* -es, -hünde та́кса (*сабачая парода*)

Dáchsparren *m* -s, - кро́ква

Dáchstube *f* -, -n (цёплы) пако́й на падда́шшы

Dáchstuhl *m* -s, -stühle кро́квенная фе́рма

dáchte *impf ад* dénken*

Dáchtel *f* -, -n *разм.* апляву́ха

Dáchwerk *n* -s, -e *гл.* Dáchstuhl

Dáchziegel *m* -s, - чарапі́ца, дахо́ўка

Dáckel *m* -s, - та́кса (*сабачая парода*)

dadúrch [dádurch] *adv* праз гэ́та, праз яго́ [яе, іх]; у вы́ніку гэ́тага; дзя́куючы гэ́таму; ***~, dass…*** дзя́куючы таму́, што…; ***er zéichnet sich ~ únter ánderen aus*** гэ́тым ён вылуча́ецца сяро́д і́ншых

dafür [dáfür] *adv* 1) за гэ́та, за то́е; ***ich bin*** ~ я за (гэ́та); ***er kann nichts*** ~ ён тут ні пры чым; ён тут не ма́е дачыне́ння 2) *пераклад залежыць ад кіравання беларускага дзеяслова*: sórge ~, dass… паклапаці́ся аб тым, каб…

dafürhalten* [dafür hálten*] *vi* меркава́ць, лічы́ць

Dafürhalten *n*: ***nach méinem*** ~ на маю́ ду́мку

dafürkönnen* [dafür können*]: ***er kann nichts dafür*** ён тут ні пры чым, ён у

гэ́тым не вінава́ты

dagégen [dágegen] **1.** *adv* 1) су́праць, супро́ць, про́ціў гэ́тага [таго́, яго́, яе, іх]; ***ich hábe nichts ~, ich bin nicht ~*** я не ма́ю ніčо́га су́праць, я не пярэ́чу 2) у параўна́нні з гэ́тым [тым, ім, ёю, і́мі]; ***déine Schwíerigkeiten sind nichts ~*** тваé ця́жкасці ніштó ў параўна́нні з гэ́тым **2.** *cj* затóе, жа, узаме́н, наадварóт; ***er ist groß, sie ~ klein*** ён высóкі, а яна (ж) наадварóт малáя

Dággert *m* -s, -s кóрцік

daheím *adv* дóма, у сябé, на радзíме; ***etw. (D) ~ sein*** быць спецыялíстам у якóй-н. спрáве

Daheím *n* -s радзíма, рóдны кут, рóднае кóтлішча

dahér 1. *adv* 1) адтýль 2) з гэ́тай прычы́ны **2.** *cj* тамý, такíм чы́нам

dahérgehen* *vi* (s) хадзíць, пахáджваць

dahérkommen* *vi* (s) падыхóдзіць, набліжáцца

dahín [dáhin] *adv* туды́; ***bis ~*** да такó мéсца; да тагó чáсу; ***lass es nicht ~ kómmen, dass…*** не давядзí спрáву да тагó, каб…; ~ ***sein*** *vi* (s) знікáць, сыхóдзіць, прахóдзіць, прамінáць

dahináb *adv* туды́ дóлу

dahínarbeiten *vi* імкнýцца да тагó, каб...

dahináuf *adv* туды́ ўгóру

dahináus *adv* туды́, у тым напрáмку

dahínbringen* *vt*: ***die Stúnden ~*** прабаўля́ць час [гадзíны]

dahíneilen *vi* (s) імчáцца; прамільгнýць

dahínfliegen* *vi* (s) ляцéць, адлятáць; імклíва прамінáць

dahíngegen *adv* насýпраць, наадварóт

dahíngehen* *vi* (s) 1) ісцí; сыхóдзіць 2) сканáць

dahíngehend *adv* у гэ́тых [у тых] аднóсінах; ***sich ~ áuswirken*** праяўля́цца ў дачынéнні да чагó-н.

dahíngehören *vt* налéжаць сюды́

dahínjagen *vi* (s) імчáцца, ляцéць

dahínleben *vt* бяздýмна жыць

dahínraffen *vt* знішчáць, касíць (*пра смерць, пошасць і г.д.*)

dahínrasen *vi* шалёна імчáцца

dahínscheiden* *vi* (s) памірáць, аддавáць Бóгу душý

dahínschwinden* *vi* (s) 1) знікáць 2) марнéць, чэ́знуць

dahínsiechen *vi* (s) марнéць, чэ́знуць

dahínstellen *vt* стáвіць кудьí-н.; пакідáць нявы́рашаным

dahínten *adv* ззáду, за гэ́тым ◊ ***was ~ ist, ist gemäht*** што з вóза ўпáла, тóе прапáла

dahínter *adv* (там) ззáду; за гэ́тым; ***es steckt [ist] étwas ~*** за гэ́тым штóсьці тóіцца

dahínter kómmen* *vi* (s) давéдацца, скéміць, уця́міць, дапя́ць

dahínter máchen, sich брáцца за рабóту

dahínter stécken *vi*: ***es steckt étwas dahínter*** тут [за гэ́тым] нéшта хавáецца [нéшта ёсць]; ***es steckt nichts dahínter*** за гэ́тым нямá ні слóва прáўды, гэ́та не адпавядáе рэчаíснасці

dahínvegetieren *vi* гібéць; перабівáцца з хлéба на мякíну

dahínwelken *vi* (s) адцвітáць, вя́нуць, бля́кнуць

dahínziehen* *vi* (s) цягнýцца, вíцца (*пра сцежку*)

Dáhli¦e *f* -, -n *бат.* вяргíня

Daktyloskopíe *f* -, -pí¦en дактыласкапíя

dálassen* *vt* пакíнуць, забы́ць, забы́цца

dáliegen* *vi* 1) ляжáць (вы́прастаўшыся) 2) ляжáць напагатóве

dálli! *int разм.* давáй!, хутчэ́й!, жвавéй!

dámalig *a* тагачáсны; ***in [zu] ~er Zeit*** тады́, у ты́я часы́

dámals *adv* тады́, у той час

Damást *m* -es, -e *тэкст.* адамáшка

Dámebrett *n* -s, -er 1) шáшачная дóшка 2) шáшкі

Dáme *f* -, -n 1) дáма; спадáрыня, пáні; гаспады́ня; ***die ~ des Háuses*** гаспады́ня дóма 2) *шахм.* ферзь; дáмка; ~ ***spíelen*** гуля́ць у шáшкі

Dämel *m* -s, - *разм.* дýрань, ёлупень

däm(e)lich *a* прыдуркавáты, дурнавáты

Dámenabteil *n* -s, -e жанóчае купэ́

Dámenfahrrad *n* -s, -räder жанóчы вела-

сіпе́д [ро́вар]
Dámengesellschaft *f* -, -en жано́чая кампа́нія
dámenhaft *a* жано́цкі
Dámenhandtasche *f* -, -n да́мская [жано́чая] су́мка
Dámenhut *m* -s, -hüte жано́чы капялю́ш
Dámenkonfektion *f* -, -en жано́чае адзе́нне (*гатовая вопратка*)
Dámenkostüm *n* -s, -e жано́чы касцю́м
Dámenschneider *m* -s, - краве́ц жано́чага адзе́ння
Dámenspiel *n* -s, -e ша́шкі
Dámenwahl *f* - бе́лы та́нец, да́мскі та́нец
Dámestein *m* -s, -e ша́шка (*у шашачнай гульні*)
damít [dámit] **1.** *adv* (з) гэ́тым [тым, ім, ёю, і́мі]; ~ ***ist álles geságt*** гэ́тым ска́зана ўсё; ***was soll ich ~ tun?*** што мне з гэ́тым рабі́ць?, наво́шта мне гэ́та? **2.** *cj* (дзе́ля) таго́, каб; з тым, каб
Dámhirsch *m* -s, -e *заал.* лань
Dämlack *m* -s, -e *або* -s *гл.* Dämel
dämlich *a* дурны́, прыдуркава́ты
Damm *m* -s, Dämme 1) да́мба; мол; запру́да, плаці́на 2) (чыгу́начнае) палатно́ 3) брук, брукава́нка ◊ ***auf dem ~ sein*** быць бадзёрым
Dámmbruch *m* -s, -brüche разбурэ́нне да́мбы [запру́ды]
dämmen *vt* 1) *гідр.* ста́віць запру́ду 2) *перан.* стры́мліваць, прыглу́шаць
Dámmerde *f* - чарназём
dämmerig **1.** *a* няя́сны; паўзмро́чны, суто́нны **2.** *adv*: ***es kommt mir ~ vor*** я сабе́ гэ́та тума́нна ўяўля́ю
Dämmerlicht *n* -es суто́нне, змярка́нне, паўзмро́к
dämmern *vimp* змярка́цца, суто́нець ◊ ***bei mir dämmert es*** я пачына́ю разуме́ць (у чым спра́ва)
Dämmerstunde *f* -, -n суто́нне, шэ́рая гадзі́на
Dämmerung *f* -, -en 1) суто́нне, змярка́нне 2) світа́нне
Dämmerungsvogel *m* -s, -vögel начна́я пту́шка
Dämmerzustand *m* -s, -zustände *мед.* змро́чны стан (*свядомасці*); ***in éinen ~ verfállen**** знепрыто́мнець (*напр. пры падучцы*)
Damóklesschwert *n* -s дамо́клаў меч
Dämon *m* -s, -mónen дэ́ман, д'я́бал, злы дух; спаку́снік
dämónisch *a* дэмані́чны; зло́сны, падсту́пны
Dampf *m* -es, Dämpfe 1) па́ра (*вадзяная і да т.п.*) 2) дым, чад
Dámpfbad *n* -es, -bäder ла́зня (*паравая*)
Dámpfboot *n* -es, -e паравы́ ка́тэр, мале́нькі парахо́д
Dámpfdruck *m* -s ціск па́ры
dámpfen **1.** *vi* выпуска́ць па́ру; дымі́ць; ***die Nébel ~*** падыма́ецца тума́н; ***der Vulkán dampft*** вулка́н ку́рыцца **2.** *vt* дымі́ць (*люлькай, цыгарэтай*)
dämpfen I *vt* памяншаць, тушы́ць, прыглуша́ць; ***den Áufstand ~*** душы́ць паўста́нне
dämpfen II *vt* па́рыць, тушы́ць (*мяса і г.д.*)
Dámpfer *m* -s, - парахо́д
Dämpfer *m* -s, - *муз.* сурдзі́нка; мадэра́тар
dámpfförmig *a* парападо́бны
Dámpfheizung *f* -, -en паравое ацяпле́нне
dámpfig *a* ды́мны, куро́дымны
dämpfig *a* ду́шны
Dámpfkessel *m* -s, - паравы́ кацёл
Dámpfleitung *f* -, -en *тэх.* параправо́д
Dámpflokomotive *f* -, -n паравóз
Dámpfmaschine *f* -, -n парава́я машы́на
Dámpfschiff *n* -es, -e *гл.* Dámpfer
Dámpfschifffahrt *f* -, -en парахо́дства
Dámpfschwaden *pl* клубы́ па́ры
Dámpfturbine *f* -, -n парава́я турбі́на
Dämpfung I *f* -, -en 1) памяншэ́нне, тушэ́нне *(святла, агню)* 2) глушэ́нне *(гуку, голасу)* 3) змякчэ́нне *(фарбаў)* 4) амартыза́цыя 5) прытупле́нне
Dämpfung II *f* -, тушэ́нне *(мяса, гародніны)*
Dámpfwalze *f* -, -en паравы́ като́к
Dámpfwäscherei *f* -, -en (парава́я) пра́льня
Dámpfwerk *n* -s, -e паравы́ механі́зм
Dámpfzustand *m* -s парападо́бны стан

danách 1) по́тым, пасля́ гэ́тага 2) пра гэ́та; адпаве́дна гэ́таму; ***sich ~ ríchten*** зрабі́ць у адпаве́днасці з гэ́тым; ***die Zéiten sind nicht ~*** не такія часы́, часы не ты́я 3) *пераклад залежыць ад кіравання беларускага дзеяслова:* er frágte ~ ён спыта́ў аб гэ́тым

Däne *m* -n, -n датча́нін

danében *adv* 1) по́руч, по́бач 2) апрача́ таго́

danébengehen* *vi* (s) *разм.* не папа́сці; спудлава́ць; не атры́млівацца

danébengeraten *a* няўда́лы; ***~e Wórte*** недарэ́чныя сло́вы

danébenreden *vi* абмо́віцца; гавары́ць не то́е

dang *impf ад* díngen*

daníeder *adv* до́лу, уні́з; уні́зе; ні́цма

daníederliegen* *vi* 1) быць [ляжа́ць] хво́рым, злё́гчы 2) быць у заняпа́дзе

dänisch *a* да́цкі

dank *prp* (*D, G*) дзя́куючы (*чаму-н.*)

Dank *m* -es удзя́чнасць; ***víelen ~!*** вялі́кае [вялі́кі] дзя́куй!; ***Gott sei ~!*** дзя́куй Бо́гу!

Dánkadresse *f* -, -n пасла́нне [а́драс] з падзя́каю

dánkbar 1. *a* удзя́чны; ***j-m für etw. (A) ~ sein*** быць удзя́чным каму́-н. за што-н. **2.** *adv* з удзя́чнасцю

Dánkbarkeit *f* - удзя́чнасць; ***in áufrichtiger ~*** са шчы́рай удзя́чнасцю

dánke! дзя́куй!, дзя́кую!

dánken *vi* 1) (*j-m für etw. A*) дзя́каваць (*каму-н. за што-н.*); ***dánke!*** дзя́куй; ***déine Mühe dankt dir níemand*** ніхто́ не ацэ́ніць твае́ намага́нні; ***j-m, éiner Sáche (D) ~*** быць абавя́заным каму́-н., чаму́-н. 2) адка́зваць (*на прывітанне, запрашэнне*)

dánkend *adv* з падзя́кай

dánkens|wert, **~würdig** *a* ва́рты падзя́кі, які́ заслуго́ўвае падзя́кі; ***éine ~e Áufgabe*** удзя́чнае зада́нне

Dánkesbezeigung *f* -, -en выка́званне [до́каз] падзя́кі

dann *adv* тады́, по́тым, зaты́м; ***~ und wann*** ча́сам, зрэ́дку, зрэ́дчас, раз-по́раз; ***~ und ~*** тады́-та

darán (*разм.* dran) [dáran] *adv* 1) на гэ́тым [тым, ім, ёй, іх]; на гэ́та [то́е, яго́, яе́, іх]; да гэ́тага [таго́]; ***wer ist ~ ?*** чыя́ чарга́?; ***es ist nichts ~*** гэ́та нічо́га не ва́рта, гэ́та дро́бязі; ***ich bin übel ~*** мне даво́дзіцца ту́га, мае́ спра́вы дрэ́нныя

darángehen* *vi* (s) (рас)пачына́ць (*што-н.*), бра́цца (*за што-н.*)

daránkommen* *vi* (s) быць на чарзе́

daránliegen* *vi* зале́жаць (*ад чаго-н.*); ***es liegt mir viel ~*** гэ́та для мяне́ (ве́льмі) ва́жна

daránsetzen *vt*: ***álles ~*** прыкла́сці ўсе нама-га́нні

daráuf (*разм.* drauf) [dárauf] *adv* 1) на гэ́тым [тым, ім, ёй, іх]; ***ich wétte ~*** я насто́йваю на гэ́тым, я іду́ ў закла́д; ***er verstéht sich ~*** ён гэ́ту спра́ву ве́дае; ***~ und dran sein etw. zu tun*** прыма́цца за што-н., збіра́цца зрабі́ць што-н. 2) *пераклад залежыць ад кіравання беларускага дзеяслова:* er bestéht ~ ён насто́йвае на гэ́тым 3) пасля́ таго́, зaты́м, пасля́ 4) праз; ***ein Jahr ~*** праз год; ***das Jahr ~*** насту́пны год

daráuf fólgend *a* насту́пны; ***am ~ en Táge*** наза́ўтра, насту́пнага дня

daráufgehen* *vi* (s) *разм.* ісці́, расхо́давацца (*пра грошы*, *час*)

daraufhín *adv* у адка́з на гэ́та; пасля́ таго́; на падста́ве гэ́тага

d(a)ráufkommen* *vi* (s) успо́мніць, прыгада́ць; ***wie kómmen Sie ~?*** адку́ль Вы гэ́та ўзялі́?

daráus *adv* з гэ́тага, адгэ́туль; ***ich máche mir nichts ~*** гэ́та мне хоць бы што; ***~ wird nichts!*** з гэ́тага нічо́га не вы́йдзе!; ***ich kann nicht klug ~ wérden*** я не магу́ гэ́тага зразуме́ць

dárben *vi* жыць у гале́чы, гарава́ць; галада́ць

dárbieten* *vt* 1) дава́ць, прапано́ўваць; уруча́ць 2) выко́нваць (*песню і г.д.*); выступа́ць (*з чым-н.*)

Dárbietung *f* -, -en 1) прапано́ва 2) выкана́нне; выступле́нне; прагра́ма, ну́мар;

kulturélle ~ культу́рнае мерапрые́мства [відо́вішча], культу́рная імпрэ́за
dárbringen* *vt* падно́сіць, рабі́ць (*падарунак*)
d(a)réin *adv* усярэ́дзіну, уну́тр
d(a)réinfinden*, sich звыка́цца са (сваі́м) стано́вішчам
d(a)réinmischen, sich уме́швацца, улá́зіць
darf *präs ад* dürfen*
darín (*разм.* drin), [dárin] *adv* у гэ́тым [тым, ім, ёй, іх]; (там) унутры́; ***mit ~ begríffen*** уключа́ючы; ***die Sáche bestéht ~, dass…*** спра́ва заключа́ецца ў тым, што…
d(a)rínnen *a* унутры́, усярэ́дзіне; ***von ~*** знутры́
dárlegen *vt* выклада́ць; тлума́чыць; ***éingehend ~*** дэталізава́ць 2) дака́зваць, устана́ўліваць
Dárlegung *f* -, -en 1) выкла́данне, выка́званне; тлумачэ́нне; прадстаўле́нне (*праекта і г.д.*) 2) устанаўле́нне, до́каз
Dárleh(e)n *n* -s, - пазы́ка; ~ ***gében**** пазыча́ць (*каму-н.*)
Dárlehenskonto *n* -s, -ten *фін.* пазыко́вы раху́нак
Dárling *m* -s, -s мі́лачка, дарагі́, дарага́я
Dárm *m* -es, Därme кі́шка; *pl* вантро́бы
Dármkolik *f* -, -en калацце́, рэзь (*у жываце*)
Dármsaite *f* -, -n *муз.* жы́льная струна́
Dármverschlingung *f* -, -en заваро́т кі́шак
Dármverschluss *m* -es, -verschlüsse непрахо́днасць у кі́шках
Dármverstopfung *f* -, -en *мед.* запо́р
Dárre *f* 1) *с.-г.* су́шка 2) *с.-г.* сушы́лка 3) - засыха́нне (*дрэваў*)
dárreichen *аддз. vt* падно́сіць, падава́ць
dárren *vt тэх.* абпа́льваць, сушы́ць
dárstellen *аддз. vt* 1) малява́ць; пака́зваць 2) выка́зваць, апі́сваць 3) выко́нваць (*ролю*)
darüber (*разм.* drüber), [dárüber] *adv* 1) над гэ́тым [тым, ім, ёю, і́мі]; паве́рх гэ́тага [таго́], наве́рх 2) звыш гэ́тага [таго́], больш; ~ ***hináus*** звыш гэ́тага 3) *пераклад залежыць ад кіравання беларускага дзеяслова:* wir fréuen uns ~ мы ра́ды гэ́таму
darúm (*разм.* drum), [dárum] **1.** *adv* 1) каво́л гэ́тага [таго́, яго́, яе́, іх]; ***drum und dran*** круго́м і навако́л 2) за гэ́та [то́е, яе́, іх]; ***es ist mir sehr ~ zu tun*** для мяне́ гэ́та ве́льмі ва́жна 3) *пераклад залежыць ад кіравання беларускага дзеяслова:* es hándelt sich ~, dass… гаво́рка ідзе́ пра тое́, што…, спра́ва ў тым, што… **2.** *cj* вось чаму́, таму́
darúnter (*разм.* drúnter), [dárunter] *adv* 1) пад гэ́тым [тым, ім, ёй, і́мі]; пад гэ́та [то́е, яго́, яе́, іх]; ***es geht álles drúnter und drüber*** усё ідзе́ кулём 2) сяро́д іх, у тым лі́ку 3) менш, ніжэ́й 4) *пераклад залежыць ад кіравання беларускага дзеяслова:* er litt ~ ён паку́таваў ад гэ́тага; ***~légen*** *vt* падлажы́ць, пакла́сці пад што-н.
das *гл.* der; ***das heißt*** гэ́та зна́чыць
Dásein *n* -s быццё; існава́нне
Dáseinsberechtigung *f* -, -en пра́ва на існава́нне
daselbst *adv уст., высок.* тут жа, там жа
dasjénige *гл.* dérjenige
dass *cj* 1) што; ***ich weiß, ~er Recht hat*** я ве́даю, што ён ма́е ра́цыю 2): ***so*** ~ так што 3) каб; ***ich wünsche, ~ er kommt*** я хачу́, каб ён прышоў 4): ***óhne*** ~ без таго́, каб 5): ***als*** ~ (для таго́) каб; ***es ist zu kalt als, ~ wir éinen Áusflug máchen könnten*** на́дта хо́ладна (для таго́), каб змаглі́ зрабі́ць экску́рсію
dasselbe *гл.* dérselbe
dástehen* *аддз. vi* стая́ць, знахо́дзіцца, быць; ***alléin*** ~ быць адзіно́кім; ***wie wir ~ !*** *іран.* ну і малайцы́ ж мы!; ***ein éinzig dástehender Fall*** беспрэцэдэ́нтны вы́падак
Dáten *pl* зве́сткі, да́ныя; лі́чбавыя да́ныя
Dáteneingabe *f* -, -n *камп.* уво́д да́ных
Dátenfeld *n* -(e)s, -er *камп.* масі́ў да́ных
Dátenträger *m* -s, - *камп.* но́сьбіт да́ных
Dátenübertragung *f* - *камп.* перада́ча да́ных
datíeren *vt* датава́ць
Dátiv *m* -s, -e *грам.* дава́льны склон
Dáttel *f* -, -n *бат.* фі́нік
Dátum *n* -s, Dáten 1) да́та, чысло́ 2) *pl* да́ныя

Dáube *f* -, -n (бандáрная) клёпка

Dáuer *f* - працягласць, (вялікі) тэ́рмін; ***auf die ~*** на пряцяглы тэ́рмін 2) моц, трывáласць

Dáuerbetrieb *m* -s, -e бесперапы́нная вытвóрчасць

Dáuerfeuer *n* -s *вайск.* працяглы (аўтаматы́чны) агóнь

Dáuergewächs *n* -es, -e шматгадóвая раслíна

dáuerhaft *a* трывáлы, даўгавéчны; мóцны

Dáuerkarte *f* -, -n абанемéнт

Dáuerlauf *m* -es, -läufe *спарт.* бег на дóўгія дыстáнцыі, стáерскі бег

Dáuermilch *f* - стэрылізавáнае малакó

dáuern I *vi* працягвацца, дóўжыцца; ***es wird lánge ~, bis…*** прóйдзе мнóга чáсу, пакýль…

dáuern II *vi, vimp* выклікáць шкадавáнне; ***es dáuert mich, dass…*** мне шкадá, што…

dáuernd *a* працяглы, дóўгі, пастая́нны

Dáuerproviant [-v-] *n* (-es, -e) прадýкты, якíя не псуюцца; кансéрвы

Dáuerregen *m* -s, - працяглы дождж

Dáuerwelle *f* -, -n перманéнтная завíўка

Dáuerwurst *f* -würste вэ́нджаная [сухáя] каўбасá

Dáumen *m* -s, - 1) вялікі пáлец (*рукі*) ◊ ~ ***dréhen*** лóдарнічаць; ***j-m (D) den ~ drücken*** жадáць пóспехаў камý-н. 2) *тэх.* кулáк, пáлец

dáumenbreit *a* у пáлец [дзюйм] шырынí

Dáune *f* -, -n пушы́нка

Dáunenbett *n* -es, - пяры́на (*з пуху*)

Daus 1. *n* -es, -e *i* Däuser 1) *карт.* туз 2) гульнявáя косць у два ачкí **2.** *m* -es, -e чорт, д'я́бал; ***ei der ~!*** ах, д'я́бал!; ***was der ~!*** што за д'я́бал!

davón [dávon] *adv* 1) ад гэ́тага [тагó, ягó, яé, іх]; ***was hábe ich ~ ?*** якáя мне з гэ́тага кары́сць? 2) з гэ́тага [тагó, ягó, яé, іх]; ***ich géhe ~ aus, dass…*** я зыхóджу з тагó, што… 3) аб гэ́тым, аб тым [ім, ёй, іх]; ***nicht mehr ~!*** ні слóва больш аб гэ́тым! ◊ ***er war auf und ~*** ягó і след прасты́ў

davón= *аддзял. дзеясл. прыстаўка, указвае на аддаленне:* davóngehen* *vi* (s) ісцí (прэч)

davónbleiben* *vi* (s) не браць [не прымáць] удзéлу (*у чым-н.*), устры́млівацца (*ад чаго-н.*)

davónbringen* *vt* уратавáць, вы́несці цэ́лым

davónkommen* *vi* (s) 1) уратавáцца, адбíцца, адкарáскацца (*ад каго-н.*, *чаго-н.*) 2) пазбы́цца (*каго-н.*, *чаго-н.*)

davónlaufen* *vi* (s) пабéгчы; уцячы́

davónmachen, sich уцякáць, *разм.* змывáцца

davóntragen* *vt* 1) здабывáць (*перамогу*, *узнагароду*) 2) атры́мліваць, спазнавáць

davór [dávor] 1) пéрад гэ́тым [тым, ім, ёю, íмі] 2) ад гэ́тага [тагó, ягó, яé, іх] 3) *пераклад залежыць ад кіравання беларускага дзеяслова*: hüte dich ~! сцеражы́ся гэ́тага

dawíder *adv* сýпраць гэ́тага [тагó, ягó, яé, іх]

dawíderreden *аддз.vi уст.* супярэ́чыць, пярэ́чыць (*супраць чаго-н.*)

dazú [dázu] *adv* 1) на гэ́та; да гэ́тага [тагó, ягó, яй, іх]; для [дзéля] гэ́тага [ягó, яй, іх, тагó]; на гэ́та [тóе]; ***er ist ~ da*** ён тут (менавíта) дзéля гэ́тага; ***was sagst [meinst] du ~ ?*** што ты скáжаш на гэ́та; у прыдáчу, у дадáтак

dazu= *аддзял. дзеясл. прыстаўка*, *указвае на дабаўленне*, *далучэнне*: dazúgeben* дабаўля́ць, дадавáць

dazúgehören *vi* налéжаць (*да чаго-н.*), падыхóдзіць (*да чаго-н.*)

dazúkommen* *vi* (s) далучáцца (*да чаго-н.*), падыхóдзіць (*да чаго-н.*)

dazúmal *adv* тады́, у той час; ***Ánno ~*** калíсьці, мнóга гадóў тамý назáд

dazútun* *vt* прыбаўля́ць, дабаўля́ць

dazwíschen *adv* 1) між гэ́тым, між тым 2) чáсам, час ад чáсу

dazwíschenkommen* *vi* (s) 1) умéшвацца, перашкаджáць 2) здарáцца

Dazwíschenkunft *f* - *уст.* з'яўлéнне, умяшáнне

dazwíschenreden *vi* умéшвацца ў размóву

dazwíschentreten* *vi* (s) заступáцца, умéшвацца

Debátte *f* -, -n спрэ́чкі, дэбáты, абмерка-

ва́нне; ***in die ~ éingreifen**** вы́ступіць у спрэ́чках

debattíeren *vt*, *vi* (*über A*) абмяркóўваць, дэбатава́ць (*што-н.*); вéсці дэба́ты, спрача́цца (*пра што-н.*)

Debüt [-ˈby:] *n* -s, -s дэбю́т

debütíeren *vi* дэбютава́ць

dechiffríeren [-ʃi-] *vt* расшыфрóўваць

Deck *n* -es, -e *i* -s 1) па́луба, дэк 2) *ав.* нясу́чая павéрхня, крылó

Déckadresse *f* -, -n умóўны а́драс

Déckbett *n* -es, -en пяры́на

Décke *f* -, -n 1) пакрыва́ла; кóўдра, абру́с 2) столь; ***únter éiner ~ stécken*** быць заднó

Déckel *m* -s, - 1) на́крыўка; вéчка 2) карні́з 3) *разм.* капялю́ш, ша́пка; ***da kriegst du éinen auf den ~*** ты атрыма́еш па ша́пцы ◊ ***den ~ von den Töpfen hében**** бра́цца за рызыкóўную спра́ву

décken **1.** *vt* 1) крыць (*дах*); 2) пакрыва́ць, накрыва́ць, закрыва́ць 3) хава́ць, бараніць; прыкрыва́ць 4) задавальня́ць (*попыт*) **2. ~, sich** супада́ць

Déckfarbe *f* -, -n грунтава́я фа́рба, грунтóўка

Déckmantel *m* -s, -mäntel пóкрыва ◊ ***únter dem ~*** пад ма́скай

Déckung *f* -, -en 1) пакрыццё, укрыццё 2) *вайск.* заслóн 3) *спарт.* абарóна

Déckungsgraben *m* -s, -gräben *вайск.* траншэ́я, шчы́ліна

Deduktión *f* -, -en дэду́кцыя

deduktív *a* дэдукты́ўны

deduzíeren *vt* дэдукцы́раваць, рабíць вы́вады шля́хам дэду́кцыі

Defätíst *m* -en, -en паражэ́нец

defékt *a* 1) папсава́ны, дэфéктны 2) няпóўны

defensív *a* абарóнчы

Defensíve [-v-] *f* -, -n абарóна (*у розн. знач.*)

definíeren *vt* вызнача́ць, дава́ць вызначэ́нне [дэфіні́цыю] (*чаму-н.*)

Definitión *f* -, -en вызначэ́нне, дэфіні́цыя

definitív **1.** *a* вызнача́льны, азнача́льны; пэ́ўны, канчаткóвы, дэфініты́ўны **2.** *adv* канчаткóва

Defraudánt *m* -en, -en ашука́нец; марнатрáўца

defraudíeren *vt* марнатра́віць, ма́рна тра́ціць (*грошы*)

Dégen *m* -s, - шпа́га

Dégenband *n* -es, -bände *вайск.* цямля́к

Degeneratión *f* -, -en дэгенера́цыя, перараджэ́нне

degeneríeren *vi* (s) занепада́ць, выраджа́цца

Dégenfechten *n* -s фехтава́нне на шпа́гах

Dégen|gefäss *n* -es, -e, **~griff** *m* -s, - эфéс, рукая́тка (*шпагі*)

Dégenhieb *m* -s, -e уда́р шпа́гай

Dégenkorb *m* -(e)s, -körbe партупéя (*на поясе*)

Dégenstoss *m* -es, -stösse *гл.* Dégenhieb

degradíeren *vt* разжа́лаваць, пані́зіць у зва́нні

déhnbar *a* 1) расця́жны; ***ein ~ er Begríff*** няпэ́ўнае паня́цце 2) *тэх.* гну́ткі, кóўкі

déhnen **1.** *vt* расця́гваць **2. ~, sich** расця́гвацца, дóўжыцца; распасціра́цца

Déhnung *f* -, -en расцягнéнне, падаўжэ́нне

Déhnungszeichen *n* -s, - знак даўжыні́ (*галоснага*)

Deich *m* -es, -e запру́да, гаць, да́мба, грэ́бля

Déichsel *f* -, -n аглóбя, ды́шаль

Déichsel|baum *m* -es, -bäume, ~**gabel** *f* -, -n ды́шаль

dein *m* (*f* déine, *n* dein, *pl* déine) твой (твая́, тваё, тваé)

Déine *sub* der ~ (die ~, das ~, die ~ n) твой (твая́, тваё, тваé) ◊ ***tu das ~ !*** выкóнвай свой абавя́зак!

déinerseits *adv* з твайгó бóку

déinesgleichen *a inv* такí, як ты; падóбны да цябé

déinetwegen, **déinetwillen** *adv* дзéля цябé, праз цябé

déinige: ***der ~, die ~, das ~, die ~n*** твой, твая́, тваё, тваé; ***die Déinigen*** твая́ радня́, тваé сваякí

dekadént *a* дэкадэ́нцкі, упа́дніцкі

Dekán *m* -s, -s 1) дэка́н 2) настая́цель касцёла

Deklamatión *f* -, -en 1) дэклама́цыя,

вырáзнае чытáнне 2) набóр напы́шлівых слоў

deklamíeren *vt* 1) дэкламíраваць 2) гавары́ць напы́шліва [мнагаслóўна]

Deklaratión *f* -, -en дэкларáцыя, зая́ва

deklaríeren *vt* дэкларавáць

Deklinatión *f* -, -en *грам.* скланéнне

deklinieren *vt грам.* скланяць

Dekollete [-lˈte:] *n* -s, -s дэкальтэ́

dekolletíert [dekɔlˈti:-] *a* дэкальтавáны

dekoríeren *vt* 1) аздабляць, дэкаравáць, упрыгóжваць 2) узнагарóджваць (*ордэнам*)

Delegatión *f* -, -en дэлегáцыя

delegíeren *vt* дэлегавáць, пасылáць

Delegíerte *sub m, f* -n, -n дэлегáт, -ка; паслáнец

delikát *a* 1) далікáтны 2) элегáнтны, згрáбны

Delikatésse *f* -, -n 1) далікáтнасць 2) *pl* далікатэ́с, прысмáкі

Delikatéssengeschäft *n* -es, -e магазíн-гастранóм

Delikatéssenhandlung *f* -, -en *гл.* Delikatéssengeschäft

Delikatéssenwaren *pl* гастранóмія, гастранамíчны магазíн

Delíkt *n* -es, -e *юрыд.* дэлíкт, правапарушэ́нне

Delinquént *m* -en, -en злачы́нец; асýджаны

Delphín *m* -s, - дэльфíн

dem *D ad* der, das ◊ ***wie ~ auch sei, ~ sei, wie ihm wólle*** як бы там ні былó

demaskíeren *vt* зрывáць мáску (*з каго-н.*); *перан.* выкрывáць

Dementí *n* -s, -s абвяржэ́нне

dementíeren *vt* абвяргáць

démentspréchend *adv* адпавéдна гэ́таму

démgegenüber *adv* насýперак гэ́таму, насýпраць (тагó)

démgemäß *гл.* démentspréchend

Demissión *f* -, -en адстáўка, звальнéнне

démjenigen *гл.* dérjenige

démnach *adv* 1) адпавéдна гэ́таму, згóдна з гэ́тым 2) такíм чы́нам, знáчыць

démnächst *adv* хýтка, неўзабáве, у хýткім чáсе

demobilisíeren *vt* дэмабілізавáць

Demokratíe *f* -, -ti¦en дэмакрáтыя

demokrátisch *a* дэмакраты́чны

demolíeren *vt* разбурáць, псавáць

Demonstratión *f* -, -en дэманстрáцыя; пакáз

Demonstratiónszug *m* -s, -züge пахóд [шэ́сце] дэманстрáнтаў

demonstratív *a* 1) дэманстраты́ўны 2) указáльны (*пра займеннік*)

Demonstratívpronomen *n* -s, -pronomina указáльны займéннік

démselben *гл.* dérselbe

Démut *f* - пакóра, пакóрлівасць

démütig **1.** *a* пакóрлівы, сцíплы **2.** *adv* пакóрліва, сцíпла

démütigen *vt* уціхамíрваць, прыніжáць

Démütigung *f* -, -en абрáза, знявáга

démzufólge *adv* з прычы́ны гэ́тага, тамý

den *A ad* der

dénjenigen *гл.* dérjenige

Dénkart *f* - спóсаб мы́слення, накірýнак дýмак

dénkbar *a* мажлíвы; які́ магчы́ма зразумéць

dénken* **1.** *vt, vi* (*an A*) дýмаць (*пра каго-н.*); мы́сліць; меркавáць **2. ~, sich** (*D*) уяўляць сабé

Dénken *n* -s мы́сленне; ***das ~ und Hándeln*** дýмкі і ўчы́нкі; ***mein gánzes ~ und Tráchten*** усé маé дýмкі [мáры]

Dénker *m* -s, - мыслíцель, філóсаф

Dénkfreiheit *f* - свабóда дýмкі

Dénkmal *n* -s, -mäler пóмнік; ***ein bléibendes ~ (an A)*** вéчны пóмнік (*чаго-н.*); ***ein ~ sétzen*** пастáвіць пóмнік

Dénkmal(s)|pflege *f* -, **~schutz** *m* -es ахóва пóмнікаў (*мастацтва, старажытнасці*)

Dénkmünze *f* -, -n пáмятны [юбілéйны] медáль

Dénkschrift *f* -, -en пáмятная запíска, дакладнáя; мемарáндум

Dénksportaufgabe *f* -, -n галавалóмка

Dénkspruch *m* -s, -sprüche выкáзванне, сентэ́нцыя

Dénktafel *f* -, -n мемарыяльная дóшка

Dénkvermögen *n* -s, - разумóвыя здóльнасці, інтэлéкт

Dénkweise *f* - *гл.* Dénkart
dénkwürdig *a* пáмятны, знамянáльны, прыкмéтны
Dénkwürdigkeit *f* -, -en вáжнасць, знáчнасць
Dénkzettel *m* -s, - пáмятка ◊ ***ich wérde ihm éinen ~ gében!*** я ягó правучý!
denn 1. *cj* 1) так як, тамý што, бо 2) чым; ***mehr ~ je*** больш, чым калí-н. **2.** *prtc* жа, хібá (*ужываецца для ўзмацнення*); ***was ~ ?*** што ж?; ***ist er ~ krank?*** хібá ён хвóры?; ***sei es ~!*** няхáй бýдзе так!; ***es sei*** ~ хібá тóлькі
dénnoch *cj* усё-такí, усё ж, тым не менш
dénselben *гл.* dérselbe
dentál *a лінгв* зубны́, дэнтáльны
Dentíst *m* -en, -en, **~in** *f* -, -nen зубны́ ўрач, данты́ст
Denunziánt *m* -en, -en данóсчык
denunzíeren *vt* данóсіць (*на каго-н.*)
Depésche *f* -, -n тэлегрáма, дэпéша
deplaciert [-ˈsi:rt] *a* недарэ́чны
deponíeren *vt* 1) дэпанíраваць 2) *юрыд.* давáць пісьмóвыя свéдчанні
Deportatión *f* -, -en вы́сылка; перамяшчэ́нне, дэпартáцыя (*людзей*)
deportíeren *vt* ссылáць, перамяшчáць (*людзей*)
Deposít *n* -(e)s, -e *фін.* перадáча [узнóс] на захавáнне, дэпазíт (*чаго-н.*)
Depot [-ˈpo:] *n* -s, -s 1) склад, схóвішча 2) дэпó 3) уклáд, дэпазíт
Depressión *f* -, -en дэпрэ́сія, прыгнéчанасць
deprimíeren *vt* гнясцí, прыгнятáць
deputíeren *vt* дэлегавáць, пасылáць (дэпутáтам)
Deputíerte *sub m, f* -n, -n дэпутáт, -ка
Deputíertenkammer *f* -, -n палáта дэпутáтаў
der *m* (*f* die, *n* das, *pl* die) **1.** *pron dem* гэ́ты (гэ́та, гэ́тае, гэ́тыя) **2.** *pron rel* якí (якáя, якóе, якíя) **3.** *азначальны артыкль*
dérart *a* 1) такí 2) да тагó, гэ́такі ж
dérartig *a* такí, гэ́такі, падóбны
derb *a* 1) дýжы, мóцны 2) грýбы (*пра чалавека*); ***~e Wáhrheit*** гóркая прáўда
Dérbheit *f* -, -en 1) моц (*цела*) 2) грýбасць
deréinst *a* 1) калí-нéбудзь 2) калíсьці
deréinstig *a* 1) бýдучы 2) былы́
déren *G sg ад* die *i G pl*
dérentwégen, **dérentwíllen** *adv* дзéля яе [іх], дзéля катóрай [катóрых]
dérgestált *adv* такíм чы́нам, гэ́такім чы́нам, так
dérgléichen *a inv* такí, падóбны (*да таго*); ***und ~ mehr*** і да тагó падóбнае
Derivat [-ˈva:t] *n* -s, *pl* -e *i* -a 1) *лінг.* вытвóрнае слóва 2) *хім.* дэрывáт, вытвóрнае рэ́чыва
dérjenige *m* (*f* díejenige, *n* dásjenige, *pl* díejenigen) той (тáя, тóе, ты́я)
derléi *a inv* падóбны, такí сáмы
dérmaléinst *гл.* deréinst
dérmalig *a уст.* цяпéрашні
dérmaßen *adv* так, такíм чы́нам; да такóй ступéні
dersélbe *pron m,* (*f* díeselbe, *n* dásselbe, *pl* díeselben) той (жа) сáмы, тáя (ж) сáмая, тóе (ж) сáмае, тыя (ж) сáмыя
dérwéilen *adv* між тым
des *G ад* der, das
Desáster *n* -s, - бядá, няшчáсце; крушэ́нне, катастрóфа (*перан.*); ***planetarisches*** ~ касмíчная катастрóфа
Deserteur [-ˈtø:r] *m* -s, -e дэзерцíр
desertíeren *vi* (s) дэзерцíраваць
Desertión *f* -, -en дэзерцíрства
desgléichen *adv* (гэ)таксáма; ***~, weil…*** тамý што…
déshalb *cj* тамý, з гэ́тай прычы́ны
Desinfektión *f* -, -en дэзінфéкцыя
Desinfektiónsraum *m* -s, -räume дэзінфекцы́йная кáмера
deskriptív *a* апісáльны; ***~e [dárstellende] Geometríe*** начартáльная геамéтрыя
desorganisíeren *vt* дэзарганізáваць
desori¦entíeren *vt* дэзарыентавáць
desperát *a* рóспачны, адчáйны
Despót *m* -en, -en дэ́спат, прыгнятáльнік
despótisch *a* дэспаты́чны, гвалтóўны
déssen *G sg ад* der, das; ~ ***úngeachtet*** няглéдзячы на гэ́та [тóе], тым не менш
Dessert [dɛˈsɛ:r *i* dɛˈsɛrt] *n* -s, -s дэсéрт
Dessertwein [-ˈsɛ:r- *або* ˈsɛrt-] *m* -s, -e дэ-

сéртнае віно́
Destillatión *f* -, -en перагóнка
désto *adv* тым; ***je mehr, ~ bésser*** чым больш, тым лепш
déswégen *cj* тамý
Deszendénz *f* - 1) патóмства 2) *біял.* пахóджанне
Dessin [dɛ'sɛ̃:] *n* -s, -s малю́нак, узóр малю́нка, праéкт
Detail [de'tai] *n* -s, -s дэтáль, падрабя́знасць
Detailhandel [de'tai-] *m* -s рóзнічны гáндаль
detaillieren [-ta'ji:-] *vt* 1) падрабя́зна выкáзваць; тлумáчыць
Detektív *m* -s, -e сы́шчык, дэтэкты́ў
Detéktor *m* -s, -tóren *тэх.* дэтэ́ктар
determinatív *a* вызначáльны; вырашáльны, рашýчы
Detonatión *f* -, -en дэтанáцыя, вы́бух
detoníeren *vi* 1) узрывáцца 2) *муз.* гучáць фальшы́ва
deucht *präs ад* dünken
Deut *m*: ***nicht éinen ~ háben*** не мець ні капéйкі; ***nicht éinen ~ wert sein*** быць нічóга не вáртым; ***kéinen ~ von etw. (D) verstéhen**** нічóга не разýмець [не ця́міць] (*аб чым-н.*)
déuteln *vt*, *vi* няпрáвільна вытлумáчваць
déuten 1. *vt* тлумáчыць, растлумáчваць **2.** *vi* (*auf A*) укáзваць (*на што-н.*)
déutlich *a* я́сны, яскрáвы, вырáзны, зразумéлы; ***klar und ~*** прóста, без хíтрыкаў
Déutlichkeit *f* -, -en я́снасць, вырáзнасць, даклáднасць, зразумéласць
deutsch 1. *a* нямéцкі, гермáнскі **2.** *adv* па-нямéцку; ***er spricht Deutsch*** ён гавóрыць [размаўля́е] па-нямéцку
Deutsch *n* - *i* -s нямéцкая мóва
Déutsche *sub m, f* -n, -n нéмец, нéмка
déutschsprachig *a* 1) які́ гавóрыць [пíша] на нямéцкай мóве 2) напíсаны па-нямéцку
déutschsprachlich *a* які́ [што] аднóсіцца да нямéцкай мóвы; ***~er Únterricht*** выкладáнне нямéцкай мóвы
Déutschunterricht *m* -s выкладáнне нямéцкай мóвы, навучáнне нямéцкай мóве; заня́ткі па нямéцкай мóве
Déutung *f* -, -en тлумачэ́нне
Devise [-'vi-] **I** *f* -, -n дэвíз
Devise [-'vi-] **II** *f* -, -n *камерц.* вэ́ксаль, чэк (*у замежнай валюце*)
Devísenbetrag *m* -s, -beträge сýма ў замéжнай валю́це
Devísenbegrenzungen [-vi-] *pl* валю́тныя абмежавáнні
Devísengeschäft [-vi-] *n* -(e)s, -e валю́тная аперáцыя
devot [-'vo:t] *a* 1) аддáны, пакóрны 2) лíслівы 3) набóжны
Dezémber *m* - *i* -s снéжань
dezént *a* прыстóйны; сцíплы; прыглýшаны, нярэ́зкі
Dezernát *n* -es, -e 1) адкáзны ўчáстак прáцы 2) адкáзны за прáцу, рэферэ́нт
dezimál *a* дзесяткóвы
Dezimálbruch *m* -s, -brüche *матэм.* дзесяткóвыя дрóбы
Dezimálmaß *n* -es, -e дзесяткóвая мéра
Dezimálrechnung *f* -, -en дзесяткóвае вылічэ́нне
Dezimálsystem *n* -s, -e дзесяткóвая сістэ́ма
dezimíeren *vt* мóцна скарачáць, нанóсіць вялíкія стрáты (*напр. войску*)
Diabétes *m мед.* дыябéт
diabólisch *a* д'я́бальскі
Diábolus *m* - д'я́бал
Diagnóse *f* -, -n дыя́гназ
Diagonále *f* -, -n дыяганáль
Dialékt *m* -s, -e дыялéкт, гавóрка
dialektál *a лінгв.* дыялéктны, дыялектáльны
Dialéktik *f* - дыялéктыка
dialéktisch I *a філас.* дыялекты́чны
dialéktisch II *a гл.* dialektál
Dialóg *m* -s, -e дыялóг
Diamánt *m* -en, -en алмáз; брылья́нт; дыямéнт
diametrál *a* дыяметрáльны (*цалкам процілеглы*)
Diapositív *n* -e, -s дыяпазіты́ў
Diaskóp *n* -s, -e дыяскóп
diät, diätisch *a* дыеты́чны
Diät *f* - 1) дыéта, рэжы́м; ~ ***hálten**** за-

хóўваць дыéту

Diätkost *f* дыеты́чнае харчавáнне

Diätkur *f* -, -en лячэ́нне дыéтай

dich *A ад* du

dicht **1.** *a* 1) густы́, чáсты 2) шчы́льны **2.** *adv* шчы́льна, цéсна; ~ ***hálten**** не прапускáць вíльгаці; ~ ***am Ránde*** на сáмым краí ~ ***an [bei, nében, vor]*** ля сáмага…, ушчыльнýю (*да чаго-н*)

Díchte *f* - гушчыня́; шчы́льнасць

díchten I *vt тэх.* наглýха закладáць, замáзваць, замурóўваць; ушчыльня́ць

díchten II *vt, vi* 1) складáць (*вершы*) 2) прыдýмваць, прыдумля́ць

Díchter *m* -s, - паэ́т

díchterisch *a* паэты́чны

Díchterling *m* -s, -e *пагардл.* вершаплёт

díchthalten* *аддз. vi разм.* маўчáць, трымáць язы́к за зубáмі; захóўваць канспірáцыю

Díchtheit *f* -, **Díchtigkeit** *f* - *гл.* Díchte

Díchtung *f* -, -en 1) паэты́чная твóрчасць; паэты́чны твор; паэ́зія 2) *тэх.* ушчыльнéнне; праклáдка

dick *a* 1) тóўсты, пóўны, тлýсты, таўсмáты; ***drei Méter*** ~ таўшчынёй ў тры мéтры 2) густы́ (*пра вадкасць*); ***~e Milch*** сыраквáша, кíслае малакó ◊ ***~e Luft!*** небяспéка!; ***~e Fréunde*** неразлýчныя [шчы́рыя] сябры́; ***das ~e Énde kommt nach*** гэ́та яшчэ́ квéтачкі, а я́гадкі бýдуць; ***mit j-m durch ~ und dünn géhen**** ісцí за кíм-н. у агóнь і вадý

díckbäuchig *a разм.* пузáты

Díckdarm *m* -s, -därme *анат.* тóўстая кíшка

Dícke I *f* - таўшчыня́; паўнатá; сы́тасць, тлýстасць; *фіз.* гушчыня́ (*пра вадкасць*)

Dicke II *sub m, f* -n, -n таўстýн, таўстýха

díckfellig, díckhäutig *a* таўстаскýры

díckflüssig *a* густы́, цягýчы, загýслы

Díckicht *n* -s, -e гушчáр, зáраснік

díckköpfig упáрты; тупы́

díckleibig *a* пузáты, тлýсты

Dícktuer *m* -s, - *разм.* хвалькó, самахвáл

dícktun*, sich *аддз. разм.* хвалíцца

Didáktik *f* - дыдáктыка

Dieb *m* -s, -e злóдзей; ***háltet den*** ~ трымáй(це) злóдзея!

díebisch **1.** *a* 1) зладзéйскі; ***~e Spráche*** зладзéйскі жаргóн 2) зладзеявáты **2.** *adv* 1) крадкóм, упóтай 2) *разм.* вéльмі; ***sich ~ fréuen*** чартóўскі [страшэ́нна] рáдавацца

Díebsgesindel *n* -s шáйка [бáнда] зладзéяў

Díebstahl *m* -s, -stähle крадзéж, зладзéйства; ***éinen ~ begéhen**** зрабíць крадзéж

díejenige n *гл.* dérjenige

Díele I *f* -, -n 1) дóшка 2) падлóга; сéнцы 3) зáла для тáнцаў 4) *с.-г.* ток

Díele II *f* -, -n сéні; вестыбю́ль; пярэ́дні пакóй, пярэ́дняя

díelen *vt* клáсці падлóгу

díenen *vi* 1) (*als N, zu D*) служы́ць (*у якасці каго-н., чаго-н., для чаго-н.*) 2) (*zu D*) служы́ць для чагó-н., быць прыдáтным да чагó-н.; ***als Béispiel ~*** служы́ць у я́касці пры́клада; ***wómit kann ich (Ihnen) ~?*** чым магý служы́ць [быць кары́сным]?

Díener *m* -s, - 1) слугá, слýжка; служы́цель 2) паклóн; ***éinen (tíefen) ~ máchen*** нíзка пакланíцца

Díenerschaft *f* -, -en слýгі, чэ́лядзь

díenlich *a* кары́сны, патрэ́бны, прыдáтны; ***zu etw. (D) ~ sein*** быць прыдáтным (*да чаго-н.*)

Díenst *m* -es, -e 1) слýжба, пасáда; ***áußer*** ~ у адстáўцы; ***éinen ~ ántreten**** паступíць на рабóту [слýжбу]; ***den ~ áufgeben* [verlássen*, quittíeren]*** пакíнуць слýжбу; ***j-n aus dem ~ entlássen****, ***j-m den ~ kündigen*** звóльніць кагó-н. з прáцы 2) служэ́нне (*народу, ідэі*) 3) паслýга; ***éinen ~ erwéisen* [léisten]*** зрабíць паслýгу [лáску]; 4) дзяжýрства; ***~ háben, ~ tun**** дзяжýрыць

Díenstag *m* -s, -e аўтóрак

Díenstalter *n* -s 1) службóвы стаж 2) старшынствó па слýжбе 3) *вайск.* прызыўны́ ўзрóст

Díenstangelegenheit *f* -, -en службóвая спрáва

Díenstanweisung *f* -, -en службóвая

інстру́кцыя

Díenstausweis *m* -s, -e службо́вае пасве́дчанне

Díenstauszeichnung *f* -, -e знак узнаго́ды (*за выслугу год*)

díenstbar *a* 1) падула́дны; пако́рны 2) *гл.* díenstfertig

díenstbeflissen *a* паслу́жлівы, гато́вы да паслу́г; руплі́вы (*па службе*)

Díenstbote *m* -n, -n слу́га, пасы́льны; *pl* слу́гі

díensteifrig *a* стара́нны, руплі́вы (*на службе*)

díenstfähig *a* здо́льны да слу́жбы; прыда́тны да вайско́вай слу́жбы

díenstfertig *a* паслу́жлівы; ***er ist gégen álle*** ~ ён гато́ў ко́жнаму быць паслу́жлівым

díenstfrei *a* свабо́дны ад слу́жбы; ***~er Tag*** выхадны́ дзень

Díenstgebrauch *m*: ***für den*** ~ для службо́вага карыста́ння

Díenstgrad *m* -es, - чын; вайско́вае зва́нне

Díenst hábend *a* дзяжу́рны

Díensthabende *sub m*, *f* дзяжу́рны, -ная, чарго́вы, -ая

Díenstjahre *pl* службо́вы стаж

Díenstkleidung *f* - фо́рменнае адзе́нне, (уні)фо́рма

Díenstlaufbahn *f* -, -en *m* -s службо́вая дзе́йнасць; кар’е́ра

Díenstleistung *f* -, -en 1) выкана́нне пра́цы 2) паслу́га; ***zur ~ éintreten**** прыступі́ць да выкана́ння службо́вых абавя́зкаў

Díenstleistungsbetrieb *m* -s, -e камбіна́т бытаво́га абслуго́ўвання

Díenstleute *pl* слу́гі

díenstlich **1.** *a* афіцыйны, службо́вы; ***~es Ánsehen*** службо́вы аўтарытэ́т **2.** *adv* афіцыя́льна, афіцы́йна; ***ich kómme*** ~ я з’яві́ўся па службо́вых спра́вах

Díenstliste *f* -, -n паслужны́ спіс

Díenst|mädchen *n* -s, -, **~magd** *f* -, -mägde služа́нка, пакаёўка

díenstmäßig *a* службо́вы; фо́рменны

Díenstordnung *f* -, -en стату́т слу́жбы, службо́вы распара́дак

Díenstpersonal *n* -s абслу́га, персана́л абслу́гі

Díenstpflicht *f* -, -en 1) службо́вы абавя́зак 2) абавя́зак вайско́вай слу́жбы

díenstpflichtig *a* ваеннаабавя́заны; ***~es Álter*** прызыўны́ ўзро́ст

Díenstreise *f* -, -en (службо́вая) камандзіро́ўка

Díenstrock *m* -s, -röcke фо́рма, мундзі́р, кіцель

Díenstsache *f* -, -n службо́вая спра́ва

Díenstschreiben *n* -s, - афіцы́йная [службо́вая] папе́ра

Díenststelle *f* -, -n 1) пункт абслу́гі, слу́жба 2) (службо́вая) інста́нцыя 3) *pl* адміністрацы́йны апара́т 4) *вайск.* штаб, кама́ндная інста́нцыя

Díenststellung *f* -, -en 1) паса́да, ме́сца; 2) службо́вая фу́нкцыя

dīensttauglich *a* прыда́тны да (вайско́вай) слу́жбы

Díenst túende *a* дзяжу́рны

díenstunfähig *a*, **díenstuntauglich** *a* непрыда́тны да (вайско́вай) слу́жбы

Díenstvorschrift *f* -, -en вайско́вы стату́т, службо́вы зага́д, службо́вая інстру́кцыя

Díenstweg *m*: ***auf dem ~e*** афіцыя́льна, у службо́вым пара́дку

Díenstwohnung *f* -, -en службо́вая [казённая] кватэ́ра

Díenstzeit *f* -, -en тэ́рмін слу́жбы, службо́вы час

dies *гл.* díeser

díesbezüglich **1.** *a* які́ ма́е дачыне́нне да гэ́тага **2.** *adv* што датычыцца гэ́тага

díese *гл.* dieser

Díesel *m* -s, - **~motor** *m* -s, -tóren ды́зель, ды́зель-мато́р

díeser *pron dem m* (*f* díese, *n* díes(es), *pl* díese) гэ́ты (гэ́тая, гэ́тае, гэ́тыя); ***an díesem Tag*** у гэ́ты дзень; ***díeser Táge*** на гэ́тых днях; ***in díesen Tágen*** у гэ́тыя дні; на днях; ***díeses Jahr*** у гэ́тым го́дзе; ***díeses und jénes*** то́е-сёе

díeses *гл.* díeser

díesig *a* тума́нны, пахму́рны

díesjährig *a* гэ́тага го́да
díesmal *adv* гэ́тым ра́зам, на [у] гэ́ты раз
díesseits 1. *adv* на гэ́тым баку́ **2.** *prp (G)* па гэ́ты бок; **~ *des Flússes*** па гэ́ты бок ракі́
díesseitig *a* які́ знахо́дзіцца на гэ́тым баку́
Díetrich *m* -s, -e адмы́чка
diffamíeren *vt* узве́сці паклёп, абгавары́ць
differént *a* ро́зны
Differentiál *n* -s, -e *матэм., тэх.* дыферэнцыя́л
Differénz *f* -, -en 1) *матэм.* ро́знасць 2) ро́зніца 3) рознагало́ссе; ***die ~ áusgleichen* [béilegen]*** зглаа́джваць супярэ́чнасці
differenzíeren 1. *vt* дыферэнцы́раваць, адро́зніваць, расчляня́ць **2. ~, sich** адмяжо́ўвацца, адмаўля́цца, устры́млівацца
differíeren *vt* ро́зніцца, разыхо́дзіцца (*у чым-н.*)
diffizíl *a* непрые́мны, ця́жкі; казытлі́вы, далікатны
diffús *a* дыфу́зны
Diffusión *f* -, -en *фіз.* дыфу́зія
digitál *a* лі́чбавы; ***~e Réchengeräte*** лі́чбавыя вылічальныя машы́ны
Diktát *n* -s, -e 1) дыкто́ўка; ***nach*** ~ пад дыкто́ўку 2) загад, прадпіса́нне, дыкта́т
Diktátor *m* -s, -tóren дыкта́тар
Diktatúr *f* -, -en дыктату́ра
diktíeren *vt* 1) дыктава́ць 2) зага́дваць
Dilémma *n* -s, -s *i* -ta дыле́ма
Dilettánt *m* -en, -en дылета́нт, ама́тар
dilettántisch *a* дылета́нцкі, ама́тарскі
Dill *m* -s, -e *бат.* кроп
Diner [di'ne:] *n* -s, -s урачы́сты абе́д, урачы́стая бясе́да
Dimensión *f* -, -en паме́р, вымярэ́нне, велічыня́
Dimissión *f* - *гл.* Demissión
Ding *n* -es, -e 1) рэч 2) спра́ва, акалі́чнасць 3) *разм.* дзяўчы́н(к)а; ***vor állen ~en*** перш за ўсё; ***gúter ~e sein*** быць у до́брым настро́і; ***das árme*** ~ небара́ка ◊ ***áller gúten ~e sind drei*** ~ ≅ Бог тро́йцу лю́біць
díngen* *vt* найма́ць, вербава́ць **2.** *vi* (*um A*) таргава́цца (*з-за чаго-н.*)
Díngsda 1) *n* -, - *абазначае мясцовасць або рэч, назвы якіх невядомы*; ***wie heißt das ~?*** як называ́ецца гэ́та рэч? 2) *m, f* -, - *абазначае асобу, імя якой невядома*: ***wie heißt der [die] ~ ?*** як яго́ [яе́] заву́ць?
Díngwort *n* -s, -wörter *грам.* назо́ўнік
Diphtheríe *f* -, -rí¦en *мед.* дыфтэры́я
Diphthóng *m* -es, -e *лінгв.* дыфто́нг
Diplóm *n* -s, -e дыпло́м, пасве́дчанне, атэста́т, гра́мата; ***sein ~ áblegen*** абараніць дыпло́м; ***ein ~ áusstellen [ertéilen]*** вы́даць каму́-н. дыпло́м
Diplomát *m* -en, -en дыплама́т
diplomátisch *a* дыпламаты́чны
Diplóm-Ingenieur [-ʒə'ni̯ø:r] *m* -s, -e інжыне́р з дыпло́мам, дыпламава́ны інжыне́р
dir D *ад* du
dirékt 1. *a* непасрэ́дны, прамы́; ***~er Zug*** цягні́к прамо́га напра́мку; ***~e Réde*** *грам.* про́стая мо́ва **2.** *adv камерц.* 1) з пе́ршых рук 2) пра́ма, непасрэ́дна
Direktión *f* -, -en 1) (на)кіру́нак, напра́мак, курс 2) дырэ́кцыя, (у)праўле́нне
Direktíve [-v-] *f* -, -n дырэкты́ва, указа́нне
Diréktor *m* -s, -tóren дырэ́ктар
Dirigént *m* -en, -en дырыжо́р; *царк.* рэ́гент
dirigíeren *vt* 1) дырыжы́раваць 2) кірава́ць (*прадпрыемствам*)
Dírne *f* -, -n 1) дзе́ўка-прастыту́тка 2) *уст.* дзяўчы́на
Dísko *f* -, -s, **Diskothék** *f* -, -en дыскатэ́ка
Diskóntsatz *m* -es, -sätze *фін.* дыско́нтны працэ́нт
Diskrepánz *f* -, -en 1) адхіле́нне 2) неадпаве́днасць; разла́д
diskrét *a* 1) стры́маны, такто́ўны, сці́плы 2) тае́мны, сакрэ́тны
Diskretión *f* - 1) стры́манасць, такто́ўнасць 2) сакрэ́тнасць
Dískus *m* -es, -se *i* -ken *спарт.* дыск
Diskussión *f* -, -en дыску́сія, абмеркава́нне; ***zur ~ stéhen**** абмярко́ўвацца (*у дыскусіі*); ***zur ~ stéllen*** ста́віць на абмерка-

ва́нне

Diskussiónsbeitrag *m* -s, -träge 1) выступле́нне ў дыску́сіі [спрэ́чках] 2) дыскусі́йны арты́кул

Dískuswerfen *n* -s *спарт.* кі́данне ды́ска

diskutábel *a* спрэ́чны

diskutíeren *vt*, *vi* (*über A*) абмяркóўваць, дыскутава́ць (*пра што-н.*)

dislozíeren *vt* дыслацы́раваць, размяшча́ць

Dispatcher [-ˈpɛtʃər] *m* -s- дыспе́тчар

Display [-ˈplɛi] *n* -s, -s *камп.* дысплé́й

disponíeren **1.** *vt* размяшча́ць **2.** *vi* (*über A*) мець сабé падпарадкава́ным, зага́дваць (*чым-н.*)

disponíert: ***schlecht*** **~** не ў гумóры

Dispositión *f* -, -en 1) размяшчэ́нне, план, *вайск.* дыспазі́цыя 2) распараджэ́нне

disziplinieren *vt* прывуча́ць да дысцыплі́ны

diszipliníert *a* прывýчаны да дысцыплі́ны

disputíeren *vi* браць удзе́л у ды́спуце, вéсці (навукóвыя) спрэ́чкі

Distánz *f* -, -en дыста́нцыя, адлéгласць; ~ ***hálten**** захóўваць дыста́нцыю

distanzíeren, **sich** адмяжóўвацца

Dístel *f* -, -n *бат.* 1) чартапалóх, бадзя́к, дзядóўнік 2) асóт

Dístel|fink *m* -en, -en, **~vogel** *m* -s, -vögel *заал.* шчыгóл

Distríkt *m* -s, -e раён, акрýга

Disziplín *f* 1) дысцыплі́на; ***die ~ befólgen*** захóўваць дысцыплі́ну; ***die ~ hálten* [wáhren]*** падтры́мліваць дысцыплі́ну; ***die ~ verlétzen [untergráben*]*** парушáць дысцыплі́ну 2) -, -n прадмéт, (*вучэбны, навукі*); від спóрта

díto (*скар.* do) тóе са́мае, такса́ма

Díva [-va:] *f* -, -s *i* -ven прымадóнна, знакамі́тая спя́вачка

divérs [-v-] *a* рóзны, разнастáйны; ***Kónto pro ~e*** *фін.* рахýнак рóзных асóб

Dividénd [-vi-] *m* -en, -en *матэм.* 1) дзялі́мае; лі́чнік (*дробу*)

Dividénde [-vi-] *f* -n, -n *фін.* дывідэ́нд

dividíeren [-v-] *vt матэм.* дзялі́ць; ***durch fünf*** **~** дзялі́ць на пяць

Divís [-v-] *n* -es, -e дэ́фіс, злучóк

División I [-v-] *f* -, -en *вайск.* дывí́зія; дывíзіён

División II *f* -, -en *матэм.* дзялéнне

Divisiónsabzeichen [-vi-] *n* -s, - апазнава́льны знак дывíзіі

Divisiónszeichen [-vi-] *n* -s, - *матэм.* знак дзялéння

doch **1.** *a* 1) (*з націскам)* усё-такі, усё ж, аднáк, алé; **2.** *prtc* (*пасля пытання з адмоўем)* як жа, што ты [што вы]!; чамý ж не? ***Hast du kein Buch mit? Doch!*** У цябé нямá з сабóй кнíгі? – Што ты!; **3.** *cj* аднáк, алé; ***er war müde, ~ máchte er sich an die Árbeit*** ён быў стóмлены, [алé] узя́ўся за рабóту **4.** *prtc* ж, дык (*часта не перакладаецца*); ***spréchen Sie ~ !*** гавары́це ж!, дык гавары́це!; ***nicht ~!*** дык не (ж)!

Docht *m* -es, -e кнот

Dock *n* -s, -e *i* -s док; ***ein Schiff auf ~ légen*** паста́віць сýдна ў док

Dógge *f* -, -n дог (*сабачая парода*)

Dóhle *f* -, -n *заал.* гáлка, кáўка

Dóhne *f* -, -n сілó, пáстка; ~ ***légen*** стáвіць сілó

Dóktor *m* -s, -tóren 1) дóктар (*вучоная ступень прыблізна адпавядае ступені кандыдата навук*) 2) дóктар (*у медыцыне*)

Dokumént *n* -s, -e дакумéнт

dokumentárisch *a* дакументáльны

Dolch *m* -es, -e кінжáл, штылéт

Dóllar *m* -s, -s дóлар

Dólle *f* -, -n уклю́чына

dólmetschen *vt* перакладáць (*вусна*)

Dólmetscher *m* -s, - 1) (вýсны) перакладчык 2) тлумачáльнік, каментáтар

Dom *m* -s, -e 1) сабóр 2) кýпал

Domäne *f* -, -n 1) *гіст.* дзяржáўная маёмасць 2) вóтчына 3) *перан.* галінá (*ведаў*)

dominíeren **1.** *vi* пераважáць; дамінавáць **2.** *vt* панавáць (*над чым-н.*)

Domínion [-niən] *n* -s, -ni¦en дамініён

Dómino I *m* -s, -s дамінó (*маскарадны строй*)

Dómino II *n* -s, -s *i* - дамінó (*гульня*)

Dómpfaff *m* -en, -en *заал.* гіль, снягíр

Dompteur [dɔmpˈtø:r] *m* -s, -e утайма-

ва́льнік (*звяроў*), дрэсіро́ўшчык

Dónner *m* -s, - гром, грымо́ты; ~ ***rollt*** грымі́ць гром; ***der ~ der Geschütze*** гром гарма́т ◊ ~ ***und Blitz schléudern*** сы́паць гро́м і мала́нкі

dónnern *vi*, *vimp* грыме́ць; ***es dónnert*** грымі́ць гром

Dónnerschlag *m* -s, -schläge уда́р гро́му; ***wie ein ~ aus héiterem Hímmel*** як гром з я́снага не́ба

Dónnerstag *m* -s, -e чацве́р

Dónnerwetter *n* -, - *разм.* наганя́й; ~**!** каб яго́ [яе́, іх] д'я́бал узя́ў!

doof *a разм* дурны́, неразу́мны, праставáты

Dóppelbett *n* -s, -en двухспа́льны ло́жак

Dóppel(bett)zimmer *n* -s, - пако́й [ну́мар] на два чалаве́кі (*у гатэлі*)

Dóppeldecker *m* -s, - біпла́н

dóppeldeutig *a* двухсэ́нсавы, двухсэнсо́ўны

Dóppelfenster *n* -s, - дубэ́льт

Dóppelgänger *m* -s, - двайні́к

Dóppelgespann *n* -s, - па́рная запрэ́жка

Dóppelglas *n* -es, -gläser біно́кль

Dóppelkinn *n* -s, - двайны́ падбаро́дак

dóppelläufig *a* дубальто́вы

Dóppellaut *m* -s, -e *лінгв.* дыфто́нг, двухгало́сны гук

dóppeln *vt* падво́йваць

Dóppelname *m* -ns, -n падво́йнае про́звішча

Dóppelpunkt *m* -es, -e двукро́п'е

dóppelseitig *a* двухбако́вы; узае́мны

dóppelsinnig *a гл.* dóppeldeutig

Dóppelstück *m* -s, -e дубле́т, другі́ экземпля́р

dóppelt 1. *a* двайны́, двая́кі; ***ein ~es Spiel führen [tréiben*]*** ве́сці двайну́ю гульню́ **2.** *adv* удва́я; двума́ спо́сабамі; ~ ***so groß als*** удвая́ бо́льш, чым ◊ ~ ***reißt nicht, ~ genäht hält bésser*** адзі́н раз до́бра, а два лепш

Dóppeltür *f* -, -en падво́йныя дзве́ры

dóppeltwirkend *a* двайно́га дзе́яння

Dóppelwaise *f* -, - по́ўны, -ная сірата́

Dóppelzentner *m* -s, - (*скар.* dz) цэ́нтнер =*100 кг.*

dóppelzüngig *a* двуду́шны, фальшы́вы

Dorf *n* -es, Dörfer вёска, сяло́

Dórfälteste *sub m* -n, -n се́льскі ста́раста

Dórfanger *m* -s, - вяско́вы луг, вы́пас

Dórfbewohner *m* -s, - вяско́вы жыха́р, вяско́вец

Dórfgemeinde *f* -, -n се́льская абшчы́на

Dórfhecke *f* -, -n жыва́я агаро́джа (*вакол вёскі*)

Dórfkrug *m* -s, -krüge карчма́

dörflich *a* вяско́вы, се́льскі

Dórf|schultheiß *m* -en, -en, ~**schulze** *m* -n, -n *гіст.* се́льскі ста́раста

Dorn *m* -es, -en *i* Dörner калю́чка, шып ◊ ***j-m ein ~ im Áuge sein*** быць у каго́-н. як бяльмо́ на во́ку; ***auf ~ en sítzen*** сядзе́ць як на іго́лках

Dórnbusch *m* -es, -büsche кусто́ўе цёрну, цярно́ўнік

dórnenvoll *a* по́ўны калю́чак, калю́чы, цярні́сты

Dórnhecke *f* -, -n калю́чая агаро́джа

dórnig *a* цярні́сты

Dórnenkrone *f* -, -n цярно́вы вяно́к

Dórnpfad *m* -es, -e цярні́сты шлях

Dórnrös¦chen *n* -s спя́чая прыгажу́ня (*у казцы*)

Dórnrose *f* -, -n шыпшы́на

dórren *vi* (s) со́хнуць, вя́нуць

dörren *vt* сушы́ць, вя́ліць

Dörrfleisch *n* -es вя́ленае мя́са

Dörrgemüse *n* -s су́шаная агаро́дніна

Dörrobst *n* -es су́шаная садаві́на

Dorsch *m* -es, -e *заал.* траска́

dort *a* там, у тым ме́сцы; ***von*** ~ адту́ль; ***hier und*** ~ сям і там

dorthér адту́ль; ***von*** ~ адку́ль

dorthín *a* туды́

dórtig *a* та́машні, тамтэ́йшы

dösen *vi разм.* драма́ць

Dósenöffner *m* -s, - кансе́рвавы ключ [нож]; адкрыва́лка

Dósis *f* -, -sen до́за, прыём, по́рцыя

Dótter *m* -s, - жаўто́к

down [daun] *a разм.* змардава́ны, знясі́лены

Down-Jones-Index ['daunʤo:ns-] *m* -es *фін.* і́ндэкс Доў-Джо́нса

Download [ˈdaunlo:d] *f камп.* перанóс дáных
Dozént *m* -en, -en выклáдчык вышэ́йшай навучáльнай устанóвы; дацэ́нт
doziéren *vt* 1) выкладáць; чытáць лéкцыі (*каму-н. у ВНУ*) 2) павýчаць (*каго-н.*)
Dráche *m* -n, -n дракóн
Dragee [-ˈʒe:] *n* -s, -s дражэ́ (*цукеркі*)
Dragóner *m* -s, - драгýн
Draht *m* -es, Drähte 1) дрот 2) прóвад; ***per ~*** па тэлегрáфе ◊ ***héißer ~*** прамы́ прóвад паміж урáдамі вялікіх дзяржáў; ***auf ~ sein*** *разм.* быць у дóбрай фóрме; быць знахóдлівым; быць напагатóве
Dráhtbericht *m* -es, -e *уст.* паведамлéнне па тэлегрáфе
dráhten *vt* тэлеграфавáць
dráhtig *a* 1) цвёрды, каля́ны, мýлкі 2) дýжы, мýскулісты, жы́лісты
dráhtlos *a* бяздрóтавы
Dráhtnetz *n* -es, -e 1) драцянáя сéтка 2) сéтка правадóў
Dráhtpuppe *f* -, -n марыянéтка
Dráhtseil *n* -s, -e трос, драцянáя лíна
Dráhtseilbahn *f* -, -en драця́на-канáтная дарóга
Dráhtseiltänzer *m* -s, - канатахóдзец
Dráhtung *f* -, -en тэлегрáма, тэлегрáфнае паведамлéнне
Dráhtverhau *m* -s, -e драцянáя загарóда
Dráhtzieher *m* -s, - закулíсны натхня́льнік, завадáтар
drakónisch дракóнаўскі, лю́ты, жóрсткі; ***~e Gesétze*** дракóнаўскія закóны
drall *a* тугí; укóрмлены, я́драны, буйны́
Dráma *n* -s, -men дрáма
Dramátiker *m* -s, - драматýрг
dramátisch драматы́чны
Dramatúrg *m* -en, -en 1) тэатрáльны кры́тык 2) загáдчык літаратýрнай чáсткі тэáтра
dran *гл.* darán
dráng *impf ад* dríngen*
Drang *m* -es 1) напóр 2) памкнéнне, імкнéнне; ***«Sturm und Drang»*** «Бýра і нáціск» (*напрамак у нямецкай літаратуры 18 стагоддзя*)
Drängeléi *f* -, -en штурханíна, таўкатня́
drängeln *vt*, *vi* 1) напірáць 2) настóйліва патрабавáць 3) падганя́ць (*каго-н.*)
drängen 1. *vt*, *vi* (*gegen A*) напірáць (*на што-н.*); цяснíць; ***j-n an die Wand ~*** прыцíснуць кагó-н. да сцяны́; 2) падганя́ць; níemand drängt uns ніхтó нас не гóніць; ***die Zeit drängt*** час не чакáе **2. ~, sich** штýрхацца, тóўпіцца; ***sich durch die Ménge ~*** працíскáцца праз натóўп; ***sich in den Vórdergrund ~*** працíснýцца напéрад
drängend неадклáдны, тэрміновы; ***~es Problém*** надзённая праблéма
Drángsal *f* -, -e патрэ́ба; бядá, бéдства, лíха
drangsalíeren *vt* прыгнятáць, кры́ўдзіць, мýчыць
dräníeren *vt* абязвóджваць, асýшваць, дрэнажавáць
Drap [dra:] *m* -s, -s **Drape** [draˈpe:] *тэкст.* драп
drapíeren *vt* драпíравáць
drástisch *a* 1) адчувáльны, жóрсткі, грýбы; ***ein drástisches Béispiel***; яскрáвы пры́клад; ***drástische Máßnahmen*** круты́я мéры [зáхады] 2) *мед.* моцнадзéйны
drauf *гл.* daráuf
Dráufgänger *m* -s, - смяльчáк, звадыя́ш, шалéнец
dráufgängerisch *a* безразвáжна смéлы; насты́рны, хвáцкі, зухавáты
dráufgehen* 1) *vi* (s) *разм.* трáціцца, расхóдавацца; ***es geht viel Zeit drauf*** на гэ́та трáціцца шмат часу; ***etw. ~ lássen**** марнатрáвіць (*грошы*); ***sein gánzes Geld ist dráufgegangen*** на гэ́та ён патрáціў усé сваé грóшы 2) гíнуць 3) кíнуцца (*на кагó-н.*)
drauflós *a* напéрад; ***dirékt ~*** напралóм; ***und nun ~!*** цяпéр напéрад!; за спрáву!
draus *гл.* daráus
dráußen *adv* на двары́, звóнку, знадвóрку; ***wie ist es héute ~ ?*** якóе сёння надвóр’е? 2) *разм.* за гóрадам; за мяжóй
Dréchselbank *f* -, -bänke такáрны станóк (*па дрэве*)

dréchseln *vt* абто́чваць, выто́чваць (*на такарным станку па дрэве*)
Dréchsler *m* -s, - то́кар (*па дрэве*)
Dréck *m* -es 1) гразь, гной, памёт 2) дрэнь ◊ ***in den ~ fállen**** папа́сці ў ця́жкае стано́вішча [бяду́]; ***sich aus dem ~ heráusarbeiten*** вы́брацца з ця́жкага стано́вішча [бяды́]; вы́брацца з бру́днай гісто́рыі [сітуа́цыі]; ***sich um jéden ~ kümmern*** усю́ды ўтыка́ць свой нос
Dréckfink *m* -en, -en му́рза, мурзі́ла
dreckig *a* бру́дны; ***es geht ihm dréckig*** *разм.* у яго́ спра́вы дрэ́нныя
Dreh *m* -s, -e *i* -s 1) кручэ́нне, вярчэ́нне; паваро́т 2) махіна́цыя; ***er hat den (ríchtigen) ~ heráus*** *разм.* ён разбіра́ецца ў гэ́тай спра́ве, ён у гэ́тай спра́ве ма́йстар
Dréhbank *f* -, bänke така́рны стано́к (*па метале*)
dréhbar *a* які́ кру́ціцца, паваро́тны
Dréhbleistift *m* -s, -e механі́чны ало́вак
Dréhbuch *n* -es, bücher кінасцэна́рый
dréhen 1. *vt* 1) круці́ць 2) паваро́чваць; ***j-m den Rücken ~*** павярну́цца плячы́ма да каго́-н. 3) выра́бляць (*нешта круцячы*); ***Fleisch durch den Wolf ~*** прапуска́ць мя́са праз мясару́бку; ***Lócken ~*** заві́ваць ло́каны [ку́дзеры] 4) выто́чваць; абто́чваць 5) здыма́ць (*фільм*) **2. ~, sich** круці́цца; ***mir dreht sich álles*** *разм.* у мяне́ кру́жыцца галава́; ***das Gespräch dréhte sich um díese Fráge*** гаво́рка ішла́ [круці́лася] вако́л гэ́тага пыта́ння
Dréher *m* -s, - то́кар (*па метале*)
Dreheréi *f* -, -en така́рня; така́рная спра́ва
Dréhkran *m* -es, -e *i* -kräne *тэх.* паваро́тны кран
Dréhorgel *f* -, -n катры́нка, шарма́нка
Dréhpunkt *m* -es, -e пункт кручэ́ння
Dréhstuhl *m* -s, -stühle крэ́сла-круцёлка
Dréhung *f* -, -en абаро́т, кру́чэнне; паваро́т; ***~ am Ort*** *спарт.* паваро́т на ме́сцы; ***~ im Marsch*** паварот у ру́ху кро́кам
Dréhungsachse *f* -, -n *тэх.* вось кручэ́ння
Dréhwind *m* -(e)s, -e віхо́р, ві́хар
Dréhzahl *f* -, -en *тэх.* ко́лькасць абаро́таў
Dréhzahlmesser *m* -s, - лічы́льнік абаро́таў
drei *num* тры
Drei *f* -, -en (*лік*) тры; тро́йка
dréiachsig *a* трохво́севы
Dréibein *n* -s, -e *гл.* Dréifuß
dréibeinig *a* трохно́жны
dréidimensional *a* трохме́рны; ***~er Film*** стэрэаскапі́чны фільм
Dréieck *n* -s, -e трохвуго́льнік, трохку́тнік
dréieckig трохвуго́льны, трохку́тны
Dréiecktuch *n* -s, -tücher касы́нка, хусці́нка; *мед.* павя́зка
dréieinhalb *num* тры з пало́вай
Dréieinigkeit *f* - *рэл.* Сёмуха, Тро́йца
dreierléi *a* трая́кі; ***auf ~ Art [Wéise]*** тры́ма́ спо́сабамі
dréifach 1. *a* трайны́; трохразо́вы, троекра́тны; ***~ so viel*** у трайны́м паме́ры **2.** *adv* тро́йчы; у тры разы́; ***~ téilen*** падзялі́ць на тры ча́сткі; ***etw. ~ bezáhlen*** заплаці́ць за што-н. утрая́ [у тры разы́] даражэ́й; ***das zählt dóppelt und ~*** гэ́та залі́чыцца ўдвая́ [ўтрая́]
Dréifache *sub. n* трайна́я [трохразо́вая] ко́лькасць; ***um das ~*** у трайны́м паме́ры
dréifarbig *a* трохко́лерны
Dréifelderwirtschaft *f* - *без pl с.-г.* трохпо́лле, трохпо́льная гаспада́рка
Dréifuß *m* -es, -füße 1) трыно́жак 2) трохсто́пны верш
dréifüßig *a* 1) трыно́жны 2) трохсто́пны (*у вершаскладанні*)
Dréigespann *n* -s, -e тро́йка (*коней*)
dréihúndert *num* тры́ста
dréikantig *a* трохгра́нны
Dréikäsehoch *m* -s, - *i* -s каранты́ш, з вузяло́к ро́стам
Dréikönigstag *m* -(e)s *рэл.* Вадо́хрышча
dréimal тро́йчы, тры разы́
dréimalig *a* трохразо́вы
Dréimaster *m* -s, - 1) трохма́чтавае су́дна 2) трохвуго́лка (*галаўны ўбор*)
drein *гл.* daréin
dréinfahren* *vi* (s) *разм.* уме́швацца, урыва́цца ◊ ***da soll der und jéner ~ !*** каб [бада́й] яго́ [яе́, іх] д’я́бал узя́ў

[ухапíў]
Dréirad *n* -s, -räder трохкóлавы веласіпéд [рóвар]
dréireihig *a* трохрадóвы
Dréisprung *m* -s, -sprünge *спарт.* трайны́ скачóк
dréißig *num* тры́ццаць
dréißiger *a inv*: ***in den ~ Jáhren*** у трыццáтых гáдах
Dréißiger *m* -, - 1) (*лíчба, чысло, нумар*) тры́ццаць 2) мужчы́на ва ўзрóсце ад трыццáці да сараќа гадóў
dréißigst… *num* трыццáты
dreist *a* смéлы, дзёрзкі
dréistellig *a* трохзнáчны
Dréistigkeit *f* -, -en смéласць, дзёрзкасць, грубія́нства
dréistöckig *a* трохпавярхóвы, трох’я́русны
dréitägig *a* трохдзённы
dréitäglich *a* трохдзённы, які́ паўтарáецца кóжныя тры дні
dréitausend *num* тры ты́сячы
dréi viertel *num* тры чвэ́рці; ***in (éiner) ~ Stúde*** праз тры чвэ́рці гадзíны
Dréiviertelstunde *f* -, -n тры чвэ́рці гадзíны, сóрак пяць хвілíн
Dréiviertelaktakt *m* -s, -e *муз.* такт у тры чвэ́рці
Dréizack *m* -s, -e трохзу́бец, трохзу́бнік
dréizehn *num* трынáццаць
Dréschboden *m* -s, *i* - *гл.* Dréschtenne
Drésche *f* - 1) малацьбá 2) *разм.* вы́валачка, лупцóўка, кухталí; ***er hat tüchtige ~ gekríegt*** ягó як след адлупцавáлі
dréschen* *vt* 1) малацíць 2) лупцавáць; ***Kárten ~*** дýцца ў кáрты ◊ ***Phrásen ~*** *разм.* пустазвóніць; ***léeres Stroh ~*** пералівáць з пустóга ў парóжняе
Dréschflegel *m* -s, - цэп
Dréschmaschine *f* -, -n малатáрня
Dréschtenne *f* -, -n ток, гумнó
Dress *m* -es, -e 1) спарты́ўны касцю́м, мáйка, футбóлка 2) гарнітýр [касцю́м] на вы́хад; *разм.* элегáнтна адзéты; ***in vóllem ~*** пры пóўным парáдзе
dressíeren *vt* дрэсіравáць
Dressúr *f* -, -en дрэсірóўка
Drift *f* -, -en дрэйф
Drífteis *n* -es дрэйфу́ючыя льды
dríften *vi марск.* дрэйфавáць, ляжáць у дрэ́йфе
Drill *m* -s муштрóўка, цвічэ́нне
Dríllbohrer *m* -s, - *тэх.* дрыль
dríllen *vt* 1) свідравáць 2) муштравáць
Dríllich *m* -s, -e *тэкст.* цік
Dríllinge *pl* трайня́ты
Dríllmaschine *f* -, -n радкóвая сéялка
drin *гл.* darín
dríngen* *vi* 1) (s) пранікáць; дабірáцца; ***das Gerücht ist bis zu mir gedrúngen*** чýтка дайшлá да мянé 2) (*h*) настóйваць (*на чым-н.*), дамагáцца (*чаго-н*); ***auf Ántwort ~*** патрабавáць адкáзу
dríngend 1. *a* тэрмінóвы, неадклáдны; ***~es Gespräch*** неадклáдная размóва **2.** *adv* 1) тэрмінóва, неадклáдна 2) настóйліва; ***~st bítten**** настóйліва прасíць
drínglich *a* спéшны, неадклáдны
Drínglichkeit *f* - неадклáднасць, тэрмінóвасць
drínnen *adv* унутры́, усярэ́дзіне; ***von ~*** з сярэ́дзіны, знутры́
dritt: ***zu ~*** утраíх, утрóх
drítte *num* трэ́ці; ***in die ~ Poténz erhében**** узвóдзіць лік у куб; ***aus ~r Hand*** з трэ́ціх рук
Drítte *sub m, f, n* -n, -n трэ́ці, пабóчны; трэ́цяя асóба
Drittel *n* -s, - трэ́цяя чáстка
dríttens *a* па-трэ́цяе
dríttgrößt *a* трэ́ці па велічынí
dróben *a* (там) навéрсе, угары́
Dróge *f* -, -n 1) лéкавая сыравíна 2) *разм.* наркóтык
Drogeríe *f* -, -rí¦en аптэ́карскі [маскатэ́льны] магазíн
Drogíst *m* -e, -en гандля́р аптэ́карскімі [маскатэ́льнымі] тавáрамі
dróhen *vi j-m (mit D)* пагражáць (*каму-н.*, *чым-н.*); ***j-m mit dem Gerícht dróhen*** прыгразíць камý-н. судóм
dróhend *a* пагражáльны, пагрóзны; ***éine ~e Géste*** пагрóзлівы жэст; ***die ~e Gefáhr*** пагрóза (*вайны і г.д.*)

Dróhne *f* -, -n 1) трýцень; *перан.* трýцень, гультáй, дармаéд 2) *разм.* беспілóтны развéдвальны самалёт
dröhnen *vi* грымéць, гудзéць, гусці́; дры́нкаць, бразджáць (*пра шкло*)
Dróhung *f* -, en пагрóза; ***éine ~ áusstoßen**** выкры́кваць пагрóзы, пагражáць
dróllig *a* забáўны, смéшны
Dromedár *n* -s, -e *заал.* (аднагóрбы) вярблю́д, драмадэ́р
Drops *m, n* -, - *і* -e (*часцей pl*) фруктóвы лядзя́ш; ***éine Rólle*** ~ трýбачка ледзяшóў
drosch *impf ад* dréschen*
Dróschke *f* -, -n дрóжкі, бры́чка, kаламáжка
Dróssel I *f* -, -n *заал.* дрозд
Dróssel II *f* -, -n *тэх., эл.* дрóсель
Drósselbeere *f* -, -n 1) рабíна 2) калíна
drósseln *vt* 1) душы́ць 2) глушы́ць (*матор*) 3) абмяжóўваць, скарачáць (*расходы*); збівáць цэ́ны
Drósselung *f* -, -en глушэ́нне, абмежавáнне, скрýчванне, скарачэ́нне
drüben *adv* на тым бакý, там
drüber *гл.* darüber
Druck I *m* -es, Drücke 1) ціск, нáціск; пóціск (*рукі*) 2) ця́жар, прымýс; прыгнёт, уцíск; ***im ~ sein*** быць у ця́жкіх абстáвінах, быць нáдта заня́тым; ***auf j-n éinen ~ áusüben*** акáзваць уцíск на кагó-н.
Druck II *m* -es, -e 1) друк, друкавáнне 2) шрыфт 3) выдáнне
Drúckanzeiger *m* -s, - манóметр
Drúckbogen *m* -s, - *і* -bögen *палігр.* друкавáны áркуш
Drückeberger *m* -s, - 1) баязлíвец 2) гультáй, абібóк (*які ўхіляецца ад чаго-н.*)
drúcken *vt* друкавáць; ~ ***lássen**** аддавáць у друк ◊ ***er lügt wie gedrúckt*** ён мáйстар ілгáць
drücken 1. *vt, vi* (*auf A*) 1) цíснуць, нацíскáць (*на што-н*), пацíскáць (*руку*); ***j-n in die Árme*** ~ мóцна абня́ць кагó-н. 2) цíснуць (*пра абутак*); ***den Stémpel*** ~ пастáвіць пячáтку 3) паніжáць (*цэны і г.д.*) 4) прыгнятáць, уцíскáць; ◊ ***die Schúlbank*** ~ *разм.* вучы́цца ў шкóле; працірáць штаны́; ***wíssen*, wo j-n der Schuh drückt*** вéдаць чыё-н. слáбае мéсца **2. ~, sich** 1) працíскáцца 2) мя́цца (*аб фруктах*) 3) *разм.* (*von, vor D*) непрыкмéтна, скрывáцца; увíльваць, ухіля́цца (*ад чаго-н.*)
drückend *a* ця́жкі, дýшны
Drúcker *m* -s, - друкáр
Druckeréi *f* -, -en друкáрня
Drúckerschwärze *f* -, -n друкáрская фáрба
Drúckfehler *m* -s, - памы́лка дрýку
Drúckkabine *f* -, -n герметы́чная кабíна
Drúckknopf *m* -s, -knöpfe гýзік, кнóпка (*званка і г.д.*)
Drúckluft *f* - сцíснутае павéтра
Drúcklufthammer *m* -s, -hämmer пнеўматы́чны мóлат
Drúckmaschine *f* -, -n друкáрская машы́на
Drúckmesser *m* -s, - *тэх.* манóметр
Drúckmittel *m* -s, - срóдак прымýсу
Drúckpapier *n* -s, -e друкáрская папéра
Drúcksache *f* -, -n 1) друкавáнае (*надпіс на кніжнай бандэролі*) 2) фармуля́р
Drúckschrift *f* -, -en 1) брашýра 2) друкáрскі шрыфт
Drúckverfahren *n* -s, - спóсаб друкавáння
drúm *гл.* darúm
drúnten *adv* (там) унíзе
drúnter *гл.* darúnter; ***es geht álles ~ und drüber*** усё ідзé дагары́ нагáмі, усё ідзé кулём
Drüse *f* -, -n *анат.* залóза
dry [drai] *a* цéрпкі, сухí (*пра віна*)
Dschúngel *m*, (*рэдка*) *n* -s, - джýнглі
du (*G* déiner, *D* dir, *A* dich) ты; ~ ***bist wohl nicht bei dir*** *разм.* ты не ў сваíм рóзуме?
Dualísmus *m* - дуалíзм
Dübel *m* -s, - (драўля́ны) гвозд, шып
dubiós, dubiös *a* падазрóны, двухсэ́нсавы, няпэ́ўны
dublíeren *vt* 1) дублíраваць, падвóйваць 2) падшывáць падклáдку
dúcken 1. *vt* нагінáць, нахіля́ць **2. ~, sich** 1) нагінáцца, нахіля́цца; 2) пакарáцца, скарáцца; ***sich únter j-s Gewált dúcken*** пакары́цца чыёй-н. улáдзе

Dúckmäuser *m* -s, - *разм.* пранýра; крывадýшнік; ціхóня
dúdeln *vi* 1) граць на валы́нцы 2) дудзéць (*дрэнна граць на духавым інструменце*)
Duéll *n* -s, -e дуэ́ль; ***zum ~ (heráus)fórdern*** выклікáць на дуэ́ль
Duétt *n* -s, -e дуэ́т
Duft *m* -es, Düfte 1) вóдар, прыéмны пах 2) шэ́рань, нáмаразь
dúften *vi* пáхнуць (*nach D – чым-н.*)
dúftig *a* 1) пáхкі, духмя́ны 2) лёгкі
dúlden *vt* цярпéць, вынóсіць; ***schwéigend ~*** мóўчкі цярпéць; ***Verfólgungen ~*** знóсіць [цярпéць] праслéдаванне
dúldsam *a* цярпíмы, цярплíвы
Dúldsamkeit *f* - цярплíвасць, цярпéнне
dumm 1. *a* 1) дурны́; ***~es Zeug*** лухтá; ***sich ~ stéllen*** прыкíнуцца дурачкóм; ***die Sáche wird mir zu ~*** *разм.* гэ́та мне надакýчыла; ***das kónnte ~ áusgehen**** *разм.* гэ́та маглó дрэ́нна скóнчыцца; ◊ ***die dümmsten Báuern háben die größten Karfóffeln*** ≅ дýрням шанцýе 2) *разм.* заняме́лы **2.** *adv* па-дурнóму, недарэ́чна
Dúmme *sub m, f* -n, -n дýрань, дурня́я; ***ich war wíeder der ~*** я зноў застáўся ў дýрнях
Dúmmheit *f* -, -en глýпства, дурнóта; ***aus ~*** здýру
Dúmmkopf *m* -es, -köpfe дýрань; ***ein volléndeter ~*** крýглы дýрань
dúmpf *a* 1) дýшны, задýшлівы, ця́жкі (*пра паветра*) 2) глухí (*пра гук*) 3) невырáзны (*пра пачуццё*) 4) цьмя́ны; ***~er Schmerz*** тупы́ боль; ***~e Angst*** тупы́ страх ◊ ***er hat éinen dúmpfen Kopf*** у ягó дурмáн у галавé
Dúmpfheit *f* - 1) зáтхласць 2) тýпасць, прытуплéнне (*пачуццяў*)
dúmpfig *a* зáтхлы, задýшлівы
Dumping ['dampiŋ] *n* -s *эк.* дэ́мпінг, дэ́мпінгавы э́кспарт
Dúne *f* -, -n пушы́нка; *pl* пух
Düne *f* -, -n дзю́на
Düngemittel *n* -s, - угнаéнне
düngen *vt* угнóйваць
Dünger *m* -s, - угнаéнне, гной
Düngung *f* -, -en угнаéнне, угнóйванне
dúnkel *a* 1) цёмны; змрóчны; 2) таямнíчы, невядóмы; ***dúnkle Pläne áushecken*** вынóшваць злачы́нныя плáны 3) глухí, невырáзны (*гук*)
Dúnkel *n* -s цемнатá, цéмра, цямрэ́ча
Dünkel *m* -s ганары́стасць, пагáрда, фанабэ́рыя
dúnkeläugig *a* цёмнавóкі
dúnkelblau *a* (цёмна-)сíні
dúnkelbraun *a* цёмна-кары́чневы, смугля́вы, каштáнавы
dúnkelhaarig *a* цёмнавалóсы
dünkelhaft *a* фанабэ́рысты, ганары́сты
dúnkelhäutig *a* смугля́вы, цемнаскýры
Dúnkelheit *f* - 1) цéмра, змрок; 2) няя́снасць, незразумéласць
dúnkeln 1. *vi* цямнéць **2.** *vt* зацямня́ць **3.** *vimp* цямнéць; вечарэ́ць, сутóнець; ***es dúnkelt*** цямнéе, сутóнее; ***in der Férne dúnkelt der Wald*** у далечынí цямнéе лес **4.** **~, sich** цямнéць
dünken* *vt, vi* здавáцца; ***es dünkt mich [mir]*** мне здаéцца
dünn 1) тóнкі, хударля́вы; ***er ist ~ wie ein Fáden*** ён худы як запáлка 2) рэ́дкі (*напр.*, *суп*); ***~e Milch*** разбáўленае малакó 3) слáбы (*пра гук*); ***dünne Stímme*** слáбы гóлас; ***ein dünnes Lächeln*** слáбая ўсмéшка
Dünndarm *m* -s, -e *анат.* тóнкая кíшка
Dünne *f* -, **Dünnheit** *f* - тóнкасць
dünn(e)machen, sich *аддз. разм.* уцякáць, вы́шмыгнуць, змывáцца
dünnflüssig *a* вáдкі, цякýчы
Dunst *m* -es, Dünste выпарэ́нне, пáра, чад; тумáн
dúnsten *vi* 1) (s) выпарáцца 2) (*h*) чадзíць
dünsten *vt* 1) пáрыць, выпáрваць 2) *кул.* тушы́ць
dúnstig *a* 1) чáдны, курады́мны 2) тумáнны, імглíсты
Dúo *n* -s, -s 1) *муз.* дуэ́т 2) *тэатр.* пáра (*якая выконвае нумар*)
Dur *n* - *муз.* дур, мажóр

durábel *a* трывáлы, мóцны

durch 1. *prp* (*A*) 1) цéраз, праз, скрозь; па; **~ *die Stráße*** па вýліцы 2) дзя́куючы, з дапамóгай; **~ *díesen Beschlúss*** дзя́куючы гэ́таму рашэ́нню 3) (*стаіць пасля назоўніка*) на праця́гу; ***das gánze Jahr*** **~** на праця́гу ўсягó гóда 4) *пераклад залежыць ад кіравання беларускага дзеяслова*: sich ~ séine Kénntnisse áuszeichnen вызначáцца сваíмі вéдамі **2.** *adv*: ***es ist acht Uhr*** **~** ужó больш васьмí гадзíн; **~ *und* ~** цáлкам; **3. ~, sein** *vi* (s) 1) прайсцí (*праз натоўп і г.д.*) 2) вы́трымаць выпрабавáнне 3) прамóкнуць (наскрóзь) 4) пранасíцца, знасíцца; ***die Hósen sind*** **~** штаны́ [пóрткі] знасíліся [працéрліся] ◊ ***bei j-m únten ~ sein*** стрáціць аўтарытэ́т [павáгу] у кагó-н.

durch= 1. *аддз. прыстаўка, указвае на скрозь, праз што-н. або на заканчэнне дзеяння*: dúrchfahren праязджáць **2.** *неаддз. прыстаўка, паказвае на рух праз што-н. або на ўсебаковасць, дбайнасць зробленага дзеяння*: durchlében перажы́ць (*які-н. час*)

dúrcharbeiten 1. *vt, vi* (падрабя́зна) вывучáць; прапрацóўваць **2. ~, sich** прабівáцца, прабірáцца (*праз што-н., тс. перан.*)

Dúrcharbeitung *f* -, -en 1) прапрацóўка 2) *тэх.* перамéшванне

durcháus *adv* цáлкам, зусíм; нязмéнна; абавязкóва

dúrchbeißen* **1.** *vt* пракýсваць, прагрызáць; праядáць **2.~, sich** *перан.* перабівáцца, з ця́жкасцю ўтры́млівацьсябé

dúrchbiegen* **1.** *vt* прагінáць **2. ~, sich** прагінáцца, прагібáцца

Dúrchbiegung *f* -, -en *тэх.* прагíб, прагíн

dúrchblättern *vt* перагóртваць, гартáць

Dúrchblick *m* -s, -e прасвéт, бáчанне ў прасвéце

dúrchblicken I *vi* глядзéць (*скрозь што-н.*), прагля́дваць; **~ *lássen**** давáць зразумéць, намякáць (*на што-н.*); ***die Láge*** **~** разумéць сапрáўдны стан рэ́чаў

durchblícken II *vt* бáчыць наскрóзь (*каго-н., што-н.*); разгáдваць

dúrchbohren I *vt* прасвідрóўваць, пракрýчваць

durchbóhren II *vt* пранíзваць (*мячом і г.д.*)

dúrchbrechen* **I 1.** *vt* пралóмваць, прабівáць (*адтуліну*) **2.** *vi* (s) 1) прабівáцца (*праз што-н.*); ***die Blüten bréchen durch*** квéткі распускáюцца; ***auf dem Eis*** **~** праваліцца пад лёд; прарывáцца 2) прaváльвацца

durchbréchen* **II** *vt* 1) прабівáць (*сцяну, загароду*); прарывáць (*фронт*) 2) парушáць (*забарону*); ***die Schránken*** **~** парушáць гранíцу

dúrchbrennen* **1.** *vt* прапáльваць; спáльваць **2.** *vi* (s) 1) перагарáць, прагарáць 2) *разм.* уцякáць

dúrchbringen* **1.** *vt* 1) заця́гваць (*нітку*) 2) праця́гваць (*праз што-н.*) 3) правóдзіць, праця́гваць (*закон*); ***séine Méinung*** **~** абаранíць свой пункт пóгляду; ***éinen Schüler durch die Prüfung*** **~** (з ця́жкасцю) вы́цягнуць вýчня на экзáмене 4) прамантáчваць (*грошы*) **2. ~, sich** перабівáцца (*у жыцці*)

Dúrchbruch *m* -s, -e пралóм, пpaры́ў; ***zum ~ bríngen**** дамагчы́ся ўкаранéння чагó-н, праклáсці шлях чамý-н.

durchdácht *a* прадýманы

dúrchdenken*, *vt* прадýмваць, узвáжваць (*план*)

dúrchdrängen 1. *vt* працíскваць **2. ~, sich** працíскáцца

dúrchdrehen *vt* пракрýчваць, прапускáць (*цераз мясарубку і г.д.*)

dúrchdringen* **I** *vi* (s) пранікáць (*цераз што-н.*); ***das Wásser dringt durch die Schúhe durch*** у чаравíк прасóчваецца вадá; прарывáцца, прабівáцца

durchdríngen* **II** *vt* працінáць, пранíзваць; ***von éiner Idée durchdrúngen sein*** быць прася́кнутым (*ідэяй*)

dúrchdringend 1) пранікл íвы 2) пранíзлівы

Durchdrínglichkeit *f* - (*без pl*) пранікáль-

насць

Durchdríngung *f* -, -en 1) пранікнéнне 2) насычэ́нне, напаўнéнне

dúrchdrücken *vt* праціскáць, выціскáць (*сок з фруктаў*)

dúrcheilen *vt* прамчáцца (*праз што-н., па чым-н.*)

durcheinánder *adv* не разбірáючы, як папáла, уперамешку; ~ ***bríngen**** *vt* пераблытаць, зблытаць; збіць з трóпу; ~ ***réden*** *vi* гаварыць рáзам [перапынцючы адзін аднагó], гаварыць няўцямна; ~ ***wérfen**** *vt* раскíдаць, перавярнýць дагары нагáмі; verschíedene ***Begríffe*** ~ ***wérfen**** блытаць рóзныя паняцці

Durcheinánder *n* -s беспарáдак, неразбярыха, вэ́рхал

dúrchfahren* **I** *vi* (s) праязджáць; ***wir fúhren durch Berlín durch*** мы праéхалі праз Берлін

durchfáhren*II *vt* 1) пераéхаць, праéхаць; аб'éздзіць 2) пранізáць (*пра боль, пра страх*); ***wie ein Blitz durchfúhr ihn der Gedánke, dass…*** у ягó малáнкай пранéслася дýмка, што…

Dúrchfahrt *f* -, -en 1) праéзд; ~ ***verbóten!*** праéзд забарóнены! 2) варóты, праéзд; *марск.* пратóка

Dúrchfall *m* -s, -fälle 1) правáл, фіяска 2) *мед.* панóс

dúrchfallen* *vi* (s) 1) правáльвацца, валіцца 2) цярпéць няўдáчу (*на іспытах і г.д.*); ***er ist im Exámen dúrchgefallen*** ён праваліўся на экзáмене; ~ ***lássen**** *разм.* прывéсці да правáлу; правалíць (*на іспыце*)

dúrchfaulen *vi* (s) прагнівáць

dúrchfechten*, sich ~ прабíцца; вырвацца (*з акружэння*)

dúrchfliegen* **I** *vi* (s) пралятáць (*скрозь што-н.*) 2) *разм.* праваліцца (*на іспыце*)

durchflíegen* **II** *vt* 1) пралятáць, прабягáць (*якую-н. прастору*) 2) *перан.* прабягáць вачыма

dúrchfließen* **I** *vi* (s) працякáць

durchflíeßen* **II** *vt* працякáць (*праз што-н.*); ***der Bach durchflíeßt das Tal*** ручáй працякáе праз далíну; арашáць

Dúrchfluss *m* -es, -flüsse 1) працякáнне 2) пратóка

durchfórschen *vt* даслéдаваць (*усё*), расслéдаваць (*усё*)

dúrchfragen *vt* апытваць (*усіх*) падрáд; ***die gánze Klásse*** ~ апытáць увéсь клас

dúrchfressen* **1.** *vt* праядáць, раз'ядáць, прагрызáць **2. ~, sich** *разм.* перабівáцца, ледзь утрымліваць сябé

dúrchfrieren*I *vi* (s) прамярзáць

durchfríeren* **II** *vt* замарóзіць, застудзíць

durchfróren *a* змéрзлы, скалянéлы, прамéрзлы

Dúrchfuhr *f* -, -en правóз, транзíт

dúrchführbar *a* выканáльны

dúrchführen *vt* 1) правóдзіць, рэалізóўваць, ажыццяўляць; ***éinen Versúch*** ~ правóдзіць дóслед 2) правóзіць (*тавары*) 3) выкóнваць (*наказ*) 4) правóдзіць (*каго-н. цераз вуліцу*)

Dúrchführung *f* -, -en 1) правядзéнне 2) ажыццяўлéнне, выканáнне 3) правóз

durchfúrcht *a* увéсь у змóршчынах

Dúrchgang *m* -es, -gänge 1) прахóд; ***kein ~!*** прахóду нямá! 2) транзíт 3) *спарт.* спрóба; ***im ersten*** ~ у пéршай спрóбе

dúrchgängig **1.** *a* прахадны; агýльны, суцэ́льны **2.** *adv* наóгул, усюды, скрозь

Dúrchgangsstation *f* -, -en *чыг.* прамéжкавая стáнцыя (*тс.перан.*)

Dúrchgangsverkehr *m* -s транзíтныя знóсіны, транзíт

Dúrchgangswagen *m* -s, - прамы вагóн

Dúrchgangszug *m* -es, -züge хýткі [кур'éрскі] цягнíк

dúrchgeben* *vt* перадавáць (*праз што-н., тс. па радыё і г.д.*)

dúrchgefroren *a* прамéрзлы

dúrchgehen* **I** **1.** *vi* (s) 1) прахóдзіць (*да канца*) 2) прайсцí (*аб прапанове*) 3) ***es geht ihm álles durch*** ямý ўсё сыхóдзіць з рук 4) панéсці (*пра каня*) 5) *разм.* уцякáць **2.** *vt* 1) прахóдзіць (*пакоі*) 2) праціράць (*падэшвы*)

durchgéhen* **II** *vt* 1) прахóдзіць (*лес*)

2) праглядáць, прабягáць (*вачыма*)

dúrchgehend 1. *a* 1) транзíтны; ***ein ~er Wágen*** вагóн прамы́х знóсін; 2) суцэ́льны; ***~e Kollektiviérung*** суцэ́льная калектывізáцыя **2.** *adv* без выключэ́ння

dúrchgehend(s) *adv* спрэс, без выключэ́ння

dúrchgleiten *vi* (s) прашмыгнýць, праслізнýць, прамільгнýць

dúrchglühen *vt* гартавáць, награвáць да чырвóнага напáлу

dúrchgreifen* *vi* дзéйнічаць рашýча

dúrchgreifend *a* рашýчы; радыкáльны; энергíчны; ***~e Máßnahmen*** рашýчыя мéры

dúrchhalten* *vi* пратрымáцца, вы́трымаць (да канцá); ***~!*** трымáйся!

dúrchhauen* **I** *vt* 1) прасякáць 2) *разм.* пабíць, набíць **2. sich ~** прабівáць сабé дарóгу (*зброяй*)

durchháuen* **II** *vt* перасякáць, рассякáць, прасякáць

dúrchheizen *vt* прапáльваць (*у печы*), награвáць

dúrchhelfen* **1.** *vi* дапамагáць (*выбрацца з бяды*) **2. ~, sich** (*D*) *перан.* прабíцца, знайсці вы́хад

dúrchjagen *vt* 1) праганя́ць 2) прамантáчыць, змарнавáць (*грошы*) **2.** *vi* (*s*) прамчáцца, прабéгчы (*праз што-н.*)

dúrchkämmen *vt вайск.* прачэ́сваць

dúrchkämpfen 1. *vt* давóдзіць да канцá (*бітву*, *барацьбу*); ***séinen Plan ~*** дабíцца прыня́цця свайгó плáна **2.** *vi* бíцца [змагáцца] да канцá **3. ~, sich** 1) прабівáцца з бóем 2) прабівáць сабé дарóгу (*пра ідэю*)

dúrchkauen *vt* пражóўваць

dúrchkommen* *vi* (s) 1) прахóдзіць, праязджáць, прабірáцца 2) прабíцца; звéсці канцы́ з канцáмі; вы́йсці з ця́жкага станóвішча; ***glücklich ~*** удáла адкруцíцца; ***der Kránke wird ~*** хвóры папрáвіцца

dúrchkreuzen I *vt* перакрэ́сліваць крыжнáкрыж

durchkréuzen II *vt* 1) перасякáць 2) расстрóйваць (*планы*); ***j-s Hóffnungen ~*** разбíць чыé-н. надзéі; ***séine Kránkheit hat álles durchkréuzt*** ягóная хварóба ўсё перакрэ́сліла

dúrchkriechen* *vi* (s) прапаўзáць

Dúrchlass *m* -es, -lässe 1) вýзкі прахóд [тунéль] 2) рэ́шата

dúrchlassen* *vt* 1) прапускáць 2) *тэх.* фільтравáць 3) даравáць (*каму-н.*), мíлаваць

dúrchlässig *a* водапранікáльны

Dúrchlassstelle *f* -, -n прапускны́ пункт; застáва

Dúrchlaucht *f* -, -en *высок., уст.* свéтласць (*тытул*)

dúrchlaufen* **I 1.** *vi* (s) 1) прабягáць, хýтка прахóдзіць 2) пратóптваць, знóшваць (*абутак*); ***die Strümpfe ~*** парвáць панчóхі; ***sich (D)die Füße ~*** нацéрці нóгі (*пры хадзьбе*)

durchláufen* **II** *vt* прабягáць вачы́ма, прагля́дваць 2) прабéгаць; ***er durchlíef álle Geschäfte*** ён абабéгаў усé магазíны

durchlében *vt* перажывáць (*што-н.*); ***fréudige Stúnden ~*** перажы́ць вясёлыя гадзíны

dúrchlesen* *vt* прачы́тваць

dúrchleuchten I *vi* прасвéчваць (*скрозь што-н.*)

durchléuchten II *vt* 1) асвятля́ць 2) *мед.* прасвéчваць

durchlóchen *vt* пратыкáць, прабівáць дзíркі; кампасцíраваць

durchlöchern *vt* дзірáвіць; прадзірáвіць, здзірáвіць; зрашэ́ціць

dúrchlüften *vt* правéтрываць

dúrchmachen *vt* 1) перанóсіць; ***éine Kránkheit ~*** перанéсці хварóбу; перажы́ваць: ***schwére Zéiten ~*** перажы́ць ця́жкія часы́ 2) канчáць (*школу*); ***éine hárte Schúle des Lébens ~*** прайсцí сурóвую шкóлу жыцця́

dúrchmahlen *vt* перамóлваць, размóлваць

Dúrchmarsch *m* -es, -märsche прахóджанне (*войскаў*), бесперапы́нны марш

dúrchmengen *vt* перамéшваць

dúrchmessen* **I** *vt* вымéрваць, адмéр-

вацъ
durchméssen* **II** *vt* абхадзíць; аб’éздзіць; ***die Stráßen ~*** *разм.* хадзíць па вýліцах
Dúrchmesser *m* -s, - *матэм.* дыя́метр; ***fünf Méter im ~*** пяць мéтраў у папярэ́чніку
dúrchmischen *vt гл.* dúrchmengen
dúrchmüssen*: ***ich muss durch*** мне неабхóдна прайсцí [праéхаць]
dúrchmustern [durchmústern] *vt* разгля́дваць, прагля́дваць, старáнна разглядáць
durchmústert *a* з малю́нкам, з узóрам (*пра матэрыю*)
dúrchnagen *vt* прагрызáць
dúrchnässen **I** *vi* пранікáць (*пра сырасць*); ***es hat dúrchgenässt*** сы́расць пранíкла
durchnässen **II** *vt* прамачы́ць, насы́ціць (*вільгаццю, сырасцю*)
durchnässt *a* прамóклы; **~ *wérden*** прамóкнуць наскрóзь
dúrchnehmen* *vt* 1) прахóдзіць (*прадмет у школе і г.д.*) 2) прабірáць (*каго-н.*), разбірáцца (*з кім-н.*); ***die Réchnungen noch éinmal ~*** правéрыць рахýнкі яшчэ́ раз
dúrchpeitschen *vt* 1) адхвастáць 2): ***éinen Gesétzentwurf ~*** правéсці паскóраным парáдкам законапраéкт
dúrchpflügen *vt* узóрваць, абганя́ць (*бульбу*)
dúrchprügeln *vt* пабíць, набíць, адлупцавáць
durchquéren *vt* перасякáць
dúrchrechnen *vt* рабíць падлíк, вылíчваць; пералічы́ць
dúrchreiben* **1.** *vt* працірáць, прашарóўваць **2. ~, sich** працірáцца
Dúrchreise *f* -, -n праéзд; ***auf der ~*** праéздам
dúrchreisen **I** *vi* (s) праязджáць, быць праéздам
durchréisen **II** *vt* аб’éхаць, аб’éздзіць (*краіну*)
Dúrchreisende *sub m, f* -n, -n транзíтны пасажы́р, падарóжны, -ная, праéздны, -ная
dúrchreißen* **1.** *vt* прадзірáць, прарывáць **2.** *vi* (s) прадзірáцца, прарывáцца
dúrchreiten*I *vi* (s) праязджáць вярхóм
durchréiten*II *vt* аб’язджáць вярхóм (*якую-н. мясцовасць*)
dúrchrennen* *vi* (s) прабягáць, мчáцца (*цераз што-н.*)
Dúrchriss *m* -es, -e прары́ў, разры́ў; дзíрка; пралóм
Dúrchritt *m* -es, -e праéзд вярхóм (*конна*)
dúrchrühren *vt* размéшваць; варушы́ць; працірáць (*праз сіта*)
durchs = durch das
Dúrchsage *f* -, -n перадáча (*па радыё*)
dúrchsagen *vt* перадавáць (*па радыё*)
dúrchsägen *vt* распілóўваць
dúrchschauen **I** *vi* глядзéць (*праз што-н.*); ***durchs Férnrohr ~*** глядзéць праз падзóрную трубý
durchscháuen **II** *vt* бáчыць наскрóзь, разгáдваць
dúrchscheinen* *vi* прасвéчваць
dúrchscheinend *a* празры́сты, які́ прасвéчваецца
dúrchscheuern *vt* працірáць, прашарóўваць (*пры чыстцы*)
dúrchschieben* *vt* прасóўваць, прапíхваць
dúrchschießen* **I** *vt, vi* страля́ць (*праз што-н.*)
dúrchschießen* **II** *vi* (s) прамчáцца мíма, прамільгнýць
durchschíeßen* **III** *vt* прастрэ́льваць; ***mit éiner Kúgel ~*** прабівáць кýляй
dúrchschimmern *vi* прасвéчваць
dúrchschlafen* **I** *vi* (пра)спáць (*без перапынку пэўны час*); ***er schlief die gánze Nacht durch*** ён праспáў усю́ ноч
durchschláfen* **II** *vt* праспáць (*які-н.час*); ***der Bär durchschläft den Winter*** мядзвéдзь правóдзіць зімý ў спя́чцы
Dúrchschlag *m* -s, -schläge 1) прабóіна 2) дуршлáг 3) кóпія (*машынапісная*)
dúrchschlagen* **I** **1.** *vt* 1) прабівáць 2) працэ́джваць **2.** *vi* прахóдзіць (*наскрозь*); прапускáць (*пра паперу*) **3. ~, sich** 1) прабíцца (*цераз акружэнне*) 2) перабівáцца, звóдзіць канцы́ з канцáмі; ***sich recht und schlecht ~*** нéяк звéсці канцы́ з канцáмі

durchschlágen* **II** *vt* прабіва́ць (*дзірку*)

dúrchschlagend *a* выраша́льны (*пра поспех*); ***~e Gründe*** ва́жкія прычы́ны

Dúrchschlagskraft *f* - прабо́йная сíла (*бомбы*), прабіўна́я здо́льнасць

dúrchschleichen* *vi* (s) *i* **~, sich** прakра́двацца

dúrchschlüpfen *vi* (s) прашмы́гваць, праско́кваць, праслізну́ць

dúrchschneiden* **I** *vt* праразаáць, разраза́ць

durchschnéiden* **II** *vt* перасяка́ць (*пра чыгунку і г.д.*)

Dúrchschnitt *m* -s, - 1) разрэ́з; прарэ́з 2) *буд.* про́філь, разрэ́з 3) *матэм.* сярэ́дняе (лíчбa); ***im ~*** у сярэ́днім; ***únter dem ~*** ніжэ́й сярэ́дняга

durchschnítten *a*: ***~es Gelände*** перасе́чаная мясцо́васць

dúrchschnittlich **1.** *a* сярэ́дні **2.** *adv* у сярэ́днім; ***ein Kílo kóstet ~ vier Éuro*** адзíн кілагра́м кашту́е ў сярэ́днім чаты́ры е́ўра

Dúrchschnittsalter *n* -s, - сярэ́дні ўзро́ст

Dúrchschnittsarbeit *f* - сярэ́дняя ко́лькасць патра́чанай пра́цы

Dúrchschnitts|einkommen *n* -s, -, **~ertrag** *m* -s, -erträge сярэ́дні прыбы́так [дахо́д]

Dúrchschnittsleistung *f* -, -en сярэ́дняя прадукцы́йнасць; *спарт.* сярэ́дні вы́нік

Dúrchschnittslini¦e *f* -, -n лíнія перасячэ́ння

Dúrchschnittslohn *m* -s, -löhne сярэ́дняя зарабо́тная пла́та

Dúrchschnittsmensch *m* -en, -en пасрэ́дны [звыча́йны] чала́век

Dúrchschnittspunkt *m* -es, -e пункт перасячэ́ння

Dúrchschnittszahl *f* -, -en сярэ́дні лік, сярэ́дняя велічыня́

durchschnüffeln *vt* перашука́ць, перары́ць

Dúrchschreibepapier *n* -s, - капірава́льная папе́ра

dúrchschreiten* **I** *vi* (s) прахо́дзіць (*цераз што-н.*, *міма чаго-н.*)

durchschréiten* **II** *vt* прахо́дзіць (*што-н. да канца*); ***die Tür ~*** прайсці́ праз дзве́ры; перахо́дзіць (*цераз раку*)

Dúrchschrift *f* -, -en (машынапíсная) ко́пія

dúrchschütteln *vt* узбо́ўтваць; страсяну́ць

dúrchschwimmen* **I** *vi* s праплыва́ць (*цераз што-н.*)

durchschwímmen* **II** *vt* пла́ваць (*па чым-н.*), пераплыва́ць (*што-н.*)

dúrschwitzen *vi* прапаце́ць

dúrchsegeln *vt* праплыва́ць (*на парусным судне*)

dúrchsehen* *vt* 1) перагляда́ць, прагляда́ць 2) глядзе́ць скрозь па́льцы (*на што-н.*)

dúrchseihen *vt* працэ́джваць, фільтрава́ць

dúrchsetzen **I** **1.** *vt* ажыццяўля́ць, здзяйсня́ць, дамага́цца (*чаго-н.*), ***séinen Wíllen ~*** дамага́цца свайго́, **2. ~, sich** перамагчы́, здабы́ць по́спех; ***sich gégen j-n ~*** узя́ць верх над кім-н.

durchsétzen **II** *vt* пранíзваць, прамо́чваць (*mit D – чым-н.*)

Dúrchsicht *f* -, -en прагля́д; праве́рка; ***zur gefälligen ~*** *высок.* на ва́ша меркава́нне

dúrchsichtig *a* празры́сты

Dúrchsichtigkeit *f* - празры́стасць (*тс. перан.*)

dúrchsickern *vi* (s) прасо́чвацца; распаўсю́джвацца (*пра чуткі*)

dúrchsieben *vt* прасява́ць (*цераз рэшата*)

dúrchsitzen* **I** *vt* прасе́джваць (*штаны і г.д.*)

durchsítzen* **II** *vt* прасе́джваць (*які-н. час*)

dúrchspalten [durchspálten] *vt* расшчапля́ць, раско́лваць (*сякерай*)

dúrchspielen *vt* 1) згуля́ць да канца́ 2) праве́сці ро́зыгрыш; ***álle Variánten ~*** *перан.* перабра́ць усе́ вары́янты

dúrchsprechen* *vt* перагавары́ць; абмеркава́ць

dúrchspringen* *vi* (s) праско́чыць

dúrchspüren **I** *vt* чуць, адчува́ць (*праз што-н.*)

durchspüren **II** *vt* абшу́кваць, разве́дваць

dúrchstechen* **I** *vt* прако́лваць, пратыка́ць

durchstéchen **II** *vt* прабіва́ць наскро́зь; пранíзваць, праціна́ць; ***mit den Ángen***

~ пранізáць пóзіркам
dúrchstecken *vt* прасóўваць
dúrchstehlen*, sich пракрáдвацца
Dúrchstich *m* -s, -e 1) пракóл, пракóлванне 2) *мед.* прабадзéнне 3) траншэ́я, канáва, роў
durchstöbern *vt* абшýкваць, перакапáць
dúrchstoßen* I *vt* 1) праштурхóўваць, прапíхваць 2) прабівáць, пралóмваць, прасякáць
durchstóßen* II *vt* пранізáць
dúrchstreichen* I *vt* закрэ́сліць
durchstréichen* II *vt*, **durchstréifen** *vt* хадзíць, блукáць, вандравáць (*без мэты*)
dúrchströmen* I *vi* (s) цячы́ (*праз што-н.*); працякáць, прахóдзіць (*па чым-н., цераз што-н.*); ***Mássen von Ménschen strömen hier durch*** тут прахóдзіць цэ́лы патóк людзéй
durchströ́men* II *vt* працякáць (*па чым-н.*); ***das Blut durchströmt den Körper*** кроў цыркулíруе па цéле
dúrchstudieren *vt* вывучáць (дасканáльна)
dúrchsuchen [durchsúchen] *vt* шукáць; абшýкваць; аглядáць (*багаж і г.д.*)
Dúrchsuchung *f* -, -en вóбыск, дагля́д
durchträ́nken *vt* прамóчваць, насычáць
dúrchtreten* 1. *vt* пратóптваць; ***Ton ~*** мясíць глíну (*нагамі*) **2.** *vi* (s) ступáць, прахóдзіць (*праз што-н.*)
durchtríeben *a* хíтры, пранíрлівы
dúrchwachen [durchwáchen] *vt* не спаць (*усю ноч*)
dúrchwachsen* I *vi* (s) прарастáць (*цераз што-н.*)
durchwáchsen II *a*: ***mit Fett ~es Fleisch*** мя́са, прарóслае тлýшчам
dúrchwagen, sich адвáжыцца прайсцí
dúrchwandern I *vi* (s) прайсцí шлях; ***óhne Áufenthalt ~*** прайсцí шлях без прыпы́нкаў
durchwándern II *vt* абхадзíць (*мясцовасць*)
durchwáten *vt* перапрáўляцца ўбрóд
durchwég *a* 1) скрозь, усю́ды 2) заўсёды
Dúrchweg *m* -es, -e прахóд, праéзд
durchwéhen *vi* 1) прадзімáць 2) абвéйваць
dúrchweichen I *vi* (s) прамóкнуць; размякчэ́ць
durchwéichen II *vt* прамачы́ць; размякчы́ць
dúrchwichsen *vt разм.* адлупíць, адлупцавáць
dúrchwinden*, sich 1) прабірáцца, прашмыгнýць 2) звíліста працякáць (*праз што-н.*) 3) *перан.* круцíцца (*і так і сяк*); лавíраваць; ***wir müssen uns ~*** мы павíнны перамáгчы ця́жкасці
durchwínden* *vt* перапля́таць, перавівáць
dúrchwintern *vi* перазімавáць
durchwírken *vt* (*mit D*) перапля́таць (*чым-н.*); ***mit Sílber ~*** заткáць срэ́брам
dúrchwollen* *vi* хацéць прайсцí [праéхаць]
durchwühlen *vt* перары́ць; *перан.* перакапáць; абшукáць
dúrchzählen *vt* пералíчваць
dúrchzeichnen *vt* прарысóўваць; калькавáць
dúrchziehen* I 1. *vt* працягваць **2.** *vi* (s) прахóдзіць, праязджáць 3) прадзімáць, цягнýць (*пра вецер*) **3. ~, sich** цягнýцца, прахóдзіць (*тс.перан.*)
durchzíehen* II *vt* 1) праязджáць (*мясцовасць*), вандравáць (*дзе-н.*) 2) зрэ́зваць, перасякáць, баразнíць; ***ein von Fúrchen durchzógenes Gesícht*** твар, пакры́ты маршчы́намі
Dúrchzug *m* -s, -züge 1) прахóд, пралёт 2) скразня́к; ***~ máchen*** зрабíць скразня́к
dúrchzwängen 1. *vt* працiскáць **2. ~, sich** працiскáцца
dürfen* *vi* 1) магчы́, мець прáва; ***man darf*** мóжна, дазвóлена; ***man darf nicht*** нéльга, не дазвóлена 2) *перадае дапушчэнне*: er dürfte sich geírrt háben ён мýсіць [мáбыць, напэ́ўна] памылíўся
dúrfte *impf ад* dürfen*
dürftig *a* бéдны, мізэ́рны, убóгі
Dürftigkeit *f* - 1) бéднасць, нястáча 2) недастаткóвасць, мізэ́рнасць, убóства
Dúroplaste *pl тэх.* дураплáсты
dürr *a* 1) сухí; ***mit dürren Wórten*** сýха, рэ́зка 2) худы́ (*пра чалавека*) 3) пóсны

(*пра глебу*)

Dürre *f* -, -n 1) суш; зáсуха, сýхасць 2) худзізнá

dürrefest *a с.-г.* засухаўстóйлівы

Dürrfleisch *n* -es вя́ленае мя́са

Dürrholz *n* -es, -hölzer сухастóй, сухастóйны лес

Dürrobst *n* -es сýшаная садавíна

Durst *m* (-es), смáга; ***ich hábe ~*** хачý піць

dúrsten, **dürsten** *vi* смя́гнуць, адчувáць смáгу; ***nach etw. (D) ~*** прáгнуць, жадáць чагó-н.; ***mich dürstet*** мне хóчацца піць

dúrstig *a* сасмáглы; ~ ***sein*** хацéць піць, мець смáгу; ***nach etw. (D)*** ~ сквáпны [прáгны] да чагó-н.

dúrstlöschend *a* які́ наталя́е смáгу

Dúschanlage *f* -, -n душавáя (*устаноўка, напр. на заводзе і г.д.*)

Dúsche *f* -, -n душ; ***in die ~ géhen**** ісці́ ў душ; ***wie éine kálte ~ auf j-n wírken*** падзéйнічаць на кагó-н. як халóдны душ

dúschen 1. *vi i* **~, sich** прымáць душ **2.** *vt* 1) пастáвіць пад душ 2) астудзíць (*чый-н.*) пыл

Düse *f* -, -n *тэх.* саплó; насáдка

Dúsel *m* -s 1) галавакружэ́нне 2) дрымóта; летуцéннасць 3) *разм.* нечакáная ўдача 4) хмель, ап’янéнне; ***im ~*** пад хмялькóм [мýхай]

dús(e)lig *a* 1) санлíвы 2) летуцéнны 3) *разм.* пад хмялькóм, пад мýхай

dúseln *vi* 1) драмáць 2) мáрыць

Düsenantrieb *m* -s, -e *тэх.* 1) саплавы́ прывóд 2) рэакты́ўны рухавíк

Düsenbomber *m* -s, - рэакты́ўны бамбардзірóўшчык

Düsenflugzeug *n* -s, -e рэакты́ўны самалёт

Düsenjäger *m* -s, - рэакты́ўны знішчáльнік

Düsentriebwerk *n* -s, -e рэакты́ўны рухавíк

Dússel *m* -s, - *груб.* прыдýрак

düster *a* змрóчны, пахмýрны (*у розн. знач.*); ***ein ~ er Mensch*** панýры чалавéк; ***éine ~ e Lándschaft*** змрóчны пейзáж; ***ein ~ er Blick*** хмýрны пóзірк

Düster|heit *f* -, **~keit** *f* -, **~nis** *f* -, -se 1) змрóчнасць, цéмра 2) паны́ласць

Dútzend *n* -s, -e тýзін; ***in ~en*** тýзінамі

Dútzendmensch *m* -en, -en пасрэ́дны [звычáйны] чалавéк

dútzendweise *a* тýзінамі, дзеся́ткамі

Dúzbruder *m* -s, -brüder неразлýчны ся́бар

dúzen 1. *vt* звяртáцца да кагó-н. на ты **2. ~, sich** быць на ты

Dúzfreund *m* -es, -e *гл.* Dúzbruder

Dúzfuß: ***mit j-m auf dem ~e stéhen**** быць з кім-н. на ты; ***auf den ~ kómmen**** перайсці́ на ты

Dynámik *f* - дынáміка

dynámisch *a* дынамíчны

Dynamít *n* -s дынамíт

Dynámo *m* -s, *i* -, -s дынáма (-машы́на)

Dynastíe *f* -, -stí¦en дынáстыя

D-Zug *m* -s, -Züge хýткі цягнíк

E

Ébbe *f* -, -n адлíў; ~ ***und Flut*** адлíў і прылíў
ében 1. *a* глáдкі, рóўны, плóскі **2.** *adv* íменна, менавíта, якрáз; ~ ***erst [jetzt]*** тóлькі што; ***na*** ~ *разм.* то-та
Ébenbild *n* -es, -er вóбраз, партрэ́т, падабéнства; ***nach Vor- und*** ~ па вóбразу і падабéнству
ébenbürtig *a* 1) рóўны (*па паходжанні*) 2) раўнацэ́нны; ***ein ~er Gégner*** дастóйны працíўнік
ébenda *adv* там жа, тамсáма
ébendaher [ebendáher] *adv* (íменна) адтýль
ébendann [ebendánn] *adv* тады́ ж
ébenderselbe [ebendersélbe] *a* той жа сáмы
ébendeshalb [ebendéshalb]**, ébendeswegen** [ebendéswegen] *adv* менавíта тамý, па той жа прычы́не
Ébene *f* -, -n 1) раўнíна 2) плóскасць; ***schíefe*** ~ нахíленая плóскасць ◊ ***auf die schíefe ~ kómmen**** пакацíцца па нахíленай плóскаці; ***auf höchster*** ~ на высóкім узрóўні
ébenfalls *adv* таксáма
Ébenholz *n* -es чóрнае дрэ́ва
Ébenmaß *n* -es, -e суразмéрнасць, сімéтрыя; ***ins ~ bríngen**** суразмéраць, разлíчы́ць ў адпавéднасці з чым-н.
ébenmäßig *a* суразмéрны, сіметры́чны
ébenso *adv* 1) таксáма 2) такí сáмы; такí ж, такáя ж, такóе ж, такíя ж; ~ ***viel*** стóлькі ж, гэтýлькі ж; ~ ***wénig*** таксáма не; таксáма мáла; ***ich kann dir ~ wénig hélfen*** я таксáма не магý табé дапамагчы́ (*як і іншыя*)
Éber *m* -s, - *заал.* дзік
Éberesche *f* -, -n *бат.* (а)рабíна
ébnen *vt* раўня́ць, выраўнóўваць; *буд.* планíраваць; ***den Bóden*** ~ *перан.* падрыхтавáць глéбу, устаранíць [знíшчыць] перашкóды
Écho *n* -s, -s рэ́ха; вóдгук, вóдгулле; ***ein stárkes [lébhaftes] ~ fínden**** знайсцí жывы́ вóдгук
échoen *vimp* аддавáцца рэ́хам; ***es échot hier*** тут чувáць рэ́ха
Échse *f* -, -n *заал.* я́шчарка
echt *a* сапрáўдны; чы́сты (*пра золата і г.д.*); ***ein ~er Freund*** сапрáўдны ся́бар; ***~er Bruch*** *матэм.* прáвільны дроб; ~ ***und recht*** прáвільна ва ўсíх аднóсінах
Échtheit *f* - сапрáўднасць, дакладнасць, верагóднасць, непадрóбленасць
Éckball *m* -(e)s, -bälle *спарт.* вуглавы́ ўдáр (*футбол*)*;* ***einen ~ áusführen*** прабíць вуглавы́ ўдáр
Écke *f* -, -n **1.** вýгал, кут, рог; ***an állen ~n und Énden*** скрозь і ўсю́ды 2) *матэм.* вýгал, вяршы́ня вуглá 3) *спарт.* вуглавы́ удáр 4) кант; беражóк
éckig *a* 1) з вуглáмі 2) неачэ́саны, нязгрáбны (*пра чалавека*); ~ ***wérden*** вы́йсці з сябé, стаць рэ́зкім
Éckstein *m* -s, -e краевугóльны кáмень; ◊ ***sich für éinen ~ des Wéltgebäudes hálten**** лічы́ць сябé пýпам зямлі
Éckstoß *m* -es, -stöße вуглавы́ ўдар (*футбол*)
Éckzahn *m* -s, -zähne ікóл
édel *a* высакарóдны; ***éine édle Gesínnung*** высакарóднасць; ***ein édles Geschlécht*** знáтны род; ***das édle Nass*** жыватвóрная вíльгасць (*пра віно*) 2) каштóўны (*пра метал і г.д.*)
édelherzig *a* высакарóдны, шляхéтны
Édelholz *n* -es, -hölzer каштóўная драўнíна
Édelmann *m* -s, -leute дваранíн, шля́хціц
Édelmetall *n* -s, -e высакарóдны метáл
Édelmut *m* -es высакарóднасць, шляхéтнасць, велікадýшнасць
edelmütig *a* высакарóдны, шляхéтны, велікадýшны
Édelpilz *m* -es, -e 1) баравíк 2) шампіньён
Édelsinn *m* -s высакарóднасць, велікадýшнасць
Édelstahl *m* -s, -stähle *i* -e высакая́касная сталь

Édelstein *m* -s, -e каштóўны кáмень
Édelweiß *n* - *i* -es, -e *бат.* эдэльвéйс
Éden *n* -s *міф.* Эдэ́м; зямны́ рай
edíeren *vt* выдавáць, публікавáць
Edíkt *n* -s, -e эды́кт, укáз (*вярхоўнай улады*)
Editión *f* -, -en 1) вы́данне 2) выдавéцтва
Éfeu *m* -s *бат.* плюшч
Effékt *m* -s, -e 1) эфéкт, вы́нік; ***ökonómischer ~*** эканамíчны эфéкт; ***extérner ~*** знéшні эфéкт ***~ erzíelen*** быць эфекты́ўным; ***der ~ ist dabéi gleich Null*** вы́нік раўня́ецца нулю́ 2) *тэх.* прадукцы́йнасць
Effékten *pl* 1) рэ́чы, маёмасць 2) *эк.* каштóўнасці, фóнды
effektív 1. *a* 1) эффекты́ўны, дзéйсны; ***~er Output*** ['au-] *эк.* эфекты́ўны выпуск; ***~e Léistung*** рэáльная магýтнасць; ***~e Stärke*** ная́ўны састáў (*войскаў*) **2.** *adv* сапраўды́, на самóй спрáве
efféktvoll *a* эфéктны
egál 1) рóўны, аднóлькавы 2) абыя́кавы; ***es ist mir ganz ~*** мне ўсё рóўна **2.** *adv* рóўна, раўнамéрна; ***etw. ~ schnéiden**** рóўна нарэ́заць
Égel *m* -s, - п’я́ўка
Égge *f* -, -n баранá
éggen *vt* баранавáць
Egoíst *m* -en, -en эгаíст
egoístisch *a* эгаісты́чны, сябелю́бны
eh! *int* вось дык на!; што гэ́та такóе!; ***~ nun!*** *разм.* рызыкнём!, няхáй бýдзе, што бýдзе!
éhe 1. *cj* перш чым, ранéй чым **2.** *adv*: ***seit eh' und je*** з дáўных часóў; ***wie eh' und je*** як даўнó павялóся
Éhe *f* -, -n шлюб, сямéйнае жыццё; ***éine ~ schließen* [éingehen*]*** узя́ць шлюб; ***~ bréchen**** парушáць шлю́бную вéрнасць; ***die ~ schéiden* [áuflösen, trénnen*]*** скасавáць шлюб
Éhebruch *m* -s парушэ́нне шлю́бнай вéрнасці; ***~ begéhen* [tréiben*]*** здрáджваць жóнцы [мýжу]
Éhebündnis *n* -es, -e шлю́бны саю́з
éhedém *a* нéкалі, калíсьці, калíсь
Éhefrau *f* -, -en жóнка
Éhegatte *m* -n, -n муж
Éhegattin *f* -, -nen жóнка
Éheglück *n* -s сямéйнае шчáсце
Éhehälfte *f* -, -n *разм.* найдаражэ́йшая палавíна (*пра жонку*)
Éheleute *pl* муж і жóнка, сямéйная пáра
éhelich *a* шлю́бны, закóнны (*пра шлюб*); ***éheliche Pflíchten*** [шлю́бныя] [сямéйныя] абавя́зкі
éhemalig *a* ранéйшы, былы́
éhemals *adv* нéкалі, калíсьці
Éhemann *n* -es, -männer муж
Éhepaar *n* -s, -e шлю́бная [сямéйная] пáра
Éhepflicht *f* -, -en шлю́бны [сямéйны] абавя́зак
éher *adv* 1) ранéй 2) хутчэ́й, болей; ***je ~, désto bésser*** чым ранéй, тым лепш; ***er kann es ~ tun als ich*** ён мóжа зрабíць гэ́та хутчэ́й за мянé
Éhering *m* -es, -e заручáльны пярсцёнак
éhern *a* мéдны, брóнзавы
Éhescheidung *f* -, -en скасавáнне шлю́бу, развóд
Éheschließung *f* -, -en шлюб
éhest 1. *a* сáмы рáнні, найблíжэ́йшы **2.** *adv*: ***am ~en*** ранéй за ўсíх
Éhestand *m* -es, -stände шлю́бнае жыццё; ***in den ~ tréten**** узя́ць шлюб
éhestens *a* 1) як магá хутчэ́й 2) не ранéй як; ***er kann ~ mórgen hier sein*** ён мóжа быць тут не ранéй, чым зáўтра
éhrbar 1. *a высок.* шанóўны, паважáны, вáрты павáгі **2.** *adv* павáжна; прыстóйна
Éhre *f* -, -n 1) гóнар 2) пашáна; ***auf ~!*** слóва гóнару!; ***damít kann mann kéine ~ éinlegen*** гэ́та не рóбіць гóнару; ***die létzte ~ erwéisen**** аддáць апóшні доўг; ***er fühlte sich in séiner ~ gekränkt*** ягó гóнар задзéты
éhren *vt* 1) паважáць, ***ich fühle mich geéhrt*** я задавóлены [уцéшаны] 2) ушанóўваць
Éhrenabzeichen *n* -s, - знак узнагарóды, знак пашáны
Éhrenamt *n* -es, -ämter пачэ́сная (*выбарная*) пасáда; грамáдская прáца; ***ein ~***

bekléiden [éinnehmen*] займáць пачэ́сную пасáду

éhrenamtlich *a* ганарóвы; грамáдскі; добраахвóтны (*пра ўдзел* у *грамадскай працы*); ***~e Árbeit*** грамáдская рабóта

Éhrenbezeigung *f* -, -en 1) аказáнне ўшанавáнняў [пашáны] 2) вóінскае прывітáнне; ***die ~ erwéisen**** аддавáць чэсць

Éhrenbürger *m* -s, - ганарóвы грамадзянíн

Éhrendenkmal *n* -s, -mäler *i* -e пóмнік (*у гонар каго-н., чаго-н.*)

Éhrendienst *m* -es, -e пачэ́сная слýжба, ганарóвая слýжба

Éhrengast *m* -es, -gäste пачэ́сны госць

Éhrengeleit *n* -s, -e ганарóвы канвóй [эскóрт]; свíта

Éhrengericht *n* -s, -e суд гóнару

éhrenhaft *a* сумлéнны, прыстóйны, шанóўны

éhrenhalber: ***Dóktor ~, Dóktor honóris cáusa*** асóба, якáя атрымáла вучóную ступéнь дóктара без абарóны дысертáцыі, ганарóвы дóктар навýк

Éhrenkompanie *f* -, -ni¦en ганарóвая вáрта; ***die ~ ábschreiten**** абхóдзіць ганарóвую вáрту

Éhrenmal *n* -s, -mäler *i* -e *гл.* Éhrendenkmal

Éhrenmitglied *n* -s, -er ганарóвы сябар [удзéльнік]

Éhrenname *m* -ns, -n ганарóвы тытул, ганарóвае звáнне

Éhrenpflicht *f* -, -en ганарóвы [пачэ́сны] абавя́зак

Éhrenpforte *f* -, -n трыумфáльная áрка

Éhrenplatz *m* -es, -plätze пачэ́снае мéсца

Éhrenpräsidium *n* -s, -di¦en ганарóвы прэзíдыум

Éhrenpreis *m* -es, -e ганарóвая прэ́мія, ганарóвы прыз

éhrenrührig *a* якí закранáе гóнар, зняважлівы; ***~er Verdácht*** зняважлівае падазрэ́нне

Éhrensache *f* -, -en спрáва гóнару

Éhrensalve [-və] *f* -, -n салю́т

Éhrentafel *f* -, -n дóшка гóнару

Éhrentitel *m* -s, - ганарóвае звáнне

Éhrenurkunde *f* -, -n ганарóвая грамáта

éhrenvoll *a* пачэ́сны, ганáровы; пахвáльны; ***~e Berúfung*** пачэ́снае назначэ́нне

Éhrenwache *f* -, -n ганарóвая вáрта; ***die ~ hálten**** стаяць на ганарóвай вáрце

éhrenwert *a гл.* éhrbar

Éhrenwort *n* -es, -e слóва гóнару; ***sein ~ hálten**** стрымáць слóва гóнару

Éhrenzeichen *n* -s, - знак пашáны; адзнáка

éhrerbietig *a* (*gegen A*) пачцíвы (*да каго-н.*); ***~ gégen j-n sein*** аднóсіцца да кагó-н. з павáгай [пашáнай]

Éhrfurcht *f* - глыбóкая павáга, вялíкая пашáна [павáга] (*vor D – да каго-н., чаго-н.*)

éhrfürchtig, **éhrfurchtsvoll 1.** *a* пóўны глыбóкай павáгі **2.** *adv* з вялíкай пашáнай

Éhrgefühl *n* -s самалю́бства, пачуццё гóнару; ***verlétztes ~*** зневáжанае пачуццё гóнару

Éhrgeiz *m* -es 1) славалю́бства 2) пыхлíвасць, пы́ха

éhrgeizig *a* славалю́бны, прáгны да пашáны [слáвы]

éhrlich 1. сумлéнны, прыстóйны, чэ́сны **2.** *adv* сумлéнна, прыстóйна; ***es ~ mit j-m méinen*** мець сумлéнныя намéры ў аднóсінах да кагó-н.

Éhrlichkeit *f* - сумлéннасць

éhrlos *a* ганéбны

éhrsam *a* 1) шанóўны, паважáны, прыстóйны 2) сціплы

éhrsüchtig *a* прáгны да слáвы; ганарыстычны, фанабэ́рысты

Éhrung *f* -, -en 1) ушанóўванне, ушанавáнне 2) пашáна; ***~ erwéisen**** акáзваць ушанавáнні

éhrwürdig *a* пачэ́сны; паважáны, які заслугóўвае павáгі

Ei *n* -es, -er я́йка, яйцó; ***wéiches ~*** я́йка ўсмя́тку; ***hártes ~*** я́йка ўкрутýю; ***táubes ~*** яйцó-баўтýн; ***Éier légen*** нéсціся (*пра курыцу*); ***aus dem ~ kríechen**** вы́лупіца з яйцá

Éichamt *n* -es, -ämter прабíрная палáта, палáта мéраў і вáгаў

Éiche *f* -, -n *бат.* дуб

Éichel *f* -, -n 1) жóлуд 2) жóлудзі, хрэ́сці (у *картах*)
Éichelkaffee *m* -s, -s жалудóвая кáва
éichen I *a* дубóвы
éichen II *vt* правярáць, тары́раваць, кляйміць (*меры і вагі*); калібравáць; рэгулявáць ◊ ***daráuf bin ich geéicht*** на гэ́тым я сабáку з’еў
Éichenholz *n* -es дубóвы лес (*матэрыял*)
Éichenlaub *n* -s дубóвае лісце
Éich|horn *n* -s, -hörner, ~**hörnchen** *n* -s, - *заал.* вавёрка
Eid *m* -es, -e кля́тва, прыся́га; ***éinen ~ léisten [áblegen]*** прысягáць; ***éinen ~ schwören*** кля́сціся; ***j-m den ~ ábnehmen**** прывóдзіць кагó-н. да прыся́гі; ***den ~ bréchen**** парýшыць кля́тву [прыся́гу]
Éidbruch *m* -s, -brüche парушэ́нне кля́твы [прыся́гі], клятвапарушэ́нне
éidbrüchig *a* клятвапарушáльны; ***éine ~e Áussage*** фальшы́вае свéдчанне
Éidechse *f* -, -n я́шчарка
Éiderdaunen *pl* гáгаў [гагáчы] пух
Éider|ente *f* -, -n, ~**gans** *f* -, -gänse *заал.* гáга
Éidgenosse *m* -n, -n 1) саю́знік 2) грамадзянін Швейцáрыі, швейцáрац
Éidgenossenschaft *f* -: ***Schweízerische ~*** Швейцáрская канфедэрáцыя
éidgenössisch *a* швейцáрскі
éidlich *a* пад прыся́гай; пацвéрджаны кля́твай
Éidotter *m* -s, - яéчны жаўтóк
Éierkuchen *m* -s, - амлéт
Éierschale *f* -, -n шкарлупíна я́йка ◊ ***er hat noch ~n hínter den Óhren*** *разм.* у ягó яшчэ́ матчы́на малáко на губáх не абсóхла; ён яшчэ́ зусім блазню́к [блазнóта]
Éierstock *m* -s, -e *анат.* яéчнік
Éierteig *m* -s здóбнае цéста (*на яйках*)
Éieruhr *f* -, -en пясóчны гадзіннік, гадзіннік для замéру чáсу гатавáння [варэ́ння]
Éifer *m* -s старáннасць, рýпнасць; ***im ~*** у запáле; ***~ bekúnden*** праявіць запáл; ***in ~ geráten**** гарачы́цца, увайсці ў азáрт
éifern *vi* 1) (*nach D*) старáцца, дбаць; старáнна дамагáцца (*чаго-н.*) 2) (*gegen A*) гóрача пратэставáць (*супраць чаго-н.*) 3) (*mit* j-*m in D*) спабóрнічаць (*з кім-н.* у *чым*-н.)
Éifersucht *f* - рэ́ўнасць; ***j-s ~ errégen*** вы́клікаць рэ́ўнасць у кагó-н. ◊ ***~ ist éine Léidenschaft, die mit Éifer sucht, was das Léiden schafft*** рэ́ўнасць – гэ́та схільнасць знахóдзіць усё нóвыя і нóвыя пакýты
éifersüchtig *a* раўнівы; ***(auf A) ~ sein*** раўнавáць (*каго*-н.)
éiförmig *a* яйцападóбны
éifrig 1. *a* старáнны, заўзя́ты, руплівы **2.** *adv* заўзя́та, рупліва; ***~ (bei etw. D) sein*** рупліва займáцца (*чым-н.*)
Éifrigkeit *f* - запáл, старáннасць, руплівасць
Éigelb *n* -(e)s, -e *і з ліч.* - *гл.* Éidotter
éigen 1) свой, улáсны, уласцівы; ***das ist mein ~*** гэ́та мая́ ўласнасць; ***etw. zu ~ háben*** валóдаць чым-н. 2) своеасаблівы, дзіўны, асаблівы; ***sich (D) etw. zu ~ máchen*** прысвóіць сабé штó-н.; ***auf ~e Faust*** на сваю́ ры́зыку; ***auf ~e Réchnung*** на свой кошт; ***es ist mir ~ zumúte [zu Múte]*** мне не па сабé
Éigenart *f* -, -en своеасаблівасць, арыгінáльнасць
éigenartig *a* своеасаблівы, асаблівы, самабы́тны
Éigenbericht *m* -s, -e паведамлéнне ўлáснага карэспандэ́нта
Éigenbrötler *m* -s, - дзівáк, арыгінáльная асóба
Éigendünkel *m* -s ганарлівасць, зазнáйства
Éigengewicht *n* -s, -e 1) чы́стая вагá 2) *фіз.* удзéльная вагá
éigenhändig 1. *a* уласнарýчны **2.** *adv* уласнарýчна, улáснымі [сваімі] рукáмі
Éigenheim *n* -s, -e дом (*на адну сям’ю*), асабня́к, катэ́дж
Éigenheit *f* -, -en своеасаблівасць, асаблівасць
Éigenliebe *f* - эгаізм, сябелю́бства
Éigenlob *n* -es самахвáльства
Éigenmacht *f* - самавóльства
éigenmächtig *a* самавóльны; ***~ händeln***

дзéйнічаць самавóльна

Éigenname *m* -ns, -n *грам.* імя́ ўлáснае

Éigennutz *m* -es карысталю́бства, кары́слівасць, эгаíзм

éigennützig *a* (свое)кары́слівы

éigens *a высок.* спецыя́льна, наўмы́сна, знарóк

Éigenschaft *f* -, -en я́касць, уласцíвасць; ***in der ~ als…*** у я́касці кагó-н., чагó-н.

Éigenschaftswort *n* -es, -wörter *грам.* прымéтнік

Éigensinn *m* -s упáртасць; ***das ist nur ~ von dir*** гэ́та тóлькі ўпáртасць з твайгó бóку

éigensinnig *a* упáрты; наравíсты

Éigensucht *f* - эгаісты́чнасць, сябелю́бства, сябелю́бнасць; кары́слівасць, карысталю́бства

éigensüchtig *a* эгаісты́чны, сябелю́бны, кары́слівы

éigentlich 1. *a* улáсны, сапрáўдны; ***~e Ábsichten*** шчы́рыя [сапрáўдныя] намéры 2) прамы́, непасрэ́дны; ***~er Zusámmenhang*** прамáя [непасрэ́дная] су́вязь **2.** *adv* улáсна (кáжучы); ***was wóllen Sie ~?*** Чагó Вы, улáсна кáжучы, хóчаце [жадáеце]?; ***er hat ~ Recht*** ён, улáсна кáжучы, мáе рáцыю

Éigentum *n* -s, Éigentümer улáснасць; маёмасць

Éigentümer *m* -s, - улáснік, уладáльнік, гаспадáр

éigentümlich 1. *a* 1) улáсны 2) своеасаблíвы, дзíўны **2.** *adv* дзíўна, незразумéла, незвычáйна

Éigenverbrauch *m* -s улáснае спажывáнне

éigenwillig упáрты, свавóльны, наравíсты, капры́зны

éignen, sich (*zu D*) быць прыдáтным (*да чаго*-н.), падыхóдзіць (*для чаго*-н.), быць здáтным (*на што*-н.)

Éignung *f* -, -en прыдáтнасць; здáтнасць

Éiland *n* -s, -e *паэт.* (*невялікі*) вóстраў, вы́спа

Éilbote *m* -n, -n кур'éр, пасланéц, ганéц

Éilbrief *m* -s, -e спéшнае пісьмó, дэпéша

Éile *f* - паспéшлівасць, спéшка; ***in áller ~*** спéшна, спяшáючыся; ***in der ~*** у спéшцы, спéхам; ***die Sáche hat ~, es hat ~ damít*** спрáва не цéрпіць адклáду

éilen *vi* 1) (*s*) спяшáцца 2) (*h*) (*mit D*) спяшáцца (*зрабіць што*-н.); ***ich hábe mit der Árbeit geéilt*** я спяшáўся зрабíць рабóту; ***zu Hílfe ~*** спяшáцца на дапамóгу; ***die Zeit eilt*** час бяжы́ць

éilends *adv* спéшна, у спéшцы

éilfertig *a* паспéшлівы

Éilgut *n* -es, -güter тэрмінóвы груз, экспрэ́с-груз

éilig *a* спéшны, тэрмінóвы; ***ich hábe es ~*** я спяшáюся; ***nur nicht so ~!*** Не спяшáйся так!

Éilmarsch *m* -es, -märsche *вайск.* фарсíраваны марш

Éilzug *m* -es, -züge *уст.* ху́ткі цягнíк [пóезд]

Éimer *m* -s, - вядрó; ***es gießt wie mit ~n*** дождж лье як з вядрá

ein I *m* (*f* éine, *n* ein) 1) *num* (*без назоўніка*: *m* éiner, *f* éine, *n* éines) áдзін, áдна, аднó; ***~ für álle Mal*** раз назаўсёды 2) *неазначальны артыкль* 3) *pron indef* хтóсьці, штóсьці, хто-нéбудзь, што-нéбудзь

ein II 1) *аддз. дзеясл. прыстаўка*, *указвае на*: 1) *рух, пранікненне ўсярэдзіну чаго-н.*; éintreten* увахóдзіць 2) *набыццё чаго-н.;* éinkaufen купля́ць, закупля́ць; éinsameln збірáць (*напр. узносы*) 3) *пераход дзеючай асобы або аб'екта дзеяння ў які-н. другі стан*: éinfrieren* замярзáць; éinschlafen* засынáць

Éinakter *m* -s, - аднаактóвая п'éса

einánder *pron rez inv* адзíн аднагó, узаéмна; ***~ hélfen**** дапамагáць адзíн аднаму́

éinarbeiten 1. *vt* 1) прывучáць да прáцы; ўвóдзіць у курс спрáвы 2) *тэх.* уманцíраваць, урабíць (уну́тр) 3) уключáць; ***die Fórderung in die Resolutión ~*** улючы́ць патрабавáнне ў рэзалю́цыю **2. ~, sich** унікáць у спрáву; асвóйвацца, прывыкáць; ***sich aufeinánder ~*** спрацавáцца аднó з другíм; ***sich in ein néues Amt ~*** асвóйвацца з нóвай пасáдай

éinarmig *a* 1) аднару́кі 2) *тэх.* аднапле́чны
éinartig *a* аднаро́дны
éinäschern *vt* перада́ць крэма́цыі, крэмі́раваць; спапялі́ць, ператвары́ць у по́пел
Éinäscherung *f* -, -en 1) крэма́цыя 2) ператвара́энне ў по́пел
éinatmen *vt* удыха́ць, ды́хаць (*чым-н.*)
Éinatmung *f* -, -en уды́х, уды́хванне
éinäugig *a* 1) аднаво́кі 2) монакуля́рны
Éinbahnstraße *f* -, -n ву́ліца [даро́га] аднабако́вага ру́ху (*па якой язда дазваляецца ў адным напрамку*)
Éinband *m* -s, -bände пераплёт (*кнігі*)
éinbändig *a* аднато́мны
Éinbau *m* 1) (-s) *тэх.* усталява́нне 2) -s, -ten *горн.* уру́б
éinbauen *vt* 1) устана́ўліваць, усталёўваць (*машыны*) 2) урабля́ць, устаўля́ць, умуро́ўваць
Éinbaumöbel *n* -s, - убудава́ная, [уманці́раваная] мэ́бля
éinbegreifen* *vt* уключа́ць (*куды-н. што-н.*)
éinbegriffen: ***mit*** ~ уклю́чна; ***díese Súmme (mit)*** ~ гэ́тую су́му ўклю́чна
éinbeinig *a* аднано́гі
éinbeißen* **1.** *vi* (A) куса́ць (*што-н.*); надку́сваць (*што-н.*) **2. ~, sich** (*in A*) угрыза́цца (*у што-н.*), упіва́цца (*у што-н.*)
éinberechnen *vt* уключа́ць у раху́нак, улі́чваць
éinberufen* *vt* 1) склікаць 2) *вайск.* прызыва́ць (*на службу*)
Éinberufung *f* -, -en 1) склі́канне 2) *вайск.* прызы́ў, набо́р (*на службу*); ~ ***von Banknóten*** *фін.* зня́цце банкно́таў (*з абарачэння*)
éinbetten *vt* укла́дваць (*у пасцель; кабель*)
éinbeziehen* *vt* уключа́ць; далуча́ць; уця́гваць
éinbiegen* **1.** *vt* загну́ць; увагну́ць **2.** *vi* (s) зваро́чваць; ***um die Éke*** ~ завярну́ць за ву́гал
Éinbiegung *f* -, -en загі́н, прагі́н
éinbilden: ***sich (D) etw.*** ~ уяўля́ць сабе́ што-н.; ***sich (D) viel [étwas]*** ~ зазна́цца, зафанабэ́рыцца
Éinbildung *f* -, -en 1) уяўле́нне, фанта́зія 2) пага́рда, фанабэ́рыя
Éinbildungskraft *f* - сі́ла ўяўле́ння, фанта́зія
éinbinden* *vt* 1) заго́ртваць; завя́зваць 2) пераплята́ць (*кнігу*)
éinblasen* *vt* удзіма́ць; ***Luft in éinen Ballón*** ~ надзьму́ць бало́н паве́трам
éinbläuen *vt* (*D*) удзяўбці́ ў галаву́ (*каму-н., што-н.*)
Éinblick *m* -s, -e 1) (*in A*) по́гляд (*на што-н.*); азнаямле́нне (*з чым*-н.); ***j-m ~ in etw. gében**** азнаёміць каго́-н. з чым-н. 2) *тэх.* акуля́р, адту́ліна акуля́ра
éinbrechen* **1.** *vt* прало́м(лі)ваць, прагіба́ць **2.** *vi* (s) 1) урыва́цца 2) абва́львацца; абарача́цца 3) раптоўна пачына́цца, надыхо́дзіць
Éinbrecher *m* -s, - узло́мшчык
éinbrennen* **1.** *vt* выпа́льваць, прапа́льваць **2.** *vi* (s) загарэ́ць (*на сонцы*); выгара́ць
éinbringen* *vt* 1) прыво́дзіць, уно́сіць 2) ***die Érnte*** ~ убіра́ць ураджа́й 3) прыно́сіць прыбы́так; ***Geld*** ~ дава́ць дахо́д 4) уно́сіць (*прапанову і г.д.*); ***éine Resolutión*** ~ прапанава́ць рэзалю́цыю 5) нагна́ць, навярста́ць; ***die verlórene Zeit*** ~ навярста́ць прапу́шчаны час
Éinbringung *f* -, -en 1) увядзе́нне, уняс́енне (*угнаенняў*) 2) убо́рка (*ураджаю*) 3) прад'яўле́нне (*доказу*) 4) унясе́нне (*прапановы*)
éinbrocken *vt* 1) накрышы́ць 2) *разм.* заверы́ць ка́шу ◊ ***er hat uns éine schöne Súppe éingebrockt*** ну і ка́шу ён нам завары́ў
Éinbruch *m* -s, -brüche 1) узло́м 2) абва́л 3) надыхо́д (*пачатак чаго*-н.) 4) уварва́нне; ата́ка; ~ ***kálter Luft*** прыто́к хало́днага паве́тра
Éinbuchtung *f* -, -en вы́гін, загі́н
éinbürgern **1**. *vt* дава́ць правы́ грамадзя́нства **2. ~, sich** 1) атры́мліваць правы́ грамадзя́нства 2) укарані́цца, ата́барыцца
Éinbuße *f* -, -n стра́та, шко́да; ~ ***erléiden*** ***[erfáhren*, háben] (an D)*** пацярпе́ць стра́ту (у *чым-н.*)

éinbüßen *vt* (*an D*) трáціць, губля́ць (*што-н.*)
éindämmen *vt* 1) запрýджваць, гацíць 2) абмяжóўваць, звýжваць; ***die Kritík ~*** зацiскáць кры́тыку
éindecken, **sich** (*mit D*) запасáцца (*чым-н.*), рабíць запáсы
Éindecker *m* -s, - 1) *ав.* манаплáн 2) *марск.* аднапáлубнае сýдна
éindeutig 1. я́сны, недвухсэнсóўны 2) *матэм.* адназнáчны, лiнéйны **2.** *adv* я́сна, бясспрэ́чна; ***das ist (klar und) ~ geságt*** гэ́та я́сна скáзана
Éindeutgkeit *f* 1) - зразумéласць, недвухсэнсóвасць, даклáднасць 2) - *матэм.* адназнáчнасць 3) -, -en грýбасць
éindimensional *a тэх.* аднамéрны
éindrängen 1. *vt* уцíскваць **2. ~, sich:** ***sich in j-s Vertráuen ~*** улáзiць да кагó-н. у давéр
éindrillen *vt* 1) прасвiдрóўваць, свiдравáць 2) *разм.* цвiчыць; *перан.* нашпiгóўваць; ***fürs Exámen ~*** *разм.* нашпiгóўваць да экзáмена
éindringen* *vi* (s) 1) пранiкáць, урывáцца 2) унiкáць, уваxóдзiць 3) (*auf A*) напiрáць, насядáць (*на каго-н.*)
éindringlich *a* настóйлiвы, пераканáўчы
Éindringling *m* -s, -e 1) праны́ра 2) захóпнiк, акупáнт
Éindringung *f* -, -en уварвáнне, пранiкнéнне
Éindruck *m* -s, -drücke 1) урáжанне; ***den ~ máchen*** рабíць уражáнне 2) адбíтак, след; ***der ~ háftet*** урáжанне застаéцца ў пáмяцi
éindrücken *vt* 1) уцiскáць, выцiскáць (*паглыбленне*) 2) працiскáць, выцiскáць (*шыбу, дно бочкi*)
éindrücklich 1. *a* катэгары́чны **2.** *adv* 1) вáрта ўвáгi 2) пераканáўча; вырáзна
éindrucksvoll *a* вырáзны, знáчны; ***~e Ántwort*** вáжкi адкáз
éine *гл.* ein
éineinhálb *num* паўтарá, паўтары́
éinem *D ад* ein; (*ужываецца ў D замест* man): ***das kann ~ álle Táge passíeren*** гэ́та ў любы́ мóмант мóжа з кóжным здáрыцца
éinen *A ад* ein; (*ужываецца ў A замест* – man): ***das freut ~*** гэта прыéмна (цéшыць)
éiner *гл.* ein
Éiner *m* -s, - 1) *матэм.* адзíнка 2) *спарт.* адзiнóчка (*лодка*)
éinerléi *adv inv* усё рóўна, усё аднó, абыя́кава
éinernten *vt* збiрáць ураджáй
éinerseits *adv* з аднагó бóку
éines *гл.* ein
éinfach 1. *a* прóсты, нескладáны, звычáйны; ***die Sáche liegt ganz ~*** спрáва зусíм я́сная **2.** *adv* прóста; сапраўды́; ***das ist éinfach únmöglich*** гэ́та прóста немагчы́ма
Éinfachheit *f* - прастáта; ***der ~ hálber*** дзéля прастаты́
éinfädeln *vt* 1) зацягваць, уця́гваць (*нiтку ў iголку*) 2) задýмваць, выдýмваць
éinfahren* **1.** *vt* 1) увóзiць, звóзiць (*збожжа*) 2) аб’éздж ваць (*напр., каня*) 3) наéзджваць (*дарогу*) **2.** *vi* (s) заязджáць (*унутр*); ***in den Schacht ~*** спускáцца ў шáхту; ***in etw. (A) éingefahren sein*** *перан.* зайсцí ў тупíк
Éinfahrt *f* -, -en уéзд; варóты, пад’éзд
Éinfahrts|bewilligung *f* -, -en, **~visum** [-vi-] *n* -s, -visa дазвóл [вíза] на прыéзд (*у краiну*)
Éinfall *m* -s, fälle 1) абвáл 2) уварвáнне, напáд 3) неспадзявáная дýмка, iдэ́я, задýма; ***auf den ~ kómmen**** напáсцi на дýмку; ***jmdn. auf den ~ bríngen**** навéсцi кагó-н. на дýмку
éinfallen* *vi* (s) 1) абрýшвацца, абвáльвацца, абрынáцца 2) урывáцца 3) прыxóдзiць у галавý; ***es ist mir éingefallen*** я ўспóмнiў
éinfallsreich *a* вынахóдлiвы
Éinfallswinkel *m* -s, - *фiз.* вýгал падзéння
Éinfalt *f* - наíўнасць, прастатá, абмежавáнасць, тупагалóвасць
éinfältig *a* наíўны, няхíтры, дурнавáты; ***~es Zeug*** глýпства; недарэ́чнасць
Éinfaltspinsel *n* -s, - *разм.* дýрань, дурнéнькi

Éinfamili¦enhaus *n* -es, -häuser асабня́к, катэ́дж

éinfangen* *vt* злаві́ць, улаві́ць

éinfarbig *a* аднакаляро́вы

éinfassen *vt* 1) апраўля́ць (*каштоўны камень*), аблямо́ўваць, абшыва́ць 2) *вайск.* акружа́ць; атача́ць 3) браць у ра́мку 4) развліва́ць у бо́чкі

Éinfassung *f* -, -en апра́ва; абшы́ўка; апу́ха

éinfetten *vt* нашмаро́ўваць, ма́заць (*маслам, тлушчам*)

éinfinden*, sich паяві́цца, з'яві́цца; знайсці́ся; ***sich an Ort und Stélle ~*** з'яві́цца ў назна́чанае ме́сца

éinflechten* *vt* 1) заплята́ць (*валасы*) 2) уплята́ць; ***ein Wort in die Réde ~*** уста́віць сло́ва (*у размову*) 3) аплята́ць

éinflicken *vt* (па)ста́віць ла́ту

éinfliegen* **1.** *vi* (s) 1) залята́ць (*унутр*), заляце́ць 2) падлята́ць да аэрадро́ма; зніжа́цца на аэрадро́м **2.** *vt* выпрабо́ўваць (*самалёт у палёце*) **3. ~, sich** набыва́ць лётны во́пыт

éinfließen* *vi* (*s*) 1) уліва́цца, упада́ць 2) прыбыва́ць, прыбаўля́цца (*пра грошы*)

éinflößen *vt* 1) уліва́ць 2) нагання́ць (*страх*); ***j-m Furcht ~*** выкліка́ць страх у каго́-н.; ***Mut ~*** надава́ць бадзёрасць

Éinflug *m* -(e)s, -flüge 1) *вайск.* паве́траны налёт 2) прылёт, падыхо́д да аэрадро́ма 3) аблёт [выпрабава́нне] самалёта 4): ***der ~ der Rakéte in die Flúgbahn*** вы́хад ракéты на арбі́ту

Éinfluss *m* -es, Éinflüsse 1) уплы́ў; ***~ áusüben*** рабі́ць уплы́ў; ***~ háben*** мець уплы́ў; ***únter j-s ~ stéhen**** быць пад чыі́м-н. уплы́вам; ***ein Mann von ~*** уплыво́вы чалаве́к

Éinflussbereich *m, n* -s, -e сфе́ра ўплы́ву

éinflussreich *a* уплыво́вы

éinflüstern *vt* нашэ́птаваць

éinförmig *a* аднаста́йны, манато́нны

éinfried(ig)en *vt* абгаро́джваць, загаро́джваць

Éinfried(ig)ung *f* -, -en агаро́джа

éinfrieren*1. *vi* (s) замярза́ць; ***~ lássen**** замаро́жваць **2.** *vt* замаро́жваць

éinfügen 1. *vt* 1) устаўля́ць, укла́дваць, урабля́ць, прыла́джваць 2) устаўля́ць, уключа́ць (*у спіс*) **2. ~, sich** (*in A*) 1) уключа́цца (*у што-н.*) 2) прывыка́ць (*да чаго*-н.), звыка́цца (*з чым-н.*)

Éinfügung *f* - 1) устаўле́нне, укла́дванне, прыла́джванне 2) уключэ́нне (*у спіс*)

éinfühlen, sich (*in A*) праніќнуцца, прася́кнуцца (*якім-н. пачуццём*); звы́кнуцца, зжы́цца (*з думкай*)

Éinfühlung *f* - (*in A*) пранікне́нне (*у сутнасць*)

Éinfühlungs|kraft *f* -, ~**vermögen** *n* -s інтуі́цыя; здо́льнасць праніќлівасці (*у што-н.*)

Éinfuhr *f* -, -en уво́з, прыво́з, і́мпарт (*чаго-н. – von D*)

Éinfuhrartikel *m* -s, - арты́кул [прадме́т] і́мпарту

Éinfuhrbeschränkung *f* -, -en абмежава́нне і́мпарту

éinführen 1. *vt* 1) уво́зіць, заво́зіць 2) уво́дзіць ***das ist hier so éingeführt*** тут такая завядзёнка, тут гэ́так прыня́та **2. ~, sich: *er hat sich gut éingeführt*** ён зрабі́ў до́брае ўра́жанне

Éinfúhrlizenz *f* -, -en *эк.* ліцэ́нзія на ўво́з

Éinführung *f* -, -en 1) увядзе́нне 2) уво́дзіны 3) уво́з, і́мпарт 4) *эл.* уво́д

Éinfuhrverbot *n* -(e)s, -e забаро́на ўво́зу

Éinfuhrware *f* -, -n і́мпартны тава́р

éinfüllen *vt* запаўня́ць, напаўня́ць; засыпа́ць

Éingabe *f* -, -en 1) зая́ва 2) пада́ча (*заявы*); ***eine ~ éinreichen (bei D) [ríchten] (an A)*** пада́ць зая́ву (*куды-н.*) 3) *камп.* уво́д (да́ных); ***die ~ per Máusklick bestätigen*** пацве́рдзіць уво́д (да́ных) шчаўчко́м мы́шы

Éingabefeld *n* -(e)s, -felder *камп.* ме́сца ўво́да да́ных

Éingang *m* -s, -gänge 1) ўвахо́д 2) уступле́нне, пача́так 3) *камерц.* дахо́д 4) паступле́нне (*чаго-н.*)

éingangs *adv* напача́тку, спача́тку

Éingangsbuch *n* -es, -bücher журна́л [кні́га] уваxо́дных папе́р

éingebaut *a* усталява́ны ўнутры́, убудава́ны, уманціраваны; ***ein ~er Schrank*** сцэ́нная ша́фа

éingeben* *vt* 1) дава́ць (*лякарства*) 2) *перан.* наво́дзіць (*на думку*) 3) падава́ць (*заяву*) 4) *камп.* уво́дзіць да́ныя

Éingeber *m* -s, - падбухто́ршчык

éingebildet 1) *a* уя́ўны; ~ ***sein*** быць пра сябе́ высо́кай ду́мкі, быць ганары́стым, зазна́цца; ***der ~e Kránke*** прытво́рна хво́ры 2) той, хто мно́га аб сабе́ ўяўля́е, фанабэ́рысты; ***auf sich (A) ~ sein*** высо́ка [мно́га] ду́маць аб сабе́, шмат з сябе́ стро́іць

Éingeborene *m, f* -n, -n ураджэ́нец, -нка, карэ́нны жыха́р, ту́былец

Éingebung *f* -, -en натхне́нне, інтуі́цыя; ***éine glückliche ~*** уда́лая [тра́пная] ду́мка

éingebürgert *a* які́ атрыма́ў правы́ грамадзя́нства; *перан.* укаране́лы

éingedenk: ~ ***sein (G)*** по́мніць, па́мятаць (*пра што-н.*); ***sei déssen ~!*** по́мні пра гэ́та!; ~ ***déssen, dass…*** па́мятаючы пра то́е, што…

éingefallen 1) запа́лы 2) які́ абвалі́ўся, правалі́ўся (*пра дах*, *страху*)

éingefleischt *a* закаране́лы; заўзя́ты

éingefroren *a* замаро́жаны

éingehakt, éingehängt: ~ ***géhen**** *разм.* ісці́ пад руку́

éingehen* **I 1.** *vi* (s) 1) прыбыва́ць, паступа́ць; ***es sind Bríefe éingegangen*** прыйшлі́ пісьмы [лісты́] 2) уваходзіць (у *стан справы*); ***auf die Fráge ~*** спыні́цца на пыта́нні; ***auf jéden Schüler ~*** індывідуа́льна падыхо́дзіць да ко́жнага ву́чня 3) (*auf A*) пагаджа́цца (*з чым-н.*), пайсці́ (*на што-н.*); ***auf éinen Vórschlag ~*** прыня́ць прапано́ву **2.** *vt* (*h, s*) заключа́ць (*здзелку, пагадненне*); ***éine Wétte ~*** ісці́ ў закла́д; ***éine Éhe ~*** усту́піць у шлю́б

éingehen* **II** *vi* 1) спыня́цца, спыні́ць існава́нне, гі́нуць (*пра расліны, жывёл*) 2) садзі́цца (*пра тканіну*)

éingehend *a* 1) падрабя́зны, грунто́ўны, дакла́дны 2) уваходны

éingelegt: *~e Árbeit* інкруста́цыя; ***~es Obst*** кансервава́ная [марынава́ная] садавіна́

éingemacht: ***~e Kírschen*** вішнёвае варэ́нне

Éingemachte *sub n* -n кансервава́ная садавіна́

éingenommen *a*: 1) ***von sich (D) ~ sein*** шмат з сябе́ стро́іць 2) ~ ***sein gégen etw. (A)*** быць прадузя́та настро́еным су́праць каго-н. 3) ~ ***sein für (A)*** быць прыхі́льным (*да каго-н.*)

Éingenommenheit *f* - прадузя́тасць, прадузя́тая ду́мка, прыхі́льнасць

éingerichtet *a* ула́джаны, абсталява́ны; ***gut*** ~ добраўпарадкава́ны

éingeschmuggelt *a* кантраба́ндны

éingeschränkt *a* абмежава́ны

éingeschrieben *a* заказно́е (*надпіс на канверце*)

Éingeständnis *n* -ses, -se усведамле́нне (*чаго-н.*), прызна́нне (у *чым-н.*)

éingestehen* *vt* прызна́цца (у *чым-н.*), прызна́ць (*сваю віну*)

éingetragen *a* зарэгістрава́ны; ***~e Geséllschaft*** зарэгістрава́нае тавары́ства

Éingeweide *n* -s, - *анат.* вантро́бы, кі́шкі; чэ́рава

Éingeweihte *sub m, f* -n -n азнаёмлены, -ая, паінфармава́ны, -ая

éingewöhnen 1. *vt* прывуча́ць **2. ~, sich** (*in A*) прывыка́ць (*да чаго-н.*); звыка́цца, асво́йвацца (*з чым-н.*); акліматызава́цца

éingewurzelt *a* закаране́лы, застарэ́лы; ***er blieb wie ~ stéhen*** ён спыні́ўся, ні́бы ўко́паны

éingezogen *a* 1) само́тны, адасо́блены 2) сці́плы, устры́маны 3) канфіскава́ны 4) прызва́ны (*на вайсковую службу*)

Éingezogene *sub m* -n, -n *вайск.* прызыўні́к, рэ́крут

Éingezogenheit *f* - адзіно́касць, адасо́бленасць 2) сці́пласць, уме́ранасць, устры́манасць

éingießen* *vt* уліва́ць, наліва́ць; ***übervoll*** ~ наліва́ць це́раз край

éingittern *vt* абгаро́джваць агаро́джай

Éinglas *n* -es, -gläser *уст.* мано́кль

éingleisig *a* аднакалéйны, аднакаляёвы
éingliedern *vt* уключáць, увóдзіць (*у склад чаго-н.*), далучáць
Éingliederung *f* - уключэ́нне, увядзéнне (*у склад чаго-н.*), далучэ́нне
éingliedrig *a* адначлéнны
éingraben* **1.** *vt* 1) закóпваць, укóпваць 2) вырэ́зваць (*па метале*); гравіравáць разцóм **2. ~, sich** запóмніць, захавáцца ў пáмяці 2) *вайск.* акóпвацца
éingravieren [-vi-] *vt* вы́гравіраваць
éingreifen* *vi* умéшвацца; рабіць зá-хады; ***in j-s Réchte ~*** рабіць замáх на чыé-н. правы́, парушáць чыю́-н. кам-петэ́нцыю 2) уступáць у бой
éingreifend *a* рашу́чы (*пра мерапрыем-ствы*)
Éingriff *m* -s, -e 1) умяшáнне; *мед.* ***ein chirúrgischer ~*** хірургі́чнае умяшáнне 2) садзéйнічанне, садзéянне
éinhacken 1. *vt* 1) (*in A*) біць [кíркай] (*па чым-н.*) 2) (*in A*) уцінáцца (*кіпцюрамі ў што-н.*) 3) дрóбна насякáць (*мяса і г.д.*) **2.** *vi* (*auf A*) нападáць (*на каго-н.*) (*пра драпежную птушку, тс. перан.*)
éinhaken 1. *vt* зашчапля́ць (*дзверы*), зашпíльваць (*гаплік*); падчапíць на кручóк; **2. ~, sich** (*bei D*) *разм.* браць пад руку́ (*каго*-н.)
Éinhalt *m* -s: ***éiner Sáche (D) ~ gebíeten**** спынíць што-н.; ***j-m ~ gebíeten*** спы-нíць [асадзíць] кагó-н.
éinhalten* **1.** *vt* 1) прытры́млівацца, трымáцца (*тэрміну, умовы*) 2) спы-ня́ць **2.** *vi* (*mit D*) перастававáць, спы-ня́ць; ***mit dem Gelächter ~*** перастáць смяя́цца
Éinhaltung *f* -, -en захавáнне, выканáнне
éinhämmern *vt* 1) убівáць 2) *разм.* удзёўб-ваць [убівáць] у галаву́
éinhändig *a* 1) аднару́кі 2) *спарт.* аднóй рукóй
éinhändigen *vt* уручáць; ***éinen Órden ~*** уручáць óрдэн
Éinhändigung *f* - уручэ́нне
éinhängen 1. *vt* навéшваць (*на завесы*); ***den Hörer ~*** павéсіць тэлефóнную тру́бку **2. ~, sich** (*bei D*) *разм.* браць (*каго-н.*) пад руку́
éinhauchen *vt* 1) удыхáць 2) *перан.* удыхну́ць; усялíць, абудзíць
éinhauen*1. *vt* высякáць; насякáць **2.** *vi* (*auf A*) біць, калацíць (*па чым-н., каго-н., што-н.*); ***tüchtig ~*** *разм.* як след налéгчы на éжу
éinheben* 1) навéшваць (*дзверы і г.д.*) 2) браць (*працэнты. падаткі*)
éinheften *vt* ушывáць, брашуравáць
éinheimisch *a* 1) айчы́нны 2) тутэ́йшы, мясцóвы; ***sich ~ fühlen*** атáбарыцца, акліматызавáцца
Éinheimische *sub m, f* -n, -n мясцóвы жыхáр, мясцóвая жыхáрка, ту́былец
éinheimsen *vt* 1) збірáць ураджáй 2) *пе-ран.* заграбáць; ***Erfólg ~*** карыстáцца вялíкім пóспехам
éinheiraten *vi i* **~, sich** парадніцца праз шлюб; ***in éine Famíli¦e ~*** парадніцца з кім-н.; ***in ein Geschäft ~*** стаць кампаньёнам прадпрыéмства
Éinheit *f* -, -en 1) адзíнства, éднасць, ад-надушнасць 2) адзíнка 3) *вайск.* пад-раздзялéнне
éinheitlich *a* 1) адзíны, уніфікавáны 2) аднаду́шны 3) аднастáйны
Éinheitlichkeit *f* - 1) адзíнства 2) адна-стáйнасць; уніфікáцыя
Éinheitsaktion *f* -, -en аднаду́шнае вы-ступлéнне
Éinheitsfront *f* - адзíны фронт, аб’яднá-ны фронт
Éinheitsgröße *f* -, -n стандáртны памéр
Éinheitspreis *m* -es, -e адзíн [страндáрт-ны] кошт
Éinheitszeit *f* - адзíны [сярэднееўрапéй-скі] час
éinheizen *vi* запалíць, падпалíць (*у пе-чы*); ***j-m ~*** *разм.* задáць ды́хту камý-н.
éinhelfen* *vi* падказваць; суфлíраваць
éinhellig *a* аднагалóсны, аднаду́шны 2) адзíны, цэ́ласны
einhér = *аддз. дзеясл. прыстаўка, указ-вае на рух без пэўнай мэты*: einhérfah-ren* éздзіць (*туды-сюды*)

einhérgehen* *vi* (*s*) хадзíць, пахáджваць; ***Probléme gíngen mit Erfólgen einhér*** праблéмы суправаджáліся пóспехамі
einhérschreiten* *vi* (s) крóчыць
einhérstolzieren *vi* (s) вáжна [павáжна] крóчыць
éinhöckerig *a* аднагóрбы
éinholen *vt* 1) даганя́ць, наганя́ць 2) закупля́ць (*прадукты*) 3) дастáць, прыбрáць, здабы́ць; ***éinen Rat*** **~** рáіцца, рáдзіцца 4) прымáць ***die Fáhne*** **~** апускáць сцяг ***féierlich*** **~** урачы́ста сустракáць
Éinholtasche *f* -, -n сýмка на пакýпкі
éinhüllen захýтваць, захінáць; ***sich (in A)*** **~** захýтвацца ў што-н.; ***sich in Schwéigen*** **~** паглы́біцца ў рóздум
Éinhüllung *f* -, -en 1) ухýтванне; загóртванне 2) абалóнка, пóкрывы; *тэх.* кажýх
éinhundert [einhúndert] *num* сто, аднá сóтня
éinig *a* адзíны, згуртавáны, з’ яднáны, згóдны, аднадýшны; **~ *wérden (über A)*** дамóвіцца (*аб чым-н.*)
éinige *pron indef f* (*n* éiniges, *pl* éinige) 1) некатóрая (некатóрае, некатóрыя); нéйкая (нéйкае, нéйкія); ***er hat ~ Erfáhrung darín*** у ягó ў гэ́тым ёсць некатóры [пэ́ўны] вóпыт 2) *толькі pl* нéкалькі, некатóрыя; *перад лічэбнікам* каля́, нéкалькі
éinigen 1. *vt* аб’ яднóўваць, злучáць; (*auf, über A*) дамóвіцца (*аб чым-н.*) **2. ~, sich** аб’ яднóўвацца; (*auf, über A*) дамóвіцца (*аб чым-н.*)
éiniger *pron indef m* некатóры; нямнóга; *гл.* éinige
éinigermaßen *adv* да пэ́ўнай ступéні
éiniges *pron indef* сёе-тóе, штó-нéбудзь; *гл.* éinige
Éinigkeit *f* - яднáнне; éднасць, згóда, аднадýшнасць
Éinigung *f* -, -en пагаднéнне, узгóдненасць
éinimpfen *vt* 1) *мед.* прышчэ́п(лі)ваць 2) усяля́ць, убівáць у галавý
éinjagen *vt*: ***j-m Schrécken*** **~** наганя́ць стрáх на кагó-н.
éinjährig *a* гадавы́ , аднагадóвы
éinkalkulieren *vt* уключáць у калькуля́цыю; улíчваць, разлíчваць
éinkapseln 1. *vt тэх.* замыкáць у абалóнку, змяшчáць у карóбку [у кажýх] **2. ~, sich** замкнýцца, адасóбіцца, ізалявáцца
éinkassieren *vt* інкасíраваць, інкасавáць, атры́млíваць (*грошы*); збірáць, спаганя́ць (*членскія ўзносы*); ***Schúlden*** **~** спаганя́ць даўгí
Éinkauf *m* -s, -käufe кýпля, закýпка
éinkaufen *vt* закупля́ць, купля́ць
Éinkäufer *m* -s, - пакупнíк, закýпшчык; скýпшчык
Éinkaufshaus *n* -es, -häuser *уст.* гандлёвы дом, гандлёвая фíрма
Éinkaufspreis *m* -es, -e пакупня́я цанá
Éinkaufstasche *f* -, -n *гл.* Éinholtasche
Éinkaufszentrum *n* -s, -tren гандлёвы цэнтр
éinkehren *vi* (s) (*bei D*) заязджáць, завíтваць, захóдзіць (*да каго-н.*), спыня́цца (*у каго-н.*)
éinkeilen 1. *vt* забівáць, заганя́ць (*клін*); заклінóўваць; ***wir wáren in der Ménschenmenge éingekeilt*** нас зацíснулі ў натóўпе **2. ~, sich** уклíньвацца
éinkerben *vt* насякáць, рабíць зарýбкі
éinkerkern *vt* саджáць у турмý
éinkesseln *vt вайск.* а(б)кружáць, атачáць
Éinkesselung *f* -, -en *вайск.* акружэ́нне
éinklammern *vt* 1) прымацóўваць скабóй 2) брáць у дýжкі
Éinklang *m* -s, -klänge сугýчнасць, згóда; ***in ~ bríngen**** узгóдніць
éinkleben *vt* уклéйваць
éinkleiden *vt* 1) адзявáць, апранáць, абмундзірóўваць 2) выкáзваць (*думку*)
éinklemmen *vt* прыціскáць, заціскáць
éinkochen 1. *vt* увáрваць; ***Früchte*** **~** вары́ць варэ́нне **2.** *vi* (s) увáрвацца, выкіпáць
éinkommen* *vi* (s) 1) прыбывáць, паступáць; ***wie viel ist éingekommen?*** кóлькі паступíла (*грошай*)? 2) (*um A*) хадáйнічаць (*пра што-н.*)
Éinkommen *n* -s, - дахóд, прыбы́так; ***das ~ aus Stéuern*** дахóд ад падáткаў
Éinkommeneffekt *m* -(e)s, -e эфéкт дахó-

да [прыбы́тку]

Éinkommen(s)steuer *f* -, -n падахо́дны пада́так

éinkreisen *vt* акружа́ць, ізалява́ць, блакі́раваць

Éinkreisung *f* -, -en *вайск.* а(б)кружэ́нне

Éinkünfte *pl* дахо́ды, прыбы́ткі

éinladen* I *vt* нагружа́ць, грузі́ць

éinladen* II *vt* запраша́ць; ***zu sich (D)*** ~ запрашаць да сябе́ ў госці

Éinladung *f* -, -en запрашэ́нне; ***éine ~ schícken*** (*D, an A – каму-н.*); пасла́ць запрашэ́нне

Éinlage *f* -, -n 1) змéсціва, тóе, што змяшча́ецца [знахóдзіцца] (*у чым-н.*), улажэ́нне; уклада́нне, дада́так 2) *тэх.* пракла́дка, устаўка 3) грашо́вы ўклад [узно́с]; ~ ***auf Sicht*** укла́д да патрабава́ння; ***únbefristete*** ~ бестэрміно́вы ўклад; ***die ~(von ver Bank) ábheben*** зняць укла́д (з ба́нка) 4) *мед.* тампо́н, уста́ўка; часо́вая пло́мба

Éinlass *m* -es, -lässe 1) упу́ск, до́ступ; ~ ***begéhren*** патрабава́ць до́ступу; ***j-m den ~ verwéhren*** забарані́ць каму́-н. до́ступ [увахо́д] 2) увахо́д; ве́снічкі 3) пало́нка (*у лёдзе*)

éinlassen* 1. *vt* упуска́ць, запуска́ць **2. ~, sich** 1) (*auf A, in A*) пуска́цца (*на што-н.*) ◊ ***sich auf kéine Verhándlungen*** ~ адмо́віцца ад перамо́ў 2) (*mit D*) звя́звацца (*з кім-н.*)

Éinlauf *m* -s, -läufe 1) паступле́нне (*папер*) 2) *pl* увахо́дныя (*паперы*); ***Éinläufe erlédigen*** адка́зваць на папе́ры 3) *спарт.* заканчэ́нне дыста́нцыі, фінішава́нне 4) прыбыццё (*судна*)

éinlaufen* *vi* (s) 1) увахо́дзіць у га́вань (*пра карабель*) 2) паступа́ць (*пра тавары, пісьмы*); ***die Post ist éingelaufen*** по́шта прыйшла́ 3) збяга́цца (*пра тканіну*) ◊ ***j-m das Haus*** ~ надаку́чыць каму́-н. (*наведваннем*)

éinleben, sich (*in A*) зжыва́цца (*з чым-н.*); ***sich in éinem Lánde*** ~ акліматызава́цца ў краі́не; (*mit D*) зжыва́цца (*з кім-н.*)

éinlegen *vt* 1) уклада́ць 2) марынава́ць, салі́ць; ***für j-n ein gútes Wort*** ~ закі́нуць до́брае сло́ўца за каго́-н.; ***Protést [Verwáhrung]*** ~ заяві́ць пратэ́ст

Éinlegesohle *f* -, -n ву́сцілка

éinleiten *vt* пачына́ць рабі́ць усту́п; ***die Verhándlungen*** ~ пача́ць перагаво́ры

éinleitend 1. *a* усту́пны **2.** *adv* ва ўсту́пным сло́ве; у пача́тку

Éinleitung *f* -, -en усту́п, уво́дзіны, прадмо́ва, прэлю́дыя

éinlenken *vi* 1) (s) збо́чваць, зваро́чваць (*пры яздзе*) 2) (*h*) паступа́цца (*чым-н.*); ***nach dem Streit*** ~ перамяні́ць тон пры спрэ́чцы 3) (*h*) вярта́ць (*да чаго-н. у размове*)

éinleuchten *vt* быць відаво́чным [я́сным]; ***das léuchtet (mir) ein*** гэ́та гучы́ць пераканаўча

éinleuchtend *a* зразуме́лы, відаво́чны; ***~e Gründe*** ува́жлівыя прычы́ны

éinliefern *vt* уруча́ць, здава́ць, дастаўля́ць

Éinlieferung *f* -, -en даста́ўка; паста́ўка; зда́ча; уручэ́нне

éinliegend 1. *a* укла́дзены **2.** *adv* з уклада́ннем

éinloggen, sich *камп.* адкры́ць паро́ль, уве́сці ко́давае сло́ва

éinlogieren [-ʒi:-] **1.** *vt* 1) пасялі́ць у ква-тэ́ры **2. ~, sich** (*bei D*) пасялі́цца (на кватэ́ры) (*у каго-н.*)

éinlösen *vt* 1) выкупля́ць 2) аплаці́ць (*вэксаль*) 3) выруча́ць (*пра даходы*); ***sein Wort*** ~ стрыма́ць сло́ва

Éinlösung *f* -, -en 1) вы́куп 2) пла́та, вы́плата (*па вэксалі*)

éinlullen *vt* закалы́хваць; ***in den Schlaf*** ~ укалы́хваць, люля́ць

éinmachen *vt* марынава́ць, кансервава́ць, вары́ць варэ́нне (*з чаго-н.*)

Éinmachglas *n* -es, -gläser шкля́ны сло́ік (*пад варэнне*)

Éinmachobst *n* -es кансервава́ная садавіна́

éinmal *adv* 1) (адзі́н) раз 2) адно́йчы, калі́сьці, аднаго́ ра́зу; ***auf*** ~ ра́птам; ***nicht*** ~ на́ват не; ***er kann nicht ~ lésen*** ён на́ват чыта́ць не ўме́е

Einmaléins *n* -, - табліца мно́жання

éinmalig *a* 1) ра́завы, аднаразо́вы 2) адзі́ны (у сваі́м ро́дзе), выклю́чны
Éinmalspritze *f* -, -n аднаразо́вы шпрыц
Éinmarsch *m* -es, -märsche увахо́д, уступле́нне (*войска*)
éinmarschieren *vi* (s) *вайск.* уступа́ць
éinmauern *vt* замуро́ўваць
éinmengen 1. *vt* уме́шваць **2. ~, sich** уме́швацца (у *справы*)
éinmieten I 1. *vt* знiма́ць памяшка́нне (*для каго-н.*) **2. ~, sich** знiма́ць памяшка́нне (*для сябе*)
éinmieten II *vt с.-г.* 1) сiласава́ць 2) захо́ўваць у бурта́х [капца́х]
éinmischen 1. *vt* уме́шваць (*тс.перан.*) **2. ~, sich** уме́швацца (*у чужыя справы і г.д.*)
Éinmischung *f* -, -en умяша́нне
éinmotorig *a* аднамато́рны
éinmotten *vt* перасыпа́ць нафталі́нам
éinmummeln, éinmummen 1. *vt* захýтваць, захіна́ць **2. ~, sich** захýтвацца, захіна́цца
éinmünden *vi* s (*in A*) 1) упада́ць (*куды-н. – пра раку*) 2) выхо́дзіць (*куды-н. – пра дарогу*)
éinmütig 1. *a* аднадýшны, аднагало́сны **2.** *adv* аднадýшна ~ ***hándeln*** дзе́йнічаць узго́днена
Éinmütigkeit *f* - аднадýшнасць
éinnähen *vt* ушыва́ць
Éinnahme *f* -, -n 1) прыхо́д; утаргава́ныя гро́шы; збор 2) *вайск.* узя́цце, захо́п
Éinnahmeposten *m* -s, - *фін.* прыхо́дны арты́кул; ***als ~ búchen*** запрыхо́даваць
éinnebeln *vt вайск.* ста́віць дымавýю засло́ну, задымля́ць
éinnehmen* *vt* 1) атры́мліваць (*даход*) 2) займа́ць (*пасаду*) 3) прыма́ць (*лякарства*) 4) (*für A*) зацiка́віць (*каго-н. чым-н.*) 5) *вайск.* браць, захо́пліваць, авало́даць; ***in Sturm ~*** браць штýрмам
éinnehmend *a* прыва́бны; ***er hat ein ~es Wésen*** ён абая́льны; *жарт.* ён абжо́ра, ён заграба́ла
Éinnehmer *m* -s, - *уст.* 1) збо́ршчык пада́ткаў 2) інкаса́тар
éinnicken *vi* (s) задрама́ць
éinnisten, sich 1) гнездава́цца, гняздзі́цца 2) *перан.* гнездава́цца, знайсці́ прытýлак, прытулі́цца 3) размясці́цца, пасялі́цца (*без запрашэння*) 4) *вайск.* ако́пвацца
éinochsen *vt разм.* вы́зубрыць (*урок і г.д.*)
Éinode *f* -, -n глуш, глушыня́; пусты́ня, бязлю́дная мясцо́васць
éinordnen *vt* 1) расстаўля́ць (у *пэўным парадку*), размяшча́ць; класіфікава́ць, падшыва́ць (*паперы*) 2) уключа́ць (у *план*)
Éinordnung *f* -, -en размяшчэ́нне; уклюю чэ́нне; класіфіка́цыя, упарадкава́нне; ***~ etw. in (A)*** уступле́нне ў рады (*якой-н. арганізацыі*)
éinpacken 1. *vt* пакава́ць, упако́ўваць, уладкава́ць; ***du kannst ~!*** ідзі́ [выбіра́йся] прэч!; ***wir können ~*** *разм.* нам тут рабіць няма́ чаго́ **2. ~, sich** захýтвацца, ухýтвацца
Éinpackung *f* -, -en укла́дка, упако́ўка
éinpauken *vt разм.* 1) зубры́ць 2) удзёўбваць; ***j-m etw. ~*** *разм.* нашпіго́ўваць каго́-н. у чым-н. [па чым-н.]
éinpeitschen *vt* падганя́ць
éinpferchen *vt разм.* запі́хваць, уці́скваць
éinpflanzen 1. *vt* 1) садзі́ць (*расліны*) 2) наса́джваць **2. ~, sich** укараня́цца
éinplanen *vt* запланава́ць, уключы́ць у план
éinpökeln *vt* засо́льваць, кла́сці ў засо́л (*мяса, рыбу*)
éinprägen 1. *vt* 1) вы́гравіраваць, выбіва́ць; ***sich (D) etw. ~*** захава́ць што-н. у па́мяці, запо́мніць што-н.; ***díese Wórte prägten sich ihm gut ein*** гэ́тыя сло́вы ямý до́бра запо́мніліся 2) навуча́ць, перако́нваць **2. ~, sich** запо́мніцца
éinproben, **éinprobieren** *vt* 1) спрабава́ць 2) право́дзіць рэпеты́цыю (*п’есы*)
éinquartieren 1. *vt* ста́віць на пасто́й, размяшча́ць **2. ~, sich**: ***sich bei j-m ~*** пасялі́цца на кватэ́ры (*у каго-н.*)
éinrahmen *vt* устаўля́ць у ра́мку, аса́джваць, аканто́ўваць
Éinrahmung *f* -, -en 1) ра́мка, апра́ва

2) абмяжóўванне
éinrammen *vt* забівáць пáлі
éinräumen *vt* 1) уступáць 2) давáць (*права*) 3) (*in A*) прымáць (*куды-н.*); ***die Wóhnung*** ~ абсталёўваць кватэ́ру
Éinräumung *f* 1) устýпка 2) дапушчэ́нне
éinrechnen *vt* уключáць (у *лік*); ***mit éingerechnet*** уключáючы, уклю́чна
Éinrede *f* -, -en пярэ́чанне; ~ ***erhében**** пярэ́чыць
éinreden 1. *vt* угавóрваць, перакóнваць; ***das lásse ich mir nicht*** ~ дарэ́мна мяне́ хóчуць у гэ́тым пераканáць **2.** *vi* (*auf A*) угавóрваць (*каго*-н.)
éinreiben* *vt* уцірáць, націрáць (*маззю*)
éinreichen *vt* падавáць (*заяву*), унóсіць (*прапанову*); ***séinen Ábschied*** ~ падáць у адстáўку
éinreihen 1. *vt* залíчваць, прымáць, стáвіць у рад **2. ~, sich** уключáцца
Éinreiher *m* -s, - аднабóртны [аднабартóвы] касцю́м
Éinreise *f* -, -n уéзд (*у краіну*)
Éinreise|bewilligung *f* -, -en, **~erlaubnis** *f* -, -se, **~genehmigung** *f* -, -en дазвóл [віза] на прыéзд (*у краіну*)
éinreisen *vi* (s) уязджáць (*у краіну*)
Éinreiseverbot *n* -s, -e забарóна прыéзду (*у краіну*)
Éinreisevisum [-vi:-] *n* -s, -sa *гл.* Éinreisebewilligung
éinreißen* 1. *vt* 1) надрывáць 2) ламáць, знóсіць (*пабудову*) **2.** *vi* (s) распаўсю́джвацца, укараня́цца (*пра адмоўныя з'явы*)
éinrenken *vt* выпраўля́ць (*вывіх*); улáджваць (*справу*)
éinrennen* *vt* прабівáць, разбівáць з разбéгу ◊ ***óffene Türen*** ~ біцца за пусты́ мех
éinrichten 1. *vt* 1) уладкóўваць, арганізóўваць 2) абсталёўваць **2. ~, sich** 1) уладкóўвацца 2) (*auf A*) *разм.* падрыхтавáцца (*да чаго-н.*) 3) (*nach D*) прыстасóўвацца (*да чаго-н.*), лічы́цца (*з чым-н.*)
Éinrichtung *f* -, -en 1) прылáда, механíзм, абсталявáнне (*тс. кватэры*) 2) падрыхтóўка, арганізáцыя (*дзеянне*) 3) устанóва 4) *мед.* выпраўлéнне (*вывіху*)
éinriegeln *vt* зашчапля́ць, зачыня́ць (*на завалу, засаўку*)
éinritzen *vt* выдзірáць, вырэ́зваць (*на дрэве*)
éinrollen *vt* скрýчваць трýбкай [у трýбку]; укрýчваць, загóртваць
éinrosten *vi* (s) заржавéць
éinrücken 1. *vt* (*in A*) устаўля́ць, змяшчáць, уключáць (*у што-н*) **2.** *vi* (s) *вайск.* 1) паступáць (*на службу*) 2) уступáць, увахóдзіць (*у горад*)
éinrühren *vt* замéшваць, завáрваць ◊ ***j-m étwas Schlímmes [éine schöne Súppe]*** ~ зрабíць камý-н. непрыéмнасць, завары́ць камý-н. кáшу
éinrüsten *vt* 1) *буд.* стáвіць рыштавáнне 2) абсталёўваць усім неабхóдным
eins *num* 1) аднó 2) адзíн, раз (*пры ліку*); ***halb*** ~ палóва пéршай; ***álles*** ~ усё аднó, ***wir sind*** ~ мы ў згóдзе
Éins *f* -, -en 1) адзíнка; пéршы нýмар 2) «адзíнка» (*самая высокая ацэнка ў нямецкай школе*)
éinsacken 1. *vt* 1) клáсці ў мяшóк 2) *разм.* прысвóйваць, крáсці **2.** *vi* (s) асядáць; абвáльвацца
éinsalben *vt* 1) мáзаць, націрáць (*маззю*) 2) бальзамíраваць
éinsalzen *vt* засóльваць, салíць
éinsam *a* адзінóкі, адасóблены, самóтны
Éinsamkeit *f* - адзінóта, самóтнасць, бязлю́ддзе; ***sich in die ~ zurückziehen**** адасóбіцца
éinsammeln *vt* збірáць; ***die Érnte*** ~ збірáць ураджáй
éinsargen *vt* клáсці ў трунý
Éinsatz *m* -es, -sätze 1) удзéл (*an D – у чым-н.*); уступлéнне (*у дзеянне*) 2) стáўка (*у гульні*) 3) устáўка (*на сукенцы*); ***mit dem ~ áller Kräfte*** з напрýжаннем усіх сіл
éinsatzbereit *a* 1) напагатóве 2) гатóвы да бóю; ***sich ~ máchen*** прывóдзіць сябé ў баявýю гатóўнасць; ***sich ~ hálten**** быць напагатóве

Éinsatzbereitschaft *f* -, -en 1) гатóўнасць да дзéяння 2) баявáя гатóўнасць
Éinsatzgruppe *f* -, -n 1) рабóчая брыгáда 2) *вайск.* баявáя [аператы́ўная] грýпа
Éinsatzwagen *m* -s, - 1) дадаткóвы вагóн 2) аўтамашы́на асóбага прызначэ́ння
éinsäuern *vt* 1) квáсіць, марынавáць 2) *с.-г.* сіласавáць
éinsaugen* *vt* усмóктваць, убірáць (*у сябе*)
éinsaümen *vt* 1) падрýбліваць, аблямóўваць, абшывáць (*сукенку*) 2) атачáць (*пра дрэвы і да т.п.*)
éinschalten *vt* уключáць; устаўля́ць, застаўля́ць
Éinschalter *m* -s, - *эл.* выключáльнік
éinschärfen *vt* настóйліва ўнушáць, павучáць; ***du musst dir das ~*** *разм.* запóмні гэ́та дóбра
éinscharren *vt* закóпваць
éinschätzen *vt* ацэ́ньваць
Éinschätzung *f* -, -en 1) ацэ́нка 2) адзнáка (*у школе – за работу вучня*); ***die ~ und Bewértung der Kénntnisse der Schüler*** ацэ́нка вéдаў вýчняў; адзнáка
éinschenken *vt* налівáць (*напітак*) ◊ ***j-m réinen Wein ~*** сказáць камý-н. усю прáўду
éinschiffen 1. *vt* грузíць (на) сýдна; рабíць пасáдку на сýдна **2. ~, sich** садзíцца на карабéль [на парахóд]
éinschlafen* *vi* (s) 1) засыпáць 2) зацякáць (*пра ногі*)
éinschläfern *vt* закалы́хваць, наганя́ць сон (*на каго-н.*)
éinschläfernd *a* снатвóрны
Éinschlag *m* -s, -schläge 1) удáр; пападáнне ў цэль (*бомбы*) 2) ухíл; ***mit téchnischem ~*** з тэхнíчным ухíлам 3) вóкладка; канвéрт
éinschlagen* 1. *vt* 1) забівáць 2) разбівáць 3) загóртваць 4) ісцí (*якім-н. шляхам*) **2.** *vi* 1) ударáць, пападáць (*пра маланку, снарад*) 2) мець пóспех, быць хóдкім; ***das schlägt nicht in mein Fach ein*** гэ́та не па маймý абся́гу
éinschlägig *a* адпавéдны, які аднóсіцца (*да чаго-н.*); ***die ~e Literatúr*** літаратýра па дáдзенаму прадмéту
Éinschlagpapier *n* -e, -s абгóртачная папéра
éinschleichen* *vi* (s) *i* **~, sich** пралáзіць, пракрáдвацца; ***sich in j-s Vertráuen ~*** уцéрціся да кагó-н. у давéр'е
éinschließen* 1. *vt* 1) замыкáць 2) акружáць, атачáць 3) уключáць; ***die Betréuung mit éingeschlossen*** уключáючы абслугóўванне **2. ~, sich** зачыня́цца
éinschließlich 1. *adv* уклю́чна **2.** *prp* (*G*); ***~ der Kósten*** уключáючы выдáткі
éinschlummern *vi* (s) задрамáць
Éinschlupf *m* -s, -schlüpfe пралáз, лаз
Éinschluss *m* -es, -schlüse уключэ́нне; ***mit ~ von (D)*** уключáючы
éinschmeicheln, sich: ***sich bei j-m ~*** ліслíвасцю дамагчы́ся (*чыёй-н.*) прыхíльнасці, улéзці ў давéр (*да каго-н.*)
éinschmeichelnd *a* ліслíвы; ***~e Musík*** мелады́чная мýзыка
éinschmelzen* 1. *vt* растапля́ць; расплаўля́ць; распускáць **2.** *vi* (*s*) 1) плáвіцца, растапля́цца, распускáцца 2) мéншаць
éinschmieren *vt* 1) мáзаць, змáзваць 2) запэ́цкаць
éinschmuggeln 1. *vt* 1) увóзіць кантрабáндай 2) *перан.* працягваць (*рэзалюцыю, закон*) **2. ~, sich** *разм.* пракрадáцца
éinschnappen *vi* (s) 1) зашчóўкнуцца 2) *тэх.* пападáць у паз 3) ***éingeschnappt sein*** *разм.* быць незадавóленым [пакры́ўджаным]
éinschneiden* 1. *vt* уразáць, надразáць; ***Kohl ~*** шынкавáць капýсту **2.** *vi* урэ́зацца; ***die Wórte schnítten tíef in die Séele ein*** слóвы глыбóка ўрэ́заліся ў душý
éinschneidend *a* карэ́нны, радыкáльны; ***~e Kürzung*** рэ́зкае скарачэ́нне; ***in ~er Wéise*** сáмым рашýчым чы́нам
éinschneien 1. *vi* (s) быць занéсеным снéгам **2.** *vt* занóсіць снéгам
Éinschnitt *m* -s, -e 1) надрэ́з; разрэ́з 2) вы́разка 3) вы́ямка
éinschnüren *vt* зацягваць, зашнурóўваць
éinschränken 1. *vt* абмяжóўваць, скара-

ча́ць **2. ~, sich** абмяжо́ўвацца

Éinschränkung *f* -, -en абмежава́нне; ~ ***der Rüstungen*** скарачэ́нне ўзбрае́нняў; ***sich (D) ~en áuferlegen*** абмежава́ць сябе́ ў чым-н.

éinschrauben *vt* укру́чваць, ушрубо́ўваць

éinschrecken *vt* запу́жваць, запало́хваць

Éinschreib(e)brief *m* -s, -e заказно́е пісьмо́

éinschreiben* **1.** *vt* запі́сваць, упі́сваць; ***éinen Brief ~ lássen**** адпра́віць пісьмо́ [ліст] заказны́м **2. ~, sich** запі́свацца (*у кнігу наведвальнікаў і да т.п.*)

éinschreiten* *vi* (s) рабі́ць за́хады, уме́швацца; ***geríchtlich ~*** прыцяга́ваць да судо́вай адка́знасці

éinschrumpfen *vi* (s) 1) змо́ршчвацца, караба́ціцца 2) *перан.* скарача́цца

éinschüchtern *vt* запало́хваць; ***sich nicht ~ lássen**** не даць сябе́ запужа́ць

Éinschüchterung *f* -, -en запало́хванне

éinschulen *vt* 1) вучы́ць 2) аддава́ць дзяце́й у шко́лу

éinschütten *vt* 1) засыпа́ць; насыпа́ць 2) ulіва́ць, налі́ва́ць

éinschwenken *vi* (s) збо́чваць, заваро́чваць (*куды-н.*)

éinsegnen *vt рэл.* 1) асвяча́ць, пасвяча́ць; благаслаўля́ць 2) канфірмава́ць

éinsehen* **1.** *vt* 1) прагляда́ць 2) загляда́ць (*у што-н.*) 3) разуме́ць, усведамля́ць; ***sein Únrecht ~*** прызна́цца ў сваёй памы́лцы **2.** *vi* (*in A*) зазіра́ць (*у што-н.*)

Éinsehen *n* -s 1) прагля́д 2) разуме́нне; ***háb(e) doch ein ~ !*** будзь жа разва́жным [разу́мным]!

éinseifen *vt* 1) намы́льваць 2) *разм.* ашу́кваць, абду́рваць

éinseitig **1.** *a* аднабако́вы **2.** *adv* аднабако́ва (*тс. перан.*)

éinsenden* *vt* дасыла́ць, дастаўля́ць; пасыла́ць, адпраўля́ць

Éinsender *m* -s, - адпраўні́к, а́ўтар (*допісу*)

Éinsendung *f* -, -en 1) дасыла́нне, даста́ўка; пасы́лка, адпра́ўка 2) паступле́нне (*на склад*)

éinsetzen **1.** *vt* 1) устаўля́ць, уса́джваць; упраўля́ць; ***etw. in die Zéitung ~*** памясці́ць што-н. у газе́це 2) садзі́ць (*расліны*) 3) (*zu D, als A*) прызнача́ць (*кім-н.*) 4) напру́жваць (*сілы*); ***sein Lében ~*** рызыкава́ць сваі́м жыццём 5) *вайск.* уво́дзіць у бой 6) укла́дваць (*грошы ў прадпрыемства*); ***etw. zum Pfand ~*** дава́ць што-н. пад зало́г **2.** *vi* 1) пачына́цца (*пра музыку, хваробу і г.д.*); надыхо́дзіць (*пра мароз і г.д.*) **3. ~, sich** (*für A*) заступа́цца (*за каго-н.*)

Éinsetzung *f* -, -en 1) уста́ўка 2) прызначэ́нне (*на пасаду*) 3) уво́д (*у дзеянне; валоданне*)

Éinsicht *f* -, -en 1) прагля́д 2) разва́га; ***aus éigener ~*** паво́дле свайго́ меркава́ння; ***zur ~ kómmen**** пераканáцца, упэ́ўніцца, абразу́міцца, прыйсці́ да ро́зуму; ***etw. aus éigener ~ tun**** рабі́ць што-н. па ўла́снаму меркава́нню

éinsichtig *a* разва́жлівы, разва́жны

éinsichtslos *a* неразва́жны

éinsichtsvoll *a* разва́жны, разва́жлівы

éinsickern *vi* (s) прасо́чвацца

Einsiedeléi *f* -, -en скіт, пустэ́ча, адасо́бленае ме́сца

Éinsiedler *m* -s, - пустэ́льнік; эрэмі́т

éinsilbig *a* 1) аднаскладо́вы 2) негаваркі́

éinsingen* **1.** *vt* закалы́хваць, люля́ць; ***ein Kind in den Schlaf ~*** люля́ць дзіця́ **2. ~, sich** распе́цца, распява́цца, увайсці́ ў го́лас

éinsinken* *vi* (s) 1) апуска́цца; гру́знуць 2) асяда́ць 3) патану́ць (*пра судна*)

Éinsitzer *m* -s, - аднаме́сны аўтамабі́ль [самалёт, экіпа́ж]

éinsitzig *a* аднаме́сны

éinspannen *vt* 1) запрага́ць (*коней*) 2) наця́гваць (*на што-н.*) 3) *разм.* загружа́ць рабо́тай

Éinspänner *m* -s, - 1) аднако́нны вы́езд 2) *жарт.* халасця́к

éinspännig *a* аднако́нны

éinsparen *vt* (з)экано́міць, накапля́ць, ашчаджа́ць, зберага́ць

éinsperren *vt* зачыня́ць (*каго-н.*); пасадзі́ць у турму́

éinspielen, sich удаскана́львацца ў ігры́

[гульні]
Éinsprache *f* -, -n пярэ́чанне; ~ ***erhében**** пярэ́чыць
éinsprechen* 1. *vt* унушаць; ***j-m den Mut*** ~ падбадзёрваць каго́-н. **2.** *vi* (*auf A*) перако́нваць (*каго-н.*)
éinspregen *vt* 1) спы́рскваць (*бялізну*) 2) падмє́шваць 3) выло́мваць, з сілай адчыня́ць
éinspringen* *vi* (s) 1) ускокваць 2): ***für j-n*** ~ (ху́тка) замяніць каго́-н. 3) збяга́цца (*пра тканіну*) 4) патрэ́скацца (*пра скуру*)
éinspritzen *vt* упры́скваць (*што-н.*), рабіць ін’екцыю
Éinspritzung *f* -, -en упы́рскванне, прышчэ́пка, ін’екцыя
Éinspruch *m* -s, -sprüche пярэ́чанне, пратэ́ст, прэтэ́нзія, за́кід; ~ ***erhében**** пратэстава́ць
éinspurig *a* аднакале́йны
éinst *a* 1) адно́йчы, калі́сьці, не́калі 2) калі́-не́будзь (у *будучым*)
éinstampfen *vt* утрамбо́ўваць, трамбава́ць
Éinstand *m* -(e)s, -stände 1) уступле́нне (у *пасаду*) 2) ро́ўны лік (*ачкоў*)
Éinstands|gebühr *f* -, -en, ~**geld** *n* -s, -er усту́пны ўзно́с
éinstechen* *vt* 1) прако́лваць; прабада́ць 2) утыка́ць
éinstecken *vt* укла́дваць, запіхваць, засо́ўваць 2) *разм.* сцягну́ць, укра́сці, прысво́іць 3) цярпе́ць (*пабоі, абразы, зняваґі*) 4) *разм.* пасадзі́ць у турму́ 5) *разм.* мець пры сабе́ (*пра грошы*); ***ich hábe nur Rúbel éingesteckt*** у мяне́ з сабо́ю то́лькі рублі́
éinstehen *vi* (s) (*für A*) адка́зваць, руча́цца (*за каго-н., што-н.*)
éinstehlen*, sich ~ пракрада́цца; ***in j-s Vertráuen*** ~ уце́рціся ў даве́р’е (*да каго-н.*)
éinsteigen* *vi* (s) увахо́дзіць, зала́зіць, садзі́цца (у *вагон*)
Éinsteigloch *n* -s, -löcher лаз, прала́з
éinstellbar *a* які́ рэгулю́ецца, рэгуля́ваны
éinstellen I 1. *vt* 1) устаўля́ць, застаўля́ць 2) пры́маць (*на працу*) 3) спыня́ць (*працу, плацяжы*) 4) *тэх.* рэгулява́ць **2. ~, sich** 1) з’яўля́цца, прыбыва́ць (у *пэўны час, у пэўнае месяца*) 2) пачына́цца, наступа́ць (*пра мароз, кашаль і г.д.*) 3) (*auf A*) арыентава́цца, настро́йвацца (*на што-н.*); прыстасо́ўвацца (*да чаго-н.*)
éinstellen II *vt* спыня́ць (*работу, стральбу і г.д.*)
éinstellig *a матэм.* адназна́чны
Éinstellung *f* -, -en 1) уста́ўка 2) устано́ўка, пункт по́гляду 3) прыня́цце (*на працу*) 4) спыне́нне (*працы, плацяжоў*) 5) *тэх.* рэгуліро́ўка 6) *вайск.* я́ўка па прызы́ву
Éinstieg *m* -(e)s, -e лаз, прала́з, уваxо́д
éinstig *a* 1) былы́, ко́лішні 2) бу́дучы
éinstimmen *vi* 1) згаджа́цца (*mit D, in A* – *з чым-н.*) 2) падпява́ць, уступа́ць (*пра голас*)
éinstimmig 1. *a* аднагало́сны; для аднаго́ го́ласу **2.** *adv* аднагало́сна, у адзі́н го́лас
Éinstimmigkeit *f* - аднагало́снасць
Éinstimmung *f* -, -en 1) зго́да; ***mit Íhrer*** ~ з Ва́шага дазво́лу 2) сугу́чнасць, гармо́нія
éinstmalig былы́, ране́йшы, даўне́йшы
éinstmals *a* адно́йчы
éinstöckig *a* аднапавярхо́вы (*адпавядае беларускаму* двухпавярхо́вы)
éinstopfen *vt* засо́ўваць; набіва́ць, напіхваць
éinstoßen* *vt* 1) запіхваць (*унутр чаго-н.*) 2) выбіва́ць (*дзверы*)
éinstreuen *vt* усыпа́ць; перасыпа́ць
éinströmen *vi* (s) уліва́цца, упада́ць
éinstudieren *vt* заву́чваць, развучваць
éinstufen *vt* размяркóўваць па катэго́рыях
éinstufig *a тэх.* аднаступе́нны, аднаразо́вы
éinstürmen *vi* (*auf A*) нахлы́нуць (*пра ўражанні*); ***auf j-n*** ~ накі́нуцца на каго́-н. (*з просьбамі, пытаннямі*)
Éinsturz *m* -es, -stürze абва́л; падзе́нне
éinstürzen 1. *vi* (s) абва́львацца, абрына́цца, абру́швацца **2.** *vt* разбура́ць, ламáць

éinstweilen *a* паку́ль што, тым ча́сам
éinstweilig 1. *a* часо́вы **2.** *adv* часо́ва
éintägig *a* аднадзённы; су́тачны
éintauchen 1. *vt* акуна́ць, мача́ць **2.** *vi* (s) ныра́ць, нырцава́ць, дава́ць нырца́
Éintausch *m* -es, -e (*von D*) абме́н (*чым-н., чаго-н.*)
éintauschen *vt* (*gegen A*) абме́ньваць; мяня́ць (*на што-н.*)
éinteilen *vt* 1) дзялі́ць; падзялі́ць 2) размяркóўваць; ***sein Geld*** ~ ашча́дна выдаткóўваць гро́шы
éinteilig *a* 1) непадзе́льны, суцэ́льны 2) аднастворкавы
Éinteilung *f* -, -en падзе́л, дзяле́нне; размеркава́нне, класіфіка́цыя, шкала́
éintönig *a* аднаста́йны, манато́нны
Éintopf *m* -s, töpfe, ~**gericht** *n* -s, -e густы́ суп, які́ замяня́е пе́ршую і другу́ю стра́ву
Éintracht *f* - аднаду́шнасць, зго́да; ***in ~ lében*** жыць у зго́дзе
éinträchtig *a* аднаду́шны, дру́жны, зго́дны
Éintrag *m* -s, -träge 1) унясе́нне (у *спіс*) 2) стра́та, шко́да; ~ ***tun****** прыно́сіць шко́ду
éintragen* **1.** *vt* зано́сіць (у *спіс*); рэгістрава́ць; ***Gewínn*** ~ прыно́сіць прыбы́так; ***auf das Kónto*** ~ запіса́ць на раху́нак **2. ~, sich** зарэгістрава́цца (*у спісе*)
éinträglich дахо́дны, прыбытко́вы
Éinträglichkeit *f* - 1) прыбытко́васць, дахо́днасць 2) *pl* -en дахо́дны арты́кул бюджэ́та
Éintragung *f* -, -en унясе́нне, за́піс (*у спіс*)
éintränken *vt* 1) намо́чваць, прамо́чваць, насыча́ць 2) (*j-m*) адпо́мсціць (*каму-н. за што-н.*)
éinträufeln *vt* нака́паць, уліва́ць па кро́плях
éintreffen* *vi* (s) 1) прыбыва́ць, прыхо́дзіць, прыязджа́ць (*in D – куды-н.*) 2) здзяйсня́цца
Éintreffen *n* -s 1) (*in D*) прыбыццё (*куды-н.*) 2) здзяйсне́нне (*жаданняў*)
éintreiben* *vt* 1) заганя́ць, убіва́ць, уганя́ць 2) заганя́ць (*скаціну*); ***Stéuern*** ~ збіра́ць пада́ткі
éintreten* **1.** *vi* (s) 1) увахо́дзіць 2) надыхо́дзіць 3) уступа́ць (у *арганізацыю*) 4) адбыва́цца 5) (*für A*) заступа́цца (*за каго-н.*) **2.** *vt* 1) уто́птваць; ***sich (D) éinen Splítter in den Fuß*** ~ застрамі́ць нагу́ 2) вы́біць (*дзверы нагой*) 3) разно́шваць (*абутак*)
éintrichtern *vt* 1) наліва́ць праз ле́йку 2) *разм.* удзёўбваць, убіва́ць (*у галаву*)
Éintritt *m* -s, -e 1) увахо́д 2) уступле́нне; ~ ***verbóten!*** увахо́д забаро́нены! 3) наступле́нне (*халадоў і г.д.*)
Éintrittsbeitrag *m* -(e)s, -träge усту́пны ўзно́с
Éintrittsexamen *n* -s, - *і* -mina усту́пны экза́мен [іспы́т]
Éintrittsgeld *n* -es, -er увахо́дная пла́та, усту́пны ўзно́с
Éintrittskarte *f* -, -en увахо́дны біле́т
Éintrittspreis *m* -es, -e пла́та за ўвахо́д
éintrocknen 1. *vi* (s) засыха́ць; усыха́ць **2.** *vt* засу́шваць
Éintrübung *f* -, -en хма́рнасць, па́хмурнасць
éintunken *vt* мача́ць
éintüten *vt* фасава́ць (*у пакецікі, торбачкі*)
éinüben 1. *vt* развучваць, выву́чваць; *спарт.* трэніравацца **2. ~, sich** практыкава́цца, трэніравацца
éinverleiben *vt* (*D*) далуча́ць (*да чаго-н.*), уз'ядноўва́ць (*з чым-н.*); анексі́раваць (*пра тэрыторыю*)
Éinverleibung *f* -, -en ане́ксія, далучэ́нне, уз'ядна́нне
Éinvernehmen *n* -s (узае́мная) зго́да; ***in ~ mit j-m*** заадно́ з кім-н.
éinverstanden *a* (*mit D*) зго́дны (*з кім-н.*); ~ **!** зго́дны!, до́бра!, зго́дзен!
Éinverständnis *n* -ses, -se зго́да, пагадне́нне; ***im ~ mit j-m hándeln*** дзе́йнічаць заадно́ з кім-н.
éinwachsen* *vi* (s)ураста́ць
Éinwand *m* -s, -wände пярэ́чанне; адгаво́рка; ~ ***erhében**** пярэ́чыць, пратэстава́ць
Éinwand(e)rer *m* -s, - імігра́нт, перасяле́нец

éinwandern *vi* (s) іміграва́ць
éinwandfrei 1. *a* бездако́рны, беззага́нны **2.** *adv* бездако́рна, беззага́нна
éinwärts *adv* уну́тр, усяро́дзіну; ***nach ~ geríchtet [gekéhrt]*** накірава́ны ўнутр
éinwärts géhen* *vi* (s) хадзі́ць наска́мі ўнутр
éinwechseln *vt* абме́ньваць (*грошы*); разме́ньваць
éinwecken *vt* рабі́ць кансе́рвы, кансервава́ць (*садавіну, гародніну*)
Éinweckglas *n* -es, -gläser шкляны́ сло́ік (*для кансерваў з садавіны і гародніны*)
Éinwegspritze *f* -, -n аднаразо́вы шпрыц
éinweichen *vt* размо́чваць
éinweihen *vt* 1) (урачы́ста) адкрыва́ць; асвяча́ць 2) дзялі́цца (*з кім-н., чым-н.*), адкрыва́ць (*каму-н. што-н.*)
Éinweihung *f* -, -en 1) (урачы́стае) адкрыццё 2) пасвячэ́нне, адкрыццё (*таямніцы*)
éinweisen* *vt* 1) ука́зваць, інструктава́ць 2) дава́ць накірава́нне [о́рдэр]
Éinweisung *f* -, -en 1) інструкта́ж, указа́нне 2) накірава́нне, о́рдэр, пуцёўка; ***~ in ein Sanatórium*** пуцёўка ў санато́рый
éinwenden* *vt* пярэ́чыць, супярэ́чыць; ***ich hábe dagégen nichts éinzuwenden*** у мяне́ няма́ нія́кіх пярэ́чанняў су́праць гэ́тага
Éinwendung *f* -, -en пярэ́чанне; ***óhne ~*** безагаво́рачна; ***~en erhében* [máchen, vórbringen*]*** пярэ́чыць, пратэстава́ць
éinwerfen* *vt* 1) кі́даць (*у што-н.*); ***Bríefe ~*** укіда́ць пі́сьмы (*у скрынку*) 2) выбіва́ць (*шыбы*) 3) пярэ́чыць; ***Bemérkungen ~*** устаўля́ць заўва́гі
éinwickeln 1. *vt* заго́ртваць, закру́чваць, заху́тваць **2. ~, sich** закру́чвацца, заху́твацца
Éinwickelpapier *n* -s, -e абго́ртачная папе́ра
éinwiegen *vt* укалы́хваць, закалы́хваць
éinwilligen *vt* (*in A*) згаджа́цца (*на што-н.*)
Éinwilligung *f* -, -en зго́да; ***die ~ verwéigern*** не пагаджа́цца
éinwirken 1. *vi* (*auf A*) уплыва́ць, рабі́ць уплы́ў (*на каго-н., на што-н.*) **2.** *vt* уплята́ць, уватка́ць (*у тканіну*)
Éinwirkung *f* -, -en уплы́ў, уздзе́янне; ***chémische ~*** хімі́чная рэа́кцыя
éinwohnen, sich абжы́цца
Éinwohner *m* -s, - жыха́р, кватара́нт
Éinwohnerschaft *f* -, -en насе́льніцтва, жыхары́
Éinwohnerzahl *f* - ко́лькасць насе́льніцтва [жыхаро́ў]
Éinwurf *m* -s, -würfe 1) разрэ́з, шчы́ліна (*для кідання манет*) 2) пярэ́чанне; ***éinen ~ widerlégen*** абвярга́ць пярэ́чанне
éinwurzeln *vi* (s) *i* **~, sich** укараня́цца
Éinzahl *f* - *грам.* адзіно́чны лік
éinzahlbar *a* які́ падлягáе пла́це; за які́ трэ́ба плаці́ць
éinzahlen *vt* уно́сіць (*грошы*), плаці́ць
Éinzahlung *f* -, -en плаце́ж, узно́с, апла́та
éinzäunen *vt* абгаро́джваць (пло́там)
Éinzäunung *f* -, -en 1) абгаро́джванне 2) агаро́джа, плот
éinzeichnen 1. *vt* 1) маля́ваць, чарці́ць (*што-н. на чым-н.*); адзнача́ць, нано́сіць (*што-н. на карціну і г.д.*) 2) зано́сіць, уно́сіць (*у спіс*) **2. ~, sich** запіса́цца, зарэгістрава́цца
Éinzelausgabe *f* -, -n асо́бнае выда́нне
Éinzelbau *m* -s, -e індывідуа́льнае будаўні́цтва
Éinzelbauer *m* -n *i* -s, -n (селяні́н-)аднаасо́бнік
Éinzelblattzuführung *f* -, -en *камп.* аўтапада́ча старо́нак
Éinzelerscheinung *f* -, -en адзі́нкавая з’я́ва
Éinzelfall *m* -s, -fälle адзі́нкавы вы́падак
Éinzelfertigung *f* -, -en шту́чная вытво́рчасць
Éinzelhaft *f* - адзіно́чнае зняво́ленне
Éinzelhandel *m* -s ро́знічны га́ндаль
Éinzelhändler *m* -s, - гандля́р (*які вядзе рознічны гандаль*)
Éinzelheit *f* -, -en падрабя́знасць, дэ́таль; ***auf ~en éingehen**** паглыбля́цца ў падрабя́знасцях
Éinzelkampf *m* -(e)s, -kämpfe паяды́нак; *спарт.* адзінабо́рства
éinzellig *a біял.* аднакле́тачны

éinzeln 1. *a* адзінкавы; асобны; адзінокі **2.** *adv* асобна, паасобку; ***im ~en*** у прыватнасці

Éinzelpreis *m* -es, -e кошт адной штукі

Éinzelverkauf *m* -s, -verkäufe рознічны гандаль

Éinzelverkaufspreis *m* -(e)s, -e *камерц.* рознічная цана

Éinzelverpflichtung *f* -, -en індывідуальнае абавязацельства; ***éine ~ éingehen**** узяць (на сябе) індывідуальнае абавязацельства

Éinzelwertung *f* -, -en *спарт.* асабісты залік

éinziehen* **1.** *vt* 1) уцягваць, зацягваць 2) здымаць (*парус*) 3) апускаць (*сцяг*) 4) збіраць (*падаткі і г.д.*) **2.** *vi* (s) 1) засяляцца (у *кватэру*) 2) уступаць (*у горад*); ***Erkúndigungen ~*** даведвацца, наводзіць даведкі

éinzig 1. *a* адзіны (*адрозны ад іншых*) **2.** *adv* толькі; ***~ und alléin*** толькі, выключна

éinzigartig *a* адзіны ў сваім родзе; ***das ~e dabéi ist, dass…*** асаблівае ў гэтым выпадку тое, што…

Éinzigkeit *f* -, -en, **Éinzigartigkeit** *f* -, -en выключнасць, беспрыкладнасць, непаўторнасць

Éinzimmerwohnung *f* -, -en аднапакаёвая кватэра

Éinzug *m* -s, -züge 1) засяленне (*у кватэру*) 2) уступленне (*напр. у горад*) 3) наступленне (*пары года*)

Éinzugsfeier *f* -, -n навасёлле, уваходзіны

éinzwängen *vt* уціскваць, запіхваць

éirund *a* яйкападобны, авальны

Eis *n* -es 1) лёд; ***aufs ~ géhen**** ісці на каток 2) марожанае; *геал.* ***fossíles ~*** вечная мерзлата

Éisbahn *f* -, -en каток, каўзель; *спарт.* ледзяная дарожка

Éisbär *m* -en -en белы мядзведзь

Éisbein *n* -s, -e 1) свіная ножка (*страва*) 2) *pl* халодныя [ледзяныя] ногі; ***~e bekómmen**** пахаладзець ад страху

Éisberg *m* -es, -e айсберг

Éisblume *f* -, -n ледзяны ўзор (*на вокнах*)

Éisbrecher *m* -s, - ледакол

Éisbruch *m* -s крыгаход

Éisdecke *f* -, -n ледзяное покрыва

Éisdiele *f* -, -n кафэ-марожанае, кавярня з марожаным

Éisen *n* -s, - 1) жалеза 2) кайданы 3) падкова 4) меч; ***in ~ schlágen* [légen*]*** закаваць у кайданы

Éisenabfälle *pl* жалезны лом

Éisenbahn *f* -, -en чыгунка; ***auf [mit] der ~ fáhren**** ездзіць па чыгунцы

Éisenbahnabteil *n* -s, -e *чыг.* купэ

Éisenbahnbeamte *sub m* -n, -n служачы (*на чыгунцы*)

Éisenbahnbetrieb *m* -(e)s, -e чыгуначны рух

Éisenbahndamm *m* -s, -e чыгуначнае палатно

Éisenbahner *m* -s, - чыгуначнік

Éisenbahnfahrplan *m* -s, -pläne расклад (руху) цягнікоў

Éisenbahnfahrt *f* -, -en праезд па чыгунцы; паездка па чыгунцы

Éisenbahngleis *n* -s, - чыгуначная каляя

Éisenbahnknotenpunkt *m* -es, -e чыгуначны вузел

Éisenbahnkursbuch *n* -(e)s, -bücher чыгуначны даведнік

Éisenbahnlini¦e *f* -, -n чыгуначная лінія

Éisenbahnschiene *f* -, -n чыгуначная рэйка

Éisenbahnschranke *f* -, -en шлагбаум

Éisenbahnschwelle *f* -, -n шпала

Éisenbahnstation *f* -, -en (чыгуначная) станцыя

Éisenbahnunfall *m* -s, -e чыгуначнае крушэнне; ***ein ~ hat sich zúgetragen*** здарылася крушэнне цягніка

Éisenbahnverbindung *f* -, -en чыгуначныя зносіны

Éisenbahnverkehr *m* -s чыгуначныя зносіны, чыгуначны рух

Éisenbahnwagen *m* -s, - чыгуначны вагон

Éisenbahnwesen *n* -s чыгунка, чыгуначная справа

Éisenbau *m* -s, -ten жалезная канструкцыя

Éisenbeton *m* -s жалезабетон

Éisenblech *n* -s, -e бляха
Éisenerz *n* -es, -e жалезная руда
Éisengewinnung *f* -, -en вытворчасць жалеза; выплаўка сталі
éisenhaltig *a* жалезісты
Éisenhütte *f* -, -n металургічны завод
Éisenlegierung *f* -, -en жалезны сплаў; ферасплаў
Éisenschrott *m* -s, -e жалезны лом
Éisenwaren *pl* жалезныя вырабы
Éisenverhüttung *f* -, -en металургічная перапрацоўка жалезных руд; выплаўка чыгуну
Éisenwalzwerk *n* -s, -e сталепракатны завод [цэх, стан]
Éisenzeit *f* - *гіст.* жалезны век
éisern *a* жалезны; ***~er Fleiß*** надзвычайная руплівасць [дбайнасць, старанпасць]
éisfrei *a* свабодны ад лёду; ***~er Háfen*** незамярзальны порт
Éisfuchs *m* -es, -füchse *заал.* пясец
Éisgang *m* -s крыгаход
éisgrau *a* 1) сівы 2) вельмі стары
Éishockey [-ke *i* -ki] *n* -s хакей (з шайбай)
Éishockeyschläger [-ke-] *m* -s, - клюшка (*хакей*)
éisig *a* ледзяны, халодны (як лёд)
éiskalt *a* марозны, халодны, як лёд
Éiskeller *m* -s, - *уст.* лядоўня
Éiskunstlauf *m* -s *спарт.* фігурнае катанне на коньках
Éislauf *m* -s, -läufe коўзанне [катанне] на коньках
Éismachine *f* -, -n 1) рэфрыжэратар, машына, якая робіць лёд 2) марожаніца (*форма пад марожанае*)
Éismeer *n* -s палярнае мора
Éisrevue [-vy:] *f* -, -n [-vy:ən-] балет на лёдзе
Éisschicht *f* -, -en ледзяны слой, ледзяное покрыва
Éisschlitten *m* -s, - *спарт.* буер
Éisschnelllauf *m* -(e)s, -läufe бег на каньках (*спаборніцтва*)
Éisscholle *f* -, -n крыга
Éisschrank *m* -(e)s, -schränke *уст.* халадзільнік
Éisstand I *m* -(e)s, -stände ледастаў
Éisstand II *m* -(e)s, -stände кіёск па прадажы марожанага
Éisstärke *f* -, -n таўшчыня лёду
Éisvogel *m* -s, -vögel *заал.* зімародак
Éiszapfen *m* -s, - лядзяш
Éiszeit *f* - ледавіковы [леднiковы] перыяд
Éiszone *f* -, -n *геагр.* ледзяны пояс
éitel *a* 1) пусты, пыхлівы; ***auf etw. (A) ~ sein*** ганарыцца, выхваляцца чым-н; ***~ [éitler] Tang*** мішура 2) чысты (*без дамешкаў*) 3) пусты, нікчэмны; ***~ Lug und Trug*** адна хлусня
Éitelkeit *f* -, -en 1) ганарыстасць, пыхлівасць, фанабэрыя 2) мітуслівасць, нікчэмнасць, хлуслівасць
Éiter *m* -s гной (*ад нарыву*); *~ **ábsetzen*** гнаіцца
Éiter|beule *f* -, -n, **~geschwulst** *f* -, -wülste, **~geschwür** *n* -(e)s, -e гнойны нарыў, абсцэс
éiterig *a* гнойны
éitern *vi* гнаіцца
Éiweiß *n* -es, -e бялок; альбумін; ***die ~e steif schlágen**** *кул.* узбіваць бялкі
éiweißhaltig *a* які змяшчае ў сабе бялок
Éizelle *f* -, -en *біял.* яйцавая клетка, яйцо
Ékel *m* -s (*vor D*) агіда (*да чаго-н.*); ***zum ~ wérden*** абрыднуць, апрыкраць; надакучыць
Ékelgefühl *n* -(e)s, - грэблівасць; адчуванне мóташнасці
ékelhaft, ék(e)lig *a* агідны, брыдкі; ***es ist*** ~ агідна [мóташна]
ékeln, sich *vimp* (*vor D*) брыдзіцца (*чаго-н.*), адчуваць агіду; ***es ékelt mich [mir], ich ék(e)le mich davór*** мне брыдка ад гэтага
Ekstáse *f* -, -n экстаз, захапленне; ***in ~ geráten**** прыходзіць у захапленне
Ekzém *n* -s, -e *мед.* экзэма
Elán [e'lã: *i* e'la:n] *m* -s, -s уздым, натхненне, размах; ***mit ~ árbeiten*** працаваць з натхненнем
Eláste *pl* *тэх.* эластычныя матэрыялы
elástisch *a* 1) эластычны; гнуткі 2) пругкі

Elastizität *f* - эластычнасць, гнуткасць; пругкасць

Élativ *m* -s, -e *грам.* 1) элятыў (*выходны склон*) 2) найвышэйшая ступень (*у значэнні абсалютна высокай ступені якасці*)

Elch *m* -(e)s, -e *заал.* лось

Elefánt *m* -en -en слон

Elefántenrüssel *m* -s, - (сланóвы) хóбат

elegánt *a* элегáнтны, прыгóжы

Elegánz *f* - элегáнтнасць, прыгóжасць, шык; ***gedíegene ~*** сціплая элегáнтнасць

Elegíe *f* -, -gí¦en *літ.* элéгія

Elektrifizíerung *f* - электрыфікáцыя

Eléktriker *m* -s, - электратэ́хнік

eléktrisch 1. *a* электры́чны; ***~e Léitung*** электры́чны прóвад, электры́чная правóдка **2.** *adv*: ***~ geláden*** зарáджаны тóкам; ***~ betréiben**** прывóдзіць у рух электратóкам

elektrisíeren *vt* 1) *фіз., мед.* электрызавáць; *мед. тс.* лячы́ць электры́чнасцю; ***sich ~ lássen**** прайсці́ курс электралячэ́ння 2) ажыўля́ць, натхня́ць

Elektrizitä́t *f* - электры́чнасць

Elektrizitä́tsrechner *m* -s, - *тэх.* лічы́льнік электраэнéргіі

Elektrizitä́tswerk *n* -(e)s, -e электрастáнцыя

Elektrizitä́tszähler *m* -s, - электры́чны лічы́льнік

Eléktroartikel *pl* электратавáры

Elektrochemíe *f* - электрахі́мія

Elektróde *f* -, -n *фіз.* электрóд

Elektrodynámik *f* - электрадынáміка

Elektrogenerátor *m* -s, -tóren электрагенерáтар

Eléktroingenieur [-inʒənjø:r] *m* -s, -e інжынéр-элéктрык

Eléktrokarren *m* -s, - электракáр

Eléktro|lok *f* -, -s, **~lokomotive** [-və-] *f* -, -n электравóз

Elektromagnét *m* -s *i* -en, -e *i* -en электрамагні́т

Eléktromonteur [-tø:r] *m* -s, -e электраманцёр

Eléktromotor *m* -s, -tóren электрарухавíк, электраматóр

Eléktron [Élektron] *n* -s, -tróne *фіз.* электрóн

Elektrónenröhre *f* -, -n электрóнная ля́мпа

Elektrónik *f* - электрóніка

Eléktroschweißen *n* -s электразвáрка

Eléktrotechnik *f* - электратэ́хніка

Elemént *n* -(e)s, -e 1) стыхíя 2) элемéнт 3) *pl* аснóвы (*ведаў*); ***in séinem ~ sein*** адчувáць сябé ў сваёй стыхíі

elementár *a* 1) элементáрны, першапачаткóвы; аснóўны 2) стыхíйны

Elementárbildung *f* - пачаткóвая адукáцыя

Elementárgewalt *f* -, -en стыхíйная сíла

Elementárschule *f* -, -n пачаткóвая шкóла

Elementárstoff *m* -(e)s, -e *хім.* элемéнт; прóстае рэ́чыва

Elementárunterricht *m* -(e)s пачаткóвае навучáнне

Élen *n, m* -s, - *гл.* Elch

élend *a* 1) вáрты жáлю, жáласны 2) бядóтны, гарóтны 3) пóдлы; ***~es Zeug*** дрэнь

Élend *n* -s 1) бядá, няшчáсце 2) галéча, бéднасць; ***ins ~ bríngen**** давясці́ да галéчы; ***ins ~ geráten**** упáсці ў беднатý, разары́цца

Élendsviertel *n* -s, - бéдны [жабрáчы] квартáл

Elevator [-ˈva:-] *m* -s, -tóren элевáтар; пад'ёмнік, грузавы́ ліфт

Elève [-və] *m* -n -n вýчань, выхавáнец (*у сельскай і лясной гаспадарцы; тс. у тэатральным, балетным, музыкальным вучылішчы*)

elf *num* адзінáццаць

Elf I *f* -, -en 1) (лік) адзінáццаць 2) камáнда (*футбольная*)

Elf II *m* -en, -en, **Élfe** *f* -, -n *міф.* эльф, гном

Élfenbein *n* -(e)s сланóвая косць

élfjä́hrig *a* адзінáццацігадóвы

Élfmeter *m* -s, - адзінаццаціметрóвы ўдар (*футбол*)

Élfmeterpunkt *m* -es, -e адзінаццаціметрóвая адзнáка (*футбол*)

élfte *a* адзінáццаты

Eliminatión *f* -, -en выключэ́нне, элімінáцыя, выдалéнне

eliminíeren *vt* выключа́ць, элімінава́ць, выдаля́ць, устараня́ць

Elíte *f* -, -en адбо́рнае, элі́та; ~ ***der Armée*** адбо́рныя во́йскі

Elixíer n -s, - эліксі́р, насто́й

Éllbein *n* -(e)s, -e *анат.* лакцява́я косць

Éllbogen *m* -s, - ло́каць; ***sich auf die ~ stützen*** аблакаці́цца

Élle *f* -, -n 1) лакцява́я косць 2) ло́каць (*мера даўжыні*) ◊ ***mit [nach] der ~ méssen**** ме́раць адны́м аршы́нам; ***mit der negatíven*** [-v-] ***~ méssen*** варо́жа ста́віцца, падвярга́ць сумне́нню

éllenlang *a* 1) даўжынёй у ло́каць 2) *перан.* на́дта до́ўгі

Ellípse *f* -, -en *матэм., лінгв.* эліпс

ellíptisch *a* эліпты́чны

Eloquénz *f* - красамо́ўства

Élster *f* -, -n саро́ка; ***geschwätzig [díebisch] wie éine ~*** балбатлі́вы [зладзе́йскі] як саро́ка ◊ ***etw. der ~ auf den Schwanz bríngen**** пусці́ць плётку

élterlich *a* бацько́ўскі

Éltern *pl* бацькі́ ◊ ***das ist nicht von schléchten ~*** гэ́та не дрэ́нна

Éltern|ausschuss *m* -es, -schüsse, ~**beirat** *m* -(e)s, -räte бацько́ўскі камітэ́т (*пры школе*)

Élternberatung *f* -, -en бацько́ўскі сход (*у школе*)

Élternhaus *n* -es, -häuser 1) дом бацько́ў 2) ро́дны [бацько́ўскі] дом

E-Mail [i:ˈme:il] *f* - электро́нная по́шта

Emaille [eˈma:ljə] *f* -, -n эма́ль

Emanatión *f* -, -en *фіз.* эмана́цыя; выпраме́ньванне

Emanzipatión *f* -, -en эмансіпа́цыя, вызвале́нне, свабо́да

Embárgo *n* -s, -s эмба́рга; ***auf etw. ~ légen, etw. mit ~ belégen*** накла́сці эмба́рга на што-н.

Emblém *n* -s, -e эмбле́ма

Émbryo *m* -s, -ónen *біял.* эмбрыён, заро́дак

Emerít *m* -en, -en пенсіяне́р (*найчасцей аб настаўніках, навуковых супрацоўніках*)

emeritíeren *vt* звальня́ць на пе́нсію (*прафесара вышэйшай навучальнай установы*)

Emigránt *m* -en, -en эмігра́нт

emigríeren *vt* (s) эміграва́ць, перасяля́цца (*у другую краіну*)

eminént *a* выда́тны; зна́чны

Eminénz *f* -, -en 1) перава́га, высо́кая го́днасць 2): ***Éuer [Éure] ~*** Ва́ша высо́капраасвяшчэ́нства

Emissär *m* -s, -e 1) эміса́р, пасла́нец 2) лазу́тчык

Emissión *f* -, -en 1) *эк.* эмі́сія, вы́пуск кашто́ўных папе́р 2) *фіз.* выпраме́ньванне

Emissiónsstrafe *f* - штраф за вы́кіды адходаў

emitíeren *vt* *эк.* пуска́ць у абрачэ́нне [абаро́т], эмітава́ць

emotionál *a* эмацыяна́льны

emp= *неаддз. дзеясл. прыстаўка, сустракаецца толькі ў некалькіх дзеясловах і не мае выразна акрэсленага значэння*

empfáhl *impf ад* empféhlen*

empfánd *impf ад* empfínden*

Empfáng *m* -(e)s, -fänge 1) прыём, прыня́цце, атрыма́нне 2) прыём, сустрэ́ча (*гасцей*) 3) прыём (*радыёперадачы*); ***etw. in ~ néhmen**** атры́млівацъ, прыма́ць што-н.; ***j-n in ~ néhmen**** сустрэ́ць, прыня́ць каго́-н.

empfángen* **1.** *vt* 1) атры́мліваць, прыма́ць, браць 2) сустрака́ць (*гасцей*) **2.** *vi* зацяжа́рыць, зача́ць

Empfänger *m* -s, - 1) атрыма́льнік, прыёмшчык 2) радыёпрыёмнік

empfänglich *a* (*für A*) успрыі́млівы, схі́льны (*да чаго-н.*)

Empfängnis *f* -, -se зача́цце

Empfä́ngnisverhütung *f* - пазбяга́нне [прадухіле́нне] цяжа́рнасці

Empfángs¦bescheinigung *f* -, -en, ~**bestätigung** *f* -, -en квіто́к [распі́ска] атрыма́ння (*чаго-н.*)

Empfángs¦chef [-ʃɛf] *m* -s, -s адміністра́тар (*у гасцініцы*)

Empfángschalle *f* -, -n вестыбю́ль

Empfángszimmer *n* -s, - прыёмная; пры-

ёмны пакóй

empféhlen* **1.** *vt* рэкамендавáць, ра́іць; ***gut empfóhlen sein*** мець дóбрыя рэкамендáцыі **2. ~, sich** 1) адвíтвацца, развíтвацца 2) прапанóўваць сваé паслýгі

empféhlens|wert, ~**würdig** *a* які́ трэ́ба [вáрта] парэкамендавáць

Empféhlung *f* -, -en 1) рэкамендáцыя 2) паклóн, прывітáнне

empfíndbar *a* адчувáльны, чуллíвы

Empfíndbarkeit *f* - адчувáльнасць, чуллíвасць

empfínden* *vt* адчувáць, зазнавáць; ***mit j-m*** ~ спачувáць (*камусьці*)

empfíndlich **1.** *a* 1) чуллíвы; успрыíмлівы; хваравíты; адчувáльны 2) крыўдлíвы, далікáтны **2.** *adv* адчувáльна; прыкмéтна, знáчна; ***es ist ~ kalt*** давóлі хóладна

Empfíndlichkeit *f* -, -en 1) чуллíвасць, урáзлівасць, успрыíмлівасць 2) крыўдлíвасць, далікáтнасць

empfíndsam *a* чуллíвы, сентыментáльны; ***éine ~e Séele*** пяшчóтная [ласкáвая] душá

Empfíndsamkeit *f* -, -en чуллíвасць, сентыментáльнасць

Empfíndung *f* -, -en пачуццё, адчувáнне, успрымáнне

empfíndungslos *a* неадчувáльны, нечуллíвы

empfíng *impf ад* empfángen*

empfóhlen *impf ад* empféhlen*

empfúnden *impf ад* empfínden*

empírisch *a філас.* эмпіры́чны

empór *a* угóру, увéрх

empór= *аддз. дзеясл. прыстаўка*, *указвае на рух угору*: empórfliegen* узлятáць

empórarbeiten, sich прабівáць сабé дарóгу (*bis zu D – да чаго-н.*)

empórblicken *vi* глядзéць угóру

empören **1.** *vt* абурáць **2. ~, sich** 1) (*über A*) абурáцца (*чым-н.*) 2) (*gegen A*) паўставáць (*супраць каго-н.*)

empörend *a* абурáльны

Empörer *m* -s, - мяцéжнік, бунтаўшчы́к, падбухтóршчык

empörerisch *a* мяцéжны; ***ein ~er Áufruf*** зáклік да мецяжý

empórfliegen* *vi* (s) узлятáць

empórheben* *vt* 1) падымáць, узнімáць 2) узвышáць, узнóсіць

empórhelfen* *vi* памагáць устáць, стáвіць на нóгі

empórkommen* *vi* (s) 1) усхóдзіць (*пра расліну*) 2) рабíць кар’éру

Empórkömmling *m* -s, -e вы́скачка, кар’éрыст

empórragen *vi* (s) 1) (*über A*) вы́сіцца, узвышáцца (*над чым-н.*) 2) перасягáць, перавышáць (*каго-н.*)

empórrichten **1.** *vt* 1) падымáць, выпрóстваць 2) падтры́мацца (*маральна*) **2. ~, sich** падымáцца, выпрóстваецца

empórschießen* *vi* (s) 1) вырастáць 2) ускóкваць, усхóпліваецца 3) страля́ць угарý

empórschnellen **1.** *vi* (s) ускóкваць, усхóпліваецца **2.** *vt* кíдаць увéрх

empórschwingen* **1.** *vt* узмáхваць **2. ~, sich** высóка ўзлятáць, падня́цца, узня́цца

empórsehen* *vi гл.* empórblicken

empórsteigen* *vi* (s) падымáцца ўгóру; ***die Tréppe*** ~ падымáцца па лéсвіцы

empórstreben *vi* (s) 1) цягнýцца ўгóру 2) (*zu D*) цягнýцца, імкнýцца (*да чаго-н.*)

empört *a* (*über A*) абýраны (*кім-н.,чым-н.*)

empórtreiben* *vt* гнаць угарý, наганяць, узнімáць (*тс.цэны*)

Empörung *f* -, -en 1) абурэ́нне 2) бунт, мяцéж

empórwachsen* *vi* (s) падрастáць, вырастáць

émsig *a* старáнны, руплíвы

Ému *m* -s, -s *заал.* э́му

=(e)n *суф. прыметнікаў*, *указвае на матэрыял, з якога зроблена рэч*: metállen металíчны

Éndausscheid *n* -(e)s, -e *спарт.* фінáльны тур

Énde *n* -s, -n 1) канéц 2) смерць; ***létzten ~s*** урэ́шце; ***ein ~ máchen*** паклáсці канéц; ***ein ~ néhmen**** скóнчвацца; ***zu ~ géhen**** скóнчвацца; ***zu ~ bríngen**** канчáць; ***am ~ der Welt*** на краí свéту ◊ ***das dícke ~ kommt nach*** ≅ гэ́та яшчэ́

квéтачкі, а я́гадкі бýдуць

énden 1. *vt* канчáць, закáнчваць **2.** 1) *vi* канчáцца, закáнчвацца; ***nicht ~ wóllen*** не спыня́цца, не змаўкáць 2) памірáць, канáць

Éndergebnis *n* -ses, -se канчаткóвы вы́нік

Éndesunterzeichnete *sub m, f* -n, -n *уст.* які́ падпісáўся [якáя падпісáлася] ніжэ́й

en détail [ãde'tae] *adv камерц.* у рóзніцу

Éndgleis *n* -es, -e *чыг.* тупі́к

éndgültig *a* канчаткóвы

éndigen *гл.* énden

Éndkampf *m* -(e)s, -kämpfe *спарт.* фі́ніш, фінáл; ***in den ~ kómmen**** вы́йсці ў фінáл

éndlich 1. *adv* урэ́шце, нарэ́шце **2.** *a* 1) канчаткóвы; абмежавáны 2) доўгачакáны 3) канéчны

Éndlichkeit *f* - 1) *матэм., філас.* канéчнасць 2) тлéннасць

éndlos *a* бяскóнцы, бязмéжны

Éndlosigkeit *f* 1) *матэм.* бесканéчнасць 2) бяскóнцáсць; бязмéжнасць

Éndlospapier *n* -s стýжка самапі́сца

Éndsieg *m* -(e)s, -e канчаткóвая перамóга

Éndsilbe *f* -, -n *грам.* канцавы́ склад

Éndspiel *n* -(e)s, -e 1) заклю́чная гульня́, фінáл 2) *шахм.* э́ндшпіль, заканчэ́нне пáртыі

Éndstation *f* -, -en канцавáя стáнцыя

Éndstück *n* -(e)s, -e наканéчнік

Éndung *f* -, -en *грам.* канчáтак

Éndziel *n* -(e)s, -e канчаткóвая мэ́та

Energétik *f* - энергéтыка

Energíe *f* -, -gí¦en энéргія

Energíemaschinen *pl* сілавы́я машы́ны

Energíesystem *n* -s, -e энергасістэ́ма

Energíeverbrauch *m* -(e)s спажывáнне энéргіі

Energíeversorgung *f* - энергазабеспячэ́нне

enérgisch *a* энергі́чны

eng 1. *a* вýзкі, цéсны; ***~e Beziehungen*** блі́зкія [цéсныя] кантáкты; ***im ~en Sínne*** у вýзкім сэ́нсе **2.** *adv* цéсна, шчы́льна; ***~ nebeneinánder sítzen**** сядзéць вéльмі блі́зка адзі́н да аднагó; ***aufs Éngste [aufs éngste]*** вéльмі цéсна, сáмым цéсным чы́нам

Engagement [ãgaʒə'mã:] *m* -s, -s 1) прызначэ́нне [запрашэ́нне] на рабóту; *тэатр.* ангажэмéнт 2) слýжба, мéсца, пасáда

engagieren [ãga'ʒi:-] **1.** *vt* прымáць на рабóту [слýжбу], наймáць; *тэатр.* ангажы́раваць; ***polítisch engagiert sein*** займáцца паліты́чнай дзéйнасцю **2. ~, sich** паступáць на слýжбу, наймáцца

Énge *f* -, -n 1) цеснатá 2) цясні́на, дэфілé 3) пралі́ў; ***j-n in die ~ tréiben**** стáвіць кагó-н. у безвыхóднае станóвішча

Éngel *m* -s, - анёл; ***gúter ~*** дóбры гéній; ***böser ~*** злы дух ◊ ***die ~ im Hímmel síngen hören*** не пóмніць сябе (*ад радасці*); звар'яцéць [завы́ць] ад бóлю

Éngelaut *m* -(e)s, -e *лінгв.* шчы́лінны [фрыкаты́ўны] гук, спірáнт

éngherzig *a* чэ́рствы, бяздýшны

Éngländer *m* -s, - англічáнін

énglisch *a* англі́йскі

Éngpass *m* -es, -pässe цясні́на; *перан.* слáбае мéсца

en gros [ã'gro:] *adv камерц.* óптам

Engroshandel [ã'gro:-] *m* -s аптóвы гáндаль

éngspurig *a чыг.* вузкакалéйны

Énkel *m* -s, - унýк

Énkelkind *n* -es, -er унýк, унýчка

enórm 1. *a* вялі́кі, вялі́зны **2.** *adv* празмéрна

Ensemble [ã'zã:b(ə)l] *n* -s, -s ансáмбль

ent= *неаддз. дзеясл. прыстаўка, указвае на*: 1) *аддаленне*: entláufen* уцякáць 2) *пазбаўленне, аддзяленне*: enthä́uten здымáць (скýру)

entárten *vi* (s) 1) выраджáцца, звóдзіцца 2) псавáцца (*аб норавах*)

Entártung *f* -, -en выраджэ́нне, дэгенерáцыя, дэградáцыя; псавáнне (*нораваў*)

entäußern, sich (*G*) *высок.* адмаўля́цца (*ад чаго-н.*)

Entäußerung *f* -, -en 1) адмóва (*ад чаго-н.*), устýпка (*чаго-н.*) 2) адчужэ́нне

entbéhren *vt* (*радзей vi G*) быць пазбáўленым (*чаго-н.*); цярпéць нястáчы (*у чым-н.*); ***etw. ~ können*** абыхóдзіцца

без чагó-н.
entbéhrlich *a* залíшні, непатрэ́бны
Entbéhrung *f* -, -en нягóды, нястáча
entbínden* *vt* 1) вызваля́ць 2): *уст.* ***ent-búnden wérden*** абрадзíцца, нарадзíць дзіця́
Entbíndung *f* -, -en 1) вызвалéнне (*ад абавязку*) 2) рóды
Entbíndungsanstalt *f* -, -en радзíльны дом
entblättern 1. *vt* пазбаўля́ць лíсця **2. ~, sich** губля́ць лíсце
entblöden, sich навáжвацца, адвáжвацца; ***sich nicht ~*** не пасарóмецца
entblößen 1. *vt* агаля́ць; ***das Schwert ~*** агалíць меч **2. ~, sich** агаля́цца
Entblößung *f* -, -en 1) агалéнне, галізнá 2) пазбаўлéнне чагó-н.
entblößt *a* агóлены, непакры́ты; ***~en Háuptes*** з непакры́тай галавóй
entbrénnen* *vi* (s) загарáцца, успы́хваць; ***in Líebe für j-n ~*** загарэ́цца любóўю да кагó-н.
entbúnden *part II ад* entbínden*
entdécken 1. *vt* адкрывáць, выяўля́ць, знахóдзіць **2. ~,sich** адкры́цца, давéрыцца
Entdécker *m* -s, - чалавéк, які́ нéшта адкры́ў; ***er ist der ~ von…*** ён адкры́ў…
Entdéckung *f* -, -en адкрыццё
Énte *f* -, -n 1) кáчка 2) *перан.* (газéтная) вýтка
entéhren 1. *vt* згáньбіць, абняслáвіць, зняважыць **2. ~, sich** абняслáвіцца, знясла́віць сябé
entéhrend *a* ганéбны
entéignen *vt* адчужáць, экспрапрыíраваць
Entéigner *m* -s, - экспрапрыя́тар
Entéignung *f* -, -en адчужэ́нне, экспрапрыя́цыя
entéilen *vi* (s) 1) спéшна адыхóдзіць [уцякáць] 2) праляцéць (*пра час*)
Énter *n, m* -s, - гадавáлае жарабя́
entérben *vt* пазбаўля́ць спáдчыны
Entérbung *f* -, -en пазбаўлéнне спáдчыны
Énterhaken *m* -s, - *марск.* абардáжны крук
Énterich *m* -s, -e *заал.* кáчар
éntern *vt марск.* брáць на абардáж
entfáchen 1. *vt* раздзімáць, распáльваць **2.** *vi* (s) загарáцца
entfáhren* *vi* (s) (*D*) вы́скачыць, вы́рвацца (*пра слова*)
entfállen* *vi* (s) 1) выпадáць; вы́лецець (з галавы́) (*D – у каго-н.*); ***das Wort ist mir ~*** я забы́ў гэ́та слóва 2) (*auf A*) даставáцца, выпадáць (*на долю*)
entfálten 1. *vt* 1) разгóртваць 2) развівáць, выяўля́ць (*здольнасці*) **2. ~, sich** разгóртвацца; расквітнéць; *перан.* развівáцца, квітнéць
Entfáltung *f* -, -en 1) разгóртванне, расчлянéнне; *ав.* раскрыццё (*парашута*) 2) развіццё, рóсквіт, праяўлéнне; ***zur ~ kómmen**** набы́ць размáх
entfärben, sich 1) ліня́ць, бля́кнуць, аблáзіць; жóўкнуць (*пра лісце*) 2) палатнéць, мяня́цца з твáру
entférnen 1. *vt* 1) выдаля́ць; ліквідавáць 2) вывóдзіць (*плямы*) **2. ~, sich** ісцí, сыхóдзіць; ***sich vom Gégenstand ~*** адхілíцца ад тэ́мы
entférnt 1. *a* 1) аддáлены, далёкі; ***ich bin weit davón ~*** я далёкі ад тагó, каб… **2.** *adv* здалёк, далёка, на адлéгласці; ***etw. ~ ándeuten*** тóнка намякнýць на штосьці.; ***~ verwándt sein*** быць далёкім сваякóм
Entférnung *f* -, -en 1) адлéгласць, аддáленасць; ***sich in éiniger ~ hálten**** трымáцца на адлéгласці 2) выдалéнне, звальнéнне (*ад пасады*)
Entférnungsermittlung *f* -, -en вызначэ́нне адлéгласці
entfésseln *vt* 1) вызваля́ць ад кайданóў 2) развя́зваць (*вайну*), выклікáць (*буру*)
Entfésselung *f* -, -en вызвалéнне ад кайданóў [пýтаў], развя́званне (*тс. перан.*); ***die ~ éines néuen Krieges*** развя́званне нóвай вайны́
entfétten *vt* абястлýшчваць
Entféttungskur *f* -, -en лячэ́нне ад атлусцéння
entflámmbar *a* запáльны, лёгкі на загарáнне; *перан.* пáлкі
entflámmen 1. *vt* 1) распáльваць, запáльваць 2) натхня́ць; ***j-s Zorn ~*** вы́клікаць

гнеў у кагó-н. **2. ~, sich** 1) загарáцца, успалы́хваць 2) натхня́цца; ***sich für éine Idée ~*** захапíцца ідэ́яй

entfléchten* *vt* 1) расплятáць 2) разблы́тваць, раскру́чваць

entflécken *vt* вывóдзіць [удаля́ць] пля́мы

entflíehen* *vi* (s) збягáць, уцякáць, ратавáцца бéгствам

entflíeßen* *vi* (s) выцякáць, браць пачáтак (*D – з чаго-н.*)

entfrémden 1. *vt* (*D*) 1) рабíць чужы́м (*каго-н.*), аддаля́ць (*ад каго-н.*) 2) адчужáць (*у каго-н.*) **2.** *vi* (s) *i* **~, sich** (*D*) станавíцца чужы́м (*каму-н.*), астывáць (*да каго-н.*)

Entfrémdung *f* -, -en адчу́жанасць, раз'еднáнасць, разлу́чнасць

entführen *vt* выкрáдаць, звóдзіць

Entführer *m* -s - выкрадáльнік

Entführung *f* -, -en выкрадáнне

entgángen *part II ад* entgéhen*

entgásen *vt* дэгазíраваць, дэгазавáць

Entgásung *f* -, -en *тэх.* дэгазáцыя, выдалéнне гáзу

entgégen 1. *prp* (*D*) су́праць, насу́перак; ***dem Wind [Strom] ~*** су́праць вéтру [цячэ́ння], насу́страч вéтру [цячэ́нню] **2.** *adv* 1) насу́страч 2) наперакóр, су́праць, прóціў

entgégen= *аддз. дзеясл. прыстаўка, указвае на*: 1) *супрацьдзеянне, супраціўленне*: entgégenwirken процідзéйнічаць 2) *сустрэчны рух*: entgégengehen* ісцí насу́страч

entgégenarbeiten *vi* процідзéйнічаць

entgégenbringen* *vt* (*D*) стáвіцца, аднóсіцца (*да каго-н. з якім-н. пачуццём*); ***j-m Vertráuen ~*** акáзваць каму́-н. давéр'е

entgégeneilen *vi* (s) спяшáцца насу́страч

entgégengehen* *vi* (s) ісцí насу́страч

entgégengesetzt 1. *a* процілéглы, процілéжны; ***~er Sinn*** адварóтны сэнс; ***in ~er Ríchtung*** у адварóтным напрáмку; у адварóтны бок **2.** *adv у* процілéглым (на)кіру́нку

entgégenhandeln *vi* процідзéйнічаць, дзéйнічаць насу́перак (*чаму-н.*)

entgégenkommen* *vi* (s) ісцí насу́страч (*тс. перан.*)

Entgégenkommen *n* -s вéтлівасць, далікáтнасць, зычлíвасць

entgégenkommend *a* (*gegen A*) далікáтны, вéтлівы, увáжлівы (*да каго-н.*)

entgégenlaufen* *vi* (s) 1) выбягáць [бéгчы] насу́страч 2) супярэ́чыць (*пра думкі*)

Entgégennahme *f* 1) прыня́цце, прыёмка, атрымáнне 2) заслухóўванне; ***nach ~ des Beríchtes*** пасля́ заслу́хвання даклáда

entgégennehmen* *vt* прымáць, браць (*заказ*)

entgégensehen* *vi* чакáць; ***wir séhen größen Eréignissen entgégen*** мы (знахóдзімся) напярэ́дадні вáжных падзéй

entgégensetzen 1. *vt* процістаўля́ць, супрацьстаўля́ць **2. ~, sich** працíвіцца, супраціўля́цца

entgégenstéhen* *vi* процістая́ць, супрацьстая́ць; процідзéйнічаць

entgégenstellen 1. *vt* процістаўля́ць **2. ~, sich** супраціўля́цца

Entgégenstellung *f* -, -en проці(па)стаўлéнне, антытэ́за

entgégenstrecken *vt* працягваць (насу́страч), падавáць (*руку*); ***die hélfende Hand ~*** прыйсцí на дапамóгу

entgégentreten* *vi* (s) выступáць супрóць; працíвіцца (*чаму-н.*)

entgégenwirken *vi* (*D*) процідзéйнічаць (*чаму-н.*), змагáцца (*з чым-н.*)

entgégnen *vi* пярэ́чыць; адкáзваць, давáць адкáз (*у спрэчцы*)

Entgégnung *f* -, -en пярэ́чанне, адкáз, рэ́пліка

entgéhen* *vi* (s) (*D*) бéгчы, уцякáць (*ад каго-н., чаго-н.*); пазбягáць (*каго-н., чаго-н.*); ***das entgíng mir*** гэ́та я прапусцíў, гэ́тага я не заўвáжыў; ***sich (D) étwas ~ lássen**** прапусцíць што-н.; ***sich (D) etw. nicht ~ lássen*** не адкáзваць сабé ў чым-н.

entgéistert 1. *a* няўвáжлівы, летуцéнны (*пра позірк*) **2.** *adv* няўвáжліва

Entgélt *n* -(e)s плáта, аплáта; кампенсáцыя; адплáта; ***gégen ~*** за плáту

entgélten* *vt* паплаці́цца (*за што-н.*); ***er hat séinen Féhler ~ müssen*** ён паплаці́ўся за сваю памы́лку

Entgéltung *f* -, -en адплáта, кáра, расплáта; збавéнне

entgíften *vt* 1) дэгазавáць, вызвалáць ад ядавíтых гáзаў 2) абеззарáжваць, дэзінфікавáць

Entgíftung *f* - 1) дэгазáцыя, вызвалéнне ад ядавíтых гáзаў 2) абеззарáжванне, дэзінфéкцыя

entgléisen *vi* (s) сыхóдзіць з рэ́ек; *перан.* збíцца з прáвільнай дарóгі

Entgléisung *f* -, -en 1) крушэ́нне (*цягніка*) 2) прóмах, прамáшка

entgléiten* *vi* (s) (*D*) выслíзгваць (*з чаго-н.*); ***das Wort ist dem Múnde entglítten*** слóва сарвáлася з языкá; ***den Händen ~*** вы́слізнуць з рук

entglímmen* *vi* (s) загарэ́цца, затлéць

entglítten *part II ад* entgléiten*

entgräten *vt* вымáць кóсці (*з рыбы*)

Entháarung *f* -, -en выдалéнне валасóў

enthálten* 1. *vt* змяшчáць, утры́мліваць **2. ~, sich** устры́мліваца (*ад чаго-н.*), не рабíць (*чаго-н.*); ***sich der Stímme ~*** устрымáцца пры галасавáнні

entháltsam *a* устры́маны, памяркóўны

Entháltsamkeit *f* - памяркóўнасць, умеркавáнасць, устры́манасць

Entháltung *f* -, -en адмаўлéнне (*ад чаго-н.*), устрымáнне; ***mit zehn ~en*** пры дзесяці, што ўстрымáліся (*пры галасаванні*)

entháupten *vt* зняць галавý, абезгалóвіць

enthäuten *vt* здымáць [злýп(лі)ваць] скýру (*з чаго-н.*)

enthében* *vt высок.* вызвалáць (*ад працы*); ***sich áller Sórgen ~*** пазбáвіцца ўсякага клóпату

Enthébung *f* -, -en *высок.* вызвалéнне (*ад пасады*); *спарт.* адхілéнне (*ад гульні*), дыскваліфікáцыя

enthémmen *vt* вызвалáць ад перашкóд

enthüllen *vt* 1) здымáць пóкрыва (*з чаго-н.*); выяўлáць; ***ein Dénkmal ~*** адкрывáць пóмнік 2) выкрывáць

Enthüllung *f* -, -en 1) знáцце пóкрыва [пакрывáла]; адкрыццё (*помніка*) 2) выкрыццё

enthülsen *vt* лушчы́ць, аддзялáць шалупíнне; *с.-г.* шатравáць (*збожжа*)

Enthusiásmus *m* - энтузіáзм; ***vom ~ gepáckt sein*** быць ахóпленым энтузіáзмам

entkéimen 1. *vi* (s) прарастáць; давáць пáрасткі **2.** *vt* стэрылізавáць

entkérnen *vt* вымáць зярнáты [кóстачкі] (*з пладоў*)

entkléiden 1. *vt высок.* раздзявáць, распранáць; ***j-n séines Ámtes ~*** зняць катó-н. з пасáды **2. ~, sich** раздзявáцца, распранáцца

entkómmen* *vi* (s) уцякáць, унікáць; ***der Gefáhr ~*** унíкнуць небяспéкі

entkóppeln *vt* раз’ядно́ўваць, расшчаплáць

entkórken *vt* адкаркóўваць

entkörnen *vt* ачышчáць ад зярнáт, аддзялáць зярнáты

entkräften, **entkräftigen** *vt* 1) знясíльваць, аслаблáць 2) анулявáць, адмянáць 3) абвяргáць (*довады*)

entkräftet *a* знямóжаны, бяссíльны, пазбáўлены сіл

entláden* 1. *vt* 1) разгружáць 2) *эл.* разраджáць **2. ~, sich** 1) разрадзíцца 2) узнáцца (*пра навальніцу*)

Entláderampe *f* -, -n *чыг.* тавáрная платфóрма

Entládung *f* -, -en 1) разгрýзка, вы́грузка 2) *эл.* разрáдка 3) дэтанáцыя, вы́бух

entláng *prp* (*A, D*) уздóўж; ***den Fluss ~, dem Fluss ~*** уздóўж ракí

entlánglaufen* *vi* (s) бéгчы ўздоўж чагó-н.; ***das Úfer ~*** бéгчы ўздоўж бéрага

entlárven *vt* зрывáць мáску, выкрывáць

Entlárvung *f* -, -en выкрыццё, выкрывáнне

entlássen* *vt* 1) адпускáць, вызвалáць; ***aus der Haft ~*** вы́зваліць з-пад áрышту 2) звальнáць; ***aus dem Dienst ~*** звóльніць [вы́зваліць] з пасáды, вы́зваліць ад пасáды

Entlássung *f* -, -en 1) вызвалéнне 2) звальнéнне, адстáўка

entlásten *vt* (*G, von D*) 1) разгружáць; вызвалáць (*ад чаго-н.*) 2) знімáць (*віну*

з каго-н.)

Entlástung *f* -, -en 1) разгру́зка; вызвале́нне (*ад чаго-н.*) 2) зня́цце (*віны*)

Entlástungszeuge *m* -n, -n *юрыд.* све́дка абаро́ны

entláuben *vt гл.* entblättern

entláufen* *vi* (s) (*D*) збяга́ць, уцяка́ць (*ад каго-н., чаго-н.*); ***die Gedánken ~*** ду́мкі разбяга́юцца

Entláusung *f* -, -en дэзінфе́кцыя, зніш-чэ́нне во́шай

entlédigen, sich (*G*) *высок.* пазбаўля́цца (*ад каго-н., чаго-н.*); склада́ць з сябе́ (*што-н.*)

entléeren 1. *vt* апаражня́ць; ***den Darm ~*** апаражні́ць кішэ́чнік **2. ~, sich** апаражня́цца

entlégen *a* далёкі, адда́лены

entléhnen *vt* запазы́чваць (*D, von D – у каго-н.*); ***díeses Wort ist aus dem Énglischen entléhnt*** гэ́тае сло́ва запазы́чана з англе́льскай мо́вы

Entléhnung *f* -, -en 1) запазы́чанне 2) плагія́т

entléihen* *vt* пазыча́ць, браць напрака́т

entlócken *vt* (*D*) выманта́чваць, выду́рваць (*што-н. у каго-н.*); ***j-m ein Gehéimnis ~*** вы́ведаць та́йну ў каго́-н.

entlóhnen *vt* 1) узнагаро́джваць (*за працу*); распла́чвацца (*з кім-н.*) 2) дава́ць разлі́к (*каму-н.*), звальня́ць (*каго-н.*)

Entlóhnung *f* -, -en 1) узнагаро́да, пла́та 2) разлі́к, звальне́нне

entlüften *vt* 1) вентылі́раваць, праве́трываць 2) *тэх.* выпампо́ўваць паве́тра

entmáchten *vt* пазба́віць ула́ды

entmánnen *vt* 1) кастры́раваць 2) *перан.* расслабля́ць 3) зняць экіпа́ж (*з судна*)

entménschen, entménschlichen *vt* пазбаўля́ць чалаве́чага аблі́чча

entménscht *a* бесчалаве́чны, лю́ты, азвярэ́лы

entmilitarisíeren *vt* дэмілітарызава́ць; ***entmilitarisíerte Zóne*** дэмілітарызава́ная зо́на

entmínen *vt вайск.* размініраваць, зняць мі́ны

entmísten *vt* выво́зіць гной

entmündigen *vt* браць пад апе́ку; *перан. тс.* пазбаўля́ць самасто́йнасці

entmútigen 1. *vt* пазбаўля́ць му́жнасці, бянтэ́жыць **2. ~, sich** па́даць ду́хам

entnazifizíeren *vt* дэнацыфікава́ць

entnéhmen* 1) браць, запазы́чваць (*D – з чаго-н.*) 2) (*D, aus D*) рабі́ць вы́вад (*з чаго-н.*); ***aus den Áusführungen lässt sich ~, dass…*** з выступле́ння мо́жна заключы́ць, што…

entnérven *vt* аслабля́ць, вы́петрыць

Entpersönlichung *f* - абязлі́чванне; абязлі́чка

entpúppen, sich 1) *заал.* вылупля́цца (*з кукалкі*) 2) аказа́цца, вы́явіцца

entráhmen *vt* здыма́ць смята́нку, аддзяля́ць [сепары́раваць] смята́ну

enträtseln *vt* разга́дваць; расшыфро́ўваць

entréchten *vt* пазбаўля́ць право́ў

Entree [ã'tre:] *n* -s, -s 1) ўвахо́д 2) пярэ́дні пако́й, вестыбю́ль 3) ўвахо́дная пла́та

entréißen* **1.** *vt высок.* (*D*) вырыва́ць, выхо́пліваць (*у каго-н.*); ***j-n dem Tod(e) ~*** вы́рваць каго́-н. у сме́рці **2. ~, sich** вы́рвацца; ***sich den Ármen ~*** вы́рвацца з абды́мкаў

Entrepreneur [ãt(ə)rprə'nø:r] *m* -s, -s 1) падра́дчык 2) *тэатр.* антрэпрэнёр

entríchten *vt* плаці́ць, выплочваць; ***j-m séinen Dank ~*** падзя́каваць каму́-н.

Entríchtung *f* -, -en апла́та, распла́та, узно́с, плаце́ж; ***die ~ der [von] Stéuern*** пла́та пада́ткаў

entríngen* **1.** *vt* (*D*) вырыва́ць (*у каго-н.*) **2. ~, sich** (*D*) вы́рвацца (*у каго-н. з чаго-н.*)

entrínden *vt* здыма́ць кару́ (*з дрэва*), ако́рваць (*дрэва*)

entrínnen* *vi* (s) (*D*) 1) выцяка́ць (*пра вадкасць*) 2) пазбяга́ць (*чаго-н.*); уцячы́ (*ад каго-н., чаго-н.*); ***die Zeit entrínnt*** час бяжы́ць

entróllen 1. *vt* раско́чваць, разго́ртваць **2. ~, sich** разго́ртвацца

entrücken *vt* адпі́хваць, адсо́ўваць; выдаля́ць; ***das ist méinem Gedächtnis ent-***

rückt гэ́та знікла з маёй па́мяці

entrümpeln *vt* ачы́сціць ад хла́му (*якое-н. памяшканне*)

entrüsten 1. *vt* абура́ць; ***entrüstet sein (über A)*** абура́цца (*кім-н., чым-н.*) **2. ~, sich** абура́цца

entrüstet *a* абу́раны

Entrüstung *f* -, -en 1) абурэ́нне; ***von ~ ergríffen*** абу́раны, ахо́плены абурэ́нем 2) раззбрае́нне

entságen *vi* (*D*) адмаўля́цца (*ад курэння, дамаганняў*)*;* вырака́цца (*трона*)

Entságung *f* -, -en адмаўле́нне; адрачэ́нне

entságungsvoll *a* самаадда́ны, самаахвя́рны

entsátteln *vt* рассядла́ць

entschädigen *vt* (*für A*) аплаці́ць (*каму-н. што-н.*); кампенсава́ць (*страты*)

Entschädigung *f* -, -en пакрыццё (*страт*), кампенса́цыя; рэпара́цыя

entschälen *vt* здыма́ць лупі́ну [шкарлу́піну]

entschärfen *vt* 1) абясшко́джваць (*бомбу*) 2) *перан.* прытупля́ць, змякча́ць (*вастрыню чаго-н.*)

Entschéid *m* -(e)s, -e рашэ́нне, рэзалю́цыя; ***éinen ~ tréffen**** прыня́ць рашэ́нне [рэзалю́цыю]

entschéiden* **1.** *vt* выраша́ць, прыма́ць рашэ́нне **2. ~, sich** адва́жвацца, нава́жвацца (*für A – на што-н.*)

entschéidend *a* рашу́чы, выраша́льны; ***éine ~e Überlégenheit*** панава́жная бо́льшасць; ***~e Stímme*** рашу́чы го́лас; выраша́льны го́лас

Entschéidung *f* -, -en 1) рашэ́нне, вырашэ́нне; ***éine ~ tréffen**** прыма́ць рашэ́нне 2) *юрыд.* прысу́д

Entschéidungsbefugnis *f* -, -se пра́ва выраша́ць

Entschéidungskampf *m* -es, -kämpfe рашу́чы бой

entschéidungsvoll *a* рашу́чы

entschíeden 1. *a* 1) рашу́чы, пэ́ўны 2) выраша́льны **2.** *adv* 1) рашу́ча 2) безумо́ўна; ***aufs Entschíedenste [aufs entschíedenste]*** рашу́чым чы́нам; безумо́ўна

Entschíedenheit *f* - рашу́часць, цвёрдасць; ***éine gróße ~ an den Tag légen*** праяві́ць [паказа́ць] вялі́кую рашу́часць

entschláfen* *vi* (s) *высок.* 1) засына́ць 2) скана́ць, паме́рці

entschléiern *vt* 1) адкрыва́ць, здыма́ць вэ́люм 2) выкрыва́ць (*тайну і да т.п.*)

entschlíeßen*, sich (*für A, zu D*) адва́жвацца (*на што-н.*)*;* ***er kann sich dazú nicht ~*** ён не мо́жа на гэ́та рашы́цца

Entschlíeßung *f* -, -en рашэ́нне, пастано́ва, рэзалю́цыя

entschlóssen *a* рашу́чы; ***er ist zu állem ~*** ён гато́вы на ўсё; ***fest ~ sein*** быць по́ўным рашу́часці

Entschlóssenheit *f* - рашу́часць

entschlúmmern *vi* (s) задрама́ць, засну́ць

entschlüpfen *vi* (s) вы́слізнуць, вы́рвацца; сарва́цца (*пра словы*)

Entschlúss *m* -es, -schlüsse рашэ́нне; ***éinen ~ fássen*** прыма́ць рашэ́нне; ***durch éigenen ~*** добраахво́тна

entschúldigen 1. *vt* дарава́ць, выбача́ць **2. ~, sich** (*bei j-m, wegen G*) прасі́ць праба́чыць, прасі́ць прабачэ́ння (*у каго-н. за што-н.*) ◊ ***wer sich entschúldigt, klagt sich an*** ≅ на зло́дзеі ша́пка гары́ць; хто парася́ ўкра́ў, у таго́ ў вуша́х пішчы́ць

Entschúldigung *f* -, -en выбачэ́нне, апраўда́нне; ***um ~ bítten**** прасі́ць прабачэ́ння; ***éine ~ vórbringen**** прыне́сці (свае́) прабачэ́нні

entschúppen *vt* скрэ́бці (*рыбу*), здыма́ць луску́ (*з рыбы*)

entschwínden* *vi* (s) *высок.* зніка́ць; ***dem Gedächtnis ~*** сце́рціся з па́мяці, вы́ляцець з галавы́

entséelt *a* мёртвы, які́ не ды́хае

entsénden* *vt* пасыла́ць, адпраўля́ць; ***éine Delegatión ~*** накірава́ць дэлега́цыю

entsétzen I *vt* (*G*) 1) здыма́ць (*з пасады*) 2): ***éine Féstung ~*** здыма́ць аса́ду крэ́пасці

entsétzen II 1. *vt* пужа́ць, пало́хаць, прыво́дзіць у жах **2. ~, sich** (*über A, vor D*)

жаха́цца (*чаго-н.*)

Entsétzen *n* -s жах; ***von ~ gepáckt*** ахо́плены жа́хам; ***vor ~*** ад жа́ху

entsétzlich *a* жахлі́вы, жу́дасны, агі́дны

Entsétzlichkeit *f* -, -en жах (*якога-н. становішча і да т.п.*)

entsétzt *a* спало́ханы, напужа́ны; ***er war ~*** яго́ ахапі́ў жах, ён калацíўся ад жа́ху

Entsétzung *f* -, -en 1) зня́цце (*з пасады*) 2) разжа́лаванне

entséuchen *vt* абеззара́жваць, дэзінфіцы́раваць

entsíchern *vt* зняць з засцерага́льніка (*пра зброю*)

entsíegeln *vt* распяча́тваць, зрыва́ць пяча́тку

entsínnen*, sich (*G*) успаміна́ць (*пра што-н.*); ***soviel ich mich entsínne*** нако́лькі я по́мню; ***wenn ich mich recht entsínne*** калі́ мяне́ па́мяць не падво́дзіць

entspánnen 1. *vt* аслабля́ць напру́жанне 2) распрага́ць, выпрага́ць (*каня*) **2. ~, sich** адпачыва́ць

Entspánnung *f* -, -en 1) паслабле́нне напру́жання, палёгка, разра́дка 2) адпачы́нак

entspínnen* sich завя́звацца, пачына́цца (*пра размову, адносіны*)

entspréchen* *vi* адпавяда́ць (*чаму-н.*), адка́зваць (*чаму-н.*)

entspréchend 1. *a* адпаве́дны **2.** *prp* (*D*) у адпаве́днасці (*з чым-н.*), згодна (*з чым-н.*)

entspríeßen* *vi* (s) *высок.* (*D*) 1) выраста́ць 2) пахо́дзіць (*з сям'і, з роду*)

entspríngen* *vi* (s) (*D*) 1) уцяка́ць (*ад каго-н., адкуль-н.*); ***aus dem Gefängnis ~*** уцячы́ з турмы́ 2) выцяка́ць, цячы́ (*з чаго-н.; аб рацэ*) 3) узніка́ць, пахо́дзіць

entstámmen *vi* (s) (*D*) пахо́дзіць (*адкуль-н.*)

entstánden *part II ад* entstéhen*

entstáuben *vt* ачышча́ць ад пы́лу

entstéhen* *vi* (s) 1) узніка́ць 2) выніка́ць (*з чаго-н.*) ◊ ***was auch daráus ~ mag*** няха́й бу́дзе, што бу́дзе

Entstéhung *f* - узнікне́нне, пахо́джанне; ***in der ~ begríffen sein*** быць у ста́дыі ўзнікне́ння [арганіза́цыі]

entstéllen *vt* скажа́ць, перакру́чваць; зняве́чваць

entstéllt *a* скажо́ны, перакры́ўлены (*тс. перан.*)

Entstéllung *f* -, -en скажэ́нне, перакру́чванне

entströmen *vi* (s) (*D*) выцяка́ць, цячы́ (*з чаго-н.*); ***Rauch entströmt dem Schórnstein*** дым ва́ліць з ко́міна

enttäuschen 1. *vt* расчаро́ўваць **2. ~, sich** расчаро́ўвацца

enttäuscht *a* расчарава́ны; ***von j-m ~ sein*** быць расчарава́ным у кім-н.

Enttäuschung *f* -, -en расчарава́нне

entthrónen *vt* скіда́ць (*з трона*)

enttrǘmmern *vt* прыбіра́ць абло́мкі, расчышча́ць ад руі́наў

Enttrümmerung *f* -, -en расчы́стка ад разва́лінаў [абло́мкаў]

entwáchsen* *vi* (s) (*D*) выраста́ць (*з чаго-н.*); ***den Kínderschuhen ~*** вы́йсці з мале́нскага ўзро́сту

entwáffnen *vt* раззбро́йваць, абяззбро́йваць

Entwáffnung *f* -, -en раззбрае́нне, абяззбро́йванне

entwálden *vt* абязле́сіць, высяка́ць лес

entwárnen *vt* адмяня́ць стан баяво́й гато́ўнасці

Entwárnung *f* -, -en *вайск.* адбо́й (*пасля трывогі*)

entwǟssern *vt* асу́шваць, адво́дзіць ваду́

Entwässerung *f* -, -en абязво́джванне, дрэна́ж, асушэ́нне

entwéder *cj*: **~... óder** або́... або́; **~ *óder!*** адно́ з двух!

entwéichen* *vi* (s) аддаля́цца, зніка́ць (*з вачэй*), уцяка́ць (*адкуль-н.*)

entwéihen *vt* 1) апага́ньваць, га́ньбіць 2) *царк.* пазбаўля́ць са́ну 3) разве́нчваць

entwénden* *vt* (*D*) выкрада́ць, кра́сці (*у каго-н.*)

Entwéndung *f* -, -en выкрада́нне, крадзе́ж

entwérfen* *vt* накі́дваць (*план*), праектава́ць

entwérten 1. *vt* абясцэ́ньваць, дэвальві́раваць; ***éine Márke ~*** пагаша́ць

ма́рку (паштовую); ***éine Fáhrkarte ~*** капмасці́раваць біле́т **2. ~, sich** абясцэ́ньвацца

Entwértung *f* -, -en 1) пазбаўле́нне ва́ртасці 2) дэвальва́цыя

entwíckeln 1. *vt* 1) развіва́ць, разго́ртваць, распрацо́ўваць 2) праяўля́ць, развіва́ць (*энергію*) 3) *фатагр.* праяўля́ць **2. ~, sich** 1) развіва́цца 2)ператвара́цца 3) *вайск.* разго́ртвацца, прыма́ць баявы́ пара́дак

Entwícklung *f* -, -en 1) развіццё; распрацо́ўка 2) праяўле́нне (*плёнкі*) 3) *вайск.* разго́ртванне (*тактычнае*)

Entwícklungsjahre *pl* гады́ ро́сту [развіцця́]; перахо́дны ўзро́ст

Entwíck(e)lungslehre *f* -, -n эвалюцы́йная тэо́рыя

Entwícklungsroman *m* -s, -e псіхалагі́чны рама́н

Entwícklungsvorschlag *m* -(e)s, -schläge рацыяналіза́тарская прапано́ва

entwínden* *vt* (*D*) вырыва́ць (*што-н. у каго-н.*)

entwírren 1. *vt* разблы́тваць (*тс. перан.*) **2. ~, sich** выблы́твацца, выкру́чвацца

Entwírrung *f* -, -en разблы́тванне; *перан.* разбо́р спра́вы

entwíschen *vi* (s) (*D*) уцяка́ць, уцячы́; ***j-n ~ lássen**** упусці́ць, вы́пусціць каго́-н.

entwöhnen 1. *vt* (*G, von D*) адву́чваць (*ад чаго-н.*); ***ein Kind ~*** адніма́ць дзіця́ ад грудзе́й **2. ~, sich** (*G, von D*) адвыка́ць (*ад чаго-н.*)

entwürdigen *vt* прыніжа́ць, ганьбава́ць

Entwürdigung *f* -, -en прыніжэ́нне, пазбаўле́нне го́днасці; абра́за [знява́га] го́днасці

Entwúrf *m* -(e)s, -würfe на́кід, прае́кт, эскі́з

Entwúrfsbüro *n* -s, -s прае́ктнае бюро́

entwúrzeln *vt* вырыва́ць з карэ́ннем; *перан.* выкараня́ць, вынішча́ць

entzáubern *vt* 1) здыма́ць ча́ры, адчаро́ўваць 2) расчаро́ўваць 3) працвержа́ць

entzíehen* 1. *vt* (*D*) пазбаўля́ць (*каго-н. чаго-н.*), адбіра́ць; ***j-m das Wort ~*** пазбаўля́ць (*каго-н.*) сло́ва; **2. ~, sich** 1) ухіля́цца 2) не паддава́цца (*уліку*); ***das entzíeht sich únserer Kénntnis*** гэ́та нам невядо́ма

Entzíehung *f* -, -en 1) ухіле́нне 2) пазбаўле́нне, адніма́нне 3) *мед.* устрыма́нне

Entzíehungskur *f* -, -en *мед.* дые́та; лячэ́нне ўстрыма́ннем

entzíffern *vt* расшыфро́ўваць, разбіра́ць

entzücken *vt* захапля́ць, зачаро́ўваць

Entzücken *n* -s захапле́нне; ***in ~ geráten**** захапля́цца, прыйсці́ ў захапле́нне

entzückend *a* захапля́ючы, чаро́ўны

entzückt *a* (*von D, über A*) зачарава́ны, захо́плены (*чым-н.*), у захапле́нні (*ад чаго-н.*)

Entzückung *f* -, -en захапле́нне, зачарава́нне, экста́з

Entzúg *m* -(e)s, - пазбаўленне, забаро́на (*чаго-н.*)

entzündbar *a* 1) запа́льны, лёгкі на загара́нне 2) па́лкі

entzünden 1. *vt* запа́льваць, падпа́льваць 2) *перан.* распа́льваць (*пачуцці*); ***entzündet sein*** *мед.* быць запа́леным **2. ~, sich** 1) загара́цца, успы́хнуць 2) *мед.* запаля́цца

Entzündung *f* -, -en 1) загара́нне; запа́льванне; *мед.* запале́нне

entzwéi *adv* на дзве ча́сткі, папала́м; ***~ sein*** быць разбі́тым [палама́ным, парва́ным, сапсава́ным]

entzwéi= *аддз. дзеясл. прыстаўка*, *указвае на*: 1) *падзел на дзве часткі*: entzwéischneiden* разраза́ць 2) *пашкоджанне*: entzwéischlagen* разбіва́ць ушчэ́нт

entzwéibrechen* 1. *vt* разбі́ць, раскало́ць **2.** *vi* (s) разбі́цца

entzwéien 1. *vt* пасвары́ць **2. ~, sich** пасвары́цца

entzwéigehen* *vi* (s) разбі́цца, разлама́цца

entzwéischlagen* *vt* разбі́ць (ушчэ́нт)

entzwéispringen* *vi* (s) ло́пнуць, трэ́снуць (*на два кавалкі*)

Entzwéiung *f* -, -en разла́д, сва́рка; раско́л

Enzyklopädíe *f* -, -dí¦en энцыклапе́дыя

Enzým *n* -s, -e *мед. хім.* фермéнт, энзíм
Epidemíe *f* -, -mí¦en эпідэ́мія
Epidiaskóp *n* -s, -e *тэх.* эпідыяскóп
Epigrámm *n* -s, -e эпігрáма
Epigráph [Epigráf] *n* -s, - эпíграф, нáдпіс
Epilóg *m* -s, -e 1) эпілóг, заключэ́нне 2) заклю́чнае слóва
Episóde *f* -, -n эпізóд
Epístel *f* -, -n *рэл.* апóстальскае паслáнне ў Нóвым Запавéце
Epítheton *n* -s, -ta *літ.* эпíтэт
Epóche *f* -, -n эпóха; перы́яд, э́ра, часíна
epóchemachend *a* эпахáльны, надзвычáйны, выдáтны
Equipage [eki'pa:ʒə] *f* -, -n экіпáж
er *pron* ён (*G* seiner ягó, *D* ihm ямý, *A* ihn ягó)
er= *неаддз. дзеясл. прыстаўка, указвае на*: 1) *дасягненне чаго-н.*: erkämpfen заваёўваць 2) *завяршэнне чаго-н.*: erbáuen збудавáць 3) *служыць для ўтварэння дзеяслова ад прыметніка* (*дзеяслоў выражае стан*): erröten пачырванéць
=er *суф. назоўнікаў м.р., утварае*: 1) *назвы людзей паводле іх роду дзейнасці*: Léhrer настáўнік 2) *назвы жыхароў краін, гарадоў*: Mínsker мінчáнін *і г.д.*
eráchten *vt* (*für A*) лічы́ць, прызнавáць (*за што-н.*); ***für [als] nötig ~*** лічы́ць неабхóдным
Eráchten *n* -s дýмка, меркавáнне; ***méines ~s*** па-мóйму, на мой пóгляд
erárbeiten *vt* 1) вырабля́ць, зарабля́ць 2) распрацóўваць, выпрацóўваць
Érbanteil *m* -(e)s, -e дóля спáдчыны
erbármen, sich (*G, über A*) злітавáцца (*над кім-н., з каго-н.*), пашкадавáць (*каго-н.*); ***Gott erbárm!*** не дай Бог!, захавáй Бóжа!
Erbármen *n* -s жаль, лíтасць, спачувáнне; ***es ist zum ~!*** вось бядá [лíха]!
erbärmlich *a* вáрты жáлю, пагарджáны, нікчэ́мны
Erbärmlichkeit *f* -, -en 1) нікчэ́мнае станóвішча; галéча, убóства 2) пóдласць
erbármungslos *a* бязлíтасны
erbármungswürdig *a* вáрты жáлю
erbáuen I *vt* будавáць, адбудóўваць
erbáuen II 1. *vt* прынóсіць задавальнéнне [рáдасць]; ***erbáut sein von (D)*** быць у захаплéнні **2. ~, sich** 1) (*an D*) адчувáць задавальнéнне [рáдасць] (*ад чаго-н.*) 2) узнóсіцца душóй, атры́млівацъ духóўную асалóду
Erbáuer *m* -s, - будаўнíк; заснавáльнік (*тс. перан.*)
erbáulich *a уст.*павучáльны, навучáльны; ***das ist ja recht ~!*** *іран.* гэ́та вéльмі мíла!, нямá чагó і гавары́ць!
Érbe I *m* -n, -n спáдчыннік, настýпнік, спадкаéмец
Érbe II *n* -s спáдчына; ***ein ~ ántreten**** уступíць у правы́ спáдчыны
erbében *vi* s калацíцца, дрыжáць, трэ́сціся
érben *vt* (*von D*) атрымáць у спáдчыну (*ад каго-н.*)
erbétteln *vt* жабравáць, выпрóшваць (*міласціну*); выклéнчваць
erbéuten *vt* захóпліваць, браць (*здабычу*)
Érbfähigkeit *f* - прáва на спáдчыну
Érbfehler *m* -s, - спáдчынная загáна; ***mit éinem ~ beháftet sein*** мець спáдчыннае захвóрванне [недахóп]
Érbfeind *m* -(e)s, -e лю́ты вóраг
Érbgut *n* -(e)s, -güter спáдчынны [рóдавы] маёнтак
Érbhof *m* -(e)s, -höfe спáдчынны [сяля́нскі] двор
érbíeten*, **sich** *высок.* (*zu D*) наня́цца (*рабіць што-н.*); прапанóўваць сваé паслýгі
Érbin *f* -, -nen спáдчынніца, настýпніца
erbítten* *vt* выпрóшваць (*у каго-н.*), упрóшваць (*каго-н.*)
erbíttern *vt* рабíць бязлíтасным [азлóбленым]
erbíttert *a* разлютавáны, азлóблены, бязлíтасны; ***ein ~er Kampf*** бязлíтаснае змагáнне
Erbítterung *f* - гóрыч, азлóбленасць, злосць, варóжасць
erblássen *vi* (s) *высок.* спалатнéць, збялéць
Érblassenschaft *f* -, -en завяшчáнне, спáдчына

Érblasser *m* -s, - завяшчáльнік, спадчынадáвец
erbléichen* *vi* (s) 1) спалатнéць, пабялéць 2) пасівéць 3) стушавáцца, пацьмянéць
érblich 1. *a* спáдчынны, радавы́ **2.** *adv*: ~ ***belástet*** з дрэ́ннай спáдчыннасцю
Érblichkeit *f* - спáдчыннасць
erblícken *vt* убáчыць, заўвáжыць; ***das Licht der Welt ~*** нараджáцца, прыхóдзіць на свет
erblínden *vi* (s) аслéпнуць, стрáціць зрок
Erblíndung *f* -, -en стрáта зрóку
érblos *a юрыд.* 1) вы́марачны, які́ не пакíнуў па сабé спадкаéмцаў 2) пазбáўлены спáдчыны
erblühen *vi* (s) расцвітáць, квітнéць
erbóst *a* узлавáны, раззлавáны
erbréchen*I *vt* узлóм(лі)ваць, раскрывáць; распячáтваць (*пісьмо*)
erbréchen*II *vi i* **~, sich:** ***er erbrícht (sich)*** ягó ванітýе, ягó нýдзіць
Erbréchen *n* -s (і)рвóта, вані́ты
Érbrecht *n* -(e)s, -e прáва на спáдчыну; ***éine ~ máchen*** атрымáць спáдчыну
erbríngen* *vt* прывóдзіць (*аргументы*)
Érbschaft *f* -, -en спáдчына; ***éine ~ ántreten**** уступáць у правы́ спáдчыны
Érbse *f* -, -n гарóх, гарóшына; *pl тс.* гарóшак
Érbsenhülse *f* -, -n гарóхавы струк
Érbstück *n* -(e)s, -e рэч, атрымáная ў спáдчыну
Érbteil *m*, *n* -(e)s, -e дóля ў спáдчыне
Érbübel *n* -s, - спáдчынная хварóба
Érdachse *f* - зямнáя вось
Érdarbeiter *m* -s, - землякóп
Érdbahn *f* 1) - арбíта Зямлí 2) -, -en земляны́ [грунтавы́] трэк (*веласпорт*)
Érdball *m* -s зямны́ шар
Érdbeben *n* -s, - землетрасéнне, землятрýс
Érdbeere *f* -, -n сунíца, сунíчына
Érdbewohner *m* -s, - жыхáр [насéльнік] зямлí, чалавéк, прóсты смярóтны
Érdboden *m* -s, - *i* -böden зямля́; глéба, грунт
Érde *f* -, -n зямля́; ***über die gánze ~*** па ўсямý свéту; ***Wásser und ~*** вадá і сýша; ***im Schóße der ~*** у нéтрах зямлí ◊ ***auf der ~ bléiben**** захóўваць спакóй; ***die ~ sei ihm leicht!*** Няхáй зямля́ бýдзе ямý пýхам!
érden I *vt эл.* зазямля́ць
érden II *a* 1) земляны́ 2) глíня́ны
erdénken* *vt* выдумля́ць, прыдумля́ць
erdénklich *a* магчы́мы, які́ магчы́ма сабé ўявíць; ***auf álle ~e Art*** усíмі магчы́мымі спóсабамі
Érdenschoß *m* -es *паэт.* зямны́я нéтры
érdfahl, **érdfarbig** *a* зямлíсты (*пра колер*)
Érdfläche *f* - зямéльная плóшча [прастóра]
Érdfrucht *f* -, -früchte *бат.* караняплóд
Érdgas *n* -es прырóдны [натурáльны] газ
Érdgeist *m* -es, -er *міф.* гном
Érdgeschoss *n* -es, -e пéршы павéрх
Érdhütte *f* -, -n зямля́нка
erdíchten *vt* выдумля́ць, прыдумля́ць
Érdinnere *n* -n *i* -rn нéтры зямлí
Érdkarte *f* -, -n кáрта зямнóга шáра
Érdkruste *f* - зямнáя карá
Érdkugel *f* - 1) зямны́ шар 2) глóбус
Érdkunde *f* - геагрáфія
Érdmessung *f* - геадэ́зія
Érdnuss *f* -, -nüsse земляны́ арэ́х, арáхіс
Érdöl *n* -(e)s нáфта; ***nach ~ bóhren*** правóдзіць бурэ́нне нáфтавых свідравíн
Érdölarbeiter *m* -s, - нафтавíк (*рабочы нафтавай прамысловасці*)
Érdölbohrloch *n* -(e)s, -löcher нáфтавая шчы́ліна
Érdölfeld *n* -(e)s, -er нáфтавы прóмысел
Érdöl|förderung *f* -, **~gewinnung** *f* - здабы́ча нáфты
Érdölleitung *f* -, -en нафтаправóд
Érdölprodukt *n* -(e)s, -e нафтапрадýкт
Érdölraffinerie *f* 1) -, -ri¦en нафтаперагóнны [нафтаперапрацóўчы] завóд 2) - перагóнка нáфты
Érdpech *n* -s *уст.* асфáльт
Érdpol *m* -s, -e пóлюс зямлí
Érdreich *n* -(e)s 1) зямля́, глéба 2) зямны́ сусвéт
erdréisten, sich мець нахáбнасць, навáжвацца (*zu D – на што-н.*); ***sich zu***

Hándgreiflichkeiten ~ даць вóлю рукáм; ***sich zu Gróbheiten*** ~ нагрубíць

Erdréistung *f* -, -en дзёрзкасць; адвáжнасць, смéласць

Érdrinde *f* - зямная карá

erdröhnen *vi* (за)грымéць

erdrósseln 1. *vt* задушы́ць **2. ~, sich** *разм.* павéсіцца

Erdrósselung *f* -, -en удушэ́нне, задушэ́нне

Érdrotation *f* - вярчэ́нне Зямлí вакóл вóсі

erdrücken *vt* 1) задушы́ць 2) падавíць; ***etw. im Kéime*** ~ задушы́ць што-н. у зарóдку; ***von Not erdrückt sein*** быць у бéднасці, цярпéць нястáчы

erdrückend *a* які́ [што] падаўля́е [прыгнятáе]; ***éine ~e Árbeit*** ця́жкая [знясíльваючая] прáца [рабóта]; ***ein ~er Bewéis*** неаспрэ́чны дóказ

Erdrückung *f* -, -en падаўлéнне

Érdrutsch *m* -(e)s, -e апóўзень, земляны́ абвáл

Érdsatellit *m* -en, -en спадарóжнік Зямлí

Érdschicht *f* -, -en таўшчыня́ зямлí, пласт зямлí, земляны́ слой [пласт]

Érdscholle *f* -, -n глы́ба, пласт зямлí

Érdstoß *m* -es, -stöße падзéмны штуршóк

Érdstrich *m* -(e)s, -e зóна; паласá зямлí

Érdteil *m* -(e)s, -e чáстка свéту

Érdtrabant *m* -en, -en *гл.* Érdsatellit

erdúlden *vt* цярпéць, пераносíць; ***Verfólgungen*** ~ падвяргáцца праслéдаванню

Érdumdrehung *f* -, -en абарачэ́нне Зямлí

Érdwall *m* -(e)s, -wälle земляны́ вал [нáсып]

Érdwasser *n* -s, -wässer глéбавая [падзéмная] вадá

=erei *суф. назоўнікаў ж.р. утварае назвы дзеянняў і стану, часцей за ўсё з ацэнкай пагарды, насмешкі*: Spielerei балаўствó

eréifern, sich (*über A*) увайсцí ў азáрт, гарачы́цца, брацЬ да галавы́; злавáць; ***sich für séine Méinung*** ~ гóрача адстóйваць сваю́ ду́мку

eréignen, sich адбывáцца, здарáцца

Eréignis *n* -ses, -se здарэ́нне, падзéя

eréignisreich *a* багáты на падзéі; ***~e Jáhre*** пáмятныя гады́

eréilen *vt* спасцігáць, дaганя́ць (знянáцку), заспявáць (*пра смерць, вестки і г.д.*)

Eremít *m* -en, -en пустэ́льнік

erérben *vt уст.* атрымáць у спáдчыну

erfáhren I *vt* 1) давéдвацца, дазнавáцца 2) звéдваць, спазнавáць; ***éine Änderung*** ~ мяня́цца

erfáhren II *a* вóпытны, дасвéдчаны; бывáлы

Erfáhrung *f* -, -en вóпыт, дасвéдчанасць; ***aus éigener*** ~ з улáснага вóпыту; ***~en sámmeln*** накапíць вóпыт; ***~en vermítteln*** перадавáць вóпыт; ***~en áuswerten*** вы́карыстаць [скарыстáць] вóпыт; ***~en áustauschen*** абмéньвацца вóпытам; ***in ~ bríngen**** развéдаць, атрымáць вéсткі; ***zu der Erfáhrung gelángen*** прыйсцí да вы́ваду [заключэ́ння]

Erfáhrungsaustausch *m* -es абмéн вóпытам; ***in éinen ~ tréten**** абмéньвацца вóпытам

erfáhrungs|gemäß, ~mäßig 1. *a* эмпíры́чны, заснавáны на вóпыце **2.** *adv* на падстáве вóпыту, эмпíры́чна

erfáhrungsreich *a* вóпытны, багáты вóпытам

erfássen I *vt* 1) хапáць, лавíць 2) разумéць, скéміць 3) ахапля́ць, уключáць 4) зачапíць, наéхаць, збíць

erfássen II *vt с.-г.* нарыхтóўваць

Erfássung I *f* - 1) разумéнне, спасціжэ́нне 2) ахóп, улíк; ***~ des Bedárfs*** улíк пóпыту

Erfássung II *f* -, -en *с.-г.* (*von D*) нарыхтóўкі, пастáўкі (*чаго-н.*)

Erfássungsstelle *f* -, -n *с.-г.* нарыхтóўчы пункт

erféchten* *vt* заваёўваць; ***éinen Sieg*** ~ атрымáць перамóгу

erfínden* *vt* 1) вынахóдзіць 2) выдумля́ць; ***das ist álles erfúnden*** гэ́та ўсё вы́думана

Erfínder *m* -s, - вынахóднік, вынахóдца

erfínderisch *a* вынахóдлівы

Erfíndung *f* -, -en вынахóдка, вынахóд-

ніцтва

Erfíndungsgabe *f* - вынахо́длівасць

Erfídungsgeist *m* -es вынахо́длівы [тво́рчы] ро́зум

Erfíndungspatent *n* -(e)s, -e патэ́нт на вынахо́дства

erfléhen *vt высок.* вымо́льваць, выпро́шваць

Erfólg *m* -(e)s, -e по́спех; вы́нік; ***ein dúrchschlagender ~*** по́ўны по́спех; ***mit ~*** з по́спехам; ***~e zéitigen*** дава́ць вы́нікі; ***etw. zum ~ bríngen**** дасягну́ць по́спеху ў чым-н.; ***den ~ áusbauen [áusweiten]*** развíць по́спех

erfólgen *vi* (s) адбыва́цца; здара́цца; ***die Záhlungen ~ réchtzeitig*** плацяжы́ адбыва́юцца своечасо́ва

erfólglos *a* беспаспяхо́вы, ма́рны

erfólgreich *a* паспяхо́вы

erfórderlich *a* патрэ́бны, неабхо́дны

Erfórderlichkeit *f* - абавязко́васць, неабхо́днасць

erfórdern *vt* патрабава́ць (*чаго-н.*), вымага́ць; ***das erfórdert Áusdauer*** гэ́та патрабу́е вы́трымкі; ***sowéit es die Úmstände ~*** у залéжнасці ад абста́він

Erfórdernis *n* -ses, -se патрэ́ба, патрабава́нне

erfórschen *vt* 1) даслéдаваць 2) давéдвацца, развéдваць, распы́тваць

Erfórscher *m* -s, - даслéдчык

Erfórschung *f* -, -en 1) даслéдаванне, выпрабава́нне, развéдка (*карысных выкапняў*)

Erfórschungsreise *f* -, -en развéдачная экспеды́цыя

erfrágen *vt* распы́тваць, давéдвацца (*пра каго-н., што-н.*); ***nicht zu ~*** адраса́т невядо́мы (*подпіс на паштовым адпраўленні*)

erfréchen, sich асмéльвацца, мець наха́бнасць

erfréuen 1. *vt* ра́даваць **2. ~, sich** 1) (*an D*) ра́давацца (*чаму-н.*) 2) (*G*) карыста́цца, мець (аўтарытэ́т, рэпута́цыю); ***sich éiner Belíebtheit (G) ~*** карыста́цца папуля́рнасцю (*у каго-н.*)

erfréulich *a* ра́дасны, спрыя́льны

erfríeren* 1. *vi* (s) замярза́ць, калянéць **2.** *vt* адмаро́зіць

erfríschen 1. *vt* асвяжа́ць; **2. ~, sich** 1) асвяжа́цца 2) падсілкава́цца

erfríschend *a* асвяжа́льны; прахаладжа́льны; жыватво́рны

Erfríschung *f* -, -en 1) асвяжэ́нне 2) лёгкая заку́ска 3) прахаладжа́льны напíтак; ***éine ~ zu sich néhmen**** закусíць

Erfríschungsraum *m* -(e)s, -räume буфéт, заку́сачная, кафетэ́рый

erfróren *part II ад* erfríeren*

erfüllbar *a* здзяйсня́льны, магчы́мы

erfüllen 1. *vt* 1) выко́нваць 2) напаўня́ць **2. ~, sich** збыва́цца, здзяйсня́цца, спраўджвацца

Erfüllung *f* -, -en выкана́нне; ***in ~ géhen**** здзяйсня́цца

ergänzen *vt* дапаўня́ць, дабаўля́ць, дадава́ць

Ergänzung *f* -, -en дапаўнéнне, дада́так; ***zur ~*** у дапаўнéнне [дада́так]

Ergänzungssatz *m* -es, -sätze *грам.* дада́ны дапаўня́льны сказ

ergáttern *vt разм.* 1) раздабы́ць, атрыма́ць (*хітрасцю*); вы́прасіць 2) набра́ць, нахапа́ць

ergáunern *vt разм.* вымага́ць, дамага́цца жу́льніцтвам

ergében* I 1. *vt* дава́ць (*у выніку*) **2. ~, sich** 1) атры́млівацца, выхо́дзіць, выяўля́цца 2) здава́цца, скара́цца 3) прысвяцíць сябé, аддава́цца; ***es ergáb sich, dass…*** аказа́лася, што…

ergében II *a* адда́ны; пако́рлівы

Ergébenheit *f* - адда́насць; пако́рлівасць

Ergébnis *n* -ses, -se вы́нік; вы́вад, высно́ва; ***als ~*** у вы́ніку

ergébnislos 1. *a* безвынíко́вы; бясплённы; **2.** *adv.* безвынíко́ва; бясплённа

Ergébung *f* - 1) адда́насць 2) пако́рлівасць

ergéhen* 1. *vi* (s) 1) быць аб'я́ўленым [абвéшчаным] (*пра загад*) 2): ***etw. über sich ~ lássen**** цярплíва перано́сіць што-н.; ***wie wird es mir ~?*** што са мной бу́дзе? **2. ~, sich** *высок.* прагу́львацца;

sich in Lob ~ рассыпáцца ў пахвалáх; ***Gnáde für Recht ~ lássen**** змілавацца, злітавацца

Ergéhen *n* -s 1) стан здарóўя, самаадчувáнне 2) стан рэ́чаў

ergíebig *a* 1) багáты, шчóдры; урадлíвы 2) дахóдны, прыбыткóвы

ergíeßen* 1. *vt* вылівáць; ◊ ***sein Herz ~*** раскрывáць сваю́ душý **2. ~, sich** упадáць (*пра раку*); ***sich in Tränen ~*** аблівáцца слязáмі; ***sein Zorn ergóß sich über uns*** ягó гнеў навалíўся на нас

erglänzen *vi* (*s, h*) (за)блішчáць; (за)ззя́ць; асвяцíцца

erglühen *vi* (s) 1) напáльвацца 2) пачырванéць; ***vor Scham ~*** пачырванéць ад сóраму

ergötzen 1. *vt высок.* забаўля́ць, весялíць **2. ~, sich** цéшыцца, мець асалóду

ergötzend, ergötzlich *a* забáўны, рáдасны

Ergötzung *f* -, -en здавальнéнне, забáва, уцéха; захаплéнне, асалóда

ergráuen *vi* (s) пасівéць; састáрыцца 2) згушчáцца (*пра змрок*)

ergreífen* *vt* 1) хапáць, брáцца (*за штo-н.*); схапíць, злавíць 2) (з)ахóплiваць; узрýшваць ***die Flucht ~*** кíнуцца наўцёкі; ***die Gelégenheit ~*** скарыстáцца з нагóды; ***das Wort ~*** узя́ць слóва; ***Máßnahmen ~*** прыня́ць зáхады [мéры]; ***Besítz ~ von etw. (D)*** авалóдаць чым-н.; ***die Initiatíve ~*** узя́ць на сябé ініцыяты́ву

ergréifend *a* захапля́ючы, кранáльны, хвалю́ючы

ergrímmen 1. *vt высок*. раззлавáць, узлавáць **2.** *vi* (s) раз'юшыцца, разлютавáцца

ergrímmt *a* раззлавáны, раз'ю́шаны

ergründen *vt* 1) мéраць [вымярáць] глыбіню́ (*ракі*) 2) пранікáць у сýтнасць; даслéдаваць; ***die Wáhrheit ~*** пазнáць íсціну; ***ein Gehéimnis ~*** вы́ведаць тáйну

ergrünen *vi* (s) пакры́цца зелянíнай, зелянéць

Ergúss *m* -es, -güsse 1) вы́ліў 2) *перан.* шчы́рае выкáзванне; выяўлéнне

erháben *a* 1) узвы́шаны, вéлічны, высакарóдны; ***über etw. ~ sein*** быць вышэ́й чагó-н. 2) вы́пуклы, рэльéфны; ***ein ~er Geist*** выдáтны рóзум

Erhábenheit *f* 1) -, -en узвы́шша, пагóрак, узгóрак 2) - вы́пукласць, рэльéфнасць 3) - вéліч; узвы́шанасць, высакарóднасць 4) - перавáга

erhállen *vi* (s) чýцца, (за)гучáць

erhálten* 1. *vt* 1) атры́млiваць 2) захóўваць, падтры́млiваць (*у якім-н. стане*) 3) кармíць, трымáць **2. ~, sich** 1) захóўвацца 2) кармíцца, кармíць сябé; ***sich jung ~*** мець саладжáвы вы́гляд

erhältich *a* які́ мóжа быць атры́маны [кýплены]; прадáжны

Erháltung *f* -, -en 1) атрымáнне 2) утрымáнне; захавáнне, захóўванне 3) падтры́мка

Erháltungstrieb *m* -(e)s інсты́нкт самазахавáння

Erháltungskosten *pl* выдáткі на ўтрымáнне (*чаго-н.*)

erhängen 1. *vt* вéшаць, павéсіць **2. ~, sich** павéсіцца

Erhängung *f* -, -en павéшанне, вéшанне (*кара*)

erhárten *vi* (s) цвярдзéць; чарсцвéць

erhärten 1. *vt* 1) рабíць цвёрдым, загартóўваць 2) пацвярджáць, падмацóўваць (*доказамі*) **2.** *vi* (s) *i* **~, sich** цвярдзéць, рабíцца цвёрдым

erháschen *vt* лавíць; хапáць (*тс. перан.*)

erhében* I 1. *vt* 1) падымáць; ***die Hand ~*** падня́ць рукý (*пры галасаванні*); узвышáць; ***j-n in den Hímmel ~*** узнéсці кагó-н. да нябёс 2) браць (*падаткі*) 3) заяўля́ць (*пратэст*) **2. ~, sich** 1) падымáцца, уставáць; ***sich über ándere ~*** стáвіць сябé вышэ́й за другíх; фанабэ́рыцца; задавáцца 2) паўставáць 3) усхадзíцца (*пра вецер, навальніцу*)

erhében* II *vt* 1) збірáць (*падаткі*); ***Geld ~*** браць грóшы (*з банка і г.д.*) 2) збірáць (*матэрыялы*)

erhébend *a* урачы́сты; узвы́шаны

erhéblich 1. *a* зна́чны, істо́тны **2.** *adv* істо́тна; грунто́ўна
Erhébung *f* -, -en 1) узвышэ́нне; паго́рак, узго́рак 2) рассле́даванне, збіра́нне (*звестак*) 3) спагна́нне (*платы, падатку*) 4) паўста́нне; бунт
erhéischen *vt высок.* патрабава́ць
erhéitern 1. *vt* развесялíць, пале́пшыць настро́й **2. ~, sich** развесялíцца 2) прасвятле́ць (*пра твар, неба*)
erhéllen 1. *vt* 1) асвятля́ць, азара́ць 2) растлума́чваць (*што-н.*) **2.** *vi* выніка́ць, выяўля́цца **3. ~, sich** праясня́цца
erhéucheln *vt* 1) атры́млíваць, даставáць (*прытворствам*) 2) крываду́шна пака́зваць, рабíць вы́гляд, удава́ць з сябе́, прыкíдвацца, сімулява́ць
erhítzen 1. *vt* 1) награва́ць; напа́льваць 2) разгарачы́ць **2. ~, sich** награва́цца; разгарачы́цца
erhítzt *a* разгара́чаны, узру́шаны
Erhítzung *f* -, -en награва́нне, напа́льванне
erhóffen *vt* чака́ць (*чаго-н.*); спадзява́цца (*на што-н.*)
erhöhen 1. *vt* 1) па(д)выша́ць, павялíчваць 2) (ве́льмі, залíшне) узніма́ць, узно́сіць **2. ~, sich** павыша́цца, павялíчвацца
Erhöhung *f* -, -en 1) узвы́шша, узго́р’е 2) павышэ́нне
erhólen, **sich** 1) адпачыва́ць, папраўля́цца 2) (*von D*) ачына́цца, адысцí ад спало́ху
Erhólung *f* -, -en 1) адпачы́нак; папра́ўка 2) *эк.* рост (*цэнаў, акцый*) 3) аднаўле́нне, рэгенера́цыя
Erhólungsheim *n* -(e)s, -e дом адпачы́нку
Erhólungskur *f* -, -en лячэ́бны [санато́рны] адпачы́нак
Erhólungsplatz *m* -es, -plätze 1) ме́сца адпачы́нку 2) пуцёўка (*у санаторый*)
Erhólungsreise *f* -, -n пае́здка на адпачы́нак; вясёлая пае́здка
Erhólungsstätte *f* -, -n 1) ме́сца адпачы́нку 2) дом адпачы́нку
erhören *vt* пачу́ць; ***éine Bítte*** ~ пачу́ць про́сьбу, паслу́хацца
Érika *f* -, -ken *бат.* ве́рас
erínnerlich *a* па́мятны; ***das ist mir nicht*** ~ я гэ́тага не прыпо́мню; ***wie*** ~ по́мніцца
erínnern 1. *vt* (*an A*) нага́дваць, напаміна́ць (*пра што-н.*) **2. ~, sich** (*an A, G*) успаміна́ць, па́мятаць (*пра што-н.*)
Erínnerung *f* -, -en успамíн, зга́дка, па́мяць; ***zur*** ~ на ўспамíн, на па́мятку
Erínnerungs|fähigkeit *f* -, **~kraft** *f* -, **~vermögen** *n* -s па́мяць
Erínnerungstafel *f* -, -n мемарыя́льная до́шка
Erínnerungszeichen *n* -s, - 1) знак на па́мяць; па́мятка 2) падару́нак на па́мяць
erkálten *vi* (s) астыва́ць; ахало́джвацца, рабíцца хало́дным, ахало́джваць (*тс. перан.*)
erkälten 1. *vt* прасту́джваць; ***sich (D) den Hals*** ~ прастудзíць го́рла **2.** ~, **sich** прасту́джвацца; застудзíцца
erkältet *a* прасту́джаны, засту́джаны
Erkältung *f* -, -en прасту́да; ***sich éine ~ hólen [zúziehen*]*** застудзíцца, прастудзíцца
erkämpfen *vt* заваёўваць; ***den Sieg*** ~ здабыва́ць перамо́гу
erkäuflich *a перан.* прада́жны, падку́пны
erkénnbar *a* прыкме́тны; ***leicht*** ~ лёгка распазнава́льны
erkénnen* 1. *vt* 1) пазнава́ць, спазнава́ць 2) усведамля́ць (*сваю віну, памылку*) **2. ~, sich** пазна́ць адзíн аднаго́ **3.** *юрыд.* выно́сіць прыгаво́р, пастанаўля́ць
erkénntlich *a* 1) удзя́чны; ***sich ~ zéigen (für A)*** быць удзя́чным (*за што-н.*) 2) *гл.* erkénnbar
Erkénntlichkeit *f* -, -en удзя́чнасць
Erkénntnis *f* -, -ese 1) спазна́нне 2) усведамле́нне; ***zur ~ kómmen**** прыйсцí да высно́вы [пераканá́ння] 3) дасягне́нне (*навукі і г.д.*)
Erkénntnistheorie *f* - *філас.* тэо́рыя пазна́ння
Erkénntnisvermögen *n* -s здо́льнасць пазна́ння
Erkénnung *f* - 1) апазна́нне, пазна́нне 2) адро́зніванне, распазнава́нне; *мед.* дыягнасцíраванне

Erkénnungszeichen *n* -s, - распазнавáльны знак

Érker *m* -s, - 1) вы́ступ (*у сцяне*), балкóнчык 2) *буд.* э́ркер 3) *жарт.* нос

erkíesen* *vt высок.* выбірáць, абірáць

erklärbar *a* вытлумачáльны; зразумéлы

erklären 1. *vt* 1) тлумáчыць, растлумáчваць 2) аб'яўля́ць, абвяшчáць 3) (*zu D*) прызначáць (*кім-н.*) 4) (*für A*) прызнавáць (*за каго-н.*), лічы́ць (*кім-н.*) **2. ~, sich** 1) выкáзвацца; рабíць зая́ву, заяўля́ць (*пра што-н.*) 2) тлумáчыцца

erklärend *a* тлумачáльны

erklärlich *a* зразумéлы, вытлумачáльны

Erklärung *f* -, -en 1) тлумачэ́нне; каментáрый 2) зая́ва, дэкларáцыя, адóзва; ***éine ~ ábgeben**** зрабíць зая́ву 3) аб'яўлéнне, абвéстка, аб'я́ва

erklécklich *a* дастаткóвы, знáчны

erkléttern, erklímmen* *vt* залáзіць, узбірáцца, ускарáсквацца

erklíngen* *vi* (s) чу́цца; зазвінéць; (за)гучáць

erkór *impf ад* erkíesen*

erkránken *vi* (s) (*an D*) захварэ́ць (*на што-н.*)*;* ***tödlich erkránkt sein*** быць смярóтна хвóрым

Erkránkung *f* -, -en хварóба, захвóрванне

erkühnen, **sich** асмéльвацца, навáжвацца

erkúnden *vt* развéдваць, давéдвацца (*пра што-н.*)*; вайск.* рэкагнасцы́раваць

erkúndigen, sich (*nach D, überA*) давéдвацца, пытáцца (*пра каго-н., пра што-н.*)

Erkúndung *f* -, -en 1) давéдка; ***~en éinziehen* [éinholen]*** навóдзіць давéдкі 2) навядзéнне давéдак; *вайск.* развéдка

Erkúndungsdienst *m* -es *вайск.* развéдвальная слу́жба

erkúndschaften *vt вайск.* развéдваць, высвятля́ць з дапамóгай развéдкі

Erkúndung *f* -, -en развéдка (*нетраў, мясцовасці*); *вайск.* рэкагнасцырóўка

erkünsteln *vt* прыкíдвацца (*кім-н.*), рабíць вы́гляд, бы́ццам, напускáць на сябé

erláhmen *vi* (s) 1) закульгáць, адымáцца (*пра руку, нагу*) 2) аслабéць 3) *с.-г.* спусташáцца (*пра глебу*)

erlángbar *a* дасягáльны

erlángen *vt* даставáць (*рукой*); дасягáць (*мэты*); ***den Sieg ~*** атрымáць перамóгу

Erláss *m* -es, -e 1) укáз; загáд; ***éinen ~ verábschieden*** вы́даць укáз [загáд] 2) вызвалéнне (*ад чаго-н.*)

erlássen* *vt* 1) выдавáць (*законы*) 2) вызваля́ць (*ад чаго-н.*); ***éine Stráfe ~*** здымáць кáру; ***éinen Beféhl ~*** вы́даць загáд

erláuben *vt* дазваля́ць

Erláubnis *f* - дазвóл; ***mit ~*** з дазвóлу

erlässlich *a* прабачáльны, выбáчлівы, прабáчлівы

Erláubnisschein *m* -(e)s, -e дазвóл (*дакумент*)

erläutern *vt* тлумáчыць, каменцíраваць

Erläuterung *f* -, -en тлумачэ́нне; ***~en zum Text*** каментáрыі да тэ́ксту

Érle *f* -, -n *бат.* вóльха

erlében *vt* 1) перажывáць, звéдваць, спазнавáць 2) дажывáць; ***ich hóffe das noch zu ~*** я спадзяю́ся яшчэ́ дажы́ць да гэ́тага

Erlébnis *n* -ses, -se 1) перажывáнне 2) прыгóда 3) падзéя; ***das Scháuspiel war ein ~*** спектáкль быў цудóўны

Erlébnisroman *m* -(e)s, -e аўтабіяграфíчны рамáн

erlédigen *vt* 1) скáнчваць; выкóнваць 2) улáджваць; ***die Fráge ist erlédigt*** пытáнне вы́чарпана 3) *груб.* прыкóнчыць

Erlédigung *f* -, -en заканчэ́нне, выканáнне

erlégen *vt* забівáць (*дзічыну*)

erléichtern 1. *vt* аблягчáць **2. ~, sich** прызнавáцца, спавядáцца, аблягчáць сваю́ душу́

Erléichterung *f* -, -en 1) аблягчэ́нне; ***éine ~ vermíssen*** не адчувáць палягчэ́ння [палёгкі] 2) *pl* ільгóтныя ўмóвы

erléiden* *vt* 1) зазнавáць, перанóсіць; ***éine Níederlage ~*** зазнавáць [цярпéць] паражэ́нне 2) сапсавáць (*радасць і да т.п.*); ***wélches Schícksal hat ihn erlítten?*** які́ лёс спаткáў ягó?

erlérnen *vt* вывучáць, выву́чваць; ***ein Hándwerk ~*** навучы́цца якóму-н. ра-

мястве́

erlésen* **I** *vt* выбіра́ць; адбіра́ць

erlésen II *a* вы́браны, адбо́рны, вы́танчаны

erléuchten *vt* асвятля́ць

Erléuchtung *f* -, -en 1) асвятле́нне; ілюміна́цыя 2) *перан.* прасвятле́нне

erlíegen* *vi* (s) знемага́цца; стаць ахвя́рай (*чаго-н.*); ***er ist den Wúnden erlégen*** ён памёр ад ран

Erlíegen: ***zum ~ bríngen**** паралізава́ць (*дзейнасць*); ***zum ~ kómmen**** прыхо́дзіць у заняпа́д, марне́ць, ча́хнуць

Érlkönig *m* -s *міф.* лясны́ цар, каро́льлесаві́к, каро́ль э́льфаў

erlógen *a* ілжы́вы; хлуслі́вы

Erlös *m* -es, - вы́ручка, прыбы́так

erlósch *impf ад* erlöschen*

erlöschen* *vi* (s) 1) патуха́ць, га́снуць 2) спыня́цца, ска́нчвацца (*пра тэрмін*)

erlósen *vt* вы́йграць (*у латэрэі*)

erlösen *vt* збаўля́ць; вырато́ўваць ◊ ***erlöse uns von dem Übel*** *рэл.* (па)збаў нас ад зло́га

Erlöser *m* -s, - збаві́цель, вызвалі́цель; *рэл.* ратаўні́к

Erlösung *f* -, -en збаве́нне, вызвале́нне, выратава́нне

ermächtigen *vt* (*zu D*) упаўнава́жваць (*каго-н. на што-н.*); ***wer hat Sie dazú ermächtigt?*** хто даў Вам пра́ва на гэ́та?

Ermächtigung *f* -, -en паўнамо́цтва

ermáhnen *vt* угаво́рваць, закліка́ць (*да чаго-н.*)

Ermáhnung *f* -, -en 1) угаво́рванне, за́клік (*да чаго-н.*) 2) заўва́га; вымо́ва

ermángeln *vi высок.* (*G*) не хапа́ць, не istава́ць; ***es nicht an Fleiß ~ lássen**** праяўля́ць вялі́кую стара́ннасць; ***es nicht ~ lássen**** (*zu + inf*) не праміну́ць (*што-н.*) зрабі́ць

Ermángelung *f* - недахо́п, адсу́тнасць; ***in ~ (G)*** з прычы́ны адсу́тнасці (*чаго-н.*)

ermánnen, sich трыма́цца, набіра́цца му́жнасці, браць сябе́ ў ру́кі

ermäßigen 1. *vt* змянша́ць, збаўля́ць (*цану*) **2. ~, sich** (*um A*) скарача́цца (*аб выдатках*)

ermäßigt *a* 1) пані́жаны, умеркава́ны 2) ільго́тны; ***zu ~en Préisen*** па пані́жаных цэ́нах

Ermäßigung *f* -, -en паніжэ́нне; скі́дка, усту́пка, ільго́та

ermátten *vt* натамля́ць, стамля́ць

Ermáttung *f* -, -en сто́мленасць, сто́ма, знямо́га

ermessen* *vt* 1) ме́рацьць, вымяра́ць 2) абду́мваць, узва́жваць; ***daráus ist leicht zu ~...*** з гэ́тага мо́жна (лёгка) заключы́ць…; ***sowéit ich ~ kann*** нако́лькі я магу́ меркава́ць

Ermessen *n* -s меркава́нне, ду́мка; ***nach éigenem ~*** паво́дле свайго́ меркава́ння; ***nach fréiem ~*** як сам(а́) наду́маеш

ermítteln *vt* шука́ць, выяўля́ць, высвятля́ць; ***Adressát ist nicht zu ~*** адраса́т невядо́мы

Ermíttlung *f* -, -n 1) по́шукі, выяўле́нне; высвятле́нне; здабыва́нне (*звестак*) 2) *pl* зве́сткі, да́ныя 3) *юрыд. pl* сле́дства

Ermíttler *m* -s, - 1) аге́нт 2) дэтэкты́ў, сы́шчык, шпік

Ermíttlungsverfahren *n* -s, - *юрыд.* сле́дства, дазна́нне

ermöglichen *vt* рабі́ць магчы́мым; даць магчы́масць, садзе́йнічаць (*чаму-н.*)

ermórden *vt* забіва́ць

Ermórdete *sub m, f* -n, -n забі́ты, -ая

Ermórdung *f* -, -en забо́йства

ermüden 1. *vt* стамля́ць, натамля́ць **2.** *vi* (s) натамля́цца, знемага́цца

ermüdend *a* уто́мны, які́ стамля́е; ну́дны

Ermüdung *f* -, -en сто́мленасць, сто́ма, знямо́га

ermúntern *vt* падбадзёрваць; заахво́чваць (*zu D – да чаго-н.*)

Ermúnterung *f* -, -en 1) падбадзёрванне; заахво́чванне 2) абуджэ́нне

ermútigen *vt* падбадзёрваць; заахво́чваць; натхня́ць

Ermútigung *f* -, -en падбадзёрванне; натхне́нне, захапле́нне, заахво́чванне

=ern *суф. прыметнікаў, указвае на матэрыял, з якога зроблена рэч*: stählern стальны́, сталёвы

ernähren 1. *vt* карміць; утрымліваць, гадаваць; ***gut ernährt sein*** добра харчавацца **2. ~, sich** харчавацца

Ernährer *m* -s, - карміцель

Ernährung *f* -, -en 1) кармленне, харчаванне 2) харчы, ежа 3) утрыманне (*сям'і*)

ernénnen* *vt* (*zu D*) прызначаць (*на пасаду*); надаць чын (*афіцэра і г.д.*); ***zum Diréktor ~*** прызначыць дырэктарам

Ernénnung *f* -, -en прызначэнне (*на пасаду*); пасвячэнне

Ernénnungschreiben *n* -s, - *дып.* вярыцельная грамата; ***~ (zu D)*** (пісьмовая) пастанова аб прысуджэнні (*ступені, звання і г.д.*)

ernéuern *vt* аднаўляць, адраджаць, абнаўляць

Ernéuerung *f* -, -en 1) абнаўленне 2) рэстаўрацыя 3) аднаўленне

ernéut 1. *a* абноўлены, новы **2.** *adv* (і)зноў

erníedrigen 1. *vt* прыніжаць **2. ~, sich** прыніжацца

Erníedrigung *f* -, -en 1) прыніжэнне 2) *муз.* паніжэнне 3) *матэм.* змяншэнне (*ступені ўраўнення*)

ernst *a* сур'ёзны; ***etw. ~ néhmen**** ставіцца сур'ёзна (*да чаго-н.*), разглядаць сур'ёзна

Ernst *m* -es сур'ёзнасць; ***im ~, in vóllem ~*** зусім сур'ёзна; ***es ist mir ~ damít*** я не жартую; ***es wird ~*** справа паляпшаецца, справа набывае добры накірунак

Érnstfall: ***im ~(e)*** у выпадку сапраўднай [рэальнай] небяспекі; у выпадку неабходнасці; *вайск.* у выпадку вайны

érnsthaft, érnstlich *a* сур'ёзны; ***~er Wílle*** сур'ёзны намер

Érnte *f* -, -n 1) ураджай 2) уборка ўраджаю, жніво; ***die ~ éinbringen**** збіраць ураджай

Érntedank|fest *n* -(e)s, -e, **~tag** *m* -(e)s, -e свята ўраджаю

Érnteeinsatz *m* -es дапамога пры ўборцы ўраджаю, удзел ва ўборцы (*ураджаю*)

Érnteertrag *m* -(e)s, -erträge ураджай, ураджайнасць

Érntefest *n* -(e)s, -e свята ўраджаю

érnten *vt* 1) збіраць ураджай 2) здабываць (*славу*) ◊ ***was der Mensch sät – das wird er érnten*** ≅ што пасееш, тое і пажнеш

Érntezeit *f* - час уборкі ўраджаю

ernüchtern 1. *vt* працвярэжваць **2. ~, sich** працвярэжвацца

Ernüchterung *f* -, -en 1) працверажэнне 2) расчараванне

Eróberer *m* -s, - заваёўнік, захопнік

eróbern *vt* 1) заваёўваць 2) паланіць, скараць

Eróberung *f* -, -en 1) заваяванне, захоп 2) *перан.* узяцце [захоп] у палон

eröffnen 1. *vt* адкрываць; пачынаць, адчыняць **2. ~, sich** адкрывацца (*пра перспектыву*)

Eröffnung *f* -, -en 1) адкрыццё; пачатак 2) *шахм.* дэбют

Eröffnungsrede *f* -, -n уступнае слова; *тэатр.* пралог

Eröffnungssitzung *f* -, -en адкрыццё, першае пасяджэнне

erörtern *vt* абмяркоўваць, разбіраць, выкладаць

Erörterung *f* -, -en абмеркаванне, разгляд; ***éiner ~ unterzíehen**** разгледзець, разглядзець, абмеркаваць

Erótik *f* - эротыка

erótisch *a* эратычны

Érpel *m* -s, - *заал.* качар

erpícht *a* (*auf A*) сквапны; ласы (*на што-н.*); ***auf etw. (A) ~ sein*** быць ахвочым да чаго-н.

erpréssen *vt* (*bei D*) вымагаць, шантажыраваць, дамагацца (*у каго-н. чаго-н.*); ***j-m Tränen ~*** даводзіць каго-н. да слёз

Erprésser *m* -s, - вымагальнік; шантажыст

Erpréssung *f* -, -en 1) выціскање 2) вымаганне; шантаж; выпытванне

erpróben *vt* выпрабоўваць; *тэх.* апрабоўваць

erpróbt *a* выпрабаваны, правераны, спраўджаны

Erpróbung *f* -, -en выпрабава́нне; *тэх.* апрабава́нне

erquícken 1. *vt* 1) асвяжа́ць 2) це́шыць, дава́ць асало́ду **2. ~, sich** 1) асвяжа́цца; падсілкава́цца 2) прыно́сіць [дава́ць] асало́ду; упіва́цца чым-н.

Erquíckung *f* -, -en 1) асвяжэ́нне, прахало́да; падмацава́нне 2) асало́да, уце́ха

erráng *impf ад* erríngen*

erráten* *vt* адга́дваць, разга́дваць

erréchnen *vt* разлі́чваць, вылі́чваць

errégbar *a* раздражня́льны, узбу́длівы

Errégbarkeit *f* - узбуджа́льнасць; раздражня́льнасць

errégen 1. *vt* узбуджа́ць, хваля́ва́ць; выкліка́ць (*якое-н. адчуванне*); ***Áufsehen ~*** прыцягваць увагу, рабі́ць сенса́цыю **2. ~, sich** хвалява́цца

Erréger *m* -s, - узбуджа́льнік (*хваробы*)

errégt *a* усхвалява́ны, узру́шаны; ***in ~er Stímmung*** ва ўсхвалява́ным ста́не

Errégung *f* -, -en хваля́ва́нне, усхвалява́насць, узру́шанасць

erréichbar *a*턴дася́жны, дасяга́льны; ***ich bin stets ~*** мяне́ заўсёды мо́жна заста́ць

erréichen *vt* 1) даставá́ць, дахо́дзіць (*да чаго-н.*) 2) дасяга́ць (*чаго-н.*); ***den Zug ~*** паспе́ць на цягні́к; ***j-n telefónisch ~*** дазвані́цца да каго́-н. (*па тэлефоне*); ***ein hóhes Álter ~*** дажы́ць да глыбо́кай ста́расці

errétten *vt высок.* ратава́ць

Errétter *m* -s, - збаві́цель, выратава́льнік

erríchten *vt* 1) будава́ць, узво́дзіць 2) засно́ўваць, устано́ўліваць

Erríchtung *f* -, -en 1) будава́нне; будо́ўля 2) заснава́нне (*чаго-н.*), стварэ́нне (*чаго-н.*)

erríngen* *vt* дасяга́ць (*у барацьбе*); дамага́цца; ***den Sieg ~*** атрыма́ць перамо́гу

erröten *vi* (s) чырване́ць, пунсаве́ць

Errúngenschaft *f* -, -en дасягне́нне, заваёва

Ersátz *m* -es 1) заме́на; ***~ bescháffen*** забяспе́чыць заме́ну; кампенсава́нне; ***j-m ~ bíeten* [léisten]*** кампенсава́ць стра́ты каму́-н. 2) сурага́т 3) *вайск.* папаўне́нне 4) *спарт.* запасны́ ігро́к [гуле́ц]

Ersátzmann *m* -(e)s, -männer *i* -leute наме́снік; *вайск.* рэзерві́ст

Ersátzmittel *n* -s, - сурага́т, заме́ннік

Ersátzspieler *m* -s, - *спарт.* запасны́ ігро́к [гуле́ц]

Ersátzstoff *m* -(e)s, -e *гл.* Ersátzmittel

Ersátz|stück *n* -(e)s, -e, **~teil** *n, m* -(e)s, -e запасна́я ча́стка [дэта́ль]

ersáufen* *vi* (s) 1) *груб.* утапі́цца 2) заглу́хнуць

ersäufen *vt* 1) *разм.* (у)тапі́ць 2) *тэх.* гасі́ць (*вапну*)

erscháffen* *vt высок.* ствара́ць, тварыць

Erscháffung *f* -, -en стварэ́нне, тварэ́нне

erschállen* *vi* (s) (па)чу́цца, (за)гуча́ць

erscháudern *vi* (s) дрыжа́ць, уздры́гваць, жаха́цца, пало́хацца

erschéinen* *vi* (s) 1) з'яўля́цца, паяўля́цца 2) выхо́дзіць (*з друку*) 3) здава́цца, падава́цца (*каму-н. якім-н.*); ***in éinem ánderen Licht ~*** пада́цца ў другі́м святле́

Erschéinung *f* -, -en 1) з'яўле́нне, з'я́ва; ***in ~ tréten**** праяўля́цца, выяўля́цца, выступа́ць 2) (во́нкавы) вы́гляд 3) прыві́д

erschíeßen* 1. *vt* застрэ́ліць, расстраля́ць **2. ~, sich** застрэ́ліцца

erschláffen *vi* (s) слабе́ць, рабі́цца вя́лым; зно́швацца

Erschláffung *f* -, -en сла́басць, знямо́га; *мед.* расслабле́нне

erschlágen* *vt* забіва́ць; ***ich fühle mich wie ~*** я адчува́ю сябе́ зусі́м разбі́тым; ***ich bin wie ~*** я ашало́млены, я збі́ты з то́лку [пантал ы́ку]

erschlíeßen* *vt* 1) адкрыва́ць 2) асво́йваць 3) тлума́чыць, раскрыва́ць (*напр. значэнне слова*) 4) зрабі́ць вы́вад, заключы́ць

Erschlíeßung *f* -, -en 1) адкрыццё (*чаго-н.*) 2) асвае́нне (*якого-н. краю*)

erschöpfen 1. *vt* вычэ́рпваць; знясі́льваць **2. ~, sich** натамля́цца, знясі́львацца; ***sich in Höflichkeiten ~*** рассыпа́цца ў ве́тлівасці [прыя́знасці]

erschöpft *a* змардава́ны, знясі́лены

Erschöpfung *f* - знясíленне, знямóга
erschrák *impf ад* erschrécken*
erschrécken 1. *vt* спалóхаць, напужáць **2.*** *vi* (s) (*vor D*) спалóхацца (*каго-н., чаго-н.*) **3. ~, sich** (*über A*) *разм.* спужáцца (*каго-н., чаго-н.*)
erschüttern *vt* 1) узрýшваць; агалóшваць 2) пахіснýць 3) падрывáць (*здароўе*)
erschüttert *a* узрýшаны; усхвалявáны
Erschütterung *f* -, -en 1) (мóцнае) узрушэ́нне 2) вібрáцыя, страсéнне (*зямлі і г.д.*)
erschwéren *vt* ускладня́ць; абцяжáрваць; перашкаджáць; ***j-m das Lében ~*** перашкаджáць камý-н. (нармáльна) жыць
Erschwérung *f* -, -en ця́жкасць; ускладнéнне; абцяжáрванне
erschwíngen* *vt* даставáць, (з ця́жкасцю) дамагáцца (*чаго-н.*)
erséhen* *vt* 1) убáчыць; ***daráus ist zu ~*** з гэ́тага відáць… 2) абірáць, выбірáць; ***den ríchtigen Áugenblick ~*** вы́чакаць зрýчны мóмант
erséhnen *vt* чакáць з нецярпéннем, прáгнуць, вéльмі жадáць (*чаго-н.*)
ersétzbar *a* замéнны, які́ мóжна замянíць
ersétzen *vt* 1) (за)мяня́ць 2) аплóчваць, адшкадóўваць (*страты*)
Ersétzung *f* -, -en 1) замéна, замяшчэ́нне 2) пакрыццё (*страт*)
ersíchtlich *a* відавóчны, я́ўны; ***~ sein*** відáць; ***daráus ist ~…*** адсю́ль відáць…
ersínnen* *vt* выдумля́ць, прыдумля́ць
ersínnlich *a* магчы́мы, мажлíвы
erspähen *vt* выгля́дваць, высóчваць, віжавáць
erspáren *vt* назбірáць, назапáсіць; ***j-m etw. ~*** пазбáвіць кагó-н. ад чагó-н. ◊ ***es bleibt ihm nichts erspárt*** ≅ на ягó ўсé шы́шкі вáляцца
Erspárnis *f* -, -se (*an D*) эканóмія (*у чым-н.*); зберажэ́нні; ***~se ánlegen*** рабíць зберажэ́нні
erspríeßlich *a* кары́сны; паспяхóвы, вы́гадны; ***das ist ja recht ~!*** *іран.* гэ́та вéльмі міла!
erst 1. *adv* 1) спачáтку, спяршá 2) тóлькі (*адносна часу*); ***~ héute*** тóлькі сёння; ***~ recht*** тым больш; ***ében ~*** тóлькі што **2.** *a* пéршы; ***zum ~en Mál(e)*** у пéршы раз; ***fürs Érste*** для пачáтку; ***der ~e Béste*** пéршы сустрэ́чны [лéпшы]
erstárken *vi* (s) узмацнéць, умацавáцца; падужэ́ць
erstárren *vi* (s) 1) адубéць, скарчанéць, здранцвéць 2) застывáць; цвярдзéць; ***das Blut erstárrt in den Ádern*** кроў сты́не ў жы́лах
Erstárrung *f* -, -en 1) адубéласць 2) застывáнне 3) здранцвéнне; здранцвéласць
erstátten *vt* кампенсавáць, вяртáць,варóчаць; ***Berícht ~*** даклáдваць; ***éinen Besúch ~*** нанéсці візíт
Erstáttung *f* -, -en 1) зварóт, кампенсавáнне 2): ***~ éines Beríchtes*** даклáд, данясéнне, паведамлéнне
Érstaufführung *f* -, -en прэм’éра
erstáunen *vi* (s) (*über A*) здзіўля́цца (*чаму-н.*), дзівíцца (*з чаго-н.*)
Erstáunen *n* -s здзіўлéнне; ***in ~ geráten**** здзіўля́цца; ***in ~ sétzen*** здзіўля́ць
erstáunlich 1. *a* надзвычáйны, дзíўны **2.** *adv* надзвычáйна, дзíўна
erstáunt *a* здзíўлены; ***~ sein*** здзіўля́цца; ***~ tun**** прыкíдвацца здзíўленым [урáжаным]
Érstausgabe *f* -, -n *гл.* Érstdruck
érstbést *a*: ***der ~e*** пéршы сустрэ́чны; ***das ~e Áuto benútzen*** скарыстáць пéршы сустрэ́чны аўтамабíль
Érstdruck *m* -(e)s, -e пéршае выдáнне
érste *num* пéршы, пéршая, пéршае; ***der ~ Béste*** пéршы лéпшы [сустрэ́чны]; ***fürs Érste*** дзéля пачáтку; ***das ~ Mal*** пéршы раз; ***~ Hílfe*** пéршая дапамóга
Érste *sub* 1) *m* -n, -n пéршае чысло́ (*месяца*) 2): ***das ~ und das Létzte*** пачáтак і канéц 3) *m, f* -n, -n пéршы, пéршая; ***der [die] ~ in der Klásse*** пéршы вýчань [пéршая вучанíца] у клáсе
erstéchen* *vt* закалóць, забíць
erstéhen* **I** *vi* (s) 1) узнікáць; ***es können daráus Únannehmlichkeiten ~*** з-за гэ́тага мóгуць быць непрыéмнасці 2) ад-

ро́джвацца, уваскраса́ць, ажыва́ць

erstéhen* **II** *vt* набыва́ць, купля́ць (*выстаяўшы чаргу*)

Erstéhung *f* -, -en 1) узнікне́нне 2) адраджэ́нне, ажыўле́нне, уваскрашэ́нне 3) набыццё, купля́нне

erstéigen* *vt* узыхо́дзіць, узбіра́цца (*на што-н.*)

erstéigern *vt* купля́ць на аўкцыёне

erstéllen *vt* 1) вырабля́ць 2) устана́ўліваць (*нормы*), распрацо́ўваць (*планы*)

érstens *adv* па-пе́ршае

erstérben* *vi* (s) заміра́ць, сціха́ць; ***der Lärm erstárb*** шум паво́лі сціх; аняме́ць (*пра рукі*)

érstere *num* пе́ршы (*з двух*)

Érstgeborene *sub m, f* -n, -n пе́ршае дзіця́ ў сям'і́, пе́ршынец

Érstgeburt *f* 1) - першаро́дства 2) -, -en пе́ршыя ро́ды

érstgenannt *a* вышэйназва́ны

erstícken **1.** *vt* задушы́ць **2.** *vi* (s) задыха́цца; душы́цца, захлына́цца; ***vor Láchen*** ~ захлына́цца ад сме́ху

erstíckend *a* уду́шлівы

erstíckt *a* прыглу́шаны

Erstíckung *f* -, -en *мед.* уду́шша

érstklassig *a* першакла́сны, выда́тны

Érstling *m* -s, -e пе́ршынец

érstmalig **1.** *a* пе́ршы **2.** *adv* упершыню́, пе́ршы раз

érstmals *adv* упершыню́, пе́ршы раз

Érstmilch *f* - мало́дзіва

érstrangig *a* першакла́сны, першачарго́вы, першара́дны

erstrében *vt* дамага́цца, дабіва́цца (*чаго-н.*), імкну́цца (*да чаго-н.*)

erstrécken, **sich** 1) распасціра́цца; разляга́цца 2) (*auf A, über A*) распаўсю́джвацца (*на што-н.*) 3) *бокс* упа́сці

erstürmen *vt* узя́ць штýрмам [пры́ступам]

ersúchen *vt* (*um A*) прасі́ць (*аб чым-н.*); хада́йнічаць (*перад кім-н. пра што-н.*)

Ersúchen *n* -s, - про́сьба; прапано́ва, зваро́т, хада́йніцтва; ***das gescháh auf mein*** ~ гэ́та было́ зро́блена па маёй прапано́ве

ertáppen *vt* (*bei, auf D*) злаві́ць, заспе́ць, захапі́ць (*на чым-н.*); ***auf frischer Tat*** ~ злаві́ць на ме́сцы злачы́нства; ***sich*** ~ ***lássen*** ***(bei D, auf D)*** папа́сціся (*у чым-н.*)

ertéilen *vt* дава́ць (*параду*); ***éinen Beféhl*** ~ аддава́ць зага́д; ***Únterricht*** ~ выклада́ць; ***ein Recht*** ~ дава́ць пра́ва

Ertéilung *f* -, -en вы́дача; прысуджэ́нне, падарава́нне, узнагаро́джванне; *гл.* ertéilen

ertönen *vi* (s) (за)гуча́ць, чу́цца

Ertrág *m* -(e)s, -träge 1) прыбы́так, утаргава́ныя гро́шы; ***éinen*** ~ ***líefern*** дава́ць дахо́д 2) ураджа́й, ураджа́йнасць 3) *горн.* здабы́ча; ~ ***an Milch*** удо́й малака́

ertrágen* **I** *vt* зно́сіць, перано́сіць, цярпе́ць

ertrágen* **II** *vt* дава́ць [прыно́сіць] дахо́д

ertrágfähig *a* прыбытко́вы, дахо́дны

erträglich *a* 1) ніштава́ты, зно́сны; ***mit j-m*** ~ ***stéhen**** быць з кім-н. у бо́лей ці [або́] ме́ней до́брых адно́сінах

Erträglichkeit *f* - цярпі́масць, памяркоўнасць

ertrágreich *a* 1) дахо́дны 2) ураджа́йны

Ertrágsergebnis *n* -ses, -se дахо́д, прыбы́так, ураджа́й

Ertrágssteigerung *f* -, -en павышэ́нне дахо́днасці [ураджа́йнасці]

ertränken **1.** *vt* (у)тапі́ць **2.** **~, sich** утапі́цца

ertrínken* *vi* (s) утапі́цца

Ertrúnkene *sub m, f* -n, -n тапе́лец, тапе́льніца

ertüchtigen *vt* загартóўваць, рабі́ць здаро́вым [мо́цным], аздараўля́ць

erübrigen **1.** *vt* захо́ўваць, зберага́ць, зэкано́міць; ***Zeit*** ~ выйграва́ць час **2.** *vi* зарастава́цца; ***es erübrigt nur noch zu ságen*** застае́цца яшчэ́ то́лькі сказа́ць **3.** **~, sich** быць залі́шнім; ***es erübrigt sich zu ságen, dass…*** залі́шне каза́ць, што…

Eruptión *f* -, -en вывяржэ́нне (*вулкана*)

eruptív *a* вулкані́чны

erwáchen *vi* (s) прачынáцца; ачóмацца; ***der Tag erwácht*** днée; ***aus dem Schlaf*** ~ прачнýцца

Erwáchen *n* -s абуджэ́нне

erwáchsen* I *vi* (s) пахóдзіць, вынікáць (*aus D – з чаго-н.*)

erwáchsen II *a* дарóслы

Erwáchsene *sub m, f* -n, -n дарóслы

erwägen* *vt* узвáжваць, меркавáць, абдýмваць, прымáць пад увáгу

Erwägung *f* -, -en меркавáнне, разумéнне; ***in ~ zíehen**** браць [прымáць] пад увáгу

erwählen *vt* выбірáць, абірáць

erwähnen *vt* (у)згáдваць (*пра каго-н., пра што-н.*)

erwähnt *a* згадáны, назвáны, упамянёны

Erwähnung *f* -, -en (у)згáдванне, прыгáдванне; упамінáнне

erwármen *vi* (s) 1) саграваáцца; цяплéць 2) (*für A*) зацікáвіцца, захапíцца (*чым-н.*)

erwärmen 1. *vt* сагравáць, награвáць **2. ~, sich** сагравáцца, награвáцца, абагравáцца

erwárten *vt* чакáць; ***nichts Gútes zu ~ háben*** не чакáць нічóга дóбрага

Erwárten *n* -s чакáнне

Erwártung *f* -, -en чакáнне; ***der ~ Áusdruck gében**** вы́казаць надзéю

erwártungsvoll *a* пóўны чакáння, пóўны надзéй

erwécken *vt* 1) будзíць 2) выклікáць, узбуджáць, абуджáць; ***Besórgnis*** ~ выклікáць трывóгу

erwéhren, sich (*G*) абараня́цца; утры́мліваццa (*ад чаго-н.*)

erwéichen 1. *vt* размякчáць; ***sich durch Bítten ~ lássen**** уступáць прóсьбам **2. ~, sich** 1) мякчэ́ць, паддавáцца 2) *перан.* змякчы́цца, памякчэ́ць

Erwéis *m* -es, -e *уст.* дóказ, дóвад; ***den ~ (für A) erbríngen**** прывóдзіць дóказ (*чаго-н.*)

erwéisen* 1. *vt* дакáзваць, давóдзіць 2) акáзваць, рабíць (*гонар, паслугу*) **2. ~, sich** акáзвацца, апынýцца

erwéitern 1. *vt* пашырáць, павялíчваць **2. ~, sich** пашырáцца, бóльшаць

Erwéiterung *f* -, -en расшырэ́нне, павелічэ́нне

Erwérb *m* -(e)s, -e 1) прóмысел, заня́так 2) зарóбак, набыццё, прыдбáнне

erwérben* *vt* 1) набывáць, здабывáць 2) зарабля́ць; ***sein Brot*** ~ зарабля́ць на пражыццё; ***Ruhm*** ~ набы́ць слáву 3) авалóдваць (*ведамі і г.д.*)

erwérblich *a* прамыслóвы; прóмыславы

erwérbsfähig *a* працаздóльны

Erwérbsgesellschaft *f* -, -en прамыслóвае тавары́ства

erwérbslos *a* беспрацóўны

Erwérbslose *sub m, f* -n, -n беспрацóўны, -ная

Erwérbslosigkeit *f* - беспрацóўе

erwérbsunfähig *a* непрацаздóльны

Erwérbung *f* -, -en набыццё

erwídern 1. *vt* адкáзваць (*на што-н.*) **2.** *vi* (*auf A*) пярэ́чыць; адкáзваць; ***éinen Besúch*** ~ аддáць візíт; ***j-s Líebe*** ~ адказáць камý-н. узаéмнасцю

Erwíderung *f* -, -en пярэ́чанне; адкáз

erwíschen *vt* злавíць, схапíць (*an D – за што-н.*); ***éinen gúten Platz*** ~ атрымáць дóбрае мéсца; ***j-n bei [an] éiner Lüge*** ~ злавíць кагó-н. на хлусні́

erwóg *impf ад* erwägen*

erwünscht *a* жадáны, пажадáны, доўгачакáны; ***das kommt sehr*** ~ гэ́та вéльмі дарэ́чы

erwürgen 1. *vt* задушы́ць, засíліць **2. ~, sich** задушы́цца

Erz *n* -es, -e 1) рудá 2) брóнза; медзь

erz=, Erz= *прыстаўка прыметнікаў і назоўнікаў, якая ўзмацняе значэнне слова*: Érzfeind закля́ты вóраг

erzählen *vt* раскáзваць, апавядáць; ***der kann étwas ~!*** *разм.* ён мнóгае пабáчыў!

Erzähler *m* -s, - апавядáльнік

Erzählform *f* -, -en *грам.* імперфéкт

Erzählung *f* -, -en апавядáнне, раскáз, апóвесць

Érzbergwerk *n* -(e)s, -e *гл.* Érzgrube

Érzbischof *m* -s, -bischöfe архіепíскап, арцыбíскуп

érzdumm *a* вéльмі дурны́, бязглýзды

erzéigen *vt* акáзваць (*давер*); рабíць (*ласку*); ***Éhre*** ~ аддавáць павáгу; ***Gedúld*** ~ выяўля́ць цярплíвасць

Érzengel *m* -s, - *рэл.* архáнгел

erzéugen *vt* рабíць, выраблáць, стварáць

Erzéuger *m* -s, - 1) *біял.* бáцька; вытвóрнік, самéц 2) *эк.* вытвóрца 3) *тэх.* генерáтар

Erzéugerpreis *m* -es, -e *эк.* сабекóшт

Erzéugnis *n* -ses, -se вы́раб, прадýкт; ***pflánzliche und tíerische ~se*** прадýкты раслінавóдства і жывёлагадóўлі

Erzéugung *f* -, -en вы́пуск; вы́раб; вытвóрчасць, прадýкцыя

Erzéugungskosten *pl* кошт вытвóрчасці

Erzéugungskraft *f* -, -kräfte прадукцы́йная сíла

Erzéugungsplan *m* -(e)s, -pläne вытвóрчы план; грáфік рабóт

Erzéugungsvorgang *m* -(e)s, -vorgänge вытвóрчы працэ́с

Érzfeind *m* -(e)s, -e заклятытвы вóраг

Érzförderung *f* - здабы́ча руды́

Érzgebirge *n* -s Рýдныя гóры

Érzgießerei *f* -, -en рудаплавíльня

Érzgrube *f* -, -n капáльня, руднíк

Érzhütte *f* -, -n *гл.* Érzgießerei

erzíehen* *vt* выхóўваць; гадавáць

Erzíeher *m* -s, - выхавáцель, выхавáльнік

erzíeherisch, erzíehlich *a* выхавáўчы, педагагíчны (*пра дзейнасць*)

Erzíehung *f* -, -en 1) выхавáнне; ***éine gúte ~ genießen**** атрымáць дóбрае выхавáнне 2) гадавáнне, гадóўля

Erzíehungs|anstalt *f* -, -en, **~einrichtung** *f* -, -en навучáльна-выхавáўчая ўстанóва

Erzíehungsheim *n* -(e)s, -e папрáўчы дом (*для падлеткаў*)

erzíelen *vt* дасягáць, дамагáцца

erzíttern *vi* (s) задрыжáць, уздры́гваць, здрыганýцца

Érzlager *n* -s, - паклáды руды́, радóвішча

Érzrevier *n* -s, -e рýдны басéйн

erzürnen 1. *vt* раззлавáць, узлавáць **2.** *vi* (s) *i* **~, sich** раззлавáцца, узлавáцца

erzürnt *a* раззлавáны; ***~ sein (über A)*** злавáць (*на каго-н., на што-н.*)

Érzvater *m* -s, -väter прабáцька, патрыя́рх

Érzvorkommen *n* -s, - паклáды руды́, радóвішча

erzwécken *vt уст.* дамагáцца (*чаго-н.*), дабівáцца

erzwíngen* *vt* 1) вымушáць, змушáць, дамагáцца сíлай 2) *вайск.* фарсíраваць

erzwúngen *a* вы́мушаны, змýшаны

es 1. *pron pers* якó (*G* séiner, *D* ihm, *A* es) **2.** *pron dem* гэ́та **3.** *pron vimp не перакладаецца*: ~ ist warm цёпла

Ésche *f* -, -n *бат.* я́сень

Ésel *m* -s, - асёл; ***j-n zum ~ máchen*** абдуры́ць кагó-н.

Éselsbank *f* -, -bänke *разм., пагардл.* апóшняя пáрта (*у класе, для дрэнных вучняў*)

Éselsohr *n* -(e)s, -en *разм.* загнýты рог старóнкі (*у кнізе*)

eskalíeren *vt* эскалíраваць, нагнятáць, узмацня́ць (*напружанасць і г.д.*)

Éskimo *m* -s *i* -, -s *i* - эскімóс

Eskórte *f* -, -n эскóрт, канвóй, прыкрыццё

Éspe *f* -, -n *бат.* асíна

Éspenholz *n* -es, -hölzer 1) асíнавая драўнíна 2) асíнавыя дрóвы

Éspenlaub *n* -(e)s асíнавае лíсце

Essai [Essay] [ɛ'se:] *m* -s, -s *літ.* нáрыс, эцю́д

éssbar *a* ядóмы, прыдáтны да яды́

Éssbesteck *n* -(e)s, -e сталóвы прыбóр

Ésse *f* -, -n 1) кавáльскі гóран 2) кóмін; ◊ ***das kannst du in die ~ schréiben*!*** пішы́ прапáла!

éssen* *vt* éсці; ***zu Míttag*** ~ абéдаць, палýдневаць; ***zu Ábend*** ~ вячэ́раць

Éssen *n* -s, - éжа, харчавáнне, ядá; ***fréies*** ~ бясплáтны абéд

Esséns *f* -, -en 1) сýтнасць, істóтнае 2) эсéнцыя, экстрáкт

Ésser *m* -s, - ядóк

Éssgeschirr *n* -(e)s, -e сталóвы пóсуд

Éssig *m* -s, -e вóцат; ***in ~ éingemacht*** марынавáны ◊ ***damít ist es ~!*** прапáшчая спрáва!

Éssiggurke *f* -, -n карнішóн, марынавáны агурóк

Éssigsäure *f* - вóцатная кіслатá

Ésslöffel *m* -s, - сталóвая лы́жка

Éssteller *m* -s - талéрка

Ésstisch *m* -(e)s, -e абéдзенны стол

Ésswaren *pl* харчы́, прадýкты (харчавáння)

Éste *m* -n, -n эстóнец

éstnisch *a* эстóнскі

Estráde *f* -, -n 1) эстрáда, пamóст, адкры́тая сцэ́на 2) *тэатр.* эстрáда (*жанр*)

Estragón *m* -s *бат.* палы́н эстрагóн

Éstrich *m* -s, -e 1) бясшвóвая падлóга, падлóга з глі́ны, цэменту 2) *с.-г.* ток, гумнó

etablíeren 1. *vt* заснóўваць **2. ~, sich** уладкóўвацца, пачынáць працавáць (*кім-н.*)

Etablissement [etablis(ə)ˈmãː] *n* -s, -s *або* -e устанóва, прадпрыéмства

Etage [eˈtaːʒə] *f* -, -n павéрх

Etagere [etaˈʒeːrə] *f* -, -n этажэ́рка, кні́жная палі́ца

Etáppe *f* -, -n 1) этáп; ***éine néue ~ éinleiten*** адкры́ць нóвую старóнку (*у гісторыі чаго-н.*) 2) *вайск.* тыл 3) мéсца адпачы́нку

etáppenweise *adv* паэтáпна; па этáпу

Etat [eˈtaː] *m* -s, -s 1) (дзяржáўны) бюджэ́т; каштары́с 2) штат, асабóвы склад; ***den ~ überschréiten**** перавы́сіць штáтны расклáд

etatmäßig [eˈtaː-] *a* 1) каштары́сны 2) штáтны; ***nicht*** ~ звышштáтны

etepetéte *a разм.* разбóрлівы, манéрысты

éthisch *a* эты́чны, марáльны

Ethnográph [Ethnográf] *m* -en -en этнóграф

Etikétt *n* -(e)s, -e(n) *i* -s, **Etikétte** *f* -, -n этыкéтка, ярлы́к

étlicher *pron indef m* (*f* étliche, *n* étliches, *pl* étliche) 1) некатóры 2) *sg n* сёе-тóе; ***ich weiß Étliches darüber zu erzählen*** я магý сёе-тóе расказáць пра гэ́та 3) *pl* нéкалькі; некатóрыя; ***étliche zehn Táge*** нéйкіх дзéсяць дзён

Etüde *f* -, -n 1) эцю́д 2) *жыв.* эцю́д, нáкід з натýры

Etui [etˈviː] *n* -s, -s 1) футарáл, футля́р 2) партабáк

étwa *adv* 1) каля́, прыблі́зна 2) магчы́ма; хі́ба, няўжó (*у пытаннях*) 3) у вы́падку, калі́…; ***dénken* Sie nicht ~, dass…*** не дýмайце, што…

étwaig *a* магчы́мы, мажлі́вы; ***im ~en Fálle*** у вы́падку, калі́…

étwas 1. *pron* што-нéбудзь, нéшта; ***írgend*** ~ сёе-тóе; ~ ***von éinem Künstler háben*** чым-нéбудзь нагáдваць мастакá **2.** *adv* трóхі, крыхý; ~ ***über zwánzig*** крыхý бóльш за двáццаць

Etymologíe *f* -, -gí¦en *лінгв.* этымалóгія

euch вас, вам (*A i D ад* ihr)

éuer 1) *pron pers* вас (*G ад* ihr) 2) *pron poss* ваш, вáша(е), вáша(я), вáшы(я)

Eukalýptus *m* -, -ten *i* - *бат.* эўкалі́пт

Éule *f* -, -n савá; ***j-n zur ~ máchen*** зрабі́ць з кагó-н. прадмéт кпі́наў ◊ ***~n nach Áthen trágen**** ≅ вазі́ць дрóвы ў лес

Euphemísmus *m* -, -men *лінгв.* эўфемі́зм

éurerseits *adv* з вáшага бóку

éuresgleichen *pron* такі́ як вы, падóбны да вас

euret|hálben, ~wégen, ~wíllen *adv* дзéля вас, праз [з-за] вас

éurig *pron poss*: ***der, die, das ~e*** ваш, вáша(я), вáша(е); ***die Éurigen*** вáшы(я) (*радня, сваякі*)

Európa (*n*) -s Еўрóпа

Europäer *m* -s, - еўрапéец

europäisch *a* еўрапéйскі

Europäische Geméinschaft (EG) *f* - Еўрапéйскае супóльніцтва

Europäisches Parlamént *n* -(e)s Еўрапéйскі парлáмент

Europäische Unión *f* - Еўрапéйскі Саю́з

Europäische Wírtschaftsgemeinschaft (EWG) *f* - Еўрапéйскае эканамі́чнае супóльніцтва

Európameister *m* -s, - чэмпіён Еўрóпы

Európarat *m* -(e)s Савéт Еўрóпы

Éuter *n* -s, - вы́мя

evakuíeren [-va-] *vt* 1) эвакуі́раваць 2) *тэх.* разрэ́джваць, адпампóўваць (*паветра*)

evangélisch [-vaŋ-] *a рэл.* 1) евангелі́чны 2) евáнгельскі 3) пратэстáнцкі

eventuál [-vɛn-] *a* магчы́мы (*пры пэўных абставінах*), умóўны

eventuéll [-vɛn-] **1.** *a* 1) магчы́мы 2) выпадкóвы **2.** *adv* пры нагóдзе; мáбыць
Evergreen ['ɛvərgri:n] *m*, *n* -s, -s эвергры́н, шля́гер, які́ не стрáціў папуля́рнасць
Evolutión [-vo-] *f* -, -en эвалю́цыя
éwig **1.** *a* вéчны, адвéчны; ***auf*** ~ навéкі, навéк **2.** *adv* вéчна, бяскóнца
Éwigkeit *f* -, -en вéчнасць; ***éine ~ dáuern*** цягну́цца вéчнасць; ***bis in (álle)*** ~ да скaнчэ́ння вéку; ***in die ~ éingehen**** заснýць навéкі
ex *adv разм.* 1) канéц!, бáста! 2): *~!* вы́п'ем!; ~ ***trínken**** піць да дна
Éx= экс-; Éxminister экс-міністр, былы́ міністр
exákt *a* даклáдны, пунктуáльны; ***~e Wíssenschaften*** даклáдныя навýкі
Exáktheit *f* -, -en даклáднасць, пунктуáльнасць, акурáтнасць
exaltíert *a* экзальтавáны, захóплены (*чым-н.*), узбýджаны
Exámen *n* -s, - *i* -mina экзáмен, іспы́т; ***ein ~ áblegen [máchen]*** здавáць экзáмен; ***im ~ dúrchfallen*, durchs ~ fállen**** правалíцца на экзáмене
Examinánd *m* -en, -en экзаменýемы
Examinátor *m* -s, -tóren экзаменáтар
Exekutión *f* -, -en 1) выканáнне прысýду 2) смярóтная кáра 3) вóпіс маёмасці
exekutív *a* выканáўчы
Exekutíve [-və] *f* -, -n выканáўчая ўлáда
Exekutívkomitee *n* -s, -s выканáўчы камітэ́т
Exémpel *n* -s, - 1) пры́клад 2) *матэм.* задáча; ***ein ~ líefern*** служы́ць пры́кладам; ***zum*** ~ да пры́кладу, напры́клад; ***ein ~ an (D) néhmen**** браць пры́клад з чагó-н.
Exemplár *n* -s, -e 1) экземпля́р, асóбнік 2) тып (*пагардліва – пра чалавека*)
exemplárisch **1.** *a* навучáльны, павучáльны (*пра пакаранне і т. п.*) **2.** *adv* навучáльна, павучáльна; ***j-n ~ bestráfen*** пакарáць кагó-н. для навучáння другíх
exerzíeren **1.** *vt* навучáць (*хадзіць у страі*), цвíчыць **2.** *vi* займáцца страявóй падрыхтóўкай, маршыравáць
Exerzíerordnung *f* -, -en *вайск.* страявы́ статýт
Exíl *n* -s, -e 1) выгнáнне, вы́сылка 2) мéсца вы́сылкі; ***im ~ lében*** жыць у выгнáнні
Existénz *f* -, -en 1) існавáнне 2) срóдкі існавáння; ***kéine síchere ~ háben*** не мець дастаткóва срóдкаў да існавáння 3) чалавéк, асóба
existénzfähig *a* жыццяздóльны
Existénzkampf *m* -(e)s, -kämpfe барацьбá за існавáнне
Existénzminimum *n* -s, -ma пражытóвы мíнімум
existíeren *vt* існавáць, жыць, быць
Éxitus *m* - *мед.* лятáльны зыхóд, смерць
exklusív *a* 1) выклю́чны 2) замкнёны, адасóблены
exklusíve *adv* за выключэ́ннем, выклю́чна
Exkúrs *m* -es, -e 1) адхілéнне (*ад тэмы і г.д.*) 2) агля́д, э́кскурс
Exkursión *f* -, -en экскýрсія
Exmatrikulatión *f* -, -en выключэ́нне са склáду студэ́нтаў
exmatrikulíeren *vt* выключáць са склáду студэ́нтаў
exogén *a мед.*, *геал.* які́ мáе знéшняе пахóджанне, экзагéнны
exótisch *a* экзаты́чны
Expansión *f* -, -en экспáнсія, распаўсю́джванне, пашырэ́нне
Expeditíon *f* -, -en экспеды́цыя
Experimént *n* -(e)s, -e дóслед, эксперымéнт; ***~e máchen [ánstellen]*** рабíць дóследы
experimentíeren *vi* эксперыментавáць, рабíць дóследы
expért *a* вóпытны, дасвéдчаны
Expérte *m* -n, -n экспéрт, дасвéдчаны чалавéк
Explikatión *f* -, -en тлумачэ́нне, вытлумачэ́нне
explodíeren *vi* (s) узрывáцца; лóпацца; ***vor Wut*** ~ лóпацца ад злóсці
Exploitatión [-plo̯a-] *f* - *уст.* эксплуатáцыя
exploitíeren [-plo̯a-] *vt* эксплуатавáць
Explosión *f* -, -en вы́бух; ***zur ~ bríngen****

узарва́ць, падарва́ць

Explosiónsmotor *m* -s, -tóren рухаві́к уну́транага згара́ння

explosív *a* 1) узрыўны́, выбухо́вы, грыму́чы 2) запа́льчывы

Explosívlaut *m* -(e)s, -e *лінгв.* выбухо́вы гук

Explosívstoff *m* -(e)s, -e выбухо́вае рэ́чыва

Exponát *n* -(e)s, -e экспана́т

Exponént *m* -en, -en 1) экспане́нт, улада́льнік экспана́та 2) прадстаўні́к па́ртыі [накіру́нку] 3) *матэм.* пака́зчык ступе́ні

exponíeren *vt* 1) растлума́чваць 2) падвярга́ць (*небяспецы*) 3) *фатагр.* экспанава́ць

exponíert *a* адкры́ты, незасцяро́жаны; ***éine ~e Stélle*** адкры́тае [незасцяро́жанае] ме́сца; небяспе́чнае ме́сца (*тс. перан.*)

Expórt *m* -(e)s, -e э́кспарт, вы́ваз

exportíeren *vt* экспартава́ць, выво́зіць

Exposé [-'ze:] *n* -s, -s 1) мемара́ндум, дакла́д, запі́ска 2) *літ.* уво́дзіны; праспе́кт, канспе́кт, экспазі́цыя

expréss *adv* катэгары́чна; я́сна; недвухсэнсо́ўна; спецыя́льна

Expositión *f* -, -en 1) вы́стаўка, выста́ва 2) *літ.* уво́дзіны, экспазі́цыя 3) *фатагр.* экспазі́цыя

Expréss *m* -es, -e *i* -züge экспрэ́с (*цягнік*)

Expressionísmus *m* - экспрэсіяні́зм

expropriíeren *vt* экспрапрыі́раваць, адчужа́ць

exquisít *a* вы́браны, адбо́рны; рэ́дкі

extemporíeren *vt* рабі́ць [пі́са́ць, гавары́ць] без падрыхто́ўкі, імправізава́ць

extensív *a* 1) вялі́зны, шыро́кі 2) экстэнсі́ўны

extérn *a* во́нкавы, знадво́рны; чужы́; пазаштáтны; ***~er Léhrer*** пазаштáтны наста́ўнік

éxtra *adv* спецыя́льна 1) асаблі́ва, дадатко́ва 2) тэрміно́ва

Éxtraausgabe *f* -, -n э́кстраны вы́пуск; спецыя́льнае выда́нне

Éxtrablatt *n* -(e)s, -blätter э́кстраны вы́пуск (*газеты*)

Extrákt *m*, *n* -(e)s, -e 1) вы́трымка (*з кнігі*) 2) *хім.* экстра́кт, вы́цяжка

extraordinär *a* надзвыча́йны, экстраардына́рны

Extrém *n* -s, -e кра́йнасць; ***ins ~ verfállen**** упада́ць у кра́йнасць

Extremitäten *pl анат.* кане́чнасці

exzellént a цудо́ўны, надзвыча́йны

Exzellénz *f* -, -en ***Éuer*** ~ Ва́ша правасхадзі́цельства, ягамо́сць

exzerpíeren *vt* рабі́ць вы́піскі [вы́баркі] з кні́гі

Exzéss *m* -es, -e 1) эксцэ́с, сканда́л 2) *тэх.* лі́шак, збы́так

F

Fábel *f* -, -n 1) ба́йка; ка́зка 2) фа́була, сюжэ́т
Fábeldichter *m* -s, - байка́р, байкапі́сец
fábelhaft 1. *a* ка́зачны; цудо́ўны, фа́йны **2.** *adv* ка́зачна; ***das ist ja ~!*** гэ́та цудо́ўна!
fábeln *vi* фантазі́раваць; вярзці́ лухту́
Fábeltier *n* -(e)s, -e 1) міфі́чная [ка́зачная] жывёліна 2) жывёліна з ба́йкі
Fabrík *f* -, -en фа́брыка, заво́д; ***in die ~ géhen**** ісці́ на фа́брыку
Fabríkanlage *f* -, -n фабры́чны буды́нак; фа́брыка
Fabrikánt *m* -en, -en фабрыка́нт, заво́дчык; а́ўтар вы́рабу (*якога-н. тавару*)
Fabríkarbeiter *m* -s, - фабры́чны [заво́дскі] рабо́чы
Fabrikát *n* -(e)s, -e фабрыка́т, фабры́чны вы́раб
Fabrikatión *f* -, -en вытво́рчасць, вы́раб, фабрыка́цыя
Fabríkhalle *f* -, -n фабры́чны [заво́дскі] цэх
Fabríkmarke *f* -, -n фабры́чная ма́рка
fabríkmäßig 1. *a* фабры́чны **2.** *adv* фабры́чным спо́сабам
Fabríkstilllegung *f* -, -en закрыццё фа́брыкі [заво́да]
Fabríkzeichen *n* -s, - *гл.* Fabríkmarke
fabrizíeren *vt* 1) рабі́ць, выракля́ць 2) фабрыкава́ць
fabulíeren *vi*, *vt* 1) піса́ць, склада́ць (*байку, казку*) 2) *перан.* выдумля́ць, прыдумля́ць
Facette [fa'sɛtə] *f* -, -n грань; фацэ́т, фа́ска
Fach *n* -(e)s, Fächer 1) шуфля́да (*у стале*) 2) палі́ца (*у шафе*) 3) галіна́ (*навукі*) 4) прадме́т (*навучання*); ***er verstéht sein ~*** ён до́бры спецыялі́ст; ***das schlägt in sein ~*** гэ́та па яго́ спецыя́льнасці ◊ ***etw. únter Dach und ~ bríngen**** ула́дзіць [ско́нчыць] што-н.; звёзці што-н. у схо́вішча
=fach *паўсуф. колькасных лічэбнікаў, з дапамогай якога ўтвараюцца словы са значэннем колькасці разоў*: dréifach трохразо́вы, трайны́, патро́йны
Fácharbeiter *m* -s, - кваліфікава́ны рабо́чы
Fácharzt *m* -es, -ärzte до́ктар-спецыялі́ст
Fáchausdruck *m* -(e)s, -ausdrücke спецыя́льны вы́раз, тэ́рмін
Fáchausbildung *f* -, -en прафесіяна́льная адука́цыя
Fáchblatt *n* -(e)s, -blätter спецыя́льны (навуко́ва-тэхні́чны) часо́піс
fächeln 1. *vt* абма́хваць (*веерам, хусткай*) **2. ~, sich** абма́хвацца
Fächer *m* -s, - ве́ер, апаха́ла
fächer|artig, ~förmig *a* як ве́ер, падо́бны да ве́ера
Fáchgebiet *n* -(e)s, -e спецы́яльнасць
Fáchgelehrte *sub m, f* -n, -n вучо́ны-спецыялі́ст
fáchgemäß 1. *a* спецыя́льны; кампетэ́нтны **2.** *adv* з ве́даннем спра́вы
fáchgerecht *adv* (зро́блены) з ве́даннем спра́вы, зро́блены кваліфікава́на
Fáchkenntnisse *pl* спецыя́льныя ве́ды
Fáchkraft *f* -, -kräfte спецыялі́ст; ***er ist éine wértvolle ~*** ён кашто́ўны рабо́тнік
fáchkundig *a* дасве́дчаны (*у дадзенай галіне*), абазна́ны
Fáchlehrgang *m* -(e)s, -gänge спецыя́льны курс
fáchlich *a* спецыя́льны, прафесі́йны
Fáchliteratur *f* - спецыя́льная літарату́ра
Fáchmann *m* -(e)s, -männer *і* -leute спецыялі́ст
fáchmännisch 1. *a* спецыя́льны, кампетэ́нтны; ***ein ~es Úrteil*** заключэ́нне спецыялі́ста **2.** *adv* як спецыялі́ст
Fáchpresse *f* - спецыя́льны перыяды́чны друк
Fáchrichtung *f* -, -en (ву́зкая) спецыя́льнасць
Fáchschule *f* -, -n сярэ́дняя спецыя́льная навуча́льная ўстано́ва; тэ́хнікум
Fáchunterricht *m* -(e)s, -e 1) прафесі́йнае навуча́нне 2) прадме́тнае навуча́нне

Fáchverband *m* -(e)s, -bände галіно́вае аб'ядна́нне
Fáchwerk *n* -(e)s, -e *буд.* карка́снае збудава́нне
Fáchzeitschrift *f* -, -en *гл.* Fáchblatt
Fáckel *f* -, -n пахо́дня, фа́кел; *перан.* све́тач
fáckeln *vi* 1) мігце́ць, мільгаце́ць 2) мару́дзіць, зацяга́ваць; ***ich wérde nicht erst lánge ~*** я не бу́ду до́ўга цырымо́ніцца
Fáckelträger *m* -s, - фа́кельшчык
Fáckelzug *m* -(e)s, -züge фа́кельнае шэ́сце, шэ́сце з пахо́днямі
fád(e) *a* 1) нясма́чны 2) ну́дны; по́шлы; ***~es Zeug réden*** гавары́ць [каза́ць] по́шласці
fädeln *vt* зацяга́ваць ні́тку (*у іголку*); нані́зваць (*пацеркі, каралі на нітку*)
Fáden *m* -s, Fäden ні́тка (*тс. перан.*); ***sich wie ein róter ~ hindúrchziehen**** прахо́дзіць чырво́най ні́ткай; ***an éinem ~ hängen**** вісе́ць на валаску́ ◊ ***da beißt kéine Maus den ~ ab*** тут ні́чо́га не зро́біш
fádennass *a* прамо́клы наскро́зь [да ні́ткі]
Fádennudel *f* -, -n вермішэ́ль
fádenscheinig *a* пано́шаны, пацёрты (*пра тканіну*); ***~e Gründe*** слабы́я до́вады
Fádheit *f* -, -en 1) *толькі sg* прэ́сны смак 2) безгусто́ўнасць; по́шласць 3) бля́класць
Fagótt *n* -(e)s, -e *муз.* фаго́т
fähig *a* 1) (*zu D*) здо́льны (*да чаго-н., на што-н.*); ***zu állem ~ sein*** быць здо́льным на ўсё 2) таленаві́ты (*für A – да чаго-н.*)
Fähigkeit *f* -, -en здо́льнасць, уме́нне; ***überdurchschnittliche ~en (zu D)*** надзвыча́йныя здо́льнасці (*да чаго-н.*)
fahl *a* бле́дны, бля́клы; бяля́вы
Fähnchen *n* -s, - 1) сцяжо́к; флю́гер; *марск.* вы́мпел 2) *разм.* лёгкая суке́нка
fáhnden *vi*, *vt* (*nach D, auf A*) пасле́даваць, высо́чваць (*каго-н.*)
Fáhndung *f* -, -en пасле́даванне, высо́чванне; по́шук
Fáhndungsdienst *m* -es, -e крыміна́льны вы́шук
Fáhne *f* -, -n 1) сцяг, штанда́р; ***mit fliégenden ~n*** з разго́рнутымі сцяга́мі; ***éine ~ áufpflanzen [híssen]*** узня́ць сцяг; ***die ~ sénken*** апусці́ць [спусці́ць] сцяг; ***zu den ~n éilen*** стаць пад знамёны 2) флю́гер 3) *паліг.* гра́нка 4) хвост (*паляўнічага сабакі*)
Fáhneneid *m* -(e)s, -e ва́енная прыся́га; ***den ~ léisten*** прысяга́ць
Fáhnenflucht *f* - дэзерці́рства
Fáhnenflüchtige *sub m* -n, -n дэзерці́р
Fáhnen|stange *f* -, -n, **~stock** *m* -(e)s, -stöcke дрэ́ўка сця́га
Fáhnenträger *m* -s, - сцягано́сец
Fáhnentuch *n* -(e)s, -tücher пало́тнішча сця́га
Fähnrich *m* -s, -e *вайск.* фе́нрых (*выпускнік кадэцкага корпуса, кандыдат у афіцэры – Германія*)
Fáhrbahn *f* -, -en 1) брук, прае́зджая [езда́вая] ча́стка 2) *чыг.* рэ́йкавы пуць 3) *марск.* фарватэ́р
fáhrbar *a* 1) прае́зны; суднахо́дны 2) перасо́вачны (*груз*)
Fáhrbefehl *m* -(e)s, -e пуцявы́ ліст, пуцёўка (*шафёра*)
Fáhrbereich *m* -(e)s, -e запа́с хо́ду; далёкасць пла́вання
fáhrbereit *a* гато́вы да адыхо́ду [адплыцця́]
Fáhrdamm *m* -(e)s, -dämme брук, прае́зджая ча́стка
Fáhrdienst *m* -(e)s, -e *чыг.* слу́жба ру́ху
Fähre *f* -, -n паро́м; перавóз
fáhren* **1.** *vi* (s) 1) е́хаць, е́здзіць; плы́сці, ката́цца; ***aufs Land ~*** пае́хаць за го́рад [у вёску]; ***Boot [Rad, Schlítten] ~*** ката́цца на ло́дцы [веласіпе́дзе, са́нках] 2): ***das Mésser fuhr ihm aus der Hand*** нож вы́паў у яго́ з рукі́; ***in die Tásche ~*** палезці ў кішэ́ню; ***j-m in die Háare ~*** учапі́цца каму́-н. у валасы́ ◊ ***was ist in ihn gefáhren?*** *разм.* яка́я му́ха яго́ ўкусі́ла?; ***~ lássen**** *vt разм.* адмаўля́цца (*ад чаго-н.*), пакіда́ць (*што-н.*), упуска́ць (*што-н.*); ***éinen Gedánken ~ lássen**** адмо́віцца ад ду́мкі [наме́ру] **2.** *vt* ве́сці, вадзі́ць, кірава́ць; ***(ein) Áuto ~*** кірава́ць аўтамабі́лем; ***wélchen Brénnstoff ~ Sie?*** на які́м

па́ліве Вы е́здзіце?

Fáhrenheitthermometer *n* -s, - тэрмо́метр Фарэнге́йта

Fáhrer *m* -s, - 1) шафёр, вадзі́цель 2) язды́к; веласіпеды́ст; матацыклі́ст

Fahreréi *f* - язда́ (*бязладная*); раз'е́зды

Fáhrerhaus *n* -es, -häuser кабі́на шафёра

Fáhrerlaubnis *f* -, -se шафёрскія правы́

Fáhrgast *m* -(e)es, -gäste пасажы́р

Fáhrgebühr *f* -, -en пла́та за прае́зд; фрахт; пла́та за раво́з

Fáhrgeld *n* -(e)s, -er пла́та за перавóз

Fáhrgestell *n* -(e)s, -e 1) *аўта* шасі́ 2) *тэх.* цяле́жка

fáhrig *a* 1) неспако́йны, нерво́вы; ***~e Bewégungen*** нерво́выя ру́хі 2) рассе́яны, няўва́жлівы

Fáhrkarte *f* -, -n біле́т, квіто́к (*праязны*); ***éine ~ lösen*** браць [купля́ць] (праязны́) біле́т

Fáhrkartenautomat *m* -en, -en біле́тны аўтама́т

Fáhrkartenschalter *m* -s, - біле́тная ка́са

fáhrlässig *a* нядба́йны, неасцяро́жны

Fáhrlässigkeit *f* - (злачы́нная) нядба́йнасць, галаваця́пства; ***sich (D) éine ~ zuschúlden [zu Schúlden] kómmen lássen**** дапусці́ць (злачы́нную) неасцяро́жнасць

Fährmann *m* -(e)s, -männer *i* -leute паро́мшчык, перавóзчык

Fáhrplan *m* -(e)s, -pläne раскла́д ру́ху (*транспарту*)

Fáhrplanbild *n* -(e)s, -er гра́фік ру́ху (*розных відаў транспарту*)

fáhrplanmäßig *a* паво́дле раскла́ду

Fáhrpreis *m* -es, -e пла́та за прае́зд, кошт прае́зду

Fáhrpreisermäßigung *f* -, -en ільго́тны тары́ф (*на транспарце*)

Fáhrrad *n* -(e)s, -räder веласіпе́д, ро́вар

Fáhrradweg *m* -(e)s, -e веласіпе́дная даро́жка

Fáhrrichtung *f* -, -en напра́мак ру́ху

Fáhrschiff *n* -(e)s, -e паро́м, перавóзачнае су́дна

Fáhrschein *m* -(e)s, -e 1) (праязны́) біле́т 2) правы́ на кірава́нне аўтамашы́най

Fáhrschule *f* -, -n ку́рсы шафёраў

Fáhrspur *f* -, -en каляі́на

Fáhrstraße *f* -, -n прае́зная даро́га; шаша́, шасэ́, брук

Fáhrstrecke *f* -, -en адрэ́зак шля́ху; далёкасць рэ́йса; адле́гласць

Fáhrstuhl *m* -(e)s, -stühle 1) ліфт 2) крэ́сла на калёсах (*для хворых*)

Fáhrstuhlführer *m* -s, - ліфцёр

Fahrt *f* -, -en 1) язда́; пае́здка 2) прае́зд; ***fréie ~*** бяспла́тны прае́зд 3) ход, ху́ткасць (*судна*); ***auf ~ géhen**** адпра́віцца ў падаро́жжа; ***in vóller ~*** по́ўным хо́дам; ***in ~ kómmen**** раз'ю́шыцца, разбушава́цца; нала́дзіцца, увайсці́ ў каляі́ну; ***in ~ sein*** быць у фо́рме, до́бра сябе́ адчува́ць; ***éine ~ ins Bláue*** пае́здка без пэ́ўнай мэ́ты

Fährte *f* -, -n след; ***auf der ríchtigen [fálschen] ~ sein*** натра́піць на пра́вільны [фальшы́вы] след; ***der ~ fólgen, die ~ verfólgen*** ісці́ па сле́ду; ***von der ~ ábkómmen**** згубі́ць след

Fáhrtliste *f* -, -n маршру́т перавóзкі; пуцёўка

Fáhrtreppe *f* -, -n эскала́тар

Fáhrtruppen *pl* *вайск.* аўтамабі́льныя во́йскі

Fáhrunterricht *m* -(e)s навуча́нне ваджэ́нню аўтамабі́лем

Fáhrverkehr *m* -s рух тра́нспарту, чыгу́начныя [аўто́бусныя] зно́сіны

Fáhrwasser *n* -s, - *марск.* фарва́тэр; ***in séinem ~ sein*** быць у сваёй стыхі́і; ***in j-s ~ ségeln*** плы́сці ў чыі́м-н. фарва́тэры, дзе́йнічаць па чыёй-н. ука́зцы; скака́ць пад чыю́-н. ду́дку

Fáhrzeit *f* -, -en час адпраўле́ння (*цягніка*); час язды́

Fáhrzeug *n* -(e)s, -e тра́нспартны [перавóзачны] сро́дак

fair [fɛ:r] *a* прысто́йны, сумле́нны; ***er zeigt ein ~es Benéhmen*** ён паво́дзіць сябе́ прысто́йна

fáktisch *a* факты́чны, сапра́ўдны

Fáktor *m* -s, -tóren фа́ктар, акалі́чнасць; ***etw. als ~ in Réchnung stéllen*** улі́чваць

якую-н. акалічнасць

Faktoréi *f* -, -en *уст.* фактóрыя, гандлёвая кантóра (у *калоніях*)

Fáktum *n* -s, -ta *i* -ten факт; ***ein únleugbares ~*** бясспрэ́чны факт; ***das ~ steht fest*** бясспрэ́чны факт

Fakultät *f* -, -en факультэ́т; ***die ~en an der Universität*** факультэ́ты універсітэ́та

fakultatív *a* факультаты́ўны; неабавязкóвы

falb *a* 1) бля́клы 2) булáны (*пра каня*)

Fálke *m* -n, -n сóкал

Fall I *m* -(e)s, Fälle 1) падзéнне; ***j-n zu ~ bríngen**** паваліць каго-н., збіць з ног; скінуць, звéргнуць каго-н.; ***zu ~ kómmen**** быць звéргнутым; упáсці 2) змяншэ́нне, спадáнне 3) схіл, адхóн 4) вадаспáд

Fall II *m* -(e)s, Fälle 1) вы́падак, здарэ́нне; ***auf álle Fälle*** на ўсяля́кі вы́падак 2) *юрыд.* спрáва 3) вы́падак, акалічнасць; ***auf jéden ~*** на ўсяля́кі вы́падак, ва ўсяля́кім вы́падку; ***im ~e, dass...*** у (тым) вы́падку, калі... ◊ ***auf Knall und ~*** рáптам, нечакáна; ***das ist ganz mein ~*** гэ́та ў маім гýсце

Fall III *m* -(e)s, Fälle *грам.* склон

Fállbeil *n* -(e)s, -e гільяціна

Fállbrücke *f* -, -n пад'ёмны мост

Fálle *f* -, -n 1) пáстка; ***j-n in die ~ lócken*** завáбіць каго-н. у пáстку; ***in die ~ géhen* [geráten*]*** папáсці ў пáстку 2) кля́мка

Fálleisen *n* -s, - пáстка

fállen* I *vi* (s) 1) пáдаць; ***auf die [zur] Érde ~*** пáдаць [упáсці] на зямлю́; ***einánder in die Árme ~*** кінуцца адзін аднамý ў абды́мкі; ***~ lássen**** упусціць, вы́пусціць; адмóвіцца (*ад каго-н., чаго-н.*); адвярнýцца (*ад каго-н.*); ***die Máske ~ lássen**** скінуць мáску 2) пáдаць, панiжáцца; ***das Barométer fällt*** барóметр пáдае 3) пáсці, загінуць; ***er fiel als Held*** ён загінуў герóем 4) пáсці, здáцца (*пра горад і г.д.*); пáсці, быць скінутым [звéргнутым] (*пра ўрад*) 5) ісці, выпадáць (*пра снег, дождж, расу*) 6) пáдаць (*пра святло*) 7) пáдаць, выпадáць на дóлю; ***die Wahl fiel auf ihn*** вы́бар паў на ягó дóлю; ***das fällt ihm leicht [schwer]*** гэ́та даéцца ямý лёгка [ця́жка]; ***die Entschéidung ist gefállen*** рашэ́нне прыня́та 8): ***j-m auf die Nérven ~*** нервавáць, раздражня́ць каго-н.; ***j-m ins Wort ~*** перабівáць каго-н.; ***díese Fárbe fällt ins Gélbe*** гэ́ты кóлер адлівáе [аддаé] жóўтым; ***j-m zur Last ~*** быць камý-н. ця́жарам; ***j-m zur Ópfer ~*** стаць ахвя́рай каго-н. ◊ ***die Würfel sind gefállen!*** жэ́рабя кінута!

fállen* II *vi* (s) прыпадáць; падпадáць; ***auf éinen Sónntag ~*** прыпадáць на нядзéлю; ***únter éine Bestímmung ~*** падпадáць пад дзéянне пастанóвы [прадпісáння, загáду]

fällen *vt* 1) сячы́ (*лес*) 2): ***ein Úrteil ~*** вынóсіць прысýд; ***das Bajonétt ~*** браць вінтóўку наперавéс 3) *матэм.* апускáць (*перпендыкуляр*)

fállend *a*: ***~e Réihe*** *матэм.* спадáючы рад; ***~es Gelände*** схіл, гарá

Fállgrube *f* -, -n пáстка, вóўчая я́ма

Fállholz *n* -es ламáчча, галлё

fällig *a* 1) тэрмінóвы, які́ падлягáе вы́плаце; ***~ wérden*** канчáцца (*пра тэрмін*) 2): ***der Zug ist in zehn Minúten ~*** цягнік павінен прыбы́ць праз дзéсяць хвілін

Fälligkeit *f* -, -en *фін.* тэ́рмін аплáты, набліжэ́нне [надыхóд] тэ́рміну; ***ein Tag vor ~*** за дзень да надыхóду тэ́рміну

Fallít *m* -en, -en *фін.* банкрýт, неплацежаздóльная асóба

Fállobst *n* -(e)s апáд (*яблыкаў і г.д.*)

falls *cj* (у вы́падку) калі

Fállschirm *m* -(e)s, -e парашýт; ***mit dem ~ ábspringen**** скакáць з парашýтам

Fállschirmabsprung *m* -(e)s, -sprüge скачóк з парашýтам

Fállschirmjäger *m* -s, - *вайск.* парашуты́ст

Fállschirmlandung *f* -, -en парашýтны дэсáнт

Fállschirmspringer *m* -s, - парашуты́ст

Fállschirmtruppen *pl* парашýтна-дэсáнтныя вóйскі

Fállsucht *f* - *мед.* падýчка, эпілéпсія

fällt *präs ad* fallen* *i* fällen

Fálltreppe *f* -, -n трап

Fálltür *f* -, -en люк

falsch 1. *a* 1) фальшы́вы; штýчны, падрóблены 2) няпрáвільны, памылкóвы; ***únter ~em Námen*** пад чужы́м íмем; ***éinen ~en Weg éinschlagen**** стаць на няпрáвільны шлях **2.** *adv* няпрáвільна, памылкóва; ~ ***schréiben**** пісáць з памы́лкамі

Falsch *m*: *высок.* ***óhne ~*** адкры́та, шчы́ра

fälschen *vt* падрабля́ць; фальсіфікавáць; ***Kárten ~*** мéціць кáрты

Fälscher *m* -s, - падрóбнік; фальсіфікáтар

Fálschheit *f* -, -en 1) фальшы́васць; несапрáўднасць 2) крывадýшнасць; ***er ist vóller ~*** ён манíюка

fälschlich *adv* памылкóва, няпрáвільна

fälschlicherweise *adv* памылкóва; праз непаразумéнне

Fálschmünzer *m* -s, - фальшываманéтчык

Fálschspieler *m* -s, - шýлер, махля́р

Fälschung *f* -, -en падлóг; падрóбка; фальсіфікáцыя

Falsétt *n* -(e)s, -e *муз.* фальцэ́т, фíстула

Falsifikatión *f* -, -en падрóбка, фальсіфікáцыя

falsifizíeren *vt* 1) падрабля́ць 2) фальсіфікавáць, скажáць

fáltbar *a* складны́, які́ склáдваецца (*пра стул, палатку*), які́ згінáецца

Fáltboot *n* -(e)s, -e *спарт.* разбóрная байдáрка

Fálte *f* -, -n 1) склáдка, збóрка; фальбóнка 2) маршчы́на, змóршчына; ***die Stirn in ~n zíehen**** мóршчыць лоб; ***~n wérfen* [schlágen*]*** мóршчыць, маршчы́ніць (*пра вопратку*)

fälteln *vt* збірáць збóркі (*пра вопратку*); заклáдваць склáдкі [фальбóнкі]; плісíраваць; плóіць

fálten *vt* 1) склáдваць, складáць, згóртваць; ***die Hände ~*** злажы́ць [склáсці] рýкі 2) змóршчваць (*лоб, твар*)

Fáltengebirge *n* -s, - *геал.* склáдкаватыя гóры

Fáltenrock *m* -(e)s, -röcke фальбóнкавая спадніца

Fálter *m* -s, - матылёк, маты́ль

fáltig *a* 1) у склáдкі, у збóркі 2) маршчы́ністы

Falz *m* -es, -e *тэх.* паз, фальц, жóлаб

fálzen *vt паліг.* фальцавáць; *тэх.* шпунтавáць, фальцавáць

familiär *a* 1) фамілья́рны 2) нязмýшаны; інты́мны 3) надакýчлівы, назóйлівы

Famíli¦e *f* -, -n сям'я́, радзíна; ***das liegt in der ~*** гэ́та сямéйная [фамíльная] ры́са; ***éine ~ gründen*** завéсці сям'ю́; ***éine ~ háben*** мець дзяцéй

Famíli¦enangehörige *sub m, f* -n, -n член сям'í

Famíli¦enhaupt *n* -(e)s, -häupter галавá сям'í

Famíli¦enleben *n* -s сямéйнае жыццё

Famíli¦enmitglied *n* -(e)s, -er член сям'í

Famíli¦enname *m* -ns, - прóзвішча; ***Famíli¦en- und Persónenname*** прóзвішча і імя́

Famíli¦enrückhalt *m* -(e)s падтры́мка з бóку сваякóў

Famíli¦enrücksichten *pl* сямéйныя меркавáнні

Famíli¦enstand *m* -(e)s сямéйнае станóвішча, сямéйны стан

Famíli¦enzuschlag *m* -(e)s, -schläge дабáўка (да зарплáты) сямéйным [тым, хто мáе дзяцéй]

Famíli¦enzuwachs *m* -es павелічэ́нне сям'í

famós 1. *a* 1) слáўны, выдáтны, вéльмі дóбры 2) сýмна [скандáльна] вядóмы **2.** *adv* на слáву

Fámulus *m* -, -se *i* -li памóчнік, асістэ́нт; *уст.* збраянóсец

Fan [fɛn] *m* -s, -s заўзя́тар, балéльшчык (*спартыўных спаборніцтваў*)

Fanál *n* -s, -e 1) мая́к, сігнáл 2) перадвéснік (*падзей*)

fanátisch *a* фанаты́чны

Fanfáre *f* -, -n фанфáра

fand *impf ад* fínden*

Fang *m* -(e)s, Fänge 1) лóўля; лóвы 2) улóў, здабы́ча; ***éinen ~ háben*** атрымáць дóбры ўлóў; мець удáчу 3) *pl* íклы (*дзіка, сабакі*) 4) *pl* лáпы (*драпежнай птушкі*)

Fángeisen *n* -s, - пáстка (*з металу*)

fángen* 1. *vt* 1) лавíць, злавíць 2) *перан.* злавíць на вýду, перахíтры́ць; ***sich ~***

lássen* папáсцíся на вýду, даць ашукáць сябé 3): ***Féuer*** **~** запáльвацца, загарэ́цца; *перан.* загарэ́цца (*якім-н. пачуццём*), захапíцца, закахáцца ◊ ***Grillen*** **~** хандры́ць **2. ~, sich** лавíцца; ***sich in séinen éigenen Wórten fángen**** заблы́тацца (*ва ўласных словах*)

Fánggarn *n* -(e)s, -e сéтка, сілó (*на птушак*)

Fángleine *f* -, -n канáт; *марск.* фáлінь; *ав.* страпá (*парашута*)

Fángschlinge *f* -, -n, **Fángseil** *n* -(e)s, -e сілó, аркáн

Fángspiel *n* -(e)s, -e квач (*дзіцячая гульня*)

Fángzahn *m* -(e)s, -zähne ікóл

Fant *m* -(e)s, -e малакасóс, фацэ́т

Fárbband *n* -(e)s, -bänder стýжка (*для друкавальнай машынкі*)

Fárbe *f* -, -n 1) кóлер 2) фáрба 3) масць (*у карт. гульні*); ***frísche ~n háben**** мець дóбры кóлер твáру; **~ *bekénnen**** адказáць той жа мáсцю, хадзíць у масць; *перан.* раскрывáць сваé кáрты; адкры́та заявíць аб сваíх аднóсінах да чагó-н.

fárbecht *a* які не аблáзіць (*пры мыцці*)

Färbemittel *n* -s, - фарбавáльнае рэ́чыва, фарбавáльнік

färben *vt* фарбавáць, афарбóўваць; ***bunt*** ~ размалёўваць

Fárbenabstufung *f* -, -en адцéнне кóлеру

Fárbenblindheit *f* - *мед.* дальтанíзм, кóлеравая слепатá

Fárbenbrett *n* -(e)s, -er палíтра

Fárbendruck *n* -(e)s, -e калярóвы друк

Fárbenpracht *f* - маляўнíчасць, багáцце кóлераў

fárbenprächtig *a* квяцíсты; маляўнíчы

fárbenreich *a* шматкóлерны, маляўнíчы

Fárbenspiel *n* -(e)s, -e пералíвы [зíхацéнне] кóлераў [фáрбаў]

Fárbenspektrum *n* -s, -tren *i* -tra *фіз.* спектр

Färber *m* -s, - фарбавáльшчык, фарбáр

Färberéi *f* -, -en фарбавáльня, фарбавáльная фáбрыка

Fárbfernsehen *n* -s калярóвае тэлебáчанне

Fárbfilm *m* -(e)s, -e калярóвы фільм

fárbig *a* 1) калярóвы, стракáты 2) вóбразны, маляўнíчы

Fárbige *sub m, f* -n, -n калярóвы, -вая (*пра чалавека*)

Fárbkasten *m* -s, - *i* -kästen скры́нка з фáрбамі

fárblos *a* бяскóлерны

Fárbmuster *n* -s, - размалёўка, расфарбóўка

Fárbstich *m* -(e)es, - калярóвая гравю́ра

Fárbstift *m* -(e)s, -e калярóвы алóвак

Fárbstoff *m* -(e)s, -e фарбавáльнае рэ́чыва; пігмéнт

Färbung *f* -, -en 1) афарбóўка, фарбавáнне 2) адцéнне, тон

Färbungsmittel *n* -s, - *хім.* фарбавáльнае рэ́чыва; фарбавáльнік

Farm *f* -, -en фéрма; хýтар

Fármer *m* -s, - фéрмер

Farn *m* -(e)s, -e, **~kraut** *n* -(e)s, -kräuter *бат.* пáпараць

Fárre *m* -n, -n бычóк

Färse *f* -, -n цялýшка

Fásching *m* -s, -e *i* -s 1) карнавáл 2) мáсленіца

Faschísmus *m* - фашы́зм

faschístisch *a* фашы́сцкі

Faseléi *f* -, -en *разм.* бязглýздзіца, недарэ́чнасць, лухтá

fáselig а недарэ́чны, бязглýзды, бяссэ́нсавы

fáseln *vi* вярзцí лухтý (*über A – пра каго-н., што-н.*)

Fáser *f* -, -n 1) валакнó, фíбра; ***mit állen ~n séines Hérzens an etw. (D) hängen**** быць прывя́заным да чагó-н. усíмі фíбрамі сваёй душы́ 2) валакнó, нíтка

fáserig *a* валакнíсты

fashionabel [fɛʃəˈna:bəl] мóдны, раскóшны

Fass *n* -es, Fässer бóчка, бóчачка (*як мера пасля лічэбнікаў ужываецца ў адз. ліку*); ***zwei ~ Bier*** дзве бóчкі пíва ◊ ***das schlägt dem ~ den Bóden aus*** *разм.* гэ́та ўжо занáдта

Fassáde *f* -, -n 1) *буд.* фасáд, пéрад (*будынка*) 2) дэкóрум, знéшняя прыстóйнасць 3) *груб.* твар, фізіянóмія

fássbar *a* 1) улóўны 2) зразумéлы, спас-

ціга́льны

Fássbarkeit *f* - зразуме́ласць, дасту́пнасць (*для розуму*)

Fássbinder *m* -s, - бо́ндар ◊ ***láufen* [rénnen*] wie ein ~*** *разм.* лётаць, як ашале́лы

fássen 1. *vt* 1) хапа́ць, браць, лаві́ць; ***éinen Verbrécher ~*** схапі́ць [арыштава́ць] злачы́нца 2) устаўля́ць у апра́ву [ра́му] 3) змяшча́ць; ***das Glas fasst ein Líter*** у шкля́нку ўвахо́дзіць (адзі́н) літр; ***das können kéine Wórte ~*** гэ́тага не́льга вы́казаць нія́кімі сло́вамі 4) *перан.* разуме́ць, ахо́пліваць (*розумам*) 5) *вайск.* паража́ць, накрыва́ць агнём 6): ***zu j-m Vertráuen ~*** прася́кнуцца даве́рам да каго́-н.; ***Hóffnung [Mut] ~*** акрыя́ць; ажы́ць ду́хам [душо́й]; ***sich (D) ein Herz ~*** сабра́цца з ду́хам, набра́цца хра́брасці; ***j-n ins Áuge ~*** сачы́ць за кім-н.; ***éinen Beschlúss ~*** прыня́ць раша́нне; ***Wúrzel ~*** пусці́ць карані́; *перан.* укарані́цца, прыві́цца **2.** *vi* схо́пліваць, схва́тваць; ***der Mörtel fasst*** раство́р схва́твае [цвярдзе́е]; ***der Nágel fasst nicht*** цвік не трыма́ецца **3. ~, sich** 1) супако́йвацца, браць сябе́ ў ру́кі, сабра́цца з ду́мкамі 2): ***sich kurz ~*** быць сці́слым

fássförmig *a* бочкападо́бны

fásslich *a* зразуме́лы, дасту́пны

Fasson [fa'sõ:] *f* -, -s 1) фасо́н, узо́р; ***aus der ~ sein*** стра́ціць фо́рму 2) мане́ры

Fássreifen *m* -s, - абру́ч

Fássung I *f* -, -en 1) апра́ва; *эл.* патро́н 2) фармулёўка; вы́клад, рэда́кцыя

Fássung II *f* - самавало́данне; ***aus der ~ bríngen**** выво́дзіць з цярпе́ння [з сябе́]; ***die ~ bewáhren*** захо́ўваць спако́й; ***aus der ~ kómmen**** тра́ціць самавало́данне [цярпе́нне], бянтэ́жыцца

Fássungs|gabe *f* -, **~kraft** *f* - спазнава́льная здо́льнасць, здо́льнасць да ху́ткага ўспрыня́цця (*інфармацыі*)

fássungslos *a* збянтэ́жаны, разгу́блены; непрыто́мны

Fássungslosigkeit *f* - разгу́бленасць, збянтэ́жанасць

Fássungsraum *m* -(e)s, -räume ёмістасць; аб'ём

Fássungsvermögen *n* -s, - 1) ёмістасць 2) здо́льнасць да засво́йвання (*вучэбнага матэрыялу*)

fast *adv* ама́ль, траха́ (не); **~ *nichts*** ама́ль нічо́га; ***er wäre ~ gefállen*** ён ледзь не ўпа́ў

fásten *vi* пасці́ць

Fásten *n* -s 1) пост, 2) прытры́мліванне по́сту

Fástenzeit *f* - пост, час по́сту

Fástnacht *f* -, -nächte 1) за́пускі (*пярэдадне Вялікага посту*); ма́сленіца 2) карнава́л

fasziníeren *vt* зачаро́ўваць, асляпля́ць

fatál *a* 1) фата́льны 2) пры́кры, непрые́мны

Fáta Morgána *f* -, -nen *i* -s міра́ж

Fátum *n* -s, -ta фа́тум, лёс, наканава́нне

Fátzke *m* -n, -n шалапу́т; бла́зан

fáuchen *vi* фы́ркаць, шыпе́ць (*пра кошку*)

fául *a* 1) гнілы́, ту́хлы; ***die Sáche ist ~*** спра́ва дрэнь 2) ляні́вы, гультаява́ты; ***éine ~e Geschíchte*** пры́края гісто́рыя; ***éine ~e Áusrede*** пуста́я адгаво́рка

Fáulbeerbaum *m* -(e)s, -bäume *бат.* 1) крушы́на, жасцёр 2) чаро́мха

Fáulbeere *f* -, -n я́гада крушы́ны [чаро́мхі]

Fäule *f* - гнілата́, гнілі́зна, гніль; гніццё

fáulen *vi* гні́сці, ту́хнуць, псава́цца; ***den Flachs ~ lássen**** мачы́ць лён

fáulenzen *vi* гультаява́ць, ленава́цца, біць бі́бікі

Fáulenzer *m* -s, - 1) гульта́й 2) *разм.* кушэ́тка

Fáulheit *f* - ляно́та, гульта́йства

fáulig *a* гнілава́ты, падгні́лы, які́ [што] падгні́ў

Fäulnis *f* - гніе́нне; гнілі́зна, гніль; ***in ~ übergehen**** загніва́ць

Fáulpelz *m* -es, -e *разм.* гульта́й, абібо́к

Fáultier *n* -(e)s, -e 1) *заал.* ціхахо́д 2) *разм.* ло́дар, гульта́й

Fáuna *f* -, -nen фа́ўна

Fáust *f* -, Fäuste кула́к; ***auf éigene ~*** сваі́м о́думам, самахо́ць, па-сво́йму; ***die ~ bállen*** сціска́ць кула́к ◊ ***das passt wie die ~ aufs Áuge*** ≅ гэ́та падыхо́дзіць як

каро́ве сядло́

Fäustchen *n* -s, - кулачо́к; ***sich (D) ins ~ láchen*** спадцішка́ зларадні́чаць, смяя́цца ў кулачо́к

fáustdick **1.** *a* таўшчынёй з кула́к **2.** *adv*: ~ ***lügen*** наха́бна [гру́ба] ілга́ць [хлу́сіць, мані́ць]; ~ ***áuftragen**** бязме́рна пераб́ольшваць ◊ ***er hat es ~ hínter den Óhren*** яго́ не ашука́еш, ён быва́лы чалаве́к

Fáusthandschuh *m* -(e)s, -e рукаві́ца

Fauteuil [foˈtø:j] *m* -s, -s крэ́сла, фатэ́ль

Fauxpas [foˈpa:] *m* -, - нетакто́ўнасць

Favorít [-vo-] *m* -en, -en фавары́т, улюбёнец

Fáxen *pl* лама́нне, крыўля́нне; ~ ***máchen*** дуры́цца, лама́цца

Fázit *n* -s, -e *i* -s падраху́нак, су́ма, вы́нік; ***das ~ aus etw. zíehen**** падво́дзіць вы́нікі, зрабі́ць вы́вад (*з чаго-н.*)

Feature [ˈfi:tʃər] *n* -s, -s (дакумента́льны) на́рыс (*у газеце, па радыё, тэлебачанні*)

febríl *a* ліхама́нкавы

Fébruar *m* - *i* -s лю́ты (*месяц*)

Féchser *m* -s, - *бат.* па́растак, ато́жылак (*вінаградн**ай лазы*)

féchten* *vi* 1) фехтава́ць 2) змага́цца ◊ ~ ***géhen**** *разм.* бадзя́цца, валацу́жнічаць

Féchter *m* -s, - фехтава́льшчык, шпажы́ст

Féder I *f* -, -n 1) пяро́ ◊ ***éine gúte ~ schréiben**** піса́ць до́брым сты́лем 2) пух, пе́р'е (*птушкі*); ***in den ~n líegen**** валя́цца, ляжа́ць у ло́жку ◊ ***den Vógel erkénnt man an den ~n*** віда́ць пту́шку па палёце

Féder II *f* -, -n *тэх.* 1) спружы́на, рысо́ра; ***álle ~n spíelen lássen**** пусці́ць у ход усе́ сро́дкі 2) шпо́нка

Féderball *m* -(e)s бадмінто́н (*гульня*); *m* -(e)s, -bälle вала́н (*для гульні ў бадмінтон*)

Féderballtennis *n* - бадмінто́н (*гульня*)

Féderbett *n* -(e)s, -en пяры́на

Féderbrett *n* -(e)s, -er *спарт.* трамплі́н

Fédergewicht *n* -(e)s, -e *спарт.* паўлёгкая вага́, вага́ «пяра́» (*бокс*)

Féderhalter *m* -s, - ру́чка (*для пісьма*)

Féderkasten *m* -s, - *i* -kästen пена́л

Féderkissen *n* -s, - паду́шка з пе́р'я

Féderkraft *f* - *фіз.* пру́гкасць, эласты́чнасць

féderleicht *a* лёгкі як пёрка

Féderlesen: ◊ ***nicht viel ~ (s) máchen*** не цырымо́ніцца; ***óhne viel*** ~ без лі́шніх слоў, без цырымо́ній

féderlos I *a* бяспёравы, бяспе́р'евы

féderlos II *a* безрысо́рны, бесспружы́нны

Fédermesser *n* -s, - сцізо́рык

fédern I *vi* ліня́ць (*пра птушак*)

fédern II *vi* спружы́ніць

fédernd *a* эласты́чны, пру́гкі

Féderschmuck *m* -(e)s аздабле́нне [упрыго́жанне] з пе́р'я

Féderstrich *m* -(e)s, -e ро́счырк пяра́; ры́са, праве́дзеная пяро́м

Féderung *f* -, -en *тэх.* 1) дзе́янне спружы́ны; аддача 2) падве́ска; падрысо́рванне

Fédervieh *n* -(e)s сво́йскія пту́шкі

Férervolk *n* -(e)s пту́шкі

Féderwolken *pl* пе́рыстыя во́блакі

Féderzug *m* -(e)s, -züge *гл.* Féderstrich

Féderzeichnung *f* -, -en малю́нак пяро́м

Fee *f* -, Fé¦en фе́я

Feedback [Feed-back] [ˈfitbɛk] *n* -s, -s эфе́кт зваротнай су́вязі

fé¦enhaft *a* феэры́чны, цудо́ўны, чаро́ўны

Fége *f* -, -n *тэх.* сі́та, рэ́шата

Fégefeuer *n* -s *рэл.* чысцэ́ц

fégen **1.** *vt* ме́сці, падмята́ць ◊ ***jéder fége vor séiner Tür*** ≅ не ўтыка́й нос у чужы́я спра́вы **2.** *vi* (s) імча́цца (*пра вецер*); ***es fegt héute*** сёння заві́ру́ха; ***das Áuto fegt durch die Stráße*** аўтамабі́ль ві́храм імчы́цца па ву́ліцы

Feh *n* -(e)s, -e вавёркавае фу́тра, вавёркавая шку́ра

Féhde *f* -, -en варо́жасць; спрэ́чка, сва́дка; ***mit j-m in ~ líegen**** варагава́ць з кім-н.

féhden *vi* *уст.* варагава́ць, быць во́рагамі

Féhe *f* -, -n са́мка пушно́га звера

féhl: ~ ***am Ort [am Plátz(e)] sein*** быць не да ме́сца [недарэ́чы]

Fehl: ◊ ***níemand ist óhne ~*** ніхто́ не безграхо́ўны; ***frei von Schuld und*** ~ без уселя́кай віны́, бязгрэ́шны; бездако́рны, беззага́нны

Féhlanzeige *f* -, -n заява аб нястачы чаго-н., заява пра невыкананне чаго-н.
Féhlbericht -(e)s, -e няпраўдзівае [фальшывае] паведамленне
Féhlbestand *m* -(e)s, -bestände недахоп, недахват
Féhlbetrag *m* -(e)s, -beträge недахоп, дэфіцыт
féhlen 1. *vi* (*an D*) 1) нехапаць, не хапаць, бракаваць (*чаго-н.*); ***es fehlt uns an Geld*** нам не хапае грошай; ***es fehlt uns Geld*** мы не далічваемся (*пэўнай сумы*) грошай; ***es sich (D) an nichts ~ lássen**** ні ў чым сабе не адмаўляць; ***an mir soll es nicht ~*** за мной справа не стане; ***das fehlt geráde noch!*** толькі гэтага і не хапала! 2) адсутнічаць, быць адсутным; ***wer fehlt héute?*** хто сёння адсутнічае? 3) памыляцца, правініцца; ***weit geféhlt!*** вельмі памыляецеся! 4): ***was fehlt Íhnen?*** што з Вамі? **2.** *vt* прамахнуцца, не папасці ў цэль
Féhlen *n* -s недастача, нястача
Féhlentscheidung *f* -, -en няслушнае [памылковае] рашэнне
Féhler *m* -s - 1) памылка; ***éinen ~ máchen [begéhen*]*** зрабіць памылку [промах] 2) загана, дэфект, хіба; ***j-m séine ~ vórhalten**** паказваць каму-н. на недахопы
féhlerfrei *a* беспамылковы, бездакорны
féhlerhaft *a* няправільны, з памылкамі
Féhlerhaftigkeit *f* - памылковасць
féhlerlos *a* беспамылковы, беззаганны
féhlfahren *аддз. vi* (s) 1) збіцца з дарогі, заблукаць 2) *перан.* прамахнуцца, даць маху
Féhlgang *m* -(e)s -gänge няправільны ход
Féhlgeburt *f* -, -en заўчасныя роды, выкідыш
féhlgehen* *аддз. vi* (s) 1) збіцца з дарогі 2) памыляцца
Féhlgewicht *n* -(e)s, -e недавага, недаважка
féhlgreifen *аддз. vi* спудлаваць, прамахнуцца, памыліцца; ***er hat mit díeser Behäuptung féhlgegriffen*** ён памыліўся, сцвярджаючы гэта
Féhlgriff *m* -(e)s, -e промах, памылка
Féhlleistung *f* -, -en 1) промах, прамашка 2) брак
féhlleiten *аддз. vt* накіраваць на няправільны шлях; *перан.* збіць з толку [панталыку]
Féhlmenge *f* -, -n недастача, нястача, дэфіцыт
féhlschießen* *аддз. vi* спудлаваць, прамахнуцца (*пры стральбе*)
Féhlschlag *m* -(e)s, -schläge 1) промах 2) няўдача, правал
féhlschlagen* *аддз. vi* 1) прамахнуцца (*пры ўдары*) 2) не здзяйсняцца, не ўдавацца; ***(bei) ihm schlägt álles fehl*** яму ніколі нічога не ўдаецца
Féhlschluss *m* -es, -schlüsse памылковы вывад
Féhlschuss *m* -es, -schüsse промах (*пры стральбе*)
féhltreten* *аддз. vi* (s) 1) спатыкацца 2) зрабіць памылку, памыляцца
Féhltritt *m* -(e)s, -e няправільны крок, правіннасць; памылка
Féhlurteil *n* -(e)s, -e няправільны [памылковы] прысуд
Féhn *n* -(e)s, -e 1) багна, твань; распрацаванае балота 2) тарфянікі
féien *vt* заваражыць, загаварыць; рабіць непаражальным [непрыступным]; ***gégen etw. (A) geféit sein*** быць застрахаваным ад чаго-н.
Féier *f* -, -n 1) свята, урачыстасць; ***éine ~ ábhalten**** святкаваць 2) адпачынак пасля працы
Féierábend *m* -(e)s, -e 1) канец рабочага дня 2) пярэдадне свята; ~ ***máchen*** канчаць працу
féierlich 1. *a* урачысты, святочны **2.** *adv* урачыста, святочна
Féierlichkeit *f* -, -en 1) урачыстасць 2) *pl* урачыстасці, свята
féiern 1. *vt* 1) святкаваць; спраўляць; ***die Hóchzeit ~*** спраўляць вяселле; ***Silvéster ~*** сустракаць Новы год 2) ушаноўваць **2.** *vi* адпачываць, не працаваць, быць без працы; бяздзейнічаць

Féierstunde *f* -, -n урачы́сты сход

Féiertag *m* -(e)s, -e 1) свя́та 2) выхадны́ дзень

féiertäglich *a* святóчны

Féierzug *m* -(e)s, -züge урачы́сты пахóд, працэ́сія, шэ́сце

Féigbohne *f* -, -n *бат.* лу́бін

féig(e) **1.** *a* баязлі́вы, маладу́шны; ***éine ~e Mémme*** *разм.* баязлі́вец **2.** *adv* баязлі́ва, маладу́шна

Féige *f* -, -n 1) інжы́р, смóква, фі́га 2) *груб.* фі́га, ду́ля, ку́кіш; ***j-m éine ~ zéigen [wéisen*]*** паказа́ць каму́-н. фі́гу [ду́лю]

Féigenbaum *m* -(e)s, -bäume *бат.*: ***geméiner ~*** фі́кус, інжы́р, смакóўніца (звыча́йная)

Féigheit *f* - баязлі́васць, маладу́шнасць

féigherzig *a* маладу́шны

Féigling *m* -s, -e баязлі́вец, палахлі́вец

feil *a* прада́жны; які́ прадае́цца; ***éine ~e Séele*** прада́жная душа́

Féilbank *f* -, -bänke варшта́т; ціскі́

féilbieten* *vt аддз.* прапанóўваць [выстаўля́ць] на прóдаж

Féile *f* -, -n напі́льнік; ***die létzte ~ ánlegen*** навéсці глянец

féilen *vt* пілава́ць; апрацóўваць напі́льнікам; *перан.* адшліфава́ць; ***die Spráche ~*** адшліфóўваць мóву

féilhaben *аддз. vt*, **féilhalten*** *аддз. vt*, **féilbieten*** *аддз. vt* мець у прóдажы

Féilkloben *m* -s, - ручны́я [сляса́рныя] ціскі́

féilschen *vi* таргава́цца (*um A – з-за чаго-н.*)

Féilspäne *pl* металі́чныя апі́лкі; металі́чная стру́жка

Feim I *m* -(e)s, -e на́кіп

Feim II *m* -(e)s, -e, **Féime** *f* -, -n, **Féimen** *m* -s, - сці́рта (*збажыны*); стог (*сена*)

fein **1.** *a* 1) тóнкі 2) дрóбны; ***~er Régen*** дрóбны дождж 3) дакла́дны, тóнкі 4) тóнкі, чу́ткі; ***~es Gehör*** тóнкі слых 5) бага́ты, зна́тны, вы́танчаны; ***~e Maníeren*** дóбрыя [вы́танчаныя] манéры 6) дóбры, выда́тны; ***das ist áber ~!*** дык гэ́та цудóўна! **2.** *adv* 1) тóнка 2) цудóўна; ***er ist ~ heráus*** ён уда́ла адкруці́ўся [адчапі́ўся] **3.** **~ máchen, sich** прыбіра́цца, прыхарóшвацца

Féinbäcker *m* -s, - канды́тар

Feind *m* -(e)s, -e вóраг, непрыя́цель, праці́ўнік

feind: ***j-m ~ sein*** варóжа ста́віцца да каго́-н.; ***j-m ~ wérden*** зненаві́дзець каго́-н.

féindlich *a* (*gegen A*) варóжы; непрыя́зны (*да каго-н.*)

Féindschaft *f* -, -en варóжасць; ***sich j-s ~ zúziehen**** нажы́ць сабé вóрага ў кім-н.; ***darúm kéine ~*** *разм.* не ў кры́ўду ка́жучы

féindschaftlich *a* варóжы, непрыя́зны, непрыхі́льны

féindselig *a* (*gegen A*) варóжы, незычлі́вы (*да каго-н.*)

Féindseligkeit *f* -, -en 1) варóжасць 2) *pl* ваéнныя дзéянні; ***die ~en éinstellen*** спыні́ць ваéнныя дзéянні

Féinfrostgemüse *n* -s, - свежазамарóжаная гарóдніна

féinfühlend, **féinfühlig** *a* чу́лы, далі́ка́тны

Féingarn *n* -(e)s, -e тóнкая пра́жа

Féingebäck *n* -(e)s канды́тарскія вы́рабы [вы́печка]

fein gefróstet *a* ху́тка замарóжаны

Féingefühl *n* -(e)s, **Féingefühligkeit** *f* - чу́ласць, далі́ка́тнасць, тактóўнасць, спага́длівасць

Féingewicht *n* -(e)s чы́стая вага́

Féingut *n* -(e)s, -güter фарфóр вышэ́йшай я́касці

Féinheit *f* -, -en 1) тóнкасць, далі́ка́тнасць, зґра́бнасць, прыгóжасць 2) чыстата́, чысціня́ (*металу*)

féinhörig *a* з вóстрым слы́хам

féinkörnig *a* дробназярні́сты

Féinkost *f* - гастранóмія, далікатэ́сы

Féinmechanik *f* - дакла́дная меха́ніка

Féinmessgerät *n* -(e)s, -e дакла́дны вымяра́льны прыбóр, мікрóметр

Féinsäge *f* -, -n *тэх.* лóбзік

Féinschmecker *m* -s, - ама́тар дóбра пад’éсці, гурма́н

Féinseife *f* -, -n туалéтнае мы́ла

Féinwaage *f* -, -n дакла́дныя ва́гі

feist *a* тлу́сты, тóўсты

féixen *vi* (з’éдліва) усміха́цца, шчэ́рыцца

Féld *n* -(e)s, -er 1) пóле, ралля́; ***ein bestélltes***

~ апрацава́нае [уро́бленае] по́ле; ***bráchliegendes*** ~ по́ле пад папа́рам 2) по́ле бі́твы; ***ins ~ zíehen**** ***[rücken]*** выступа́ць у пахо́д; адпраўля́цца на вайну́; ***das ~ gewínnen**** перамагчы́, вы́йсці перамо́жцам; ***das ~ räumen*** здаць свае́ пазі́цыі, адступі́ць 3) по́ле дзе́йнасці, галіна́ (*ведаў*)

Féldanzug *m* -(e)s, -züge *вайск.* палява́я фо́рма адзе́ння

Féldapotheke *f* -, -n пахо́дная апте́чка

Féldarbeit *f* -, -en палява́я рабо́та

Féldarbeiter *m* -s, - батра́к; сельскагаспада́рчы рабо́чы

Féldarmee *f* -, -me¦en палява́я а́рмія

Féldausrüstung *f* -, -en пахо́дная амуні́цыя, пахо́дны рыштýнак

Féldbau *m* -(e)s палявó́дства

Féldbestellung *f* -, -en урабля́нне по́ля

Féldbett *n* -(e)s, -en пахо́дны ло́жак

Féldbrief *m* -(e)s, -e пісьмо́ з фро́нту; пісьмо́ на фронт

Félddienstordnung *f* -, -en *вайск.* стату́т палявóй слу́жбы

Féldflasche *f* -, -n (пахо́дная) біклá́га

Féldgericht *n* -(e)s, -e вае́нна-палявы́ суд

féldgrau *a* зелянко́вы (*колер*)

Féldhase *m* -n, -n за́яц-руса́к

Féldheer *n* -(e)s, -e дзе́ючая а́рмія

Féldherr *m* -n, -en ваяво́да, палкаво́дзец

Féldküche *f* -, -n пахо́дная ку́хня

Féldlager *n* -s, - біва́к, ла́гер

Féldlazarett *n* -(e)s, -e палявы́ шпіта́ль

Féldmark *f* -, -en мяжа́ (*у полі*)

Féldmarschall *m* -s, -marschälle фельдма́ршал

féldmarschmäßig 1. *a* пахо́дны, палявы́ **2.** *adv* пахо́дным пара́дкам

féldmäßig *a вайск.* палявы́, палявóга кшта́лту

Féldmaus *f* -, -mäuse *заал.* палёўка шэ́рая

Féldmesser *m* -s, - камо́рнік

Féldpost *f* - палява́я по́шта

Féldposten *m* -s, - *вайск.* вартавы́ пост

Féldpostnummer *f* -, -n ну́мар палявóй по́шты

Féldrain *m* -s, -e мяжа́ (у *полі*)

Féldscher *m* -s, -e фе́льчар

Féldstärke *f* -, -n *эл.* напру́жанасць по́ля

Féldstecher *m* -s, - палявы́ біно́кль

Féldstein *m* -(e)s, -e ка́мень; глыж; валу́н

Féldtasche *f* -, -n палява́я су́мка, планшэ́т

Féldübung *f* -, -en *вайск.* мане́ўры

Féldwache *f* -, -n заста́ва, піке́т

Féldwebel *m* -s, - *вайск.* фельдфе́бель

Féldweg *m* -(e)s, -e палява́я даро́га, прасёлак

Féldzug *m* -(e)s, -züge *вайск.* пахо́д, кампа́нія

Félge *f* -, -n 1) во́бад (*у коле*) 2) *спарт.* абаро́т на пераклá́дзіне

Fell *n* -s, -e 1) шку́ра 2) фу́тра 3) *мед.* по́крыва, плява́, пле́ўка ◊ ***j-m das ~ gérben*** *разм.* набі́ць, адлупцава́ць каго́-н.; ***j-m das ~ über die Óhren zíehen**** абдуры́ць каго́-н.; ***j-n beim ~ néhmen**** узя́ць каго́-н. у рабо́ту

Féll¦eisen *n* -s, - *уст.* ра́нец; партпле́д

Fels *m* -ens, -en *гл.* Félsen

Félsart *f* -, -en го́рная паро́да

Félsblock *m* -(e)s, -blöcke камлы́га, каме́нная глы́ба

Félsen *m* -s, - скала́, уцёс

félsenfest 1. *a* непахі́сны, цвёрды як скала́ **2.** *adv* цвёрда, непахі́сна

Félsenklippe *f* -, -n уцёс

Félsenkluft *f* -, -klüfte цясні́на

Félsenriff *n* -(e)s, -e падво́дная скала́, рыф

Félsen|ritze *f* -, -n, **~spalte** *f* -, -n раско́ліна ў скале́

Félsenwand *f* -, -wände стро́мая скала́

félsig *a* скалі́сты, камяні́сты

Féme *f* -, -n, **Fémgericht** -(e)s, -e самасу́д, патае́мнае судзі́лішча

Feminínum *n* -s, -na *грам.* 1) жано́чы род 2) назо́ўнік жано́чага ро́ду

Fenn *n* -(e)s, -e ба́гна, дрыгва́

Fénster *n* -s, - акно́; ***aus dem ~ [zum ~ hináus, durchs ~] séhen**** глядзе́ць у акно́ ◊ ***j-m bláue ~ máchen*** набі́ць каму́-н. сіняко́ў ***das Geld zum ~ hináuswerfen**** кі́даць гро́шы на ве́цер

Fénsterbrett *n* -(e)s, -er падвако́нне, падако́ннік

Fénsterkreuz *n* -es, -e акóнны пераплёт
Fénsterladen *m* -s, - *i* -läden аканíца
Fénsterscheibe *f* -, -n шы́ба, шы́біна
Fénstervorhang *m* -(e)s, -hänge фірáнка, штóра
Féri¦en *pl* канíкулы, вакáцыі; ~ ***néhmen**** браць вóдпуск [адпачы́нак]
Féri¦endienst *m* -(e)s, -e 1) абслугóўванне адпускнікóў 2) аддзéл (прафсаю́за) па арганізáцыі адпачы́нку адпускнікóў
Féri¦engast *m* -(e)s, -gäste адпускнíк, адпачывáючы
Féri¦enheim *n* -(e)s, -e дом адпачы́нку; пансіянáт
Féri¦enlager *n* -s, - лéтні лáгер
Féri¦enplatz *m* -es, -plätze мéсца ў дóме адпачы́нку, пуцёўка ў дом адпачы́нку
Féri¦enscheck *m* -s, -s пуцёўка
Féri¦enzeit *f* -, -en канíкулы, час канíкулаў [вакáцый]
Férkel *n* -s, - парася́; ~ ***wérfen**** (а)парасíцца
férkeln *vi* 1) (а)парасíцца 2) *разм.* (на)пэ́цкаць; *перан.* напаску́дзіць, насвіня́чыць
Fermáte *f* -, -n *муз.* фермáта
Fermént *n* -(e)s, -e фермéнт
fern 1. *a* далёкі **2.** *adv* далёка, удалечыні́; ***von nah und*** ~ адусю́ль; ***von*** ~ ***her*** здалёк(у); ***von*** ~ ***betráchtet*** калí глядзéць здалёк; ~ ***bléiben**** *vi* (s) адсу́тнічаць, не прысу́тнічаць; не цікáвіцца, не займáцца (*D – чым-н.*); ***dem Únterricht*** ~ ***bléiben*** не з’явíцца на заня́ткі; ~ ***hálten**** ***(von D)*** адхіля́ць, утры́мліваць (*каго-н. ад чаго-н.*); засцерагáць (*каго-н. ад чаго-н.*); ~ ***hálten*, sich*** трымáцца ўбаку́; ~ ***líegen**** ***(D)*** быць неўласцíвым (*каму-н.*); ***es liegt mir fern*** мне і ў галаву́ не пры́йдзе; ~ ***stéhen**** ***(D)*** быць убаку́ (*ад чаго-н.*), быць далёкім (*ад чаго-н.*)
fernáb *adv* далёка, убаку́
Férnamt *n* -(e)s, -ämter міжгарóдняя тэлефóнная стáнцыя
Férnansicht *f* -, -en (далёкі) від, перспекты́ва
Férnaufklärung *f* -, -en *вайск.* далёкая [глыбóкая] развéдка
Férnbahnhof *m* -(e)s, -höfe вакзáл для цягнікóў далёкага накіравáння
Férnbedienung *f* -, -en дыстанцы́йнае кіравáнне
Férnblick *m* -(e)s, -e перспекты́ва, від, далягля́д
Férne *f* -, -n даль, далячы́нь, далечыня́; ***aus der*** ~ здалёк; ***in der*** ~ далёка; надалéй, у далéйшым
Férnempfang *m* -(e)s, -e *радыё* прыём на далёкую адлéгласць
férner 1. *a* далéйшы **2.** *adv* далéй; апрачá тагó; ~ ***ist zu bemérken…*** акрамя́ тагó, трэ́ба заўвáжыць…
férnerhín *adv высок.* надалéй, у далéйшым
férngelenkt *гл.* férngesteuert
Férngeschütz *n* -es, -e дальнабóйная гармáта
Férngespräch *n* -(e)s, -e (міжгарóдняя) тэлефóнная размóва
férngesteuert *a вайск.*, *тэх.* з дыстанцы́йным кіравáннем, тэлекіравáльны, беспілóтны, з радыёкіравáннем
Férnglas *n* -es, -gläser палявы́ бінóкль, падзóрная трубá
Férnheizung *f* -, -en цеплафікáцыя, цэнтрáльнае ацяплéнне (*ад кацельні*)
Férnheiheiz(ungs)zentrale *f* -, -n цеплаэлектрацэнтрáль, ЦЭЦ
férnher *adv* здалёк(у)
férnhin *adv* удалячы́нь, удалечыню́
Férnkampfartillerie *f* - дальнабóйная артылéрыя
Férnkurse *pl* завóчныя ку́рсы
Férnlastzug *m* -(e)s, -züge аўтапóезд
Férnleitung *f* -, -en *эл.* лíнія далёкай перадáчы
férnlenken *аддз. vt* кіравáць па радыё (*самалётам і г.д.*)
Férnlenkgeschoss *n* -es, -e кіру́емы снарáд
Férnlenkung *f* -, -en кіравáнне па радыё (*суднам, самалётам*); дыстанцы́йнае кіравáнне
férnöstlich *a* далёкаўсхóдні
Férnrakete *f* -, -n ракéта вялíкага рáдыуса дзéяння
Férnrohr *n* -(e)s, -e тэлескóп, падзóрная трубá

Férnruf *m* -(e)s, -e 1) вы́клік па (*міжгароднім*) тэлефо́не 2) ну́мар абане́нта
Férnschreiber *m* -s, - тэлегра́фны апара́т, тэлета́йп
Férnsehantenne *f* -, -n анто́на тэлеві́зара
Férnsehapparat *m* -(e)s, -e тэлеві́зар
Férnsehempfang *m* -(e)s, -empfänge прыём тэлеперада́ч
férnsehen (*ужыв. толькі ў inf*) *vt* глядзе́ць па тэлеві́зары
Férnsehen *n* -s тэлеба́чанне; ***im ~*** па тэлеба́чанні
Férnseher *m* -s, - 1) тэлеві́зар 2) тэлегляда́ч
Férnsehgerät *n* -(e)s, -e тэлевізі́йная апарату́ра; тэлеві́зар
Férnsehsender *m* -s, - тэлевізі́йны цэнтр, тэлецэ́нтр
Férnsehübertragung *f* -, -en тэлевізі́йная перада́ча
Férnsehzuschauer *m* -s, - тэлегляда́ч
Férnsicht *f* - *гл.* Férnansicht
férnsichtig *a* дальназо́ркі
Férnsprechamt *n* -(e)s, -ämter тэлефо́нная ста́нцыя
Férnsprechbuch *n* -(e)s, -bücher тэлефо́нны даве́днік
Férnsprecher *m* -s, - 1) тэлефо́н 2) *вайск.* тэлефані́ст
Férnsprechgebühr *f* -, -en пла́та за карыста́нне тэлефо́нам
Férnsprechnummer *f* -, -n ну́мар тэлефо́на
Férnsprechzelle *f* -, -n тэлефо́нная бу́дка
Férnsprechzentrale *f* -, -n 1) цэнтра́льная тэлефо́нная ста́нцыя 2) камута́тар
Férnspruch *m* -(e)s, -sprüche тэлефанагра́ма
férnsteuern *аддз.* *vt* 1) *гл.* férnlenken 2) накіро́ўваць здалёку
Férnsteuerung *f* -, -en дыстанцы́йнае кірава́нне, тэлекірава́нне
Férnstudent *m* -en, -en (студэ́нт-)заво́чнік
Férnstudium *n* -s заво́чнае навуча́нне; ***im ~ stéhen**** навуча́цца заво́чна, быць заво́чнікам
Férnunterricht *m* -s заво́чнае навуча́нне
Férnverkehr *m* -s рух цягніко́ў далёкага накірава́ння
Férnwärmeleitung *f* -, -en цеплатра́са
Férnzug *m* -(e)s, -züge цягні́к далёкага накірава́ння
Férse *f* -, -n пята́, пя́тка; ***j-m auf den ~n sein*** гна́цца за кім-н. ◊ ***die ~n zéigen*** даць дра́ла, збе́гчы
fértig **1.** *a* 1) гато́вы, зро́блены; ***ein ~er Áufsatz*** гато́вае сачыне́нне; ***~ wérden (mit D)*** спраўля́цца (*з чым-н.*); ***das ist fix und ~*** гэ́та зусі́м гато́ва; ***óhne j-n ~ wérden*** абысці́ся без каго́-н.; ***ich bin mit ihm ~*** я не жада́ю мець з ім ні́чо́га агу́льнага; ***~!*** ува́га! (*каманда на старце*) 2) уме́лы, майстэ́рскі; ***éine ~e Hand háben*** быць спры́тным **2.** *adv* уме́ла, памайстэ́рску, адмысло́ва; ***~ Deutsch spréchen**** свабо́дна размаўля́ць паняме́цку; ***~ bríngen**** даво́дзіць да канца́, спраўля́цца (*з чым-н.*); ***~ máchen*** зрабі́ць, зако́нчыць, дарабі́ць **3.** **~ máchen, sich** падрыхто́ўвацца, быць напагато́ве; ***~ stéllen*** выраблі́ць, рабі́ць
=fertig *паўсуф. прыметнікаў, указвае на падрыхтаванасць да чаго-н.*: díenstfertig паслу́жлівы
Fértigerzeugnis *n* -ses, -se гато́вы вы́раб, гато́вая праду́кцыя
Fértigkeit *f* -, -en уме́нне, спрыт, звы́чка; ***mit größer ~*** бе́гла, свабо́дна
Fértigstellung *f* - вы́раб; апрацо́ўка
Fértigung *f* -, -en вы́раб, вытво́рчасць
Fértigungsablauf *m* -(e)s, -läufe вытво́рчы працэ́с
Fértigware *f* -, -n гато́вы вы́раб
Fes *m* - *або* -es, - *або* -e фе́ска (*конусападобная шапачка з кутасом*)
fesch *a* 1) малайцава́ты, зухава́ты 2) элега́нтны
Féssel *f* -, -n 1) кайданы́ 2) вяры́гі 3) пу́ты; ***in ~n schlágen**** закава́ць у кайданы́; ***die ~n ábstreifen*** скі́нуць пу́ты; ***die ~n spréngen*** разарва́ць пу́ты
Fésselballon *m* -s, -s прывязны́ аэраста́т
fésseln *vt* 1) зако́ўваць у кайданы́ 2) спу́тваць, прывя́зваць 3) прыцягваць (*позірк*) 4) захо́пліваць (*пра кнігу*); ***durch***

séine Réize ~ захапля́ць сваёй прыгажо́сцю; ***die Kránkheit fésselte ihn ans Bett*** хваро́ба прыкава́ла яго́ да ло́жка

fésselnd *a* захапля́льны, чаро́ўны

Féss(e)lung *f* -, -en 1) наклада́нне кайдано́ў, звя́званне 2) *вайск.*, *перан.* ско́ўванне; ***die ~ der Áufmerksamkeit*** прыця́гванне ўва́гі

fest 1. *a* 1) цвёрды; ***~es Land*** зямля́, су́ша 2) мо́цны, непахі́сны 3) пастая́нны **2.** *adv* цвёрда, мо́цна; ***~ überzéugt sein*** быць цвёрда ўпэ́ўненым; ***~ bei etw. (D) bléiben**** не адступа́ць ад чаго́-н., насто́йваць на чым-н.; ***~ auf séinem Wíllen behárren*** рашу́ча насто́йваць на сваі́м; ***steif und ~ behа́upten*** насто́йліва сцвярджа́ць; ***die Tür ~ zúmachen*** шчы́льна зачыні́ць дзве́ры

Fest *n* -(e)s, -e свя́та; урачы́стасць, фэст; ***ein ~ gében**** ла́дзіць свя́та ◊ ***man muss die ~e féiern, wie sie fállen**** ≅ трэ́ба карыста́цца мо́мантам

Féstakt *m* -(e)s, -e урачы́сты акт, урачы́стая ча́стка (*вечара*)

Féstangestellte *sub m, f* -n, -n шта́тны слу́жачы, шта́тная слу́жачая

Féstaufzug *m* -(e)s, -züge урачы́стае шэ́сце

féstbacken* *аддз. vi* спяка́цца; запяка́цца

féstbannen *аддз. vt* зачаро́ўваць

féstbinden* *аддз. vt* завя́зваць; прывя́зваць, навя́зваць (*an A – да чаго-н.*)

féstdrehen *аддз. vt* закру́чваць, прыкру́чваць

Féste *f* -, -n 1) цвярды́ня, крэ́пасць 2) мацяры́к 3) *паэт.* не́ба, скляпе́нне нябёсаў

Féstessen *n* -s, - банке́т; бясе́да; баль

féstfahren* *аддз. vi* (s) *i* **~, sich** загра́знуць; се́сці на мель; заблы́тацца; *перан.* зайсці́ ў тупі́к; ***die Sáche ist féstgefahren*** спра́ва зайшла́ ў тупі́к

féstgesetzt *a* устано́ўлены, прызна́чаны, абумо́ўлены; ***zur ~en Zeit*** у назна́чаны час

festhaken *аддз. vi i* **~, sich** зачапі́цца; ***sich im Gedächtnis*** ~ заста́цца ў па́мяці

fésthalten* *аддз.* **1.** *vt* 1) (мо́цна) трыма́ць 2) затры́мліваць; арышто́ўваць **2.** *vi* (*an D*) прытры́млівацца, трыма́цца (*чаго-н.*); ***an séiner Méinung*** ~ цвёрда трыма́цца сваёй ду́мкі **3. ~, sich** (*an D*) мо́цна трыма́цца (*за каго-н., за што-н.*)

féstigen 1. *vt* умацо́ўваць, мацава́ць; ***den Wíllen*** ~ загарто́ўваць во́лю **2. ~, sich** умацо́ўвацца

Féstigkeit *f* - 1) цвёрдасць, трыва́ласць 2) усто́йлівасць 3) непахі́снасць, цвёрдасць хара́ктару

Féstigung *f* -, -en умацава́нне

Festival ['fɛstival *i* fɛsti'val] *n* -s, -s фестыва́ль

féstklammern, sich *аддз.* (*an A*) мо́цна ўхапі́цца (*за што-н.*)

féstkleben *аддз.* **1.** *vi* (s) (*an A*) прылі́пнуць, прыкле́іцца (*да чаго-н.*) **2.** *vt* прыкле́іць

Féstkleid *n* -(e)s, -er свято́чная суке́нка

féstklemmen *vt* зашчамі́ць, ушчамі́ць

féstknoten *аддз. vt* завяза́ць вузло́м

Féstland *n* -(e)s мацяры́к

féstlegen 1. *аддз. vt* 1) вызнача́ць, усталёўваць 2) укла́дваць (*капітал*) **2. ~, sich**: ***ich möchte mich (daráuf) noch nicht*** ~ мне паку́ль што не хаце́лася б пры́ма́ць канчатко́вага рашэ́ння

Féstlegung *f* -, -en устанаўле́нне, вызначэ́нне, акрэ́сленне

féstlich 1. *a* свято́чны, урачы́сты **2.** *adv* па-свято́чнаму, урачы́ста

Féstlichkeit *f* -, -en 1) урачы́стасць, пы́шнасць 2) свя́та, святкава́нне, урачы́стасць

Féstlohn *m* -(e)s, -löhne цвёрдая зарабо́тная пла́та

féstmachen *аддз. vt* 1) прывя́зваць; прымацо́ўваць (*an D – да чаго-н.*) 2) узгадня́ць, вызнача́ць 3) зала́дзіць, заштукава́ць 4) *разм.* затры́мліваць, арышто́ўваць

Féstmahl *n* -(e)s, -e *гл.* Féstessen

féstnageln *аддз. vt* 1) прыбіва́ць цвіка́мі 2) зафіксава́ць 3) *спарт.* трыма́ць, затры́мліваць (*каго-н.*)

Féstnahme *f* -, -n затрыма́нне, а́рышт

féstnehmen* *аддз. vt* затры́мліваць, арышто́ўваць

Féstplatte *f* -, -n *камп.* цвёрды дыск
Féstpreis *m* -es, -e цвёрдая цанá (*für A – за што-н.*)
Féstrede *f* -, -n урачы́стая прамо́ва
féstreden, sich *аддз.* зарапартавáцца, заблы́тацца
féstschnallen *аддз. vt* завя́зваць (*рэмнем*), прышпíльваць (*спражкай*)
féstschnüren *аддз. vt* зашнуро́ўваць, завя́зваць
féstschrauben *аддз. vt* зашрубо́ўваць
féstsetzen *аддз.* **1.** *vt* устанáўліваць, вызначáць, вырашáць **2. ~, sich** *разм.* атáбарыцца, пасялíцца, уладкавáцца; ***in den Róhren hat sich viel Schlamm féstgesetzt*** у трýбах сабрáлася шмат íлу
féstsitzen* *аддз. vi* засéсці, загрýзнуць; ***díese Régel sitzt nicht fest*** гэ́та прáвіла не засво́ена як след
Féstsitzung *f* -, -en урачы́стае пасяджэ́нне
Féstspiel *n* -(e)s, -e 1) урачы́сты пакáз 2) *pl* фестывáль
féststampfen *аддз. vt* утрамбо́ўваць
féststehen* *аддз. vi* быць вы́значаным, быць безумо́ўным; ***es steht fest, dass...*** нямá сумнéнняў [несумнéнна], што...
féststellen *аддз. vt* вызначáць, адзначáць, канстатавáць; ***die Úrsache ~*** вы́светліць [вы́значыць] прычы́ну
Féststellung *f* -, -en 1) устанаўлéнне, канстатáцыя 2) вызначэ́нне, выяўлéнне
Féststunde *f* -, -n урачы́сты сход [мíтынг]
Fésttag *m* -(e)s, -e свя́та, свято́чны дзень
fésttäglich 1. *a* свято́чны **2.** *adv* па-свято́чнаму
fésttags *adv* у свято́чныя дні
fésttreten* *аддз. vt* уто́птваць
Féstung *f* -, -en крэ́пасць
Féstungshaft *f* - зняво́ленне ў крэ́пасці
Féstungswerk *n* -(e)s, -e (крапасно́е) умацавáнне
Féstveranstaltung *f* -, -en свято́чнае мерапрыéмства
Féstzug *m* -(e)s, -züge свято́чнае шэ́сце, картэ́ж
Fete [ˈfeːtə *або* ˈfɛːtə] *f* -, -n *разм.* фэст, свя́та
fett 1. *a* тлýсты, сы́ты, то́ўсты; ***ein ~er Bíssen*** *разм.* тлýсты кавáлак; ***~ wérden*** тлусцéць **2.** *adv* тлýста, гýста ◊ ***das macht den Kohl nicht ~*** гэ́тым спрáве не дапамо́жаш
Fett *n* -(e)s, -e тлушч; сáла; ***~ ánsetzen*** тлусцéць; растаўсцéць; ***von séinem éigenen ~ zéhren*** пражывáць сваé збераж́энні; ***das ~ ábtreiben**** *разм.* сагнáць тлушч ◊ ***sein ~ kríegen [wégbekommen*]*** атрымáць наганя́й [прачухáнку]; ***das ~ ábschöpfen*** здымáць [знімáць] вяршкí [смятáнку]
Féttauge *n* -s, -n скáлка (*на супе*)
Féttdarm *m* -(e)s, -därme *анат.* прамáя кíшка
fétten *vt* змáзваць тлýшчам
Féttfleck *m* -(e)s, -e, **Féttflecken** *m* -s, - пля́ма тлýшчу
fett gedrúckt *a* надрукавáны то́ўстым шры́фтам
Féttgehalt *m* -(e)s утрымáнне [ко́лькасць] тлýшчу
fétthaltig *a* багáты тлýшчам; якí ўтры́млівае тлушч
féttig *a* зашмальцавáны; тлýсты; ***~ máchen*** зашмальцо́ўваць, засáльваць
Féttigkeit *f* - мáжнасць, паўнатá
féttleibig а тлýсты, то́ўсты
Féttleibigkeit *f* - сы́тасць, паўнатá, атлусцéнне
Féttstoff *m* -(e)s, -e тлýшчавае рэ́чыва
Féttsucht *f* - атлусцéнне (*хвароба*); ***an ~ léiden**** хварэ́ць на атлусцéнне
Féttwanst *m* -es, -wänste *разм.* таўстýн
fétzen *vt* (абы́ як) рэ́заць, крышы́ць, рваць на кавáлкі
Fétzen *m* -s, - абрэ́зак, анýча; *pl* лахманы́, рызманы́; ***ein ~ Papíer*** кавáлак папéры; ***…so, dass die ~ fliegen**** …так, каб шматкí паляцéлі
feucht сыры́, вільго́тны; ***~e Áugen bekómmen**** праслязíцца ◊ ***er ist noch ~ hínter den Óhren*** ≅ у ягó яшчэ́ малакó на губáх не абсо́хла
féuchten *vt* намо́чваць, рабíць вільго́тным
féuchtfröhlich *a разм.* нападпíтку, пад чáркаю; ***éine ~e Fahrt*** пікнíк з вы-

піўкай
Féuchtigkeit *f* - сы́расць, вільго́тнасць, вільгаць
Féuchtigkeitsgehalt *m* -(e)s ко́лькасць вільгаці; вільго́тнасць
feudál *a* 1) феада́льны 2) арыстакраты́чны 3) шыко́ўны
Feudálherr *m* -en, -en феада́л
Feudálherrschaft *f* - феадалі́зм
Féuer *n* -s, - 1) аго́нь, по́лымя; ~ ***ánmachen*** распалі́ць аго́нь; ~ ***ist áusgegangen*** аго́нь патý́х; ***in ~ geráten**** загарэ́цца 2) пажа́р 3) стральба́; ***diréktes ~*** стральба́, стралянíна прамо́й наво́дкай; ***beóbachtetes ~*** аго́нь, які́ карэкці́руецца; ***~ áuslösen [eröffnen]*** адкры́ць аго́нь 4) запа́л, па́лкасць; ***mit ~*** жва́ва, ажы́ўлена ◊ ***~ und Flámme sein (für A)*** захапі́цца (*кім-н., чым-н.*); ***die Hand für j-n [für etw.] ins ~ légen*** ≅ даць галаву́ адсе́кчы за каго́-н. [за што-н.]; ***für j-n durchs ~ géhen**** пайсці́ за каго́-н. у аго́нь і ваду́
Féueralarm *m* -(e)s, -e пажа́рная трыво́га
Féuerbecken *n* -s, - жаро́ўня, жарні́ца
féuerbedeckt *a*: ***~er Raum*** *вайск.* прасто́ра, яка́я абстрэ́льваецца, зо́на абстрэ́лу
féuerbeständig *a* вогнетрыва́лы
Féuerbestattung *f* -, -en крэма́цыя
Féueresse *f* -, -n ко́мін
féuerfest *a* вогнетрыва́лы, незгара́льны
Féuerfestigkeit *f* - вогнетрыва́ласць
féuerfrei *вайск.* які́ не трапля́е пад абстрэ́л
féuergefährlich *a* вогненебяспе́чны
Féuerhahn *m* -(e)s, -hähne пажа́рны кран
Féuerhaken *m* -s, - качарга́
Féuerherd *m* -(e)s, -e ача́г; го́ран; *перан.* ача́г пажа́ру
Féuerkugel *f* -, -n *метэар.* агнявы́ шар; *астр.* балі́д
Féuerlini¦e *f* -, -n *вайск.* лі́нія агню́
Féuerloch *n* -(e)s, -löcher то́пка пе́чы
féuerlohend *a* ахо́плены по́лымем
Féuerlöscher *m* -s, - вогнетушы́льнік
Féuermelder *m* -s, - пажа́рны сігна́л
féuern *vi* 1) страля́ць, палі́ць 2) палі́ць (*у печы*) 3) *разм.* зво́льніць, вы́кінуць (*на вуліцу*)
Féuernest *n* -(e)s, -er *разм.* агнява́я кро́пка
Féuerprobe *f* -, -n *гіст.* выпрабава́нне агнём; ***die ~ bestéhen**** 1) вы́трымаць са́мае ця́жкае выпрабава́нне 2) атрыма́ць баяво́е хрышчэ́нне
Féuerrohr *n* -(e)s, -e *тэх.* дымага́рная труба́
Féuersbrunst *f* -, -brünste пажа́р
Féuerschaden *m* -s, -schäden стра́та [шко́да] ад пажа́ру
Féuerschein *m* -(e)s, - за́рыва пажа́ру
Féuerschutz *m* -es 1) супрацьпажа́рная ахо́ва 2) *вайск.* агняво́е прыкрыццё
féuersicher *a* 1) вогнетрыва́лы 2) бяспе́чны (*у пажарных адносінах*)
féuerspeiend *a* агняды́шны; ***ein ~er Berg*** вулка́н
Féuerspritze *f* -, -n пажа́рная по́мпа
Féuerstätte *f* -, -n пажа́рышча
Féuerstein *m* -(e)s, -e крэ́мень
Féuerstellung *f* -, -en *вайск.* агнява́я пазі́цыя
Féuerstoß *m* -es, -stöße *вайск.* каро́ткая (агнява́я) чарга́
Féuertaufe *f* -, -n баяво́е хрышчэ́нне
Féuerung *f* -, -en 1) пале́нне 2) па́ліва 3) то́пка (*печы, катла*)
Féuerversicherung *f* -, -en страхава́нне ад пажа́ру
Féuerwache *f* -, -n пажа́рная ахо́ва, пажа́рная слу́жба
Féuerwaffe *f* -, -n агнястрэ́льная збро́я
Féuerwehr *f* -, -en пажа́рная кама́нда
Féuerwehrmann *m* -(e)s, -männer *i* -leute пажа́рнік
Féuerwerk *n* -(e)s, -e феерве́рк
Féuerzeug *n* -(e)s, -e 1) крэ́сіва 2) запальні́ца
Feuilleton [føjəˈtɔŋ] *n* -s, -s 1) фельето́н; газе́тны арты́кул 2) літарату́рны дада́так (*у газеце*)
féurig *a* 1) агнявы́, пала́ючы 2) палымя́ны, па́лкі
féurio! *int* пажа́р!, гары́м!
Fiáker *m* -s, - 1) рамі́зніцкая карэ́та, фія́кр 2) рамі́знік, во́зчык,ваза́к
Fiásko *n* -s, -s фія́ска, права́л, няўда́ча; ***ein ~ erléiden* [máchen]*** пацярпе́ць фія́ска

Fíbel I *f* -, -n буквáр

Fíbel II *f* -, -n спрáжка, зáсцежка

Fíber *f* -, -n 1) фíбра 2) валакнó; ***ihm zítterte jéde ~ vor Áufregung*** ён увéсь дрыжáў ад хвалявáння

ficht *präs ад* féchten*

Fíchte *f* -, -n éлка, ялíна

Fíchtenholz *n* -es ялóвыя дрэ́вы

Fíchtenwald *m* -(e)s, -wälder éльнік

fídel вясёлы, усцéшаны; ***~e Brüder*** вясёлая кампáнія, вясёлыя хлóпцы, веселуны́

Fíeber *n* -s ліхамáнка, гарáчка, тэмператýра; ***er hat (stárkes) ~*** у ягó (высóкая) тэмператýра; ***im ~ spréchen**** тры́зніць

fíeberhaft *a* гарáчкавы, ліхамáнкавы; ***~e Tätigkeit entfálten*** разгарнýць ліхамáнкавую дзéйнасць

fíeberig, fíeberisch 1. *a* ліхамáнкавы **2.** *adv*: ***ich fühle mich ~*** у мянé гарáчка, мянé трасé [калóціць]

fíeberkrank *a* хвóры на ліхамáнку

Fíebermittel *n* -s, - *мед.* процiліхамáнкавы [гарáчка-паніжáльны] срóдак, лéкі ад тэмператýры

fíebern *vi*: ***er fiebert*** у ягó гарáчка; ***nach etw. (D) ~*** загарэ́цца чым-н., гóрача [пáлка, стрáсна] жадáць чагó-н.

Fíeberschauer *m* -s, - дры́жыкі; ***er wúrde von ~n geschüttelt*** ягó пачалó калацíць

Fíeberwahn *m* -(e)s трызнéнне (*у ліхамáнцы*)

Fíedel *f* -, -n скры́пка (*танная*)

Fíedelbogen *m* -s, - *i* bögen смык

fíedeln *vt* пілíкаць (*на скрыпцы*)

Fíeder *f* -, -n пéрца, пёрка, пяры́нка

fíedern 1. *vt* убірáць, аздабля́ць пéр'ем **2. ~, sich** апéрвацца, убірáцца ў пéр'е

fiel *impf ад* fállen*

fíepen *vi* 1) *паляўн.* крычáць 2) *разм.* пішчáць

fies *a разм.* бры́дкі, агíдны

Fígaro *m* - *або* -s, -s *жарт.* цырýльнік

Figúr *f* -, -en 1) фігýра, пóстаць; ***ein Bild in gánzer ~*** зды́мак на ўвéсь рост 2) стáтуя ◊ ***~ máchen*** імпанíраваць, вылучáцца сваíм вы́глядам; ***er gibt éine klägliche ~*** ён рóбіць вáртае жáлю ўрáжанне

figuríeren *vi* выступáць, фігуравáць

figürlich *a* вóбразны, перанóсны, фігурáльны; ***im ~en Sínne*** у перанóсным сэ́нсе

Fiktión *f* -, -en фíкцыя

fiktív *a* фікты́ўны, уя́ўны, вы́думаны

Filet [-ˈleː] *n* -s, -s 1) філé, тóнкая сéтка 2) філé, філéйная чáстка (*тушы*)

Filiále *f* -, -n фíлія, філія́л; аддзялéнне

Film *m* -(e)s, -e 1) фільм 2) плёнка, стýжка; ***éinen ~ dréhen*** здымáць фільм; ***éinen ~ áufführen*** дэманстравáць фільм; ***héute läuft ein néuer ~*** сёння ідзé [дэманстрýецца] нóвы фільм; ***den ~ entwíckeln*** праяўля́ць (фота)плёнку [стýжку]

Filmatelier [-li̯ˈeː] *n* -s, -s кінаатэльé, кінастýдыя

Fílmaufnahme *f* -, -n кіназды́мкі

fílmen *vt* рабíць кіназды́мкі; ***sich ~ lássen**** здымáцца ў кінó

Fílmleute *pl* рабóтнікі кінó, кінематагрaфíсты

Fílmschaffende *sub m, f* -n, -n дзéяч кінó

Fílmstar *m* -s, -s кіназóрка, зóрка экрáна

Fílmstreifen *m* -s, - 1) кінастýжка 2) фільм 3) кадр з фíльма

Fílmstudio *n* -s, -s кінастýдыя

Fílmverleih *m* -(e)s, -e пракáт фíльмаў

Fílmvorführgerät *n* -(e)s, -e кінаапарáт, кінематóграф, кінаўстанóўка

Fílmvorführung *f* -, -en дэманстрáцыя [пакáз] фíльмаў

Fílmvorspann *m* -(e)s (загалóўныя) цíтры фíльма

Fílmwesen *n* -s кінематагрáфія, кінó

Filou [fiˈluː] *m* -s, -s аферы́ст; хітрýн; прайдзісвéт

Fílter *m, n* -s, - фíльтр

fíltern, **filtríeren** *vt* фільтравáць, працэ́джваць

Filz *m* -es, - ля́мец, фетр

fílzen 1. *vt* валíць (*лямец*) **2. ~, sich** пераўтварáцца ў ля́мец, збíцца, зля́мчыцца

Fílzhut *m* -(e)s, -hüte фéтравы капялю́ш

fílzig *a* 1) зваля́ны, збíты (*пра воўну, лямец*) 2) скупы́

Fílzpantoffel *m* -s, -n *i* - ля́мцавая пантóфля

Fílzschuh *m* -(e)s, -e валёнак; фе́травы бо́цік
Fílzstiefel *m* -s, - валёнак
Fílzzelt *n* -es, -e ю́рта
Fímmel *m* -s, - *горн.* жале́зны клін; ***er hat éinen ~*** *разм.* у яго не ўсе́ клёпкі ў галаве́
finál *a* фіна́льны, канчатко́вы, заклю́чны
Finále *n* -s, -s *i* -li 1) фіна́л, кане́ц 2) *спарт.* фіна́льная гульня́
Finálsatz *m* -es, -sätze *грам.* дада́ны сказ мэ́ты
Finánz *f* -, -en 1) фіна́нсавая спра́ва; ***die hóhe ~*** фіна́нсавы свет 2) *pl* фіна́нсы, бюджэ́т
Finánzamt *n* -(e)s, -ämter фіна́нсавы аддзе́л, фіна́нсавае ўпраўле́нне [кіраўні́цтва]
finanzi¦éll 1. *a* фіна́нсавы **2.** *adv* у фіна́нсавых адно́сінах
finanzíeren *vt* фінансава́ць
Finánzministerium *n* -s міністэ́рства фіна́нсаў
Finánzwesen *n* -s фіна́нсавая сістэ́ма, фіна́нсы
Fíndelhaus *n* -es, -häuser выхава́ўчы дом
Fíndelkind *n* -(e)s, -er падкі́дыш
fínden* **1.** *vt* 1) знахо́дзіць, адшу́кваць; ***Platz ~*** знайсці́ ме́сца; ***das ist so gut wie gefúnden*** гэ́та знахо́дка, гэ́та ама́ль што дарма́ 2) знахо́дзіць, мець, атры́мліваць; ***éine gúte Áufnahme ~*** быць сардэ́чна прыня́тым (*у доме, грамадстве*); ***Gehör ~*** быць вы́слуханым; ***Geschmáck an etw. (D) ~*** мець задавальне́нне [ціка́васць, інтарэ́с] да чаго́-н.; заахво́ціцца, захапі́цца чым-н. 3) знахо́дзіць, застава́ць; ***ich fand ihn schláfen*** я застáў яго́ спя́чым; ***ich kann nichts dabéi ~*** я не ба́чу ў гэ́тым ніч́ога дрэ́ннага **2.** *vi*: ***er fand zu sich selbst*** ён зноў знайшо́ў сябе́ [сваё ме́сца ў жыцці́] **3. ~, sich** 1) знахо́дзіцца 2) знахо́дзіцца, трапля́цца, выяўля́цца; ***es fand sich, dass...*** вы́явілася, што…; ***er fand sich beréit*** ён быў гато́ў; ***das wird sich ~*** пажывём – пабачым; гэ́та нала́дзіцца 3) (*in A*) прыстасава́цца (*да чаго-н.*) 4) (*zu D*) далучы́цца (*да чаго-н.*) 5) (*in A*) прымі́ры́цца (*з чым-н.*); ***sich in sein Schícksal ~*** прымі́ры́цца са сваі́м лёсам; ***sich (zueinánder) ~*** пасябрава́ць
Fínder *m* -s, - 1) асо́ба, яка́я знайшла́ што-н. 2) *геал.* вышука́льнік, разве́двальнік
Fínderlohn *m* -(e)s, -e пла́та за знахо́дку
fíndig *a* знахо́длівы, дасці́пны; ***ein ~er Kopf*** знахо́длівы чалаве́к
Fíndigkeit *f* - знахо́длівасць
Fíndling *m* -s, -e зна́йдыш, падкі́дыш
Finésse *f* -, -n 1) вы́танчанасць, то́нкасць 2) хі́трасць
fing *impf ад* fángen*
Fínger *m* -s, - 1) па́лец (*на руцэ*) 2) *тэх.* па́лец, штыфт ◊ ***nicht éinen ~ für etw. krümmen*** па́льцам не паварушы́ць дзе́ля чаго́-н.; ***etw. an den ~n hérzählen [hérsagen]*** ≅ ве́даць што-н. дасканала; ***mit állen zehn ~n nach etw. (D) gréifen**** ≅ ухапі́цца абе́дзвюма рука́мі за што-н.
Fíngerabdruck *m* -(e)s, -abdrücke адбі́так па́льцаў (*рукі*), дактыласкапі́чны зды́мак
Fíngerbreit *m*: ***kéinen ~*** ні на па́лец, ні на пя́дзю
Fíngerfertigkeit *f* -, -en 1) *муз.* бе́гласць па́льцаў 2) спры́тнасць; *іран.* спры́тнасць рук
Fíngerhut *m* -(e)s, -hüte напа́рстак
fíngern 1. *vi* перабіра́ць па́льцамі **2.** *vt* 1) датыка́цца па́льцамі (*да чаго-н.*) 2) *разм.* ула́дзіць, абла́дзіць; ***wir wérden die Sáche ~*** мы гэ́та ўла́дзім [абла́дзім]
Fíngernagel *m* -s, -nägel пазно́гаць па́льца рукі́
Fíngerring *m* -(e)s, -e пярсцёнак
Fíngerspitze *f* -, -n ко́нчык па́льца
Fíngerzeig *m* -(e)s, -e указа́нне, намёк
fingíeren *vt* выдумля́ць; сімулява́ць; ***Entschlóssenheit ~*** напуска́ць на сябе́ хра́брасць, храбры́цца; ***er fingíert éinen Geschäftsmann*** ён выдае́ сябе́ за камерса́нта
fingíert *a* уя́ўны, фікты́ўны
Fínish [-niʃ] *n* -s, -s *спарт.* фі́ніш
Fink *m* -en, -en *заал.* берасця́нка

Fínne I *m* -n, -n фін
Fínne II *f* -, -n 1) плаўнік (*рыбы*) 2) прышч, вугóр
fínnig *a* прышчаваты, вугравáты
fínnisch *a* фінскі
Fínnländer *m* -s, - жыхáр Фінля́ндыі, фін
fínnländisch *a* фінля́ндскі
fínster *a* 1) цёмны, змрóчны; дрымýчы; ***ein ~er Wald*** дрымýчы лес 2) панýры, сурóвы, хмýрны; ***ein ~es Gesícht má-chen*** хмýрыцца 3) цёмны, падазрóны; ***das ist éine ~e Ángelegenheit*** гэ́та цёмная спрáва
Fínstere: ***im Fínstern*** у цемнацé, упóцемках, папацёмку
Fínsterling *m* -s, -e абскурáнт, цемрашáл
fínstern *vimp* вечарэ́ць, сутóнець; ***es fínstert*** цямнéе
Fínsternis *f* -, -se 1) цéмра, цемнатá 2) зацьмéнне
Fínte *f* -, -n 1) хітрасць, вы́крут 2) *спарт.* фінт, падмáнны рух
Fips *m* -es, -e 1) пстры́чка (*па носе*) 2) вёрткі [вяртля́вы] чалавéк
Fírlefanz *m* -es, -e 1) балáканне; дрóбязі, глýпства 2) *жарт.* пýдзіла гарóхавае
firm *a* цвёрды (*у чым-н.*), дасвéдчаны; ***er ist ~ in díesen Sprächen*** ён дасканáла валóдае гэ́тымі мóвамі
Fírma *f* -, -men фíрма, гандлёвы дом, гандлёвае прадпрыéмства
Firmamént *n* -s нябéснае скляпéнне, кýпал нéба
fírmen *vt* канфірмавáць
Fírmenbezeichnung *f* -, -en нáзва фíрмы
Fírmenschild *n* -(e)s, -er шы́льда фíрмы, фíрменная шы́льда
Fírmenzeichen *n* -s, - мáрка фíрмы
Fírn *m* -(e)s, -e 1) фірн, вéчны снег 2) гóрная вяршы́ня, пакры́тая вéчным снéгам
Fírnewein *m* -(e)s старóе [вы́трыманае] вінó
Fírnis *m* -ses, -se 1) пакóст; лак; ***mit ~ überzíehen**** пакры́ць лáкам 2) знéшні глянец, налёт
firníssen *vt* лакіравáць
Firnísser *m* -s, - лакірóўшчык
First *m* -(e)s, -e, *f* -, -en 1) вяршы́ня (*гары*) 2) вільчáк (*даху*)
Fisch *m* -(e)s, -e ры́ба; ~ ***im Aspík*** заліўнáя ры́ба ◊ ***gesúnd wie ein ~ im Wásser*** ≅ свéжы, як агурóчак; ***múnter wie ein ~ im Wásser*** жвáвы, рэ́звы; ***wé-der ~ noch Fleisch*** ні ры́ба ні мя́са
Físchbein *n* -(e)s кітóвы вус
físchblütig *a* спакóйны; абыя́кавы
Físchbrut *f* -, -en маля́ўкі, малькі (*рыбы*)
físchen *vt*, *vi* лавíць [вýдзіць] ры́бу ◊ ***im trüben*** ~ лавíць ры́бу ў каламýтнай вадзé; ***es ist nichts dabéi zu*** ~ тут нічы́м не разжывéшся [нічóга не вы́гадаеш]
Físcher *m* -s, - рыбáк, вудáр
Fischeréi *f* -, -en 1) рыбалóўства, ры́бны прóмысел 2) тóня (*месца лоўлі рыбы*)
Físchergarn *n* -(e)s, -e нéвад
Físchfang *m* -(e)s, -fänge 1) ры́бная лóўля, рыбалóўства 2) улóў
Físchgerät *n* -(e)s, -e рыбалóўныя снáсці
Físchgericht *n* -(e)s, -e ры́бная стрáва
Físchgräte *f* -, -n ры́біна косць
Físchgrätenmuster *n* -s, - малю́нак (*тканіны*) ёлачкай
Físchkiemen *pl* шчэ́лепы (*у рыб*)
Físchköder *m* -s, - прынáда (*для рыб*)
Físchlaich *m* -(e)s, -e ікрá ры́бы
Físchmilch *f* - малакó (*у рыб*)
Físchotter *m* -s, - *заал.* вы́дра
Físchplatte *f* -, -n ры́бнае асарцí
Físchrogen *m* -s, - ікрá ры́бы (*свежая, неапрацаваная*)
Físchsuppe *f* -, -n ю́шка
Físchtran *m* -(e)s, -e ры́бін тлушч
Físchzucht *f* - рыбавóдства
Físchzug *m* -(e)s, -züge лóўля ры́бы (*сеткай*); *перан.* багáты ўлóў
fiskálisch *a* фіскáльны, якіаднóсіцца [належыць] да дзяржáўнай казны́
Fískus *m* -, - *i* -en *гіст.* казнá, фіск
físpeln, físpern *vi* гавары́ць шэ́птам
Fístel *f* -, -n 1) *мед.* фíстула, свішч 2) *муз.* фальцэ́т
físteln *vi* гавары́ць [пець] фальцэ́там
fit *a* 1) *спарт.* дóбра натрэніравáны, у фóрме; ***sich ~ fühlen*** адчувáць сябé дóбра 2) *разм.* працаздóльны, кваліфіцыраваны

фікава́ны, дзелаві́

Fítness *f* - 1) *спарт.* натрэніравáнасць, канды́цыя 2) *разм.* працаздóльнасць, адпавéднасць, прыдáтнасць

Fíttich *m* -(e)s, -e *паэт.* крылó (*птушкі*); ***j-n únter séine ~e néhmen**** узя́ць каго́-н. пад сваю апéку

fix 1. *a* 1) цвёрды, пэ́ўны; пастая́нны 2) спры́тны, паварóтлівы; ***éine ~e Idée*** дакýчлівая ідэ́я **2.** *adv* хýтка, шпáрка ◊ ~ ***und fértig*** зусі́м гатóва; ***~er!, mach ~!*** жвавéй!, варушы́ся!; ~ ***und fértig sein*** *разм.* вы́біцца з сіл

fíxen *vt* 1) *груб.* упы́рскваць наркóтыкі 2) наганя́ць, узнімáць біржавыя кýрсы

Fíxheit *f* - 1) нерухóмасць; нязмéннасць; неадчэ́пнасць (*думкі, пачуцця*) 2) жвáвасць, спры́тнасць, увíшнасць

fixíeren *vt* 1) устанáўліваць, фіксавáць 2) *фатагр.* зафіксавáць, замацóўваць 3) пíльна глядзéць (*на каго-н., на што-н.*)

Fíxstern *m* -(e)s, -e *астр.* нерухóмая зóрка

Fíxum *n* -s, -xa 1) нéшта пэ́ўнае 2) пэ́ўная плáта, пэ́ўная сýма

Fjord *m* -(e)s, -e *геагр.* фіёрд

flach 1. *a* 1) плóскі, пляскáты 2) нізíнны; рóўны 3) неглыбóкі, павéрхневы 4) *перан.* банáльны; ***éine ~e Unterháltung*** пустáя размóва **2.** *adv* плáстам

Fläche *f* -, -n 1) плóскасць; плóшча 2) раўнíна; рóўнядзь 3) *матэм.* павéрхня; грань; плóскасць

Flácheisen *n* -s, - бля́ха; палóсная сталь

Flächeneinheit *f* -, -en *матэм.* квадрáтная адзíнка; адзíнка павéрхні

Flächenmaß *n* -es, -e квадрáтная мéра

fláchfallen* *аддз. vi* (s) не прынімáцца да ўвáгі, не улíчвацца; ***sein Vórschlag ist fláchgefallen*** ягó прапанóва не былá прыня́та

Fláchfuß *m* -es, -füße *мед.* пляскáтая ступня́

Fláchheit *f* -, -en 1) банáльнасць, пóшласць 2) плóскасць

Fláchland *n* -(e)s раўнíна, нізíна

Flachs *m* -es лён

Fláchsbau *m* -(e)s ільнавóдства

fláchsblond *a* бяля́вы; ***~es Háar*** ільняны́я валасы́

Fláchsbreche *f* -, -n *с.-г.* ільнамя́лка; цéрніца

Fláchsfaser *f* - ільновалакнó

Fláchshechel *f* -, -n ільночасáлка

Fláchshede *f* -, -n (ільнянáя) кудзéля

Fláchskopf *m* -(e)s, -köpfe бландзíн, -ка

Fláchsschwinge *f* -, -n ільнотрапáлка

Fláchsspinnerei *f* -, -en ільнопрадзíльня

Fláchzange *f* -, -n *тэх.* пласкагýбцы

fláckern *vi* мільгацéць, пы́рхаць; ***in séinen Áugen fláckerte es*** ягó вóчы гарэ́лі [блішчэ́лі]; ***das Herz fláckert geráde noch*** сэ́рца б'éцца вéльмі слáба

Fláden *m* -s, - алáдка; праснáк

Flágge *f* -, -n сцяг, флаг; ***die ~ stréichen**** спускáць флаг [сцяг]; *перан.* прызнáць сябé перамóжаным; ***die ~ híssen*** падымáць флаг; ***das Schiff führt die déutsche ~*** карабéль плывé пад нямéцкім флáгам [сця́гам]; ***únter fálscher ~ ségeln*** *разм.* дзéйнічаць пад чужы́м íмем

flággen *vt* 1) вывéшваць сцягí; падымáць сцяг 2) сігналізавáць сцяжкóм

Flággenstock *m* -(e)s, -stöcke флагштóк

Flággschiff *n* -(e)s, -e флáгманскі карабéль

flagránt *a* 1) я́ўны, відавóчны; ***in ~i*** *юрыд.* на месцы́ злачы́нства 2) абурáльны; ***in ~em Wíderspruch zu etw. (D) stéhen**** я́ўна супярэ́чыць чамý-н.

Flak *f* -, - *i* -s *гл.* Flíegerabwehrkanone

Flákabwehr *f* - проціпавéтраная абарóна

Flakon [fla'kɔ̃:] *m, n* -s, -s флакóн

Fláme *m* -n, -n фламáндзец

flämisch *a* фламáндскі

Flámme *f* -, -n 1) пóлымя, агóнь; ***in ~n stéhen**** палáць; ***in ~n sétzen*** запáльваць; ***in ~n áusbrechen**** загарэ́цца, успы́хнуць 2) *перан.* агóнь, запáл; ***Féuer und ~ sein*** палáць натхнéннем; (*für A*) захапíцца (*чым-н.*)

flámmen *vi* палáць, палымнéць, палыхáць; ***der Hass flammt in ihm*** ён палáе нянáвісцю

flámmend *a* палымя́ны; ***~en Protést erhében**** гóрача пратэставáць; ***~e Be-***

géisterung вялíкае натхнéнне
Flámmeneifer *m* -s запáл, старáннасць
Flámmenmeer *n* -(e)s, -e *высок.* мóра агню́
Flámmenwerfer *m* -s, - *вайск.* агнямёт
Flámmpunkt *m* -(e)s, -e *фіз.* пункт загарáння [успы́хвання]
flándrisch *a* флáндрскі
Flanéll *m* -s, -e *тэкст.* фланéль
flaníeren *vi* бадзя́цца, хадзíць без рабóты
Flánke *f* -, -n 1) бок (*у жывёлы*) 2) *вайск.* фланг; ***die ~ umgéhen**** абхóдзіць з флáнга; ***dem Feind in die ~ fállen**** атакавáць вóрага з флáнга
Flánkenangriff *m* -(e)s, -e *вайск.* фланróвая атáка
Flánkenbewegung *f* -, -en *вайск.* фланróвы манéўр
Flansch *m* -(e)s, -e *тэх.* флáнец
Flaps *m* -es, -e *разм.* ёлупень
Flásche *f* -, -n 1) бутэ́лька, пля́шка; біклáжка; ***éiner ~ den Hals ábdrehen*** *разм.* распíць бутэ́лечку [пля́шачку] 2) *хім.* балóн 3) сóска (*для дзяцей*); ***éinem Kind die ~ gében**** кармíць дзіця́ з бутэ́лечкі
Fláschenbier *n* -s бутэ́лечнае піва
Fláschenhals *m* -es, -hälse ры́льца бутэ́лькі
Fláschenzug *m* -(e)s, -züge *тэх.* блок; паліспáст; сістэ́ма пад'ёмных блóкаў
flátterhaft *a* легкаду́мны
Fláttermine *f* -, -n *вайск.* фугáс
flóttern *vi* 1) развявáцца 2) (s) пы́рхаць, лётаць; ***séine Áugen begánnen zu ~*** ягó вóчы забéгалі (*ад хвалявання*); ***die Líppen ~ únruhig*** гу́бы нервóва дрыжáць
flau *a* 1) слабы́, вя́лы, мля́вы; ***sich ~ fühlen*** адчувáць мля́васць 2) няхóдкі (*тавар*) 3) які [што] вы́дыхаўся, нясмáчны (*пра напоі*)
Fláuheit *f* - слáбасць, вя́ласць, мля́васць
Flaum *m* -(e)s пух, пушóк
Fláumbart *m* -(e)s, - 1) пушóк (*на падбародку*) 2) *разм.* малакасóс
Fláumbett *n* -(e)s, -en пухавíк
Fláumfeder *f* -, -n пушы́нка
Flaus *m* -es, -e, **Flausch** *m* -(e)s, -e 1) *тэкст.* мя́ккі драп; бáйка 2) жмутóк, пáсмачка
fláuschig *a* пушы́сты, касмáты з вóрсам (*пра тканіну*)
Fláusen *pl* хíтрыкі, адгавóркі; ***~ máchen*** адкру́чвацца, адгавóрвацца ◊ ***~ in den Kopf sétzen*** дуры́ць галаву́
Fláute *f* -, -n 1) *марск.* штыль 2) *эк.* застóй, мёртвы сезóн
Fléchse *f* -, -n сухажы́лле
Fléchte *f* -, -n 1) касá (*з валасоў*) 2) *мед.* лішáй 3) *бат.* лішáйнік; ***fréssende ~*** ваўчáнка
fléchten *vt* плéсці, заплятáць (*касу*), віць (*вянкі*)
Fléchtkorb *m* -(e)s, -körbe плéцены кóшык
Fléchtmatte *f* -, -n рагóжа, пляцёнка; саламя́нка
Fléchtwerk *n* -(e)s, -e пляцéнне
Fléchtzaun *m* -(e)s, -zäune пляцéнь
Fleck *m* -(e)s, -e 1) мéсца; ***sich nicht vom ~ rühren*** не ру́хацца з мéсца; ***nicht vom ~ kómmen**** не зру́шыцца [кранýцца] з мéсца; ***j-n vom ~ weg verháften*** арыштавáць кагó-н. на мéсцы 2) пля́ма; ***ein bláuer ~*** сіня́к; ***j-s Námen éinen ~ ánhängen*** запля́міць чыё-н. імя́ 3) лáпік, лáтка 4) кавáлак (*зямлі*) ◊ ***das Herz auf dem ríchtigen ~ háben*** быць спагáдлівым чалавéкам; ***er hat den Mund [das Maul] auf dem réchten ~*** у ягó язы́к падвéшаны дóбра [як трэ́ба]
flécken 1. *vt* пэ́цкаць, гразнíць **2.** *vi* пэ́цкацца, быць мáркім **3.** *vimp разм.* лáдзіцца (*пра працу*)
Flécken *m* -s, - 1) пля́ма (*тс. перан.*); ***an séinem Rúfe háftet kein ~*** ягó рэпутáцыя чы́стая [не запля́млена] 2) пасéлішча, пасёлак, слабадá
fléckenlos *a* 1) без плям 2) чы́сты, незапля́млены
Fléckenwasser *n* -s вáдкасць для вывядзéння плям
Fléckfieber *n* -s, *гл.* Flécktyphus
fléckig *a* пля́місты, у пля́мах
Flécktyphus *m* - сыпны́ ты́ф(ус)
Flédderer *m* -s, - *разм.* марадзёр
Flédermaus *f* -, -mäuse *заал.* кажáн
Flégel *m* -s, - 1) *с.-г.* цэп 2) грубія́н, хулігáн

Flegeléi *f* -, -en нявéтлівасць, грýбасць, хáмства

flégelhaft *a* грýбы, нявы́хаваны

Flégeljahre *pl* малалéцтва, перахóдны ўзрóст (*у юнакоў*)

flégeln 1. *vt* 1) малаціць (*цапамі*) 2) біць (*каго-н.*) **2.** *vi i* **~, sich** грýба павóдзіць сябé, хулігáніць, хамíць

fléhen *vi* (*um A*) малíць, прасíць (*чаго-н., аб чым-н.*)

Fléhen *n* -s малéнне, упрóшванне, неадстýпныя прóсьбы (*um A – аб чым-н.*)

fléhentlich 1. *a* умóльны **2.** *adv* з малéннем, з прóсьбамі; ~ ***bítten**** малíць, прасíць

Fléisch *n* -(e)s 1) мя́са 2) мя́каць (*пладоў*) 3) плоць, цéла; ***ins ~ schíeßen**** налівáцца (*сокам*); ***fáules ~ trágen**** *жарт.* біць бíбікі ◊ ***álles ~ auf Érden*** усё жывóе на зямлí; ***Ménschen von ~ und Blut*** жывы́я лю́дзі; ~ ***vom*** ~ плоць ад плóці; ***sich (D) ins éigene ~ béißen**** нашкóдзіць самóму сабé

Fléischbank *f* -, -bänke прылáвак мяснікá

Fléischbrühe *f* -, -n булён

Fléischer *m* -s, - мяснíк, разнíк

Fleischeréi *f* -, -en, **Fléischerladen** *m* -s, - *i* -läden мясная крáма

fléischern *a* мясны́

Fléischeslust *f* - плóцевая [пачуццёвая, пажáдлівая] асалóда [уцéха]; юр

fléisch|farben, ~farbig *a* цялéснага кóлеру

fléischfressend *a* драпéжны

Fléischfresser *m* -s, - драпéжная жывёла

Fléischgericht *n* -(e)s, -e мясная стрáва

fléischig *a* мясíсты

Fléischkost *f* - мясны́ стол

fléischlich *a* цялéсны, плóцевы; ***~e Régungen*** плóцевыя жадáнні

fléischlos *a* 1) немясны́, без мя́са (*пра ежу*) 2) худы́, знясíлены, змарнéлы (*пра чалавека*)

Fléischplatte *f* - мяснóе асарцí

Fléischverbrauch *m* -(e)s спажывáнне мя́са

Fléischversorgung *f* - мясанарыхтóўкі

Fléischwaren *pl* мясны́я [каўбáсныя] вы́рабы

Fléischwolf *m* -(e)s, wölfe мясарýбка

Fléiß *m* -es старáннасць, руплíвасць; ***mit*** ~ рýпна, старáнна; ~ ***üben*** быць старáнным ◊ ***viel ~ auf etw. (A) verwénden*** прыклáсці вялíкія намагáнні да чагó-н.; ***óhne ~ kein Preis*** ≅ трэ́ба нахілíцца, каб з ручая́ напíцца; як бýдзеш рабíць, так і бýдзе радзíць

fléißig 1. *a* старáнны, руплíвы, рýпны **2.** *adv* старáнна, руплíва

flektíerbar *a грам.* флекты́ўны

flektíeren *vt грам.* скланя́ць, спрагáць

flénnen *vi разм.* хны́каць

Flénner *m* -s, - плáкса, ны́цік

flétschen: ***die Zähne*** ~ шчэ́рыць [скáліць] зýбы

flexíbel *a* 1) гнýткі, прýгкі, эласты́чны 2) *лінгв.* флекты́ўны

Flexión *f* -, -en 1) *грам.* змянéнне слóва; скланéнне; спражэ́нне 2) флéксія

flicht *präs ad* fléchten

flícken *vt* лáпіць, лáтаць, цыравáць ◊ ***j-m etw. am Zéuge*** ~ падкóлваць кагó-н., прыдзірáцца [чапля́цца] да кагó-н.

Flícken I *m* -s, - ласкýт, заплáта

Flícken II *n* -s лáтанне, цыравáнне

Flíckwerk *n* -(e)s, -e 1) папрáўка, рамóнт; цыравáнне 2) *пагардл.* кампіля́цыя

Flíeder *m* -s, - *бат.* бэз

flíederfarben *a* бэ́завы (*колер*)

Flíege *f* -, -n 1) мýха; ***es ärgert ihn die ~ an der Wand*** ягó раздражня́е ўсякая дрóбязь ◊ ***zwei ~n mit éiner Kláppe schlágen**** забíць двух зайцóў адны́м стрэ́лам; ***in der Not frisst der Téufel ~n*** ≅ на бязры́б'і і рак ры́ба 2) гáльштук-«бáбачка» [«мýшка»] 3) *вайск.* прыцэ́льная мýшка

flíegen* 1. *vi* (s) 1) лётаць, лятáць; ***in die Luft*** ~ узарвáцца, вы́бухнуць 2) імклíва мчáцца, ляцéць; ***vom Platz*** ~ ускóчыць з мéсца; ***j-m in die Árme*** ~ кíнуцца камý-н. у абды́мкі **2.** *vt* вéсці (*самалёт*), пілатавáць; ***der Flíeger fliegt díese Maschíne zum érsten Mal*** лётчык пілатýе гэ́ты самалёт у пéршы раз

flíegend *a* лятýчы, лятáючы; ***mit ~en***

Fáhnen са сцягáмі, што лунáюць; ***~er Dráche*** папярóвы змей

Flíegenfänger *m* -s, - мухалóўка

Flíegengewicht *n* -(e)s *спарт.* найляг-чэ́йшая вагá (*бокс*)

Flíegenklatsche *f* -, -n мухабóйка

Flíegenleim *m* -(e)s, -e лíпкая папéра ад мух

Flíegenpilz *m* -es, - мухамóр

Flíeger *m* -s, - лётчык, пілóт

Flíegerabwehr *f* - супрацьпавéтраная абарóна

Flíegerábwehrkanone *f* -, -n зенíтная гармáта, зенíтка

Flíegeralarm *m* -(e)s, - павéтраная трывóга

Flíegerangriff *m* -(e)s, -e налёт авія́цыі

Flíegeraufnahme *f* -, -n аэрафотазды́мка

Flíegergefahr *f* - павéтраная трывóга

Flíegerhorst *m* -(e)s, -e авіябáза

Flíegerschule *f* -, -n авіяцы́йнае вучы́ліш-ча, шкóла лётчыкаў

Flíegersicht *f* - бáчнасць з самалёта

Flíegerstaffel *f* -, -n (авіяцы́йная) эскад-ры́лля

Flíegerstützpunkt *m* -(e)s, -e авіябáза

Flíegertruppen *pl вайск.* лётныя чáсці; авія́цыя

flíehen* **1.** *vt* пазбягáць (*каго-н., чаго-н.*); ***der Schlaf flieht mich schon seit Tágen*** *высок.* ужó нéкалькі дзён мянé мýчыць бяссóнніца **2.** *vi* (s) 1) (*vor, von D*) уця-кáць (*ад каго-н.*) 2) ратавáцца бéгствам; ***zu j-m*** ~ шукáць ратýнку ў кагó-н.

Flíehkraft *f* - *фіз.* цэнтрабéжная сíла

Flíese *f* -, -n камéнная плітá; кáфля, каф-ля́ная плíтка

Flíeßarbeit *f* -, -en патóчны мéтад вы-твóрчасці; прáца канвéерам

Flíeßband *n* -(e)s, -bänder канвéер

Flíeßbandverfahren *n* -s, - патóчны мé-тад [спóсаб] (*вытворчасці*)

Flíeßbarkeit *f* - цякýчасць, плы́ннасць

flíeßen* *vi* (s) 1) цячы́, лíцца; струмéніц-ца; ***ins Méer ~*** упадáць у мóра; ***das Fass fließt*** бóчка працякáе [цячэ́]; ***die Wúnde fließt*** рáна крыватóчыць; ***die Tínte [das Papíer] fließt*** чарнíла расця-кáецца па папéры; ***es ist viel Blut geflóssen*** былó пралíта мнóга крыві́ 2) прахóдзіць (*пра час*) 3) расплаўля́ц-ца, раставáць

flíeßend **1.** *a* 1) бягýчы; цякýчы; плы́нны, плáўны; ***ein Zímmer mit ~em Wásser*** пакóй з вадаправóдам 2) плáўны, рóў-ны; ***~e Réde*** плáўная мóва **2.** *adv* бéгла, свабóдна

Flíeß|fertigung *f* -, -en, **~verfahren** *n* -s, - канвéерная [патóчная] вытвóрчасць

flímmern *vi, vimp* мільгáць, мігацéць (*пра святло*); ***es flímmert mir vor den Áugen*** у мянé мітусíцца ў вачáх

flínk *a* жвáвы, спры́тны, паварóтлівы

Flínkheit *f* - шпáркасць, спрыт, жвáвасць

Flint *m* -(e)s, -e *мін.* крэ́мень

Flínte *f* -, -n стрэ́льба, ружжó ◊ ***die ~ ins Korn wérfen**** ≅ пасавáць пéрад ця́ж-касцямі; склáсці збрóю, здáцца

flírren *vi* зіхацéць; мільгацéць; ***es flirrt mir vor den Áugen*** у мянé мітусíцца ў вачáх

Flirt *m* -s, -s флірт, заляцáнне

flírten *vi* фліртавáць, заляцáцца

Flítter *m* -s, - блíскаўка; блiскóтка, мішурá

Flíttergold *n* -(e)s мішурá, каніцéль (*для вышывання*)

Flítterwochen *pl* мядóвы мéсяц

Flitz *m* -es, -e стралá

Flítzbogen *m* -s, - *i* -bögen лук (*дзіцячая цацка*)

flítzen *vi* (s) імклíва бéгчы, імчáцца ма-лáнкай

Flítzer *m* -s, - *разм.* малалітрáжная хýт-касная аўтамашы́на

flocht *impf ад* fléchten*

Flócke *f* -, -n сняжы́нка; *pl* камякí, шматкí

flóckig *a* пушы́сты

flog *impf ад* flíegen*

floh *impf ад* flíehen*

Floh *m* -(e)s, Flöhe блыхá ◊ ***j-m éinen ~ ins Ohr sétzen*** заінтрыгавáць кагó-н.; ***éinen ~ für éinen Elefánten ánsehen**** ≅ рабíць з мýхі сланá

Flop *m* -s, -s *разм.* няўдáча, правáл

Flor *m* -s, -e 1) флёр, газ, крэп (*матэ-рыя*) 2) крэп; ***den ~ am Árme trágen****

насíць жалóбную павя́зку 3) пакрывáла, заслóна

Flóra *f* -, -ren флóра

Flórbinde *f* -, -n крэ́павая [жалóбная] павя́ка

Florétt *n* -(e)s, -e *спарт.* рапíра

Floréttfechter *m* -s, - *спарт.* фехтавáльшчык на рапíрах

floríeren *vi* працвітáць

Flóskel *f* -, -n пустáя фрáза; ***máchen Sie kéine ~n!*** не мялíце абы́-чагó!

floss *impf ад* flíeßen*

Floß *n* -es, Flöße 1) плыт, парóм 2) *тэх.* балвáнка (*чыгуну*) 3) паплавóк

flößbar *a* які сплаўля́ецца, сплáўны

Flósse *f* -, -n плаўнíк (*рыбы*)

flößen *vt* 1) сплаўля́ць (*лес*); гнаць плыты́ 2) ***Milch*** ~ здымáць вяршкí [смятáнку] з малакá

Flößholz *n* -es сплаў, сплаўны́ лес

Flöte *f* -, -n флéйта

flöten *vi* 1) (і)грáць на флéйце 2) залівáцца, співáць (*пра салаўя*) 3) гавары́ць падрóблена салóдкім тóнам, залівáцца салаўём; ~ ***géhen**** прапáсці, пайсцí прáхам

Flőtenbläser *m* -s, - флейты́ст

flott 1. *a* 1) плывýчы, які плáвае 2) вясёлы; бесшабáшны, ***ein ~er Tänzer*** дóбры танцóр 3) ажы́ўлены; ***er macht ~e Geschäfte*** ягó спрáвы ідýць дóбра **2.** *adv* лíха, спры́тна, свабóдна; ~ ***lében*** жыць на шырóкую нагý; ***hier geht es ~ her*** тут вéсела, тут банкéт на ўвéсь свет

Flótte *f* -, -n флот

Flótten|station *f* -, -en, **~stützpunkt** *m* -(e)s, -e ваéнна-марскáя бáза

Flottille [-ˊtil(j)ə] *f* -, -n флаты́лія

flóttmachen *аддз. vt*: ***ein Schiff*** ~ зняць сýдна з мéлі; ***die Unterháltung wúrde wíeder flóttgemacht*** размóва аднавíлася

Flöz *n* -es, -e *горн.* гóрны пласт

Fluch *m* -(e)s, Flüche праклён; ~ ***über ihn!*** праклён ямý! ***éinen ~ áusstoßen**** праклінáць

flúchen *vi* 1) ля́яцца, гавары́ць бры́дкія слóвы 2) (*auf A*) праклінáць (*каго-н., што-н.*); ***j-m álles Böse an den Hals*** ~ жадáць камý-н. усяля́кай напáсці

Flucht I *f* -, -en уцёкі; ***die ~ ergréifen**** пусцíцца наўцёкі; ***j-n in die ~ schlágen**** прымýсіць кагó-н. уцякáць

Flucht II *f* -, -en рад, шэ́раг; чарадá

flüchten *vi* (s) *i* **~, sich** уцякáць, ратавáцца ўцёкамі; ***hínter j-n ~*** *перан.* хавáцца за чыёй-н. спíнáй

flúchtig *a* перспекты́ўны, які адкрывáецца ўдалечыню́

flüchtig 1. *a* 1) збéглы 2) бéглы, мімалётны 3) павярхóўны, нядбáйны 4) *хім.* лятýчы **2.** *adv* мімахóдзь, спяшáючыся

Flüchtigkeit *f* -, -en 1) рассéянасць, нядбáйнасць, няўвáжлівасць 2) лятýчасць

Flüchtling *m* -s, -e уцякáч; бéжанец

Flúchtversuch *m* -(e)s, -e спрóба ўцячы́

flúchwürdig *a* які заслугóўвае праклёну

Flug *m* -(e)s, Flűge палёт, пералёт; ***im*** ~ мíгам; на лятý; ***die Zeit vergíng wie im ~e*** час прайшóў хýтка

Flúgabwehr *f* - супрацьпавéтраная абарóна

Flúgbahn *f* -, -en траектóрыя (*палёту*)

Flúgblatt *n* -(e)s, -er лістóўка, праклама́цыя, улётка

Flúgboot *n* -(e)s, -e *ав.* лятáючая лóдка

Flúgeigenschaft *f* -, -en лётная я́касць, лётная характары́стыка

Flügel I *m* -s, - 1) крылó; ***die ~ hängen lássen**** апусцíць рýкі, замаркóціцца, затужы́ць 2) палавíнка, ствóрка (*дзвярэй*); *вайск.* фланг, крылó

Flügel II *m* -s, - (канцэ́ртны) рая́ль

flügellahm *a* з падбíтым крылóм

flügellos *a* бяскры́лы

Flügelmann *m* -(e)s, -männer *i* -leute *вайск.* флангóвы (*у страі*); ***der réchte*** ~ правафлангóвы

Flügelrakete *f* -, -n *вайск.* крылáтая ракéта

Flügelschlag *m* -(e)s, -schläge узмáх кры́лаў

Flügelspannung *f* -, -en размáх кры́лаў

Flűgeltür *f* -, -en двухпалавíнкавыя дзвéры

flúgfähig *a* прыгóдны да палёту

Flúgfeld *n* -(e)s, -er лётнае пóле, аэрадрóм

flúgfertig *a ав.* гатóвы да палёту

Flúggast *m* -(e)s, -gäste пасажы́р (*самалёта*)
flügge *a* які́ апе́рыўся; *перан.* самасто́йны; ~ ***wérden*** стаць даро́слым
Flúghafen *m* -s, -häfen аэрапо́рт
Flúghalle *f* -, -n анга́р
Flúgplan *m* -(e)s, -pläne раскла́д палётаў
Flúgplatz *m* -es, -plätze аэрадро́м
Flúgpost *f* - паве́траная по́шта, авіяпо́шта
Flúgroute *f* [-ru:tə] -, -n паве́траная тра́са
flugs *adv* на ляту́, мі́гам, імгне́нна
Flúgsand *m* -(e)s нано́сны пясо́к
Flúgschein *m* -(e)s, -e пасажы́рскі біле́т паве́траных зно́сін, авіябіле́т
Flúgschrift *f* -, -en брашу́ра; лісто́ўка
Flúgsport *m* -(e)s авіяспо́рт
Flúgstrecke *f* -, -n курс [маршру́т] самалёта
Flúgverkehr *m* -s паве́траныя зно́сіны
Flúgwaffe *f* -, -n ва́енна-паве́траныя сі́лы, ва́енная авія́цыя
Flúgwesen *n* -s авія́цыя
Flúgwetter *n* -s: ***(ún)günstiges*** ~ (ня)лётнае надво́р’е
Flúgzeit *f* -, -en праця́гласць палёту
Flúgzeug *n* -(e)s, -e самалёт
Flúgzeugführer *m* -s, - піло́т, лётчык
Flúgzeughalle *f* -, -n анга́р
Flúgzeugpersonal *n* -s авіятэхні́чны перса́нал
Flúgzeugträger *m* -s, - авіяно́сец
Flúgzeugwerk *n* -(e)s, -e авіяцы́йны заво́д
Fluktuatión *f* -, -en 1) цяку́часць (*рабочай сілы*) 2) *фіз.* хіста́нне
flukturíeren *vi* хіста́цца, вага́цца
Flúnder *f* -, -n ка́мбала (*рачная*)
flúnkern *vi* 1) мірга́ць 2) *разм.* мані́ць, хлусі́ць
Flúor *n* -s *хім.* фтор
Flur I *m* -(e)s, -e се́нцы; пярэ́дні пако́й; калідо́р, вестыбю́ль; ***auf dem*** ~ у калідо́ры
Flur II *f* -, -en луг, по́ле, ні́ва
Flúrgarderobe *f* -, -n ве́шалка ў пярэ́днім пако́і
Flúrgrenze *f* -, -n мяжа́
Flúrschaden *m* -s, -schäden патра́ва палёў
Fluss *m* -es, Flüsse 1) рака́, пато́к 2) цячэ́нне, плынь, ход ◊ ***etw. in*** ~ ***bríngen**** пусці́ць у ход, нала́дзіць што-н.
flússab(wärts) уні́з па рацэ́, па цячэ́нні
Flússarm *m* -(e)s, -e рука́ў ракі́
flússauf(wärts) уве́рх па рацэ́, су́праць цячэ́ння
Flússbecken *n* -s, - басе́йн ракі́
Flússbett *n* -(e)s, -en рэ́чышча
Flússeisen *n* -s, - жале́за ў злі́тках
flüssig *a* 1) ва́дкі, цяку́чы; распла́ўлены 2) во́льны (*пра грошы*); ***~es Geld*** ная́ўныя гро́шы 3): ~ ***máchen*** рэалізава́ць (*маёмасць*); прыве́сці ў ліквí́дны стан (*капітал*); ***Geld*** ~ ***máchen*** падрыхтава́ць гро́шы; ***ein Kapitál*** ~ ***máchen*** рэалізава́ць капіта́л
Flüssigkeit *f* -, -en 1) ва́дкасць 2) цяку́часць 3): ***die*** ~ ***des Márktes*** *эк.* ліквíднасць ры́нку
Flússkrebs *m* -es, -e рачны́ рак
Flússmündung *f* -, -en ву́сце ракі́
Flússniederung *f* -, -en по́йма [абало́на] (*ракі*)
Flússpferd *n* -(e)s, -e бегемо́т
Flússschifffahrt *f* -, -en рачно́е суднахо́дства
Flússstahl *m* -(e)s, -stähle *i* -e лі́тая сталь
Flüsterer *m* -s, - шапту́н, нагаво́ршчык
flüstern **1.** *vt* шапта́ць, нашэ́птваць; ***ins Ohr*** ~ шапта́ць на ву́ха **2.** *vi* шапта́цца, шушу́кацца
Flüsterton: ***im*** ~ ***etw. ságen*** сказа́ць што-н. шэ́птам
Flut *f* -, -en 1) прылі́ў; ***die*** ~ ***steigt [fällt]*** вада́ прыбыва́е [спада́е] 2) паво́дка, пато́п; *pl* хва́лі 4) пато́к (*тс. перан.*)
flúten **1.** *vi* (*h, s*) 1) цячы́; *перан.* ва́лам валі́ць 2) хвалява́цца, узні́мацца (*пра мора*) **2.** *vt* напаўня́ць вадо́й, затапля́ць **3.** *vimp*: ***es flútet*** пачына́ецца прылі́ў, вада́ прыбыва́е
focht *impf ад* féchten*
Föderatión *f* -, -en федэра́цыя
föderatív *a* федэратыўны, федэра́льны
Fóhle *f* -, -n малада́я кабы́ла
Fóhlen *n* -s, - жарабя́
Föhn *m* -(e)s, -e фён (*цёплы, сухі вецер*)
Föhre *f* -, -n хвоя, сасна́

Fókus *m* -, - *матэм.*, *фіз.* фóкус

Fólge *f* -, -n 1) вы́нік, рэзультáт; ***die ~n trágen**** адкáзваць за вы́нікі; ***zur ~ háben*** пацягнýць за сабóю, мець вы́нікам; ***~ léisten*** слýхацца, падпарадкóўвацца; ***in der ~*** надалéй, у далéйшым 2) вы́вад, выснóва, заключэ́нне; ***~n aus (D) zíehen**** рабíць выснóвы з чагó-н. 3) паслядóўнасць 4) рад, сéрыя, том

Fólgeleistung *f* -, -en паслухмя́насць, падпарадкавáнне; выканáнне

fólgen *vi* (s) 1) (*D*) ісцí (*за кім-н.*); ***ein Lied fólgte dem ánderen*** пéсні спявáліся аднá за аднóй 2) (*D*) сачы́ць (*за кім-н. вачыма*) 3) (*D*) быць прадаўжáльнікам (*у чым-н.*) 4) (*auf A*) ісцí слéдам (*за чым-н.*) 5) (*aus D*) вынікáць (*з чаго-н.*) 6) (*D*) слýхацца (*каго-н.*); ***es folgt daráus, dass…*** з гэ́тага вынікáе, што…; ***wie folgt*** настýпным чы́нам 7) *спарт.* (*каманда*) ***es folgt..!*** падрыхтавацца..! (*выклік удзельнікаў спаборніцтваў у скачках, кіданні і г.д.*)

fólgend *a* настýпны; ***auf ~e Wéise*** настýпным чы́нам; ***im Fólgenden*** у далéйшым; ***im ~en Jahr*** на настýпны год

fólgender|maßen, ~weise *adv* настýпным чы́нам

fólgenlos *a* безвынікóвы

fólgenreich *a* багáты на вы́нікі

Fólgenreihe *f* -, -n паслядóўнасць; сéрыя, шэ́раг

fólgenschwer *a* фатáльны; якí тóіць у сабé небяспéчныя вы́нікі

fólgerichtig *a* лагíчны, паслядóўны

Fólgerichtigkeit *f* - паслядóўнасць, лагíчнасць

fólgern *vi* рабíць вы́вад [выснóву]; ***daráus fólgert*** адсю́ль выцякáе

Fólgerung *f* -, -en заключэ́нне, вы́вад, выснóва; ***aus etw. (D) ~en zíehen**** рабíць выснóвы з чагó-н.

Fólgesatz *m* -es, -sätze *грам.* акалíчнасны сказ вы́ніку

fólgewidrig *a* непаслядóўны; негрунтóўны, беспадстáўны, нелагíчны

Fólgezeit *f* -, -en бýдучае; ***in der ~*** у далéйшым, паслéй

fólglich 1. *cj* знáчыць, выхóдзіць, такíм чы́нам **2.** *adv* у далéйшым, надалéй, паслé

fólgsam *a* паслухмя́ны, пакóрлівы, пакóрны

Fóli¦e *f* -, -n 1) фóльга 2) фон; ***j-m [éiner Sáche] als [zur] ~ díenen*** служы́ць фóнам для кагó-н. [для чагó-н.]

Folklore [fɔlk'lo:rə] *f* - фалькл́óр

Fólter *f* -, -n катавáнне; *перан.* пакýта; ***es ist éine wáhre ~!*** гэ́та прóста пакýта [мýка]!; ***j-n auf die ~ spánnen*** катавáць, мýчыць кагó-н.

Fólterbank *f* -, -bänke ды́ба, драўля́ная кабы́ла (*прылада для катаванняў*); ***auf der ~ líegen**** *перан.* цярпéць пакýты

Fólterkammer *f* -, -n катóўня, катавáльня

fóltern *vt* катавáць, мýчыць

Fólterqual *f* -, -en катавáнне; пакýта

Fólterung *f* -, -en катавáнне; *перан.* пакýта

Fön *m* -s, -e фен, сушы́лка (*для валасоў*)

Fond [fɔ̃:] *m* -s, -s 1) фон 2) зáдняе сядзéнне [мéсца] (*у аўтамабілі*) 3) зáдні план сцэ́ны

Fondánt [fɔ̃'dã:] *n* -s, -s карамéль, цукéрка

Fonds [fɔ̃:] *m* - [fɔ̃:s], - [fɔ̃:s] 1) фонд 2) *эк.* фóнды, капіталаўкладáнні; грашóвыя срóдкі

Fondue [fɔ̃'dy:] *n* -s, -s *і* *f* -, -s фандзю́ (*швейцарская страва з сыру, мяса або рыбы і белага віна*)

fóppen *vt* дражнíць, дуры́ць; ***j-n bis aufs Blut ~*** вывóдзіць кагó-н. з сябé

Förde *f* -, -n *геагр.* фіёрд

Förderband *n* -(e)s, -bänder *тэх.* стýжкавы транспарцёр, канвéер

Förderer *m* -s, - 1) мецэнáт; застýпнік 2) *тэх.* транспарцёр, канвéер 3) *горн.* рудаадкáтчык

Förderkorb *m* -(e)s, -körbe пад’ёмная клець (*у шахце*)

förderlich *a* кары́сны, спрыя́льны (*справе*); ***für das Wáchstum ~*** якí спрыя́е рóсту

Fördermaschine *f* -, -n пад’ёмная машы́на

fórdern *vt* 1) патрабавáць; ***er fórdert zu viel*** ён занáдта патрабавáльны 2) вы-

магáць 3) выклікáць; ***vor Geŕicht*** ~ выклікáць у суд

fördern *vt* 1) спрыя́ць, садзе́йнічаць (*чаму-н.*); ***die Wíssenschaft*** ~ рýхаць нaпе́рад навýку 2) *горн.* здабывáць

Förderschacht *m* -s, -schächte пад'ёмная шáхта

Förderturm *m* -(e)s, -türme *горн.* рудапад'ёмная ве́жа

Fórderung *f* -, -en 1) патрабавáнне (*auf A, nach D – чаго-н.*); ***j-m, an j-n ~en stéllen*** стáвіць патрабавáнні камý-н.; ***éine ~ erhében**** стáвіць патрабавáнне, патрабавáць 2) прэтэ́нзія 3) вы́клік (*на дуэль*); ~ ***vor Geŕicht*** вы́лік у суд 4) *фін.* даўгавóе абавязáцельства; рахýнак

Förderung *f* -, -en 1) садзе́йнічанне, падтры́мка 2) *тэх.* транспартавáнне; падáча, пад'ём 3) *горн.* вы́дача, адкáтка руды́

Förderungsausschuss *m* -es, -schüsse камісія [камітэ́т] садзе́йнічання

Forélle *f* -, -n фарэ́ль, стрóнга

Fórke *f* -, -n вілы; сахóр

Form *f* -, -en 1) фóрма, вы́гляд, вóбраз, абры́сы; мадэ́ль, шаблóн; ***in ~ von etw. (D)*** у вы́глядзе чагó-н.; ***der ~ nach*** па фóрме; ***der ~ wégen*** дзе́ля фóрмы; ***in ~ sein*** быць у фóрме 2) *pl* фóрмы зварóту, прыстóйнасці; ***die bésten ~en háben*** мець дóбрыя мане́ры; ***die ~en wáhren [beóbachten]*** захóўваць прáвілы прыстóйнасці; ***der ~(en) wégen*** дзе́ля прафóрмы; ***in áller*** ~ па фóрме, па ўсíх прáвілах 3) *грам.* фóрма

formál *a* фармáльны

Formalísmus *m* - фармалíзм

Formalität *f* -, -en фармáльнасць

Formát *n* -(e)s, -e паме́р, фармáт; ***ein Mensch von*** ~ выдáтная асóба

formatíeren *vt камп.* фарміравáць вывóдныя дáныя

Formatión *f* -, -en 1) фармáцыя 2) *вайск.* фарміравáнне; вайскóвая часць

Fórmblatt *n* -(e)s, -blätter бланк; фармуля́р

Fórmel *f* -, -n фóрмула; прадпісáнне; ***in éine féste ~ fássen*** вы́разіць пэ́ўнай фóрмай; ***auf éine kúrze ~ gebrácht*** адны́м слóвам, караце́й кáжучы

fórmelhaft *a* у вы́глядзе фóрмулы

forméll *a* фармáльны

fórmen 1. *vt* фармавáць, надавáць фóрму **2. ~, sich** набывáць фóрму

Fórmenlehre *f* - 1) *грам.* марфалóгія 2) вучэ́нне аб фóрмах

Fórmer *m* -s, - фармірóўшчык, фармавáльнік

Formeréi *f* -, -en фармóвачная майстэ́рня

Fórmguss *m* -es, -güsse фасóннае ліццё

formíeren 1. *vt* фарміравáць, утварáць **2. ~, sich** фарміравáцца, утварáцца

Formíerung *f* -, -en фарміравáнне, утварэ́нне, складáнне, фармавáнне (*у розн. знач.*)

förmlich 1. *a* 1) афіцыя́льны, афіцы́йны 2) фóрменны, сапрáўдны **2.** *adv* 1) фармáльна 2) зусíм, цáлкам, фармáльным чы́нам; ***man könnte ~ verzwéifeln*** мóжна сапраўды́ прыйсці ў адчáй

Förmlichkeit *f* -, -en фармáльнасць, афіцы́йнасць

fórmlos *a* бясфóрменны

Fórmlosigkeit *f* -, -en 1) амóрфнасць, бясфóрменнасць 2) бесцырымóннасць, нявы́хаванасць

Fórmsache: ***das ist nur*** ~ гэ́та тóлькі фармáльнасць

fórmschön *a* прыгóжай [зграбнай] фóрмы

Formulár *n* -s, -e фармуля́р, бланк

formulíeren *vt* фармулявáць

Formulíerung *f* -, -en фармулёўка

Fórmung *f* -, -en 1) фармóўка, апрацóўка 2) фармавáнне

fórmvollendet *a* дасканáлы, закóнчаны па фóрме

Fórmvollendung *f* -, -en дасканáласць

fórmwidrig 1. *a* які́ пярэ́чыць фóрме **2.** *adv* не па фóрме

forsch *a* 1) зухавáты 2) мóцны, рашýчы

fórschen *vi* (*nach D*) 1) дасле́даваць; развéдваць; ***nach der Wáhrheit*** ~ шукáць íсціну 2) распы́тваць, давéдвацца (*пра каго-н., што-н.*)

fórschend *a* дапы́тлівы

Fórscher *m* -s, - дасле́дчык

Fórschergeist *m* -(e)s, -er 1) дапы́тлівы ро́зум 2) грунто́ўны дасле́дчык

Fórschung *f* -, -en 1) дасле́д(а)ванне (*навуковае*) 2) вы́шук

Fórschungsarbeit *f* -, -en дасле́дчая рабо́та [дзе́йнасць]

Fórschungsgebiet *n* -(e)s, -e 1) раён, у які́м право́дзяцца дасле́дчыя рабо́ты 2) паддо́следная галіна́ (*навукі*)

Fórschungsreise *f* -, -n навуко́вая экспеды́цыя, пае́здка з навуко́вай мэ́тай

Fórschungsstätte *f* -, -n дасле́дчая ўстано́ва; дасле́дчая ста́нцыя

Forst *n* -(e)s, -e лес, бор

Förster *m* -s, - ляснíчы

Försteréi *f* -, -en лясні́цтва

Fórstwesen *n* -s лясна́я спра́ва

fort *adv* 1) прэч; ***fort (mit dir)!*** прэч!, пайшо́ў прэч!; ~ ***damít!*** забяры́(це) гэ́та! 2) напе́рад; ***ich will mit der Sáche nicht*** ~ у мяне́ не ру́хаецца [не ла́дзіцца] спра́ва 3) дале́й; ***nur ímmer ~!*** працягвайце!, дале́й!; ***in éinem*** ~ бесперапы́нна, без супы́ну; ***und so ~ i*** гэ́так дале́й 4) у адсу́тнасці, далёка; ***sie sind*** ~ яны́ пайшлі́ [пае́халі], іх няма́

fort= *аддз. дзеясл. прыстаўка, указвае на*: 1) *рух упе́рад*: fórtbewegen ру́хацца ўпе́рад 2) *праця́г дзе́яння*: sich fórtbilden прадаўжа́ць сваю́ адука́цыю 3) *аддале́нне*: fórtjagen прагана́ць

Fort [fo:r] *n* -s, -s форт, умацава́нне

fortáb, fortán *adv* ад гэ́тага ча́су; надале́й, у дале́йшым

Fórtbestehen *n* -s дале́йшае існава́нне

fórtarbeiten **1.** *vi* праця́гваць працава́ць **2.** ~, **sich**: ***sich mühsam*** ~ цягну́цца [ру́хацца] з ця́жкасцю

fórtbewegen **1.** *vt* ру́хаць упе́рад **2. ~, sich** ісці́ [ру́хацца] упе́рад

Fórtbewegung *f* -, -en паступа́льны рух; рух упе́рад; перамяшчэ́нне, пасо́ўванне

fórtbilden, **sich** праця́гваць сваю́ адука́цыю, павыша́ць сваю́ кваліфіка́цыю

Fórtbildung *f* - дале́йшая адука́цыя, дале́йшае развіццё; павышэ́нне кваліфіка́цыі

Fórtbildungskurse *pl* ку́рсы павышэ́ння кваліфіка́цыі

Fórtbildungsschule *f* -, -n шко́ла для даро́слых

fórtbleiben* *vi* (s) адсу́тнічаць, не прыхо́дзіць

fórtbringen* **1.** *vt* 1) выно́сіць; выво́зіць; выво́дзіць; 2) выво́дзіць (*плямы*) **2. ~, sich** перабіва́цца, прако́рмлівацца

fórtdauern *vi* праця́гвацца, до́ўжыцца

fórtdauernd *a* пастая́нны, бесперапы́нны

fórtdürfen* *vi* атрыма́ць дазво́л ісці́ [адлучы́цца]

fórtentwickeln *vt* развіва́ць дале́й

fórtfahren* **1.** *vi* 1) (s) выязджа́ць; выпраўля́цца 2) (*h*) праця́гваць (*mit D або zu + inf*); ***sie fuhr fort zu wéinen*** яна́ праця́гвала пла́каць **2.** *vt* адво́зіць

Fórtfall *m* -(e)s адпа́д

fórtfallen* *vi* (s) адпада́ць

fórtführen *vt* 1) выво́дзіць, выво́зіць 2) праця́гваць (*што-н.*)

Fórtführung *f* -, -en праця́г

Fórtgang *m* -(e)s 1) адыхо́д 2) дале́йшы ход; праця́г; ***séinen ~ néhmen**** праця́гвацца

fórtgehen* *vi* (s) 1) ісці́, выхо́дзіць, аддаля́цца 2) праця́гвацца; ***so kann es nicht*** ~ гэ́так дале́й ісці́ не мо́жа

fórtgeschritten *a* 1) які́ паспява́е (*пра вучня*) 2) прагрэсі́ўны 3) перадавы́

fórtgesetzt *a* бесперапы́нны, пастая́нны

forthín *adv уст.* надале́й, пасля́, у бу́дучыні

fórtjagen **1.** *vt* прагана́ць **2.** *vi* (s) паскака́ць (*конна*)

fórtkommen* *vi* (s) 1) выхо́дзіць, выязджа́ць; ***mach, dass du fórtkommst!*** ідзі́ прэч!, выбіра́йся адсю́ль! 2) зніка́ць, прапада́ць 3) ру́хацца ўпе́рад, здабыва́ць (вялі́кі) по́спех 4) расці́, развіва́цца

Fórtkommen *n* -s 1) прапа́жа; зніке́нне 2) сро́дкі існава́ння 3) по́спех

fórtkönnen* *vi* 1) магчы́ пайсці́; ***ich kónnte der Geschäfte wégen nicht früher fort*** мяне́ затрыма́лі спра́вы 2) мець магчы́масць праця́гваць ру́хацца

fórtlassen* *vt* 1) адпускáць 2) *разм.* прапускáць, апускáць
fórtlaufen* *vi* (s) 1) бéгчы; збягáць, уцякáць 2) цягнýцца; ***der Weg läuft am Wald fort*** дарóга цýгнецца ўздóўж лéсу
fórtlaufend *a* безупы́нны; бягýчы; ***~e Númmern*** нумары́ па парáдку
fórtleben *vi* працягваць жыць, увасабляцца (*у чым-н.*); ***sein Náme wird durch die Jahrhúnderte ~*** ягó імя́ перажывé стагóддзі
fórtlegen *vt* адкладáць убóк
fórtmachen 1. *vt* працягваць (*рабіць што-н.*) **2. ~, sich** выбірáцца, ісцí
fórtmüssen* *vi* быць вы́мушаным пайсцí [паéхаць, пакíнуць што-*н.*]; ***er hat früh fórtgemusst*** ён рáна памёр
fórtnehmen* *vt* адбірáць, забірáць; выкрадáць
fórtpflanzen 1. *vt* распаўсю́джваць **2. ~, sich** 1) распаўсю́джвацца 2) *біял.* размнажáцца 3) перадавáцца па спáдчыне (*пра адзнакі, якасць*)
Fórtpflanzung *f* -, -en 1) распаўсю́джванне 2) *біял.* размнажэ́нне
fórtreisen *vi* (s) паéхаць; вы́ехаць
fórtreißen* *vt* 1) вырывáць, адбірáць 2) зрывáць, знóсіць (*цячэннем*) 3) захóпліваць; ***sich ~ lássen**** захапля́цца, даць захапíць сябé (*чым-н.*)
Fórtsatz *m* -es, -sätze 1) *анат.* адрóстак 2) працяг
fórtschaffen *vt* 1) прымáць, вынóсіць, вывóзіць 2) устараня́ць, выдаля́ць 3) *матэм.* ***éine únbekannte Größe ~*** вы́ключыць невядóмае (*з ураўнення*)
fórtschicken *vt* адсылáць
fórtschieben* *vt* адсóўваць; адцясня́ць
fórtschreiten* *vi* (s) 1) ісцí напéрад 2) паспяхóва развівáцца, прагрэсíраваць; ***mit der Zeit ~*** ісцí ў нагý з чáсам
fórtschreitend *a* паступáльны, прагрэсíўны
Fórtschritt *m* -(e)s, -e пóспех, прагрэ́с; ***~e máchen*** мець пóспехі; ***im ~ begríffen sein*** прагрэсíраваць
fórtschrittlich *a* прагрэсíўны; перадавы́
fórtschwemmen *vt* знéсці вадóй
fórtschwimmen* *vi* 1) (s) плы́сці, плыць 2) (s) працягваць плыць [плáваць]
fórt sein *vi* (s) адсýтнічаць
fórtsetzen 1. *vt* працягваць **2.** *vi* **~, sich** працягвацца
Fórtsetzung *f* -, -en працяг; ***~ folgt*** працяг бýдзе
fórttragen* *vt* нéсці, вынóсіць
fórttreiben* *vt* 1) праганя́ць; гнаць 2) працягваць (*займацца чым-н.*)
fórtwährend 1. *a* безупы́нны, пастая́нны, працяглы **2.** *adv* безупы́нна, пастая́нна
fórtwälzen *vt* адкóчваць
fórtwehen *vt* панéсці [здзімáць] вéтрам
fórtweisen* *vt* адпрáвіць (*каго-н.*), адмóвіць (*каму-н.*) (у рэ́зкай фóрме), вы́гнаць
fórtwerfen* *vt* кíдаць, адкідáць, выкідáць
fórtwollen* *vi* хацéць пайсцí, збірáцца вы́йсці
fórtziehen* **1.** *vt* адцягваць **2.** *vi* (s) выязджáць (*з кватэры*), перасяля́цца
Fórum *n* -s, -ra *i* -ren 1) *гіст.* фóрум 2) ***das ~ der Öffentlichkeit*** суд грамáдскасці 3) злёт, сустрэ́ча
fossíl *a* акамянéлы; выкапнёвы
Fossíl *n* -s, -i¦en вы́капень; акамянéласць
Fóto *n* -s, -s фатагрáфія, фотазды́мак
Fötus m -ses, -se *біял.* зарóдак, плод, эмбрыён
Fóxtrott *m* -s, -s *i* -e факстрóт
Foyer [fo̯a'je:] *n* -s, -s фаé
Fracht *f* -, -en 1) груз 2) плáта за правóз, фрахт; ***in ~ néhmen**** зафрахтавáць
Fráchtbrief *m* -(e)s, -e *камерц.* накладнáя
fráchten *vt* фрахтавáць
Fráchter *m* -s, - *гл.* Fráchtschiff
Fráchtgeld *n* -es, -er плáта за правóз
Fráchtgut *n* -(e)s, -güter груз; ***als ~*** грýзам малóй хýткасці
Fráchtschiff *n* -(e)s, -e грузавóе сýдна
Fráchtstück *n* -(e)s, -e мéсца (*пра груз*)
Frack *m* -s, -e *i* Fräcke фрак
Fráge *f* -, -n 1) пытáнне; ***etw. in ~ stéllen*** сумнявáцца ў чым-н.; ***das kommt nicht in ~*** пра гэ́та не мóжа быць і гавóркі; ***es steht noch in ~*** гэ́та яшчэ́ няпэ́ўна; ***éine ~***

an j-n stéllen [ríchten] задаваць [ставіць] пытанне каму-н. 2) пытанне, прадмет абмеркавання, праблема; ***éine ~ ánregen [áufwerfen*, ánschneiden*]*** узнімаць [узняць] пытанне; ***zur ~ stéhen**** стаяць на парадку дня 3): ***péinliche ~*** непрыемнае пытанне

Frágebogen *m* -s, - *i* -bögen апытальны ліст, анкета

frágen *vt, vi* (*nach D, über A, um A, wegen G*) пытаць, пытацца (*пра каго-н., пра што-н.*); ***es fragt sich noch…*** яшчэ трэба спытаць…, гэта яшчэ выклікае сумненні; ***um Rat ~*** прасіць парады; ***da ~ Sie noch!*** вы яшчэ пытаецеся!; ***wenn ich ~ darf*** дазвольце спытаць 2): ***díese Wáre ist sehr gefrágt*** гэты тавар карыстаецца вялікім попытам 3): *юрыд.* ***j-n als Zéugen ~*** дапытваць каго-н. у якасці сведкі ◊ ***er hat mir ein Loch in den Leib gefrágt*** ён замучыў мяне сваімі пытаннямі

frágend *a* пытальны; дапытлівы

Frageréi *f* -, -en распытванне, роспыт

Frágesatz *m* -es, -sätze *грам.* пытальны сказ

Frágesteller *m* -s, - чалавек, які пытаецца (*у каго-н.*), запытвае (*каго-н.*)

Frágestellung *f* -, -en 1) пастаноўка пытання 2) парадак слоў у пытальным сказе

Frágewort *n* -(e)s, -wörter пытальнае слова

Frágezeichen *n* -s, - пытальнік

fráglich *a* няпэўны, спрэчны; ***es ist noch ~*** гэта яшчэ невядома

fráglos *a* бясспрэчны, несумненны

Fragmént *n* -(e)s, -e 1) фрагмент, урывак 2) абломак

fragmentárisch 1. *a* адрывачны, частковы **2.** *adv* урыўкамі

frágwürdig *a* няпэўны, спрэчны

Fraktión *f* -, -en 1) частка 2) фракцыя

frank: ***~ und frei*** адкрыта, шчыра, не хвалюючыся

frankíeren *vt* аплачваць паштовым зборам, налеп(лі)ваць [наклейваць] маркі, франкіраваць

fränkisch *a гіст.* франкскі, франконскі

fránko *adv камерц.* франка; без далейшай аплаты; ***~ Grénze*** аплачана да мяжы [граніцы]; ***~ gegen ~*** узаемная аплата выдаткаў

Fránse *f* -, -n махры

Franzóse *m* -n, -n француз

französisch 1. *a* французскі **2.** *adv* пафранцузску

frappánt *a* надзвычайны, дзіўны

frappíeren *vt* 1) уражваць, уразіць, здзіўляць, дзівіць 2) ахалоджваць [студзіць] віно ў лёдзе

fräsen *vt тэх.* фрэзераваць

Fräser *m* -s, - 1) *тэх.* фрэза 2) фрэзероўшчык

fraß *impf ад* fréssen*

Fraß *m* -es, -e 1) корм (*для жывёлы*) 2) *груб.* жратва 3) *мед.* карыес

Frátze *f* -, -n 1) *разм.* морда, пыса 2) грымаса; ***~n schnéiden**** строіць грымасы

frátzenhaft *a* карыкатурны

Fráu *f* -, -n 1) жанчына 2) жонка 3) пані, спадарыня, фрау; ***gnädige ~*** васпані; ***die ~ des Háuses*** гаспадыня дома; ***Íhre Frau Gemáhlin*** Ваша жонка

Fráuenarzt *m* -es, -ärzte гінеколаг

Fráuenbewegung *f* - жаночы рух

Fráuenbund *m* -(e)s, -bünde *паліт.* жаночы саюз, жаночая ліга

fráuenhaft 1. *a* жаноцкі **2.** *adv* па-жаночаму, па-жаночы

Fráuenheilkunde *f* - *мед.* гінекалогія

Fráuenkrankheit *f* -, -en жаночая хвароба

Fráuensleute *pl пагардл.* баб'ё, бабы

Fráuensperson *f* -, -en *пагардл., уст.* баба, бабенцыя

Fráuentag: ***Internationáler ~*** Міжнародны жаночы дзень

Fráuenzimmer *n* -s, - *пагардл.* жанчына, баба

Fräulein *n* -s, - 1) дзяўчына 2) панна, паненка, фройляйн (*перад прозвішчам незамужняй жанчыны*)

fráulich *a* жаноцкі

frech 1. *a* дзёрзкі, нахабны, бесцырымонны; ***ein ~er Kerl*** нахабнік **2.** *adv* дзёрзка, нахабна; ***j-n ~ ánlügen**** нахабна абылгаць каго-н.

Fréchdachs *m* -es, -e нахáбнік, нахáбны малады́ чалавéк
Fréchheit *f* -, -en дзёрзкасць, нахáбнасць
Fregátte *f* -, -n *марск.* фрэгáт
frei 1. *a* 1) свабóдны, вóльны, незалéжны 2) вóльны, незаня́ты, вакáнтны; ***die Strécke ist*** ~ шлях свабóдны; ***wir háben héute*** ~ у нас сёння нямá заня́ткаў (*у школе*); ***etw. ~ máchen*** вызваля́ць што-н.; ***die Stráße ~!*** з дарóгі! 3) адкры́ты; ***únter ~em Hímmel*** пад адкры́тым нéбам 4) свабóдны, бесперашкóдны; ***~er Zútritt*** свабóдны дóступ 5) бясплáтны, дармавы́; ***~e Fahrt*** бясплáтны праéзд 6) свабóдны (*von D – ад чаго-н.*); ~ ***von Sórgen*** без клóпату 7): ***ein ~er Berúf*** свабóдная прафéсія; ***ein ~es Wort*** шчы́рае слóва; ***ich bin so*** ~ я дазваля́ю сабé, я бяру́ на сябé смéласць ◊ ***éiner Sáche ~en Lauf lássen**** не ўмéшвацца ў ход спрáвы [падзéі]; ***aus ~en Stúdi¦en*** без прыму́су, па ўлáснай ініцыяты́ве; ***j-m ~e Hand lássen**** дáць камý-н. свабóду дзéяння ў; ***auf ~en Fuß sétzen*** вы́зваліць (*з-пад арышту*); ***aus ~em Ántrieb*** добраахвóтна, дабравóльна **2.** *adv* 1) свабóдна; ~ ***spréchen**** гавары́ць свабóдна, імправізавáць 2) вóльна; ***sich zu ~ benéhmen**** павóдзіць сябé нáдта вóльна 3) шчы́ра, адкры́та, не тóячыся; ***réden Sie nur ganz*** ~ гавары́це, не сарóмеючыся; ***sprich ~!*** гавары́ смéла!; ~ ***und óffen ságen*** гавары́ць зусім адкры́та [не тóячыся] 4) бясплáтна, дáрма; *камерц.* фрáнка; ~ ***ins Haus*** *камерц.* з (бясплáтнай) дастáўкай на дом
=**frei** *паўсуф. прыметнікаў, указвае на адсутнасць* у *прадмета той ці іншай прыкметы ці ўласцівасці*: féhlerfrei без памы́лак
Fréibad *n* -(e)s, -bäder 1) купáнне на адкры́тым павéтры 2) лéтні [адкры́ты] басéйн
fréibekommen* *аддз.* **1.** *vt* вызваля́ць **2.** *vi* атрымáць вóдпуск
fréiberuflich *a* вóльнай прафéсіі
Fréibeuter *m* -s, - марадзёр; пірáт
Fréibrief *m* -(e)s, -e 1) *гіст.* адпускнáя грáмата, вóльная 2) *перан.* ільгóта, прывілéя
Fréidenker *m* -s, - вальнаду́мец; бязбóжнік, атэíст
Fréie I *sub m, f* -n, -n свабóдны (чалавéк)
Fréie II *sub n* -n прастóра; ***im ~n*** на вóльным павéтры; ***ins*** ~ на свéжае павéтра, за гóрад
fréien 1. *vi* (*um A*) свáтацца (*да каго-н.*) **2.** *vt паэт.* жанíцца (*з кім-н.*), выхóдзіць (зáмуж) (*за каго-н.*) ◊ ***jung gefréit, hat níemand geréut*** ≅ рáна жэ́нішся – шкадавáць не бу́дзеш
Fréier *m* -s, - жанíх, кавалéр
Fréifahrt *f* -, -en бясплáтны праéзд
Fréigabe *f* - 1) вызвалéнне (*з-пад арышту*); зварóт (*маёмасці*) 2) дазвóл
fréigeben* *аддз.* **1.** *vt* вызваля́ць; ***j-m éine Stúnde*** ~ вы́зваліць кагó-н. на гадзíну; ***sich (D) éinen Tag ~ lássen**** вы́зваліцца [адпрасíцца] на дзень; ***sie hat íhren Bräutigam fréigegeben*** янá скасавáла зару́чыны 2) знімáць забарóну, адмяня́ць канфіскáцыю 3) вызваля́ць шлях; узнаўля́ць рух **2.** *vi* распускáць, вызваля́ць ад заня́ткаў (*вучняў*); ***mórgen wird fréigegeben*** зáўтра заня́ткаў не бу́дзе
fréigebig *a* шчóдры; ~ ***wérden*** расшчóдрыцца, раздóбрыцца
Fréigebigkeit *f* - шчóдрасць
Fréigehege *n* -s, - вальéр
Fréigeist *m* -(e)s, -er вальнаду́мец
Fréigut *n* -(e)s, -güter бязмы́тавы тавáр
fréihaben* *аддз. vt* мець вóльны час (*ад работы*); ***ich hábe héute frei*** я сёння свабóдны
Fréihafen *m* -s, -häfen вóльная гáвань; *камерц.* порт фрáнка
fréihalten* *аддз. vt* 1) плацíць (*за каго-н.*); частавáць 2) трымáць свабóдным, не загарóджваць (*выезд*)
Fréihandbibliothek *f* -, -en бібліятэ́ка з адкры́тым дóступам да кніг
Fréihandel *m* -s свабóдны [бязмы́тавы] гáндаль
fréihändig *a* вóльны, прамы́; ад рукí; ***~es***

Zéichnen рысава́нне [малява́нне] ад рукі́; ***~er Verkáuf*** про́даж без пасрэ́дніка

Fréiheit *f* -, -en 1) свабо́да, во́ля 2) сме́ласць, адва́га

fréiheitlich *a* вызвале́нчы; во́льны

Fréiheitskampf *m* -(e)s, -kämpfe барацьба́ за вызвале́нне, вызвале́нчая барацьба́

fréiheitsliebend *a* вольналюбі́вы

Fréiheitsstrafe *f* -, -en пазбаўле́нне во́лі, а́рышт

Fréiherr *m* -n -en баро́н

Fréikarte *f* -, -n бяспла́тны біле́т

fréikommen* *аддз. vi* (s) вызваля́цца, выхо́дзіць на во́лю

Fréiland *n* -(e)s адкры́ты грунт

fréilassen* *аддз. vt* вызваля́ць; адпуска́ць

Fréilassung *f* -, -en 1) вызвале́нне 2) ро́спуск (*вучняў са школы*)

Fréilauf *m* -(e)s *тэх.* халасты́ ход

fréilegen *аддз. vt* 1) адко́пваць (*што-н.*), ачышча́ць (*вуліцу*); вы́зваліць 2) *горн.* раскрыва́ць

Fréileitung *f* -, -en *тэх.* (паве́траная) прав́одка

fréilich *adv* 1) вядо́ма, зразуме́ла 2) адна́к, пра́ўда

Fréilichtaufführung *f* -, -en спекта́кль у ле́тнім тэа́тры [на адкры́тай сцэ́не]

Fréilicht|bühne *f* -, -n, **~theater** *n* -s, - адкры́тая сцэ́на, ле́тні тэа́тр

fréimachen *аддз. vt*: ***Wáren*** ~ апла́чваць тава́ры мы́там; ***Míttel*** ~ вы́зваліць сро́дкі

Fréimachung *f* -, -en 1) вызвале́нне, ачы́стка (*вуліцы і г.д.*) 2) апла́та паштóвым збо́рам [мы́там]

Fréimarke *f* -, -n пашто́вая ма́рка

Fréimaurer *m* -s, - масо́н

Fréimut *m* -(e)s адкры́тасць, шчы́расць, чыстасардэ́чнасць

fréimütig *a* адкры́ты, шчы́ры, чыстасардэ́чны

fréinehmen*, sich адпрасі́цца з рабо́ты

fréischaffend *a*: ***~e Intellektuélle*** інтэліге́нцыя во́льных прафе́сій

Fréischar *f* -, -en *гіст.* партыза́нскі атра́д

Fréischärler *m* -s, - *гіст.* партыза́н

Fréischein *m* -(e)s, -e бяспла́тны біле́т; кантрама́рка

fréisetzen *аддз. vt* вызваля́ць

Fréisinn *m* -(e)s вальнаду́мства, лібералі́зм

fréisprechen* *аддз. vt* апра́ўдваць, прызна́ць невінава́тым; ***j-n von éiner Schuld*** ~ прызна́ць каго́-н. невінава́тым

Fréisprechung *f* -, -en, **Fréispruch** *m* -(e)s, -sprüche апраўда́льны прысу́д

Fréistaat *m* -(e)s, -en рэспу́бліка, свабо́дная дзяржа́ва

Fréistadt *f* -, -städte во́льны го́рад

Fréistatt *f* -, -stätten, **Fréistätte** *f* -, -n прыста́нішча, прыста́нак

fréistehen* *аддз. vi* быць дазво́леным; ***es steht Íhnen frei zu géhen*** вы ма́еце пра́ва пайсці́

Fréistelle *f* -, -n бяспла́тнае ме́сца (*у навучальнай установе і г.д.*); ***éine ~ háben [genießen*]*** карыста́цца бяспла́тным ме́сцам

fréistellen *аддз. vt* 1) дава́ць 2) вызваля́ць; ***j-n für éine ándere Árbeit*** ~ вы́зваліць каго́-н. для і́ншай пра́цы

Fréistellung *f* -, -en 1) дава́нне, дазво́л 2) вызвале́нне

Fréistil *m* -(e)s во́льны сты́ль

Fréistilringen *n* -s *спарт.* во́льная барацьба́

Fréitag *m* -(e)s, -e пя́тніца; ***der Stílle*** ~ *рэл.* перадвялiко́дная пя́тніца

fréitags *adv* па пя́тніцах

Fréitisch *m* -(e)s, -e бяспла́тнае сталава́нне

Fréitod *m* -(e)s самазабо́йства, добраахво́тная [дабраво́льная] смерць; ***in den ~ géhen**** пако́нчыць самагу́бствам

Fréitreppe *f* -, -n пад’е́зд, га́нак; пара́дная ле́свіца

Fréiübung *f* -, -en *спарт.* во́льныя практыкава́нні (*гімнастыка*)

fréiwillig 1. *a* добраахво́тны; ***~e Hélfer*** добраахво́тныя памо́чнікі **2.** *adv* добраахво́тна, дабраво́льна

Fréiwillige *sub m, f* -n, -n добраахво́тнік, -ца, ахво́тнік, -ца; ***sich als ~r mélden*** запіса́цца добраахво́тнікам

Fréiwurf *m* -(e)s, -würfe *спарт.* штрафны́ кідо́к

Fréizeit *f* -, -en во́льны час

Fréizeitgestaltung *f* -, -en арганізáцыя мерапрыéмстваў па правядзéнню вóльнага чáсу

fréizügig *a* які́ карыстáецца прáвам свабóднага перамяшчэ́ння

Fréizügigkeit *f* - *юрыд.* прáва свабóднага перамяшчэ́ння і вы́бару мéсца жыхáрства

fremd *a* 1) чужы́ 2) замéжны, іншазéмны; ***ich bin hier ~*** я не тутэ́йшы, я тут чужы́

frémdartig *a* 1) дзíўны, нязвы́чны 2) *мед.* чужарóдны

Frémde I *f* - чужы́на

Frémde II *sub m, f* -n, -n іншазéмец, -ка, чужазéмец, -ка, незнаёмец, -ка, прыéзджы, -джая, чужы́нец, чужанíца

Frémdenbuch *n* -(e)s, -bücher рэгістрацы́йная кнíга (*у атэлі*)

Frémdenführer *m* -s, - 1) гід, праваднíк 2) давéднік (*напр., турыстычны*)

Frémdenlegion *f* -, -en замéжны легіён

Frémdenverkehr *m* -s замéжны туры́зм

Frémdenverkehrsbüro *n* -s, -s бюрó абслýгі туры́стаў, інтурбюрó

Frémdheit *f* - 1) (*in D*) недасвéдчанасць (*у чым-н.*) 2) нязвы́класць, дзíўнасць

Frémdherrschaft *f* - чужазéмнае панавáнне [уладáранне]

Frémdkörper *m* -s, - старóнні прадмéт, daméшак

frémdländisch *a* замéжны, чужазéмны

Frémdling *m* -s, -e чужы́нец, пры́хадзень

Frémdsprache *f* -, -n замéжная мóва

frémdsprachig *a* замéжны, іншамóўны

frémdsprachlich *a* іншамóўны, які́ мáе дачынéнне да замéжнай мóвы; ***~er Únterricht*** выкладáнне замéжнай мóвы

Frémdwort *n* -(e)s, -wörter *лінгв.* 1) замéжнае слóва 2) невядóмае слóва

Frémdwörterbuch *n* -(e)s, -bücher слóўнік замéжных слоў

frenétisch *a*: ***~er Béifall*** бýрныя авáцыі

frequént *a уст.* чáсты, учáшчаны

frequentíeren *vt* чáста навéдваць (*што-н.*)

Frequénz *f* -, -en 1) *фіз.* частатá 2) навéдвальнасць

Frequénzbereich *m* -(e)s, -e частóтны дыяпазóн, спектр

Fréske *f* -, -n, **Frésko** *n* -s, -ken фрэ́ска

Fréskomalerei *f* - фрэ́скавы жы́вапіс

fréssen* *vt* 1) éсці (*пра жывёл*) 2) *груб.* жэ́рці; ***aus der Hand ~*** *перан.* быць прырýчаным; ***viel Geld ~*** паглынáць мнóга грóшай ◊ ***was hat er an ihr gefréssen?*** што ён знайшóў у ёй?; ***éinen Nárren an j-m, an etw. (D) gefréssen háben*** быць у захаплéнні [трáціць рóзум, вар'яцéць] ад кагó-н., ад чагó-н. 3) раз'ядáць

Fréssen *n* -s 1) корм (*для скаціны*) 2) *груб.* жратвá 3) *тэх.* раз'ядáнне; ***j-n zum ~ gern háben*** *фам.* па д'я́бальску любíць [кахáць] кагó-н.; ***das ist ein gefúndenes ~ für ihn*** гэ́та для ягó знахóдка

Frésser *m* -s, - *разм.* абжóра, ненажэ́рны чалавéк

Fréude *f* -, -n рáдасць, весялóсць, уцéха; ***vor ~*** ад рáдасці; ***séine hélle ~ háben (an D)*** рáдавацца (*чаму-н.*), цéшыцца (*з чаго-н.*); ***es ist éine wáhre ~!*** сэ́рца рáдуецца!

Fréudenhaus *n* -es, -häuser *уст.* публíчны дом

Fréudenmädchen *n* -s, - прастытýтка, публíчная жанчы́на

Fréuden|rausch *m* -(e)s, -e, ~**taumel** *m* -s рáдаснае захаплéнне

fréudenreich, fréudenvoll, fréudig *a* вясёлы, рáдасны

fréudlos *a* бязрáдасны, нярáдасны

fréuen 1. *vt* рáдаваць, цéшыць; ***das freut mich*** гэ́та мянé рáдуе **2. ~, sich** 1) (*über A*) рáдавацца, цéшыцца (*з чаго-н.*) 2) (*auf A*) рáдавацца (*чаму-н., што адбудзецца*); ***das würde mich sehr ~*** я быў бы вéльмі рад

Fréund *m* -(e)s, -e 1) друг, ся́бар, прыя́цель; ***mit j-m gut ~ wérden*** пасябравáць з кім-н. 2) прыхíльнік, амáтар; ся́бар, друг (*зварот*); ***dícke ~e sein*** быць шчы́рымі [неразлýчнымі] сябрáмі

Fréundin *f* -, -nen 1) сябрóўка; каляжáнка 2) амáтарка

fréundlich 1. *a* прыя́зны, вéтлівы, лáскавы,

дружалю́бны (*gegen A, zu D – з кім-н.*); ***séien Sie so ~!*** зрабíце такýю ла́ску! **2.** *adv* вéтліва, прыя́зна, гасці́нна

Fréundlichkeit *f* -, -en вéтлівасць, ласка́васць, прыя́знасць; ***háben Sie die ~!*** бýдзьце ла́скавы!, зрабíце ла́ску!

Fréundschaft *f* -, -en дрýжба, сябрóўства; ~ ***hálten**** падтры́млíваць сябрóўства; ***j-m die ~ kündigen*** парва́ць сябрóўства з кім-н.; ***aus*** ~ па дрýжбе, па сябрóўству ◊ ~ ***hin,*** ~ ***her!*** дрýжба дрýжбай, а слýжба слýжбай 2) *зборн.* сябры́

fréundschaftlich *a* сябрóўскі, дружалю́бны, сардэ́чны, прыя́зны

Fréundschaftsbande *pl* вýзы дрýжбы; сябрóўскія сýвязі

Fréundschaftsbesuch *m* -(e)s, -e сябрóўскі візíт

Fréundschaftsbezeigung *f* -, -en праяўлéнне [знак] дрýжбы [сябрóўства]

Frével *m* -s, - 1) злачы́нства 2) святата́цтва, блюзнéрства

frévelhaft *a* 1) злачы́нны; наха́бны, дзёрзкі 2) блюзнéрскі

fréveln *vi* (*gegen A*) 1) рабíць злачы́нства; ***gégen die Gesétze*** ~ паруша́ць закóны 2) блюзнéрыць; грашы́ць

Frévler *m* -s, - злачы́нец, ліхадзéй

Fríede *m* -ns, -n, **Fríeden** *m* -s, - 1) мір; згóда 2) спакóй; ***lass mich in ~n!*** адчапíся ад мянé! ***den ~ hálten**** захóўваць мір; ***den ~ schlíeßen**** заключы́ць мір; ***er rúhe in ~!*** мір пра́ху ягó!

Fríedensabkommen *n* -s, - мíрны дагавóр

Fríedensakt *m* -(e)s, -e 1) мíрны дагавóр 2) падпіса́нне [акт падпіса́ння] мíрнага дагавóру [пагаднéння]

Fríedensanhänger *m* -s, - прыхíльнік мíру

Fríedensbewegung *f* - рух прыхíльнікаў мíру, рух за мір

Fríedensbruch *m* -(e)s, -brüche парушэ́нне мíру

Fríedenskämpfer *m* -s, - змага́р [барацьбíт] за мір

Fríedensliebe *f* - міралю́бства

Fríedensstand *m* -(e)s даваéнны ўзрóвень [стан]

Fríedensstärke *f* - *вайск.* кóлькасны састáў [штат] мíрнага ча́су

Fríedensstifter *m* -s, - прымíрыцель; міратвóрац

Fríedensstörer *m* -s, - паруша́льнік мíру [спакóю]

Fríedensvertrag *m* -(e)s, -vertäge мíрны дагавóр

fríedfertig *a* мíрны, міралюбíвы; цíхі, дóбры

Fríedfertigkeit *f* - міралю́бства; дабрадýшнасць

Fríedhof *m* -(e)s, -höfe мóгілкі, мóгільнік, магíльнік

fríedlich *a* мíрны, спакóйны; ***auf ~em Wége*** мíрным шля́хам; ***~er Vergléich*** мірава́я здзéлка

Fríedlichkeit *f* - міралю́бства, спакóй

fríedliebend *a* міралюбíвы, міралю́бны

fríedlos *a* неспакóйны

fríedsam *a* міралюбíвы

fríedvoll *a* мíрны

fríeren* **1.** *vi* 1) мéрзнуць, калéць 2) (s) замярза́ць **2.** *vimp*: ***es friert mich*** мне хóладна; ***es friert dráußen*** на дворы́ марóз ◊ ***es friert Stein und Bein*** марóз трашчы́ць

frisch 1. *a* 1) свéжы, несапсава́ны 2) я́драны, халаднава́ты 3) чы́сты, свéжы 4) бадзёры; ***er ist ~ und gesúnd*** ён жывы́ і здарóвы; ***auf ~er Tat ertáppen*** злавíць з дóказамі злачы́нства **2.** *adv* тóлькі што, нядáўна; ~ ***gemólkene Milch*** малакó з-пад карóвы

frischáuf! *int* жвавéй!, жывéй!, смялéй!

fríschbacken *a* свéжы, тóлькі што спéчаны

Frísche *f* - 1) свéжасць, свежынá, прахалóда 2) бадзёрасць, свéжасць

Fríschobst *n* -(e)s свéжая (*нясушаная*) садавíна

frischwég *adv* жва́ва, смéла; ~ ***von der Léber spréchen**** гаварыць адкры́та

Friseur [-ˈzø:r] *m* -s, -e цырýльнік

Friseuse [-ˈzø:zə] *f* -, -n цырýльніца

friesíeren 1. *vt* рабíць прычóску [завíўку] **2. ~, sich** прычэ́свацца; ***sich ~ lássen**** рабíць сабé прычóску ў цырýльні

frisst *präs ad* fréssen*
Frist *f* -, -en тэ́рмін, час; ***die ~ verlängern*** адтэрміно́ўваць; ***die ~ verfällt*** тэ́рмін канча́ецца; ***in ~en bezáhlen*** плаці́ць у растэрміно́ўку; ***auf éine ~ von…*** тэ́рмінам на…; ***über die ~ hináus*** звыш тэ́рміну; звыштэрміно́ва
frísten *vt* 1) адтэрміно́ўваць; падо́ўжыць 2) ***ein élendes Lében ~*** жыць гало́дна, перабіва́цца з бу́льбы на квас; ***sein nácktes Lében ~*** насі́лу [ця́жка, ледзь] перабіва́цца
frístlos *a* 1) бестэрміно́вы 2) які́ ро́біцца адра́зу ж, без прамару́джвання
Frístverlängerung *f* - адтэрміно́ўка, пралангá́цыя тэ́рміну
Frisúr *f* -, -en прычо́ска
frivól *a* фрыво́льны, легкаду́мны; непрысто́йны, бры́дкі
Frivolität *f* -, -en 1) фрыво́льнасць, лёгкаду́мнасць, ветрана́сць 2) непрысто́йнасць, бры́дкасць
froh *a* вясёлы, ра́дасны; задаво́лены (*über A – чым-н.*); ***~en Mútes*** у до́брым [бадзёрым] настро́і
fröhlich *a* вясёлы, ра́дасны, усцé́шаны; ***~ máchen*** весялі́ць
Fröhlichkeit *f* -, -en весяло́сць, ра́дасць, вясé́лле
frohlócken *неаддз. vi* трыумфава́ць; ***über den Sieg ~*** трыумфава́ць з нагóды перамо́гі
Fróhsinn *m* -(e)s до́бры гу́мар, весяло́сць
fromm *a* 1) набо́жны, пабо́жны 2) лаго́дны, рахма́ны
Frömmeléi *f* -, -en ха́нжаства, двуду́шнасць, аблу́днiцтва
frómmeln *vi* разы́грываць свято́шу, быць ханжо́й
frómmen *vi i vt уст.* прыно́сіць кары́сць; ***was frommt es ihm?*** яка́я яму́ з гэ́тага кары́сць?
Frömmigkeit *f* -, -en 1) набо́жнасць 2) рахма́насць, лаго́днасць
Frömmler *m* -s, -, **Frömmling** *m* -s, -e ханжа́, свято́ша
Fron *f* -, -en *гіст.* па́ншчына; паднявóльная пра́ца
Frón|arbeit *f* -, -en, **~dienst** *m* -(e)s паднявóльная пра́ца
frónen *vi перан.* рабі́ць [працава́ць] пад прыму́сам
frönen *vi* (*D*) аддава́цца (*чаму-н.*), быць рабо́м (*чаго-н.*); ***der Móde ~*** перайма́ць мо́ду
Front *f* -, -en 1) фронт 2) строй, шэ́рагі; ***an der ~*** на фро́нце; ***in der ~*** у страí; ***die ~ ábschreiten**** абхо́дзіць фронт; ***vor die ~ tréten**** стаць пе́рад стро́ем
Fróntabschnitt *m* -(e)s, -e ўча́стак фро́нту
frontál *a* франта́льны, лабавы́
Frontálangriff *m* -(e)s, -e франта́льны на́ступ
Fróntdienst *m* -(e)s слу́жба ў во́йску (*пад час баявых дзеянняў*)
Fróntkämpfer *m* -s, - франтаві́к
fror *impf ad* fríeren*
Frosch *m* -(e)s, Frösche жа́ба ◊ ***sich áufblasen* wie ein ~*** задава́цца, ва́жнічаць; ***éinen ~ im Hálse háben*** хрыпé́ць
Fróschperspektive [-və] *f* - ву́зкі кругагля́д ◊ ***aus der ~ séhen**** ≅ глядзе́ць на што-н. са сваёй звані́цы
Frost *m* -(e)s, Fröste маро́з, сцю́жа; ***gelínder ~*** лёгкі маро́зік; ***der ~ sétzte ein*** уда́рыў маро́з
Fróstbeule *f* -, -n *мед.* абмаро́жанае мé́сца
frösteln *vimp* мé́рзнуць, калé́ць; ***mich fröstelt*** мянé́ кало́ціць (ад хо́ладу), мянé́ зя́біць
fróstempfindlich *a* марозаадчува́льны
fróstfest *a бат.* марозаўсто́йлівы
fróstig *a* маро́зны, хало́дны (*тс. перан.*)
Fróstkranke *sub m,f* -n, -n абмаро́жаны, -ая
Fróstsalbe *f* - *фарм.* мазь су́праць абмаро́жвання
Fróstschauder *m* -s, - ліхама́нкавыя дры́жыкі
Frotté *n, m* - *i* -s, -s касма́тая бава́ўня́ная ткані́на (*для ручнікоў* і *г.д.*)
frottíeren *vt* рабі́ць маса́ж, расцíра́ць ручніко́м
Frottíerhandtuch *n* -(e)s, -tücher махна́ты [касма́ты] ручні́к

frótzeln *vt разм.* дражніць, цвяліць; (*über A*) кпіць (*з каго-н.*)
Frucht *f* -, Früchte 1) плод, фрукт; ***éingemachte Früchte*** кансерваваныя фрукты 2) *pl* плён, вынік ◊ ***wie die Saat, so die*** ~ ≅ што пасееш, тое і пажнеш
Frúchtabtreibung *f* -, -en *мед.* аборт
frúchtbar *a* урадлівы; пладавіты; плодны
Frúchtbarkeit *f* - урадлівасць, ураджайнасць; плённасць
Frúchtbarmachung *f* - акультурванне глебы
frúchtbringend *a* 1) пладаносны 2) плённы 3) прыбытковы
Frúchteis *n* -es фруктовае марожанае
frúchten *vi* 1) даваць пладыʹ 2) прыносіць карысць
Frúchtfleisch *n* -(e)s мякаць плода
Frúchtfolge *f* -, -n *с.-г.* пладазмен
Frúchtkern *m* -(e)s, -e костка (*у пладах*)
Frúchtknoten *m* -s *бат.* завязь
frúchtlos *a* 1) бясплодны, неўрадлівы 2) марны, дарэмны
Frúchtlosigkeit *f* - бясплоднасць, марнасць; непрадуктыўнасць
Frúchtsaft *m* -(e)s, -säfte фруктовы сок
frúchttragend *a* 1) пладаносны, плодны 2) прыбытковы
Frúchtwechsel *m* -s, -e *с.-г.* пладазмен
früh 1. *a* ранні; ***von ~ bis spät*** з раніцы да вечара; ***mórgen*** ~ заўтра ўранні **2.** *adv* рана; ~ ***genúg*** даволі рана; ***von ~ bis spät*** з самай раніцы да позняга вечара
Frühbeet *n* -(e)s, -e *с.-г.* парнік
Frühe *f* - ранне, раніца; ***in áller*** ~ з самай раніцы, надосвітку
früher 1. *a* ранейшы, даўнейшы, былыʹ **2.** *adv* раней, даўней; ***wie*** ~ як заўжды
früh(e)stens *adv* не раней як; ***er wird ~ übermorgen ánkommen**** ён прыедзе не раней, чым паслязаўтра
Frühfrost *m* -(e)s, -fröste ранні замаразкі
Frühgeburt *f* -, -en *мед.* дачасныя роды
Frűhgemüse *n* -s ранняя (а)гародніна
Frühjahr *n* -(e)s, -e, **Frühling** *m* -s, -e вясна; ***im Frühling*** увесну, вясной
Frühjahrs-Tágundnáchtgleiche [Frühjahrs-Tág-und-Náchtgleiche] *f* - вясенняе [веснавое] раўнадзенства
frühmorgens *adv* раніцай, ранкам, уранку, зранку, з самага ранку
Frühobst *n* -(e)s ранняя садавіна
frühreif *a* 1) скараспелы 2) развіты не па гадах
Frühreife *f* - 1) скараспеласць 2) ранняе развіццё
Frühschicht *f* -, -en ранішняя змена
Frühsport *m* -(e)s ранішняя гімнастыка
Frühstart *m* -(e)s, -e *спарт.* фальстарт, заўчасны старт
Frühstück *n* -(e)s, - снеданне, снядaнак; ***zum*** ~ на снеданне [снядaнак]; ***beim*** ~ за снеданнем
frűhstücken *неаддз. vt* снедаць
frühzeitig 1. *a* 1) ранні 2) заўчасны **2.** *adv* загадзя, наперад
Frust *m* -(e)s, -e *разм.*, **Frustratión** *f* -, -en *псіхал.* фрустрацыя
Fuchs *m* -es, Füchse 1) ліса 2) лісінае футра 3) гнядыʹ конь ◊ ***wo sich die Füchse gúte Nacht ságen*** ≅ чорт ведае дзе
Fúchsbau *m* -(e)s, -e лісіная нара
fúchsen *vt разм.* 1) злаваць; раздражніць, раззлаваць 2) ашукваць
Fúchseisen *n* -s, - пастка на ліс
fúchsig *a* 1) рыжы (*як лісіца*) 2) *разм.* раззлаваны, люты, раз'юшаны
Fúchspelz *m* -es, -e лісінае футра
fúchsrot *a* рыжы, рудыʹ
Fúchtel *f* -, -n 1) пуга, бізун; шпага 2) муштра; ***j-n únter der ~ hálten**** трымаць каго-н. у вожыкавых рукавіцах [у абцугах]
fúchteln *vi разм.* махаць, размахваць; ***mit den Händen*** ~ размахваць рукамі, жэстыкуляваць
Fúder *n* -s, - 1) воз (*сена, саломы*) 2) вялікая бочка, барыла (*для віна*)
fúderweise *adv* у вялікай колькасці; вазамі; бочкамі
Fug: ***mit ~ und Recht*** законна, па справядлівасці
Fúge I *f* -, -n *тэх.* стык, паз, шво
Fúge II *f* -, -n *муз.* фуга

fúgen *vt тэх.* фугавáць

fügen 1. *vt* звя́зваць; прыганя́ць; злучáць **2. ~, sich** 1) здарáцца; атрымóўвацца; 2) (*in A*) скарáцца (*чаму-н.*), станавíцца пакóрлівым, падпарадкóўвацца 3) падыхóдзіць (*да чаго-н.*); ***es kann sich ~, dass…*** мóжа здáрыцца, што…; ***sich ineinánder ~*** увахóдзіць аднó ў другóе; ***die Úmstände ~ sich so*** так склáдваюцца акалíчнасці; ***wie es sich fügt*** у залéжнасці ад абстáвін

fügsam *a* паслухмя́ны, падáтлівы, пакóрлівы

Fügsamkeit *f* - пакóрлівасць, падáтлівасць, паслухмя́насць

Fügung *f* -, -en 1) злучэ́нне; сýвязь, счаплéнне 2) пакóрлівасць, паслухмя́насць 3) лёс; ***durch ~ des Zúfalls*** па вóлі лёсу

fühlbar *a* адчувáльны, прыкмéтны

fühlen 1. *vt* 1) адчувáць 2) абмáцваць; адчувáць на дóтык; ***j-m den Puls ~*** мáцаць пульс камý-н. **2. ~, sich** усведамля́ць, адчувáць сябé, пачувáцца; ***sich verpflíchtet ~*** адчувáць сябé абавя́заным

Fühler *m* -s, -, **Fühlhorn** *n* -(e)s, -hörner *заал.* шчýпальца, вýсік

Fühlung *f* -, -en дóтык, кантáкт, сýвязь; ***mit j-m ~ háben*** мець кантáкт з кім-н.

fuhr *impf ад* fáhren*

Fúhre *f* -, -n воз, павóзка, фурмáнка

führen 1. *vt* 1) вéсці, вадзíць; ***j-n an [bei] der Hand ~*** вéсці каго-н. за рукý 2) (*з указаннем напрамку руху*) вывóдзіць, прывóдзіць, увóдзіць; ***j-n auf die Spur ~*** навóдзіць каго-н. на след 3) вéсці; кіравáць; ***die Trúppen ~*** камáндаваць вóйскамі; ***das Rúder ~*** стая́ць ля руля́, кіравáць (*тс. перан.*); ***ein Geschäft ~*** мець [трымáць] крáму; ***den Háushalt ~*** вéсці дамáшнюю гаспадáрку; ***den Vórsitz ~*** быць старшынёй, вéсці сход 4) вадзíць, рýхаць па чым-н.; ***den Bógen ~*** вадзíць смычкóм 5) вазíць, перавóзіць 6) мець [насíць] пры сабé; ***den Pass bei sich (D) ~*** мець пры сабé пáшпарт; ***éinen Títel ~*** мець ты́тул 7) трымáць, мець у прóдажы (*які-н. тавар*) 8): ***den Beféhl ~*** распараджáцца; ***éinen Prozéss ~*** вéсці судóвую спрáву; ***j-n in Versúchung ~*** увéсці каго-н. у спакýсу ◊ ***etw. im Schílde ~*** задýмваць, падýмваць што-н.; ***hínters Licht ~*** увóдзіць у зман **2.** *vi* 1) прывóдзіць, вéсці; ***wohín soll das ~?*** да чагó гэ́та прывядзé? 2) *спарт.* вéсці, лідзíраваць; ***die Mánnschaft führt mit zwei Púnkten*** камáнда лідзíруе з двумá ачкáмі **3. ~, sich** трымáць [павóдзіць] сябé

führend *a* вядýчы, кіраўнíчы, галóўны; ***éine ~e Rólle spíelen*** ігрáць вядýчую рóлю

Führer *m* -s, - 1) правады́р, кіраўнíк 2) кірóўца; шафёр; пілóт 3) праваднíк 4) давéднік 5) *спарт.* лíдэр

Führerhaus *n* -es, -häuser кабíна вадзíцеля

Führerschaft *f* - кіраўнíцтва, камáндаванне

Führerschein *m* -(e)s, -e шафёрскае пасвéдчанне; шафёрскія правы́

Fúhrkosten *pl* кошт гужавы́х перавóзак

Fúhrlohn *m* -(e)s, -löhne плáта за правóз

Fúhrmann *m* -(e)s, -männer *і* -leute вазáк, вазнíца, фýрман, рамíзнік

Führung *f* -, -en 1) кіраўнíцтва 2) вядзéнне (*спраў*) 3) павóдзіны 4) экскýрсія (*з экскурсаводам*) 5) *спарт.* лідзíраванне; ***j-n in der ~ áblösen*** абагнáць каго-н. і стаць лíдэрам; ***im Turníer líegen N und K mit je fünf Púnkten in ~*** турнíрную таблíцу ўзначáльваюць N і K, якія мáюць па пяць ачкóў; ***mit 2:1 in ~ géhen**** вéсці з лíкам 2:1; ***in ~ sein, die ~ háben*** вéсці, лідзíраваць

Führungszeugnis *n* -ses, -se давéдка аб павóдзінах

Fúhrunternehmen *n* -s, - прадпрыéмства па перавóзцы грýзаў

Fúhrwerk *n* -(e)s, -e павóзка, бры́чка

Fúhrwesen *n* -s рамíзніцтва

Fülle *f* - 1) багáцце, дастáтак; ***in Hülle und ~*** удóсталь, увóлю 2) паўнатá, сытасць, тлýстасць

füllen 1. *vt* 1) напаўня́ць, запаўня́ць

2) фаршыраваць 3) запаўняць, займаць (*месца*); ***éinen Zahn*** ~ (за)пламбаваць зуб; ***Wein in [auf] Fláschen*** ~ разліваць віно ў бутэлькі **2. ~, sich** запаўняцца, напаўняцца

Füllen *n* -s, - жарабя

Füller *m* -s, -, **Füllfeder**(**halter**) *m* -s, - аўтаручка

Füllhorn *n* -(e)s *міф.* рог, з якога ўсяго многа

Füllung *f* -, -en запаўняльнік; начынка, фарш; пломба (*у зубе*)

fúmmeln 1. *vi разм.* мітусіцца, бегаць туды-сюды; халтурыць **2.** *vt* абмацваць, абшукваць; саскрабаць, счышчаць

Fund *m* -(e)s, -e 1) знаходка 2) радовішча

Fúndbüro *n* -s, -s бюро знаходак

Fúndgrube *f* -, -n 1) разведвальная шахта 2) *высок.* скарбонка

fundíeren *vt* 1) заснóўваць 2) укладваць грошы (*у банк і г.д.*) 3) абгрунтоўваць

fundíert *a* абгрунтаваны; ***gut ~es Wíssen*** грунтоўныя [глыбокія] веды

Fúnd|ort *m* -(e)s, -e, ~**stätte** *f* -, -n 1) месца знаходкі 2) радовішча

fünf *num* пяць; пяцёра; ***es geht auf*** ~ хутка пяць гадзін ◊ ~ ***geráde sein lássen**** ≅ глядзець скрозь пальцы на што-н.

Fünf *f* -, -en пяць, пяцёрка, пяты нумар

fünfeckig *a* пяцікутны, пяцівугольны

Fünfer *m* -s, - пяць, пяцёрка, пяты нумар

fünffach, **fűnffältig** *a* пяціразовы; ***etw.*** ~ ***bezáhlen*** заплаціць за што-н. у пяць разоў даражэй

fűnfhúndert *num* пяцьсот

fűnfjährig *a* пяцігадовы

fűnfjährlich *a* пяцігадовы, які [што] паўтараецца кожныя пяць гадоў

Fünfjahrplan *m* -(e)s, -pläne пяцігадовы план, пяцігодка

Fünfkampf *m* -(e)s *спарт.* пяцібор'е, пентатлон

fünfmalig *a* пяціразовы

Fünféuroschein *m* -(e)s, -e пяціеўравая купюра, пяцімаркавы (крэдытны) білет

fünfmonatig *a* пяцімесячны

fünfmonatlich *a* пяцімесячны, які [што] паўтараецца кожныя пяць месяцаў

fűnfstöckig *a* (*адпавядае беларускаму*) шасціпавярховы

fünft: *zu* ~ упяцёх; упяцярых (*аб асобах рознага полу*)

fünftägig *a* пяцідзённы

fünfte *num* пяты

fünftel *num*: ***ein*** ~ адна пятая

Fünftel *n* -s, - пятая частка

fünftens *adv* па-пятае

fünfzehn *num* пятнаццаць

fünfzig *num* пяцьдзесят

Fünfziger *m* -s, - 1) пяцідзясяты нумар; пяцьдзесят 2) мужчына ва ўзросце 50–60 год 3) *толькі pl* пяцідзясятыя гады

fungíeren *vi* 1) дзейнічаць, функцыяніраваць 2) (*als N*) выконваць абавязкі (*каго-н.*); ***als Diréktor*** ~ выконваць абавязкі дырэктара

Funk *m* -(e)s радыё; ***im*** ~ па радыё; ***durch*** ~ ***mélden*** паведамляць [перадаваць] па радыё

Fúnkamateur [-tø:r] *m* -s, -e радыёаматар

Fúnkanlage *f* -, -n радыёўстаноўка, радыёстанцыя

Fúnkbake *f* -, -n радыёмаяк

Fúnkbericht *m* -(e)s, -e паведамленне па радыё

Fúnkbild *n* -(e)s, -er фотарадыёграма; тэлевізійнае адлюстраванне

Fúnke *m* -ns, -n *гл.* Fúnken

fúnkeln *vi* ззяць, зіх(а)цець, іскрыцца; ***es fúnkelt mir vor den Áugen*** у мяне ў вачах мігціць

fúnkelnagelneu *a* зусім новы, навюткі

Fúnkempfänger *m* -s, - радыёпрыёмнік

fúnken *vt* 1) перадаваць па радыё 2) *разм.* страляць, паліць (*пра артылерыю*)

Fúnken *m* -s, - 1) іскра 2) пробліск, намёк; ~ ***sprühen (lássen*)*** іскрыцца, сыпаць іскры

Fúnker *m* -s, - радыст

Fúnkpeiler *m* -s, - радыёпеленгатар

Fúnksender *m* -s, - радыёперадатчык

Fúnkspruch *m* -(e)s, -sprüche радыёграма

Fúnk|station *f* -, -en, ~**stelle** *f* -, -n радыёстанцыя

Funktión *f* -, -en 1) дзéянне, функцыянíраванне; ***die Kommissión trat in ~*** камíсія прыступíла да прáцы 2) фýнкцыя, дзéйнасць; é***ine ~ bekléiden*** займáць якýю-н. пасáду 3) *матэм., мед.* фýнкцыя

Fúnktionär *m* -s, -e актывíст, дзéяч, функцыянéр

funktionéll *a* функцыянáльны

Fúnkturm *m* -(e)s, -türme радыёмáчта

Fúnkverbindung *f* -, -en радыёсýвязь

Fúnkwesen *n* -s радыёвяшчáнне

Fúnkzeichen *n* -s, - радыёсігнáл

für 1. *prp* (*A*) 1) для, за, на; ***das ist ~ Sie*** гэ́та для Вас 2) за (*пры абазначэнні паслядоўнасці*); ***Schritt ~ Schritt*** крок за крóкам; ***Wort ~ Wort*** слóва за слóвам 3) за, замéст; ***~ j-n etw. tun**** рабíць што-н. для кагó-н.; рабíць што-н. за(мéст) кагó-н. 4) на (*пры абазначэнні часу*); ***~ zwei Táge*** на два дні 5) па (*або перадаецца беларускім родным склонам*): ***Léhrbuch ~ Mathematík*** падрýчнік па матэмáтыцы [матэмáтыкі] 6) (*пераклад залежыць ад кіравання беларускага дзеяслова*): ***~ j-n sórgen*** клапацíцца аб кім-н.; ***es ~ séine Pflicht hálten**** лічы́ць гэ́та сваíм абавя́зкам ◊ ***was ~ ein [éine, ein]..? was ~..?*** што за..?, які́ [якáя, якóе], якíя..?; ***(an und) ~ sich*** сам [самá, самó] па сабé; ***jéder ~ sich*** кóжны сам за сябé, кóжны сам па сабé; ***das ist éine Sáche ~ sich*** гэ́та асóбная спрáва; ***ich ~ méine Persón*** што ты́чыцца мянé **2.** *adv* ***~ und ~*** вéчна; бесперапы́нна, пастая́нна, стáла, заўсёды, увéсь час

Für: ***das ~ und (das) Wíder*** за і сýпраць

Fürbitte *f* -, -n хадáйніцтва, прóсьба; застýпніцтва; ***auf séine ~ (hin)*** згóдна з ягó прóсьбай [хадáйніцтвам]

Fürbitter *m* -s, - прасíцель, прóсьбіт, хадáйнік; застýпнік

Fúrche *f* -, -n 1) баразнá 2) змóршчына, склáдка (*на скуры*)

fúrchen *vt* 1) баразнíць; баранавáць 2) мóршчыць

Furcht *f* - (*vor D*) страх, боя́зь (*каго-н., чаго-н.*); ***~ háben*** бая́цца

fúrchtbar *a* **1.** 1) стрáшны, жахлíвы, жýдасны **2.** *adv разм.* дýжа, вéльмі

fürchten *vt i* **~, sich** (*vor D*) бая́цца, асцерагáцца (*каго-н., чаго-н.*); ***sich wéder (vor) Tod noch Téufel ~*** быць бясстрáшным

fürchterlich *a гл.* fúrchtbar

fúrchtlos *a* бясстрáшны, смéлы

fúrchtsam *a* баязлíвы

Fúrchtsamkeit *f* - баязлíвасць, нерашýчасць

füreinánder *pron rez* адзíн для [за] другóга

fürlíeb néhmen* *vi* (*mit D*) задавóліцца (*чым-н.*)

Furníer *n* -s, -e фанéра, шпон

fürs = für das

Fürsorge *f* -, -n 1) клóпат; апéка 2) сацыя́льнае забеспячэ́нне

fürsorglich а клапатлíвы

Fürsorglichkeit *f* - клапатлíвасць

Fürsprache *f* -, -n хадáйніцтва; ***für j-n ~ éinlegen*** хадáйнічаць за кагó-н.

Fürsprecher *m* -s, - застýпнік, хадáйнік

Fürst *m* -en, -en князь

Fürstbischof *m* -(e)s, -schöfe архіепíскап

Fürstenhaus *n* -es, -häuser кня́скі род [дынáстыя]

Fürstentum *n* -s, -tümer кня́ства

fürstlich 1. *a* 1) кня́жацкі, кня́жы 2) раскóшны, багáты, пáнскі **2.** *adv* па-кня́жацкі

Furt *f* -, -en брод, мель, перакáт

fürwáhr *adv уст.* сапраўды́, напрáўду

Fürwort *n* -(e)s, -wörter *грам.* займéннік

Furz *m* -es, Fürze *груб.* гáзы, што выхóдзяць (з кішэ́чніка)

fúrzen *vi груб.* псавáць павéтра

fúschen *vi* 1) махля́рыць, падмéньваць, перакрýчваць 2) бли́тацъ, рабíць што-н. бесталкóва [абы-я́к]

Fúsel *m* -s сівýха, неачы́шчаная гарэ́лка

Fusión *f* -, -en 1) зліццё; аб’яднáнне 2) *фіз.* сíнтэз áтамных я́драў

Fuß I *m* -es, Füße 1) нагá (*ступня*); ***mit blóßem ~e*** басанóж; ***zu ~ géhen**** ісцí пéшшу [пехатóю]; ***auf éinem ~e hínken*** кульгáць на аднý нагý; ***mit j-m auf gútem ~ stéhen**** быць у дóбрых аднóсінах

з кім-н.; ***stéhenden ~es*** тут жа, зáраз жа; ***auf fréien ~ sétzen*** выпускáць катó-н. на свабóду; ***j-m auf dem ~e fólgen*** праслéдаваць катó-н. [ісці за кім-н.] па пятах ◊ ***láufen, was éinen die Füße hálten können*** бéгчы з усíх ног 2) нóжка (*стала*) 3) паднóжжа (*гары*) 4) *матэм.* аснóва

Fuß II *m* -es, -e *і з лічэбн.* - фут (*мера даўжыні*)

Fúßball *m* -(e)s, -bälle футбóл; ~ ***spíelen*** гуляць у футбóл

Fúßballauswahl *f* -, -en збóрная футбóльная камáнда

Fúßballelf *f* -, -en футбóльная камáнда

Fúßballer *m* -s, - футбалíст

Fúßballmannschaft *f* -s, -en *спарт.* футбóльная камáнда

Fúßballpokalspiele *pl* рóзыгрыш кýбка па футбóле

Fúßballstiefel *pl* бýцы

Fúßballtoto *m, n* -s, -s футбóльны таталізáтар

Fúßballweltmeisterschaft *f* -, -en першынствó свéту па футбóлу

Fúßbank *f* -, -bänke падстáўка [лáвачка] для ног

Fúßbekleidung *f* -, -en абýтак

Fúßboden *m* -s, -böden падлóга

fúßbreit *a у* адзíн фут шырынí

Fúßbreit *m* - крок; кавáлак; ***kéinen ~ wéichen**** не адступáць ні на крок

Fúßbremse *f* -, -n нажны тóрмаз

Fúßdecke *f* -, -n плед

fúßen *vi* (*auf D*) абапірáцца (*на што-н.*), грунтавáцца (*на чым-н.*)

fußfällig 1. *a* уклéнчаны **2.** *adv* на калéнях

Fúßgänger *m* -s, - пешахóд

Fúßgelenk *n* -(e)s, -e галёнкаступнёвы сустáў

Fúßhebel *m* -s, - нажны рычáг; педáль

fúßhoch 1. *a* вышынёю ў фут **2.** *adv* да шчыкалаткаў

Fúßknöchel *m* -s, - *анат.* шчыкалатка

fúßlang *a* даўжынёй у адзін фут

Fúßlappen *m* -s, - анýча

Fúßmatte *f* -, -n цынóўка

Fúßnote *f* -, -n знóска, заўвáга пад тэ́кстам

Fúßpfad *m* -(e)s, -e пешахóдная сцéжка

Fúßsohle *f* -, -n падэ́шва

Fúßsoldat *m* -en, -en *уст.* пехацíнец

Fúßtapfe *f* -, -n, **Fúßtapfen** *m* -s, - след нагí ◊ ***in j-s ~ tréten**** ісці па чыíх-н. слядáх, браць прыклад з катó-н.

Fúßsteig *m* -(e)s, -e сцéжка, тратуáр, пешахóдная дарóжка

Fúßtritt *m* -(e)s, -e 1) удáр, штуршóк, выспятак (нагóю); ***j-m éinen ~ versétzen*** даць штуршóк [выспятак] камý-н. 2) прыстýпка 3) педáль

Fúßvolk *n* -(e)s *гіст.* пяхóта

Fúßweg *m* -(e)s, -e пешахóдная дарóжка, тратуáр

futsch *a разм.* быў і знíк; тóлькі ягó і бáчылі; ~ ***sein*** знíкнуць, прапáсці ◊ ~ ***ist ~ und hin ist hin*** што з вóза ўпáла, тóе прапáла

Fútter I *n* -s корм (*для жывёл*), фурáж

Fútter II *n* -s, - 1) падклáдка, падшэ́ўка (*адзення*) 2) *тэх.* такáрны патрóн; утýлка; набíўка (*сальная*) 3) дзвярныя вушакí, акóнныя шуфляды

Futterál *n* -s, -e футарáл

fútterarm *a* бéдны кóрмам

Fúttergrundlage *f* - кармавáя бáза

Fútterkasten *m* -s, - *і* -kästen засéк; кармýшка

fúttern *vi разм., жарт.* éсці, уплятáць

füttern I *vt* кармíць (*жывёлу, дзяцей*)

füttern II *vt* рабíць падклáдку, падшывáць; ***mit Séide gefüttert*** на шаўкý

Fútterrübe *f* -, -n кармавы бурáк; кармавáя брýчка

Fúttersack *m* -(e)s, -säcke тóрба (*з аўсом, што вешаюць каню на галаву*)

Fútterstoff *m* -(e)s, -e падклáдкавая тканíна, падклáдка

Fúttertrog *m* -(e)s, -tröge кармýшка

Fütterung *f* -, -en кармлéнне, кармёжка, адкóрмліванне

Futures-Preis ['fjuʃə(r)] *m* -es *камерц.* ф'ючарная цанá

Futúr(um) *n* -s, -ra *грам.* бýдучы час

G

gab *impf ad* gében*

Gábe *f* -, -n 1) дар, падару́нак; ***éine mílde ~*** міласць, міласціна; ***~n spénden*** даваць міласціну 2) здо́льнасць, та́лент; дар; ***die ~ der Réde*** та́лент прамо́ўцы 3) да́ча, до́за; прыём (*лекаў*)

Gábel *f* -, -n 1) відэ́лец 2) ві́лы, сахо́р 3) раздаро́жжа; разгалінава́нне 4) *бат.* ву́сікі (*вінаграду*)

Gábelbaum *m* -(e)s, -bäume агло́бля, ды́шаль

Gábeldeichsel *f* -, -n ды́шаль з папяро́чным бру́сам

gábelförmig *a* віл(к)ападо́бны, разві́лісты

Gábelfrühstück *n* -(e)s, -e лёгкае [друго́е] сне́данне

gábeln 1. *vt* браць відэ́льцам [ві́ламі] **2. ~, sich** раздво́йвацца, разгаліно́ўвацца; ***der Weg gábelt sich*** даро́га разгаліно́ўваецца, на даро́зе разві́лка [разві́лак]

Gábelung *f* -, -en раздвае́нне, разгалінава́нне, разві́лка

gáckern *vi* квахта́ць, гагата́ць

gáffen *vi* утаро́піцца; глядзе́ць, разя́віўшы рот; вы́трашчыць во́чы

Gáffer *m* -s, - разява́ка; разя́ва

Gag [gɛg] *m* -s, -s эфе́ктны трук (*у фільме і да т.п.*)

Gage [ˈgaːʒə] *f* -, -n жа́лаванне, ганара́р (*артыстаў*)

gähnen *vi* 1) пазяха́ць 2) зе́ўраць, быць раскры́тым (*пра бездань, прорву*)

Gähnen *n* -s 1) пазяха́нне; ***es kommt mich ein ~ an*** мне пазяха́ецца 2) права́л, зе́ўра (*прорвы*)

Gála *f* - пара́днае ўбранне, пара́дная фо́рма; ***in ~ sein*** быць у по́ўным пара́дзе

Gálaempfang *m* -(e)s, -empfänge пара́дны [свято́чны] прыём

Galán *m* -s, -e *уст.* палюбо́ўнік, ухажо́р, каха́нак

galánt *a* 1) ласка́вы, даліка́тны, ве́тлівы, гала́нтны 2) любо́ўны; ***~e Ábenteuer*** любо́ўныя прыго́ды

Galanteríe *f* -, -rí¦en ласка́васць, ве́тлівасць, гала́нтнасць

Galanteríewaren *pl* галантарэ́я

Gálauniform *f* -, -en пара́дная фо́рма, пара́дны гарніту́р; ***in ~ sein*** быць у свято́чным убра́нні

Gálavorstellung *f* -, -en *тэатр.* пара́дны спекта́кль

Galáxis *f* -, -xi¦en *астр.* гала́ктыка

Galéere *f* -, -n *гіст.* гале́ра

Galéerenarbeit *f* -, -en ка́таржная [астро́жная] пра́ца

Galéerensträfling *m* -s, -e *гіст.* ка́таржнік (*на галеры*)

Galeríe *f* -, -rí¦en 1) галерэ́я 2) ве́рхні я́рус, *разм.* галёрка

Gálgen *m* -s, - ві́сельня, шы́беніца; ***j-n an den ~ bríngen**** адпра́віць каго́-н. на шы́беніцу ◊ ***an den ~ géhen**** ле́зці ў пятлю́

Gálgenhumor *m* -s гу́мар ві́сельніка, гу́мар з-пад шы́беніцы

Gálgenschelm *m* -(e)s, -e *разм.* ві́сельнік, шы́бенік, кандыда́т на шы́беніцу

Gálgenvogel *m* -s, -vögel 1) *заал.* сівагра́к 2) *разм.* шы́бенік

Gálle *f* - 1) жоўць 2) зласлі́васць, злосць 3) *вет.* я́шчур; ***ihm läuft die ~ über*** ён выхо́дзіць з сябе́; ***kéine ~ háben*** быць спако́йным [ураўнава́жаным, дабраду́шным, лаго́дным] ◊ ***Gift und ~ spéien**** вар'я́вацца

gállenbitter *a* го́ркі, як жоўць [як палы́н]

Gállenblase *f* -, -n *анат.* жо́ўцевы пузы́р

Gállert *n* -s, -e 1) жэлаці́н 2) халадзе́ц, квашані́на

gállig *a* зласлі́вы, зло́сны; з'е́длівы; ***éinen ~en Humór háben*** мець злы гу́мар

Gálligkeit *f* - зласлі́васць

Gallóne *f* -, -n гало́н (*мера аб'ёму вадкіх і сыпучых рэчываў у Англіі і ЗША*)

Galópp *m* -s, -e *i* -s гало́п; ***im*** ~ гало́пам, наўгало́п; ***in ~ fállen**** перайсці́ ў гало́п; ***in ~ sétzen*** пусці́ць (*каня*) гало́пам; ***in gestrécktem ~ réiten**** імча́цца кар'е́рам

galoppíeren *vi* (*h, s*) імча́цца гало́пам; ***das Pferd ~ lássen**** пусці́ць каня́ гало́пам

galoppíerend *a*: ***~e Schwíndsucht*** хуткабе́жныя сухо́ты

Galópprennen *n* -s *спарт.* ска́чкі

galt *impf ад* gélten*

galvanisíeren [-va-] *vt тэх.* гальванізава́ць

Gamásche *f* -, -en гама́ш; *pl* ге́тры, абмо́ткі; ***~n háben [kríegen]*** трэ́сціся ад стра́ху

gámmeln *vi разм.* 1) гульта́йнічаць, бадзя́цца 2) быць су́мным, марко́тным, ну́дзіцца

Gámsbart *m* -(e)s, -bärte кута́сік з валасо́ў са́рны (*аздабленне на тырольскіх капялюшах*)

gang: ***es ist ~ und gäbe*** така́я ёсць завядзёнка; гэ́та паўсю́дна прыня́та

Gang *m* -(e)s, Gänge 1) хаджэ́нне, рух, развіццё (*дзеяння*); ***séinen ~ géhen**** ісці́ сваі́м пара́дкам; ***sich in ~ sétzen*** зру́шыцца (*з месца*) 2) пахо́дка, хада́ 3) *тэх.* ход; ***in ~ sétzen*** уключа́ць; прыво́дзіць у рух; ***áußer ~ sétzen*** спыня́ць (*машыну*) 4) даро́га, калідо́р, прахо́д 5) стра́ва 6) ра́унд (*бокс*); спро́ба, спуск (*лыжы*)

Gángart *f* -, -en 1) хада́ 2) алю́р (*каня*)

gángbar *a* 1) прахо́дны 2) хадавы́, хо́дкі, ужыва́льны; ***die Münze ist nicht mehr*** ~ мане́та зня́та з абарачэ́ння; ***ein ~es Theáterstück*** папуля́рная п'е́са

Gángbarkeit *f* - 1) прахо́днасць (*дарогі*) 2) хо́дкасць (*тавару*) 3) абаро́т, абарачэ́нне (*грошай*)

Gängelband *n* -(e)s, -bänder падця́жкі (*для дзіцяці*); ***j-n am ~ führen*** вадзі́ць каго́-н. на по́вадзе, апекава́ць каго́-н.

gängeln **1.** *vt* 1) вадзі́ць на по́вадзе; *перан.* займа́цца дро́бязнай апе́кай 2): ***die Wíege ~*** калыха́ць калы́ску **2.** *vi* хадзі́ць, як дзіця́; хадзі́ць няцвёрда

gängig *a* хо́дкі, хадавы́ (*пра тавар*); ***ein ~es Pferd*** быстрахо́дны конь

Gangrän *n* -, -e, **Gangräne** *f* -, -n *мед.* гангрэ́на, змярцве́нне

Gángschaltung *f* -, -en кірава́нне перада́чамі, пераключэ́нне ху́ткасцей

Gangster [ˈgɛŋstər *i* ˈgaŋ-] *m* -s, - га́нгстэр, банды́т

Gangway [ˈgɛŋwe:] *f* -, -s трап (*самалёта, карабля*)

Gángwerk *n* -(e)s, -e *тэх.* хадавы́ механі́зм

Ganóve [-və] *m* -n, -n *груб.*, *жарг.* зло́дзей, махля́р

Gans *f* -, Gänse гу́ска, гусь; ***dúmme ~*** *груб.* дурні́ца; ***wie éine ~ schnáttern*** вярзці́ [пле́сці] лухту́; ***wie éine ~ wátscheln*** хадзі́ць пера́вальваючыся

Gänseblümchen *n* -s, - *бат.* маргары́тка, стакро́тка

Gänsefüßchen *pl* двуко́ссе; ***in ~ sétzen*** паста́віць у двуко́ссі

Gänsegeier *m* s, - *заал.* сіп белагало́вы

Gänsehaut *f* - гусі́ная ску́ра; мура́шкі; ***ich kríege éine ~*** мяне́ мура́шкі прабіра́юць

Gänseklein *n* -s гусі́ныя вантро́бы

Gänseleberpastete *f* -, -n паштэ́т з гусі́най пячо́нкі

Gänsemarsch *m*: ***im ~ géhen**** ісці́ гу́жам [адзі́н за адны́м]

Gänserich *m* -s, - гуса́к

Gänseschmalz *n* -es (гусі́ны) шма́лец

ganz **1.** *a* 1) уве́сь; цэ́лы; по́ўны; ***éine ~e Stúnde*** цэ́лая [бі́тая, до́брая] гадзі́на; ~ ***Európa*** уся́ Еўро́па; ***ein ~er Kerl*** сапра́ўдны [до́бры] хло́пец; ***ein ~er Mann*** сапра́ўдны [до́бры] мужчы́на, малайчы́на 2) цэ́лы, непашко́джаны; ***das Glas blieb ~*** шкля́нка не разбі́лася **2.** *adv* зусі́м, ца́лкам, даво́лі; ***~ am Ánfang*** у са́мым пача́тку; ***~ gut*** зусі́м до́бра; ***~ alléin*** зусі́м адзі́н; ***~ gewíss*** несумне́нна, безумо́ўна; ***~ recht*** пра́вільна, слу́шна; ***~ und selbst*** само́ сабо́й; ***~ und gar*** ца́лкам; ***~ und gar nicht*** зусі́м не; ***im Größen und Gánzen*** уво́гуле, нао́гул; ***ich bin ~ Ohr*** слу́хаю ўва́жліва; ***es geschíeht ihm ~ recht*** так яму́ і трэ́ба; ***~ bléiben**** уцале́ць

Gánze *sub n* -n цэ́лае, суку́пнасць; ***aufs ~ géhen**** ісці́ на ўсё; ***als ~s genómmen*** узя́тае ца́лкам

Gánzheit *f* - цэ́ласнасць, цэ́ласць

Gánzlederband -(e)s, -bänder скураны́ пераплёт (*кнігі*)

gánzleinen *a* палатня́ны (*пра пераплёт*)

Gánzleinenband *n* -(e)s, -bände кні́га ў палатня́ным пераплёце

gänzlich 1. *a* по́ўны, дасканалы **2.** *adv* ца́лкам, зусі́м

Gánzmetallbau *m* -(e)s, -ten суцэльнаметалі́чная канстру́кцыя

gánztägig *a* кругласу́тачны

gar 1. *a* 1) гато́вы (*пра страву*); ***~ kóchen*** даварьі́ць (*да гатоўнасці*); ***das Fleisch ist ~*** мя́са зварьі́лася 2) вы́раблены; ду́блены (*пра скуру*) **2.** *adv* ве́льмі; ***~ nicht*** зусі́м не; ***~ zu sehr*** зана́дта, залі́шне; ***~ bald*** зусі́м ху́тка [скóра]; ***~ kein*** ніякі

Garage [-ˈraːʒə] *f* -, -n гара́ж

Garantíe *f* -, -tí¦en гара́нтыя; ***únter ~*** з пару́кай

garantíeren *vt* гарантава́ць, руча́цца

Garantíeschein *m* -(e)s, -e гара́нтыя (*квітанцыя*)

Garantíeschreiben *n* -s, - гаранты́йны ліст

Gáraus *m*: ***j-m den ~ máchen*** дабі́ць [прыко́нчыць, даканáць] каго́-н.

Gárbe *f* -, -n 1) сноп 2) *вайск.* чаргá (*з аўтамата*), залп

Gárbenbindemaschine *f* -, -n снопавязáлка

Gárde *f* -, -n гвáрдыя; ***éiner von der álten ~*** адзі́н з ветэрáнаў

Garderóbe *f* -, -n 1) гардэро́б, распрана́льня 2) *тэатр.* касцюме́рная, прыбіра́льня (*акцёра*) 3) гардэро́б, адзе́нне

Garderóben|marke *f* -, -n, ~**nummer** *f* -, -n гардэро́бны нумаро́к

Gardíne *f* -, -n фіра́нка; ***hínter schwédischen ~n*** *разм.* у турме́, за кра́тамі

Gardínenleiste *f* -, -n багéт [карні́з] для фіра́нак

Gardíst *m* -es, -en гвардзе́ец

gären* *vi* брадзі́ць, кі́снуць, перакіса́ць; ***die Milch gärt*** малако́ пракіса́е; *перан.* хвалява́цца; ***es gärt in ihm*** у ім усё кіпі́ць

Gärfutter *n* -s, - *с.-г.* сіласава́ны корм, сі́лас

gar gekócht *a* зва́раны, згатава́ны; **~es Fleisch** зва́ранае [згатава́нае] мя́са

Garn *n* -(e)s, -e 1) ні́ткі, пра́дзіва 2) се́тка; сіло́; ***j-n ins ~ lócken*** зава́біць каго́-н. у па́стку; ***ins ~ láufen**** папа́сціся ў па́стку [сіло́]

Gárndocke *f* -, -n мато́к пра́жы

Garnéle *f* -, -n *заал.* крэве́тка

garníeren *vt* аблямо́ўваць, упрыго́жваць (*вопратку, капялюш*) 2) *кул.* упрыго́жваць гарні́рам

Garnisón *f* -, -en гарнізо́н; ***in ~ líegen* [stéhen*, sein]*** стая́ць гарнізо́нам

Garnitúr *f* -, -en 1) аздо́ба, аблямо́ўка 2) набо́р, камплéкт (*мэблі, бялізны і г.д.*)

Gárnknäuel *n* -s, - клубо́к [мато́к] ні́так [пра́дзіва]

Gárnrolle *f* -, -n шпу́лька ні́так

Gárnspule *f* -, -n *тэкст.* шпу́лька, кату́шка

gárstig *a* бры́дкі, агі́дны; гню́сны; пачва́рны

Gárstigkeit *f* - , -en 1) га́дасць, брыдо́та 2) га́дасць, агі́днасць, пачва́рнасць

Gärstoff *m* -(e)s, -e заква́ска

Gárten *m* -s, Gärten сад; (а)гаро́д ◊ ***das ist nicht auf séinem ~ gewáchsen*** ≅ гэ́та зрабі́ў [прыду́маў] не ён

Gártenanlage *f* -, -n скве́рык

Gártenbau *m* -(e)s садо́ўніцтва, агаро́дніцтва

Gártenbetrieb *m* -(e)s, -e садо́ўніцтва (*прадпрыемства*)

Gártenfreund *m* -(e)s, -e садаво́д-ама́тар

Gártenhaus *n* -es, -häuser дом (*з выхадам у сад*), альта́нка (*у садзе*)

Gártenlaube *f* -, -n альта́нка

Gärtner *m* -s, - садо́ўнік ◊ ***den Bock zum ~ máchen*** *прым.* пусці́ць казла́ ў агаро́д

Gärtneréi *f* -, -en садо́ўніцтва, садаво́дства

gärtnerisch *a* садо́ўніцкі; садаво́дчы, садаво́дніцкі; які́ ма́е дачыне́нне да

агаро́дніцтва
gärtnern *vi* займа́цца садо́ўніцтвам
Gärung *f* -, -en 1) браджэ́нне, брузне́нне 2) хваляв́анне; ***in ~ bríngen**** хваляв́аць, узбудара́жваць
Gärungsstoff *m* -(e)s, -e заква́ска; ферме́нт
Gas *n* -es, -e газ; *вайск.* атру́тнае рэ́чыва; ***das ~ ábstellen*** адключы́ць газ; ***das ~ ánstecken*** уключы́ць газ; ***~ gében**** *аўта, ав.* даць газ; *перан.* паднале́гчы на пра́цу
Gásabwehr *f* - *вайск.* супрацьхімі́чная абаро́на
Gásalarm *m* -(e)s, -e *вайск.* хімі́чная трыво́га
Gásanstalt *f* -, -en га́завы заво́д
gásartig *a* газападо́бны
Gásbehälter *m* -s, - газго́льдэр, рэзерву́ар для га́зу; бало́н для га́зу
Gásboiler *m* -s, - га́завая кало́нка
gásdicht *a* газанепраніка́льны
Gáserzeuger *m* -s, - *тэх.* газагенера́тар
Gásflasche *f* -, -n га́завы бало́н, бало́н для га́зу
gásförmig *a* газападо́бны
Gás|herd *m* -(e)s, -e, **~kocher** *m* -s, - га́завая плі́та́
Gáskranke *sub m, f* -n, -n атру́чаны, -ная га́замі
Gáslicht *n* -(e)s га́завае асвятле́нне
Gásmaske *f* -, -n процівага́з
Gásmesser *m* -s, - *тэх.* га́завы лічы́льнік
Gásraum *m* -(e)s, -räume ка́мера аку́рвання (*газам*)
Gásschutz *m* -es *гл.* Gásabwehr
Gásse *f* -, -n заву́лак; ву́лічка; ву́зкі прахо́д; ***blínde ~*** тупі́к; ***hóhle ~*** лагчы́на, цясні́на; ***éine ~ bílden*** рабі́ць прахо́д, выстро́йвацца шпале́рамі
Gássenhauer *m* -s, - *уст.* ву́лічная пе́сенька, ***ábgedroschener ~*** збі́ты маты́ў
Gássenjunge *m* -n, -n ву́лічны хлапчу́к
gássicher *a* газанепраніка́льны
Gast *m* -(e)s, Gäste 1) госць; ***gérn geséhener ~*** прые́мны [дарагі́] госць; ***bei j-m zu ~ sein*** быць у каго́-н. у гасця́х; ***zu ~ láden* [bítten*]*** запраша́ць у го́сці 2) прые́зджы, -джая; пасажы́р 3) адпачыва́ючы (*у доме адпачынку*) 4) *тэатр.* гастралёр 6): ***ein schláuer ~*** хітру́н, хі́трая лі́сіца; ***ein schlímmer ~*** небяспе́чны [благі́] чалаве́к
Gästebuch *m* -(e)s, -bücher кні́га во́дгукаў (наве́двальнікаў)
gást|frei, **~freundlich** *a* гасці́нны
Gástfreundschaft *f* - гасці́ннасць; ***j-s ~ genießen* [missbráuchen]*** карыста́цца [злоўжыва́ць] чыёй-н. гасці́ннасцю
gástgebend *a* які́ прыма́е гасце́й; ***~e Mánnschaft*** *спарт.* ка́ма́нда, яка́я прыма́е гасце́й
Gástgeber *m* -s, - гаспада́р (до́ма); той, хто прыма́е гасце́й
Gást|haus *n* -es, -häuser, **~hof** *m* -(e)s, -höfe гасці́ніца, атэ́ль; ***im ~ ábsteigen**** спыня́цца ў гасці́ніцы [атэ́лі]; ***sich im ~ áufhalten**** жыць у гасці́ніцы [атэ́лі]
Gásthörer *m* -s, - во́льны слуха́ч
gastíeren *vi* 1) гасцява́ць 2) гастралява́ць
Gástkonzert *n* -(e)s, -e гастро́льны канцэ́рт
gástlich *a гл.* gástfrei
Gástlichkeit *f* - гасці́ннасць, прыве́тнасць, хлебасо́льства
Gástmahl *n* -(e)s, -mähler *i* -e банке́т, бясе́да
Gástrecht *n* -(e)s зако́н гасці́ннасці; ***das ~ genießen**** карыста́цца гасці́ннасцю; ***das ~ gewähren*** ака́зваць гасці́ннасць; ***das ~ áufheben**** адмо́віць у гасці́ннасці; ***das ~ schänden*** пару́шыць зако́н гасці́ннасці
Gástrolle *f* -, -n гастро́лі
Gástspiel *n* -(e)s, -e гастро́лі, гастро́ль; гастро́льны спекта́кль
Gáststätte *f* -, -n рэстара́н, стало́вая; гаштэ́т
Gáststube *f* -, -n гасці́ная
Gástwirt *m* -(e)s, -e улада́льнік рэстара́на; гаспада́р атэ́ля; карчма́р
Gástwirtschaft *f* -, -en шыно́к, карчма́; атэ́ль
Gásuhr *f* -, -en га́завы лічы́льнік
Gáswerk *n* -(e)s, -e га́завы заво́д

Gátte *m* -n, -n муж; ***die ~n*** муж і жо́нка
Gátter *n* -s, - кра́ты; агаро́джа, плот
Gáttersäge *f* -, -n піларáма
Gáttin *f* -, -nen жо́нка
Gáttung *f* -, -en род; *біял.* сям'я́; від; *літ.* жанр
Gáttungsbegriff *m* -(e)s, -e ро́давае паня́цце
Gáttungsname *m* -ns, -n *грам.* агу́льнае імя́
Gau *m* -(e)s, -e во́бласць, край, акру́га
Gáudi *n* -s (вясёлая) забáва, уцéха
Gáudium *n* -s весяло́сць, пацéха; ***das war ein wáhres ~!*** во былá пацéха!
Gaukeléi *f* -, -en 1) пакáзванне фо́кусаў, жанглёрства; фігля́рства 2) падмáн
gáukeln *vi уст.* вырабля́ць фо́кусы, фігля́рыць; пы́рхаць (*пра матылька*)
Gáukelspiel *n* -(e)s, -e фігля́рства, круцéльства, ашукáнства
Gáukler *m* -s, - фо́куснік, фігля́р
Gaul *m* -(e)s, Gäule (благі́) конь; ***das bringt éinen ~ um*** *разм.* гэ́та непасі́льная прáца ◊ ***éinem geschénkten ~ sieht man nicht ins Maul*** до́ранаму каню́ ў зу́бы не глядзя́ць
Gáumen *m* -s, - *анат.* паднябéнне; ***die Zúnge klebt mir am ~*** у мянé перасо́хла ў го́рле
Gáumenkitzel *m* -s, - ласу́нак; прысмáкі
Gáumenlaut *m* -(e)s, -e нёбны гук
Gáuner *m* -s, - махля́р, круцéль, ашукáнец
gáunern *vi* махля́рыць, ашу́кваць
Gaunerḗi *f* -, -en махля́рства, ашукáнства; хі́трыкі
Gáunersprache *f* - жарго́н зло́дзеяў
Gáunerstück *n* -(e)s, -e махля́рства, круцéльства
Gáze [-zə] *f* -, -n газ, цюль
Gázebinde *f* -, -n мáрлевы бінт
Gazélle *f* -, -n *заал.* газéль
Geächtete *sub m, f* -n, -n апáльны, -ая, адры́нуты, -ая людзьмі́
Geächze *n* -s во́йканне, во́хканне, стогн
geädert *a з* пражы́лкамі (*аб мармуры і г.д.*)
geártet: ***so ist er ~*** ён такі́, такáя яго́ нату́ра; ***ein ~es Kind*** дзіця́ з до́брымі задáткамі
Geäst *n* -(e)s су́чча, галлё
Gebäck *n* -(e)s, -e пéчыва; пячэ́нне
gebácken *part II ад* bácken*
Gebálge *n* -s бо́йка, валтузня́
Gebälk *n* -(e)s бэ́лькі, кро́квы; вяно́к зру́ба
gebár *impf ад* gebären*
Gebärklinik *f* -, -en радзі́льны дом
Gebärde *f* -, - n жэст; мі́на; ***~n máchen*** жэстыкуляваць
gebärden, sich паво́дзіць [трымáць] сябé
Gebärdenspiel *n* -(e)s, -e мі́міка
Gebärdensprache *f* -, -n жэстыкуля́цыя; мо́ва жэ́стаў
Gebärdentanz *m* -es, -tänze мімі́чны тáнец
Gebáren *n* -s паво́дзіны, манéры
gebären* *vt* нарадзі́ць, раджáць; ***gebóren sein [wérden]*** нарадзі́цца
Gebärerin *f* -, -nen парадзі́ха
Gebärmutter *f* -, -mütter *анат.* мáтка
Gebäude *n* -s, - 1) буды́нак, буды́ніна 2) сістэ́ма (*навукі*)
Gebéin *n* -(e)s, -e 1) ко́сці, шкілéт; ***der Schmerz wühlt mir im ~*** у мянé ло́міць [баля́ць] ко́сці 2) астáнкі, прах
Gebéll *n* -(e)s 1) брэх, гáўканне 2) ля́янка
gében* **1.** *vt* 1) давáць; ***gern ~*** быць шчо́дрым; ***j-m das Recht ~*** давáць каму́-н. прáва; ***den Áusschlag ~*** быць вырашáльным 2) давáць, падавáць, праця́гваць; ***den Arm ~*** (па)дáць руку́ (*каб абаперціся*); ***die Hand ~*** падáць руку́ (*вітаючыся*) 3) давáць, уручáць; ***j-m den Ábschied ~*** даць адстáўку каму́-н. 4) давáць (*даваць у карыстанне што-н.; даваць магчымасць рабіць што-н., карыстацца чым-н.*); ***éine Wóhnung ~*** давáць кватэ́ру; ***Ánlass ~*** даць падстáву [зачэ́пку] 5) давáць, арганізо́ўваць, нала́джваць, спраўля́ць; ***ein Éssen ~*** даць (зва́ны) абéд; ***ein Fest ~*** нала́дзіць свя́та; ***ein Stück ~*** стáвіць п'éсу 6): ***(kéine) Náchricht von sich (D) ~*** (не) давáць аб сабé знаць; ***von sich (D) ~*** давáць гук; *фіз.* вылучáць, выдзяля́ць 7): ***éine gúte Erzíehung ~*** даць до́брае выхавáнне; ***j-m das Geléit ~*** право́дзіць, суправаджáць каго́-н.; ***Réchenschaft ~*** давáць [рабі́ць]

справаздáчу; ***Únterricht*** ~ давáць урóкі; ***séine Zúsage*** ~ даць згóду 8): ***sich (D) Mühe*** ~ намагáцца 9): ***j-m etw. zu verstéhen**** ~ даць камý-н. зразумéць што-н.; ***zu dénken**** ~ навéсці на рóздум; ***etw. darán*** ~ ахвяравáць чым-н. **2.** *vimp*: ***es gibt (A)*** ёсць, існуé (*што-н.*); ***was gibt's?*** што здáрылася? што такóе? ***es gibt viel zu tun**** рабóты мнóга; ***es gibt Régen*** бýдзе дождж **3. ~, sich** 1) аддавáцца, упадáць; ***sich gefángen*** ~ здавáцца ў палóн; ***sich zu erkénnen**** ~ назвáць сваё імя́; ***sich in etw. (A)*** ~ скары́цца, пакары́цца чамý-н. 2) трымáць сябé, павóдзіць сябé 3) прахóдзіць, утрэ́сціся; ***das gibt sich álles*** усё ўтрасéцца

Gében *sub n* -s 1) (па)дáча 2) *карт.* здáча; ***ich bin am*** ~ мне здавáць

Géber *m* -s, - 1) падавéц; той, які́ падаé 2) *тэх.* дáтчык

Gebét *n* -(e)s, -e малíтва, пáцеры, мóдлы ◊ ***j-n ins ~ néhmen**** прабрáць кагó-н.

gebéten *part II ад* bítten*

Gebéttel *n* -s жабравáнне, клéнчанне

Gebíet *n* -(e)s, -e вóбласць; тэрытóрыя; *перан.* сфéра, галінá; ***im*** ~ у галінé; ***das schlägt nicht in mein*** ~ гэ́та не па маёй спецыя́льнасці; ***auf dem ~ der Wissenschaft*** у галінé навýкі

gebíeten* **1.** *vt* загáдваць; ***j-m Rúhe*** ~ заклікáць кагó-н. да спакóю; ***die Úmstände ~ es*** гэ́тага патрабýюць абстáвіны [акалíчнасці] **2.** *vi* (*über A*) кіравáць, распараджáцца (*чым-н.*)

Gebíeter *m* -s, - уладáр

gebíeterisch *a* уладáрны, улáдны; ***éine ~e Nótwendigkeit*** пíльная патрэ́ба [неабхóднасць]

Gebílde *n* -s, - 1) стварэ́нне; твор, вóбраз, адлюстравáнне 2) структýра, будóва 3) утварэ́нне, фармáцыя

gebíldet *a* 1) ствóраны 2) адукавáны

Gebíldete *sub m, f* -n, -n адукавáны, -ая (*чалавек*)

Gebímmel *n* -s *разм.* звон, перазвóн

Gebínde *n* -s, - 1) вя́зка, вязáнка, звя́зак, пучóк 2) *с.-г.* снoп

Gebírge *n* -s, - 1) гóры 2) *геал.* гóрная парóда

gebírgig *a* гары́сты

Gebírgsbach *m* -(e)s, -bäche гóрны патóк [ручáй]

Gebírgsgegend *f* -, -en гóрная мясцóвасць

Gebígsjäger *m* -s, - *вайск.* гóрны стралóк

Gebírgskamm *m* -(e)s, -kämme гóрны хрыбéт

Gebírgspass *m* -es, -pässe гóрны перавáл

Gebígsrücken *m* -s, - гóрны хрыбéт

Gebírgssattel *m* -s, -sättel (гóрная) седлавíна

Gebírgsschlucht *f* -, -en цяснíна, гóрная катлавíна

Gebírgstal *n* -(e)s, -täler гóрная далíна

Gebírgsvorland *n* -(e)s, -länder перадгóр'е

Gebírgszug *m* -(e)s, -züge гóрны ланцýг

Gebírgszweig *m* -(e)s, -e адгóр'е

Gebíss *n* -es, -e 1) скíвіца; зýбы; ***künstliches*** ~ устаўны́я зýбы 2) цýглі, муштýк

gebíssen *part II ад* béißen*

Gebläse *n* -s, - *тэх.* дуццё, паветрадýўка

geblásen *part II ад* blásen*

gebléicht *a тэкст.* бéлены, вы́белены

geblíchen *part II ад* bléichen*

geblíeben *part II ад* bléiben*

Geblök(e) *n* -s бляя́нне; мы́канне, рыкáнне

geblümt *a* размалявáны ў квéткі

Geblüt *n* -(e)s кроў; пахóджанне; род; ***aus ádligem [édlem]*** ~ шляхéцкага пахóджання

gebógen **1.** *part II ад* bíegen* **2.** *a*: ***~e Náse*** гарбáты нос

gebóren **1.** *part II ад* gebären* **2.** *a* 1) нарóджаная (*пра дзявочае прозвішча*) 2) прырóджаны (*педагог і да т.п.*)

gebórgen **1.** *part II ад* bérgen* **2.** *a* схавáны; які́ знахóдзіцца ў бяспéчным мéсцы

Gebórgenheit *f* -, **Gebórgensein** *n* -s абарóненасць, бяспéчнасць; пачуццё [свядóмасць] абарóненасці [бяспéчнасці]

gebórsten *part II ад* bérsten*

Gebót *n* -(e)s, -e 1) загáд 2) зáпаведзь; ***die Zehn ~e*** *рэл.* Дзéсяць зáпаведзяў 3) *камерц.* прапанóва; ***j-m zu ~e stéhen**** быць у распараджэ́нні кагó-н.; ***das*** ~

der Stúnde патрабава́нне мо́манту [ча́су]; ***óberstes*** ~ вышэ́йшае патрабава́нне

gebóten *part II ад* bíeten* *i* gebíeten*

Gebótsschild *n* -(e)s, -er паказа́льны знак, даро́жны знак

gebrácht *part II ад* bríngen*

gebránnt 1. *part II ад* brénnen* **2.** *a*: ◊ ***ein ~es Kind scheut das Féuer*** ≅ апёкшыся малако́м, і ваду́ студзíць бу́дзеш

gebráten 1. *part II ад* bráten* **2.** *a* смáжаны, скваранны (*пра сала*)

Gebräu *n* -(e)s, -e су́месь, пітво́; по́йла

Gebráuch *m* -(e)s, -bräuche 1) ужыва́нне, ужы́так, карыста́нне, прымяне́нне; ***von etw. ~ máchen*** ужыва́ць, выкарысто́ўваць (*што-н.*); ***áußer ~ sétzen*** зняць [вы́ключыць] з ужыва́ння; ***áußer ~ sein*** не ўжыва́цца 2) звы́чай, прывы́чка; абра́д

gebráuchen *vt* ужыва́ць (*што-н.*), карыста́цца (*чым-н.*); ***das kann ich gut ~*** гэ́та мне прыда́сца

gebräuchlich *a* ужыва́льны; прыня́ты, звыча́йны; ***bei uns ist es so ~*** у нас так заве́дзена [прыня́та]; ***wénig ~*** ма́ла ўжыва́льны

Gebräuchlichkeit *f* - (агу́льна)ужыва́льнасць

Gebráuchsanweisung *f* -, -en спо́саб ужыва́ння [карыста́ння]

Gebráuchs|artikel *m* -s, -, ***~gegenstand*** *m* -(e)s, -stände рэч [тава́р] ужы́тку

gebráuchs|fähig, ***~fertig*** *a* прыда́тны (*да ўжытку*); *тэх.* гато́вы да эксплуата́цыі

Gebráuchsgegenstand *m* -(e)s, -stände рэч ужы́тку [спажы́ву]

Gebráuchsgüter *pl* рэ́чы [тава́ры] шыро́кага ўжы́тку; *разм.* шырспажы́ў

Gebráuchsmuster *n* -s, - узо́р, пры́клад, мадэ́ль; *камерц.* зарэгістрава́ны ўзо́р тава́ру

Gebráuchswasser *n* -s прамысло́вая вада́

Gebráuchsweise *f* -, -n спо́саб ужыва́ння [карыста́ння]

Gebráuchswert *m* -(e)s, - *эк.* спажыве́цкая ва́ртасць

gebráucht *a* ужыва́ны; пано́шаны

gebréchen* *vi высок.* (*an D*) нестава́ць, бракава́ць, не хапа́ць (*чаго-н.*)

Gebréchen *n* -s, - нездаро́ўе, хваро́ба; ***körperliches*** ~ фізí чная зага́на

gebréchlich *a* 1) кро́хкі 2) сла́бы, кво́лы 3) дра́хлы, ляда́шчы

Gebréchlichkeit *f* -, -en 1) састарэ́ласць, трухля́васць 2) ло́мкасць, кро́хкасць

gebróchen 1. *part II ад* bréchen* **2.** *a* злама́ны; ***~e Zahl*** дро́бавы лік; ***~es Deutsch*** лама́ная няме́цкая мо́ва; ***er ist am Leib und Séele ~*** ён надлама́ны фізí чна і мара́льна

Gebröckel *n* -s кро́шкі; абло́мкі

Gebrüder *pl* браты́

Gebrüll *n* -s рыка́нне; мы́канне

Gebrúmm(e) *n* -(e)s буркатанне, мармыта́нне

gebückt *a* згорблены, ссуту́лены; ***in ~er Háltung*** сагну́ўшыся

Gebühr *f* - 1) нале́жнае, заслу́жанае; ***nach ~*** па заслу́гах; ***über (álle) ~*** звыш (уся́кай) ме́ры, зана́дта 2) -, -en пада́так, збор; ***gerínge ~en*** пла́та ў невялí кіх паме́рах 3) прысто́йнасць; ***das ist wíder álle ~*** гэ́та супярэ́чыць усíм пра́вілам прысто́йнасці

gebühren *vi i* **~, sich** пасава́ць, падыхо́дзіць; быць да тва́ру; нале́жаць; ***wie es sich gebührt*** як нале́жыць; ***ihm gebührt Lob*** ён заслуго́ўвае пахвалы́ ◊ ***Éhre, dem Éhre gebühr(e)t*** ≅ па заслу́гах і паша́на [пава́га]

gebührend 1. *a* нале́жны **2.** *adv* па заслу́гах; як нале́жыць; ***in ~er Wéise*** нале́жным чы́нам

gebührendermaßen *adv* нале́жным чы́нам

gebührenfrei *a* які́ вы́звалены ад мы́та [пада́ткаў], бязмы́тны

gebührenpflichtig *a* які́ падлягáе абклада́нню [апла́це] мы́там; пла́тны

gebührlich *a* нале́жны, прысто́йны, дарэ́чны, да ме́сца

gebündelt *a* звя́заны ў пучкí [па́чкамі, кíпамі]

gebúnden 1. *part II ад* bínden* **2.** *a* перапле́цены; ***~e Energíe*** *фіз.* патэнцыя́ль-

ная энéргія
Gebúndenheit *f* - звя́занасць, сцяснéнне
Gebúrt *f* -, -en 1) нараджэ́нне; ***von ~ (an)*** ад нараджэ́ння, ад рóду 2) пахóджанне; ***ein Mínsker von ~*** ураджэ́нец Мíнска 3) рóды
Gebúrten|abnahme *f* -, -n, **~rückgang** *m* -(e)s, -gänge падзéнне [спад] нараджáльнасці
Gebúrtenüberschuss *m* -es перавышэ́нне нараджáльнасці над смярóтнасцю
Gebúrtenzahl *f* - нараджáльнасць
gebürtig *a*: ***aus…*** ~ рóдам з…; ***éine ~e Mínskerin*** ураджэ́нка Мíнска
Gebúrtsfehler *m* -s, - прырóдная загáна
Gebúrtshaus *n* -es, -häuser рóдны дом
Gebúrtshelfer *m* -s, - акушэ́р; ***~in*** *f* -, -nen акушэ́рка
Gebúrtshilfe *f* - акушэ́рства
Gebúrtsjahr *n* -(e)s, -e год нараджэ́ння
Gebúrtsort *m* -(e)s, -e мéсца нараджэ́ння
Gebúrtsschein *m* -(e)s, -e мéтрыка, пасвéдчанне аб нараджэ́нні
Gebúrtstag *m* -(e)s, -e дзень нараджэ́ння
Gebúrtstagskind *n* -(e)s, -er імянíннік (*які святкуе дзень нараджэння*)
Gebúrtsurkunde *f* -, -n *гл.* Gebúrtsschein
Gebúrtswehen *pl* рóдавыя патýгі
Gebüsch *n* -(e)s, -e кусты́, кустóўе
Geck *m* -en, -en франт
géckenhaft *a* франтавáты, фарсíсты, зухавáты
Géckenhaftigkeit *f* - форс, франтаўствó
gedácht 1. *part II ад* dénken* *і* gedénken* **2.** *a* памянёны, які́ мáецца на ўвáзе
Gedächtnis *n* -ses, -se пáмяць; ***zum ~*** на пáмяць; ***sich (D) etw. ins ~ zurückrufen**** прыгадáць што-н.; ***etw. im ~ behálten* [bewáhren]*** захавáць што-н. у пáмяці; ***aus dem ~*** па пáмяці; ***das ~ nimmt ab*** пáмяць слабéе
Gedächtnisfeier *f* -, -n ушанóўванне чыёй-н. пáмяці; угóдкі, юбілéй
Gedächtnisrede *f* -, -n прамóва, прысвéчаная пáмяці кагó-н. ці чагó-н.
Gedächtnisschwäche *f* -, -n слáбасць пáмяці, забы́ўлівасць
Gedächtnisschwund *m* -(e)s стрáта [аслаблéнне] пáмяці, правáл пáмяці, амнезíя
Gedächtnisstätte *f* -, -n 1) пáмятнае мéсца 2) музéй; дом-музéй (*каго-н.*)
gedämpft *a* 1) прыглýшаны (*пра гук*) 2) мя́ккі, мáтавы (*пра святло*) 3) тýшаны (*пра мяса*)
Gedánke *m* -ns, -n (*an A*) дýмка (*пра каго-н., пра што-н.*), ідэ́я; ***sich (D) ~n máchen (über A)*** непакóіцца, турбавáцца (*пра каго-н., пра што-н.*); ***in ~n*** мы́сленна, у дýмках; ***der ~ fiel ihm ein, der ~ kam ihm, er kam auf den ~n*** ямý прыйшлá ў галавý дýмка; ***j-n auf den ~n bríngen**** навéсці кагó-н. на дýмку; ***sich (D) trübe ~n máchen*** упадáць у сýмныя дýмкі; ***auf ándere ~n kómmen**** дýмаць аб íншым
Gedánkenaustausch *m* -(e)s абмéн дýмкамі
gedánkenarm *a* безыдэ́йны; беззмястóўны, пусты́
Gedánkenblitz *m* -(e)s, -e (раптóўная) бліскýчая дýмка
Gedánkenflug *m* -(e)s, -flüge палёт дýмак
Gedánkenfluss *m* -es цячэ́нне дýмак
Gedánken|folge *f* -, **~gang** *m* -(e)s, -gänge ход [паслядóўнасць] дýмак
Gedánkenkreis *m* -es, - кóла дýмак
gedánkenlos *a* неабдýманы, рассéяны, машынáльны
Gedánkenpunkte *pl* шматкрóп’е; ~ ***máchen [sétzen]*** стáвіць шматкрóп’е
gedánkenreich *a* багáты на дýмкі [ідэ́і]
Gedánkensplitter *m* -s, - *літ.* афары́зм
Gedánkenstrich *m* -(e)s, -e праця́жнік
Gedánkenverknüpfung *f* -, -en *псіхал.* асацыя́цыя
gedánkenvoll 1. *a* 1) задумéнны, задýмлівы 2) змястóўны, багáты на дýмкі [ідэ́і] **2.** *adv* заклапóчана, у рóздуме
gedánklich 1. *a* 1) разумóвы, абстрáктны 2) ідэ́йны **2.** *adv* 1) мы́сленна, разумóва 2) з ідэ́йнага бóку
Gedärm *n* -(e)s, -e кíшкі
Gedéck *n* -(e)s, -e 1) сталóвы прыбóр; ***ein ~ für drei Persónen*** прыбóр на трох

чалаве́к 2) ко́мплексны абе́д
gedéckt *a* 1) кры́ты, пакры́ты, закры́ты 2) прыглу́шаны (*тон*); ма́тавы (*колер*)
gedéhnt 1. *a* 1) расця́гнуты 2) праця́жны **2.** *adv* праця́жна; расця́гваючы сло́вы
gedéihen* *vi* (s) 1) (до́бра) расці́; разві-ва́цца 2) мець (вялі́кі) по́спех; квіт-не́ць; ***wie weit ist die Sáche gediehen?*** у які́м ста́не знахо́дзіцца спра́ва?; ***die Verhándlungen sind weit gedíehen*** перамо́вы прахо́дзяць паспяхо́ва
Gedéihen *n* -s 1) рост, развіццё 2) по́с-пех, працвіта́нне, ро́сквіт
gedéihlich *a* 1) кары́сны (*для росту*) 2) паспяхо́вы, ро́сквітны
gedénk: ***éiner Sáche ~*** по́мнячы аб чым-н.
Gedénkbuch *n* -(e)s, -bücher альбо́м; запісна́я кні́жка
gedénken* *vi* 1) (*zu+inf*) мець наме́р (*што-н. зрабіць*); ***ich gedénke zu ver-réisen*** я ма́ю наме́р [ду́маю] пае́хаць 2) (*G*) (ус)по́мніць, узга́дваць, успамі-на́ць (*пра каго-н., пра што-н.*); ***j-n in Éhren ~*** ушано́ўваць каго́-н., шана-ва́ць чыю́-н. па́мяць; ***der Hélden ~*** ша-нава́ць па́мяць геро́яў
Gedénken *n* -s па́мяць, згáдкі, успамі́ны; ***zum ~ j-s, éiner Sáche (G)*** у па́мяць ка-го́-н., чаго́-н.; ***j-n in gútem ~ behálten*, j-m ein gútes ~ bewáhren*** захава́ць пра каго́-н. до́брую па́мяць
Gedénkfeier *f* -, -n *гл.* Gedächtnisfeier
Gedénkminute *f* -, -n (*für A*) жало́бная хвілі́на, ушано́ўванне па́мяці каго́-н. устава́ннем
Gedénkrede *f* -, -n (*auf A*) прамо́ва, пры-свя́чаная па́мяці каго́-н.
Gedénktafel *f* -, -n мемарыя́льная до́шка
Gedénktag *m* -(e)s, -e дзень па́мяці, га-даві́на, уго́дкі
gedéucht *уст. part II ад* dünken*
Gedícht *n* -(e)s, -e верш, паэ́ма; ***das ist ein ~!*** гэ́та цудо́ўна!
gedíegen *a* 1) дабрая́касны 2) сур'ёзны, стано́ўчы (*пра чалавека*) 3) чы́сты (*пра метал*)
gedíeh *impf ад* gedéihen*
gedörrt *a* вы́сушаны, су́шаны; ***~es Ge-müse*** су́шаная гаро́дніна
Gedränge *n* -s таўхані́на, тлум, нато́ўп; ***sich im ~ verlíeren**** згубі́цца ў нато́ўпе ◊ ***ins ~ kómmen* [geráten*]*** папа́сці ў бяду́ [у ця́жкае стано́вішча]
gedrängt 1. *a* 1) це́сны; сці́снуты 2) сці́с-лы, каро́ткі **2.** *adv* 1) це́сна; дро́бна (*пі-саць*); сці́сла, ко́ратка
Gedrängtheit *f* - цесната́; ску́чанасць; сці́сласць (*стылю*)
gedréht *a* 1) вы́тачаны, то́чаны 2) кру́ча-ны; ***~er Ball*** кру́чаны мяч (*футбол*)
Gedröhn *n* -(e)s гру́кат, гром
gedróschen *part II ад* dréschen*
gedrúckt 1. *a* друкава́ны, надрукава́ны **2.** *adv*: ***er lügt wie ~*** *разм.* ён хлу́сіць без усяля́кага со́раму
gedrückt *a* прыгне́чаны
Gedrücktheit *f* - прыгне́чанасць, дэпрэ́сія
gedrúngen 1. *part II ад* dríngen* **2.** *a* 1) мо́цны, дзябёлы, каржакава́ты, пры-са́дзісты, мажны́ 2) сці́слы (*пра стыль*)
Gedrúngenheit *f* - 1) дзябёласць, ма́ж-насць, прыса́дзістасць, каржакава́-тасць 2) сці́сласць (*стылю*)
gedúckt 1. *a* суту́лы, гарбава́ты; ***mit ~em Haupt*** з апу́шчанай галаво́ю **2.** *adv* згóрбіўшыся
Gedúld *f* - цярплі́васць, цярпе́нне; ***~ üben*** выяўля́ць цярплі́васць; ***~ áufbringen**** набра́цца цярпе́ння; ***sich mit ~ wáppnen*** запасці́ся цярпе́ннем; ***mir reißt die ~*** маё цярпе́нне ло́пае; ***ich verlíere die ~*** я тра́чу цярпе́нне; ***mit j-m ~ háben*** быць пабла́жлівым да каго́-н.
gedúlden, sich мець цярпе́нне; ***wóllen Sie sich bítte éinen Áugenblick ~*** прашу́ Вас хвілі́нку пачака́ць; ***~ Sie sich!*** па-чака́йце!, пацярпі́це!
gedúldig 1. *a* цярплі́вы, пабла́жлівы, па-мяркóўны **2.** *adv* цярплі́ва; ***álles über sich ~ ergéhen* lássen**** цярплі́ва зно́сіць усё
gedúldsam *a гл.* gedúldig
Gedúldsprobe *f* -, -n выпрабава́нне цярп-лі́васці
Gedúldsspiel *n* -(e)s, -e галавало́мка

gedúngen *part II ад* díngen*
gedúnsen *a* распу́хлы, ацёчны
gedúrft *part II ад* dürfen*
geébnet *a* праклáдзены, уéзджаны, пратаптáны
geéhrt *a*: **sehr ~er** (вéльмі) паважáны, шанóўны
geéicht *a* клеймавáны; вы́вераны (*пра метал*) ◊ ***daráuf ist er ~*** ён разбірáецца ў гэ́тым, ён у гэ́тым дасвéдчаны
geéignet *a* (*zu D, für A*) прыдáтны (*да чаго-н., для чаго-н.*); зру́чны; ***in ~er Wéise*** налéжным чы́нам; ***der ~e Áugenblick*** спрыя́льны мóмант
geéint **1.** *a* адзíны, аб’яднáны; ***in ~er Front*** адзíным фрóнтам **2.** *adv*: ***eng ~*** у цéсным яднáнні
geérdet *a* 1) *эл.* зазéмлены 2) *ав.* які́ прызямлíўся
Geést *f* -, -en пясчáнае ўзвы́шша (*на берагах Паўночнага мора*)
Gefáhr *f* -, -en 1) небяспéка, пагрóза 2) ры́зыка; ***auf die ~ hin*** рызыку́ючы; ***~ láufen**** рызыкавáць
Gefáhrabwendung *f* -, -en прадухілéнне небяспéкі
gefährden *vt* пагражáць, стáвіць пад пагрóзу, рабíць небяспéчным; ***gefährdet sein*** быць у небяспéцы
Gefärdung *f* - пагрóза
gefáhren *part II ад* fáhren*
gefährlich *a* небяспéчны; рызыкóўны
Gefährlichkeit *f* - небяспéчнасць; рызыкóўнасць
gefáhrlos *a* бяспéчны
Gefáhrlosigkeit *f* - бяспéчнасць; надзéйнасць
gefáhrvoll *a* небяспéчны
Gefährt *n* -(e)s, -e павóзка, фурмáнка
Gefährte *m* -n, -n спадарóжнік; тавáрыш; саўдзéльнік
Gefährtin *f* -, -nen спадарóжніца; тавáрышка; саўдзéльніца
Gefälle *n* -s, - скат, схіл; спад
gefällen I **1.** *part II ад* fállen* *і* gefällen* **2.** *a* 1) забíты, які́ загíнуў (*у баі*) 2) спу́шчаны (*пра пятлю на панчосе і г.д.*)
gefällen* II *vi* падабáцца, быць да спадóбы; ***sich (D) etw. ~ lássen**** цярпéць (*што-н.*), трывáць, міры́цца (*з чым-н.*)
Gefällen I *m* -s, - паслу́га, лáска; ***j-m éinen ~ tun**** зрабíць лáску [паслу́гу] каму́-н.
Gefällen II *n* -s здавальнéнне; ***an etw. (D) ~ fínden**** мець здавальнéнне ў чым-н.
Gefällene *sub m, f* -n, -n 1) забíты, які́ загíнуў (*у баі*) 2) распу́сны
gefällig *a* 1) паслу́жлівы, вéтлівы; ***was ist ~?*** што патрэ́бна?, што Вам трэ́ба?, чагó жадáеце? 2) прыéмны, прывáбны (*пра знешнасць*)
Gefälligkeit *f* -, -en вéтлівасць, паслу́га, лáска; ***éine ~ erwéisen**** зрабíць лáску
gefälligst *adv* калí лáска, калí хóчаце; ***bedíenen Sie sich ~!*** часту́йцеся, калí лáска!
Gefällsucht *f* - жадáнне падабáцца, какéцтва
gefällsüchtig *a* какéтлівы
gefälscht *a* падрóблены, фальшы́вы, сфальсіфікавáны
gefángen **1.** *part II ад* fángen* **2.** *a* злóўлены; пасáджаны ў турму́; узя́ты ў палóн; ***sich ~ gében**** здáцца ў палóн **3.**: ***~ hálten**** трымáць пад вáртай [áрыштам, у палóне]; ***~ néhmen**** брáць у палóн; ***~ sétzen*** заключáць пад вáрту [у турму́]
Gefángene *sub m, f* -n, -e вя́зень, палóнны, -ая; знявóлены, -ная
Gefángenenaufseher *m* -s, - турэ́мны нагля́дчык
Gefángenenlager *n* -s, - лáгер для (ваéнна)палóнных
Gefángenenwärter *m* -s, - турэ́мны вартаўнíк
Gefángennahme *f* - захóп у палóн; áрышт
Gefángenschaft *f* - палóн, нявóля
Gefängnis *n* -ses, -se турмá, астрóг; ***ins ~ sétzen [spérren, wérfen*, bríngen*]*** садзíць [заключáць, кíдаць] у турму́
Gefängnishaft *f* - турэ́мнае заключэ́нне
Gefängnisstrafe *f* -, -n турэ́мнае знявóленне
Gefängniszelle *f* -, -n турэ́мная кáмера
gefärbt *a* пафарбавáны; памалявáны, ка-

ляро́вы

Gefásel *n* -s балбатня́, пустасло́ўе, лухта́

Gefäß *n* -es, -e 1) пасу́дзіна 2) эфе́с 3) *анат.* сасу́д

gefásst *a* спако́йны, стры́маны; ***sich ~ má-chen auf etw.*** быць гато́вым да чаго́-н.

Geféçht *n* -(e)s, -e бі́тва, бой; ***áußer ~ sétzen*** вы́весці са стро́ю, абясшко́дзіць

Geféchtsalarm *m* -(e)s, -e *вайск.* баява́я трыво́га

Geféchtsausbildung *f* -, -en *вайск.* баява́я падрыхто́ўка

Geféchtsbereich *m* -(e)s, -e *вайск.* раён баявы́х дзе́янняў

Geféchtsbereitschaft *f* - *вайск.* баява́я га-то́ўнасць

Geféchtsordnung *f* -, -en *вайск.* баявы́ пара́дак

Geféchtsstand *m* -(e)s, -stände *вайск.* ка-ма́ндны пункт

Geféchtsstellung *f* -, -en баява́я пазі́цыя

Geféchtsvorposten *m* -s, - *часцей pl вайск.* баява́я ахо́ва

Geféierte *sub m, f* -n, -n юбіля́р; *разм.* віно́ўнік, -ца ўрачы́стасці [свя́та]

geféilt *a* адто́чаны (*пра стыль*)

geféit *a* няўра́злівы; непаража́льны; не-прысту́пны; ***gégen etw. (A) ~ sein*** быць гарантава́ным ад чаго́-н.; ***gégen Kránkheit ~ sein*** быць неўспрыма́ль-ным да хваро́бы

Gefíedel *n* -s пілі́канне, (надаку́члівая) ігра́ на скры́пцы

Gefíeder *n* -s, - 1) апяро́нне, пе́р'е 2) *заал.* пту́шкі

gefíedert *a* 1) птушы́ны 2) пёрысты

Gefílde *n* -s, - *высок.* по́ле, ні́ва; мясцо́-васць, ро́ўнядзь

Gefläcker *n* -s зіхаце́нне; міга́нне, міга-це́нне (*агню*)

geflámmt *a* плямі́сты, муа́равы

Geflátter *n* -s пы́рханне (*птушак*); ***das ~ der Fáhnen*** калыха́нне сцягоў

Geflécht *n* -(e)s, -e 1) пляце́нне 2) пля-цёнка, пле́цены вы́раб

gefléckt *a* у пля́мах, плямі́сты

Geflímmer *n* -s мільга́нне, мігаце́нне, зіхаце́нне

geflíssentlich **1.** *a* наўмы́сны **2.** *adv* наў-мы́сна, знаро́к

geflóchten *part II ад* fléchten*

geflógen *part II ад* flíegen*

geflóhen *part II ад* flíehen*

geflóssen *part II ад* flíeßen*

Geflügel *n* -s жы́ўнасць; сво́йскія пту́шкі

Geflügelhaus *n* -es, -häuser пту́шнік

Geflügelmast *f* -, -en *с.-г.* адко́рм пту́шак

geflügelt *a* крыла́ты; ***~es Wort*** крыла́тае сло́ва; ***éine ~e Phantasíe*** жыво́е ўяўле́нне

Geflügelzucht *f* - птушкагадо́ўля

Geflüster *n* -s шэпт, перашэ́птванне; *паэт.* шалясце́нне, шамаце́нне

gefóchten *part II ад* féchten*

Gefólge *n* -s, - 1) сві́та; дружы́на; эско́рт 2) вы́нік; ***im ~ háben*** мець вы́нікам

Gefólgschaft *f* -, -en *гл.* Gefólge

gefräßig *a* ненажэ́рны; ***~es Elemént*** аго́нь

Gefréite *sub m* -n, -n *вайск.* яфрэ́йтар

gefréssen *part II ад* fréssen*

Gefríeranlage *f* -, -n халадзі́льная ўста-но́ўка

gefríeren* **1.** *vi* (s) замярза́ць; ***~ lássen**** замаро́жваць **2.** *vimp* маро́зіць; ***es hat in der Nacht gefróren*** уначы́ быў маро́з [маро́зіла]

Gefríerfleisch *n* -(e)s маро́жанае мя́са

Gefríergerät *n* -(e)s, -e рэфрыжэра́тар

Gefríerobst *n* -(e)s замаро́жаная садаві́на

Gefríerpunkt *m* -(e)s *фіз.* кро́пка замяр-за́ння

gefróren *part II ад* fríeren* *i* gefríeren*

Gefrórene *sub n* -n маро́жанае

Gefüge *n* -s, - будо́ва, структу́ра, карка́с; ***stádtbauliches*** ~ горадабудаўні́чая струк-ту́ра; ***das ~ der Dáchsparren*** карка́с да́ху

gefügelos *a* амо́рфны, бясфо́рменны

gefügig *a* 1) пада́тлівы, паслухмя́ны; ~ ***wérden*** уступа́ць 2) гну́ткі, пласты́ч-ны, мя́ккі (*напр., пра гліну і г.д.*)

Gefühl *n* -(e)s, -e 1) пачуццё, чуццё, адчу-ва́нне (*für A – чаго-н.*); эмо́цыя; ***dúnkles*** ~ невыра́знае [цьмя́нае] пачуццё; ***ein***

féines ~ háben то́нка адчува́ць; ***j-s ~ verlétzen*** абра́зіць каго́-н.; ***das ~ für Recht háben*** мець пачуццё справядлі́васці; ***er ist ganz ~*** ён на́дта чуллі́вы 2) пачуццё [адчува́нне] до́тыку; ***nach ~ erkénnen**** пазна́ць наво́бмацак

gefühllos *a* 1) чэ́рствы, бязду́шны 2) нечуллі́вы

Gefühllosigkeit *f* - 1) неадчува́льнасць 2) нечуллі́васць, ня́чуласць; абыя́кавасць 3) заця́тасць

Gefühlsausbruch *n* -(e)s, -brüche (шчы́рае) вы́казванне пачу́ццяў

gefühlsbetont *a* эмацыяна́льны

gefühlsmäßig *a* прадыктава́ны пачуццём, эмацыяна́льны; ***~e Erkénntnis*** інтуі́цыя

Gefühlsmensch *m* -n, -n эмацыяна́льная нату́ра

Gefühlsregungen *pl* эмо́цыі

gefühlsseelig *a* сентыментальны

Gefühlssinn *m* -(e)s пачуццё до́тыку

gefühlvoll *a* чуллі́вы, чу́лы; сардэ́чны

gefüllt *a* 1) *бат.* махро́вы 2) нашпігава́ны, фаршырава́ны

gefúnden *part II ад* fínden*

gegángen *part II ад* géhen*

gegében 1. *part II ад* gében* **2.** *a* да́дзены; гэ́ты; ***die ~en Bedíngungen*** абста́віны, якія [што] скла́ліся; ***im ~en Áugenblick*** у цяпе́рашнім ча́се

Gegébene *sub n* -n да́дзенае; да́дзены факт; *матэм.* да́дзеная велічы́ня ◊ ***es ist das ~*** гэ́та са́мае пра́вільнае

gegébenenfalls *adv* у гэ́тым вы́падку, пры гэ́тых умо́вах

gégen *prp* (*A*) 1) су́праць, супро́ць; насу́перак; ***Kampf ~ Kránkheiten*** бараццьба́ з хваро́бамі; ***~ éigenen Willen*** насу́перак [про́ціў] сваёй во́лі 2) да, на, у напра́мку на; ***~ Nórden*** (у напра́мку) на по́ўнач 3) у параўна́нні (*з кім-н., з чым-н.*) 4) за, узаме́н, замест; ***~ Entgélt*** за ўзнагаро́ду 5) каля́ (*пра час, колькасць чаго-н.*); прыблі́зна; ***es ist ~ Mítternacht*** цяпе́р прыблі́зна по́ўнач 6) у адно́сінах да (*чаго-н., каго-н.*), пе́рад (*чым-н., кім-н.*); ***~ die Kínder gerécht sein*** быць справядлі́вым да [у адно́сінах да] дзяце́й

Gégen= *прыстаўка назоўнікаў, паказвае на*: 1) *сустрэчны рух*: Gégenmaßnahme ко́нтрмера 2) *узаемнасць*: Gégenliebe узае́мнае каха́нне

Gégenangebot *n* -(e)s, -e *камерц.* сустрэ́чная прапано́ва, контрпрапано́ва

Gégenangriff *m* -(e)s, -e контрата́ка, контрнаступле́нне

Gégenanklage *f* -, -n сустрэ́чнае абвінава́чванне

Gégenantrag *m* -(e)s, -träge контрпрапано́ва

Gégenaussage *f* -, -n *юрыд.* све́дчанне супрацьле́глага бо́ку

Gégenbefehl *m* -(e)s, -e контрзага́д

Gégenbemerkung *f* -, -en пярэ́чанне

Gégenbesuch *m* -(e)s, -e візі́т у адка́з

Gégenbeweis *m* -es, -e контраргуме́нт

Gégend *f* -, -en мясцо́васць; краі́на; край; ***die úmliegende ~*** навако́лле

Gégendienst *m* -(e)s, -e узае́мная паслу́га; ***éinen ~ léisten [erwéisen*]*** зрабі́ць [аказа́ць] узае́мную паслу́гу

Gégendruck *m* -(e)s адпо́р, процідзе́янне; ***éinen ~ áusüben*** аказва́ць процідзе́янне [супрацьдзе́янне]

gegeneinánder *pron rez* адзі́н су́праць аднаго́; узае́мна; ***~ hálten**** *vt* параўно́ўваць, спра́ўджваць

Gégenfall *m* -(e)s, -fälle супрацьле́глы вы́падак; ***im ~(e)*** у адваро́тным вы́падку

Gégenforderung *f* -, -en сустрэ́чнае патрабава́нне, контрпрэтэ́нзія; *юрыд.* сустрэ́чны іск

Gégengewicht *n* -(e)s, -e процівага; ***als ~ für etw. (A) díenen*** кантрасці́раваць з чым-н.

Gégengift *n* -(e)s, -e проція́ддзе

Gégenklage *f* -, -n *юрыд*. сустрэ́чны іск

Gégenleistung *f* -, -n узнагаро́да; паслу́га ў адка́з; ***óhne ~ übergében**** перада́ць дармо́ва, бязвы́платна

Gégenlicht *n* -(e)s, -e святло́, якое па́дае з проціле́глага бо́ку

Gégenliebe *f* - узае́мная любо́ў [каха́нне], узае́мнасць; ***mit séinem Vórschlag fand er kéine ~*** яго́ прапано́ва не знайшла́ спачува́ння

Gégenmaßnahme *f* -, -n контрме́ра, *pl* контрзáхады

Gégenmittel *n* -s, - *мед.* процідзе́йны сро́дак

Gégenrede *f* -, -n 1) прамо́ва ў адка́з 2) пяpэ́чанне, рэ́пліка

Gégensatz *m* -es, -sätze процілéгласць; кантра́ст; ***Gégensätze zíehen sich zúsammen an*** кра́йнасці схо́дзяцца; ***im ~ zu etw. stéhen**** кантраставáць з чым-н., супярэ́чыць чаму́-н.; ***im ~ zu etw. (D)*** насу́перак чаму́-н.; ***Kampf der Gégensätze*** барацьба́ процілéгласцей [супрацьлéгласцей]

gégensätzlich *a* процілéглы, супрацьлéглы

Gégensätzlichkeit *f* -, -en процілéгласць, супрацьлéгласць, антаганíзм

Gégenschlag *m* -(e)s, -schläge контруда́р; ***zum ~ áusholen*** падрыхтава́цца да ўда́ру ў адка́з, размахну́цца да сустрэ́чнага ўда́ру

Gégenseite *f* -, -n процілéглы [супрацьлéглы] бок; ***auf der ~ stéhen**** стая́ць на супрацьлéглых пазíцыях

gégenseitig *a* узае́мны, абаю́дны; ***~er Vertrág*** двухбако́вы дагаво́р; ***~e Bezíehungen*** узаемаадно́сіны

Gégenseitigkeit *f* - узае́мнасць; ***auf Grúndlage der ~*** на асно́ве ўзае́мнасці; ***das berúht auf ~*** гэ́та грунту́ецца на пры́нцыпах узае́мнасці

Gégenspieler *m* -s, - 1) праціўнік 2) партнёр (*у гульні*)

Gégenstand *m* -(e)s, -stände 1) прадме́т, рэч 2) тэ́ма, аб'е́кт; ***éinen ~ berühren*** закрану́ць яку́ю-н. тэ́му

gégenständig *a бат.* супрацьстая́чы, супраці́ўны

gégenständlich *a* 1) *філас.* рэа́льны, аб'екты́ўны 2) спра́ўны, дзелавы́

Gégenständlichkeit *f* - *філас.* рэчаіснасць, рэа́льнасць, аб'екты́ўнасць

gégenstandslos *a* бязмэ́тны; неабгрунтава́ны; ***~ wérden*** стра́ціць значэ́нне

Gégenstellung *f* -, -en во́чная ста́ўка

Gégenstoß *m* -es, -stöße контрата́ка, контруда́р

Gégenströmung *f* -, -en сустрэ́чная плынь

Gégenteil *n* -(e)s, -e супрацьлéгласць; ***im ~*** наадваро́т; у сваю́ чаргу́

gégenteilig *a* процілéглы [супрацьлéглы], адваро́тны; ***~e Méinung*** процілéглая [супрацьлéглая] ду́мка

gégenteils *adv* у адваро́тным вы́падку

gegenüber *prp* (*D*) *ставіцца часцей пасля назоўніка:* 1) насу́праць; ***dem Háuse ~*** насу́праць до́ма 2) у адно́сінах да; ***die Pflicht der Héimat ~*** абавя́зак пе́рад радзíмаю 3) у параўна́нні з; ***~ únserer Natúr*** у параўна́нні з на́шай пры́родай

gegenüber= *аддз. дзеясл. прыстаўка, надае дзеясловам значэнне размяшчэння каго-н., чаго-н. насупраць чаго-н., а таксама значэнне адносінаў да чаго-н.*: gegenüberliegen* ляжа́ць [знахо́дзіцца] насу́праць (*каго-н., чаго-н.*)

gegenüberliegen* *аддз. vi* (*D*) быць [мясці́цца] насу́праць

gegenüberliegend *a* процілéглы, супрацьлéглы

gegenüberstehen* *аддз. vi* (*D*) процістая́ць, супрацьстая́ць

gegenüberstellen *аддз. vt* (*D*) процістаўля́ць, супрацьстаўля́ць; ***j-n j-m ~*** рабíць во́чную ста́ўку каго́-н. з кім-н.

Gegenüberstellung *f* -, -en 1) процістаўлéнне; супастаўлéнне, параўна́нне 2) *юрыд.* во́чная ста́ўка

Gégenverkehr *m* -s сустрэ́чны тра́нспарт [рух]

Gégenverpflichtung *f* -, -en сустрэ́чны абавя́зак, абавя́зак, узя́ты на сябе́, узае́мны абавя́зак

Gégenvorschlag *m* -(e)s, -schläge контрпрапано́ва

Gégenwart *f* - 1) прысу́тнасць 2) цяпе́рашні час, сучáснасць; ***die Literatúr der ~*** сучáсная літарату́ра

gégenwärtig **1.** *a* цяпе́рашні, сучáсны **2.** *adv* цяпе́р; ***~ sein*** прысу́тнічаць

Gégenwehr *f* - самаабарóна, супраціўлéнне

Gégenwert *m* -(e)s, -e эквівалéнт, раўнацэ́нная замéна

Gégenwind *m* -(e)s, -e сустрэ́чны вéцер

Gégenwinkel *m* -s, - *матэм.* процілéглы вýгал [кут]

Gégenwirkung *f* -, -en процідзéянне, супрацьдзéянне, рэáкцыя

Gégenzeuge *m* -n, -n *юрыд.* свéдка супрацьлéглага бóку; свéдка абарóны

Gégenzug *m* -(e)s, -züge 1) сустрэ́чны рух 2) сустрэ́чная калóна; сустрэ́чны цягнíк 3) контрмéра 4) *шахм.* ход у адкáз

gegéssen *part II ад* éssen*

geglíchen *part II ад* gléichen*

geglíedert *a* раздзéлены; састаўны́, складóвы

geglítten *part II ад* gléiten*

geglómmen *part II ад* glímmen*

Gégner *m* -s, - 1) праціўнік; вóраг 2) апанéнт 3) *спарт.* праціўнік, сапéрнік; ***den ~ bínden**** блакíраваць праціўніка; ***den ~ rémpeln*** штурхáць сапéрніка; ***den ~ úmgehen**** абыйсці [абвéсці] праціўніка

gégnerisch *a* варóжы, чужы́нскі; ***~es Spíelfeld*** *спарт.* чужáя палавíна [палóва] пóля

Gégnerschaft *f* -, -en 1) праціўнік; праціўны бок 2) варóжасць, сапéрніцтва

gególten *part II ад* gélten*

gegóren *part II ад* gären*

gegóssen *part II ад* gíeßen*

gegráben *part II ад* gráben*

gegríffen *part II ад* gréifen*

Gegröle *n* -s крык, гам

Gehábe *n* -s манéрнасць, какéцтва

Geháckte *sub n* -n сырóе (па)сéчанае мяса, фарш

Geháder *n* -s пастая́нныя свáркі, звáдкі, разлáд

Gehált I *n* -(e)s, -hälter *уст.* заробóтная плáта, жáлаванне; ***mit séinem ~ áuskommen**** жыць на сваю́ заробóтную плáту

Gehált II *m* -(e)s, -e 1) змест; змястóўнасць; ***~ und Gestált*** фóрма і змест 2) прóба 3) умяшчáльнасць; ёмістасць

gehåltlos *a* беззмястóўны, пусты́

gehåltreich *a* змястóўны; высóкай прóбы (*пра метал*)

Gehåltsabzug *m* -(e)s, -züge утрымáнне з зарплáты

Gehåltserhöhung *f* -, -en павышэ́нне заробóтнай плáты

Gehåltsstufe *f* -, -n тары́фная грýпа, разрáд

Gehålts|zulage *f* -, -n, **~zuschlag** *m* -(e)s, -schläge надбáўка да зарплáты

gehåltvoll *a* змястóўны

gehángen *part II ад* hängen*

Gehängte *sub m, f* -n, -n павéшаны, -ая, пакарáны, -ая смéрцю

gehárnischt *a* 1) закавáны ў браню́ 2) пагрóзлівы, ваяўнíчы; ***éine ~e Ántwort*** рэ́зкі адкáз

gehärtet *a* загартавáны (*пра сталь*)

gehässig *a* 1) злóсны, зласлíвы, з'éдлівы 2) ненавíсны; ***~e Réden führen*** гавары́ць з'éдліва, падкóлваць; ***gégen j-n [j-m] ~ sein*** ненавíдзець кагó-н.

Gehässigkeit *f* -, -en непрыя́знасць, варóжасць, нянáвісць; з'éдлівасць

geháuen *part II ад* háuen*

Gehäuse *n* -s, - кýзаў; кáмера; абалóнка; кóрпус; футарáл

Gehége *n* -s, - агарóджа, загóн ◊ ***j-m ins ~ kómmen**** умéшвацца ў чыé-н. спрáвы

gehéim 1. *a* (па)таéмны, сакрэ́тны **2.** *adv* сакрэ́тна; ***im ~en*** упóтай; ***~ tun**** сакрэ́тнічаць; ***mit etw. (D) ~ tun**** рабíць з чагó-н. сакрэ́т; ***~ hálten**** *vt* (*vor D*) захóўваць у таямнíцы, утóйваць (*ад кагó-н.*)

Gehéimábkommen *n* -s, - таéмнае [сакрэ́тнае] пагаднéнне

Gehéimdienst *m* -(e)s, -e сакрэ́тная палíцыя

Gehéimfach *n* -(e)s, -fächer тайнíк; патаéмная скры́нка

Gehéimnis *n* -ses, -se таямнíца, сакрэ́т; ***hínter ein ~ kómmen*, ein ~ lüften*** (рас)пазнавáць таямнíцу; ***Wáhrung des ~ses*** захавáнне тáйны; ***Préisgabe des***

~***ses*** выдавáнне тáйны; ***ein öffentliches*** ~ усíм вядóмы сакрэ́т

gehéimnisvoll *a* таямнíчы, таéмны; ~ ***tun**** сакрэ́тнічаць

Gehéimpolizei *f* - тáйная палíцыя

Gehéimpolizist *m* -en, -en агéнт сакрэ́тнай палíцыі

Gehéimrat *m* -(e)s, -räte 1) тáйная рáда 2) тáйны савéтнік [дарáдчык]

Gehéimsache *f* -, -n сакрэ́тная спрáва, сакрэ́тны дакумéнт

Gehéimschrift *f* -, -en шыфр

Gehéimtuerei *f* - сакрэ́тнічанне

Gehéimvertrag *m* -(e)s, -träge сакрэ́тны дагавóр

Gehéiß *n* -es загáд; ***auf sein*** ~ па ягó загáду

gehéißen *part II ад* héißen*

géhen* **1.** *vi* (s) 1) ісцí, хадзíць, прахóдзіць; ***vor sich*** ~ адбывáцца; ***j-n ~ lássen**** адпускáць кагó-н.; ***sícher*** ~ дзéйнічаць упэ́ўнена; ***auf ein Kílo ~ 20 Stück*** на кілагрáм ідзé 20 штук 2) éхаць, адʼязджáць; ***auf Réisen*** ~ выпраўля́цца ў падарóжжа; ***aufs Land*** ~ éхаць у вёску (*за горад*) 3) выхóдзіць (*напр., на поўнач*); ***das Fénster geht nach Nórden*** акнó выхóдзіць на пóўнач 4) пайсцí, паступíць; ***auf die Universität*** ~ паступíць ва універсітэ́т 5) функцыянавáць, працавáць; дзéйнічаць; ***an die Árbeit*** ~ узя́цца за рабóту; ***das Geschäft geht gut*** спрáва (*камерцыйная*) ідзé дóбра; 6) ісцí, прахóдзіць (*пра час*); ***die Zeit geht lángsam*** час ця́гнецца дóўга [марýдна] 7) *камерц.* ісцí, карыстáцца пóпытам ◊ ~ ***lássen**** пакідáць у спакóі; ***sich ~ lássen**** быць нядбáйным, быць няўвáжлівым, давáць вóлю сваíм захаплéнням, распускáцца **2.** *vimp*: ***wie geht es dir?*** як - мáешся?, што ў цябé нóвага?; ***es geht!*** нічóга (сабé)!; ***es geht nichts darüber*** нямá нічóга лéпей [лепш]; ***es geht nicht nach mir*** гэ́та не па-мóйму; ***es geht um álles*** на кáрту пастáўлена ўсё; ***das geht zu weit*** гэ́та занáдта; ***es geht nicht*** так немагчы́ма [нéльга]

Géhen *n* -s хаджэ́нне, хадзьбá; ***das ~ fällt ihm schwer*** ямý ця́жка хадзíць

Géher *m* -s, - *спарт.* скарахóд

Gehétze *n* -s 1) беганíна, мітуся́ 2) цкавáнне

gehéuer: ***es ist mir nicht ~ zumúte [zu Múte]*** мне (нéшта) вýсцішна

Gehéul *n* -(e)s выццё, скавытáнне, галашэ́нне; роў

Gehílfe *m* -n, -n 1) памóчнік, асістэ́нт 2) *юрыд.* саўдзéльнік

Gehírn *n* -(e)s, -e 1) (галаўны́) мозг 2) мазгí (*страва, ежа*)

Gehírnblutung *f* -, -en кровазліццё ў мозг

Gehírnentzündung *f* -, -en запалéнне мазгóў

Gehírnlosigkeit *f* - бязмóзгласць, глýпства

Gehírnrinde *f* - курá галаўнóга мóзгу

Gehírnschale *f* -, -n чэ́рап

Gehírnschlag *m* -(e)s, -schläge *мед.* апаплексíчны ўдáр

gehóben **1.** *part II ад* hében* **2.** *a* павы́шаны (*аб якасці, патрабаваннях*)

Gehöft *n* -(e)s, -e двор, сядзíба, хýтар

gehólfen *part II ад* hélfen*

Gehölz *n* -es, -e гай, лясóк

Gehópse *n* -s скачкí; *іран.* скóкі, тáнцы

Gehör *n* -(e)s слых; ***nach dem*** ~ на слых; ~ ***fínden**** быць вы́слуханым; ***sich (D) bei j-m ~ verscháffen*** застáвіць кагó-н. вы́слухаць сябé; ***j-m ~ schénken*** добразычлíва вы́слухаць кагó-н.

gehórchen *vi* (*D*) слýхацца (*каго-н.*), падпарадкóўвацца (*каму-н.*); ***aufs Wort*** ~ падпарадкóўвацца без пярэ́чанняў

gehören **1.** *vi* 1) налéжаць 2) (*zu D*) датычыцца (*да чаго-н.*); ***das gehört nicht zur Sáche*** гэ́та спрáвы не даты́чыцца 3) быць патрэ́бным; ***dazú gehört Geld*** на гэ́та патрэ́бны грóшы **2.** *vimp*: ***wie es sich gehört*** як налéжыць; ***es gehört sich nicht*** не прыня́та, непрыстóйна

gehörig **1.** *a* 1) які́ налéжыць (*каму-н.*); які́ аднóсіцца (*да чаго-н.*) 2) налéжны; давóлі вялíкі **2.** *adv* налéжным чы́нам, як налéжыць, мóцна; ***j-m ~ die Wáhrheit ságen*** сказáць камý-н. усю прáўду ў вóчы

gehörlos *a* глухí, пазбáўлены слы́ху
Gehörn *n* -(e)s, -e рóгі
gehörnt *a* 1) рагáты 2) непаражáльны, непрыстýпны
gehórsam **1.** *a* паслухмя́ны **2.** *adv* паслухмя́на
Gehórsam *m* -s пакóра, пакóрлівасць, паслухмя́насць; ***den ~ verwéigern*** выхóдзіць з падпарадкавáння; ***~ bezéigen [léisten, üben]*** слýхацца, падпарадкóўвацца
gehórsamst *adv*: ***mélde ~*** слухмя́на дакладваю, мáю гóнар далажы́ць
Gehörsinn *m* -(e)s слых, пачуццё слы́ху
Gehörtrommel *f* -, -n *анат.* барабáнная перапóнка
Géhre *f* -, -n 1) крысó; клін (*адзення*) 2) клін (*палетка*) 3) вóсці
Géhren *m* -s, - *тэх.* трохвугóльнік, клін; вугóльнік
Géhrung *f* -, -en *буд.* напрáмак пад вуглóм 45˚, скос
Géhrock *m* -(e)s, -rőcke сурдýт
Géhsport *m* -(e)s (спарты́ўная) хадзьбá
Géhsteig *m* -(e)s, -e, **Géhweg** *m* -(e)s, -e тратуáр, пешахóдная дарóжка
Géhwerk *n* -(e)s, -e гадзíннікавы механíзм
Géier *m* -s, - *заал.* каршýн, кóршак, шуля́к ◊ ***hol dich der ~!*** *лаянк.* каб цябé чорт узя́ў!
Géifer *m* -s 1) слíна, пéна 2) *перан.*; атрýта; ~ ***sprítzen*** злóснічаць
géifern *vi* пы́рскаць слíнай; *перан.* быць раз’ю́шаным
Géige *f* -, -n скры́пка; ***die érste ~ spíelen*** граць пéршую скры́пку ◊ ***der Hímmel hängt ihm vóller ~n*** ≅ ён на вышынí шчáсця
géigen *vt, vi* ігрáць на скры́пцы ◊ ***j-m gründlich die Wáhrheit ~*** вы́казаць камý-н. усю́ прáўду; ***j-n nach Háuse ~*** адшы́ць кагó-н.; ***ich wérde dir éinen ánderen Tanz ~!*** ты ў мянé паскáчаш!
Géigenbau *m* -(e)s вытвóрчасць скры́пак
Géigenbauer *m* -s, - скрыпíчны мáйстар
Géigenbogen *m* -s, - *i* -bögen (скрыпíчны) смык
Géigenharz *n* -es канiфóль
Géiger *m* -s, - скрыпáч
geil **1.** *a* 1) пажадлíвы; юрлíвы 2) тлýсты, урадлíвы (*пра глебу*) **2.** *adv*: ***~ wáchsen**** пы́шна [бýйна] расцí
géilen *vi* 1) быць юрлíвым, пажадлíвым 2) *біял.* мець цéчку, быць у цéчцы
Géilheit *f* - юр, юрлíвасць; стрáснасць 2) *біял.* цéчка 3) урадлíвасць (*глебы*)
Géisel *m* -s, - *i* -n, *f* -, -n залóжнік, -ніца; ***~n néhmen**** брáць залóжнікаў
Géiß *f* -, -en *заал.* казá; сéрна, лань
Géißel *f* -, -n 1) бізýн, пýга 2) *перан.* кáра
géißeln **1.** *vt* 1) хвастáць 2) *перан.* бічавáць **2. ~, sich** займáцца самабічавáннем
Géist *m* -(e)s, -er 1) дух; душá; рóзум 2) здань, пры́від; ***im ~e war er bei uns*** у дýмках ён быў з нáмі; ***man weiß, wes ~es Kind er ist*** вядóма, што ён сабóю ўяўля́е
géisterhaft *a* пры́відны; ***~e Geschíchten*** апавядáнні аб пры́відах
géistern *vi* 1) блукáць, як здань 2) мільгацéць
Géisterstunde *f* -, -n паўнóчная гадзíна
géistesabwesend рассéяны, адсýтны (*пра позірк*)
Géistesabwesenheit *f* - рассéянасць
Géistesanlagen *pl* разумóвыя здóльнасці
Géistesarbeit *f* -, -en разумóвая прáца
Géistesarmut *f* - разумóвае ўбóства, духóўнае калéцтва [жабрáцтва]
Géistesbildung *f* - разумóвае развіццё
Géistesgabe *f* -, -n здóльнасць, тáлент; інтэлéкт
Géistesgegenwart *f* - прысýтнасць дýху
géisteskrank *a* псіхíчнахвóры
Géisteskrankheit *f* -, -en псіхíчнае расстрóйства, вар’я́цтва, душэ́ўная хварóба
Géistesschaffende *sub m, f* -n, -n інтэлігéнт, чалавéк разумóвай прáцы; *pl* інтэлігéнцыя
géistesschwach *a* прыдуркавáты
Géistesschwäche *f* -, -n прыдуркавáтасць
géistesverwandt *a* блíзкі [падóбны] па дýху

Géisteswissenschaften *pl* гуманітáрныя навýкі
géistig I. *a* **1.** духóўны; разумóвы; ***~e Árbeit*** разумóвая прáца **2.** *adv* разумóва, духóўна; ***der ~ beflíssene Mensch*** чалавéк разумóвай прáцы
géistig II *a* спіртны́; ***~e Getränke*** спіртны́я напíткі [напóі]
géistlich *a* духóўны, рэлігíйны, царкóўны
Géistliche *sub m* -n, -n духóўная асóба, свяшчэ́ннік, святáр
Géistlichkeit *f* - духавéнства, клір
géistlos *a* бяздáрны; сýмны, шэ́ры, пусты́
géistreich *a* дасцíпны, трáпны
géistvoll *a* натхнёны; разýмны
Géiz *m* -es скýпасць, прáгнасць, хцíвасць
géizen *vi* 1) скупíцца (*mit D – на што-н.*); ***mit der Zeit ~*** эканóміць час 2) ***(nach D) ~*** прáгнуць (*чаго-н.*)
Géizhals *m* -es, -hälse скнáра
géizig *a* сквáпны, прáгны
Gejámmer *n* -s ля́мант, стóгны, éнкі, галашэ́нне
Gejáuchze *n* -s лікавáнне
Gejódel *n* -s (цірóльскае) спявáнне з пералíвамі
Gejóhle *n* -s кры́кі, роў, ля́мант
Gejúbel *n* -s лікавáнне
gekáchelt *a* абліцавáны кафля́най плíткай
gekánnt *part II ад* kénnen*
Gekícher *n* -s хіхíканне
Gekläff *n* -(e)s гáўканне, ця́ўканне
Geklápper *n* -s стук, бразгатáнне, бráзганне; ***das ~ der Zähne*** ля́сканне зубáмі
Geklímper *n* -s бры́нканне (*напр., на гітары*)
Geklírr(e) *n* -(e)s бры́нканне, звон, бráзганне
geklómmen *part II ад* klímmen*
Geklüft *n* -(e)s, -e цяснíна
geklügelt *a* хíтры, мудрагéлісты; *разм.* мýдры
geklúngen *part II ад* klíngen*
Geknárre *n* -s скрып, рыпéнне
Geknátter *n* -s трэск, траскатня́, грýкат; стралянíна
gekníffen *part II ад* knéifen*
gekómmen *part II ад* kómmen*
gekónnt *part II ад* können*
gekóren *part II ад* kíesen* *i* küren*
Gekrächze *n* -s 1) кракта́нне, хрыпéнне 2) кáрканне
gekränkt *a* пакры́ўджаны
gekräuselt *a* кучарáвы
gekráust *a* 1) завíты, кучарáвы 2) сабрáны ў малéнькія збóркі (*пра тканіну*)
Gekréische *n* -s віск, кры́кі
gekréuzt *a* перакрыжавáны, скрыжавáны
Gekrítzel *n* -s крымзóлі
gekróchen *part II ад* kríechen*
gekrönt *a* каранавáны, увéнчаны
gekünstelt *a* штýчны, ненатурáльны; надýманы
gekúppelt *a* спáраны, здвóены
Gelächter *n* -s, - смех, рагатáнне; ***zum ~ wérden*** стаць пасмéшышчам; ***in ~ áusbrechen**** зарагатáць, рассмяя́цца
geláden *part II ад* láden*
Geláge *n* -s, - банкéт, бясéда, папóйка
gelähmt *a* (с)паралізавáны
Gelände *n* -s, - 1) мясцóвасць, тэрытóрыя; ***durchschníttenes ~*** перасéчаная мясцóвасць 2) зямля́, дзяля́нка (*зямлі*)
Geländebeschaffenheit *f* - харáктар мясцóвасці
Geländeerkundung *f* -, -en *вайск.* развéдка мясцóвасці
Gelädefahrzeug *n* -(e)s, -e усюдыхóд, аўтамабíль павы́шанай [высóкай] прахóднасці
geländegängig *a* усюдыхóдны
Geländekunde *f* - тапагрáфія
Geländelauf *m* -(e)s, -läufe *спарт.* крос, бег па перасéчанай мясцóвасці
Geländer *n* -s, - парэ́нчы, парапéт
Gelǻndeübung *f* -, -en *вайск.* вучэ́нне на мясцóвасці
Geländewagen *m* -s, - аўтамабíль высóкай [павы́шанай] прахóднасці
geláng *impf ад* gelíngen*
gelángen *vi* (s) (*in, an A, zu D*) 1) трапля́ць, пападáць 2) дахóдзіць, дасягáць; ***zum Verkáuf ~*** трапля́ць у прóдаж; ***j-m zu Óhren ~*** дайсцí да кагó-н. [да чый-

го́-н. ве́дама]

gelássen **1.** *part II ад* lássen* **2.** *a* спако́йны, стры́маны

Gelássenheit *f* - спако́й, стры́манасць, непару́шнасць

Gelatíne [ʒə-] *f* - жэлацін

geláufen *part II ад* láufen*

geläufig **1.** *a* ужыва́льны, прывы́чны **2.** *adv* бе́гла, свабо́дна, лёгка (*размаўляць на якой-н. мове*)

Geläufigkeit *f* - бе́гласць; лёгкасць; ~ ***im Spréchen*** свабо́днае вало́данне мо́вай

geláunt: ***gut [schlecht]*** ~ у до́брым [дрэ́нным] настро́і, [не] у гумо́ры

Geläut *n* -(e)s, -e, **Geläute** *n* -s звон, перазво́н

gelb *a* жо́ўты; ***der ~e Neid*** чо́рная за́йздрасць; ***das ~e Fíeber*** жо́ўтая ліхама́нка

gélbbraun *a* жо́ўта-кары́чневы

Gélbe *sub n* -n жаўцізна́; ***das ~ vom Ei*** жаўто́к

Gélbfieber *n* -s жо́ўтая ліхама́нка

Gélbguss *m* -es, -güsse 1) лату́нь 2) лату́ннае ліццё

gélblich *a* жаўтава́ты, жаўтля́вы

Gélbschnabel *m* -s, - *разм.* (жаўтаро́ты) маладзён

Gélbsucht *f* - *мед.* жаўту́ха

gélbsüchtig *a* жаўту́шны

Geld *n* -es, -er гро́шы; ***báres*** ~ гато́ўка; ***zu ~ kómmen**** разбагаце́ць, нажы́цца; ***das kóstet viel*** ~ гэ́та кашту́е шмат гро́шай; ***~er éinkassieren*** збіра́ць гро́шы [узно́сы, пада́ткі]; ***bei ~(e) sein*** *разм.* мець гро́шы, быць пры граша́х; ~ ***éinheimsen*** *разм.* заграба́ць гро́шы; ***j-n um sein ~ bríngen**** пазба́віць каго́-н. гро́шай; ***~(er) unterschlágen**** зрабі́ць растра́ту гро́шай; ***schwéres ~ kósten*** до́рага абысці́ся [каштава́ць]; ***er hat ~ wie Heu*** у яго́ про́цьма [бе́зліч] гро́шай; ***mit dem ~(e) um sich wérfen* [schméißen*]*** раскіда́цца грашы́ма

Géldabwertung *f* -, -en інфля́цыя

Géldanlage *f* -, -n уклада́нне [змяшчэ́нне] гро́шай, інвесты́цыя

Géldanleihe *f* -, -n пазы́ка (*грашовых сродкаў*)

Géldanweisung *f* -, -en грашо́вы перaво́д

Géldaufwand *m* -s расхо́д, выда́ткі

Géldbestand *m* -(e)s, -bestände грашо́выя фо́нды

Géld|beutel *n* -s, -, **~börse** *f* -, -n кашалёк

Géldeinlage *f* -, -n грашо́вы ўкла́д, дэпазі́т

Géldeinnahme *f* -, -n паступле́нне гро́шай, вы́ручка

Géldeinwurf *m* -(e)s, -würfe шчы́ліна для апуска́ння [укіда́ння] мане́т

Géldentwertung *f* -, -en *гл.* Géldabwertung

Géldfälscher *m* -s, - фальшываманэ́тчык

géldgierig *a* скваа́пны, пра́гны, карыстаю́бны

Géldheirat *f* -, -en шлюб па разлі́ку, шлюб з-за раху́бы

Géldknappheit *f* - ця́жкасці з грашы́ма, недахо́п гро́шай

Géldkurs *m* -es, -e валю́тны курс

Géldmarkt *m* -(e)s, -märkte *эк.* валю́тны ры́нак

Géldreform *f* -, -en *фін.* грашо́вая рэфо́рма

Géldschein *m* -(e)s, -e банкно́т, купю́ра, крэды́тны біле́т

Géldschrank *n* -(e)s, -schränke незгара́льная ша́фа

Géldstück *n* -(e)s, -e мане́та

Géld- und Sáchwertlotterie *f* -, -ri¦en грашо́ва-рэ́чавая латарэ́я

Géld|überführung *f* -, -en, **~überweisung** *f* -, -en грашо́вы перaво́д

Géld|umlauf *m* -(e)s, **~umsatz** *m* -es *эк.* грашо́вае абарачэ́нне

Géldwechsel *m* -s разме́н гро́шай

Gelée [ʒə'le:] *n*, *m* -s, -s жэле́

gelégen **1.** *part II ад* líegen* **2.** *a* зру́чны; ***zu ~er Zeit*** у зру́чны [адпаве́дны] час; ***bin ich ~?*** я не перашкаджа́ю? **3.** *adv* у час, своечасо́ва; дарэ́чы; ***kómmen wir ~?*** мы не перашко́дзім? ***es ist mir sehr darán*** ~ гэ́та для мяне́ ве́льмі ва́жна

Gelégenheit *f* -, -en вы́падак, наго́да; ***bei érster*** ~ пры пе́ршай наго́дзе; ***ich hátte*** ~ мне тра́піўся вы́падак

Gelégenheitsarbeiter *m* -s, - чалаве́к, які́ ма́е выпадко́вы заро́бак

gelégentlich **1.** *a* выпадко́вы **2.** *adv* у вы́падку; з вы́падку **3.** *präp* (*G*) у су́вязі (*з чым-н.*), нако́нт (*чаго-н.*); ~ ***des Jubiläums*** з наго́ды юбіле́ю

geléhrig *a* ця́млівы, ке́млівы

Geléhrsamkeit *f* - вучо́насць, эруды́цыя

Geléhrte *sub m* -n, -n вучо́ны, навуко́вец

Geléhrtheit *f* - вучо́насць

Geléise *n* -s, - каляя́, рэ́йкавы пуць; ***ein tótes*** ~ тупі́к; ***aus dem ~ kómmen**** вы́біцца з каляі́ны

Geléit *n* -(e)s, -e 1) право́дзіны; ***j-m das létzte ~ gében**** право́дзіць каго́-н. у апо́шні шлях 2) ахо́ва, канво́й, ва́рта

geléiten *vt* право́дзіць, суправаджа́ць; ***j-n durchs Lében*** ~ быць чыі́м-н. ве́рным спадаро́жнікам жыцця́

Geléitwort *n* -(e)s, -e прадмо́ва (*да кнігі*); ска́занае на даро́гу сло́ва

Gelénk *n* -(e)s, -e 1) *анат.* суста́ў 2) *тэх.* шарні́р

gelénkig *a* гну́ткі; спры́тны, паваро́тлівы, вёрткі

Gelénkigkeit *f* - спрыт, гну́ткасць

Gelénkwelle *f* -, -n *тэх.* кале́нчаты вал, ко́рбавы вал

gelérnt *a* кваліфікава́ны, наву́чаны

gelésen *part II ад* lésen*

Gelíchter *n* -s *разм. уст.* ша́йка, ба́нда, хе́ўра

gelíebt *a* каха́ны, улюбёны

Gelíebte *sub m*, *f* -n, -n каха́ны, -ная; палюбо́ўнік, -ніца

gelíehen *part II ад* léihen*

gelínd(e) **1.** *a* мя́ккі, памярко́ўны; ***beim ~en Féuer*** на слабы́м агні́; ***~es Wétter*** мя́ккае надво́р’е **2.** *adv* мя́кка, памярко́ўна; ***~e geságt*** мя́кка ка́жучы

gelíngen* *vi* (s) ла́дзіцца, атры́мліваццa, ісці́ на лад; ***die Sáche will nicht*** ~ спра́ва не ідзе́ на лад; ***es wird mir*** ~ гэ́та мне ўда́сца

Gelíngen *n* -s уда́ча, по́спех

Gelíspel *n* -s шэпт, лёгкае шамаце́нне (*лісця*)

gelítten *part II ад* léiden*

géllen *vi* прарэ́зліва гуча́ць; ***in den Óhren*** ~ рэ́заць слых; ***die Óhren ~ ihm*** у яго́ ў вуша́х звіні́ць

géllend *a* рэ́зкі, прарэ́злівы, праніз́лівы (*пра гук*)

gelóben *vt* урачы́ста абяца́ць, дава́ць абяца́нне; ***sich (D) etw.*** ~ прысвяці́ць сябе́ чаму́-н.

Gelöbnis *n* -ses, -se (урачы́стае) абяца́нне; ***ein ~ áblegen [tun*]*** даць урачы́стае абяца́нне

gelóbt *a*: ***das ~e Land*** *паэт.* запаве́тная зямля́

gelógen *part II ад* lügen*

gélten* **1.** *vi* 1) быць ва́ртым; ***die Éhre gilt mehr als das Lében*** го́нар даражэ́й за жыццё 2) быць сапра́ўдным; ***der Fáhrausweis gilt nicht*** біле́т не сапра́ўдны 3) мець значэ́нне [вагу́]; ***sein Wort gilt étwas*** яго́ сло́ва ма́е вагу́; ***j-n ~ lássen**** лічы́цца з кім-н.; ***das lásse ich*** ~ я зго́дзен з гэ́тым, я ні́чо́га не ма́ю су́працьгэ́тага; ***lássen* wir’s*** ~ няха́й бу́дзе так 4) (*D*) даты́чыцца (*каго-н.*); ***das gilt von ihm*** гэ́та ты́чыцца яго́ 5) (*für A, als N*) лічы́цца, сла́віцца як **2.** *vimp* ***es gilt*** (*zu + inf*) патрэ́бна, неабхо́дна; спра́ва ў тым, каб…; ***es gilt Lében und Tod*** спра́ва ідзе́ аб жыцці́ і сме́рці; ***es gilt!*** до́бра!, у зго́дзе!; ***es gilt éinen Versúch*** ва́рта рызыкну́ць, мо́жна паспрабава́ць ◊ ***Bánge máchen gilt nicht!*** мяне́ [нас] не запало́хаеш!

géltend *a* дзе́йны, які́ ма́е сі́лу; ***etw. ~ máchen*** прад’яўля́ць свае́ правы́; ***sich ~ máchen*** дамагчы́ся прызна́ння, заваява́ць аўтарытэ́т

Géltung *f* -, -en значэ́нне, зна́чнасць, ва́жнасць; ***zur ~ bríngen**** пада́ць у вы́гадным святле́; ***áußer ~ sein*** быць несапра́ўдным; ***von [in] ~ sein*** быць сапра́ўдным, мець сі́лу; ***sich (D) ~ verscháffen*** набы́ць уплы́ў, заваява́ць аўтарытэ́т; ***sich zur ~ bríngen**** прыму́сіць лічы́цца з сабо́ю

Géltungs|bedürfnis *n* -ses, **~drang** *m* -(e)s славалю́бства, ганарлі́васць, жада́нне паказа́ць сябе́

Gelübde *n* -s, - абяцáнне, урачы́стае абяцáнне; ***ein ~ áblegen*** даць абяцáнне [зарóк]

Gelúmpe *n* -s *пагардл.* хлам, рыззё

gelúngen **1.** *part II ад* gelíngen* **2.** *a* які ўдáўся, удáлы

Gelüst *n* -(e)s, -e, **Gelüste** *n* -s, - (*nach D*) мóцная [гарáчая] прыхíльнасць (*да чаго-н.*)

gelüsten: ***es gelüstet ihn (nach D)*** ён вéльмі жадáе (*чаго-н.*); ***er tut, was ihn gelüstet*** ён рóбіць усё, што ямý ў галавý ўзбрыдзé

gemách **1.** *a* спакóйны, цíхі, павóльны **2.** *adv* спакóйна, цíха, памáлу, павóльна; ***nur ~!*** спакóйна, цішэ́й!

Gemách *n* -s, -mächer (пярэ́дні) пакóй

gemächlich **1.** *a* павóльны, спакóйны **2.** *adv* не спяшáючыся

Gemächlichkeit *f* - 1) спакóй 2) вы́гада, камфóрт

gemácht *a* 1) прытвóрны 2) штýчны, ненатурáльны 3): ***ein ~er Mann*** чалавéк, які дабíўся пóспеху ў жыццí

Gemáhl *m* -s, -e муж

gemáhlen **1.** *part II ад* máhlen **2.** *a* змéлены

Gemáhlin *f* -, -nen жóнка

gemáhnen *vt высок.* (*an A*) нагáдваць (*каму-н. пра што-н.*)

Gemälde *n* -s, - карцíна, палатнó; *перан. тс.* апісáнне (*чаго-н.*); ***ein groß ángelegtes ~*** *літ.* шырóкае палатнó

Gemäldegalerie *f* -, - i¦en карцíнная галерэ́я

Gemäldesammlung *f* -, -en збор [калéкцыя] карцíн

gemált *a* размалявáны; ***das ist wie ~*** ад гэ́тага прóста вачэ́й не адвéсці

gemäß *prp* (*D*) адпавéдна, згóдна (з), павóдле, па, у адпавéднасці, па мéры; ***der Vórschrift ~*** згóдна з прадпісáннем; ***den Verdíensten ~*** па заслýгах

gemäßigt *a* памяркóўны, стры́маны; ***éine ~e Réde*** стры́маная прамóва

gemästet *a* вы́кармлены, адкóрмлены

Gemäuer *n* -s, - камéнныя сцéны, мур; ***áltes ~*** руíны

gemein **1.** *a* 1) агýльны; ***auf ~e Kósten*** на агýльныя срóдкі; ***sich mit j-m ~ máchen*** быць з кім-н. за панібрáта 2) прóсты, звычáйны; ***ein ~er Tag*** бýдны дзень; ***das ~e Volk*** прóсты нарóд; ***das ~e Lében*** штодзённае жыццё; ***~es Métall*** прóсты [звычáйны] метáл; ***der ~e Soldát*** радавы́ 3) пóдлы, нíзкі, вульгáрны; ***~e Rédensarten*** вульгáрныя вы́разы **2.** *adv* нíзка, пóдла, вульгáрна

Geméinde *f* -, -n 1) абшчы́на 2) муніцыпалітэ́т, магістрáт 3) *рэл.* прыхóд, парáфія

Geméindebesitz *m* -es, -e абшчы́нная ўлáснасць

Geméinderat *m* -(e)s, -räte 1) муніцыпалітэ́т 2) муніцыпáльны рáдца 3) рáда абшчы́ны

Geméindesteuer *f* -, -n камунáльны падáтак

Geméindeverwaltung *f* -, -en абшчы́ннае [камунáльнае] кíраўніцтва

geméindlich *a* абшчы́нны, камунáльны, муніцыпáльны

Geméine *sub m* -n, -n радавы́, (салдáт)

Geméin|besitz *m* -es, **~eigentum** *n* -s грамáдская ўлáснасць; ***~ von Grund und Bóden*** грамáдскае [абшчы́ннае] землекарыстáнне

geméingefährlich *a* небяспéчны для грамáдства

geméingültig *a* агульнапрыня́ты

Geméingut *n* -(e)s грамáдскі набы́так

Geméinheit *f* -, -en пóдласць, свíнства, пóшласць, вульгáрнасць

geméinhin *adv* звычáйна, наóгул

Geméinkosten *pl эк.* агýльныя (накладны́я) выдáткі

geméinnützig *a* агульнакары́сны; некамерцы́йны; ***ein ~es Unternéhmen*** прадпрыéмства грамáдскага карыстáння

Geméinnützigkeit *f* - грамáдская [агýльная] кары́сць

geméinnützlich *гл.* geméinnützig

geméinsam **1.** *a* агýльны, калекты́ўны; ***~er Nénner*** *матэм.* агýльны назóўнік; ***~e Erklärung*** сумéсная зая́ва **2.** *adv* рáзам, сумéсна

Geméinsamkeit *f* - супóльнасць, агýльнасць

geméinschädlich 1. *a* шкóдны для грамáдства **2.** *adv* на шкóду грамáдству

Geméinschaft *f* -, -en 1) супóльнасць, агýльнасць, садрýжнасць; ***in ~ mit (D)*** рáзам з кім-н. 2) таварыства, аб'яднáнне, згуртавáнне

geméinschaftlich *a гл.* geméinsam

Geméinschaftsarbeit *f* -, -en грамáдская [калектыўная] прáца

Geméinschaftsbesuch *m* -(e)s, -e культпахóд (*у тэатр, кіно*)

Geméinschaftsverpflegung *f* - грамáдскае харчавáнне

Geméinsinn *m* -(e)s дух салідáрнасці

geméinverständlich *a* агульназразумéлы, дастýпны ўсім, папулярны

Geméinwesen *n* -s, - 1) калектыў, камýна 2) грамáдства; ***das städtische*** ~ гарадскáя гаспадáрка

Geméinwirtschaft *f* -, -en абагýленая гаспадáрка

Geméinwohl *n* -(e)s усеагýльнае дабрó

Geménge *n* -s, - 1) мешанíна 2) мітусня; натóўп

geméssen 1. *part II ад* méssen* **2.** *a* 1) размéраны, мéрны; ***~er Schritt*** рóўны [размéраны] крок 2) даклáдны, вызначаны; ***~e Wórte*** скупыя слóвы; ***~e Zeit*** *спарт.* засéчаны час **3.** *adv* мéрна, размéраным крóкам [тэмпам]

Gemétzel *n* -s, - разня

gemíeden *part II ад* méiden*

Gemísch *n* -(e)s, - сýмесь; *тэх.* сплаў

gemíscht *a* змéшаны; *перан.* мяшáны, разнамáсны; ***~e Früchte*** кампóт; ***~er Zug*** таварапасажырскі цягнік

gemócht *part II ад* mögen*

gemólken *part II ад* mélken*

Gémsbock *m* -(e)s, -böcke гóрны казёл

Gémse *f* -, -n *заал.* сáрна

Gémsleder *n* -s зáмша

Gemúnkel *n* -s пагалóска, чýткі, плёткі

Gemúrmel *n* -s, - шэпт; ціхая гамóнка; цурчáнне, цýрканне

Gemúrre *n* -s бурчáнне, гул, гóман

Gemüse *n* -s, - (а)гарóдніна, зялéніва ◊ ***júnges*** ~ зялёная мóладзь

Gemüsebau *m* -(e)s агарóдніцтва

Gemüsebeilage *f* -, -n гарнíр (*з гарод-ніны*)

Gemüsegarten *m* -s, -gärten (а)гарóд

Gemüsegärtner *m* -s, - агарóднік

Gemüsehändler *m* -s, - зялéніўшчык, гандляр (а)гарóднінай

Gemüsespeicher *m* -s, - схóвішча пад (а)гарóдніну

Gemüsetrockenanlage *f* -, -n устанóўка для сýшкі гарóдніны

Gemüseverarbeitungsindustrie *f* - гарóднінаперапрацóўчая прамыслóвасць

Gemüsezucht *f гл.* Gemüsebau

gemússt *part II ад* müssen*

gemústert *a* 1) квяцíсты, узóрысты, у малюнках; ***~er Stoff*** матэрыя з квяцíстым узóрам 2) падабрáны па ўзóры

Gemüt *n* -(e)s, -er 1) нóраў, харáктар, душá; ***ein Mensch von ~*** *разм.* душá-чалавéк; ~ ***háben*** быць дóбрым [чýлым] **2.** *pl* грамáдская дýмка; ***die ~er áufregen [errégen]*** хвалявáць грамáдскую дýмку; ***die errégten ~er beschwíchtigen [berúhigen]*** супакóйваць [супакóіць] усхвалявáную грамáдскую дýмку

gemütlich *a* 1) утýльны 2) прыéмны, сардэчны; ***nur ímmer ~!*** спакóйна!, не хвалюйцеся!

Gemütlichkeit *f* - 1) утýльнасць 2) прыéмнасць; ***in áller*** ~ не спяшáючыся, спакóйна; ***da hört áber die ~ auf!*** гэта ўжó занáдта!; ***in Géldsachen hört die ~ auf*** *прым.* дрýжба дрýжбай, а грóшы аддáй

gemütlos *a* бессардэчны, бяздýшны; абыякавы

Gemütlosigkeit *f* - бессардэчнасць, бяздýшнасць, абыякавасць

Gemütsart *f* -, -en тэмперáмент, нóраў, харáктар

Gemüts|bewegung *f* -, -en, **~erregung** *f* -, -en афéкт; эмóцыя, душэўнае перажывáнне

gemütskrank *a* псіхічнахвóры

Gemütslage *f* - *гл.* Gemütszustand

Gemütsruhe *f* - душэўны спакóй, ціхамíрнасць; ***in áller*** ~ спакóйна, ціхамíрна

Gemüts|stimmung *f* -, -en, **~verfassung** *f* -, -en, **~zustand** *m* -(e)s, -stände душэўны стан, настрóй

gemütvoll *a* сардэ́чны, шчы́ры

Gen *n* -s, -e *біял.* ген

gen *prp* (*A*) *паэт.* (у напрáмку) да; ***~ Hímmel*** да нéба, у нéба

genánnt *part II ад* nénnen*

genás *part II ад* genésen*

Genäsel *n* -s гнусáвасць, гамзáтасць

genáu 1. *a* даклáдны; падрабя́зны; старáнны; ***in állem ~ sein*** быць даклáдным [акурáтным] ва ўсíм **2.** *adv* даклáдна, рóўна, якрáз; ***etw. ~ kénnen**** грунтóўна вéдаць што-н.; ***es ist ~ dassélbe*** гэ́та зусíм [цáлкам] тóе ж сáмае; ***~ so viel wie…*** рóўна стóлькі ж, кóлькі…; ***~ in der Mítte*** у сáмай сярэ́дзіне; ***~er betráchtet*** пры бóльш дэталёвым [даклáдным] разгля́дзе; ***~ genómmen*** стрóга кáжучы, улáсна кáжучы, па сýтнасці

Genáuigikeit *f* - даклáднасць; падрабя́знасць, старáннасць, спрáўнасць; ***péinliche ~*** надзвычáйная сумлéннасць; педанты́чнасць

genáuso *adv* рóўна [якрáз] такí ж (сáмы) (*доўгі і г.д.*)

Gendárm [ʒan- *і* ʒã-] *m* -en, -en жандáр

Genealogíe *f* -, -gí¦en генеалóгія, радаслóў’е

genealógisch a генеалагíчны, радаслóўны

genéhm *a* 1) прыéмны 2) прымáльны

genéhmigen *vt* дазваля́ць, ухваля́ць, пагаджáцца (*на што-н.*); ***ein Gesúch ~*** задавóліць прóсьбу [прашэ́нне]; ***noch éinen ~*** *разм.* прапусцíць яшчэ́ чáрачку

Genéhmigung *f* -, -en згóда, дазвóл; адабрэ́нне; ***behördliche ~*** афіцы́йны дазвóл [дазвóл ад улад]

genéigt *a* 1) схíльны, настрóены 2) нахíлены

Genéigtheit *f* - схíльнасць, настрóенасць, прыхíльнасць, добразычлíвасць

Generál *m* -s, -e *і* -räle генерáл

Generálabrechnung *f* -, -en *камерц.* канчаткóвы разлíк

Generálintendant *m* -en, -en 1) *тэатр.* галóўны кіраўнíк [дырэ́ктар] 2) *вайск.* галóўны інтэндáнт

generalisíeren *vt* абагульня́ць

Generálkommando *n* -s, -s *вайск.* штаб кóрпуса

Generálprobe *f* -, -n генерáльная рэпеты́цыя

Generálsrang *m* -(e)s, -ränge генерáльскае звáнне, генерáльскі чын

Generálstab *m* -(e)s, -stäbe генерáльны штаб

Generálstäbler *m* -s, - афіцэ́р генерáльнага штáба, генштабíст

Generálstreik *n* -(e)s, -s *і* -e усеагýльная забастóўка; ***in den ~ tréten**** абвясцíць усеагýльную забастóўку

generálüberholen *неаддз. vt* (*ужыв. толькі ў inf і part II*) зрабíць капітáльны рамóнт (*аўтамабіля і г.д.*)

Generálversammlung *f* -, -en 1) агýльны сход 2) генерáльная асамблéя (*напр.*, ААН)

Generatión *f* -, -en пакалéнне, генерáцыя

generéll 1. *a* (усе)агýльны; універсáльны **2.** *adv* наóгул

genésen* *vi* (s) папраўля́цца, ачýньваць; ***éines Kíndes ~*** нарадзíць; *разм.* паспяхóва вы́радзіць (дзіця́)

Genésis *f* - генéзіс, узнікнéнне, пахóджанне

Genésung *f* -, -en ачýньванне, пóпраўка, папрáўка; ***der ~entgégengehen**** быць на шляхý папрáўкі

Genétik *f* - генéтыка

geniál *a* геніяльны

Genialität *f* - геніяльнасць

Geníck *n* -(e)s, -e паты́ліца; ***sich (D) ~ bréchen**** скруцíць сабé галавý; ***am ~ pácken*** схапíць за каршэ́нь; ***ein stéifes ~ háben*** быць упáртым [незгавóрлівым]

Geníe [ʒe:-] *n* -s, -s гéній, геніяльнасць

geníeren [ʒe:-] **1.** *vt* сарóміць; бянтэ́жыць **2. ~, sich** сарóмецца

geníeßbar *a* 1) ядóмы 2) прыдáтны, дапушчáльны

geníeßen* *vt* 1) смакавáць, мець асалóду

2) спажыва́ць, е́сці 3) карыста́цца, мець; ***er hat éine gúte Erzíehung genóssen*** ён атрыма́ў до́брае выхава́нне; ***ein hóhes Ánsehen*** ~ карыста́цца вялі́кім аўтарытэ́там

Genitáli¦en *pl* палавы́я о́рганы

Génitiv *m* -s, -e *грам.* ро́дны склон

Génius *m* -, -ni¦en до́бры ге́ній; засту́пнік

genómmen *part II ад* néhmen*

genórmt *a* нарміраваны; станда́ртны, уніфікава́ны

genóss *impf ад* geníeßen*

Genósse *m* -n, -n тава́рыш; спадаро́жнік

genóssen *part II ад* geníeßen*

Genóssenschaft *f* -, -en тавары́ства; саю́з; арце́ль; кааператы́ў

genóssenschaftlich *a* кааператы́ўны, які́ прыма́е ўдзе́л у тавары́стве

Genóssenschaft(l)er *m* -s, - член кааператы́ва, кааперáтар, кампаньён

Genóssenschaftsanteil *m* -(e)s, -e кааператы́ўны пай

Genóssenschaftsbauer *m* -s, - член сельскагаспада́рчага вытво́рчага кааператы́ва (*у былой ГДР*)

Genóssin *f* -, -nen тава́рыш (*пра жанчыну*)

genötigt *a* вы́мушаны, зму́шаны; ***sich ~ séhen*, ~ sein*** быць вы́мушаным

Genre [ʒã:r] *n* -s, -s род, гату́нак, жанр

Gens *f* -, Géntes *гіст.* род; радавы́ саю́з

Gentílgesellschaft *f* -, -en *гіст.* радаво́е грама́дства

Gentleman [ˈʤɛntlmən] *m* -s, -men джэнтльме́н

Gentlemen's Agreement [ˈʤɛntlməns əˈgriment] *m* -s, -s *юрыд.* джэнтльме́нскае пагадне́нне

genúg *adv* го́дзе, даво́лі, до́сыць; ***gut*** ~ даво́лі до́бра; ***mehr als*** ~ больш чым даво́лі; ***ich hábe ~ (davón)*** з мяне́ гэ́тага хапа́е; мне гэ́та надаку́чыла; ~ ***des Gúten!*** до́брага пакрысе́!

Genüge *f* - задавальне́нне; ***zur*** ~ до́сыць; ***j-m ~ léisten [tun*]*** задавальня́ць каго́-н.; адда́ць нале́жнае

genügen *vi* 1) хапа́ць, става́ць, быць дастатко́вым 2) задавальня́ць; ***sich an etw. (D) ~ lássen**** задаво́ліцца (*чым-н.*); ***das genügt mir nicht*** мне гэ́тага ма́ла

genügend *a* дастатко́вы, здавальня́ючы

genügsam *a* сці́плы, непатрабава́льны, неперабо́рлівы

Genügsamkeit *f* - сці́пласць, непатрабава́льнасць

Genúgtuung *f* -, -en задавальне́нне; ***j-m ~ gében**** задаво́ліць каго́-н.; ~ ***verlángen*** патрабава́ць задавальне́ння; ***séiner größen ~ Áusdruck gében**** вы́казаць вялі́кае задавальне́нне

Génus *n* -, -nera 1) *грам.* стан 2) *біял.* род

Genúss *m* -es, -nüsse 1) асало́да; задавальне́нне; ~ ***bieten**** дава́ць аса́лоду 2) карыста́нне; спажыва́нне (*ежы*); ***das war ein*** ~ гэ́та было́ сма́чна ◊ ***willst du den ~, so nimm auch den Verdrúss*** ≅ любі́ш ката́цца – любі́ і са́начкі вазі́ць

Genússmittel *pl* 1) сро́дак асало́ды 2) вы́рабы сма́кавай прамысло́васці; дáліката́сы

Genússsucht *f* - сладастра́снасць, ця́га [пра́гнасць] да асало́ды

genússsüchtig пра́гны да асало́ды

geöffnet *a спарт.* разамкнёны; ***~e Formatión*** разамкнёны шэ́раг; ***~e Flánkensäule*** разамкнёная кало́на; ***~e Stírnsäule*** разамкнёная шарэ́нга

Geographíe [Geografíe] *f* - геагра́фія

geölt: ***es geht wie*** ~ ідзе́ (гла́дка), як па ма́сле

Georgette [ʒərˈʒɛt(ə)] *m*, *f* -, -s *тэкст.* крэп-жаржэ́т

Geórgi¦er *m* -s, - грузі́н

geórgisch *a* грузі́нскі

Georgíne *f* -, -n *бат.* вяргі́ня

Gepäck *n* -(e)s бага́ж, рэ́чы; ***das ~ abfértigen*** здаць бага́ж; ***das ~ im Wágen verstáuchen*** размясці́ць бага́ж у ваго́не

Gepäckabfertigung *f* - *гл.* Gepäckaufgabe

Gepäckanhänger *m* -s, - бага́жны ярлы́к; бі́рка, бля́мба

Gepäckannahme *f* -, -n прыём багажу́

Gepäckaufbewahrung *f* -, -en захо́ўванне багажу́

Gepäckaufbewahrungsraum *m* -(e)s, -räume ка́мера захо́ўвання багажу́
Gepäckaufgabe *f* - адпра́ўка багажу́
Gepäckausgabe *f* -, -n вы́дача багажу́
Gepäckschein *m* -(e)s, -e бага́жны квіто́к
Gepäckschließfach *n* -(e)s, -fächer аўтаматы́чная ка́мера захо́ўвання багажу́
Gepä́ckstück *n* -(e)s -e ме́сца (*багаж*)
Gepäckwagen *m* -s, - бага́жны ваго́н
gepánzert *a* браніраваны
gepféffert 1. *a* во́стры, з пе́рцам; ***~e Préise*** узня́тыя цэ́ны; ***éine ~e Ántwort*** з’е́длівы адка́з **2.** *adv*: ~ ***und gesálzen*** неймаве́рна до́рага
gepfíffen *part II ад* pféifen*
gepflástert *a* мо́шчаны; брукава́ны
gepflégt *a* дагле́джаны, вы́пешчаны; ***~e Spráche*** культу́рная мо́ва
gepflógen *part II ад* pflégen*
Gepflógenheit *f* -, -en звы́чай, звы́чка, трады́цыя; ***mit der ~ bréchen**** пару́шыць трады́цыю; ***entgégen der sónstigen ~*** насу́перак устано́ўленаму пара́дку; ***von der ~ ábgehen**** спыні́ць пра́ктыку чаго́-н.
geplágt *a* вы́мучаны, няшча́сны
Geplänkel *n* -s, - 1) *вайск.* перастрэ́лка 2) *разм.* сва́рка, ла́янка
Geplápper *n* -s балбатня́, пляву́зганне
Geplätscher *n* -s пляск, плёскат; цурча́нне
Gepláuder *n* -s гу́тарка; балбатня́
Gepólter *n* -s 1) гру́кат 2) шум, ла́янка
Gepräge *n* -s 1) чака́нка, адбі́так 2) прыкме́та; ***das ~ gében**** наклада́ць адбі́так
Geprássel n -s трэск
gepríesen *part II ад* préisen*
gepúnktet *a* пакры́ты кра́пінамі, у кра́пінку (*пра тканіну*)
Gequáke [Gequäke] *n* -s ква́канне
gequóllen *part II ад* quéllen*
geráde 1. *a* 1) про́сты, прамы́ 2) адкры́ты, шчы́ры 3) *матэм.* цо́тны **2.** *adv* якра́з, про́ста, ро́ўна; ***da fällt mir ~ ein*** дарэ́чы сказа́ць; ***nun ~ nicht!*** дык не (ж)!; ***das wóllte ich ~ ságen*** менаві́та гэ́та я і хацеў сказа́ць; ~ ***hálten**** трыма́ць пра́ма [стро́ма, вертыка́льна]; ***sich ~ hálten**** трыма́цца [стая́ць] пра́ма; ~ ***légen*** кла́сці пра́ма, папраўля́ць; прыво́дзіць у пара́дак; ~ ***máchen*** выпро́стваць; выраўно́ўваць; *перан., разм.* улад-ко́ўваць; ~ ***stéhen**** стая́ць сме́рна
Geráde *f* -, -n 1) *матэм.* про́стая [прама́я] лі́нія 2) *спарт.* прама́я (*дарожка*)
geradeáus *adv* про́ста, напрасткі́, напрасця́к
gerádebiegen* *аддз. vt* распраста́ць, разагну́ць
geradeheráus *adv* пра́ма, напрасткі́; ***die Wáhrheit ~ ságen*** сказа́ць усю́ пра́ўду
geradehín *adv* 1) усё [увесь час] пра́ма, напрасткі́ 2) *перан.* напрасткі́, про́ста, без хі́трыкаў
gerádeso *adv* якра́з, і́менна, менаві́та, якра́з-такі́, якра́з таксама; ***er ist ~ groß wie du*** ён тако́га са́мага ро́сту, як ты; ~ ***gut*** з такі́м жа по́спехам, такса́ма до́бра; ~ ***viel*** якра́з сто́лькі
gerádewegs *adv* 1) пра́ма, про́ста 2) про́ста, адкры́та, шчы́ра
gerádezu *adv* 1) про́ста-такі́ 2) рашу́ча, шчы́ра, адкры́та
gerádlinig *a* просталіне́йны
gerádwinklich *a* прамавуго́льны, прастаку́тны
gerádzahlig *a матэм.* цо́тны
geráfft *a*: ***ein ~er Überblick*** каро́ткі [сці́слы] агля́д
geránnt *part II ад* rénnen*
Gerássel *n* -s гру́кат, шум, ля́скат, бра́згат
Gerät *n* -(e)s, -e 1) прыбо́р; прыла́да; інструме́нт 2) начы́нне; по́суд 3) *спарт.* снара́д 4) *тэатр.* рэквізі́т
Gerätebau *m* -(e)s прыборабудава́нне
geráten I *part II ад* ráten* *і* geráten*
geráten* II *vi* (s) 1) тра́піць, папа́сці, апыну́цца; ***in éine Fálle ~*** папа́сці ў па́стку (*тс. перан.*); ***in die Klémme ~*** папа́сці ў бяду́ [у ця́жкае стано́вішча]; ***aus den Schíenen ~*** сысці́ з рэ́ек; ***auf den Éinfall ~*** натра́піць на ду́мку 2) прыйсці́ (*у які-н. стан*); ***in Verzwéiflung ~*** прыйсці́ ў адча́й; ***in Wut ~*** раз’ю́шыцца; ***in Vergéssenheit ~*** забыва́цца; ***áußer sich (D) ~*** выхо́дзіць

з сябé, злавáцца; ***in Schúlden ~*** улáзіць у даўгí; ***in Brand ~*** загарэ́цца 3) удавáцца; ***séine Árbeit ist gut gerâten*** ягó рабóта ўдалáся

gerâten III *a* удáлы; ***schlecht ~*** няўдáлы, сапсавáны

Geräteschuppen *m* -s, - *с.-г.* павéць, павéтка

Gerätewohl: ***aufs ~*** наўдáчу, наўздагáд

Gerätschaft *f* -, -en прылáды, апаратýра, рыштýнак, начы́нне

geräuchert *a* вэ́нджаны

geráum *a* працягл ы; ***~e Zeit*** дóўгі час; ***seit ~er Zeit*** з дáўняй пары́, здаўнá, здавён

geräumig *a* прастóрны, умяшчáльны

Geräumigkeit *f* - умяшчáльнасць

Geräusch *n* -(e)s, -e шум, шóргат, шóлах; радыёперашкóды

geräuschlos *a* бясшýмны, цíхі

geräuschvoll *a* шýмны, шумлíвы

Geräusper *n* -s пакáшліванне, адкáшліванне

gérben *vt* дубíць (*скуру*); ***j-m das Fell [das Léder] ~*** *разм.* пабíць, набíць кагó-н.

Gérber *n* -s, - дубíльшчык, гарбáр

Gerberéi *f* -, -en дубíльня, гарбáрня

gerécht *a* справядлíвы, прáвільны; прáведны; ***um ~ zu sein*** каб быць справядлíвым; ***állen Ánforderungen ~ wérden*** адпавядáць усíм патрабавáнням ◊ ***in állen Sätteln ~ sein*** быць мáйстрам на ўсé рýкі

geréchtfertigt *a* абгрунтавáны, справядлíвы; ***sáchlich ~*** апраўдáны інтарэ́самі спрáвы

Geréchtigkeit *f* - справядлíвасць; ***~ üben*** дзéйнічаць [рабíць] справядлíва; ***j-m, éiner Sáche (D) ~ widerfáhren lássen**** сказáць прáўду; аддавáць налéжнае камý-н., чамý-н. 2) правасýддзе

Geréde *n* -s балбатня́, пагалóска, чýткі, размóвы; ***álbernes ~*** пустáя балбатня́; ***ins ~ kómmen**** абрасцí плёткамі

gerégelt *a* урэгулявáны, упарáдкаваны, рэгламентавáны; ***ein ~es Lében führen*** жыць урэгулявáным жыццём

geréichen *vi* (*zu D*) служы́ць, быць падстáвай (*да чаго-н.*); ***j-m zur Éhre ~*** рабíць гóнар камý-н.; ***zum Náchteil ~*** прычыня́ць [рабíць] шкóду; ***zum Vergnügen ~*** давáць задавальнéнне

geréimt *a* рыфмавáны

geréizt *a* раздражнёны; раззлавáны; ***~ wérden*** раздражня́цца

Geréiztheit *f* - раздражня́льнасць, зласлíвасць

geréuen: ***es geréut mich, dass…*** я кáюся ў тым, што…

Gerícht I *n* -(e)s, -e суд; ***éine Sáche vor ~ bríngen**** узбуджáць спрáву ў судзé; ***j-n vor ~ láden**** вы́клікаць кагó-н. у суд; ***von ~s wégen*** у судóвым парáдку; ***über j-n zu ~ sítzen**** судзíць кагó-н.; ***zu ~ sítzen**** засядáць у судзé; ***das Jüngste ~*** *рэл.* стрáшны суд

Gerícht II *n* -(e)s, -e стрáва; ***tíschfertiges ~*** гатóвая стрáва; ***~e áuftragen**** падавáць стрáвы

Geríchtskosten *pl* судóвыя выдáткі

geríchtlich 1. *a* судóвы; ***éine ~e Verhándlung*** слýханне спрáвы ў судзé; ***auf ~em Wége*** у судóвым парáдку **2.** *adv* у судóвым парáдку; ***gégen j-n ~ vórgehen**** падавáць на кагó-н. у суд

Geríchtsbarkeit *f* - падсýднасць; юрысды́кцыя; ***j-s ~ unterwórfen sein*** быць падсýдным камý-н.

Geríchtsbehörde *f* -, -n судóвая інстáнцыя

Geríchtsbeisitzer *m* -s, - судóвы засядáцель

Geríchtsfall *m* -(e)s, -fälle судóвая спрáва

Geríchtshof *n* -(e)s, -höfe судóвая палáта; трыбунáл

Geríchtsstand *m* -(e)s падсýднасць

Geríchtsverfahren *n* -s, - судóвы працэ́с [разбóр], судавóдства

Geríchtsverhandlung *f* -, -en судóвы разбóр [працэ́с]

Geríchtsvollzieher *m* -s, - судóвы выканáўца

Geríchtswesen *n* -s суд, судóвы лад

geríeben I *part II ад* réiben*

geríeben II *a* *разм.* хíтры, праны́рлівы; ***~er Kerl [Kúnde]*** прайдзісвéт, прайдóха

geríet *impf ад* geráten*
geríllt *a* жалабáты, ры́флены
geríng 1. *a* малы́, нязнáчны **2.** *adv* нязнáчна, мáла; ***nicht im Gerı́ngsten*** ані́, нізвáння, нікóлькі; ***nicht das Gerı́ngste*** зусі́м нічóга; ~ ***geréchnet*** сáма мéней; ~ ***schätzen*** *vt* грэ́баваць, пагарджáць, не паважáць
gerı́ngfügig *a* малавáжны, нязнáчны
Gerı́ngfügigkeit *f* -, -en малавáжнасць, нязнáчнасць, мізэ́рнасць
gerı́ngschätzig 1. *a* знявáжлівы **2.** *adv* звысóку, пагáрдліва
Gerı́ngschätzung *f* - грэ́баванне; пагáрда, знявáга
gerı́ngwertig малакаштóўны; нізкагатункóвы, нізкапрóбны
gerı́nnen* *vi* (s) скісáць, абрызгáць, згусáць (*пра малако*); запякáцца (*пра кроў*)
Gerı́nnsel *n* -s, - згу́стак
Gerı́nnung *n* -s *хім.* каагуля́цыя
Gerı́ppe *n* -s, - 1) шкілéт 2) касця́к, каркáс
gerı́ppt *a* рабры́сты, жалабáты; ***~er Stoff*** рубчáстая матэ́рыя
gerı́ssen I *part II ад* réißen*
gerı́ssen II *a* падрáны; *перан.* хі́тры, спры́тны
Gerı́ssenheit *f* - праны́рлівасць, хі́трасць, спры́тнасць
gerı́tten *part II ад* réiten*
Germáne *m* -n, -n *гіст.* гермáнец
germánisch *a гіст.* гермáнскі
Germanı́stik *f* - *філ.* германі́стыка, гермáнская філалóгія
gérn(e) *adv* (*comp* líeber, *superl* am líebsten) *adv* ахвóтна, з прыéмнасцю, са здавальнéннем; ***j-n, etw. ~ háben*** кахáць кагó-н., любі́ць штó-н.; ***~ geschéhen!*** нямá за што (дзя́каваць)!; ***gern óder úngern*** хóчаш – не хóчаш
Gérnegroß *m* -, -e хвалькó, вы́скачка; ***den ~ spíelen*** напускáць на сябé павáжнасць, выдавáць з сябé вялі́кага (*пра дзіця*)
geróchen *part II ад* ríechen*
Geröchel *n* -s хрыпéнне
Geröll *n* -(e)s 1) гáлька 2) асы́пак, вы́сып
gerónnen I *a* згу́слы (*пра кроў*)
gerónnen II *part II ад* gerínnen* *і* rinnen*
geröstet *a* прáжаны; ***~e Brótschnitten*** грэ́нкі
Gérste *f* - ячмéнь
Gérstengrütze *f* - 1) я́чныя кру́пы 2) я́чная кáша
Gérstenkorn *n* -(e)s, -körner 1) ячмéннае зéрне 2) *мед*. ячмéнь
Gérte *f* -, -n дубéц, прут, бізу́н
Gerúch *m* -(e)s, -rüche 1) нюх 2) пах; ***lieblicher ~*** прыéмны пах, духмя́насць 3) слáва, рэпутáцыя; ***in üblen [schléchten] ~ kómmen**** карыстáцца дрэ́ннай слáвай [рэпутáцыяй]
gerúchlos *a* без пáху
Gerúchssinn *m* -(e)s пачуццё ню́ху, нюх; ***schárfer [féiner] ~*** тóнкі нюх
Gerücht *n* -(e)s, -e пагалóска, чу́ткі; ***ein ~ ist im Úmlauf, dass…*** хóдзіць чу́тка, што…; ***ein ~ verbréiten*** распаўсю́джваць чу́ткі
Gerüchtemacher *m* -s, - распаўсю́джвальнік [пашырáльнік] чу́так, пляткáр
gerüchtweise *adv* павóдле чу́так
gerúfen *part II ад* rúfen*
gerúhen *vi іран*. зрабі́ць лáску, пажадáць
gerúhig, gerúhsam *a* спакóйны, ці́хі, флегматы́чны
gerührt *a* расчу́лены, усхвалявáны
Gerümpel *n* -s хлам, стары́зна
gerúndet *a* (з)акру́глены
gerúngen *part II ад* ríngen*
Gerüst *n* -(e)s, -e памóст; рыштавáнне; каркáс
gesálzen *a* салёны; ***wénig ~*** маласóльны; ***ein ~er Witz*** вóстры жарт; ***die Préise sind ~*** ≅ цэ́ны кусáюцца
gesámmelt *a* 1) сабрáны, злу́чаны; ***~e Wérke*** збор твóраў 2) сканцэнтравáны, сабрáны
gesámt *a* цэ́лы, увéсь; ***im Gesámten*** усягó (рáзам)
Gesámtansicht *f* - агу́льны від
Gesámtausgbe *f* -, -n 1) пóўны збор твóраў 2) *pl* агу́льны расхóд [выдáтак]

Gesámtbetrag *m* -(e)s, -beträge агу́льная су́ма
Gesámteindruck *m* -(e)s, -drücke агу́льнае ўра́жанне; ***es entstánd ein gúter ~*** атрыма́лася до́брае агу́льнае ўра́жанне
Gesámt|einkommen *n* -s, **~einnahme** *f* -, -n *эк.* валавы́ дахо́д
Gesámtertrag *m* -(e)s, -träge агу́льная су́ма дахо́даў
Gesámtheit *f* - суку́пнасць, усё ра́зам; ***in séiner ~, als ~*** уво́гуле
Gesámtleistung *f* -, -en 1) агу́льная магу́тнасць [прадукцы́йнасць] 2) агу́льная пасняхо́васць (*вучняў*)
Gesámtprodukt *n* -(e)s, -e *эк.* валавы́ праду́кт
Gesámtpunktzahl *f* - *спарт.* агу́льная ко́лькасць ба́лаў [пу́нктаў, ачко́ў]
gesámtstaatlich *a* агульнадзяржа́ўны
Gesámtstärke *f* - *вайск.* агу́льная ко́лькасць
Gesámtumfang *m* -(e)s, -fänge агу́льны аб'ём
Gesámtumsatz *m* -es, -sätze агу́льны абаро́т
Gesámtverzeichnis *n* -ses, -se зво́дны паказа́льнік
gesándt *part II ад* sénden*
Gesándte *sub m* -n, -n пасланéц
Gesándtschaft *f* -, -en пасо́льства [дыпламаты́чная мі́сія]
Gesáng *m* -(e)s, Gesänge 1) спеў, пе́сня 2) выкана́нне (пе́сні)
Gesánglehrer *m* -s, - наста́ўнік спе́ваў
Gesäß *n* -es, -e 1) зад, сяда́лішча 2) сядзе́нне (*крэсла*)
gesättigt *a хім.* насы́чаны 2) сы́ты, які́ до́бра пад'е́ў
Gesäusel *n* -s шалясце́нне (*лісця*), цурча́нне (*ручая*)
Geschädigte *sub m, f* -n, -n *юрыд.* пацярпе́лая асо́ба
gescháffen *part II ад* schäffen*
Geschäft *n* -(e)s, -e 1) спра́ва, заня́так, апера́цыя (*гандлёвая*); здзе́лка, гешэ́фт 2) фі́рма; прадпрые́мства; га́ндаль; кра́ма; ***mit j-m ins ~ tréten**** уступі́ць з кім-н. у дзелавы́я адно́сіны
Geschäftemacher *m* -s, - дзяло́к; спекуля́нт
geschäftig *a* дзе́йны, клапатлі́вы
Geschäftigkeit *f* - 1) клапатлі́васць 2) дзелаві́тасць; увí шнасць, спрыт
geschäftlich 1. *a* спра́ўны, гандлёвы **2.** *adv* па спра́вах, службо́ва
Geschäftsabkommen *n* -s, - дзелаво́е пагадне́нне
Geschäftsabschluss *m* -es, -schlüsse пагадне́нне (*у справе*); ***éinen ~ tätigen*** заключы́ць (гандлёвае) пагадне́нне
Geschäftsangelegenheit *f* -, -en (службо́вая) спра́ва; ***er hat éine ~*** у яго́ спра́ва, ён прыйшо́ў па спра́ве
Geschäftsbericht *m* -(e)s, -e справазда́ча аб стано́вішчы; справазда́ча аб рабо́це
Geschä́ftsführer *m* -s, - кіраўні́к (*гандлёвай фірмы*), камерцы́йны дырэ́ктар
Geschä́ftsführung *f* - справаво́дства
Geschäftshaus *n* -es, -häuser фі́рма, гандлёвы дом
Geschäftsjahr *n* -(e)s, -e справазда́чны год; гаспада́рчы год
Geschäftsmann *m* -(e)s, -leute дзяло́к; камерса́нт
geschä́ftsmäßig 1. *a* спра́ўны; фарма́льны **2.** *adv* спра́ўна; фарма́льна
Geschäftsordnung *f* -, -en рэгла́мент, распара́дак, пара́дак справаво́дства; ***zur ~*** да пара́дку вядзе́ння схо́ду; ***aus der ~ fállen**** пару́шыць рэгла́мент
Geschäftsreisende *sub m* -n, -n камівая-жо́р
Geschä́ftsträger *m* -s, - паўнамо́цны прадста́ўнік
geschä́ftstüchtig *a* спра́ўны, аператы́ўны
Geschäftsverkehr *m* -s камерцы́йныя су́вязі, гандлёвыя зно́сіны
gescháh *impf ад* geschéhen*
geschätzt *a* паважа́ны, шано́ўны
geschéhen* *vi* (s) адбыва́цца, здара́цца; ***es ist um ihn ~*** ён прапа́ў [загі́нуў]; ***es ist ihm recht ~*** ён атрыма́ў па заслу́гах [сваё]; ***was soll damít ~?*** што з гэ́тым рабі́ць?

Geschéhen *n* -s здарэ́нне, падзе́я; ~ ***im Bild*** фотахро́ніка (*раздзел у часопісе*)

Geschéhnis *n* -ses, -se здарэ́нне; падзе́я; вы́падак

geschéit *a* разу́мны, ке́млівы; ***daráus kann man nicht ~ wérden*** тут нічо́га не зразуме́еш; ***ein ~er Kerl*** талко́вы [разу́мны] чалаве́к; ***~er Éinfall*** дасці́пная [тра́пная, слу́шная] ду́мка [ідэ́я]

Geschénk *n* -(e)s, -e (па)дару́нак; ***etw. zum [als] ~ bekómmen**** ***[erhálten*, empfángen*]*** атрыма́ць што-н. у я́касці падару́нка; ***j-n mit ~en überschǘtten*** задо́рваць каго́-н.

Geschénkartikel *pl* падару́нкі, рэ́чы для падару́нкаў

geschénkt *a* 1) до́раны 2) дармавы́, дарэ́мны

Geschíchte *f* 1) - гісто́рыя (*у розн. знач.*) 2) -, -n апавяда́нне, апо́весць; ***ímmer diesélbe ~!*** ве́чна адно́ і то́е ж!; ***mach kéine ~n!*** не прыду́рвайся!

geschíchtet 1. *a* слаі́сты **2.** *adv* пласта́мі

geschíchtlich *a* гістары́чны

Geschíchtsbuch *n* -(e)s, -bücher падру́чнік па гісто́рыі

Geschíchtsfälscher *m* -s, - фальсіфіка́тар гісто́рыі

Geschíck I *n* -(e)s, -e лёс; ***sich in sein ~ ergében**** падпарадкава́цца свайму́ лёсу

Geschíck II *n* -(e)s, -e спрыт, майстэ́рства, уме́льства; ~ ***zu etw. (D) hában*** мець здо́льнасць (*да чаго-н.*); ***er hat wéder ~ noch Gelénk*** ён ні на што не здо́льны [не ва́рты]

Geschícklichkeit *f гл.* Geschíck II

geschíckt *a* спры́тны, уме́лы, майстэ́рскі; ***in ~er Wéise*** спры́тна, па-майстэ́рску

geschíeden I *part II ад* schéiden*

geschíeden II *a* разве́дзены; ***wir sind ~e Léute*** памі́ж на́мі ўсё ско́нчана

geschíenen *part II ад* schéinen*

Geschímpfe *n* -s ла́янка

Geschírr *n* -(e)s, -e 1) по́суд 2) збру́я, абро́ць ◊ ***sich ins ~ wérfen**** ***[légen]*** го́рача ўзя́цца за спра́ву; стара́цца, заві́хацца

Geschírrspüler *m* -s, - пасудамы́ечная машы́на

geschláfen *part II ад* schláfen*

geschlágen *part II ад* schlágen*

Geschlécht *n* -(e)s, -er 1) род, пакале́нне 2) *біял.* пол 3) *грам.* род

geschléchtlich *a* 1) радавы́ 2) палавы́, по́лавы

Geschléchtskrankheit *f* -, -en *мед.* венеры́чная хваро́ба

geschlécht(s)los *a* бяспо́лы

Geschléchtsreife *f* - палава́я ста́ласць

Geschléchtsverkehr *m* -s палавы́я зно́сіны

Geschléchtswort *n* -(e)s, -wörter *грам.* арты́кль

geschlíchen *part II ад* schléichen*

geschlíffen 1. *part II ад* schléifen* **2.** *a* 1) адшліфава́ны; наво́страны 2) то́чаны, вы́тачаны

Geschlínge *n* -s 1) лі́вер, вантро́бы 2) спляце́нне

geschlítzt *a* з прарэ́зам

geschlóssen I *part II ад* schlíeßen*

geschlóssen II 1. *a* 1) зачы́нены, замкнёны; ***~e Órdnung*** *вайск.* самкну́ты строй 2) згуртава́ны, адзі́ны **2.** *adv* з'ядна́на, згуртава́на, аднаду́шна

Geschlóssenheit *f* - цэ́ласнасць, згуртава́насць, е́днасць

geschlúngen *part II ад* schlíngen*

Geschmáck *m* -(e)s, -schmäcke густ, смак; ~ ***fínden**** ***[bekómmen*, gewínnen*] (an D)*** прыахво́ціцца (*да чаго-н.*), заахво́ціцца (*чым-н.*); ***in den ~ von etw. (D) kómmen**** адчу́ць смак да чаго́-н. ◊ ***über den ~ lässt sich nicht stréiten**** аб гу́стах не спрача́юцца

geschmácklich *adv* у адно́сінах да сма́ку

geschmácklos *a* 1) нясма́чны 2) безгусто́ўны

Geschmácklosigkeit *f* - безгусто́ўнасць; *разм.* по́шласць

Geschmáckprüfer *m* -s, - дэгуста́тар

Geschmáckssinn *m* -(e)s смак, пачу́цце сма́ку

geschmáckvoll *a* са сма́кам

geschmáckwidrig *a* непрые́мны на смак

Geschmátze *n* -s 1) чмя́канне; цмо́канне

2) *разм.* пацалýнкі, цяля́чыя пяшчóты
geschméichelt *a* (*über A*) усцéшаны, ула́шчаны, задавóлены (*чым-н.*)
Geschméide *n* -s, - каштóўнасці; кара́лі
geschméidig *a* 1) мя́ккі; гнýткі, эласты́чны 2) пакóрлівы, пада́тлівы
Geschméidigkeit *f* - 1) гнýткасць; эласты́чнасць 2) пада́тлівасць, мя́ккасць, прýгкасць
Geschméiß *n* -es 1) памёт (*птушыны*) 2) паразíты 3) ба́нда, хéўра
Geschmíere *n* -s пэцканíна, мазня́
geschmíssen *part II ад* schméißen*
geschmólzen *part II ад* schmélzen*
Geschnárche *n* -s храпéнне
Geschnátter *n* -s 1) кра́канне, гагата́нне 2) *разм.* балбатня́
geschníegelt *a* расфра́нчаны; ~ ***und gebügelt*** апра́нуты з іróлачкі
geschnítten *part II ад* schnéiden*
geschnóben *part II ад* schnáuben*
Geschnörkel *n* -s, - завітóк; рóсчырк
Geschnüffel *n* -s 1) фы́рканне, сапéнне 2) *разм.* шпіёнства, вывéдванне, разнюхванне
geschóben *part II ад* schíeben*
geschóllen *part II ад* schállen*
geschólten *part II ад* schélten*
Geschöpf *n* -(e)s, -e ствара́энне, твара́энне; істóта
geschóren *part II ад* schéren*
Geschóss I *n* -es, -e снара́д, кýля, набóй
Geschóss II *n* -es, -e павéрх, я́рус
Geschóssbahn *f* -, -en *вайск.* траектóрыя снара́да [кýлі]
geschóssen *part II ад* schíeßen*
geschráubt *a* напы́шлівы, мудрагéлісты, вы́чварны; ***~er Stil*** вы́чварны стыль
Geschráubtheit *f* - напы́шлівасць, мудрагéлістасць, вы́чварнасць, ненатура́льнасць
Geschréi *n* -s крык, гвалт; ~ ***erhében**** узня́ць гвалт, раскрыча́цца ◊ ***viel Geschréi und wénig Wólle*** ≅ мнóга шýму, алé ма́ла тóлку [сэ́нсу]
Geschréibsel *n* -s 1) мазня́; кара́кулі 2) *разм., іран.* пісанíна
geschríeben *part II ад* schréiben*
geschríe(e)n *part II ад* schréien*
geschrítten *part II ад* schréiten*
geschúlt *a* навýчаны, кваліфікава́ны
geschúnden *part II ад* schínden*
Geschüttel *n* -s трасянíна
Geschütz *n* -es, -e *вайск.* гарма́та; ***wéittragendes*** ~ дальнабóйная гарма́та
Geschützbedienung *f* -, -en *вайск.* гарма́тны разлíк
Geschű́tzführer *m* -s, - камандзíр гарма́ты
geschwächt *a* асла́блены, аслабéлы, асла́блы
Geschwáder *n* -s, - *марск., ав.* эска́дра
Geschwätz *n* -es, -e балбатня́, плявýзганне
geschwätzig *a* балбатлíвы, языка́ты
Geschwätzigkeit *f* - балбатлíвасць, гаварлíвасць
geschwéift *a* вы́гнуты, сагнýты; ***~e Klámmern*** фігýрныя дýжкі
geschwéige: ~ ***denn*** не ка́жучы ўжó пра тóе, штo…; ***ich hábe ihn überháupt nicht geséhen, ~ (denn) gespróchen*** я ўвóгуле ягó не ба́чыў, тым бóльш не мог з ім размаўля́ць
geschwíegen *part II ад* schwéigen*
geschwínd *a* спры́тны, паварóтлівы, бы́стры
Geschwíndigkeit *f* -, -en 1) хýткасць; шпа́ркасць; ***éine gróße ~ entwíckeln*** развíць вялíкую хýткасць; ***in áller*** ~ як магá хутчэ́й 2) *спарт.* тэмп
Geschwíndigkeitsmesser *m* -s, - спідóметр, вымяра́льнік хýткасці, тахóметр
Geschwírr *n* -s гуд, гудзéнне; свіст
Geschwíster *pl* браты́ і сёстры; ***wir sind*** ~ мы брат і сястра́
geschwísterlich *a* 1) бра́цкі, братэ́рскі **2.** *adv* па-братэ́рску
geschwóllen **1.** *part II ад* schwéllen* **2.** *a* 1) напы́шлівы, высакамéрны 2) апýхлы, ацёчны, успýшаны
geschwómmen *part II ад* schwímmen*
geschwóren **1.** *part II ад* schwören* **2.** *a* закля́ты

Geschwór(e)ne *sub m, f* -n, -n прыся́жны, засяда́цель

Geschwór(e)nengericht *n* -(e)s, -e суд прыся́жных

Geschwúlst *f* -, Geschwülste пухлі́на; ***éine gútartige [bösartige] ~*** дабрая́касная [злая́касная] пухлі́на; ***die ~ geht zurück*** пухлі́на разыхо́дзіцца

geschwúnden *part II ад* schwínden*

geschwúngen *part II ад* schwíngen*

Geschwür *n* -s, -e баля́чка, нары́ў, я́зва, гнайні́к

geséhen *part II ад* séhen*

Geséllе *m* -n, -n 1) падма́йстар; *гіст.* чаля́днік 2) хло́пец 3) тава́рыш; ***lóckerer ~*** ве́траны хлапчы́на

Geséllenprüfung *f* -, -en экза́мен на зва́нне падма́йстра [*гіст.* чаля́дніка]

geséllen, sich (*zu D*) далуча́цца (*да каго-н.*)

geséllig *a* ве́тлівы; тавары́скі, гаваркі́; ***ein ~er Ábend, ~es Beisámmensein*** вечары́на; сустрэ́ча ў ко́ле сябро́ў; ***ein ~es Wésen*** тавары́ская нату́ра

Geséllligkeit *f* - 1) тавары́скасць; камуніка́бельнасць, даліка́тнасць, ве́тлівасць 2) зно́сіны

Geséllschaft *f* -, -en 1) грама́дства; аб'ядна́нне 2) кампа́нія; ***j-m ~ léisten*** зрабі́ць каму́-н. кампа́нію; ***éine ~ gében**** нала́дзіць зва́ную вечары́ну 3) тавары́ства (*гандлёвае*); ***~ mit begrénzter Háftung*** тавары́ства з абмежава́най адка́знасцю

Geséllschafter *m* -s, - 1) суразмо́ўца 2) кампаньён

geséllschaftlich 1. *a* 1) грама́дскі; калекты́ўны 2) све́цкі **2.**: ***~ nützliche Árbeit*** грама́дска-кары́сная пра́ца

Geséllschaftsausflug *m* -(e)s, -flüge калекты́ўная вандро́ўка [экску́рсія]

geséllschaftseigen *a* абагу́лены; грама́дскі

Geséllschaftskleid *n* -(e)s, -kleider вячэ́рняе пла́цце

Geséllschaftsordnung *f* -, -en грама́дскі лад

Geséllschaftstanz *m* -es, -tänze ба́льны та́нец

Geséllschaftswissenschaft *f* -, -en наву́ка пра грама́дства, сацыяло́гія; *pl* грама́дскія наву́кі

geséllschaftswissenschaftlich *a*: ***~es Grúndstudium*** грама́дска-паліты́чная вучо́ба

geséssen *part II ад* sítzen*

Gesétz *n* -es, -e зако́н; ***ein ~ áuslegen*** тлума́чыць зако́н; ***ein ~ éinbringen**** уне́сці законапраéкт; ***ein ~ verábschieden*** прыма́ць зако́н; ***ein ~ erlássen**** вы́даць зако́н; ***das ~ übertréten* [verlétzen], gégen das ~ verstóßen**** пару́шыць зако́н; ***das ~ ánrufen**** заклі́каць да зако́ну; ***kraft des ~es*** у сі́лу зако́на; ***im Námen des ~es*** і́мем зако́на

Gesétzbuch *n* -(e)s, -bücher ко́дэкс; збор зако́наў

Gesétzentwurf *m* -(e)s, -würfe законапраéкт

Gesétzeskraft *f* - *юрыд.* сі́ла зако́на

Gesétzesvorlage *f* -, -n *гл.* Gesétzentwurf; ***éine ~ éinbringen**** уне́сці законапраéкт

gesétzgebend *a* заканада́ўчы; ***die ~e Macht*** заканада́ўчая ўла́да

Gesétzgeber *m* -s, - заканада́ўца

Gesétzgebung *f* - заканада́ўства

gesétzlich 1. *a* зако́нны, лега́льны **2.** *adv* зако́нна, згодна з зако́нам; лега́льна

Gesétzlichkeit *f* - зако́ннасць

gesétzlos *a* беззако́нны

Gesétzlosigkeit *f* - беззако́нне, гвалт

gesétzmäßig 1. *a* заканаме́рны **2.** *adv* згодна з зако́нам

Gesétzmäßigkeit *f* - заканаме́рнасць

gesétzt *a* 1) пава́жны, ста́лы 2) мярку́емы; ***~ den Fall, dass…*** дапу́сцім, што…

gesétzwidrig *a* неправавы́, які́ парушáе зако́н

Gesétzwidrigkeit *f* -, -en супрацьзако́ннасць, неадпаве́днасць зако́ну

Geséufze *n* -s (бесперапы́нныя) узды́хі і е́нкі

gesíchert *a* забяспе́чаны; гарантава́ны; ***in ~en Verhältnissen lében*** жыць замо́жна

Gesícht I *n* 1) -(e)s, -er твар; аблі́чча; ***~er schnéiden**** рабі́ць грыма́сы, крыўля́цца; ***das steht dir (nicht) zu ~*** гэ́та табе́ (не) ідзе́ да тва́ру [(не)пасу́е]; ***er ist***

séinem Váter wie aus dem ~ geschnítten ён вы́літы ба́цька; ***das ~ wáhren*** захо́ўваць прэсты́ж 2) -(e)s зрок; ***etw., j-n zu ~ bekómmen**** убáчыць што-н., каго́-н.; ***etw. ins ~ fássen*** звярну́ць ува́гу на што-н.; ***zu ~ kómmen**** папада́цца на во́чы

Gesícht II *n* -(e)s, -e пры́від, здань; ***~e háben*** мець пры́віды, галюцыні́раваць

Gesíchtsausdruck *m* -(e)s, -ausdrücke вы́раз тва́ру

Gesíchtsfeld *n* -(e)s, -er по́ле зро́ку

Gesíchtskreis *m* -es, -e 1) далягля́д; кругагля́д 2) небасхíл

Gesíchtspflege *f* - до́гляд тва́ру

Gesíchtspunkt *m* -(e)s, -e пункт по́гляду [гле́джання]; ***auf dem ~ stéhen**** прытры́млівацца пу́нкту гле́джання; ***von dem ~ áusgehen**** зыхо́дзіць з пу́нкту по́гляду

Gesíchtssinn *m* -(e)s зрок, пачу́цце зро́ку

Gesíchtstäuschung *f* -, -en апты́чны падма́н, падма́н зро́ку

Gesíchtszüge *pl* ры́сы тва́ру

Gesíms *n* -es, -e карнíз, гзымс; вы́ступ

Gesínde *n* -s, - слу́гі; чэ́лядзь

Gesíndel *n* -s зброд, хе́ўра; ***líchtscheues ~*** цёмныя асо́бы

gesínnt *a* (*gegen A*) схíльны, прыхíльны (*да чаго-н.*); настро́ены; ***wie ist er ~?*** якíя яго́ по́гляды [пераканáнні]?; ***gut ~*** добранаме́рны, з до́брымі наме́рамі

Gesínnung *f* -, -en пераканáнні; склад ду́мак, по́гляды; ***séine ~ an den Tag légen*** паказа́ць свой сапра́ўдны твар

Gesínnungsgenosse *m* -n, -n аднаду́мец

gesínnungslos *a* беспрынцыпо́вы

Gesínnungslosigkeit *f* - беспрынцыпо́васць

gesíttet *a* 1) выхава́ны, ве́тлівы; ціхмя́ны 2) культу́рны, цывілізава́ны

Gesíttung *f* - до́брае выхава́нне, прысто́йнасць, ве́тлівасць, далікáтнасць

gesóffen *part II ад* sáufen*

gesógen *part II ад* sáugen*

gesóllt *part II ад* sóllen*

gesóndert *a* асо́бны, адасо́блены; ***von állen ~*** асо́бна ад усíх

gesónnen *part II ад* sínnen*

gespálten *part II ад* spálten*

Gespánn *n* -(e)s, -e запрэ́жка

gespánnt напру́жаны; нацяѓнуты; ***~ auf etw. (A) sein*** з цікáвасцю чакáць чаго́-н.; ***mit j-m auf ~em Fúße stéhen**** быць у напру́жаных адно́сінах з кім-н.

Gespánntheit *f* - напру́жанасць

Gespénst *n* -(e)s, -er пры́від, здань; ***er sieht überall ~er*** яму́ ўсю́ды не́шта здае́цца [мро́іцца]

gespénsterhaft, gespénstig *a* пры́відны, таямнíчы

gespérrt 1. *a* 1) зачы́нены **2.** *adv*: ***~ gedrúckt*** *палігр.* надрукава́ны ў разра́дку

gespíe(e)n *part II ад* spéien*

Gespíele *m* -n, -n *уст.* ся́бар дзяцíнства

gespíelt *a* шту́чны, ненатура́льны

Gespínnst *n* -(e)s, -e пра́жа, пра́дзіва; ***ein ~ von Lüge und Betrúg*** павуцíнне хлуснí і падма́ну

gespónnen *part II ад* spínnen*

Gespött *n* -(e)s насме́шка, здзек; ***zum ~ wérden*** рабíцца пасме́шышчам

Gespräch *n* -(e)s, -e размо́ва, гу́тарка; ***ein ~ mit j-m ánknüpfen, mit j-m ins ~ kómmen**** завяза́ць размо́ву [гу́тарку] з кім-н.; ***sich ins ~ éinlássen**** уступíць у размо́ву; ***das ~ auf etw. (A) bríngen**** заве́сці размо́ву аб чым-н.; ***das ~ geht aus*** размаўля́ць больш няма́ пра што; ***~e führen*** ве́сці [право́дзіць] размо́вы [гу́таркі]

gesprächig *a* гаваркí, гаварлíвы

Gesprächigkeit *f* - гаварлíвасць, балбатлíвасць

Gesprächsbuch *n* -(e)s, -bücher размо́ўнік

gesprächsweise *adv* у гу́тарцы, у ча́се гу́таркі [размо́вы]

gespréizt *a* 1) растапы́раны 2) напы́шлівы, надзьму́ты

Gespréiztheit *f* - напы́шлівасць, фанабэ́рыя

gesprénkelt, gesprítz *a* плямíсты; у кра́пінку, з кра́пінкамі

gespróchen *part II ад* spréchen*

gesprо́ssen *part II ад* spríeßen*
gesprúngen *part II ад* spríngen*
Gestáde *n* -s, - *паэт.* бе́раг, узбярэ́жжа
Gestált *f* -, -en 1) фо́рма, вы́гляд, во́браз, кшталт; ***éiner Sáche (D) ~ gében**** нада́ць фо́рму чаму́-н.; нада́ць спра́ве (*які-н.*) накіру́нак [ход] 2) по́стаць; рост, зне́шні вы́гляд (*чалавека*); ***liebliche ~*** мі́лы [мілаві́дны] вы́гляд; ***von míttlerer ~*** сярэ́дняга ро́сту
gestálten 1. *vt* надава́ць вы́гляд (*чаму-н.*), афармля́ць **2. ~, sich** прыма́ць кіру́нак; скла́двацца; ***bei so gestálteten Úmständen*** пры абста́вінах, якія склалі́ся такі́м чы́нам
Gestálter *m* -s - 1) ствара́льнік, канстру́ктар 2) афармля́льнік 3) *тэх.* фармо́ўшчык
Gestáltlosigkeit *f* - амо́рфнасць, бясфо́рменнасць
Gestáltung *f* -, -en 1) афармле́нне; фо́рма, абры́с, ко́нтур 2) утварэ́нне, склада́нне, фарміра́ванне, арганіза́цыя (*дзеянне*); ***die ~ der Sо́mmerferi¦en*** арганіза́цыя ле́тніх вака́цый
gestáltungsfähig *a тэх.* пласты́чны
Gestáltungskraft *f* -, -kräfte выяўле́нчая сі́ла
Gestáltungsmittel *n* -s, - выяўле́нчы сро́дак
Gestámmel *n* -s 1) мармыта́нне 2) заіка́нне, запі́нка
gestánden 1. *part II ад* stéhen* *і* gestéhen* **2.** *adv*: ***áufrichtig ~*** шчы́ра ка́жучы
geständig *a*: ***éiner Sáche ~ sein*** прызна́цца (*у чым-н.*)
Geständnis *n* -ses, -se прызна́нне; ***ein ~ áblegen*** прызна́цца (*у сваёй віне*); ***ein ~ máchen*** зрабі́ць прызна́нне
Gestánk *m* -s смуро́д
gestärkt *a* крухма́лены
gestátten *vt* дазваля́ць; ~ ***Sie!*** дазво́льце!; ***ist es gestáttet?*** мо́жна?, (ці) дазво́лена?
Géste *f* -, -n жэст; ***~n máchen*** жэстыкулява́ць
gestéhen* *vt* прызнава́ць (*што-н.*), прызнава́цца (*у чым-н.*); ***áufrichtig gestánden*** шчы́ра [адкры́та] ка́жучы; ***die Wáhrheit zu ~*** па пра́ўдзе каза́ць [ка́жучы]
Gestéhungskosten *pl* выда́ткі вытво́рчасці, сабеко́шт
Gestéin *n* -(e)s, -e каме́нні, го́рная паро́да
gestéigert *a* па(д)вы́шаны
Gestéll *n* -(e)s, -e падста́ўка; стані́на; стэла́ж; карка́с
Gestéllungsbefehl *n* -(e)s, -e *уст., вайск.* мабілізацы́йнае прадпіса́нне, зага́д з’яві́цца (*на прызыўны пункт*)
gestéllungspflichtig *a вайск.* які́ падляга́е прызы́ву
géstern *adv* учо́ра; ***seit ~*** з учара́шняга дня; ***von ~*** учара́шні; ***er ist nicht von ~*** ён быва́лы [спрактыкава́ны] чалаве́к ◊ ***wir sind nicht von ~*** ≅ мы са́мі з вуса́мі
gestíefelt *a* у бо́тах; ~ ***und gespо́rnt sein*** быць гато́вым [у по́ўнай гато́ўнасці] да чаго́-н.; ***der Gestíefelte Káter*** Кот у бо́тах (*у казцы*)
gestíegen *part II ад* stéigen*
Gestikulatión *f* -, -en жэстыкуля́цыя
gestikulíeren *vi* жэстыкулява́ць
Gestírn *n* -(e)s, - 1) (нябе́снае) свяці́ла, нябе́снае це́ла 2) сузо́р’е
gestо́ben *part II ад* stíeben*
Gestöber *n* -s, - мяце́ліца, завіру́ха, заве́я
gestо́chen *part II ад* stéchen*
gestо́hlen 1. *part II ад* stéhlen* **2.** *a* кра́дзены
Gestöhn *n* -(e)s, **Gestöhne** *n* -s стогн, енк
Gestо́lper *n* -s спатыка́нне, таўхані́на; запі́нка
gestо́pft: ~ ***voll*** напха́ны даве́рху, бі́тком набі́ты
gestо́rben *part II ад* stérben*
gestо́ßen *part II ад* stо́ßen*
Gestо́tter *n* -s заіка́нне
Gesträuch *n* -(e)s, -e хмызня́к, кусто́ўе
gestréckt 1. *a* 1) расця́гнуты, падо́ўжаны 2) *спарт.* вы́цягнуты, прамы́; ***mit ~em Kо́rper*** вы́прастаўшыся **2.** *adv* прыгну́ўшыся (*пры скачках у ваду*)
gestréift *a* паласа́ты
gestréng *a уст.* стро́гі, суро́вы; ***die Gestréngen Hérren*** апо́шнія за́маразкі
gestríchelt *a* пункці́рны; (за)штрыхава́ны

gestríchen *part II ад* stréichen*
gestríckt *a* вя́заны
géstrig *a* учара́шні
gestrítten *part II ад* stréiten*
Gestrúdel *n* -s, - вір
Gestrüpp *n* -(e)s, -e за́раснік, хмызня́к
gestúft *a* ступе́ньчаты, я́русны
gestúnken *part II ад* stínken*
gestürzt *a* перакýлены, пераве́рнуты
Gestüt *n* -(e)s, -e ко́нны заво́д
Gesúch *n* -(e)s, -e прашэ́нне, зая́ва, хада́йніцтва; ***ein ~ éinreichen*** пада́ць зая́ву [прашэ́нне, хада́йніцтва]
Gesúchsteller *m* -s, - падаве́ц прашэ́ння, заяўні́к
gesúcht *a* 1) патрэ́бны, шука́ны, які́ карыста́ецца по́пытам (*пра тавары*) 2) вы́чварны, прэтэнцыёзны, ненатура́льны
Gesúdel *n* -s пэцкані́на; бру́дная рабо́та
Gesúmm(e) *n* -s зу́мканне, гудзе́нне; шум (у вуша́х)
gesúnd *a* здаро́вы, мо́цны; ~ ***wérden*** папраўля́цца; ~ ***und múnter*** жывы́ і здаро́вы; ***j-n ~ schréiben**** вы́пісаць каго́-н. на пра́цу (*пасля хваробы*)
Gesúndbrunnen *m* -s, - мінера́льная [ле́кавая] крыні́ца
gesúnden *vi* (s) папраўля́цца, ачу́ньваць (*пасля хваробы*)
Gesúndheit *f* - здаро́ўе; ***éine únerwüstliche [robúste] ~ háben*** мець мо́цнае здаро́ўе; ***auf j-s ~ trínken**** піць за чыё-н. здаро́ўе; ***bei gúter ~*** пры по́ўным здаро́ўі; ***zur ~!*** бу́дзьце здаро́выя! (*пры чханні*)
gesúndheitlich 1. *a* 1) саніта́рны, гігіені́чны 2) які́ ма́е дачыне́нне да здаро́ўя; ***~e Betréuung*** медыцы́нскае абслуго́ўванне; ***~e Éinrichtungen*** устано́вы ахо́вы здаро́ўя **2.** *adv* у адно́сінах да здаро́ўя
Gesúndheitsamt *n* -(e)s, -ämter устано́ва органа́ў ахо́вы здаро́ўя
Gesúndheitsfürsorge(stelle) *f* -, -n дыспа́нсер
gesúndheitshalber *adv* дзе́ля здаро́ўя, дзе́ля папра́ўкі здаро́ўя
Gesúndheitslehre *f* - гігіе́на (*навука*)
Gesúndheitspflege *f* - гігіе́на (*турбота аб здароўі*); ***die ~ nicht vernáchlässigen*** сачы́ць за сваі́м здаро́ўем
gesúndheitsschädlich *a* шко́дны для здаро́ўя
Gesúndheits|schutz *m* -es, **~wesen** *n* -s ахо́ва здаро́ўя
gesúndheitswidrig *a* антысаніта́рны
Gesúndheitszustand *m* -(e)s, -zustände стан здаро́ўя, самаадчува́нне
Gesúndung *f* -, -en папра́ўка; аздараўле́нне
gesúngen *part II ад* síngen*
gesúnken *part II ад* sínken*
getán *part II ад* tun*
Getändel *n* -s залёты, паддо́брыванне; жа́рты; свaво́льства
getáuft *a* хрышчо́ны, хры́шчаны
getéilt *a* раздзе́лены, раздзе́льны; ***~e Empfíndungen*** раздво́еныя пачу́цці
Getíer *n* -s *зборн.* жывёлы
Getöse *n* -s шум, скавыта́нне, выццё (*ветру*); ***ein dónnerndes ~*** гру́кат
getrágen 1. *part II ад* trágen* **2.** *a* 1) пано́шаны 2) які́ абапіра́ецца, апіра́ецца, падтры́мліваецца; ***von höchster Verántwortung ~*** ахо́плены ўсведамле́ннем вялі́кай адка́знасці
Getrámpel *n* -s ту́пат
Getränk *n* -(e)s, -e напо́й, напі́так, пітво́; ***ein ~ zu sich (D) néhmen**** вы́піць што-н.
getráuen *vi i* **~, sich** адва́жвацца, мець сме́ласць
Getréide *n* -s, - збо́жжа, зе́рне; жы́та; ***das ~ auf dem Halm*** хлеб на ко́рані
Getréideanbaufläche *f* -, -n пло́шча пасяўны́х [збо́жжавых] культу́р
Getréideaussaat *f* - сяўба́ збо́жжа
Getréidebau *m* -(e)s земляро́бства, збо́жжавая гаспада́рка
Getréidebeschaffung *f* -, -en хлебанарыхто́ўкі
Getréidedarre *f* -, -n зернесушы́лка
Getréideernte *f* -, -n 1) ураджа́йнасць збо́жжа 2) убо́рка ўраджа́ю [збо́жжа]
Getréideertrag *m* -(e)s, -träge ураджа́й

збóжжа

Getréidefeld *n* -(e)s, -er ніва, раллá

Getréidepflanzen *pl* збóжжавыя культýры

Getréideschober *m* -s, - тарпá, торп, сцíрта

Getréideschwinge *f* -, -n вéялка

Getréidespeicher *m* -s, - зернясхóвішча; элевáтар

getrénnt *a* (па)асóбны, разлýчаны, раз’яднáны

Getrénntschreibung *f* -, -en раздзéльнае напісáнне

getréten *part II ад* tréten*

getréu *a* 1) надзéйны, вéрны 2) даклáдны; ***ein ~es Ábbild*** даклáдны партрэ́т, даклáднае ўзнаўлéнне; *гл.* getréulich

getréulich *adv* 1) прáвільна, даклáдна 2) аддáна, надзéйна

Getríebe *n* -s, - 1) перадáтачны механíзм 2) рух, ажыўлéнне; мітуснá

getríeben *part II ад* tréiben*

getróffen *part II ад* tréffen* *i* tríefen*

getrógen *part II ад* trügen*

getróst *a* спакóйны, упэ́ўнены; ***séien Sie ~!*** не хвалю́йцеся!; ***~ in die Zúkunft blícken*** упэ́ўнена глядзéць у будучыню; ***er ist nicht ganz ~*** ён не зусíм у сваíм рóзуме

Getrümmer *n* -s руíны; аблóмкі

getrúnken *part II ад* trínken*

Getúe *n* -s 1) мітуснá, беганíна 2) манéрнасць, крыўлянне

Getümmel *n* -s мітуснá, штурханíна

getüpfelt, **getúpft** *a* у крóпках, у крáпінках, з крáпінкамі

Getúschel *n* -s шушýканне, шаптáнне, шэ́пты

geübt *a* трэніравáны,трэнірóваны; дасвéдчаны, спрактыкавáны; умéлы, майстэ́рскі; ***ein ~es Áuge*** спрактыкавáнае [напрактыкавáнае] вóка

Geübtheit *f* - трэнірóўка, звы́чка, спрактыкавáнасць

Gevátter *m* -s *i* -n, -n *устар., жарт.* кум; ***~ Tod*** мáтухна-смерць; ***(zu) ~ stéhen**** быць хрóсным бáцькам; *перан.* садзéйнічаць у чым-н.

Gevátterin *f* -, -nen *уст., жарт.* кумá

Gevíert *n* -(e)s, -e чатырохвугóльнік, прамавугóльнік, прастакýтнік; квадрáт; ***im ~*** у квадрáце; ***ins ~*** у квадрáт

Gevögel *n* -s *зборн.* птýшкі

Gewächs *n* -es, -e 1) раслíна 2) нáрасць

gewáchsen 1. *part II ад* wáchsen* **2.**: ***éiner Sáche ~ sein*** быць у сíлах вы́канаць што-н.; ***j-m ~ sein*** быць рóўным камý-н.

Gewächshaus *n* -es, -häuser цяплíца, аранжарэ́я

gewágt *a* рызыкóўны, смéлы

gewählt *a* 1) вы́браны, абрáны 2) вы́танчаны

gewáhr: ***~ wérden (G, A)*** заўвáжыць, прыкмéціць (*што-н.*)

Gewähr *f* - гарáнтыя, зарýка; ***für j-n, etw. (A) ~ léisten*** ручáцца (*за каго-н., што-н.*); ***für j-n, etw. (A) ~ bíeten* [gében*]*** гарантавáць што-н.

gewáhren *vt высок.* прыкмячáць, заўважáць

gewähren *vt* давáць (*права*); выкóнваць (*просьбу*); ***j-n ~ lássen**** давáць камý-н. свабóду дзéянняў

gewährleisten *неаддз.vt* гарантавáць, забяспéчваць; паручы́цца (*за што-н.*)

Gewährleistung *f* -, -en зарýка, гарáнтыя; ***~ gében**** гарантавáць

Gewáhrsam *m* -s 1) захавáнне 2) знявóленне, áрышт

Gewährsmann *m* -(e)s, -männer *i* -leute 1) паручы́цель, свéдка 2) аўтарытэ́т

Gewált *f* -, -en 1) улáда; ***j-n, etw. (A) in séine ~ bekómmen**** авалóдаць кім-н, чым-н., пакары́ць кагó-н., што-н.; ***sich in der ~ háben*** умéць валóдаць сабóю; ***únter j-s ~ stéhen* [sein]*** быць падулáдным камý-н. 2) сíла 3) прымýс, гвалт; ***mit ~*** сíлай, прымýсам, сілкóм, гвалтóўна; ***j-m ~ ántun**** прымяняць насíлле да кагó-н., гвалтавáць кагó-н.

Gewáltakt *m* -(e)s, -e гвалт, расправа; (*an D – з кім-н.*)

Gewáltandrohung *f* -, -en пагрóза сíлай

Gewálthaber *m* -s, - валадáр, уладáр

Gewáltherrschaft *f* -, -en дэспаты́зм

Gewáltherrscher *m* -s, - дэ́спат, тырáн

gewáltig 1. *a* мóцны, магýтны; велізáрны **2.** *adv* (вéльмі) мóцна; ***sich ~ írren [täuschen]*** мóцна памыля́цца

Gewáltmarsch *m* -(e)s, -märsche *вайск.* фарсíраваны марш, марш-кідóк

gewáltsam 1. *a* гвалтóўны **2.** *adv* гвалтóўна

Gewáltstreich *m* -(e)s, -e дзяржáўны пераварóт; гвалтóўны ўчы́нак

Gewálttat *f* -, -en гвалт, прымýс; ***éine ~ verüben*** дапусцíць [учынíць] гвалт, зрабíць (*што-н.*) гвáлтам

Gewálttäter *m* -s, - гвалтаўнíк

gewálttätig 1. *a* гвалтóўны, прымусóвы **2.** *adv* жóрстка, грýба

Gewálttätigkeit *f* -, -en гвалтóўнасць, бязлíтаснасць, грýбасць

Gewánd *n* -(e)s, -wänder *i* -e убрáнне, адзéнне; ***im ~e*** *перан.* пад мáскаю

gewándt 1. *part II ад* wénden* **2.** *a* спры́тны, паварóтлівы, увíшны; ***in állen Díngen ~*** мáйстар на ўсé рýкі

Gewándtheit *f* - спры́тнасць, жвáвасць, знахóдлівасць, увíшнасць

gewánn *impf ад* gewínnen*

gewärtig *a*: ***~ sein (G)*** чакáць (*чаго-н.*); быць гатóвым (*да чаго-н.*)

Gewässer *n* -s, - вóды, вадаём

Gewébe *n* -s, - тканíна; *анат.* ткáнка

gewébt *a* ткáны

gewéckt *a* развіты́, кéмлівы; ***ein ~er Geist*** жывы́ рóзум

Gewéhr *n* -(e)s, -e вінтóўка, стрэ́льба; ***dóppelläufiges ~*** дубальтóўка; дубальтóвае ружжó; ***~ bei Fuß!, ~ ab!*** да нагí! (*каманда*); ***~ über!, ~ auf!*** на плячó! (*каманда*); ***an die ~e!*** у ружжó! (*каманда*); ***das ~ ánlegen*** узя́ць ружжó напагатóў, прыцэ́ліцца; ***das ~ ábfeuern*** вы́страліць з ружжá [вінтóўкі]; ***das ~ präsentíeren*** узя́ць на каравýл

Gewéhrgranate *f* -, -n гранатамётны зарáд [набóй]

Gewéhrgriff *m* -(e)s, -e ружэ́йны прыём

Gewéhrkolben *m* -s, - прыклáд (*у стрэльбе*)

Gewéhrlauf *m* -(e)s, -läufe дýла (*ружжа*)

Gewéih *n* -(e)s, -e рóгі (*аленя*)

gewéllt *a* гафры́раваны

Gewénde *n* -s, - *уст.* мяжá (*поля*)

Gewérbe *n* -s, - прóмысел, рамясткó, заня́так; ***Hándel und ~*** гáндаль і прамыслóвасць; ***ein ~ (be)tréiben* [áusüben]*** займáцца рамяствóм [прóмыслам]

Gewérbeschule *f* -, -n *гіст.* ремéснае вучы́лішча; прафесíйная вучэ́бная ўстанова, прафтэхвучы́лішча

Gewérbesteuer *f* -, -n прамыслóвы падáтак

gewérbetreibend *a* які́ займáецца рамяствóм [прóмыслам]

Gewérbetreibende *sub m, f* -n, -n ремéснік

gewérblich *a* 1) прамыслóвы, прóмыславы, ремéсны 2) прафесíйны

gewérbsmäßig *a* прафесіянáльны, прафесíйны

Gewérkschaft *f* -, -en прафсаю́з; ***éiner ~ ángehören*** быць члéнам прафсаю́за

gewérkschaftlich *a* прафсаю́зны

Gewérkschaftsbeitrag *m* -(e)s, -träge прафсаю́зны ўзнóс

Gewérkschaftsbuch *n* -(e)s, -bücher прафсаю́зны білéт

gewésen 1. *part II ад* sein* **2.** *a* былы́, кóлішні

gewíchen *part II ад* wéichen*

Gewícht *n* -(e)s, -e 1) вагá, цяжáр 2) вáжнасць, уплы́ў 3) гíра; ***~ légen auf etw. (A), éiner Sáche (D) ~ béimessen**** надавáць значэ́нне чамý-н.; ***das ~ stémmen*** *спарт.* вы́ціснуць вагý

Gewíchtheben *n* -s *спарт.* ця́жкая атлéтыка; ***Wéttkampf im ~*** спабóрніцтва штангíстаў

gewíchtig *a* 1) ця́жкі, паўнавáжкі 2) вáжкі; ***ein ~er Grund*** увáжлівая прычы́на

Gewíchtsausfall *m* -(e)s, -fälle нястáча [недастáча] у вазé

Gewíchtsausschlag *m* -(e)s, -schläge лíшак вагí

Gewíchtseinheit *f* -, -en вáгавая адзíнка, адзíнка вагí

Gewíchtsklasse *f* -, -n *спарт.* вáгавая катэгóрыя

Gewíchtverschütten *n* -s *камерц.* утрýска

gewíegt *a* (вéльмі) вóпытны, спракты-

кава́ны, спры́тны
Gewíeher *n* -s іржа́нне, гігі́канне
gewíesen *part II ад* wéisen*
gewíllt *a* які́ ма́е наме́р (*што-н. зрабі́ць*); гато́вы (*да чаго-н.*); ~ ***sein*** згаджа́цца, мець наме́р; ***sich ~ zéigen*** мець [праяўля́ць] жада́нне (*зрабіць што-н.*)
Gewímmel *n* -s нато́ўп, таўхані́на
Gewímmer *n* -s рыда́нне, плач
Gewínde *n* -s, - 1) гірля́нда 2) *тэх.* разьба́
Gewíndedrehbank *f* -, -bänke *тэх.* така́рна-шрубарэ́зны стано́к
Gewínn *m* -(e)s, -e 1) вы́йгрыш, прыбы́так; ~ ***ábwerfen* [ábführen]*** дава́ць прыбы́так, быць рэнта́бельным 2) *тэх.* здабы́ча; ~ ***aus etw. (D) zíehen**** атры́мліваць кары́сць (*з чаго-н.*)
Gewínnabgabe *f* -, -n адлічэ́нне ад прыбы́тку
Gewínnanleihe *f* -, -n вы́йгрышная пазы́ка
Gewínnanteil *m* -(e)s, -e до́ля прыбы́тку, удзе́л у прыбы́тках
gewínnbringend *a* [Gewínn bríngend] прыбытко́вы, даходны, рэнта́бельны, вы́гадны
gewínnen* **1.** *vt* 1) выйграва́ць (*von D – у каго-н.*) 2) *горн.* здабыва́ць 3) атры́мліваць, набыва́ць; ***Éinfluss*** ~ набы́ць уплы́ў; ***j-n für sich*** ~ схіля́ць каго́-н. на свой бок; ***Óberhand*** ~ узя́ць верх (*над кім-н.*); ***den Éindruck*** ~ атрыма́ць ура́жанне **2.** *vi* 1) (*an D, bei D*) вы́йграць (*у якіх-н. адносінах*); ***die Sáche gewínnt an Klárheit*** спра́ва стано́віцца больш я́снай; ***zwei zu eins*** ~ *спарт.* вы́йграць з лі́кам два-адзі́н 2) (*von D*) атры́мліваць вы́гаду [кары́сць] (*з чаго-н.*)
gewínnend *a* прые́мны, сімпаты́чны, прыва́бны; ***éine ~e Art zu lächeln*** прыва́бная ўсме́шка
Gewínner *m* -s, - 1) перамо́жца; той, хто вы́йграў 2) ну́мар, на які́ вы́паў вы́йгрыш
Gewínnliste *f* -, -n табл́іца вы́йгрышаў
gewínnlos *a* беспрыбытко́вы
Gewínnlosigkeit *f* - беспрыбытко́васць
gewínnsicher *a* бяспро́йгрышны
Gewínnsucht *f* - карысталю́бства, пра́гнасць
gewínnsüchtig *a* кары́слівы, карысталю́бны
Gewínnung *f* -, -en здабыва́нне, атрыма́нне
Gewínsel *n* -s ві́скат, віската́нне
Gewírr *n* -(e)s 1) блытані́на, лабіры́нт (*вуліц*) 2) бязла́ддзе (*гукаў*)
gewiss **1.** *a* 1) абавязко́вы, пэ́ўны 2) не́йкі, пэ́ўны; ***etw. (G) ~ sein*** быць упэ́ўненым (*у чым-н.*); ***ich bin méiner Sáche ~*** я ўпэ́ўнены ў по́спеху маёй спра́вы; ***ein ~er Müller*** не́хта [не́йкі] Мю́лер; ***ein ~es Étwas*** не́шта тако́е; то́е, што ця́жка ўлаві́ць **2.** *adv* вядо́ма, безумо́ўна, бясспрэ́чна; ~ ***doch!*** як жа!; ***ganz ~*** абавязко́ва; ~ ***und wáhrhaftig!*** сло́ва го́нару!
Gewíssen *n* -s, - сумле́нне; ***j-m ins ~ réden*** крана́ць чыё-н. сумле́нне, сарамаці́ць каго́-н.; ***etw. auf dem ~ háben*** мець што-н. на сумле́нні; ***das ~ schlug ihm [régte sich in ihm]*** у ім загавары́ла сумле́нне ◊ ***ein gútes ~ ist das béste [ein sánftes] Rúhekissen*** ≅ спако́йна спіць той, у каго́ сумле́нне чы́стае
gewíssenhaft *a* (добра)сумле́нны
Gewíssenhaftigkeit *f* - (добра)сумле́ннасць
gewíssenlos *a* несумле́нны, нядобрасумле́нны
Gewíssenlosigkeit *f* - несумле́ннасць, нядобрасумле́ннасць, наха́бнасць
Gewíssensbisse *pl* дако́ры сумле́ння
Gewíssensfreiheit *f* - свабо́да сумле́ння
Gewíssensregung: ***óhne jéde*** ~ без уся́кага со́раму, бессаро́мна
gewíssermaßen *adv* у пэ́ўнай ступе́ні, пэ́ўным чы́нам
Gewíssheit *f* -, -en упэ́ўненасць, верагодн асць; ***zur ~ wérden*** пацве́рдзіцца, сцве́рдзіцца; ***die ~ háben*** быць упэ́ўненым
Gewítter *n* -s, - навальні́ца; ***ein ~ ist im Ánzug*** набліжа́ецца навальні́ца; ***das ~ entlúd sich*** узняла́ся навальні́ца; ***das ~ zieht vorüber*** навальні́ца прахо́дзіць [канча́ецца, міна́е]; ***wir bekómmen héute ~*** сёння бу́дзе навальні́ца
gewíttern *vimp*: ***es gewíttert*** узняла́ся

бу́ра, усчала́ся навальні́ца

gewítzigt *a* наву́чаны во́пытам; ***durch Schä́den*** ~ наву́чаны го́ркім во́пытам; ***er ist für gánzes Lében*** ~ яго́ правучы́лі на ўсё жыццё

gewítzt *a* хі́тры, хітраму́дры

gewóben *part II ад* wében*

gewógen 1. *part II ад* wíegen* **2.** *a*: ***j-m*** ~ ***sein*** до́бра ста́віцца да каго́-н.

Gewógenheit *f* - прыхі́льнасць, добразычлі́васць

gewöhnen 1. *vt* (*an A*) прывуча́ць (*да чаго-н.*); ***er ist darán gewöhnt*** ён да гэ́тага прывы́к [прызвыча́іўся] **2. ~, sich** (*an A*) прывыка́ць (*да чаго-н.*), звыка́цца (*з чым-н.*)

Gewóhnheit *f* -, -en прывы́чка, звы́чка; звы́чай; ***aus*** ~ па прывы́чцы; ***zur*** ~ ***wérden*** стаць прывы́чкай [звы́чкай]; ***von séiner*** ~ ***ábgehen**** адмо́віцца ад сваёй прывы́чкі

Gewóhnheitsdieb *m* -(e)s, -e зло́дзей-прафесіяна́л; зло́дзей-рэцыдыві́ст

gewóhnheitsmäßig 1. *a* прывы́чны, звыча́йны **2.** *adv* па прывы́чцы, як звыча́йна

Gewóhnheitsrecht *n* -(e)s звыча́йнае пра́ва

gewöhnlich 1. *a* 1) звыча́йны 2) пасрэ́дны **2.** *adv* звыча́йна; ***wie*** ~ як звыча́йна, як заўсёды; ***für*** ~ звыча́йна, бо́льшай ча́сткай

Gewöhnlichkeit *f* -, -en 1) звыча́йнасць 2) звыча́йнасць, пасрэ́днасць, вульга́рнасць

gewóhnt *a* прывы́чны; ~ ***sein*** мець прывы́чку; ***ich bin es*** ~ я прывы́к да гэ́тага; ***auf ~e Wéise*** прывы́чнам чы́нам, прывы́чна

gewöhnt *a* (*an A*) звы́клы, прыву́чаны (*да чаго-н.*); ***~e Árbeit*** знаёмая пра́ца

Gewöhnung *f* -, -en 1) прывучэ́нне, прывыка́нне 2) звы́чка

Gewölbe *n* -s, - 1) скляпе́нне 2) склеп, падва́л

gewölbt *a* скляпе́ністы, пука́ты; ***éine ~e Stirn*** вы́пуклы [высо́кі] лоб

gewóllt *part II ад* wóllen*

gewónnen *part II ад* gewínnen*

gewórben *part II ад* wérben*

gewórden *part II ад* wérden*

gewórfen *part II ад* wérfen*

gewrúngen *part II ад* wríngen*

Gewühl *n* -(e)s 1) цісканíна, штурханíна 2) капа́нне, рыццё

gewúnden 1. *part II ад* wínden* **2.** *a* 1) плёцены 2) звíлісты, вы́гнуты

gewünscht *a* жада́ны, пажада́ны

gewürfelt *a* 1) у клётку 2) *бат.* страка́ты

Gewürz *n* -es, -e (во́страя) прыпра́вы

Gewürzgurke *f* -, -n марынава́ны агуро́к

Gewürzkräuter *pl* зяляні́на (*прыправа*)

gewürzt *a* 1) прыпра́ўлены 2) *перан.* з іскры́нкай

gewússt *part II ад* wíssen*

gezáckt *a* зазу́браны, з зубца́мі; зу́бчыкамі (*пра карункі*)

gezáhnt *a* зубча́сты, з зу́бчыкамі

Gezänk *n* -s, **Gezánke** *n* -s ла́янка, сва́рка

gezéichnet *a* (па)ме́чаны, (па)зна́чаны

Gezéiten *pl* прылі́ў і адлі́ў (*марскі*)

Gezéter *n* -s кры́кі, ля́мант; ***léidiges*** ~ кры́кі [ля́мант], які́я злую́ць [раздражня́юць]

Gezíefer *n* -s, - 1) шко́дныя насяко́мыя, паразі́ты 2) дро́бная ха́тняя жывёла, сво́йскія пту́шкі

gezíehen *part II ад* zéihen*

gezíemen *vi, vimp i* **~, sich** падыхо́дзіць, пасава́ць, быць да тва́ру, быць ва́ртым; ***es gezíemt sich*** трэ́ба, нале́жыць; ***die Áusdrücke ~ sich nicht*** гэ́та непрысто́йныя вы́разы

gezíert *a* мане́рны, чапуры́сты

Gezíertheit *f* - мане́рнасць, чапуры́стасць, надзьму́тасць, ва́жнасць, напы́шлівасць

gezógen *part II ад* zíehen*

Gezücht *n* -(e)s, -e паро́да, пле́мя; *груб.* вы́радак

Gezwítscher *n* -s шчабята́нне, чыры́канне

gezwúngen 1. *part II ад* zwíngen* **2.** *a* вы́мушаны, ненатура́льны

gezwúngenermaßen *adv* не па сваёй во́лі, вы́мушана

gibt *präs ад* gében*

Gicht *f* - падáгра
gíchtbrüchig, gíchtig, gíchtisch *a* падагры́чны
Gíchtkranke *sub m, f* -n, -n падáгрык, хвóры на падáгру
Gíebel *m* -s, - франтóн
Gíebeldach *n* -(e)s, -dächer (востраканцóвы) двухсхíльны дах
Gíebelfenster *n* -s, - акнó ў франтóне, дáхавае акнó
Gíebelstübchen *n* -s, - мансáрда
Gier *f* - (*nach D, auf A*) прáгнасць, сквáпнасць (*да чаго-н.*)
gíeren 1. *vi* (*nach D*) прáгнуць, жадáць (*чаго-н.*) **2.** *vi марск., ав.* ры́скаць, адхіля́цца ад кýрсу
gíerig *a* (*nach D, auf A*) прáгны, сквáпны (*да чаго-н.*)
gíeßen* **1.** *vt* 1) ліць, ***Blúmen ~*** палівáць квéткі 2) *тэх.* адлівáць **2.** *vimp*: ***es gießt in Strömen*** дождж лье як з вядрá
Gíeßen *n* - *тэх.* ліццё, адлíўка; разлíўка
Gíeßer *m* -s, - ліцéйшчык
Gießeréi *f* -, -en ліцéйны завóд [цэх]
Gíeßkanne *f* -, -n палівáчка
Gift *n* -(e)s, -e яд, атрýта; ***daráuf kann man ~ néhmen**** за гэ́та мóжна ручáцца ◊ ***~ und Gálle spéien* [spúcken]*** ≅ вар’явáцца
gíftgrün *a* я́рка-зялёны, éдка-зялёны
gífthaltig *a* які́ ўтры́млівае яд, атрýтны
gíftig *a* 1) ядавíты, атрýтны; *мед.* таксíчны 2) з’éдлівы; ***éine ~e Zúnge*** злы язы́к; ***auf j-n ~ sein*** мець зло на кагó-н.
Gíftigkeit *f* - 1) ядавíтасць, атрýтнасць 2) *мед.* таксíчнасць, вірулéнтнасць 3) з’éдлівасць
Gíftmischer *m* -s, - атручáльнік
Gíftotter *f* -, -n гадзю́ка, гáдзіна
Gíftpilz *m* -es, -e ядавíты грыб, мухамóр
Gíftstoff *m* -(e)s, -e атрýтнае рэ́чыва
Gigánt *m* -en, -en гігáнт; вóлат, велікáн
Gígerl *m, n* -s, - фат, франт
Gílde *f* -, -n *гіст.* гíльдыя, карпарáцыя
gilt *präs ад* gélten*
Gímpel *m* -s, - 1) *заал.* гіль, снягíр 2) *разм.* дýрань
Gímpelfang: ***auf den ~ áusgehen**** лавíць [шукáць] дýрняў, ашýкваць прасцякóў
Gin [ʤin] *m* -s, -s джын, ядлаўцóўка (*гарэлка*)
ging *impf ад* géhen*
Ginseng [ˈginzɛŋ *і* ˈʒi-] *m* -s, -s *бат.* жэньшэ́нь
Gínster *m* -s, - *бат.* жаўтазéль
Gípfel *m* -s, - вяршы́ня, верхавíна, вяршáліна
Gípfelkonferenz *f* -, -en нарáда на вышэ́йшым узрóўні; канферэ́нцыя ў вярхáх
gípfeln *vi* дасягáць найвышэ́йшага пýнкту
Gípfelpunkt *m* -(e)s, -e вышэ́йшая ступéнь [пункт], кульмінацы́йны пункт
Gípfeltreffen *n* -s, - сустрэ́ча на вышэ́йшым узрóўні
Gips *m* -es, -e гіпс
Giráffe *f* -, -n *заал.* жырáфа
Girl [gø:rl] *n* -s, -s 1) дзяўчы́на 2) танцóўшчыца (*у кардэбалеце, вар’етэ*)
Girlánde *f* -n, -n гірля́нда
Gíro [ˈʒi:-] *n* -s, -s *камерц.* жырó, перадáтачны нáдпіс (*на вэксалі*)
gírren *vi* буркавáць, варкавáць
gíschen *vi* пéніцца, шыпéць
Gischt *m* -(e)s, -e (бурлíвая) пéна; пы́рскі (*хваляў*)
Gitárre *f* -, -n гітáра; ~ ***spíelen*** (і)грáць на гітáры
Gítter *n* -s, - крáты; агарóджа; ***hínter dem ~ sítzen**** сядзéць за крáтамі
gítterförmig *a* крáцісты, у крáты
Glace [-ˈse:] **I** *m* - *і* -s, -s лáйка (*скура*)
Glace [gla:s] **II** *f* - 1) цукрóвая глазýра 2) марóжанае 3) жэлé (*мяснoе*)
Gladióle *f* -, -n *бат.* гладыёлус
Glanz *m* -es, -e бляск, гля́нец, ззя́нне; ***im ~e des Rúhmes stéhen**** быць у зенíце слáвы; ~ ***gében**** навóдзіць бляск [гля́нец]
glänzen 1. *vi* 1) блíшчаць, ззяць 2) вызначáцца, слáвіцца **2.** *vt* навóдзіць бляск [гля́нец] (*на што-н.*)
glänzend 1. *a* 1) бліскýчы 2) *пеpан.* бліскýчы, выдáтны **2.** *adv* выдáтна, паспяхóва
glánzlos *a* мáтавы, цьмя́ны
Glánznummer *f* -, -n гвозд прагрáмы

Glánzpapier *n* -s, -e гля́нцавая папе́ра
Glánzpunkt *m* -(e)s кульмінацы́йны пункт, апаге́й
glánzvoll *a* бліску́чы
Glas *n* -es, Gläser 1) шкло 2) шкля́нка, ча́рка, ке́ліх 3) *pl* акуля́ры 4) біно́кль
glásartig *a* шклопадо́бны, празры́сты, як шкло
Glásbläser *m* -s, - шкловыдзіма́льшчык
Gläschen *n* -s, - шкля́начка, ча́рачка, кі-лі́шак; ***ein ~ über den Durst trínken**** вы́піць лі́шняе
Gláser *m* -s, - шкляр ◊ ***ist [war] dein Vá-ter ~?*** што, твой ба́цька [быў] шкляр? (адыдзі ад святла́ [ўбо́к])!
gläsern *a* шкляны́
Glásfaser *f* -, -n шкляно́е валакно́, шкло-валакно́
Glásglocke *f* -, -n шкляны́ каўпа́к
Gláshütte *f* -, -n шклозаво́д, гу́та
glasíeren *vt* 1) замаро́жваць 2) пакры-ва́ць глазу́рай 3) надава́ць гля́нец
glásig *a* шклопадо́бны; ***~er Blick*** шкляны́ [засты́лы] по́зірк
Gláslinse *f* -, -n апты́чнае шкло
Glásmalerei *f* -, -en жы́вапіс на шкле́
Glásscheibe *f* -, -n шы́ба, шы́біна
Glásschneider *m* -s, - *тэх.* шкларэ́з
Glasúr *f* -, -en 1) *тэх.* палі́ва 2) *кул.* гла-зу́ра
glásweise *adv* шкля́нкамі, ча́ркамі, кілі́ш-камі
glatt 1. *a* 1) гла́дкі, ро́ўны 2) слі́зкі, ко́ўз-кі; *перан.* ліслі́вы, падлі́злівы; ***éine ~e Lüge*** чы́стая хлусня́; ***~er Únsinn*** лу́х-та, глу́пства ◊ ***éine ~e Réchnung*** кру́г-лы [акру́глены] раху́нак **2.** *adv* наад-рэ́з, рашу́ча; гла́дка, ро́ўна; ***álles geht ~*** усё ідзе́ спра́ўна [гла́дка]; ***~ vergés-sen**** зусі́м забы́цца; ***álles ~ léugnen*** адмаўля́ць усё наадрэ́з
Glätte *f* - 1) гла́дкасць 2) слі́зкасць; гала-лёдзіца, галалёд
Glátteis *n* -es галалёдзіца, галалёд; ***j-n aufs ~ führen*** падма́нваць, падво́дзіць каго́-н.
glätten 1. *vt* 1) разгла́джваць, прасава́ць 2) палірава́ць **2. ~, sich** супако́іцца (*пра мора*)
gláttmachen *аддз.* *vt* 1) *разм.* ула́джваць (*справу*) 2) *разм.* расквіта́цца (*з чым-н.*), аплочваць, распла́чвацца; ***éine Schuld ~*** заплаці́ць доўг
gláttweg *adv* про́ста; наадрэ́з
Glátze *f* -, -n лы́сіна
Glátzkopf *m* -(e)s, -köpfe 1) лы́сая галава́ 2) лы́сы
glátzköpfig *a* лы́сы
Gláubbarkeit *f* - вераго́днасць, праўда-падо́бнасць
Gláube *m* -ns, -n *гл.* Gláuben
gláuben 1. *vt* ве́рыць, меркава́ць, ду́маць; ***man sóllte ~…*** здава́лася б…; ***sich sí-cher ~*** лічы́ць сябе́ ў бяспе́цы **2.** *vi* (*an A*) ве́рыць (*у каго-н., у што-н.*); ***das gláube ich schon*** мярку́ю, што гэ́та так; ***j-m ~*** ве́рыць каму́-н.; ***er glaubt fest darán*** ён упэ́ўнены ў гэ́тым ◊ ***er muss [soll] darán ~*** *разм.* яму́ пры́й-дзецца з гэ́тым (пры)міры́цца; яму́ ка-не́ц, яго́ пе́сня спе́та
Gláuben *m* -s, - 1) ве́ра, даве́р’е, даве́р; ***j-m ~ schénken*** ве́рыць, давяра́ць ка-му́-н.; ***auf Treu und ~*** сумле́нна; ***für séinen ~ éinstehen**** пастая́ць за сваé перакана́нні; ***~ fínden**** набы́ць даве́р; ***den ~ an etw. (A) verlíeren**** стра́ціць ве́ру ў што-н.; ***etw. aus gútem ~ tun**** рабі́ць што-н., кіру́ючыся найле́пшым наме́рам; ***sich um állen ~ bríngen**** стра́-ціць уся́кае даве́р’е, дыскрэдытава́ць сябе́ 2) ве́ра, ве́раванне; ***der chrístliche ~*** хрысція́нская ве́ра [рэлі́гія]
Gláubensbekenntnis *n* -ses, -se веравыз-на́нне
Gláubensfreiheit *f* -, -en свабо́да сумле́ння
Gláubensgenosse *m* -n, -n аднаве́рац
Gláubenslehre *f* -, -n багасло́ўе, верану-чэ́нне
gláubenslos *a* няве́руючы
gláubensstark *a* перакана́ны, які́ цвёрда ве́рыць, сто́йкі ў сваі́х перакана́ннях
gláubhaft *a* праўдападо́бны, напэ́ўны
Gláubhaftigkeit *f* - праўдападо́бнасць,

верагóднасць

gläubig 1. *a* вéруючы, набóжны **2.** *adv* давéрліва, легкавéрна

Gläubige *sub m, f* -n, -n вéрнік, вéрніца

Gläubiger *m* -s, - крэдытóр; ***den ~ ábfinden**** разлічы́цца з крэдытóрам

Gläubigkeit *f* - 1) рэлігíйнасць, набóжнасць 2) давéрлівасць, легкавéрнасць

gláublich, gláubwürdig *a* верагóдны, праўдападóбны, магчы́мы

Gláubwürdigkeit *f* - верагóднасць, праўдападóбнасць; ***an ~ verlíeren**** здавáцца непраўдападóбным

glaziál *a геал.* ледніко́вы

gleich 1. *a* 1) рóўны, аднóлькавы, падóбны; ***zu ~er Stúnde*** у тýю ж гадзíну; у той жа час; ***in ~er Wéise*** аднóлькава; ***~ sein*** *матэм.* раўня́цца; ***zwei mal zwei [ist] ~ vier*** два на два – чаты́ры; ***~ zu ~ stéhen**** быць раўнапрáўным 2) абыя́кавы; ***ganz*** ~ усё рóўна ◊ ***~ und ~ geséllt sich gern*** ≅ рыбáк рыбакá бáчыць здалякá; ***~e Brüder ~e Káppen*** ≅ адзíн другóга вáрты, абóе рабóе; ***~ bléiben*, sich (D) ~ bléiben**** не змянццца; ***~ bleibend*** *a* стáлы, пастая́нны, нязмéнны; ***~ láufend*** *a* паралéльны, раўналéжны; ***~ láutend*** *a* 1) сугýчны 2) аднаначны; ідэнты́чны (тэкст); ***mit dem Originál ~*** згóдна з арыгінáлам **2.** *adv* зáраз, неадклáдна; ***~ daráuf, ~ nachhér*** услéд [слéдам] за тым; ***~ viel*** стóлькі ж, аднóлькава; ***~ groß*** аднóлькавай велічыні́; ***~ am Ánfang*** з сáмага пачáтку

gléichalt(e)rig *a* адны́х гадóў, аднагó ўзрóсту

gléichartig *a* аднарóдны, аналагíчны; ***~e Sátzglieder*** *грам.* аднарóдныя члéны скáза

Gléichartigkeit *f* - аднарóднасць, аналагíчнасць, аднóлькавасць

gléichbedeutend *a* раўназнáчны, раўнасíльны; тóесны

gléichberechtigt *a* раўнапрáўны

Gléichberechtigung *f* - раўнапрáўе

Gléiche *sub* 1) *m, f* -n, -n раўня́ 2) *n*: ***ein ~s tun**** рабíць тóе ж сáмае

gléichen* 1. *vt* выраўнóўваць, ураўнóўваць **2.** *vi* (*D*) быць падóбным (*да каго-н.*); ***das gleicht ihm ganz*** гэ́та якрáз падóбна на ягó, гэ́та характэ́рна для ягó; ***sie ~ einánder wie Tag und Nacht*** яны́ як зямля́ і нéба, яны́ пóўная працілéгласць адзíн другóму

gléicher|máßen, ~wéise *adv* таксáма, рóўным чы́нам

gléichfalls *adv* таксáма, гэ́так жа

gléichförmig *a* падóбны, аднастáйны, раўнамéрны

Gléichförmigkeit *f* - 1) падабéнства, падóбнасць 2) аднастáйнасць

gleich gesínnt *a* які́ [што] мáе аднóлькавы склад дýмак

Gléichgesinnte [gleich Gesínnte] *sub m, f* -n, -n аднадýмец

Gléichgewicht *n* -(e)s раўнавáга; ***aus dem ~ bríngen**** вы́весці з раўнавáгі; *перан.* разэлавáць; ***ins ~ bríngen**** ураўнавáжваць

Gléichgewichtskünstler *m* -s, - эквілібры́ст

Gléichgewichtslehre *f* -, -n стáтыка, вучэ́нне аб раўнавáзе

gléichgültig *a* (*gegen A*) абыя́кавы, раўнадýшны (*да каго-н., да чаго-н.*)

Gléichgültigkeit *f* - абыя́кавасць, раўнадýшша

Gléichheit *f* -, -en рóўнасць; тóеснасць; ***~ vor dem Gesétz*** рóўнасць пéрад закóнам

Gléichheitszeichen *n* -s, - знак рóўнасці

gléichkommen* *аддз. vi* (s) ***j-m (an D) ~*** раўнавáцца з кім-н. (*у чым-н.*)

gléichmachen *аддз. vt* раўня́ць, ураўнóўваць

Gleichmacheréi *f* -, -en ураўнíлаўка

Gléichmachung *f* -, -en ураўнавáнне; нівелірóўка (*тс. перан.*)

Gléichmaß *n* -es суразмéрнасць, сімéтрыя

gléichmäßig *a* раўнамéрны, суразмéрны, сувымéрны

Gléichmäßigkeit *f* -, -en суразмéрнасць, адпавéднась, сіметры́чнасць; раўнамéрнасць

Gléichmut *m* -(e)s раўнадýшнасць, абыякавасць; ~ ***bewáhren*** заставáцца раўнадýшным; ***aus dem ~ wérfen**** вы́весці са стáну раўнадýшнасці

gléichmütig *a* раўнадýшны, абыя́кавы; спакóйны

gléichnamig *a* аднаймéнны; ***~e Ménschen*** цёзкі; ***Brüche ~ máchen*** *матэм.* прывóдзіць дрóбы да агýльнага назóўніка

Gléichnamigkeit *f* - аднаймéннасць

Gléichnis *n* -ses, -se параўнáнне; пры́тча; ***in ~sen réden*** выкáзвацца алегары́чна [іншасказáльна]

Gléichrichter *m* -s, - *эл.* выпрамля́льнік

gléichsam *adv* як бы́ццам, нíбы, нібы́та, так сказáць

gléichschalten *аддз.* **1.** *vt* уніфікавáць **2. ~, sich** дапасóўвацца

Gléichschaltung *f* - уніфікáцыя

gléichschenk(e)lig *a матэм.* раўнабéдраны

Gléichschritt *m* -(e)s мéрны крок; ***im ~*** *вайск.* у нагý; ***áußerhalb des ~(e)s*** не ў нагý

gléichsehen* *аддз. vi* (*D*) быць падóбным (*да каго-н., да чаго-н.*); ***das sieht ihm gleich*** гэ́та на ягó падóбна

gléichseitig *a* раўнабóкі

gléichsetzen *аддз. vt* прыраўнóўваць; ***etw. einánder ~*** атаясáмліваць

gléichstehen* *аддз. vi* (*D, an D*) быць нараўнé (*з кім-н., чым-н.*), стая́ць на аднóлькавай вышынí (*з кім-н., чым-н.*)

gléichstellen *аддз.* **1.** *vt* (*mit D*) раўня́ць, стáвіць нарóўні (*каго-н., што-н. з кім-н., чым-н.*) **2. ~, sich** стáвіць сябé нарóўні [на аднý дóшку] з кім-н.

Gléichstimmigkeit *f* - 1) *муз.* унісóн 2) згóда

Gléichstrom *m* -(e)s, -ströme *эл.* пастая́нны ток

Gléichstrommotor *m* -s, -en рухавíк пастая́ннага тóку

gléichtun* *аддз. vt*: es ***j-m ~*** брáць пры́клад (*з каго-н., чаго-н.*); імітавáць (*каго-н., што-н.*); пераймáць; ***álles j-m ~*** пераймáць кагó-н. ва ўсíм

Gléichung *f* -, -en *матэм.* ураўнéнне

gleichvíel *adv* усё рóўна, як бы там ні былó

gléichwertig *a* раўнацэ́нны, эквівалéнтны

Gléichwertigkeit *f* - раўнацэ́ннасць; эквівалéнтнасць

gléichwie *cj* падóбна да тагó як, таксáма як і; нíбы, бы́ццам

gléichwink(e)lig *a матэм.* роўнавугóльны

gléichwohl *cj* усё ж, аднáк, нягле́дзячы на тóе, насýперак гэ́таму

gléichzeitig **1.** *a* адначасóвы, аднача́сны **2.** *adv* адначасóва, рáзам, у адзíн і той жа час

Gléichzeitigkeit *f* - адначасóвасць, сінхрóннасць

Gleis *n* -es, -e *гл.* Geléise

Gléisbett *n* -(e)s, -en палатнó чыгýнкі

Gléisner *m* -s, - крывадýшнік, ханжá, аблýднік

Gleiß *m* -es *паэт.* бляск, лоск

gléißen* *vi* (я́рка) блішчэ́ць

gléißend бліскýчы, блішчáсты

Gléitbahn *f* -, -en каўзéль, катóк; павéрхня кóўзання

Gléitboot *n* -(e)s, -e *марск.* глíсер

gléiten* *vi* 1) слíзгаць, слізгацéць, паслізнýцца; ***aus den Händen ~*** вы́слізнуць з рук 2) (*h*) *ав.* планíраваць

Gléiter *n* -s, - 1) планёр 2) глíсер

Gléitflieger *m* -s, - планеры́ст

Gléitflug *m* -(e)s, -flüge планíруючы палёт

Gléitflugzeug *n* -(e)s, -e *ав.* планёр

Gléitlager *n* -s, - *тэх.* падшы́пнік

gléitsicher *a* някóўзкі, устóйлівы сýпраць слíзгання

Gléitung *f* -, -en *тэх.* слíзганне; *ав.* планíраванне, парэ́нне

Glétscher *m* -s, - ляднíк, ледавíк, глéтчар

Glétscherbrille *f* -, -n снéжныя акуля́ры

glich *impf ад* gléichen*

Glied *n* -(e)s, -er 1) член (*цела*) 2) звянó (*ланцуга*) 3) *вайск.* шарэ́нга; ***in Reih und ~*** у страí; ***ins ~ tréten**** стаць у строй; ***in Reih und ~ stéhen**** стая́ць стрóем [у страí]

Glíederfüßer *m* -s, - членістанóгі

Glíederlähmung *f* - паралíч [*разм.* парá-

люш] кане́чнасцей

glíedern *vt* расчляня́ць, дзялі́ць

Glíederpuppe *f* -, -n манеке́н; марыяне́тка

Glíeder|reißen *n* -s; **~schmerz** *m* -es, -en боль [ламо́та] у суста́вах

Glíederung *f* -, -en 1) расчляне́нне, структу́ра, арганіза́цыя, класіфіка́цыя 2) *вайск.* баявы́ пара́дак

Glíedmaßen *pl* чле́ны, кане́чнасці; ***mit héilen ~ davónkommen**** заста́цца цэ́лым і непашко́джаным

glímmen* *і па слаб. спр. vi* тлець

Glímmer *m* -s, - 1) слюда́ 2) мільгаце́нне, сла́бае святло́

glímpflich 1. *a* пабла́жлівы, нястро́гі, мя́ккі, лаго́дны **2.** *adv* пабла́жліва, мя́кка ◊ ~ ***davónkommen**** лёгка адчапі́цца [адкруці́цца]

glítschen *vi* (*s, h*) слі́згаць, слізгаце́ць; ко́ўзацца; глісі́раваць

glítsch(e)rig *a* слі́зкі, ко́ўзкі

glitt *impf ад* gléiten*

glítzern *vi* блішча́ць, блі́скаць, зіх(а)це́ць

globál *a* агу́льны, глаба́льны, тата́льны

Globetrotter ['glo:bətrɔtər *і* 'glo:ptrətər] *m* -s, - чалаве́к, які́ туля́ецца па све́це, сусве́тны валацу́га

Glócke *f* -, -n звон, звано́к; ***etw. an die gróße ~ hängen*** разно́сіць што-н. (*напр., чутку*), выдава́ць што-н. (*напр., сакрэт*)

Glóckenblume *f* -, -n *бат.* звано́чак

glóckenförmig *a* звонападо́бны, у вы́глядзе звана́

Glócken|geläut *n* -(e)s, -, **~geläute** *n* -s, - звон, перазво́н

Glóckenrock *m* -(e)s, -röcke шыро́кая спадні́ца, спадні́ца «клёш»

Glóckenschlag *m* -(e)s, -schläge 1) удар звана́ 2) бой гадзі́нніка; ***er kommt mit dem*** ~ ён прыхо́дзіць хвілі́на ў хвілі́ну

Glóckenspiel *n* -(e)s звон, перазво́н, біццё (ве́жавага) гадзі́нніка [кура́нтаў]; кура́нты

Glóckenturm *m* -(e)s, -türme звані́ца

Glóckenzeichen *n* -s, - звано́к (*сігнал*); ***auf das*** ~ па званку́

Glöckner *m* -s, - звана́р

glomm *impf ад* glímmen*

Glóri¦e *f* -, -n сла́ва, бляск, блі́ску́часць; арэо́л; ***mit ~ umgében**** акружы́ць бля́скам [арэо́лам] сла́вы; ***sich in vóller ~ zéigen*** паказа́цца ва ўсі́м сваі́м бля́ску

Glóri¦enschein *m* -(e)s, -, **Glorióle** *f* -, -n арэо́л

glórreich *a* сла́ўны, славу́ты

Glossár *n* -s, -e *і* -en гласа́рый, тлумача́льны слоўнік

Glósse *f* -, -n тлумачэ́нне, заўва́га (*на палях*), камента́рый; ***séine ~n máchen*** рабі́ць іранічныя заўва́гі

Glótzauge *m* -s, -n *мед.* вірлаво́касць, лупа́тасць, зірка́тасць; ***~n máchen*** вы́тарашчыць [вы́каціць] во́чы

glótzäugig *a* вірлаво́кі, лупа́ты, зірка́ты

glótzen *vi* (*auf A*) глядзе́ць, вылу́пліваць во́чы, утаро́піцца (*на каго-н., што-н.*)

Glótzer *m* -s, - разява́ка

Gloxíni¦e *f* -, -n *бат.* глаксі́нія

Glück *n* -(e)s шча́сце, по́спех; ~ ***háben*** шанцава́ць; ~ ***auf!*** у до́бры час!; ***auf gut ~*** наўда́чу, на шча́сце; наўга́д ◊ ***mehr ~ als Verstánd háben*** ≅ ду́рням шанцу́е; ***das ~ ist ihm hold*** яму́ смяе́цца шча́сце; ***sein ~ versúchen*** паспрабава́ць шча́сця

Glückáb *n* -s прывіта́нне ў лётчыкаў перад палётам (шчаслі́вай паса́дкі!)

Glückáuf *n* -s пажада́нне ўда́чы ў гарнякоў

Glúcke *f* -, -n квакту́ха

glúcken *vi* 1) куда́хкаць, квахта́ць 2) бу́лькаць 3) *разм.* сядзе́ць без спра́вы, гульта́йнічаць

glücken *vi* (*h, s*) *і vimp* пашанцава́ць, пашча́сціць; ***es ist schlecht [übel genúg] geglückt*** гэ́та ско́нчылася няўда́чна

glücklich 1. *a* шчаслі́вы, шча́сны, уда́лы, паспяхо́вы; ***~e Réise!*** шчаслі́вай даро́гі! **2.** *adv* шчаслі́ва

Glückliche *sub m, f* -n, -n шчаслі́вец, -лі́ўка ◊ ***dem ~n schlägt kéine Stúnde***

шчаслíвыя на час не зважáюць

glücklicherweise *adv* на шчáсце

glücklos *a* няшчáсны

Glücksbote *m* -n, -n прадвéснік шчáсця

glückselig *a* шчаслíвы, шчáсны

Glückseligkeit *f* - шчáсце; раскóша, асалóда

glúcksen *vi* 1) квактáць 2) бýлькаць, булькатáць

Glücksfall *m* -(e)s, -fälle шчаслíвы вы́падак

Glücks|kind *n* -(e)s, -er, **~pilz** *m* -es, -e шчаслíўчык, улюбёнец лёсу

Glücksritter *m* -s, - авантуры́ст

Glücksspiel *n* -(e)s, -e азáртная гульня́

glückstrahlend *a* які́ ззя́е ад шчáсця

glückverheißend *a* які́ [што] абяцáе шчáсце

Glückwunsch *m* -(e)s, -wünsche віншавáнне; ***j-m (zu D) ~ ábstatten*** віншавáць кагó-н. з чым-н., жадáць [зы́чыць] камý-н. шчáсця; méinen ***hérzlichsten ~!*** (прымí, -це) маё сардэ́чнае віншавáнне!

Glückwunschschreiben *n* -s, - віншавáльны ліст

Glühbirne *f* -, -n ля́мпачка напáльвання

glühen 1. *vt* напáльваць, награвáць **2.** *vi* палáць, гарэ́ць, распáльвацца

glühend *a* распáлены; *перан.* пáлкі, гарáчы; ***~e Hítze*** спёка

Glühfaden *m* -s, -fäden ніць напáлу

Glühlampe *f* -, -n ля́мпачка напáльвання

Glűhwürmchen *n* -s, - светлячóк

Glut *f* -, -en спёка, гарачыня́, жар, пéкла

glútrot *a* барвóвы, агнíста-чырвóны

Glúthauch *m* -(e)s, -e гарáчы пóдых [павéў] (*пра пустыню*)

glútheiß *a перан.* агнíсты, пáлкі

Glútsicherheit *f* - *тэх.* гарачатрывáласць, вогнетрывáласць

Gnáde *f* - мíласць, лíтасць; ***auf ~ und Úngnade*** на лíтасць перамóжцы; ***aus ~*** з лáскі; ***um ~ bítten**** прасíць лíтасці; ***j-n in ~ entlássen**** лíтасціва [мíласціва, лáскава] адпусцíць кагó-н.

Gnádenbrot *n* -(e)s мíласціна; ***das ~ éssen**** быць нахлéбнікам

Gnádenfrist *f* -, -en ільгóтны тэ́рмін

Gnádengesuch *n* -(e)s, -e прашэ́нне аб памíлаванні

Gnádenstoß *m* -es, -stöße апóшні ўдар (*паляўнічага, кáта*); ***j-m den ~ gében**** дабíць, прыкóнчыць кагó-н. (*пазбавіўшы ад пакут*)

gnädig *a* лíтасцíвы, прыхíльны; ***~er Herr!*** вáша мíласць,васпáне!; ***~e Frau!*** вáша мíласць (*пра жанчыну*)!, васпáні!

Gneis *m* -es, -e *мін.* гнейс

Gnom *m* -en, -en гном, кáрлік

Góckel *m* -s, - пéвень

Gold *n* -(e)s зóлата; ***gedíegenes ~*** самарóдак зóлата; ***in ~ záhlen*** плацíць зóлатам; ***das ist ~(es) wert, das ist nicht mit dem ~ zu bezáhlen*** гэ́таму нямá цаны́

Góldanstrich *m* -(e)s, -e пазалóта

Góldbarren *m* -s, - залаты́ злíтак

gólden *a* залаты́; ***das ~e Zéitalter*** залаты́ век; ***~e Bérge versprécheń**** абяцáць залаты́я гóры; ***éine ~e Medáille*** [-ˈdaljə] залаты́ медáль; ***die ~e Régel*** *матэм.* трайнóе прáвіла

Góldfelder *pl* залаты́я рóссыпы

Góldfuchs *m* -es, -füchse конь ры́жай мáсці, булáны конь

Góldgräber *m* -s, - золаташукáльнік

Góldgrube *f* -, -n капáльня зóлата; *перан.* залатóе дно

góldhaltig *a* залатанóсны

góldig *a* 1) залацíсты 2) мíлы, чарóўны, прывáбны

Góldklumpen *m* -s, - злíтак [самарóдак] зóлата

Góldmacher *m* -s, - алхíмік

Góldschatz *m* -es 1) *фін.* залатáя ная́ўнасць 2) (залаты́) скарб

Góldschmied *m* -(e)s, -e ювелíр

Góldstück *n* -(e)s, -e залаты́ (*манета*), чырвóнец

Golf I *m* -(e)s, -e залíў (*марскі*)

Golf II *n* -s *спарт.* гольф; ***~ spíelen*** гуля́ць у гольф

Góndel *f* -, -n гандóла

Gong *m*, *n* -s, -s гонг; *муз.* тамтáм

góngen *vi* біць у гонг

gönnen *vt* 1) не зайздрóсціць (*чаму-н.*), (па)жадáць 2) дазваля́ць, удастóйваць;

даваць магчымасць; ~ ***Sie mir die Rúhe!*** дайце мне спакою!; ***j-m álles Gúte*** ~ жадаць каму-н. усяго добрага; ***j-m sein Glück*** ~ рáдавацца чыйму-н. шчáсцю; ***sich (D) etw.*** ~ дазвóліць сабé што-н.; ~ ***Sie sich die Zeit!*** Не спяшáйцеся!; ***j-m die Éhre*** ~ удастóіць кагó-н. гóнару
Gönner *m* -s, - добразычлíвец; застýпнік
gönnerhaft *a* добразычлíвы, застýпніцкі
Gönnerschaft *f* - застýпніцтва, пратэ́кцыя
gor *impf ад* gären*
górdisch: ***~er Knóten*** гóрдзіеў вýзел; ***den ~en Knóten lösen [zerháuen]*** рассячы́ гóрдзіеў вýзел; ***ein ~er Fall*** заблы́таная спрáва
Göre *f* -, -n 1) малóе (дзіця́) 2) дзёрзкая дзяўчы́нка
goss *impf ад* gíeßen*
Gósse *f* -, -n вадасцёкавы жóлаб, сцёкавая канáўка
Gótik *f* - *гіст.* гóтыка, гаты́чны стыль
gótisch *a* 1) гаты́чны 2) *гіст.* гóцкі
Gott *m* -es, Götter Бог, бóжышча; ~ ***sei Dank!*** дзя́куй Бóгу!; ~ ***beföhlen!*** з Бóгам!; ***um ~es wíllen!*** далібóг!; ~ ***bewáhre [behüte]!*** барані́ [крый] Бóжа!; ***zu*** ~ ***béten*** малíцца Бóгу; ~ ***hábe ihn sélig!*** цáрства ямý нябéснае!; ***auf*** ~ ***báuen*** спадзявáцца на Бóга; ***weiß ~!*** Бог вéдае!
góttbegnadet *a* таленавíты
gott|behüte!, ~bewáhre! *int* не дай Бóжа!
Gőtterdämmerung *f* -, -n 1) заняпáд 2) *міф.* змрок багóў
Góttergebenheit *f* - набóжнасць, пакóрлівасць (*Божай волі*), пакóра
Góttesdienst *m* -es, -e набажэ́нства, імшá
góttesfürchtig *a* богабая́зны
Gótteslästerung *f* -, -en блюзнéрства, кашчýнства
Góttheit *f* -, -en бóжышча
Göttin *f* -, -nen багíня
göttlich *a* бóскі, бóжы; *перан. тс.* цудóўны
góttlob! *int* дзя́куй Бóгу!
góttlos *a* бязбóжны
Góttlose *sub m, f* -n, -n бязбóжнік, -ніца; атэíст, -ка
Góttlosigkeit *f* - бязбóжнасць
Góttseligkeit *f* - набóжнасць
góttsjämmerlich 1. *a* вáрты жáлю, убóгі **2.** *adv* стрáшна, жахлíва; ***sich ~ fühlen*** адчувáць сябé зусíм дрэ́нна
Götze *m* -n, -n, **Götzenbild** *n* -(e)s, -er íдал, кумíр
Götzendiener *m* -s, - ідалапаклóннік
Götzendienst *m* -(e)s ідалапаклóнства
Gouvernánte [guvɛr-] *f* -, -n гувернáнтка
Gouvernement [guvɛrnəˈmã:] *n* -s, -s *гіст.* губéрня
Gouverneur [guvɛrˈnø:r] *m* -s, -e 1) губернáтар 2) гувернёр
Grab *n* -(e)s, Gräber магíла; ***zu ~e trágen**** хавáць; ***ein frühes*** ~ рáнняя смерць; ***ins ~ bríngen**** давóдзіць да магíлы; ***j-n zu ~e geléiten*** аддáць камý-н. апóшні доўг; ***verschwiegen wie das*** ~ нéмы як магíла
gráben* 1. *vt* 1) капáць, рыць; ***in die Érde*** ~ рыць зямлю́ **2)** (*nach D*) шукáць (*у зямлі – руду і г.д.*) **2. ~, sich** закóпвацца, зарывáцца; ***sich ins Gedächtnis*** ~ запáсці ў пáмяць
Gráben *m* -s, Gräben роў, канáва; акóп; ***éinen ~ zíehen**** капáць роў
Grábenkrieg *m* -(e)s, -e пазіцы́йная вайнá
Gräber *m* -s, - 1) землякóп 2) далакóп 3) землекапáлка
Grábesruhe *f* - магíльная цíша
Grábesstille *f* - мёртвая цішыня́
Grábgewölbe *n* -s, - (магíльны) склеп
Grábhügel *m* -s, - магíла, кургáн
Grábmal *n* -(e)s, -e *i* mäler надмагíльны пóмнік
Grábrede *f* -, -n надмагíльная прамóва
Grábstätte *f* -, -n магíла
Grábstein *m* -(e)s, -e надмагíльны кáмень
Gracht *f* -, -en (гарадскí) суднахóдны канáл
Grad *m* -(e)s, -e 1) грáдус; ***fünf ~ Kälte*** пяць грáдусаў марóзу 2) ступéнь; ***bis zu éinem gewíssen ~e*** да нéйкай ступéні; ***im höchsten ~e*** у вышэ́йшай ступéні 2) чын, ранг, ступéнь; ***der akadémische*** ~ акадэмíчнае звáнне; вучóная ступéнь

Gradatión *f* -, -en градáцыя
Grádbogen *m* -s, - *i* -bögen транспарцíр; *вайск.* квадрáнт
gráde *гл.* geráde
Grádeinteilung *f* -, -en шкалá, раздзялéнне на грáдусы [па грáдусах]
Gradíerwerk *n* -(e)s, -e *тэх.* градзíрня
Grádmesser *m* -s, - 1) шкалá 2) грáдуснік 3) крытэ́рый; ***das ist ein ~ für (A)*** гэ́та пакáзчык (*чаго-н.*)
grádlinig *a* просталінéйны
graduéll *a* пaступóвы
graduíeren *vt* 1) прысуджáць акадэмíчную [вучóную] ступéнь 2) градуíраваць, калібравáць
Graduíerung *f* - прысуджэ́нне акадэмíчнай [вучóнай] ступéні
Graf *m* -en, -en граф
Grafikprogramm *n* -s, -e [Gráphik-] *камп.* прагрáма для апрацóўкі графíчных адлюстравáнняў
Gräfin *f* -, -nen графíня
gräflich *a* грáфскі
Gráfschaft *f* -, -en грáфства
Gram *m* -(e)s смýтак, журбá, сум, гóра; ***vom ~ gebéugt*** прыцíснуты смýткам [бядóю]
gram: ***j-m ~ sein*** злавáцца на кагó-н. (*wegen G – за штo-н.*)
grämen **1.** *vt* засмучáць; ***das soll mich wénig ~!*** гэ́та мянé мáла засмучáе! **2. ~, sich** (*um, über A*) сумавáць, жу-рыцца, смуцíцца (*па кім-н., па чым-н.*)
Gramm *n* -s, -e грам (*мера вагі*)
Grammátik *f* -, -en грамáтыка; ***gégen die ~ verstóßen**** парýшыць прáвілы грамáтыкі
grammatikálisch, **grammátisch** *a* граматы́чны
Grammophón [Grammofón] *n* -s, -e грамафóн, патэфóн
grámvoll *a* журбóтны, смýтны
Granáte *f* -, -n гранáта; мíна
Granáttrichter *m* -s, - варóнка ад снарáда
Granátwerfer *m* -s, - мінамёт
grandiós *a* грандыёзны, вéлічны
Grand Prix [grã: ˈpri:] *m* -, - гран-пры́, галóўны прыз
Granít *m* -s, -e гранíт; ***auf ~ béißen**** паламáць сабé зýбы на чым-н.; наткнýцца на неадóльную перашкóду
Gránne *f* -, -n восць, вýсік, шчацíнне
grántig *a разм.* буркатлíвы
Grapefruit [ˈgre:pfru:t] *f* -, -s *бат.* грэйпфрýт
Gráphik [Gráfik] *f* -, -en 1) грáфіка (*твор*) 2) *без pl* грáфіка (*мастацтва*)
Gráphiker [Gráfiker] *m* -s, - 1) грáфік (*мастак*) 2) чарцёж
gráphisch [gráfisch] *a* графíчны; ***~e Dárstellung*** грáфік, малю́нак
Graphologíe [Grafologíe] *f* - графалóгія
grápschen, grábschen *vt разм.* прáгна хапáць, цáпаць
grápsen *vt разм.* сцíбрыць, укрáсці
Gras *n* -es, Gräser травá; ***únter dem ~e líegen**** ляжáць [спачывáць] у магíле; ***ins ~ béißen**** *разм.* адкíнуць капыты́, памéрці ◊ ***darüber ist längst ~ gewáchsen*** ≅ гэ́та былó, ды быллём парасло́; ***er hört das ~ wáchsen**** *іран.* ≅ ён дýмае, што ён наймудрэ́йшы
grásartig *a* травяністы; злáкавы
grásen *vi* 1) пáсвіцца 2) касíць травý 3) *вайск.* страля́ць насцíльным агнём
grásfressend *a* траваéдны
Grásfutter *n* -s пáша, паднóжны корм
Gráshüpfer *m* -s, - *заал.* кóнік
grásig *a* парóслы травóй
Grásland *n* -(e)s луг, пáша
Grásmäher *m* -s, -, **Grásmähmaschine** *f* -, -n сенакасíлка
grassíeren *vi* распаўсю́джвацца, лютавáць (*пра эпідэмію*)
grässlich *a* жахлíвы, жýдасны, агíдны
Grat *m* -(e)s, -e 1) кант, рабры́на 2) гóрны хрыбéт [краж] 3) *тэх.* задзíрына
Gräte *f* -, -n кóстка ры́бы; ***sich an éiner ~ verschlúcken*** падавíцца [удавíцца] ры́бінай кóсткай ◊ ***ein Paar ~n zusámmenbringen**** ≅ сабрáць сякýю-такýю капéйку, кры́ху ўзбíцца на грóшы
Grätenmusterstich *m* -(e)s, -e вы́шыўка ў éлачку [éлачкай]

Gratifikatión *f* -, -en (аднаразо́вае) грашо́вае ўзнагаро́джанне
grätig *a* касці́сты (*пра рыбу*)
grátis *adv* дарма́, бяспла́тна; ~ ***und fránko*** *камерц.* бяспла́тна
grätschen *vi спарт.* разве́сці но́гі, паста́віць но́гі паасо́бку
Gratulatión *f* -, -en віншава́нне
gratulíeren *vi* (*j-m zu D*) віншава́ць (*каго-н. з чым-н.*); ***wenn ich dich erwísche, da kannst du dir*** ~ калі́ ты мне пападзе́шся – крыўду́й [наракáй] на сябе́
gráu *a* шэ́ры, сівы́; ***sich kéine ~en Háare wáchsen lássen**** не трыво́жыцца, не турбава́цца; ***der ~e Álltag*** шэ́рыя бу́дні; ***das ~e Élend*** непрагля́дная гале́ча
Grau *n* -s, - шэ́ры ко́лер
Gráubart *m* -(e)s, -bärte стары́; сівáя барадá
gráuen I *vi, vimp* днець, шарэ́ць; ***der Mórgen graut*** дне́е
gráuen II *vimp i* **~, sich** (*vor D*) бая́цца (*чаго-н.*); ***mir graut davór*** я баю́ся гэ́тага
Gráuen *n* -s жах, жу́дасць; агі́да; ***áhnungsvolles*** ~ жахлі́вае прадчува́нне
gráuhaarig *a* сівы́, сівавало́сы
gráuen|haft, ~voll *a* страшэ́нны, жахлі́вы, жу́дасны
graumelíert *a* з сівізно́й; ***~es Háar*** валасы́ з сівізно́й
gráulen *vimp i* **~, sich** (*vor D*) *разм.* бая́цца (*каго-н., чаго-н.*)
Gráupe *f* -, -n (*часцей pl*) я́чныя кру́пы
Gráupel *f* -, -n (*часцей pl*) дро́бны град; кру́пы (*снег*)
gráupeln *vimp*: ***es gráupelt*** ідзе́ дро́бны град
Gráupelz *m* -es Шэ́ры Воўк (*у казцы*)
Graus I *m* -es жах, жу́дасць
Graus II *m* -es *уст.* шчэ́бень, друз
gráusam *a* бязлі́тасны, лю́ты, жо́рсткі (*gegen A – да каго-н.*)
Gráusamkeit *f* -, -en бязлі́таснасць, лю́тасць, жо́рсткасць, бесчалаве́чнасць, зве́рства
gráusen *vimp*: ***mir graust davór*** я баю́ся гэ́тага; ***ihm graust davór, es graust ihm davór*** ён гэ́тага на́дта баі́цца, гэ́та наво́дзіць на яго́ жах
gráusig *a* жахлі́вы, жу́дасны
Graveur [-ˈvø:r] *m* -s, -e гравёр
Grávis [-v-] *m* -, - *лінгв.* знак на́ціску (ˋ)
Gravität [-vi-] *f* - *часта іран.* ва́жнасць, урачы́стасць; ме́рнасць (*рухаў*)
Gravitatión [-vi-] *f* - *фіз.* прыцягне́нне, гравіта́цыя
gravitätisch [-vi-] *a часта іран.* пава́жны, ва́жны; ме́рны
Grázi¦e *f* 1) -, -en *міф.* гра́цыя 2) - гра́цыя; ***mit*** ~ грацыёзна
graziös *a* грацыёзны, згра́бны
gréifbar *a* 1) які́ ўспрыма́ецца до́тыкам; ***in ~er Nähe*** у непасрэ́днай блі́зкасці 2) *перан.* віддаво́чны
gréifen* *vt, vi* (*nach D, an A, in A, bei D*) 1) хапа́ць, схапі́ць (*каго-н., што-н.*), хапа́цца (*за што-н.*); браць, узя́ць; лаві́ць, злаві́ць (*каго-н., што-н.*); ***die Säge greift gut*** пі́ла́ бярэ́ до́бра; ***j-n beim Krágen*** ~ узя́ць каго́-н. за каршэ́нь [каўне́р]; ***an den Kopf*** ~ хапа́цца за галаву́ (*ад здзіўлення*) ◊ ***das greift an den Béutel*** гэ́та б’е па кішэ́ні; ***falsch*** ~ памыля́цца; ***zu hoch*** ~ запрасі́ць на́дта вялі́кую су́му (*грошай*); ***zu weit*** ~ зайсці́ на́дта далёка [зана́дта хапі́ць]; ***um sich*** ~ хапа́ць вако́л сябе́ рука́мі; распаўсю́джвацца (*пра агонь і г. д.*); ***ins Léere*** ~ не мець [не знайсці́] апо́ры 2) бра́цца, узя́цца (*за што-н.*), звярта́цца (*да чаго-н.*); ***nach dem Buch*** ~ узя́цца за кні́гу, пача́ць чыта́ць; ***zu den Wáffen*** ~ узя́цца за збро́ю; ***zur Flásche*** ~ пача́ць піць запо́ем, запі́ць
gréinen *vi* 1) хны́каць; ***im Schlaf*** ~ гавары́ць [мармыта́ць] у сне 2) бу́ркаць, выка́зваць незадаво́ленасць
Greis *m* -es, -e стары́ дзед
Gréisenalter *n* -s ста́расць
gréisenhaft *a* старэ́чы, дру́злы; ***~e Marótten*** старэ́чыя дзіва́цтвы
Gréisin *f* -, -nen стара́я, бабу́ля
grell *a* 1) рэ́зкі, прарэ́злівы 2) я́ркі, крыклі́вы (*пра колер*)

Grémium *n* -s, -mi¦en аб'яднáнне, карпарáцыя; камíсія; калéгія; вучóная рáда
Grenadíer *m* -s, -e *гіст.* грэнадзёр
Grénzanalyse *f* -, -n *эк., фін.* маржынáльны анáліз
Grénze *f* -, -n 1) граніца, мяжá, рубéж; ***die ~ überschréiten**** перайсці граніцу [мяжý]; ***die ~ verlétzen*** парýшыць граніцу [мяжý] 2) граніца, край, мяжá, рубéж; ***álles hat séine ~n*** усямý ёсць канéц
grénzen *vi* (*an A*) межавáць (*з чым-н.*); прымыкáць (*да чаго-н.*)
grénzenlos 1. *a* бязмéжны, бяскóнцы **2.** *adv* бязмéжна, бяскóнца, беззапавéтна
Grénzenlosigkeit *f* - бязмéжнасць, бяскóнцасць; самаадданасць, самаахвярнасць; нястрымнасць, неўтаймавáнасць
Grénzer *m* -s, - 1) пагранічнік 2) жыхáр пагранічча [памéжжа]
Grénzfall *m* -(e)s, -fälle 1) пагранічны інцыдэнт 2) крáйні вы́падак; ***im ~*** у крáйнім вы́падку
Grénzlini¦e *f* -, -n дэмаркацы́йная лінія; мяжá, граніца
Grénzpfahl *m* -(e)s, -pfähle пагранічны слуп
Grénzsperre *f* - закрыццё граніцы
Grénzverletzung *f* -, -en парушэнне граніцы
Grénzwert *m* -(e)s, -e *матэм.* гранічнае значэнне
Grénzzwischenfall *m* -(e)s, -fälle *гл.* Grénzfall
Gréuel *m* -s, - жах, брыдóта; агíда; ***Schrécken und ~*** жах і агíда
Gréueltat *f* -, -en гнюснае злачы́нства, звéрства
gréulich *a* жахлíвы, жýдасны; агíдны; ***mir ist ~ zumúte [zu Múte]*** мне блáга
Gríebe *f* -, -n сквáрка
Grieche *m* -n, -n грэк
gríechisch *a* грэчаскі, грэцкі
gríenen *vi разм.* скáліць зýбы, усміхáцца (*крыва*)
Gríesgram *m* -(e)s, -e 1) панýры чалавéк, буркýн 2) панýрасць, бурклíвасць
gríesgrämig, gríesgrämlich *a* сварлíвы, панýры, хмýрны
Gríeß *m* -es, - 1) мáнныя крупы́ 2) пясóк, жвір 3) *мед.* пясóк (*у нырках*)
griff *impf ад* gréifen*
Griff *m* -(e)s, -e 1) *спарт.* хвáтка, захóп, прыём; ***ein éiserner ~*** жалéзная хвáтка 2) схóпліванне, хапáнне; ***éinen ~ in etw. (A) tun**** запусціць рукý ў што-н. 3) *pl* хітрыкі, вы́крута; ***~e und Kníffe*** хітрыкі і вы́крута 4) рýчка, дзяржáльна, рукаятка, эфéс; *муз.* грыф
gríffbereit 1. *a* зрýчны ў карыстáнні **2.** *adv* напагатóве, пад рукóю
Gríffel *m* -s, - 1) гры́фель 2) *бат.* пéсцік
Gríffhebel *m* -s, - рýчка, рычáг
Gríffstange *f* -, -n парэнча
Grílle I *f* -, -n кóнік, цвыркýн
Grílle II *f* -, -n капры́з; дзівáцтва; ***~n im Kopf háben*** дзівáчыць
gríllen *vt* падсмáжваць (*на рашотцы*)
Gríllenfänger *m* -s, - *разм.* меланхóлік
gríllenhaft *a* капры́зны
Grimásse *f* -, -n грымáса; ***~n schnéiden**** рабіць грымáсы
Grimm *m* -(e)s *уст.* лютасць, гнеў; ***séinen ~ an j-m áuslassen**** вы́ліць свой гнеў на кагó-н.
Grímmen *n* -s рэзь у жывацé, кóлікі
grímmig *a* 1) люты, злóсны 2) *перан.* страшэнны, дзíкі; ***éine ~e Kälte*** люты марóз
Grímmigkeit *f* - жóрсткасць, лютасць, злосць
Grind *m* -(e)s, -e струп, карóста, лішáй
gríndig *a* паршы́вы, пакры́ты карóстай, карóслівы
grínsen *vi* скáліць зýбы, ухмыляцца, блюзнéрыць
Gríppe *f* -, -n *мед.* грып
Grips *m* -es *разм.* рóзум; ***er hat ~ im Kopf*** ён чалавéк кéмлівы
Grisly ['grisli] *m* -s, -s, **~bär** *m* -en, -en мядзвéдзь гры́злі
grob *a* 1) грýбы, вялíкі 2) неачэсаны; ***~e Árbeit*** чóрная рабóта 3) грýбы (*няветлівы*); ***~er Kerl*** грубіян; ***~er Únfug*** ху-

ліга́нства

Gróbheit *f* -, -en гру́басць

Gróbian *m* -(e)s, -e грубія́н, наха́бнік

grόbkörnig *a* буйназярністы

gröblich 1. *a* грубава́ты **2.** *adv* гру́ба; ***sich ~ írren*** ду́жа памыля́цца

grόbschlächtig *a* неабчэ́саны, гру́бы

Grog *m* -s, -s грог (*напітак*)

gróggy ['grɔgi] *a* 1) аслабе́лы ад уда́раў (*бокс*) 2) сто́млены, знямо́глы

grölen *vi* крыча́ць, раўці́, гарла́ніць

Groll *m* -(e)s злосць, непрыя́знасць; ***éinen ~ gégen j-n hégen*** адчува́ць [мець] зло́бу на каго́-н.

gróllen *vi* 1) (*D*) злава́ць (*на каго-н.*) 2) грыката́ць (*пра гром*)

Grönländer *m* -s, - грэнла́ндзец

grönländisch *a* грэнла́ндскі

Gros [gro:] *n* -, - 1) гало́ўная ча́стка 2) *вайск.* гало́ўныя сілы 3) гало́ўная гру́па (*велагонкі*)

Gróschen *m* -s, - грош (*манета*); ***kéinen ~ wert sein*** не быць ва́ртым ні шэ́лега ◊ ***bei ihm ist der ~ gefállen*** нарэ́шце да яго́ дайшло́; ***der ~ bringt den Táler*** ≅ капе́йка рубе́ль зберага́е

groß 1. *a* 1) вялікі, буйны́; ***ein ~er Búchstabe*** вялі́кая лі́тара 2) вялікі, даро́слы 3) ве́лічны, высакаро́дны; ***éinen ~en Herrn spíelen*** уяўля́ць ва́жнага па́на 4) зна́чны, ва́жны; ***ein ~er Tag*** вялікі [урачы́сты] дзень ◊ ***Groß und Klein*** стары́ і малы́; ***~e Áugen máchen*** вы́трашчыць [вы́лупіць] во́чы (*ад здзіўлення*); ***das ~e Wort führen*** ≅ задава́ць тон, ігра́ць пе́ршую скры́пку; ***der Gróße Teich*** *жарт.* Атланты́чны акія́н; ***auf ~em Fuß lében*** жыць на шыро́кую нагу́ **2.** *adv*: ***im Größen und Gánzen*** уво́гуле і ца́лкам; ***etw. ~ schréiben**** піса́ць што-н. з вялі́кай лі́тары; надава́ць чаму́-н. вялі́кае значэ́нне; ***im Größen geséhen*** разгляда́ючы (*што-н.*) у агу́льным пла́не

gróßartig *a* ве́льмі до́бры, цудо́ўны, грандыё́зны, адмысло́вы

Gróßaufnahme *f* -, -n (кіна)зды́мка буйны́м пла́нам

Gróßbauer *m* -n *i* -s, -n буйны́ [замо́жны] селянін; *гіст.* кула́к

Gróßbetrieb *m* -(e)s, -e буйна́я вытво́рчасць, буйно́е прадпрые́мства

Gróßblockbauweise *f* -, -n буйнабло́чнае будаўні́цтва

Gróßhandelspreisindex *m* -es, -e *камерц.* і́ндэкс о́птавых цэн

Gróßhandelsunternehmen *n* -s, - прадпрые́мства апто́вага га́ндлю

Größe *f* -, -n 1) велічыня́, паме́р; рост; ***in gánzer ~*** на ўве́сь рост 2) славу́тасць, славу́ты чалаве́к 3) ве́ліч

Gróßeinkaufspreis *m* -es, -e апто́вая заку́пачная ца́на

Gróßeinsatz *m* -es, -sätze буйно́е мерапрые́мства; ма́савы ўдзе́л (*bei, zu D – у чым-н.*)

Gróßeltern *pl* дзед і ба́бка

Gróßenkel *m* -s, - пра́ўнук

Größentabelle *f* -, -n табліца паме́раў

größenteils *гл.* größtenteils

Größenwahn *m* -(e)s ма́нія вялі́касці

größenwahnsinnig: ~ ***wérden*** перажыва́ць ма́нію вялі́касці

Gróßgrundbesitz *m* -es, -e буйно́е землеўлада́нне

Gróßgrundbesitzer *m* -s, - буйны́ землеўлада́льнік

Gróßhandel *m* -s апто́вы га́ндаль; ~ ***tréiben**** гандлява́ць о́птам; ***im ~*** о́птам

gróßherzig *a* 1) велікаду́шны; шляхе́тны, высакаро́дны 2) му́жны

Gróßherzigkeit *f* - 1) велікаду́шнасць, шляхе́тнасць; высакаро́днасць 2) му́жнасць

Gróßhirn *n* -(e)s, -e галаўны́ мозг

Gróßindustrie *f* -, -stri¦en буйна́я прамысло́васць

Grossíst *m* -n, -en апто́вы гандля́р, аптаві́к

gróßjährig *a* паўнале́тні, даро́слы

Gróßjährigkeit *f* - даро́сласць, паўнале́цце

Gróßkaufmann *m* -(e)s, -leute буйны́ камерса́нт, буйны́ гандля́р

Gróßmacht *f* -, -mächte вялі́кая дзяржа́ва, супердзяржа́ва

Gróßmama *f* -, -s *разм.* бабу́ля
Gróßmaul *n* -(e)s, -mäuler хвалько́, балбату́н
gróßmäulig *a* балбатлі́вы, выхва́льны
Gróßmeister *m* -s, - *шахм.* гросма́йстар
Gróßmut *f* - велікаду́шнасць, высакаро́днасць; *~ üben* праяўля́ць велікаду́шнасць
gróßmütig *a* велікаду́шны, шляхе́тны
Gróßmutter *f* -, -mütter бабу́ля, ба́бка
Gróßpapa *m* -s, -s *разм.* дзед, дзяду́ля
Gróßplattenbauweise *f* -, -n *буд.* буйнапанэ́льнае будаўні́цтва
Gróßreinemachen *n* -s, - генера́льная ўбо́рка
gróßschnäuzig *a разм.* выхва́льны
Gróßsprecher *m* -s, - ама́тар гу́чных слоў, хвалько́
gróßspurig *a разм.* фанабэ́рысты, ганары́сты
Gróßstadt *f* -, -städte вялі́кі го́рад, буйны́ цэнтр
Gróßstädter *m* -s, - жыха́р вялі́кага го́рада
gróßstädtisch *a* гарадскі́; сталі́чны
Gróßtat *f* -, -en сла́ўны по́дзвіг, вялі́кая спра́ва
größtenteils *adv* перава́жна, гало́ўным чы́нам, у бо́льшасці
gröʹßtmöglich a 1) магчы́ма [як мага́] бо́льшы 2) усяме́рны, максіма́льна магчы́мы
Gróßtuer *m* -s, - *разм.* хвалько́, зазна́йка
gróßtuerisch *a* выхва́льны, фанабэ́рысты, пыхлі́вы
gróßtun* *vi* хвалі́цца, выхваля́цца (*mit D – чым-н.*), задзіра́ць нос (угару́)
Gróßunternehmer *m* -s, - буйны́ прадпрыма́льнік
Gróßvater *m* -s, -väter дзед, дзяду́ля
gróßväterlich *a* дзе́даўскі
Gróßveranstaltung *f* -, -en вялі́кі сход, ма́савае мерапрые́мства, вялі́кая імпрэ́за
Gróßvieh *n* -(e)s буйна́я рага́тая жывёла
Gróßwürdenträger *m* -s, - ва́жны сано́ўнік
gróßziehen* *аддз. vt* 1) выро́шчваць, разво́дзіць 2) выхо́ўваць, выгадо́ўваць
gróßzügig *a* шыро́кі (па нату́ры); шчо́дры, велікаду́шны, высакаро́дны; ***ein ~er Plan*** грандыёзны план
Gróßzügigkeit *f* - шырыня́ по́глядаў, шырыня́ нату́ры
grotésk *a* гратэ́скавы, вы́чварны, дзі́ўны
Grotéske *f* -, -n 1) *архіт.* гратэ́ск, вы́чварны [мудраге́лісты] арна́мент 2) *літ.* гратэ́ск, во́страя саты́ра
Grótte *f* -, -n грот
grub *impf ад* gráben*
Grübchen *n* -s, - я́мачка
Grúbe *f* -, -n 1) я́ма; нара́ 2) рудні́к, капа́льня 3) *анат.* па́зуха, упа́дзіна ◊ ***j-n in die ~ bríngen**** увагна́ць каго́-н. у магі́лу [палажы́ць у труну]
Grübeléi *f* -, -en ро́здум, ма́ры, летуце́нні; ***sich ~en híngeben**** аддава́цца ма́рам
grübeln *vi* (*über A*) ду́маць, развaжа́ць, лама́ць сабе́ галаву́ (*над чым-н.*)
Grúbenarbeiter *m* -s, - шахцёр, гарня́к
Grúbenbetrieb *m* -(e)s, - эксплуата́цыя рудніка́ [капа́льні]
Grúbenbau *m* -(e)s го́рная [рудні́чная] распрацо́ўка
Grúbengas *n* -es, - руднiко́вы газ, мета́н
Grübler *m* -s, - летуце́ннік
grüblerisch *a* схі́льны да до́ўгіх развaжа́нняў; летуце́нны
Gruft *f* -, Grüfte (магі́льны) склеп; магі́ла
grúmmeln *vi разм.* 1) мармыта́ць; ду́цца (*на каго-н.*) 2) груката́ць
Grúmmet *n* -s, **Grumt** *n* -(e)s ата́ва
grün *a* зялёны; няспе́лы; малады́; ***ein ~er Júnge*** *разм.* малакасо́с; ***~es Holz*** сыры́я дро́вы
Grün *n* -s 1) зялёны ко́лер 2) зеляні́на, зе́лень, зяле́ніва; ***ins Grüne fáhren**** пае́хаць за го́рад [на ўло́нне прыро́ды]
Grünanlage *f* -, -n сквер, зялёныя паса́дкі
Grund *m* -(e)s, Gründe 1) глéба, грунт; ***der ~ und Bóden*** зямля́, зяме́льнае вало́данне, землеўлада́нне 2) дно; ***ein Schiff in den ~ bóhren*** патапі́ць карабе́ль, пусці́ць карабе́ль на дно; ***das Schiff sinkt [geht] zu ~e*** карабе́ль ідзе́ на дно 3) падста́ва, прычы́на; ***von ~***

aus грунтóўна, карэ́нным чы́нам; ***im ~e genómmen*** па сýтнасці; ***man hat állen ~ ánzunehmen**** ёсць усé падстáвы меркавáць; ***dazú liegt áller ~ zuvór*** на гэ́та мáюцца ўсé падстáвы; ***Gründe géltend máchen*** выстаўляць прычы́ны ◊ ***in ~ und Bóden*** канчаткóва

Grúndausbildung *f* - папярэ́дняя падрыхтóўка, вывучэ́нне аснóў (*якой-н. дысцыпліны, навукі*); *вайск.* страявáя падрыхтóўка

Grúndbedingung *f* -, -en галóўная ўмóва

Grúndbegriff *m* -es, -e аснóўнае панятце

Grúndbesitz *m* -es, -e зямéльная ўлáснасць, землеўладáнне

Grúndbesitzer *m* -s, - землеўладáльнік

Grúndbestandteil *n* -s, -e галóўная чáстка

Grúndeigentum *n* -s зямéльная ўлáснасць, улáснасць на зямлю

gründen 1. *vt* 1) заснóўваць, утварáць; ***éine Famíli¦e ~*** завéсці сям'ю 2) (*auf A, auf D*) абгрунтóўваць (*чым-н.*) **2. ~, sich** (*auf A*) грунтавáцца (*на чым-н.*)

Gründer *m* -s, - заснавáльнік

grúndfalsch *a* па сваёй сýтнасці фальшы́вы; няпрáвільны, няслýшны

Grúndfarbe *f* -, -n грунтавáя фáрба, грунтóўка

Grúndfehler *m* -s, - галóўная [карэ́нная] памы́лка

Grúndfeste *f* -, -n аплóт; фундáмент; *pl тс.* аснóвы

Grúndfreiheiten *pl* аснóўныя [палíты́чныя] свабóды

Grúndgedanke *m* -ns, -n галóўная дýмка; ідэ́я

grundíeren *vt* грунтавáць

Grúndkenntnisse *pl* аснóвы навýк [вéдаў]

Grúndlage *f* -, -n аснóва, бáзіс, фундáмент; ***etw. auf éine néue ~ stéllen*** падвéсці нóвую бáзу пад што-н.; ***die ~ scháffen**** заклáсці аснóвы; ***es dient als ~*** гэ́та слýжыць падстáвай; ***auf der ~ von (D)*** на падстáве (*чаго-н.*)

grúndlegend *a* аснóўны, прынцыпóвы; ***die ~e Fráge*** карэ́ннае [грунтóўнае] пытáнне

gründlich 1. *a* грунтóўны, тры́вáлы **2.** *adv* грунтóўна, мóцна; ***j-m ~ die Méinung ságen*** сказáць камý-н. прáўду ў вóчы

Gründlichkeit *f* - грунтóўнасць, трывáласць, глыбіня́

Grúndlini¦e *f* -, -n 1) аснóўная лíнія, галóўная ры́са 2) *матэм.* аснóва, бáзіс

grúndlos *a* 1) бяздóнны 2) негрунтóўны, беспадстáўны; беспрычы́нны

Grúndlosigkeit *f* - беспадстáўнасць, негрунтóўнасць, галаслóўнасць

Gründonnerstag *m* -(e)s, -e *рэл.* Перадвелікóдны [Чы́сты] чацвéр

Grúndpreis *m* -es, -e *камерц.* бáзісная ценá

Grúndrechnungsart *f* -, -en *матэм.* дзéянне; ***die vier ~en*** чаты́ры дзéянні (*арыфметыкі*)

Grúndrente *f* -, -n зямéльная рэ́нта

Grúndrichtung *f* -, -en галóўны напрáмак

Grúndriss *m* -es, -e 1) план; абры́с 2) аснóвы

Grúndsatz *m* -es, -sätze аснóўнае прáвіла, пры́нцып; аксіёма; ***es sich zum ~ máchen*** узяць сабé за прáвіла

grúndsätzlich *a* прынцыпóвы

Grúndsatzprogramm *n* -s, -e галóўная прагрáма (*дзеяннеяў*)

Grúndschule *f* -, -n пачаткóвая шкóла

Grúndstein *m* -(e)s, -e фундáментны кáмень, краевугóльны кáмень; ***den ~ zu etw. légen*** заклáдваць падмýрак чагó-н.

Grúndstellung *f* -, -en 1) *спарт.* аснóўнае [зыхóднае] станóвішча 2) *вайск.* страявáя стóйка

Grúndsteuer *f* -, -n пазямéльны падáтак

Grúndstoff *m* -(e)s, -e *хім.* элемéнт

Grúndstück *n* -(e)s, -e зямéльны ўчáстак

Grúndstufe *f* -, -n звычáйная ступéнь (*параўнання*)

Gründung *f* -, -en заснавáнне; стварэ́нне

Gründungsfeier *f* -, -n урачы́стасць з нагóды заснавáння [установы, заклáдкі] чагó-н.

grúndverschieden *a* прынцыпóва (ад)рóзны

Grúndwasser *n* -s, - грунтавáя вадá

Grúndwissen *n* -s бáзавыя веды; аснóвы

навýк

Grúndwort *n* -(e)s, -wörter галóўнае слóва, галóўная чáстка складáнага слóва

Grúndwortbestand *m* -(e)s, -stände аснóўны слóўнікавы фонд

Grúndzahlwort *n* -(e)s, -wörter *грам.* кóлькасны лічэ́бнік

Grúndzug *m* -(e)s, -züge аснóўная [галóўная] ры́са

Grüne *n* -n: ***ins ~ fáhren**** паéхаць за гóрад [на ўлóнне прырóды]

grünen *vi, vimp* зелянéць ◊ ***es grünte in séinem Hérzen*** у ягó сэ́рца рáдавалася

grünlich *a* зеленавáты

Grünschnabel *m* -s, -schnäbel *разм.* малакасóс, блазню́к

Grünspan *m* -(e)s мядзя́нка (*фарба*); ***voll ~ sítzen**** пазелянéць (*пра метал*)

grúnzen *vi* рóхкаць

Grünzeug *n* -(e)s зéлень, зялéніва; (а)гарóдніна

Grúppe *f* -, -n грýпа; дружы́на; ансáмбль; *вайск.* аддзялéнне

grúppenweise *adv* па грýпах, грýпамі

grúppieren 1. *vt* групавáць **2. ~, sich** (*zu D – як-н., у што-н.*) групавáцца

Grúppierung *f* -, -en групóўка; групавáнне

Grus *m* -es, -e *горн.*, *геал.* (вýгальная) дрóбязь, штыб

grúselig *a* жýдасны, страшэ́нны

Grusín(i)er *m* -s, - *гл.* Geórgi¦er

grusínisch *a гл.* geórgisch

Gruß *m* -es, Grüße паклóн, прывітáнне; салю́т; ***mit hérzlichen Grüßen*** з сардэ́чнымі прывітáннямі; ***éinen ~ überbríngen* [bestéllen, áusrichten]*** перадáць [пераказáць] прывітáнне

grüßen *vt* вітáць (*каго-н.*), вітáцца, здарóўкацца (*з кім-н.*); клáняцца (*каму-н.*); ***er lässt Sie ~*** ён шле Вам паклóн

Grütze *f* -, -n крýпы, кáша; ***~ im Kopf háben*** быць разýмным [кéмлівым]

Guáno *m* -s *с.-г.* гуáна (*птушыны памёт*)

gúcken *vi* глядзéць, пазірáць (*auf A, nach D – на каго-н., што-н.*); ***sich (D) die Áugen aus dem Kopf ~*** *разм.* праглéдзець усé вóчы

Gúckfenster *n* -s, - дáхавае акнó

Gúckloch *n* -(e)s, -löcher (па)таéмнае акéнца

Guillotine [giljo'ti:nə] *f* -, -n *гл* гільяцíна

Gúlasch *n*, *m* -s *кул.* гуля́ш

Gúlaschkanone *f* -, -n *вайск.* пахóдная кýхня

gülden *a паэт. гл.* gólden

Gülle *f* -, -n вáдкі гной

Gúlly *m*, *n* -s, -s вадасцёк

gültig *a* сапрáўдны, закóнны; ***~ sein*** мець сíлу, ужывáцца, быць у абарачэ́нні (*пра манеты*)

Gültigkeit *f* - сапрáўднасць, закóннасць

Gültigkeitsdauer *f* - тэ́рмін дзéяння

Gúmmi *m* -s, - *i* -s 1) каўчýк, гýма 2) гýмка, сцíрка

Gúmmiband *n* -(e)s, -bänder гумóвая тасьмá, гýмка

gúmmibereift *a* на гумóвых шы́нах, на гумóвым ходý

Gúmmibereifung *f* -, -en гумóвая шы́на, пнеўмáтыка

gummíeren *vt* прагумóўваць

Gúmmiknüpfel *m* -s, - гумóвая дубíнка (*паліцэйскага*)

Gúmmilösung *f* -, -en гумóвы клей

Gúmmischuh *m* -(e)s, -e галóш, галёш

Gunst *f* - прыхíльнасць; мíласць; добразычлíвасць; ***zu Íhren ~en*** на Вáшу кары́сць; ***sich zu séinen ~en verändern*** змянíцца да лéпшага; ***j-m éine ~ erwéisen**** зрабíць камý-н. лáску; ***j-s ~ genießen**** карыстáцца чыёй-н. прыхíльнасцю [добразычлíвасцю]; ***in j-s ~ stéhen**** карыстáцца чыёй-н. прыхíльнасцю; ***zu j-s ~*** на чыю́-н. кары́сць; ***etw. zu séinen ~en vórbringen* [vórtragen*]*** сказáць што-н. у свaю́ абарóну

Gúnstbezeigung *f* - выкáзванне добразычлíвасці [прыхíльнасці]

günstig *a* спрыя́льны; прыхíльны; ***~er Wind*** спадарóжны вéцер; ***~e Gelégenheit*** спрыя́льны вы́падак

Günstling *m* -s, -e улюбёнец, фавары́т

Gúrgel *f* -, -n гóрла, глóтка; гартáнь; ***in die únrechte ~ kómmen**** папáсці не ў

тóе гóрла; ***j-n an die ~ pácken, j-m an die ~ fáhren**** схапíць кагó-н. за гóрла

gúrgeln *vi* 1) паласкáць гóрла 2) клекатáць (*пра птушак*), булькатáць (*пра ваду*)

Gúrgelwasser *n* -s вадá для паласкáння гóрла

Gúrke *f* -, -n агурóк; ***sáure ~n*** салёныя агуркí 2) *разм.* нос

gúrren *vi* буркавáць (*пра галубоў*)

Gurt *m* -(e)s, -e 1) пóяс, дзя́га, рэ́мень, папрýга 2) папрýга (*у сядла*), пас 3) *вайск.* кулямётная стýжка

Gürtel *m* -s, - 1) пóяс, папрýга, дзя́га, рэ́мень; ***bis zum ~ im Wásser*** па пóяс у вадзé 2) *геагр.* пóяс, зóна

Gürtelbahn *f* -, -en аб’язднáя (чыгýначная) лíнія

gürtellos *a* без пóяса, расперазáны

Gürtelschnalle *f* -, -n спрáжка пóяса

gürten 1. *vt* падпярáзваць **2. ~, sich** 1) падпярáзвацца 2) рыхтавáцца да бóю [да далёкай дарóгі]

Gúrtwerk *n* -(e)s ля́мкі парашýта

Guss *m* -es, Güsse 1) ліццё, адлíўка 2) пралíўны́ дождж, лíвень

Gússeisen *n* -s ліцéйны чыгýн

gússeisern *a* чыгýнны

Gússmörtel *m* -s лíты бетóн

Gússstahl [Gúss-Stahl] *m* -(e)s, -stähle *i* -e ліцéйная сталь

Gússstahlwerk [Gúss-Stahl-Werk] *n* -(e)s, -e сталеліцéйны завóд

gut (*comp* bésser, *superl* best) **1.** *a* дóбры, харóшы, дабрая́касны, прыдáтны; ***~en Ábend!*** дóбры вéчар!; ***~en Mórgen!*** дóбрай рáніцы!; ***~e Nacht!*** дабрáнач!; ***~en Tag!*** дóбры дзень!; ***~en Erfólg!*** жадáю пóспеху!; ***~e Réise!*** шчаслíвай дарóгі!; ***Séien Sie so ~!*** бýдзьце так ласкáвы!; ***der ~e Hírt(e)*** дóбры пáстыр, Хрыстóс; ***éine ~e Haut und ~e Séele*** дóбрая душá, дабрáк ◊ ***~e Míene zum bösen Spiel máchen*** рабíць дóбрую мíну пры дрэ́ннай гульні́; ***éiner ist so ~ wie der ándere*** ≅ абóе рабóе **2.** *adv* дóбра; ***~!*** дóбра!; ***kurz und ~*** адны́м слóвам; ***schon ~!*** дóбра!, ну, дóбра!, у згóдзе!; ***möglichst ~*** найлéпшым чы́нам; ***so ~ wie*** амáль, нíбы; ***so ~ wie nichts*** амáль (што) нічóга; ***er hat es ~*** ямý жывéцца дóбра; ***du hast ~ réden*** табé дóбра гавары́ць; ***~er Dínge sein*** быць у дóбрым настрóі [гумóры]; ***j-m ~ sein*** любíць кагó-н., дóбра стáвіцца да кагó-н.; ***~ zwei Dútzend*** пóўныя два тýзіны ◊ ***wer ~ sitzt, rücke nicht*** ≅ ад дабрá дабрá не шукáюць

Gut *n* -(e)s, Güter 1) дабрó, дабрóты; вы́гады; ***nicht um álle Güter der Welt*** ні за што на свéце 2) маёнтак, маёмасць; ***Hab und ~*** уся́ маёмасць, увéсь набы́так 3) тавáр; груз; ***Güter des täglichen Bedárfs*** тавáры штодзённага пóпыту

Gútachten *n* -s, - 1) дýмка, меркавáнне 2) вóдгук, заключэ́нне, экспертызá; ***ein ~ éinholen*** запрасíць заключэ́нне (*па якому-н. пытанню*); ***sein ~ ábgeben**** даць сваё заключэ́нне, вы́канаць экспертызу

Gútachter *m* -s, - экспéрт; рэцэнзéнт

gútartig *a* 1) дóбры (*па натуры*) 2) дабрая́касны *тс. мед.*

Gútdünken *n* -s меркавáнне, пóгляд; ***nach Íhrem ~*** на Вáша меркавáнне, на Ваш пóгляд

Gúte *sub n* -n дабрó; ***des ~n zu víel tun**** перастарáцца; ***álles ~!*** усягó дóбрага!

Güte *f* - 1) дабратá, дабрыня́, прыхíльнасць 2) я́касць (*матэрыялу*); дабрая́каснасць; ***háben Sie die ~!*** калí лáска!, бýдзьце ласкáвыя!; ***in áller ~*** падóбраму, палюбóўна; ***du méine ~!*** Бóжа мой!; ***éine Wáre érster ~*** тавáр вышэ́йшай я́касці

Güteklasse *f* -, -n *камерц.* ступéнь я́касці, гатýнак

Gütekontrolle *f* -, -n 1) кантрóль за я́касцю 2) аддзéл тэхнíчнага кантрóлю

gütemäßig *a* (дабра)я́касны

Güterablieferung *f* -, -en адпрáўка грýзаў

Güterabsender *m* -s, - адпрáўшчык грýзу, экспеды́тар

Güteraustausch *m* -(e)s тавараабмéн

Güterbahnhof *m* -(e)s, -höfer тава́рная ста́нцыя
Gűterempfänger *m* -s, - атрыма́льнік гру́зу
Gütergemeinschaft *f* -, -en *юрыд.* маё-масная супо́льнасць (*мужа і жонкі*)
Gütertransport *m* -(e)s, -e пераво́з(ка) гру́заў
Güterumschlag *m* -(e)s, -schläge пера-гру́зка тава́раў; грузаабаро́т
Güterverkehr *m* -s тава́рны рух; груза-абаро́т
Güterversicherung *f* -, -en страхава́нне маёмасці [тава́раў, гру́заў]
Güterwagen *m* -s, - тава́рны ваго́н
Güterzug *m* -(e)s, -züge тава́рны цягні́к [по́езд]
Gúthaben *n* -s, - *фін.* крэды́т, акты́ў, аву-а́ры; ***ínmateri¦elles*** ~ нематэрыя́льныя акты́вы
gútheißen* *аддз. vt* ухваля́ць; санкцыя-нава́ць
Gútheißen *n* -s, -, **Gútheißung** *f* -, -en ух-вале́нне, са́нкцыя
gútherzig *a* дабраду́шны, ве́тлівы, сар-дэ́чны, гасці́нны
Gútherzigkeit *f* - дабраду́шнасць, мякка-сардэ́чнасць
gütig 1. *a* до́бры; мі́лы, ве́тлівы, добра-зычлі́вы; ***wóllen Sie so ~ sein!*** бу́дзьце ласка́вы!, зрабі́це ла́ску! **2.** *adv* ве́т-ліва, добразычлі́ва; ***sich ~ gégen j-n erzéigen*** ста́віцца да каго́-н. добразыч-лі́ва
gütlich 1. *a* палюбо́ўны; міравы́; ***sich (D) ~ tun**** це́шыцца [ласава́цца] (*чым-н.*) **2.** *adv* палюбо́ўна, па-до́браму
gútmütig *a* дабраду́шны, лаго́дны
Gútmütigkeit *f* - дабраду́шнасць, лаго́д-насць
gútnachbarlich *a* добрасусе́дскі
gútsagen *аддз. vi* (*für A*) руча́цца (*за ка-го-н., за што-н.*), гарантава́ць
Gútsbesitzer *m* -s, - паме́шчык, абша́рнік
Gútschein *m* -(e)s, -e тало́н, о́рдэр (*на атрыманне чаго-н.*)
gútschreiben* *аддз. vt* запіса́ць у крэды́т, крэдытава́ць
gut situíert *a* самасто́йны, забяспе́чаны, замо́жны
Gútsherr *m* -n, -en *гл.* Gútbesitzer
gut sítzend *a* до́бра пашы́ты, які́ до́бра сядзі́ць
Gúttat *f* -, -n до́брая спра́ва, до́бры ўчы́нак
gut tun* *vi* 1) (*D*) рабі́ць дабро́, прыно́-сіць кары́сць, быць кары́сным 2) слу́-хацца
gutturál *a фан.* гарта́нны
gútwillig *a* добраахво́тны; гато́вы да па-слу́г; ласка́вы, прыя́зны
Gútwilligkeit *f* - 1) до́брая во́ля 2) гато́ў-насць да паслу́г, дабраду́шнасць
gymnasiál *a* гімназі́чны
Gymnasiást *m* -en, -en гімназі́ст
Gymnásium *n* -s, -si¦en гімна́зія
Gymnástik *f* - гімна́стыка; ~ ***tréiben**** займа́цца гімна́стыкай
gymnástisch *a* гімнасты́чны
Gynäkológ(e) *m* -(e)n, -(e)n гінеко́лаг
Gynäkologíe *f* - гінекало́гія
gynäkológisch *a* гінекалагі́чны

H

Haar *n* -(e)s, -e вóлас, валасíна; *зборн.* валасы́; пóўсць; ворс; ***das ~ wáchsen* lássen**** адпускáць валасы́; ***die ~e wáschen* [trócknen, färben]*** мыць [сушы́ць, фарбавáць] валасы́; ***die ~e máchen*** прычэ́свацца ◊ ***sich in die ~e geráten**** (па)свары́цца; ***sie gléichen* sich aufs*** ~ яны́ падóбны адзíн да другóга як дзве крóплі вады́; ***um ein*** ~ на валасóк, ледзь; ***um kein ~, nicht um ein*** ~ ні на валасóк, ні на ёту; ***sich wégen etw. (G) kéine gráuen ~e wáchsen* lássen**** не хвалявáцца накóнт чагó-н., не брaць чагó-н. да галавы́; ***kein gútes ~ an j-m lássen****** разбірáць кагó-н. па кóстачках; ***~e auf den Zähnen háben*** ≅ быць зубáстым; ***er hat ihm kein ~ gekrümmt*** ён і пáльцам ягó не кранýў

Háarausfall *m* -(e)s, -fälle выпадзéнне валасóў

Háarbürste *f* -, -n шчóтка для валасóў

Háarbüschel *m* -s, - пучóк валасóў, грыўка, чубóк, віхóр

háaren *vi i* **~, *sich*** ліня́ць, аблáзіць (*пра поўсць*)

Háaresbreite: ***um*** ~ на валасóк

Háarfarbe *f* -, -n 1) кóлер валасóў (*у людзей*) 2) масць (*жывёл*) 3) фáрба для валасóў

háarfein *a* тóнкі, як вóлас; вéльмі тóнкі

Háarflechte *f* -, -n касá (*з валасоў*)

háargenau *a* зусíм даклáдна; крóпля ў крóплю

háarig *a* валасáты

Háarkamm *m* -(e)s, -kämme грабянéц, грэ́бень

háarklein *a* вéльмі падрабя́зна

Háarklemme *f* -, -n закóлка, шпíлька для валасóў

háarlos *a* безвалóсы, лысы, без пóўсці

Háarnadel *f* -, -n шпíлька (*для валасоў*)

Háarpflege *f* - дóгляд за валасáмі

háarscharf 1. *a* 1) вéльмі вóстры 2) вéльмі даклáдны **2.** *adv* вéльмі даклáдна, акурáтна

Háarschnitt *m* -(e)s, -e стры́жка; ***wélchen ~ wünschen Sie?*** як Вас пастры́гчы?

Háarschopf *m* -(e)s, -schöpfe пучóк валасóў; віхóр; грыўка, чýбік

Háarspalterei *f* - дрóбязнасць, педанты́зм

Háarspange *f* -, -n прыкóлка (*для валасоў*)

háarsträubend *a* абурáльны; жýдасны

Háartracht *f* -, -en прычóска

Háarwasser *n* -s вáдкасць для валасóў

Háarwickel *m* -s, - папільёткa, бігудзí

Háb *n*: ***~ und Gut*** уся́ маёмасць, усё дабрó; ***um sein ~ und Gut kómmen**** пазбáвіцца ўсягó набы́тку

Hábe *f* - *высок.* маёмасць; ***líegende*** ~ нерухóмая маёмасць; ***bewégliche*** ~ рухóмая маёмасць

háben 1. *vt* 1) мець; ***ich hábe*** у мянé ёсць 2) атрымáць, прыдбáць, здабы́ць; ***da hast du ein Buch*** вось табé кніжка; ***was hast du?*** што з табóю? 3) *у спалучэнні з zu і Infinitiv мае значэнне павіннасці*: ***er hat noch étwas zu tun**** ён павíнен [мýсіць] яшчэ́ сёе-тóе зрабíць 4) *у спалучэнні з Infinitiv без zu*: ***du hast gut réden*** табé дóбра казáць **2.** *дапаможны дзеяслоў, асобным словам не перакладаецца*: ***wir ~ gelésen*** мы чытáлі; ***j-n zum bésten*** ~ абдуры́ць кагó-н.; ***j-n herúm*** ~ *разм.* перакaнáць кагó-н.; ***wer will ~, der muss gráben**** ≅ хто працýе, той і мáе

Háben *n* -s *камерц.* крэды́т; ***Soll und*** ~ дэ́бет і крэ́дыт, прыхóд і расхóд

Hábenichts *m* -(es), -e *разм.* жабрáк, бядня́к, галéтнік

Hábgier *f* - карысталю́бства, прáгнасць, сквáпнасць

hábgierig *гл.* habsüchtig

hábhaft: ***éiner Sáche ~ wérden*** завалóдаць чым-н.; ***des Verbréchers ~ wérden*** схапíць злачы́нца

Hábicht *m* -s, -e *заал.* я́страб, кóршак

Habilitatíon *f* -, -en атрыма́нне дацэнту́ры (*ва універсітэце і іншых вышэйшых навучальных установах*)
Hábilitationsschrift *f* -, -en до́ктарская дысерта́цыя, ко́нкурсная пра́ца на замяшчэ́нне паса́ды выкла́дчыка вышэ́йшай навуча́льнай устано́вы
habilitíeren, sich атрыма́ць дацэнту́ру; абараніць до́ктарскую дысерта́цыю
Hábitus *m* - (зне́шняе) аблі́чча (*каго-н., чаго-н.*)
Hábseligkeiten *pl* пажы́ткі, тра́нты
Hábsucht *f* - карысталю́бства, пра́гнасць, скра́пнасць
hábsüchtig *a* скра́пны, пра́гны
Háchse *f* -, -n 1) галёнка 2) *кул.* но́жка (*цялячая*)
Háckbeil *n* -(e)s, -e 1) сяке́ра, калу́н 2) сяка́ч (*для мяса*)
Háckbraten *m* -s, - *кул.* мясны́ руле́т
Háckbrett *n* -(e)s, -er кало́да; до́шка для сячэ́ння (*мяса*)
Häkchen *n* -s, - 1) кручо́к, зачэ́пка 2) крамзо́ль; пту́шачка (*на палях*) ◊ ***ein ~ im Kópfe hában*** *разм.* быць з заско́кам [прыдуркава́тым]
Hácke *f* -, -n 1) кі́рка, маты́ка; кайло́ 2) *гл.* Hácken
hácken *vt* 1) сячы́ 2) ускó пваць; маты́чыць 3) дзяўбці́; ***auf j-n ~*** *разм.* напада́ць на каго́-н. 4) падраза́ць, падсяка́ць (*хакей*)
Hácken *m* -s, - 1) пята́; пя́тка; ***j-m dicht auf den ~ sein [sítzen*]*** *разм.* праcле́даваць каго́-н. па пя́тах; j-***m auf die ~ tréten**** падганя́ць прыспе́шваць каго́-н. 2) абца́с; ***die ~ zusámmenschlagen**** ля́снуць абца́самі
Háckfleisch *n* -(e)s се́чанае мя́са, фарш; ***aus j-m ~ máchen*** *разм.* зрабі́ць з каго́-н. катле́ту
Háckfrucht *f* -, -früchte *с.-г.* прапашна́я культу́ра; караняпло́д
Háckmesser *n* -s, - (вялі́кі) нож, сяка́ч
Häcksel *m, n* -s *с.-г.* се́чка
Häckselmaschine *f* -, -n *с.-г.* сячка́рня
häckseln *vt* рэ́заць се́чку [сало́му]
Háder *m* -s *высок.* сва́рка
hádern *vi высок.* спрача́цца, свары́цца, варагава́ць; ***mit dem Schícksal ~*** нарака́ць на лёс; ***mit sich ~*** быць не ў лада́х [не ла́дзіць] з са́бой
Háfen *m* -s, Häfen га́вань, порт; пры́стань; ***in éinen ~ éinlaufen**** захо́дзіць у порт; ***aus éinem ~ áuslaufen**** выхо́дзіць з по́рта
Háfensperre *f* -, -n 1) блака́да га́вані 2) закрыццё по́рта
Háfer *m* -s авёс ◊ ***ihn sticht der ~*** *разм.* ён шале́е ад раско́шы
Háferflocken *pl* аўся́ныя шматкі́
Háferschleim *m* -(e)s аўся́ны адва́р [кісе́ль]
Haft *f* - а́рышт; ***in ~ néhmen**** арыштава́ць; ***aus der ~ entlássen**** вы́зваліць з-пад а́рышту, ***sich in ~ befínden**** быць [сядзе́ць] пад а́рыштам
Háftanstalt *f* -, -en астро́г, турма́
háftbar *a юрыд.* (*für A*) адка́зны (*за каго-н., што-н.*)
Háftbefehl *m* -(e)s, -e зага́д на а́рышт
háften 1. *vi* 1) (*an D*) прыліпа́ць, прыстава́ць 2) (*in D*) вя́знуць, засяда́ць; мо́цна сядзе́ць (*у чым-н.*); ***im Gedächtnis ~*** заста́цца ў па́мяці, запо́мніцца **2.** *vi* (*für A*) адка́зваць, быць адка́зным, не́сці адка́знасць (*за каго-н., што-н.*); руча́цца (*за каго-н., што-н.*), гарантава́ць (*што-н.*); ***~ bléiben**** (*an D*) наліпа́ць (*на што-н.*); *перан.* застава́цца ў па́мяці, запо́мніцца
Háftentlassung *f* -, -en вызвале́нне з-пад а́рышту
Háftgeld *n* -(e)s, -er *камерц.* зада́так
Háftkabel *m* -s, - *марск.* швартó вы ка́бель
Häftling *m* -s, -e арышта́нт, вя́зень
Háftpflicht *f* - *юрыд.* адка́знасць, гара́нтыя; ***mit beschränkter ~*** з абмежава́най адка́знасцю
háftpflichtig *a юрыд.* адка́зны
Háftung *f* - *юрыд.* адка́знасць; гара́нтыя; ***beschränkte ~*** абмежава́ная адка́знасць
Hágebutte *f* -, -n я́гада шыпшы́ны
Hágedorn *m* -(e)s *бат.* глог
Hágel *m* -s град; ***ein ~ von Schlägen prásselte auf ihn hernieder*** на яго́ пасы́паўся град уда́раў

Hágelkorn *n* -(e)s, -körner гра́дзіна
háger *a* худы́, хударля́вы
Hágestolz *m* -es, -e стары́ халасця́к
Hahn I *m* -(e)s, Hähne 1) пе́вень 2) саме́ц (*птушак*) ◊ ***j-m den róten ~ aufs Dach sétzen*** пусці́ць каму́-н. чырво́нага пе́ўня (*падпаліць*); ***es kräht kein ~ danách*** *разм.* пра гэ́та ўсе даўно́ і ду́маць не ду́маюць; гэ́тым ужо ніхто́ не ціка́віцца; ***~ im Kórb sein*** быць адны́м мужчы́нам у жано́чай кампаніі
Hahn II *m* -(e)s, Hähne 1) кран (*водаправодны*); ***den ~ áufdrehen [zúdrehen]*** адкруці́ць [закруці́ць] кран 2) куро́к; ***den ~ spánnen*** узве́сці куро́к; ***den ~ ábdrücken*** спусці́ць куро́к
Háhnenfuß *m* -es, -füße *бат.* казяле́ц, лю́цік; *зборн.* курасле́п
Háhnrei *m* -es, -e 1) каплу́н 2) *разм.* ашука́ны муж, рагано́сец; ***j-n zum ~ máchen*** наста́віць каму́-н. ро́гі
Hai *m* -(e)s, -e, **~*fisch*** *m* -(e)s, -e аку́ла
Hain *m* -(e)s, -e гай, дубро́ва, прале́сак
häkeln *vt* вяза́ць кручко́м
Häkelnadel *f* -, -n вяза́льны кручо́к
háken 1. *vt* 1) зачапі́ць кручко́м 2) падрэ́заць, падсячы́ (*хакей*) **2.** *vi* чапля́цца, прычапля́цца
Háken *m* -s, - 1) крук; кручо́к 2) баго́р, буса́к 3) уда́р (*бокс*); падсе́чка; зачэ́п (*дзюдо*) ◊ ***die Sáche hat éinen ~*** у гэ́тай спра́ве ёсць свая́ загво́здка
Hákenkreuz *n* -es, -e сва́стыка
Hákenpflug *m* -(e)s, -pflüge саха́
Hákenstange *f* -, -n баго́р, буса́к
Halalí *n* -s, -(s) *паляўн.* цюга́канне
halb 1. *a* палаві́нны; паў-; ***ein ~es Glas*** паўшкля́нкі; ***es ist ~ drei*** пало́ва на трэ́цюю **2.** *adv* напало́ву; ***es ist ~ so schlimm*** не так ужо дрэ́нна; ***die ~e Welt*** ве́льмі шмат, бе́зліч
Hálbaffe *m* -n, -n *заал.* лему́р
hálbámtlich *a* паўафіцы́йны, афіцыёзны
hálbautomatisch *a* паўатаматы́чны
Hálbblut *n* -(e)s *антр.* меты́с
Hálbblüter *m* -s, - конь-паўкро́ўнік
Hálbbogen *m* -s, - *i* -bögen 1) паўа́ркуша (*паперы*) 2) развaро́т
Hálbbruder *m* -s, -brüder зво́дны брат
Hálbdunkel *n* -s пры́цемак, суто́нне
Hálbedelstein *m* -(e)s, -e самацве́т, паўкаштоўны ка́мень
hálber *prp* (*G*) *стаіць пасля назоўніка* дзе́ля, з прычы́ны, у вы́ніку; ***der Hítze ~*** з прычы́ны спёкі
Hálb|erzeugnis *n* -ses, -se, **~fabrikat** *n* -(e)s, -e паўфабрыка́т
hálbfertig [hálb fertig] *a* недаро́блены, напало́ву гато́вы
Hálbfertigfabrikat *n* -(e)s, -e *гл.* Hálberzeugnis, Hálbfabrikat
Hálbgebildete *sub m, f* -n, -n *разм.* не́вук, недаву́чка
Hálbgefrorene *sub n* -en торт-маро́жанае з вяршка́мі
Hálbgott *m* -es, -götter паўбо́г
Hálbheit *f* -, -en палаві́ннасць, недастатко́васць; ***~en*** *pl* паўме́ры
halbíeren *vt* дзялі́ць напало́ву, палаві́ніць
Halbíerung *f* -, -en дзяле́нне напала́м
Hálbinsel *f* -, -n паўво́страў, паўвы́спа
Hálbjahr *n* -(e)s, -e паўго́ддзе; паўго́да; семе́стр
hálbjährig *a* паўгадо́вы, які́ праця́гваецца паўго́да; паўгадо́вы
hálbjährlich *a* паўгадавы́, які́ паўтара́ецца ко́жныя паўго́да
Hálbkreis *m* -es, -e *матэм.* паўкру́г, паўакру́жнасць
Hálbkugel *f* -, -n паўша́р'е
hálblaut *a*, *adv* напаўго́ласа, паўшэ́птам
hálbleinen *a* паўільняны́, паўпалатня́ны, паўкаленко́равы
Hálbleiter *m* -s, - *фіз.* паўправадні́к
Hálblinke *sub m* -n, -n *спарт.* ле́вы паўсярэ́дні (інса́йд)
hálbmast: ***~ flággen*** прыспусці́ць сцяг (*на мачце*)
Hálbmesser *m* -s, - *матэм.* ра́дыус
hálbmonatig *a* паўме́сячны, двухтыднёвы, які́ ця́гнецца два ты́дні [паўме́сяца]
hálbmonatlich *adv* паўме́сячны, які́ паўтара́ецца ко́жныя два ты́дні
hálb nackt *a* паўаго́лены, паўго́лы

hálbpart *adv* папала́м
Hálbrechte *sub m* -n, -n *спарт.* пра́вы паўсярэ́дні (інса́йд)
Hálbschuhe *pl* чараві́кі, паўбо́цікі
Hálbschwester *f* -, -n зво́дная сястра́
Hálbseide *f* - 1) паўшо́ўк 2) *пера́н.* што-н. непаўнацэ́ннае, ненатура́льнае
Hálbstarke *sub m* -n, -n 1) падлé́так 2) стыля́га, ві́сус
Hálbstiefel *m* -s, - паўбо́цікі
hálbstündig *a* паўгадзі́нны, які́ працяг-ваецца паўгадзі́ны
hálbstündlich *a, adv* ко́жныя паўгадзі́ны
hálbtags *adv* на праця́гу палаві́ны [пало́-вы] дня; ~ ***árbeiten*** працава́ць на пало́-ву ста́ўкі
Hálbton *m* -(e)s, -töne *муз.* паўто́н
hálb tot 1. *a* паўмёртвы, ледзь жывы́ **2.** *adv* да паўсмéрці; ***sich ~ láchen*** па-міра́ць са смéху
hálb wach *a* дрымо́тны
hálbwegs *adv* 1) на паўдаро́зе 2) да нéй-кай ступéні, напало́ву
Hálbwelt *f* - паўсвéт
Hálbwüchsige *sub m, f* -n, -n падлé́так; *пагардл.* недаро́стак
Hálbzeit *f* -, -en *спарт.* палаві́на гульні́, тайм
Hálbzeug *n* -(e)s, -e паўфабрыка́т
Hálde *f* -, -n адхо́н, схіл (*гары*)
half *impf ад* hélfen*
Hälfte *f* -, -n 1) палаві́на, пало́ва; ***zur ~*** напало́ву 2) *гл.* Hálbzeit
Hálfter *f* -, -n, *m, n* -s, - абро́ць
hálftern *vt* кілза́ць, закі́лзваць
Hall *m* -(e)s, -e гук, во́дгук; ***wie der ~, so der Schall*** ≅ як гукнéш, так і адгукнéцца
Hálle *f* -, -n 1) (вялі́кая) за́ла 2) хол 3) ан-га́р 4) цэх (*памяшканне*) 5) гара́ж
Hallelúja *n* -s, -s *рэл.* алілу́я
hállen *vi* гуча́ць, чу́цца
Hállenbad *n* -(e)s, -bäder *спарт.* кры́ты басéйн
hállend *a* зво́нкі, шу́мны; які́ гучы́ць
Hállenschwimmbad *n* -(e)s, -bäder *гл.* Hállenbad
Hállimasch *m* -(e)s, -e апёнак, асéнні грыб
hállo! *int* алё!
Halló *n* -s, -s шум, крык, гвалт; ***gróßes ~ um etw. (A) máchen*** падня́ць вялі́кі шум вако́л чаго́-н.
Hallódri *m* -s, - *i* -s *дыял.* весялу́н; ветраго́н
Halm *m* -(e)s, -e сцябло́, сало́мінка; ***auf dem ~*** на ко́рані
Hálmfrüchte *pl бат.* каласавы́я
Hals *m* -es, Hälse 1) шы́я; ***j-m um den Hals fállen**** кі́нуцца каму́-н. на шы́ю; ***sich (D) etw. vom ~e scháffen*** адрабі́цца ад чаго́-н.; ***sich (D) den ~ bréchen**** скру-ці́ць [злама́ць] сабé галаву́ [ка́рак]; ***~ über Kopf*** стрымгало́ў 2) го́рла, гло́тка; ***aus vóllem ~e*** на ўсё го́рла; ***mir tut der ~ weh*** у мянé балі́ць го́рла; ***den ~ nicht voll kríegen können**** быць ненасы́тным [ненаéдным]; ***j-m den ~ stópfen*** затк-ну́ць каму́-н. го́рла, заста́віць каго́-н. замо́ўкнуць; ***das hängt mir längst zum ~e heráus*** гэ́та мне даўно́ абры́дла 3) ры́льца (*бутэлькі*) ◊ ***éinen lángen ~ háben*** быць на́дта ціка́ўным
Hálsabschneider *m* -s, - 1) галаварэ́з 2) ліхвя́р
Hálsband *n* -(e)s, -bänder 1) ашы́йнік 2) кара́лі, па́церкі
Hálsbinde *f* -, -n га́льштук
Hálsbräune *f* - *мед. уст.* ангі́на
hálsbrecherisch *a* вéльмі небяспéчны, на скрут галавы́
Hálsbruch: *Hals- und Béinbruch!* *разм.* бада́й цябé лі́ха міну́ла!, дай Бо́жа, каб усё было́ го́жа!
Hálsentzündung *f* -, -en *мед.* ларынгі́т
Hálskrause *f* -, -n жабо́
Hálsschmerzen *pl* боль у го́рле
Hálsschmuck *m* -(e)s, -e кара́лі, кальé; куло́н
hálsstarrig *a* упа́рты, цвердало́бы
Hálstuch *n* -(e)s, -tücher шаль, хусці́нка; га́льштук
Hálswickel *m* -s, - кампрэ́с на шы́ю
Hálswirbel *m* -s, - шы́йны пазвано́к
Halt *m* -(e)s, -e 1) апо́ра, падтры́мка; ***éinen ~ háben (an D)*** мець падтры́мку (*у асобе каго-н.*); ***den ~ verlíeren**** згубі́ць пункт

апо́ры; *перан.* стра́ціць душэ́ўную раўнава́гу 2) прыпы́нак, прыста́нак; ***j-m ~ gebíeten**** асадзі́ць [спыні́ць] каго́-н.; ***~ máchen*** прыпыні́цца, спыні́цца

halt! стой!

hält *präs ад* hálten*

háltbar *a* трыва́лы, но́скі, дыхто́ўны, усто́йлівы; ***~ máchen*** надава́ць трыва́ласць, кансервава́ць

Háltbarkeit *f* - трыва́ласць, дыхто́ўнасць, но́скасць; надзе́йнасць, усто́йлівасць

hálten* 1. *vt* 1) трыма́ць; ***j-n an [bei] der Hand ~*** трыма́ць каго́-н. за руку́ 2) вы-ко́нваць (*што-н.*), прытры́млівацца (*чаго-н.*); ***Diät ~*** прытры́млівацца дые́ты 3) (*für A*) лічы́ць, прыма́ць (*за каго-н., што-н.*); ***ich hálte ihn für méinen Freund*** я лічу́ яго́ сваі́м ся́брам 4) выступа́ць (*з чым-н*); ***éinen Vórtrag ~*** чыта́ць дакла́д; ***den Mund ~*** трыма́ць язык за зуба́мі; ***j-n beim Wórte ~*** злаві́ць каго-н. на сло́ве; ***Rat ~*** ра́іцца **2.** *vi* 1) спыня́цца; ***der Zug hält*** цягні́к спыня́ецца 2) (*auf A*) надава́ць значэ́нне (*чаму-н.*), ува́жліва ста́віцца (*да чаго-н.*); ***auf séine Gesúndheit ~*** сачы́ць за сваі́м здаро́ўем **3. ~, sich** 1) трыма́цца; ***sich ábseits ~*** трыма́цца ўбаку́ 2) прытры́млівацца (*чаго-н.*)

Hálteplatz *m* -es, -plätze ме́сца стая́нкі, ста́нцыя; *марск.* пры́стань

Háltepunkt *m* -(e)s, -e 1) ме́сца стая́нкі, прыпы́начны пункт 2) *вайск.* пункт прыцэ́львання

Hálter *m* -s, - 1) ру́чка (*для пяра*) 2) *тэх.* трыма́льнік, дзяржа́нне, кля́мар; апо́ра, штаты́ў

Háltestelle *f* -, -n прыпы́нак, ста́нцыя; ***an der nächsten ~ áussteigen**** выхо́дзіць на насту́пным прыпы́нку

háltlos *a* 1) нястры́мны 2) няўсто́йлівы 3) негрунто́ўны

Háltlosigkeit *f* - 1) няўсто́йлівасць 2) неабгрунтава́насць, беспадста́ўнасць; ***~ im persönlichen Lében*** (бытава́я) распу́ста, разбэ́шчанасць

Háltung *f* -, -en 1) вы́гляд, по́за, мане́ры, паста́ва 2) самавало́данне 3) паво́дзіны, мане́ра трыма́ць сябе́; ***sich (D) éine gúte ~ ángewöhnen*** засво́іць до́брыя мане́ры 4) адно́сіны, ста́ўленне, пазі́цыя; дачыне́нне; ***éine kláre ~ háben*** мець выра́зную пазі́цыю 5) утрыма́нне (*жывёл*)

Halúnke *m* -n, -n няго́днік, пага́нец, мярзо́тнік

hämisch *a* зло́сны, по́длы, з'е́длівы

Hámmel *m* -s, - *i* Hämmel бара́н

Hámmelfleisch *n* -(e)s бара́ніна

Hámmer *m* -s, Hämmer мо́лат, малато́к; ***únter den ~ bríngen**** прадава́ць з малатка́ [аўкцыёну]; ***únter den ~ kómmen*, dem ~ verfállen**** пайсці́ з малатка́, прада-ва́цца з аўкцыёну; ***du musst ~ óder Ámboss sein!*** *прым.* ці [або́] пан, ці [або́] прапа́ў ◊ ***zwíschen ~ und Ámboss sein*** быць памі́ж мо́латам і кава́длам

hämmern 1. *vt* біць малатко́м; кава́ць мо́латам **2.** *vi*, *vimp* сту́каць; ***es hämmert in den Schläfen*** кроў сту́кае ў скро́ні; ***das Herz hämmert*** сэ́рца кало́ціцца, б'е́цца (*трапятліва*)

Hámmerschlag *m* -(e)s, -schläge 1) удар мо́латам 2) *тэх.* ака́ліна (*пры каванні*)

Hámmerwerfen *n* -s *спарт.* кі́данне мо́лата

Hámmerwerk *n* -(e)s, -e ку́зня, кава́льскі цэх

Hämoglobín *n* -s *фізіял.* гемаглабі́н

Hámpelmann *m* -(e)s, -männer марыяне́тка; *перан.* пая́ц, бла́зен

hámpeln *vi* (су́таргава) маха́ць, со́ўгаць

Hámster *m* -s, - *заал.* хамя́к

Hámsterer *m* -s, - мяшо́чнік, спекуля́нт

hámstern 1. *vt* пра́гна запа́сіць што-н. **2.** *vi* 1) скна́рнічаць 2) мяшо́чнічаць

Hand *f* -, Hände рука́ (*кісць*); ***~ voll*** жме́ня; ***die fláche ~*** дало́нь; ***~ in ~*** по́руч, ра́зам; ***von ~ zu ~*** з рук у ру́кі; ***bei der ~*** пад рукой; ***an ~ (G)*** кіру́ючыся (*чым-н.*); ***es liegt auf der ~*** (гэ́та) я́сна; ***fréie ~ háben*** мець свабо́ду дзе́яння; ***das hat ~ und Fuß*** гэ́та до́бра праду́мана, гэ́та абгрунтава́на; ***álle Hände voll zu tun háben*** *разм.* мець про́цьму [бéз-

ліч] справ; ***die ~ im Spiel háben*** быць замéшаным у чым-н. ◊ ***von der ~ in den Mund lében*** *разм.* ледзь звóдзіць канцы́ з канцáмі; ***unter der*** ~ 1) выпадкóва, з нагóды; з рук (*купіць*); з-пад крысá (*прадаць*) 2) упóтай, тайкóм 3) зааднó, між íншым (*зрабіць што-н.*)

Hándarbeit *f* -, -en ручнáя прáца [рабóта]

Hándatlas *m* - *i* -ses, -lanten навучáльны [вучэ́бны] áтлас

Hándausgabe *f* -, -n 1) давéдачнае выдáнне 2) выдáнне невялíкага [кішэ́ннага] фармáту

Hándball *m* -(e)s) *спарт.* ручны́ мяч, гандбóл

Hándbetrieb *m* -(e)s, -e 1) ручнáя вытвóрчасць 2) ручны́ прывóд; ***mit*** ~ які дзéйнічае ўручну́ю

Hándbewegung *f* -, -en рух рукí, жэст

hándbreit *a* шырынёй з далóнь

Hándbuch *n* -(e)s, -bücher дапамóжнік, давéднік

Händedruck *m* -(e)s, -drücke пóціск рукí

Händeklatschen *n* -s вóплескі, апладысмéнты; ***ánhaltendes [nicht énden wóllendes]*** ~ працягглыя апладысмéнты

Hándel I *m* -s 1) гáндаль; ~ ***tréiben**** вéсці гáндаль, гандлявáць; ***réger*** ~ бóйкі гáндаль ◊ ~ ***und Wándel*** жыццё-быццё 2) (гандлёвая) здзéлка, аперáцыя; ***éinen ~ máchen*** зрабіць здзéлку 3) крáма, невялíкі магазíн

Hándel II *m* -s, Händel 1) свáркі, разлáд; ~ ***stíften*** распачынáць свáрку; ~ ***súchen*** прыдзірáцца, чапля́цца; лéзці ў бóйку 2) (непрыéмная) спрáва; ***sich in éinen ~ éinlassen**** ўбліы́тацца ў непрыемную спрáву

hándeln *vi* 1) дзéйнічаць, рабіць учы́нкі 2) (*mit D*) гандлявáць (*чым-н.*); ***nach Déutschland*** ~ гандлявáць з Германіяй 3) (*um A*) таргавáцца (*за што-н.*), цанавáцца; дамаўля́цца, вéсці перамóвы 4) (*von D*) мець за тэ́му (*што-н.*); ***es hándelt sich dárum, dass…*** размóва ідзé пра тóе, што…

Hándelsabkommen *n* -s, - гандлёвае пагаднéнне

Hándelsartikel *m* -s, - рэч гáндлю, тавáр

Hándelsaustausch *m* -(e)s) тавараабмéн

Hándelsbank *f* -, -en камерцы́йны банк

Hándelsbetrieb *m* -(e)s, -e гандлёвае прадпрыéмства; гандлёвая спрáва

Hándelsbeziehungen *pl* гандлёвыя знóсіны [су́вязі]

Hándelsbrief *m* -(e)s, -e камерцы́йнае пісьмó 2) ку́пчая

hándelseinig, hándelseins: ~ ***sein [wérden]*** 1) пагадзíцца на цанé 2) дагаварыцца, дамóвіцца; ***in éinem Punkt ~ sein [wérden]*** дамóвіцца па якóму-нéбудзь пу́нкту [пытáнню]

Hándelsembargo *n* -s, -s гандлёвае эмбáрга

Hándelsflotte *f* -, -n гандлёвы флот

hándelsfrei *a* дазвóлены да прóдажу

Hándelsgenossenschaft *f* -, -en гандлёвае (акцыянéрнае) тавары́ства; ***Bäuerliche ~*** *гіст.* сялянская гандлёвая кааперáцыя

Hándelsgesellschaft *f* -, -en 1) гандлёвая (акцыянéрная) супóлка; гандлёвае тавары́ства, фíрма 2) гандлёвая здзéлка

Hándelsgewerbe *n* -s, - гандлёвы прóмысел

Hándelshaus *n* -es, -häuser гандлёвы дом, гандлёвая фíрма; кантóра

Hándelskammer *f* -, -n гандлёвая палáта

Hándelsmarke *f* -, -n тавáрны знак; гандлёвая мáрка

Hándelsmesse *f* -, -n гандлёвы кірмáш

Hándelsministerium *n* -s міністэ́рства гáндлю

Hándelsorganisation *f* -, -en *гіст.* (дзяржáўная) гандлёвая арганізáцыя

Hándelspartner *m* -s, - 1) *камерц.* кампаньён 2) контрагéнт па гандлёвых здзéлках

Hándelsrat *m* -(e)s, -räte камерцы́йны дарáдчык 2) рáда па спрáвах гáндлю

Hándelsreisende *sub m, f* -n, -n камівая жóр

Hándelsrestriktion *f* -, -en абмежавáнне ў сфéры гáндлю

Hándelsschiff *n* -(e)s, -e гандлёвае су́дна

Hándelsschule *f* -, -n камерцы́йнае вучы́лішча

Hándelsspanne *f* -, -n *камерц.* нацэ́нка
hándelsüblich *a* камерцы́йны, гандлёвы, стандáртны
Händelsucher *m* -s, - звáднік, задзíра, забія́ка
händelsüchtig *a* прыдзíрлівы, задзíрысты, звяглíвы
Hándelsumsatz *m* -es, -sätze гандлёвы абарóт, тавараабарóт
Hándelsunternehmen *n* -s, - гандлёвае прадпрыéмства, фíрма
Hándelsverkehr *m* -s гандлёвыя сýвязі
Hándelsvermittlung *f* -, -en гандлёвае пасрэ́днiцтва
Hándelsvertrag *m* -(e)s, -verträge гандлёвы дагавóр, гандлёвая здзéлка
Hándelsvertretung *f* -, -en гандлёвае прадстаўнíцтва
Hándelsware *f* -, -n тавáр, прадмéт гáндлю
Hándelswesen *n* -s гандлёвая спрáва, гáндаль
Hándel tréibend *a* які́ гандлю́е, які́ займáецца гáндлем
händeringend *a* залóмваючы рýкі
hándfertig *a* спры́тны, паварóтлівы
Hándfertigkeit *f* -, -en спрыт, увíшнасць
Hándfesseln *pl* нарýчнікі
hándfest *a* дýжы, мáжны, мóцны; ***éine ~e Ábfuhr*** рашýчы адпóр; ***~er Beweis*** вáжкі дóказ; ***~e Kritík*** дзелавáя кры́тыка
Hándfläche *f* -, -n далóнь
Hándgeld *n* -s *уст.* задáтак
Hándgelenk *n* -(e)s, -e запя́сце, запя́стак ◊ ***etw. aus dem ~ máchen [schütteln]*** рабíць што-н. надзвычáйна лёгка [без падрыхтóўкі]
hándgemein: ~ *wérden* пусцíць у ход кулакí, даць вóлю рукáм
Hándgemenge *n* -s, - рукапáшная суты́чка; звáлка
Hándgepäck *n* -(e)s, -e ручны́ багáж
Hándgepäckaufbewahrung *f* -, -en кáмера схóву ручнóга багажý
hándgerecht *a* зрýчны, спадрýчны
hándgeschnitzt *a маст.* вы́разаны ўручнýю, зрóблены ручнóй разьбóю
hándgewebt *a* саматкáны
Hándgranate *f* -, -n *вайск.* ручнáя гранáта
hándgreiflich *a* пераканáўчы, відавóчны ◊ ***~ wérden*** *разм.* даць вóлю рукáм
Hándgriff *m* -(e)s, -e 1) прыём, ухвáтка 2) рýчка, дзяржáнне, рукая́тка
hándgroß *a* велічынёю з рукý [з далóнь, з кулáк]
Hándhabe *f* -, -n 1) рукая́тка 2) срóдак, магчы́масць 3) умéнне валóдаць (*чым-н.*)
hándhaben *неаддз. vt* (умéць) абыхóдзіцца (*з чым-н.*); валóдаць, карыстáцца, кіравáць (*чым-н.*); ***die Réchtspflege ~*** выкóнваць правасýддзе
Hándhabung *f* -, -en 1) абыхóджанне (*з чым-н.*); ***~ von Wérkzeugen*** абыхóджанне з інструмéнтамі 2) прáктыка, мéтад, парáдак; ***~ der Gesétze*** захавáнне закóнаў
Handikap [ˈhɛndikɛp] *n* -s, -s *спарт.* фóра
Hándkarren *m* -s, - ручны́ вазóк, тáчка
Hándkoffer *m* -s, - (ручны́) чамадáн
Hándkuss *m* -es, -küsse цалавáнне рукí
Hándlanger *m* -s, - 1) падрýчны (рабóтнік) 2) памагáты; ***den ~ máchen, für j-n den ~ spíelen*** быць падрýчным у кагó-н.; *перан.* быць саўдзéльнікам [хаўрýснікам] у чым-н.
hándlangern *vi* выкóнваць падрýчныя рабóты, быць падрýчным; быць саўдзéльнікам [памагáтым]
Händler *m* -s, - гандля́р
Hándleuchte *f* -, -n ручны́ ліхтáр
hándlich *a* спадрýчны, зрýчны; партаты́ўны
Hándlung *f* -, -en 1) дзéянне, чын 2) *тэатр.* дзéя, акт 3) крáма, магазíн
hándlungsfähig *a* здóльны дзéйнічаць, дзеяздóльны
Hándlungsfreiheit *f* -, -en свабóда дзéянняў
Hándlungsgehilfe *m* -n, -n гандлёвы слýжачы, прадавéц
Hándlungsreisende *sub m* -n, -n камівая́жóр
Hándlungsunkosten *pl* гандлёвыя выдáткі
Hándlungsweise *f* -, -n спóсаб дзéяння; учы́нак
Hándpflege *f* - манікю́р
Hándreichung *f* -, -en дапамóга, падтры́мка

Hándrücken *m* -s, - тыльная частка рукí
Hándschlag *m* -(e)s, -schläge 1) удáр рукóй 2) пóціск рукí; ***j-n durch ~ verpflíchten*** узяць з кагó-н. абяцáнне
Hándschrift *f* -, -en 1) пóчырк, рукá 2) рýкапіс, манускрыпт
hándschriftlich *a* рукапісны, ад рукí
Hándschuh *m* -(e)s, -e пальчáтка, рукавíчка ◊ ***j-m den ~ hínwerfen**** кíнуць камý-н. пальчáтку; ***den ~ áufnehmen**** прыняць выклік
Hándstand *m* -(e)s, -stände *спарт.* стóйка на рукáх
Hándstreich *m* -(e)s, -e 1) удáр рукóй 2) налёт, (раптóўны) напáд
Hándtasche *f* -, -n (дáмская) сýмка
Hándtuch *n* -(e)s, -tücher ручнíк
Hándumdrehen: ***im ~*** вокамгнéнна
Hándwerk *n* -s, -e рамяствó, прафéсія; ***ein ~ (be)tréiben**** займáцца рамяствóм; ***sein ~ verstéhen**** знаць [вéдаць] сваю спрáву ◊ ***j-m das ~ légen*** паклáсці канéц чыíм-н. выхадкам [штýчкам]; ***j-m ins ~ pfúschen*** умéшвацца ў чыé-н. спрáвы
Hándwerker *m* -s, - рамéснік, чаляднік
Hándwerks|geselle, ~bursche *m* -n, -n чалядніk; падмáйстар
hándwerksmäßig *a* 1) рамéсны, саматýжны 2) рамéсніцкі, руцíнны
Hándwerkszeug *n* -s набóр рамéсных інструмéнтаў
Hándwörterbuch *n* -(e)s, -bücher падрýчны [настóльны] слóўнік
Hándy ['hɛndi] *n* -s, -s сóтавы [мабíльны] тэлефóн
Hándzeichen *n* -s, - знак [сігнáл] рукóю; ***Ábstimmung durch ~*** галасавáнне паднящцем рук
hánebüchen *a разм.* нечувáны, абурáльны
Hanf *m* -(e)s 1) канóплі 2) пянькá
Hänfling *m* -s, -e *заал.* канаплянка
Hánföl *n* -(e)s канапляны алéй
Hang *m* -(e)s, Hänge 1) адхóн, схіл 2) (*zu D*) схíльнасць, цяга (*да кагó-н., да чагó-н.*)
Hangár *m* -s, -s ангáр
Hängebahn *f* -, -en падвéсная дарóга
Hängebauch *m* -(e)s, -bäuche адвíслы жывóт, пýза
Hängeboden *m* -s, - *i* -böden палáткі
Hängebrücke *f* -, -n вісячы мост
Hängelampe *f* -, -n вісячая [падвéсная] лямпа
hángeln *vi спарт.* перасóўвацца на рукáх, павíсшы на чым-н.
Hängematte *f* -, -n гамáк
hängen* **1.** *vi* (*h, s*) 1) вісéць; ***nach éiner Séite ~*** нахілíцца набóк; ***an j-s Hálse ~*** вісéць у кагó-н. на шыі; ***die Bäume ~ vóller Äpfel*** дрэвы ўсыпаны яблыкамі; ***séine Áugen ~ an íhrem Gesícht*** ён не звóдзіць з яé вачэй; ***das hängt an éinem Háar [Fáden]*** гэта вісíць на валаскý 2) (*an j-m*) ~ быць прыхíльным (*да кагó-н.*), любíць (*кагó-н.*) 3) дóўжыцца, працягвацца; ***die Scháchpartie hängt*** шáхматная пáртыя працягваецца **2.** (*па слаб. спр.*) *vt* (*an A*) вéшаць, павéсіць (*на штó-н.*)
Hängen *n* -s 1) вісéнне 2) вéшанне ◊ ***mit ~ und Würgen*** з цяжкасцю, з надрывам
hängen bléiben* *vi* (s) 1) павíснуць, зачапíцца 2) засéсці, загрýзнуць
hängen lássen* *vt* пакíнуць вісéць; ***éinen Mántel ~*** забыць палітó (на вéшалцы)
Hängepartie *f* -, -ti¦en *шахм.* адклáдзеная пáртыя
Hänger *m* -s, - 1) *разм.* палітó свабóднага пакрóю 2) прычэп (*аўтамабíльны*)
Hängeschloss *m* -es, -schlösser вісячы замóк
Hánsdampf *m*: ***er ist ~ in állen Gássen*** *прым.* наш гарэза ўсюды пралéзе
Hánse *f* - *гіст.* Гáнза
Hänseléi *f* -, -en пакéпліванне, пацвéльванне
hänseln *vt* дражнíць, пацвéльваць (*з кагó-н.*)
hánsisch *a гіст.* ганзéйскі
Hansnárr *m* -en, -en Івáн-дýрань (*у казцы*)
Hánswurst *m* -(e)s, -e блáзен; скамарóх; паяц, штукáр, камедыянт
Hántel *f* -, -n *спарт.* гíра, гантэль
hantíeren *vi* (*an, mit D*) займáцца (*чым-н.*); майстравáць (*штó-н.*); ***sie hantíerte am Herd*** янá ўвіхáлася ля плíты
hápern *vimp* 1) бракавáць, не хапáць; ***es hápert an…*** бракýе [не хапáе] (*чагó-н.*)

2) не ісці́ на лад; ***worán hápert es?*** у чым ця́жкасць [замі́нка, затры́мка]?

Háppen *m* -s, - кава́лак (*якой-н. ежы*); ***éinen ~ tun**** адкусі́ць кава́лачак; ***sich (D) den ~ nicht entgéhen* lássen**** не ўпусці́ць сваёй до́лі

háppig *a* пра́гны; сква́пны; ненае́дны, ненасы́тны

Happyend [Háppy End] [ˈhɛpi¦ɛnt] *n* - *i* -s, -s шчаслі́вы [уда́лы] кане́ц (*рамана, фільма*)

Härchen *n* -s, - валасо́к; ***j-m kein ~ krümmen*** не кранýць па́льцам каго́-н.

Hárem *m* -s, -s гарэ́м

háren *vi i* **~, sich** ліня́ць, абла́зіць

Häresíe *f* -, -sí¦en е́рась

Härétiker *m* -s, - ерэты́к

Hárfe *f* -, -n а́рфа; ***die ~ schlágen**** граць на а́рфе

Harfenístin *f* -, -nen *гл.* Hárfenspielerin

Hárfenspiel *n* -(e)s ігра́ на а́рфе

Hárfenspielerin *f* -, -nen арфі́стка

Hárke *f* -, -n гра́блі ◊ ***ich wérde dir zéigen, was éine ~ ist*** я табе́ пакажý, дзе ра́кі зімýюць

hárken *vt* грэ́бці (гра́блямі), зграба́ць

Hárlekin *m* -s, -e арлекі́н, бла́зен

Harm *m* -(e)s *уст.* 1) смýтак, сум, туга́ 2) кры́ўда; ***j-m ~ beréiten* [zúfügen]*** пакры́ўдзіць каго́-н.

hármen, sich тужы́ць, смуткава́ць

hármlos *a* бяскры́ўдны, бясшко́дны

Hármlosigkeit *f* -, -en 1) бяскры́ўднасць, прастаду́шнасць, няшко́днасць 2) лаго́днасць

Harmoníe *f* -, -ní¦en гармо́нія, сула́ддзе

harmoníeren *vi* (*mit D*) гармані́раваць, адпавяда́ць (*адзін другому*); ла́дзіць (*з кім-н.*)

Harmónika *f* -, -ken *i* -s гармо́нік, акардэо́н

Harmónium *n* -s, -s *i* -ni¦en *муз.* фісгармо́нія

harmónisch *a* 1) гармані́чны, сула́дны, суразме́рны 2) гармані́чны, сугу́чны, мілагу́чны

Harn *m* -(e)s мача́; ***~ lássen**** *эўф.* спраўля́ць малу́ю патрэ́бу

Hárnblase *f* -, -n *анат.* мачавы́ пузы́р

hárnen *vi* мачы́цца

Hárnisch *m* -s, -e браня́, ла́ты, па́нцыр; ***in ~ geráten**** ашале́ць, раз’ю́шыцца, развар’я́вацца

Hárnleiter *m* -s, - *анат.* мачато́чнік

Hárnstoff *m* -(e)s *хім.* мачаві́на

Harpúne *f* -, -n гарпу́н, во́сці

hárren *vi высок.* (*G, auf A*) (з нецярплі́васцю) чака́ць (*чаго-н.*)

Harsch *m* -(e)s) сне́жная ко́рка

hart **1.** *a* 1) цвёрды, мо́цны; му́лкі, чэ́рствы; ***ein ~es Ei*** я́йка ўкруту́ю 2) жо́рсткі, цвёрды, суро́вы **2.** *adv* шчы́льна, непасрэ́дна; ***~ am Wásser*** каля́ са́май вады́ ◊ ***éine ~e Nuss*** *перан.* цвёрды арэ́шак

Härte *f* -, -n 1) цвёрдасць, му́лкасць 2) лю́тасць, чэ́рствасць, жо́рсткасць

härten *vt тэх.* гартава́ць (*сталь*)

Härteprüfung *f* -, -en выпрабава́нне на цвёрдасць

Hártfutter *n* -s 1) збо́жжавы фура́ж 2) гру́бы корм

hárt gekócht *a* кру́та зва́раны

Hártgeld *n* -(e)s зво́нкая мане́та, металі́чныя гро́шы

hártgesotten *a* 1) кру́та зва́раны 2) закаране́лы (*пра злачынца*)

Hártgummi *n* -s, - *i* -s *тэх.* эбані́т

hártherzig *a* чэ́рствы, бязлі́тасны, бессардэ́чны

Hártherzigkeit *f* - бессардэ́чнасць, чэ́рствасць, бязлі́таснасць

hárthörig *a* тугі́ на ву́ха, глухава́ты

hártleibig *a* 1) упа́рты 2) які́ паку́туе на зацвярдзе́нне стра́ўніка

hártnäckig *a* упа́рты, насто́йлівы

Hártnäckigkeit *f* - упа́ртасць; насто́йлівасць

Härtung *f* -, -en загарто́ўка; гарт

Hártwährung *f* -, -en цвёрдая валю́та

Harz *n* -es, -e смала́

hárzen **1.** *vt* смалі́ць **2.** *vi* збіра́ць жыві́цу

hárzig *a* смалі́сты, смаляны́

Hasárd *n* -s aза́рт

háschen **1.** *vt* laві́ць **2.** *vi* (*nach D*) хапа́ць, гна́цца (*за кім-н., за чым-н.*) **3. ~,**

sich гуля́ць у квача́
Häs¦chen *n* -s, - 1) за́йчык 2) *разм.* малады́ спецыяліст
Häscher *m* -s, - *уст.* шпег, віж, сы́шчык
Háschisch *m, n* - гашы́ш
Háse *m* -n, -n 1) *заал.* за́яц 2) баязлі́вец; ***er ist kein héuriger ~ mehr*** ён ужо́ не мале́нькі ◊ ***dort ságen sich Fuchs und ~ gúte Nacht*** ≅ на краі́ све́ту, чорт ве́дае дзе; ***da liegt der ~ im Pféffer*** ≅ вось дзе саба́ка зары́ты; ***mein Náme ist ~*** ≅ мая́ ха́та з кра́ю
Háselbusch *m* -es, -büsche *бат.* арэ́шнік, ляшчы́на
Háselhuhn *n* -(e)s, -hühner *заал.* ра́бчык
Háselnuss *f* -, -nüsse лясны́ арэ́х
Hásenfuß *m* -es, -füße баязлі́вец, трус
Hásenpanier *n*: ***das ~ ergréifen**** уцяка́ць, даць лататы́
Hásenscharte *f* -, -n *мед.* за́ячая губа́
Háspe *f* -, -n *тэх.* шпень ако́ннай [дзвярно́й] заве́сы; прабо́й, скаба́; шарні́р
Háspel *f* -, -n матаві́ла, калаўро́т, пад’ёмная лябёдка
háspeln *vt* 1) мата́ць (*прадзіва ў маткі*) 2) *тэх.* падыма́ць калаўро́там [лябёдкай]
Hass *m* -es (*auf A*) няна́вісць (*да каго-н.*); ***auf j-n ~ háben [hégen]*** ненаві́дзець каго́-н.; ***sich (D) j-s ~ zúziehe****n** наклі́каць на сябе́ чыю́-н. няна́вісць
hássen *vt* ненаві́дзець
hásserfüllt *a* по́ўны няна́вісці
hässlich *a* непрыго́жы, бры́дкі; агі́дны; ***gégen j-n ~ sein*** дрэ́нна паво́дзіць сябе́ ў адно́сінах да каго́-н.
Hässlichkeit *f* -, -en 1) бры́дкасць, пачва́рнасць 2) брыдо́та, агі́днасць, паску́днасць
hast *präs ад* háben*
Hast *f* - спе́шка, паспе́шлівасць, паспе́шнасць; ***mit*** ~ спе́хам
hásten *vi* спяша́цца
hástig *a* 1) паспе́шлівы, спе́шны 2) запа́льчывы
Hástigkeit *f* - паспе́шлівасць, шпа́ркасць
hat *präs ад* háben*
hätscheln *vt* пе́сціць, ба́лаваць
hátschi! *int* апчхі́!
hätte *impf ад* háben*
Hatz *f* -, -en 1) *паляўн.* цкава́нне 2) спех, спе́шка
Häubchen *n* -s, - чэ́пчык, капту́рык; нако́лка
Háube *f* -, -n 1) чэ́пчык 2) чубо́к (*у птушак*) 3) *тэх.* каўпа́к; кажу́х; капо́т; люк (*танка*)
Haubítze *f* -, -n га́ўбіца; ***voll wie éine ~*** ушчэ́нт п’я́ны
Hauch *m* -(e)s, -e 1) по́дых 2) налёт, след; ***éinen fláumigen ~ háben*** быць пакры́тым пушко́м 3) паве́ў; ***den létzten ~ von sich (D) gében**** ≅ адда́ць Бо́гу душу́
háuchdünn *a* ве́льмі то́нкі
háuchen 1. *vt* ды́хаць, выдыха́ць; ***j-m etw. ins Ohr*** ~ шапну́ць каму́-н. што-н. на ву́ха **2.** *vi* 1) дуць, дзьму́хаць (*auf, gegen A – на што-н.*) 2) *лінгв.* вымаўля́ць з прыдыха́ннем
Háuchlaut *m* -(e)s, -e *лінгв.* шчы́лінны фарынга́льны гук
Háudegen *m* -s, - 1) *спарт.* эспадро́н, пала́ш 2) *разм.* руба́ка; задзі́ра
Háue I *f* -, -n маты́ка
Háue II *f* - пабо́і
háuen* (*impf* hieb *i* háute) **1.** *vi* сячы́, нано́сіць уда́р **2.** *vt* 1) сячы́, прасяка́ць, высяка́ць 2) *горн.* высяка́ць 3) касі́ць (*траву*) 4) *разм.* бі́ць, адлупцава́ць; ***j-n krumm und lahm*** ~ збі́ць каго́-н. на го́ркі я́блык [да паўсме́рці]; ***j-n zu Bóden*** ~ збі́ць каго́-н. з ног **3. ~, sich** бі́цца ◊ ***das ist wéder gehäuen noch gestóchen*** гэ́та ні то́е, ні сёе
Háuer *m* -s, - 1) іко́л 2) *дыял.* вінаро́б, вінагра́дар 3) *горн.* забо́йшчык
Häufchen *n* -s, - ку́чка, камячо́к; ***ein ~ Nérven*** камячо́к не́рваў (*пра чалавека*)
häufeln *vt с.-г.* абганя́ць, абко́пваць, аку́чваць
häufen 1. *vt* 1) склада́ць у ку́чу 2) наза́пашваць **2. ~, sich** нагрува́шчвацца
Háufen *m* -s, - ку́ча, гру́да; капа́; ***ein ~ Ménschen*** нато́ўп, збой (*людзей*); ***in***

(héllen) ~ натóўпам, гýртам; ***ein ~ Geld*** кýча [вéльмі шмат] грóшай ◊ ***álles auf éinen ~ wérfen**** валíць усё ў аднý кýчу; ***j-n über den ~ rénnen**** збіць кагó-н. з ног; ***j-n über den ~ schíeßen**** расстраля́ць кагó-н.; ***über den ~ fállen**** рýхнуць

háufenweise *adv* кýчамі; натóўпамі; вáлам

Háufenwolke *f* -, -n [кучавóе] вóблака

häufig 1. *a* чáсты **2.** *adv* чáста

Häufigkeit *f* - 1) чáстасць; частóтнасць 2) мнóства, шматлíкасць

Häufung *f* -, -en збірáнне; нагрувáшчванне

Háuklotz *m* -es, -klötze цурбáн, калóда

Haupt *n* -(e)s, Häupter 1) галавá; ***das ~ néigen*** схілíць галавў 2) галавá, шэф, начáльнік; ***den Feind aufs ~ schlágen**** разбíць вóрага ўшчэ́нт

Haupt= *у складаных словах*: 1) галóўны 2) галаўны́, старэ́йшы, генерáльны

háuptamtlich *a* штáтны (*пра супрацоўніка*); ~ ***árbeiten*** працавáць на аснóўным мéсцы прáцы

Háuptaufgabe *f* -, -n галóўная задáча, аснóўнае задáнне

Háuptbahnhof *m* -(e)s, -höfe цэнтрáльны вакзáл

Háuptbeschäftigung *f* -, -en аснóўны [галóўны] заня́так

Háuptdarsteller *m* -s, - выканáўца галóўнай рóлі

Háupteingang *m* -(e)s, -eingänge галóўны ўвахóд; парáдны пад’éзд

Háuptgericht *n* -(e)s, -e другáя стрáва (*абеду*)

Häuptling *m* -s, -e завадáтар, верхавóд; важáк

Háuptmann *m* -s, -leute 1) атамáн 2) *вайск.* капітáн

Háuptnenner *m* -s, - *матэм.* агýльны назóўнік

Háuptpost *f* -, -en, **~amt** *n* -(e)s, -ämter галóўны паштáмт

Háuptquartier *n* -s, -e штаб, галóўная кватэ́ра

Háuptsache *f* - галóўнае; сýтнасць; ***in der ~*** найпéрш, галóўным чы́нам; ***die ~, dass…*** галóўнае, каб…

háuptsächlich 1. *a* галóўны, істóтны **2.** *adv* галóўным чы́нам, найпéрш

Háuptsatz *m* -es, -sätze 1) *грам.* галóўны сказ 2) *матэм.* галóўнае ўраўнéнне; закóн

Háuptschriftleiter *m* -s, - галóўны рэдáктар

Háuptstadt *f* -, -städte сталíца, галóўны гóрад

háuptstädtisch *a* сталíчны

Háuptstraße *f* -, -n галóўная вýліца; шлях, магістрáль, бальшáк

Háuptstunden *pl* гадзíны пік

Háupttreffer *m* -s, - галóўны вы́йгрыш

Háuptversammlung *f* -, -en агýльны сход

Háuptverwaltung *f* -, -en галóўнае ўпраўлéнне [кіраўнíцтва], галóўная ўпрáва

Háuptvorstand *m* -(e)s, -vorstände галóўная ўпрáва

Háuptwache *f* -, -n *вайск.* гаўптвáхта

Háuptwort *n* -(e)s, -wörter *грам.* назóўнік

Háuptziel *n* -(e)s, -e галóўная [аснóўная] мэ́та

Háuptzug *m* -(e)s, -züge галóўная [аснóўная] ры́са

hau ruck! *int* раз-два ўзя́лі!

Haus *n* -es, Häuser) 1) дом, хáта, будынак; кóтлішча; ***nach ~e*** дамóў, дадóму; ***zu ~e*** (у)дóма; ***das ~ führen [besórgen]*** вéсці гаспадáрку; ***das ~ hüten*** не выхóдзіць з дóму; ***wéder ~ noch Hof háben*** не мець ні калá, ні дварá 2) палáта, парлáмент; грамáдскі буды́нак, тэáтр; ***das ~ ist áusverkauft*** усé білéты прадáдзены ◊ ***in éinem Fach zu ~e sein*** дóбра вéдаць сваю́ спрáву; ***mit der Tür ins ~ fállen**** ≅ сячы́ з-за плячá 3) род, дынáстыя; ***das königliche ~*** каралéўская дынáстыя; ***er ist von ~ aus ein Máler*** ён прырóджаны мастáк

Háusangehörige *sub pl* (усé) дамáшнія

Háusangestellte *sub f* -n, -n хáтняя рабóтніца

Háusarbeit *f* -, -en 1) хáтняя [дамáшняя] рабóта (*у гаспадарцы*); урóкі (*зададзеныя на дом*) 2) саматýжная рабóта (*дома*); надóмніцтва

Háusaufgabe *f* -, -n хáтняе задáнне, урóк; ***die ~ áufsagen*** адкáзваць урóк
háusbacken *a* 1): ***~es Brot*** хлеб хáтняй вы́печкі 2) дамарóслы 3) нýдны, празаíчны
Háusbedarf *m* -(e)s бытавы́я патрэ́бы; гаспадáрчы ўжы́так; ***für den ~*** для бытавы́х патрэ́б
Háusbesitzer *m* -s, - домаўлáснік
Háusbesuch *m* -(e)s, -e навéдванне [візíт] у дом (*урача*)
Háusbewohner *m* -s, - жыхáр дóма
Háusbuch *n* -(e)s, -bücher кнíга (для зáпісу) дамáшніх расхóдаў
Häus¦chen *n* -s, - хáтка, дамóк; ***aus dem ~ sein*** не пáмятаць сябé (*ад абурэння*); ***j-n aus dem ~ bríngen**** *разм.* вы́весці кагó-н. з сябé
Háusdrache *m* -n, -n мегéра, злáя [звяглíвая] жóнка
háusen *vi* 1) жыць, мець прытýлак, тулíцца 2) гаспадáрнічаць; ***arg [schlimm] ~*** лютавáць, бясчы́нстваваць
Háusen *m* -s, - *біял.* бялýга
Häuserblock *m* -(e)s, -s квартáл; блок карпусóў
Háusflur *m* -(e)s, -e сéнцы, пярэ́днi пакóй
Háusfrau *f* -, -en гаспады́ня (у дóме); хáтняя гаспады́ня
Háusfriedensbruch *m* -(e)s, -brüche *юрыд.* парушэ́нне недатыкáльнасці жыллá
Háusgeflügel *n* -s *зборн.* дамáшняя птýшка
Háusgeld *n* -(e)s, -er грóшы на хáтнія расхóды
Háusgemeinschaft *f* -, -en 1) сям'я́ 2) дамавы́ камітэ́т; калекты́ў жыхарóў
Háusgenosse *m* -n, -n 1) сусéд па кватэ́ры 2) дамачáдзец; член сям'í
Háusgerät *n* -(e)s, -e хáтнія рэ́чы
Háusgewerbe *n* -s, - самату́жны прóмысел, самату́жніцтва; надóмніцтва
Háushalt *m* -(e)s, -e 1) хáтняя гаспадáрка; ***den ~ führen*** гаспадáрнічаць 2) бюджэ́т; ***den ~ verábschieden*** зацвярджáць бюджэ́т
háushalten* *аддз.* *vi* 1) гаспадáрыць 2) эканóміць
Háushalt(s)artikel *m* -s, - рэч гаспадáрчага [дамáшняга] ўжы́тку
Háushälterin *f* -, -nen эканóмка
háushälterisch **1.** *a* гаспадáрлівы, эканóмны **2.** *adv* клапатлíва, ашчáдна, эканóмна
Háushaltsjahr *n* -(e)s, -e бюджэ́тны год
Háushaltsplan *m* -(e)s, -pläne праéкт [каштары́с] дзяржáўнага бюджэ́ту
Háushaltung *f* -, -en 1) хáтняя гаспадáрка, хáтні ўжы́так; дамавóдства 2) ашчáднасць, беражлíвасць
Háushaltungskosten *pl* гаспадáрчыя расхóды [выдáткі]
Háusherr *m* -n, -en гаспадáр (у дóме), галавá сям'í
háushoch **1.** *a* вышынёю з дом **2.** *adv*: ***j-m ~ überlégen sein*** быць на галавý [дзве галавы́] вышэ́й за кагó-н.
hausíeren *vi* *уст.* гандлявáць у разнóс, разнóсіць па хáтах (*тавары*)
Hausíerer *m* -s, - вýлічны гандля́р, разнóсчык, латóчнік; *уст.* карóбачнік
Háusindustrie *f* - самату́жніцтва, самату́жная вытвóрчасць
häuslich *a* 1) дамáшні, хáтні 2) сямéйны 3) гаспадáрны; ***sich ~ níederlassen**** пасялíцца дзе-н.
Háusmädchen *n* -s, - служáнка, прыслýга
Háusmannskost *f* - хáтні стол, хáтняя éжа
Háusmeister *m* -s, - стáршы двóрнік; швейцáр, парцьé
Háusordnung *f* -, -en прáвілы ўнýтранага распарáдку; рэжы́м (*у санаторыі*)
Háusrecht *n* -(e)s *юрыд.* 1) прáва на недатыкáльнасць жыллá 2) сямéйнае прáва, прáва галавы́ [старэ́йшага] у сям'í; ***sein ~ gégen j-n bráuchen*** паказáць камý-н. на дзвéры, вы́гнаць кагó-н.
Hausse ['ho:sə] *f* -, -n *фін.* павышэ́нне біржавы́х кýрсаў
háusschlachten: ***~e Wurst*** каўбасá хáтняга вы́рабу
Háusschuh *m* -(e)s, -e хáтняя пантóфля
Háusstand *m* -(e)s гаспадáрка, дом
Háussuchung *f* -, -en вóбыск (*у доме*); ***éine ~ vórnehmen**** зрабíць вóбыск
Háustier *n* -(e)s, -e свóйская жывёліна

Háustür *f* -, -en знадвóрныя дзвéры
Háusverwalter *m* -s, - кіраўнік дóма, домакіраўнік
Háuswart *m* -(e)s, -e *гл.* Háusmeister
Háuswirt *m* -(e)s, -e домаўладáльнік, гаспадáр
Haut *f* -, Häute 1) скýра; ***etw. áuf éigener ~ zu spüren bekómmen**** паспрабавáць [паспытáць] што-н. на ўлáснай скýры; ***bis auf die ~ durchnässt sein*** прамóкнуць да ніткі; ***aus der ~ kríechen**** лéзці са скýры; ***aus der ~ fáhren**** вы́йсці з цярпéння; ***sich auf die fáule ~ légen*** ленавáцца, лóдарнічаць; ***mit héiler ~ davónkommen**** вы́йсці сухім з вады́; ***er ist nur noch ~ und Knóchen*** ён тóлькі (аднá) скýра ды кóсці; ***in dersélben ~ stécken*** быць у такім жа незайздрóсным станóвішчы (*як і іншыя*) 2) шкýра 3) абалóнка, плéўка; ***mit ~ und Háaren*** увéсь, цáлкам; ***éine éhrliche ~*** *разм.* дóбры хлапчы́на
Háutabschürfung *f* -, -en рáнка, сіня́к, садрáная скýра
Háutausschlag *m* -(e)s, -schläge сып, вы́сыпка**Háutcreme** [-kre:m] *f* - крэм для скýры
häuten 1. *vt* знімáць скýру **2. ~, sich** ліня́ць, аблáзіць
háuteng *a* вéльмі вýзкі (*пра вопратку*)
Hautevolee [o:tvóle:] *f* - *часта іран.* вышэ́йшы свет, абрáная пýбліка
Háutjucken *n* -s сверб
Háutkrankheit *f* -, -en (на)скýрная хварóба
háutfreundlich *a* кары́сны [прыéмны] для скýры
Häutung *f* -, -en 1) лінька, ліня́нне (*жывёл*); лушчэ́нне (*у чалавека*) 2) луплéнне [здзірáнне] скýры
Háutwarze *f* -, -n барóдаўка
Háutwunde *f* -, -n рáнка
Havaríe [-va-] *f* -, -rí¦en авáрыя
H-Bómbe *f* -, -n вадарóдная бóмба
he! *int* гэй!
Hébamme *f* -, -n акушэ́рка, павітýха
Hébebock *m* -(e)s, -böcke *тэх.* вінтавы́ [шрýбавы] пад'ёмнік, дамкрáт
Hébekraft *f* - грузапад'ёмнасць, грузападымáльнасць
Hébel *m* -s, - рычáг, падвáжнік; ***den ~ ánsetzen*** *перан.* прыклáсці намагáнні, старáцца; ***álle ~ ánsetzen [in Bewégung bríngen*]*** пусціць у ход усé срóдкі
Hébelarm *m* -(e)s, -e рычагóвае плячó
Hébel|ausschalter, ~**schalter** *m* -s, - рубільнік
Hébelsteuerung *f* -, -en рычáжнае кіравáнне
hében* 1. *vt* 1) падымáць; *спарт.* вы́ціснуць (*штангу*) 2) павышáць, павялічваць; ***die Stímme ~*** павышáць гóлас 3) здымáць, вымáць; ***aus der Érde ~*** выкóпваць з зямлі; ***aus den Ángeln ~*** здымáць з завéсаў 4) вылучáць, падкрэ́сліваць, узмацня́ць (*фарбы і да т.п.*) ◊ ***éinen ~*** *разм.* перакуліць [кульнýць] чáрачку **2. ~, sich** 1) падымáцца 2) узвышáцца, уздымáцца 3) вылучáцца
Héber *m* s, - 1) пад'ёмнік 2) *фіз.* лівер, сіфóн; *тэх.* рычаг 3) *спарт.* штангіст
Hébevorrichtung *f* -, -en пад'ёмны механізм
Hebräer *m* -s, - яўрэ́й; *гіст.* іудзéй
hebräisch *a* старажытнаяўрэ́йскі; *гіст.* іудзéйскі
Hébung *f* -, -en 1) пад'ём, падымáнне, падня́ццe 2) павышэ́нне, павелічэ́нне, узды́м 3) атрымáнне (*грошай*), спагнáнне, збор (*падаткаў*) 4) ліквідавáнне, скасавáнне
Héchel *f* -, -n *тэкст.* часáлка; ***j-n durch die ~ zíehen**** перамывáць камý-н. кóстачкі
hécheln *vt* 1) часáць (*лён*) 2) *разм.* сварыцца, лáяць
Hecht *m* -(e)s, -e шчупáк; ***ein tóller ~*** *разм.* весялýн
Héchtrolle *f* -, -n *спарт.* скачóк з разбéгу каскáдам
Héchtsprung *m* -(e)s, -sprünge скачóк вы́гнуўшыся [сагнýўшыся] (*гімнастыка, скачкі ў ваду*)
Heck *n* -(e)s, -e *марск.* кармá; *ав.* хваставáя чáстка
Hécke *f* -, -n агарóджа
hécken *vt*, *vi уст.* высéджваць [вывóдзіць]

птушаня́т, выво́дзіць дзіцяня́т (*пра сысуноў*); ***Böses*** ~ заду́мваць нядо́брае

Héckenrose *f* -, -n *бат.* шыпшы́на, саба́чая ру́жа

Héckmotor *m* -s, -en кармавы́ рухаві́к

hedá! *int* гэй!

Héde *f* -, -n па́кулле, ачо́скі, кудзе́ля

Héderich *m* -s, -e *бат.* дзі́кая рэ́дзька

Heer *n* -(e)s, -e 1) во́йска, а́рмія; ***stéhendes*** ~ пастая́нная а́рмія 2) бе́зліч, про́рва

Héeresangehörige *sub m* -n, -n ваеннаслу́жачы, вайско́вец

Héeresbericht *m* -(e)s, -e вайско́вая зво́дка

Héeresdienst *m* -(e)s слу́жба ў во́йску

Héeresgruppe *f* -, -n гру́па а́рмій

Héeresleitung *f* -, -en кама́ндаванне а́рміяй; ***die Óberste*** ~ вярхо́ўнае кама́ндаванне

Héeresversorgung *f* -, -en забеспячэ́нне а́рміі

Héeresverwaltung *f* -, -en вайско́вая адміністра́цыя, вайско́вае адміністрацы́йна-гаспада́рчае ўпраўле́нне

Héerführer *m* -s, - военача́льнік, ваяво́да

Héfe *f* -, -n 1) дро́жджы 2) аса́дак, шумаві́нне; ***die ~ der Geséllschaft*** падо́нкі грама́дства

Heft I *n* -(e)s, -e 1) сшы́так 2) кні́жка, вы́пуск (*часопіса*)

Heft II *n* -(e)s, -e ру́чка, дзяржа́нне ◊ ***das ~ nicht aus der Hand gében**** не выпуска́ць з рук стырно́ ўла́ды

héften *vt* 1) (*an A*) прымацо́ўваць, прыко́лваць (*да чаго-н.*) 2) сшыва́ць; ***den Blick auf j-n, auf etw.*** ~ накірава́ць по́гляд на каго́-н., на што-н.

Héfter *m* -s, - сшыва́льнік

héftig 1. *a* 1) мо́цны 2) рэ́зкі, пары́вісты 3) запа́льчывы; **2.** *adv* 1) мо́цна 2) рэ́зка

Héftigkeit *f* - 1) сі́ла, імклі́васць, пары́вістасць, бу́рнасць 2) запа́льчывасць

Héftklammer *f* -, -n сашчэ́пка (*канцылярская*)

Héftpflaster *n* -s, - *мед.* лі́пкі пла́стыр, ліпу́чая пля́стра

Hége *f* - до́гляд; ***~ und Pflége*** клапатлі́вы до́гляд

Hegemón *m* -s, -e гегемо́н

hégen *vt* 1) берагчы́, пе́сціць; ***die Ábsicht*** ~ мець наме́р; ***den Kránken*** ~ клапаці́цца аб хво́рым; ***j-n ~ und pflégen*** клапаці́цца аб кім-н., пе́сціць каго́-н. 2): ***Fréundschaft gégen j-n*** ~ адчува́ць дру́жбу да каго́-н.; ***Verdácht gégen j-n*** ~ падазрава́ць каго́-н.; ***Zwéifel an etw. (D)*** ~ сумнява́цца ў чым-н.; ***Furcht*** ~ пабо́йвацца, непако́іцца; ***Hóffnung*** ~ мець надзе́ю

Hehl: ***kein ~ aus etw. (D) máchen*** не ўто́йваць, не хава́ць чаго́-н.

héhlen *vt* уто́йваць, хава́ць

Héhler *m* -s, - хава́льнік

hehr *a* ве́лічны, свяшчэ́нны, узвы́шаны

Héide I *m* -n, -n язы́чнік, пага́нец; ***wie ein ~ flúchen*** бязбо́жна ла́яцца

Héide II *f* -, -n 1) пустэ́ча 2) луг, стэп

Héidekraut *n* -(e)s, -kräuter *бат.* ве́рас

Héideland *n* -(e)s пустэ́ча, ве́расавы стэп

Héidelbeere *f* -, -n *бат.* 1) *толькі мн. л.* чарні́цы 2) буякі́

Héidenangst *f* - жах, жу́дасць

Héidengeld *n* -(e)s, -er шалёныя гро́шы

Héidenlärm *m* -s гвалт, страшэ́нны шум [крык]

Héidentum *n* -s пага́нства, язы́чніцтва

héidnisch *a* пага́нскі, язы́чніцкі

héikel, héiklig *a* даліка́тны, перабо́рлівы

heil *a* цэ́лы, цэ́ласны, здаро́вы

Heil *n* -s дабро́, шча́сце, дабрабы́т; ***~!*** сла́ва!, віта́ем!; ***sein ~ versúchen*** паспрабава́ць [пашука́ць] шча́сця; ***das war mein*** ~ гэ́та вы́ратавала мяне́

Héiland *m* -(e)s, -e *рэл.* збаві́цель

Héilanstalt *f* -, -en лячэ́бніца, ляка́рня; санато́рый

Héilbad *n* -(e)s, -bäder 1) куро́рт (*з мінеральнымі крыніцамі*) 2) *pl* мінера́льныя [лячэ́бныя] во́ды

héilbar *a* вылé́чны

Héilbarkeit *f* - вылé́чнасць, вылячэ́нне

Héilbrunnen *m* -s, - мінера́льная крыні́ца

héilen 1. *vt* лячы́ць, выле́чваць, загойваць **2.** *vi* (s) папраўля́цца; заго́йвацца

héilfroh *a* ве́льмі ра́д(ы)

héilig *a* святы́; свяшчэ́нны; ***~ hálten**** пры-

тры́млівацца, трыма́цца (*царкоўнага свята*); ~ ***sprе́chen**** *vt рэл.* кананізава́ць, далуча́ць да лі́ку [со́нму] святы́х

Héiligabend *m* -(e)s, -e *рэл.* куцця́

Héilige *sub m*, *f* -en, -en *рэл.* святы́, -а́я; ***bei állen ~n schwören**** кля́сціся ўсімі святы́мі

héiligen *vt рэл.* асвяча́ць, свяці́ць, кананізава́ць

Héiligenbild *n* -(e)s, -er абра́з

Heiligedreikönigstag *m* -(e)s, -e *рэл.* Вадо́хрышча, Хрышчэ́нне Гаспо́дняе; Тры Каралі́

Héiligenschein *m* -(e)s, -e вяне́ц, арэо́л, ззя́нне (*на іконе*)

Héiliger Ábend *m* -s *гл.* Héiligabend

Héiligkeit *f* - свя́тасць; ***im Gerúche der ~ stе́hen**** мець арэо́л свято́га

Héiligtum *n* -s, -tümer святы́ня; свяці́лішча

Héilkraft *f* -, -kräfte гаю́чая сі́ла

héilkräftig *a* гаю́чы, ле́кавы; здаро́вы

Héilkraut *n* -(e)s, -kräuter ле́кавая трава́

Héilkunde *f* - медыцы́на, медыцы́нская наву́ка; тэрапі́я

héillos *a* жахлі́вы, жу́дасны, страшэ́нны; ***ein ~er Lärm*** страшэ́нны шум

Héilmittel *n* -s, - гаю́чы сро́дак, ле́кі

Héilpflanze *f* -, -n ле́кавая раслі́на

Héilquelle *f* -, -n мінера́льная крыні́ца

héilsam *a* гаю́чы, ле́кавы, жыватво́рны, кары́сны

Héilserum *n* -s, -ren *i* -ra сы́варатка (*лячэбная*)

Héilstätte *f* -, -n санато́рый, лячэ́бніца

Héilung *f* -, -en (вы)лячэ́нне; зажыўле́нне (*раны*)

Héilverfahren *n* -s, -, **Héilweise** *f* -, -n спо́саб [ме́тад] лячэ́ння

heim *adv* дамо́ў, дадо́му; на радзі́му; ***kómmen Sie gut ~!*** шчаслі́вай даро́гі!

Heim *n* -(e)s, -e 1) дом, ко́тлішча, дама́шні ача́г 2) прыста́нішча 3) інтэрна́т

Héimabend *m* -(e)s, -e вечары́на, культу́рнае мерапрые́мства

Héimarbeit *f* -, -en самату́жны про́мысел, рабо́та (у сябе́) до́ма

Héimarbeiter *m* -s, - самату́жнік

Héimat *f* -, -en радзі́ма, ро́дны край

Héimat|forscher *m* -s, -, **~freund** *m* -(e)s, -e краязна́вец

Héimatklänge *pl* 1) ро́дныя гу́кі; ро́дныя напе́вы 2) што́сьці ро́днае

Héimatkunde *f* - краязна́ўства

Héimatland *n* -(e)s ро́дная старо́нка, ро́дны край, радзі́ма, ба́цькаўшчына

héimatlich *a* ро́дны, айчы́нны

héimatlos *a* бязро́дны, бяздо́мны

Héimatmuseum *n* -s, -se¦en краязна́ўчы музе́й

Héimatrecht *n* -(e)s, -e пра́ва грамадзя́нства; ***des ~s beráuben*** пазба́віць право́ў грамадзя́нства

héimbegeben*, sich *аддз.* адпраўля́цца дамо́ў [на радзі́му]

héimbringen* *аддз. vt* прыно́сіць [прыво́дзіць] дадо́му

Héimchen *n* -s, - цвырку́н

Héimerziehung *f* - выхава́нне ў праць́оўнай [дзіця́чай] кало́ніі [устано́ве]

héimfahren* *аддз. vi* (s) е́хаць, вярта́цца дамо́ў [на радзі́му]

Héimfahrt *f* - пае́здка дамо́ў, вярта́нне, даро́га наза́д; ***die ~ ántreten**** адпраўля́цца на радзі́му, выпраўля́цца (у даро́гу) дадо́му

héimfallen* *аддз. vi* (s) пераход́зіць (*па спадчыне*), дастава́цца, выпада́ць (*на долю*)

Héimflug *m* -(e)s, -flüge вы́лет (*на самалёце*) дамо́ў [на радзі́му]

héimführen *аддз. vt уст.* адво́дзіць (наза́д) дадо́му; ***ein Mädchen [die Braut]*** ~ жані́цца, прыве́сці жо́нку ў дом

héimgehen* *аддз. vi* (s) 1) ісці́ [вярта́цца] дадо́му 2) паме́рці, скана́ць

Héimindustrie *f* -, -i¦en самату́жны про́мысел

héimisch **1.** *a* 1) дама́шні, ро́дны 2) айчы́нны **2.** *adv* па-дама́шняму; ***sich ~ fühlen*** адчува́ць сябе́ як до́ма

Héimkehr *f* - вярта́нне дамо́ў [на радзі́му]

héimkehren *аддз. vi* (s) вярта́цца дамо́ў [на радзі́му]

héimkommen* *аддз. vi гл.* héimkehren

héimleuchten *аддз. vi* (*D*) *разм.* 1) вы́гнаць (*каго-н.*) 2) намы́ліць галаву́ (*каму-н.*)

héimlich 1. *a* (па)тае́мны, сакрэ́тны, таямні́чы **2.** *adv* упо́тай, тае́мна, крадко́м; ~ ***tun**** сакрэ́тнічаць, рабі́ць таямні́цу

Héimlichkeit *f* -, -en 1) таямні́часць, тае́мнасць 2) таямні́ца, сакрэ́т

Héimlichtuerei *f* -, -n скры́тасць

Héimreise *f* - вярта́нне на радзі́му [дамо́ў]; ***auf der*** ~ па даро́зе наза́д

héimschicken *аддз. vt* пасыла́ць дамо́ў [даха́ты]

Héimschule *f* -, -n шко́ла-інтэрна́т

Héimstätte *f* -, -n жыллё, прыту́лак

héimsuchen *аддз. vt* 1) наве́дваць (*каго-н.*) 2) здара́цца (*з кім-н.*); напатка́ць (*каго-н.*); падвярга́цца (*чаму-н.*); ***vom Schícksal héimgesucht wérden*** паспыта́ць зме́нлівасці лёсу; ***von Kránkheit schwer héimgesucht wérden*** ця́жка захварэ́ць

Héimsuchung *f* -, -en выпрабава́нне, няго́ды; няшча́сце, ка́ра

Héimtücke *f* -, -n верало́мства; прыхава́ная зло́сць

héimtückisch *a* падсту́пны, по́длы, вераломны, здра́дніцкі

héimwärts *adv* дамо́ў, дадо́му; на радзі́му

Héimweg *m* -(e)s даро́га наза́д (*дамоў, на радзіму*)

Héimweh *n* -s туга́ па радзі́ме; туга́ па до́му

héimzahlen *аддз. vt* адплаці́ць, адпо́мсціць

héimzu *разм. гл.* héimwärts

Hein: *Freund* ~ *фальк.* сме́ртухна

Héini *m*: ***so ein blöder ~!*** гэ́ткі прыду́рак!

Héinzelmännchen *n* -s, - *міф.* дамаві́к, гном

Héirat *f* -, -en шлюб, жані́цьба; заму́(жа)ства; ***éine ~ schlíeßen**** жані́цца, выхо́дзіць за́муж

héiraten *vt*, *vi* жані́цца, выхо́дзіць за́муж; ***nach Geld*** ~ ажані́цца [вы́йсці за́муж] з-за кары́сці

Héiratsantrag *m* -(e)s, -anträge прапано́ва ўзя́ць шлюб [пажані́цца]

Héiratsanzeige *f* -, -n аб’я́ва пра шлюб (*у газеце*)

héiratsfähig: ***~e Tóchter*** дачка́ на выда́нні; ***~er Sohn*** сын-жані́х

héiratslustig *a* які́ жада́е [хо́ча] узя́ць шлюб [пажані́цца]

Héiratsurkunde *f* -, -n пасве́дчанне аб шлю́бе

Héiratsvermittler *m* -s, - сват

Héiratsvermittlung *f* -, -en шлю́бнае бюро́

Héiratsvertrag *m* -(e)s, -träge шлю́бны дагаво́р

héischen *vt высок.* насто́йліва патрабава́ць, прасі́ць, выпро́шваць

héiser *a* хры́плы, ахры́плы

Héiserkeit *f* - хрыпата́, хры́пласць

heiß 1. *a* гара́чы; палымя́ны, па́лкі; ***glühend*** ~ распа́лены; ***kóchend*** ~ кіпя́чы; ~ ***geliebt*** го́рача любі́мы; ~ ***láufen**** *vi* пераграва́цца (*пра рухавік*); ~ ***umstrítten*** на́дта спрэ́чны ◊ ***man muss das Éisen schmíeden, solánge es ~ ist*** куй жале́за, паку́ль гара́чае **2.** *adv* го́рача

héißa! *int* гэй!, ура!

Héißblütig *a* па́лкі, гара́чы, запа́льчывы

héißen* 1. *vt* 1) называ́цца, клі́каць; ***j-n willkómmen*** ~ віта́ць каго́-н. 2) зага́дваць **2.** *vi* 1) называ́цца, мець імя́ [на́зву]; ***er heißt Paul*** яго́ заву́ць Паўль 2) зна́чыць; ***das heißt*** гэ́та зна́чыць; ***was soll das ~?*** што гэ́та зна́чыць?; ***was heißt das auf Belarússisch?*** што гэ́та азнача́е па-белару́ску?; ***das will schon (étwas) ~!*** гэ́та ўжо́ не́шта зна́чыць! **3.**: *vimp*: ***es heißt…*** як ка́жуць…; ***hier heißt es entwéder – óder*** тут прыхо́дзіцца выбіра́ць

Héißhunger *m* -s во́ўчы апеты́т

héißhungrig *a* 1) ве́льмі [на́дта] гало́дны 2) сква́пны, пра́гны

Héißsporn *m* -(e)s, -e гара́чы чалаве́к

Héißwasser|speicher *m* -s, -, ~ **spender** *m* -s, - куб для награва́ння вады́, тыта́н

= **heit** *суф. назоўнікаў жан. роду, утварае назвы якасцей, уласцівасцей, стану*: Beschéidenheit *f* - сці́пласць

héiter *a* 1) вясёлы 2) я́сны, све́тлы, бясхма́рны 3): ***in ~er Stímmung sein*** быць пад ча́ркай [нападпі́тку]

Héiterkeit *f* - 1) весялóсць, дóбры гýмар 2) я́снасць; ***die ~ des Hímmels*** бязвóблачнасць [я́снасць] нéба
Héizanlage *f* -, -n ацяплéнне, абагравáльная сістэ́ма [устанóўка]
héizbar *a* які́ абагравáецца [ацяпля́ецца]
Héizbatterie *f* -, -i¦en батарэ́я напáлу
héizen 1. *vt* палíць, ацяпля́ць **2.** *vi* напáльвацца **3. ~, sich** ацяпля́цца, апáльвацца
Héizer *m* -s, - апáльшчык; качагáр
Héizgerät *n* -(e)s, -e награвáльная прылáда
Héizkessel *m* -s, - абагравáльны кацёл
Héizkissen *n* -s, - грэ́лка
Héizkörper *m* -s, - батарэ́я (*цэнтральнага ацяплення*); радыя́тар
Héizkraftwerk *n* -(e)s, -e цеплаэлектрацэнтрáль, ЦЭЦ
Héizmaterial *n* -s пáліва
Héizsonne *f* -, -n рэфлéктарная ля́мпа-грэ́лка, рэфлéктар
Héizung *f* -, -en 1) ацяплéнне, напáльванне 2) ацéпліванне 3) *эл.* напáл
Hektár *n*, *m* -s, -e (*скар. ha*) гектáр (*скар. га*)
Hektárertrag *m* -(e)s, -erträge ураджáй з гектáра
héktisch *a* туберкулёзны, сухóтны; ***~es Fíeber*** гарáчка, якáя знясíльвае (*пры сухотах*)
hektographíeren [hektografíeren] *vt* гектаграфавáць
Held *m* -en, -en герóй (*у розн. значэннях*)
Héldenepos *n* -, -epen гераíчная паэ́ма; былíна
Héldengedicht *n* -(e)s, -e гераíчная паэ́ма; былíна
héldenhaft *a* герóйскі, мýжны; гераíчны, дóблесны
Héldenlied *n* -(e)s, -er гераíчны э́пас, гераíчны спеў
Héldenmut *m* -(e)s мýжнасць, дóблесць, герóйства
héldenmütig *a* дóблесны, гераíчны
Héldensage *f* -, -n сáга, гераíчнае падáнне
Héldentat *f* -, -en герóйскі ўчы́нак, пóдзвіг
Héldentenor *m* -s, -e драматы́чны тэ́нар
Héldentum *n* -s гераíзм, герóйства
Héldin *f* -, -nen гераíня
hélfen* *vi* (*D, bei D, mit D*) (да)памагáць (*каму-н., у чым-н., чым-н.*); спрыя́ць (*чаму-н., чым-н.*); ***es hilft nichts*** нішто́ не дапамóжа; ***j-m aus dem Mántel ~*** дапамагчы́ камý-н. зняць палітó; ***sich (D) zu ~ wíssen**** умéць сабé дапамагчы́; ***j-m auf die Béine ~*** дапамагчы́ камý-н. устáць на нóгі (*тс. перан.*); ***ich weiß mir nicht zu ráten*, noch zu ~*** я зусíм бездапамóжны ў гэ́тым [у гэ́тай спрáве]
Hélfer *m* -s, - памóчнік
Hélfershelfer *m* -s, - саўдзéльнік, памагáты
Helikópter *m* -s, - верталёт
Hélium *n* -s *хім.* гéлій
hell *a* 1) свéтлы, я́сны, я́ркі, яскрáвы; ***es wird hell*** днéе 2) звóнкі (*голас*)
hélläugig *a* светлавóкі
héllblau *a* блакíтны, свéтла-сíні
héllblond *a* (свéтла) рýсы, бяля́вы
Hélldunkel *n* -s пры́цемак, паўзмрóк
Hélle *f* - 1) святлó, бляск 2) я́снасць
Hellebárde *f* -, -n алебáрда
hellénisch *a* элíнскі, (старажы́тна)грэ́часкі
Héller *m* -s, - *уст.* гéлер (*дробная манета*); ***kéinen blútigen [róten] ~ háben*** не мець ні грашá ў кішэ́ні; ***er ist kéinen ~ wert*** грош ямý цанá
héllhörig *a* 1) які́ мáе дóбры слых 2) чýйны, чýлы
Hélligkeit *f* - я́ркасць, бляск, святлó; ***bei ~*** удзéнь, пры дзённым святлé
hellinístisch *a* элініст́ычны
hélllicht *a* зусíм свéтлы; ***bei ~em Tage*** сярóд бéлага дня; ***~er Únsinn*** відавóчнае глýпства
Héllseher *m* -s, - празóрца, празóрлівы
héllwach: ~ ***wérden*** прачнýцца, ачóмацца
Helm *m* -(e)s, -e шалóм, кáска
Help *m, n* -s, -s *камп.* падкáзка
Hemd *n* -(e)s, -en рубáшка, кашýля, сарóчка; ***im blóßen ~*** у аднóй кашýлі; ***j-n bis aufs ~ áusziehen**** абдзірáць кагó-н. да нíткі ◊ ***das ~ ist éinem näher als die Wéste*** ≅ свая́ кашýля бліжэ́й да цéла
Hémdbluse *f* -, -n блýза

Hémdenmatz *m* -es, -e *жарт.* мале́нькае дзіця́ ў кашу́льцы
Hémdhose *f* -, -n *уст.* камбіна́цыя (*жаночая*)
Hémdsärmel *m* -s, - рука́ў кашу́лі [саро́чкі]; ***in ~n*** без пінжака́, у адно́й кашу́лі [саро́чцы]
Hémisphäre *f* -, -n паўша́р'е
hémmen *vt* тармазі́ць, затры́мліваць; перашкаджа́ць
Hémmnis *n* -ses, -se ця́жкасць, перашко́да, то́рмаз; ***j-m ~se beréiten*** рабі́ць перашко́ды каму́-н.
Hémmschuh *m* -(e)s, -e 1) тармазны́ баша́к 2) *перан.* то́рмаз
Hémmung *f* -, -en 1) затры́мка, перашко́да; ***~ in der Réde*** запі́нка ў мо́ве [маўле́нні] 2) *фізіял.* тармажэ́нне; ***~ der Kräfte*** упа́дак сіл, змо́ранасць, знясі́ленне 3) *тэх.* перашко́да, замі́нка; тармажэ́нне, збой ру́ху
hémmungslos *a* бесперашко́дны, нястры́мны
Hengst *m* -(e)s, -e жарабе́ц; ***únbändiger ~*** наравí́сты конь
Hénkel *m* -s, - ру́чка; ву́шка
Hénkeltopf *m* -(e)s, -töpfe ро́ндаль, каструля з ру́чкай
hénken *vt уст.* ве́шаць; паве́сіць (*каго-н.*)
Hénker *m* -s, - кат ◊ ***zum ~!*** да д'я́бла!; ***weiß der ~!*** *разм.* чорт яго́ ве́дае!; ***daráus soll der ~ klug wérden!*** тут сам чорт не разбяро́цца!
Hénne *f* -, -n ку́рыца, квакту́ха
Hepatítis *f* - *мед.* гепаты́т, запале́нне пячо́нкі
her *adv* 1) сюды́; ***es ist lánge ~*** прайшло́ шмат ча́су; ***hin und ~*** узад і ўпе́рад; ***komm ~!*** хадзі́ сюды́!; ***von óben ~*** зве́рху; ***von únten ~*** зні́зу
her= *аддз. дзеясл. прыстаўка*; *часта злучаецца з іншымі прыстаўкамі, указвае на*: 1) *набліжэнне да таго, хто гаворыць*: hérblicken глядзе́ць (*у бок таго, хто гаворыць;* 2) *паходжанне*: hérkommen* пахо́дзіць
heráb *adv* уніз, до́лу; ***von óben ~*** звысо́ку; зве́рху ўні́з
heráb= *аддз. дзеясл. прыстаўка, указвае на рух зверху ўніз у напрамку да таго, хто гаворыць*: herábsteigen* сыхо́дзіць
herábdrücken *vt* збіва́ць, паніжа́ць (*цану*)
herábfallen* *vi* (s) па́даць, спада́ць
herábfliegen* *vi* (s) злята́ць, аблята́ць
herábgehen* *vi* (s) 1) спуска́цца, сыхо́дзіць 2) па́даць (*пра цану*)
herábhängen* *vi* адвіса́ць, звіса́ць
herábllassen* **1.** *vt* 1) спуска́ць 2) уступа́ць (*у цане*) **2. ~, sich** рабі́ць ла́ску (*каму-н.*), ста́віцца пабла́жліва (*да каго-н.*)
heráblassend *a* пабла́жлівы, пага́рдлівы
Heráblassung *f* - фанабэ́рыстасць, ганары́стасць
herábnehmen* *vt* зніма́ць, здыма́ць, браць зве́рху
herábschießen* **1.** *vt* падстрэ́ліць, збіць (*стрэлам*) **2.** *vi* кі́нуцца, ху́тка спусці́цца
herábsehen* *vi* (*auf A*) глядзе́ць пага́рдліва [звысо́ку] (*на каго-н.*)
herábsetzen *vt* 1) паніжа́ць, памянша́ць, зніжа́ць (*цэны*), скарача́ць (*заработную плату*) 2) прыніжа́ць
Herábsetzung *f* -, -en 1) паніжэ́нне, зніжэ́нне, скі́дка; ***~ der Rüstungen*** скарачэ́нне ўзбрае́нняў 2) паніжэ́нне (*у пасадзе*); ***~ in den Stand der Schützen*** разжа́лаванне ў радавы́я 3) знява́га, дыскрэдыта́цыя
herábsinken* *vi* (s) апуска́цца; асяда́ць
herábspringen* *vi* (s) саско́кваць
herábsteigen* *vi* (s) сыхо́дзіць; зла́зіць
herábstürzen *vi* (s) імклі́ва па́даць
herábziehen* *vt* 1) сця́гваць 2) прыніжа́ць, высме́йваць
Heráldik *f* - гера́льдыка
heráldisch *a* геральды́чны
herán *adv* бліжэ́й; сюды́; напе́рад
herán= *аддз. дзеясл. прыстаўка указвае на рух да пэўнага месца*: heránfliegen* падлята́ць
heránbilden **1.** *vt* вучы́ць, навуча́ць, падрыхто́ўваць **2. ~, sich** навуча́цца, вучы́цца
heránd rängen, sich працiска́цца (*да чаго-н.*)
heránfahren* *vi* пад'язджа́ць

heránfliegen* *vi* (s) прылята́ць; злята́цца
herángehen* *vi* 1) падыхо́дзіць, набліжа́цца (*да чаго-н., каго-н.*) 2) бра́цца (*за што-н.*), пачына́ць
heránkommen* *vi* (s) (*an A*) падыхо́дзіць, набліжа́цца (*да каго-н., чаго-н.*)
heránlassen* *vt* падпуска́ць
heránmachen, sich (*an A*) 1) бра́цца (*за працу*) 2) *разм.* чапля́цца (*да каго-н. з заляцаннем*)
heránreifen *vi* (s) спець, выспява́ць, паспява́ць
heránrücken 1. *vt* прысо́ўваць, падсо́ўваць **2.** *vi* набліжа́цца; *вайск.* высо́ўвацца, падступа́ць
heránschleichen*, sich падкра́двацца
heråntreten* *vi* (s) 1) падыхо́дзіць 2) (*an A*) бра́цца (*за што-н.*), звярта́цца (*да каго-н.*)
heránwachsen* *vi* (s) падраста́ць, выспява́ць
heránwagen, sich нава́жыцца падысці́
heránziehen* *vt* прыця́гваць; уця́гваць (*у што-н.*)
heráuf *adv* угóру, наве́рх
heráuf= *аддз. дзеясл. прыстаўка, указвае на рух знізу ўверх у напрамку да таго, хто гаворыць:* heráufkommen* падыма́цца
heráufarbeiten, sich вы́біцца (*уласнымі намаганнямі*)
heráufbeschwören* *vt* выкліка́ць; накліка́ць
heráufholen *vt* падыма́ць [дастаўля́ць] наве́рх; прыве́сці наве́рх
heráufkommen* *vi* (s) узбіра́цца, узыхо́дзіць
heráufnehmen* *vt* браць [падыма́ць] наве́рх
heráufsetzen *vt* павыша́ць, павялі́чваць, падыма́ць
heráufsteigen* *vi* (s) падыма́цца, узыхо́дзіць
heráufziehen* **1.** *vt* падыма́ць, падця́гваць **2.** *vi* (s) 1) надыхо́дзіць (*пра навальніцу*); ***das Gewítter zieht (her)áuf*** надыхо́дзіць навальні́ца; ***die Kríse zieht heráuf*** набліжа́ецца кры́зіс 2) перасяля́цца на ве́рхні паве́рх
heráus *adv* во́нкі; **~!** выхо́дзь(це)!; ***von ínnen*** ~ знутры́; ***geráde*** ~ наўпро́ст, напрасткі́
heráus= *аддз. дзеясл. прыстаўка, указвае на* 1) *рух знутры ў напрамку да таго, хто гаворыць*: heráusgehen* выхо́дзіць 2) *здабыванне чаго-н. наверх, вонкі*: heráusziehen* выця́гваць, вырыва́ць
heráusarbeiten 1. *vt* выпрацо́ўваць, выракбля́ць **2. ~, sich** з ця́жкасцю выбіра́цца
heráusbeißen* **1.** *vt* 1) выку́сваць 2) *разм.* удава́ць з сябе́ **2. ~, sich** *разм.* вы́кручвацца
heráusbekommen* *vt* 1) (з намага́ннем) выця́гваць; ***sein Geld*** ~ вярну́ць [вы́ручыць] свае́ гро́шы 2) (з ця́жкасцямі) раша́ць 3) разве́дваць, дазнава́цца; ***ein Geständnis*** ~ вы́рваць прызна́нне 4) атры́мліваць рэ́шту 5) *матэм.* атрыма́ць у вы́ніку
heráusbilden, sich утвара́цца, склада́цца, афармля́цца; ***fréundschaftliche Bezíehungen háben sich heráusgebildet*** нала́дзіліся дружалю́бныя адно́сіны
heráusbrechen* **1.** *vt* 1) вылóмліваць, выбіва́ць 2) званітава́ць, вы́рваць **2.** *vi* (s) імклі́ва выхо́дзіць, вырыва́цца
heráusbringen* *vt* 1) выно́сіць 2) каза́ць, гавары́ць 3) выяўля́ць
heráusdrehen, sich вы́круціцца (*на словах*)
heráusdringen* *vi* (s) прарыва́цца, прабіва́цца, прасо́чвацца
heráusfinden* **1.** *vt* выяўля́ць; здага́двацца **2. ~, sich** знахо́дзіць вы́йсце, арыентава́цца
heráusfordern *vt* выклiка́ць (*zu D – на што-н.*)
heráusfordernd *a* задзі́рлівы, абура́льны; задо́рлівы, з запа́лам, агрэсі́ўны
Heráusforderung *f* -, -en вы́клік; брава́да
heráusfühlen *vt* нама́цваць, інстынкты́ўна здага́двацца
Heráusgabe *f* -, -n 1) вы́дача 2) вы́пуск, выда́нне
heráusgeben* *vt* 1) выдава́ць 2) выпуска́ць, выдава́ць, рэдагава́ць 3) дава́ць

рэ́шту; ***auf húndert Éuro*** ~ даць рэ́шту са ста е́ўра
Heráusgeber *m* -s, - выдаве́ц; рэда́ктар
heráusgraben* *vt* вывко́пваць
heráusgreifen* *vt* выхо́пліваць
heráushaben* *vt* 1) выхо́пліваць 2) разга́дваць; разуме́ць
heráushängen* *vt* выве́шваць; развéшваць
heráushelfen *vi* 1) дапамага́ць вы́йсці 2) выратóўваць
heráuskehren I *vt* 1) вывapóчваць навы́варат 2) *разм.* стро́іць з сябе́; прыкі́двацца
heráuskehren II *vt* вымята́ць
heráuskommen* *vi* (s) 1) выхо́дзіць, выязджа́ць 2) выяўля́цца 3) атрыма́ць ро́зналас 4) атры́мліваца, выхо́дзіць; ***beim Geschäft kommt nichts heráus*** на гэ́тай спра́ве нічо́га не заро́біш 5): ***nicht aus den Schúlden*** ~ не вылáзіць з даўго́ў; ***mit der Spráche*** ~ загавары́ць адкры́та
heráuskönnen* *vi* магчы́ вы́йсці
heráuskriegen *vt разм. гл.* heráusbekommen*
heráuslassen* *vt* выпуска́ць
heráuslaufen* *vi* (s) 1) выбяга́ць 2) выцяка́ць
heráuslesen* I *vt* выбіра́ць (*з усёй масы*)
heráuslesen* II *vt* вы́явіць пры чыта́нні
heráusmachen 1. *vt* выво́дзіць (*плямы*) **2. ~, sich** 1) папраўля́цца; прыгажэ́ць 2) прыбіра́цца, адзява́цца, выстро́йвацца
heráusnehmen* *vt* выця́гваць, выма́ць; забіра́ць; ***sich (D) viel*** ~ дазваля́ць сабе́ лі́шняе
heráusplatzen *vi* (s) (*mit D*) *разм.* вы́папаліць, ля́пнуць (*што-н.*)
heráuspressen *vt* выціска́ць
heráusputzen 1. *vt* прыбіра́ць, выстро́йваць **2. ~, sich** прыбіра́цца, выстро́йвацца, расфранці́цца
heráusreden, sich (*mit D*) апра́ўдвацца, адгаво́рвацца (*чым-н.*)
heráusreißen* *vt* вырыва́ць, выдзіра́ць
heráusrücken *vt* выця́гваць, высо́ўваць; ***mit der Spráche*** ~ гавары́ць адкры́та
heráusrufen* *vt* выклiка́ць
heráussagen *vt* выка́зваць; ***geráde*** ~ гавары́ць пра́ўду ў во́чы
heráusschaffen *vt* выно́сіць, выво́зіць
heráusschalen 1. *vt* абіра́ць, вылу́шчваць, вылу́зваць **2. ~, sich** 1) вылу́п(лі)вацца (*пра птушанят*) 2) высвятля́цца
heráusschauen *vi* глядзе́ць, выгля́дваць
heráusschieben* *vt* 1) выця́гваць, высо́ўваць 2) адклада́ць
heráusschlagen* *vt* выбіва́ць
heráusschmeißen* *vt* вы́кінуць, вы́шпурнуць
heráusschneiden* *vt* вырэ́зваць, выраза́ць
heráussehen* *vi* выгля́дваць, глядзе́ць
heráussetzen *vt* 1) выця́гваць (*раму*) 2) *с.-г.* выса́джваць
heráusstellen 1. *vt* 1) выстаўля́ць 2) падкрэ́сліваць, адзнача́ць **2. ~, sich** выяўля́цца; ***es stéllte sich heráus, dass…*** вы́явілася, што…
heráusstreichen* **1.** *vt* 1) выкрэ́сліваць 2) расхва́льваць **2. ~, sich** хвалі́цца
heráusströmen *vi* (s) выцяка́ць; лі́цца
heráussuchen *vt* выбіра́ць
heráustreten* *vi* (s) выступа́ць, выхо́дзіць
heráuswachsen* *vi* (s) выраста́ць; ***das wächst mir zum Hálse heráus*** *разм.* гэ́та мне страшэ́нна надаку́чыла [абры́дла]
heráuswagen, sich нава́жыцца вы́йсці
heráuswerfen* *vt* вы́кінуць, вы́шпурнуць
heráuswollen* *vi* хаце́ць вы́йсці; ***er will mit der Wáhrheit nicht heráus*** ён не хо́ча каза́ць пра́ўды
heráuszahlen *vt* 1) выпла́чваць 2) даць рэ́шту
heráusziehen* 1. *vt* вырыва́ць, выдзіра́ць **2. ~, sich** выблы́твацца, выкру́чвацца (*з цяжкага становішча*)
herb *a* 1) да́ўкі, аско́місты 2) суро́вы, жо́рсткі, го́ркі 3) аскеты́чны
herbéi *adv* сюды́
herbéi= *аддз. дзеясл. прыстаўка, указвае на набліжэнне да таго, хто гаворыць*: herbéilaufen* прыбяга́ць
herbéieilen *vi* (s) прыбяга́ць, прылята́ць
herbéifliegen* *vi* прылята́ць

herbéiführen *vt* 1) прыво́дзіць, прыво́зіць 2) выклікáць (*што-н.*) 3) дасягну́ць (*чаго-н.*)

herbéiholen *vt* клíкаць, прыво́дзіць

herbéikommen* *vi* (s) падыхо́дзіць, набліжáцца

herbéilassen*, sich (*zu D*) пагаджáцца (*на што-н.*); адно́сіцца пабла́жліва (*да каго-н., чаго-н.*), рабíць ла́ску (*каму-н.*)

herbéilaufen* *vi* прыбягáць, падбягáць

herbéirufen* *vt* клíкаць, падзывáць

herbéischaffen *vt* дастаўля́ць

herbéiwünschen *vt* жадáць, хацéць (*прыбыцця, надыходу, канца чаго-н*)

herbéiziehen* **1.** *vt* прыцягваць, вáбіць **2.** *vi* набліжáцца, надыхо́дзіць; ***etw. an den Háaren*** ~ прыця́гваць што-н. за валасы́

hérbekommen* *vt* даставáць, здабывáць

hérbemühen, sich быць ласкáвым прыйсцí

Hérberge *f* -, -n заéзны дом; начлéг; туры́сцкая бáза

hérbestellen *vt* запрасíць, вы́клікаць (*каго-н.*)

hérbitten* *vt* прасíць зайсцí; прасíць прыйсцí

hérbringen* *vt* прыно́сіць, прыво́дзіць, прыво́зіць

Herbst *m* -(e)s, -e во́сень; ***im*** ~ уво́сень

Hérbstbestellung *f* -, -en асéнняя сяўбá; асéннія палявы́я рабо́ты

hérbstlich *a* асéнні, во́сеньскі

Hérbstmesse *f* -, -n асéнні кірмáш

Hérbstzeitlose *f* -, -n *бат.* познацвéт

Herd *m* -(e)s, -e 1) плітá, ачáг 2) *перан.* дом, ко́тлішча; ***séinen éigenen ~ háben*** мець свой кут [дом] 3) цэнтр, асяро́дак; ачáг; ~ ***der Kránkheit*** ачáг хваро́бы [захво́рвання]

Hérde *f* -, -n стáтак, табу́н

Hérdentier *n* -(e)s, -e стáткавая жывёліна

Hérdentrieb *m* -(e)s, -e стáткавы інсты́нкт [рэфлéкс]

hérdenweise *adv* стáткамі, табунáмі, гу́ртам

heréin *adv* уну́тр, усяра́дзіну; ~***!*** захо́дзь(це)!

heréin= *аддз. дзеясл. прыстаўка, указвае на*: 1) *рух унутр у напрамку да таго, хто гаворыць*: heréinkommen* захо́дзіць 2) *падзенне, абвал чаго-н.*: heréinbrechen* абвалíцца, абру́шыцца

heréinbemühen, sich: ***wóllen Sie sich bítte heréinbemühen!*** прашу́ Вас зайсцí!

heréinbitten* *vt* запрашáць зайсцí

heréinbrechen* *vi* (s) 1) урывáцца 2) надыхо́дзіць; ***die Nacht brach heréin*** надышлá [настáла] ноч; ***ein Sturm brach heréin*** узнялáся бу́ра 3) здáрыцца, навалíцца (*пра няшчасце, клопат і г.д.*); ***ein Krieg brach heréin*** вы́бухнула вайнá

heréinbringen* *vt* уно́сіць

heréinfallen* *vi* (s) 1) звалíцца (*куды-н.*) 2) трáпіць у няёмкае стано́вішча

heréinführen *vt* 1) уво́дзіць 2) уво́зіць, прыво́зіць

heréinholen *vt* 1) уно́сіць 2) прыму́сіць зайсцí

heréinkommen* *vi* (s) захо́дзіць (*куды-н.*)

heréinlassen* *vt* упускáць, запускáць (*куды-н.*)

heréinlegen *vt* 1) уклáдваць, укладáць 2) падвéсці; падману́ць, ашукáць

heréinplatzen *vi* (s) *разм.* нечакáна захо́дзіць, урывáцца

heréinschneien *vi разм.* нечакáна з'явíцца, урывáцца; ***wie heréingeschneit*** як снег на галаву́

heréinstürzen *vi* (s) 1) уляцéць у што-н.; ***ins Zímmer*** ~ увалíцца ў пакóй 2) навалíцца (*пра няшчасце*)

Hérfahrt *f* -, -en паéздка (сюды́); ***auf der*** ~ па даро́зе [у час паéздкі] сюды́

hérfallen* *vi* (s) (*über A*) накíдвацца, нава́львацца, нападáць (*на каго-н., на што-н.*)

Hérgang *m* -(e)s, -gänge ход падзéй

hérgeben* **1.** *vt* аддавáць; ***láufen*, was die Béine*** ~ бéгчы з усíх ног **2.** **~, sich** (*zu D*) пагадзíцца, пайсцí (*на што-н.*)

hérgebracht *a* звычáйны, традыцы́йны

hérgehen* **1.** *vi* (s): 1) падхо́дзіць, набліжáцца; ***hínter j-m*** ~ ісцí за кім-н.; ***nében j-m*** ~ ісцí по́руч з кім-н. 2): ***über***

j-n ~ прабіра́ць каго́-н., выгаво́рваць каму́-н. **2.** *vimp*: ***es geht hier laut her!*** тут ве́льмі шу́мна, тут тако́е ро́біцца!

hérgehören *vi* даты́чыць, нале́жаць; ***das gehört nicht her*** гэ́та тут не да ме́сца

hérgehörig *a* які́ адно́сіцца [даты́чыцца] (*да чаго-н.*), прынале́жны

hérhaben: ***wo hat er das her?*** адку́ль ён аб гэ́тым дазна́ўся?, адку́ль ён гэ́та ўзя́ў?

hérhalten* **1.** *vt* праця́гваць, падстаўля́ць **2.** *vi* распла́чвацца (*за іншых*); быць казло́м адпушчэ́ння; ***für álles ~*** плаці́ць за ўсё; ***zur Áushilfe ~ müssen*** быць вы́мушаным дапамага́ць

hérholen *vt* прыне́сці, даста́віць (*што-н.*), прыве́сці (*каго-н.*) ◊ ***das ist zu weit hérgeholt*** ≅ гэ́та прыця́гнута за ву́шы

Héring *m* -s, -e 1) селядзе́ц 2) калóчак для замацава́ння пала́ткі

hérkommen* *vi* (s) 1) прыхо́дзіць (сюды́); ***komm her!*** хадзі́ сюды́!; ***wo kommt er her?*** адку́ль ён прыйшо́ў [прыбы́ў]? 2) (*von D*) пахо́дзіць (*ад чаго-н.*), здара́цца (*ад чаго-н.*)

Hérkommen *n* -s, - 1) прыхо́д, прые́зд 2) звы́чай, трады́цыя; ***es ist schon so dem ~ nach*** так ужо́ павяло́ся 3) пахо́джанне

hérkömmlich *a* звыча́йны, традыцы́йны

herkúlisch *a* ве́льмі ду́жы, як Геркуле́с

Hérkunft *f* - 1) пахо́джанне 2) прыбыццё, прыхо́д

hérlaufen* *vi* (s) прыбяга́ць; ***hínter j-m ~*** бе́гаць за кім-н.

hérleiten *vt* падво́дзіць (*газ, ваду*); ***Fólgerungen ~*** рабі́ць вы́вады [высно́вы]

hérmachen, sich (*über A*) бра́цца (*за што-н.*); ***sich über j-n ~*** напада́ць на каго́-н.

Hermelín 1) *n* -s, -e гарнаста́й 2) *m* -s, -e фу́тра гарнаста́я

hermétisch *a* гермеры́чны

hernách *adv* по́тым, заты́м, пасля́

hérnehmen* *vt* узя́ць, даста́ць (*адкуль-н.*)

herníeder *adv* уніз, наніз, (да)до́лу

herníeder= *аддз. дзеясл. прыстаўка, указвае на рух зверху ўніз у напрамку да таго, хто гаворыць*: herníederfallen* па́даць уні́з

Heroín *n* -s гераі́н

heróisch *a* гераі́чны

Heróismus *m* - геро́йства, гераі́зм, му́жнасць

Héros *m* -, Heróen *міф.* геро́й, паўбо́г

Herr *m* -n, -en 1) пан, спада́р, гэр; ***méine Dámen und ~en!*** пано́ве!, спада́рыні і спадары́!; ***~ Náseweis*** вы́скачка; ***als gróßer ~ lében*** жы́ць па-па́нску [па́нам]; ***den gróßen ~en spíelen*** выдава́ць сябе́ за вялі́кага па́на 2) гаспада́р, ула́дальнік; ***~ der Láge sein*** быць гаспадаро́м стано́вішча; ***éiner Sáche (D) ~ wérden*** спраўля́цца з чым-н. 3) мужчы́на; ***für ~en*** для мужчы́н 4) Бог, Гаспо́дзь; ***~ des Hímmels!*** Бо́жа!; ***~, du méine Güte!*** Бо́жа літасці́вы!; ***dem ~n sei's geklágt!*** (няха́й) ба́чыць Бог! ◊ ***in állen ~en Länder*** усю́ды

Hérrchen *m* -s, - 1) *пагардл.* пані́ч, мало́йчык 2) гаспада́р (*сабакі*)

Hérrenanzug *m* -(e)s, -züge мужчы́нскі касцю́м

Hérrenartikel *pl* галантарэ́йныя тава́ры і гато́вае мужчы́нскае адзе́нне

Hérrenbad *n* -(e)s, -bäder мужчы́нская купа́льня

Hérrenhaus *n* -es, -häuser 1) па́нскі дом 2) *гіст.* ве́рхняя пала́та (*парламента*)

Hérrenkonfektion *f* -, -en мужчы́нскае гато́вае адзе́нне

hérrenlos *a* які́ не ма́е гаспадара́ [ула́дальніка], нічы́й; ***ein ~er Hund*** бязд́омны саба́ка

Hérrenschneider *m* -s, - мужчы́нскі краве́ц

Hérrenschnitt *m* -(e)s, -e мужчы́нская стры́жка

Hérrgott *m* -s Бог, Гаспо́дзь ◊ ***wie der ~ in Fránkreich lében*** ≅ жыць як у Хрыста́ за па́зухай; ***dem ~ den Tag stéhlen**** ло́дарнічаць, бі́ць лы́нды [бі́бікі]

hérrichten *vt* 1) абсталёўваць (*кватэру*); ***mit gróßer Sórgfalt hérgerichtet sein*** быць акура́тна апра́нутым 2) збіра́ць на стол

Hérrin *f* -, -nen 1) пáні 2) гаспады́ня, уладáльніца

hérrisch *a* улáдны, уладáрны

herrjé, herrjémine! *int* бóжачка!, бáцюхна мой!

hérrlich *a* цудóўны, вéльмі дóбры, фáйны; знакамíты

Hérrlichkeit *f* -, -en харáство́, прыгажóсць; вéліч; ***das ist kéine gróße ~!*** вáжнасць такáя!; ***die ~ wird nicht lánge dáuern*** *іран.* гэ́тае задавальнéнне [гэ́тая прыéмнасць] не надóўга

Hérrschaft *f* -, -en 1) панавáнне, улáда; ***j-n únter séine ~ bríngen**** падпарáдкаваць кагó-н. сваёй улáдзе; ***die ~ über etw. (A) verlíeren**** трáціць улáду над чым-н.; ***~ über sich háben*** валóдаць сабóй 2) *pl* паны́, гаспадары́; ***méine ~en!*** панóве!, спадары́!

hérrschaftlich *a* пáнскі

hérrschen *vi* (*über A*) панавáць (*над кім-н., над чым-н.*), уладáрыць

Hérrscher *m* -s, - уладáр; ***ein willkürlicher ~*** тырáн, дэ́спат

Hérrschsucht *f* - прáга ўлáды, уладалю́бства

hérrschsüchtig *a* уладалю́бны

hérrufen* *vt* гукáць, клíкаць, падзывáць

hérrühren *vi* (*von D*) пахóдзіць, вынікáць; ***aus dem vórigen Jahrhúndert ~*** браць свой пачáтак з мінýлага стагóддзя

hérsagen *vt* гавары́ць, раскáзваць (*запар ад пачатку да канца, напамяць*); ***etw. am Schnürchen ~*** перакáзваць штó-н. без запíнкі

hérschaffen *vt* дастаўля́ць

hérstammen *vi* быць рóдам, пахóдзіць

hérstellen *vt* 1) выраблáць, рабíць 2) аднаўля́ць 3) налáджваць, стварáць

Hérsteller *m* -s, - 1) вытвóрца; прадуцэ́нт, фабрыкáнт 2) рэстаўрáтар

Hérstellung *f* -, -en 1) вы́раб, вы́пуск, вытвóрчасць 2) усталявáнне, налáджванне (*напр., сувязі*), арганізáцыя, стварэ́нне 3) вылячэ́нне, выздараўлéнне

Hérstellungskosten *pl* выдáткі вытвóрчасці; кошт вы́рабу

Hérstellungspreis *m* -es, -e сабекóшт

Hérstellungs|verfahren *n* -s, -, **~weise** *f* -, -n мéтад [спóсаб] вы́рабу

Hertz *n* -, - *фіз.* герц

herüber *adv* цéраз, на гэ́ты бок, сюды́; ***~ zu mir!*** (усé) на гэ́ты бок!

herüber= *аддз. дзеясл. прыстаўка, указвае на набліжэнне ў напрамку да таго, хто гаворыць*: herüberziehen* перацягнýць

herüberbringen* *vt* 1) перанóсіць (сюды́) 2) перавóзіць (*цераз раку*)

herűberführen *vt* 1) перавóдзіць 2) перавóзіць

herüberkommen* *vi* (s) 1) перахóдзіць 2) захóдзіць

Hér¦übersetzung *f* -, -en пераклáд (з замéжнай) на рóдную мóву

herüberziehen* *vt* перацягнýць (*да сябе*)

herúm *adv* вакóл, навóкал, каля́; ***um die Écke ~*** за рагóм (*вуліцы*); ***die Zeit ist ~*** час прайшóў

herúm= *аддз. дзеясл. прыстаўка, указвае на*: 1) *кругавы рух*: herúmfahren* аб'язджáць 2) *рух без пэўнага напрамку*: herúmgehen* расхáджваць, хадзíць туды́-сюды́

herúmbalgen, sich *разм.* бíцца, дурэ́ць

herúmbekommen* *vt* угавары́ць, перакана́ць

herúmbringen* *vt* разнóсіць, распаўсю́джваць

herúmdrehen *vt* паварóчваць, перакрýчваць

herúmdrücken, sich 1) туля́цца, бадзя́цца 2) хавáцца па кутáх

herúmfahren* 1) *vi* (s) аб'язджáць (*вакол*) 2) *vt* (*um A*) вазíць (*вакол чаго-н.*)

herúmführen *vt* (*um A*) абвóдзіць (*вакол чаго-н.*)

herúmgeben* *vt* 1) раздавáць 2) перадавáць адзíн аднамý

herúmgehen* *vi* 1) абхóдзіць 2) расхáджваць, пахáджваць, хадзíць туды́-сюды́; ***der Kopf geht mir herúm*** у мянé галавá ідзé крýгам

herúmhocken *vi* сядзéць без рабóты

herúmkommen* *vi* (s) 1) абхóдзіць (*um A – вакол чаго-н.*); ***weit und viel*** ~ мнóга вандравáць, мнóга (па)бáчыць 2) разнóсіцца (*пра чуткі*) 3): ***um etw. (A) nicht*** ~ не мінýць, не пазбéгнуць (*чаго-н.*); ***um etw. (A)*** ~ адчапíцца, [адкруцíцца, адкарáскацца] ад чагó-н.

herúmkriegen *vt разм. гл.* herúmbekommen*

herúmlaufen* *vi* (s) бéгаць, абабягáць

herúmliegen* *vi* 1) (*um A*) атóчваць, абкружáць, быць размéшчаным навóкал 2) валя́цца, быць раскíданым

herúmlíegend *a* навакóльны

herúmlungern *vi* туля́цца, гультáйнічаць

herúmreichen *vt* абнóсіць; разнóсіць (*стравы*)

herúmschlagen* **1.** *vt* абгóртваць, укрýчваць **2.** ~, **sich** (*mit D*) 1) біцца (*з кім-н.*) 2) біцца (*над чым-н.*)

herúmschnüffeln *vi* 1) абню́хваць 2) *разм.* разню́хваць, развéдваць

herúmsitzen* *vi разм.* сядзéць без спрáвы; рассéджвацца

herúmsprechen*, sich: *es hat sich herúmgesprochen, dass…* пайшлí чýткі пра тóе, што…

herúmstreichen* *vi* (s) бадзя́цца, блукáць, гультаявáць

herúmstreifen *vi* (s) блукáць, бадзя́цца, цягáцца

herúmtreiben*, sich бадзя́цца, блукáць, гультаявáць

Herúmtreiber *m* -s, - бадзя́га, валацýга

herúmwälzen, sich 1) валя́цца, варóчацца 2) катáцца

herúmwühlen *vi* капáцца

herúnter *adv* уніз, дóлу; ~ ***damít!*** далóў!

herúnter= *аддз. дзеясл. прыстаўка, указвае на рух зверху ўніз у напрамку да таго, хто гаворыць*: herúnterkommen* сыхóдзіць

herúnterbringen* *vt* 1) знóсіць уніз 2) мардавáць, выпéтрываць

herúnterdrücken *vt* 1) душы́ць, падаўля́ць 2) зніжáць, панiжáць (*цэны*)

herúnterfallen* *vi* (s) (*von D*) звалíцца, пáдаць (*з чаго-н.*)

herúntergehen* *vi* (s) 1) ісцí ўніз, сыхóдзіць 2) паніжáцца, пáдаць (*пра цэны*)

herúntergekommen *a* 1) заняпáлы, збяднéлы 2) змардавáны, знясíлены

herúnterklappen *vt* апускáць, адкíнуць (уніз – *напр. сядзенне, каўнер*)

herúnterkommen* *vi* (s) 1) сыхóдзіць 2) *перан.* знясíліцца 3) разарáцца; апускáцца

herúnterlassen* *vt* спускáць, апускáць

herúntermachen *vt разм.* 1) давáць прачуханцá (*каму-н.*), крытыкавáць 2) апускáць (*напр. каўнер*)

herúnterreißen* *vt* зрывáць

herúnterschlagen* *vt* 1) збівáць 2) апускáць (*каўнер*)

herúnterschlucken *vt* праглынáць

herúnterschütteln *vt* стрэ́сваць, абтрэ́сваць

herúntersetzen *vt* паніжáць, прыніжáць

herúntersteigen* *vi* (s) сыхóдзіць дóлу, злáзіць

herúnterstürzen **1.** *vt* скíдваць **2.** *vi* (s) звалíцца, абры́нуцца, абвалíцца

hervór *adv* вóнкі; напéрад

hervór= *аддз. дзеясл. прыстаўка, указвае на рух знутры*: hervórtreten* выступáць упéрад

hervórblicken *vi* выгля́дваць (*з-за чаго-н*), пакáзвацца

hervórbrechen* *vi* (s) прарывáцца; выступáць

hervórbringen* *vt* 1) нараджáць, спараджáць; ***der Baum bringt Früchte hervór*** дрэ́ва прынóсіць [даé] плады́, дрэ́ва рóдзіць 2) вымаўля́ць; ***kéinen Laut*** ~ не вы́мавіць ні слóва; ***éine Entschúldigung*** ~ прасíць прабачэ́ння

hervórgehen* *vi* (s) 1) выцякáць, вынікáць; ***daráus geht hervór, dass…*** адсю́ль вынікáе, што… 2) пахóдзіць; выхóдзіць; ***aus dem Vólke*** ~ пахóдзіць з нарóда; ***als Síeger*** ~ вы́йсці перамóжцам

hervórheben* *vt* падкрэ́сліваць, адзначáць

hervórholen *vt* даставáць, выця́гваць

hervórlocken *vt* вымантáчваць, выдýрваць ◊ ***damít kannst du kéinen Hund hínter dem Ófen ~*** ≅ гэ́тым ты нікóга не спакýсіш [не завáбіш]

hervórragen *vi* 1) узвышáцца, вы́сіцца, выдавáцца 2) выдзяля́цца, вылучáцца, выступáць

hervórragend *a* выдáтны, знакаміты, надзвычáйны, выклю́чны

hervórrufen* *vt* выклікáць, прычынáць

hervórstechen* *vi* выступáць, выдавáцца, кíдацца ў вóчы

hervórstehen* *vi* выступáць, выдавáцца, вытыркáцца

hervórtreten* *vi* (s) 1) выступáць упéрад, выдавáцца (напéрад) 2) *перан.* выступáць (*у якасці каго-н.*)

hervórtun*, **sich** вызначáцца

Hérweg *m* -(e)s дарóга, шлях (*сюды*)

Herz *n* -ens, -en 1) сэ́рца; ***mítten ins ~ tréffen**** папáсці ў сáмае сэ́рца 2) асяродак, цэнтр 3) сэ́рца, душá; ***von gánzem ~en*** ад усягó [шчы́рага] сэ́рца; ***das liegt mir sehr am ~en*** гэ́та мне вéльмі вáжна; ***Hand aufs ~!*** (пакладзí) рукý на сэ́рца!; ***j-n auf ~ und Níeren prüfen*** дасканáла правéрыць кагó-н.; ***aus tíefstem ~en*** з глыбіні душы́; ***es ist mir schwer ums ~*** у мянé ця́жка на душы́; ***mir wúrde leicht ums ~*** у мянé адляглó ад сэ́рца; ***es war mir aus dem ~en gespróchen*** гэ́та мне былó па душы́; ***sein ~ áusschütten*** раскрывáць душý; ***sich (D) sein ~ fássen*** набрáцца смéласці ◊ ***er hat das ~ auf dem réchten Fleck*** ён сапрáўдны [надзéйны] чалавéк; ***séinem ~en Luft máchen*** вы́казаць усё, што набалéла; ***sie sind ein ~ und éine Séele*** яны́ жывýць душá ў душý 4) *карт.* чы́рва

hérzählen *vt* пералíчваць

Hérzaktion *f* - сардэ́чная дзéйнасць

Hérzanfall *m* -(e)s, -anfälle сардэ́чны пры́ступ

Hérzbeanspruchung *f* - нагрýзка на сэ́рца

Hérzbeklemmung *f* -, -en 1) *мед.* спáзмы ў вóбласці сэ́рца 2) пачуццё трывóгі (*у сэрцы*)

Hérzbeschwerden *pl мед.* расстрóйства з бóку сэ́рца

hérzbrechend *a* нéмы, нялю́дскі (*крык*)

Hérzeleid *n* -(e)s смýтак, жаль, тугá

hérzen *vt* мілавáць, пéсціць, прыцíскáць да сэ́рца

Hérzensangst *f* -, -ängste мóцны страх, трывóга, збянтэ́жанасць

Hérzensbrecher *m* -s, - *разм.* сэрцаéд

Hérzensfreude *f* -, -n вялíкая рáдасць

Hérzensfreund *m* -(e)s, -e сардэ́чны ся́бар [друг]

hérzensfroh: ~ ***sein*** цéшыцца ад усягó сэ́рца

hérzensgut *a* дóбры, сардэ́чны

Hérzenslust *f* - уцéха, рáдасць; ***nach ~*** кóлькі душá хóча

Hérzenswunsch *m* -(e)s, -wünsche шчы́рае жадáнне [імкнéнне]

hérzergreifend *a* хвалю́ючы

hérzerschütternd *a* надзвычáйны, ашаламля́льны

Hérzfehler *m* -s, - *мед.* парóк сэ́рца

hérzhaft *a* смéлы, адвáжны

hérziehen* **1.** *vt* цягнýць, валачы́, прыця́гваць **2.** *vi* (s) 1) пасяля́цца, пераязджáць 2) наблíжáцца, падыхóдзіць 3) (*über A*) раскрытыкавáць (*каго-н.*), дрэ́нна адазвáцца (*аб кім-н.*)

hérzig *a* мíлы

Hérzinfarkt *m* -(e)s, -e *мед.* інфáркт міякáрда

hérzinnig *a уст.* сардэ́чны, шчы́ры

Hérzinsuffizi¦enz *f* - *мед.* сардэ́чная недастаткóвасць

Hérzkammer *f* -, -n *анат.* жалýдачак сэ́рца

Hérzklappe *f* -, -n *анат.* сардэ́чны клáпан

Hérzklopfen *n* -s сэрцабíцце

hérzkrank, hérzleidend *a* хвóры на сэ́рца, якí мáе хвóрае сэ́рца

Hérzleiden *n* -s хварóба на сэ́рца

hérzlich **1.** *a* сардэ́чны, шчы́ры **2.** *adv* вéльмі; сардэ́чна, шчы́ра

Hérzlichkeit *f* - сардэ́чнасць, шчы́расць

Hérzliebchen *n* -s, - *ласк.* дýшачка, лю́бачка

hérzlos *a* бессардэ́чны, бяздýшны

Hérzog *m* -s, -e *i* Herzöge гéрцаг
Hérzogtum *n* -s, -tümer гéрцагства
Hérzschlag *m* -(e)s, -schläge 1) біццё сэ́рца 2) паралíч сэ́рца; ***an éinem ~ stérben**** памéрці ад паралічá [разры́ву] сэ́рца
Hérzschwäche *f* - сардэ́чная слáбасць
hérzstärkend *a* які́ [што] умацóўвае дзéйнасць сэ́рца
Hérzstück *n* -(e)s, -e сэ́рца, цэнтр (*чаго-н.*)
Hérztätigkeit *f* - сардэ́чная дзéйнасць
herzú *adv* сюды́
herzúkommen* *vi* (s) падыхóдзіць, з'яўля́цца
Hérzversagen *n* -s парушэ́нне сардэ́чнай дзéйнасці
hérzzerreißend *a* нéмы, нялю́дскі (*крык, сцэна*), жахлíвы
Hésse *m* -n, -n жыхáр Гéсэна, гéсэнец
heterogén *a* неаднарóдны, неаднастáйны
Hétze *f* -, -n 1) цкавáнне, ганéнне 2) мітусня́, гарáчка
hétzen *vt* цкавáць, не давáць спакóю (*каму-н.*), нацкóўваць
Hétzer *m* -s, - 1) *паляўн.* éгер, сабакáр 2) падбухтóршчык
Hetzeréi *f* -, -en 1) цкавáнне, ганéнне, падбухтóрванне 2) трывóга, мітусня́, неспакóй
Hétzhund *m* -(e)s, -e хорт, ганчáк, вы́жал
Hétzjagd *f* -, -en 1) цкавáнне 2) палявáнне з сабáкамі
Hétzkampagne [-ˈpanjə] *f* - нацкóўванне, падбухтóрванне, правакацы́йная кампáнія
Hétzrede *f* -, -n падбухтóршчыцкая [пагрóмная] прамóва
Heu *n* -s сéна; ~ ***máchen*** касíць сéна; ~ ***wénden*** варóчаць сéна ◊ ***er hat Geld wie*** ~ ён грóшы лапáтай грабé [заграбáе]; ~ ***und Stroh im Kopf háben*** быць набíтым дýрнем
Héuboden *m* -s, - *i* -böden вы́шкі
Heucheléi *f* -, -en крывадýшнасць, фальш
héucheln *vi*, *vt* крывадýшнічаць, выдавáць сябé (*за каго-н.*); ***Únschuld*** ~ прыкíдвацца невінавáтым
Héuchler *m* -s, - двурýшнік, крывадýшнік; сімуля́нт
héuchlerisch *a* крывадýшны, двурýшны
héuen *vi* касíць сéна
héuer *adv дыял.* сёлета
Héuergeld *n* -(e)s, -er плáта за нáймы матрóсаў
héuern *vt* 1) вербавáць матрóсаў [карабéльную камáнду] 2) фрахтавáць сýдна 3) арандавáць, наймáць
Héuernte *f* -, -n сенакóс, касьбá
Héugabel *f* -, -n вíлы, сахóр
Héuhaufen *m* -s, - капá сéна
héulen *vi* раўцí, выць, скавытáць
Héulliese *f* - *разм.* плáкса (*пра дзяўчынку*)
Héumacher *m* -s, - касéц
Héumahd *f* -, -en сенакóс, касьбá
Héulpeter *m* -s, - плáкса, равýн (*пра хлопчыка*)
héurig *a* сёлетні
Héuschober *m* -s, - стог [сцíрта, торп] сéна
Héuschrecke *f* -, -n 1) саранчá 2) кóнік
héute *adv* сёння; ~ ***früh*** сёння раніцóй; ***von*** ~ ***ab*** ад сённяшняга дня; ~ ***in acht Tágen*** праз ты́дзень; ***die Júgend von*** ~ сучáсная мóладзь; ***er ist nicht von*** ~ ён чалавéк бывáлы
héutig *a* сённяшні; сучáсны, цяпéрашні
héutzutage *adv* у нáшы дні, у наш час; сёння, цяпéр
Héxe *f* -, -n вéдзьма, вядзьмáрка, чарадзéйка; ***kléine*** ~ свавóльніца, гарэ́за
héxen 1. *vi* чаравáць, вядзьмáрыць **2.** *vt* навараж́ыць, прываражы́ць, прычаравáць; ***es geht wie gehéxt*** усё ідзé як у кáзцы [як па мáсле]
Héxenkessel *m* -s, - *міф.* шáбас вéдзьмаў, пéкла
Héxenmeister *m* -s, - вядзьмáр, чарадзéй, маг
Héxensabbat *m* -(e)s, -e *міф.* шабáш вéдзьмаў
Héxenschuss *m* -es *мед.* прастрэ́л
Hexeréi *f* -, -en вядзьмáрства, чараўнíцтва; мáгія; ***das ist kéine*** ~ гэ́та штýка няхíтрая
hie *гл.* hier: ~ ***und da*** дзе-нідзé, там і тут

hieb *impf ад* háuen*
Hieb *m* -(e)s, -e 1) удáр 2) вы́пад (*супраць каго-н.*); ***éinen ~ versétzen*** нанéсці ўдáр; ***der ~ sitzt*** удáр папáў у цэль 3) намёк; ***der ~ gilt mir*** ≅ гэ́та камéнь у мой агарóд, гэ́та на мой рахýнак ◊ ***er hat éinen ~*** ён з заскóкам, у ягó не ўсé дóма
hiebéi *гл.* hierbéi
Híebwunde *f* -, -n сéчаная рáна
hielt *impf ад* hálten*
hier *adv* тут; ***~ und da*** дзе-нідзé; ***von ~ an*** адсю́ль; ***~ behálten**** пакідáць пры сабé, не адпускáць ад сябé; ***~ bléiben**** заставáцца тут
hierán *adv* 1) тут, на гэ́тым мéсцы 2) да гэ́тага, сюды́
Hierarchíe *f* -, -chí¦en іерáрхія, герáрхія
hieráuf *adv* на гэ́та, на гэ́тым, пасля́ гэ́тага
hieráus *adv* адсю́ль; з гэ́тага
hierbéi *adv* пры гэ́тым, тут
hierdúrch *adv* 1) гэ́тым (сáмым), праз гэ́та 2) такíм чы́нам
hierfür *adv* за гэ́та, на гэ́та
hiergégen *adv* сýпраць гэ́тага, насýперак гэ́таму
hierhér *adv* сюды́; ***bis ~*** дагэ́туль, дасю́ль; да гэ́тага мéсца; ***~ gehören*** аднóсіцца сюды́; налéжаць гэ́таму
hiermít *adv* гэ́тым (сáмым)
hiernách *adv* 1) пасля́ гэ́тага 2) адпавéдна гэ́таму [з гэ́тым]
Hi¦eroglýphe *f* -, -n іерóгліф (*старажытнаегіпецкі*)
híerorts *adv* тут, у гэ́тым мéсцы, у гэ́тай мясцóвасці
hierüber *adv* пра гэ́та
hierúnter *adv* пад гэ́тым
hiervón *adv* пра гэ́та; ад [з] гэ́тага; ***~ áusgehend*** зыхóдзячы з гэ́тага
hierzú *adv* да гэ́тага, да тагó ж; ***was sagst du ~?*** што ты на гэ́та скáжаш?
híerzulande *adv* [hier zu Lánde] тут, у нас
hierzwíschen *adv* між тым
híesig *a* тутэ́йшы, мясцóвы
hieß *impf ад* héißen*
híeven [-fən *або* -vən] *vt марск.* падымáць (*лябёдкай*)
high [hai] *a* высóкі, вялíкі; ***~ sein*** быць у прыўзнятым настрóі
Highlight ['hai̯lai̯t] *n* -s, - кульмінацы́йны мóмант спектáкля; гвозд прагрáмы
Highway ['hai̯wɛi] *m* -s, -s шашá, аўтастрáда
Hílfe *f* -, -n 1) дапамóга, пóмач; ***(zu) ~!*** напóмач!; ***gégenseitige ~*** узаемадапамóга; ***um ~ rúfen**** клíкаць на дапамóгу; прасíць ратýнку; ***~ léisten*** акáзваць дапамóгу [падтры́мку]; ***mit ~ von (D)*** *з* дапамóгай (*чаго-н.*) 2) памóчнік, памóчніца
Hílfeleistung *f* -, -en аказáнне дапамóгі
Hílferuf *m* -(e)s, -e крык па дапамóгу
Hílfestellung *f* -, -en *спарт.* страхóўка
hílfesuchend *a* які шукáе дапамóгі
hílflos *a* бездапамóжны, (па)кíнуты
Hílflosigkeit *f* - бездапамóжнасць
hílfreich *a* які́ гатóвы (да)памагчы́; ***j-m éine ~e Hand bíeten**** прыйсці камý-н. на дапамóгу, працягнýць камý-н. рукý дапамóгі
Hilfs=, hilfs= у *складаных словах* дапамóжны
Hílfsaktion *f* -, -en мéры па аказáнню дапамóгі; арганізáцыя дапамóгі
Hílfsangebot *n* -(e)s, -e прапанóва (да)памагчы́
Hílfsarbeiter *m* -s, - падсóбны рабóчы
hílfsbedürftig *a* які мáе патрэ́бу ў дапамóзе
hílfsbereit *a* гатóвы (да)памагчы́
Hílfsbereitschaft *f* - гатóўнасць (да)памагчы́ (*gegenüber D – каму-н.*)
Hílfskraft *f* -, -kräfte дапамóжная [падсóбная] рабóчая сíла
Hílfsmittel *n* -s, - падсóбны [дапамóжны] срóдак
Hílfspersonal *n* -s дапамóжны персанáл
Hílfsquelle *f* -, -n рэсýрс
Hílfsverb *n* -(e)s, -en *грам.* дапамóжны дзеясло́ў
hílfsweise *adv* дадаткóва, у парáдку дапамóгі
Hílfszeitwort *n* -(e)s, -wörter *грам.* дапамóжны дзеясло́ў

hilft *präs ад* hélfen*

Hímbeere *f* -, -n малíны

Hímmel *m* -s, - нéба, небасхíл; ***am ~*** на нéбе; ***únter fréiem ~*** пад адкры́тым нéбам; ***j-n in den ~ hében**** узнімáць каго́-н. да нéба; ***das kam wie der Blitz aus héiterem ~*** гэ́та было́ як гром з я́снага нéба; ***um ~s wíllen!*** Бо́гам прашу́ [про́сім]!; ***du líeber ~!*** Бо́жа мой!; ***weiß der ~!*** аднаму́ Бо́гу вядо́ма!

hímmelangst: *а разм.*: ***mir ist [wird] ~*** я страшэ́нна баю́ся

Hímmelbett *n* -(e)s, -en ло́жак з по́лагам [балдахíнам]

hímmelblau *a* нябéсна-блакíтны

Hímmeldonnerwetter! *int* д’я́бал!

Hímmelfahrt *f* - *рэл.* Унебаўшэ́сце

hímmelhoch *a* (які́ ўзвышáецца) да нéба, высачэ́зны

Hímmelschlüssel *m*, *n* -s, - *бат.* клю́чык

hímmelschreiend *a* страшэ́нны, недапушчáльны, абурáльны

Hímmelsgegend *f* -, -en *геагр. уст.* краíна [кіру́нак] свéту

Hímmelsgewölbe *n* -s нябéснае скляпéнне

Hímmelskörper *m* -s, - *астр.* нябéснае цéла

Hímmelsrichtung *f* -, -en *геагр.* кіру́нак свéту

Hímmelsstrich *m* -(e)s, -e кліматы́чная зо́на, [во́бласць]

Hímmelszelt *m* -es нябéснае скляпéнне

hímmelwärts *adv* да нябёс, увы́сь

hímmelweit *a* 1) вéльмі далёкі 2) *тс. перан.* як нéба ад зямлí; ***ein ~er Únterschied*** велізáрнае адро́зненне

hímmlisch *а рэл., паэт.* 1) нябéсны; рáйскі 2) цудо́ўны, чаро́ўны

hin *adv* 1) туды́; прэч, у напрáмку да…; ***geh ~!*** ідзí туды́!; ***wo willst du ~?*** куды́ ты?; ***~ und her*** узáд і ўпéрад; ***~ und wieder*** раз-по́раз, чáсам; ***~ und zurück*** туды́ і сюды́ 2) *для ўзмацнення*: ***~ bis zur Tür*** да сáмых дзвярэ́й; ***álles ist ~*** усё прапáла

hin= *аддз. дзеясл. прыстаўка, часта аб’ядноўваецца з іншымі прыстаўкамі, указвае на напрамак руху ад таго, хто гаворыць*: hínfahren* паéхаць (туды́)

Hin: ***ein éwiges ~ und Her*** пастая́нная [вéчная] мітуся́, пастая́нны [заўсёдны] рух

hináb *adv* уніз, адсю́ль уніз; ***den Berg ~*** уніз з гары́

hináb= *аддз. дзеясл. прыстаўка, указвае на рух уніз у напрамку ад таго, хто гаворыць:* hinábsteigen* сыхо́дзіць, злáзіць

hinábführen *vt* зво́дзіць (уніз)

hinábgehen* *vi* (s) сыхо́дзіць, ісцí ўніз, спускáцца

hinábklettern *vi* злáзіць

hinábsteigen* *vi* (s) сыхо́дзіць, злáзіць; ***die Tréppe ~*** ісцí ўніз па схо́дах

hinábstoßen* *vt* спíхваць

hinábstürzen *vi* (s) (імклíва) пáдаць (уніз)

hinán *adv* угóру, увéрх, дагары́; ***den Berg ~*** на гару́, пад гару́

hináuf *adv* угóру, дагары́; ***von únten ~*** знíзу ўвéрх; ***den Fluss ~*** увéрх па рацэ́ [па цячэ́нню ракí]

hináuf= *аддз. дзеясл. прыстаўка указвае*: 1) *на рух уверх у напрамку ад таго, хто гаворыць:* hináufgehen* падымáцца 2) *на павышэнне, павелічэнне*: hináufsteigen* падымáцца, узыхо́дзіць

hináuffahren* *vi* уз’язджáць навéрх, падымáцца

hináufgehen* *vi* (s) узыхо́дзіць, падымáцца

hináuf|klettern *vi* (s), **~klimmen** *vi* (s) лéзці навéрх, карáскацца ўгóру, залáзіць

hináufschrauben *vt* уздымáць, уздувáць, узвышáць (*цэны*)

hináufschwingen*, sich узвівáцца, узлятáць

hináufsteigen* *vi* узыхо́дзіць, падымáцца

hináufziehen* 1. *vt* усця́гваць **2.** *vi* (s) перасяля́цца навéрх

hináus *adv* 1) во́нкі, з: ***~!*** прэч!; ***darüber ~*** звыш тагó 2) *пры абазначэнні часу* на; ***auf Jáhre ~*** на до́ўгія гады́; ***darüber bin ich ~*** гэ́та для мянé про́йдзены этáп [шлях]

hináus= *аддз. дзеясл. прыстаўка, указвае*: 1) *на рух вонкі ў напрамку ад таго, хто гаворыць:* hináusgehen* выхо́-

дзіць 2) *на аддаленне, рух удалечыню*: hináusfahren* выязджáць

hináusbegleiten *vt* 1) правóдзіць да дзвя-рэ́й 2) выстаўля́ць за дзвéры

hináusdrängen *vt* 1) выціскáць 2) выціс-кáць, адцясня́ць

hináusfahren* **1.** *vi* (s) выязджáць **2.** *vt* (*h*) вывóзіць

hináusfallen* *vi* вывáльвацца, выпадáць

hináusgehen* *vi* (s) 1) выхóдзіць 2) (*über A*) перавышáць (*што-н.*) 3) (*auf A*) мець на ўвáзе [прымéце] (*што-н.*); імкнýцца (*да чаго-н.*); ***woráuf geht das hináus?*** да чагó гэ́та хіліцца?

hináusjagen *vt* выганя́ць

hináuslaufen* *vi* (s) 1) выбягáць 2) (*auf A*) звóдзіцца (*да чаго-н.*), сыхóдзіць (*на што-н.*)

hináuslehnen, sich высóўвацца, выгля́д-ваць (*з акна*)

hináusschaffen *vt* выдаля́ць, выстаўля́ць

hináustragen* *vt* вынóсіць

hináuswollen* *vi* 1) хацéць вы́йсці 2) (*auf A*) хілíцца (*да чаго-н.*), мець намéры (*на што-н.*), мéціць (*куды-н.*); ***wo will er hinaus?*** кудь́і ён мéціць?; ***wo will das hinaus?*** што з гэ́тага вы́йдзе [бý-дзе]?; кудь́і [на што] гэ́та скіравáна?; ***er will hoch hináus*** у ягó вялíкія плáны

hináuszögern *vt* адклáдваць, адтэрмінóў-ваць, зацягваць; ***die Entschéidung ~*** зацягваць прыня́цце рашэ́ння

Hínblick *m*: ***im ~ (auf A)*** прымáючы [бе-ручы́] пад увáгу; ***im ~ daráuf, dass…*** улíчваючы, што…

hínbringen* *vt* 1) прынóсіць, аднóсіць, адвóзіць, адвóдзіць 2) правóдзіць (*час*)

hínderlich *a* цяжкавáты, нязрýчны, які перашкаджáе; ***j-m ~ sein*** перашка-джáць (*каму-н.*)

híndern *vt* (*an D, bei D, in D*) перашка-джáць, замінáць (*каму-н. у чым-н.*); ***sich nicht durch etw. (A) ~ lássen**** не хацéць [не жадáць] звя́зваць сабé чым-н. рýкі

Híndernis *n* -ses, -se перашкóда, ця́ж-касць, ускладнéнне, затры́мка; ***auf ~se stóßen**** наткнýцца на перашкóды; ***ein Rénnen mit ~sen*** скáчкі з перашкóда-мі; ***ich schrécke vor kéinen ~sen zurück*** мяне́ не спы́няць ніякія перашкóды; ***j-m ~se beréiten [in den Weg légen]*** ра-біць камý-н. перашкóды; ***~se aus dem Wége räumen*** прымáць [прыбірáць] перашкóды на шляхý

Híndernisbahn *f* -, -en *спарт.* (бегавáя) дарóжка з перашкóдамі, паласá пера-шкóд

Híndernislauf *m* -(e)s, -läufe *спарт.* бег з перашкóдамі

Hínderung *f* -, -en затры́мка, перашкóда, памéха

híndeuten *vi* (*auf A*) 1) укáзваць, пакáзваць (*на што-н.*) 2) намякáць (*на што-н.*)

Híndeutung *f* -, -en указáнне, намёк

Híndi *n* - мóва хíндзі

Híndu *m* -(s), -(s) індýс (*прыхільнік індуізму*)

hindúrch *adv* (*ставіцца пасля назоўніка, да якога адносіцца*) цéраз, праз, наскрóзь; ***die gánze Nacht ~*** цэ́лую ноч, усю ноч

hindúrch= *аддз. дзеясл. прыстаўка, указвае на рух скрозь што-н.*: hindúrch-gehen* прахóдзіць (наскрóзь)

hindúrchfühlen *vt* прамáцваць; *перан.* адчувáць

hindúrchgehen* *vi* (s) прахóдзіць (на-скрóзь)

hindúrchziehen* **1.** *vt* працягваць **2.** ~, **sich** прахóдзіць (*скрозь што-н.*)

híneilen *vi* (s) спяшáцца (тудь́і)

hinéin *adv* 1) у, унýтр; углы́б 2) аж да…; ***bis in die Nacht ~*** да пóзняй нóчы

hinéin= *аддз. дзеясл. прыстаўка, указвае на рух унутр у напрамку ад таго, хто гаворыць*: hinéinlegen клáсці, уклáдваць

hinéinarbeiten, sich уцягнýцца ў прáцу, засвóіць рабóту

hinéinblicken *vi* заглядваць, зазірáць (*у памяшканне*)

hinéindenken*, sich удýмвацца

hinéindrängen, sich *vi* працiскáцца

hinéindrücken *vt* уціскáць, уцíскваць

hinéinfinden*, sich (*in A*) міры́цца,

звыка́цца (*з чым-н.*)

hinéingehen* *vi* (s) 1) увахо́дзіць; ***in den Krieg ~*** *разм.* пайсці́ на вайну́ 2) змяшча́цца, увахо́дзіць

hinéinlassen* *vt* (за)пуска́ць (*унутр*)

hinéinlegen *vt* 1) укла́дваць, змяшча́ць 2) падма́нваць, падво́дзіць

hinéinlesen*, sich учы́тввацца (*у радкі і г.д.*)

hinéinmischen, sich уме́швацца

hinéinpassen *vi* (*in A*) падыхо́дзіць (*да чаго-н.*), увахо́дзіць (*у што-н., паводле памераў*)

hinéinschmuggeln *vt* уво́зіць кантраба́ндай

hinéinstoßen* **1.** *vt* упі́хваць, запі́хваць, утыка́ць **2.** *vi* (s) *вайск.* урыва́цца

hinéintreiben* *vt* заганя́ць, забіва́ць (*унутр*)

hinéintun* *vt* 1) устаўля́ць, укла́дваць 2) кла́сці (*куды-н.*), дадава́ць

hinéinwachsen* *vi* (s) ураста́ць (*тс. перан.*)

hinéinziehen* **1.** *vt* уця́гваць (*у розн. знач.*) **2.** *vi* (s) захо́дзіць, увахо́дзіць, заязджа́ць (*унутр*)

hinéinzwängen *vt* уці́скваць, уціска́ць

hínfahren* **1.** *vt* адво́зіць **2.** *vi* (s) 1) з’язджа́ць, пае́хаць (*куды-н.*)

Hínfahrt *f* -, -en пае́здка (*куды-н.*), пае́здка ў адзі́н кане́ц; ***auf der ~*** па даро́зе туды́, у час пае́здкі туды́; ***Hín- und Hérfahrt, Hín- und Rückfahrt*** прае́зд [пае́здка] туды́ і наза́д

hínfallen* *vi* (s) па́даць, упа́сці

hínfällig *a* хі́сткі, трухля́вы, сла́бы; ~ ***wérden*** слабе́ць, тра́ціць сі́лы; парахне́ць

Hínfälligkeit *f* - 1) трухля́васць, ляда́часць, сла́басць 2) няўсто́йлівасць, хі́сткасць 3) *перан.* неабгрунтава́насць

hinfórt *adv* ад (з) гэ́тага ча́су, надале́й

hínführen **1.** *vt* адво́дзіць, прыво́дзіць **2.** *vi* ве́сці куды́-н. (*пра дарогу*)

hing *impf ад* hängen*

Híngabe *f* - 1) адда́насць, самаахвя́рнасць; ***mit ~*** (сама)ахвя́рна, адда́на 2) захапле́нне, захо́пленасць (*навукай і г.д.*); ***éinen Áuftrag mit größer ~ lösen*** ца́лкам адда́цца рашэ́нню даручэ́ння

Híngang *m* -(e)s, -gänge скон, смерць

híngeben* **1.** *vt* аддава́ць; перадава́ць у валода́нне; уступа́ць; ахвярава́ць **2. ~, sich** аддава́цца, прысвяці́ць сябе́; ***sich der Hóffnung ~*** суцяша́ць сябе́ надзе́яй, спадзява́цца

Híngebung *f* - *гл.* Híngabe

híngebungsvoll *a* бязме́жна [шчы́ра] адда́ны

hingégen **1.** *adv* насу́перак, насупо́р **2.** *cj* а, зато́е, жа, ну а

híngehen* *vi* (s) 1) ісці́, пайсці́ 2) прахо́дзіць (*пра час*) 3) *разм.* паме́рці, скана́ць 4): ***über etw. (A) ~*** злёгку закрану́ць (*што-н.*) у размо́ве; ***j-m éine Gróbheit ~ lássen**** сцярпе́ць чыю́-н. гру́басць; ***das geht so in éinem hin*** гэ́та бу́дзе вы́рашана [зро́блена] адначасо́ва [мімахо́дзь]

híngehören *vi* (*D*) 1) нале́жаць, адно́сіцца (*да каго-н., да чаго-н.*) 2) быць да ме́сца

híngelangen *vi* (s), **híngeráten*** *vt* (s) трапля́ць (*куды-н.*), апыну́цца (*дзе-н.*)

híngerissen *a* захо́плены, натхнёны; ***von j-s Wórten ~*** у захапле́нні ад чыі́х-н. слоў

hínhalten* *vt* 1) праця́гваць, падава́ць, падстаўля́ць; ***die Hand ~*** працягну́ць [пада́ць] руку́ (*для падтрымкі*); *перан.* пада́ць руку́ дапамо́гі 2) заця́гваць, затры́млівацъ; ***mit báren Verspréchungen ~*** ≅ вадзі́ць за нос; ***j-n mit der Bezáhlung ~*** затры́мліваць каму́-н. вы́плату; ***j-n ~*** не дава́ць каму́-н. адка́зу, пакі́нуць каго́-н. у няве́данні

hínhauen **1.** *vi* уда́рыць **2.** *vt разм.* шпурну́ць ◊ ***das haut éinen hin!*** я збянтэ́жаны!; ***das haut hin!*** *разм.* гэ́та дарэ́чы!

hínhören *vi* прыслухо́ўвацца, услухо́ўвацца

hínken *vi* 1) кульга́ць, чыкільга́ць 2) не ісці́ на лад; ***es hinkt damít*** спра́ва не ла́дзіцца

hínkommen* *vi* (s) 1) прыхо́дзіць, трапля́ць (*куды-н.*) 2) падзе́цца; ***wo ist mein Buch híngekommen?*** дзе падзе́лася мая́ кні́жка?

hínkriegen *vt разм.* адо́лець (*што-н.*), спра́віцца (*з чым-н.*)

hínlänglich *a* дастаткóвы, задавальня́ючы; ***es ist*** ~ гэ́тага дóсыць

hínlegen 1. *vt* клáсці, палажы́ць; ***hínlegen!*** лажы́ся! **2. ~, sich** лажы́цца, клáсціся

hínnehmen* *vt* 1) браць, узя́ць (сабé) 2) прымáць, цярпéць, міры́цца (*з чым-н.*); 3): ***von der Musík híngenommen sein*** быць у захаплéнні ад мýзыкі

hínnen: ***von*** ~ адсю́ль

hínpfeifen*: ***vor sich*** ~ пасві́стваць, насві́стваць сабé

hínreichen *vt* 1) падавáць, працяґваць 2) хапáць, быць дастаткóвым

hínreichend 1. *a* дастаткóвы **2.** *adv* дóсыць, давóлі

Hínreise *f* -, -n падарóжжа, паéздка (*туды*)

hínreißen* *vt* захапля́ць, паланíць; ***sich*** ~ ***lássen**** захапíцца, даць сябé захапíць чым-н.

hínreißend *a* захапля́ючы; прывáбны, чарóўны

hínrichten *vt* карáць смéрцю

Hínrichtung *f* -, -en пакарáнне [кáра] смéрцю; стрáта

hínschaffen *vt* дастаўля́ць (*туды*)

hínscheiden* *vi* (s) памéрці, сканáць

hínschlagen* *vi* (s) *разм.* упáсці, пля́снуцца

hín sehen* *vi* гля́нуць, зірнýць

hínsein* *vi* (s) прападáць, загíнуць; ***álles ist hin*** усё прапáла [пайшлó прáхам]; ***das Kleid ist hin*** сукéнка сапсавáна; ***er ist hin*** ён загíнуў [памёр]

hínsetzen 1. *vt* 1) стáвіць, клáсці, садзíць (*каго-н.*) 2) *разм.* прызначáць (*на пасаду*); **2. ~, sich** сядáць, садзíцца

Hínsicht *f* -, -en аднóсіны, сýвязь, дачынéнне, пункт глéджання; ***in díeser*** ~ у гэ́тых аднóсінах, з гэ́тага бóку; ***in ~ auf etw. (A)*** прымáючы пад увáгу штo-н.

hínsichtlich *prp* (*G*) у аднóсінах (*да чаго-н.*), аднóсна (*чаго-н.*), што да (*каго-н., чаго-н.*)

hínstellen 1. *vt* 1) пастáвіць (*туды*) 2) паказáць, асвятлíць (*факт*); **2. ~, sich** 1) станавíцца; размяшчáцца, атáбарыцца 2) (*als A*) прыкíдвацца (*кім-н.*), выдавáць сябé (*за каго-н.*)

hínstrecken 1. *vt* 1) працяґваць 2) валíць з ног; **2. ~, sich** расцягнýцца, лéгчы

hínten *adv* ззáду; за плячы́ма; ***nach*** ~ назáд; ***von*** ~ ззáду

hintendréin *разм. гл.* hinterdréin, hintenherúm

hintenherúm *adv* упóтайкі; наўкóльным шля́хам

hintenüber *adv* дагары́

hínter I 1. *prp* (*D*) – *на пытанне «дзе»?*; (*A*) – *на пытанне «куды»?* за, ззáду, за спінóй **2.** *a* зáдні, ты́льны

hínter= II *аддз. дзеясл. прыстаўка, указвае на рух назад, размяшчэнне ззаду чаго-н.*: híntergehen* ісцí назáд; захóдзіць ззáду

hinter= III *неаддз. дзеясл. прыстаўка, указвае*: *1*) *на патаемнае дзеянне, падман:* hinterzíehen* утóйваць (*грошы*), ухіля́цца ад плацяжý 2) *на пакіданне, адкладванне*: hinterlássen* пакідáць пасля́ сябé

Hínterachse *f* -, -n *аўта* зáдняя вось

Hínterbein *n* -(e)s, -e зáдняя нагá; ***sich auf die ~e stéllen*** устáць на дыбы́ [ды́ба]; *перан.* упéрціся, занаравíцца; ***mit ~en schlágen**** брыкáцца

Hínterbliebene *sub m*, *f* -n, -n блíзкі свая́к нябóжчыка, блíзкая свая́чка нябóжчыка; *pl* сям’я́ нябóжчыка

hinterbríngen* *vt* данóсіць, таéмна паведамля́ць

hinterdréin *adv* услéд; пóтым, пасля́

Híntere *sub m* -n, -n *груб.* зад

hintereinánder *adv* адзíн за адны́м; па чарзé, паслядóўна

hínteressen* *vt разм.* праглынáць (*ежу*)

Híntergebäude *n* -s, - надвóрная пабудóва; зáдні кóрпус; флíгель

Híntegedanke *m* -ns, -n зáдняя дýмка; патаéмная задýма ◊ ***~n háben*** ≅ трымáць кáмень за пáзухай

hintergéhen* *vt* падмáнваць, ашýкваць, звóдзіць; злоўжывáць давéрам

Híntergrund *m* -(e)s, -gründe зáдні план; фон (*тс. перан.*); падаплёка; ***sich im ~ hálten**** трымáцца ў цянí [на зáднім

плáне]; ***die Híntergründe der Eréignisse*** закулíсны бок падзéй

Hínterhalt *m* -(e)s, -e 1) засáда; ***j-m éinen ~ légen*** арганізавáць [зрабíць] засáду на кагó-н.; ***im ~ líegen**** сядзéць [быць] у засáдзе 2) *вайск.* рэзéрв 3): ***im ~ háben*** хавáць, скрывáць; мець [трымáць] у рэзéрве [пра запáс]; ***óhne ~*** без зáдняй дýмкі, шчы́ра, адкры́та

hínterhältig *a* кавáрны; вералóмны; хíтры; скры́тны

Hínterhand *f* - *карт.* другáя рукá (*гулец*); ***in der ~ sein*** быць апóшнім, плéсціся [цягнýцца] у хвасцé

Hínterhaus *n* -es, -häuser *гл.* Híntergebäude

hinterhér *adv* 1) ззáду, слéдам 2) зáднім рóзумам

Hínterhof *m* -(e)s, -höfe 1) *с.-г.* задвóркі, зáдні двор

Hínterkopf *m* -(e)s, -köpfe паты́ліца

Hínterland *n* -(e)s *вайск.* (глыбóкі) тыл

hinterlássen* *vt* пакідáць пасля́ сябé

Hinterlássenschaft *f* -, -en спáдчына

hinterlégen *vt* дэпаніраваць, аддавáць на захавáнне (*грошы*)

Hínterlist *f* - хíтрасць, кавáрства, вералóмства

hínterlistig *a* хíтры, пóдлы; кавáрны, вералóмны

Híntermann *m* -(e)s, -männer) 1) які́ знахóдзіцца ззáду 2) *камерц.* індасáнт 3) інспірáтар, падбухтóршчык 4) *спарт.* абарóнца

Híntern *n* -s, - *груб.* зад

Hínterpförtchen *n* -s, - зáдняя брáмка, зáднія вéснічкі

hínterrücks *adv* ззáду, за плячáмі, паздрáдніцку, вералóмна

hintertréiben* *vt* перашкаджáць, замінáць; разлáдзіць, сарвáць (*што-н.*)

Híntertreppe *f* -, -n зáдняя лéсвіца, чóрны ход; ***das álles sieht nach ~ aus*** *разм.* усё гэ́та падóбна на фарс *разм.* па блáту

Híntertreppenroman *m* -s, -e бульвáрны рамáн

Híntertür *f* -, -en зáднія дзвéры, чóрны ход; ***etw. durch die ~ éinführen [éinlassen*]*** увéсці [дапусціць] што-н. неафіцыя́льна [нелегáльна]; ***durch die ~***

hinterzíehen* *vt* прыхóўваць, утóйваць (*грошы*), ухіля́цца ад аплáты падáткаў

híntun* *vt* падзéць, пастáвіць, паклáсці

hinüber *adv* цéраз, праз, на той бок, на тым бакý

hinüber= *аддз. дзеясл. прыстаўка, указвае на рух у напрамку ад таго, хто гаворыць*: hinübergehen* перахóдзіць (*на той бок*)

hinüberfahren* **1.** *vt* перавóзіць **2.** *vi* (s) пераязджáць

hinübergehen* *vi* (s) 1) перахóдзіць (*на другі бок*) 2) памірáць

hinüberziehen* **1.** *vt* перацягваць **2.** *vi* (s) перабірáцца (*на другі бок, у другі дом*)

Hín-und-hér-Fahren *n* -s безупы́нная яздá, безупы́нныя паéздкі

hinúnter *adv* 1) уніз, дóлу (*у напрамку ад таго, хто гаворыць*) 2): ***~ mit j-m, etw. (D)!*** далóў кагó-н., што-н.!

hinúnter= *аддз. дзеясл прыстаўка, указвае на рух зверху ўніз у напрамку ад таго, хто гаворыць*: hinúntergehen* сыхóдзіць уніз

hinúntergehen* *vi* (s) сыхóдзіць (*долу*)

hinúnterwerfen* *vt* скідáць, скíдваць

hinwég *adv* прэч!; ***~ mit dir!*** прэч!, вымятáйся!

hinwég= *аддз. дзеясл. прыстаўка, указвае на рух у напрамку ад таго, хто гаворыць*: hinwégräumen прыбірáць (*прэч*)

Hinwég *m* -(e)s, -e шлях, дарóга (*туды*)

hinwégfegen *vt* змятáць, знóсіць

hinwéggehen* *vi* (s) (*über A*) не зважáць, не звяртáць увáгі (*на што-н.*); ***über éine Bemérkung ~*** не рэагавáць на заўвáгу

hinwégräumen *vt* прыбірáць (*прэч, з дарогі*)

hinwégsehen* *vi* (*über A*) глядзéць вышэ́й (*над галовамі, паўз акуляры і да т.п.*)

hinwégsetzen **1.** *vi* (s) параскóкваць, перасякáць **2. ~, sich** (*über A*) не звяр-

тáць увáгі (*на што-н.*), не рэагавáць (*на што-н.*); не прымáць блíзка да сэ́рца (*што-н.*)

Hínweis *m* -es, -e указáнне, спасы́лка, намёк; ***krítischer*** **~** крыты́чная заўвáга; ***éinen ~ bríngen* [gében*]*** вы́казаць заўвáгу, зрабíць указáнне; ***únter [mit] ~ auf etw. (A)*** са спасы́лкай на што-н., спасылáючыся на што-н.

hínweisen* *vi* (*auf A*) пакáзваць, спасылáцца, намякáць (*на што-н.*)

Hínweisschild *n* -(e)s, -er (даро́жная) шы́льда, указáльнік, знак

hínwerfen* *vt* кíдаць (*куды-н.*), накíдваць, накідáць; ***éine Bemérkung ~*** зрабíць [устáвіць] заўвáгу

hínziehen* **1.** *vt* 1) цягну́ць (*туды*) 2) вáбіць, прывáбліваць **2.** *vi* (s) ру́шыць, ісцí, éхаць (*туды*); **2. ~, sich** зацягну́цца, до́ўжыцца; ***sich über méhrere Mónate ~*** зацягну́цца на нéкалькі мéсяцаў

hinzú *adv* да; звыш тагó; **~ *kommt, dass…*** да гэ́тага трэ́ба дадáць, што…

hinzú= *аддз. дзеясл. прыстаўка, указвае на*: 1) *дадатак*: hinzúrechnen прылічáць, далíчваць 2) *рух у напрамку да чаго-н*: hinzútreten* падыхóдзіць

hinzúdenken* *vt* даду́мваць, дадавáць у ду́мках

hinzúfügen *vt* дабаўля́ць, дадавáць, дапаўня́ць

Hinzúgabe *f* -, -n прыдáча, прыбáўка

hinzúkommen* *vi* (s) 1) падыхóдзіць 2) далучáцца, дадавáцца; ***es kommt noch hinzú*** да тагó ж

hinzúlegen *vt* прыкладáць, дадавáць

hinzúrechnen *vt* прылічáць, далíчваць

Hinzúrechnung *f* -, -en дабаўлéнне (*да рахунку*)

hinzústeigen*vi* (s) падсéсці (*у цягнік і г. д.*)

hinzútun* *vt* дадавáць

Hinzútun: ***óhne mein ~*** без майгó ўдзéлу, без мянé

hinzúziehen* *vt* (zu *D*) прыця́гваць (*напр., да работы*)

Híobsbotschaft *f* -, -en су́мная навінá [вéстка]

Hippodróm *m*, *n* -s, -e іпадро́м

Hirn *n* -(e)s, -e (галаўны́) мозг, мазгí; ***sich (D) das ~ nach etw. (D) zermártern [zergrübeln]*** ламáць сабé галаву́ над чым-н.

Hírngespinst *n* -(e)s, -e вы́думка, фантáзія, ілюзія

Hírnhaut *f* - *анат.* мазгавáя абало́нка

Hírnrinde *f* -, -n *анат.* мазгавáя карá

Hírnschale *f* -, -n чэ́рап

Hírnschlag *m* -(e)s *мед.* удáр, кровазліццё ў мозг; ***éinem ~erlíegen**** памéрці ад удáру

hírnverbannt *a разм.* вар'я́цкі, шалёны, дзівáцкі

Hírnwindungen *pl анат.* мазгавы́я звíліны

Hírnzelle *f* -, -n *анат.* мазгавáя клéтка

Hírsch *m* -(e)s, -e алéнь

Hírschfänger *m* -s, - паляўнíчы нож

Hírschkäfer *m* -s, - *заал.* жук-рагáч

Hírschkalb *n* -(e)s, -kälber цяля́ алéня

Hírschkuh *f* -, -kühe сáмка алéня, алéніха

Hírschzucht *f* - аленегадо́ўля

Hírse *f* - прóса

Hirt *m* -en, -en пасту́х

Hírtenflöte *f* -, -n жалéйка

Hírtenjunge *m* -n, -n падпáсак

Hírtenmädchen *n* -s, - пасту́шка

híssen *vt* падня́ць (*сцяг, вымпел*); распусцíць (*ветразі*)

Histórì¦e *f* -, -n гістóрыя (*у розн. знач.*)

Históriker *m* -s, - гістóрык

históriscн *a* гістары́чны

Hítze *f* - 1) гарачыня́, спёка; ***vor ~*** ад спёкі 2) запáл, заўзя́тасць; ***in der ~*** у гарáчцы; ***in ~ kómmen* [geráten*]*** разгарачы́цца, ускіпéць

hítzebeständig *a* вогнетрывáлы, цеплатрывáлы, тугаплáўкі

Hítzebläs¦chen *n* -s, - пузы́р, пухíр

Hítzewelle *f* -, -n хвáля гарáчага павéтра

hítzig *a* гарáчы, запáльчывы; пáлкі ◊ **~ *ist nicht wítzig*** ≅ паспéх – людзя́м на смех

Hítzkopf *m* -(e)s, -köpfe запáльчывы чалавéк

Hítzschlag *m* -(e)s, -schläge цеплавы́ ўдáр

hob *impf ад* hében*

Hóbby *n* -s, -s любі́мы [улюбёны] заня́так, хо́бі

Hóbel *m* -s, - гэ́блік

Hóbelbank *f* -, -bänke сталя́рны варшта́т

hóbeln *vt* габлява́ць, абгаблёўваць

Hóbelspan *m* -(e)s, -späne стру́жка

hoch [ho:x] **1.** *a* высо́кі; ***vier Méter ~*** чатыры ме́тры вышынёй; ***hóhes Álter*** старэ́чы ўзро́ст; ***auf hóher Sée*** у адкры́тым мо́ры; ***es ist höchste Zeit*** даўно́ пара́ [час] **2.** *adv* высо́ка; ***zwei Tréppen ~*** на трэ́цім паве́рсе; ***~ gespánnte Erwártungen*** вялікія надзе́і; ***~ und héilig*** урачы́ста ◊ ***da geht es ~ her*** там банке́т на ўве́сь свет

Hoch I *n* -s, -s сла́ва, ура́ (*прывітальны выгук*); тост; ***ein ~ auf j-n áusbringen**** гавары́ць тост за каго́-н.

Hoch II *n* -s, -s зо́на высо́кага паве́траната ціску; антыцыкло́н

hóch áchten *vt* глыбо́ка паважа́ць

Hóchachtung *f* -, -en глыбо́кая пава́га; ***j-m ~ zóllen*** аддава́ць каму́-н. даніну пава́гі

hóchachtungsvoll *adv* з глыбо́кай пава́гай [паша́най]

hócharbeiten, sich *аддз*. вы́лучыцца [вы́значыцца] ула́снымі намага́ннямі

Hóchbahn *f* -, -en 1) надзе́мная чыгу́нка 2) эстака́да

Hóchbau *m* -(e)s, -ten 1) гмах 2) надзе́мнае збудава́нне 3) *без pl* надзе́мнае будаўніцтва

hóch begábt [hóchbegabt] *a* надзвы́чай здо́льны

hóchbetagt *a* стары́, старо́га [паважа́нага] ўзро́сту [ве́ку]

Hóchbetrieb *m* -(e)s 1) (вялі́кае) ажыўле́нне 2) кіпу́чая пра́ца (*ва ўстанове, на прадпрыемтсве*) 3) гадзіна [час] пік

Hóchburg *f* -, -en цытадэ́ль, апі́рышча, цвярды́ня (*тс. перан.*)

hóchdeutsch *a лінгв*. верхненяме́цкі

Hóchdeutsch(e) *sub n* -(e)n верхненяме́цкая (літарату́рная) мо́ва

Hóchdruck *m* -(e)s 1) высо́кі ціск 2) *паліг*. высо́кі друк; ***etw. mit ~ betréiben**** рупліва займа́цца чым-н.; ***die Árbeit geht mit ~ vorán*** рабо́та кіпі́ць

Hóchdruckgebiet *n* -(e)s, -e зо́на высо́кага ціску

Hóchebene *f* -, -n пласкаго́р'е, плато́ (*у гарах*)

hoch entwíckelt *a* высокаразвіты́

hócherfreut *a* ве́льмі ра́ды, ве́льмі ўзра́даваны

hóchfahren* *аддз. vi* (s) 1) е́хаць угору 2) ускочыць 3) здрыгану́цца

hóchfahrend *a* фанабэ́рысты

hóchfein *a* высо́кай я́касці, вы́танчаны

Hóchfinanz *f* - грашо́вая арыстакра́тыя, [фіна́нсавыя] магна́ты

hóchfliegend *a*: ***~e Pläne*** славалюбі́выя пла́ны

Hóchflut *f* - 1) паво́дка 2) *перан.* узды́м, пад'ём

hoch geáchtet *a* паважа́ны, шано́ўны

Hóchgebirge *n* -s, - высо́кі го́рны хрыбе́т, го́рны масі́ў

hoch geéhrt *a* высокашано́ўны, высокапаважа́ны

Hóchgefühl *n* -(e)s узвы́шанае пачуццё 2) энтузія́зм

hóchgehen* *аддз. vi* (s) 1) расхвалява́цца (*у розн. знач.*) 2) узрыва́цца 3) папа́сціся, быць вы́крытым

hóchgelegen *a* вышы́нны, высакаго́рны

hóchgeschossen *a* даўгалы́гі; цыба́ты (*пра чалавека*)

hóchgesinnt *a* шляхе́тны, высакаро́дны, з узвы́шанай нату́рай

hoch gewáchsen [hoch gewáchsen] *a* высо́кі, высакаро́слы

hóchgradig *adv* у найвышэ́йшай ступе́ні, надзвыча́йна

hóchhalten* *аддз. vt* 1) высо́ка трыма́ць (*тс. перан.*), ***die Préise ~*** трыма́ць цэ́ны на высо́кім узро́ўні; ***den Kopf ~*** го́рда трыма́ць галаву́ 2) шанава́ць, высо́ка цані́ць (*каго-н.*)

Hóchhaus *n* -es, -häuser шматпавярхо́вы дом; высо́тны буды́нак

hóchheben* *аддз. vt* высо́ка падыма́ць, задзіра́ць

hóchherrschaftlich *a* вéльмі элегáнтны
hóchherzig *a* велікадýшны, шляхéтны
Hóchherzigkeit *f* - шляхéтнасць, высакарóднасць
hóchkant *adv* на рабрó
hóchkrempeln *аддз. vt* закасáць (*рукавы*)
Hóchland *n* -(e)s, -länder *i* -e пласкагóр'е, гóрная краíна
Hóchländer *m* -s, - гóрац, жыхáр гор
hóchleben *vi*: ***j-n ~ lássen**** гаварыць [падымáць] тост у гóнар (*каго-н.*); ***es lébe hoch…!*** няхáй жывé…!
hóchleistungsfähig *a* высокапрадукцыйны; *эл.* вялíкай магýтнасці
hóchmodern *a* звышсучáсны, сáмы мóдны
Hóchmut *m* -(e)s пыха, пагáрда; ***j-m den ~ áustreiben**** збіць гóнар з кагó-н.
hóchmütig *a* пыхлíвы, фанабэ́рысты
hóchnäsig *a* фанабэ́рысты, ганарысты, напышлівы
Hóchnäsigkeit *f* - фанабэ́рыстасць, ганарыстасць, напышлівасць
hóchnehmen* *аддз. vt* 1) падымáць 2) зрабíць вымóву (*каму-н.*) 3) высмеяць (*каго-н.*) 4) *разм.* ашукáць, аблічыць, абдзялíць
Hóchofen *m* -s, -öfen дóмна, дóменная печ; ***den ~ beschícken*** загрузíць дóмну
Hóchparterre [-tɛr] *n* -s, -s *буд.* высóкі партэ́рны паверх; бельэтáж
hóchrot *a* пунсóвы, я́рка-чырвóны
Hóchruf *m* -(e)s, -e крык «урá!»; ***mit ~en empfángen**** сустракáць прывітáльнымі выкрыкамі; ***~e áusbringen**** вітáць вóклічамі
Hóchsaison [-sɛzɔ̃:] *f* -, -s разгáр сезóну
hóch schätzen *vt* глыбóка шанавáць, глыбóка паважáць
hóchschrauben *vt* узвíнчваць (*цэны*)
Hóchschule *f* -, -en вышэ́йшая навучáльная ўстанóва, ВНУ; ***~ für Verkéhrswesen*** трáнспартная ВНУ
Hóchschulwesen *n* -s сістэ́ма вышэ́йшай адукáцыі
Hóchseeflotte *f* -, -n марскí [акія́нскі] флот
Hóchsommer *m* -s сярэ́дзіна [разгáр] лéта
Hóchspannung *f* -, -en *эл.* высóкае напрýжанне
Hóchsprache *f* -, -n (нямéцкая) літаратýрная мóва
Hóchsprung *m* -(e)s, -sprünge *спарт.* скачкí ў вышыню́
höchst 1. *a* найвышэ́йшы, надзвычáйны, найвялíкшы, найбóльшы; ***die ~e Not*** пíльная патрэ́ба; ***von ~er Wíchtigkeit*** найвялíкшай вáжнасці; ***das ~e Máchtorgan*** вярхóўны óрган улáды; ***(es ist) ~e Zeit*** даўнó парá [час] **2.** *adv* надзвычай, вéльмі; ***am ~en*** найвышэ́й, вышэ́й за ўсíх; ***aufs ~e*** надзвычай
höchstämmig *a бат.* высакаствóльны
Hóchstand *m* -(e)s, -stände 1) высóкі ўзрóвень; ***éinen ~ erzíelen*** падня́ць на налéжную вышыню́ 2) прылíў 3) *вайск.* вышка
Hóchstapler *m* -s, - прайдзісвéт, аферыст, махля́р
Höchstbelastung *f* -, -en найвышэ́йшая [максімáльная] нагрýзка
Höchstbetrag *m* -(e)s, -beträge максімáльная сýма, максімáльны вынік
hóch stehend *a* 1) вéрхні 2) высокапастáўлены
höchsteigen *a высок.*: ***in ~er Persón*** улáснай персóнай
hóchstellen *аддз. vt* 1) (па)стáвіць высóка 2) ценíць, высóка стáвіць
höchstens *adv* не больш за; сáмае бóльшае
Höchstgrenze *f* -, -n мáксімум, мяжá
Hóchstimmung *f* - вясёлы [дóбры] настрóй [гýмар]
Höchstleistung *f* -, -en 1) найвышэ́йшае дасягнéнне, рэкóрд 2) *тэх.* максімáльная магýтнасць
Höchstmaß *n* -es, -e мáксімум, вышэ́йшая мéра [ступéнь] (*an D – чаго-н.*)
hőchstpersönlich *adv* асабíста
Höchstpreis *m* -es, -e сáмая высóкая [максімáльная] цанá
Höchstprofit *m* -es, -e максімáльны прыбытак
Höchstpunktzahl *f* -, -en *спарт.* найбóльшая кóлькасць [сýма] ачкóў

höchstwahrschéinlich *adv* найбольш верагодна, найбольш праўдападобна
Höchstwert *m* -(e)s, -e найбольшае значэнне, максімум; ***éinen ~ an etw. (D) erréichen*** дасягнуць максімуму ў чым-н.
Hóchtal *n* -(e)s, -täler высакагорная даліна
Hóchtour [-tu:r] *f* -, -en 1) горная экскурсія 2): ***auf ~en árbeiten [láufen*]*** працаваць на поўную [усю] магутнасць
hóchtourig [-tu:-] *a тэх.* высокаабаротны (*рухавік*)
hóchtrabend *a* напышлівы
hóchverehrt *a* глыбокапаважаны
Hóchverrat *m* -(e)s дзяржаўная здрада
Hóchverräter *m* -s, - дзяржаўны здраднік
Hóchwasser *n* -s, - 1) паводка 2) марскі прыліў
hóchwertig *a* высакаякасны, найлепшага гатунку, найлепшай вартасці
Hóchwild *n* -(e)s каштоўная дзічына
Hóchwürden: ***Éuer [Éuere] ~*** Ваша прападобнасць (*зварот да каталіцкага святара*)
Hóchzahl *f* -, -en *матэм.* экспанент, паказчык ступені
Hóchzeit *f* -, -en вяселле, шлюб ◊ ***es ist nicht álle Táge ~*** ≅ не заўсёды кату масленіца
hóchzeitlich *a* вясельны
Hócke I *f* -, -n *спарт.* 1) прысяданне; ***sich in die ~ sétzen*** прысесці на кукішкі 2) пастава на сагнутых нагах (*лыжы*) 3) скачок, перамах (*гімнастыка*)
Hócke II *f* -, -n бабка (*снапоў у полі*)
hócken *vi* сядзець на кукішках; ***zu Háuse ~*** *разм.* сядзець дома
Hócker *m* -s, - зэдлік, услончык, табурэтка
Höcker *m* -s, - 1) горб, нарасць 2) узгорак
höckerig *a* шышкаваты, гузаваты, шурпаты; калдобісты (*пра дарогу*)
Hockey *n* [ˈhɔke *i* -ki] *n* -s *спарт.* хакей
Hockey|schläger [ˈhɔke-] *m* -s, -, ~**stock** *m* -(e)s, -stöcke (хакейная) клюшка
Hóckstellung *f* -, -en *спарт.* (пастава) на кукішках
Hóde *m* -n, -n, *f* -, -n, **Hóden** *m* -s, - *анат.* (семявое) яйцо
Hódensack *m* -(e)s, -säcke *анат.* машонка
Hof *m* -(e)s, Höfe 1) двор, сядзіба, хутар ◊ ***wéder Haus noch ~ háben*** не мець ні кала ні двара 2) двор (*каралеўскі*) 3) заезны двор; ***j-m den ~ máchen*** заляцацца да каго-н.
Hóffart *f* - пыха, фанабэрыя
hóffärtig *a* пыхлівы, фанабэрысты
hóffen *vi* (*auf A*) спадзявацца, мець надзею (*на што-н.*); ***das will ich ~*** спадзяюся, што гэта так
hóffentlich *adv* трэба спадзявацца, спадзяюся, можа быць
Hóffnung *f* -, -en надзея, спадзяванне; ***gúter ~ sein*** быць цяжарнай, чакаць дзіця; ***in der ~, dass…*** спадзеючыся, што… ◊ ***j-m ~ máchen*** абнадзейваць каго-н.; ~ ***hégen*** песціць надзею
hóffnungslos *a* безнадзейны, бязвыйсцевы
Hóffnungslosigkeit *f* - безнадзейнасць
Hóffnungsschimmer *m* -s, - пробліск надзеі
hóffnungsvoll *a* поўны спадзяванняў, поўны надзей; які падае надзеі
Hófhund *m* -(e)s, -e дварняк, дваровы сабака
hofíeren *vi* (*D*) (лісліва) дагаджаць каму-н.
höfisch *a* 1) прыдворны 2) вытанчаны (*пра манеры*)
Hófleute *pl* 1) прыдворныя 2) *гіст.* паншчынныя сяляне, халопы
höflich *a* ветлівы, далікатны
Höflichkeit *f* -, -en 1) далікатнасць, ветлівасць 2) ласкавасць; ***~en áustauschen*** абменьвацца кампліментамі
Höfling *m* -s, -e прыдворны
Hófnarr *m* -en, -en прыдворны блазен
Hófrat *m* -(e)s, -räte прыдворны радца, гофрат (*тытул*)
Höhe *f* -, -n 1) вышыня, узровень 2) верх, мяжа 3) памер; ***in der ~ von*** у памеры, на суму; ***in die ~ fáhren**** ускокваць; ***auf gléicher ~ mit (D)*** на адным узроўні з чым-н.; ***auf der ~ sein*** адчуваць сябе добра; ***auf die erfórderliche ~ bríngen**** падняць на належны ўзровень; ***das ist áber die ~!*** гэта ўжо занадта!; ***auf der ~ des Lébens*** у росквіце гадоў

Hóheit *f* -, -en 1) вялíкасць 2) высóкасць (*зварот*) 3) суверэнітэ́т, вярхóўная ўлáда

Hóheitsgebiet *n* -(e)s, -e тэрытóрыя дзяржáвы

Hóheitszeichen *n* -s, - эмблéма, сíмвал дзяржáўнай улáды, знак дзяржáўнай прыналéжнасці

Hóhelied [Hóhe Lied] *n* -es *бібл.* пéсня пéсняў

Höhenflug *m* -(e)s, -flüge вышы́нны палёт

Höhenklima *n* -s, -s *i* -ate гóрны клíмат

Höhenlage *f* - узрóвень, вышыня́; ***in éiner ~ von húndert Métern*** на вышыні́ ста мéтраў

Höhenleitwerk *n* -(e)s, -e *ав.* вертыкáльнае хваставóе апярэ́нне

Höhenschichtlini¦e *f* -, -n гарызантáль (*на карце*)

Höhensonne *f* - 1) гóрнае сóнца 2) -, -n кварцавая лямпа з ультрафіялетавым выпраменьваннем

Höhenstrahlung *f* -, en касмíчныя прóмні, касмíчнае выпрамéньванне

Höhenzug *m* -(e)s, -züge ланцу́г гор [узгóркаў]

Höhepunkt *m* -es, -e найвышэ́йшы пункт, кульмінацы́йны пункт, апагéй

höher 1. *a* больш высóкі, вышэ́йшы; ***die ~e Mathematík*** вышэ́йшая матэмáтыка; ***die ~e Stélle*** вышэ́йшая інстáнцыя **2.** *adv* вышэ́й; ~ ***máchen*** зрабíць вышэ́й, падня́ць ◊ ~ ***geht's nicht mehr!*** далéй нямá куды́! (*гэта ўжо мяжа*)

hohl *a* 1) пусты́, парóжні 2) запáлы, увагну́ты; ***~e See*** марскі зыб ◊ ***das ist kéine ~e Nuss wert*** ≅ гэ́та не вáрта вы́едзенага яйкá; ***éine ~e Hand háben*** браць хáбар

Höhle *f* -, -n 1) пячóра 2) бярлóг, лóгвішча 3) дупло́ (*дрэва*) 4) халу́па, дзíрка (*пра жытло*) 5) дуплó (*у зубе, дрэве*)

höhlen *vt* выдзёўбваць

Höhlenmalerei *f* - пячóрны жы́вапіс

Höhlenmensch *m* -en, -en пячóрны чалавéк

Hóhlheit *f* -, -en пустатá (*тс. перан.*)

Hóhlkörper *m* -s, - пóлая, пустáя (у сярэ́дзіне) рэч; пóлае цéла

Hóhlmaß *n* -es, -e мéра ёмістасці

Hóhlraum *m* -(e)s, -räume пустатá, пустáя прастóра

Hóhlsaum *m* -(e)s, -säume мярэ́жка

Hóhlspiegel *m* -s, - увагну́тае люстэ́рка, рэфлéктар

Höhlung *f* -, -en 1) выдзёўбванне 2) дуплó, вы́емка

hóhlwangig *a* з запáлымі шчóкамі

Hóhlweg *m* -(e)s, -e лагчы́на, цяснíна; яр

Hóhlziegel *m* -s, - пустацéлая цэ́гла

Hohn *m* -(e)s насмéшка, здзек, глум; ірóнія; ***das spricht áller Vernúnft ~*** гэ́та супярэ́чыць здарóваму сэ́нсу; ***das ist der réine ~*** гэ́та прóста смéшна; ***j-m zum ~*** на злóсць камý-н.

höhnen *vt* здзéквацца (*з каго-н., чаго-н.*), высмéйваць (*каго-н.*)

höhnisch *a* насмéшлівы; кплíвы, з'éдлівы

hóhnlachen *неаддз. vi* (*D*) насміхáцца, кпіць, здзéквацца (*з каго-н., з чаго-н.*)

Höker *m* -s, - *уст.* гандля́р драбязóю

Hokuspókus *m* - фóкусы; махля́рства

Hólocaust [*тс.* ˈholəkɔːst] -[s], -s знішчэ́нне вялíкай кóлькасці людзéй, асаблíва яўрэ́яў у фашы́сцкай Нямéччыне; (*ад старажытна-грэчаскага звычаю спальвання ахвярнай жывёлы*)

hold *a* 1) мíлы, чарóўны, прывáбны, цудóўны 2) (*D*) прыхíльны (*да каго-н.*); ***sie ist mir ~*** янá стáвіцца прыхíльна [добразычлíва] да мяне́

hóldselig *a* чарóўны, прывáбны, цудóўны

hólen *vt* 1) прынóсіць, прывóдзіць, прывóзіць; ***éinen Arzt ~*** вы́клікаць дóктара; ***j-n etw. ~ lássen**** пасылáць кагó-н. за чым-н. 2) здабывáць; ***hol ihn der Téufel!*** *разм.* каб ягó д'я́бал [чорт] забрáў! 3): ***Átem [Luft] ~*** перавéсці дух; ***sich (D) éinen Schnúpfen ~*** схапíць нáсмарк; ***sich (D) éine Kránkheit ~*** заразíцца хварóбай; ***sich (D) bei [von] j-m Rat ~*** звярну́цца да кагó-н. за парáдай

hollá! *int* гэй!, слу́хай!

Hólländer *m* -s, - 1) галáндзец; нідэрлáндзец 2) галáндскі сыр; ***der fliegende ~***

лятýчы галáндзец
hólländisch *a* галáндскі
Hólle *f* -: ***Frau ~*** (пáні) Мяцéліца (*у казцы*)
Hölle *f* -, -n 1) пéкла 2) запéчча; ***j-m die ~ heiß máchen*** *разм.* даць ды́хту камý-н. ◊ ***dort ist die ~ los*** там сам чорт нагý злóміць; ***j-m das Lében zur ~ máchen*** пераматвары́ць чыё-н. жыццё ў пéкла
Höllenangst *f* - смярóтны жах
Hőllenlärm *m* -(e)s страшэ́нны шум; гвалт
Höllenstein *m* -(e)s пякéльны кáмень, ля́піс, азотнакíслае срэ́бра
höllisch *a* пякéльны, страшэ́нны
Holm *m* -(e)s, -e 1) тапары́шча 2) *тэх.* папярэ́чына, пераклáдзіна 3) *спарт.* жэ́рдка
hólp(e)rig *a* нярóўны, калдóбісты
hólpern *vi* спатыкáцца; трэ́сціся (*пра аўтамашыны*)
Holúnder *m* -s, - *бат.* бузінá
Holz *n* -es, Hölzer 1) дрэ́ва, драўнíна, дрóвы; ***aus ánderem ~(e) geschnítten [geschnítzt] sein*** быць чалавéкам íншага склáду 2) лес; ***~ fällen [háuen]*** сячы́ лес
Hólzapfel *m* -s, -äpfel, **~baum** *m* -(e)s, -bäume дзíкая я́блыня
Hólzarbeit *f* -, -en драўля́ны вы́раб
Hólzart *f* -, -en драўнíнная парóда
Hólzbau *m* -(e)s, -ten драўля́ная будóва, драўля́ны буды́нак
Hólzbearbeitung *f* - апрацóўка драўнíны
Hólzbeschaffung *f* - нарыхтóўка лéсу [дроў]
Hólzblock *m* -(e)s, -blöcke драўля́ная калóда
hólzen *vt* 1) сячы́ лес, нарыхтóўваць дрóвы 2) *спарт., разм.* грýба гуля́ць
hölzern *a* 1) драўля́ны 2) няўклю́дны
Hólzfäller *m* -s, - дрывасéк
Hólzfaser *f* -, -n драўнíна, драўля́нае валакнó
Hólzgeist *m* -es драўня́ны спірт
Hólz|hacker *m* -s, -, **~hauer** *m* -s, - *гл.* Holzfäller
hólzig *a* драўля́ністы, як дрэ́ва
Hólzindustrie *f* - лесапрамыслóвасць, лясня́я [дрэваапрацóўчая] прамыслóвасць
Hólzkelle *f* -, -n драўля́ная лы́жка
Hólzklotz *m* -es, -klötze палéна, калóда, плáха, плáшка
Hólzkohle *f* -, -n драўня́ны вýгаль
Hólzpflaster *n* -s, - драўля́ная маставáя
Hólzpflock *m* -(e)s, -pflöcke драўля́ны калóк
Hólzscheit *n* -(e)s, -e палéна
Hólzschlag *m* -(e)s, -schläge 1) вы́сечка лéсу 2) лесасéка, вы́сечка
Hólzschneider *m* -s, - рэ́зчык па дрэ́ве
Hólzschnitt *m* -(e)s, -e дрэвары́т (*гравюра на дрэве*)
Hólzschwamm *m* -(e)s, -schwämme драўля́ны грыб
Hólzstamm *m* -(e)s, -stämme ствол дрэ́ва
Hólzstoff *m* -(e)s драўня́ная мáса; цэлюлóза
Hólzstoß *m* -es, -stöße штáбель [касцёр] дроў, дрывóтня
Hólzverarbeitung *f* - дрэвапераапрацóўка
Hólzverkleidung *f* -, -en драўля́ная абшы́ўка [ашалёўка]
Hólzverschlag *m* -(e)s, -schläge драўля́ная перагарóдка
Hólzweg *m* -(e)s, -e лесавóзная дарóга ◊ ***auf dem ~ sein*** памыля́цца, збíцца з трóпу
homogén *a* аднарóдны, аднастáйны
Homoným *n* -(e)s, -e *лінгв.* амóнім
Homöopathíe *f* - гамеапáтыя
homosexuéll *a* гомасексуáльны
Hónig *m* -s мёд; ***j-m ~ ums Maul schmíeren*** *разм.* дагаджáць [падмáзваць] камý-н.
Hónigbiene *f* -, -n рабóчая пчалá
Hónigkuchen *m* -s, - мядóвы пéрнік
hónigsüß *a* салóдкі як мёд; *перан. тс.* саладжáвы
Hónigwaben *pl* сóты
Honorár *n* -s, -e ганарáр, узнагарóджанне
Hópfen *m* -s *бат.* хмель; ***da ist ~ und Malz verlóren*** гэ́та мáрная прáца [спрáва]
Hópfenbau *m* -(e)s хмелявóдства
Hópfenstange *f* -, -n 1) тычы́на для хмéлю 2) *разм.* бамбíза
hópsen *vi* (s) падскóкваць, скакáць

hópsgehen* *аддз. vi* (s) 1) *разм.* згубíцца 2) *груб.* загíнуць

Hóra *f* -, -ren 1) час, пáра 2) *pl царк.* час слýжбы, малéння

Hörapparat *m* -(e)s, -e, **Hörgerät** *n* -(e)s, -e слухавы́ апарáт

hörbar *a* чýтны, вырáзны; ***kaum*** ~ ледзь улóўны

Hörbarkeit *f* - чýтнасць

horch! *int* ша!, цíха!

Hórchgerät *n* -(e)s, -e прылáда для падслухóўвання; гукаўлóўнік

Hórchposten *m* -s, - *вайск.* пост падслухóўвання; сакрэ́т

Hórchdienst *m* -(e)s, -e *вайск.* слýжба радыёразвéдкі

hórchen *vi* прыслухóўвацца, падслухóўваць; ***an der Tür*** ~ падслухóўваць каля́ дзвярэ́й

Hórde *f* -, -n хéўра, бáнда

hórdenweise *a* 1) пляме́намі 2) натóўпамі, бáндамі

hören 1. *vt*, *vi* чуць, слýхаць; ***Vórlesungen*** ~ слýхаць лéкцыі; ***ich hábe sie síngen*** ~ я чуў, як янá пяé; ***er lässt nichts von sich*** ~ аб ім нічóга не чувáць; ***j-m zu ~ gében**** давéсці да чыйгó-н. вéдама; ***das lässt sich*** ~ гэ́та дóбра скáзана; аб гэ́тым мóжна пагаварыць **2.** *vi* (*auf A*) слýхацца (*каго-н.*), прыслухóўвацца (*да чаго-н.*); ***auf j-s Rat*** ~ слýхацца чыёй-н. парáды

Hören *n* -s слых, здóльнасць чýць ◊ ***es vergíng ihm ~ und Séhen*** ён зусíм разгубíўся, збянтэ́жыўся ≅ у ягó галавá закруцíлася

Hörensagen *n*: ***vom*** ~ павóдле чýтак

Hörer *m* -s, - 1) слухáч 2) трýбка (тэлефóна) 3) навýшнікі

Hörfehler *m* -s, - памы́лка слы́ху

Hörfolge *f* -, -n 1) сéрыя радыёперадáч 2) аднá перадáча з сéрыі радыёперадáч

Hörgerät *n* -(e)s, -e слыхавы́ апарáт (*для тых, хто дрэнна чуе*)

hörig *a гіст.* прыгóнны; залéжны

Hörige *sub m, f* -n, -n *гіст.* прыгóнны, -ная

Hörigkeit *f* - 1) прыгóнная залéжнасць; кабалá, нявóля 2) залéжнасць, падпарадкавáнасць

Hórizont *m* -(e)s, -e гарызóнт, далягля́д

horizontál *a* гарызантáльны

Horn *n* -(e)s, Hörner 1) рог (*у розн. знач.*); ***j-m die Hörner stútzen*** паабівáць камý-н. рóгі, збíць з кагó-н. пы́ху 2) ражóк; ***ins ~ stóßen**** трубíць у рог; ***das ~ blásen**** іграць на ражкý

Hórnbläser *m* -s, - гарнíст

Hórnhaut *f* -, -häute 1) *мед.* рагавáя абалóнка (*вока*) 2) мазóль

hórnhäutig *a* мазóлісты

hórnig *a* грýбы, цвёрды (як рог)

Hornísse *f* -, -n *заал.* шэ́ршань

Horníst *m* -en, -en гарнíст, трубáч

Hórnvieh *n* -s рагáтая жывёла

horrénd *a* агрóмністы, страшэ́нны, неймавéрны

Hörrohr *n* -(e)s, -e 1) слыхавáя трýбка 2) слыхавы́ ражóк 3) *мед.* стэтаскóп

Hörsaal *m* -(e)s, -säle аўдытóрыя

Hörspiel *n* -(e)s, -e музыкáльная радыёперадáча; тэáтр пéрад мікрафóнам

Horst *m* -(e)s, -e гняздó (*драпежнай птушкі*)

Hort *m* -(e)s, -e 1) скарб 2) прытýлак, прыстáнішча, апíрышча; ~ ***des Fríedens*** аплóт мíру 3) грýпа падóўжанага дня

hórten *vt* назапáшваць, збірáць

Horténsi¦e *f* -, -n *бат.* гартэ́нзія

Hórtnerin *f* -, -nen выхавáцелька (*у групе падоўжанага дня*)

Hörweite *f* - мяжá чýтнасці [дасягáльнасці] гýку

Hóse *f* -, -n штаны́, нагавíцы ◊ ***sie hat die ~n an*** янá кірýе дóма ўсíмі спрáвамі; ***das Herz fiel ihm in die*** ~ у ягó душá ў пя́ткі [пя́ты] ўцяклá; ***das ist Jácke wie*** ~ гэ́та аднó і тóе ж, гэ́та ўсё рóўна; ***j-m die ~ straff zíehen**** *разм.* адлупцавáць кагó-н.; ***sich auf die ~n sétzen*** засéсці за навýку; зубры́ць

Hósenbein *n* -(e)s, -e штанíна

Hósenboden *m* -s, - *i* -böden зад штанóў

Hósenbügel *m* -s, - вéшалка для штанóў

Hósenrock *m* -(e)s, -röcke спаднíца-штаны́

Hósenstreifen *m* -s, - лампáс
Hósenträger *pl* шлéйкі
Hospitál *n* -s, -e *i* -täler шпітáль, лазарэ́т
Hospitánt *m* -en, -en вóльны слухáч, практыкáнт
Hospitatión *f* -, -en узаеманавéдванне заня́ткаў; ***er hat zwei ~en dúrchgeführt*** ён навéдаў два ўрóкі
hospitíeren *vi* 1) навéдваць урóкі настáўніка 2) быць вóльным слухачóм, быць практыкáнтам
Hospíz *n* -es, -e прыту́лак
Hóstess [-tis] *f* -, -en перакладчыца (*на выставах, фестывалях інфармацыйных бюро і г.д.*)
Hósti¦e *f* -, -n *царк.* прóсфіра, прычáсце
Hotél *n* -s, -s атэ́ль
Hotélgast *m* -(e)s, -gäste прыéзджы (*у гасцініцы*)
Hub *m* -(e)s, Hübe 1) пад’ём; вышыня́ пад’ёму 2) размáх 3) *тэх.* ход
hüben: ~ ***und drüben*** на гэ́тым і тым баку́; тут і там
Húbraum *m* -(e)s, -räume *тэх.* рабóчы аб’ём цылíндра
hübsch *a* 1) (пры)гóжы, мíлы, прывáбны; ***sich ~ máchen*** выстрóйвацца 2) *ужываецца ў разм. мове для ўзмацнення і тады не перакладаецца*: ~ ***sáuber*** чы́сценькі, чысцю́ткі; ~ ***rúhig*** ціха, ціхенька
Húbschrauber *m* -s, - верталёт
húckepack: ~ ***trágen**** *разм.* насíць на спíне [на пагэ́ршках]
Hudeléi *f* -, -en 1) нядбáйнасць 2) дрэ́нная рабóта [прáца]
húdeln *vi разм.* нядбáла працавáць
Huf *m* -(e)s, -e капы́т; ***mit den ~en schlágen**** брыкáцца
Húfbeschlag *m* -(e)s кавáнне (каня́)
Húfeisen *n* -s, - падкóва
húfeisenförmig *a* падковападóбны
Húfschlag *m* -(e)s, -schläge гру́кат капытóў
Húfschmied *m* -(e)s, -e кавáль
Hüftbein *n* -(e)s, -e тазасцегнавáя косць
Hüfte *f* -, -n бядрó, сцягнó, бок; *спарт.* пóяс; ***~en fest!*** ру́кі на [у] бóкі! (*каманда*); ***Béugen in den ~n*** згінáнне ту́лава (*гімнастыка*); ***Hand an der ~!*** рукá на баку́! (*каманда*)
Hüftnerv *m* -s, -en сядáлішчны нерв
Hüftschwung *m* -(e)s, -schwünge *спарт.* кідóк цéраз сцягнó
Hügel *m* -s, - узгóрак, пагóрак
hügelig *a* пагóрысты, узгóрысты
Huhn *n* -(e)s, Hühner ку́рыца; ***ein dúmmes ~*** ду́рань, дурніца ◊ ***ich hábe mit dir noch ein Hühnchen zu rúpfen*** мне трэ́ба з табóю яшчэ́ звéсці раху́нкі
Hühnerauge *n* -s, -n мазóль (*на назе*); ***j-m auf die ~n tréten**** наступíць каму́-н. на мазóль, закрану́ць каму́-н. балю́чае мéсца
Hűhnerbrühe *f* -, -n куры́ны булён
Hühnerfarm *f* -, -en птушкафéрма
Hühnerfleisch *n* -(e)s куры́нае мя́са
Hühnerhabicht *m* -(e)s, -e *заал.* я́страб-курáтнік
Hühnerhof *m* -(e)s, -höfe птушы́ны двор
Hühnerhund *m* -(e)s, -e вы́жал, лягáвы сабáка
Hühnerleiter *f* -, -n курасáдня, сéдала
Hühnerstall *m* -(e)s, -ställe курасáдня, курáтнік
Hühnerzucht *f* - птушкагадóўля (*пра курэй*)
Huld *f* - *уст., іран.* прыхíльнасць, добразычлíвасць
húldigen *vi* (*D*) 1) шанавáць, паважáць (*каго-н.*); ***éiner Frau ~*** заляцáцца да жанчы́ны; ***den Künsten ~*** служы́ць мастáцтву; ***dem Alkohól ~*** *жарт.* служы́ць Бáхусу 2) прысягáць на вéрнасць (*каму-н.*)
Húldigung *f* -, -en 1) шанавáнне, пашáна 2) *гіст.* прынясéнне прыся́гі на вéрнасць
húldreich, húldvoll *a* добразычлíвы, лíтасцівы; прыхíльны
Hülle *f* -, -n 1) абалóнка; пóкрыва 2) футарáл; ***in ~ und Fülle*** у вялíкай кóлькасці, удóсталь; ***die stérbliche ~*** тлéнныя астáнкі [рэ́шткі]
hüllen 1. *vt* заху́тваць, захінáць, загóртваць; **2. ~, sich** заху́твацца

Hülse *f* -, -n 1) гільза; абало́нка 2) струк 3) *тэх.* уту́лка
Hülsenfrucht *f* -, -früchte стру́кавая [бабо́вая] расліна
humán *a* гума́нны
Humanität *f* - гума́ннасць, чалаве́чнасць
Húmbug *m* -s *разм.* містыфіка́цыя, ашука́нства
Humilität *f* - пако́рлівасць, цярплі́васць, маўклі́васць
Humilitatión *f* -, -en знява́га; уніжэ́нне
Húmmel *f* -, -n чмель; ***~n im Kópfe háben*** быць капры́зным
Húmmer *m* -s, - *заал.* ама́р
Humór *m* -s гу́мар; ***áusgelassener ~*** во́льныя жа́рты; ***Sinn für ~ háben*** мець пачуццё гу́мару
humórvoll *a* дасці́пны, тра́пны
húmpeln *vi* чыкільга́ць, кульга́ць, наку́льгваць
Húmpen *m* -s, - ке́ліх, ча́ша
Húmus *m* - перагно́й; гу́мус
Hund *m* -(e)s, -e саба́ка; ***vor die ~e géhen**** *разм.* прапа́сці, загі́нуць, збанкрутава́ць ◊ ***da liegt der ~ begráben*** *разм.* вось дзе саба́ка закапа́ны; ***mit állen ~en gehétzt sein*** ≅ прайсці́ агонь і ваду́; ***j-n auf den ~ bríngen**** *разм.* разары́ць [даве́сці да гале́чы] каго́-н.; ***getróffener ~ bellt*** ≅ на зло́дзеі ша́пка гары́ць; хто парася́ ўкра́ў, таму́ і ў вуша́х пішчы́ць
Húndearbeit *f* -, -en ка́таржная рабо́та
Húndefraß *m* -es агі́дная стра́ва [е́жа]
Húndegekläff *n* -es га́ўканне, ця́ўканне (*сабакі*)
Húndehütte *f* -, -n (саба́чая) бу́дка
Húndekälte *f* - *разм.* саба́чы хо́лад, страшэ́нная халадэ́ча
húndemüde *a* сто́млены [змо́раны] як саба́ка
Húndepeitsche *f* -, -en (г)ара́пнік
Húnderasse *f* -, -n паро́да саба́к
húndert *num* сто
Húndert I *n* -s, -e со́тня; ***zu ~en*** со́тнямі; ***~e und áber ~e*** со́тні і со́тні
Húndert II *f* -, -en сто (*лік*)
Húnderter *m* -s, - 1) со́тня; ***auf die Zéhner fólgen die ~*** за дзеся́ткамі іду́ць со́тні 2) со́тня (*купюра*)
húnderterlei *adv* со́тні ро́зных
húndertfach 1. *a* сторазо́вы **2.** *adv* у сто разо́ў
Húndertjahrfeier *f* -, -en стогадо́вы юбіле́й
húndertjährig *a* стогадо́вы; ***der ~e Gebúrtstag*** со́тыя ўго́дкі, сто год з дня нараджэ́ння
Húndertschaft *f* -, -en со́тня (*людзей*)
Húndertstel *n* -s, - со́тая ча́стка [до́ля]; *pl* *матэм.* со́тыя
Húndesperre *f* -, -n забаро́на спуска́ць саба́к з пры́вязі
Húndewetter *n* -s саба́чае [агі́днае] надво́р'е
Hündin *f* -, -nen су́ка
hündisch *a* саба́чы; *перан.* по́длы, гню́сны
húndsgemein *a груб.* по́длы, гане́бны, ні́зкі
Húndstage *pl* са́мыя гара́чыя дні го́да (*ад 23 ліпеня да 23 жніўня*)
Hüne *m* -n, -n во́лат, асі́лак, гіга́нт
Hünengrab *n* -(e)s, -gräber курга́н
Húnger *m* -s 1) го́лад; ***~ háben*** быць гало́дным, хаце́ць е́сці; ***den ~ stíllen*** утаймава́ць го́лад; ***vor ~ stérben**** памі́раць з го́ладу 2) *перан.* пра́га, мо́цнае жада́нне
Húngerdasein *n* -s гало́днае жыццё; ***ein ~ führen*** жыць на́дгаладзь [у го́ладзе]
Húngerkur *f* -, -en гало́дная дые́та
húngern *vi* галада́ць, быць гало́дным; ***mich húngert*** я хачу́ е́сці; ***sich zu Tóde ~*** замары́ць сябе́ го́ладам; ***sich gesúnd ~*** вы́лячыцца гало́днай дые́тай
Húngerpfote *f*: ***an den ~n sáugen**** смакта́ць ла́пу, галада́ць
Húngersnot *f* -, -nöte го́лад (*масавы*)
Húngerstreik *m* -(e)s, -s *i* -e галадо́ўка; ***in den ~ tréten**** аб'яві́ць галадо́ўку
Húngertuch: ***am ~ nágen*** жыць напо́ўгаладзь [галаднава́та], ≅ пакла́сці зу́бы на палі́цу
húngrig *a* гало́дны; ***nach etw. (D) ~ sein***

жада́ць, пра́гнуць (*чаго-н.*)

Hunt *m* -(e)s, -e го́рны ваго́нік

Húpe *f* -, -n сігна́льны гудо́к, сірэ́на

húpen *vi* дава́ць гудо́к, гудзе́ць, сігна́ліць; ***ein Áuto hupt*** аўтамашы́на сігна́ліць

hüpfen *vi* (*h, s*) 1) скака́ць, падско́кваць 2) калаці́цца (*пра сэрца*)

Hürde *f* -, -n 1) тын; парка́н 2) заго́н 3) *спарт.* бар'е́р; ***die ~ úmstürzen*** збіць бар'е́р

Hürdenlauf *m* -(e)s, -läufe *спарт.* бег з бар'е́рамі, бар'е́рны бег

Húre *f* -, -n ву́лічная дзе́ўка, прастыту́тка

hurrá! ура́! сла́ва!

Hurráruf *m* -(e)s, -e крык ура́

Húrrikan *m* -s, -e урага́н, смерч

húrtig *a* спры́тны, паваро́тлівы; *~!* жваве́й!

Húrtigkeit *f* - спрыт, быстрыня́, шпа́ркасць

Husár *m* -en, -en гуса́р

Husárenstreich *m* -(e)s, -e сме́лая вы́хадка, дзёрзкі мане́ўр

husch! *int* шмыг!, шусь!

húschen *vi* (s) мільгану́ць, прамільгну́ць; ***ein Lächeln húschte über sein Gesícht*** усме́шка прамільгну́ла на яго́ тва́ры; ***hin und her*** ~ сно́ўдацца туды́-сюды́

hüsteln *vi* пака́шліваць

hústen 1. *vi* ка́шляць; ***ich wérde dir was ~!*** *разм.* чхаць я на цябе́ хаце́ў! **2.** *vt* адка́шліваць (*макроту*)

Hústen *m* -s ка́шаль; ***von ~ befállen wérden*** раска́шляцца

Hut I *m* -(e)s, Hüte 1) капялю́ш; ***den ~ áufsetzen*** надзе́ць капялю́ш; ***den ~ lüften [zíehen*]*** прыўзня́ць капялю́ш (*для прывітання*); ***~ ab!*** ша́пкі далоў!; ***únter éinen ~ kómmen**** *перан.* стаць аднаду́мцамі, аб'ядна́цца; ***víele Köpfe únter éinen ~ bríngen**** аб'ядна́ць ро́зныя ду́мкі [по́гляды], дабі́цца аднагало́снасці; ***j-n únter dem ~ háben*** зладзіць каго́-н. у па́стку, ашука́ць каго́-н.; ***der ~ wird Íhnen hoch géhen**** ≅ Вы аж рот разя́віце ад дзі́ва ◊ ***wie der Kopf, so der ~*** ≅ які́ пан, такі́ і капта́н 2) *тэх.* гало́ўка, капялю́шык

Hut II *f* - ахо́ва, засцяро́га; ***auf der ~ sein*** быць напагато́ве; ***in gúter ~ sein*** быць у небяспе́цы

hüten 1. *vt* 1) ахо́ўваць, засцерага́ць; абараня́ць, бараніць; ***Kínder ~*** дагляда́ць дзяце́й; ***das Bett ~*** хварэ́ць, ляжа́ць у пасце́лі; ***die Zúnge ~*** трыма́ць язы́к за зуба́мі 2) па́свіць; **2. ~, sich** (*vor D*) сцерагчы́ся (*чаго-н.*)

Hüter *m* -s, - 1) хава́льнік; вартаўні́к 2) пасту́х

Hútkrempe *f* -, -n палі́ капелюша́

Hútmacherin *f* -, -nen капялю́шніца, мады́стка

Hútnadel *f* -, -n шпі́лька для капелюша́

Hútschachtel *f* -, -n каро́бка пад капялю́ш

Hütte *f* -, -n 1) хаці́на, ха́та 2) металургі́чны заво́д 3) шклозаво́д, гу́та

Hüttenindustrie *f* -, -stri¦en металургі́чная прамысло́васць

Hüttenwerk *n* -(e)s, -e 1) металургі́чны заво́д 2) шклозаво́д

Hüttenwerker *m* -s, - металу́рг

Hüttenwesen *n* -s металу́ргія

Hyäne *f* -, -n *заал.* гіе́на

hybríd *a* гібры́дны

Hybríde *f* -, -n гібры́д

Hýdra *f* -, -dren гі́дра

Hydránt *m* -en, -en гідра́нт, водазабо́рны кран; пажа́рны кран

hydráulisch *a тэх.* гідраўлі́чны

Hydroplán *m* -s, -e гідрапла́н, гідрасамалёт

Hygi¦éne *f* - гігіе́на

hygi¦énisch *a* гігіені́чны

hydroskópisch *a* гідраскапі́чны

Hýmne *f* -, -n гімн

Hypérbel *f* -, -n *матэм.*, *літ.* гіпе́рбала

hyperbólisch *a* гіпербалі́чны

Hypertoníe *f* -, -ní¦en гіпертанія

Hypnóse *f* -, -n гіпно́з

Hypothék *f* -, -en *эк.* іпатэ́ка, закла́д

Hypothése *f* -, -n гіпо́тэза

hypothétisch *a* гіпатэты́чны

Hysteríe *f* -, -rí¦en істэры́я

I

ibídem (*скар.* ib., ibíd.) там жа (*пры спасылках на крыніцы*)
Íbis *m* -ses, -se *заал.* íбіс
ich я (*G* méiner, *D* mir, *A* mich) ~ ***für méine Persón…*** што да мяне́, дык…
Ích-Bewusstsein [Íchbewusstsein] *n* -s самасвядо́масць (асобы)
Íchform: ***in der*** ~ у пе́ршай асо́бе
Íchsucht *f* - эгаíзм
íchsüchtig *a* эгаісты́чны
Ichthyologíe *f* - іхтыяло́гія
ideál *a* ідэа́льны
Ideál *n* -s, -e ідэа́л; ***ein ~ an Schönheit*** ідэа́льная прыгажо́сць
idealisíeren *vt* ідэалізава́ць
Idealísmus *m* - 1) *філас.* ідэалізм 2) ідэалі́зм, імкне́нне да ідэа́лу
Idealíst *m* -en, -en ідэалі́ст
idealístisch *a філас.* ідэалісты́чны
Idée *f* -, Idé¦en 1) ідэ́я; ду́мка; ***éine fíxe*** ~ назо́йлівая ідэя; ***nicht die blásse ~!*** не магу́ сабе́ ўявíць; ***auf éine ~ kómmen**** натра́піць на ду́мку 2) *разм.* паня́ццe; уяўле́нне, разуме́нне; ***kéine ~ (von D) háben*** не мець уяўле́ння (*аб чым-н.*) 3): ***éine*** ~ кры́ху [кры́шку]
ide¦éll *a* ідэ́йны, ідэа́льны
idé¦enarm *a* бе́дны на ідэ́і [ду́мкі]
Idé¦en|gehalt *m* -(e)s, -e, ~**gut** *n* -(e)s ідэ́йны змест, ідэ́йнае бага́цце, ідэ́йнасць
idé¦enlos *a* безыдэ́йны
Idé¦enlosigkeit *f* - безыдэ́йнасць
Identifikatión *f* -, -en ідэнтыфіка́цыя, атаяса́мліванне
identifizíeren *vt* 1) атаяса́мліваць, ідэнтыфікава́ць 2) ідэнтыфікава́ць (асо́бу)
idéntisch *a* 1) то́есны, ідэнты́чны 2) *матэм.* раўназна́чны
Identität *f* - то́еснасць
Ideographíe [Ideografíe] *f* -, -í¦en ідэаграфі́чнае пісьмо́, ідэагра́фія
Ideologíe *f* -, -¦en ідэало́гія
ideológisch *a* 1) ідэалагíчны; ***auf ~em Gebíet*** у галіне́ ідэало́гіі 2) ідэ́йны, ідэалагíчна вы́трыманы
Idióm *n* -s, -e *лінгв.* 1) ідыёма, ідыяматы́чны вы́раз 2) ідыём, дыяле́кт, гаво́рка
Idiót *m* -en, -en ёлупень, ідыёт, прыдуркава́ты
idiótisch *a* ідыяты́чны
Idól *n* -s, -e íдал, кумі́р (*тс. перан.*)
Idolatríe *f* -, -trí¦en 1) ідалапакланéнне 2) абагатварэ́нне, абагаўле́нне
Idýll *n* -s, -e, **Idylle** *f* -, -n іды́лія
idýllisch *a* ідылі́чны
=ig *суф. прыметнікаў, указвае на наяўнасць якога-н. прадмета або якой-н. якасці*: bärtig барада́ты, fléißig стара́нны
Ígel *m* -s, - во́жык; ***so ein ~!*** які́ ўпа́рты!; ***stáchelig [bórstig] wie ein*** ~ калю́чы, як во́жык
=igkeit *суф. назоўнікаў жан. роду, утварае назвы якасцей, характарыстык стану*: Müdigkeit сто́мленасць
Ignoránt *m* -en, -en не́вук
Ignoranz *f* - не́вуцтва
ignoríeren *vt* ігнарава́ць, не хаце́ць ве́даць (*чаго-н.*), не звярта́ць ува́гі (*на што-н.*)
ihm *D ад* er, es
ihn *A ад* er
íhnen *D ад* sie *pl*
Íhnen D *ад* Sie
ihr 1. *pron pers* 1) вы 2) *D ад* sie (sg) **2.** *pron poss* яе, іх, свой
Ihr *poss pron* **Íhre, Ihr, Íhre** Ваш (Ва́ша, Ва́ша(е), Ва́шы)
íhre *гл.* íhrige
íhrer *G ад* sie
Íhrer *G ад* Sie
íhrerseits *adv* са свайго́ (з яе́, з іх) бо́ку
Íhrerseits *adv* з Ва́шага бо́ку
íhresgleichen *a* такі́, як яна́; такíя, як яны́
Íhresgleichen *a inv* такі́, як Вы, падо́бны да Вас, ро́ўны Вам, падо́бны да сябе́, ро́ўны сабе́ (*форма ветлівага звароту*)
íhret|hálben, ~wegen *adv* дзе́ля яе́, дзе́ля іх

Íhret|hálben, ~wegen *adv* дзéля Вас
íhrige *pron poss*: ***der ~ [die ~, das ~]*** яе; іх; свой (*пры ўказанні на прыналежнасць дзейнікаў*)
Íhrige *pron poss*: ***der ~ [die ~, das ~, die ~n]*** ваш [вáша, вáша, вáшы, *у пісьмах* Ваш, Вáша, Вáша, Вáшы] (*форма ветлівага звароту*); *пры ўказанні на прыналежнасць дзейнікаў свой* [свая, сваё, свае]; ***die ~n*** Вáша сям'я́
Ikóne *f* -, -n ікóна, абрáз
íllegal *a* нелегáльны, незакóнны, падпóльны
Íllegale *sub m, f* -n, -n нелегáльны [падпóльны] рабóтнік
Illegalität *f* - 1) нелегáльнасць, незакóннасць 2) *перан.* падпóлле; ***in die ~ géhen**** пайсці ў падпóлле; ***in die ~ versétzen*** закансніравáць
illegitím *a* незакóнны, нелегіты́мны
Illegitimität *f* - незакóннасць; неправамéрнасць
Illuminatión *f* -, -en 1) ілюмінáцыя 2) расфарбóўка
illuminíeren 1. *vt* ілюмінавáць **2. ~, sich** *разм.* кры́ху вы́піць, падвы́піць
Illusión *f* -, -en ілю́зія, падмáн пачу́ццяў; ***sich ~en híngeben**** аддавáцца ілю́зіям; ***sich (D) ~en máchen (von D)*** цéшыць сябé ілю́зіямі (*наконт чаго-н.*)
illusórisch *a* ілюзóрны, пры́відны, мáрны, дарэ́мны
illúster *a* бліску́чы, знакаміты, славу́ты
Illustratión *f* -, -en ілюстрáцыя
illustríert *a* ілюстравáны
Illustríerte *sub f* -, -n ілюстравáны часóпіс
illustríeren *vt* ілюстравáць
Íltis *m* -ses, -se *заал.* тхор, шашóк
im = in dem
Image ['imidʒ] *n* -(s), -s 1) *псіхал.* вóбраз, уяўлéнне 2) íмідж
imaginär *a* уя́ўны, фікты́ўны
Ímbiss *m* -es, -e заку́ска, зáкусь; ***éinen ~ máchen*** перакусíць
Ímbiss|halle *f* -, -n, **~raum** m -(e)s, -räume, **~stube** *f* -, -n заку́сачная, буфéт
imitíeren *vt* імітавáць, перамáць, падрабля́ць
Ímker *m* -s, - пчаля́р
Imkeréi *f* -, -en пáсека, пчаля́рства
ímkern *vi* займáцца пчаля́рствам
immanént *a філас.* іманéнтны
Immatrikulatión *f* -, -en залічэ́нне (ва універсітэт, у ВНУ)
immatrikulíeren *vt* залíчваць у лік студэ́нтаў
imméns *a* неабся́жны, вялíзны
ímmer *adv* 1) заўсёды, заўжды́ 2) усё (*перад вышэйшай ступ.*); ***~ mehr*** усё бóлей; ***~ wíeder*** зноў і зноў; ***was (auch) ~*** што б ні
immerdár *adv* заўсёды
ímmerfort *adv* пастая́нна, няспы́нна, увéсь час
ímmerhin *adv* усё ж, тым не менш
ímmer während *adv* безупы́нна, без супы́ну
ímmerzu *adv* пастая́нна, без перапы́нку
Immigránt *m* -en, -en імігрáнт
Immigratión *f* -, -en імігрáцыя
immigríeren *vi* (s) іміграваць, прыязджáць на стáлае мéсца жыхáрства
Immissión *f* -, -en пранікнéнне, шкóднае ўздзéянне (*дыму і г.д.*)
Immobíli¦en *pl* нерухóмая маёмасць
Immobilisíerung *f* -, -en 1) *мед.* імабілізáцыя, фіксáцыя ў нерухóмым стáне (пашкоджанай канечнасці) 2) *камерц.* імабілізáцыя, абарачэ́нне ў нерухóмасць
Immoralität *f* - амарáльнасць
Immortélle *f* -, -n *бат.* сухацвéт, бяссмéртнік
immún *a* 1) *мед.* іму́нны, неўспрымáльны (*да хвароб, да атруты*) 2) які карыстáецца прáвам недакранáльнасці [імунітэ́ту] (*пра дэпутата*)
immunisíeren *vt* (*gégen A*) *мед.* імунізавáць, рабíць неўспрымáльным (да хварóбаў, я́даў)
Immunität *f* - 1) імунітэ́т, неўспрымáльнасць (да хварóбаў) 2) імунітэ́т, недатыкáльнасць; ***diplomátische ~*** дыпламаты́чны імунітэ́т
Ímperativ *m* -s, -e *грам.* загáдны лад; *філас.*, *філал.* Імператы́ў

Ímperfekt *n* -s, -e *грам.* імперфéкт (*прошлы час*)
Imperialísmus *m* - імперыялíзм
Imperialíst *m* -en, -en імперыялíст
imperialístisch *a* імперыялістычны
impertinént *a* дзёрзкі, нахáбны
ímpfen *vt* 1) *мед.* прышчэп(лі)ваць 2) прышчэп(лі)ваць (расліны); ***j-m den Hass ins Herz*** ~ унушáць камý-н. нянáвісць
Ímpfreis *n* -es, -er *с.-г.* чаранóк для прышчэпкі
Ímpfschein *m* -(e)s, -e пасвéдчанне аб прышчэпліванні [вакцынáцыі]
Ímpfung *f* -, -en прышчэп(лі)ванне, вакцынáцыя
Ímpfzwang *m* -(e)s абавязкóвае прышчэп(лі)ванне
Ímpfstoft *m* -(e)s, -e *мед.* вакцына
Implantatión *f* -, -en 1) *с.-г.* прышчэпка 2) *мед.* імплантáцыя, перасáдка, падсáдка (*органаў, тканак*)
Implikatión *f* -, -en 1) перан. перапляцéнне, непарыўная [неразрыўная] сýвязь 2) уключэнне, падразумевáнне 3) *лог.*, *матэм.* імплікáцыя
implizíeren *vt* уключáць (*што-н. куды-н.*); далучáць, уцягваць
imponíeren *vt* імпанавáць, выклікáць павáгу; рабíць урáжанне
Impórt *m* -(e)s, -e завóз, íмпарт
Impórtartikel *m* -s, - прадмéт увóзу [íмпарту]
Importeur [-ˈtø:r] *m* –s, -e *эк.* імпарцёр
Impórtgeschäft *n* -(e)s, -e 1) íмпартная здзéлка 2) íмпартная фíрма, íмпартнае гандлёвае прадпрыéмства
Impórtgut *n* -(e)s, -güter íмпартны тавáр
importíeren *vt* завóзіць, імпартавáць
Impórtlizenz *f* -, -en *эк.* ліцэнзія на ўвóз, íмпартная ліцэнзія
Impórtmeldung *f* -, -en íмпартная дэкларáцыя
Impórtrestriktion *f* -, -en скарачэнне [абмежавáнне] íмпарту
Impórtware *f* -, -n *гл.* Impórtgut
Impórtzertifikat *n* -(e)s, -e *эк.* íмпартны сертыфікáт, íмпартнае пасвéдчанне
Impórtzoll *m* -(e)s, -e *эк.* íмпартная [увазнáя] мытная пóшліна
imposánt *a* імпазáнтны, унушáльны
impotént *a* бяссíльны, нягдóльны; *мед.* імпатэнтны
imprägníeren *vt тэх.* прапíтваць
imprägníert *a* прапíтаны, непрамакáльны
Impressário *m* -s, -s і -sari¦en *тэатр.* імпрэсáрыо; антрэпрэнёр
Impressión *f* -, -en урáжанне
Impressionísmus *m* - імпрэсіянíзм
Impressioníst *m* -en, -en імпрэсіянíст
Impréssum *n* -s, -ssen выхадныя звéсткі [дáдзеныя] (*кнігі, часопіса*)
Improvisatión [-vi-] *f* -, -en імправізáцыя, экспрóмт
improvisíeren [-vi-] *vt* імправізавáць, стварáць экспрóмтам
Impúls *m* -es, -e íмпульс
impulsív *a* 1) імпульсíўны, запáльчывы 2) íмпульсны
imstánde [im Stánde]: ~ ***sein*** магчы, быць здóльным (зрабíць што-н.)
in *prp* (*A – на пытанне* «куды»?, *D – на пытанне* «дзе»? і «калі»?) у, на; ***ins Konzért géhen**** ісцí на канцэрт; ***in Minsk*** у Мíнску; ***in 3 Tágen*** праз 3 дні
=in *суф. назоўнікаў жан. роду, утварае*: 1) *назвы асоб жан. полу ад назваў асоб муж. полу*: Fréundin сябрóўка 2) *назвы самак жывёл*: Wölfin ваўчыца
Inángriffnahme *f* - пачáтак, пачынáнне (*якой-н. работы, справы*)
Inánspruchnahme *f* -, -en 1) выкарыстáнне; ***únter*** ~ за кошт (*чаго-н.*) 2) *тэх.* напрýжанне, нагрýзка
Inaugurálrede *f* -, -n устýпнае слóва; прамóва з нагóды ўступлéння на пасáду
Inauguratión *f* -, -en 1) (святóчнае) адкрыццё 2) святóчнае ўвядзéнне [уступлéнне] на пасáду
Ináussichtstellung *f* -, -en абнадзéйванне, абяцáнне; *перан.* перспектыва
Ínbegriff *m* -(e)s, -e сýтнасць, сукýпнасць; ***mit ~ von…*** уключáючы; уключна; ***mit ~ áller Éinzelheiten*** з усíмі падрабязнасцямі

ínbegriffen *adv* уклю́чна
Inbetríeb|nahme *f* -, **~setzung** *f* - пуск, уво́д у эксплуата́цыю (*машыны, завода*)
Ínbrunst *f* - стара́ннасць, па́лкасць, запа́л; ***mit*** ~ стра́сна, усёй душо́й
ínbrünstig *a* стара́нны, па́лкі, з запа́лам
ínchoativ [-k-]: ***~e Vérben*** *грам*. пачына́льныя дзеясло́вы
Indefinítpronomen *n* -s, - *i* -mina, **Indefinítum** *n* -s, -ta неазнача́льны займе́ннік
indém *conj* **1.** тым ча́сам, між тым, у той час **2.** *указвае на спосаб дзеяння*: ***~ er an díesem Werk árbeitete, studíerte er víele Dokuménte*** працу́ючы над гэ́тым тво́рам, ён вы́вучыў шмат дакуме́нтаў
In-den-Tág-hinein-Leben *n* -s бесклапо́тнае жыццё
Índer *m* -s, - інды́ец
indés(sen) **1.** *adv* тым ча́сам **2.** *conj* усё ж, адна́к
Índex *m* -es, -e i -dizes 1) паказа́льнік, і́ндэкс 2) рэ́естр, спіс; ***Bücher auf den ~ sétzen*** уне́сці які́я-н. кнігі ў лік забаро́неных
Indiáner *m* -s, - індзе́ец
indiánisch *a* індзе́йскі
Indíensthaltung *f* - *тэх*. эксплуата́цыя, утрыма́нне ў ста́не спра́ўнасці
Indíenststellung *f* - *тэх*. зда́ча [пуск] у эксплуата́цыю 2) *вайск*. залічэ́нне на слу́жбу; уступле́нне ў строй (*тэхнікі*)
Índi¦er *m* -s, - *гл*. Inder
indifferént *a* індыферэ́нтны, абыя́кавы, нейтра́льны
Indifferénz *f* -, -en індыферэ́нтнасць, абыя́кавасць
indigén *a* ту́быльны, мясцо́вы, аўтахто́нны, тузе́мны
Índikativ *m* -s, -e *грам*. абве́сны лад
indirékt *a* ускóсны, пасрэ́дны
índisch *a* інды́йскі
índiskret *a* нясці́плы, бестакто́ўны
Individualisatión *f* -, -en індывідуаліза́цыя
Individualísmus *m* - індывідуалі́зм
individualístisch [-vi-] *a* індывідуалісты́чны
Individualität [-vi-] *f* -, -en індывідуа́льнасць
individuéll [-vi-] *a* індывідуа́льны, асабі́сты
Indivíduum [-vi-] *n* -s, -duen 1) індыві́д, асо́бны чалаве́к 2) *біял*. асо́біна 3) *пагардл*. няго́днік, падлю́га
Indíz *n* -es, -i¦en *часцей pl* 1) прыме́та 2) *юрыд*. ускóсны до́каз
índoeuropäisch *a лінгв*. індаеўрапе́йскі
índogermánisch *a лінгв*. індагерма́нскі, індаеўрапе́йскі
indolént *a* абыя́кавы, вя́лы, іне́ртны
Indonési¦er *m* -s, - інданезі́ец
indonésisch *a* інданезі́йскі
Induktión *f* -, -en 1) інду́кцыя, вы́вад ад асо́бнага да агу́льнага 2) *фіз*. інду́кцыя; ***gégenseitige*** ~ узаемаінду́кцыя
induktív *a* індукты́ўны; *фіз*. індукцы́йны
Indulgénz *f* -, -en 1) паслушэ́нства; *царк*. по́слух 2) цярпі́масць; пабла́жка 3) змякчэ́нне пакара́ння; *рэл.* адпушчэ́нне грахо́ў; *гіст*. індульге́нцыя
industrialisíeren *vt* індустрыялізава́ць
Industríe *f* -, -strí¦en інду́стрыя, прамысло́васць; *pl* галі́ны прамысло́васці; ***örtliche*** ~ мясцо́вая прамысло́васць
Industríeabfälle *pl* прамысло́выя адхо́ды
Industríeabwässer *pl* прамысло́выя сцёкавыя во́лы
Industríeanlage *f* -, -n прамысло́вае збудава́нне, прамысло́вае абсталява́нне
Industríearbeiter *m* -s, - індустрыя́льны рабо́чы
Industríeausrüstung *f* -, -en прамысло́вае абсталява́нне
Industríeausstellung *f* -, -en прамысло́вая вы́стаўка
Industríebau *m* 1) -(e)s прамысло́вае будаўні́цтва 2) -(e)s, -ten прамысло́вае збудава́нне [буды́нак]
Industríebedarf *m* -(e)s: ***für den ~*** для прамысло́вых патрэ́б
Industríebeschäftigte *sub m, f* -en, -en той, хто заня́ты ў прамысло́васці
Industríebetrieb *m* -(e)s, -e 1) прамысло́вае прадпрые́мства 2) прамысло́вая вытво́рчасць
Industríebezirk *m* -(e)s, -e індустрыя́льны [прамысло́вы] раён
Industríeeinrichtung *f* -, -en прамысло́-

вае абсталява́нне

Industríegewerkschaft *f* -, -en прафесíйны саю́з рабóтнікаў прамыслóвасці

Industríekreise *pl* прамыслóвыя [дзелавы́я] кóлы

Industríeland *n* -(e)s, -länder індустрыя́льная дзяржáва

industri¦éll *a* прамыслóвы, індустрыя́льны

Industri¦élle *sub m* -n, -n прамыслóвец

Industríenormen *pl* прамыслóвыя стандáрты

Industríepflanzen *pl* тэхнíчныя культу́ры [раслíны]

Industríeproduktion *f* - 1) прамыслóвая вытвóрчасць 2) прамыслóвая прадýкцыя

Industríesiedlung *f* -, -en рабóчы пасёлак

Industríetransportmittel *pl* трáнспартныя срóдкі для прамыслóвых перавóзак

Industríeunternehmen *n* -s, - прамыслóвае прадпрыéмства

Industríeverband *m* -(e)s, -verbände 1) прамыслóвы прафесіянáльны саю́з 2) саю́з прамыслóўцаў

Industríeviertel *n* -s, - прамыслóвы раён (*горада*)

Industríewaren p*l* прамыслóвыя тавáры

Industríewerte *pl* áкцыі прамыслóвых прадпрыéмстваў

Industríezentrum *n* -s, -tren прамыслóвы [індустрыя́льны] цэнтр

Industríezweig *m* -(e)s, -e галінá прамыслóвасці

ineinánder *adv* аднó ў аднó, адзíн у аднагó

ineinánder fügen *vt* злучáць (аднó з адны́м), устаўля́ць (аднó ў аднó)

ineinánder gréifen* *аддз. vi* 1) *тэх.* счэ́пліваццa адзíн з адны́м 2) быць ва ўзаемадзéянні, узаемадзéйнічаць

Inempfángnahme *f* - *канц.* атрымáнне; ***j-n zur ~ bevóllmächtigen*** упаўнавáжыць кагó-н. атрымáць [прыня́ць] штó-н.

inért *a* інéртны, няспрáўны, пасíўны

infám *a* пóдлы, ганéбны, несумлéнны

Infamíe *f* -, -í¦en 1) пóдласць 2) гáньба

infamíeren *vt* абражáць, зневажáць

Infanteríe *f* -, -í¦en пяхóта

Infanteríebegleitpanzer *m* -s, - танк непасрэ́днай падтры́мкі пяхóты

Infanteríst *m* -en, -en пехацíнец

infantíl *a* інфанты́льны

Infantilität *f* - інфанты́льнасць, недарáзвітасць, дзяцíнасць

Infárkt *m* -(e)s, -e *мед.* інфáркт

Infektión *f* -, -en інфéкцыя, зарáза

Infektiónserreger *m* -s, - узбуджáльнік інфéкцыі

Infektiónsherd *m* -(e)s, -e ачáг інфéкцыі

Infektiónskrankheit *f* -, -en інфекцы́йная хварóба

infektös *a* інфекцы́йны, зарáзны

Inférno *n* -s пéкла; апрамéтная

Infiltránt *m* -en, -en (варóжы) агéнт (*які́ пранікае ў якую-н. арганізацыю*)

Ínfinitiv *m* -s, -e *грам.* інфініты́ў, неазначáльная фóрма дзеяслóва

Ínfinitivsatz *m* -es, -sätze *грам.* інфініты́ўны зварóт

Infíx *n* -es, - *грам.* інфíкс

in flagránti *юрыд.* на мéсцы злачы́нства; **~ *ertáppen*** заспéць на мéсцы злачы́нства

Inflatión *f* -, -en *эк.* інфля́цыя

inflationístisch *a* інфляцы́йны

inflexíbel *a* 1) нягнýткі, нерухóмы 2) *грам.* які́ не змяня́ецца

Inflexibilität *f* - 1) нягнýткасць, нерухóмасць 2) *грам.* нязмéнлівасць

infólge *prp* (*G*, von *D*) з прычы́ны (*чаго-н.*), у вы́ніку (*чаго-н.*)

infolgedéssen *adv* у вы́ніку гэ́тага, з гэ́тай прычы́ны

Informatión *f* -, -en інфармáцыя, звéсткі; ***~en éinziehen**** збірáць давéдкі

informíeren 1. *vt* 1) інфармавáць, паведамля́ць 2) навучáць **2. ~, sich** атры́мліваць інфармáцыю

Ingáng|setzen *n* -s, ~**setzung** *f* - *тэх.* пуск (у ход), зáпуск, прывядзéнне ў дзéянне

Ingebráuchnahme *f* - прыня́цце ў карыстáнне

Ingenieur [inʒəˈni̯øːr] *f* -, -n інжынéр; тэ́хнік (*са спецыяльнай адукацыяй*)

Ingenieurschule [inʒəˈni̯øːr-] *m* -s, -e сярэ́дняя тэхнíчная навучáльная ўстанóва, тэ́хнікум

Ingenieurwesen [inʒəˈni̯øːr-] *n* -s інжынéрная спрáва

Ingredi¦énz *f* -, -en *часцей pl* інгрэдыéнт, састаўнáя чáстка (*сумесі і г. д.*); *тэх.* прымéшка, пры́месь, прысáдка

Íngrimm *m* -(e)s (затóеная) злосць, азлóбленасць

Íngwer *f* -s *бат.* імбíр, імбéрац

Ínhaber *m* -s, - уладáльнік, гаспадáр; ~ ***der Dóktorwürde sein*** мець ступéнь дóктара навýк; ~ ***des Léhrstuhls*** загáдчык кáфедры; ~ ***von etw. (D) sein*** мець што-н., валóдаць чым-н.

Ínhaberscheck *m* -(e)s, -s *фін.* чэк на прад'яўнікá

Ínhabersparguthaben *n* -s, - *фін.*, *бухг.* уклáд на прад'яўнікá

inhaftíeren *vt* арыштавáць

Inhaftíerung *f* -, -en, **Inháftnahme** *f* -, -n áрышт

Ínhalt *m* -(e)s, -e 1) змест; ***dem ~ nach*** па змéсту 2) змéсціва 3) ёмістасць; *матэм.* аб'ём, плóшча

ínhaltlich *a* павóдле змéсту, з пýнкту глéджання змéсту

ínhaltlos *a* беззмястóўны

Ínhaltsangabe *f* -, -n 1) (карóткая) перадáча змéсту 2) *гл.* Ínhaltsverzeichnis

Ínhaltsanzeiger *m* -s, - аўта лічы́льнік расхóду; пакáзчык кóлькасці (*напр.*, бензіну)

Ínhaltsbestimmung *f* -, -en 1) выяўлéнне [вызначэ́нне] змéсту (*кнігі, рэчыва і г.д.*) 2) *матэм.* вылічэ́нне плóшчы, аб'ёму (цела)

ínhaltsreich *a* змястóўны, багáты змéстам

ínhaltsschwer *a* істóтны, вáжны 2) знáчны

Ínhaltsverzeichnis *n* -ses, -se змест, паказáльнік, вóпіс

Initiál *n* -s, -e, **Initiále** *f* -, -n пачаткóвая лíтара, ініцыя́л

Initiálgeschwindigkeit *f* -, -en *фіз.*, *тэх.* пачаткóвая хýткасць

Initiatíve [-və] *f* -, -n ініцыяты́ва, пачынáнне; ***die ~ ergréifen**** браць на сябé ініцыяты́ву; ***aus éigener ~*** па ўлáснай ініцыяты́ве; ***die ~ an sich réißen**** захапíць ініцыяты́ву

Initiatívrecht *n* -(e)s, -e прáва (заканадáўчай) ініцыяты́вы

Initiátor *m* -s, -tóren ініцыя́тар

Injektión *f* -, -en *мед.* ін'éкцыя, упы́рскванне

injizíeren *vt* *мед.* рабíць ін'éкцыю [упы́рскванне], упы́рскваць

Inkapazität *f* -, -en няздóльнасць

Inkásso *n* -s, -s *фін.* 1) інкáсавая аперáцыя 2) інкáсавы спóсаб разлíку

inklusíve [-və] *adv* уклю́чна, уключáючы; ~ ***Kósten*** уключáючы расхóды

inkógnito *adv* інкóгніта, пад чужы́м íмем

ínkompetent *a* некампетэ́нтны, недасвéдчаны

Ínkompetenz *f* -, -en некампетэ́нтнасць, недасвéдчанасць

ínkongruent *a* 1) *матэм.* не падóбны, нярóўны 2) *грам.* недапасавáны

Ínkongruenz *f* -, -en 1) *матэм.* нярóўнасць, несупадзéнне 2) *грам.* недапасавáнне

ínkonsequent *a* непаслядóўны

Inkorporatión *f* -, -en 1) інкарпарáцыя, далучэ́нне 2) *юрыд.* інкарпарáцыя [сістэматызáцыя] закóнаў

Inkráftsetzung *f* -, -en *юрыд.* увядзéнне ў дзéянне

Inkrátttreten *n* -s *юрыд.* уступлéнне ў сíлу

Inkrustatión *f* -, -en 1) інкрустáцыя 2) *тэх.* нáкіп, налёт, асáдак

Inkubatión *f* - інкубáцыя

Inkubátor *m* -s, -tóren інкубáтар

Ínland *n* -(e)s 1) свая́ краíна (*у адрозненне ад замежных краін*); ***im ~*** у мéжах краíны 2) *вайск.* глыбóкі тыл

Ínländer *m* -s, - грамадзянíн [жыхáр] пэ́ўнай краíны

ínländisch *a* унýтраны, айчы́нны

Ínlandsaktiva pl *фін.* унýтраныя акты́вы

ínliegend **1.** *a* уклáдзены **2.** *adv* *канц.* з укладáннем, прыклáдзены (пры гэ́тым)

in memóriam на пáмяць

inmítten *prp* (*G*) сярóд, пасярóд

ínnebehalten* *аддз.* *vt* утры́мліваць, за-

хо́ўваць

ínnehaben* *аддз. vt* мець, займа́ць (*месца, кватэру, пасаду*)

ínnehalten* *аддз.* **1.** *vt* прытры́млівацца, выко́нваць (*законы*) **2.** *vi* спыня́цца; (in, mit *D*) перапыня́ць (*што-н.*)

ínnen *adv* унутры́, усярэ́дзіне; ***nach*** ~ уну́тр, у сярэ́дзіну; ***von*** ~ знутры́

Ínnenabsatz *m* -es, -absätze *эк.* уну́траны збыт

Ínnenantenne *f* -, -n пакаёвая антэ́на

Ínnenausstattung *f* -, -en уну́транае абсталява́нне; уну́траная апрацо́ўка (*кватэры і г.д.*)

Ínneneinrichtung *f* -, -en *часцей pl* 1) уну́транае абсталява́нне [аснашчэ́нне, канстру́кцыя] 2) *эл.* уну́траная право́дка

Ínnenhandel *m* -s, - уну́траны га́ндаль

Ínnengestaltung *f* -, -en уну́траная планіро́ўка (*будынка*)

Ínnenmessung *f* -, -en вымярэ́нне па ўну́транай паве́рхні

Ínnenminister *m* -s, - міні́стр уну́траных спраў

Ínnenpolitik *f* - уну́траная палі́тыка

Ínnenseite *f* -, -n уну́траны бок

Ínnensohle *f* -, -n вусці́лка, сці́лка

Ínnenstadt *f* -, -städte уну́траная ча́стка го́рада, цэнтр го́рада

Ínnenstürmer *m* -s, - *спарт.* паўсярэ́дні фо́рвард

Ínnenverkehr *m* -s 1) уну́траны [унутрызаво́дскі] тра́нспарт; уну́траная су́вязь 2) *эк.* уну́траны абаро́т

Ínnenwelt *f* - уну́траны свет, духо́ўны свет (чалаве́ка)

ínner *a* уну́траны; ***eine ~e Ángelegenheit*** уну́траная спра́ва

Ínnere *n* -r(e)n уну́траная ча́стка, сярэ́дзіна; ***ins ~ des Lándes*** углы́б краі́ны; ***im Ínnern*** унутры́, у душы́, у глыбіні́ душы́; ***das Ministérium des Ínnern*** міністэ́рства ўну́траных спраў

ínnerhalb *prp* (*G*, von *D*) 1) уну́траны; у 2) на праця́гу

ínnerlich **1.** *a* уну́траны **2.** *adv* уну́трана; унутры́; ~ ***ánzuwenden*** *мед.* для ўну́транага ўжыва́ння

Ínnerlichkeit *f* - 1) уну́траная су́тнасць, нутро́ 2) уну́транае жыццё

ínnewerden* *аддз. vi* (s) спазнава́ць, разуме́ць (*што-н.*), перако́нвацца (*у чым-н.*)

ínnewohnen *аддз. vi* (*D*) быць уласці́вым (*чаму-н.*)

ínnig *a* сардэ́чны, шчы́ры, глыбо́кі, пранікнёны (*пра пачуцці*)

Ínnigkeit *f* - 1) шчы́расць, сардэ́чнасць 2): ***die ~ des Kontáktes*** *тэх.* шчы́льнасць канта́кта

Innovatión [-va-] *f* -, -en абнаўле́нне, наві́на́, наві́зна́, новаўвядзе́нне; інава́цыя

Innovatiónsbank [-v-] *f* -, -en інавацы́йны банк

Ínnung *f* -, -en *гіст.* карпара́цыя, гі́льдыя, цэх; ***er blamíert die gánze*** ~ ён га́ньбіць усі́х

ínoffizi¦ell *a* 1) неафіцыя́льны, неафіцы́йны, пазаслужбо́вы 2) канфідэнцыя́льны, канфідэнцы́йны

in pétto: *разм.* ***etw.*** ~ ***háben**** мець што-н. напагато́ве; заду́мваць што-н.

Ínput-Óutput-Analýse ['au-] *эк.*, *фін.* ана́ліз выда́ткаў і вы́нікаў

Inquisitión *f* -, -en 1) *юрыд.* дазна́нне, сле́дства, до́пыт 2) *гіст.* інквізі́цыя

ins = in das

Ínsasse *m* -n, -n 1) *уст.* мясцо́вы жыха́р 2) пасажы́р, сядо́к 3) вя́зень (*у турме*)

ínsbesond(e)re *adv* асаблі́ва, у прыва́тнасці

Ínschrift *f* -, -en на́дпіс

ínseitig *a* уну́траны, знутры́

Insékt *n* -s, -en насяко́мае

Inséktenkunde *f* - энтамало́гія

Ínsel *f* -, -n во́страў, вы́спа

Ínsensibilität *f* - неадчува́льнасць, неўспрыма́льнасць

Inserát *n* -(e)s, -e аб'я́ва (*у газеце*); ***ein ~ áufgeben**** даць аб'я́ву ў газе́це

inseríeren *vt* дава́ць аб'я́ву (*у газеце*)

insgeheím *adv* упо́тай, цішко́м

insgeméin *adv* 1) нао́гул, звыча́йна 2) усяго́, ра́зам (*пра суму*)

insgesámt *adv* у сукýпнасці, усягó, рáзам
Insígni¦en *pl* знáкі ўзнагарóды, рэгáліі
Insinuánt *m* -en, -en паклёпнік
insófern 1. *adv* у гэ́тых аднóсінах; у такóй ступéні; пакýль **2.** *cj* пакóлькі, бо
Insolatión *f* -, -en 1) сóнечная радыя́цыя; інсаля́цыя 2) сóнечны ўдáр
ínsolent *a* дзёрзкі, нахáбны
Ínsolenz *f* -, -en дзёрзкасць, нахáбнасць, нахáбства
ínsolvent *a* неплацежаздóльны, банкрýтны
Ínsolvenz *f* -, -en неплатаздóльнасць, банкрýцтва
insóweit *гл.* insófern
in spé у бýдучым
Inspekteur [-ˈtø:r] *m* -s, -e інспéктар, начáльнік інспéкцыі
Inspektión *f* -, -en інспéкцыя, нагля́д
Inspéktor *m* -s, -tóren інспéктар, нагля́дчык
Inspiratión *f* -, -en 1) натхнéнне 2) падбухтóрванне 3) унушэ́нне, інспірáцыя 4) *мед.* удыхáнне, уды́х
inspiríeren *vt* (zu *D*) інспіравáць, натхня́ць (*каго-н. на што-н.*), падбухтóрваць (*на што-н.*)
Inspiziént *m* -en, -en *тэатр.* памóчнік рэжысёра
inspizíeren *vt* інспектавáць; наглядáць (*за чым-н.*)
Inspizíerung *f* -, -en інспéкцыя (*дзеянне*)
Installateur [-ˈtø:r] *m* -s, -e манцёр, устанóўшчык
Installatión *f* -, -en 1) назначэ́нне на пасáду 2) *тэх.* устанóўка, мантáж, абсталявáнне
Installatiónsleitung *f* -, -en электраправóдка (*у доме*)
installíeren *vt* 1) прызначáць на пасáду 2) *тэх.* устанáўліваць (*машыну*); манціраваць
Installíerung *f* -, -en *гл.* Installatión
instánd [in Stand]: ~ ***hálten**** трымáць у спрáўнасці; ~ ***sétzen*** рамантавáць, прáвіць, прывóдзіць у спрáўнасць
Instándhaltung *f* - утрымáнне ў спрáўнасці [парáдку]; дóгляд (*за машынай і г.д.*)
Instándhaltungskosten *pl* эксплуатацы́йныя расхóды, кошт утрымáння
Instándsetzung *f* - рамóнт, прывядзéнне ў спрáўны стан
ínständig *a* настóйлівы, вéльмі мóцны, стрáсны
Instánz *f* -, -en інстáнцыя
Instínkt *m* -(e)s, -e інсты́нкт, чуццё; ***éinen ríchtigen ~ für etw. háben**** прáвільна разумéць што-н.
instinktív, instínktmäßig *a* інстынкты́ўны
Instínktmäßigkeit *f* - інстынкты́ўнасць
instituíeren *vt* 1) налáджваць, заснóўваць 2) распараджáцца, укáзваць
Institút *n* -(e)s, -e інстытýт; ***~ für Téchnik und Prüfwesen*** інстытýт тэхнíчнага кантрóлю
Institutión *f* -, -en устанóва; інстытýт; ***öffentliche ~en*** грамáдскія ўстанóвы
instruíeren *vt* інструктавáць, інфармавáць, настаўля́ць
Instrukteur [-ˈtø:r] *m* -s, -e інструктар
Instruktión *f* -, -en 1) інстрýкцыя, указáнне 2) *вайск.* навучáнне
Instruktiónsstunde *f* -, -n інструктáж; *вайск.* клáсныя заня́ткі
instruktív *a* інструкты́ўны, павучáльны
Instrumént *n* -(e)s, -e *тэх.*, *муз.* інструмéнт
Instrumentálbegleitung *f* -, -en інструментáльнае суправаджэ́нне
Instrumentális *m* -, -les *лінгв.* твóрны склон
Instrumentálmusik *f* - інструментáльная мýзыка
Instrumentár *m* -s, -e, **Instrumentárium** *n* -s, -ri¦en інструментáрый, набóр інструмéнтаў [прылáд]; *перан.* сукýпнасць срóдкаў
Instruméntenauswertung *f* -, -en апрацóўка [ацэ́нка] пакáзчыкаў прыбóраў
Instruméntenkocher *m* -s, - *мед.* стэрылізáтар (*для інструментаў*)
Instruméntenstimmer *m* -s, - *муз.* налáдчык
Insuffizi¦énz *f* -, -en *мед.* недастаткóвасць; няздóльнасць
Insuláner *m* -s, - жыхáр вы́спы [вóстрава], астраўля́нін

insultíeren *vt* зневажа́ць, абража́ць; зачапля́ць

in súmma 1) у цэ́лым, усё (ра́зам) 2) адны́м сло́вам

insurgíeren 1. *vi* (s) паўстава́ць, арганізо́ўваць паўста́нне **2.** *vt* падыма́ць на паўста́нне

inszeníeren *vt* інсцэні́раваць

Inszeníerung *f* -, -en інсцэніро́ўка

intákt 1. *a* непашко́джаны, цэ́лы; спра́ўны; бездако́рны; **~ *sein*** быць у спра́ўнасці **2.** *adv* спра́ўна, у до́брым ста́не

integrál *a матэм.* інтэгра́льны

Integrál *n* -s, -e *матэм.* інтэгра́л

Integrálgleichung *f* -, -en *матэм.* інтэгра́льнае ўраўне́нне

Integrálrechnung *f* -, -en *матэм.* інтэгра́льнае вылічэ́нне

Integratión *f* - 1) *матэм.* інтэграва́нне 2) інтэгра́цыя; прымусо́вае аб’ядна́нне (*адной краіны з другой*)

integríeren *vt* 1) *матэм.* інтэграва́ць 2) рабі́ць інтэгра́цыю, (прымусо́ва) аб’ядно́ўваць (*адну краіну з другой*)

Integrität *f* - цэ́ласнасць, недзялі́масць; недатыка́льнасць (*тэрытарыяльная*)

Intellékt *m* -(e)s інтэле́кт, ро́зум

intellektuéll *a* інтэлектуа́льны, разумо́вы

Intellektuélle *sub m, f* -n, -n чалаве́к разумо́вай пра́цы, інтэлігéнт

intelligént *a* разу́мны; адукава́ны, культу́рны, інтэліге́нтны

Intelligénz *f* - 1) ро́зум, інтэле́кт; развіццё; інтэліге́нтнасць, культу́рнасць 2) інтэліге́нцыя; ***wérktätige [schäffende]*** **~** працо́ўная інтэліге́нцыя

Intendánt *m* -en, -en 1) дырэ́ктар [кіраўні́к] (*тэатра*), зага́дчык (*радыёвяшчання*) 2) *вайск.* інтэнда́нт

Intendantúr *f* -, -en 1) дырэ́кцыя (*тэатра*) 2) *вайск.* інтэнда́нцтва

Intendánz *f* -, -en дырэ́кцыя (*тэатра, радыёвяшчання*)

Intensität *f* - інтэнсі́ўнасць, сі́ла; напру́жанне, дзе́йнасць

Intensitätsabfall *m* -(e)s, -fälle падзе́нне [зніжэ́нне, памяншэ́нне] напру́жання

intensív 1. *a* інтэнсі́ўны, напру́жаны; мо́цны, узмо́цнены **2.** *adv* інтэнсі́ўна, напру́жана, узмо́цнена

intensivieren [-ˈvi:-] *vt* інтэнсіфікава́ць, рабі́ць больш інтэнсі́ўным, напру́жваць (*што-н.*)

Intensivierung [-ˈvi:-] *f* - інтэнсіфіка́цыя, узмацне́нне [павелічэ́нне] напру́жання

Intentión *f* -, -en наме́р

interessánt *a* ціка́вы, займа́льны

Interésse *n* -s, -n 1) ціка́васць; ***~ für etw. (A), für j-n háben* [zéigen]*** ціка́віцца чым-н., кім-н.; ***von ~ sein*** быць ціка́вым; ***das ~ áuslösen [erwécken]*** вы́клікаць ціка́васць, заціка́віць 2) інтарэ́с, вы́гада; ***sein ~ wáhren*** абараня́ць [бараніць] свае́ інтарэ́сы

Interéssengebiet *n* -(e)s, -e 1) ко́ла інтарэ́саў 2) сфе́ра ўплы́ву (*якой-н. дзяржавы*)

Interéssengemeinschaft *f* 1) - агу́льнасць інтарэ́саў 2) -, -en гурто́к (*аматараў чаго-н*) 3) -, -en *эк.* канцэ́рн

Interessént *m* -en, -en 1) заціка́ўленая асо́ба; заціка́ўлены бок 2) *камерц.* (са)ўдзе́льнік, кампаньён

interessíeren 1. *vt* 1) ціка́віць (*каго-н.*) 2) (*für A, an D*) заціка́віць (*каго-н. чым-н.*), узбуджа́ць інтарэ́с [заціка́ўленасць] (*у каго-н.*) **2. ~, sich** (*für A*) ціка́віцца (*чым-н.*)

Interessíertheit *f* - заціка́ўленасць

Interferénz *f* - інтэрферэ́нцыя

Ínterims|schein *m* -(e)s, -, **~zeugnis** *n* -ses, -se часо́вае пасве́дчанне

Interjektión *f* -, -en *грам.* выклі́чнік

Intermézzo *n* -s, -s *i* -zi 1) *тэатр.*, *муз.* інтэрме́цца; ***lýrisches*** **~** лiры́чнае адступле́нне 2) вясёлае здарэ́нне

intérn *a* 1) уну́траны 2) канфідэнцыя́льны, закры́ты

Internát *n* -(e)s, -e інтэрна́т; закры́тая навуча́льная ўстано́ва

internationál *a* міжнаро́дны, інтэрнацыяна́льны

Internationále *f* - *гіст.* Інтэрнацыяна́л

Internationalísmus *m* 1) - інтэрнацыяналі́зм 2) -, -men *лінгв.* інтэрнацыя-

на́льнае сло́ва

Internét *n* -(e)s *камп.* інтэрнэ́т; ***die Verbíndung zum ~ herstéllen*** увайсці ў інтэрнэ́т

Internátsschule *f* -, -n шко́ла-інтэрна́т

interníeren *vt* інтэрні́раваць

Interníerte *sub m, f* -n, -n інтэрнава́ны, -ная

Interníst *m* -en, -en тэрапе́ўт, урач па ўну́траных хваро́бах

interparlamentárisch *a* міжпарла́менцкі

Interpellatión *f* -, -en за́пыт, інтэрпеля́цыя (*у парламенце*)

interpellíeren *vi* рабі́ць за́пыт, інтэрпелява́ць (*у парламенце*)

interplanetár *a* міжплане́тны

Interpolatión *f* -, -en *філал., матэм.* інтэрпаля́цыя

Interpretatión *f* -, -en інтэрпрэта́цыя, (вы)тлумачэ́нне

interpretíeren *vt* інтэрпрэтава́ць, вытлума́чваць

Interpunktión *f* -, -en пунктуа́цыя, расстано́ўка зна́каў прыпы́нку

Interpunktiónszeichen *n* -s, - знак прыпы́нку

Interrogatívpronomen *n* -s, - *i* -mina *грам.* пыта́льны займе́ннік

Interrogatívsatz *m* -es, -sätze пыта́льны сказ

interterritoriál *a* міжтэрытарыя́льны

Intervál [-v-] *n* -s, -e інтэрва́л, прамежак, дыста́нцыя

intervaníeren [-v-] *vi* 1) нала́джваць інтэрве́нцыю; уме́швацца 2) быць пасрэ́днікам

Intervént [-v-] *m* -en, -en 1) інтэрве́нт 2) пасрэ́днік

Interventión [-v-] *f* -, -en 1) інтэрве́нцыя; умяша́нне 2) пасрэ́дніцтва

Interview [-ˈvju:] *n* -s, -s інтэрв’ю́, гу́тарка

interviewen [-ˈvju:ən] *vt* інтерв’юіраваць

interzonál *a* міжзана́льны, які́ дзе́йнічае памі́ж зо́намі

intím **1.** *a* 1) інты́мны, блі́зкі; ***~e Geschíchten*** асабі́стыя спра́вы 2) уту́льны, заці́шны **2.** *adv* 1) інты́мна, блі́зка 2) уту́льна

intoleránt *a* нецярпі́мы, недапушча́льны, неталера́нтны

Íntoleranz *f* -, -en нецярплі́васць, непрыміра́льнасць, неталера́нтнасць (*да чаго-н.*)

Intonatión *f* -, -en інтана́цыя

intoníeren *vt* інтані́раваць

intramuskulär *a мед.* унутрымы́шачны

intransitív *a грам.* неперахо́дны (*пра дзеяслоў*)

Intrigánt *m* -en, -en інтрыга́н

Intríge *f* -, -n 1) інтры́га; *pl* падко́пы 2) *літ.* інтры́га, завя́зка

Intrígenspiel *n* -(e)s, -e се́тка інтры́гаў, пако́пы

intrigíeren *vi* інтрыгава́ць, рабі́ць падко́пы

Intuitión *f* -, -en інтуі́цыя

Invalíde [-v-] *m, f* -n, -n інвалі́д (*тс. пра жанчыну*)

Invalídenheim [-v-] *n* -(e)s, -e дом інвалі́даў

Invalidität [-v-] *f* - інвалі́днасць, стра́та працаздо́льнасці

ínvariabel [-v-] *a мат.* нязме́нны, пастая́нны; ***~e Faktóren*** пастая́нныя фа́ктары

ínvariant [-v-] *a лінгв., матэм.* інварыя́нтны

Ínvariante [-v-] *sub f* -, -n нязме́нная велічыня́, інварыя́нт

Invasión [-v-] *f* -, -en нашэ́сце, напа́д

Inventár [-v-] *n* -s, -e інвента́р; ***ein ~ über etw. (A) áufnehmen**** склáсці во́піс чаго́-н., інвентарызава́ць

inventarisíeren [-v-] *vt* інвентарызава́ць, рабі́ць інвентарыза́цыю

Inventúr [-v-] *f* -, -en 1) улік тава́раў, інвентарыза́цыя 2) во́піс маёмасці; ***~ máchen [áufnehmen*]*** рабі́ць інвентарыза́цыю; ***wégen ~ geschlóssen*** зачы́нена на ўлі́к

Inventúrausverkauf [-v-] *m* -(e)s распро́даж тава́раў у канцы́ сезо́ну

Inversión [-v-] *f* -, -en *грам.* інве́рсія, адваро́тны пара́дак слоў (*у сказе*)

invertíeren [-v-] *vt* падвяргáць інве́рсіі; размяшча́ць у адваро́тным пара́дку

investíeren [-v-] *vt эк.* укла́дваць (*капітал*), рабі́ць інвесты́цыі

Investíerung [-v-] *f* -, -en, Investitión *f* -, -en *эк.* 1) інвеставáнне 2) капіталаўкладáнне

Investitiónsgüter [-v-] *pl эк.* (аснóўныя) срóдкі вытвóрчасці

Investitiónsvorhaben [-v-] *pl* плáны капітáльнага будаўніцтва

ínwärts *adv* унýтр, у сярэ́дзіну

ínwendig 1. *a* унýтраны **2.** *adv* унутры́

inwieférn, inwiewéit *adv* 1) накóлькі, у якóй мéры [ступéні]; якíм чы́нам 2) чамý

Inzidént *m* -s, -e інцыдэ́нт, здарэ́нне, вы́падак

inzwíschen *adv* між тым, тым чáсам; ~ ***wúrde es dúnkel*** між тым сцямнéла

Ión *n* -s, -en *фіз.* іён

ionisíeren *vt фіз.* іянізавáць

Í-Punkt *m* -s, -e крóпка над «і»; ***etw. bis auf den létzten ~ genáu erlédigen*** зрабíць усё як магá лепш

Iráker *m* -s, - жыхáр Ірáка

irákisch *a* ірáкскі, ірáцкі

Iráner *m* -s, - ірáнец

iránisch *a* ірáнскі

írden *a* глiня́ны; ***~es Geschírr*** керамíчны пóсуд

írdisch *a* зямны́; звычáйны; штодзённы; ***~e Dínge*** 1) зямны́я [звычáйныя] спрáвы 2) зямны́я дабрóты

Íre *m* -n, -n ірлáндзец

írgend *adv* тóлькі, як-нéбудзь; ***~etwas*** што-нéбудзь; ***~jémand*** хто-нéбудзь

írgendéin *pron indef m* [*f* írgendéine, *n* írgendéin, *pl* írgendwélche] якí-нéбудзь, нéйкі, якíсьці; ***~ánderer*** хто-нéбудзь íншы

írgendéiner *pron indef m* [*f* ~éine, *n* ~éin(es)] *гл.* írgendéin

írgendwánn *adv* калí-нéбудзь, нéкалі

írgendwás *pron indef* што-нéбудзь, нéшта, што-кóльвечы

írgendwélcher *m* [*f* ~wélche, *n* ~wélches, *pl* ~wélche] якí-нéбудзь, нéйкі

írgendwér *pron indef* хто-нéбудзь, хтóсьці, нéхта

írgendwíe *adv* як-нéбудзь, нéяк

írgendwó *adv* дзе-нéбудзь, нéдзе, ~ ***ánders*** дзе-н. у другíм мéсцы

írgendwohér *adv* адкýль-нéбудзь

írgendwohín *adv* куды́-нéбудзь, нéкуды

Íris *f* -, - 1) *анат.* íрыс (*вока*) 2) *бат.* касáч

írisch *a* ірлáндскі

Írländer *m* -s, - *гл.* Íre

írländisch *гл.* irisch

Ironíe *f* -, -í¦en ірóнія, насмéшка

irónisch *a* іранíчны, насмéшлівы

ironisíeren *vt* іранізавáць (*над кім-н., чым-н.*)

irrationál [írrational] *a* ірацыянáльны, нерацыянáльны

Irrationalísmus *m* - *філас.* ірацыяналíзм

Irrationálzahl *f* -, -en *часцей pl* ірацыянáльны лік

írre *a* 1) якí памыля́ецца; ***er ist ganz ~*** ён зусíм збíты з трóпу [з панталы́ку] 2) звар’яцéлы; ~ ***im Kopf sein*** быць не пры сваíм рóзуме; ~ ***wérden*** звар’яцéць; ~ ***Réden führen*** выкáзваць шалёныя [дзівáцкія] дýмкі

Írre I *sub m*, *f* -n, -n вар’я́т, -ка

Írre II: ***j-n in die ~ führen*** збіць кагó-н. з дарóгі [трóпу, панталы́ку]

írreal *a* нерэáльны, несапрáўдны

írreführen *аддз*, *vt* увóдзіць у зман, збівáць з трóпу

írregehen* *аддз. vi* (s) 1) заблудзíць, заблукáць 2) памыля́цца

írregular *a* 1) няпрáвільны, нерэгуля́рны 2) *вайск.* ірэгуля́рны

írreleiten *аддз.vt* увóдзіць у зман, дэзарыентавáць (*каго-н.*)

írremachen *аддз. vt* збівáць з трóпу [з панталы́ку]

írren 1. *vi* блукáць, хадзíць **2. ~, sich** памыля́цца; ***sich in j-m, in etw. (D) ~*** памыля́цца ў кім-н., чым-н.; ***sich in der Persón ~*** абазнáцца ў чалавéку, прыня́ць аднагó чалавéка за другóга; ***sich im Ábteil ~*** памылíцца ў купэ́

Írrenanstalt *f* -, -en *разм.* псіхіятры́чная бальнíца

Írrenarzt *m* -es, -ärzte *пагардл.* псіхія́тр

Írrenhaus *n* -es, -häuser *пагардл.* вар’я́цкі дом, вар’я́тня

írreparа|bel *a* непапра́ўны; ***~bler Féhler*** непапра́ўная памы́лка

írrereden *аддз. vi* тры́зніць

Írresein *n* -s псіхо́з, вар'я́цтва

Írrfahrt *f* -, -en блука́нне, бадзя́нне, вандрава́нне

Írrgarten *m* -s, -gärten лабіры́нт

írrig *a* памылко́вы, ілжы́вы; ***éine ~e Méinung vertréten**** памыля́цца

Irrigatión *f* -, -en 1) ірыга́цыя, арашэ́нне, абвадне́нне 2) *мед.* прамыва́нне

irritíeren *vt* раздражня́ць, збіва́ць з тро́пу

Írrlehre *f* -, -en е́рась, ілжэвучэ́нне

Írrlicht *n* -(e)s, -er блука́ючы аго́нь, падма́нлівы аге́ньчык

Írrrede *f* -, -n трызне́нне

Írrsinn *m* -(e)s вар'я́цтва

írrsinnig *a* звар'яце́лы, шалёны

Írrtum *m* -s, -tümer памы́лка; ***éinen ~ begéhen**** зрабі́ць памы́лку; ***im ~ sein*** памыля́цца

írrtümlich 1. *a* памылко́вы, няслу́шны **2.** *adv* памылко́ва

írrtümlicherweise *adv* памылко́ва

Írrung *f* -, -en непаразуме́нне, памы́лка

Írrwahn *m* -(e)s вялі́кая памы́лка; забабо́ны, пры́мхі

Írrweg *m* -(e)s, -e няпра́вільны [памылко́вы] шлях

=isch *суф. прыметнікаў, указвае на паходжанне, прыналежнасць, суадноснасць з чым-н.:* polítisch палíты́чны

Ísegrim *m* -s, -e 1) Воўк (*у казках і байках*) 2) пану́ры чалаве́к; бурку́н

Islám *m* -s іслáм, магаметáнства, мусульмáнства

islámisch *a* магаметáнскі, мусульмáнскі, іслáмскі

Ísländer *m* -s, - ісла́ндзец

ísländisch *a* ісла́ндскі

Isolátor *m* -s, -tóren 1) *эл.* ізаля́тар; ізаляцы́йны матэрыя́л 2) *мед.* ізаля́тар

Isolíerband *n* -(e)s, -bänder *эл.* ізаляцы́йная сту́жка

isolíeren *vt* (*gegen A*) ізалява́ць (*ад чаго-н.*)

Isolíerhaft *f* - адзіно́чнае заключэ́нне

Isolíerkörper *m* -s, - *эл.* ізаля́тар

isolíert *a* ізалява́ны, адасо́блены, адарва́ны

Isolíertheit *f* -, -en ізалява́насць; адасабле́нне, аддзяле́нне; разлу́чанасць, раз'ядна́насць

Isolíerung *f* -, -en ізаля́цыя, адасо́бленасць

Isotóp *n* -s, -e *хім.* ізато́п; ***radioaktíves ~*** радыёакты́ўны ізато́п

israélisch *a* ізра́ільскі

Israelít *m* -en, -en 1) ізраільця́нін 2) прыхі́льнік іудзе́йства

iss, **isst** *imp, impf ад* éssen*

ist *präs ад* sein*

Ístbestand [Íst-Bestand] *m* -(e)s, -stände 1) *эк.* сапра́ўдны стан, ная́ўнасць 2) *вайск.* ная́ўны склад

Ísthmus *m* -, -men *геагр.* перашы́ек

Ístleistung [Íst-Leistung] *f* -, -en факты́чная магу́тнасць [прадукцы́йнасць]

Íststärke [Íst-Stärke] *f* -, -n *вайск.* ная́ўны састáў

Ístwert [Íst-Wert] *m* -(e)s, -e сапра́ўдная велічыня́, сапра́ўднае значэ́нне

Itali¦éner *m* -s, - італья́нец

itali¦énisch *a* італья́нскі

ítem *adv* такса́ма; дале́й

Iteratión *f* -, -en паўто́р, паўтарэ́нне; *матэм.* ітэра́цыя

Í-Tüpfelchen *n* -s, - кро́пка над «і»; ***bis aufs ~*** як магá дэталёвей; да са́май дро́бязі

i wó! *разм.* ды што ты! ні ў я́кім ра́зе!

J

ja 1. *prt* 1) так, але́, ага́, безумо́ўна, бясспрэ́чна, як жа; о *~!* так!, ага́!; ***ach ~!*** шкада́, але́ так!; ***na ~!*** няха́й так! 2) зна́чыць, зна́чыцца; ***dann ist es ~ bésser, dass er hier bleibt*** тады́, зна́чыцца, бу́дзе лепш, калі́ ён застане́цца тут 3) *ва ўступным значэнні*: ***sie ist ~ hübsch, aber nicht klug*** яна́ безумо́ўна прыго́жая, але́ не разу́мная 4) а вось і…; ***da ist ~ Tánte!*** а вось і цёця! 5) про́ста; ***das ist ~ únmöglich!*** гэ́та про́ста немагчы́ма! **2.** *cj* 1) бо; ***bleib hier, es regnet ~ stark!*** застава́йся тут, бо ідзе́ мо́цны дождж! 2) на́ват; ***Húnderte, ~ Húnderte sind gekómmen*** прышлі́ со́тні, на́ват со́тні

Ja *n* - але́, зго́да; ***für etw. (A) mit ~ stímmen*** галасава́ць за што-н.

Jabot [ʒa'bo:] *n* -s, -s жабо́

Jacht *f* -, -en я́хта

Jácke *f* -, -n ку́ртка; ко́фта ◊ ***die ~ voll kríegen*** *фам.* атрыма́ць па вуша́х; ***das ist die álte ~!*** *перан.* гэ́та стара́я гісто́рыя [прыго́да]!; ***j-m die ~ voll háuen* [áusklopfen], j-m eins auf die ~ gében**** *разм.* пабі́ць каго́-н.; ***j-m die ~ voll lügen**** ≅ нахлу́сіць каму́-н. цэ́лы мех

Jackétt [ʒa-] *n* -s, -e *і* -s пінжа́к; *вайск.* кі́цель

Jagd *f* -, -en 1) палява́нне 2) пагоня, прасле́даванне; ***auf der ~ nach j-m, etw. (D) sein*** ганя́цца за кім-н., чым-н., быць у по́шуках каго́-н., чаго́-н.

Jágdbomber *m* -s, - *ав.* знішча́льнік-бамбардзіро́ўшчык

Jágdflieger *m* -s, - 1) *ав.* лётчык-знішча́льнік 2) самалёт-знішча́льнік

Jágdflugzeug *n* -(e)s, -e *ав.* самалёт-знішча́льнік

Jágdfrevel [-v-] *m* -s, - парушэ́нне пра́вілаў палява́ння, браканье́рства

Jágdhund *m* -es, -e паляўні́чы саба́ка

Jágdrevier [-vi:r] *n* -s, -e паляўні́чы абша́р

Jágdschein *m* -(e)s, -e пасве́дчанне на пра́ва палява́ння, паляўні́чы біле́т

Jágdstaffel *f* -, -n *ав.* знішча́льная эскадрылля

Jágdtasche *f* -, -n ягта́ш, паляўні́чая су́мка

Jágd-U-Boot *n* -(e)s, -e супрацьло́дачная падво́дная ло́дка

jágen 1. *vt* 1) палява́ць 2) гнаць, прасле́даваць; ***ein Pferd zu Tóde ~*** загна́ць каня́ да сме́рці; ***j-n in den Tod ~*** увагна́ць каго́-н. у магі́лу; ***sich (D) éine Kúgel durch den Kopf ~*** пусці́ць сабе́ ку́лю ў лоб; ***ein Eréignis jagt das ándere*** падзе́і ху́тка змяня́юць адна́ дру́гую; ***j-n von Haus zu Haus ~*** ≅ пусці́ць каго́-н. з то́рбай **2.** *vi* імча́цца, гна́цца (*за чым-н.*); ***nach Ábenteuern ~*** шука́ць (сабе́) прыго́д; ***damít kannst du mich ~*** я і слу́хаць аб гэ́тым не жада́ю **3. ~, sich** ганя́цца адзі́н за адны́м

Jäger *m* -s, - 1) паляўні́чы 2) е́гер 3) *ав.* самалёт-знішча́льнік

Jägerbataillon [-taljo:n] *n* -s, -e знішча́льны батальён

Jägeréi *f* - 1) палява́нне, паляўні́чы про́мысел 2) лесніко́ва ха́та; лясні́цтва

Jägerhaus *n* -es, -häuser паляўні́чаяварто́ўня, паляўні́чая ха́та

Jägerlatein *n* -s 1) паляўні́чыя ба́йкі 2) паляўні́чы жарго́н

Jägersmann *m* -(e)s, -leute *паэт.* паляўні́чы, ло́ўчы

Jáguar *m* -s, -e *заал.* ягуа́р

jäh 1. *a* 1) раптоўны; ***ein ~es Énde néhmen**** раптоўна ко́нчыцца [абарва́цца] 2) кругы́, стро́мы **2.** *adv* 1) раптоўна, знянацку; імклі́ва, стрымгалоў, як магá 2) кру́та, стро́ма

jählings *adv* 1) раптоўна, імклі́ва, стрымгалоў 2) кру́та

Jahr *n* -(e)s, -e год, ***von ~ zu ~*** з го́ду ў год, з ко́жным го́дам; ***ein hálbes ~*** паўго́да; ***ein gánzes ~ hindúrch*** кру́глы

год; *~ für ~* год за гóдам; ***vor zwei ~en*** два гадьі тамý назáд; ***pro ~, im ~*** у год; ***übers ~*** праз год; ***drei ~e lang*** на працяѓу трох гадóў; ***seit ~ und Tag*** даўньім-даўнó; ***in die ~e kómmen**** (са)стáрыцца; ***in den bésten ~en*** у рóсквіце сіл; ***er ist schon bei ~en*** ён ужó пажылы́ чалавéк

jahráus: *~, jahréin* з гóда ў год

Jáhrbuch *n* -(e)s, -bücher штогóднік, гадавíк

jáhrelang 1. *a* шматгадóвы **2.** *adv* гадáмі, шмат гадóў

jähren, sich надыхóдзіць, спаўня́цца (*пра дату падзеі*)

Jáhresabschluss *m* -es, -schlüsse *фін.* гадавы́ балáнс

Jáhresbeginn *m* -s пачáтак гóда; ***seit ~*** з пачáтку гóда; ***am ~*** у пачáтку гóда

Jáhresbericht *m* -(e)s, -e гадавáя справаздáча

Jáhresdevidende *f* -, -n гадавы дэвідэ́нд

Jáhres|einkommen *n* -s, -, ~**einkünfte** *pl* гадавы́ дахóд

Jáhresende *n* -s канéц гóда; ***am ~*** к канцý гóда; ***seit ~*** з канцá гóда

Jáhresfeier *f* -, -n святкавáнне ўгóдкаў, юбілéй

Jáhresrechnung *f* -, -en гадавáя справаздáча; ***die ~ áblegen*** здавáць гадавýю справаздáчу

Jáhresschrift *f* -, -en штогóднік, гадавíк

Jáhrestag *m* -(e)s, -e гадавíна, угóдкі; ***am ~*** на гадавíну [угóдкі]

Jáhresumsatz *m* -es, -sätze *эк.* гадавы́ абарóт

Jáhresviertel *n* -s, - квартáл, чвэрць гóда

Jáhres|wechsel *m* -s, -, ~**wende** *f* -, -en надыхóд нóвага гóда

Jáhreszeit *f* -, -en парá гóда, сезóн

Jahrfünft *n* -(e)s, -e пяцігóдка, пяцігóддзе

Jáhrgang *m* -(e)s, -gänge 1) год выдáння 2) *вайск.* прызыўны́ ўзрóст, вы́пуск (*навучэнцаў*)

Jahrhúndert *n* -s, - стагóддзе, век

jahrhúndertelang 1. *a* якí працягваецца стагóддзі [вякí] **2.** *adv* на працягý (нéкалькіх) стагóддзяў, стагóддзямі, вякáмі

Jahrhúndertwende *f* - надыхóд нóвага стагóддзя; ***um die ~*** на рубяжы́ стагóддзя [вéку]

jährig *a* гадавы́, аднагадóвы

jährlich 1. *a* гадавы́, штогадóвы **2.** *adv* штогóд

Jáhrmarkt *m* -(e)s, -märkte кірмáш

Jahrtáusend *n* -s, -e тысячагóддзе

Jahrzéhnt *n* -(e)s, -e дзесяцігóддзе

Jähzorn *m* -(e)s 1) запáльчывасць 2) раптóўны гнеў; ***im ~*** з гарáчкі, пагарачы́ўшыся

Jalousie [ʒaluˈziː] *f* -, -sí¦en жáлюзі

Jam [ʤɛm] *n* -s, -s, *f* -, -s джэм

Jámbus *m* -, -ben *літ.* ямб, ямбíчны метр

Jámmer *m* -s 1) плач, галашэ́нне, ля́мант; ***es ist ein ~, das ánzusehen**** жáласна глядзéць на гэ́та; ***~ und Schánde!*** якí жаль! 2) гóра, няшчáсце; ***in ~ und Not*** у гóры і няшчáсці

Jámmergestalt *f* -, -en убóгая [мізэ́рная] фігýра, вáрты жáлю чалавéк

jämmerlich 1. *a* 1) жáласны, сýмны 2) мізэ́рны, нікчэ́мны **2.** *adv* жáласна

Jämmerlichkeit *f* - 1) мізэ́рнае [убóгае, вáртае жáлю] існавáнне 2) нікчэ́мнасць

jámmern 1. *vi* (*über, um A, wegen G*) крычáць, лямантавáць, бедавáць (*па чым-н.*) **2.** *vt* выклікáць жаль; ***er jámmert mich*** мне ягó прóста [вéльмі] шкадá

jámmerschade *adv* вéльмі шкадá

jámmervoll *a* 1) вáрты жáлю; жáласны 2) мізэ́рны, убóгі

Jänner *m* - *i* -s, - *дыял.* стýдзень

Jánuar *m* - *i* -s, -e стýдзень; ***im ~*** у стýдзені; ***Ánfang [Mítte, Énde] ~*** у пачáтку [сярэ́дзіне, канцы́] стýдзеня

Japáner *m* -s, - япóнец

japánisch *a* япóнскі

jáppen, jápsen *vi разм.* перары́вiста ды́хаць, пы́хкаць, сапцí

Jargon [ʒarˈgɔ̃ː] *m* -s, -s жаргóн

Jásagen *n* -s паддáкванне

Jasmín *m* -s, -e *бат.* язмíн

Jaspís *m* - *i* -ses, -se *мін.* яшмá

jäten *vt* палóць

Jäten *n* -s прапóлка

Jáuche *f* -, -n 1) гнóевая жы́жка 2) бурдá, дрэ́ннае піва

jáuchzen *vi* рáдавацца, рáдасна крычáць; ***da jáuchzt éinem das Herz im Léibe*** душá цéшыцца

Jáuchzer *m* -s крык рáдасці, рáдасны вóкліч

jáulen *vi* выць, віскатáць, скавытáць

jawóhl *adv* так, безумóўна; *вайск.* так, ёсць

Jáwort *n* -(e)s згóда; ***sein ~ gében**** выкáзваць сваю́ згóду

Jazz [ʤɛz] *m* – джаз, джáзавы аркéстр, джáзавы ансáмбль

Jazzband [ˈʤɛzbɛnt] *f* -, -s джáзбанд

je 1. *adv* 1) калі-нéбудзь; ~ ***und*** ~ заўсёды 2) па (*перад лічэбн.*); ~ ***drei*** па тры, па трóе **2.** *cj* 1): ***je…, désto…, je… je…*** чым…, тым…; ***je mehr, désto bésse***r чым больш, тым лепш 2): ***je nachdém*** у залéжнасці ад

Jeans [ʤi:nz] *pl* джы́нсы

Jeck *m* -en, -en *дыял.* 1) франт, зух 2) дýрань, дзівáк

jédenfalls *adv* ва ўся́кім рáзе; абавязкóва

jédenorts *adv* усю́ды, скрозь, паўсю́дна

jéder *m* [*f* jéde, *n* jédes] 1) кóжны [кóжная, кóжнае] 2) усякі [ўся́кая, уся́кае]; ***auf jéden Fall*** на ўся́кі вы́падак

jéderléi усяля́кі(я)

jédermann кóжны (*чалавек*), уся́кі

jéderzeit *adv* у любы́ час, заўсёды

jédes Mal *adv* кóжны раз, шторáз, у кóжным выпáдку

jedóch *cj* усё-такі, аднáк

jédweder, jéglicher *pron indef* кóжны, уся́кі, любы́

jéhér: ***von*** ~ здаўнá, з дáўніх часóў

jémals *adv* калі-нéбудзь

jémand *pron indef* хто-нéбудзь, хтóсьці, нéхта

Jemenít *m* -en, -en йéменец

jemenítisch *a* йéменскі

jéner *pron dem m* [*f* jéne, *n* jénes, *pl* jéne] той (тáя, тóе, ты́я)

jénseitig *a* які ляжы́ць на тым бакý; супрацьлéглы; ***das ~e Lében*** тагасвéтнае [замагі́льнае] жыццё

jénseits *prp, adv* (*G*) па той бок; на другі́м бакý

Jénseits *n* - *рэл.* той свет; ***j-n ins ~ befördern [schícken]*** *разм.* адпрáвіць кагó-н. на той свет

Jersey [ˈʤø:rzi] *m* -s, -s 1) джэ́рсі (*матэрыя*) 2) футбóлка, фуфáйка (*спартыўная*)

Jesuít *m* -en, -en езуíт

jesuítisch *a* езуíцкі

Jésus (*m*) - *рэл.* Ісýс; ~ **Chrístus** (*G* Jésu Chrísti, *D* Jésus Chrístus *або* Jésum Chrístum; *пры звароце* Jésus Chrístus *або* Jésu Chríste) Ісýс Хрыстóс

Jet [ʤɛt] *m* -, -s рэакты́ўны рухавíк; *разм.* рэакты́ўны самалёт

Jeton [ʒəˈtõ:] *m* -s, -s жэтóн

jétzig *a* цяпéрашні, сучáсны; ***in der ~en Zeit*** у цяпéрашні час, у сучáсны мóмант

jetzt *adv* цяпéр; ***bis*** ~ да гэ́тага чáсу; ***von ~ ab*** ад [з] гэ́тага чáсу; ~ ***ében*** тóлькі што

Jétztzeit *f* - цяпéрашні час; сучáснасць

jéweilig *a* цяпéрашні, дзéйны, дзéючы (*у сучасны момант*); адпавéдны

jéweils *adv* у залéжнасці ад абстáвін, у кóжным вы́падку, адпавéдна

jíddisch: ***~e Spráche*** íдыш; яўрэ́йская мóва

Jiu-Jitsu [ʤiuˈʤitsu:] *n* - *i* -s *спарт.* джы́уджы́цу

Job [ʤɔp] *m* -s, -s 1) выгóдная спрáва, выгóдны заня́так 2) прáца

Jóbber [ˈʤɔbər] *m* –s, -s біржавы́ спекуля́нт

Joch *n* -(e)s, -e 1) ярмó, прыгнёт; ***in [únter] dem*** ~ пад íгам [прыгнётам]; ***ein schwéres ~ trágen**** быць пад ця́жкім прыгнётам; ***j-n (tüchtig) ins ~ spánnen*** ≅ запрэ́гчы кагó-н. у рабóту; ***im ~e sein*** цягнýць ля́мку 2) ярмó, хамýт; ***ein ~ Óchsen*** пáра быкóў [валóў] 3) гóрны перавáл, седлавíна 4) бык, пралёт (мастá)

Jockey, Jockei [ˈʤɔkae̯ *i* ˈʤɔki] *m* -s, -s жакéй, кóннік

Jod *n* -s *хім.* ёд

jódeln *vi* спявáць з пералíвамі (*на ты-*

рольскі лад)

jódhaltig *a* ёдзісты, які́ ўтры́млівае ёд

Jódler *m* -s, - 1) пе́сня (*на тырольскі лад*) 2) спява́к (*які спявае на тырольскі лад*)

Jódtinktur *f* -, -en насто́йка ёду

jóggen [ʤ-] *vi* бе́гчы трушко́м, займа́цца джо́гінгам

Jóghurt [Jógurt] *m*, *n* -s ёгурт

Jógi *m* -s, -s ёг

Johánnisbeere *f* -, -n пары́чка; ***schwárze*** ~ чо́рная пары́чка

Johánnis|käfer *m* -s, -, **~würmchen** *n* -s, - *заал.* святля́к

jóhlen *vi* крыча́ць, гарла́ніць, раўці́

Jóker [ˈjo:- *i* ˈʤo:-] *m* -s, -s джо́кер

Jólle *f* -, -n я́лік, шлю́пка

Jongleur [ʒɔŋˈglø:r] *m* -s, -e, **~in** *f* -, -nen жанглёр; жанглёрка

jonglieren [ʒɔŋˈli:rən] *vt* жанглі́раваць (*тс. перан.*)

Jóppe *f* -, -n ку́ртка, тужу́рка

Jordáni¦er *m* -s, - жыха́р Іарда́ніі

jordánisch *a* іарда́нскі

Jóta *n* - *i* -s ёта (*грэчаская літара*) ◊ ***um kein ~ náchgeben**** не уступа́ць ні на ёту [ні на крок]

Journál [ʒur-] *n* -s, -e часо́піс, газе́та, дзённік; *марск.* суднавы́ журна́л

Journalíst [ʒur-] *m* -en, -en журналі́ст, публіцы́ст

jovial [-ˈvia:l] *a* жыццяра́дасны, вясёлы, жва́вы

Júbel *m* -s (нястры́мная) ра́дасць, веселосць, трыумфава́нне

Júbelfest *n* -es, -e *гл.* Jubilä¦um

júbeln *vi* ра́давацца, весялі́цца, трыумфава́ць

Jubilä¦um *n* -s, -läen юбіле́й

jubilíeren *vi гл.* júbeln

Júchten *m*, *n* -s юхт (*гатунак скуры*)

júchzen *vi разм. гл.* jáuchzen

júcken 1. *vi vimp* свярбе́ць; ***es juckt mich am Rücken*** у мяне́ свярбі́ць спі́на; ***es juckt mir in den Béinen*** у мяне́ но́гі про́сяцца ў ско́кі; ***mir juckt es an den Fíngern*** у мяне́ ру́кі свярбя́ць (*зрабіць што-н.*) **2. ~, sich**; ***sich blútig júcken*** разадра́ць ску́ру да крыві́

Júcken *n* -s, **Júckreiz** *m* -es сверб

Júdas *m* -, -se (*ад уласнага імя*) ю́да, іу́да, прада́жнік

Júde *m* -n, -n яўрэ́й

jüdisch *a* яўрэ́йскі

Judo [ˈʤu:do *i* ʤuˈdo:] *n* -s *спарт.* дзюдо́

Júgend *f* - 1) маладо́сць, юна́цтва; ***von ~ auf*** за́малада, з малады́х гадо́ў; ***die ~áufleben lássen**** успо́мніць юна́цтва, успамяну́ць маладо́сць 2) мо́ладзь; ***die ~ von héute*** суча́сная мо́ладзь

Júgendblüte *f* - *паэт.* ле́пшыя гады́ жыцця́; ***in vóller ~*** у са́мым ро́сквіце гадо́ў

Júgendfreund *m* -(e)s, -e ся́бар юна́цтва

Júgendheim *n* -(e)s, -e 1) інтэрна́т для мо́ладзі 2) дом мо́ладзі

Júgendherberge *f* -, -n юна́цкая турба́за

Júgendklasse *f* -, -n *спарт.* юна́цкі разра́д

júgendlich *a* 1) малады́, юна́цкі, юна́чы 2) маладжа́вы

Júgendliche *sub m*, *f* -n, -n падле́так, юна́к, дзяўчы́на; *pl* мо́ладзь; ***~ háben (kéinen) Zútritt*** дзе́цям до́ступ (не)дазво́лены (*на фільм*)

Júgendpresse *f* - маладзёжны друк, газе́та для мо́ладзі

Júgendschutzgesetz *n* -es, -e *юрыд.* зако́н аб права́х мо́ладзі

Júgendstrafanstalt *f* -, -en папра́ўча-працо́ўная кало́нія для непаўнале́тніх правапаруша́льнікаў

Júgendtreffen *n* -s, - злёт мо́ладзі

Júgendweihe *f* -, -n ю́гендвае, грамадзя́нская канфірма́цыя, свя́та паўнале́цця (*гіст. – у былой ГДР*)

Júli *m* - *i* -s, -s лі́пень

Jumper [ˈʤampər] *m* -s, - джэ́мпер

jung *a* малады́, ю́ны; ***~es Volk*** мо́ладзь; ***von ~ auf*** з малады́х гадо́ў ◊ ***~ gefréit hat níemand geréut*** ≅ ра́на ажэ́нішся – не пашкаду́еш

Júngarbeiter *m* -s, - малады́ рабо́чы; *pl* рабо́чая мо́ладзь (*гіст. – у былой ГДР*)

Júngbauer *m* -s *i* -n, -n малады́ селяні́н

Júnge I *m* -n, -n, *pl разм. тс.* Jungs *i* Júngens хло́пчык, юна́к, хло́пец

Júnge II *sub n* -n, -n дзіцяня́ (жывёл); ~ ***bekómmen* [wérfen*]*** дава́ць пато́мства

júngen *vi* дава́ць [прыно́сіць] пато́мства (*пра жывёл*)

júngenhaft *a* хлапе́чы

jünger *a* маладзе́й(шы); ***der ~e*** мало́дшы

Jünger *m* -s, -e паслядо́ўнік, ву́чань

Júngfer *f* - -n дзе́ўка, дзяўчы́на; ***álte ~*** стара́я дзе́ўка

Júngfernschaft *f* - 1) дзяво́цкасць 2) нявіннасць, цнатлі́васць

Júngfrau *f* -, -en *высок.* дзе́ва, дзяўчы́на; ***die Héilige ~*** *рэл.* Ма́ці Бо́жая

júngfräulich *a* **1.** нявінны, дзяво́цкі, цнатлі́вы **2.** некрану́ты **3.** дзяво́чы

Júnggeselle *m* -n, -n халасця́к, кавале́р

Jüngling *m* -s, -e юна́к, маладзён

jüngst 1. *a* 1) наймаладзе́йшы, (са́мы) мало́дшы 2) няда́ўні; ***die ~en Eréignisse*** апо́шнія падзе́і ◊ ***das Jüngste Gerícht*** *рэл.* Стра́шны суд **2.** *adv* няда́ўна

Júni *n* - *i* -s, -s чэ́рвень

júnior *a* мало́дшы

Juniórenrekord *m* -(e)s, -e *спарт.* рэко́рд сяро́д юнако́ў

Júnker *m* -s, - 1) *гіст.* ю́нкер, буйны́ абша́рнік (*у б. Прусіі*) 2) па́ніч

Junkie ['ʤaŋki] *m* -s, -s наркама́н

Júra I правазна́ўства, юрыспрудэ́нцыя, наву́ка аб пра́ве; *разм.* юры́стыка; ~ ***studíeren*** вывуча́ць пра́ва [юрыспрудэ́нцыю]

Júra II *m* -s 1) ю́ра (*горная града*) 2) *геал.* ю́рскі перы́яд

Júra III *m* -s ю́ра **1**. *горы ў Швейцарыі і Францыі* **2.** *кантон у Швейцарыі*

Jurisprudénz *f* - юрыспрудэ́нцыя, юрыды́чныя наву́кі

Juríst *m* -en, -en юры́ст

jurístisch *a* юрыды́чны

Jurór *m* -s, -en член журы́

Jury [ʒy'ri: *i* 'ʒy:ri] *f* -, -s 1) журы́ 2) суд прыся́жных

just *adv дыял.* якра́з, менаві́та, і́менна

justíeren *vt тэх.* вывяра́ць, рэгулява́ць, юсці́раваць

Justifizíerung *f* -, -en *камерц.* пацвярджэ́нне; ~ ***éiner Réchnung*** пацвярджэ́нне [праве́рка] раху́нку

Justíz *f* - юсты́цыя

Jistízmaschine *f* -, -n *перан.* судо́вая машы́на

Justízminister *m* -s, - міні́стр юсты́цыі

Justízrat *m* -(e)s, -räte саве́тнік [дара́дчык] юсты́цыі

Júte *f* - джут

Juwél *n, m* -s, -en 1) кашто́ўны ка́мень, кашто́ўнасць 2) n -s, -e *перан.* скарб; жамчу́жына; ***ein ~ von éinem Ménschen*** залаты́ чалаве́к

Jux *m* -es, -e **1.** жарт, вясёлая вы́хадка; ***sich (D) éinen ~ mit j-m máchen*** паджартава́ць над кім-н. **2.** дро́бязь; ~ ***tréiben**** жартава́ць

júxen *vi разм.* жартава́ць, дуры́ць

K

Kabále *f*-, -n кава́рства; падко́пы, інтры́гі
Kabarett [-ˈrɛt *і* -ˈre:] *n* -s, -e *і* -s 1) кабарэ́, эстра́дны дывертысме́нт 2) шынóк, кабарэ́
Kabarettier [-ˈtje:] *m* -s, -s гаспада́р [ула-да́льнік] кабарэ́
Kabarettíst *m* -en, -en арты́ст кабарэ́
Kábel *n* -s, - 1) ка́бель; ***ábgeschirmtes*** ~ экрані́раваны ка́бель; ***armíertes [bewährtes]*** ~ брані́раваны ка́бель; ***zweiádriges*** ~ двухжы́льны ка́бель 2) трос, я́карны кана́т
Kábeljau *m* -s, -e *і* -s *заал*. траска́
Kábel|leitung *f*-, -en, **~lini¦e** *f*-, -n ка́бельная лі́нія су́вязі
kábeln *vt*, *vi* *уст*. тэлеграфава́ць (*па кабелю*); пасыла́ць каблагра́му
Kábelschuh *m* -(e)s, -e *эл*. ка́бельны нака́не́чнік
Kabíne *f*-, -n каю́та; кабі́на
Kabinétt *n* -s, -e 1) *у розн. знач*. кабіне́т 2) *разм*. прыбіра́льня
Kabotáge [-ʒə] *f* - кабата́ж, кабата́жнае пла́ванне
Káchel *f*-, -n ка́фля
kácheln *vt* абліцо́ўваць ка́фляй
Káchelofen *m* -s, -öfen ка́фельная пе́чка, гала́ндская пе́чка
Kácke *f* - *груб. гл*. Kot
Kadáver [-vər] *m* -s, - труп; па́дла
Kadénz *f*-, -en 1) *муз., літ*. кадэ́нцыя 2) тэмп страля́ння, тэхні́чная ху́ткасць (*аўтаматычнай зброі*)
Káder *m* -s, - 1) ка́дры 2) ка́дравы супрацо́ўнік; *вайск*. кадраві́к
Káderabteilung *f* -, -en аддзе́л ка́драў (*у былой ГДР*)
Káderausbildung *f* - падрыхто́ўка ка́драў
Káderleiter *m* -s, - нача́льнік па ка́драх (*у былой ГДР*)
Kadétt *m* -en, -en 1) кадэ́т, выхава́нец кадэ́цкага ко́рпуса 2) ю́нкер
Kádi *m* -s, -s ка́дзі (*суддзя ў мусульман*); ***zum ~ láufen**** *разм*. падава́ць ска́ргу ў суд
Käfer *m* -s, - жук; ***ein nétter [süßer]*** ~ *разм*. прыго́жая дзяўчы́на
Kaff *n* -s, -s *і* -e *разм*. глухі́ закуто́к; глухме́нь
Káffee *m* -s, -s 1) ка́ва [ко́фе] 2) гату́нак ка́вы; ~ ***máchen*** вары́ць ка́ву [ко́фе] ◊ ***das ist álles kálter ~!*** гэ́та ўсё даўны́м-даўно́ вядо́ма [забы́та]!
Káffeebohne *f*-, -n ка́вавы [кафе́йны] боб
Káffee-Ersátz [Káffeeersatz] *m* -es сурага́т ка́вы
Káffeehaus *n* -es, -häuser кавя́рня [кафэ́]
Káffeekanne *f*-, -n кафе́йнік
Káffeeklatsch *m* -(e)s, -e *разм*. плёткі
Káffeekocher *m* -s, - кавава́рка, ко́феварка
Káffeemaschine *f* -, -n машы́на для гатава́ння ка́вы
Káffeemühle *f* -, -n ка́вавы [кафе́йны] млыно́к
Káffeesatz *m* -es ка́вавая [кафе́йная] гу́шча: ***aus dem ~ wáhrsagen [orákeln]*** *разм*. варажы́ць на ка́вавай [кафе́йнай] гу́шчы
Káffeeservice [-ˌvi:s] *n* - *і* -*s* [-ˌvi:s *і* -ˌvi:səs], - [-ˌvi:s *і* -ˌvi:sə] ка́вавы [кафе́йны] сервíз
Káffeestube *f* -, -n кафе́йная, кавя́рня
Káffeezusatz *m* -es, -sätze даме́шка да натура́льнай ка́вы
Käfig *m* -s, -e 1) кле́тка 2) *тэх*. кажу́х
kahl *a* го́лы; лы́сы; ~ ***wérden*** лысе́ць; ~ ***fréssen**** абгрыза́ць (*пра с.-г. шкоднікаў*)
Káhlkopf *m* -(e)s, -köpfe 1) лы́сая галава́ 2) лы́сы (*чалавек*)
Káhlschlag *m* -(e)s, -schläge *лес*. суцэ́льная вы́рубка
Kahm *m* -s бро́сня
Kahn *m* -(e)s, Kähne ло́дка, чо́вен; ба́ржа; ~ ***fáhren**** плы́сці на ло́дцы [чаўне́]
Kai *m* -s, -e *і* -s набярэ́жная; пірс
Káiman *m* -s, -e *заал*. кайма́н (*паўднёва-амерыканскі кракадзіл*)

Káimauer *f* -, -n сцяна́ набярэ́жнай
Káiser *m* -s, - імпера́тар, ка́йзер ◊ ***sich um des ~s Bart stréiten**** спрача́цца аб чым-н. неканкрэ́тным [неісто́тным]
Káiserhaus *n* -es, -häuser дына́стыя
káiserlich *a* імпера́тарскі, ка́йзераўскі
Káiserreich *n* -(e)s, -e імпе́рыя
Káiserschnitt *m* -(e)s, -e *мед.* ке́сарава сячэ́нне
Kájak *m , n* -s, -e *i* -s *спарт.* байда́рка
Kajüte *f*-, -n *марск.* каю́та
Kakáo *m* -s, -s кака́ва; ***j-n durch den ~ ziehen**** *разм.* збэ́сціць каго́-н.; падсме́йвацца, паджартоўваць над кім-н., паке́пліваць з каго́-н.
Kákerlak *m* -s *i* -en, -en чо́рны тарака́н
Kaktée *f*-, -n, **Káktus** *m* -, -se *бат.* ка́ктус
Kalamität *f*-, -en няшча́сце, бяда́; ця́жкасці, турбо́ты; ***wírtschaftliche ~*** эканамі́чнае ўзрушэ́нне
Kálauer *m* -s, - по́шласць, тупы́ жарт
Kalb *n* -(e)s, Kälber цяля́; ***das Góldene ~*** залаты́ цяле́ц ◊ ***ein ~ wird schnell zum Óchsen*** ≅ апеты́т [смак] прыхо́дзіць у час яды́; ***das ~ will klüger sein als die Kuh*** ≅ яйцо́ ку́рыцу не ву́чыць
Kálbe *f* -, -n цялу́шка
kálben *vi* (а)цялі́цца ◊ ***ihm kalbt der Óchse*** ≅ яму́ шанцу́е, як ду́рню
kälbern 1) *гл.* kálben 2) прыду́рвацца, паво́дзіць сябе́, як дзіця́ 3) *груб.* рыга́ць, ваніта́ваць
Kálbsauge: ***~n máchen*** вы́лупіць [вы́трашчыць] во́чы
Kálbsbraten *m* -s, - сма́жаная цяля́ціна
Kálbsbrust *f* - цяля́чая грудзі́нка
Kálbsfleisch *n* -(e)s цяля́ціна
Kaldáunen *pl* (я́лавічныя, гавя́жыя) кі́шкі, трыбухі́; *кул.* рубцы́
Kaleidoskóp *n* -s, -e калейдаско́п
kalendárisch *a* каляндá́рны
Kalendárium *n* -s, -ri¦en 1) *царк.* каляндáр 2) натáтнік з календаро́м
Kalénder *m* -s, - 1) каляндáр 2) альманáх
Kalésche *f* -, -n бры́чка, тарата́йка
Kalfákter *m* -s, -, **Kalfáktor** *m* -s, -tóren 1) слу́жка, прыбіра́льшчык (*часцей турэмны*) 2) дано́счык, паклёпнік
Káli *n* -s калі́йнае ўгнае́нне
Kalíber *n* -s, - калі́бр; ***von gléichem ~*** аднаго́ калі́бру [ты́пу]
Kalíf *m* -en, -en халі́ф, калі́ф; ***~ auf kúrze Dáuer*** *іран.* калі́ф на гадзі́ну
Káliko *m* -s, -s *тэкст.* 1) парка́ль 2) календо́р 3) мітка́ль
Kalk *m* -(e)s, -e ва́пна; вапня́к; ***gelöschter ~*** га́шаная ва́пна; ***mit ~ bewérfen**** тынкава́ць
Kálkanstrich *m* -(e)s, -e ва́пнавая пабе́лка
Kálkbewurf *m* -(e)s, -würfe тынк, тынко́ўка
Kálkbrennerei *f*-, -en устано́ўка для аб-па́львання ва́пны
Kálkdünger *m* -s ва́пнавае ўгнае́нне
kálken *vt* 1) бялі́ць ва́пнай 2) вапнава́ць (*глебу*)
kálkhaltig *a* які́ ўтры́млівае ва́пну
Kálkhütte *f*-, -n *гл.* Kálkbrennerei
Kálkmörtel *m* -s, - ва́пнавы раство́р
Kálkstein *m* -(e)s вапня́к
Kalkül *n* -s, -e 1) разлі́к, вылічэ́нне 2) каштары́с
Kalkulatión *f* -, -en калькуля́цыя, разлі́к
kalkulíeren *vt* 1) калькулява́ць, склада́ць каштары́с 2) браць [прыма́ць] у разлі́к, узва́жваць
Kálla *f* -, -s *бат.* капы́тнік
Kalligraphíe [Kalligrafíe] *f* - калігра́фія, чыстапіса́нне
Kalmück(e) *m* -en, -en калмы́к
kalmückisch *a* калмы́цкі
Kálmus *m* -, -se *бат.* ае́р
Kaloríe *f* -, -rí¦en *фіз.* кало́рыя
Kalorí¦en|gehalt *m* -(e)s, -e, **~wert** *m* -(e)s, -e калары́йнасць
Kalótte *f* -, -n 1) кру́глая ша́пачка, ярмо́лка, фе́ска; п’ю́шка (*круглая шапачка ў каталіцкіх святароў*)
kalt 1. *a* хало́дны; ***~es Blut bewáhren*** заставáцца спако́йным; ***das lässt mich ~*** гэ́та мяне́ не хвалю́е **2.** *adv*: ***es läuft mir ~ über den Rücken*** мяне́ маро́з па ску́ры дзярэ́; ***~ bleiben**** застава́цца абыя́кавым [хало́дным]

káltblütig *a* 1) халаднакро́ўны 2) *перан.* спако́йны, абыя́кавы

Káltblütigkeit *f* - спако́й, стры́манасць

Kälte *f* - 1) маро́з, хо́лад; ***bíttere [strénge] ~*** (лю́тая) сцю́жа 2) хало́днасць; ***mit éisiger ~*** з ледзяно́ю хало́днасцю

Kälteanlage *f* -, -en *тэх.* халадзі́льная ўстано́ўка

Kältebeständigkeit *f* - *с.-г., тэх.* марозатрыва́ласць, марозаўсто́йлівасць, халадаўсто́йлівасць

Kälteeinbruch *m* -(e)s надыхо́д халадо́ў

kälteempfindlich *a* немарозатрыва́лы, успрыі́млівы да хо́ладу

kälten *vt* студзі́ць, асту́джваць

Kältepol *m* -s, -e по́люс хо́ладу

Kälteschauer *m* -s, - дры́жыкі

káltherzig *a* чэ́рствы, бязду́шны, хало́дны

Káltherzigkeit *f* - хало́днасць, чэ́рстласць, бессардэ́чнасць

kalt lássen* *vt* не ўзруша́ць, не ціка́віць; ***das lässt ihn kalt*** гэ́та яго́ ма́ла абыхо́дзіць [не ціка́віць]; ~ ***máchen*** *разм.* забі́ць; ~ ***stéllen*** пазбаўля́ць уплы́ву; зняць (*з пасады*); абясшко́дзіць

Káltwelle *f* -, -n хімі́чная [хало́дная] заві́ўка

Kálzium *n* -s *хім.* ка́льцый

kam *impf ад* kómmen*

Kamél *n* -s, -e 1) вярблю́д 2) *разм.* ду́рань, ёлупень

Kamélzucht *f* - вярблюдагадо́ўля

Kamélhaar *n* -(e)s -e вярблю́джая поўсць

Kaméllen *pl*: ***das sind ja álte [ólle] ~*** *разм.* гэ́та ўсё стара́я пе́сня

Kaméltreiber *n* -s, - паганя́ты вярблю́даў

Kámera *f* -, -s *фат.* кінака́мера; фотаапара́т, фотака́мера

Kamerád *m* -en, -en тава́рыш, ся́бар, хаўру́снік

Kamerádschaft *f* -, -en тавары́скія адно́сіны, дру́жба, сябро́ўства

kamerádschaftlich **1.** *a* сябро́ўскі, тавары́скі **2.** *adv* па-сябро́ўску, па-тавары́ску

Kámeramann *m* -s, -männer *i* -leute кінаапера́тар

Kamílle *f* -, -n *бат.* рамо́нак

Kamíllentee *m* -s насто́йка на рамо́нках

Kamín *m* -s, - 1) камі́н 2) ко́мін

Kamínfeger *m* -s, - каміна́р

Kamm *m* -(e)s, Kämme 1) грэ́бень, грабяне́ц, расчо́ска 2) грэ́бень (*гор*) ◊ ***da liegt der ~ auf der Bútter*** ≅ тут сам чорт но́гі скале́чыць; ***álle(s) über éinen ~ schéren**** стры́гчы ўсі́х (усё) пад адзі́н грэ́бень

kämmen **1.** *vt* 1) прычэ́сваць, расчэ́сваць; ***das Haar in éinem Schéitel ~*** прычаса́цца на прабо́р 2) часа́ць (*воўну*) 3) *вайск.* прачэ́сваць (*мясцовасць*) **2. ~, sich** прычэ́свацца; ***sich kléidsam ~*** зрабі́ць прычо́ску да тва́ру

Kámmer *f* -, -n 1) пако́й; камо́рка 2) пала́та (*дэпутатаў*) 3) судо́вая пала́та 4) *вайск.* цэйхга́ўз 5) жалу́дачак (*сэрца*) 6) *тэх.* каро́бка, ка́ртэр

Kämmeréi *f* -, -en *гіст.* гарадско́е казнача́йства

Kámmerfrau *f* -, -en камеры́стка, пакаёўка

Kámmergericht *n* -(e)s, -e *гіст.* Вышэ́йшы (*апеляцыйны*) суд (*у былой Прусіі*)

Kámmermädchen *n* -s, - пакаёўка

Kámmermusik *f* - ка́мерная му́зыка

Kámmerpräsident *m* -en, -en 1) старшыня́ парла́мента 2) старшыня́ судо́вай пала́ты 3) гарадскі́ казначэ́й

Kámmersänger *m* -s, - ка́мерны спява́к

Kámmerspiele *pl* ка́мерны тэа́тр

Kámmerzofe *f* -, -n *гл.* Kámmermädchen

Kámmgarn *n* -(e)s, -e камво́льнае пра́дзіва, га́рус

Kámmwolle *f* - камво́льная [чэ́саная] во́ўна

Kampagne [-ˈpanjə] *f* -, -n 1) кампа́нія 2) *вайск.* пахо́д

Kämpe *m* -n, -n *паэт.* бае́ц, ваяр, геро́й

kämpeln, sich *разм.* свары́цца

Kampf *m* -(e)s, Kämpfe барацьба́, змага́нне, бі́тва; (*für, um A – за што-н.; mit D – з кім-н., з чым-н.; gegen A – супраць [супроць, процiў] каго-н., чаго-н.*); ***der ~ ums Dásein*** барацьба́ за існава́нне; ***ein ~ auf Lében und Tod*** змага́нне не на жыццё, а на смерць

Kámpfabschnitt *m* -(e)s, -e *вайск.* уча́сстак (*баявых дзеянняў*)

Kámpfansage *f* -, -n вы́клік (*на бой*) (*тс. перан.*)
Kámpfaufstellung *f* -, -en *вайск.* баявы́ парáдак
Kámpfbahn *f* -, -en *спарт.* дарóжка, трáса (*спаборніцтва*)
Kámpfbanner *n* -s, - баявы́ сцяг, сцяг барацьбы́
kámpfbereit *a* гатóвы да бóю, баяздóльны
kämpfen *vi* (*für, um A*) змагáцца, ваявáць, біцца (*за што-н.*); (*gegen A*) змагáцца (*супраць каго-н., чаго-н.*); ***mit óffenem Visíer ~*** змагáцца з адкры́тым забрáлам; ***für [um] den Fríeden ~*** змагáцца за мір; ***auf Lében und Tod ~*** змагáцца [біцца] не на жыццё, а на смерць; ***mit dem Láchen ~*** ледзь стры́мліваць смех
Kámpfer *m* -s кáмфара
Kämpfer *m* -s, - барацьбіт, змагáр; баéц, вая́р; ***~ und Wáffen*** *pl вайск.* жывáя сіла і тэ́хніка
kämpferisch 1. *a* баявы́, ваяўнíчы; ***ein ~es Lében*** жыццё, пóўнае барацьбы́ **2.** *adv* па-баявóму
kámpferprobt *a* выпрабавáны ў бая́х
kámpffähig *a* баяздóльны
Kámpfflugzeug *n* -(e)s, -e *ав.* баявы́ самалёт, самалёт-бамбардзірóўшчык
Kámpfgenosse *m* -n, -n паплéчнік, баявы́ тавáрыш
Kámpfgruppe *f* -, -n *вайск.* баявáя грýпа
Kámpfhahn *m* -(e)s, -hähne 1) *заал.* турухтáн 2) *перан.* пéвень, забія́ка
Kámpfhandlungen *pl вайск.* баявы́я дзéянні
Kámpfkraft *f* -, -kräfte баявáя сіла, баяздóльнасць
kámpflustig *a* ваяўнíчы
Kámpfplatz *m* -es, -plätze арэ́на барацьбы́; пóле бітвы
Kámpfrichter *m* -s, - *спарт.* арбітр, суддзя́ (*на спаборніцтвах*)
Kámpfring *m* -(e)s, -e рынг (*бокс*)
Kámpfruf *m* -(e)s, -e баявы́ (пó)кліч
Kámpfspiel *n* -(e)s, -e турнір, спабóрніцтва; ваéнная гульня́
Kámpfstätte *f* -, -n 1) арэ́на барацьбы́ 2) пóле бітвы
Kámpfstellung *f* -, -n *вайск.* баявóе размяшчэ́нне, баявáя пазіцыя
Kámpfstoff *m* -(e)s, -e баявóе атрýтнае рэ́чыва
kámpfunfähig *a* небаяздóльны; ***~ máchen*** вы́весці са стрóю
Kámpfwagen *m* -s, - *гіст., уст.* баявáя калясніца
Kámpfwille *m* -ns гатóўнасць да барацьбы́, баявы́ энтузія́зм
Kámpfzone *f* -, -n зóна ваéнных дзéянняў
kampíeren *vi* 1) стая́ць лáгерам 2) жыць у палáтцы; жыць у прымітыўных умóвах [без выгóд]
Kanádi¦er *m* -s, - канáдзец
kanádisch *a* канáдскі
Kanaille [ka'naljə] *f* -, -n падлю́га, нягóднік
Kanál *m* -s, Kanäle 1) канáл 2) фарвáтэр, прахóд ◊ ***ich hábe den ~ voll*** *разм.* з мянé гэ́тага хóпіць, мне гэ́та надакýчыла
Kanalisatión *f* -, -en каналізáцыя
kanalisíeren *vt* 1) шлюзавáць (*рэкі*) 2) праклáдваць канáлы (*дзе-н.*), каналізавáць (*што-н.*) 3) накірóўваць па рóзных канáлах
Kánapee *n* -s, -s канáпа
Kanári¦envogel *m* -s, -vögel *заал.* канарэ́йка
Kandáre *f* -, -n цýглі (*у каня*)
Kándelzucker *m* -s *гл.* Kándis
Kandeláber *m* -s, - кандэля́бра
Kandidát *m* -en, -en 1) кандыдáт; ***j-n als ~en áufstellen*** выстаўля́ць чыю́-н. кандыдатýру 2) студэ́нт-дыплóмнік; ***~ der Philosophíe*** студэ́нт-дыплóмнік філасóфскага факультэ́та
Kandidatúr *f* -, -en кандыдатýра; ***die ~ áufstellen*** выстаўля́ць [вылучáць] чыю́-н. кандыдатýру; ***von der ~ ábsehen**** зняць чыю́-н. кандыдатýру
kandidíeren *vi* (*für A*) выстаўля́ць сваю́ кандыдатýру (*на які-н. пост*), з’яўля́цца кандыдáтам
kandíeren *vt* зацукрóўваць; ***kandíerte Früchte*** цукáты
Kándis *m* -, **~zucker** *m* -s ледзянéц, лядзя́ш

Kanéel *m* -s, -e карыца (*вышэйшага гатунку*)
Känguru *n* -s, -s *заал.* кенгурý
Kanín *n* -s, -e трусíнае фýтра
Kanínchen *n* -s, - *заал.* трус
Kanínchenstall *m* -(e)s, -ställe трусятнік
Kanínchenzucht *f* - трусагадóўля
Kaníster *m* -s, - бак пад гарýчае, бітóн, канíстра; бýтля ў пляцёнцы
kann *präs ад* können
Kánn-Bestímmung [Kánnbestimmung] *f* -, -en забеспячэ́нне свабóды вы́бару
Kánne *f* -, -n кóнаўка, кýбак; збан(óк); чáйнік ◊ ***es gießt wie mit [aus] ~n*** *разм.* дождж лье як з вядрá
Kannibále *m* -n, -n людаéд, канібáл
kánnte *impf ад* kénnen*
Kánon *m* -s, -s 1) канóн, прáвіла 2) *муз.* канóн
Kanóne *f* -, -n 1) гармáта 2) *жарт.* вáжная персóна, шы́шка, туз ◊ ***únter áller ~*** ніжэ́й за ўсякую кры́тыку; ***mit ~n nach [auf] Spátzen schíeßen**** страляць з гармáт па вераб'я́х
Kanónenboot *n* -(e)s, -e *вайск.* кананéрка
Kanónendonner *m* -s кананáда
Kanónenfutter *n* -s гармáтнае мяса
Kanónenschuss *m* -es, -schüsse гармáтны стрэл
Kanoníer *m* -s, -e *вайск.* радавы́ артылéрыі, кананíр
Kantáte *f* -, -n *муз.* кантáта
Kánte *f* -, -n 1) кант; край, грань 2) кант, бардзю́р; шляк, аблямóўка 3) акрáец (*хлеба*) ◊ ***auf die hóhe ~ légen*** адклáдваць на чóрны дзень, рабíць зберажэ́нні
kánten *vt* 1) кантавáць; аблямóўваць; 2) стáвіць на кант [руб] (*скрынку, дошку*)
kántig *a* вуглавáты, рабры́сты, гранёны
Kantíne *f* -, -n сталóўка, буфéт (*пры казарме, фабрыцы*)
Kantón *m* -s, -e кантóн (*адміністрацыйна-тэрытарыяльная адзінка ў некаторых краінах*)
Kántor *m* -s, -tóren *муз.* кáнтар, рэ́гент хóру
Kantoréi *f* -, -en царкóўны [касцéльны] хор
Kánu *n* -s, -s *спарт.* канóэ (*лодка*)
Kanúte *m* -n, -n *спарт.* канаíст (*вясляр на каноэ*)
Kánzel *f* -, -n царкóўная кáфедра
Kanzléi *f* -, -en канцылярыя
Kanzléisprache *f* -, -n канцылярская мóва
Kanzléistil *m* -(e)s, -e канцылярскі стыль
Kánzler *m* -en, -en кáнцлер
Kanzlíst *m* -en, -en канцыляры́ст
Kap *n* -s, -s 1) мыс 2) перадгóр'е 3) хваляpэ́з
Kapazität *f* -, -en 1) *тэх.* ёмістасць 2) (вытвóрчая) магýтнасць 3) знакамíтасць, велічыня́ (*у навуцы*)
Kapélle *f* -, -n 1) каплíца 2) *муз.* капэ́ла
Kapéllmeister *m* -s, - капельмáйстар, дырыжóр
kápern 1. *vt* захóпліваць (*карабель*); *разм.* падчапíць **2.** *vi* займáцца пірáцтвам
kapíeren *vt разм.* (з)разумéць, (с)кéміць, (у)цямíць
Kapilláre *f* -, -n *фіз., анат.* капіля́р
kapitál *a* капітáльны; мóцны; грунтóўны
Kapitál *n* -s, -e капітáл; ***konstántes ~*** пастая́нны капітáл; ***variábles ~*** перамéнны капітáл; ***fíxes ~*** аснóўны капітáл; ***zirkulíerendes ~*** абарóтны капітáл; ***tótes ~*** мёртвы капітáл; ***~ aus etw. (D) schlágen**** здабываць вы́гаду [кары́сць] з чагó-н.; ***das ~ verzínst sich gut*** капітáл даé вялíкія працэ́нты
Kapitálanlage *f* -, -n капіталаўкладáнне
kapitalisíeren *vt* ператварáць у капітáл, капіталізавáць
Kapitalísmus *m* - капіталíзм
kapitalístisch *a* капіталісты́чны
Kapitálrentabilität *f* - *фін.* нóрма акýпнасці капітáла
Kapitálverkehrsbilanz *f* -, -en *эк.* рахýнак рýху капітáлаў
Kapitän *m* -s, -e капітáн; ***~ zur Sée*** *марск.* капітáн пéршага рáнгу
Kapítel *n* -s, - главá, раздзéл; ***das ist ein tráuriges ~*** гэ́та сýмная гістóрыя; ***das ist ein ~ für sich*** гэ́та асóбая спрáва [асóбы пункт]
Kapitéll *n* -s, -e *архіт.* капітэ́ль, вéрхняя чáстка калóны

Kapítelüberschrift *f* -, -en на́зва раздзе́лу [главы́]

Kapitulatión *f* -, -en капіту́ля́цыя; ***bedíngungslose ~*** безагаво́рачная капіту-ля́цыя

kapitulíeren *vi* капітулява́ць, здава́цца

Kaplán *m* -s, Kapläne *царк.* капла́н, віка́-рый (*у каталікаў*)

Káppe *f* -, -n 1) ша́пка, капту́р, капю-шо́н; шлем (*матацыкліста*) 2) *тэх.* чахо́л, каўпа́к

káppen *vt* 1) адсяка́ць 2) абсяка́ць; пад-раза́ць (*верхавіну і г.д.*) 3) кастры́ра-ваць 4) схапі́ць (*злодзея*)

Käppi *n* -s, -s кэ́пі

Káppnaht *f* -, -en двайно́е шво

Kapríce [-sə] *f* -, -n капры́з; упа́ртасць

Kapriόle *f* -, -n 1) скачо́к, скачо́к на ме́с-цы (*верхавая язда*) 2) дзіва́цтва, кап-рыз; недарэ́чная вы́хадка

kapriziös *a* капры́зны, упа́рты

Kápsel *f* -, -n 1) футара́л, абало́нка, ко́рпус (*гадзінніка*) 2) *тэх.* зло́жніца, ка́псуль, кажу́х 3) каро́бка (*чарапная, семянная*)

kapútt *a разм.* 1) разбі́ты, палама́ны, сап-сава́ны; ~ ***máchen*** (са)псава́ць, (па)ла-ма́ць 2) сто́млены, змо́раны, знямо́жа-ны; ~ ***géhen**** *vi* (s) (са)псава́цца, разбі́ц-ца: ***sich ~ láchen*** *разм.* паміра́ць са сме́ху

Kapúze *f* -, -n капту́р, капюшо́н, башлы́к; ***die ~ überzíehen**** надзява́ць [наця́гваць] капюшо́н; ***die ~ zurückschlagen**** апус-ці́ць капюшо́н [башлы́к]; *царк.* клабу́к

Karabíner *m* -s, - карабі́н

Karáffe *f* -, -n графі́н

Karambolage [-ˈlaːʒə] *f* -, -n 1) карамбо́ль (*у більярдзе; удар адным шаром па некалькіх*) 2) *перан.* сутыкне́нне

Karamél *m*, *n* -s *гл.* Karamélzucker

Karamélle *f* -, -n караме́ль, цуке́рка

Karamélzucker *m* -s па́лены цу́кар

Karát *n* -s, -e *і з лічэб.* - кара́т

Karaté *n* - *або* -s *спарт.* каратэ́

Karáusche *f* -, -n кара́сь

Karawánne *f* -, -n 1) карава́н 2) працэ́сія, ход, цуг

Karbíd *n* -(e)s *хім.* карбі́д

Karbόl *n* -s, **~säure** *f* - карбо́лавая кісла-та́; *разм.* карбо́лка

Karbonáde *f* -, -n адбіўна́я катле́та, кар-бана́д

Karbonát *n* -(e)s, -e *хім.* вуглекі́слая соль

Karbúnkel *m* -s, - *мед.* карбу́нкул

Kardamóm *m*, *n* -s, -e *або* -en кардамо́н (*прыправа*)

kardinál *a* галоўны, асно́ўны, карды-на́льны

Kardinál *m* -s, -näle **1.** *царк.* кардына́л **2.** крушо́н з бе́лага віна́

Kardinálzahl *f* -, -en *грам.* ко́лькасны лі-чэ́бнік

Kardiográmm *n* -s, -e *мед.* кардыягра́ма

Karéli¦er *m* -s, - карэ́л(ец)

karélisch *a* карэ́льскі

Karénzzeit *f* -, -en час [тэ́рмін] чака́ння

Kárfreitag *m* -(e)s, -e *рэл.* Вялі́кая (*перадвелікодная*) пя́тніца

Karfúnkel *m* -s, - 1) карбу́нкул (*каштоў-ны камень*) 2) *разм. гл.* Karbúnkel

karg *a* 1) скупы́, мізэ́рны 2) убо́гі, бе́д-ны; ***ein ~es Lében führen*** жы́ць у га-ле́чы; ***bésser ~ als arg*** *прым.* бе́днасць не зага́на

kárgen *vi* (*mit D*) скупі́цца (*на што-н.*), шкадава́ць (*чаго-н.*); ***mit Wórten ~*** быць скупы́м на сло́вы

Kárgheit *f* - ску́пасць, скна́рнасць, скна́-рыстасць

kärglich *a* бе́дны, заняпа́лы, мізэ́рны, нікчэ́мны

karíert *a* клятча́сты

Karikatúr *f* -, -en карыкату́ра, шарж

karikíeren *vt* малява́ць [пака́зваць] у ка-рыкату́рным вы́глядзе, шаржы́раваць

Karmesín *n* -s кармазі́н (*фарбавальнае рэчыва*)

karmesínrot *a* ярка-чырво́ны, кармі́нны

karmínfarben, **karmínrot** *a* кармі́нны, ярка-чырво́ны, малі́навы

Kárneval [-val] *m* -s, -e *і* -s карнава́л

Karníckel *n* -s, - 1) *заал., дыял.* трус 2) *іран.* віно́ўнік, казёл адпушчэ́ння

Káro *n* -s, -s 1) ромб 2) зво́нкі (*у картах*)

Karósse *f* -, -n брычка, дыліжа́нс
Karosseríe *f* -, -i¦en *тэх.* ку́заў
Karótte *f* -, -n мо́рква, карат́эль
Kárpfen *m* -s, - карп
Kárre *f* -, -n, **Kárren** *m* -s, - вазо́к, та́чка, каля́ска ◊ ***die ~ läuft schief*** ≅ спра́ва не ла́дзіцца; ***die ~ aus dem Dreck zíehen**** вы́правіць [нала́дзіць] спра́ву
Karrée *n* -s, -s чатырохку́тнік, чатырохвуго́льнік; *вайск., гіст.* карэ́
kárren *vt* (паво́льна) ве́зці (*у вазку, на тачцы*)
Karri¦ére *f* -, -n 1) кар'е́ра; ~ ***máchen*** рабі́ць кар'е́ру 2) кар'е́р (*алюр*); ***in vóllster*** ~ кар'е́рам, наўска́ч, стрымгало́ў
Karri¦eríst *m* -en, -en кар'еры́ст
Karsámstag *m* -(e)s Вялі́кая субо́та (*субота перад Вялікаднем*)
Karst *m* -(e)s *геал.* карст
Kartätsche *f* -, -n карце́ч
Kartäuser *m* -s, - картэзія́нец (*манах*)
Kárte *f* -, -n 1) ка́ртка (*у розн. знач.*); ***die gélbe [grüne, róte]*** ~ жо́ўтая [зялёная, чырво́ная] ка́ртка 2) *геагр.* ка́рта 3) паштоўка, ка́ртка 4) біле́т, квіто́к 5) ка́ртка меню́ 6) ка́ртка (*харчовая*) 7) ка́ртка (*візітная*) 8) ка́рта (*ігральная*); ***álles auf éine ~ sétzen*** *тс. перан.* паста́віць усё на ка́рту; ***~n légen*** раскла́дваць пасья́нс; варажы́ць на ка́ртах; ***ein Spiel ~n*** кало́да ка́ртаў; ***~n áufdecken*** адкрыва́ць ка́рты; ***éine ~ áusspielen*** пайсці́ з (*якой-н.*) ка́рты; ***die ~ sticht*** ка́рта бярэ́ [б'е]; ***sich nicht in die ~n gúcken lássen**** не дава́ць загляда́ць у сваé ка́рты; *перан.* скрыва́ць [таі́ць] сваé наме́ры; ***álle ~n in der Hand behálten**** мець усé ка́рты на рука́х; ***mit óffenen ~n spíelen*** гуля́ць [дзе́йнічаць] адкры́та
Kartéi *f* -, -en картат́эка
Kartéll *n* -s, -e 1) *эк.* карт́эль 2) пагадне́нне, блок
Kártenbestellung *f* -, -en зака́з біле́таў; ***~en entgégennehmen**** прыма́ць папяр́эднія зака́зы на біле́ты
Kártenhaus *n* -es, -häuser ка́ртачны дамо́к (*тс. перан.*)
Kártenkunde *f* - картагра́фія
Kártenlegerin *f* -, -nen гада́лка
Kártenspiel *n* -(e)s, -e гульня́ ў ка́рты
Kártensystem *n* -s, -e ка́рткавая сіст́эма забеспячэ́ння
kartíeren *vt* 1) уключа́ць у картат́эку 2) пазна́чаць [адлюстрава́ць] на ка́рце [ма́пе]
Kartóffel *f* -, -n бу́льба (*без pl культура*); бу́льбіна; ***néue [júnge] ~n*** малада́я бу́льба; ***~n in der Schále*** нялу́пленая бу́льба [з лупі́намі]; ***~n áusmachen [gráben, róden]*** капа́ць бу́льбу; ***~n lésen**** збіра́ць бу́льбу (*на полі*); ***~n légen [áuslegen, sétzen]*** садзі́ць бу́льбу
Kartóffelernte *f* -, -n 1) убо́рка бу́льбы 2) ураджа́й бу́льбы
Kartóffelkäfer *m* -s, - бульбяны́ [кала-ра́дскі] жук
Kartóffelkraut *n* -(e)s, -kräuter бульбя́нік, бульбо́ўнік
Kartóffelmehl *n* -(e)s бульбяна́я мука́, бульбяны́ крухма́л
Kartóffelmiete *f* -, -n бульбасхо́вішча (*у полі*), бульбяны́ бурт
Kartóffelpuffer *m* -s, - дра́нік, ала́дка з бу́льбы
Kartóffelroder *m* -s, - бульбакапа́лка
Kartóffelstärke *f* - крухма́л з бу́льбы
Kartóffelsuppe *f* -, -n бульбяны́ суп; ***jéden Tag ~*** *іран.* ко́жны дзень адно́ і то́е са́мае
Karton [-ˈtɔŋ *i* -ˈtoːn] *m* -s, -s *i* -e 1) кардо́н 2) кардо́нная каро́бка
kartoníeren *vt* пакава́ць у кардо́нкі; браць у кардо́нны пераплёт
kartoníert *a* кардо́нны, у кардо́нным пераплёце
Kartothék *f* -, -en картат́эка
Karusséll *n* -s, -e *i* -s карусе́ль
Kárwoche *f* -, -n *рэл.* перадвеліко́дны ты́дзень
karzinogén *a мед.* канцэрагéнны, які́ выклі́кае рак
Kasáche *m* -n, -n каза́х
kasáchisch *a* каза́хскі
Kaschémme *f* -, -n *разм.* шыно́к, забяга́лаўка

kaschíeren *vt* 1) *паліграф.* абклéйваць папéрай 2) хавáць, прыхóўваць

Käse *m* -s, - сыр; ***das ist doch álles*** ~ *разм.* гэ́та ўсё (пóўная) лухтá; ***drei*** ~ ***hoch*** недарóслы

Käsekuchen *m* -s, - сы́рнік, ватрýшка

Kasemátte *f* -, -n казэмáт

käsen *vt* 1) гатавáць сыр (*з чаго-н.*) 2) *vi разм.* малóць [вярзці́] лухтý

Käseréi *f* -, -en сыравáрня

Kasérne *f* -, -n *вайск.* казáрма, кашáра

kaserníeren *vt вайск.* рассялáць па казáрмах; переводзíць на казáрменнае станóвішча

käseweiß *a разм.* спалатнéлы, блéдны (як палатнó)

käsig *a* 1) тварóжысты; ~ ***wérden*** ствaróжыцца 2) блéдны

Kasíno *n* -s, -s казінó; (афіцэ́рскі) клуб

Kaskáde *f* -, -n каскáд (*у розн. знач.*)

Káskoversicherung *f* - страхаванне кáско (*сродкаў перавозкі*)

Kásper *m* -s, - *разм.* блáзен, дýрань

Kásperletheater *n* -s, - тэáтр лáлек

káspern *vi разм.* дуры́цца; дурэ́ць

Kassatión *f* -, -en *юрыд.* касáцыя

Kásse *f* -, -n 1) кáса; ***bei der*** ~ ***sein*** быць пры грашáх; мець (пры сабé) гатóўку; ***Geld auf der*** ~ ***záhlen*** плацíць грóшы ў кáсу; ~ ***máchen*** падлíчваць кáсу; ***getrénnte*** ~ ***führen*** жыць кóжнаму на сваé срóдкі 2) бальнíчная кáса

Kássenarzt *m* -es, -ärzte урáч бальнíчнай кáсы

Kássenbestand *m* -(e)s, -bestände наяў́насць (кáсы)

(Kássen)bon [-bɔŋ]*m* -s, -s *камерц.* кáсавы чэк

Kássengeschäft *n* -(e)s, -e *камерц.* аперáцыя з неадклáднай аперáцыяй

Kássenschalter *m* -s, - акéнца кáсы, кáса

Kássensturz *m* -es, -stürze *разм.* рэвíзія кáсы

Kássenzettel *m* -s, - (кáсавы) чэк

Kasserólle *f* -, -n рóндаль, кастрýля

Kassétte *f* -, -n 1) грашóвая шкатýлка 2) *тэх.* касéта 3) футарáл (*кнігі*)

Kassétténrecorder *m* -s, - касéтны магнітафóн

kassíeren *vt* 1) прымáць у кáсу; ***Béiträge*** ~ збірáць узнóсы [склáдкі] 2) *юрыд.* касавáць, скасóўваць, адмянáць

Kassíerer *m* -s, - касíр, скáрбнік

Kássler [Kásseler] *n* -s кавáлак вэ́ндажанай свініны

Kastagnetten [-tanˈjɛtən] *pl* кастаньéты

Kastáni¦e *f* -, -n каштáн, каштáнавае дрэ́ва; ***für j-n die ~n aus dem Féuer hólen*** цягáць каштáны з агню́ для кагó-н.; ***sich ~n aus dem Féuer hólen lássen**** чужы́мі рукáмі жар заграбáць

Kastáni¦enbaum *m* -(e)s, -bäume каштáн (*дрэва*)

kastánienbraun *a* каштáнавы (*колер*); цёмна-гняды́ (*пра коней*)

Káste *f* -, -n кáста

Kastéll *n* -s, -e 1) старажытнары́мскае ўмацавáнне 2) зáмак

Kastellán *m* -s, -e каштэлáн (*даглядчык замка, грамадскага будынку*)

Kásten *m* -s, - *і* Kästen 1) скры́нка; кýфар; ***álles in éinen*** ~ ***schméißen**** валíць усё ў аднý кýчу 2) *паліграф.* набóрная кáса 3) *вайск.* магазíнная карóбка 4) *разм.* (рáдыё)прыёмнік

Kástenbrot *n* -(e)s, -e фармавы́ хлеб

Kástengeist *m* -es кáставы дух, кáставая неталерáнтнасць

kastríeren *vt* кастры́раваць, лягчáць, пакладáць

Kasuístik *f* - казуíстыка

Kásus *m* -, - 1) *грам.* склон; ***oblíquer*** ~ ускóсны склон 2) кáзус, здарэ́нне

Katakómbe *f* -, -n катакóмбы, сутарэ́нні

Katalóg *m* -(e)s, -e каталóг

katalogisíeren *vt* каталагізавáць, унóсіць у каталóг (*што-н.*), складáць каталóг (*чаго-н.*)

Katalýse *f* -, -n *хім.* катáліз

Kataplexíe *f* -, -í¦en *мед.* катаплéксія (*аняменне*)

Katapúlt *m*, *n* -(e)s, -e 1) *ав.* катапýльта 2) рагáтка, прáшча

Katárrh *m* -s, -e *мед.* кáтар

Katáster *m*, *n* -s, - *юрыд*. кадáстр
katastrophál *a* катастрафíчны
Katastróphe *f* -, -n катастрóфа; ***éine ~ spíelte sich ab*** адбылáся катастрóфа
Káte *f* -, -n хáта, хацíна
Katechét *m* -en, -en выклáдчык катэхíзму
Katechísmus *m* -, -men катэхíзіс, катэхíзм
Kategoríe *f* -, -rí¦en катэгóрыя; *спарт*. клас, разрáд, катэгóрыя
kategórisch *a* катэгары́чны, безумóўны
Káter I *m* -s, - кот; ***der Gestiefelte Káter*** Кот у бóтах (*у казцы*)
Káter II *m* -s, - пахмéлле, перапóй; ***er hat éinen ~*** у ягó галавá трашчы́ць з перапóю
Kathéder *n*, *m* -s, - кáфедра, катэ́дра
Kathéderweisheit *f* -, -en вучóная прамýдрасць
Kathedrále *f* -, -n (кафедрáльны) сабóр
Kathéte *f* -, -n *матэм*. кáтэт
Kathéter *m* -s, - *мед*. катэ́тэр
Kathóde *f* -, -n *фіз*. катóд
Katholík *m* -en, -en катóлік
kathólisch *a* каталíцкі
Katholizísmus *m* - каталіцы́зм
Kattún *m* -s, -e *тэкст*. паркáль ◊ ***j-m ~ gében**** ≅ даць [задáць] пéрцу камý-н.
kattúnen *a* паркалёвы
Katz: ***~ und Maus (mit j-m) spíelen*** гулáць у кóшкі-мы́шкі (*з кім-н.*); ***das ist für die ~*** гэ́та дарэ́мна, гэ́та ні на што не вáрта
kátzbuckeln *vi* 1) (*vor D*) падлíзвацца (*да каго-н.*), лізáць бóты (*каму-н.*) 2) *спарт.* выгінáць спíну
Kätzchen *n* -s, - 1) кóцік, кацяня́ 2) каташóк, кóцік (*на дрэве*)
Kátze *f* -, -n кóшка, кóт; ***geschméidig [flink] wie éine ~*** зварóтлівы як вуж [спры́тны як кот]; ***da war kéine ~*** там не былó ні душы́ ◊ ***die ~ aus dem Sack lássen**** вы́даць намéр [сакрэ́т]; ***wie die ~ um den héißen Brei herúmgehen**** ≅ хадзíць кругóм ды навакóл
Kátzenbuckel *m* -s, - нíзкі паклóн; ***éinen ~ máchen (vor D)*** нíзка клáняцца; ліслíвіць (*перад кім-н.*)
Kátzenjammer *m* -s пахмéлле, перапóй; ***er hat*** ~ у ягó галавá трашчы́ць з перапóю
Kátzensprung *m*: ***es ist nur ein ~ (dahín)*** гэ́та тут зусíм пóбач [пад бóкам]
Káuderwelsch *n* - *i* -s 1) ламáная мóва 2) тарабáршчына, незразумéлая гавóрка
káuderwelschen *vt*, *vi* 1) скажáць мóву 2) гавары́ць бесталкóва, плéсці лухтý, гарадзíць глýпства
káuen *vt* 1) жавáць 2) гры́зці; ***die Nägel [an den Nägeln] ~*** гры́зці нóгці 3): ***die Wórte ~*** мя́мліць
káuern 1. *vi* сядзéць на кýкішках **2. ~, sich** 1) прысáджвацца на кýкішкі; сядзéць скýрчыўшыся 2) прытаíцца
Kauf *m* -(e)s, Käufe 1) пакýпка 2) кýпля, здзéлка, гэшэ́фт; ***étwas in ~ néhmen**** задавóльвацца чым-н., міры́цца з чым-н. (*з разлікам на лепшае*)
káufen *vt* купля́ць; ***auf Ábzahlung [auf Ráten] ~*** купля́ць у растэрмінóўку; ***im Éinzelhandel ~*** купля́ць у рóзніцу; ***im Gróßhandel ~*** купля́ць óптам ◊ ***sich (D) éinen Áffen ~*** *разм.* напíцца, быць вы́піўшым
káufenswert *a* вáрты, каб быць кýпленым
Käufer *m* -s, - пакупнíк
Káufhalle *f* -, -n гандлёвыя лáўкі, ры́нак пад дáхам
Káufhaus *n* -es, -häuser універсáльны магазíн
Káufkraft *f* - пакупнáя здóльнасць, пакупнáя сíла (*грошай*)
Káufladen *m* -s, -läden магазíн, крáма
käuflich 1. *a* прадáжны **2.** *adv* шля́хам прóдажу [кýплі], праз прóдаж [кýплю]
Käuflichkeit *f* - прадáжнасць
Káufmann *m* -(e)s, -leute камерсáнт, гандля́р, купéц
káufmännisch *a* камерцы́йны; гандля́рскі, купéцкі
Káufmannschaft *f* - купéцтва
Káufpreis *m* -es, -e пакупнáя цанá; ***éinen ~ bíeten**** прапанавáць цанý (*з боку пакупніка*)
Káufvertrag *m* -(e)s, -verträge гандлёвая дамóва

káufweise *adv* праз пакýпку [кýплю]
Káufwünsche *pl* запатрабавáнні пакупнікóў
Káufzettel *m* -s, - 1) чэк (*у магазіне*) 2) аб'яўа аб прóдажы [кýплі]
Káugummi *m* -s, -s 1) (жавáльная) гýмка 2) *перан. іран.* жвáчка
Káulbarsch *m* -(e)s, -e *i* -bärsche ёрш
Káulquappe *f* -, -n *заал.* апалóнік
kaum *adv* ледзь, лéдзьве; чуць; ***es ist ~ zu gláuben*** цяжка павéрыць [даць вéры]
káupeln, käupeln *vi дыял.* гандлявáць патаéмна [з-пад прылáўка]
kausál *a* прычы́нны
Kausálsatz *m* -es, -sätze *грам.* дадáны сказ прычы́ны
kausatív *a грам.* каўзаты́ўны; ***~es Verb*** каўзаты́ўны [пабуджáльны] дзеяслóў
Káutabak *m* -s, -e жавáльны тытýнь
Kautión *f* -, -en *юрыд.* залóг, зарýка; ***gégen ~*** пад парýчэ́нне; пад залóг
Káutschuk *m*, *n* -s, -e 1) каўчýк 2) рызíна, гýма
Kauz *m* -es, Käuze 1) савá, сыч 2) *разм.* дзівáк; ***ein sónderbarer ~*** дзíўны суб'éкт; ***ein lústiger ~*** весялýн
Káuzahn *m* -(e)s, -zähne карэ́нны зуб
Kavalíer [-va-] *m* -s, -e кавалéр
Kavalleríe [-va-] *f* -, -rí¦en кавалéрыя, кóнніца
Káviar [-viar] *m* -s, -e ікрá; ***körniger ~*** зярнíстая ікрá; ***gepréßter ~*** пáюсная ікрá
keck *a* смéлы, дзёрзкі; ***ein ~es Hütchen*** какéтлівы капялю́шык
Kéckheit *f* - смéласць, дзёрзкасць, хвáцкасць
Keepsmiling ['ki:psmaıliŋ] *n* - паказны́ аптымíзм
Kégel *m* -s, - 1) кéгля; ~ ***schíeben**** гуляць у кéглі 2) кóнус ◊ ***mit Kind und ~*** з усёй сям'ёю, з дзéцьмі і жóнкай
kégel|artig, **~förmig** *a* конусападóбны
Kégelbahn *f* -, -en кéгельбан, пляцóўка [памяшкáнне] для гульні ў кéглі
kégeln *vi* гуляць у кéглі
Kégelschnitt *m* -(e)s, -e канíчнае сячэ́нне
Kégelstumpf *m* -(e)s, -stümpfe *матэм.* усéчаны кóнус
Kéhle *f* -, -n гóрла, гартáнь, глóтка; ***aus vóller ~*** на ўсё гóрла, гýчна, мóцна; ***sich die ~ áusschreien**** ахры́пнуць ад кры́ку; ***etw. in die únrechte ~ bekómmen**** папярхнýцца чым-н.; ***mir ist die ~ wie zúgeschnürt*** у мянé перахапíла дух; ***j-m das Mésser an die ~ sétzen*** брáць кагó-н. за гóрла
Kéhlkopf *m* -(e)s, -köpfe гартáнь
Kéhlkopfentzündung *f* -, -en *мед.* ларынгíт, запалéнне гартáні
Kéhllaut *m* -(e)s, -e гартáнны гук
Kéhraus: ***den ~ máchen (mit D)*** 1) пакóнчыць (*з чым-н.*) 2) вы́гнаць (*каго-н.*)
Kéhrbesen *m* -s, - мятлá
Kéhre *f* -, -n звíліна, вірáж, (круты́) паварóт
kéhren 1. *vt*, *vi* (s) 1) паварóчваць; ***álles zum Bésten ~*** павярнýць усё да лéпшага; ***kehrt!*** кругóм! (*каманда*)***;*** ***in sich (A) gekéhrt*** задумéнны, задýмлівы, паглы́блены ў свае́ дýмкі 2) мéсці, падмятáць **2. ~, sich** 1) паварóчвацца 2) (*an A*) лічы́цца (*з кім-н., з чым-н.*), звяртáць увáгу (*на каго-н., на што-н.*)
Kéhricht *n*, *m* -s смéцце; *перан.* дрэнь
Kéhrreim *m* -(e)s, -e прыпéў, рэфрэ́н
Kéhrseite *f* -, -n адварóтны бок, вы́варат; ***die ~ der Medáille*** [-'daljə] адварóтны бок медаля́
kéhrtmachen *аддз. vi* 1) *вайск.* паварóчвацца кругóм 2) пайсці́ назáд; павярнýць
Kéhrtwendung *f* -, -en *вайск., спарт.* паварóт (*кругом*); *ав.* разварóт
kéifen *vi* свары́цца, лáяцца, крычáць
Keiferéi *f* - свáрка, лáянка
Keil *m* -(e)s, -e клін; ***éinen ~ in (A) (éin)tréiben**** заклíньваць, забівáць клін (*у што-н.*); ***éinen ~ in die gégnerischen Réihen tréiben**** раскóлваць шэ́рагі працíўніка ◊ ***ein ~ treibt den ánderen*** ≅ клін клíнам выбівáюць
kéilen 1. *vt* 1) заганяць клін; расшчапляць; *разм.* (ад)лупцавáць 2) (*für A*) *разм.* вербавáць (*куды-н.*) **2. ~, sich** 1) (*durch A*) прабівáцца, працíскáцца

(*праз што-н.*) 2) біцца

Kéiler *m* -s, - *заал.* дзік

Keileréi *f* -, -en бойка

kéilförmig *a* клінападо́бны

Kéilhose *f* -, -n лы́жныя штаны́

Kéilriemen *m* -s, - *тэх.* клінападо́бны рэ́мень

Kéilschrift *f* - клі́напіс

Keim *m* -(e)s, -e 1) па́растак, заро́дак; ***~e tréiben**** прараста́ць, пуска́ць па́расткі; ***etw. im ~e erstícken*** задушы́ць што-н. у заро́дку 2) *мед.* мікро́б

Kéimdrüse *f* -, -n палава́я зало́за

kéimen *vi* 1) пуска́ць па́расткі 2) *перан.* узніка́ць, нараджа́цца, развіва́цца

Kéimfähigkeit *f* - *бат., с.-г.* усхо́джасць

kéimfrei *a* 1) стэры́льны, стэрылізава́ны 2) бяспло́дны

Kéimling *m* -s, -e 1) *біял.* заро́дак, эмбрыён 2) *бат.* па́растак, флянс

Kéim|probe *f* -, -n, **~prüfung** *f* -, -en *с.-г.* праве́рка на ўсхо́джасць

Kéimzelle *f* -, -n *біял.* заро́дкавая [эмбрыяна́льная] кле́тка

kein *m* (*f* kéine, *n* kein, *pl* kéine *без наз.: m* kéiner, *f* kéine, *n* kéin(e)s, *pl* kéine) не; ніво́дзін, нія́кі, ніхто́; ***auf ~en Fall*** ні ў я́кім ра́зе; ***ich hábe ~ Heft*** у мяне́ няма́ сшы́тка; ***um ~en Preis*** ні за што на све́це

kéinerlei *a inv* ніякі, ***auf ~ Wéise*** ніякім чы́нам

kéinerseits *adv* ніадку́ль, ні з аднаго́ бо́ку

kéinesfalls *adv* ні ў я́кім вы́падку, ні ў я́кім ра́зе, ні пад які́м вы́глядам

kéineswegs *adv* зусі́м не, ніко́лькі, ні ў я́кім ра́зе

kéinmal *adv* ні ра́зу; ніко́лі

= **keit** *суф. назоўнікаў ж. р., утварае назвы якасцей, уласцівасцей, стану:* Éhrlichkeit *f* сумле́ннасць

Keks *m, n* - *i* -es, - *i* -e пячэ́нне, пе́чыва

Kelch *m* -(e)s, -e 1) ке́ліх, ку́бак ◊ ***den bítteren ~ léeren*** зазна́ць го́ра 2) *бат.* падвяно́чак

Kélle *f* -, -n 1) апало́нік (*лыжка*) 2) *тэх.* чарпа́к, коўш; ке́льня, ке́льма

Kéller *m* -s, - склеп, падва́л, піўна́я

Kelleréi *f* -, -en 1) ві́нны склеп 2) вінаро́бства 3) піўна́я, шыно́к

Kéllergeschoss *n* -es, -e падва́льны паве́рх, падва́л

Kéllner *m* -s, - афіцыя́нт, ке́льнер

Kélter *f* -, -n прэс (*для расціскання вінаграду*)

kéltern *vt* выціска́ць сок (*з вінаграду*)

kéltisch *a* ке́льцкі

Kemenáte *f* -, -n *гіст.* жано́чая святлі́ца; святлі́ца з камі́нам

Kénndaten *pl* да́ныя (*аб чым-н.*)

kénnen* *vt* ве́даць, знаць, быць знаёмым (*з кім-н., з чым-н.*); ***kein Maß ~*** не ве́даць ме́ры; ***sich vor Zorn nicht ~*** не по́мніць сябе́ ад гне́ву

kénnen lérnen *vt* (па)знаёміцца (*з кім-н., з чым-н.*); спазнава́ць (*што-н.*), даве́двацца (*пра што-н.*); пазнава́ць (*каго-н.*); ***ihr wérdet mich noch ~!*** вы мяне́ яшчэ́ пазна́еце! (*пагроза*)

Kénner *m* -s, - зна́ўца

Kénnerblick *m* -(e)s, -e во́ка зна́ўцы

kénntlich *a* прыкме́тны; ***~ máchen (durch A)*** 1) адзнача́ць, выдзялцць (*чым-н.*) 2) паве́даміць (*як-н.*)

Kénntnis *f* -, -se 1) ве́данне; ***~ néhmen* von etw. (D)*** прыма́ць што-н. да ве́дама; ***j-n (von D) in ~ sétzen*** даве́сці да ве́дама каго́-н. (*аб чым-н.*); ***aus éigener ~*** на ўла́сным во́пыце 2) *pl* ве́ды, эрудыцыя; ***über ~se verfügen*** мець ве́ды; ***séine ~se in Frémdsprachen sind gut*** яго́ ве́ды заме́жных мо́ў до́брыя

Kénntnisnahme *f* - прыня́ццe да ве́дама, азнаямле́нне

kénntnisreich *a* дасве́дчаны, адукава́ны, з вялі́кімі ве́дамі

Kénnwert *m* -(e)s, -e 1) пака́зчык, характары́стыка 2) тэхні́чныя да́ныя [пака́зчыкі]

Kénnwort *n* -(e)s, -wörter паро́ль, про́пуск

Kénnzeichen *n* -s, - 1) прыкме́та 2) (умо́ўны) знак

kénnzeichnen *неаддз. vt* 1) адзнача́ць, ме́ціць (*тавары і г.д.*) 2) характарызава́ць; ***díese Prozésse ~ únsere Epóche***

гэ́тыя працэ́сы характарызу́юць на́шу эпо́ху; ***gekénnzeichnet wérden*** азнаменава́цца, адзна́чыцца

kénnzeichnend *a* характэ́рны, тыпо́вы

Kénnzeichnung *f* -, -en 1) абазначэ́нне 2) характары́стыка

Kénnziffer *f* -, -n 1) *эк.* пака́зчык, і́ндэкс 2) *матэм.* характары́стыка (*лагарыфма*)

kéntern 1. *vt* перакýльваць (*уверх кілем – лодку, карабель*) **2.** *vi* (s) перакýльвацца (*пра лодку, карабель*)

Kerámik *f* 1) - кера́міка (*ганчарнае мастацтва*) 2) -, -en кера́міка, кера́мічныя вы́рабы

kerámisch *a* керамі́чны

Kérbe *f* -, -n зару́бка, насе́чка ◊ ***in dieselbe [diegléiche] ~ schlágen**** падда́кваць, падпява́ць (*каму-н.*)

Kérbel *m* -s *бат.* маркóўнік (*прыправа*)

kérben *vt* рабі́ць насе́чку [зару́бку]

Kérbholz *n* -es, -hölzer бі́рка ◊ ***étwas auf dem ~ háben*** мець даўгі́; мець што-н. на сумле́нні; ***bei j-m auf dem ~ stéhen**** быць вінава́тым каму́-н.; быць у каго́-н. на заме́тцы [на дрэ́нным раху́нку]; ***das kommt [geht] nicht aufs ~*** гэ́та не ў лік

Kérbtier *n* -(e)s, -e насякóмае

Kérker *m* -s, - турма́, астрóг; ***in den ~ wérfen* [stécken]*** кі́нуць у турму́ [астрóг]

Kérkerhaft *f* - турэ́мнае зняво́ленне; ***die ~ ábbüßen*** адбы́ць тэ́рмін пакара́ння ў турме́

Kérkermauer *f* -, -n астрóжны мур; ***hínter ~n*** у турме́

Kérkermeister *m* -s, - *гіст. і перан.* турэ́мшчык

Kerl *m* -(e)s, -e 1) *разм. пагардл.* хло́пец, хлапе́ц 2) *зняв.* суб’е́кт, тып

Kern *m* -(e)s, -e 1) ко́стачка, ядро́, зе́рне 2) цэнтр, сярэ́дзіна 3) су́тнасць; ***in ihm steckt ein gúter ~*** у яго́ до́брыя зада́ткі [усто́і]; ***das ist der ~ der Fráge*** у гэ́тым су́тнасць пыта́ння ◊ ***das ist des Púdels ~*** вось у чым су́тнасць спра́вы; ***wer den ~ éssen* will, muss die Schále knácken*** ≅ лю́бішката́цца – любі́ і са́начкі вазі́ць

Kérnenergie *f* - я́дзерная [а́тамная] эне́ргія

Kérnexplosion *f* -, -en я́дзерны вы́бух

Kérnforschung *f* -, -en до́следы ў галіне́ я́дзернай фі́зікі

Kérnfrage *f* -, -n карэ́ннае [галóўнае] пыта́нне

Kérnfrucht *f* -, -früchte *бат.* се́мечкавы плод

Kérngehäuse *n* -es *бат., с.-г.* зернявí́к

kérngesund *a* зусі́м здаро́вы, мо́цны здаро́ўем

Kérnholz *n* -es, -hölzer 1) стры́жань (*дрэва*) 2) мо́цнае дрэ́ва (*пра матэрыял*); ***ábgelagertes ~*** вы́трыманае дрэ́ва

kérnig *a* 1) з ко́стачкамі 2) здаро́вы, мо́цны, я́драны; ***éine ~e Réde*** сакаві́тая мо́ва

Kérnkraftwerk *n* -(e)s, -e а́тамная электраста́нцыя

Kérnladung *f* -, -en зара́д ядра́

Kérnobst *n* -(e)s *зборн.* се́мечкавыя плады́

Kérnphysik *f* - я́дзерная фі́зіка

Kérnpunkt *m* -(e)s, -e галóўны пункт; су́тнасць

Kérnreaktor *m* -s, -toren я́дзерны рэ́актар

Kérnspaltung *f* -, -en *фіз.* расшчапле́нне ядра́

Kérnteilung *f* -, -en *фіз.* дзяле́нне ядра́

Kérntruppen *pl вайск.* адбо́рныя [ка́дравыя] во́йскі

Kérnumwandlung *f* -, -en ператварэ́нне я́дзер

Kérnverschmelzung *f* -, -en сі́нтэз я́дзер

Kérnwaffe *f* -, -en я́дзерная [а́тамная] збро́я

Kérnwurf *m* -(e)s, -würfe *спарт.* кідо́к з-за спіны́ адно́й руко́й (*баскетбол*)

Kerosín *n* -s (ачы́шчаны) кераcі́н

Kérze *f* -, -n све́чка

kérzengerade *a* прамы́ (як све́чка), ро́ўны (*пра лінію*)

Kérzenlicht *n* -(e)s святло́ ад све́чак; ***beim ~*** пры све́чках

Késcher *m* -s, - сачо́к

kess *a разм.* 1) шыко́ўны 2) дзёрзкі, наха́бны

Késsel *m* -s, - 1) кацёл, чыгуно́к, ро́ндаль 2) *геагр.* катлаві́на 3) *вайск.* кацёл; ***aus dem ~ heráusbrechen**** выхо́дзіць з ак-

ружэ́ння; ***den Feind in den ~ tréiben**** ве́сці бой на акружэ́нне праці́ўніка
Késselhaus *n* -es, -häuser каце́льная, качага́рка
Késselpauke *f* -, -n *муз.* літа́ўры
Késselraum *m* -(e)s, -räume каце́льнае памяшка́нне
Késselstein *m* -(e)s аса́дак, на́кіп (*на катле*)
Késseltreiben *n* -s, - 1) паліва́нне катло́м (*на дзіка*); 2) гане́нне, цкава́нне
Késselwagen *m* -s, - 1) ваго́н-цыстэ́рна 2) *тэх.* гудрана́тар
Késsler *m* -s, - каце́льшчык
Ketchup [ˈkɛtʃəp] *m, n* -s, -s ке́тчуп (*прыправа*)
Kétte *f* -, -n 1) ланцу́г; ***éinen Hund an die ~ légen*** пасадзі́ць саба́ку на ланцу́г; ланцужо́к; кара́лі 2) рад, шэ́раг; ***éine ~ von Bérgen*** ланцу́г гор 3) кайданы́; ***j-n in ~n légen [schlágen*, schlíeßen*, schmíeden]*** закава́ць каго́-н. у кайданы́; ***die ~n spréngen*** разарва́ць ланцугі́ (*тс. перан.*) 4) ланцу́г (*стралковы*) 5) авіяцы́йнае звяно́ 6) *радыё* фі́льтр
kétteln *vt* вяза́ць (*кручком*); падбіра́ць (*вочкі*)
kétten 1. *vt* прыко́ўваць, прывя́зваць; закава́ць у ланцугі́ [кайданы́]; ***j-n an sich (D)*** ~ прыкава́ць каго́-н. да сябе́, звяза́ць чый-н. лёс са сваі́м **2. ~, sich** 1) злуча́цца 2) (*an A*) прывя́звацца (*да каго-н.*)
Kéttenantrieb *m* -(e)s, -e *тэх.* ланцуго́вая перада́ча, ланцуго́вы пры́вад
Kéttenbruch *m* -(e)s, -brüche 1) пало́мка [разры́ў] ланцуга́ (*у веласіпедзе і г.д.*) 2) *матэм.* перыяды́чны дроб
Kéttengebirge *n* -s, - го́рны ланцу́г
Kéttenglied *n* -(e)s, -er звяно́ (*у ланцугу, тс. перан.*)
Kéttenhund *m* -(e)s, -e саба́ка на ланцугу́, прывязны́ саба́ка (*тс. перан.*)
Kéttenraucher *m* -s, - заўзя́ты курэ́ц
Kéttenreaktion *f* -, -en *фіз.* ланцуго́вая рэа́кцыя
Kétzer *m* -s, - ерэты́к
Ketzeréi *f* -, -en е́рась
kétzerisch *a* ерэты́чны
kéuchen *vi* пы́хкаць, задыха́цца, сапці́
Kéuchhusten *m* -s ко́клюш
Kéule *f* -, -n 1) дубі́на 2) за́дняя ча́стка (ту́шы) ◊ ***man schlägt nicht Mücken mit der ~*** ≅ з гарма́т па вераб'я́х не страля́юць
kéusch *a* цнатлі́вы, цно́тны, нялі́нны; сарамлі́вы
Kéuschheit *f* - цнатлі́васць, цно́та, нявіннасць; бязгрэ́шнасць; сарамлі́васць
Khaki [ˈka:-] *m* - ткані́на ко́леру ха́кі
Khan [ka:n] *m* -s, -e хан
kíchern *vi* хіхі́каць; ***in sich (A) hinéin ~*** хіхі́каць [падсме́йвацца] упо́тай
Kícker *m* -s, - *i* -s *разм., спарт.* футбалі́ст
kídnappen [ˈkitnɛpən] *vt* кра́сці, выкрада́ць (*людзей, часцей дзяцей, дзеля выкупу, шантажу*)
Kids *pl* ла́йкавыя пальча́ткі
Kíebitz *m* -es, -e 1) ***geméiner ~*** *заал.* кні́гаўка 2) бале́льшчык (*пры гульні ў карты, шахматы*)
kíebitzen *vi разм.* бале́ць (*назіраючы за гульнёй*)
Kíefer I *m* -s, - скі́віца
Kíefer II *f* -, -n сасна́
Kíeferorthopädie *f* - хірургі́я скі́віцы і тва́ру
Kíefernwald *m* -(e)s, -wälder сасно́вы [хваёвы] лес, хво́йнік, сасня́к
Kíefernzapfen *m* -s, - сасно́вая шы́шка
kíeken *vi дыял.* глядзе́ць, пазіра́ць
Kíeker: ***j-n, etw. auf dem ~ háben*** *разм.* мець [трыма́ць] каго́-н., што-н. на прыкме́це, нацэ́львацца на каго́-н., на што-н.
Kiel I *m* -(e)s, -e 1) ствол пяра́; пяро́ 2) сцябло́
Kiel II *m* -(e)s, -e кіль (*у карабля*)
Kíellegung *f* -, -en закла́дка су́дна (*на стапелі*)
Kíellini¦e *f* -, -n *марск.* кільва́тэрная кало́на
Kíelraum *m* -(e)s, -räume трум
Kíelwasser *n* -s *марск.* кільва́тэр
Kíeme *f* -, -n жа́бры, шчэ́лепы
Kien *m* -s 1) смо́льнае [сасно́вае] дрэ́ва 2) сасно́вая [хваёвая] лучы́на
Kíenapfel *m* -s, -äpfel хваёвая [сасно́вая] шы́шка

kíenig *a* смалíсты
Kíenöl *n* -(e)s шкіпідáр
Kíenspan *m* -(e)s, -späne сасно́вая [хваё-вая] лучы́на
Kíepe *f* -, -n *дыял.* ко́раб, кош (*які носяць на спіне*)
Kies *m* -es, -e жвір; шчэ́бень, друз
Kíesel *m* -s, - гáлька; крэ́мень
Kíeselerde *f* -, -n крэменязём
Kíeselstein *m* -(e)s, -e *гл.* Kíesel
kíesen* *vt высок.* выбірáць
Kíesgrube *f* -, -n жвіро́ўня, гравíйны кар’ер
Kíesweg *m* -(e)s, -e даро́жка, пасы́паная жвíрам; гравíйка
kikerikí! *int* кукарэ́ку!
Kikerikí *n* -s, -s 1) кукарэ́ку (*крык пеўня*) 2) *m* -s, - *дзіц.* пе́вень
kíllen *vt груб.* забівáць, прыко́нчыць
Kíller *m* -s, - *груб.* забо́йца, гáнгстэр
Kílo *n* -s, - *разм.* кіло́
Kílogramm *m* -s, -e *i* - кілагрáм
Kilométer *m*, *n* -s, - кіламе́тр
Kilowátt *n* -s, - *фіз.* кілавáт
Kilowáttstunde *f* -, -n *фіз.* кілавáт-гадзíна
Kímme *f* -, -n *тэх.* насе́чка, зару́бка
Kimóno [Kímono] *m* -s, -s кімано́
Kind *n* -(e)s, -er дзіця́; ***mit ~ und Kégel*** з усёй радзíнай; ***von ~ auf*** з мале́нства; ***sich lieb ~ bei j-m máchen*** дагаджáць (*каму-н.*), падлабу́ньвацца (*да каго-н.*); ***man weiß, wés Géistes ~ er ist*** вядо́ма, яко́га по́ля ён я́гада; ***das ~ mit dem Báde áusschütten*** вы́плюхнуць [вы́ліць] з вадо́ю дзіця́; ***wir wérden schon das ~ scháukeln*** *разм.* мы гэ́тую спрáву ўлá-дзім [аблáдзім] ◊ ***gebránntes ~ scheut das Féuer*** ≅ спужáная варо́на і кустá баíцца
Kíndbett *n* -(e)s, -en ро́ды; пасляро́давы перы́яд
Kíndbettfieber *n* -s радзíльная гарáчка
Kínderarzt *m* -es, -ärzte дзіця́чы ўрач, педыя́тр
Kínderberatungsstelle *f* -, -n дзіця́чая кансультáцыя
Kínderbetreuung *f* - кло́пат пра дзяце́й; ***Éinrichtungen der ~*** дзіця́чыя ўстано́вы
Kinderéi *f* -, -en дзяцíнства (*пра паводзіны людей*)
Kínderfrau *f* -, -en ня́нька
Kínderfräulein *n* -s, - выхавáльніца [выхавáцелька], бо́нна
Kínderfunk *m* -(e)s дзіця́чая (радыё)перадáча
Kíndergarten *m* -s, -gärten дзіця́чы сад
Kíndergärtnerin *f* -, -nen выхавáцелька ў дзіця́чым сáдзе
Kínderheilkunde *f* - педыятры́я
Kínderheim *n* -(e)s, -e дзіця́чы дом
Kínderhort *m* -(e)s, -e гру́па падо́ўжанага дня (*у дзіцячым садку*)
Kínderjäckchen *n* -s, - распашо́нка
Kínderklapper *f* -, -n бразго́тка
Kínderkrippe *f* -, -n дзіця́чыя я́слі
kínderleicht *a* ве́льмі про́сты, лёгкі
kínderlieb *a* які́ лю́біць дзяце́й
Kínderliebe *f* - любо́ў да дзяце́й; дзіця́-чая любо́ў
kínderlos *a* бяздзе́тны
Kínderlosigkeit *f* - бяздзе́тнасць
Kíndermädchen *n* -s, - ня́нька
Kíndermund *m* -(e)s, -münder 1) дзіця́чы рот ◊ ***~ tut Wáhrheit kund*** ≅ дзіця́ не хлу́сіць 2) *m* -(e)s дзіця́чая мо́ва
kínderreich *a* шматдзе́тны
Kínderschuh *m* -(e)s, -e дзіця́чы чаравíчак; ***er ist den ~en entwáchsen*** ён вы́йшаў з дзіця́чага ўзро́сту; ***die Sáche steckt noch in den ~en*** спрáва знахо́дзіцца яшчэ́ ў пачатко́вай стáдыі
Kínderspiel *n* -(e)s, -e 1) дзіця́чая гульня́ 2) глу́пства (*вельмі лёгкая работа*)
Kínderstube *f* -, -en дзіця́чы пако́й; ***éine güte ~ háben [genießen*]*** атрымáць до́брае выхавáнне; мець до́брыя мане́ры
Kínderwagen *m* -s, - дзіця́чая каля́ска, дзіця́чы вазо́к
Kínderwärterin *f* -, -nen ня́нька
Kínderwochenheim *n* -(e)s, -e кругласу́-тачныя я́слі
Kíndesalter *n* -s дзіця́чы ўзро́ст
Kíndesbeine *pl*: ***von ~n an*** з сáмага рáн-няга дзяцíнства, з мале́нства
Kíndeskind *n* -(e)s, -er *уст.* уну́к, уну́чка; ***Kínder und ~er*** пато́мства

Kíndheit *f* - дзяці́нства, мале́нства; ***von ~ an*** з дзяці́нства, з мале́нства

kíndisch 1. *a* дзіця́чы, несур’ёзны (*пра характар*) **2.** *adv* па-дзіця́чы; ***sich ~ betrágen**** паво́дзіць сябе́ па-дзіця́чы, дзяці́ніцца

kíndlich *a* дзіця́чы (*у дзіцяці і як у дзіцяці*)

Kíndskopf: ***er ist noch ein réchter [gróßer] ~*** ён яшчэ́ зусі́м дзіця́

Kinn *n* -(e)s, -e падбаро́дак; ***das ~ auf die Hand stützen*** падпе́рці галаву́ руко́ю

Kínn|backe *f* -, -n, **~lade** *f* -, -n скі́віца

Kíno *n* -s, -s кіно́; кінатэа́тр

Kínokamera *f* -, -s кінаапара́т (*здымачны*)

Kínovorstellung *f* -, -en (кіна)сеа́нс

Kíntopp *m*, *n* -s, -s *i* -töppe *зняв.* 1) мале́нькае кіно́ 2) дрэ́нны фільм

Kipf *m* -(e)s, -e, **Kípf(e)l** *n*, *m* -s, - *дыял.* рага́лік (*булачка*)

Kíppe *f* -, -n 1) край, кант, вастрыё; ***auf der ~ sein*** быць няўсто́йлівым; быць у небяспе́цы 2) *разм.* аку́рак 3) *тэх.* самазва́л 4) пад’ём разгі́бам (*гімнастыка*) 5) арэ́лі

kíppelig *a* хі́сткі

kíppeln *vi разм.* гайда́цца (*напр., у крэсле*)

kíppen 1. *vt* перакулі́ваць **2.** *vi* (s) 1) перакулі́вацца 2) (*h*) губля́ць раўнава́гу 3) падыма́цца разгі́бам (*гімнастыка*)

Kípper *m* -s, - *тэх.* 1) самазва́л 2) перакульні́к

Kíppfenster *n* -s, - адкідна́я фо́ртка

Kíppkarren *m* -s, - ваганетка з перакульным ку́завам

kípplig *гл.* kíppelig

Kípplore *f* -, -n паўваго́н з перакульны́м ку́завам, думпка́р

Kírche *f* -, -n царква́; касцёл, кі́рха; ***~ hálten**** право́дзіць набажэ́нства; ***zur ~ läuten*** званіць на абе́дню [ю́трань, вячэ́рню]

Kírchenbann *m* -(e)s адлучэ́нне ад царквы́

Kírchenschiff *n* -(e)s, -e *архіт.* неф

Kírchhof *m* -(e)s, -höfe цвінта́р

kírchlich *a* царко́ўны, касце́льны

Kírchturm *m* -(e)s, -türme зва́ніца

Kírchturmpolitik *f* - недальнаба́чная палі́тыка; палі́тыка, падпарадкава́ная мясцо́вым інтарэ́сам

Kírchweih *f* -, -en *царк.* асвячэ́нне хра́ма

Kirgíse *m* -n, -n кіргі́з, кыргы́з

kirgísisch *a* кіргі́зскі, кыргы́зскі

Kírmes *f* -, -sen 1) хра́мавае свя́та, *рэл.* фэст 2) кірма́ш ◊ ***es ist nicht álle Táge ~*** ≅ не ўсё кату́ ма́сленіца

kírre *a разм.* ручны́, рахма́ны (*пра жывёл*); ці́хі, спако́йны; ***j-n ~ máchen*** уціхамі́рваць каго́-н.

Kírschbaum *m* -(e)s, -bäume ві́шня (*дрэва*)

Kírsche *f* -, -n ві́шня; ***mit ihm ist nicht gut ~n éssen* [pflücken]*** яму́ па́льца ў рот не кладзі́, з ім лепш не мець нія́кіх спра́ў

Kírschkern *m* -(e)s, -e вішнёвая ко́стачка

kírschrot *a* вішнёвага ко́леру, вішнёва-чырво́нага ко́леру

Kírschvogel *m* -s, -vögel *заал.* і́валга, вішнёўка (*птушка*)

Kírschwasser *n* -s вішнёўка (*наліўка*)

Kíssen *n* -s, - паду́шка

Kíssen|bezug *m* -(e)s, -züge, **~überzug** *m* -(e)s, -züge навало́чка, на́валачка

Kíste *f* -, -n скры́ня; ку́фар; ***er hat ~n und Kásten voll*** ён жыве́ замо́жна

kístenweise *adv* скры́нямі; па скры́нях; у скры́нях

Kitsch *m* -(e)s кітч, халту́ра (*у мастацтве*)

kítschig *a* вульга́рны, ні́зкі, халту́рны, парта́цкі

Kitt *m* -(e)s, -e кіт, зама́зка; шпаклёўка

Kíttchen *n* -s, - *разм.* турма́, астро́г; ***j-n ins ~ spérren [bríngen*]*** пасадзі́ць каго́-н. у турму́ [у катала́жку]

Kíttel *m* -s, - рабо́чы хала́т, спецадзе́нне, спяцо́ўка

kítten *vt* зама́зваць, кітава́ць; скле́йваць

Kitz *n* -es, -e, **Kítze** *f* -, -n 1) ко́цік, ко́тка 2) ко́зачка, казляня́

Kítzel *m* -s 1) казыта́нне, шчыко́тка 2) сверб 3) (*nach D*) ахво́та, сверб (*да чаго-н.*)

kítz(e)lig *a* 1) казытлі́вы; які́ баі́цца шчыко́ткі 2) *перан.* далікатны, казытлі́вы

kítzeln 1. *vt* 1) казыта́ць; ***den Gáumen ~*** раздражня́ць апеты́т 2) ліслі́віць (*перад кім-н.*) **2.** *vimp*: ***es kítzelt mich*** мне

ко́зытна

Kítzler *m* -s, - *анат.* клітар

Klabáutermann *m* -(e)s, -männer *міф.* дамавік (*на караблі*)

Klacks *m* -es, - *разм.* гру́пка (*людзей*)

Kládde *f* -, -n чарнавік, чарнавы́ сшы́так

Kladderadátsch *m* -(e)s, -e 1) гру́кат, шум 2) крах, права́л

kláffen *vi* зе́ўрацъ, быць раскры́тым

kläffen *vi* га́ўкаць, ця́ўкаць

Kláfter *m, n* -s, -, *рэдка f* -, -n са́жань (*дроў*)

klágbar *a* які́ падлягáе абскáрджанню; ~ ***wérden (gegen A)*** падавáць скáргу (*на каго-н.*)

Kláge *f* -, -n 1) *юрыд.* скáрга; ***éine schríftliche ~*** іскава́я зая́ва; ***gégen j-n ~ erhében**** падава́ць ска́ргу на каго́-н.; ***éine ~ ánhängig máchen*** узбуджа́ць ска́ргу [іск]; ***j-s ~ ábweisen**** адмо́віць [адказа́ць] каму́-н. у іску́; ***eine ~ auf sich berúhen lássen**** пакі́нуць ска́ргу без вы́нікаў; ***Verjährung éiner ~*** іско́вая да́ўнасць 2) плач, рыда́нне; нарака́нне; ***in láute ~n áusbrechen**** мо́цна распла́кацца

Klágegeschrei *n* -(e)s плач, ля́мант

Klágelied *n* -(e)s, -er жало́бны спеў; галашэ́нне, плач

klágen *vi* 1) (*über A*) ска́рдзіцца, нарака́ць (*на каго-н., на што-н.*) 2) (*um A*) апла́кваць (*каго-н.*) 3) (*gegen A*) падава́ць у суд (*на каго-н.*); ***auf Schádenersatz ~*** пада́ць іск [ска́ргу] аб спагна́нні страт; ***der klágende Teil*** ісцэ́ц

Kläger *m* -s, - *юрыд.* ска́ржнік, ісцэ́ц, пацярпе́лы; ***als ~ áuftreten**** выступа́ць у я́касці пацярпе́лага [ісца́] ◊ ***wo kein ~ ist, da ist auch kein Ríchter*** на няма́ і су́ду няма́

kläglich *a* 1) жа́ласны 2) убо́гі, ва́рты жа́лю, мізэ́рны

Klamáuk *m* -s *разм.* шум, непара́дкі, вэ́рхал

klamm *a* 1) вільго́тны, сыры́; ***~e Wäsche*** сыра́я бялі́зна 2) адубе́лы, скарчане́лы 3) ву́зкі, це́сны; ***~e Schúhe*** це́сныя чаравікі 4) *разм.* бе́дны, скупы́; ***wir sind sehr ~ an Geld*** у нас ту́га з грашы́ма

Klámmer *f* -, -n 1) *тэх.* кля́мар, скаба́; сашчэ́пка, зацiска́чка 2) *pl* ду́жкі; ***geschwéifte ~n*** фігу́рныя ду́жкі; ***éckige ~n*** квадра́тныя ду́жкі; ***in ~n sétzen*** заключы́ць [паста́віць] у ду́жкі; ***die ~n áuflösen*** *матэм.* раскры́ць ду́жкі

klámmern 1. *vt тэх.* змацо́ўваць кля́марам **2. ~, sich** (*an A*) чапля́цца (*за каго-н., за што-н., тс. перан.*)

Klamótten *pl* 1) друз, лом 2) лахманы́, хло́мазд, ану́чы

Klámpfe *f* -, -n *дыял.* гіта́ра

klang *impf ад* klíngen*

Klang *m* -(e)s, Klänge гук, гуча́нне, тэмбр, тон; звон; ***únter den Klängen*** пад гу́кі ◊ ***óhne Sang und ~*** про́ста, пацíху

Klángblende *f* -, -n рэгуля́тар то́ну

Klángfarbe *f* -, -n тэмбр

Klángkörper *m* -s, - музыка́льны анса́мбль

klánglich *a* гу́чны, звонкі

klánglos *a* бязгу́чны; глухі́ (*пра гук*)

Klángnachahmung *f* -, -en гукаперайма́нне

klángvoll *a* (паўна)гу́чны, зво́нкі

Kláppbett *n* -(e)s, -en раскладны́ ло́жак

Kláppe *f* -, -n 1) кла́пан 2) за́сланка, ю́шка 3) (адкідна́я) на́крыўка 4) фо́ртачка 5) хло́паўка ◊ ***zwei Flíegen mit éiner ~ schlágen**** ≅ адны́м уда́рам двух за́йцаў забі́ць; ***éine gróße ~ háben*** мець до́ўгі язы́к, пахваля́цца; ***halt die ~!*** *груб.* змо́ўкні!, загло́хні!

kláppen I *vi* 1) ля́паць, сту́каць 2) *vimp* ла́дзіцца, ісці́ на лад; ***es klappt*** усё ідзе́ на лад

kláppen II *vt*: ***in die Höhe ~*** адкрыва́ць, падыма́ць, адкі́дваць (*накрыўку, каўнер і г.д.*) ◊ ***der Dieb wúrde gekláppt*** зло́дзея схапі́лі

Klápper *f* -, -n бразго́тка

klápp(e)rig *a* 1) які́ гру́кае [сту́кае]; брынклі́вы 2) лядá(ш)чы, сла́бы

kláppern *vi* грукатáць, сту́каць; грымéць, бры́нкаць

Klápperschlange *f* -, -n грыму́чая змя́я

Klápperstorch *m* -(e)s, -störche *заал.* бе́лы бу́сел

Kláppfenster *n* -s, - фо́ртка, лю́фцік
Kláppmesser *n* -s, - складны́ нож, сцізо́рык
Kláppsitz *m* -es, -e адкідно́е крэ́сла
Kláppstuhl *m* -(e)s, -stühle складны́ стул
Klaps *m* -es, -e пляска́ч (*лёгкі ўдар рукой*) ◊ ***er hat éinen ~*** ён крыху́ звіхну́ты
klápsen *vt* пля́скаць, ля́паць, біць
klápsig *a разм.* які́ з'е́хаў з глу́зду, звар'яце́лы
klar 1. *a* 1) я́сны, све́тлы; празры́сты 2) зразуме́лы **2.** *adv* зразуме́ла, я́сна; ***klipp und ~*** *разм.* зразуме́ла, я́сна, недвухсэнсо́ўна; ***sich (D) über etw. im Kláren sein*** дакла́дна ўяўля́ць сабе́ што-н., мець дакла́днае ўяўле́нне пра што-н.; ***ins Kláre kómmen**** дамо́віцца
Kläranlage *f* -, -n *тэх.* ачышча́льная [асвятля́льная] устано́ўка
klar blíckend *a* праніклі́вы, празо́рлівы
klären 1. *vt* 1) высвятля́ць, выраша́ць 2) *тэх.* ачышча́ць, адсто́йваць (*вадкасць*) 3) расчышча́ць (*лес*) **2. ~, sich** 1) праясня́цца (*пра надвор'е*) 2) высвятля́цца 3) ачышча́цца, адсто́йвацца
Klárheit *f* - я́снасць, празры́стасць, зразуме́ласць, дакла́днасць; ***über etw. (A) ~ gewínnen**** усвядо́міць, уразуме́ць сабе́ што-н.
Klarinétte *f* -, -n кларнэ́т
klárkommen* *аддз.*: ***mit éiner Sáche ~*** *разм.* ско́нчыць яку́ю-н. спра́ву
klármachen *аддз. vt* 1) тлума́чыць, растлума́чваць 2) падрыхто́ўваць што-н. (*да адплыцця, палёту, бою*)
klar séhen* *vi* (*in D*) я́сна ба́чыць [уяўля́ць сабе́, разуме́ць] (*што-н.*)
klárstellen *аддз. vt* вы́светліць, разблы́таць
Klártext *m* -(e)s, -e незашыфрава́ны тэкст
Klärung *f* -, -en 1) праясне́нне (*надвор'я*) 2) высвятле́нне, растлумачэ́нне 3) *тэх.* ачы́стка, адсто́й (*вадкасці*)
klar wérden *vi* (s) рабі́цца зразуме́лым; ***sich (D) über etw. (A) ~*** уразуме́ць сабе́ [зразуме́ць] што-н.
klásse: ***das ist ~!*** *разм.* гэ́та выда́тна [фа́йна]!
Klásse *f* -, -n у *розн. знач.* клас; разра́д, катэго́рыя; ***in ~n éinteilen*** класіфікава́ць
Klássenälteste *sub m* -n, -n ста́раста (*класа*)
klássenbewusst *a* свядо́мы, які́ Вало́дае кла́савай свядо́масцю
Klássenbewusstsein *n* -s кла́савая свядо́масць
Klássenbuch *n* -(e)s, -bücher кла́сны журна́л
Klásseneinteilung *f* -, -en класіфіка́цыя
Klássengegensatz *m* -es, -sätze кла́савыя проціле́гласці, кла́савы антаганізм
Klássenkampf *m* -(e)s, -kämpfe кла́савая барацьба́
Klássenleiter *m* -s, - кла́сны кіраўні́к (*у школе*)
klássenlos *a* бяскла́савы
klássenmäßig 1. *a* кла́савы **2.** *adv* у адпаве́днасці са сваі́мі кла́савымі інтарэ́самі
Klássenraum *m* -(e)s, -räume *гл.* Klássenzimmer
Klássenvorrecht *n* -(e)s, -e кла́савая прывіле́я
Klássenziel: ***das ~ erréichen*** зако́нчыць навуча́льны год, перайсці́ ў насту́пны клас
Klássenzimmer *n* -s, - клас, кла́сны пако́й
Klássenzugehörigkeit *f* - кла́савая прынале́жнасць
Klassifikatión *f* -, -en класіфіка́цыя
klassifizíeren *vt* класіфікава́ць
Klássik *f* - 1) класі́чны свет (*старажытнагрэчаскі і старажытнарымскі*) 2) эпо́ха ро́сквіту культу́ры
Klássiker *m* -s, - кла́сік
klássisch *a* 1) класі́чны 2) класі́чны, тыпо́вы, узо́рны
Klassizísmus *m* - класіцы́зм
Klatsch I *m* -(e)s, -e зво́нкі ўда́р
Klatsch II *m* -(e)s, -e плёткі; ***~ herúmtragen**** пляткарыць, разво́дзіць [разно́сіць] плёткі
klatsch! *int* бац! ляп!
Klátschbase *f* -, -en *пагардл.* пляткарка
Klátschbruder *m* -s, -brüder *пагардл.* пляткар; балбату́н
Klátsche I *f* -, -n 1) мухабо́йка (*для мух*) 2) бразго́тка
Klátsche II *f* -, -n пляткарка, балбату́ха

klátschen 1. *vt* ля́паць, ля́скаць; ***der Régen klatscht auf das Dach*** дождж палóшча па дáху; ***Béifall*** ~ апладзíраваць **2.** *vi* (*über A*) развóдзіць плёткі, плятка́рыць (*пра што-н.*)

Klatscheréi *f* -, -en плёткі

Klátschmohn *m* -(e)s, -e *бат.* мак-самасéй, віду́к

klátschnass *a разм.* прамóклы да касцéй [да ніткі]

klátschsüchtig *a* языкáты, балбатлíвы

kláuben *vt* выбірáць (*гарох*); выкалу́пваць (*разынкі з пірага*); ***in der Náse*** ~ калупáць у нóсе; ***an jédem Wórte étwas zu ~ fínden**** чапля́цца да кóжнага слóва; ***in Háaren*** ~ капáцца ў дрóбязях, быць дрóбязным

Kláue *f* -, -n 1) кіпцю́р, лáпа; ***j-m in die ~n fállen**** папáсціся каму́-н. у лáпы (*тс. перан.*) 2) *тэх.* зуб, зубéц 3) *разм.* дрэ́нны пóчырк 4) капы́т

kláuen *vt разм.* сцягну́ць, укрáсці, спéрці

Kláuse *f* -, -n 1) кéлля, скіт 2) цясніна, гóрны прахóд

Kláusel *f* -, -n 1) *юрыд.* агавóрка, (абмежавáльная) умóва, кла́ўзула 2) *муз., лінгв.* клаўзу́ла

Kláusner *m* -s, - пустэ́льнік

Klausúr *f* -, -en 1) пустэ́льніцтва 2) экзаменацы́йная (кантрóльная) рабóта

Klavichord [-viˈkɔrt] *n* -es, -e *муз.* клавікóрды

Klavier [-ˈviːr] *n* -s, -e піяніна, фартэпія́на

Klavierauszug [-ˈviːr] *m* -(e)s, -züge партыту́ра для фартэпія́на

Klavierbegleitung [-ˈviːr] *f* -, -en фартэпія́нны акампанемéнт

Klavierspieler [-ˈviːr] *m* -s, - піяніст

Klavierstimmer [-ˈviːr] *m* -s, - настрóйшчык (*фартэпіяна, піяніна*)

klében 1. *vt* клéіць; налéпваць **2.** *vi* (*an D*) прыліпáць (*да чаго-н.*); ***der Leim klebt gut*** клей трымáе дóбра; ***an díeser Árbeit klebt viel Schweiß*** над гэ́тай рабóтай прыйшлóся папацéць; ***an séinem Pósten klében*** трымáцца за сваё мéсца; ***j-m éine Óhrfeige*** ~ *груб.* даць аплявýху [пóўху] камý-н.

klében bléiben* *vi* (s) прыліпнуць; *разм.* засéсці, загра́знуць (*дзе-н.*)

Kléber *m* -s, - 1) *хім.* клейкавіна 2) *разм.* клей; ~ ***und Stréber*** кар'еры́ст

Klébezettel *m* -s, - наклéйка

Klébmittel *n* -s, - *гл.* Klébstoff

klébrig *a* 1) ліпкі, ліпу́чы 2) назóйлівы

Klébrigkeit *f* - 1) клéйкасць, ліпкасць 2) назóйлівасць, надаку́члівасць

Klébstoff *m* -(e)s, -e клей; вя́жучае рэ́чыва

kléckern *vi* неахáйна éсці; (за)квэ́цацца (*пры ежы*)

Klecks *m* -es, -e кля́кса, пля́ма

klécksen *vi* саджáць кля́ксы, рабіць пля́мы, мáзаць, бру́дна пісáць

Klee *m* -s *бат.* канюшы́на; ***j-n, etw. über den grünen ~ lóben*** *іран.* занáдта хваліць кагó-н., штó-н., узнóсіць [усхваля́ць] кагó-н., штó-н. да нябёсаў

Kléeblatt *n* -(e)s, -blätter 1) ліст канюшы́ны 2) *перан.* неразлу́чная трóйка

Kleid *n* -(e)s, -er 1) сукéнка, убóр 2) *pl* адзéнне, вóпратка, убóр, строй

kléiden 1. *vt* 1) адзявáць, апранáць; ***gut gekléidet sein*** быць дóбра апрáнутым 2) быць да твáру (*каму-н.*), пасавáць, падыхóдзіць 3) (*in A*) выкáзваць (*думкі, пачуцці*); ***séine Probléme in Wórte*** ~ вы́казаць сваé праблéмы слóвамі **2. ~, sich** (*in A*) апранáцца, прыбірáцца

Kléiderablage *f* -, -n распранáльня, гардэ́рóб

Kléider|bügel *m* -s, - плéчыкі, вéшалка

Kléiderschrank *m* -(e)s, -schränke шáфа для адзéння, гардэрóб

Kléiderständer *m* -s, - вéшалка (*стаячая*)

kléidsam *a* да твáру, прыгóжы

Kléidung *f* -, -en адзéнне, вóпратка, убрáнне

Kléidungsstück *n* -(e)s, -e чáстка ўбóру [вóпраткі]

Kléie *f* -, -n вóтруб'е

klein 1. *a* малéнькі, малы́; ~ ***von Wuchs*** невысóкага рóсту; ***der ~e Fínger*** мізінец; ***von ~ auf*** змáлку, з малéнства

2. *adv* ***bis ins Kléinste*** да дро́бязей; ***~ án-fangen**** пачына́ць з мало́га; ***ein Wort ~ schréiben**** піса́ць сло́ва з мало́й лі́тары; ***ein ~ wénig*** тро́шкі, кры́шку; ***~ béi-geben**** пакара́цца, скара́цца, уступа́ць ◊ ***~, áber fein*** ≅ малы́ залатні́к, ды дарагі́

Kléinarbeit *f* - карпатлі́вая рабо́та; ***müh-selige [léidliche] ~*** мару́дная [ну́дная] рабо́та

Kléinauto *n* -s, -s малалітра́жны аўтамабі́ль

Kléinbahn *f* -, -en *чыг.* вузкакале́йка

Kléinbauer *m* -s *i* -n, -n дро́бны селяні́н, селяні́н-бядня́к

Kléinbetrieb *m* -(e)s, -e дро́бная вытво́р-часць; дро́бнае прадпрые́мства; дро́б-ная зяме́льная гаспада́рка

Kléinbürger *m* -s, - мешчані́н; дро́бны буржуа́

Kléinbürgerstand *m* -(e)s мяшча́нскае саслоўе, мяшча́нства

Kléinbürgertum *n* -s дро́бная буржуазі́я, мяшча́нства

Kléine *sub* 1) *m, f, n* -n, -n, малы́ш, малы́шка, малю́тка 2) *n* -n дзіцяня́; ***sie hat ein ~s bekómmen*** у яе́ нарадзі́лася дзіця́ 3) дро́бязь, мало́е; ***im ~n wie im Gróßen, im Gróßen wie im ~n*** у вялі́кім і малы́м, ва ўсі́м

Kléingeld *n* -(e)s дро́бныя (разме́нныя) гро́шы

Kléingewerbetreibende *sub m, f* -n, -n самату́жнік; дро́бны раме́снік

kléingläubig *a* малаве́рны, недаве́рлівы

Kléinhandel *m* -s ро́знічны га́ндаль

Kléinhandelspreis *m* -es, -e ро́знічная цана́

Kléinhändler *m* -s, - дро́бны гандля́р

Kléinhirn *n* -(e)s, -e мазжачо́к

Kléinholz *n* -es трэ́скі ◊ ***das gibt hier wíeder ~*** *разм.* тут зноў бу́дзе бо́йка

Kléinigkeit *f* -, -en дро́бязь, драбяза́, драбні́ца; ***sich mit ~en ábgeben**** зай-ма́цца глу́пствамі

Kléinkaliber|büchse *f* -, -n, **~gewehr** *n* -(e)s, -e малакалі́берная вінто́ўка

Kléinkind *n* -(e)s, -er мало́е дзіця́, мала-ле́тка

Kléinkram *m* -(e)s 1) дро́бязны тава́р 2) дро́бязь, драбяза́; дро́бязнасць

Kleinkrämeréi *f* -, -en дро́бязнасць, мер-канты́льнасць, крахабо́рства

kléinkriegen *аддз. vt* злама́ць (*чыё-н.*) супраціўле́нне; адо́лець, перамагчы́ (*каго-н.*)

kléinlaut *a* нясме́лы, няўпэ́ўнены

kléinlich 1. *a* дро́бязны, прыдзі́рлівы **2.** *adv:* ***~ dénken**** быць дро́бязным

klein máchen 1. *vt* се́кчы (*дровы*); расшчапля́ць; раздрабня́ць, крышы́ць; ***das Kapitál ~*** прамата́ць [праман-та́чыць] капіта́л **2. ~, sich** уніжа́цца

Kléinmut *m* -(e)s маладу́шша; нясме́-ласць, баязлі́васць

kléinmütig *a* маладу́шны; нясме́лы, баязлі́вы

Kléinod *n* -(e)s, -e 1) скарб, кашто́ўнасць 2) *перан.* жамчу́жына, перл

klein schnéiden* *vt* дро́бна наразá́ць

kléinschreiben* *аддз. vt* піса́ць з мало́й лі́тары

Kléinschreibung *f* -, -en напіса́нне з ма-ле́нькай лі́тары

Kléinstadt *f* -, -städte мале́нькі [правін-цы́йны] гарадо́к, мястэ́чка

kléinstädtisch *a* правінцыя́льны

Kléinstmaß *m* -es, -e мінімальны паме́р, мі́німум

kléinstmöglich *a* найме́нш вераго́дны

Kléinstwert *m* -(e)s, -e *матэм.* найме́н-шае значэ́нне, мі́німум

Kléinstwohnung *f* -, -en малагабары́тная аднапакаёвая кватэ́ра

Kléinvieh *n* -(e)s дро́бная (рага́тая) жы-вёла

Kléinwaren *pl* 1) галантарэ́я, галантарэ́й-ныя тава́ры 2) дро́бныя жале́зныя та-ва́ры

Kléister *m* -s, - клей, кле́йстар

kléistern *vt* кле́іць (*клейстарам*)

Klémme *f* -, -n *тэх.* заціска́чка, кля́мар; кле́ма; ***in der ~ sein [sítzen*]*** быць у ця́ж-кім стано́вішчы; (па)тра́піць у бяду́

klémmen 1. *vi* прышчамі́ць; заці́снуць, сці́снуць; прышчапі́ць *разм.* кра́сці **2. ~, sich** зашчамля́цца; сціска́цца

Klémmer *m* -s, - *дыял.* пенснэ́
Klémmung *f* -, -en *тэх.* заціска́чка
Klémpner *m* -s, - бляха́р
Klempneréi *f* -, -en майстэ́рня бляша́ных вы́рабаў
Klépper *m* -s, - *пагардл.* кля́ча, ляда́чы конь
klerikál *a* клерыка́льны
Klériker *m* -s, - клéрык, (каталíцкая) духо́ўная асо́ба
Klérus *m* - духо́ўныя асо́бы, духавéнства, клір
Klétte *f* -, -n *бат.* ло́пух; дзядо́ўнік; ***an j-m wie éine ~ hängen**** прыстава́ць да каго́-н. як зара́за [каро́ста], лíпнуць да каго́-н.; ***er ist wie éine ~*** ад яго́ не адвяза́цца [не адчапíцца, не адкара́скацца]
Kléttereisen *n* -s, - *тэх.* кíпці (*для работы на слупах*)
Klétterer *m* -s, - скалала́з
kléttern *vi* (*h, s*) ла́зіць, лéзці, кара́скацца, ускара́скваца
Klétterpflanze *f* -, -n паўзу́чая раслíна
klícken *vi* шчо́ўкаць, трэсну́ць
Kli¦ént *m* -en, -en клéнт, падабаро́нны
Kliff *n* -(e)s, -e (круты́) скалíсты бéраг (*мора*); уцёс
Klíma *n* -s, -s *i* -mate 1) клíмат 2) атмасфéра, вару́нкі
Klímaanlage *f* -, -n кандыцыянéр
Klimaktérium *n* -s *мед.* клíмакс, клíмактэ́рый
klimátisch *a* кліматы́чны
Klimbím *m* -s *разм.* 1) барахло́, драбяза́ 2) вясёлая таўханíна, тусо́ўка; бясéда
klímmen* *vi* (s) кара́скацца, ла́зіць
Klímmzug *m* -(e)s, -züge *спарт.* падця́гванне на рука́х
Klimperéi *f* - бры́нканне
klímpern *vi* бры́нкаць, тро́мкаць, дрэ́нна íгра́ць (*на музычным інструменце*)
Klínge *f* -, -n клíно́к; лязо́; ***die ~n kréuzen*** скрыжава́ць шпа́гі
Klíngel *f* -, -n звано́к, звано́чак (*на дзвярах*)
klíngeln *vi* званíць; ***es klíngelt!*** звано́к!
Klíngelzeichen *n* -s, - звано́к (*сігнал*)
klíngen* *vi* звінéць, гуча́ць; ***mit den Gläsern ~*** чо́кацца; ***mir ~ die Óhren*** у мянé звінíць у вуша́х; ***das klingt ánders*** гэ́та íншая спра́ва
klíngend *a* зво́нкі
Klínik *f* -, -en клíніка
klínisch *a* клінíчны; ***ein ~es Kránkenhaus*** клíніка
Klínke *f* -, -n ру́чка (*дзвярэй*), кля́мка ◊ ***die ~n pútzen géhen**** ≅ папраша́йнічаць, абіва́ць паро́гі
klínken *vi*: ***(an der Tür) ~*** націска́ць (на) дзвярну́ю ру́чку
klipp 1. *int*: ***~ , klapp!, ~ und klapp!*** цік-так!, тук-тук!, кляп-кляп, туп-туп **2.** *adv*: ***~ und klar*** ко́ратка і я́сна, пра́ма
Klipp *m* -s, -s кліпс; заціска́чка
Klíppe *f* -, -n рыф, уцёс; падво́дны ка́мень
Klíppfisch *m* -(e)s, -e су́шаная траска́
Klips *m* -es, -e *дыял.* 1) кліпс 2) канто́рская сашчэ́пка
klirr! *int* дзынь!
klírren *vi* бразгата́ць, бра́згаць; дзы́нкаць (*пра шкло*); ***mit den Wáffen ~*** бра́згаць збро́яй
Klischée *n* -s, -s *палігр.* клішэ́
Klistíer *n* -s, -e *мед.* клíзма
Klítsche *f* -, -n *разм.* дро́бны маёнтак; бéдная гаспада́рка
klítschig *a* лíпкі, клéйкі
klítsch(e)nass *гл.* klátschnass
klítzeklein *a* *разм.* малюпа́сенькі, зусíм малéнькі
Klo *n* -s, -s *разм. скар. ад* Klosétt
Kloáke *f* -, -n клаа́ка, сцёк для памы́яў, памы́йная [выграбна́я] я́ма
Klóben *m* -s, - 1) цурба́н 2) *тэх.* блок 3) скаба́, гак
klóbig 1. *a* 1) бясфо́рменны 2) нязгра́бны, гру́бы **2.** *adv*: ***sich ~ áusdrücken*** няскла́дна выка́звацца
klomm *impf ад* klímmen*
klópfen 1. *vt* калацíць, біць; ***den Staub aus den Kléidern ~*** выбіва́ць во́пратку; ***Fleisch mürbe ~*** адбіва́ць мя́са **2.** *vi* сту́каць; ***es klopft*** сту́каюць; ***j-m auf die Schúlter ~*** паля́паць [пало́паць] каго́-н. па плячы́; ***in die Hände ~*** пля́скаць

у далóні; ***j-m auf die Fínger ~*** даць камý-н па рукáх; ***an die Tür [an der Tür] ~*** стýкацца ў дзвéры; біцца, пульсавáць

Klópfer *m* -s, - калатýшка; выбівáлка

Klöppel *n* -s, - 1) язы́к [сэ́рца] званá 2) каклю́шка (*для пляцення карункаў*)

Klöppeléi *f* -, -en 1) пляцéнне карýнкаў (*без pl*) 2) плéценыя карýнкі

klöppeln *vt* плéсці карýнкі

Klöppelspitzen *pl* плéценыя карýнкі

Klops *m* -es, -e бітóк, катлéта, фрыкадэ́лька

Klosétt *n* -s, -e *i* -s) клазéт, прыбірáльня

Kloß *m* -es, Klöße 1) камя́к 2) клёцка ◊ ***er hat Klöße im Mund*** ён гавóрыць неразбóрліва, у ягó кáша ў рóце

Klóster *n* -s, Klöster кля́штар, манасты́р

klösterlich *a* манасты́рскі, кля́штарны; *перан.* адасóблены, ціхі

Klotz *m* -es, Klötze калóда, цурбáн; ~ ***am Bein*** абýза, перашкóда

klótzig *a* неачэ́саны, нязгрáбны

Klub *m* -s, -s клуб

Klúb|haus *n* -es, -häuser, **~heim** *n* -(e)s, -e 1) памяшкáнне клýба 2) клуб

Klúcke *f* -, -n кýрыца-квактýха

klúckern *vi* 1) булькатáць (*пра вадкасць*) 2) квахтáць (*пра курыцу*)

Kluft I *f* -, Klüfte цясніна; бéздань, прóрва, прадóнне

Kluft II *f* -, -en *разм.* (старáя) вóпратка, лахманы́, рызманы́

klug *a* разýмны, кéмлівы; ***daráus wérde ich nicht ~*** я гэ́тага не разумéю ◊ ***durch Schäden wird man ~*** на памы́лках вýчацца

Klügeléi *f* -, -en мудравáнне, мудрагéльства

klügeln *vi* мудравáць, мудрагéліць

klúgerweise *adv* разýмна

Klúgheit *f* - рóзум; развáжнасць, кéмлівасць; ***~ an den Tag légen*** праяўля́ць [пакáзваць] развáжлівасць

klüglich *adv* разýмна; развáжна, развáжліва

klúgreden *аддз. vi* разýмнічаць, мудравáць

Klúmpatsch *m* -s *пагардл., груб.* кýча, грýда (*зваленая ў беспарадку*)

klúmpen *vi i* **~, sich** скáтвацца ў камякі

Klúmpen *m* -s, - 1) глы́ба, камя́к; згýстак; злітак; ***ein ~ Gold*** залаты́ самарóдак 2) кýча; ***álles auf éinen ~ wérfen**** валíць усё ў аднý кýчу (*тс. перан.*)

Klúmpfuß *m* -es, -füße 1) крывалáпы чалавéк 2) *мед.* касалáпасць

klúmpig *a* камкавáты, у камякáх

Klüngel *m* -s, - 1) клубóк 2) *перан.* згрáя, кампáнія, клíка

Klúnker *f* -, -n, *m* -s, - 1) пэ́ндзаль 2) камя́к, згýстак 3) нарóст

knábbern *vi* (*an D*) *i vt* гры́зці (*што-н.*) ◊ ***darán hat er zu ~*** тут ямý пры́йдзецца паламáць галавý

Knábe *m* -n, -n *уст.* хлóпчык; падлéтак; ***ein álter ~*** стары́ халасця́к

Knábenalter *n* -s малалéцтва

knábenhaft *a* хлапéчы, дзяціны

Knábenjahre *pl* гады́ падлéтка

knack! *int* шчоўк!, шмяк!, хрусь!

Knäckebrot *n* -(e)s, -e хрýмсткія лýстачкі хлéба

knácken *vt* **1.** лýскаць, гры́зці (*арэхі*); ***hárte Nüsse ~*** рашáць ця́жкую задáчу; ***éinen Géldschrank ~*** *разм.* узламáць сейф **2.** *vi* трашчáць, хрусцéць; ***mit den Fíngern ~*** пстры́каць пáльцамі

Knácker I *m* -s, - *разм.* вэ́нджаная каўбасá

Knácker II *m* -s, - *груб.* стары́ чалавéк, старэ́ча

knáckig *a* хрýмсткі, вéльмі свéжы

Knácklaut *m* -(e)s, -e *лінгв.* цвёрды пры́ступ

Knacks *m* -es, -e 1) трэск, хруст 2) раскóліна; ***das Glas hat éinen ~ bekómmen*** шкло трэ́снула

Knáckwurst *f* -, -würste вэ́нджаная каўбасá

Knall *m* -(e)s, -e трэск, рэ́зкі гук, вы́бух ◊ ~ ***und [auf] Fall*** нечакáна, раптóўна; з трэ́скам, без цырымóній

Knállbonbon [-bɔŋbɔŋ] *m, n* -s, -s хлóпаўка; *вайск.* вучэ́бны снарáд

Knállbüchse *f* -, -n пугáч

Knálleffekt *m* -(e)s, -e выбухóвы [надзвычáйны] эфéкт

knállen 1. *vi* ля́скаць (*пугай*); ля́пацць, брáзгаць (*дзвярыма*); трашчáць;

Schüsse ~ трашча́ць стрэ́лы [вы́стралы]; ***mit den Ábsätzen*** ~ шчо́ўкаць абца́самі **2.** *vt разм.* прыстрэ́ліць; ***j-m éine*** ~ даць аплявý́ху камý-н.; усадзі́ць камý-н. кýлю ў лоб; ***etw. in die Luft*** ~ узарва́ць што-н.

Knállerbse *f* -, -n ракéта-хло́паўка

Knállgas *n* -es, -e грымýчы газ

knállig *a разм.* ашаламля́льны, шалёны; рэ́зкі

Knállquecksilber *n* -s грымýчая ртуць

knállrot *a* ярка-чырво́ны

knapp 1. *a* 1) вýзкі, цéсны 2) мізэ́рны, убо́гі 3) сці́слы (*стыль*) 4) абмежава́ны; ***~e drei Táge*** няпо́ўныя тро́е сýтак; ***mit ~er Not*** ледзь-ледзь **2.** *adv* ледзь, у абрэ́з, то́лькі-то́лькі; ***méine Zeit ist*** ~ у мянé ма́ла ча́су ◊ ***mit ~er Not*** з ця́жкасцю; ***j-n ~ hálten**** трыма́ць каго́-н. на каро́ткім павадкý

Knáppheit *f* - 1) вýзкасць 2) убо́ства; абмежава́насць (*сродкаў*); ~ ***an etw. (D)*** недахо́п (*чаго-н., у чым-н.*) 3) сці́сласць, нешматсло́ўнасць

Knárre *f* -, -n 1) бразго́тка 2) *вайск., разм.* вінто́ўка

knárren *vi* трашча́ць, рыпéць

Knast I *m* -(e)s, Knäste 1) сук, сучо́к (*дрэва*) 2) ***álter*** ~ *разм.* стары́ па́дла [грыб]

Knast II *m* -(e)s, Knäste *жарг.* 1) зняво́ленне; ***séinen ~ ábreißen**** адсядзéць (тэ́рмін) у турмé 2) турма́; ***im ~ sítzen*** сядзéць у катала́жцы

Knáster *m* -s, - *разм.* махо́рка; самаро́бны тытýнь; ***álter*** ~ *разм.* стары́ буркýн

knáttern *vi* трашча́ць, траската́ць; ***die Fáhne knáttert im Wind*** сцяг пало́шча па вéтры

Knäuel *m, n* -s, - 1) клубо́к; ***sich wie ein ~ zusámmenringeln*** скруці́цца клубко́м [у клубо́к] 2) нато́ўп, кýча 3) рой

Knauf *m* -(e)s, Knäufe 1) булдавéшка; гало́ўка эфéса 2) *архіт.* капітэ́ль

knáup(e)lig *a* 1) карпатлі́вы, нудо́тны, нýдны 2) дро́бязны

Knáuser *m* -s, - скна́ра, жмі́нда, скупянда́

knáuserig *a* скупы́, скнáпны

knáusern *vi* (*mit D*) скупі́цца (*на што-н.*)

knáutschen 1. *vt дыял.* мяць, камячы́ць **2.** *vi* ныць

Knébel *m* -s, - 1) заты́чка, кляп 2) дубі́нка 3) *тэх.* кула́к (*тормаза*), рýчка (*для нашэння чаго-н.*)

Knébelbart *m* -(e)s, -bärte баро́дка (клі́нам)

knébeln *vt* 1) звя́зваць, скo̕ўваць (*ініцыятыву*) 2) затыка́ць рот (*кляпам*)

Knecht *m* -(e)s, -e батра́к, хало́п, па́рабак; слýжка

knéchten *vt* заняво́льваць, прыгнята́ць

Knecht Rúprecht *m* -(e)s, -s *pl* -, -e Рýпрэхт (*служка Дзеда Мароза*)

Knéchtschaft *f* - няво́ля, ра́бства

Knéchtung *f* - закабалéнне, заняво́льванне

knéifen* **1.** *vt* (*in A*) шчыпа́ць, ушчыпнýць (*за што-н.*) **2.** *vi разм.* сачкава́ць, ухіля́цца

Knéifer *m* -s, - пенснэ́

Knéifzange *f* -, -n абцугі́, куса́чкі

Knéipe *f* -, -n *разм.* піўна́я, шыно́к

knéipen *vi* гуля́ць, п’я́нстваваць

Kneiperéi *f* - папо́йка, вы́піўка, гуля́нка

Knéte *f* - пластылі́н, ***mit ~ modellíeren*** ляпі́ць з пластылі́ну

knéten *vt* 1) мясі́ць, мяць 2) масажы́раваць

knick! *int* хрусь!, трах!, крак!; ***~, knack!*** трах-тарара́х! (*трэск пры паломцы*)

Knick *m* -(e)s, -e 1) надло́м, пало́м, раско́ліна, згін, умя́ціна 2) агаро́джа, парка́н

knícken 1. *vt* 1) надло́мваць; разло́мваць; ***éinen Bógen Papíer*** ~ злажы́ць ліст папéры 2) расці́снуць, раздушы́ць (*насякомае*) 3) прыгнята́ць, надло́мваць (*маральна*); ***er ist ganz gekníckt*** ён зусі́м прыгнéчаны; ***sein Mut ist geknícket*** ён упа́ў дýхам **2.** *vi* падгіна́цца, падло́мвацца

Knickerbocker [ˈkni-], **~hose** *f* -, -n бры́джы, штаны́-гольф

kníck(e)rig 1. *a разм.* скупы́, пра́гны, сква́пны **2.** *adv* скýпа

kníckern *vi* (*mit D*) скупі́цца

Knicks *m* -es, -e 1) рэвера́нс, кні́ксен

2) трэск, хрумст

knícksen *vi* рабіць рэвера́нс [кні́ксен], прысяда́ць

Knie *n* -s, -i¦e 1) кале́на; ***in die ~ sínken**** апусці́цца на кале́ні; ***auf den ~n líegen* [stéhen*]*** стая́ць на кале́нях; ***j-n in die ~ zwíngen**** паста́віць каго́-н. на кале́ні; ***ihm wúrden die ~ weich*** у яго́ кале́ні падкасі́ліся (*ад страху і т.п.*) 2) вы́гін, згін; кале́на (*у трубе*)

Kníebeuge *f* -, -n *спарт.* прысяда́нне

Kníe|beugung *f* -, -en, **~fall** *m* -(e)s, -fälle кле́нчанне; зямны́ пакло́н; ***éinen Kniefall tun**** кі́нуцца на кале́ні, пака́яцца

kníefällig 1. *a* укле́нчаны **2.** *adv* на кале́нях

Kníegelenk *n* -(e)s, -e кале́нны суста́ў

kníehoch *a*, *adv* па кале́на

Kníehose *f* -, -n каро́ткія штаны́, бры́джы

kní¦en *vi* 1) (*h*) стая́ць на кале́нях, кле́нчыць 2) (s) укле́нчваць

Kníescheibe *f* -, -n *анат.* кале́нная рэ́пка

Kníestrumpf *m* -(e)s, -strümpfe панчо́ха да кале́няў; го́льфы

kníetief *a*, *adv* па кале́на (*глыбінёй*)

kniff *impf ад* knéifen*

Kniff *m* -(e)s, -e 1) шчыпо́к 2) хі́трасць, фартэ́ль, шту́чка, прыём 3) фа́лда; ***hínter j-s ~e kómmen**** раскусі́ць каго́-н.; ***~e ánwenden**** хітры́ць; ***mit ~en und Pfíffen*** усі́мі пра́ўдамі і няпра́ўдамі

kníffeln *vi разм.* хітрава́ць

kníffen *vt* зало́мваць (*паперу, тканіну*)

Knígge (*ад уласн.*): ***frei nach ~*** па пра́вілах до́брага то́ну

Knilch *m* -s, -e) *груб.* агі́дны (непрые́мны) чалаве́к

knips! *int* шчоўк!; ***~, knaps!*** шчоўк, шчоўк!

knípsen 1. *vt* 1) пстры́каць; ***Fáhrkarten ~*** кампасці́раваць біле́ты 2) *разм.* пстры́кнуць, уключы́ць; ***den Schálter [am Schálter] ~*** пстры́кнуць выклю-ча́льнікам 3) *разм.* фатаграфава́ць, здыма́ць **2.** *vi* 1) пстры́каць (*пальцамі*)

Knirps *m* -es, -e 1) карапу́з, каранты́ш 2) *разм.* складны́ парасо́н

knírschen *vi* хрумста́ць; скрыпе́ць; скрыгата́ць

knístern *vi* трашча́ць, хрумста́ць

knítterfrei *a* які́ не мне́цца

knítterig *a* памя́ты, скаме́чаны

knítttern *vt* камячы́ць, мяць

Knóbel *m* -s, - 1) *анат.* згін па́льцаў 2) касця́шка, косць, ба́бка (*для гульні*)

knóbeln *vi* 1) гуля́ць у ко́сці [ба́бкі] 2) *разм.* цягну́ць жэ́рабя

Knóblauch *m* -(e)s часно́к

Knöchel *m* -s, - 1) *анат.* шчы́калатка; ко́стка, згін па́льцаў 2) ба́бка (*у гульні*)

Knóchen *m* -s, - ко́стка, косць; ***bis in die ~*** да мо́згу касце́й ◊ ***Mum [Schneid, Schwung] in den ~ háben*** адчува́ць сі́лу [эне́ргію, бадзёрасць]; ***der Schreck ist ihm in die ~ gefáhren*** яго́ паралізава́ў страх, у яго́ душа́ ў пя́ты [пя́ткі] уцякла́; ***séine ~ zum Márkte trágen**** рызыкава́ць жыццём

Knóchenbruch *m* -(e)s, -brüche перало́м ко́сці

Knóchenfraß *m* -es *мед.* кастае́да

Knóchengerüst *n* -(e)s, - 1) шкіле́т 2) *перан.* касця́к, стры́жань

knóchenlos *a* без касце́й, бескасцёвы

Knóchenmark *n* -(e)s касцявы́ мозг

knöchern *a* касцяны́

knóchig *a* кашча́вы; хударля́вы

knockout [nɔkˈa͜ot] *a* накаўтава́ны (*бокс*); ***j-n ~ schlágen**** накаўтава́ць каго́-н.

Knockout [nɔkˈa͜ot] *m* -s, -s *спарт.* нака́ўт

Knödel *m* -s, -e *дыял.* клёцка; кнэ́длік

Knólle *f* -, -n, **Knóllen** *m* -s, - 1) камя́к, камячо́к 2) клу́бень 3) шы́шка, гуз, на́расць

Knóllenblätterpilz *m* -es, -e *бат.* пага́нка бле́дная

Knóllen|frucht *f* -, -früchte, **~gewächs** *n* -es, -e клубняпло́дная раслі́на, клубняпло́д

knóllig *a* гузава́ты, шышкава́ты

Knopf *m* -(e)s, Knöpfe 1) гу́зік (*у розн. знач.*); ***Knöpfe schlíeßen**** зашпі́льваць гу́зікі; ***der ~ ist ab [ist ábgefallen, ist ábgesprungen]*** гу́зік адарва́ўся 2) за́пінка; кно́пка (*званка*) 3) булаве́шка, булдаве́шка

knöpfen *vt* зашпíльваць
Knópfloch *n* -(e)s, -löcher прарэ́шак (*на вопратцы*); пятлíца; ***etw. ins ~ bekómmen**** *разм.* атрымáць óрдэн
knórke *a дыял.* выдáтны, цудóўны, фáйны
Knórpel *m* -s, - храстóк
knórp(e)lig *a* храсткóвы; ***~e Náse*** нос бýльбай
Knórren *m* -s, - 1) свíль, нáрасць (*на дрэве*) 2) жаўлáк, шы́шка
knórrig *a* сукавáты
Knóspe *f* -, -n *бат.* пупы́шка; бутóн
knóspen *vi* распускáцца; пускáць пупы́шкі; расцí
knóten *vt* рабíць вýзел (*на чым-н*), завя́зваць вузлóм (*што-н.*)
Knóten *m* -s, -e 1) вýзел; ***éinen ~ máchen [bínden*, knüpfen, schlíngen*]*** рабíць, завя́зваць вýзел; ***éinen ~ lösen*** развя́зваць вýзел 2) завя́зка (*дзеяння*) 3) *мед.* нáрасць, жаўлáк; ***górdischer ~*** гóрдзіеў вýзел
Knótenpunkt *m* -(e)s, -e вузлавы́ пункт; *чыг.* вузлавáя стáнцыя
knótig *a* вузлавáты
Know-how [no:ˈhau] *n* - *i* -s ноў-хаў, тэхналóгія (*сукупнасць навукова-тэхнічных ведаў, тэхніка-вытворчага вопыту, сакрэтаў вытворчасці*)
Knuff *m* -(e)s, Knüffe *разм.* грымáк, кухтáль
knúffen *vt разм.* пхнуць (*каго-н.*), (незаўвáжна) даць пінкá (*каму-н.*)
knülle *a разм.* п’я́ны, якí «набрáўся»
knüllen *vt* мяць, камячы́ць
Knüller *m* -s, - фурóр
knüpfen 1. *vt* звя́зваць, завя́зваць, плéсці; ***etw. an éine Bedíngung ~*** стáвіць што-н. у залéжнасць ад якóй-н. умóвы **2. ~, sich** (*an A*) *перан.* быць звя́заным (*з чым-н.*)
Knüppel *m* -s, - 1) дубíнка, кíй, пáлка; ***éinen ~ zwíschen die Béine wérfen**** устаўля́ць [стáвіць] пáлкі ў кóлы 2) *ав.* рýчка, рычáг кіравáння
knüppeldick: ***es kam gleich ~*** *разм.* усё пайшлó наперакася́к, пасы́паліся няшчáсці
knúrren *vi* 1) бурчáць, бýркаць 2) ры́каць, вуркатáць; ***mir knurrt der Mágen*** у мянé бурчы́ць у жывацé
knúrrig *a* бурклíвы; ***ein ~er Hund*** злы сабáка
knúsp(e)rig *a* храбусткí; дóбра падсмáжаны; апеты́тны
knúspern *vt* хрýмстаць (*чым-н.*), гры́зці (*што-н.*)
Knúte *f* -, -n пýга, бíч; бізýн
knútschen *vt разм.* 1) мяць, камя́чыць 2) цíскаць, грýба лáшчыць
Knüttel *m* -s, - *гл.* Knüppel
Koalitión *f* -, -en каалíцыя, саю́з
Kóautor *m* -s, -tóren саáўтар
Kóbalt *n* -s *хім.* кóбальт
Kóbel *m* -s, - 1) вавёрчына гняздó 2) *дыял.* хацíна
Kóben *m* -s, - 1) малы́ хлеў (*для свіней*) 2) хацíна
Kóbold *m* -(e)s, -e *міф.* дамавíк, кóбальд, гном
Kobólz *m*: ***éinen ~ schíeßen**** куля́цца
Kóbra *f* -, -s *заал.* кóбра
Koch *m* -(e)s, Köche кýхар, пóвар; *марск.* кок; ***den ~ máchen*** быць кýхарам [пóварам], кухáрыць ◊ ***víele Köche verdérben* [versálzen] den Brei [die Súppe]*** ≅ у сямí ня́нек дзіця́ без нóса
Kóchbuch *n* -(e)s, -bücher кухáрская кнíга
kóchen 1. *vt* вары́ць, гатавáць, кіпяцíць **2.** *vi* кіпéць, вары́цца; ***es kocht in mir*** мянé разбірáе зло; ***bei ihm kocht’s*** ён разгнéваны
Kócher *m* -s, - кацёл; кіпяцíльнік; *тэх.* аўтаклáў; ***eléktrischer ~*** электраплíтка
Köcher *m* -s, - калчáн
kóchfertig: ***~e Geríchte*** паўфабрыкáты
Kóchgeschirr *n* -(e)s, -e кухóнны пóсуд
Kóchherd *m* -(e)s, -e (кухóнная) плітá
Kóchkiste *f* -, -n скры́нка-тэ́рмас
Kóchplatte *f* -, -n: ***eléktrische ~*** электры́чная плітá
Kóchsalz *m* -es кухóнная соль
Kóde *m* -s, -s код
Kóder *m* -s, - прынáда

ködern *vt* 1) зава́біць, прыва́біць; злаві́ць на ву́ду; ***er ließ sich nicht*** ~ ён не папа́ўся на ву́ду [на кручо́к] 2) прына́джваць; наса́джваць на ву́ду; ***Físche mit Régenwürmern*** ~ лаві́ць ры́бу на чарвяка́
Kódex *m* -es *i* -, -e *i* Kódizes 1) ко́дэкс 2) старажы́тны ру́капіс
kodifizíeren *vt юрыд.* кадыфікава́ць
Koeffiziént *m* -en, -en *матэм.* каэфіцые́нт
Koexisténz *f* - суіснава́нне
Koffe¦ín *n* -s кафеі́н
Kóffer *m* -s, - чамада́н, валі́ска
Kóffer|empfänger *m* -s, -, **~radio** *n* -s, -s партаты́ўны (ра́дыё)прыёмнік
Kog *m гл.* Koog
Kógge *f* -, -n *гіст.* ганзе́йскі гандлёвы карабе́ль
Kognak [ˈkɔnjak] *m* -s, -s каньяк
kohärént *a спец.* звя́заны, счэ́плены; звя́зны, кагерэ́нтны
Kohäsión *f* - *спец.* су́вязь, счапле́нне, звя́знасць, каге́зія
Kohl I *m* -(e)s, -e капу́ста; ***das macht den ~ nicht fett*** гэ́та ма́ла чаму́ дапамо́жа
Kohl II *m* -(e)s *разм.* балбатня́, бязглу́здзіца; ~ ***réden [schwátzen]*** пле́сці [вярзці́] глу́пства
Kóhldampf *m* -(e)s *груб.* го́лад; ~ ***háben*** прагалада́цца ◊ ~ ***schieben**** ≅ пакла́сці зу́бы на палі́цу, галада́ць
Kóhle *f* -, -n ву́галь; ~ ***ábbauen [fördern]*** здабыва́ць ву́галь; ***~n fássen*** запасці́ся ву́галем; ***wie auf (glühenden) ~n sítzen**** ≅ сядзе́ць як на іго́лках
kóhlen I *vi* тлець, абву́гліваца
kóhlen II *vi разм.* мало́ць [вярзці́] лухту́, пле́сці глу́пства
Kóhlenabbau *m* -(e)s распрацо́ўка ву́гальнага радо́вішча
Kóhlenbecken *n* -s, - 1) каменнаву́гальны басе́йн 2) жаро́ўня
Kóhlenflöz *m* -es, -e ву́гальны пласт
Kóhlengrube *f* -, -n (каме́нна)ву́гальная ша́хта
Kóhlenhalde *f* -, -n адва́л [склад] ву́галю, тэрыко́н
kóhlenhaltig *a* які́ ўтры́млівае ву́галь
Kóhlenhydrate *pl хім.* вугляво́ды
Kóhlenlager *n* -s, - 1) радо́вішча ву́галю 2) склад ву́галю
Kóhlenrevier [-ˌviːr] *n* -s, -e ву́гальны раён [басе́йн]
Kóhlensäure *f* - *хім.* 1) ву́гальная кіслата́ 2) вуглякі́слы газ
Kóhlenstoff *m* -(e)s *хім.* вугляро́д
Kóhlenstoß *m* -es, -stöße ву́гальны забо́й
Kóhlentagebau *m* -(e)s адкры́тая распрацо́ўка ву́галю; ву́гальны разрэ́з
Kóhlentrimmer *m* -s, - гру́зчык ву́галю (*звычайна на караблях*)
Kóhlenvorkommen *n* -s, - за́лежы ву́галю
Kóhlenwasserstoff *m* -(e)s вуглевадаро́д
Kóhlepapier *n* -(e)s капірава́льная папе́ра
Köhler *m* -s, - ву́гальшчык, вугляпа́л
Kóhlfüllung *f* - капу́сная начы́нка
Kóhlkopf *m* -(e)s, -köpfe 1) кача́н капу́сты 2) ду́рань
Kóhlmeise *f* -, -n *заал.* сіні́ца вялі́кая
Kohlrábi *m* - *i* -s, - *i* -s *бат.* кальра́бі
Kóhlroulade [-ru-] *f* -, -n *кул.* галубе́ц
Kóhlrübe *f* -, -n бру́чка
kóhlschwarz *a* чо́рны, як смоль [ву́галь]
Kóhlstrunk *m* -(e)s, -strünke (капу́сная) хра́пка
Kóhlsuppe *f* -, -n ва́раная капу́ста
Kóitus *m* -, - *i* -se *мед.* палавы́ акт
Kóje *f* -, -n 1) *марск.* ло́жак 2) ме́сца выста́вы тава́раў (*у магазіне*)
kóken *vi тэх.* каксава́ць
kokétt *a* каке́тлівы, залётны
kokettíeren *vi* каке́тнічаць
Kókkus *m* -, Kókken *біял.* кок
Kokon [-ˈkɔ̃ː *i* -ˈkɔŋ] *m* -s, -s ко́кан
Kókos *f* -, -, **~palme** *f* -, -n *бат.* како́савая па́льма
Kokótte *f* -, -n како́тка
Koks [koːks] *m* -es, -e 1) кокс 2) *разм.* какаі́н
Kólanuss *f* -, -nüsse арэ́х ко́лы
Kólben *m* -s, - 1) булава́ 2) каме́ль 3) *тэх.* по́ршань 4) прыкла́д (*у стрэльбы*)
Kólchos *m* -, -chóse, **Kolchóse** *f* -, -n калга́с
Kólibri *m* -s, -s *заал.* калі́бры
Kólkrabe *m* -n, -n *заал.* крук

kollabíeren *vi мед.* слабе́ць, пазбаўля́цца сіл
Kollaborateur [-ˈtø:r] *m* -s, -e калабара́нт, калабарацыяніст
Kolláps *m* -es, -e *мед.* кала́пс
Kollég *n* -s, -s *i* -gi¦en курс ле́кцый; (акадэмі́чная) ле́кцыя
Kollége *m* -n, -n kaле́га
kollegiál 1. *a* калегія́льны, тавары́скі **2.** *adv* калегія́льна
Kollegialität *f* - калегія́льнасць, сябро́ўскія адно́сіны
Kollégium *n* -s, -gi¦en кале́гія; нара́да
Kollékte *f* -, -n збор (*добраахвотных складак у царкве*)
Kollektión *f* -, -en кале́кцыя, збор
Kollektív *n* -s, -e калекты́ў
Kóller I *m* -s, - 1) *вет.* ко́лер (*конская хвароба*) 2) *разм.* шале́нства
Kóller II *n* -s, - скурана́я безрука́ўка, ку́ртка 2) гарса́ж
kóllern I *vi* 1) хварэ́ць на ко́лер (*пра коней*) 2) *разм.* шале́ць, злава́ць, раз'ю́швацца
kóllern II 1. *vi* (s) каці́цца (кулём) **2.** *vt тэх.* драбі́ць, крышы́ць
kóllern III *vi* квахта́ць, буркава́ць
kollidíeren *vt* сутыка́цца; *перан.* супада́ць
Kollier [kɔˈli̯e:] *n* -s, -s кара́лі
Kollisión *f* -, -en сутыкне́нне, калі́зія, канфлі́кт; ***in ~ geráten**** мець сутыкне́нне
Kollóquium *n* -s, -i¦en калёквіум, гу́тарка
Kölnischwasser *n* -s адэкало́н
koloniál *a* каланія́льны
Koloníe *f* -, -ní¦en кало́нія
Kolonnáde *f* -, -n калана́да, галерэ́я пад да́хам
Kolónne *f* -, -n *у розн. знач.* кало́на, шэ́раг; ***sich zu ~n réihen*** стро́іцца ў кало́ны
kolónnenweise *adv* кало́намі
Kolophónium [Kolofónium] *n* -s кані́фо́ль
koloríeren *vt* фарбава́ць, расфарбо́ўваць
Kolóss *m* [*тс.* ˈko-] -es, -e гіга́нт, во́лат; ~ ***auf tönernen Füßen*** кало́с на гліня́ных нага́х
kolossál *a* гіга́нцкі, агро́мністы, каласа́льны
Kolportage [-ˈta:ʒə] *f* -, -n про́даж з рук (*кніг, газет*); распаўсю́джанне чу́так, пагало́сак
Kolúmne *f* -, -n 1) *архіт.* кало́на 2) *паліграф.* паласа́ (набо́ру), кало́нка, слупо́к
Kóma *n* -s, -s *i* -ta *мед.* ко́ма, глыбо́кая непрыто́мнасць
Kómbi *m* -s, -s *разм.* аўтамабі́ль ты́пу «ко́мбі» [«універса́л»]
Kombinatíon *f* -, -en 1) камбіна́цыя (*у розн. знач.*) 2) *матэм.* злучэ́нне 3) камбінезо́н (*рабочы, спартыўны*); камбіна́цыя (*бялізна*) 4): ***nórdische ~*** гарналы́жнае двухбо́р'е; ***alpíne ~*** альпі́йскае двухбо́р'е (*лыжы*)
kombinatórisch *a матэм.* камбінато́рны
Kombine [kɔmˈbain *i* kɔmˈbi:nə] *f* -, -s *i* -n камба́йн
kombiníeren *vt* камбінава́ць
Kómbiwagen *v* -s, - аўтамашы́на «ко́мбі», грузапасажы́рская аўтамашы́на
Kómbizange *f* -, -n *тэх.* пасаці́жы, пласкагу́бцы
Kombüse *f* -, -n *марск.* ка́мбуз, карабе́льная ку́хня
Komét *m* -en, -en каме́та
Komfort [-ˈfo:r] *m* -s камфо́рт, зру́чнасць
Kómik *f* - камі́зм, сме́шнасць
Kómiker *m* -s, - (акцёр-)ко́мік
kómisch *a* 1) камі́чны, сме́шны 2) дзі́ўны; ***ein ~er Kauz*** дзіва́к-чалаве́к
Komitée *n* -s, -s камітэ́т
Kómma *n* -s, -s *i* -ta ко́ска; ***ein ~ sétzen*** паста́віць ко́ску
Kommandánt *m* -en, -en *вайск.* 1) камendáнт 2) каманды́р (*карабля, танка і г.д.*)
Kommandeur [-ˈdø:r] *m* -s, -e *вайск.* камандзі́р
kommandíeren *vt* 1) ка́мандаваць (*кім-н., чым-н.*) 2) камандзірава́ць
Kommandítgesellschaft *f* -, -en *камерц.* каманды́тнае тавары́ства
Kommándo *n* -s, -s 1) ка́манда (*загад*); ***das ~ führen*** ка́мандаваць; ***ein ~ gében**** падава́ць ка́манду; ***ein ~ áusführen*** выко́нваць ка́манду; ***auf ~*** па ка́мандзе [зага́ду] 2) *вайск.* ка́мандаванне 3) ка-

ма́нда (*падраздзяленне*) 4) *камп.* каманда́ (*з дыялогавага манітора*)

Kommándostand *m* -(e)s, -stände кама́ндны пункт

kómmen* *vi* (s) 1) прыхо́дзіць, прыязджа́ць, прыбыва́ць; ***j-n ~ lássen**** паклікаць каго́-н., загада́ць каму́-н. прыйсці́; ***geláufen ~*** прыбе́гчы; ***er kommt wie gerúfen*** ён прыйшо́ў якра́з дарэ́чы 2) даносіцца, далята́ць (*пра гук*) 3) адбыва́цца, здара́цца 4) наблiжа́цца, надыхо́дзіць; ***der Wínter kommt*** зіма́ надыхо́дзіць 5) ісці́ (па чарзе́); ***zu Wórte ~*** выка́звацца, браць сло́ва 6) (*з zu+inf*) аказа́цца; ***nében j-m zu sítzen* ~*** аказа́цца сядзе́ць по́бач з кім-н.; ***auf j-n, etw. (A) zu spréchen ~*** загавары́ць пра каго́-н., што-н. 7) каштава́ць, абысці́ся; ***téuer zu stéhen ~*** до́рага абысці́ся; ***das kommt mir zu téuer*** гэ́та для мяне́ задо́рага; 8) (*auf A*) прыхо́дзіцца (*на долю каго-н.*); (*an A*) застава́цца (*каму-н.*) ***es kommt auf jéden 100 Éuro*** на ко́жнага прыхо́дзіцца (па) сто е́ўра; ***ein Únglück kam über ihn*** яго́ напаткала няшча́сце 9): ***auf séine Kósten ~*** акупíць свае́ выда́ткі; апраўда́ць свае́ спадзява́нні; ***hínter ein Gehéimnis ~*** разве́даць та́йну; ***nicht auf den Námen ~*** не быць у ста́не прыпо́мніць імя́; ***jétzt kómme ich daráuf*** за́раз я прыпаміна́ю; ***wie kómmen Sie daráuf?*** як Вам гэ́та прыйшло́ ў галаву́? 10): (*um A*) стра́ціць (*што-н.*); ***ums Geld ~*** стра́ціць гро́шы; ***ums Lében ~*** загі́нуць 11): ***áußer Fássung ~*** вы́йсці з сябе́; ***zur Spráche ~*** абмяркоўвацца; ***das kommt nicht in Fráge*** пра гэ́та не мо́жа быць і гаво́ркі; ***zu sich ~*** апрыто́мнець; ***an den Tag ~*** вы́явіцца; ***zum Áusdruck ~*** знайсці́ вы́раз

Kómmen *n* -s 1) прыхо́д, прыбыццё, прые́зд 2) наступле́нне (*зімы і г.д.*); ***~ und Géhen*** прыхо́д і адыхо́д; штурханіна, мітусня́

kómmend *a* насту́пны, бу́дучы

Kommentár *m* -s, -e камента́рый, тлумачэ́нне

kommentíeren *vt* каменці́раваць, тлума́чыць

kommerzialisíeren *vt* камерцыялізава́ць

kommerzi¦éll *a* камерцы́йны, гандлёвы

Kommérzpreis *m* -(e)s, -e *камерц.* дагаво́рная цана́

Kommilitóne *m* -n, -n аднаку́рснік, аднака́шнік (*па універсітэце*)

Kommíss *m* -es *пагардл.* вайско́вая слу́жба, салда́тчына; ***beim ~ sein*** служы́ць у во́йску

Kommissár *m* -s, -e камiса́р

Kommíssbrot *n* -(e)s, -e чо́рны [салда́цкі] хлеб

Kommissión *f* -, -en камі́сія (*у розн. знач.*); ***in ~ gében* [néhmen*]*** дава́ць [браць] на камі́сію

Kommissionär *m* -s, -e пасрэ́днік, камісіяне́р

Kommóde *f* -, -n камо́д

kommún *a* агу́льны

kommunál *a* камуна́льны, гарадскі́, муніцыпа́льны

Kommúne *f* -, -n каму́на, абшчы́на, гмі́на, во́ласць

Kommunikatión *f* -, -en 1) камуніка́цыя, су́вязь; кантактава́нне 2) паведамле́нне

Kommunión *f* -, -en *рэл.* прыча́сце, прычашчэ́нне

Kommunique [kɔmyni'ke:] *n* -s, -s (афіцы́йнае) паведамле́нне, камюніке́

Kommunísmus *m* - камуні́зм

kommunístisch *a* камуністы́чны

kommunizíeren **1.** *vt* 1) паведамля́ць 2) злуча́ць 3) *рэл.* дава́ць прыча́сце **2.** *vi* 1) злуча́цца; ***~de Röhren*** *фіз.* сазлу́чаныя сасу́ды 2) *рэл.* прыма́ць прыча́сце

Komödiánt *m* -en, -en *пагардл.* камедыя́нт

Komödi¦e *f* -, -n 1) каме́дыя 2) *разм.* прыкі́дванне

Kompagnon [kɔmpan'jɔ̃:] *m* -s, -s *камерц.* кампаньён

kompákt *a* кампа́ктны, шчы́льны, цвёрды

Kompaníe *f* -, -i¦en 1) *вайск.* ро́та 2) *камерц.* кампа́нія, тавары́ства

Kompaníe|chef [-ʃɛf] *m* -s, -s, **~führer** *m* -s, -

камандзíр рóты

Komparatión *f* -, -en *грам.* параўнáнне

Komparatív *m* -s, -e *грам.* параўнáльная ступéнь

komparatív *a грам.* параўнáльны

Kompárse *m* -n, -n *тэатр.* статы́ст, выканáўца нязнáчнай рóлі

Kómpass *m* -es, -e кóмпас

kompatíbel *a* сумяшчáльны (*mit D – з чым-н.*)

Kompatibilität *f* - сумяшчáльнасць; адпавéднасць; дапушчáльнасць

Kompéndium *m* -s, -di¦en карóткі курс, карóткі змест, кампéндыум

Kompensatión *f* -, -en 1) кампенсáцыя, кампенсавáнне 2) *тэх.* выраўнóўванне

kompetént *a* кампетэ́нтны

Kompeténz *f* -, -en кампетэ́нцыя, паўнамóцтвы; кампетэ́нтнасць; *дыпл.* паўнамóцтва

komplementär *a* дадаткóвы

Komplementär *m* -s, -e пóўны, асабíста адкáзны кампаньён

komplementíeren *vt* дапаўня́ць

Komplét [kõmp'le:] *n* -s, -s камплéктны жанóчы касцю́м (*суконка з жакетам ці паліто з аднолькавай матэрыі*)

komplétt *a* пóўны, укамплектавáны, камплéктны; ***ein ~er Dúmmkopf [Düssel]*** *разм.* ду́рань двуву́хі

komplettíeren *vt* камплектавáць, дапаўня́ць

kompléx 1. *a* кóмплексны; суку́пны **2.** *adv* кóмплексна

Kompléx *m* -es, -e 1) кóмплекс (*у розн. знач.*) 2) жылы́ блок

Komplíce [-sə *i* -tsə] *m* -n, -n саўдзéльнік, супóльнік (*у злачынстве*)

Komplikatión *f* -, -en ускладнéнне

Komplimént *n* -es, -e кампліме́нт, пахвалá; ***~e máchen*** гавары́ць камплімéнты; вéтліва расклáняцца

kompliziert *a* складáны, ця́жкі

Komplótt *n* -(e)s, -e змóва; ***ein ~ schmíeden*** падрыхтавáць змóву; ***ein ~ áufdecken*** раскры́ць змóву

Komponénte *f* -, -n кампанéнт, чáстка

komponíeren *vt* 1) пісáць (му́зыку) 2) складáць (рáзам), кампанавáць

Komponíst *m* -en, -en кампазíтар

Kompositión *f* -, -en 1) кампазíцыя 2) музы́чны твор 3) *хім.* су́месь, склад 4) *тэх.* сплаў

Kompositum *n* -s, -ta *лінгв.* складáнае слóва

kompostíeren *vt с.-г.* угнóйваць кампóстам

Kompótt *n* -(e)s, -e кампóт

Komprésse *f* -, -n кампрэ́с

Kompréssor *m* -s, -ssóren *тэх.* кампрэ́сар

komprimíeren *vt тэх.* сціскáць

Kompromíss *m, n* -es, -e кампрамíс; *юрыд.* пагаднéнне бакóў; ***ein(en) ~ éingehen* [(áb)schlíeßen*]*** пайсцí на кампрамíс [на здзéлку]

kompromittíeren *vt* кампраметавáць; стáвіць у няёмкае станóвішча

Komtéss [Komtésse] *f* -, -(e)n графíня (*незамужняя, да 30 гадоў*)

Kondensatión *f* -, -en кандэнсáцыя

Kondensátor *m* -s, -tóren *тэх.* кандэнсáтар

kondensíeren *vt тэх.* кандэнсавáць, згушчáць

Kondénsmilch *f* - згу́шчанае малакó

kondítern *vi* 1) вырабля́ць канды́тарскую праду́кцыю 2) *разм.* навéдваць канды́тарскую

Konditión *f* -, -en 1) умóва, вару́нак, стан, канды́цыя, нóрма 2) *спарт.* спарты́ўная фóрма (*стан*), (вы)трывáласць; ***in güter ~ sein*** быць у дóбрай фóрме [канды́цыі]

Konditionális *m* -, -les *грам.* умóўны лад, кандыцыянáліс

Konditionálsatz *m* -es, -sätze *грам.* умóўны дадаткóвы сказ

Konditiónsschwäche *f* - *спарт.* дрэ́нная (спарты́ўная) фóрма

Konditor *m* -s, -tóren канды́тар

Konditoréi *f* -, -en канды́тарская, цукéрня

Kondolénz *f* -, -en спачувáнне, жаль; ***séine ~ áusdrücken*** вы́казаць сваё спачувáнне; ***séine ~ entbíeten**** перадавáць сваё спачувáнне

kondolíeren *vi* выкáзваць спачувáнне

Kóndor *m* -s, -e *заал.* ко́ндар (*паўднёва-амерыканскі каршун*)
Konfékt *n* -(e)s, -e цуке́ркі, сло́дыч
Konfektión *f* -, -en 1) гато́вае адзе́нне 2) шве́йная прамысло́васць 3) га́ндаль гато́вым адзе́ннем
Konfektiónsindustrie *f* - шве́йная прамысло́васць
Konferénz *f* -, -en канферэ́нцыя, нара́да, пасяджэ́нне
konferíeren *vi* 1) право́дзіць канферэ́нцыю 2) (*über A*) ра́іцца, право́дзіць нара́ду (*па чым-н.*) 3) *тэатр.* ве́сці канфера́нс
Konfessión *f* -, -en ве́ра, канфе́сія
konfessionéll *a* канфесіяна́льны, веравызна́льны
Konfétti *n* - *i* -s канфеці́
Konfirmánd *m* -en, -en *рэл.* канфірма́нд
Konfirmatión *f* -, -en *рэл.* канфірма́цыя
konfirmíeren *vt рэл.* канфірмава́ць
konfiszíeren *vt* канфіскава́ць
Konfitüre *f* -, -en канфіцю́р, со́чыва, джэм, варэ́нне
Konflíkt *m* -(e)s, -e канфлі́кт, спрэ́чка, сутыкне́нне; ***in ~ geráten* [kómmen*]*** канфліктава́ць; ***den ~ schlíchten*** ула́дзіць канфлі́кт
Konföderatión *f* -, -en канфедэра́цыя, саю́з (*дзяржаў*)
konfórm *a* адно́лькавы, адзінаўзо́рны; ***mit j-m ~ géhen**** пагаджа́цца з кім-н.
Konfrontatión *f* -, -en 1) канфранта́цыя 2) *юрыд.* во́чная ста́ўка
konfrontíeren *vt* (*D або mit D*) рабі́ць во́чную ста́ўку (*каму-н. з кім-н.*) 2) супастаўля́ць (*даныя і г.д.*) 3) процістаўля́ць
konfundíeren *vt* зме́шваць; заблы́тваць
konfús *a* 1) збянтэ́жаны 2) заблы́таны; ~ ***máchen*** збянтэ́жыць, збіць з то́лку [панталы́ку]; ~ ***wérden*** збянтэ́жыцца
Konfusión *f* -, -en 1) збянтэ́жанасць, разгу́бленасць 2) заблы́танасць
kongeniál [kóngenial] *a* аднаду́мны
Kongregatión *f* -, -en *рэл.* кангрэга́цыя, бра́цтва
Kongréss *m* -es, -e кангрэ́с, з’езд; ***éinen ~ ábhalten**** скліќаць кангрэ́с [з’езд]
kongruént *a* падо́бны, які́ супада́е; *матэм.* кангруэ́нтны
Kongruénz *f* - супадзе́нне, сумяшчэ́нне, падабе́нства, ро́ўнасць; *матэм.* кангруэ́нцыя; *лінгв.* дапасава́нне
Koniféren *pl бат.* хваёвыя, іглі́чныя
König *m* -s, -e 1) каро́ль, цар, правады́р 2) *перан.* перамо́жца, каро́ль 3) *спарт.* каро́ль; ***die Héiligen drei ~e*** Вадо́хрышча, Тры Каралі́ (*царкоўнае свята*)
königlich *a* 1) карале́ўскі, ца́рскі 2) ве́лічны
Königreich *n* -(e)s, -e карале́ўства, ца́рства
Königsadler *m* -s, - *заал.* бе́ркут
Königskerze *f* -, -n *бат.* дзіва́нна
Königswasser *n* -s *хім.* ца́рская гарэ́лка
kónisch *a* кані́чны
Konjugatión *f* -, -en *грам.* спражэ́нне
konjugíeren *vt грам.* спрага́ць
Konjunktión *f* -, -en *грам.* злу́чнік
Kónjunktiv *m* -s, -e *грам.* умо́ўны лад
Konjunktúr *f* -, -en кан’юнкту́ра, збег умо́ў [абста́він]
konkáv *a* увагну́ты
Konkordánz *f* -, -en 1) алфаві́тны пака-за́льнік, і́ндэкс 2) падбо́рка цыта́т (*якая перадае змест адной ці некалькіх кніг*)
konkrét *a* канкрэ́тны
konkretisíeren *vt* канкрэтызава́ць
Konkurrénz *f* -, -en канкурэ́нцыя, спабо́рніцтва
konkurrénzfähig *a* канкурэнтаздо́льны
Konkúrs *m* -es, -e *эк., юрыд.* неплацежаздо́льнасць, банкру́цтва
können* *мад. дзеясл.* 1) магчы́, мець магчы́масць; ***man kann*** магчы́ма, мажлі́ва, мо́жна; ***man kann nicht*** не́льга, нямо́жна 2) уме́ць, ве́дацць; ***er kann Deutsch spréchen*** ён уме́е гавары́ць паняме́цку; ***er kann Deutsch*** ён ве́дае няме́цкую мо́ву; ***das will gekónnt sein*** гэ́та трэ́ба ўме́ць 3): ***er kónnte nicht umhín, zu lächeln*** ён не мог стрыма́ць усме́шкі
Können *n* -s магчы́масць, уме́нне, на́вык, ве́ды, майстэ́рства; ***das berúfliche [fáchliche] ~*** прафесі́йнае майстэ́рства; ***das***

militärische **~** баявóе майстэ́рства
Könner *m* -s, - мáйстар; знáўца
kónnte *impf ад* können
konsequént *a* 1) паслядóўны 2) настóйлівы, упáрты
Konsequénz *f* -, -en 1) паслядóўнасць 2) *pl* выснóвы; ***die ~en zíehen**** рабíць выснóвы; *pl* вы́нікі, настýпствы 3) настóйлівасць
konservatív [-v-] *a* кансерваты́ўны
Konservátor [-v-] *m* -s, -tóren захавáльнік (*напр. музея*)
Konservatórium [-va-] *n* -s, -ri¦en кансервато́рыя, музы́чнае вучы́лішча
Konsérve [-v-] *f* -, -n *часцей pl* кансéрвы
Konsérvenbüchse *f* -, -n кансéрвавая бáнка (*бляшаная*)
Konsérvendose [-v-] *f* -, -n кансéрвавая бляшáнка
Konsérvenglas [-v-] *n* -es, -gläser кансéрвавая бáнка [слóік]
konservíeren [-vi:-] **1.** *vt* 1) кансервавáць 2) захóўваць **2. ~, sich** захавáцца (*пра чалавека*)
Konsílium *n* -s, -li¦en кансíліум, нарáда
konsistént *a хім.* кансістэ́нтны
Konsóle *f* -, -n *буд.* кансóль
Konsolidatión *f* - *гл.* Konsolidíerung
konsolidíeren *vt* кансалідавáць, умацóўваць
Konsolidíerung *f* -, -en 1) кансалідáцыя, умацавáнне 2) *эк.* аб’яднáнне, узбуйнéнне; ***Kapitál~*** кансалідáцыя капітáла
Konsonánt *m* -en, -en *грам.* зы́чны (гук)
Konsórte *m* -n, -n саўдзéльнік; *часцей pl*; ***er und ~n*** *пагардл.* ён і ягó хéўра
Konspékt *m* -(e)s, -e канспéкт
Konspiratión *f* -, -en канспірáцыя, змóва
konspiratív *a* канспіраты́ўны
konspiríeren *vi* канспіравáць, арганізóўваць змóву, вéсці падпóльную рабóту
konstánt *a* канстáнтны, пастая́нны, нязмéнны; ***~es Kapitál*** *эк.* пастая́нны капітáл
Konstánte *sub f* - *i* -n, -n *матэм.* канстáнта, пастая́нная велічыня́
konstatíeren *vt* канстатавáць, устанáўліваць
Konstellatión *f* -, -en сутыкнéнне абстáвін, стан рэ́чаў, кан’юнктýра
konsterníert *a* ашалóмлены, здзíўлены
konstituíeren *vt* заснóўваць, арганізóўваць
konstituíerend: *~e Versámmlung* устанóўчы сход
Konstituíerung *f* -, -en заснавáнне, арганізáцыя; устанаўлéнне
Konstitutión *f* -, -en 1) канстытýцыя 2) склад цéла, целасклáд 3) *хім.* будóва
konstitutionéll *a* 1) канстытуцы́йны 2) фізíчны, арганíчны
konstruíeren *vt* канструявáць, будавáць, стварáць
Konstrukteur [-ˈtø:r] *m* -s, -e канстрýктар, будаўнíк, стварáльнік
Konstruktión *f* -, -en канстрýкцыя, збудавáнне, будóва; *хім.* структýра, будóва
konstruktív *a* канструкты́ўны; ***~e Vórschläge*** канструкты́ўныя прапанóвы
Kónsul *m* -s, -n кóнсул (*у розн. знач.*)
konsulárisch *a* кóнсульскі
Konsulárvertrag *m* -(e)s, -träge кóнсульскі дагавóр
Konsulát *n* -(e)s, -e кóнсульства; *гіст.* кансулáт
Konsulént *m* -en, -en кансультáнт, дарáдчык (*пасада*)
Konsultatión *f* -, -en кансультáцыя (*у розн. знач.*), парáда
konsultatív *a* кансультаты́ўны, дарáдчы
konsultíeren *vt* кансультавáць, кансультавáцца (*з кім-н.*)
Konsum I [-ˈzu:m] *m* -s, -s *эк.* спажывáнне
Kónsum II *m* -s, -s *разм.* (спажывéцкі) кааператы́ў, кааператы́ўны магазíн, кааператы́ўная крáма
Konsúmartikel *m* -s, - прадмéт ужы́тку
Konsúmbedarf *m* -(e)s спажывéцкі пóпыт
Konsumént *m* -en, -en спажывéц (*von D – чаго-н.*)
Konsúmgenossenschaft *f* -, -en спажывéцкі кааператы́ў, спажывéцкая кааперáцыя
konsumíeren *vt эк.* спажывáць
Konsumtión *f* - *эк.* 1) спажывáнне 2) *мед.* знясíленне, змардавáнне

Kontákt *m* -(e)s, -e кантáкт; ***mit j-m in ~ sein [stéhen*]*** быць у кантáкце з кім-н.; ***Áufnahme von Kontákten*** нала́джванне кантáктаў; *эл.* кантáкт

kontáktfreudig *a* камунікáбельны, гаваркí

Kontaminatión *f* -, -en *лінгв.* кантамінáцыя

kontemplatív *a* сузірáльны

Kónteradmiral *m* -s, -e *вайск.* контр-адмірáл

kóntern 1. *vt спарт.* 1) нанéсці контрудáр 2) (ад)пары́раваць **2.** *vi тэх.* кантравáць (*гайку*)

Kónterrevolution [-vo-] *f* -, -en контррэвалю́цыя

kónterrevolutionär [-vo-] *a* контррэвалюцы́йны

Kontéxt *m* -(e)s, -e 1) кантэ́кст; ***j-n aus dem ~ bríngen**** збіць з трóпу кагó-н. 2) адпавéднасць

Kontinént *m* -(e)s, -e мацяры́к, кантынéнт

kontinentál *a* кантынентáльны, мацерыкóвы

Kontinentálklima *n* -s кантынентáльны клíмат

Kontingént *n* -(e)s, -e 1) чáстка, дóля 2) склад 3) кантынгéнт

kontingentíeren *vt эк.* вызначáць кантынгéнт(ы)

kontinuíerlich 1. *a* 1) бесперапы́нны, безупы́нны 2) *фіз.* незатухáльны **2.** *adv* безупы́нна, бесперапы́нна

Kontinuität *f* -, **Kontínuum** *n* -s, -nua *i* -uen няспы́ннасць, безупы́ннасць, суцэ́льнасць

Kónto *n* -s, -ten, -tos *i* -ti рахýнак (*у банку*); ***ein ~ eröffnen*** адкрывáць рахýнак; ***auf dem ~*** на рахýнку; ***ein ~ bei der Bank háben*** мець рахýнак у бáнку; ***láufendes ~*** бягýчы рахýнак; ***gespérrtes ~*** блакíраваны рахýнак; ***óffenes ~*** адкры́ты рахýнак ◊ ***j-m etw. aufs ~ schréiben**** стáвіць штó-н. камý-н. у заслýгу

Kóntoauszug *m* -(e)s, -züge выня́тка з рахýнку

Kóntobuch *n* -(e)s, -bücher *фін.* кнíга (асабóвых) рахýнкаў

Kontokorrént *n* -s, -e *фін.* бягýчы рахýнак

Kontór *n* -s, -e кантóра

Kontoríst *m* -en, -en кантóршчык

kóntra *prp* (*A*) сýпраць (*каго-н., чаго-н.*)

Kóntra *n* -s, -s супярэ́чанне; ***j-m ~ gében**** рэ́зка супярэ́чыць камý-н.; ***das Pro und (das) ~*** за і сýпраць

Kóntrabass *m* -es, -bässe *муз.* кантрабáс

Kontrahént *m* -en, -en бок у дамóве, контрагéнт; *спарт.* працíўнік

kontrahíeren 1. *vt* сця́гваць, сціскáць **2.** *vt* заключáць (*кантракт, дагавор*); ***Schúlden ~*** заключáць даўгавóе абавязáцельства

Kóntraindikation *f* -, -en *мед.* супрацьпаказáнне

Kontrákt *m* -(e)s, -e кантрáкт, дагавóр, дамóва; ***éinen ~ ábschließen**** заключы́ць кантрáкт

kontráktbrüchig *a* які́ парушáе кантрáкт [дагавóр]

Kontraktión *f* -, -en *тэх.* памяншэ́нне памéраў, сціскáнне, усáдка

kontrákt|lich, **~mäßig 1.** *a* дагавóрны **2.** *adv* павóдле дагавóра

Kóntrapunkt *m* -(e)s *муз.* кантрапýнкт

konträr *a* супрацьлéглы

Kontrást *m* -(e)s, -e кантрáст, процілéгласць

kontrastíeren *vi* (*mit D*) кантраставáць (*з кім-н., з чым-н.*)

Kontrazeptión *f* - *мед.* кантрацэ́пцыя, засцерагáнне ад цяжáрнасці

kontrazeptív *a мед.* супрацьзачáткавы

Kontributión *f* -, -en кантрыбýцыя; ***j-m éine ~ áuferlegen*** наклáсці кантрыбýцыю на кагó-н.

Kontróllarbeit *f* -, -en кантрóльная [правéрачная] рабóта

Kontrólle *f* -, -n кантрóль, правéрка; ***~ áusüben*** кантралявáць; ***únter ~ stéhen**** быць пад кантрóлем; ***die ~ über etw. (A) verlíeren**** стрáціць кантрóль над чым-н.

Kontrolleur [-ˈlø:r] *m* -s, -e кантралёр

kontrollíeren *vt* кантралявáць, правя-

рáць, спрáўджваць

Kontróllkommision *f* -, -en кантрóльная камíсія

Kontróllmarke *f* -, -n нумарóк (*табеля*)

Kontróllziffer *f* -, -n кантрóльная лíчба

kontrovérs [-v-] *a* спрэ́чны; накіравáны адзíн сýпраць аднагó

Kontroverse [-ˈvɛrzə] *f* -, -n спрэ́чка; спрэ́чнае пытáнне, рознагалóссе, кантравéрза

Kontúr *f* -, -en, *m* -s, -en, *часцей pl* кóнтур, абры́с(ы)

Kónus *m* -, -nen *i* -se кóнус

Konvaleszénz [-v-] *f* - выздараўлéнне

Konventión [-vɛn-] *f* -, -en 1) канвéнцыя, пагаднéнне, дагавóр 2) умóўнасць 3) звы́чай, трады́цыя

Konventionálstrafe [-v-] *f* -, -n *камерц.* канвенцы́йны штраф, няўстóйка

konventionéll [-vɛn-] *a* 1) дагавóрны 2) агульнапрыня́ты, звычаёвы, звычáйны; *~e Rüstungen* звычáйнае ўзбраéнне

Konvergénz [-v-] *f* -, -en *матэм., фіз.* канвергéнцыя

konvergíeren [-v-] *vi матэм., фіз.* сыхóдзіцца

Konversatión [-vɛr-] *f* -, -en гýтарка, размóва

Konversatiónslexikon [-vɛr-] *n* -s, -ka *i* -ken энцыклапеды́чны слóўнік

Konversión [-vɛr-] *f* -, -en 1) *фін.* канвéрсія 2) перахóд у другýю вéру

konvertíeren [-v-] *vt* 1) *фін.* рабíць канвéрсію, канверсавáць (*валюту*) 2) перавóдзіць у íншую вéру

konvex [-ˈvɛks] *a фіз.* пукáты, вы́пуклы

Konvoi [ˈkɔnvɔi *i* kɔnˈvɔi] *m* -s, -s *марск.* канвóй

Konvulsión [-vul-] *f* -, -en канвýльсія, сýтарга

konvulsív [-v-] *a* сýтаргавы

Konzentrát *n* -(e)s, -e канцэнтрáт

Konzentratión *f* -, -en 1) канцэнтрáцыя, засярóджанне 2) *хім.* канцэнтрáцыя, згушчэ́нне

Konzentratiónslager *n* -s, - канцэнтрацы́йны лáгер

konzentríeren 1. *vt* 1) канцэнтравáць, засярóджваць 2) *хім.* канцэнтравáць, згушчáць **2. ~, sich** 1) канцэнтравáцца, засярóджвацца 2) *хім.* канцэнтравáцца, згушчáцца

Konzépt *n* -(e)s, -e план, нáкід, канспéкт; ***aus dem ~ kómmen**** заблы́тацца, збíцца з трóпу; ***j-n aus dem ~ bríngen**** заблы́таць, збíць когó-н. з трóпу; ***j-m das ~ verdérben**** сапсавáць камý-н. спрáву, парýшыць чыé-н. плáны; ***das passt ihm nicht in sein ~*** гэ́та ямý не да спадóбы [не па нутры́]

Konzeptión *f* -, -en 1) канцэ́пцыя, задýма 2) *мед.* зачáцце

Konzérn *m* -(e)s, -e *эк.* канцэ́рн

Konzért *n* -(e)s, -e канцэ́рт; ***im ~*** на канцэ́рце

konzertíeren *vi* давáць канцэ́рты

Konzértreise *f* -, -n гастрóльная паéздка канцэртáнта

Konzértsaal *m* -(e)s, -säle канцэ́ртная зáла

Konzessión *f* -, -en уступка; *эк.* канцэ́сія

Konzessívsatz *m* -es, -sätze *грам.* уступáльны дадáны сказ

Konzíl *n* -s, -e *i* -i¦en (царкóўны) сабóр

konziliánt *a* 1) пасрэ́днiцкі, прымірáльны 2) вéтлівы, далікáтны

konzipíeren *vt* рабíць нáкіды [чарнавíк]

Koog *m* -(e)s, Köge *дыял.* прыбярэ́жная паласá, адгарóджаная ад мóра дáмбай

Ko¦operatión *f* -, -en кааперáцыя, каапераванне

ko¦operatív *a* кааператы́ўны

ko¦operíeren *vi* дзéйнічаць супóльна, супрацóўнічаць

Ko¦ordináte *f* -, -n *матэм.* каардынáта

ko¦ordiníeren *vt* каардынавáць, узгадня́ць

Ko¦ordiníerung *f* -, -en каардынáцыя, узгаднéнне

Kopéke *f* -, -n капéйка

Kopf *m* -(e)s, Köpfe 1) галавá; ***mit blóßem ~*** з непакры́тай галавóй 2) галавá, рóзум; ***ein héller ~*** свéтлая галавá; ***den ~ hóchhalten**** не схілíць галавы́; ***~ hoch!*** вышэ́й галавý!; ***den ~ hängen lássen**** заняпáсці дýхам; ***sich (D) etw.***

in den ~ sétzen браць што-н. сабé да галавы́; ***Hals über ~*** стрымгалóў; ***mit dem ~ durch die Wand géhen**** ісці́ напралóм; ***er ist nicht auf den ~ gefállen*** ён не дурны́ [не дýрань]; ***sich (D) den ~ über etw. (A) zerbréchen**** ламáць сабé галавý над чым-н.; ***sich (D) etw. aus dem ~ schlágen**** вы́кінуць сабé што-н. з галавы́; ***sich (D) etw. durch den ~ géhen lássen**** абдýмваць што-н.; ***den ~ aufs Spiel sétzen*** рызыкавáць галавóю; ***ich weiß nicht, wo mir der ~ steht*** у мянé галавá крýціцца; ***~ stehen**** стая́ць на галавé ◊ ***es steht álles ~*** панýе пóўны беспарáдак, усё ідзé дагары́ нагáмі 3) асóба, чалавéк; ***die Grúppe ist elf Köpfe stark*** у грýпе адзінáццаць асóб [чалавéк]; ***das kóstet drei Rúbel pro ~*** гэ́та каштýе (па) тры рублі́ з [на] чалавéка 4) загалóвак (*у газеце*) 5) галóўка, плéшка (*цвіка*) ◊ ***den Nágel auf den ~ tréffen**** папáсці ў сáмую крóпку 6) качáн (*капусты*)

Kópfarbeit *f* - разумóвая прáца

Kópfbedeckung *f* -, -en галаўны́ ўбор

Köpfchen *n* -s, - 1) галóўка ◊ ***ein ~ sein [~ háben]*** *разм.* быць кéмлівым чалавéкам 2) шáпка (*грыба*)

köpfen 1. *vt* 1) абезгалóвіць; абсякáць (*верхавіны дрэў*) 2) *спарт.* гуля́ць галавóй **2.** *vi* завя́зваецца (*пра капусту*)

Kópfende *n* -s, -n узгалóўе

Kópfhörer *m* -s, - *радыё* навýшнік, слухáўка

Kópfkissen *n* -s, - падýшка

köpflings *adv* кулём, стрымгалóў

kópflos *a* **1.** безгалóвы **2.** дурны́, безгалóвы

Kópfputz *m* -es галаўны́ ўбор

Kópfrechnen *n* -s вýснае лічэ́нне

Kópfschmerz *m* -es, -en галаўны́ боль ◊ ***sich (D) über etw. (A) ~en máchen*** мóцна непакóіцца аб чым-н.

Kópfsprung *m* -(e)s, -sprünge скачóк галавóй уніз (у вадý)

Kópfstand *m* -(e)s, -stände 1) *спарт.* стóйка на галавé 2) *ав.* капатавáнне

Kópfstein *m* -(e)s, -e кáмень

Kópfsteuer *f* -, -n падýшны падáтак

Kópfstimme *f* -, -n фальцэ́т

kopfüber *adv* кулём, цéраз галавý, стрымгалóў

Kópfzerbrechen *n* -s; ***das macht viel ~*** гэ́та прымушáе ламáць сабé галавý

Kopíe *f* -, -pí¦en кóпія, дублікáт; фотаадбі́так

kopíeren *vt* 1) капі́раваць 2) імітавáць (*каго-н., што-н.*)

Kopíerpapier *n* -(e)s, -e капіравáльная папéра

Kopíerstift *m* -(e)s, -e капіравáльны [хімі́чны] алóвак

Kopíst *m* -en, -en капірóўшчык, перапі́счык

Kóppel I *f* -, -n 1) зграя́ (*сабак*) 2) абгарóджаны вы́ган

Kóppel II *n* -s, - *вайск.* партупéя

kóppeln *vt* 1) звя́зваць, стрынóжыць (*каня*) 2): ***ein Feld ~*** абгарадзі́ць пóле для вы́гану

Kópp(e)lung *f* -, -en сýвязь; *эл.* злучэ́нне; *касм.* стыкóўка

Kópra *f* - кóпра (*у какосавым арэху*)

Kóproduktion *f* -, -en сумéсная вытвóрчасць (*фільма*)

Kópula *f* -, -e *i* -lä *грам.* звя́зка

kopulatív *a* злучáльны

kor *impf ад* kíesen* *i* kören*

Korálle *f* -, -n карáл; *часцей pl* карáлавыя пáцеркі, карáлі

Koran [ˈkoːr- *i* -ˈraːn] *m* -s, -e *рэл.* карáн

Korb *m* -(e)s, Körbe 1) кóш(ык), кóраб ◊ ***éinen ~ bekómmen**** атрымáць адмóву; ***j-m éinen ~ gében**** адмóвіць камý-н. (*пры сватанні*) 2) вýлей 3) *горн.* (пад’ёмная) клéтка

Kórbballspiel *n* -(e)s, -e баскетбóльная гульня́

Kórbblütler *pl бат.* складанаквéткавыя

Kórbflasche *f* -, -n аплéценая бутэ́лька

Kórbmöbel *n* -s, - плéценая (дáчная) мэ́бля

Kórbsessel *m* -s, - плéценае крэ́сла

Kord *m* -(e)s, -e *i* -s *тэкст.* корд, вельвéт

Kórde(l) *f* -, -n *дыял.* шнурóк, шпагáт, вярóвачка

Kórdhose *f* -, -n штрóксы

Kordon [-ˈdɔ̃:] *m* -s, -s 1) шнуро́к 2) *вайск., гіст.* кардо́н, ланцу́г вартавы́х атра́даў 3) о́рдэнская сту́жка
Koreáner *m* -s, - карэ́ец
koreánisch *a* карэ́йскі
kören* *vt заал.* выбіра́ць, адбіра́ць (*жывёл-вытворнікаў*)
Koriánder *m* -s, - *бат.* каля́ндра
Korínthe *f* -, -n *pl* кары́нкі, дро́бныя разы́нкі
korínthisch *a* кары́нфскі; ***~e Säule*** кары́нфская кало́на, кары́нфская капітэ́ль
Kork *m* -(e)s, -e ко́рак
Kórkeiche *f* -, -n ко́ркавы дуб
kórken *vt* закаркоўваць
Kórkenzieher *m* -s, - што́пар
Kormorán *m* -s, -e *заал.* бакла́н
Korn I *n* -(e)s, Körner 1) зярня́тка 2) *pl* -e збо́жжа, хлеб 3) крупі́нка, дро́бка; ***éinige Körner Salz*** не́калькі дро́бак со́лі 4) *pl* -e *вайск.* му́шка; ***j-n aufs ~ néhmen**** узя́ць каго́-н. на му́шку (*тс. перан.*) ◊ ***von échtem Schrott und ~*** старо́га га́рту; ***die Flínte ins ~ wérfen**** пасава́ць пе́рад ця́жкасцямі; ***kein ~ óhne Spreu*** ≅ і на со́нцы ёсць пля́мы
Korn II *m* -(e)s, - *разм.* хле́бная гарэ́лка
Kórnblume *f* -, -n *бат.* вало́шка сі́няя, васілёк
kórnblumenblau *a* васількóвы (*аб колеры*)
Kórnbranntwein *m* -(e)s хле́бная гарэ́лка
Körnchen *n* -s, - зярня́тка, крупі́нка; ***ein ~ Sand*** пясчы́нка; ***ein ~ Staub*** пылі́нка; ***ein ~ Wáhrheit*** крупі́нка [ка́ліва] пра́ўды
Kórndarre *f* -, -n су́шня, зернесушы́лка
körnen 1. *vt* драбі́ць, гранулява́ць **2. ~, sich** каласава́ць, выплыва́ць
Körner *m* -s, - *тэх.* ке́рнер
Kórnernte *f* -, -n убо́рка зе́рня, жніво́
Kórnertrag [Körnerertrag] *m* -(e)s, -träge ураджа́й зе́рня, збор зе́рня
Kornétt *n* -(e)s, -e *i* -s *муз.* карне́т
Kórnfeld *n* -(e)s, -er ні́ва
Kórnfrüchte *pl* збо́жжавыя культу́ры
körnig *a* 1) зярні́сты 2) драблёны, гранулява́ны
Kórnkammer *f* -, -n жы́тніца
Kórnkasten *m* -s, - *i* -kästen засе́к
Kórnschwinge *f* -, -n *с.-г.* а́рфа, ве́ялка
Kórnspeicher *m* -s, - амба́р, сві́ран, зернясхо́вішча
Koróna *f* -, -nen 1) каро́на 2) ко́ла слухачо́ў 3) *астр.* со́нечная каро́на
Körper *m* -s, - 1) ту́лава, це́ла, ко́рпус, арганізм; ***am gánzen ~ zíttern*** дрыжа́ць усі́м це́лам 2) *фіз., матэм.* це́ла, рэ́чыва
Körperbau *m* -(e)s склад це́ла, целаскла́д
körperbehindert *a з* фізі́чнымі недахо́памі, інвалі́д
Körpererziehung *f* - фізі́чнае выхава́нне, фізкульту́ра
Körperkultur *f* - фізкульту́ра
körperlich *a* 1) фізі́чны 2) матэрыя́льны, рэчаі́сны
Körperpflege *f* - асабі́стая гігі́ена
Körperschaft *f* -, -en карпара́цыя, аб’ядна́нне, о́рган
Körperstrafe *f* -, -n цяле́сная ка́ра
Körperteil *m* -(e)s, -e ча́стка ту́лава [це́ла]
Körperverletzung *f* -, -en пакале́чанне, зняве́чанне; ***éine ~ davóntragen**** атрыма́ць зняве́чанне
Korporál *m* -s, -e *вайск.* капра́л
Korporatión *f* -, -en *гл.* Körperschaft
Korps [ko:r] *n* - [ko:r(s)], - [ko:r(s)] 1) *вайск.* ко́рпус, злучэ́нне 2) карпара́цыя, ко́рпус; ***diplomátisches ~*** дыпламаты́чны ко́рпус
korpulént *a* ма́жны, то́ўсты, у це́ле
Korpulénz *f* - ма́жнасць, паўната́
Kórpus *m* -, -se 1) ко́рпус (*у розн. знач.*) 2) музы́чны анса́мбль
korpuskulár *a фіз., хім.* карпускуля́рны
Korreferént [Kórreferent] *m* -en, -en садакла́дчык
korrékt *a* 1) слу́шны, пра́вільны 2) карэ́ктны
Korréktheit *f* - 1) слу́шнасць, пра́вільнасць 2) карэ́ктнасць
Korréktor *m* -s, -tóren карэ́ктар
Korrektúr *f* -, -en папра́ўка, выпраўле́нне; карэкту́ра
Korrektúrfahne *f* -, -n (карэкту́рная) гра́нка

Korrelát *n* -(e)s, -e суадно́снае паня́цце, карэля́т; *грам.* карэля́т
Korrelatión *f* -, -en суадно́сіны, карэля́цыя (*у розн. знач.*)
Korrespondént *m* -en, -en карэспандэ́нт
Korrespondénz *f* -, -en перапі́ска, карэспандэ́нцыя
Korrespondénzbüro *n* -s, -s інфармацы́йнае бюро́ (*для газет*)
korrespondíeren *vt* (*mit D*) 1) адпавяда́ць (*чаму-н.*) 2) перапі́свацца, ве́сці перапі́ску (*з кім-н.*)
Kórridor *m* -s, -e каліду́р (*у розн. знач.*)
korrigíeren *vt* выпраўля́ць, уно́сіць папра́ўкі; ***korrigíerte Zeit*** *спарт.* пале́пшаны час
korrodíeren *vi*, *vt* (і)ржаве́ць, падвярга́ць [падвярга́цца] каро́зіі
Korrosión *f* -, -en *хім., тэх.* каро́зія
Korrosiónsschutz *m* -es засцеражэ́нне ад каро́зіі
korrumpíeren *vt* падкупля́ць, карумпі́раваць; разбэ́шчваць
korrúpt *a* разбэ́шчаны, які́ разлажы́ўся; прада́жны, падку́пны
Korruptión *f* -, -en разлажэ́нне, разбэ́шчанасць (*нораваў*); прада́жнасць, кару́пцыя
Korsétt *n* -s, -e *i* -s гарсэ́т
Korvettenkapitän [-ˈvɛt-] *m* -s, -e капіта́н 3-га ра́нгу
Koryphäe *m* -n, -n карыфе́й, све́тач (*навукі*)
Kosák *m* -en, -en каза́к
koscher [ˈko:-] *a* 1) кашэ́рны 2) *перан.* чы́сты
kósen 1. *vt* мілава́ць, галу́біць, пе́сціць **2.** *vi* (*mit D*) ла́шчыцца; мілава́цца, галу́біцца (*з кім-н.*)
Kósename *m* -ns, -n ласка́льнае імя́, памяншаа́льнае імя́
Kósewort *n* -(e)s, -wörter ласка́вае сло́ва
Kósinus *m* -, - *i* -se *матэм.* ко́сінус
Kosmétik *f* - касме́тыка
kosmétisch *a* касметы́чны
kósmisch *a* касмі́чны, сусве́тны; ***~e Stráhlung*** касмі́чныя прамéнні; ***~e Physík*** астрафі́зіка
Kosmodróm *n* -s, -e касмадро́м
Kosmonáut *m* -en, -en касмана́ўт
Kosmonáutik *f* - касмана́ўтыка, астрана́ўтыка
kosmopolítisch *a* касмапаліты́чны
Kosmopolitísmus *m* - касмапаліты́зм
Kósmos *m* - ко́смас, сусве́т
Kost *f* - е́жа, стра́ва, стол, харчава́нне; ~ ***und Lógis*** [-ʒi:] ***háben*** жыць на ўсі́м гато́вым; ***bei j-m in ~ lében*** сталава́цца ў каго́-н.; ***j-n in ~ néhmen**** браць каго́-н. на по́ўны пансіён
kóstbar *a* кашто́ўны
Kóstbarkeit *f* 1) -, -en кашто́ўнасць 2) *без pl* высо́кі кошт
kósten I *vt* каштава́ць (*ежу*); ***Húnger zu ~ bekómmen**** зазна́ць го́лад
kósten II *vt* каштава́ць, мець кошт; ***was kóstet díeser Ánzug?*** ко́лькі кашту́е гэ́ты касцю́м?; ***es kóstet mich [mir] drei Éuro*** гэ́та кашту́е мне тры е́ўра
Kósten *pl* выда́ткі, расхо́ды; ***bewégliche*** ~ перамéнныя выда́ткі; ***féste [fíxe]*** ~ пастая́нныя выда́ткі; ***explizíte*** ~ я́ўныя выда́ткі; ***ímplizite*** ~ нея́ўныя выда́ткі; ***wir háben kéine ~ geschéut*** мы не шкадава́лі гро́шай; ***die ~ bestréiten* [trágen*]; für die ~ áufkommen**** узя́ць на сябе́ ўсе выда́ткі; ***auf éigene*** ~ на свой кошт; ***auf séine ~ kómmen**** апраўда́ць сваe выда́ткі
Kóstenanschlag *m* -(e)s, -anschläge каштары́с выда́ткаў
Kóstenaufwand *m* -(e)s выда́ткі, затра́ты
kósten|frei, ~los *a* бясплáтны, дармавы́
Kóstenpreis *m* -es, -e сабеко́шт
Kóstgänger *m* -s, - той, хто сталу́ецца, нахле́бнік
Kóstgeld *n* -(e)s, -er расхо́ды на харчава́нне, пла́та за харчава́нне [за стол]
köstlich *a* 1) ве́льмі до́бры, выда́тны, вы́танчаны 2) сма́чны
Kóstprobe *f* -, -n каштава́нне, дэгуста́цыя
kóstspielig *a* дарагі́ (*коштам*)
Kostüm *n* -s, -e 1) касцю́м (жано́чы), строй, убо́р 2) маскара́дны касцю́м

Kostümbildner *m* -s, - *тэатр., кіно* мадэльéр касцю́маў

kostümíeren 1. *vt* касцюміраваць, прыбіра́ць, пераапрана́ць **2. ~, sich** касцюміравацца, прыбіра́цца, пераапрана́цца

Kostümíerleih *m* -(e)s, -e касцю́мы напрака́т

Kot *m* -(e)s 1) бруд, нечысто́ты; кал, памёт ◊ ***j-n durch den ~ zíehen****, ***j-n in den ~ zíehen* [zérren, tréten*]*** змяша́ць каго́-н. з гра́ззю, утапта́ць каго́-н. у гразь 2) *геал.* шлам, глей

Kótangens *m* -, - *матэм.* катáнгенс

Kotelétt *n* -s, -e *i* -s (адбіўна́я) катле́та

Kotelétte *f* -, -n 1) *гл.* Kotelétt 2) бакенба́рды, ба́кі

Köter *m* -s, - *пагардл.* дварня́к

Kótflügel *m* -s - *аўта* гразеахо́ўнае крыло́

kótig *a* бру́дны

Koton [kɔ'tɔ̃:] *m* -s, -s баво́ўна

kótzen *vi груб.* ваніткава́ць

Krábbe *f* -, -n 1) *заал.* краб 2) *разм.* мі́лае дзіця́тка, дзяўчы́нка

krábbelig *a* які́ по́ўзае [пялёхаецца, капо́шыцца]

krábbeln 1. *vt* казыта́ць, чу́хаць **2.** *vi* (s) по́ўзаць **3.** *vimp*: ***es krábbelt mich hínter dem Ohr*** у мяне́ свярбі́ць за ву́хам

Krach *m* -(e)s, -e *i* -s *pl рэдка* 1) трэск, гру́кат 2) сканда́л, сва́рка 3) банкру́цтва; ***mit Ach und ~*** з вялі́кай ця́жкасцю

kráchen *vi* 1) трашча́ць, грукаtáць 2) ло́пацца, трэ́скацца 3) (па)цярпе́ць банкру́цтва [крах]

krächzen *vi* 1) ка́ркаць 2) крахта́ць

Krad *n* -(e)s, Kräder *гл.* Kráftrad

kraft *prp* (*G*) *канц.* з прычы́ны, дзя́куючы; ***~ des Gesétzes*** у сі́лу зако́ну

Kraft *f* -, Kräfte 1) сі́ла, магу́тнасць, моц; ***aus éigener ~*** ула́снымі [сваі́мі] сі́ламі; ***das geht über méine Kräfte*** гэ́та звыш маі́х сіл; ***séine Kräfte mit j-m méssen**** ме́рацца сі́ламі з кім-н.; ***mit áller ~*** з усі́х сіл; ***von Kräften kómmen**** знемага́ць, знясі́лець; ***in ~ tréten**** увайсці́ ў сі́лу; ***in ~ sétzen*** уво́дзіць (*закон*); ***Kräfte schöpfen*** чэ́рпаць сі́лы; ***tréibende ~*** ру́хаючая сі́ла; ***in ~ bléiben**** захо́ўваць сі́лу; ***áußer ~ tréten**** тра́ціць сі́лу 2) *фіз.* энéргія 3) рабо́тнік, працаўні́к; *pl* ка́дры; ***áusgebildete Kräfte*** падрыхтава́ныя ка́дры

Kráftanlage *f* -, -n сілава́я ста́нцыя [устано́ўка]

Kráftaufwand *m* -(e)s расхо́д эне́ргіі; ***mit gróßem [kléinem] ~*** з вялі́кай [мало́й] затра́тай сіл

Kráftausdruck *m* -(e)s, -drücke мо́цнае сло́ўца, мо́цны [эмацыяна́льны] вы́раз

Kráftbrühe *f* -, -n булён

Kräfteausgleich *m* -(e)s, -e раўнава́га сіл

Kráftfahrer *m* -s, - шафёр, вадзі́цель

Kráftfahrkolonne *f* -, -n аўтакало́на

Kráftfahrzeug *n* -(e)s, -e 1) (аўта)машы́на; матацы́кл; тра́ктар; 3) *pl* матарызава́ны тра́нспарт

Kráftfeld *n* -(e)s, -er *фіз.* сілаво́е по́ле

Kráftfutter *n* -s, - канцэнтрава́ны корм

kräftig 1. *a* 1) ду́жы, мо́цны 2) пажы́ўны; ***~e Súppe*** нава́рысты суп **2.** *adv* 1) мо́цна 2) гу́ста

kräftigen 1. *vt* умацо́ўваць, узмацня́ць **2. ~, sich** умацо́ўвацца, узмацня́цца

Kräftigung *f* -, -en умацава́нне, узмацне́нне

Kráftleistung *f* -, -en 1) працаздо́льнасць 2) *тэх.* магу́тнасць

kráftlos *a* бяссі́льны, змардава́ны, знясі́лены

Kráftlosigkeit *f* - бяссі́лле, сла́басць, змардава́нне, знясі́ленне

Kráftmaschine *f* -, -n мато́р, рухаві́к

Kráftmesser *m* -s, - сіламе́р

Kráftprobe *f* -, -n выпрабава́нне сі́лы

Kráftquelle *f* -, -n *тэх., фіз.* крыні́ца эне́ргіі

Kráftrad *n* -(e)s, -räder матацы́кл

Kráftstoff *m* -(e)s, -e па́ліва, гару́чае (*вадкае*)

Kráftstrom *m* -(e)s, -ströme электраэне́ргія, электры́чны [сілавы́] ток

kráftstrotzend *a* по́ўны эне́ргіі [сіл]

kráftvoll *a* по́ўны сіл, энергі́чны; ***éine ~e Spráche*** сакаві́тая мо́ва

Kráftwagen *m* -s, - (аўта)машы́на; грузаві́к

Kráftwagen|fahrer, ~führer *m* -s, - вадзíцель аўтамашы́ны, шафёр
Kráftwerk *n* -(e)s, -e электрастáнцыя
Krágen *m* -s, - каўнéр; ***es geht ihm an den ~*** спрáва ў ягó дрэнь; ***j-n am [beim] ~ pácken*** *перан.* узя́ць кагó-н. за каўнéр
Krágenlitze *f* -, -n *вайск.* пятлíца
Krähe *f* -, -n варóна ◊ ***éine ~ hackt der ánderen die Áugen nicht aus*** крумкáч крумкачý вóка не вы́дзеўбе
krähen *vi* кáркаць, крýмкаць; пець (*пра пеўня*) ◊ ***kein Hahn kräht danách*** пра гэ́та ніхтó і не ўспамінáе, гэ́та дáўно быллём зараслó
Krähennest *n* -(e)s, -er варóніна гняздó
Krähwinkel *m* -s, - глухí гарадóк [закýтак], глухмéнь
Kráke *m* -n, -n каракáціца; спрут; марскáя пачвáра
Krakéel *m* -s *разм*. свáрка, скандáл
krakéelen *vi разм* буя́ніць, скандáліць
Krákel *m* -s, - *разм*. карáкуль
krák(e)lig *a* крыклíвы, сварлíвы
Králle *f* -, -n 1) кіпцю́р; ***die ~n zéigen*** вы́пусціць кіпцюры́; ***die ~n éinziehen**** хавáць кіпцюры́ 2) *тэх*. захóп
krállen 1. *vt* дрáпаць, хапáць капцюрáмі (*што-н.*) **2. ~, sich** (*an A*) чапля́цца (*за што-н.*)
Kram *m* -(e)s 1) дрóбны тавáр 2) хлóмазд 3) *разм*. спрáвы, абстáвіны; ***das passt ihm nicht in séinen ~*** гэ́та ямý не спадабáецца [не да спадóбы, не падыхóдзіць]
krámen *vi* перабірáцца, капáцца (*у чым-н.*)
Krämer *m* -s, - дрóбны крáмнік, гандля́р
Krämerseele *f* -, -n дрóбязны чалавéк
Krámladen *m* -s, -läden *і* - *пагардл*. крáма дрóбнага тавáру
Krámpe *f* -, -n кля́мка, зáсаўка; кручóк
Krampf *m* -(e)s, Krämpfe сýтарга, спáзма
krámpfen, sich кýрчыцца ў сýтаргах, сýтаргава сціскáцца
krámpfhaft *a* сýтаргавы, напрýжаны
Kran *m* -(e)s, -e *і* Kräne грузападымáльны кран
Kránführer *m* -s, - кранаўшчы́к
Kránich *m* -s, -e *заал*. журавéль, жóраў
krank *a* хвóры (*an D – чым-н.*); ***sich ~ stéllen*** прыкíнуцца хвóрым; ***sich ~ láchen*** смяя́цца да пасінéння
Kránke *sub m, f* -n, -n хвóры, -ая; ***der ~ ist áufgegeben*** хвóры безнадзéйны
kränkeln *vi* прыхвóрваць, хварэ́ць
kránken *vi* (*an D*) хварэ́ць (*на што-н.*)
kränken 1. *vt* кры́ўдзіць, абражáць; ***sich gekränkt fühlen*** адчувáць сябé [быць] пакры́ўджаным **2. ~, sich** (*über A*) абражáцца, кры́ўдзіцца (*на што-н.*)
Kránkenbehandlung *f* - лячэ́нне хвóрага
Kránkenbericht *m* -(e)s, -e гістóрыя хварóбы
Kránkenbett *n* 1) -(e)s, -en лóжак хвóрага 2) тэ́рмін [перы́яд] пасцéльнага рэжы́му хвóрага
Kránkengeld *n* -es, -er дапамóга па хварóбе, грóшы, якíя выплáчваюцца па лісткý непрацаздóльнасці
Kránkenhaus *n* -es, -häuser бальнíца, шпітáль, лякáрня; ***ins ~ éinliefern [éinweisen*]*** дастáвіць [змясцíць] у бальнíцу [у шпітáль]; ***im ~ líegen**** ляжáць у бальнíцы
Kránkenkasse *f* -, -n бальнíчная кáса
Kránkenkost *f* - дыéта (*для хворага*)
Kránkenpflege *f* - дóгляд за хвóрымі
Kránkenpfleger *m* -s, - санітáр
Kránkenschein *m* -(e)s, -e лістóк непрацаздóльнасці, бальнíчны ліст
Kránkenschwester *f* -, -n медсястрá
Kránkenstation *f* -, -en *мед.* 1) прыёмны пакóй 2) аддзялéнне [кóрпус] у бальнíцы
Kránkenversicherung *f* -, -en страхавáнне на вы́падак хварóбы
Kránkenwagen *m* -s, - санітáрная машы́на
Kránkenwärterin *f* -, -nen санітáрка, ня́нька (*у бальніцы*)
Kránkenzimmer *n* -s, - бальнíчная палáта
kránkhaft *a* хваравíты
Kránkheit *f* -, -en хварóба, нéмач; ***éine akúte ~*** вóстрае захвóрванне; ***an éiner ~ léiden**** хварэ́ць на якýю-н. хварóбу
Kránkheitserreger *m* -s, - узбуджáльнік хварóбы [захвóрвання]

kránkheitshalber *adv* па хваро́бе, з прычы́ны хваро́бы

Kránkheitsverhütung *f* -, -en папярэ́джанне хваро́бы, прафіла́ктыка

kränklich *a* хвараві́ты, кво́лы

kránkmachen *аддз. vi разм.* быць на бюлетэ́ні

Kränkung *f* -, -en абра́за, знява́га, крыўда; ***éine ~ zúfügen*** нане́сці знява́гу [абра́зу, крыўду]; ***éine ~ verschmérzen*** сцярпе́ць крыўду [абра́зу]

Kranz *m* -es, Kränze 1) вяно́к; ***éinen ~ erríngen* [gewínnen*, davóntragen*]*** здабы́ць вяно́к перамо́жцы; ***éinen ~ aufs Grab [am Grábe] níederlegen*** ускла́сці вяно́к на магі́лу 2) ко́ла, гурт (*людзей*) 3) *тэх.* фла́нец; во́бад, вяне́ц (*кола*)

Kränzchen *n* -s, - 1) вяно́чак 2) гурто́к

kränzen *vt* уве́нчваць

Kránzniederlegung *f* -, -en усклада́нне вянко́ў

Kräpfel *m* -s, - *дыял.*, **Krápfen** *m* -s, - ала́дка, бу́лачка

krass *a* выра́зны, яскра́вы; рэ́зкі, гру́бы, крыклі́вы; ***ein krásses Béispiel*** яскра́вы пры́клад; ***eine krásse Lüge*** наха́бная хлусня́; ***ein ~er Gégensatz*** по́ўная процілёгласць

Kráter *m* -s, - кра́тэр

krátzbürstig *a* сварлі́вы

Krätze *f* - *мед.* каро́ста

Krátzeisen *n* -s, - скрабо́к, скраба́лка

krátzen *vt* **1.** дра́паць, чу́хаць, скрэ́бці; ***den Hals ~*** дра́паць [раздражня́ць] у го́рле (*пра дым і г.д.*); ***er fühlt sich gekrätzt*** *разм.* ён адчува́е сябе́ уце́шаным [задаво́леным] **2.** *vi разм.* дра́паць, пі́саць кара́кулямі [крамзо́лямі]; ***auf der Géige ~*** пілі́каць на скры́пцы **3. ~, sich** чу́хацца, скрэ́бціся; ***sich hínter dem Ohr ~*** пачу́хаць [паскрэ́бці] сябе́ за ву́хам

Krátzer *m* -s, - 1) дра́піна 2) *тэх.* скрабо́к

Krátzfuß *m*: ***éinen ~ máchen*** расша́ркваццa

krátzig *a* буркли́вы, зану́длівы, сварлі́вы

Krátzwunde *f* -, -n дра́піна

kráuchen *vi дыял.* по́ўзаць

kráulen I *vt* пачэ́сваць, ці́хенька казыта́ць, гла́дзіць, ла́шчыць

kráulen II *vi* плыць кро́лем [сты́лем «кроль»]

kraus *a* кучара́вы; ***éine ~e Stirn*** намо́ршчаны лоб

Kráuse *f* -, -n 1) брыжы́, жабо́ 2) заві́ўка (*валасоў*)

kräuseln 1. *vt* 1) заві́ваць 2) падыма́ць зыб (*на вадзе*), рабаці́ць (*ваду*) **2. ~, sich** ві́цца, заві́вацца

Kráushaar *n* -(e)s, -e кучара́выя валасы́

kráushaarig *a* кучара́вы

kráusköpfig *a* кучара́вы, з кучара́вай гало́вой

Kraut *n* -(e)s, Kräuter 1) трава́; зеляні́на, зяле́ніва; зе́лле, пустазе́лле; бацві́нне; ***ins ~ schíeßen**** ісці́ ў бацві́нне; *перан.* разраста́цца ◊ ***wie ~ und Rüben*** як папа́ла; ***ein bítteres ~ sein*** быць ця́жкай спра́вай; ***das macht das ~ nicht fett*** гэ́та бядзе́ не дапамо́жа; ***dagégen ist kein ~ gewáchsen*** тут нічы́м не дапамо́жаш; ад гэ́тага няма́ нія́кіх сро́дкаў 2) капу́ста

kráutig *a* травяні́сты, заро́слы зе́ллем [бацві́ннем]

Kráutkopf *n* -(e)s, -köpfe кача́н капу́сты

Krawáll *m* -s, -e шум, мітусня́, сумятня́

Krawátte *f* -, -n га́льштук; ***die ~ úmlegen*** павяза́ць га́льштук

kráxeln *vi* (*h, s*) кара́скацца, ла́зіць

Kreatión *f* -, -en 1) ствар э́нне 2) твор мо́ды, мадэ́ль

kreatív *a* ствара́льны, тво́рчы

Kreatúr *f* -, -en стварэ́нне; *пагардл.* пачва́ра

Krebs *m* -es, -e *заал.* рак; -es *мед.* рак

krébsen *vi* 1) лаві́ць ра́каў 2) *разм.* адступа́ць наза́д; паўзці́, кара́скацца 3) намага́цца (*зрабіць што-н.*)

krébserregend *a мед.* канцэраге́нны

Krébsgang: ***den ~ géhen**** падава́цца наза́д [за́дам], адступа́ць; *перан.* дэградзі́раваць

Krébsgeschwulst *f* -, -schwülste *мед.* ра́кавая пухлі́на

krébsrot *a* чырво́ны, як рак

Krébsschere *f* -, -n клю́шня (*рака*)
kredénzen *vt высок.* падава́ць (*віно*), частава́ць
Kredít *m* -(e)s, -e 1) крэды́т 2) даве́р; ***auf ~*** у крэды́т; ***~ gewähren*** крэдытава́ць, дава́ць крэды́т; ***j-m ~ gében**** дава́ць крэды́т каму́-н.; ве́рыць каму́-н.; ***j-n um séinen [állen] ~ bríngen**** дыскрэдытава́ць каго́-н.; ***den ~ kündigen*** закры́ць крэды́т
Krédit *n* -s, -s *бухг.* крэ́дыт; ***gestúndeter ~*** адтэрмінава́ны крэды́т
Kredítbank *f* -, -en камерцы́йны банк
Kredítbrief *m* -(e)s, -e *фін.* акрэдыты́ў
Kredítgewährung *f* -, -en выдзяле́нне крэды́ту, крэдытава́нне
Kreditív *n* -s, -e вяры́цельная гра́мата (*пасла*)
Kréditor *m* -s, -tóren крэдыто́р, пазыкада́ўльнік
Krédo *n* -s, -s сі́мвал ве́ры, крэ́да
Kréide *f* -, -n мел, крэ́йда ◊ ***bei j-m in der ~ stéhen* [stécken]*** завінава́ціцца [залажы́цца] каму́-н.; ***mit dóppelter ~ (án)schréiben**** аблі́чваць, склада́ць рабаўні́цкі раху́нак; ве́сці двайну́ю бухгалтэ́рыю
kréidebleich *a* спалатне́лы
Kréidepapier *n* -(e)s, -e мелава́я папе́ра
kréideweiß *a* бе́лы, як мел
Kreis *m* -es, -e 1) круг, акру́жнасць, ко́ла; ***~e zíehen**** кругі́цца, кружы́ць; *перан.* распаўсю́джвацца (*пра чуткі і г.д.*); ***im ~ herúm*** наво́кал; ***éinen ~ um etw. (A) schlíeßen**** акружы́ць што-н. 2) раён (*адміністр. адзінка*) 3) *эл.* ланцу́г 4) ко́ла, кампа́нія, гурто́к; ***im häuslichen ~*** у сяме́йным асяро́ддзі 5) сфе́ра дзе́йнасці ◊ ***féhlerhafter ~*** зага́нны круг
Kréisabschnitt *m* -(e)s, -e *матэм.* сегме́нт
Kréisausschnitt *m* -(e)s, -e *матэм.* се́ктар
Kréisbahn *f* -, -en арбі́та
Kréisbewegung *f* -, -en кругавы́ [вярча́льны] рух
Kréisbogen *m* -s, - *і* -bögen *матэм.* дуга́
kréischen *vi* вішча́ць, праніі́зліва [прарэ́зліва] крыча́ць
kréischend *a* праніі́злівы, прарэ́злівы, віскліі́вы
Kréisel *m* -s, - 1) ваўчо́к (*цацка*); ***sich wie ein ~ dréhen*** круці́цца, як ваўчо́к 2) *фіз.* жыраско́п, гіраско́п
kréiseln **1.** *vi* 1) круці́цца, кружы́цца 2) гуля́ць з ваўчко́м **2. ~, sich** круці́цца, кружы́цца
Kréiselpumpe *f* -, -n цэнтрабе́жная по́мпа
Kréiselwind *m* -(e)s, -e віхо́р, ві́хар
kréisen **1.** *vi* круці́цца, кружы́цца, вярце́цца; цыркуля́ваць, абарача́цца (*пра кроў*) **2.** *vt* круці́ць, вярце́ць
Kréisfläche *f* -, -n *матэм.* пло́шча кру́га
kréisförmig *a* кругападо́бны, кру́глы
Kréislauf *m* -(e)s цыкл, кругаваро́т; ***~ des Blútes*** кровазваро́т
Kréisleitung *f* -, -en *гіст.* раённы камітэ́т
Kréisrat *m* -(e)s, -räte *гіст.* крайсра́т, саве́т раёна (*выканаўчы орган крайстага*)
Kréissäge *f* -, -n ды́скавая [цыркуля́рная] піла́
Kréisschreiben *n* -s, - *дыял.* цыркуля́р
Kréißende *sub f* -n, -n парадзі́ха
Kréisstadt *f* -, -städte раённы цэнтр
Kréistag *m* -(e)s, -e *гіст.* крайста́г, раённы сход дэпута́таў
Kréisumfang *m* -(e)s, -umfänge *матэм.* акру́жнасць
Krem *f* -, -s *і разм. m* -s, -e крэм
Krematión *f* -, -en крэма́цыя
Krematórium *n* -s, -ri¦en крэмато́рый
krémfarben *a* крэ́мавага ко́леру, крэ́мавы
Krémpe *f* -, -n палі́ (*капелюша*)
Krémpel *m* -s хлам'ё, старызна́
krémpeln *vt* зака́сваць (рукавы́)
krémpen *vt* закаса́ць, адгіна́ць (*палі капелюша*)
Krémser *m* -s, - бры́чка, экіпа́ж (*з верхам*)
krepíeren *vi* (s) 1) *груб.* здыха́ць, загіна́цца 2) *вайск.* разрыва́цца, узрыва́цца
Krepp *m* -s, -s *і* -e крэп (*тканіна*)
Kretin [-ˈtɛ̃:] *m* -s, -s, **Kretíne** *f* -, -n крэці́н, прыду́рак, ідыёт
Kreuz *n* -es, -e 1) крыж; ***das Róte ~*** чыр-

вóны крыж; ***etw. übers ~ légen*** паклáсці што-н. крыж-нáкрыж; ***ein ~ schlágen*, das Zéichen des ~es máchen*** перажагнáцца; ***ans ~ schlágen* [nágeln]*** раскрыжавáць, укрыжавáць 2) *анат.* паясніца 3) *карт.* жóлудзі, крэ́сці 4) крыж, ця́жар, мýка, пакýта; ***sich in sein ~ schícken*** пакóрліва нéсці свой крыж, прымíрыцца з сваíм лёсам 5) *муз.* дыéз ◊ ***ein ~ über etw. (A) máchen*** пастáвіць крыж на чым-н.; махнýць рукóю на што-н.

kreuz: ~ ***und quér*** уздóўж і ўпóперак

Kréuzband *n* -(e)s, -bänder бандэрóль

Kréuzblütler *pl бат.* крыжаквéтныя

kréuzen I 1. *vt* 1) скрыжóўваць, перакрыжóўваць 2) перасякáць ◊ ***j-s Pläne*** ~ разлáдзіць чыé-н. плáны 3) *біял.* скрыжóўваць **2. ~, sich** перасякáцца, скрыжóўвацца; размінýцца (*пра лісты, навіны*)

kréuzen II *vi марск.* крэйсíраваць

Kréuzer *m* -s, - *марск.* крэ́йсер

Kréuzfahrer *m* -s, - *гіст.* крыжáк

Kréuzfahrt *f* -, -en 1) круíз 2) *гл.* Kréuzzug

Kréuzfeuer *n* -s *вайск.* перакрыжавáны агóнь; ***j-n ins ~ néhmen**** *вайск.* узя́ць кагó-н. пад перакрыжавáны агóнь; ***im ~*** (***der Kritík*** *і да т.п.*) ***stéhen**** быць пад агнём (кры́тыкі *і т.п.*)

Kréuzgang *m* -(e)s, -gänge 1) накры́тая галерэ́я 2) *царк.* хрэ́сны ход

kréuzigen *vt* распя́ць, раскрыжавáць, укрыжавáць; ***sein Fleisch ~*** *царк.* утаймóўваць сваю́ плоць

Kréuzigung *f* -, -en распя́цце, раскрыжавáнне, укрыжавáнне

kréuzlahm *a* разбíтая на зáднія нóгі (*пра жывёлу*)

Kréuzotter *f* -, -en *заал.* гадзю́ка

Kréuzpunkt *m* -(e)s, -e *матэм.* пункт перасячэ́ння

Kréuzritter *m* -s, - *гл.* Kréuzfahrer

Kréuzspinne *f* -, -n *заал.* павýк-крыжавíк

Kréuzstich *m* -(e)s, -e шво кры́жыкам; перакрыжавáны шывóк

Kréuzung *f* -, -en скрыжавáнне, перакрыжавáнне

Kréuzverhör *n* -(e)s, -e перакрыжавáны дóпыт

Kréuzweg *m* -(e)s, - раздарóжжа, скрыжавáнне, рóстань

kréuzweise *adv* крыж-нáкрыж

Kréuzworträtsel *n* -s, - красвóрд, крыжавáнка

Kréuzzug *m* -(e)s, -züge *гіст.* крыжóвы пахóд

kríbb(e)lig *a разм.* нервóвы, неспакóйны

kríbbeln *vimp* 1) кішэ́ць; ***es kríbbelt und krábbelt*** аж кішы́ць, кішмя́ кішы́ць 2) свярбéць; ***es kríbbelt mir in den Fíngern*** у мянé рýкі свярбя́ць (*тс. перан.*)

Kríckelkrakel *n* -s, - *разм.* карáкулі, неразбóрлівая пісанíна

Krícket *n* -s *спарт.* крыкéт

kríechen* *vi* (*h, s*) 1) пóўзаць; ***aus dem Ei*** ~ вылýпвацца з я́йка; ***auf állen víeren*** ~ паўзцí на карáчках; ***ins Bett*** ~ забрáцца ў пасцéль 2) падлíзвацца, падлабýньвацца; ***im Stáube*** ~ быць прынíжаным; ***j-m auf den Leim*** ~ папáсціся камý-н. на вýду [кручóк]

kríechend *a* рабалéпны

Kríecher *m* -s, - ліслíвец, падлíзнік, падхалíм

Kriecheréi *f* -, -en падлíзванне, падлабýньванне, нізкапаклóнства, лакéйства, лёкайства

Kríechspur *f* -, -n паласá рýху ця́жкіх машы́н (*на аўтамагістралі*)

Kríechtier *n* -(e)s, -e *заал.* паўзýн, рэпты́лія

Krieg *m* -(e)s, -e вайнá; ***éinen ~ áuslösen*** распалíць вайнý; ***éinen ~ erklären*** аб’явíць вайнý; ***in den ~ zíehen**** ісцí на вайнý; ~ ***bis aufs Mésser*** вайнá не на жыццё, а на смерць; ***den ~ entfésseln*** развязáць вайнý; ***den ~ führen*** вéсці вайнý; ***zum ~(e) rüsten*** узбрóйвацца, рыхтавáцца да вайны́; ***zum ~ tréiben**** уця́гваць у вайнý

kríegen I *vt разм.* атры́мліваць, здабывáць; ***Húnger*** ~ вы́галададцца; ***éinen***

Mann ~ вы́йсці зáмуж; ***er ist nicht tot zu*** ~ ≅ ён жыву́чы як змяя́
kríegen II *vi уст.* ваявáць, вéсці вайну́
Kríeger *m* -s, - вóін, ваяр, салдáт
Kríegerdenkmal *n* -s, -mäler пóмнік палéглым вóінам
kríegerisch *a* ваяўнíчы, баявы́
Krieg führend *a* ваю́ючы
Kríegsausbruch *m* -(e)s, -ausbrüche пачáтак вайны́
Kríegsbereitschaft *f* - гатóўнасць да вайны́, баявáя гатóўнасць
Kríegsbericht *m* -(e)s, -e аператы́ўная звóдка
Kríegsberichterstatter *m* -s, - ваéнны карэспандэ́нт [аглядáльнік]
Kríegsbeschädigte *sub m* -n, -n інвалíд вайны́
Kríegsbrandstifter *m* -s, - *гл.* Kríegshetzer
Kríegsdienst *m* -(e)s, -e вайскóвая слу́жба
kríegsdienstfähig *гл.* kríegsverwendungsfähig
Kríegsdienstverweigerung *f* -, -en адмóва ад вайскóвай слу́жбы
Kríegsehren *pl* баявы́я ўшанавáнні
Kríegseinwirkung *f* -, -en уплы́ў вайны́; ***durch ~ zerstört sein*** быць разбу́раным у вы́ніку вайны́
Kríegsentschädigung *f* -, -en пакрыццё ваéнных выдáткаў; *pl* рэпарáцыі
Kríegserklärung *f* -, -en аб’яўлéнне вайны́
Kríegsfall: ***im*** ~ у вы́падку вайны́; ***für den*** ~ на вы́падак вайны́
Kríegsfuß: ***mit j-m auf dem ~ stéhen**** ваявáць з кім-н.; быць не ў ладáх з кім-н.
Kríegsgefährte *m* -n, -n баявы́ тавáрыш, паплéчнік, тавáрыш па збрóі
Kríegsgefangene *sub m* -n, -n ваеннапалóнны
Kríegsgefangenschaft *f* - палóн
Kríegsgericht *n* -(e)s, -e вайскóвы суд, вайскóвы трыбунáл
Kríegsgeschehen *n* -s вайнá, ваéнныя дзéянні
Kríegshandlungen *pl* ваéнныя дзéянні
Kríegsherd *m* -(e)s, -e ачáг вайны́
Kríegshetzer *m* -s, - падпáльшчык вайны́
Kríegshysterie *f* -, -ri¦en ваéнная істэры́я
Kríegsindustrie *f* -, - stri¦en абарóнная [ваéнная] прамыслóвасць
Kríegslehre *f* -, -n 1) вучэ́нне аб вайнé, ваéнная дактры́на 2) *pl* урóкі вайны́
Kríegsmarine *f* - ваéнна-марскí флот, ваéнна-марскíя сíлы
Kríegsmaterial *n* -s, -i¦en баявáя тэ́хніка
kríegspflichtig *a* ваеннаабавя́заны
Kríegsrecht *n* -(e)s вайскóвыя закóны, вайскóвае прáва
Kríegsrüstung *f* -, -en узбраéнне, падрыхтóўка да вайны́
Kríegsschauplatz *m* -es, -plätze тэáтр ваéнных дзéянняў
Kríegsstärke *f* -, -n *вайск.* штáтная кóлькасць на ваéнны час
Kríegstreiber *m* -s, - *гл.* Kríegshetzer
Kríegsverbrecher *m* -s, - ваéнны злачы́нец
Kríegsverhältnisse *pl* умóвы ваéннага чáсу
kríegsversehrt *a* пацярпéлы ад вайны́
Kríegsversehrte *sub m* -n, -n *гл.* Kríegsbeschädigte
kríegsverwendungsfähig *a* прыдáтны да страявóй слу́жбы
Kríegswesen *n* -s вайскóвая спрáва
Kríegszeiten *pl* ваéнны час; ***in*** ~ у час вайны́
Kríegszustand *m* -(e)s, -zustände ваéннае станóвішча; стан вайны́; ***den ~ verhängen [erklären] (über A)*** увéсці [аб’явíць] (*дзе-н.*) ваéннае станóвішча
Krími *m* -s, -s *разм.* крымінáльны [дэтэкты́ўны] рамáн, фільм-дэтэкты́ў
kriminál *a юрыд.* крымінáльны
Kriminál|abteilung *f* -, -en, **~amt** *n* -(e)s, -ämter), **~dienst** *m* -(e)s крымінáльны вы́шук
Kriminálfall *m* -(e)s, -fälle крымінáльная спрáва, крымінáльны вы́падак
Kriminalístik *f* - *юрыд.* крыміналíстыка
Kriminál|reißer *m* -s, -, **~roman** *m* -(e)s, -e дэтэкты́ўны [крымінáльны] рамáн
Kriminálpolizei *f* - палíцыя крымінáльнага вы́шуку
kriminalístisch *a* крыміналíсцкі
kriminéll *a* крымінáльны

Kriminélle *sub m* -n, -n крымінáльны злачы́нец
Krímmer *m* -s, - карáкуль (*футра ці яго імітацыя*)
Krímskrams *m* -(es) *разм.* 1) забаўля́нкі, цáцкі, зáбаўкі 2) хлóмазд
Kríngel *m* -s, - крэ́ндзель, бýблік
kríngeln *vi i* **~, sich** скрýчвацца ў кóльца, віцца
Krípo *f разм. скар. гл.* Kriminálpolizei
Kríppe *f* -, -n 1) я́слі (*у розн. знач.*) 2) запрýда, дáмба (*папярэчная*)
Kríse *f* -, -n кры́зіс; ***die ~ überwínden**** пераадóлець кры́зіс; ***von éiner ~ befállen sein*** паражывáць кры́зіс
kríseln *vimp*: ***es kríselt*** набліжáецца кры́зіс
krísenhaft *a* кры́зісны
krísenlos *a* бяскры́зісны
Kristáll I *m* -s, -e *горн.* крыштáль
Kristáll II *n* -s крыштáль (*шкло*)
kristállen *a* крыштáльны (*у розн. знач.*); чы́сты [празры́сты] як крыштáль
kristallín, kristallínisch *a* крышталíчны, якí складáецца з дрóбных крыштáляў
kristallisíeren 1. *vt тэх.* крышталізавáць **2.** *vi i* **~, sich** крышталізавáцца
Kritérium *n* -s, -ri¦en крытэ́рый
Kritík *f* -, -en 1) кры́тыка; ***in Áuswertung der ~*** улíчваючы [прымáючы пад увáгу] кры́тыку; ***der ~ unterzíehen**** крытыкавáць; ***únter áller ~*** ніжэ́й за ўся́кую кры́тыку 2) рэцэ́нзія, крыты́чны арты́кул
Kritikáster *m* -s, - крытыкáн
Krítiker *m* -s, - кры́тык
krítisch I *a* крыты́чны; ***~e Bemérkungen*** крыты́чныя заўвáгі
krítisch II *a* крыты́чны, кры́зісны; ***~es Álter*** крыты́чны ўзрóст
kritisíeren *vt* крытыкавáць (*каго-н., што-н.*), крыты́чна стáвіцца (*да каго-н., чаго-н.*)
Kritteléi *f* -, -en крытыкáнства
krítteln *vi* прыдзíрліва крытыкавáць; чапля́цца, прыдзірáцца
Kritzeléi *f* -, -en *разм.* крымзóлі, карáкулі
krítzeln *vt*, *vi разм.* пісáць неразбóрліва [дрэ́нным пóчыркам], крамзóліць
Kroáte *m* -n, -n харвáт
kroátisch *a* харвáцкі
kroch *impf ад* kríechen*
Krockét [Krócket] *n* -s *спарт.* кракéт
Krokánt *m* -s зацукравáныя арэ́хі, кракáнт
Krokodíl *n* -s, -e кракадзíл
Krokodílstränen *pl* кракадзíлавы слёзы; ***~ wéinen [vergíeßen*]*** ліць кракадзíлавы слёзы
Krókus *m* -, - *i* -se *бат.* шафрáн
Króne *f* -, -n 1) карóна, вянéц 2) карóнка (*зуба*); ***sich (D) éine ~ áufsetzen lássen**** пастáвіць (сабé) карóнку 3) крóна (*манета*) 4) вяршáліна, верхавíна (*дрэва*) 5) лю́стра, жырандóль ◊ ***das setzt állem die ~ auf!*** гэ́та ўжó верх усягó!; гэ́та ўжó занáдта!; ***wie die Pérle in der ~ sein*** вызначáцца (*у грамадстве і г.д.*); ***was ist ihm in die ~ gefáhren?*** што ямý прыйшлó ў галавý?
krönen *vt* 1) (*zu D, als A*) каранавáць (*каго-н. на…*); ***sich ~ lássen**** каранавáцца 2) (*mit, von D*) увéнчваць (*чым-н.*); ***von Erfólg gekrönt sein*** увянчáцца пóспехам
Krónleuchter *m* -s, - лю́стра, кандэля́бр, жырандóль
Krönung *f* -, -en 1) каранáцыя, каранавáнне 2) *перан.* завяршэ́нне, увянчáнне; ***séine ~ in etw. (D) fínden**** увянчáцца, завяршы́цца чым-н.
Krónzeuge *m* -n, -n *юрыд.* галóўны свéдка
Kropf *m* -(e)s, Kröpfe валлё, валля́к; ***éinen ~ háben*** хварэ́ць на базéдаву хварóбу
kröpfen *vi* дзяўбцí, éсці (*пра драпежных птушак*)
Króppzeug *n* -(e)s *разм.* дзятвá, малышня́
Krösus *m* -, -se багацéй, багаты́р, крэз
Kröte *f* -, -n *заал.* рапýха, жáба
Krücke *f* -, -n мы́ліца, кýльба; ***an [auf] ~n géhen**** хадзíць на мы́ліцах ◊ ***auf frémden ~n géhen**** не ўмéць абыхóдзіцца без чужóй дапамóгі, жыць чужы́м рóзумам
Krug *m* -(e)s, Krüge 1) збан, кýбак, карэ́ц, кýфаль 2) *дыял.* карчмá, шынóк
Krügel *n* -s, - кýбачак
Krümchen *n* -s, - крóшка (*хлеба*); ***ein ~***

кры́ху, тро́хі
Krúme *f* -, -n 1) мя́кіш (*хлеба*) 2) *pl* кро́шкі 3) ры́хлая во́рная зямля́
krümelig *a* ры́хлы, рассы́пісты
krümeln 1. *vt* крышы́ць **2.** *vi* крышы́цца
krumm 1. *a* 1) крывы́, скры́ўлены, сагну́ты; ~ ***wérden*** згарба́ціцца, стаць суту́лым 2) нячы́сты, несумле́нны; ***~e Sáchen máchen*** займа́цца нячы́стымі спра́вамі ◊ ***es geht mit ihm ~*** *разм.* яго́ спра́вы дрэнь **2.** *adv* кры́ва, ко́са; ***etw. ~ bíegen**** скрыўля́ць, згіна́ць што-н.; ***etw. j-m ~ néhmen**** *разм.* кры́ўдзіцца за што-н. на каго́-н.
krúmmbeinig *a* крывано́гі
krümmen 1. *vt* крыві́ць, скрыўля́ць, згіна́ць; ***kéinen Fínger (für A) ~*** па́льцам не паварушы́ць (*дзеля каго-н., чаго-н.*) (*тс. перан.*) **2. ~, sich** 1) выгіна́цца, ку́рчыцца (*ад болю*) 2) рабале́пстваваць, нізкапаклóннічаць
Krúmmholz *n* -es, -hölzer дугá (*вупражная*)
Krümmung *f* -, -en вы́гін, заві́ліна; крывізна́
krúmpf¦echt *a* які́ не садзі́цца, безуса́дкавы (*пра тканіну*)
Krupp *m* -s *мед.* круп
Krúppe *f* -, -n крыж (*каня*)
Krüppel *m* -s, - кале́ка, інвалі́д; ***j-n zum ~ schlágen* [máchen]*** скале́чыць каго́-н.
krüppelhaft *a* пакале́чаны, скале́чаны
krüppelig *гл.* krüppelhaft
Krúste *f* -, -n 1) скары́нка, ко́рка 2) *тэх.* ко́рка 3) *геал.* (зямна́я) кара́
Kruzifíx *n* -es, -e распя́цце (*выява*)
Krýpta *f* (-, -ten) *археал.* кры́пта
Kubáner *m* -s, - кубі́нец
kubánisch *a* кубі́нскі
Kubatúr *f* - 1) кубату́ра 2) *матэм.* узвядзе́нне ў куб
Kübel *m* -s, - 1) цэ́бар, ка́дка 2) *тэх.* коўш
Kubíkmeter *n*, *m* -s, - (*скар.* cbm, kbm, m^3) кубі́чны метр
kúbisch *a* які́ ма́е фо́рму ку́ба, кубі́чны
Kübler *m* -s, - бо́ндар
Küche *f* -, -n 1) ку́хня 2) стол, е́жа; ***kálte ~*** хало́дная стра́ва; ***éine gúte ~ führen*** мець до́брую ку́хню (*у рэстаране*)
Kúchen *m* -s, - піро́г, піро́жнае; ку́хан, торт, пе́чыва ◊ ***ja ~!*** *іран.* як бы не так!, дзе там!, але́ не то́е!; ***der ~ ist ángebrannt*** спра́ва не вы́гарала
Küchenchef [-ʃɛf] *m* -s, -s ста́ршы ку́хар
küchenfertig *a* гато́вы да кулі́нарнай апрацо́ўкі
Küchenjunge *m* -n, -n куха́рчык, паварчу́к
Küchenmädchen *n* -s, - пасу́дніца
Küchenwaage *f* -, -n (кухо́нны) бязме́н, ва́гі
Küchlein *n* -s, - кураня́
Kü(c)ken *n* -s, - 1) кураня́ 2) *разм.* малакасо́с; наі́ўны чалаве́к ◊ ***das ~ will klüger sein als die Hénne*** ≅ яйцо́ ку́рыцу не ву́чыць
Kúckuck *m* -s, -e 1) *заал.* зязю́ля; ***der ~ ruft*** зязю́ля куку́е 2) *вайск., разм.* паходная ку́хня ◊ ***(das) weiß der ~!*** чорт [лі́ха] яго́ ве́дае!; ***hol' dich der ~!*** *лаянк.* каб цябе́ тра́сца!; ***ei der ~!*** *іран.* гэ́та ж трэ́ба!, вось дык сюрпры́з!; ***da ist der ~ los!*** там чорт ве́дае што ро́біцца!, там чорт но́гі пало́міць!
Kúckucksei *n* -(e)s, -er я́йка зязю́лі; ***j-m ein ~ ins Nest légen*** зрабі́ць каму́-н. непрые́мнасць
Kúddelmuddel *m*, *n* -s *дыял., разм.* вэ́рхал, беспара́дак
Kúfe I *f* -, -n цэ́бар, бо́чка
Kúfe II *f* -, -n по́лаз (*саней*)
Kúfengestell *n* -(e)s, -e *ав.* лы́жнае шасі́
Küfer *m* -s, - *дыял.* 1) бо́ндар 2) вінаро́б; зага́дчык ві́ннага скле́па; дэгуста́тар він
Kúgel *f* -, -n 1) шар 2) ку́ля; ядро́ ***die ~ stóßen*** *спарт.* штурха́ць ядро́ ◊ ***éine gróße ~ schíeben**** *разм.* правярну́ць вялі́кую спра́ву; ***die ~ kommt ins Róllen*** рашу́чы мо́мант блі́зка; ≅ лёд крану́ўся
Kúgelabschnitt *m* -(e)s, -e *матэм.* шаравы́ сегме́нт
Kúgelausschnitt *m* -(e)s, -e *матэм.* шаравы́ се́ктар
kúgelförmig, kúgelig *a* шарападо́бны,

сферы́чны, кру́глы
Kúgellager *n* -s, - шарыкападшы́пнік
kúgeln 1. *vt* кача́ць; надава́ць фо́рму ша́ра, каці́ць **2.** *vi* 1) (s) кача́цца, каці́цца 2) (*h*) (*über A*) балаці́раваць (*шарамі чыю-н. кандыдатуру*) **3. ~, sich** кача́цца, каці́цца; ***sich vor Láchen*** **~** кача́цца [захо́дзіцца] ад [са] сме́ху
Kúgelregen *m* -s, - град куль
kúgelrund *a* кру́глы як шар
Kúgelschreiber *m* -s, - ша́рыкавая ру́чка, самапі́ска
kúgelsicher *a* які́ не прабіва́ецца ку́лямі, куленепрабіва́льны
Kúgelstoßen *n* -s *спарт.* штурха́нне ядра́
Kuh *f* -, Kühe каро́ва; ***éine mílchende [mélkende]*** **~** до́йная каро́ва; ***éine trágende*** **~** це́льная каро́ва ◊ ***der ~ das Kalb ábfragen*** заму́чыць каго́-н. пыта́ннямі [ро́спытам]; ***da müsste ja die ~ láchen*** ≅ кура́м на смех
Kúhhandel *m* -s закулі́сныя перагаво́ры, закулі́сны га́ндаль
kühl *a* 1) халаднава́ты, прахало́дны 2) стры́маны, разва́жлівы; ***ein ~er Kopf*** цвяро́зы [стры́маны] чалаве́к
Kühlanlage *f* -, -n халадзі́льная ўстано́ўка
Kúhle *f* -, -n *разм.* я́ма, вымо́іна; *горн.* шурф
Kühle *f* - 1) прахало́да, халадо́к 2) стры́манасць, хало́днасць
kühlen *vt* ахало́джваць ◊ ***sein Mütchen an j-m, an etw. (D)*** **~** *разм.* спагна́ць сваю́ злосць [пры́красць] на кім-н., чым-н.
kühlend *a* прахаладжа́льны
Kühler *m* -s, - *тэх.* ахаладжа́льнік; халадзі́льнік, рэфрыжэра́тар; радыя́тар (*у рухавікоў*), кандэнса́тар
Kühlhaus *n* -es, -häuser лядо́ўня, халадзі́льнік
Kühlschiff *n* -(e)s, -e рэфрыжэра́тарнае су́дна
Kühlschrank *m* -(e)s, -schränke халадзі́льнік
Kühlung *f* - ахало́джванне
Kühlwagen *m* -s, - халадзі́льны ваго́н, ваго́н-лядо́ўня
kühn 1. *a* сме́лы, адва́жны **2.** *adv* сме́ла
Kühnheit *f* - сме́ласць, адва́га
Kúhstall *m* -(e)s, -ställe каро́ўнік
kúhwarm: ***~e Milch*** сырадо́й
Küken *гл.* Kücken
kulánt *a* 1) паслу́жлівы, ува́жлівы, даліка́тны (*звычайна ў дзелавых адносінах*) 2) схо́дны (*аб цане*)
Kulánz *f* - прыве́тнасць, (пры)ве́тлівасць
Kúli *m* -s, -s 1) *разм. гл.* Kúgelschreiber 2) ку́лі, чорнарабо́чы
kulinárisch *a* куліна́рны
Kulísse *f* -, -n кулі́са; ***hínter die ~n séhen**** загля́дваць за кулі́сы
kúllern *vi* (s) *разм.* куля́цца, пераку́львацца
Kulm *m* -(e)s, -e вяршы́ня (*гары*)
Kulminatión *f* -, -en 1) найвышэ́йшы пункт, вяршы́ня; 2) *астр.* кульміна́цыя
Kulminatiónspunkt *m* -(e)s, -e кульмінацы́йны пункт
Kult *m* -(e)s, -e культ; ***éinen ~ mit j-m, mit etw. (D) tréiben**** багатвары́ць, абагаўля́ць каго́-н., рабі́ць культ з каго́-н., з чаго́-н.
kultivieren [-ˈvi:-] *vt* культывава́ць (*тс. перан.*); разво́дзіць, выро́шчваць
kultiviert [-ˈvi:-] *a* 1) культывава́ны, уро́блены 2) культу́рны, адукава́ны 3) пе́шчаны, вы́танчаны
Kultúr *f* -, -en 1) культу́ра; ***ein Mensch mit [óhne]*** **~** (не)культу́рны чалаве́к 2) *с.-г.* культу́ра; развядзе́нне, культывава́нне; ***téchnische ~en*** тэхні́чныя культу́ры
Kultúrarbeit *f* - культу́рна-асве́тная рабо́та
kulturéll *a* культу́рны
Kultúrerbe *n* -s культу́рная спа́дчына
Kultúrfilm *m* -(e)s, -e навуко́ва-асве́тны фільм
Kultúrgruppe *f* -, -n гурто́к маста́цкай самадзе́йнасці
Kultúrgut *n* -(e)s, -güter культу́рны набы́так
Kultúr|haus *n* -es, -häuser, **~heim** *n* -(e)s, -e дом культу́ры

Kultúrleiter *m* -s, - культрабóтнік
Kultúrpflanze *f* -, -n культýрная расліна
Kultúrpolitik *f* - палíтыка ў галінé культýрнага будаўніцтва
Kultúrraum *m* -(e)s, -räume клýбнае памяшкáнне, пакóй адпачы́нку
Kultúrschaffende *sub m, f* -n, -n дзéяч [рабóтнік] культýры
Kultúrschätze *pl* скáрбы культýры
Kultúrveranstaltung *f* -, -en культýрнае мерапрыéмства
Kultúrwerte *pl* культýрныя каштóўнасці
Kúltus *m* -, -te *гл.* Kult
Kümmel *m* -s, - 1) *бат.* кмен 2) кмéнная гарэ́лка
Kúmmer *m* -s гóра, смýтак, журбá; ***aus*** ~ з гóра; ***j-m ~ beréiten [máchen, verúrsachen]*** засмучáць кагó-н.; ***das macht mir wénig*** ~ гэ́та мяне́ мáла турбýе
kümmerlich *a* мізэ́рны, убóгі; бéдны
Kümmerlichkeit *f* - мізэ́рнасць, убóства, беднóта
Kümmerling *m* -s, -e замóрак
kümmern 1. *vt* турбавáць; засмучáць; ***was kümmert mich das?*** якáя мне да гэ́тага спрáва? **2. ~, sich** (*um A*) турбавáцца, клапацíцца (*пра каго-н., пра што-н.*)
Kümmernis *f* -, -se гóра, турбóта, клóпат
kúmmervoll *a* засмýчаны, гарóтны
Kúmmet *n* -s, -e *гл.* Kumt
Kumpán *m* -s, -e *разм.* тавáрыш; сябрýк, сабутэ́льнік
Kumpanéi *f* -, -en *разм.* кампáнія, хéўра
Kúmpel *m* -s, - 1) гарня́к, шахцёр 2) *разм.* тавáрыш, сябрýк
Kumt *n* -(e)s, -e хамýт
kund: ~ ***sein*** быць вядóмым [знаёмым]
Kúnde I *f* -, -n вéстка; ***von etw. (D) ~ gében**** свéдчыць пра што-н.
Kúnde II *m* -n, -n 1) пакупнíк, кліéнт 2) *разм.* суб'éкт; ***ein geríebener [geríssener, schláuer]*** ~ хíтры спрытню́га, разбітны́ чалавéк
künden *vt* паведамля́ць, давóдзіць да вéдама, апавяшчáць
Kúndendienst *m* -(e)s абслугóўванне пакупнікóў [спажыўцóў, кліéнтаў]; ***Büro für*** ~ бюрó абслугóўвання (*у гатэлі*)
Kúndgabe *f* - 1) апавяшчэ́нне, аб'я́ва, абнарóдаванне 2) выяўлéнне, выкáзванне (*пачуццяў*)
kúndgeben* *аддз. vt* 1) паведамля́ць, абвяшчáць; ***j-m etw.*** ~ павéдаміць камý-н. пра штó-н. 2) выяўля́ць, выкáзваць (*пачуцці*)
Kúndgebung *f* -, -en дэманстрáцыя, маніфестáцыя, мíтынг
kúndig *a* (*G*) дасвéдчаны, спрактыкавáны (*у чым-н.*); ***séiner Sáche ~ sein*** вéдаць сваю́ спрáву
kündigen 1. *vt* адмяня́ць, касавáць (*дагавор*); ***j-m den Gehórsam*** ~ вы́йсці з-пад чыйгó-н. падпарáдкавання **2.** *vi* (*D*) 1) звальня́ць (*каго-н.*); ***éinem Fáchmann*** ~ звóльніць спецыялíста 2) падáць зая́ву на звальнéнне
Kündigung *f* -, -en 1) касавáнне (*дагавору*) 2) адмóва, звальнéнне
Kündigungsfrist *f* -, -en тэ́рмін для зая́вы пра звальнéнне з прáцы
kúndmachen *аддз. vt высок гл.* kúndgeben*
Kúndschaft *f* -, -en пакупнікí, кліентýра, закáзчыкі
Kúndschafter *m* -s, - развéдчык, лазýтчык
kúndtun* *аддз. гл.* kúndgeben*
künftig 1. *a* бýдучы, які́ мáе адбы́цца **2.** *adv* надалéй, у далéйшым
Kunst *f* -, Künste 1) мастáцтва; ***die schönen [bíldenden] Künste*** выяўлéнчае мастáцтва; ***ángewandte*** ~ прыкладнóе мастáцтва 2) умéльства, майстэ́рства; ***die héimliche*** ~ вядзьмáрства; ***es war kéine größe*** ~ гэ́та былó не вéльмі [не нáдта] ця́жка; ***was macht die ~?*** *жарт.* ну, што нóвага на рабóце?, як спрáвы?
Kúnstart *f* -, -en від мастáцтва
Kúnstartikel *pl* мастáцкія вы́рабы
Kúnstausstellung *f* -, -en мастáцкая вы́стаўка [выстáва]
Kúnstdünger *m* -s, - мінерáльнае ўгнаéнне
Kúnsteisbahn *f* -, -en штýчны (наліўны́) катóк, лéтні катóк

Kúnsteislauf *m* -(e)s фігу́рнае ката́нне на каньках́
Künsteléi *f* -, -en мане́рнасць, шту́чнасць, прытво́рства
künsteln 1. *vt* выдава́ць сябе́ (*за каго-н.*), прыкі́двацца; ***Fréude*** ~ прыкі́двацца ўзра́даваным **2.** *vi* мудрава́ць, мудрагéліць
Kúnstensemble [-ãsã:bl] *n* -s, -s анса́мбль маста́цкай самадзе́йнасці
Kúnstfaser *f* -, -n шту́чнае [шта́пельнае] валакно́
kúnstfertig *a* майстэ́рскі, уме́лы
Kúnstfertigkeit *f* - майстэ́рства, уме́льства; уме́нне, спрыт
kúnst|gemäß, ~gerecht *adv* па ўсі́х пра́вілах маста́цтва
Kúnstgeschichte *f* - гісто́рыя маста́цтва
Kúnstgewerbe *n* -s прыкладно́е маста́цтва, маста́цкая прамысло́васць
Kúnstgriff *m* -(e)s, -e 1) уме́лы прыём 2) хі́трасць, прыём
Kúnsthändler *m* -s, - улада́льнік магазі́на маста́цкіх вы́рабаў, антыква́р
Kúnsthandwerk *n* -(e)s маста́цкі про́мысел
Kúnsthonig *m* -s шту́чны мёд, па́така
Kúnstläufer *m* -s, - *спарт.* фігуры́ст
Kúnstleder *n* -s, - шту́чная ску́ра, імітацыя ску́ры
Künstler *m* -s, - 1) маста́к, дзе́яч маста́цтва; ***verdíenter*** ~ заслу́жаны дзе́яч маста́цтва 2) арты́ст
künstlerisch *a* маста́цкі, артысты́чны
Künstlerwerkstatt *f* -, -stätten атэлье́ [майстэ́рня] мастака́
künstlich *a* 1) шту́чны 2) ненатура́льны, сінтэты́чны
Kúnstliebhaber *m* -s, - 1) ама́тар маста́цтва 2) дылета́нт (*у галіне мастацтва*)
kúnstlos *a* натура́льны, про́сты
Kúnstmaler *m* -s, - жывапі́сец
Kúnstmuse¦um *n* -s, -se¦en музе́й выяўле́нчых маста́цтваў
Kúnstreiter *m* -s, - (цыркавы́) нае́знік
Kúnstschaffende *sub m, f* -n, -n дзе́яч маста́цтва
Kúnstseide *f* -, -n шту́чны шоўк
Kúnstspringen *n* -s *спарт.* скачкі́ ў ваду́
Kúnststoff *m* -(e)s, -e пласты́чная ма́са, пластма́са
Kúnststück *n* -(e)s, -e фо́кус
Kúnstturnen *n* -s *спарт.* маста́цкая гімна́стыка
kúnstvoll *a* уме́лы, майстэ́рскі
Kúnstwerk *n* -(e)s, -e) маста́цкі твор, твор маста́цтва
kúnterbunt 1. *a* страка́ты, бязла́дны **2.** *adv* як папа́ла
Kúpfer *n* -s 1) медзь 2) ме́дны по́суд 3) ме́дныя гро́шы
Kúpferbergwerk *n* -(e)s, -e ме́дны руднí́к
Kúpfergrün *n* -s *хім.* яр-мядзя́нка (*фарба*)
Kúpferhütte *f* -, -n меднаплаві́льны заво́д, ме́дная гу́та
kúpferig *a* падо́бны на медзь, ме́дзісты, ме́дны
kúpfern *a* ме́дны, медзяны́, мядзя́ны
kúpferrot *a* мядзя́нага ко́леру, ме́днаычырво́ны
Kúpferschmied *m* -(e)s, -e ме́днік
Kúpferstich *m* -(e)s, -e гравю́ра на ме́дзі, эста́мп
Kúpfervitriol [-vi-] *m, n* -s ме́дны купарва́с
kupieren *vt* 1) адраза́ць, падраза́ць, падкаро́чваць 2) кампасці́раваць, прабіва́ць (*білет*) 3) *мед.* купі́раваць, лакалізава́ць
Kupon [-ˈpɔ̃:] *m* -s, -s 1) купо́н, адрэ́з (*матэрыялу*) 2) купо́н (*акцыі, пазыкі*)
Küppe *f* -, -n 1) вяршы́ня (*гары*) 2) пле́шка (*цвіка*), галоўка (*запалкі і г.д.*)
Küppel *f* -, -n 1) скляпе́нне, ку́пал 2) каўпа́к (*лямпы*)
kúppeln *vt* 1) счэ́пліваць, злуча́ць 2) займа́цца зво́дніцтвам, сва́таць
Kúpp(e)lung *f* -, -en 1) *тэх.* счапле́нне 2) злучэ́нне, счэ́пліванне
Kúppler *m* -s, - *пагардл.* зво́днік
Kúpplung *f* -, -en *тэх.* счапле́нне, злучэ́нне; счапля́льная му́фта
Kur *f* -, -en 1) лячэ́нне, курс лячэ́ння; ***zur*** ~ ***sein*** быць на лячэ́нні; ***éine*** ~ ***erhálten**** атрыма́ць санато́рную пуцёўку; ***éine*** ~ ***máchen*** прахо́дзіць курс

лячэ́ння 2) ***j-m die ~ máchen*** заляца́цца (*да жанчыны*)

Kür *f* -, -en 1) вы́бар, выбра́нне 2) *спарт.* адво́льная прагра́ма

Kúranstalt *f* -, -en лячэ́бная ўстано́ва, санато́рый

kuránt *a* які́ ма́е хаджэ́нне; хо́дкі

Kurátor *m* -s, -tóren апяку́н, кура́тар

Kuratórium *n* -s, -tóri¦en апяку́нская ра́да

Kúrbel *f* -, -n *тэх.* ру́чка; крывашы́п

kúrbeln *vt* круці́ць ру́чку; ***éinen Film ~*** рабі́ць кіназды́мку

Kúrbelstange *f* -, -n *тэх.* шату́н

Kúrbelwelle *f* -, -n *тэх.* кале́нчаты вал

Kürbis *m* -ses, -se 1) гарбу́з 2) *разм. пагардл.* мазгаўня́, галава́

küren *vt высок.* выбіра́ць, абіра́ць

Kúrfürst *m* -en, -en *гіст.* ку́рфюрст

Kúrgast *m* -(e)s, -gäste куро́ртнік

Kuríer *m* -s, -e кур’е́р

kuríeren *vt* лячы́ць

kuriós, kuriös *a* забаўны, дзі́ўны

Kuriosität *f* -, -en 1) незвыча́йнасць, дзі́ўнасць 2) рэ́дкасць (*рэч*)

Kuriósum *n* -s, -sa 1) заба́ўны вы́падак 2) рэ́дкая рэч

Kürlauf *m* -(e)s, **Kürlaufen** *n* -s *спарт.* адво́льнае ката́нне

Kúrort *m* -(e)s, -e куро́рт

Kúrpfuscher *m* -s, - *пагардл.* шарлата́н, знаха́р

Kürprogramm *n* -s, -e *спарт.* адво́льная прагра́ма

Kurrénde *f* -, -n (ву́лічны) царко́ўны хор хло́пчыкаў

Kurs *m* -es, -e 1) *ав.* курс; ***~ auf etw. (A) néhmen*** [***hálten****] брацы [трыма́ць] курс на што-н.; ***den ~ féstlegen*** пракла́дваць курс 2) курс, накіру́нак (*палітыкі*); ***den ~ verfólgen*** ажыццяўля́ць [право́дзіць] курс 3) курс, каціро́ўка (*вартасцяў на біржы*); ***die ~e fállen**** курс а́кцый па́дае; ***áußer ~ sétzen*** зняць з абарачэ́ння; ***bei j-m hoch im ~ stéhen**** карыста́цца вялі́кай пава́гай у каго́-н. 4) курс ле́кцый

Kúrsbuch *n* -(e)s, -bücher даве́днік, раскла́д (*руху цягнікоў*)

Kürschner *m* -s, - кушне́р

kursíeren *vi* 1) быць у абарачэ́нні (*пра манеты, каштоўныя паперы*) 2) хадзі́ць, курсі́раваць (*пра транспарт*) 3) хадзі́ць, пашыра́цца, цыркуля́ваць (*пра чуткі*)

kursív 1. *a* курсі́ўны (*пра шрыфт*) **2.** *adv* курсі́вам; ***~ gedrúckt*** надрукава́на курсі́вам

kursórisch *a пед.* курсо́рны; ***~e Lektüre*** курсо́рнае чыта́нне

Kúrsus *m* -, Kúrse курс (*лекцый*); *pl* ку́рсы

Kúrswechsel *m* -s, - змяне́нне ку́рса (*палітыкі*)

Kúrswert *m* -(e)s, -e ва́ртасць па ку́рсу

Kúrszettel *m* -s, - біржавы́ бюлетэ́нь

Kúrtaxe *f* -, -n куро́ртны збор

Kúrve [-və] *f* -, -n 1) крыва́я (лі́нія) 2) паваро́т даро́гі, віра́ж; ***aus der ~ heráuskommen**** вы́йсці з паваро́ту; ***das Flúgzeug in die ~ légen*** уве́сці самалёт у віра́ж

Kúrvenlineal [-vən-] *n* -s, -e ляка́ла

kúrven [-v-] *vi* рабі́ць віра́ж, закругля́цца, звіва́цца (*пра дарогу*)

kurz 1. *a* каро́ткі; ***in ~en Wórten*** сці́сла; ***~e Schrítte*** дро́бныя кро́кі 2) каро́ткі, нядо́ўгі, кароткачасо́вы, кароткатэрмі́новы; ***in [nach] ~er Zeit*** неўзаба́ве, ху́тка ◊ ***éinen ~en Prozéss máchen*** расправі́цца, расквіта́цца **2.** *adv* ко́ратка; ***~ und bündig*** ко́ратка і я́сна; ***über ~ óder lang*** ра́на ці по́зна; ***~ nach vier Uhr*** у пача́тку пя́тай (гадзі́ны); ***er kommt mit dem Geld zu ~*** яму́ не хапа́е гро́шай; ***j-n ~ hálten**** *разм.* не дава́ць во́лі каму́-н., абмяжо́ўваць каго́-н.; ***~ tréten**** ісці́ мале́нькімі кро́камі; дзе́йнічаць асцяро́жна

Kúrzarbeit *f* - няпо́ўны рабо́чы дзень [ты́дзень]

Kúrzarbeiter *m* -s, - рабо́чы, які́ працу́е няпо́ўны рабо́чы дзень [ты́дзень]

kúrzärm(e)lig *a* з каро́ткімі рукава́мі

kúrzatmig *a* хво́ры на зады́шку, астма-

тычны

kúrzdauernd *a* нядоўгачасóвы, кароткатэрмінóвы, нядóўгі

Kürze *f* - сцíсласць, лаканíзм; ***in áller ~*** кóратка; сцíсла ◊ ***in der ~ liegt die Würze*** ≅ чым карацéй, тым лепш

Kúrzeit *f* -, -en лячэ́бны сезóн

Kürzel *n* -s, - знак скарачэ́ння (*у стэнаграфіі*)

kürzen *vt* укарóчваць, скарачáць, памяншáць; ***sich (D) die Zeit ~*** забаўлянца, бáвіць час

kürzer *comp ад* kurz

kúrzerhand *adv* нядóўга дýмаючы; спéхам, пóхапкам

kürzest *superl ад* kurz

Kúrzfilm *m* -(e)s, -e кароткаметрáжны фільм

kúrzfristig 1. *a* кароткатэрмінóвы **2.** *adv* за карóткі час

kúrzgefasst 1. *a* 1) сцíслы, карóткі, кóратка вы́кладзены (*напр., курс*) 2) рашýчы, спрáўны, бы́стры **2.** *adv* 1) кóратка 2) хýтка, рашýча

kürzlich *adv* нядáўна

Kúrzschluss *m* -es, -schlüsse *эл.* карóткае замыкáнне

Kúrzschrift *f* -, -en стэнагрáфія

kúrzsichtig *a* блізарýкі; недальнабáчны

Kúrzsichtigkeit *f* - блізарýкасць; *перан.* недальнабáчнасць

kurzúm *adv* адны́м слóвам; карацéй кáжучы

Kürzung *f* -, -en скарачэ́нне

Kúrzwaren *pl* галантарэ́я

kúrzweg *adv* прóста, без хíтрыкаў

Kúrzweil *f* - забáва, пацéха

Kúrzwelle *f* -, -n *радыё* карóткая хвáля

Kúrzwellenempfänger *m* -s, - караткахвáлевы прыёмнік

Kúrzwellensender *m* -s, - караткахвáлевы перадáтчык

Kúrzwort *n* -(e)s, -wörter абрэвіятýра, скарóчанае слóва

kusch! *int* (*да сабакі*) цыц!, ляжáць!

kúscheln, sich *разм.* 1) утýльна ўлéгчыся 2) (*an j-n*) прытулíцца, прыгарнýцца (*да каго-н.*)

kúschen *vi i* **~, sich** 1) клáсціся (*пра сабаку*) 2) *разм.* не пíкнуць, падпарáдкавацца без слоў; ***kuscht euch!*** *груб.* цыц, вы!

Kusíne *f* -, -n стрыéчная [дваю́радная] сястрá, кузíна

Kuss *m* -es, Küsse пацалýнак

küssen *vt* цалавáць

Kússhand *f* -, -hände павéтраны пацалýнак; ***éine ~ wérfen**** паслáць павéтраны пацалýнак

Küste *f* -, -n марскí бéраг, узбярэ́жжа

Küstenbefestigung *f* -, -en *вайск.* берагавóе ўмацавáнне

Küstenfahrt *f* -, -en *марск.* кабатáж

Küstenland *n* -(e)s прымóрскі край, прыбярэ́жная мясцóвасць, узбярэ́жжа

Küstenschutz *m* -es берагавáя ахóва [абарóна]

Küster *m* -s, - дзяк, дзячóк, царкóўны слýжка

Kústos *m* -s, -stóden захавáльнік (*бібліятэкі, музея*)

Kútschbock *m* -(e)s, -böcke кóзлы

Kútsche *f* -, -n карэ́та, павóзка, экіпáж

Kútscher *m* -s, - фýрман, вóзчык

kutschíeren *vi* 1) (*h*) кіравáць кóньмі 2) (*h, s*) éхаць у карэ́це

Kútte *f* -, -n рáса (*манаская*)

Kútter *m* -s, - кáтэр, шлю́пка

Kuvert [-ˈvɛ:r *i* -ˈvɛ:rt] *n* -s, -s канвéрт

Kuvertüre [-v-] *f* -, -n шакалáдная глазýра

Kwass *m* - *i* -es квас

Kybernétik *f* - кібернéтыка

kyríllisch *a* кіры́лічны (*шрыфт*)

L

lább(e)rig *a* 1) кіселепадóбны 2) прэ́сны
lábbern *vt* 1) хлябтáць, чмя́каць 2) балбатáць, вярзці́ абы-штó
láben 1. *vt* падмацóўваць, давáць асалóду; асвяжáць **2.** *vi i* **~, sich** падмацóўвацца, асвяжáцца
lábend *a* жыватвóрны, асвяжáльны, прыéмны
labiál *a лінгв.* лабія́льны, губны́ (*пра гук*)
labíl *a* няўстóйлівы, лабі́льны
Labilität *f* -, -en няўстóйлівасць, лабі́льнасць
labiodentál *a лінгв.* лабіядэнтáльны, гýбна-зубны́ (*гук*)
Lábkraut *n* -(e)s *бат.* марýна, паві́ліца
Labór *n* -s, -s *i* -e *гл.* Laboratórium
Laboránt *m* -en, -en лабарáнт
Laboratórium *m* -s, -ri¦en лабаратóрыя
laboríeren *vi* (*an D*) *разм.* 1) працавáць (*над чым-н.*); ***an éinem Experimént ~*** правóдзіць [рабі́ць] дóслед [эксперымéнт] 2) пакýтаваць (*на хваробу*)
Lábsal *n* -(e)s, -e 1) асалóда, уцéха 2) падмацавáнне, асвяжэ́нне
Labyrínth *n* -(e)s, -e лабіры́нт
Láchanfall *m* -(e)s, -anfälle прыпáдак смéху
Láche I *f* -, -n смех, рóгат
Láche II *f* -, -n лýжына
lächeln *vi* усмiхáцца; ***das Glück lächelt ihm*** ямý шанцýе
Lächeln *n* -s усмéшка
láchen *vi* (*über A*) смяя́цца (*з каго-н., з чаго-н.*); рагатáць; ***aus vóllem Hálse ~*** смяя́цца на ўсё гóрла; ***über das gánze Gesícht ~*** ззяць, расплывáцца ўсмéшкай; ***Tränen ~*** смяя́цца да слёз; ***sich krank [krumm, schief] ~*** памірáць са смéху, смяя́цца да ўпáду; ***sich (D) ins Fäustchen ~*** смяя́цца ў кулáк; ***der hat nicht zu ~*** ямý не да смéху; ***du hast gut ~*** табé дóбра смяя́цца; ***sich (D) ein Loch in den Bauch ~*** *разм.* парвáць жывóт ад смéху ◊ ***wer zulétzt lacht, lacht am bésten*** (дóбра) смяéцца той, хто смяéцца апóшні
Láchen *n* -s смех, рóгат; ***das ist zum ~!*** гэ́та смéшна!; ***da vergéht éinem das ~*** тут ужó не да смéху; ***zum ~ bríngen**** рассмяшы́ць; ***in ~ áusbrechen**** зарагатáць
láchend *a* які́ смяéцца; ***das ~e Lében*** цудóўнае жыццё; ***der ~e Mai*** вясёлы мéсяц май [трáвень]
Lácher *m* -s, - смехатýн, рагатýн, насмéшнік
lächerlich 1. *a* смéшны, забáўны; ***~ máchen*** падня́ць на смех; ***sich ~ máchen*** рабі́цца пасмéшышчам **2.** *adv* смéшна, забáўна
Lächerliche *sub n* смéшнае; ***j-n ins ~ zíehen**** падня́ць кагó-н. на смех
Lächerlichkeit *f* -, -n 1) нéшта смéшнае, смяхóтнасць; дрóбязь 2) смяшлі́васць, смяхóтнасць, смехатвóрнасць
láchhaft *adv* смéшна
Láchkrampf *m* -(e)s, -krämpfe сýтаргавы [істэры́чны, нястры́мны] смех; ***éinen ~ bekómmen**** смяя́цца без упы́нку
Lachs *m* -es, -e ласóсь, сёмга
Láchsalve [-v-] *f* -, -n вы́бух смéху
láchsfarben *a* жаўтавáта-ружóвы
Lack *m* -(e)s, -e 1) лак 2) сургýч ◊ ***fértig ist der ~!*** *разм.* ≅ усё ў парáдку!
Láckanstrich *m* -(e)s, -e 1) лакірóўка, нанясéнне лáку 2) лáкавае пакрыццё
Láckfarbe *f* -, -n эмáлевая фáрба, фарбавáльнік для лáкаў
lackíeren *vt* 1) лакіравáць, пакрывáць лáкам 2) *разм.* падмáнваць, ашýкваць
Lackíerer *m* -s, - лакірóўшчык
Láckmus *n* - лáкмус
Láckschuh *m* -(e)s, -e лакіравáны тýфель [чаравíк]
Láde *f* -, -n шуфля́да
Ládefähigkeit *f* -, -en 1) грузападымáльнасць 2) водазмяшчэ́нне
Ládegeld *m* -(e)s, -er кошт пагрýзкі

láden* **I** **1.** *vt* 1) грузíць 2) зараджáць, набівáць ладýнкам; ***scharf [blind]*** ~ зараджáць баявы́мі [халасты́мі] патрóнамі 3) *эл.* зараджáць; ***mit Energíe geláden sein*** быць пóўным энéргіі 4): ***das Vertráuen auf sich*** ~ узя́ць на сябé адкáзнасць; ***éine Schuld auf j-n*** ~ узвалíць вінý на кагó-н.; ***er hat schwer geláden*** *разм.* ён мнóга [грунтóўна] вы́піў **2.** *vi спарт.* засярóдзіцца пéрад спабóрніцтвам

láden* **II** *vt* 1) запрашáць; ***zu Gast*** ~ запрашáць у гóсці 2) выклікáць; ***vor Gerícht*** ~ выклікáць у суд 3) прыцягваць, вáбіць, прывáбліваць

Láden I *m* -s, - *i* Läden 1) крáма, магазíн 2) аканíца ◊ ***der*** ~ ***klappt!*** *разм.* усё ў парадку!; ***den*** ~ ***schméißen**** спрáвіцца ў адзíн мóмант [як бáчыш]; ***mach kéinen*** ~ ***auf!*** не валавóдзь!, не марýдзь!, не цягнí!

Láden II *n* -s нагрýзка; пагрýзка; зарáдка (*акумулятара*)

Ládenfenster *n* -s, - вітры́на

Ládengeschäft *n* -(e)s, -e магазíн, крáма

Ládenhüter *m* -s, - *разм.* тавáр, які́ дрэ́нна прадаéцца, няхóдкі тавáр

Ládenpreis *m* -es, -e рóзнічная цанá, прадáжная цанá

Láder *m* -s, - 1) грýзчык 2) *вайск.* зараджáльшчык 3) *эл.* выпрамля́льнік для зарáдкі ад сéткі 4) *тэх.* нагнятáльнік 5) пагрýзчык

Láderampe *f* -, -n пагрýзачная платфóрма

Láderaum *m* -(e)s, -räume трум

Ládeschein *m* -(e)s, -e накладнáя (квітáнцыя)

Ládeschütze *m* -n, -n *вайск.* зараджáльшчык

Ládestock *m* -(e)s, -stöcke шóмпал

Ládestreifen *m* -s, - *вайск.* патрóнная абóйма, абóйма з патрóнамі

Ládezettel *m* -s, - *гл.* Ládeschein

lädíeren *vt* псавáць, пашкóджваць

lädt *präs ад* láden*

Ládung I *f* -, -en 1) груз 2) нагрýзка 3) *вайск.* зарáд, ладýнак; ***gebállte*** ~ звя́зак ручны́х гранáт 4) *эл.* зарáд

Ládung II *f* -, -en запрашэ́нне; вы́клік (*у суд*)

Lady ['le:di:] *f* -, -s лэ́дзі, дáма

Lafétte *f* -, -n *вайск.* лафéт, баявы́ станóк

Láffe *m* -n, -n дуры́ла, ёлуп

lag *impf ад* líegen*

Láge *f* -, -n 1) станóвішча, месцазнахóджанне 2) стан, сітуáцыя; ***in der*** ~ ***sein*** быць у стáне, магчы́; ***Herr der*** ~ ***sein*** быць гаспадарóм станóвішча; ***nach*** ~ ***der Dínge*** па стáну рэ́чаў; ***j-n in éine péinliche*** ~ ***bríngen**** пастáвіць кагó-н. у непрыéмнае станóвішча; ***versétze dich in méine*** ~ пастáў сябé на маё мéсца 3) слой, шыхт 4) *вайск.* залп, чаргá 5) *кул.* пóрцыя 6): ***éine*** ~ ***Bier*** па кýфлю пíва

Lágebericht *m* -(e)s, -e аператы́ўная звóдка

Láger *n* -s, - 1) пасцéль 2) лáгер; *перан.* лáгер, бок, групóўка; ***ein*** ~ ***áufschlagen**** ***[bezíehen*]*** разбíць лагéр, стаць лáгерам; ***das*** ~ ***ábbrechen**** зня́цца з лáгера 3) -s, - *i* Läger склад, схóвішча; ***etw. auf*** ~ ***háben*** мець што-н. на склáдзе; *перан.* мець што-н. у запáсе 4) *тэх.* падшы́пнік 5) *геал.* радóвішча; пласт 6) *буд.* апóра, лóжа 7) *паляўн.* лóгава, бярлóг

Lágerbestand *m* -(e)s, -stände наяўнасць тавáраў (*на складзе*)

Lagerbeständigkeit *f* - стóйкасць рэ́чыва (*пры захаванні*)

Lágerfeuer *n* -s, - вóгнішча (*пры біваку, прывале*)

Lágerhaltung *f* - 1) складскáя гаспадáрка 2) захавáнне на склáдзе

Lágerholz *n* -es, -hölzer лес, лáгі, шпáлы

lágern **1.** *vi* (*h, s*) 1) размяшчáцца, станавíцца (лáгерам) 2) захóўвацца на склáдзе; ***der Wein hat noch nicht genügend gelágert*** вінó яшчэ́ недастаткóва вы́трымана **2.** *vt* складзíраваць, складавáць, захóўваць на склáдзе **3.** ~, ***sich*** размяшчáцца лáгерам, ляжáць, адпачывáць; ***sich in Schíchten*** ~ размяш-

ча́цца пласта́мі [сла́ямі]

Lágerplatz *m* -s, -plätze 1) ме́сца захо́ўвання тава́раў 2) ме́сца размяшчэ́ння ла́герам

Lágerraum *m* -(e)s, -räume склад, свіран; складско́е памяшка́нне, кладо́ўка

Lágerstätte *f* -, -n 1) пасце́ль 2) *геал.* радо́вішча

Lágerung *f* -, -en 1) размяшчэ́нне ла́герам 2) (за)хава́нне на скла́дзе; *~ der Wáffen* накапле́нне збро́і 3) *тэх.* апо́ра (*сістэма падшыпнікаў*); устано́ўка, укла́дка 4) *геал.* заляга́нне, напластава́нне

Lágerverwalter *m* -s, - кладаўшчы́к

Lagúne *f* -, -n лагу́на

lahm *a* кульга́вы; паралізава́ны; ***éine ~e Áusrede*** няслу́шная [сла́бая, неперакана́ўчая] адгаво́рка; ***éine ~e Énte*** *фам.* капу́ха, непаваро́тлівая жанчы́на

láhmen *vi* кульга́ць

lähmen, lahm légen *vt* паралізава́ць, расслабля́ць, прыпыня́ць, спыня́ць (*тс. перан.*)

Láhmheit *f* - 1) кульга́васць 2) *перан.* бяссі́лле, сла́басць

Láhmlegung *f* - прыпыне́нне, спыне́нне дзе́йнасці, засто́й

Lähmung *f* -, -en 1) *мед.* пара́люш 2) засто́й, стагна́цыя

Laib *m* -(e)s, -e бо́хан (*хлеба*), галава́ (*сыру*)

Laich *m* -(e)s, -e ікра́ (*рыб, амфібій*)

Láichablage *f* -, -n, **Láiche** *f* -, -n не́раст, нераства́нне

láichen *vi* кла́сці ікру́, нерасці́цца

Láie *m* -n, -n 1) прафа́н, дылета́нт 2) неспецыялі́ст, ама́тар; ***er ist ein blútiger ~ darín*** ён по́ўны прафа́н у гэ́тай спра́ве

Láienbühne *f* -, -n ама́тарская сцэ́на

láienhaft *a* 1) недасве́дчаны, дылета́нцкі 2) све́цкі

Láienkunst *f* -, -künste мастацкая самадзе́йнасць

Láienkünstler *m* -s, - арты́ст-ама́тар

Láienkunstgruppe *f* -, -n гурто́к маста́цкай самадзе́йнасці, самадзе́йны анса́мбль

Láienschaffende *sub m, f* -n, -n удзе́льнік, -ца маста́цкай самадзе́йнасці

Láienspiel *n* -(e)s, -e 1) п’е́са для драмгуртка́ 2) драматы́чная маста́цкая самадзе́йнасць

Lakái *m* -en, -en лёкай, лаке́й

lakáienhaft **1.** *a* лёкайскі **2.** *adv* па-лёкайску

Láke *f* -, -n расо́л, марына́д

Láken *n* -s, - прасціна́, прасціра́дла, палатно́

lakónisch *a* лакані́чны, каро́ткі, лапіда́рны

Lakonísmus *m* -s, -men лакані́зм, лакані́чны вы́раз

Lakrítze *f* -, -n лакры́ца

lalá: ***sosó ~*** нішто́ сабе́, так сабе́ (*у адказ на пытанне* ***wie geht’s?*** як ма́ецеся?, як жывяце́?)

lállen *vi* мармыта́ць, запіна́цца

Láma I *n* -s, -s 1) *заал.* ла́ма 2) поўсць ла́мы

Láma II *m* - *i* -s, -s ла́ма (*манах у Цібеце*)

Lamélle *f* -, -n *тэх.* (металі́чная) пласці́на; сегме́нт, дыск; то́нкая до́шка

lamentíeren *vi* ска́рдзіцца, пла́кацца, галасі́ць, лямантава́ць; го́ласна [мо́цна] выка́зваць сваё незадавальне́нне

Lamétta *n* -s 1) (сярэ́браны, залаты́) дождж (*ёлачныя аздабленні*) 2) *іран.* іканаста́с (*пра бязмерна начэпленыя ўзнагароды*); ***viel ~ trágen**** начапля́ць медалёў

Lamm *n* -(e)s, Lämmer ягня́, казляня́ ◊ ***das ~ beim Wolf verpfänden*** ≅ пусці́ць казла́ ў газро́д

Lämmergeier *m* -s, - *заал.* каршу́н-ягня́тнік

Lämmerwolken *pl* бара́нчыкі (*воблакі*)

Lámmesgeduld *f* - анёльскае цярпе́нне

Lampás *m* -, - лампа́сная (*шаўковая*) ткані́на

lámmfromm *a* лаго́дны, пако́рлівы (як ягня́)

Lámpe I *f* -, -n ля́мпа ◊ ***zu viel auf die ~ gießen**** вы́піць лі́шняга, перабра́ць

Lámpe II *m* -s: ***(Méister) ~*** Ла́мпэ, Зая́ц (*у казках і байках*)

Lámpenfieber *n* -s хвалява́нне пе́рад вы́хадам на сцэ́ну [пе́рад які́м-н. выступле́ннем]
Lámpenschirm *m* -(e)s, -e абажу́р
Lampion [-ˈpiɔŋ *i* -ˈpiɔ̃:] *m*, *n* -s, -s каляро́вы ліхта́рык
Lampréte *f* -, -n *заал.* міно́га
lancieren [lãˈsi:rən] *vt* 1) *вайск.* выстрэ́льваць 2) *марск.* спуска́ць на ваду́ 3) *перан.* пуска́ць у ход, уво́дзіць ва ўжы́так; ***j-n*** ~ прасо́ўваць каго́-н.; пратэжы́раваць, падтры́млівацъ каго́-н.
Land *n* -(e)s, Länder 1) краі́на, край; ***das gelóbte*** ~ запаве́тная зямля́; ***áußer ~(es) géhen**** пакі́нуць радзі́му; ***wohér des ~es?*** з які́х краёў?, ≅ адку́ль даро́гу ма́еш [ма́еце]?; ***bei uns zu ~e*** у на́шай краі́не ◊ ***aus állen Hérren Ländern*** ≅ з усі́х канцо́ў све́ту, адусю́ль 2) *без pl* зямля́, гле́ба 3) -(e)s, Länder зямля́, праві́нцыя 4) *без pl* су́ша; ***über ~ und Méer*** вако́л све́ту; ***an(s) ~ géhen* [stéigen*, kómmen*]*** вы́садзіцца [сысці́] на бе́раг; ***zu Wásser und zu ~e*** на вадзе́ і (на) су́шы, па вадзе́ і (па) су́шы 5) *без pl* се́льская мясцо́васць, вёска; ***auf dem ~e*** у вёсцы, на да́чы, за го́радам; ***aufs ~ géhen**** паéхаць у вёску; ***aufs ~ ziehen**** пераéхаць у вёску; ***die Éinfalt vom ~e*** вяско́вая прастата́; *пагардл.* дзераве́ншчына
landáb *гл.* landáuf
Lándarbeit *f* -, -en палявы́я рабо́ты
Lándarbeiter *m* -s, - сельскагаспада́рчы рабо́чы, батра́к
lándarm *a* малазямéльны
Lándarmee *f* -, -me¦en сухапу́тная а́рмія
landáuf: ***~, landáb*** *adv* уздо́ўж і ўпо́перак, па ўсёй краі́не
Lándaufenthalt *m* -(e)s, -e знахо́джанне ў вёсцы [на да́чы]
landáus: ***~, landéin*** з краі́ны ў краі́ну
Lándbau *m* -(e)s земляро́бства
Lándbesitz *m* -es, -e 1) землеўлада́нне 2) маёнтак, фальва́рак
Lándbesitzer *m* -s, - землеўлада́льнік
Lándbevölkerung *f* -, -en вяско́вае [се́льскае] насе́льніцтва
Lándbewohner *m* -s, - вяско́вы [се́льскі] жыха́р
Lände *f* -, -n пры́стань
Lándebahn *f* -, -en *ав.* узлётна-паса́дачная паласа́
landéin *гл.* landáus
landéinwärts *adv* уну́тр краі́ны
lánden **1.** *vi* (s) 1) прыстава́ць да бе́рага, выса́джвацца; прызямля́цца 2) прыбыва́ць на ме́сца, дабі́цца [дасягну́ць] свайго́; ***der Rádfahrer lándete auf dem drítten Platz*** веласіпеды́ст прыйшо́ў трэ́цім **2.** *vt* 1) выса́джваць (*на бераг, з самалёта*) 2) *спарт.*: ***éinen Schlag ~*** нане́сці ўда́р; ***éinen Sieg ~*** перамагчы́, заня́ць пе́ршае ме́сца (*бокс*)
Lándenge *f* -, -n *геагр.* перашы́ек
Länderéi *f* -, -en зямля́; маёнтак, фальва́рак
Länderkampf *m* -(e)s, -kämpfe *спарт.* міжнаро́днае спабо́рніцтва
Länderkunde *f* - геагра́фія, краіназна́ўства
Ländername *m* -ns, -n на́зва краі́ны
Länder|spiel *n* -(e)s, -e, **~treffen** *n* -s, - *гл.* Länderkampf
Lándesaufnahme *f* -, -n тапагра́фія
lándesbeste *a* найле́пшы ў краі́не
Lándesfahne *f* -, -n дзяржа́ўны сцяг
Lándesfarben *pl* нацыяна́льныя ко́леры (*сцяга*)
lándesflüchtig *a* які́ эмігры́раваў, які́ ўцёк з краі́ны
Lándesgebiet *n* -(e)s, -e тэрыто́рыя краі́ны
Lándeshoheit *f* - суверэнітэ́т
Lándeskunde *f* - краіназна́ўства, краязна́ўства
lándeskundig *a* які́ ве́дае краі́ну [свой край]
Lándesmeister *m* -s, - *спарт.* чэмпіён краі́ны
Lándesmeisterschaft *f* -, -en *спарт.* першынство́ краі́ны
Lándesregierung *f* -, -en ура́д зямлі́ (*у Аўстрыі і ФРГ*)
Lándessperre *f* -, -n блака́да краі́ны
Lándessprache *f* -, -n нацыяна́льная мо́ва,

мо́ва краі́ны

Lándestracht *f* -, -en нацыяна́льны строй [убо́р, касцю́м]

Lándestrauer *f* - нацыяна́льная жало́ба; ~ ***beféhlen**** абвясці́ць нацыяна́льную жало́бу

lándesüblich *a* агульнапрыня́ты ў (гэ́тай) краі́не

Lándesverrat *m* -(e)s дзяржа́ўная здра́да, здра́да дзяржа́ве

Lándesverräter *m* -s, - дзяржа́ўны здра́днік [злачы́нец]

Lándesverteidigung *f* - абаро́на краі́ны

Lándesvertretung *f* -, -en прадстаўні́цтва краі́ны

Lándesverweisung *f* -, -en выгна́нне [вы́сылка] з краі́ны

Lándeswährung *f* -, -en нацыяна́льная валю́та

lándfremd *a* чужы́, чужазе́мны

Lándfrieden *m* -s мір, спако́й ◊ ***dem ~ nicht (recht) tráuen*** не (ве́льмі) ве́рыць чаму́-н.; прадчува́ць небяспе́ку

Lándfunk *m* -s, -e 1) се́льскі радыёву́зел 2) се́льская радыёперада́ча

Lándgericht *n* -es, -e зяме́льны суд (*у ФРГ*)

lándgestützt *a* назе́мнага базі́равання (*пра ракетныя ўстаноўкі і г.д.*)

Lándgut *n* -(e)s, -güter маёнтак, двор, паме́сце

Lándhaus *n* -es, -häuser за́гарадны дом, да́ча

Lándkarte *f* -, -n геаграфі́чная ка́рта [ма́па]

Lándkreis *m* -es, -e *гіст.* раён (*адміністрацыйная адзінка ў Германіі*)

lándläufig *a* прыня́ты ў (гэ́тай) краі́не, звыча́йны, распаўсю́джаны

Ländler *m* -s, - ле́ндлер (*нямецкі танец на 3/4 такту*)

ländlich *a* се́льскі, вяско́вы

Lándmacht *f* -, -mächte 1) кантынента́льная дзяржа́ва 2) *вайск.* сухапу́тныя [сухазе́мныя] сі́лы [во́йскі]

Lándmann *m* -(e)s, -leute селяні́н

Lándmaschine *f* -, -n сельскагаспада́рчая машы́на

Lándmesser *m* -s, - камо́рнік

Lándmine *f* -, -n *вайск.* фуга́с; мі́на (*сапёрная*)

Lándpartie *f* -, -ti¦en пікні́к, бясе́да на прыро́дзе; ***éine ~ máchen*** арганізава́ць пікні́к

Lándparzelle *f* -, -n дро́бны зяме́льны ўча́стак, дзяля́нка

Lándplage *f* -, -n бе́дства [бяда́, няшча́сце] для ўсёй краі́ны, нацыяна́льнае бе́дства

Lándrat *m* -(e)s, -räte 1) ла́ндрат, нача́льнік акружно́й упра́вы (*ФРГ*) 2) кантана́льны саве́т (*Швейцарыя*)

Lándregen *m* -s, - зацяжны́ дождж

Lándrichter *m* -s, - суддзя́ ў зяме́льным судзе́ (*у Германіі*)

Lándrücken *m* -s, - узвы́шша

lándsässig *a* які́ жыве́ ў да́дзенай мясцо́васці, тутэ́йшы

Lándschaft *f* -, -en 1) краяві́д, ландша́фт, пейза́ж 2) край, мясцо́васць; акру́га, праві́нцыя

Lándschafter *m* -s, - (маста́к-)пейзажы́ст

lándschaftlich *a* 1) абласны́, правінцыя́льны 2) ландша́фтны, пейза́жны, маляўні́чы

Lándschaftsbild *n* -(e)s, -er *жыв.* ландша́фт, пейза́ж

Lándschaftsmalerei *f* - пейза́жны жы́вапіс

Lándschaftsschutz *m* -es ахо́ва запаве́днікаў і прыро́дных по́мнікаў

Lándschule *f* -, -n се́льская [вяско́вая] шко́ла

Lándser *m* -s, - *разм.* 1) салда́т 2) зямля́к

Lándsersprache *f* -, -n салда́цкі жарго́н

Lándsitz *m* -es, -e маёнтак

Lándsknecht *m* -(e)s, -e 1) *гіст.* ландскне́хт, наёмны салда́т 2) *перан.* ландскне́хт, наймі́т

Lándsmann *m* -(e)s, -leute зямля́к, суайчы́ннік, суро́дзіч

Lándsmännin *f* -, -nen зямля́чка, суайчы́нніца

Lándsmannschaft *f* -, -en зямля́цтва

Lándspitze *f* -, -n мыс

Lándstraße *f* -, -n) прасёлак, палява́я даро́га; шаша́

Lándstreicher *m* -s, - валацу́га, бадзя́га
Lándstreitkräfte *pl* сухапутныя во́йскі
Lándstrich *m* -(e)s, -e мясцо́васць
Lándstück *n* -(e)s, -e зямéльны ўча́стак
Lándsturm *m* -(e)s *вайск.* ла́ндштурм (*апалчэнне другога разраду ў былой германскай арміі*)
Lándtag *m* -(e)s, -e ландта́г (*прадстаўнічы сход, мясцовае самакіраванне ў землях Германіі*)
Lándtier *n* -(e)s, -e назéмная жывёла
Lándung *f* -, -en 1) вы́садка, вы́грузка 2) *ав.* прызямлéнне, паса́дка 3) *вайск.* дэса́нт, вы́садка дэса́нта
Lándungs|ort *m* -(e)s, -e, **~platz** *m* -es, -plätze пры́стань; *вайск.* мéсца вы́садкі дэса́нта; *ав.* мéсца паса́дкі
Lándungssteg *m* -(e)s, -e *марск.* схо́ды, схо́дкі
Lándungstruppen *pl* дэса́нтныя во́йскі [падраздзялéнні, ча́сці]
lándwärts *adv* да зямлí, да бéрага
Lándweg *m* -(e)s, -e палява́я даро́га
Lándwehr *f* - *вайск.* ла́ндвэр (*апалчэнне першага разраду ў былой германскай арміі*)
Lándwind *m* -(e)s, -e берагавы́ вéцер
Lándwirt *m* -(e)s, -e (вяско́вы) гаспада́р, фéрмер
Lándwirtschaft *f* - сéльская гаспада́рка
lándwirtschaftlich *a* сельскагаспада́рчы
Lándwirtschaftswissenschaft *f* - аграно́мія
Lándzunge *f* -, -n *геагр.* каса́, мыс
lang *a* 1) до́ўгі; ***zwei Méter ~*** два мéтры даўжынёй 2) до́ўгі, праця́глы; ***auf ~e Zeit*** надо́ўга ◊ ***etw. auf die ~e Bank schíeben**** *разм.* адклада́ць што-н. на немавéдама калí; ***~e Fínger máchen [háben]*** *разм.* кра́сці, быць зло́дзеем; ***~e Zähne máchen*** *разм.* быць пераборлівым; ***éine ~e Látte*** *разм.* даўгалы́гі, цыба́ты; бамбіза
lángatmig *a* праця́глы, до́ўгі; су́мны
lánge *adv* до́ўга, до́ўгі час; ***zwei Jáhre lang*** на праця́гу двух год; ***schon ~*** ужо́ даўно́; ***mein Lében lang*** (за) усё маё жыццё; ***es ist noch nicht ~ her*** гэ́та было́ яшчэ́ не так даўно́; ***so ~, bis…*** да таго́ ча́су, паку́ль…; ***das ist noch ~ kein Bewéis*** гэ́та яшчэ́ нічо́га не дака́звае [ні аб чым не свéдчыць]; ***das ist noch ~ nicht genúg*** гэ́тага яшчэ́ далёка недастатко́ва
Länge *f* -, -n 1) даўжыня́; праця́гласць; ***der ~ nach*** у даўжыню́, даўжынёй 2) праця́гласць; ***auf die ~*** надо́ўга, на до́ўгі час; etw. ***in die ~ zíehen**** заця́гваць (*якую-н. справу*); ***(sich) in die ~ zíehen**** заця́гваць, заця́гвацца 3) *геагр.* даўгата́; ***10 Grad östlicher ~*** 10 гра́дусаў усхо́дняй даўгаты́
lángen 1. *vi* 1) (*nach D*) настава́ць, даця́гвацца (*да чаго-н.*); ***ich lángte nach dem Téller*** я працягну́ў руку́ па талéрку 2) (*bis an A, bis zu D*) быць дастатко́вым, хапа́ць; ***das Geld lángte nicht*** гро́шай не хапíла **2.** *vt* дава́ць, праця́гваць; ***j-m éine ~*** даць аплявýху каму́-н., даць по́ўху каму́-н.; ***er lángte sich das Buch*** ён узя́ў сабé кнíгу
längen 1. *vt* падаўжа́ць, надстаўля́ць **2.** *vi* падаўжа́цца
Längeneinheit *f* -, -en адзíнка даўжынí
Längengrad *m* -(e)s, -e *геагр.* гра́дус даўгаты́
Längenkreis *m* -es, -e мерыдыя́н
Längenmaß *n* -es, -e мéра даўжынí
Langétte *f* -, -n рышэльé з фесто́намі (*спосаб вышыўкі*)
Lángeweile *f* - нуда́; ***~ háben*** нудзíцца, сумава́ць; ***vor ~ vergéhen* [úmkommen*]*** памíра́ць ад су́му [марко́ты]
Lángfinger *m* -s, - *разм.* зло́дзей, зладзю́жка
lángfristig *a* доўгатэрміно́вы
lánggestreckt *a* до́ўгі, расця́гнуты, прадаўгава́ты
lánghaarig *a* доўгавало́сы
lángjährig *a* шматгадо́вы
Lánglauf *m* -(e)s, -läufe *спарт.* бег на до́ўгія дыста́нцыі
Lánglaufschier *pl* *спарт.* го́начныя лы́жы
lánglebig *a* даўгалéтні, даўгавéчны

lánglegen, sich *аддз. разм.* выця́гвацца, разляга́цца
länglich *a* (пра)даўгава́ты
Lángmut *f* - (доўга)цярплі́васць; лаго́днасць, пако́рлівасць
lángmütig *a* цярплі́вы; пабла́жлівы, спага́длівы; лаго́дны, пако́рлівы
Lángmütigkeit *f* - *гл.* Lángmut
längs *prp* (*G, радзей D*) уздо́ўж, паўз; ~ ***des Wéges*** уздо́ўж даро́гі
Längsachse *f* -, -n падо́ўжная вось
lángsam 1. *a* паво́льны, мару́дны; ~ ***von Begríff sein*** мару́дна разуме́ць [ця́міць, ке́міць], быць тугаду́мам **2.** *adv* паво́льна, ці́ха; ***~, áber sícher*** паво́льна, ды дакла́дна ◊ ***was ~ kommt, kommt gut*** ≅ цішэ́й е́дзеш – да́лей бу́дзеш; паспе́х – кура́м на смех
Lángsamkeit *f* - 1) паво́льнасць 2) мару́длівасць, няспе́шнасць; лянота
Lángschläfer *m* -s, - *разм.* со́ня
Lángschuss *m* -es, -schüsse *вайск.* пералёт пры стральбе́
lángsichtig *гл.* lángfristig
Lángspielplatte *f* -, -n доўгайгра́ючая пласці́нка [кружэ́лка]
Längsrichtung *f* -, -en падо́ўжны накіру́нак [напра́мак]
Längsschnitt *m* -(e)s, -e *тэх.* падо́ўжнае сячэ́нне, падо́ўжны разрэ́з
längst 1. *a* са́мы до́ўгі **2.** *adv* ве́льмі даўно́; здавён, з да́ўніх часо́ў; ***von ~ her*** здаўна́
längstens *adv* не даўжэ́й як…, не пазне́й як…, са́мае по́зняе
lángstielig *a* 1) з до́ўгім сцябло́м 2) *разм.* ну́дны (*даклад і г. д.*)
Lángstrecke *f* -, -n вялі́кая адле́гласць; *спарт.* до́ўгая дыста́нцыя
Langúste *f* -, -n *заал.* лангу́ст
Lángweile *f* - *гл.* Lángeweile
lángweilen *неаддз.* **1.** *vt* дакуча́ць, назаля́ць **2. ~, sich** ну́дзіцца; ***sich zu Tóde ~*** паміра́ць ад нуды́
lángweilig *a* ну́дны; надаку́члівы
Lángwelle *f* -, -n *радыё* до́ўгая хва́ля
lángwierig *a* праця́глы, до́ўгі, зацяжны́; ***ein ~es Léiden*** храні́чная хваро́ба
Lángwierigkeit *f* - праця́гласць; зацяжны́ характа́р
Lánze *f* -, -n пі́ка, дзі́да, кап'ё ◊ ***für j-n éine ~ bréchen**** заступі́цца за каго́-н.; ***mit j-m éine ~ bréchen**** уступі́ць у бой з кім-н.
Lanzétte *f* -, -n *мед.* ланцэ́т
Laóte *m* -n, -n лао́сец, жыха́р Лао́са
laótisch *a* лао́скі
lapidár *a* лапіда́рны, сці́слы (*пра стыль*)
Lápis *m* - *фарм.* ля́піс
Lappáli¦e *f* -, -n дро́бязь, драбяза́
Láppe *m* -n, -n лапла́ндзец
Láppen *m* -s, - 1) ану́ча, ану́чка; *pl* лахманы́, рыззё 2) *анат., бат.* до́ля 3) *тэх.* ло́пасць; ла́па; вы́ступ; борт ◊ ***j-m durch die ~ géhen**** уцячы́, вы́слізнуць ад каго́-н.
Läpperéi *f* -, -en *разм.* драбяза́, драбні́ца; глу́пства
läppern 1. *vt* хлёбаць, сёрбаць, паця́гваць **2. *~, sich*** *разм.* назбіра́цца [накапі́цца] па дро́бязі
láppig *a разм.* 1) парва́ны, абарва́ны 2) сла́бы, кво́лы 3) нядба́лы; дурны́, бесталко́вы
läppisch *a* 1) по́шлы 2) недарэ́чны, бесталко́вы
Láppländer *m* -s, - *гл.* Láppe
láppländisch *a* лапла́ндскі
Lápsus [-su:s] *m* -, - ля́псус, памы́лка; ~ ***Cálami*** апі́ска; ~ ***Linguae*** [ˈliŋguɛ] памы́лка, агаво́рка
Laptop [ˈlɛptop] *m* -s, - *камп.* партаты́ўны кампу́тар
Lärche *f* -, -n *бат.* лісто́ўніца
lárgo *adv муз.* ве́льмі паво́льна, праця́гла
Lärm *m* -s шум; мітусня́; ***viel ~ um nichts*** мно́га шу́му [вэ́рхалу] з нічо́га; ~ ***schlágen**** біць трыво́гу, нарабі́ць шу́му; ***blínder*** ~ несапра́ўдная [памылко́вая] трыво́га
lärmen *vi* шуме́ць, усчына́ць шум [вэ́рхал, гвалт]
lärmend *a* шу́мны, шумлі́вы
Lárve *f* -, -n 1) лічы́нка 2) ма́ска; ***j-m die ~ vom Gesícht réißen**** вы́крыць каго́-н., сарва́ць ма́ску з чыйго́-н.

аблíчча 3) *разм.* твар; ***éine hübsche ~*** прыгóжы твáрык

las *impf ад* lésen*

lasch *adv спарт.* расслáблена, свабóдна

Lásche *f* -, -n 1) язычóк (*чаравíка*) 2) *тэх.* наклáдка 3) клін (*у вопратцы*); клáпан (*кішэні*)

Láschheit *f* - расслáбленасць

Láser *m* -s, - *фіз.* лáзер

Láserstrahlen *pl фіз.* лáзерныя прóмні

lasíeren *vt* глазуравáць

lass *a* слáбы, стóмлены, вя́лы, лянíвы

lássen* **1.** *vt* 1) пакідáць, кíнуць; не чапáць; ***áußer Acht ~*** не звяртáць увáгі, пакíнуць без увáгі; ***lass mich in Rúhe!*** не чапáй мянé!; ***sich (D) Zeit ~*** не спяшáцца; ***wo hast du das Buch gelássen?*** куды́ ты дзеў кнíгу?; ***~ wir es dabéi (bewénden)*** пакíнем гэ́та так 2) кíнуць, перастававáць; ***lass das Wéinen!*** кінь [перастáнь] плáкаць; ***das Ráuchen ~*** кíнуць [перастáць] куры́ць; ***lass das!*** кінь гэ́та; ***ich weiß nicht, was ich tun oder ~ soll*** я не вéдаю, што мне рабíць **2.** *vi* (*von D*) адмаўля́цца (*ад чаго-н.*), расстáцца (*з кім-н.*); ***von séinem Entschlúss ~*** адмóвіцца ад свайгó рашэ́ння; ***er kann nicht von ihr ~*** ён не мóжа расстáцца з ёю **3.** *з мадальным значэннем* 1) давáць магчы́масць, дазваля́ць, распараджáцца, загáдваць, прымушáць, застаўля́ць; ***er hat mich schréiben ~*** ён даручы́ў мне напісáць; ***lass das Kind spielen!*** няхáй дзіця́ гуля́е; ***sich (D) éinen Ánzug máchen ~*** заказáць (пашы́ць) сабé касцю́м; ***es daráuf ánkommen ~*** не спынíцца ні пéрад чым; ***sich séhen ~*** пакáзвацца (*у грамадстве*); ***von sich hören ~*** падавáць вéсткі аб сабé; ***lass uns géhen!*** давáй пóйдзем! (*суразмоўцаў двое*); ***lasst uns géhen!*** давáйце пóйдзем! (*суразмоўцаў не менш трох*)

lässig 1) нядбáйны, неахáйны 2) марýдны, вя́лы

Lässigkeit *f* -, -en 1) нядбáйнасць, неахáйнасць 2) марýднасць, вя́ласць

lässlich 1) дапушчáльны, даравáльны 2) паблáжлівы

Lásso *m*, *n* -s, -s ласó, аркáн

lässt *präs ад* lássen*

Last *f* -, -en 1) цяжáр, груз 2) цяжáр, гнёт; ***j-m zur ~ fállen**** быць цяжáрам камý-н.; быць пастáўленым у вінý камý-н.; ***j-m etw. zur ~ légen*** стáвіць у вінý камý-н. што-н., вінавáціць кагó-н. у чым-н.; ***éine ~ fiel ihm ab*** у ягó гарá звалíлася з плячэ́й 3) *pl камерц.* адлічэ́нні; ***zu ~en des Käufers*** за кошт пакупнікá

Lástauto *n* -s, -s грузавíк, грузавы́ аўтамабíль

lásten *vi* (*auf D*) вісéць (*над кім-н.*), ляжáць цяжáрам (*на кім-н., чым-н.*); ***auf díesem Unternéhmen ~ gróße Schúlden*** гэ́тая фíрма ўвя́зла ў даўгáх

Lástenaufzug *m* -(e)s, -züge грузападымáльнік, грузавы́ ліфт

Láster I *n* -s, - распýста; загáна; ***dem ~ frönen*** аддавáцца загáне

Láster II *m* -s, - *разм.* грузавíк

Lästerer *m* -s, - паклёпнік; блюзнéр, богазневажáльнік

lásterhaft *a* распýсны, разбэ́шчаны

Lásterhaftigkeit *f* - кашчýнства, блюзнéрства; паклёпніцтва

lästerlich *a* кашчýнны, блюзнéрскі; богазневажáльны, паклёпніцкі

Lästermaul *n* -(e)s, -mäuler *разм.* паклёпнік

lästern *vi* (*auf, wider, gegen A*) зласлóвіць, узвóдзіць паклёп (*на каго-н.*)

Lästerung *f* -, -en 1) зласлóўе, паклёп, знеслаўлéнне, лáянка 2) богазневажáнне

Lástfuhre *f* -, -n фурмáнка, падвóда

lästig *a* дакýчлівы, назóйлівы, ця́жкі; ***j-m ~ wérden [fállen*]*** назаля́ць, дакучáць камý-н.; ***ein ~er Gast*** няпрóшаны госць

Lästigkeit *f* - 1) дакýчлівасць, назóйлівасць 2) цяжáр, ця́жкасць; неспакóй, няёмкасць

Lástkahn *m* -(e)s, -kähne бáржа

Lástkraftwagen *m* -s, - грузавíк, грузавáя

аўтамашы́на
Lástschiff *n* -(e)s, -e грузаво́е су́дна, грузавы́ карабе́ль
Lásttier *n* -(e)s, - ую́чная жывёла
Lástträger *m* -s, - гру́зчык, насі́льшчык
Lástwagen *m* -s, - 1) тава́рны ваго́н 2) грузаві́к
Lástzug *m* -(e)s, -züge 1) аўтапо́езд, грузаві́к з прычэ́пам, фурго́н 2) тава́рны по́езд [цягні́к]
Lasúr *f* -, -en глазу́ра
lasúrblau *a* блакі́тны
Latéin *n* -s лаці́на, лаці́нская мо́ва ◊ ***mit séinem ~ zu Énde sein*** быць у тупіку́; не ве́даць, што рабі́ць далёй
latéinamerikanisch *a* лацінаамерыка́нскі
latéinisch 1. *a* лаці́нскі **2.** *adv* на лаці́не, па-лаці́нску
latént *a* скры́тны, невідо́чны
Laténz *f* - латэ́нтнасць; скры́ты стан
Latérna mágica *f* -, -nae [-nɛ] *i* -cae [-kɛ] 1) чаро́ўны ліхта́р 2) *разм.* прымітыў́ны дыяско́п
Latérne *f* -, -n 1) ліхта́р; ліхта́рня; слуп з ліхтаро́м ◊ ***ihm geht éine ~ auf*** *фам.* яму́ тра́піла ду́мка; ***etw. mit der ~ súchen*** насто́йліва шука́ць што-н. 2) зо́рачка (*на ілбе дамашніх жывёл*)
Latérnenpfahl *m* -(e)s, -pfähle ліхта́рны слуп
Látex *m* - ла́тэкс, сок з каўчуку́
Latríne *f* -, -n прыбіра́льня; памы́йная я́ма
Latsch [-a:-] *m* -(e)s, -e, **Látsche** [-a-] *f* -, -n 1) (ха́тні) панто́фель 2) стапта́ны чараві́к 3) *разм., зневаж.* чалаве́к з ця́жкай [няўклю́днай] памо́дкай
Látsche *f* -, -n *бат.* сасна́ го́рная
látschen *vi разм.* шо́ргаць панто́флямі, шлёпаць, цяга́ць но́гі
látschig *a* нязгра́бны, непаваро́тлівы
Látte *f* -, -n 1) рэ́йка, папярэ́чына, пераклáдзіна, плáнка, лі́штва; ***lánge ~*** *разм.* бамбі́за 2) *спарт.* плáнка, рэ́йка; ве́рхняя штáнга, перакла́дзіна; ***über die ~ schíeßen**** біць це́раз перакла́дзіну [вышэ́й перакла́дзіны]
Láttenzaun *m* -(e)s, -zäune плот (са штыке́цінаў)
Latz *m* -es, Lätze 1) ла́цкан 2) нагру́днік
Látzhose *f* -, -n паўкамбінезо́н
Látzschürze *f* -, -n фарту́к з нагру́днікам
lau *a* 1) цеплава́ты 2) абыя́кавы, індыферэ́нтны
Laub *n* -(e)s лі́сце, лісто́та; ***der Baum steht im zwéiten ~*** гэ́таму дрэ́ву ідзе́ другі́ год; ***das ~ verlíeren**** агалі́цца, асы́пацца
Láubbaum *m* -(e)s, -bäume лі́сцевае дрэ́ва
Láube *f* -, -n 1) альта́нка, ле́тні садо́вы дамо́к; 2) *буд.* галерэ́я са скляпе́ннямі ◊ ***fértig ist die ~!*** усё гато́ва!, спра́ва вы́рашана!
Láubengang *m* -(e)s, -gänge кры́тая але́я [даро́жка]
Láubenkolonie *f* -, -ni¦en за́гарадны пасёлак з лёгкіх пабудо́ў; пры́гарадныя агаро́дныя ўча́сткі з лёгкімі пабудо́вамі; да́чы
Láubfall *m* -(e)s лістапа́д, абсыпа́нне лі́сця
Láubfrosch *m* -(e)s, -frösche *заал.* ква́кша
Láubhütte *f* -, -n шала́ш
láublos *a* бязлі́сцевы, без лісто́ты
Láubsäge *f* -, -n ло́бзік
láubtragend *a* лі́сцевы
Láubwald *m* -(e)s, -wälder лі́сцевы лес
Láubwerk *n* -(e)s, -e *гл.* Laub
Lauch *m* -(e)s, -e *бат.* цыбу́ля
Laudátio *f* -, -ónes, **Laudatión** *f* -, -en пане́гірык, усхвале́нне
Láuer *f* - заса́да; ***auf der ~ sein [líegen*]*** падпі́льноўваць; ***sich auf die ~ légen*** засе́сці ў заса́ду
láuern *vi* (*auf A*) падпі́льно́ўваць (*каго-н.*)
Lauf *m* -(e)s, Läufe 1) бег, ход; ***in vóllem ~*** бяго́м, наўска́ч, стрымгало́ў; *спарт.* бег, забе́г 2) цячэ́нне, рух, плынь; ***im ~e éiner Wóche*** на праця́гу ты́дня; ***im ~e der Zeit*** з ця́гам ча́су; ***im ~e des Gespráchs*** у час размо́вы [гу́таркі]; ***das ist der ~ der Welt*** так ужо быва́е ў жыцці́; ***séinen Gedánken fréien ~ lássen**** даць во́лю сваі́м ду́мкам; ***den Díngen***

íhren (fréien) ~ lássen* даць падзéям развівáцца так, як яны́ ідýць 3) ствол (*ружжа*) 4) *муз.* пасáж, рулáда

Láufbahn *f* -, -en 1) пóле дзéйнасці, нíва, кар'éра 2) *спарт.* бегавáя дарóжка, трэк

Láufband *n* -(e)s, -bänder канвéер

Láufbrücke *f* -, -n схóдні

Láufbursche *m* -n, -n хлапчýк на пабягýшках, пасы́льны

láufen* *vi* (s) 1) бéгаць, бéгчы; ***sich áußer Átem ~*** задыха́цца ад бéгу; ***sich müde ~*** набéгацца да стóмы [змóру]; ***j-n ~ lássen**** адпусцíць кагó-н., даць свабóду камý-н. 2) *спарт.* бéгаць; ***éine Rúnde ~*** прабéгчы круг; ***Schlíttschuh [Schi] ~*** катáцца на канькáх [лы́жах] 3) *тэх.* круцíцца, функцыянíраваць; ***die Maschíne läuft*** машы́на працýе; ***leer ~*** *тэх.* працавáць ухаластýю 4) цячы́; ***das Fass läuft*** бóчка цячэ́; ***die Náse läuft*** з нóса цячэ́ (*ад насмарку*) 5) ісцí (*пра фільм*) 6) мінáць, праміна́ць 7) мець сíлу; ***die Ákti¦e läuft únbegrenzt*** áкцыя мáе неабмежавáны тэ́рмін 8) спяшáць (*пра гадзіннік*) 9) *перан.* прабягáць; ***ein Scháuder lief ihm über den Rücken, es lief ihm kalt über den Rücken*** у ягó мурáшкі прабéглі па спíне ◊ ***Gefáhr ~*** трапля́ць у небяспéку, быць у небяспéцы; ***ins Geld ~*** *разм.* абысцíся [каштавáць] задóрага; ***álles läuft durcheinánder*** усё пераблы́талася; ***es läuft auf eins hináus*** усё звóдзіцца да аднагó і тагó ж

Láufen *n* -s беганíна, бéганне; ***im ~*** на бягý

láufend *a* 1) бягýчы, якí бяжы́ць; ***am ~en Band*** па канвéеры 2) бягýчы; цяпéрашні; ***~en Jáhres*** гэ́тага гóда, сёлетні; ***der ~e Méter*** пагóнны метр **2.** *adv* беспераы́нна, безупы́нна; ***die Préise stéigen ~*** цэ́ны растýць безупы́нна; ***auf dem Láufenden sein [bléiben*]*** быць у кýрсе падзéй; ***j-n auf dem Láufenden hálten**** трымáць кагó-н. у кýрсе (спрáвы)

Läufer *m* -s, - 1) бягýн; лы́жнік, канькабéжац 2) паўабарóнца (*у футболе*) 3) *шахм.* слон 4) дарóжка, хóднік 5) *тэх.* рóтар; бегунóк

Lauferéi *f* -, -en беганíна

Läuferreihe *f* -, -n лíнія паўабарóны (*футбол*)

Láuffeuer *n* -s *вайск.* бéглы агóнь

Láufgang *m* -(e)s, -gänge прахóд, калідóр

Láufgitter *n* -s, - дзіця́чы манéжык

Láufgraben *m* -s, -gräben *вайск.* траншэ́я; ***éinen ~ zíehen**** капáць траншэ́ю

Láufjunge *m* -n, -n *гл.* Láufbursche

läufig *a дыял.* звы́клы, вядóмы

Láufkran *m* -(e)s, -kräne *тэх.* маставы́ кран

Láufmasche *f* -, -n вóчка, якóе спусцíлася (*у панчохах*); ***~n áufnehmen**** падня́ць [сабрáць] вóчкі

Láufmündung *f* -, -en дýла ствалá; жэ́рла гармáты

Láufpass *m* -es *разм.* адстáўка, звальнéнне, разлíк; ***j-m den ~ gében**** *разм.* звóльніць кагó-н.; *іран.* даць адстáўку камý-н., прагнáць кагó-н.

Láufrad *n* -(e)s, -räder *тэх.* апóрнае [вядýчае] кóла

Láufriemen *m* -s, - *тэх.* прываднý пас

Láufschritt *m* -(e)s, -e крóкі пóдбегам; ***im ~*** бягóм; ***im ~ marsch!*** бягóм марш! (*каманда*)

Láufzeit *f* -, -en 1) тэ́рмін дзéяння 2) *тэх.* пацягласць хóду; мотарэсýрс 3) *фіз.* час прабéгу (*хвалі*) 4) *спарт.* час бéгу

Láuge *f* -, -n 1) *хім.* шчóлач 2) *перан.* жоўць, атрýта ; ***die ~ des Spóttes [des Hóhnes]*** éдкі саркáзм [насмéшак, кпíнаў]

láugen *vt* вышчалóчваць; вылугóўваць

Láuheit *f* -, **Láuigkeit** *f* - 1) сярэ́дняя тэмператýра [цеплыня́] 2) *перан.* раўнадýшша, абыя́кавасць

Láune *f* -, -n 1) настрóй, гýмар; ***gúter ~ sein, bei [in] gúter ~ sein*** быць у гумóры; ***j-n in üble ~ versétzen*** сапсавáць настрóй камý-н. 2) капры́з; ***~n des Glücks*** капры́зы фартýны; ***~n háben*** капры́зіць, капры́знічаць

láunenhaft *a* капры́зны

Láunenhaftigkeit *f* -, -en 1) капры́з, наравíстасць, дзівáцтва 2) змéнлівасць,

пераме́нлівасць, няўсто́йлівасць
láunig *a* паце́шны, вясёлы
láunisch *гл.* láunenhaft
Laureát *m* -en, -en лаўрэа́т
Laus *f* -, Läuse во́ш(ка); *pl* во́шы ◊ ***ihm ist éine ~ über die Léber geláufen [gekróchen]*** *разм.* ён не ў гумо́ры [не ў настро́і] ◊ ***j-m Läuse in den Pelz sétzen*** *разм.* рабі́ць каму́-н. непрые́мнасці
Láusbub(e) *m* -n, -n *разм.* блазню́к, жэ́ўжык, свавольнік, ві́сус
láuschen *vi* 1) (*D*) прыслухо́ўвацца 2) падслухо́ўваць; віжава́ць
Láuscher *m* -s, - 1) *паляўн.* ву́ха (*ваўка, лісіцы*) 2) той, хто падслухо́ўвае; шпіён, віж
láuschig *a* ці́хі; уту́льны; адасо́блены
Láusebengel *m* -s, - *гл.* Láusbub(e)
láusen **1.** *vt* шука́ць во́шай (*у каго-н.*) **2.** ***~, sich*** шука́ць во́шай (*у сябе*)
láusig *a* 1) вашы́вы 2) *разм.* абы-які́, ва́рты жа́лю
laut I 1. *a* гу́чны, шу́мны; галаслі́вы; ~ ***wérden*** стаць вядо́мым, пашы́рыцца, распаўсю́дзіцца **2.** *adv* гу́чна, галаслі́ва, шу́мна
laut II *prp* (*G*) адпаве́дна, па(во́дле), у адпаве́днасці з…, згóдна з…
Laut *m* -(e)s, -e гук, тон; ***kéinen ~ von sich (D) gében**** не вымаўля́ць ні сло́ва, не выдава́ць ні гу́ку
láutbar: ~ ***wérden*** атрыма́ць агало́ску, стаць вядо́мым
Láute *f* -, -n *муз.* лю́тня
láuten *vi* 1) гуча́ць 2) гавары́ць, све́дчыць; ***das Gesétz láutet*** зако́н гаво́рыць
läuten *vt*, *vi* звані́ць; звіне́ць; ***es [man] läutet!*** звано́к! [зво́няць!]; ***Sturm [Féuer]*** ~ біць у наба́т [звон] ◊ ***er hat's ~ hören, aber nicht zusámmenschlagen*** ≅ ён чуў звон, ды не ве́дае, дзе ён
láuter 1. *a* 1) чы́сты 2) сумле́нны **2.** *adv* выклю́чна, скрозь, спрэс ◊ ***den Wald vor ~ Bäumen nicht séhen**** за дрэ́вамі не ба́чыць ле́су
Láuterkeit *f* - 1) чыстата́, я́снасць 2) сумле́ннасць
läutern *vi* ачышча́ць; *пераң. тс.* надава́ць высакаро́днасць
Läuterung *f* - ачышчэ́нне; *пераң. тс.* нада́нне высакаро́днасці
Läut(e)werk *n* -(e)s, -e 1) электры́чны звано́к, гукава́я сігналіза́цыя 2) механі́зм бо́ю (*у гадзінніку*) 3) будзі́ннік
láuthals: ~ ***láchen*** гу́чна рагата́ць
lautíeren *vt* чыта́ць па склада́х
Lautíermethode *f* -, -n гукавы́ ме́тад (*навучання чытанню*)
Láutlehre *f* -, -n фане́тыка
láutlich *a* гукавы́, фанеты́чны
láutlos *a* бязгу́чны, ці́хі, маўклі́вы
Láutlosigkeit *f* - цішыня́; маўча́нне
Láutmalerei *f* -, -en гукаперайма́нне
Láutschrift *f* -, -en транскры́пцыя
Láutsprecher *m* -s, - гучнагавары́льнік, дына́мік
láutstark *a* гу́чны, мо́цны
Láutstärke *f* - сі́ла гу́ку, гу́чнасць
Láutung *f* -, -en гуча́нне, вымаўле́нне (*якога-н.*) гу́ку
Láutverschiebung *f* -, -en *лінгв.* перахо́д [пераб́ой] зы́чных
Láutverstärker *m* -s, - гукаўзмацня́льнік, мікрафо́н
láuwarm *a* цеплава́ты
Láva [-va] *f* -, -ven *мін.* ла́ва
Lavéndel [-v-] *m* -s, - *бат.* лава́нда
lavíeren [-v-] *vi* выкру́чвацца, круці́цца туды́-сюды́, лаві́раваць
Lawíne *f* -, -n лаві́на, снегавы́ абва́л
lax *a* 1) вя́лы, дру́злы, сла́бы 2): ***~e Sítten*** распу́шчаныя но́равы; ***~e Morál*** хі́сткая мара́ль
laxíeren 1. *vt мед.* ачышча́ць, аслабля́ць (*страўнік*) **2.** *vi* хварэ́ць на пано́с
Lazarétt *n* -(e)s, -e шпіта́ль, лазарэ́т
Leader ['li:-] *m* -s, - лі́дэр (*у розн. знач.*)
Leásing-Unternehmen ['li:-] *n* -s, - арэ́нднае прадпрые́мства
Leasing ['li:] *n* –s, -s *эк.* лі́зінг
Lebehóch *n* -s, - *i* -s тост; ура́!; ***ein ~ spréchen**** гавары́ць тост [здра́віцу]
lébelang: ***(all) mein ~*** *разм.* усё (сваё) жыццё

Lébemann *m* -(e)s, -männer марнатрáвец жыццЯ́; гулЯ́ка

lében *vi* жыць, быць, існавáць; ***flott ~*** жыць шырóка; жыць лёгка [бестурбóтна]; ***frei ~*** жыць на свабóдзе; ***in den Tag hinéin ~*** жыць бестурбóтна, жыць сённяшнім днём; ***von séiner Árbeit ~*** жыць сваёй прáцай; ***es lebt sich gut*** жывéцца дóбра; ***es lébe…!*** няхáй жывé…!; ***lébe wohl!*** бывáй! будзь здарóў!

Lében *n* -s, - 1) жыццё, існавáнне; ***ins ~ tréten**** уступáць у жыццё; ***am ~ bléiben**** застáцца жывы́м; ***ums ~ kómmen**** загíнуць; ***mit dem ~ davónkommen**** вы́ратаваць сваё жыццё; ***~ und Tréiben*** жыццё-быццё; ***das ~ genießen**** мець асалóду ад жыццЯ́; ***sich (D) das ~ leicht máchen*** не турбавáцца ні аб чым; ***am ~ hängen**** любíць сваё жыццё; ***in méinem gánzen ~*** за ўсё сваё жыццё; ***fürs gánze ~*** на ўсё жыццё; ***sich (D) das ~ néhmen**** пакóнчыць з сабóю, пазбáвіць сябé жыццЯ́; ***~ spéndend*** жыватвóрны; ***~ sprühend*** жыццярáдасны, пóўны жыцця 2) жыццё, ажыўлéнне, рух; ***das ~ ist erstórben*** жыццё замéрла; ***das ~ in die Búde bríngen**** *разм.* унéсці ажыўлéнне ў кампáнію; ***ins ~ rúfen**** вы́клікаць да жыццЯ́; стварáць (*што-н.*); паклáсці пачáтак (*чаму-н.*)

lébend 1. *a* які́ жывé, жывы́ **2.** *adv* жыўцóм, жывы́м

Lébendgewicht *n* -(e)s жывáя вагá (*жывёлы*)

lebéndig 1. *a* 1) жывы́ 2) пóўны жыццЯ́, жвáвы **2.** *adv* жвáва, ажы́ўлена

Lebéndigkeit *f* - ажы́ўленасць, жвáвасць

Lébensabend *m* -(e)s, -e стáрасць; ***am ~*** на схíле дзён

Lébensabschnitt *m* -(e)s, - перы́яд жыццЯ́

Lébensalter *n* -s, - узрóст, век (*чалавека*)

Lébensart *f* -, -en 1) лад [спóсаб] жыццЯ́ 2) павóдзіны; вéтлівасць

Lébensaufgabe *f* -, -n мэ́та жыццЯ́

Lébensbedingungen *pl* умóвы жыццЯ́, бытавы́я ўмóвы

Lébensbedürfnisse *pl* жыццёвыя патрэ́бнасці

lébensbejahend *a* жыццесцвярджáльны

Lébensbeschreibung *f* -, -en біягрáфія, жыццяпíс

Lébensdauer *f* - 1) працЯ́гласць жыццЯ́; ***auf die ~*** на ўсё жыццё, назаўсёды 2) *тэх.* тэ́рмін слу́жбы

lébensecht *a* праўдзíвы, жыццёвы

Lébenserfahrung *f* -, -en жыццёвы вóпыт

lébensfähig *a* жыццяздóльны, жыву́чы

Lébensfähigkeit *f* - жыццяздóльнасць, жыву́часць

Lébensfreude *f* - жыццярáдаснасць

Lébensführung *f* -, -en лад [спóсаб] жыццЯ́, павóдзіны

Lébensfunktion *f* -, -en жыццядзéйнасць

Lébensgang *m* -(e)s жыццёвы шлях, жыццёвая дарóга

Lébensgefahr *f* - небяспéка для жыццЯ́, смярóтная небяспéка; ***áußer ~ sein*** быць па-за небяспéкай

lébensgefährlich *a* небяспéчны для жыццЯ́

Lébensgefährte *sub m* -n, -n спадарóжнік жыццЯ́

Lébensgeister *pl* жыццёвыя сíлы; ***séine ~ wúrden wíeder wach*** ён ажывíўся

Lébensgemeinschaft *f* - 1) сумéснае жыццё, шлюб 2) *біял.* сімбіёз

lébensgroß *a* ва ўвесь рост, у натурáльную велічынЮ́

Lébensgröße *f* - натурáльная велічынЯ́

Lébenshaltung *f* -, -en 1) жыццёвы ўзрóвень 2) уклáд жыццЯ́, пóбыт

Lébensinhalt *m* -(e)s змест жыццЯ́, памкнéнні [інтарэ́сы] у жыццí

Lébensjahr *n* -(e)es, -e год жыццЯ́

Lébenskraft *f* -, -kräfte жыццёвая энéргія; жыву́часць

lébenskräftig *a* жыццяздóльны

Lébenslage *f* -, -n вару́нкі [абстáвіны] жыццЯ́; ***sich in jéder ~ zuréchtfinden**** знахóдзіць вы́хад з любóга станóвішча; ***jéder ~ gewáchsen sein*** быць на вышынí (станóвішча) пры любы́х абстáвінах

lébenslang 1. *adv* (праз) усё жыццё **2.** *a* які́ працЯ́гваецца [захóўваецца] на ўсё жыццё

lébenslänglich 1. *a* пажыццёвы; ***j-n zu ~er Haft verúrteilen*** прыгаварыць каго́-н. да пажыццёвага зняво́лення **2.** *adv* усё жыццё

Lébenslauf *m* -(e)s, -läufe 1) жыццё 2) біягра́фія, жыццяпі́с

Lébenslicht *n* -(e)s *паэт.* жыццё

Lébenslust *f* - жыццяра́даснасць

lébenslustig *a* жыццяра́дасны, вясёлы

Lébensmittel *pl* харчы́, праду́кты харчава́ння

Lébensmittelgeschäft *n* -(e)s, -e прадукто́вы магазі́н

Lébensmittelindustrie *f* - харчо́вая прамысло́васць

Lébensmittelkarte *f* -, -n прадукто́вая ка́ртка

Lébensmittelversorgung *f* -, -en забеспячэ́нне харчава́ннем [праду́ктамі]

lébensmüde *a* сто́млены ад жыцця́

Lébensmut *m* -(e)s жыццяра́даснасць, жва́васць, бадзёрасць, эне́ргія

Lébensniveau [-vo:] *n* -s, -s узро́вень жыцця́

Lébensstandard *m* -s, -s жыццёвы ўзро́вень

Lébensstellung *f* -, -en грама́дскае стано́вішча; паса́да, слу́жба; ***gesícherte ~*** трыва́лае [мо́цнае, грунто́ўнае] стано́вішча

Lébensüberdruss *m* -es пе́расыць жыццём

Lébensumstände *pl* бытавы́я ўмо́вы, умо́вы жыцця́

Lébensunterhalt *m* -(e)s пражы́так, prакóрм

Lébensverhältnisse *pl* жыццёвыя ўмо́вы [вару́нкі]

Lébensversicherung *f* -, -en страхава́нне жыцця́

Lébensvorräte *pl* харчо́выя прыпа́сы

Lébenswandel *m* -s лад [спо́саб] жыцця́, паво́дзіны

Lébensweg *m* -(e)s, -e жыццёвы шлях, жыццёвая даро́га

Lébensweise *f* - лад [спо́саб] жыцця́

Lébenswerk *n* -(e)s, -e спра́ва ўсяго́ жыцця́

Lébenszeichen *n* -s, - прыкме́та жыцця́; ***kein ~ von sich (D) gében**** не падава́ць ніякіх прыкме́т жыцця́

Lébenszeit *f* -, -en жыццё, час жыцця́; ***auf ~*** на ўсё жыццё, назаўсёды

Lébensziel *n* -(e)s, -e мэ́та жыцця́

Léber *f* -, -n *анат.* пячо́нка; ***frei [frisch] von der ~ (weg) spréchen**** гавары́ць без хітрыкаў [шчы́ра, адкры́та]; ***was ist dir in die ~ gekróchen [geláufen]?*** ≅ яка́я му́ха цябе́ ўкусі́ла?

Léberfleck *m* -(e)s, -e радзі́мы знак, радзі́мка

Léberkäse *m* - s, - лі́верны паштэ́т

léberkrank *a* хво́ры на пячо́нку

Léberpastete *f* -, -n по́нчык з пячо́нкай

Lébertran *m* -s ры́бін тлушч

Léberwurst *f* -, -würste лі́верная каўбаса́

Lébewesen *n* -s, - істо́та, жывы́ арганізм

Lébewohl *n* -(e)s, -e *i* -s развіта́нне; ***j-m ~ ságen*** разві́твацца з кім-н.; ***das létzte ~*** апо́шняе «быва́й»

lébhaft 1. *a* ажы́ўлены, жывы́, жва́вы, бо́йкі **2.** *adv* жва́ва, ажы́ўлена

Lébhaftigkeit *f* - ажы́ўленасць, жва́васць, бо́йкасць

Lébkuchen *m* -s, - пе́рнік

léblos *a* 1) мёртвы, без прыкме́т жыцця́, змярцве́лы 2) вя́лы, нежывы́

Lébtag *m*: ***mein ~*** (за) усё (маё) жыццё

Lébzeiten *pl*: ***bei ~*** пры жыцці́; ***zu méines Váters ~*** пры жыцці́ майго́ ба́цькі

léchzen *vi* (*nach D*) 1) пра́гнуць, жада́ць (*чаго-н.*) 2) сма́гнуць, хаце́ць піць

leck *a* ляда́чы, ляда́шчы, з це́ччу; ***~ sein [wérden]*** цячы́, дава́ць це́чу, мець працёк (*пра судна, бочку*)

Leck *n* -(e)s, -e працёк, прабо́іна

lécken 1. *vt* лізаць **2.** *vi* цячы́, працяка́ць

lécker *a* 1) сма́чны 2) ла́сы, ахво́чы (*да смачнага*)

Lécker *m* -s, - 1) *разм.* ласу́н, ласу́ха, гурма́н 2) падлі́за, падхалі́м

Léckerbissen *m* -s, - сма́чны кава́лак; ласу́нак, далікатэ́с

Leckeréi *f* -, -en 1) ласу́нак 2) перабо́рлівасць (*у ядзе*)

Léckermaul *n* -(e)s, -mäuler ласу́н

Léder *n* -s, - 1) скýра (*вырабленая*); ***ein díckes ~ háben*** *перан.* быць таўстаскýрым 2) футбóльны мяч ◊ ***j-m das ~ gérben*** аддубáсіць кагó-н.; ***(zú)schlágen* was das ~ hält*** *разм.* удáрыць з усíх сіл ◊ ***aus frémdem ~ ist gut Ríemen schnéiden*** ≅ быць дóбрым за чужы́ кошт

Léderband *m* -(e)s, -bänder кніга ў скураны́м пераплёце

Lédereinband *m* -(e)s, -bände скураны́ пераплёт (*кнігі*)

Léderhandschuh *m* -(e)s, -e скуранáя пальчáтка

Léderhose *f* -, -n скураны́я штаны́

Léderindustrie *f* -, -ri¦en гарбáрная прамыслóвасць

Léder|jacke *f* -, -n, **~joppe** *f* -, -n скуранáя кýртка

lédern I *a* 1) скураны́ 2) *разм.* занýдлівы, занýдны

lédern II 1. *vt* 1) дубíць 2) абшывáць скýрай **2. ~, *sich*** *разм.* знемагáць ад нуды́ [тугí, смýтку]

Léderwaren *pl* скураны́я тавáры

Léderzurichter *m* -s, - гарбáр

lédig *a* 1) нежанáты, кавалéр, незамýжняя 2) пусты́, вакáнтны, свабóдны; ***áller Sórgen ~*** свабóдны ад усякíх турбóт [ад усялякага клóпату]

Lédigenheim *n* -(e)s, -e інтэрнáт для халасцякóў і незамýжніх

lédiglich *adv* тóлькі, выклю́чна

Lee *f* - *марск., ав.* падвéтраны бок

leer 1. *a* пусты́, парóжні; ~ ***stéhend*** пусты́, парóжні; незаня́ты (*пра памяшканне*); ***ein ~es Geréde*** пусты́я размóвы; ***ins Léere gréifen**** не знайсці апóры ◊ ***~es Stroh dréschen**** ≅ пералівáць з пустóга ў парóжняе; таўчы́ вадý ў стýпе **2.** *adv* паражнякóм; ***ein Zímmer ~ míeten*** наня́ць пакóй без мэ́блі ◊ ~ ***áusgehen**** ≅ пайсці, шы́лам пáтакі схапíўшы; пайсці, слінý каўтнýўшы

=leer *паўсуф. прыметнікаў, указвае на адсутнасць у прадмета той ці іншай прыкметы ці ўласцівасці:* lúftleer беспавéтраны

Léere *f* - пустатá, пустэ́ча; паражня́к; вáкуум; ***géistige ~*** бездухóўнасць

léeren 1. *vt* апаражня́ць, апусташáць; ***den Bríefkasten ~*** вымáць пíсьмы з паштóвай скры́нкі **2. ~, *sich*** пусцéць; ***die Stráßen léerten sich*** вýліцы апусцéлі

Léergewicht *n* -(e)s, -e *чыг.* вагá тáры; *ав.* мáса пустóга самалёта

Léerlauf *m* -(e)s *тэх.* халасты́ ход

Léerschuss *m* -es, -schüsse халасты́ вы́страл [стрэл]

Léerung *f* -, -en апаражнéнне

Léeseite *f* -, -n *марск.* падвéтраны бок

Léfze *f* -, -n губá (*у жывёл*)

legál *a* легáльны, закóнны

legalisíeren *vt* легалізавáць

Legalitä́t *f* - легáльнасць, закóннасць

Legát I *n* -(e)s, -e легáт, завяшчáнне

Legát II *m* -en, -en легáт, упаўнавáжаны ры́мскага пáпы

Legatár *m* -s, -e легатáр; той, хто атры́млівае штó-н. па завяшчáнню

Legatión *f* -, -en пасóльства, мíсія

Lég(e)henne *f* -, -n, **Lég(e)huhn** *n* -(e)s, -hühner кýрыца-нясýшка

légen 1. *vt* 1) клáсці, палажы́ць; ***von sich (D) etw.*** ~ зняць з сябé штó-н. (*частку вопраткі*); ***ein Schloss vor die Tür*** ~ павéсіць замóк на дзвéры 2) уклáдваць (*трубы*); стáвіць (*міны*); ***den Fúßboden*** ~ насцілáць падлóгу 3) садзíць (*бульбу і т.п.*) 4): ***Éier*** ~ нéсці [клáсці] я́йкі; ***j-m Kárten*** ~ варажы́ць камý-н. на кáртах; ***Wert [Gewícht] auf etw. (A)*** ~ надавáць значэ́нне чамý-н.; ***den Grund zu etw. (D)*** ~ паклáсці аснóву чамý-н.; ***den Hund an die Kétte*** ~ пасадзíць [навязáць] сабáку на ланцýг; ***ein Haus in Ásche*** ~ спалíць дом датлá [дашчэ́нту]; ***in Trümmer*** ~ разруйнавáць, разбуры́ць; ***Híndernisse in den Weg*** ~ рабíць перашкóды; ***j-m etw. (A) zur Last*** ~ абвінавáчваць кагó-н. у чым-н. **2. ~, sich** 1) клáсціся, лажы́цца; ***sich zu Bett*** ~ клáсціся спаць; ***sich vor Ánker*** ~ стаць на я́кар 2) сціхáць; ***der Sturm légte sich*** бýра сцíхла; ***sich auf etw. (A)*** ~

энергíчна брáцца за што-н.; ***sich aufs [auf das] Bítten*** ~ перайсцí да прóсьбаў; ***sich für j-n ins Zeug*** ~ заступíцца за кагó-н.; ***sich in die Rúder [ins Rúder]*** ~ налéгчы на вёслы; заўзя́та ўзя́цца за спрáву; *разм.* нацíснуць на што-н.

legendär *a* легендáрны, кáзачны

Legénde *f* -, -n легéнда, падáнне

legéndenhaft *a* легендáрны

leger [-ˈʒɛ:r] *a* 1) лёгкі, (занáдта) вóльны 2) неахáйны

legíeren I *vt* сплаўля́ць, легíраваць (*металы*)

legíeren II *vt* завяшчáць

Legíerung *f* -, -en *тэх.* сплаў, лігатýра

Legíerungstahl *m* -(e)s, -stähle *i* -e легíраваная сталь

Legión *f* -, -en 1) легiён 2) *перан.* легiён, вялíкая кóлькасць, мнóства

Legionär *m* -s, -e легiянéр

Legislatíve [-və] *f* -, -n заканадáўчы сход, заканадáўчая ўлáда

Legislatúr *f* -, -en заканадáўчыя óрганы; заканадáўства

Legislatúrperiode *f* -, -en перы́яд [тэ́рмін] дзéйнасці заканадáўчага óргана, тэ́рмін склікáння

legitím *a* закóнны, легіты́мны

Legitimatión *f* -, -en, **Legitimatiónsschein** *m* -(e)s, -e пасвéдчанне асóбы

legitimíeren 1. *vt* 1) узакóньваць 2) засвéдчыць чыю́-н. асóбу **2. ~, *sich*** засвéдчыць сваю́ асóбу

Legitimität *f* - закóннасць, легіты́мнасць

Leguán *m* -s, -e *заал.* легуáн

Léhen *n* -s, - *гіст.* лен; лéннае памéсце

Lehm *m* -(e)s, -e глíна, суглíнак

Léhmboden *m* -s, - *i* -böden 1) суглíнак 2) гліня́ная падлóга

Léhmhütte *f* -, -n мáзанка

léhmig *a* глíністы, абмáзаны глíнай

Léhne *f* -, -n спíнка (*крэсла*)

léhnen 1. *vt* (*an, gegen A*) прыхіля́ць, прыстаўля́ць (*да чаго-н.*) **2. ~, *sich*** 1) (*an, gegen A*) прыпірáцца, прыхіля́цца (*да чаго-н.*), абапірáцца, аблакóчвацца (*на што-н.*) 2) (*über A*) перавéшвацца (*цераз што-н.*); ***sich aus dem Fénster*** ~ высóўвацца з акнá

Léhnsessel *m* -s, - крэ́сла

Léhnsherr *m* -n, -en *гіст.* сюзерэ́н, феадáл

Léhnsmann *m* -(e)s, -männer *i* -leute *гіст.* лéннік, васáл

Léhnstuhl *m* -(e)s, -stühle *гл.* Léhnsessel

Léhnübersetzung *a* -, -en *лінгв.* кáлька

Léhnwort *n* -(e)s, -wörter запазы́чанае слóва

Léhramt *n* -(e)s, -ämter пасáда настáўніка

Léhranstalt *f* -, -en навучáльная ўстанóва

Léhrart *f* -, -en мéтад выкладáння

Léhrauftrag *m* -(e)s, -träge нагрýзка (*выкладчыка*); курс (*прафесара*)

Léhrausbilder *m* -s, - мáйстар вытвóрчага навучáння

Léhrbeauftragte *sub m, f* -en, -en выклáдчык

Léhrbrief *m* -(e)s, -e 1) пасвéдчанне аб заканчэ́нні (вытвóрчага) навучáння 2) *пед.* метады́чнае пісьмó

Lehr *n* -(e)s, -e *тэх.* узóр, мадэ́ль; калíбр, шаблóн

Léhrbuch *n* -(e)s, -bücher падрýчнік

Léhre *f* -, -n 1) вучэ́нне, тэóрыя, дактры́на 2) навучáнне, вучóба; ***j-n in die ~ gében**** аддáць кагó-н. у вучэ́нне [навучáнне]; ***bei j-m in der ~ sein*** быць у навучáнні ў кагó-н. 3) *перан.* урóк, навучáнне; ***j-m éine ~ ertéilen*** правучы́ць кагó-н.; ***das soll dir éine ~ sein!*** гэ́та табé навýка!; ***~n aus etw. (D) zíehen**** атрымáць урóк з чагó-н. 4) *гл.* Lehr

léhren *vt* вучы́ць, навучáць, выкладáць; *іран.* павучáць; ***das wird die Zúkunft*** ~ гэ́та бýдучыня пакáжа

Léhrer *m* -s, - настáўнік, выклáдчык

Léhrerschaft *f* -, -en настáўніцкі калекты́ў (*школы*); настáўніцтва, настáўнікі

Léhrervortrag *m* -(e)s увядзéнне настáўнікам нóвага матэрыя́лу (*на уроку*)

Léhrerweiterbildung *f* - павышэ́нне кваліфікáцыі настáўнікаў

Léhrfach *n* -(e)s, -fächer дысцыплíна, (навучáльны) прадмéт, прадмéт выкладáння

Léhrgang *m* -(e)s, -gänge 1) педагагíчны працэ́с 2) навучáльны курс; ***in den ~ áufnehmen**** прымáць на кýрсы; ***es láufen Léhrgänge für Dólmetscher*** працýюць кýрсы перакладчыкаў

Léhrgangsteilnehmer *m* -s, - слухáч кýрса

Léhrgangsvertreter *m* -s, - стáраста кýрса

Léhrgegenstand *m* -(e)s, -stände дысцыплíна, прадмéт выкладáння

Léhrgeld *n* -es, -er плáта за навучáнне; ***~ záhlen*** *перан.* вучы́цца на гóркім вóпыце

léhrhaft *a* 1) дыдакты́чны, павучáльны 2) мéнтарскі

Léhrjahr *n* -(e)s, -e навучáльны год

Léhrkörper *m* -s, - прафéсарска-выклáдчыцкі склад (*навучальнай установы*)

Léhrkraft *f* -, -kräfte педагóг, настáўнік, выклáдчык

Léhrling *m* -s, -e вýчань (*на прадпрыемстве*)

Léhrmaterial *n* -s, -i¦en навучáльны [вучэ́бны] матэрыя́л

Léhrmeister *m* -s, - 1) мáйстар у вучэ́бнай майстэ́рні 2) *перан.* настáўнік

Léhrmittel *n* -s, - навучáльны дапамóжнік

Léhrmittelfreiheit *f* - забеспячэ́нне бясплáтнымі вучэ́бнымі дапамóжнікамі

Léhrplan *m* -(e)s, -pläne навучáльны [вучэ́бны] план

léhrreich *a* павучáльны

Léhrsaal *m* -(e)s, -säle аўдытóрыя

Léhrsatz *m* -es, -sätze 1) навукóвае палажэ́нне, тэ́зіс 2) тэарэ́ма

Léhrstelle *f* -, -n мéсца навучáння

Léhrstoff *m* -(e)s, -e навучáльны [вучэ́бны] матэрыя́л

Léhrstuhl *m* -(e)s, -stühle кáфедра; ***Proféssor mit ~*** прафéсар загáдчык кáфедры

Léhrtätigkeit *f* - педагагíчная дзéйнасць

Léhrton *m* -(e)s мéнтарскі тон

Léhr|werkstatt *f* -, -stätten, **~werkstätte** *f* -, -n майстэ́рня, майстэ́рня пры шкóле

Léhrzeit *f* -, -en час навучáння

Leib *m* -(e)s, -er 1) цéла, тýлава; ***am gánzen ~ zíttern*** дрыжáць [трэ́сціся, калацíцца] усíм цéлам; ***etw. am éigenen ~e verspüren*** зазнáць [звéдаць] што-н. на сабé [на ўлáсным вóпыце, на ўлáснай шкýры]; ***bei lebéndigem ~e*** зáжыва; ***er ist mit ~ und Séele bei der Sáche*** ён аддáны спрáве душóй і цéлам 2) жывóт, чэ́рава; нутрó; ***geségneten ~es sein*** *паэт.* быць у стáне цяжáрнасці, чакáць дзíцяці; ***mir geht's im ~e herúm*** у мянé ўсё балíць ◊ ***bleib mir (damít) vom ~e!*** адчапíся ты ад мянé!; ***sich (D) j-n vom ~e hálten**** трымáцца ад какó-н. на адлéгласці, не падпускáць какó-н. блíзка да сябé; ***éiner Sáche (D) auf den ~ rücken*** энергíчна ўзя́цца за штó-н.; ***es geht mir an den ~*** гэ́та прымáе для мянé дрэ́нны абарóт; ***ein ~ und éine Séele sein*** жыць душá ў душý; ***mit ~ und Séele*** усёй душóй; ***das ist ihm auf den ~ geschríeben*** ён бы́ццам ствóраны [нарадзíўся] для гэ́тага; ***~ und Lében éinsetzen [wágen]*** пастáвіць усё на кáрту, рызыкавáць усім

Léibchen *n* -s, - лíфчык, стáнік, гарсэ́т

Léibchenrock *m* -(e)s, -röcke сарафáн

Léibeigene *sub m, f* -n, -n *гіст.* прыгóнны, -ная

Léibeigenschaft *f* - *гіст.* прыгóннае прáва

Léibeserbe *m* -n, -n прамы́ наслéднік

Léibesfrucht *f* -, -früchte зарóдак, плод

Léibeskraft *f* -, -kräfte фізíчная сíла; ***aus Léibeskräften*** з усíх сіл

Léibesübungen *pl* фізíчныя практыкавáнні

Léibesvisitation *f* -, -en вóбыск (асóбы)

Léibgarde *f* - лейб-гвáрдыя

Léibgericht *n* -(e)s, -e улюбёная [любíмая] стрáва

léibhaft(ig) *a* увасóбленаы; *перан.* вы́літы, жывы́

léiblich *a* 1) цялéсны, фізíчны 2) рóдны; ***~er Brúder*** рóдны брат

Leibháftige *sub m* -n нячы́сты [злы] дух, сатанá, д'я́бал

Léibrente *f* -, -n пажыццёвая рэ́нта

Léibriemen *m* -s, - *вайск.* паясны́ рэ́мень, папрýга

Léibschmerz *m* -es, -en боль у жываце́
Léibwache *f* -, -en асабі́стая ахо́ва
Léibwächter *m* -s, - целаахо́ўнік
Léibwäsche *f* - спо́дняя бялі́зна
Léiche *f* -, -n труп, (мёртвае) це́ла, мярцвя́к ◊ ***über ~n géhen**** ступа́ць па тру́пах; дзе́йнічаць бязлі́тасна
léichenartig *a* падо́бны да тру́па, змярцве́лы
Léichen|begängnis *n* -ses, -se, **~begräbnis** *n* -ses, -se пахава́нне, хаўту́ры
Léichenbittermiene *f* -, -n *разм.* вы́раз тва́ру як на хаўту́рах, журбо́тны твар
léichenblass *a* бле́дны як смерць, спалатне́лы
Léichenhalle *f* -, -n трупя́рня
Léichenmahl n -(e)s, -mähler *i* -e памі́нкі; жало́бны абе́д
Léichenrede *f* -, -n пахава́льная прамо́ва, надмагі́льнае сло́ва
Léichenschmaus *m* -es, -schmäuse *гл.* Léichenmahl
Léichentuch *n* -(e)s, -tücher са́ван
Léichenverbrennung *f* -, -en крэма́цыя
Léichenwagen *m* -s, - катафа́лк
Léichenzug *m* -(e)s, -züge пахава́льная працэ́сія
Léichnam *m* -s, -e труп, мёртвае це́ла
leicht 1. *a* 1) лёгкі; ***ein ~er Schlaf*** чу́ткі сон 2) невялі́кі, нязна́чны; ***mit j-m ~es Spiel háben*** лёгка спра́віцца з кім-н.; ***etw. von der ~en Séite néhmen**** не браць што-н. да галавы́; ***er ist ~ gekränkt*** ён ве́льмі лёгка кры́ўдзіцца **2.** *adv* лёгка; злёгку, мімахо́дзь, крыху́; ***das ist ~ möglich*** гэ́та ве́льмі лёгка мо́жа быць; ***~ erkältet sein*** быць крыху́ прасту́джаным; ***~ fállen**** лёгка дава́цца; ***etw. ~ néhmen**** лёгка глядзе́ць на што-н., легкаду́мна ста́віцца да чаго́-н.; ***~ verdérblich*** нетрыва́лы, які́ ху́тка псуе́цца (*прадукт*); ***~ verständlich*** зразуме́лы, лёгка ўспрыма́льны; ***~ verwúndet*** лёгка пара́нены
Léichtathlet *m* -en, -en лёгкаатле́т
Léichtathletik *f* - *спарт.* лёгкая атле́тыка
Léichter *m* -s, - *марск.* лі́хтэр, грузаво́е су́дна
léichtfertig *a* 1) легкаду́мны, легкава́жны, бестурбо́тны 2) непраду́маны, аванту́рны
Léichtferigkeit *f* - легкаду́мнасць, неабду́манасць
Léichtfuß *m* -es, -füße легкаду́мны [неразва́жлівы] чалаве́к; ***Brúder ~*** гуля́ка, ві́сус
léichtfüßig *a* грацыёзны, з лёгкай хадо́ю
Léichtgewicht *n* -(e)s *спарт.* лёгкая вага́
léichtgläubig *a* легкаве́рны
Léichtgläubigkeit *f* - даве́рлівасць, легкаве́рнасць
léichtherzig *adv з* лёгкім сэ́рцам
léichthin *adv* мімахо́дзь
Léichtigkeit *f* - лёгкасць
Léichtindustrie *f* -, -i¦en лёгкая прамысло́васць
Léichtmetall *n* -s, -e лёгкі мета́л
Léichtsinn *m* -(e)s легкаду́мнасць
léichtsinnig *a* легкаду́мны
leid: ***es tut mir ~*** мне шкада́, я шкаду́ю; ***sie tut mir ~*** мне яе́ шкада́
Leid *n* -(e)s 1) боль, паку́та 2) го́ра, сму́так; ***j-s ~ téilen*** падзялі́ць чыё-н. го́ра; ***j-m sein ~ klágen*** дзялі́цца сваі́м го́рам з кім-н.; ***dir soll kein ~ geschéhen*** цябе́ ніхто́ не пакры́ўдзіць; ***j-m ein ~ tun**** пакры́ўдзіць каго́-н., прыне́сці каму́-н. го́ра; ***~ trágen* (um, über A)*** смуткава́ць [бедава́ць, тужы́ць] (*па кім-н., чым-н.*); ***vor ~ vergéhen**** гарава́ць, бедава́ць, паку́таваць ◊ ***kein ~ óhne Freud*** ≅ няма́ лі́ха без дабра́
Léideform *f* -, -en *грам.* зале́жны стан
léiden* 1. *vt* 1) паку́таваць 2) цярпе́ць, дапуска́ць; ***Schäden ~*** цярпе́ць стра́ту; ***j-n gut [gern] ~ können* [mögen*]*** до́бра ста́віцца да каго́-н. **2.** *vi* 1) (*an D, unter D, durch A*) паку́таваць (*ад чаго-н.*) 2) (*an D*) хвара́ць (*чым-н., на што-н.*); ***únter etw. (D) ~*** паку́таваць ад чаго́-н.
Léiden *n* -s, - 1) паку́та 2) хваро́ба
léidend *a* 1) які́ паку́туе [му́чыцца] 2) хвараві́ты 3) ***die ~e Form*** *грам.* зале́жны стан

Léidenschaft *f* -, -en пáлкасць, страсць, палымя́насць, захаплéнне; ***das ist séine ~*** ён гэ́тым захапля́ецца; ***séinen ~en frönen [fréien Lauf lássen*]*** быць рабóм сваíх захаплéнняў, аддавáцца сваíм захаплéнням

léidenschaftlich 1. *a* заўзя́ты, пáлкі, стрáсны, гарáчы **2.** *adv* пáлка, гóрача, стрáсна

Léidenschaftlichkeit *f* - пáлкасць, стрáснасць, азáрт

léidenschaftslos *a* бясстрáсны

Léidens|gefährte *m* -n, -n, **~gefährtin** *f* -, -nen, **~genosse** *m* -n, -n, **~genossin** *f* -, -nen ся́бар у няшчáсці

Léidensweg *m* -(e)s, -e шлях пакýт; хаджэ́нне па пакýтах

léider *adv* на жаль; ***zum Éinkehren bleibt ~ kéine Zeit*** заéхаць [зайсцí] (*куды-н.*) нямá на жаль чáсу

léidig *a* бры́дкі, агíдны, мярзóтны

léidlich 1. *a* ніштавáты, цярпíмы **2.** *adv* сяк-так, ніштавáта, так сабé, давóлі

Léidlichkeit *f* - нядрэ́нны [ніштавáты] стан, дапушчáльнасць, цярпíмасць, памяркóўнасць

léidlos *a* бесклапóтны, бестурбóтны; нядбáлы

léidtragend *a* які́ смуткýе

Léidtragende *sub m, f* -n, -n той, тáя, хто смуткýе (*па блізкім памерлым*)

Léidwesen *n* -s смýтак, жаль; ***zu méinem ~*** на (мой) жаль

Leier *f* -, -n 1) лíра 2) катры́нка 3) *астран.* Лíра ◊ ***ímmer die álte ~!*** *разм.* старáя пéсня!

Léierkasten *m* -s, - *i* -kästen катры́нка

léiern *vi* 1) (і)грáць на катры́нцы 2) *разм.* гавары́ць аднó і тóе, манатóнна чытáць [гавары́ць]

Léihamt *n* -(e)s, -ämter ламбáрд

Léihbibliothek *f* -, -en бібліятэ́ка (*з выдачай кніг на дом*)

Léihbücherei *f* -, -en *гл.* Léihbibliothek

Léihe *f* -, -n 1) пазы́ка 2) пракáт 3) *разм.* ламбáрд

léihen* *vt* 1) (*D*) пазычáць (*што-н. каму-н.*) 2) (*von D*) пазычáць (*у каго-н.*) 3): ***j-m séinen Béistand ~*** прыйсцí камý-н. на дапамóгу; ***j-m sein Ohr ~*** вы́слухаць кагó-н.

Léihfrist *f* -, -en тэ́рмін абанемéнта; тэ́рмін пазы́кі

Léihgabe *f* -, -n вы́дача ў (часóвае) карыстáнне, вы́дача напракáт

Léihgebühr *f* -, -en абанемéнтная плáта (*у бібліятэцы*)

Léihhaus *n* -es, -häuser ламбáрд

Léihkapital *n* -s, -e пазыкóвы капітáл

Léihsatz *m* -es, -sätze *фін.* пазыкóвы працэ́нт

léihweise *adv* у пазы́ку; напракáт

Leim *m* -(e)s, -e клей; ***(ganz) aus dem ~ géhen**** рассóхнуцца [расклéіцца] (*пра мэблю*) ◊ ***j-m auf den ~ géhen* [kríechen*]*** папáсціся камý-н. на вýду [вýдачку, кручóк]; ***j-n auf den ~ lócken [führen]*** злавíць кагó-н. на вýду, ашукáць [падманýць] кагó-н.

léimen *vt* 1) клéіць, склéйваць 2) *разм.* ашýкваць, падмáнваць, абдýрваць

léimig *a* клéйкі, лíпкі

=lein *суф. назоўнікаў, утварае памяншальныя назоўнікі н.р.:* Tíschlein *n* стóлік

Lein *m* -(e)s, -e лён

Léinbau *m* -(e)s (і)льнавóдства

Léine *f* -, -n вярóўка; лéйцы, матýз ◊ ***j-n an der ~ háben*** трымáць кагó-н. у рукáх; ***~ zíehen**** *разм.* скруцíць [зматáць] вýды, зліня́ць, уцячы́; ***an dersélben ~ zíehen**** быць [дзéйнічаць] заоднó з кім-н.

léinen *a* (і)льняны́, палатня́ны

Léinen *n* -s, - 1) палатнó 2) бялíзна (*пасцельная, сталовая*)

Léinenband *m* -(e)s, -bände палатня́ны пераплёт (*кнігі*)

Léinkuchen *m* -s (і)льнянáя макýха

Léinöl *n* -(e)s (і)льняны́ алéй

Léintuch *n* -(e)s, -tücher 1) палатнó 2) прасцінá

Léinwand *f* - 1) палатнó 2) *кіно* экрáн; ***über die ~ géhen**** дэманстравáцца ў кінó, ісцí на экрáне

léise 1. *a* ціхі; слáбы; ***ein ~r Schlaf*** чýткі сон **2.** *adv* ціха; ***nicht im Léisesten*** зусíм не, нікóлечкі

Léisetreter *m* -s, - *разм.* праны́ра, пралáза

Léiste *f* -, -n 1) плáнка, рэ́йка, плíнтус; ***die ~ réißen**** збіць рэ́йку [плáнку] (*пры скачках*) 2) *анат.* пахвíна 3) аблямóўка (*тканіны*), шлях, беражóк

léisten *vt* 1) рабíць, выкóнваць; ***die geléistete Árbeit*** вы́кананая рабóта 2): ***éinen Dienst ~*** акáзваць паслýгу; ***j-m Geséllschaft ~*** склáсці камý-н. кампáнію; ***Ábbitte ~*** прасíць прабачэ́ння; ***Wíderstand ~*** супрацíўля́цца; ***éine Záhlung ~*** зрабíць [унéсці] плацеж; ***Hílfe ~*** дапамагáць; ***éinen Eid ~*** прысягáць, кля́сціся; ***Fólge ~*** (па)слýхаць, паслýхацца; ***Gewähr [Bürgschaft] ~*** ручáцца 3) ***sich (D) etw. ~*** дазваля́ць сабé штó-н.; ***sich éine Fréchheit ~*** *разм.* дазвóліць сабé дзёрзкасць

Léisten *m* -s, - капы́л ◊ ***álle über éinen ~ schlágen**** ≅ мéраць усíх на адзíн капы́л; ***Schúster, bleib bei déinem ~!*** ≅ не сунь нóса не ў сваё прóса; калí худ, не лезь на кут

Léistung *f* -, -en 1) вы́кананая прáца; ***éine hervórragende [vórzügliche] ~*** выдáтнае дасягнéнне, выдáтны твор 2) *тэх.* прадукцы́йнасць, магýтнасць 3) пóспех, дасягнéнне 4) *спарт.* рэкóрд, дасягнéнне, вы́нік 5) паспяхóвасць (*вучняў і г.д.*) 6) павíннасць, плацеж; ***soziále ~en*** вы́платы на сацыя́льныя патрэ́бы 7): ***~ éines Éides*** прынясéнне прысягі [кля́твы]

léistungsfähig *a* 1) працаздóльны 2) *тэх.* прадукцы́йны

Léistungsfähigkeit *f* -, -en 1) працаздóльнасць 2) *тэх.* прадукцы́йнасць, магýтнасць

Léistungsfaktor *m* -s, -tóren *тэх.* каэфіцыéнт магýтнасці

Léistungsgrenze *f* -, -n *тэх.* мяжá магýтнасці

Léistungskapazität *f* -, -en эфекты́ўная магýтнасць

Léistungsklasse *f* -, -n *спарт.* разрáд, клас

Léistungskurventafel [-vən-] *f* -, -n таблíца [грáфік] вытвóрчых пакáзчыкаў

Léistungslohn *m* -(e)s акóрдная [здзéльная] аплáта прáцы

Léistungsnorm *f* -, -en вытвóрчая нóрма

Léistungsprinzip *n* -s, -pi¦en пры́нцып здзéльнай аплáты прáцы

Léistungssport *m* -(e)s вялíкі спорт

Léistungssteigerung *f* -, -en 1) павышэ́нне прадукцы́йнасці 2) павышэ́нне [паляпшэ́нне] паспяхóвасці (*у навучальнай установе*)

Léistungsstipendium *n* - s, -di¦en павы́шаная стыпéндыя (*за паспяховасць*)

Léistungsvermögen *n* -s *тэх.* магýтнасць

Léistungs|zulage *f* -, -n, **~zuschlag** *m* -(e)s, -schläge надбáўка да зарóбку [стыпéндыі] (*за добрую працу, паспяховасць*)

Léitartikel *m* -s, - перадавы́ арты́кул, перадавíца

léiten *vt* 1) кіравáць, вéсці; ***sich von j-m ~ lássen**** паддавáцца чыймý-н. уплы́ву; ***sich von etw. (D) ~ lássen**** кіравáцца чым-н.; ***etw. in die Wége ~*** падрыхтавáць, арганізавáць штó-н. 2) накірóўваць 3) *эл.* правóдзіць

Léiter I *f* -, -n 1) лéскі, драбíны 2) *эл.* праваднíк 3) градáцыя шкалы́ 4) *муз.* гáма

Léiter II *m* -s, - кіраўнíк, загáдчык, начáльнік, шэф; трэ́нер, інстрýктар

Léitersprosse *f* -, -n ступéнь(ка), перакládзіна

Léiterwagen *m* -s, - воз, драбíны

Léitfaden *m* -s, -fäden пуцявóдная нíтка дапамóжнік (*падручнік*); настаўлéнне

léitfähig *a фіз., тэх.* правóдны, які́ правóдзіць

Léitfähigkeit *f* - *фіз.* правóднасць

Léithammel *m* -s, - барáн-важáк стáтку

Léitmotiv *n* -s, -e лейтматы́ў

Léitsatz *m* -es, -sätze 1) тэ́зіс, лóзунг 2) кірýючы пры́нцып

Léitstern *m* -(e)s, -e 1) Паля́рная зóрка

2) пуцяво́дная зо́рка
Léittier *n* -(e)s, -e важа́к ста́тку
Léitung *f* -, -en 1) зага́дванне, кірава́нне 2) кіраўні́чы о́рган, кіраўні́цтва 3) *эл.* про́вад, право́дка, лі́нія ◊ ***éine lánge ~ háben*** быць няця́млівым [някéмлівым], мару́дна ўзва́жваць [меркава́ць]
Léitungsdraht *m* -(e)s, -drähte про́вад
Léitungsfähigkeit *f* - *фіз.* право́днасць
Léitungsnetz *n* -es, -e сéтка правадо́ў
Léitungswasser *n* -s водаправо́дная вада́
Léitvermögen *n* -s *фіз.* право́днасць
Lektión *f* -, -en 1) уро́к 2) лéкцыя; ***j-m éine ~ ertéilen*** зрабі́ць каму́-н. вымо́ву
Léktor *m* -s, -tóren 1) лéктар 2) выкла́дчык некато́рых дысцыплі́н у вышэ́йшай навуча́льнай устано́ве 3) выдавéцкі рэда́ктар
Lektorát *n* -s, -e рэдакцы́йная калéгія
Lektüre *f* -, -n 1) чыта́нне 2) літарату́ра (*для чытання*)
Lénde *f* -, -en 1) паясні́ца 2) сцягно́ ◊ ***séine ~n gürten*** *разм.* рыхтава́цца да ад’éзду
Léndenbraten *m* -s, - *кул.* смажані́на з філé (я́лавічыны)
léndenlahm: ~ ***sein*** быць вéльмі сто́мленым (*пасля доўгай хадзьбы*)
lénkbar *a* 1) кіру́емы; ***~es Geschóss*** *вайск.* кіру́емы снара́д 2) паслухмя́ны
Lénkbarkeit *f* - 1) кіру́емасць 2) паслухмя́насць, паслушэ́нства, пада́тлівасць, гну́ткасць
lénken *vt* 1) кірава́ць (*аўтамашынай*) 2) кірава́ць, накіро́ўваць; ***er ist schwer zu ~*** ён ця́жка паддаéцца выхава́нню 3) (*auf A*) накіро́ўваць (*на што-н.*); ***j-s Áufmerksamkeit auf etw. (A) ~*** накірава́ць чыю́-н. ўвагу на што-н.
Lénker *m* -s, - 1) рулявы́, стырнавы́, шафёр, кіро́ўца 2) *тэх.* каро́мысел; рыча́г; руль (*веласіпеда*)
Lénkrad *n* -(e)s, -räder рулявóе ко́ла, абара́нак
lénksam *a* паслухмя́ны, пада́тлівы, усту́пчывы
Lénkstange *f* -, -n 1) стырно́, руль 2) *тэх.* шату́н, ця́га
Lénkung *f* -, -en 1) кірава́нне (*машынай*) 2) кіраўні́цтва; планава́нне
Lenz *m* -es, -e *паэт.* вясна́; ***der ~ des Lébens*** *паэт.* малады́я гады́
Leopárd *m* -en, -en леапа́рд, пантэ́ра
Lépra *f* - *мед.* прака́за
leprós *a* пракажо́ны, струпля́вы
=ler *суф. назоўнікаў м. р., утварае назвы людзей паводле іх роду дзейнасці, спосабу жыцця:* Spórtler *m* спартсмéн, спарто́вец
Lérche *f* -, -n (палявы́) жа́варанак ◊ ***éine ~ schießen**** валі́цца ўні́з галаво́й (*з каня*)
Lérnbegierde *f* - пра́га вéдаў
lérnbegierig *a* пра́гны да вéдаў
Lérneifer *m* -s стара́ннасць (*у вучобе*)
lérnen *vt*, *vi* вучы́цца, навуча́цца (*чаму-н.*); ***lésen ~*** вучы́цца чыта́ць; вучы́ць (*што-н.*); ***ein Gedícht áuswendig ~*** вы́вучыць верш на па́мяць
Lérnen *n* -s вучо́ба, навуча́нне
Lérnerfolg *m* -(e)s, -e пасляхо́васць
Lérnmittel *pl* навуча́льныя дапамо́жнікі, падру́чнікі
Lérnmittelfreiheit *f* - бясплáтнае забеспячэ́нне падру́чнікамі і дапамо́жнікамі
Lésart *f* -, -en варыя́нт (тэксту), тлумачэ́нне тэ́ксту
lésbar *a* разбо́рлівы, чытэ́льны, выра́зны
Lésbarkeit *f* - выра́знасць, разбо́рлівасць; *разм.* чыта́бельнасць
lésbisch *a* лесбія́нскі (*гомасексуальны – пра жанчын*)
Lése *f* -, -n 1) збор ураджа́ю (*вінаграду, грыбоў*) 2) адбо́р, вы́бар; выбрако́ўка
Lésebuch *n* -(e)s, -bücher хрэстама́тыя; чыта́нка
Lésehalle *f* -, -n чыта́льня
Lésekarte *f* -, -n чыта́цкі білéт
lésen* **I** *vt* чыта́ць; ***ein Buch ~*** чыта́ць кні́гу; ***sich in den Schlaf ~*** засну́ць чыта́ючы; ***j-m die Levíten [den Text] ~*** чыта́ць каму́-н. ната́цыі, дава́ць каму́-н. прачуханца́
lésen* **II** *vt* збіра́ць (*плады, бульбу і г.д.*); перабіра́ць (*гарох*)
lésenswert *a* які́ заслуго́ўвае быць пра-

чы́таным
Léseprobe *f* -, -n *тэатр.* чы́тка
Lésepult *n* -(e)s, -e пюпітр; ка́федра, катэ́дра (*лектара*)
Léser *m* -s, - чыта́ч
léserlich *a* выра́зны, разбо́рлівы, чытэ́льны
Léserlichkeit *a* - *гл.* Lésbarkeit
Lésesaal *m* -(e)s, -säle *гл.* Lésehalle
Lésezeichen *n* -s, - 1) закла́дка (*для кнігі*) 2) *паліг*р. карэкту́рны знак
Lésung *f* -, -en чыта́нне (*законапраекта*)
Lethargíe *f* - *мед.* летаргія
lethárgisch *a мед.* летаргічны
Léthe *f* - 1) *міф.* Ле́та (*рака забыцця*) 2) забыццё
Létte *m* -n, -n латы́ш
Létter *f* -, -n *палігр.* літара
léttisch *a* латы́шскі, латві́йскі
Léttner *m* -s, - ле́тнер, катэ́дра (*узвышанае месца ў гатычных храмах*)
Letzt: ***zu gúter ~*** урэ́шце, нарэ́шце; напрыканцы́, пад кане́ц
létzt(e) *a* апо́шні, міну́лы; аста́тні; ***~n Éndes*** урэ́шце, нарэ́шце
Létzte 1. *sub m* -n, -n апо́шні; ***der ~ des Mónats*** апо́шняе чысло́ [апо́шні дзень] ме́сяца **2.** *n* -n апо́шняе; ***sein ~s híngeben**** адда́ць апо́шняе, ахвярава́ць усім; ***es geht ums ~*** на ка́рту пастаў́лена ўсё ◊ ***das ~ ist das Béste*** (*літаральна*) апо́шняе – са́мае ле́пшае; ≅ сало́дкі кусо́к зно́йдзе рато́к [куто́к]
létztens *adv* 1) няда́ўна 2) нарэ́шце, урэ́шце
létzt|erwähnt, ~genannt *a* вышэйзгада́ны, вышэйпамянёны
létzthin *adv* няда́ўна, дня́мі
létztlich *adv* 1) на заканчэ́нне, напрыканцы́ 2) зрэ́шты, у рэ́шце рэшт
létztmalig *a* апо́шні, няда́ўні
létztmöglich *a, adv* апо́шні з магчы́мых
Leu *m* -en, -en *паэт.* леў
Léuchtboje *f* -, -n *марск.* светлавы́ буй [ба́кен]
Léuchte *f* -, -n свяці́льня, ля́мпа; *пера*н. свяці́ла; све́тач; ***éine ~ der Wíssenschaft*** све́тач наву́кі
léuchten *vi* 1) свяці́ць, свяці́цца; ззяць, зіхаце́ць, блі́скаць, блішча́ць 2) *пера*н. блі́снуць, вы́значыцца; ***séine Kénntnisse ~ lássen**** блі́снуць [вы́значыцца] сваімі ве́дамі
Léuchter *m* -s, - падсве́чнік, кандэля́бр
Léuchtfeuer *n* -s, - мая́к, сігна́льны аго́нь
Léuchtgas *n* -es, - свяці́льны газ
Léuchtgeschoss *n* -es, -e асвятля́льны снара́д
Léuchtkäfer *m* -s, - святля́к
Léuchtkraft *f* - *фіз.* сіла святла́
Léuchtkugel *f* -, -n сігна́льная раке́та; ***éine ~ ábschießen**** даць сігна́л раке́тай
Léuchtpistole *f* -, -n раке́тніца, раке́тны пісталет
Léuchtschiff *n* -(e)s, -e плыву́чы мая́к
Léuchtspurgeschoss *n* -es -e трасі́руючы снара́д
Léuchtturm *m* -(e)s, -türme мая́к
léugnen *vt* адмаўля́ць (*што-н.*), пярэ́чыць (*чаму-н.*); аспрэ́чваць (*што-н.*), не прызнава́ць (*чаго-н.*)
Léugner *m* -s, - чалаве́к, які́ не прызнае́ чаго́-н., адмаўля́е што-н.
Leukämíe *f* - *мед.* лейкемія
Leukoplást *n* -es, -e лейкапла́стыр, пла́стыр
Léumund *m* -(e)s рэпута́цыя, сла́ва; ***gúter ~*** до́брая рэпута́цыя; ***j-n in bösen ~ bríngen**** зняславі́ць каго́-н., узве́сці паклёп на каго́-н.
Léute *pl* лю́дзі: ***etw. únter die ~ bríngen**** выно́сіць што-н. на лю́дзі; ***wir sind geschíedene ~*** памі́ж на́мі ўсё ско́нчана; ***er ist gúter ~ Kind*** ён з до́брай сям'і [до́брага ро́ду]
Léutnant *m* -s, -e *i* -s *вайск.* лейтэна́нт
léutselig *a* 1) тавары́скі, про́сты, ве́тлівы 2) прыхільны, добразычлі́вы
Léutseligkeit *f* - 1) тавары́скасць, ве́тлівасць 2) прыхі́льнасць, добразычлі́васць
Levánte [-ˈvantə] *f* - *уст.* Блі́жні Усхо́д, Лева́нт
Levíten [-vi:-]: ***j-m die ~ lésen**** адчы́тваць, прабіра́ць каго́-н.
Levkóje *f* -, -n *бат.* ляўко́нія

Léxik *f* - *лінгв.* лéксіка
lexikálisch *a* лексíчны
Lexikographíe [Lexikografíe] *f* - лексікагрáфія
lexikográphisch [lexikográfisch] *a* лексікаграфíчны
Lexikologíe *f* - лексікалóгія
Léxikon *n* -s, -ka *i* -ken слóўнік; лексікóн
Lezithín *n* -s *біяхім.* лецыцін
Liaison [li̯ɛ'zɔ̃:] *f* -, -s *уст.* любóўная сýвязь
Liáne *f* -, -n *бат.* ліяна
Libanése *m* -n, -n ліванец
libanésisch *a* лівáнскі
Libélle *f* -, -n 1) страказá 2) *тэх.* ватэрпáс, грунтвáга
liberál *a* ліберáльны
Liberále *sub m, f* -n, -n ліберáл, -ка
liberalisíeren *vt* лібералізавáць, змякчáць (*рэжым, умовы*)
Liberalísmus *m* - лібералíзм
Líbero *m* -s, -s *спарт.* свабóдны абарóнца (*у футболе*)
Líbido [Libído] *f* - лібíда, палавáя цяга
Líbretto *n* -s, -s *i* Librétti лібрэта
Líbyer *m* -s, - лівíец
líbysch *a* лівíйскі
licht *a* 1) свéтлы, ясны, яркі; ***am ~en Táge*** сярóд бéлага дня 2) рэдкі (*лес*)
Licht *n* 1) -(e)s святлó, асвятлéнне; ~ ***máchen*** *разм.* запалíць святлó ◊ ***das ~ der Welt erblícken*** убáчыць свет, нарадзíцца 2) -(e)s *перан.* святлó, асвятлéнне; ~ ***auf etw. (A) wérfen**** унéсці яснасць у штo-н.; ***ans ~ bríngen**** выкрывáць, выяўляць; ***ans ~ kómmen**** выяўляцца; ***j-n hínters ~ führen*** ашукáць кагó-н.; ***mir geht ein ~ auf*** да мянé дайшлó, тут я разумéю; ***etw. ins réchte ~ stéllen [sétzen]*** прáвільна асвятлíць штo-н. 3) *pl* -er агні, агéньчыкі; ***die ~er der Gróßstadt*** агні вялíкага гóрада 4) -(e)s, -er *i* -e свéчка 5) -(e)s, -er свяцíла, свéтач, рóзум; ***sein ~ léuchten lássen**** блíснуць [вызначыцца] сваíм рóзумам
Líchtanlage *f* -, -n асвятляльная ўстанóўка
Líchtbild *n* -(e)s, -er 1) фатагрáфія, здымак 2) светлавóе адлюстраванне 3) дыяпазíтыў
Líchtblick *m* -(e)s, -e прасвéт
Líchtbogen *m* -s, - *i* -bögen электрычная дугá
líchtdicht *a* які не прапускáе святлá
líchtecht *a* які не выцвітáе
Líchteffekt *m* -(e)s, -e светлавы эфéкт
líchtempfindlich *a* святлоадчувáльны
Líchtempfindlichkeit *f* - 1) *фота* святлоадчувáльнасць 2) *мед.* святлабóязь
líchten I 1. *vt* 1) разрэджваць, ачышчáць (*лес*) 2) праясняць, разганяць (*цемру*) **2. *~, sich*** 1) радзéць, радчэць (*пра лес*) 2) праясняцца, яснéць (*пра неба*)
líchten II *vt* разгружáць (*карабель*); ***den Ánker ~*** знімáцца з якара, падымáць якар
líchterloh: *~ brénnen** гарэць яркім пóлымем
Líchthof *m* -(e)s, -höfe 1) *буд.* светлавы двор 2) *фота* арэóл
Líchtjahr *n* -(e)s, -e *астран.* светлавы год
Líchtmesser *m* -s, - *фіз.* фатóметр
Líchtpause *f* -, -n святлакóпія, сíнька
Líchtquelle *f* -, -n крынíца святлá
Líchtreklame *f* -, -n светлавáя рэклáма
Líchtschalter *m* -s, - выключáльнік
Líchtschein *m* -(e)s, -e ззянне
líchtscheu *a* які баíцца святлá; *перан.* які баíцца публíчнасці; несумлéнны
Líchtschimmer *m* -s, - прóбліск святлá
Líchtschirm *m* -(e)s, -e абажýр
Líchtseite *f* -, -n 1) асвéтлены бок 2) станóўчы бок
Líchtsignal *n* -(e)s, -e светлавы сігнáл
Líchtspiegel *m* -s, - рэфлéктар
Líchtspiel|haus *n* -es, -häuser, **~theater** -s, - кінатэáтр
Líchtstrahl *m* -(e)s, -en прамéнь святлá
Líchtstrahlung *f* -, -en выпрамéньванне святлá
Líchtstrom *m* -(e)s, -ströme патóк святлá
Líchtung *f* -, -en прасéка, прагáліна
líchtwendig *a бат.* геліятрапíчны
Líchtzeichen *n* -s, - светлавы сігнáл
Lid *n* -(e)s, -er павéка

lieb *a* мілы, дарагі, любімы; ***es ist mir ~*** мне прыемна; ~ ***behálten**** любіць паранейшаму [як і раней], не разлюбіць; ~ ***gewínnen**** палюбіць, пакахаць; ~ ***háben**** любіць, кахаць

líebäugeln *неаддз. vi* заляцацца, какетнічаць; ***er hat schon lánge mit díesem Gedánken gelíebäugelt*** ён ужо даўно насіўся з гэтай думкай

Líebchen *n* -s, - *разм.* каханая

Líebe I *f* - любоў, каханне; ***tu mir die ~ (an)!*** *разм.* зрабі мне (такую) ласку!; ***séine ~ gestéhen* [erklären]*** прызнацца ў каханні ◊ ***álte ~ róstet nicht*** старая любоў не іржавее ◊ ***éine ~ ist der ánderen wert*** ≅ што вінен, аддаць павінен

Líebe II *sub m, f* -n, -n каханы, -ная, дарагі, -гая; ***méine ~n!*** мае дарагія! (*зварот у пісьме*)

líebebedürftig *a* які прагне любові [пяшчоты]

Líebediener *m* -s, - ліслівец, падлізнік, падхалім

líebedienerisch *a* ліслівы, падлізлівы, падхалімскі

Liebeléi *f* -, -en флірт, заляцанне, залёты

líebeln *vi* (*mit D*) *разм.* заляцацца (*да каго-н.*), улягаць, удаваць (*за кім-н.*)

líeben *vt* любіць, кахаць; ***was sich liebt, das neckt sich*** хто каго любіць, той таго чубіць; хто любіцца, той чубіцца

líebenswert *a* варты любові

líebenswürdig *a* мілы, ветлівы, ласкавы, прыязны

Líebenswürdigkeit *f* -, -en ласкавасць, ветлівасць, прыязнасць; ***er ist die ~ selbst*** ён сама ветлівасць

líeber 1. *a* мілейшы, даражэйшы **2.** *adv* лепш, лепей, ахвотней

Líebesbrief *m* -(e)s, -e любоўнае пісьмо

Líebesdienst *m* -(e)s, -e сяброўская паслуга; ***j-m éinen ~ erwéisen**** зрабіць каму-н. ласку

Líebeserklärung *f* -, -en прызнанне ў каханні

Líebesgabe *f* -, -n 1) (па)дарунак 2) ахвяраванне, міласціна

Líebespaar *n* -(e)s, -e закаханая пара; каханкі

Líebesverhältnis *n* -ses, -se любоўная сувязь

líebevoll *a* ласкавы

Líebhaber *m* -s, - 1) палюбоўнік, каханак 2) аматар

Líebhaberaufführung *f* -, -en аматарскі спектакль

Líebhaberbühne *f* -, -n аматарскі тэатр

Liebhaberéi *f* -, -en (*für A*) аматарства; схільнасць (*да чаго-н.*); захапленне (*чым-н.*)

liebkósen *i* ['li:p-] *неаддз. vt* песціць, лашчыць, мілаваць, галубіць

Liebkósung *f* -, -en ласка

líeblich *a* мілы, мілага выгляду, прыгожанькі

Líeblichkeit *f* - мілавіднасць, прыгажосць

Líebling *m* -s, -e улюбёнец

líeblos *a* бессардэчны, чэрствы

líebreich *a* ласкавы, пяшчотны, шчыры, прыемны

Líebreiz *m* -es прывабнасць, зачараванне, чароўнасць

líebreizend *a* чароўны, прывабны, цудоўны

Líebschaft *f* -, -en любоўная сувязь

liebst 1. *a* (*superl ад* lieb) найлепшы, наймілейшы **2.** *adv* (*superl ад* gern): ***am ~en*** найбольш ахвотна

Líebste *sub m, f* -n, -n 1) каханы, -ная 2) *m, f* -n, -n самы дарагі, самая дарагая, самае дарагое

Líebstöckel *n, m* -s, - *бат.* любісцік, ладук, сардэчнік

Lied *n* -(e)s, -er песня, спеў ◊ ***es ist ímmer dassélbe [das álte] ~ !*** гэта ўсё тая ж песня!; ***davón kann ich ein ~ síngen**** я магу многа расказаць пра гэта

Líederbuch *n* -(e)s, -bücher песеннік, спеўнік

Líederjan *m* -(e)s, -e неахайны, шалапут, гуляка

líederlich *a* 1) неахайны 2) распусны

Líederlichkeit *f* -, -en 1) бесталкóвасць, неахáйнасць, нядбáйнасць 2) распýснасць

lief *imp ад* láufen*

Lieferánt *m* -en, -en пастаўшчы́к

Líeferauto *n* -s, -s машы́на для дастáўкі закáзаных [кýпленых] тавáраў

líeferbar *a* 1) пастáўлены, які́ бýдзе пастáўлены [прывéзены] 2) які́ ёсць на склáдзе

Líeferbetrieb *m* -(e), -e завóд-пастаўшчы́к

Líeferfrist *f* -, -en тэ́рмін дастáўкі [пастáўкі]

líefern *vt* 1) дастаўля́ць, пастаўля́ць; ***frei Haus*** ~ дастаўля́ць бясплáтна на дом, ***éinen Zéugen*** ~ прывéсці [прадстáвіць] свéдку 2): ***éinen Bewéis*** ~ даказáць, прывéсці дóказ; ***j-m éine Schlacht*** ~ давáць бой камý-н. 3) выпускáць (*прадукцыю*) ◊ ***er ist gelíefert, er ist ein gelíeferter Mann*** ён кóнчаны чалавéк

Líeferschein *m* -(e)s, -e *камерц*. накладнáя

Líeferung *f* -, -en 1) дастáўка; пастáўка 2) пастаўля́емы тавáр 3) вы́пуск (*кнігі*); ***in ~en*** вы́пускамі; выпрацóўка (*прадукцыі*)

Líefervertrag *m* -(e)s, -träge дагавóр на пастáўку

Líeferwagen *m* -s, - аўтамашы́на, што развóзіць тавáры

Líeferzettel *m* -s, - *гл*. Líeferschein

Líege *f* -, -n кушэ́тка

líegen* *vi* 1) ляжáць 2) мясці́цца; быць размéшчаным, знахóдзіцца; ***zugrúnde [zu Grúnde]*** ~ ляжáць у аснóве [падмýрку]; ***auf der Hand*** ~ быць відавóчным 3) быць, знахóдзіцца (*у якім-н. стане*); ***im Wéttbewerb vórne*** ~ лідзíраваць у спабóрніцтве; ***mit j-m im Prozéss*** ~ судзíцца з кім-н.; ***in der Schéidung*** ~ развóдзіцца; ***auf der Láuer*** ~ ляжáць [сядзéць] у засáдзе; ***auf der Zúnge*** ~ круцíцца на язы́ку; ***j-m zur Last*** ~ абцяжáрваць [турбавáць] камý-н.; ***wie die Dínge*** ~ як выглядáюць спрáвы; ***die Sáche liegt so*** спрáва ідзé так; ***das liegt mir nicht*** гэ́та не па мне, гэ́та мне не падыхóдзіць; ***worán liegt es?*** у чым спрáва?; ***es liegt an dir*** гэ́та залéжыць ад цябé; ~ ***bléiben**** заставáцца [працягваць] ляжáць; ***die Árbeit bleibt líegen*** рабóта стаíць (на мéсцы); ~ ***lássen**** пакідáць, забывáць дзе-н. ◊ ***j-n links ~ lássen**** 1) забы́ць пра кагó-н. 2) ігнаравáць кагó-н.

líegend 1. *a* ляжáчы, гарызантáльны, размéшчаны **2.** *adv* лéжачы

Líegenschaft *f* -, -en нерухóмая маёмасць

Líegeplatz *m* -es, -plätze 1) месцазнахóджанне, мéсца 2) *чыг*. спáльнае мéсца 3) *марск*. я́карная стая́нка

Líegestuhl *m* -(e)s, -stühle шэзлóнг

Líegezeit *f* -, -en прастóй, час прастóю (*машыны*)

lieh *imp ад* léihen *

lies *imp ад* lésen*

ließ *impf ад* lássen*

Lift *m* -(e)s, -s *i* -e ліфт

Líga *f* -, Lígen 1) лíга, саю́з 2) *спарт*. разрáд, клас

li¦íeren *vt* аб’яднóўваць, цéсна звя́зваць

Likör *m* -s, -e лікёр

líla *a* лілóвы

Líli¦e *f* -, -n лíлія

Liliputáner *m* -s, - ліліпýт

Límes *m* -, - 1) *гіст*. лíмэс, памéжная паласá, мяжá 2) *матэм*. грані́ца

Límit *n* -s, -s *i* -e) мяжá, грані́ца, ліміт, абмежавáнне

limitíeren *vt* абмяжóўваць, лімітавáць

Limonáde *f* -, -n ліманáд

Limousíne [-mu-] *f* -, -n лімузíн

línd(e) *a* мя́ккі, лёгкі (*ветрык*)

Línde *f* -, -n лíпа

Líndenblütentee *m* -s, -s чай з лíпавага цвéту

líndern *vt* аблягчáць, змякчáць, суцíшваць

Línderung *f* -, -en змякчэ́нне, аблягчэ́нне, заспакóйванне, сцíшванне; ~ ***bríngen**** ***[verschäffen]*** давáць [рабíць] аблягчэ́нне

Línderungsmittel *n* -s, - болесуцішáльны

сро́дак

líndgrün *a* зялёны як лі́па

Líndwurm *m* -(e)s, -würmer цмок, змей, драко́н

Lineál *n* -s, -e ліне́йка

lineár *a* ліне́йны

=**ling** *суф. назоўнікаў м. р., утварае назвы людзей*: Léhrling *m* ву́чань

Linguístik *f* - лінгві́стыка, мовазна́ўства

linguístisch *a* лінгвісты́чны, мовазна́ўчы

Líni¦e *f* -, -n 1) лі́нія, ры́са; напра́мак; ***éine geráde ~*** прама́я лі́нія; ***ein Heft mit ~n*** сшы́так у ліне́йку 2) ліне́йка, радо́к 3) лі́нія, тра́са; маршру́т; ***~ 8 der Stráßenbahn*** трамва́й маршру́та 8; ***auf díeser ~ verkéhren die Bússe álle 10 Minúten*** па гэ́тым маршру́це аўто́бусы хо́дзяць праз 10 хвілі́н 4) *вайск*. эшало́н (*баявога парадку*); рубе́ж; ***die vórderste ~*** передава́я лі́нія, пярэ́дні край (*абароны, тс. перан.*) 5): ***die ~ des Ánstandes überschréiten**** перайсці́ мяжу́ прысто́йнасці; ***in érster ~*** у пе́ршую чаргу́, галоўным чы́нам; ***éine míttlere ~ éinhalten**** трыма́цца сярэ́дняй лі́нії; ***j-n auf die gléiche ~ mit j-m stéllen*** ста́віць каго́-н. на адну́ до́шку з кім-н.; ***mit j-m auf gléicher ~ stéhen**** быць ро́ўным каму́-н., не ўступа́ць каму́-н.

Líni¦enblatt *n* -(e)s, -blätter транспара́нт (*для пісьма*)

Líni¦enrichter *m* -s, - *спарт.* бакавы́ суддзя́, суддзя́ на лі́ніі

Líni¦enschiff *n* -(e)s, -e *вайск*. лінко́р

lin(i)íeren *vt* ліне́іць

línk(e) *a* ле́вы; ***~e Séite*** ле́вы бок, вы́варат (*тканіны*); ***~er Hand*** зле́ва, левару́ч; ***zur ~en Hand*** па ле́вую руку́

Línke *sub f* -n, -n 1) ле́вая рука́ 2) ле́вы бок 3) ле́вая па́ртыя

línkerseits *adv* з ле́вага бо́ку

línkisch *a* няспры́тны, няўме́лы, нязгра́бны

links *adv* нале́ва, з ле́вага бо́ку; ***~ sein*** быць левару́кім [ляўшо́й]; ***~ um!*** нале́ва! (*каманда*)

Links¦außen *m* -s, - ле́вы кра́йні напада́ючы (*футбол*)

Línkshänder *m* -s, - ляўша́, левару́кі

línkshändig *a* які́ працу́е ле́вай руко́й; ***er ist ~*** ён ляўша́ [левару́кі]

línksherum *adv* у ле́вы бок

Linksínnen *m* -, - ле́вы паўсярэ́дні нападаючы (*футбол*)

Línkskurs *m* -es *паліт.* ле́вы курс

línksseitig *a* левабако́вы; з ле́вага бо́ку

Línnen *n* -s, - *высок. гл.* Léinen

Linóle¦um *n* -s ліно́леум, ліно́ль

Linón [-ɔ̃: *і* ˈlinɔn] *m* -s *і* -s *тэкст*. ліно́н, то́нкі лён (*тканіна*)

Linotype [ˈlainotaip] *f* -, -s, **Linotýpe-Sétzmaschine** *f* -, -n *палігр*. лінаты́п

Línse *f* -, -n 1) *бат.* сачаві́ца, сачы́ўка 2) *фіз*. лі́нза 3) *анат*. крышта́лік (*у воку*)

línsen *vi разм.* 1) утаро́піцца (*на што-н.*), выгляда́ць (*што-н.*) 2) падмі́ргваць

Línsen|gericht *n* -(e)s, -e, **~suppe** *f* -, -n сачаві́чная по́ліўка

Líppe *f* -, -n губа́, *pl* гу́бы, ву́сны; ***die ~n hängen* lássen**** надзьму́ць гу́бы, пакры́ўдзіцца; ***die ~n spöttisch [verächtlich] kräuseln*** насме́шліва [пага́рдліва] скрыві́ць гу́бы; ***kein Wort soll über méine ~n kómmen**** з маі́х ву́снаў не сарве́цца ні сло́ва, я не скажу́ ні (аднаго́) сло́ва; ***kein Wort über die ~n bríngen**** не сказа́ць ні (аднаго́) сло́ва; ***das Wort schwebt mir auf den ~n*** сло́ва кру́ціцца ў мяне́ на язы́ку ◊ ***an j-s ~n hängen**** лаві́ць ко́жнае сло́ва каго́-н.

Líppenbekenntnis *n* -ses, -se фарма́льнае прызна́нне (*толькі на словах*), крывадушнае прызна́нне

Líppenblütler *m* -s, - *бат*. губакве́тныя

Líppenlaut *m* -(e)s, -e *лінгв*. губны́ гук

Líppenstift *m* -(e)s, -e губна́я пама́да

liquíd *a* 1) ва́дкі, цяку́чы 2) *камерц*. ліквідны

Liquidatión *f* -, -en 1) разлі́к, высвятле́нне ўзае́мных прэтэ́нзій 2) ліквіда́цыя

liquidíeren *vt* 1) ліквідава́ць 2) устараня́ць; ***ein Missverständnis ~*** выясня́ць непаразуме́нне

Liquidíerung *f* -, -en ліквіда́цыя; спыне́н-

не дзéйнасці

líspeln *vi* 1) шаптáць 2) шапляя́віць, гамзáць 3) шалясцéць, шапацéць

List *f* -, -en хíтрасць, кавáрства, пóдласць; ***zu éiner ~ gréifen****, ***éine ~ gebráuchen*** хітры́ць

Líste *f* -, -n спіс; вéдамасць; рэéстр; ***auf der ~ stéhen**** стая́ць у спíсе

lístig *a* хíтры, кавáрны

Lístigkeit *f* -, -en хíтрасць

Litanéi *f* -, -en 1) дакýчлівыя скáргі, галашэ́нне 2) *рэл.* літáнне, літанія

Litáuer *m* -s, - літóвец

litáuisch *a* літóўскі

Líter *n*, *m* -s, - літр

Lítera *f* -, -s *i* гä лíтара, бýква

literárisch *a* літаратýрны

Literát *m* -en, -en 1) літарáтар, пісьмéннік 2) *іран.* інтэлігéнт

Literatúr *f* -, -en літаратýра; ***die éinschlägige ~*** літаратýра па пэ́ўнаму пытáнню; ***die schöne [schöngeistige] ~*** мастáцкая літаратýра, белетры́стыка

Literatúrnachweis *m* -es, -e паказáльнік літаратýры, бібліягрáфія

Literatúrvertrieb *m* -(e)s распаўсю́джванне літаратýры

Literatúrverzeichnis *n* -ses, -se бібліягрáфія

Literatúrwissenschaft *f* -, -en літаратуразнáўства

líterweise *adv* лíтрамі

Lítfaßsäule *f* -, -n слуп [калóнка] для афíш

Lithographíe [Lithografíe] *f* -, -fí¦en літагрáфія

Litótes *f* - *літ.* літóта, літóтэс

litt *impf ад* léiden*

Liturgíe *f* -, -í¦en *царк.* літургíя

Lítze *f* -, -n 1) плéцены шнур, галýн; пятлíца 2) *тэх.* рамíзка 3) гнýткі электры́чны прóвад

live [laif] *a* прамы́, непасрэ́дны (*пра тэле- і радыётрансляцыю*); ***~ sénden*** вéсці прамýю перадáчу

Livesendung [ˈlaif-] *f* -, -en перадáча ў прамóй [непасрэ́днай] трансля́цыі (*радыё, тэлебачанне*)

lívisch [-v-] *a гіст.* лівóнскі

Livrée *f* -, -ré¦en ліўрэ́я

Lizénz *f* -, -en ліцэ́нзія, дазвóл; ***~ für die Herstéllung (G)*** ліцэ́нзія на вытвóрчасць (*чаго-н.*)

lizenzíeren *vt* выдавáць ліцэ́нзію (*на што-н.*)

Lob *n* -(e)s пахвалá; ***~ spénden [ertéilen]*** (па)хвалíць; ***über álles ~ erhában sein*** быць вышэ́й усякай пахвалы́; ***Gott sei ~ (und Dank)!*** дзя́куй Бóгу!, слáва Бóгу!

lóben *vt* (*um, für A, wegen G*) хвалíць (*за што-н*), ухваля́ць ◊ ***jéder Krämer lobt séine Wáre*** ≅ кóжная жáба-квóчка сваё балóта хвáліць; дзе хвóя ні стаíць, сваймý бóру шумíць; ***j-n über den grünen Klée ~*** захвалíць кагó-н.; ***man soll den Tag nicht vor dem Ábend ~*** ≅ кураня́т увóсень лíчаць

lóbenswert *a* пахвáльны

Lóbeserhebung *f* -, -en усхвалéнне, услаўлéнне, ***sich in ~en ergéhen**** рассыпáцца ў пахвалáх, пець дыфірáмбы

Lóbgesang *m* -(e)s, -gesänge хвалéбная пéсня, óда, панегíрык

Lobhudeléi *f* -, -en ліслíвасць, падлáшчванне, дагаджэ́нне

lóbhudeln *неаддз. vt* ліслíвіць, шчóдра сы́паць [дары́ць] пахвалы́

löblich *a* пахвáльны

Löblichkeit *f* - пахвáльнасць

Lóblied *n* -(e)s, -er дыфірáмб, хвалéбная пéсня, панегíрык, óда

lóbpreisen* *неаддз. vt* усхваля́ць, узнóсіць (да нябёс), пець дыфірáмбы

Lóbpreisung *f* -, -en усхвалéнне, услаўлéнне, дыфірáмбы

Lóbrede *f* -, -n хвалéбная прамóва, панегíрык

lóbsingen* *неаддз. vi* (*D*) услаўля́ць, усхваля́ць, апявáць (*каго-н.*)

Loch *n* -(e)s, Löcher 1) дзíрка, адтýліна 2) нарá 3) халýпа 4) лýза (*більярда*) 5) *разм.* кутýзка, турмá ◊ ***sich (D) ein ~ in den Bauch láchen*** падарвáць жы-

ваты́ ад сме́ху; ***j-m ein ~ in den Bauch frágen*** заму́чыць каго́-н. пыта́ннямі; ***ein ~ in die Luft gúcken*** глядзе́ць у адну́ кро́пку адсу́тным по́зіркам [по́глядам]; ***j-m zéigen, wo der Zímmermann das ~ gelássen hat*** вы́ставіць каго́-н. за дзве́ры, прагна́ць каго́-н.; ***auf dem létzten ~ pféifen*** кана́ць, дахо́дзіць, канча́цца, паміра́ць; ***aus éinem ánderen ~ pféifen*** пець на другі́ лад [мане́р]; ***ein ~ mit dem ánderen zústopfen*** плаці́ць стары́я даўгі́ за кошт но́вых

Lóchband *n* -(e)s, -bänder перфасту́жка

lóchen *vt* дзіра́віць, прабіва́ць, перфары́раваць

Lócher *m* -s, - 1) дзірако́л 2) перфара́тар 3) кампо́сцер

löcherig *a* дзіра́вы, наздрава́ты

Lóchkarte *f* -, -n перфака́рта

Lóchstickerei *f* - вы́шыўка сты́лем рышэлье́

Lóchstreifen *m* -s, - *гл.* Lóchband

Lóchzange *f* -, -n перфара́тар; кампо́сцер

Lócke *f* -, -n ло́кан, завіто́к; *pl* ку́чары

lócken I 1. *vt* завіва́ць; ***das Háar ~*** завіва́ць валасы́ **2. ~, sich** ві́цца, кучара́віцца

lócken II *vt* ва́біць, прыця́гваць; зама́ньваць; ***j-n ins Garn ~*** *разм.* замані́ць каго́-н. у сіло́ [па́стку]; ***das lockt mich nicht*** гэ́та мяне́ не ва́біць [не ціка́віць]

Lóckenkopf *m* -(e)s, -köpfe 1) кучара́вая галава́ 2) кучара́вы (чалаве́к)

Lóckenwickel *n* -s, - бігудзі́

lócker *a* 1) ры́хлы, хі́сткі, сла́бы 2) легкаду́мны 3) *тэх.* расхіста́ны, расшата́ны

Lóckerheit *f* - 1) ры́хласць, хі́сткасць, сла́басць 2) распу́снасць, легкаду́мнасць

lóckerlassen* *аддз.* **1.** *vt* аслабля́ць, паслабля́ць **2.** *vi*: ***nicht ~*** не дава́ць спу́ску, не адступа́ць

lóckermachen *аддз. vt разм.:* ***er muss das Geld schon ~*** яму́ давядзе́цца раскашэ́ліцца

lóckern 1. *vt* 1) разрыхля́ць 2) аслабля́ць; ***Beschränkungen ~*** паме́ншыць абмежава́нні **2. ~, sich** слабе́ць; ***Sítten ~ sich*** но́равы псу́юцца

Lóckerung *f* -, -en 1) разрыхле́нне, размякчэ́нне 2) аслабле́нне

lóckig *a* кучара́вы

Lóckmittel *n* -s, - прына́да

Lóckruf *m* -(e)s, -e *паляўн.* крык-прына́да (*імітацыя голасу жывёлы*)

Lóckspeise *f* -, -n прына́да; жыве́ц

Lóckung *f* -, -en 1) *паляўн.* прына́да (*дзеянне*) 2) спаку́са

Lóden *m* -s, - грубашэ́рснае сукно́

Lódenmantel *m* -s, -mäntel непрамака́льнае паліто́ (*з грубога сукна*)

lódern *vi* пала́ць, палымне́ць

Löffel *m* -s, - 1) лы́жка 2) *тэх.* коўш (*экскаватара*) 3) ву́ха (*зайца, труса*); ***séine ~ spítzen*** *разм.* навастры́ць ву́шы, насцеражы́цца ◊ ***mit éinem sílbernen [góldenen] ~ im Mund gebóren sein*** пахо́дзіць з забяспе́чанай сям'і́; *пеpан.* нарадзі́цца пад шчаслі́вай зо́ркай; ***die Wéisheit mit ~n gegéssen [gefréssen] háben*** *іран.* лічы́ць сябе́ на́дта разу́мным; ***j-n über den ~ barbíeren*** абдуры́ць каго́-н.; ***eins hínter die ~ bekómmen**** атрыма́ць наганя́й; ***j-m ein paar hínter die ~ háuen*** даць каму́-н. апляву́ху

Löffelbagger *m* -s, - *тэх.* аднако́ўшны экскава́тар

löffeln *vt* сёрбаць, чэ́рпаць лы́жкай, хлябта́ць

log *impf ад* lügen*

Logaríthmentafel *f* -, -n *матэм.* табл́іца лагары́фмаў

Logaríthmus *m* -, -men *матэм.* лагары́фм

Lógbuch *n* -(e)s, -bücher *марск.* ва́хтавы журна́л

Lóge [-ʒə] *f* -, -n 1) ло́жа (*тэатральная*) 2) ло́жа (*масонская*) 3) швейца́рская ло́жа

Lógendiener [-ʒən-] *m* -s, - капельды́нер

Loggia [ˈlɔʤ(i)a] *f* -, Loggi¦en [ˈloʤ(i)ən] ло́джыя, балко́н; накры́тая скразна́я галерэ́я

logíeren [-ˈʒi:-] *vi* (часо́ва) жыць, пражыва́ць (*у гатэлі і да т.п.*)

Lógik *f* - лóгіка; ***áller ~ ins Gesícht schlágen**** пярэ́чыць усякай лóгіцы
Logis [-ˈʒiː] *n* - [-ˈʒiː(s)], - [-ˈʒiːs] кватэ́ра, жыллё; ***Kost und ~*** кватэ́ра і стол (*харчаванне*)
lógisch *a* лагíчны
loh *a* я́ркі, палымнéючы
Lóhe *f* -, -n пóлымя; ~ ***von Bränden*** пóлымя [агóнь] пажа́раў
lóhen I *vi* пала́ць, палымнéць
lóhen II *vt* дубíць (*скуру*)
Lóhgerber *m* -s, - гарба́р
Lohn *m* -(e)s, Löhne 1) зарабóтная пла́та, зарóбак 2) узнагарóда; *перан.* адпла́та, пóмста ◊ ***wie die Árbeit, so der ~*** ≅ як дба́еш, так і ма́еш; як узарэ́ш, так і збярэ́ш
Lóhnabbau *m* -(e)s зніжэ́нне зарпла́ты [зарóбку]
Lóhnabrechnung *f* -, -en разлíк
Lóhnabzug *m* -(e)s, -abzüge вы́лік з зарпла́ты
Lóhnarbeit *f* - наёмная пра́ца
Lóhnarbeiter *m* -s, - наёмны рабóчы
lóhnen 1. *vt* 1) (*j-m*) узнагарóджваць (*за што-н. каго-н.*); ***es lohnt die Mühe*** пра́ца апла́чваецца [акупляецца]; адплацíць (*за што-н. каму-н.*); ***j-m etw. Übel ~*** адплацíць каму́-н. злом (*за дабро*) 2) плацíць (*каму-н.*), апла́чваць **2.** *vi i* **~, sich** быць ва́ртым, быць вы-гóдным, мець сэнс; ***es lohnt sich nicht*** няварта
löhnen *vt* выпла́чваць зарпла́ту [зарóбак]
lóhnenswert *a* пахва́льны, ухва́льны
Lóhnerhöhung *f* -, -en па(д)вышэ́нне зарпла́ты [зарóбку]
Lóhnfonds [-fɔ̃ː], *m* - [-fɔ̃ː(s)], - [-fɔ̃ːs] фонд зарабóтнай пла́ты
Lóhnforderung *f* -, -en патрабава́нне павышэ́ння зарпла́ты [зарóбку]
Lóhngruppe *f* -, -n тары́фны разра́д, тары́фная ста́ўка
Lóhnkampf *m* -(e)s, -kämpfe барацьба́ за па(д)вышэ́нне зарабóтнай пла́ты
Lóhn|kürzung *f* -, -en, **~senkung** *f* -, -en *гл.* Lóhnabbau
Lóhnliste *f* -, -n плацёжная вéдамасць
Lóhnsteigerung *f* -, -en *гл.* Lóhnerhöhung
Lóhnsteuer *f* -, -n падахóдны пада́так
Lóhnstopp *m* -s, -s *эк.* замарóжванне зарабóтнай пла́ты
Lóhnstreik *m* -s, -s *i* -e эканамíчная забастóўка з патрабава́ннем павышэ́ння зарабóтнай пла́ты
Lóhnstufe *f* -, -n разра́д зарабóтнай пла́ты
Lóhntag *m* -(e)s, -e дзень вы́платы зарабóтнай пла́ты [зарóбку]
Lóhntarif *m* -s, -e тары́ф зарпла́ты
Lóhntüte *f* -, -n канвéрт з зарабóтнай пла́тай [зарóбкам]
Lóhnzahlung *f* -, -en вы́плата зарабóтнай пла́ты [зарóбку]
Lóhnzahlungsliste *f* -, -en вéдамасць на вы́плату зарабóтнай пла́ты [зарóбку]
Lóhnzettel *m* -s, - разлікóвая кнíжка, разлікóвы лістóк
Lóhnzuschlag *m* -(e)s, -schläge надба́ўка да зарабóтнай пла́ты [зарóбку]
Lok *f* -, -s *гл.* Lokomotíve
lokál *a* мясцóвы, лака́льны, мясцóвага значэ́ння
Lokál *n* -s, -e 1) памяшка́нне 2) рэстара́н, кавя́рня
Lokálbahn *f* -, -en чыгу́нка мясцóвага прызначэ́ння, пад’язны́ пуць
lokalisíeren *vt* лакалізава́ць
Lokalisíerung *f* -, -en лакаліза́цыя
Lokalität *f* -, -en 1) мясцóвасць 2) памяшка́нне
Lokálnachrichten *pl* мясцóвая хрóніка, здарэ́нні (*раздзел газет*)
Lokálsatz *m* -es, -sätze *грам.* (акалíчнасны) дада́ны сказ мéсца
Lokáltermin *m* -s, -e *юрыд.* выязна́я сéсія; вы́езд для агля́ду мéсца злачы́нства
Lokálverkehr *m* -s 1) *чыг.* мясцóвыя знóсіны 2) мясцóвы (тавара)абарóт
Lokatív *m* -s, -e *грам.* мéсны склон
Lókbrigade *f* -, -n паравóзная брыга́да
Lókführer *m* -s, - машынíст (*паравоза*)
Lókheizer *m* -s, - качага́р
Lokomobíle *f* -, -n лакамабíль
Lokomotíve [-və] *f* -, -n паравóз, лакаматы́ў

Lokomotívführer *m* -s, - машыніст (*паравоза*)

Lókus *m* - *i* -ses, - *i* -se *разм.* прыбіральня

Lombárd *m*, *n* -(e)s, -e ламбард

Look [luk] *m* -s, -s вонкавы выгляд

Looping ['lu:p-] *m* -s, -s *ав.* мёртвая пятля

Lórbeer *m* -s, -en 1) лаўр 2) лаўры, слава; ***unverwélklicher*** ~ неўвядальная [неўміручая, нязгасная] слава ◊ ***~en érnten*** пажынаць лаўры; ***sich auf den ~en rúhen*** спачыць на лаўрах

Lórbeerbaum *m* -(e)s, -bäume лаўровае дрэва

Lórbeerblatt *n* -(e)s, -blätter лаўровы ліст

Lórbeerkranz *m* -es, -kränze лаўровы вянок

Lord *m* -s, -s лорд

Lóre *f* -, -n 1) адкрыты таварны вагон; вагон-платформа 2) ваганетка

Lorgnétte [lɔrn'i̯ɛtə] *f* -, -n, **Lorgnon** [lɔrn'i̯ɔ̃:] *n* -s, -s ларнет

los 1. *a* адарваны, адчэплены, адвязаны; свабодны; ***der Knopf ist*** ~ гузік адарваўся; ***der Hund ist*** ~ сабака сарваўся; ***was ist ~?*** што здарылася? **2.** *adv* ***~!*** давай!, пачынай!; *спарт., вайск.* марш!, руш!

los= *аддз. дзеясл. прыстаўка, указвае на:* 1) *аддзяленне, вызваленне ад чаго-н.:* lósbinden* адвязваць 2) *пачатак дзеяння:* lósgehen* пачынацца

=los *паўсуф. прыметнікаў, указвае на адсутнасць у прадмета пэўнай прыкметы ці ўласцівасці:* árbeitslos беспрацоўны

Los *n* -es, - 1) жэрабя; ***das ~ fällt auf ihn*** жэрабя пала на яго; ***das ~ ist gefállen*** *перан.* выбар зроблены, рашэнне прынята 2) латарэйны білет; ***er hat das gróße ~ gewónnen*** яму дастаўся самы вялікі выйгрыш 3) лёс, доля; ***sein ~ (gedúldig) trágen**** (цярпліва) несці свой крыж; ***únter séinem ~ zusámmenbrechen**** не вынесці ўдараў лёсу; ***mit séinem ~ hádern*** наракаць на свой лёс

lósarbeiten *аддз.* **1.** *vt* вызваляць (*з цяжкасцю*) **2.** *vi* 1) энергічна ўзяцца за работу 2) (*auf A*) дамагацца (*чаго-н.*)

lösbar *a* 1) вырашальны 2) *хім.* растваральны 3) *тэх.* разборны, рассоўны

Lösbarkeit *f* - 1) растваральнасць 2) вырашальнасць

lósbinden* *аддз. vt* развязваць, адвязваць

lósbrechen* *аддз.* **1.** *vt* адломваць, адколваць, разломваць **2.** *vi* (s) пачынацца, узнімацца (*пра буру, сварку і г.д.*)

losch *impf ад* löschen*

Löschapparat *m* -(e)s, -e вогнетушыцель

Löschblatt *n* -(e)s, -blätter *гл.* Löschpapier

löschen 1. *vt* 1) тушыць, гасіць; ***den Durst*** ~ праганяць [наталяць] смагу 2) прамакаць (*напісанае*) 3) *камерц.* ануляваць, нішчыць, пагашаць 4) *марск.* выгружаць (*судна*) **2.** *vi паэт.* тухнуць, гаснуць

Löscher *m* -s, - прэс-пап'е, прамакальная папера

Löschkalk *m* -(e)s гашаная вапна

Löschkopf *m* -(e)s, -köpfe сціральная галоўка (*магнітафона*)

Löschmannschaft *f* -, -en пажарная каманда

Löschpapier *n* -s, -e прамакальная папера

Löschung I *f* -, -en 1) тушэнне, гашэнне 2) *камерц.* пагашэнне, ануляванне

Löschung II *f* -, -en выгрузка (*судна*)

lósdrehen *аддз. vt* адкручваць

lósdrücken *аддз. vt* спускаць (*курок*)

lóse 1. *a* 1) свабодны 2) слабы, хісткі 3) распушчаны (*пра валасы*) 4) легкадумны, распушчаны (*пра чалавека*) ◊ ~ ***Zúnge*** балбатлівы язык; ***~r Streich*** свавольства 5) не(рас)фасаваны **2.** *adv* 1) свабодна 2) слаба

Lösegeld *n* -(e)s, -er) выкуп (*грашыма*)

Lösemittel *n* -s, - растваральнік

lósen *vi* кідаць жэрабя, вызначаць лёс

lösen 1. *vt* 1) развязваць; ***den Knóten*** ~ развязаць вузел 2) скасаваць (*дагавор*) 3) рашаць (*задачу*); вырашаць (*спрэчкі*); ***die Zwéifel*** ~ разагнаць сумненні 4) *хім.* раствараць 5) браць (*білет на цягнік і да т.п.*) **2. ~, sich** 1) *вайск.* адрывацца, адыходзіць, адступаць

2) (*von D*) расставáцца (*з кім-н.*) 3) адмежавáцца, адарвáцца 4): ***er löste sich aus der Erstárrung*** здранцвéнне [анямéнне] у ягó прайшлó

lósfahren* *аддз. vi* (s) 1) ад’язджáць, адпраўля́цца; ***fahr los!*** пайшóў!, едзь! 2) *разм.* налятáць 3) накíдвацца (*на каго-н.*)

lósgehen* *аддз. vi* (s) 1) развя́звацца, распускáцца 2) стрэ́ліць 3) пачынáцца; ***es geht los!*** пачынáецца! 4) ісцí да намéчанай мэ́ты; мéрыцца, нацэ́львацца (*куды-н.*) 5) (*auf A*) кíнуцца (*на каго-н.*); ***aufeinánder*** ~ кíнуцца адзíн на аднагó, счапíцца [схапíцца] адзíн з адны́м (*у бойцы*)

lósgelöst 1. *a* адарвáны **2.** *adv* у адры́ве

lóshaken *аддз. vt* адчэ́п(лí)ваць

Lóskauf *m* -(e)s, -käufe вы́куп

lóskaufen *аддз. vt* выкупля́ць

lósketten *аддз. vt* раскóўваць; спускáць з ланцугá

lóskläffen *аддз. vi* 1) (*gegen A*) загáўкаць (*на каго-н.*) 2) пачáць ля́яцца

lóskommen* *аддз. vi* (s) адвязáцца, вы́зваліцца; уцячы́; ***von der Érde [vom Wásser]*** ~ *ав.* адарвáцца ад зямлí [вады́]

lóskuppeln *аддз. vt тэх.* расчапля́ць

lóslassen* *аддз. vt* 1) адпускáць, вызваля́ць 2) (*auf A*) нацкóўваць, напускáць 3): ***éinen Witz*** ~ адпусцíць жарт, пажартавáць; ***éine Réde*** ~ *іран.* пачáць прамóву [гавары́ць]

lóslaufen* *аддз. vi* (s) *разм.* пабéгчы, паляцéць; *спарт.* стартавáць

lóslegen *аддз. vi разм.* хýтка пачынáць (*што-н. рабíць*)

löslich *a хім.* растварáльны

Löslichkeit *f - хім.* растварáльнасць

lóslösen *аддз.* **1.** *vt* аддзяля́ць, адвя́зваць, адрывáць; вызваля́ць **2. ~, sich** адрывáцца, адставáць, аддзяля́цца

lósmachen *аддз.* **1.** *vt* развя́зваць **2. ~, sich** вызваля́цца

lósplatzen *аддз. vi* (s) 1) разрывáцца, лóпацца 2) (*mit D*) *разм.* вы́паліць, сказáць што-н. (*нечакана, раптоўна*); пачáць (*смяяцца і г.д.*)

lósrattern *аддз. vi* загрукатáць, загрымéць

lósreißen* *аддз.* **1.** *vt* адрывáць **2. ~, sich** вырывáцца; *перан.* адрывáцца

Löß [Löss] *m* -es, -e *геал.* лёс, жаўтазём

lóssagen, sich *аддз.* (*von D*) адмаўля́цца (*ад чаго-н.*), выракáцца (*чаго-н.*)

lósschießen* *аддз. vi* 1) страля́ць, адкрывáць агóнь; ***schieß los!*** *разм.* пачынáй!, выкладвай! 2) (s) кíнуцца, ры́нуцца

lósschlagen* *аддз.* **1.** *vi* (*auf A*) нанóсіць удáры (*каму-н*), біць (*каго-н.*); ***sie schlúgen aufeinánder los*** яны́ распачалí бóйку **2.** *vt* збывáць, распрадавáць (*па зніжаных цэнах*)

lósschnallen *аддз. vt* расшпíльваць (*пражку*)

lósschrauben *аддз. vt* раскрýчваць, адкрýчваць (*шрубу, вінт*)

lósschwimmen* *аддз. vi* (s) адплывáць; *спарт.* стартавáць (*у плыўцоў*)

lóssprechen* *аддз. vt* вы́зваліць (*ад якога-н. абавязку*) ◊ ***j-n von séiner Schuld*** ~ зняць з кагó-н. вінý

lóssteuern *аддз. vi* (s) (*auf A*) накірóўвацца (*куды-н*); ***auf sein Ziel*** ~ ісцí да сваёй мэ́ты (*тс. перан.*)

lósstürmen *аддз. vi* (s), **lósstürzen** *аддз. vi* (s) (*auf A*) кíдацца (*на каго-н., на што-н.*)

lóstrennen *аддз. vt* распóрваць, адпóрваць

Lósung I *f* -, -en 1) лóзунг 2) *вайск.* парóль

Lósung II *f* -, -en 1) тырáж латарэ́і [пазы́кі] 2) *спарт.* жараб’ёўка

Lösung *f* -, -en 1) (вы)рашэ́нне 2) скасавáнне (*дагавора*) 3) развя́званне, паслаблéнне; разблы́тванне 4) *хім.* раствóр 5) *перан.* развя́зка; ***das wäre die béste*** ~ такóе рашэ́нне былó б сáмым лéпшым

Lösungsmittel *n* -s, - растварáльнік

Lósungswort *n* -(e)s, -wörter *гл.* Lósung I 2)

lóswerden* *аддз. vt* (s) пазбы́цца, пазбáвіцца, адчапíцца, адвязáцца (*ад каго-н., ад чаго-н.*)

lóswickeln *аддз. vt* разгóртваць, раскрýчваць, разблы́тваць

lósziehen* *аддз.* **1.** *vt* расцягваць, выцягваць **2.** *vi* (s) 1) бéгчы, уцякáць 2) адпраўля́цца (*куды-н.*) 3) (*über, gegen A*) накíнуцца, напáсці, навалíцца (*на каго-н.*); лáяць, гáньбіць, знеслаўля́ць (*каго-н., за вочы*)

Lot *n* -(e)s, -e 1) грузíла, лот 2) перпендыкуля́р 3) прыпóй

lóten *vi* 1) вымярáць глыбінí лóтам 2) *буд.* правярáць адвéсам 3) *матэм.* апускáць перпендыкуля́р

löten *vt* літавáць, пая́ць

Lotión [*i* ˈlo:ʃən] *f* -, -en *і пры англ. вымаўленні* -s ласьён

Lötkolben *m* -s, - пая́льнік

Lötlampe *f* -, -n пая́льная ля́мпа

Lótlini¦e *f* -, -n вертыкáль

Lótosblume *f* -, -n квéтка лóтаса

lótrecht *a* вертыкáльны, перпендыкуля́рны

Lótse *m* -n, -n 1) *марск.* лóцман 2) правадні́к (*напр., у гарах*)

lótsen *vt* 1) вéсці (*судна*) 2) *разм.* (за)цягнýць (*каго-н. куды-н.*)

Lótterbube *m* -n, -n, **Lótter** *m* -s, - гультáй, лóдар, абібóк

Lotteríe *f* -, -rí¦en латарэ́я

Lotteríelos *n* -es, -e латарэ́йны білéт

lótterig *a* нядбáйны; шалапýтны, распýшчаны

Lótterleben *n* -s пустóе [бесклапóтнае, распýснае] жыццё

lóttern *vi* бадзя́цца, валачы́цца, швэ́ндацца; гультаявáць, лóдарнічаць

Lótterwirtschaft *f* - безгаспадáрчасць, беспарáдак

Lótto *n* -s, -s латó

Lötung *f* -, -en пая́нне, спáйка

Lötzinn *n* -(e)s пая́льнае вóлава

Löwe *m* -n, -n 1) леў 2) Леў (*сузор'е*)

Löwenanteil *m* -(e)s, -e (і)львíная чáстка

Lö́wenbändiger *m* -s, - утаймавáльнік ільвóў

Löwenhaut *f* -, -häute (і)львíная шкýра ◊ ***der Ésel in der ~*** баязлíвец, які выдаé сябé за храбрацá

Löwenjunge *n* -n, -n ільвяня́, ільвянё

Löwenmaul *m* -(e)s *бат.* званéц

Löwenzahn *m* -(e)s *бат.* дзьмухавéц, малачáй

loyal [loˈja:l] *a* лая́льны

Loyalität [loja:l-] *f* - лая́льнасць

Luchs *m* -es, -e 1) рысь 2) хітрýн, прайдзісвéт

Lúchsauge *n* -s, -n зóркае вóка

lúchsen *vi* 1) вéльмі ўважліва назірáць [сачы́ць] 2) падпільнóўваць (*каго-н.*)

Lücke *f* -, -n 1) пустóе мéсца 2) адтýліна; ***éine ~ réißen**** прабівáць адтýліну; прычыня́ць шкóду 3) *pl* хíбы, прагáлы (*у ведах*)

Lǘckenbüßer *m* -s, - 1) *зняв.* (непаўнацэ́нны) намéснік; «заты́чка» 2) *тэатр.* дублёр

lückenhaft *a* няпóўны, з прабéламі

lückenlos *a* без прабéлаў [прагáлаў], суцэ́льнае

lud *impf ад* láden*

Lúder *n* -s, - 1) пáдла 2): ***so ein ~!*** *груб.* якáя дрэнь!; ***áltes ~*** *груб.* старáя каргá, сцéрва, падлюга; ***ein ~ von éinem Fráuenzimmer [von éinem Wéibsstück]*** сцéрва, падлю́ка

Luft *f* -, Lüfte павéтра; ***frísche ~ schöpfen*** ды́хаць свéжым павéтрам; ***an der fríschen ~*** на адкры́тым [свéжым] павéтры; ***die ~ ánhalten**** затрымáць дыхáнне; ***an die frísche ~ géhen**** выхóдзіць на свéжае павéтра; ***er ist für mich ~*** ён для мянé пустóе мéсца, ён не існýе для мянé; ***séinem Hérzen ~ máchen*** адвéсці душý; вы́казаць усё, што набалéла ◊ ***(es ist) dícke ~!*** *разм.* увáга!, небяспéка!; *марск.* палýндра!; ***etw. aus der ~ gréifen**** вы́смактаць штóсьці з пáльца; ***die ~ ist rein*** *разм.* небяспéкі нямá; ***na, gúte ~!*** *разм.* што ж, дай Бóжа!; ***in die ~ flíegen**** вы́бухнуць, узляцéць на павéтра; ***es liegt in der ~*** гэ́та нóсіцца ў павéтры 2) *тэх.* зазóр, люфт

Lúftabwehr *f* - *вайск.* супрацьпавéтраная

абаро́на
Lúftangriff *m* -(e)s, -e *вайск.* паве́траны напа́д
Lúftaufklärung *f* -, -en паве́траная разве́дка
Lúftaufnahme *f* -, -n аэрафотазды́мка
Lúftballon *m* -s, -e *i* -s аэраста́т
Lúftbild *n* -(e)s, -er аэрафотазды́мак
Lúftbrücke *f*-, -n паве́траны мост
lúftdicht *a* гермеи́ычны
Lúftdruck *m* -(e)s ціск паве́тра; паве́траная хва́ля
Lúftdruckbremse *f* -, -n пнеўматы́чны то́рмаз
Lúftdruckmesser *m* -s, - баро́метр
lüften *vt* 1) праве́трываць; ***den Hut*** ~ віта́цца, віта́ць (*прыпадымаючы капялюш*) 2): ***ein Gehéimnis*** ~ адкры́ць сакрэ́т; ***das Dúnkel um etw. (A)*** ~ праліць святло́ (*на што-н.*)
Lüfter *m* -s, - вентыля́тар
Lúfterhitzer *m* -s, - калары́фер
Lúfterkundung *f* -, -en паве́траная разве́дка
Lúftfahrt *f* -, -en 1) палёт 2) аэранавіга́цыя
Lúftfahrtgesellschaft *f* -, -en авіякампа́нія
Lúftfahrzeug *n* -(e)s, -e паве́траны сро́дак зно́сін (*самалёт, дырыжабль і г.д.*), лята́льны апара́т
Lúftfenster *n* -s, - фо́рт(ач)ка, лю́фцік
Lúftflotte *f* -, -n паве́траны флот
lúftförmig *a* газападо́бны
Lúftgefecht *n* -(e)s, -e *гл.* Lúftkampf
lúftgestützt *a* паве́транага базі́равання (*пра ракетныя ўстаноўкі і г.д.*)
Lúftgewehr *n* -(e)s, -e пнеўматы́чнае ружжо́
Lúfthafen *m* -s, -häfen аэрапо́рт
Lúfthammer *m* -s, -hämmer пнеўматы́чны мо́лат
Lúftheizung *f* -, -en паве́транае ацяпле́нне
lúftig *a* 1) які́ змяшча́е ў сабе́ шмат паве́тра і святла́ 2) лёгкі, то́нкі, празры́сты 3) легкаду́мны
Lúftikus *m* -, -se ветраго́н, легкаду́мны чалаве́к
Lúftkampf *m* -(e)s, -kämpfe паве́траны бой
Lúftkissen *n* -s, - надзіма́ная паду́шка
Lúftkühlung *f* - паве́транае ахаладжэ́нне
Lúftkurort *m* -s, -e кліматы́чны куро́рт
Lúftlandetruppen *pl* авіядэса́нтныя во́йскі [ча́сці]
Lúftlandung *f* -, -en паве́траны дэса́нт
lúftleer *a* беспаве́траны
Lúftleere *f* - ва́куум, беспаве́траная прасто́ра
Lúftlini¦e *f* -, -n 1) прама́я лі́нія (*паміж двума геаграфічнымі пунктамі*) 2) паве́траная [авіяцы́йная] лі́нія [тра́са], лі́нія паве́траных зно́сін
Lúftloch *n* -(e)s, -löcher 1) адду́шына; душні́к 2) *ав.* паве́траная я́ма
Lúftmatratze *f* -, -n надзіма́ны матра́ц
Lúftpost *f* - паве́траная по́шта; авіяпо́шта
Lúftpumpe *f* -, -n паве́траная по́мпа
Lúftraum *m* -(e)s паве́траная прасто́ра
Lúftreifen *m* -s, - пнеўматы́чная шы́на
Lúftreiniger *m* -s, - паветраачышча́льнік
Lúftröhre *f* -, -n 1) вентыляцы́йная труба́ 2) *анат.* трахе́я, ды́хальнае го́рла
Lúftschacht *m* -(e)s, -schächte вентыляцы́йная ша́хта, паве́траны кана́л
Lúftschiff *n* -(e)s, -e дырыжа́бль
Lúftschlauch *m* -(e)s, -schläuche ка́мера (пнеўматы́чнай) шы́ны
Lúftschloss *n* -es, -schlösser *пераи.* паве́траны за́мак ◊ ***Lúftschlösser báuen*** пе́сціць нязздзе́йсныя ма́ры
Lúftschraube *f* -, -n вінт, прапе́лер (*самалёта*)
Lúftschutz *m* -es *гл.* Lúftabwehr
Lúftschutzkeller *m* -s, - бамбасхо́вішча
Lúftspiegelung *f* -, -en міра́ж
Lúftstreitkräfte *pl вайск.* ва́енна-паве́траныя сі́лы
Lúftstrom *m* -(e)s, -ströme паве́траны пато́к
Lúftstützpunkt *m* -(e)s, -e авіяба́за
Lüftung *f* -, -en праве́трыванне, вентыля́цыя
Lúftverkehr *m* -s паве́траныя зно́сіны
Lúftwaffe *f* -, -n авія́цыя, ва́енна-паве́т-

раныя сілы

Lúftwarndienst *m* -(e)s, -e *вайск.* слу́жба паве́транага апавяшчэ́ння

Lúftweg *m* -(e)s, -e 1) *анат.* дыха́льныя шляхі́ 2) паве́траны шлях; ***auf dem ~(e)*** па паве́тры, паве́траным шля́хам

Lúftzug *m* -(e)s, -züge 1) скразня́к 2) *тэх.* ця́га

Lug *m* -s хлусня́; **~ *und Trug*** адна́ хлусня́

Lüge *f* -, -n хлусня́; ***éine fáustdicke ~*** страшэ́нная [гру́бая] хлусня́; ***éine frómme ~*** хлусня́ [падма́н] дзеля́ рату́нку; ***j-n ~n stráfen*** выкрыва́ць каго́-н. у хлусні ◊ ***~n háben kúrze Béine*** у хлусні́ каро́ткія но́гі

lúgen *vi* выгля́дваць, падпільно́ўваць

lügen* *vi* ілга́ць, хлусі́ць, мані́ць; ***er lügt, dass sich die Bálken bíegen**** ≅ ён хлу́сіць без уся́кага со́раму

lügenhaft *a* ілжы́вы, хлуслі́вы

Lügenmaul *n* -(e)s, -mäuler *разм.* хлус, ілгу́н, мані́ока

Lügner *m* -s, - ілгу́н, хлус, мані́ока

lügnerisch *a* ілжы́вы, хлуслі́вы

Lúke *f* -, -n люк

lukratív *a* прыбытко́вы, дахо́дны

lukúllisch *a* раско́шны, пы́шны, бага́ты

Lúlatsch *m* -(e)s, -e *разм.* бамбі́за, калан-ча́, бе́йбус

lúllen *vt* закалы́хваць, люля́ць, супако́й-ваць

Lümmel *m* -s, - наха́бнік, хулiга́н, грубія́н

Lümmeléi *f* - не́вуцтва, наха́бства, гру-бія́нства

lümmeln, sich разва́львацца (*у крэсле*)

Lump *m* -en, -en 1) няго́днік, падлю́га 2) абарва́нец

lúmpen *vi* жыць у распу́сце [бяздзе́йна, бязла́дна] ◊ ***sich nicht ~ lássen**** не скупі́цца, не быць скна́рам [скна́рай]

Lúmpen *m* -s, - 1) ану́ча, шмато́к 2) *pl* лахманы́, рыззё, рызманы́ ◊ ***j-n aus den ~ schütteln*** *жарт.* ≅ прапясо́чыць каго́-н., даць ды́хту каму-н.

Lúmpengesindel *n* -s збой, зброд, дэкла-сава́ныя элеме́нты

Lúmpenproletariat *n* -s лю́мпен-прале-тарыя́т

Lúmpensammler *m* -s, - 1) стары́знік 2) *жарт.* апо́шні (начны́) цягні́к [аўто́бус, трамва́й]

Lumperéi *f* -, -en 1) глу́пства, дро́бязь; ***wégen éiner ~ stréiten**** сварыцца з-за дро́бязі 2) по́дласць

lúmpig *a* 1) абарва́ны, жабра́цкі 2) нік-чэ́мны, по́длы

Lunch [lanʃ] *m* - *i* -es, -s *i* -e ленч, другое сне́данне

Lúnge *f* -, -n *анат.* лёгкае; ***es auf der ~ háben*** мець хво́рае лёгкае; ***aus vóller [vóllster] ~ schréien**** крыча́ць на ўсё го́рла

Lúngenentzündung *f* -, -en запале́нне лёгкіх

Lúngenheilstätte *f* -, -n лёгачны санато́рый

lúngenkrank: ***er ist ~*** у яго́ туберкулёз (лёгкіх), ён хво́ры на сухо́ты

Lúngenschwindsucht *f* - сухо́ты, тубер-кулёз лёгкіх

lúngern *vi* ло́дарнічаць, гультаява́ць

Lúnte *f* -, -n 1) кнот 2) хвост (*пушнога звера*) ◊ ***~ ríechen**** *разм.* адчува́ць небяспе́ку

Lúpe *f* -, -n лу́па; ***j-n, etw. scharf únter die ~ néhmen**** прыглядзе́цца бліжэ́й да каго́-н., чаго́-н.

Lupíne *f* -, -n *бат.* лу́бін

Lúpus *m* -, - *i* -se *мед.* ваўча́нка

Lúpus in fábula ≅ лёгкі на ўспамі́н (*літаральна* воўк у ка́зцы)

Lúrche *pl заал.* земнаво́дныя, амфі́біі

Lúsche *f* -, -n *разм.* мало́дка , мі́зэр (*карта самай нізкай вартасці*)

Lust *f* -, Lüste 1) ра́дасць, уце́ха 2) жада́н-не, ахво́та; ***in ~ und Leid zusámmen-halten**** дзялі́ць ра́дасць і го́ра з кім-н.; ***ich hábe ~*** мне хо́чацца; ***j-m ~ máchen zu etw.*** зацікавіць каго́-н. чым-н.; ***~ zu etw. (D), auf etw. (A) háben*** жада́ць [хаце́ць] чаго́-н.; ***~ an etw. (D) fínden**** прыахво́-ціцца да чаго́-н.; ***j-m die ~ néhmen**** адбі́ць ахво́ту каму́-н.; ***mit ~ und Líebe bei éiner Sáche sein*** адда́цца ўсі́м сэ́рцам яко́й-н. спра́ве 2) *часцей pl* пачуццёвыя

жада́нні, пажадлі́васць, хаце́нне; ***séinen Lüsten frönen*** аддава́цца сваі́м жада́нням, захапле́нням

Lústbarkeit *f* -, -en весяло́сць, заба́вы, гу́льні

Lüster *m* -s, - 1) свяці́льнік, кандэля́бр 2) *тэкст*. люстры́н

lüstern *a* 1) пра́гны 2) юрлі́вы

Lüsternheit *f* -, -en юрлі́васць, пажадлі́васць

Lústgarten *m* -s, -gärten парк (сад) для гуля́ння

Lústgefühl *n* -(e)s, -e пачуццё задавальне́ння, асало́ды

lústig 1. *a* вясёлы, заба́ўны, сме́шны; ***sich ~ máchen (über A)*** смяя́цца, пацяша́цца (*з каго-н.*) **2.** *adv* ве́села; сме́шна; ***nun ~ an die Árbeit!*** дру́жна за рабо́ту [пра́цу]!; ***das kann ja ~ wérden!*** *іран*. гэ́та мо́жа быць ве́села!; ***nur ímmer ~!*** *разм*. не суму́й!, не журы́ся!

Lústigkeit *f* - вясе́лле; весяло́сць, до́бры настро́й, ра́дасць; заба́ўнасць

Lüstling *m* -s, -e сладастра́снік; юрлі́вец

lústlos 1. *a* бязра́дасны, су́мны, ну́дны **2.** *adv* неахво́тна, вя́ла

Lústspiel *n* -(e)s, -e каме́дыя

Lústspielfilm *m* -(e)s, -e кінакаме́дыя

lústwandeln *неаддз. vi* прагу́львацца, гуля́ць

lútherisch *a* лютэра́нскі

lútschen *vt* ссаць, смакта́ць

Lútscher *m* -s, - 1) со́ска 2) *разм*. цуке́рка (*карамель*)

lütt *a дыял*. малы́, мале́нькі

Luv [lu:f] *f* - *марск*. наве́траны бок карабля́

Lux *n* -, - *фіз*. люкс

Lúxemburger *m* -s, - жыха́р Люксембу́рга

luxuriös *a* раско́шны, пы́шны

Lúxus *m* - 1) раско́ша, пы́шнасць 2) марнатра́ўства; ***gróßen ~ tréiben**** купа́цца ў раско́шы

Lúxusartikel *m* -s, - прадме́т раско́шы

Lúxushotel *n* -s, -s гасці́ніца [атэ́ль]-люкс

Lúxusindustrie *f* -, -stri¦en прамысло́васць прадме́таў раско́шы

Luzérne *f* -, -n *бат*. люцэ́рна

Lýmphe *f* -, -n *мед*. лі́мфа

lýnchen [´linçən] *vt* лінчава́ць

Lýnchjustiz [ˈlintʃ- *і* ˈlynç-] *f* - суд Лі́нча

Lýra *f* - *муз*. лі́ра

Lýrik *f* - лі́рыка; (ліры́чная) паэ́зія

Lýriker *m* -s, - лі́рык

lýrisch *a* ліры́чны

Lyzéum *n* -s, -zé¦en ліцэ́й

M

Maar *n* -s, -e *геал.* крáтэр патýхлага вулкáна

Maat *m* -(e)s, -e *i* -en *марск.* ýнтэр-афіцэ́р флóту, старшынá

Mách¦art *f* -, -en спóсаб выканáння [вы́рабу]; фасóн

máchbar *a* рэáльны, ажыццявíмы

Máchbarkeit *f* - рэáльнасць, выканáльнасць

Máchbarkeitsanalyse *f* -, -n анáліз на выканáльнасць (*праекта*)

Máche *f* - 1) рабóта, апрацóўка 2) хíтрасць, падмáн, фальсіфікáцыя; ***das ist bewússte*** ~ гэ́та свядóмы падмáн; ***óhne*** ~ натурáльна, без хíтрыкаў

máchen 1. *vt* 1) рабíць; выраблáць, выкóнваць 2) складáць, раўня́цца; ***zwei mal vier macht acht*** два ў чаты́ры бýдзе [раўня́ецца] вóсем; ***das macht viel*** гэ́та складáе вялíкую сýму; гэ́та ігрáе вáжную рóлю; ***das macht fünf Éuro*** гэ́та складáе пяць éўра; ***das macht nichts*** гэ́та нічóга не знáчыць 2) прывóдзіць у парáдак; ***das Bett*** ~ засцілáць лóжак; ***die Háare*** ~ прычэ́свацца; 3) з'яўля́цца, быць (*кім-н.*); ***den Léhrer*** ~ *разм.* настáўнічаць; 4) заключáць (*саюз*), утварáць (*грамадства*); ***búnte Réihe*** ~ сядзéць уперамéшку (*напр., мужчыны і жанчыны*) 5) мець вы́нікам; ***Pléite*** ~ пацярпéць фія́ска [няўдáчу], збанкрýціцца; 6) падымáць, рабíць (*шум*); ***Radáu*** ~ шумéць, скандáліць; ***gróßes Áufsehen*** ~ рабíць сенсáцыю 7) завяршы́ць, зрабíць; ***éine Partíe*** ~ згуля́ць пáртыю (*у шахматы*); ***Ánspruch auf etw. (A)*** ~ прэтэндавáць на што-н. 8) рабíць, прычыня́ць, выклікáць; ***j-m Angst*** ~ наганя́ць на кагó-н. страх; ***j-m Vergnügen*** ~ прынóсіць камý-н. задавальнéнне 9) рабíць (*сабе*); ***sich (D) über etw. (A) Gedánken*** ~ турбавáцца, непакóіцца, хвалявáцца аб чым-н.; ***es sich (D) bequém*** ~ уладкóўвацца зрýчна [ёмка, вы́гадна] 10): ***j-m Recht*** ~ дагадзíць (каму-н.); ***j-m etw. déutlich*** ~ растлумáчыць камý-н. што-н.; ***sich an etw. (D)*** ~ брáцца за што-н. (*напр., за работу*); ***sich auf den Weg*** ~ выпраўля́цца ў дарóгу; ***was macht dein Deutsch?*** як твaé пóспехі з нямéцкай мóвай?; ***mach, dass du fórtkommst!*** выбірáйся [прэч] адсю́ль! ◊ ***sich dünn(e) [aus dem Staub]*** ~ *разм.* знíкнуць, злiня́ць, уцячы́ **2.** *vi разм.* 1): ***acht Stúnden*** ~ працавáць вóсем гадзíн; ***mach schnell!, máche, máche!*** хутчэ́й!; ***ich mach ja schon!*** зáраз!, хвілíнку! 2) (*in D*) гандлявáць (*чым-н.*); ***in Textíli¦en*** ~ гандлявáць тканíнай

Máchenschaft *f* -, -en, *часцей pl* махінáцыі; падкóпы, інтры́гі

Mácher *m* -s, - 1) вытвóрца 2) дзялóк, камбінáтар

Machinatión [-x-] *f* -, -en махінáцыя

Macht *f* -, Mächte 1) сíла, магýтнасць, моц; уплы́ў; улáда; ***die ~ der Gewóhnheit*** сíла звы́чкі; ***die ~ gewínnen**** набы́ць улáду; ***j-m séine ~ fühlen lássen**** даць камý-н. адчýць сваю́ ўлáду; ***séine gánze ~ áufbieten***n* пусцíць у ход усю́ сваю́ ўлáду; ***die ~ an sich (A) réißen**** захапíць улáду; ***an die ~ gelángen [kómmen*]*** прыйсцí да ўлáды; ***an die ~ bríngen**** прывéсці да ўлáды 2) дзяржáва; ***die verbündeten Mächte*** саю́зныя дзяржáвы 3) вóйска, вóйскі; ***die bewáffnete*** ~ узбрóеныя сíлы ◊ ~ ***geht vor Recht*** ≅ прáва на бакý мóцнага [дýжага]

Máchtanspruch *m* -(e)s, -sprüche прэтэ́нзія на ўлáду, дамагáнне ўлáды

Máchtantritt *m* -(e)s, -e прыхóд да ўлáды

Máchtbefugnis *f* -, -se улáда, правамóцтва; ***mit ~sen áusstatten*** надзялíць улá-

дай [правамóцтвамі]; ***die ~se löschen*** паўнамóцтвы канчáюцца

Máchtbereich *m* -(e)s, -e сфéра ўлáды

Máchtergreifung *f* - захóп улáды

Máchthaber *m* -s, - уладáр, валадáр

máchthaberisch *a* дэспатычны, уладáрны

mächtig 1. *a* 1) магýтны, мóцны 2) веліч́эзны 3) які валóдае (*чым-н.*); ***séiner Gefühle nicht ~ sein*** не валóдаць сваімі пачýццямі **2.** *adv* вéльмі, надзвычай; ~ ***víel*** вéльмі мнóга

Mächtigkeit *f* - 1) моц, магýтнасць 2) *горн.* таўшчыня́ (*пласта*)

Máchtkampf *m* -(e)s барацьбá за ўлáду

máchtlos *a* бяссільны, безабарóнны, безулáдны; ***j-m, éiner Sáche (D) gegenüber ~ sein*** быць бяссільным [слабым] супрóць кагó-н., чагó-н.

Máchtlosigkeit *f* - бяссілле; безулáддзе

máchtsüchtig *a* прáгны да ўлáды, уладалюбівы

Máchtverhältnis *n* -ses, -se суаднóсіны сіл(аў)

máchtvoll *a* 1) магýтны 2) пераканáўчы

Máchtvollkommenheit *f* - паўнатá ўлáды, суверэнітэ́т; усемагýтнасць; ***mit ~ áusstatten*** надзяліць улáдай

Máchtwort: ***ein ~ spréchen**** сказáць рашáючае слóва

Máchwerk *n* -(e)s, -e дрэ́нная рабóта, халтýра; *перан.* махінáцыя; ***das ist séiner Hände ~*** гэ́та спрáва ягó рук, гэ́та ягó махінáцыя

Mácker *m* -s, - *дыял.* кампаньён, прыя́цель

Madame [-'dam] *f* -, Mesdames [mɛ'da:m *i* ma'dam] мадáм, пáні, спадáрыня (*пры звяртанні*)

Mädchen *n* -s, - 1) дзяўчынка, дзяўчына 2) пакаёўка, прыслýга 3) *разм.* любая, кахáная

mädchenhaft *a* 1) дзявóчы 2) сціплы, сарамлівы, сарамя́жлівы

Mädchenname *m* -ns, -n 1) жанóчае імя́ 2) дзявóчае прóзвішча (*замужняй жанчыны*)

Máde *f* -, -n *біял.* лічынка, чарвячóк ◊ ***er lebt wie die ~ im Käse*** ≅ ямý не жыццё, а мáсленіца

Mädel *n* -s, - *дыял. і разм.* дзяўчына

Mademoiselle [madəmoə'zɛl] *f* -, Mesdemoiselles [mɛdəmoə'zɛl] мадэмуазéль, панéнка, спадáрыня (*пры звяртанні да незамужняй жанчыны*)

mádig *a* 1) чарвівы 2) брыдкі, агідны, мярзóтны

Madjár *m* -en, -en венгр, мадзья́р

Madónna *f* -, -nnen мадóнна, Мáці Бóжая

Madrigál *n* -s, -e *літ., муз.* мадрыгáл

Maéstro *m* -s, -s *i* -ri маэ́стра

Máfia [Máffia] *f* - мáфія (*тс. перан.*)

mag *präs ад* mögen

Magazín *n* -s, -e 1) склад, схóвішча, кладóўка 2) *вайск.* магазін, магазінная карóбка, абóйма 3) (ілюстравáны) часóпіс

Magd [ma:kt] *f* -, Mägde хáтняя прыслýга, пакаёўка, батрáчка, парабчáнка

Mägdlein *n* -s, - *паэт.* дзяўчынка, дзяўчына

Mágen *m* -s, - стрáўнік; жывóт; ***der ~ knurrt*** у жывацé бурчыць (*ад голаду*); ***sich (D) den ~ verdérben**** сапсавáць сабé стрáўнік ◊ ***das hat sich ihm auf den ~ gelégt*** гэ́та сапсавáла ямý настрóй; ***er liegt mir schwer im ~*** я ягó не пераносу [не магý цярпéць]

Mágenbitter *m* -s, - (гóркая) гарэ́лка

Mágendrücken *n* -s боль пад дыхавіцай [лыжачкай]

Mágengeschwür *n* -s, -e *мед.* я́зва стрáўніка

Mágenkatarrh *n* -s, -e *мед.* катáр стрáўніка

Mágenkrampf *m* -(e)s, -krämpfe бóлі [кóлікі] у стрáўніку, гастралгія

mágenkrank *a* хвóры на стрáўнік

Mágenkrebs *m* -es рак стрáўніка

Mágenleiden *n* -s хварóба [захвóрванне] стрáўніка

mágenleidend *a гл.* mágenkrank

Mágensaft *m* -s *фізіял.* стрáўнікавы сок

Mágenschmerzen *pl* бóлі ў стрáўніку

Mágenverstimmung *f* -, -en расстрóйства жыватá; панóс

máger *a* 1) худы, хударля́вы 2) *тэх.* бéд-

ны, мізэ́рны 3) зня́ты, сабра́ны (*пра малако*); ***éine ~e Súppe*** по́сны суп; ***~er Gewínn*** нізкі [малы́] дахо́д

Mágerkeit *f* - худзізна́, хударля́васць

Mágermilch *f* - зня́тае малако́, адго́н

Magíe *f* - ма́гія, чараўні́цтва, чарадзе́йства

Mágier [-gi:ər], Mágiker *m* -s, - чараўні́к, маг

mágisch *a* магі́чны, чарадзе́йны, таямні́чы; ***~es Áuge*** электро́нны індыка́тар настро́йкі; апты́чны індыка́тар; «магі́чнае во́ка»

Magíster *m* -s, - магі́стр

magistrál *a* 1) магістра́цкі, муніцыпа́льны 2) магістра́льны

Magistrále *f* -, -n магістра́ль, магістра́льная лі́нія

Magistrát *m* -(e)s, -e магістра́т, муніцыпа́льная ра́да

magistrátisch *a* падпарадкава́ны магістра́ту

Mágma *n* -s, -men *геал.* ма́гма

Magnát *m* -en, -en вяльмо́жа, магна́т

Magnésium *n* -s ма́гній

Magnét *m* -s *і* -en, -e *і* -en магні́т ◊ ***ein unwiderstéhlicher*** ~ чалаве́к, які́ вало́дае вялі́кай прыцяга́льнай сі́лай

Magnétband *n* -(e)s, -bänder магнітафо́нная сту́жка

Magnétfeld *n* -(e)s, -er *фіз.* магні́тнае по́ле

magnétisch *a фіз.* магні́тны; ~ ***wérden*** намагні́чвацца

magnetisíeren *vt тэх.* намагні́чваць

Magnetísmus *m* - *фіз.* магнеты́зм

Magnétnadel *f* -, -n магні́тная стрэ́лка

Magnetophón [Magnetofón] *n* -s, -e магнітафо́н

Magnetophónband [-ˈfon-] *n* -(e)s, -bänder магнітафо́нная сту́жка

Magnétpol *m* -s, -e *фіз.* магні́тны по́люс

Magnéttongerät *n* -(e)s, -e *гл.* Magnetophón

Magnétzünder *m* -s, - *тэх.* магне́та

Magnifizénz *f* -: ***Éuer [Éure]*** ~ Ва́ша све́тласць, Ва́ша мі́ласць (*зварот, звычайна да рэктара ўніверсітэта*)

Magnóli¦e *f* -, -n *бат.* магно́лія

Mahagóni *n* -s чырво́нае дрэ́ва

Mähbinder *m* -s, - *с.-г.* снопавяза́лка

Mahd *f* -, -en 1) сенажа́ць, сенако́с, касьба́, пако́с 2) ско́шаная трава́; ско́шанае збо́жжа, ско́шаная збажына́

Mähdrescher *m* -s, - (збожжаўбо́рачны) камба́йн

mähen I *vt* касі́ць, жаць

mähen II *vi* бляя́ць (*пра жывёл*)

Mäher *m* -s, - касе́ц, жнец

Mahl *n* -(e)s, -e *і* Mähler абе́д, яда́, бясе́да, банке́т; ***ein ~ der Götter*** *часцей жарт.* часту́нак баго́ў

máhlen (*part II* gemáhlen) *vt* мало́ць, таўчы́, драбні́ць; ***die Räder ~ im Sand*** калёсы вя́знуць у пяску́

Máhlen *n* -s *с.-г.* памо́л, размо́л; *тэх.* размо́лванне, здрабне́нне

Máhlstein *m* -(e)s, -e жаро́н, бягу́н

Máhlzahn *m* -(e)s, -zähne *анат.* карэ́нны зуб

Máhlzeit *f* -, -en е́жа (*абед, вячэра*); ***éine ~ éinnehmen**** абе́даць; вячэ́раць; ***éine ~ hálten**** сядзе́ць за стало́м, е́сці, прыма́ць стра́ву; ***~en verábreichen*** падава́ць стра́вы, разно́сіць стра́ву (*у бальніцы і г.д.*); ***~!*** прые́мнага апеты́ту!; до́бры дзень!; быва́йце! (*прывітанне ў абедзенны час*) ◊ ***ja ~!, prost ~!*** *іран.* пако́рна [шчы́ра] дзя́кую!

Mähmaschine *f* -, -n касі́лка, жа́тка

Máhnbrief *m* -(e)s, -e пісьмо́вы напамі́н(ак)

Mähne *f* -, -n гры́ва; *жарт.* чупры́на; *тс. перан.* валасы́

máhnen *vt* 1) (*an, um A, wegen G*) напаміна́ць (*пра што-н.*) 2) (*vor D*) перасцерага́ць (*ад чаго-н.*); ***vor Sórglosigkeit ~*** папярэ́джваць ад бесклапо́тнасці 3) (*zu D*) заклі́каць (*да чаго-н.*); ***zur Órdnung ~*** заклі́каць да пара́дку; ***zur Éile ~*** застаўля́ць спяша́цца, прыспе́шваць

Máhnmal *n* -(e)s, -male *і* -mäler по́мнік (*ахвярам трагічных падзей*)

Máhnruf *m* -(e)s, -e *высок.* 1) напамі́н(ак) 2) перасцяро́га

Máhnschreiben *n* -s, - *гл.* Máhnbrief

Máhnung *f* -, -en 1) напамі́н(ак) (*an A – аб чым-н.*) 2) перасцяро́га, папярэ́джанне (*wegen G – аб чым-н.*) 3) за́клік (*zu D – да чаго-н.*)
Mähre *f* -, -n кля́ча, каня́ка
mährisch *a* мара́ўскі
Mähzeit *f* -, -en *с.-г.* час касьбы́, касаві́ца
Mai *m* -(e)s *i* - май, тра́вень
Maid *f* -, -en *паэт., жарт.* дзяўчы́на
Máifeier *f* - 1) першама́йскае свя́та, свя́та Пе́ршага ма́я 2) маёўка
Máiglöckchen *n* -s, - *бат.* ла́ндыш
Máikäfer *m* -s, - хрушч, ма́йскі жук
Mais *m* -es, -e кукуру́за, маі́с
Máisanbau *m* -(e)s выро́шчванне кукуру́зы
Máisernte *f* -, -n 1) ураджа́йнасць кукуру́зы 2) убо́рка ўраджа́ю кукуру́зы
Máisertrag *m* -(e)s, -träge ураджа́й кукуру́зы
Máiskolben *m* -s, - кукуру́зны пача́так
Máiskorn *n* -(e)s, -körner кукуру́знае зе́рне
Máisstärke *f* - кукуру́зны крахма́л
Majestät *f* -, -en 1) ве́ліч, вялі́касць 2) ***Íhre*** ~ Ва́ша вялі́касць (*зварот*)
majestätisch *a* ве́лічны
Majonäse *f* -, -n маянэ́з
Majór *m* -s, -e *вайск.* маёр
Majorán *m* -s, -e *бат.* маяра́н, мацярду́шка, мар’я́ннік
majorénn *a юрыд. уст.* паўнале́тні
Majorität *f* -, -en бо́льшасць (галасо́ў); ***absolúte*** ~ абсалю́тная бо́льшасць
Majoritätsbeschluss *m* -es, -schlüsse пастано́ва бо́льшасці [прыня́тая бо́льшасцю]
makáber *a* 1) жу́дасны, злаве́сны 2) памярцве́лы
Mákel *m* -s, - 1) га́ньба, (гане́бная) пля́ма 2) зага́на, хі́ба; ***an ihm ist kein*** ~ ён бездако́рны [беззага́нны]; ***mit éinem ~ beháftet sein*** мець які́-н. недахо́п [зага́ну]
Mäkeléi *f* -, -en перабо́рлівасць; прыдзі́рлівасць
mäkelig *a* перабо́рлівы, прыдзі́рлівы
Mäkelige *sub m* -n, -n перабо́рлівы [прыдзі́рлівы] чалаве́к
mákellos *a* бездако́рны, беззага́нны; незапля́млены
Mákellosigkeit *f* - беззага́ннасць, бездако́рнасць; незапля́мленасць
mákeln *vi камерц.* займа́цца пасрэ́дніцтвам
mäkeln (*an D*) *vi* 1) прыдзіра́цца, чапля́цца (*да чаго-н.*); перабіра́ць, капры́зіць 2) (*um A*) *разм.* таргава́цца; ***an állem*** ~ прыдзіра́цца да ўсяго́, га́ньбіць усё
Make-up-Artikel [me:ˈkap-] *m* -s, - касметы́чны сро́дак; *pl* касме́тыка
Makkaróni *pl* макаро́ны
Mákler *m* -s, - *камерц.* ма́клер, бро́кер
Mäkler *m* -s, - **1.** *гл.* Mákler **2.** *у знач. наз. м. р.* перабо́рлівы, нараві́сты, прыдзі́рлівы
Makréle *f* -, -n *заал.* макрэ́ль, ску́мбрыя
Makróne *f* -, -n міңда́льнае піро́жнае
Makulatúr *f* -, -en макулату́ра; ***réden Sie doch kéine ~!*** *разм.* не гавары́це глу́пстваў!, не вярзі́це абы-чаго́!
mal **1.** *adv* раз; ***zwei ~ zwei ist vier*** двойчы два [два ў два] – чаты́ры **2.** *prtc разм.* (*скар. ад* éinmal) ану́; ***sag ~!*** ану́, скажы́!; ***komm ~ her!*** хадзі́ сюды́!; ***das ist nun ~ so*** гэ́та так і ёсць
Mal I *n* -(e)s, -e *i* Mäler 1) радзі́мы знак, радзі́мка 2) знак, адзна́ка, прыкме́та; ме́тка (*у жывёл*)
Mal II *n* -(e)s, -e раз; ***ein éinziges*** ~ то́лькі адзі́н раз; ***das zwéite*** ~ другі́ раз; ***ein ánd(e)res*** ~ (у) другі́ [і́ншы] раз; ***(für) díeses*** ~ (на) гэ́ты раз; ***zum wíevielten ~?*** у като́ры раз?; ***méhrere [éinige] ~e*** не́калькі разо́ў; ***mánches*** ~ і́ншы раз; ***ein übriges*** ~ і́ншы раз; ***mit éinem*** ~ адра́зу; ***ein ~ über das ándere*** раз за ра́зам; ***vóriges*** ~ міну́лы раз; ***nächstes*** ~ насту́пны раз; ***nicht ein éinziges*** ~ на́ват ні ра́зу
Malachít *m* -(e)s *мін.* малахі́т; ***bláuer*** ~ лазуры́т
maláde *a разм.* хво́ры, нездаро́вы
Malái¦e *m* -n, -n мала́ец
malái¦isch *a* мала́йскі
Malaise [Maläse] [maˈlɛz(ə)] *f* -, -n 1) мло́снасць, недамага́нне 2) няёмкасць, збянтэ́жанасць 3) дрэ́нны настро́й

Malária *f* малярыя
Málbuch *n* -(e)s, -bücher кніжка для размалёўвання; кніжка-размалёўка
málen 1. *vt* 1) малявáць (*часцей фарбамі*) ◊ ***ich wérde ihm was ~!*** ён у мяне дачакáецца [дастýкаецца]! 2) фарбавáць, расфарбóўваць **2. ~, *sich*** адлюстрóўвацца, адбівáцца; ***auf séinem Gesícht málte sich Fréude*** на ягó твáры засвяцілася [адбівáлася] рáдасць
Máler *m* -s, - 1) жывапісец, мастáк 2) маляр
Máleratelier [-li̯e:] *n* -s, -s стýдыя [майстэрня] мастакá (жывапісу)
Maleréi *f* -, -en жывапіс (*мастацтва, твор*)
málerisch 1. *a* маляўнічы **2.** *adv* па-мастáцку, вóкам мастакá
Málerscheibe *f* -, -n палітра
Málfahren *n* -s спрынтэрская гóнка (*веласпорт*)
Malheur [ma'lø:r] *n* -s, -e *i* -s непрыéмнасць, няшчáсце; няўдáча, бядá
maliziös *a* злы, злóсны, зласлівы; яхíдны; кавáрны, вералóмны
Málkasten *m* -s, - *i* -kästen скрынка з фáрбамі
Málkunst *f* - *гл.* Maleréi
málmen *vt* расціскáць, раздýшваць, расцірáць (*на парашок*)
málnehmen* *аддз. vt* памнажáць, мнóжыць
Málnehmen *n* -s мнóжанне
Maltéser *m* -s, - 1) мальтыец, жыхáр Мáльты 2) *гіст.* рыцар Мальтыйскага óрдэна
malträtíeren *vt* дрэнна абыхóдзіцца (*з кім-н.*), мýчыць (*каго-н.*)
Málve [-v-] *f* -, -n *бат.* мáльва
Malz *n* -es сóлад
Málzbier *n* -(e)s, -e сóладавае піва
Málzeichen I *n* -s, - 1) радзімка, радзімы знак 2) знак, мéтка, рубéц
Málzeichen II *n* -s, - знак мнóжання
Málzeichen III *n* -s, - мемарыяльнае збудавáнне, мемарыял (*помнік і г.д.*)
málzen [mälzen] *vt* саладавáць
Málzkaffee *m* -s сóладавая кáва
Mamá (*разм.* Máma) *f* -, -s мáма
Mámi *f* -, -s *ласк.* мáма, мамýля
Mámmon *m* -s мамóн(а), багáцце, грóшы; ***der Götze ~*** залаты цялéц; ***dem ~ frönen*** служыць мамóне, пакланяцца залатóму цяльцý; ***der schnöde ~*** *пагардл.* нікчэмны метáл
Mámmut *n* -s, -e *i* -s мáмант
mámpfen *vt разм.* éсці на пóўную губý, малóць як у прóрву
Mamséll *f* -, -en *i дыял.* -s *разм.* 1) панéнка 2) аканóмка; праслýга, наймічка
man I 1) *pron indef* (*ва ўскосных склонах* man *замяняецца на* éiner: *G* éines, *D* éinem, *A* éinen) *не перакладаецца, ужываецца ў якасці дзейніка ў няпэўна-асабовых сказах*: ~ ***sagt*** кáжуць; ~ ***kann nie wíssen*** нікóлі не вядóма; ~ ***muss das tun*** трэба гэта зрабіць; ~ ***darf das nicht tun*** гэтага рабіць нéльга 2) *ужываецца ў няпэўна-асабовых пабуджальных сказах*: ~ ***stélle sich vor*** уявíце сабé; ***wenn éinem nicht wohl ist, bleibt ~ líeber zu Háuse*** калí хто-н. дрэнна сябé адчувáе, няхáй застаéцца дóма
man II *prtc разм.* тóлькі; ***er soll es ~ versúchen!*** хай тóлькі паспрабýе!
Management ['mɛnidʒmənt] *n* -s арганізáцыя, уладкавáнне (*чаго-н.*)
manegen ['mɛnidʒn] *vt* распараджáцца, кіравáць, загáдваць (*чым-н.*)
Manager ['mɛnɛdʒə] *m* -s, - мéнеджэр, распарáдчык; *разм.* заправíла
manch *pron indef* нéйкі, пэўны; сёй-той; *pl* шмат хто з; ***~e ságen*** некатóрыя [мнóгія] кáжуць; ***~er júnger Mann*** не адзін малады чалавéк; ***in ~em hat er Recht*** у мнóгім ён мáе рáцыю
mánchenórts *adv* у іншых [некатóрых] мéсцах, дзе-нідзé, сям-там
máncherlei [mancherléi] *a* рóзны, усялякі, размаíты
Manchester [mɑn'tʃɛstər] *m* -s *тэкст.* вельвéт, манчэстэр
mánchmal *adv* чáсам, раз-пóраз, час ад часу

Mandánt *m* -en, -en *юрыд.* 1) манда́нт, даве́рнік 2) *дып.* манда́тная тэрыто́рыя
Mandaríne *f* -, -n *бат.* мандары́н (*плод*)
Mandát *n* -(e)s, -e 1) манда́т; ***das ~ über etw. (A) bekómmen**** атрыма́ць манда́т на кірава́нне чым-н. 2) нака́з (*выбаршчыкаў*) 3) парла́менцкі манда́т; дэпута́цкае ме́сца
Mándel I *f* -, -n 1) мінда́ль 2) *анат.* мінда́ліна, міндалепадо́бная зало́за; ***die ~n heráusnehmen**** выраза́ць мінда́ліны
Mándel II *f* -, -n пятна́ццаць штук; ***gróße*** ~ шасна́ццаць штук
Mándelentzündung *f* -, -en *мед.* запале́нне мінда́лін, ангі́на
mándelförmig *a* міндалепадо́бны
Mándelkern *m* -(e)s, -e мінда́ліна (*арэх*)
Mándelöl *n* -(e)s мінда́льны але́й
mándelweise *adv* па паўтара́ дзеся́тка (*па 15–16 штук*)
Mandolíne *f* -, -n мандалі́на
Mánen *pl міф.* ду́шы нябо́жчыкаў
Manege [maˈneːʒə] *f* -, -n мане́ж, цыркава́я арэ́на
Mangán *n* -s *хім.* ма́рганец
Mangánerz *n* -es, -e ма́рганцавая руда́
Mángel I *m* -s, Mängel 1) (*an D*) няста́ча (*чаго-н.*), адсу́тнасць, дэфіцы́т (*чаго-н.*); ~ ***an Zeit*** брак ча́су 2) недахо́п, дэфе́кт; ***Mängel bei der Árbeit*** недахо́пы ў рабо́це; ***óhne ~ sein*** быць бездако́рным 3) бе́днасць, гале́ча; ~ ***léiden**** цярпе́ць няста́чу
Mángel II *f* -, -n ката́лка (*для бялізны*)
Mángelbrett *n* -(e)s, -er ката́лка, вало́к (*для качання бялізны*)
mángelfrei *a* бездако́рны, беззага́нны
mángelhaft *a* 1) недастатко́вы, дэфіцы́тны 2) нездавальня́ючы 3) дрэ́нны, дэфе́ктны; ***die Nóte «~»*** адзна́ка «нездавальня́юча»
Mángelkrankheit *f* - *мед.* дыстрафі́я
mángeln I *vi, vimp* (*an D*) бракава́ць, нестава́ць, не хапа́ць; ***es mángelt mir an nichts*** мне ні́чо́га не трэ́ба; ***an mir soll es nicht*** ~ за мной спра́ва не ста́не
mángeln II *vt* кача́ць бялі́зну
mángels *prp* (*G*) *канц.* з прычы́ны недахо́пу [няста́чы]
Mángelware *f* -, -n дэфіцы́тны тава́р
Mángfutter *n* -s *с.-г.* ме́шанка (*корм*)
Mángold *m* -(e)s, -e бура́к, бацві́нне
Mángobaum *m* -(e)s, -bäume ма́нга, ма́нгавае дрэ́ва
Mángopflaume *f* -, -n ма́нга (*плод*)
maniakálisch *a* маніяка́льны, апанава́ны ма́ніяй
Maníe *f* -, -ní¦en ма́нія
Maníer *f* -, -en 1) мане́ра, ме́тад, спо́саб; ***j-n auf éine gúte ~ lóswerden**** такто́ўна адвяза́цца [адчапі́цца] ад каго́-н.; ***das ist álles ~!*** гэ́та ўсё ненатура́льна [штý́чна]! 2) мане́ры, паво́дзіны
manieríert *a* жэма́нны, ненатура́льны, падро́бны
maníerlich *a* пачці́вы, до́бра вы́хаваны, прысто́йны
Maníerlichkeit *f* - пачці́васць, даліка́тнасць, вы́хаванасць, прысто́йнасць
manifést *a* відаво́чны, дэманстраты́ўны
Manifést *n* -(e)s, - маніфе́ст; ***ein ~ erlássen**** вы́даць маніфе́ст
Manifestatión *f* -, -en 1) маніфеста́цыя 2) прая́ва, выяўле́нне, выка́званне 3) апублікава́нне
manifestíeren 1. *vt* 1) праяўля́ць, выяўля́ць, пака́зваць 2) апублікава́ць **2.** *vi* дэманстрава́ць
Maniküre *f* -, -n 1) маніку́р 2) набо́р манікю́рных інструме́нтаў
Manipulatión *f* -, -en 1) маніпуля́цыя; карыста́нне, кірава́нне (*чым-н.*); (спры́тны) прыём (*у ручной працы*) 2) *pl перан.* маніпуля́цыі, махіна́цыі, хі́трыкі, штý́кі
Manipulátor *m* -s, -tóren 1) ілюзіяні́ст, фо́куснік, штука́р 2) *тэх.* маніпуля́тар
manipulíeren 1. *vt* маніпулі́раваць, рабі́ць [право́дзіць] маніпуля́цыю **2.** *vi перан.* маніпулі́раваць
mánisch *a* маніяка́льны, апанта́ны (ма́ніяй)
mankíeren *vi* 1) адсу́тнічаць, манкі́раваць, прагу́льваць 2) спыні́ць плацяжы́ [вы́плату], збанкрутава́ць

Mánko *n* -s, -s нястáча, дэфіцы́т, недахóп

Mann *m* -(e)s, Männer 1) мужчы́на; ***älter** ~* стары́ (чалавéк) 2) муж; ***éinen ~ bekómmen**** вы́йсці зáмуж 3) чалавéк, асóба (*у спалучэнні з лічэбнікамі не скланяецца*); ***húndert ~*** сто чалавéк; ***húndert ~ stark*** *вайск.* кóлькасцю ў сто чалавéк; ***álle ~ an Bord!*** *марск.* усé навéрх!; ***auf den ~, pro ~*** на чалавéка, на душý, на брáта; ***bis auf den létzten ~*** да апóшняга чалавéка 4) чалавéк (*з прысутнай яму характарыстыкай «які»*); ***ein ~ der Öffentlichkeit*** грамáдскі дзéяч; ***der ~ des Táges*** герóй дня; ***ein ~ von Wort*** чалавéк [гаспадáр] слóва; ***ein ~ von Mut*** мýжны чалавéк 5) -(e)s, *pl* Léute салдáт, радавы́, баéц; матрóс; рабóчы ◊ ***an den réchten ~ gelángen*** патрáпіць на патрэ́бнага чалавéка; ***séinen ~ stéhen**** пастаяць за сябé; ***~!*** (па)слýхай! (*зварот, фам.*); ***~ Góttes!*** *разм.* ты што! (*неадабральна*)

Mánna *n* -s, *f* - 1) мáнна 2) *бібл.* мáнна нябéсная

mánnbar *a* узмужнéлы, дарóслы

Mánnbarkeit *f* - стáласць, дарóсласць

Männchen *n* -s, - 1) чалавéчак 2) самéц (*у жывёл*); ***~ báuen [máchen]*** садзíцца на зáднія лáпы (*пра зайца*); служы́ць (*пра сабаку*); *іран.* стаць навы́цяжку; *разм.* супрацíўляцца чамý-н.; ≅ стаць на дыбкí

Mannequin [manəˈkɛ̃:] *n*, *m* -s, -s 1) манекéн 2) манекéншчыца

Männerslip *m* -s, -s трусы́ (*мужчынская бялізна*)

Mánnesalter *n* -s стáлы ўзрост; ***im ~ stéhen**** быць у стáлым узрóсце

mánnhaft *a* 1) мýжны, слáўны 2) мужчы́нскі, уласцíвы мужчы́нам 3) энергíчны, рашýчы

Mánnhaftigkeit *f* - мýжнасць, дóблесць

mánnig|fach, ~faltig 1. *a* разнастáйны, featureрознабакóвы **2.** *adv*: ***auf das mánnigfachste*** усялякім чы́нам

Mánnigfaltigkeit *f* -, -en разнастáйнасць, шматбакóвасць, мнóжнасць

männlich *a* 1) мужчы́нскі 2) мýжны 3) *грам.* мужчы́нскага рóду

Männlichkeit *f* - 1) мýжнасць, стóйкасць 2) стáласць, узмужнéласць

Mánnsbild *n* -(e)s, -er *разм.* мужчы́на

Mánnschaft *f* -, -en 1) *спарт.* камáнда; ***gástgebende ~*** камáнда гаспадарóў (пóля); ***éine ~ aufstellen*** вы́ставіць камáнду 2) экіпáж (*судна, самалёта*) 3) *вайск.* радавы́ састáў

Mánnschaftsaufstellung *f* -, -en *спарт.* склад [састáў] камáнды

Mánnschaftsgeist *m* -(e)s (калекты́ўны) дух камáнды

Mánnschaftskondition *f* - *спарт.* фізíчная падрыхтавáнасць камáнды

Mánnschaftsmeisterschaft *f* -, -en *спарт.* камáнднае першынствó

Mánnschaftsraum *m* -(e)s, -räume памяшкáнне экіпáжу [камáнды] (*на судне*)

Mánnschaftssieg *m* -(e)s, - *спарт.* камáндная перамóга

Mánnschaftswagen *m* -s, - 1) паліцэ́йская машы́на; *вайск.* бронетранспарцёр

Mánnschaftswertung *f* - *спарт.* камáндны залíк; ***in der ~*** у камáндным залíку

Mánnschaftszusammen|setzung, ~stellung *f* -, -en *спарт.* склад [састáў] камáнды

mánnshoch *a, adv* вышынёй з чалавéчы рост

Mánnsperson *f* -, -en *разм.* мужчы́на

Mánnstollheit *f* - *мед.* німфамáнія

Mánnszucht *f* - (ваéнная) дысцыплíна; ***~ hálten**** захóўваць стрóгую дысцыплíну

Mánnweib *n* -(e)s, -er мужчынападóбная жанчы́на

Manométer *n* -s, - *фіз.* манóметр

Manöver [-vər] *n* -s, - 1) *вайск.* манéўры 2) манéўр, хíтрасць; ***allerléi ~ máchen*** манеўравáць, выкрýчвацца

manövrieren [-ˈvri:-] *vi* 1) *вайск.* манеўравáць 2) *перан.* манеўравáць, дзéйнічаць абхóдным шляхам, выкрýчвацца

Manövriergelände [-ˈvri:r-] *n* -s, - *вайск.* аператы́ўная прастóра

Mansárde *f* -, -n мансáрда

mánschen *vt*, *vi* *разм.* мяшáць, перамéш-

ваць, размéшваць

Manschétte *f* -, -n манжэ́та

Manschéttenknopf *m* -(e)s, -knöpfe зáпінка

Mántel *m* -s, Mäntel 1) палітó, плашч, шынéль, фýтра 2) пóкрыва, схоў; ***únter dem ~ der Nacht*** пад пóкрывам нóчы 3) *тэх.* кажýх, абалóнка, пакры́шка ◊ ***den ~ nach dem Wínde hängen [dréhen, kéhren]*** ≅ трымáць нос па вéтру

Mäntelchen: ***éiner Sáche (D) ein ~ úmhängen*** *перан.* прыкрывáць [прыхарóшваць] што-н.

Mántelkragen *m* -s, - каўнéр палітó

Manuál *n* -s, -e 1) *уст.* давéднік, дзённік 2) *муз.* клавіятýра; клáвіш (*аргана*)

manuéll 1. *a* ручны́, зрóблены ўручнýю; ***~e Fértigkeit*** спры́тнасць рук **2.** *adv* уручнýю

Manufaktúrwaren *pl* мануфактýра, тэксты́льныя вы́рабы

Mánuskript *n* -(e)s, -e рýкапіс, манускры́пт; ***als ~ gedrúckt*** друкýецца на правáх рýкапісу

Máppe *f* -, -n пáпка; партфéль

Mär *f* -, -en 1) чýтка, пагалóска 2) падáнне, легéнда, сáга

Marabú *m* -s, -s *заал.* марабý

Márathonlauf *m* -(e)s, -läufe *спарт.* марафóнскі бег

Märchen *n* -s, - 1) кáзка 2) прыдýмка, небылíца; ***erzähle mir kéine ~!*** не раскáзвай мне кáзкі!, не манí!

märchenhaft *a* кáзачны, чарóўны, неймавéрны

Märchenhaftigkeit *f* - кáзачнасць, чарóўнасць, неймавéрнасць

Márder *m* -s, - 1) *заал.* кунíца 2) *разм.* драпéжнік, узлóмшчык

Märe *f*-, -n *гл.* Mär

mären *vi разм.* марýдзіць; цягнýць, заця́гваць

Margaríne *f* -, -n маргары́н

Mári¦enkäfer *m* -s, - бóжая карóўка

Marináde *f* -, -n 1) марынáд 2) ры́ба ў марынáдзе

Maríne *f* -, -n 1) ваéнна-марскí флот; ***bei der ~ díenen*** служы́ць на флóце 2) марскóе вéдамства

Maríneflugzeug *n* -(e)s, -e самалёт ваéнна-марскóга флóту

Maríneinfanterie *f* -, -ri¦en марскáя пяхóта

Marínewesen *n* -s ваéнна-марскáя спрáва

Marionétte *f* -, -n марыянéтка (*тс. перан.*)

Marionéttentheater *n* -s, - тэáтр марыянéтак, ля́лечны тэáтр

maritím *a* марскí; ***~es Klíma*** марскí клíмат

Mark I *f* -, - мáрка (*грашовая адзінка*); ***déutsche ~*** (*скар.* DM) *гіст.* мáрка ФРГ

Mark II *f* -, -en мяжá, гранíца, прымéжная зямля́ маркгрáфства

Mark III *n* -s 1) касцявы́ мозг 2) *бат.* асярóдак; ***er hat ~ in den Knóchen*** ён хрáбры; ***es geht [dringt] éinem durch ~ und Bein*** гэ́та пранíзвае ягó наскрóзь (*пра боль*); *перан.* (гэ́та) бярэ́ за жывóе

markánt *a* знáчны, вáжны, выдáтны; вáрты ўвáгі, знамянáльны; характэ́рны; ***~e Züge*** характэ́рныя ры́сы твáру

Márke *f* -, -n 1) мáрка (*паштовая*) 2) (кантрóльны) нýмар 3) кляймó, знак, жэтóн; талóн (*харчовых картак*); ***Zúteilung auf ~n*** прóдаж па кáртках 4) асабíсты знак (*салдата*)

Márkenartikel *m* -s, - мáрачны вы́раб

Márkensystem *n* -s, -e кáрткавая сістэ́ма (*нарміравання прадуктаў харчавання*)

márkerschütternd *a* нéмы (*пра крык*), прарэ́злівы, жахлíвы

Markéting *n* -s *эк.* маркéтынг

markíeren 1. *vt* 1) адзнáчаць, стáвіць кляймó, пазначáць, рабíць дэмаркáцыю (*мяжы*) 2) падкрэ́сліваць, вылучáць; ***die Líebenswürdigkeit zu j-m ~*** быць падкрэ́слена лáскавым [вéтлівым, прыя́зным] да кагó-н. 3) *разм.* удавáць з сябé, прыкíдвацца; ***den Dúmmen ~*** выдавáць з сябé дýрня 4) *спарт.* стры́млівацъ; ***den Gégner ~*** стры́мліваць сапéрніка (*футбол*) **2.** *vi* рабíць стóйку (*пра паляўнічага сабаку*)

markíert *a* мéчаны, пазнáчаны; ***~e Atóme*** мéчаныя áтамы

Markíerung *f* -, -en маркірóўка; размéт-

ка, клеймава́нне, дэмарка́цыя (*мяжы*)

márkig *a* 1) мо́цны, магу́тны, энергі́чны, жыццязд́ольны; ***ein ~es Gesícht*** энергі́чны твар; ***ein ~es Wort*** мо́цнае слоу́ца 2) мазгавы́ 3) *бат.* асяро́дачны

Markíse *f* -, -n 1) маркі́за (*навес*) 2) кашто́ўны ка́мень у ава́льнай апра́ве

Markisétte [-ˈzɛt] *m* -s, -s; *f* -, -n *тэкст.* маркізе́т

Márkknochen *m* -s, - мазгава́я ко́стка

Márkstein *m* -(e)s, - ме́жавы ка́мень; *пе-ран.* паваро́тны пункт, вяха́

Márkstück *n* -(e)s, -e мане́та ў адну́ ма́рку

Markt *m* -(e)s, Märkte ры́нак, база́р, кірма́ш; *эк.* ры́нак, збыт; ***den ~ ábhalten**** гандлява́ць на ры́нку (*у які-н. пэўны дзень*); ***den ~ drücken*** ака́зваць уці́ск на ры́нак ◊ ***séine Haut zu ~e trágen**** рызыкава́ць жыццём, падвярга́ць сябе́ небяспе́цы

Márktanalyse *f* -, -n *эк.* вывучэ́нне кан'юнкту́ры ры́нку

Márktanteil *m* -s *эк.* тава́рнасць

Márktaufkommen *n* -s, - *эк.* тава́рнасць (прадукцыі)

Márktbude *f* -, -n ры́начная пала́тка

márkten 1. *vt* гандлява́ць (*чым-н.*) **2.** *vi* таргава́цца

Márktenge *f* *эк.* ні́зкая кан'юнкту́ра ры́нку

márktfähig *a* хо́дкі, ходавы́, які́ ма́е збыт (*пра тавар*)

márktfertig *a* гато́вы да рэаліза́цыі [про́дажу]

Márktforschung *f* - *эк.* вывучэ́нне ры́нка

Márktfreiheit *f* - *эк.* 1) свабо́да га́ндлю 2) пра́ва га́ндлю

márktgängig *a* які́ ма́е по́пыт (*пра тавар*)

márktgebunden *a* *эк.* ры́нкавы; ***nicht ~*** пазары́нкавы

Márktgestaltung *f* - *эк.* стварэ́нне ры́нку

Márkthalle *f* -, -n кры́ты ры́нак; ры́нкавы павільён

Márktkonjunktur *f* -, -en *эк.* кан'юнкту́ра ры́нку

Márkt|lücke *f* -, -n, **~nische** *f* -, -n *эк.* ры́нкавая ні́ша (*наяўнасць незадаволенага попыту на пэўныя віды тавараў і паслуг*)

Márktplatz *m* -es, -plätze база́рная пло́шча, кірмашо́вы пляц

Márktpreis *m* -es, -e *эк.* ры́нкавы кошт

Márktproduktion *f* -, -en *эк.* тава́рная праду́кцыя

márktreguliert *a*: ***die ~e Wírtschaft*** свабо́дная ры́нкавая гаспада́рка

Márktschreier *m* -s, - 1) гандля́р на ры́нку 2) шарлата́н

márktschreierisch 1. *a* рэкла́мны; шарлата́нскі **2.** *adv*: ***~ préisen**** *іран.* го́ласна [мо́цна] рэкламава́ць

Márktschwankung *f* -, -en *эк.* вага́нне цэн на ры́нку

Márkttag *m* -(e)s, -e база́рны дзень

Márktweib *n* -(e)s, -er гандля́рка на ры́нку

Márktwert *m* -(e)s, -e *эк.* ры́нкавая [ры́начная] ва́ртасць

Márktwirtschaft *f* - *эк.* тава́рна-грашо́вая гаспада́рка; ***die fréie ~*** свабо́дная ры́нкавая экано́міка, свабо́дная ры́нкавая гаспада́рка; ***die soziále ~*** сацыя́льная ры́нкавая гаспада́рка

márktwirtschaftlich *a* які́ нале́жыць да ры́нкавай экано́мікі, ры́нкавы

Marmeláde *f* -, -n мармела́д, паві́дла

Marmeládenglas *n* -es, -gläser шкляны́ сло́ік з паві́длам

Mármor *m* -s, -e ма́рмур

marmoríeren *vt* падрабля́ць [расфарбо́ўваць] пад ма́рмур

mármorn *a* мармуро́вы, зро́блены з ма́рмуру

maróde *a* сто́млены, змо́раны, разбі́ты, знясі́лены

Marodeur [-ˈdøːr] *m* -s, -e марадзёр

marodíeren *vi* марадзёрстваваць

Marokkáner *m* -s, - марака́нец

marokkánisch *a* марака́нскі

Maróne *f* -, -n кашта́н (*плод*)

Marótte *f* -, -n вы́думка, дзіва́цтва, капры́з; ***j-m ~n áustreiben**** адвучы́ць каго́-н. ад капры́заў

Marquis [-ˈkiː] *m* - [-ˈkiː(s)], - [-ˈkiːs] маркі́з

Marquise [-ˈkiːzə] *f* -, -n маркі́за

Mars I *f* -, -en, *m* -, -e *марск.* марс

Mars II *m* - 1) Марс (*бог вайны*) 2) *астр.* Марс

marsch! *int* ідзí!; марш!, руш!; ***~! ~!*** бягóм марш [руш]!

Marsch I *m* -es, Märsche 1) пахóд, перахóд, марш; ***sich in ~ sétzen*** рýшыцца ў пахóд 2) *спарт.* хадзьбá 3) *муз.* марш ◊ ***j-m den ~ blásen**** *разм.* прагнáць кагó-н. з трэ́скам

Marsch II *f* -, -en урадлíвая нізíна (*каля ракі, каля мора*)

Márschall *m* -s, Marschälle 1) *вайск.* мáршал 2) маршáлак, сват 3) *гіст.* гóфмаршалак

Márschall(s)stab *m* -(e)s, -stäbe мáршальскае жазлó

Márschbefehl *m* -(e)s, -e *вайск.* загáд на марш

bereit, ~fertig *a* гатóвы да пахóду [да мáршу]

Márschendorf *n* -(e)s, -dörfer вёска ў забалóчанай мясцóвасці

Márschfolge *f* -, -n *вайск.* парáдак прахóджання [рýху], пахóдны парáдак

marschíeren *vi* (*s, h*) маршыравáць, ісцí, шыбавáць

márschig *a* балóцісты

Márschkolonne *f* -, -n *вайск.* мáршавая [пахóдная] калóна

Márschroute [-ru:tə] *f* -, -n маршрýт; ***mit versíegelter ~*** з пэ́ўнымі абавя́зкамі [даручэ́ннямі]

Márschsäule *f* -, -n калóна (*людзей, дэманстрантаў*)

Márschsicherung *f* -, -en *вайск.* пахóдная ахóва, ахóва на мáршы

Márschverpflegung *f* -, -en пахóдны паёк, правія́нт на мáршы

Márschweg *m* -(e)s, -e маршрýт, шлях прахóджання [рýху]

Marseillaise [-sɛˈjɛ:zə] *f* - марсельéза

Márstall *m* -(e)s, -ställe канíошня, стáйня (*памяшканне і коні*)

Márter *f* -, -n *высок.* пакýта, мучэ́нне; катавáнне

mártern 1. *vt* мýчыць, катавáць **2. *~, sich*** мýчыцца, пакýтаваць (*mit D – чым-н.*)

Márterwerkzeug *n* -(e)s, -e прылáда катавáння

martiálisch *a* баявы́, ваяўнíчы; дзíкі, злóсны

Mártinofen *m* -s, -öfen *тэх.* мартэ́наўская печ, мартэ́н

Mártinshorn *n* -(e)s, -hörner *муз.* ражóк

Märtyrer *m* -s, - (святы́) пакýтнік; ***j-n zum ~ stémpeln*** стварáць з кагó-н. пакýтніка

Martýrium *n* -s, -ri¦en пакýтніцкая смерць, пакýтніцтва

Martyrológ *m* -(e)s, Martyrológium *n* -s, -gi¦en *царк.* мартыралóг (*тс. перан.*)

Marúnke *f* -, -n буйнаплóдная слíва

Marxísmus *m* - марксíзм

Marxíst *m* -en, -en марскíст

marxístisch *a* марксíсцкі

März *m* -es *i* - сакавíк; ***Ánfang [Mítte, Énde] ~*** у пачáтку [сярэ́дзіне, канцы́] сакавікá

Marzipán [Márzipan] *m*, *n* -s, -e марцыпáн

Másche *f* -, -n 1) вóчка (*у вязанні, сетцы і г.д.*) 2) вýзел, бант; ***in die ~n geráten**** папáсціся ў сілó [пáстку]

Máschendraht *m* -(e)s, -drähte сéтка з дрóту, драцянáя сéтка

máschig *a* вя́заны, які́ [што] складáецца з пéтляў

Maschíne *f* -, -n машы́на, механíзм; ***die ~ in Gang [Betríeb] sétzen*** пусцíць машы́ну; ***die ~ läuft [ist im Gánge, im Betríeb, im Láufen]*** машы́на працýе; *перан.* спрáвы на хадý; ~ ***schreiben**** друкавáць на машы́нцы; ***sie schreibt Maschíne*** янá друкýе на машы́нцы; ***sie hat Maschíne geschríeben*** янá друкавáла на машы́нцы

maschíne(n)geschrieben *a* надрукавáны на машы́нцы

maschinéll *a* 1) машы́нны, механíчны, механізавáны 2) машынáльны

Maschínenaufseher *m* -s, - машынíст (*механік*)

Maschínenbau *m* -(e)s машынабудавáнне

Maschínenbaubetrieb *m* -(e)s, -e машынабудаўнíчы завóд

Maschínenbedienung *f* - абслугóўванне машы́н [станкá], дóгляд за машы́най [станкóм]
Maschínenbetrieb *m* -(e)s, -e абслугóўванне машы́н, эксплуатáцыя машы́н
Maschíneneinrichter *m* -s, - налáдчык машы́н
Maschíneneinsatz *m* -es механізáцыя, ужывáнне машы́ннай тэ́хнікі
Maschínenfabrik *f* -, -en машинабудаўнí-чы завóд
Maschínengewehr *n* -(e)s, -e кулямёт; ***léichtes ~*** ручны́ кулямёт; ***überschweres ~*** буйнакалíберны кулямёт
Maschínenhalle *f* -, -n *гл.* Maschínensaal
Maschínenhaus *n* -es, -häuser машы́ннае аддзялéнне, сілавáя стáнцыя
Maschínenkanone *f* -, -n аўтаматы́чная гармáта
Maschínenkapazität *f* -, -en *тэх.* прадукцы́йнасць машы́ны
Maschínenleistung *f* -, -en *тэх.* прадукцы́йная магу́тнасць машы́ны, прадукцы́йнасць машы́ны
maschínenmäßig *a* механíчны, машы́нны
Maschínenmeister *m* -s, - 1) машыніст 2) механік
Maschínenöl *n* -(e)s, -e машы́ннае мáсла, машы́нная алíва
Maschínenpistole *f* -, -n (*скар.* MP) *вайск.* аўтамáт; пісталéт-кулямёт
Maschínenraum *m* -(e)s, -räume *тэх.* машы́ннае аддзялéнне
Maschínensaal *m* -(e)s, -säle машы́нная зáла
Maschínenschlosser *m* -s, - слéсар па рамóнту машы́н
Maschíne(n)schreiberin *f* -, -nen машыністка
Maschíne(n)schrift *f* -, -en машы́напіс
Maschínensetzer *m* -s, - *палігр.* набóршчык набóрнай машы́ны
Maschínenteil *n* -(e)s, -e дэтáль машы́ны
Maschínen-und-Traktóren-Statión *f* -, -en (*скар.* MTS) *гіст.* машы́нна-трáктарная стáнцыя (*скар.* МТС)
Maschínenwaffe *f* -, -n *вайск.* аўтаматы́чная збрóя
Maschínenwartung *f* - абслугóўванне машы́ны [станкá], дагля́д за машы́най [станкóм]
Maschineríe *f* -, -rí¦en машы́ннае абсталявáнне, механíзм
Máser *f* -, -n 1) прóжылак, узóр (*у драўніне*) 2) *бат.* наплы́ў
máserig *a* пля́місты; з пражы́лкамі (*пра дрэва*)
Másern *pl мед.* адзёр
Máserung *f* -, -en узóрыстасць, узóрнасць драўні́ны, тэксту́ра
Máske *f* -, -n мáска; ***éine ~ trágen* [vórnehmen*]*** быць у мáсцы (*тс. перан.*); ***die ~ áblegen [von sich wérfen*]*** зняць [скíнуць] з сябé мáску (*тс. перан.*); ***j-m die ~ vom Gesícht réißen**** *перан.* сарвáць мáску з кагó-н.
Máskenball *m* -(e)s, -bälle (бал-)маскарáд
Máskenbildner *m* -s, - грымёр
Maskeráde *f* -, -n маскарáд
maskíeren 1. *vt* маскіравáць, прыхóўваць **2. ~, *sich*** надзявáць на сябé мáску, маскіравáцца
Maskíerung *f* -, -en маскірóўка
Maskóttchen *n* -s, - талісмáн, кудмéнь(чык)
Máskulinum *n* -s, -na *грам.* 1) мужчы́нскі род 2) назóўнік мужчы́нскага рóду
maß *impf ад* méssen*
Maß *n* -es, -e 1) мéра; ***ein vólles ~*** пóўная мéра 2) мéрка; ***nach ~*** па індывідуáльнаму закáзу (*пра вопратку*); ***~ néhmen**** здымáць мéрку 3) памéр; ***in natürlichen ~en*** у натурáльную велічыню́ 4) мéра, ступéнь, мяжá; ***das réchte ~ hálten**** знаць [вéдаць] мéру; ***über das ~ hinaús*** звыш мéры; ***im höchsten ~e*** у вышэ́йшай ступéні 5) ку́бак, ку́фаль (*пасля лічэбнікаў не скланяецца*); ***zwei ~ Bier*** два ку́флі півa
Masságe [-ʒə] *f* -, -n масáж
Massáker *n* -s, - бóйня, разня́, кровапралíцце
massakríeren *vt* учыня́ць бóйню, забівáць
Máßangabe *f* -, -n абазначэ́нне мéры
Máßanzug *m* -(e)s, -anzüge касцю́м на закáз

Máßarbeit *f* -, -en (пашы́вачная) рабóта на закáз
Máßband *n* -(e)s, -bänder рулéтка
Máße *f* -, -n *уст.* стры́манасць, памяркóўнасць; ***aus der ~, außer ~n*** празмéрна
Másse *f* -, -n 1) мáса, рэ́чыва 2) кýча, вялíкая кóлькасць 3) натóўп; ***in ~n kómmen**** прыхóдзіць натóўпам
Máßeinheit *f* -, -en *фіз.* адзíнка вымярэ́ння; мéра
Máßen: **mit** ~ з захавáннем мéры; ***über álle [die] ~*** звыш усякай мéры, празмéрна; ***etw. in ~ genießen**** умéрана [мéрна] карыстáцца [цéшыцца] чым-н.
Mássenarbeit *f* - 1) рабóта сярóд мас, мáсавая рабóта 2) *тэх.* мáсавая вытвóрчасць, мáсавы вы́раб
Mássenartikel *m* -s, - рэч шырóкага ўжы́тку; вы́раб мáсавай вытвóрчасці
Mássenaufgebot *n* -(e)s, -e мабілізáцыя мас
Mássenauflage *f* -, -n мáсавы тырáж, мáсавы вы́раб
Mássenaufnahme *f* -, -n *кіно* мáсавая зды́мка
Mássenausrottung *f* -, -en мáсавае знішчэ́нне
Mássenausstoß *m* -es мáсавы вы́пуск (*прадукцыі*)
Mássenbedarf *m* -(e)s 1) патрэ́бнасць мáс(аў) 2) шырóкі пóпыт; ***Güter [Wáren] des ~s*** рэ́чы [тавáры] шырóкага пóпыту [ужы́тку]
Mássenbedarfsartikel *m* -s, - рэч шырóкага ўжы́тку
Mássenbedarfsgüter *pl* тавáры шырóкага ўжы́тку [пóпыту]
Mássenbeteiligung *f* - мáсавы ўдзел (*у чым-н.*)
Mássenbewegung *f* -, -en мáсавы рух
Mássenerzeugung *f* - мáсавая вытвóрчасць
Mássen|fabrikation *f* -, **~fertigung** *f* - мáсавая вытвóрчасць
Mássengebrauchsartikel *m* -s, - *гл.* Mássenbedarfsartikel
Mássengrab *n* -(e)s, -gräber брáцкая магíла, агýльная магíла
mássenhaft **1.** *a* мáсавы **2.** *adv* мáсамі, у вялíкай кóлькасці
Mássenherstellung *f* - *гл.* Mássenerzeugung
Mássenkundgebung *f* -, -en мáсавы мíтынг, мáсавая дэманстрáцыя
Mássenmedi¦en *pl* срóдкі мáсавай інфармáцыі
Mássenmord *m* -(e)s, -e мáсавае забóйства
Mássenorganisation *f* -, -en мáсавая арганізáцыя
Mássenrepressáli¦en *pl* мáсавыя рэпрэ́сіі
Mássenveranstaltung *f* -, -en мáсавае мерапрыéмства
Mássenverbreitung *f* -, -en мáсавае распаўсю́джванне
Mássenvernichtungswaffen *pl* збрóя мáсавага знішчэ́ння
Mássenversammlung *f* -, -en мáсавы сход
Mássenvertrieb *m* -(e)s, -e *камерц.* мáсавы збыт
Mássenvorführung *f* -, -en мáсавае выступлéнне (*на стадыёне і г.д.*)
mássenweise **1.** *a* мáсавы **2.** *adv* мáсамі, натóўпам
Masseur [-ˈsøːr] *m* -s, -e масажы́ст
Masseuse [-ˈsøːzə] *f* -, -n масажы́стка
Máßgabe *f* - мéра, суразмéрнасць; ***nach ~ der Kräfte*** па мéры сіл
máßgebend, **máßgeblich** **1.** *a* вызначáльны, вырашáльны, аўтарытэ́тны, кампетэ́нтны; ***er ist für mich nicht ~*** ён для мянé не аўтарытэ́т **2.** *adv* у знáчнай ступéні
massíeren *vt* 1) масажы́раваць, рабíць масáж 2) *вайск.* масíраваць, засярóджваць
mássig *a* аб'ёмісты, масíўны, грýзны
mäßig **1.** *a* 1) памяркóўны, сярэ́дні 2) пасрэ́дны **2.** *adv* умéрана, мéрна; стры́мана; ***~ lében*** жыць скрóмна [сцíпла]
=mäßig *паўсуф. прыметнікаў, паказвае на адпаведнасць правілу, закону, абавязку, вызначанаму парадку:* régelmäßig рэгуля́рны
mäßigen **1.** *vt* змяншáць, суцíшваць, стры́мліваць; змякчáць; ***den Schritt ~*** прыцíшваць хадý; ***die Stímme ~*** сцíш-

ваць гóлас **2. ~, sich** стры́мліваецца

Mäßigkeit *f* - 1) памяркóўнасць, стры́манасць, устрымáнне 2) пасрэ́днасць

Mäßigung *f* - 1) стры́мліванне, уціхамíрванне, змякчэ́нне 2) змяншэ́нне

massív *a* 1) масíўны, ця́жкі, трывáлы 2) грýбы; ***~e Dróhungen*** нахáбныя пагрóзы

Massív *n* -s, -e *геал.* масíў

Máßkleidung *f* - індывідуáльная пашы́ўка, вóпратка на закáз

Máßliebchen *n* -s, - *бат.* маргары́тка, стакрóтка

máßlos 1. *a* бязмéрны; надзвычáйны; ***~e Wut*** неўтаймавáны гнеў; ***~e Beléidigung*** ця́жкае зневажáнне **2.** *adv* бязмéжна, бязмéрна, надзвы́чай, крáйне, вéльмі

Máßlosigkeit *f* - 1) бязмéрнасць, бязмéжнасць, празмéрнасць, неўмеркавáнасць 2) крáйнасць

Máßnahme *f* -, -n мерапрыéмства; ***~n tréffen* [ergréifen*]*** прымáць мéры, рабíць зáхады; ***~n verfügen*** назначáць мéры [мерапрыéмствы]; ***~n éinleiten*** намячáць мерапрыéмствы; ***~n féstlegen*** распрацавáць мерапрыéмствы; устанавíць мéры

Máßregel *f* -, -n мерапрыéмства, распараджэ́нне; ***~n gégen j-n tréffen* [ergréifen*]*** прымáць мéры супрóць кагó-н.

máßregeln *неаддз. vt* 1) карáць, наклáдваць дысцыплінáрнае спагнáнне 2) звальня́ць (*як карная мера*)

Máßreg(e)lung *f* -, -en 1) пакарáнне, спагнáнне 2) звальнéнне (*як карная мера*)

Máßschneider *m* -s, - кравéц (*у атэлье індывідуальнага пашыву*)

Máßschneiderei *f* -, -en атэльé інывідуáльнага пашы́ву

Máßstab *m* -(e)s, -stäbe 1) *тэх.* маштáб; маштáбная лінéйка, шкалá; ***verjüngter ~*** памéншаны маштáб; ***in größerem ~*** у больш шырóкіх памéрах [маштáбах] 2) крытэ́рый, мéрка; éinen ***hóhen ~ an etw. (A) ánlegen*** выстаўля́ць высóкія патрабавáнні да чагó-н.; высóка цанíць штó-н.; ***den éigenen ~ ánlegen*** мéраць штó-н. на свой аршы́н

máßstabgerecht *a* вы́трыманы ў маштáбе

máßstäblich *adv* у маштáбе

máßvoll *a* памяркóўны, стры́маны

Mast I *m* -es, -e *i* -en мáчта, слуп

Mast II *f* -, -en адкóрм (*жывёлы*)

Mástdarm *m* -(e)s, -därme *анат.* прóстая [прамáя] кíшка

mästen *vt* адкóрмліваць (*жывёл*)

Mástfutter *n* -s канцэнтравáны корм

Mastítis *f* - *мед.* масцíт

Mástix *m* - *i* -es масцíка

Mástschwein *n* -(e)s, -e адкóрмачная свіння́

Máststation *f* -, -en адкóрмачны пункт

Mástviehzucht *f* - мяснáя жывёлагадóўля

Masút *n* -(e)s *тэх.* мазýт

Matadór *m* -s *i* -en, -e *i* -en матадóр

Mästung *f* - адкóрм

Match [mɛtʃ] *m*, *n* -es, -e *спарт.* матч, сустрэ́ча, спабóрніцтва

Materiál *n* -s, -i¦en 1) матэрыя́л, сыравíна, запáс 2) матэрыя́лы (*дакументы*), першакрынíца 3) матэрыя́льныя срóдкі, матэрыя́льная чáстка, інвентáр; ***róllendes ~*** *чыг.* рухóмы састáў

materiál *гл.* materiéll

Materiálaufwand *m* -(e)s расхóд матэрыя́лаў

Materiálbedarf *m* -(e)s патрэ́ба ў матэрыя́лах

Materiáleigenschaft *f* -, -en уласцíвасць матэрыя́лу

Materiálfestigkeit *f* - *тэх.* супраціўлéнне матэрыя́лу

Materialisatión *f* - матэрыялізáцыя, арэ́чаўленне

Materialísmus *m* - матэрыялíзм

Materialíst *m* -en, -en матэрыялíст

materialístisch *a* матэрыялісты́чны, матэрыялíсцкі

Materiálkosten *pl* выдáткі на матэрыя́лы, кошт матэрыя́лаў

Materiálprobe *f* -, -n узóр матэрыя́лу

Materiálprüfung *f* -, -en *тэх.* выпрабавáнне матэрыя́лаў, выпрабавáнне ма-

тэрыя́льнай ча́сткі

Materiálschaden *m* -s, -schäden матэрыя́льная стра́та

Materiálversorgung *f* - матэрыя́льнае забеспячэ́нне, забеспячэ́нне матэрыя́ламі

Matéri¦e *f* -, -n *філас., фіз.* матэ́рыя

materi¦éll **1.** *a* 1) матэрыя́льны 2) рэ́чавы 3) эканамі́чны **2.** *adv* матэрыя́льна; ***er steht sich ~ gut*** ён до́бра забяспе́чаны матэрыя́льна

Máthe *f* - *гл.* Mathemátik

Mathemátik [Mathematík] *f* - матэма́тыка; ***ángewandte ~*** прыкладна́я матэма́тыка; ***höhere ~*** вышэ́йшая матэма́тыка

Mathemátiker *m* -s, - матэма́тык

mathemátisch *a* матэматы́чны

Matinée *f* -, -né¦en ра́нішнік (*ранішні спектакль, сеанс і г.д.*)

Matrátze *f* -, -n матра́ц; *спарт.* ма́та

Mätrésse *f* -, -n палюбо́ўніца, каха́нка, фавары́тка

Matriarchát [-ç-] *n* -(e)s *гіст.* матрыярха́т

Matríkel *f* -, -n 1) залі́ковая кні́жка (*студэнта*), матры́кул(а); ***Éinschreibung in die ~*** залічэ́нне [унясе́нне] у спі́сы студэ́нтаў 2) рэе́стр, спіс

Matríze *f* -, -n *палігр.* ма́трыца

Matróne *f* -, -n матро́на

matrónenhaft *a* пава́жная, самаві́тая (*пра жанчыну ў гадах*)

Matróse *m* -n, -n матро́с

Matrósenbluse *f* -, -n матро́ска

Matsch I *m* -es *разм.* ва́дкая гразь, сло́та

Matsch II *m, n* -es, -e *разм.* про́йгрыш, канчатко́вае паражэ́нне (*у гульні*)

matsch *a* 1) той, хто прайгра́ў (*у гульні*); ***j-n ~ máchen*** нане́сці каму́-н. паражэ́нне 2) *разм.* сла́бы, вя́лы; дрэ́нны, хво́ры; ***sein Mágen ist ~*** яго́ стра́ўнік расстро́іўся

mátschen *vi* (s) *разм.* пялёхаць па гра́зі

mátschig *a* 1) вя́зкі, гра́зкі 2) мя́ккі, расці́снуты; ***~er Schnee*** раста́лы снег

matt *a* 1) сла́бы, вя́лы, сто́млены; ***müde und ~*** (ве́льмі) сто́млены; ***éine ~e Entschúldigung*** неперакана́ўчае прабачэ́нне 2) ма́тавы, цьмя́ны 3) невыра́зны, неперакана́ўчы 4) *шахм.* ***мат; ~ in drei Zügen*** мат у тры хады́; ***j-n ~ sétzen*** зрабі́ць [аб'яві́ць] мат каму́-н.; *перан.* перамагчы́ [абясшко́дзіць каго́-н.]

Matt *n* -s, -s *шахм.* мат

Mátte I *f* -, -n альпі́йскі луг, па́ша, вы́ган

Mátte II *f* -, -n ма́та, цыно́ўка

máttfarben *a* бля́клы

Máttglas *n* -es, -gläser ма́тавае шкло

Máttheit *f* - 1) сла́басць, вя́ласць, знямо́га, мля́васць, сто́мленасць 2) ма́тавасць

mattíert *a* ма́тавы; ***~e Glühbirne*** ма́тавая ля́мпачка

Máttigkeit *f* - 1) змо́ранасць, сла́басць, вя́ласць, мля́васць 2) ма́тавасць, цьмя́насць

Máttscheibe *f* -, -n ма́тавае шкло́

Matúr *n* -s *уст.*, **Matúra** *f* - экза́мен на атэста́т ста́ласці, мату́ра

maturíeren *vi* здава́ць экза́мен на атэста́т ста́ласці

Maturitä́tsprüfung *f* -, -en выпускны́ іспы́т [экза́мен], экза́мен на атэста́т ста́ласці

Maturitätszeugnis *n* -ses, -se атэста́т ста́ласці

Matz *m* -es, -e *і* Mätze 1) *разм.* малы́ 2) ду́рань; ***da will ich ~ héißen!*** заві́це мяне́ ду́рнем, калі́ гэ́та не так!

Mätzchen *n* -s, - *разм.* малы́ш, дурне́нькі ◊ ***~ máchen*** стро́іць ду́рня, рабі́ць глу́пствы; ***mach mir kéine ~ vor!*** не загаво́рвай мне зу́бы!

mau *разм.*: ***mir ist ~*** мне нядо́бра; ***es geht ~*** спра́ва дрэ́нь

Máuer *f* -, -n 1) мур, (каме́нная, цагля́ная) агаро́джа 2) *перан.* апо́ра, надзе́йная абаро́на

máuerfest *a* надзе́йны, цвёрды, непахі́сны

máuern *vt і vi* кла́сці мур, мурава́ць

Máuerstein *m* -(e)s, -e (чырво́ная) цэ́гла

Máuerwerk *n* -(e)s мурава́нне, муро́ўка

Maul *n* -(e)s, Mäuler мы́са, зя́па, па́шча, пы́са; ***~ hálten!*** маўча́ць!; ***ein süßes ~ máchen*** надава́ць тва́ру ліслі́вы [падлі́злівы] вы́раз; ***ein (schíefes) ~ máchen*** скрыві́ць кі́слую мі́ну; ***ein gróßes ~ sein*** быць гру́бым; ***j-m das ~ verbíeten****

прымýсіць кагó-н. замóўкнуць; ***j-n in der Léute Mäuler bríngen**** распаў-сю́джваць дрэ́нныя чýткі пра кагó-н. ◊ ***dem geschénkten Gaul sieht [schaut] man nicht ins*** ~ дóранаму каню́ ў зýбы не глядзя́ць; ***sich (D) das ~ wíschen*** ≅ застáцца з нóсам [ні з чым]; ***j-m Hónig ums ~ schmíeren*** ≅ лíслівіць камý-н., лагóдзіць камý-н.

Máulaffen: ~ ***féilhalten**** быць разявáкай; утарóпліваццa (*на што-н.*), лавíць варóн

Máulaufreißer *m* -s, - *разм.* хвалькó

Máulbeerbaum *m* -(e)s, -bäume *бат.* тýтавае дрэ́ва, шаўкóўніца, мóрва

máulen *vi разм.* надзьмувáцца, капры́зіць

Máulesel *m* -s, - *заал.* лашáк

máulfaul *a груб*. негаваркí, маўклíвы

máulfertig *a* гаваркí, балбатлíвы

Máulheld *m* -en, -en *разм.* хвалькó, самахвáл

Máulkorb *m* -(e)s, -körbe намóрднік

Máulschelle *f* -, -n аплявýха

Máulseuche *f* - *вет*. я́шчур

Máultier *n* -(e)s, -e *заал.* мул

Máulwerk: ***ein gútes ~ háben*** *разм.* быць бóйкім на язы́к

Máulwurf *m* -(e)s, -würfe крот

Máulwurfsarbeit *f* - падпóльная [падрыўнáя] дзéйнасць

Máurer *m* -s, - 1) мýляр 2) тынкóўшчык 3) *гл.* Fréimaurer

Máurerarbeit *f* -, -en тынкавáльная рабóта; рабóта [прáца] мýляра

máurisch *a* маўрытáнскі

Maus *f* -, Mäuse 1) мыш; ***das trägt éine ~ auf dem Schwanz fort*** гэ́та вéльмі мáла 2) мя́кaць далóні (*каля вялікага пальца*) 3) *камп.* кнóпка, клáвіш(а)

máuscheln *vi разм.* ашýкваць, дуры́ць

mäus¦chenstill *a* ціхýткі, цíхенькі; ***sich ~ verhálten**** не пíкнуць

Máusefalle *f* -, -n, **Mäusefalle** *f* -, -n мышалóўка, пáстка на мышэ́й

Máuseloch *n* -(e)s, -löcher мышы́ная нóрка

máusen 1. *vi* лавíць мышэ́й **2.** *vt разм.* сцягнýць, спéрці

Máuser *f* - лíнька (*птушак*); ***in der ~ sein*** ліня́ць

máusern *vi i* **~, sich** 1) ліня́ць (*пра птушак*) 2) *разм.* мяня́ць сваé палíты́чныя пераканáнні 3) мяня́цца да лéпшага, (па)прыгажэ́ць

máusig: ***sich ~ máchen*** *груб.* быць пóўным пы́хі

Mausolé¦um *n* -s, -lé¦en маўзалéй

Máustaste *f* -, -n *камп.* кнóпка [клáвіш(а)] мы́шы; ***auf die ~ drücken*** націснуць на кнóпку [клáвіш(у)] мы́шы; ***mit der ~ dóppelt klícken*** шчóўкнуць кнóпкай [клáвішам] мы́шы два разы́; ***die ~ lóslassen**** *аддз.* адпусцíць кнóпку [клáвішу] мы́шы

Máuszeiger *m* -s, - *камп.* пакáзчык мы́шы (*на экране*); ***den ~ auf étwas zíelen*** перамясцíць пакáзчык мы́шы на што-н.

Máxi *n* -s, -s 1) даўжыня́ «мáксі» 2) вóпратка даўжынёй «мáксі»

maximál *a* максімáльны, найбóльшы, найвялíкшы

Maximálbetrag *m* -(e)s, -träge максімáльная сýма

Maximálleistung *f* - максімáльная магýтнасць

Maximálprofit *m* -(e)s, -e максімáльны прыбы́так

Maximálwert *m* -(e)s, -e максімáльная велічыня́, максімáльнае значэ́нне, мáксімум

Maxíme *f* -, -n 1) (галóўны) пры́нцып; нóрма павóдзін 2) выкáзванне

Máximum *n* -s, -ma мáксімум, максімáльная кóлькасць

Mayonnaise [majɔˈnɛːzə] *f* - *гл.* Majonäse

Mazedóni¦er *m* -s, - македóнец

mazedónisch *a* македóнскі

Mäzén *m* -s, -e мецэнáт

Mechánik *f* - механíка

Mechániker *m* -s, - механíк

mechánisch 1. *a* 1) механíчны, машы́нны 2) машынáльны **2.** *adv* 1) механíчна, механíчным чы́нам 2) машынáльна

mechanisíeren *vt* механізавáць

mechanisíert *a* механізавáны

Mechanísmus *m* -, -men механізм
Meckeréi *f* -, -en *разм.* бурчанне, ныццё
Méckerer *m* -s, - *разм.* буркатун, буркун, нцік
méckern *vi* 1) бляяць 2) *разм.* бурчаць, буркатаць
mécklenburgisch *a* мекленбургскі
Medaille [-ˈdaljə] *f* -, -n медаль; ***éine ~ schlágen* [prägen]*** чаканіць медаль
medaillíeren [-dalˈji:rən] *vt* узнагароджваць медалём
Medaillon [-dɑlˈjɔ̃:] *n* -s, -s медальён
Mediáne *f* -, -n *матэм.* медыяна
Mediatión *f* -, -en медыяцыя, пасрэдніцтва
mediatórisch *a* пасрэдніцкі
Medikamént *n* -(e)s, -e медыкамент, лякарства, лекі
medikamentös *a* медыкаментозны, лекавы
médio *adv у* сярэдзіне; ~ ***Mai*** у сярэдзіне мая
Meditatión *f* -, -en роздум, медытацыя
meditíeren *vi высок.* думаць, разважаць
Médium *n* -s, -di¦en 1) медыум 2) *фіз.* асяроддзе 3) *грам.* сярэдні стан
Medizín 1. *f* - медыцына **2.** -, -en лякарства, лекі, медыкамент
medizinál *a* лекавы, медыцынскі
Medizíner *m* -s, - 1) малады доктар 2) студэнт-медык
medizínisch *a* медыцынскі, лекарскі, лячэбны; ***~e Éinrichtungen*** лячэбна-прафілактычныя ўстановы; ***~e Áufklärung*** санітарна-асветная работа
Medizínmann *m* -(e)s, männer знахар, шаптун, лекар, вядзьмар, чараўнік, чарадзей
Medúse *f* -, -n *заал.* медуза
Meer *n* -(e)s, -e мора; акіян; ***übers ~ [auf dem ~] fáhren**** плаваць па моры
Méeraal *m* -(e)s, -e марскі вугор
Méerbusen *m* -s, - затока, заліў (*марскі*)
Méerenge *f* -, -n праліў, (марская) пратока
Méeresflut *f* -, -en марскі прыліў
Méereshöhe *f* - вышыня над узроўнем мора
Méeresküste *f* -, -n марскі бераг, марское ўзбярэжжа
Méeresoberfläche *f* - узровень мора, паверхня мора
Méeresschlick *m* -(e)s ілісты марскі грунт
Méeresspiegel *m* -s узровень мора
Méeresstille *f* - штыль (*на моры*)
Méeresstrand *m* -(e)s, -strände марскі бераг, пляж
Méeresströmung *f* -, -en марское цячэнне
Méerkatze *f* -, -n *заал.* мартышка
Méerrettich *m* -s, -e хрэн
Méerschweinchen *n* -s, - марская свінка
Meeting [ˈmi:-] *n* -s, -s мітынг; сход, сустрэча; ***stárk besúchtes ~*** многалюдны мітынг
Mégahertz *n* -, - *фіз.* мегагерц (*адзінка частаты*)
Megaphón [Megafón] *n* -s, -e мегафон
Mehl *n* -(e)s, -e мука; ***féines [gróbes] ~*** мука тонкага [буйнога] размолу; ***gláttes ~*** мяккая мука; ***gríffiges ~*** крупчастая мука; ***schwárzes ~*** жытняя [аржаная] мука
Méhlerzeugnisse *pl* мучныя вырабы
méhlig *a* мучністы; мучны
Méhlkloß *m* -es, -klöße клёцка, галушка
Méhlschwitze *f* -, -n *кул.* мучная падліўка
Méhlspeise *f* -, -n мучная страва
Méhlwurm *m* -(e)s, -würmer мучны чарвяк
mehr (*comp ad* viel) *adv* болей, больш, ***nicht ~*** больш не; ужо не; ***noch ~*** больш таго; ***um so ~ als*** тым больш, што; ***nicht ~ als*** не больш, чым; ***~ als éinmal*** не раз; ***~ denn je*** больш чым калі-н.; ***mehr tot als lebéndig*** паўжывы; ***nicht ~ und nicht wéniger*** не больш і не менш; ***um ~ als das Dóppelte*** больш чым у два разы; ***je ~, désto bésser*** чым больш, тым лепш; ***und desgléichen ~*** і да таго падобнае (*скар.* ***u.dgl.m.*** – і да т.п.); ***das darf nicht ~ vórkommen*!*** каб гэтага больш не было [не здарылася]!
Mehr *n* -(s) 1) лішак, рэшта, астатак; прыбытак 2) большасць, перавага
Méhrarbeit *f* - 1) *эк.* дадатковая праца 2) звышурочная работа
Méhrausgabe *f* -, -n перавыдаткаванне

méhrbändig *a* шматто́мны

Méhrbedarf *m* -(e)s узро́сшы по́пыт; узро́сшая патрэ́ба

méhrdeutig *a* шматзна́чны

Méhreinnahme *f* -, -n 1) даба́вачны пры-бы́так 2) дадатко́выя паступле́нні (*звыш плана, бюджэта*) 3) перабо́р

méhren 1. *vt* памнажа́ць, павялі́чваць **2. ~, sich** павялі́чвацца

Méhrer *m* -s, - *матэм.* мно́жнік

méhrere *pron indef* не́калькі; некато́рыя, ро́зныя

méhreres, méhrerlei *pron indef n* некато́рае; што́сьці

Méhrertrag *m* -(e)s, -träge *с.-г.* павы́шаная ураджа́йнасць

méhrfach 1. *a* неаднаразо́вы, шматразо́вы, ча́сты **2.** *adv* неаднаразо́ва, шматразо́ва

Méhrfache *sub n* -n: ***um [auf] das ~ [ein ~s] vergrößern*** павялі́чыць у не́калькі разо́ў; ***um ein ~s übertréffen**** перавыша́ць у не́калькі разо́ў

Méhrfamili¦enhaus *n* -es, -häuser шматкватэ́рны дом

méhrfarbig *a* шматко́лерны

Méhrgewicht *n* -(e)s, -e дадатко́вая [лі́шняя] вага́

Méhrheit *f* -, -en 1) бо́льшасць 2) мно́ства; ***überwíegende [überwältigende] ~*** перава́жная бо́льшасць; ***geringe [knáppe] ~*** нязна́чная бо́льшасць

Méhrheitsbeschluss *m* -es, -schlüsse рашэ́нне бо́льшасці

méhrjährig *a* шматгадо́вы, разлі́чаны на не́калькі [шмат] гадо́ў; *бат.* шматгадо́вы

Méhrkampf *m* -(e)s, -kämpfe *спарт.* мнагабо́р’е

Méhrkosten *pl* дадатко́выя вы́даткі [расхо́ды], перавыдаткава́нне

méhrläufig *a* шматство́льны (*пра зброю*)

Méhrleistung *f* -, -en 1) павы́шаная прадукцы́йнасць (*працы*) 2) вялі́кае дасягне́нне

méhrmalig 1. *a* шматразо́вы; ча́сты **2.** *adv* шматразо́ва, ча́ста

méhrmals *adv* не раз, не́калькі разо́ў

méhrmotorig *a тэх., ав.* шматмато́рны

Méhrphasenstrom *m* -(e)s *эл.* мнагафа́зны ток

méhrpolig *a эл.* мнагапо́люсны

Méhrprodukt *n* -(e)s, -e *эк.* дадатко́вы праду́кт

méhrreihig *a* мнагара́дны; мнагасеры́йны

méhrröhrig *a* 1) *радыё* мнагаля́мпавы 2) *вайск.* мнагаство́льны, шматство́льны

méhrseitig *a* 1) шматбако́вы 2) *матэм.* мнагаста́ронні, мнагабако́вы

méhrsilbig *a лінгв.* шматскладо́вы

Méhrsitzer *m* -s, - мнагаме́сны самалёт [аўтамабі́ль]

méhrsitzig *a* шматме́сны, шматме́сцавы

méhrsprachig *a* мнагамо́ўны, шматмо́ўны

méhrstellig *a матэм.* мнагазна́чны, шматзна́чны

méhrstimmig *a* шматгало́сы

méhrstöckig *a* шматпавярхо́вы

méhrstufig *a тэх.* шматступе́нны, шматступе́ньчаты; *гідр.* мнагакаска́дны; ***~e Kráftwerke*** *pl* каска́д гідраста́нцый

méhrstündig *a* шматгадзі́нны

Méhrtagerennen *n* -s, - шматдзённая (вела)го́нка

méhrtägig *a* шматдзённы, які́ ця́гнецца шмат дзён

méhrteilig *a* складны́; разбо́рны, раз’ёмны

Méhrverbrauch *m* -(e)s перарасхо́д, перавыдаткава́нне

Méhrwert *m* -(e)s дадатко́вая ва́ртасць

méhrwertig *a хім.* многавале́нтны; мнагазна́чны

Méhrwertstheorie *f* - *эк.* тэо́рыя даба́вачнай ва́ртасці

Méhrzahl *f* - 1) бо́льшасць 2) *грам.* мно́жны лік

méhrzähnig *a тэх.* мнагазу́бчаты

méhrzellig *a* шматкле́тачны, шмат’ячэ́йкавы

Méhrzweckmöbel *n* -s, - камбінава́ная мэ́бля, дастасава́ная да ро́зных мэт

méiden* *vt* пазбяга́ць, цура́цца, уніка́ць; ***der Erfólg méidet ihn nicht*** уда́ча яго́ не міна́е; яму́ шанцу́е

Méier *m* -s, - *уст.* 1) селянíн, фéрмер, арандáтар 2) стáраста (*у вёсцы*)

Meieréi *f* -, -en *уст.* фéрма, малóчная гаспадáрка

Méile *f* -, -n міля; ***énglische ~*** ангéльская міля

Méilenstein *m* -(e)s, -e 1) слуп [кáмень], які пакáзвае адлéгласць у мілях 2) *пе-ран.* вяхá

méilenweit *a, adv* на [за] шмат міляў

Méiler *m* -s, - 1) вóгнішча для выпáльвання вýгалю 2) *фіз.* рэáктар, кацёл (*атамны*)

mein *pron poss m* (*f* méine, *n* mein, *pl* méine; *без наз. m* méiner, *f* méine, *n* méin(e)s, *pl* méine) мой (мая́, маё, маé), свой (*які належыць дзеючай асобе*); ***ich lése ~ Buch*** я чытáю сваю́ кнігу; ***~er Méinung (nach)*** па-мóйму, на маю́ дýмку; ***~es Eráchtens*** па-мóйму, на мой пóгляд

Méine: ***das ~*** маё, маяá маёмасць; ***die ~n*** маé рóдныя, маé сваякí, маяá сям'я́

Méineid *m* -(e)s, -e фальшы́вая [ілжы́вая] прыся́га, клятвапарушэ́нне

méineidig *a* клятвапарушáльны, вералóмны; ***~ wérden*** парýшыць кля́тву

Méineidige *sub m, f* -n, -n клятвапарушáльнік, -ніца

méinen *vt* 1) меркавáць, дýмаць, мець на ўвáзе 2) выкáзваць сваю́ дýмку, казáць 3) мець намéр, хацéць (*што-н. зрабіць*); ***was ~ Sie dazú?*** што Вы дýмаеце аб гэ́тым?, што Вы скáжаце накóнт гэ́тага?; ***was ~ Sie damít?*** што Вы мáеце на ўвáзе?; ***etw. nicht böse ~*** не мець дрэ́ннага [злóга] намéру; ***es gut mit j-m ~*** дóбра абыхóдзіцца з кім-н., дóбра аднóсіцца [стáвіцца] да кагó-н. ◊ ***der Ófen meint es gut*** *разм.* печ дóбра нацéплена

méiner **1.** *pron pers G ад* ich; ***gedénkst du ~?*** ці пáмятаеш ты мянé? **2.** *pron poss гл.* mein

méinerseits *adv* з майгó бóку

méinesgleichen *a inv* падóбны да мянé; такí, як я

méinesteils *гл.* méinerseits

méinet|halben, **~wegen** 1) дзéля мянé, праз мянé 2) як хóчаш [хóчаце], я не пярэ́чу

méinetwillen *adv*: ***um ~*** дзéля мяне

méinige *pron poss*: ***der [die, das] ~*** мой [мая́, маё], свой [свая́, сваё]; ***die ~n*** маé (*які належыць дзеючай асобе*)

Méinige *гл.* Méine

Méinung *f* -, -en дýмка, меркавáнне, пóгляд; ***méiner ~ nach*** на маю́ дýмку, па-мóйму; ***éine vóreingenommene ~*** прадузя́тае меркавáнне; ***öffentliche ~*** грамáдская дýмка; ***ich bin der ~, dass…*** я лічý [такóй дýмкі], што…; ***wir sind éiner ~*** мы дýмаем [мяркýем] тое ж сáмае; ***séine ~ ságen*** вы́казаць сваю́ дýмку; ***sich der ~ híngeben****** прыйсцí да дýмкі; ***ganz méine ~!*** цáлкам (з Вáмі) згóдзен!

Méinungsäußerung *f* -, -en выкáзванне дýмак [пóглядаў]

Méinungsaustausch *m* -(e)s, -e абмéн дýмкамі [меркавáннямі]

Méinungsverschiedenheit *f* -, -en рознагалóссі, разыхóджанні ў дýмках

Méise *f* -, -n *заал.* сініца

Méißel *m* -s, - разéц, зубíла, дóлата

méißeln *vt* высякáць (*разцом*), выдзёўбваць; абсякáць зубíлам; дзяўбцí

Méiß(e)ner *a inv* мáйсенскі; ***~ Porzellán*** саксóнскі [мáйсенскі] фарфóр, мáйсенская парцэля́на

meist **1.** *a* найбóльшы; ***die ~en Stúdenten*** бóльшасць студэ́нтаў; ***die ~e Zeit*** бóльшасць чáсу; ***in den ~en Fällen*** у бóльшасці вы́падкаў; ***das ~e davón ist bekánnt*** бóльшая чáстка гэ́тага вядóма **2.** *adv* часцéй за ўсё; ***am ~en*** больш за ўсё

méistbegünstigt *a эк., дып.* найбóльш спрыя́льны

meistbíetend *a* які прапанýе найвышэ́йшую цанý (*на аўкцыёне*)

méistens, **méistenteils** *adv* найбóльш, пераважна, бóльшай чáсткай

Méister *m* -s, - 1) мáйстар, спецыялíст,

знáўца; ***ein ~ in séinem Fach sein*** быць знáўцам [мáйстрам] сваёй спрáвы ◊ ***es ist kein ~ vom Hímmel gefállen*** ≅ не святы́я гаршкí лéпяць; ***Übung macht den ~; früh übt sich, was ein ~ wérden will*** ≅ працу́й змáлку – бу́дзеш мець дóбрую гаспадáрку; нáвык мáйстра рóбіць; ***das Werk lobt den ~*** ≅ спрáва мáйстра баíцца 2) *спарт.* чэмпіён, мáйстар; ~ ***des Sports*** мáйстар спóрту, рэкардсмéн 3): ~ ***Petz*** Мядзвéдзь (*у казцы*); ~ ***Lámpe*** Лáмпэ-зáяц (*у казцы*); ~ ***Úrian*** Чорт, Д’я́бал (*у казцы*); ~ ***Pfriem*** *разм.* шавéц

Méisterbrief *m* -(e)s, -e пасвéдчанне [грáмата] выдáтніка [мáйстра, перадавікá]

méisterhaft, méisterlich 1. *a* майстэ́рскі, умéлы; мастáцкі **2.** *adv* па-майстэ́рску, умéла

méistermäßig *a спарт.* узóрна

méistern *vi* 1) майстравáць, выраблáць 2) авалóдваць (*чым-н.*); ***Schwíerigkeiten*** ~ пераадóльваць ця́жкасці; ***sein Fach*** ~ авалóдаць спецыя́льнасцю; ***séine Zúnge*** ~ *разм.* трымáць язы́к за зубáмі, прыкусíць язы́к

Méisterprüfung *f* -, -en íспыт [экзáмен] на звáнне мáйстра

Méisterschaft *f* - 1) майстэ́рства 2) *спарт.* чэмпіянáт, першынствó

Méisterschaftsanwärter *m* -s, - кандыдáт на звáнне чэмпіёна

Méisterschaftskampf *m* -(e)s, -kämpfe *спарт.* барацьбá за першынствó, рóзыгрыш першынствá

Méisterschaftstitel *m* -s, - *спарт.* звáнне чэмпіёна

Méisterschütze *m* -n, -n выдáтны стралóк; снáйпер

Méistersinger *m* -s, - *гіст.* майстарзíнгер

Méister|stück *n* -(e)s, -e, **~werk** *n* -(e)s, -e шэдэ́ўр

Méisterung *f* -, -en асваéнне (*чаго-н.*)

méistgebräuchlich *a* найбóльш ужывáльны

méistgefragt *a* хадавы́, хóдкі (*тавар*)

Méiststufe *f* -, -n найвышэ́йшая ступéнь

Melancholie [melaŋko'li:] *f* -, -lí¦en меланхóлія, засмучэ́нне, тугá

melancholisch [melaŋ'ko:-] *a* меланхалíчны, тужлíвы, паны́лы

Melange [-'lã:ʒə] *f* -, -n 1) су́месь, мешанíна 2) *тэкст.* мелáнж

Melásse *f* -, -n пáтака, мéлес

Mélde *f* -, -n *бат.* лябéднік, лебядá

Méldeamt *n* -(e)s, -ämter 1) бюрó прапíскі 2) міжгарóдняя тэлефóнная стáнцыя 3) *вайск.* прызыу́ны́ ўчáстак

Méldebuch *n* -(e)s, -bücher дамавáя кнíга, кнíга для прапíскі, спіс жыхарóў (*у доме*)

Méldedienst *m* -(e)s *вайск.* слу́жба су́вязі

Méldefahrer *m* -s, - *вайск.* сувязны́ самакáтчык, сувязны́ матацыклíст

Méldegänger *m* -s, - *вайск.* пéшы пасы́льны

Méldehund *m* -(e)s, -e *вайск.* сабáка су́вязі

Méldekartentasche *f* -, -n *вайск.* палявáя су́мка

mélden 1. *vt* (*D, bei D*) 1) паведамля́ць, даклáдваць, сігналізавáць, рапартавáць; ***er hat nichts zu*** ~ яму́ нямá чагó сказáць; ***die Zéitungen*** ~ газéты паведамля́юць 2) прапісáць; ***j-n bei der Polizéi*** ~ прапісáць [зарэгістравáць] когó-н. у палíцыі **2.** **~, sich** з’яўля́цца; ***sich zum Wort*** ~ прасíць слóва; ***sich krank*** ~ павéдаміць аб сваёй хварóбе (*па месцы працы*); ***sich ~ lássen**** прасíць далажы́ць [павéдаміць] аб сваíм прыбыцці [аб сабé]

Méldeordnung *f* -, -en *вайск.* парáдак я́ўкі

Méldepflicht *f* -, -en 1) абавя́зак своечасóвай прапíскі 2) *вайск.* абавязкóвая я́ўка

méldepflichtig *a* які́ падлягáе рэгістрáцыі, які́ абавя́заны прапісáцца

Mélder *m* -s, - *вайск.* сувязны́, пасы́льны

Mélderakete *f* -, -n сігнáльная ракéта

Méldestelle *f* -, -n 1) мéсца прапíскі, бюрó зая́вак (*ва ўстанове*) 2) *вайск.* пункт я́ўкі

Méldewesen *n* -s *вайск.* слу́жба су́вязі

Méldezettel *m* -s, - бланк на прапíску

Méldung *f* -, -en 1) паведамлéнне 2) *вайск.*

дакла́д, данясе́нне; ~ ***erstátten*** адрапартава́ць
Méldungsfrist *f* -, -en тэ́рмін пада́чы зая́ўкі
melíeren *vt* зме́шваць, мелі́раваць
melíert *a* зме́шаны, страка́ты; ***grau ~es Haar*** валасы́ з сівізно́й
Melioratión *f* -, -en *с.-г.* меліяра́цыя
Melíssengeist *m* -(e)s, -e *фарм.* насто́йка з мелі́сы
Mélkanlage *f* -, -n *с.-г.* даі́льная ўстано́ўка
Mélkeimer *m* -s, - даёнка
mélken* *vt* даі́ць; ***frisch gemólkene Milch*** сырадо́й; ***j-n (tüchtig) ~*** *разм.* (до́бра) даі́ць каго́-н., выманта́чваць гро́шы ў каго́-н.
Mélkerin *f* -, -nen доя́рка
Mélkertrag *m* -(e)s, -träge *с.-г.* удо́й(насць)
Mélkkuh *f* -, -kühe до́йная каро́ва
Mélkmaschine *f* -, -n даі́льная машы́на
Melodéi *f* -, -en *паэт. гл.* Melodíe
Melodíe *f* -, -dí¦en мело́дыя, напе́ў; ***nach der ~*** на маты́ў ◊ ***die éwige ~!*** *пагардл.* ве́чна адно́ і то́е ж [адна́ і та́я ж пе́сня]!
Melódik *f* -, -en *муз., літ.* мело́дыка
melódisch *a* мелады́чны, музыка́льны, мілагу́чны
Melóne *f* -, -n 1) ды́ня 2) *разм.* кацяло́к (*галаўны ўбор*)
melónenartig *a* падо́бны на ды́ню
Melónenbau *m* -(e)s бахчаво́дства
Melónenfeld *n* -(e)s, -er бахча́
Melónenkürbis *m* -ses, -se кабачо́к (*гародніна*)
Membrán *f* -, -en, **Membráne** *f* -, -n *тэх.* мембра́на; перапо́нка, пласці́нка
Mémme *f* -, -n баязлі́вец, баязлі́ўка; ***féige ~*** *пагардл.* ба́ба, ану́ча, мя́мля
mémmenhaft *a* труслі́вы, маладу́шны
Memoiren [me'moa:rən] *pl* мемуа́ры, запі́скі, успамі́ны
Memorándum *n* -s, -den *і* -da мемара́ндум, па́мятная запі́ска
Memoriál *n* -s, -e *і* -li¦en мемарыя́л
Memoriálturnier *n* -s, -e *спарт.* спабо́рніцтвы ў па́мяць вядо́мага спартсме́на
memóriam: ***in ~*** на [у] па́мяць
memoríeren *vt* заву́чваць на па́мяць, запаміна́ць
Menage [-'na:ʒə] *f* -, -n 1) судо́к (*сталовы прыбор для воцата, перцу і г.д.*) 2) судо́к для перано́су страў
Menageríe [-ʒə-] *f* -, -rí¦en звяры́нец; пака́з дзі́кіх жывёл
Menetékel *n* -s, - папярэ́джанне, пагро́за
Ménge *f* -, -n 1) мно́ства, бе́зліч, вялі́кая ко́лькасць, ма́са 2) нато́ўп, збой; ***éine ~ Ménschen*** нато́ўп лю́дзей
méngeln *vt* зме́шваць невялі́кімі до́замі
méngen **1.** *vt* зме́шваць, параме́шваць, збы́тваць; ***zu éinem Teig ~*** замясі́ць це́ста; ***eins ins ándere ~*** гавары́ць блы́тана **2. ~, sich** уме́швацца; ***sich in j-s Ángelegenheiten ~*** уме́швацца ў чые́-н. спра́вы
Méngenangabe *f* -, -n указа́нне ко́лькасці
Méngenbegriff *m* -(e)s, -e ко́лькаснае паня́цце
Méngenlehre *f* -, -n *матэм.* тэо́рыя мно́стваў
méngenmäßig **1.** *a* ко́лькасны **2.** *adv* па ко́лькасці, у ко́лькасных адно́сінах
Menískus *m* -, -ken *фіз., анат.* мені́ск
Ménnige *f* - *хім.* су́рык
Ménsa *f* -, -sen студэ́нцкая стало́ўка
Mensch *m* -en, -en 1) чалаве́к, асо́ба; чалаве́чы род, лю́дзі; ***víele ~en*** мно́га людзе́й; ***jéder ~*** любы́ [ко́жны] чалаве́к; ***ein ~ von Formát*** незвыча́йная [выда́тная] асо́ба; ***~en gúten Wíllens*** лю́дзі до́брай во́лі; ***ein únfertiger ~*** няста́лы чалаве́к 2) *разм. у звароце* ***~!*** чалаве́ча!, бра́це!; ***~, was machst du (da)?*** ты, што ты там ро́біш?; ***~, was soll das?*** паслу́хай, што (гэ́та) зна́чыць? ◊ ***únter die ~en kómmen**** быць [знахо́дзіцца] у грама́дстве [сяро́д людзе́й]
ménschenähnlich *a* чалавекападо́бны, антрапамо́рфны
Ménschenalter *n* -s 1) пакале́нне 2) сярэ́дняя праця́гласць чалаве́чага жыцця́; ***ínnerhalb éines ~s*** на праця́гу (жыцця́) аднаго́ пакале́ння
Ménschenfeind *m* -(e)s, -e чалавеканена-

вíснік, мізантрóп
ménschenfeindlich *a* чалавеканенавíсніцкі, мізантрапíчны
Ménschenfresser *m* -s, - людаéд, канібáл
Ménschenfreund *m* -(e)s, -e філантрóп
ménschenfreundlich *a* чалавéчны, гумáнны, дóбры
Ménschenfreundlichkeit *f* - чалавéчнасць, гумáннасць
Ménschengedenken: ***seit ~*** здавён, здаўнá, спрадвéку, спакóн вéку
Ménschengeschlecht *n* -(e)s, -er чалавéчы [людскí] род
Ménschengestalt *f* -, -en вóбраз чалавéка; аблíчча чалавéка
Ménschengewühl *n* -(e)s цісканíна, таўкатня́; ***im ~*** у гýшчы натóўпу
Ménschenhass *m* -es чалавеканенавíсніцтва
Ménschenkenner *m* -s, - чалавеказнáўца, знáўца людзéй
Ménschenleben *n* -s, - чалавéчае жыццё; ***víele ~ fórdern*** забрáць мнóга чалавéчых жы́ццяў
ménschenleer *a* бязлю́дны, пустэ́льны
Ménschenmenge *f* -, -n натóўп людзéй
ménschenmöglich *a*: ***das ist ja nicht ~!*** гэ́та (зусíм) немагчы́ма!; ***das Ménschenmögliche tun**** зрабíць усё, што ў чалавéчых сíлах
Ménschenrechte *pl* правы́ чалавéка
Ménschenreserven [-vən] *pl* людскíя рэзéрвы
ménschenscheu *a* нелюдзíмы, здзічэ́лы
Ménschenschinder *m* -s, - скуралýп, жывадзёр
Ménschenschlag *m* -(e)s парóда [тып] людзéй; ***verkümmerter ~*** заняпáлы род
Ménschenseele *f*: ***es war kéine ~ da*** там не былó ні душы́
Ménschenskind *n* -(e)s, -er *разм.*: ***~!*** дрýжа!, чалавéча!, дзівáк-чалавéк!
ménschenunwürdig *a* нечалавéчы (*пра ўмовы і г.д.*)
Ménschenverstand *m* -(e)s чалавéчы рóзум; ***der gesúnde ~*** разýмны сэнс; ***für den ~ únfassbar*** рóзуму недастýпна
Ménschenwohl *n* -(e)s дабрó [карысць] чалавéцтва
Ménschenwürde *f* - чалавéчая гóднасць
ménschenwürdig *a* вáрты чалавéчай гóднасці
Ménschheit *f* - 1) чалавéцтва 2) *уст.* чалавéчнасць
ménschlich 1. *a* чалавéчы, гумáнны, ***nach ~em Ermésssen*** як падкáзвае чалавéчы рóзум; ***Írren ist ~*** чалавéку ўласцíва памыля́цца **2.** *adv* гумáнна, па-чалавéчы, па-лю́дску
Ménschlichkeit *f* - чалавéчнасць, гумáннасць
Ménschwerdung *f* - пераўтварэ́нне ў чалавéка
Ménses *pl*, **Menstruatión** *f* -, -en менструáцыя, мéсячны крывацёк
Mensúr I *f* -, -en 1) *хім.* мензýрка 2) *муз.* мензýра; ***hínter die ~en tréten**** збíцца з тáкту
Mensúr II *f* -, -en 1) *студ., уст.* дуэ́ль на шпáгах 2) дыстáнцыя (*фехтаванне*); ***énge ~*** блíзкая дыстáнцыя
Mentalität *f* -, -en склад рóзуму, ментáльнасць
Menthól *n* -s ментóл
Méntor *m* -s, -tóren настáўнік, выхавáльнік, мéнтар
méntorhaft *a* мéнтарскі, павучáльны
mentorisíeren *vi* павучáць, апекавáць; быць настáўнікам
Menü *n* -s, -s 1) меню́ (*падбор страў*) 2) *камп.* меню́; ***das ~ öffnen*** адкры́ць меню́ ў прагрáме; ***das áufklappernde ~*** спіс меню́, якí адкрывáецца ў прагрáме
Menuétt *n* -s, -e *i* -s менуэ́т (*танец*)
Menüleiste *f* -, -n *камп.* радóк меню́
Mérgel *m* -s, - *геал.* мéргель
Meridián *m* -s, -e *геагр.* мерыдыя́н
Meríno *m* -s, -s мерынóс, мерынóсавая авéчка
merkantíl *a* 1) меркантыльны; камерцы́йны 2) меркантыльны, гандля́рскі, дрóбна-кары́слівы
mérkbar *a* прыкмéтны
Mérkblatt *n* -(e)s, -blätter пáмятка; запíс-

ка (*для памяці*)

Mérkbuch *n* -(e)s, -bücher натáтнік, дзённік

mérken 1. *vt* 1) заўважáць, прыкмячáць; бáчыць; ***óhne etw. zu ~*** без падазрэ́ння на што-н.; ***davón ist nichts zu ~*** гэ́та нікóлькі не прыкмéтна; ***j-n etw. ~ lássen**** даць зразумéць камý-н. што-н.; ***sich nichts ~ lássen**** не падавáць вы́гляду 2) запамінáць; ***sich (D) etw. ~*** запóмніць што-н., браць што-н. на замéтку **2.** *vi*: ***auf etw. (A) ~*** прыкмячáць што-н.; звяртáць увáгу на што-н.

mérklich *a* прыкмéтны, знáчны, адчувáльны

Mérkmal *n* -(e)s, -e прыкмéта, характэ́рная ры́са; ***ein hervórstechendes ~*** адзнáка, якáя кідаецца ў вóчы

mérkwürdig *a* дзіўны, дзівóсны; ***das ist mir ~*** гэ́та мянé здзіўляе

mérkwürdigerweise *adv* дзіўным чы́нам, як ні дзіўна

Mérkwürdigkeit *f* -, -en дзіўнасць, нязвы́класць

Mérkzeichen *n* -s, - памéтка, кляймó; мáрка, значóк; адмéтная [характэ́рная] адзнáка

meschúgge *a разм.* звар'яцéлы; дурнавáты

Mésner [Méssner] *m* -s, - *царк.* дзяк

Méssapparat *m* -(e)s, -e вымярáльны апарáт, вымярáльная прылáда, вымярáльнік

Méssband *n* -(e)s, -bänder *тэх.* рулéтка

méssbar *a* вымéрны; ***~e Größe*** *матэм.* вымéрная велічыня́

Méssbarkeit *f* - вымярáльнасць

Mésse I *f* -, -n 1) імшá, абéдня; ***die ~ lésen* [zelebríeren]*** служы́ць абéдню [імшý] 2) кірмáш

Mésse II *f* -, -n *марск.* каю́т-кампáнія

Méssegast *m* -(e)s, -gäste навéд(валь)нік кірмашý

Méssegut *n* -(e)s, -güter тавáр, прызнáчаны для кірмашý

Méssehalle *f* -, -n кірмашóвы [вы́ставачны] павільён

Méssehaus *n* -es, -häuser кірмашóвы павільён (*паказу ўзораў*)

Mésseinheit *f* -, -en адзінка вымярэ́ння

méssen* 1. *vt* 1) мéраць, вымярáць; 2) (*an D, mit D*) параўнóўваць (*з кім-н., з чым-н.*), супастаўля́ць (*з чым-н.*) **2.** *vi* мець памéр [велічыню́, вышыню́]; ***sich ~ mit j-m (an D, in D)*** мéрацца сíламі з кім-н. (*у чым-н.*) **3. ~, sich** (*mit D*) мерáцца сíламі (*з кім-н., чым-н.*); раўня́цца (*з кім-н., чым-н.*)

Mésser I *n* -s, - нож; разéц, лязó; ***ein schárfes [stúmpfes] ~*** вóстры [тупы́] нож ◊ ***j-m das ~ an die Kéhle sétzen*** прыпéрці каró-н. да сцяны́; ***die Sáche steht auf des ~s Schnéide*** спрáва ў крыты́чным стáне [станóвішчы]; ***Kampf [Krieg] bis aufs ~*** барацьбá не на жыццё, а на смерць; ***ein ~ óhne (Heft und) Klínge*** пусты́ гук, фíкцыя, аднá бáчнасць; ***das ~ beim Heft háben*** захапíць улáду ў сваé рýкі; ***mit dem größen ~ schnéiden*, das gröβe [lánge] ~ führen*** хлусíць, хвалíцца

Mésser II *m* -s, - 1) вымярáльнік, вымярáльная прылáда; лічы́льнік 2) землямéр, камóрнік

Mésser|griff *m* -(e)s, -e, **~heft** *n* -(e)s, -e рýчка, дзяржáльна нажá

Mésserheld *m* -en, -en рубáка, галаварэ́з

Mésserklinge *f* -, -n лязó нажá

mésserscharf *a* вóстры як нож

Mésserschärfer *m* -s, - асялóк, тачы́ла, тачы́льны кáмень

Mésserschneide *f* -, -n *гл.* Mésserklinge

Mésserspitze *f* -, -n вастрыё [кóнчык] нажá

Mésserstich *m* -(e)s, -e 1) удáр нажóм 2) нажавáя рáна

Méssestadt *f* -, -städte гóрад, у якíм прахóдзяць кірмáшы; гóрад кірмашóў

Méssestand *m* -(e)s, -stände стэнд (*на кірмашы*)

Méssgerät *n* -(e)s, -e вымярáльная прылáда

Méssgewand *n* -(e)s, -wänder *царк.* ры́за

Messías *m* -, -se 1) *рэл., без pl* Месíя 2) *перан.* збавíцель (*ад рэлігійнага, сацыяльнага гнёту*)

Méssing *n* -s, -e жо́ўтая медзь, лату́нь, мо́сенж
méssingen *a* ме́дны, лату́нны, з жо́ўтай ме́дзі
Méssinstrument *n* -(e)s, -e вымяра́льны інструме́нт, вымяра́льная прыла́да
Mésslatte *f* -, -n вымяра́льная [ме́рная] рэ́йка
Méssopfer *n* -s, - *царк.* пры́часце, святы́я дары́
Méssplan *m* -(e)s, -pläne планшэ́т
Méssung *f* -, -en 1) вымярэ́нне; ***éine ~ vórnehmen**** вымяра́ць 2) межава́нне (*палёў*)
Mésswerkzeug *n* -(e)s, -e вымяра́льная прыла́да
Mésswinkel *m* -s, - *тэх.* вугламе́р
Mésszahl *f* -, -en пака́зчык (*лічбавы*)
Mestíze *m* -n, -n меты́с
Met *m* -s мёд (*напой*)
Metáll *n* -s, -e мета́л
Metállarbeiter *m* -s, - рабо́чы-металі́ст
metállartig *a* металападо́бны; металі́чны
Metállbarren *m* -s, - мета́л у злі́тках
Metállbaukasten *m* -s, - *i* -kästen металі́чны канстру́ктар (*цацка*)
metállbearbeitend *a* металаапрацо́ўчы
Metállbearbeitung *f* -, -en апрацо́ўка мета́лу, металаапрацо́ўка
Metálldreher *m* -s, - то́кар па мета́ле
Metálllegierung *f* -, -en металі́чны сплаў
metállen *a* металі́чны
Metállerzeugnisse *pl* металі́чныя вы́рабы
Metállgewinnung *f* - здабы́ча мета́лаў
Metállgießer *m* -s, - (рабо́чы-)ліцэ́йшчык
Metállgießerei *f* -, -en ліцэ́йная
Metállguss *m* -es, -güsse металі́чнае ліццё, металі́чная адлі́ўка
metállhaltig *a хім.* металано́сны; які́ ўтры́млівае мета́л
Metállhütte *f* -, -n заво́д па вы́плаўцы каляро́вых мета́лаў
Metállhüttenindustrie *f* - каляро́вая металургі́я
Metállindustrie *f* -, -stri¦en металаапрацо́ўчая прамысло́васць
metállisch **1.** *a* металі́чны **2.** *adv*: ~ ***blank*** з металі́чным бля́скам
Metállspäne *pl* металі́чная стру́жка
Metállstaub *m* -(e)s металі́чнае пілаві́нне, металі́чныя апі́лкі
Metallurgíe *f* - металургі́я
metallúrgisch *a* металургі́чны
metállverarbeitend *a* металаапрацо́ўчы
Metállverarbeitung *f* - апрацо́ўка мета́лаў
Metállverbrauch *m* -(e)s расхо́д мета́лу
Metállwaren *pl* металі́чныя вы́рабы
Metállwarenfabrik *f* -, -en заво́д вы́рабаў з мета́лу
metállzerspanend *a* металарэ́зны
Metamorphóse *f* -, -n метамарфо́за, пера(ў)тварэ́нне
Metápher *f* -, -n *літ.* мета́фара, іншасказа́льнасць, во́бразны вы́раз
metaphórisch *a* метафары́чны, во́бразны, іншасказа́льны
Metaphráse *f* -, -n *літ.* 1) метафра́за, дасло́ўны перакла́д 2) метафра́за, празаі́чны перакла́д ве́рша
Metaphysík *f* - *філас.* метафі́зіка
metaphýsisch *a* метафізі́чны
Metastáse *f* -, -n *мед.* метаста́з
Meteór *n*, *m* -s, -e *астр.* метэо́р
Meteorít *m* -en *i* -s, -e(n) *астр.* метэары́т
meteorítisch *a* метэо́рны, метэары́тны
Meteorologíe *f* - метэарало́гія
meteorológisch *a* метэаралагі́чны
Méter *n*, *m* -s, - (*скар.* m) метр; ***láufendes*** ~ паго́нны метр
méterhoch *a* вышынёй з метр
méterlang *a* даўжынёй з метр
Métermaß *n* -es, -e 1) метры́чная ме́ра 2) метр (*лінейка*); сантыме́тр (*стужка*) 3) разме́р [вымярэ́нне] у ме́трах
Métersystem *n* -s метры́чная сістэ́ма
méterweise *adv* ме́трамі, на ме́тры
Methóde *f* -, -n ме́тад ◊ ~ ***in etw. (A) bríngen**** наве́сці пара́дак у чым-н., упара́дкаваць што-н.
Methódik *f* -, -en мето́дыка
Methódiker *m* -s, - (педаго́г-)метады́ст
methódisch *a* метады́чны; ***~e Wínke*** метады́чныя ўказа́нні
Methodíst *m* -en, -en *рэл.* метады́ст

Methodologíe *f* - метадалóгія
methodológisch *a* метадалагíчны
Methúsalem *m* - *i* -s, -s *перан.* мафусаíл, глыбóкі стáрац
Methýl *n* -s *хім.* метыл
Metier [-ˈtje:] *n* -s, -s заня́так, прафéсія
Metonymíe *f* -, -mí¦en *літ.* метанíмія
Métrik *f* - вершаскладáнне, мéтрыка
métrisch I *a* метры́чны (*аб мерах*)
métrisch II *a літ.* метры́чны
Métro *f* -, -s метрó, падзéмка
Metrologíe *f* - метралóгія
metrológisch *a* метралагíчны
Metronóm *n* -s, -e *муз.* метранóм
Metropóle *f* -, -n метрапóлія, цэнтр
Métrum *n* -s, -ren *i* -ra *літ.* памéр (*верша*), метр, стапá
Mett *n* -s *дыял.* фарш са свінíны
Métte *f* -, -n *царк.* ю́трань; усянóчная
Méttwurst *f* -, -würste італья́нская (вэ́нджаная) каўбасá
Métze I *f* -, -n *уст.* асьмíна; гáрнец (*мера*)
Métze II *f* -, -n *уст.* прастыту́тка
Metzeléi *f* -, -en бóйня, разня́
Métzger *m* -s, -e мяснíк, разнíк
Méuchelmord *m* -(e)s, -e пóдлае забóйства, падку́пнае забóйства; забóйства з-за вуглá
Méuchelmörder *m* -s, - падку́пны забóйца, забóйца з-за вуглá
méucheln *vt* забівáць пóдла [па-ліхадзéйску, з-за вуглá]
méuchlerisch *a* здрáдніцкі
méuchlings *adv* па-здрáдніцку, злачы́нна; ***j-m ~ éinen Schlag versétzen*** нанéсці камý-н. удáр у спíну
Méute *f* -, -n 1) зграя сабáк 2) хéўра, бáнда
Meuteréi *f* -, -en бунт, мяцéж
Méuterer *m* -s, - бунтаўшчы́к, мяцéжнік
méutern *vi* бунтавáць
Mexikáner *m* -s, - мексікáнец
mexikánisch *a* мексікáнскі
miasmátisch *a* ядавíты; зарáзны
miáuen *vi* мя́ўкаць
mich *A ад* ich
Míchel *m* -s, - (*ад уласн.*) *разм.* дýрань, разявáка, прасця́к; ***der táube ~*** глухáя цяцéра
míck(e)rig *a* хваравíты, слáбы, нямóглы, квóлы
mídi *a* паўдóўгі, даўжынёй «мíдзі»
mied *impf ад* méiden*
Míeder *n* -s, - стáнік, лíфчык, гарсэ́т
Míederwaren *pl* жанóчая спóдняя бялíзна
Mief *m* -s *груб.* смурóд, дрэ́нны пах; спёртае павéтра
Míene *f* -, -n вы́раз твáру, мíна; ***gúte ~ zum bösen Spiel máchen*** рабíць вясёлую мíну пры дрэ́ннай гульні; ***kéine ~ verzíehen**** не падавáць [не пакáзваць] вы́гляду; ***éine ~ áufsetzen*** рабíць мíну, прыня́ць вы́гляд
Míenenspiel *n* -(e)s мíміка
mies 1. *a разм.* агíдны, дрэ́нны, пóдлы **2.** *adv*: ***das sieht ~ aus!*** гэ́та безнадзéйна!; ***die Sáche steht ~!*** спрáва дрэнь!; ***~ máchen*** бурчэ́ць, ныць
Míesepeter *m* -s, - *разм.* буркýн, ны́цік
míesepet(e)rig *a* бурклíвы, вéчна нездавóлены
Míesmacher *m* -s, - ны́цік, скéптык
Míesmuschel *f* -, -n *заал.* мíдыя
Míetauto *n* -s, -s таксí
Míete I *f* -, -n 1) кватэ́рная плáта 2) наём, пракáт; плáта за наём [пракáт, арэ́нду]; ***etw. in die ~ néhmen**** арэндавáць, наймáць што-н.
Míete II *f* -, -n 1) *с.-г.* торп, сцíрта, стог 2) капéц, бурт
míetefrei *a* бясплáтны (*аб жылым памяшканні*); ***~e Wóhnung*** бясплáтная кватэ́ра
míeten I *vt* 1) наймáць (*пакой*); арэндавáць, брáць напракáт 2) *марск.* фрахтавáць; наймáць (*рабочых і г.д.*)
míeten II *vt* склáдваць у сцíрту [стог, бурт, капéц]
Míeter *m* -s, - кватарáнт, (кватэ́ра)наймáльнік
Míetling *m* -s, -e нáйміт
Míetshaus *n* -es, -häuser дом з кватэ́рамі, што здаю́цца ў нáймы
Míetskaserne *f* -, -n шматкватэ́рны дом (*які заселены беднатой*), дом-казáрма

Míetsvertrag *m* -(e)s, -träge дагавóр аб нáйме
míetweise *adv у* наём, напракáт, у пазы́ку
Miez *f* -, -en, **Míezchen** *n* -s, -, **Míeze** *f* -, -n, **Míezekätzchen** *n* -s, - кóтачка, кíска
Migräne *f* - *мед.* мігрэ́нь
Migratión *f* -, -en мігрáцыя
migríeren *vi* (*s, h*) мігры́раваць
Míka *f* - *мін.* слюдá
Mikádo I *m* -s, -s мікáда, япóнскі імперáтар
Mikádo II *n* -s, -s мікáда (*гульня*)
Mikróbe *f* -, -n мікрóб
Míkrodolmetscher *m* -s, - сінхрóнны перакладчык
Mikroelektrónik *f* - мікраэлектрóніка
mikroelektrónisch *a* мікраэлектрóнны
Mikrofon [Mikrophón] *n* -s, -e мікрафóн
Mikrométer *m*, *n* -s, - мікрóметр
Mikrón *n* -s, - *фіз.* мікрóн
Mikroorganísmus *m* -, -men *біял.* мікраарганíзм
Mikroprozéssor *m* -s, -sóren мікрапрацэ́сар (*у электроніцы*)
Mikroskóp *n* -s, -e мікраскóп
mikroskopíeren *vt* разглядáць пад мікраскóпам
Míkro|übersetzung *f* -, -en, **~übertragung** *f* -, -en сінхрóнны перакладд (*праз мікрафон*)
mikroskópisch *a* мікраскапíчны, драбнюткі
Milán *m* -s, -e *заал.* каршу́н, шуля́к
Mílbe *f* -, -n клешч
Milch I *f* - малакó; ***dícke [sáure] ~*** сыраквáша, кíслае малакó; ***die ~ ábrahmen*** здымáць [знімáць] вяршкí; ***wie ~ und Bútter áussehen**** мецъ квітнéючы вы́гляд; ***das Korn steht in der ~*** жы́та каласу́е
Milch II *f* - малóкі (*рыб*)
Mílchbart *m* -(e)s, -bärte 1) пушóк на вéрхняй губé 2) *разм.* малакасóс, блазнюк, блáзан
Mílchbrötchen *n* -s, - здóбная бу́лачка
Mílchdrüse *f* -, -n *анат.* малóчная залóза
Mílcheimer *m* -s, - даёнка
mílchen *vi* давáць малакó, даíцца
mílchend *a* дóйны
Mílchentrahmer *m* -s, - малóчны сепарáтар
Mílchergiebigkeit *f* - *с.-г.* малóчнасць
Mílchertrag *m* -(e)s, -träge надóй
Mílcherzeugnisse *pl* малóчныя прадукты
Mílcherzeugung *f* - вытвóрчасць малакá, валавы́ надóй малакá
Mílchfrau *f* -, -en малóчніца
Mílchglas *n* 1) -es, -gläser шкля́нка пад малакó 2) -es малóчнае шклó
mílchig *a* малóчны (*тс. пра колер*)
Mílchkaffee *m* -s кáва з малакóм
Mílchkanne *f* -, -n малóчнік, гляк
Mílchleistung *f* -, -en удóй, удóйнасць
Mílchner *m* -s, - самéц рыб (*з малокамі*)
Mílchrahm *m* -(e)s вяршкí
Mílchsäure *f* - *хім.* малóчная кіслатá
Mílch|seihe *f* -, -n, **~seiher** *m* -s, - цадзíлка (*для малака*)
Mílchserum *n* -s, -ren *i* -ra малóчная сырóватка
Mílchstraße *f* - *астр.* Млéчны Шлях, Птушы́ная Дарóга
Mílchvieh *n* -s малóчная жывёла
Mílchviehwirtschaft *f* - малóчная жывёлагадóўля
Mílchwaren *pl гл.* Mílcherzeugnisse
Mílchzahn *m* -(e)s, -zähne малóчны зуб
míld(e) 1. *a* мя́ккі, лагóдны, цíхі, рахмáны; ***~es Klíma*** умéраны [сярэ́дні] клíмат **2.** *adv* мя́кка; ***~ geságt*** мя́кка кáжучы
Mílde *f* - 1) лагóднасць, мя́ккасць 2) мя́ккасць (*пра клімат*)
míldern *vt* змякчáць, аблягчáць, паслабля́ць
Mílderung *f* -, -en змякчэ́нне, паслаблéнне; сціíшванне (*болю*)
Mílderungsgrund *m* -(e)s, -gründe змякчáльная акалíчнасць
míldherzig *a* мяккасардэ́чны
míldtätig *a* дабрачы́нны
Míldtätigkeit *f* -, -en дабрачы́ннасць
Milieu [mi'ljø:] *n* -s, -s асярóддзе, атачэ́нне
milieugeschädigt [mi'ljø:-] *a* які знахó-

дзіцца пад дрэ́нным уплы́вам асярóддзя [атачэ́ння]
militánt *a* ваяўнíчы
Militär *n* -s вайскóўцы, ваéнныя; ***beim ~ sein*** быць на вайскóвай слýжбе; ***zum ~ géhen**** ісцí ў áрмію
Militärattache [-ʃe:] *m* -s, -s вайскóвы аташэ́
Militärausschuss *m* -es, -schüsse ваéнная камíсія
Militärbezirk *m* -(e)s, -e ваéнная акрýга
Militärblock *m* -(e)s, -s ваéнны блок; ***~s schmíeden*** ствара́ць ваéнныя блóкі
Militärbündnis *n* -ses, -se ваéнны саю́з
Militärdienst *m* -(e)s вайскóвая слýжба; ***aktíver ~*** абавязкóвая вайскóвая слýжба
militärfrei *a* вы́звалены ад вайскóвай слýжбы
militärisch **1.** *a* ваéнны, вайскóвы; ***ein ~er Gruß*** аддáча чэ́сці **2.** *adv* па-ваéннаму; ***~ grüßen*** аддавáць чэ́сць
militarisíeren *vt* мілітарызавáць
Militarisíerung *f* - мілітарызáцыя
Militarísmus *m* - мілітары́зм
militarístisch *a* мілітары́сцкі; ***~e Gefáhr*** ваéнная небяспéка, небяспéка вайны́
Militärkommandant *m* -en, -en ваéнны камендáнт
Militärkreis *m* -es, -e ваéнная акрýга
Militärmeldeamt *n* -(e)s, -ämter ваéнны камісарыя́т
Militärmusik - *f* ваéнная мýзыка
Militärpflicht *f* - салдáцкі абавя́зак
militärpflichtig *a* ваеннаабавя́заны, прызыўны́; ***~es Álter*** прызыўны́ ўзрóст
Militärpflichtige *sub m* -n, -n ваеннаабавя́заны
Militärsiedlung *f* -, -en ваéнны [вайскóвы] гарадóк
Militärstützpunkt *m* -(e)s, -e вайскóвая бáза
Militärverwaltung *f* -, -en вайскóва-адміністрацы́йнае ўпраўлéнне
Milíz *f* -, -en 1) *вайск.* апалчэ́нне 2) міліцыя
Milizionär *m* -s, -e міліцыянéр
Mílle *n* -, - *разм.* ты́сяча (мáрак)
Milliárde *f* -, -n (*скар.* M(r)d.) мілья́рд; ***in die ~n géhen**** абыхóдзіцца ў мілья́рдныя сýмы, раўня́цца мілья́рдам
Milliméter *n*, *m* -s, - (*скар.* mm) мілімéтр
Millión *f* -, -en (*скар.* Mill. *і* Mio) мільён; ***in die ~n géhen**** абыхóдзіцца ў мільённыя сýмы; дасягáць мільёнаў
Millionär *m* -s, -e мільянéр
milliónenstark *a* многамільённы
Milz *f* -, -en *анат.* селязёнка ◊ ***éine schwárze ~ háben*** бáчыць усё ў чóрным кóлеры
Mílzbrand *m* -(e)s *мед.* сібíрская я́зва
Míme *m* -n, -n (акцёр-)мімíст
mímen *vt разм.* 1) ігрáць (*каго-н., што-н.*) 2) удавáць з сябé
Mímik *f* - мíміка
Mímikry [-kri] *f* - 1) *біял.* мімікры́я 2) *перан.* мімікры́я, прыстасавáльніцтва
Mimóse *f* -, -n *бат.* мімóза
Minarétt *n* -s, -e мінарэ́т
mínder (*comp ад* wénig *і* geríng) **1.** *a* мéншы, мéней знáчны **2.** *adv* менш, мéней; ***mehr óder ~*** больш ці менш
mínderbegabt *a* малаздóльны
Mínderheit *f* -, -en мéншасць; ***in der ~ sein [bléiben*]*** быць [заставáцца] у мéншасці
mínderjährig *a* непаўналéтні
Mínderlieferung *f* -, -en *камерц.* недапастáўка, пастáўка мéншай кóлькасці (*адносна дагавору*)
míndern *vt* памяншáць, паніжáць, скарачáць; аслабля́ць, змякчáць
Mínderwert *m* -(e)s *эк.* панíжаная вáртасць
mínderwertig *a* непаўнацэ́нны, недабрая́касны
Mínderwertigkeit *f* -, -en 1) непаўнацэ́ннасць; недабрая́каснасць 2) нізкапрóбнасць (*літаратуры і г.д.*)
Mínderwertigkeitsgefühl *n* -(e)s, -e пачуццё непаўнацэ́ннасці
Mínderwertigkeitskomplex *m* -es, -e кóмплекс непаўнацэ́ннасці
Mínderzahl *f* - мéншасць; ***in der ~*** у мéншасці
míndest **1.** *a* мінімáльны **2.** *adv* мінімáль-

на; ***nicht im ~en*** нікóлькі; ***zum ~en*** па мéншай мéры

míndest (*superl ад* wénig *i* geríng) **1.** *a* мінімáльны, наймéншы; ***nicht das Míndeste von etw. (D) verstéhen**** не мець аніякага ўяўлéння аб чым-н. **2.** *adv* мінімáльна; ***nicht im Míndesten*** нікóлькі, нічýць, aні; ***zum Míndesten*** сáмае мéншае, сáма мéней

Míndestbeitrag *m* -(e)s, -träge наймéншы [мінімáльны] узнóс

Míndestbetrag *m* -(e)s, -träge наймéншая [мінімáльная] сýма

míndestens *adv* сáма мéней, мінімáльна, як мінімум

Míndestforderung *f* -, -en мінімáльнае патрабавáнне

Míndestgehalt *n* -(e)s, -hälter мінімáльнае ўтрымáнне; мінімáльны зарóбак [аклáд] (*служачых*)

Míndestlast *f* -, -en *тэх.* наймéншая нагрýзка

Míndestleistung *f* -, -en мінімáльная магýтнасць; наймéншая прадукцы́йнасць

Míndestlohn *m* -(e)s, -löhne мінімáльная заробóтная плáта (*рабочых*)

Míndestmaß *n* -es, -e мінімум, мінімáльны памéр; ***auf ein ~ reduzíeren [herábsetzen, herábdrücken, beschränken]*** звéсці да мінімуму

Míndestpreis *m* -es, -e мінімáльная цанá

Míne I *f* -, -n руднíк, капáльня

Míne II *f* -, -n *вайск.* міна; ***tréibende ~*** дрэйфýючая міна; ***~n wérfen**** стáвіць міны; *перан.* падкóпваць пад кагó-н., пад штo-н.; ***~n súchen [räumen]*** *марск.* трáліць; ***Ánlegen von ~n*** мінíраванне; пастанóўка мін

Míne III *f* -, -n (алóўкавы) графíт; стры́жань (*да шарыкавых аўтаручак*)

Mínenangriff *m* -(e)s, -e мінная атáка

Mínenfeld *n* -(e)s, -er (за)мінíраваны ўчáстак, міннае пóле

Mínengranate *f* -, -n фугáсная гранáта

Mínenleger *m* -s, - *вайск., марск.* мінны загараджáльнік

Mínenräumboot *n* -(e)s, -e *вайск., марск.* кáцерны трáльшчык

Mínensperre *f* -, -n *вайск.* мінная загарóда

Mínensucher *m* -s, - *вайск., марск.* мінашукáльнік; трáльшчык

Mínenwerfer *m* -, - *вайск.* мінамёт

Míner *m* -s, - *вайск.* мінёр

Minerál *n* -s, -e *i* -li¦en мінерáл; *pl* вы́капні

Minerálldünger *m* -s, - *с.-г.* мінерáльнае ўгнаéнне, тук

minerálisch *a* мінерáльны

Mineralogíe *f* - мінералóгія

Minerálwasser *n* -s, -wässer мінерáльная вадá

míni *a* вéльмі карóткі, даўжынёй «міні»

Miniatúr *f* -, -en *маст.* мініяцю́ра

miníeren *vt вайск.* мінíраваць

Mínikleid *n* -(e)s, -er сукéнка міні, мінісукéнка

minimál *a* мінімáльны, наймéншы

Minimálbetrag *m* -(e)s, -beträge мінімáльная сýма, мінімум

Mínimum *n* -s, -ma мінімум; ***auf ein ~ zusámmenschrumpfen*** скарачáцца да мінімуму

Mínister *n* -s, - мінíстр; ***~ für Áuswärtige Ángelegenheiten*** мінíстр замéжных спраў; ***ein ~ óhne Geschäftsbereich*** мінíстр без партфéля; ***zum ~ ernénnen**** назнáчыць на пасáду мінíстра

Ministeriáldirektor *m* -s, -en начáльнік аддзéла міністэ́рства

ministeriéll *a* міністэ́рскі

Ministérium *n* -s, -ri¦en міністэ́рства; ***~ des Ínneren, ~ für Ínnere Ángelegenheiten*** міністэ́рства ўнýтраных спраў; ***~ für Áuswärtige Ángelegenheiten*** міністэ́рства замéжных спраў; ***~ für Gesúndheitswesen*** міністэ́рства ахóвы здарóўя; ***~ für Post und Férnmeldewesen*** міністэ́рства сýвязі

Mínisterpräsident *m* -en, -en прэм'éр-мінíстр

Mínisterrat *m* -(e)s, -räte савéт мінíстраў, рáда мінíстраў

Mínne *f* - *уст., паэт., жарт.* кахáнне; ***höfische ~*** любóў ры́цара да дáмы сэ́рца

◊ ~ ***verkéhrt die Sínne*** ≅ любóў сляпáя
Mínnesang *m* -es *гіст. літ.* мінезáнг, ры́царская любóўная паэ́зія
Mínnesänger [Mínnesinger] *m* -s, - *гіст., літ.* мінезінгер
Minorität *f* -, -en *гл.* Mínderheit
Minuénd *m* -en, -en *матэм.* памяншáемае, памяншáльнік
mínus *adv* мінус
Mínus *n* -, - 1) *матэм.* мінус, рóзнасць 2) *камерц.* дэфіцы́т 3) мінус, недахóп
Mínuszeichen *n* -s, - *матэм.* знак мінуса
Minúte *f* -, -n хвіліна, мінýта; ***auf die ~*** хвіліна ў хвіліну; ***éine hálbe ~*** паўхвіліны; ***fünf ~n nach drei*** пяць хвілін чацвёртай; ***zehn ~n vor eins*** без дзесяці хвілін аднá (гадзіна)
minútenlang 1. *a* які працягваецца нéкалькі хвілін **2.** *adv* на працягу нéкалькіх хвілін
minútenweise *adv* памінýтна, штохвілінна
Minútenzeiger *m* -s, - хвілінная [мінýтная] стрэ́лка
minutiös [minuziös] *a* педанты́чны, прыдзірлівы, дрóбязны
minútlich [minütlich] *adv* штохвілінна, кóжную хвіліну
Mínze *f* -, -n *бат.* мя́та
mir *D ад* ich; ◊ ***~ nichts, dir nichts*** без нічóга ніякага; ні сéла ні пáла; ***von ~ aus!*** як (сабé) хóчаш!
Mirabélle *f* -, -n мірабéль, мірабэ́ль (*гатунак слівы*)
Miráge [-ʒə] *f* -, -n міра́ж
Mirákel *n* -s, - *уст.* цуд, дзіва
Misanthróp *m* -en, -en *гл.* Ménschenfeind
míschen 1. *vt* мяшáць, змéшваць, перамéшваць **2. ~, sich** умéшвацца, улáзіць (*у што-н.*); ***sich in die Ménge ~*** змяшáцца з натóўпам
Míscher *m* -s, - 1) мяшáлка; змяшáльнік; міксер 2) вальцóўшчык 3) гукааперáтар
Míschling *m* -s, -e меты́с, гібры́д, пóмесь
Míschmasch *m* -es, -e усякая ўсячына, мешаніна, блытаніна, неразбяры́ха, гармідар
Míschung *f* -, -en сýмесь, змéшванне; *фарм.* мікстýра
Míschwald *m* -(e)s, -wälder змéшаны лес
miserábel 1. *a* вáрты жáлю, няшчáсны; ***er spricht ein ~es Déutsch*** ён дрэ́нна размаўляе па-нямéцку **2.** *adv* дрэ́нна; ***mir ist ~ zu Múte [zumúte]*** я адчуваю сябé пагáна [блáга, агідна]
Misére *f* -, -n гóра, бéднасць, галéча; убóства
miss= *неаддз. дзеясл. прыстаўка, указвае на адмаўленне або надае дзеяслову адмоўнае значэнне*: místrauen не давярáць
miss=, **Miss**= *прыстаўка прыметнікаў і назоўнікаў, якая выражае адмаўленне або недастатковасць, недасканаласць, няправільнасць чаго-н.*: Míssernte неўраджáй
Miss *f* -, Misses ['misiz] міс (*англ. зварот да незамужняй жанчыны з імем і прозвішчам*)
missáchten *vt* не паважáць, пагарджáць (*кім-н., чым-н.*)
Míssachtung *f* -, -en непавáга, пагáрда, грэ́баванне; ***~ auf sich (A) zúziehen**** заслужы́ць непавáгу
míssarten *vi* (s) выраджáцца, дэгенеры́раваць
Míssartung *f* -, -en выраджэ́нне, дэгенерáцыя
míssbehagen *vi* не падабáцца, быць недаспадóбы
Míssbehagen *n* -s нездавóленасць, непрыéмнае пачуццё; ***vóller ~*** пóўны непрыéмных пачýццяў
míssbehaglich *a* непрыéмны, пры́кры
missbílligen *vt* 1) не ўхваляць, ганьбавáць 2) адхіляць, не прымáць, не прызнавáць
Míssbilligung *f* -, -en неўхвалéнне, асуджэ́нне, ганьбавáнне, непрызнáнне
Míssbrauch *m* -(e)s, -bräuche злоўжывáнне; ***mit etw. (D) ~ tréiben**** злоўжывáць чым-н.
missbráuchen *vt* злоўжывáць (*чым-н.*), вы́карыстаць у злачы́нных мэ́тах (*каго-н., што-н.*)

missdéuten *vt* няпра́вільна [скажо́на] вытлума́чваць

Míssdeutung *f* -, -en няпра́вільнае [скажо́нае] тлумачэ́нне; *pl* плёткі, перасу́ды

míssen *vt* абыхо́дзіцца без чаго́-н., не мець чаго́-н.; адчува́ць адсу́тнасць чаго́-н.; ***j-n [etw.] leicht ~*** лёгка абысці́ся без каго́-н., чаго́-н.

Mísserfolg *m* -(e)s, -e няўда́ча, права́л; ***~ háben*** цярпе́ць няўда́чу [права́л]

Míssernte *f* -, -n неўраджа́й, недаро́д

Míssetat *f* -, -en *уст.* злачы́нства, грэх; ***éine ~ begéhen* [vollbríngen*]*** зрабі́ць злачы́нства; саграшы́ць

Míssetäter *m* -s, - *уст.* злачы́нец; грэ́шнік

missfállen* *vi* (*D*) не падаба́цца (*каму-н.*)

Míssfallen *n* -s незадаво́ленасць; ***~ errégen*** выкліка́ць незадаво́ленасць

míssfällig *a* неўхваля́льны (*погляд*), адмо́ўны (*пра крытыку*), непрые́мны, пры́кры (*пра ўражанне*)

míssfarben *a* пабля́клы, бру́днага ко́леру, вы́цвілы

míssgebildet *a* бры́дкі, агі́дны, (з)выро́длівы, пачва́рны

Míssgeburt *f* -, -en 1) вы́радак, уро́да, пачва́ра; ***~ der Hölle*** вы́людак; параджэ́нне пе́кла 2) *мед.* або́рт

míssgelaunt *a*: ***~ sein*** быць не ў гумо́ры

Míssgeschick *n* -(e)s, -e няўда́ча, няшча́сце; ***ein ~ eréilte [traf] ihn*** з ім зда́рылася няшча́сце, яго́ напатка́ла няшча́сце

Míssgestalt *f* -, -en 1) выро́длівасць 2) агі́дная [выро́длівая] істо́та, пачва́ра

míssgestalten *vt гл.* missbílligen

míssgestaltet *a* (з)выро́длівы, агі́дны, пачва́рны

míssgestimmt *гл.* míssgelaunt

missglücken *vi* (s) не ўдава́цца, не выхо́дзіць, не атры́мліваццa; ***es missglückte mir…*** мне не ўдало́ся

missgǿnnen *vt* (*D*) зайздро́сціць (*каму-н. у чым-н.*), ста́віцца нядобразычлі́ва (*да каго-н.*)

Míssgriff *m* -(e)s, -e памы́лка, про́мах, фальшы́вы рух [прыём]

Míssgunst *f* - нядобразычлі́васць, за́йздрасць; ***sich (D) j-s ~ zúziehen**** стра́ціць ла́ску [быць у няла́сцы] у каго́-н.; ***die ~ der Verhältnisse*** неспрыя́льныя ўмо́вы [абста́віны]

míssgünstig *a* зайздро́сны, нядобразычлі́вы

misshándeln *vt* жо́рстка абыхо́дзіцца (*з кім-н.*), здзе́квацца (*з каго-н.*), глумі́цца (*над кім-н.*); ***éine Spráche ~*** каве́ркаць мо́ву

Misshándlung *f* -, -en 1) бязлі́таснае [жо́рсткае] абыхо́джанне; катава́нне 2) *уст.* злачы́н, дрэ́нны ўчы́нак; ***j-s Misshándlung erlíegen**** стаць ахвя́рай каго́-н., напаку́таваццa ад каго́-н.

Místhelligkeiten *pl* непаразуме́нні, рознагало́ссі; ***~ beréiten*** прычыня́ць [рабі́ць] непрые́мнасці

Missión *f* -, -en мі́сія, даручэ́нне; ***j-n mit éiner ~ beáuftragen*** даве́рыць [даручы́ць] каму́-н. яку́ю-н. мі́сію

Missionár *m* -s, -e 1) пасла́нец 2) місіяне́р

Místsklang *m* -s, -klänge дысана́нс, разла́д; ***éinen ~ in etw. (A) bríngen**** уно́сіць разла́д у што-н.

míssklingen* *vi* дысані́раваць

Místskredit *m* -(e)s недаве́р; ***in ~ bríngen**** дыскрэдытава́ць; ***in ~ geráten* [kómmen*]*** пазба́віцца даве́р’я, стаць непапуля́рным

missláng *impf ад* misslíngen*

misslέiten *vt* зво́дзіць, збіва́ць з пра́вільнага шля́ху

místslich **1.** *a* 1) казытлі́вы, далі́ка́тны 2) ця́жкі, склада́ны, небяспе́чны 3) непрые́мны **2.** *adv* няпэ́ўна, падазро́на; ***es steht ~ um ihn*** яго́ спра́вы дрэ́нныя

míssliebig **1.** *a* нямі́лы, нялю́бы, ненаві́сны **2.** *adv* недружалю́бна, непрыя́зна, варо́жа

misslíngen* *vi* (s) не ўдава́цца, не атры́мліваццa, не выхо́дзіць

misslúngen *part II ад* misslíngen*

Míssmut *m* -(e)s) пры́красць, даку́ка, нядо́бры настро́й, паны́ласць

míssmutig *a* незадаво́лены, паны́лы, змо́раны, пахму́рны, су́мны

missráten* **I** *vi* (s) не ўдава́цца; ***der Kúchen ist ~*** піро́г не ўда́ўся

missráten II *a* няўда́лы

Míssstand *m* -(e)s, -stände дрэ́нны стан; дэфе́кт, недахо́п; *pl* непара́дкі, парушэ́нні, непала́дкі; ***gégen die Míssstände áuftreten**** змага́цца з недахо́памі

Míssstimmung *f* -, -en 1) дрэ́нны гумо́р; прыгне́чанасць 2) разла́д, няўзго́дненасць; ***éine tief géhende ~*** по́ўны разла́д (*паміж людзьмі*); ***óhne jéde ~ verláufen**** прайсці́ [адбы́цца] гла́дка

misst *präs ad* míssen *i* méssen*

Míssto n *m* -(e)s, -töne 1) фальшы́вы гук, фальшы́вая но́та, дысана́нс 2) разла́д, сва́рка, зва́дка

mísstönen *гл.* míssklingen*

mísstönend 1. *a* немілагу́чны, які́ дысані́руе **2.** *adv*: ~ ***zusámmenklingen**** дысані́раваць, гуча́ць фальшы́ва

Mísstrauen *n* -s недаве́р, недаве́рлівасць; ***gégen j-n ~ háben [hégen]*** мець [адчува́ць] недаве́р да каго́-н.

misstráuen *vi* (*D*) не давяра́ць (*каму-н.*), пабо́йвацца (*каго-н.*)

mísstrauisch *a* недаве́рлівы, по́ўны падазрэ́нняў; ***gégen j-n ~ sein*** адно́сіцца [ста́віцца] да каго́-н. з недаве́рам

Míssvergnügen *n* -s незадаво́ленасць, незадавальне́нне, пры́красць; ~ ***beréiten [errégen, máchen]*** вы́клікаць незадавальне́нне

míssvergnügt *a* незадаво́лены; раззлава́ны

Míssverhältnis *n* -ses, -se 1) дыспрапо́рцыя, неадпаве́днасць 2) напру́жаныя стасу́нкі, рознагало́ссі, разбе́жнасць

míssverständlich *a* спрэ́чны, двухсэнсо́ўны; які́ выклікае непаразуме́нні

Míssverständnis *n* -ses, -se непаразуме́нне, памы́лка; ***das berúht auf éinem ~*** гэ́та зда́рылася на падста́ве непаразуме́ння; ***da liegt ein ~ vor*** тут (ма́ецца) (не́йкае) непаразуме́нне

míssverstehen* *vt неаддз.* няслу́шна [няпра́вільна] разуме́ць; ***ein nicht misszuverstehender Blick*** недвухсэнсо́ўны по́зірк

mísweisend *a* магні́тны, дэвіяцы́йны; ***~er Kurs*** *ав.* магні́тны курс

Mísswirtschaft *f* - безгаспада́рнасць

Mist I *m* -(e)s, -e 1) гной, памёт; ***etw. auf den ~ schméißen**** вы́кінуць што-н. на сме́тнік [зва́лку] 2) *разм.* дрэнь, хлам, глу́пства, лухта́; ***so ein ~!*** спра́ва дрэнь!; ~ ***réden [verzápfen]*** вярзці́ лухту́ ◊ ***das ist nicht auf séinem ~ gewáchsen*** ≅ гэ́та не яго́ заслу́га

Mist II *m* -s, -e тума́н, імгла́ (*над морам*)

Místbeet *n* -(e)s, -e парні́к

místen I 1. *vt* угно́йваць **2.** *vi* апаражня́цца (*пра жывёл*)

místen II *vimp*: ***es místet*** падыма́ецца тума́н

Míster *m* -s, - мі́стэр, спада́р, пан (*звычайна перад прозвішчам мужчыны*)

Místfink *m* -en, -en 1) *заал.* юро́к 2) *разм.* неаха́йны [бру́дны] чалаве́к, му́рза

Míst|forke *f* -, -n, **~gabel** *f* -, -n гно́йныя ві́лы, сахо́р

místig I *a разм.* 1) бру́дны, неаха́йны 2) мярзо́тны, по́длы

místig II *a* тума́нны, імглі́сты

Místkäfer *m* -s, - *заал.* гнаяві́к

mit 1. *prp* (*D*) 1) (ра́зам) з…; ~ ***séinem Freund*** са сваі́м ся́брам 2) *указвае на змесціва*: ***Káffe ~ Rahm*** ка́ва з вяршка́мі 3) *ужываецца пры абазначэнні прылады, сродка, пры дапамозе якіх выконваецца дзеянне*: ~ ***der Féder пяро́м;*** ~ ***dem Áuto fáhren**** е́хаць на аўтамабі́лі; ~ ***der Post schícken*** пасыла́ць по́штай [па по́шце] 4) *ужываецца для абазначэння часу*: ~ ***der Zeit*** з ча́сам; ~ ***zehn Jáhren*** у дзе́сяць гадо́ў 5): ~ ***Ábsicht*** наўмы́сна, знаро́к; ~ ***ánderen Wórten*** і́ншымі сло́вамі; ***wie steht es ~ ihm*** як ён ма́ецца?, як яго́ здаро́ўе?; ***es ist aus ~ ihm*** яму́ – кане́ц **2.** *adv* таксама; ~ ***dabéi sein*** прысу́тнічаць пры чым-н., удзе́льнічаць у чым-н.; ***das gehört ~ dazú*** гэ́та адно́сіцца сюды́ ж; ***kómmen Sie doch mal ~ bei uns vorbéi!*** захо́дзьце ж да нас [у го́сці]!

mit= *аддз. дзеясл. прыстаўка, указвае на ўдзел, на сумеснае дзеянне*: mítarbeiten супрацо́ўнічаць
Mítarbeit *f* - (*an D*) супрацо́ўніцтва, суме́сная пра́ца (*над чым-н.*)
mítarbeiten *vi* (*an D*) супрацо́ўнічаць, браць [прыма́ць] акты́ўны ўдзе́л (*у чым-н.*)
Mítarbeiter *m* -s, - супрацо́ўнік
Mítbegründer *m* -s, - адзі́н з заснава́льнікаў, сузаснава́льнік
mítbekommen* *vt* 1) атры́млівaць (*з сабою, у дарогу і г.д.*) 2) *разм.* зразуме́ць, засво́іць
Mítbesitz *m* -es суме́снае вало́данне, саўлада́нне
Mítbesitzer *m* -s, - *гл.* Mítinhaber
Mítbestimmung *f* - 1) пра́ва рашáючага го́ласу 2) *эк.* рабо́чы кантро́ль; удзе́л рабо́чых у кірава́нні прадпрые́мствам
mítbeteiligt *a* які́ прыма́е ўдзе́л у чым-н. ра́зам з і́ншымі
Mítbeteiligte *sub m, f* -n, -n саўдзе́льнік, -ніца, супо́льнік, -ніца
Mítbewerber *m* -s, - прэтэндэ́нт; удзе́льнік (*конкурсу, спаборніцтва*)
Mítbewerbung *f* -, -en удзе́л у ко́нкурсе; сапе́рніцтва, канкурэ́нцыя; спабо́рніцтва
Mítbewohner *m* -s, - сужы́цель; той, хто суме́сна [ра́зам] пражыва́е
mítbringen* *vt* прыно́сіць [прыво́дзіць, прыво́зіць] з сабо́й
Mítbürger *m* -s, - суграмадзянін, суайчы́ннік
Míteigentum *n* -(e)s, -tümer грама́дская [калекты́ўная] ула́снасць
Míteigentümer *m* -s, - *гл.* Mítinhaber
miteinánder *pron rez* ра́зам; адзі́н з адны́м
mítein|begriffen, ~geschlossen 1. *a* уклю́чаны **2.** *adv* уклю́чна
míteinschließen* *vt* уключа́ць у сябе́, змяшча́ць у сабе́
míterleben *vt* перажыва́ць, адчува́ць ра́зам з кім-н.
Mítesser I *m* -s, - ядо́к, адзі́н з ядако́ў
Mítesser II *m* -s, - *мед.* вуго́р (*у порах скуры*)
mítfahren* *vi* (s) е́хаць ра́зам (*з кім-н.*); ***fáhren Sie mit?*** Вы е́дзеце з на́мі [са мной]?
Mítfahrer *m* -s, - 1) спадаро́жнік 2) пасажы́р
mítfühlen 1. *vt* спачува́ць, мець спачува́нне (*да чаго-н.*) **2.** *vi* (*D*) падзяля́ць (*гора і г. д.*)
mítfühlend *a* спага́длівы, які́ спачува́е [спагада́е]; жа́ласлівы; ~ ***sein, ein ~es Wésen [Herz] háben*** быць мяккасардэ́чным [чу́лым, спага́длівым]
mítführen *vt* насі́ць з сабо́й, мець пры сабе́; ***éine Wáffe*** ~ насі́ць пры сабе́ збро́ю
mítgeben* *vt* 1) дава́ць (з сабо́ю) 2) дава́ць паса́г
Mítgefühl *n* -(e)s спачува́нне, сімпа́тыя, прыхі́льнасць
mítgehen* *vi* (s) ісці́ (*з кім-н.*), суправаджа́ць (*каго-н.*); ***etw. ~ lássen**** *разм.* сцягну́ць, укра́сці што-н.
mítgeladen *a* запро́шаны ра́зам з другі́мі
mítgenommen *a* змо́раны, знясі́лены; пацярпе́лы; ***hart ~ sein*** мо́цна пацярпе́ць
Mítgift *f* -, -en паса́г
Mítglied *n* -(e)s, -er ся́бар, член (*таварыства, партыі*); ***órdentliches*** ~ сапра́ўдны член (*напр., акадэміі*)
Mítgliedsausweis *m* -es, -e чле́нскі біле́т
Mítgliedsbeitrag *m* -(e)s, -beiträge чле́нскі ўзно́с, сябро́ўская скла́дка
Mítgliedsbuch *n* -(e)s, -bücher чле́нскі біле́т, сябро́ўская кні́жка
Míthaftung *f* - суме́сная адка́знасць
míthelfen* *vi* (да)памага́ць
Míthelfer *m* -s, - памо́чнік
Míthilfe *f* - дапамо́га; ***tätige*** ~ акты́ўная [дзе́йсная] дапамо́га
mithín *adv* зна́чыць; такі́м чы́нам, натура́льна
míthören *vt* падслухо́ўваць (*па тэлефоне*)
Mítinhaber *m* -s, - саўлада́льнік, кампаньён
mítkämpfen *vi* змага́цца ра́зам (*з кім-н.*)
Mítkämpfer *m* -s, - паплечнік, баявы́ тава́рыш

mítklingen* *vi* гучáць ва ўнісóн; *перан.* быць сугýчным (*з чым-н.*)
mítkommen* *vi* (s) 1) прыхóдзіць, прыбывáць, ісці́ (*разам з кім-н.*) 2) *разм.* паспявáць, не адставáць, паспяхóва вучы́цца
mítkönnen* *vi*: ***da kann ich nicht mit*** я не магý пайсці́ рáзам [з вáмі]; я гэ́тага не разумéю, гэ́та для мянé занáдта цяжка
mítkriegen *vt* 1) *разм.* атрымáць у прыдáчу 2) зразумéць, засвóіць
Mítläufer *m* -s, - 1) *паліт.* спадарóжнік 2) *тэх.* сінхранізавáная чáстка
Mítlaut *m* -(e)s, -e зы́чны (гук)
Mítleid *n* -(e)s спачувáнне, жаль; ~ ***mit j-m háben*** спачувáць камý-н., шкадавáць кагó-н., злітавацца над кім-н.
mítleiden* *vi* падзялíць чыé-н. пакýты
mítleidens|wert, ~würdig *a* які́ заслугóўвае спачувáння
mítleidig *a* спагáдлівы, жáласлівы, спачувáльны
mítleid(s)los *a* бязлі́тасны, жóрсткі
mítleid(s)voll *a* спагáдлівы, спачувáльны, жáласлівы
mítmachen *vi* браць [прымáць] удзéл (*у вандроўцы, гульні і г.д.*)
Mítmensch *m* -en, -en блі́жні (*пра чалавека*)
mítmüssen* *vi* быць вы́мушаным ісці́ [éхаць] з кім-н.
mítnehmen* *vt* 1) браць [забірáць] з сабóй; укрáсці 2) міры́цца (*з чым-н.*); ***éinen Náchteil ~ müssen**** быць вы́мушаным змíры́цца з якóй-н. невыгóднасцю [нязрýчнасцю] 3) знясíльваць
mitníchten *adv канц.* ні ў я́кім рáзе, зусíм не
mítrechnen *vi* уключáць (*у лік*), прылічáць; ***das réchnet nicht mit!*** гэ́та не ў лік!, гэ́та не лі́чыцца!
mítreden *vt* удзéльнічаць у размóве; ***er hat hier nichts mítzureden*** у ягó пра гэ́та не пытáюцца, гэ́та ягó не даты́чыцца
Mítreisende *sub m, f* -n, -n спадарóжнік
mítreißen* *vt* 1) цягнýць [знóсіць] з сабóю 2) *перан.* захаплíць
mítreißend *a* 1) які́ цягне, зацягвае, знóсіць з сабóй 2) *перан.* захаплíльны
mitsámt *prp* (*D*) *канц.* рáзам (*з кім-н., з чым-н.*) уклю́чна, улýчна (*з кім-н., з чым-н.*)
Mítschnitt *m* -(e)s, -e зáпіс на магнітафóнную стýжку (*з радыё, тэлевізара, касеты*)
mítschleppen *vt* цягнýць за сабóй
Mítschuld *f* - саўдзéл, саўдзéльніцтва; ~ ***háben [trágen*]*** быць саўдзéльнікам (*у чым-н.*); ***j-n der ~ bezíchtigen [überfǘhren]*** вінавáціць кагó-н. у саўдзéльніцтве (*у чым-н.*)
mítschuldig *a* які́ [што] мае дачынéнне да чагó-н.
Mítschuldige *sub m, f* -n, -n саўдзéльнік, -ніца, супóльнік, -ніца
Mítschüler *m* -s, - шкóльны сябар, аднаклáснік
mítsingen* *vi* 1) спявáць (у хóры) рáзам з кім-н 2) (*mit D*) падпявáць (*каму-н.*)
mítspielen *vi* 1) (і)граць [гулíць] рáзам з кім-н. 2) *перан.* мець значэ́нне (*для чаго-н.*)
Mítspieler *m* -s, - 1) партнёр 2) *спарт.* ігрóк (*у камандзе*)
mítsprechen* *vi* 1) гавары́ць [вымаўлíць уголас] рáзам з кім-н. 2) (*über A*) удзéльнічаць у абмеркавáнні (*чаго-н.*)
mítstimmen *vi* браць удзéл у галасавáнні, галасавáць рáзам з кім-н.
Mítstreiter *m* -s, - *гл.* Mítkämpfer
Míttag *m* -(e)s, -e 1) пóўдзень; ***am héllen*** ~ сярóд бéлага дня 2) абéд, пóлудзень; ***zu ~ éssen**** абéдаць, палýднаваць; ***zu ~ bléiben**** застáцца на абéд
Míttagessen *n* -s, - абéд, пóлудзень; ***zum*** ~ на абéд
míttägig *a* 1) паўдзённы 2) паўднёвы
míttäglich *a* 1) у пóўдзень 2) у абéдзенны час, у час абéду
míttags *adv* апóўдні, у абéдзенны час
Míttagshitze *f* - паўдзённая спякóта [спёка]
Míttagsmahlzeit *f* - час абéду, абéдзенны час
Míttagsschläfchen *n* -s, - пасляабéдзенны сон

Míttagsstunde *f* - 1) пóўдзень 2) абéдзенны час

Míttäter *m* -s, - удзéльнік, саўдзéльнік (*у злачынстве*)

Mítte *f* -, -n 1) сярэ́дзіна, цэнтр; ***Mítte Fébruar*** у сярэ́дзіне лю́тага 2) асярóддзе, атачэ́нне, кóла (*людзей*); ***éiner aus únserer*** ~ адзíн з нáшага кóла [атачэ́ння]

mítteilen *vt* паведамля́ць; ***Kénntnisse*** ~ перадавáць вéды; ***sich*** ~ ***(D)*** давярáцца (*каму-н.*)

mítteilsam *a* гаваркí, камунікáбельны, экспансíўны

Mítteilung *f* -, -en паведамлéнне, перадáча, вéстка; ***laut*** ~ павóдле паведамлéння

Míttel *n* 1) -s, - срóдак, спóсаб; ***mit állen ~n*** усíмі срóдкамі; усямéрна, усяля́к, як магá; ***jédes ~ ist ihm Recht*** ён не пагарджáе [не грэ́буе] нія́кімі срóдкамі; ***mit állen ~n éingreifen**** пусцíць у ход усé срóдкі 2) *pl* (матэрыя́льныя) срóдкі; маёмасць, багáцце; ***aus éigenen ~n*** за свой [улáсны] кошт; ***über gróße ~ verfügen*** распараджáцца вялíкімі срóдкамі; ***das geht über méine ~ hináus*** ≅ гэ́та мне б’е па кішэ́ні 3) лéкавы срóдак, лякáрства; ***schmérzstillendes [schmérzlinderndes]*** ~ болесуцяшáльны срóдак; ***fíeberstillendes*** ~ гарачкапаніжáльны срóдак 4) *матэм.*: ***das arithmétische*** ~ сярэ́дняе арыфметы́чнае; ***im*** ~ у сярэ́днім 5) *фіз.* асярóддзе; ***bréchendes*** ~ праламля́льнае асярóддзе 6) *геал.* слой, пласт; ***ármes*** ~ бéдная зáлеж; ***édles*** ~ багáтая зáлеж; ***táubes*** ~ пустáя зáлеж [парóда]

Míttelalter *n* -s сярэднявéчча

Míttelding *n* -(e)s нéшта сярэ́дняе; ні тóе ні сёе

míttelbar *a* 1) прамéжкавы 2) ускóсны, апасрóдкаваны

mítteleuropäisch *a* сярэднееўрапéйскі

Míttelfinger *m* -s, - *анат.* сярэ́дні пáлец

Míttelgebirge *n* -s, - гóры сярэ́дняй вышынí

míttelgroß *a* сярэ́дняй велічынí, сярэ́дняга рóсту

Míttelgröße *f* -, -n сярэ́дняя велічыня́, сярэ́дні рост

míttelländisch *a* міжземнамóрскі

Míttelläufer *m* -s, - цэнтрáльны (паў)абарóнца, цэнтр абарóны (*футбол, гандбол*)

Míttellini¦e *f* -, -n 1) *матэм.* медыя́на 2) *спарт.* сярэ́дняя лíнія; цэнтрáльная лíнія пóля

Míttellohn *m* -(e)s, -löhne сярэ́дняя заробóтная плáта

míttellos *a* бéдны, немаёмны, без срóдкаў

Míttellosigkeit *f* - адсу́тнасць срóдкаў, бéднасць

Míttelmaß *n* -es, -e сярэ́дняя мéра, сярэ́дні памéр

míttelmäßig **1.** *a* сярэ́дні, пасрэ́дны **2.** *adv* пасрэ́дна

Míttelmäßigkeit *f* - пасрэ́днасць, звычáйнасць

Míttelohr *n* -(e)s, -en *анат.* сярэ́дняе ву́ха

Míttelohrentzündung *f* - *мед.* запалéнне сярэ́дняга ву́ха

míttelprächtig *a*: ***es geht ihm*** ~ *жарт.* спрáва ідзé ў ягó з пасрэ́дным пóспехам

Míttelpunkt *m* -(e)s, -e цэнтр, сярэ́дзіна; ***im ~ stéhen**** быць у цэ́нтры ўвáгі

míttels *prp* (*G*) з дапамóгай, пры дапамóзе (*чаго-н.*), праз (*што-н.*)

Míttelschule *f* -, -n сярэ́дняя шкóла

Míttelsmann *m* -es, -männer *i* -leute пасрэ́днік

míttelst *a* цэнтрáльны; прамéжны, прамéжкавы

Míttelstand *m* -(e)s, -stände сярэ́днія слаí [клáсы] (*грамадства*)

Míttelstreckenläufer *m* -s, - *спарт.* бягу́н на сярэ́днія дыстáнцыі

Míttelstreckenrakete *f* -, -n *вайск.* ракéта сярэ́дняй дáльнасці дзéяння

Míttelstürmer *m* -s, - *спарт.* цэнтр нападзéння, цэнтрáльны нападáючы

Mittelwég *m* -(e)s: ***der góldene*** ~ залатáя сярэ́дзіна; ***den ~ éinschlagen**** вы́браць залату́ю сярэ́дзіну

Míttelwellen *pl радыё* сярэ́днія хвáлі

Míttelwert *m* -(e)s, -e сярэ́дняе значэ́нне, сярэ́дняе арыфметы́чнае

míttеn *adv*: ~ ***auf der Stráße*** пасярэ́дзіне ву́ліцы; ~ ***im Zímmer*** у сярэ́дзіне пакóя; ~ ***in der Nacht*** сярóд нóчы; ~ ***auf,*** ~ ***in,*** ~ ***durch*** сярóд, пасярэ́дзіне

mittendréin *adv разм. у* сáмую сярэ́дзіну

mittendrín *adv разм. у* сáмай сярэ́дзіне

mittendrúnter *adv разм.* пасярóд, паміж; ~ ***geráten**** папáсці ў сáмую гу́шчу

mittendúrch *adv разм.* скрозь [цéраз] сáмую сярэ́дзіну

mittenínne *adv* усярэ́дзіне, у сáмай сярэ́дзіне

Míttеrnacht *f* - пóўнач; ***es schlägt*** ~ гадзíннік б'е пóўнач; ***um*** ~ у пóўнач; ***nach*** ~ па пóўначы

mítter|nächtig, ~nächtlich *a* паўнóчны

míttler *a* 1) сярэ́дні, які ляжы́ць пасярэ́дзіне 2) прамéжкавы, сярэ́дні, умéраны; ***éine ~e Stadt*** гóрад сярэ́дняй велічыні́; ***in den ~en Jáhren*** сярэ́дніх гадóў

Míttler *m* -s, - 1) пасрэ́днік 2) *тк. sg* Збáўца, Збавíцель (*пра Хрыста*)

míttlerweile *adv* між тым, тым чáсам

míttönen *vi фіз.* рэзанараваць, гучáць аднóлькава (*з чым-н.*)

míttragen* *vt* 1) насíць з сабóй 2): ***mítgetragen wérden*** быць захóпленым [натхнёным] (*чым-н.*)

míttschiffs *марск., ав.* у сярэ́дняй чáстцы су́дна

Míttsommer *m* -s лéтняе сонцастая́нне

míttun* *vt* рабíць што-н. рáзам з кім-н.

Míttwoch *m* -s, -e серадá; ***am*** ~ у сераду́

míttwochs *adv* па сéрадах

mitúnter *adv* чáсам, раз-пóраз

mítunterlaufen* *vi* укрáсціся, закрáсціся (*пра памылку*)

mítunternehmen* *vt* 1) уступáць у сумéснае валóданне 2) сумéсна прыня́ць [узя́ць] на сябé (*што-н.*)

mítverantwortlich *a* які раздзяляе адкáзнасць (*з кім-н.*); ~ ***sein*** нéсці адкáзнасць рáзам [сумéсна] з кім-н.

Mítverantwortung *f* - калекты́ўная адкáзнасць

Mítverfasser *m* -s, - саáўтар

mítwählen 1. *vi* удзéльнічаць у вы́барах **2.** *vt* выбірáць (*каго-н.*) сярóд íншых

Mítwelt *f* - *зборн.* сучáснікі, цяпéрашняе пакалéнне

mítwirken *vi* (*an D, bei D, in D*) супрацóўнічаць, браць удзéл (*у чым-н.*)

Mítwisser *m* -s, - саўдзéльнік, супóльнік

mítwollen* *vi* хацéць ісці́ [éхаць] рáзам з кім-н.; хацéць удзéльнічаць у чым-н.

mítzählen *vt* далучáць, уключáць, лічы́ць рáзам з кім-н.; ***das zählt nicht mit*** гэ́та не ў лік

míxen *vt* змéшваць (*кактэйлі, іншыя напоі*)

Míxer *m* -s, - гаспадáр бáра, бáрмен

Mixtúr *f* -, -en мíкстýра

Mnemónik *f* - мнемóніка

mnemónisch *a* мнеманíчны

Mob *m* -s чэрнь, нáбрыдзь

Möbel *n* -s, - *часцей pl* мэ́бля

Möbeltischler *m* -s, - мэ́бельшчык

mobíl *a* 1) рухáвы, жвáвы, бадзёры 2) *вайск.* матарызавáны, рухóмы, акты́ўны; ***j-n für etw. (A) ~ máchen*** заклікáць кагó-н. да садзéйнічання ў чым-н.; *гл.* mobilisíeren 3) *эк.* рухóмы: ***~es Vermögen*** рухóмая маёмасць

Mobilár *n* -s, -e, **Mobíli¦en** *pl* 1) рухóмасць, рухóмая маёмасць 2) мэ́бля, дамáшняя абстанóўка

mobilisíeren *vt у розн. знач.* мабілізóўваць

Mobílmachung *f* -, -en *вайск.* мабілізáцыя; ***állgemeine*** ~ усеагу́льная мабілізáцыя

Mobíltelefon *n* -s, -e сóтавы [мабíльны] тэлефóн

möblíeren *vt* мэблíраваць, мэблявáць, абстаўля́ць (*кватэру*); ***möblíert wóhnen*** знімáць мэблявáную кватэ́ру

móchte *impf ад* mögen

möchte *impf conj ад* mögen*

Möchtegern *m* -(s), -e *разм., іран.* хвалькó, вы́скачка

modál *a грам.* мадáльны

Modalität *f* -, -en 1) спóсаб; разнавíднасць, разнастáйнасць 2) *грам.* мадáльнасць

Móde *f* -, -n мóда; ***in der ~ sein*** быць мóдным; ***in die ~ kómmen**** увайсці ў мóду; ***nach der néuesten ~*** па апóшняй мóдзе; ***aus der ~ sein [kómmen*]*** вы́йсці з мóды; ***die ~ mítmachen*** прытры́млівацца мóды, не адставáць ад мóды; ***~ wérden*** увахóдзіць у мóду; ***hínter der ~ zurückbleiben**** адставáць ад мóды

Módeartikel *m* -s, - мóдная рэч

Módedame *f* -, -n мóдніца

módefarben *a* мóднага кóлеру

Módehaus *n* -es, -häuser атэльé мод, дом мадэ́ляў

Módekönigin *f* -, -nen заканадáўца мод

Módelini¦e *f* -, -n мóдны пакрóй, мóдная лінія

Modéll *n* -s, -e мадэ́ль, узóр, макéт, малюнак; ~ ***stéhen**** пазíраваць, быць натýршчыкам, -шчыцай

Modelleur [-ˈlø:r] *m* -s, -e мадэ́льшчык, мадэльéр; мадэлíст

modéllgetreu *a* адпавéдны мадэ́лі

Modéllhaus *n* -es, -häuser дом мадэ́ляў

modellíeren *vt* 1) стварáць мадэ́ль [узóр] 2) *тэх.* фармавáць

Modellíerer *m* -s, - мадэльéр; мадэ́льшчык

Modellíerkunst *f* - ляпнóе мастáцтва, скульптýра, плáстыка

modellíert *a* ляпны́

Modéllpuppe *f* -, -n манекéн

Modéllschreiner *m* -s, - мэ́бельшчык

módeln 1. *vt* 1) надавáць фóрму, мадэліраваць 2) (з)мяня́ць, пераўтварáць; ***nach sich (D) ~*** перарабля́ць на свой лад [манéр] **2. ~, sich** (з)мяня́цца; ***er hat sich in der létzten Zeit sehr gemódelt*** ён за апóшні час вéльмі змяніўся

Módenschau *f* - пакáз [дэманстрáцыя] мод

Móder *m* -s 1) гнілíзна, цвіль, плéсня 2) гніллё; ***in ~ zerfállen**** рассы́пацца ў прах

Moderátor *m* -s, -tóren 1) *муз.* мадэрáтар 2) *тэл.* вядýчы перадáч 3) *тэх.* запавóльнік

moderíeren *vt* 1) змяншáць, змякчáць, аслабля́ць, зніжáць 2) тармазíць, гамавáць 3): ***éine Séndung ~*** вéсці перадáчу (*на радыё, тэлебачанні*)

móderig *a* цвілы́, заплéснелы, запляснéлы; ~ ***ríechen**** пáхнуць гніллю

módern *vi* гнíсці, тлець, пакрывáцца цвíллю, цвісці́

modérn *a* 1) сучáсны 2) мóдны 3) мадэрнíсцкі; ***die ~ste Téchnik*** сáмая сучáсная тэ́хніка

Modernisíerung *f* -, -en мадэрнізáцыя

moderní̇stisch *a* мадэрнíсцкі

Módesalon [-lɔ̃:] *m* -s, -s салóн мод; атэльé мод

modést *a* сціплы, стры́маны

Módeware *f* -, -n мóдны тавáр

Módewort *n* -(e)s, -wörter мóднае слóва [слóўца]

modifizíeren *vt* 1) мадыфікавáць, перарабля́ць 2) стры́мліваць, абмяжóўваць

Modifizíerung *f* -, -en мадыфікáцыя, (відa)змянéнне; пераўтварэ́нне

módisch *a* мóдны

Modístin *f* -, -nen мады́стка

modulíeren *vt* мадулявáць

Módus *m* -, Módi мóдус, спóсаб, манéра, від; *грам.* лад; ~ ***vivendi*** [viˈvɛndi] вóбраз [лад] жыцця́

Mófa *n* -s, -s (*скароч. ад* Mótorfahrrad) матацы́кл

mógeln *vi разм.* махлявáць, ашýкваць, хлусíць, хітравáць; ***sich durch das Lében ~*** карыстáцца ў жыцці несумлéнным шля́хам

mögen* 1. 1) *мадальны дзеяслоў* (*звычайна з адмоўем*) жадáць, хацéць; ***ich mag das nicht hören*** я не жадáю гэ́тага слýхаць 2) *у impf conj выражае ветлівую просьбу, пажаданне*: ***ich möchte Sie bítten*** я хацéў бы прасíць Вас; ***ich möchte schwímmen lérnen*** мне хацéлася б навучы́цца плáваць 3) (*без inf*) *vt* кахáць, любíць, упадабáць; ***die béiden ~ sich*** яны́ кахáюць [лю́бяць] адзíн аднагó; ***ich mag ihn nicht*** ён мне не падабáецца; ***er mag díese Spéise nicht*** ямý не падабáецца гэ́тая стрáва 4) *з уступным значэннем і значэннем*

пажадання, ускоснага загаду, часам пагрозы: (ня)хáй…; ***möge kómmen*, was da will*** (ня)хáй бýдзе, што бýдзе; ***möge er kómmen!*** няхáй ён прыйдзе! 5) *выражае няўпэўненае меркаванне*: ***es mag sein*** мóжа быць; ***er mag bald kómmen*** ён, пэўна, хýтка прыйдзе

möglich 1. *a* магчымы, мажлíвы; ***ist es ~?*** (няўжó) гэта магчыма?; ***álles Mögliche tun**** (з)рабíць усё магчымае; ***das ist éher ~*** гэта больш пэўна **2.** *adv* магчыма; ***so bald wie ~*** як магá хутчэй; ***soweit ~*** па мéры магчымасці; ***so gut wie ~*** як магá лепш; ***wie ~, wo ~*** калí гэта магчыма

Mögliche *sub n* -n магчымае; ***im Ráhmen des ~n*** у мéжах магчымага

möglichenfalls *adv* калí (гэта) магчыма, па магчымасці

möglicherweise *adv* магчыма, бадáй што

Möglichkeit *f* -, -en магчымасць, мажлíвасць; ***nach ~*** па мéры магчымасці; ***es gibt [bestéht] éine ~*** ёсць [мáецца] магчымасць; ***ist das die ~!*** *разм.* не мóжа быць!

Möglichkeitsform *f* -, -en *грам.* умóўны лад, кан'юнктыў

möglichst 1. *a* магчыма бóльшы; ***mit ~er Geschwíndigkeit*** з найвялíкшай хýткасцю **2.** *adv* па магчымасці, (як тóлькі) мажлíва, як магá; ***in ~ kúrzer Zeit*** у сáмы карóткі тэрмін; як магá хутчэй

Mohammedáner *m* -s, - мусульмáнін, магаметáнін

Mohn *m* -(e)s, -e *бат.* мак

Móhnkapsel *f* -, -n мáкаўка

Mohr *m* -en, -en *уст.* маўр, мурын, негр, арап

Möhre *f* -, -n, **Móhrrübe** *f* -, -n мóрква

mokánt *a* насмéшлівы, іранíчны

Mokassín *m* -s, -s *i* -e макасíн

mokíeren, sich (*über A*) іранізавáць, насміхáцца (*з каго-н., з чаго-н.*)

Mókka *m* -s, -s 1) мóцная кáва 2) мóка (*гатунак кавы*)

Mol *n* -s, -e *хім.* моль

Molch *m* -(e)s, -e 1) *заал.* саламáндра, трытóн 2) *жарт.* дзівáк, мíлы чалавéк 3) агíдны чалавéк, пачвáра

moldáuisch *a* малдáўскі, малдóўскі

Móle *f* -, -n мол

Molekül *n* -s, -e малéкула

molekulár *a* малекулярны

Molekulárgewicht *n* -(e)s, -e малекулярная вагá

molk *impf ад* mélken

Mólke *f* -, -n сырóватка

Molkeréi *f* -, -en малóчная гаспадáрка, малóчная фéрма; малóчная лáўка

Moll *n* - *муз.* мінóр

mólkig *a* сырóватачны

móllig *a разм.* цёплы, прыéмны, утýльны, мяккі, пýльхны

Móloch *m* -s *міф.* Мóлах

Momént 1) *m* -(e)s, -e мóмант, хвíля, імгнéнне; ~ ***mal!*** хвілíначку! 2) *n* -(e)s, -e мóмант, варýнак, фáктар 3) *тэх.* мóмант

momentán 1. *a* імгнéнны, вокамгнéнны **2.** *adv* зáраз, адрáзу; у гэты мóмант

Monárch *m* -en, -en манáрх, самаўлáдца

monarchístisch *a* манархíсцкі

Mónat *m* -(e)s, -e мéсяц; ***im ~ Jánuar*** у стýдзені-мéсяцы; ***díeses ~s*** гэтага мéсяца; ***láufenden ~s*** бягýчага мéсяца; ***héute in zwei ~en*** рóўна праз два мéсяцы; ***vor drei ~en*** тры мéсяцы тамý назáд

mónatelang *a* месяцáмі, на працягу мéсяцаў

mónatig *a* мéсячны; ***dréimonatiger Kúrsus*** трохмéсячны курс

mónatlich 1. *a* (што)мéсячны **2.** *adv* штомéсячна, кóжны мéсяц

Mónatsbericht *m* -(e)s, -e мéсячная справаздáча

mónatsdurchschnittlich *a* сярэднямéсячны

Mónatseinkommen *n* -s, - мéсячны дахóд

Mónatsfrist *f* - мéсячны тэрмін; ***bínnen ~*** на працягу мéсяца, у мéсячны тэрмін

Mónatsgehalt *n* -(e)s, -hälter мéсячны аклáд, мéсячны зарóбак

Mónatskarte *f* -, -n мéсячны (праязны) білéт; абанемéнт

Mónatsschrift *f* -, -en штомéсячны часó-

пiс, штомéсячнiк
Mönch *m* -(e)s, -e манáх, мнiх, чарнéц
mönchisch *a* манáскi
Mönchskloster *n* -s, -klöster мужчы́нскi манасты́р
Mönchskutte *f* -, -n манáская ры́за
Mond [mo:nt] *m* -(e)s, -e 1) *sg* мéсяц 2) *астр.* Мéсяц ◊ ***Schlösser im ~*** ≅ павéтраныя зáмкi; ***in den ~ gúcken*** застáцца з нóсам [нi з чым]
mondän *a* свéцкi; вéльмi элегáнтны
Móndaufgang *m* -(e)s, -gänge узыхóд Мéсяца
Móndbahn *f* - *астр.* арбíта Мéсяца
Móndfinsternis *f* -, -se зацьмéнне Мéсяца
móndförmig *a* месяцападóбны, у фóрме паўмéсяца
Móndlandung *f* -, -en пасáдка на Мéсяц (*ракеты*)
Móndrakete *f* -, -en лýннiк, касмíчная ракéта, накiравáная да Мéсяца
Móndscheibe *f* - мéсячны дыск
Móndschein *m* -(e)s мéсячнае (месяцóвае) святлó
Móndsichel *m* -s серп Мéсяца
Móndsucht *f* - *мед.* самнамбулíзм, лунацíзм
móndsüchtig *a мед.* якí хварэ́е на самнамбулíзм [лунацíзм], лунацíчны
Móndsüchtige *sub m*, *f* -n, -n самнáмбул, лунáцiк, -цiчка
Móndwechsel *m* -s, - фáза мéсяца; маладзíк
monetär *a эк.* манетáрны
Mongóle *m* -n, -n мангóл
mongólisch *a* мангóльскi
moniéren *vt* 1) нагáдваць камý-н. (*пра штó-н.*), выкáзваць незадавальнéнне, укáзваць на памы́лку 2) *камерц.* заяўля́ць рэкламáцыю (*на тавар*)
Mónitor *m* -s, -tóren *тэх.* манiтóр
monochróm [-ˈkro:m] *a* аднакалярóвы, манахрóмны
monogámisch *a* манагáмны, аднашлю́бны
Monogamíe *f* - манагáмiя, аднашлю́бнасць
Monográmm *n* -s, -e манагрáма
Monókel *n* -s, - манóкль
monokulár *a* манакуля́рны
Monológ *m* -(e)s, -e маналóг
Mónopol *n* -s, -e 1) манапóлiя 1) манапалiсты́чнае аб’яднáнне 3) манапóльны гáндаль
monopolisíeren *vt* манапалiзавáць
Monopolisíerung *f* -, -en манапалiзáцыя
monopolístisch *a* манапалiсты́чны
Monopólkapital *n* -s манапóльны капiтáл
Monopólvereinigung *f* -, -en манапóльнае аб’яднáнне
monosyllábisch *a лiнгв.* аднаскладóвы
Monotheísmus *m* - манатэíзм, аднабóжжа
monotheístisch *a* манатэíсцкi
monotón *a* манатóнны, аднастáйны, сýмны
Monotoníe *f* -, -ní¦en манатóннасць, манатóнiя, аднастáйнасць (*iнтанацыi i г.д.*)
Mónster *n* -s, - *гл.* Mónstrum
Monstránz *f* -, -en *царк.* даранóсiца, каўчэ́г
monströs *a* жахлíвы, жýдасны; агрóмнiсты; агíдны
Mónstrum *n* -s, -ren *i* -ra монстр, страшы́дла
Monsún *m* -s, -e мусóн (*вецер*)
Monsieur [məˈsjø:] *m* -s, Messieurs [mɛˈsjø:] месьé, спадáр
Móntag *m* -(e)s, -e панядзéлак; ***am ~*** у панядзéлак; ***an ~en*** па панядзéлках; ***am ~ Ábend, ~ ábends*** у панядзéлак вéчарам; ***~ früh*** у панядзéлак рáнiцай ◊ ***bláuen ~ máchen*** прагýльваць, не выхóдзiць на рабóту; ***wie der ~ auf den Sónntag kláppen*** iсцí як па расклáду
Montáge [-ʒə] *f* -, -n *тэх.* мантáж, збóрка, устанóўка
Montágearbeiter [-ʒə-] *m* -s, - мантáжнiк (*рабочы*)
Montágebau [-ʒə-] *m* -(e)s, -e мантáжнае будáўнiцтва
Montágefachmann [-ʒə-] *m* -(e)s, -leute мантáжнiк (*спецыялiст*)
móntägig *a* панядзéлкавы
móntags *adv* па панядзéлках
montán *a* гóрны, горнапрамыслóвы
Montánindustrie *f* - чóрная [горназа-

во́дская] прамысло́васць
Monteur [mɔn'tø:r] *m* -s, -e манцёр; збо́ршчык машы́н, манта́жнік
montíeren *vt* *тэх.* збіра́ць, манці́раваць, усталёўваць
Montúr *f* -, -en 1) мундзі́р, фо́рма 2) футара́л, апра́ва
Monumént *n* -(e)s, -e ману́ме́нт, по́мнік
monumentál *a* манумента́льны, грандыёзны
Moor *n* -(e)s, -e бало́та, дрыгва́, твань; *мед.* лячэ́бная гразь
Móorbad *n* -(e)s, -bäder *мед.* лячэ́бныя [ле́кавыя] гра́зі
móorig *a* бало́тны, бало́цісты, багні́сты
Móorland *n* -(e)s бало́цістая мясцо́васць, тарфяно́е бало́та
Móos *n* -es, -e 1) мох 2) *груб.* гро́шы
Móosbeere *f* -, -n *pl* жураві́ны
móosig *a* імшы́сты, пакры́ты мо́хам
Mop *m* -s, - *i* -s мяцёлка (*каб змахваць пыл*)
Móped *n* -s, -s мапе́д
Mops *m* -es, Möpse мопс; мо́ська (*разм.*)
mópsen 1. *vt* 1) кра́сці (*па-дробнаму*) 2) дакуча́ць (*каму-н.*); ***das wird ihn mächtig*** ~ яму́ бу́дзе ве́льмі пры́кра [непрые́мна] **2. ~, sich** 1) нудзі́цца 2) сумава́ць
Morál *f* - 1) мара́ль, мара́льнасць; ***gégen die ~ verstóßen**** паруша́ць мара́ль 2) *разм.* мара́ль, павуча́нне; ната́цыя; ***j-m ~ prédigen*** чыта́ць каму́-н. ната́цыі [мара́ль]
morálisch *a* мара́льны, высокамара́льны, духо́ўны
moralisíeren *vi* чыта́ць мара́ль, маралізава́ць
Moräne *f* -, -n *геал.* марэ́на
Morást *m* -(e)s, -e *i* Moräste бало́та, твань, дрыгва́
morástig *a* бало́тны, дрыгвяні́сты, багні́сты
Moratórium *n* -s, -ri¦en марато́рый, адтэрміно́ўка плацяжо́ў; ***ein ~ erklären*** аб'яві́ць марато́рый
morbíd *a* 1) сла́бы, кво́лы, хвараві́ты, нямо́глы 2) трухля́вы; ло́мкі, кро́хкі 3) *жыв.* мя́ккі, прые́мны
Mórchel *f* -, -n *бат.* смаржо́к
Mord *m* -(e)s, -e забо́йства; ***éinen ~ begéhen**** зрабі́ць забо́йства
Mórdanschlag *m* -(e)s, -anschläge *юрыд.* зама́х на жыццё
mórden *vt* забіва́ць, знішча́ць, вынішча́ць; ***méuchlings [hínterrücks]*** ~ забіва́ць по́дла [з-за вугла́]
Mörder *m* -s, - забо́йца
mörderisch *a* забо́йны, смертано́сны; смяртэ́льны, смяро́тны
mörderlich *a* стра́шны, жу́дасны, жахлі́вы; празме́рны
mórdgierig *a* крыважэ́рны, пра́гны да крыві́
mórdio! *int* карару́л!, гвалт!, рату́йце!
Mórdsgeschrei *n* -s крык аб дапамо́зе, страшэ́нны ля́мант
Mórdshunger *m* -s *разм.* страшэ́нны го́лад
Mórdskerl *m* -(e)s, -e маладзе́ц, хва́цкі хло́пец
mórdsmäßig *a* жахлі́вы, стра́шны
Mórdsspektakel *m* -s, - *разм.* страшэ́нны шум [гвалт]
Mórdsweib *n* -(e)s, -er *разм.* гром-ба́ба
mórdswenig *a* *разм.* нікчэ́мна ма́ла
Mórdtat *f* -, -en забо́йства
Mórdwaffe *f* -, -n прыла́да забо́йства
Móres *pl* *разм.*: ***j-n ~ léhren*** вучы́ць каго́-н. до́брым паво́дзінам [мане́рам]; правучы́ць каго́-н.
mórgen *adv* за́ўтра; ~ ***früh*** за́ўтра ра́ніцай; ***bis*** ~ да за́ўтра ◊ ***j-n auf ~ vertrösten*** ≅ дава́ць каму́-н. пусты́я абяца́нні
Mórgen I *m* -s, -e ра́ніца, ра́нак; ***gúten ~!*** до́бры дзень!, до́брай ра́ніцы!; ***éines ~s*** адно́йчы ра́ніцай; am ~ ра́ніцай; ***gégen*** ~ пад ра́ніцу; ***vom ~ bis zum Ábend*** з ра́нку да ве́чара; ***der ~ bricht an [dämmert], es wird*** ~ дне́е; ***bis gégen*** ~ (усю́ ноч) да ра́ніцы
Mórgen II *n* -s, - за́ўтра, за́ўтрашні дзень, бу́дучыня
Mórgenappell *m* -s, -e *вайск.* ра́нішняя паве́рка

Mórgendämmerung *f* -, -en зóлак, світáнак, дóсвітак
mórgendlich *a* рáнішні
Mórgengrauen *n* -s *гл.* Mórgendämmerung
Mórgenland *n* -(e)s (Блíзкі) Усхóд, Левáнт
mórgenländisch *a* усхóдні
Mórgenrock *m* -(e)s, -röcke халáт; пеньюáр
Mórgen|rot *n* -s, **~röte** *f* -, -n зóлак, дóсвітак
mórgens *adv* рáніцамі, рáніцай, урáнні
Mórgenstern *m* -(e)s, -e *астр.* зарáнка, зарнíца, рáнішняя зóрка; Венéра
Mórgenstunde *f* -, -n рáнішні час; ***zu [in] früher ~*** рáннім рáнкам ◊ ***~ hat Gold im Múnde*** ≅ пераначýем – бóлей пачýем
Mórgentau *m* -(e)s рáнішняя расá
mórgig *a* заўтрашні
Móritat *f* -, -en пéсенька вýлічнага спевакá
Morphém *n* - *i* -s, -e *лінгв.* марфéма
Morphín *n* -s, **Mórphium** *n* -s *фарм.* мóрфій
Morphologíe *f* -, -gí¦en марфалóгія
morsch *a* гнілы́, прагнíлы, трухля́вы, спарахнéлы
Mórsealphabet *n* -(e)s áзбука Мóрзе
mórsen *vt уст.* перадавáць па апарáту Мóрзе
Mörser *m* -s, - 1) стýпка, стýпа 2) *вайск.* марцíра
Mortalität *f* - смярóтнасць
Mörtel *m* -s, - *буд*. муравáльны раствóр
Mosaík *n* -s, -e, *f* -, -en мазáіка
mosá¦isch *a рэл*. іудзéйскі
Moschée *f* -, Mosché¦en мячэ́ць
Móschus *m* - мýскус
Móskauer *m* -s, - масквíч
Moskíto *m* -s, -s *заал*. маскíт
Móslem *m* -s, -s мусульмáнін
moslémisch *a* мусульмáнскі
Moslíme *f* -, -n мусульмáнка
Most *m* -es, -e 1) пладóвы сок (*часцей з вінаграду*) 2) маладóе вінó (*з садавіны*)
Móstrich *m* -(e)s гарчы́ца
Motél *n* -s, -s матэ́ль
Motétte *f* -, -n *муз*. матэ́т
Motív *n* -s, -e маты́ў, нагóда, прычы́на
motivíeren [-v-] *vt* (*mit D*) матывавáць, абгрунтóўваць (*чым-н.*)
Motivíertheit *f* - абгрунтавáнасць
Motivíerung *f* -, -en матывірóўка, абгрунтавáнне
Mótor *m* -s, -tóren матóр, рухавíк, электрарухавíк; ***der ~ sprang an*** матóр запрацавáў; ***den ~ ábstellen*** вы́ключыць матóр; ***den ~ ánstellen [ánlassen*, láufen* lássen*]*** уключы́ць [пусцíць, завéсці] рухавíк
Mótoranlasser *m* -s, - *тэх.* стáртэр
Mótorboot *n* -(e)s, -e матóрная лóдка, матóрны кáтэр
Motórenbau *m* -(e)s маторабудавáнне
Motórenwerk *n* -(e)s, -e маторабудаўнíчы завóд
Mótorhaube *f* -, -n капóт рухавікá
motórisch *a тэх.* матóрны, з матóрам; ***~es Gedächtnis*** *псíхал.* рýхальная [матóрная] пáмяць
motorisíeren *vt* матарызавáць, забяспéчваць механíчнай ця́гай
Mótorlager *m* -s, - падшы́пнік рухавікá
Mótorleistung *f* -, -en магýтнасць рухавікá [матóра]
Mótorrad *n* -(e)s, -räder матацы́кл
Mótorenboot *n* -(e)s, -e скýтэр
Mótorschiff *n* -(e)s, -e цеплахóд
Mótte I *f* -, -n *заал*. моль
Mótte II *f* -, -n дзівáцтва, капры́з; ***~n im Kopf háben*** *разм.* мець дзівáцтвы, быць з дзівáцтвамі
Móttenkiste: ***etw. aus der ~ hólen*** *перан.* даставáць [выця́гваць] старызнý
Móttenpulver [-fər *i* -vər] *n* -s, - парашóк ад мóлі
móttig *a* паéдзены [патóчаны, стóчаны] мóллю
Mótto *n* -s, -s дэвíз, эпíграф, лóзунг; ***únter dem ~ stéhen**** прахóдзіць пад лóзунгам [знáкам]
mouillíeren [muˈjiːrən] *vt лінгв.* змякчáць (*гук*)
Moulage [muˈlaːʒə] *f* -, -n муля́ж
Möwe *f* -, -n *заал.* кагáрка, чáйка

Muck *m* -(e)s, -e слáбы гук; ***kéinen ~ von sich gében**** не пíкнуць

Múcke *f* -, -n *разм.* нóраў, капры́зы, вы́брыкі; ***~n háben*** капры́зніць (-нічаць); ***j-m die ~n áustreiben**** адвучы́ць каró-н. ад капры́заў; ***die Sáche hat íhre ~n*** спрáва тут не прóстая

Mücke *f* -, -n камáр, мóшка ◊ ***aus éiner ~ éinen Elefánten máchen*** рабíць з мýхі сланá

múcken **1.** *vi* 1) пíкнуць; ***nicht ~*** не пíкнуць 2) (нягýчна) бурчáць **2. ~, sich:** ***sie dürfen sich nicht ~*** яны́ і пíкнуць не смéюць [не адвáжваюцца]; ***sich nicht ~*** не сказáць ні слóва

Mückenstich *m* -(e)s, -e камары́ны ўкус

Múcker *m* -s, - *разм.* 1) буркатýн, занýда 2) двурýшнік

múckerisch, múckisch *a разм.* 1) двурýшны 2) буркатлíвы

Mucks *m* -es *гл.* Muck; ***kéinen ~ ságen*** не смець [не адвáжвацца] адкры́ць рот

múcksen *vi разм.* 1) выціскáць з сябé слáбы гук 2) варухнýцца

müde *a* стóмлены, змóраны, знямóжаны; ***sich ~ láufen**** набéгацца, змары́цца ад беганíны; ***éiner Sáche ~ wérden*** змары́цца [стамíцца] ад чагó-н.; ***~ wérden*** замары́цца, стамíцца; ***~ máchen*** стамíць, змары́ць

Müdigkeit *f* - стóма, знямóжанасць, змóранасць; ***sich von der ~ nicht übermánnen lássen**** не паддавáцца стóмленасці

Muff *m* -(e)s 1) плéсня, цвіль 2) спёртае павéтра

múffig [müffig] *a* 1) зацвíлы, заплéснелы, падгнíлы 2) спёрты 3) буркатлíвы

Mühe *f* -, -n намагáнне, вы́сілак, клóпат, імкнéнне; ***mit ~ und Not*** з (вялíкай) цяжкасцю; ***sich (D) ~ gében**** намагáцца, рýпіцца; ***máchen Sie sich kéine ~!*** не турбýйцеся, калí ласка!; ***séine líebe ~ mit j-m [mit etw.] (D) háben*** важдáцца з кім-н., з чым-н.; ***es lohnt sich die ~ nicht*** гэ́та не вáрта клóпату; ***sich gróße ~ [sich die ~] máchen*** узяць на сябé турбóты; ***kéine ~ schéuen*** не баяцца клóпату, не шкадавáць сіл ◊ ***~ und Fleiß bricht Eis*** ≅ цярпí казáк – атамáнам бýдзеш

mühelos *a* лёгкі, няцяжкі

mühen, sich працавáць, намагáцца, дамагáцца; ***sich im Schwéiße séines Ángesichts ~*** працавáць у пóце чалá (свайгó)

mühevoll *a* цяжкі, трýдны

Mühle *f* -, -n млын ◊ ***Wásser auf j-s ~ gíeßen* [léiten]*** ліць вадý на чый-н. млын

Mühlstein *m* -(e)s, -e жарóн, млынавы́ кáмень ◊ ***zwíschen die ~e kómmen**** папáсці ў цяжкае [небяспéчнае] станóвішча

Múhme *f* -, -n 1) *уст.* цётка 2) стрыéчная сястрá

Mühsal *f* -, -e цяжкая рабóта; клóпат; смýтак; ***~ des Lébens*** жыццёвыя нягóды

mühsam, **mühselig** **1.** *a* цяжкі, карпатлíвы, напрýжаны **2.** *adv* з вялíкай цяжкасцю; ***sein ~es Dásein frísten*** ледзь жыць [трымáцца], гібéць, марнéць

Mühseligkeit *f* - цяжар, цяжкасць

Múlde *f* -, -n 1) *геафіз.* лагчы́на, нізíна 2) кары́та, жóлаб

Mull I *m* -(e)s, -e мáрля; *тэкст.* кісéя

Mull II *m* -(e)s, -e *бат.* лёгкая глéба

Müll *m* -(e)s смéцце, адкíды, друз

Múllbinde *f* -, -n мáрлевы бінт

Mülleimer *m* -s, - паммы́йнае вядрó, вядрó пад смéцце

Müller *m* -s, - млынáр, мéльнік

Müllgrube *f* -, -n смéтнік, паммы́йная яма

Müllschlucker *m* -s, - смеццеправóд

Mülltonne *f* -, -n ýрна для смéцця

Mulm *m* -(e)s трухá; ры́хлая зямлá

múlmig **1.** *a* 1) гнілы́, спарахнéлы, ры́хлы; ***~es Wétter*** гнілóе надвóр'е 2) нясмéлы, нерашýчы **2.** *adv*: ***die Sáche ist ~*** спрáва дрэнь

múltilateral *a* шматбакóвы

multinationál *a* шматнацыянáльны

multípel, múltiplex *a* мнóжны, многаразóвы, шматразóвы

Multiplikánd *m* -en, -en памнажáльнік

Multiplikatión *f* -, -en 1) *матэм.* памна-

жэ́нне, мно́жанне 2) мультыплікáцыя

Multiplikatiónstabelle *f* -, -n таблíца мно́жання

Multiplikátor *m* -s, -tóren *матэм.* мно́жнік

multiplizíeren *vt матэм.* памнажáць, мно́жыць (*mit D – на…*)

Multíplum *m* -s, -pla *матэм.* крáтнае

Múmi¦e *f* -, -n мýмія

Mumm *m* -s *разм.* мýжнасць, смéласць, прадпрымáльнасць, натхнéнне; *~ **(in den Knóchen) háben*** быць дýжым [энергíчным]

Múmme *f* -, -n 1) мáска 2) чалавéк у мáсцы, пераадзéты

múmmeln *vi* мармытáць, мя́мліць

múmmen *vt уст.* прыкрывáць, маскíравáць

Múmmenschanz *m* -es маскарáд

Múmpitz *n* -es *разм.* 1) лухтá, абы́-што 2) падмáн, ашукáнства

Mumps *m* - *мед.* зáўшніца, свíнка; ***an dem ~ erkránken*** захварэ́ць на свíнку

Mund *m* -(e)s, Münder 1) рот, вýсны; ***(wie) aus éinem ~*** у адзíн гóлас, аднагалóсна; *~ **hálten*!*** *груб.* маўчáць!; ***ein paar ~ voll*** пáра [нéкалькі] кавáлкаў [глыткóў] ◊ ***er ist nicht auf den ~ gefállen*** ён слóва не пазычáе, ён спры́тны на язы́к; ***kein Blatt vor den ~ néhmen**** гавары́ць не сарóмеючыся; ***den ~ áuftun**** раскры́ць рот; ***éinen gróßen ~ háben*** хвалíцца; ***in áller (Léute) ~ sein*** стаць пагалóскай, не сыхóдзіць у людзéй з языкá; ***j-m den ~ stópfen*** заткнýць камý-н. рот (*прымусіць замаўчаць*); ***j-m nach dem ~e réden [spréchen*]*** паддáкваць [лíслíвіць] камý-н.; ***j-m das Wort vom [aus dem] ~ néhmen**** перахапíць слóва ў кагó-н.; перабíць кагó-н.; прадугадáць чыю́-н. дýмку; ***an j-s ~ hängen**** глядзéць камý-н. у рот, слýхаць кагó-н. стаíўшы дых 2) дýла (*вінтоўкі*)

Múndart *f* -, -en гавóрка, дыялéкт

múndartlich *a* дыялéктны

Múndbrötchen *n* -s, - здóбная бýлачка

Mündel *m*, *n* -s, - гадавáнец, падапéчны, -ая

múnden *vi паэт.* быць даспадóбы, быць да гýсту; ***das múndet ihm nicht*** гэ́та ямý не даспадóбы

münden *vi* упадáць (*пра рэкі*), улівáцца

múndfaul *a* негаваркí, неахвóчы да размóў

Múndfäule *f* - *мед.* я́звенны стаматы́т, цынгá

múndgerecht *a* гатóвы (*пра страву*); ***etw. ~ máchen*** прыгатавáць што-н. па смáку; *перан.* вы́клікаць апеты́т [цікáвасць] да чагó-н.

Múndhöhle *f* -, -n рóтавая пóласць, пóласць рóта

mündig *a* паўналéтні

Mündigkeit *f* - паўналéцце

mündlich 1. *a* вýсны, слóўны **2.** *adv* вýсна, на слóвах

Múndstück *n* -(e)s, -e 1) муштýк; цýглі 2) *муз.* муштýк 3) *тэх.* саплó, насáдка

múndtot: ***j-n ~ máchen*** прымýсіць кагó-н. замаўчáць

Mündung *f* -, -en 1) вýсце, упадзéнне 2) *вайск.* дýла, жэ́рла 3) канéц (*вуліцы, трубы*)

Múndvorrat *m* -(e)s, -räte *уст.* запáс харчавáння, правíзія

Múndwerk *разм.*: ***ein gútes [geläufiges] ~ háben*** мець дóбра падвéшаны язы́к, не лéзці па слóва ў кішэ́нь

Múngo *m* -s, -s *заал.* мангýста

Munitión *f* -, -en *вайск.* боепрыпáсы, боезапáс

Munitiónsaufwand *m* -(e)s *вайск.* расхóд боепрыпáсаў

Munitiónsausrüstung *f* -, -en *вайск.* боекамплéкт

Munitiónseinsatz *m* -es, -sätze *гл.* Munitiónsaufwand

Munitiónsersatz *m* -es *вайск.* забеспячэ́нне боепрыпáсамі

Munitiónslager *n* -s, - *вайск.* склад боепрыпáсаў

Munitiónsverbrauch *m* -(e)s *гл.* Munitiónsaufwand

Munitiónsversorgung *f* - *гл.* Munitiónsersatz

munizipál *a* муніцыпáльны, гарадскí

Munizipalität *f* -, -en муніцыпалітэ́т
múnkeln *vi разм.* 1) шапта́цца, перашэ́птвацца, распаўсю́джваць чу́ткі 2) рабі́ць змо́ву, інтрыгава́ць; ***man múnkelt*** пагаво́рваюць, хо́дзяць чу́ткі
Münster *m* -s, - кафедра́льны сабо́р
múnter *a* жва́вы, бадзёры, жывы́, вясёлы; ~ ***wérden*** прачына́цца; ~ ***máchen*** разбудзі́ць; падбадзёрыць; ~ ***und vergnügt*** бадзёры і жыццяра́дасны
Múnterkeit *f* - бадзёрасць, весяло́сць; жва́васць; шпа́ркасць, спры́тнасць; ке́млівасць
Münzamt *n* -(e)s, -ämter мане́тны двор
Münze *f* -, -n 1) мане́та; ***in bárer*** ~ гато́ўкай; ***~n prägen [schlágen*]*** чака́ніць мане́ту ◊ ***etw. für báre ~ néhmen**** прыма́ць што-н. за чы́стую мане́ту; ***j-m mit gléicher ~ záhlen*** плаці́ць каму́-н той жа мане́тай 2) меда́ль, жэто́н
münzen *vt* чака́ніць мане́ту ◊ ***das ist auf ihn gemünzt*** ≅ гэ́та каме́ньчык у яго́ агаро́д
Münzfälscher *m* -s, - фальшываманэ́тчык
Münzkunde *f* - нумізма́тыка
mürbe *a* мя́ккі, рассы́пісты, ры́хлы, пада́тлівы, кро́хкі; ***j-n ~ máchen*** *разм.* злама́ць каго́-н., злама́ць чыё-н. супраціўле́нне
Mürbheit, Mürbigkeit *f* - ры́хласць, мя́ккасць
múrksen *vi разм.* 1) дрэ́нна працава́ць, халту́рыць 2) запіна́цца
Múrmel *f* -, -n ша́рык; каме́ньчык (*для гульні*)
múrmeln **1.** *vt* мармыта́ць **2.** *vi паэт.* цурча́ць
Múrmeltier *n* -(e)s, -e *заал.* суро́к
múrren *vi* бурча́ць, бурката́ць, выка́зваць незадавальне́нне; ***óhne zu ~*** пако́рліва, цярплі́ва, мо́ўчкі
mürrisch *a* буркатлі́вы, змро́чны
Mus *n* -es, -e пюрэ́ (*з садавіны*), мус; ***j-n zu ~ zerdrücken [zerquétschen]*** сцёрці [расцёрці] каго́-н. у [на] парашо́к
Múschel *f* -, -n ра́кавіна, ра́кавінка; *тэх.* каро́бка
múschelig *a* ра́кавісты
Múschelkalk *m* -(e)s *мін.* раку́шачнік, раку́шачны вапня́к
Múschelschale *f* -, -n му́шля, ра́кавінка, бакаві́нка ра́кавіны
Múse *f* -, -n му́за
Muséum *n* -s, -se¦en 1) му́зей 2) чыта́льная за́ла
Musík *f* - 1) му́зыка; ~ ***máchen*** іграць (*на музычным інструменце*); ~ ***tréiben**** займа́цца му́зыкай; ***in ~ sétzen*** пакла́сці на му́зыку 2) арке́стр, му́зыка
musikálisch *a* музы́чны; ***~es Allerléi*** «музыка́льная шкату́лка»
Musikalität *f* - музыка́льны слых
Musikánt *m* -en, -en музыка́нт
musikántisch *a* музыка́льны, які́ лю́біць му́зыку
Musíkbegleitung *f* - музыка́льнае суправаджэ́нне, акампанеме́нт
Musíkbühne *f* -, -n музыка́льна-драматы́чны тэа́тр
Músiker *m* -s, - 1) музы́ка, музыка́нт, кампазі́тар 2) дырыжо́р
Musíkhochschule *f* -, -n кансервато́рыя
Musíkkapelle *f* -, -n арке́стр
Musíkliebhaber *m* -s, - ама́тар му́зыкі
Musíkpavillon [paviˈljɔ̃:] *m* -s, -s канцэ́ртная эстра́да
Musíkstück *n* -(e)s, -stücke музыка́льны твор, музыка́льная п’е́са
músisch *a* 1) эстэты́чны, з то́нкім разуме́ннем маста́цтва 2) прысве́чаны му́зам, які́ ты́чыцца му́заў 3) музыка́льны
Musívgold *n* -(e)s суса́льнае зо́лата
musizíeren *vi* займа́цца му́зыкай
Muskát *m* -(e)s муска́тны арэ́х; муска́т
Múskel *m* -s, -n, *f* -, -n му́скул, цяглі́ца, мы́шца
Múskelgefühl *n* -(e)s му́скульнае [мы́шачнае] пачуццё
Múskelkater *m* -s *разм.* му́скульны [мы́шачны] боль
Múskelkraft *f* - му́скульная [мы́шачная] сі́ла
Múskelschwund *m* -(e)s *мед.* аслабле́нне [атрафі́я] мы́шцаў [му́скулаў]

Múskel|verrenkung *f* -, -en, **~verstauchung** *f* -, -en *мед.* расцяжэ́нне мы́шцаў [му́скулаў]
Múskete *f* -, -n мушкéт
Musketíer *m* -s, -e *гіст.* мушкецёр
muskulär *a* му́скульны, мы́шачны
Muskulatúr *f* -, -en мускулату́ра
múskulig *a* му́скулісты, му́скульны, мы́шачны, мясíсты
muskulös *a* му́скулісты
Müsli *n* -s, -s салáта з сырóй гарóдніны
Muss *n* - патрэ́ба, неабхóднасць; ***ein hártes ~*** жóрсткая [сурóвая] неабхóднасць
muss *präs ad* müssen*
Múße *f* - вóльны час
müssen* *мадальны дзеяслоў, абазначае:* 1) *аб'ектыўную або ўнутраную неабходнасць:* ***ich muss das máchen*** я павíнен гэ́та зрабíць; ***man muss*** трэ́ба, неабхóдна 2) *лагічную выснову, дапушчэнне:* ***er muss krank sein*** напэ́ўна, ён хвóры 3) *міжвольнае дзеянне:* ***da músste er láchen*** тут ён міжвóльна засмяя́ўся 4) *пажаданне* (*ва ўмоўным ладзе*)*:* ***das müsste ímmer so sein!*** няхáй заўсёды бу́дзе так!
Múßestunde *f* -, -n вóльны час; ***in den ~n*** вóльным чáсам, у вóльную часíну
müßig 1. *a* 1) вóльны (*ад працы*), незаня́ты 2) пусты́, бяздзéйны **2.** *adv* нічóга не рóбячы; бязмэ́тна; ***~ géhen* [sein]*** гультаявáць
Müßiggang *m* -(e)s гультáйства, бяздзéйнасць ◊ ***~ ist áller Láster Ánfang, ~ ist des Téufels Rúhebank*** ≅ лянóта і дурнóта – заўсёды бядóта
Müßiggänger *m* -s, - гультáй, абібóк
müßiggängerisch *a* гультáйскі, не заня́ты прáцай, бяздзéйны, гуля́шчы
músste *impf ad* müssen
Múster *n* -s, - 1) узóр, пры́клад; ***nach ~*** па пры́кладу; ***j-n als ~ hínstellen*** стáвіць кагó-н. у пры́клад; ***sich (D) ein ~ an j-m néhmen**** браць пры́клад з кагó-н. 2) узóр (*упрыгожанне*)
Músterbeispiel *n* -s, -e узóрны пры́клад
Músterbild *n* -(e)s, -er пры́клад, ідэáл
mústergültig, **músterhaft** *a* узóрны, які́ бярэ́цца за пры́клад
Mústermesse *f* -, -n вы́стаўка [кірмáш] (тавáрных) узóраў
mústern *vt* 1) аглядáць; ***j-n von óben bis únten [von Kopf bis (zu) Fuß] ~*** разглядáць кагó-н. з ног да галавы́ 2) *вайск.* рабíць (медыцы́нскі) агля́д; ***sich ärztlich ~ lássen**** прайсцí (медыцы́нскі) агля́д
Mústersammlung *f* -, -en калéкцыя ўзóраў
Músterschüler *m* -s, - выдáтнік, узóрны [пры́кладны] ву́чань
Músterung *f* -, -en *вайск., мед.* 1) агля́д, правéрка 2) адбóр; ***die ~ ábhalten* [vórnehmen*]*** правéсці агля́д
Músterwirtschaft *f* -, -en узóрная гаспадáрка
Mut *m* -(e)s 1) му́жнасць, смéласць, адвáга; ***zäher ~*** упáртасць; ***kécker ~*** адвáга, дóблесць; ***den ~ éinsetzen*** праявíць му́жнасць; ***den ~ sínken lássen**** трáціць му́жнасць; ***~ fássen [áufbringen*]*** набрáцца смéласці; ***j-m ~ máchen*** падбадзёрваць кагó-н.; ***nur ~!*** смялéй!, не бóйся! 2) настрóй; ***héiteren [fróhen, gúten] ~es sein*** быць у бадзёрым [вясёлым, дóбрым] настрóі
mutábel *a* перамéнлівы, непастая́нны; ***mutáble Größen*** *матэм.* перамéнныя велічы́ні
Mutatión *f* -, -en 1) *біял.* мутáцыя 2) пералóм гóласу
mutatív *a* які́ мяня́ецца скачкáмі
Mütchen: ***sein ~ an j-m kühlen*** *разм.* спагнáць злóсць на кíм-н.
mútig *a* смéлы, му́жны, адвáжны; ***~ tun**** храбры́цца
mútlos *a* маладу́шны; маркóтны, тужлíвы, су́мны; збянтэ́жаны, разгу́блены
Mútlosigkeit *f* - маладу́шша; маркóта, сум, тугá
mútmaßen *vt* *неаддз.* меркавáць (*пра што-н.*), здагáдвацца (*пра што-н.*)
mútmaßlich 1) *a* які́ мярку́ецца, магчы́мы **2.** *adv* па меркавáннях, як мярку́юць
Mútmaßung *f* -, -en меркавáнне, здагáдка; дóмысел; падазрэ́нне; ***~en ánstellen***

губля́цца ў здага́дках

Mútter I *f* -, Mütter 1) ма́ці; ***bei*** ~ до́ма, у ма́ці; ***léibliche*** ~ ро́дная ма́ці 2) *анат.* ма́тка

Mútter II *f* -, -n *тэх.* га́йка

Mútterberatung *f* - кансульта́цыя для цяжа́рных жанчы́н

Mútterblech *n* -(e)s, -e *тэх.* ша́йба

Mútterboden *m* -s 1) раслі́нны слой гру́нта 2) мацяры́нскі грунт, мацяры́к

Múttergottes *f* - *рэл.* Ма́ці Бо́жая, Багаро́дзіца, Мадо́нна

Mútterkorn *n* -(e)s, -körner *бат.* спарынья́

Mútterland *n* -(e)s, -länder 1) метрапо́лія 2) радзі́ма (*чаго-н., напр., парламентарызму*)

Mútterleib *m* -(e)s, -er уло́нне ма́церы [ма́ці]

mütterlich *a* ма́тчын; мацяры́нскі

mütterlicherseits *adv* з бо́ку ма́ці, па ма́тчынай лі́ніі

Mütterlichkeit *f* - мацяры́нскае пачуццё, мацяры́нства

Mútterliebe *f* - ма́тчына любо́ў

mútterlos *a* без ма́ці

Múttermal *n* -(e)s, -e радзі́мка

Múttersau *f* -, -säue свінама́тка

Mútterschaft *f* - мацяры́нства

Mútterschiff *n* -(e)s, -e *вайск., марск.* су́дна-ба́за; плаву́чая ба́за, авіяно́сец

Mútterschutz *m* -es ахо́ва мацяры́нства

mútterseelenallein *adv* адзі́н-адзяню́ткі, адзі́н-адне́нькі

Múttersöhnchen *n* -s, - *пагардл.* ма́мчын сын(о́к)

Múttersprache *f* -, -n ро́дная мо́ва

múttersprachlich *a* які́ ма́е дачыне́нне да ро́днай мо́вы; на ро́днай мо́ве

Múttertier *n* -(e)s, -e *заал.* са́мка, ма́тка

Mútterwitz *m* -es прыро́дны ро́зум, прыро́дная дасці́пнасць

Mútti *f* -, -s *разм.* ма́ма, маму́ля

mútvoll *a* му́жны

Mútwille *m* -ns гарэ́злівасць, сваво́льства, жва́васць; ***etw. aus láuter ~ tun**** зрабі́ць што-н. з чы́стага сваво́льства

mútwillig 1. *a* 1) гарэ́злівы, жва́вы 2) наўмы́сны **2.** *adv* наўмы́сна

Mütze *f* -, -n ша́пка, фура́жка; ***die ~ áufsetzen [ábnehemn*]*** надзе́ць [зняць] ша́пку; ~ ***mit Óhrenklappen*** (ша́пка-) вуша́нка

Myriáde *f* -, -n (вялі́кае) мно́ства; *pl* міры́яды, про́цьма, бе́зліч

Mýrrhe *f* -, -n мі́ра (*араматычная смала*)

Mýrte *f* -, -n *бат.* мірт

Mýrtenkranz *m* -es, -kränze мі́ртавы вяно́к (*убор нявесты*)

mysteriös *a* таямні́чы, тае́мны, зага́дкавы; ***éine ~e Persón*** *разм.* зага́дкавая [таямні́чая] асо́ба

Mystérium *n* -s, -ri¦en містэ́рыя; тае́мнасць

mystifizíeren *vi* містыфікава́ць, уво́дзіць у зман

Mýstik *f* - мі́стыка

mýstisch *a* місты́чны

Mýstiker *m* -s, - мі́стык

mýthenhaft *a* ка́зачны, мі́фі́чны

mýthisch *a* міфі́чны, ка́зачны

Mythologíe *f* - міфало́гія

mythológisch *a* міфалагі́чны, міфі́чны

Mýthos, Mýthus *m* -, -then міф

Mýzel, Myzélium *n* -s, -i¦en *бат.* міцэ́лій, грыбні́ца

N

na! *int* ну!; ~ ***und ob!*** яшчэ́ б!; ~ ***also!*** такі́м чы́нам, і вось, дык вось; ***~, ~!*** ну-ну!
Nábe *f* -, -n *тэх.* уту́лка, кало́дка
Nábel *m* -s, - *анат.* пуп(о́к)
Nábelschnur *f* -, -schnüre пупаві́на
nach [na:x] **1.** *prp* (*D*) пасля́, па, праз; ~ ***der Árbeit*** пасля́ рабо́ты; ~ ***éiniger Zeit*** праз некато́ры час, пасля́ некато́рага ча́су; ***zehn Minúten ~ fünf*** дзе́сяць хвілі́н па пя́тай (гадзі́не) 2) праз (*пры абазначэнні часу ў мінулым*) 3) у, на, да, за (*пры абазначэнні накірунку ў бок каго-н., чаго-н.*); ~ ***Minsk*** у Мі́нск; ***der Zug ~ Berlín*** цягні́к [по́езд] у [на] Берлі́н; ***in der Ríchtung ~ Léipzig*** у напра́мку (да) Ле́йпцыга; ~ ***Háuse*** дадо́му [дамо́ў]; ~ ***állen Séiten*** ва ўсе́ бакі́; ~ ***óben [únten]*** уве́рх [уні́з]; 4) за, пасля́ (*пры абазначэнні паслядоўнасці*); ***ich wúrde ~ ihm empfángen*** мяне́ прынялі́ пасля́ яго́ 5) па, зго́дна, адпаве́дна (*пры указанні на адпаведнасць або кіраванне чым-н., часта стаіць пасля назоўніка*): ~ ***Nóten spíelen*** ігра́ць па но́тах; ~ ***díesem Buch lérnen*** вучы́цца па гэ́тай кні́зе; ***der Réihe ~*** па пара́дку [па чарзе́]; ***méiner Méinung ~*** на маю́ ду́мку, па-мо́йму 6): ***es dúftet ~ Rósen*** па́хне ру́жамі **2.** *adv* пасля́ (таго́), усле́д за (тым); ~ ***und*** ~ паступо́ва; ~ ***wie vor*** параней́шаму; ***ihm ~!*** за ім!
nach= *аддз. дзеясл. прыстаўка, указвае на:* 1) *рух услед:* náchlaufen* бе́гчы ўсле́д 2) *перайманне, паўтор*: náchmachen пераймáць
náchäffen *vt* сле́па перайма́ць
náchahmen *vt*, *vi* (*j-m in D*) перайма́ць (*што-н. ад каго-н.*); ***er ahmt ihm álles nach*** ён ва ўсі́м яго́ пераймáе
Náchahmer *m* -s, - перайма́льнік, імітáтар
náchahmenswert *a* ва́рты перайма́ння
Náchahmung *f* -, -en 1) перайма́нне, іміта́цыя 2) падро́бка
nácharbeiten 1. *vt* 1) перайма́ць 2) нагання́ць (*упушчанае*) 3) выпраўля́ць, дарабля́ць **2.** *vi* (*D*) перайма́ць (*каго-н. у рабоце і г.д.*)
nácharten *vi* (*D*) быць падо́бным (*на каго-н.*)
Náchbar *m* -s *і* -n, -n сусе́д; ***bei ~s*** *разм. у* сусе́дзяў; ***~n sein*** жыць па сусе́дству
náchbarlich *a* 1) сусе́дні 2) сусе́дскі
Náchbarschaft *f* -, -en 1) сусе́дства 2) сусе́дзі; ***die gánze ~*** усе́ сусе́дзі, уся́ акру́га [ако́ліца], усе́
Náchbehandlung *f* -, -en 1) *тэх.* дадатко́вая апрацо́ўка, чыстава́я [канчатко́вая] апрацо́ўка, аддзе́лка 2) дадатко́вы курс лячэ́ння
náchbekommen* *vt* атры́мліваць пазне́й [дадатко́ва]
Náchbereitung *f* -, -en дадатко́вая падрыхто́ўка (*чаго-н.*)
náchbestellen *vt* дава́ць дадатко́вы зака́з (*на што-н.*)
Náchbestellung *f* -, -en дадатко́вы зака́з
náchbeten *vt* (*D*) *іран.* паўтара́ць (*за кім-н. яго словы*); падда́кваць (*каму-н.*)
náchbezahlen *vt* дапла́чваць
náchbilden *vt* 1) іміта́ваць (*што-н.*); (*D*) капі́раваць (*што-н. з чаго-н.*) 2) падрабля́ць
Náchbildung *f* -, -en імітава́нне, іміта́цыя, падро́бка, мадэ́ль, маке́т
náchblättern *vt* пераго́ртваць кні́гу (*у пошуках патрэбнага*)
náchbleiben* *vi* (s) 1) адстава́ць 2) застава́цца, астава́цца; er músste ***im Büró ~*** яму́ прыйшло́ся заста́цца ў о́фісе
náchblicken *vi* (*D*) глядзе́ць усле́д (*каму-н.*)
náchbringen* *vt* 1) прыне́сці пазне́й [дадатко́ва]) 2) (*j-m*) прыно́сіць усле́д (*што-н. за кім-н.*)
náchdatieren *vt* памяча́ць за́днім днём [чысло́м]

nachdém 1. *adv* 1) пóтым, пасля́ 2): ***je ~*** глéдзячы на тóе як; ***je ~, wo man geht*** глéдзячы на тóе, дзе ісці́ **2.** *cj* пасля́ тагó як; ***~ er das Buch gelésen hátte,…*** пасля́ тагó як ён прачытáў кні́гу…; ***erst ~…*** тóлькі пасля́ тагó, як…

náchdenken* *vi* (*über A*) разду́мваць, ду́маць, меркавáць (*пра што-н.*); ***denk mal nach!*** паду́май як мáе быць!

Náchdenken *n* -s рóздум, развaжáнне, ду́мы; ***im ~ begríffen*** паглы́блены ў сваé ду́мкі [рóздумы]; ***in (tíefes) ~ versínken**** паглы́біцца ў ду́мкі, заду́мацца

náchdenklich *a* задумéнны, заду́млівы; ~ ***wérden*** заду́мвацца

náchdichten I 1. *vt* згушчáць, ушчыльня́ць **2.** *vi* згушчáцца, ушчыльня́цца

náchdichten II *vt* (*D*) 1) вóльна пераkладáць (*вершы*) 2) складáць вéршы (*у перайманне каму-н.*)

Náchdichtung *f* -, -en 1) вóльны перакла́д (вéршаў) 2) складáнне вéршаў (*у перайманне каму-н.*)

náchdrängen *vi* (s) (*D*), *vt* цясні́ць, адцясня́ць (*каго-н.*), напірáць (*ззаду*) (*на каго-н.*), праслéдаваць (*каго-н.*)

Náchdruck I *m* -(e)s нáціск; сі́ла, энéргія; ***éiner Sáche (D) ~ verléihen*, auf etw. (A) ~ légen*** надавáць чаму́-н. асабліваe значэ́нне; ***mit*** ~ падкрэ́слена; ***etw. mit ~ fórdern*** энергі́чна патрабавáць чагó-н.

Náchdruck II *m* -(e)s, -e перадру́к, перадрукóўванне, перавыдáнне

náchdrucken *vt* перадрукóўваць

náchdrücken *vt* націскáць яшчэ́ раз [паўтóрна]

náchdrücklich *adv* настóйліва, перакáнáўча; ***etw. ~ ságen*** падкрэ́сліць што-н. (*у сказаным*)

nácheifern *vi* (*j-m in D*) спабóрнічаць (*з кім-н. у чым-н.*); (*in D*) браць пры́клад (*у чым-н.*), раўня́цца (*на каго-н.*)

nácheilen *vi* (s) (*D*) спяшáцца, бéгчы, імчáцца (*за кім-н.*); гнáцца (*за кім-н., за чым-н.*)

nacheinánder *pron rez* адзі́н за адны́м, па чарзé

náchempfinden* *vt* 1) (*j-m*) спачувáць (*каму-н.*); перажывáць (*за каго-н.*) 2) перажывáць, успрыня́ць, адчу́ць (*што-н.*)

Náchen *m* -s, - *паэт.* чóвен, ладдзя́

nácherzählen *vt* 1) перакáзваць 2) (*D*) раскáзваць, апавядáць; ***es wird ihm schlimm nácherzählt*** аб ім ідзé [разыхóдзіцца] нядóбрая слáва [гавóраць нядóбра]

Nácherzählung *f* -, -en перакáз

náchfahren* 1. *vt* (*j-m*) вéзці ўслед (*што-н. за кім-н., за чым-н.*) **2.** *vi* (s) (*D*) éхаць услéд (*за кім-н., за чым-н.*)

náchfärben *vt* падфарбóўваць, перафарбóўваць

náchfeilen *vt* 1) папраўля́ць напі́льнікам; падпі́льваць 2) *перан.* дапрацóўваць (*артыкул і г.д.*)

náchféuern *vi* страля́ць наўздагóн [услéд]

náchfliegen* *vi* (s) (*D*) лятáць [ляцéць] слéдам (*за кім-н., за чым-н.*)

Náchfolge *f* - 1) наслéдаванне 2) пераéмнасць

náchfolgen *vi* (s) (*D*) ісці́ слéдам (*за кім-н., за чым-н.*)

náchfolgend *a* насту́пны, далéйшы

Náchfolgende *sub m, f* -n, -n; *n* -n насту́пны, -ная, -нае

Náchfolger *m* -s, - 1) спадкаéмца, спáдчыннік 2) паслядóўнік, пераéмнік, насту́пнік

náchfordern *vt* патрабавáць дадаткóва

náchforschen *vi* (*D*) 1) развéдваць, расслéдаваць (*што-н.*); ***éiner Ángelegenheit ~*** расслéдаваць спрáву 2) шукáць (*каго-н., што-н.*)

Náchforschung *f* -, -en 1) расслéдванне, рóспыты 2) пóшукі; *эк.* вывучэ́нне пóпыту ***~en ánstellen*** рабі́ць [вéсці] пóшукі

Náchfrage *f* -, -n 1) рóспыты 2) *эк.* пóпыт (*nach, in D – на што-н.*); ***Ángebot und*** ~ прапанóва і пóпыт 3) зáпыт, давéдка (*über A – пра каго-н., што-н.*)

náchfragen *vi* (*über A*) давéдвацца, распы́тваць (*пра каго-н., пра што-н.*)

Náchfragerückgang *m* -(e)s *камерц.* па-

дзе́нне [зніжэ́нне] по́пыту

Náchfrist *f* -, -en адтэрміно́ўка; ***éine ~ gewähren*** прадста́віць [даць] адтэрміно́ўку

náchfühlen *vt* 1) спачува́ць (*у чым-н.*); (*D*) спачува́ць (*каму-н.*); ***j-m séinen Schmerz ~*** спачува́ць чыйму́-н. го́ру [чыёй-н. бядзе́] 2) прама́цваць

náchfüllen *vt* даліва́ць, дапаўня́ць; дазапраўля́ць; падкла́дваць (*на талерку*)

náchgeben* **1.** *vt* дадава́ць, дабаўля́ць **2.** *vi* 1) паддава́цца; ***der Bóden gibt nach*** грунт ідзе́ з-пад ног 2) слабе́ць 3) (*j-m in D*) уступа́ць (*каму-н. у чым-н.*), саступа́ць; ісці́ на ўсту́пкі (*каму-н.*), пагаджа́цца (*з кім-н., з чым-н.*); ***éiner Éinsicht ~*** абразу́міцца, прыйсці́ да ро́зуму, аду́мацца

Náchgebühr *f* -, -en дапла́та (*за пісьмо*)

Náchgeburt *f* -, -en *анат.* пасле́д, плацэ́нта

náchgehen* *vi* (s) 1) адстава́ць (*пра гадзіннік*) 2) (*D*) ісці́ сле́дам (*за кім-н.*) 3) (*D*) выко́нваць (*працу*); займа́цца (*чым-н.*); аддава́цца (*чаму-н.*); ***séinem Béruf ~*** выко́нваць службо́выя абавя́зкі; ***Ábenteuern ~*** пусці́цца ў прыго́ды [аванту́ры] 4) (*D*) вы́светліць (*пытанне*)

náchgemacht *a* падро́бны, падло́жны, фальшы́вы

náchgerade *adv*: ***es wäre ~ an der Zeit*** пара́, нарэ́шце

Náchgeschmack *m* -(e)s прысма́к; ***éinen bítteren ~ hinterlássen**** *перан.* пакі́нуць непрые́мны аса́дак

náchgewiesenermaßen *adv* як было́ дака́зана

náchgiebig *a* 1) пада́тлівы, згаво́рлівы 2) эласты́чны, пру́гкі, гну́ткі

Náchgiebigkeit *f* -, -en 1) пада́тлівасць, згаво́рлівасць, мя́ккасць 2) эласты́чнасць, пру́гкасць

náchgießen* *vt* даліва́ць

náchgraben* *vi* рабі́ць раско́пкі, капа́ць (*у пошуках чаго-н.*)

náchgrübeln *vi* разду́мваць, лама́ць сабе́ галаву́ (*über A – над чым-н.*)

Náchhall *m* -(e)s, -e во́дгалас, во́дгук; рэ́ха, во́дгулле

náchhallen *vi* аддава́цца (рэ́хам); *перан.* знахо́дзіць во́дгук

náchhaltig *a* праця́глы, упа́рты, пастая́нны, зацяжны́

náchhängen* *vi* (*D*) аддава́цца, паглыбля́цца; ***séinen Gedánken ~*** аддава́цца сваі́м ду́мкам, ма́рыць

Nachháuseweg *m* -(e)s, -e даро́га дадо́му [дамо́ў]; ***auf dem ~ sein*** быць па даро́зе дамо́ў

náchhelfen* *vi* (*D, j-m bei D, in D*) дапамага́ць, садзе́йнічаць, спрыя́ць (*каму-н. у чым-н.*)

náchher *adv* по́тым, пасля́ таго́, неўзаба́ве, пазне́й; ***zwei Táge ~*** два дні (таму́) наза́д

náchherig *a* насту́пны, пазне́йшы

Náchhilfe *f* -, -n дапамо́га, падтры́мка

Náchhilfestunde *f* -, -n дадатко́вы ўрок; ***~n gében**** дава́ць дадатко́выя ўро́кі, рэпеці́раваць

náchhinken *vi перан.* адстава́ць

náchholen *vt* наганя́ць, даганя́ць

Náchhut *f* -, -en *вайск.* ар’ерга́рд

náchjagen *vi* (*s, h*) (*D*) гна́цца (*за кім-н., за чым-н.*), пасле́даваць (*каго-н.*)

náchjammern *vi* (*D*) пла́каць (*аб кім-н.*)

Náchklang *m* -(e)s, -klänge во́дгалас, рэ́ха

náchklingen* *vi* аддава́цца (рэ́хам), гуча́ць; *перан.* знахо́дзіць [мець] во́дгук [адгало́сак]

Náchkomme *m* -n, -n нашча́дак, пато́мак

náchkommen* *vi* (s) 1) прыхо́дзіць пазне́й 2) (*D*) ісці́ сле́дам (*за кім-н.*), паспява́ць (*за кім-н.*); ***er kommt beim Schréiben nicht nach*** ён не паспява́е запі́сваць 3) (*D*) выко́нваць (*загад, свой абавязак*)

Náchkommenschaft *f* -, -en пато́мства, пато́мкі, нашча́дкі

Náchkömmling *m* -s, -e *гл.* Náchkomme

Náchkriegszeit *f* -, -en паслявае́нны час

Náchkur *f* -, -en дадатко́вы курс лячэ́ння

Náchlass I *m* -es, -e *і* -lässe 1) памяншэ́н-

не, паслабле́нне; ***óhne ~ árbeiten*** праца-ва́ць без перады́шкі 2) скі́дка, усту́пка

Náchlass II *m* -es, -e *i* -lässe спа́дчына

náchlassen* **1.** *vt* 1) паніжа́ць (*цэны*) 2) паслабля́ць, памянша́ць 3) пакіда́ць пасля́ сябе́ **2.** *vi* слабе́ць, памянша́цца (*пра боль*); спада́ць (*пра спякоту*); зда-ва́ць (*пра поспехі*); ***nicht ~!*** трыма́йся!

Náchlasser *m* -s, - *юрыд.* насле́днік, спа́дчыннік

náchlässig *a* неаха́йны, неакура́тны, нядба́йны

náchlässigerweise *adv* з-за [па] нядба́йнасці [неаха́йнасці, неакура́тнасці]

Náchlässigkeit *f* -, -en неаха́йнасць, неакура́тнасць, нядба́йнасць

Náchlauf *m* -(e)s, -läufe рух па іне́рцыі; *тэх.* халасты́ ход

náchlaufen* *vi* (s) (*D*) 1) бе́гчы (*за кім-н.*) 2) *разм.* заляца́цца (*да каго-н.*), упада́ць (*за кім-н.*) 3) навя́звацца (*каму-н.*)

Náchläufer *m* -s, - *пагардл.* паслядо́ўнік, прыхі́льнік

náchleben *vi* (*D*) жыць, беручы́ пры́клад (*з каго-н.*)

náchlegen *vt* падкла́дваць, дабаўля́ць, прыбаўля́ць

náchleiern *vt* бязду́мна [механі́чна] паўтара́ць

náchlernen *vt* падву́чваць, навуча́ць; наганя́ць

Náchlese *f* -, -n 1) збор каласо́ў пасля́ жніва́, збор садаві́ны пасля́ ўбо́ркі *і г.д.*

náchlesen* **I** *vt* збіра́ць калась́ы пасля́ жніва́; збіра́ць (*садавіну, агародніну і г.д.*) пасля́ збо́ру асно́ўнага ўраджа́ю

náchlesen* **II** *vt* 1) чыта́ць, перачы́тваць 2) даве́двацца (*у кнізе*)

náchliefern *vt* дасыла́ць, дастаўля́ць дадатко́ва (*тавар*)

Náchlieferung *f* -, -en дадатко́вая деста́ўка, дасы́лка

náchlösen *vt*: ***éine Fáhrkarte ~*** набыва́ць дадатко́вы білéт (*на чыгунцы*)

náchmachen *vt* 1) перайма́ць (*што-н. у каго-н.*) 2) падрабля́ць, фальсіфіка-ва́ць

Náchmacher *m* -s, - 1) перайма́льнік 2) падро́бнік, фальсіфіка́тар

Náchmachung *f* -, -en 1) перайма́нне 2) падро́бка, фальсіфіка́цыя

Náchmahd *f* -, -en 1) ата́ва 2) касьба́ ата́вы, другі́ ўко́с

náchmalen *vt* капі́раваць (*карціну, малюнак*)

náchmals *adv уст.* пасля́, по́тым, у да-ле́йшым, праз некато́ры час

náchmessen* *vt* пераме́рваць; кантраля-ва́ць паме́ры [разме́ры] (*чаго-н.*)

Náchmittag *m* -(e)s, -e пасляабе́дзенны час, друга́я пало́ва дня; ***am ~, des ~s*** пасля́ абе́ду, у друго́й пало́ве дня

náchmittägig, **náchmittäglich** *a* пасля-абе́дзенны

náchmittags *adv* пасля́ абе́ду, у друго́й пало́ве дня; ***ab ~*** з друго́й пало́вы дня

Náchmittagsschlaf *m* -(e)s сон па абе́дзе

Náchmusterung *f* -, -en *вайск., мед.* пера-агля́д, паўто́рны агля́д

Náchnahme *f* -, -en накладна́я пла́та; ***per [mit, únter, als] ~*** накладно́й пла́тай

Náchnahmesendung *f* -, -en пасы́лка [пашто́вае адпраўле́нне] накладно́й пла́тай

náchnehmen* *vt* спаганя́ць накладно́й пла́тай

náchplappern *vt* (*D*) бязду́мна паўтара́ць (*што-н. за кім-н.*)

Náchporto *n* -s, -s *i* -ti дадатко́вы пашто́вы збор

náchprüfen *vt* пераглядáць, правяра́ць, кантралява́ць

Náchprüfung *f* -, -en 1) кантро́ль, паўто́рная праве́рка 2) паўто́рны экза́мен, пераэкзамено́ўка

náchrechnen *vt* пералі́чваць, правяра́ць раху́нак

Náchrede *f* -, -n 1) эпіло́г 2) плётка; ***j-n in üble ~ bríngen**** абгаво́рваць каго́-*н.*

náchreden **1.** *vt* (*j-m*) 1) паўтара́ць (*што-н. услед за кім-н.*) 2) гавары́ць (*што-н. дрэнна пра каго-н.*) **2.** *vi* (*j-m*) паўтара́ць (*чые-н.*) сло́вы

náchreifen *vi* (*s, h*) даспява́ць

Náchricht *f* -, -en ве́стка, паведамле́нне,

апавяшчэ́нне, перада́ча; ***néueste ~en*** апо́шнія паведамле́нні; ***von sich (D) ~ gében**** даць пра сябе́ знаць; ***~en éinziehen* [ermítteln]*** збіра́ць ве́сткі; ***~ éinbringen**** дастаўля́ць [падава́ць] да́ныя

Náchrichtenabteilung *f* -, -en *вайск.* батальён су́вязі

Náchrichtenagentur *f* -, -en тэлегра́фнае аге́нцтва

Náchrichtenbüro *n* -s, -s інфармацы́йнае бюро́ (*прэсы*)

Náchrichtendienst *m* -(e)s, -e 1) *вайск.* слу́жба су́вязі 2) тэлегра́фнае аге́нцтва

Náchrichtenoffizier *m* -s, -e 1) афіцэ́р су́вязі 2) афіцэ́р разве́дкі

Náchrichtensperre *f* -, -n забаро́на перада́чы інфарма́цыі; ~ ***verhängen*** забараніць перада́чу інфарма́цыі

Náchrichtentruppen *pl* во́йскі су́вязі

Náchrichtenübermittlung *f* -, -en перада́ча ве́стак [паведамле́нняў]

Náchrichtenverbindung *f* -, -en *вайск.* су́вязь; лі́нія су́вязі

Náchrichtenwesen *n* -s слу́жба су́вязі, су́вязь

náchrichtlich *adv* па тэлефо́не, па тэлегра́фе

náchrücken *vi* (s) (*D*) ісці́ сле́дам (*за кім-н.*); прасо́ўвацца (*за кім-н., за чым-н.*); ***für j-n díenstlich ~*** заня́ць чыё-н. ме́сца па слу́жбе

Náchruf *m* -(e)s, -e некрало́г

náchrufen* *vt* (*D*) крыча́ць усле́д (*што-н. каму-н.*)

nachrühmen *vt* (*D*) (заво́чна) хвалі́ць (*за што-н., каго-н.*)

náchsäen *vt* дасява́ць

náchsagen *vt* (*D*) 1) паўтара́ць, пераказваць (*што-н. услед за кім-н.*) 2) гавары́ць ке́пскае; ***man kann ihm nichts ~*** пра яго́ не́льга сказа́ць нічо́га ке́пскага

Náchsaison [-sɛˈzɔ̃:] *f* (-, -s) кане́ц сезо́на, паслясезо́нны перы́яд (*на курортах і г.д.*)

náchsalzen *vt* дасо́львацъ, падсо́львацъ

Náchsatz *m* -es, -sätze *лінгв.* дада́ны сказ, які́ стаі́ць пасля́ галоўнага ска́за

náchschauen 1. *vi* (*D*) 1) паглядзе́ць 2) глядзе́ць усле́д (*каму-н.*) **2.** *vt* глядзе́ць, правяра́ць (*што-н.*); спраўля́цца (*аб чым-н.*); ***im Buch*** ~ спра́віцца па [у] кні́зе (*аб чым-н.*)

náchschicken *vt* (*D*) пасыла́ць усле́д (*каму-н.*)

náchschieben* *vt* ру́хаць, пасо́ўваць; падшту́рхваць, падпі́хваць ззаду

Náchschlag *m* -(e)s, -schläge 1) дадатко́вы ўдар 2) *разм.* даба́ўка

Náchschlagebuch *n* -(e)s, -bücher даве́днік

náchschlagen* 1. *vt* (*in D*) даве́двацца (*з кнігі*), шука́ць даве́дку (*у кнізе*) ; ***ein Wort im Wörterbuch ~*** шука́ць сло́ва ў слоўніку **2.** *vi* (s) (*D*) урадзі́цца, уда́цца (*у каго-н.*); ***wem mag er wohl náchgeschlagen sein?*** і ў каго́ ён то́лькі ўда́ўся [ўрадзі́ўся]?

Náchschlagewerk *n* -(e)s, -e *гл.* Náchschlagebuch

náchschleichen* *vi* (s) (*D*) упо́тай ісці́ сле́дам (*за кім-н.*)

náchschleifen* I *vt* падто́чваць (*напільнікам*); падпраўля́ць (*артыкул і да т.п.*)

náchschleifen II 1. *vt* валачы́ за сабо́й **2.** *vi* валачы́цца (*пра сукенку і г.д.*)

náchschleppen *vt* 1) (*D*) цягну́ць сле́дам (*што-н. за кім-н.*) 2) цягну́ць за сабо́й (*што-н.*)

Náchschlüssel *m* -s, -s адмы́чка, дадатко́вы ключ

náchschreiben* *vt* 1) піса́ць пад дыкто́ўку, запі́сваць (*чые-н. словы*) 2) спі́сваць 3) дапі́сваць (*прапушчанае*)

náchschreien* *vt* (*D*) крыча́ць усле́д (*каму-н.*)

Náchschrift *f* -, -en 1) прыпі́ска 2) за́піс, запі́сванне (*на слых*)

Náchschub *m* -(e)s, -schübe *вайск.* падво́з, даста́ўка, папаўне́нне, забеспячэ́нне

Náchschubkolonne *f* -, -n *вайск.* асо́бная тра́нспартная ро́та; тра́нспартная кало́на

Náchschuss *m* -es, -schüsse дапла́та

náchsehen* 1. *vt* 1) глядзе́ць, правяра́ць 2) (*D*) пабла́жліва ста́віцца [адно́сіцца]

(*да каго-н.*) **2.** *vi* 1) (*D*) глядзéць услéд 2) глядзéць, давéдвацца; ***im Kalénder*** ~ давéдвацца па календары́; ***sieh nach, wo er steckt*** пагладзі́ [пашукáй], куды́ ён падзéўся

Náchsehen: ***bei etw. (D) das (blínde, léere) ~ háben*** заставáцца з нóсам, заставáцца ні з чым ◊ ***wer zu spät kommt, hat das*** ~ ≅ хто не дбáе, той трáсцу мáе

náchsetzen 1. *vi* (s) (*D*) (па)гнáцца (*за кім-н.*) **2.** *vt* (*D*) 1) стáвіць дадаткóва (*што-н. пасля чаго-н.*) 2) *перан.* адсóўваць на зáдні план (*што-н. у параўнанні з чым-н.*)

Náchsicht *f* - паблáжлівасць, паблáжка, даравáнне, вызвалéнне (*ад чаго-н.*); ***mit j-m ~ üben*** быць паблáжлівым да кагó-н., патурáць камý-н.

náchsichtig *a* паблáжлівы, нястрóгі (*gegen A – да каго-н.*)

Náchsichtigkeit *f* - паблáжлівасць, памяркóўнасць, спагáдлівасць

náchsichtslos *a* бязлі́тасны

náchsichtsvoll *a* паблáжлівы, памяркóўны, спагáдлівы

Náchsilbe *f* -, -n *грам.* сýфікс

náchsinnen* *vi* (*über A*) дýмаць, разважáць (*пра што-н.*), задýмвацца (*над чым-н.*)

náchsitzen* *vi* заставáцца пасля́ ўрóкаў у шкóле (*у пакаранне*); адсéджваць (*што-н. дадаткова*)

Náchsommer *m* -s бáбіна лéта

Náchspeise *f* -, -n дэсéрт, салóдкая стрáва

Náchspiel *n* -(e)s, -e эпілóг, развя́зка, фінáл

náchsprechen* *vt* (*D*) паўтарáць (*за кім-н. яго словы*)

náchspringen* *vi* (s) (*D*) бéгчы пóдскакам [падскáкваючы] (*за кім-н., за чым-н.*)

náchspüren 1. *vi* (*D*) высóчваць, дапільнóўваць (*каго-н.*) **2.** *vt* адчувáць вы́нікі (*чаго-н.*)

nächst 1. *a* (най)бліжэ́йшы, найкарацéйшы, сáмы блі́зкі, настýпны, чаргóвы; ***in den ~en Jáhren*** у бліжэ́йшыя гады́; ***das ~e Mal*** у настýпны раз; ***bei ~er Gelégenheit*** пры пéршым зрýчным вы́падку; ***der ~e Béste*** пéршы сустрэ́чны, любы́, пéршы, хто пападзéцца **2.** *prp* (*D*) каля́, паблі́зу, пасля́; ~ ***dem Hause*** каля́ [паблі́зу] дóма; ~ ***ihm*** услéд за ім, пасля́ ягó **3.** *adv*: ***am ~en*** бліжэ́й за ўсё

náchstarren *vi* (*D*) увáжліва глядзéць услéд; утарóпіцца ўслéд (*каму-н., чаму-н.*)

nächstbeste *a* 1) настýпны па я́касці 2) любы́, пéршы, хто пападзéцца [сустрэ́нецца]

nächstdém *adv* пасля́ тагó

Nächste *sub m, f* -n, -n блі́зкі, -кая ◊ ***jéder ist sich selbst der*** ~ ≅ кóжны млын на сваё кóла вадý ця́гне; ***der ~ bítte!*** калі́ лáска, настýпны!; ***wer ist der ~?*** хто настýпны?

náchstehen* *vi* (*D an D*) саступáць, прайгравáць (*каму-н. у чым-н.*)

náchstehend 1. *a* настýпны, ніжэйпадáдзены **2.** *adv* ніжэ́й; ***im ~en*** ніжэ́й (*паведамляю і г.д.*)

náchsteigen* *vi* (s) 1) (*D*) падымáцца ўслéд (*за кім-н.*) 2) *жарт.* ісці́ слéдам (*за кім-н. з мэтай завязаць знаёмства*)

náchstellen 1. *vt* 1) рэгулявáць; адсóўваць, перавóдзіць назáд; ***éine Uhr*** ~ перавóдзіць гадзі́ннік назáд 2) (*D*) лічы́ць гóршым (*каго-н., што-н. у параўнанні з кім-н., чым-н. іншым*), лічы́ць менш дастóйным [вáртым] (*каго-н. у параўнанні з кім-н.*) **2.** *vi* (*D*) падпільнóўваць, праслéдаваць (*каго-н.*); ***éinem Mädchen*** ~ *разм.* праслéдаваць дзяўчы́ну

Náchstellung *f* -, -en 1) рэгулявáнне, рэгулірóўка, (дадаткóвая) устанóўка [настрóйка] 2) *часцей pl* праслéдаванне; ***~en áusgesetzt sein*** падвяргáцца праслéдаванням, праслéдавацца

Nächstenliebe *f* - любóў да блі́жняга

nächstens *adv* надалéй, у хýткім чáсе, у далéйшым

nächstfolgend *a* настýпны (*па чарзе*)

nä́chstjährig *a* настýпнага гóда

Nächstliegende *sub n* -n сáмае неабхóд-

нае, першачарго́вае, то́е, што трэ́ба неадкла́дна зрабі́ць

náchstóßen* *vi* (s) праця́гваць ата́ку [на́ступ], праслéдаваць (*праціўніка*)

náchstreben *vi* (*D*) 1) імкну́цца (*да чаго-н.*) 2) браць пры́клад (*з каго-н.*)

náchstürmen *vi* (s) (*D*) ры́нуцца, кі́нуцца ўслéд (*за кім-н.*)

náchstürzen *vi* (s) (*D*) 1) кі́дацца наўздаго́н (*за кім-н.*) 2) ру́хнуць, абвалі́цца ўслéд (*за чым-н.*)

náchsuchen *vi* 1) шука́ць 2) (*um A*) хада́йнічаць (*пра што-н.*); ***um Entlássung*** ~ пада́ць у адста́ўку

Nacht *f* -, Nächte ноч; ***in der ~, bei*** ~ но́ччу, уначы́; ***gúte ~!*** до́брай но́чы! дабра́нач!; ***bis tief in die ~ hinéin*** да глыбо́кай но́чы; ***die ~ über*** усю́ ноч; ***ein Únterschied wie Tag und*** ~ ≅ гэ́та нéба і зямля́

Náchtasyl *n* -s, -e 1) начлéжны дом 2) начлéг; ***im ~ únterkomme***n* устро́іцца ў начлéжным до́ме

Náchtbar *f* -, -s начны́ бар

Náchtdienst *m* -(e)s, -e начна́я слу́жба, начна́я змéна

Náchteil *m* -(e)s, -e 1) стра́та, шко́да, нявы́гада; ***kéinen ~ von etw. (D) háben*** не прайгра́ць на чым-н.; ***j-m zum ~ geréichen*** рабі́ць каму́-н. шко́ду, быць у шко́ду каму́-н.; ***zum ~ áusschlagen**** абярну́цца шко́дай; ***im ~ sein*** пацярпéць стра́ту 2) недахо́п, хі́ба, дэфéкт

náchteilig **1.** *a* 1) стра́тны, нявы́гадны, шко́дны 2) адмо́ўны **2.** *adv* 1) са стра́тай 2) адмо́ўна; ***sich ~ gégen [über] j-n, über etw. (A) äußern*** адмо́ўна адгукну́цца аб кім-н., аб чым-н.; ***für j-n ~ sein*** быць нявы́гадным каму́-н.

nächtelang *adv* нача́мі, цэ́лыя но́чы, но́чы напралёт

náchten *vimp*: ***es náchtet*** *паэт*. надыхо́дзіць ноч, цямнéе

Náchtfalter *m* -s, - начны́ матылёк

nächtig *a* на́чны (*ціхі, цёмны*)

Náchtigall *f* -, -en салавéй ◊ ***er will die ~ síngen* léhren*** ≅ не вучы́ вучо́нага

Náchtigallenschlag *m* -(e)s по́шчак салаўя́

nächtigen *vi* пераначава́ць (*bei D – дзе-н., у каго-н.*)

Náchtisch *m* -(e)s, -e *гл.* Náchspeise

Náchtlager *n* -s, - 1) начлéг 2) пасцéль; ***ein ~ áufschlagen**** размясці́цца на начлéг

nächtlich *a* начны́

Náchtlicht *n* -(e)s, -er начні́к

Náchtlokal *n* -(e)s, -e начны́ рэстара́н, начна́я кавя́рня

Náchtmahl *n* -(e)s, -e вячэ́ра

Náchtquartier *n* -s, -e начлéг

Náchtrag *m* -(e)s, -träge дада́так, дапаўнéнне

náchtragen* *vt* 1) (*j-m*) насі́ць (*што-н. за кім-н.*) 2) уно́сіць дадатко́ва, прыбаўля́ць 3) (*j-m*) не дарава́ць (*чаго-н. каму-н.*), быць злапа́мятным (*у адносінах да каго-н.*)

náchtragend, nachträgerisch *a* злапо́мны, по́мслівы, крыўдлі́вы

náchträglich **1.** *a* 1) дадатко́вы 2) запо́знены 3) злапа́мятны, злапа́мятлівы 4) нявы́гадны **2.** *adv* по́тым, пасля́, у дада́так

Náchtruhe *f* - начны́ спако́й

nachts *adv* уначы́, па нача́х; ***bis zwei Uhr*** ~ да друго́й гадзі́ны но́чы

Náchtschattengewächse *pl бат.* паслёнавыя

Náchtschicht *f* -, -en начна́я змéна

Náchtschwärmer *m* -s, - ама́тар начны́х заба́ваў [уцéхаў]

náchtsüber *adv* усю ноч, цэ́лую ноч

Náchttisch *m* -es, -e ту́мбачка, начны́ сто́лік

Náchttopf *m* -(e)s, -töpfe (начны́) гаршчо́к

náchtun* **1.** *vt* 1) дабаўля́ць 2) (*D*) перайма́ць, імітава́ць; ***kéiner kann es ihm*** ~ ніхто́ не мо́жа параўна́цца з ім у гэ́тым **2.** *vi* (*j-m in D*) перайма́ць (*каго-н. у чым-н.*)

Náchtwache *f* -, -n 1) начна́я ва́рта 2) начно́е дзяжу́рства (*каля хворага*)

Náchtwächter *m* -s, - начны́ вартаўні́к

náchtwandeln *аддз. vi* (*h, s*) хварэ́ць на лунацы́зм [самнамбулі́зм]

Náchtwandler *m* -s, - лунáцік
Náchtzeit *f* - начны́ час; ***zur*** ~ унóчы, нóччу; ***für die*** ~ нáнач
náchüben *vt* практыкавáцца дадаткóва (*у чым-н.*), паўтарáць практыкавáнні
Náchuntersuchung *f* -, -en перагля́д, паўтóрны агля́д; паўтóрнае даслéдаванне
náchverlangen *vt* патрабавáць дадаткóва; патрабавáць у прыдáчу; патрабавáць даплáты
náchvollziehen* *vt* давы́канаць, дакóнчыць
náchwachsen* *vi* (s) 1) падрастáць 2) давáць нóвыя пáрасткі
náchwägen *vt гл.* náchwiegen*
Náchwahl *f* -, -en дадаткóвыя вы́бары, давы́бары
náchwanken *vi* (s) (*D*) ісці́ хістáючыся, чыкільгáць (*за кім-н., чым-н.*)
Náchwehen *pl мед.* пасляро́давы боль
náchweinen *vi* (*D*) плáкаць (*аб кім-н., аб чым-н.*), аплáкваць, шкадавáць (*каго-н., што-н.*)
Náchweis *m* -es, -e 1) дóказ; ***den ~ líefern*** прадстáвіць [даць] дóказ; ***éinen ~ éinbringen* [gében*]*** прывéсці дóказ 2) (за)свéдчанне
náchweisbar **1.** *a* даказáльны **2.** *adv* згóдна з даклáднымі вéсткамі
Náchweis|eamt *n* -(e)s, -ämter, **~büro** *n* -s, -s давéдачнае бюрó, пасрэ́дніцкая кантóра
náchweisen* **1.** *vt* 1) дакáзваць, пацвéрдзіць (*дакументальна, эксперыментальна*) 2) (*j-m*) выкрывáць, абвінавáціць (*каго-н. у чым-н.*); ***j-m éinen Írrtum*** ~ абвінавáціць кагó-н. у памы́лцы, паказáць камý-н. памы́лку 3) (*j-m*) знайсці́, падшукáць (*каму-н. кватэру, работу шляхам пасрэдніцтва*) **2.** *vi*: ***j-m mit dem Fínger*** ~ пакáзваць пáльцам услéд камý-н.
náchweislich **1.** *a* даказáльны **2.** *adv* як дакáзана; бясспрэ́чна
Náchwelt *f* - *зборн.* нашчáдкі, патóмства, бýдучае пакалéнне
náchwerfen* *vt* кі́даць услéд (*што-н. каму-н.*)
náchwiegen* *vt* правярáць вагý, паўтóрна ўзвáжваць
náchwirken *vi* мець вы́нікі, прац́ягваць дзéйнічаць
Náchwirkung *f* -, -en вы́нік, эфéкт; ~ ***áusüben*** дзéйнічаць, мець вы́нік
náchwollen* *vi* (*D*) *разм.* хацéць [збірáцца] ісці́ слéдам (*за кім-н.*)
Náchwort *n* -(e)s, -e пасляслóўе
Náchwuchs *m* -es 1) маладня́к (*аб лесе, аб жывёле*) 2) падрастáючае пакалéнне, змéна 3) *спарт.* маладзёжная камáнда
Náchwuchskraft *f* -, -kräfte малады́ рабóтнік; *pl* малады́я кáдры, змéна, працóўная мóладзь
Náchwuchsmannschaft *f* -, -en *спарт.* маладзёжная [юнáцкая] камáнда
Náchwuchsplan *m* -(e)s, -pläne план па падрыхтóўцы малады́х кáдраў
náchzahlen *vt* (д)аплáчваць
náchzählen *vt* паўтóрна падлі́чваць, пераліч́ваць (*яшчэ раз*)
Náchzahlung *f* -, -en дадаткóвы плацéж, даплáта
náchzeichnen *vt* змалёўваць, капі́раваць (*рысунак, чарцёж*)
náchziehen* **1.** *vt* 1) цягнýць за сабóй, валачы́ць 2) выклікáць 3) *тэх.* падкрýчваць 4) *перан., разм.* падагрэ́ць, падахвóціць **2.** *vi* (s) (*D*) 1) пайсці́ слéдам (*за кім-н.*) 2) перасяля́цца (*за кім-н. у другое месца*)
náchzotteln *vt* (s) (*D*) *разм.* плéсціся (*за кім-н., чым-н.*)
Náchzucht *f* - вывядзéнне, гадóўля маладнякá (*жывёл*); вырóшчванне (малады́х) раслі́н
Náchzügler *m* -s, - адстáлы, які́ адстáў [спазні́ўся]
Nácken *m* -s, - 1) паты́ліца, шы́я, кáрак; ***dem Feind im ~ sítzen**** праслéдаваць вóрага па пятáх; ***den Kopf stolz in den ~ wérfen**** гóрда адкі́нуць галавý 2) абýх (*сякеры*)
nackt *a* гóлы, агóлены; ***~e Ármut*** непрыкры́тая галéча; ***~e Wírklichkeit*** непрыкры́тая рэчаі́снасць

Nácktheit *f* - галізна́, аго́ленасць
Nádel *f* -, -n 1) іго́лка; ***die ~ éinfädeln*** уцяґваць нітку ў іголку; ***wie auf ~n sítzen**** сядзе́ць як на іго́лках 2) шпілька 3) *бат.* шыпу́лька 4) знак, значо́к
Nádelbaum *m* -(e)s, -bäume хваёвае дрэ́ва
Nádelbüchse *f* -, -n іго́лачнік
nádelig *a* іго́льчаты, іголкападо́бны
Nádelöhr *n* -(e)s, -e ву́шка іго́лкі
Nádelwald *m* -(e)s, -wälder хваёвы лес
Nágel *m* -s, Nägel 1) цвік ◊ ***den ~ auf den Kopf tréffen**** тра́піць у са́мую кро́пку; ***éinen ~ im Kopf háben*** быць ве́льмі го́рдым 2) пазно́гаць ◊ ***die Árbeit brennt ihr auf die Nägel [auf den Nägeln]*** рабо́та гары́ць у яе́ рука́х
Nágelbürste *f* -, -n шчо́тка для (паз)но́гцяў
Nágelfeile *f* -, -n пі́лачка для (паз)но́гцяў
nágelfest: ***niet- und ~*** мо́цна, ве́льмі мо́цна (*прыроблены, прымацаваны*)
Nágelkopf *m* -(e)s, -köpfe плёшка цвіка́
Nágellack *m* -(e)s, -e лак для пазно́гцяў
nágeln *vt* прыбіва́ць цвіка́мі (*an A – да чаго-н.*)
nágelneu *a разм.* са́мы но́вы, но́венькі, з іго́лачкі
Nágelpflege *f* - до́гляд за пазно́гцямі
nágen *vi* (*an D*) гры́зці, аб'яда́ць (*што-н.*) ◊ ***am Húngertuch ~*** галада́ць, бедава́ць
Náger *m* -s, -, **Nágetier** *n* -(e)s, -e *заал.* грызу́н
nah 1. *a* блі́зкі, недалёкі; ***ein ~er Freund*** блі́зкі ся́бар [друг]; ***die ~e Stadt*** блі́зкі [бліжэ́йшы] го́рад; ***in ~er Zúkunft*** у недалёкай бу́дучыні, ху́тка; ***der Sómmer ist ~(e)*** набліжа́ецца ле́та; ***ich war ~e darán…*** яшчэ́ кры́ху [чуць], і я… **2.** *adv* (*an, bei, von D*) паблі́зу, каля́, недалёка (*ад каго-н., чаго-н.*), по́бач (*з кім-н., чым-н.*); ***von [aus] ~ und fern*** адусю́ль, з усі́х канцо́ў; ***etw. von ~ betráchten*** разгляда́ць што-н. зблі́зку; ***j-m zu ~(e) tréten**** зачапі́ць, пакры́ўдзіць каго́-н.; ***~ verwándt sein*** быць у блі́зкім сваяцтве; ***~e darán sein, etw. zu tun**** збіра́цца [быць ама́ль гато́вым] зрабі́ць што-н. **3.** *prp* (*D*) каля́, по́бач, паблі́зу; ***~ dem Háus*** каля́ до́му, паблі́зу [по́бач] з до́мам
Näharbeit *f* -, -en шыццё, шві́ва
náhe *гл.* nah
Nähe *f* - блі́зкасць; ***in der ~*** паблі́зу, недалёка, па суседству
náhebéi *adv* каля́, зусі́м блі́зка
náhe bríngen* *vt* (*j-m*) пазнаёміць і зацікавіць (*чым-н. каго-н.*)
náhe géhen* *vi* (s) (*D*) блі́зка закрана́ць, даты́чыцца (*каго-н., чаго-н.*)
náhe gelégen *a* блі́зкі, (най)бліжэ́йшы
náhe kómmen* *vi* (s) (*D*) набліжа́цца (*да чаго-н.*); быць блі́зкім [падо́бным] (*да чаго-н.*)
náhe légen *vt* дава́ць зразуме́ць, рэкамендава́ць
náhe líegen* *vi* напро́швацца (*пра думку, пра параўнанне*)
náhe líegend *a* зразуме́лы, блі́зкі
náhe stéhen* *vi* (*D*) быць у блі́зкіх адно́сінах [стасу́нках] (*з кім-н.*)
náhe stéhend *a* (*D*) блі́зкі, прыблі́жаны
náhen 1. *vi* (s) (*D*) надыхо́дзіць, набліжа́цца **2. ~, *sich*** падыхо́дзіць, набліжа́цца
nähen *vt* шыць
näher 1. *a* 1) больш блі́зкі 2) больш падрабя́зны **2.** *adv* 1) бліжэ́й; ***etw. ~ bríngen**** падно́сіць (бліжэ́й), набліжа́ць 2) больш падрабя́зна [дэталёва]; ***auf etw. ~ kómmen**** падрабя́зна спыні́цца на чым-н.
näher bríngen* *vt* (*D*) 1) растлума́чваць (*што-н. каму-н.*); ***ein Próblem der Lösung ~ bríngen**** падыйсці́ (блі́зка) да вырашэ́ння праблемы 3) збліжа́ць (*каго-н. з кім-н.*);
näher kómmen* *vi* (s) (*D*) збліжа́цца, уступа́ць у (больш це́сны) канта́кт (*з кім-н.*);
näher tréten* *vi* (s) (*D*) знаёміцца, збліжа́цца (*з кім-н.*)
Nähere *sub n* -n падрабя́знасці, дэта́лі
Näherin *f* -, -nen шва́чка
nähern, sich (*D*) набліжа́цца (*да каго-н., да чаго-н.*); бліжэ́й знаёміцца (*з кім-н.*)
Näherung *f* -, -en 1) набліжэ́нне, прыблі-

жэ́нне 2) збліжэ́нне
náhezu *adv* амáль
Nähgarn *n* -(e)s, -e швéйныя ніткі
Náhkampf *m* -(e)s, -kämpfe блíжні бой, бой урукапáшную, штыкавы́ бой
nahm *impf ад* néhmen*
Nähmaschine *f* -, -n швéйная машы́на
Nähnadel *f* -, -n (швéйная) іглá, игóлка
náhöstlich *a* блізкаўсхóдні
Nährboden *m* -s, - *i* -böden *біял.* пажы́ўнае асярóддзе
nähren 1. *vt* 1) кармíць, жывíць, сілкавáць; ***díese Kost nährt gut*** гэ́та пажы́ўная éжа 2) *перан.* ***éinen Traum*** ~ пéсціць мáры **2. ~, sich** (*von D, mit*) харчавáцца (*чым-н.*)
nährend, **náhrhaft** *a* пажы́ўны
Náhrhaftigkeit *f* пажы́ўнасць
Nährhefe *f* -, -n харчóвыя дрóжджы
Nährkraft *f* - пажы́ўнасць
Nährmittel *n* -s, - *гл.* Náhrungsmittel
Náhrung *f* -, -en харч, éжа, стрáва; ***éine ~ erwérben**** зараблáць сабé на хлеб
Náhrungsmittel *n* -s, - 1) прадýкт харчавáння 2) *pl* харчóвыя прадýкты, харчы́
Náhrungsstoff *m* -(e)s, -e пажы́ўнае рэ́чыва
Nährwert *m* -(e)s, -e пажы́ўнасць
Naht *f* -, Nähte 1) шво 2) *тэх.* стык; ***aus der ~ plátzen*** *разм.* таўсцéць
Nähterin *f* -, -nen *уст. гл.* Näherin
náhtlos *a* без шва
Náhtstelle *f* -, -n стык, мéсца сты́ку
Náhverkehr *m* -s пры́гарадныя знóсіны
Nähzeug *n* -(e)s швéйныя прылáды
Nähzwirn *m* -(e)s, -e швéйныя ніткі
naív *a* наíўны, прастадýшны
Naivität *f* -, -en наíўнасць, прастадýшнасць
Náme *m* -ns, -n, Námen *m* -s, - 1) імя́, прóзвішча, нáзва, наймéнне; ***im ~n*** ад імя́, у імя́; ***mein ~ ist Péter*** мянé завýць [клíчуць] Пéтэрам; ***únter fálschem ~n*** пад вы́думаным прóзвішчам 2) імя́, вядóмасць, папуля́рнасць; ***sich (D) éinen ~n máchen*** зрабíць сабé імя́, стаць вядóмым [знакамíтым]
Námenkunde *f* - анамáстыка
Námenliste *f* -, -n паймéнны спіс
námenlos *a* 1) безымéнны 2) невыкáзны, неапісáльны
Námenregister *n* -s, - імéнны ўказáльнік
námens *adv* па íмені, па прóзвішчу
Námensaufruf *m* -(e)s, -e *вайск.* пераклíчка
Námenstag *m* -(e)s, -e імянíны, дзень анёла
Námensunterschrift *f* -, -en пóдпіс
Námensvetter *m* -s, -n цёзка, цёзка па прóзвішчу
Námenszeichen *n* -s, - *гл.* Námensunterschrift
Námenszug *m* -(e)s, -züge 1) вéнзель 2) рóсчырк (*подпіс*)
námentlich 1. *a* імянны́, паймéнны **2.** *adv* 1) паймéнна 2) асаблíва, галóўным чы́нам
Námenverzeichnis *n* -ses, -se спіс [указáльнік] імёнаў
námhaft *a* 1) вядóмы, славýты; ***~e Persönlichkeiten*** вядóмыя лю́дзі 2) знáчны
nämlich 1. *a* назвáны, той (жа) сáмы; ***er ist der Nämliche*** ён усё такí ж, ён не змянíўся **2.** *adv* менавíта, гэ́та знáчыць **3.** *cj* рэч у тым, што…
nánnte *impf ад* nénnen*
nanú! *int* што вы!, вось яшчэ́!
Napf *m* -(e)s, Näpfe паўмíсак, (малáя) міска, кýбак; ***den ~ voll schöpfen*** набрáць [налíць] пóўную міску
Nápfkuchen *m* -s, - *кул.* бáба
Náphta *n*, *f* - нáфта
Naphtalín *n* -s нафталíн
Náppa(leder) *n* -s скýра «нáпа» (*лайкавая*)
Nárbe *f* -, -n 1) шрам, рубéц 2) *бат.* ры́льца
nárben *vi* (s) *i* **~, *sich*** зарубцавáцца, зацягнýцца (*пра рану*)
nárbenvoll, nárbig *a* у шрáмах [рубцáх]
Narkóse *f* -, -n наркóз
Narkótikum *n* -s, -tika наркаты́чны срóдак
narkótisch *a* наркаты́чны
narkotisíeren *vt мед.* абязбóльваць, давáць наркóз

Narr *m* -en, -en 1) ду́рань, прыду́рак; ***ein áusgemachter ~, ein ~ in Fólio [in Lébensgröße]*** кру́глы [набíты] ду́рань; ***j-n zum ~en hálten**** лічы́ць каго́-н. ду́рнем 2) дзіва́к 3) бла́зен; ***sich zum ~en [éinen ~en] máchen*** рабíць з сябе́ штукара́ [камедыя́нта, ду́рня] ◊ ***éinen ~en an j-m, an etw. (D) gefréssen háben*** тра́ціць ро́зум ад каго́-н., чаго́-н.; ***jédem ~en gefällt séine Káppe*** ≅ жыве́ кулíк, дзе прывы́к; ко́жны кулíк сваё бало́та хва́ліць

nárren *vt* абдуры́ць (*каго-н.*)

Nárrenhaus *n* -es, häuser вар'я́цкі дом

Nárren(s)posse: ***~n tréiben**** стро́іць ду́рня, пашы́цца ў ду́рні

Narretéi *f* -, -en глу́пства, дурнíцы, блазнава́нне

Nárrheit *f* -, -en 1) глу́пства, дурната́ [дурно́та] 2) дзіва́цтва, штука́рства

närrisch **1.** *a* дурны́, ідыёцкі, вар'я́цкі, блазнава́ты; ~ ***wérden*** *разм.* звар'яце́ць, звіхну́цца; ***ein ~er Kauz*** дзіва́к ◊ ***das ~e Volk*** удзе́льнікі карнава́лу **2.** *adv разм.*: ***in j-n ~ verlíebt sein*** шалёна ўлюбíцца [закаха́цца] у каго́-н.

Narzísse *f* -, -n нарцы́с

nasál *a* насавы́ (*пра гук*)

náschen *vt* ласава́цца (*чым-н.*)

Näs¦chen *n* -s, - *памянш. ад* Náse

Näscher *m* -s, - ласу́н

Nascheréi *f* - 1) ласу́нак 2) ласу́нства, цяга да ласу́нкаў

náschhaft *a* 1) сма́чны (*пра кавалачак і г.д.*) 2) які́ лю́біць сма́чнае

Násch|katze *f* -, -n, ~**maul** *n* -(e)s, -mäuler ласу́н

Náschwerk *n* -(e)s, -e ласу́нак, прысма́кі

Náse *f* -, -n 1) нос; ***sich (D) die ~ schnáuzen [pútzen, schnéuzen]*** вы́смаркацца; ***die ~ rümpfen [zíehen*]*** змо́ршчыць нос, скрывíць нездаво́леную мíну; ***an der ~ herúmführen*** вадзíць за нос; ***séine ~ in álles hinéinstecken*** усю́ды со́ваць свой нос; ***ich hábe die ~ voll*** мне надаку́чыла 2) нюх, чуццё; ***éine gúte [féine] ~ háben*** мець до́бры [то́нкі] нюх 3) *тэх.* вы́ступ, шып; ◊ ***er sieht nicht wéiter, als séine ~ reicht*** ён не ба́чыць дале́й, як кане́ц но́са свайго́; ***die ~ hoch [in die Höhe] trágen**** мець му́хі ў но́се; дзе́рці хо́хлікі

náselang *разм.* ◊ ***álle(r)*** ~ раз-по́раз, ко́жную хвілíну, на ко́жным кро́ку; ***álle(r) ~ étwas ánders*** ≅ сем пя́тніц на ты́дні

näseln *vi* гугня́віць, гамза́ць, гавары́ць у нос

Násenbein *n* -(e)s, -e насава́я ко́стка

Násenbluten *n* -s крывацёк з но́су [но́сам]

Násen|flügel *m* -s, -, ~**loch** *n* -(e)s, -löcher но́здра; хра́па (*у каня, лася і да т.п.*)

Násenspitze *f* -, -n ко́нчык но́са; ***sein Hórizont reicht nicht über séine ~*** ён не ба́чыць дале́й свайго́ но́са

Násenstüber *m* -s, - 1) пстры́чка па но́се 2) *разм.* нагана́й, вымо́ва

Násenwurzel *f* -, -n перано́ссе

Náserümpfen *n* -s фанабэ́рыстасць, зняважлíвасць, перабо́рлівасць

náseweis *a* нясцíплы, насты́рны, (зана́дта) ціка́ўны

násführen *неаддз. vt* вадзíць за нос, пакіда́ць з но́сам [у ду́рнях]

Náshorn *n* -(e)s, -hörner *і* -e *заал.* 1) насаро́г 2) жук-насаро́г

nass *a* мо́кры, вільго́тны; ~ ***wérden*** (з)мо́кнуць; ~ ***máchen*** намачы́ць ◊ ***ein ~er Brúder*** любíцель вы́піць, п'я́ніца

Nass *n* -es *паэт.* вíльгаць, вада́

Nassáuer *m* -s, - 1) *разм.* утрыма́нец, нахле́бнік 2) жыха́р го́рада На́сау

Nässe *f* - макрата́, сы́расць, вільго́тнасць

nässen **1.** *vt* мачы́ць, увільгатня́ць, араша́ць **2.** *vi* 1) сачы́цца (*пра рану*) 2) мачы́цца (*у пасцелі*)

násskalt *a* сыры́ і хало́дны; зо́лкі, сыры́ (*пра надвор'е*)

nässlich *a* макрава́ты, сырава́ты

Natión *f* -, -en на́цыя

nationál *a* нацыяна́льны

Nationáleinkommen *n* -s, - *эк.* нацыяна́льны дахо́д

Nationálfeiertag *m* -(e)s, -e нацыяна́льнае свя́та

Nationálflagge *f* -, -n нацыянáльны сцяг
Nationálhymne *f* -, -n нацыянáльны гімн
nationalisíeren *vt* нацыяналізавáць
Nationalisíerung *f* -, -en нацыяналізáцыя
Nationalísmus *m* - нацыяналізм, нацыянáльная арыентавáнасць
Nationalíst *m* -en, -en нацыяналíст, прыхíльнік нацыянáльнай ідэалóгіі
nationalístisch *a* нацыяналісты́чны, нацыяналíсцкі
Nationalität *f* -, -en 1) нацыянáльнасць 2) грамадзя́нства
Nationalitätenfrage *f* - нацыянáльнае пытáнне
Nationalitätenstaat *m* -(e)s, -en шматнацыянáльная дзяржáва
Nationálmannschaft *f* -, -en *спарт.* збóрная камáнда краíны, нацыянáльная збóрная
Nationálökonomie *f* - нацыянáльная [палíты́чная] эканóмія, тэарэты́чная эканóміка
Nationálpreis *m* -es, -e нацыянáльная прэ́мія
Nationálpreisträger *m* -s, - лаўрэáт нацыянáльнай прэ́міі
Nationáltracht *f* -, -en нацыянáльны строй [убóр]
Nationálvermögen *n* -s, - усенарóдны набы́так, нацыянáльнае багáцце
Nationálversammlung *f* -, -en *гіст.* Нацыянáльны сход (*народных прадстаўнікоў*)
Nátrium *n* -s нáтрый
Nátron *n* -s *хім.* éдкі натр; (каўсты́чная) сóда
Nátter *f* -, -n вуж; *перан.* гадзю́ка, змяя́ ◊ ***éine ~ am Búsen nähren*** прыгрэ́ць змяю́ на грудзя́х
Natúr *f* 1) - прырóда; ***in der fréien ~*** на ўлóнні прырóды; ***nach der ~ zéichnen [málen]*** рысавáць [малявáць фáрбамі] з натýры 2) -, -en натýра, харáктар; ***das geht gégen séine ~, das ist séiner ~ zuwíder*** ямý гэ́та неўласцíва, гэ́та супярэ́чыць ягó натýры; ***von ~ schüchtern sein*** быць сарамлíвым па натýры [харáктары]
Naturáli¦en *pl* 1) прадýкты харчавáння; ***in ~ bezáhlen*** плацíць натýрай 2) прадмéты прыродазнáўча-навукóвых калéкцый
naturalisíeren *vt* натуралізавáць, прымáць у грамадзя́нства; ***sich ~ lássen**** натуралізавáцца, прымáць грамадзя́нства
Naturalísmus *m* - *маст.* натуралізм
naturalístisch *a матэм.* натуралісты́чны
Naturállohn *m* -(e)s, -löhne заробóтная плáта натýрай
Naturálwirtschaft *f* - *эк.* натурáльная гаспадáрка
Natúranlage *f* -, -n прырóдная здóльнасць, прырóдны тáлент; задáткі
Natúrbedingung *f* -, -en прырóдная ўмóва
Natúrbeschreibung *f* -, -en апісáнне прырóды
Natúrdenkmal *n* -s, -mäler пóмнік прырóды
Naturéll *n* -s, -e харáктар, натýра, нóраў; прырóджаная ўласцíвасць
Natúr|ereignis *n* -ses, -se, **~erscheinung** *f* -, -en з'я́ва прырóды
Natúrforscher *m* -s, - даслéдчык прырóды, натуралíст
Natúrforschung *f* -, -en вывучэ́нне [даслéдаванне] прырóды
Natúrfreund *m* -(e)s, -e 1) амáтар прырóды 2) натуралíст
Natúrgabe *f* -, -n прырóдны тáлент
natúrgegeben *a* прырóдны, натурáльны
natúrgemäß 1. *a* прырóдны **2.** *adv* згóдна з прырóдай
Natúrgesetz *n* -es, -e закóн прырóды
Natúrgeschichte *f* - натурáльная гістóрыя, прыродазнáўства
natúrgetreu *a* 1) адпавéдны прырóдзе, натурáльны 2) вéльмі падóбны
Natúrkatastrophe *f* -, -n прырóднае бéдства, экалагíчная катастрóфа, катаклізм
Natúrkunde *f* - прыродазнáўства
natürlich 1. *a* 1) прырóдны, натурáльны 2) натурáльны, сапрáўдны; ***~e Blúmen*** жывы́я квéткі 3) натурáльны, нармáль-

ны; ***das ist die ~ste Sáche der Welt*** гэ́та зусі́м [ца́лкам] натура́льна 4) натура́льны, про́сты; ***éine ~e Pérson*** *юрыд.* фізі́чная асо́ба; ***ein ~er Mensch*** про́сты чалаве́к; ***ein ~es Wésen háben*** трыма́ць сябе́ про́ста [натура́льна] **2.** *adv* натура́льна, вядо́ма, зразуме́ла

natürlicherweise *adv* натура́льна, про́ста, шчы́ра

Natürlichkeit *f* - натура́льнасць, шчы́расць, прастата́

Natúrmensch *m* -en, -en дзіця́ прыро́ды

Natúrreich *n* -(e)s ца́рства прыро́ды

Natúrschätze *pl* прыро́дныя бага́цці

Natúrschutz *m* -es ахо́ва прыро́ды

Natúrschutz|gebiet *n* -(e)s, -e, **~park** *m* -s, -e *i* -s запаве́днік

Natúrtrieb *m* -(e)s, -e інсты́нкт

natúrverbunden *a* звя́заны [знітава́ны] з прыро́дай, зале́жны ад прыро́ды

Natúrvolk *n* -(e)s, -völker першабы́тны наро́д

Natúrwein *m* -(e)s, -e натура́льнае віно́

natúrwidrig *a* ненатура́льны, ненарма́льны, чужаро́дны

Natúrwissenschaft *f* -, -en *гл.* Natúrkunde

natúrwissenschaftlich *a* прыродазна́ўчанавуковы

Náutik *f* - навіга́цыя

náutisch *a* навігацы́йны, мараxо́дны

Navigatión [-vi-] *f* -, -en навіга́цыя

Názi *m* -s, -s (*скар ад* Nationálsozialist *m*) *пагардл.* на́цы, нацы́ст

Nazísmus *m* - *гіст.* нацы́зм

Nébel *m* -s, - тума́н, імгла́, тума́ннасць; ***künstlicher ~*** *вайск.* дымава́я засло́на 2) *перан.* ня́餘снасць, невыра́знасць, незразуме́ласць; ***bláuer ~*** ілю́зія, містыфіка́цыя, ба́чнасць 3) *разм.* лёгкае ап’яне́нне ◊ ***die Sáche fällt aus wégen ~*** *разм.* з гэ́тага ніко́га не бу́дзе

Nébelfleck *m* -(e)s, -e *астр.* тума́ннасць

nébelgrau *a* шы́зы, імглі́ста-шэ́ры

nébelhaft *a* тума́нны, цьмя́ны, невыра́зны, ня́сны

Nébelhorn *n* -(e)s, -hörner сірэ́на

néb(e)lig *гл.* nébelhaft

nébeln *vimp*: ***es nébelt*** (стаі́ць) тума́н; падыма́ецца тума́н

Nébel|schleier *m* -s, -, ***~schutz*** *m* -es *вайск.* дымава́я засло́на

Nébelwand *f* -, -wände 1) *вайск.* вертыка́льная дымава́я засло́на 2) *перан.* тума́н, ня́餘снасць, дымава́я засло́на

nében *prp* (*A – на пытанне «куды?», D – на пытанне «дзе?»*) 1) по́бач з, каля́; ***~ der Tür*** каля́ дзвярэ́й 2) по́руч з, акрамя́; ***~ ánderen Díngen*** по́руч з другі́мі рэ́чамі

Nébenabsicht *f* -, -en за́дняя ду́мка

Nébenamt *n* -(e)s, -ämter пасада па сумяшча́льніцтву

nébenamtlich *a* па сумяшча́льніцтву (*пра работу*)

nebenán *adv* каля́, по́бач

Nébenarbeit *f* -, -en пра́ца па сумяшча́льніцтву

Nébenbedeutung *f* -, -en пабо́чнае [другара́днае] значэ́нне

nebenbéi *adv* 1) каля́, по́бач 2) акрамя́ таго́, памі́ж і́ншым; дарэ́чы сказа́ць [ка́жучы]; апрача́ [апро́ч] таго́; ***etw. ~ tun**** займа́цца чым-н. між і́ншым

nébenberuflich *a*: ***~e Tätigkeit*** пабо́чны заня́так; ***er árbeitet ~ als Übersétzer*** ён працу́е па сумяшча́льніцтву пераклад́чыкам

Nébenbeschäftigung *f* -, -en пабо́чны заня́так, рабо́та па сумяшча́льніцтву

Nébenbuhler *m* -s, - cапе́рнік

nebeneinánder *adv* адзі́н каля́ аднаго́, по́бач; ***~ stéllen*** супастаўля́ць, параўно́ўваць

Nébenein|kommen *n* -s, ***~künfte*** *pl* пабо́чныя дахо́ды

Nébenerscheinung *f* -, -en пабо́чная [спадаро́жная] з’я́ва

Nébenerwerb *m* -(e)s, -e дапамо́жны зарабо́так [заро́бак], прырабо́так

Nébenerzeugnis *n* -ses, -se пабо́чны праду́кт

Nébenfach *n* -(e)s, -fächer 1) бакава́я скры́нка 2) другара́дная дысцыплі́на, пабо́чная спецыя́льнасць

Nébenfluss *m* -es, -flüsse прыто́к (*ракі*)
Nébengang *m* -(e)s, -gänge бакавы́ (пра)хо́д
Nébengasse *f* -, -n заву́лак
Nébengebäude *n* -s, - флі́гель, прыбудо́ва
Nébengedanke *m* -ns, -n за́дняя ду́мка
Nébengeräusch *n* -(e)s, - пабо́чны шум
Nébengeschmack *m* -(e)s пры́смак
Nébenhandlung *f* -, -en пабо́чнае дзе́янне
nebenhér *adv* 1) по́бач; ~ ***géhen**** ***[nebenhérgehen**** *аддз. vi* (*s*)***]*** ісці́ по́бач, парале́льна адбыва́цца 2) мімахо́дзь
nebenhín *adv* між і́ншым, акрамя́ таго́
Nébenkosten *pl* накладны́я выда́ткі
Nébenmann *m* -(e)s, -männer 1) сусе́д 2) тава́рыш (*які працуе побач*)
nébenordnend *a* які́ каардыну́е
Nébenprodukt *n* -(e)s, -e пабо́чны праду́кт
Nébensache *f* -, -n драбні́ца, другара́дная рэч
nébensächlich *a* другара́дны, неісто́тны
Nébensatz *m* -es, -sätze *грам.* дада́ны сказ
nébenstehend *a* які́ стаі́ць по́бач, які́ дадае́цца
Nébenstelle *f* -, -n фі́лія, філія́л
Nébenstraße *f* -, -n заву́лак
Nébenumstand *m* -(e)s, -stände пабо́чная акалі́чнасць
Nébenverdienst *m* -(e)s, -e прырабо́так, дадатко́вы заро́бак
Nébenwirkung *f* -, -en пабо́чны эфе́кт, пабо́чнае дзе́янне
Nébenwort *n* -(e)s, -wörter *грам.* прысло́ўе
Nébenzimmer *n* -s, - сусе́дні [сумéжны] пако́й
nebst *prp* (*D*) ра́зам з; ~ ***Zúbehör*** ра́зам з прыла́дамі
nebulós [nebulös] *a* 1) заблы́таны, расплы́вісты 2) змро́чны, пахму́рны
Necessaire [nesɛ'sɛ:r] *n* -s, -s несэсэ́р
nécken *vt* дражні́ць, перакрыўля́ць, пацве́львацъ (*з каго-н.*) ◊ ***was sich liebt, das neckt sich*** хто каго́ лю́біць, той таго́ і чу́біць
Neckeréi *f* -, -en пацве́льванне, падра́жніванне; насме́шка, кпі́ны
néckisch *a* забаўны, насме́шлівы
Néffe *m* -n, -n пляме́ннік
Negatión *f* -, -en 1) адмаўле́нне 2) *грам.* адмо́ўе
negatív *a* адмо́ўны, негаты́ўны
Néger *m* -s, - негр, му́рын
négerisch *a* негрыця́нскі
negíeren *vt* адмаўля́ць, адхіля́ць
néhmen* *vt* 1) браць, узя́ць; хапа́ць, прыма́ць; ***j-n an [bei] der Hand*** ~ узя́ць каго́-н. за руку́; ***sich (D) ein Béispiel an j-m*** ~ узя́ць [браць] пры́клад з каго́-н.; ***j-n beim Wort*** ~ злаві́ць каго́-н. на сло́ве 2) узя́ць, заваява́ць, адо́лець; ***éine Stadt*** ~ узя́ць [захапі́ць] го́рад; 3) браць, выбіра́ць; ***etw. zum Múster*** ~ узя́ць што-н. за ўзо́р 4) узя́ць, браць, атрыма́ць, набыва́ць; ***Wáren auf Kredít*** ~ браць тава́ры ў крэды́т; ***Stúnden*** ~ браць уро́кі ◊ ***den Ábschied*** ~ пайсці́ ў адста́ўку; ***von j-m Ábschied*** ~ развіта́цца з кім-н. 5) адабра́ць, пазба́віць; ***j-m etw.*** ~ адабра́ць што-н. у каго́-н.; ***j-m die Éhre*** ~ зга́ньбіць, абнясла́віць каго́-н.; ***sich (D) das Lében*** ~ пазба́віць сябе́ жыцця́; ***es sich (D) nicht ~ lássen**** не адмаўля́цца ад чаго-н.; не адмо́віць сабе́ ў чым-н. 6) успрыма́ць, разуме́ць; ~ ***Sie es, wie Sie wóllen!*** разуме́йце гэ́та як хо́чаце!; ***etw. érnst*** ~ прыма́ць што-н. сур’ёзна; ***im Grúnde genómmen…*** ула́сна ка́жучы 7) прыма́ць, вы́піць, праглыну́ць (*лякарства і г.д.*); ***etw. zu sich (D)*** ~ з’е́сці што-н., перакусі́ць 8) садзі́цца (*у аўтобус і г.д.*) 9): ***Scháden*** ~ пане́сці стра́ту, пацярпе́ць; ***Kénntnis von etw. (D)*** ~ прыня́ць да ве́дама, заўва́жыць што-н.; ***éinen Ánlauf*** ~ браць разбе́г, разбе́гчыся; паспраба-ва́ць пача́ць (*рабіць што-н.*); ***Platz*** ~ се́сці, прысе́сці; ***ein Énde*** ~ канча́цца, ско́нчыцца 10): ***etw. in Ángriff*** ~ пачына́ць што-н., прыступа́ць да чаго́-н.; ***etw. in Empfáng*** ~ атрыма́ць, прыма́ць што-н.; ***j-n in Schutz*** ~ узя́ць каго́-н. пад сваю́ ахо́ву
Néhrung *f* -, -en каса́, пясча́ная во́дмель

Neid *m* -(e)s за́йздрасць; ***vor*** ~ ад за́йздрасці; ***das ist der blásse*** ~ гэ́та чы́стая за́йздрасць; ***gíftiger*** ~ чо́рная за́йздрасць

néiden *vt* (*D*) зайздро́сціць (*у чым-н. каму-н.*)

Néider *m* -s, - зайздро́снік

néidisch *a* зайздро́слівы, зайздро́сны; ~ ***sein auf (A)*** зайздро́сціць (*каму-н., чаму-н.*)

néidlos *a* пазба́ўлены пачуцця́ за́йздрасці, без за́йздрасці, незайздро́сны

néidvoll **1.** *a* зайздро́сны **2.** *adv* *з* за́йздрасцю

Néige *f* -, -n 1) нахі́л, схіл 2) рэ́шткі, падо́нкі; ***das Glas bis zur ~ léeren*** вы́піць [асушы́ць] шкля́нку [ча́рку] да дна; ***der Tag ist an der*** ~ дзень канча́ецца; ***an die [zur] ~ géhen**** ісці́ на спад

néigen **1.** *vt* нахіля́ць, схіля́ць, нагіна́ць **2.** *vi* мець схі́льнасць; ***er neigt zu der Méinung, dass…*** ён схіля́ецца ду́маць, што…; ***er neigt zur Allergíe*** ён схі́льны да алергіі **3. ~, *sich*** 1) схіля́цца, нахіля́цца 2) кла́няцца; s***ich j-m zum Gruß*** ~ пакланíцца каму́-н. (у знак прывіта́ння)

Néigung *f* -, -en 1) схіл, нахі́л 2) схіле́нне, адхіле́нне 3) схі́льнасць, тэндэ́нцыя (*zu D – да чаго-н., каго-н.*)

nein *adv* не; ***~, das geht nicht!*** не, гэ́та немажлі́ва [немагчы́ма]!; ~ ***und ábermals ~!*** не і яшчэ́ раз не!

Nekrológ *m* -(e)s, -e некрало́г

Néktar *m* -s, -e *бат.* нэкта́р

Nélke *f* -, -n *бат.* гваздзі́к

nénnen* **1.** *vt* 1) называ́ць, дава́ць імя́, на́зву (*каму-н., чаму-н.*); ***man nennt ihn Klaus*** яго́ заву́ць [клі́чуць] Кла́ўсам; ***wie nennt man dies?*** як гэ́та называ́ецца? 2) называ́ць, пералі́чваць **2. ~, sich** называ́ць сябе́, называ́цца; ***er nennt sich éinen Díchter*** ён лі́чыць сябе́ паэ́там

nénnens|wert, ~würdig *a* ва́рты таго́, каб згада́ць

Nénner *m* -s, - *матэм.* 1) назо́ўнік; ***auf éinen ~ bríngen**** прыве́сці да аднаго́ назо́ўніка 2) дзе́льнік

Nénnform *f* -, -en *грам.* інфініты́ў, неазнача́льная фо́рма

Nénnung *f* -, -en 1) на́зва; ***óhne ~ des Námens*** не называ́ючы про́звішча 2) *спорт.* зая́ўка

Nénnwert *m* -(e)s, -e 1) *фіз., тэх.* наміна́льная велічыня́ 2) *камерц.* наміна́льная ва́ртасць, цана́, наміна́л

Neodým *n* -s *хім.* неады́м

Neologísmus *m* -, -men *лінгв.* неалагі́зм

Néon *n* -s нео́н

Néonlicht *n* -(e)s, -er нео́навае святло́

Nepp *m* -es *разм.* ашука́нства, махля́рства, падма́н

néppen *vt разм.* падма́нваць, ашу́кваць

Neptún *m* - 1) *міф.* Непту́н 2) *астран.* Непту́н

=ner *суф. назоўнікаў м. р., утварае* 1) *назвы людзей паводле характару іх дзейнасці:* Pförtner швейца́р, прыдвóрнік 2) *назвы людзей, якія валодаюць пэўнай уласцівасцю:* Lügner ілгу́н, хлус

Nerv *m* -s *i* -en [-fən *i* -vən], -en [-fən *i* -vən] нерв; ***die ~en behálten**** не тра́ціць самавало́дання, не бянтэ́жыцца, захо́ўваць спако́й; ***~en háben*** нервава́цца; ***j-m auf die ~en fállen* [géhen*]*** дзе́йнічаць каму́-н. на не́рвы; ***das geht mir auf die ~en*** гэ́та мяне́ раздражня́е

nérven [-fən *i* -vən] *vt* раздражня́ць, нервава́ць; ***das nervt mich besónders*** гэ́та асаблі́ва мяне́ раздражня́е

Nérvenarzt [-fən- *i* -vən-] *m* -es, -ärzte неўрапато́лаг

Nérvenbündel [-fən- *i* -vən-] *n* -s, - *анат.* пучо́к не́рваў; ***er ist nur noch ein*** ~ *разм.* ён уве́сь на не́рвах

Nérvenkrieg [-fən- *i* -vən-] *m* -(e)s, -e вайна́ на знясі́ленне не́рваў

Nérvenreiz [-fən- *i* -vən-] *m* -es, -e *часцей pl мед.* нервóвае раздражне́нне

Nérvenschmerz [-fən- *i* -vən-] *m* -es, -en *мед.* неўралгі́я

nérvenschwach [-fən- *i* -vən-] *a* слабане́рвовы

nérvenstärkend [-fən- *i* -vən-] *a* які́ ўмацо́ўвае не́рвы
Nérvensystem [-fən- *i* -vən-] *n* -s, -e нерво́вая сістэ́ма
Nérvenzelle [-fən- *i* -vən-] *f* -, -n нерво́вая клё́тка
Nérvenzusammenbruch [-fən- *i* -vən-] *m* -(e)s, -brüche знясі́ленне нерво́вай сістэ́мы, нерво́вы ўдар
nérvig [-v- *i* -f-] *a* жы́лісты, му́скулісты, энергі́чны
nérvlich [-f-] *a* нерво́вы (*які мае дачыненне да нерваў, да нервовай дзейнасці*)
nervös [-ˈvø:s] *a* нерво́вы, знервава́ны; ~ ***sein*** нервава́цца
Nervosität [-vo-] *f* - нерво́знасць, нерво́васць
Nerz *m* -es, -e 1) *заал.* но́рка 2) фу́тра но́ркі
Néssel *f* -, -n крапіва́; ◊ ***sich in die ~n sétzen*** ≅ нажы́ць сабе непрые́мнасці; се́сці ма́кам, се́сці ў калю́жыну
Nest *n* -(e)s, -er 1) гняздо́; ***ein ~ báuen*** віць [будава́ць] гняздо́; ***ins ~ géhen**** *разм.* адпра́віцца ў пасце́ль 2) вы́вадак 3) глухме́нь
Néstel *f* -, -n шнуро́к, тасьма́
nésteln **1.** *vt* завя́зваць, зашнуро́ўваць **2.** *vi* (*an D*) круці́ць (*у руках*), ту́заць (*за што-н.*)
Nést¦häkchen *n* -s, - *разм.* мало́дшае дзіця́ (у сям'і), улюбёнец
Néstor *m* -s, -tóren 1) му́дры наста́ўнік 2) старэ́йшына
nett *a* мі́лы, сімпаты́чны, ласка́вы; ***das ist éine ~e Geschíchte!*** *іран.* мі́ленькая гісто́рыя!; ***das ist sehr ~ von Íhnen*** гэ́та ве́льмі прые́мна з Ва́шага бо́ку
nétto *adv кам.* не́та
Néttoertrag *m* -(e)s, -erträge чы́сты дахо́д, чы́стая вы́ручка
Néttogewicht *n* -(e)s, -e чы́стая вага́ (*тавару*), (вага́) не́та
Néttogewinn *m* -(e)s, -e чы́сты дахо́д, чы́сты прыбы́так
Néttopreis *m* -es, -e фабры́чны кошт
Néttoverdienst *m* -(e)s, -e чы́сты заро́бак, заро́бак, які́ выдае́цца на ру́кі
Netz *n* -es, -s 1) се́тка, не́вад, сіло́; ***j-m ~e stéllen, séine ~e nach j-m áuswérfen**** *разм.* ста́віць сіло́ [па́стку] на каго́-н.; ***ins ~ géhen* [fállen*, geráten*]*** тра́піць у па́стку 2) се́тка (*у розн. знач.*); ***ein ~ zum Éinkaufen*** се́тка для паку́пак
nétzartig *a* сеткава́ты, у вы́глядзе се́ткі
Nétzball *m* -(e)s, -bälle валейбо́л
nétzen *vt* намо́чваць
nétzförmig *a* сятча́ты
Nétzhaut *f* -, -häute сятча́тка, сятча́тая абало́нка (*вока*)
Nétzspannung *f* -, -en *эл.* напру́жанне то́ку
neu **1.** *a* 1) но́вы, ня́да́ўні; ***die ~este Móde*** наве́йшая мо́да 2) малады́, све́жы; ***~e Kartóffeln*** малада́я бу́льба 3) но́вы, све́жы, арыгіна́льны (*пра думкі і г.д.*) **2.** *adv* 1) нано́ва; ***aufs ~e, von ~em*** зноў 2) ня́да́ўна; ***ich bin ~ ángekommen*** я ня́да́ўна прые́хаў ◊ ***~e Bésen kéhren gut*** ≅ но́вы гаспада́р – но́вы пара́дак; но́вы ве́нік чы́ста мяце́
néuartig *a* но́вы, арыгіна́льны
Néuaufbau *m* -(e)s аднаўле́нне, адбудо́ва
Néuauflage *f* -, -n перавыда́нне
néubacken *a* све́жы, то́лькі што спе́чаны (*хлеб*)
Néubau *m* -(e)s, -ten новабудо́ўля, но́вы дом
Néubauer *m* -n *i* -s, -n сялянін-перасяле́нец
Néuberechnung *f* -, -en пераразлі́к
Néubildung *f* -, -en 1) новаўтварэ́нне 2) *лінгв.* словаўтвара́льны неалагі́зм
Néubruch *m* -(e)s, -brüche *с.-г.* цалі́к, цалі́на́
Néudruck *m* -(e)s, -drücke перадру́к, перавыда́нне
Néue *sub n* -n но́вае, навіна́; ***was gibt's ~s?*** што но́вага?; ***weißt du schon das ~ste?*** ці чуў ты апо́шнюю навіну́?; ***das ~ste aus der Spórtwelt*** наві́ны спо́рту
néuerdings *adv* ня́да́ўна, то́лькі што, за апо́шні час, зноў, нано́ва
Néuerer *m* -s, - нава́тар
néuerlich *a* 1) ня́да́ўні 2) паўто́рны, но́вы
Néuerscheinung *f* -, -en наві́нка; ***die ~en***

des Búchhandels кні́жныя наві́нкі
Néuerung *f* -, -en новаўвядзе́нне, рэфо́рма, рэфармава́нне
Néuerwerbung *f* -, -en но́вы набы́так
néugeboren *a* нованаро́джаны
Néugeborene *sub n* -n, -n нованаро́джанае дзіця́
néugeschaffen *a* зноў ство́раны
Néugestaltung *f* -, -en перабудо́ва, пераўтварэ́нне
néugewonnen *a* зноў здабы́ты [зно́йдзены]
Néugier(de) *f* - ціка́ўнасць, дапы́тлівасць
néugierig *a* ціка́ўны, дапы́тлівы
Néuheit *f* -, -en 1) навізна́ 2) наві́нка
néuhochdeutsch *a лінгв.* новаверхненя́мецкі (*ад сярэдзіны XV ст. да цяперашняга часу*)
Néuigkeit *f* -, -en навіна́
Néujahr *n* -(e)s, -e Но́вы год; ***glückliches ~!*** з Но́вым го́дам!; ~ ***begéhen**** сустрака́ць [святкава́ць] Но́вы год
Néujahrsfest *n* -(e)s, -e навaго́дняе свя́та
Néukonstruktion *f* - *тэх.* рэканстру́кцыя
Néuland *n* -(e)s цалі́к, цаліна́, цалі́нныя зе́млі; ~ ***úrbar máchen*** узара́ць цаліну́
néulich *adv* нядáўна, (гэ́тымі) днямі
Néuling *m* -(e)s, -e навічо́к, но́вы чалаве́к
néumodisch **1.** *a* (нава)мо́дны **2.** *adv* па (но́вай) мо́дзе
Néumond *m* -(e)s маладзі́к
neun *num* дзе́вяць
Neun *f* -, -en дзевя́тка, (лік) дзе́вяць
Néunauge *n* -s, -n *заал.* міно́га
néuneinhalb *num* дзе́вяць з палo´вай
Néuner *m* -s, - дзевя́тка
néunfach, néunfältig *a* дзевяцікра́тны
néunhúndert *num* дзевяцьсо́т
néunjährig *a* дзевяцігадо́вы
néunmal *adv* дзе́вяць разо́ў, у дзе́вяць разо́ў
néunmalig *a* дзевяцікра́тны
néunmalklug *іран.* усяве́дны
neunt: ***zu*** ~ (*асобна пра мужчын або жанчын*) удзевяцёх; (*аб асобах рознага полу або істотах ніякага роду*) удзевяцяры́х
néuntáusend *num* дзе́вяць ты́сяч
néunte *num* дзевя́ты
Néuntel *n* -s, - дзевя́тая ча́стка
néuntens *adv* па-дзевя́тае
néunzehn *num* дзевятна́ццаць
néunzehnjährig *a* дзевятнаццацігадо́вы
néunzehnte *num* дзевятна́ццаты
néunzig *num* дзевяно́ста
Néunziger *m* -s, - мужчы́на ва ўзро́сце ад 90 да 100 гадо́ў
néunzigste *a num* дзевяно́сты
Néuordnung *f* -, -en 1) но́вы пара́дак, но́вы лад 2) пераўтварэ́нне
Neuralgíe *f* -, -gí¦en *мед.* неўралгі́я
Neurasthenіе [-ste-] *f* -, -ní¦en *мед.* неўрастэні́я
Néuregelung *f* -, -en урэгулява́нне на но́вай асно́ве, устанаўле́нне но́вых пра́віл, рэарганіза́цыя
néureich *a пагардл.* які́ ху́тка нажы́ўся, які́ разбагаце́ў
neurológisch *a* неўралагі́чны
Neuróse *f* -, -n *мед.* неўро́з
neurótisch *a* неўраты́чны
Néuschnee *m* -s но́вы [све́жы] снег
Néuseeländer *m* -s, - новазела́ндзец
néuseeländisch *a* новазела́ндскі
Néusiedlung *f* -, -en но́вы пасёлак, но́вае пасе́лішча
Néusilber *n* -s мельхіёр
neutrál *a* нейтра́льны
neutralisíeren *vt* нейтралізава́ць
Neutralität *f* -, -en нейтралітэ́т
Neutralitätspolitik *f* - палі́тыка нейтралітэ́ту [неўмяша́ння]
Néutron *n* -s, -trónen *фіз.* нейтро́н
Néutrum *n* -s, -tra *і* -tren *грам.* 1) ніякі род 2) назо́ўнік ніякага ро́ду
néuvermählt *a* малады́ (*пра жаніха, нявесту*)
Néuvermählte *sub m, f* -n, -n малады́, -ая (*жаніх, нявеста*)
Néuwahl *f* -, -en перавы́бары, перавыбра́нне
néuwertig *a* но́вы, у до́брым ста́не, неўжыва́ны
Néuwort *n* -(e)s, -wörter *лінгв.* неалагі́зм, наватво́р

Néuzeit *f* - нóвы час, сучáснасць; ***die Geschíchte der ~*** нóвая гістóрыя

néuzeitlich *a* сучáсны

Néuzugang *m* -(e)s, -zugänge нóвая пáртыя (*тавараў, палонных і г.д.*)

Newton ['nju:tən] *n* - *і* -s, - *фіз.* ньютан

nicht 1. *prtc* 1) не; ***~ groß*** невялíкі; ***ist das ~ geŕecht?*** ці гэ́та не справядлíва?; ***~ wahr?*** ці не прáўда?; ***~ mehr als…*** не больш чым…; ***gar ~*** зусíм не; ***~ éinmal…*** нáват не…; ***das ist ~ óhne!*** гэ́та не без тагó [не без цікáўнасці]!; ***was er da nur ~ álles geséhen hat!*** чагó ён там тóлькі не (па)бáчыў!; ***was ~ noch!*** тóлькі б не так! 2) не (*з узмацняльным значэннем*): ***was er ~ álles weiß!*** чагó ён тóлькі не вéдае!; ***was du ~ sagst!*** што ты кáжаш!; ***warúm ~?*** чамý ж не?; ***~ doch!*** дык не! 3) ні; ***~ im geríngsten*** у нія́кім рáзе **2.**: *cj*: ***~ nur…, sóndern auch…*** не тóлькі…, алé [а] і…; ***~… noch*** ні… ні…; ***~ héute noch mórgen*** ні сёння, ні зáўтра

nicht= *першы кампанент складаных прыметнікаў, надае значэнне адмоўя або процілегласці*: níchtspaltbar які́ не дзéліцца, не расшчапля́ецца

Nícht= *першы кампанент складаных назоўнікаў, надае значэнне адмоўя або процілегласці*: Níchtmetall неметáл, металóід

Níchtachtung *f* - непавáга, пагáрда

níchtamtlich *a* неафіцы́йны

Níchtangriffs|pakt *m* -(e)s, -e, **~vertrag** *m* -(e)s, -träge дагавóр [пакт] аб ненапáдзе

Níchtanwendung *f* -, -en неўжывáнне, непрымянéнне

Níchtbeachtung *f* -, -en непрытры́мліванне, незахóўванне; невыканáнне

níchtberufstätig [nicht berúfstätig] *a* які́ не працýе

Níchte *f* -, -n пляме́нніца

Níchteinmischung *f* -, -en неўмяшáнне, неўмяшáльніцтва

Níchteisenmetall *n* -s, -e каляро́вы метáл

níchtflektierbar *a лінгв.* які́ не змяня́ецца

níchtig *a* 1) мізэ́рны, нікчэ́мны, нязнáчны 2) несапрáўдны, анулявáны; ***für (null und) ~ erklären*** аб'явíць несапрáўдным

Níchtigkeit *f* -, -en 1) нікчэ́мнасць, мізэ́рнасць, нязнáчнасць 2) несапрáўднасць

Níchtigkeitserklärung *f* -, -en скасавáнне, анулявáнне

Níchtleiter *m* -s, - *фіз.* неправаднíк

níchtöffentlich 1. *a* закры́ты для пýблікі **2.** *adv юрыд.* пры зачы́неных дзвярáх

Níchtraucher *m* -s, - некурэ́ц; ***er ist ~*** ён не кýрыць

níchtrostend *a* нержавéйны, нержавéючы

nichts *pron indef* нічóга, ніштó; ***gar ~*** зусíм [абсалю́тна] нічóга; ***so gut wie ~*** амáль нічóга; ***in ~*** ні ў чым; ***das macht ~*** нічóга, гэ́та не бядá; ***um ~ und wíeder ~*** ні за што, ні пра што; ***das tut ~!*** гэ́та нічóга (не знáчыць)!, нічóга!; ***~ ánders als…*** не што íншае як…; ***es lässt sich ~ máchen*** нічóга нéльга зрабíць, нічóга не зрóбіш; ***ich máche mir ~ daráus*** мне гэ́та ўсё аднó; ***~ Geméinsames mit etw. (D) háben*** не мець нічóга агýльнага з чым-н. ◊ ***mir ~, dir ~*** без нічóга нія́кага; ні сéла ні пáла; ***ich máche mir ~ daráus*** гэ́та мне абыя́кава; ***~ da!*** нічóга падóбнага!

Nichts *n* - 1) ніштó, пустатá; ***etw. auf ein ~ reduzíeren*** *перан.* звéсці ўсё да нуля́ 2) нікчэ́мнасць

Níchtschwimmer *m* -s, - чалавéк, які́ не ўмée плáваць

níchtsdestoweniger *adv* нягле́дзячы на гэ́та, тым не менш

níchtsnutzig *a* нікчэ́мны, нічóга не вáрты

níchtssagend *a* нязнáчны, пусты́

Níchtstuer *m* -s, - абібóк, гультáй, лóдар

níchtswürdig *a* пóдлы, ганéбны, мярзóтны

Níchtswürdigkeit *f* -, -en пóдласць, ганéбнасць

Níchtwissen *n* -s нявéданне

níchtzielend [nicht zíelend] *a* неперахóдны (*дзеяслоў*)

Níchtzulassung *f* -, -en недапушчэ́нне

Níchtzutreffende *sub n* -n *канц.* непа-

трэ́бнае, неадпаве́днае

Níckel *n* -s нікель

nícken *vi* ківáць; ***j-m Béifall*** ~ ухвáльна ківáць у чый-н. бок

Nícker *m* -s, - 1) ківóк (*галавой*); ***mit éinem kúrzen ~ grüßen*** злёгку кіўнýць галавóй у прывітáнне 2) *разм.* карóткі сон

Níckerchen: ***ein ~ máchen*** *разм.* задрамáць, прыкархнýць

Nícki *m* -s, -s лёгкі пулóвер

nie *adv* нікóлі, ~ ***mehr!*** нікóлі бóлей!; ~ ***und nímmer!*** ні за што!; ***wie noch*** ~ як нікóлі

níeder 1. *a* 1) нíзкі, невысóкі 2) ніжэ́йшы 3) пóдлы, нíзкі **2.** *adv* 1) унíз; *~!* лажы́ся!; ***auf und*** ~ угóру і ўніз 2) далóў, прэч; ~ ***mit (D)!*** далóў (*каго-н., што-н.*)!

níeder= *аддз. дзеясл. прыстаўка, указвае на рух уніз, на дзеянне, накіраванае ўніз:* níedergehen* апускáцца

níederbeugen *vt* нахілáць, нагінáць

níederbiegen* *vt* нагінáць, згінáць

níederbrennen* 1. *vt* спалíць (дашчэ́нту) **2.** *vi* (s) згарэ́ць (ушчэ́нт); дагарэ́ць

níederdeutsch *a лінгв.* ніжненямéцкі

níederdonnern 1. *vi* (s) пáдаць з грýкатам унíз **2.** *vt разм.* разнóсіць kaгó-н., сы́паць перунáмі на kaгó-н.

Níederdruck *m* -(e)s нíзкі ціск

níederdrücken *vt* 1) цíснуць унíз; прыціскáць, прыбівáць (да зямлí) (*агонь, дым*) 2) *камерц.* зніжáць (*цэны*) 3) прыгнятáць, падаўлáць

níederfallen* *vi* (s) пáдаць, упáсці, кíдацца (унíз, ніц, на зямлю́)

Níederfrequenz *f* -, -en *эл.* нíзкая частатá

Níedergang *m* -(e)s, -gänge 1) захóд (*сонца*) 2) заняпáд

níedergedrückt *a* прыгнéчаны, засмýчаны

Níedergedrücktheit *f* - прыгнéчанасць, прыгнéчаны стан; маркóта, тугá, сум

níedergehen* *vi* (s) 1) апускáцца; *ав.* ісцí на пасáдку 2) узнімáцца (*пра навальніцу*) 3) ісцí на дно, тапíцца 4) апускáцца, гíнуць (*пра чалавека*)

níedergeschlagen *a* прыгнéчаны, замаркóчаны, засмýчаны

Níedergeschlagenheit *f* - *гл.* Níedergedrücktheit

níederhalten* *vt* падаўлáць (*тс. вайск.*); ***die Préise*** ~ занíжáць цэ́ны

níederhauen* *vt* 1) ссякáць 2) засячы́, забíць (*ворага*)

níederhocken *vi* (s) прысéсці на кýкішкі

níederholen *vt* спускáць (*сцяг*)

níederkämpfen *vt* 1) падýжаць, перамагчы́ (*каго-н.*) 2) *вайск.* знíшчыць, паразíць

níederknüppeln *vt* збіць з ног дубíнкамі

níederkommen* *vi* (s) абрадзíніцца, нарадзíць [вы́радзіць] дзіцá; ***mit éiner Tóchter*** ~ нарадзíць дачкý

Níederkunft *f* -, -künfte рóды

Níederlage I *f* -, -n 1) склад, дэпó 2) аддзялéнне, філіáл, фíлія

Níederlage II *f* -, -n паражэ́нне, прóйгрыш; ***éine ~ erléiden**** пацярпéць паражэ́нне [правáл]; ***j-m éine ~ béibringen* [beréiten, zúfügen]*** нанéсці паражэ́нне камý-н.; ***éine ~ erléiden**** пацярпéць паражэ́нне

Níederländer *m* -s, - нідэрлáндзец, галáндзец

níederländisch *a* нідэрлáндскі, галáндскі

níederlassen* 1. *vt* 1) спускáць, апускáць; ***die Flágge*** ~ спускáць сцяг 2) клáсці [стáвіць] на зямлю́ **2. *~, sich*** 1) сядáць, садзíцца, апускáцца; ***sich in éinen Séssel [auf éine(r) Bank]*** ~ сéсці ў крэ́сла [на лáўку] 2) пасялáцца; уладкóўвацца

Níederlassung *f* -, -en 1) спуск, апускáнне 2) пасёлак, пасялéнне 3) аддзялéнне, філіáл, фíлія

níederlegen 1. *vt* 1) клáсці, паклáсці; ***éinen Kranz*** ~ усклáсці вянóк (*an D – да чаго-н.*); ***die Wáffen*** ~ склáсці збрóю 2) унóсіць (*грошы*) 3) складáць з сябé, адмаўлáцца (*ад чаго-н.*) 3) уклáдваць спаць 5) знóсіць, разбурáць **2. *~, sich*** прылéгчы

níedermachen *vt* 1) вы́лаяць 2) забівáць,

знішчáць

níedermähen *vt с.-г.* скасíць

níedermetzeln *vt* выразáць (*людзей*)

níederreißen* *vt* знóсіць, ламáць

níederringen* *vt* падýжаць, паваліць, перамагчы́

níederschießen* **I** *vt* прыстрэ́ліць, застрэ́ліць

níederschießen* **II** *vi* (s) стрымгалóў кíнуцца (*з вышыні*)

Níederschlag *m* -(e)s, -schläge 1) асáдак 2) *pl* атмасфéрныя апáдкі

níederschlagen* **1.** *vt* 1) біць (*чым-н.*) 2) збівáць (*з ног*) 3) забівáць, падаўля́ць (*паўстанне*) 4) апускáць (*вочы*) **2. ~, *sich*** асáджвацца, асядáць

níederschmettern *vt* 1) з сíлай кíдаць [валíць] на зямлю́ 2) знішчáць (*агрэсара*) 3) ашаламля́ць

níederschmetternd *a* надзвычáйны, ашаламля́льны

níederschreiben* *vt* запíсваць

níederschreien* *vt* перакрычáць, заглушы́ць сваíм кры́кам (*каго-н.*)

Níederschrift *f* -, -en зáпіс

níedersetzen **1.** *vt* садзíць, стáвіць, саджáць **2. ~, *sich*** садзíцца, сядáць

níedersinken* *vi* (s) 1) пáдаць, упáсці 2) спускáцца (*пра ноч*) 3) патанáць, тапíцца, апускáцца ў вадý 4) *перан.* апускáцца (*пра чалавека*)

Níederspannung *f* -, -en *эл.* нíзкае напрýжанне

níederstampfen *vt* таптáць, мяць (нагáмі)

níederstechen* *vt* закалóць

níederstoßen* **1.** *vt* 1) валíць з ног, збівáць 2) забівáць (на мéсцы), закóлваць **2.** *vi* (s) хýтка спускáцца, пáдаць кáменем

níederstrecken **1.** *vt* забíць, паразíць **2. ~, *sich*** лéгчы, вы́цягнуцца, разцягнýцца

níederstürzen **1.** *vt* (па)валíць, скíдваць **2.** *vi* (s) 1) кíдацца (*уніз*); ***auf die Knie ~*** упáсці на калéні 2) разбурáцца, пáдаць, абвáльвацца

Níedertracht *f* - нíзасць, пóдласць; ***éine ~ verüben*** зрабíць [дапусцíць] пóдласць

níederträchtig **1.** *a* нíзкі, пóдлы **2.** *adv* нíзка, пóдла, гнюсна

Níederträchtigkeit *f* -, -en *гл.* Níedertracht

níedertreten* *vt* таптáць, мяць (нагáмі)

Níederung *f* -, -en нізíна

níederwerfen* **1.** *vt* 1) скíдваць, валíць 2) падаўля́ць (*паўстанне*), учыня́ць распрáву (*над кім-н.*) 3) звяргáць, скідáць **2. ~, *sich*** пáдаць

Níederwerfung *f* -, -en падаўлéнне (*паўстання*)

níederziehen* *vt* цягнýць уніз

níedlich *a* мíлы, (пры)вáбны, вы́танчаны

Níedlichkeit *f* - мілавíднасць, прывáбнасць

Níednagel *m* -s, -nägel завýсеніца, задзíрына

níedrig *a* 1) нíзкі (*тс. перан. пра цану і г.д.*) 2) пóдлы, нíзкі

Níedrigkeit *f* -, -en 1) нізíна 2) нíзасць, пóдласць

níemals *adv* нікóлі

níemand *pron indef* ніхтó; ***es ist ~ da*** (тут) нікóга нямá; ***~ ánders als…*** ніхтó íншы як…

Níemandsland *n* -es *вайск.* міжакóпная прастóра, нічы́йная [нейтрáльная] паласá

Níere *f* -, -n *анат.* ны́рка ◊ ***j-n auf Herz und ~n prüfen*** ≅ стáвіць кагó-н. на выпрабавáнне; ***das geht mir an [auf] die ~n*** гэ́та дзéйнічае мне на нéрвы

Níerenbecken *n* -s, - *анат.* ны́рачная лахáнка

nierenförmig *a* у фóрме ны́ркі, ныркападóбны

níeren|krank, ~leidend *a* хвóры на ны́ркі

Níerenstein *m* -(e)s, -e *мед.* ны́ркавы кáмень

níeseln *vimp* імжы́ць; ***es nieselt*** імжы́ць дождж

Níeselregen *m* -s, - (*pl рэдка*) дрóбны дождж, імжá

níesen *vi* ч(ы)хáць ◊ ***ich wérde dir was ~!*** *груб.* падстаўля́й кішэ́нь!

Níeßbrauch *m* -s *юрыд.* прáва валóдання чужóй маёмасцю

Níesgas *n* -es, -e чыхáльны газ

Níespulver [-vər] *n* -s чыха́льны парашо́к
Níeswurz *f* -, -en *бат.* 1) чэ́мер 2) чамяры́ца
Niet *m* -(e)s, -en, **Níete** *f* -, -n *тэх.* ні́та, заклёпка
Níete *f* -, -n пусты́ біле́т (*у латарэі*); ***er ist éine*** ~ ён нуль [пусто́е ме́сца]
níeten *vt* кляпа́ць
níetfest: ***niet- und nágelfest*** 1) закляпа́на на́глуха 2) мо́цна зро́блены [прыро́блены]
Níetung *f* -, -en *тэх.* клёпка, склёпка, заклёпачнае злучэ́нне
Nihilísmus *m* - нігілі́зм
nihilístisch *a* нігілі́сцкі, нігілісты́чны
Nikotín *n* -s нікаці́н
Nílpferd *n* -(e)s, -e *заал.* бегемо́т
Nímbus *m* -, -se 1) німб, арэо́л, ззя́нне 2) *перан.* прэсты́ж; ***j-m den ~ néhmen*, j-n séines ~ entkléiden*** развянча́ць каго́-н.
nímmer, **nímmermehr** *adv* ніко́лі, ніко́лі ў жыцці́
nímmermüde *a* нясто́мны, які́ не ве́дае сто́мы
Nímmersatt *m* - *i* -(e)s, -e ненажэ́рны, ненае́дны, абжо́ра
Nímmerwiedersehen: ***auf ~!*** быва́й(це) назаўсёды!
nimmst, **nimmt** *präs ад* néhmen*
Niób, Nióbium *хім.* *n* -s ніо́бій
níppen *vi* піць мале́нькімі глытка́мі, прыгу́біць, каўтану́ць
Níppes [nip *i* nips] *pl* Níppsachen 1) прыго́жыя (фарфо́равыя) ца́цкі 2) жано́чыя ўпрыго́жванні
nírgend(s) *adv* нідзе́
nírgendhér *adv* ніадку́ль
nírgend(s)hín *adv* нікуды́
nírgend(s)wó *adv* нідзе́
nírgendwohér *adv гл.* nírgendhér
Nirósta *n* -s (*скар. ад* níchtrostender Stahl) нержаве́йная сталь
Nirwána *n* - *i* -s *рэл.* нірва́на
=**nis** *суф. назоўнікаў н. р., радзей ж. р., утварае назоўнікі абстрактнага значэння:* Gedächtnis *n* па́мяць
Nísche *f* -, -n ні́ша
Nísse *f* -, -n гні́да
nísten *vi* віць гнёзды, гняздзі́цца
Nístkasten *m* -s, -kästen шпако́ўня
Nitón *n* -s *хім.* радо́н, ніто́н
Nitrát *n* -(e)s, -e *хім.* нітра́т, соль азо́тнай кіслаты́
Nitrogén *n* -s *хім.* азо́т
Nitroglyzerín *n* -s *хім.* нітрагліцэры́на
Niveau [ni'vo:] *n* -s, -s 1) узро́вень, гарызо́нт, пло́скасць 2) *тэх.* ватэрпа́с, грунтва́га
Niveaulini¦e [ni'vo:-] *f* -, -n гарызанта́ль
nivellíeren [-vɛ-] *vt* нівелі́раваць, згла́джваць
Nivellíerer [-vɛ-] *m* -s, - нівеліро́ўшчык
Nix *m* -es, -e *міф.* вадзяны́
Níxe *f* -, -n руса́лка, вядзьма́рка
nóbel *a* 1) шляхе́тны, высакаро́дны 2) шчо́дры ◊ ~ ***geht die Welt zugrúnde [zu Grúnde], ~ muss die Welt zugrúnde [zu Grúnde] géhen**** ≅ гуля́ць – дык гуля́ць
Nobél *m* -s Но́бель, Леў (*у казках*)
Nobélpreis *m* -es, -e Но́белеўская прэ́мія
Nobélpreisträger *m* -s, - лаўрэа́т Но́белеўскай прэ́міі
noch **1.** *adv* 1) яшчэ́; ~ ***ímmer*** усё яшчэ́ 2) яшчэ́, ужо́; не пазне́й як…; ~ ***vor zwei Tágen*** яшчэ́ [усяго́] два дні [таму́] наза́д 3) яшчэ́ (*пры абазначэнні дабаўлення*); ~ ***éinmal*** *разм.* яшчэ́ раз; ~ ***éinmal so viel*** яшчэ́ сто́лькі ж **2.** *cj*: ***wéder… ~…, nicht… ~…*** ні… ні… ***wéder du ~ ich ні ты ні я; nicht héute ~ mórgen*** ні сёння, ні за́ўтра
nóchmalig *a* другаразо́вы, паўто́рны
nóchmals *adv* яшчэ́ раз
nólens volens ['vo:-] хо́чаш – не хо́чаш, во́ляй – няво́ляй, во́ленс – но́ленс
Nomáde *m* -n, -n качэ́ўнік
Nomádenleben *n* -s вандро́ўны лад жыцця́
nomádisch *a* качэ́ўны
Nómen *n* -s, -mina *грам.* імя́
Nomenklatúr *f* -, -en пералі́к на́зваў, тэрмінало́гія, наменклату́ра (*у розн. знач.*)
nominál *a* 1) *грам.* іме́нны 2) намі́нальны

Nominálwert *m* -(e)s, -e наміна́льная ва́ртасць, наміна́л
Nóminativ *m* -s, -e *грам.* назо́ўны склон
nominéll *a* наміна́льны
nominíeren *vt* 1) называ́ць, іменава́ць 2) вылуча́ць, называ́ць (*кандыдата*)
Nonchalance [nɔ̃ʃa'lɑ̃:s] *f* - развя́знасць, бесцырымо́ннасць
Non-Márkt-Transaktión *f* -, -en *камерц.* пазары́начная а́кцыя
Nónne *f* -, -n мана́шка
Nónnenkloster *n* -s, -klöster жано́чы кля́штар [манасты́р]
Nónsens *m* -es *i* - бязглу́здзіца, недарэ́часць, абсу́рд
Nónstopflug *m* -(e)s, -flüge беспераса́дачны пералёт
Nóppe *f* -, -n *тэкст.* вузе́льчык, заця́жка
Nord *m* 1) по́ўнач 2) -(e)s, -e паўно́чны ве́цер, норд; ***in ~ und Süd*** усю́ды, на [па] ўсі́м све́це
nórddeutsch *a* паўночнагерма́нскі, паўночнанямецкі
Nórden *m* -s по́ўнач (*напрамак*); ***aus [von]*** ~ з по́ўначы; ***nach*** ~ на по́ўнач; ***der Hóhe*** ~ Кра́йняя По́ўнач
nórdisch *a* 1) паўно́чны (*характэрны для Поўначы*) 2) скандына́ўскі
Nórdländer *m* -s, - жыха́р По́ўначы
nördlich 1. *a* паўно́чны (*пра напрамак*); ***~er Bréite*** паўно́чнай шыраты́ **2.** *adv* на по́ўнач, паўно́чней; ***~ von Brest*** паўно́чней Брэ́ста
Nórdlicht *n* -(e)s, -er паўно́чнае ззя́нне
Nórdost *m* 1) паўно́чны ўсход 2) -(e)s, -e паўно́чна-ўсхо́дні ве́цер, норд-о́ст
Nórdosten *m* -s паўно́чны ўсход
nórdöstlich 1. *a* паўно́чна-ўсхо́дні **2.** *adv* да паўно́чнага ўсхо́ду, на паўно́чны ўсход
Nórdpol *m* -s *геагр.* Паўно́чны по́люс
Nórdpolarmeer *n* -es Паўно́чны Ледаві́ты акія́н
Nórdsee *f* - Паўно́чнае мо́ра
Nórdstern *m* -(e)s Паля́рная зо́рка
nórdwärts *adv* на по́ўнач
Nórdwest *m* 1) паўно́чны за́хад 2) -(e)s, -e паўно́чна-захо́дні ве́цер, норд-ве́ст
Nórdwesten *m* -s паўно́чны за́хад
nórdwestlich 1. *a* паўно́чна-захо́дні **2.** *adv* да паўно́чнага за́хаду, на паўно́чны за́хад
Nörgeléi *f* -, -en 1) прыдзі́рка 2) прыдзі́рлівасць
nörgelisch *a* прыдзі́рлівы, буркли́вы
nörgeln *vi* (*an D*) *пагардл.* чапля́цца, прыдзіра́цца (*да каго-н.*), бурча́ць
nörgelnd *a*: ***~e Kritík*** дро́бязная кры́тыка
Nörgler *m* -s, - *пагардл.* прыдзі́ра, бурку́н
nörglerisch *a* прыдзі́рлівы
Norm *f* -, -en 1) но́рма; ***néue ~en erstéllen*** устанаві́ць но́выя но́рмы; ***die ~ éinhalten**** выко́нваць но́рму 2) станда́рт
normál *a* нарма́льны
Normále *f* -, -n *матэм.* перпендыкуля́р
normálerweise *adv* нарма́льным чы́нам, звыча́йна
normalisíeren *vt* 1) нармалізава́ць 2) вызнача́ць но́рмы [станда́рты]
Normalisíerung *f* -, -en 1) нармаліза́цыя 2) стандартыза́цыя
Normálverbraucher *m* -s, - сярэ́дні спажыве́ц
Normálzustand *m* -(e)s, -stände нарма́льны стан, нарма́льнае стано́вішча
normatív *a* нарматы́ўны
nórmen *vt*, **normíeren** *vt* нармава́ць, нармірава́ць
nórmgerecht *a* нармірава́ны, у адпаве́днасці з но́рмамі
Normíerung *f* -, -en нарм(ір)ава́нне
Nórmung *f* -, -en 1) стандартыза́цыя 2) нарм(ір)ава́нне
Norwéger *m* -s, - 1) нарве́жац 2) *pl* нарве́жскія канькі́
norwégisch *a* нарве́жскі
Nostalgíe *f* - настальгі́я (*у розн. знач.*)
not: ***es tut*** ~ неабхо́дна, трэ́ба; ***déine Hílfe tut*** ~ неабхо́дна [патрэ́бна] твая́ дапамо́га
Not *f* -, Nöte 1) неабхо́днасць, патрэ́ба, кра́йнасць; ***aus*** ~ па неабхо́днасці; ***zur*** ~ у кра́йнім вы́падку; ***mit knápper ~, mit Müh' und*** ~ з вялі́кай ця́жкасцю,

насі́лу, ледзь-ледзь 2) бе́днасць, гале́ча, няста́ча, лі́ха, бе́дства; ***j-m aus der ~ hélfen**** выруча́ць каго́-н. (з бяды́), дапамага́ць каму́-н. у бядзе́; ***in der ~ lében*** жыць у няста́чы [гале́чы]; ***in ~ geráten**** тра́піць у бяду́; ***j-m séine ~ klágen*** папла́кацца каму́-н., раскрыва́ць каму́-н. душу́; ***séine (líebe) ~ mit j-m, etw. (D) háben*** мець мно́га кло́пату [адны́ турбо́ты] з кім-н., чым-н. ◊ ~ ***lehrt béten*** ≅ не пры́йдзе трыво́га – не ўспо́мніш і Бо́га; ~ ***kennt kein Gebót*** бяда́ сваé зако́ны пі́ша

Notár *m* -s, -eната́рыус

Notariát *n* -s, -e натарыя́льная канто́ра

notari¦éll, notárisch *a* натарыя́льны

Nótausgang *m* -(e)s, -gänge запасны́ вы́хад

Nótbehelf *m* -(e)s, -e 1) надзвыча́йны [апо́шні] сро́дак 2) часо́вая ме́ра

Nótbremse *f* -, -n запасны́ то́рмаз, стопкра́н

Nótdurft *f* - натура́льная патрэ́ба; ***die ~ verríchten*** спраўля́ць натура́льную патрэ́бу

nótdürftig 1. *a* бе́дны, гаро́тны, мізэ́рны; ***ein ~es Áuskommen fínden**** мець то́лькі са́мае неабхо́днае **2.** *adv* абыя́к; ~ ***bekléidet sein*** быць ама́ль раздзе́тым

Nóte *f* -, -n 1) адзна́ка, бал; ***j-m éine gúte ~ gében**** ста́віць каму́-н. до́брую адзна́ку 2) заўва́га, адзна́ка; ***etw. mit éiner ~ verséhen**** зрабі́ць адзна́ку на чым-н. 3) банкно́т, купю́ра 4) *дып.* но́та; ***~n áustauschen*** абме́ньвацца но́тамі 5) но́та (*у розн. знач.*); ***etw. in ~n sétzen*** піса́ць му́зыку на што-н., пакла́сці што-н. на му́зыку; ***nach ~n spíelen*** іграць па но́тах; ***wie nach ~n*** як па но́тах 6) *перан.* тон, адце́нне; ***éine ándere ~ ánschlagen**** перамяні́ць тон

Nótenaustausch *m* -es, -e *дып.* абме́н но́тамі

Nótenbank *f* -, -en эмісі́йны банк

Nótenblatt *n* -(y)s, -blätter *муз.* но́ты, но́тны ліст

Nótenpapier *n* -s, -e но́тная папе́ра

Nótenpult *n* -(e)s, -e пюпі́тр для нот

Nótenschlüssel *n* -s, - *муз.* ключ

Nótenschrift *f* -, -en *муз.* но́тнае пісьмо́

Nótenzeichen *n* -s, - *муз.* но́тны знак

Nótfall *m* -(e)s, -fälle надзвыча́йны [кра́йні] вы́падак

nótfalls *adv у* кра́йнім вы́падку, у вы́падку неабхо́днасці

nótgedrungen *adv* во́ляй-нявóляй, вы́мушана

notíeren *vt* зазнача́ць, запі́сваць, занато́ўваць

nötig *a* патрэ́бны, неабхо́дны; ~ ***sein*** патрабава́цца, быць неабхо́дным [патрэ́бным]; ***etw. ~ háben*** мець патрэ́бу ў чым-н.; ***er hat es (nicht) ~ (zu + inf)*** яму́ (не) патрэ́бна (*зрабіць што-н.*)

nötigen *vt* (*zu D*) 1) прымуша́ць (*каго-н. да чаго-н.*), прымуша́ць (*каго-н. рабіць што-н.*) 2) насто́йліва запраша́ць [упро́шваць] (*што-н. рабіць*); ***er lässt sich nicht ~*** ён не прымуша́е сябе́ ўпро́шваць

nötigenfalls *a у* вы́падку неабхо́днасці

Nötigung *f* -, -en 1) прыму́с 2) насто́йлівае запрашэ́нне; насто́йлівае ўпро́шванне, насто́йлівая про́сьба

Notíz *f* -, -en заме́тка, ната́тка; ~ ***néhmen* (von D)*** заўважа́ць (*што-н.*)

Notízblock *m* -(e)s, -s блакно́т, ната́тнік

Notízbuch *n* -(e)s, -bücher запісна́я кні́жка

Nótjahr *n* -(e)s, -e неўраджа́йны год

Nótlage *f* -, -n ця́жкае [гаро́тнае] стано́вішча

nótlanden (*impf* nótlandete, *part II* nótgelandet, *inf* nótzulanden) *vi* (*h,* s) *ав.* зрабі́ць вы́мушаную паса́дку

Nótlandung *f* -, -en *ав.* вы́мушаная паса́дка

Not léidend *a* які́ це́рпіць няста́чы

Nótleiter *f* -, -n пажа́рная ле́свіца

notórisch *a* 1) агульнавядо́мы 2) заўзя́ты, вядо́мы (*п'яніца*)

Nótpfennig *m* -s, -e гро́шы, адкла́дзеныя на чо́рны дзень

Nótplan *m* -(e)s, -pläne часо́вы план

Nótruf *m* -(e)s, -e крык аб дапамо́зе

nótschlachten *неаддз. vt* прырэ́зваць, прыко́лваць (*жывёлу*)

Nótsignal *n* -s, -e сігна́л бе́дства [бяды́]

Nótsitz *m* -es, -e запасно́е крэ́сла (*у аўтамабілі і г.д.*)

Nótstand *m* -(e)s бяда́, бядо́тнае стано́вішча; ***nationáler ~*** бядо́тнае стано́вішча краіны; ***den ~ im Lánde verhängen*** аб'явіць [увéсці] надзвыча́йнае стано́вішча ў краіне

Nótstandsgebiet *n* -s, -e раён, які знахо́дзіцца ў бядо́тным стано́вішчы

Nótunterkunft *f* -, -unterkünfte *вайск.* часо́вае ме́сца размяшчэ́ння

Nótverband *m* -(e)s, -verbände *мед.* часо́вая павя́зка

Nótverordnung *f* -, -en надзвыча́йны зако́н

Nótwehr *f* - самаабаро́на; ***etw. in [aus] ~ tun**** зрабіць што-н., абараня́ючыся [абараня́ючы сябé]

nótwendig 1. *a* неабхо́дны, патрэ́бны; ***ein ~es Übel*** непазбе́жнае зло **2.** *adv* ве́льмі, надзвы́чай, абавязко́ва (*патрэбна і да т.п.*)

nótwendigerweise *adv* па неабхо́днасці, вы́мушана, непазбе́жна

Nótwendigkeit *f* -, -en неабхо́днасць, непазбе́жнасць

Nótzucht *f* - згвалтава́нне

nótzüchtigen *неаддз. vt* згва́лціць

Novator [-ˈvaː-] *m* -s, -tóren нава́тар

Novelle [-ˈvɛ-] *f* -, -n 1) наве́ла, апавяда́нне 2) дапаўне́нне да зако́ну, змяне́нне зако́ну

novellíeren [-v-] *vt* уно́сіць дапаўне́нне ў зако́н

November [-ˈvɛ-] *m* - *і* -s лістапа́д

Novität [-vi-] *f* -, -en навінка, но́вая рэч, но́вы вы́раб

Nu: ***im ~*** імгне́нна, вокамгне́нна

Nuance [nyˈãːsə] *f* -, -n адце́нне, нюа́нс

nüchtern 1. *a* 1) цвяро́зы (*не п'яны*) 2) разва́жлівы 3) які нічо́га не еў, на́шча 4) сухі, су́мны **2.** *adv* 1) на́шча; да яды́ 2) цвяро́за, разва́жліва, разу́мна 3) су́ха, су́мна

Nüchternheit *f* - 1) цвяро́засць 2) разва́жлівасць 3) пусты́ стра́ўнік

Núckel *m* -s, - *разм.* со́ска, смо́чак

Núdeln *pl* ло́кшына, вермішэ́ль; ***éine úlkige Núdel*** *разм.* дзіва́к, дзіва́чка

núdeln *vt* адко́рмліваць (*птушку*); ***ich bin wie genúdelt*** я нае́ўся ад пу́за

Núdelsuppe *f* - суп з ло́кшынай, суп з макаро́намі

nukleár *a фіз.* я́дзерны, нуклеа́рны

null *num* нуль; ***~ Grad*** нуль гра́дусаў; ***eins zu ~*** (1:0) адзін да нуля́; ***~ Uhr zwölf*** нуль гадзін двана́ццаць міну́т [хвілін]

Null *f* -, -en нуль; ***das Ergébnis ist gleich ~*** *перан.* вы́нік ро́ўны нулю́; ***zehn Grad über [únter] ~*** дзе́сяць гра́дусаў вышэ́й [ніжэ́й] нуля́

Núllleiter *m* -s, - *эл.* нулявы́ про́вад

Núll-Lösung [Núlllösung] *f* - нулявóе рашэ́нне

Núllpunkt *m* -(e)s, -e 1) *фіз.* пункт замярза́ння 2) *матэм.* нулявы́ пункт

Numeràle *n* -s, -li¦en *і* -lia *грам.* лічэ́бнік

numeríeren *vt* нумарава́ць

Numeríerung *f* -, -en нумара́цыя

numérisch *a* лічбавы, лікавы

Númerus *m* -, Númeri *грам.* лік

Numismátik *f* - нумізма́тыка

Númmer *f* -, -n ну́мар, паме́р (*адзення*); ***~ fünf*** ну́мар пяць, пя́ты ну́мар; ***láufende ~*** бягу́чы [пара́дкавы] ну́мар

nun 1. *adv* цяпе́р; ***von ~ an*** з гэ́тага часу; ***~ erst*** то́лькі цяпе́р; ***~ erst recht*** тым больш, і пагато́ў **2.** *prtc* ну, так, дык; ***~ éndlich!*** нарэ́шце!; ***~ wird's bald?*** ну, ху́тка?; ***~, ~!*** ну-ну!

nunméhr *adv* з гэ́тага часу, адгэ́туль, цяпе́р

Núntius *m* -, Núnti¦en (па́пскі) ну́нцый

nur 1. *adv* то́лькі **2.** *cj*: ***nicht nur…, sóndern auch…*** не то́лькі…, а [але́] і…; ***nicht ~ héute, sóndern auch mórgen*** не то́лькі сёння, а [але́] і за́ўтра **3.** *prtc* то́лькі, ж(а); ***~ Mut!*** (то́лькі) смяле́й!; ***sieh ~!*** глядзі ж!; ***lass doch ~!*** пакінь [пераста́нь] жа!

Nuss *f* -, Nüsse арэ́х; ***éine léere [hóhle,***

táube] ~ пусты́ арэ́х; ***éine hárte ~*** *перан.* цвёрды арэ́шак, ця́жкая зада́ча; ***éine hárte ~ knácken*** рашы́ць ця́жкую зада́чу, спра́віцца са склада́най спра́вай ◊ ***Muss ist éine hárte*** ~ ≅ узя́ўся за гуж – не кажы́, што не дуж

Nússbaum *m* -(e)s, -baüme грэ́цкі арэ́х (*дрэва*)

Nússknacker *m* -s, - 1) шчыпцы́ для арэ́хаў 2) Шчаўкуно́к (*казка*)

Númssschale *f* -, -n 1) шкарлупі́на арэ́ха 2) мале́нькае су́дна, я́лік

Nüster *f* -, -n но́здра

Nut *f* -, -en *тэх.* жо́лаб, паз

Nútria *f* -, -s *заал.* ну́трыя

nútschen *vt* 1) смакта́ць 2) фільтрава́ць нуч-фі́льтрам

Nútte *f* -, -n *груб.* прастыту́тка, пута́на

Nutz *уст.*: ***zu (j-s) ~ und Frómmen*** на карысць, у інтарэ́сах каго́-н.

nutz *гл.* nútze, nütze

nútzbar *a* карысны, прыда́тны; ***~ má-chen (zu D)*** вы́карыстаць (*для чаго-н.*)

Nútzbarkeit *f* - кары́сць, прыда́тнасць

Nútzbarmachung *f* -, -en 1) выкарыста́нне, утылiза́цыя 2) асвае́нне (*цалінных земляў*)

nútzbringend 1. *a* кары́сны, вы́гадны **2.** *adv* з кары́сцю, з вы́гадай

nútze [nütze] *a* кары́сны, патрэ́бны, прыда́тны

Nútzeffekt *m* -(e)s, -e *тэх.* каэфіцые́нт кары́снага дзе́яння; ***ökonómischer ~*** эканамі́чны эфе́кт

nútzen [nützen] **1.** *vi* гадзі́цца, быць кары́сным [прыда́тным] **2.** *vt* выкарысто́ўваць, карыста́цца

Nútzen *m* -s, - кары́сць, вы́гада, прыбы́так; ***es ist von ~*** гэ́та прыно́сіць кары́сць; ***~ bríngen* [trágen*]*** прыно́сіць кары́сць; ***aus etw. (D) ~ zíehen**** мець [атры́млiваць] кары́сць з чаго́-н.; ***j-m zum ~ geréichen*** быць кары́сным [на кары́сць] каму́-н.

Nútzfaktor *m* -s, -toren каэфіцые́нт выкарыста́ння

Nútzfläche *f* -, -n кары́сная пло́шча

Nútzholz *n* -es дзелава́я драўні́на

Nútzlast *f* -, -en кары́сны груз

nützlich *a* кары́сны, вы́гадны; ***zu [bei, in] etw. (D) ~ sein*** быць кары́сным для чаго́-н., чым-н.

Nützlichkeit *f* - кары́сць, выго́да, вы́гада

nútzlos *a* бескары́сны

Nútzlosigkeit *f* - бескары́снасць

Nútznießer *m* -s, - чалаве́к, які́ атры́млівае вы́гаду ад чаго́-н., які́ карыста́ецца чым-н.

Nútznießung *f* -, -en пра́ва карыста́ння

Nútzpflanze *f* -, -n кары́сная раслі́на, тэхні́чная культу́ра

Nútzung *f* -, -en выкарыста́нне

Nútzwert *m* -(e)s, -e эфе́кт; ***der reále ~*** рэа́льны эфе́кт

Nylon ['naelən] *n* -s 1) нейло́н (*тканіна*) 2) *pl* ***~s*** нейло́навыя панчо́хі

Ný́mphe *f* -, -n *міф.* ні́мфа

ný́mphenhaft *a* як ні́мфа

O

o! *int* (*у спалучэнні з іншымі словамі*) о!, ах!; ~ ***ja!*** о, так!; ~ ***weh!*** які́ жаль!; ~ ***nicht doch!*** дык не (ж)!
Oáse *f* -, -n аа́зіс
ob *cj* ці; ***als*** ~ як бы́ццам, ні́бы́; ~ ***auch*** хоць і…; ***er frágte, ~ er kómmen sóllte*** ён спыта́ў, ці не прыйсці́ яму́; ~ ***ich líeber bléibe*** ці не лепш мне заста́цца; ***und ~!*** яшчэ́ б!; ***na (und) ~!*** яшчэ́ як!
Óbacht *f* - ува́га, назіра́нне; ***auf j-n, etw. (A) ~ gében**** звярта́ць ува́гу на каго́-н., што-н.; ***etw. in ~ néhmen**** прыня́ць што-н. да ўва́гі; ~***!*** ува́га!
Óbdach *n* -(e)s схо́вішча, пры́тулак, прыста́нішча; ***kein ~ háben*** не мець пры́тулку, быць бяздо́мным; ***j-m ~ gewähren*** даць пры́тулак каму́-н.
óbdachlos *a* бяздо́мны, беспрыту́льны
Óbdachlose *sub m, f* -n, -n бяздо́мны, -ая, беспрыту́льны, -ая; ***ein Asýl [Haus] für ~*** пры́тулак для бяздо́мных, начлёжка
Obduktión *f* -, -en анатамі́раванне (*трупа*), аўто́псія
Ó-Beine *pl* но́гі ко́лам, крывы́я но́гі
ó-beinig [Ó-beinig] *a* крывано́гі, які́ ма́е но́гі ко́лам
Obelísk *m* -en, -en абелі́ск
óben *adv* наве́рсе, уве́рсе, угары́; ***bis*** ~ даве́рху; ***nach*** ~ уго́ру, угару́; ***von ~ (heráb)*** зве́рху (уні́з); ***j-n von ~ heráb behándeln [ánsehen*]*** звысо́ку глядзе́ць на каго́-н., ста́віцца да каго́-н. як да ніжэ́йшай істо́ты; ~ ***erwähnt [~ genánnt]*** вышэйпамянёны, вышэйназва́ны запа́льчывым
óben stéhend *a* вышэйназва́ны, вышэйпрыве́дзены, вышэйпамянёны; ***im óben Stéhenden*** як было́ ска́зана вышэ́й
obenán *adv* на чале́, на пе́ршым ме́сцы
obenáuf *adv* наве́рсе, зве́рху
obendráuf, obendréin *adv* звыш [акрамя́] таго́
obenhín *adv* павярхо́ўна, злёгку
obenhináus *adv*: ~ ***wóllen**** мець вялі́кія наме́ры [пла́ны], зама́хвацца на вялі́кія рэ́чы; ~ ***sein*** мець шмат пы́хі; быць
óber *a* 1) ве́рхні, вышэ́йшы 2) гало́ўны, старэ́йшы, вярхо́ўны; ***die ~en Schúlklassen*** старэ́йшыя кла́сы шко́лы
Óber *m* -s, - 1) *разм.* (ста́ршы) афіцыя́нт 2) *карт.* да́ма
Óber= *паўпрэфікс назоўнікаў, азначае*: 1) ве́рхні 2) вышэ́йшы; вярхо́ўны; гало́ўны; ста́ршы; о́бер
Óberarm *m* -(e)s, -e плячо́
Óberarzt *m* -es, - ärzte гало́ўны [ста́ршы] ура́ч
Óberaufsicht *f* - гало́ўны кантро́ль; вярхо́ўны нагля́д
Óberbefehl *m* -(e)s *вайск.* гало́ўнае кама́ндванне; ***den ~führen [háben] (über A)*** кама́ндаваць, распараджа́цца (*кім-н., чым-н.*)
Óberbefehlshaber *m* -s, - галоўнакама́ндуючы
Óberbau *m* -(e)s, -ten 1) *буд.* надбудо́ва, ве́рхняя ча́стка буды́нка 2) ку́заў (*аўтамашыны*)
Óberbett *n* -(e)s, -en пакрыва́ла, ка́па
Óberbürgermeister *m* -s, - о́бер-бургамі́стр
Óberdeck *n* -(e)s, -e *i* -s ве́рхняя па́луба
óberdeutsch *a* верхненяме́цкі, паўднёваняме́цкі
Óbere *sub m*, *f* -n, -n кіраўні́к, нача́льнік, старэ́йшы
Óberfeldarzt *m* -es, -ärzte падпалко́ўнік ме́дыка-саніта́рнай слу́жбы
Óberfläche *f* -, -en паве́рхня; ***wíeder an die ~ kómmen**** зно́ў з’яві́цца на паве́рхні; *перан.* зноў вы́йсці на паве́рхню; ***an der ~ háften [schwímmen*]*** ко́ўзацца па паве́рхні, не ўніка́ць у су́тнасць спра́вы, схва́тваць вяршкі́
óberflächlich *a* павярхо́ўны

Óberflächlichkeit *f* -, -en лёгкаду́мнасць, павярхо́ўнасць

Óbergeschoss *n* -es, -e ве́рхні паве́рх

Óbergewalt *f* -, -en вярхо́ўная ўла́да

óberhalb *prp* (*G*) зве́рху, па́-над, над; ~ ***des Flússes*** вышэ́й па рацэ́

Óberhand *f*: ***die ~ gewínnen* (über A)*** узя́ць верх (*над кім-н.*)*;* ***er hat die ~*** ён тут гало́ўны, ён тут усі́м распараджа́ецца

Óberhaupt *n* -(e)s, -häupter галава́, на-ча́льнік, кіраўні́к

Óberhaus *n* -es ве́рхняя пала́та (*парламента*)

Óberhemd *n* -(e)s, -en ве́рхняя [мужчы́нская] саро́чка [кашу́ля]

Óberherrschaft *f* - панава́нне, вярхо́ўная ўла́да

Óberhoheit *f* - суверэнітэ́т

Óberin *f* -, -nen ста́ршая (медыцы́нская) сястра́

óberirdisch *a* надзе́мны; назе́мны, павярхо́ўны

Óberkellner *m* -s, - ста́ршы афіцыя́нт

Óberkiefer *m* -s, - *анат.* ве́рхняя скі́віца

Óberkommando *n* -s, -s гало́ўнае кама́ндаванне, штаб (*аб'яднання*)

Óberkörper *m* -s, - ве́рхняя ча́стка ту́лава

Óberland *n* -(e)s, -länder гары́стая мясцо́васць

Óberlauf *m* -(e)s, -läufe ве́рхняе цячэ́нне, вярхо́ўе (*ракі*)

Óberleib *m* -(e)s, -er *гл.* Óberkörper

Óberleitung *f* -, -en 1) гало́ўнае кіраўні́цтва; гало́ўнае ўпраўле́нне 2) надзе́мны [паве́траны] про́вад, ве́рхняя лі́нія

Óberleitungsomnibus *m* -ses, -se тралейбус

Óberleutnant *m* -s, -e *i* -s ста́ршы лейтэна́нт, оберлейтэна́нт

Óberprima *f* -, -men выпускны́ клас (*у некаторых школах Германіі*)

Óberschenkel *m* -s, - *анат.* клуб

Óberschicht *f* -, -en ве́рхні слой, ве́рхняя прасло́йка

Óberschiedsrichter *m* -s, - *спарт.* гало́ўны суддзя́

Óberschule *f* -, -en сярэ́дняя шко́ла

Óberschwester *f* -, -n ста́ршая (медыцы́нская) сястра́

óberst *a* вышэ́йшы, вярхо́ўны, найвышэ́йшы, гало́ўны; ***das ~e Gerícht*** вярхо́ўны суд; ***die ~e Gewált*** вярхо́ўная ўла́да

Óberst *m* -s *i* -en, -en палко́ўнік

Óberstaatsanwalt *m* -(e)s, -e *i* -anwälte вярхо́ўны пракуро́р

Óberstleutnant *m* -s, -e *i* -s падпалко́ўнік

Óberstübchen *n* -s, - манса́рда ◊ ***bei dem ist's wohl nicht ríchtig im ~*** *разм. у* яго́ не ўсе до́ма

Óberstufe *f* -, -n ве́рхняя ступе́нь (*напр., сярэдняй школы*)

Óberteil *n*, *m* -(e)s, -e ве́рхняя ча́стка, верх (*у абутку*)

óberwärts *adv* наве́рх, уве́рх

Óberwasser *n*: ~ ***háben [bekómmen*]*** перамага́ць, атры́мліваць перава́гу

obgléich *cj* хоць, хаця́, нягле́дзячы на, дарма́ што

Óbhut *f* - *высок.* нагля́д, апе́ка; ***jmdn. in séine ~ néhmen**** узя́ць каго́-н. пад сваю́ апе́ку [абаро́ну]

óbig *a* вышэйпамянёны; ***im ~en*** як было́ ска́зана вышэ́й

Objékt *n* -(e)s, -e 1) аб'е́кт (*у розн. знач*): рэч, прадме́т 2) *грам.* дапаўне́нне, аб'е́кт

objektív *a* аб'екты́ўны

Objektív *n* -s, -e аб'екты́ў

Objektivismus [-ˈvis-] *m* - аб'ектывí́зм

objektivistisch [-ˈvi-] *a* аб'екты́ўны

Objektivität [-vi-] *f* - аб'екты́ўнасць

Objéktsatz *m* -es, -sätze *грам.* дапаўня́льны [дада́ны] сказ

Obláte *f* -, -n *царк.* прасві́рка, апла́тка

óbliegen* *аддз.*, **oblíegen*** *неаддз.* (*але заўсёды*: óbgelegen, óbzulegen) *vi* (*h, s*) (*D*) 1) стара́нна займа́цца (*чым-н.*); ***den Wíssenschaften ~*** аддава́цца наву́цы 2) ста́віцца ў абавя́зак, нале́жаць; ***das liegt mir*** ob гэ́та мой абавя́зак

Óbliegenheit *f* -, -en абавя́зак, абавязáцельства
obligát *a* абавязкóвы; прыня́ты
Obligatión *f* -, -en аблігáцыя
obligatórisch *a* абавязкóвы, неабхóдны
oblique [ob'li:k] *a* 1) кóсы, нахíлены 2): ***~er Kásus*** *грам.* ускóсны склон
Óbmann *m* -(e)s, -männer *i* -leute стáраста, старшыня́
Obó¦e *f* -, -n *муз.* габóй
Oboíst *m* -en, -en *муз.* габаíст
Óbolus *m* -, - *i* -e лéпта, уклáд; ***séinen ~ entríchten [béisteuern]*** зрабíць свой невялíкі ўклáд
Óbrigkeit *f* -, -en начáльства, улáда
obschón *гл.* obgléich
Observatión [-va-] *f* -, -en назірáнне, сачэ́нне
Observatórium [-va-] *n* -s, -ri¦en абсерватóрыя
observíeren [-v-] *vt спец.* назірáць, сачы́ць (*за кім-н., за чым-н.*)
óbsiegen *vi* (*D, über, gegen A*) брáць верх (*над кім-н., чым-н.*); перамагчы́ (*каго-н., што-н.*)*;* ***ein obsiegendes Úrteil*** рашу́чы [аднаду́шны] прыгавóр
obskúr *a* 1) цёмны, цьмя́ны 2) падазрóны; ***die Sáche kommt mir étwas ~ vor*** гэ́та мне здаéцца падазрóным; ***ein ~es Blatt*** *разм.* бульвáрны лістóк
Obskuránt *m* -en, -en цемрашáл, абскурáнт
Obskurantísmus *m* - цемрашáльства, абскуранты́зм
Obst *n* -(e)s садавíна, фру́кты; ***gedörrtes ~*** сухафру́кты; ***gesüßtes ~*** цукáты
Óbstbau *m* -(e)s пладавóдства
Óbstbaum *m* -(e)s, -bäume пладóвае дрэ́ва
óbsten *vi* здымáць ураджáй пладóў [фруктáў]
Óbsternte *f* - збóр пладóў
Óbstgarten *m* -s, -gärten пладóвы сад
Óbstladen *m* -s, - läden магазíн садавíны і гарóдніны
obstruíeren *vt* рабíць абстру́кцыю (*каму-н., чаму-н.*)*,* зрывáць (*пасяджэнне і г.д.*)
Obstruktión *f* - абстру́кцыя
Óbstsaft *m* -(e)s, -säfte фруктóвы сок
Óbstschále *f* -, -n вáза для фру́ктаў
Óbstwein *m* -(e)s, -e фруктóвае віно́
Óbstzucht *f* - *гл.* Óbstbau
obszön *a* непрыстóйны, бры́дкі
Óbus *m* -ses, -se тралéйбус
óbwalten *аддз. vi канц.* мець мéсца, уладáрыць, панавáць
óbwaltend *a* існу́ючы, пану́ючы; ***únter den ~en Úmständen*** пры гэ́тых абстáвінах, у гэ́тых вару́нках
obwóhl, obzwár *гл.* obgléich
Ochs *m* -en, -en, **Óchse** *m* -n, -n 1) бык, вол 2) *лаянк.* ду́рань, ёлупень; ***dumm wie ein ~*** дурны́ як бот ◊ ***die ~n hínter den Pflug spánnen*** ≅ пачынáць спрáву не з тагó канцá; ***den ~n beim Horn fássen*** узя́ць быкá за рóгі
óchsen *vt разм.* зубры́ць
Óchsenauge *n* -s, -n 1) бычы́нае вóка 2) кру́глае [авáльнае] акнó 3) яéчня
Óchsenziemer *m* -s, - пу́га, бізу́н
Ócker *n*, *m* -s, - óхра
óckergelb *a* жóўты, кóлеру óхры
Óde *f* -, -n *літ.* óда
öd(e) *a* 1) пустэ́льны, незасéлены 2) су́мны, пусты́; ***ein ~es Geschwätz*** пустáя балбатня́
Öde *f* -, -n пусты́ня, глухмéнь
Ódem *m* -s *уст., паэт.* пóдых, павéў
Ödém *n* -s, -e *мед.* ацёк
öden 1. *vt* (*mit D*) наганя́ць нуду́ (*на каго-н. чым-н.*) **2. *~, sich*** ну́дзіцца, сумавáць, маркóціцца
óder *cj* ці, абó, альбó; ***entwéder…~…*** ці… ці…, абó… абó; ~ ***nicht?*** хíбá не?; ***wir fáhren (entwéder) héute ~ mórgen*** мы паéдзем абó сёння, абó зáўтра; ***so ~ so*** так ці інáкш [інáчай]; усё рóўна; ***~ (nicht)?*** ці не так?; ***~ áber*** абó [альбó ж]
odiös *a* адыёзны
Ödland *n* -(e)s, -länder пустэ́льня, пусты́р
Odyssée *f* - *перан.* адысéя
Ófen *m* -s, Öfen печ, пéчка ◊ ***hínterm ~ hócken*** не вылáзіць з дóму, тырчáць

до́ма; ***der ~ meint es gut*** пе́ч до́бра напа́лена

Ófenbank *f* -, -bänke ляжа́нка каля́ пе́чы

Ófenherd *m* -(e)s чарэ́нь

Ófenkachel *f* -, -n ка́фля

Ófenrohr *n* -(e)s, -e ко́мін, дымахо́д

Ófenröhre *f* -, -n духо́ўка

Ófensetzer *m* -s, - пячні́к, му́ляр

Ófenzug *m* -(e)s, -züge ко́мін, дымахо́д

óffen **1.** *a* 1) адкры́ты, адчы́нены; ***j-n mit ~en Ármen empfángen* [begrüßen]*** сардэ́чна прыня́ць [сустрэ́ць] каго́-н.; ***mit ~em Mund dástehen**** быць разявя́кай; стая́ць, разя́віўшы рот 2) адкры́ты, шыро́кі, свабо́дны 3) адкры́ты, шчы́ры 4) адкры́ты, публі́чны; ***ein ~er Brief*** адкры́тае пісьмо́; ***in ~er Ábstimmung*** адкры́тым галасава́ннем 5) незаня́ты, вака́нтны ◊ ***ein ~er Kopf*** све́тлая галава́; ***éine ~e Hand háben*** быць шчо́дрым; ***~e Türen éinrennen**** лама́цца [бі́цца] у адчы́неныя дзве́ры; ***mit ~em Visíer*** з адкры́тым забра́лам, адкры́та **2.** *adv* 1) адкры́та; ***~ bléiben**** застава́цца адкры́тым (*пра пытанне*); ***~ hálten**** пакіда́ць [трыма́ць] адчы́неным; пакіда́ць, захо́ўваць (*вакантным месца*); пакіда́ць за сабо́й пра́ва; ***~ lássen**** пакіда́ць адкры́тым [нявы́рашаным] (*пытанне*); пакіда́ць адчы́неным (*акно*); ***~ stéhen**** быць адчы́неным [адкры́тым]; ***die Wahl steht Íhnen ~*** Вам дае́цца пра́ва выбіра́ць; ***es steht ihm ~ zu géhen óder zu bléiben*** ён мо́жа пайсці́ ці заста́цца 2) адкры́та, шчы́ра; ***~ geságt*** шчы́ра ка́жучы; ***~ (zutáge, zu Táge) líegen**** быць відаво́чным

óffenbar **1.** *a* відаво́чны, я́ўны **2.** *adv* відаво́чна, віда́ць, як віда́ць

offenbáren *неаддз. vt* (*part II* offenbárt *i* geóffenbart) **1.** выяўля́ць; праяўля́ць, адкрыва́ць, пака́зваць, рабі́ць вядо́мым **2.** **~, *sich*** выяўля́цца; праяўля́цца, выяўля́цца; рабі́цца [станаві́цца] вядо́мым; ***sich j-m ~*** вы́казаць каму́-н. свае́ ду́мкі, адкры́ць каму́-н. душу́

Offenbárung *f* -, -en адкрыццё, выяўле́нне, праяўле́нне

Óffenheit *f* - адкры́тасць, шчы́расць

óffenherzig *a* шчы́ры, чыстасардэ́чны

Óffenherzigkeit *f* - адкры́тасць, шчы́расць, чыстасардэ́чнасць

óffenkundig *a* відаво́чны, я́ўны

óffensichtlich *гл.* óffenbar

offensív *a* 1) які́ наступа́е, наступа́льны, агрэсі́ўны 2) знява́жлівы, кры́ўдны

Offensíve [-və] *f* -, -n *вайск.* на́ступ, наступле́нне; ***die ~ ergréifen**** перайсці́ ў на́ступ [наступле́нне]

öffentlich **1.** *a* 1) грама́дскі, публі́чны; ***die ~e Méinung*** грама́дская ду́мка; ***~e Kláge*** *юрыд.* публі́чнае абвінава́чванне 2) дзяржа́ўны, грама́дскі, афіцыя́льны, афіцы́йны; ***~e Éinrichtungen*** дзяржа́ўныя [грама́дскія] устано́вы **2.** *adv* публі́чна

Öffentlichkeit *f* - грама́дскасць, публі́чнасць; ***an die ~ bríngen**** даве́сці да (ве́дама) публі́чнасці, апублікава́ць

offeríeren *vt камерц.* прапано́ўваць

Offérte *f* -, -n *камерц.* прапанава́нне, прапано́ва; ***éine hóhe ~*** прыва́бная [прые́мная] прапано́ва

offizi¦éll *a* афіцыя́льны, афіцы́йны

Offizíer *m* -s, -e афіцэ́р; ***aktíver ~*** ка́дравы афіцэ́р; ***~ áußer Díenst*** афіцэ́р у адста́ўцы; ***~ vom Trúppendienst*** дзяжу́рны афіцэ́р па ча́сці; ***~ des Beúrlaubtenstandes*** афіцэ́р запа́су; ***wáchhabender ~*** нача́льнік карау́ла

Offizíersanwärter *m* -s, - кандыда́т у афіцэ́ры

Offizíersbursche *m* -n, -n дзяншчы́к

Offizíerskorps [-ko:r] *n* - [ko:rs], - [-ko:rs] афіцэ́рскі ко́рпус

Offizíersrang *m* -(e)s, -ränge афіцэ́рскае зва́нне, афіцэ́рскі чын

Offizíersschule *f* -, -n вайско́вае вучы́лішча, вайско́вая вучэ́льня, афіцэ́рскае вучы́лішча, афіцэ́рскія ку́рсы

offiziös *a* афіцыёзны

öffnen *vt* адчыня́ць, адкрыва́ць, раскрыва́ць, адкарко́ўваць; ***j-m die Áugen ~***

адкрыць каму́-н. ісціну [пра́ўду] (*на што-н.*); ***j-m sein Herz ~*** *разм.* адве́сці душу́ (*каму-н.*)

Öffnung *f* -, -en 1) адту́ліна, пралом 2) раскрыццё, адчыне́нне

oft *adv* ча́ста, часцяко́м; ***wie ~?*** ко́лькі разо́ў?, як ча́ста?

öfter 1. *a* паўто́рны, даво́лі ча́сты **2.** *adv* ча́ста, няро́дка, частяко́м

öfter(s) *adv* 1) ча́ста, няро́дка, часцяко́м 2) пра́ма, про́ста

óftmalig *a* ча́сты

óftmals *adv* ча́ста

oh! *int* ах!, о!

Óheim *m* -s, -e *устар.* дзя́дзька

Ohm *n* -s, - *эл.* ом (*адзінка вымярэння супраціўлення*)

óhne 1. *prp* (*A*) 1) без; ***~ Zwéifel*** безумо́ўна, бясспрэ́чна 2) акрамя́, без; ***~ wéiteres*** акрамя́, не лі́чачы, без; ***~ Spaß*** без жа́ртаў, у гэ́тым ёсць зе́рне ісціны 3): ***das ist nicht (so) ~*** *разм.* гэ́та ма́е сэнс **2.** *cj*: ***~ dass*** без таго́, каб; ***nicht ~ zu*** не без таго́, каб; ***~ zu lésen*** не чыта́ючы; ***~ zu spréchen*** ніч́ога не ка́жучы; ***~ auch ein Wort geságt zu háben*** не сказа́ўшы ні сло́ва; ***~ dass er weiß*** без яго́ ве́дама

ohnedém, ohnedíes *adv* і без таго́, ва ўся́кім вы́падку

ohnegléichen *adv inv* непараўна́льны; выда́тны, цудо́ўны

ohnehín *adv* і без гэ́тага, усё адно́, і так ужо́

Óhnmacht *f* -, -en 1) бяссі́лле, сла́басць 2) непрыто́мнасць; ***in ~ fállen**** стра́ціць прыто́мнасць; ***aus der ~ erwáchen*** прыйсці́ да свядо́масці [памя́ці], ачну́цца, апрыто́мнець

óhnmächtig *a* 1) бяссі́льны 2) у непрыто́мнасці; ***~ wérden*** стра́ціць прыто́мнасць, самле́ць

oho! *int* ого́!

Ohr *n* -(e)s, -en 1) ву́ха; ***die ~en bráusen mir*** у мяне́ шумі́ць у вуша́х; ***die ~en klíngen [géllen] ihm*** у яго́ ў вуша́х звіні́ць; ***er hat ábstehende ~en*** ён аблаву́хі [лапаву́хі] 2) ву́ха, слых; ***auf éinem ~ taub sein*** быць глухі́м на адно́ ву́ха; ***die ~en spítzen*** наваструы́ць [натапы́рыць] ву́шы, насцяро́жвацца; ***ein féines ~ háben*** мець то́нкі слых; ***mit hálbem ~ hören*** слу́хаць кра́ем ву́ха; ***das geht zu dem éinen ~ hinéin, zu dem ánderen (wíeder) hináus*** гэ́та ў адно́ ву́ха ўвахо́дзіць, а з друго́га вылята́е; ***er ist ganz ~*** ён пі́льна слу́хае; ён ніво́днага сло́ва не прапуска́е мі́ма вушэ́й ◊ ***er ist noch feucht hínter den ~en*** ≅ у яго́ яшчэ́ малако́ на губа́х не абсо́хла; ***sich etw. hínter die ~en schréiben**** ≅ намата́ць сабе́ на вус; ***j-n übers ~ háuen**** ашука́ць, абдуры́ць каго́-н.; ***j-m das Fell über die ~en zíehen**** спусці́ць шку́ру з каго́-н.; ***bis über die ~en verlíebt sein*** закаха́цца па са́мыя ву́шы

Öhr *n* -(e)s, -e 1) ву́шка (*іголкі*) 2) *тэх.* во́чка

óhrenbeteubend *a* аглуша́льны, мо́цны

Óhrenklappe *f* -, -n наву́шнік (*шапкі*)

Óhrensausen *n* -s шум [звон] у вуша́х

Óhrenschmalz *m* -es (вушна́я) се́ра

Óhrenschmaus *m* -es уце́ха для слы́ху [вушэ́й]

Óhrfeige *f* -, -n апляву́ха; ***j-m éine ~ verábreichen*** заляпі́ць каму́-н. аплявуху

óhrfeigen *vt неаддз.* дава́ць аплявуху, дава́ць по́ўху

Óhrläppchen *n* -s, - вушна́я мо́чка

Óhrmuschel *f* -, -n вушна́я ра́кавіна

Óhrring *m* -(e)s, -e завушні́ца

oje! *int* о, Бо́жа!

okay [o'ke:] *int* усё до́бра!, усё ў пара́дку!, дамо́віліся!

okkúlt *a* аку́льтны, тае́мны

Okkultísmus *m* - акульты́зм

Okkupatión *f* -, -en акупа́цыя, захо́п

okkupíeren *vt* акупі́раваць, акупава́ць, захапі́ць

Ökologíe *f* - экало́гія

ökológisch *a* экалагі́чны

Ökonóm *m* -en, -en 1) эканамі́ст 2) кіраўні́к гаспада́ркі; *гіст.* акано́м

Ökonomíe *f* - 1) эканомія, беражлі́васць,

гаспада́рлівасць 2) экано́міка 3): ***die polítische*** ~ паліты́чная экано́мія

Ökonómik *f* - экано́міка, гаспада́рка

ökonómisch *a* 1) эканамі́чны; ***~er Nútzeffekt*** эканамі́чны эфе́кт 2) экано́мны, беражлі́вы, ашча́дны

Ökonomíst *m* -en, -en эканамі́ст

Oktáve [-və] *f* -, -en *муз.* акта́ва

Október *m* - *i* -s, - кастры́чнік

oktroyieren [-troa̯ˈjiː-] *vt* (*D*) навя́зваць сі́лай (*каму-н.*)

Okulár *n* -s, -e акуля́р

okulíeren *vt бат.* прышчапля́ць «во́чкам», акулі́раваць

Okulíst *m* -en, -en акулі́ст

Ökuméne *f* - хрысція́нскі свет, усе́ хрысція́не

ökuménisch *a царк.* сусве́тны; ***das ~e Konzíl*** *царк.* усяле́нскі сабо́р

Okzidént *m* -s За́хад, захо́днія краі́ны

Öl *n* -(e)s, -e 1) але́й; ***in ~ bácken**** смажы́ць на але́і; ***in ~ málen*** піса́ць, маля-ва́ць але́йнымі фа́рбамі 2) на́фта; ◊ ~ ***ins Féuer gíeßen* [schütten]*** падліва́ць смалы́ [ма́сла, але́ю] у аго́нь; ***~ in die Wúnden gíeßen**** аблягча́ць паку́ты, вылечваць душэ́ўныя ра́ны

Ölbaum *m* -(e)s, -bäume алі́ўкавае дрэ́ва, маслі́на

Öldruck *m* -(e)s, -e *тэх.* ціск ма́сла

Öldruckbremse *f* -, -n гідраўлі́чны ма́слены то́рмаз

Oleánder *m* -s, - *бат.* алеа́ндр

ölen *vt* зма́зваць, ма́заць, шмарава́ць ма́слам [але́ем] ◊ ***álles geht wie geölt*** усё ідзе́ як па ма́сле

Ölfarbe *f* -, -n а́лейная фа́рба

Ölfirnis *m* -ses, -se алі́фа

Ölfrucht *f* -, -früchte *с.-г.* але́йная культу́ра

Ölgemälde *n* -s, - карці́на, намалява́ная але́йнымі фа́рбамі

ölhaltig *a тэх.* які́ ўтры́млівае ма́сла [але́йнае рэ́чыва]

ölig *a* 1) ма́сляны, тлу́сты 2) маслі́сты, але́істы

Oligarchíe *f* -, -chí¦en аліга́рхія

Ölindustrie *f* -, -stri¦en на́фтавая прамысло́васць

Olíve [-və] *f* -, -n маслі́на, алі́ва

Olívenbaum [-vən-] *m* -(e)s, -bäume алі́ўкавае дрэ́ва, маслі́на

Olívenöl [-vən-] *n* -(e)s алі́ўкавы [права́нскі] але́й

olívgrün *a* алі́ўкавы, алі́ўкавага ко́леру

Ölkanne *f* -, -n *тэх.* маслёнка

Ölkuchen *m* -s, - *с.-г.* але́йная маку́ха

Ölkultur *f* -, -en але́йная культу́ра

Ölleitung *f* -, -en нафтаправо́д

Ölmotor *m* -s, -en на́фтавы рухаві́к

Ölmühle *f* -, -en але́йня

Ölung *f* -, -en шмарава́нне, зма́званне (*алеем*), прама́сліванне; ***die létzte ~*** *царк.* сабо́раванне

Olýmpia-, olýmpisch алімпі́йскі; ***die Olýmpischen Spíele*** алімпі́йскія гу́льні; ***Olýmpiasieger*** *m* –s, - алімпі́йскі чэмпіё́н; ***Olýmpiadorf*** *n* -(e)s, -dörfer, ***Olýmpisches Dorf*** *n* алімпі́йская вёска; ***Olýmpiagold*** *n* -(e)s алімпі́йскі залаты́ меда́ль; ◊ ***olýmpische Rúhe*** алімпі́йскі спако́й

Olympiáde *f* -, -n алімпія́да

Olýmpiasieger *m* -s, - алімпі́йскі чэмпіён

Óma *f* -, -s бабу́ля

Omelétt *n* -(e)s, -e, **Omeléttе** *f* -, -n амле́т

Ómen *n* -s, Ómina прыкме́та, прадве́сце

ominös *a* 1) злаве́сны, фата́льны 2) адыё́зны

Ómnibus *m* -ses, -se *уст.* аўто́бус, о́мнібус

Onaníe *f* - ананізм

ondulíeren *vt* завіва́ць (*валасы*)

Ónkel *m* -s, - дзя́дзька; ***der gélbe ~*** *разм., жарт.* бізу́н

ónkelhaft *a* (*часта іран.*) пабла́жлівы, спрыя́льны, дабрадзе́йны

onamatopoétisch *a лінгв.* гукапераймальны

Ópa *m* -s, -s дзяду́ля

Opál *m* -s, -e *мін.* апа́л

Óper *f* -, -n 1) о́пера 2) о́перны тэа́тр, о́пера

Operateur [-ˈtøːr] *m* -s, -e 1) хіру́рг 2) кі-

наапера́тар, кінамеха́нік 3) рады́ст
Operatión *f* -, -en апера́цыя (*у розн. знач.*)
Operatiónsbuch *n* -(e)s, -bücher *вайск.* журна́л вае́нных дзе́янняў
Operatiónsbüro *n* -s, -s аперацы́йны ад-дзе́л
Operatiónssaal *m* -(e)s, -säle аперацы́й-ная за́ла
Operatiónstisch *m* -(e)s, -e аперацы́йны стол
operatív *a* аператы́ўны
Operétte *f* -, -n аперэ́та
operíeren **1.** *vt* апер́ыраваць (*каго-н.*), ра-біць апера́цыю (*каму-н.*) **2.** *vi* дзе́й-нічаць, апер́ыраваць (*чым-н. – mit D*)
Óperngias *n* -es, -gläser тэатра́льны бі-но́кль
Óperhaus *n* -es, -häuser о́перны тэа́тр
Ópfer *n* -s, - ахвя́ра; ***j-m zum ~ fállen**** стаць ахвя́рай каго́-н.; ***j-m etw. zum ~ bríngen**** прыне́сці ў ахвя́ру што-н. ка-му́-н.
ópferbereit *a* гато́вы на ахвя́ры, сама-адда́ны, (сама)ахвя́рны
Ópferlamm *n* -(e)s, -lämmer нязі́нная ах-вя́ра
ópfern *vt* **1.** ахвярава́ць, прыно́сіць на ахвя́рнік **2.** ***~, sich*** ахвярава́ць сабо́й
ópferreich *a* які́ патрабу́е [вялі́кіх] ахвя́р
Ópferstätte *f* -, -n ахвя́рнік
Ópferung *f* -, -en ахвярапрынашэ́нне
ópferwillig *a* гато́вы на ахвя́ры
Ópium *n* -s о́піум, о́пій
Opponént *m* -en, -en апане́нт
opponíeren *vi* апані́раваць, пярэ́чыць
opportún **1.** *a* своечасо́вы; спрыя́льны, зру́чны; ***etw. für ~ hálten**** лічы́ць што-н. магчы́мым [прыма́льным, да-пушча́льным] **2.** *adv* своечасо́ва, дарэ́-чы, у са́мы час
Opportunísmus *m* - апартуні́зм
opportunístisch *a* апартуні́сцкі
Oppositión *f* -, -en апазі́цыя; ***in ~ stéhen* (zu D)*** знахо́дзіцца ў апазі́цыі (*да ка-го-н., да чаго-н.*)
oppositionéll *a* апазіцы́йны
optíeren *vi* (*für A*) аптава́цца
Óptik *f* - о́птыка
Óptiker *m* -s, - о́птык
optimál *a* аптыма́льны, найле́пшы
Optimísmus *m* - аптымі́зм
optimístisch *a* аптымісты́чны
Optión *f* -, -en апта́цыя, вы́бар грама-дзя́нства [падда́нства]
óptisch *a* апты́чны; ***~e Täuschung*** апты́ч-ны падма́н
Óptimum *n* -s, -ma о́птымум, найле́пшы пака́зчык
opulént *a* бага́ты, раско́шны
Ópus *n* -, Ópera *муз.* о́пус
Orákel *n* -s, - 1) *міф.* ара́кул 2) цьмя́нае [тума́ннае, зага́дкавае] прадказа́нне; ***er spricht in ~n*** ён гаво́рыць зага́дкамі [тума́нна]
orákeln *vi* 1) прадрака́ць, прадка́зваць 2) гавары́ць тума́нна [зага́дкамі]
orál *a* 1) ву́сны 2) звя́заны з ро́там, ара́льны
Orange [oˈrã:ʒə] *f* -, -n апельсі́н
oránge, **orángegelb** [oˈrã:ʒə] *a* ара́нжавы, ара́нжавага ко́леру
orangenfarbig [oˈrã:ʒən-] *a* аранжа́вы, ара́нжавага ко́леру
Orangerie [orã:ʒəˈri:] *f* -, -ri¦en аранжарэ́я
Órang-Útan *m* -s, -s *i* -e *заал.* арангута́нг
Oratórium *n* -s, -ri¦en *муз.* арато́рыя
Orchester [-ˈkɛs-] *n* -s, - арке́стр
orchestríeren [-kɛs-] *vt муз.* аркестрава́ць
Orchidée *f* -, -dé¦en *бат.* 1) архідэ́я 2) *pl* архі́дныя
Órden *m* -s, - о́рдэн; ***mit éinem ~ áus-zeichnen, éinen ~ verléihen**** узнагаро́-дзіць о́рдэнам
órdengeschmückt *a* ардэнано́сны
Órdensband *n* -(e)s, -bänder о́рдэнская сту́жка
Órdens|schnalle *f* -, -n, **~spange** *f* -, -n о́р-дэнская пла́нка [кало́дка]
Órdensträger *m* -s, - ардэнано́сец
Órdensverleihung *f* -, -en узнагаро́джан-не о́рдэнам [ардэна́мі]
órdentlich **1.** *a* 1) акура́тны, прысто́йны 2) пастая́нны, ста́лы; шта́тны; ***ein ~es***

Mítglied der Akademíe правадзéйны член акадэ́міі навýк; ***ein ~er Proféssor*** ардынáрны [штáтны] прафéсар 3) *разм.* знáчны, немалы́; ***ich hábe éinen ~en Húnger*** я вéльмі хачý éсці **2.** *adv* 1) акурáтна 2) прыстóйна; парáдкам, лáдна, давóлі шмат; дóсыцьтакí, як след; ***ich bin ~ müde*** я давóлітакí стамíўся

Órder *f* -, -s *i* -n 1) óрдэр 2) загáд, распараджэ́нне

Ordinália *pl,* **Ordinálzahl** *f* -, -en *грам.* парáдкавы лічэ́бнік

ordinär *a* 1) звычáйны, ардынáрны 2) вульгáрны

Ordinárius *m* -, -ri¦en 1) ардынáрны прафéсар; загáдчык кáфедры 2) клáсны настáўнік, клáсны кіраўнíк 3) *царк.* бíскуп (*каталíцкі*)

Ordináte *f* -, -n *матэм.* ардынáта

Ordinátenachse *f* -, -n *матэм.* вось ардынáт

ordiníeren *vt* 1) *царк.* пасвячáць у сан 2) прыпíсваць (*лякарства*) 3) рабíць прыём (*хворых*)

órdnen 1. *vt* 1) прывóдзіць у парáдак, сíстэматызавáць 2) размяшчáць **2. ~, sich** стрóіцца, выраўнóўвацца ў рад

Órdner *m* -s, - 1) распарáдчык, дзяжýрны (*у класе*) 2) *камп.* пáпка; ***éinen ~ áblegen*** рабíць [стварáць] пáпку для фáйлаў

Órdnung *f* -, -en 1) парáдак, распарáдак; ***~ scháffen*** навéсці парáдак; ***in ~ bríngen**** прывéсці ў парáдак; ***der ~ hálber*** дзéля парáдку; ***das geht in ~!*** усё ў парáдку!, дамóвіліся!; ***j-n zur ~ rúfen**** заклікáць да парáдку кагó-н. 2) сістэматызáцыя 3) лад (*грамадскі*) 4) статýт, прáвілы, парáдак 5) *вайск.* баявы́ [пахóдны] парáдак; строй; ***geschlóssene ~*** самкнýты строй; ***zerstréute ~*** рассыпны́ [разгрупавáны] строй

órdnungsgemäß 1. *a* налéжны, адпавéдны **2.** *adv* па парáдку, па прáвілу, прáвільна

órdnungshalber *adv* дзéля парáдку, каб быў парáдак

Órdnungshüter *m* -s, - ахóўнік парáдку

Órdnungsliebe *f* - любóў да парáдку

órdnungsmäßig 1. *a* прáвільны, налéжны **2.** *adv* па парáдку, прáвільна

Órdnungsruf *m* -(e)s, -e зáклік да парáдку, заўвáга; ***éinen ~ ertéilen*** заклікáць да парáдку

Órdnungsstrafe *f* -, -n дысцыплінáрнае спагнáнне

órdnungswidrig *a* няпрáвільны, якí парушáе парáдак

Órdnungszahl *f* -, -en *грам.* парáдкавы лічэ́бнік

Ordonnánz [Ordonánz] *f* -, -en *вайск.* 1) загáд, інструкцыя 2) ардынáрац; веставы́

Ordonnánzoffizier *m* -s, - афіцэ́р для даручэ́нняў; афіцэ́р сýвязі; ардынáрац; веставы́

Orgán *n* -s, -e 1) *анат.* óрган; ***die ínneren ~e*** унýтранныя óрганы 2) гóлас 3) óрган дрýку 4) óрган (*дзяржаўны*); арганізáцыя (*грамадская*)

Organisatión *f* -, -en 1) арганізáцыя, арганізацы́йная рабóта, арганізáтарская дзéйнасць; 2) лад, парáдак; 3) арганізáцыя (*установа, аб'яднанне*) ***~ der Veréinten Nationen*** (*скар.* UNO) Арганізáцыя Аб'яднáных Нáцый (*скар.* ААН)

Organisátor *m* -s, -tóren арганізáтар

organisatórisch *a* арганізацы́йны

orgánisch *a* арганíчны

organisíeren *vt* арганізóўваць

organisíert *a* арганізавáны

Organisíerung *f* -, -en *гл* Organisatión 1); ***durch béssere ~*** за кошт лéпшай арганізáцыі

Organísmus *m* -, -men арганíзм

Organíst *m* -en, -en 1) арганíст 2) катры́ншчык

Orgásmus *m* -, -men *мед.* аргáзм

Órgel *f* -, -n *муз.* аргáн, аргáны

Órgelmusik *f* - аргáнная мýзыка

órgeln *vi* 1) іграць на аргáне 2) іграць як на катры́нцы 3) трубíць (*пра аленя*

ў час гону)
Órgelpfeife *f* -, -n арга́нная тру́бка
Órgelspieler *m* -s, - арганíст
Órgi¦e *f* -, -n óргiя, папóйка, вакханáлiя; ***~n féiern*** учынíць папóйку [гуля́нку]
Óri¦ent [Ori¦ént] *m* -s Усхóд; краíны Блíжняга i Сярэ́дняга Усхóду
ori¦entálisch *a* усхóднi
Ori¦entalíst *m* -en, -en усходазнáвец
ori¦entíeren **1.** *vt* арыентавáць; ***über etw. (A) ori¦entíert sein*** быць у кýрсе чагó-н., арыентавáцца ў чым-н. **2. ~, sich** арыентавáцца (*у чым-н. – in D*)
Ori¦entíerung *f* -, -en арыентавáнне, арыенцiрóўка; арыентáцыя
originál *a* арыгiнáльны, сапрáўдны, аўтэнты́чны
Originál *n* -s, -e 1) арыгiнáл, аўтэ́нтык 2) арыгiнáл, дзiвáк
originär *a* спрадвéчны, карэ́нны
originéll *a* 1) арыгiнáльны, своеасаблíвы 2) сапрáўдны, арыгiнáльны
Orkán *m* -(e)s, -e урагáн, бýра
orkánartig **1.** *a* урагáнны **2.** *adv* як урагáн, як бýра
Órkus *m* - *мiф.* пéкла, апраметная; ***j-n zum ~ hin ábsenden**** адпрáвiць кагó-н. на той свет
Ornamént *n* -(e)s, -e арнáмент
ornamentál *a* арнаментáльны
ornamentíeren *vt* аздабля́ць арнáментам
Ornát *m* -(e)s, -e *царк.* убрáнне, ры́за
Ornithológe *m* -n, -n арнiтóлаг
Órpheus *m* - *мiф.* Арфéй
Ort I *m* -(e)s, -e 1) мéсца 2) мясцóвасць, насéлены пункт; ***an ~ und Stélle*** на мéсцы; ***von ~ zu ~*** з мéсца на мéсца, з гóрада ў гóрад
Ort II *n* -(e)s, Örter *горн.* забóй; ***vor ~*** у забói
órten *vt* вызначáць месцазнахóджанне [каардынáты] (*самалёта, карабля*)
Órter *m* -s, - навiгáтар, штýрман
orthodóx *a* 1) артадаксáльны, прававéрны 2) праваслáўны
Orthodoxíe *f* - артадаксáльнасць
Orthographíe [Orthografíe] *f* -, -phí¦en арфаграфíя, прáвапiс
orthográphisch [orthográfisch] *a* арфаграфíчны
Orthopädíe *f* - *мед.* артапéдыя
orthopädísch *a* артапеды́чны
örtlich **1.** *a* мясцóвы, лакáльны; ***~ begrénzen [beschränken]*** лакалiзавáць **2.** *adv*: ***das ist ~ sehr verschíeden*** гэ́та ў рóзных мясцóвасцях па-рóзнаму
órtsansässig *a* мясцóвы, тýбыльны
Órtsbestimmung *f* - вызначэ́нне месцазнахóджання, лакáцыя
Órtsbevölkerung *f* - мясцóвае насéльнiцтва, насéльнiцтва пасёлка
Órtschaft *f* -, -en 1) насéлены пункт; пасёлак, пасéлiшча 2) мясцóвасць
órtsfest *a* нерухóмы, стацыянáрны
órtsfremd *a* пры́йшлы, нетутэ́йшы, прыéзджы
Órtsgespräch *n* -(e)s, -e мясцóвая тэлефóнная размóва
Órtsgruppe *f* -, -n мясцóвая арганiзáцыя (*партыйная альбо прафсаюзная*)
órtskundig *a* якí вéдае пэ́ўную мясцóвасць
Órtsname *m* -ns, -n нáзва насéленага пýнкта
Órtssinn *m* -(e)s умéнне арыентавáцца на мясцóвасцi; адчувáнне мясцóвасцi
órtsüblich *a* звычáйны [прыня́ты] у дáнай мясцóвасцi
Órtsverkehr *m* -s мясцóвыя знóсiны, мясцóвыя перавóзкi
Órtsverwaltung *f* -, -en мясцóвае [мунiцыпáльнае] (сама)кiравáнне
Órtswechsel *m* -s, - перамéна мéсца
Órtszeit *f* -, -en мясцóвы час
Órtung *f* -, -en арыенцiрóўка
Öse *f* -, -n пятля́, вýшка
Ost *m* 1) (*ужыв. без артыкля*) усхóд; ***in ~ und West*** скрóзь i ўсю́ды, ва ўсíм свéце 2) -(e)s, -e усхóднi вéцер, ост
Ósten *m* -s усхóд; ***der Férne ~*** Далёкi Усхóд
ostentatív *a* дэманстраты́ўны, абурáльны
Ósterei *n* -(e)s, -er велiкóднае я́йка
ósterlich [österlich] *a* велiкóдны

Óstern *n* - *рэл.* Вялікдзень, Пасха; ***an ~*** на Вялікдзень ◊ ***wenn ~ und Pfíngsten auf éinen Tag fállen*** ≅ пасля́ до́жджыку ў ча́цвер; калі́ рак сві́сне
Österreich (*n*) -s А́ўстрыя
Österreicher *m* -s, - аўстры́ец, аўстрыя́к
österreichisch *a* аўстры́йскі, аўстрыя́цкі
ósteuropäisch *a* усходнееўрапе́йскі
östlich 1. *a* усхо́дні; ***~er Länge*** усхо́дняй даўгаты́ **2.** *adv* на ўсход; ***~ von Berlín*** на ўсход ад Берлі́на
óstwärts *adv* на ўсход
Oszilatión *f* -, -en *фіз.* вага́нне, вібра́цыя
Ótter I *m* -s, - *заал.* вы́дра
Ótter II *f* -, -n *заал.* гадзю́ка
Ottománe *f* -, -n атама́нка (*канапа*)
Output-Effékt ['aut-] *m або n* -s, -s эфе́кт аб'ёма праду́кцыі
Ouvertüre [uvɛr-] *f* -, -n *муз.* уверцю́ра, усту́п
oval [-'va:-] *a* ава́льны
Oval [-'va:-] *n* -s, - ава́л
Ovatión [-va-] *f* -, -en ава́цыя; ***j-m éine ~ beréiten [bríngen*]*** сустрэ́ць каго́-н. ава́цыямі
Overall ['o:vərɔ:l] *m* -s, -s камбінезо́н
Oxíd [Oxýd] *n* -(e)s, - *хім.* во́кіс, аксі́д, во́кісел
Oxydatión *f* -, -en *хім.* акісле́нне
oxydíeren 1. *vt хім.* акісля́ць **2.** *vi* акісля́цца
Ózean *m* -s, -e акія́н
ozeánisch *a* акія́нскі
Ozón *n* -s *хім.* азо́н
ozónhaltig *a хім.* які́ ўтры́млівае азо́н
ozonisíeren *vt хім.* азанава́ць
ozónreich *a* бага́ты на а́зон

P

Páar *n* -(e)s, -e пáра; ***ein ~ Stíefel*** пáра бóтаў; ***ein verhéiratetes ~*** муж і жóнка
páar 1. *a* цóтны, пáрны; ***~ óder únpaar*** цот ці [абó] не цот **2.** *num indef*: ***ein ~*** нéкалькі, кóлькі; ***vor ein ~ Tágen*** нéкалькі дзён тамý назáд
páaren 1. *vt* 1) злучáць пáрамі 2) спáрваць (*жывёл*) **2. ~, sich** 1) злучáцца 2) спáрвацца (*пра жывёл*)
Páarhufer *m* -s, - *заал.* парнакапы́тная жывёла
páarig *a* пáрны
Páarlaufen *n* -s пáрнае (фігýрнае) катáнне на канькáх
páarmal (*пры асаблівым падкрэсліванні тс.* paar Mal) *adv*: ***ein ~*** нéкалькі разóў
Páarung *f* -, -en 1) спалучэ́нне 2) спáрванне (*жывёл*)
Páarungszeit *f* -, -en час таквíшча (*у птушак*)
páarweise *adv* пáрамі, па два, па дзве
Pacht *f* -, -en 1) арэ́нда; ***etw. in ~ gében**** здавáць штó-н. у арэ́нду; ***etw. in ~ néhmen**** арандавáць штó-н., браць штó-н. у арэ́нду 2) арэ́ндная плáта 3) арандавáная зямля́
páchten *vt* арандавáць; ***er benímmt sich, als ob er die Schláuheit gepáchtet hätte*** ён павóдзіць сябé так, бы́ццам ён хітрэ́й за ўсíх
Pächter *m* -s, - арандáтар
Páchtgeld *n* -(e)s, -er арэ́ндная плáта
Páchtvertrag *m* -(e)s, -träge арэ́ндны дагавóр
Páchtzins *m* -es, -e *гл.* Páchtgeld
Pack I *m* -(e)s, -e *i* Päcke 1) пакéт, вя́зка, звя́зак 2) пак ◊ ***mit Sack und ~*** з усíм рыштýнкам
Pack II *n* -(e)s *зняв.* зброд ◊ ***~ schlägt sich, ~ verträgt sich*** ≅ крумкáч крумкачý вóка не вы́дзеўбе; сваé лю́дзі – палáдзім [разбярóмся]
Päckchen *n* -s, - пакéцік, пáчак ◊ ***jéder hat sein ~ zu trágen**** у кóжнага свой клóпат
Páckeis *n* -es пáкавы [плывýчы] лёд
pácken 1. *vt* 1) клáсці, пакавáць ◊ ***j-n in Wátte ~*** ≅ трымáць кагó-н. пад каўпакóм 2) хапáць, схапíць; ***es hat mich gepáckt*** мянé прыхапíла, я захварэ́ў 3) ахапля́ць (*пра пачуццё*) **2. ~, sich** *разм.* выбірáцца; ***pack dich!*** вымятáйся!, ідзí прэч!
Pácken *m* -s, - вялíкі пакéт, пак
páckend *a* захапля́ючы, цікáвы
Páckesel *m* -s, - ўючны асёл
Páck|haus *n* -es, -häuser, **~hof** *m* -(e)s, -höfe пакгáуз, склад
Páckung *f* -, -en 1) упакóўка 2) *тэх.* праклáдка 3) *мед.* абгóртванне, ухýтванне
Páckwagen *m* -s, - 1) фургóн, павóзка для паклáжы 2) *чыг.* багáжны вагóн
Páckzeug *n* -(e)s 1) упакóвачны матэрыя́л 2) *зняв.* зброд
Pädagóge *m* -en, -en педагóг
Pädagógik *f* - педагóгіка
pädagógisch *a* педагагíчны
Páddel *n* -s, - байдáрачнае вясλó, карóткае вясλó
Páddelboot *n* -(e)s, -e байдáрка
páddeln *vi* 1) катáцца на байдáрцы 2) хлю́паць па вадзé, плёскацца ў вадзé, плáваць
paff I *int* бабáх!, бац!; ~! ***ging der Schuss los*** бабáх! ля́снуў стрэл
paff II: *ich war ganz ~* *разм.* я быў урáжаны
páffen *vi разм.* дымíць, пускáць дым, кýрыць, палíць
Páge [-ʒə] *m* -n, -n паж
paginíeren *vt* нумаравáць старóнкі
Pagóde *f* -, -n 1) пáгада, інды́йскі [кітáйскі] храм 2) íдал (*фарфоравая фігурка*)
pah! *int* эгé!
Paillette [paˈjɛtə] *f* -, -n мішурá, блíшчыкі
Pak *f* -, -s *i* - (*скар. ад* Pánzerabwehrkanone)

вайск. супрацьта́нкавая гарма́та
Pakét *n* -(e)s, -e паке́т, пасы́лка
Pakistáner *m* -s, - пакіста́нец
pakistánisch *a* пакіста́нскі
Pakt *m* -(e)s, -e пакт, дамо́ва, дагаво́р, параднéнне; ***éinen ~ mit j-m (áb)schlíeßen* [máchen]*** заключы́ць з кім-н. пакт [дагаво́р]
paktíeren *vi часцей зняв.* заключа́ць пакт [дагаво́р] (*супраць каго-н.*)
Palais [pa'lɛ:] *n* - [pa'lɛ:(s)], - [pa'lɛ:s] пала́ц
Paläontologíe *f* - палеанталóгія
Pálas *m* -, -se галóўны буды́нак сярэдневякóвага за́мка
Palást *m* -(e)s, Paläste пала́ц
palästinénsisch [palästínisch] *a* палесці́нскі
Palástrevolution *f* -, -en пала́цавы пераварóт
Palatál *m* -s, -e, **~laut** *m* -(e)s, -e палата́льны [нёбны] гук
Palatalisíerung *f* - *лінгв.* палаталіза́цыя
Paláver [-vər] *n* -s, - *разм.* бяскóнцыя размóвы і перагавóры; бяскóнцая балбатня́
palávern [-vərn] *vi разм.* балбата́ць, ве́сці беспрадме́тныя размóвы
Palétte *f* -, -n *маст.* 1) палі́тра 2) *тэх.* паддóн, пале́та
Palisáde *f* -, -n *гіст.* тын, штаке́тнік, паліса́д
Pallàdium *n* -s пала́дый
Pállasch *m* -(e)s, -e пала́ш (*халодная зброя*)
Pálme *f* -, -n па́льма; ***die ~ (des Síeges, des Síegers) erríngen* [erhálten*]*** здабы́ць [атрыма́ць] па́льму першынства́; перамагчы́, стаць перамóжцам; ***die ~ des Síeges erstrében*** аспрэ́чваць па́льму першынства́ ◊ ***auf der ~ sítzen**** ≅ *разм.* не пóмніць сябе́ ад злóсці; ***j-n auf die ~ bríngen**** раззлава́ць кагó-н., вы́весці кагó-н. з сябе́
Pálmöl *n* -(e)s па́льмавы але́й
Pálmsonntag *m* -(e)s *царк.* Ве́рбніца, Ве́рбная нядзе́ля
Pámpelmuse *f* -, -n грэйпфру́т
Pamphlét *n* -(e)s, -e памфле́т
pámpig *a разм.* наха́бны
Pánamahut *m* -(e)s, -hüte пана́ма (*капялюш*)
Panéel *n* -s, -e *буд.* панэ́ль, філёнга
panegýrisch *a* хвале́бны
Pánflöte *f* -, -n жале́йка, ду́дка
Paníer *n* -s, -e хару́гва, штанда́р, сцяг; *перан.* сцяг, лóзунг
paníeren *vt кул.* паніра́ваць
Pánik *f* - па́ніка; ***in ~ geráten**** запанікава́ць
pánikartig *a* пані́чны
Pánikmacher *m* -s, - панікёр
Pánikstimmung *f* -, -en пані́чны настрóй
pánisch *a* пані́чны, неўсвядóмлены
Pánne *f* -, -n 1) ава́рыя (*аўтамабільная*) 2) зрыў (*у рабоце*)
Panóptikum *m* -s, -ken панóптыкум
Panoráma *n* -s, -men панара́ма
pánschen **1.** *vt* падме́шваць, разбаўля́ць **2.** *vi* плёскацца, плю́хацца (*у вадзе*)
Pánsen *m* -s, - 1) рубе́ц (*у вантробах*) 2) *разм.* пу́за
pantheístisch *a* пантэісты́чны
Pántheon *n* -s, -s пантэóн
Pánther *m* -s, - *заал.* пантэ́ра, барс
Pantíne *f* -, -n драўля́ны чараві́к
Pantóffel *m* -s, -n пантóфля; ***den ~ schwíngen* [führen]*** верхавóдзіць у сям'і́ [у дóме] (*пра жанчыну*) ◊ ***er steht únter dem ~*** *разм.* ён пад пятóй у жóнкі
Pantóffelblume *f* -, -n *бат.* кашалькі́
Pantóffelheld *m* -en, -en *разм.* муж, які́ знахóдзіцца пад пятóй у жóнкі
Pantolétte *f* -, -n лёгкі чараві́к без за́дніка
Pantomíme *f* -, -n *тэатр.* пантамі́ма
Pánzer *m* -s, - 1) па́нцыр 2) браня́ 3) танк
Pánzerabteilung *f* -, -en та́нкавы батальён
Pánzerabwehr *f* - супрацьта́нкавая абарóна
Pánzerabwehrkanone *f* -, -n супрацьта́нкавая гарма́та
Pánzerartillerie *f* - артыле́рыя та́нкавага злучэ́ння
pánzerbrechend *a* бранябóйны
Pánzerfaust *f* -, -fäuste *вайск.* фаустпатрóн, рэакты́ўнае супрацьта́нкавае ружжó
Pánzergeschoss *n* -es, -e бранябóйны

снара́д
Pánzergraben *m* -s, -gräben процітáнкавы роў
Pánzerjägerabteilung *f* -, -en знішчáльна-супрацьтáнкавы артылерыйскі дывізіён
Pánzerkampfwagen *m* -s, - танк
Pánzerkraftwagen *m* -s, - бронемашы́на, бранявíк
Pánzerkreuzer *m* -s, - ця́жкі крэ́йсер
Pánzerschiff *n* -(e)s, -e лінкóр
Pánzerschrank *m* -(e)s, -schränke незгарáльная шáфа, сейф
Pánzer|soldat *m* -en, -en, **~schütze** *m* -n, -n танкíст (*радавы*)
Pánzerspähwagen *m* -s, - бронеаўтамабíль, танкéтка
Pánzersperre *f* -, -n супрацьтáнкавая загарóда
Pánzertruppen *pl* бранятáнкавыя вóйскі
Pánzerung *f* -, -en *вайск.* 1) бранíраванне 2) браня́, бранявáя абарóна
Pánzerwagen *m* -s, - бранявíк
Päóni¦e *f* -, -n *бат.* півóня
Papá *m* -s, -s тáта, бáцька
Papagéi *m* -s *i* -en, -e *i* -en папугáй
Pápi *m* -s, -s *разм.* тáта
Papíer *n* -s, -e 1) папéра 2) дакумéнт 3) *pl* каштóўныя папéры, аблігáцыі
papíeren *a* папярóвы
Papíerhandlung *f* -, -en магазíн пісьмóвых прылáд
Papíerkorb *m* -(e)s, -körbe кóшык пад папéру
Papiermaché [papi͡ema'ʃe:] *n* -s, - пап'é-машэ́
Papíerschlange *f* -, -n серпанцíн
Papíerwaren *pl* папярóвыя вы́рабы
Páppband *m* -(e)s, -bände *палігр.* кардóнны пераплёт
Páppdach *n* -(e)s, -dächer тóлевы дах
Páppe *f* -, -n 1) кардóн 2) пáпка, тэ́чка; кардóнны пераплёт 3) толь 4) *разм.* клей, кáша, клéйстар ◊ ***das ist nicht von ~!*** ≅ гэ́та спрáва надзéйная!, гэ́та не жарт!
Páppel *f* -, -n *бат.* тапóля, тóпаль
päppeln *vi разм.* 1) кармíць, ускáрмліваць (*з ласкай – дзіця, зверaня, хворага*) 2) пéсціць
páppen *a* кардóнны
Páppenheimer: ***ich kénne méine ~*** я вéдаю, з кім мáю спрáву; ≅ я вáшага брáта вéдаю
Pápp(en)schachtel *f* -, -n кардóнка, кардóнная карóбка
Páppenstiel *m* -(e)s, -e *разм.* пусцякóвіна, драбязá; ***für éinen ~ bekómmen*** ***[káufen]*** купíць за ніштó [за бясцэ́нак]; ***das ist doch kein~!*** гэ́та не дрóбязь!; ***kéinen ~ wert sein*** быць ні грашá не вáртым
papperlapápp! *int* та-та-тá!; глу́пства [лухтá]!
páppig *a разм.* клéйкі, вя́зкі
Páppschnee *m* -s *спарт.* лíпкі снег
Páprika *m* -s, -s чырвóны (стручкóвы) пéрац
paprizíeren *vt* пéрчыць (*стручковым перцам*)
Papst *m* -(e)s, Päpste пáпа (ры́мскі) ◊ ***päpstlicher als der ~ sein*** быць бóльшым катóлікам, чым сам пáпа; перагінáць пáлку, перабірáць мéру
päpstlich *a* пáпскі
Pápsttum *n* -s пáпства
Pápua *m* -s, -s папуáс
Papýrus *m* -, -ri папíрус (*расліна, папера, рукапіс*)
Parábel *f* -, -n 1) *матэм.* парáбала 2) прыпавесць
parábelhaft, parabólisch *a* 1) *матэм.* парабалíчны 2) *літ.* іншасказáльны, алегары́чны
Paráde *f* -, -n 1) парáд; ***die ~ ábnehmen**** прымáць парáд 2) святóчны ўбóр 3) пары́раванне ўдáру (*бокс, фехтаванне*)
Parádeanzug *m* -(e)s, -anzüge *вайск.* парáдная фóрма (*адзенне*)
Parádemarsch *m* -(e)s, -märsche цырыманія́льны марш
paradíeren *vi* 1) *вайск.* прахóдзіць цырыманія́льным мáршам 2) (*mit D*) фарсíць, франціць (*чым-н.*)
Paradíes *n* -es, -e 1) рай 2) *разм.* галёрка
Paradíesapfel *m* -s, -äpfel 1) рáйскі я́блык

2) памідо́р, тама́т
paradíesisch *a* ра́йскі
Paradíesvogel *m* -s, -vögel *заал.* ра́йская пту́шка
Paradígma *n* -s, -men пры́клад; *грам.* парады́гма
paradóx *a* парадакса́льны, які́ супяро́чыць агульнапрыня́тай ду́мцы
Paradóx *n* **-**es, -e**, Parádoxon** *n* -s, -doxa парадо́кс
Paraffín *n* -s, -e *хім.* парафі́н
Paragráf [Paragráph] *m* -en, -en пара́граф, арты́кул
Paragráfenreiter [Paragráphenreiter] *m* -s, - *разм.* валакі́тчык, валаво́днік, бюракра́т
paragráfenweise [paragráphenweise] *adv* па пара́графах [пу́нктах], паарты́кульна
Paragráfenzeichen [Paragráphenzeichen] *n* -s, - пара́граф (*друкарскі знак*)
Paraguayer [ˈpaːragvaər *i* -gu̯aər] *m* -s, - парагва́ец, жыха́р Парагва́я
páraguayisch *a* [-gu̯aiʃ] парагва́йскі
parallél *a* парале́льны
Paralléle *f* -n *i* -, -n парале́ль; ***zu éiner Líni¦e die ~ zíehen**** праве́сці парале́ль [парале́льную лі́нію]
Parallélogramm *n* -s, -e *матэм.* паралелагра́м
Paralýse *f* -, -n *мед.* паралю́ш
Paralýtiker *m* -s, - паралі́тык
paralýtisch *a* паралю́шавы, паралі́ты́чны
Páranuss *f* -, -nüsse паўднёвы аро́х
paraphíeren *vt дып.* парафі́раваць, ста́віць ві́зу
Parasít *m* -en, -en паразі́т
parasitär *a* паразіты́чны, паразіта́рны
Parasólpilz *m* -es, -e грыб-парасо́н
parát *a* гато́вы
Paratáxis *f* -, -xen *грам.* парата́ксіс
Paratýphus *m* - *мед.* парат́ыф(ус)
Pärchen *n* -s, - па́рачка
Pardon [-ˈdɔ̃ː] *m* -s прабачэ́нне, лі́тасць; *~!* прабачце!, дару́йце!
Parenthése *f* -, -n 1) *лінгв.* парантэ́за, устаўна́я канстру́кцыя, уста́ўка 2) ду́жка; ***in ~ sétzen*** заключы́ць у ду́жкі; ***éine Bemérkung in ~ hinzúfügen*** у ду́жках заўва́жыць, заўва́жыць між і́ншым
parenthétisch *a, adv* 1) у ду́жках 2) *перан. у* ду́жках, мімахо́дзь, між і́ншым
par excellence [-eksəˈlãːs] больш пажада́на
Parfüm *n* -s, -e 1) парфу́ма, духі́ 2) духмя́насць, пах
Parfümeríeartikel *pl* парфу́ма, парфуме́рыя, парфуме́рныя тава́ры
parfümíeren 1. *vt* наду́шваць (*парфумай*) **2. ~, sich** душы́цца (*парфумай*)
Parfǘmzerstäuber *m* -s, - пульверыза́тар (*для духоў, адэкалону*)
paríeren I *vi разм.* слу́хацца, падпара́дко́ўвацца
paríeren II *vt* 1) пары́раваць, адбіва́ць (*удар*) 2) асадзі́ць (*каня*)
Paríser I *m* -s, - парыжа́нін
Paríser II m -s, - *разм.* прэзерваты́ў
paríserisch *a* пары́жскі
Parität *f* - парытэ́т, ро́ўнасць
paritätisch *a* парытэ́тны, раўнапра́ўны; ***auf ~er Grúndlage*** на парытэ́тных пача́тках
Park *m* -s, -e *i* -s парк (*тс. вайск.*)
Párkanlage *f* -, -n сквер, парк
párken *vi* 1) стая́ць на стая́нцы, быць прыпаркава́ным 2) *vt* ста́віць на стая́нку, паркава́ць
Parkétt *n* -s, -e 1) парке́т 2) *тэатр.* партэ́р ◊ ***auf dem ~ zu Háuse sein*** уме́ць паво́дзіць [трыма́ць] сябе́ на лю́дзях [у грама́дстве]
Parkétt|boden *m* -s, - *i* -böden, **~diele** *f* -, -n, **~fußboden** *m* -s, - *i* -böden парке́тная падло́га, парке́т
Parkétt|platz *m* -es, -plätze, **~sitz** *m* -es, -e ме́сца (крэ́сла) у партэ́ры
Párkplatz *m* -es, -plätze стая́нка (аўтамашы́н), па́ркінг
Párkverbot *n* -(e)s, -verbote забаро́на стая́нкі
Parlamént *n* -(e)s, -e парла́мент
Parlamentär *m* -s, -e парламенцёр
Parlamentári¦er *m* -s, - парламента́рый, член парла́мента
parlamentárisch *a* парла́менцкі, парламента́рны

Parlamentarísmus *m* - парламентары́зм

Parlaméntsausschuss *m* -es, -schüsse парла́менцкая камі́сія

parlíeren *vi разм.* каля́каць, гу́тарыць

Parodíe *f* -, -dí¦en паро́дыя

parodíeren *vi* парады́раваць

Parodontóse *f* -, -n *мед.* парадантóз, запале́нне калязу́бных тка́нак

Paróle *f* -, -n 1) паро́ль, га́сла 2) ло́зунг

Part *m* -s, -s *i* -e 1) ча́стка, до́ля, пай 2) *муз.* па́ртыя

Partéi *f* -, -en 1) па́ртыя (*палітычная*); ***éiner ~ ángehören*** нале́жаць да яко́й-н. па́ртыі; ***es mit kéiner ~ hálten**** не нале́жаць ні да яко́й па́ртыі 2) *юрыд.* ***die vertrágschließenden ~en*** дагаво́рныя бакі́; ***j-s ~ néhmen* [ergréifen*], für j-n ~ néhmen**** стаць на чый-н. бок, заступі́цца за каго́-н.

partéiamtlich *a* парты́йны (*які тычыцца партыйнага апарату*)

Partéibeitrag *m* -(e)s, -träge парты́йны ўзно́с

Partéibuch *n* -(e)s, -bücher парты́йны біле́т

partéiergeben *a* адда́ны па́ртыі

partéifeindlich *a* антыпарты́йны

partéifremd *a* варо́жы па́ртыі

Partéifunktionär *m* -s, -e парты́йны рабо́тнік

Partéigänger *m* -s, - прыхі́льнік па́ртыі

Partéigruppe *f* -, -n парты́йная гру́па, партгру́па

partéi¦isch *a* неаб’екты́ўны, прадузя́ты

partéilich *a* парты́йны

Partéilichkeit *f* - 1) небесстаро́ннасць, прадузя́тасць 2) парты́йнасць

Partéilokal *n* -s, -e ме́сца парты́йных схо́даў

partéilos *a* беспарты́йны

Partéilose *sub m, f* -n, -n беспарты́йны, -ная

partéimäßig **1.** *a* парты́йны (*аб поглядах i г.д.*) **2.** *adv* па-парты́йнаму, як нале́жыць чле́ну па́ртыі

Partéimitglied *n* -(e)s, -er член па́ртыі

Partéinahme *f* - парты́йнасць, парты́йныя адно́сіны да чаго́-н.

partéipolitisch *a* які́ [што] ты́чыцца палі́тыкі па́ртыі

Partéistatut *n* -(e)s, -e парты́йны стату́т

Partéistrafe *f* -, -n парты́йнае пакара́нне [спагна́нне]

Partéitag *m* -(e)s, -e парты́йны з’езд

partéitreu *a* ве́рны па́ртыі [парты́йным пры́нцыпам]

Partéiüberprüfung *f* -, -en чы́стка па́ртыі

Partéiverbundenheit *f* - адда́насць па́ртыі

Partéiverfahren *n* -s парты́йнае рассле́даванне

Partéivorstand *m* -(e)s кіраўні́цтва па́ртыі

Partéizugehörigkeit *f* - парты́йнасць, прынале́жнасць да па́ртыі

parterre [-ˈtɛːr]: ~ ***wóhnen*** жыць на пе́ршым паве́рсе

Parterre [-ˈtɛrə] *n* -s, -s 1) *тэатр.* парто́р 2) пе́ршы паве́рх

Partíe *f* -, -tí¦en 1) па́ртыя (*тавару*) 2) *муз.* па́ртыя 3) экску́рсія, пікні́к; ***éine ~ ins Grüne*** пае́здка за го́рад, пікні́к 4) *спарт.* гульня́, матч 5) па́ртыя, шлюб; ***sie hat éine gúte ~ gemácht*** яна́ ўда́ла вы́шла за́муж, яна́ зрабі́ла до́бруую па́ртыю

parti¦éll *a* частко́вы

Partíkel *f* -, -n *грам.* часці́ца

partukulár [partikular] *a* асо́бны, партыкуля́рны

Partikulárfrieden *m* -s сепара́тны мір

Partikularísmus *m* - партыкуляры́зм

Partisán *m* -s *i* -en, -en партыза́н

Partitúr *f* -, -en *муз.* партыту́ра

Partizíp *n* -s, -i¦en *грам.* дзеепрыме́тнік

partizipiál *a грам.* дзеепрыме́тны

partizipíeren *vi* удзе́льнічаць, пры́маць [браць] удзе́л

Partizípium *n* -s, -pia *i* -pi¦en *гл.* Partizíp

Pártner *m* -s, - 1) партнёр 2) кампаньён

Pártnerschaft *f* - партнёрства, узаемавы́гадныя адно́сіны

Party [ˈpaːrti] *f* -, -s вечары́нка, мале́нькі прыём

Parzélle *f* -, -n дзяля́нка, дро́бны ўча́стак зямлі́

parzellíeren *vt* разбіва́ць на дро́бныя

ўчáсткі
Pasch *m* -es, -e *i* Päsche дублéт (*гульня ў даміно, у косці*)
Páscha *m* -s, -s *гіст*. пашá
páschen I *vt* правóзіць кантрабáндай
páschen II *vi* гуля́ць у кóсці
Pas de deux [padə'dø:] *m* -, - па-дэ-дэ́ (*у балеце*)
Páspel *f* -, -n, *m* -s, - кант (*на ўбранні*)
paspelíeren *vt* аблямóўваць кáнтам
Pass I *m* -es, Pässe 1) гóрны перавáл 2) *спарт*. пас, перадáча
Pass II *m* -es, Pässe пáшпарт
passábel *a* ніштавáты
Passáge [-ʒə] *f* -, -n 1) прахóд, праéзд 2) кры́тая галерэ́я, пасáж 3) *муз.* пасáж, рулáда (*у спевах*)
Passagier [-'ʒi:r] *m* -s, -e пасажы́р; ***als blínder ~ fáhren**** *разм.* éхаць «зáйцам»
Passagierflugzeug [-'ʒi:r-] *n* -(e)s, -e пасажы́рскі самалёт
Passánt *m* -en, -en прахóжы, пешахóд
Passátwind *m* -(e)s, -e пасáт (*вецер*)
Pássbild *n* -(e)s, -er фотакáртка на пáшпарт
passe [pa'se:]: ***das ist ~*** *разм.* гэ́та ўжó ў мінýлым
Pásse *f* -, -n какéтка (*напр., у сукенцы*)
pássen 1. *vi* 1) падыхóдзіць, пасавáць, быць якрáз 2) быць да твáру; ***die Schúhe ~ gut zum Kleid*** тýфлі дóбра падыхóдзяць да сукéнкі; ***er passt nicht zum Léhrer*** ён не прыдáтны быць настáўнікам; ***das passt sich nicht*** гэ́та непрыстóйна ◊ ***das passt wie die Faust aufs Áuge*** ≅ гэ́та пасýе як карóве сядлó [кульбáка] 3) пасавáць, перадавáць мяч **2.** *vt* прымéрваць, прымярáць
pássend 1. *a* налéжны, прыдáтны, які́ падыхóдзіць [пасýе]; ***ein gut ~er Ánzug*** дóбра пашы́ты касцю́м; ***zu ~er Zeit*** у налéжны час **2.** *adv* налéжным чы́нам; ***~ máchen*** падганя́ць (*вопратку і г.д.*)
Passepartout [paspar'tu:] *n*, *m* -s, -s 1) прóпуск 2) паспартý (*кардонная рамка для гравюры*) 3) універсáльны ключ, адмы́чка
Pássgang *m* -(e)s íнахадзь
pássgerecht *a* налéжны, патрэ́бны, падагнáны
passíerbar *a* прахóдны
passíeren 1. *vi* (s) (*D*) здарáцца, адбывáцца (*з кім-н.*); ***es passíert*** здарáецца, бывáе **2.** *vt* прахóдзіць, праязджáць; ***éinen Fluss ~*** перапрáвіцца цéраз ракý; ***j-n, etw. ~ lássen**** прапускáць кагó-н., штó-н.
Passíerschein *m* -(e)s, -e прóпуск
Passión *f* -, -en 1) пáлкае [гарáчае, мóцнае] пачуццё, захаплéнне, страсць; ***sie hat nóble ~en*** у яé пáнскія замáшкі 2) *рэл.* ты́дзень перадвелікóдных пакýтаў Хрыстá
passioníert *a* заўзя́ты, стрáсны
Passiónswoche *f* -, -n *рэл.* перадвелікóдны ты́дзень
Passíonszeit *f* -, -en *царк.* перадвелікóдны час
pássiv [passív] *a* 1) пасíўны 2) *грам.* залéжны
Pássiv *n* -s *грам.* залéжны стан
Passíva [-va] [Passíven] [-vən] *pl фін.* пасíў, даўгí, абавязáцельствы
Passivität [-vi-] *f* - пасíўнасць
Pásskontrolle *f* -, -n правéрка пашпартóў
pásslich *a* слýшны, дарэ́чны, зрýчны
Pássordnung *f* -, -en палажэ́нне аб пашпартáх
Pássstelle *f* -, -n пáшпартны стол [аддзéл]
Pássus *m* -, - 1) крок 2) пункт (*рэзалюцыі і г.д.*)
Pásta *f* -, -sten, **Páste** *f* -, -n пáста
Pastéte *f* -, -n 1) піражóк з мя́сам 2) паштэ́т ◊ ***da háben wir die ~!*** *разм.* вось табé і на!, вось дык сюрпры́з!
Pastéll *n* -s, -e *жыв*. пастэ́ль
pasteurisíeren [-tø-] *vt* пастэрызавáць
Pastílle *f* -, -n ляпёшка, пігýлка
Pástor *m* -s, -stóren пáстар, евангелíсцкі святáр
pastorál *a* 1) пáстарскі 2) урачы́сты, вáжны
Páte *m* -n, -n 1) хрóсны (бáцька); хрóсная (мáці); ***bei éinem Kind ~ sein [stéhen*]*** быць дзіця́ці хрóсным бáцькам [хрóс-

най máці] 2) хрóснік, хрэ́снік 3) шэф
Pátenbetrieb *m* -(e)s, -e завóд-шэф; завóд, які́ нясé шэ́фства над кім-н.
Pátenschaft *f* - шэ́фства (*über A – над кім-н.*); ***die ~ über etw. áusüben*** узя́ць шэ́фства над чым-н.
Pátenschule *f* -, -n падшэ́фная шкóла
patént *разм.* выдáтны, хвáцкі; ***ein ~er Kerl*** малайчы́на; хлапéц хоць куды́; ***er ist ímmer ~ gekléidet*** ён заўсёды элегáнтна апрáнуты
Patént *n* -(e)s, -e патэ́нт; *вайск.* пасвéдчанне аб прысваéнні звáння
Paténtamt *n* -(e)s, -ämter бюрó рэгістрáцыі і вы́дачы патэ́нтаў
patentíeren *vt* патэнтавáць
Paténtschutz *m* -es ахóва вынахóдстваў
Páter *m* -s, - *і* -tres *рэл.* пáтэр, ксёндз, святы́ айцéц
páter: *sein ~ peccavi* [-ˈka:vi] ***ságen*** кáяцца
Paternóster *n* -s, - 1) *царк.* «Óйча наш» (*малітва*) 2) пáцерка, на якýю чытáецца малі́тва «Óйча наш» 3) *m* -s, - *разм.* патэрнóстэр (*ліфт, які безупынна рухаецца*)
pathétisch *a* патэты́чны
Pathologíe *f* - *мед.* паталóгія
pathológisch *мед.* паталагі́чны
Páthos *n* - пáфас
Patience [pasˈi̯ã:s] *f* -, -n *карт.* пасья́нс; ***éine ~ légen*** раскладáць пасья́нс
Pati¦ént *m* -en, -en пацыéнт
Pátin *f* -, -nen 1) хрóсная (мáці) 2) хрóсніца, хрэ́сніца
Pátina *f* - паты́на, вóкіс мéдзі
Patriárch [-rç] *m* -en, -en патрыя́рх (*у розн. знач.*); *перан.* стáрац
patriarchálisch *a* патрыярхáльны
Patriót *m* -en, -en патрыёт
patriótisch *a* патрыяты́чны
Patriotísmus *m* - патрыяты́зм
Patrízi¦er *m* -s, - *гіст.* патры́цый
Patrón *m* -s, -e застýпца, застýпнік, патрóн; ***ein schláuer ~*** *разм.* хітрýн, прайдзісвéт
Patróne *f* -, -n *тэх.* патрóн; *вайск.* патрóн, набóй; ***schárfe ~*** баявы́ патрóн; ***blínde ~*** халасты́ патрóн
Patrónengurt *m* -(e)s, -e кулямётная стýжка
Patrónenhülse *f* -, -n патрóнная гі́льза
Patrónentasche *f* -, -n патрантáш, падсýмак
Patrónin *f* -, -nen патранэ́са; застýпніца, апякýнка
Patrouille [-ˈtru:ljə] *f* -, -n *вайск.* патрýль, вáрта, раз’éзд
patroullieren [-trulˈji:rən] *vi* (*h, s*) *вайск.* патрулявáць
Patsch *m* -es, -e *разм.* 1) аплявýха, гýчны ўдáр 2) *разм.* слóта, хлюпóта
Pátsche I *f* -, -n лýжына ◊ ***in éine ~ geráten* [kómmen*]*** сéсці ў лýжыну; трáпіць у няёмкае станóвішча; ***sich (D) aus der ~ hélfen**** вы́круціцца з ця́жкага станóвішча
Pátsche II *f* -, -n 1) хлапýшка (*у розн. знач.*) 2) *разм.* лáпа (*пра руку*); пóціск рукí
pátschen *vi разм.* 1) плёскацца; хлю́пацца 2) шлёпаць (*па вадзе*)
pátsch(e)nass *a* наскрóзь прамóклы; мóкры, як хлюшч [як рудáя мыш]
patt *a шахм.* пат; ~ ***máchen*** пастáвіць пат
Pátte *f* -, -n лацкáн; закаўрáш
pátzen *vi разм.* дрэ́нна рабі́ць, псавáць
Pátzer *m* -s, - *разм.* дрэ́нны рабóтнік, халтýршчык
pátzig *a груб.* ганары́сты, дзёрзкі; ***komm mir nicht so ~!*** збаў тон!
Páuke *f* -, -n 1) *муз.* літáўры 2) *разм.* прóпаведзь, казáнне, настаўлéнне; ***j-m éine ~ hálten**** чытáць камý-н. натáцыю ◊ ***auf die ~ háuen**** падымáць шум; ***mit ~n und Trompéten bei der Prüfung dúrchfallen**** з трэ́скам правалі́цца на экзáмене
páuken *vi* 1) біць у літáўры 2) *разм.* барабáніць (*на раялі*) 3) *разм.* зубры́ць 4) фехтавáць
Páuker *m* -s, - 1) *муз.* літаўры́ст 2) *разм., пагардл.* настáўнік
Páusbacke *f* -, -n тóўстая [надзьмýтая] шчакá
páusbäckig [páusbackig] *a* таўсташчóкі, пуцáты

pauschál *a* цáлкам, усягó рáзам, рáзам узя́тае
Pauschálbetrag *m* -(e)s, -träge агýльная сýма
Pauschále *f* -, -n 1) намéчаная [назнáчаная] сýма 2) агýльная сýма 3) агýльная сýма кампенсáцыі, кампенсавáнне
Páuse *f* -, -n 1) пáўза, пярэ́рва 2) перапы́нак, антрáкт
páusen I *vi* рабíць пáўзу [перады́шку]
páusen II *vt* калькíраваць
páusenlos *adv* без супы́ну, бесперастáнку
Páusenzeichen *n* -s, - сігнáл пáўзы; *муз.* знак пáўзы; *радыё* пазыўны́я
pausíeren *vi* рабíць пáўзу [перады́шку]
Pávian *m* -s, -e 1) *заал.* павія́н 2) фат, дýрань
Pavillon [ˈpaviljo:ŋ] *m* -s, -s 1) (вы́ставачны) павíльён 2) альтáнка, павíльён
Pazífik *m* -s Цíхі акія́н
pazífisch *a* ціхаакія́нскі
Pazifísmus *m* - пацыфíзм
Pazifíst *m* -en, -en пацыфíст
pazifístisch *a* пацыфíсцкі
Pech *n* -s, -e 1) смалá, вар 2) -s няўдáча, нешанцавáнне; ***er hat*** ~ ямý не шанцýе ◊ ~ ***an den Fíngern háben*** ≅ быць нязгрáбным [непаварóтлівым]
Péchdraht *m* -(e)s, -drähte дрáтва
péchig *a* смаляны́, смалíсты
péchschwarz *a* чóрны як смоль
Péchsträhne *f* -, -n паласá няўдáч
Péchvogel *m* -s, -vögel *разм.* няўдáчнік, няўдáліца
Pedál *n* -s, -e 1) педáль; ***das ~ tréten**** націскáць на педáль 2) *разм.* нагá
Pedánt *m* -en, -en педáнт
Pedanteríe *f* -, -rí¦en педанты́чнасць
pedántisch *a* педанты́чны
Pediküre *f* -, -n 1) педыкю́р 2) мáйстар па педыкю́ры
pediküren *vt* рабíць педыкю́р
Pégel *m* -s, - *хім., фіз.* узрóвень, паказáльнік узрóўню
Pégelstand *m* -(e)s, -stände *гідр.* стая́нне ўзрóўню вады́
péilen *vi* (за)пеленгавáць, брáць пéленг
Pein *f* - боль, пакýта, катавáнне; ***j-m das Lében zur ~ máchen***ператвары́ць чыё-н. жыццё ў пакýту
péinigen *vt* мýчыць, катавáць
Péiniger *m* -s, - кат, мучы́цель
péinlich 1. *a* 1) непрыéмны, няёмкі, казытлíвы; ***ein ~es Gefühl*** пачуццё няёмкасці 2) педанты́чны; ***ein ~er Mensch*** педанты́чны чалавéк 3) *гіст.* крымінáльны; ***~es Recht*** крымінáльнае прáва **2.** *adv* непрыéмна, няёмка; ***das wirkt ~*** гэ́та дзéйнічае непрыéмна; ***etw. ~ vermé̈iden**** старáнна пазбягáць чагó-н.
Péinlichkeit *f* - 1) непрыéмнасць, няёмкасць, пакýтлівасць 2) нядóбры ўчы́нак
Péitsche *f* -, -n бізýн, пýга; ***j-m die ~ zu kósten gében**** *разм.* даць камý-н. пакаштавáць [паспытáць] бізунá; даць адчýць камý-н. сваю́ ўлáду
péitschen *vt* хвастáць, біць (*пугай*); ***die Wéllen ~ den Strand*** хвáлі б'ю́цца аб бéраг; ***der Régen péitscht ans Fénster*** дождж стýкае [б'е] у акнó
pekuniär *a* грашóвы, фінáнсавы
Pelargóni¦e *f* -, -n *бат.* пеларгóнія, герáнь
Pélikan *m* -s, -e *заал.* пелікáн
Pélle *f* -, -n шалупíнне, лупíны; ***Kartóffeln in der ~*** бýльба ў лупíнах ◊ ***er ist aus der ~ gefáhren*** ён вы́йшаў з сябé, ён раззлавáўся
péllen *vt* знімáць шалупíнне ◊ ***wie aus dem Ei gepéllt sein*** бы́ць апрáнутым з іróлкі
Péllkartoffel *f* -, -n бýльба ў лупíнах
Pelz *m* -es, -e 1) шкýра, фýтра 2) кажýх, фýтра ◊ ***j-m den ~ wáschen* [pféffern]*** даць камý-н. ды́хту; ***j-m auf den ~ rücken*** чапля́цца да кагó-н.
Pélzbesatz *m* -es, -sätze апýха з фýтры
pélzen I *a* фýтравы
pélzen II *vt* 1) здымáць [здзірáць] шкýру (*з каго-н.*) 2) калацíць, біць
pélzig *a* пакры́ты фýтрам, пушы́сты
Pélzkappe *f* -, -n фýтравая [футрóвая] шáпка
Pélzkragen *m* -s, - фýтравы [футрóвы] каўнéр

Pélzmantel *m* -s, -mäntel фу́тра, фу́травае палíто́

Pélzmütze *f* -, -n фу́травая [футро́вая] ша́пка

Pélztier *n* -(e)s, -e пушны́ звер

Pélztierzucht *f* - (пушна́я) зверагадо́ўля, гадо́ўля пушны́х звяро́ў

Pélzwerk *n* -(e)s пушні́на, фу́тра

Péndel *m* -s, - ма́ятнік

Péndelbewengung *f* -, -en хіста́льны рух

péndeln *vi* **1.** гайда́цца, хіста́цца, калыха́цца **2.** (раўнаме́рна) разма́хваць; ***mit den Ármen ~*** разма́хваць рука́мі **3.** *разм.* ру́хацца туды́-сюды́; ***zwíschen zwei Städten ~*** курсі́раваць (беспера-пы́нна) памі́ж двума́ гарада́мі 4) *перан.* вага́цца; ***zwíschen Extrémen hin und her ~*** перахо́дзіць ад адно́й кра́йнасці ў другу́ю

Péndeltür *f* -, -en дзве́ры, які́я адчыня́юцца на або́два бакі́

Péndelverkehr *m* -s курсі́раванне [рух] туды́ і наза́д

Péndelzug *m* -(e)s, -züge по́езд [цягні́к] мясцо́вай су́вязі

Péndler *m* -s, - чалаве́к, які́ пастая́нна е́здзіць на пра́цу здалёк

penetránt *a* прані́злівы, прані́клівы

peníbel *a* 1) паку́тлівы, непрые́мны 2) педанты́чны

Pénis *m* -, -se *анат.* пе́ніс

Penizillín *n* -s, -e *фарм.* пеніцылі́н

Pennál *n* -s, -e 1) *уст.* пена́л 2) *разм. уст.* шко́ла, гімна́зія; буды́нак шко́лы [гімна́зіі]

Pénne I *f* -, -n 1) *груб.* прыто́н; начле́жка 2) шко́ла

Pénne II *f* -, -n *разм. пагардл.* шко́ла, гімна́зія; ***auf die ~ géhen**** хадзі́ць у шко́лу

pénnen *vi разм.* спаць (*у начлежцы*); дры́хнуць

Pension [paŋzi̯ˈo:n] *f* -, -en 1) пе́нсія; ***in die ~ géhen**** пайсці́ на пе́нсію; ***éine ~ bezíehen**** атры́млíваць пе́нсію 2) пансіён; ***in ~ gében**** аддаць на по́ўны пансіён

Pensionär [paŋzi̯oˈnɛ:r] *m* -s, -e пенсіяне́р

Pensionat [paŋzi̯oˈna:t] *n* -s, -e пансіён; пансіяна́т

pensionieren [paŋzi̯oˈni:rən] **1.** *vt* зво́льніць з пе́нсіяй **2.** ***sich ~ lássen**** пайсці́ на пе́нсію

Pensionsberechtigung [paŋzi̯ˈo:ns-] *f* -, -en пра́ва на атрыма́нне пе́нсіі

Pénsum *n* -s, -sen *i* -sa уро́к, зада́нне; аб’ём прагра́мы; навуча́льны матэрыя́л

Pepsín *n* -s, -e *біяхім.* пепсі́н

per *prp* (*A*) на, па; ***~ Éisenbahn*** чыгу́нкай; ***~ Post*** па по́шце; ***~ érsten Jánuar*** да пе́ршага сту́дзеня; ***~ Stück*** за кава́лак; ***~ Kásse*** гато́ўкай

perfékt **1.** *a* дасканáлы, ве́льмі до́бры **2.** *adv* дасканáла; выда́тна

Pérfekt *n* -s, -e *грам.* перфе́кт (*форма прошлага часу*)

perfektieren *vt* заваршáць, закáнчваць; удасканáльваць

Perfektión *f* - дасканáласць

perfíd(e) *a* по́длы, падсту́пны

perforíeren *vt* перфарава́ць, прасвідро́ўваць, прабіва́ць адту́ліны

Perforatión *f* -, -en перфара́цыя

Pergamént *n* -(e)s, -e пергáмент

Periméter *n* -s, - *матэм.* пяры́метр

Perióde *f* -, -n перы́яд

Periódensystem *n* -s *хім.* перыяды́чная сістэ́ма элеме́нтаў

periódisch **1.** *a* перыяды́чны **2.** *adv* перыяды́чна; ***éine ~ erschéinende Drúckschrift*** перыяды́чны часо́піс

Peripheríe *f* -, -rí¦en 1) перыферы́я 2) ускра́іна

Periskóp *n* -s, -e перыско́п

Pérle *f* -, -n 1) жамчу́жына; *pl* жэ́мчуг; ***~n físchen*** здабыва́ць жэ́мчуг 2) бі́серынка, па́церынка

pérlen *vi* 1) іскры́цца, пе́ніцца, зіхаце́ць (*пра віно*); ***die Stirn pérlte von Schweiß*** на (і)лбе вы́ступіў пот

Pérlenfischer *m* -s, - шука́льнік жэ́мчугу

Pérlenkette *f* -, -n ні́тка жэ́мчугу, жамчу́жныя кара́лі

Pérlenschnur *f* -, -schnüre жамчу́жныя

карáлі
pérlgrau *a* жамчýжна-шэ́ры
Pérlgraupen *pl* я́чныя крупы́, панцáк
Pérlhuhn *m* -(e)s, -hühner *заал.* цацáрка
Pérlmutt *m* -s, **Pérlmutter** *f* - перламýтр
permanént *a* пастая́нны, стáлы, пермaнéнтны, безупы́нны
Perpendíkel *m*, *n* -s, - 1) *матэм.* перпендыкуля́р; ***den [das] ~ fällen*** апусцíць перпендыкуля́р 2) мáятнік
perpendikulár [perpendikulär] *a матэм.* перпендыкуля́рны, вертыкáльны
perpléx *a* азадáчаны, збянтэ́жаны
per procúra [-k-] па давéранасці
Perron [-ˈrɔ̃ː] *m* -s, -s перóн, платфóрма
Pérser I *m* -s, - перс
Pérser II *m* -s, - персíдскі дывáн
Persiáner *m* -s, - карáкуль
persiflíeren *vt* высмéйваць, перадрáжніваць, (тóнка) насміхáцца (*з каго-н.*)
pérsisch *a* персíдскі
Persón *f* -, -en персóна, асóба, чалавéк; ***ich für méine ~*** што да мянé; ***in éigener ~*** асабíста; ***j-n von ~ kénnen**** вéдаць кагó-н. асабíста; ***in éigener ~*** ýлáснай персóнай; ***óhne Ánsehen der ~*** не глéдзячы [не зважáючы] на асóбы; ***so éine ~!*** *пагардл.* ну і фрукт!
personál *a* персанáльны, асабíсты
Personál *n* -s персанáл, асабóвы склад
Personálabbau *m* -(e)s скарачэ́нне штáтаў
Personálabteilung *f* -, -en аддзéл кáдраў
Personálausweis *m* -es, -e пасвéдчанне асóбы
Personálangaben *pl* анкéтныя дáныя
Personálbestand *m* -(e)s, -bestände асабóвы склад
Personálbogen *m* -s, - *i* -bögen паслужны́ спіс
Personáli¦en *pl* звéсткі (аб асóбе), анкéтныя звéсткі
Personálpronomen *n* -s, - *i* -mina *грам.* асабóвы займéннік
personéll *a* 1) персанáльны, асабíсты 2) штáтны; ***die ~e Struktúr éines Betríebes*** штáтная структýра прадпрыéмства; ***~e Resérven*** людскíя рэзéрвы
Persónenauto *n* -s, -s легкавы́ аўтамабíль, легкавíк
Persónenbeförderung *f* -, -en перавóзка пасажы́раў
Persónenkraftwagen (*скар.* PKW) *m* -s, - легкавы́ аўтамабíль, легкавíк
Persónenkult *m* -(e)s, -e культ асóбы
Persónenname *m* -ns, -n імя́
Persónenstandsregister *m* -s, - зáпіс áктаў грамадзя́нскага стáну (ЗАГС)
Persónenverkehr *m* -s пасажы́рскія знóсіны
Persónenwagen *m* -s, - *чыг.* пасажы́рскі вагóн
Persónenzug *m* -(e)s, -züge пасажы́рскі цягнíк [пóезд]
personifizíeren *vt* увасабля́ць, персаніфікавáць
Personifizíerung *f* -, -en персаніфікáцыя, увасаблéнне
persönlich 1. *a* асабíсты, індывідуáльны; ***in ~er Ángelegenheit*** па асабíстай спрáве; ***~es Éigentum*** асабíстая ўлáснасць **2.** *adv* асабíста; ***j-n ~ kénnen**** быць асабíста знаёмым з кім-н.
Persönlichkeit *f* -, -en 1) індывідуáльнасць 2) асóба; ***éine ~ des öffentlichen Lébens*** грамáдскі дзéяч
perspektív *a гл.* perspektívisch
Perspektíve [-və] *f* -, -n 1) перспекты́ва 2) *перан.* перспекты́ва, меркавáнні на бýдучае
perspektívisch [-viʃ] *a* перспекты́ўны
Peruáner *m* -s, - перуáнец, жыхáр Перý
peruánisch *a* перуáнскі
Perücke *f* -, -n пары́к
pervers [-ˈvɛrs] *a* сапсавáны, разбэ́шчаны, антыпрырóдны
pésen *vi разм.* ляцéць, спяшáцца, бéгчы, імчáцца
Pessimísmus *m* - песімíзм
pessimístisch *a* песімісты́чны
Pest *f* - 1) чумá 2) зарáза; ***j-n wie die ~ méiden**** уцякáць ад кагó-н. як ад чумы́ [ад зарáзы, халéры]; пóшасць; ***dass dich die ~ hóle!*** *разм.* каб цябé халéра (узялá)!
péstkrank *a* хвóры на чумý

Petersíli¦e *f* -, -n *бат.* пятрýшка
Petitión *f* -, -en петы́цыя
petitionieren *vi* падáць петы́цыю
Petrólchemie *f* - нафтахíмія
Petróle¦um *n* -s 1) нáфта 2) гáза
Petróle¦umlampe *f* -, -n газнíца, гáзавая ля́мпа
Pétschaft *n* -s, -e пячáтка
Péttecoat [-ko:t] *m* -s, -s (пы́шная) нíжняя спаднíца
Pétting *n* -s, -s *фізіял.* пéтынг
Petúni¦e *f* -, -n *бат.* петýнія
Petz, Meister ~ *m* -s пэц (*мядзведзь у казках*)
pétzen *vi разм.* данóсіць, паклёпнічаць
Pétzer *m* -s, - *разм.* данóсчык, паклёпнік
Pfad *m* -(e)s, -e сцéжка; *перан.* шлях; ***krúmme ~e wándeln*** дзéйнічаць абхóдным шля́хам; ***auf áusgetretenen ~en géhen**** ісцí па пратóптаным шля́ху
Pfádfinder *m* -s, - 1) следапы́т 2) *вайск.* праваднíк-развéдчык (*дарогі*)
pfádlos непрахóдны, бездарóжны
Pfáffe *m* -n, -n *груб.* поп
pfäffisch *a* папóўскі
Pfahl *m* -(e)s, Pfähle кол, пáля, слуп; ***zwíschen [in] séinen vier Pfählen*** у сябé дóма, у чатырóх сцянáх
Pfáhlzaun *m* -es, -zäune плот, паркáн
Pfand *n* -(e)s, Pfänder 1) залóг; ***etw. als [zum] ~ gében**** даць штo-н. у я́касці залóгу, залажы́ць штo-н.; ***etw. gégen ~ léihen**** даць штo-н. пад залóг 2) фант; ***Pfänder spíelen*** гуля́ць у фáнты
pfändbar *a* які́ падлягáе áрышту [забарóне]
Pfándbrief *m* -(e)s, -e *камерц.* закладня́я
pfänden *vt* апíсваць маёмасць; *~ **lássen**** накладáць áрышт (на маёмасць)
Pfänder *m* -s, - судóвы выканáўца
Pfänderspiel *n* -(e)s, -e гульня́ ў фáнты
Pfándhaus *n* -es, -häuser ламбáрд
Pfándschein *m* -(e)s, -e ламбáрдавы квітóк
Pfändung *f* -, -en *юрыд.* судóвы вóпіс маёмасці
Pfändungsbefehl *m* -(e)s, -e *юрыд.* загáд на áрышт; выканáўчы ліст
pfándweise *adv* пад залóг, у я́касці залóгу
Pfánne *f* -, -n скаварадá, бля́ха, патэ́льня; ***in der ~ bráten**** смáжыць на патэ́льні ◊ ***j-n in die ~ háuen*** разбíць карó-н. ушчэ́нт
Pfánnkuchen *m* -s, - блінéц, алáдка
Pfárre *f* -, -n 1) (царкóўны) прыхóд 2) пасáда пáстара 3) дом пáстара, царкóўны дом
Pfárrer *m* -s, - святáр, пáстар
Pfárrhaus *n* -es, -häuser дом святарá [пáстара]
Pfau *m* -(e)s, -en *заал.* паўлíн, пáва
pfáuchen *vi* шыпéць
Pfáuenauge *m* -s, -n 1) паўлíнава вóка 2) паўлінавóчка (*матылёк*)
Pféffer *m* -s, - пéрац ◊ ***das ist stárker ~!*** вось гэ́та нахáбнасць!; ***da liegt der Háse im ~!*** дык вось янó як [што]!; ***wo der ~ wächst*** ≅ чорт вéдае дзе
Pféffer|büchse *f* -, -n, **~dose** *f* -, -n пéрачніца
Pféfferkuchen *m* -s, - пéрнік
Pfélferminze *f* - *бат.* мя́та
pféffern *vt* 1) пярчы́ць 2) *разм.* шпурнýць, кíнуць (*куды-н.*) ◊ ***j-m den Pelz ~*** ≅ лупíць карó-н. як сíдараву казý
Pféife *f* -, -n 1) свістóк, дýдка 2) пíпка, лю́лька ◊ ***die ~ im Sack hálten**** трымáць язы́к за зубáмі; ***nach j-s ~ tánzen*** скакáць пад чыю́-н. дýдку
pféifen* *vi*, *vt* свістáць, насвíстваць
Pféifer *m* -s, - свістýн
Pfeil *m* -(e)s, -e стралá ◊ ***kéine Pféile im Köcher háben*** разыгрáць усé кóзыры
Pféiler *m* -s, - слуп, калóна, апóра, бык (*маста*)
Pféilerspiegel *m* -s, - трумó
pféilförmig *a* стралападóбны
pféilschnell *a* хýтка як стралá, стралóю, стрымгалóў
Pfénnig *m* -s, -e *i* - пфéніг (*манета*); ***kéinen ~ Geld háben*** не мець ні грашá; ***er dréhte jéden ~ zéhnmal um*** ён лічы́ў кóжную капéйку, ён трóсся над кóжнай капéйкай

Pfénnigfuchser *m* -s, - *разм., пагардл.* скнáра
Pferch *m* -(e)s, -e 1) загóн (*для жывёлы*) 2) памёт, гной
pférchen *vt* 1) заганя́ць (*жывёлу*) 2) засóўваць, набівáць біткóм 3) угнóйваць
Pferd *n* -(e)s, -e конь; ***zu ~e*** вярхóм, кóнна; ***ein hártes ~*** вынóслівы кóнь; ***ein ~ réiten**** éхаць вярхóм; ***das ~ vor den Wágen spánnen [schírren]*** запрагáць каня́ (*у воз*) ◊ ***auf dem hóhen ~ sítzen**** вáжнічаць, задавáцца, задзірáць нос; ***das ~ beim Schwánze áufzäumen, das ~ hínter den Wágen spánnen*** ≅ пачынáць спрáву не з тагó канцá; ***vom ~e auf den Ésel kómmen**** збяднéць, апусцíцца ◊ ***es hängt ein ~ in der Luft*** запáхла непрыéмнасцямі
Pférdeapfel *m* -s, -äpfel *разм.* кóнскі гной; *pl* кóнскія я́блыкі
Pférdebahn *f* -, -en кóнка
Pférdebeschlag *m* -(e)s, -beschläge кавáнне [кóўка] кóней
Pférdedecke *f* -, -n гýнька
Pférdefleisch *n* -(e)s канíна
Pférdefuhrwerk *n* -(e)s, -e кóнная падвóда
Pférdegeschirr *n* -(e)s, -e кóнская збрýя
Pférdeherde *f* -, -n табýн кóней
Pférdeknecht *m* -(e)s, -e кóнюх
Pférderennen *n* -s, - скáчкі
Pférdesport *m* -(e)s кóнны спорт
Pférdestall *m* -(s), -ställe стáйня, каню́шня, стóйла (*для коней*)
Pférdestärke *f* -, -n (*скар.* PS) *тэх.* кóнская сíла (*скар.* к.с)
Pférdewagen *m* -s, - калёсы, драбíны
Pférdewärter *m* -s, - кóнюх
Pférdezucht *f* - конегадóўля
pfiff *гл.* pféifen
Pfiff *m* -(e)s, -e 1) свістóк, свіст; ***éinen ~ áusstoßen**** свíснуць 2) хíтрасць, вы́хадка
Pfífferling *m* -s, -e 1) *бат.* лісíчка 2) *разм.* дрóбязь ◊ ***kéinen ~ wert sein*** ≅ не вáрты ні грашá
pfíffig *a* хíтры, спры́тны
Pfíffikus *m* -, -se *разм.* прайдзісвéт, хітрýн
Pfíngsten *n* - *або pl рэл.* Сёмуха, Трóйца; ***zu ~*** на Сёмуху ◊ ***wenn Óstern und ~ auf éinen Tag fállen*** ≅ пасля́ дóжджыку ў чацвéр
Pfíngstrose *f* -, -n *бат.* півóня
Pfírsich *m* -(e)s, -e пéрсік
Pfírsichbaum *m* -(e)s, -bäume пéрсікавае дрэ́ва
Pflánze *f* -, -n раслíна ◊ ***éine nétte ~!*** *іран.* ну і фрукт!, ну і гусь!
pflánzen 1. *vt* садзíць, саджáць (*расліны*) **2. ~, sich** з’явíцца (*перад кім-н.*)
Pflánzenbau *m* -(e)s раслінавóдства
pflánzenfressend *a* травая́дны
Pflánzenkost *f* - вегетарыя́нская [раслíнная] éжа
Pflánzenkunde *f* - батáніка
Pflánzenöl *n* -(e)s, -e алéй
Pflánzenreich *n* -(e)s раслíнны свет, флóра
Pflánzensammlung *f* -, -en гербáрый
Pflánzenschutz *m* -es ахóва раслíн
Pflánzenwelt *f* - *гл.* Pflánzenreich
pflánzlich *a* раслíнны
Pflánzen|zucht *f* -, **~züchtigung** *f* - *гл.* Pflánzenbau
Pflánzer *m* -s, - плантáтар
Pflänzling *m* -s, -e *с.-г.* сáджанец
Pflánzmaterial *n* -s, -li¦en пасáдачны матэрыя́л, насéнне
Pflánzschule *f* -, -n гадавáльнік, расáднік
Pflánzstätte *f* -, -n 1) *с.-г.* гадавáльнік, пітóмнік, расáднік 2) *перан.* расáднік, цэнтр (*чаго-н.*)
Pflánzung *f* -, -en 1) пасáдка 2) плантáцыя
Pfláster *n* -s, - 1) плáстыр; ***ein ~ auf die Wúnde klében*** заклéіць [заляпíць] рáну плáстырам 2) брук, маставáя
pflástern *vt* 1) наклáдваць плáстыр (*на што-н.*) 2) масцíць, брукавáць ◊ ***der Weg zur Hölle ist mit gúten Vórsätzen gepflástert*** ≅ дарóга ў пéкла вы́машчана дóбрымі намéрамі
Pflásterstein *m* -(e)s, -e кáмень (брукавáльны)
Pflástertreter *m* -s, - *разм.* гультáй, лóдар
Pflásterung *f* -, -en машчэ́нне; брукавáнне (*каменнем*)

Pfláume *f* -, -n сліва; ***gedörrte ~*** чарнасліў ◊ ***die érsten ~n sind ímmer mádig*** ≅ першы блін камяком

Pfláumenbaum *m* -(e)s, -bäume слівіна, сліва (*дрэва*)

Pfláumenmus *n* -es, -e павідла са сліў

Pflége *f* -, -n (*G*) догляд, нагляд, клопат (*за кім-н, чым-н.*); ***in ~ gében**** аддаць на выхаванне; ***in ~ sein*** выхоўвацца, быць пад наглядам

Pflégeeltern *pl* прыёмныя бацькі

Pflégeheim *n* -(e)s, -e дом інвалідаў, дом састарэлых

Pflégekind *n* -(e)s, -er прыёмнае дзіця

pflégeleicht *a* просты [лёгкі] у абслузе [доглядзе]

Pflégemutter *f* -, -mütter прыёмная маці

pflégen 1. *vt* даглядаць (*каго-н.*), клапаціцца (*пра каго-н.*); ***Rat ~*** раіцца; ***Fréundschaft mit j-m ~*** сябраваць з кім-н.; ***der Rúhe ~*** адпачываць **2.** *vi* (+ *inf з zu*) мець звычай (*рабіць што-н.*); ***um díese Zeit pflegt er noch zu schláfen*** у гэты час ён звычайна яшчэ спіць

Pfléger *m* -s, - 1) санітар 2) апякун, выхавацель

pfléglich 1. *a* клапатлівы, руплівы, рупны **2.** *adv* старанна, клапатліва; як звычайна

Pflégling *m* -s, -e гадаванец, выхаванец

Pflicht *f* -, -en абавязак, павіннасць; ***sich (D) etw. zur ~ máchen, es für séine ~ hálten**** лічыць што-н. сваім абавязкам; ***der ~ zuwíder hándeln*** дзейнічаць супраць абавязку; ***séiner ~ náchkommen**** выканаць свой абавязак; ***zur ~ máchen*** ставіць у абавязак, абавязваць; ***sich über séine ~ hinwégsetzen*** ігнараваць свае абавязкі; ***die ~ ruft*** абавязак патрабуе

Pflíchtablieferung *f* -, -en абавязковая пастаўка (*сельскагаспадарчых прадуктаў*)

pflíchtbewusst *a* які ўсведамляе свой абавязак

Pflíchteifer *m* -s стараннасць, старраннае выкананне абавязкаў

pflíchteifrig *a* старанны, руплівы, спраўны; *~ sein* старанна выконваць свае абавязкі, працаваць вельмі старанна

Pflíchterfüllung *f* -, -en выкананне абавязку

Pflíchtfach *n* -(e)s, -fächer абавязковы (вучэбны) прадмет

Pflíchtgefühl *n* -s пачуццё абавязку

pflíchtgemäß *adv* па абавязку службы

pflíchtgetreu *a* верны абавязку

pflíchtig *a* абавязковы

Pflíchtkür *f* - абавязковая праграма (*у фігурным катанні*)

Pflíchtlaufen *n* -s выкананне абавязковай праграмы (*па фігурнаму катанню*)

Pflíchtprogramm *n* -s, -e *спарт.* абавязковая праграма (*у фігурным катанні*)

pflíchtschuldig *a* абавязаны (*па службе*)

Pflíchtsoll *n* - *i* -s, - *i* -s вызначаная норма, вызначаная колькасць

Pflíchtteil *m* -(e)s, -e *юрыд.* законная частка спадчыны

pflíchttreu *a* верны абавязку

Pflíchttreue *f* - вернасць абавязку

Pflíchtübung *f* -, -en абавязковае практыкаванне (*тс. спарт.*)

pflíchtvergessen *a* які забыўся пра свой абавязак

Pflíchtverletzung *f* -, -en парушэнне абавязку, невыкананне абавязкаў

pflíchtwidrig *a* які супярэчыць пачуццю абавязку, несумяшчальны з пачуццём абавязку

Pflock *m* -(e)s, Pflöcke калок; драўляны цвік [гвозд]

pflöcken *vt* прымацоўваць калкамі

pflücken *vt* рваць, зрываць, збіраць (*плады, кветкі*)

pflückreif *a* спелы (*аб пладах*)

Pflug *m* -(e)s, Pflüge плуг ◊ ***die Hand an den ~ légen*** узяцца за працу, пачаць рабіць што-н.

pflügen *vt* араць ◊ ***mit frémdem Kálbe ~*** выкарыстоўваць чужую працу

Pflúg|messer *n* -s, -, **~schar** *n* -s, -e, *f* -, -en лямеш, нарог

Pfórte *f* -, -n вароты, брама, уваход

Pförtner *m* -s, - вахцёр, швейцар, прыдз-

ве́рнік

Pförtnerloge [-ʒə] *f* -, -n бу́дка швейца́ра [вахцёра], швейца́рская

Pfósten *m* -s, - 1) слуп 2) вуша́к

Pfóte *f* -, -n 1) ла́па; ***j-m auf die ~ klópfen*** даць каму́-н. па рука́х, рэ́зка абарва́ць каго́-н. 2) *разм.* дрэ́нны по́чырк

Pfriem *m* -(e)s, -e шы́ла

pfrópfen *vt* 1) заткну́ць, закаркава́ць 2) засо́ўваць, набіва́ць 3) *бат.* прышчэ́пліваць

Pfrópfen *m* -s, - 1) ко́рак, зат́ычка, уту́лка 2) *мед.* тромб; тампо́н 3) *разм.* таўсту́н; ***so ein dícker ~!*** ну і таўсту́н!

Pfrópfenzieher *m* -s, - што́пар

Pfröpfling *m* -(e)s, -e, **Pfrópfreis** *m* -es, -er *с.-г.* прыво́й

Pfründe *f* -, -n 1) прыхо́д; дахо́д духо́ўнай асо́бы ад прыхо́ду 2) дахо́днае ме́сца

Pfuhl *m* -(e)s, -e лу́жына, бало́та; ***der ~ der Hölle*** *рэл.* апраме́тная

Pfühl *m*, *n* -(e)s, -e пяры́на, пухаві́к

pfúi! *int* цьфу!

Pfund *m* -(e)s, -e *i* - 1) фунт (*у розн. знач.*) 2) *перан.* та́лент; ***sein ~ vergrában**** зары́ць у зя́млю сво́й та́лент

pfúndig *a разм.* выда́тны, фа́йны

pfúndweise *adv* фу́нтамі

Pfúscharbeit *f* -, -en дрэ́нная рабо́та, халту́ра

pfúschen *vt*, *vi разм.* халту́рыць, дрэ́нна працава́ць; ***in die Kunst ~*** несур’ёзна займа́цца маста́цтвам, халту́рыць

Pfúscher *m* -s, - дрэ́нны рабо́тнік, халту́ршчык

pfúscherhaft *a* дрэ́нны (*пра працу*)

Pfuscheréi *f* -, -en дрэ́нная рабо́та, халту́ра

Pfütze *f* -, -n лу́жына

pfützig *a* пакры́ты лу́жынамі, бало́цісты

Phálanx *f* -, -lángen фала́нга (*у розн. знач.*)

Phänomén *n* -s, -e фено́мен

phänomenál *a* фенамена́льны

Phantasíe [Fantasíe] *f* -, -sí¦en фанта́зія; ***du hast áber ~!*** ну і фанта́зія ў цябе́!; ***séiner ~ fréien Lauf lássen**** да́ць во́лю сваёй фанта́зіі

phantasíeren [fantasíeren] *vi* 1) фантазі́раваць, выдумля́ць, ма́рыць, захапля́цца няздзе́йснымі ма́рамі 2) *муз.* імправізава́ць 3) тры́зніць

Phantást [Fantást] *m* -en, -en 1) летуце́ннік, фантазёр 2) фанта́ст

phantástisch [fantástisch] *a* фантасты́чны, невераго́дны; ***éine ~e Erzählung*** непраўдападо́бнае апавяда́нне

Phantóm *n* -s, -e здань, прыві́д

Phantómbild *n* -(e)s, -er фотаро́бат

Phárao *m* -s, Pharaónen *гіст.* фарао́н

Pharisäer *m* -s, - 1) *гіст., рэл.* фарысе́й 2) *перан.* фарысе́й, ханжа́, крывадушнік

pharisäisch *a* 1) *гіст. рэл.* фарысе́йскі 2) *перан.* фарысе́йскі, ха́нжаскі, крыва́ду́шны

Pharmakologíe *f* - фармакало́гія

Pahrmazéut *m* -en, -en фармацэ́ўт

pharmazéutisch *a* фармацэўты́чны

Pharmazíe *f* - фармацы́я

Pháse *f* -, -n фа́за, фа́зіс; ***in éine néue ~ tréten**** уступі́ць у но́вую фа́зу

Philantróp *m* -en, -en філантро́п

philantrópisch *a* філантрапі́чны, дабрачы́нны

Philatelíe *f* - філатэлі́я

Philatelíst *m* -en, -en філатэлі́ст

philatelístisch *a* філатэлі́сцкі, філатэлісты́чны

Philharmoníe *f* -, -ní¦en філармо́нія

philharmónisch *a* філарманічны

Philíster *m* -s, - абыва́цель, філістэ́р

philísterhaft *a* філістэ́рскі, мяшча́нскі

Philológe *m* -n, -n філо́лаг, мовавед, мовазна́ўца

Philologíe *f* -, -gí¦en філало́гія, мовазна́ўства

philológisch *a* філалагі́чны, мовазна́ўчы

Philosóph *m* -en, -en філо́саф

Philosophíe *f* -, -phí¦en філасо́фія

philosophíeren *vi* філасо́фстваваць, разважа́ць

philosóphisch *a* філасо́фскі

Phióle *f* -, -n ко́лба

Phlégma *n* -s флегматы́чнасць, вя́ласць

phlegmátisch *a* флегматы́чны
Phlox *m* -es, -e, *f* -, -e *бат.* флёкс
Phonétik *f* - фанéтыка
phonétisch *a* фанеты́чны
Phönix *m* - *i* -es, -e фéнікс (*казачная птушка*)
Phonologíe [Fonologíe] *f* - фаналóгія
Phonothék [Fonothék] *f* -, -en фанатэ́ка
Phosphát *n* -s, -e соль фóсфарнай кіслаты́, фасфáт
Phósphor *m* -s фóсфар
Phosphoreszénz *f* - фосфарасцэ́нцыя
phosphoreszíeren *vi хім.* фосфарасцы́раваць
Phóto [Fóto] *n* -s, -s фóта, фатагрáфія, фотазды́мак
Photoapparát [Fotoapparát] *m* -(e)s, -e фотаапарáт
Phótoatelier [Fótoatelier] [-ˈli̯e:] *n* -s, -s фотаатэльé
photogén [fotogén] *a* фотагенíчны
Photográph [Fotográph] *m* -en, -en фатóграф
Photographíe [Fotographíe] *f* -, -í¦en фатагрáфія, фотазды́мак
photographíeren [fotographíeren] *vt* фатаграфавáць, здымáць
Photokopíe [Fotokopíe] *f* -, -pí¦en фотакóпія
Phótozelle [Fótozelle] *f* -, -n фотаэлемéнт
Phráse *f* -, -n фрáза; ***(hóhle, léere) ~n dréschen**** пустаслóвіць
Phrásendrescher *m* -s, - *пагардл.* фразёр
phrásenhaft *a* фразёрскі, беззмястóўны
Phraseologíe *f* -, -gí¦en фразеалóгія
phraseológisch *a* фразеалагíчны
phrasíeren *vt муз.* фразíраваць
Physík *f* - фíзіка
physikálisch *a* фізíчны (*які належыць да фізікі*)
Phýsiker *m* -s, - фíзік
Physíkraum *m* -(e)s, -räume фізíчны кабінéт (*у школе*)
Physiognomíe *f* -, -mí¦en фізіянóмія
Physiológ(e) *m* -gen, -gen фізіёлаг
Physiologíe *f* - фізіялóгія
physiológisch *a* фізіялагíчны
Physiotherapíe *f* - фізіятэрапíя
phýsisch *a* фізíчны, прырóдны; ***~e Persón*** *юрыд.* фізíчная асóба
pianíssimo *adv муз.* піянíсіма, вéльмі цíха
Pianíst *m* -en, -en піянíст
Piáno *n* -s, -s, **Pianofórte** *n* -s, -s фартэпіяна
pícheln *vi разм.* выпівáць, п'я́нстваваць
píchen *vi* смалíць (*бочку і г.д.*)
Pick *m* -s, -e *разм.* укóл, удáр
Pícke *f* -, -n маты́ка, кíрка
Píckel *m* -s, - прышч
Píckelhaube *f* -, -n спічáстая [востраканцóвая] кáска
píckelig *a* прышчавáты, прышчáвы
pícken **1.** *vt* 1) дзяўбцí 2) калóць **2.** *vi* стýкаць дзю́бай
Pícknick *n* -s, -s пікнíк
píekfein *a разм.* вы́танчаны, элегáнтны, шыкóўны, шыкáрны (*часта пагардл.*)
píeksauber *разм.* зусíм чы́сты
Piep *m* -s *разм.* 1) піск; шчэ́бет; ***er kónnte kéinen ~ mehr ságen*** ён не мог бóлей вы́мавіць ні слóва 2) дзівáцтва, ненармáльнасць
píepen *vi* пішчáць, цвы́ркаць; *разм.* свістáць ◊ ***bei dir piept's wohl?*** *разм.* ты што, не ў сваíм рóзуме?
Píepen *pl груб.* грóшы ◊ ***es ist zum ~!*** *разм.* вось пацéха [смехатá]!
Píepmatz *m* -es, -e *i* -mätze птушаня́; ***wie ein ~ éssen**** éсці вéльмі мáла
píepsen *vi гл.* píepen
píepsig *a* піскля́вы, віскля́вы, віскатлíвы
Pier *m* -s, -e *i* -s *марск.* мол, пры́стань
píesacken *vt разм.* пілавáць, даймáць, дапякáць
Pi¦etät *f* - 1) піятэ́т, пашáна, шанавáнне (старэ́йшых) 2) набóжнасць
pi¦etätisch *a* прася́кнуты глыбóкай пашáнай (да старэ́йшых)
pi¦etätlos *a* непачцíвы, непавáжлівы, які́ не паважáе старэ́йшых
pi¦etätvoll *a* павáжлівы, пачцíвы; *гл.* pi¦etätisch
Pigmént *n* -(e)s, -e пігмéнт, фарбавáль-

нае рэ́чыва
pigmentíeren *vt* афарбóўваць
Pik I *n* -s, -s *карт.* віны, пікі; ***~ ist Trumpf*** пікі [віны] кóзыры
Pik II *m* -s, -e *і* -s пік (*гары*)
pikánt *a* піка́нтны
Pikanteríe *f* -, -rí¦en піка́нтны намёк, піка́нтная заўва́га
Píke *f* -, -n піка, дзі́да; ***von der ~ auf díenen*** пачына́ць слу́жбу з ні́жніх чынóў, прайсці́ дóбрую шкóлу
Pikée *m* -s, -s *тэкст.* піке́
pikíert *a* абра́жаны, пакры́ўджаныны
Píkkolo *m* -s, -s малóдшы ке́льнер
Píkkoloflöte *f* -, -n *муз.* фле́йта-пі́кала
Piktográmm *n* -s, -e пі́ктагра́ма
Pílger *m* -s, - пілігры́м, багамóлец
Pílgerfahrt *f* -, -en палóмніцтва, падарóжжа ў святы́я ме́сцы
pílgern *vi* (s) палóмнічаць
Pílgerschaft *f* -, **Pílgerung** *f* -, -en палóмніцтва
Pílle *f* -, -n пілю́ля, табле́тка; ***éine bíttere ~ schlúcken*** *перан.* праглыну́ць гóркую пілю́лю; ***j-m éine bíttere ~ verzúckern*** пазалаці́ць каму́-н. гóркую пілю́лю
Pilót *m* -en, -en 1) пілóт 2) лóцман, шту́рман
Pílsener, Pílsner *n* -s, - пльзе́нскае (*гатунак піва*)
Pilz *m* -es, -e грыб; *мед.* грыбóк; ***~e súchen*** хадзі́ць па грыбы́; ***schíeßen* [wáchsen] wie ~e aus Érde*** расці́ як грыбы́ пасля́ дажджу́
pílzig *a* губча́ты, губчава́ты
Pílzvergiftung *f* -, -en атру́чванне грыба́мі
Pimént *m*, *n* -es, -e яма́йскі [гваздзікóвы] пе́рац
Pimpeléi *f* -, -en *разм.* 1) хны́канне 2) спе́шчанасць, распе́шчанасць
pímpelig *a разм.* спе́шчаны, плаксі́вы; распе́шчаны
pímpeln *vi разм.* хны́каць, пла́кацца, ска́рдзіцца
Píngpong *n* -s, -s *разм.* настóльны тэ́ніс, пінг-пóнг
Pinguin [ˈpiŋgui:n] *m* -s, -e пінгві́н
Píni¦e *f* -, -n *бат.* пі́нія, італья́нская сасна́
Pínke *f* -, **Pínkepínke** *f* - *разм.* грóшы; ***méine ~ ist álle*** у мяне́ кóнчыліся ўсе́ грóшы
pínkeln *vi разм.* мачы́цца
Pínne *f* -, -n 1) *тэх.* касты́ль 2) цвічóк (*шавецкі*) 3) шпі́лька
Pínscher *m* -s, - пі́нчар (*парода сабак*)
Pínsel *m* -s, - пэ́ндзаль, пэ́ндзлік; ***den ~ führen*** займа́цца жы́вапісам
pínseln *vt* малява́ць (*пэндзлем*)
Pínselstrich *m* -(e)s, -e мазóк
Pinzétte *f* -, -n пінцэ́т
Pioníer *m* -s, -e 1) піяне́р 2) *вайск.* сапёр; *pl* інжыне́рныя ча́сці [вóйскі]; сапёрныя падразздзяле́нні
Pioníerabend *m* -(e)s, -e піяне́рскі збор
Pioníerabteilung *f* -, -en 1) піяне́рскі атра́д 2) *вайск.* сапёрны атра́д
Pioníerlager *n* -s, - піяне́рскі ла́гер
Pioníerpanzerkraftwagen *m* -s, - *вайск.* танк-тра́льшчык
Pioníertruppen *pl* інжыне́рныя [сапёрныя] вóйскі
Pioníertruppenverband *m* -(e)s, -bände *вайск.* асóбная інжыне́рна-сапёрная ча́сць
Pipeline [ˈpaiplain] *f* -, -s трубаправóд; нафтаправóд
Pipétte *f* -, -n піпе́тка
Pips *m* -es 1) *разм.* прасту́да 2) *вет.* ціпу́н
Pique [pi:k] *n* - *карт.* віны, пікі
Pirát *m* -en, -en піра́т, марскі́ разбóйнік
Piról *m* -s, -e *заал.* і́валга
Pirouétte [piru-] *f* -, -n піру́эт, паварóт наўкóла
pírschen *vi* палява́ць, падкрада́цца да дзічы́ны
píssen *vi разм.* мачы́цца
Pissoir [piˈsoa:r] *n* -s, -e *і* -s пісуа́р
Pistázi¦e *f* -, -n фіста́шка
Píste *f* -, -n *спарт.* тра́са, лыжня́, дыста́нцыя; *ав.* узлётна-паса́дачная паласа́
Pistóle *f* -, -n пісталéт; ***j-m die ~ auf die Brust sétzen*** прыста́ць да кагó-н. з на-

жóм да гóрла
Pistólentasche *f* -, -n пісталéтная кабурá
pítsch(e)pátch(e)náss *a разм.* мóкры да ніткі
pittorésk *a* маляўнічы
Pízza *f* -, -s *i* Pízzen *кул.* піца
Pizzería *f* -, -s *i* Pizzerí¦en піцэрыя
placieren [-ˈtsi: *i разм.* -ˈsi:-] *гл.* plazíeren
plácken 1. *vt* 1) нашывáць [стáвіць] лáтку 2) *разм.* назаляць (*каму-н.*) **2. ~, sich** мýчыцца; пакýтаваць
Plackeréi *f* -, -en клóпат, мітусня, валавóджанне
pláddern *vi разм.* пáдаць з шýмам; ***es pláddert*** дождж хвóшча
plädíeren *vi* гаварыць прамóву (*перад судом*); *перан.* адстóйваць [абараняць] якóе-н. вучэнне, выступáць (*за што-н. – für A*)
Plädoyer [-do̯aˈje:] *n* -s, -s прамóва пракурóра [абарóнцы] пéрад судóм
Pláge *f* -, -n 1) мучэнне, пакýта, турбóты 2) няшчáсце, бéдства
Plágegeist *m* -(e)s, -er *разм.* кат, мучыцель
plágen *vt* **1.** мýчыць, тамíць; назаляць (*каму-н.*) ◊ ***den plagt der Téufel*** *разм.* ягó нячысты спакусíў [падбíў, падаткнýў] **2. ~, sich** мýчыцца, тамíцца
Plagiát *n* -(e)s, -e плагіят
plagíeren *vt* (з)рабíць плагіят
Plaid [ple:t] *m*, *n* -s, -s плед
Plakát *n* -(e)s, -e плакáт, афíша
plakatíeren *vt* расклéйваць плакáты (*пра што-н.*), аб’яўляць у афíшах (*пра што-н.*)
Plakátkunst *f* - плакáтны жывапіс
Plakátsäule *f* -, -n тýмба для аб’яў [для афíш]
Plakétte *f* -, -n пáмятны медáль
plan *a* 1) рóўны, плóскі, пляскáты 2) зразумéлы, ясны
Plan *m* -(e)s, Pläne 1) план (*мерапрыемстваў, дзеянняў*); ***ein wéitgreifender ~*** шырóкі план; ***den ~ überbíeten**** перавыканаць план; ***über den ~ hináus*** звыш плáна 2) план, задýма, намéр; ***Pläne schmíeden [máchen]*** стрóіць [вынóшваць] плáны; ***éinen ~ ins Lében rúfen**** быць ініцыятарам плáна; ***éinen ~ fássen*** задýмваць план; ***j-s Pläne kréuzen*** расстрóіць чыé-н. плáны 3) *тэх.* план, чарцёж
Plánarbeit *f* -, -en плáнавая рабóта
Plánaufgabe *f* -, -n плáнавае задáнне, вытвóрчае задáнне
Plánbericht *m* -(e)s, -e справаздáча аб выканáнні плáна
Pláne *f* -, -en 1) брызéнт 2) навéс (*з парусіны*), тэнт
plánen *vt* планавáць, праектавáць; задýмваць, намячáць
Pláner *m* -s, - рабóтнік плáнавага аддзéла
Plánerfüllung *f* -, -en выканáнне плáна
Planét *m* -en, -en планéта
Planetárium *n* -s, -ri¦en планетáрый
Planétenbahn *f* -, -en *астр.* арбíта
Planétensystem *n* -s, -e *астр.* планéтная сістэма
plángemäß 1. *a* планамéрны **2.** *adv* згóдна з плáнам, у плáнавым парáдку
planíeren *vt* вырóўніваць, зглáджваць (*плошчу*); ***éinen Hügel ~*** скóпваць [зрывáць] пагóрак
Planíerung *f* -, -en выраўнóўванне, зглáджванне
Plánke *f* -, -n плáнка, дóшка (*у падлозе*)
Plänkeléi *f* -, -en 1) спрэчка, сутычка 2) перастрэлка
plänkeln *vi* перастрэльвацца
Plánkommission *f* -, -en плáнавая камíсія
Planktón *n* -s *біял.* планктóн
plánlos *a* бясплáнавы; не па плáну
plánmäßig *a* планамéрны, плáнавы
Plánmäßigkeit *f* - планамéрнасць, плáнавасць
Plánmenge *f* -, -en плáнавы аб’ём; кóлькасць, прадуглéджаная плáнам
Plánposition *f* -, -en артыкул (гаспадáрчага) плáна
Plánrückstand *m* -(e)s, -stände адставáнне па плáну, невыканáнне плáна; ***den ~ áufholen*** ліквідавáць адставáнне па плáну
Plánschbecken *n* -s, - дзіцячы басéйн
plánschen *vi разм.* плюхацца (*у вадзе*);

плю́хаць па вадзé
Plantáge [-ʒə] *f* -, -n планта́цыя
Plantágenbesitzer [-ʒə-] *m* (-s, -) планта́тар
Plánung *f* -, -en склада́нне пла́наў, планава́нне
Plánungsleiter *m* -s, - нача́льнік пла́навага аддзéла
Plánverlust *m* -(e)s, -e адстава́нне па пла́ну
plánvoll *a* 1) пла́навы, планамéрны 2) абду́маны
Plánvorsprung *m* -(e)s, - sprünge датэрміно́вае выкана́нне пла́на; ***éinen erhéblichen ~ gewínnen**** зна́чна перавы́канаць план
Plánwagen *m* -s, - фургóн
plánwidrig *a* 1) які́ супярэ́чыць пла́ну 2) бяспла́навы; бязла́дны, хааты́чны
Plánwirtschaft *f* -, -en пла́навая гаспада́рка
Plánziel *n* -(e)s, -e мэ́та, прадуглéджаная пла́нам; пла́навае зада́нне
plápperhaft *a* балбатлі́вы
Pláppermaul *n* -(e)s, -mäuler *разм.* балбату́н
pláppern *vt, vi* балбата́ць, лапата́ць, траската́ць
plärren *vi пагардл.* раўці́, пла́каць; хны́каць
Plásma *n* -s, -men 1) *біял.* пла́зма 2) *мед.* сы́варатка крыві́
Plast *m* -es, -e, **Pláste** *f* -, -n *разм.* пластма́са
Plástik *f* -, - en 1) пла́стыка, пласты́чнае маста́цтва 2) выра́знасць, пласты́чнасць
Plástiker *m* -s, - ску́льптар
Plastilína *f* - , **Plastilín** *n* -s пластылі́н
Plástindustrie *f* - пластма́савая прамысло́васць
plástisch *a* 1) пласты́чны 2) выра́зны, нагля́дны
Plastizität *f* - пласты́чнасць
Platáne *f* -, -n *бат.* плата́н
Plateau [-ˈto:] *n* -s, -s плато́, пласкаго́р’е
Platín [Plátin] *n* (-s) *хім.* пла́ціна
platónisch *a* платані́чны
platsch! *int* боўць!, плюх!
plátschen *vi разм.* плю́хацца, бо́ўтацца
plätschern *vi* 1) пляска́цца, плю́хацца 2) цурча́ць (*пра ручай*); ***der Régen plätschert*** (чува́ць, як) ідзé дождж
platt 1. *a* 1) пло́скі, пляска́ты 2) по́шлы **2.** *adv* пла́зам, пласто́м; ***etw. ~ heráussagen*** сказа́ць што-н. адкры́та [шчы́ра]
Platt *n* - *i* -s *гл.* Pláttdeutsch
Plättbrett *n* -es, -er прасава́льная до́шка
Pláttdeutsch *n* - *i* -s ніжненямéцкая гаво́рка
platt drücken *vt* сплю́шчваць
Plátte *f* -, -n 1) падно́с, спо́дак; блю́да, талéрка; ***kálte ~*** хало́дная заку́ска 2) пласці́нка 3) *тэх.* пліта́; пласці́на; ліст 4) *разм.* лы́сіна 5) *геагр.* плато́ 6) *камп.* дыск; ***die ~ formatíeren*** размя́чаць дыск
Plätteisen *n* -s, - прас
plätten *vt* 1) гла́дзіць, праcава́ць 2) сплéскваць; *тэх.* сплю́шчваць
Pláttenspieler *m* -s, - прайграва́льнік
Plätterin *f* -, -nen прасава́льшчыца
Pláttform *f* -, -en 1) пляцо́ўка 2) *чыг.* платфо́рма 3) *перан.* платфо́рма
Pláttfuß *m* -es, -füße *мед.* пляска́тая ступня́
pláttfüßig *a* плоскаступнёвы
Pláttheit *f* -, -en по́шласць
Platz *m* -es, Plätze 1) мéсца 2) пло́шча, пляц; ***~ máchen*** саступа́ць мéсца; ***néhmen Sie ~!*** сяда́йце!; ***auf die Plätze!*** на старт!; ***~ gemácht!, ~ da!*** адхіні́ся!, набо́к!; ***den érsten ~ belégen*** *спарт.* заня́ць пéршае мéсца 3) мéсца, паса́да
Plátzangst *f* -, -ängste *мед.* бо́язь прасто́ры
Plátzanweiserin *f* -, -nen білецёрка
Plätzchen *n* -s, - 1) мéсцейка 2) таблéтка 3) (кру́глае) пячэ́нне
plátzen *vi* (s) 1) ло́пацца, трэ́скацца, разрыва́цца; ***vor Neid ~*** ло́пнуць ад зáйздрасці 2) *разм.* ху́тка, нечака́на з’яві́цца [увайсці́, уварва́цца, узляцéць]; ***zu j-m ins Haus ~*** нечака́на прыйсці́ да каго́-н. дадо́му
Plátzkarte *f* -, -n плацка́рта
Plátzkartenwagen *m* -s, - *чыг.* плацка́ртны ваго́н
Plátzpatrone *f* -, -n халасты́ патро́н

Plátzregen *m* -s лíвень, залéва
Plátzwahl *f* - *спарт.* вы́бар бóку [мéсца]
Plátzwechsel *m* -s перамéна мéсцаў; *спарт.* змéна мéсцаў ігракóў; перахóд (*валейбол*)
Plauderéi *f* - балбатня́, свабóдная размóва
pláuderhaft *a* балбатлíвы
pláudern *vi* гýтарыць, балбатáць ◊ ***aus der Schúle ~*** разбалбатáць [вы́даць] сакрэ́т
Pláuderstündchen: ***sie hátten sich zu éinem ~ versámmelt*** яны́ сабрáліся, каб гадзíнку пагавары́ць
pláuschen *vi* балбатáць
plausíbel *a* 1) абгрунтавáны, пераканáўчы; прымáльны, дапушчáльны 2) зразумéлы; ***das ist mir durcháus nicht ~*** гэ́та для мяне́ зусíм недапушчáльна [непераканáўча]; ***j-m etw. ~ máchen*** растлумáчыць камý-н. што-н.
pláustern, sich тапы́рыцца (*пра валасы*); натапы́рыць пéр'е (*пра птушак*)
pláuzen *vi* плю́хнуцца, шмя́кнуцца
Playback [plɛiˈbɛk] *n* -s, -s узнаўлéнне, рэпрадуктавáнне (*запісу*)
Playboy [ˈplɛibɔi] *m* - s, -s плэйбóй, марнатрáўца жыцця́, гуля́ка
plazíeren 1. *vt* 1) памясцíць, уладкавáць (*каго-н.*) 2) *спарт.* даклáдна ўдáрыць (*мячом па варотах*); **2. ~, sich** уладкавáцца , размясцíцца
plazíert *adv* даклáдна , трáпна
Plebéjer *m* -s, - *гіст.* плебéй
plebéjisch *a* плебéйскі
Plebiszít *n* -s, -e плебісцы́т, рэферэ́ндум, усенарóднае галасавáнне
Plebs *m* -es *пагардл.* чэрнь, плебс
pléite: ***~ géhen* [sein, wérden]*** збанкрутавáць, зруйнавáцца
Pléite *f* -, -n банкрýцтва, крах; ***das ist mir éine schöne ~!*** вось няўдáча!
plémpern *vi разм.* 1) бадзя́цца, лóдарнічаць 2) халтýрыць
plemplém: ***~ sein*** *груб.* з'éхаць з глýзду
Plenársitzung *f* -, -en пленáрнае пасяджэ́нне, пасяджэ́нне плéнума, плéнум
Plénum *n* -s, Plénen плéнум
Pléuelstange *f* -, -n *тэх.* шатýн
Pleurítis *f* - *мед.* плеўры́т
Plínse *f* -, -n блін, бліне́ц (*скручаны ў трубачку*)
Plissérock *m* -(e)s, -röcke плісіравáная спаднíца
Plómbe *f* -, -n плóмба
plombíeren *vt* 1) пламбавáць, наклáдваць плóмбу 2) *мед.* пламбавáць, стáвіць плóмбу
Plötze *f* -, -n *заал.* плóтка
plötzlich 1. *a* раптóўны **2.** *adv* рáптам, урáз, раптóўна
Plötzlichkeit *f* - раптóўнасць, нечакáнасць
Plúderhose *f* -, -n шаравáры
plump *a* нязгрáбны, няўклю́дны, непаварóтлівы; ***~er Vórwand*** няўдáлая прычы́на [падстáва]; ***ein ~er Schwíndel*** грýбае ашукáнства [махля́рства]
Plúmpheit *f* -, -en нязгрáбнасць, няўклю́днасць, непаварóтлівасць; грýбасць
plumps! *int* цялёх!, боўць!
Plúmpsack *m* -(e)s, -säcke *разм.* цяльпýк, няўклю́да, мя́ла
plúmpsen *vi* (s) *разм.* бóўтнуцца, плю́хнуцца
Plúnder *m* -s, - лахманы́, рыззё
Plünderer *m* -s, - грабéжнік, рабаўнíк
plündern *vt* 1) грáбіць, рабавáць; займáцца плагія́там 2) здымáць плады́ (*з дрэва, цацкі з ёлкі*)
Plünderung *f* -, -en рабаўнíцтва, грабéж; спусташэ́нне
Plúral *m* -s, -e *грам.* мнóжны лік
Pluráletantum, Pluráliatantum *m* -s, -s *грам.* назóўнік, які́ ўжывáецца тóлькі ў мнóжным лíку
Pluralísmus *m* -s *філас.* плюралíзм
Pluralität *f* - мнóжнасць
plus *adv* плюс; ***zwei ~ drei ist fünf*** два плюс тры – пяць
Plus *n* -, - 1) *матэм.* плюс 2) плюс, перавáга; лíшак; ***das muss als ~ für ihn gebúcht wérden*** гэ́та трэ́ба залічы́ць ямý як плюс 3) *камерц.* лíшак
Plüsch *m* -es, -e плюш
Plúspunkt *m* -es, -e станóўчая я́касць, станóўчы пункт

Plúsquamperfekt *n* -s, -e *грам.* плюсквамперфéкт (*даўно мінулы час*)
Plúto *m* - *астр.* Плутóн
Plutokratíe *f* -, -tí¦en плутакрáтыя
Plutónium *n* -s *хім.* плутóній
Pneumátik *f* - *тэх.* пнеўмáтыка; пнеўматы́чная шы́на
pneumátisch *a* пнеўматы́чны
Pöbel *m* -s *пагардл.* чэрнь, галóта
pöbelhaft *a* вульгáрны, грýбы
póchen *vi* 1) (*an A*) стýкаць (*аб што-н.*); ***an die Tür ~*** стýкаць у дзвéры; ***es [man] pocht*** стýкаюць 2) біцца (*пра сэрца*) 3) *перан.* (*auf A*) выхваля́цца (*чым-н.*)
Pócken *pl мед.* вóспа
Póckennarbe *f* -, -n вóспіна, рабацíнка
póckennarbig *a* рабы́, васпавáты
Podést *n, m* -es, -e 1) пляцóўка лéсвіцы 2) памóст; падмóсткі; трыбýна (*прамоўцы*)
Pódex *m -i* -es, -e *разм.* зад, я́гадзіцы
Pódium *n* -s, -i¦en памóст, эстрáда, узвы́шша, пляцóўка
Poém *n* -s, -e паэ́ма
Poesíe *f* -, -sí¦en паэ́зія
Poesíealbum *n* -s, -alben паэты́чны збóрнік [альбóм]
Poét *m* -en, -en паэ́т
Poétik *f* - паэ́тыка
poétisch *a* паэты́чны
Pogróm *m* -s, -e пагрóм
Pointe [pˈoɛ̃:tə] *f* -, -n 1) вастрыё 2) сэнс, соль, цы́мус
pointiert [poɛ̃ˈti:rt] *a* 1) вóстры, завóстраны 2) *перан.* падкрэ́слены 3) дасціпны
Pokál m -s, -e кéліх; кýбак (*тс. спарт.*); ***um den ~ kämpfen*** змагáцца за кýбак
Pokálrunde *f* -, -n гýльні на кýбак
Pokálspiel *n* -(e)s, -e гульня́ на кýбак
Pökel *m* -s, - расóл
Pökelfleisch *n* -es саланíна
pökeln *vt* салíць (*мяса, рыбу*)
Póker *n* -s *карт.* пóкер
Pol *m* -s, -e пóлюс
polár *a* 1) паля́рны; ***~e Kälte*** мóцны мáроз 2) процілéглы, паля́рны
Polárbär *m* -en, -en бéлы мядзвéдзь
Polárhund *m* -(e)s, -e *заал.* лáйка
Polárforscher *m* -s, - паля́рны даслéдчык
Polárfuchs *m* -es, -füchse *заал.* пясéц
polarisíeren 1. *vt фіз.* палярызавáць **2. ~, sich** *фіз.* палярызавáцца
Polarität *f* - *фіз.* палярызáцыя
Polárkreis *m* -es, -e *геагр.* паля́рны круг
Polárlicht *n* -(e)s, -er паўнóчнае [паля́рнае] ззя́нне
Polárnacht *f* -, -nächte паля́рная ноч
Polárstation *f* -, -en паля́рная стáнцыя
Polárstern *m* -(e)s, -e *астр.* Паля́рная зóрка
Pólder *m* -s, - нізíна, адваявáная ў мóра; пóльдэр
Póle *m* -n, -n паля́к
Polémik *f* -, -en палéміка; ***sich in [auf] éine ~ éinlassen**** пусцíцца [увязáцца] у палéміку
polémisch *a* палемíчны
polemisíeren *vi* палемізавáць, спрачáцца
polémisch *a* палемíчны
Polénte *f* - *разм.* палíцыя
Políce [- sə] *f* -, -n (страхавы́) пóліс
políeren *vt* 1) паліравáць 2) *перан.* шліфавáць, канчаткóва апрацóўваць
Políerer *m* -s, - палірóўшчык
Políerung *f* - палірóўка
Póliklinik *f* -, -en палiклíнiка
Pólin *f* -, -nen пóлька
Politésse *f* -, -n *уст.* вéтлівасць, пачцíвасць, далікáтнасць
Politík *f* -, -en 1) палíтыка 2) разлíк, хíтрасць; ***darín steckt*** ~ гэ́та [тут] палíтыка [хíтрасць]; ***die ~ der Níchteinmischung*** палíтыка неўмяшáння; ***die ~ der Stärke*** палíтыка сíлы
Politikáster *m* -s, - *пагардл.* палітыкáн
Polítiker *m* -s, - палíтык, палíты́чны дзéяч
Polítikum *n* -s, Polítika спрáва, якáя мáе палíты́чнае значэ́нне
polítisch 1. *a* палíты́чны; ***~es Elementárwissen*** палітгрáмата **2.** *adv* палíты́чна; ***~ tätig sein*** займáцца палíты́чнай дзéйнасцю
politisíeren *vi* разважáць на палíты́чныя тэ́мы, займáцца палíтыкай

Polítökonomie *f* - палітэканóмія
Politúr *f* -, -en 1) палітýра 2) палірóўка
Polizéi *f* - палíцыя
Polizéiaufgebot *n* -(e)s, -e атрáд палíцыі
Polizéiaufsicht *f* - нагля́д палíцыі; ***únter ~ stéhen**** быць пад нагля́дам палíцыі
Polizéibehörde *f* -, -n палíцыя, паліцэ́йскае ўпраўлéнне
Polizéiknüppel гýмавая дубíнка (*паліцэйскага*)
polizéilich *a* паліцэ́йскі; ***~ gesúcht wérden*** адшýквацца палíцыяй
Polizéipräsidium *n* -s, -di¦en галóўнае паліцэ́йскае ўпраўлéнне
Polizéirazzia *f* -, -s *i* -zzi¦en паліцэ́йская аблáва
Polizéirevier *n* -s, -e паліцэ́йскі ўчáстак [пастарýнак]
Polizéistreife *f* -, -n паліцэ́йскі патрýль; паліцэ́йскі абхóд; паліцэ́йская аблáва
Polizéistunde *f* -, -n камендáнцкая гадзíна
Polizéiwache *f* -, -n пастарýнак, паліцэ́йскі пост, паліцэ́йскі ўчáстак
polizéiwidrig **1.** *a* які́ забарóнены палíцыяй, які́ супярэ́чыць загáду [прадпісáнню] палíцыі **2.** *adv*: ***~ schnell fáhren**** дапускáць перавышэ́нне хýткасці, якáя ўстанóўлена палíцыяй
Polizíst *m* -en, -en паліцэ́йскі, паліцыя́нт
Pólka *f* -, -s пóлька (*танец*)
Póllen *m* -s, - *бат*. пылóк
pólnisch *a* пóльскі
Polonaise [-ˈnɛːzə] *f* -, -n *муз.* паланéз
Polónium *n* -s *хім*. палóній
Pólster *n* -s, - 1) падýшка, вáлік (*канапы*) 2) мя́ккая абíўка 3) *тэх.* прýткая [прýгкая] праклáдка
Pólsterklasse *f* -, -n *чыг*. мя́ккі вагóн
Pólstermöbel *n* -s, - мя́ккая мэ́бля
pólstern *vt* набівáць; аббівáць (*мэблю*); ***er ist gut gepólstert*** *разм.* ён таўстýн
Pólster|sessel *m* -s, -, **~stuhl** *m* -(e)s, -stühle мя́ккае крэ́сла
Pólstersitz *m* -es, -e мя́ккае крэ́сла, мя́ккае сядзéнне
Pólsterung *f* -, -en абíўка, набíўка (*мэблі*)
Pólter *m* -s шум, мітусня́, сумятня́
Pólterabend *m* -s, -e дзявóчнік, вечары́нка напярэ́дадні вясéлля
Pólterer *m* -s, - шумлíвы чалавéк, крыкýн
Póltergeist *m* -es, -er *міф.* гном, дамавíк
póltrig *a* шýмны, галаслíвы
póltern **1.** *vi* 1) шумéць, грукатáць; бушавáць (*разм.*); кацíцца [рýхацца] з шýмам [з грýкатам] 2) размаўля́ць на павы́шаным тóне **2.** *vt* кíнуць з грýкатам (*што-н.*)
polychrom [-ˈkroːm] *a* поліхраматы́чны, многакалярóвы
Polyéder *n* -s, - *матэм.* шматгрáннік
Polyéster *m* -s, - *хім.* поліэфíр
polygám *a* палігáмны, палігамíчны, мнагашлю́бны
Polygamíe *f* - палігáмія, мнагажóнства
Polyglótte *m* -n, -n паліглóт, чалавéк, які́ валóдае мнóгімі мóвамі
Polygón *n* -s, - 1) *матэм.* многавугóльнік 2) *вайск.* палігóн
polygonál *a матэм.* многавугóльны
Polygrafíe [Polygraphíe] *f* - палігрáфія
polygráfisch [polygráphisch] *a* паліграфíчны
Polýp *m* -en, -en *заал., мед.* палíп
polyphón [polyfón] *a муз.* паліфанíчны
polytéchnisch *a* палітэхнíчны
Pomáde *f* -, -n памáда ◊ ***das ist mir ~*** *разм.* мне гэ́та абыя́кава
pomádig *a* 1) *разм.* вя́лы, флегматы́чны 2) з памáдай
Pomeránze *f* -, -n *бат.* памярáнец, памарáнч
Pommes frites [pɔmˈfrit] *pl* бýльба фры
Pomp *m* -s пы́шнасць, пампéзнасць
pómphaft, pompös *a* пы́шны, пампéзны
Poniténz *f* -, -en *уст. рэл.* пакая́нне
Póntifex *m* -, -tífizes першасвяшчэ́ннік (*у старажытным Рыме*); панцы́фік (*Рымскі папа*)
Pontón [ˈpɔntɔŋ *i* pɔnˈtɔ̃ː] *m* -s, -s пантóн
Pony [ˈpɔniː] **I** *n* -s, -s (*парода коней*) пóні
Pony [ˈpɔniː] **II** *m* -s, -s гры́ўка, чубóк
Pop *m* -s *маст., муз.* поп-сты́ль
Pópanz *m* -es, -e чýчала; пýдзіла
Pop-Art *f* - *маст.* поп-áрт

Pool [pu:l] *m* -s, -s *эк.* пул
Pópe *m* -n, -n *разм.* поп, (праваслáўны) святáр
Pópel *m* -s, - *груб.* 1) сóплі 2) сапляк, карапýз
pópelig *a* 1) вáрты жáлю, нікчэмны 2) мярзóтны, брыдкі 3) звычáйны 4) скупы
Popeline [po'pli:nə] *f* - *тэкст.* паплін
pópeln *vi разм.* калупáцца ў нóсе
Pópmusik *f* - поп-мýзыка
Popó *m* -s, -s разм. мяккае [зáдняе] мéсца, пóпа
póppig *a разм.* у стылі поп-áрта
populär *a* папулярны
popularisíeren *vt* папулярызавáць, рабіць папулярным
Popularität *f* - папулярнасць; ***gróße ~ geníeßen**, sich éiner größen ~ erfréuen*** карыстáцца вялікай папулярнасцю
populärwissenschaftlich *a* навукóва-папулярны
Póre *f* -, -n пóра
pórig *a* пóрысты, наздравáты
Pórno *m* -s, -s, **Pornografíe** [Pornographíe] *f* -, -phí¦en парнагрáфія
pornográfisch [pornográphisch] *a* парнагрaфічны
Pórokreppsohle *f* -, -n мікрапóрыстая падэшва
porös *a* пóрысты, наздравáты, рыхлы
Pórphyr *m* -s, -e *мін.* парфір
Pórree *m* -s, -s цыбýля-парэй
Port *m* -es, -e 1) порт, гáвань 2) *перан.* прыстáнішча
Portál *n* -s, -e *архіт.* пад'éзд, партáл
portatív *a* партатыўны, перанóсны
Portemonnaie [pɔrtmɔ'nɛ:] *n* -s, -s кашалёк; пулярэс, партманéт (*уст.*)
Pórter *m, n* -s, - пóртэр (*гатунак цёмнага піва*)
Portier [-'ti̯ɛ:] *m* -s, -s швейцáр, парцьé
Portiere [-'ti̯ɛ:rə] *f* -, -n фірáнка, заслóна
Portierloge [pɔr'ti̯e: lo:zə] *f* -, -n швейцáрская
Portión *f* -, -en пóрцыя; дóля; ***éine größe ~ Gedúld áufbringen**** праявіць вялікае цярпéнне
portiónenweise *adv* пóрцыямі; дóлямі, чáсткамі
Pórto *n* -s, -s *i* -ti паштóвыя выдáткі, паштóвы збор
pórtofrei *a* які не абкладáецца паштóвым збóрам
pórtopflichtig *a* які абкладáецца паштóвым збóрам
Porträt [-'trɛ:] *n* -s, -s *i* [-'trɛ:t] *n* -(e)s, -e партрэт
Porträtmaler [-'trɛ:- *i* -'trɛ:t-] *m* -s, - партрэтыст
porträtíeren *vt* малявáць [пісáць] партрэт (*з каго-н.*)
Porträtstudie [-'trɛ:tʃtu:di̯ə] *f* -, -n эскіз партрэта
Portugíese *m* -n, -n партугáлец
portugíesisch *a* партугáльскі
Pórtwein *m* -s, -e партвéйн
Porzellán *n* -s, -e фарфóр ◊ ***únnötig ~ zerbréchen**** падымáць непатрэбны шум [скандáл]
porzellánen *a* фарфóравы, з фарфóру
Porzellánerde *f* -, -n фарфóравая гліна, каалін
Porzellángeschirr *n* -s, -e фарфóравая пасýда
Porzellánvase [-va-] *f* -, -n фарфóравая вáза
Posamént *n* -(e)s, -en (*часцей pl*) пазумéнт (*фурнітура для вопраткі*)
Posáune *f* -, -n *муз.* трамбóн; трубá аргáна
posáunen *vi, vt* 1) *муз.* іграць на трамбóне 2) *разм.* раззванiць, раструбіць
Posáunenchor [-k-] *m* -s, -chöre духавы ансáмбль
Posaunіst *m* -en, -en трамбаніст
Póse I *f* -, -n пóза; ***sich in die ~ wérfen**** прыняць пóзу
Póse II *f* -, -n 1) паплавóк 2) ствол птушынага пярá
Positión *f* -, -en 1) пазіцыя, станóвішча, мéсца 2) пасáда, станóвішча, мéсца 3) артыкул (*бюджэту*)
pósitiv *a* станóўчы, дадáтны, пазітыўны
Pósitiv I *m* -s, -e *грам.* станóўчая ступéнь
Pósitiv II *n* -s, -e *фота* пазітыў

Positivísmus [-v-] *m* - *філас.* пазітывíзм
Pósitron *n* -s, -trónen *фіз.* пазітрóн
Positúr *f* -, -en пóза, пазітýра; ***sich in ~ sétzen [wérfen*]*** стаць у пóзу, прынялць пóзу
Pósse *f* -, -n 1) злы жарт, злы́я штýкі, свавóльства 2) *тэатр.* фарс; ***~n tréiben* [réiben*]*** стрóіць дýрня, дурэ́ць
póssenhaft, possíerlich *a* забáўны, пацéшны
Póssenreißer *m* -s, - блáзан; штукáр, скамарóх
Póssenspiel *n* -(e)s, -e фарс
póssessiv [possessív] *a грам.* прыналéжны
possessívisch *a* які́ ўжывáецца як прыналéжны займéннік
Possessívpronomen *n* -s, - *i* -mina, **Possessívum** *n* -s, -va прыналéжны займéннік
Post *f* -, -en (*pl рэдка*) пóшта, карэспандэ́нцыя; ***per ~, mit der ~*** пóштай; ***die ~ áustragen**** разнóсіць пóшту; *разм., уст.* ***éine güte ~*** дóбрая вéстка [навíна]
postálisch *a* паштóвы, які́ аднóсіцца да пóшты
Póstamt *n* -es, -ämter паштáмт, паштóвае аддзялéнне
póstamtlich *a* паштáмцкі
Póstangestellte *sub m, f* -n, -n паштóвы слýжачы, паштóвая слýжачая
Póstanweisung *f* -, -en перавóд па пóшце
Póstbote *m* -n, -n паштáр, паштальён, пісьманóсец
Pósten *m* -s, - 1) пасáда, пост; ***éinem ~ gewáchsen sein*** спраўлялцца з прáцай 2) *вайск.* пост, вартавы́; ***~ stéhen**** стаялць на вáрце [пастý]; ***ímmer auf séinem ~ sein*** быць заўсёды на мéсцы; ***wíeder auf dem ~ sein*** устáць на нóгі, папрáвіцца; ***auf ~ zíehen**** заступáць на пост; ***den ~ áufgeben**** пайсці́ з пастá 3) пáртыя тавáру 4) арты́кул бюджэ́ту 5) *спарт.* мéсца (*у камандзе*)
poste restante [ˈpɔst rɛsˈtã:t] да запатрабавáння
Póstfach *n* -(e)s, -fächer абанемéнтная [паштóвая] скры́нка
Póstgebühr *f* -, -en паштóвы збор
postíeren *vt вайск.* стáвіць на пост, расстаўлялць пасты́
Postillión *m* -s, -e *гл.* Póstbote
Póstkarte *f* -, -n паштóўка
póstlagernd *adv* да запатрабавáння
Póstleitzahl *f* -, -en паштóвы íндэкс
Póstmeldewesen *n* -s, **Post- und Férnmeldewesen** *n* -s пóшта і тэлеграф
Póstnachnahme *f* -, -n накладнáя плáта; ***per ~*** накладнóй плáтай
Póstpaket *n* -(e)s, -e паштóвая пасы́лка
Póstscheckkonto *n* -s, -ten, *тс.* -s *i* -ti чэ́кавы бягýчы рахýнак у паштóвым аддзялéнні; рахýнак у ашчáднай кáсе
Póstschließfach *n* -(e)s, -er паштóвая [абанемéнтная] скры́нка
Póstskript *n* -s, -e, **Póstskriptum** *n* -s, -te *i* -ta пастскры́птум, прыпíска да пісьмá
Póstsparkasse *f* -, -n ашчáдная кáса пры пóшце
Póstsperre *f* -, -n пазбаўлéнне прáва перапíскі
Postulát *n* -s, -e *матэм.* пастулáт
postúm *a* мéншы, малóдшы; нарóджаны пасля́ бáцькавай смéрці
Póstwagen *m* -s, - паштóвы вагóн
póstwendend *adv* са зварóтнай пóштай
Póstwertzeichen *n* -s, - паштóвая мáрка; *pl* паштóвыя знáкі, знáкі паштóвай аплáты
Póstwurfsendung *f* -, -en рэклáмны паштóвы ўклáдыш
Póstzusteller *m* -s, - пісьманóсец, паштальён
Póstzustellung *f* -, -en дастáўка пóшты
potént *a* 1) магýтны, багáты 2) працаздóльны
Potentát *m* -en, -en уплывóвая асóба, уладáр
Potentiál *n* (-s, -e) патэнцыя́л
potenti¦éll *a* патэнцыя́льны
Poténz *f* -, -en 1) прадукцы́йнасць, магýтнасць 2) *матэм.* ступéнь; ***die zwéite ~*** другáя ступéнь, квадрáт; ***in höchster ~*** *перан.* у вышэ́йшай ступéні
potenzíeren *vt матэм.* узвóдзіць у ступéнь

Potpourri ['pɔtpuri:] *n* -s, -s *муз.* папуры́
Póttasche *f* - *хім.* патáш, вуглякіслы кáлій
Póttwal *m* -(e)s, -e *заал.* кашалóт
pótztausend! *int* : ~ ***Wétter!*** д'я́бальшчына!, ліха (ягó) вазьмі!
poussíeren [pu-] **1.** *vt* 1) *уст.*, *разм.* заляцáцца 2) ліслі́віць (*каму-н.*), падхалімнічаць (*перад кім-н.*) 3) заахвóчваць, падтры́млiваць адабрэ́ннем [ухвалéннем, узнагарóдай] **2.** *vi* фліртавáць
pówer *a разм.* жáласны, бéдны, мізэ́рны, убóгі
Prä *n* -s: ***ein [das] ~ háben (vor j-m)*** *разм.* мець перавáгу (*перад кім-н.*)
Präámbel *f* -, -n прэáмбула, устýп, увóдная чáстка; прэлю́дыя
Pracht *f* - пы́шнасць, раскóша, харастве́; ***das ist éine wáhre ~!*** якóе харастве́!; ***in áller ~*** ва ўсім бля́ску [харастве́]
Práchtausgabe *f* -, -n раскóшнае [багáтае] выдáнне
prächtig *a* раскóшны, цудóўны
Práchtkerl *m* -s, -e слáўны хлапéц, малайчы́на
Práchtstück *n* -(e)s, -e цудóўная рэч
práchtvoll *гл.* prächtig
Prädestinatión *f* - прадвы́значанасць, наканавáнасць
prädestiníeren *vt* прадвызначáць, наканавáць
prädestiníert *a* прадвы́значаны, наканавáны
Prädikát *n* -s, -e 1) *грам.* выкáзнік 2) адзнáка (у *школе*); ***die Prüfung mit dem ~ «gut» áblegen*** здаць экзáмен на «дóбра»
Prädikatív *n* -s, -e, **Prädikátsnomen** *n* -s, - імéнная чáстка састаўнóга выкáзніка
prädikatív *a* прэдыкаты́ўны, выкáзнікавы
prädisponíeren *vt* схіля́ць, настрóйваць; быць схі́льным (*часцей да хвароб*)
prädominíeren *vt* пераважáць
Präfékt *m* -en, -en прэфéкт
Präfix [Präfíx] *n* -es, -e прыстáўка, прэ́фікс
prägen *vt* 1) чакáніць; ***Gold zu Münzen ~*** чакáніць залаты́я манéты; ***ein Wort ~*** даць трáпнае азначэ́нне слóва, сказáць трáпнае слóва; ***etw. ins Gedächtnis ~*** мóцна запóмніць што-н. 2) штампавáць; наклёпваць
pragmátisch *a* прагматы́чны
Pragmatísmus *m* - прагматы́зм
prägnánt *a* трáпны, даклáдны, вырáзны
Prägnánz *f* - трáпнасць, вырáзнасць
Prägung *f* -, -en чакáнка, цісне́нне
prähistórisch *a* дагістары́чны; ***~e Síedlung*** гарадзі́шча
práhlen *vi* (*mit D*) хвалі́цца, выхваля́цца (*чым-н.*)
Práhler *m* -s, - хвалькó, выхваля́ка
Prahleréi *f* -, -en хвальбá, выхваля́нне
práhlerisch *a* выхвáльны
Práhlhans *m* -en *і* -es, -hänse *разм.* хвалькó, самахвáл
Prahm *m* -es, -e *і* Prähme парóм, пантóн, плыт
Práktik *f* -, -en 1) *гл.* Práxis 2) прыём; абыхóджанне, карыстáнне (*чым-н.*); 3) махля́рства, хі́трыкі; *pl.* інтры́гі, падкóпы
praktikábel *a* 1) кары́сны, зрýчны ў карыстáнні 2) які́ практыкýецца
Praktikánt *m* -en, -en практыкáнт; **~in** *f* -, -nen практыкáнтка
Práktiker *m* -s, - прáктык
Práktikum *n* -s, -ktika практы́чныя заня́ткі, прáктыка (*студэнтаў*)
práktisch **1.** *a* 1) у *розн.знач.* практы́чны; ***~er Arzt*** урáч, які́ мáе прáктыку 2) практы́чны, дзелаві́ты, спры́тны 3) практы́чны, мэтазгóдны **2.** *adv* практы́чна, на прáктыцы
praktizíeren *vi* практыкавáць
Prälát *m* -en, -en *царк.* прэлáт
Präliminári¦en *pl* папярэ́днія перагáворы, папярэ́днія ўмóвы
Pralíne *f* -, -n шакалáдная цукéрка
prall *a* 1) тугі́, набі́ты 2) прýгкі 3) мóцны; ***in der ~en Sónne*** на я́ркім сóнцы
Prall *m* -(e)s, -e мóцны штуршóк [удáр], рыкашэ́т
prállen *vi* (s) (*gegen A*) бі́цца, стýкацца (*аб што-н.*); адскóкваць (*ад чаго-н.*)
Prállschuss *m* -es, -schüsse рыкашэ́т
präludíeren *vi муз.* ігрáць прэлю́дыю

Prälúdium *n* -s, -di¦en *муз.* прэлю́дыя, усту́п

Prämi¦e *f* -, -n 1) прэ́мія, узнагаро́да 2) страхава́я прэ́мія

Prämi¦enzahlung *f* -, -en прэ́мія, вы́плата прэ́міі

prämi¦íeren [prämíeren] *vt* (*mit D*) прэміравáць (*чым-н.*)

Prämísse *f* -, -n 1) перадумо́ва 2) меркава́нне

prángen *vi* 1) блішча́ць, красава́цца 2) (*mit D*) фарсі́ць

Pránger *m* -s, - гане́бны слуп; ***an den ~ stéllen*** паста́віць да гане́бнага слупа́, заклеймава́ць га́ньбай

Pránke *f* -, -n 1) кіпцю́р 2) *разм.* ла́па (*аб руцэ чалавека*)

Präparát *n* -s, -e прэпара́т

präparíeren *vt* 1) *анат.* прэпара́ваць 2) набіва́ць чу́чала; засу́шваць (*расліны*) 3) падрыхто́ўваць, рыхтава́ць (*заданне*)

Präpositión *f* -, -en *грам.* прыназо́ўнік

Prärí́e *f* -, rí¦ən прэ́рыя

Prärogatív *n* -s, -e, **Prärogatíve** [-və] *f* -, -n прэрагаты́ва, выклю́чнае пра́ва

Präsens *n* -, -séntia *грам.* прэ́зенс, цяпе́рашні час

präsént *a* прысу́тны, які́ ёсць у ная́ўнасці

Präsént *n* -s, -e падару́нак, прэзе́нт; ***zum [als] ~ gében**** паднé́сці [зрабі́ць] падару́нак

Präsentatión *f* -, -en 1) прапано́ва (*чаго-н.*) 2) паднашэ́нне 3) прад'яўле́нне 4) прэзента́цыя

präsentíeren 1. *vt* 1) прапано́ўваць 2) пака́зваць, прад'яўля́ць (*вэксаль*); ***das Gewéhr ~*** браць вінто́ўку [ружжо́] на карау́л **2. ~ , sich** рэкамендава́цца; вылуча́ць сябе́ (*куды-н.*)

Präsénz *f* - прысу́тнасць, ная́ўнасць; наве́дванне, удзе́л

Präsénzbibliothek *f* -, -en бібліятэ́ка-чыта́льня

Präsénzliste *f* -, -n спіс прысу́тных

Präsénzstärke *f* - 1) ко́лькасць прысу́тных у да́ны мо́мант 2) *вайск.* ная́ўны склад 3) ная́ўнасць (*чаго-н.*)

Präsidént *m* -en, -en прэзідэ́нт, старшыня́

Präsidéntschaft *f* -, -en прэзідэ́нцтва, старшы́нства

präsidíeren *vi* (*D*) старшынява́ць (*на сходзе, кангрэсе*), ве́сці сход

Präsídium *n* -s, -di¦en 1) прэзі́дыум 2) старшы́нства (*на сходзе*); ***das ~ vórschlagen**** прапанава́ць склад прэзі́дыума; ***das ~ führen*** старшынява́ць, ве́сці сход

prásseln *vi* 1) трашча́ць, патрэ́скваць; ***das Féuer prásselte im Ófen*** дро́вы патрэ́сквалі ў пе́чы 2) па́даць з шу́мам; ***der Régen prásselt auf das Dach*** дождж бубні́ць па да́ху [страсе́]

prássen *vi* гуля́ць, п'я́нстваваць

Prätendént *m* -en, -en прэтэндэ́нт

Prätéritum *n* -s, -ta *грам.* прэтэ́рыт, про́шлы час

Prátze *f* -, -n 1) ла́па 2) *тэх.* кле́шчы, абцугі́

präventív [-vɛn-] *a* прэвенты́ўны, засцерага́льны

Präventívhaft [-vɛn-] *f* - папярэ́дні а́рышт

Präventívkrieg [-vɛn-] *m* -(e)s, -e прэвенты́ўная вайна́

Präventívmaßnahme [-v-] *f* -, -n папярэ́дняя ме́ра; *мед.* прафілакты́чная ме́ра

Práxis *f* -, Práxen 1) пра́ктыка, во́пыт; ***etw. durch die ~ erkénnen**** пазна́ць [зазна́ць] што-н. на пра́ктыцы 2) пра́ктыка (*урача, юрыста*); ***ein Arzt in fréier [in éigener] ~*** ура́ч, які́ ма́е ўла́сную пра́ктыку; ***die ~ áusüben*** практыкава́ць; ***in ~*** на пра́ктыцы

Präzedénzfall *m* -(e)s, -fälle *юрыд.* прэцэдэ́нт

präzís(e) *a* дакла́дны

präzisíeren *vt* удакладня́ць

Präzisión *f* -, -en дакла́днасць

Präzisiónsarbeit *f* -, -en дакла́дная рабо́та

Präzisiónsuhr *f* -, -en дакла́дны гадзі́ннік, храно́метр

Präzisiónswaffe *f* -, -n прыстрэ́ленная збро́я

prédigen *vt* 1) *рэл.* прапаве́дваць 2) *перан.* павуча́ць; ***Morál ~*** чыта́цьната́цыі

Prédiger *m* -s, - прапаве́днік

Prédigt *f* -, -en 1) каза́нне, про́паведзь; ***éine ~ hálten**** чыта́ць про́паведзь [ка́занъ]; *перан.* чыта́ць мара́ль [ната́цыі] 2) *перан.* павуча́нне

Preis *m* -es, -e 1) цана́, кошт; ***fíxer ~*** цвёрдая цана́; ***féstgesetzter ~*** фіксі́раваная цана́; ***zu éinem hóhen ~*** па высо́кай цане́; ***zum ~ von zehn Éuro*** па цане́ дзе́сяць е́ўра; ***im ~ von zehn Éuro*** ко́штам [цано́й] дзе́сяць е́ўра; ***órtsübliche ~e*** мясцо́выя цэ́ны; ***die Wáren háben éinen hóhen ~*** цэ́ны на тава́ры высо́кія; ***etw. únter dem ~ verkáufen*** прада́ць што-н. ніжэ́й за цану́; ***um jéden ~*** за любы́ кошт; ***um kéinen ~*** ні за што; ***die Wáren géhen im ~ zurück*** цэ́ны на тава́ры па́даюць 2) узнагаро́да, прыз, прэ́мія; ***j-n mit éinem ~ áuszeichnen*** узнагаро́дзіць каго́-н. пры́зам; ***um den ~ ríngen*** змага́цца за прыз

Préisabbau *m* -(e)s паніжэ́нне цэ́н

Préisangabe *f* -, -n абазначэ́нне ко́шту

Préisausschreiben *n* -s, - ко́нкурс

Préisbestimmung *f* -, -en вызначэ́нне цэн

Préisbewerber *m* -s, - удзе́льнік ко́нкурсу, спабо́рнік на атрыма́нне прэ́міі

Préiselbeere *f* -, -n брусні́цы

préisen* *vt* усхваля́ць, (ве́льмі) узно́сіць; ***j-n glücklich ~*** лічы́ць каго́-н. шчаслі́вым

Préiserhöhung *f* -, -en павышэ́нне цэн

Préisermäßigung *f* -, -en скі́дка, зніжэ́нне цэн

Préisgabe *f* - зда́ча, пакіда́нне (*напр. пазіцый*); пакіда́нне на во́лю лёсу

préisgeben* *аддз. vt* пакіда́ць на во́лю лёсу; ***ein Gehéimnis ~*** вы́даць таямні́цу; ***j-n dem Gelächter ~*** вы́смеяць каго́-н.; ***j-n éiner Gefáhr ~*** падве́сці каго́-н. да небяспе́кі

préisgekrönt *a* прэміравáны

préisgünstig *a* недарагí, па вы́годнай цане́

Préislage *f* -, -n узро́вень цэн; ***in jéder ~*** за любы́ кошт

Préisnachlass *m* -es, -e *i* -lässe скі́дка (з цаны́)

Préisliste *f* -, - прэйскура́нт

Préisrichter *m* -s, - член журы́

Préis|rückgang *m* -(e)s, -gänge, **~rückschlag** *m* -(e)s, -schläge паніжэ́нне [спад] цэн

Préisschild *n* -es, -er ярлы́к з указа́ннем цаны́ (*на таварах у вітрыне*)

Préisschleuderei *f* - *эк.* дэ́мпінг

Préisschraube *f* - узніма́нне [накру́чванне] цэн

Préissenkung *f* -, -en паніжэ́нне [зніжэ́нне] цэн

Préisstand *m* -es узро́вень цэн

Préissteigerung *f* -, -en павышэ́нне цэн

Préisstopp *m* -s, -s замаро́жванне цэн, забаро́на павышэ́ння цэн

Préissturz *m* -es, -stürze падзе́нне цэн

Préisträger *m* -s, - прызёр, лаўрэа́т

Preistreiberéi *f* - (шту́чнае) узвышэ́нне [узго́нка] цэн

Préisüberwachung *f* -, -en кантро́ль над цэ́намі

préisverbilligend *a* які́ паніжа́е цэ́ны

Préisverleihung *f* -, -en прысуджэ́нне прэ́міі

préiswert *a* 1) недарагí, вы́гадны па цане́ 2) які́ заслуго́ўвае пахвалы́

Préiswettbewerb *m* -(e)s, -e ко́нкурс

préiswürdig *a гл.* préiswert

prekär *a* нялёгкі, небяспе́чны, крыты́чны

Préllbock *m* -s, -böcke *тэх.* упо́р

préllen *vt* 1) уда́рыць, вы́цяць; ***sich (D) den Fuß ~*** уда́рыць [вы́цяць] сабе́ нагу́ 2) падма́нваць, ашу́кваць 3) (*um A*) аблі́чваць (*на што-н., на колькі-н.*)

Préller *m* -s, - ашука́нец, махля́р

Prelleréi *f* -, -en падма́н, ашука́нства

Préllschuss *m* -es, -schüsse *вайск.* рыкашэ́т

Préllstein *m* -(e)s, -e *буд.* ту́мба

Préllung *f* -, -en канту́зія, уда́р

Premier [-ˈmi̯e:-] *m* -s, -s прэм’е́р

Premiere [prəˈmi̯ɛ:rə] *f* -, -n прэм’е́ра

Premierminister [prəˈmi̯e:-] *m* -s, - прэм’е́р-міні́стр

Présbyter *m* -s, - прэсві́тэр, свята́р

préschen *vi* (s) *разм.* ляце́ць, спяша́цца

Présse I *f* -, -n *тэх.* прэс,ціскí

Présse II *f* - прэ́са, друк; ***éine gúte ~ háben*** мець стано́ўчыя во́дгукі ў дру́ку; ***die Knébelung der ~*** на́ціск на прэ́су [друк]

Présseamt *n* -(e)s, -ämter ве́дамства дру́ку

Présseattache [-ʃe:] *m* -s, -s *дып.* прэс-аташэ́, аташэ́ па спра́вах дру́ку

Présseberichterstatter *m* -s, - карэспандэ́нт газе́ты

Préssedienst *m* -es, -e слу́жба дру́ку

Préssefreiheit *f* - свабо́да дру́ку

Préssegesetz *n* -es, -e зако́н аб дру́ку

Préssekonferenz *f* -, -en прэс-канферэ́нцыя

Préssemeldung *f* -, -en газе́тнае паведамле́нне

préssen *vt* **1.** 1) *тэх.* прасава́ць 2) выціска́ць (*сок*) 3) уціска́ць, сціска́ць 4) прымуша́ць **2. ~, sich** (*an A*) прыціска́цца (*да каго-н., чаго-н.*)

Préssespiegel *m* -s, - агля́д дру́ку

Préssestelle *f* -, -n прэс-бюро́

pressíeren 1. *vi* не цярпе́ць адкла́ду; ***es pressíert nicht*** гэ́та не да спе́ху **2.** *vt* падганя́ць, прыспе́шваць; ***ich bin pressíert*** я спяша́юся

Présskaviar [-v-] *m* -s па́юсная ікра́

Présskohle *f* -, -n ву́гальны брыке́т

Pressluft *f* - *тэх.* сці́снутае паве́тра

Présslufthammer *m* -s, -hämmer пнеўматы́чны мо́лат

Préssung *f* -, en 1) сціска́нне, ціск 2) *тэх.* абціска́нне, прэсава́нне

Prestíge [-ʒə] *n* -s прэсты́ж

présto *adv муз.* у ху́ткім тэ́мпе

Préuße *m* -n, -n пруса́к, жыха́р Пру́сіі

préußisch *a* пру́скі

príckeln *vimp* казыта́ць, шчыпа́ць; ***es príckelt mir in der Náse*** мне казы́чацца ў но́се

príckelnd *a* 1) казытлі́вы, які́ казы́ча 2) далікатны, піка́нтны

prícklig *a* казытлі́вы, ко́зытны

Priem *m* -s, -e жава́льная таба́ка, камя́к жава́льнай таба́кі

príemen *vi* жава́ць таба́ку

príes *impf ад* préisen*

Príester *m* -s, - свята́р, свяшчэ́ннік

prim *adv матэм.* про́сты (лік)

príma *a inv* найвышэ́йшай я́касці, пе́ршага гату́нку, фа́йны, цудо́ўны; ~ ***Qualität*** вышэ́йшая я́касць; ***das ist ja ~!*** гэ́та ж цудо́ўна!

Príma *f* -, -men два старэ́йшыя кла́сы (*у некаторых сярэдніх школах Германіі*)

Primadónna *f* -, -nen *тэатр.* прымадо́нна

Primáner *m* -s, - ву́чань старэ́йшых класа́ў (*у некаторых сярэдніх школах Германіі*)

primär *a* пе́ршасны, першапачатко́вы; ***éine ~e Fráge*** пыта́нне першара́днага значэ́ння

Primát *n, m* -(e)s, -e прыма́т, першынство́

Primáten *pl заал.* прыма́ты

Príme *f* - *муз.* пры́ма

Prímel *f* -, -n *бат.* першацве́т, пры́мула

primitív *a* прымітыў́ны, про́сты

Prímus *m* -, -mi *i* -se *уст.* пе́ршы ву́чань (*у класе*)

Prímzahl *f* -, -en *матэм.* про́сты лік

Prínte *f* -, -n пе́рнік (*з вострымі прыправамі*)

Prinz *m* -en, -en прынц

Prinzéss *f* -, -en, **Prinzéssin** *f* -, -nen прынцэ́са

Prinzíp *n* -s, -e *i* -i¦en пры́нцып; ***nach dem ~*** згодна з пры́нцыпам; ***im ~*** у пры́нцыпе, прынцыпія́льна; ***etw. aus ~ tun**** рабі́ць што-н. з-за пры́нцыпу

Prinzipál *m* -s, -e прынцыпа́л, шэф, гаспада́р

prinzipi¦éll *a* прынцыпія́льны

prinzípi¦enfest *a* прынцыпо́вы

Prinzípi¦enfestigkeit *f* - прынцыпо́васць

Prinzípi¦enreiter *m* -s, - *разм.* педа́нт

Priorität *f* -, -en прыярытэ́т, вяршэ́нства, перава́га

Príse *f* -, -n драбо́к (*солі*), пані́юшка (*табакі*)

Prísma *n* -s, Prísmen пры́зма

prismátisch *a* прызматы́чны

Prísmenglas *n* -es, -gläser 1) прызматы́чны біно́кль 2) прызматы́чнае шкло

Prítsche *f* -, -n 1) на́ры 2) калату́шка, кій

privat [-ˈva:t] *a* 1) прыва́тны 2) асабі́сты;

in ~er Sáche па прыва́тнай спра́ве

Privátangelegenheit [-ˈva:t-] *f* -, -en прыва́тная [асабі́стая] спра́ва

Privátbesitz [-ˈva:t-] *m* -es асабі́стая маёмасць

Privátbetrieb [-ˈva:t-] *m* -(e)s, -e прыва́тнае прадпрые́мства

Priváteigentum [-ˈva:t-] *n* -s прыва́тная ўла́снасць

Priváthandel [-ˈva:t-] *m* -s прыва́тны га́ндаль

privatisíeren [-vat-] **1.** *vi* жыць на працэ́нты з капіта́ла **2.** *vt* прыватызава́ць

Privátklage [-ˈvat-] *f* -, -n *юрыд.* грамадзя́нскі іск

Privátleben [-ˈva:t-] *n* -s прыва́тнае жыццё

Privátperson [-ˈva:t-] *f* -, -en прыва́тная асо́ба

Privátsache [-ˈva:t-] *f* -, -n прыва́тная [асабі́стая] спра́ва

Privátsekretär [-ˈva:t-] *m* -s, -e асабі́сты сакрата́р

Privátunternehmer [-ˈva:t-] *m* -s, - прыва́тны прадпрыма́льнік

Privátwirtschaft [-ˈvat-] *f* -, -en ула́сная гаспада́рка

Privilég [-vi-] *n* -s, -e *i* -gi¦en, **Privilégium** *n* -s, -gi¦en прывіле́я, (і)льго́та

privillegíert [-vi-] *a* прывілеява́ны, прывіле́йны

pro *prp* (*A*) на, за, з; ***éin Éuro ~ Stück záhlen*** плаці́ць па адна́му е́ўра за штý-ку; ~ ***Mílle*** на ты́сячу; ~ ***ánno*** за год

Pro: ***das ~ und (das) Kóntra*** «за» і «супро́ць»

probát *a* выпрабава́ны, які́ сябе́ апраўда́ў

Próbe *f* -, -n 1) узо́р 2) спро́ба, во́пыт, выпрабава́нне; ***j-n auf die ~ stéllen*** выпрабо́ўваць каго́-н; ***éine ~ néhmen**** браць про́бу; ***éine ~ ánstellen*** рабі́ць во́пыт, право́дзіць эксперыме́нт; ***éine ~ bestéhen* [áblegen]*** вы́трымаць выпрабава́нне, паказа́ць сябе на спра́ве 3) *тэатр.* рэпеты́цыя

Próbefahrt *f* -, -en *аўта* про́бны прабе́г

Próbeflug *m* -(e)s, -flüge *ав.* выпрабава́льны [про́бны] палёт

Próbejahr *n* -(e)s, -e год выпрабава́ння, гадавы́ выпрабава́льны тэ́рмін

Próbelauf *m* -(e)s, -läufe *спарт.* кантро́льны забе́г

próben *vt тэатр.* рэпецı́раваць

próbeweise *adv* дзе́ля про́бы, як во́пыт

Próbezeit *f* -, -en выпрабава́льны тэ́рмін

probíeren *vt* 1) (с)прабава́ць (*што-н. зрабіць*) 2) каштава́ць; (с)прабава́ць 3) выпрабо́ўваць, правяра́ць

Probíerglas *n* -es, -gläser прабі́рка

Probíerstein *m* -(e)s, -e про́бны ка́мень

Problém *n* -s, -s прабле́ма, пыта́нне; ***ein ~ áufrollen*** ста́віць прабле́му, падыма́ць [ста́віць] пыта́нне

problemátisch *a* праблематы́чны; ***éine ~e Láge*** няпэ́ўнае [падазро́нае] стано́вішча

Prodúkt *n* -(e)s, -e 1) праду́кт 2) *матэм.* здабы́так

Produktión *f* -, -en 1) вытво́рчасць 2) праду́кцыя; ***in der*** ~ на вытво́рчасці

Produktiónsablauf *m* -(e)s вытво́рчы працэ́с

Produktiónsanstieg *m* -(e)s, -e пад’ём вытво́рчасці

Produktiónsausstoß *m* -es, -stöße вы́пуск праду́кцыі

Produktiónsberatung *f* -, -en вытво́рчая нара́да

Produktiónsbetrieb *m* -(e)s, -e вытво́рчае прадпрые́мства

Produktiónsgenossenschaft *f* -, -en вытво́рчы кааператы́ў

Produktiónsgruppe *f* -, -n вытво́рчая гру́па [брыга́да]

Produktiónsinstrumente *pl эк.* прыла́ды вытво́рчасці

Prodúktiónskapazität *f* -, -en вытво́рчыя магу́тнасці

Produktiónskosten *pl* выда́ткі вытво́рчасці

Produktiónsleistung *f* -, -en выпрацо́ўка

Produktiónsleitung *f* -, -en кіраўні́цтва вытво́рчасцю

Produktiónsmittel *pl эк.* сро́дкі вытво́рчасці

Produktiónsplan *m* -(e)s, -pläne вытвóрчы план

Produktiónsprozess *m* -es, -e вытвóрчы працэ́с

Produktións|rückgang *m* -(e)s, -rückgänge, **~rückschlag** *m* -(e)s, -schläge скарачэ́нне вытвóрчасці

produktiónsstark *a* магу́тны, які́ дае́ вялíкую кóлькасць праду́кцыі

Produktiónsverhältnisse *pl* вытвóрчыя аднóсіны

Produktiónsvolumen [-vo-] *n* -s, - *i* -mina аб'ём вытвóрчасці

Produktiónsweise *f* -, -n спóсаб вытвóрчасці

Produktiónsziffern *pl* вытвóрчыя паказ́чыкі

Produktiónszweig *m* -(e)s, -e галінá вытвóрчасці

produktív *a* прадукцы́йны, прадукты́ўны

Produktivität [-vi-] *f* - прадукцы́йнасць

Produktívkräfte *pl эк.* прадукцы́йныя сíлы

Produzént *m* -en, -en *эк.* вытвóрца

produzíeren 1. *vt* выраблáць **2. ~, sich** *разм.* пакáзваць сваё умéльства; праяўлáць сябé

profán *a* 1) свéцкі; *рэл.* грэ́шны, пагáны 2) звычáйны

Profanatión *f* -, -en прафанáцыя, апашлéнне, апагáненне

Profánbau *m* -(e)s, -bauten *архіт.* свéцкі [цывíльны] буды́нак

Professión *f* -, -en прафéсія, спецыя́льнасць

Professionál *m* -s, -e *спарт.* прафесіянáл

professionéll *a* прафесíйны, прафесіянáльны

Proféssor *m* -s, Professóren прафéсар

Prófi *m* -s, -s *спарт.* прафесіянáл (-спартсмéн)

Profíl *n* -s, -e прóфіль, вы́гляд збóку; папярэ́чны разрэ́з

profilíeren 1. *vt тэх.* прафілявáць **2. ~, sich** (*zu D*) спецыялізавáцца, абазнáчыць свой прóфіль (*у якасці каго-н.*)

profilíert *a* прафілявáны, вырáзна акрэ́слены

Prófimannschaft *f* -, -en *спарт.* камáнда прафесіянáлаў

Profít *m* -(e)s, -e прыбы́так; ***auf ~ aus sein [bedácht sein]*** гнáцца за прыбы́ткам

profitábel *a* вы́гадны, прыбыткóвы, дахóдны

profitíeren *vi* (*von D*) атры́млівaць вы́гаду (*з чаго-н.*)

Profítjäger *m* -s, - *пагардл.* ахвóтнік да нажы́вы

profítlüstern *a* які́ прáгне нажы́вы

Profítmacher *m* -s, - мáйстар лёгкай нажы́вы

Profítrate *f* -, -n *эк.* нóрма прыбы́тку [дахóду]

Profítsucht *f* - імкнéнне [прáга] да нажы́вы

pro fórma для захавáння фóрмы, дзéля вы́гляду

profúnd *a* глыбóкі, грунтóўны (*аб ведах*)

Prognóse *f* -, -n прагнóз, прадказáнне, прадбáчанне

prognóstisch *a* прагнóзны, прагнасты́чны

Prográmm *n* -s, -e 1) прагрáма, лíнія (*партыі*) 2) *тэатр.* прагрáма; лібрэ́та; ***auf das ~ sétzen*** уключы́ць у прагрáму 3) план, прагрáма (*работы*); ***das stand nicht auf únserem ~*** гэ́та не ўвахóдзіла ў нáшы плáны; ***das ~ stárten*** *камп.* запусцíць [адкры́ць] прагрáму

programmátisch *a* прагрáмны; грунтóўны

Prográmmerklärung *f* -, -en прагрáмная заяўва, вы́клад прагрáмы

Prográmmfehler *m* -s, - прагрáмная памы́лка

prográmmgemäß 1. *a* які́ адпавядáе прагрáме **2.** *adv* згóдна з прагрáмай

programmíeren *vt выл. тэх.* праграмíраваць

Programmíerer *m* -s, - 1) праграмíст 2) праграмíруючая прылáда

Programmíersprache *f* -, -n *камп.* мóва праграмíравання

Prográmmvorschau *f* -, -en прагрáма перадáч

Progréss *m* -es, -e прагрэ́с

progressív *a* прагрэсíўны

Prohibitión *f* - сухí закóн, забáрона гáндлю спіртны́мі напóямі

Projékt *n* -(e)s, -e праéкт, план; ***ein ~ máchen*** склáсці праéкт

Projektánt *m* -en, -en праекцірóўшчык

Projekte(n)macher *m* -s, - пражэкцёр

projektíeren *vt* праектавáць (*што-н.*), складáць праéкт [план] (*чаго-н.*)

Projektión *f* -, -en *матэм.* праéкцыя

Projektiónsapparat *m* -s, -e праекцы́йны апарáт

Projéktor *m* -s, -tóren 1) праéктар, праекцы́йны апарáт 2) *гл.* Projektánt

projizíeren *vt* 1) праектавáць 2) праецы́раваць, перадавáць на экрáн; *матэм.* праектавáць, чарцíць праéкцыю

Proklamatión *f* -, -en праклямáцыя, абнарóдаванне, (урачы́стае) абвяшчэ́нне

proklamíeren *vt* абвяшчáць, праклямавáць, урачы́ста аб'яўля́ць

Pro-Kópf-Verbrauch *m* -(e)s спажывáнне [выкарыстáнне] на душý насéльніцтва

Prokrústesbett *n* -(e)s пракрýстава лóжа

Prokúra *f* -, -ren *камерц.* давéранасць, паўнамóцтва; ***in ~*** па давéранасці

Prokuríst *m* -en, -en давéраны

Prolét *m* -en, -en *гл.* Proletári¦er

Proletariát *n* -s, *pl рэдка* -e пралетарыя́т

Proletári¦er *m* -s, - пралетáрый; **~in** *f* -, -en пралетáрка

proletárisch *a* пралетáрскі

Prológ *m* -s, -e пралóг, устýп

Prolongatión *f* -, -en адтэрмінавáнне, прадóўжанне; пралангáцыя

prolongíeren *vt* адтэрмінавáць (*плацёж*); прадóўжыць (*водпуск, пашпарт*)

Promenáde *f* -, -n 1) прагýлка, прахóдка 2) бульвáр, сквер

promeníeren *vi* прагýльвацца

Prométheus *m* - *міф.* Праметэ́й

Promílle *n* - *i* -s, - аднá ты́сячная чáстка; *фіз.* прамíле, прамíль

pro mílle на ты́сячу, з ты́сячы; прамíле, ты́сячная дóля (*чаго-н.*)

prominént *a* выдáтны, знáчны

Prominénz *f* - *зборн.* выдáтныя [аўтарытэ́тныя] дзéячы

Promóter *m* -s, - 1) арганізáтар, мéнеджэр у прафесіянáльным спорце 2) *разм.* дзялóк, дзяля́га, заправíла, камбінáтар

Promotión *f* -, -en 1) прысуджэ́нне вучóнай ступéні 2) абарóна (кандыдáцкай) дысертáцыі

promovíeren **1.** *vt* прысýджваць вучóную ступéнь (*каму-н.*) **2.** *vi* атры́млівацць вучóную ступéнь

prompt **1.** *a* акурáтны, даклáдны **2.** *adv* у тэ́рмін, своечасóва, без затры́мкі; адрáзу

Pronómen *n* -s, - *i* -mina *грам.* займéннік

pronominál *a* займéнны

Pronominaládverb *n* -s, -i¦en *грам.* займéннае прыслóўе

Propagánda *f* - прапагáнда; ~ ***máchen [tréiben*]*** (*für A*) прапагандавáць (*што-н.*)

Propagándamanöver *n* -s, - прапаганды́сцкі манéўр

Propagándatätigkeit *f* - прапаганды́сцкая дзéйнасць

Propagandíst *m* -en, -en прапаганды́ст

propagandístisch *a* прапаганды́сцкі; ***~e Betätigung*** прапаганды́сцкая дзéйнасць

propagíeren *vt* прапагандавáць

Propéller *m* -s, - *ав.* прапéлер, павéтраны вінт; *марск.* грабны́ вінт

Propéllerturbine *f* -, -n вінтавáя турбíна

Propéllerturbinentriebwerk *n* -(e)s, -e турбавінтавы́ рухавíк

Propéllerschlitten *m* -s, - аэрасáні

próper *a* чы́сты, акурáтны, ахáйны, беззакóрны

Prophét *m* -en, -en прарóк, вястýн

prophétisch *a* прарóчы, вéшчы

prophezéien *vt* прадбáчыць, прарóчыць, прадкáзваць

Prophezéiung *f* -, -en прадбáчанне, прарóцтва, прадказáнне

prophyláktisch *a мед.* прафілакты́чны

Prophyláxe *f* -, -n, **Prophyláxis** *f* -, -xen прафілáктыка

Proportión *f* -, -en прапóрцыя, суаднóсіны

proportionál *a* прапарцыянáльны

proportioníert *a* прапарцыяна́льны, сувыме́рны
Propositión *f* -, -en прапано́ва
Propst *m* -es, Pröpste ста́ршы па́стар, благачы́нны
Proréktor *m* -s, -tóren прарэ́ктар
Prósa *f* - 1) про́за 2) *пераи.* про́за, будзённасць
Prosá¦iker *m* -s, - празаі́к
prosáisch *a* празаі́чны
prósit!, *разм.* próst! на здаро́ўе!; ~ ***állerseits!*** за здаро́ўе ўсі́х прысу́тных!; ~ ***Néujahr!*** з Но́вым го́дам!
Prósit *n* -s, -s здра́віца, тост
Prospékt *m* -s, -e 1) від, перспекты́ва 2) праспе́кт, прэйскура́нт, аб'я́ва 3) праспе́кт (вуліца ў гарадах Беларусі)
prosperíeren *vi* квітне́ць, працвіта́ць
Prosperíeren *n* -s, **Prosperität** *f* - працвіта́нне, ро́сквіт
prostituíeren 1. *vt* прастытуі́раваць **2. ~, sich** займа́цца прастыту́цыяй
Prostituíerte *sub f* -n, -n прастыту́тка
Prostitutión *f* - прастыту́цыя
Protege [-ˈʒe:] *m* -s, -s пратэжэ́, ста́ўленік
protegieren [-ˈʒi:-] *vt* пратэжы́раваць, рабі́ць пратэ́кцыю (*каму-н.*)
Protektión *f* -, -en пратэ́кцыя
Protektorát *n* -s, -e пратэктара́т
Protést *m* -(e)s, -e пратэ́ст; ~ ***éinlegen [éinreichen] (bei D)*** заяві́ць пратэ́ст (*пісьмова*) (*каму-н., дзе-н.*); ~ ***erhében* (gégen A)*** пратэстава́ць (*супраць чаго-н.*)
Protéstaktion *f* -, -en дэманстра́цыя пратэ́сту
Protestánt *m* -en, -en *рэл.* пратэста́нт
protestántisch *a* пратэста́нцкі
protestíeren *vi* пратэстава́ць
Prothése *f* -, -n пратэ́з
prothésisch *a* пратэ́зны
Protokóll *n* -s, -e пратако́л, акт; ***das ~ führen*** ве́сці пратако́л; ***ein ~ áufnehmen**** скла́сці пратако́л [акт]
Protokollánt *m* -en, -en пратакалі́ст, сакрата́р пасяджэ́ння
protokollárisch *a* з занясе́ннем у пратако́л
Protokóllführer *m* -s, - *гл.* Protokollánt
protokollíeren *vt, vi* пратакалі́раваць, ве́сці пратако́л (*чаго-н.*); уно́сіць у пратако́л
Protón *n* -s, Protónen *фіз.* прато́н
Protoplásma *n* -s, -plásmen *біял.* пратапла́зма
Prototýp *m, n* -s, -e прататы́п
Protozó¦en *pl заал.* прасце́йшыя
Protuberánz *f* -, -en *астр.* пратубера́нец
Protz *m* -en, *pl* -en *i* -e фанабэ́рысты [ганарлі́вы] чалаве́к
prótzen *vi* ва́жнічаць, выхваля́цца (*mit D – чым-н.*)
prótzhaft, prótzig *a* фанабэ́рысты, ганары́сты
Proviant [-ˈvi̯ant] *m* -s, -e харчы́, правія́нт
proviantíeren [-vi̯an-] *vt* забяспе́чваць харча́мі [правія́нтам]
Proviantlager [-ˈvi̯an] *n* -s, - харчо́вы склад
Provínz [-ˈvints] *f* 1) -, -en праві́нцыя, во́бласць 2) праві́нцыя (*мясцовасць воддаль ад буйных цэнтраў*)
provinzi¦éll [-vin-] *a* правінцыя́льны
Provinzler [-ˈvin-] *m* -s, - правінцыя́л
Provisión *f* -, -en *фін.* камісі́йныя (гро́шы)
Provisor [-ˈvi:-] *m* -s, -sóren праві́зар, зага́дчык аптэ́кі
provisórisch [-vi-] **1.** *a* часо́вы; ***~e Regíerung*** часо́вы ўра́д **2.** *adv* паку́ль, на час
Provisórium [-vi-] *n* -s, Provisóri¦en часо́вая ме́ра; часо́вы стан
Provokateur [-vokaˈtø:r] *m* -s, -e правака́тар
Provokatión [-vo-] *f* -, -en правака́цыя
provokánt [-vo-] *a* правакацы́йны
provokatórisch [-vo-] *a* правакацы́йны
provozíeren [-vo-] *vt* правакава́ць
Prozedúr *f* -, -en працэду́ра
Prozént *n* -s, -e *i з лічэбн.* - працэ́нт; ***die Spésen beláufen sich auf 20 ~*** (накладны́я) выда́ткі склада́юць 20 працэ́нтаў; ***den Plan zu [mit] húndert ~ erfüllen*** вы́канаць план на сто працэ́нтаў
Prozéntrechnung *f* -, -en вылічэ́нне працэ́нтаў
Prozéntsatz *m* -es, -sätze *эк.* працэ́нтная ста́ўка
prozentuál 1. *a* працэ́нтны; **2.** *adv* у пра-

цэ́нтных адно́сінах
Prozéss *m* -es, -e 1) працэ́с, ход развіцця́ 2) судо́вая спра́ва, працэ́с; ***kúrzen ~ máchen*** дзе́йнічаць, до́ўга не разду́мваючы; ху́тка распра́віцца (*з кім-н.* – *mit D*); ***mit j-m éinen ~ führen*** судзі́цца з кім-н.
prozessíeren *vi* (*mit D*) *юрыд.* судзі́цца (*з кім-н., з чым-н.*)
Prozessión *f* -, -en працэ́сія, шэ́сце
Prozéssrecht *n* -(e)s *юрыд.* працэсуа́льнае пра́ва
Prozéssverfahren *n* -s, - судо́вая працэду́ра
prüde *a* 1) мане́рны 2) перабо́рлівы
Prüderíe *f* - 1) мане́рнасць, крыўля́нне 2) перабо́рлівасць
prüfen **1.** *vt* правяра́ць, выпрабо́ўваць; экзаменава́ць; кантралява́ць; ***auf Ríchtigkeit ~*** правяра́ць на пра́вільнасць [дакла́днасць]; ***j-n auf Herz und Níeren ~*** праве́рыць каго́-н. дасканáла [грунто́ўна] **2. ~, sich** правяра́ць само́га сябе́
Prüfer *m* -s, - 1) кантралёр, выпрабава́льнік 2) экзамена́тар
Prüfling *m* -s, -e той, хто здае́ іспы́ты, экзаменава́ны
Prüfstein *m* -(e)s, -e про́бны ка́мень
Prüfung *f* -, -en экза́мен, іспы́т, выпрабава́нне; ***éine ~ áblegen*** здава́ць экза́мен; ***éine ~ bestéhen**** вы́трымаць экза́мен [іспы́ты]
Prüfungsbefund *m* -(e)s, -e вы́нік іспы́таў [экза́мену]
Prügel *m* -s, - 1) па́лка, бізу́н 2) *pl* пабо́і, лупцо́ўка; ***éine Tracht ~*** до́брая лупцо́ўка [до́бры нагання́й]
Prügeléi *f* -, -en бо́йка
Prügelknabe *m* -n, -n казёл адпушчэ́ння (*пераи.*)
prügeln **1.** *vt* біць, лупцава́ць; ***j-n zu Tóde ~*** збіць каго́-н. да сме́рці **2. ~, sich** бі́цца
Prunk *m* -s раско́ша, бляск; ***~ entfálten*** блішчэ́ць [зіхаце́ць] у раско́шы [ро́скашы]
prúnken *vi* 1) вызнача́цца сваі́м раско́шным вы́глядам 2) (*mit D*) выхваля́цца, фарсі́ць (*чым-н.*)
prúnkliebend *a* пра́гны да раско́шы
prúnklos *a* про́сты, сці́плы
Prúnkstück *n* -(e)s, -e 1) кашто́ўнасць, кашто́ўная [раско́шная] рэч 2) *перан.* выда́тны экземпля́р, жамчу́жына
Prúnksucht *f* - *пагардл.* ця́га да раско́шы [ро́скашы]
prúnkvoll *a* пы́шны, раско́шны, ве́льмі до́бры, цудо́ўны
prústen *vi* узарва́цца сме́хам, фы́ркаць
Psalm *m* -s, -en *рэл.* псало́м
Pseudoným *n* -s, -e псеўдані́м
Pséudowissenschaft *f* -, -en (і)лжэнаву́ка, псеўданаву́ка
pséudowissenschaftlich *a* (і)лжэнавуко́вы
pst! *int* цсс!
Psýche *f* -, -n душа́, псі́хіка
Psychiáter *m* -s, - *мэд.* псіхія́тр
Psychiatríe *f* - мэд. псіхіятры́я
psýchisch *a* псіхі́чны
Psychoanalýse *f* - псіхаана́ліз
Psychológe *m* -en, -en псіхо́лаг
Psychologíe *f* - псіхало́гія
psycholо́gisch а псіхалагі́чны
Psychopathíe *f* - псіхапа́тыя, псіхапа́цтва
Psychóse *f* -, -n псіхо́з
Psychotherapíe *f* - псіхатэрапі́я
Pubertät *f* - пуберта́т, палава́я спе́ласць
Pubertätszeit *f* - час палаво́га выспява́ння
Publicity [pa'blisiti] *f* - публі́чнасць (у мэтах рэкламы)
publík *a inv* публі́чны, агульнавя́домы
Publikatión *f* -, -en публіка́цыя, апубліква́нне
Públikum *n* -s пу́бліка; ***~ hat sich ángesammelt*** наро́д сабра́ўся
publizíeren *vt* публікава́ць, абнаро́даваць
Publizíst *m* -en, -en публіцы́ст
publizístisch *a* публіцысты́чны
Puck *m* -s, -s *i* -e *спарт.* ша́йба (*у хакеі*)
Púdding *m* -s, -e *i* -s пу́дынг
Púdel *m* -s, - пу́дзель ◊ ***da ist des ~s Kern*** ≅ вось у чым су́тнасць; ***éinen ~ máchen [schíeßen*]*** *разм.* зрабі́ць памы́лку, памылі́цца
Púdelmütze *f* -, -en махна́тая [касма́тая] ша́пка

púdelnass *a* наскрóзь прамóклы
Púder *m* -s, - пýдра
Púder|büchse *f* -, -n, **~dose** *f* -, -n пýдраніца
púdern 1. *vt* пýдрыць **2. ~, sich** пýдрыцца
Púderquaste *f* -, -n пухóўка
Púderzucker *m* -s цукрóвая пýдра
Puff I *m* -(e)s, -e *i* Püffe штуршóк, удáр; ***Püffe áusteilen*** раздавáць кухталí [грымакí]; ***er hat séine Püffe weg*** ямý ўжó дастáлася, ён сваё атрымáў
Puff II *m* -(e)s, -e 1) банкéтка, пýфік 2) бýфы (*напр. у рукавоў*)
Puff III *n, m* -(e)s, -e публíчны дом
púffen *vt* 1) падштурхнýць, даць грымакá (*каму-н.*) 2) рабíць бýфы 3) *разм.* стралЯць, палíць (у *паветра*); рабíць гук, падóбны на стрэл ◊ ***er lügt, dass es nur pufft*** ≅ ён хлýсіць без усЯкага сóраму
Púffer I *m* -s, - *тэх.* бýфер; амартызáтар
Púffer II *m* -s, - алáдка (*з бульбы*); *разм.* дрáнік
Púfferstaat *m* -(e)s, -en бýферная дзяржáва
púffig *a* пы́шны; з бýфамі
Púffreis *m* -es *кул.* «павéтраны» рыс
púlen *vi* калупáцца, выкалýпваць
Pulk *m* -s, -s *i* -e *спарт.* пýлька, грýпа ўдзéльнікаў; *вайск.* грýпа караблёў [самалётаў]
Púlle *f* -, -n *дыял.* бутэ́лька, плЯшка
Púlli *m* -s, -s (*разм.*), **Pullóver** [-vər] *m* -s, - пулóвер, свíтэр
Puls *m* -es, -e пульс; ***j-m den ~ fühlen*** мáцаць пульс у кагó-н.
Púlsader *f* -, -n артэ́рыя
púlsen *vi* біцца, пульсавáць
Púlsfreguenz *f* -, -en частатá пýльса
pulsíeren *vi* 1) біцца, пульсавáць 2) *перан.* біць крынíцай
Púlsschlag *m* -(e)s, -schläge біццё пýльса
Púlswärmer *m* -s, - напýльснік, мýфта
Pult *n* -(e)s, -e 1) пюпíтр, пáрта, кáфедра 2) *царк.* аналóй
Púlver [-fər- *i* -vər-] *n* -s, - 1) парашóк 2) пóрах; ***kéinen Schuss ~ wert sein*** ні грóша не вáрты
Púlverfass [-fər- *i* -vər-] *n* -es, -fässer бóчка з пóрахам; ***wie auf dem ~ sítzen**** *перан.* сядзéць нібы́ на бóчцы з пóрахам; быць у вялíкай небяспéцы
púlverig [-fə- і -və-] *a* парашкападóбны
pulverisíeren *vt* 1) расцірáць на парашóк 2) распылЯць
Púlverkammer [-fər- *i* -vər-] *f* -, -n парахавы́ склеп
Púlvermagazin [-fər- *i* -vər-] *n* -s, -e парахавы́ склад
púlvern [-fər- *i* -vər-] **1.** *vt* таўчы́, расцірáць на парашóк **2.** *vi* стралЯць
Púma *m* -s, -s *заал.* пýма
Púmmel *m* -s, - *разм.* пампýшка, пы́шка (*пра пухленькае дзіця*)
Pump *m* -es, -e *разм.* пазы́ка, крэды́т; ***auf ~ néhmen* [lében]*** браць [жыць] у доўг; ***éinen ~ áufnehmen**** пазы́чыць, узяць у доўг
Púmpe *f* -, -n пóмпа
púmp(e)lig *a* непаварóтлівы
púmpen *vt* 1) пампавáць 2) (*bei, von D*) *разм.* пазычáць (*грошы*) (*у каго-н.*)
Púmpernickel *m* -s, - аржаны́ (саладкавáты) хлеб
Púmphose *f* -, -n шараварáры
Pumps [pamps] *pl* лóдачкі; танкéткі (*туфлі*)
Púmpstation *f* -, -en вадакáчка
Punchingball ['pan(t)ʃiŋ-] *m* -s, -bälle *спарт.* грýша (*баксёрская*)
Punkt *m* -es, -e 1) крóпка, пункт; ***éinen ~ sétzen [stéllen, máchen]*** стáвіць крóпку 2) (у *спалучэнні з указаннем часу*) рóўна, даклáдна; ***~ vier Uhr*** даклáдна ў чаты́ры гадзíны 3) крóпка (*геаграфічная*), мéсца 4) пункт, арты́кул; ***~ für ~*** пункт за пýнктам, арты́кул за арты́кулам 5) мóмант, мéсца; ***den wúnden ~ tréffen**** закранýць балю́чае мéсца, закранýць за жывóе 6) *спарт.* ачкó; ***~e hólen*** набірáць ачкí; ***~e búchen*** вéсці лік ачкáм; ***j-n nach ~en schlágen**** перамагчы́ кагó-н. па ачкáх 7) пытáнне; ***an éinen kítzligen ~ kómmen**** закранýць казытлíвае пытáнне ◊ ***das ist ein ~ für sich*** гэ́та асóбая спрáва; ***auf dem***

~ ***sein [stéhen*] etw. zu tun*** мецьь намéр зрабíць што-н.; ***der spríngende ~*** галóўнае, сýтнасць спрáвы
Púnktbewertung *f* -, -en *спарт.* ацэ́нка па ачкáх [па пýнктах]
púnktgleich *a спарт. з* аднóлькавай кóлькасцю ачкóў [пýнктаў]
Púnktgleichheit *f* - *спарт.* нічы́йны лік
punktíeren *vt* адзначáць пункцíрам
punktíert *a* 1) адзнáчаны пункцíрам; ***~e Líni¦e*** пункцíр 2) з крáпінкамі
Punktíerung *f* -, -en 1) абазначэ́нне пункцíрам 2) малю́нак крáпінкамі; крáпінкі
Punktión *f* -, -en *мед.* пракóл, пýнкцыя
pünktlich *a* **1.** *a* даклáдны, пунктуáльны, акурáтны **2.** *adv* своечасóва, даклáдна, акурáтна, пунктуáльна
Pünktlichkeit *f* - даклáднасць, пунктуáльнасць, акурáтнасць
Púnktsieg *m* -(e)s, -e *спарт.* перамóга па ачкáх
Púnktsieger *m* -s, - *спарт.* перамóжца па ачкáх [па пýнктах]
Púnktspiel *n* -es, -e *спарт.* гульня́ на ачкí [на пýнкты]
punktuéll *гл.* pünktlich
púnktweise *adv* па ачкáх [пýнктах]
Púnktzahl *f* -, -en *спарт.* кóлькасць áчкоў [пýнктаў]
Punsch *m* -es, -e пунш
púpen *vi груб.* гýчна выпускáць гáзы (кішэ́чніка)
Pupílle *f* -, -n зрэ́нка
Púppe *f* -, -n 1) ля́лька; ***mit den ~n spíelen*** гуля́ць у ля́лькі 2) *заал.* кýкалка 3) манекéн 4) капá (снапóў); ***die Gárben in ~en sétzen*** стáвіць снапы́ ў кóпы; ***bis in die ~n*** *разм.* празмéрна; бесперапы́нна, бесканéчна; вéльмі далёка; вéльмі дóўга; ***über [álle] ~n*** звыш (усякай) мéры ◊ ***éinfach ~!*** прóста цудóўна!
Púppenfilm *m* -(e)s, -e мультыплікацы́йны фíльм
púppenhaft **1.** *a* ля́лечны **2.** *adv* як ля́лька
Púppenkind *n* -(e)s, -kinder ля́лька-галы́шка
Púppentheater *n* -s, - тэáтр ля́лек
púppern *vi разм.* трэ́сціся, дрыжáць; біцца [калацíцца] (*пра сэрца*)
púppig *a разм.* зграбны, прыгóжы
Pups *m* -es, -e *груб.* гук вы́хаду гáзаў са стрáўніка
pur *a* чы́сты, сапраўдны; ***~es Gold*** чы́стае зóлата; ***~e Wáhrheit*** чы́стая прáўда; ***aus ~er Néugier*** з чы́стай цікáўнасці
Pürée *n* -s, -s пюрэ́
purgíeren *vt мед.* ачышчáць, слáбіць
Purísmus *m* - пуры́зм
Puríst *m* -en, -en пуры́ст
purístisch *a* пуры́сцкі
Puritáner *m* -s, - пурытáнін
puritánisch *a рэл.* пурытáнскі
Púrpur *m* -s 1) пýрпур; бáрва, чы́рвань 2) пýрпур (*адзенне кардынала, уладара*)
púrpurn *a з* пýрпуру
púrpurrot *a* пурпурóвы, барвóвы, барвя́ны
púrren *vt марск.* будзíць (на вáхту)
Púrzelbaum *m* -(e)s, -bäume: ***éinen ~ schlágen**** куля́цца, перакýльвацца
púrzeln *vi* (s) ляцéць кулём, пáдаць
pússeln *vt разм.* майстравáць, выраблéць, гарбéць (*над чым-н.*)
Púste *f* - *разм.* дыхáнне; ***mir ging die ~ aus, mir vergíng die ~*** я задыхаўся, у мянé заняло́ дух
Pústel *f* -, -n *мед.*(гнóйны) прышч, пухíр
pústen *vi* 1) пы́хкаць 2) дзьмуць, дзьмýхаць; ***ins Féuer ~*** дзьмýхаць у агóнь, раздзьмýхваць (касцёр) ◊ ***ich púste dir was!*** мне напляваць на гэ́та
Púte *f* -, -n індычка
Púter *m* -s, - індык; ***rot wie ein ~*** ≅ чырвóны як рак
púterrot *a* барвóвы, чырвóны як рак
Putsch *m* -es, -e путч
pútschen **1.** *vi* рабіць путч **2.** *vt разм.* травíць
Pútte *f* -, -n *маст.* фігýрка дзіця́ці (-анёлачка)
Putz *m* -es 1) убóр, убрáнне 2) тынк 3) *буд.* аздóба
pútzen *vt* **1.** 1) чы́сціць, ачышчáць, зачышчáць 2) тынкавáць **2. ~, sich** пры-

бірáцца, выстрóйвацца
Pútzfrau *f* -, -en прыбірáльшчыца
pútzig *a* забáўны, смéшны
Pútzlappen *m* -s, - анýчка (*для чысткі чаго-н.*)
Pútzmacherin *f* -, -nen мадысткa
Pútzmörtel *m* -s *буд.* тынкавáльны раствóр
pútzmunter *a разм.* вéльмі жвáвы, вясёлы
Pútzsucht *f* - форс, франтавáтасць
Pútzwaren *pl* галантарэ́я
Puzzle [ˈpazl] *n* -s, -s гульня́-галаваломка
Pygmäe *m* -n, -n пігмéй, кáрлік
pygmäenhaft, pygmäisch *a* кáрлікавы
Pyjama [pyˈja- *i* piˈdʒa:-] *m, n* -s, -s піжáма
pýknisch *a* пікнíчны (*схільны да таўсцення*)
Pyramíde *f* -, -n пірамíда
pyramídenförmig *a* у вы́глядзе пірамíды
Pyrotéchnik *f* - піратэ́хніка
Pýrrussieg *m* -(e)s, -e пíрава перамóга
pythagóre¦isch: ***~er Léhrsatz*** піфагóрава тэарэ́ма
Pythón *m* -s, -s *заал.* пітóн

Q

quább(e)lig *a* 1) мя́ккі, студзяні́сты 2) пу́хлы (*пра рукі*) 3) нясма́чны, прэ́сны (*пра ежу*)
quábbeln *vi разм.* дрыжа́ць, калыха́цца
quáckeln *vi разм.* 1) вярзці́, плёсці лухту́ 2) бурча́ць 3) хвалі́цца 4) ківа́цца, ісці́ ківа́ючыся
quáckend *vi* піскля́вы (*пра голас*)
Quácksalber *m* -s, - зна́хар, шарлата́н
quácksalbern *vi* знаха́рыць
Quáddel *f* -, -n *мед.* пухі́р, па́пула
Quáder *m* -s, - *i* -n *архіт.* квадр, чэ́саны ка́мень
Quadrát *n* -(e)s, -e квадра́т; ***éine Zahl ins ~ erhében**** узвесці лік у квадра́т
Quadrátinhalt *m* -(e)s, -e *матэм.* пло́шча квадра́та, квадрату́ра
quadrátisch *a* квадра́тны; ***~e Gléichung*** квадра́тнае ураўне́нне
Quadrátkilometer *m*, *n* -s, - квадра́тны кіламе́тр
Quadrátmaß *n* -es, -e квадра́тная ме́ра
Quadrátmeter *n* -s, - квадра́тны метр
Quadrátwurzel *f* -, -n квадра́тны ко́рань; ***die ~ aus éiner Zahl zíehen**** здабы́ць (квадра́тны) ко́рань з лі́ку
quadríeren *vt* 1) *матэм.* узво́дзіць у квадра́т 2) надава́ць чатырохвуго́льную фо́рму
Quadríga *f* -, -gen *гіст.* квадры́га
Quadrille [ka'driljə] *f* -, -n кадры́ля (*танец*)
Quadrinóm *n* -s, -e *матэм.* чатырохзна́чны лік, чатырохчле́н
quáken *vi* ква́каць
quäken *vi* пішча́ць, вішча́ць
Qual *f* -, -en паку́та, му́ка; s***chöpferische ~en*** паку́ты тво́рчасці
quälen 1. *vt* му́чыць, катава́ць; ***j-n bis aufs Blut ~*** катава́ць каго́-н.; ***j-n zu Tóde ~*** закатава́ць каго́-н. да сме́рці **2. ~, sich** паку́таваць
quälend *a* паку́тлівы, нясце́рпны, ну́дны
quálenreich *a* паку́тлівы, по́ўны паку́ты
Quäler *m* -s, - мучы́цель, кат
Quäleréi *f* -, -en мучэ́нне, паку́та
quälerisch *a* паку́тлівы
Quälgeist *m* -(e)s, -er *разм.* мучы́цель, кат
Qualifikatión *f* -, -en кваліфіка́цыя, атэста́цыя
Qualifikatiónsattest *n* -(e)s, -e атэстацы́йнае пасве́дчанне, атэста́цыя
Qualifikatiónsstufe *f* -, -n разра́д
qualifizíeren 1. *vt* 1) кваліфікава́ць, атэстава́ць 2) павыша́ць (*чыю-н.*) кваліфіка́цыю **2. ~, sich** 1) павыша́ць сваю́ кваліфіка́цыю 2) *спарт.* вы́канаць кваліфікацы́йныя но́рмы; вы́йсці ў насту́пны раўнд спабо́рніцтваў
qualifizíert *a* кваліфікава́ны; ***~er Díebstahl*** *юрыд.* крадзе́ж з узло́мам; ***~e Méhrheit*** кваліфікава́ная бо́льшасць (*пры галасаванні*); ***ein ~es Stúdium*** заня́ткі на высо́кім узро́ўні
Qualifizíerung *f* -, -en 1) кваліфіка́цыя, атэста́цыя 2) павышэ́нне кваліфіка́цыі
Qualität *f* -, -en я́касць, уласці́васць; ***das Úmschlagen von Quantität in Qualität*** перахо́д ко́лькасці ў я́касць 2) я́касць, го́днасць
qualitatív 1. *a* я́касны; ***ein ~er Sprung*** *філас.* я́касны скачо́к **2.** *adv* паво́дле я́касці, я́касна, у я́касных адно́сінах
Qualitätsarbeit *f* -, -en высакая́касная [выда́тная] рабо́та [пра́ца]
Qualitätserzeugnis *n* -ses, -se высакая́касны праду́кт, вы́раб высо́кай я́касці [высо́кага гату́нку]
qualitätsgerecht *a* які́ адпавяда́е ўстано́ўленай [вы́значнай] я́касці
Qualitätsverbesserung *f* -, -en павышэ́нне [паляпшэ́нне] я́касці
Qualitätsware *f* -, -n тава́р высо́кай [выда́тнай] я́касці
Quálle *f* -, -n *заал.* меду́за
Qualm *m* -s дым, куро́дым, чад
quálmen 1. *vi* дымі́ць, чадзі́ць **2.** *vt разм.*

дымíць (*папяросай і г.д.*) ◊ ***bei dem qualmt's*** ён не пóмніць сябé ад злóсці

quálmig *a* курóдымны, ды́мны, чáдны

quálvoll *a* пакýтлівы, нясцéрпны, пякéльны, страшэ́нны

Quant *n* -s, -en *фіз.* квант

Quantität *f* - 1) кóлькасць 2) *фан.* даўжыня́ (*складу*)

quantitatív 1. *a* кóлькасны **2.** *adv* павóдле кóлькасці, у кóлькасных аднóсінах

Quántum *n* -s, -ten *i* -ta кóлькасць, мáса

Quáppe *f* -, -n 1) мянтýз, мянёк 2) *заал.* апалóнік

Quarantene [karãːˈtɛnə] *f* -, -n каранцíн; ***in ~ líegen**** знахóдзіцца [быць] пад каранцíнам; ***~ hálten**** захóўваць каранцíн

Quark *m* -s 1) тварóг 2) *разм.* бязглýздзіца, глýпства ◊ ***sich um jéden ~ kümmern*** звяртáць увáгу на ўся́кае глýпства; ***sich in jéden ~ míschen*** ты́цкаць усю́ды свой нос

quárkig а тварóжны

Quárkkuchen m -s, - тварóжнік

Quart *n* -s *палігр.* чацвёртая дóля, чвэрць (*лíста*)

Quárta *f* -, -en *устар.* чацвёрты клас (*у некаторых гімназіях Германіі*)

Quartál *n* -s, -e квартáл (*частка года*)

Quartálabschluss *m* -es, -schlüsse падвядзéнне вы́нікаў за квартáл

quartál(s)mäßig *a* квартáльны

quartál(s)weise *adv* паквартáльна

Quárte *f* -, -n *муз.* квáрта

Quartétt *n* -s, -e *муз.* квартэ́т

Quartíer *n* -s, -e 1) кватэ́ра; ***bei j-m ~ néhmen**** наймáць у кагó-н. кватэ́ру 2) *вайск.* пастóй; ***~ máchen [néhmen*]*** раскватарóўвацца; ***in ~ líegen* [stéhen*]*** стаць на кватэ́рах, быць на пастóі; ***die Trúppen ins ~ wéisen**** раскватаравáць вóйска, пастáвіць вóйска на пастóй

Quarz *m* -es, -e *мін.* кварц

quárzig *a* квáрцавы

Quárzlampe *f* -, -n квáрцавая ля́мпа

Quárzuhr *f* -, -en квáрцавы гадзíннік

quási *adv* нібы́та, бы́ццам бы, у пэ́ўным сэ́нсе

quásseln *vi разм.* балбатáць глýпствы, малóць лухтý

Quasseléi *f* -, -en (пустáя) балбатня́

Quast *m* -(e)s, -e, **Quáste** *f* -, -n 1) кутáс(ік) 2) шырóкі пэ́ндзаль

Quatsch *m* -(e)s лухтá, глýпства; ***~ mit Sóße*** лухтá несусвéтная

quátschen *vi разм.* балбатáць абы-штó, малóць [вярзцí] лухтý

Quátschkopf *m* -(e)s, -köpfe *разм.* балбатýн

queck а жывы́, жвáвы, шпáркі

Quécke *f* -, -n *бат.* пы́рнік

Quécksilber *n* -s ртуць

quécksilberhaltig *a* які́ ўтры́млівае ртуць

quécksilb(e)rig *a* рухóмы, жвáвы, непасéдлівы

quécksilbern а *фіз., хім.* ртýтны

Quécksilbersalbe *f* -, -n ртýтная мазь

Quécksilbersäule *f* - ртýтны слупóк (*тэрмометра*)

Quell *m* -s, -e, **Quélle** *f* -, -n крынíца (*тс. перан.*); першакрынíца

quéllen* 1. *vi* (s) 1) крынíчыць, біць крынíцай, лíцца ручаём; ***die Tränen ~ ihr aus den Áugen*** слёзы лью́цца ў яе з вачэ́й ручаём 2) набрыня́ць, пýхнуць; ***mir quoll der Bíssen im Múnde*** кавáлак стаў у мянé папярóк гóрла **2.** *vt* (*па слаб. спр.*) размóчваць

Quéllenangabe *f* -, -n спіс літаратýры, бібліягрáфія

Quéllenforschung *f* -, -en вывучэ́нне [даслéдаванне] першакрынíц(ы)

quéllenmäßig *a* згóдна з (перша)крынíцамі; сапрáўдны, аўтэнты́чны, верагóдны

Quéllenstudium *n* -s, -di¦en вывучэ́нне (перша)крынíц

Quéllenverzeichnis *n* -ses, -se спіс [бібліягрáфія] першакрынíц

Quéllgebiet *n* -(e)s, -e 1) вытóкі ракí 2) вадазбóр

Quéndel *m* -s *бат.* чабóр

Quengeléi *f* -, -en 1) ныццё, галашэ́нне 2) прыдзíрлівасць

quéngeln *vi* 1) ныць, бурчáць 2) прыдзірáцца, чапля́цца

Quéngler *m* -s, - 1) ны́цік 2) прыдзíра

Quéntchen *n* -s, - драбóк (*чаго-н.*); ***ein ~ Dank*** крыху ўдзячнасці

quer 1. *a* папярэчны **2.** *adv* упóперак, напóперак; ***kreuz und*** ~ уздóўж і ўпóперак; ~ ***über die Stráße géhen**** перасячы вýліцу; ~ ***géhen**** не ўдавáцца, не лáдзіцца; ~ ***im Kopf sein*** *разм.* быць шалапýтным

queráb *adv* 1) убóк 2) *марск.* па трáверзе

Quérbalken *m* -s, - папярэчная бэлька

Quérbaum *m* -(e)s, -bäume перакладзіна

querdúrch *adv* упóперак

Quére *f* - папярэчны напрáмак; ***in die ~*** упóперак; ***j-m in die ~ kómmen**** станавіцца камý-н. упóперак дарóгі; ***j-m in die ~ láufen**** папáсціся камý-н. на вóчы; ***etw. nach der ~ [der ~ nach] durchschnéiden**** разрэзаць што-н. упóперак

Queréle *f* -, -n 1) скáрга 2) свáрка

quéren *vt* перасякáць (*што-н.*), перахóдзіць (*цераз што-н.*)

querfeldéin *adv* напрасткі, цéраз пóле

Quérflöte *f* -, -n папярэчная флéйта

Quérgasse *f* -, -n завýлак

quérgestreift *a* папярэчна-паласáты, у касýю палóску

Quérkopf *m* -(e)s, -köpfe упáртая галавá, упáрты чалавéк

Quérsäge *f* -, -n папярэчная пілá

Quérschläger *m* -s, - *вайск.* рыкашэт

Quérleiste *f* -, -n папярэчны брус

Quérschnitt *m* -(e)s, -e прóфіль, папярэчны разрэз

Quérstraße *f* -, -n папярэчная вýліца [дарóга]

Quérstrich *m* -(e)s, -e папярэчная рыса; ***j-m éinen ~ durch etw. (A) máchen*** сарвáць чые-н. плáны

Quértreiber *m* -s, - інтрыгáн, камбінáтар, махінáтар

Quertreiberéi *f* -, -en інтрыгі, падкóпы, махінáцыі

querüber *adv* наўскóс, наўскасяк

Querulánt *m* -en, -en *пагардл.* кляўзнік, звáднік, скáржнік

Quérverbindung *f* -, -en *вайск.* сýвязь па фрóнце

Quérwand *f* -, -wände папярэчная сцянá, перагарóдка

Quétsche *f* -, -n *тэх.* 1) ціскі, зажым 2) прэс 3) драбілка, мялка

quétschen 1. *vt* 1) душыць, мяць, расціскáць; ***etw. breit*** ~ расплюшчваць што-н.; ***etw. weich*** ~ мяць што-н. да мяккага стáну 2) прыцíснуць, ушчамíць; ***sich (D) éinen Fínger*** ~ ушчамíць сабé пáлец 3) кантýзіць **2. ~, sich** штурхáцца, знахóдзіцца ў цéсных умóвах

Quétschung *f* -, -en кантýзія, удáр

Queue [kø:] *n* -s, -s кій (*більярдны*)

quick а жвáвы, спрытны

quícklebendig *a* пóўны жыццá, жвáвы

quíeken *vi*, **quíeksen** *vi* пішчáць, вішчáць, (ск)рыпéць

quillt präs *ад* quéllen*

Quínta *f* -, -ten *устар.* пяты клас (*у некаторых гімназіях Германіі*)

Quínte *f* -, -n 1) *муз.* квінта 2) падмáн, махлярства

Quíntessenz *f* -, -en 1) квінтэсэнцыя, экстрáкт 2) галóўная сýтнасць, квінтэсэнцыя

Quintétt *n* -s, -e *муз.* квінтэт

Quirl *m* -(e)s, -e 1) мяшáлка 2) *тэх.* цыркуляцыя

quírlen 1. *vt* мяшáць, узбівáць, узбóўтваць **2.** *vi* клубíцца; ***der Rauch quirlt aus dem Schórnstein*** дым клубíцца з кóміна

quírlig а жвáвы, гарэзлівы, неўтаймóўны

quitt: ~ ***wérden*** расквітáцца

Quítte *f* -, -n айвá

quittíeren *vt*, *vi* (*über A*) распісвацца ў атрымáнні (*чаго-н.*); ***den Dienst ~*** звальняцца са слýжбы; ***sein Amt ~*** пайсці з пасáды

Quíttung *f* -, -en 1) квітáнцыя, распíска, квітóк; ***éine ~ áusstellen*** выдаць квітáнцыю 2) адкáз, расплáта

Quiz [kvis] *n* -, - віктарына, канцэрт-загáдка (*па радыё або тэлебачанні*)

quoll *impf ад* quéllen*

Quóte *f* -, -n квóта, дóля, чáстка

Quoti¦ént *m* -en, -en *матэм.* дзель

quotíeren *vt* паведамляць цанý (*на што-н.*); кацíраваць

quo vádis? *бібл.* кýды ідзéш?

R

Rabátt *m* -(e)s, -e *камерц.* скі́дка (*з цаны*); ~ ***gében* [gewähren]*** зрабі́ць скі́дку

Rabátte *f* -, -n 1) гра́дка кве́так 2) абшла́г, закаўра́ш

Rabbíner *m* -s, - *рэл.* ра́бін

Rábe *m* -n, -n крумка́ч, груга́н; ***gefräßig wie ein*** ~ ве́льмі [на́дта] пражо́рлівы; ***er stiehlt wie ein*** ~ ён крадзе́ ўсё, што папа́ла ◊ ***ein wéißer*** ~ бе́лая варо́на; ***die ~n müssen éinen Géier háben*** ≅ на то́е і шчупа́к у вадзе́, каб кара́сь не драма́ў

Rábenaas *n* -es, -äser *лаянк.* па́дла, шы́бенік, свалата́

Rábeneltern *pl пагардл.* жо́рсткія [чэ́рствыя] бацькі́

Rábenkrähe *f* -, -n варо́на

Rábenmutter *f* -, -mütter *пагардл.* блага́я [чэ́рствая] ма́ці; ма́ці, яка́я кі́дае сваі́х дзяце́й

rábenschwarz *a* вараны́, сіня́ва́та-чо́рны, чо́рны як смоль

Rábenvater *m* -s, -väter *пагардл.* жо́рсткі ба́цька, благі́ [чэ́рствы] ба́цька

rabiát *a* гру́бы; лю́ты, раз’ю́шаны

Ráche *f* - по́мста, адпла́та; ~ ***brüten*** заду́мваць по́мсту; ~ ***üben [néhmen*] (an D)*** по́мсціць (*каму-н.*); ***aus*** ~ у я́касці по́мсты, по́мсцячы; ~ ***schwö-ren**** кля́сціся адпо́мсціць; ***aus ~ für (A)*** у адпла́ту, каб адпо́мсціць; ~ ***über den Verräter!*** по́мста прада́ўцу!, прада́ўцу па заслу́гах!

Ráchedurst *m* -es прага́ по́мсты

ráchedurstig *a* пра́гны по́мсты

rächen *vt i* ~***, sich (an D)*** по́мсціць (*каму-н.*); ***das rächt sich bitter*** гэ́та адаб’е́цца ця́жка; ***er rächte am Feind den Tod des Fréundes*** ён адпо́мсціў во́рагу за смерць ся́бра

Ráchen *m* -s, - 1) па́шча, зя́па 2) гло́тка, го́рла ◊ ***j-m in den ~ gréifen**** ≅ узя́ць каго́-н. за го́рла

Ráchenbräune *f* - *мед.* дыфтэры́т

Ráchenhöhle *f* -, -n *анат.* па́шча

Ráchenmandel *f* -, -n *анат.* гло́тачная мінда́ліна

Rächer *m* -s, - мсці́вец

ráchgierig *a* по́мслівы

Rachítis *f* - *мед.* рахі́т

rachítisch *a* рахіты́чны

Ráchsucht *f* - по́мслівасць

ráchsüchtig *a гл.* ráchgierig

Rácke *f* -, -n 1) га́лка 2) грак

Rácker *m* -s, - *разм.* шэ́льма, няго́днік

ráckern, sich му́чыцца, надрыва́цца (*над працай*)

Racket ['rɛkət] *n* -s, -s рэ́кет, ба́нда рэкеці́раў

Rad *n* -(e)s, -Räder 1) ко́ла; ***únter die Räder kómmen**** тра́піць пад ко́лы 2) веласіпе́д, ро́вар; ~ ***fáhren**** е́здзіць на веласіпе́дзе; ~ ***schlágen**** куля́цца, хадзі́ць ко́лам; ***ihm fehlt ein ~*** *разм.* у яго́ не ўсё з галаво́й; ***der Pfau schlägt ein*** ~ паўлі́н распусці́ў хвост

Radár *m, n* -s, -s 1) радыёлака́цыя 2) рада́р

Radáranlage *f* -, -n рада́рная ўстано́ўка

Radárbacke *f* -, -n радыёлакацы́йны мая́к

Radárbeobachter *m* -s, - апера́тар радыёлакацы́йнай ста́нцыі

Radárbild *n* -(e)s, -er адлюстрава́нне на экра́не лака́тара

Radárortung *f* -, -en радыёлака́цыя

Radárzielgerät *n* -(e)s, -e радыёлакацы́йны прыцэ́л

Radárzünder *m* -s, - *вайск.* радыёлакацы́йны ўзрыва́льнік [дэтана́тар, запа́л, запа́льнік]

Radáu *m* -s ля́мант, го́ман, крык, сканда́л; ~ ***máchen*** гамані́ць, крыча́ць, сканда́ліць

Radáu|bruder *m* -s, -brüder, ~**macher** *m* -s, - буя́н, скандалі́ст

Rádball *m* -s *спарт.* велабо́л

rádebrechen *vt неадз.* скажа́ць мо́ву; ***Deutsch*** ~ размаўля́ць на ло́манай няме́цкай мо́ве

rádeln *vi* (*h, s*) *гл.* Rad fáhren*
Rädelsführer *m* -s, - завадáтар, атамáн, важáк
Rädergetriebe *n* -s, - *тэх.* калёсная [зубчáтая] перадáча, зубчáты прывóд
Räderkasten *m* -s, -n -kästen *тэх.* карóбка скóрасцей
rädern *vt гіст.* калесавáць; ***ich bin wie gerädert*** у мянé ўсё цéла лóміць
Räderwerk *n* -(e)s, -e зубчáстая перадáча, зубчáсты механíзм
Rádfahrer *m* -s, - веласіпеды́ст
Rádfahrweg *m* -(e)s, -e веласіпéдная дарóжка
radiál *a* радыя́льны
Radiatión *f* -, -en *фіз.* выпраміненьванне, радыя́цыя; ***éindringende [penetránte]*** ~ пранікáльная радыя́цыя
Radiátor *m* -s, -tóren радыя́тар, абагравáльная прылáда
radíeren *vt* 1) сцірáць (*гумкай*) 2) гравіравáць
Radíerer *m* -s, - гравёр
Radíergummi *m* -s, *i* -s гу́мка, сцíрка, лáсцік
Radíerung *f* -, -en гравю́ра, афóрт
Radíes¦chen *n* -s, - рады́ска
radikál *a* 1) *палiт.* радыкáльны 2) радыкáльны, карэ́нны, рашу́чы
Radikál *n* -s, -e 1) *хім.* радыкáл 2) *матэм.* радыкáл, кóрань
Radikále *sub m, f* -n, -n радыкáл, экстрэмíст
Radikálkur *f* -, -en радыкáльнае лячэ́нне, рашу́чая мéра
Rádio *n* -s, -s рáдыё; ~ ***hören*** слу́хаць рáдыё; ***das ~ ábstellen*** вы́ключыць рáдыё
radioaktív *a* радыёакты́ўны; ***~e Stráhlung*** радыёакты́ўнае выпраміненьванне
Radioaktivität [-vi-] *f* - радыёакты́ўнасць
Rádioansager *m* -s, - ды́ктар на рáдыё
Rádioapparat *m* -(e)s, -e радыёпрыёмнік
Rádiobastler *m* -s, - радыёамáтар
Rádiofrequenz *f* -, -en радыёчастатá
Rádiogerät n -(e)s, -e 1) радыёпрыёмнік, радыёўстанóўка, рáцыя 2) радыёабсталявáнне
Rádiohörer *m* -s, - радыёслухáч
Radiologíe *f* - радыялóгія
Rádiostation *f* -, -en радыёстáнцыя, рáцыя
Rádioübertragung *f* -, -en радыёперадáча
Rádioverbindung *f* -, -en радыёсу́вязь
Rádium *n* -s *хім.* рáдый
Rádius *m* -, -di¦en рáдыус; ~ ***des Tódes*** *вайск.* зóна пóўнага знішчэ́ння і разбурэ́ння
Rádix *f* -, -dizes 1) *матэм.* кóрань 2) лéкавы кóрань
radizíeren *vt матэм.* здабывáць кóрань (*з якога-н. ліку*)
Rádkasten *m* -s, - *i* -kästen *тэх.* зубчáты механíзм
Rádkranz *m* -es, -kränze вóбад кóла
Rádler *m* -s, - *разм.* веласіпеды́ст
Rádnabe *f* -, -n калóдка кóла [калёсаў]
Rádon [Radón] *n* -s *хім.* радóн
Rádreifen *m* -s, - калёсная шы́на; *тэх.* бандáж
Rádrennbahn *f* -, -en веладрóм
Rádrennen *n* -s, - веласіпéдныя гóнкі
Rádspeiche *f* -, -n калёсная спíца
Rádsport *m* -s веласпóрт
Rádspur *f* -, -en каляíна
Rádweg *m* -(e)s, -e *гл.* Rádfahrweg
ráffen 1. *vt* 1) збірáць, падбірáць; ***ein lánges Kleid*** ~ падабрáць дóўгую сукéнку 2): ***etw. an sich*** ~ *разм.* захóпліваць [прысвóйваць] штo-н. **2. ~, sich** ускáкваць (*са свайго месца*)
Ráffgier *f* - прáгнасць, прáга нажы́вы
ráffgierig, **ráffig** *f* прáгны, хцíвы; (і)рвáцкі
Raffinúde *f* - (цу́кар-)рафінáд
Raffineríe *f* -, -rí¦en 1) рафінáдны завóд 2) нафтаперагóнны завóд 3) рафінавáнне, ачышчэ́нне
Raffinésse *f* -, -n 1) вы́танчанасць 2) хíтрасць, падсту́пнасць
raffiníeren *vt* ачышчáць, рафінавáць
raffiníert *a* 1) ачы́шчаны, рафінавáны 2) вы́танчаны 3) падсту́пны, хíтры
Raffiníertheit *f* -, -en 1) тóнкасць, вы́танчанасць; далікáтнасць 2) хíтрасць; кавáрства, вералóмства

Ráffke *m* - i -s, -s *разм.* вы́скачка, парвеню́

Ráffzahn *m* -(e)s, -zähne *заал.* ікóл

Ráge [-ʒə] *f* - *разм.* лю́тасць; ***in (die) ~ kómmen**** раззлаваццa, раз'ю́шыцца

rágen *vi* 1) вы́сіцца 2) тырчáць

Raglan ['ragla:n *i* 'rɛglən] *m* -, -s паліто́ рэглáн

Ragout [ra'gu:] *n* -s, -s *кул.* рагу́; *перан.* мéшанка

Ráhe *f* -, -n *марск.* рэ́я, рэй

Rahm *m* -s смятáнка, вяршóк (*на малацэ*); ***den ~ ábschöpfen*** знімáць вяршкí; ***den ~ ábsetzen lássen**** даць адстая́цца малаку́

Ráhmbutter *f* - сметанкóвае мáсла

ráhmen I 1. *vt* здымáць смятáнку (*з малака*) **2.** *vi*: ***die Milch rahmt*** на малацэ́ збірáецца смятáнка

ráhmen II *vt* устаўля́ць у рáму

Ráhmen *m* -s, - 1) рáма, рáмка 2) мяжá; рáмкі ***aus dem ~ fállen**** выхóдзіць за мяжу́ [з рáмак] (*дазволенага*); ***sich im ~ hálten**** трымáцца ў рáмках, не выхóдзіць за мéжы (*дазволенага*)

Ráhmenabkommen *m* -s, - тыпавóе [агу́льнае] пагаднéнне

Ráhmenkonstruktion *f* -, -en *грам.* рáмачная канстру́кцыя

Ráhmenlieferungsabkommen *n* -s, - тыпавы́ дагавóр [тыпавáя ўмóва] аб пастáўках

Ráhmenübung *f* -, -en *вайск.* камáнднаштабнóе вучэ́нне, манéўры

ráhmig *a* тлу́сты (*аб малацэ*)

Ráhmkäse *m* -s, - сметанкóвы сыр

Rain *m* -, -e 1) мяжá 2) узлéссе, узлéсак 3) пáша

räkeln, sich пацáгвацца, сядзéць развалíўшыся

Rakéte *f* -, -n ракéта; ***éine trágende ~*** ракéтанóсьбіт; ***éine ~ ábschießen**** (за)пусцíць ракéту; ***die bemánnte ~*** ракéта з людзьмí на бóрце

Rakétenantrieb *m* -(e)s, -e ракéтны [рэактыу́ны] рухавíк

Rakétenflug *m* -(e)s, - flüge палёт ракéты

Rakétengeschoss *n* -es, -e ракéтны снарáд

Rakétentriebwerk *n* -(e)s, -e *гл.* Rakétenantrieb

Rakétenwaffe *f* -, -n рэактыу́ная [ракéтная] збрóя

Rakétt *n* -s, -e *i* -s (тэ́нісная) ракéтка

Ramm *m* -(e)s, -e 1) барáн 2) тарáн

Rámmbär *m* -en, -en, **Rámme** *f* -, -n *тэх.* капёр, кáпар

Rammeléi *f* - *разм., юрыд.* спáрванне

rámmen *vt* 1) забівáць (*палі*) 2) трамбавáць 3) *вайск.* тарáніць

Rámmler *m* -s, - 1) самéц трусá [зáйца] 2) барáн

Rámpe *f* -, -n 1) пад'éзд, пляцóўка, схóды 2) *чыг.* тавáрная платфóрма 3) *тэатр.* рáмпа; ***vor die ~ tréten**** вы́йсці на сцэ́ну; ***das Licht der Rámpe erblícken*** убáчыць святлó рáмпы, быць пастáўленым (*пра спектакль*)

Rámpenlicht *n* -s, -er святлó рáмпы, агнí рáмпы; ***im ~*** на сцэ́не

ramponíeren *vt* 1) пашкóджваць 2) знóшваць

ramponíert *a* 1) мóцна пашкóджаны 2) ужывáны; ***~e Prestíge*** [-ʒə] падмóчаная рэпутáцыя

Ramsch *m* -es, -e 1) старызнá, хлóмазд, брак 2) *карт.* рамс

rámschen *vt* (тáнна) купля́ць [прадавáць] óптам

Rámschware *f* -, -n тáнны тавáр

Ranch [rɛntʃ *i* ra:ntʃ] *f* -, -s рáнча (*амерыканская ферма, гаспадарка*)

Rand *m* -(e)s, -Ränder 1) край, рант, абрэ́з; ***am ~e des Grábes stéhen**** стая́ць аднóй нагóй у магíле; ***ein Glas bis an den ~ [bis zum ~e] füllen*** напóўніць шкля́нку [бакáл, кéліх] да краёў 2) аблямóўка, шляк, абадóк; ***er hätte dúnkle Ränder um die Áugen*** у ягó былí сíнія кругí пад вачáмі 3) палí (*кнігі, сшытка*); ***am ~e notíeren*** зрабíць памéтку [адзнáку] на паля́х 4) узлéсак ◊ ***am ~e sein*** *разм.* дайсцí [дабíць] да ру́чкі; ***etw. zu ~e bríngen**** закóнчыць, завяршы́ць штo-н.; адвáжыцца, асмé-

ліцца на што-н.; ***áußer ~ und Band sein*** не пáмятаць сябé (*ад злосці і г.д.*) лютавáць; ***an den ~ der Verzwéiflung bríngen**** давéсці да пóўнага адчáю; ***zu ~e kómmen**** спрáвіцца з чым-н.

randalíeren *vi разм.* шумéць, буя́ніць, лютавáць

Rándbemerkung *f* -, -n заўвáга [адзнáка] на паля́х

rändeln *vt тэх.* рыфлявáць

Rándgebiet *n* -(e)s, -e ускрáінная [пaмéжная] вóбласць

rang *impf ад* ríngen*

Rang *m* -(e)s, Ränge 1) ранг, чын; ***j-m den ~ áblaufen**** апярэ́дзіць (*каго-н.*); ***den gléichen ~ háben*** быць у адны́м звáнні; ***j-m den ~ stréitig máchen*** сапéрнічаць з кім-н.; ***ein Geléhrter von ~*** вучóны з íмем 2) ступéнь, разрáд 3) *тэатр.* я́рус, павéрх

Rángabzeichen *n* -s, - знак адрóзнення

Ránge *m* -n, -n гарэ́за, свавóльнік

rángehen* *аддз. vi разм. гл.* herángehen*

rángenhaft *a* гарэ́злівы, свавóльніцкі

Rángerhöhung *f* -, -en павышэ́нне ў звáнні [чы́не]

Rangierbahnhof [rãˈʒi:-] *m* -(e)s, -höfe *чыг.* сартавáльная стáнцыя

rangieren [rãˈʒi:-] **1.** *vt чыг.* фарміравáць (*цягнікі*); сартавáць (*вагоны*), манеўравáць **2. ~, sich** стрóіцца па рóсту; выстрóйвацца

Rangíerung [rãˈʒi:-] *f* -, -en 1) манеўравáнне, састаўлéнне (*цягннікоў*) 2) размяшчэ́нне ў пэ́ўным парáдку

Rángklasse *f* -, -en разрáд [службóвая катэгóрыя] афіцэ́рскага састáву; ранг

Rángliste *f* -, -n 1) тáбель аб рáнгах 2) спіс лéпшых спартсмéнаў

rángmäßig *a* павóдле рáнгу, па звáнню [чы́ну]

Rángordnung *f* -, -en парáдак, субардынáцыя, іерархíчная лéсвіца

Rángstufe *f* -, -n 1) чын, звáнне, клас 2) ступéнь

rank *a высок.* згрáбны, гнýткі; ***~ und schlank*** высóкі і згрáбны

Ránke *f* -, -n вýсік (*паўзучай расліны*)

Ränke *pl* інтры́гі, падкóпы; ***~ schmíeden [spínnen*]*** інтрыгавáць; ***hínter j-ms ~ kómmen**** раскры́ць чыé-н. падкóпы

ránken, sich віцца, абвівáцца

ránkenartig *a* які́ ўéцца (*пра расліны*)

Ränkeschmied *m* -(e)s, -e інтрыгáн

rä́nkesüchtig *a* інтрыгáнцкі, падкóпніцкі

rann *impf ад* rínnen*

ránnte *impf ад* rénnen*

Ranúnkel *f* -, -n *бат.* казялéц, лю́цік

ránzen *vi* 1) скакáць, весялíцца 2) спáрвацца, злучáцца (*пра жывёл*)

Ránzen *m* -s, - рáнец, сýмка; ***den ~ pácken*** паклáсці рэ́чы ў рáнец

ránzig *a* прагóрклы, ёлкі (*пра масла*)

rapíd(e) *a* хýткі, імклíвы; ***mit ~er Geschwíndigkeit*** з хýткасцю малáнкі

Rapíer *n* -s, -e рапíра, эспадрóн

Ráppe *m* -n, -n варані́ (*конь*); ◊ ***auf Schústers ~n*** *разм.* на сваíх дваíх, пехатóю, пéшшу

Ráppel *m* -s, - *разм.* вар'я́цтва, прыпáдак шалéнства

rápp(e)lig *a разм.* звар'яцéлы, шалёны

ráppeln 1. *vi* грымéць, стýкаць **2. ~, sich:** ***sich schnell wíeder in die Höhe ~*** *разм.* хýтка ўстаць [падня́цца] на нóгі (*тс. перан.*)

ráppeltrocken *a* перасóхлы

Rappórt *m* -s, -e рáпарт, даклáд; ***sich zum ~ mélden*** *вайск.* прыбы́ць з рáпартам

Raps *m* -es, -e *бат.* рапс

Rápsöl *n* -s рáпсавы алéй

rar *a* рэ́дкі ◊ ***sich ~ máchen*** рэ́дка пакáзвацца (*дзе-н.*)

Raritä́t *f* -, -en рэ́дкасць, рарытэ́т

Raritä́tensammler *m* -s, - збірáльнік рэ́дкіх рэ́чаў

rasánt *a* 1) *вайск.* насцíльны (*пра артылерыйскі агонь*) 2) імклíвы, шалёны, галавакрýжны

rasch 1. *a* 1) хýткі 2) жвáвы, увíшны, бы́стры 3) запáльчывы, нецярплíвы **2.** *adv.* 1) хýтка 2) жвáва; ***die Árbeit geht ihm ~ von der Hand*** рабóта ў яго спóрна лáдзіцца

ráscheln *vi* шамацéць, шалясцéць, шамрэ́ць

Ráschheit *f* - 1) хýткасць 2) жвáвасць, увíшнасць, шпáркасць

rásen *vi* 1) лютавáць, бушавáць 2) (*h, s*) шалёна імчáцца; ***von dánnen ~*** памчáцца

Rásen I *m* -s, - 1) газóн, травá, мурóг 2) дзёран; ***den ~ kurz hálten**** падстрыгáць газóн

Rásen II *n* -s шалéнства, раз'ю́шанасць, буя́нства; ***zum ~ bríngen**** давóдзіць да шалéнства

rásend 1. *a* 1) раз'ю́шаны, шалёны 2) імклíвы, шалёны (*пра тэмп*) **2.** *adv* 1) шалёна, імклíва 2) *разм.* вéльмі, нáдта; ***er ist ~ éifersüchtig*** ён нáдта раўнíвы

Rásenplatz *m* -es, -plätze мурóг, газóн, лужóк

Raseréi *f* -, -en *разм.* шалéнства, раз'ю́шанасць

Rasíerapparat *m* -s, -e бяспéчная бры́тва

Rasíercreme [-ˈkre:m] *f* - крэм для галéння

rasíeren *vt* **1.** брыць, галíць **2. ~, sich** галíцца; ***sich ~ lássen**** галíцца (*у цырульніка*)

Rasíerklinge *f* -, -n лязó бяспéчнай бры́твы

Rasíermesser *n* -s, - бры́тва

Rasíerpinsel *m* -s, - памазóк для галéння

Rasíerzeug *n* -(e)s, -e прылáды для галéння

Räson [rɛˈzɔ̃:] *f* - 1) рóзум, развáжнасць; ***j-m ~ béibringen*, j-n zur ~ bríngen**** абразýміць, прывéсці да рóзуму когó-н. 2) дóвад, аргумéнт

räsoníeren *vi* 1) развíжáць 2) раздрáжнена размаўля́ць; ля́яцца; ***er hat ímmer étwas zu ~*** ён заўсёды чым-н. не задавóлены

Ráspel *f* -, -n 1) *тэх.* рáшпіль 2) тáрка

ráspeln *vt* 1) апрацóўваць рáшпілем 2) шаткавáць (*капусту*)

Ráspelschokolade *f* - дрóбна размéльчаны шакалáд

Rásse *f* -, -n 1) рáса 2) парóда

Rássehund *m* -(e)s, -e парóдзісты сабáка

rásseln *vi* грымéць, звінéць, трашчáць; ***mit dem Säbel [mit den Wáffen] ~*** брáзгаць збрóяй; ***er ist durch Exámen gerásselt*** ён (з трэ́скам) правалíўся на экзáмене

Rássenlehre *f* - рáсавая тэóрыя

Rássenvorurteil *n* -(e)s, -e рáсавыя забабóны

Rássenwahn *m* -(e)s рáсавая бязглýздзіца [недарэ́чнасць]

Rássepferd *n* -(e)s, -e парóдзісты конь

Rássevieh *n* -s парóдзістая жывёла

rássig *a* парóдзісты

rássisch *a* 1) расíсцкі 2) рáсавы

Rássísmus *m* - расíзм

rassístisch *a* расíсцкі

Rast *f* -, -en 1) адпачы́нак, перады́шка, прывáл; ~ ***máchen*** адпачы́ць, зрабíць прывáл ◊ ***erst die Last, dann die ~*** сон на зáўтра адкладзí, а спрáву сёння зрабí; сёння зрóбіш – зáўтра як знóйдзеш 2) *тэх.* упóр, стóпар

rásten *vi* адпачывáць, зрабíць прывáл ◊ ***rast' ich, so rost' ich*** ≅ пад ляжáчы кáмень вадá не цячэ́

Ráster *m* -s, - *палігр.* сéтка, растр

rástlos 1. *a* нястóмны **2.** *adv* без адпачы́нку

Rástlosigkeit *f* - нястóмнасць, няўстры́манасць

Rasúr *f* -, -en 1) падчы́стка, падчы́шчанае мéсца 2) галéнне

Rat I *m* -(e)s, -Räte 1) рáда, нарáда; ~ ***hálten*, zu ~e géhen* [sítzen*]*** вéсці нарáду, рáіцца, засядáць 2) дарáдца, рáдца, савéтнік; ***der gehéime ~*** тáйны савéтнік 3) -(e)s, -schläge парáда (*указанне*); ***(éinen) ~ gében* [ertéilen]*** рáіць, давáць парáду; ***j-m mit ~ und Tat zur Séite stéhen* [béistehen*]*** дапамагчы́ камý-н. слóвам і спрáвай ◊ ***Hitz im ~, Eil in der Tat bringt nichts als Schad*** паспéх лю́дзям на смех; ***gúter ~ kommt über Nacht*** пераначýем, то бóлей [лéпей] пачýем; ***kommt Zeit, kommt ~*** што былó, тóе бáчылі, а што бýдзе – пабáчым

Rat II *m* -(e)s, -Räte савéт (*калегіяльны орган*); ***der örtliche*** ~ мясцóвы савет; ***pädagógischer*** ~ педагагíчны савéт

Ráte *f* -, -n 1) дóля, чáстка, рáта, часткóвы плацёж 2) нóрма; ***in ~en*** на рáты, у растэрмінóўку; ~ ***des Méhrwerts*** нóрма дадаткóвай вáртасці

ráten* I *vt* 1) рáіць 2) адгáдваць

ráten * II *vt* 1) рáіць, рáдзіць; ***lass dir ~ !*** паслýхайся маёй парáды!; ***das lass dir geráten sein!*** гэ́та мая́ табé (апóшняя) парáда; ***das will ich dir geráten háben!*** рáю табé гэ́та запóмніць; ***es wäre zu*** ~ трэ́ба былó б, найлéпш былó б; ***die Verhältmisse ~ es*** гэ́та дыктýецца абстáвінамі

rátenweise *adv* на рáты, па чáстках, у растэрмінóўку

Rátenzahlung *f* -, -en плáта ў растэрмінóўку [на рáты]

Rátgeber *m* -s, - дарáдчык, дарáдца

Ráthaus *n* -es, -häuser рáтуша

Ratifikatión *f* -, -en ратыфікáцыя

ratifizíeren *vt* ратыфікавáць

Rátio *f* - 1) рóзум, лагíчнае мыслéнне 2) аргумéнт

Ratión *f* -, -en паёк, рацыён; ***éiserne*** ~ непарýшны паёк [рацыён]

rationál *a* рацыянáльны

rationalisíeren *vt* рацыяналізавáць

Rationalisíerung *f* -, -en рацыяналізáцыя

Rationalísmus *m* - *філас.* рацыяналíзм

rationalístisch *a* рацыяналісты́чны

Rationalíst *m* -en, -en 1) *філас.* рацыяналíст 2) развáжлівы чалавéк

rationéll *a* рацыянáльны, мэтазгóдны; эканóмны

rationíeren *vt* 1) даклáдна размяркóўваць (*час і г.д.*) 2) устанáўліваць паёк (*на што-н.*), увóдзіць кáрткі (*на продаж тавараў*)

Rationíerung *f* -, -en 1) устанаўлéнне пайкá 2) кáртачная сістэ́ма

ratiónsweise *a* пайкáмі; чáсткамі, пóрцыямі

rätlich *гл.* rátsam

rátlos *a* разгýблены, бездапамóжны; нерашýчы

Rátlosigkeit *f* - бездапамóжнасць, разгýбленасць, нерашýчасць

rátsam *a* мэтазгóдны, пажадáны, развáжны; ***ich hálte das nicht für*** ~ я не рáіў бы (рабíць гэ́тага)

Rátsche *f* -, -n трашчóтка (*тс. перан.*); храпавы́ механíзм; калаўрóт

Rátschlag *m* -s, -schläge парáда

rátschlagen* *неаддз. vi* (*über A*) рáіцца, рáдзіцца (*аб чым-н.*)

Rátschluss *m* -es, -schlüsse рашэ́нне, пастанóва

Rätsel *n* -s, - загáдка; ***man stand vor éinem*** ~ гэ́та былó загáдкай; ***ein ~ lösen*** разгадáць загáдку

rätselhaft *a* загáдкавы, таямнíчы

rätseln *vi* 1) адгáдваць, спрабавáць адгадáць; рóзуму не дабірáць 2) гавары́ць загáдкамі

Rátsherr *m* -n, -en член муніцыпалітэ́та, муніцыпáльны дарáдца [дарáдчык]

Rátskeller *m* -s, - вíнны склеп [шынóк] (*пры ратушы*)

rátsuchend *a* які́ шукáе парáды

Rátte *f* -, -n пацýк; ***wie éine ~ schláfen**** спаць як пшанíцу прадáўшы; ***er schwimmt wie éine*** ~ ён плáвае як ры́ба ◊ ***éine ~ im Kopf háben*** *разм.* з'éхаць з глýзду

Ráttenfalle *f* -, -n пáстка на пацукóў

Ráttengift *n* -s, -e пацукóвы яд

Ráttenkönig *m* -(e)s, -e 1) клубóк [кóдла] пацукóў 2) *перан.* клубóк (*непрыемнасцей*)

Ráttenschwanz *m* -es, -schwänze *разм.* дóўгая чаргá, хвост

ráttern *vi* грукатáць, траскатáць, грýкаць

Ratz *m* -es, -e *разм.* шрам, дрáпіна

rátzekahl 1. *adv разм.* 1) галышóм 2) зусíм, спрэс; ***álles ~ áufessen**** з'éсці ўсё дачыстá **2.** *a* лы́сы, пляшы́вы

rátzen *vt* дрáпаць, скрэ́бці

rau 1) шурпáты, жóрсткі 2) грýбы, сурóвы; рэ́зкі 3) хры́плы 4) сыры́, неапрацавáны; ***~es Klíma*** сурóвы клíмат ◊ ***mit ~ er Hand ánfassen*** крýта

абысцíся

Ráubein *n* -s, -e *разм.* неачэ́саны [гру́бы] чалавéк

Ráufutter *n* -s грубы́ корм, сухí фура́ж

Ráureif *m* -s шэ́рань, íней

Raub *m* -(e)s 1) рабу́нак, грабéж 2) здабы́ча; ***an j-m etw. ~ begéhen* [verüben]*** гра́біць, рабава́ць каго́-н., што-н.

Ráubbau *m* -s драпéжніцкая распрацо́ўка [эксплуата́цыя] (*радовішча*), драпéжніцкае ўрабля́нне зямлí

ráuben 1. *vt* 1) рабава́ць, выкрада́ць 2) (*D*) пазбаўля́ць; ***j-m das Lében ~*** пазбаўля́ць каго́-н. жыцця́ **2.** *vi* рабава́ць, разбо́йнічаць

Räuber *m* -s, - 1) разбо́йнік, рабаўнíк, грабéжнік 2) *перан.* драпéжнік

Räuberbande *f* -, -n хéўра [ба́нда] рабаўнíко́ў

Räubergeschichte *f* -, -en 1) ка́зкі [раска́зы] пра разбо́йнікаў 2) *pl* абы-што́, небылíцы

Räuberhöhle *f* -, -n разбо́йніцкі прыто́н

räuberisch *a* разбо́йніцкі, драпéжніцкі, рабаўнíцкі

räubern *vi* гра́біць, рабава́ць

Ráubfisch *m* -(e)s, -e драпéжная ры́ба

Ráubgesindel *n* -s *зборн.* рабаўнíкí, разбо́йнікі; ба́нда [ша́йка] разбо́йнікаў [рабаўнíко́ў]

ráubgierig *a* драпéжны

Ráubgut *n* -(e)s, -güter нарабава́ная маёмасць

Ráubkrieg *m* -(e)s, -e захо́пніцкая вайна́

Ráubmord *m* -(e)s, -e забо́йства з мэ́тай рабу́нку

Ráubmörder *m* -s, - банды́т, разбо́йнік (*які забівае з мэтай грабяжу*)

Ráubtier *n* -s, -e драпéжны звер

Ráubvogel *m* -s, -vögel драпéжная птýшка

Ráubzug *m* -(e)s, -züge разбо́йніцкі набéг [налёт]

Rauch *m* -s дым; ***in ~ und Flámmen áufgehen**** згара́ць дашчэ́нту [датла́]; ***der ~ beißt in die [in den] Áugen*** дым есць во́чы; ***nach ~ schmécken*** па́хнуць ды́мам (*пра страву*)

ráuchen 1. *vt* куры́ць, палíць (*цыгарэту*) **2.** *vi* дымíцца, куры́цца, курады́міць ◊ ***er árbeitete bis ihm der Kopf ráuchte*** ён працава́ў да ачмурэ́ння; ***er árbeitet, dass es nur so raucht*** *разм.* ён працу́е ва-ўсю́; ***héute raucht's*** *разм.* сёння па́хне сма́жаным (*здабычай*)

Ráuchen *n* -s курэ́нне; ~ ***verbóten!*** куры́ць забараня́ецца!

Ráucher *m* -s, - 1) курэ́ц 2) ваго́н [купэ́] для курцо́ў; ***für ~*** для курцо́ў (*надпіс*)

Ráucherabteil *n* -(e)s, -e купэ́ для курцо́ў

Räucherhering *m* -(e)s, -e вэ́нджаны селядзéц

räucherig *a* 1) ды́мны 2) закóпчаны

räuchern *vt* 1) аку́рваць 2) вэ́ндзіць

Räucherung *f* -, -en 1) вэ́нджанне 2) аку́рванне

Räucherware *f* -, -n вэ́нджаныя праду́кты

Ráuchfahne *f* -, -n стоўб ды́му

Ráuchfang *m* -(e)s, -fänge ко́мін, дымахо́д ◊ ***etw. in den ~ schréiben**** ≅ лічы́ць што-н. прапа́ўшым; махну́ць руко́й на што-н.

Ráuchfleisch *m* -(e)s вэ́нджанае мя́са

ráuchig *a* 1) ды́мны 2) які́ дымíцца 3) закурады́млены

Ráuchleder *n* -s за́мша, замш

ráuchlos *a* бязды́мны

Ráuchpilz *m* -es, -e *вайск.* грыбападо́бнае во́блака

Rauchsäule *f* -, -n слуп ды́му

Ráuchschleier *m* -s, - *вайск.* дымава́я засло́на

Ráuchtabak *m* -s, -e куры́льны тыту́нь

Ráuchvorhang *m* -(e)s, -hänge *гл.* Ráuchschleier

Ráuchware I *f* -, -n фу́тра, футравы́я рэ́чы

Ráuchware II *f* -, -n (*часцей pl*) *разм.* тытунёвыя вы́рабы, ку́рыва

Ráuchwerk *n* -(e)s *гл.* Ráuchware I

Ráuchwolke *f* -, -n клубы́ ды́му

Räude *f* -, -n 1) парша́ 2) каро́ста 3) лішáй

räudig *a* паршы́вы, шалудзíвы

rauf *гл.* heráuf

Ráufbold *m* -(e)s, -e буя́н, забія́ка, задзíра

Ráufe *f* -, -n карму́шка, я́слі

ráufen **1.** *vt* (і)рвáць, вырвáць, цягáць, тýзаць; ***sich (D) die Háare ~*** рваць на сабé валасы́; ***j-n ~*** цягáць [тýзаць] кагó-н. за валасы́ **2. ~, sich** біцца, тýзацца; сварыцца

Rauferéi *f* -, -en бóйка, лупцóўка

ráuf|lustig, ~süchtig *a* задзíрысты

Ráuheit *f* - 1) шурпáтасць, жóрсткасць 2) хры́пласць 3) грýбасць, сурóвасць

Raum *m* -(e)s, Räume 1) прастóра, абшáр 2) мéсца, памяшкáнне 3) аб'ём, ёмістасць 4) кабíна, пакóй 5) раён, мясцóвасць

Ráumanzug *m* -(e)s, -anzüge касмíчны скафáндр

Ráumausgestaltung *f* -, -en афармлéнне памяшкáння, інтэр'éр

Ráumbild *n* -(e)s, -er стэрэаскапíчнае [прастóравае] адлюстравáнне, стэрэаздымак

räumen *vt* **1.** 1) прыбірáць 2) ачышчáць, вызваля́ць мéсца; ***etw. beiséite ~*** адсýнуць штó-н. убóк 3) эвакуíраваць, пакідáць, вызваля́ць; ***aus dem Wege ~*** прыбрáць з дарóгі; ***das Schláchtfeld ~*** пайсцí з пóля бíтвы, адступíць 4) *марск.* трáліць **2.** *vi* капáцца; ***in [únter] Papieren ~*** капáцца ў папéрах

Ráumfahrer *m* -s, - касманáўт

Ráumfahrt *f* - 1) касманáўтыка 2) -, -en палёт у кóсмас

Ráumflieger *m* -s, - *гл.* Ráumfahrer

Ráumflugkörper *m* -s, - касмíчны лятáльны апарáт

Ráumgestaltung *f* -, -en афармлéнне памяшкáння

Ráuminhalt *m* -(e)s аб'ём, ёмістасць

Ráumkino *n* -s аб'ёмнае кінó, стэрэакінó

Ráumlehre *f* - стэрэамéтрыя

räumlich **1.** *a* 1) прастóравы 2) ёмісты, аб'ёмны **2.** *adv* у прастóравых аднóсінах

Räumlichkeit *f* -, -en 1) памяшкáнне 2) аб'ём, ёмістасць

Ráummangel *m* -s недахóп мéсца, цеснатá

Ráummeter *n* -s, - кубíчны метр

Ráumpflegerin *f* -, -nen пакаёўка, прыбірáльшчыца

Ráumschiff *n* -(e)s, -e касмíчны карабéль

Räumung *f* -, -en 1) прыбірáнне 2) ачышчэ́нне 3) эвакуáцыя; *марск.* трáленне

Räumungsarbeiten *pl* рабóты па ачышчэ́нні ад руíнаў [развáлін]

Räumungsbefehl *m* -(e)s, -e *вайск.* загáд аб эвакуáцыі (*горада і г.д.*)

ráunen *vt высок.* шаптáць, нашэ́птваць

Ráupe *f* -, -n 1) *заал.* вýсень 2) *тэх.* гýсеніца 3) *разм.* гýсенічны трáктар ◊ ***er hat ~n im Kopf*** у ягó дзівáцтвы [бзíкі] у галавé; ***j-m ~n in den Kopf sétzen*** выклікáць [абуджáць] у кагó-н. недарэ́чныя [бязглýздыя] дýмкі

Ráupenschlepper *m* -s, - 1) гýсенічны трáктар, цягáч 2) *вайск. жарг.* стáршы афіцэ́р

raus *гл.* heráus

Rausch *m* -es, Räusche 1) ап'янéнне, хмель 2) захаплéнне, зачаравáнне; ***er hat éinen ~*** ён пад хмялькóм; ***im érsten ~*** у пéршым пары́ве; ***es kam über ihn wie ein ~*** ён быў у захаплéнні [зачаравáным]; ***er hat éinen ~*** ён падвы́піўшы [пад чáркай]

ráuschen *vi* шумéць, шалясцéць, цурчáць, шамацéць

Ráuschen *n* -s шум, цурчáнне, шамацéнне

Ráuschgift *n* -s, -e наркóтык

Ráuschgold *n* -es сусáльнае зóлата

räuspern, sich адкáшліваццa

Ráusschmeißer *m* -s, - *разм.* выкідáла

Ráute *f* -, -n 1) *матэм.* ромб 2) *тэх.* рýчка ключá 3) *карт.* бýбны

ráutenförmig *a матэм.* ромбападóбны

Rayon [rɛˈjɔ̃:] *m* -s, -s раён; учáстак; акрýга

Rázzia *f* -, -s *і* -zi¦en аблáва, налёт

Re *n* -s, -s 1) *карт.* рэ 2) *перан.* адкáз на вы́клік, кóнтрвыклік

Reagénzglas *n* -es, -gläser прабíрка

reagíeren *vi* рэагавáць

Reaktión *f* -, -en рэáкцыя

reaktionär *a* рэакцы́йны

Reaktionär *m* -s, -e рэакцыянéр

reaktiónsschnell *adv* вокамгнéнна, імгнéнна

reaktivieren [-ˈvi:-] *vt* зноў [паўтóрна]

прывéсці ў дзéянне

Reaktivierung [-ˈvi:-] *f* - паўтóрнае прывядзéнне ў дзéянне

Reáktor *m* -s, -tóren (я́дзерны) рэáктар

reál *a* рэáльны, факты́чны, сапрáўдны

Reáli¦en *pl* 1) сапрáўдныя вáртасці 2) фáкты, звéсткі 3) прыродазнáўчыя навýкі

realisíerbar *a* рэáльны, які магчы́ма ажыццяві́ць [вы́канаць]

realisíeren *vt* 1) рэалізавáць, здзяйсня́ць, выкóнваць 2) рэалізавáць, пераўтвары́ць у грóшы

Realísmus *m* - рэалі́зм (*тс. маст.*)

realístisch *a* рэалісты́чны

Realität *f* - 1) рэáльнасць, рэчаíснасць 2) факт, сапрáўдны стан рэ́чаў

Reállohn *m* -(e)s, -löhne рэáльная заробóтная плáта

Reálschule *f* -, -n рэáльнае вучы́лішча

Reálwert *m* -(e)s, -e рэáльная [фактычная] вáртасць

Rébe *f* -, -n вінагрáдная лазá

Rebéll *m* -en, -en бунтáр, паўстáнец, інсургéнт

rebellíeren *vi* узбунтавáцца; выхóдзіць з сябе; узня́ць паўстáнне [бунт]

Rebellión *f* -, -en бунт, паўстáнне

rebéllisch *a* бунтáрскі, паўстáнчы, паўстáнцкі

Rébhuhn *n* -(e)s, -hühner *заал.* курапáтка

Rébstock *m* -(e)s, -stöcke *гл.* Rébe

Rébus *m, n* -, -se рэ́бус

réchen *vt* грáбіць, зграбáць (*граблямі*)

Réchen *m* -s, - 1) грáблі, грабéлькі 2) *тэх.* рашóтка; грóхат

Réchenaufgabe *f* -, -n арыфметы́чная задáча

Réchenbuch *n* -(e)s, -bücher падрýчнік арыфмéтыкі

Réchenfehler *m* -s, - памы́лка ў падлі́ку, пралíк

Réchenformel *f* -, -n матэматы́чная фóрмула

Réchenheft *n* -(e)s, -e сшы́так па арыфмéтыцы

Réchenkunst *f* - арыфмéтыка

Réchenkünstler *m* -s, - фенаменáльны матэмáтык

Réchenlehrer *m* -s, - настáўнік арыфмéтыкі

Réchenmaschine *f* -, -n арыфмóметр

Réchenschaft *f* - справаздáча; ***j-m zur ~ zíehen**** прыцягваць кагó-н. да адкáзнасці; ***~ áblegen*** давáць [рабíць] справаздáчу; ***~ für etw. (A) schúlden [schúldig sein]*** быць абавя́заным зрабíць справаздáчу аб чым-н.

Réchenschafts|bericht *m* -s, -e, **~legung** *f* -, -en справаздáчны даклáд, справаздáча

réchenschaftspflichtig *a* (пад)справаздáчны

Réchenschieber *m* -s, - лічы́льная лінéйка

réchnen 1. *vi* 1) лічы́ць, вылíчваць; ***im Kopf ~*** падлíчваць у галавé; ***von héute an geréchnet*** пачынáючы з сённяшняга дня 2) (*auf A*) разлíчваць, спадзявáцца (*на каго-н., на што-н.*) 3) (*mit D*) лічы́цца (*з кім-н., з чым-н.*) **2.** *vt* 1) рашáць, вылíчваць, падлíчваць 2) (*zu D*) прылíчваць (*да каго-н., да чаго-н.*); ***das muss man ihm zur Éhre ~*** гэ́та рóбіць ямý гóнар; ***j-m etw. zum [als] Verdíenst ~*** стáвіць камý-н. штo-н. у заслýгу

Réchnen *n* -s арыфмéтыка, лічэ́нне, падлíк

Réchner *m* -s, - 1) матэмáтык 2) калькуля́тар; вылічáльная машы́на, вылічáльная прылáда 3) рахункавóд

réchnerisch 1. *a* матэматы́чны, лічы́льны **2.** *adv* матэматы́чна; пры вылічэ́нні

Réchnung *f* -, -en 1) рахýнак, разлíк; ***láufende ~*** *бухг.* бягýчы рахýнак; ***j-m etw. in ~ bríngen* [stéllen]*** запісáць штo-н. на чый-н. рахýнак; ***auf éigene ~*** за свой кошт; ***auf ~ líefern*** пастáвіць у крэды́т 2) вылічэ́нне, рашэ́нне, арыфметы́чная задáча; ***die ~ geht nicht auf*** задáча не атры́мліваецца 3) разлíк, падлíк, улíк; ***nach méiner ~*** па маíх падлíках; ***etw. áußer ~ lássen**** не прымáць штo-н. у разлíк; ***éiner Sáche ~ trágen**** улíчваць якýю-н. акалíчнасць ◊ ***éinen Strich durch die ~ máchen***

касавáць (*чые-н.*) плáны; ***es geht álles auf éine*** ~ ці грэх, ці два; адзíн грэх; хоць раз у лоб, хоць два

Réchnungsart *f* -, -en спóсаб вылічэ́ння

Réchnungsausgleich *m* -(e)s, -e *фін.* сáльда

Réchnungsbeleg *m* -(e)s, -e апраўдáльны дакумéнт, распíска

Réchnungsführer *m* -s, - рахункавóд

Réchnungsführung *f* -, -en 1) рахункавóдства, бухгалтэ́рыя 2) улíк

Réchnungsjahr *n* -(e)s, -e справаздáчны год

recht 1. *a* 1) прáвы; ***~er Hand*** па прáвую рукý; ***~er Vertéidiger*** прáвы абарóнца (*футбол*) 2) слýшны, прáвільны, адпавéдны; ***der ~e Weg*** прáвільная дарóга; ***das geht nicht mit ~en Díngen zu*** тут спрáва нячы́стая; ***es ist nicht ~ von dir*** гэ́та [так] нядóбра з твайгó бóку; ***schon ~!*** дóбра!, у згóдзе!; ***es ist mir ~*** я згóдзен, мянé гэ́та задавальня́е 3) адпавéдны; ***im ~en Áugenblick*** у адпавéдны мóмант 4) сапрáўдны; ***er gibt sich ~e Mühe*** ён сапраўды́ намагáецца; ***ich hábe kein ~es Zútrauen zu ihm*** я не асаблíва давярáю ямý 5) *матэм.* прамы́ (*вугал*) **2.** *adv* слýшна, справядлíва; давóлі; ~ ***gut*** давóлі дóбра; ***es geschíeht ihm*** ~ ён гэ́тага вáрты [заслугóўвае]; ***erst*** ~ тым больш, пагатóў; ~ ***und schlecht*** з грахóм папалáм; ***ich wérde nicht ~ klug daráus*** я гэ́тага нія́к не магý зразумéць; ***man kann es ihm nicht ~ máchen*** ямý нія́к не дагóдзіш

=recht *паўсуф. прыметнікаў, паказвае адпаведнасць правілу, закону, маральнаму абавязку, вызначанаму парадку*: lótrecht вертыкáльны

Recht *n* -(e)s, -e 1) прáва, закóн; ~ ***auf Árbeit*** прáва на прáцу; ***von ~s wégen*** на падстáве закóна; ~ ***háben*** мець рáцыю; ***j-m ~ gében**** прызнавáць чыю-н. справядлíвасць [прáўду, слýшнасць]; ***wíder das*** ~ процізакóнна, супрацьзакóнна; ~ ***spréchen**** судзíць, вынóсіць прыгавóр [прысýд]; ***j-m die bürgerlichen ~e áberkennen**** пазбáвіць кагó-н. грамадзя́нскіх правóў; ***álle ~e vórbehalten**** без прáва перавыдáння (*надпіс на адвароце тытульнага ліста нямецкіх кніг*); ***im ~ sein*** мець рáцыю; у адпавéднасці з закóнам; ***das ~ mit Füßen tréten**** зневажáць правы́ 2) прáўда, слýшнасць; ***etw. zu [für] ~ erkénnen**** лічы́ць што-н. прáвільным [слýшным] ◊ ~ ***muss doch ~ bléiben**** закóн ёсць закóн; ***wo nichts ist, hat auch der Káiser sein ~ verlóren*** ≅ як нямá, дык нямá

réchtbrechend *a* які́ парушáе закóн, супрацьпрáўны, неправавы́

Rechte *sub* **1.** *f* -n, -n прáвая рукá; ***zur ~n*** напрáва **2.** *m, f* -n, -n патрэ́бны чалавéк; ***an den ~n kómmen* [geráten*]*** папáсці як раз да кагó трэ́ба **3.** *n* -n патрэ́бнае, адпавéднае; ***das ~ tréffen**** выбрáць [знайсцí] тóе, што трэ́ба; папáсці ў крóпку

Réchteck *n* -(e)s, -e *матэм.* прамавугóльнік, прастакýтнік

réchteckig *a* прамавугóльны, прастакýтны

réchten *vi* спрачáцца, судзíцца, сварыцца; ~ ***und féchten*** спрачáцца і сварыцца ◊ ~ ***und ríchten*** ≅ разважáць ды меркавáць

réchterseits *adv* з прáвага бóку

réchtfertigen 1. *неаддз. vt* апрáўдваць **2. ~, sich** (*vor D*) апрáўдвацца (*перад кім-н.*)

Réchtfertigung *f* -, -en апраўдáнне; ***zu séiner*** ~ дзéля свайгó апраўдáння

réchtgläubig *a* прававе́рны; праваслáўны

réchthaberisch *a* упáрты, незгавóрлівы

réchtlich 1. *a* 1) закóнны 2) прававы́, юрыды́чны **2.** *adv* 1) юрыды́чна, з пýнкту пóгляду прáва 2) сумлéнна

réchtlinig *a* прамалінéйны

réchtlos *a* 1) бяспрáўны 2) незакóнны

Réchtlosigkeit *f* - 1) бяспрáўнасць, бяспрáўе 2) незакóннасць

réchtmäßig *a* закóнны, легáльны, легіты́мны

Réchtmäßigkeit *f*- закóннасць, легáль-

насць, легіты́мнасць, апра́ўданасць
rechts *adv* напра́ва, у пра́вы бок, з пра́вага бо́ку, правару́ч; ***von ~ nach links*** спра́ва нале́ва; ***~ um!*** напра́ва! (*каманда*)
Réchtsanspruch *m* -(e)s, -sprüche зако́ннае дамага́нне, зако́нная прэтэ́нзія, пра́ва
Réchtsanwalt *m* -(e)s, -wälte адвака́т
Rechtsáußen *m* -, - пра́вы кра́йні напада́ючы (*футбол*)
Réchtsberater *m* -s, - юрыско́нсульт
Réchtsbeschwerde *f* -, -n *юрыд.* ска́рга
Réchtsbeugung *f* -, -en абхо́д зако́на, правапарушэ́нне
Réchtsbrecher *m* -s, - правапаруша́льнік
Réchtsbruch *m* -(e)s, -brüche *юрыд.* правапарушэ́нне
réchtschaffen 1. *a* сумле́нны, прысто́йны, праўдзі́вы **2.** *adv* як ма́е быць, як след, ду́жа
Réchtschaffenheit *f* - сумле́ннасць, прысто́йнасць
Réchtschreibung *f* - пра́вапіс, арфагра́фія
réchtsfähig *a* правамо́цны
Réchtsfähigkeit *f* - правамо́цтва
Réchtsfall *m* -(e)s, -fälle судо́вая спра́ва
Réchtsfrage *f* -, -n юрыды́чнае пыта́нне
Réchtsgang *m* -(e)s судаво́дства
réchtsgerichtet *a тэх., паліт.* пра́вы, пра́вага напра́мку
Réchtsgewinde *n* -s, - *тэх.* пра́вая вінтава́я нарэ́зка
réchtsgültig *a* зако́нны, які́ ма́е зако́нную сі́лу
Réchtshänder *m* -s, - праўшá (*які працуе правай рукой*)
réchtshändig *a* праwару́кі
réchtsher *a* з пра́вага бо́ку
réchtsherum *adv* напра́ва, у пра́вы бок (*павярнуць*), з пра́вага бо́ку (*абыйсці*)
rechtshín *adv* напра́ва, упра́ва
Rechtsínnen *m* -, - пра́вы паўсярэ́дні напада́ючы (*у футболе*)
Réchtskraft *f* - зако́нная сіла
réchtskräftig *a* які́ ма́е зако́нную сі́лу
Réchtskunde *f* - юрыспрудэ́нцыя, пра́ва, правазна́ўства
réchtskundig *a* дасве́дчаны ў зако́нах, які́ ве́дае зако́ны
Réchtskurve *f* [-və-] -, -n пра́вы паваро́т
Réchtsnachfolger *m* -s, - праваперайма́льнік
Réchtsordnung *f* -, -en правапара́дак
Réchtspflege *f* - судаво́дства
Réchtsprechung *f* -, -en 1) вынясе́нне прысу́ду [прыгаво́ру] 2) судо́вае рашэ́нне
réchtsseitig *a* 1) правабако́вы 2) *тэкст.* до́бры [пра́вы] бок (матэ́рыі)
Réchtsspruch *m* -(e)s, -sprüche прысу́д, судо́вае рашэ́нне
Réchtsstreit *m* -(e)s, -e судо́вая спра́ва, працэ́с
rechtsúm! *a* напра́ва! (*каманда*)
réchtsverbindlich *a* які́ ма́е абавязко́вую сі́лу
Réchtsverdreher *m* -s, - кручкатво́р
Réchtsverfahren *n* -s, - судаво́дства
Réchtsverhältnisse *pl* прававы́я адно́сіны [дачыне́нні]
Réchtsverhandlung *f* -, -en судо́выя спрэ́чкі
Réchtsverletzung *f* -, -en правапарушэ́нне
Réchtsweg *m*: ***auf dem ~*** праз суд; ***den ~ beschréiten**** звярта́цца да суда́, перада́ць спра́ву ў суд
réchtswidrig *a* процізако́нны, супрацьзако́нны
réchtswink(e)lig *a* прамавуго́льны, прастаку́тны
Réchtswissenschaft *f* - правазна́ўства, пра́ва, юрыспрудэ́нцыя
réchtzeitig 1. *a* своечасо́вы **2.** *adv* своечасо́ва, у вы́значаны тэ́рмін
Réchtzeitigkeit *f* - своечасо́васць
Reck *n* -(e)s, -e *спарт.* турні́к, перакла́дзіна
Récke *m* -n, -n во́лат, асі́лак
récken 1. *vt* выця́гваць, расця́гваць; выця́гваць, высо́ўваць **2. ~, sich** выця́гвацца, расця́гвацца; ***sich ~ und strécken*** намага́цца з усіх сіл; вылу́звацца са ску́ры
réckenhaft *a* во́латаўскі, атлеты́чны, магу́тны

Recórder [-k-] *m* -s, - 1) касéтны магніта-фóн 2) рэкóрдэр
Redakteur [-ˈtø:r] *m* -s, -e рэдáктар
Redaktión *f* -, -en 1) рэдáкцыя 2) рэдага-вáнне
redaktionéll *a* рэдакцы́йны
Réde *f* -, -n 1) мóва, размóва; ***wovón ist die ~?*** пра што гавóрка?; ***es ist nicht der ~ wert*** аб гэ́тым не вáрта гавары́ць; ***es verschlúg ihm die ~*** *перан.* у ягó адняло́ язы́к 2) прамóва, даклáд; ***eine ~ hálten**** выступáць з прамóвай; ***j-m in die ~ fállen**** перапыня́ць кагó-н. 3) адкáзнасць; ***j-m ~ (und Ántwort) stéhen**** давáць ка-мý-н. тлумачэ́нні [рабíць справаздáчу]; ***j-n zur ~ stéllen*** прыця́гваць кагó-н. да адкáзнасці 4) *лінгв.* мóва, мóўны стыль; ***dirékte ~*** прóстая мóва; ***indirékte ~*** ускóсная мóва
rédefaul *a* негаваркí, негаварлíвы
rédefertig *a* які ўмéе свабóдна гавáрыць; красамóўны
Rédefertigkeit *f* - умéнне свабóдна гава-рыць; дар мóвы [слóва]
Rédefreiheit *f* - свабóда слóва
rédegewandt *a* красамóўны
Rédegewandtheit *f* - *гл.* Rédefertigkeit
Rédekunst *f* - красамóўства, прамóўніцкі тáлент
réden *vt, vi* гавары́ць, гýтарыць, размаў-ля́ць, прамаўля́ць; ***wie ein Buch ~, wie gedrúckt ~*** гавары́ць як па-пíсанаму; ***er lässt mit sich ~*** ён згавóрлівы; ***du hast gut ~!*** табé лёгка казáць!; ***ins Ge-wíssen ~*** кранáць сумлéнне, сарóміць; ***von sich ~ máchen*** звяртáць на сябé ўвагу
Rédensart *f* -, -en 1) мóўны зварóт, вы́-раз; ***spríchwörtliche ~*** пры́маўка 2) *pl* пусты́я [агýльныя] фрáзы
Rédeteil *m* -(e)s, -e *грам.* часцíна мóвы
Rédeweise *f* -, -n манéра гавары́ць [раз-маўля́ць]; стыль
Rédewendung *f* -, -en мóўны зварóт, вы́-раз, выражэ́нне
redigíeren *vt* рэдагавáць
rédlich *a* (дóбра)сумлéнны
Rédlichkeit *f* - (дóбра)сумлéннасць
Rédner *m* -s, - даклáдчык, прамóўца
Rédnerbühne *f* -, -n трыбýна прамóўцы
Rédnergabe *f* - дар слóва, арáтарскае красамóўства
rédnerisch *a* прамóўніцкі, красамóўніцкі
Rédnerpult *m* -(e)s, -e трыбýна
rédselig *a* гаваркí
Rédseligkeit *f* - гаварлíвасць
Reduktión *f* -, -en 1) скарачэ́нне, рэдýк-цыя 2) *хім.* аднаўлéнне 3) *матэм.* пе-ратварэ́нне
Reduktiónsmittel *n* -s, - *хім.* аднóўнік
Reduplikatión *f* -, -en *лінгв.* рэдуплікá-цыя, падваéнне
reduplizíeren *vt лінгв.* падвóйваць
reduzíeren *vt* 1) скарачáць, абмяжóў-ваць, памяншáць; рэдукавáць 2) *хім.* аднаўля́ць
reduzíert *a лінгв.* рэдуцы́раваны (*пра гук*)
Réede *f* -, -n *марск.* рэйд; ***auf der ~ án-kern*** кíнуць я́кар на рэ́йдзе
Réeder *m* -s, - суднаўладáльнік
Reederéi *f* -, -en парахóдная кампáнія
re¦éll *a* 1) рэáльны, сапрáўдны 2) сум-лéнны, надзéйны (*камерц.*); ***ein ~es Geschäft*** надзéйная спрáва; ***~e Wáre*** дóбры тавáр; ***ein ~er Káufmann*** на-дзéйны [сумлéнны] купéц 3) рэáльны, цвярóзы
Reep *n* -s, -e *марск.* лíна, канáт
Referát *n* -s, -e даклáд, рэферáт
Referéndum *n* -s, -den *i* -da рэферэ́ндум, усенарóднае апытáнне, усенáроднае галасавáнне
Referént *m* -en, -en даклáдчык; рэферэ́нт
Referénz *f* -, -en вóдзыў, рэкамендáцыя
Referénzmuster *n* -s, - *камерц.* узóр (*на падставе якога заключаецца здзелка аб куплі- продажу*)
referíeren *vt* даклáдваць (*што-н., пра што-н.*), рабíць даклáд (*пра што-н.*)
reflektíeren **1.** *vt фіз.* адбівáць **2.** *vi* 1) (*auf A*) разлíчваць (*на што-н.*), прэ-тэндавáць (*на што-н.*) 2) (*über A*) раз-важáць (*аб чым-н.*)
Refléktor *m* -s, -tóren рэфлéктар

reflektórisch *a фізіял.* рэфлéктарны, рэфлектыўны

Refléx *m* -es, -e 1) *фізіял.* рэфлéкс; ***bedíngter*** ~ умóўны рэфлéкс 2) *фіз.* адлюстравáнне

Reflexión *f* -, -en 1) *фіз.* адлюстравáнне, адбíтак 2) *псíхал.* рóздум, рэфлéксія; самааналіз

reflexív *a* 1) адварóтны, адбíты 2) *грам.* зварóтны

Reflexívpronomen *n* -s, - *i* -mina зварóтны займéннік

Refórm *f* -, -en рэфóрма, пераўтварэ́нне

Reformatión *f* -, -en рэфармáцыя

Reformátor *m* -s, -tóren рэфармáтар

reformíeren *vt* рэфармавáць, пераўтварáць

Réformísmus *m* - рэфармíзм

reformístisch *a* рэфармíсцкі

Refrain [-ˈfrɛ̃:] *m* -s, -s рэфрэ́н, прыпéў

Refrigerátor *m* -s, -tóren рэфрыжэрáтар, халадзíльнік

Regál *n* -s, -e палíца, этажэ́рка

Regáli¦en *pl* 1) рэгáліі 2) прэрагатывы (*улады*)

Regátta *f* -, -tten *спарт.* гóнкі (*парусных або вёсельных лодак*), рэгáта

rége *a* 1) жвáвы, дзéйны 2) ажыўлены (*рух*); ***er ist noch sehr*** ~ ён яшчэ́ вéльмі [нáдта] бадзёры; ***in den Stráßen herrscht ~s Lében*** на вýліцах вялíкае ажыўлéнне; ***ein ~r Geist*** свéтлы рóзум

Régel *f* -, -n прáвіла; ***in der*** ~ як прáвіла, звычáйна

régelbar *a* які́ рэгулю́ецца

Regeldetrí *f* - *матэм.* трайнóе прáвіла

régellos *a* нерэгулярны, бязлáдны, хаатычны

régelmäßig 1. *a* рэгулярны, заканамéрны; ***éine ~e Lébensweise*** мéрны вóбраз жыццця́; ***~e Vérben*** *грам.* прáвільныя дзеяслóвы **2.** *adv* 1) прáвільна, рэгулярна, заканамéрна 2) звычáйна

Régelmäßigkeit *f* -, -en рэгулярнасць; заканамéрнасць; прáвільнасць

régeln *vt* 1) рэгулявáць 2) прывóдзіць у парáдак; ***séine Schúlden*** ~ заплацíць свой доўг

régelrecht 1. *a* сапрáўдны, нармáльны; ***ein ~er Réinfall*** пóўны правáл, пóўная няўдáча; ***die Sáche geht íhren ~en Gang*** спрáва ідзé нармáльна [так, як трэ́ба] **2.** *adv* па-сапрáўднаму

Régelung *f* -, -en 1) рэгулірóўка 2) (у)рэгулявáнне, упарадкавáнне, нармалізáцыя 3) распараджэ́нне, устанóўка

Régelverstoß *m* -es, -stöße парушэ́нне прáвіл

régelwirdig *a* няпрáвільны, які́ супярэ́чыць прáвілам

Régelwidrigkeit *f* - няпрáвільсць, анамáлія

régen *vt* **1.** рýхаць, варушыць; ***kein Glied ~ können*** быць не ў стáне (з)варушыцца; ***kéinen Fínger*** ~ і пáльцам не кранýць (*каб што-н. зрабіць*) **2. ~, sich** варушыцца; ***sein Gewíssen régte sich*** у ім загаварыла сумлéнне; ***er regt sich tüchtig*** ён мнóга працýе; ***er hat sich nicht gerégt*** ён не давáў аб сабé знаць; *разм.* ён не заплацíў

Régen *m* -s, - дождж; ***im*** ~ пад дажджóм; ◊ ***vom ~ in die Tráufe*** ≅ з агню́ ды ў пóлымя

régenarm *a* засýшлівы, сухí (*пра клімат*)

Régenbogen *m* -s, - вясёлка

Régenbogenhaut *f* -, -häute рáдужная абалóнка

régendicht *a* непрамакáльны, непранікáльны (*для дажджу*)

Regeneratión *f* -, -en рэгенерáцыя, аднаўлéнне, адраджэ́нне

Regenerátor *m* -s, -tóren рэгенерáтар

regeneríeren *vt* аднаўляць, адраджáць

Régenfall *m* -(e)s, -fälle выпадзéнне дажджóў; ***häufige ~fälle*** чáстыя дажджы́

Régenguss *m* -es, -güsse лíвень, залéва

Régenkappe *f* -, -n капюшóн, каптýр, шлык

régenlos *a* без дажджý; ***ein ~er Sómmer*** засýшлівае лéта

Régenmantel *m* -s, -mäntel (непрамакáльны) плашч

Régenrinne *f* -, -n вадасцёкавы жóлаб

Régenschauer *m* -s, - кароткачасóвы дождж
Régenschirm *m* -s, -e парасóн
Regént *m* -en, -en рэ́гент, валадáр
Régentropfen *m* -s, - дажджавáя крóпля
Regéntschaft *f* -, -en рэ́генцтва
Régenwasser *n* -s дажджавáя вадá
Régenwetter *n* -s дажджлíвае надвóр'е; ***er máchte ein Gesícht wie víerzehn Táge*** **~** ≅ *жарт.* ён зрабíў кíслую мíну
Régenwolke *f* -, -n дажджавáя хмáра
Régenwurm *m* -s, -würmer дажджавы́ чарвя́к
Regie [-ˈʒi:] *f* -, -gí¦en *тэатр.* рэжысýра, пастанóўка; ***die ~ führen [besórgen]*** рэжысíраваць; *перан.* кiравáць
regíeren **1.** *vt* 1) прáвiць, кiравáць 2) *грам.* кiравáць **2.** *vi* панавáць, валадáрыць
regíerend *a* які кiрýе, панýючы
Regíerung *f* -, -en урáд, улáда, управá; часóвы ўрад 2) панавáнне, кiравáнне; ***zur ~ kómmen**** прыйсцí да ўлáды; ***die ~ ántreten**** уступíць у кiравáнне (дзяржáвай); ***die ~ stürzen*** скíнуць урáд
Regíerungsabkommen *n* -s, - (мiж)урáдавае пагаднéнне
Regíerungsantritt *m* -s, -e уступлéнне ў кiравáнне дзяржáвай; уступлéнне на трон
Regíerungsblatt *n* -(e)s, -blätter урáдавы óрган, урáдавая газéта
Regíerungserklärung *f* -, -en урáдавая дэкларáцыя [зая́ва], урáдавае паведамлéнне
Regíerungsform *f* -, -en фóрма кiравáння
Regíerungspartei *f* -, -en урáдавая [кiрýючая] пáртыя
Regierungsverordnung *f* -, -en урáдавая пастанóва, пастанóва ўрáда
Regime [reˈʒi:m] *n* -s, - *i* -s у *розн. знач.* рэжы́м
Regimént I *n* -s, -er полк; ***bei éinem ~ díenen*** служы́ць у палкý
Regimént II *n* -s, -e панавáнне, улáда; ***sie führt zu Háuse das ~*** *разм.* янá камáндуе ў хáце
Regiméntsbefehl *m* -(e)s, -e загáд па палкý
Regiménts|führer *m* -s, -, **~kommandeur** [-dø:r] *m* -s, -e камандзíр палкá
Regiméntstagesbefehl *m* -(e)s, -e загáд па палкý (*па ўнутранай службе*)
Regiméntsübung *f* -, -en палкавóе вучэ́нне
Regiméntsverbandplatz *m* -es, -plätze палкавы́ медыцы́нскi пункт
Región *f* -, -en 1) сфéра 2) вóбласць, раён 3) *перан.* сфéра; ***in höheren ~en schwében*** лунáць у вóблаках
regionál *a* рэгiянáльны
Regisseur [reʒiˊsø:r] *m* -s, -e рэжысёр
Regíster *n* -s, - 1) рэгíстр, паказáльнiк; рэéстр, спiс; ***etw. ins ~ éintragen**** занóсiць у спiс [у рэéстр], рэгiстравáць; ***j-n ins Schwárze ~ bríngen**** *разм.* ачарнíць, абняслáвiць, абгаварыць каго́-н. 2) *муз.* рэгíстр ◊ ***álle ~ zíehen**** пусцíць у ход усé срóдкi; ***das sentimentále ~ zíehen**** iгрáць на пачýццях; ***ein áltes ~*** *жарт.* старáя каргá
Regístertonne *f* -, -n *марск.* рэгíстравая тóна
Registratúr *f* -, -en рэгiстратýра
Registríerballon [-ˈlɔ̃: *i* -ˈlo:n] *m* -s, -e *i* -s *метэар.* зонд
registríeren *vt* рэгiстравáць
Registríerkasse *f* -, -n *камерц.* кáсавы апарáт
Reglement [-ˈmã:] *n* -s, -s стáтут, рэглáмент
reglementárisch *a* рэглáментны, рэгламентавáны
regleméntmäßig адпавéдны стáтуту [прáвiлам, iнструкцыям]
regleméntwidrig *a* нестáтутны, якí супярэ́чыць стáтуту [прáвiлам, iнстрýкцыям]
Régler *m* -s, - рэгуля́тар, стабiлiзáтар
réglos *a* нерухóмы
régnen *vimp:* ***es régnet*** iдзé дождж; ***es régnet in Strömen*** iдзé пралiўны́ дождж; ***es régnete Bíndfäden [wie mit Éimern]*** дождж лiў як з вядрá

régnerisch *a* дажджлíвы
Regréss *m* -es, -e рэгрэ́с (*у розн.знач.*)
regressív *a* зваро́тны, рэгрэсíўны
régsam *a* жвáвы, рухáвы, акты́ўны, дзéйны
Régsamkeit *f* - жвáвасць, рухáвасць; акты́ўнасць
regulär *a* рэгуля́рны; **~*e Tágung*** чарго́вая сéсія
Regulátor *m* -s, -tóren рэгуля́тар
regulíeren *vt* рэгулявáць, спрáўджваць (*гадзіннік і г.д.*)
Regulíerung *f* -, -en рэгулявáнне, спрáўджанне (*гадзінніка і г.д.*)
Régung *f* -, -en памкнéнне, пачуццё; ***éiner ~ des Hérzens fólgen*** рабíць, як кáжа [падкáзвае] сэ́рца; ***éine ~ des Mítleides*** пачуццё спачувáння [спагáды, жáлю]
régungslos *a* нерухо́мы (*пра цела*)
Reh *n* -s, -e *заал.* сáрна, казу́ля
Rehabilitatión *f* -, -en рэабілітáцыя (*у розн. знач.*), выздараўлéнне
rehabilitíeren 1. *vt* рэабілітавáць **2. ~, sich** рэабілітавáцца
Réhbock *m* -s, böcke самéц казу́лі
Réh|kalb *n* -s, -kälber, **~kitz** *n* -es, -e маладáя казу́ля
Réibahle *f* -, -n *тэх.* раскру́тка
Réibe *f* -, -n, **Réibeisen** *n* -s, - 1) тáрка 2) *тэх.* рáшпіль
Réibelaut *m* -(e)s, -e *лінгв.* фрыкаты́ўны гук, спірáнт
réiben* 1. *vt* 1) цéрці, націрáць; ***sich (D) den Schlaf aus den Áugen ~*** цéрці во́чы спрасо́нку 2) цéрці, чы́сціць 3) націрáць (*рабіць пашкоджанне, раздражненне*); ***sich (D) die Füße ~*** нацéрці (сабé) но́гі 4) пацірáць (*лоб, рукі*); **2. ~, sich** цéрціся; ***sich an j-m ~*** цéрціся каля́ каго́-н.; чапáць, кранáць, задзірáць каго́-н.
Reiberéi *f* -, -en (*часцей pl*) спрэ́чкі, рознагало́ссі
Réibfläche *f* -, -n павéрхня трэ́ння
Réibung *f* -, -en трэ́нне, націрáнне 2) *pl* спрэ́чкі, рознагало́ссі
réibungslos 1. *a* 1) *тэх.* свабо́дны ад трэ́ння, без трэ́ння 2) *перан.* бесперашко́дны **2.** *adv* без ускладнéнняў; ***álles verlíef ~*** усё ішло́ глáдка
reich *a* (*an D*) багáты (*чым-н., на што-н.*) 2) вялíкі, багáты; ***éine ~e Ánzahl*** вялíкая ко́лькасць; **~ *an Erfáhrungen*** багáты на во́пыт
=reich *паўсуф. прыметнікаў, указвае на наяўнасць* (*у вялікай колькасці*) *у прадмета прыкметы або ўласцівасці*: sónnenreich со́нечны, залíты со́нцам
Reich *n* -(e)s, -e 1) дзяржáва, імпéрыя 2) *перан.* свет, цáрства (*напр. раслін*)
Reiche *sub m, f* -n, -n багацéй, -ка, багаты́р
réichen 1. *vt* падавáць, працягваць; ***die Hand zum Gruß ~*** вітáцца з кім-н. за руку́ ◊ ***er kann ihm nicht das Wásser ~*** *перан.* ≅ ён і паднóска яго́ не вáрты **2.** *vi* 1) быць дастатко́вым, хапáць, ставáць; ***séine Kraft reicht aus*** яму́ хапáе сíлы; ***das Brot muss ~*** хлéба павíнна хапíць 2) распасцірáцца, даставáць; ***das Wásser reicht ihm bis an den Hals*** вадá дасягáе яму́ пад го́рла; ***so weit der Hímmel reicht*** да сáмага гарызо́нта
réichhaltig *a* багáты, змясто́ўны
Réichhaltigkeit *f* - багáцце, дастáтак
réichlich 1. *a* (больш чым) дастатко́вы, шчо́дры; ***das ist étwas ~!*** (*аб непрыемнасцях*) гэ́та ўжо занáдта **2.** *adv* удо́сталь, з лíшкам, вéльмі, грунто́ўна; ***es ist ~ Platz*** мéсца дастатко́ва
Réichstag *m* -s рэйхстáг
Réichtum *m* -s, -tümer багáцце, дастáтак
réichverziert *a* багáта аздо́блены
Réichweite *f* -, -n далёкасць [рáдыус] дзéяння, дасягáльнасць; ***áußer ~*** па-за дасягáльнасцю
reif *a* 1) спéлы 2) стáлы; ***das ~e Álter*** стáлы век [узро́ст] 3) узвáжаны, абмеркавáны
Reif I *m* -(e)s, -e *гл.* Réifen I
Reif II *m* -(e)s шэ́рань, íней
Réife *f* - 1) спéласць 2) стáласць; ***zur ~ kómmen**** паспéць
Réifegrad *m* -(e)s, -e ступéнь стáласці;

с.-г. стáдыя спéласці

réifen I 1. *vi* (*s, h*) 1) спець, выспявáць; ***ein Gedánke reift zur Klárheit*** дýмка набывáе я́снасць 2) сталéць; ***der Júnge reift zum Mann*** юнáк станóвіцца муж-чы́най **2.** *vt* спрыя́ць выспявáнню (*ча-го-н.*)

réifen II *vimp:* ***es hat geréift*** вы́пала шэ́рань

Réifen I *m* -s, - 1) абрýч 2) *тэх.* шы́на, бандáж; пакры́шка

Réifen II *n* -s выспявáнне ◊ ***ein jédes Ding will Zéit zum ~ háben*** на ўсё свой час

Réifeprüfung *f* -, -en экзáмен на атэстáт стáласці

Réifezeugnis *n* -ses, -se атэстáт стáласці

réiflich *a* стáлы, абдýманы, узвáжаны, грунтóўны

Réigen *m* -s, -, **~tanz** *m* -es, -tänze карагóд

Reihe *f* -, -n 1) рад, шэ́раг; шарэ́нга; ***éine ~ von vier Mann*** рад па чаты́ры чалавéкі; ***in ~n zu sechs Mann*** радáмі па шэсць чалавéк; ***in der drítten ~*** у трэ́цім рáдзе [шэ́рагу]; ***in Reih und Glied*** у страí, у шарэ́нзе 2) *матэм.* прагрэ́сія 3) радóк, лíнія; слупóк 4) чаргá; ***in der ~ stéhen**** стая́ць у чар-зé; ***der ~ nach*** па чарзé ◊ ***aus der ~ tán-zen*** ≅ не хацéць ісцí ў нагý, дзéйнічаць у адзінóчку, не падпарадкóўвацца агýльным прáвілам; ***in éiner ~ von Fäl-len*** у шэ́рагу вы́падкаў; ***búnte ~ má-chen*** сядзéць уперамéжку

réihen 1. *vt* стáвіць у шэ́раг [рад] 2) на-нíзваць **2. ~, sich** ставíцца ў шэ́раг [рад]; ***sich zu Kolónnen ~*** пастрóіцца ў калóны; ***sich an etw.(A) ~*** непасрэ́дна ісцí за чым-н.

Réihen *m* -s, - *гл.* Réigen

Réihenfolge *f* -, -n паслядóўнасць, парá-дак; ***alphabétische ~*** алфавíтны парá-дак

réihenweise *adv* радáмі

Réiher *m* -s, - чáпля

reihúm *adv* усе па чарзé, аднó за адны́м

Reim *m* -es, -e ры́фма; верш; ***éinen ~ bílden*** рыфмавáць; ***~e máchen [schmíeden]*** займáцца рыфмаплёцтвам [вершаплёцтвам]

réimen 1. *vt* рыфмавáць **2.** *vi* складáць вéршы, падбірáць ры́фмы **3. ~, sich** 1) рыфмавáцца 2) гарманíраваць; ***wie reimt sich das (zusámmen)?*** як гэ́та звязáць?, што гэ́та да чагó?

Réimschmied *m* -(e)s, -e *разм.* рыфма-плёт, вершаплёт

Réimwort *n* -(e)s, -wörter (слóва-)ры́фма

rein 1. *a* 1) чы́сты, незабрýджаны; ***~ hál-ten**** захóўваць чысцíню́ 2) чы́сты, ахáйны; ***~ máchen*** чы́сціць; ***~en Tisch máchen*** пакóнчыць з чым-н. 3) чы́сты, сумлéнны, праўдзíвы ◊ ***éine ~e Wéste háben*** быць не запля́мленым 4) чы́сты, прáвільны (*вымаўленне*) 5) чы́сты, без дамéшку; ***~er Wein éinschenken*** гава-ры́ць шчы́ра [адкры́та] 6) чы́сты, абса-лю́тны; ***das war ein ~es Glück*** гэ́та былó прóста шчáсце [быў шчаслíвы вы́па-дак]; ***~er Únsinn*** чы́стая лухтá, глýпста 7) ***ins Réine schréiben**** пісáць нáчыста; ***etw. ins Réine bríngen**** вы́ясніць што-н.; ***mit etw. (D) im Réinen sein*** я́сна прадстаўля́ць сабé што-н. **2.** *adv* 1) чы́ста; ***álles ~ áufessen**** з'éсці ўсё нáчыста 2) дóбра, чы́ста (*працаваць*) 3) *разм.* зусíм, цáлкам; ***~ gar nichts*** зу-сíм [рóўна] нічóга

Réinecke Fuchs *m* -es Рáйнэкэ Лісá (*пер-санаж у нямецкіх казках і байках*)

Réinertrag *m* -s, -träge чы́сты дахóд [прыбы́так]

réin(e)weg *adv разм.* прóста, літарáльна; ***das ist ~ zum Tóllwerden*** прóста з глýз-ду з'éхаць мóжна

Réinfall *m* -s, -fälle *разм.* прóмах, няўдá-ча; ***éinen ~ erlében*** трáпіць ў няёмкае станóвішча, пацярпéць няўдáчу

réinfallen* *аддз. vi*(*s*) папáсціся, укля-пáцца, улóпацца

Réingewinn *m* -s, -e чы́сты прыбы́так

Réinheit *f* - чысціня́ (*тс. перан. гл.* rein)

réinigen *vt* чы́сціць; ачышчáць; прыбі-рáць (*пакой*)

réinigend *a* ачышча́льны

Réinigung *f* -, -en чы́стка, ачышчэ́нне; прыбіра́нне; ***die chémische*** ~ хімчы́стка

Réinigungsmittel *n* -s, - 1) сро́дак для (а)чы́сткі 2) *мед.* слабі́льны сро́дак

Réinigungsverfahren *n* -s, - працэ́с ачы́сткі, спо́саб ачы́сткі

Réinkultur *f* - *біял.* чы́стая культу́ра; ***das ist Kitsch in*** ~ гэ́та по́ўная бязгу́сціца

réinlegen *аддз. vt:* ***j-n*** ~ *разм.* абду́рваць, падма́нваць каго́-н.

réinlich *a* 1) аха́йны, чы́сты 2) прысто́йны, сумле́нны

Réinlichkeit *f* - 1) аха́йнасць, чысцíня́ 2) прысто́йнасць, сумле́ннасць

Réinmachefrau *f* -, -en прыбіра́льшчыца

Réinmachen *n* -s прыбо́рка, убо́рка; ***gróßes*** ~ генера́льная ўбо́рка

réinrassig *a* чыстакро́ўны, паро́дны

réinreiten* *аддз. vt разм.* ублы́твацца ў непрые́мную гісто́рыю

Réinschrift *f* -, -en чыставы́ экземпля́р, перапі́саны на́чыста ру́капіс

réinseiden *a* чысташаўко́вы, з сапра́ўднага шо́ўку

réinwaschen *аддз.* **1.** *vt* 1) адмыва́ць дачыста́ 2) *пера́н.* апра́ўдваць, выгаро́джваць **2. ~, sich** адмыва́цца дачыста́ 2) *пера́н.* апра́ўдвацца, выгаро́джваць сябе́, абяля́ць сябе́

réinwollen *a* чысташарсцяны́, з чы́стай шэ́рсці

Reis I *m* -es, -e *бат.* рыс

Reis II *n* -es, -er галі́нка, па́растак ◊ ***viel ~er máchen éinen Bésen*** ≅ у адзі́нстве сі́ла

Réisbau *m* -s культу́ра [выро́шчванне] ры́су

Réisbrei *m* -s, -e ры́савая ка́ша

Réise *f* -, -n паéздка; падаро́жжа; ***auf der*** ~ у даро́зе; ***auf ~n sein*** вандрава́ць; ***éine ~ ántreten**** адпра́віцца [вы́ехаць] куды́-н.; ***auf ~en géhen**** адпра́віцца вандрава́ць; ***éine ~ nach Berlín*** падаро́жжа [паéздка] у Берлі́н; ***éine ~ ins Áusland*** падаро́жжа за мяжу́; ***glückliche ~!*** шчаслі́вай даро́гі!; ***wohín die ~?*** куды́ е́дзеш?, куды́ шлях трыма́еш?

Réiseabenteuer *n* -s даро́жнае здарэ́нне

Réisebericht *m* -s, -e справазда́ча аб паéздцы

Réisebüro *n* -s, -s бюро́ падаро́жжаў

Réisedecke *f* -, -n плед

réisefertig *a* гато́вы ў даро́гу; ***sich ~ máchen*** збіра́цца ў даро́гу

Réisefieber *n* -s хваля́ва́нні пе́рад даро́гай

Réiseführer *m* -s, - даве́днік (*для турыстаў, падарожнікаў*)

Réisegefährte *m* -n, -n спадаро́жнік

Réisegepäck *n* -s, -e бага́ж

Réisegesellschaft *f* -, -en падаро́жнікі, спадаро́жнікі, кампа́нія пасажы́раў

réiselustig *a* які́ лю́біць падаро́жнічаць [вандрава́ць]

Réisemantel *m* -s, -mäntel даро́жны плашч, даро́жнае паліто́

réisen *vi* (*h, s*) падаро́жнічаць, е́здзіць

Réisende *sub m, f* -n, -n падаро́жнік, -ца, вандро́ўнік, -ца

Réisepass *m* -es, -pässe заме́жны па́шпарт

Réiseroute [-ˈruː-] *f* -, -n маршру́т

Réisespesen *pl* даро́жныя выда́ткі [расхо́ды]

Réisetasche *f* -, -n саквая́ж, даро́жная су́мка

Réiseweg *m* -(e)s, -e *гл.* Réiseroute

Réiseziel *n*: ***únser ~ war Minsk*** мы накіро́ўваліся [е́халі] у Мінск

Réisig *n* -s галлё, ламá́чча, хво́раст

Réiskorn *n* -(e)s, -körner рыс, ры́савае зе́рне

Reißáus: ~ ***néhmen**** *разм.* кі́нуцца наўцёкі

Réißbrett *n* -s, -er рысава́льная [чарцёжная] до́шка

réißen* **I 1.** *vt* 1) рваць, адрыва́ць, зрыва́ць, вырыва́ць, разрыва́ць, раздзіра́ць; ***in Fétzen*** ~ рваць на кава́лкі; ***j-n ins Verdérben*** ~ загубі́ць каго́-н. 2) ту́заць, цягну́ць, то́ргаць, рваць; ***éinen Zahn*** ~ вы́рваць зуб; ***es reißt mich [mir] in állen Gliedern*** у мяне́ баля́ць усе́ ко́сці; ***j-n hin und her*** ~ назаля́ць, дакуча́ць каму́-н., пастая́нна

турбава́ць [ту́заць] каго́-н. 3): ***etw. an sich (A)*** ~ прысво́іць (сабе́) што-н.; ***die Macht an sich*** ~ захапі́ць ула́ду **2.** *vi* (*an D*) ту́заць (*за што-н.*) 2) рва́цца, разрыва́цца; ***der Stoff reißt*** матэ́рыя рве́цца; ***mir riss die Gedúld*** маё цярпе́нне ло́пнула **3. ~, sich** (*um A*) бі́цца, змага́цца; ***sich um die Wáren*** ~ раскупля́ць тава́ры нарасхва́т

Réißen I *n* -s 1) пары́ў, абрыва́нне 2) ламо́та (*у касцях*)

Réißen II *n* -s крэ́сленне, чарчэ́нне

Réißen III *n* -s *спарт* рыво́к (*цяжкая атлетыка*)

réißend 1. *adv* 1) ху́ткі, бы́стры 2) драпе́жны; ***die Wáre fíndet ~en Ábsatz*** тава́р раскупля́цца нарасхва́т **2.** *adv* наразбо́р, нарасхва́т, вырыва́ючы з рук

Réißer *m* -s, - *разм.* баяві́к, пе́ршы ну́мар сезо́на; ***das Buch ist ein*** ~ кні́га ста́ла бестсе́лерам

Réißfeder *f* -, -n рысава́льнае [чарцёжнае] пяро́, рэйсфе́дэр

Réißfestigkeit *f* - *тэх.* трыва́ласць [мо́цнасць] на разры́ў, мяжа́ трыва́ласці пры расцяжэ́нні

Réißnagel *m* -s, -nägel (канцыля́рская) кно́пка

Réißschiene *f* -, -n рэйсшы́на, чарцёжная ліне́йка

Réißverschluss *m* -es, -verschlüsse (замо́к-) мала́нка

Réißzeug *n* -s, -e гатава́льня

Réißzwecke *f* -, -n *гл.* кно́пка (*канцылярская*)

Réitbahn *n* -, -en мане́ж

réiten* 1. *vi* (*h, s*) е́здзіць вярхо́м [ве́рхам], е́здзіць ко́нна; ***im Trab*** ~ е́хаць ры́ссю ◊ ***auf díesem Mésser kann man*** ~ гэ́та ве́льмі тупы́ нож **2.** *vt* 1): ***ein Pferd zuschánden [zu Schánden] [müde]*** ~ загна́ць каня́; ***j-n zu Bóden [über den Háufen]*** ~ збіць каго́-н. з ног 2): ***Prinzípi¦en*** ~ выстаўля́ць пры́нцыпы дзе́ля пры́нцыпаў; ***sein Stéckenpferd*** ~ *перан.* се́сці на свайго́ канька́ ◊ ***j-n in die Tínte*** ~ *разм.* загна́ць каго́-н. у кут; ***ich will ihn schon ~!*** я прыбяру́ яго́ да рук!; ***ihn hat óffenbar der Téufel gerítten*** *разм.* яго, ма́быць, чорт спаку́сіў [падбі́ў]

Réiter *m* -s, - 1) ко́ннік 2) *вайск.* кавалеры́ст 3) *тэх.* бягуно́к

Reiteréi *f* -, -en кавале́рыя, ко́нніца

Réiterschwadron *f* -, -en кавалеры́йскі эскадро́н

Réiter|standbild *n* -(e)s, -bilder, **~statue** *f* -, -en ко́нная ста́туя

Réitgerte *f* -, -n плётка

Réithose *f* -, -n рэйту́зы, галіфэ́

Réitknecht *m* -(e)s, -e ко́нюх, ста́йнік

Réitpeitsche *f* -, -n пу́га, нага́йка, бізу́н

Réitpferd *n* -(e)s, -e верхавы́ конь

Réitschule *f* -, -n шко́ла верхаво́й язды́

Réitsport *m* -s ко́нны спорт

Reiz *m* -es, -e 1) раздражне́нне 2) узбуджэ́нне 3) прыва́бнасць, чаро́ўнасць; ***éinem ~ erlíegen**** не ўстая́ць перад спаку́сай; ***sie ließ álle ~e spíelen*** яна́ пусці́ла ў ход усю́ сваю́ чаро́ўнасць [прыва́бнасць]

réizbar *a* 1) зласлі́вы 2) крыўдлі́вы 3) узбу́длівы

Réizbarkeit *f* - 1) зласлі́васць 2) крыўдлі́васць 3) узбу́длівасць

réizen *vt* 1) раздражня́ць, узбуджа́ць 2) дражні́ць 3) ва́біць, прыця́гваць; ***das reizt mich nicht*** гэ́та мяне́ не ва́біць

réizend *a* прыва́бны, цудо́ўны, чаро́ўны

Réizker *m* -s, - *бат.* ры́жык (*грыб*)

réizlos *a* непрыва́бны

Réizlosigkeit *f* - непрыва́бнасць

Réizmittel *n* -s, - узбуджа́льны сро́дак

Réizstoff *m* -(e)s, -e раздражня́льнае рэ́чыва

Réizung *f* -, -en 1) раздражне́нне; раздражнёнасць 2) прыцяга́льнасць, прыва́бнасць

réizvoll *a* прыва́бны; цудо́ўны, чаро́ўны

rekapituliéren *vt* паўтара́ць; абагульня́ць; успаміна́ць

rékeln, sich 1) паця́гвацца 2) разле́гчыся, нічо́га не ро́бячы 3) круці́цца, ёрзаць (*на крэсле*)

Reklamatión *f* -, -en рэклама́цыя, прэ-

тэ́нзія; ска́рга

Rekláme *f* -, -n рэкла́ма; ~ ***máchen (für A)*** рэкламава́ць (*што-н.*); ~ ***schlágen**** рабі́ць шу́мную рэкла́му

reklamíeren *vt* 1) заяўля́ць прэтэ́нзію, рабі́ць рэклама́цыю (*на што-н.*) 2) адкліка́ць з а́рміі, прадстаўля́ць [дава́ць] бронь (*каму-н.*)

rekognoszíeren *vt* рабі́ць рэкагнасцыро́ўку (*мясцовасці*), рэкагнасцы́раваць, разве́дваць (*мясцовасць*)

rekonstruíeren *vt* перабудо́ўваць, рэканструява́ць

Rekon|struíerung *f* -, -en, **~struktión** *f* -, -en перабудо́ва, рэканстру́кцыя

Rekonvaleszénz [-va-] *f* - перы́яд выздараўле́ння

Rekórd *m* -(e)s, -e рэко́рд (in *D* – *па чым-н.*); ***éinen ~ áufstellen*** устанаві́ць рэко́рд; ***éinen ~ schlágen* [bréchen*, drücken]*** пабі́ць [пале́пшыць] рэко́рд; ***éinen ~ hálten**** утрыма́ць рекóрд; ***éinen ~ éinstellen*** паўтары́ць [замацава́ць] рэко́рд; ***éinen ~ überbíeten**** перавы́сіць рэко́рд ◊ ***éinen ríchtigen [órdentlichen] ~ vor etw. (D) háben*** дрыжа́ць ад стра́ху пе́рад чым-н.

Rekórdbrecher *m* -s, - рэкардсме́н (*які пабівае рэкорды*)

Rekórdeinstellung *f* -, -en паўтарэ́нне рэко́рда

Rekórd|halter *m* -s, -, **~inhaber** *m* -s, - рэкардсме́н

Rekórdleistung *f* -, -en 1) рэко́рднае дасягне́нне 2) *тэх.* рэко́рдная магу́тнасць

Rekórdler *m* -s, - рэкардсме́н

Rekórdversuch *n* -(e)s, -e спро́ба ўстанаві́ць рэко́рд

Rekórdzeit *f* - рэко́рдны час

Rekrút *m* -en, -en рэ́крут, навабра́нец (*уст.*); прызыўні́к

Rekrútenaushebung *f* -, -en прызы́ў навабра́нцаў

rekrutíeren *vt* 1) *вайск.* прызыва́ць (*навабранцаў*) 2) набіра́ць (*рабочых*); ***sich ~ (aus D)*** папаўня́цца, набіра́цца (*з ліку каго-н.*)

Rekrutíerung *f* -, -en 1) набо́р, папаўне́нне (*за кошт чаго-н.*) 2) прызы́ў (*у армію*)

Rektión *f* -, -en *грам.* кірава́нне

Réktor *m* -s, -tóren рэ́ктар

rekultivíeren [-v-] *vt с-г.* апрацо́ўваць (*абложныя землі*)

rekurríeren *vi юрыд.* абска́рдзіць, апратэставаць (*рашэнне і да т.п.*)

Relais [-ˈlɛ:] *n* - [-ˈlɛ:s], - [-ˈlɛ:] *эл.* рэле́

Relatión *f* -, -en данясе́нне, рэля́цыя 2) (су)адно́сіны, узаемасу́вязь

relatív *a* адно́сны

Relativität [-vi-] *f* -, -en адно́снасць

Relativitätstheorie [-vi-] *f* - тэо́рыя адно́снасці, рэлятыві́сцкая тэо́рыя

Relatívpronomen *n* -s, - *і* -mina *грам.* адно́сны займе́ннік

Relaxatión *f* - 1) *тэх.* рэлакса́цыя, затуха́нне 2) *мед.* расслабленне 3) *перан.* змякчэ́нне, аслабле́нне

relaxen [riˈlɛxən] *vi* рассла́біцца, адпачы́ць

relevánt [-v-] *a* ва́жны, істо́тны, актуа́льны; рэлева́нтны

Relevánz *f* - ва́жнасць, істо́тнасць; актуа́льнасць; *матэм., лінгв.* рэлева́нтнасць

Reli¦éf *n* -s, -s *і* -e рэлье́ф

Religión *f* -, -en рэлі́гія

Religiónsbekenntnis *n* -ses веравызна́нне

religiónslos *a* няве́руючы, атэі́ст

Religiónslosigkeit *f* - бязве́р'е, адсу́тнасць ве́ры

religiös *a* рэлігі́йны

Relíkt *n* -s, -e рэлі́кт; перажы́так

Réling *f* -, -s *і* -e *марск.* парэ́нчы

Relíqui¦e *f* -, -n 1) рэлі́квія 2) *рэл.* рэлі́квія; мо́шчы

Remilitarisíerung *f* -, -en рэмілітарыза́цыя

Reminiszénz *f* -, -en 1) рэмінісцэ́нцыя, успамі́н 2) перажы́так

remis [-ˈmi:] *adv шахм.* унічыю́; ***das Spiel ist ~*** па́ртыя зако́нчылася ўнічыю́

Remis [-ˈmi:] *n* -, - *і* -misen [-ˈmi:zən] *шахм.* нічыя́

Remissión *f* -, -en 1) вызвале́нне (*напр.*

ад выплаты доўгу), ільгóта, памяншэ́нне 2) *мед.* часóвае паляпшэ́нне, рэмíсія

rémpeln *vt разм.* штурхáць, (наўмы́сна) зневажáць

Ren *n* -s, -e *i* -er паўнóчны але́нь

Renaissance [-nɛˈsã:s] *f* - эпóха Адраджэ́ння, Рэнесáнс

Rendezvous [rãdeˈvu:] *n* -s, -s сустрэ́ча, спаткáнне (*ва ўмоўленым месцы*); ***sich (D) mit j-m ein ~ gében**** дамóвіцца з кім-н. аб сустрэ́чы

Renegát *m* -en, -en адсту́пнік, рэнегáт

Renétte *f* -, -n ране́т (*гатунак яблыкаў*)

renitént *a* неўтаймóўны, непаслухмя́ны, упáрты

rénken *vt* выцягваць, расцягваць

Rénnauto *n* -s, -s гóначны аўтамабіль, гóначная аўтамашы́на

Rénnbahn *f* -, -en іпадрóм; веладрóм

Rénnboot *n* -(e)s, -e гóначная лóдка

rénnen* *vi* (s) 1) бе́гчы, імчáцца; скакáць (*на кані*); ***um die Wétte ~*** бе́гчы навы́перадкі 2): ***sich müde ~, sich (D) die Füße wund ~*** набе́гацца да стóмы [стóмленасці]; ***gégen éinen Mann ~*** наскóчыць [наткну́цца] на мужчы́ну

Rénnen *n* -s, - скáчкі, гóнкі; ***das ~ máchen*** узя́ць прыз (*на скачках, гонках; выйграць забег, выйсці пераможцам*); ***ein tótes ~*** нічы́йны вы́нік [зыхóд]

Rénnfahrer *m* -s, - мотагóншчык, велагóншчык

Rénnjacht *f* -, -en гóначная я́хта

Rénnpferd *n* -(e)s, -e скакавы́ конь

Rénnrad *n* -(e)s, -räder *спарт.* гóначны веласіпе́д

Rénnschlittschuh *m* -(e)s, -e бегавы́ канёк

Rénnschuhe *pl* чаравíкі для бе́гу (*з шыпамі*)

Rénnwagen *m* -s, - гóначны аўтамабіль

Rénnwette *f* -, -n заклáд на бягáх [скáчках]

Renommíst *m* -en, -en хвалькó

Renommée *n* -s, -s рэпутáцыя, рэнамэ́

renommíeren *vi* хвалíцца, выхваля́цца

renommíert *a* паважáны, знáтны

renovieren [-ˈvi:-] *vt* аднаўля́ць, рэмантавáць

Renovierung [-ˈvi:-] *f* -, -en аднаўле́нне, рамóнт

rentábel *a* рэнтáбельны, дахóдны, прыбыткóвы

Rentabilität *f* - рэнтáбельнасць, дахóднасць, вы́гаднасць

Rénte *f* -, -n 1) рэ́нта 2) пе́нсія

Réntenempfänger *m* -s, - пенсіяне́р

Réntensatz *m* -es, -sätze (штоме́сячны) паме́р пе́нсіі

Réntier I *n* -s, -e паўнóчны але́нь

Rentier[-ˈti̯e] **II** *m* -s, -s ранцье́

rentíeren, sich быць вы́гадным, акупля́цца

Réntner *m* -s, - 1) пенсіяне́р 2) ранцье́

Reorganisatión *f* -, -en рэарганізáцыя, пераўтварэ́нне

reorganisíeren *vt* рэарганізавáць, пераўтварáць

Reorganisíerung *f* -, -en рэарганізáцыя, пераўтварэ́нне, перабудóва

reparábel *a* папрáўны; які́ мóжна вы́правіць [адрамантавáць]

Reparatión *f* -, -en пакрыццё, рэпарáцыя

Reparatiónsleistung *f* -, -en рэпарацы́йны плацéж, пастáўка ў лік рэпарáцый

Reparatiónszahlungen *pl* рэпарацы́йныя плацяжы́

Reparatúr *f* -, -en рамóнт, папрáўка

reparatúrbedürflig *a* які́ патрабу́е рамóнту

Reparatúrwerkstatt *f* -, -stätten рамóнтная майстэ́рня, рамóнтны завóд

reparíeren *vt* прáвіць, рамантавáць, рапаравáць

repartíeren *vt* 1) размяркóўваць 2) *матэм.* дзялíць прапарцыянáльна

repatriíeren *vt* рэпатрыíраваць

Repertoire [-toˈar] *n* -s, -s рэпертуáр

Repetént *n* -en, -en *уст.* 1) рэпеты́тар 2) другагóднік

repetíeren *vt* паўтарáць, рэпецíраваць

Repetíergewehr *n* -s, -e самазарáдная вінтóўка

Repórt *m* -es, -e паведамле́нне, справаздáча

Reportáge [-ʒə] *f* -, -n рэпартáж; ***éine ~ bríngen**** даваць рэпартáж

Repórter *m* -s, - рэпарцёр, карэспандэ́нт

repräsentábel *a* павáжны, самавíты, прэзентáбельны

Repräsentánt *m* -en, -en прадстаўнíк; дэпутáт

Repräsentatión *f* -, -en прадстаўнíцтва, рэпрэзентáцыя

repräsentatív *a* рэпрэзентаты́ўны, прадстаўнíчы; ***~er Spíeler*** ігрóк збóрнай камáнды

repräsentíeren *vt* **1.** прадстаўля́ць, рэпрэзентавáць **2.** *vi* быць прадстаўнікóм (*каго-н., чаго-н.*)

Repressáli¦e *f* -, -n рэпрэ́сія; ***~n ergréifen**** прымяня́ць рэпрэ́сіі; ***~n áusgesetzt sein*** падвяргáцца рэпрэ́сіям

Reproduktión *f* -, -en 1) *эк.* узнаўлéнне 2) рэпраду́кцыя

reproduzíeren *vt* узнаўля́ць, рэпрадуцы́раваць

Reptíl *n* -s, -e *i* -i¦en *заал.* паўзу́н, рэпты́лія

Republík -, -en рэспу́бліка

Republikáner *m* -s, - рэспублікáнец

republikánisch *a* рэспублікáнскі

Reputatión *f* -, -en рэпутáцыя

Réqui¦em *n* -s, -s 1) *муз.* рэ́квіем 2) *рэл.* памінáльная імшá

requiríeren *vt* рэквізавáць

Requisít *n* -(e)s, -en, *часцей pl* 1) прыналéжнасць 2) *тэатр.* рэквізíт, бутафóрыя

Requisitión *f* -, -en 1) рэквізíцыя; запатрабавáнне, сыскáнне (*чаго-н.*) 2) прашэ́нне; *юрыд.* зварóт за дапамóгай; зáпыт

Res *f* -, - 1) рэч; спрáва 2) маёмасць

Reséda *f* -, -s, **Resède** *f* -, -n *бат.* рэзедá

Reservát [-v-] *n* -(e)s, -e, **Reservatión** [-v-] *f* -n, -en 1) *юрыд.* захавáнне прáва, прывілéя, абумóўленае прáва 2) закáзнік, рэзервáт

Resérve [-və] *f* -, -n рэзéрв, запáс; ***in ~ háben*** мець пра запáс [у рэзéрве]; ***ínnere ~n*** унýтраныя рэзéрвы; ***sich (D) (keine) ~ áuferlegen*** (не) сарóмецца, (не) стры́мліваццa

Resérvearmee [-və] *f* -, -me¦en рэзервóвая áрмія

Resérvefonds [-ˈfɔ̃:] *m* - [-fɔ̃:(s)], - [-ˈfɔ̃:s] *эк.* рэзервóвы фонд

Resérveoffizier [-və-] *m* -s, -e афіцэ́р запáсу

reservieren [-ˈvi:] *vt* бранíраваць, пакідáць за сабóй; трымáць у запáсе

reserviert [-ˈvi:rt] **1.** *a* стры́маны **2.** *adv* стры́мана; ***sich ~ verhálten**** быць стры́маным; хóладна стáвіцца (*zu, gegenüber D – да каго-н., чаго-н.*)

Reservist [-ˈvist] *m* -en, -en *вайск.* запасны́

Reservoir [-voˈa:r] *n* -s, -e рэзервуáр, цэ́бар; басéйн

Residénz *f* -, -en рэзідэ́нцыя

Residénzstadt *f* -, -städte сталíца, рэзідэ́нцыя (*горад*)

residíeren *vi* пражывáць, мець рэзідэ́нцыю

Resignatión *f* -, -en 1) адрачэ́нне, адмаўлéнне 2) расчаравáнасць, песімíзм; ***dúmpfe ~*** тупáя абыя́кавасць

resigníeren *vi* (*auf A*) адмаўля́цца (*ад чаго-н.*); прымíры́цца (*з чым-н.*); расчаравáцца (*у чым-н.*)

resigníert *a* расчаравáны, пакóрлівы лёсу

Resisténz *f* -, -en супрацíўлéнне, супрацьдзéянне, процідзéянне, вынóслівасць; ***passíve ~ léisten*** акáзваць пасíўнае супрацíўлéнне

resolút *a* рашýчы, энергíчны

Resolutión *f* -, -en 1) рэзалю́цыя, пастанóва 2) *мед.* рассысáнне, спынéнне запалéнчага працэ́са

Resonánz *f* -, -en рэзанáнс; *перан. тс.* вóдгук, адгалóсак; ***éine gróße ~ fínden**** мець шырóкі рэзанáнс [вóдгук, адгалóсак]

Respékt *m* -(e)s павáга, пашáна; ***~ vor j-m háben*** з павáгай стáвіцца да кагó-н.; ***j-m ~ zóllen*** паважáць кагó-н.; ***mit schúldigem ~*** з налéжнай павáгай; ***mit ~ zu ságen*** з дазвóлу сказáць, прабáчце за выкáзванне

respektábel *a* паважáны; салíдны, рэспектáбельны

respéktgebietend *a* які́ выклі́кáе павáгу
respektíeren *vt* 1) паважáць (*каго-н.*) 2) выкóнваць (*рашэнні*); прытры́млівацца (*чаго-н.*); ***éinen Beschlúss*** ~ лічы́цца з рашэ́ннем, выкóнваць рашэ́нне
Respektíerung *f* - 1) павáга, пашáна 2) захавáнне (*чаго-н.*), павáга (*да чаго-н.*)
respektív *a* адпавéдны; дáдзены
respektíve [-və] *adv* аднóсна, адпавéдна; абó, і
respéktlos 1. *a* непавáжлівы **2.** *adv* непавáжліва
Respéktlosigkeit *f* - непавáжлівасць, непавáга
respéktvoll *a* пóўны павáгі [пашáны]
respéktwidrig *a гл.* respéktlos
Ressentiment [rɛsãtiˈmã:] *n* -s, -s (затóеная) кры́ўда, непрыéмнае адчувáнне
Ressort [-ˈso:r] *n* -s, -s 1) устанóва, вéдамства 2) галінá дзéйнасці; ***das ist mein*** ~ гэ́та па маёй спецыя́льнасці
ressortmäßig [-ˈso:r-] *a* вéдамасны
Ressource [rɛˈsursə] *f* -, -n *часцей pl* рэсу́рсы, крыні́цы, дапамóжныя срóдкі
Rest *m* -es, -e 1) рэ́шта; астáтак; ***die írdischen ~e*** тлéнныя астáнкі; ***das gab ihm den*** ~ гэ́та ягó даканáла 2): ***den ~ heráusgeben**** давáць рэ́шту
Restaurant [-stoˈrã:] *n* -s, -s рэстарáн
Restauratión I *f* -, -en рэстаўрáцыя, аднаўлéнне
Restauratión II [rɛsto-] *гл.* Restaurant
restauríeren 1. *vt* рэстаўры́раваць, аднаўля́ць **2. ~, sich** адпачывáць, папраўля́цца
Restauríerung *f* -, -en рэстаўрáцыя; аднаўлéнне
Réstbestand *m* -(e)s, -bestände рэ́шта, астáтак; ліі́шкі
Réstbetrag *m* -s, -beträge *фін.* рэ́шткавая су́ма, сáльда
Réstgeld *n* -(e)s, -er 1) здáча 2) грóшы, які́я засталі́ся
réstlich *a* які́ (з)астаéцца; рэ́шткавы, астáткавы
réstlos 1. *a* пóўны, суцэ́льны **2.** *adv* цáлкам, зусíм
Resultát *n* -(e)s, -e рэзультáт, вы́нік
resultátlos *a* безвыні́кóвы, бескары́сны
resultíeren *vi* мець за вы́нік; выцякáць, атры́млівацца
Resümée *n* -s, -s рэзюмэ́; карóткі вы́клад, карóткі вы́вад (*са сказанага*)
resümíeren *vt* рэзюмі́раваць (*што-н.*), рабі́ць (*у сціслай форме*) выснóвы (*з чаго-н.*)
retardíeren 1. *vt* затры́мліваць, запавóльваць **2.** *vi* адставáць (*пра гадзіннік*)
Retórte *f* -, -n *хім.* рэтóрта
retour [-ˈtu:r] *adv* назáд
Retourfahrschein [-ˈtu:r] *m* -s, -e зварóтны білéт, білет туды́ і назáд
retrospektív *a* рэтраспекты́ўны, звéрнуты ў мінýлае
Retrospektíve [-və] *f* -, -n рэтраспекты́ва, пóгляд у мінýлае
rétten 1. *vt* ратавáць; давáць збаўлéнне; ***vor éiner Gefáhr*** ~ вы́ратаваць ад небяспéкі **2. ~, sich** ратавáцца
réttend *a* выратавáльны
Rétter *m* -s, - выратавáльнік; збáўца
Réttich *m* -s, -e *бат.* рэ́дзька
Réttung *f* -, -en ратавáнне, (па)ратýнак; ***óhne ~ verlóren*** загі́нуў беззварóтна; ***hier gibt es kéine*** ~ тут нямá (па)ратýнку; ***j-m ~ bríngen**** вы́ратаваць кагó-н.
Réttungsarbeiten *pl* выратавáльныя рабóты
Réttungsboot *n* -(e)s, -e выратавáльная лóдка
Réttungsdienst *m* -es, -e *марск.* выратавáльная слýжба
Réttungsgürtel *m* -s, - *марск.* выратавáльны пóяс
Réttungskommando *n* -s, -s *гл.* Réttungsmannschaft
réttungslos 1. *a* безнадзéйны **2.** *adv* безнадзéйна
Réttungsmannschaft *f* -, -en выратавáльная камáнда, авары́йная брыгáда
Réttungsmedaille [-ˈdaljə] *f* -, -n медáль за выратаванне тапéльцаў
Réttungsring *m* -(e)s, -e выратавáльны круг
Rettungs|station *f* -, -en, **~stelle** *f* -, -n

пункт пе́ршай [ху́ткай, неадкла́днай] дапамо́гі
Réttungswagen *m* -s, - (аўта)машы́на ху́ткай дапамо́гі
Retúsche *f* -, -n рэ́туш
retuschíeren *vt* рэтушырава́ць
Réue *f* - раска́янне, пакая́нне; ***über etw. (A) ~ empfínden* [fühlen]*** перажыва́ць пачуццё раска́яння, раска́янне з пры-чы́ны чаго́-н.; ***~ bekómmen**** раска́яцца
réuen: es reut mich я ка́юся ў гэ́тым
réuevoll *a* по́ўны раска́яння
Réugeld *n* -(e)s, -er няўсто́йка
réuig, réumütig *a* які́ раска́йваецца, пакая́нны
Réuse *f* -, -n ве́рша, ве́нцер (*для рыбалоўства*)
Revanche [-ˈvã:ʃ(ə)] *f* -, -n рэва́нш; ~ ***néhmen**** браць [узя́ць] рэва́нш
Revánchepolitiker [-ˈvã:ʃ-] *m* -s, - рэваншы́ст
revanche|lüstern, ~lustig [-ˈvã:ʃə-] *a* рэваншы́сцкі
revanchieren, sich [-vã:ˈʃi:-] 1) браць рэва́нш, адплаці́ць (*за што-н. каму-н.*) 2) падзя́каваць (*за што-н. каму-н.*)
Reverénz [-ve-] *f* -, -en 1) рэвера́нс, пакло́н 2) пачці́васць, даліка́тнасць; ***j-m éine ~ erwéisen**** праяві́ць [паказа́ць] пачці́васць да каго́-н.
Revers I [-ˈvɛrs] *m* -es, -e *юрыд.* пісьмо́вая зая́ва, распі́ска, падпі́ска, рэ́верс; ***éinen ~ áusstellen*** даць падпі́ску
Revers II [-ˈvərs] *m* -es, -e штры́фель, лацка́н, закаўра́ш
Revers III [-ˈvɛrs] *m* -es, -e адваро́тны бок (*медаля, манеты*), рэ́верс
revidíeren [-vi-] *vt* рэвізава́ць, перагля-да́ць
Revier [-ˈvi:r] *n* -s, -e 1) акру́га, раён, уча́стак 2) (паліцэ́йскі) пастару́нак 3) *вайск.* саніта́рная часць 4) *геал.* басе́йн
Revisión [-vi-] *f* -, -en 1) рэві́зія; праве́рка, перагля́д 2) *юрыд.* касацы́йная ска́рга
Revisionísmus [-vi-] *m* - рэвізіяні́зм
revisionístisch [-vi-] рэвізіяні́сцкі
Revísor [-v-] *m* -s, -sóren рэвізо́р, кантралёр
Revolte [-ˈvɔl-] *f* -, -n абурэ́нне, бунт, мяцёж
revoltíeren [-ˈvɔl-] *vi* узбунтава́цца, бунтава́ць, абура́цца **2.** *vt* падбухто́рваць да бу́нту [мяцяжу́]
Revolutión [-vo-] *f* -, -en рэвалю́цыя
revolutionär [-vo-] *a* рэвалюцы́йны
Revolutionär [-vo-] *m* -s, -e рэвалюцыяне́р
revolutioníeren [-vo-] *vt* рабі́ць перавaро́т, бунтава́ць
Revolúzzer [-vo-] *m* -s, - *іран.* рэвалюцыяне́р
Revolver [-ˈvɔlvər] *m* -s, - рэвальве́р
Revolverblatt [-ˈvɔlvər-] *n* -s, -er бульва́рная газе́та, бульва́рны лісто́к
Revolverdrehbank [-ˈvɔlvər-] *f* -, -bänke *тэх.* рэво́льверны така́рны стано́к
Revolvertasche [-ˈvɔlvər-] *f* -, -n кабура́ для рэвальве́ра
revolvieren [-ˈvi:-] *vt эк.* рэвальві́раваць (*валюту*)
Revue [-ˈvy:] *f* -, -vuen [-ˈvy:ən] 1) *тэатр.* агля́д; рэвю́ 2) часо́піс-агля́д
Rezensént *m* -en, -en рэцэнзе́нт, кры́тык
rezensíeren *vt* рэцэнзава́ць (*што-н.*), дава́ць во́дгук (*на што-н.*)
Rezensión *f* -, -en рэцэ́нзія, во́дгук
Rezépt *n* -s, -e 1) рэцэ́пт; прадпіса́нне ле́кара [до́ктара] 2) *кул.* рэцэ́пт, спо́саб гатава́ння
rezeptíeren *vi* выпі́сваць рэцэ́пт
rezeptív *a* успрыма́льны, рэцэпты́ўны
rezéptpflichtig *a*: ***~e Arznéi*** ляка́рства адпуска́ецца па рэцэ́пту
Rezeptúr *f* -, -en рэцэпту́ра
Rezessión *f* -, -en спад (*вытворчасці*), кры́зіс
Rezidív *n* -s, -e *мед., юрыд.* рэцыды́ў
reziprók *a* 1) узае́мны 2) *матэм.* адваро́тны; ***~er Wert*** адваро́тная велічыня́, адваро́тны лік 3) *грам.* узае́мны
Rezitatión *f* -, -en чыта́нне, дэклама́цыя
rezitíeren *vt* дэкламава́ць, чыта́ць
Rhabárber *m* -s, *бат.* рэве́нь

Rhapsodíe *f* -, -dí¦en *літ.* рапсóдыя
rhéinisch *a* рэ́йнскі
Rhésusaffe *m* -n, -n *заал.* макáка-рэ́зус
Rhésusfaktor *m* -s *мед.* рэ́зус-фáктар
Rhetórik *f* - рытóрыка, красамóўства
rhetórisch *a* рытары́чны
Rhéuma *n* -s, **~tísmus** *m* -, -men рэўматы́зм
rheumátisch *a* рэўматы́чны
Rhinózeros *n* - *і* -ses, -se *заал.* насарóг
Rhódium *n* -s *хім.* рóдый
rhómbisch *a* рамбíчны, рóмбавы, ромбападóбны
Rhómbus *m* -, -ben *матэм.* ромб
Rhönrad *n* -(e)s, -räder *спарт.* рэ́нскае [гімнасты́чнае] кóла
rhýthmisch *a* рытмíчны
Rhýthmus *m* -, -men рытм
Ríchtart *f* -, -en *вайск.* спóсаб навóдкі
ríchten 1. *vt* 1) накірóўваць; звяртáць; навóдзіць; ***éine Fráge an j-n ~*** звяртáцца да кагó-н. з пытáннем; ***etw. geráde ~*** выпрóстваць [выраўнóўваць] штó-н.; ***éinen Brief an j-n ~*** накіравáць [адрасавáць] камý-н. пісьмó 2) прывóдзіць у парáдак; r***íchte déine Kléider!*** прывядзí сябé ў парáдак! 3) *тэх.* вывярáць, налáджваць, рыхтавáць 4) (а)судзíць; пакарáць; ***j-n zu Grúnde [zugrúnde] ~*** загубíць кагó-н. **2. ~, sich** 1) кіравáцца (*чым-н.*), прытры́млівацца (*чаго-н.*) 2) звяртáцца (*да каго-н. – an A*) 3) быць накіравáным; ***sich in die Höhe ~*** вы́прастацца, устáць 4) *вайск.* раўня́цца; ***richt’ euch!*** раўня́йся! (*каманда*) 5): ***sich selbst ~*** пакóнчыць з сабóю
Ríchter *m* -s, - суддзя́; ***zum ~ bestéllen*** назнáчыць суддзёй; ***sich zum ~ áufwerten**** узя́ць на сябé рóлю суддзí
ríchterlich *a* 1) судóвы 2) судзéйскі
Ríchterspruch *m* -(e)s, -sprüche судóвы прыгавóр
Ríchtfest *n* -(e)s, -e свя́та з прычы́ны заканчэ́ння будаўнíцтва дóма
Ríchtfunk *m* -es 1) радыёмая́к 2) радыёрэлéйная стáнцыя
ríchtig 1. *a* 1) слýшны, прáвільны, даклáдны, сапрáўдны; ***ein ~er Zéitpunkt*** зрýчны мóмант; ***du hast das Ríchtige getróffen*** ты папáў у крóпку 2) сапрáўдны; ***er ist ein ~er Spórtler*** ён сапрáўдны спартсмéн 3) адпавéдны, сапрáўдны, справядлíвы (*пра цану і г.д.*) **2.** *adv* прáвільна; на сáмай спрáве; ***ganz ~*** зусíм [цáлкам] прáвільна; ***es war ~ nett*** гэ́та былó вéльмі мíла [прыéмна]; ~ ***máchen*** *разм.* аплáчваць (*рахунак*); ~ ***stéllen*** папраўля́ць, удакладня́ць
Ríchtige *sub m, f* -n, -n 1) той чалавéк, які мне патрэ́бен; ***du bist mir geráde der ~!*** цябé мне тóлькі не хапáла! 2) *sub n* тóе, што патрэ́бна; ***er hat das ~ getán*** ён дзéйнічаў [зрабíў] прáвільна
Ríchtigkeit *f* - слýшнасць, прáвільнасць; ***für die ~ der Ábschrift*** *канц.* кóпія даклáдная; ***für die ~ der Únterschrift*** *канц.* пóдпіс свéдчыцца
Ríchtigstellung *f* -, -en выпраўлéнне, удакладнéнне
Ríchtkanonier *m* -s, -e *вайск.* навóдчык
Ríchtlini¦e *f* -, -n дырэкты́ва; ***sich an die ~ hálten**** прытры́млівацца дырэкты́вы
Ríchtschnur *f* -, -schnüre 1) *тэх.* алавя́нка, адвéс 2) *перан.* кірýючы пачáтак; кіраўнíцтва; інстрýкцыя; ***etw. zur ~ néhmen**** узя́ць штó-н. у я́касці кіраўнíцтва
Ríchtschütze *m* -n, -n *вайск.* навóдчык, пéршы нýмар разлíку
Ríchtung *f* -, -en 1) напрáмак, (на)кірýнак, курс 2) *вайск. тс.* навóдка; ***die ~ éinschlagen**** вы́браць накірýнак 3) выраўнóўванне; ***er ist nach jéder ~ verlässlich*** ён надзéйны ва ўсíх аднóсінах
ríchtunggebend *a* які пакáзвае напрáмак, кірýючы, дырэкты́ўны, накірóўны
Ríchtungsanzeiger *m* -s, - дарóжны ўказáльнік
ríchtungslos *a* без пэ́ўнага (на)кірýнку
ríchtungsweisend *a* дырэкты́ўны, кірýючы, накірóўны
Ríchwaage *f* -, -n ватэрпáс
Ríchtzahl *f* -, -en *эк.* кантрóльная лíчба

Rícke *f* -, -n *заал.* казуля
rieb *impf ад* réiben*
ríechen* **1.** *vt* нюхаць, чуць; ***das kónnte ich wírklich nicht ~*** гэтага я ніяк не мог ведаць [прадбачыць] **2.** *vi* 1) (*an D*) нюхаць, абнюхваць (*што-н.*) 2) (*nach D*) пахнуць (*чым-н.*) ◊ ***den Bráten ~*** *разм.* пранюхаць, у чым справа
Ríecher *m* -s, - *разм.* 1) нос 2) *перан.* нюх, чуццё; ***éinen gúten ~ háben*** мець тонкі нюх, мець добрае чуццё 3) *пагардл.* шпік, шпег
Ried *n* -(e)s, -e 1) асака, чарот (*балотны*), зараснікі чароту 2) балота
rief *impf ад* rúfen*
Ríefe *f* -, -n жалабок, паз
Ríege *f* -, -n *спарт.* аддзяленне, каманда, група, секцыя; каманда гімнастаў
Ríegel *m* -s, - засаўка, завала; клямар ◊ ***hínter Schloss und ~*** пад замком
Ríemen I *m* -s, - рэмень, пас; *тэх.* трансмісія
Ríemen II *m* -s, - вясло ◊ ***sich in die ~ légen*** налегчы на вёслы; горача ўзяцца за работу
Ríemenantrieb *m* -s, -e раменная перадача
Ríemenbindung *f* -, -en раменнае мацаванне
Ríemenzeug *n* -s, -e аброць, збруя
Ríemer *m* -s, - рымар
Ries *n* -es, -e *і з ліч.* -стапа (*паперы*)
Ríese *m* -n, -n волат, велікан, гігант
Ríeselanlage *f* -, -n паліўная [арашальная] устаноўка
Ríeselfeld *n* -(e)s, -er, *часцей pl с.-г.* арашальнае поле
ríeseln *vi* цурчаць, струменіцца; ***ein (féiner) Régen ríeselte únaufhörlich*** дождж імжыў бесперапынна
Ríesenbau *m* -(e)s, -ten вялікі будынак
Ríesenbetrieb *m* -s, -e прадпрыемства-гігант
Ríesenerfolg *m* -s, -e каласальны поспех
Ríesenfelge *f* -, -n вялікі абарот (*гімнастыка*)
Ríesengestalt *f* -, -en велічэзная [гіганцкая] фігура, волат, гігант
ríesen|groß, ~haft *a* гіганцкі, агромністы
Ríesenrad *n* -(e)s, -räder кола агляду, «чортава» кола
Ríesenschlange *f* -, -n *заал.* удаў
ríesig **1.** *a* гіганцкі, каласальны, агромністы **2.** *adv* вельмі, надзвычай, у вышэйшай ступені
Ríesling *m* -s, -e рыслінг (*гатунак віна*)
riet *impf ад* ráten*
Riff *n* -(e)s, -e падводны камень, рыф
Ríffelblech *n* -s, -e гафрыраваная бляха
ríffeln *vt тэх.* гафрыраваць; выдзёўбваць
rigorós *a* суровы, няўмольны
Ríkscha *f* -, -s рыкша (*павозка*)
Rílle *f* -, -n баразна; жалабок, канаўка
ríllen *vt с.-г.* рабіць барозны (*на раллі*)
Rind *n* -(e)s, -er 1) бык, вол; карова, цялушка 2) *pl* буйная рагатая жывёла
Rínde *f* -, -n 1) кара, лыка 2) корка; скарынка
ríndenlos *a* без кары
Rínderbraten *m* -s, - смажаніна з ялавічыны
Rínderherde *f* -, -n гурт буйной рагатай жывёлы
Ríndfleisch *n* -es ялавічына
Ríndsleder *n* -s валовая скура
Ríndvieh *n* 1) -(e)s, -e буйная рагатая жывёла 2) -(e)s, -viecher *лаянк.* быдла
Ring *m* -(e)s, -e 1) пярсцёнак 2) кольца, кола 3) *спарт.* рынг
Ríngbahn *f* -, -en акружная чыгунка
Ríngel *m* -s, - 1) кольца, завіток 2) *кул.* рагулька
Ríngelblume *f* -, -n *бат.* наготкі
ríngelig *a* у кольцах
rínglen **1.** *vt* 1) рабіць кольцы 2) завіваць кольцамі **2. ~, sich** завівацца, віцца
Ríngelnatter *f* -, -n *заал.* кольчаты вуж
Ríngel|reigen *m* -s, -, **~tanz** *m* -es, -tänze карагод
ríngen* **1.** *vi* (*mit D, um A*) змагацца (*з кім-н., з чым-н. за што-н.*); *спарт.* дужацца, барукацца; ***óffen ~*** актыўна змагацца **2.** *vt* выкручваць; выціскаць

(*бялізну*); ***die Hände*** ~ ламáць рýкі (*ад адчаю*); ***nach Átem*** ~ прáгна глытáць павéтра

Ríngen *n* -s барацьбá (*тс. спарт.*)

Ríngerm *m* -s, - *спарт.* барэ́ц

Ríngfinger *m* -s, - безымéнны пáлец

ríngförmig *a* кольцападóбны

Ríngkampf *m* -es, -kämpfe *спарт.* барацьбá; ***éinen ~ áustragen**** правéсці схвáтку

Ríngpanzer *m* -s, - кальчýга

Ríngrichter *m* -s, - суддзя́ на ры́нгу; рэферы́ (*бокс, барацьба*)

rings, ríngs(her)úm *adv* навóкал, вакóл, наўкóл

Ríngscheibe *f* -, -n крýглая мішэ́нь

Ríngstraße *f* -, -n акружнáя шасéйная дарóга; кальцавáя вýліца

ríngsúm, ríngsumhér *гл.* ríngs(her)úm

Rínne *f* -, -n жóлаб; равóк, канáўка

rínnen* *vi* **1.** (s) цячы́, струмéніцца, струмéніць **2.** (*h*) 1) давáць цéчу, працякáць 2) кáпаць

Rínnsal *n* -(e)s, -e вадасцёк, рыштóк; баразнá (*прамытая дажджом*)

Rínnstein *m* -s, -e сцёкавая канáва; ***im ~ énden*** апусцíцца; памéрці пад плóтам

Ríppe *f* -, -n 1) рабры́на; *тэх.* рабрóк 2) вы́ступ (*на якой-н. паверхні*) 3) сéкцыя батарэ́і паравóга ацяплéння

Ríppelwellen *pl* рабізнá (*на вадзе*)

Ríppenfell *n* -(y)s, -e *анат.* плéўра

Ríppenfellentzündung *f* -, -en плеўры́т

Ríppenstoß *m* -es, -stöße штуршóк у бок

Ríppenstück *n* -(e)s, -e *кул.* антрыкóт

Rips *m* -es, -e *тэкст.* рыпс

Rísiko *n* -s, -s *i* -ken ры́зыка; ***ein ~ éingehen**** пайсцí на ры́зыку, рызыкавáць; ***ein ~ trágen**** падвяргáцца ры́зыцы, рызыкавáць; ***etw. auf éigenes ~ tun**** рабíць што-н. на свой страх і ры́зыку

rísikofrei *a* без ры́зыкі

riskánt *a* рызыкóўны

riskíeren *vt* рызыкавáць

Risótto *m, n* - *i* -s, -s рызóта (*страва з рысу*)

Ríspe *f* -, -n *бат.* мяцёлка, султáн

riss *impf ад* réißen*

Riss I *m* -es, -e 1) раскóліна, шчы́ліна; ***das Glas hat éinen ~ bekómmen*** шкля́нка трэ́снула 2) разлáд, разры́ў; ***ein ~ in der Fréundschaft*** разлáд паміж сябрáмі

Riss II *m* -es, -e схéма, чарцёж, план, эскíз; ***éinen ~ áufnehmen**** зрабíць чарцёж

ríssig *a* патрэ́сканы; парвáны

Rísswunde *f* -, -n рвáная рáна

Rist *m* -es, -e 1) пад'ём (*нагі*) 2) запя́сце (*рукі*) 3) загры́вак (*у каня*)

ritt *impf ад* réiten*

Ritt *m* -(e)s, -e яздá [прагýлка] вярхóм, кóнная прагýлка

Rítter *m* -s, - 1) ры́цар; ***fáhrender ~*** вандрóўны ры́цар; ***zum ~ schlágen**** пасвяцíць у ры́цары; ***ein ~ óhne Furcht und Tádel*** ры́цар без стрáху і дакóру; ***der ~ von der tráurigen Gestalt*** ры́цар журбóтнага вóбраза; ***ein ~ von der Féder*** *жарт.* пісьмéннік; пісáка; ***ein ~ von der Áhle*** *жарт.* шавéц; ***ein ~ von der Nádel [von der Élle]*** *жарт.* кравéц 2) кавалéр óрдэна ◊ ***árme ~*** *жарт.* грэ́нкі

Rítterdienst *m* -es, -e ры́царскае служэ́нне дáме

Rítttergut *n* -(e)s, -güter дварáнскае памéсце

rítterlich *a* **1.** ры́царскі **2.** *adv* па-ры́царску, як ры́цар

Rítterlichkeit *f* - ры́царскія павóдзіны, ры́царства, ры́царская высакарóднасць

Rítterschaft *f* - *гіст.* 1) *зборн.* ры́царства, ры́цары 2) ры́царскае звáнне, ры́царства

Rítterschlag *m* -(e)s *гіст.* пасвячэ́нне ў ры́цары

Rítttersporn *m* - *i* -s, -e *бат.* рагýлькі

Ríttertum *n* -s *гіст.* ры́царства

ríttlings *adv* вéрхам, кóнна

Ríttmeister *m* -s, - *вайск.* рóтмістр

Rituál *n* -s, -e *i* -i¦en *рэл.* рытуáл, канóн, абрáд

rituéll *a* рытуáльны

Rítus *m* -, -ten рэлігі́йны абра́д
Ritz *m* -es, -e, **Rítze** *f* -, -n шчы́ліна, раско́ліна; дра́піна
rítzen 1. *vt* (на)дра́пацць, вы́разацць; пара́ніць **2. ~, sich** падра́пацца, абдзёрціся
Rítzwunde *f* -, -n дра́піна
Rival [-ˈva:l] *m* -en *i* -s, -en *i* -s, **Riv́ale** *m* -n, -n сапе́рнік
rivalisíeren [-v-] *vi* (*mit D, um A*) спабо́рнічацць, быць сапе́рнікам (*з кім-н. у чым-н.*)
Rivalität [-va-] *f* -, -en сапе́рніцтва
Rízinusöl *n* -s, -e рыцы́на
Roastbeef [ˈro:stbi:f] *n* -s, -s *кул.* ро́стбіф
Róbbe *f* -, -n *заал.* цюле́нь
róbben *vi* паўзці́ на кара́чках
Róbben|fang *m* -(e)s, -fänge, **~schlag** *m* -(e)s, -schläge цюле́невы про́мысел
Róbbentran *m* -(e)s цюле́невы тлушч
Róbe *f* -, -n 1) суке́нка са шле́йфам 2) ма́нтыя, ро́ба
Robíni¦e *f* -, -n *бат.* рабі́нія, бе́лая ака́цыя
Róboter *m* -s, - ро́бат
Róboterpilot *m* -en, -en *ав.* аўтапіло́т
robúst *a* мо́цны, ду́жы
roch *impf ад* ríechen*
Rocháde *f* -, -n *шахм.* ракіро́ўка
röcheln *vi* хрыпе́ць
Róchen *m* -s, - *заал.* скат
Rochíeren [x *i* ʃ] *vi шахм.* ракірава́цца
Rock I *m* -(e)s, Röcke 1) спадні́ца 2) пінжа́к, сурду́т, мундзі́р; ***der schwárze ~*** (афіцы́йны) гарніту́р [касцю́м] ◊ ***j-n in den búnten ~ stécken*** адда́ць каго́-н. у салда́ты
Rock II *m* -(s) *муз.* рок (*музычны стыль*)
Rócken *m* -s, - пра́сніца; калаўро́т
Róckenfutter *n* -s, - падкла́дка пінжака́
Róckschoß *m* -es, -schöße крысо́; *pl* фа́лды ◊ ***sich j-m an die Róckschöße hängen**** *разм.* наня́звацца каму́-н.
Róckmusik *f* - рок-му́зыка
Rócktasche *f* -, -n кішэ́ня пінжака́ [спадні́цы]
Róckzipfel *m* -s, - падо́л спадні́цы
Ródel *m* -s, - спарты́ўныя са́нкі
Ródeland *n* -(e)s, -ländereien цаліна́, цалі́к; падня́тая цаліна́
Ródelbahn *f* -, -en *спарт.* го́рка для ко́ўзання на са́нках
ródeln *vi* (*s, h*) ко́ўзацца на са́нках (з гор)
Ródelschlitten *m* -s, - спарты́ўныя са́ні
róden *vt* карчава́ць; тралява́ць
Ródemaschine *f* -, -n карчава́льная машы́на, карчава́цель
Rógen *m* -s ікра́ (*рыбы неапрацаваная*)
Róggen *m* -s жы́та
Róggenblume *f* -, -n *бат.* васілёк, вало́шка
Róggenbrot *n* -(e)s, -e жы́тні хлеб
Róggenkorn *n* -(e)s, -körner зе́рне жы́та
roh *a* 1) сыры́; ***~ es Fleisch*** сыро́е мя́са 2) сыры́, неапрацава́ны; ***~es Pferd*** неаб’е́зджаны конь 3) гру́бы, бязлі́тасны 4) *эк.* валавы́; ***~ es Gewícht*** вага́ бру́та
Róhbau *m* -(e)s, -ten 1) неадстро́еная пабудо́ва 2) сыра́я [незако́нчаная] рабо́та
Róheisen *n* -s чыгу́н
Róheit *f* -, -en гру́басць, жо́рсткасць
Róhertrag *m* -s, -träge *эк.* валавы́ дахо́д
Róhgewicht *n* -s, -e вага́ бру́та
Róhkost *f* - сыра́я (раслі́нная) е́жа
Róhling *m* -s, -e 1) гру́бы [жо́рсткі] чала́век 2) *тэх.* загато́ўка, адлі́ўка 3) цэ́гла-сырэ́ц
Róhmaterial *n* -s сыраві́на, сыраві́нны матэрыя́л
Róhöl *n* -(e)s, -e неачы́шчаная на́фта
Rohr *n* -(e)s, -e 1) труба́, тру́бка 2) трысне́г ◊ ***er ist schwánkend wie ein ~ (im Wínde)*** ён ве́льмі няўсто́йлівы [непастая́нны] 3) *вайск.* ствол, ду́ла (*гарматы*); *марск.* тарпе́дны апара́т
Röhre *f* -, -n 1) труба́, тру́бка 2) духо́ўка 3) электро́нна-прамянёвая ля́мпа, радыёля́мпа 4) нара́; ход (*бярлогі, логавішча*)
röhren *vi* 1) *паляўн.* трубі́ць, (*пра аленя*) 2) *дыял.* раўці́, пла́каць
Röhrenbrunnen *m* -s, - артэзія́нскі кало́дзеж
röhrenförmig *a* трубча́сты
Röhrenknochen *m* -s, - *анат.* по́лая [трубча́стая] косць

Róhrgelenk *n* -(e)s, -e *тэх.* трубча́сты шарні́р
Röhricht *n* -s, -e трыснёг (*зараснік*)
Róhrleitung *f* -, -en трубаправо́д
Róhrmantel *m* -s, -mäntel *вайск.* кажу́х ду́ла [ствала́]
Róhrmeister *m* -s, - *вайск.* камандзі́р тарпе́днага апара́та
Róhrmündung *f* -, -en *вайск.* ду́ла [жэ́рла] гарма́ты
Róhrnetz *n* -es, -e се́тка трубапро́вадаў
Róhrnormali¦en *pl* станда́рты тру́бaў
Róhrpost *f* -, -en пнеўматы́чная по́шта
Róhrrücklauf *m* -(e)s, -läufe *вайск.* адка́т ду́ла (*гарматы*)
Róhrspatz *m* -en *i* -es, -en *i* -e *заал.* верабе́й палявы́; ***wie ein ~ schímpfen*** непрысто́йна ла́яцца
Róhrstuhl *m* -s, -stühle пле́ценае крэ́сла
Róhrzucker *m* -s трысняго́вы цу́кар
Róhseide *f* -, -n шоўк-сырэ́ц
Róhstoff *m* -s, -e сыраві́на
Róhstoffquelle *f* -, -n *эк.* крыні́ца сыраві́ны
Rókoko [Rokóko] *n* -s *маст.* (стыль) ракако́
Róllladen *m* -s, - *i* -läden жа́люзі
Róllbahn *f* -, -en 1) аўтамагістра́ль, шасэ́, шаша́ 2) узлётная [ста́ртавая] даро́жка
Rólle I *f* -, -n 1) *тэатр.* ро́ля, амплуа́; ***die ~n besétzen*** размеркава́ць [замяшча́ць] ро́лі 2) *перан.* ро́ля; ***éine ~ spíelen*** выко́нваць [ігра́ць] ро́лю; ***das spielt kéine ~*** гэ́та не ма́е значэ́ння, гэ́та нява́жна; ***aus der ~ fállen**** збі́цца з то́ну 3) кулёк (*гімнастыка*)
Rólle II *f* -, -n 1) *тэх.* ро́лік, шпу́лька 2) *кул.* кача́лка 3) като́к (*для бялізны*) 4) скру́так, руло́н
róllen 1. *vt* кача́ць, каці́ць, круці́ць; ***mit den Áugen ~*** круці́ць [вярце́ць] вачы́ма 2) кача́ць (*бялізну*) 3) *тэх.* ката́ць, раска́тваць, ната́тваць **2.** *vi* (s) каці́цца, пакаці́цца; ***die Tränen róllten über íhre Wángen*** слёзы каці́ліся [цяклі́] па яе́ шчаках **3. ~, sich** каці́цца, скру́чвацца, круці́цца
Róllen: ***die Sáche kommt [kam] ins ~*** спра́ва зру́шылася з ме́сца, спра́ва пайшла́ хутчэ́й
róllend *a* 1): ***~e See*** мо́ра, якóе хвалю́ецца; ***~es Materiál*** *чыг.* рухо́мы саста́ў 2) раска́цісты; ***ein ~es «R»*** раска́цістае «р»
Róllenfach *n* -(e)s, -fächer *тэатр.* амплуа́
Róllenlager *n* -s, - ро́лікавы падшы́пнік
Róller *m* -s, - самака́т; ро́лер
róllern *vi* ката́цца на самака́це
Róllfeld *n* -s, -er *ав.* узлётная пляцо́ўка [паласа́, даро́жка], лётнае по́ле, аэрадро́м
Róllkragenpullover [-v-] *m* -s, - сві́тэр
Róllmops *m* -es, -möpse ральмо́пс, марына́ваны селядзе́ц (*з цыбуляй і салёным гурком скручаны ў трубачку*)
Róllo *n* -s, -s што́ра
Róllschinken *m* -s, - руле́т (*свіны*)
Róllschuh *m* -s, -e ро́лікавы канёк
Róllstuhl *m* -s, -stühle крэ́сла на ко́лах (*для хворых*)
Rólltreppe *f* -, -n эскала́тар
Rom *n* -s Рым ◊ ***er war in ~ und hat den Papst nicht geséhen*** ён у Ры́ме быва́ў, але па́пы не ба́чыў; ≅ слана́ не заўва́жыў; ***álle Wége führen nach ~*** усе́ шляхі́ вяду́ць у Рым
Román *m* -s, -e рама́н; ***schreib doch kéinen (lángen) ~!*** *разм.* гавары карацей!
románartig *a* як у рама́не, раманападо́бны
románhaft *a* раманíчны
Romándichter *m* -s, - (пісьме́ннік-)раманíст
románisch *a* рама́нскі
Romaníst *m* -en, -en *лінгв.* раманíст
Románschriftsteller *m* -s, - *гл.* Romándichter
Romántik *f* - 1) рама́нтыка 2) раманты́зм
Romántiker *m* -s, - рама́нтык
romántisch *a* раманты́чны
Románze *f* -, -n рама́нс
Römer I *m* -s, - ры́млянін
Römer II *m* -s, - бака́л, ке́ліх (*з каляровага шкла*)

römisch *a* ры́мскі

Rondéll *n* -s, -e 1) *архіт.* ратóнда 2) крýглая пляцóўка; крýглы квéтнік, клýмба

Róndo *n* -s, -s *муз.* рóнда

röntgen *vt* прасвéчваць рэнтгéнаўскімі прамéннямі

Röntgenaufnahme *f* -, -n рэнтгéнаўскі зды́мак

Röntgenbefund *m* -(e)s, -e вы́нік рэнтгéнаўскага даслéдавання

Röntgenbestrahlung *f* -, -en апрамянéнне рэнтгéнаўскімі прамéннямі

Röntgendurchleuchtung *f* -, -en рэнтгéн, прасвéчванне рэнтгéнаўскімі прамéннямі

Röntgenologíe *f* - рэнтгеналóгія

Rőntgenröhre *f* -, -n рэнтгéнаўская трýбка

Röntgenstrahlen *pl* рэнтгéнаўскія прамéнні

Röntgenstrahlung *f* - рэнтгéнаўскае выпрамéньванне

Röntgenuntersuchung *f* -, -en *мед.* рэнтгенаскапíя, абслéдаванне з дапамóгай рэнтгéнаўскага апарáта

Roquefort [rɔk'fo:r *i* 'rɔkfo:r] *m* -s, -s ракфóр (*гатунак сыру*)

rósa *a inv* ружóвы

Rósa *n* -s ружóвы кóлер; ружóвы

rósafarben, **rósafarbig** *a гл.* rósa

rósarot *a* ружóвы, чырванавáты

Róse *f* -, -n 1) рýжа; ***sie blüht wie éine ~*** янá цвіцé, як рýжа; ***únter der ~*** таéмна, сакрэ́тна 2) картýшка (*компаса*) 3) рýжа (*вятроў*) 4) *мед.* рóжа ◊ ***er ist nicht auf ~n gebéttet*** ямý жывéцца нялёгка

rose [ro'ze:] *a inv* пяшчóтна-ружóвы

Rósengarten *m* -s, -gärten 1) ружóвы сад, разáрый 2) *перан.* кáзачны сад

Rósenhecke *f* -, -n жывы́ плот з рýжавых кустóў

Rósenkohl *m* -s брусéльская капýста

Rósenkranz *m* -es, -kränze 1) вянóк з рýжаў 2) *рэл.* ружáнец, пáцеркі; ***den ~ béten*** малíцца, перабірáючы пáцеркі ружáнца

Rósenöl *n* -s рýжавы алéй

rósenrot *a* ружóвы (*тс. перан.*)

Rósen|stock *m* -s, -stöcke, **~strauch** -s, -sträucher рýжавы куст

Rósenstrauß *m* -es, -sträuße букéт руж

Rosétte *f* -, -n разэ́тка (*форма арнаменту*)

rósig *a* 1) ружóвы 2) румя́ны, свéжы 3) *перан.* ружóвы, рáдасны, свéтлы (*пра надзею*)

Rosíne *f* -, -n разы́нка; *pl* разы́нкі ◊ ***gróße ~n im Kopf háben*** *разм.* насíцца з грандыёзнымі плáнамі

Rosínenkuchen *m* -s, - кекс з разы́нкамі

Rósmarin *m* -s *бат.* размары́н

Ross *n* -es, -e *высок.* конь; ***sich aufs ~ schwíngen**** сéсці на каня́ ◊ ***auf dem hóhen ~ sítzen**** *разм.* задзірáць нос; ***so ein ~!*** ну і дýрань!

Rössel *n* -s, - *шахм.* конь

Rösselsprung *m* -(e)s, -sprünge 1) *шахм.* ход канём 2) загáдка-крыжавáнка (*якая рашаецца ходам каня*)

Rósshaar *n* -s, -e кóнскі вóлас

Rost I *m* -es іржá; ***~ ánsetzen*** іржавéць; ***vor ~ schützen*** засцерагáць ад іржы́

Rost II *m* -es, -e *тэх.* рашóтка; каласнікí

róstbeständig *a* які́ не (і)ржавéе

Róstbraten *m* -s, - смажанíна, рóстбіф

Róstbratwurst *f* -, -würste каўбасá, падсмáжаная на жарóўні

róstbraun *a* (і)ржáвы

Röstbrot *n* -(e)s грэ́нкі

rósten *vi* (*h, s*) (і)ржавéць

rösten *vt* падсмáжваць, сушы́ць; ***sich von der Sónne ~ lássen**** *разм.* пячы́ся [загарáць] на сóнцы

Röster *m* -s, - прылáда [прыбóр] для падсмáжвання грэ́нак

róst|fárben, ~farbig *a* карычнявáты, буравáты, іржáвага кóлеру

róstfest *a гл.* róstbeständig

Róst|fleck *m* -s, -e, **~flecken** *m* -s, - (і)ржáвая пля́ма

róstfleckig *a* пакры́ты (і)ржóй

róstfrei *a* нержавéючы; ***~er Stahl*** нержавéючая сталь

róstig *a* (і)ржáвы, заржавéлы

róstsicher *a* нержавéючы

Róstschutzmittel *n* -s, - антыкаразíйны

сро́дак

rot 1. *a* 1) чырво́ны; ~ ***wérden, ~ ánlaufen*, ~en Kopf bekómmen**** пачырване́ць (*ад сораму і г.д.*); ***j-n ~ máchen*** прыму́сіць каго́-н. пачырване́ць 2) румя́ны 3) ры́жы, руды́ (*пра валасы*) **2.** *adv*: ***etw. ~ ánstreichen**** пафарбава́ць што-н. у чырво́ны ко́лер; падкрэ́сліць [паме́ціць] што-н. чырво́ным

Rot *n* -es 1) чырво́ны ко́лер; ***ein tíefes ~*** цёмна-чырво́ны ко́лер 2) чырво́ная масць (*у картах*) 3) румя́нец 4) румя́ны; ~ ***áuflegen*** румя́ніцца

Rotatión *f* -, -en кручэ́нне, вярчэ́нне; абаро́т

Rotatiónsachse *f* -, -n вось вярчэ́ння

Rotatiónsbewegung *f* -, -en вярча́льны рух

Rotatiónsmaschine *f* -, -n *палігр.* ратацы́йная машы́на

Rótauge *n* -s, -n *заал.* пло́тка, чырванапёрка

rótbackig [rótbäckig] *a* чырванашчо́кі; румя́ны

rótbärtig *a* рыжабаро́ды

rótblond *a* све́тла-ры́жы, све́тла-руды́

rótbraun *a* чырво́на-бу́ры; гняды́ (*пра каня*); цёмна-ры́жы (*пра валасы*)

Rótbuche *f* -, -n *бат.* бук лясны́ [еўрапе́йскі]

Róte *sub* 1) *m, f* -n, -n чырванаску́ры, -рая 2) *m, f* -n, -n ры́жы, -жая 3) *m, f* -n, -n *паліт.* чырво́ны, -ная 4) *n* -n чырво́ны ко́лер

Röte *f* - 1) чы́рвань 2) румя́нец; ***ihm stieg die ~ ins Gesícht [bis in die Háarwurzeln]*** ён пачырване́ў па са́мыя ву́шы [да са́мых вушэ́й] 3) за́рыва

Rötel *m* -s, - чырво́ны ало́вак [мяло́к]

Röteln *pl мед.* красну́ха, чырво́ная вы́сыпка

röten 1. *vt* 1) рабі́ць чырво́ным 2) румя́ніць **2.** ~, **sich** чырване́ць

Rótfuchs *m* -es, -füchse чырвона-бу́рая лісі́ца

Rótgardist *m* -en, -en *гіст.* чырвонагвардзе́ец

rótglühend *a* распа́лены (*да чырвонага колеру*)

Rótguss *m* -es *тэх.* 1) ме́днае ліццё 2) чырво́ная лату́нь

róthaarig *a* рыжавало́сы, руды́

Róthirsch *m* -es, -e але́нь высакаро́дны

Rótholz *n* -es, -hölzer чырво́нае дрэ́ва

rotíeren *vi тэх.* кру́ціцца, рабі́ць абаро́ты

rotíerend *a*: ***~e Bewégung*** вярча́льны рух

Rótkäppchen *n* -s Чырво́ная Ша́пачка, Чырво́ны Каптуро́к (*у казцы*)

Rótkehlchen *n* -s, - *заал.* малі́наўка

Rót|kohl *m* -s, -, **~kraut** *n* -s капу́ста чырвонакача́нная

rötlich *a* чырванава́ты, рудава́ты

Rótlicht *n* -(e)s, -er чырво́нае святло́

rótnasig *a* чырванано́сы

Rótor *m* -s, -tóren *тэх.* ро́тар

Rótschwänzchen *n* -s, - *заал.* каме́нны дрозд

Rótstift *m* -(e)s, -e чырво́ны ало́вак [стры́жань]

Rótte *f* -, -n 1) *вайск.* рад; ***blínde*** ~ няпо́ўны рад 2) нато́ўп, збо́рышча 3) ба́нда, зграя, хе́ўра

rótten, sich то́ўпіцца, збіра́цца гу́ртам, нато́ўпам

róttenweise *adv* рада́мі; папа́рна; па два

Rotúnde *f* -, -n *архіт.* рато́нда

Rötung *f* - чы́рвань, пачырване́нне

rótwangig *a* чырванашчо́кі, румя́ны

Rótwein *m* -s, -e чырво́нае віно́

Rótwelsch *n* - *i* -s арго́, жарго́н (*злодзеяў*)

Rótwild *n* -s чырво́ная дзічы́на

Rotz *m* -es, -e 1) *груб.* со́плі 2) *вет.* сап

Rótz|bengel *m* -s, -, **~bube** *m* -n, -n *груб.* саплі́вец, смарка́ч

rótzen *vi груб.* быць саплі́вым [смарка́тым]

rótzig *a* 1) саплі́вы 2) *мед.* хво́ры на сап

Rótznase *f* -, -n *гл.* Rótzbengel

Rouge [ru:ʒ] *n* -s, -s румя́ны, губна́я пама́да

Rouláde [ru-] *f* -, -n *кул.* руле́т; галубе́ц

Rouleu [ruˈlo:] *n* -s, -s што́ра

Roulétt [ru-] *n* -s, -e *i* -s, **Roulétte** *f* -, -n руле́тка

Route [ˈru:tə] *f* -, -n шлях, даро́га, маршру́т

Routíne [ru-] *f* - 1) нáвык; вóпыт, дóсвед, спрыт 2) завéдзены парáдак

routinemäßig [ruˈti:nə-] **1.** *a* 1) звычáйны, штодзённы, пасрэ́дны 2) чаргóвы **2.** *adv* рэгулярна, згóдна з устанóўленым парáдкам

Routinier [rutiˈni̯e:] *m* -s, -s дасвéдчаны [вóпытны] спецыяліст; ветэрáн (*якой-н. прафесіі*)

routiníert [ru:-] *a* вóпытны, дасвéдчаны; спры́тны

Rowdy [ˈraodi:] *m* -s, -s хулігáн

Rübe *f* -, -n рэ́па; ***gélbe ~*** мóрква; ***róte ~*** бурáк; ***wéiße ~*** брýчка; ***j-m die ~ schábеn*** *разм.* збэ́сціць кагó-н. ◊ ***~ ab!*** галавý далóў!

Rúbel *m* -s, - рубéль

Rübenbau *m* -s буракавóдства

Rübenkraut *n* -(e)s бацвíнне буракóў

Rübenmarmelade *f* - павíдла з буракóў

Rübenroden *n* -s убóрка [кóпка] буракóў

Rübenzüchter *m* -s, - буракавóд

Rübenzucker *m* -s буракóвы цýкар

rüber *разм. гл.* herüber

Rúbikon *m* -(s): ◊ ***den ~ überschréiten**** перайсцí Рубікóн зрабíць рашýчы крок

Rubín *m* -s, -e рубíн

rubínrot *a* рубíнавы, чырвóны як рубíн

Rubrík *f* -, -en рýбрыка, раздзéл, графá; загалóвак

rubruzíeren *vt* дзялíць на рýбрыкі, размяркóўваць па рýбрыках

rúchbar *a* агульнавядомы; ~ ***wérden*** выяўляцца, атрымáць агалóску; ~ ***máchen*** апавясцíць, раскры́ць

rúchlos *a* гнюсны; несумлéнны

ruck! *int* раз; ***~, zuck!*** рáзам!, раз-два!; ***ho [hau]~!*** раз, два, рáзам!

Ruck *m* -s, -e штуршóк; ***mit éinem ~*** адны́м мáхам; ***sich éinen ~ gében**** узяць сябé ў рýкі; ***mit ~ und Zuck*** спры́тна, хýтка; ***der Sáche éinen ~ gében**** паскóрыць [зрýшыць з мéсца] спрáву

Rückansicht *f* -, -en вы́гляд ззáду

Rückantwort *f* -, -en адкáз; ~ ***bezáhlt*** адкáз аплóчаны

rúckartig *гл.* rúckhaft

Rückberufung *f* -, -en адклікáнне

rückbezüglich *a* зварóтны; ***~es Zéitwort*** зварóтны дзеяслóў

Rückblick *m* -s, -e пóзірк у мінýлае, рэтраспекты́ўны пóзірк; ***~ und Áusblick*** вы́нікі і задáчы; ***éinen ~ auf etw. (A) wérfen**** азірнýцца назáд [на мінýлае]

rückblickend *a* рэтраспекты́ўна

rúcken *vi* рýхацца [сýнуцца] штуршкáмі [рыўкáмі]

rücken 1. *vt* рýхаць, перасóўваць; ***etw. zur Séite ~*** адсóўваць што-н. убóк; ***an die Wand ~*** прысýнуць да сцяны́; ***etw. in ein ánderes Licht ~*** падáць якýю-н. спрáву ў íншым святлé **2.** *vi* (s) рýхацца; пасóўвацца; ***rücke ein wénig!*** пасýнься кры́ху!; ***ins Feld ~*** выступáць у пахóд (*тс. перан.*); ***darán ist nicht zu ~*** тут нíчóга не змéніш; ***j-m auf den Leib [Pelz] ~, j-m zu Léibe ~*** насéсці на кагó-н., прыставáць да кагó-н.

Rücken *m* -s, - 1) спíна; ***hínter dem ~*** за спíнай; *перан.тс.* за вóчы; ***j-m den ~ zéigen [zúwenden*]*** павярнýцца да кагó-н. спíнай; *перан. тс.* парвáць з кíм-н. аднóсіны; ***es läuft mir kalt über den ~*** у мянé марóз па спíне прабягáе 2) *вайск.* тыл; ***j-m in den ~ fállen**** напáсці на кагó-н. з ты́лу; нанéсці камý-н. удáр у спíну; ***in den ~ géhen**** захóдзіць з ты́лу ***im ~*** у бліжэ́йшым ты́ле; ***im ~ fássen*** ахапíць з ты́лу; ***sich (D) den ~ décken*** забяспéчыць сабé адступлéнне 3) хрыбéт (*горны*) 4) карашóк (*кнігі, кветка*) 5) абýх

Rückendeckung *f* -, -en *вайск.* тылавóе прыкрыццё; *перан.* падтры́мка, дапамóга, (пад)страхóўка; ***sich (D) ~ verscháffen*** *перан.* забяспéчыць сабé падтры́мку, застрахавáць сябé

Rückenflosse *f* -, -n спінны́ плаўнíк

Rückenlage *f* -, -n *спарт.* палажэ́нне на спíне

Rückenlehne *f* -, -n спíнка (*крэсла*)

Rückenmark *n* -s *анат.* спінны́ мозг

Rückenschwimmen *n* -s плáванне на спíне

Rückenwind *m* -(e)s, -e спадаро́жны ве́цер
Rückenwirbel *f* -, -n спінны́ пазвано́чнік
Rückerstattung *f* -, -en зваро́т, адда́ча, кампенса́цыя
Rückfahrkarte *f* -, -n зваро́тны біле́т
Rückfahrt *f* -, -en даро́га наза́д, зваро́тная даро́га [пае́здка]
Rückfall *m* -s, -fälle 1) *мед.*, *юрыд.* рэцыды́ў 2) вярта́нне, паўто́рнасць
rűckfällig *a* паўто́рны, рэцыды́ўны; ***ein ~er Dieb*** зло́дзей-рэцыдыві́ст
Rűckfällige *sub m, f* -n, -n рэцыдыві́ст, -ка
Rückfrage *f* -, -n 1) за́пыт; запыта́нне; ~ ***hálten**** зрабі́ць за́пыт, збіра́ць зве́сткі 2) сустрэ́чнае пыта́нне
Rückgabe *f* -, -n зваро́т, адда́ча, ***gégen*** ~ з умо́вай зваро́ту
Rückgang *m* -(e)s, -gänge 1) зваро́тны ход, вярта́нне 2) заняпа́д, зніжэ́нне, змяншэ́нне, скарачэ́нне; ~ ***der Produktión*** скарачэ́нне вытво́рчасці 3) *камп.* адме́на (*каманды*)
rűckgängig *a* 1) зваро́тны 2) які́ зніжа́ецца [скарача́ецца]; ***etw.*** ~ ***máchen*** скасо́ўваць, адмяня́ць,ануліва́ць што-н.
Rűckgängigmachung *f* -, -en адме́на, анулява́нне
Rückgrat *n* -s, -e 1) спінны́ хрыбе́т, пазвано́чнік 2) *перан.* касця́к, асно́ва 3): ***er hat*** ~ у яго́ цвёрды хара́ктар
rúckhaft *a* штуршка́мі, рыўка́мі
Rückhalt *m* -s падтры́мка, апі́рышча 2) *вайск.* рэзе́рв; ***etw. im ~ hában*** мець што-н. у рэзе́рве [пра запа́с]
rückhaltlos 1. *a* адкры́ты, прамы́ 2) нястры́мны **2.** *adv* напрасця́к, адкры́та, безагаво́рачна; нястры́мна
Rückhaltlosigkeit *f* - нястры́мнасць, нястры́манасць, экспансі́ўнасць
Rückhaltung *f* - 1) стры́манасць; ~ ***üben*** быць стры́маным 2) утрыма́нне, затрыма́нне
Rückhand *f* -, **~schlag** *m* -(e)s, -schläge уда́р зле́ва (*тэніс*)
Rückhandwurf *m* -(e)s, ***~würfe*** *спарт.* за́дні кідо́к (*воднае пола*)
Rückkauf *f* -s, -käufe вы́куп
Rückkehr *f* - 1) вярта́нне; ***nach*** ~ пасля́ вярта́ння 2) *камп.* адме́на кама́нды
Rückkoppelung *f* -, -en *эл., тэх.* зваро́тны канта́кт
Rücklage *f* -, -n запа́с; ашчаджэ́нні, зберажэ́нні
Rücklauf *m* -s, -läufe зваро́тны ход; зваро́тнае цячэ́нне; зваро́тны рух
rűckläufig *a* 1) зваро́тны, адваро́тны; ***~e Bewégung*** зваро́тны рух, рух наза́д; адступле́нне 2) рэгрэсі́ўны 3) які́ зніжа́ецца, які́ скарача́ецца; ***etw. ~ máchen*** адмяня́ць што-н.
Rücklicht *n* -s, -er *аўта* за́дні ліхта́р; стоп-сігна́л
rücklings *adv* 1) дагары́; наза́д 2) ззя́ду
Rückmarsch *m* -es, -märsche 1) зваро́тны шлях 2) адступле́нне
Rücknahme *f* - узя́цце наза́д
Rückporto *n* -s апла́та зваро́тнага пісьма́ [адка́зу]
Rückprall *m* -(e)s 1) адско́кванне 2) *перан.* адбіццё
Rückreise *f* -, -n даро́га наза́д, вярта́нне
Rúcksack *m* -(e)s, -säcke рукза́к, пахо́дны мяшо́к
Rückschau: ~ ***hálten**** кі́нуць по́зірк на міну́лае, кі́нуць рэтраспекты́ўны по́зірк
Rückschlag *m* -s, -schläge 1) *вайск.* адда́ча 2) стра́та; няўда́ча; права́л; кры́зіс
Rückschluss *m* -es, schlüsse высно́ва, вы́вад, заключэ́нне; ***aus etw. (D) Rückschlüsse auf etw. (A) ziehen**** меркава́ць на падста́ве чаго́-н. аб чым-н.
Rückschreiben *n* -s, - *афіц.* ліст у адка́з
Rückschritt *m* -s, -e рэгрэ́с; *палі́т.* рэа́кцыя
rückschrittlich *a* рэакцы́йны
Rückseite *f* -, -n адваро́тны бок
rückseitig *adv* на адваро́це, на адваро́тным баку́
Rücksicht *f* -, -en (*auf A*) 1) пава́га, пава́жнае ста́ўленне (*да каго-н.*) 2) улі́чванне, звярта́нне ўва́гі (*на што-н.*); ***mit ~ (auf A)*** беручы́ пад ува́гу (*што-н.*), зважа́ючы (*на што-н.*); ***óhne***

~ ***auf die Persónen*** не звяртáючы (увá-гі) на асóбы; ***kéine ~ auf etw. néhmen**** не лічы́цца з чым-н.
rücksichtlich *prp* (*G*) з прычы́ны (*ча-го-н.*), улíчваючы (*што-н.*); ~ ***séines Zústandes*** улíчваючы яго́ стан
Rücksichtnahme *f* - пашáна, такт; ***etw. mit (viel) ~ ságen*** сказáць што-н. з (вя-лíкім) тáктам
rücksichtslos *a* 1) бесцырымóнны 2) бяз-лíтасны
Rücksichtslosigkeit *f* -, -en 1) бесцыры-мóннасць, грýбасць 2) бязлíтаснасць
rücksichtsvoll *a* увáжлівы, далікáтны
Rücksitz *m* -es, -e зáдняе сядзéнне, зáд-няе мéсца
Rückspiegel *m* -s, - люстэ́рка зáдняга ві-ду
Rückspiel *n* -s, -e *спарт.* гульня́ ў адкáз; мáтч-рэвáнш
Rücksprache *f* -, -n перамóвы, перага-вóры; ~ ***néhmen**** вéсці перагавóры
Rückstand *m* -(e)s, -stände 1) даўгí, доўг; нядóімка; ***in ~ geráten**** улéзці ў даўгí; ***im ~ sein*** быць у даўгáх; ***den ~ áufar-beiten*** дапрацавáць [дарабíць] вы́-кананую рабóту [прáцу], нагнáць [на-вярстáць] упýшчанае; ***die Rückstände éintreiben**** сы́скваць даўгí 2) астáча, астáтак; асáдак 3) нагáр
rückständig *a* 1) адстáлы 2) пратэрміна-вáны 3) астáткавы, нявы́плачаны, неа-плáчаны
Rückstoß *m* -es, -stöße *вайск.* аддáча; контрудáр
Rückstrahler *m* -s, - 1) адбівáльнік, рэф-лéктар 2) стоп-сігнáл (*аўтамабіля*)
Rücktritt *m* -(e)s, -e 1) адстáўка; ***den ~ ántreten**** падáць у адстáўку 2) (*von D*) адмаўлéнне (*ад чаго-н.*); ~ ***von éinem Vertrág*** (аднабакóвае) анулявáнне да-гавóра
rűckübersetzen *неаддз. vt* перакладáць назáд (на мóву арыгінáла)
Rűckübersetzung *f* -, -en адварóтны пе-раклáд
rűckvergüten *неаддз. эк.* кампенсавáць, выплáчваць назáд
Rűckvergütung *f* -, -en кампенсáцыя
rückversichern, sich перастрахавáцца
Rückversicherung *f* -, -en перастрахóўка
Rückwand *f* -, -wände зáдняя сцянá
rűckwärtig *a* 1) зáдні; зварóтны 2) *вайск.* тылавы́; ***~e Díenste*** слýжба ты́лу
rűckwärts *adv* назáд, зáдам (напéрад); ~ ***géhen**** пагаршáцца; ***mit séiner Ge-súndheit geht es ~*** яго́ здарóўе пагар-шáецца
Rückweg *m* -s, -e дарóга назáд, зварóтная дарóга; ***den ~ verlégen*** адрэ́заць камý-н. шлях да адступлéння (*тс. перан.*)
rúckweise *adv* рыўкáмі, штуршкáмі
rückwirkend *a* процідзéйны; ***~e Kraft*** процідзéйная [супрацьдзéйная] сíла
Rückwirkung *f* -, -en 1) процідзéянне; рэáкцыя 2) *юрыд.* зварóтная сíла
Rückzahlung *f* -, -en зварóт грóшай
Rückzieher *m* -s 1) адмóва, адрачэ́нне ад чагó-н., адыхóд; ***éinen ~ máchen*** ад-ступáцца, падавáцца назáд, адракáцца 2) удáр праз сябé (*футбол*)
Rückzug *m* -s, -züge адступлéнне, ады-хóд; ***zum ~ blásen**** біць адбóй; ***der Feind war im vóllen ~ begríffen*** працíў-нік адступáў па ўсямý фрóнту; ***den ~ ántreten**** пачáць адступлéнне; ***j-m den ~ ábschneiden**** адрэ́заць камý-н. шлях да адступлéння
rüde *a* грýбы
Rüde *m* -n, -n вялíкі сабáка; дварóвы са-бáка; кабéль, самéц (*лісіцы, ваўка*)
Rúdel *n* -s, - чарáда, стáтак; ***er hat ein gánzes ~ Kínder*** у яго́ кýча дзяцéй
rúdelweise *adv* 1) чарóдамі 2) натóўпам, грýпамі
Rúder *n* -s, - 1) вясло́ 2) стырнó, руль; ***der Mann am ~*** стырнавы́ (*тс. перан.*); ***ans ~ kómmen**** прыйсцí да ўлáды; ***das ~ führen*** стаяць у стырнá [руля́], кіра-вáць; ***am ~ sein*** мець улáду, быць пры ўлáдзе
Rúderblatt *n* -(e)s, -blätter лóпасць вяслá
Rúderboot *n* -(e)s, -e вёсельная шлю́пка [лóдка]

Rúderer *m* -s, - вясля́р
Rúderklub *m* -s, -s вясля́рны я́хт-клуб
rúdern 1. *vt* кірава́ць (*лодкай*) **2.** *vi* (*s, h*) веслава́ць, плыць на вёслах; ***um die Wétte ~ (mit D)*** веслава́ць навы́перадкі (*з кім-н.*)
Rúdern n -s веслава́нне
Rúderregatta *f* -, -tten вясля́рныя го́нкі, вясля́рная рэга́та
Rúdersport m -s веслава́нне, вясля́рства (*від спорту*)
Rudimént *n* -s, -e 1) рудыме́нт 2) рэ́шткі 3) *pl* азы́
rudimentär *a біял.* рудымента́рны
Rúdrer *m* -s, - *гл.* Rúderer
Ruf *m* -(e)s, -e 1) крык 2) (по́)кліч, за́клік, заро́т; ***auf den érsten ~*** па пе́ршаму по́клічу 3) сла́ва, рэпута́цыя; ***ein Wíssenschaftler von ~*** навуко́вец [вучо́ны] з і́мем; ***éinen gúten [schléchten] ~ háben*** карыста́цца до́брай [дрэ́ннай] сла́вай; ***j-n in üblen ~ bríngen**** ствары́ць [зрабі́ць] каму́-н. дрэ́нную сла́ву 4) запрашэ́нне, вы́клік 5) ну́мар (*тэлефона*) 6) *паляўн.* мано́к, свісто́к для прына́джвання дзічы́ны
rúfen* 1. *vi* крыча́ць, клі́каць; ***um Hílfe ~*** клі́каць на дапамо́гу; ***das Kind ruft nach der Mútter*** дзіця́ клі́ча ма́ці; ***sich héiser ~*** крыча́ць да хрыпаты́ **2.** *vt* 1) запраша́ць, прасі́ць; ***zur Órdnung ~*** закліка́ць да пара́дку 2) зваць, называ́ць; ***j-m bei [mit] séinem Námen ~*** зваць [называ́ць] каго́-н. па і́мені; ***éinen Rédner zur Sáche ~*** прасі́ць ара́тара не адхіля́цца ад тэ́мы; ***den Arzt ~*** (па)клі́каць урача́ [до́ктара]; ***j-n zur Hílfe ~*** (па)клі́каць каго́-н. на дапамо́гу; ***Sie kómmen wie gerúfen*** Вы прыйшлі́ дарэ́чы; ***j-n wíeder ins Lében ~*** вярну́ць каго́-н. да жыцця́; ***sich (D) etw. ins Gedächtnis ~*** вы́клікаць што-н. у па́мяці, успо́мніць што-н.
Rüffel *m* -s, - *разм.* вымо́ва, нагана́й; ***éinen ~ ertéilen*** зрабі́ць вымо́ву [галавамо́йку]
rüffeln *vt разм.* рабі́ць вымо́ву [нагана́й, галавамо́йку]
Rúfmord *m* -es *юрыд.* дыскрэдыта́цыя, (злам́ысны) паклёп
Rúfname *m* -ns, -n імя́, мяну́шка
Rúfnummer *f* -, -n ну́мар (*абанента*)
Rúfweite *f* -, -n адле́гласць чу́тнасці
Rúfzeichen *n* -s, - *радыё, марск., ав.* пазыўны́ сігна́л; *pl* пазыўны́я
Rugby ['rakbi:] *n* -s *спарт.* рэ́гбі
Rüge *f* -, -n вымо́ва; ***éine ~ ertéilen [áussprechen*]*** зрабі́ць вымо́ву
rügen *vt* (*G*) ганьбава́ць, рабі́ць вымо́ву, ла́яць (*за што-н.*) ***éinen Féhler an j-m ~*** рабі́ць вымо́ву каму́-н. за яку́ю-н. памы́лку
Rúhe *f* - 1) спако́й; нерухо́масць; *тэх.* нерабо́чы стан; ***ímmer mit der ~!*** цішэ́й!; ***lássen Sie mich in ~!*** пакі́ньце мяне́ ў спако́і!; ***sich nicht aus der ~ bríngen lássen**** захава́ць спако́й; ***sich (D) kéine ~ gönnen*** не ве́даць спако́ю; ***zur ~ kómmen**** адпачы́ць, мець пярэ́дых; ***j-n in ~ lássen**** даць спако́й каму́-н., адчапі́цца ад каго́-н. 2) адпачы́нак, сон; ***sich zur ~ begében**** кла́сціся спаць 3) цішыня́, ціш; пара́дак; ***~!*** ці́ха!, спако́йна! ***~ hálten*!*** захо́ўвайце цішыню́!
Rúhebank *f* -, -bänke ляжа́нка, ла́ўка
rúhebedürftig *a* які́ патрабу́е спако́ю
Rúhebett *n* -s, -en 1) кушэ́тка, кана́па 2) *высок.* ме́сца сну, ло́жак
Rúhe|gehalt *n* -s, -gehälter, **~geld** *n* -(e)s, -er пе́нсія (*за выслугу гадоў*)
Rúhelage *f* -, -n стан с(у)пако́ю [раўнава́гі]
rúhelos 1. *a* неспако́йны, няўры́мслівы **2.** *adv* без адпачы́нку; неспако́йна; трыво́жна
Rúhelosigkeit *f* - неспако́й, трыво́га
rúhen *vi* 1) адпачыва́ць; ***ich wérde nicht éher ~, bis…*** я не супако́юся дату́ль [да таго́ ча́су], паку́ль…◊ ***jéder ruht so, wie er sich béttet*** ≅ што пасе́еш, тое́ і пажне́ш 2) бы́ць у спако́і; ляжа́ць; быць нерухо́мым, стая́ць, ні́чо́га не рабі́ць; ***die Árbeit ruht*** пра́ца не ро́біцца; ***in der Érde ~*** спачыва́ць, быць пахава́ным; ***das***

Dénkmal ruht auf dem Sóckel пóмнік стаíць на цóкалі; ***die gánze Vérantwortung ruht auf méinen Schúltern*** усé адкáзнасць ляжы́ць на маíх плячáх [на мне]; ***die Verhándlungen ~*** перамóвы прыпыніліся; ***den Streit ~ lássen**** не пачынáць спрэ́чку

Rúhepause *f* -, -n пярэ́дых, пáўза, перапы́нак

Rúheplatz *m* -es, -plätze мéсца адпачы́нку

Rúhestand *m* -es адстáўка; ***in den ~ géhen**** пайсці ў адстáўку [на пéнсію]; ***im ~ sein*** быць у адстáўцы

Rúheständler *m* -s, - адстаўнíк, пенсіянéр

Rúhestätte *f* -, -n пасцéль; мéсца адпачы́нку; ***die létzte ~*** апóшняе прыстáнішча, апóшні прыстáнак (*магіла*)

Rúhestörer *m* -s, - парушáльнік цішыні [грамáдскага парáдку]

Rúhestunde *f* -, -n час адпачы́нку; мёртвая гадзíна (*пасля абеду*)

Rúhetag *m* -(e)s, -e вóльны [выхадны́] дзень

rúhevoll *a* цíхі, спакóйны, ціхамíрны

Rúhezeit *f* -, -en 1) час адпачы́нку 2) прастóй машы́ны

rúhig 1. *a* спакóйны; цíхі; ***sei ~ !*** супакóйся!, маўчы́!; ***~er Schlaf*** ціхамíрны сон; ***ein ~er Átem*** рóўнае дыхáнне; ***~ Blut!*** спакóйна; ***das lässt mich ganz ~*** гэ́та мянé зусíм не турбýе **2.** *adv* спакóйна; цíха; ~ ***stéllen*** *мед.* забяспéчыць нерухóмасць

Ruhm *m* -es слáва; ***~ davóntragen* [érnten]*** дабíцца слáвы, праслáвіцца; ***auf dem Gípfel séines ~es ánlangen*** дасягнýць вышыні сваёй слáвы

rühmen 1. *vt* услаўлáць, узнóсіць **2. ~, sich** (*G, mit D*) хвалíцца, выхваля́цца (*чым-н.*)

rühmenswert *a* вáрты пахвалы́

Rúhmesblatt *n* -(e)s, -blätter слáўная старóнка

rühmlich *a* слáўны; пахвáльны

rúhmlos *a* 1) няслáўны, ганéбны 2) невядóмы

rúhmredig *a* выхвáльны

rúhmreich, rúhmvoll *a* слáўны, праслáўлены

Rúhmsucht *f* - прáга (да) слáвы

rúhmsüchtig *a* славалюбíвы, прáгны да слáвы

Ruhr *f* - *мед.* дызентэры́я, крывáўка

Rührei *n* -s, -er яéчня (-баўтýшка)

rühren 1. *vt* 1) рýхаць, варушы́ць, крáтаць, дакранáцца; ***kéinen Fínger ~*** *перан.* не кранýць нáват пáльцам 2) мяшáць, памéшваць 3) расчýліць, разжáліць; ***j-n zu Tränen ~*** расчýліць каго́-н. да слёз 4): ***die Trómmel ~*** біць у барабáн; ***ihn hat der Schlag gerührt*** у ягó ўдар, ягó разбíў парáліч **2.** *vi* (*an A*) дакранáцца, датыкáцца (*да чаго-н.*) **3. ~, sich** рýхацца, варушы́цца; ***es rührt sich nichts*** ніштó не кранéцца, усё цíха; ***sie rührt sich den gánzen Tag*** янá ўвесь дзень у клóпаце 2) *вайск.* стая́ць вóльна; ***rührt euch!*** вóльна! (*каманда*)

rührend *a* чуллíвы, кранáльны, замілавáны

rührig *a* рухáвы, жвáвы

rúhrkrank *a* хвóры на дызентэры́ю

rührselig *a* сентыментáльны, кранáльны, плаксíвы

Rührung *f* - замілавáнне, расчýленасць

Ruín *m* -s заняпáд, крах, гíбель, вынішчэ́нне; ***den ~ entgégensehen**** разбурáцца, гíнуць

Ruíne *f* -, -n 1) руíна, развáліна 2) *перан.* развáліна (*пра чалавека*)

ruiníeren *vt* **1**. (з)руйнавáць, вынішчáць 2) падрывáць, разбурáць, губíць; ***séine Gesúndheit ~*** падрывáць сваё здарóўе **2. ~, sich** 1) банкрутавáць 2) марнавáць сваё здарóўе

Rülps *m* -es, -e 1) (гýчная) адры́жка 2) грубiя́н, хам

rülpsen *vi груб.* адры́гваць

´rum *разм. гл.* herúm ◊ ***es ist ~ wie num*** ≅ не кíем, дык пáлкай

Rum *m* -s, -s *i* -e ром

Rumäne *m* -n, -n румы́н

rumänisch *a* румы́нскі

Rúmmel *m* -s 1) шум, гам, мітусня́; ***éinen ~ áufziehen**** падня́ць шумі́ху 2) кірма́ш; балага́н 3) хлам, стары́зна ◊ ***ich máche den ~ nicht mehr mit*** з мяне́ хо́піць, я больш у гэ́тым не ўдзе́льнічаю; ***ich kénne den ~!*** мяне́ не правядзе́ш [не ашука́еш]

Rúmmelplatz *m* -es, -plätze кірма́ш; кірмашо́вы пляц; ме́сца гу́льняў

rumóren *vi* шуме́ць; ***das rumórt in méinem Kópfe*** гэ́та не дае́ мне спако́ю

rúmpelig *a* 1) няро́ўны, калдо́бісты (*пра дарогу*) 2) грукатлі́вы, по́ўны гру́кату

Rúmpelkammer *f* -, -n камо́ра, спіжа́рня

rúmpeln *vi* (*h, s*) груката́ць

Rumpf *m* -s, Rümpfe 1) ту́лава 2) касця́к; ко́рпус 3) ствол (*дрэва*) 4) абру́бак, аста́ча, аста́так (*часцей перан.*)

rümpfen: ***die Náse ~*** змо́ршчыць нос: *перан.* вы́казаць пага́рду да чаго́-н.

Rúmpsteak [-ste:k] *n* -s, -s *кул.* рамштэ́кс

Run [ran] *m* -s, -s 1) бі́ржавая па́ніка; па́ніка ў ба́нку 2) прагу́лка бы́стрым [шпа́ркім] кро́кам

rund **1**. *a* 1) кру́глы, шарападо́бны; ***~e Áugen máchen*** здзіўля́цца 2) акру́глены (*пра лік*); ***~ geréchnet*** кру́глым лі́кам **2.** *adv* 1) прыблі́зна, каля́ 2) наўко́л; ***~ um die Welt*** вако́л све́ту; ***~ um die Uhr*** су́ткі, 24 гадзі́ны 3) адкры́та, напрасткі́, про́ста, без хі́трыкаў ***etw. ~ heráussagen*** сказа́ць што-н. адкры́та

Rund *n* -es 1) акру́гласць (*твару*) 2) *архіт.* скляпе́нне 3) шар

Rúndbild *n* -(e)s, -er панара́ма

Rúndblick *m* -(e)s, -e кругагля́д

Rúnde *f* -, -n 1) круг, ко́ла 2) раўнд, тур, ко́ла; ***éine ~ Bier*** па ку́флю пі́ва (*для ўсіх, хто сядзіць за сталом*) 3) патру́ль, дазо́р; ***séine ~ máchen*** рабі́ць абыхо́д 4) *спарт.* круг (*па бегавой дарожцы*); раунд (*бокс*); *шахм.* тур

rúnden **1.** *vt* закругля́ць, акругля́ць **2. ~, sich** закругля́цца; ***die Téile ~ sich zum Gánzen*** з асо́бных ча́стак утвара́ецца цэ́лае

Rúndfahrt *f* -, -en 1) кругавы́ маршру́т 2) экску́рсія (*напр. па горадзе*), турнэ́

Rúndfrage *f* -, -n апыта́нне; анке́та

Rúndfunk *m* -s радыёвяшча́нне, ра́дыё; ***im ~ sénden [übertrágen*]*** перадава́ць па ра́дыё

Rúndfunkansager *m* -s, - радыёды́ктар

Rúndfunkempfänger *m* -s, - радыёпрыёмнік

Rúndfunkgerät *n* -s, -e радыёапара́т(у́ра), радыёўстано́ўка

Rúndfunkhörer *m* -s, - радыёслуха́ч

Rúndfunknachrichten *pl* (апо́шнія) паве́дамле́нні па ра́дыё

Rúndfunkrede *f* -, -n выступле́нне [прамо́ва] па ра́дыё

Rúndfunkröhre *f* -, -n радыёля́мпа

Rúndfunksender *m* -s, - радыёперада́тчык, радыёста́нцыя

Rúndfunksendung *f* -, -en радыёперада́ча

Rúndfunksprecher *m* -s, - *гл.* Rúndfunkansager

Rúndfunkstörungen *pl* радыёперашко́ды

Rúndfunkteilnehmer *m* -s, - радыёслуха́ч, абане́нт радыёсе́ткі

Rúndfunkübertragung *f* -, -en радыёперада́ча

Rúndgang *m* -s, -gänge 1) абыхо́д 2) патру́ль, дазо́р

Rúndgesang *n* -(e)s, -gesänge харавы́я спе́вы

rúndheráus *adv* шчы́ра, адкры́та

rúndherúm *adv* наво́кал(а), навако́л

Rúndlauf *m* -s, -läufe 1) *тэх.* кругавы́ рух; кругаваро́т 2) *спарт.* гіга́нцкія кро́кі (*атракцыён*)

rúndlich *a* 1) кругля́вы 2) по́ўны, пу́хлы

Rúndlichkeit *f* - акру́гласць, акру́гленасць

Rúndreise *f* -, -n 1) *гл.* Rúndfahrt 2) кругава́я пае́здка

Rúndschau *f* -, -en 1) хро́ніка, агля́д; ***~ hálten**** агле́дзець (наво́кал) 2) хро́ніка; агля́д (*газет, часопісаў*)

Rúndscheibe *f* -, -n 1) кру́глая мішэ́нь 2) дыск

Rúndschreiben *n* -s, - цыркуля́р

rúndúm, rúndumhér *adv* вако́л, наво́кал

Rúndumverteidigung *f* -, -en *вайск.* кругавáя абарóна
Rúndung *f* -, -en 1) акрýгласць, вы́гін 2) скругле́нне, закругле́нне 3) *фан.* лабіялізáцыя
rúndwég *adv* наадрэ́з, катэгары́чна, прóста
Rúne *f* -, -n *часцей pl* рýны, рунíчныя пісьмёны
Rúnge *f* -, -n стóйка, падпóрка
Rúnks *m* -es, - *разм. пагардл.* хам, грубія́н
ˊ**rúnter** *разм. гл.* herúnter
Rúnzel *f* -, -n змóршчына, маршчы́на
rúnzelig *a* маршчы́ністы, змóршчаны
rúnzeln *vt* **1**. мóршчыць; ***die Stirn*** ~ мóршчыць лоб, хмýрыцца **2. ~, sich** змóршчвацца
rúnzlig *a гл.* rúnzelig
Rüpel *m* -s, - *пагардл.* грубія́н, хам, ёлуп
rüpelhaft *a* грýбы, хáмскі
rúpfen *vt* 1) шчыпáць, рваць, вырывáць 2) *перан. разм.* абабрáць (*каго-н.*) ◊ ***mit j-m ein Hünchen*** ~ звéсці рахýнкі з кім-н.
Rúpfenleinwand *f* - мешкавíна
rúppig 1. *a* 1) абарвáны, пацёрты, аблéзлы 2) грýбы, хáмскі **2.** *adv* грýба, па-хáмску
Rusch *m* -es *бат.* сíтнік; трыснёг ◊ ***durch ~ und Busch*** не разбірáючы дарóгі, напрасткí
Rüsche *f* -, -n абóрка, фальбóнка
rúsch(e)lig *a* 1) неахáйны (*у рабоце*) 2) легкадýмны (*пра нораў*)
Ruß *m* -es сáжа, курóдым ◊ ***mach kéinen ~*** *разм.* давáй без лíшніх слоў [без валакíты]; ***da wird nicht viel ~ gemácht*** *разм.* там дóўга не цырымóняцца
Rússe *m* -n, -n рýскі, расія́нін
Rüssel *m* -s, - 1) хóбат 2) лыч (*у свінні*); хабатóк (*насякомых*) 3) *жарт.* нос
Rüsselscheibe *f* -, -n пятачóк (*у свінні*)
rúßen *vi* дымíць, курэ́ць, чáдзіць
rúßig *a* закýраны, пакры́ты сáжай
rússisch 1. *a* рýскі; **2.** *adv* па-рýску
Rússisch *n* - *i* -(e)s, **das Rússische** *sub n* -n рýская мóва
rüsten 1. *vt* рыхтавáць, абсталёўваць; ***ein Haus*** ~ пастáвіць рыштавáнне вакóл дóма 2) узбрóйваць **2. ~, sich** рыхтавáцца 2) узбрóйвацца, аснáшчвацца
Rüster *f* -, -n *бат.* вяз
rüstig *a* бадзёры, рухáвы
Rüstigkeit *f* - бадзёрасць, здарóўе, моц
rustikál *a* вяскóвы, мужы́цкі, грýбы
Rüstkammer *f* -, -n арсенáл
Rüstung *f* -, -en 1) *гіст.* пáнцыр, лáты 2) узбраéнне; ***konventionélle*** ~ звычáйнае ўзбраéнне 3) *буд.* рыштавáнне 4) *тэх.* арматýра, абсталявáнне 5) падрыхтóўка, збóры 6) падрыхтóўка да вайны́
Rüstungsausgaben *pl* выдáткі на ўзбраéнне
Rüstungsbetrieb *m* -s, -e ваéнны завóд
Rüstungsfieber *n* -s, - ваéнны псіхóз; гóнка ўзбраéнняў
Rüstungsindustrie *f* -, -stri¦en ваéнная прамыслóвасць
Rüstungsmaterial *n* -s, -i¦en ваéнныя матэрыя́лы
Rüstungsrennen *n* -s гóнка ўзбраéнняў
Rüstzeug *n* -(e)s збрóя, узбраéнне
Rúte *f* -, -n 1) дубéц, прут, рóзга; ***der ~ erwáchsen sein*** вы́йсці з дзіця́чага ўзрóсту [з-пад апéкі] 2) чарóўная пáлачка, чарóўны прутóк
Rutsch *m* -es, -e 1) *геал.* апóўзень, зрушэ́нне 2) *разм.* прагýлка, вы́лазка; ***éinen ~ máchen*** зрабíць вы́лазку, адпрáвіцца за гóрад; ***glücklichen ~!*** шчаслíвай дарóгі!; ***glücklichen ~ ins Néujahr*** *жарт.* з Нóвым гóдам!
Rútschbahn *n* -, -n гóрка для катáння [кóўзання]
Rútsche *f* -, -n скат, нахíл, жóлаб, гóрка; лесаспýск 2) *разм.* гóрка для катáння дзяцéй
rútschen *vi* (s) 1) слізгацéць, кóўзацца 2) пóўзаць; ***vor j-m auf den Kní¦en*** ~ рабалéпстваваць пéрад кім-н. 3) ссýнуцца, з’éхаць
Rútschen *n* -s слíзганне, кóўзанне; ***ins ~***

kómmen* пачáць слíзгаць [кóўзацца]; *перан.* кацíцца па нахíльнай плóскасці
rútschfest *a* які́ не слíзгае [не саслíзгвае]
rútschig *a* слíзкі, кóўзкі
Rútschpartie *f* -, -ti¦en 1) кóўзанне з гары́ 2) невялíкая экскýрсія, вы́лазка, прахóдка, прагýлка
Rútschung *f* -, -en апóўзень
Rútte *f* -, -n *заал.* мянтýз
Rüttelbeton [-ˈtɔ̃:] *m* -s вібрабетóн
rütteln *vt* трэ́сці, стрэ́сваць; ***an der Tür ~*** калацíць ў дзвéры; ***j-n aus dem Schlaf ~*** разбудзíць кагó-н.; ***darán ist nichts zu ~*** тут нічóга нéльга мяня́ць
Rüttler *m* -s, - *тэх.* вібрáтар
Rüttstroh *n* -(e)s *с.-г.* мя́тая салóма

S

Saal *m* -s, -Säle зáла
Sáalschwester *f* -, -n *мед.* палáтная медсястрá
Saat *f* -, -en 1) сéмя, насéнне 2) сяўбá 3) усхóды ◊ ***wie die ~, so die Érnte*** як узарэ́ш, так і збярэ́ш; як дбáеш так і мáеш
Sáatfolge *f* -, -n севазварóт
Sáatgut *n* -s насéнне
Sáatkorn *n* -es, -körner насéннае зéрне
Sáatkrähe *f* -, -n *заал.* грак
Sáatzucht *f* - насеннявóдства
Sábbat *m* -s, -e шáбас, субóтні адпачы́нак (*у яўрэяў*)
sábbeln, sábbern *vi* 1) *дыял.* пы́рскаць слíнаю 2) *разм.* балбатáць
Säbel *m* -s, - 1) шáбля; ***den ~ zíehen**** вы́цягнуць [агалíць] шáблю ◊ ***mit dem ~ rásseln*** брáзгаць збрóяй 2) *спарт.* эспадрóн (*фехтаванне*)
Säbelfechten *n* -s *спарт.* фехтавáнне на шáблях [эспадрóнах]
sä́belförmig *a* шаблепадóбны, крывы́
säbeln *vt разм.* 1) сячы́ шáбляй 2) (абыя́к) рэ́заць, крамсáць
Säbelrasseln *n* -s брáзганне збрóяй
Säbelscheide *f* -, -n нóжны
Sabotáge [-ʒə] *f* -, -n сабатáж (*an D – чаго-н.*); дывéрсія; шкóдніцтва; ~ ***tréiben**** сабатáжнічаць
Saboteur [-ˈtø:r] *m* -s, -e сабатáжнік
sabotíeren *vt* сабатавáць
Sácharin *n* -s хім. сахары́н
Sáchbearbeiter *m* -s, - (адкáзны) выканáўца; кансультáнт (ва ўстанове)
Sáchbuch *n* -es, -bücher навукóва-папуля́рная кніга (*па якой-н. спецыяльнасці*)
sáchdienlich *a* кары́сны, мэтазгóдны, прыдáтны
Sáche *f* -, -n 1) рэч, прадмéт 2) спрáва; пытáнне; ***mit j-m éine geméinsame ~ máchen*** рабíць агýльную спрáву з кім-н.; ***das ist éine ~ für sich*** гэ́та асóбая спрáва; ***séiner ~ gewiss sein*** быць упэ́ўненым у сваёй справядлíвасці; ***éine ~ déichseln*** правярнýць спрáву; ***éiner ~ auf den Grund géhen**** глыбóка дaслéдваць пытáнне; ***die ~ klappt*** спрáва лáдзіцца [ідзé на лад]; ***die ~ steht gut*** спрáва [усё] у парáдку; ***bei der ~ bléiben**** не адхіля́цца ад тэ́мы; ***bei der ~ sein*** быць увáжлівым, паглы́біцца ў рабóту; ***nicht bei der ~ sein*** быць рассéяным [няўвáжлівым]; ***in ~n (G)*** *юрыд.* па спрáве; ***éine ~ untersúchen*** вéсці слéдства па якóй-н. спрáве; ***zur ~ !*** да спрáвы!; ***zur ~ kómmen**** загавары́ць пра справу, перахóдзіць да спрáвы; ***das tut nichts zur ~*** гэ́та нічóга не знáчыць, гэ́та не мяня́е спрáвы 3) *pl* рэ́чы, пажы́ткі 4) адзéнне
sáchgemäß 1. *a* мэтазгóдны; налéжны **2.** *adv* мэтазгóдна, налéжным чы́нам
Sáchgewinn *m* -s, -e рэ́чавы вы́йгрыш
Sáchkatalog *m* -s, -e прадмéтны каталóг
Sáchkenner *m* -s, - знатóк [знáўца] спрáвы, кампетэ́нтная асóба
Sáchkenntnis *f* - вéданне спрáвы, кампетэ́нтнасць
sáchkundig *a* кампетэ́нтны, дасвéдчаны
Sáchlage *f* -, -n стан рэ́чаў, акалíчнасці, сітуáцыя
sáchlich 1. *a* 1) дзелавы́, спрáўны 2) аб'екты́ўны 3) *філас.* рэ́чыўны, матэрыя́льны, рэáльны (*пра сусвет*) 4) рэ́чавы (*пра доказ*) 5) па сýтнасці; ***~er Únterschied*** рóзніца па сýтнасці **2.** *adv* па-дзелавóму, аб'екты́ўна, па сýтнасці
sächlich *a грам.* ніякага рóду; ***~es Geschlécht*** *грам.* ніякі род
Sáchlichkeit *f* - 1) дзелавíтасць 2) мэтазгóднасць 3) рэ́чыўнасць 4) аб'екты́ўнасць
Sáchregister *n* -s, - прадмéтны пакáзальнік

Sáchschaden *m* -s, -schäden матэрыя́льная стра́та
Sáchse *m* -n, -n саксо́нец
sächseln *vi* гавары́ць на саксо́нскім дыяле́кце
sächsisch *a* саксо́нскі
sácht(e) 1. *a* ціхі, паво́льны, асцяро́жны **2.** *adv* асцяро́жна, паво́льна, ціха; ***ímmer [nur mal] ~e!*** спако́йна!, ціха!
Sáchverhalt *m* -s, -e *гл.* Sáchlage
sáchverständig 1. *a* які ве́дае спра́ву, кампетэ́нтны; ***von ~er Séite*** з бо́ку [по́гляду] спецыялі́ста **2.** *adv* з ве́даннем спра́вы, як спецыялі́ст
Sáchverständige *sub m, f* -n, -n экспе́рт, кампетэ́нтная асо́ба
Sáchwert *m* -s, -e *юрыд.* рэа́льная кашто́ўнасць
Sáchwertlotterie *f* -ri¦en рэ́чавая латарэ́я
Sack *m* -es, Säcke 1) мяшо́к, мех; ◊ ***mit ~ und Pack*** з усімі мана́ткамі [тра́нтамі]; ***j-n im ~ háben*** трыма́ць каго́-н. у рука́х 2) *разм.* таўсту́н
sáckartig *a* мешкава́ты
sácken I *vt* насыпа́ць [пакава́ць] у мяшо́к [мех], завя́зваць мяшо́к [мех]
sácken II *vi* апуска́цца, дава́ць аса́дку (*пра судна, будынак і да т.п.*)
sackermént! *int разм.* каб яго́ [яе́, іх] чорт узя́ў!
Sáckgasse *f* -, -n тупік; *перан. тс.* нявы́крутка ◊ ***in éine ~ geráten**** папа́сці ў тупік
Sáckleinwand *f* - радно́, мешкавіна, дзяру́га
Sáckpfeife *f* -, -n *муз.* валы́нка
sáckweise *adv* мяха́мі, мяшка́мі
Sadísmus *m* - сады́зм
sä¦én *vt* се́яць; *тс. перан.* ◊ ***was der Mensch sä¦et, das wird er érnten*** што пасе́еш, то́е і пажне́ш
Safári *f* -, -s сафа́ры (*шматдзённы турысцкі паход у Афрыцы*)
Safe [se:f] *m* -s, -s сейф
Sáffian *m* -s, **~leder** *n* -s саф’я́н
Sáfran *m* -s *бат.* шафра́н
Saft *m* -es, Säfte сок; ***róter ~*** *разм.* кроў ◊ ***wéder ~ noch Kraft háben*** быць кво́лым, быць у апа́тыі; быць бяско́лерным [нясма́чным, прэ́сным] (*тс. перан.*)
sáftig *a* 1) сакаўны́, сакавіты; ***ein ~es Grün*** я́рка-зялёны ко́лер 2) *разм.* сакавіты, сма́чны
Sáftigkeit *f* - сакавітасць
Sáftladen *m* -s, -läden *пагардл.* кра́мка, ла́вачка
sáftlos *a* 1) без со́ку, сухі 2) вя́лы (*пра чалавека*)
Ságe *f* -, -n 1) пада́нне, леге́нда, са́га; ***wie die ~ erzählt*** зго́дна з пада́ннем 2) чу́тка, пагало́ска
Säge *f* -, -n пілá
Sägeblatt *n* -s, -blätter палатно́ пілы́
Sägebock *m* -s, -böcke ко́злы (*для пілавання*)
Sägemehl *n* -s пілавінне, апілкі
Sägemühle *f* -, -n лесапільня
ságen *vt* 1) гавары́ць, каза́ць; ***man sagt*** ка́жуць; ***das lässt sich leicht ~ !*** лёгка каза́ць!; ***gesági – getán*** сказа́ў – зрабі́ў; ***wie man zu ~ pflegt*** як ка́жуць, як гаво́рыцца, як той каза́ў; ***so zu ~*** так бы мо́віць; ***wenn man so ~ darf*** калі мо́жна так сказа́ць [вы́разіцца]; ***das muss man ~*** гэ́та трэ́ба прызна́ць; ***dagégen ist nichts zu ~*** су́праць гэ́тага не прыхо́дзіцца пярэ́чыць; ***j-m etw. ~ lássen**** перада́ць каму́-н. (*на словах, праз трэцюю асобу*); ***lássen Sie sich gesági sein!*** ма́йце гэ́та на ўва́зе, по́мніце пра гэ́та! (*з пагрозай*); ***sich (D) etw. nicht zwéimal ~ lássen**** не застаўля́ць сябе́ ўпро́шваць; ***damit ist álles gesági*** гэ́тым усё ска́зана; ***es ist nicht zu viel gesági*** без перабо́льшвання мо́жна сказа́ць 2) зна́чыць; ***das hat nichts zu ~*** гэ́та нічо́га не зна́чыць ◊ ***ságe und schréibe*** літара́льна, сло́ва ў сло́ва; сама́е ма́лае, ні даць, ні ўзяць; ***ságe und schréibe húndert Éuro*** пішу́ пра́пісcю: сто е́ўра; ***das hat mich, ságe und schréibe, húndert Éuro gekóstet*** я за гэ́та заплаціў ні мно́га, ні ма́ла – сто

éўра; ***ich hábe ihn, ságe und schréibe, zéhnmal gefrágt*** я пытáўся ў яго́ літарáльна дзéсяць разóў; ***er hat hier nichts zu ~*** ён тут не распараджáецца

sägen 1. *vt* пілавáць **2.** *vi разм.* храпцí

ságenhaft *a* легендáрны, кáзачны, мíфічны

Sägespäne *pl* пілавíнне, апíлкі

Sägewerk *n* -s, -e лесапíльня, лесапíльны завóд

Ságo *m* -s сáга (*крупы*)

sah *impf ад* séhen*

Sáhne *f* - смятáнка, вяршкí; ***sáure ~*** смятáна

Sáhnebonbon [-bɔ̃bɔ̃:] *m, n* -s, -s сметанкóвая цукéрка [карамéль]

Sáhneeis *n* -s вяршкóвае [сметанкóвае] марóжанае

sáhnen 1. *vt* здымáць вяршкí [смятáну] **2.** *vi* пакрывáцца вяршкáмі

Sáhnetorte *f* -, -n торт з крэ́мам

sáhnig *a* 1) падóбны да вяршкóў 2) тлýсты (*пра малако*)

Saison [sɛ'zɔ̃:] *f* -, -s сезóн

Saisonartikel [sɛ'zɔ̃:-] *m* -s, - сезóнны тавáр

saisonbedingt [sɛ'zɔ̃:-] *a* сезóнны, да сезóну

Saisonkarte [sɛ'zɔ̃:-] -, -n сезóнны білéт

Sáite *f* -, -n струнá ◊ ***ándere ~n áufziehen**** змянíць тон; ***j-m die ~n hoch spánnen*** ≅ узя́ць кагó-н. у абарóт

Sáiteninstrument *n* -s, -e стрýнны інструмéнт

Sákko *m, n* -s, -s пінжáк

Sákkoanzug *m* -s, -anzüge пінжáчная пáра

sakrál *a* кýльтавы, сакрáльны, свяшчэ́нны

Sakramént *n* -es, -e *рэл.* тáінства прычáсця; ***das ~ auf etw. (A) néhmen**** паклясціся [прысягнýць] у чым-н.; ***~!*** *груб.* каб яго́ д'я́бал пабрáў!

sakramentál *a* свяшчэ́нны, кýльтавы, сакраментáльны

Sakristéi *f* -, -en *царк.* рызніца

säkulár I *a* стогадóвы (*які паўтараецца кожныя сто гадоў*) 2) часóвы, нявéчны

säkulár II *a* свéцкі

Säkularisatión *f* -, -en секулярызáцыя, канфіскáцыя дзяржáвай царкóўнай і манасты́рскай маёмасці

Salamánder *m* -s, -s *заал.* саламáндра

Salámi *f* -, - *і* -s каўбасá саля́мі

Salát *m* -s, -e салáта ◊ ***da hast du den ~ !*** *разм.* вось табé і раз!

Salátöl *n* -s, -e алéй для салáты

Salátschüssel *f* -, -n салáтнік, салáтніца

Salbáder *m* -s, - 1) знáхар, чараўнíк, шаптýн 2) пустаслóў, пустамéля

salbádern *vi* 1) знахáрыць, шаптáць 2) *груб.* вярзцí абы-штó, мянцíць языкóм

Sálbe *f* -, -n мазь

Salbéi *m* -s, *f* - *бат.* шалфéй

sálben *vt* 1) мáзаць, шмаравáць; націрáць мáззю 2) *рэл.* памáзаць (*алеем*); ***zum König ~*** памáзаць на цáрства

sálbig *a* намáзаны (*маззю*)

Sálbung *f* -, -en 1) змáзванне, уцірáнне 2) *рэл.* памáзанне (*на царства*)

sálbungsvoll *a* ялéйны

saldíeren *vt* сальдавáць, пагашáць [пазы́кі]

Sáldo *m* -s, *pl* -den, -s *бух.* астáча, сáльда; ***éinen ~ áufweisen**** пакáзваць астáчу [сáльда]

Säle *pl ад* Saal

Salíne *f* -, -n салявáрня

Salm *m* -s, -e сёмга

Sálmi¦ak *m* -s нашаты́р

Sálmi¦akgeist *m* -es нашаты́рны спірт

Salmonéllen *pl мед.* сальманéлы

salomónisch *a*: ***ein ~es Úrteil*** саламóнава рашэ́нне

Salon [sa'lɔ̃: *і* sa'lɔŋ] *m* -s, -s салóн (*у розн. знач.*)

salonfähig [sa'lɔ̃:-] *a* свéцкі, прыстóйны

salópp *a* 1) неахáйны; грубавáты 2) *лінгв.* фамільярны, фамілья́рна-размóўны

Salpéter *m* -s салéтра

Salpétersäure *f* - азóтная кіслатá

Sálto *m* -s, -s *і* -ti *спарт.* сáльта; ~ **mortále** *m* -, - *і* Sálti mortáli 1) сáльта-мартáле (*акрабатычны скачок*) 2) *перан.* ры-

зыкóўны крок [вы́нік]
Salút *m* -s, -e салю́т, прывітáнне; ***éinen ~ zu j-s Éhren schíeßen**** зрабíць салю́т у гóнар кагó-н.
salutíeren *vt* (*D*) 1) салютавáць (*каму-н.*), ушанóўваць, вітáць; *вайск.* аддавáць чэсць (*каму-н.*), вітáць (*каго-н.*)
Salútschuss *m* -es, schüsse салю́т (*з дапамогай стрэлаў*)
Sálve [-v-] *f* -, -n залп; ***éine ~ ábfeuern auf etw. (A)*** даць залп па чым-н.
salvíeren, sich [-ˈvi:-] рэабілітавáцца, зняць з сябé падазрэ́нне
Sálweide *f* -, -n *бат.* вярбá
Salz *n* -es, -e 1) соль; ***~ in die Súppe tun**** пасалíць суп 2) соль, дасцíпны вы́раз ◊ ***éine Réde óhne ~ und Schmalz*** шэ́рая [нýдная] прамóва; ***bei j-m (noch) éinen Schínken im ~ (líegen) háben*** *разм.* мець свой рахýнак з кім-н.; ***das ist für ihn ~ auf die Wúnde*** гэ́та ямý як соль на рáну [як хрэн у вóчы]; ***er liegt tüchtig im ~*** *разм.* ён трáпіў у бядý [у нялёгкае станóвішча]
Sálzbergwerk *n* -s, -e салянáя капáльня
Sálzboden *m* -s, -böden: ***struktúrloser ~*** саланчáк; ***struktúrförmiger ~*** саланéц
Sálzbrezel *f* -, -n салёны рагáлік
sálzen *vt* салíць, засалíць ◊ ***j-m den Búckel ~*** *разм.* даць камý-н. па шы́і, адлупцавáць кагó-н.
Sálzfass *n* -es, -fässer сальнíца
Sálzfleisch *n* -es саланíна
sálzfrei *a* бессалявы́, які не ўтры́млівае соль
Sálzgefäss *n* -es, -er сальнíца
Sálzgurke *f* -, -n салёны агурóк
sálzhaltig *a* які́ ўтрымóўвае соль, салёны
Sálzhering *m* -s, -e (салёны) селядзéц
sálzig *a* салёны
Sálzkartoffeln *pl* адвáраная бýльба
Sálzlake *f* -, -n расóл
sálzlos *гл.* sálzfrei
Sálzlösung *f* -, -en саляны́ раствóр
Sálznäpfchen *n* -s, - сальнíца
Sálzsäure *f* -, -n салянáя кіслатá
Sálzsee *m* -s, -n салёнае вóзера
Sálzstreuer *m* -s, - 1) сальнíца 2) раскідáльнік сóлі (*машына*)
=**sam** *суфікс прыметнікаў, указвае на характэрную якасць, схільнасць, здольнасць да чаго-н.*: árbeitsam працавíты
Sämann *m* -s, -männer сéйбіт
Samaríter *m* -s, - 1) санітáр-добраахвóтнік 2) *гіст.* самарыця́нін
Sämaschine *f* -, -n сéялка
Sáme *m* -ns, -n, **Sámen** *m* -s, - сéмя; насéнне; *перан.* нашчáдкі; ***der ~ Ábrahams*** *бібл.* нашчáдкі Аўраáмавы
Sámenkorn *n* -es, -körner зярня́тка, насéнне, сéмя
Sámentierchen *n* -s, - *біял.* сперматазóід
Sámenzucht *f* - насенняводства
Sämeréi *f* -, -en 1) гáндаль насéннем 2) *часцей pl* дрóбнае насéнне
sämig *a* густы́, вя́зкі (*пра вадкасць*)
Sämischleder *n* -s зáмша, íрха
Sämling *m* -s, -e *с.-г.* сéянец
Sámmelband *m* -s, -bände збóрнік
Sámmelbecken *n* -s, - вадасхóвішча; рэзервуáр
Sámmelbüchse *f* -, -n скарбóнка
Sámmelfahrschein *n* -(e)s, -e агýльная пуцёўка
Sámmelliste *f* -, -n падпісны́ ліст
sámmeln *vt* **1.** збірáць; ***Vórräte ~*** назапáшваць, рабíць запáсы **2. ~, sich** збірáцца; *перан.* збірáцца з дýмкамі, засярóдзіцца
Sámmeln *n* -s збор, збірáнне; ***zum ~ blásen**** трубíць збор; ***zum ~ trómmeln*** біць збор
Sámmel||ort *m* -es, -e, **~platz** *m* -es, -plätze, **~punkt** *m* -es, -e збóрны пункт
Sámmelsurium *n* -s, -ri¦en *разм.* уся́кая ўся́чына
Sámmelwerk *n* -s, -e збóрнік
Sámmler *m* -s, - 1) збірáльнік, калекцыянéр 2) *тэх.* акумуля́тар
Sámmlung *f* -, -en 1) калéкцыя 2) музéй 3) збор, збірáнне (*сродкаў, подпісаў і г.д.*) 4) сканцэнтравáнне, згуртавáнне (*сіл і г.д.*) 5) засярóджанасць (*думак*)
Sámstag *m* -s, -e *дыял.* субóта

sámstags *adv* па субо́тах, у субо́ты
samt 1. *prp* (*D*) ра́зам (з); ***das Schloss ~ dem Schlüssel*** замо́к ра́зам з ключо́м **2.** *adv*: ***~ und sónders*** усе́ ра́зам, усе́ за аднаго́, усе́ без выключэ́ння
Samt *m* -es, -e аксамі́т
sámtartig *a* аксамі́цісты
sámten *a* аксамі́тавы, аксамі́тны; як аксамі́т
sámtig *a гл.* sámtartig
sämtlich *a* усе́ (ра́зам); ***~e Wérke*** по́ўны збор тво́раў
sámtweich *a* мя́ккі, як аксамі́т
Sanatórium *n* -s, ri¦en санато́рый
Sand *m* -es, -e пясо́к ◊ ***j-m ~ in die Áugen stréuen*** напуска́ць тума́ну ў во́чы каму́-н.; сы́паць жвір у во́чы каму́-н.; ***ins Getríebe ~ stréuen*** шко́дзіць; ***den ~ pflügen [áckern]*** таўчы́ ваду́ ў сту́пе; займа́цца пустапаро́жнімі рэ́чамі; не ру́хацца напе́рад; ***im ~e verláufen**** зайсці́ ў тупі́к; ***die Sáche ist im ~ verláufen*** спра́ва ко́нчылася нічы́м
Sandále *f* -, -n санда́ль, санда́ля
Sandalétte *f* -, -n сандале́та
Sándbahn *f* -, -en земляны́ трэк
Sándbank *f* -, -bänke мель, мелізна́
Sándboden *m* -s, -böden пясча́ная гле́ба
Sánder *m* -s, - *заал.* суда́к
sánd|farben, ~farbig *a* пясо́чны, пясо́чнага ко́леру; бэ́жавы
Sándgrube *f* -, -n 1) пясча́ны кар'е́р 2) *спарт.* я́ма з пяско́м
Sándhose *f* -, -n пясча́ны смерч
sándig *a* пясча́ны
Sándkorn *n* -s, -körner пясчы́нка
Sándkuchen *m* -s, - пясо́чнае піро́жнае
Sánd|mann *m* -s, **~männchen** *n* -s ка́зачная асо́ба: (*маленькі чалавек, які сыпле дзецям пясочак у вочкі, каб яны заснулі*)
Sándstein *m* -s, -e *мін.* пясча́нік
Sándsturm *m* -s, -stürme пясча́ная бу́ра
sándte *impf ад* sénden*
Sándwich [ˈsɛndwitʃ] *n, m* -es *і* -, -s *і* -e са́ндвіч; бутэрбро́д
sanft *a* 1) лаго́дны, мя́ккі (*тс. перан.*); ***éinen ~en Druck áusüben (auf A)*** ака́зваць невялі́кі ціск (*на каго-н.*); ***~es Licht*** мя́ккае [рассе́янае] святло́ 2) мя́ккі, пяшчо́тны 3) пака́ты, спа́дзісты; ***ein ~er Hügel*** спа́дзісты [пака́ты] пагорак 4) плаўны; ***~e Bewégungen*** пла́ўныя ру́хі
Sänfte *f* -, -n насі́лкі, дра́гі, паланкі́н
Sánftheit *f* - 1) лаго́днасць 2) мя́ккасць, пяшчо́тнасць 3) пака́тасць, спа́дзістасць
Sánftmut *f* - пако́рлівасць, рахма́насць, лаго́днасць
sánftmütig *a* лаго́дны, ці́хі, рахма́ны
sang *impf ад* síngen*
Sang *m* -es, Sänge спеў, спе́вы; *паэт.* спеў ◊ ***mit ~ und Klang*** пад гу́кі пе́сняў і му́зыкі; *перан.* з шу́мам і трэ́скам
Sänger *m* -s, - спява́к, пяю́н, пясня́р
Sanguíniker *m* -s, - *псіхал.* сангві́нік
sanguínisch *a* сангвіні́чны
saníeren *vt* аздараўля́ць, рабі́ць сана́цыю
Saníerung *f* -, -en *мед.* сана́цыя, аздараўле́нне
sanitär *a* саніта́рны
Sanitärzelle *f* -, -n санву́зел
Sanität *f* - 1) санітары́я 2) агу́льны стан здаро́ўя
Sanitäter *m* -s, - саніта́р
Sanitätsabteilung *f* -, -en *вайск.* саніта́рна-медыцы́нскі батальён
Sanitätsdienst *m* -s *вайск.* саніта́рная слу́жба
Sanitätsgehilfe *m* -n, -n *вайск.* фе́льчар
Sanitätskraft *f* -, -kräfte медыцы́нскі рабо́тнік
Sanitätspersonal *n* -s *вайск.* асабо́вы склад ме́дыка-саніта́рнай слу́жбы
Sanitätsstelle *f* -, -n медпу́нкт
Sanitätswache *f* -, -n пункт ху́ткай дапамо́гі
Sanitätswagen *m* -s, - машы́на [карэ́та] ху́ткай дапамо́гі
Sanitätswesen *n* **-**s санітары́я
Sanitätszelt *n* -es, -e саніта́рна-бара́чная пала́тка
sank *impf ад* sínken*
Sanktión *f* -, -en 1) са́нкцыя, ухвале́нне

2) *pl* са́нкцыя (*прымусовыя меры*)
sanktioníeren *vt* санкцыянíраваць, адобрываць, ухваля́ць
Sanktioníerung *f* -, -en са́нкцыя, санкцыянава́нне, устанаўле́нне, ухвале́нне
sann *impf ад* sínnen*
Sánskrit *n* -s санскры́т, санкры́цкая мо́ва
Sáphir *m* -s, -e *мін*. сапфíр
Sáppe *f* -, -n *вайск., гіст*. са́па, падко́п
Sardíne *f* -, -n заал. сардзíн(к)а
Sarg *m* -es, Särge труна́ ◊ ***das ist ein Nágel zu méinem ~*** гэ́та мяне́ даб'е́; гэ́та ўваго́ніць мяне́ ў магíлу
Sarkásmus *m* -, -men сарка́зм
sarkástisch *a* саркасты́чны, кплíвы, насме́шлівы
Sarkóm *n* -s, -e, **Sakóma** *n* -s, -komáta *мед*. сарко́ма
Sarkophág *m* -s, -e саркафа́г, (надмагíльны) склеп
saß *impf ад* sítzen*
Sátan *m* -s, -e сатана́, шата́н, д'я́бал; *міф*. шайта́н
satánisch *a* сатанíнскі, д'я́бальскі
Sátanspilz *m* -es, -e сатанíнскі [д'я́бальскі] грыб
Satellít *m* -en, -en сатэлíт; спадаро́жнік
Satellítenfernsehen *n* -s спадаро́жнікавае тэлеба́чанне
Satin [sa'tɛ̃:] *m* -s, -s *тэкст*. сацíн
Satíre *f* -, -n саты́ра; ***díese ~ trifft ihn*** (гэ́тая) саты́ра б'е яго́
Satíriker *m* -s, - саты́рык
satírisch *a* сатыры́чны
satt 1. *a* 1) сы́ты, нае́дзены; ***sich ~ éssen**** нае́сціся ўдо́сталь [ад пу́за]; ***~ wérden*** пад'е́сці, нае́сціся; ***sich ~ réden*** нагавары́цца; ***ich hábe [bin] es ~*** *разм*. мне гэ́та надаку́чыла, я сы́ты па го́рла 2) сакаўны́, насы́чаны (*пра колер і г.д.*); ***~e Töne*** густы́я [насы́чаныя] то́ны **2.** *adv* 1) дасы́та, уво́лю; ***er hat nicht ~ zu éssen*** ён жыве́ галаднава́та [на́дгаладзь] 2) сакавíта, гу́ста, напы́шліва
Sáttel *m* -s, Sättel 1) сядло́; ***sich in den ~ schwíngen**** уско́чыць на каня́ [у сядло́]; ***j-n aus dem ~ hében**** вы́біць каго́-н. з сядла́; ◊ ***fest im ~ sítzen**** *перан*. займа́ць трыва́лае стано́вішча 2) седлавíна ◊ ***er ist in állen Sätteln gerécht*** ён ма́йстар на ўсе ру́кі
Sátteldach *n* -s, -dächer двухсхíльны дах
Sátteldecke *f* -, -n гу́нька
sáttelfest *a* 1) які́ мо́цна сядзíць у сядле́ 2) до́бра падрыхтава́ны, дасве́дчаны; ***~ in etw. sein*** цвёрда ве́даць што-н.
Sáttelgurt *m* -s, -e папру́га
sátteln 1. *vt* сядла́ць **2. sich** ~ до́бра падрыхтава́цца (*да іспытаў і да т.п.*)
Sáttelschlepper *m* -s, - *тэх*. цяга́ч
Sáttheit *f* - 1) сы́тасць 2) перанасычэ́нне 3) насы́чанасць (*раствору*)
sättigen 1. *vt* 1) накармíць (удо́сталь), насы́ціць 2) *хім*. насыча́ць **2.** *vi* быць пад'е́ўшым; ***díese Spéise sättigt*** гэ́тая стра́ва пажы́ўная **3. ~, sich** нае́сціся, напíцца
Sättigung *f* -, -en 1) *хім*. насычэ́нне 2) насы́чанасць 3) задавальне́нне; *гл*. sättigen
Sáttler *m* -s, - ры́мар
Sättleréi *f* -, -en рыма́рня
sáttsam *a* удо́сталь, до́сыць; ***das ist ~ bekánnt*** гэ́та ўжо ўсíм вядо́ма, гэ́та ўжо ўсíм надаку́чыла
saturíeren *vt* 1) *тэх*. насыча́ць 2) задаво́льваць (*чые-н. патрабаванні*)
saturíert *a* 1) *тэх*. насы́чаны 2) задаво́лены
Satúrn *m* -s *астр., міфал.* Сату́рн
Satz I *m* -es, -Sätze 1) *грам*. сказ 2) *муз*. фра́за 3) *хім*. аса́дак 4) скачо́к 5) ста́ўка (*грашовая*); 6) камплéкт, набо́р, асартыме́нт 7) *спарт*. па́ртыя; сет (*тэніс*)
Satz II *m* -es, -Sätze 1) скачо́к; ***er máchte éinen ~ über den Gráben*** ён перамахну́ў [пераско́чыў] це́раз роў; ***in éinem ~*** адны́м ма́хам 2) глыто́к; ***er trank das Glas in éinem ~*** ён вы́піў шкля́нку за́лпам [адра́зу, зра́зу]
Sátzaussage *f* -, -n *грам*. выка́знік
Sátzgefüge *n* -s, - *грам*. складаназале́жны сказ
Sátzgegenstand *m* -(e)s, -stände *грам*.

дзéйнік
Sátzglied *n* -(e)s, -er *грам.* член скáза
Sátzlehre *f* - *лінгв.* сíнтаксіс
Sátzteil *m* -s, -e *грам.* член скáза
Sátzung *f* -, -en 1) статýт, інстрýкцыя 2) калектыýны дагавóр, калектыýная дамóва
Sátzverbindung *f* -, -en *грам.* складаназлýчаны сказ
Sátzzeichen *n* -s, - знак прыпынку
Sau *f* -, Säue *і* -en 1) свіння́ (*самка*) 2) *разм.* неахáйны, -ная, свіння́; ◊ ***Pérlen vor die Säue wérfen**** сы́паць бíсер [пéрлы] пéрад свíннямі
Sáuarbeit *f* -, -en *разм.* брýдная [дрэ́нная] прáца
sáuber 1. *a* 1) чы́сты; ахáйны 2) сумлéнны; ~ ***máchen*** чы́сціць; ***die Táfel ~ máchen*** выцірáць дóшку; ***ein ~es Mädchen*** прыгóжанькая дзяўчы́нка; ***ein ~er Búrsche!*** *іран.* ну і малóйчык!; ***éine ~e Árbeit*** акурáтная рабóта **2.** *adv.* 1) чы́ста, акурáтна; асцярóжна (*датыкацца да чаго-н.*) 2) ахáйна, сумлéнна, чы́ста; ~ ***hálten**** трымáць у чысцíні, захóўваць чысцінío; ***séine Hände ~ hálten**** быць сумлéнным **3. ~ hálten*, sich** сачы́ць за сабóю, быць ахáйным
Sáuberkeit *f* - 1) чысцiня́, ахáйнасць 2) акурáтнасць (*выкананне работы*) 3) сумлéннасць
säuberlich *adv* 1) чы́ста, ахáйна 2) акурáтна, старáнна; асцярóжна
säubern *vt* 1) чы́сціць, мыць, прыбірáць 2) (*von D*) *перан.* ачышчáць, вызваля́ць (*што-н. ад чаго-н., ад каго-н.*); ***das Land vom Féinde ~*** ачы́сціць краíну ад вóрага
Säuberung *f* -, -en 1) чы́стка, ачышчэ́нне 2) *перан.* чы́стка; вызвалéнне
Sauce [ˈzoːsə] *f* -, -n *гл.* Sóße
Sauciere [soˈsjɛrə] *f* -, -n пасýдзіна пад падлíву, сóуснік
sáuer 1. *a* 1) кíслы; *хім.* кіслóтны; ***sáure Gúrke*** салёны агурóк; ***sáure Milch*** кíслае малакó 2) *перан.* ця́жкі, нялёгкі; ***etw. mit sáurer Mühe erwérben**** здабы́ць што-н. ця́жкай прáцай ◊ ***j-m das Lében ~ máchen*** атрýчваць камý-н. жыццё [існавáнне]; ***in den sáuren Ápfel béißen**** скары́цца перад непрыéмнай неабхóднасцю **2.** *adv* 1) кíсла; ~ ***schmécken*** мець кíслы смак 2) ця́жка, нялёгка, неахвóтна; ***das kam ihm [ihn] ~ an*** гэ́та далóся ямý нялёгка [ця́жка]; ***auf etw. (A) ~ reagíeren*** рабíць кíслы твар накóнт чагó-н.
Sáuerampfer *m* -s, - шчáўе
Sáuerbrunnen *m* -s, - вуглякíслая крынíца
Saueréi *f* -, -en *груб., разм.* свíнства, паскýдства
Sáuergurkenzeit *f* -, -en *жарт.* мёртвы сезóн, зацíшша
Sáuerkirsche *f* -, -n вíшня (*звычайная*)
Sáuerkraut *n* -s кíслая капýста
säuerlich *a* 1) кіславáты 2) кíслы (*пра выраз твару і г.д.*)
Sáuermilch *f* - сыраквáша, кíслае малáко
sáuern *vi* (*h, s*) *гл.* säuern 2.
säuern 1. *vt* квáсіць **2.** *vi* (*h, s*) квáсіцца, кíснуць
Sáuerstoff *m* -s *хім.* кіслaróд
Sáuerstoffgerät *n* -s, -e аквалáнг
Sáuerstoffmangel *m* -s, -mängel недахóп кіслaróду
sáuersüß *a* кíсла-салóдкі
Sáuerteig *m* -s рóшчына, заквáска
sáuertöpfisch *a разм.* занýдлівы, буркліівы; ***~e Gewíssenhaftigkeit*** педанты́чная добрасумлéннасць
Sáufbold *m* -s, -e гóркі п’я́ніца, п’янтóс
sáufen* 1. *vt* піць (*пра жывёл*) **2.** *vi груб.* п’я́нстваваць, набірáцца
Säufer *m* -s, - п’я́ніца, п’янтóс
Sauferéi *f* -, -en *разм.* п’я́нства
Säuferwahnsinn *m* -s бéлая гарáчка
Sáufgelage *n* -s, -n вы́піўка, п’я́нка
Sáugbagger *m* -s, - землясóс
sáugen* *vi, vt* ссаць, смактáць, усмóктваць ◊ ***aus den Fíngern ~*** *разм.* вы́сасаць з пáльца што-н.
säugen *vt* кармíць грудзьмí, кармíць з ражкá
Sáuger *m* -s, - 1) сысýн 2) *тэх.* смактýн

3) сóска

Säugerin *f* -, -nen кóрмячая мáці

Säugetier *n* -s, -e *біял.* млекакóрмячая жывёла, сысýн

Sáugfähigkeit *f* -, -en *хім.* паглынáльная [абсарбцы́йная] здóльнасць, здóльнасць усмóктваць

Sáugflasche *f* -, -n (дзіця́чая) сóска

Säugling *m* -s, -e немаўля́

Säuglingsalter *n* -s узрóст немаўля́ці

Säuglingspflege *f* - дóгляд за грудны́м дзіцём

Sáugpumpe *f* -, -n усмóктвальная пóмпа

säuisch *a* 1) *груб.* свіня́чы, брýдны 2) цынíчны, непрыстóйны

Sáukerl *m* -s, -e паскýднік, нягóднік

Säule *f* -, -n 1) калóна 2) *перан.* слуп, апíрышча; *вайск.* калóна

säulenförmig *a* калонападóбны

Säulengang *m* -s, -gänge каланáда

Säulenhalle *f* -, -n 1) пóрцік 2) зáла з калóнамі

Säulenkopf *f* -s, -köpfe *архіт.* капітэ́ль

Saum *m* -s, Säume 1) аблямóўка 2) узлéсак 3) *тэх.* кант, край

säumen 1. *vt* 1) рабíць аблямóўку, падрýбліваць 2) акружáць; ***der Weg ist mit Sträuchern gesäumt*** абáпал дарóгі растýць кусты́ **2.** *vi* марýдзіць, прамарýджваць

säumig *a* 1) марýдлівы, лянíвы; бесталкóвы 2) якí заўсёды пóзніцца (*пра чалавека*)

Sáumpfad *m* -es, -e гóрная сцéжка (*для ўючных жывёл*)

säumselig *a* марýдлівы; нядбáйны

Sáumseligkeit *f* - 1) павóльнасць 2) нядбáйнасць, гультáйства, лянóта

Sáumtier *n* -s, -e уючная жывёла

Sáuna *f* -, -s *i* Saunen сáуна

Säure *f* -, -n 1) *хім.* кіслатá 2) кіслíна; кíслы смак

säurefest *a хім.* кіслотатрывáлы, кіслотаўстóйлівы

Säuregehalt *хім. m* -s кіслóтнасць

Sáuregurkenzeit *f* -, -en *жарт.* мёртвы сезóн, зацíшша

säurehaltig *a* кіслóтны

Sáuri¦er *m* -s, - *заал., археал.* я́шчар

Saus: *in ~ und Braus lében* 1) жыць ні ў чым сабé не адмаўля́ючы 2) марнатрáвіць жыццё; ***in éinem ~*** вокамгнéнна

säuseln 1. *vi* шамацéць, шалясцéць **2.** *vt* шаптáць; ***j-n in den Schlúmmer [Schlaf] ~*** укалы́хваць, люля́ць кагó-н.

sáusen *vi* 1) шумéць, свістáць; (*пра вецер і г.д.*); ***die Óhren ~ mir*** у мянé шумíць у вушáх 2) (*s*) імчáцца, ляцéць

Sáuwetter *n* -s *разм.* дрэ́ннае [паскýднае] надвóр'е

sáuwohl *adv разм.* выдáтна [дóбра, утýльна] (*адчуваць сябе*)

Savánne [-v-] - *f* -, -n *геагр.* савáнна

Saxophón [Saxofón] *n* -s, -e *муз.* саксафóн

S-Bahn [Schnéllbahn] *f* -, -en (гарадскáя) электры́чка

Schábe I *f* -, -n прусáк, таракáн

Schábe II *f* -, -n скрáбалка, скрэ́бла

Schábe III, Schäbe *f* -, - *мед.* карóста

Schábefleisch *n* -s сéчанае мя́са

Scháb¦eisen *n* -s, - скрабóк, скрáбалка

schában *vt* 1) скрэ́бці 2) цéрці на тáрцы, дзéрці 3) *разм.* галíць, скрэ́бці (*бараду*)

Schábernack *m* -s, -e злы [падстýпны] жарт; ~ ***tréiben**** згуля́ць злы жарт; дурэ́ць, свавóліць, гарэ́знічаць

schäbig *a* пацёрты, панóшаны 2) скупы́, скнáрлівы, сквáпны

Schäbigkeit *f* -, -en 1) мізэ́рнае [убóгае] станóвішча; пацёртасць, лядáшчасць [лядáчасць] 2) скýпасць, сквáпнасць, скнáрлівасць, скнáрніцтва

Schablóne *f* -n, -n шаблóн, узóр, мадэ́ль

schablónenhaft *a* шабланізавáны

Schabrácke *f* -, -n гýнька; *груб.* кля́ча ◊ ***álte ~*** старáя кля́ча

Schach *n* -s 1) шáхматы 2) шах (*у гульні*); ***~ spíelen*** гуля́ць у шáхматы; ***~ und matt!*** шах і мат!; ***dem König ~ bíeten**** аб'явíць шах каралю́; ***j-n in [im] ~ hálten**** трымáць кагó-н. пад пастая́ннай пагрóзай [у стрáху]

Scháchaufgabe *f* -, -n шáхматны эцюд

Scháchbrett *n* -(e)s, -er шáхматная дóшка

Schácher *m* -s 1) дрóбны гáндаль 2) (дрóбная) спекуля́цыя, ablа́джванне спраў, гандля́рства; **~ *tréiben* (mit D)*** спекулявáць (*чым-н.*)

Schacheréi *f* -, -en *пагардл.* (дрóбная) спекуля́цыя, махля́рства, шáхер-мáхер; ***~ tréiben* (mit D)*** спекулявáць (*чым-н.*)

scháchern *vi* (*mit D*) спекулявáць (*чым-н.*); аблáджваць спрáвы

scháchmatt: ~ sein 1) *шахм.* атрымáць мат 2) *разм.* быць нáдта стóмленым, змóраным; трáпіць у бязвы́хаднае станóвішча

Scháchmeister *m* -s, - чэмпіён па шáхматах

Scháchmeisterschaft *f* -, -en чэмпіянáт па шáхматах

Scháchpartie *f* -, -i¦en пáртыя ў шáхматы

Scháchspieler *m* -s, - шахматы́ст

Schacht *m* -s, Schächte шáхта, капáльня

Scháchtel *f* -, -n скры́нка, кардóнка, пáчак ◊ ***álte* ~** *разм.* старáя каргá

Scháchtelhalm *m* -s, -e *бат.* хвошч

scháchteln *vt* расклáдваць у скры́нкі [карóбкі, бляшáнкі]

scháchten *vt горн.* прахóдзіць шáхтавы ствол

Scháchzug *m* -s, -züge шáхматны ход; ***ein geschíckter* ~** спры́тны ход

scháde *adv* шкадá; ***es ist ~ um ihn [um etw. (A)*** шкадá ягó [чагó-н.]

Schädel *m* -s, - чэ́рап; ***sich (D) den ~ éinrennen**** (з-за ўпáртасці) звярнýць сабé галавý [кáрак]; ***er hat éinen hárten ~*** ён упáрты [цвёрдалóбы]

Schädelbruch *m* -s, -brüche пралóм чэ́рапа

scháden *vi* (*D*) шкóдзіць (*каму-н., чаму-н.*); ***was schádet dir?*** што за бядá?; ***das schádet nichts*** гэ́та нічóга не знáчыць

Scháden *m* -s, Schäden 1) шкóда; **~ *bríngen* [zúfügen, ánrichten, stíften]*** прынóсіць [рабíць] шкóду; ***das geréicht ihm zum* ~** гэ́та ямý на шкóду 2) стрáта; ***den ~ ersétzen*** пакры́ць стрáту; ***für den ~ gúthaben*** (*аддз.*) ***[bürgen, háften]*** гарантавáць пакрыццё [кампенсáцыю] на вы́падак стрáты; **~ *(er)léiden**** цярпéць стрáты; **~ *trágen**** нéсці стрáты ◊ ***durch ~ wird man klug*** ≅ на памы́лках вýчацца 3) *мед.* пашкóджанне; ***sich (D) ~ tun**** пашкóдзіць сабé што-н., парáніць сябé 4) пашкóджанне, палóмка, разбурэ́нне

Schádenersatz *m* -es пакрыццё страт; ***auf ~ klágen*** прад'яўля́ць іск на аплáту страт; **~ *léisten*** аплáчваць стрáты

Schádenfreude *f* - зларáднасць

schádenfroh *a* зларáдны

schádhaft *a* пашкóджаны, папсавáны; панóшаны; **~ *wérden*** сапсавáцца, зламáцца

Schádhaftigkeit *f* -, -en пашкóджанне, сапсавáнасць; панóшанасць

schädigen *vt* шкóдзіць, прычыня́ць шкóду (*каму-н., чаму-н.*)

Schädigung *f* -, -en пашкóджанне, трáўма

schädlich *a* шкóдны; нездарóвы; **~ *sein*** шкóдзіць

Schädlichkeit *f* -, -en шкóднасць

Schädling *m* -s, -e шкóднік

Schä́dlingsbekämpfung *f* - барацьбá са шкóднікамі

Schä́dlingsbekämpfungsmittel *pl* ядахімікáты

schádlos *a* непашкóджаны; ***sich an j-m ~ hálten**** пакрывáць сваé стрáты за чый-н. кошт; ***sich für etw. (A) ~ hálten**** узнагарóдзіць сябé за што-н.

Schaf *n* -(e)s, -e 1) авéчка 2) *разм.* дýрань ◊ ***ein räudiges ~ steckt die gánze Hérde*** паршы́вая авéчка псуé ўвесь стáтак; *перан.* ***das schwárze ~*** авéчка, што заблукáла

Scháfbock *m* -s, -böcke барáн

Schäfchen *n* -s, - 1) авéчка 2) *pl* барáнчыкі (*пра воблакі, хвалі*); ***sein ~ schéren*, sein ~ ins Tróckne bríngen**** *разм.* нагрэ́ць рýкі, пажывíцца, нажы́цца

Schäfer *f* -s, - пастýх (*авечага статку*)

Schäferéi *f* -, -en аўчáрня

Schäferhund *m* -es, -e аўчáрка

Scháffell *n* -s, -e аўчы́на

Scháffellmantel *m* -s, -mäntel кажýх

scháffen* **I** *vt* 1) твары́ць, стварáць; ***er ist***

zum Léhrer wie geschäffen ён прыро́джаны наста́ўнік 2) ствара́ць, арганізо́ўваць

schäffen II 1. *vi* рабі́ць, працава́ць; ***die Háusfrau schäffte den gánzen Tag*** гаспады́ня ўвесь дзень была́ ў кло́паце; ***er hat viel zu ~*** у яго́ мно́га рабо́ты; ***j-m viel zu ~ máchen*** рабі́ць [дастаўля́ць] каму́-н. мно́га кло́пату; ***sich (D) mit etw. (D) zu ~ máchen*** важда́цца з чым-н.; заня́цца чым-н. **2.** *vt* 1) рабі́ць, спраўля́цца з чым-н.; ***wir ~ es*** мы з гэ́тым спра́вімся; ***Hilfe ~*** дапамага́ць, ака́зваць дапамо́гу 2) дастаўля́ць (*куды-н.*); ***etw. zur Stélle ~*** даста́віць што-н. на ме́сца 3) даства́ць, здабыва́ць; ***etw. zu éssen ~*** здабы́ць што-н. з'е́сці 4) прыма́ць, прыбіра́ць; ліквідава́ць; ***j-n, [etw.] aus dem Wége ~*** прыбра́ць каго́-н., што-н. з даро́гі; ***etw. beiséite ~*** *разм.* прысво́іць сабе́ што-н. (*несумленным шляхам*); ***sich (D) j-n vom Hálse ~*** адвяза́цца [адчапі́цца] ад каго́-н. 5) наво́дзіць, устанаўля́ць; ***Órdnung ~*** наве́сці пара́дак; ***Rúhe ~*** устанаві́ць цішыню́

Schäffen *n* -s, - 1) тво́рчасць 2) рабо́та, пра́ца; спра́вы

Schäffensdrang *m* -s пра́га тво́рчасці, працо́ўны ўздым, імкне́нне твары́ць [дзе́йнічаць, працава́ць]

Schäffenskraft *f* - 1) працаздо́льнасць 2) тво́рчая сі́ла

Schäffner *m* -s, - канду́ктар; праваднíк (*пасажырскага вагона*)

Schäfgarbe *f* -, -n *бат.* крыва́ўнік

Schäfherde *f* -, -n ста́так аве́чак

Schäfkäse *m* -s бры́нза, аве́чы сыр

Schafótt *n* -s, -e эшафо́т; ***das ~ betréten**** узы́йсці на эшафо́т

Schäfpelz *m* -es, -e аўчы́на, кажу́х

Schäfskopf *m* -es, -köpfe *разм.* ду́рань, ёлупень; *карт.* казёл, ду́рань (*гульня*)

=schaft *суф. назоўнікаў ж.р., утварае*: 1) *назвы стану або ўласцівасці*: Féindschaft варо́жасць 2) *назоўнікі зборнага значэння:* Studéntenschaft студэ́нцтва

Schaft *m* -(e)s, Schäfte 1) *тэх.* шпень; ру́чка, дзяржа́льна 2) шост, дрэ́ўка 3) сцябло́ 4) халя́ва

Schäftstiefel *m* -s, - высо́кі бот

Schäfwolle *f* - во́ўна

Schäfzucht *f* - авечкагадо́ўля

Schah *m* -s, -s шах (*тытул*)

Schakál *m* -s, -e *заал.* шака́л

Schäker *m* -s, - жартаўні́к

Schäkeréi *f* -, -en жарт, бала́канне

schäkern *vi* жартава́ць; ***mit j-m ~*** заляца́цца (*да каго-н.*), рабі́ць залёты, фліртава́ць (*з кім-н.*)

schal *a* без сма́ку, прэ́сны (*пра напоі*); *перан.* по́шлы, шэ́ры

Schal *m* -s, -e *i* -s шаль, ху́стка, кашнэ́, ша́лік

Schále *f* -, -n 1) шкарлупі́на; шалупі́нне, ску́рка 2) ку́бак 3) ша́ля (*вагаў*) 4) па́нцыр чарапа́хі

schälen *vt* **1.** абіра́ць; чы́сціць **2. ~, sich** 1) аблу́плівацца, абла́зіць, аблу́звацца 2) скіда́ць ску́ру (*пра змяю і да т.п.*)

Schälenobst *n* -es нячы́шчаная садавіна́

Schalk *m* -s, -e *i* Schälke шэ́льма, жартаўні́к

schälkhaft *a* бла́зенскі, шэльмава́ты, хітрава́ты

Schall *m* -s, -e *i* Schälle гук ◊ ~ ***und Rauch*** ≅ пусты́ гук

Schälldämpfer *m* -s, - *тэх.* глушы́льнік

schälldicht *a* гуканепраніка́льны

Schälldose *f* -, -n гуказдыма́льнік, ада́птар

schällen* *vi* гуча́ць, чу́цца

schällend *a* зво́нкі, гу́чны; ***~es Gelächter*** гу́чны [мо́цны] смех

Schällgeschwindigkeit *f* -, -en ху́ткасць гу́ку

Schällmauer *f* -, -n гукавы́ бар'е́р

Schällplatte *f* -, -n грамафо́нная пласці́нка [кружэ́лка]

Schälltrichter *m* -s, - ру́пар

Schällwelle *f* -, -n гукава́я хва́ля

Schalméi *f* -, -en жале́йка; ~ ***blásen**** іграць на жале́йцы

Schalótte *f* -, -n *бат.* (цыбу́ля) шало́т

schalt *impf ад* schélten*

Scháltanlage *f* -, -n *тэх., эл.* размеркавáльная прылáда, размеркавáльны механíзм

Scháltbild *n* -s, -er *эл.* схéма злучэ́нняў

Scháltbrett *n* -es, -er *эл.* размеркавáльны шчыт, пульт кіравáння

schálten I *vt эл.* уключáць, злучáць, пераключáць

schálten II *vi* (*über A, mit D*) распараджáцца чым-н.; ~ ***und wálten*** распараджáцца [гаспадáрыць] павóдле свайгó меркавáння

Schálter *m* -s, - 1) (засóвачнае) акéнца, кáса (*білетная*); ***die ~ schlíeßen**** закáнчваць рабóту, спыніць прыём навéдвальнікаў 2) *эл.* выключáльнік

Schálterstunde *f* -, -n прыёмныя гадзíны

Schálttier *n* -es, -e малю́ск у рáкавінцы

Schálttjahr *n* -(e)s, -e высакóсны год

Schálttkreis *m* -es, -e (электрóнная) схéма

Schálttplan *m* -s, -pläne *тэх., эл.* мантáжная схéма

Scháltsatz *m* -es, -sätze *грам.* пабóчны сказ

Schálttafel *f* -, -n *эл.* размеркавáльны шчыт

Schálttag *m* -s, -e дадаткóвы дзень высакóснага гóда

Scháltung *f* -, -en *эл.* уключэ́нне, схéма ўключэ́ння; пераключэ́нне перадáч (*аўтамабіля*)

Schálung *f* -, -en *буд.* апáлубка; шалёўка

Schalúppe *f* -, -n шлю́пка, баркáс

Scham *f* - 1) сóрам, сарамлíвасць; ***vor ~*** ад сóраму; ***vor ~ vergéhen**** не вéдаць куды́ дзéцца ад сóраму; ~ ***ábtun**** забы́цца пра сóрам 2) палавы́я óрганы, сóрам

Schamáne *m* -n, -n шамáн

schämen, sich (*G, vor D*) сарóмецца (*чаго-н., каго-н.*); ***sich éiner Sáche (G) wégen [hálber]*** ~ сарóмецца чагó-н.; ***er schämte sich in Grund und Bóden [zu Tóde, in die Érde hinéin]*** ён гатóў быў скрозь зямлю́ праваліцца ад сóраму; ***sich in die Séele hinéin*** ~ сарóмецца да глыбіні душы́

Schámgefühl *n* -s, -e пачуццё сóраму, сарамлíвасць

schámhaft *a* сарамлíвы, сарамя́жлівы

Schámhaftigkeit *f* - сарамлíвасць, сарамя́жлівасць

schámlos *a* 1) бессарóмны 2) непрыстóйны, цынíчны

Schámlosigkeit *f* -, -en 1) бессарóмнасць, нахáбства 2) непрыстóйнасць, цынíзм

Schampún *n* -s, -s шампу́нь

Schámpus *m* - *жарт. разм.* шампáнскае, шампáнь

schámrot: ~ ***wérden*** пачырванéць ад сóраму

Schámröte *f* - чы́рванец ад сóраму; ***j-m ~ ins Gesícht tréiben**** прыму́сіць пачырванéць кагó-н.

schándbar *a* ганéбны

Schánde *f* - гáньба, сóрам; ***Schmach und ~!*** сóрам і гáньба!; ***Ármut ist kéine ~*** ≅ сярмя́га – не знявáга, а жупáн – не вялíкі пан; ***die ~ muss gelöscht wérden*** гáньбу трэ́ба змыць; ***j-m ~ máchen, j-n in ~ bríngen**** выклікáць гáньбу на кагó-н.

schänden *vt* 1) згáньбіць, зганьбавáць 2) зняслáвіць 3) згвáлціць

Schänder *m* -s, - 1) апагáншчык 2) гвалтаўнíк; разбэ́шчвальнік

Schándfleck *m* -s, -e ганéбная пля́ма; таўрó, кляймó

schändlich *a* 1) ганéбны, гню́сны; ***ein ~er Betrúg*** гню́сны падмáн 2) бры́дкі, агíдны, паску́дны, гáдкі; ***ein ~er Kerl*** агíдны [гáдкі] чалавéк

Schändlichkeit *f* -, -en паску́днасць, гню́снасць, брыдóта, агíднасць

Schándmal *n* -s, -e *i* -mäler ганéбнае таўрó [кляймó]

Schándpfahl *m* -(e)s, -pfähle ганéбны слуп

Schandschrift *f* -, -en пáсквіль, паклёпніцкая пісанíна

Schándtat *f* -, -en ганéбны ўчы́нак

Schändung *f* -, -en 1) апагáненне 2) згвалтавáнне 3) знявáга

Schank *m* -(e)s, **Schänke, Schénke** *f* -, -n

гáндаль спіртны́мі напóямі

Schánk|stätte *f* -, -n, **~stube** *f* -, -n, **~wirtschaft** *f* -, -n піўнáя, кабáк, шынóк

Schánktisch *m* -es, -e стóйка (*у піўной*)

Schánkwirt *m* -s, -e карчмáр, шынкáр

Schánzarbeiten *pl вайск.* акóпныя рабóты

Schánze I *f* -, -n *вайск.* акóп, землянóе ўмацавáнне

Schánze II: ***sein Lében in die ~ schlágen**** рызыкавáць жыццём, ахвяравáць жыццё (*дзеля чаго-н.*)

schánzen *vi* 1) *вайск.* рыць акóпы 2) *разм.* працавáць праз сілу, надрывáцца

Schánzzeug *n* -es шáнцавы інструмéнт

Schar I *f* -, -en 1) натóўп, гурт; ***in héllen ~en herbéiströmen*** сцякáцца натóўпам; валíць вáлам 2) чарадá (*птушак*) 3) атрáд, аддзялéнне (*у войсках СС фашысцкай Германіі*)

Schar II *n* -s, -e лямéш (*плуга*)

Scharáde *f* -, -n шарáда

Schárbockskraut *n* -s *бат.* чыстацéл

schären, sich тóўпіцца; ***sich um j-n ~*** стóўпіцца [сабрáцца] вакóл кагó-н.; згуртавáцца [аб’яднáцца] вакóл кагó-н.

Schären *pl геагр.* шхéры

schárenweise *adv* 1) натóўпам, гýртам 2) чарадóй; касякóм

scharf 1. *a* вóстры 2) рэ́зкі, пранíзлівы 3) éдкі 4) вóстры, тóнкі (*пра слых*) 5) мóцны (*пра акуляры*); ***~e Patrónen*** баявы́я патрóны [набóі]; ***ein ~er Schuss*** трáпны стрэл; ***auf j-n [auf etw.] ~ sein*** мóцна цікáвіцца кім-н. [чым-н.]; *разм.* прáгнуць, мóцна хацéць [жадáць] (*чаго-н.*), квáпіцца (*на што-н.*) **2.** *adv* 1) вóстра (*навастрыць*) 2) даклáдна; увáжліва; пíльна; ***~ bewáchen*** пíльна ахóўваць 3) рашýча; рэ́зка; энергíчна; ***~ dúrchgreifen**** прыняпáць рашýчыя мéры; ***~ máchen*** падбухтóрваць, вéсці кампáнію супрóць кагó-н.

Schárfblick *m* -s пранíклівасць, дальнабáчнасць

Schärfe *f* -, -n 1) вастрыня́ 2) рэ́зкасць; ***er verméidet jéde ~*** ён пазбягáе быць рэ́зкім 3) зóркасць; пранікáльнасць 4) стрóгасць; ***in áller ~*** з усёй стрóгасцю

Schárfeinstellung *f фота* навóдка на рэ́зкасць

schärfen *vt* 1) вастры́ць, тачы́ць; навóдзіць (*брытву*) 2) развівáць, удасканáльваць (*слых, зрок*); ***den Appetít ~*** раздражнíць апеты́т

schárfgeladen *a вайск.* зарáджаны баявы́м патрóнам

schárfkantig *a* з вóстрымі краáмі

Schárfmacher *m* -s *разм.* падбухтóршчык

Schárfrichter *m* -s, - кат

Schárfschießen *n* -s 1) баявáя стральбá 2) трáпная стральбá

Schárfschütze *m* -n, -n снáйпер, выдáтны стралóк

schárfsichtig *a* 1) зóркі 2) дальнабáчны

Schárfsinn *m* -(e)s пранíклівасць; дасцíпнасць, кéмлівасць

schárfsinnig *a* 1) пранíклівы 2) дасцíпны, трáпны

Schárlach I *m* -s, -e я́рка-чырвóны кóлер

Schárlach II *m* -s *мед.* шкарляты́на

schárlachrot *a* я́рка-чырвóны, барвóвы

Schárlatan *m* -s, -e шарлатáн

Scharm *m* -s чарóўнасць, прывáбнасць, зачаравáнне

scharmánt *a* чарóўны, прывáбны, абая́льны

Scharmützel *n* -s, - 1) перастрэ́лка; сутычка; ***ein ~ líefern*** завязáць перастрэ́лку 2) *перан.* суты́чка

Scharníer *n* -s, - *тэх.* шарнíр

Schärpe *f* -, -n шаль, шáлік; шырóкая стýжка

Schárre *f* -, -n, **Schárreisen** *n* -s, - маты́ка; скрабóк

schárren 1. *vi* 1) скрэ́бці (*лапамі*) 2) капáцца; ***die Hühner ~ nach Würmern*** кýры шукáюць чарвякóў 3) шóргаць **2.** *vt* 1) капáць 2) закóпваць 3) змятáць, скíдваць; ***álles auf éinen Háufen ~*** змéсці ў аднý кýчу

Schárte I *f* -, -n шчарбíна, зазýбіна; ***~n bekómmen**** зазýбрыцца, вы́шчарбіцца

Schárte II *f* -, -n байніца, амбразу́ра
Schartéke *f* -, -n 1) *разм.* старая кніжка; *перан.* бульва́ршчына, макулату́ра (*пра кнігу*) 2) *pl* хло́мазд, стары́зна
schártig *a* зазу́браны (*пра нож і г.д.*)
scharwénzeln *vi* (*vor D*) *пагардл. разм.* падлізвацца (*да каго-н.*)
Scháschlik *m, n* -s, -s *кул.* шашлы́к
Schátten *m* -s, - 1) цень; ***im ~*** у цяні; ***~ spénden*** дава́ць цень; ***er ist nur noch ein ~*** ад яго́ заста́ўся адзін то́лькі цень; ***j-n in den ~ stéllen*** засланіць каго́-н.; ***man kann nicht über séinen (éigenen) ~ springen**** вышэ́й ад сваіх пят не падско́чыш 2) здань, пры́від
Schátttenbild *n* -es, -bilder сілуэ́т, абры́с, ко́нтур
schátttenhaft *a* 1) падо́бны на цень [на пры́від, здань] 2) расплы́вісты, невыра́зны, няя́сны, цьмя́ны
Schátttenriss *m* -es, -e *гл.* Schátttenbild
Schátttenseite *f* -, -n ценявы́ бок
schátttenspendend *a* цяністы
Schátttenspiel *n* -s, -e 1) тэа́тр це́няў; кіта́йскія це́ні 2) фантасмаго́рыя
schattíeren *vt* тушава́ць, адцяня́ць
Schattíerung *f* -, -en адце́нне, паўто́н
schátttig *a* цяністы
Schatúlle *f* -, -n шкату́лка
Schatz *m* -es, Schätze 1) скарб, бага́цце; ***die Schätze des Bódens*** кары́сныя вы́капні; ***nach Schätzen gráben**** шука́ць скарб; ***éinen ~ hében**** знайсці скарб 2) *ласк.* каха́ны, каха́ная 3) казна́
Schátzamt *n* -es, -ämter казначэ́йства, дзяржа́ўны скарб
schätzbar *a* 1) кашто́ўны 2) паважа́ны
schätzen *vt* 1) шанава́ць, паважа́ць 2) ацэ́ньваць, вызнача́ць; ***sich glücklich ~*** лічы́ць сябе́ шчаслівым; ***ich schätze séine Méinung*** я цаню́ [паважа́ю] яго́ ду́мку; ***etw. zu ~ wíssen**** ве́даць цану́ (*каму-н., чаму-н.*)
schätzenswert *a* які заслуго́ўвае пава́гі; пахва́льны
Schätzer *m* -s, - 1) знато́к 2) ацэ́ншчык
Schátzgräber *m* -s, - шука́льнік ска́рбаў
Schátzkammer *f* -, -n 1) скарбо́нка; ска́рбніца 2) казначэ́йства
Schátzmeister *m* -s, - казначэ́й, ска́рбнік
Schätzung *f* -, -en ацэ́нка; ***nach den ~en*** паво́дле ацэ́нкі 2) пава́га
schätzungsweise *adv* прыблізна, калі прыкінуць
Schätzwert *m* -(e)s, -e *камерц.* ацэ́начная ва́ртасць
Schau *f* -, -n 1) вы́стаўка, выста́ва, пака́з; шоў; ***zur ~ trágen**** выстаўля́ць напака́з 2) пункт по́гляду 3) *вайск.* агля́д
Scháubild *n* -es, -bilder дыягра́ма
Scháubude *f* -, -n балага́н
Scháubühne *f* -, -n сцэ́на; *перан.* арэ́на
Scháuder *m* -s, - 1) дры́жыкі 2) жах; ***ein ~ überlíef [ergríff] ihn*** яго́ ахапіў жах
scháudererregend *a* які пало́хае, які нага́няе жах
scháuderhaft *a разм.* жахлівы, жу́дасны
scháudern *vi* 1) дрыжа́ць (*ад холаду*) 2) жаха́цца; ***ihm scháudert die Haut [das Herz]*** ён уздры́гвае ад жа́ху; ***mich scháudert beim Gedánken…*** мяне́ ахо́плівае жах пры ду́мцы…
scháuen *vi* (*auf A*) глядзе́ць (*на каго-н., на што-н.*); ***um sich ~*** азіра́цца; ***hin und her ~*** глядзе́ць па бака́х; ***nach j-m ~*** глядзе́ць за кім-н., дагляда́ць каго́-н.
Scháuer I *m* -s, - 1) дры́жыкі; ***ein kálter ~ läuft über den Rücken [über die Haut, über den Leib]*** ≅ мура́шкі бе́гаюць па спіне; маро́з па ску́ры прабяга́е; аж ску́ра шэ́рхне 2) (свяшчэ́нны) страх [жах]; глыбо́кая пашана [пава́га]
Scháuer II *m* -s, - лівень, зале́ва
Scháuer III *m* -s, - *гл.* Scháuermann
Scháuer IV *m* -s, - глядач
Scháuer V *m, n* -s, - паве́ць, пу́ня
scháuerlich *a* жахлівы, жу́дасны, злаве́сны, стра́шны
Scháuermann *m* -s, -leute парто́вы рабо́чы, гру́зчык
Scháuermärchen *n* -s, - жу́даснае здарэ́нне
scháuern I *vi* (*vor G*) дрыжа́ць, калаціцца; ***mich scháuert*** мяне дры́жыкі бяру́ць

schа́uern II *vimp*: ***es schа́uert*** ідзé навальніца [дождж з грáдам]

Schа́ufel *f* -, -n 1) шýфель 2) *тэх.* лóпасць, крылó

Schа́ufelbagger *m* -s, - каўшóвы экскавáтар

schа́ufelförmig *a* у фóрме лапáткі [лóпасці]

schа́ufeln *vt* 1) капáць 2) зграбáць шýфлем 3) пералапáчваць (*зерне*)

Schа́ufelrad *n* -es, -räder лóпасцевае кóла

Schа́ufenster *n* -s, - вітры́на

Schа́uflug *m* -(e)s, -flüge паказáльны [дэманстрацы́йны] палёт

Schа́ugerüst *n* -es, -e падмóсткі, эстрáда

Schа́uhaus *n* -es, -häuser 1) тэáтр 2) морг, трупя́рня

Schа́ukasten *m* -s, -kästen вітры́на (*напр. у музеі*)

Schа́ukel *f* -, -n 1) арэ́лі, гóйданка 2) гандóла

schа́ukeln 1. *vt* гýшкаць, гайдáць **2.** *vi i* **~, sich** гайдáцца, гýшкацца ◊ ***wir wе́rden das Kind [die Sа́che] schon ~*** *разм.* мы гэ́тую спрáву абця́паем [аблáдзім]

Schaukeln *n* -s 1) гайдáнне, разгóйдванне; калыхáнне, хістáнне 2) *марск.* гайдáнка

Schа́ukelpferd *n* -es, -e конь-гýшкалка

Schа́ukelstuhl *m* -s, -stühle гýшкалка

Schа́ulaufen *n* -s паказáльны вы́ступ (*у фігурным катанні*)

Schа́ulustige *sub m, f* -n, -n нічы́м не заня́ты чалавéк; нічы́м не заня́тая пýбліка

Schaum *m* -es, Schäume 1) пéна; ***etw. zu ~ schlа́gen**** узбівáць штo-н. (у пéну) 2) нáкіп ◊ **~ *schlа́gen**** ≅ сы́паць жвір у вóчы; настаўля́ць акуля́ры

schäumen 1. *vi* пéніцца, давáць [пускáць] пéну **2.** *vt* знімáць пéну (*з чаго-н.*)

schа́umig *a* пéністы, шыпýчы

Schа́umkämme *pl* барáнчыкі, бéлыя пéністыя хвáлі

Schа́umlöscher *m* -s, - пéнны вогнетушы́цель

Schа́umschläger *m* -s, - 1) калатóўка 2) *пагардл.* пустабрэ́х

Schа́umünze *f* -, -n медáль

Schа́umwein *m* -es шыпýчае вінó

Schа́upackung *f* -, -en бутафóрыя (*у магазіне*)

Schа́uplatz *m* -es, -plätze арэ́на, мéсца дзéяння; **~ *der Kriėgshandlungen*** тэáтр ваéнных дзéянняў

schа́urig *a* жýдасны

Schа́uspiel *n* -s, -e відóвішча 2) спектáкль, пакáз; п'éса; ***das ~ besu̇chen, ins ~ gе́hen**** ісці́ на спектáкль [у тэатр]

Schа́uspieler *m* -s, - акцёр, [актóр], арты́ст

schа́uspielerisch *a* акцёрскі, артысты́чны

schа́uspielern *vi* вьткóнваць рóлю (*часцей пера*н.), ламáць камéдыю, удавáць з сябе (*каго-н.*)

Schа́uspielhaus *n* -es, -häuser тэáтр

Schа́uspielkunst *f* - драматы́чнае мастáцтва

Schа́usteller *m* -s, - экспанéнт, вы́стаўшчык

Schа́uturnen *n* -s паказáльны вы́ступ гімнáстаў, паказáльная гімнáстыка

Scheck I *m* -s, -s чэк (*банкаўскі*); ***verfа́llener*** ~ пратэрмінавáны чэк; ***е́inen ~ а́usstellen [schreiben*]*** вы́пісаць чэк; ***е́inen ~ е́inlösen*** плацíць па чэ́ку; ***mit ~ bezа́hlen*** заплацíць чэ́кам

Scheck II *m* -en, -en, **Schecke** *f* -, -n рабы́ [пярэ́сты] конь, рабáя [пярэ́стая] карóва

Schе́ckbuch *n* -(e)s, -bücher *бухг.* кáсавая кні́жка

Schе́ckeinlage *f* -, -n чэ́кавы ўклáд

schе́ckig *a* стракáты, пярэ́сты

Schе́ckverkehr *m* -s, *фін.* чэ́кавы абарóт

scheel *a* 1) кóсы (*пра вочы, позірк*) 2) зайздрóслівы; ***j-n mit ~ en А́ugen [Bli̇cken] betrа́chten [а́nsehen*], ~e Bli̇cke auf j-n wе́rfen**** касíцца на кагó-н., кóса глядзéць на кагó-н. 3) крывы́, аднавóкі

Schе́elsucht *f* - *разг.* зайздрасць

schе́elsüchtig *a* зайздрóсны, зайздрóслівы

Schе́ffel *m* -s, - шэ́фель (*мера*); вядрó

schéffeln *vt* 1) зграбáць (*зерне*) 2) *перан.* заграбáць грóшы

Schéibe *f* -, -n 1) дыск, круг, кóла 2) шы́ба, шы́біна 3) лу́стачка, скíб(к)а; ***etw. in ~en schnéiden**** наразáць лу́стачкамі [скíбачкамі] 4) *вайск.* мішэ́нь; ***nach der ~ schíeßen**** страля́ць па мішэ́ні 5) *тэх.* шáйба 6) сóты; ***ja ~ !*** *разм.* не вы́йшла!; прóмах! ◊ ***da kann man sich éine ~ (davón) ábschneiden*** ≅ тут ёсць чаму́ павучы́цца

Schéibenbremse *f* -, -n *тэх.* ды́скавы тóрмаз

schéibenförmig *a* дыскападóбны

Schéibenhonig *m* -s сóтавы мёд

Schéibenkleister *m* -s *разм.* 1) мучны́ суп, кáшка, зацíрка 2) прóмах, лухтá, абы-штó

Schéibenschießen *n* -s стральбá па мішэ́нях

schéibenweise *adv* скíбамі, лу́стамі, кавáлкамі

Schéibenwischer *m* -s, - *аўта* шклоачышчáльнік

Scheich *m* -s, -e *i* -s шэйх

Schéide I *f* -, -n нóжны 2) *анат.* пóхва 3) *тэх.* футарáл; чахóл; капóт

Schéide II *f* -, -n 1) рубéж, мяжá 2) водападзéл

Schéidebrief *m* -(e)s, -e пасвéдчанне аб скасавáнні шлю́бу

Schéidelini¦e *f* -, -n дэмаркацы́йная лíнія

Schéidemünze *f* -, -n размéнная манéта

schéiden* **1.** *vt* 1) аддзяля́ць 2) развóдзіць (*мужа і жонку*); ***die Éhe ~*** скасавáць шлюб **2.** *vi* (*s*) 1) пакідáць; ***aus dem Dienst ~*** пакідáць слу́жбу 2) развíтвацца, расставáцца **3. ~, sich** 1) развóдзіцца (*пра мужа і жонку*); ***sie lássen sich ~*** яны́ развóдзяцца 2) разыхóдзіцца; ***hier ~ sich únsere Wége*** тут нáшыя шляхí разыхóдзяцца

Schéidewand *f* -, -wände 1) перагарóдка 2) перашкóда (*тс. перан.*); ***die ~ zíehen**** правéсці грань

Schéideweg *m* -s, -e раздарóжжа, скрыжавáнне, рóстань; ***am ~ stéhen**** быць на рóстанях

Schéidung *f* -, -en 1) аддзялéнне, раздзялéнне 2) *юрыд.* развóд, скасавáнне шлю́бу; ***in die ~ (von D) wílligen*** пагадзíцца на развóд (*з кім-н.*)

Scheik *m гл.* Scheich

Schein I *m* -s, -e 1) святлó, ззя́нне, зіх(а)цéнне, бляск 2) бáчнасць, знéшні вы́гляд; ***~ und Sein*** ілю́зія і сапрáўднасць; ***zum (blóßen) ~*** (тóлькі) для вы́гляду; ***sich (D) den ~ gében*, als ob…*** рабíць вы́гляд [прыкíнуцца] бы́ццам…; ***der ~ spricht gégen ihn*** агу́льнае ўражанне не на ягó кары́сць; ***den ~ wáhren*** на вы́гляд [з вы́гляду] прытры́млівацца прáвіл прыстóйнасці

Schein II *m* -s, -e 1) пасвéдчанне 2) грашóвы знак, банкнóта, купю́ра 3) распíска; ***ein ~ über den Empfáng (von D)*** распíска ў атрымáнні (*чаго-н.*)

Schéinangriff *m* -(e)s, -e *вайск.* несапрáўдная атáка

schéinbar **1.** *a* уя́ўны **2.** *adv* 1) відáць 2) знéшне, для вíду; ***er hörte ~ áufmerksam*** ён прытварáўся, што слу́хае ўвáжліва

Schéinbarkeit *f* - вы́гляд; імавéрнасць

Schéinbild *n* -(e)s, -er пры́від; здань; вы́гляд

Schéinblüte *f* -, -n уя́ўны [нерэáльны] рóсквіт (*эканомікі і г.д.*)

schéinen* I *vi* свяцíць, ззяць, зіх(а)цéць

schéinen* II *vi* здавáцца; ***es scheint mir…*** мне здаéцца…, ***er scheint únglücklich zu sein*** ён здаéцца нешчаслíвым

Schéinerfolg *m* -s, -e уя́ўны пóспех

schéinheilig *a* крывуду́шны, хáнжаскі

Schéinheiligkeit *f* -, -en крывуду́шнасць

Schéinregierung *f* -, -en марыянéтачны [марыянéткавы] урáд

Schéintod *m* -es несапрáўдная смерць, летаргíя

schéintot: ***~ sein*** 1) быць у летаргíчным сне 2) здавáцца мёртвым

Schéinwerfer *m* -s, - пражэ́ктар

Schéiße *f* - *груб.* 1) кал, экскрэмéнты; гной 2) дрэ́ннае [ця́жкае] станóвішча

◊ ***er sitzt in der*** ~ ён сеў ма́кам [у калю́жыну]; ***j-n durch die ~ zíehen**** змяша́ць каго́-н. з гра́ззю

schéißen* *vi груб.* спаражня́цца ◊ ***auf etw.*** ~ (на)плява́ць на што-н.

Scheit *n* -es, - палéна

Schéitel *m* -s, - 1) цéмя, ма́каўка 2) прабо́р; ***er trägt den ~ links*** у яго́ прабо́р з лéвага бо́ку; ***vom ~ bis zur Sóhle*** з галавы́ да ног 3) *матэм.* вяршы́ня вугла́; вышэ́йшая кро́пка (*крывой і г.д.*)

Schéitellini¦e *f* -, -n *матэм.* вертыка́льная лíнія

schéiteln *vi*: ***sich (D) das Haar*** ~ рабíць сабé прабо́р на галавé

Schéitelpunkt *m* -es, -e 1) *матэм.* вяршы́ня 2) *перан.* кульмiна́цыя, зенíт

schéiten *vt*: ***Holz*** ~ кало́ць дро́вы

Schéiterhaufen *m* -s, - во́гнiшча, касцёр; ***er músste den ~ bestéigen**** яго́ спалíлi на кастры́

schéitern *vi* (s) 1) разбiва́цца, цярпéць крушэ́нне (*пра судна*); ***das Schiff schéiterte an éiner Sándbank*** су́дна сéла на мель 2) не ўдава́цца, (па)цярпéць няўда́чу; ***álle Hóffnungen sind geschéitert*** усé надзéі пацярпéлi крах; ***an j-m*** ~ *спарт.* прайгра́ць каму́-н.

Schéitern *n* -s 1) крушэ́нне (*судна*) 2) права́л, крах, крушэ́нне; паражэ́нне; ***zum ~ bríngen**** прывéсцi да зры́ву, сарва́ць, расстро́iць (*планы і г.д.*)

Schéitholz *n* -es, -hölzer дро́вы; цу́рка

Schelf *m, n* -s, -e *геагр.* шэльф

Schélle I *f* -, -n 1) бразго́тка, звано́чак 2) аплявýха 3) *pl* нару́чнiкi; кайданы́; ***j-m ~n ánlegen*** надзява́ць нару́чнiкi [кайданы́] каму́-н. 4) *гл.* Schéllen *pl* ◊ ***jéder hat séine*** ~ у ко́жнага своé дзiва́цтвы, ко́жны па-сво́йму з'язджáе з глýзду

Schélle II *f* -, -n, **Schélleisen** *n* -s, - *тэх.* або́йма; скаба́; кля́мар

schéllen *vi* званíць

Schéllen *pl* зво́нкi (*масць у картах*); ~ ***áusspielen*** хадзíць з бу́бнаў [бу́бнамi]

Schéllentrommel *f* -, -n бу́бен

Schéllfisch *m* -es, -e пíкша (*рыба*)

Schelm *m* -(e)s, -e *разм.* шэ́льма, махля́р; ***kléiner*** ~ дураслíвец, гарэ́за; ***j-n zum ~ máchen*** ашальмава́ць каго́-н. ◊ ***den ~ im Nácken sítzen háben*** быць вядо́мым жартаўнiко́м [гарэ́зай]

Schélmenstreich *m* -(e)s, -e махля́рства, круцéльства; свавольства

schélmisch *a* махля́рскi

Schélte *f* -, -n вымо́ва, прачуха́нка

schélten* **1.** *vt* (*wegen G*) сварыцца, ла́яць (*за што-н.*); ***j-n únehrlich*** ~ папрака́ць каго́-н. у несумлéннасцi **2.** *vi* (*über A*) сварыцца (*з-за чаго-н.*); (*auf A*) ла́яць (*каго-н., што-н.*) **3. ~, sich** (*mit D*) сварыцца (*з кім-н.*)

Schéma *n* -s, -s *i* -ta 1) схéма 2) *перан. пагардл.* шабло́н, трафарэ́т; ***álles geht nach ~ F*** усё iдзé [ро́бiцца] па стары́х звы́чаях [па-старо́му]

schemátisch *a* схематы́чны

schematisíeren *vt* схематызава́ць

Schematisíerung *f* -, -en схематыза́цыя

Schematísmus *m* -, -tísmen схематы́зм, фармалíзм

Schémel *m* -s, - ла́вачка, табурэ́тка, усло́н, зэ́длiк

schémenhaft *a* уя́ўны, нерэа́льны

Schenk *m* -en, -en *уст.* карчма́р, шынка́р

Schénke *f* -, -n шыно́к, карчма́

Schénkel *m* -s, - сцягно́, ля́жка 2) *тэх.* калéна; но́жка цы́ркуля 3) *матэм.* старана́ (*вугла*)

Schénkelbein *n* -s, -e *мед.* сцегнава́я косць

schénken I *vt* 1) (па)дары́ць; дарава́ць (*жыццё, свабоду*); ***etw. geschénkt bekómmen**** атрыма́ць што-н. у падару́нак; ***das würde ich nicht geschénkt néhmen*** я гэ́тага i да́рма не вазьму́; ***j-m Vertráuen*** ~ мець [адчува́ць] давéр'е да каго́-н.; ***j-m., etw. (D) Beáchtung*** ~ аддава́ць [удзяля́ць] ува́гу каму́-н., чаму́-н.

schénken II *vt* налiва́ць

Schénktisch *m* -es, -e сто́йка, буфéт

Schénkung *f* -, -en *юрыд.* дар, дару́нак; ***éine ~ máchen*** падары́ць

Schénkwirt *m* -(e)s, -e карчмáр, шынкáр
Schénkwirtschaft *f* -, -en *гл.* Schénke
schéppern *vi* пастýкваць, стýкаць, бры́нкаць, бразджáць, дры́нкаць
Schérbe *f* -, -n чарапóк, аскалёпак, абломак; ***in ~n géhen* [zerspríngen*]*** раскалóцца [разбíцца] ушчэ́нт [на дрóбныя кавáлкі]; ***in ~n schlágen**** разбівáць ушчэ́нт [на дрóбныя кавáлкі]
Schére *f* -, -n 1) нажнíцы 2) клю́шня (*у рака*) ◊ ***j-n in die ~ néhmen**** узя́ць кагó-н. у цíскí
schéren* **I** *vt* стры́гчы, падстрыгáць ◊ ***über éinen Kamm ~*** стры́гчы ўсíх пад адзíн грабянéц
schéren II (*präs* schert *i* schiert) **1.** *vt vimp* турбавáць, непакóіць; ***das schert mich nicht im Geríngsten*** гэ́та мяне́ нíкóлькі не турбýе **2. ~, sich** 1) (*um A*) турбавáцца, непакóіцца 2) *разм.* выбірáцца; ***scher dich fort [hináus]*** выбірáйся!, ідзí прэч!; ***sich ins Bett ~*** *разм.* залáзіць у пасцéль
Schérenfernrohr *n* -(e)s, -e стэ́рэатруба
Schérenschleifer *m* -s, - тачы́льшчык
Schereréi *f* -, -en *разм.* мітусня́; ***j-m ~ máchen*** нарабíць камý-н. клóпату
Schérflein *n* -s, - (малáя) дóля, (малы́) уклáд; ***sein ~ béitragen* [spénden, béisteuern, gében*, níederlegen]*** унéсці сваю́ лéпту [свой уклáд]
Scherg *m* -s, -e сяўрýга
Schérge *m* -n, -n кат
Scherz *m* -es, -e жарт; ***~ tréiben**** жартавáць, дураслíвіць; ***auf éinen ~ éingehen**** адклíкнуцца на жарт; ***~ beiséite!*** жáрты на бок [без жáртаў]!
schérzen *vi* жартавáць (*mit D – з кім-н.*); ***Sie belíeben wohl zu ~?*** *высок.* Вы жартýеце?
schérzhaft *a* жартаўлíвы
Schérzhaftigkeit *f* - жартаўлíвасць
Scherzo [ˈskɛr-] *n* -s, -s *i* Schérzi *муз.* скéрца
schérzweise *adv* жáртам
Schérzwort *n* -es, -e жарт
scheu *a* 1) пужлíвы, пýдкі, нясмéлы, баязлíвы 2) сарамлíвы; панýры
Scheu *f* - бóязь, нясмéласць; ***óhne ~*** без бóязі; ***séine ~ áblegen*** пераадóлець нясмéласць; ***héilige ~*** глыбóкая пашáна [павáга]
Schéuche *f* -, -n пýдзіла
schéuchen *vt* спýджваць, адпýжваць, праганя́ць
schéuen **1.** *vt* бая́цца, пужáцца, палóхацца (*чаго-н.*); ***er scheut kéine Mühe*** ён не шкадýе намагáнняў **2.** *vi* (*vor D*) спалóхацца, спужáцца (*каго-н., чаго-н.*); ***das Pferd schéute*** конь памчáў **3. ~, sich** (*vor D*) бая́цца (*чаго-н.*)
Schéuer *f* -, -n *дыял. гл.* Schéune
Schéuerbesen *m* -s, - швáбра
Schéuerlappen *m* -s, - анýча (*для мыцця падлогі*)
Schéuerleiste *f* -, -n плíнтус
schéuern **1.** *vt* 1) цéрці, шаравáць 2) мыць **2. ~, sich** цéрціся (*аб што-н.*)
Schéuertuch *n* -s, -tücher *гл.* Schéuerlappen
Schéuklappe *f* -, -n *часцей pl* шóры; ***~ háben*** *перан.* быць у шóрах
Schéune *f* -, -n пýня, адры́на, гумнó; свíран
Schéusal *n* -s, -e страшы́дла; вы́людак
schéußlich **1.** *a* агíдны, бры́дкі, жахлíвы; ***éine ~e Kälte*** жахлíвы [жýдасны] хóлад **2.** *adv* гáдка, бры́дка, агíдна; ***ich hábe héute ~ viel zu tun*** у мяне́ сёння нáдта [вéльмі] мнóга рабóты
Schéußlichkeit *f* -, -en пачвáрнасць, мярзóтнасць, жýдаснасць
Schi *m* -s, -er *i* - лы́жа, лы́жына; ***~ láufen**** хадзíць на лы́жах
Schíbindung *f* -, -en мацавáнне для лыж
Schicht *f* -, -en 1) слой, пласт 2) праслóйка (*насельніцтва і да т.п.*) 3) *горн.* шáхта 4) змéна; ***die ~ ántreten**** заступíць на змéну; ***éine ~ árbeiten*** рабíць [працавáць] аднý змéну; ***~ máchen*** канчáць рабóту 5) вáхта (*на вытворчасці*); ***éine ~ léisten*** стая́ць на вáхце, нéсці вáхту
Schíchtarbeit *f* - змéнная прáца [рабóта]
schíchten *vt* склáдваць (слая́мі)
Schíchtung *f* -, -en наслаéнне, напласта-

ва́нне

schíchtweise *a* 1) слая́мі, пласта́мі 2) пазме́нна

Schíchtwolken *pl* слаі́стыя во́блакі

schick *a* шыко́ўны, згра́бны, элега́нтны; ***sich ~ máchen*** прыфранці́цца

Schick *m* -, es шык, франтаўство́, форс; ~ ***háben*** апрана́цца з гу́стам

schícken 1. *vt* пасыла́ць, адпраўля́ць, выпраўля́ць (*куды-н.*) **2. ~, sich** 1) быць прысто́йным; ***das schíckt sich nicht*** гэ́та непрысто́йна 2) падыхо́дзіць, пасава́ць (*да чаго-н. – zu D*) 3) (*in A*) скары́цца (*перад чым-н.*), падпара́дкавацца (*лёсу*); ***sich in álles ~*** падпарадкава́цца ўсяму́, прымі́рыцца з усі́м

schícklich 1. *a* прыня́ты, прысто́йны, дарэ́чны **2.** *adv* да ме́сца, дарэ́чы

Schícklichkeit *f* - прысто́йнасць, дарэ́чнасць

Schícksal *n* -s, -e лёс, до́ля; ***sein ~ méistern*** уладкава́ць свой лёс; ***sein ~ ist besíegelt*** яго́ лёс вы́рашаны; ***sich in sein ~ fínden* [ergében*]*** прымі́рыцца са сваі́м лёсам; ***mit séinem ~ hádern*** нарака́ць на свой лёс; ***séinem ~ überlássen**** пакі́нуць на во́лю лёсу; ***er wird séinem ~ nicht entgéhen*** ён не пазбе́гне свайго́ лёсу

schícksalhaft *a* лёсавырашальны

Schícksalsschlag *m* -s, -schläge уда́р [падару́нак] лёсу

schícksalsschwer *a* фата́льны

Schíebefenster *n* -s, - рассо́ўнае [пад’ёмнае] акно́

schíeben* I 1. *vt* штурха́ць, пхаць, пасо́ўваць; ***etw. auf die lánge Bank ~*** адклада́ць што-н. на до́ўгі час; ***den Fúßball ~*** ве́сці мяч (*футбол*); ***Kégel ~*** гуля́ць у ке́глі; ***er muss ímmer geschóben wérden*** яго́ заўсёды трэ́ба падштурхо́ўваць; ***die Schuld auf j-n ~*** звалі́ць віну́ на каго́-н. **2. ~, sich** (*in A, durch A*) паво́льна прабіра́цца, праці́сквацца (*куды-н., праз што-н.*)

schíeben* II *vt* спекулява́ць; ***Wáren ~*** спекулява́ць тава́рамі

Schíeber I *m* -s, - спекуля́нт

Schíeber II *m* -s, - *тэх.* шы́бер; за́саўка; засло́нка; затво́р

Schieberéi *f* -, -en спекуля́цыя

Schíebetür *f* -, -en рассо́ўныя дзве́ры

Schíebkarren *n* -s, - (грузавы́) вазо́к

Schíeblade *f* -, -n шуфля́да

Schíebung *f* -, -en 1) перамяшчэ́нне, перасо́ўванне 2) спекуля́цыя; ***~en máchen*** спекулява́ць

schied *impf ад* schéiden*

schíedlich: ***~ und fríedlich*** па-сябро́ўску, палюбо́ўна

Schíedsamt *n* -es, -ämter міравы́ [трацэ́йскі] суд

Schíedsgericht *n* -(e)s, -e трацэ́йскі суд, арбітра́ж

Schíedsrichter *m* -s, - міравы́ [трацэ́йскі] суддзя́; арбі́тр (*тс. у спорце*)

schíedsrichterlich *a* пасрэ́дніцкі, трацэ́йскі

schíedsrichtern *vi* 1) *спарт.* судзі́ць 2) быць пасрэ́днікам

Schíedsspruch *m* -(e)s, -sprüche пастано́ва міраво́га [трацэ́йскага] суда́

schief 1. *a* 1) ко́сы, крывы́, нахі́льны; ***ein ~es Lächeln*** ко́сая [крыва́я] усме́шка; ***ein ~es Gesícht máchen [zíehen*]*** зрабі́ць нездаво́лены твар, ко́рчыць грыма́сы; ***auf die ~e Bahn geráten* [kómmen*]*** каці́цца па нахі́льнай пло́скасці; ***~ und krumm wérden*** зго́рбіцца (*ад цяжкай працы*) 2) фальшы́вы; ***ein ~er Vergléich*** няўда́лае параўна́нне; ***in éiner ~ en Láge sein*** быць у склада́ным [двухсэнсо́ўным] стано́вішчы **2.** *adv* ко́са, кры́ва (*тс. перан.*); ***~ und krumm*** ≅ ва ўсе бакі́, туды́ і сюды́, бязла́дна ◊ ***sich ~ láchen*** кача́цца ад сме́ху; ***j-m etw. ~ néhmen**** пакры́ўдзіцца на каго́-н. за што-н.; ***~ géhen**** не атры́млівацца; ***die Sáche wird ~ géhen*** спра́ва ско́нчыцца дрэ́нна; ***~ gewíckelt*** які́ памыля́ецца, які́ ўве́дзены ў зман; ***~ líegen**** *разм.* памыля́цца; ***~ tréten**** стапта́ць абу́так

Schíefer *m* -s, - 1) сла́нец 2) шы́фер

3) стрэ́мка; аскóлак
Schíefergebirge *n* -s слáнцавыя гóры
Schíeferstift *m* -s, -e гры́фель
Schíefertafel *f* -, -n гры́фельная дóшка
schíefwinklig *a матэм.* косавугóльны
schíeläugig *a* касавóкі
schíelen *vi* 1) касавýрыць, касавýрыцца; быць касавóкім; ***auf dem éinen Áuge*** ~ касíць адны́м вóкам 2) (*nach D*) касавýрыцца, скóса пазірáць (*на каго-н., што-н.*) 3) (*nach D*) квáпіцца, зайздрóсна глядзéць (*на што-н.*)
schien *impf ад* schéinen*
Schíenbein *n* -es, -e *анат.* вялíкая галёначная косць
Schíene *f* -, -n 1) рэ́йка; ~ ***légen*** уклáдваць рэ́йкі; ***aus den ~n heráusgeworfen sein*** *перан.* быць вы́біты́м з каляíны 2) *тэх., мед.* шы́на
schíenen *vt мед.* накладáць шы́ну
Schíenenstrang *m* -es, -stränge *чыг.* рэ́йкавая каляя́
schier 1. *a* чы́сты, без пры́месі **2.** *adv* амáль; ледзь былó; не прóста
Schíerling *m* -s, -e *бат.* цыкýта
Schíeßbefehl *m* -s, -e загáд страля́ць
Schíeßbude *f* -, -n *спарт.,* цір, стрэ́льбішча
schíeßen* I 1. *vi* (*auf A, nach D*) страля́ць (*у каго-н., у што-н.*); *вайск. тс.* вéсці агóнь; ***dirékt*** ~ страля́ць прамóй навóдкай; ***das Gewéhr schießt zu weit [zu kurz]*** ружжó даé пералёт [недалёт]; ***zu kurz*** ~ прамахнýцца (*тс. перан.*) **2.** *vt* страля́ць (*птушку, лася і г.д.*); ***éine Sálve*** ~ давáць залп **3. ~, sich** (*mit j-m*) страля́цца (*з кім-н.*) (*на дуэлі*)
schíeßen* II *vi* (s) 1) пускáцца, кíдацца, накірóўвацца, ры́нуцца; ***ein güter Gedánke schoss mir durch den Kopf*** у мянé мільганýла дóбрая дýмка 2) хýтка расцí; ***in die Höhe*** ~ хýтка расцí [вырастáць]; падскóчыць, ускóчыць ◊ ***etw.*** ~ ***lássen**** *разм.* адмóвіцца ад чагó-н.; ***die Zügel ~ lássen**** даць вóлю сваймý настрóю [сваíм пачýццям]
Schíeßen *n* -s стральбá, страляні́на; стралкóвы спорт ◊ ***das ist (ja) zum ~!*** *разм.* пацéха [смехатá]!
Schießeréi *f* - страляні́на
Schíeßplatz *m* -es, -plätze палігóн, стрэ́льбішча
Schíeßpulver *n* -s пóрах
Schíeßsport *m* -es стральбá (*від спорту*)
Schíeßscharte *f* -, -n *вайск.* байні́ца, амбразýра
Schíeßscheibe *f* -, -n мішэ́нь
Schíeßstand *m* -s, -stände цір
Schífahrer *m* -s, - лы́жнік
Schiff *n* -(e)s, -e карабéль, сýдна; ~ ***für Übersee*** акія́нскае сýдна; ***das ~ liegt im Háfen*** карабéль [сýдна] стаíць у гáвані; ***an Bord des ~es*** на бóрце карабля́ 2) *тэх.* чаўнóк 3) *архіт.* неф ◊ ***álle ~e hinter sich verbrénnen**** спалíць сваé караблí; ***gróße ~e máchen gróße Fahrt*** вялíкаму караблю́ (і) вялíкае плáванне
Schífffahrt *f* 1) - суднахóдства; мараплáванне; ~ ***tréiben**** займáцца перавóзкамі па вáдзé 2) -, -en паéздка на парахóдзе [караблí]
Schífffahrtsweg *m* -(e)s, -e марскí шлях
schíffbar *a* 1) суднахóдны 2) прыгóдны да плáвання (*пра судна*)
Schíffbarkeit *f* - суднахóднасць
Schíffbau *m* -s суднабудавáнне
Schíffbruch *m* -(e)s, -brüche караблекрушэ́нне; ~ ***(er)léiden**** пацярпéць караблекрушэ́нне; *перан.* пацярпéць крушэ́нне
schíffbrüchig *a* які пацярпéў караблекрушэ́нне
Schíffbrücke *f* -, -n 1) пантóнны мост 2) трап
Schíffchen *n* -s, - 1) карáблік 2) *тэх.* чаўнóк
schíffen 1. *vi* (*h, s*) 1) хадзíць [плáваць] на караблí 2) *груб.* мачы́цца **2.** *vt* перавóзіць вóдным шля́хам [па вадзе]; ***längs der Küste*** ~ курсíраваць уздóўж бéрага
Schíffer *m* -s, - шкíпер, марáк, лóдачнік
Schífferklavier [-v-] *n* -s, -e *разм.* акардэóн

Schíffsbau *m* -(e)s, -ten будо́ва су́дна
Schíffsbesatzung *f* -, -en кама́нда су́дна
Schíffsbrücke *f* -, -n трап; ***éine ~ áufstellen*** спусці́ць трап
Schíffseigner *m* -s, - суднаўлада́льнік
Schíffsjunge *m* -n, -n ю́нга
Schíffsladung *f* -, -en карабе́льны груз
Schíffsmannschaft *f* -, -en экіпа́ж караблЯ́
Schíffsraum *m* -(e)s, -räume трум
Schíffsschnabel *m* -s, -schnäbel нос су́дна
Schíffsschraube *f* -, -n грабны́ вінт
Schíffsstappellauf *m* -(e)s, -läufe спуск на ваду́ карабля́
Schíffstagebuch *n* -s, -bücher суднавы́ журна́л
Schíffstaufe *f* -, -n свя́та спуска́ння карабля́ на ваду́
Schíffstreppe *f* -, -n трап
Schíffswache *f* -, -n ва́хта (*на судне*)
Schíffswerft *f* -, -en (карабе́льная) верф, суднаве́рф
Schikáne *f* -, -n зачэ́пка, прыдзі́рка 2) то́нкасць, вы́танчанасць
schikaníeren *vt* прыдзіра́цца, чапля́цца (*да каго-н.*)
Schílauf *m* -(e)s, -läufe хадзьба́ на лы́жах [на і́ртах], лы́жны спорт
Schíläufer *m* -s, - лы́жнік
Schild I *m* -(e)s, -e шчыт; ***etw. im ~e führen*** заду́мваць што-н. (*нядобрае*); ***j-n auf den ~ hében**** падня́ць каго́-н. на шчыт; пастáвіць каго́-н. на чале́ чаго́-н.
Schíld II *n* -(e)s, -er 1) шы́льда 2) бля́ха (*у насільшчыка*) 3) казыро́к [брыль] фура́жкі [ша́пкі]
Schíldbürger *m* -s, - 1) *разм.* прасця́к 2) абыва́цель, мешчані́н 3) *гіст. літ.* жыха́р Шы́льды (*выдуманы горад, паводле вядомага ў Германіі літаратурнага твора*)
Schílddach *n* -(e)s, -dächer наве́с
Schílddrüse *f* -, -n *анат.* шчытападо́бная зало́за
Schílderhaus *n* -es, -häuser пастава́я бу́дка
schíldern *vt* апі́сваць, пака́зваць, маля-ва́ць, характарызава́ць
Schílderung *f* -, -en апіса́нне, характа-ры́стыка
Schíldkröte *f* -, -n *заал.* чарапа́ха
Schíldpatt *n* -es чарапа́хавы па́нцыр (*як матэрыял*); ***aus*** ~ чарапа́хавы
Schíldträger *m* -s, - *гіст.* збраяно́сец
Schíldwache *f* -, -n вартавы́; ~ ***stéhen**** стая́ць на ва́рце
Schilf *n* -(e)s, -e чаро́т; трыснёг
Schílfrohr *n* -s, -e *бат.* трыснёг
Schíller *m* -s, - пераліі́вы (*колераў*), зіха-цённе (*колераў*)
schíllern *vi* зіхаце́ць, пераліва́цца (*колерамі*)
schíllernd *a* пералі́вісты, зіхо́ткі
Schílling *m* -s, -e *i* - шы́лінг (*грашовая адзінка*)
schílpen *vi* чыры́каць (*пра вераб'ёў*)
schilt *präs ад* schélten*
Schimäre *f* -, -n хіме́ра, нязбы́ўная ма́ра [фанта́зія]
Schímmel I *m* -s цвіль, пле́сня; бро́сня
Schímmel II *m* -s, - бе́лы [сі́вы] конь
schímm(e)lig *a* (за)цві́лы, запле́снелы; ~ ***wérden*** пле́снець, бро́снець
schímmeln *vi* цвісці́, пле́снець, бро́снець
Schímmer *m* -s, - 1) ззя́нне, зіхаце́нне, бляск 2) про́бліск (*надзеі і г.д.*); ***er hat kéinen (blássen) ~ davón*** у яго́ няма́ (ніякага) уяўле́ння аб гэ́тым
schímmern *vi* 1) сла́ба свяці́ць 2) міль-га́ць, міг(а)це́ць 3) блішча́ць, зіх(а)-це́ць, ззяць
Schimpánse *n* -n, -n *заал.* шымпанзэ́
Schimpf *m* -es знява́га, кры́ўда; га́ньба; ***mit ~ und Schánde*** з га́ньбай; ***j-m éinen ~ ántun* [zúfügen]*** нане́сці каму́-н. абра́зу [знява́гу]
schímpfen 1. *vt* ла́яць **2.** *vi* (*auf A, über A*) 1) ла́яць (*каго-н., што-н.*) 2) ла́яцца
schímpflich *a* гане́бны; гню́сны; га́дкі
Schímpflichkeit *f* -, -en га́ньба; гню́с-насць
Schímpfname *m* -n, -n абра́злівая мяну́шка
Schímpfwort *n* -es, -e *i* -wörter непры-сто́йнае [бры́дкае] сло́ва, ла́янка; ***j-n mit ~worten belégen*** абла́яць каго́-н.

Schíndel *f* -, -n (да́хавыя) дра́нкі; до́шкі, го́нта
schíndeln *vt буд.* накрыва́ць го́нтай [дра́нкай]
schínden* *vt* **1.** *vt* 1) здіра́ць шку́ру (*з жывёл*), злу́пліваць шку́ру 2) му́чыць **2. ~, sich** надрыва́цца; ***sich ~ und plágen*** надрыва́цца, знясі́льваць сябе́ рабо́тай ◊ ***das Fáhrgeld ~*** *разм.* е́здзіць за́йцам
Schínder *m* -s, - скуралу́п; *перан.* жывадзёр, прыгнята́льнік
Schinderéi *f* -, -en 1) скуралу́пня 2) *разм.* бязлі́тасная эксплуата́цыя, прыгнёт
Schíndluder *n* -s па́дла; ***mit j-m ~ tréiben* [spíelen]*** здзе́кавацца з каго́-н.
Schíndmähre *f* -, -n кля́ча
Schínken *m* -s, - шы́нка, вяндлі́на
Schíppe *f* -, -n 1) шу́фель 2) рыдлёвачка (*дзіцячая*), шу́флік; ***éine ~ [ein Schíppchen] máchen*** *разм.* надзьму́ць гу́бы
schíppen *vt* зграба́ць шу́флем
Schirm *m* -(e)s, -e 1) парасо́н; ***éinen ~ áufspannen [schlíeßen*, zúklappen]*** раскры́ць [закры́ць] парасо́н 2) брыль, брылёк 3) шы́рма 4) экра́н; ***j-s ~ und Schutz sein*** быць чыі́м-н. абаро́нцам 5) *перан.* абаро́на
Schírmbild *n* -(e)s рэнтгенагра́ма
Schírmdach *n* -(e)s, -dächer наве́с
schírmen *vt* абараня́ць, засланя́ць
Schírmherrschaft *f* -, -en 1) пратэктара́т 2) засту́пніцтва, ахо́ва
Schírmmütze *f* -, -n фура́жка, карту́з, ке́пі, ке́пка; ша́пка (*з брылём*)
Schírmständer *m* -s, - падста́ўка [сто́йка] пад парасо́ны
Schirókko *m* -s, -s ве́цер «шыро́ка» (*цёплы міжземнаморскі вецер*)
schírren *vt* запрага́ць; ***das Pferd an [vor] den Wágen ~*** запрэ́гчы каня́ ў воз
Schísma *n* -s, -men *рэл.* схі́зма, раско́л
Schísport *m* -s лы́жны спорт; ***~ tréiben**** займа́цца лы́жным спо́ртам, хадзі́ць на лы́жах [на і́ртах]
Schíspur *f* -, -en лыжня́
schiss *impf ад* schéißen*
Schiss *m* -es, -e *груб.* 1) *гл.* Schéiße 2) страх, спо́лах; ***~ háben*** *груб.* спало́хацца, накла́сці ў штаны́
Schístiefel *m* -s, - лы́жны чараві́к
Schítour [-tu:r] *f* -, -en лы́жная вы́лазка, лы́жны пахо́д
Schíwachs *n* -es, -e лы́жная мазь
schizophrén *a мед.* шызафрэні́чны
Schisophreníe *f* - *мед.* шызафрэні́я
Schlabberéi *f* -, -en 1) хлябта́нне 2) чмя́канне 3) балбатня́
schlább(e)rig *a* 1) ва́дкі, вадзяні́сты 2) вя́лы, сла́бы (*пра чалавека*)
schlábbern *разм.* 1) хлябта́ць, чвя́каць 2) балбата́ць, лапата́ць
Schlacht *f* -, -en бі́тва, бой; ***in die ~ zíehen* [géhen*]*** ісці́ на бі́тву; ***in der ~ bléiben**** загі́нуць у баі́; ***éine ~ líefern*** даць бой
Schláchtbank *f* -, -bänke стано́к для забо́ю жывёлы (*на бойні*); ***zur ~ schícken*** пасла́ць на неміну́чую [непазбе́жную] пагі́бель
schláchten *vt* кало́ць, рэза́ць (*жывёлу, птушку*); забіва́ць (*людзей*)
Schláchtenbummler *m* -s, - *разм., спарт.* бале́льшчык, заўзя́тар
Schláchtenmaler (маста́к-) батал́іст
Schlächter *m* -s, - *дыял.* 1) разні́к, мясні́к 2) кат
Schlächteréi *f* -, -en 1) бо́йня, скуралу́пня 2) *перан.* бо́йня, разня́
Schláchtfeld *n* -s, -e по́ле бі́твы; ***das ~ behа́upten*** атрыма́ць перамо́гу
Schláchtfest *n* -es, -e свя́та з вы́падку забо́ю [рэ́зання] свінні́ (*у сялянскай хаце*)
Schláchtflugzeug *n* -(e)s, -e самалёт-штурмаві́к
Schláchthof *m* -(e)s, -höfe бо́йня (*жывёлы*)
Schláchtordnung *f* -, -en баявы́ пара́дак
schláchtreif *a* які́ набра́ў вагу́, прыда́тны да рэ́зання [забо́ю] (*пра хатнюю жывёлу*)
Schláchtruf *m* -(e)s, -e баявы́ кліч
Schláchtschiff *n* -(e)s, -e ліне́йны карабе́ль, лінко́р

Schláchtvieh *n* -s забóйная жывёла
Schlácke *f* -, -n *буд.* шлак
schláckenfrei *a тэх.* без шлáку, без дамéшкаў
Schláckenhalde *f* -, -n адвáл шлáкаў
Schláckwurst *f* -, -würste тóўстая вэ́нджаная каўбасá (*гатунак*)
Schlaf *m* -(e)s сон; ***im ~*** у сне; ***éinen léisen ~ háben*** чýтка [чýйна] спаць; ***éinen fésten ~ háben*** мóцна спаць; ***sich (D) den ~ aus den Áugen réiben**** працірáць вóчы паслянá сну; ***in ~ fállen* [sínken*]*** заснýць, пагрузíцца ў сон; ***aus dem ~ erwáchen*** прачнýцца; ***j-n aus dem ~ schütteln*** раскатýрхаць кагó-н.; ***ich fínde kéinen ~*** мне не спíцца; ***den ~ des Geréchten schláfen**** *жарт.* спаць сном прáведніка; ***den éwigen ~ schláfen**** спаць вéчным сном
Schláfanzug *m* -(e)s, -anzüge (начнáя) піжáма
Schläfchen *n* -s, - карóткі сон; ***ein ~ máchen*** задрамáць
Schläfe *f* -, -n скронь
schláfen* *vi* спаць; ***~ géhen**** ісцí спаць; ***sich ~ légen*** клáсціся ў лóжак; ***léise ~*** чýйна [чýтка] спаць ◊ ***wie ein Dachs [ein Múrmeltier] ~*** спаць без прóсыпу [непрабýдна]; ***schláfe wohl!*** спі спакóйна!
Schláfengehen: ***vor dem ~*** пéрад сном
Schläfer *m* -s, - *разм.* сóня
schläfern *vimp* : ***ihn schläfert*** яго хíліць на сон
schlaff 1. *a* 1) вя́лы, слáбы 2) абвíслы **2.** *adv* слáба (*нацягнуты і г.д.*)
Schláffheit *f* - 1) вя́ласць, мля́васць, слáбасць 2) дрýзласць
Schláfgelegenheit *f* -, -en начлéг
Schlafíttchen *n*: ***j-n am [beim] ~ néhmen* [kríegen]*** *разм.* схапíць кагó-н. за каўнéр; злавíць кагó-н. (*на гарачым*)
schláflos *a* бяссóнны
Schláflosigkeit *f* - бяссóнне
Schláfmittel *n* -s, - снатвóрны срóдак
Schláfmütze *f* -, -n 1) начны́ каўпáк 2) *разм.* сóня
schláfmützig *a разм.* паўсóнны, санлíвы, апаты́чны, вя́лы, непаварóтлівы
Schláfpuppe *f* -, -n ля́лька, якáя закрываé вóчы
schläfrig *a* 1) сóнны, санлíвы; ***ich bin ~*** мянé хíліць на сон 2) вя́лы, лянíвы
Schläfrigkeit *f* - санлíвасць, вя́ласць, лянóта
Schláfrock *m* -(e)s, -röcke хáтні халáт, шляфрóк
Schláfsack *m* -(e)s, -säcke спáльны мяшóк
schláftrunken *a* 1) сóнны, заспáны 2) санлíвы, дрымóтны
Schláfwagen *m* -s, - спáльны вагóн
Schláfwandeln *n* -s лунацíзм, самнамбулíзм
Schláfzeug *n* -(e)s спáльныя прылáды
Schláfzimmer *n* -s, - спáльня
Schlag I *m* -(e)s, Schläge 1) удáр (*тс. перан.*); ***éinen ~ versétzen*** нанéсці ўдар; ***zum ~ áusholen*** замахнýцца; ***es hágelte Schläge*** удáры пасы́паліся як град; ***auf éinen [mit éinem] ~*** адны́м удáрам, адрáзу 2) бой (*гадзінніка, барабана і г.д.*); ***~ zwölf Uhr*** рóўна ў дванáццаць (*гадзін*) 3) біццё (*сэрца*) 4) (апаплексíчны) удáр, паралíч [*разм.* парáлюш]; ***ich war wie vom ~ gerührt*** мянé бы́ццам абухóм па галавé
Schlag II *m* -(e)s, Schläge дзвéрцы (*у аўтамашыны*)
Schlag III *m* -(e)s, Schläge галубя́тня
Schlag IV *m* -(e)s, Schläge 1) лесасéка 2) дзяля́нка, учáстак 3) пакóс, сенажáць
Schlag V *m* -(e)s, Schläge 1) склад, род (*людзей*); манéр (*пра людзей адмоўнага тыпу*); ***vom álten ~*** старóга гáрту; ***die béiden sind vom gléichen ~*** яны́ аднагó пóля я́гады 2) парóда (*жывёл*)
Schlágader *f* -, -n артэ́рыя
Schláganfall *m* -(e)s, -fälle парáлюш, апаплексíчны ўдáр
schlágartig *adv* малáнкава, вокамгнéнна
Schlágball *m* -(e)s, -bälle 1) лаптá 2) мяч (*для гульні ў лапту*)
Schlágbaum *m* -(e)s, -bäume шлагбáум

Schlágbohrmaschine *f* -, -n *тэх.* устанóўка ўдáрнага свідравáння

Schlägel *m* -s, - 1) *тэх.* гóрны малатóк 2) барабáнная пáлачка

schlágen* **1.** *vt* 1) біць, ударáць; ***j-n zu Bóden*** ~ паваліць кагó-н. на зямлю; ***die Hände vors Gesícht*** ~ закрыць твар рукáмі; ***j-n ins Gesícht*** ~ біць кагó-н. па твáры; ***éine Brücke*** ~ навóдзіць мост; ***Münzen*** ~ чакáніць манéты; ***Lärm*** ~ паднясць шум; ***die Trómmel*** ~ біць у барабáн; ***den Takt*** ~ адбівáць такт 2) біць, разбіць; пабіць, перамагчы; ***álles kurz und klein*** ~ перабіць усё ўшчэнт 3) збівáць, узбівáць (*яйца і да т.п.*) 4) выбівáць; ***j-m etw. aus der Hand*** ~ выбіць у кагó-н. штo-н. з рук; ***j-m etw. aus dem Kopf [aus dem Sinn]*** ~ выбіць камý-н. штo-н. з галавы **2.** *vi* 1) біць; ***das Gewéhr schlägt*** ружжó аддаé; ***die Flámmen ~ aus dem Fénster*** пóлымя выбівáецца з акнá 2) (*gegen A, auf A*) удáрыца (*аб штo-н.*); ***die Wéllen ~ ans Úfer*** хвáлі б'юцца [ударáюцца] аб бéраг 3) біцца (*пра сэрца, пульс*) 4) біць, званіць (*пра гадзіннік*) 5) шчóўкаць (*пра салаўя*) 6): ***das schlägt nicht in mein Fach*** гэта не па маёй спецыяльнасці **3. ~, sich** 1) біцца; змагáцца (*пра войскі*) 2): ***sich an die Brust*** ~ біць сабé ў грýдзі (*тс. перан.*); ***sich recht und schlecht durchs Lében*** ~ сяк-так прабівáцца (*у жыцці*) ◊ ***bei j-m auf den Busch*** ~ спрабавáць вывeдаць чыю-н. таямніцу

schlágend *a* трáпны, пераканáўчы; ***~er Beweís*** пераканáўчы дóказ; ***~e Wétter*** *pl горн.* руднічны газ

Schláger *m* -s, - баявік, пéршы нýмар сезóна; мóдная пéсня [шлягер]; мóдны [ходавы] тавáр

Schläger *m* -s, - *спарт.* 1) ракéтка 2) клюшка (*хакей*) 3) *разм.*задзіра

Schlägeréi *f* -, -en бóйка

Schlágersänger *m* -s выканáўца папулярных пéсень [шлягераў]

schlágfertig *a* 1) дасціпны, вынахóдлівы 2) гатóвы да бóю

Schlágfertigkeit *f* - 1) баявáя гатóўнасць 2) знахóдлівасць 3) дасціпнасць, трáпнасць (*адказу*)

Schlágfluss *m* -es, -flüsse *мед., уст.* апаплексічны ўдар

Schláginstrument *n* -(e)s, -e *муз.* удáрны інструмéнт

Schlágkraft *f* -, -kräfte 1) сіла ўдáру; удáрная сіла (*арміі*) 2) сіла аддáчы (*ружжа*) 3) галóўнае [рашáючае] значэнне

schláglichtartig *a* бліскавічны

Schlágloch *n* -(e)s, -löcher калдóбіна

Schlágmann *m* -(e)s, -männer *спарт.* кармавы (*веславанне*)

Schlágring *m* -(e)s, -e кастэт

Schlágsahne *f* - збітая смятáнка, збітыя вяршкі

Schlágseite *f* -, -n *марск.* крэн

Schlágwerk *n* -(e)s, -e механізм бóя (*у гадзінніку*)

Schlágwetter *n* -s, - руднічны [грымýчы] газ

Schlágwort *n* -(e)s, -e *і* -wörter 1) трáпнае слóва 2) лóзунг 3) загалóўнае слóва (*у слоўніку*); загалóвак

Schlágzeile *f* -, -n загалóвак буйнымі літарамі

Schlágzeug *n* -s *муз.* удáрныя інструмéнты

Schlaks *m* -es, -e *разм.* бамбіза, бімбус

schlaksig *a разм.* нязгрáбны, няспрытны; даўгавязы, цыбáты

Schlamássel *m, n* -s 1) цяжкае станóвішча, нявыкрутка 2) вэрхал

Schlamm *m* -s, -e *і* Schlämme 1) глей, бруд, гразь 2) *дыял.* грóшы 3) *тэх.* шлам; ***etw. durch den ~ zíehen**** утаптáць штo-н. у гразь

Schlámmbad *n* -(e)s, -bäder *мед.* грáзевая вáнна

schlämmen *vi тэх.* прамывáць шлам; *хім.* адмýчваць

schlámmig *a* 1) глéісты 2) грáзкі (*пра дарогу*)

Schlámpe *f* -, -n неахáйны чалавéк

schlámpen *vi разм.* 1) быць неахáйным

2) вісе́ць, адвіса́ць 3) працава́ць абы́ з рук, халту́рыць
Schlamperéi *f* -, -en 1) неаха́йнасць 2) халту́ра
schlámpig *a* неаха́йны; ***éine ~ Árbeit*** дрэ́нная рабо́та, халту́ра; ***~es Weib*** неаха́йная жанчы́на
schlang *impf ад* schlíngen*
Schlánge *f* -, -n 1) змяя́, вужа́ка ◊ ***éine ~ am Búsen nähren*** ≅ прыгрэ́ць змяю́ (на сваі́х) грудзя́х 2) *тэх.* шланг; рука́ў; змеяві́к 3) чарга́; ***~ stéhen**** стая́ць у чарзе́
schlängeln, sich 1) ві́цца, выпіна́цца 2) *перан.* выкру́чвацца
Schlángenbeschwörer *m* -s, - закліна́льнік змей
Schlángenbrut *f* 1) -, -en змяі́ныя я́йцы [я́йкі] 2) *тк. sg перан.* змяі́ны вы́радак [вы́людак]
Schlángengift *n* -(e)s змяі́ны яд
Schlángenlini¦e *f* -, -n хва́лістая лі́нія
schlank *a* 1) стро́йны, згра́бны 2) прыго́жы (*аб руках*) 3): ***~er Hand*** з лёгкасцю, спры́тна
Schlánkheit *f* - стро́йнасць, згра́бнасць; гну́ткасць; хударля́васць
Schlánkheitskur *f* -, -en лячэ́нне праз схудне́нне
schlánkweg *adv* напрасткі́, про́ста, без хі́трыкаў; наадрэ́з
schlapp *a* слабы́, вя́лы; ***~ máchen*** *разм.* (не)магчы́ся, вы́біцца з сіл; капітулява́ць, адда́цца (на во́лю) ро́спачы
Schláppe *f* -, -n пляска́ч, пстры́чка, уда́р; *разм.* няўда́ча, паражэ́нне; ***éine ~ erléiden* [bekómmen*]*** пацярпе́ць паражэ́нне [няўда́чу, фія́ска]
schláppen 1. *vi* 1) шо́ргаць (*нагамі*); ле́дзьве ру́хацца 2) абві́снуць **2.** *vt* хлябта́ць
Schláppen *m* -s, - *разм.* та́пак, панто́фель
Schláppheit *f* -, -en 1) вя́ласць, адсу́тнасць эне́ргіі, баязлі́васць 2) дру́зласць
Schláppohr *n* -(e)s, -en аблаву́хі (*пра сабаку*)
Schláppschwanz *m* -es, -schwänze *разм.* бязво́льны чалаве́к
Schlaráffenland *n* -es, -länder ка́зачная краі́на
Schlaráffenleben *n* -s бестурбо́тнае жыццё
schlau *a* 1) хі́тры, падсту́пны; авантýрны 2) *разм.* разу́мны, тако́вы; ***aus etw. (D) nicht ~ wérden*** не дабра́ць ро́зуму, не зразуме́ць
Schláuberger *m* -s, - *гл.* Schláukopf
Schlauch *m* -s, Schläuche 1) рука́ў, шланг, кі́шка 2) *разм.* п’я́ніца
Schláuchboot *n* -(e)s, -e надзіма́ная ло́дка
schláuchförmig *a* рукавападо́бны, у фо́рме рукава́
schláuchlos *a* без шла́нга, без ка́меры
Schläue *f* - *гл.* Schláuheit
Schláufe *f* -, -n пятля́, бант
Schláuheit *f* -, -en хі́трасць, падсту́пнасць, спрыт
Schláu|kopf *m* -(e)s, -köpfe, **~meier** *m* -s, - *разм.* хітру́н
Schlawíner *m* -s, - *груб.* валацу́га
schlecht 1. *a* дрэ́нны, ке́пскі, благі́; ***er spricht ein ~es Deutsch*** ён дрэ́нна размаўля́е па-няме́цку ◊ ***recht und ~*** ≅ з грахо́м папала́м; на благі́ кане́ц **2.** *adv* дрэ́нна, ке́пска, бла́га; ***~ beráten*** дрэ́нна інфармава́ны, які́ ма́е дрэ́нных дара́дцаў; ***~ géhen**** дрэ́нна атры́млівацца, ісці́ наперакася́к; ***~ geláunt*** у дрэ́нным настро́і [гумо́ры]; ***~ máchen*** ачарня́ць, зневажа́ць
schléchterdings *adv* безумо́ўна, зусі́м, абсалю́тна, про́ста
schléchthín *adv* про́ста, зусі́м, абсалю́тна, ва ўся́кім ра́зе
Schléchtigkeit *f* -, -en по́дласць, лі́ха
schléchtweg *adv* про́ста, про́ста-такі́
Schléchtwetter *n* -s дрэ́ннае надво́р’е
schlécken *vt разм.* лі́заць, хлябта́ць
Schlécker *m* -s, - ласу́н
Schleckeréi *f* -, -en ласу́нак
schléckern *vi разм.* ла́савацца
Schlégel *m* -s, - калато́ўка; *горн.* малато́к
Schléhdorn *m* -(e)s, -e, **Schléhe** *f* -, -n *бат.* цёрн, калю́чая slі́ва
Schlei *m* -s, -e лінь (*рыба*)

schléichen* **1.** *vi* 1) падкрада́цца, кра́сціся; ***er kommt geschlíchen*** ён (цішко́м) падкра́дваецца; ён ледзь паўзе́ [ідзе́ сюды́] 2) паўзці́; ***wie éine Schnécke ~*** паўзці́ як чарапа́ха **2. ~, sich** 1) прабіра́цца, пракрада́цца; ***er hat sich aus dem Zímmer geschlíchen*** ён (тайко́м) вы́шмыгнуў з пако́я; ***sich in j-s Vertráuen ~*** уцэ́рціся ў даве́р'е [убі́цца ў ла́ску] да каго́-н.

schléichend *a* 1) які́ кра́дзецца [падкра́дваецца] (*пра крокі, паходку і г.д.*) 2) паво́льны, запаво́лены; ***~es Fíeber*** знясі́льваючая [ця́жкая] ліхама́нка

Schléicher *m* -s, - праны́ра, прала́за, падлі́знік

Schléichhandel *m* -s га́ндаль з-пад крыса́, спекуля́цыя, кантраба́нда

Schléichweg *m* -(e)s, -e кружна́я даро́га; *перан.* абхо́дны шлях

Schléie *f* -, -n *гл.* Schlei

Schléier *m* -s, - 1) вэ́люм 2) *перан.* по́крыва, засло́на; ***den ~ lüften*** прыпа́дняць засло́ну над чым-н., зняць засло́ну; ***únter dem ~ der Nacht*** пад по́крывам но́чы; ***es liegt ein ~ darüber*** гэ́та пакры́та це́мрай невядо́масці

schléierhaft *a* невыра́зны, няя́сны, таямні́чы

Schléife *f* -, -n 1) бант 2) пятля́; ***éine ~ knüpfen*** завяза́ць пятлю́ 3) сіло́ (*на птушак*)

schléifen* **I** *vt* 1) тачы́ць, вастры́ць 2) шліфава́ць 3) *вайск. разм.* муштрава́ць

schléifen II **1.** *vt* цягну́ць, валачы́ **2.** *vi* валачы́цца, цяга́цца

Schléifenkurve *f* -, -n *ав.* (мёртвая) пятля́

Schléifer *m* -s, - тачы́льшчык

Schleiferéi *f* -, -en тачы́льня

Schléifmaschine *f* -, -n шліфава́льны стано́к [варшта́т]

Schléifscheibe *f* -, -n шліфава́льны дыск

Schléifstein *m* -(e)s, -e асяло́к, тачы́льны ка́мень

Schleim *m* -s, -e слізь; *мед.* макро́та

schléimen *vi* выдзяля́ць слізь

Schléimer *m* -s, - *разм. пагардл.* падлі́знік, падхалі́м

Schléimhaut *f* -, -häute слі́зістая абало́нка

schléimig *a* слі́зісты, лі́пкі; ***~er Geséllе*** *разм.* падлі́за

Schléiße *f* -, -n лучы́на; драні́цы

schléißen* **1.** *vt* 1) кало́ць (*лучыну*); дзе́рці (*лыка*) 2) абшчы́пваць, абску́бваць (*пер'е, валасы*) **2.** *vi* (*s*) зно́швацца, рва́цца

schlémmen *vi разм.* мно́га е́сці, піць; дагаджа́ць стра́ўніку

Schlémmer *m* -s, - абжо́ра

schléndern *vi* (s) *разм.* бадзя́цца, тулі́цца

Schléndri¦an *m* -s *разм. пагардл.* 1) заскару́зласць, іне́ртнасць 2) цягані́на 3) абыя́кавасць

Schlénker *m* -s, - 1) пахі́стванне (*пра паходку*) 2): ***éinen ~ máchen*** кры́ху прайсці́ся; зайсці́ куды́-н. (*паблізу*)

schlénkern *vt*, *vi* 1) адкі́дваць, скіда́ць (*туфель з нагі і г.д.*) 2) разма́хваць (*рукамі*), матля́ць (*нагамі*)

Schléppdampfer *m* -s, - буксі́р, буксі́рны параход

Schléppe I *f* -, -n шлейф

Schléppe II *f* -, -n 1) баржа́, буксі́р (*на вадзе*); *с.-г.* валаку́ша

schléppen **1.** *vt* цягну́ць, валачы́ 2) буксірава́ць **2.** *vi* валачы́цца (*пра адзенне*) **3. ~, sich** 1) цягну́цца, пле́сціся 2) цягну́цца (*аб справе*)

schléppend *a* 1) мару́длівы, паво́льны; вя́лы (*непаваротлівы*) 2) зацяжны́; ***éine ~e Kránkheit*** зацяжна́я хваро́ба

Schléppenträger *m* -s, - 1) *гіст.* паж 2) *разм.* падхалі́м, падлі́знік

Schlépper *m* -s, - 1) тра́ктар, цяга́ч 2) буксі́р

Schlepperéi *f* -, -en цягані́на

Schléppkahn *m* -(e)s, -kähne буксі́р; ба́ржа

Schléppnetz *n* -es, -e не́вад, трал

Schlépptau *n* -s, -e буксі́рны кана́т [трос]; ***ins ~ néhmen**** узя́ць на буксі́р

Schlési¦er *m* -s, - сіле́зец (*жыхар Сілезіі*)

schlésisch *a* сіле́зскі

Schléuder *f* -, -n 1) *гіст.* пра́шча 2) *тэх.*

цэнтрыфу́га, сепара́тар 3) *вайск*. катапу́льта, кіда́льная прыла́да
schléudern *vt* кіда́ць, шпурля́ць
Schléuderpreis *m* -es, -e *разм*. стра́тны [дэ́мпінгавы] кошт
Schléuderpumpe *f* -, -n цэнтрабе́жная по́мпа
Schléudersitz *m* -es, -e *ав*. катапу́льтнае сядзе́нне
schléunig *a* ху́ткі, неадкла́дны, раптоўны
schléunigst *adv* як мага́ хутчэ́й, неадкла́дна, рапто́ўна
Schléuse *f* -, -n *тэх*. шлюз ◊ ***der Hímmel öffnete álle ~n*** *жарт*. бе́здань нябе́сная раскры́лася, дождж паліў як з вядра́; ***die ~n der Berédsamkeit áufziehen* [öffnen]*** пусці́ць у ход усё сваё красамоўства
schléusen *vt* 1) шлюзава́ць (*караблі*) 2) (*патаемна*) перапраўля́ць; ***Spióne in ein Land ~*** засыла́ць шпіёнаў у краі́ну
schlich *impf ад* schléichen*
Schlich *m* -(e)s, -e 1) лазе́йка 2) вы́круты, хі́трасць; *pl* інтры́гі; ***j-m auf die ~e kómmen**** раскры́ць [разве́даць] усе́ хі́трыкі [выкрута́сы]; ***álle ~e kénnen**** ве́даць усе́ хады́ і вы́хады
schlicht **1.** *a* про́сты, сці́плы; ***der ~e Ménschenverstand*** про́сты зда́ровы сэнс; ***~es Haar*** гла́дкія валасы́ **2.** *adv* 1) про́ста, сці́пла 2) гла́дка ~ ***und recht*** сці́пла і сумле́нна ◊ ~ ***um*** ~ без (узае́мнай) узнагаро́ды
schlíchten *vt* 1) рабі́ць ро́ўным [гла́дкім] 2) ула́джваць (*спрэчку*)
Schlíchter *m* -s, - трацэ́йскі [мі́равы́] суддзя́
Schlíchtheit *f* - прастата́; сці́пласць
Schlíchtungsausschuss *m* -es, -schüsse трацэ́йская камі́сія
Schlíchtungskomissión *f* -, -en пагаджа́льная камі́сія
Schlíchtungswesen *n* -s арбітра́ж
Schlick *m* -es, -e 1) ці́на; глей 2) *фіз. тэх*. за́віса
schlief *impf ад гл.* schláfen*
schlíeßen* **1.** *vt* 1) зачыня́ць 2) запіра́ць, замыка́ць; ***j-n in die Árme ~*** абня́ць кагó-н. 3) рабі́ць высно́ву, выво́дзіць; ***was ~ Sie daráus?*** яку́ю высно́ву Вы ро́біце адсю́ль?; ***daráus ist zu ~, dass…*** адсю́ль мо́жна зрабі́ць высно́ву, што… 4) змыка́ць (*рады*) 5) заключа́ць (*шлюб, дагавор, умову*); ***éinen Vergléich ~*** прыйсці́ да пагадне́ння **2.** *vi* 1) зачыня́цца (*пра дзверы і да т.п.*) 2) зака́нчвацца, канча́цца (*пра заняткі, спектакль*); ***die Schúle schließt um zwei (Uhr)*** заня́ткі ў шко́ле канча́юцца ў дзве гадзі́ны **3. ~, sich** 1) зачыня́цца (*пра дзверы*) 2) (*an A*) далуча́цца, прымыка́ць (*да чаго-н.*), межава́ць (*з чым-н.*)
Schlíeßer *m* -s, - 1) бра́мнік 2) турэ́мшчык, нагля́дчык
Schlíeßfach *n* -s, -fächer абанеме́нтная [пашто́вая] скры́ня
schlíeßlich *adv* нарэ́шце, урэ́шце; напрыканцы́
Schlíeßung *f* -, -en 1) закрыццё 2) кане́ц, заканчэ́нне 3) заключэ́нне (*дагавора*)
schliff *impf ад* schléifen*
Schliff *m* -(e)s, -e 1) тачэ́нне, вастрэ́нне (*нажа*) 2) шліфава́нне, шліфо́ўка 3) гля́нец; ***den létzten ~ gében**** наве́сці апо́шні гля́нец
schlimm **1.** *a* 1) дрэ́нны, ке́пскі; ***das ist noch lánge nicht das Schlímmste*** гэ́та яшчэ́ не са́мае го́ршае 2) хво́ры; ***ihr wurde ~*** ёй ста́ла дрэ́нна **2.** *adv* дрэ́нна, ке́пска; ***auf etw. ~ sein*** (мо́цна) пра́гнуць чаго́-н.
schlímmstenfalls *adv* у са́мым го́ршым вы́падку
Schlíngbewegung *f* -, -en глыта́льны рух
Schlínge *f* -, -n 1) пятля́; ***éine ~ knüpfen*** завяза́ць пятлю́; ***den Arm in der ~ trágen**** насі́ць руку́ на пе́равязі [тальмаху́] 2) сіло́ 3) арка́н 4) *перан*. па́стка; ***j-m éine ~ légen*** учыні́ць па́стку каму́-н.; ***sich aus der ~ zíehen**** вы́круціцца з ця́жкага стано́вішча
Schlíngel *m* -s, - *жарт*. гарэ́за, свавóльнік, ві́сус
schlíngen*I *vt* абвя́зваць; абвіва́ць; абха-

піць; ***sie schlang die Árme um séinen Hals*** яна́ абвіла́ рука́мі яго́ шы́ю **2.** **~, sich** ві́цца, абвіва́цца (*аб раслінах*)

schlíngen* II *vt* (пра́гна) глыта́ць

schlíngern *vi* 1) *марск.* адчува́ць бакаву́ю [бартаву́ю] гайда́нку 2) ісці́ няўпэ́ўнена [хіста́ючыся]

Schlíng|pflanze *f* -, -n, **~gewächs** *n* -es, -e паво́йная [віткóвая] расліна

schlíppern *vi* (s) скіса́ць, пракіса́ць, абрызга́ць (*пра малако*)

Schlips *m* -es, -e га́льштук; ***den ~ bínden* [ábbinden*, úmbinden*]*** завяза́ць [развяза́ць, надзе́ць] га́льштук ◊ ***j-n am ~ kríegen*** *разм.* узя́ць каго́-н. за каўне́р

Schlítten *m* -s, - са́н(к)і; ***~ fáhren****ката́цца на са́нках

Schlíttenbahn *f* -, -en са́нная даро́га [тра́са]

Schlíttenkufen *f* -, -n (са́нны) по́лаз

schlíttern *vi* (*h, s*) ко́ўзацца (*па лёдзе*)

Schlíttschuh *m* -s, -e *спарт.* канёк; ***~ láufen**** ката́цца [ко́ўзацца] на канька́х

Schlíttschuhbahn *f* -, -en като́к

Schlíttschuhlaufen *n* -s ко́ўзанне [ката́нне] на канька́х; канькабе́жны спорт

Schlitz *m* -es, -e 1) разрэ́з, прарэ́х 2) шчы́ліна; *тэх.* шліц

Schlítzaugen *pl* (рас)ко́сыя во́чы

schlítzäugig *a* з ко́сым разрэ́зам вачэ́й

schlítzen *vt* прарэ́зваць, надрэ́зваць

schlóhweiß *a* беласне́жны, бе́лы як снег (*пра валасы*)

schloss *impf ад* schlíeßen*

Schloss I *n* -es, Schlösser замо́к; ***ein ~ vórhängen**** паве́сіць замо́к; ***die Tür fiel ins ~*** дзве́ры зачыні́ліся (з трэ́скам); ***die Tür ins ~ wérfen**** зачыні́ць дзве́ры (з трэ́скам) ◊ ***er hat ein ~ vor dem Mund*** ён маўклі́вы; ***hínter ~ und Ríegel*** пад замко́м, за кра́тамі, у турме́

Schloss II *n* -es, -Schlösser за́мак, пала́ц

Schlóße *f* -, -n *часцей pl* гра́дзіна

Schlósser *m* -s, - сле́сар

Schlosseréi *f* -, -en сляса́рня

schlóssern *vi разм.* сляса́рыць, працава́ць сле́сарам

Schlósspark *m* -es, -e *і* -s за́мкавы парк

Schlot *m* -s, -e 1) (фабры́чны) ко́мін 2) *разм.* хам, бамбі́за

Schlótbaron *m* -s, -e *пагардл.* прамысло́вы магна́т

schlóttern *vi* 1) дрыжа́ць; ***die Glíeder ~ ihm vor Kälte [vor Angst]*** ён уве́сь дрыжы́ць ад хо́ладу [стра́ху] 2) матля́цца, целяпа́цца (*пра вопратку*)

Schlucht *f* -, -en яр, цясні́на, бе́здань

schlúchzen *vi* рыда́ць; усхлі́пваць; пла́каць наўзры́д

Schlúchzer *m* -s, - усхлі́пванне, рыда́нне

Schluck *m* -(e)s, -e *і* Schlücke глыто́к; ***éinen ~ tun**** зрабі́ць глыто́к

Schlúckauf *m* -s і́каўка

schlúcken *vt* глыта́ць, праглыну́ць; каўтну́ць; ***er hat viel ~ müssen*** яму́ прыйшло́ся мно́га праглыну́ць (*выслухаць*); ***er schlúckte an séinem Schmerz*** ён намага́ўся перамагчы́ боль

Schlúcken I *m* -s і́каўка; ***(den) ~ háben*** іка́ць

Schlúcken II *n* -s глыта́нне

Schlúcker: ***ármer ~*** небара́ка

schlúckweise *adv* глыткамі

Schlúder *f* - *разм.* *пагардл.* халту́ра, пра́ца абы́ з рук

Schlúderian [Schlúderjan] *m* -s, -e 1) *разм.* халту́ршчык 2) неаха́йны чалаве́к

schlúd(e)rig *a* неаха́йны (*пра вопратку*)

schlúdern *vi* 1) дрэ́нна [нядба́йна] працава́ць, працава́ць абы́ з рук 2) (*mit D*) марнатра́віць (*што-н.*), разбаза́рваць (*што-н.*)

schlug *impf ад* schlágen*

Schlúmmer *m* -s дрымо́та; ***in (léichtem) ~ líegen**** драма́ць, чу́йна спаць

Schlúmmerlied *n* -(e)s, -er калыха́нка

schlúmmern *vi* драма́ць, спаць; ***sanft ~*** спако́йна [ці́ха] спаць

Schlúmpe *f* -, -n *гл.* Schlámpe

schlúmpen **1.** *vi* 1) матля́цца, целяпа́цца (*пра вопратку*) 2) неаха́йна апрана́цца **2.** *vt* неаха́йна ў спе́шцы рабі́ць што-н.

schlúmp(e)rig *a дыял.* неаха́йны

Schlund *m* -(e)s, Schlünde 1) ля́па, па́шча; зя́па; жарало́ 2) бе́здань, про́рва

Schlupf *m* -es, Schlüpfe 1) прахóд, пралáз 2) прыстáнішча, прытýлак 3) бант, стýжка (*у валасах*)

schlüpfen *vi* (s) 1) шмыгнýць (*куды-н., цераз што-н.*) 2) вы́шмыгнуць (*з хаты*); ***das Hünchen schlüpfte aus dem Ei*** куранý вы́лупілася з яйцá 3) вы́слізнуць; ***j-m durch die Finger ~*** вы́слізнуць ад кагó-н.

Schlüpfer *m* -s, - 1) трыкó (*жаночае*) 2) свíтэр, швэ́дар

Schlúpfloch *n* -(e)s, -löcher 1) пралáз, дзíрка 2) *перан.* прыстáнішча, прытýлак

schlüpfrig *a* 1) слíзкі 2) *перан.* казытлíвы, двухсэнсóўны

Schlúpfwinkel *m* -s, - прыстáнішча, прытýлак

schlúrfen [schlürfen] **I** *vt* 1) (гýчна) сёрбаць, глытáць; усмóктваць, пацягваць (*віно*) 2) удыхáць (*чыстае паветра*)

schlürfen II *vi* шóргаць (*нагамі*)

Schluss *m* -es, Schlüsse 1) канéц, заключэ́нне; ***nun ist áber ~!*** цяпéр канéц!, хóпіць!; ***zum ~*** у заключэ́нне; ***~ máchen mit etw. (D)*** пакóнчыць з чым-н. 2) выснóва, вы́вад, заключэ́нне; ***aus etw. (D) Schlüsse zíehen**** рабíць выснóвы з чагó-н.; ***zum ~ kómmen**** прыйсцí да выснóвы

Schlússakkord *m* -(e)s, -e фінáльны [заклю́чны] акóрд

Schlússakt *m* -(e)s, -e *тэатр.* апóшняя [заклю́чная] дзéя

Schlüssel *m* -s, - 1) ключ 2) ключ, код

Schlüsselblume *f* -, -n пры́мула

Schlüsselbein *n* -(e)s, -e *анат.* ключы́ца

Schlüsselbund *m, n* -(e)s, -e звя́зка ключóў

schlüsselfertig *a* гатóвы да засялéння (*пра дом*)

Schlüsselloch *n* -(e)s, -löcher замóчная шчы́ліна

schlüsseln *vt* шыфравáць, кадзíраваць

Schlüsselstellung *f* -, -en *вайск.* ключавáя пазíцыя

Schlüsselwort *n* -(e)s, -wörter кóдавае слóва, ключ (*шыфру*)

schlússfolgern *неаддз. vt* рабíць выснóву [вы́вад], падвóдзіць вы́нікі

Schlússfolgerung *f* -, -en выснóва, вы́вад, заключэ́нне, вы́нік; ***die ~ aus etw. (D) zíehen**** рабíць выснóву з чагó-н.

Schlússformel *f* -, -n заклю́чная фармулёўка

schlüssig *a* 1) трáпны, пераканáўчы (*пра вынікі*) 2) ***sich (D) über etw. (A) ~ wérden*** прыня́ць рашэ́нне па якíм-нéбудзь пытáнні; прыйсцí да выснóвы, навáжыцца на штó-н.

Schlússlicht *n* -es, -lichter зáдняе святлó (*у аўтамабілі, матацыкле, цягніку*); ***das ~ léuchtete auf rot*** загарэ́лася чырвóнае святлó

Schlússmann *m* -(e)s, -männer спарстмéн, які выступáе на апóшнім этáпе эстафéты

Schlússrechnung *f* -, -en 1) *матэм.* трайнóе прáвіла 2) *камерц.* канчаткóвы разлíк

Schlússrede *f* -, -n заклю́чная прамóва

Schlússstrich: ***den ~ únter éine Sáche [éine Réchnung] máchen [zíehen*]*** падвéсці вы́нік якóй-н. спрáве

Schlússwort *n* -(e)s, -wörter заклю́чнае слóва

Schmach *f* - *высок.* гáньба, знявáга; ***j-m éine ~ ántun**** згáньбіць, знявáжыць кагó-н.; ***~ und Schánde!*** сóрам і гáньба!

schmách|bedeckt, ~beladen *a* знясла́ўлены, зганьбавáны

schmáchten *vi высок.* 1) пакýтаваць, тамíцца (*ад чаго-н. – vor D*) 2) (*nach D*) тужы́ць (*па кім-н.*); прáгнуць (*чаго-н.*)

schmächtig *a* слáбы, квóлы, хударля́вы

schmáchvoll *a высок.* ганéбны

schmáckhaft *a* 1) смáчны 2) *перан.* прыéмны, прымáльны

schmähen *vt, vi* гáньбіць, знеслаўля́ць (*каго-н., што-н. – auf, gegen, über A*)

Schmäher *m* -s, - абгавóршчык, зневажáльнік

schmählich *a* ганéбны, бры́дкі; ***éine ~e Behándlung*** знявáжлівае абыхóджанне

Schmähschrift *f* -, -en пáсквіль, памфлéт

Schmähung *f* -, -en ла́янка, знява́га, ганьбава́нне; ***gégen j-n ~en áusstoßen**** га́ньбіць, знеслаўля́ць каго́-н.

Schmähwort *n* -(e)s, -e непрыстойнае, бры́дкае сло́ва

schmal *a* 1) ву́зкі, то́нкі 2) мізэ́рны, бе́дны

schmälen *vt* ла́яць

schmälern *vt* 1) зву́жваць 2) змянша́ць, урэ́зваць; прымянша́ць (*заслугі*)

Schmälerung *f* -, -en 1) зву́жванне 2) памяншэ́нне, скарачэ́нне, убаўле́нне, прымяншэ́нне

Schmálfilm *m* -es, -e *кіно* ву́зкая сту́жка, вузкаплёначны фільм

Schmálhans: ***dort ist ~ Küchenmeister*** *разм*. там жыву́ць на́дгаладзь [галаднава́та] ◊ ***~ als Küchenmeister háben*** ≅ пакла́сці зу́бы на палі́цу

Schmálheit *f* - 1) ву́засць 2) бе́днасць, гале́ча

Schmálspurbahn *f* -, -en *чыг*. вузкакале́йка

schmálspurig *a чыг*. вузкакале́йны

Schmalz *n* -es, -e 1) то́пленае са́ла, шма́лец; ◊ ***im ~ sítzen**** ≅ пла́ваць як сыр у ма́сле 2) *разм*. узя́тка; ***ein Lied mit (viel) ~*** сентыментальная пе́сня

Schmálz|brot *n* -(e)s, -e, **~stulle** *f* -, -n хлеб [бутэрбро́д] з то́пленым са́лам [шма́льцам]

schmálzen *vt* прыпраўля́ць тлу́шчам; ***es ist mir zu gechmálzen*** гэ́та для мяне́ на́дта до́рага

schmálzig *a* 1) тлу́сты, нашмарава́ны тлу́шчам [са́лам] 2) сентымента́льны, саладжа́вы

Schmand [Schmant] *m* -es *дыял*. 1) вяршкі́, смята́нка 2) *разм*. гразь, калату́ша, ха́лепа

schmarótzen *vi* жыць на чужы́ кошт, быць нахле́бнікам, паразітава́ць

Schmarótzer *m* -s, - паразі́т (*тс. перан.*); дармае́д, нахле́бнік

Schmarótzertum *n* -(e)s паразіты́зм, дармае́дства

Schmárre *f* -, -n шнар, ра́на (*ад парэзу*)

Schmatz *m* -es, -e *і* Schmätze *разм*. гу́чны [мо́цны] пацалу́нак

schmátzen *vi* чмя́каць, чмо́каць; цмо́каць

Schmauch *m* -es густы́ дым

schmáuchen *vt* 1) абку́рваць (*пчол*) 2) дымі́ць (*папяросай і г.д.*)

Schmaus *m* -es, Schmäuse 1) сма́чная е́жа 2) бясе́да, пачасту́нак 3) *перан*. асало́да

schmáusen **1.** *vi* сма́чна е́сці, дагаджа́ць стра́ўніку **2.** *vt* е́сці (*што-н.*) з асало́дай; ла́савацца (*чым-н.*)

schmécken **1.** *vt* каштава́ць (*страву*) **2.** *vi* 1) (*nach D*) мець смак (*чаго-н.*); ***díeses Gerícht schmeckt nach mehr*** гэ́тая стра́ва ве́льмі сма́чная [не мяша́ла б паўтары́ць] 2) быць да спадо́бы [да гу́сту]; ***das schmeckt gut*** гэ́та сма́чна; ***er ließ sich ~*** ён еў з апеты́там; ***lass dir's ~!*** часту́йся!, на здаро́ўе!

Schmécker *m* -s, -n 1) ласу́нак, ласу́ха 2) дэгуста́тар

Schmeicheléi *f* -, -en 1) лislі́васць, падлі́зніцтва, дагаджа́нне; ***j-m ~en ságen*** лislі́віць каму́-н.

schméichelhaft *a* прые́мны, прына́дны; які́ ро́біць го́нар

Schméichelkatze *f* -, -n 1) ласка́вае кацяня́ 2) *разм*. лislі́вец, ліса́

schméicheln *vi* лislі́віць, дагаджа́ць; ***es schméichelte ihm [ihn]*** гэ́та яго́ це́шыла; ***das Bild ist geschméichelt*** партрэ́т кры́ху прыхаро́шаны; ***er schméichelte sich, bald wíeder zu kómmen*** ён це́шыў сябе́ надзеяй ху́тка вярну́цца

Schméichler *m* -s, - лislі́вец, падлі́знік

schméichlerisch *a* лislі́вы, падлі́зніцкі

schméißen* **I** *vt разм*. кі́даць, шпурля́ць ◊ ***die Sáche ~*** *разм*. адо́лець якую́-н. спра́ву; ***wir wérden den Láden schon ~*** *разм*. мы гэ́тую спра́ву ўла́дзім

schméißen II *vi* пэ́цкаць, бру́дзіць (*пра птушак, насякомых*)

Schméißfliege *f* -, -n гнаява́я му́ха

Schmelz *m* -es, -e 1) *тэх*. эма́ль; палі́ва; глазу́ра 2) бляск, пералі́вы (*колераў, гукаў*)

schmélzbar *a тэх*. пла́ўкі

Schmélze *f* -, -n 1) растава́нне (*снегу*)

2) *тэх.* пла́ўка 3) плаві́льны заво́д
schmélzen* **1.** *vt* (рас)пла́віць, (рас)тапі́ць, распусці́ць **2.** *vi* (*s*) 1) раста́ць, растапі́цца, распла́віцца, распусці́цца 2) *перан.* растава́ць, знікáць, змяшáцца
Schmélzer *m* -s, - плаві́льшчык; шклавáр
Schmélzhütte *f* -, -n чыгуналіцéйны заво́д
Schmélzkäse *m* -s, - пла́ўлены сыр
Schmélzpunkt *m* -es, -e *фіз.* тэмперату́ра [кро́пка] плаўлéння
Schmélzung *f* -, -en пла́ўка, плаўлéнне
Schmélzwasser *n* -s, -wässer та́лая вада́
Schmérbauch *m* -(e)s, -bäuche *разм.* 1) пу́за 2) таўсту́н
Schmerz *m* -es, -en 1) боль; ***~en beschwíchtigen*** суніма́ць боль; ***wo háben Sie ~en?*** дзе Вам [ў Вас] балі́ць? 2) паку́та, сму́так; ◊ ***getéilter ~ ist hálber ~*** з сябра́мі і лі́ха [го́ра] не тако́е стра́шнае
Schmérzbetäubung *f* - абязбо́льванне
schmérzempfindlich *a* болеадчува́льны
schmérzen *vi, vt* балéць, пры́но́сіць боль, рабі́ць балю́ча; ***mir [mich] schmerzt der Kopf*** у мянé балі́ць галава́; ***es schmerzt mich, dass…*** мне балю́ча [го́рка], што…
Schmérzensgeld *n* -es *юрыд.* грашо́вая кампенса́цыя (*за зробленае пашкоджанне цела*)
Schmérzenskind *n* -(e)s, -er дзіця́ [чалавéк], яко́е [які́] прычыня́е мно́га турбо́т
schmérzhaft *a* балю́чы, паку́тлівы
schmérzlich *a* ва́рты жа́лю [кры́ўды]
schmérzlos *a* безбалéсны, небалю́чы
Schmérzlosigkeit *f* - бязбо́льнасць
schmérzstillend *a* які́ суці́швае [здыма́е] боль
Schmérztablette *f* -, -n абязбо́льваючая таблéтка [пігу́лка]
Schmétterling *m* -s, -e 1) маты́ль, матылёк 2) *спарт.* батэрфля́й (*стыль у плаванні*)
Schmétterlingsschwimmen *n* -s пла́ванне сты́лем батэрфля́й
schméttern I *vt* шпурля́ць, кі́даць; ***j-n, etw. zu Bóden ~*** шпурну́ць [кі́нуць] каго́-н., што-н. на зямлю́ ◊ ***éinen ~*** *разм.* перакулі́ць ча́рачку
schméttern II **1.** *vi* грымéць, мо́цна сту́каць [гуча́ць]; ***die Trompéten schmétterten*** тру́бы мо́цна трубі́лі **2.** *vi, vt* спява́ць, залі́ва́цца (*пра салаўя і г.д.*) **3.** *vi* пла́ваць сты́лем батэрфля́й
Schmied *m* -(e)s, -e кава́ль ◊ ***jéder ist séines Glückes ~*** ко́жны ро́біць сваё шча́сце сам
Schmíedbarkeit *f* - ко́ўкасць мета́лу
Schmíede *f* -, -n ку́зня ◊ ***vor réchte ~ géhen**** звярну́цца да каго́ трэ́ба
Schmíedeeisen *n* -s ко́ўкае жалéза
Schmíedehandwerk *n* -(e)s кузнéчнае рамяство́
schmíeden *vt* кава́ць; ***Pläne ~*** стро́іць пла́ны; ***Ränke ~*** стро́іць падко́пы; ***Vérse ~*** плéсці ры́фмы; ***éinen Ánschlag ~*** рыхтава́ць зама́х
Schmíedeofen *m* -s, -öfen кузнéчны го́ран
Schmíege *f* -, -n 1) складны́ метр 2) *тэх.* ма́лка
schmíegen, sich 1) (*an A*) тулі́цца, гарну́цца (*да каго-н.*) 2) (*an A, in A*) прыстасо́ўвацца (*да пэўных умоў*); ***sich ~ und bíegen**** падла́джвацца; пакары́цца, скары́цца 3) (*an A, um A*) прыляга́ць (*да чаго-н.*) 4) (*um A*) абвіва́ць (*пра расліны*)
schmíegsam *a* гну́ткі, пада́тлівы
Schmíegsamkeit *f* - 1) гну́ткасць (*фігуры*) 2) пада́тлівасць (*характару*)
Schmíerbüchse *f* -, -n *тэх.* маслёнка
Schmíere I *f* -, -n мазь, зма́зка, шмарава́нне
Schmíere II *f* -, -n правінцы́йная [вандро́ўная] тру́па
Schmíere III: ***~ stéhen**** *жарг.* стая́ць на ва́рце (*вартаваць*)
schmíeren *vt* 1) зма́зваць, ма́заць, нама́зваць; прама́зваць; ***éine Sálbe auf die Hand ~*** зма́заць руку́ ма́ззю; ***Bútter aufs Brot ~*** нама́заць ма́сла на хлеб 2) дава́ць ха́бар; ***er hat ihm geschmíert*** ён падма́заў яго́ [даў яму́ ха́бар] 3) пэ́цкаць, бру́дзіць ◊ ***sich (D) die Gúrgel [die Kéhle] ~*** *разм.* прамачы́ць го́рла, вы́піць; ***j-m Hónig [Brei] ums Maul [um den Mund] ~*** *разм.* ліслі́віць каму́-н.;

dir muss man álles erst ins Maul ~ *разм.* табé ўсё трэ́ба спачáтку разжавáць
Schmíerer *m* -s, - 1) змáзчык 2) *разм.* пэ́цкаль (*пра мастака*), пісáка (*пра пісьменніка*) 3) той, хто даé хáбар
Schmiereréi *f* -, -en *разм.*, *пагардл.* пэ́цканне, мазаніна
Schmíerfink *m* -en *і* -s, -en *пагардл.* мýрза, неахáйны чалавéк
Schmíergeld *n* -(e)s, -er *разм.* хáбар
schmíerig *a* 1) брýдны, неахáйны 2) *пе-ран.* бры́дкі, агíдны, гнюсны
Schmíerkäse *m* -s, - мя́ккі (плáўлены) сыр
Schmíeröl *n* -(e)s, -e *тэх.* змáзачнае мáсла
Schmíerseife *f* -, -n вáдкае мы́ла
Schmíerstoff *m* -(e)s, -e змáзка (*рэчыва*)
Schmíerung *f* -, -en змáзка, змáзванне
schmilzt *präs ад* schmélzen*
Schmínke *f* -, -n грым; касмéтыка, макія́ж; ***róte ~*** румя́ны
schmínken *vt* **1.** падфарбóўваць, падмалёўваць **2. ~, sich** падмалёўвацца; грыміравáцца
Schmírgel *m* -s наждáк
schmírgeln *vt* шліфавáць наждакóм
schmiss *impf ад* schméißen*
Schmiss I *m* -es, -e шнар, рубéц
Schmiss II *m* -es, -e *разм.* размáх, шык; ***da steckt ~ drin*** у гэ́тай справе ёсць размáх
schmíssig *a разм.* бліскýчы, выдáтны, з размáхам
Schmöker I *m* -s, - *разм.* зачы́таная кніжка, бульвáрны рамáн
Schmöker II *m* -s, - курэ́ц
schmökern I *vi разм.* чытáць бульвáрныя кніжкі; «глытáць» кніжкі
schmökern II *vi* куры́ць (лю́льку)
schmóllen *vi* (*mit D*) надзьмувáцца (*на каго-н.*); надзьмýць гýбы
Schmóllwinkel: ***im ~ sítzen**** пакры́ўдзіцца, удавáць з сябé пакры́ўджанага, надзьмувáцца
schmolz *impf ад* schmélzen*
Schmórbraten *m* -s, - тýшаная я́лавічына
schmóren 1. *vt* тушы́ць (*мяса, гародніну*) **2.** *vi* смáжыцца, тушы́цца; ***in der Hitze ~*** знемагáць ад спёкі; ***lass ihn ~*** *разм.* няхáй (ён) паскáча [пахвалю́ецца]
Schmórpfanne *f* -, -n кастрýля для тушэ́ння (*мяса, гародніны*)
Schmu *m* -s *разм.* дрóбнае махля́рства, дрóбны падмáн
schmuck *a* прыбрáны, прыгóжы
Schmuck *m* -s, -e 1) аздóба, упрыгóжванне, убрáнне 2) *pl* каштóўнасці
schmücken 1. *vt* аздабля́ць, упрыгóжваць; ***féstlich geschmückt*** святóчна апрáнуты **2. ~, sich** упрыгóжвацца, выстрóйвацца
Schmúckgartenbau *m* -(e)s дэкараты́ўнае садавóдства
schmúcklos *a* прóсты, стрóгі, без аздóбы
Schmúcksachen *pl* каштóўнасці
Schmúckstück *n* -(e)s, -e каштóўнасць, дарагáя аздóба
Schmúckware *f* -, -n аздаблéнне (*танныя брошкі і г.д.*)
Schmúddel *m* -s *дыял., разм.* бруд
schmúddeln *vt* пэ́цкаць
Schmúggel *m* -s кантрабáнда
schmúggeln 1. *vt* правóзіць кантрабáндай **2.** *vi* займáцца кантрабáндай
Schmúggelware *f* -, -n кантрабáндны тавáр, кантрабáнда
Schmúggler *m* -s, - кантрабанды́ст
schmúnzeln *vi* - (кры́ва) усміхáцца
Schmúnzeln *n* -s, - (крывáя) усмéшка
Schmus *m* -es *разм.* 1) (пустáя) балбатня́, лухтá; ***~ máchen [réden]*** вярзці глýпства; ≅ загавóрваць зýбы 2) ліслíвасць, падлíзванне
schmúsen *vi разм.* 1) балбатáць, вярзці лухтý [абы-штó] 2) падлабýньвацца (*да каго-н.*); ліслíвіць
Schmutz *m* -es 1) гразь, бруд, смéцце; ***leicht ~ ánnehmen**** быць мáркім, брýдзіцца 2) слóта, хлюпóта 3) *перан.* гразь, гáдасць, брыдóта, паскýдства; ***in den ~ zíehen**** мяшáць з грáззю ◊ ***den ~ aus der Stúbe fégen*** вынóсіць сваё смéцце на чужы́ падвóрак; ***j-n mit ~ bewérfen**** аблівáць грáззю кагó-н., чарнíць кагó-н.; ***in den ~ tréten**** утóптваць у гразь

schmútzabweisend *a* смеццеадво́дны
schmútzen *vi* 1) пэ́цкаць, бру́дзіць 2) пэ́цкацца, бру́дзіцца, быць ма́ркім
Schmútzfink *f* -en *і* -s, -en *разм.* му́рза, неаха́йны (чалаве́к)
schmútzig *a* 1) бру́дны, неаха́йны 2) гра́зкі
Schmútzliteratur *f* - парнаграфі́чная літарату́ра
Schnábel *m* -s, Schnäbel 1) дзю́ба; ***den ~ áufsperren*** раскры́ць дзю́бу 2) ры́льца (*чайніка*) 3) *разм.* рот (*чалавека*) ◊ ***sie bíldet sich viel auf íhren ~ ein*** яна́ лі́чыць сябе́ прыго́жай; ***den ~ hálten**** трыма́ць язы́к за зуба́мі; ***réden [spréchen*] wie éinem der ~ gewáchsen ist*** *разм.* гавары́ць як Бог на душу́ пакладзе́
schnäbeln, **sich** *разм.*, *жарт.* цалава́цца
Schnábeltasse *f* -, -n *с.-г.* паілка
schnabulíeren *vt жарт.* ла́саваццa
Schnáke I *f* -, -n мо́шка, кама́р
Schnáke II *f* -, -n жарт; ***j-m éine ~ vórmachen*** разыгра́ць каго́-н.; пажартава́ць над кім-н.
Schnálle *f* -, -n спра́жка
schnállen *vt* зашпі́льваць (*спражку*)
schnálzen *vi* цмо́каць (*языком*), пстры́каць (*пальцамі*)
Schnálzlaut *m* -(e)s, -e *фан.* шчо́ўкальны гук
schnáppen 1. *vi* зашчо́ўкнуць, зашчо́ўкнуцца; ***die Tür schnáppte ins Schloss*** дзве́ры зашчо́ўкнуліся (*на замок*); ***mit den Fíngern ~*** шчо́ўкаць па́льцамі **2.** *vt, vi* (*nach D*) хапа́ць; ***der Fisch schnappt nach Luft*** ры́ба глытáе [ло́віць, хапáе] паве́тра; ***ich géhe Luft ~*** я іду́ пады́хаць (све́жым) паве́трам ◊ ***jetzt hat's (áber) geschnáppt!*** *разм.* цяпе́р хо́піць!, усё!, кане́ц!, ба́ста!
Schnápper *m* -s 1) крадзе́ж, здабы́ча 2) узды́х 3) уку́с 4) ляската́нне, шчо́ўканне 5) *тэх.* за́шчапка, сто́пар
Schnáppschuss *m* -es, -schüsse 1) *фота* імгне́нны зды́мак 2) *паляўн.* стрэл па звяры́, які́ ўцяка́е
Schnaps *m* -es, Schäpse гарэ́лка, шнапс; ***éinen ~ hében**** перакулі́ць [вы́піць] ча́рачку
Schnápsbrennerei *f* -, -en бро́вар, гарэ́лачны заво́д
Schnápsbruder *m* -s, -brüder п'я́ніца
Schnápsglas *n* -es, -gläser ча́рка, кілі́шак
Schnápsidee *f* -, -n *разм.* вар'я́цкая [шалёная] ідэ́я, дзі́кая вы́думка; ***das ist éine ~*** гэ́та дзі́кая вы́думка
Schnápsnase *f* -, -n чырво́ны нос (*у п'яніцы*)
schnárchen *vi* храпці́, сапці́
Schnárchen *n* -s храпе́нне, храп
Schnárcher *m* -s, - 1) храпу́н, сапу́н 2) храпе́нне, сапе́нне
schnárren 1. *vi* трашча́ць; гусці́, гудзе́ць **2.** *vi, vt* карта́віць; ***er schnarrt das R*** ён карта́віць [карта́ва вымаўля́е] гук «р»
schnáttern *vi* 1) гагата́ць (*пра гусей*), кра́каць (*пра качак*); ***er schnáttert vor Kälte*** у яго́ зуб на зуб не папада́е ад хо́ладу 2) *разм.* трашча́ць, балбата́ць, бала́каць
schnáuben* **1.** *vi* сапці́, фы́ркаць **2.** *vi, vt*: ***(vor) Wut ~*** не по́мніць сябе́ ад зло́сці **3. ~, sich** (*D*) смарка́цца
schnáufen *vi* сапці́, пы́хкаць; храпці́ (*пра жывёл*)
Schnáuzbart *m* -(e)s, -bärte (густы́я) ву́сы
Schnáuze *f* -, -n 1) мо́рда, пы́са, ры́ла 2) ры́льца (*чайніка*) 3) *тэх.* лато́к ◊ ***wir háben die ~ voll!*** *груб.* з нас хо́піць!; ***halt die ~ !*** *груб.* заткні́ гло́тку!
schnáuzen *vi груб.* гавары́ць гру́ба, ла́яцца, крыча́ць
Schnáuzer *m* -s, - крыку́н, грубія́н, гарлахва́т
Schnécke *f* -, -n *заал.* смоўж, слімáк 2) *кул.* плю́шка 3) *тэх.* чарвя́к, шнэк
schnéckenförmig *a* спіра́льны, слімако́вай фо́рмы
Schnéckenhaus *n* -es, -häuser ра́кавіна малю́ска [слімака́]
Schnéckentempo *n* -s, -s *разм.* чарапа́хавая хада́
Schnee *m* -s снег; ***fírner ~*** ве́чны снег (*у гарах*); ***Éier zu ~ schlágen**** узбіва́ць бялкі́ ◊ ***und wenn der gánze ~ verbrénnt*** ≅ пажыве́м – паба́чым
Schnéeball *m* -(e)s, -bälle сне́жка

Schnéeballschlacht *f* -, -en гульня́ ў сне́жкі
schnéeblind *a* асле́плены сне́жным бля́скам
Schnéedecke *f* -, -en сне́жнае по́крыва
Schnée-Eule *f* -, -n *заал.* бе́лая сава́
Schnéefall *m* -(e)s, -fälle снегапа́д
Schnéeflocke *f* -, -n сняжы́нка
Schnéefräse *f* -, -n (шнэ́ка-ро́тарны) снегаачышча́льнік
Schnéegestöber *n* -s, - мяце́ліца, завіру́ха, заве́я
Schnéeglöckchen *n* -s, - *бат.* падсне́жнік; *перан.* прале́ска
Schnéehaufen *m* -s, - гу́рба, сумёт
schnée¦ig *a* 1) сне́жны 2) беласне́жны
Schnéekönig: ***er freut sich wie ein ~*** ён не по́мніць сябе́ ад ра́дасці
Schnéemann *m* -(e)s, -männer снегаві́к
Schnéepflug *m* -(e)s, -pflüge 1) *с.-г.* снегаачышча́льнік 2) *спарт.* спуск на лы́жах плу́гам
Schnéeschmelze *f* - адлі́га, растава́нне сне́гу
Schnéeschuh *m* -(e)s, -e лы́жа; ***~ láufen**** хадзі́ць на лы́жах [і́ртах]
schnéesicher: ***ein ~er Ort*** ме́сца, дзе снег ляжы́ць цэ́лую зіму́
Schnéesturm *m* -(e)s, -stürme бура́н, мяце́ліца, завіру́ха, заве́я
Schnéetreiben *n* -s завіру́ха, заве́я, мяце́ліца
Schnéeverwehung *f* -, -en сне́жны зано́с [зава́л]
Schnéewasser *n* -s, -wässer та́лы снег
Schnéewehe *f* -, -n (вялі́кі) сумёт
schnéeweiß *a* беласне́жны; бе́лы як снег
Schnéewittchen *n* -s Снягу́р(ач)ка (*у казках*)
Schnéezaun *m* -(e)s, -zäune снегаахо́ўны плот [шчыт]
Schneid *m* -s *разм.* зухава́тасць, уда́ласць, вы́праўка; ***kéinen ~ háben*** не мець вы́праўкі; ***~ háben*** быць энергі́чным
Schnéidbrenner *m* -s, - *тэх.* раза́к, рэ́зальны пая́льнік
Schnéide *f* -, -n лязо́, вастрыё; ***Rücken óder ~?*** аро́л ці рэ́шка? ◊ ***es steht auf des Méssers ~*** ≅ гэ́та вісі́ць на валаску́
schnéiden* **1.** *vt* 1) рэ́заць; адраза́ць, зраза́ць; ***etw. in Stücke ~*** разрэ́заць што-н. на кава́лі 2) стры́гчы (*валасы*) 3) касі́ць (*траву*) 4) *матэм.* перасяка́ць 5) аперы́раваць, рэ́заць 6) выраза́ць; ***éine Figúr in Holz ~*** вы́разаць фігу́ру на дрэ́ве; ***Gesíchter [Frátzen, Grimássen] ~*** крыві́ць [пака́зваць] ро́жу, грыма́снічаць ◊ ***j-n ~*** умы́сна не заўважа́ць [ігнарава́ць] каго́-н. **2. ~, sich** 1) парэ́зацца; ***sich in den Fínger ~*** парэ́заць па́лец 2) перасяка́цца, перакрыжо́ўвацца
schnéidend *a* 1) во́стры (*пра боль, насмешку*) 2) рэ́зкі, праніз́лівы (*вецер, свіст*)
Schnéidende *sub f* -n, -n *матэм.* сяку́чая
Schnéider *m* -s, - краве́ц ◊ ***wie ein ~ fríeren**** ду́жа ме́рзнуць
Schneideréi *f* -, -en 1) краве́цкая майстэ́рня 2) шыццё 3) краве́цкае ўме́льства
Schéidermeister *m* -s, - краве́ц
schnéidern *vi* займа́цца краве́цкай спра́вай
Schnéiderpuppe *f* -, -n манеке́н
Schnéiderwerkstatt *f* -, -stätten краве́цкая майстэ́рня, краве́цкае атэлье́
Schnéidezahn *m* -s, -zähne *анат.* (зуб-)разе́ц
schnéidig *a* 1) спры́тны 2) зухава́ты
Schnéidigkeit *f* - 1) малайцава́тасць, зухава́тасць 2) спры́тнасць, спрыт (*у гімнастыцы*)
Schnéidstahl *m* -(e)s, -e *i* -stähle разе́ц
Schnéidwerkzeug *n* -(e)s, -e *тэх.* рэ́жучы інструме́нт; раза́к
schnéien *vimp*: ***es schneit*** ідзе́ снег
Schnéise *f* -, -n 1) прасе́ка 2) *паляўн.* сіло́ 3) каліда́р (*слалом*)
schnell **1.** *a* ху́ткі, імклі́вы, шпа́ркі, бы́стры **2.** *adv* ху́тка, бы́стра, (па)спе́шна; ***mach's ~!*** хутчэ́й! спяша́йся!
Schnéllaufzug *m* -(e)s, -züge ху́ткасны ліфт
Schnéllbahn *f* -, -en *разм.* электры́чка; ***städtische ~ [S-Bahn]*** гарадска́я пазаву́лічная чыгу́нка
Schnéllboot *n* -(e)s, -e быстрахо́дны ка́тэр
Schnélle *f* -, -n 1) ху́ткасць 2) хуткаплы́ннасць 3) *гіст.* пра́шча

schnéllen 1. *vt* 1) кі́даць 2) *разм.* ашу́кваць, кра́сці **2.** *vi* (s) 1) падско́кваць 2) спружы́ніць 3): ***mit den Fíngern*** ~ пстры́каць па́льцамі
Schnéllfeuer *n* -s *вайск.* ча́сты аго́нь
Schnéllfeuergeschütz *n* -es, -e хуткапа́льная гарма́та
Schnéllfeuerwaffe *f* -, -n скарастрэ́льная збро́я
Schnéllgaststätte *f* -, -n стало́ўка з самаабслуго́ўваннем
Schnéllhefter *m* -s, - хуткасшыва́льнік
Schnélligkeit *f* -, -en ху́ткасць
Schnéllimbiss *m* -es, -e лёгкая заку́ска
Schnéllkochtopf *m* -es, -töpfe скарава́рка
Schnélllauf *f* -es ху́ткасны бег (*канькі*)
Schnéllläufer *m* -s, - скарахо́д
schnélllebig *a* кароткажыву́чы, кароткатрыва́лы
schnéllstens *adv* як мага́ хутчэ́й, тэрміно́ва
schnéllstmöglich *гл.* schnéllstens
Schnéllverkehr *m* -s ху́ткасная камуніка́цыя (*пра транспарт*)
schnéllwirkend *a* хуткадзе́йны
Schnéllzug *m* -(e)s, -züge ху́ткі [ско́ры] цягні́к [по́езд]
Schnépfe *f* -, -n *заал.* baка́с, сло́нка, вальдшнэ́п
schnéuzen, **sich** смарка́цца
Schníckschnack *m* -s *разм.*, *пагардл.* лухта́, абы-што́, балбатня́
schníegeln *vt разм.* убіра́ць, выстро́йваць
schnipp: ~***, schnapp!*** *разм.* 1) шчоўк! 2) рапто́ўна; ра́зам
Schníppchen: ◊ ***j-m ein ~ schlágen**** *разм.* ашука́ць каго́-н., зрабі́ць з кім-н. дрэ́нны жарт
schníppeln *vi разм.* зрэ́заць на дро́бныя кава́лкі; габлява́ць
schníppen *vi разм.* шчо́ўкаць (*пальцамі*)
schníppisch *a* насме́шлівы, гарэ́злівы
Schnípsel *m, n* -s, - *разм.* кава́лак, абрэ́зак
schnitt *impf ад* schnéiden*
Schnitt *m* -(e)-s, -e 1) разрэ́з, парэ́з 2) зару́біна, засе́чка (*на дрэве*) 3) абрэ́з (*кнігі*) 4) вы́крайка, край, фасо́н; ***ein Mántel nach dem néuesten*** ~ паліто́ па апо́шняй мо́дзе 5) лу́ста; ***éinen gúten ~ máchen*** пажывíцца чым-н. 6) *матэм.* сячэ́нне; ***im*** ~ у разрэ́зе (*пра чарцёж*) 7) стры́жка, прычо́ска 8) фо́рма, абры́с, ко́нтур; ***der ~ des Gesíchts*** абры́сы тва́ру ◊ ***bei etw. (D) éinen gróßen [gúten] ~ máchen*** *разм.* пажывíцца чым-н.; пагрэ́ць ру́кі на чым-н.
Schnítte *f* -, -n лу́ста; ***eine belégte*** ~ бутэрбро́д
Schnítter *m* -s, - жнец, касе́ц
Schnítthholz *n* -(e)s, -hölzer пілава́ны лесаматэрыя́л; піламатэрыя́лы
Schníttfläche *f* -, -n *матэм.* пло́шча сячэ́ння
schníttig *a* 1) прыго́жага фасо́ну, прыго́жай фо́рмы, элега́нтны 2) абцяка́льны (*пра форму аутамабіля*)
Schníttkante *f* -, -n *палігр.* абрэ́з
Schníttlauch *m* -s зялёная цыбу́ля
Schníttmuster *n* -s, - вы́крайка
Schníttpunkt *m* -s, -e пункт перасячэ́ння
schníttreif *a* саспе́лы, гато́вы да жніва́
Schníttwunde *f* -, -n рэ́заная ра́на
Schnítzarbeit *f* -, -en разна́я рабо́та [пра́ца]
Schnítzel I *m, n* -s, - 1) абрэ́зак; стру́жка 2) *с.-г.* жаме́рыны
Schnítzel II *n* -s, - *кул.* шні́цэль
schnítzeln *vt* дробна рэ́заць (*паперу, садавіну*)
schnítzen *vt* вырэ́зваць (*па дрэве*); ***er ist aus hártem Holz geschnítzt*** у яго́ цвёрды хара́ктар
Schnítzer I *m* -s, - 1) рэ́зчык (*па дрэве*) 2) разе́ц
Schnítzer II *m* -s, - памы́лка; хі́бнасць; абмы́лка
Schnitzeréi *f* -, -en 1) разьба́ (*па дрэве, касці*) 2) разна́я рабо́та, разны́я вы́рабы
schnob *impf ад* schnáuben*
schnóbern *vi* абню́хваць (*пра сабаку*)
schnöde *a* 1) знява́жлівы, крыўдны, бязлі́тасны 2) гню́сны, по́длы 3) пры́кры, крыўдны
Schnórchel *m* -s, - *марск.* шно́ркель;

разм. нос

Schnörkel *m* -s, - 1) ро́счырк, заві́то́к 2) выкрунта́сы, вы́чварнасць

schnörkeln *vi, vt* **1.** рабі́ць ро́счырк **2.** упрыго́жваць (*малюнак*) вы́чварнымі завіту́шкамі

schnörk(e)lig *a* з завітка́мі, вы́чварны

schnórren *vi разм.* папраша́йнічаць

Schnórrer *m* -s, - *разм.* папраша́йка

Schnösel *m* -s, - *разм.*, *пагардл.* 1) наха́бнік 2) франт

schnúck(e)lig *a* грацыёзны, вы́танчаны

schnüffeln *vi* 1) ню́хаць, абню́хваць; (*an D – каго-н., што-н.; пра сабаку*) 2) *разм.* вы́ню́хваць, шпіёніць

schnúllen *vi* ссаць со́ску

Schnüffler *m* -s, - *пагардл.* праны́ра, шпег

Schnúller *m* -s, - *разм.*, *дыял.* со́ска, смо́чак

Schnúlze *f* -, -n *разм.* сентымента́льны рама́н, сентымента́льная рэч (*пра музыку, літаратурны твор і г.д.*)

schnúlzig *a разм.* сентымента́льны, саладжа́вы

schnúpfen *vt* ню́хаць (*тытунь*)

Schnúpfen *m* -s, - на́смарк, ка́тар; ***sich (D) éinen ~ hólen*** схапі́ць на́смарк

Schnúpftabak *m* -s, -e ню́хальны тыту́нь

Schúpftuch *n* -(e)s, -tücher насава́я ху́стачка

schnúppe: ***das ist mir (álles) ~!*** мне ўсё адно́!, мне на (усё) напля́ваць!

Schnúppe *f* -, -n зні́чка

schnúppern *гл.* schnüffeln

Schnur *f* -, Schnüre 1) вяро́ўка, шнур(о́к), шпага́т, або́рка 2) ні́тка (*жэмчугу*) 3) *горн.* про́жылак ◊ ***nach der ~*** ва ўстано́ўленым пара́дку; ***nach der ~ lében*** жыць ашча́дна; ***es geht álles nach der ~*** усё ідзе́ як па ма́сле; ***über die ~ háuen**** *разм.* хапі́ць це́раз край, не выхо́дзіць з ра́мак (*дазволенага*)

Schnürchen *n* -s, - вяро́вачка ◊ ***es geht (álles) wie am ~*** усё ідзе́ як ма́е быць; ***etw. am ~ hérsagen*** знаць што-н. на зубо́к

schnüren **1.** *vt* 1) зашнуро́ўваць, завя́зваць; ***éinen Gefángenen ~*** звяза́ць пало́ннага; ***das schnürt éinem das Herz zusámmen*** гэ́та бярэ́ за сэ́рца [засмуча́е] 2) ніза́зваць, налы́гваць (*жэмчуг і да т.п.*) 3) *буд.* адбіва́ць шнуро́м **2. ~, sich** зашнурава́цца, зацягну́цца (*у гарсэт*)

schnúrgerade **1.** *a* зусі́м прамы́, прамы́ як страла́ **2.** *adv* про́ста, напрасткі́, без адхіле́нняў убо́к

Schnürleibchen *n* -s, - гарсэ́т, ліф

Schnúrrbart *m* -(e)s, -bärte ву́сы

schnúrrbärtig *a* вуса́ты, з вуса́мі

schnúrren *vi* 1) гусці́, зу́мкаць 2) му́ркаць, мурлы́каць (*пра ката*)

schnúrrig **1.** *a* забаўны, пацешны **2.** *adv* забаўна, пацешна

Schnürschuh *m* -(e)s, -e чараві́к са шнурка́мі

Schnürsenkel *m* -s, - шнуро́к (*у чаравіках*)

Schnürstiefel *m* -s, - высо́кі чараві́к са шнурка́мі

schnúrstracks *adv* 1) за́раз жа, неадкла́дна 2) пра́ма, напрасткі́

schnurz: ***das ist mir ~*** *груб.* мне на гэ́та напля́ваць, мяне́ гэ́та не чапля́е

schob *impf ад* schíeben*

Schóber *m* -s, - 1) стог, торп, сці́рта 2) адры́на

schóbern *vt* стагава́ць, тарпава́ць

Schóbersetzer *m* -s, - *с.-г.* стогасклада́льнік, стагакі́д

Schock I *m* -s, -e *і* -s 1) нерво́вае ўзрушэ́нне, шок; ***éinen ~ erléiden**** атрыма́ць шок

Schock II *n* -s, -e капа́, шэ́сцьдзесят штук (*мера*); ***ein gánzes ~*** бе́зліч, шмат; ***ein ~ Kínder*** ку́ча дзяце́й

schócken *vi* 1) пхаць, выбіва́ць з рук 2) *мед.* лячы́ць шо́кам

schockíeren *vt* шакі́раваць, (мо́цна) бянтэ́жыць

Schócktherapie *f* - *мед.* шо́кавая тэрапі́я

Schóckschwerenot! *int* каб яго́ [яе́, іх] чорт узя́ў!, пракля́цце!

Schóckschwurf *m* -(e)s, -würfe *спарт.* кідо́к знізу (*воднае пола*)

schófelig *a разм.* по́длы, мярзо́тны, падсту́пны
Schöffe *m* -n, -n судо́вы засяда́цель, ла́ўнік
Schöffengericht *n* -(e)s, -e суд прыся́жных
Schofför *m* -s, -e *гл.* Chaufféur
Schokoláde *f* -, -n шакала́д; ***éine Táfel ~*** плі́тка шакала́ду
Scholástik *f* - схала́стыка, начо́тніцтва
scholl *impf ад* schállen*
Schólle I *f* -, -n 1) глы́ба, камлы́га; (і)льдзі́на 2) кава́лачак зямлі́
Schólle II *f* -, -n *заал.* ка́мбала (*марская*)
schóllig *a* камлыгападо́бны, камякава́ты
schon 1. *adv* 1) ужо́; ***~ längst*** ужо́ (даўны́м) даўно́ 2): ***~ gut!*** до́бра!, няха́й бу́дзе так!; ***er wird ~ kómmen**** ён напэ́ўна пры́йдзе; ***das ~, áber…*** няха́й так, але́…; ***wenn es ~ wahr ist, so…*** на́ват калі́ гэ́та пра́ўда, то ўсё ж…; ***es wird ~ stímmen, áber…*** пра́ўда то пра́ўда, але́ ж…; ***wenn ~, dann…*** калі́ ўжо, то…; ***und wenn ~!*** ну хоць бы!; ну гэ́та не бяда́!; ***wenn ~, denn ~*** рабі́ць, дык рабі́ць **2.** *prtc* жа; ***nun réde doch ~!*** ну гавары́ ж нарэ́шце!; ***na, mach ~!*** пасяша́йся!, пачына́й жа нарэ́шце!
schön 1. *a* 1) прыго́жы, цудо́ўны; ***sie ist ~ von Gestált*** у яе́ прыго́жая фігу́ра [по́стаць]; ***~e Áugen máchen*** каке́тнічаць; ***~e Wórte máchen*** ліслі́віць; ***die ~en Künste*** выяўле́нчыя маста́цтва і му́зыка; ***die ~e Literatúr*** маста́цкая літарату́ра 2) до́бры, цудо́ўны; ***die ~e Natúr*** прыго́жая прыро́да; ***ein ~es Stück Geld verdíenen*** *разм.* зарабі́ць до́брую су́му гро́шай; ***~sten Dank!*** вялі́кае дзя́куй!; ***manch ~es Mal*** не раз; ***éine ~e Beschérung [Geschíchte]!*** *іран.* ну і гісто́рыя [здарэ́нне]!; ***das wäre noch ~er!*** *іран.* вось яшчэ́!; ***~ ist ánders!*** не магу́ сказа́ць, каб было́ до́бра! **2.** *adv* 1) прыго́жа, цудо́ўна 2) до́бра, цудо́ўна; ***~!*** до́бра!, цудо́ўна! зго́дзен!; ***auf das ~ste*** найле́пшым чы́нам; ***du hast ~ láchen!*** табе́ до́бра смяя́цца!; у *знач.узмацнення*: ***~ bítten**** ве́льмі прасі́ць [запраша́ць]; ***bítte ~!*** калі́ ла́ска!; прашу́!; ***dánke ~!*** дзя́куй!; ***sei ~ brav!*** будзь разу́мным; ***~ máchen*** упрыго́жваць, аздабля́ць; ***~ réden [tun*]*** ліслі́віць
Schöne *sub f* -n, -n 1) прыгажу́ня, красу́ня 2) *n* -n прыго́жае; ***da habt ihr was Schönes ángerichtet*** ну і нарабі́лі вы цудо́ўных рэ́чаў!
schónen *vt* **1.** берагчы́, шкадава́ць **2. ~, sich** берагчы́ся, сцерагчы́ся
schnónend *adv* асцяро́жна, беражлі́ва; пабла́жліва
Schóner I *m* -s, - *марск.* шху́на
Schóner II *m* -s, - 1) чахо́л 2) нарука́ўнік
Schö́nfärberéi *f* - прыхаро́шванне рэчаіснасці, малява́нне ў ружо́вым святле́
Schöngeist *m* -es, -er эстэ́т
schöngeistig *a* эстэты́чны; ***~e Literatúr*** маста́цкая літарату́ра
Schönheit *f* -, -en 1) прыгажо́сць 2) прыгажу́ня, красу́ня; ***éine vollléndete ~*** ≅ красу́ня – вачэ́й не адве́сці
Schönheitsmittel *n* -s, - касметы́чны сро́дак
Schönheitspflege *f* - касме́тыка, до́гляд за це́лам
Schönheitssinn *m* -(e)s густ
Schónkost *f* - *мед.* (*для лёгка хворых*) дые́та
Schónplatz *m* -es, -plätze часо́вая аблёгчаная пра́ца (*якая даецца работніку ў сувязі з яго станам здароўя*)
Schönredner *m* -s, - 1) гавару́н 2) ліслі́вец
Schönschreiben *n* -s чыстапіса́нне
schönstens *adv разм.* як мага́ лепш, найле́пшым чы́нам
Schöntuer *m* -s, - ліслі́вец
Schónung *f* -, -en 1) лі́тасць; беражлі́выя адно́сіны; асцяро́жнасць; ***mit ~ verfáhren**** дзе́йнічаць асцяро́жна; ***um ~ bítten**** прасі́ць лі́тасці; ***óhne ~ vórgehen**** не дава́ць лі́тасці 2) (лясны́) запаве́днік
schónungsbedürftig *a* які́ вымага́е шка-

дава́ння
schónungslos *a* бязлі́тасны
Schónzeit *f* - час забаро́ны на палява́нне
Schopf *m* -(e)s, Schöpfe 1) віхо́р, чуб 2) маку́шка галавы́ 3) вершалі́на (*дрэ́ва*) ◊ ***die Gelégenheit [das Glück] beim ~(e) fássen [néhmen*]*** не прапусці́ць шча́сця [вы́падку]
schöpfen *vt* чэ́рпаць; ***Átem ~*** перадыхну́ць; ***Mut ~*** падбадзёрыцца; ***Verdácht gégen j-n ~*** западо́зрыць каго́-н.; ***frísche Luft ~*** ды́хаць свéжым павéтрам
Schöpfer I *m* -s, - ствара́льнік, тво́рца, а́ўтар
Schöpfer II *m* -s, - коўш, чарпа́к
schöpferisch *a* тво́рчы
Schöpfkelle *f* -, -n чарпа́к, коўш; апало́нік
Schöpflöffel *m* -s, - чарпа́к
Schöpfung *f* -, -en 1) ствара́нне, твор 2) твара́нне (*дзеянне*)
Schöpfungsgeschichte *f* -, -n міф аб ствара́нні сусве́ту
Schóppen *m* -s, - ку́фаль, ква́рта; ***beim ~ sítzen**** сядзе́ць за ку́фалем пі́ва
schor *impf ад* schéren*
Schorf *m* -s, -e струп
schórfig *a* пакры́ты струпа́мі; шалудзі́вы, паршы́вы
Schórnstein *m* -(e)s, -e ко́мін ◊ ***das kannst du in den ~ schréiben!*** пішы́ прапа́ла!
Schóse *f* - *разм.* рэч, спра́ва
schoss *impf ад* schíeßen*
Schoss I *m* -es, -e *бат.* па́растак, ато́жылак
Schoß II *m* -es, Schöße 1) сярэ́дзіна, нутро́ (*у целе*) 2) не́тры (*зямлі*)
Schoß III *m* -es, Schöße крысо́, фа́лда; падо́л (*спадніцы*); ***das Kind auf den ~ néhmen**** узя́ць дзіця́ на кале́ні ◊ ***die Hände in den ~ légen*** сядзе́ць скла́ўшы ру́кі; ***im ~ der Famíli¦e*** у сяме́йным асяро́ддзі; ***im ~ der Natúr*** на ўло́нні [ло́не] пры́роды ◊ ***das ist mir in den ~ gefállen*** гэ́та звалі́лася мне з не́ба
Schóßhund *m* -es, -e пакаёвы саба́(ч)ка
Schóßkind *n* -(e)s, -er любі́мчык, пясту́нчык
Schössling *m* -s, -e 1) па́растак 2) нашча́дак
Schóte *f* -, -n струк; ***grüne ~*** зялёны гаро́шак
Schott *n* -es, -e *марск.* перабо́рка
Schótte *m* -n, -n шатла́ндзец
Schótter *m* -s, - шчэ́бень, друз, жвір
schóttern *vt*: ***den Weg ~*** засыпа́ць даро́гу шчэ́бнем [жві́рам]
schóttisch *a* шатла́ндскі
schraffíeren *vt* (за)штрыхава́ць
Schraffíerung *f* -, -en, **Schraffúr** *f* -, -en штрыхо́ўка
schräg 1. *a* ко́сы, нахі́лены **2.** *adv* наўско́с, наўскася́к, наўскасы́
Schräge *f* -, -n 1) *тэх.* нахі́л, скос, ухі́л 2) *буд.* дыягана́ль
schrägen *vt* ско́шваць, перако́шваць
Schräglage *f* -, -n нахі́лены стан
Schrägschrift *f* - ко́сы по́чырк
schrägűber *adv* наўско́с, насу́праць
schrak *impf ад* schrécken*
Schrämmaschine *f* -, -n уру́бавая машы́на
Schrámme *f* -, -n рубе́ц, шрам
Schrámmelmusik *f* - анса́мбль наро́дных інструме́нтаў (*скрыпка, гітара, гармонік*)
schrámmen 1. *vt* падра́паць, пара́ніць, здзе́рці (*скуру*) **2. ~, sich** дра́цца, падра́цца
Schrank *m* -(e)s, Schränke ша́фа, шкап
Schránke *f* -, -n 1) бар’е́р, перашко́да; агаро́джа; ***~n erríchten*** паста́віць бар’е́ры; *перан.* ста́віць [рабі́ць] перашко́ды 2) шлагба́ум; ***die ~ áufziehen* [hóchziehen*]*** падня́ць шлагба́ум 3) мяжа́, грані́ца, рубе́ж; ***éine ~ zíehen* [sétzen]*** устанаві́ць [вы́значыць, праве́сці] мяжу́ [грані́цу] ◊ ***für j-n [etw.] (A) in die ~n tréten**** заступі́цца за каго́-н. [што-н.]; ***vor den ~n des Gerríchts stéhen* [sich verántworten]*** стая́ць [адка́зваць] пе́рад судо́м; ***sich in ~n hálten**** не выхо́дзіць за мяжу́ [ра́мкі], быць стры́маным; ***j-n in die ~n wéisen**** заклі́каць каго́-н. да

парáдку; пастáвіць каго́-н. на мéсца

schränken *vt* 1) скрыжавáць (*рукі*) 2) развóдзіць (*пілу*)

schránkenlos 1. *a* 1) бязмéжны 2) нястрымны; распу́сны, наравíсты, капрызны **2.** *adv* без упы́ну

Schránkenwärter *m* -s, - дзяжу́рны на чыгу́начным пераéздзе

Schránkenlosigkeit *f* - 1) бязмéжнасць (*пра пачуцці*) 2) распу́снасць, нястрыманасць, наравíстасць, капры́знасць

schránzen *vi* ліслíвіць, падхалíмнічаць

Schrápe *f* -, -n скрабóк, скрабáлка, скрэ́бла

Schrapnéll *n* -s, -e *i* -s шрапнéль

schráppen *vt* 1) скрабцí, скаблíць; ***Rüben ~*** чы́сціць буракí 2) *перан.* заграбáць прыбы́так

Schráube *f* -, -n 1) вінт, шру́ба; ***die ~ ánziehen**** зацягну́ць шру́бу [вінт] 2) вінт (*парахода*), прапéлер (*самалёта*); ◊ ***j-n in der ~ háben*** трымáць каго́-н. у цiскáх [рукáх]; ***éine verdréhte ~*** *разм.* шалéнец, дзівáк; ***die ~ lóckern*** адпусцíць лéйцы; ***bei ihm ist éine ~ los*** *разм.* ≅ у ягó клёпкі не стаé, у ягó не ўсé дóма

schráuben 1. *vt* 1) зашрубóўваць, закру́чваць 2) узганя́ць (*цэны*) **2. ~, sich** фанабэ́рыцца, задавáцца; ***sich in die Höhe ~*** (кру́та) набірáць вышыню́

Schráubengewinde *n* -s, - вінтавáя разьбá, нарэ́зка вінтá

Schráubenmutter *f* -, -n гáйка

Schráubenschlüssel *m* -s, - *тэх.* гáечны ключ

Schráubenzieher *m* -s, - адвёртка, зáшрубка, падшру́бнік

Schráubstock *m* -s, -stöcke *тэх.* ціскí

Schrébergarten *m* -s, -gärten невялíкі (а)гарóд (*на ўскраіне горада*)

Schreck *m* -s, -e спалóх, страх, жах; ***vor ~*** са стрáху; ***tíefen ~ éinflößen [éinjagen]*** наганя́ць мóцнага жаху; ***éinen ~ bekómmen**** спужáцца; ***der ~ sitzt ihm in den Glíedern*** ягó ахапíў жах; ***mit dem ~ davónkommen**** абысцíся стрáхам

Schrécke *f* -, -n *заал.* 1) кóнік 2) саранчá

schrécken 1. *vt* 1) пужáць, палóхаць; ***j-n mit Dróhungen ~*** паграгрáжаць каму́-н. 2) *тэх.* ху́тка ахалóджваць; ***Éier ~*** аблíць халóднай вадóй звáраныя я́йкі **2.** * *vi* (*s*) (*vor D*) (с)пужáцца (*каго-н., чаго-н.*)

Schrécken *m* -s, - жах, страх; *гл.* Schreck; ***die ~ des Kríeges*** жáхі вайны́; ***~ und Gréuel*** жáхі і звéрства; ***ein Énde mit ~ néhmen**** мець жу́дасны канéц, дрэ́нна кóнчыцца

schréckenbleich *a* спалатнéлы, збялéлы (*ад жаху*)

schréckenerregend *a* які́ наганя́е жах, жахлíвы

Schréckengespenst *n* -es, -er 1) жахлíвы пры́від 2) страшы́дла

schréckensbleich *гл.* schréckenbleich

Schréckensherrschaft *f* - тэрóр

schréckhaft *a* палахлíвы

Schréckhaftigkeit *f* - пужлíвасць, палахлíвасць

schrécklich *a* 1) жахлíвы, страшэ́нны 2) невынóсны, непрыéмны

Schrécknis *n* -ses, -se жах

Schréckpistole *f* -, -n пугáч

Schréckschuss *m* -es, -schüsse 1) папераджáльны стрэл 2) несапрáўдная [фальшы́вая] трывóга

Schrécksekunde *f* -, -n мóмант спалóху (*пры нечаканай небяспецы*)

Schrei *m* -(e)s, -e крык; ***éinen ~ áusstoßen**** ускры́кнуць; ***ein ~ um Hílfe*** крык аб дапамóзе; ***der létzte ~ der Móde*** апóшні крык мóды

Schréibart *f* -, -en 1) стыль 2) напісáнне

Schréibblock *m* -(e)s, -s *i* -blöcke натáтнік, блакнóт

schréiben* 1. *vt* пісáць; ***groß ~*** пісáць з вялíкай лíтары; ***den wíevielten ~ wir héute?*** якóе сёння чысло́? **2. ~, sich**: ***sich krank ~*** узя́ць бальні́чны ліст

Schréiben *n* -s, - 1) пісьмó, (афіцы́йная) папéра 2) пісьмó, напісáнне; ***im ~ ist er gut*** у пісьмé ён мóцны

Schréiber *m* -s, - 1) той, хто пíша (пісь-

мó) 2) пíсар, перапíсчык

Schreiberéi *f* -, -en *разм.* пісанíна; канцыляршчына

Schréiberseele *f* -, -n *пагардл.* чарнíльная душá

schréibfaul: ~ **sein** ленавáцца [неахвóтна] пісáць лíсты

Schréibfehler *m* -s, - апíска

Schréibkraft *f* -, -kräfte машынíстка

Schréibmaschine *f* -, -n друкавáльная машы́нка; ~ ***schréiben**** пісáць на машы́нцы

Schréibpapier *n* -s, -e пíсчая папéра

Schréibtisch *m* -es, -e пісьмóвы стол

Schréibung *f* - напісáнне, арфагрáфія

Schréibvorlage *f* -, -n прóпісі

Schréibwaren *pl* канцылярскія тавáры

Schréibwarengeschäft *n* -(e)s, -e магазíн [крáма] канцылярскіх тавáраў

Schréibzeug *n* -(e)s, -e пісьмóвыя прылáды

schréien* *vi* 1) крычáць, лямантавáць; ***sich héiser*** ~ крычáць да хрыпаты́ 2) (*um A, nach D*) заклікáць, клíкаць; патрабавáць (*чаго-н.*); ***um Hilfe*** ~ прасíць дапамóгі; ***nach Ráche*** ~ заклікáць да пóмсты

schréiend *a* крыклíвы, страшэ́нны

Schréihals *m* -es, -hälse *разм.* крыкýн, гарлахвáт

Schrein *m* -(e)s, -e 1) шáфа 2) скры́ня, кýфар

Schréiner *m* -s, - *дыял.* сталяр

Schreineréi *f* -, -en сталярная майстэ́рня, сталярня

schréinern *vi* майстравáць (*мэблю*), займáцца сталярнай спрáвай

Schréitbagger *m* -s, - *тэх.* крóкавы экскавáтар

schréiten* *vi* (s) 1) крóчыць, ісцí, шыбавáць; ***vórwärts*** ~ ісцí напéрад 2) (*zu D*) брáцца (*за што-н.*), прыступíць (*да чаго-н.*)

schrie *impf ад* schréien*

schrieb *impf ад* schréiben*

Schrieb *m* -s, -e, **Schriebs** *m* -es, -e *разм.*, *тс. пагардл.* пісьмó, пісанíна

Schrift *f* -, -en 1) шрыфт 2) пóчырк 3) твор, прáца; ***sämtliche [gesámmelte] ~en*** пóўны збор твóраў 4) ліст, пісьмó, дóпіс 5) нáдпіс (*на мемарыяльнай дошцы*)

Schríftart *f* -, -en *палігр.* род шры́фту

Schríftführer *m* -s, - справавóд

Schríftgrad *m* -(e)s, -gräder *палігр.* шрыфтавы́ кéгель

Schríftleiter *m* -s, - рэдáктар

Schríftleitung *f* -, -en рэдáкцыя (*калектыў рэдакцыі*)

schríftlich 1. *a* пісьмóвы **2.** *adv* пісьмóва

Schríftprobe *f* -, -n узóр пóчырку

Schríftsachverständige *sub m* -n, -n экспéрт-графóлаг

Schríftsetzer *m* -s, - *палігр.* набóршчык

Schríftsprache *f* -, -n літаратýрная мóва

Schríftsteller *m* -s, - пісьмéннік

schríftstellerisch *a* пісьмéнніцкі, літаратýрны, áўтарскі

Schríftstück *n* -(e)s, -e рýкапіс, дакумéнт

Schrífttum *n* -s 1) пісьмóвасць 2) літаратýра

Schríftwechsel *m* -s, - перапíска, карэспандэ́нцыя

schrill *a* рэ́зкі, прарэ́злівы

schríllen *vi* 1) рэ́зка [пранíзліва] гучáць 2) трашчáць (*пра коніка*)

schrínden* *vi* (s) трэ́скацца, лóпацца

Schríppe *f* -, -n *дыял.* (бéлая) бýлачка

schrítt *impf ад* schréiten*

Schritt *m* (-e)s, -e 1) крок; ***éinen ~ tun**** зрабíць крок; ***im ~!*** крóкам!; ***Fáhrzeuge ~!*** éхаць крóкам! (*надпіс на вуліцы*); ~ ***hálten**** ісцí ў нагý; ***auf ~ und Tritt*** на кóжным крóку, штокрóку; ***aus dem ~ fállen**** збíцца з крóку [тáкту]; ***~ für ~*** крок за крóкам; ***bleib mir drei ~ vom Léibe*** не падыхóдзь да мянé; адстáнь ад мянé; не прыставáй да мянé 2) крок, учы́нак 3) *pl* крóкі, мерапрыéмствы; ***~e tun* [éinleiten, unternéhmen*]*** прынáць крóкі [мéры]; ***sich (D) álle wéiteren [nótwendigen] ~e vórbehalten**** пакíнуць за сабóй прáва прынáць усé неабхóдныя крóкі [мéры]

Schríttmacher *m* -s, - 1) лíдэр (*у велагон-*

каx) 2) *перан.* пачына́льнік, піяне́р, перадаві́к, застрэ́льшчык
Schríttmesser *m* -s, - крокаме́р
schríttweise *adv* крок за кро́кам, пасту-по́ва
Schríttzähler *m* -s, - *гл.* Schríttmesser
schroff 1. *a* круты́, стро́мы, рэ́зкі; ***éine ~e Áblehnung*** катэгары́чная адмо́ва; ***ein ~er Übergang*** рэ́зкі перахо́д **2.** *adv* рэ́зка, наадрэ́з; ***etw. ~ von der Hand wéisen**** наадрэ́з адмо́віць у чым-н.
Schróffheit *f* - рэ́зкасць, чэ́рствасць
schröpfen *vt* 1) пуска́ць кроў (*хвораму*) 2) *перан.* выма́гаць гро́шы, абіра́ць (*каго-н.*) 3) надсяка́ць, надраза́ць (*кару*)
Schrot *m, n* -(e)s, -e *паляўн.* 1) шрот 2) (непытлява́ная) мука́, гру́быя кру́пы
Schrótbrot *n* -(e)s, -e хлеб з мукі́ гру́бага памо́лу
Schrótbüchse *f* -, -n драбаві́к (*ружжо*)
schróten *vt* 1) бу́йна мало́ць, драбні́ць 2) гры́зці, тачы́ць (*пра чарвякоў*) 3) *тэх.* драбні́ць
Schrótkäfer *m* -s, - *заал.* жук-але́нь
Schrótmehl *n* -(e)s мука́ буйно́га памо́лу
Schrott *m* -(e)s, -e 1) жале́зны лом 2) се́чка (*крупы*)
schrótten *vt* 1) пераўтвары́ць у (жале́зны) лом 2) спіса́ць у (жале́зны) лом
schróttreif *a* прыда́тны (то́лькі) у металало́м; ***díeser Wágen ist ~*** гэ́тую машы́ну трэ́ба адпраўля́ць на металало́м
schrúbben *vt* 1) чы́сціць, мыць (*падлогу*) 2) абчэ́сваць (*груба*)
Schrúbber *m* -s, - шва́бра
Schrúlle *f* -, -n дзіва́цтва, капры́з, вы́думкі; ***er hat den Kopf vóller ~n*** ён ве́чна не́шта выдумля́е
schrúllenhaft, schrúllig *a* капры́зны, по́ўны дзіва́цтва
Schrúmpel *f* -, -n *разм.* 1) скла́дка, маршчы́на 2) стара́я маршчы́ністая жанчы́на
schrúmpfen *vi* (s) 1) змо́ршчвацца, памянша́цца, збяга́цца (*пра тканіну*) 2) скарача́цца (*пра вытворчасць*)
Schrúmpfung *f* -, 1) -en скарачэ́нне, згортванне вытво́рчасці 2) уса́дка (*тканіны*)
Schrund *m* -(e)s, Schründe, **Schrúnde** *f* -, -n трэ́шчына; ра́нка; рубе́ц
Schruz *m* -es *разм.* адкі́ды, сме́цце
Schub I *m* -(e)s, Schübe 1) штуршо́к, зрух; ***mit éinem ~*** зра́зу, адра́зу, адны́м рыўко́м; ***j-m éinen ~ gében**** падпіхну́ць [зру́шыць] каго́-н. з ме́сца 2) *тэх.* зрух; зрэз 3) *буд.* распо́р
Schub II *m* -(e)s, Schübe па́ртыя, гру́па (*часцей: арыштаваных, палонных*); ***auf den ~ bríngen**** вы́слаць эта́пам
Schúbfach *n* -(e)s, -fächer шуфля́да
Schúbkarren *m* -s, - вазо́к, та́чка
Schúblade *f* -, -n *гл.* Schúbfach
Schubs *m* -es, -e *дыял.* штуршо́к, вы́спятак; ***j-m éinen ~ gében**** 1) штурхну́ць каго́-н. 2) *перан.* падштурхну́ць каго́-н.; прыму́сіць каго́-н. дзе́йнічаць
schúbsen *vt дыял.*, *разм.* штурха́ць
schüchtern *a* нясме́лы, сарамлі́вы
Schüchternheit *f* - нясме́ласць, сарамлі́васць
schuf *impf ад* scháffen*
Schuft *m* -es, -e падлю́га, няго́днік
schúften *vi* працава́ць не разгіна́ючы спі́ны, (і)рва́ць жы́лы
Schufteréi *f* -, -en по́дласць, махля́рства 2) *разм.* ця́жкая пра́ца
schúftig *a* по́длы, мярзо́тны, махля́рскі, наха́бны
Schuh *m* -(e)s, -e чараві́к, ту́фель; *pl тс.* абу́так; ***in kéinen gúten ~en stécken*** гарава́ць, быць у незайздро́сным стано́вішчы ◊ ***wíssen*, wo der ~ drückt*** ве́даць слабо́е ме́сца; ***j-m die Schuld in die ~e schíeben**** звалі́ць віну́ на каго́-н.
Schúhabsatz *m* -(e)s, -sätze каблу́к, абца́с
Schúhanzieher *m* -s, - ражо́к, лы́жка (*для абутку*)
Schúhbürste *f* -, -n шчо́тка для абу́тку
Schúhcreme [-kre:m] *f* -, -s гуталі́н, крэм для абу́тку
Schúheinlage *f* -, -n ву́сцілка, сці́лка
Schúhleisten *m* -s, - кало́дка (*для абутку*)
Schúhmacher *m* -s, - шаве́ц

Schúhputzer *m* -s, - чысцíльшчык (*абутку*)
Schúhsohle *f* -, -n падэ́шва, падмётка
Schúhspanner *m* -s, - калóдка (*для абутку, прызначаная для захавання яго формы*)
Schúhwerk *n* -s абýтак
Schúhwichse *f* -, -n вáкса для абýтку
Schúlabgänger *m* -s, - выпускнíк шкóлы
Schúlalter *n* -s шкóльны ўзрóст
Schúlarbeit *f* -, -n урóк (*зададзены на дом*); ***~en máchen*** рыхтавáць урóкі
Schúlanfänger *m* -s, - першаклáснік
Schúlart *f* -, -en тып шкóлы
Schúlbank *f* -, -bänke шкóльная лáва [лáўка], пáрта; ***die ~ drücken*** сядзéць за пáртай, вучы́цца ў шкóле
Schúlbeispiel *n* -(e)s, -e нагля́дны [клас́ічны] пры́клад
Schúlbildung *f* - шкóльная адукáцыя
Schúlbube *m* -n, -n шкóльнік; ***j-n wie éinen ~n behándeln*** абыхóдзіцца з кім-н. як з хлóпчыкам
Schúlbuch *n* -es, -bücher шкóльны падрýчнік
schuld: ~ ***sein (an D)*** быць вінавáтым (*у чым-н.*)
Schuld *f* -, -en 1) доўг; ***éine ~ ábtragen* [tílgen, bezáhlen]*** пагашáць [плацíць] доўг; абавя́зак 2) вінá; ~ ***und Sühne*** злачы́нства і пакарáнне; ***séine ~ éingestehen* [bekénnen*, ánerkennen*]*** прызнáць сябé вінавáтым; ***ich bin mir kéiner ~ bewússt*** я не лічý сябé вінавáтым; ***óhne méine*** ~ не па маёй віне́; ***~ an etw. (D) trágen**** быць вінавáтым у чым-н.; ***éine ~ auf sich láden**** правініцца; ***die ~ auf j-n ábwälzen*** звалíць вінý на когó-н.; ***die ~ fällt auf ihn [liegt bei ihm]*** гэ́та ягó вінá
Schúldbekenntnis *n* -ses, -se прызнáнне сваёй віны́
schúldbewusst *a* які ўсведамля́е [адчувáе] сваю́ вінý
Schúldbewusstsein *n* -s усведамлéнне сваёй віны́
Schúldbrief *m* -(e)s, -e *гл.* Schúldschein
schúlden *vt* быць вінавáтым (*грошы і г.д.*), мець доўг; ***j-m Dank ~*** быць абавя́заным камý-н.
schúldenfrei *a* які не мáе даўгóў, вóльны ад даўгóў
Schúldenlast *f* -, -en цяжáр даўгóў
Schúldentilgung *f* -, -en пагашэ́нне [вы́плата] даўгóў
Schúldgefühl *n* -(e)s пачуццё вінавáтасці [віны́]
Schúldgeständnis *n* -ses, -se павíнная; ***ein ~ áblegen*** з'явíцца з павíннай
schúldig *a* 1) вінавáты; ***sich ~ máchen*** правініцца; ***éines Verbréchens ~ sein*** быць вінавáтым у здзяйснéнні злачы́нства 2) належны; ***Geld ~ sein*** завінавáціцца, запазы́чыцца (*грóшы*); ***was bin ich Íhnen ~?*** кóлькі я Вам вінавáты?; ***mit ~er Hóchachtung*** з нале́жнай павáгаю 3) абавя́заны; ***~ sein, etw. zu tun*** быць абавя́заным што-н. зрабíць
Schúldige *sub m, f* -n, -n вінавáты, -ая
Schúldigkeit *f* - абавя́зак, доўг; ***séine (Pflicht und) ~ tun**** вы́канаць свой доўг [абавя́зак]
schúldlos *a* невінавáты; ***sich ~ fühlen*** не адчувáць за сабóй віны́
Schúldlosigkeit *f* - невінавáтасць, бязвíннасць
Schúldner *m* -s, - даўжнíк, вінавáты
Schúld|schein *m* -(e)s, -e, **~verplichtung** *f* -, -en пазыкóвае абавязáцельства
Schúle *f* -, -n 1) шкóла; вы́вучка; ***bei j-m éine gúte ~ dúrchmachen*** *перан.* прайсцí дóбрую шкóлу ў кагó-н.; ***die ~ besúchen, zur [in die] ~ géhen**** хадзíць у шкóлу; ***die höhere ~*** сярэ́дняя навучáльная ўстанóва; ***die allgeméinbildende ~*** агульнаадукацы́йная шкóла; ***die ~ schwänzen*** прагýльваць урóкі; ***héute ist kéine ~*** сёння заня́ткаў у шкóле нямá; ***die ~ ist um zwei Uhr aus*** заня́ткі ў шкóле канчáюцца а другóй гадзíне; ***bei j-m in die ~ géhen**** (на)вучы́цца ў кагó-н. чамý-н.; ***díeses Béispiel wird ~ máchen*** гэ́ты пры́клад пярэ́ймуць мнóгія; ***die hóhe ~ réiten**** быць ездакóм вышэ́йшага клáса 2) шкóла, накірýнак, мéтад;

die romántische ~ рамантычны накірýнак ◊ ***etw. aus der ~ pláudern*** вы́даць [вы́балбатаць] таямніцу

schúlen 1. *vt* навучáць, вучы́ць; трэніравáць **2. ~, sich** навучáцца, абучáцца; павышáць кваліфікáцыю

Schüler *m* -s, - 1) вýчань 2) настýпнік

schülerhaft *a* вучнёўскі, вучнёвы, шкалярскі

schúlfrei *a* свабóдны ад шкóльных заняткаў

Schúlfeier *f* -, -n шкóльнае свята

Schúlferi¦en *pl* шкóльныя канікулы

Schúlflug *m* -(e)s, -flüge *ав.* вучэ́бны палёт

Schúlflugzeug *n* -(e)s, -e *ав.* вучэ́бны самалёт

Schúlfreund *m* -(e)s, -e шкóльны сябра

Schúlfunk *m* -(e)s (радыё)перадáча для шкóльнікаў

Schúlgebäude *n* -s, - шкóльны буды́нак

Schúlgeld *n* -(e)s, -er плáта за навучáнне

Schúlgeldfreiheit *f* - бясплáтнае навучáнне

Schúlgesetz *n* -es, -e закóн аб шкóле

Schúlhort *m* -es, -e грýпа падóўжанага дня (*у школе*)

schúlisch *a* шкóльны, навучáльны; ***~e Léistungen*** пасляхóвасць

Schúljahr *n* -(e)s, -e навýчальны год, год навучáння

Schúljunge *m* -n, -n шкóльнік (*пра хлопчыка*)

Schúlkind *n* -es, -er шкóльнік, шкóльніца

Schúllehrer *m* -s, - шкóльны настáўнік

Schúlleiter *m* -s, - загáдчык вучэ́бнай чáсткі

schúlmeistern *неаддз. vt* вучы́ць, павучáць; муштравáць

Schúlordnung *f* - 1) шкóльная дысцыпліна 2) -, -en шкóльны статýт

Schúlpflicht *f* - абавязак навéдваць шкóлу (*у пэўным узросце*)

schúlpflichtig *a* шкóльнага ўзрóсту

Schúlsachen *pl* шкóльныя прылáды

Schúlschießen *n* -s вучэ́бная стральбá

Schúlschiff *n* -(e)s, -e вучэ́бнае сýдна

Schúlstunde *f* -, -n урóк, заняткі (*у школе*)

Schúlter *f* -, -n плячó ◊ ***etw. auf die léichte ~ néhmen**** легкавáжна стáвіцца да чагó-н.; ***j-m die kálte ~ zéigen*** адшы́ць кагó-н., стáвіцца хóладна да кагó-н.; ***auf béiden [zwei] ~n trágen**** двурýшнічаць; ***mit den ~n zúcken*** пацiскáць плячáмі; ~ ***an*** ~ плячó ў плячó

Schúlterblatt *n* -(e)s, -blätter *анат.* лапáтка

Schúlterklappe *f* -, -n *вайск.* пагóн (*мяккі*)

schúltern *vt вайск.* браць на плячó; ***schúltert!*** на плячó! (*каманда*)

Schúlterriemen *m* -s, - *вайск.* партупéя, плечавы́ рэ́мень

Schúltersieg *m* -(e)s, -e *спарт.* чы́стая перамóга, перамóга на тушэ́ (*барацьба*)

Schúlterstück *n* -(e)s, -e (*афіцэрскі*) пагóн

Schúlung *f* - 1) навучáнне, вучóба; кваліфікáцыя 2) выхавáнне 3) заняткі, кýрсы 4) *спарт.* трэнірóўка

Schúlungskurs *m* -(e)s, -e 1) вучэ́бны курс 2) курс павышэ́ння кваліфікáцыі

Schúlunterricht *m* -(e)s шкóльнае навучáнне

Schúlweisheit *f* -, -en 1) шкóльная (пра)мýдрасць (*далёкая ад жыцця*) 2) áзбучная íсціна

Schúlwesen *n* -s шкóльная спрáва

Schúlze *m* -n, -n *гіст.* вяскóвы [сéльскі] стáраста

Schúlzeit *f* -, -en 1) вучэ́бны час 2) год навучáння [вучóбы]

schúmmeln *vi разм.* 1) ашýкваць 2) спíсваць (*у школе*)

Schúmmer *m* -s, -, **~stunde** *f* -, -n (паў)змрóк, змяркáнне, сутóнне, пры́цемак

schúmm(e)rig *a* змяркáльны, сутóнневы

schund *impf ад* schínden*

Schund *m* -s 1) дрэнь, хлóмазд 2) зрóбленае абы́ з рук, халтýра

Schúndliteratur *f* -, -en *пагардл.* бульвáрная літаратýра, бульвáршчына

Schúndroman *m* -(e)s, -e бульвáрны рамáн

schúnkeln *vi разм.* гайдáцца, калывáцца,

ківáцца

Schúppe *f* -, -n 1) лускá; ***da fiel es mir wie ~n von den Ángen*** у мянé бы́ццам заслóна з вачэ́й упáла, я рáптам зразумéў [здагадáўся] 2) *pl* пéрхаць

schúppen 1. *vt* чы́сціць, а(д)чышчáць **2. ~, sich** лýшчыцца

Schúppen *m* -s, - 1) павéць, павéтка; хлеў; пýня 2) гарáж, ангáр

schúppig *a* лускавáты

Schur I *f* -, -en 1) стры́жка 2) вóўна 3) касьбá

Schur II *m*: ***j-m éinen ~ tun**** зрабíць камý-н. непрыéмнае; ***es j-m zum ~ tun**** зрабíць штó-н. назлó камý-н.

Schüreisen *n* -s, - качаргá

schüren *vt* 1) мяшáць (*вуголле*), раздзьмýхваць (*агонь*) 2) падбухтóрваць, распáльваць

schürfen 1. *vi геал.* развéдваць; ***nach Erz ~*** вéсці развéдку зáлежаў [паклáдаў] руды́ **2.** *vt* збíць, абадрáць (*скуру*)

Schürfer *m* -s, - *геал.* развéдчык

Schürfung *f* -, -en *геал.* развéдка, пóшук; шурфавáнне

schúrigeln *vt разм.* дапякáць, даймáць; чапля́цца (*да каго-н.*)

Schúrke *m* -n, -n нягóднік, махля́р, ашукáнец

Schúrkenstreich *m* -s, -e, **Schurkeréi** *f* -, -n махля́рства, пóдласць

schúrkisch *a пагардл.* махля́рскі, пóдлы

schúrren *vi* 1) слíзгаць 2) шóргаць

Schúrwolle *f* - вóўна (*з астрыжаных авечак*)

Schürze *f* -, -n фартýх, хвартýх; пярэ́днік; ***éine ~ úmbinden* [vórbinden*]*** завязáць фартýх; ***éine ~ úmnehmen* [wégtun*]*** надзéць [зняць] фартýх ◊ ***er läuft jéder ~ nach, er ist hínter jéder ~ nach [her]*** *разм.* ён бéгае за кóжнай спаднíцай

schürzen *vt* 1) завя́зваць (*вузел*) 2) падбірáць (*сукенку*), закáсваць (*рукавы*); ***die Líppen ~*** надзьмýцца

Schürzenjäger *m* -s, - *разм. пагардл.* бáбнік, сэрцаéд

Schürzung *f* -, -en *літ.* завя́зка; ***die ~ des Knótes im Dráma*** завя́зка дрáмы

Schuss I *m* -es, Schüsse 1) стрэл, вы́страл; ***ein schárfer ~*** мéткі стрэл; вы́страл баявы́м патрóнам; ***ein blínder ~*** халасты́ стрэл; шальнáя кýля; ***éinen ~ ábfeuern [ábgeben*, tun*]*** зрабíць стрэл, вы́страліць; ***es fiel ein ~*** раздáўся стрэл; ***Schüsse knállen [kráchen, knáttern]*** раздаюцца стрэ́лы; ***ein ~ ins Bláue*** прóмах 2) *спарт.* мóцны ўдáр; ***ein ~ ins Tor*** удáр па варóтах (*футбол*) ◊ ***die Sáche kommt in ~*** спрáва зрýшылася; ***die Sáchen in ~ hálten**** трымáць рэ́чы ў пóўным парáдку

Schuss II -es, Schüsse невялíкая пóрцыя [дóза], кры́ху; ***kéinen ~ Púlver wert sein*** быць ні грóша не вáртым

Schússbereich *m* -(e)s, -e *вайск.* 1) сфéра агню́, зóна абстрэ́лу 2) дáльнасць вы́страла, дасягáльнасць

Schüssel *f* -, -n міска, міса

schússelig, schússlich *a разм.* 1) нязгрáбны 2) крутлíвы 3) рассéяны

Schússfeld *n* -(e)s, -er *вайск.* плóшча [сéктар] абстрэ́лу

Schússgeschwindigkeit *f* -, -en *вайск.* скарастрэ́льнасць

Schússlini¦e *f* -, -n лíнія стральбы́

Schússwaffe *f* -, -n агнястрэ́льная зброя

Schússweite *f* -, -n *вайск.* дáльнасць стральбы́ [вы́стралу]; ***wírksame ~*** дáльнасць дзéйнага агню́; ***auf ~*** на вы́страл

Schússwunde *f* -, -n рáна ад кýлі [аскóлка]

Schúster *m* -s, - шавéц ◊ ***auf ~s Ráppen*** пехатóй; на сваíх дваíх; ***~ bleib bei déinen Léisten*** ≅ не сунь нóса не ў сваё прóса

Schústerdraht *m* -(e)s, -drähte дрáтва

Schusteréi *f* -, -en шавéцкая майстэ́рня

Schústerhandwerk *n* -(e)s шавéцкае рамяствó

schústern *vi* 1) займáцца шавéцтвам 2) дрэ́нна працавáць

Schúte *f* -, -n шалáнда, лíхтэр

Schutt *m* -s 1) смéцце; шчэ́бень; ***in ~ und***

Ásche líegen* ляжáць у руíнах 2) *пе-ран*. смéцце, хлóмазд

Schütte *f* -, -n *разм.* 1) сноп (салóмы) 2) кароткачасóвы дождж 3) *гл.* Schutt

Schüttelfrost *m* -es, -fröste дры́жыкі

schütteln 1. *vt* 1) трэ́сці, хістáць; ***j-m die Hand*** ~ трэ́сці камý-н. рукý 2) страся-нýць **2. ~, sich** здрыганýцца; абтрэ́с-вацца

schütten 1. *vt* 1) сы́паць; пасыпáць; ***álles auf éinen Háufen*** ~ валíць усё ў аднý кýчу 2) ліць; налівáць **2.** *vimp*: ***es schüttet*** дождж лье (як з вядрá)

schüttern *vi* калацíцца, дрыжáць

Schútthaufen *m* -s, - кýча смéцця

Schutz *m* -es 1) (*vor D, gegen A*) абарóна, засцярóга (*ад каго-н., ад чаго-н.*); ***únter j-s ~ stéhen**** быць пад чыёй-н. абарóнай; ~ ***léisten*** абараня́ць, засце-рагáць; ***j-m ~ (und Schirm) bíeten* [gewähren]*** узя́ць кагó-н. пад сваю́ абарóну, засцерагáць кагó-н.; ***sich únter j-s ~ begében**** стаць пад чыю́-н. абарóну; ***únter dem ~ der Nacht [der Dúnkelheit]*** пад пóкрывам нóчы 2) ахóва (*мяжы, лясоў і г.д.*); ~ ***von Mútter und Kind*** ахóва мáці і дзіця́ці

Schútzanstrich *m* -(e)s, -e ахóўная афар-бóўка

Schútzanzug *m* -(e)s, -züge ахóўнае адзéнне, ахóўны касцю́м

Schútzärmel *m* -s, - нарукáўнік

schútzbedürftig *a* які патрабýе абарóны; безабарóнны

Schútzbrief *m* -(e)s, -e ахóўны ліст

Schútzbrille *f* -, -n ахóўныя акуля́ры

Schútzbündnis -ses, -se абарóнчы саю́з [хаўрýс]

Schútzdach *n* -s, -dächer тэнт, паддáш-шак

Schütze *m* -n, -n 1) стралóк, стралéц 2) *астр*. Стралéц (*сузор'е*)

schützen 1. *vt* (*vor D, gegen A*) 1) абара-ня́ць, баранíць, засцерагáць (*ад ка-го-н., ад чаго-н.*) 2) ахóўваць (*мяжу і г.д.*); ***gesétzlich geschützt sein*** быць пад ахóвай закóна **2. ~, sich** (*vor D, gegen A*) баранíцца, засцерагáцца (*ад каго-н., ад чаго-н.*)

Schützenbataillon [-taljo:n] *n* -s, -e страл-кóвы батальён

Schützenfest *n* -es, -e спабóрніцтва стралкóў [стральцóў]

Schútzengel *m* -s, - анёл-абарóнца, анёл-апякýн

Schützengraben *m* -s, -gräben *вайск*. акóп, траншэ́я

Schützen|kette *f* -, -en, **~lini¦e** *f* -, -n стралкóвы ланцýг

Schútzfärbung *f* -, -en 1) ахóўная афар-бóўка (*жывёл*) 2) *вайск*. ахóўная афар-бóўка, камуфля́ж

Schútzgeist *m* -(e)s, -e анёл-апякýн, дóбры гéній

Schútzgeleit *n* -s, -e канвóй

Schútzhaft *f* - áрышт

Schútzheilige *sub m, f* -, -n *рэл.* святы́-застýпнік, святáя-застýпніца

Schútzhülle *f* -, -n *тэх*. ахóўная абалóнка

Schútz¦impfung *f* -, -en *мед*. засцерагáль-ная прышчэ́пка

Schützling *n* -s, -e пратэжэ́, падапéчны

schútzlos *a* безабарóнны

Schútzlosigkeit *f* - безабарóннасць

Schútzmann -s, -männer *і* -leute *гл.* Schútzpolizist

Schútzmarke *f* -, -n фабры́чнае кляймó [таўрó]

Schútzmaßnahme *f* -, -n ахóўная мéра

Schútzmittel *n* -s, - 1) ахóўны [засцера-гáльны] срóдак 2) процізачáткавы [сýпрацьзачáткавы] срóдак

Schútzpolizist *m* -en, -en *гіст.* шýцман, паліцáй (*у Германіі*), паліцыя́нт

Schútzumschlag *m* -s, -umschläge 1) аб-гóртка 2) супервóкладка

Schútzvorrichtung *f* -, -en *тэх.* засцера-гáльная прылáда

Schútzwaldanpflanzung *f* -, -en лесаахóў-ныя пасáдкі [насаджэ́нні]

Schútzwehr *n* -(e)s, -e плацíна, запрýда

Schútzzoll *m* -(e)s, -zölle *эк.* пратэкцыя-нíсцкая [ільгóтная] пóшліна

schwább(e)lig *a разм.* 1) азы́злы, тлýсты

2) балбатлíвы

schwábbeln *vt* 1) *тэх.* (ад)паліравáць да бля́ску 2) *дыял.* вярзцí лухтý

Schwábe I *m* -n, -n шваб (*жыхар Швабіі*)

Schwábe II *f* -, -n таракáн, прусáк

Schwábenstreich *m* -(e)s, -e *жарт.* недарэ́чны [бязглýзды] учы́нак

schwach *a* слáбы, квóлы; нямóглы; кéпскі; ***ein ~es Gedächtnis*** кéпская пáмяць; ***~ im Kopf sein*** слáба кéміць [ця́міць]

Schwäche *f* -, -n 1) слáбасць, бяссíлле, слабінá; ***kéine ~!*** мацýйся! 2) слáбы бок, недахóп 3) (*für A*) ця́га (*да чаго-н.*)

schwächen *vt* аслабля́ць; расслабля́ць

Schwächezustand *m* -es, -zustände *мед.* стан непрытóмнасці

Schwáchheit *f* -, -en слáбасць, бяссíлле ◊ ***bílde dir kéine ~en ein*** ≅ не цеш сябé надзéяй

schwächlich *a* слáбы, квóлы, хваравíты

Schwächlichkeit *f* - квóласць, слáбасць, хваравíтасць

Schwächling *m* -s, -e слабавóльны чалавек; слабáк

Schwáchsinn *m* -s прыдуркавáтасць, тýпасць

schwáchsinnig *a* прыдуркавáты

Schwáchstrom *m* -s, -ströme *эл.* ток нізкага напрýжання, слáбы ток

Schwächung *f* -, -en аслаблéнне, абяссíльванне

Schwade *f* -, -n, **Schwáden** *m* -s, - паласá зжáтай нíвы

Schwáden *m* -s, - чад, курóдым

Schwadrón *f* -, -en *вайск., гіст.* эскадрóн

schwadroníeren *vi разм.* балбатáць, хвалíцца

schwáfeln *vt, vi груб.* вярзцí абы-штó

Schwáger *m* -s, Schwäger дзéвер; швáгер

Schwägerin *f* -, -nen залóўка, залвíца; швагéрка

Schwálbe *f* -, -n лáстаўка

Schwálbennest *n* -es, -er гняздó лáстаўкі

Schwáll *m* -s, -e патóк; ***ein ~ von Wörten*** патóк слоў

schwamm *impf ад* schímmen*

Schwamm *m* -es, Schwämme 1) *заал.* гýбка 2) гýбка (*мыйная*); ***~ darüber!*** *разм.* не бýдзем (бóлей) пра гэ́та!, дóсыць пра гэ́та!

schwámmig *a* 1) наздравáты, пóрысты 2) ры́хлы

Schwan *m* -(e)s, Schwäne лéбедзь

schwand *impf ад* schwínden*

schwánen *vimp*: ***es schwant mir…*** я прадчувáю…

Schwánengesang *m* -s, -gesänge лебядзíная пéсня

schwang *impf ад* schwíngen*

schwánger *a* цяжáрная; ***~ wérden*** зацяжáрыць; ***mit etw. ~ géhen**** задýмваць што-н.

schwängern *vt* 1) рабíць цяжáрнай; апладня́ць 2) *перан.* насычáць

Schwángerschaft *f* -, -en цяжáрнасць

Schwángerschaftsurlaub *m* -(e)s, -e дэкрэ́тны адпачы́нак [вóдпуск] (*у сувязі з цяжарнасцю*)

Schwángerschaftsverhütungsmittel *n* -s, - супрацьзачáткавы срóдак

Schwängerung *f* -, -en апладнéнне; *перан.* апладатварэ́нне

Schwank *m* -(e)s, Schwänke 1) жарт; ***éinen tóllen ~ áufführen*** вы́кінуць фóкус 2) *тэатр.* скетч, фарс 3) *літ.* шванк (*сатырычнае апавяданне 13–16 ст.*)

schwánken *vi* 1) хістáцца, гайдáцца 2) вагáцца, мець сумнéнні, быць у нерашýчасці

Schwánken *n* -s хістáнне; вагáнне; ***ins ~ geráten**** захістáцца, калыхнýцца; ***nach lángem ~ und Wánken*** пасля́ дóўгіх вагáнняў

schwánkend *a* 1) слáбы (*пра здароўе*) 2) няцвёрды (*пра хаду*) 3) хíсткі

Schwánkung *f* -, -en 1) вагáнне, хістáнне, гайдáнне; *фіз.* флюктуáцыя 2) змéна, перамéна (*настрою*)

Schwanz *m* -es, Schwänze 1) хвост (*у розн. знач.*); ***den ~ éinziehen* [hängen lássen*]*** падтулíць хвост 2) зáдняя

ча́стка ◊ ***j-m auf den ~ tréten**** пакры́ў-дзіць каго́-н. (*літаральна* наступі́ць каму́-н. на хвост)

schwänzeln *vi* віхля́ць хвасто́м; *разм.* дагаджа́ць (*каму-н.*), ліслі́віць (*перад кім-н.*)

schwänzen *vt разм.* прагу́льваць, прапуска́ць, ухіля́цца; ***die Schúle ~*** прагуля́ць заня́ткі ў шко́ле

Schwänzer *m* -s, - прагу́льшчык

Schwánzleitwerk *n* -(e)s, -e *ав.* хваставо́е апярэ́нне

Schwánzstück *n* -(e)s, -stücke 1) аза́дак, агу́зак 2) *вайск.* хваставá́я ча́стка (*напр. тарпеды*)

schwapp *int* шлёп!, бац!, хлоп!

Schwapp *m* -s, -e гу́чны ўдар, пляска́ч, во́плескі

schwáppen *vi*, **schwápsen** *vi* 1) бо́ўтацца (*пра вадкасць у сасудах*) 2) пераліва́цца це́раз край 3) *гл.* schwátzen

Schwäre *f* -, -n, **Schwären** *m* -s, - нары́ў

schwären *vi* нарыва́ць

Schwarm I *m* -(e)s, Schwärme рой; чарада́; нато́ўп; ***er hat éinen ~ im Kopf*** ён чалаве́к з заско́кам

Schwarm II *m* -(e)s *разм.* 1) захапле́нне (*кім-н., чым-н. – für A*) 2) аб'ект каха́ння [любві́]; ***sie ist sein ~*** яна́ – яго́ любо́ў

schwärmen I *vi* **1.** раі́цца (*пра пчол*) **2.** *vimp* кішэ́ць; ***es schwärmt von Ménschen im Sáale*** у за́ле мно́га людзе́й [наро́ду]

schwärmen II *vi* 1) (*von D*) ма́рыць (*пра каго-н., пра што-н.*) 2) (*für A*) захапля́цца (*кім-н., чым-н.*)

Schwärmer *m* -s, - 1) летуце́ннік; энтузія́ст 2) фана́тык

schwärmerisch *a* летуце́нны; захо́плены, у захапле́нні

Schwárte *f* -, -n 1) то́ўстая свіна́я ску́ра 2) сква́рка 3) стары́ зачы́таны рама́н

schwarz *a* 1) чо́рны; ***~ auf weiß*** чо́рным па бе́лым; ***es wúrde mir ~ vor den Áugen*** у мяне́ пацямне́ла ў вача́х 2) чо́рны, бру́дны; *перан. тс.* цёмны; ***sich ~ máchen*** забру́дзіцца, запэ́цкацца 3) пахму́рны, су́мны, чо́рны; ***ein ~er Tag*** нешчаслі́вы дзень 4) чо́рны, нелега́льны; ***der ~e Markt*** чо́рны ры́нак; ***~ málen*** *перан.* малява́ць у чо́рных фа́рбах 5): ***sich ~ ärgern*** ве́льмі [на́дта] раззлава́цца

Schwarz *n* - *i* -es чо́рны ко́лер; ***éine Frau in ~*** жанчы́на ў чо́рным убра́нні [стро́і]

Schwárzarbeit *f* -, -en нелега́льны заро́бак

schwárzarbeiten *аддз. vi* працава́ць «нале́ва»

schwárzäugig *a* чарнаво́кі

Schwárzbeere *f* -, -n чарні́ца; *pl* чарні́цы

schwárzbráun *a* чо́рна-бу́ры, смугля́вы

Schwárzbrot *n* -(e)s, -e чо́рны хлеб

Schwárze *sub* 1) *n* -n чарната́, чо́рны ко́лер; чо́рнае (*месца*); ***das ~ im Áuge*** зрэ́нка; ***aufs [ins] ~ schíeßen**** страля́ць у цэль; ***ins ~ tréffen**** папа́сці ў я́блычка (*мішэні*); *перан.* удар у са́мую кро́пку ◊ ***nicht das ~ únter dem Nágel háben*** не мець ні граша́ 2) *m, f* -n, -n *разм.* чарня́вы, -вая (*пра чалавека*) 3) *m, f* -n, -n *разм.* чо́рны, -ная (*пра негра, негрыцянку*) 4): ***der ~*** чорт

Schwärze *f* -, -n 1) чарната́ 2) ва́кса 3) друка́рская фарба

schwärzen *vt* 1) чарні́ць, фарбава́ць у чо́рнае 2) *перан.* узво́дзіць паклёп (*на каго-н.*); право́зіць кантраба́ндай

Schwárzerde *f* - чарназём

schwárzfahren* *аддз. vi* (s) *разм.* 1) е́хаць за́йцам [без біле́та] 2) вадзі́ць аўтамашы́ну без вадзі́цельскіх право́ў 3) е́здзіць «нале́ва»

Schwárzfahren *n* -s, **Schwárzfahrt** *f* -, -en *разм.* 1) язда́ за́йцам [без біле́та]; язда́ без вадзі́цельскіх право́ў 3) язда́ [пае́здка] «нале́ва»

Schwárzhandel *m* -s га́ндаль на чо́рным ры́нку, (нелега́льная) спекуля́цыя; ***im ~ káufen*** купі́ць на чо́рным ры́нку [з-пад крыса́]

Schwárzhörer *m* -s, - *разм.* 1) радыёза́яц 2) студэ́нт, які́ наве́двае ле́кцыі без

дазвóлу
schwárzrótgóld [schwárz-rót-góld] *adv inv* чóрна-чырвóна-залаты́ (*колеры нямецкага нацыянальнага сцяга*)
Schwárzkunst *f* -, -künste чарнакні́жжа
schwárzsehen* *аддз.* бáчыць у змрóчным святлé, быць песімі́стам
Schwárzseher *m* -s, - *разм.* песімі́ст
schwárzwéiß [schwárz-wéiß] *a* чóрна-бéлы, некалярóвы
Schwárzwild *n* -(e)s *паляўн.* чóрная дзічы́на, дзікі́
Schwatz *m* -es, -e *разм.* балбатня́
Schwátzbase *f* -, -n балбатýха, пляткáрка
schwátzen *vt, vi разм.* балбатáць, вярзці́ лухтý [абы-штó]
Schwätzer *m* -s, - *пагардл.* балбатýн
Schwätzeréi *f* -, -en плёткі, балбатня́, пустаслóўе
schwátzhaft, schwätzerisch *a* балбатлі́вы, які́ перакáзвае плёткі
Schwébe *f* - падвéшанае станóвішча; ***in der*** ~ навісý; ***das bleibt in der*** ~ гэ́та застаéцца нявы́рашаным
Schwébebahn *f* -, -en падвéсная чыгýнка
Schwébebalken *m* -s, - *спарт.* бервянó (*у гімнастыцы*)
schwében *vi* (*h, s*) вісéць у павéтры; лунáць; лятáць; ***in Gefáhr*** ~ быць у небяспéцы; ***in höheren Regiónen*** ~ лунáць у вóблаках
schwébend *a* 1) які́ лунáе; які́ лётае; які́ вісі́ць у павéтры 2) нявы́рашаны (*аб пытанні*); незакóнчаны (*працэс і г.д.*)
Schwébezustand *m* -(e)s, -zustände няўстóйлівае [хі́сткае] станóвішча
Schwéde *m* -n, -n швед
schwédisch *a* швéдскі ◊ ***hínter ~en Gardínen sítzen**** сядзéць за крáтамі [у турмé]
Schwéfel *m* -s *хім.* сéра, сéрка; ***sie hálten zusámmen wie Pech und*** ~ ≅ іх вадóй не разальéш
Schwéfelbad *n* -(e)s, -bäder *мед.* сéрная вáнна
Schwéfelerz *n* -es сярні́стая рудá
schwéfelhaltig *a* сярні́сты
Schwéfelkies *m* -es сéрны [жалéзны] калчадáн, піры́т
Schwéfelkohlenstoff *m* -(e)s серавуглярóд
schwéfeln *vt* апрацóўваць сéрай; акýрваць сéрай
Schwéfelquelle *f* - сярні́стая крыні́ца
Schwéfelsäure *f* - сéрная кіслатá
Schwéfelwasserstoff *m* -es *хім.* серавадарóд
Schweif *m* -(e)s, -e 1) хвост; ***mit dem*** ~ ***wédeln*** віля́ць хвастóм 2) *разм.* шлейф
schwéifen 1. *vi* (*s, h*) *высок.* блукáць, хадзі́ць; ***séine Gedánken ~ in die Zúkunft*** ён аддáўся мáрам пра бýдучае **2.** *vt* 1) *тэх.* закругля́ць 2) паласкáць (*бялізну*)
Schwéifstern *m* -s, -e *астр.* камéта
Schwéigeminute *f* -, -n хвілі́на маўчáння
schwéigen* *vi* 1) маўчáць, замаўчáць; ***der Lärm schweigt*** шум заці́х; ***das Féuer schweigt*** агóнь заці́х [патýх] 2) (*von D, über A*) замóўчваць (*што-н.*) ◊ ***in síeben Sprächen*** ~ маўчáць як ры́ба [як магíла]
Schwéigen *n* -s маўчáнне; ***berédtes*** ~ красамóўнае маўчáнне; ***das ~ bréchen**** парýшыць маўчáнне; ***sich in ~ hüllen*** загáдкава [таямні́ча] маўчáць; ~ ***bewáhren [beháupten]*** захóўваць маўчáнне
schwéigend 1. *a* маўклі́вы **2.** *adv* мóўчкі, маўклі́ва
Schwéigepflicht *f* - *юрыд.* забарóна выдавáння (чужы́х) таямні́ц
schwéigsam *a* маўклі́вы
Schwein *n* -(e)s, - свіння́; ***wíldes*** ~ дзік ◊ ***er hat*** ~ *разм.* ямý шанцýе
Schwéinefleisch *n* -es свіні́на
Schwéinehirt *m* -en, -en свінапáс
Schwéinehund *m* -es, -hunde *лаянк.* свалатá, падлю́га, нягóднік
Schwéinemast *f* - адкóрм свінéй
Schweineréi *f* -, -en *разм.* свíнства
Schwéineschmalz *n* -(e)s тóпленае свінóе сáла
Schwéinestall *m* -s, -ställe свінáрнік
Schwéinezucht *f* - свінагадóўля

Schwéinigel *m* -s, - *разм.* свіння́, паску́да
schwéinisch *a разм.* сві́нскі, бру́дны
Schwéinsborste *f* -, -n свіна́я шчэць, свіно́е шчаці́нне
Schwéinsbrust *f* - карэ́йка, свіна́я груды́нка
Schwéinskeule *f* -, -n шы́нка, кумпя́к
schwéinsledern *a* (зро́блены) са свіно́й ску́ры
Schweiß *m* -es, -e пот; ***in ~ geráten**** спаце́ць; ***von ~ tríefen**** абліва́цца по́там; ***das hat viel ~ gekóstet*** гэ́та патрабава́ла мно́га намяга́нняў; ***der ~ bricht aus*** пот выступа́е; ***der ~ rinnt in Strömen*** пот цячэ́ гра́дам; ***in ~ gebádet*** уве́сь у по́це [спаце́лы]; ***im ~e des Ángesichts*** у по́це чала́ 2) *паляўн.* кроў дзічы́ны; кроў саба́кі
Schwéißbrenner *m* -s, - *тэх.* зва́рачны агрэга́т [пая́льнік]
schwéißen *vt тэх.* зва́рваць, вары́ць
Schwéißen *n* -s *тэх.* зва́рка
Schwéißer *m* -s, - зва́ршчык
schwéißgebadet *a* (уве́сь) у по́це
Schwéißhund *m* -(e)s, -e вы́жал
schwéißig *a* по́тны
Schwéißmittel *n* -s *мед.* патаго́нны сро́дак
Schweißnaht *f* -, -nähte зва́рачнае шво
schwéißtreibend *a* патаго́нны
schwéißtriefend уве́сь у по́це, які́ абліва́ецца по́там
Schwéißtropfen *n* -s, - кро́пля по́ту
Schwéizer I *m* -s, - швейца́рац
Schwéizer II *a inv* швейца́рскі (*напр. сыр*)
Schwéizer III *m* -s, - 1) швейца́р 2) бра́мнік (*у каталіцкім касцёле*) 3) дая́р, дагля́дчык жывёлы
schwéizerdeutsch *a* швейца́рская няме́цкая мова; швейца́рскія гаво́ркі няме́цкай мо́вы
schwéizerisch *a* швейца́рскі
schwélen 1. *vi* 1) тлець; ***die Hóffnung schwelt*** надзе́я це́пліцца 2) дымі́цца, капці́ць (*пра лямпу*) **2.** *vt*: ***Harz ~*** гнаць смалу́
schwelgen *vi* (*in D*) атры́млiваць асало́ду, мець асало́ду (*у чым-н.*); займа́цца (*чым-н.*) з вялі́кай ра́дасцю; ***im Überfluss ~*** патана́ць у раско́шы [ро́скашы]; ***in Wónne ~*** упіва́цца шча́сцем [асало́дай]; ***in Erínnerungen ~*** адда́цца ўспамі́нам
Schwélger *m* -s, - гуля́ка; сібары́т
schwélgerisch *a* марнатра́ўны, неапраўда́на шчо́дры
Schwélle *f* -, -n 1) паро́г; ***die ~ j-s Háuses betréten**** пераступі́ць паро́г чыйго́-н. до́ма 2) *чыг.* шпа́ла
schwéllen* 1. *vi* (s) 1) пу́хнуць, ацяка́ць; надува́цца (*пра шчокі, жылы*); ***ein schwéllender Mund*** пу́хлы рот 2) набрыня́ць (*пра пупышкі*) 3) прыбыва́ць (*аб вадзе*) 4) *перан.* напаўня́цца; ***das Herz schwoll vor Begéisterung*** сэ́рца напо́ўнілася захапле́ннем **2.** *vt* надзіма́ць, раздзіма́ць (*ветразі і г.д.*); ***ihm schwillt der Kamm*** *разм.* ён петушы́цца
Schwéllung *f* -, -en 1) пухлі́на 2) апуха́нне; узду́цце
Schwémme *f* -, -n 1) ме́сца купа́ння ко́ней 2) *разм.* піўна́я
schwémmen *vt* 1) купа́ць (*коней*) 2) змыва́ць; нано́сіць (*вадой*) 3) сплаўля́ць (*лес*)
Schwémmland *n* -es, -länder нано́с, нано́сная зямля́
Schwéngel *m* -s, - 1) язы́к (*у звана*) 2) баланcі́р
schwénkbar *a* паваро́тны
Schwénkbereich *m* -s, -e *вайск.* се́ктар абстрэ́лу
schwénken 1. *vt* маха́ць **2.** *vi* (*h, s*) змяня́ць (*напрамак, погляды*)
Schwénkung *f* -, -en 1) разма́хванне 2) паваро́т, зме́на накіру́нку 3) *вайск., спарт.* захо́д плячо́м (*пры павароце строя*)
schwer 1. *a* 1) ця́жкі, масі́ўны, гру́зны; ***ein ~er Pánzer*** ця́жкі танк 2) ця́жкі, сур’ёзны; ***éine ~e Kránkheit*** ця́жкая хваро́ба; ***éine ~e Áufgabe*** ця́жкая зада́-

ча; ~ ***krank*** ця́жка хво́ры; ~ ***behíndert [schwérbehindert]*** (інвалі́д) з ця́жкімі пашко́джаннямі, непрацаздо́льны 3) ця́жкі, мо́цны, насы́чаны (*пра ўдар, напоі*); ***~e Getränke*** мо́цныя напо́і; ***éine ~e Luft*** ця́жкае паве́тра **2.** *adv* ця́жка, з ця́жкасцю, насі́лу; ***er ist ~ von Begríff*** ён насі́лу [ле́дзьве] разуме́е; ***er hört*** ~ ён тугі́ на ву́ха; ~ ***átmen*** ця́жка ды́хаць; ~ ***beláden*** ця́жка нагру́жаны, прыгне́чаны, заклапо́чаны; ~ ***bewáffnet*** ця́жка ўзбро́ены; ~ ***fállen**** дава́цца ця́жка; ~ ***hálten**** быць ця́жкім [нялёгкім]; ~ ***néhmen**** мо́цна браць да галавы́; ця́жка [балю́ча] перажыва́ць што-н. [рэагава́ць на што-н.]; ~ ***verdáulich*** цяжкастра́ўны; ~ ***verständlich*** незразуме́лы, малазразуме́лы; ~ ***verträglich*** няўжы́ўчывы, незгаво́рлівы; ~ ***verwúndet*** ця́жка пара́нены; ***érblich ~ belástet*** з ве́льмі дрэ́ннай спа́дчынай ◊ ***áller Ánfang ist ~*** ≅ ця́жкі то́лькі пача́так

Schwérarbeiter *m* -s, - рабо́чы, які́ заня́ты на ця́жкай рабо́це

Schwérathletik *f* - *спарт*. ця́жкая атле́тыка

Schwérbeschädigte *sub m, f* -n, -n інвалі́д

Schwére *f* - 1) цяжа́р, ця́жкасць; ***das Gesétz der ~*** *фіз*. зако́н прыцягне́ння 2) ця́жкасць, сур'ёзнасць (*хваробы і г.д.*); суро́васць; ***die ~ des Verbréchens*** ця́жкасць злачы́нства

schwérelos *a* бязва́жкі

Schwérelosigkeit *f* - бязва́жкасць, бязва́жкі стан

Schwérenöter *m* -s, - сэрцае́д

schwérfällig *a* непаваро́тлівы, няўклю́дны; груа́сткі

Schwérfälligkeit *f* - непаваро́тлівасць, нязгра́бнасць, няўклю́днасць

Schwérgewicht *n* -s 1): ***das ~ auf etw. (A) légen*** надава́ць чаму́-н. гало́ўную ўва́гу 2) *спарт*. ця́жкая вага́ (*вагавая катэгорыя*)

Schwérgewichtler *m* -s, - спарстме́н ця́жкай вагі́; *разм*. цяжкавагаві́к (*баксёр, барэц, штангіст*)

Schwérgewichtsklasse *f* -, -n *спарт*. катэ́горыя ця́жкай вагі́

schwérhörig *a* - тугі́ на ву́ха, глухава́ты

Schwérhörigkeit *f* - глухата́

Schwérindustrie *f* -, -ri¦en ця́жкая прамысло́васць

Schwérkraft *f* - *фіз*. сі́ла цяжа́ру; прыцягне́нне

Schwérlastzug *m* -(e)s, -züge цяжкава́гавы цягні́к

schwérlich *adv* наўра́д ці

Schwérmaschinenbau *m* -s ця́жкае машынабудава́нне

Schwérmut *f* - туга́, марко́та, сму́так, марко́тны настро́й

schwérmütig *a* пану́ры, су́мны, меланхалі́чны; ~ ***wérden*** замарко́ціцца, затужы́ць, зажуры́цца, зану́дзіцца

Schwéröl *n* -(e)s, -e ця́жкае гару́чае; ды́зельнае гару́чае

Schwérpunkt *m* -s, -e 1) *фіз*. цэнтр цяжа́ру 2) су́тнасць, са́мае істо́тнае; ***hier liegt der ~ der Fráge*** су́тнасць пыта́ння у гэ́тым; ***die ~e der Industríe*** вузлавы́я галі́ны прамысло́васці 3) *вайск*. напра́мак гало́ўнага ўдару (*у наступленні*); асно́ўныя намага́нні (*у абароне*); ***die Bíldung des ~es éinleiten*** наме́ціць напра́мак гало́ўнага ўда́ру [асно́ўных намага́нняў]

Schwérpunktarbeit *f* -, -en першачарго́вая [гало́ўная, асно́ўная] рабо́та

Schwérpunktaufgabe *f* -, -n найважне́йшая [са́мая ва́жная, гало́ўная] зада́ча

Schwert *n* -(e)s, -er меч; ***ein blánkes ~*** вднуты меч; ***das ~ zíehen**** вы́няць меч; ***das ~ in die Schéide stécken*** укла́сці меч у но́жны ◊ ***wer das ~ nimmt, der soll durchs ~ úmkommen*** *бібл*. хто во́зьме меч, ад мяча́ і загі́не; ***das ~ des Dámokles schwebt über ihn*** над ім вісі́ць дамо́клаў меч

Schwértlili¦e *f* -, -n *бат*. каса́ч

Schwértstreich *m* -(e)s, -e уда́р мячо́м; ***óhne ~*** без бо́ю (*тс.перан.*)

Schwérverbrecher *m* -s, - крымінальны

злачы́нец

schwérwiegend *a* ва́жкі, сур’ёзны; ***~es Bedénken*** сур’ёзныя апасе́нні

Schwéster *f* -, -n 1) сястра́ 2) медсястра́

Schwésteranstalt *f* -, -en ро́днаснае прадпрые́мства (*аднаго тыпу*)

schwésterlich 1. *a* сястры́нскі **2.** *adv* па сястры́нскі, як сястра́

Schwésterliebe *f* - любо́ў сястры́

Schwésternliebe *f* - любо́ў памі́ж сёстрамі, узае́мная любо́ў сясцёр

Schwésternschaft *f* -, -en 1) *зборн.* сёстры 2) калекты́ў (медыцы́нскіх) сясцёр 3) жано́чая абшчы́на (*якая мае дабрачынныя мэты*)

Schwésterschiff *n* -(e)s, -e аднаты́пнае су́дна

schwieg *impf ад* schwéigen*

Schwíegereltern *pl* бацькі́ му́жа [жо́нкі]

Schwíegermutter *f* -, -mütter 1) цёшча 2) свякро́ўка

Schwíegersohn *m* -(e)s, -söhne зяць

Schwíegertochter *f* -, -töchter няве́стка

Schwíegervater *m* -s, -väter 1) цесць 2) свёкар

Schwíele *f* -, -n мазо́ль

schwíerig *a* цяжкі́, тру́дны, цяжкава́ты, складаны; ***éine ~e Sáche*** ця́жкая [склада́ная] спра́ва 2) ця́жкі (*пра характар*); ***er wird ~*** ён пачына́е рабі́ць [ствара́ць] перашко́ды

Schwíerigkeit *f* -, -en ця́жкасць; ***~en aus dem Wége räumen*** пераадо́льваць [устараня́ць] перашко́ды; ***j-m ~en máchen [beréiten, in den Weg légen]*** рабі́ць [ствара́ць] каму́-н. перашко́ды [ця́жкасці]; ***auf ~en stößen**** натыка́цца [натрапля́ць] на ця́жкасці

schwillt *präs.* ад schwéllen

Schwímmanstalt *f* -, -en 1) купа́льня 2) шко́ла пла́вання

Schwímmanzug *m* -(e)s, -züge купа́льнік, купа́льны касцю́м

Schwímmart *f* -, -en стыль [спо́саб] пла́вання

Schwímmbad *n* -(e)es, -bäder басейн, (грама́дская) купа́льня

Schwímmbecken *n* -s, - (закры́ты) басе́йн для пла́вання

Schwímmblase *f* -, -n пла́вальны пузы́р (*у рыб*)

Schwímmdock *n* -s, -e *i* -s *марск.* плыву́чы док

Schwímmmeister [Schwimm-Meister] *m* -s, - 1) чэмпіён па пла́ванні 2) выкла́дчык пла́вання

schwímmen* *vi* (*s, h*) 1) пла́ваць, плыць, плы́сці; ***es schwimmt mir vor den Áugen*** у мяне́ ўсё злiва́ецца [плыве́] пе́рад вачы́ма [вачамі] ◊ ***in Überfluss ~*** пла́ваць як сыр у ма́сле 2) *разм.* пла́ваць (*дрэнна ведаць што-н.*)

Schwímmen *n* -s пла́ванне

schwímmend *a* плыву́чы, які́ пла́вае

Schwímmer *m* -s, - 1) плыве́ц 2) папла-во́к, буёк

schwímmfähig *a* плыву́чы

Schwímmfertigkeit *f* - уме́нне пла́ваць

Schwímmgürtel *m* -s, - (вы)ратава́льны по́яс

Schwímmhalle *f* -, -n закры́ты басе́йн (для пла́вання)

Schwímmhose *f* -, -n *спарт.* пла́ўкі

Schwímmstadion *n* -s, -di¦en во́дная ста́нцыя, во́дны стадыён; басе́йн для пла́вання

Schwímmtraining [-ˈtrɛ:- *i* -ˈtre:-] *n* -s, -s трэніро́ўка па пла́ванні

Schwímmtrikot [-triˈko:] *m, n* -s, -s купа́льны касцю́м

Schwímmunterricht *m* -(e)s навуча́нне пла́ванню

Schwímmvogel *m* -s, -vögel вадапла́ўная пту́шка

Schwímmweste *f* -, -n выратава́льная (ко́ркавая) камізэ́лька

Schwíndel *m* -s 1) галавакружэ́нне; ***er ist von ~ befällen*** у яго́ галавакружэ́нне, у яго́ кру́жыцца галава́ 2) ашука́нства; ***ein áufgelegter [áusgemachter] ~*** відаво́чнае ашука́нства; ***láuter fáuler ~*** там адно́ ашука́нства 3): ***was kóstet der gánze ~?*** *разм.* ко́лькі кашту́е ўся гэ́тая дро́бязь? 4) ***~ errégend*** галавакру́жны

Schwíndelanfall *m* -(e)s, -fälle пры́ступ галавакружэ́ння

Schwindeléi *f* -, -en *разм.* падма́н, ашука́нства

schwíndelerregend *a* галавакру́жны

schwíndelfrei *a* не схільны да галавакружэ́ння

Schwíndelgefühl *n* -s адчува́нне, галавакружэ́ння

Schwíndelgeschäft *n* -(e)s, -e жу́льніцкае прадпрые́мства; афёра

schwíndelhaft *a* махля́рскі, ашука́нскі

schwínd(e)lig *a* галавакру́жны (*тс. перан.*); ***mir wúrde ~*** у мяне́ закружы́лася галава́

schwíndeln 1. *vi* махлява́ць, ашу́кваць, хлусі́ць **2.** *vimp*: ***es schwíndelt mir*** у мяне́ кру́ціцца ў галаве́

schwíndelnd *a* галавакру́жны

schwínden* *vi* (*s*) 1) змянша́цца, зніка́ць 2) усыха́ць, збяга́цца (*пра тканіну*)

Schwíndler *m* -s, - махля́р, ашука́нец, афяры́ст

Schwíndsucht *f* - сухо́ты, туберкулёз; ***galoppíerende ~*** скараце́чныя сухо́ты; ***geschlóssene [óffene] ~*** закры́тая [адкры́тая] фо́рма туберкулёзу

schwíndsüchtig *a* сухо́тны, туберкулёзны

Schwínge *f* -, -n 1) махаво́е пяро (*у птушак*) 2) *pl* кры́лы; ***die ~n entfálten*** распасце́рці кры́лы (*тс. перан.*)

schwíngen* 1. *vt* 1) маха́ць, разма́хваць; ***die Wáffen ~*** пагража́ць збро́яй 2) *с.-г.* ве́яць **2.** *vi* гайда́цца, хіста́цца **3. ~, sich** 1) узлята́ць 2) (*über A*) пераско́чыць (*цераз што-н.*); ***sich aufs Pferd ~*** ускочыць на каня́ 3) (*auf D*) хіста́цца (*на чым-н.*)

Schwíngung *f* -, -en 1) гайда́нне, хіста́нне, вага́нне; вібра́цыя 2) абарачэ́нне, абаро́т

Schwips *m* -es, -e *разм.* лёгкае ап'яне́нне; ***éinen ~ háben*** быць пад ча́ркай [му́хай]

schwírren *vi* (*h, s*) 1) свіста́ць, гусці́, (пра)ляце́ць (са свістам); ***schwirr!*** *разм.* выбіра́йся! 2) раі́цца (*пра пчолы, думкі*); ***mir schwirrt der Kopf (von D)*** у мяне́ галава́ кру́ціцца (*ад чаго-н.*)

Schwítzbad *n* -es, -bäder ла́зня (*з парай*)

schwítzen *vi, vt* паце́ць; ***vor Angst ~*** адчува́ць пані́чны страх; ***am gánzen Körper ~*** прапаце́ць наскро́зь; ***j-n ~ lássen**** увагна́ць каго́-н. у пот

Schwítzmittel *n* -s, - патаго́нны сро́дак, патаго́ннае

schwítzig *a* по́тны, у(с)паце́лы

schwófen *vi разм.* скака́ць, танцава́ць

Schwof *m* -s, -e *разм.* 1) хвост 2) та́нцы, ско́кі (*у парку, на плошчы*)

schwoll *impf ад* schwéllen*

schwor *impf ад* schwören*

schwören* *vt, vi* 1) кля́сціся, прысяга́ць; ***bei séiner Éhre ~*** кля́сціся сваі́м го́нарам; ***Tréue ~*** кля́сціся ў ве́рнасці 2) прысяга́ць, дава́ць прыся́гу 3) (*zu D*) аб'яўля́ць сябе́ прыхі́льнікам (*каго-н., чаго-н.*)

schwul *a груб.* гомасексуа́льны

schwül *a* спяко́тны, гара́чы, задуі́шлівы

Schwüle *f* - 1) духата́, спяко́та 2) прыгне́чанасць, упа́дак ду́ху

Schwulität *f* -, -en, *часцей pl разм.* ця́жкае стано́вішча; ***in ~ geráten**** папа́сці [тра́піць] у ця́жкае стано́вішча, апыну́цца ў ця́жкім стано́вішчы

Schwulst *m* -es, Schwülste пухлі́на, ацёк 2) пы́ха, пыхлі́васць, напы́шлівасць

schwülstig *a* напы́шлівы, пыхлі́вы, высакамо́ўны

Schwülstigkeit *f* - напы́шлівасць, пыхлі́васць, высакамо́ўнасць

schwúmm(e)rig *a дыял.* 1) жу́дасны 2) галавакру́жны

Schwund *m* -es 1) стра́та, знікне́нне 2) *мед.* атрафі́я 3) усу́шка, уса́дка 4) *радыё* затуха́нне

Schwung *m* -(e)s, Schwünge 1) узма́х, разма́х, палёт 2) натхне́нне, узды́м, пары́ў; ***~ háben*** мець шыро́кі разма́х; ***er ist héute in ~*** ён сёння ва ўда́ры; ***j-n in ~ bríngen**** разварушы́ць каго́-н. (*прымусіць працаваць*); ***die Sáche kommt in ~*** спра́ва зру́шылася з ме́сца

3) тэмп (*работы*) 4) *разм.* збóрышча, кýч(к)а; ***der gánze*** ~ усé; усś кампáнія
Schwúngbrett *n* -(e)s, -er трамплíн
schwúnghaft *a* 1) захаплśльны, пóўны запáлу [захаплéння, уздыму] 2) ажыўлены, жвáвы (*пра гандаль*)
Schwúngkraft *f* - 1) *фіз.* цэнтрабéжная сíла 2) энéргія, дух (*войска*); ***der Erfólg gab ihm néue*** ~ пóспех натхнíў ягó [надáў ямý нóвую сíлу]
schwúnglos *a* вялы, без уздыму
Schwúngrad *n* -s, -räder *тэх.* махавíк, махавóе кóла
schwúngvoll *a* 1) палымяны, пáлкі, жвáвы, натхнёны 2) бóйкі (*пра гандаль*) 3) размáшысты
Schwupp *m* -(e)s, -e, **Schwupps** *m* -es, Schwüpse штуршóк
schwur *impf ад* schwören*
Schwur *m* -s, Schwüre клятва, прысяга; ***éinen ~ áblegen [léisten, tun*]*** паклясціся, прынéсці прысягу; ***éinen ~ bréchen* [verlétzen]*** парýшыць клятву [прысягу]
Schwúrgericht *n* -s, -e суд прысяжных
Science-Fiction [Sciencefiction] ['saiəns'fikʃn] *f* - навукóва-фантастычная літаратýра
Seal [si:l] *m* -s, -s 1) марскí кóцік 2) кóцік (*футра*)
Seance [se'ãs(ə)] *f* -, -cen [-sən] (спірытычны) сеáнс
Sech *n* -(e)s, -e *с.-г.* разéц, сашнíк, ляméш
sechs *num.* шэсць, шасцёра
Sechs *f* -, -en (*лічба*) шэсць, шасцёрка
Séchs¦eck *n* -s, -e шасцікýтнік, шасцівугóльнік
séchs¦eckig *a* шасцікýтны, шасцівугóльны
Séchser *m* -s, - шэсць, шасцёрка (*напр., нумар аўтобуса*); ***kéinen ~ wert sein*** не быць вáртым і шэлега
séchsfach 1. *a* шасціразóвы **2.** *adv* шасціразóва, у шэсць разóў
séchsflächig *a* шасцігрáнны
séchschundert *num* шэсцьсóт
séchsmal *adv* шэсць разóў, у шэсць разóў
Séchstagewoche *f* -, -n шасцідзёнка
sechst: ***zu*** ~ ушасцёх; ушасцярых
séchste *num* шóсты
séchstel *num*: ***ein*** ~ аднá шóстая
Séchstel *n* -s, - шóстая чáстка
séchzehn *num* шаснáццать
séchzig *num* шэсцьдзесят
Séchziger *m* -s, - мужчына ва ўзрóсце ад 60 да 70 гадóў
Sedimént *n* -s, -e 1) *мед.* асáдак, адстóй 2) *геал.* адклáды, напластавáнне, наслаéнне
See I *f* -, Sé¦en мóра; ***zur*** ~ на мóры; мóрам; ***auf óffener [hóher]*** ~ у адкрытым мóры; ***an der*** ~ на бéразе мóра; ***in ~ géhen* [stéchen*]*** выхóдзіць у мóра, адпраўляцца ў марскóе плáванне; ***die fáule*** ~ штыль, бязвéтрые; ***éine schwére*** ~ бурлíвае [бýрнае] мóра; ***schwére [gróbe] ~ ging über das Schiff*** велізáрная хвáля набéгла на карабéль
See II *m* -s *i* Sé¦es, Sé¦en вóзера
Séeadler *m* -s, - : *заал.* ***geméiner*** ~ арлáнбелахвóст
Séebad *n* -(e)s, -bäder 1) прымóрскі курóрт 2) марскóе купáнне
Séebär *m* -en, -en 1) марскí кóцік 2) *жарт.* марáк
sée¦erfahren *a* бывáлы, вóпытны (*пра марака*)
Séefahrer *m* -s, - мараплáвец, марáк
Séefahrt *f* -, -en 1) мараплáванне, марскóе суднахóдства 2) паéздка мóрам; круíз
séefest *a* не схíльны да марскóй хварóбы
Séefisch *m* -(e)s, -e марскáя рыба
Séefischerei *f* - марскóе рыбалóўства
Séeflugzeug *n* -(e)s, -e гідрасамалёт
Séeflugzeugträger *m* -s, - авіянóсец
Séegang *m* -(e)s, -gänge хвалявáнне на мóры
Séegefecht *n* -s, -e марскáя бíтва [батáлія]
séegestützt *a* марскóга базíравання (*пра ракеты і да т.п.*)
Séehafen *m* -s, -häfen марскí порт
Séehund *m* -(e)s, -e *заал.* цюлéнь
Séehundtran *m* -(e)s вóрвань, цюлéневы тлушч
Sée¦igel *m* -s, - *заал.* марскí вóжык

séeklar *a* гатóвы да вы́хаду ў мóра (*пра судна*)

séekrank *a* які́ хварэ́е на марскýю хварóбу

Séele *f* -, -n 1) душá; ***aus tíefster ~*** ад усёй душы́ [глыбіні́ душы́]; ***das brennt mir auf der ~*** гэ́та мýчыць мяне́ [крóіць душý]; ***sich (D) etw. von der ~ herúntersprechen**** вы́сказаць, што ёсць на душы́, аблягчы́ць душý; ***sich in die ~ hinéin schämen*** сарóмецца да глыбіні́ душы́; ***die ~ híngeben* [áushauchen]*** вы́пусціць дух, памéрці, аддáць Бóгу душý; ***er ist mit Leib und ~ bei der Árbeit*** ён увéсь у рабóце; ***sie sind ein Herz und éine ~*** яны́ жывýць душá ў душý; ***éine ~ von einem Ménschen*** душá-чалавéк 2): ***kéine ~ war zu séhen*** не былó відáць ні аднóй душы́ 3) *бат.* буйміна 4) *тэх.* стры́жань; жы́ла (*кабеля*) 5) *вайск.* канáл (*дула*) ◊ ***sich (D) die ~ aus dem Léibe wárten*** бяскóнца дóўга чакáць; ***j-m etw. auf die ~ bínden**** пераканáўча прасі́ць кагó-н. заня́цца [пацікáвіцца] чым-н.

Séelenangst *f* - вялі́кі страх

Séelenfrieden *m* -s душэ́ўны спакóй

séelenfroh *a* вéльмі ўзрáдаваны [усцéшаны]

Séelengröße *f* - душэ́ўная вéліч

séelen(s)gut *a* (вéльмі) дóбры (душóю); ***ein ~er Kerl*** дабрáк

séelenlos *a* бяздýшны

Séelenruhe *f* - душэ́ўны спакóй, лагóднасць

Séelenzustand *m* -(e)s, -zustände душэ́ўны стан

Séeleute *pl* маракі́, матрóсы

séelisch *a* душэ́ўны, шчы́ры; псіхі́чны

Séelöwe *m* -n, -n *заал.* марскі́ леў

Séelsorge *f*- душпáстырства, клóпат пра ратавáнне душ

Séelsorger *m* -s, - духóўнік, пáстыр

Séeluftstreitkräfte *pl* авія́цыя ваéнна-марскóга флóту

Séemacht *f* -, -mächte марскáя дзяржáва

Séemann *m* -(e)s, -leute *i* -männer марáк, мараплáўца

séemännisch *a* марскі́, марáцкі

Séemeile *f* -, -n марскáя мі́ля

Séenot *f* - бéдства на мóры, караблекрушэ́нне; ***in ~ geráten**** быць заспéтым бéдствам (*на моры*)

Séenplatte *f* -, -en азёрны край

Séepferdchen *n* -s, - *заал.* марскі́ кóнік

Séeräuber *m* -s, - (марскі́) пірáт

Séerose *f* -, -n *бат.* бéлы гарлáчык

Séerüstung *f* -, -en марскóе ўзбраéнне

Séeschiff *n* -(e)s, -e марскóе [акія́нскае] сýдна

Séeschlacht *f* -, -en марскáя бі́тва

Séesoldat *m* -en, -en салдáт марскóй пяхóты

Séestadt *f* -, -städte прымóрскі гóрад

Séestreitkräfte *pl* ваéнна-марскі́я сі́лы

Séestützpunkt *m* -(e)s, -e ваéнна-марскáя бáза

Séetang *m* -s, -e марскáя вóдарасць

séewärts *adv* (у напрáмку) да мóра

Séeweg *m* -(e)s, -e марскі́ шлях; ***auf dem ~*** мóрам, па мóры

Séewesen *n* -s марскáя спрáва

Séewind *m* -(e)s, -e марскі́ вéцер

Séezeichen *n* -s, - марскі́ навігацы́йны знак

Ségel *n* -s, - вéтразь, пáрус; ***die ~ híssen [béisetzen, sétzen, áufziehen*]*** падня́ць [пастáвіць, нацягнýць] вéтразі ◊ ***álle ~ béisetzen*** *перан.* пусці́ць у ход усé срóдкі; ***die ~ réffen [bérgen*, éinziehen*]*** зняць [скруці́ць, памéншыць] вéтразі; ***die ~ klar máchen*** падня́ць вéтразі, падрыхтавáць сýдна да плáвання [бóю]; ***únter ~n géhen**** плыць пад вéтразямі; ***mit vóllen ~n fáhren**** ісці́ на ўсі́х вéтразях (*тс. перан.*)

Ségelboot *n* -(e)s, -e я́хта, пáруснік, сýдна з вéтразямі

Ségelfahrt *f* -, -en плáванне з вéтразямі

ségelfertig *a* гатóвы да адплыцця́

Ségelflieger *m* -s, - планеры́ст

Ségelflug *m* -(e)s, -flüge плані́руючы палёт, палёт на планёры

Ségelflugsport *m* -(e)s планёрны спорт

Ségelflugzeug *n* -(e)s, -e *ав.* планёр

ségeln *vi* (*h, s*) 1) плы́сці [плыць, ісці́] пад ве́тразямі 2) *ав.* луна́ць

Ségelregatta *f* -, -tten я́хтавая рэга́та

Ségelschiff *n* -(e)s, -e су́дна з ве́тразямі; па́руснік

Ségelschlitten *n* -s, - бу́ер

Ségelsport *n* -(e)s па́русны спорт

Ségeltuch *n* -(e)s, -e парусі́на

Ségen *m* -s, - 1) благаславе́нне, бласлаўле́нне; ***den ~ über j-n spréchen**** благаславі́ць каго́-н. 2) благаславе́нне, ухва́ла, зго́да; ***séinen ~ zu etw. (D) gében**** дава́ць сваю́ зго́ду [благаславі́ць] на што-н.; ***méinen ~ hat er!*** *жарт.* я яго́ благаслаўля́ю!, я не су́праць! 3) шча́сце, уда́ча; раско́ша, любата́; ***das geréicht ihm zum ~*** гэ́та яму́ на кары́сць; ***das ist der gánze ~?*** *разм.* і гэ́та ўсё?, то́лькі і ўсяго́?; ***das bringt kéinen ~*** гэ́та шча́сця не прынясе́

Ségen bríngend *a* благаслаўлёны; кары́сны, пасьпяхо́вы, дабратво́рны

Ségenswunsch *m* -(e)s, -wünsche до́брае пажада́нне

Ségge *f* -, -n *бат.* асака́

Ségler *m* -s, - 1) су́дна з ве́тразямі, па́руснік 2) мара́к [чалаве́к], які́ пла́вае на па́русніку

Segmént *n* -s, -e сегме́нт

ségnen *vt* бласлаўля́ць, багаслаўля́ць; дава́ць зго́ду (*на што-н.*) ◊ ***in geségneten Úmständen sein*** быць у ціка́вым стано́вішчы (*аб цяжарнай*)

Ségnung *f* -, -en благаславе́нне, бласлаўле́нне

séhen* **1.** *vi* глядзе́ць, ба́чыць; ***in den Spíegel ~*** глядзе́ць у люстэ́рка; ***in die Sónne ~*** глядзе́ць на со́нца; ***aus dem Fénster [durch das Fénster (hináus)] ~*** глядзе́ць з акна́; ***sich nach j-m fast blind ~, sich (D) die Áugen aus dem Kópf(e) ~*** прагледзе́ць усе́ во́чы; ***j-m ähnlich ~*** быць падо́бным на каго́-н.; ***nach dem Réchten ~*** глядзе́ць за пара́дкам; ***er lässt sich (D) nicht in die Kárten ~*** ён не выдае́ сваі́х пла́наў **2.** *vt* ба́чыць; ***scharf ~*** до́бра ба́чыць, быць зо́ркім; ***~ lássen**** пака́зваць; ***sich ~ lássen**** пака́звацца; ***ich hábe ihn kómmen ~*** я ба́чыў, як ён прыйшо́ў; ***séhe ich récht?*** каго́ [што] я ба́чу?; ***er sah sich gezwúngen, das zu tun*** ён быў вы́мушаны гэ́та зрабі́ць; ***er sieht es gern, wenn man pünktlich ist*** ён лю́біць пунктуа́льнасць ◊ ***wéiße Mäuse ~*** ≅ напі́цца, набра́цца як жа́ба бало́та; ***er sieht Gespénster*** яму́ ўсё мро́іцца **3. ~, sich** ба́чыцца, сустрака́цца

Séhen *n* -s зрок; ***ihm vergíng Hören und ~*** у яго́ адбі́ла слых і зрок, ён пераста́ў узва́жваць

séhens|wert, ~würdig *a* славу́ты, ва́рты ўва́гі

Séhenswürdigkeit *f* -, -en славу́тасць; ціка́вая мясці́на

Séher *m* -s, - праро́к, празо́рца

Séhfeld *n* -(e)s, -er *фіз.* по́ле зро́ку

séhgeschädigt *a* інвалі́д па зро́ку

Séhkraft *f* -, -kräfte зрок, сі́ла зро́ку

Séhkreis *m* -es, -e далягля́д, ба́чны гары́зо́нт

Séhloch *n* -(e)s, -löcher зрэ́нка

Séhne *f* -, -n 1) сухажы́лле; ***die ~ zérren*** расцягну́ць сухажы́лле 2) цаціва́ 3) *матэм.* хо́рда

séhnen, sich (*nach D*) 1) тужы́ць (*па кім-н.*) 2) імкну́цца (*да каго-н., да чаго-н.*); пра́гнуць (*чаго-н.*)

Séhnenzerrung *f* -, -en *мед.* расцяжэ́нне сухажы́лля

Séhnerv *m* -s, -en *анат.* зро́кавы нерв

séhnig *a* жы́лісты

séhnlich *a* запаве́тны

Séhnsucht *f* - (*nach D*) 1) туга́ 2) мо́цнае імкне́нне, мо́цнае жада́нне (*да каго-н., да чаго-н.*); ***nach j-m [etw.] (D) ~ bekómmen**** зну́дзіцца, засумава́ць (*па кім-н., чым-н*); ***er vergéht vor ~*** ён зво́дзіцца ад тугі́ [нуды́, сму́тку]

séhnsüchtig, séhnsuchtsvoll *a* по́ўны тугі́, по́ўны (па́лкага) жада́ння

Séhorgan *m* -s, -e о́рган зро́ку

sehr *adv* ве́льмі, на́дта, ду́жа; ***so ~*** гэ́так (мо́цна); ***zu ~*** зана́дта, залі́шне; ***bítte ~!***

калі ла́ска!, прашу́; ***dánke ~!*** вялі́кі дзя́куй!; ~ ***schön!*** цудо́ўна!

Séhrohr *n* -(e)s, -röhre перыско́п

Séhschärfe *f* -, -n вастрыня́ зро́ку

Séhvermögen *n* -s зрок, здо́льнасць ба́чыць

Séhweite *f* -, -n мяжа́ зро́ку, по́ле зро́ку

sei *präs conj ад* sein*

seicht *a* 1) плы́ткі, ме́лкі, неглыбо́кі 2) павярхо́ўны, пусты́; ***~es Geréde*** пусты́я размо́вы

seid *präs ад* sein*

Séide *f* -, -n шоўк, ядва́б; ***mit ~ gefüttert*** на шаўку́; ~ ***trágen**** хадзі́ць у шаўку́

Séidel *n* -s, - ку́фель, ку́халь; ***ein ~ Bier*** ку́фель пі́ва

séiden *a* шаўко́вы, ядва́бны; ***die Sáche hängt an éinem ~en Fáden*** спра́ва вісі́ць на валаску́

Séidenbau *m* -s шаўкаво́дства

Séidenpapier *n* -s, -e папяро́сная папе́ра

Séidenraupe *f* -, -n шаўкаві́чны чарвя́к

Séidenspinner *m* -s, - шаўкапра́д

Séidenspinnerei *f* -, -en шаўкапрадзі́льная фа́брыка

Séidenstickerei *f* -, -n вышыва́нне шо́ўкам

Séidenstoff *m* -(e)s, -e шоўк, ядва́б, шаўко́вая ткані́на

Séidenzucht *f* - шаўкаво́дства

séidig *a* шаўкаві́сты

Séife *f* -, -n мы́ла

séifen *vt* мы́ліць, намы́льваць

Séifenblase *f* -, -n мы́льны пузы́р, мы́льная бу́рбалка

Séifenfabrik *f* -, -en мылава́рны заво́д, мылава́рня

Séifenlauge *f* - мы́льны шчо́лак

Séifenschaum *m* -(e)s мы́льная пе́на

Séifen|schale *f* -, -n мы́льніца

Séifensieder *m* -s, - мылава́р ◊ ***jetzt geht mir ein ~ auf!*** *жарт.* цяпе́р мне ўсё зразуме́ла [я́сна]

séifig *a* мы́льны, як мы́ла

Séihe *f* -, -n сі́тца, цадзі́лка

séihen *vt* працэ́джваць

Seil *n* -(e)s, -e лі́на, кана́т; трос ◊ ***am gléichen ~ zíehen**** дзе́йнічаць супо́льна [суме́сна, ра́зам], быць заадно́

Séilbahn *f* -, -en кана́тная падве́сная даро́га

Séilbrücke *f* -, -n лі́навы [кана́тны] мост

Séiler *m* -s, - кана́тчык, ліна́р

Séiltänzer *m* -s, - акраба́т-канатахо́дца

sein* I 1. *vi* (s) 1) быць, існава́ць; ***es sind*** ёсць, быва́юць; ***das kann doch nicht ~*** гэ́та немагчы́ма, гэ́тага не мо́жа быць; ***kann ~ !, mag ~!*** мо́жа бы́ць!, магчы́ма!; ***das braucht nicht sofórt zu ~*** гэ́та не да спе́ху; ***etw. ~ lássen**** пакі́нуць які́-н. наме́р; ***lass das ~!*** пакі́нь гэ́та, *разм.* кінь гэ́та!; ***kéiner will's gewésen ~*** ніхто́ не хо́ча прызна́цца (*у тым, што ён зрабіў*); ***wie dem auch sei*** як бы там ні было́; ***ihm ist es nur ums Geld*** яго́ ціка́вяць то́лькі гро́шы; ***es ist an ihm (etw. zu tun)*** цяпе́р яго́ ча́рга (што́сьці зрабі́ць); ***ihr gewésener Mann*** яе́ былы́ муж 2) быць, знахо́дзіцца; ***er ist da*** ён тут; ***er ist nicht da*** яго́ тут няма́; ***in Betríeb ~*** быць у эксплуата́цыі 3) пахо́дзіць, быць ро́дам (*ад-куль-н.*) 4) быць, з’яўля́цца (*у функцыі звязкі*); ***es war kalt*** было́ хо́ладна; ***sie ist krank*** яна́ хво́рая 5) *з inf + zu указвае на павіннасць або магчымасць*: ***díeses Buch ist zu káufen [zu háben]*** гэ́тую кні́жку магчы́ма [мо́жна] купі́ць; ***die Áufgabe ist zu lösen*** зада́нне неабхо́дна [трэ́ба] вы́канаць **2.** *дапаможны дзеяслоў, які ўжываецца для ўтварэння перфекта і плюсквамперфекта*

sein II *pron poss m* (*f* séine, *n* séin, *pl* séine; *без.наз. m* séiner, *f* séine, *n* séines, *pl* séine) яго́; *пры ўказанні на прыналежнасць да дзейніка:* свой (свая́, сваё, сваé); ***sie nahm ~ Buch*** яна́ ўзяла́ яго́ кні́гу; ***er gab ihr ~ Buch*** ён даў ёй сваю́ кні́гу; ***er tut ~ Möglichtes*** ён ро́біць усё магчы́мае; ***álles zu ~er Zeit*** усё ў свой час

Sein *n* -s быццё, існава́нне; ***das ~ bestímmt das Bewússtsein*** быццё вызнача́е свядо́масць

Séine *sub* ***der ~ [die ~, das ~, die ~n]*** ягó; *пры ўказанні на прыналежнасць да дзейніка:* свой (свая́, сваё, сваé); ***die ~n*** ягó блíзкія [рóдныя]; ***sie wúrde die ~*** янá стáла ягó жóнкай; ***er hat ímmer das ~ getán*** ён заўсёды выкóнваў свой абавя́зак

séiner 1. *pron pers* (*G*) ад er **2.** *pron poss* (*без наз.*) ягó

Séiner *m* -s, - сéйнер (*невялікае рыбалоўнае судна*)

séinerseits *adv* з ягó бóку, што да ягó

séinerzeit *adv* у свой час, свайгó чáсу

séinerzeitig *a* кóлішні, тагачáсны; той

séinesgleichen *a inv* такí як ён, падóбны да ягó; падóбны да сябé; ***er hat nicht ~*** ямý нямá рóўных; ***Léute ~ pflégen so zu hándeln*** лю́дзі, падóбныя да ягó, звычáйна так і дзéйнічаюць

séinetwegen *adv* 1) дзéля ягó, праз ягó 2) на ягó дýмку [пóгляд]

séinetwillen: ***um ~*** дзéля ягó, з-за ягó, праз ягó

séinige: ***der [die, das]*** ~ ягó

Séinige: ***das ~*** *гл.* Séine; ***er hat das ~ getán*** ён сваё зрабíў

séismisch *a* сейсмíчны

Seismologíe *f* - сейсмалóгія

seit 1. *prp* (*D*) 1) (*з пэўнага часу*); ***~ díesem Tag*** з гэ́тага дня; ***~ géstern*** з учарáшняга дня; ***~ kúrzem*** нядáўна; ***~ lánger Zeit*** ужó даўнó; ***~ dámals*** з тых часóў; ***~ wann?*** з якóга чáсу?; ужó … як (*пра час*); ***~ zehn Jáhren bin ich in Minsk*** (ужó) дзéсяць гадóў, як я ў Мíнску **2.** *cj разм.* з тагó чáсу як, з той пары́ як; ***es ist lánge her, ~ wir uns geséhen háben*** мінýла мнóга чáсу з той пары́, як мы бáчыліся ў апóшні раз

seitáb *adv* у бакý

seitdém 1. *adv* з той [таé] пары́, з тагó чáсу; ***~ sind Jáhre vergángen*** з той пары́ прайшлó мнóга гадóў **2.** *cj* з той [таé] пары́, як; ***es ist lánge her, ~ wir uns geséhen háben*** мінýла мнóга чáсу з той пары, як мы бáчыліся ў апóшні раз

Séite *f* -, -n 1) бок (*дома, манеты і г.д.*); ***die réchte ~ des Stóffes*** дóбры [прáвы] бок матэ́рыі; ***~ an ~*** пóбач, пóплеч; an ***j-s ~ géhen**** ісцí пóплеч з кім-н.; ***sich (D) vor Láchen die ~n hálten**** смяя́цца да ўпáду; ***ihm kann níemand an die ~ gestéllt wérden*** з ім ніхтó не мóжа параўнáцца; ***sich auf die fáule ~ légen*** *разм.* ленавáцца, лóдарнічаць 2) бок, накірýнак; ***von állen ~n*** з усíх бакóў; ***von der ~ her*** з бóку; ***er hat sich etwas auf die ~ gelégt*** у ягó ёсць нéйкія зберажэ́нні 3) бок (*характару, пытання і г.д.*); ***j-n von der bésten ~ kénnen**** вéдаць кагó-н. з лéпшага бóку 4) бок (*які дамаўляецца, непрыяцельскі*); ***ich von méiner ~*** я са свайгó бóку, што даты́чыцца мянé; ***auf séine ~ bríngen**** прыцягнýць на свой бок 5) бок (*лінія радства*); ***von mütterlicher ~*** з бóку мáці 6) старóнка (*кнігі, жыцця і да т.п.*)

séiten: ***von ~*** з бóку (*каго-н.*); ***auf ~*** на бакý (*каго-н.*); ***zu j-s ~*** каля́ кагó-н.

Séitenabweichung *f* -, -en адхілéнне, ухілéнне ў бок; *ав. вайск.* дэвiя́цыя

Séitenansicht *f* -, -en прóфіль, від(óк) збóку

Séitenblick *m* -(e)s, -e 1) пóзірк у бок; ***er gab ihm éinen ~*** ён паглядзéў на ягó збóку; ён скасавýрыўся на ягó 2) намёк

Séiteneingang *m* -(e)s, -gänge чóрны ўвахóд

Séitenflügel *m* -s, - флíгель; прыбудóва

Séitengasse *f* -, -n завýлак

Séitengewehr *n* -s, -e 1) штых, штык; ***das ~ áufpflanzen*** прымкнýць штык; ***das ~ an Ort bríngen**** адамкнýць штык 2) халóдная збрóя на партупéі

Séitenhieb *m* -(e)s, -e 1) бакавы́ ўдар, удáр у бóк 2) намёк

séitenlang 1. *a* на нéкалькіх старóнках; дóўгі **2.** *adv* шматслóўна, на нéкалькіх старóнках

séitens *prp* (*G*) з бóку (*чаго-н., каго-н.*); ***~ des Klägers*** з бóку істцá

Séitensprung *m* -(e)s, -sprünge 1) скачóк убóк 2) адступлéнне ад тэ́мы 3) любóўная інтры́га, захаплéнне ◊ ***Séiten-***

sprünge máchen ≅ заво́дзіць ша́шні на старане́

Séitenstechen *n* -s *мед*. пако́лванне ў баку́

séitenverkehrt *a* люстэ́ркавы (*пра выяву*)

Séitenwechsel *m* -s *спарт*. змéна варо́т [пляцо́вак]

Séitenweg *m* -(e)s, -e ако́льная даро́га; *перан*. абхо́дны шлях

seithér *adv* з той [тае́] пары́, з таго́ часу́

séitlich 1. *a* бакавы́ **2.** *adv* збо́ку; набо́к

séitwärts *adv* 1) убо́к 2) набо́к 3) у баку́, збо́ку

Sékans *m* -, Sekánten *матэм*. се́канс

Sekánte *f* -, -n *матэм*. сяку́чая, сека́нта

Sekrét *n* -s, -e 1) *фізіял*. сакрэ́т (зало́з) 2) сакрэ́т, та́йна

Sekretär *m* -s, -e сакрата́р

Sekretariát *n* -s, -e 1) сакратарыя́т 2) сакрата́рства

Sekt *m* -s, -e шампанска́е, шыпу́чае віно́

Sékte *f* -, -n *рэл*. се́кта

Séktglas *n* -es, -gläser ке́ліх пад шампа́нскае

Sektíerer *m* -s, - секта́нт (*тс. перан*.)

Sektión *f* -, -en 1) се́кцыя, аддзе́л 2) *мед*. анатамі́раванне тру́па

Séktor *m* -s, -tóren се́ктар

Sekúnda *f* -, -den *гіст*. шо́сты і сёмы кла́сы (*у колішняй сярэдняй школе Германіі*)

Sekundánt *m* -en, -en секунда́нт

sekundär *a* 1) другара́дны 2) дру́гасны

Sekundärrohstoff *m* -(e)s, -e *часцей pl* дру́гасная сыраві́на

Sekúnde *f* -, -n секу́нда, хвілі́на; ***in einer ~ bin ich wíeder da*** праз хвілі́ну я зноў бу́ду тут

sekúndenlang *a* на працягу́ не́калькіх секу́нд, не́калькі секу́нд [хвілі́н]

Sekúndenzeiger *m* -s, - секу́ндная стрэ́лка

sekundíeren *vi* (*D*), *радчэй vt* 1) быць (*чыім-н.*) секунда́нтам (*на дуэлі і г.д.*) 2) дапамага́ць (*каму-н.*); ахо́ўваць (*каго-н.*) 3) *муз*. акампанава́ць

sélber *pron dem разм*. сам, сама́, само́, са́мі ◊ ~ ***éssen macht fett*** ≅ ко́жны на сваю́ руку́ ця́гне

selbst 1. *pron dem* сам, сама́, само́, са́мі; ***zu sich ~ kómmen**** прыйсці́ ў сябе́, апрыто́мнець; ***er war (stets) ~*** ён заўсёды быў самі́м сабо́ю; ***jéder ist sich ~ der Nächste*** ≅ свая́ кашу́ля бліжэ́й да це́ла; ***das verstéht sich von ~*** гэ́та само́ сабо́й зразуме́ла **2.** *prtc* на́ват; ***~ er hat sich geirrt*** на́ват ён памылі́ўся

Selbst *n* - *i* -es «я», сама́ асо́ба

Sélbstachtung *f* - самапава́га, пава́га да само́га сябе́

sélbstständig [sélbständig] *a* 1) самасто́йны, незале́жны 2) асо́бны (*ад часткі*), аўтано́мны

Sélbstständigkeit [Sélbständigkeit] *f* - 1) самасто́йнасць 2) аўтано́мнасць

Sélbstanklage *f* -, -n самаабвінава́чванне

Sélbstanschlussamt *n* -es, -ämter аўтаматы́чная тэлефо́нная ста́нцыя

Sélbstaufopferung *f* - самаахвярава́нне; самаахвя́рнасць

Sélbstbedienung *f* - самаабслуго́ўванне, самаабслу́га

Sélbstbefriedigung *f* - самасцвярджэ́нне; самазадавальне́нне

Sélbstbeháuptung *f* - самасцвярджэ́нне, адсто́йванне право́ў [сваёй самасто́йнасці]

Sélbstbeherrschung *f* - вало́данне сабо́ю, самавало́данне

Sélbstbekenntnis *n* -ses, -se добраахво́тнае [дабраво́льнае] прызна́нне (*сваёй віны*)

Sélbstbestimmung *f* - самавызначэ́нне

Sélbstbetrug *m* -(e)s самападма́н

sélbstbewusst *a* самаўпэ́ўнены, упэ́ўнены ў сабе́

Sélbstbewusstsein *n* -s 1) пачуццё ўла́снай го́днасці 2) самаўпэ́ўненасць 3) самасвядо́масць

Sélbstbildnis *n* -ses, -se аўтапартрэ́т

Sélbstentlader *m* -s, - *тэх*. самазва́л

Sélbstentzündung *f* -, -en самаўзгара́нне, самазагара́нне

Sélbsterhaltungstrieb *m* -s інсты́нкт самазахава́ння

Sélbsterkenntnis *f* - самапазна́нне

Sélbsterniedrigung *f* -, -en самаўніжэ́нне
Sélbsterregung *f* -, -en *эл.* самаўзбуджэ́нне
Sélbsterziehung *f* - самавыхава́нне
sélbstfahrend *a* самахо́дны
sélbstgefällig *a* самазадаво́лены
Sélbstgefälligkeit *f* - самазадаво́ленасць
Sélbstgefühl *n* -(e)s пачуццё ўла́снай го́днасці
Sélbsgenügsamkeit *f* - самазаспако́енасць, лаго́днасць, дабраду́шнасць
sélbst gemácht *a* самаро́бны, ула́снага вы́рабу
Sélbstgespräch n -(e)s, -e маналóг
sélbstherrlich *a* самаўла́дны, самадзяржа́ўны; дыкта́тарскі
Sélbstherrschaft *f* - самадзяржа́ўе, самаўла́ддзе
Sélbstherrscher *m* -s, - самадзе́ржац
Sélbsthilfe *f* - самадапамо́га
Sélbstkosten *pl эк.* сабекóшт
Sélbstkostenpreis *m* -es, -e *эк.* цана́ паво́дле сабеко́шту
Sélbstkostensenkung *f* -, -en зніжэ́нне сабеко́шту
Sélbstkritik *f* - самакры́тыка
sélbstkritisch *a* самакрыты́чны
Sélbstladegewehr *n* -(e)s, -e самазара́дная вінто́ўка
Sélbstlauf *m* -(e)s самацёк; ***dem ~ überlássen**** пусці́ць на самацёк
Sélbstlaut *m* -(e)s, -e *фан.* гало́сны гук, сана́нт
Sélbstlob *n* -(e)s самахва́льства, самаўсхвале́нне
sélbstlos *a* бескары́слівы, самаадда́ны
Sélbstlosigkeit *f* - бескары́слівасць, самаадда́насць, (сама)ахвя́рнасць
Sébstmitleid *n* -(e)s жаль [лі́тасць] да само́га сябе
Sélbstmord *m* -(e)s, -e самагу́бства; ~ ***begéhen**** ско́нчыць жыццё самагу́бствам
Sélbstmörder *m* -s, - самазабо́йца, самагу́бца
sélbstmörderisch *a* самагу́бны
sélbstredend *a* безумо́ўна, само́ сабо́ю
Sélbstschutz *m* -es самаабаро́на
sélbstsicher *a* самаўпэ́ўнены
Sélbstsicherheit *f* - самаўпэ́ўненасць
Sélbststudium *n* -s, -di¦en самасто́йная вучо́ба, самасто́йнае вывучэ́нне; ***(Wíssen) im ~ erwérben**** набы́ць (ве́ды) самасто́йна
Sélbstsucht *f* - эгаі́зм
sélbstsüchtig *a* эгаісты́чны, сябелюбі́вы, сябелю́бны
sélbsttätig *a* аўтаматы́чны 2) самадзе́йны
Sélbsttätigkeit *f* - самадзе́йнасць, праяўле́нне ўла́снай ініцыяты́вы
Sélbsttäuschung *f* -, -en самападма́н, самаспаку́са; ***sich éiner ~ híngeben**** аддава́цца самападма́ну, падма́нваць само́га сябе́
Sélbsttor *n* -(e)s, -e гол у свае́ варо́ты (*футбол*)
Sélbstüberhebung *f* - пага́рда, фанабэ́рыя
Sélbstüberwindung *f* -, -en вялі́кае намага́нне над сабо́ю
Sélbstunterricht *m* -(e)s самаадука́цыя
sélbstvergessen самаадда́ны; самазабы́ўны, альтруісты́чны
Sélbstvergessenheit *f* - самаадда́насць, альтруі́зм
Sélbstverleugnung *f* - самаадрачэ́нне, самазабыццё, самаадда́насць, самаахвя́рнасць
Sélbstverpflichtung *f* -, -en асабі́стае [індывідуа́льнае] абавяза́цельства
Sélbstversorgung *f* -, -en самазабеспячэ́нне
sélbstverständlich **1.** *a* відаво́чны, натура́льны, нарма́льны **2.** *adv* само́ сабо́ю, натура́льна
Sélbstverständlichkeit *f* - дзе́янне, яко́е само́ сабо́ю зразуме́ла
Sélbstverstümmelung *f* -, -en наўмы́снае прычыне́нне сабе́ кале́цтва; самастрэ́л
Sélbstverteidigung *f* - самаабаро́на, самаахо́ва
Sélbstvertrauen *n* -s самаўпэ́ўненасць
Sélbstverwaltung *f* -, -en самакірава́нне
Sélbstverwirklichung *f* - самарэаліза́цыя, выяўле́нне сваёй асо́бы
Sélbstzucht *f* - самадысцыплі́на

sélbstzufrieden *a* самазадаво́лены, фанабэ́рысты
Sélbstzufriedenheit *f* - самазадаво́ленасць, фанабэ́рыя
Sélbstzweck *n* -(e)s, -e самамэ́та
selektíeren *vt* (п)адбіра́ць, выбіра́ць, рабіць селе́кцыю
Selektión *f* -, -en 1) селе́кцыя, адбо́р 2) адбіра́нне
Selektivität *f* - выбіра́льнасць, селекты́ўнасць
Selénzelle *f* -, -n селе́навы фотаэлеме́нт
sélig *a* 1) шчаслі́вы, ра́дасны; ***~e Stúnden*** шчаслі́выя гадзі́ны 2) паме́рлы, які́ адышо́ў у ле́пшы свет; ***ihr ~er Váter*** ваш нябо́жчык ба́цька; ***~ spréchen**** *рэл.* далучы́ць да тро́на пра́веднікаў
Séligkeit *f* - шча́сце, асало́да
Séllerie *m* -s, -s *f* -, -i¦en сельдэрэ́й
sélten **1.** *a* рэдкі **2.** *adv* 1) рэ́дка (калі́) 2) ве́льмі, на́дта; ***~ gut*** ве́льмі до́бра
Séltenheit *f* -, -en рэ́дкасць, выклю́чнасць, дзі́ва
Sélterswasser *n* -s, -wässer се́льтэрская вада́
séltsam *a* дзі́ўны; незвыча́йны; асаблі́вы; ***ein ~es Betrágen*** дзі́ўныя паво́дзіны; ***ein ~er Mensch*** дзі́ўны чалаве́к, дзіва́к
séltsamerweise *adv* дзі́ўным чы́нам
Séltsamkeit *f* -, -en дзі́ўнасць; асаблі́васць; незвыча́йнасць, надзвыча́йнасць, вычва́рнасць
Semántik *f* - *лінгв.* сема́нтыка, семасіяло́гія
semántisch *a лінгв.* семанты́чны, сэ́нсавы
Seméster *n* -s, - семе́стр, паўго́ддзе; ***Studénten der höheren ~*** студэ́нты старэ́йшых ку́рсаў
Sémifinale *n* -s, -s *і* -la *спарт.* паўфіна́л
Semikólon *n* -s, -s *і* -la кро́пка з ко́скай
Seminár *n* -s, -e 1) семіна́рыя (*навучальная ўстанова*) 2) семіна́р (*у ВНУ*)
Semít(e) *m* -ten, -ten семі́т
semítisch *a* семі́цкі, семіты́чны
Sémmel *f* -, -n бу́лка; ***die Wáre geht ab wie wárme ~n*** тава́р ідзе́ [прадае́цца] нарасхва́т [нарасхо́п]; ***j-m auf die ~ schmíeren, was man meint*** адкры́та [шчы́ра] гавары́ць пе́ршаму сустрэ́чнаму
Senát *m* -s, -e сена́т
Senátor *m* -s, -tóren сена́тар, член сена́та
senatórisch *a* сена́тарскі
Séndbote *m* -n, -n 1) пасланец; ***der ~ des Fríedens*** пасланец міру 2) ганец
Séndefolge *f* -, -n цыкл [се́рыя] радыёперада́ч
sénden* (*і паводле слаб. спр.*) *vt* **1.** пасыла́ць, адпраўля́ць **2.** *толькі паводле слаб. спр.* перадава́ць па ра́дыё
Séndepause *f* -, -n перапы́нак (*паміж перадачамі*)
Sénder *m* -s, - 1) радыёперада́тчык 2) радыёста́нцыя, ра́цыя
Sénderaum *m* -(e)s, -räume радыёсту́дыя
Séndestation *f* -, -en радыёста́нцыя
Séndezeit *f* -, -en час радыёперада́ч
Séndschreiben *n* -s, - пасла́нне
Séndung *f* -, -en 1) пасы́лка; адпраўле́нне, пашто́вы перавод 2) (радыё)перада́ча; ***éine ~ auf Wéllenlänge … Méter*** перада́ча на хва́лях … ме́траў 3) мі́сія, даручэ́нне 4) па́ртыя (*тавараў*)
Senf *m* -s, -e гарчы́ца; ***mílder ~*** сла́бая гарчы́ца ◊ ***séinen ~ dazúgeben**** *разм.* уста́віць (во́страе) сло́ўца; ***éinen lángen ~ máchen*** *разм.* мару́дзіць, валаво́дзіць
Sénfdose *f* -, -n гарчы́чніца
Sénfgas *n* -es іпры́т (*газ*)
Sénfkorn *n* -es, -körner *бат.* гарчы́чнае се́мя
Sénfpflaster *n* -s, - *мед.* гарчы́чнік
séngen **1.** *vt* асмалі́ць (*свінню і г.д.*) **2.** *vi* пячы́, палі́ць; ***~ und brénnen**** рабава́ць і разбура́ць
séng(e)rig *a* падпа́лены, падгарэ́лы
seníl *a* спарахне́лы, ляда́шчы, састарэ́лы
sénior *a inv* старэ́йшы; ***Müller ~*** Мю́лер старэ́йшы
Seniórenheim *n* -(e)s, -e дом для састарэ́лых
Seniórenrekord *m* -(e)s, -e рэко́рд сяро́д даро́слых
Sénkblei *n* -s, -e *марск.* лот
Sénke *f* -, -n лагчы́на, нізі́на

Sénkel *m* -s, - 1) шнуро́к (*чаравіка*) 2) *буд*. адве́с
sénken 1. *vt* 1) апуска́ць (*руку*); нахіля́ць, апуска́ць (*галаву*); патупля́ць, апуска́ць по́зірк [по́гляд]; ***die Fáhne*** ~ схіля́ць сцяг; ***die Knie*** ~ схіля́ць кале́ні 2) пагружа́ць, апуска́ць 3) зніжа́ць, паніжа́ць (*цэны, тон, голас*) **2. ~, sich** апуска́цца, зніжа́цца, асяда́ць; ***die Nacht sénkte sich auf die Érde*** ноч апусці́лася на зямлю́
Sénkfuß *m* -es плоскаступнёвасць
Sénkgrube *f* -, -n памы́йніца, памы́йная я́ма
Sénker *m* -s, - 1) *тэх*. зэ́нкер 2) *с.-г*. чарано́к, адса́дак
sénkrecht 1. *a* стро́мы, вертыка́льны **2.** *adv* вертыка́льна, стро́ма
Sénkrechte *sub f* -n, -n *матэм*. перпендыкуля́р
Sénkung *f* -, -en 1) адхо́н, схіл; ***éine leicht ábfallende*** ~ пака́ты спуск 2) апуска́нне, правіса́нне 3) зніжэ́нне, паніжэ́нне (*цаны і г.д.*)
Senn *m* -s, *i* -en, -e *i* -en *дыял*. альпі́йскі пасту́х
Sénne *f* -, -n *дыял*. альпі́йскі луг
Sénnerin *f* -, -nen *дыял*. го́рная пасту́шка
Sénnhütte *f* -, -n *дыял*. хаці́на [буда́н] пастуха́ (*у Альпах*)
Sensatión *f* -, -en сенса́цыя; ***éine ~ errégen*** вы́клікаць [зрабі́ць] сенса́цыю
sensationéll *a* сенсацы́йны
sensatiónslüstern *a* ахво́чы да сенса́цый
Sénse *f* -, -n *с.-г*. каса́
Sénsenmann *m* -(e)s, -männer 1) *уст*. касе́ц 2) *перан*. смерць (*у абліччы шкілета з касой*)
sensíbel *a* чуллі́вы; ура́жлівы
Sensibilität *f* - чуллі́васць; ура́жлівасць
sensitív *a* 1) на́дта чуллі́вы; чу́лы 2) раздражня́льны
Sensualísmus *m* - сенсуалі́зм
Senténz *f* -, -en сентэ́нцыя, (павуча́льнае) выслоўе
sentimentál *a* сентыментальны
Sentimentalität *f* - 1) сентыментальнасць, чуллі́васць 2) -, -en сентымента́льнасці, сентыме́нты
separát *a* сепара́тны, асо́бны
Separatión *f* -, -en аддзяле́нне, адасабле́нне
separíeren *vt* аддзяля́ць, сепары́раваць
separatístisch *a* сепараты́сцкі
Separee [-ˈre:] *n* -s, -s асо́бы кабіне́т (*у рэстаране і г.д.*)
Sépsis *f* - *мед*. се́псіс, заражэ́нне крыві́
Septémber *m* - *i* -s, - ве́расень
Seráph *m* -s, -e *i* -im *рэл*. серафі́м (*шасцікрылы анёл*)
Sérbe *m* -n, -n серб
sérbisch *a* се́рбскі
Serenáde *f* -, -n серэна́да; ***j-m éine ~ bríngen**** спець серэна́ду каму́-н.
Sergeant [-ˈʒant] *m* -en, -en *вайск*. сяржа́нт
Séri¦e *f* -, -n се́рыя, шэ́раг (*напр., падзей*)
seri¦éll *a* серы́йны
Séri¦enbau *m* -(e)s, -ten серы́йная вытво́рчасць 2) буды́нак серы́йнага ты́пу
Séri¦en|fertigung *f* -, -en, **~fabrikation** *f* -, -en серы́йная вытво́рчасць
séri¦enmäßig *adv* се́рыямі, серы́йна
Séri¦enproduktión *f* - серы́йная вытво́рчасць
Séri¦enschaltung *f* -, -en паслядо́ўнае злучэ́нне [уключэ́нне]
séri¦enweise *a* се́рыямі
seri¦ös *a* сур’ёзны
Sermón *m* -s, -e 1) *рэл*. каза́нне, ка́зань 2) *разм*. су́мная ле́кцыя
Serpentíne *f* -, -n 1) хва́лістая лі́нія 2) зві́лістая (го́рная) даро́га; вы́гін даро́гі 3) *тэх*. абаро́т, шаг шру́бы
Sér¦um *n* -s, Séren *i* Séra *мед*. сы́варатка
Service [-ˈvi:s] **I** *n* - *i* -s сервіз, прыбо́р (*чайны, сталовы*)
Service [-ˈsø:rvi:s] **II** *m* -s абслуго́ўванне, се́рвіс
Servierbrett [-ˈvi:r] *n* -(e)s, -er падно́с
servieren [-ˈvi:] *vt* сервірава́ць, падава́ць
Serviette [-ˈvi̯ɛtə] *f* -, -n сурвэ́тка
servil [-ˈvi:l] *a* рабале́пны, ра́бскі
sérvus! [-vus] до́бры дзень!; быва́й(це)!

Séssel *m* -s, - крэ́сла

Séssellift *f* -es, -s *i* -e крэ́сельны кана́тны пад'ёмнік

sésshaft *a* асе́лы; ~ ***wérden*** пасялі́цца, асе́сці дзе-н.

Sésshaftigkeit *f* - асе́ласць

Sessión *f* -, -en се́сія

Sétter *m* -s, - се́тэр (*парода сабак*)

Sétzei *n* -s, -er яе́чня

sétzen **1.** *vt* 1) (па)садзі́ць, паста́віць; устана́ўліваць; кла́сці; змяшча́ць (*што-н., куды-н.*); ***ein Dénkmal ~*** паста́віць по́мнік; ***j-n an Land ~*** вы́садзіць каго́-н. на бе́раг; ***den Hut auf den Kopf ~*** надзе́ць капялю́ш; ***sich (D) etw. in den Kopf ~*** убі́ць сабе́ што-н. у галаву́ 2) садзі́ць (*расліны*) 3) рабі́ць ста́ўку (*у гульні*) 4) *палігр.* набіра́ць 5) *у розных словазлучэннях*: ***j-n matt ~*** *шахм.* паста́віць мат каму́-н.; ***éiner Sáche (D) ein Énde ~*** пакла́сці кане́ц чаму́-н.; ***gróße Hóffnungen auf j-n, auf etw. ~*** ускляда́ць вялі́кія надзе́і на каго́-н., на што-н.; ***Vertráuen auf j-n ~*** давяра́ць каму́-н.; ***sich (D) ein Ziel ~*** паста́віць сабе́ мэ́ту; ***es wird Híebe ~*** бу́дзе наганя́й **2.** *vi* (*h, s*) (*über A*) пераско́чыць це́раз што-н.; ***über éinen Fluß ~*** перапра́віцца це́раз раку́ **3. ~, sich** 1) садзі́цца 2) асяда́ць, адсто́йвацца, апада́ць 3): ***sich in den Besítz von etw. (D) ~*** авало́даць чым-н.; ***sich mit j-m in Verbíndung ~*** звяза́цца з кім-н.; ***sich zur Rúhe ~*** пайсці́ на адпачы́нак [на пе́нсію]

Sétzer *m* -s, - набо́ршчык

Sétzling *m* -s, - флянс, са́джанец; *pl* раса́да

Sétzwaage *f* -, -n грунтва́га, ватэрпа́с

Séuche *f* -, -n эпідэ́мія, по́шасць, зара́за; *вет.* эпіза́отыя

séufzen *vi* уздыха́ць; ***nach j-m, nach etw. (D) ~*** уздыха́ць па кім-н., па чым-н.

Séufzer *m* -s, - узды́х, стогн

Sex *m* - *i* -es секс, палаво́е каха́нне

Sex-Appeal [Sexappeal] [-ə'pi:l] *m* -s прыва́бнасць (*жанчыны*); ***díese Scháuspielerin hat ~*** гэ́тая арты́стка ве́льмі піка́нтная

Séxta *f* -, -ten *гіст.* шо́сты клас (*у сярэдняй школе колішняй Германіі*)

Sextánt *m* -en, -en *геал.*, *астр.* сектса́нт, вугламе́р

sexu¦ál [sexu¦éll] *a* сексуа́льны, палавы́

Sexualität *f* - сексуа́льнасць

sexy ['se:ksi] *a разм.* сексуа́льны, сексуа́льна-прыва́бны

Sezessión *f* -, -en 1) аддзяле́нне 2) сецэ́сія (*назва некаторых аб'яднанняў нямецкіх і аўстрыйскіх мастакоў канца XIX–пачатку XX стагоддзяў*)

sezíeren *vt мед.* разраза́ць, рассяка́ць (*труп*); ***éine Léiche ~*** анатамі́раваць труп

s-förmig ['ɛs-] *a* у вы́глядзе лі́тары «s»

Sezíermesser *n* -s, - ска́льпель

Shake [ʃeik] 1) *m* -s, -s коктэ́йль 2) *толькі sg* шэйк (*танец*)

Shampoo ['ʃampu] *n* -s, -s шампу́нь

Shanty ['ʃanti *i* 'ʃɛnti] *n* -s, -s пе́сня марако́ў, мара́цкая пе́сня

Sheriff [ʃɛ'rif] *m* -s, -s шэры́ф (*службовая асоба ў ЗША*)

Sherry ['ʃɛri] *m* -s шэ́ры (*гатунак іспанскага салодкага віна*)

shocking ['ʃɔ-] *adv* непрысто́йна, сканда́льна, шакі́равана

Shop [ʃɔp] *m* - *i* -s, -s кра́ма, магазі́н

Shorts [ʃo:rts] *pl* шо́рты, каро́ткія штаны́

Show [ʃɔu] *f* -, -s шоў, відо́вішча; дэманстра́цыя, пака́з

siamésisch: ***~e Zwíllinge*** сіа́мскія блізня́ты

sich *pron refl* (*A*) сябе́, (*D*) сабе́; *пры дзеясловах тс*: …цца; ***~ auf j-n, auf etw. (A) beziehen**** адно́сіцца [ста́віцца] да каго́-н., да чаго́-н.; ***es verstéht ~ von selbst*** гэ́та само́ па сабе́ зразуме́ла; ***es wird ~ fínden*** там бу́дзе віда́ць; ***zu ~ kómmen**** ачуня́ць; ***an und für ~*** само́ па сабе́; ***er ist gern für ~*** ён лю́біць адзіно́цтва; ***das ist éine Sáche für ~*** гэ́та асо́бны пункт; ***nicht bei ~ (D) sein*** вы́йсці з сябе́; быць у ста́не непрыто́м-

насці; ***das Ding an ~*** *філас.* рэч у сабе́; ***es hat nichts auf ~*** гэ́та нічо́га не зна́чыць

Síchel *f* -, -n серп

sícheln *vt* жаць сярпо́м

sícher 1. *a* 1) бяспе́чны; ***er ist séines Lébens nicht ~*** яго́ жыццю́ пагража́е 2) надзе́йны; пэ́ўны, дакла́дны; верагóдны; ***éiner Sáche ~ sein*** быць упэ́ўненым у чым-н., у кім-н.; ***j-n ~ máchen*** усяля́ць упэ́ўненасць каму́-н.; ***~ ist ~ !*** асцяро́жнасць найпе́рш за ўсё! **2.** *adv* 1) напэ́ўна, абавязко́ва 2) цвёрда, упэ́ўнена; упэ́ўна, вядо́ма (ж); ***ganz ~ géhen**** ісці́ упэ́ўнена [цвёрдым кро́кам]; *камерц.* не рызыкава́ць; ***~ wírkend*** надзе́йны, які́ дзе́йнічае напэ́ўна; ***er weiß es ~*** ён гэта ве́дае цвёрда; ***~ áuftréten**** дзе́йнічаць упэ́ўнена; ***~stéllen*** забяспе́чваць **3.** *adv* кане́шне, зразуме́ла; ***~!*** кане́шне!

Sícherheit *f* 1) бяспе́ка; ***sich in ~ bríngen**** ратава́цца, хава́цца 2) упэ́ўненасць (*паводзін*); ***mit ~*** упэ́ўнена 3) -, -en *камерц.* гара́нтыя; ***~en gewähren*** дава́ць гара́нтыі; ***~ léisten*** гарантава́ць

Sícherheitsausschuss *m* -es, -e камітэ́т грама́дскай бяспе́кі

Sícherheitsdienst *m* -es 1) слу́жба бяспе́кі 2) слу́жба грама́дскай бяспе́кі 3) *вайск.* слу́жба бяспе́кі; контрразве́дка

Sícherheitsfaktor *m* -s, -tóren *тэх.* каэфіцые́нт надзе́йнасці

Sícherheitsgeleit *n* -(e)s канво́й для ахо́вы, ахо́ўны канво́й

sícherheitshalber *adv* дзе́ля бяспе́кі

Sícherheitsmaßregel *f* -, -n ме́ра засцяро́гі

Sícherheitsnadel *f* -, -n англі́йская шпі́лька

Sícherheitsoffizier *m* -(e)s, -e афіцэ́р слу́жбы бяспе́кі

Sícherheitsrat *m* -(e)s Ра́да [Саве́т] Бяспе́кі (*у ААН*)

Sícherheitsschloss *m* -es, -schlösser аўтаматы́чны замо́к

Sícherheitstechnik *f* -, -en тэ́хніка бяспе́кі

Sícherheitsvorrichtung *f* -, -en засцерага́льная прыла́да

Sícherheitsvorschrift *f* -, -en пра́віла бяспе́кі

sícherlich *adv* (на)пэ́ўна, вядо́ма (ж)

síchern *vt* 1) забяспе́чваць, гарантава́ць; ***vor Verlúst ~*** гарантава́ць ад стра́таў 2) (*gegen A, vor D*) ахо́ўваць (*ад чаго-н., каго-н.*); ***das Gewéhr láden und ~*** зарадзі́ць ружжо́ і паста́віць на засцерага́льнік 3) ахо́ўваць (*мяжу*)

Sícherung *f* -, -en 1) забеспячэ́нне, гара́нтыя 2) *эл., тэх.* засцерага́льнік 3) захава́нне, захава́насць

Sícherungsvorbereitungen *pl* ме́ры [мерапрые́мствы] засцяро́гі

Sicht *f* - 1) ба́чнасць, від, перспекты́ва; ***áußer ~ sein*** быць не ў по́лі зро́ку; ***in ~ sein*** быць ба́чным, быць у по́лі зро́ку 2) тэ́рмін; час; ***auf lánge [wéite] ~*** на далёкае бу́дучае, на праця́глы перы́яд ча́су; ***Wéchsel von kúrzer [lánger] ~*** вэ́ксаль на каро́ткі [до́ўгі] тэ́рмін

síchtbar *a* ба́чны, від(ав)о́чны

Síchtbarkeit *f* - 1) ба́чнасць 2) відаво́чнасць

síchten I *vt* сартава́ць, прасе́йваць; наво́дзіць пара́дак (*у чым-н.*)

síchten II *vt* ра́птам убачыць, угле́дзець

síchtlich *a* ба́чны, від(ав)о́чны

Síchtung *f* -, -en прагля́д, праве́рка, сарціро́ўка

Síchtverhältnisse *pl* ба́чнасць, умо́вы ба́чнасці

Síchtvermerk *m* -(e)s, -e ві́за (*подпіс*), адзна́ка (*на заяве і г.д.*)

Síchtweite *f* - далягля́д; да́льнасць [далёкасць] ба́чнасці

Síchtwerbung *f* **1.** - агіта́цыя з дапамо́гай плака́таў [дыягра́м] **2.** -, -en (агі́т)плака́т, дыягра́ма

síckern *vi* (*h, s*) сачы́цца, прасо́чвацца; ка́паць; ***ein trübes Licht síckerte sich durch das Fénster*** у акно́ прабіва́лася цьмя́нае святло́

Síckerwasser *n* -s, -wässer *тэх.* інфільтрацы́йная вада́

sie *pron pers* 1) (*G* ihrer, *D* ihr, *A* sie) яна́ 2) (*G* íhrer, *D* íhnen, *A* sie) яны́
Sie *pron pers* (*G* Íhrer, *D* Íhnen, *A* Sie) Вы (*ветлівая форма звароту*)
Sieb *n* -es, -e сі́та, рэ́шата
síeben I *vt* 1) прасе́йваць 2) *перан.* прасе́йваць, фільтрава́ць, право́дзіць [рабі́ць] чы́стку
síeben II *num.* сем, сямёра ◊ ***in ~ Spráchen schwéigen**** ≅ як вады́ ў рот набра́ць; маўча́ць як ры́ба; ***das Buch mit ~ Síegeln*** кні́га за сям'ю́ пяча́ткамі
Síeben *f* -, - *i* -en сямёрка; ◊ ***die böse ~*** *разм.* зла́я [ліха́я] жанчы́на, ве́дзьма
síebenhúndert *num* семсо́т
síebenjährig *a* сямігадо́вы
síebenmal *adv* сем разо́ў
Síebenmeilenstiefel *pl* бо́ты-скарахо́ды
Síebensachen *pl* усе́ рэ́чы [мана́ткі]; ***séine ~ pácken*** *разм.* збіра́ць [пакава́ць] усе́ сваé мана́ткі [пажы́ткі]
Síebenschläfer *m* -s, - *заал.* со́ня
síebent: ***zu*** ~ усямёх, усемяры́х, сямёра
síebente *num* сёмы, -ая, -ае
Síebentel *n* -s, - сёмая ча́стка
síeb(en)tens *adv* па-сёмае
síebte *гл.* síebente
síebzehn *num* семна́ццаць
síebzig *num* се́мдзесят
Síebziger *m* -s, - мужчы́на ва ўзро́сце ад 70 да 80 гадо́ў
siech *a* сла́бы, кво́лы, хво́ры
síechen *vi* марне́ць, хварэ́ць, дахо́дзіць
Síechtum *n* -(e)s вя́ла цяку́чая хваро́ба; хваравíтасць, хíласць
síedeln *vi* сялíцца, пасяля́цца
síeden* **1.** *vt* кіпяцíць **2.** *vi* кіпе́ць, вары́цца; ***vor Wut*** ~ кіпе́ць ад зло́сці
síedend *a* кіпя́чы, які́ кіпíць; ***~es Wásser*** кíп(ец)ень, вар
Síedepunkt *m* -s, -e кро́пка [пункт] кіпе́ння
Síedler *m* -s, - пасяле́нец
Síedlung *f* -, -en пасёлак, пасе́лішча, кало́нія
Sieg *m* -(e)es, -e перамо́га; ***den ~ davóntragen* [gewínnen*] (über A)*** атрыма́ць перамо́гу [верх] (*над кім-н.*)
Síegel *n* -s, - пяча́тка, пяча́ць; ***das ~ auf etw. (D) drücken*** паста́віць пяча́ць [пяча́тку] на што-н.; ***das ~ éiner Sáche (D) áufdrücken*** паста́віць пяча́ць на што-н., змацава́ць пяча́ццю што-н.; *перан.* замацава́ць, змацава́ць; ***das ~ gében**** змацава́ць пяча́ццю, узако́ніць
Síegelbewahrer *m* -s, - хава́льнік пяча́ткі
Síegellack *m* -s, -e сургу́ч
síegeln *vt* 1) запяча́тваць 2) прыкла́сці сургу́чную пяча́ць
Síegelring *m* -(e)s, -e пярсцёнак з пяча́ткай
Síegelung *f* -, -en апяча́тванне
síegen *vi* (*über A*) перамага́ць (*каго-н.*), атрыма́ць перамо́гу (*над кім-н.*); ***mit 2:1 ~*** *спарт.* перамагчы́ з лíкам 2:1; ***über álle Híndernisse ~*** пераадо́лець усе́ перашко́ды
Síeger *m* -s, - перамо́жац, перамо́жца; *спарт.* чэмпіён; ***als ~ hervórtreten**** вы́йсці перамо́жцам
Síegermacht *f* -, -mächte краíна-перамо́жац
Síegermannschaft *f* -, -en *спарт.* кама́нда-перамо́жац
Síegerpodest *n*, *m* -es, -e *спарт.* п'едэста́л паша́ны, ганаро́вы п'едэста́л
síegesbewusst *a* упэ́ўнены ў перамо́зе
Síegesbewússtsein *n* -s упэ́ўненасць у перамо́зе
Síegesbotschaft *f* -, -en 1) паведамле́нне аб атры́манай перамо́зе 2) пасла́нне [звaро́т] з наго́ды перамо́гі
Síegesfeier *f* -, -n 1) святкава́нне дня перамо́гі 2) свя́та перамо́гі
síegesgewiss *гл.* síegesbewusst
Síegespalme *f* -, -n па́льма пяршы́нства
síegestrunken *a* ап'яне́лы ад по́спеху
Síegeszeichen *n* -s, - знак перамо́гі; трафе́й
Síegeszug *m* -(e)s, -züge трыумфа́льнае шэ́сце, трыумфа́льная хада́
síeghaft *a* перамо́жны (*пра ўсмешку*)
síeglos *a* без по́спеху, беспаспяхо́вы
síegreich *a* перамо́жны, трыумфа́льны

síeht *präs ад* séhen*
Siel *m, n* -s, -e шлюз, канáл, сцёк
Síele *f* -, -n ля́мка ◊ ***ímmer in den ~en géhen**** вéчна цягну́ць ля́мку
síelen, sich *разм.* валя́цца, нічóга не рабíць
síezen 1. *vi* звяртáцца на «Вы» **2. ~, sich** быць на «Вы»
Signál *n* -s, -e сігнáл, знак; ***das ~ steht auf «Halt»*** сігнáл пакáзвае «стоп!»
Signálanlage *f* -, -n сігнáльная ўстанóўка [прылáда]
signalisíeren *vi* сігналізавáць, давáць сігнáл [знак]
Signatármacht *f* -, -mächte дзяржáва, якáя падпісáла якóе-н. пагаднéнне, краíна-ўдзéльніца (*пакта і г.д.*)
Signatúr *f* -, -en 1) пóдпіс 2) картаграфíчны знак 3) сігнату́ра
signíeren *vt* 1) падпíсваць 2) стáвіць ну́мар [таўрó]; наклéйваць ярлы́к
Sígnum *n* -s 1) знак, абазначэ́нне, скарóчаны пóдпіс 2) ярлы́к, мáрка
Siláge [-ʒə] *f* - сíлас
Silástik *n* - *i* -s *тэкст.* сілáстык
Sílbe *f* -, -n склад (*у слове*); ***~ für ~ buchstabíeren*** чытáць па складáх; ***ich weiß kéine ~ davón*** у мянé нямá нíякага ўяўлéння аб гэ́тым; ***kéine ~!*** ні гу́ку! ◊ ***~n stéchen**** дрóбязна крытыкавáць
Sílbentrennung *f* -, -en дзялéнне слóва на склады́, перанóс
Sílber *n* -s срэ́бра, серабрó; ***mit ~ überzíehen**** пакрывáць срэ́брам, серабры́ць; ***legíertes*** ~ сплаў срэ́бра [серабрá]; ***getríebenes*** ~ дзьму́тае срэ́бра [серабрó]
Sílberbarren *m* -s, - злíтак срэ́бра [серабрá]
Sílberbeschlag *m* -(e)s, -beschläge срэ́браная [сярэ́браная] aпрáва
Sílberfuchs *m* -es, -füchse серабры́стая [чарнабу́рая] лісíца
sílberhaltig *a* які ўтры́млівае срэ́бра [серабрó]
Sílbermedaille [-daljə] *f* -, -n сярэ́браны [срэ́бны] медáль
sílbern *a* срэ́бны, сярэ́браны; ***éine ~e Hóchzeit*** сярэ́бранае вясéлле
Sílberpapier *n* -s станіёль, алюмíніевая фóльга
Sílbertanne *f* -, -n *бат.* пíхта
Sílberzeug *n* -(e)s срэ́браныя [сярэ́браныя] вы́рабы, срэ́бра, серабрó
sílbrig *a* серабры́сты
Sild *m* -es, -e марынавáны селядзéц (*невялікага памеру*)
Siléntium *n* -s, -ti¦en маўчáнне; ***~!*** цíха!, цішэ́й!
Silhouette [zilu'ɛtə] *f* -, -n сілуэ́т, пóстаць; кóнтур
silíeren *vt с.-г.* сіласавáць
Silikát *n* -(e)s, -e *хім.* сілікáт
Silízium *n* -s *хім.* крэ́мній
Sílo *n, m* -s, -s *с.-г.* 1) сíлас 2) сíласная вéжа
Sílofutter *n* -s сíлас
Silvester [-'vɛ-] *n* -s, - пярэ́дадзень Нóвага гóда
Silvesternacht [-'vɛ-] *f* -, -nächte навагóдняя ноч, ноч пад Нóвы год
Símili *m, n* -s, -s падрóбка, падрóбленая рэч
símpel *a* прóсты; праставáты
Símpel *m* -s, - *разм.* прасця́к
símpelhaft *гл.* símpel
Símplex *n* - *i* -es, -e *i* Simplízia *лінгв.* прóстае [нескладáнае] слóва
Simplifikatión *f* -, -en (недазвóленае) спрашчэ́нне
Sims *m, n* -es, -e карнíз ◊ ***etw. auf das ~ légen*** паклáсці што-н. пад сукнó
Simulánt *m* -en, -en сімуля́нт, прытвóршчык
simulíeren *vt* сімулявáць, удавáць з сябé (*каго-н.*)
simultán *a* 1) *шахм.* адначасóвы 2) *рэл.* агу́льны 3) сінхрóнны
Simultándolmetscher *m* -s, - перакладчык-сінхранíст
Simultán|spiel *n* -(e)s, **~vorstellung** *f* -, -en *шахм.* сеáнс адначасóвай гульнí
Simultánübersetzung *f* -, -en сінхрóнны перакла́д

sind *präs* ад sein*

Sinfoníe *f* -, -ní¦en *муз.* сімфóнія

sinfónisch *a* сімфанíчны

Síngakademie *f* -, i¦en шкóла спéваў

Síngdrossel *f* -, -n пéўчы дрозд

Síngegruppe *f* -, -n пéўчая [спéўная] грýпа; ансáмбль спéваў (*гіст. – у былой ГДР*)

síngen* *vt* спявáць, пець; ***sich héiser*** ~ пець да хрыпатьí; ***ein Kind in den Schlaf*** ~ закалы́хваць [люля́ць] дзіця́; ***davón kann ich ein Lied*** ~ гэ́та мне самóму дóбра вядóма

síngend **1.** *a* пéўчы, якí спявáе **2.** *adv* нараспéў

Single [siŋl] **1.** *f* -, - *i* -s пласцíнка [кружэ́лка] з адны́м зáпісам на кóжным бакý **2.** *n* - *i* -s, - *i* -s адзінóчная гульня́ (*у тэнісе*) **3.** *m* - *i* -s, - *i* -s адзінóкая пóстаць

Síngsang *m* -s манатóнны спеў

Síngspiel *n* -(e)s, -e 1) аперэ́та 2) гульня́ (дзяцéй) са спéвам

Síngular *m* -s, -e *грам.* адзінóчны лік

Síngvogel *m* -s, -vögel пéўчая птýшка, пéўчы птах

sínken* *vi*(*s*) 1) пáдаць, апускáцца; паніжáцца; ***den Kopf ~ lássen**** апусцíць галавý; павéсіць галавý, пáдаць дýхам; ***in Óhnmacht*** ~ млець, трáціць прытóмнасць; ***den Mut ~ lássen**** пáдаць дýхам; ***die Stadt sank in Trümmer [in Ásche]*** гóрад ператвары́ўся ў руíны; ***er ist in méiner Áchtung gesúnken*** ён паў у маíх вачáх 2) апускáцца (*пра туман, паветраны шар і да т.п.*); ***die Sónne sinkt*** сóнца захóдзіць 3) ісцí [апускáцца] на дно 4) памяншáцца, слабéць (*пра ўплыў, давер і г.д.*) 5) апускáцца, пáдаць (*маральна*)

Sínken *n* -s 1) падзéнне, паніжэ́нне 2) апускáнне; *гл.* sínken*

Sinn *m* -(e)s, -e 1) пачуццё, адчувáнне; ***séiner fünf ~e nicht mächtig sein*** не валóдаць сабóй; ***séine fünf ~e beisámmen háben*** быць пры сваíм рóзуме і цвёрдай пáмяці 2) *pl* óрганы пачýццяў 3) свядóмасць, рóзум; ***sich (D) etw. aus dem ~ schlágen**** вы́кінуць што-н. з галавы́; ***das kam mir aus dem*** ~ гэ́та вы́лецела ў мянé з галавы́; ***ein Gedánke kam mir in den ~ [fuhr mir durch den ~], es ging mir durch den*** ~ мне прыйшлá ў галавý дýмка; ~ ***für etw. háben*** вéдаць толк у чым-н.; ~ ***und Áugen für etw. (A) háben*** ценíць што-н.; вéдаць толк у чым-н.; ***auf séinem ~ behárren [bestéhen*, bléiben*]*** упáрціцца на сваíм рашэ́нні, настóйваць на сваíм; ***ist er bei ~en?*** ці ў рóзуме ён?; ***aus den Áugen aus dem*** ~ з вачэ́й далóў – з сэ́рца вон; ***éines ~es sein*** быць аднóй дýмкі; ***ánderen ~es wérden*** змянíць дýмкі 4) сэнс, значэ́нне; ***im wéiteren [éngeren] ~e*** у шырóкім [вýзкім] сэ́нсе; ***dem ~e nach*** па сэ́нсу ◊ ***was ist der lángen Réde kúrzer ~?*** у чым сýтнасць [спрáвы]?

Sínnbild *n* -(e)s, -er сíмвал, алегóрыя

sínnbildlich *a* сімвалíчны, алегары́чны

sínnen* *vi* 1) дýмаць, раздýмваць, задýмваць; ***gesónnen sein*** *(zu+inf)* мець намéр (*што-н. зрабіць*); ***ich bin nicht gesónnen náchzugeben**** не збірáюся ўступáць 2) (*auf A*) задýмваць, надýмваць, прыдýмваць (*помсту і г.д.*); ***Míttel und Wége*** ~ шукáць срóдкі і шляхí

Sínnen *n* -s рóздумы, мáры; ***das ~ und Tráchten*** намéры

sínnentstellend *a* якí скажáе сэнс

Sínnesorgan *n* -(e)s, -e óрган пачýццяў

Sínnesreiz *m* -es, -e узбуджэ́нне [раздражнéнне] (аднагó) óргана пачýццяў

Sínnestäuschung *f* -, -en падмáн пачýццяў

Sínneswahrnehmung *f* -, -en *псіхал.* пачуццёвае ўспрымáнне, успрымáнне óрганамі пачýццяў

sínnfällig *a* від(ав)óчны, я́ўны

Sínngedicht *n* -(e)s, -er эпігрáма

Sínngehalt *m* -(e)s ідэ́йны змест, ідэ́я

sínngemäß *a, adv* павóдле сэ́нсу, (сваíм) сэ́нсам

sinníeren *vi* паглы́біцца ў дýмкі [рóздум]

sínnig *a* 1) разу́мны 2) задуме́нны; чуллі́вы 3) *іран.* до́бра заду́маны, але́ бессэнсо́ўны
Sínnigkeit *f* - 1) праду́манасць 2) задуме́ннасць, заду́млівасць
sínnlich *a* пачуццёвы
Sínnlichkeit *f* - пачуццёвасць
sínnlos *a* бяссэ́нсавы, бессэнсо́ўны; безразва́жны
Sínnlosigkeit *f* -, -en бессэнсо́ўнасць, безразва́жнасць
sínnreich *a* дасці́пны, по́ўны ду́мак
Sínnspruch *m* -(e)s, -sprüche сентэ́нцыя, вы́казванне
sínnverwandt *a* блі́зкі (сваі́м) сэ́нсам
sínnverwirrend *a* ашаламля́льны, які́ збіва́е з то́лку
sínnvoll *a* 1) асэнсава́ны, талко́вы, рацыяна́льны 2) асэнсава́ны, свядо́мы; ***ein ~es Lésen*** асэнсава́нае чыта́нне
sínnwidrig *a* які́ супярэ́чыць здаро́ваму сэ́нсу, нелагі́чны, абсу́рдны
Síntflut *f* - сусве́тны пато́п (*у Біблії*); ***éine ~ von gróßen Wórten*** пато́к гу́чных слоў
síntern **1.** *vi* (s) 1) прасо́чвацца 2) *тэх.* шлакава́цца **2.** *vt тэх.* спяка́ць, шлакава́ць
Sínus *m* -, - *i* -es *матэм.* сі́нус
Síphon *m* -s, -s сіфо́н
Síppe *f* -, -n род, клан; *перан.*, *пагардл.* хе́ўра
Síppschaft *f* -, -en 1) радня́ 2) *пагардл.* хе́ўра, згра́я
Sir [sø:r] *m* -s, -s сэр, пан, спада́р (*пачцівы зварот у англамоўных краінах; ужываецца без уласнага імя*)
Siréne *f* -, -n 1) *міфал.* Сірэ́на, спаку́сніца 2) сірэ́на, сігна́л, гудо́к
Sírup *m* -s, -e сіро́п
Sísyphusarbeit *f* -, -en сізі́фава пра́ца
Sítte *f* -, -n звы́чай; *pl* но́равы; ***ándre Länder, ándre ~n*** ко́жны край ма́е свой звы́чай; старажы́тныя звы́чаі; ***~n und Gebräuche*** звы́чаі і но́равы; ***so ist es bei uns ~*** так у нас заве́дзена [прыня́та]
Síttenlehre *f* - э́тыка
síttenlos *a* амара́льны
Síttenlosigkeit *f* 1) - амара́льнасць 2) -, -en амара́льны ўчы́нак
Síttenroman *m* -s, -e рама́н на бытавы́я тэ́мы
Síttich *m* -s, -e папуга́й
síttlich *a* (высока)мара́льны, прысто́йны
Síttlichkeit *f* - мара́льнасць, мара́ль
síttsam *a* прысто́йны, до́бра вы́хаваны
Síttsamkeit *f* - сці́пласць, цнатлі́васць, няві́ннасць
Situatión *f* -, -en сітуа́цыя, стано́вішча, абста́віны, вару́нкі; ***die ~ erfássen*** усвядо́міць [уразуме́ць] сабе́ стано́вішча; ***der ~ gewáchsen sein*** быць на вышыні́, спра́віцца са стано́вішчам; ***die ~ méistern*** быць гаспадаро́м стано́вішча
situíeren *vt*: ***gut situíert sein*** займа́ць до́брае стано́вішча
Sitz *m* -es, -e 1) сядзе́нне, ме́сца 2) ме́сца жыха́рства, месцазнахо́джанне; рэзідэ́нцыя; ***~ und Stímme háben*** мець пра́ва го́ласу
Sítzbad *n* -(e)s, -bäder *мед.* сядзя́чая ва́нна
sítzen* *vi* **1.** 1) сядзе́ць; ***weich ~*** сядзе́ць на мя́ккім; ***gedrängt ~*** сядзе́ць це́сна [у цеснаце́]; ***der Hieb sitzt*** уда́р папа́ў у цэль; ***éine Beléidigung auf sich ~ lássen**** праглыну́ць абра́зу [знява́гу] 2) знахо́дзіцца, сядзе́ць, *разм.* тырча́ць (*дзе-н.*) 3) сядзе́ць (*у турме*); ***wégen etw. (G) ~*** сядзе́ць за што-н. 4) сядзе́ць, падыхо́дзіць, пасава́ць па фігу́ры (*пра вопратку*) ◊ ***das hat geséssen!*** гэ́та папа́ла ў кро́пку!; ***auf dem hóhen Ross ~*** *разм.* ва́жнічаць; ***auf den Óhren ~*** ≅ рабі́ць вы́гляд, што не чу́еш; ***wer gut sitzt, der rückt nicht*** ≅ ад до́брага ле́пшага не шука́юць; ***~ bléiben**** (з)астава́цца на другі́ год (*у класе*); не вы́йсці за́муж; ***auf der Wáre ~ bléiben**** не прада́ць тава́р; ***~ lássen**** кі́нуць, пакі́нуць каго́-н.; заста́віць чака́ць і не прыйсці́; пакі́нуць на другі́ год (*у класе*)

Sítzenbleiber *m* -s, - другагóднік (*у школе*)
Sítzfleisch *n*: ***er hat kein ~*** *разм*. ямý не сядзíцца, ён непасéда [няўсéда]
Sítzgelegenheit *f* -, -en мéсца для сядзéння, крэ́сла
Sítzhaltung *f* -, -en пастáва пры сядзéнні (*гімнастыка*)
Sítzplatz *m* -es, -plätzne *гл.* Sítzgelegenheit
Sítzung *f* -, -en 1) пасяджэ́нне; ***éine áusgedehnte ~ ánberaumen*** назнáчыць пашы́ранае пасяджэ́нне; ***~en hálten**** правóдзіць пасяджэ́нні, засядáць 2) сеáнс (*у мастака*)
Sítzungsbericht *m* -(e)s, -e справаздáча аб пасяджэ́нні
Sítzungsperiode *f* -, -n сéсія
Siziliáner *m* -s, - сіцылíец
siziliánisch *a* сіцылíйскі
Skála *f* -, -len *i* -s шкала
Skálde *m* -n, -n скальд (*эпічны пясняр у сярэдневяковых скандынаваў*)
Skalp *m* -s, -e скальп
Skálpell *n* -s, -e *мед*. скáльпель
skalpíeren *vt* скальпіравáць, здымáць скальп
Skandál *m* -s, -e скандáл; ***~ schlágen**** учыніць скандáл [свáрку]
skandalíeren *vi* скандáліць, рабíць скандáл
skandalös *a* скандáльны
skandíeren *vt* скандзíраваць
Skandináviˈer [-vi-] *m* -s, - скандынáў, скандынáвец
Skat *m* -s, -e *i* -s *карт*. скат
skáten *vi разм*. гуля́ць у скат
Skelétt *n* -s, -e шкілéт; ***er ist zum ~ ábgemagert*** ён вéльмі схуднéў і ператвары́ўся ў шкілéт 2) каркáс, касця́к
Sképsis *f* - скепты́чнае стáўленне (*да чаго-н.*), скептыцы́зм
Sképtiker *m* -s, - скéптык
sképtisch *a* скепты́чны
Skeptizísmus *m* - скептыцы́зм
Sketch [skɛtʃ] *m* -es, *i* -, -e *i* -es [ˈskɛtʃiz], **Sketsch** *m* -es, -e *тэатр*. скетч
Ski [ʃi:] *m* -s, -er *i* - лы́жа, лы́жына, íрта; ***~ láufen**** хадзíць на лы́жах [на íртах]
Skifahrer [ˈʃi:-] *m* -s, - (горна)лы́жнік
Skilauf *m* -(e)s, -läufe [ˈʃi:-] бег на лы́жах [на íртах]
Skiläufer [ˈʃi:-] *m* -s, - лы́жнік
Skilift [ˈʃi:-] *m* -es, -s *i* -e канáтны [лíнавы] падʼёмнік (*для лыжнікаў*)
Skízze *f* -, -n эскíз, праéкт
Skízzenmappe *f* -, -n пáпка [тэ́чка] з эскíзамі
skizzíeren *vt* рабíць эскíз, рабíць нáкід (*чаго-н.*)
Skláve [-və] *m* -n, -n раб, нявóльнік
Sklávenhalter [-vən-] *m* -s, - рабаўладáльнік
Sklaveréi [-və-] *f* - рáбства, нявóльніцтва
sklávisch *a* [-vi-] 1) рáбскі, нявóльніцкі 2) рабалéпны
Sklerόse *f* -, -n *мед*. склерóз
Skooter [ˈsku:tər] *m* -s, - (малéнькі) электрамабíль
Skorbút *m* -s *мед*. цынгá, шкóрбут
Skorpión *m* -s, -e 1) *заал*. скарпіён 2) *тк. sg* Скарпіён (*знак задыяка*)
Skrófel, Skrofulóse *f* -, -n *мед*. залатýха
skrofulös *a* залатýшны
Skrúpel *m* -s, - сумнéнне; пакýты сумлéння; es ***kámen ihm ~*** ягó ахапíла сумнéнне; ***sich (D) über etw.(A) ~ máchen*** адчувáць мýкі [дакóры, згрызóты] сумлéння; ***das macht ihm kéine ~*** гэ́та ягó не турбýе
skrúpellos 1) *a* несумлéнны, бессарóмны 2) *adv* без сóраму
skrupulös *a* педанты́чны, скрупулёзны
Skulptúr *f* -, -en скульптýра
Skunk *m* -s, -s *заал*. скунс
skurríl *a* смéшны, блáзенскі, гратэ́скавы
Slálom *m* -s, -s *спарт*. слáлам
Slálomlauf *m* -(e)s, -läufe *спарт*. заéзд (*у слаламе*)
Slálom|piste, ~strecke *f* -, -n трáса слáламу
Slang [slɛŋ] *m* -s, -s слэнг, жаргóн
Sláwe *m* -n, -n славянíн
sláwisch а славя́нскі
Slawístik *f* - славíстыка
Slip I *m* -s, -s трусы́ (*якія шчыльна пры-*

лягаюць да цела)
Slip II *m* -s, -s *камерц.* талóн; бланк; чэк
Slípper *m* -s, - лёгкі чаравíк [тýфель]
Slogan [ˈslo:gən] *m* -s, -s лóзунг, зáклік
Slowáke *m* -n, -n славáк
Slowéne *m* -n, -n славéнец
Slums [slams] *pl* халýпы, бéдныя квартáлы
Smarágd *m* -s, -e смарáгд (*каштоўны камень*)
smarágden *a* смарáгдавы
smarágdgrün *a* смарáгдавага кóлеру
smart [sma:rt] *a* 1) спры́тны 2) хíтры 3) элегáнтны, прывáбны; пóўны лю́басці
Smog *m* -s, -s смог
Smóking *m* -s, -s смóкінг
Snackbar [ˈsnɛk-] *f* -, -s бар-закýсачная, снэк-бáр
snobístisch **1.** *a* снабíсцкі **2.** *adv* па-снабíсцку
so **1.** *adv* (гэ́)так, такíм чы́нам, гэ́т(а)кім чы́нам; ***ist das (wirklich) ~?*** ці гэ́та так (на сáмай спрáве)?; ***~ ist es!*** (спрáва ідзé) менавíта так!; ***ja ~!, ach ~!*** вось як!; ***~ siehst du aus!*** як бы не так!; ***~ méinte ich nicht*** я так не хацéў; ***~ gut wie nichts*** амáль што нічóга; ***mag die Schuld noch ~ groß sein…*** якóй бы вялíкай не былá вінá…; ***sie war ~ glücklich*** янá былá так шчáсліва; ***~ étwas hábe ich nicht geséhen*** я нічóга такóга яшчэ́ не бáчыў; ***~ genánnt*** гэ́так звáны **2.** *cj* 1) такíм чы́нам, знáчыць; ***er war nicht da, ~ könnten wir ihn nicht spréchen*** ягó не былó, знáчыць мы не маглí з ім пагаварыць 2): ***~ dass…*** так што…; ***es war sehr spät, ~ dass ich ihn nicht spréchen kónnte*** былó нáдта пóзна, так што я не змог з ім пагаварыць **3.** *prtc у значэнні ўзмацняльнай часціцы*: ***~ ein Únglück!*** якóе няшчáсце!
sobáld *cj* як тóлькі, ледзь тóлькі; ***ich kómme, ~ ich kann*** я прыйдý, як тóлькі змагý
Sócke *f* -, -n шкарпэ́тка; ***auf den ~en géhen**** ісцí цíха [бясшýмна] ◊ ***j-m auf den ~n sein*** наступáць камý-н. на пя́ты; ***sich auf die ~n máchen*** уцячы́
Sóckel *m* -s, - цóкаль
Sóda *f* -, *n* -s сóда
sodánn *cj* тады́, затым, пóтым, пасля́
Sódawasser *n* -s сóдавая (вадá)
Sódbrennen *n* -s пякóтка
soében *adv* тóлькі што
Sófa *n* -s, -s кушэ́тка, канáпа
soférn *cj* пакóлькі; ***~ er fléißig geárbeitet hat*** пакóлькі ён працавáў прылéжна
soff *impf ад* sáufen*
Soffíte *f* -, -n *часцей pl тэатр.* сафíт
sofórt *adv* зáраз, адрáзу, зáраз жа
Sofórthilfe *f* - 1) тэрмінóвая [неадклáдная] дапамóга 2) нечаргóвая аднаразóвая дапамóга
sofórtig *a* неадклáдны
Sofórtmaßnahme *f* -, -n неадклáдная мéра
Sófteis *n* -es мя́ккае марóжанае
sog *impf ад* sáugen*
Sog *m* -s, -e ця́га; плынь, цячэ́нне (*паветра, вады*)
sogár *adv* нáват
sogléich *a* зáраз, адрáзу, неадклáдна
Sóhle *f* -, -n 1) ступня́ 2) падэ́швы, паднóсак ◊ ***es brennt ihm únter [auf] den ~n*** у ягó зямля́ гары́ць пад нагáмі
sóhlen *vt* 1) падбівáць паднóскі 2) *разм.* хлýсіць, падмáнваць
Sohn *m* -(e)s, Söhne сын; ***der verlórene ~*** *бібл.* блýдны сын
Soiree [so̯aˈre:] *f* -, -en вечары́на
Sója *f* -, -en сóя
Sójabohne *f* -, -n сóевы боб
solánge *cj* пакýль, да тагó чáсу, датýль, у той час як
solárisch *a* сóнечны
Solári¦um *n* -s, -i¦en 1) саля́рый 2) сóнечная вáнна
Solárzelle *f* -, -n *фіз., эл., тэх.* элéмент сóнечнай батарэ́і
Sólbad *n* -(e)s, -bäder *мед.* салёная вáнна
solch *pron dem* (*тс. m* sólcher, *f* sólche, *n* sólches, *pl* sólche) такí, гэ́т(а)кі; ***auf ~e Wéise*** такíм чы́нам, гэ́т(а)кім чы́нам
sólcherart *a* падóбны, такóга (сáмага)

ро́ду; ***Dínge*** ~ падо́бныя рэ́чы

sólcherlei *adv inv* такóга рóду, такóга кшта́лту

sólcher|maßen, ~weise *adv* такíм чы́нам, гэ́т(а)кім чы́нам

Sold *m* -s, -e грашóвае забеспячэ́нне (*вайскоўца*); ***im ~ stéhen**** служы́ць у наёмных вóйсках

Soldát *m* -en, -en салда́т, жаўнéр; ***geméiner ~*** радавы́; ***gedíenter ~*** старaслу́жачы (*у арміі*)

Soldátenrock *m* -(e)s, -röcke (салда́цкі) мундзíр

Soldatéska *f* -, -ken *пагардл.* 1) салдатня́ 2) вае́ншчына

soldátisch *a* салда́цкі, вайскóвы

Sóldbuch *n* -(e)s, -bücher салда́цкая кнíжка

Söldling *m* -s, -e, Söldner *m* -s, - на́йміт

Söldnertruppen *pl* наёмныя вóйскі

Sóle *f* -, -n расóл; вада́ з салянóй крынíцы

Sóli *pl гл.* Sólo

solíd(e) *a* салíдны, трыва́лы, надзéйны

solidárisch *a* салíда́рны

solidarisíeren, sich салідарызава́цца (*з кім-н. – mit D*)

Solidarität *f* - салíда́рнасць; ~ ***üben*** мацава́ць салíда́рнасць

Solidaritätsaktion *f* -, -en дэманстра́цыя салíда́рнасці, мерапрыéмства ў знак салíда́рнасці

Solidität *f* 1) салíднасць, надзéйнасць, трыва́ласць 2) сур'ёзнасць

Solíst *m* -es, -en салíст

Soll *n* - *i* -s - *i* -s 1) *фін.* дэ́бет; ~ ***und Háben*** дэ́бет і крэ́дыт 2) пла́навае зада́нне

Soll-Bestánd [Sóllbestand] *m* -(e)s, -stände *вайск.* шта́тны ста́ў [склад]

Soll-Betrág [Sóllbetrag] *m* -(e)s, -träge *фін.* су́ма каштары́са

Soll-Éinnahme [Sólleinnahme] *f* -, -n запланава́ны прыхóд

sóllen* *мадальны дзеяслоў* 1) быць павíнным [абавя́заным]; ***er soll géhen*** ён павíнен ісцí; ***man soll*** трэ́ба; ***man soll nicht*** нéльга 2) *указвае на верагоднасць*; ***er soll hier sein*** ка́жуць, што ён тут; ***er soll das mítgenommen háben*** ка́жуць, што ён узя́ў гэ́та з сабóю 3) *указвае на згоду, пажаданне, загад, распараджэнне*: ***soll er kómmen!*** няха́й ён пры́йдзе!; ***déine Bítte soll dir gewährt sein*** твая́ прóсьба бу́дзе вы́канана

Söller *m* -s, - балкóн, вы́шка

Sóll-Etat [ˈeta:] праéкт бюджэ́та, папярэ́дні бюджэ́т

sóllte *impf ад* sóllen

sólo: *муз*: ~ ***spíelen*** (і)гра́ць сóла

Sólo *n* -s, -li сóла, сóльная па́ртыя

Sólogesang *m* -s сóльныя спéвы

solvent [-ˈvɛnt] *adv* плацежаздóльны

Sombréro *m* -s, -s самбрэ́ра (*амерыканскі капялюш з шырокімі брылямі*)

sómit [somít] *cj* такíм чы́нам; тым са́мым

Sómmer *m* -s, - лéта; ***im ~, des ~s*** лéтам, улéтку; ***den ~ über*** на праця́гу лéта, лéтам; ***das ist wie ~ und Wínter*** гэ́та процілéглыя рэ́чы

Sómmerfrische *f* -, -n лéцішча, да́ча, да́чнае мéсца; ***in der*** ~ на да́чы

Sómmerfrischler *m* -s, - да́чнік

Sómmergast *m* -(e)s, -gäste курóртнік, да́чнік, той хто адпачывáе (*у летні час*)

Sómmerhaus *n* -es, -häuser 1) лéтняя да́ча; дом, які́ не ацяпля́ецца 2) альта́нка

Sómmerkleid *n* -(e)s, -er лéтняя сукéнка

sómmerlich 1. *a* лéтні **2.** *adv* па-лéтняму

sómmers *adv* улéтку

Sómmerseite *f* -, -n сóнечны [паўднёвы] бок

Sómmersprosse *f* -, -n вясну́шка, рабацíнка

sómmersprossig *a* вясну́шкаваты, рабацíністы, у рабацíнні

Sómmerwohnung *f* -, -en лéцішча, да́ча

Somnambúle *m, f* -n, -n луна́цік, -цíчка; самна́мбул

sonách [sónach] *cj* такíм чы́нам, выхóдзіць, зна́чыць

Sonáte *f* -, -n *муз.* сана́та

Sónde *f* -, -n зонд (*у розн.знач.*); ***die ~ ánsetzen*** зандзíраваць

sónder *prp* (*A*) *уст.* без

Sónderangebot *n* -(e)s, -e распро́даж тава́раў (*найчасцей па зніжаных цэнах*)
Sónderausgabe *f* -, -n спецыя́льны вы́пуск (*газеты і да т.п.*)
Sónderausschuss *m* -es, -schüsse спецыя́льная камі́сія
sónderbar *a* дзі́ўны, дзіво́сны; ***~er Kauz*** дзіва́к
sónderbarerweise *adv* дзі́ўным чы́нам
Sónderbarkeit *f* -, -en дзі́ўнасць; дзіва́цтва
Sónderbeauftragte *sub m, f* -en, -en спецыя́льны (**-**ная) упаўнава́жаны (-ная)
Sónderbestellung: ***auf*** **~** ма́ючы [выко́нваючы] спецыя́льнае зада́нне
Sóndereinsatz *m* -es, -sätze спецыя́льнае зада́нне
Sónderfahrt *f* -, -en спецыя́льны рэйс, пазапла́навая пае́здка
Sónderfrieden *m* -s сепара́тны мір
Sóndergenehmigung *f* -, -en спецыя́льны дазво́л
sóndergleichen *a inv* бяспры́кладны
Sónderkorrespondent *m* -en, -en спецыя́льны карэспандэ́нт
sónderlich 1. *a* асаблі́вы; ***óhne ~e Lust*** без асаблі́вага жада́ння **2.** *adv*: ***nicht ~*** не на́дта
Sónderling *m* -s, -e дзіва́к, арыгіна́л
Sóndermaßnahmen *pl* надзвыча́йныя ме́ры
sóndern I *cj* але́, адна́к, а (*пасля адмоўя*); ***nicht ich, ~ du*** не я, а(ле́) ты
sóndern II *vt* аддзяля́ць, сартава́ць
Sóndernummer *f* -, -n э́кстранны вы́пуск (*газеты, часопіса і г.д.*)
Sónderrecht *n* -(e)s, -e прывіле́й, прывіле́я
sónders: ***samt und ~*** усё ра́зам, усе́ без выключэ́ння
Sónderschicht *f* -, -en дадатко́вая зме́на, спецыя́льная ва́хта
Sóndersprache *f* -, -en прафесіяна́льная мо́ва, арго́
Sónderung *f* -, -en аддзяле́нне, сарціро́ўка
Sónderurlaub *m* -(e)s нечарго́вы во́дпуск [адпачы́нак]
Sóndervollmacht *f* -, -en спецыя́льная даве́ранасць; *pl* надзвыча́йныя паўнамо́цтвы
Sóndervorlesung *f* -, -en факультаты́ўная ле́кцыя
Sónderzug *m* -(e)s, -züge спецыя́льны цягні́к
Sonderzuteilung *f* -, -en дадатко́вая [спецыя́льная] но́рма, спецыя́льны паёк
Sónderzuwendung *f* -, -en аднаразо́вая [спецыя́льная] дапамо́га
sondíeren *vt* 1) *мед.* зандзі́раваць; дасле́даваць (зо́ндам) 2) вымяра́ць глыбіню́; разве́дваць (*зямлю*) 3) *перан.* нама́цваць, зандзі́раваць
Sonétt *n* -s, -e *літ.* сане́т
Song *m* -s, -s зонг, пе́сня (*часцей сацыяльна-крытычнага зместу*)
Sónnabend *m* -s, -e субо́та
sónnabends *adv* па субо́тах, у субо́ты
sónnengebräunt *a* загарэ́лы
Sónne *f* -, -n со́нца; ***in der ~ líegen**** ляжа́ць на со́нцы, загара́ць; ***éhe die ~ áufgeht*** давідна́, на до́світку, на світа́нні, на зо́лку; ***in der préllen ~ sítzen**** сядзе́ць на санцапёку [со́нцы]; ***die ~ meint es héute gut*** ≅ сёння я́рка све́ціць со́нца ◊ ***die ~ bringt es an den Tag*** ≅ грэх не схава́еш у мех, не уто́пчаш у бало́та; шы́ла ў то́рбе не схава́еш
sónnen *vt* **1.** выстаўля́ць на со́нца; праве́трываць **2. ~, sich** грэ́цца на со́нцы; ***sich in der Hóffnung ~*** спадзява́цца
Sónnenaufgang *m* -(e)s узыхо́д со́нца, зо́лак
Sónnenbad *n* -(e)s, -bäder со́нечная ва́нна
Sónnenblume *f* -, -n *бат.* сляне́чнік
Sónnenbrand *m* -(e)s 1) спяко́та 2) зага́р 3) *мед.* со́нечны апёк
Sónnenenergieanlage *f* -, -n энергеты́чная геліяўстано́ўка
Sónnenfinsternis *f* -, -se со́нечнае зацьме́нне
Sónnen|glut, ~hitze *f* - спяко́та, спёка, гарачыня́
sónnenklar *a разм.* я́сны як дзень, зусі́м відаво́чны
Sónnenkorona *f* - *астр.* со́нечная каро́на
Sónnenlauf *m* -(e)s *астр.* шлях Со́нца

Sónnenpferd *n* -(e)s, -e *міф*. Фébаў конь
Sónnenpriester *m* -s, -s жрэц Сóнца
Sónnenschein *m* -(e)s сóнечнае святлó
sónnenscheu *a* які́ баíцца [пазбягáе] сóнца
Sónnenschirm *m* -s, -e парасóн ад сóнца
Sónnenschutz *m* -(e)s засцярóга ад сóнца
Sónnenseite *f* -, -n сóнечны [паўднёвы] бок
Sónnenstich *m* -s, -e сóнечны ўдар
Sónnenstrahl *m* -es, -en сóнечны прамéнь
Sónnenstrahlung *f* - сóнечнае выпраméньванне
Sónnenuhr *f* -, -en сóнечны гадзíннік
Sónnenuntergang *m* -(e)s зáхад сóнца
sónnenverbrannt *a* загарэ́лы
Sónnenwende *f* -, -n *астр*. сонцаварóт, сонцастаянне
sónnig *a* 1) сóнечны; ***ein ~er Tag*** сóнечны дзень 2) *перан*. сóнечны, рáдасны
Sónntag *m* -s, -e нядзéля; ***am ~*** у нядзéлю ◊ ***álle Táge ist kein ~*** не заўсягды́, як на Дзяды́
sónntägig *a* нядзéльны, у нядзéлю
sónntäglich 1. *a* святóчны, нядзéльны; ***~es Kleid*** святóчнае адзéнне, святóчная вóпратка **2.** *adv* па нядзéлях
sónntags *adv* па нядзéлях, штонядзéльна, кóжную нядзéлю
Sónntagsanzug *m* -(e)s, -anzüge нядзéльны касцю́м [гарнітýр]
Sónntagskind *n* -(e)s, -er шчаслíвец, шчаслíўчык ◊ ***sie ist ein ~*** янá нарадзíлася ў кашýлі
Sónntagskleid *n* -(e)s, -er святóчны ўбор [гарнітýр, строй і г.д.]
Sónntagsstaat *m* -(e)s *разм., жарт* святóчны ўбóр [строй]
sonór *a* санóрны; гýчны; звóнкі
sonst *adv* 1) інáчай, інáкш, у адварóтным вы́падку 2) апрóч тагó, яшчэ́; ***~ noch étwas?*** яшчэ́ што-нéбудзь?; ***~ nichts*** нічóга бóлей; ***wer ~ als er*** хто яшчэ́ апрóч ягó; ***er denkt, er ist ~ wer*** ён дýмае, што ён невядóма [немавéдама] хто 3) звычáйна; ***álles wie ~*** як звычáйна [як ранéй, па-старóму]; ***mehr als ~*** бóлей [больш] як звычáйна, як заўсёды
sonst was *pron indef разм*. нéшта, што-нéбудзь (яшчэ́)
sonst wer *pron indef* хто-нéбудзь (яшчэ́)
sonst wie *pron indef* (як-нéбудзь) інáкш
sonst wo *pron indef* (дзе-нéбудзь) у íншым мéсцы
sonst wohín *pron indef* (куды́-нéбудзь) у íншае мéсца
sónstig *a* 1) ранéйшы, былы́ 2) íншы; звычáйны
soóft *cj* усякі раз як, кóжны раз калí
Sophíst *m* -en, -en сафíст
sophístisch *a* сафíсцкі
Soprán *m* -s, -e *муз*. сапрáна
Sórbe *m* -n, -n лужычáнін, сорб
Sórge *f* -, -n клóпат, турбóта, непакóй, хвалявáнне (*um A, für A – аб кім-н., чым-н.*); ***vóller ~n sein (um A)*** быць заклапóчаным (*чым-н.*); ***wégen (G) in ~n sein*** хвалявáцца [непакóіцца] з-за чагó-н.; ***sich (D) ~ en máchen (um, für A)*** хвалявáцца, непакóіцца (*аб кім-н., чым-н.*); ***das ist méine geríngste ~*** гэ́та менш за ўсё мянé турбýе [хвалю́е]; ***das lass méine ~ sein!*** гэ́та маé спрáва!, аб гэ́тым я паклапачýся!; ***ich wérde ~n trágen, dass…*** я паклапачýся аб тым, каб…
sórgen 1. *vi* (*für A*) клапацíцца (*пра кагó-н., штó-н.*); ***dafür lass mich ~!*** гэ́та мая́ спрáва!; я паклапачýся аб гэ́тым!; ***dafür ist gesórgt*** гэ́та ўжó ўладкавáна **2. ~, sich** (*um A*) клапацíцца, непакóіцца, турбавáцца, хвалявáцца (*пра кагó-н., штó-н.*); бая́цца (*за кагó-н., штó-н.*)
sórgen|frei, ~los *a* бесклапóтны, бестурбóтны
Sórgenkind: ◊ ***er ist mein ~*** ён маё гóра
sórgen|schwer, ***~voll*** *a* заклапóчаны
Sórgfalt *f* - 1) старáннасць, рýпнасць 2) клапатлíвасць
sórgfältig *a* старáнны, руплíвы, рýпны
sórglich *a* 1) *гл*. sórgfältig 2) клапатлíвы
sórglos *a* бесклапóтны, бестурбóтны
Sórglosigkeit *f* - бесклапóтнасць, бестурбóтнасць, ціхамíрнасць

sórgsam *a* стара́нны, руплі́вы; клапатлі́вы

Sórgsamkeit *f* - 1) стара́ннасць, руплі́васць, шчы́расць, дбáйнасць, пі́льнасць, дакла́днасць 2) клапатлі́васць

Sorptión *f* - *хім.* со́рпцыя, паглынáнне

Sórte *f* -, -n 1) гату́нак, сорт 2) род, сорт; ***sie sind álle von dérselben ~*** усé яны́ аднаго́ по́ля я́гада

sortíeren *vt* сартавáць

Sortíerer *m* -s, - сартавáльнік, сарціро́ўшчык

Sortimént *n* -s, -e асартымéнт (*тавараў і г.д.*)

soséhr *cj* як бы ні; ***~ ich mich fréue, dass…*** як бы я ні рáдаваўся [цéшыўся], што…

sosó **1.** *int*: ***~!*** ну до́бра!, так, так! **2.** *adv* сяк-так, так сабé; ***~ lalá*** *разм.* нічо́га, так сáбе; сяк-так

SÓS-Ruf ['ɛs|oː|'ɛs] *m* -(e)s, -e *марск.* сігнáл «SOS»

Sóße *f* -, -n со́ўс, падлі́ўка

sott *impf ад* síeden*

Soubrétte [zu-] *f* -, -n *тэатр.* субрэ́тка

Souffleur [zu'fløːr *і* su'fløːr] *m* -s, -e суфлёр

Soufleurkasten [zu'fløːr- *і* su'fløːr-] *m* -s, -kästen суфлёрская бу́дка

Souffleuse [zu'fløːzə і su'fløːzə] *f* -, -n суфлёр (жанчы́на)

souflíeren [-su-] *vt* 1) суфлі́раваць 2) падскáзваць

Sound [saond] *m* -s, -s *муз.* гучáнне (*пэўнай інструментальнай групы*)

sóundso: ***Herr Sóundso*** спадáр [пан] такí і такí

sóundsovíel *adv* пэ́ўная ко́лькасць, гэ́тулькі і гэ́тулькі

Souper [zu'peː] *n* -s, -s (урачы́стая) звáная вячэ́ра

Soutáne [su-] *f* -, -n сутáна (*у катал. святара*)

Souterrain [zutɛ'rɛ̃ː] *n* -s, -s (паў)падвáл

Souvenír [suvə-] *n* -s, -s сувенíр, пáмятка

souverän [zuvə-] *a* 1) суверэ́нны, незалéжны 2) упэ́ўнены

Souveränität [zuv-] *f* - суверэнітэ́т, незалéжнасць

sovíel *cj* (на)ко́лькі; ***~ ich weiß, hat er zúgestimmt*** нако́лькі мне вядо́ма, ён пагадзíўся

sovíelmal *cj* ко́лькі б разо́ў; ***~ ich dorthín ging…*** ко́лькі б разо́ў я туды́ ні хадзíў…

Sowchos [zɔf'xɔs] *m* -, -e, **Sowchose** [zɔf'xoːzə] *f* -, -n *гіст.* саўгáс

sowéit *cj* нако́лькі; ***~ mir bekánnt ist*** нако́лькі мне вядо́ма

sowénig *cj* нако́лькі (мáла); ***~ ich davón verstéhe…*** як ні мáла я гэ́та разумéю, нако́лькі я разумéю

sowíe *cj* 1) (таксáма) як і..., а таксáма; ***er ~ séine Fréunde*** ён, як і яго́ сябры́ 2) як то́лькі

sowiesó *adv* усё ро́ўна, і без таго́

Sowjét *m* -s, -s *гіст.* Савéт (*у былым СССР*)

sowjétisch *a гіст.* савéцкі

Sowjétunion *f* - *гіст.* Савéцкі Саю́з

sowóhl: ***~…, als auch…; ~…, wie (auch)…*** *cj* як…, так і…; не то́лькі…, алé і...; і…, і…

soziál *a* сацыя́льны, грамáдскі

Soziálamt *n* -(e)s, -ämter аддзéл сацыя́льнага забеспячэ́ння

Soziáldemokrat *m* -en, -en сацыя́л-дэмакрáт

soziáldemokrátisch *a* сацыя́л-дэмакраты́чны; ***die Soziáldemokratische Partéi Déutschlands (die SPD)*** Сацыя́л-дэмакраты́чная пáртыя Германíі (СДПГ)

Soziálfürsorge *f* - сацыя́льнае забеспячэ́нне

Sozialísmus *m* - сацыялíзм

Soziaslíst *m* -en, -en сацыялíст

sozialístisch *a* сацыялісты́чны

Soziálpolitik *f* - сацыя́льная палíтыка

Soziálprodukt *n* -(e)s, -e *эк.* (суку́пны) грамáдскі праду́кт

Soziálprogramm *n* -s, -e прагрáма сацыя́льных [грамáдскіх] мерапрыéмстваў

Soziálversicherung *f* -, -en 1) сацыя́льнае страхавáнне 2) аддзéл сацыя́льнага страхавáння

Soziológe *m* -n, -n сацыёлаг
Soziologíe *f* - сацыялóгія
soziológisch *a* сацыялагíчны
Sózius *m* -, -se 1) *камерц.* кампаньён 2) пасажы́р на зáднім сядзéнні матацы́кла
Sózius(sitz) *m* -(e)s, -e зáдняе сядзéнне (*у матацыкла*)
sozuságen *adv* так сказáць, гэ́так бы мóвіць; у нéйкай ступéні
Spáchtel *m* -s, -, *f* -, -n, **~eisen** *n* -s, -, **~messer** *n* -s, - *тэх.* шпáтэль; лапáтачка (*для шпаклявання*)
spáchteln *vt* 1) шпакля́ваць 2) *разм.* прáгнуць шмат éсці
Spagát *n, m* -es, -e 1) шпагáт, вярóвачка 2) шпагáт (*у гімнастыцы*)
Spaghétti [Spagétti] [-ˈgɛti:] *pl* спагéці
spähen *vi* (*nach D, auf A*) віжавáць, шпіёніць, падгля́дваць (*за кім-н.*)
Späher *m* -s, - 1) дазóрца, наглядáльнік, вывéдчы, развéдчык 2) лазу́тчык, віж, шпіён, шпег
Spähtrupp *m* -(e)s, -s *вайск.* дазóр; раз’éзд
Spalíer *n* -s, -e 1) двухбакóвы ланцу́г (*людзей*); ~ ***bílden [máchen, stéhen*]*** утвары́ць шпалéры, стая́ць шпалéрамі 2) сцéнка (*у футболе*) 3) частакóл
Spalíerobst *n* -es *с.-г.* шпалéрныя плады́
Spalt *m* -(e)s, -e 1) шчы́ліна; ***die Tür éinen ~ óffen lássen**** няшчы́льна зачыніць дзвéры, пакíнуць шчы́ліну 2) трэ́шчына, раскóліна
spáltbar *a* расшчапля́льны (*пра атам*) 2) які́ растрэ́скваецца
Spáltbarkeit *f* - расшчапля́льнасць, раздрабля́льнасць
Spálte *f* -, -n 1) шчы́ліна, раскóліна 2) *палігр.* калóнка, слупóк
spálten 1. *vt* 1) калóць, раскóлваць; сячы́ 2) расшчапля́ць, раздрабля́ць (*хімічныя злучэнні і да т.п.*); ***der Blitz spáltete den Baum*** малáнкай расшчапíла дрэ́ва **2.** *vi* (*s*) (*part II* gespáltet *i* gespalten); калóцца, раскóлвацца; ***das Holz spáltet gut*** дрóвы дóбра кóлюцца **3. ~, sich** калóцца, раскóлвацца; сячы́ся (*пра валасы*) 2) *перан.* раскалóцца, раздрабля́цца, раз’яднáцца
spáltenweise *adv* цэ́лымі слупкáмі [калóнкамі]
Spáltkeil *m* -(e)s, -e клін
Spáltung *f* -, -en 1) расшчаплéнне 2) раскóл 3) рознагалóссе, разлáд
Span *m* -(e)s, Späne 1) трэ́ска, лучы́на, стру́жка; дрáнка; *pl тс.* пілавíнне, апíлкі; ***Späne máchen [réißen*]*** шчапáць лучы́ну 2) варóжасць, свáрка ◊ ***nicht ein ~!*** нічóга!, ні грашá!; ***er hat Späne*** *разм.* у ягó вóдзяцца грóшы; ***wo man Holz haut [wo gehóbelt wird], fállen Späne*** ≅ лес сяку́ць – трэ́скі ляця́ць; ***mach kéine Späne!*** *разм.* не цырымóнься!; ***das geht über den ~!*** *разм.* гэ́та ўжó занáдта!, гэ́та выхóдзіць за ўся́кія мéжы
spánen *vt тэх.* апрацóўваць рэ́заннем
Spánferkel *n* -s, - малóчнае парася́
Spánge *f* -, -n зáсцежка, спрáжка
Spáni¦er *m* -s, - іспáнец, гішпáнец
spánisch 1. *a* іспáнскі, гішпáнскі; ***~er Pféffer*** стручкóвы пéрац; ***~e Wand*** шы́рма; ***~e Schlösser áufbauen*** будавáць павéтраныя зáмкі **2.** *adv* па-іспáнску ◊ ***das kommt mir ~ vor*** гэ́та мне здаéцца незразумéлым [дзíўным]; ***das sind ihm ~e Dörfer*** гэ́та для ягó незразумéлыя рэ́чы
spann *impf ад* spínnen*
Spann *m* -(e)s, -e пад’ём (*нагі*); ***der Schuh drückt über dem ~*** чаравíк цíсне ў пад’ёме
Spánnbeton [-to:n *i* -tɔ̃:] *m* -s, -s *i* -e *буд.* папярэ́дне напру́жаны бетóн
Spánne *f* -, -n 1) пя́дзя; ***kéine ~ breit*** ні пя́дзі 2) карóткі прамéжак (чáсу) 3) рóзніца; ***die ~ zwíschen Éinkaufs- und Verkáufspreis*** рóзніца памíж заку́пачнай і прадáжнай канóй
spánnen 1. *vt* 1) наця́гваць; ***die Wäsche ~*** развéшваць бялíзну; ***das Kleid spannt únter den Ármen*** сукéнка ця́гне [цíсне] пад пáхамі; ***die Fórderungen zu hoch ~***

ста́віць зана́дта высо́кія [завы́шаныя] патраба́ванні; ***den Hahn*** ~ узве́сці куро́к 2) напру́жваць (*мускулы*); ***die Óhren*** ~ настрыць ву́шы 3) заціска́ць (*у цiскi*); запрага́ць **2.** *vi* 1) цягну́ць 2) (*auf A*) падпільно́ўваць, чака́ць з нецярпе́ннем (*каго-н.*) **3. ~, sich:** ***die Brücke spannt sich über Fluss*** це́раз раку́ перакі́нуты мост

spánnend *a* 1) захапля́льны 2) напру́жаны (*момант*)

spánnenlang *a* даўжынёй у адну́ пя́дзю

Spánner *m* -s, - 1) *тэх.* нацяжна́я прыла́да 2) *pl заал.* пя́дзенік

Spánnfeder *f* -, -n спружы́на

Spánnkraft *f* - 1) пру́гкасць, эласты́чнасць, гну́ткасць; напру́жанасць (*мускулаў*) 2) жы́васць, руха́васць; эне́ргія; ***die ~ der Trúppen*** баявы́ дух во́йска

Spánnung *f* -, -en 1) напру́жанне; напру́жаная ўва́га; ***j-n, etw. mit [voll] ~ erwárten*** чака́ць каго́-н. [чаго́-н.] з нецярпе́ннем 2) *фіз.* напру́жанне (*току*) 3) наця́жка (*каната*) 4) пралёт (*маста*) 5) напру́жанасць, наця́гнутыя адно́сіны; ***Mílderung der internationálen ~*** паслабле́нне міжнаро́днай напру́жанасці

spánnungslos *a* без напру́жання

Spánnungsmesser *n* -s, - *эл.* вальтме́тр

Spánnungswandler *m* -s, - *эл.* трансфарма́тар напру́жання

Spánnvorrichtung *f* -, -en *тэх.* нацяжна́я прыла́да

Spánnweite *f* -, -n 1) праме́жак 2) размах (*крыла*) 3) *буд.* пралёт (*маста*)

Spánplatte *f* -, -n драўля́на-стру́жкавая [стру́жачная] пліта́ [ДСП]

Spárbuch *n* -(e)s, -bücher ашча́дная кні́жка

Spárbüchse *f* -, -n скарбо́нка

Spáreinlage *f* -, -n укла́д у ашча́дны банк

spáren *vt, vi* 1) запа́сіць, збіра́ць, ашчаджа́ць (*грошы*) 2) зберага́ць, экано́міць; ***wéder Mühe noch Geld ~*** не шкадава́ць ні намага́нняў, ні гро́шай; ***die Mühe hättest du dir ~ können*** ≅ не ва́рта было́ намага́нняў, ты дарэ́мна турбава́ўся ◊ ***auf der Néige ist nicht gut ~*** ≅ калі́ не нае́ўся, то і не налі́жашся

Spárer *m* -s, - 1) укла́дчык (*у ашчаднай касе*) 2) беражлі́вы [ашча́дны, экано́мны] чалаве́к

Spárgel *m* -s, - *бат.* спа́ржа

Spárgelder *pl* зберажэ́нні, ашчаджэ́нні

Spárkasse *f* -, -n ашча́дная ка́са

spärlich *a* мізэ́рны, бе́дны; ***~es Haar*** рэ́дкія валасы́

Spärlichkeit *f* мізэ́рнасць, бе́днасць; рэ́дкасць (*валасоў*)

Spármaßnahme *f* -, -n мерапрые́мства ў мэ́тах экано́міі

Spárpfennig *m* -s, -e зберажэ́нні [ашчаджэ́нні] на чо́рны дзень

Spárren *m* -s, - *буд.* кро́ква 2) *разм.* сплін, хандра́; ***er hat éinen ~ (zu viel)*** у яго́ не́шта з галаво́ю; ён з глу́зду з'е́хаў

Spárring *m* -s, -s спа́рынг (*бокс*)

spársam *a* ашча́дны, экано́мны

Spársamkeit *f* - ашча́днасць, беражлі́васць, экано́мнасць

Spársucht *f* - ску́пасць, празме́рная беражлі́васць

Spartakiáde *f* -, -n спартакія́да

Spartáner *m* -s, - 1) спарта́нец 2) *гіст.* спарта́нец, жыха́р Спа́рты

spartánisch: ***~e Lébensweise*** спарта́нскі [про́сты] лад жыцця́

Spárte *f* -, -n 1) ча́стка, аддзе́л 2) раздзе́л (*навукі*) 3) від (*спорту*)

Spaß *m* -es, Späße жарт; заба́ва, паце́ха, уце́ха; ***das macht mir ~*** гэ́та ро́біць [дае́] мне задавальне́нне; ***das geht über den ~*** гэ́та ўжо зана́дта; ***zum [aus] ~*** у жарт, жарту́ючы, жа́ртам; ***óhne ~*** без жа́ртаў; ***sich mit j-m éinen ~ erláuben*** дазво́ліць сабе́ пажартава́ць над кім-н.; ***~ tréiben* [máchen]*** забаўля́цца, жартава́ць; ***lass ihm doch den ~!*** няха́й ён сабе́ забаўля́ецца!; ***viel ~!*** жада́ю до́бра павесялі́цца!

spáßen *vi* жартава́ць; ***mit ihm ist nicht gut zu ~*** з ім жа́рты дрэ́нныя

spáßeshalber *adv* жа́ртам

spáßhaft *a* жартаўлі́вы, сме́шны

spáßig *a* 1) забáўны, смéшны 2) жартаўлíвы
Spáß|macher *m* -s, -, **~vogel** *m* -s, -vögel жартаўнíк, весялýн
Spat *m* -(e)s, -e *мін*. шпат
spät 1. *a* пóзні; ***am ~en Ábend*** пóзнім вéчарам; ***bis ~ in die Nacht hinéin*** да пóзняй нóчы; ***wie ~ ist es?*** катóрая гадзíна? **2.** *adv* пóзна; ***zu ~ kómmen**** пазнíцца ◊ ***wer zu ~ kommt, hat das Náchsehen*** ≅ хто зявáе, той фíгу мáе
spätabends *adv* пóзна ўвéчары
Spátel *m* -s, -, *f* -, -n шпáтэль, лапáтачка
Spáten *m* -s, - рыдлёўка, жалязня́к
später 1. *a* пóзні **2.** *adv* пазнéй
späterhín *adv* пазнéй, у далéйшым
spätestens *adv* не пазнéй як, сáмае пóзняе
Spätlese *f* -, -n 1) пóзні збор вінагрáду 2) вінó з пóзняга збóру
Spätnachrichten *pl* начны́ вы́пуск апóшніх паведамлéнняў (*па радыё, тэлебачанні*)
Spatz *m* -en, -en верабéй; ***er hat ~en im Kopf*** *разм*. ён задзірáе нос ◊ ***die ~en pféifen es von állen Dächern*** аб гэ́тым усé гавóраць [вéдаюць]; ***nach [auf] ~en mit Kanónen schíeßen**** страля́ць з гармáт па вераб’я́х
Spätzle *pl дыял., кул*. клёцкі з мукí пашвáбску
Spä́tzündung *f* - *тэх*. пóзняе запáльванне
spazíeren *vi* (s) гуля́ць, прагýльвацца; ~ ***géhen**** гуля́ць, прагýльвацца, шпацыравáць, выхóдзіць на шпáцыр, прахóджвацца; ~ ***fáhren**** катáцца; праéхацца
Spazíerfahrt *f* -, -en катáнне, прагýлка
Spazíergang *m* -(e)s, -gänge прагýлка, шпáцыр, прахóдка
Spazíerritt *m* -(e)s, -e прагýлка вярхóм
Spazíerstock *m* -(e)s, -stöcke кіёк (*для прагулак*)
Speaker [ˈspi:kər] *m* -s, - спíкер, прамóўца
Specht *m* -(e)s, -e *заал*. дзя́цел
Speck *m* -s, -e (свінóе) сáла, шпік ◊ ***er hat den ~ geróchen*** ён пачýў пах смáжанага (*спажывы*); ***wie die Máde im ~ sítzen**** ≅ плáваць як сыр у мáсле
spéckig *a* сáльны, тлýсты
Spéckschwarte *f* - шкýрка шы́нкі [кумпякá]
spedíeren *vt* адпраўля́ць, пасылáць
Spediteur [-ˈtø:r] *m* -s, -e экспеды́тар, адпрáўшчык (*груза і г.д.*)
Speech [spi:tʃ] *m* -es, -es прамóва, спіч
Speedway [ˈspi:dwe:] *n, m* -s, -s *спарт*. спідвэ́й, мóтагонкі
Speer *m* -s, -e дзíда, кап’ё (*тс. спарт*.)
Spéerwerfen *n* -s *спарт*. кідáнне кап’я́
Spéiche *f* -, -n 1) спíца 2) *анат*. прамянёвая кóстка ◊ ***j-m in die ~n fállen**** ≅ устаўля́ць камý-н. пáлкі ў кóлы
Spéichel *m* -s слíна; ***der ~ lief ihm im Múnde zusámmen*** у ягó слíнка пацяклá
Spéichelabsonderung *f* -, -en выдзялéнне слíны
Spéicheldrüse *f* -, -n слíнная залóза
Spéichelfluss *m* -es, -flüsse слінацячэ́нне
Spéichellecker *m* -s, - падлíзнік, падхалíм
Spéicher *m* -s, - 1) *с.-г.* свíран, склад, схóвішча 2) *эл*. акумуля́тар 3) *тэх., камп*. запамінáльная прылáда, накапля́льнік 4) вадасхóвішча, рэзервуáр (*гідрастанцыі*)
Spéicherkapazität *f* -, -en аб’ём пáмяці (*камп.*)
spéichern *vt* 1) захóўваць (*на складзе, у свірне і г.д.*) 2) *эл*. акумулíраваць 3) запамінáць (*камп.*)
spéien* 1. *vt* 1) плявáць, хáркаць; ***Blut*** ~ хáркаць крывёй 2) вывяргáць пóлымя; ***Gift und Gálle*** ~ вар’явáцца **2.** *vi* плявáць; *разм*. ***ich spéie daráuf*** мне напляваць на гэ́та
Spéise *f* -, -n 1) éжа, стрáва; ~ ***und Trank*** éжа і піццё, стол 2) *буд*. вáпна
Spéise¦eis *n* -es марóжанае
Spéisefett *n* -(e)s, -e сталóвы тлушч
Spéisehalle *f* -, -n сталóўка
Spéisekammer *f* -, -n кладóўка, склеп
Spéisekarte *f* -, -n менн́ю (*картка з пералікам страў*)
spéisen 1. *vi* éсці; сталавáцца; ***zu Ábend*** ~ вячэ́раць; ***zu Míttag*** ~ абéдаць **2.** *vt* кармíць; *тэх*. сілкавáць

Spéisenfolge *f* -, -n меню́, паслядо́ўнасць страў

Spéiseöl *n* -s, -e сталóвы алéй

Spéiseröhre *f* -, -n *анат.* стрававóд

Spéisesaal *m* -s, -säle сталóўка (*напр. у гатэлі і г.д.*)

Spéisewagen *m* -s, - *чыг.* вагóн-рэстарáн

Spéisezimmer *m* -s, - сталóвы пакóй (*у кватэры*)

Spéisung *f* -, -en 1) кармлéнне; частавáнне 2) *тэх.* сілкавáнне, забеспячэ́нне

spéiübel: ***mir ist ~*** мянé ця́гне ванітавáць [на вані́ты]; *перан.* мне бры́дка

Spektákel *m* -s, - 1) *разм.* шум, скандáл, вэ́рхал, ля́мант 2) відóвішча 3) *n* -s, - спектáкль, пакáз

spektákeln *vi разм.* лямантавáць, учыня́ць вэ́рхал [скандáл]

spektakulär *a* які́ прыця́гвае ўвáгу; сенсацы́йны

spektrál [sp- *і* ʃp-] *a* спектрáльны

Spéktrum *n* -s, -tren *і* -tra *фіз.* спектр

Spekulatión *f* -, -en 1) спекуля́цыя, гешэ́фт 2) *філас.* разумóвасць, абстрáкцыя

Spekulátius *m* - *кул.* пéрнік (*пэўнага гатунку*)

spekulatív *a* 1) спекуляцы́йны 2) *філас.* разумóвы, абстрáктны

spekulíeren *vi* 1) спекулявáць 2) абстрáктна ду́маць, філасóфстваваць

Spelúnke *f* -, -n прытóн, халу́па

Spélze *f* -, -n *с.-г.* мякі́на, асцюкі́

spendábel *a разм.* шчóдры

Spénde *f* -, -n ахвяравáнне, узнóс, дар (*für A – на што-н., an A – каму-н.*)

spénden *vt* 1) падавáць (*міласціну*), ахвяравáць 2): ***j-m Lob ~*** хвалі́ць кагó-н.; ***j-m Trost ~*** суцяшáць кагó-н.; ***j-m Dank ~*** выкáзваць каму́-н. падзя́ку

Spénder *m* -s, - ахвяравáльнік

spendíeren *vt* частавáць, дары́ць; *разм.* абдóрваць; ***éine Rúnde Bier ~*** частавáць усі́х прысу́тных півам

Spéngler *m* -s, - *дыял.* бляхáр

Spérber *m* -s, - *заал.* я́страб-перапёлачнік

Sperénzchen *pl іран.* цырымóніі; ~ ***máchen*** цырымóніцца

Sperénzi¦en *pl іран.* абстáвіны, вару́нкі

Spérling *m* -s, -e верабéй ◊ ***ein ~ in der Hand ist bésser als éine Táube auf dem Dach*** ≅ лепш верабéй у руцэ́, чым жóраў пад нéбам

Spérma *n* -s, -men *і* -máta *біял.* спéрма

spérr¦angelwéit **1.** *a* разнáсцежаны **2.** *adv* нáсцеж

Spérrbaum *m* -(e)s, -bäume 1) бар’éр 2) шлагбáум

Spérrdruck *m* -(e)s, -e *палігр.* разрáдка

Spérre *f* -, -n 1) загарóда; бар’éр; запру́да, гаць; плаці́на 2) *вайск.* блакáда; ***die ~ über etw. (A) verhängen*** абвясці́ць блакáду (*дзе-н.*) 3) забарóна 4) *эк.* эмбáрга, эканамі́чная блакáда

spérren **1.** *vt* 1) загарóджваць (*дарогу, уваход і г.д.*) 2) запру́джваць (*раку*) 3) закрывáць (*праезд*); запірáць (*вароты, браму*); ***j-n ins Zímmer ~*** запéрці кагó-н. у пакóі 4) блакі́раваць (*горад*) 5) пасадзі́ць (*у турму*) 6) *эк.* наклáсці эмбáрга; забараніць; ***éinen Úrlaub ~*** часóва забараніць вóдпуск [адпачы́нак] 7) вы́ключыць (*тэлефон, газ і г.д.*) **2. ~, sich** праці́віцца, супраціўля́цца; ***er spérrte sich mit Händen und Füßen dagégen*** *разм.* ён адбівáўся ад гэ́тага рукáмі і нагáмі

Spérrfeuer *n* -s *вайск.* загараджáльны агóнь

Spérrgebiet *n* -(e)s, -e забарóненая зóна, раён блакáды

Spérrholz *n* -es 1) фанéра 2) *тэх.* распóрка

spérrig *a* груваcткі

Spérrmüll *m* -s буйнагабары́тнае смéцце

Spérrtag *m* -(e)s, -e непрыёмны дзень

Spérrung *f* -, -en 1) загарóджванне 2) *вайск.* загарóда, забарыкадавáнне 3) *эк.* накладáнне эмбáрга 4) *палігр.* разрáдка 5) *вайск.* засцерагáльны ўзвод 6) *тэх.* блакірóўка; заклінóўванне

Spérrzeit *f* - непрыёмныя гадзі́ны

Spérrzoll *m* -s, -zölle забарóннае мы́та, забарóнная пóшліна

Spérrzone *f* -, -n забарóнная зóна

Spésen *pl эк.* выда́ткі
spésenfrei *a камерц.* фра́нка, бясплáтны
Spezeréi *f* -, -en во́стрыя прыпра́вы; бакале́я
speziál *a* адмысло́вы, спецыя́льны, асаблі́вы, часткóвы
Speziálabteilung *f* -, -en спецыя́льны аддзéл, спецаддзéл
Speziálfach *n* -(e)s, -fächer спецыя́льнасць
Speziálgeschäft *n* -(e)s, -e спецыялізава́ны магазі́н
spezialisíeren, sich спецыялізава́цца
Spezialisíerung *f* -, -en спецыялізá́цыя
Spezialíst *m* -en, -en спецыялі́ст
Spezialität *f* -, -en спецыя́льнасць
speziéll 1. *a* спецыя́льны, адмысло́вы **2.** *adv* асаблі́ва, менаві́та
Spézi¦es *f* -, - 1) *біял.* від 2) ***die vier ~*** *матэм.* чаты́ры дзе́янні арыфмéтыкі 3) спе́цыі, ле́кавыя тра́вы
Spezifikatión *f* -, -en спецыфіка́цыя
Spezífikum *n* -s, -ka 1) спецыфі́чнасць; характэ́рная своеасаблі́васць 2) *мед.* спецыфі́чны сро́дак
spezífisch *a* 1) спецыфі́чны 2) *фіз.* удзе́льны; ***~es Gewícht*** удзе́льная вага́
Sphäre [ˈsfɛ:-] *f* -, -n 1) *матэм.* шар, сфе́ра 2) *астр.* сфе́ра, нябе́сная прасто́ра 3) *перан.* сфе́ра, галіна́, асяро́ддзе; ***die höheren ~n*** вышэ́йшыя сфе́ры 4) галіна́ [ко́ла] дзе́йнасці; ***das líegt áußerhalb méiner ~ [nicht in méiner ~]*** гэ́та выхо́дзіць за ме́жы маі́х інтарэ́саў [маёй кампетэ́нцыі]
sphärisch *a* сферы́чны, шарападо́бны
Sphinx *f* -, *m* - *i* -es *міф.* сфінкс
Spíckaal *m* -(e)s, -e вэ́нджаны ву́гар
spícken 1. *vt* 1) шпігава́ць; ***den Béutel ~*** *разм.* набіва́ць кішэ́нь **2.** *vi* *разм.* карыста́цца шпарга́лкай; спі́сваць (*у школе*)
Spíckzettel *m* -s, - шпарга́лка
spie *impf ад* spéien*
Spíegel *m* -s, - 1) люстэ́рка; рэфле́ктар; ***sich im ~ beséhen**** глядзе́цца ў люстэ́рка ◊ ***j-m den ~ vórhalten**** ≅ паказа́ць каму́-н. яго́ сапра́ўдны твар, паказа́ць каму́-н. на яго́ недахо́пы 2) *перан.* люстэ́рка, адлюстрава́нне 3) узро́вень, паве́рхня; люстэ́рка (*вады*) 4) *вайск.* перыско́п; я́блыка (*мішэні*); пятлі́ца 5) закаўра́ш, абшла́г
Spíegelbild *n* -(e)s, -er 1) адлюстрава́нне, адбі́так (*у люстры*) 2) люстэ́ркавая [люстраная́] выя́ва
spíegelblank *a* 1) гла́дкі як лю́стра, бліску́чы
Spíegel¦ei *n* -s, -er яе́чня
Spiegelfechteréi *f* -, -en *пагардл.* ашука́нства
Spíegelfläche *f* -, -n люстраная́ паве́рхня
Spíegelglanz *m* -es люстраны́ бляск
spíegelglatt *a* гла́дкі як люстэ́рка
Spíegelkarpfen *m* -s, - *заал.* люстраны́ карп
spíegeln 1. *vi* (s) блішча́ць, зіхце́ць, адбіва́цца **2.** *vt* адлюстро́ўваць, (*тс. перан.*) **3. ~, sich** адбіва́цца, адлюстро́ўвацца (*тс. перан.*)
Spíegelreflexkamera *f* -, -s *фота.* лю́стравая ка́мера; ***éinäugige ~*** лю́стравая ка́мера з адны́м аб’екты́вам
Spíeg(e)lung *f* -, -en адлюстрава́нне, адбі́так (*тс. перан.*)
Spiel *n* -(e)s, -e 1) гульня́; ***sein ~ mit j-m háben*** здзе́кавацца з каго́-н, жартава́ць з каго́-н.; ***etw. wie im ~ lérnen*** навучы́цца чаму́-н. гуля́ючы [лёгка] 2) *карт.* гульня́; ***wer hat das ~?*** чыя́ гульня́?; ***ich hábe drei ~e gemácht*** я вы́йграў тры па́ртыі 3) *спарт.* гульня́, па́ртыя; ***das ~ ánpfeifen* [ábpfeifen*]*** даць сігна́л на пача́так [кане́ц] гульні́ (*футбол*); ***das ~ der Scháchmeister éndete remis*** [rəˈmi:] па́ртыя ша́хматных майстро́ў зако́нчылася ўні́чыю; ***das ~ in die Hand bekómmen**** захапі́ць ініцыяты́ву ў гульні́; ***das ~ léiten*** судзі́ць гульню́; ***wie steht das ~?*** які́ лік (гульні́)? 4) *тэатр.* дзе́янне 5): ***ein ~ Kárten*** кало́да карт 6) *тэх.* зазо́р, свабо́дны ход 7) хвост (*фазана*) ◊ ***ein gewágtes ~ spíelen*** ве́сці небяспе́чную

гульню́; ***álles áufs ~ sétzen*** *перан.* усё пастáвіць на кáрту ◊ ***die Hand im ~ háben*** быць ублы́таным у што-н., удзéльнічаць у чым-н.; ***viel aus dem ~ háben*** рызыкавáць мнóгім; ***der Téufel ist mit ihm im ~*** ягó чорт спакусíў [падбíў]; ***Éhrgeiz ist dabéi im ~*** тут закрáнута славалю́бства

Spíel¦art *f* -, -en манéра гульні́

Spíelautomat *m* -en, -en ігрáльны аўтамáт

Spíelbericht *n* -(e)s, -e *спарт.* пратакóл спабóрніцтваў

Spíeldose *f* -, -n музы́чная шкатýлка

Spíel¦ecke *f* -, -n кутóк для гýльняў, дзіця́чы кутóк

Spíeleifer *m* -s азáрт; ***in ~ geráten**** увайсці́ ў азáрт

spíelen *vt, vi* 1) гуля́ць; ***Ball ~*** гуля́ць у мя́ч(ык); ***falsch ~*** *разм.* махлявáць, ашýкваць; ***j-m etw. aus der Tásche ~*** *разм.* вы́цягнуць у кагó-н. штo-н. з кішэ́ні 2) (і)грáць; выкóнваць; ***die érste Géige ~*** іграць пéршую скры́пку (*тс. перан.*) 3) разы́грываць, прытвары́цца, прыкíнуцца, стрóіць з сябé; ***den (gróßen) Herrn ~*** кóрчыць з сябé (вáжнага) пáна 4) mit (*D*) жартавáць [бáвіцца] (*чым-н.*); ***er lässt nicht mit sich ~*** ён не дазваля́е жартавáць з сябé 5) адбывáцца, разы́грывацца; ***die Hándlung spielt in Berlín*** дзéянне [падзéя] адбывáецца ў Берлíне 6) гуля́ць, блішчáць, пералівáцца (*пра каштоўныя камяні і г.д.*); ***ins Bläuliche ~*** мець сíняе адцéнне, адлівáць сíнім; ***díeser Diamánt spielt schön*** гэ́ты брыльян́т чы́стай вады́; ***in állen Fárben ~*** пералівáць усíмі кóлерамі вясёлкі [рáдугі]; ***séinen Witz ~ lássen**** вытóнчвацца ў вóстрых жáртах; ***sie ließ álle íhre Künste ~*** янá пусцíла ў ход усé сваé чáры

spíelend *adv* лёгка, гуля́ючы, амáль што жáртам; ***etw. ~ lérnen*** вучы́цца чамý-н. без асаблíвых намагáнняў

Spíeler *m* -s, - гулéц, ігрóк

Spíelergebnis *m* -es, -se *спарт.* лік (*як вынік*); ***beim ~ von zwei zu drei*** пры лíку два-тры; ***das ~ láutet zwei zu eins für...*** лік мáтча два-адзíн на кары́сць...

Spieleréi *f* -, -en гульня́, ігрá; *пагардл.* балаўствó; дрóбязь, глýпства

spíelerisch *a* несур'ёзны, жартаўлíвы

Spíelfeld *n* -(e)s, -e 1) спарты́ўная пляцóўка, (тэ́нісны) корт 2) свабóда дзéянняў; магчы́масці; пóле дзéйнасці

Spíelfilm *m* -s, - мастáцкі фільм

Spíelfolge *f* -, -n *тэатр.* праграмá

Spíelgefährte *m* -n, -n ся́бар малéнства

Spíelhölle *f* -, -n прытóн, гульнёвы дом

Spíelkamerad *m* -en, -en тавáрыш [ся́бар] малéнства [дзіця́чых гýльняў]

Spíelkarte *f* -, -n кáрта (*для гульні*)

Spíelkasino *n* -s, -s казінó

Spíelleiter *m* -s, - 1) рэжысёр 2) *спарт.* суддзя́

Spíelmann *m* -(e)s, -leute музыкáнт, музы́ка

Spíelmarke *f* -, -n фíшка

Spíelplan *m* -s, -pläne *тэатр.* рэпертуáр, праграмá; ***auf dem ~ stéhen**** быць у рэпертуáры

Spíelplatz *m* -es, -e пляцóўка (*для гульняў*); дзіця́чая пляцóўка

Spíelraum *m* -(e)s, -räume 1) мéсца [пляцóўка] для гульні́ 2) *перан.* прастóр(а), свабóда дзéянняў 3) *тэх.* зазóр

Spíelregel *f* -, -n прáвіла гульні́

Spíelsachen *pl зборн.* цáцка

Spíelstand *m* -(e)s *спарт.* лік

Spíel¦uhr *f* -, -en курáнты (*гадзіннік*)

Spíelverderber *m* -s, - нехаўрýсны чалавéк; той, хто мяшáе весялíцца; занýда

Spíelverlängerung *f* -, -en *спарт.* дадаткóвы час

Spíelverlauf *m* -(e)s ход гульні́

Spíelwaren *pl* цáцкі (*як тавар*)

Spíelwarenhandlung *f* -, -en магазíн цáцак, цáцачная крáма

Spíelzeit *f* -, -en 1) *спарт.* час [праця́г] гульні́ 2) *тэатр.* сезóн

Spíelzeug *n* -(e)s, -e цáцка

Spíeß *m* -es, -e 1) пíка, дзíда, кап'ё; ***er brüllt wie am ~*** ён крычы́ць так, як

бы́ццам яго́ рэ́жуць 2) ражо́н, по́жаг 3) *вайск. разм.* фельдфе́бель ◊ ***den ~ úmdrehen*** змяні́ць та́ктыку

Spíeßbürger *m* -s, - абыва́цель, мешчані́н

spíeßbürgerlich *a* абыва́цельскі, мяшча́нскі

Spíeßbürgerlichkeit *f* - абыва́цельшчына, мяшча́нства; забабо́ны [пры́мхі] абыва́целя [мешчані́на]

Spíeßbürgertum *n* -s мяшча́нства, мяшча́не

spíeßen *vt* праніз́ваць, праціна́ць, пракол́ваць; ***auf éinen Pfahl ~*** пасадзі́ць на кол

Spíeßer *m* -s, - *гл.* Spíeßbürger

spíeßerhaft *a* абыва́цельскі

Spíeßertum *n* -s 1) мяшча́нства 2) мяшча́нства, псіхало́гія [ідэало́гія] мяшча́нства

Spíeßgeselle *m* -n, -n саўдзе́льнік, памага́ты

Spíeßrute *f* -, -n прут(о́к), дубе́ц; шпіцру́тэн; ***j-n ~n láufen lássen**** *гіст.* прагана́ць каго́-н. праз строй; *перан.* даць каму́-н. ды́хту [чо́су]

Spíeßrutenlaufen *n* -s *перан.* пакара́нне; ***das ist für mich ein ~*** гэ́та для мяне́ про́ста ка́ра

Spíkes [spaiks *i* ʃpaiks] *pl* шыпо́ўкі

Spill *n* -s, -e *i* -s *тэх.* калаўро́т, лябёдка

Spillóverkosten [-v-] *pl эк.* пабо́чныя вы́даткі

spinál *a анат.* пазвано́чны, хрыбе́тны; ***~e Kinderlähmung*** *f* - *мед.* поліяміэлі́т

Spind *n, m* -(e)s, -e ву́зкая аднаство́ркавая ша́фа

Spinát *m* -s, -e *бат.* шпіна́т

Spíndel *f* -, -n 1) верацяно́; ***dürr wie éine ~*** худы́ як шчэ́пка 2) *тэх.* шпі́ндэль

spíndeldürr *a* худы́ як прут [як па́лец, як шчэ́пка]

Spinétt *n* -s, -e *муз.* спіне́т

Spínne *f* -, -n *заал.* паву́к; ***pfui ~!*** фу, брыдо́та!

spínnefeind: ***j-m ~ sein*** страшэ́нна ненаві́дзець каго́-н.

spínnen* **1.** *vt* 1) пра́сці 2) *разм.* заду́мваць, наду́мваць; ***Ränke ~*** пле́сці інтры́гі **2.** *vi* 1) выдумля́ць; вярзці́ лухту́; ***du spinnst wohl!*** ты не ў сваі́м ро́зуме!; ***er spinnt ímmer an éinem Gedánken*** яго́ ўвесь час займа́е адна́ ду́мка 2) му́ркаць, мурлы́каць (*пра ката*) ◊ ***nichts ist so gut gespónnen, es kommt doch éndlich an die Sónnen*** ≅ шы́ла ў мяшку не схава́еш

Spínn(en)gewebe *n* -s, - павуці́на, павуці́нне

Spínner *m* -s, - 1) прадзі́льшчык 2) *заал.* шаўкапра́д 3) *разм.* фантазёр, вар'я́т

Spinneréi *f* -, -en прадзі́льня

Spínnerin *f* -, -en прадзі́льшчыца

Spínnmaschine *f* -, -en прадзі́льная машы́на

Spínn|rad *n* -(e)s, -räder, ***~rocken*** *m* -s, - калаўро́т(ак)

Spi¦ón *m* -s, -e віж, шпіён, шпег, лазу́тчык; ***éinen ~ schléusen*** засыла́ць шпіёна

Spionage [-ˊnaзə] *f* - шпіяна́ж

Spionágeabwehr [-зə-] *f* - контрразве́дка

spioníeren *vi* шпіёніць, віжава́ць, сачы́ць

Spirálbohrer *m* -s, - *тэх.* спіра́льны сві́дар [бур]

Spiräle *f* -, -n спіра́ль, заві́ток

Spirálfeder *f* -, -n спіра́льная спружы́на, рысо́ра

spirálförmig *a* спіра́льны, у вы́глядзе спіра́лі

Spiritísmus *m* -s спірыты́зм

spiritístisch *a* спірыты́чны

Spiritu¦ál *n, m* -s, -s спіры́чуэл, духо́ўны гімн (*спеў у негрыцянскім стылі*)

Spiritualísmus *m* - *філас.* спірытуалі́зм

Spirituósen *pl* спіртны́я напі́ткі [напо́і]

Spíritus *m* -, - *i* -se спірт

Spírituskocher *m* -s, - спірто́ўка

Spitál *n* -s, -e *i* Spitäler бальні́ца, шпіта́ль

spitz *a* 1) во́стры, востраканцо́вы 2) калю́чы, з'е́длівы; ***~e Wórte*** з'е́длівыя сло́вы

Spitz *m* -es, -e шпіц (*сабака*)

Spítzbart *m* -(e)s, -bärte казлі́ная баро́дка, эспаньёлка

Spítzbube *m* -n, -n 1) свавол́ьнік, ві́сус, гарэ́за 2) нягóднік, шэ́льма

Spítzbubenstreich *m* -(e)s, -e 1) хулiгáнства 2) жýльнiцтва

spítzbübisch *a* 1) свавóльны 2) махлярскi, жýльнiцкi

Spítze I *f* -, -n вастрыё; кóнчык; шпiль 2) вяршы́ня (*гары*); вершалíна (*дрэва*) 3) нóсiк (*чаравiка*) 4) галавá (*калоны*) 5): ***die ~n der Geséllschaft*** вяршкí грамáдства; ***an der ~ des Staátes stéhen**** стая́ць на чалé дзяржáвы; ***j-n an die ~ stéllen*** пастáвiць кагó-н. на чалé; ***an die ~ séiner Bemühungen stéllen*** iмкнýцца зрабíць штo-н. у пéршую чаргý; ***die ~ der Produktión hálten**** трымáць рэкóрд па вытвóрчасцi чагó-н. 6): ***j-m die ~ bíeten**** давáць адпóр, акáзваць супрацiўлéнне камý-н.; ***éiner Sáche (D) die ~ ábbrechen**** абясшкóдзiць штo-н., пазбáвiць спрáву вастрынí; ***auf die ~ tréiben**** давéсцi штo-н. да крáйнасцi; ***éine Sáche auf die ~ stéllen*** пастáвiць штo-н. дагары́ нагáмi 7): ***fréie ~n*** *с.-г.* звышплáнавыя прадýкты, лíшкi

Spítze II *f* -, -n карýнкi; ***~n klöppeln*** плéсцi [вязáць] карýнкi

Spítzel *m* -s, - шпег, вiж

spítzeln *vi* шпiёнiць, вiжавáць

spítzen 1. *vt* завастрáць, вастры́ць (*алoвак*) ◊ ***die Óhren ~*** навастры́ць вýшы **2. ~, sich** (*auf A*) настрóiцца, разлíчваць (*на штo-н.*); ***er spitzt sich auf díeses Buch*** ямý нáдта хóчацца прачытáць [атрымáць] гэ́тую кнíгу

Spítzenerzeugnis *n* -ses, -se найлéпшы прадýкт, прадýкт найвышэ́йшай я́касцi

Spítzenfahrer *m* -s, - *спарт.* лíдэр гóнак

Spítzenklasse *f* -, -n *спарт.* экстраклáс

Spítzenklöpplerin *f* -, -nen карýначнiца

Spítzenkragen *m* -s, - карýнкавы каўнéр

Spítzenleistung *f* -, -en 1) *тэх.* максiмáльная магýтнасць 2) *спарт.* рэкóрднае дасягнéнне, рэкóрд; ***die ~ hálten**** трымáць рэкóрд

Spítzenqualität *f* -, -en найвышэ́йшая я́касць

Spítzensportler *m* -s, - першаклáсны спартсмéн, найлéпшы спартсмéн

Spítzenzeit *f* -, -en час пiк, час максiмáльнай нагрýзкi

spítzfindig *a* хiтрамýдры, выкрýтлiвы

Spítzfindigkeit *f* -, -en 1) хíтрасць, хiтрамýдрасць, выкрýтлiвасць 2) кáверза

Spítzhacke *f* -, -n маты́ка, кíрка

spítzig *a* 1) вóстры 2) *перан.* калю́чы, з'éдлiвы

Spítzname *m* -ns, -n мянýшка

spítzwink(e)lig *a* востравугóльны

Spleen [spli:n] *m* -s, -e сплiн, хандрá, сýмны настрóй

Spléiße *f* -, -n лучы́на

spléißen* **1.** *vt* 1) калóць (лучы́ну) 2) *марск.* аплятáць (канáты) **2.** *vi* (s) раскóлвацца, трэ́скацца

Splitt *m* -es, -e 1) шчэ́бень, друз, жвiр 2) гóнта

Splítter *m* -s, - 1) аскóлак, аскалёпак 2) стрэ́мка; ***sich (D) éinen ~ in den Fínger (éin)stechen**** застрамíць сабé пáлец

splítterig *a* якí лёгка расшчэ́плiваецца [распадáецца на аскóлкi]

splíttern 1. *vt* расшчапля́ць, раскóлваць **2.** *vi* (*h, s*) расшчапля́цца, раскóлвацца, трэ́снуць; разляцéцца ўшчэ́нт

splítternackt 1. *a* зусíм гóлы **2.** *adv* дагалá

Spondylóse *f* -, -n *мед.* спандылёз

spónsern *vt* быць у я́касцi спóнсара, спансíраваць

spontán *a* стыхíйны, спантанíчны

Spontane¦ität *f* - самавóльнасць; стыхíйнасць, спантанíчнасць

sporádisch *a* спарады́чны, адзíнкавы, рассéяны

Spóre *f* -, -n *бiял.* спóра

Spórenpflanzen *pl бат.* спóравыя [раслíны]

Sporn *m* -(e)s, Spóren 1) шпóра 2) сты́мул

spórnen *vt* 1) прышпóрваць 2) заахвóчваць, стымулявáць

Sport *m* -s, -e спорт, фiзкультýра; ***~ tréiben* [áusüben]*** займáцца спóртам; ***éinen ~ pflégen*** займáцца адны́м вíдам спóрту

Spórtabzeichen *n* -s, -e спарты́ўны значóк

Spórtanhänger *m* -s, - амáтар спóрту, ба-

лéльшчык

Spórtanlage *f* -, -n спарты́ўнае збудавáнне

Spórtanzug *m* -(e)s, -anzüge спарты́ўны касцю́м, фóрма

Spórtart *f* -, -en від спóрту

Spórtartikel *pl* спарты́ўныя тавáры

Spórtarzt *m* -es, -ärzte фізкультýрны ўрáч [дóктар]

Spórtausrüstung *f* -, -en спарты́ўнае абсталявáнне; спарты́ўныя прылáды

Spórtfan [-fɛn] *m* -s, -s балéльшчык, заўзя́ты балéльшчык спóрту

Spórtfanatiker *m* -s, - балéльшчык; *разм.* фанáт

Spórtforum *n* -s, -ra *i* -ren спарты́ўны гарадóк, кóмплекс спарты́ўных збудавáнняў

Spórtfreund *m* -(e)s, -e амáтар спóрту

Spórtgemeinschaft *f* -, -en спарты́ўнае тавары́ства

Spórtgerät *n* -(e)s, -e спарты́ўная прылáда, спарты́ўны снарáд

Spórthalle *f* -, -n спарты́ўная зáла

Spórthemd *n* -(e)s, -en мáйка, трыкó

Spórthose *f* -, -n (спарты́ўныя) трусы́

sportív *a* спарты́ўны (*пра вопратку*)

Spórtklub *m* -s, -s 1) спарты́ўны клуб 2) спарты́ўны цэнтр

Spórtlehrer *m* -s, - настáўнік фізкультýры (*у школе*); спарты́ўны інструктар, трэ́нер

Spórtleistung *f* -, -en спарты́ўнае дасягнéнне

Spórtler *m* -s, - спартсмéн

spórtlich *a* спарты́ўны

Spórtplatz *m* -es, -plätze спарты́ўная пляцóўка, стадыён

Spórtpreis *m* -es, -e спарты́ўны прыз

Spórt-Toto *m* -s, -s *разм.* спарты́ўны таталізáтар

Sport tréibend *a* які займáецца спóртам

Spórtveranlagung *f* - схíльнасць да спóрту, спарты́ўныя задáткі

Spórtveranstaltung *f* -, -en спарты́ўнае мерапрыéмства [спабóрніцтва]

Spórtverband *m* -(e)s, -bände спарты́ўная федэрáцыя

Spórt|verein *m* -(e)s, -e спарты́ўнае таварыства

Spórtwagen *m* -s, - спарты́ўная машы́на, спарты́ўны аўтамабíль

Spórtwelt *f* - спарты́ўная грамáдскасць, спартсмéны; ***das Néueste aus der ~*** навíны спóрту

Spórtwett|kampf *m* -(e)s, -kämpfe, ***~streit*** *m* -(e)s, -e спарты́ўнае спабóрніцтва

Spot [spɔt] *m* -s, -s (карóткі) рэклáмны тэкст [фільм]

Spott *m* -(e)s насмéшка, ірóнія, кпíны; здзéкі; ***ein schárfer ~*** злáя насмéшка; ***béißender ~*** саркáзм; ***mit j-m, mit etw. (D) ~ tréiben**** здзéкавацца, кпіць з катó-н., з чагó-н.; ***séinen ~ mit j-m háben*** высмéйваць кагó-н., насміхáцца з кагó-н.; ***j-n dem ~ préisgeben**** зрабíць кагó-н. пасмéшышчам; ***Gégenstand des ~es sein*** быць пасмéшышчам

Spóttbild *n* -(e)s, -er карыкатýра

spóttbillig *a* вéльмі тáнна

Spötteléi *f* -, -en насмéшка, здзек, кпíны

spötteln *vi* (*über A*) пасміхáцца, здзéкавацца (*з каго-н.*)

spótten *vi* (*über A*) насміхáцца, кпіць (*з каго-н.*); высмéйваць, падымáць на смех; ***der Gefáhren ~*** пагарджáць [грэ́баваць] небяспéкай; ***es spóttet áller Beschréibung*** гэ́та не паддаéцца апісáнню, гэ́та нéльга апісáць

Spötter *m* -s, - насмéшнік

Spötteréi *f* -, -en насмéшка

Spóttgedicht *n* -(e)s, -e сатыры́чны [гумарысты́чны] верш, саты́ра

Spóttgeld: ***um ein ~ káufen*** купíць за бясцэ́нак [за бéсцань]

spöttisch *a* насмéшлівы, іранíчны, здзéклівы

sprach *impf ад* spréchen*

Spráche *f* -, -n 1) мóва; ***die álten ~en*** старажы́тныя мóвы; ***éine zéitgenössische ~*** сучáсная мóва; ***er kann éinige ~en*** ён вéдае нéкалькі моў 2) мóва, стыль; ***die ~ des täglichen Úmgangs*** мóва штодзённага ўжы́тку, размóўная [гутаркóвая] мóва; ***die Angst (be)náhm [ráubte,***

verschlúg] ihm die ~ ад стра́ху ён не мог вы́мавіць ні сло́ва; ***mit der ~ nicht heráuswollen**** не жада́ць гавары́ць, не асме́львацца гавары́ць; ***heráus mit der ~!*** ну дык гавары́(це) ж!; ***mit der ~ heráusrücken [heráuskommen*]*** прызна́цца ў чым-н.; загавары́ць; ***álles kam zur*** ~ гавары́лі [размаўля́лі] аб усі́м ◊ ***er schweigt in síeben ~n*** ≅ ён бы́ццам вады́ ў рот набра́ў

Spráchfehler *m* -s, - 1) мо́ўная памы́лка 2) дэфе́кт мо́вы

Spráchfertigkeit *f* -, -en дар сло́ва, красамо́ўства; ~ ***besítzen**** 1) свабо́дна размаўля́ць на ро́зных мо́вах, до́бра ве́даць мо́вы 2) вало́даць да́рам мо́вы

Spráchführer *m* -s, - размо́ўнік (*якой-н. мовы*)

Spráchgefühl *n* -(e)s, - чуццё мо́вы, мо́ўнае чуццё

spráchgewandt *a* красамо́ўны

Spráchkunde *f* - мовазна́ўства, лінгві́стыка

spráchkundig *a* які́ ве́дае мо́ву [мо́вы]

Spráchlehrer *m* -s, - выкла́дчык [наста́ўнік] мо́вы

spráchlich **1.** *a* які́ даты́чыцца мо́вы **2.** *adv* у адно́сінах [дачыне́нні] да мо́вы

spráchlos *a* бязмо́ўны, зняме́лы, аняме́лы; ***ich bin éinfach ~*** я не знахо́джу слоў

Spráchlosigkeit *f* - стра́та да́ру мо́вы

Spráchpflege *f* - культу́ра мо́вы

Spráchrohr *n* -(e)s, -e ру́пар

Spráchstörung *f* -, -en расстро́йства мо́вы

Spráchstudium *n* -s, -di¦en вывучэ́нне мо́вы [моў]

Spráchunterricht *m* -s выкладанне мо́вы [моў]

spráchwidrig *a* не адпаве́дны ду́ху [пра́вілам] мо́вы

Spráchwissenschaft *f* -, -en мовазна́ўства, лінгві́стыка

spráchwissenschaftlich *a* мовазна́ўчы, лінгвісты́чны, філалагі́чны

sprang *impf ад* spríngen*

Spray [spre:] *m, n* -s *і* -, -s 1) аэразо́ль 2) пульверыза́тар

sprayen ['spre:-] *vt* распыля́ць

Spréchart *f* -, -en мане́ра гавары́ць

Spréchbühne *f* -, -n трыбу́на

spréchen* **1.** *vi* (*mit j-m über A, von D*) гавары́ць, размаўля́ць (*з кім-н. аб кім-н., чым-н.*); ***gut [geläufig, fließend] Deutsch*** ~ до́бра [бе́гла, свабо́дна] размаўля́ць па-няме́цку; ***durch [über] den Rúndfunk*** ~ выступа́ць па ра́дыё; ***wir ~ uns noch!*** мы яшчэ́ паразмаўля́ем!; ***ich hábe mit dir zu*** ~ мне трэ́ба з табо́й пагавары́ць; ***ich bin héute für ihn nicht zu*** ~ я не прыму́ [не магу́ прыня́ць] яго́ сёння; ***auf j-n, auf etw. (A) zu ~ kómmen**** загавары́ць аб кім-н., аб чым-н.; ***auf j-n gut zu ~ sein*** до́бра адкліка́цца аб кім-н., быць высо́кай ду́мкі аб кім-н. **2.** *vt* 1) гавары́ць; ***ein Úrteil ~*** выно́сіць прысу́д [прыгаво́р]; ***Recht ~*** выно́сіць рашэ́нне па спра́ве; ***j-m das Wort ~*** абараня́ць каго́-н.; ***man spricht*** ка́жуць, гаво́раць, хо́дзяць чу́ткі 2) размаўля́ць, ве́сці размо́ву (*з кім-н.*) 3) (*auf A*) нагаво́рваць (*што-н. на магнітафонную стужку*)

Sprécher *m* -s, - 1) прамо́ўца 2) ды́ктар 3) спі́кер 4) арты́ст, які́ дублі́руе ро́лю ў фі́льме; ***als ~ wírkten mit…*** ро́лі дублі́равалі 5) гавару́н

Spréchfertigkeit *f* -, -en на́вык ву́снай мо́вы

Spréchfunk *m* -s радыётэлефо́н

Spréchstunde *f* -, -n прыём (*наведвальнікаў*), прыёмны час

Spréchtag *m* -(e)s, -e прыёмны дзень

Spréchverbot *n* -(e)s, -e забаро́на выступа́ць (*у грамадстве*)

Spréchweise *f* -, -n мане́ра гавары́ць [размаўля́ць]

Spréchzimmer *n* -s, - прыёмная, прыёмны пако́й

Spréize *f* -, -n *буд.* распо́рка, падпо́рка

spréizen **1.** *vt* (шыро́ка) расстаўля́ць [распасціра́ць], растапы́рваць; падпіра́ць (*сцяну*), ста́віць падпо́ркі **2. ~, sich** 1) тапы́рыцца 2) упіра́цца 3) фанабэ́-

рыцца
Spréngbombe *f* -, -n фуга́сная авіябо́мба
spréngen I *vt* паліва́ць (*вуліцу, кветкі і г.д.*)
spréngen II *vt* 1) узрыва́ць, узло́мваць 2) *перан.* падрыва́ць (*адзінства і г.д.*) 3) узлама́ць; разрыва́ць (*путы*) 4) *карт.* сарва́ць (*банк*)
spréngen III *vi* (s) е́хаць вярхо́м; ***über den Gráben ~*** пераско́чыць це́раз роў
Sprénggeschoss *n* -es, -e *вайск.* фуга́сны снара́д
Spréngkörper *m* -s, - падрыўна́я ша́шка
Spréngladung *f* -, -en *вайск.* падрыўны́ зара́д
Spréngstoff *m* -s, -e выбухо́вае рэ́чыва
Spréngung *f* -, -en 1) вы́бух 2) *перан.* падры́ў
Spréngwagen *m* -s, - цыстэ́рна для паліва́ння ву́ліц
Sprénkel *m* -s, - 1) кра́пінка; пля́мка 2) сіло́
Spreu *f* - 1) мякі́на, высе́ўкі 2) *перан.* адкі́ды
spréuig *a* які́ лу́шчыцца
spricht *präs ад* spréchen*
Spríchwort *n* -(e)s, -wörter пры́казка, пры́маўка
spríchwörtlich *a* 1) які́ ўвайшо́ў у пры́маўку; ***~e Rédensart*** пры́маўка; ***~es Glück*** ка́зачнае шча́сце 2) агульнавядо́мы
spríeßen* *vi* (*h, s*) усхо́дзіць, распуска́цца (*аб раслінах*)
Spríngbrunnen *m* -s, - фанта́н
spríngen* *vi* (s) 1) скака́ць; уско́чыць; ***in den Sáttel ~*** уско́чыць у сядло́ 2) ло́пнуць, трэ́снуць 3) вырыва́цца, пы́рснуць, вылята́ць; ***Blut sprang aus der Wúnde*** кроў пы́рснула з ра́ны; ***aus dem Stein sprángen Fúnken*** і́скры пасы́паліся з ка́мня 4) *разм.*: ***fünf Éuro ~ lássen**** раскашэ́ліцца на пяць е́ўра
Springer *m* -s, - 1) скаку́н; скакуне́ц 2) *шахм.* конь
Sprínginsfeld *m* -(e)s, -e *пагардл.* ветраго́н, свісту́н
Spríngkraft *f* - пру́гкасць, пру́ткасць
Spríngseil *n* -(e)s, -e скака́лка
spríntern *vi спарт.* бе́гаць на каро́ткія дыста́нцыі
Sprint *m* -s, -s *спарт.* спрынт, бег на каро́ткія дыста́нцыі
Sprínter *m* -s, - спры́нтэр (*бягун на кароткія дыстанцыі*)
Sprit *m* -es, -e 1) (*скар. ад* Spíritus) спірт 2) ві́нны во́цат 3) *разм.* бензі́н, па́ліва
Sprítzapparat *m* -s, -e распыля́льнік, распыля́льны агрэга́т
Sprítze *f* -, -n 1) шпрыц; ***j-m éine ~ gében**** зрабі́ць каму́-н. уко́л 2) пажа́рная по́мпа; *разм.* пы́рскаўка
sprítzen 1. *vt* пдрскаць, а(б)пы́рскваць **2.** *vi*: 1) ***es spritzt*** дождж імжы́ць [імглі́ць] 2) ***er kam zu mir gesprítzt*** *разм.* ён забе́г да мяне́ (на хвілі́нку)
Sprítzer *m* -s, - дро́бны дождж
Sprítzfahrt *f* -, -en вясёлая (кароткатэрміно́вая) пагуля́нка
sprítzig *a* 1) шыпу́чы, пе́ністы; ***~er Wein*** шыпу́чае віно́ 2) дасці́пны, тра́пны; жва́вы, рэ́звы, гарэ́злівы
Sprítzkanne *f* -, -n ле́йка, паліва́чка
Sprítzkuchen *m* -s, - ала́дка
Sprítztour [-tur] *f* -, -en *гл.* Sprítzfahrt
spröde *a* 1) кро́хкі 2) непадсту́пны, чапуры́сты; ***~ tun**** мане́рнічаць, прытвара́цца [прыкі́двацца] непрысту́пнай
Sprödigkeit *f* 1) кро́хкасць 2) чапуры́стасць, недасту́пнасць
sproß *impf ад* sprießen*
Spross *m* -es, -e *і* -en 1) *бат.* па́растак 2) пато́мак, нашча́дак
Sprósse I *f* -, -n ступе́нь, прысту́пка
Sprósse II *f* -, -n рабаці́нка, вясну́шка
spróssen *vi* -s пуска́ць па́расткі, усхо́дзіць, узыхо́дзіць
Spróssenwand *f* -, -wände *спарт.* гімнасты́чная [шве́дская] сце́нка
Sprössling *m* -s, -e *гл.* Spross
Sprótte *f* -, -n *заал.* шпро́та
Spruch *m* -(e)s, Sprüche 1) вysло́ўе, сентэ́нцыя, пры́павесць; ***Sprüche máchen*** выхваля́цца 2) *юрыд.* прысу́д; ***éinen ~***

fällen выно́сіць прыгаво́р 3) пры́тча; тэкст (*з Біблii*)

Sprúchband *n* -es, -bänder транспара́нт, пало́тнішча з ло́зунгам

sprúchreif *a* які́ падрыхтава́ны да рашэ́ння; ***die Fráge ist ~*** пыта́нне паспе́ла [актуа́льнае]

Sprúdel *m* -s, - 1) (мінера́льная) крыні́ца 2) мінера́льная [газірава́ная] вада́ 3) *перан.* пато́кі [струме́ні] слоў

sprúdeln 1. *vi* (*s*) біць крыні́цай, пе́ніцца 2) бурлі́ць, бульката́ць, клеката́ць, кіпе́ць **2.** *vi* (*h*) ху́тка [го́рача] гавары́ць; ***séine Líppen ~ Wítze*** ён так сы́пле дасці́пнымі вы́разамі [жа́ртамі]

sprúdelnd *a* які́ пе́ніцца

sprühen 1. *vt* 1) выкіда́ць, раскіда́ць; ***Fúnken ~*** сы́паць і́скры 2) выпраме́ньваць, вылуча́ць; ***der Ófen sprüht Wärme*** печ ды́хае гарачынёй **2.** *vi* (*h, s*) 1) разля́тацца (*пра іскры*) 2) імглі́ць, імжы́ць (*пра дождж*) 3) іскры́цца, блішчэ́ць (*пра дыяменты*)

sprühend *a* іскры́сты

Sprühregen *m* -s, - дро́бны дождж

Sprung I *m* -(e)s, -Sprünge скачо́к; *вайск.* перабе́жка, кідо́к; ***~ mit Ánlauf*** скачо́к з разбе́гу; ***zum ~ ánsetzen*** падрыхтава́цца да скачка́, разбе́гчыся (*каб скокнуць*); пачына́ць; ***ein ~ ins Dúnkel*** скачо́к у невядо́мае; ◊ ***auf dem ~e stéhen* [sein] wégzugehen*** быць гато́вым [наме́рвацца] пайсці́; ***er kann kéine gróßen Sprünge máchen*** ён не мо́жа дазво́ліць сабе́ вялі́кіх выда́ткаў; ***krúmme Sprünge máchen*** віля́ць, выкру́чвацца; ***auf éinen ~*** на хвілі́нку

Sprung II *m* -(e)s, Sprünge трэ́шчына

sprúngbereit *a* гато́вы ско́кнуць; *перан.* гато́вы дзе́йнічаць; насцяро́жаны

Sprúngbrett *n* -(e)s, -er трамплі́н; падкідна́я до́шка (*гімнастыка*); масто́к [мо́сцік] для скачко́ў

Sprúngfeder *f* -, -n спружы́на

Sprúngfedermatraze *f* -, -en спружы́нны матра́с

Sprúnggelenk *n* -s, -e *анат.* галёнкаступнёвы суста́ў

sprúnghaft *a* 1) скачкападо́бны 2) неўраўнава́жаны

Sprúnglatte *f* -, -n *спарт.* рэ́йка, пла́нка

Sprúngschanze *f* -, -n лы́жны трамплі́н

Sprúngseil *m* -(e)s, -e *спарт.* скака́лка

Sprúngstab *m* -(e)s, -stäbe шост для скачко́ў

Sprúngtuch *n* -s, -tücher выратава́льнае палатно́, се́тка (*для акрабатаў, у пажарнікаў*)

sprúngweise *adv* скачка́мі

Sprúngweite *f* -, -n даўжыня́ скачка́

Spúcke *f* - *разм.* слі́на ◊ ***da bleibt mir die ~ weg!*** гэ́та ашаламля́льна [нечува́на, небыва́ла]!

spúcken 1. *vi* плява́ць; ***auf j-n, auf etw. ~*** напліва́ць на каго́-н., на што-н.; ***in die Hände ~*** працава́ць энергі́чна **2.** *vt* ха́ркаць (*крывёю*), выплёўваць (*макрату*) ◊ ***er spuckt gróße Bógen*** ён (на́дта) задзіра́е нос ◊ ***j-m in die Súppe ~*** сапсава́ць каму́-н. усё

Spúcknapf *m* -s, -näpfe плява́льніца

Spuk *m* -s, -e 1) здань, пры́від 2) шум, гвалт; ***mach kéinen ~!*** не мяша́й!, не шумі́!

spúken: *hier spukt es* тут пры́віды; ***es spukt bei ihm (im Kópfe)*** *разм.* ён звар’яцёў, ён з’е́хаў з глу́зду

Spúkgeschichte *f* -, -n 1) апо́вяд пра пры́відаў 2) *разм.* чартаўшчы́на, д’я́бальшчына

Spülbecken *n* -s, - паласка́льніца

Spúle *f* -, -n шпу́ля, шпу́лька

spúlen *vt* намо́тваць на шпу́лю [шпу́льку]

spülen *vt* паласка́ць; прамыва́ць, мыць; ***aufs Land ~*** вы́кінуць на бе́раг

Spül|fass *n* -es, -fässer, **~gefäß** *n* -es, -e бале́я, таз

Spülicht *n* -(e)s, -e паммы́і

Spülnapf *m* -s, -näpfe *гл.* Spülbecken

Spülung *f* -, -en 1) паласка́нне 2) прамыва́нне 3) *тэх.* прамы́ўка, прадзіма́нне (*матора*)

Spülwasser *n* -s, -wässer *гл.* Spülicht

Spúlwurm *m* -es, -würmer *заал.* аска-

ры́да, кру́глы гліст
Spund *m* -s, Spünde заты́чка, уту́лка
spúnden [spünden] *vt* 1) затыка́ць 2) *буд.* шпунтава́ць
Spúndloch *n* -s, -löcher адту́ліна пад уту́лку
Spur *f* -, -en 1) след, адбі́так; ***éiner ~ fólgen [náchgehen*], éine ~ verfólgen*** ісці́ па сле́ду; ***éine ~ áufnehmen**** напа́сці на след, ісці́ па сле́ду; ***j-n auf j-s ~ bríngen**** навé́сці каго́-н. на чый-н. след; ***j-m auf der ~ fólgen*** прасле́даваць каго́-н. па пя́тах, ісці́ сле́дам за кім-н.; ***auf fríscher ~*** па гара́чых сляда́х; ***álle ~en vertílgen [verwíschen]*** заме́сці сляды́; ***j-n von der ~ ábbringen**** збіць каго́-н. з то́лку [панталы́ку] 2) *чыг.* каля́я 3) лыжня́; ***éine ~ légen*** пракла́дваць лыжню́ 4) *перан.* след; ***kéine ~ !*** ніче́га тако́га!
spürbar *a* чуллі́вы, адчува́льны
spúren *vi* 1) пракла́дваць лыжню́ 2) *разм.* сле́даваць пры́кладу і́ншых
spüren *vt* **1.** *vt* адчува́ць; чуць (*напр. пра сабаку*) **2.** *vi* (*nach D*) ісці́ па сле́ду; шука́ць, адшу́кваць
Spürhund *m* -(e)s, -e саба́ка-сы́шчык, саба́ка-віж
spúrlos *a* бяссле́дны, непры(к)ме́тны
Spürnase *f* -, -n *разм.* праны́ра
Sprürsinn *m* -es інтуі́цыя, чуццё, нюх
Spurt *m* -s, -e *i* -s *спарт.* спурт, рыво́к (*у бегу і г.д.*)*;* ***éinen ~ éinlegen*** зрабі́ць рыво́к
spúrten *vi* *спарт.* спуртава́ць, фінішава́ць; зрабі́ць рыво́к (*у бегу і г.д.*)
Spúrweite *f* - *чыг.* шырыня́ каляі́(ны)
spúten, sich спяша́цца, ляце́ць; ***spúte dich, áber háste nicht!*** (па)спяша́йся, але́ не міту́сіся
Spútum *n* -s, -ta *мед.* макро́та
Square [skwɛ:r] *m, n* - *i* -s, -s сквер
Staat I *m* -(e)s, -en 1) дзяржа́ва, краі́на 2) штат (*адзінка адм. дзялення*)
Staat II *m* -(e)s 1) убра́нне, строй; ***in vóllem ~ erschéinen**** з’яві́цца ў по́ўным пара́дзе [у свято́чным убра́нні] 2) франтаўство́, фарс; ***mit etw.(D) ~ máchen*** франці́ць, фарсі́ць (*чым-н.*); ***gróßen ~ máchen*** жыць на шыро́кую нагу́
Stáatenbund *m* -s, -bünde саю́з дзяржа́ў
stáatenlos *a* які́ не ма́е грамадзя́нства, асо́ба без грамадзя́нства
stáatlich *a* дзяржа́ўны; казённы
Stáatsakt *m* -s, -e урачы́стае пасяджэ́нне о́рганаў ула́ды
Stáatsaktion *f* -, -en 1) спра́ва дзяржа́ўнай ва́жнасці 2) мерапрые́мства дзяржа́вы
Stáatsangehörige *sub m, f* -n, -n грамадзя́нін, грамадзя́нка
Stáatsangehörigkeit *f* -, -en грамадзя́нства
Stáasanwalt *m* -(e)s, -wälte пракуро́р
Stáatsaufbau *m* -s дзяржа́ўны лад
Stáatsbeamte *sub m* -n, -n дзяржа́ўны слу́жачы; чыно́ўнік
Staátsbehörde *f* -, -n дзяржа́ўная ўстано́ва, ве́дамства
Stáatsbesuch *m* -(e)s, -e візі́т [пае́здка] дзяржа́ўнай дэлега́цыі
Stáatsbürger *m* -s, - *гл.* Stáatsangehörige
stáatsbürgerlich *a* грамадзя́нскі
Stáatsbürgerrecht *n* -(e)s, -e пра́ва грамадзя́нства
Stáatsbürgerschaft *f* - грамадзя́нства
Stáatsdienst *n* -es, -e дзяржа́ўная слу́жба
Stáatseigentum *n* -s, -tümer дзяржа́ўная ўла́снасць
Stáatseinkommen *n* -s, - дзяржа́ўныя дахо́ды
Stáatsexamen *n* -s, - *i* -mina дзяржа́ўны экзаме́н [іспы́т]
Stáatsflagge *f* -, -n дзяржа́ўны сцяг
Stáatsgefährdung *f* - антыдзяржа́ўная дзе́йнасць
Stáatsgeheimnis *n* -ses, -se дзяржа́ўная та́йна
Stáatsgewalt *f* - дзяржа́ўная ўла́да; ***óberste ~*** вярхо́ўная ўла́да
Stáatsgut *n* 1) -s дзяржа́ўная маёмасць 2) -s, -güter *гіст.* саўга́с, дзяржга́с
Stáatshaushalt *m* -s, -e дзяржа́ўны бюджэ́т
Stáatshoheit *f* - дзяржа́ўны суверэнітэ́т

Stáatskosten *pl* дзяржáўныя расхóды [выдáткі]; ***auf*** ~ на дзяржáўны кошт
Stáatsmacht *f* -, mächte *гл.* Stáatsgewalt
Stáatsmann *m* -s, -männer дзяржáўны дзéяч, палітычны дзéяч
Stáatsoberhaupt *m* -es, -häupter кіраўнíк [галавá] дзяржáвы, прэзідэ́нт
Stáatsrat *m* -es, -räte дзяржáўная рáда, дзяржáўны савéт
Stáatsruder *n* -s стырнó ўлáды; ***am ~ stéhen**** стаяць у кармíла ўлáды; кіравáць дзяржáвай
Stáatsschatz *m* -es, -schätze джяржáўная казнá
Stáatsschulden *pl* дзяржáўны доўг
Stáatssicherheit *f* - дзяржáўная бяспéка
Stáatsstreich *m* -s, -e дзяржáўны перавар́от
Stáatsverlag *m* -(e)s, -e дзяржáўнае выдавéцтва
Stáatsvertrag *m* -(e)s, -träge дзяржáўны дагавóр, дзяржáўнае пагаднéнне
Stáatsverwaltung *f* - 1) óрганы дзяржáўнага кіравáння 2) кіравáнне дзяржáвай
Stáatswissenschaft *f* -, -en грамáдска-палітычная навýка
Stab *m* -s, Stäbe 1) кій, пáлка 2) жазлó 3) *вайск.* штаб; ***ein Offizíer vom*** ~ штабны афіцэ́р
Stábführung *f* : ***das Orchéster únter der ~ von…*** аркéстр пад кіраўнíцтвам…
Stábhochsprung *m* -s, -sprünge скачóк (у вышыню) з шастóм
stabíl *a* устóйлівы, стабíльны; ***éine ~e Währung*** устóйлівая валюта
stabilisíeren *vt* стабілізавáць
Stabilisíerung *f* -, -en стабілізáцыя
Stabilität *f* - устóйлівасць, стабíльнасць; ***zur ~ gelángen*** набыць устóйлівасць, стабілізавáцца
Stábreim *m* -(e)s, -e *літ.* алітэрáцыя
Stábsarzt *m* -(e)s, -ärzte урáч у рáнгу капітáна, капітан мéдыка-санітáрнай слýжбы
Stábschef [-ʃɛf] *m* -s, -s *вайск.* начáльнік штáба
Stábsoffizier *m* -s, -e стáршы афіцэ́р; штаб-афіцэ́р; штабíст
Stábsquartier *n* -s, -e *вайск.* штаб-кватэ́ра, штаб; стáўка, месцазнахóджанне [раз мяшчэ́нне] штáба
Stábwechsel *m* -s, - *спарт.* перадáча эстафéты
stach *impf ад* stéchen*
Stáchel *m* -s, -n 1) джáла (*пчалы*) 2) шып, калючка; ***j-m ein ~ im Áuge sein*** быць у каго́-н. як бяльмó на вóку 3) вóстры жарт, з'éдлівасць; ***éiner Sáche (D) den ~ néhmen**** абясшкóдзіць што-н. ◊ ***wíder den ~ löcken [lécken]*** супраціўляцца (*чаму-н.*); пратэставáць (*супраць чаго-н.*)
Stáchelbeere *f* -, -n *бат.* агрэ́ст (*ягады*)
Stáchelbeerstrauch *m* -(e)s, -sträucher агрэ́ст (*куст*)
Stácheldraht *m* -(e)s, -drähte калючы дрот
Stácheldrahtverhau *m, n* -s, -e *вайск.* драцянáя загарóда
stáchelig *a* 1) калючы 2) *перан.* калючы, з'éдлівы
stácheln *vt* 1) джáліць, калóць 2) гаварыць з'éдліва, пацвéльваць, пакéпліваць, дражнíць
Stáchelschwein *n* -s, -e *заал.* дзікабрáз
Stádion *n* -s, -di¦en *спарт.* стадыён
Stádium *n* -s, -di¦en стáдыя, перыяд
Stadt *f* -, Städte гóрад; ***áußerhalb der*** ~ за гóрадам; ***im Wéichbild der ~ wóhnen*** жыць у мéжах гóрада; ***ábgelegene*** ~ глухí гóрад; ~ ***und Lánd*** гóрад і вёска
Stádtamt *n* -s, -ämter муніцыпалітэ́т, мэ́рыя
Stádtauswahl *f* -, -en *спарт.* збóрная камáнда гóрада
stádtauswärts *adv* за гóрадам, за гóрад
Stádtbahn *f* -, -en (*скар.* S-Bahn) гарадскáя (пазавýлічная) чыгýнка, электрычка
stádtbekannt *a* (які) вядóмы ўсямý гóраду
Stádtbevölkerung *f* - гарадскóе насéльніцтва
Stádtbezirk *m* -es, -e раён гóрада
Städtebau *m* -(e)s будаўнíцтва гарадóў

städtebaulich *a* архітэкту́рны, які́ даты́чыцца гарадско́га будаўні́цтва
Städter *m* -s, - гараджа́нін, гарадскі́ жыха́р
Stádtgebiet *n* -(e)s, -e мяжа́ го́рада
städtisch *a* 1) гарадскі́ 2) муніцыпа́льны
Stádtkreis *m* -es, -e го́рад-раён, го́рад акруго́вага падпара́дкавання
stádtkundig *a* знаёмы з го́радам
Stádtplan *m* -s, -pläne план го́рада
Stádtrat *m* -(e)s, -räte 1) муніцыпалітэ́т, гарадска́я ра́да, гарадскі́ саве́т 2) муніцыпа́льны саве́тнік, член гарадско́га саве́та
Stádtteil *m* -s, -e раён го́рада; кварта́л
Stádttor *n* -s, -e гарадска́я бра́ма
Stádtverordnete *sub m* -n, -n 1) член муніцыпалітэ́та 2) дэпута́т гарадско́га саве́та [гарадско́й ра́ды]
Stádtviertel *n* -s, - (гарадскі́) кварта́л
Stafétte *f* -, -n эстафе́та
Staffage [-ˈfa:ʒə] *f* -, -n ажыўля́льны мо́мант 2) бутафо́рыя, другара́дны рышту́нак
Stáffel *f* -, -n 1) ступе́нь 2) *вайск.* эшало́н 3) *ав.* эскадры́лля; *марск.* эска́дра 4) эстафе́та
Staffeléi *f* -, -en мальбе́рт
Stáffellauf *m* -(e)s, -läufe *спарт.* эстафе́тны бег, эстафе́та
stáffeln *vt* 1) размяшча́ць усту́памі 2) *вайск.* эшалані́раваць
Stáffelung *f* -, -en 1) размяшчэ́нне ўсту́памі 2) *вайск.* эшалані́раванне
staffíeren *vt* 1) прыбіра́ць, убіра́ць, упрыго́жваць 2) падшыва́ць (*вопратку і г.д.*)
Stagnatión *f* -, -en *эк.* стагна́цыя, засто́й; ***sich im Zústand der ~ befínden**** знахо́дзіцца ў ста́не засто́ю [стагна́цыі], перажыва́ць засто́й
stagníeren *vi эк.* знахо́дзіцца ў ста́не засто́ю [стагна́цыі], перажыва́ць засто́й
stahl *impf ад* stéhlen*
Stahl *m* -s, Stähle *i* -e 1) сталь; ***róstfreier [nicht róstender] ~*** нержавее́ючая сталь 2) була́т, хало́дная збро́я; ***Nérven von ~*** стальны́я [жале́зныя] не́рвы; ***ein Mann von ~ (und Éisen)*** чалаве́к жале́знай во́лі
Stáhlbeton [-to:n *i* -tɔ̃:] *m* -s, -s жалезабето́н
stáhlblau *a* сінява́та-сталёвага ко́леру
Stáhlblech *n* -(e)s, -e ліставая сталь
stählen 1. *vt* гартава́ць **2. ~, sich** гартава́цца
stählern *a* стальны́, сталёвы; ***ein ~er Wille*** стальна́я во́ля
Stáhlgerüst *n* -(e)s, -e стальны́ [сталёвы] карка́с
Stáhlgießerei *f* -, -en сталеліцэ́йня
stáhlhart *a* цвёрды як сталь
Stáhlhelm *m* -s, -e стальны́ [сталёвы] шлем, стальна́я ка́ска
Stáhlhütte *f* -, -n сталеліцэ́йны заво́д, сталеліцэ́йня
Stáhlkammer *f* -, -n сейф
Stáhlmantel *m* -s, -mäntel *тэх.* стальны́ [сталёвы] кажу́х
Stáhlwerk *n* -(e)s, -e *гл.* Stáhlhütte
Stáhlwerker *m* -s, - сталява́р, сталеліцэ́йшчык
stak *impf ад гл.* stécken*
Stakét *n* -s, - штыке́тнік, тын
Stakétenzaun *m* -(e)s, -zäune за́гарадзь, агаро́джа; тын, штыке́тнік
stáksen *vi разм.*, *дыял.* хадзі́ць, як на хаду́лях
Stalagmít *m* -s *i* -en, -e *i* -en сталагмі́т
Stalaktít *m* -s, *i* -en, -e *i* -en сталакты́т
Stall *m* -(e)s, Ställe хлеў, каню́шня, ста́йня; ***den ~ zúmachen*** *груб.* зашпілі́ць штаны́
Stállknecht *m* -s, -e ко́нюх, ста́йнік
Stálllaterne *f* -, -n перано́сны ліхта́р
Stállung *f* -, -en каню́шня, ста́йня
Stamm *m* -(e)s, Stämme 1) ствол 2) пень 3) пле́мя; род; сям'я́, дом; ***der männliche [wéibliche] ~*** мужско́е [жано́чае] кале́на ◊ ***der Ápfel fällt nicht weit vom ~*** я́блык ад я́блыні далёка не ко́ціцца 4) асно́ўны [ка́дравы] склад; ***der ~ der Besúcher*** заўсёдашні склад наве́двальнікаў 5) *грам.* асно́ва (*слова*)
Stámmbaum *m* -(e)s, -bäume радаслоўнае дрэ́ва, радаво́д

stámmeln 1. *vi* заіка́цца, запіна́цца **2.** *vt* мармыта́ць; лапата́ць

stámmen *vi* (s) 1) (*aus D*) пахо́дзіць (з), прыналéжаць па нараджэ́нні (да); быць ро́дам (*адкуль-н.*) 2) (*aus D*) пахо́дзіць, быць запазы́чаным; ***díeses Wort stammt aus dem Énglischen*** гэ́тае сло́ва англі́йскага пахо́джання 3) (*von D*) налéжаць; ***das Gedícht stammt von Góethe*** гэ́ты верш (налéжыць) Гётэ

Stámmgast *m* -es, gäste заўсёднік (*кафэ і да т.п.*)

Stámmhalter *m* -s, - прадаўжа́льнік ро́ду

stämmig *a* каржакава́ты, ду́жы, мо́цны

Stámmkunde *m* -n, -n заўсёднік, ста́лы [пастая́нны] кліéнт

Stámmlokal *n* -s, -e кавя́рня з пастая́нным скла́дам навéд(валь)нікаў, кавя́рня заўсёднікаў

Stámmrolle *f* -, -n *вайск.* спіс асабо́вага скла́ду ча́сці

Stámmsitz *m* -es, -e 1) ста́лае [пастая́ннае] месцазнахо́джанне 2) пастая́ннае мéсца (*у тэатры і г.д.*)

Stámmspieler *m* -s, - *спарт.* гулéц [ігро́к] асно́ўнага скла́ду кама́нды

Stámmtisch *m* -es, -e стол заўсёднікаў

Stámmvater *m* -s, -väter родапачына́льнік

stámmverwandt *a* 1) аднапляме́нны; ро́дны, свая́цкі 2) *грам.* адно́й асно́вы

Stámmwort *n* -(e)s, -wörter *грам.* карэ́ннае сло́ва

stámpfen 1. *vt* таўчы́, мяць; ***zu Púlver ~*** растаўчы́ ў парашо́к; трамбава́ць **2.** *vi* ця́жка ступа́ць; ту́паць (*нагамі ў знак пратэсту*)

Stámpfer *m* -s, - трамбава́льнік (*інструмент*)

Stámpfmaschine *f* -, -n трамбава́льная машы́на

stand *impf ад* stéhen*

Stand *m* -es, Stände 1) мéсца, месцазнахо́джанне; ***ein Sprung aus dem ~*** скачо́к з мéсца [без разбéгу]; ***éinen gúten ~ bei j-m háben*** мець до́брую рэпута́цыю ў каго́-н. 2) стано́вішча, стан; ***éinen schwéren ~ háben*** быць у ця́жкім стано́вішчы; ***etw. (gut) im ~e erhálten**** захо́ўваць што-н. у до́брым ста́не; ***er ist im gúten ~e*** у яго́ до́бры стан здаро́ўя 3) узро́вень ***éinen hóhen ~ erréichen*** падня́цца на высо́кі ўзро́вень; ***den ~ hálten**** захо́ўваць узро́вень (*тс. перан.*) 4) курс (*акцый*) 5) *гіст.* сасло́ўе; *перан.* зва́нне, прафéсія; ***der drítte ~*** трэ́цяе сасло́ўе; ***ein Mann von ~ und Würden*** уплыво́вы [зна́тны] чалавéк 6) кіёск, ларо́к 7) канто́н (*Швейцарыі*)

Stándard *m* -s, -s 1) станда́рт 2) но́рма, узро́вень

standardisíeren *vt* стандартызава́ць

Stándardwerk *n* -(e)s, -e 1) узо́рны твор [вы́раб] 2) стабі́льны падру́чнік 3) узо́рнае прадпрыéмства

Standárte *f* -, -n сцяг, штанда́р

Stándbild *n* -(e)s, -er ста́туя, по́мнік

Standby-Kredít ['stɛndbai̯-] *m* -(e)s *эк.* крэды́т садзéйнічання

Ständchen *n* -s, - 1) серэна́да 2) *разм.* невялі́кая размо́ва (*з сустрэчным*); ***ein ~ hálten**** спыні́цца пагавары́ць [пабалта́ць] (*з сустрэчным*); ***ein ~ bríngen**** спява́ць серэна́ду

Ständer *m* -s, - 1) сто́йка, прыла́вак 2) *тэх.* стая́к, сто́йка, стані́на 3) *эл.* ста́тар 4) вéшалка-стая́к

Stándesamt *n* -(e)s, -ämter аддзéл за́пісаў а́ктаў грамадзя́нскага ста́ну, аддзéл ЗАГС

stándesgemäß *adv* які́ адпавядáе [налéжыць] зва́нню [грама́дскаму ста́ну]

stándfest *a* усто́йлівы, трыва́лы

Stándgeld *n* -(e)s, -er 1) пла́та за мéсца на ры́нку 2) пла́та за прасто́й (*напр., чыгуначнага вагона*)

Stándgericht *n* -(e)s, -e ваéнна-палявы́ суд

stándhaft *a* непахі́сны, трыва́лы; ***ein ~es Herz*** адда́нае [вéрнае] сэ́рца

Stándhaftigkeit *f* - трыва́ласць, непахі́снасць

stándhalten* *аддз. vi* 1) (*D*) сто́йка трыма́цца, устая́ць (*перад чым-н.*) 2) аказа́цца абгрунтава́ным

ständig *a* пастая́нны, ста́лы, заўсёдны; ***~er Áufenthalt*** пастая́ннае [заўсёднае] месцазнахо́джанне

ständisch *a гіст.* саслóўны

Stándkampf *m* -(e)s, -kämpfe *спарт.* барацьба́ у стóйцы

Stándort *m* -(e)s, -e 1) ме́сца стая́нкі (*аўтамашын*) 2) ме́сца размяшчэ́ння (*вайсковай часці*); гарнізóн

Stándortwache *f* -, -n гарнізóнная ва́рта

Stándpauke *f* -, -n *разм.* наганя́й, прачуха́нка

Stándpunkt *m* -(e)s, -e 1) пазі́цыя, месцазнахо́джанне 2) пункт пóгляду; ***er ist von séinem ~ nicht ábzubringen*** ягó не́льга пераканáць; ***vom ~ der Wíssenschaft*** з пу́нкту пóгляду наву́кі; ***das kommt auf den ~ an*** гэ́та зале́жыць ад пу́нкту пóгляду

Stándquartier *n* -s, -e *вайск.* (пастая́нная) стая́нка

Stándrecht *n* -(e)s закóны ваéннага ча́су

stándrechtlich *a* 1) па прыгавóру [прысу́ду] ваéнна-палявóга суда́ 2) па закóнах ваéннага ча́су

Stánge *f* -, -n 1) шост, жэ́рдка; стры́жань; дрэ́ўка (*сцяга*); *спарт.* шта́нга; ***die ~ hében**** вы́ціснуць шта́нгу 2) *разм.* бамбі́за; ***bei der ~ bléiben**** праяўля́ць вы́трымку да канца́; ***das kóstet éine ~ Geld*** гэ́та кашту́е прóцьму грóшай; ***éine ~ ángeben**** хвалі́цца

stank *impf ад* stínken*

Stänker *m* -s, - *разм.* зва́днік

Stänkeréi *f* - *разм.* сва́ркі, кля́ўзы, зва́дкі

stänkern *vi разм.* 1) дрэ́нна па́хнуць, смярдзе́ць 2) учыня́ць зва́дкі (*gegen A – супраць каго-н.*)

Stanniól *n* -s, -e станіёль, алавя́нная [цы́нкавая] фóльга

Stánze I *f* -, -n *літ.* ста́нсы

Stanze II *f* -, -n *тэх.* штамп

stánzen *vt тэх.* штампа́ваць, чака́ніць

Stápel *m* -s, - 1) *марск.* ста́пель; ***ein Schiff vom [von] ~ láufen [géhen] lássen**** спусці́ць су́дна на ваду́ 2) склад 3) ку́ча, шта́бель (*дроў*) 4) валакнó (*бавоўны*)

Stápellauf *m* -s, -läufe спуск на ваду́ (*карабля*)

stápeln *vt* скла́дваць у шта́белі [у стос, ку́чу]

Stápfe *f* -, -n, **Stápfen** *m* -s, - след (*ад нагі*)

stápfen *vi* ця́жка ступа́ць

Star I *m* -s, -e шпак

Star II [sta:r] *m* -s, -s зóрка (*кіно, спорту*)

Star III *m* -(e)s, -e *мед.* катара́кта; ***gráuer ~*** бяльмó; ***grüner ~*** глаўкóма

starb *impf ад* stérben*

stárblind *a* хвóры на катара́кту

stark 1. *a* 1) мóцны (*тс. перан.*); ду́жы (*фізічна*); ***éine ~e Erkältung*** мóцная прасту́да 2) мóцны, інтэсі́ўны; ***ein ~er Frost*** мóцны [траску́чы] марóз; ***éine ~e Náchfrage*** вялі́кі пóпыт 3) тóўсты, мóцны, устóйлівы; ***~e Máuern*** мóцныя [тóўстыя] сце́ны; ***~e Nerven*** [-v-] мóцныя не́рвы 4) мóцны, канцэнтрава́ны, насы́чаны; ***~er Káffee*** мóцная ка́ва 5) шматлі́кі; ***ein ~es Heer*** вялі́кае [шматлі́кае] вóйска; ***éine zehn Mann ~e Grúppe*** гру́па (кóлькасцю) у дзе́сяць чалаве́к 6) *грам.* мóцны; ***ein ~es Verb*** мóцны дзеяслóў ◊ ***das ist ein ~es Stück!*** гэ́та наха́бства! **2.** *adv* мóцна, ве́льмі, на́дта; ***das Theáter ist ~ besétzt*** тэа́тр перапóўнены; ***es régnet ~*** ідзé мóцны дождж

Stárkasten *m* -s, - *i* -kästen шпакóўня

Stärke I *f* -, -n 1) сі́ла, моц 2) таўшчыня́ 3) кóлькасць 4) канцэнтра́цыя (*раствору*)

Stärke II *f* -, -n крухма́л

Stärkemehl *n* -s бульбяна́я мука́, крухма́л

stärken I *vt* **1.** умацóўваць, узмацня́ць **2. ~, sich** падсілкава́цца (*чым-н. – mit D*)

stärken II *vt* крухма́ліць

stárkknöchig *a* каржакава́ты

Stárkstrom *m* -s, -ströme *эл.* ток высóкага напру́жання

Stärkung *f* -, -en 1) падмацóўванне, падсілкóўванне 2) умацава́нне (*дружбы, сяброўства*)

stárkwirkend *a* моцнадзе́йны

starr *a* 1) нерухóмы; пі́льны, ува́жлівы (*позірк*); ***er war ~ vor Verwúnderung***

ён аслупянéў ад здзіўлéння; ~ ***und steif sein*** замéрці [засты́ць] (*ад жаху*) 2) скалянéлы (*ад холаду*) 3) цвёрды, каля́ны 4) упáрты; ***er hat éinen ~en Nácken*** ён упáрты чалавéк

stárren *vi* 1) (*auf A*) пільна, неадры́ўна глядзéць (*на каго-н., на што-н.*), утарóпіцца (*на каго-н., на што-н.*) 2) адубéць, скарчанéць, скалéць 3) змярцвéць, анямéць (*ад жаху*) 4) (*von D*) быць пакры́тым (*чым-н.*); ***sie starrt von Gold*** яна́ ўся ў зóлаце

Stárrheit *f* - 1) нерухóмасць 2) цвёрдасць, непахíснасць, упáртасць 3) закасцянéласць, нерухóмасць 4) жóрсткасць (*характару*)

Stárrkopf *m* -(e)s, -köpfe цвердалóбы [упáрты] чалавéк

stárrköpfig *a* упáрты, настóйлівы, цвердалóбы

Stárrkrampf *m* -s *мед.* слупня́к

stárrsinnig *a* упáрты, цвердалóбы

Start *m* -s, -e *i* -s 1) *спарт.* старт; ***~pistole*** *f* -, -n стáртавы пісталéт; ***~nummer*** *f* -, -n стáртавы нýмар; ***~block*** *m* –(e)s, -blöcke стáртавая калóдка [тýмбачка]; ***~platz*** *m* -es, -plätze стáртавая пляцóўка; ***an den ~ géhen**** выхóдзіць на старт 2) *ав.* старт, узлёт 3) пачáтак; ***der ~ ins Lében*** пачáтак (самастóйнага) жыцця́

stártbereit *a* 1) гатóвы да стáрту 2) гатóў прыступíць да выканáння нóвых задáч

stárten 1. *vi* (s) 1) стартавáць 2) *ав.* стартавáць, узляцéць 3) пачынáць рабóту **2.** *vt* 1) пачынáць (*эстафету*); ***ein néues Unternéhmen ~*** пусцíць нóвае прадпрыéмства 2) пускáць, запускáць (*ракету і да т.п.*)

Stárter *m* -s, - *спарт., тэх.* стáртэр

Stártschuss *m* -es, -schüsse *спарт.* стáртавы стрэл

Stártverbot *n* -(e)s, -e 1) *спарт.* забарóна ўдзéльнічаць у спабóрніцтвах, дыскваліфікáцыя 2) *ав.* забарóна вы́лету

Stártzeichen *n* -s, - *спарт.* сігнáл да стáрту

Státik *f* - стáтыка (*раздзел фізікі*)

Statión *f* -, -en стáнцыя; мéсца стая́нкі 2) стая́нка, прывáл, прыпы́нак 3) аддзялéнне, кóрпус (*у бальніцы*); ***der Kránke liegt auf der ~ 1*** хвóры ляжы́ць у пéршым аддзялéнні ◊ ***fréie ~ háben*** жыць на ўсíм гатóвым

stationär *a* стацыянáрны, пастая́нны

stationíeren 1. *vt* размяшчáць (*войска і г.д.*) **2.** *vi* размяшчáцца, мясцíцца

Statiónsarzt *m* -es, -ärzte ардынáтар

Statiónsvorsteher *m* -s, - начáльнік стáнцыі

Statístik *f* 1) - статы́стыка 2) -, -en статысты́чныя пакáзчыкі [дáныя]

statístisch *a* статысты́чны

Statív *n* -s, -e *тэх.* штаты́ў

statt 1. *prp* (*G*) замéст; ~ ***déssen*** замéст гэ́тага; ~ ***méiner*** за [замéст] мянé **2.** *cj* (*zu+inf*) замéст тагó, каб; ***~ zu árbeiten, unterhíelt er sich*** замéст тагó, каб працавáць, ён размаўля́ў

Stätte 1) мéсца (*здарэння, падзеі і г.д.*) 2) мéсца, жыллё; ***éine bléibende [áltgewohnte] ~*** пастая́ннае [насéджанае] мéсца 3) ачáг, крынíца, (асноўны) цэнтр (*хваробы, культуры і да т.п.*)

státtfinden* *аддз. vi* адбывáцца, мець мéсца

státtgeben* *аддз. vi* (*D*) *канц.* задавóльваць, выкóнваць (даручэ́нне), браць пад увáгу; ***éinem Ántrag ~*** прыня́ць прапанóву, задавóліць зая́ўку [прашэ́нне, хадáйніцтва]

státthaft *a высок.* дапушчáльны, прымáльны, дазвóлены

Státthalter *m* -s, - рэгéнт, намéснік

státtlich *a* 1) унушáльны, мажны́ (*пра чалавека*); знáчны (*пра грошы і г.д.*); ***éine ~e Súmme Geld*** знáчная сýма грóшай

Státue [-tuə] *f* -, -n стáтуя

Statuétte *f* -, -n статуэ́тка

statuíeren *vt* стáвіць, устанáўліваць

Statúr *f* -, -en пóстаць, рост

Státus *m* -, - стан, стáтус

Státus quo *m* -s стáтус кво (*стан, які існаваў і існуе да цяперашняга часу*)

Statút *n* -s, -en статýт, палажэ́нне

Stau *m* -s, -e *i* -s 1) *гідр.* падпóр 2) скóпішча [затóр] у вýлічным рýху; ***im ~ stécken bléiben**** засéсці [завя́знуць] у затóры

Stáuanlage *f* -, -n *гідр.* плацíна, воданапóрнае збудавáнне

Staub *m* -(e)s, *рэдка pl* -e *i* Stäube 1) пыл 2) прах; ***zu ~ wérden*** памéрці; пайсці́ [рассы́пацца] прáхам ◊ ***j-n in den ~ tréten**** змяшáць катó-н. з грáззю; ***j-n, etw. in den ~ zíehen**** знясла́віць кагó-н., штó-н.; ***vor j-m im ~ líegen**** валя́цца ў кагó-н. у нагáх; ***sich aus dem ~e máchen*** *разм.* непрыкмéтна ўцячы, даць лататы́ [ця́гу]; ***j-m ~ in die Áugen stréuen [blásen*]*** ≅ пускáць камý-н. пыл у вóчы

stáubbedeckt *a* абсы́паны пы́лам, запы́лены

Stäubchen *n* -s, - пылíнка

stáubdicht *a* пыланепранікáльны

Stáubecken *n* -s, - *гідр.* вадасхóвішча, басéйн

stáuben *vi* пылíць; пылíцца

stäuben **1.** *vi* распыля́цца, церушы́ць (*пра дождж*) **2.** *vt* выцірáць [выбівáць] пыл (*з чаго-н.*); ***das Zimmer ~*** выцірáць пыл у пакóі

Stáubfaden *m* -s, -fäden *бат.* тычы́нка

Stáubfänger *m* -s, - *разм.* пыласóс

stáubig *a* 1) пы́льны, запы́лены 2) парашкападóбны, пылападóбны

Stáubregen *m* -s, - дрóбны дождж

Stáubsauger *m* -s, - пыласóс

Stáubzucker *m* -s *кул.* цукрóвая пýдра

stáuchen *vt* 1) штурхнýць; стýкнуць, удáрыць, вы́цяць 2) *тэх.* кляпáць, плю́шчыць; абціскáць; асáджваць 3) *разм.* крáсці 4) грýба адчытáць [прабрáць], даць дóбрага прачухáнца

Stáudamm *m* -s, -dämme (вадапад’ёмная) плацíна

Stáude *f* -, -n 1) кýсцік 2) качáн

stáudenartig *a* 1) кустападóбны 2) качанападóбны

stáuen *vt* **1.** запрýджваць **2. ~, sich** застóйвацца, збірáцца, набірáцца (*пра ваду, лёд і г.д.*); утвары́ць затóр; *эк.* накóплівацца

stáunen *vi* (*über A*) дзівíцца, здзіўля́цца (*чаму-н.*); ***da stáunst du?*** ты гэ́тага не чакáў?

Stáunen *n* -s здзіўлéнне; ***aus dem ~ nicht heráuskommen**** не пакідáць здзіўля́цца

stáunenswert *a* дзíўны, вáрты здзіўлéння

Stáupe *f* -, -n зарáзная хварóба; чумá (*у сабак*)

Stáusee *m* -s, -n (вялíкае) вадасхóвішча, штýчнае мóра

Steak [ʃti:k] *n* -s, -s *кул.* антрыкóт; кавáлак смажанíны

Stearín *n* -s, -e *хім.* стэары́н

stéchen* **1.** *vt* 1) калóць, пракóлваць; ***es sticht mich im Rücken*** у мянé кóле спíну; ***den Wein ~*** браць прóбу вінá 2) калóць, рэ́заць (*свіней*) 3) джáліць (*пра насякомых*) 4) рэ́заць (*торф, дзёран*) 5) гравíравáць; ***ein Bild in Kúpfer ~*** гравíравáць карцíну на мéдзі 6) біць (*карту*) **2.** *vi*: ***die Sónne sticht*** сóнца пячэ́; ***in die Áugen ~*** кíдацца ў вóчы; ***in See ~*** вы́йсці ў (адкры́тае) мóра ◊ ***das ist nicht geháuen und nicht gestóchen*** ≅ гэта ні ры́ба, ні мя́са [ні тóе, ні сёе]

Stéchmücke *f* -, -n камáр (*звычайны*)

Stéckbrief *f* -s, -e загáд на áрышт злачы́нцы (*з апісання яго прыкмет*)

Stéckdose *f* -, -n *эл.* штэ́псельная разéтка

stécken **1.** *vt* 1) утыкáць; сóваць; уклáдваць, устаўля́ць; ***den Rest stéckte er sich in die Tásche*** рэ́шту ён сýнуў сабé ў кішэ́нь; ***den Ring an den Fínger ~*** надзéць пярсцёнак на пáлец; ***j-n ins Gefängnis ~*** кíнуць [пасадзíць] кагó-н. у астрóг [турмý] 2) садзíць (*расліны*) 3) *разм.* уклáдваць, змяшчáць (*грошы ў прадпрыемства*) 4): ***sich (D) ein Ziel ~*** пастáвіць сабé мэ́ту **2. *** *vi* знахóдзіцца, быць, тарчáць?; ***wo steckst du (wíeder)?*** дзе ты зноў тарчы́ш [падзéўся]?; ***dahínter steckt étwas*** за гэ́тым штóсьці мáецца [хавáецца]; ***bis in die Óhren in der***

Árbeit ~ пóўнасцю пагрузíцца ў рабóту; ***ich möchte nicht in séiner Haut*** ~ *разм*. мне не хацéлася б быць у ягó скýры [на ягó мéсцы]; ~ ***bléiben**** 1) засéсці, затрымáцца 2) запінáцца; ~ ***lássen**** пакíнуць, не выця́гваць

Stéckenpferd *n* -(e)s, -e *перан*. канёк; любíмы заня́так; ***sein*** ~ ***réiten**** сéсці на свайгó канькá

Stécker *m* -s, - *эл. тэх*. штэ́кер, штэ́псель, штэ́псельная вíлка

Stéckling *m* -s, -e чаранóк; сáджанец, фля́нс(а)

Stécknadel *f* -, -n шпíлька

Stéckzwiebel *f* -, -n *с.-г.* цыбýля-сéянка

Steg *m* -s, -e 1) сцéжка 2) мастóк, схóды 3) *тэх*. папярэ́чына

Stehaufmännchen *n* -s, - вáнька-ўстáнька (*цацка*)

Stégreif: ***aus dem*** ~ экспрóмтам, без падрыхтóўкі, імправізýючы

stéhen* **1.** *vi* (*h, рэдка s*) 1) стая́ць, знахóдзіцца (*вертыкальна*); ***auf dem Kópfe*** ~ стая́ць на галавé; ***Modéll*** ~ пазíраваць (*мастаку*); ***j-m im Wége*** ~ стая́ць камý-н. папярóк дарóгі 2) стая́ць, знахóдзіцца (*дзе-н.*); ***Tränen stánden ihr in den Áugen*** на яé вачáх вы́ступілі слёзы 3) стая́ць (*быць у якім-н. стане*); ***Schlánge*** ~ стая́ць у чарзé; ***Réde und Ántwort*** ~ трымáць адкáз пéрад кім-н.; ***álles steht auf dem Spiel*** усё пастáўлена на кáрту; ***mit j-m im Bríefwechsel*** ~ перапíсвацца з кім-н.; ***im Begríff ~ etw. zu tun*** намéрвацца што-н. зрабíць; быць у мíласці ў каго-н.; ***ich stéhe Íhnen zu Díensten*** я да Вáшых паслýг; ***er soll kómmen, wie er steht und geht*** няхáй ён прыхóдзіць як ёсць; ***wie steht es um… (A)*** у якíм стáне знахóдзяцца спрáвы (*з кім-н., чым-н.*) 4) стая́ць, мéцца, прысýтнічаць, быць у ная́ўнасці; ***in der Zéitung steht*** у газéце надрукавáна [напíсана]; ***es steht geschríeben…*** напíсана… 5) (*für einander, zu D*) стая́ць (*адзін за аднаго, за каго-н., што-н.*); ***für j-n, für etw.*** ~ ручáцца за кагó-н., за што-н.; 6) (*zu D*) аднóсіцца, стáвіцца (*да каго-н., чаго-н.*); 7) стая́ць, не рýхацца; не дзéйнічаць, не працавáць; 8) быць да твáру, падыхóдзіць, пасавáць; 9) *з мадальным адценнем*: трэ́ба [мóжна] чакáць; ***es steht zu wünschen*** (па)жадáна; ~ ***bléiben**** спыня́цца; заставáцца ~ ***lássen**** пакíнуць (*на месцы*); ***álles ~ und líegen lássen**** пакíнуць усё (*рэчы, маёмасць*) 10): ***séinen Mann*** ~ пастая́ць за сябé; ***das wird ihm téuer zu ~ kómmen*** гэ́та бýдзе ямý дóрага каштавáць; ***wie steht's, wie geht's?*** як мáецеся [мáешся] **2. ~, sich**: ***hier steht es sich bésser*** тут стая́ць лéпей [зручнéй]; ***sich müde*** ~ стамíцца ад дóўгага стая́ння; ***er steht sich gut*** ён мáе дóбры зарóбак; ***sich mit j-m gut [schlecht]*** ~ [не] лáдзіць з кім-н.

Stéhen *n* -s стая́нне; ***etw. im ~ erlédigen*** зрабíць [вы́канаць] што-н. на хадý

stéhend *a* 1) стая́чы 2) нязмéнны, пастая́нны; ***~en Fúßes*** неадклáдна, адрáзу ж

Stéher *m* -s, - стáер (*у веласпорце*)

Stéherrennen *n* -s, - гóнка за лíдэрам (*веласпорт*)

Stéhkragen *m* -s, - стая́чы каўнéр

Stéhlampe *f* -, -n стая́чая ля́мпа, таршэ́р

stéhlen*1. *vt* крáсці, выкрадáць; ***du kannst mir gestóhlen bléiben!*** ≅ вóчы б маé цябé не бáчылі! **2. ~, sich** крадучы́ся [упóтай] прабірáцца (*куды-н.*)

Stéhplatz *m* -es, -plätze стая́чае мéсца

steif 1. *a* 1) жóрсткі, цвёрды 2) тугí; густы́ ***ein ~er Brei*** густáя кáша 3) накрухмáлены (*каўнерык*) 4) скарчанéлы, анямéлы 5) мóцны (*пра вецер, мускулы*); 6) чапуры́сты, вáжны, надзьмýты **2.** *adv*: ***j-n ~ ánsehen**** глядзéць на кагó-н. у вóчы; ***den Nácken ~ trágen**** заганары́цца, стаць чапуры́стым; ***etw. ~ und fest behấupten*** катэгары́чна сцвярджáць што-н.; ~ ***hálten****: ***die Óhren ~ hálten**** трымáць вýха вóстра; ***den Nácken ~ hálten**** не саступáць

Stéife *f* - 1) каля́насць, цвёрдасць; нерухóмасць 2) крухмáл 3) *буд*. -, -n падпóра 4) -, -n *тэх*. праклéйка

stéifen *vt* 1) (на)крухмáліць 2) надавáць цвёрдасць (*чаму-н.*)
Stéifheit *f* -, -en 1) тýгасць, нацягнутасць 2) адзеравянéласць; *перан.* здранцвéласць; анямéласць (*членаў*) 3) нацягнутасць, чапурыстасць
Steig *m* -(e)s, -e 1) сцéжка 2) мóсцік (*на караблі*)
Stéigbügel *m* -s, - стрэмя; ***j-m den ~ hálten**** *перан.* дапамагáць камý-н.
Stéige *f* -, -n стрóмая сцéжка
Stéigeisen *n* -s, - *тэх.* (манцёрскія) кóшкі
stéigen* *vi* (*s*) 1) падымáцца; ***der Nébel stieg*** падняўся тумáн; ***das Barométer steigt*** барóметр падымáецца; ***die Préise ~*** цэны падымáюцца 2) прыбываць, падымáцца (*аб вадзе*) 3) расці, павялічвацца (*пра славу і г.д.*) 4) ступíць (*на што-н.*); высáджвацца, схóдзіць (*на бераг*); садзіцца (*на каня, у трамвай, цягнік і да т.п.*); улáзіць (*у акно*); лéзці (*на дрэва*); пералáзіць (*цераз плот і г.д.*); ***mórgen stéige ich ins Exámen*** заўтра я ідý здавáць экзáмен
Stéiger *m* -s, - гóрны мáйстар, штáйгер
stéigern **1.** *vt* 1) павышáць, павялічваць (*цэны, патрабаванні і да т.п.*) 2) узмацніць (*боль, супярэчнасці*) 3) *грам.* утварыць вышэйшую і параўнáльную ступéнь **2. ~, sich** 1) расці, павялічвацца, павышáцца 2) узмацняцца
Stéigfeuerwaffe *f* -, -n *вайск.* зброя навяснóга агню
Stéigflug *m* -(e)s, -flüge *ав.* вертыкáльны палёт
Stéigerung *f* -, -en 1) па(д)вышэнне, павелічэнне 2) узмацнéнне 3) *грам.* утварэнне ступéняў параўнáння
Stéigerungsstufe *f* -, -n *грам.* ступéнь параўнáння
Stéigleiter *m* -s, - трап, схóды
Stéigung *f* -, -en пад'ём; нахіл, схіл
steil *a* стрóмы, крутый; ***ein ~er Fels*** стрóмая [стрóмкая] скалá 2) прамы (*пра почырк*)
Stéilhang *m* -(e)s, -hänge стрóмы [стрóмкі] бéраг, абрыў
Stéilküste *f* -, -n стрóмы [стрóмкі] бéраг
Stein *m* -(e)s, -e 1) кáмень ◊ ***mir fiel ein ~ vom Hérzen*** у мянé быццам гарá з плячэй звалілася; ***j-m ~e in den Weg légen [róllen]*** рабіць камý-н. перашкóды 2) кóстачка (*у пладах*) 3) *шахм.* фігýра; шáшка; ***der ~ der Wéisen*** філасóфскі кáмень ◊ ***bei j-m éinen ~ im Brett háben*** мець дóбрую рэпутáцыю ў кагó-н.; ***~ und Bein schwören*** клясціся ўсім на свéце, клясціся і бажыцца; ***es friert heute ~ und Bein*** *разм.* сёння траскýчы марóз
Stéinadler *m* -s, - *заал.* бéркут
stéinalt *a* старажытны, нáдта стары
Stéinbock *m* -(e)s, -böcke 1) *заал.* гóрны казёл 2) *астр.* Казярóг
Stéinbrech *m* -s, -e *бат.* каменялóмнік
Stéinbruch *m* -(e)s, -brüche каменялóмня
Stéinbutt *m* -(e)s, -e кáмбала
Stéindruck *m* -s, -e літагрáфія
stéinern *a* камéнны
Stéinfrucht *f* -, -früchte кóстачкавы плод
Stéingut *n* -s фаянс
stéinhart *a* цвёрды, як кáмень
stéinig *a* камяністы
stéinigen *vt гіст.* пабіць камянямі (*каго-н.*)
Stéinkohle *f* -, -n камéнны вýгаль
Stéinkohlenbergwerk *n* -(e)s, -s каменнавýгальныя капáльні [шáхты]
Stéinkohlenlager *n* -s, - радóвішча камéннага вýгалю
Stéinmetz *m* -en, -en каменячóс
Stéinobst *n* -es кóстачкавы плод
Stéinpflaster *n* -s, - брук
Stéinpilz *m* -es, -e баравік, бéлы грыб
stéinreich I *a* камяністы
stéinreich II *a* вéльмі багáты
Stéinsalz *n* -es, -e камéнная соль
Stéinschlag *m* -s шчэбень, жвір, друз
Stéinschleifer *m* -s, - гранільшчык
Stéinschleuder *m* -s, - прáшча
Stéinzeit *f* - *гіст.* камéнны век
Steiß *m* -es, -e зáд(ніца) (*у жывёл*); *анат.* ягадзіца
Stéißbein *m* -es, -e *анат.* хвасцéц
Stélldichein *n* -, *i* -s, - спаткáнне
Stélle *f* -, -n мéсца, пункт; ***etw. an die ríchti-***

ge ~ stéllen паста́віць што-н. на ме́сца; ***an ~ (G, von D)*** заме́ст (*каго-н., чаго-н.*); ***an j-s ~ tréten**** замяшча́ць каго́-н.; стаць [заня́ць] чыё-н. ме́сца; ***sich an j-s ~ versétzen*** паста́віць сябе́ на чыё-н. ме́сца; ***nicht von der ~!*** ні з ме́сца!; ***die Zahl 100 hat drei ~n*** 100 – трохзна́чны лік 2) ме́сца, уры́вак, ча́стка; мо́мант; паса́ж 3) ме́сца, паса́да, рабо́та, слу́жба; ***sich um éine ~ bewérben**** дабіва́цца ме́сца 4) шта́тная адзі́нка 5) інста́нцыя, устано́ва; 6): ***auf der ~*** неадкла́дна; ***an Ort und ~ sein*** быць на ме́сцы; ***zur ~ sein*** *вайск.* прыбы́ць, з’яві́цца

stéllen 1. *vt* 1) ста́віць (*што-н. куды-н.*) 2) ста́віць, устана́ўліваць; ***die Uhr ~*** ста́віць гадзі́ннік 3) падава́ць; прыво́дзіць; прадстаўля́ць; ***zur Verfügung ~*** дава́ць [прадстаўля́ць] у распараджэ́нне; ***in Áussucht ~*** абнадзе́йваць 4) ста́віць, выстаўля́ць; ***éine Fráge ~*** зада́ць [паста́віць] пыта́нне; ***ein Gesúch ~*** пада́ць зая́ву 5) ста́віць, падвярга́ць; ***in Fráge ~*** ста́віць пад пыта́нне; ***etw. in Zwéifel ~*** ста́віць што-н. пад сумне́нне **2. ~, sich** 1) стаць, станаві́цца; ***sich auf éigene Füße ~*** стаць на но́гі [самасто́йным] 2) устанаві́цца (*пра цэны*) 3) з’яві́цца (*па выкліку*); ***sich dem Gerícht ~*** з’яві́цца ў суд 4) (*zu D*) адно́сіцца, ста́віцца (*да чаго-н.*); ***wie stellst du dich dazú?*** як ты да гэ́тага адно́сішся [ста́вішся]? 5) прыкі́двацца, прытвара́цца (*хворым, дурным і г.д.*)

Stéllenangebot *n* -s, -e прапано́ва (во́льных) рабо́чых ме́сцаў

Stéllengesuch *n* -s, -e зая́ва на пра́цу

Stéllennachweis *m* -es, -e *гл.* Stéllenvermittlung

Stéllenplan *m* -s, -pläne шта́ты, шта́тны раскла́д; ***den ~ mit dréißig Ángestellten besétzen*** залічы́ць у штат тры́ццаць службо́ўцаў

Stéllenvermittlung *f* -, -en бі́ржа пра́цы

stéllenweise *adv* ме́сцамі, дзе-нідзе́, сямта́м

Stéllmacher *m* -s, - *дыял.* карэ́тнік

Stéllung *f* -, -en 1) паста́ва, по́за; ***in kníˌender ~*** (сто́ячы) на кале́нях 2) размяшчэ́нне (*сузор’я*) 3) грама́дскі стан 4) паса́да, ме́сца; ***éine ~ ántreten**** прыступі́ць да выкана́ння службо́вых абавя́зкаў; ***j-n séiner ~ enthében**** вы́зваліць каго́-н. ад займа́емай паса́ды 5) устано́ўка, пункт по́гляду; ***zu etw. (D) ~ néhmen**** заня́ць пазі́цыю ў які́м-н. пыта́нні; ***für etw. (A) ~ néhmen**** абараня́ць які́-н. пункт по́гляду 6) *вайск.* пазі́цыя; ***die ~ bezíehen*, in ~ géhen**** заня́ць пазі́цыю

Stéllungnahme *f* -, -n выка́званне сваёй ду́мкі [свайго́ пу́нкту по́гляду, сваёй пазі́цыі]; ***sich (D) séine ~ vórbehalten**** пакі́нуць за сабо́й пра́ва вы́казаць сваю́ ду́мку [свой пункт по́гляду]; ***seine ~ ábgeben**** вы́казаць сваю́ ду́мку [свой пункт по́гляду, сваё меркава́нне]

stéllungslos *a* беспрацо́ўны

stéllvertretend *a* які́ замяшча́е (*каго-н.*); часо́ва выко́нваючы абавя́зкі (*каго-н.*); ***~er Miníster*** наме́снік міні́стра

Stéllvertreter *m* -s, - наме́снік, засту́пнік, выко́нваючы абавя́зкі [выкана́ўца абавя́зкаў] (*каго-н.*)

Stéllwerk *n* -(e)s, -e *чыг.* цэнтралізава́ны пост

Stélze *f* -, -n хаду́ля; ***auf ~n láufen* [géhen*]*** хадзі́ць на хаду́лях

stélzen *vi* хадзі́ць на хаду́лях; *перан.* хадзі́ць як на хаду́лях

Stélzfuß *m* -es, -füße драўля́ная нага́

Stémmeisen *n* -s, - stаме́ска, до́лата, зубі́ла

Stémmmeißel [Stémm-Meißel] *m* -s, - разе́ц, стаме́ска

stémmen 1. *vt* 1) выдзёўбваць (*стамескай і г.д.*) 2) упіра́цца; ***die Béine gégen den Bóden ~*** упіра́цца нага́мі ў зямлю́; ***die Árme in die Séiten ~*** узя́цца ў бо́кі 3) падпіра́ць (*сцяну і г.д.*) 4) *спарт.* вы́ціснуць (*вагу*) **2. ~, sich** 1) (*an, auf, gegen A*) упіра́цца (*у што-н.*); ***sich auf die Éllenbogen ~*** аблакаці́цца, абапіра́цца лакця́мі (*на што-н.*)

Stémpel *m* -s, - 1) штэ́мпель, пяча́тка, пя-

ча́ць, кляймо́ 2) *тэх.* штамп 3) *бат.* пе́сцік

Stémpelmarke *f* -, -n ге́рбавая ма́рка

stémpeln *vt* 1) штэмпелява́ць; ~ ***géhen**** адзнача́цца (*на біржы працы*), быць беспрацо́ўным 2) ста́віць [выпа́льваць] кляймо́; ***j-n zum Lügner*** ~ закляймі́ць каго́-н. ілгуно́м

Stémpelpapier *n* -s ге́рбавая папе́ра

Sténgel *m* -s, - 1) сцябло́ 2) шпень, прут

sténgellos *a* без сцябла́

Stenograhíe [Stenografíe] *f* -, -í¦en, *разм.* **Sténo** *f* - стэнаграфі́я, ху́ткапіс

Stenográmm *n* -s, -e стэнагра́ма

stenographíeren [stenografíeren] *vt* стэнаграфава́ць

Stenotypístin *f* -, -en машыні́стка-стэнагра́фістка

Stepp *m* -s, -s стэп (*танец*)

Stéppdecke *f* -, -n падшыва́ная ко́ўдра

Stéppe *f* -, -n стэп

stéppen I *vt* падшыва́ць (*коўдру і г.д.*)

stéppen II *vt* танцава́ць [та́нчыць] стэп

Stéppenbewohner *m* -s, - жыха́р стэ́паў

Stéppengras *n* -es *бат.* кавы́ль

Stéppke *m* -s, -s *разм.* хлапчу́к, мало́е хлапчанё

Stéppnaht *f* -, -nähte стро́чка, радо́к

Stéppstich *m* -s, -e шоў, шыво́к

Stérbebett *n* -(e)s, -en смяро́тнае ло́жа

Stérbegeld *n* -(e)s, -er гро́шы, які́я выдаю́цца дзяржстра́хам на пахава́нне

stérben* *vi* памі́раць, (с)кана́ць; ***séines natürlichen Tódes*** ~ памёрці сваёй сме́рцю; ***an éiner Kránkheit [aus Gram]*** ~ памёрці ад хваро́бы [ад го́ра] ◊ ***er stirbt nicht an Hérzdrücken*** ≅ ён не баі́цца каза́ць пра́ўду ў во́чы

Stérben *n* -s кана́нне, памі́ранне, скон, смерць; ***es geht um Lében und*** ~ гэ́та спра́ва жыцця́ і сме́рці

stérbenskrank *a* смяро́тна хво́ры

Stérbens|wort, ~wörtchen *n*: ***kein*** ~ ні сло́ва

Stérbetag *m* -es, -e дзень сме́рці [ско́ну]

stérblich *a* сме́ртны, смяро́тны

Stérblichkeit *f* - смяро́тнасць, сме́ртнасць

stéreo [st- *i* ʃt-] *a* стэрэафані́чны, стэ́рэа

Stéreoanlage [st- *i* ʃt-] *f* -, -n стэрэафані́чная ўстано́ўка

Stéreofilm [st- *i* ʃt-] *m* -s, -e стэ́рэафільм

Stereometrie [st- *i* ʃt-] *f* - *матэм.* стэрэаме́трыя

stereotýp [st- *i* ʃt-] *a* стэрэаты́пны, шабло́нны

steríl [st- *i* ʃt-] *a* стэры́льны, абеззара́жаны; бяспло́дны

Stérlet(t) [st- *i* ʃt-] *m* -s, -e *заал.* сце́рлядзь

Stérling [ˈʃtɛr- *i* ˈstɛr-]: ***Pfund*** ~ (*скар.* Pfd St.) фунт стэ́рлінгаў

sterilisíeren [st- *i* ʃt-] *vt* 1) стэрылізава́ць, абеззара́жваць 2) кастры́раваць

Stern I *m* -(e)s, -e 1) зо́рка; ***in den ~ en lésen**** варажы́ць (лёс) па зо́рках 2) *перан.* зо́рка, шча́сце; ***ihm schien kein*** ~ яму́ не шча́сціла 3) *перан.* зо́рка, знакамі́тасць 4) зо́рачка (*на пагонах і г.д.*) ◊ ***nach den ~en gréifen**** жада́ць немагчы́мага

Stern II *m* -(e)s, -e *марск.* карма́

Stérnbild *n* -(e)s, -er сузо́р’е

Stérndeuter *m* -s, - астро́лаг, звязда́р

Stérnenhimmel *m* -s *гл.* Stérnhimmel

stérnförmig *a* зоркападо́бны

Stérngucker *m* -s, - звязда́р, астро́лаг

stérnhagelvoll *a разм.* п’я́ны як цэп [як бот]

Stérnhimmel *m* -s зо́рнае не́ба

stérnklar *a* зо́рны

stérnlos *a* бяззо́ркавы, без зо́рак

Stérnschnuppe *f* -, -n зні́чка, метэары́т

Stérnwarte *f* -, -n абсервато́рыя

stet *a* (*высок.*), **stétig** *a* 1) пастая́нны, усто́йлівы 2) бесперапы́нны, заўсёдны

Stétigkeit *f* - **1.** пастая́нства, усто́йлівасць **2.** *матэм.* бесперапы́ннасць

stets *adv* заўсёды, пастая́нна

Stéuer I *f* -, -n пада́так; ***~n éinziehen**** браць [сы́скваць] пада́ткі; ***die ~n hinterzíehen**** ухіля́цца ад пла́ты пада́ткаў; ***die ~n entríchten*** плаці́ць пада́ткі

Stéuer II *n* -s, - стырно́, руль; ***sich ans ~ sétzen*** садзі́цца за руль ◊ ***das ~ ergréifen**** узя́ць у сваé ру́кі стырно́ ўла́ды [руль кірава́ння]

stéuerbar *a тэх.* кіру́емы, кірава́ны
Stéuereinnahmen *pl* дахо́ды ад пада́ткаў
stéuerfrei *a* вы́звалены ад пада́ткаў
Stéuermann *m* -(e)s, -männer *і* -leute стырнавы́, рулявы́; шту́рман
steuern I 1. *vt* 1) кірава́ць (*стырном, суднам*) 2) кірава́ць, накіро́ўваць **2.** *vi* (s) 1) накіро́ўвацца (*куды-н.*) 2) (*h*) (*D*) перашкаджа́ць, процідзе́йнічаць (*чаму-н.*); ***der Nótlage ~*** змага́цца з бядо́тным стано́вішчам
stéuern II *vi* плаці́ць пада́так
stéuerpflichtig *a* які́ падлягáе абкладáнню пада́ткам, які́ пла́ціць пада́ткі, падатко́вы
Stéuerpflichtige *sub m, f* -n, -n падаткаплаце́льшчык
Stéuerrad *n* -(e)s, -räder штурва́л, стырнаво́е ко́ла
Stéuerrückstand *m* -(e)s, -stände падатко́выя нядо́імкі
Stéuerruder *n* -s, - *марск.* стырно́, стырнаво́е вясло́
Stéuerung *f* -, -en 1) кірава́нне (*аўтамашынай, суднам, самалётам*); рулявóе кірава́нне 2) *тэх.* размеркава́льны механі́зм
Stéuervergütung *f* -, -en *фін.* падатко́вая амні́стыя
Stéven [-v-] *m* -s, - *марск.* штэ́вень
Steward ['stju:ərt] *m* -s, -s сцюа́рд
Stewardess ['stju:ərdɛs] *f* -, -dessen сцюардэ́са
stibítzen *vt разм.* сцягну́ць, скруці́ць, укра́сці
Stich *m* -(e)s, -e 1) уко́л (*іголкай і да т.п.*) 2) уку́с (*насякомага, змяі*); *перан.* шпі́лька 3) шыво́к 4) граві́ора 5) *карт.* бі́тка; 6): ***mit einem ~ ins Gráue*** з шэрава́тым адце́ннем; ***éinen ~ háben*** *жарт.* звар'яце́ць; пачына́ць псава́цца (*аб прадуктах*) ◊ ***j-n, etw. im ~ lássen**** пакі́нуць каго́-н., што-н. на во́лю лёсу; пакі́нуць яку́ю-н. спра́ву
Stíchel *m* -s, - *тэх.* разе́ц, шты́хель
Sticheléi *f* -, -e з'е́длівыя сло́вы, шпі́лькі
stícheln *vi* 1) кало́ць [пастро́чваць] іго́лкай 2) (*auf A*) гавары́ць з'е́длівыя сло́вы (*каму-н.*)
stíchfest *a* непрысту́пны, непаража́льны
stíchhaltig *a* абгрунтава́ны, грунто́ўны, надзе́йны; ***ein ~es Argumént*** ва́жкі аргуме́нт
Stíchprobe *f* -, -n вы́барачная праве́рка; ***éine ~ máchen*** праве́рыць што-н. на вы́трымку
sticht *präs ад* stéchen*
Stichtag *m* -(e)s, -e 1) тэ́рмін (*плацяжу*); дзень дастáўкі (*тавару*) 2) дзень я́ўкі ў суд
Stíchwaffe *f* -, -n ко́лючая збро́я; ***Stich- und Híebwaffe*** *f* хало́дная збро́я
Stíchwort *n* -es, -wörter 1) ло́зунг; паро́ль, ко́давае сло́ва 2) *тэатр.* рэ́пліка 3) загало́вачнае сло́ва (*у слоўніку*) 4) асно́ўнае [ключаво́е] сло́ва
Stíchwunde *f* -, -n *мед.* ко́латая ра́на
Stíckarbeit *f* -, -n *гл.* Stickeréi
stícken I *vt* вышыва́ць
stícken II *vi* (*s*) *гл.* erstícken; ***stíckend heiß*** уду́шліва го́рача
Stíckdüngung *f* -, -en азо́тнае ўгнае́нне
Stickeréi *f* -, -en 1) вышыва́нка 2) вы́шыўка, вышыва́нне
Stíckgarn *n* -s, -e ні́ткі для вышыва́ння
Stíckgas *n* -es, -e уду́шлівы газ
Stíckhusten *m* -s *мед.* ко́клюш, ко́хлік
Stíckrahmen *m* -s, - пя́льцы
Stíckluft *f* - уду́шлівае [заду́шлівае] паве́тра
Stíckstoff *m* -s *хім.* азо́т
stíeben* *vi* (s) рассе́йвацца, разлята́цца (*аб іскрах і да т.п.*)
Stíefbruder *m* -s, -brüder зво́дны брат
Stíefel *m* -s, - бот ◊ ***j-m die ~ lécken*** *разм.* ліза́ць каму́-н. пя́ты, падлі́знічаць; ***im álten ~*** *разм.* па-старо́му, як і было́
Stíefelhose *f* -, -n шарава́ры
Stíefelétte *f* -, -n паўбо́цікі (*жаночыя або мужчынскія*)
stíefeln *vi* (*s, h*) *разм.* ісці́ (вялі́кімі кро́камі), кро́чыць
Stíefelschaft *f* -, -en халя́ва (*у боце*)
Stíefeltern *pl* айчы́м і ма́чаха, прыёмныя

бацькí

Stíefelwichse *f* -, -n гуталíн [вáкса] для абýтку

Stíefgeschwister *pl* звóдныя братьí і сёстры

Stíefkind *n* -(e)s, -er пáсынак, пáдчарка

Stíefmutter *f* -, -mütter мáчаха; ***séinem Léibe kéine ~ sein*** не забывáцца пра сябé, не абдзяляць сябé

Stíefmütterchen *n* -s, - *бат.* брáткі, брáтачкі

stíefmütterlich *a* неласкáвы, сурóвы

Stíefschwester *f* -, -n звóдная сястрá

Stíefsohn *m* -(e)s, -söhne пáсынак

Stíeftochter *f* -, -töchter пáдчарка

Stíefvater *m* -s, -väter айчы́м

stieg *impf ад* stéigen*

Stíege *f* -, -n 1) лéсвіца, драбíны 2) камóра

Stíeglitz *m* -es, -e *заал.* шчыгóл

stiehlt *präs ад* stéhlen*

Stiel *m* -(e)s, -e 1) рýчка, рукаятка, дзяржáльна 2) сцябло́ ◊ ***der Axt éinen ~ súchen*** шукáць нагóды (*каб зрабіць што-н.*); ***etw. mit ~ und Stumpf áusrotten*** вы́караніць, вы́рваць з кóранем

Stíelaugen: ***~ máchen*** *разм.* вы́трашчыць [вы́лупіць] вóчы

stier *a* нерухóмы, засты́лы, здранцвéлы (*погляд і г.д.*)

Stier *m* -s, -e 1) бык 2) *астр.* Цялéц (*сузор'е*); ◊ ***den ~ bei [an] den Hörnern fássen [pácken]*** браць быкá за рóгі

stíeren *vi* пíльна глядзéць, утарóпіцца (*на каго-н.*)

Stíerkampf *m* -s, -kämpfe бóйка быкóў

Stíerkämpfer *m* -s, - тарэадóр

stíerköpfig, stíernackig *a* упáрты (як бык)

Stíesel *m* -s, - *разм.* 1) дýрань, ёлупень 2) няўклюда

stieß *impf ад* гл. stóßen*

Stift I *m* -(e)s, -e 1) *тэх.* штыфт 2) алóвак, гры́фель, стры́жань

Stift II *n* -(e)s, -er 1) прытýлак, багадзéльня 2) кляштар, манасты́р

stíften *vt* 1) заснóўваць 2) ахвяравáць 3) рабíць, твары́ць (*дабро*), (с)прычынíць (*зло*); ***Fríeden ~*** прымíры́ць, замíры́ць; ***Zwíetracht ~*** сéяць звáдкі [разлáд]; ***~ géhen**** *vi разм.* (крадкóм) уцякáць, давáць лататы́ [цягу]; адвíльваць, ухілíцца ад рабóты

Stífter *m* -s, - 1) заснавáльнік 2) вінóўнік (*чаго-н.*), зачы́ншчык, завадáтар

Stíftung *f* -, -en 1) заснавáнне 2) фонд, фундáцыя (*чаго-н.*)

Stíftungs|feier *f* -, -n, **~fest** *n* -es, -e святкавáнне гадавíны [угóдкаў] заснавáння (*чаго-н.*)

Stígma *n* -s, -men *і* -ta знак; пячáць, адбíтак; ***das trug das ~ der Vergángenheit*** на гэ́тым быў [ляжáў] адбíтак прóшлага

Stil I *m* -(e)s, -e 1) стыль; ***ein papíerner ~*** канцылярскі стыль 2) *маст.* стыль 3) стыль, спóсаб дзéяння; ***Aktiónen größeren ~s*** дзéянні шырóкага [вялíкага] размáху

Stil II *m* -(e)s, -e стыль (*спосаб леталічэння*); ***der Kalénder néuen [álten] ~s*** каляндáр нóвага [старóга] сты́лю

Stílblüte *f* -, -n *іран.* пéрлы сты́лю

stilisíeren *vt* стылізавáць

Stilíst *m* -en, -en стылíст

Stilístik *f* -, -en стылíстыка

stilístisch *a* стылёвы, стылістдчны

still 1. *a* 1) цíхі, спакóйны, нясмéлы; ***ein ~es Plätzchen*** цíхае [утýльнае] месца; ***der Stílle Ózean*** Цíхі акіян 2) маўклíвы; ***~!*** цішэ́й!, маўчáць!; ***~ sein [wérden]*** (за)маўчáць 3) тáйны; ***~e Líebe*** тáйная любóў, тáйнае кахáнне ◊ ***~e Wásser sind tief*** у цíхім балóце чэ́рці вóдзяцца; цíхая вадá грэ́блю рве **2.** *adv* цíха; спакóйна

Stílle *f* - цішыня, маўклíвасць; ***in áller ~*** цішкóм, крадкóм

Stíllleben *n* -s *маст.* нацюрмóрт

stílllegen *аддз. vt* спыняць, прыпыняць (*будаўніцтва і да т.п.*)

stillen *vt* 1) наталяць (*смагу, голад*) 2) кармíць грудзьмí 3) супакóйваць, сунімáць (*боль*)

Stíllgeld *n* -es грашóвая дапамóга мáці-

кармíцельцы
stíllgestanden! (*каманда*) зважáй!, смíрна!
stíllhalten* *аддз. vi* не рýхацца, стаяць спакóйна, павóдзіць сябé спакóйна
stíllliegen* *аддз. vi* не працавáць (*пра прадпрыемства*)
stíllschweigen* *аддз. vi* маўчáць; замóўкнуць; змóўчаць
Stíllschweigen *n* -s маўчáнне; ~ ***beóbachten*** захóўваць маўчáнне; ***etw. mit ~ übergéhen**** абысці што-н. маўчáннем
stíllschweigend маўклíвы
Stíllstand *m* -s 1) застóй, зацíшша 2) прастóй (*машыны, працы*)
stíllstehen* *аддз. vi* (s) 1) стаяць, не працавáць (*аб заводзе і г.д.*) 2) спынíцца; спынíць рух ◊ ***da steht mir der Verstánd still*** рóзуму не дабярý
stíllvergnügt *a* задавóлены (*сам сабой*)
Stílmöbel *n* -s, - стылёвая мэ́бля
stílvoll *a* сты́льны, стылёвы
Stímmabgabe *f* - галасавáнне
Stímmband *n* -s, -bänder галасавáя звязка
stímmberechtigt *a* з прáвам гóласу, які мáе прáва гóласу
Stímme *f* -, -n 1) гóлас; ***mit sáchlicher ~*** дзелавы́м тóнам 2) *муз.* гóлас; ***die érste ~*** пéршы гóлас, пры́ма 3) *перан.* гóлас (*сумлення і г.д.*) 4) гóлас (*думка*); ***es gibt ~en, die ságen…*** раздаю́цца галасы́ аб тым, што… 5) гóлас, прáва гóласу; ***séine ~ ábgeben**** аддáць свой гóлас; ***sich der ~ enthálten**** устрымáцца (*пры галасаванні*); ***auf deíne ~ kommt es an*** твой гóлас вырашáе ўсё; усё залéжыць ад твайгó гóласу ◊ ***die ~ éines Prédigers in der Wüste*** мáрны лямант у пусты́ні
stímmen I *vi* (*für, gegen A*) галасавáць, падавáць гóлас (*за, супраць каго-н., чаго-н.*); ***geschlóssen ~*** галасавáць аднадýшна
stímmen II *vt* настрóйваць (*музыкальны інструмент*); ***j-n günstig für etw. (A) ~*** схілíць кагó-н. на кары́сць чагó-н.; ***er ist gut [schlecht] gestímmt*** ён у дóбрым [дрэ́нным] настрóі; ***j-n zur Fréude ~*** настрóіць кагó-н. на вясёлы лад
stímmen III *vi* адпавядáць íсціне, быць прáвільным [слýшным, даклáдным]; ***das stimmt*** (гэ́та) прáвільна; ***da stimmt étwas nicht*** тут не ўсё ў парáдку
Stímmengewinn *m* -(e)s, -e прырóст (кóлькасці) галасóў, атры́маных пры галасавáнні
Stímmenmehrheit *f* -, -en бóльшасць галасóў
Stímmenthaltung *f* -, -en устрымáнне ад галасавáння; ***bei drei ~en*** пры трох, якíя ўстрымáліся
Stímmer *m* -s, - настрóйшчык
Stímmgabel *f* -, -n камертóн
stímmhaft *a* звóнкі (*пра галосны гук*)
stímmig *a* сугýчны, адпавéдны
Stímmlage *f* -, -n *муз.* рэгíстр
stímmlich *a* 1) галасавы́ 2) вакáльны
Stímmliste *f* -, -n вы́барачны спіс
stímmlos *a* безгалóсны, глухí (*пра зычны*)
Stímmrecht *n* -s прáва гóласу
Stímmritze *f* -, -n *анат.* галасавáя шчы́ліна
Stímmumfang *m* -(e)s дыяпазóн гóласу
Stímmung *f* -, -en 1) настрóй, гумóр; ***(in) güter [schléchter] ~ sein*** быць у гумóры, быць у дóбрым [кéпскім] настрóі; ***~ für [gégen] j-n., etw. máchen*** настрóйваць за [сýпраць] кагó-н., чагó-н.; ***die öffentliche ~*** грамáдская дýмка 2) настрóйка (*музыкальнага інструмента*)
stímmungslos *a* сýмны, бязрáдасны, невясёлы
stímmungsvoll *a* бадзёры
Stímmzettel *m* -s, - бюлетэ́нь для галасавáння
stimulíeren *vt* заахвóчваць, стымулявáць
stínken* *vi* (*nach D*) смярдзéць (*чым-н.*) ◊ ***hier stinkt étwas*** тут штóсьці нячы́стае [не ў парáдку]; ***er stinkt nach Geld*** ≅ у ягó грóшай – што [бы] вóшай
stínkend *a* смярдзю́чы 2) *перан.* бры́дкі, агíдны
stínkfaul *a груб.* надзвы́чай лянíвы

stínkig *a груб. пагардл.* смярдзю́чы, бры́дкі
stínksauer *a разм.* (на́дта) засму́чаны, раззлава́ны
Stínkwut *f* - *груб.* дзі́кі шал, страшэ́нная раз’ю́шанасць
Stint *m* -s, -e ко́рушка (*рыба*)
Stipéndium *n* -s, -di¦en стыпе́ндыя; ~ ***bekómmen**** атры́млiваць стыпе́ндыю
stíppen *vt дыял. разм.* мача́ць, абмо́кваць
Stíppvisite [-vi-] кароткачасо́вае наве́дванне, каро́ткі візі́т
stirbt *präs ад гл.* stérben*
Stirn *f* -, -en лоб, чало́; ***éine flíehende ~*** пака́ты лоб; ***das steht ihm auf der ~ geschríeben*** гэ́та напі́сана ў яго́ на (і)лбе; ***sich vor die ~ schlágen**** сту́кнуць сабе́ па (і)лбе (*пры раптоўнай думцы*); ***j-m etw. an der ~ ánsehen**** ба́чыць што-н. па чыі́м-н. аблі́ччы; ***die ~ rúnzeln*** хму́рыць лоб; ***j-m die ~ bíeten**** даць каму́-н. адпо́р
Stírnhaar *n* -s, -e гры́ўка, чу́б, чупры́на
stob *impf ад* stíeben*
stöbern 1. *vi* капа́цца, шны́рыць, шука́ць; ***in den Büchern ~*** капа́цца ў кні́гах **2.** *vimp*: ***es stöbert*** мяце́, ідзе́ снег; ***j-n aus dem Bett ~*** падня́ць каго́-н. з пасце́лі
Stócher *m* -s, - 1) качарга́ 2) зубачы́стка
stóchern *vi, vt* 1) паме́шваць 2) калупа́ць (*у зубах*)
Stock I *m* -s, Stöcke 1) кій, кіёк 2) пень; ко́рань; сцябло́ 3) куст 4) *вайск.* шо́мпал 5) *разм.* ду́рань; ***über ~ und Stein*** стрымгало́ў, кулём
Stock II *m* -es, Stöcke ву́лей
Stock III *m, n* -es, - *i* Stóckwerke паве́рх; ***im érsten ~*** на пе́ршым паве́рсе (*адпавядае беларускаму* на другі́м паве́рсе)
stóckblind *a* зусі́м сляпы́
stóckdumm *a* дурны́ як пень [як бот]
stóckdunkel *a* зусі́м цёмны
Stöckelschuh *m* -s, -e да́мскі чараві́к на высо́кім абца́се
stócken I *vi* 1) спыня́цца; ***das Gespräch stóckte*** размо́ва спыні́лася 2) запіна́цца 3) засто́йвацца (*пра кроў*)
stócken II *vi* пле́снець; псава́цца; пакрыва́цца пля́мамі (*ад вільгаці*)
Stóckente *f* -, -n *заал.* крыжа́нка
stóckfinster *гл.* stóckdunkel; ***es ist ~*** нічо́га не віда́ць
Stóckfisch *m* -es, -e траска́ (*рыба*)
stóckig *a* за́тхлы, гнілы́, запляснéлы; ***~es Holz*** дрэ́ва, пашко́джанае грыбко́м
Stóckschnupfen *n* -s хрaні́чны на́смарк
stócksteif *a* прамы́ як кій
stócktaub *a* зусі́м глухі́
Stóckung *f* -, -en спыне́нне; затры́мка (*у размове*), пераб́ой (*у працы*)
Stóckwerk *n* -(e)s, -e паве́рх; я́рус; ***im zwéiten ~ wóhnen*** жыць на другі́м паве́рсе (*адпавядае беларускаму* на трэ́цім паве́рсе)
Stoff *m* -(e)s, -e 1) *філас.* матэ́рыя, субста́нцыя 2) рэ́чыва; ***erstíckender ~*** уду́шлівае рэ́чыва; ***der édle ~*** *жарт.* віно́ 3) матэ́рыя, ткані́на 4) матэрыя́л (*для чытання і г.д.*); ***den ~ behérrschen*** авало́даць матэрыя́лам
Stóffel *m* -s, - ёлупень, прыду́рак
stóffhaltig, stófflich *a* матэрыя́льны, рэ́чыўны
Stóffname *n* -ns, -n рэ́чавы назо́ўнік
Stóffwechsel *m* -s *біял.* абме́н рэ́чыва
stöhnen *vi* стагна́ць; уздыха́ць
Stó¦iker *m* -s, - *філас.* стоі́к
stó¦isch *a* стаі́чны
Stóla *f* -, Stólen паланцí́н, шыро́кі ша́лік (*з воўны, карункаў і г.д.*)
Stóllen I *m* -s, - *кул.* каля́дны пе́рнік
Stóllen II *m* -s, - *горн.* што́льня 2) *вайск.* мі́нная галерэ́я
stólperig *a* калдо́бісты
stólpern *vi* (s) (*über A*) спатыка́цца (*аб што-н.*); ***mit der Zúnge ~*** 1) запіна́цца 2) шапяля́віць
stolz 1. *a* го́рды; ***auf j-n, auf etw. (A) ~ sein*** ганары́цца кім-н., чым-н.; ***durch etw. (A) ~ wérden*** заганары́цца чым-н.; ***~e Erfólge*** вялі́кія дасягне́нні
Stolz *m* -es го́рдасць; го́днасць; ганарлі́васць; ***j-s ~ béugen*** злама́ць чыю́-н.

ганарлíвасць; ***er sétzte séinen höchsten ~ daréin…*** ён асаблíва ганары́ўся тым, што…

stolzíeren *vi* самаўпэ́ўнена крóчыць

stomatológisch *a* стаматалагíчны

stop *int* 1) стой!, спынíся! (*у дарожных знаках і г.д.*) 2) крóпка (*у тэлеграме*)

stópfen 1) цыравáць 2) набівáць (*люльку*) 3): ~***!*** (*каманда*) спынíць агóнь

Stópfen I *m* -s, - кóрак, заты́чка

Stópfen II *n* -s 1) цыравáнне, папрáўка 2) набíўка 3) *разм*. нашпігóўванне

Stópfgarn *n* -s, -e ніткі для цыравáння, цырóўка

Stópfpilz *m* -es, -e грыб для цыравáння

stopp! *гл.* stop!

Stopp *m* -s, -s спынéнне, затры́мка

Stóppel *f* -, -n 1) (і)ржы́шча, (і)ржэ́ўнік 2) *разм*. шчацíнне (*на няголеным твары*)

Stóppelfeld *n* -(e)s, -er *гл.* Stóppel

stóppelig *a* калю́чы, шчацíністы

stóppeln *vt разм*. сяк-так налáджваць

stóppen 1. *vt* 1) спынíць, прыпынíць; заблакíравáць; ***den Lohn*** ~ замарóжваць зарабóтную плáту 2) засякáць час (*секундамерам*) **2.** *vi* спынíцца, застóпарыцца; ***mítten im Satz*** ~ спынíцца на паўслóве

Stópper *m* -s, - 1) стóпер, цэнтрáльны абарóнца (*футбол*) 2) *тэх*. стóпар

Stóppkurspreis *m* -(e)s, -e цанá па цвёрдаму кýрсу

Stópplicht *n* -s, -er чырвóнае святлó (*светлафора і г.д.*)

Stóppuhr *f* -, -en секундамéр

Stöpsel *m* -s, - 1) кóрак, заты́чка 2) штэ́псель; *жарт*. карапýз

stöpseln *vt* 1) затыкáць (*коркам*) 2) устаўля́ць штэ́псель

Stör *m* -s, -e асéтр (*рыба*)

stőranfällig *a радыё* адчувáльны да памéх

Storch *m* -es, -e бýсел, баця́н ◊ ***der ~ hat sie ángerufen*** *разм.* янá зацяжáрала

Stórchennest *n* -es, -er бусля́нка, гняздó буслá

Stórchschnabel *m* -s, -schnäbel 1) дзю́ба буслá 2) *бат*. герáнь

Stóre [sto:r *i* ʃto:r] *m* -s, -s штóра, фірáнка

stören *vt* 1) перашкаджáць, замінáць (*камy-н.*) 2) непакóіць, турбавáць (*каго-н.*) 3) парушáць (*што-н.*); ***lássen Sie sich nicht ~ !*** не турбýйцеся!; ***j-n in [aus] der Rúhe*** ~ парýшыць чый-н. пакóй 4) *тэх*. скажáць; ***den Rúndfunk*** ~ заглушы́ць радыёперадáчу

Störenfried *m* -s, -e парушáльнік спакóю

störfrei *a* бесперашкóдны; *радыё* без памéх

storníeren *vt камерц.* анулявáць (*заказ*)

störrisch *a* упáрты, непакóрлівы; ***ein ~es Pferd*** наравíсты конь

Störsender *m* -s, - радыёстáнцыя, якáя заглушáе другýю перадáчу; глушы́лка

Störung *f* -, -en 1) памéха; перашкóда 2) расстрóйства (*здароўя*)

störungsfrei *a* без памéх; без перашкóд

störungslos *a* бесперабóйны, спрáўны, непашкóджаны

Story [ˈstɔ:ri *i* ˈʃtɔ:ri] *f* -, -s 1) гістóрыя, апавядáнне 2) *разм*. непраўдападóбная гістóрыя, небылíца

Stoß I *m* -es, Stöße штуршóк; удáр; пары́ў (*ветру*) 2) *тэх*. стык, злучэ́нне; сутыкнéнне 3) *фіз*. íмпульс 4) *вайск*. аддáча; кулямётная чаргá

Stoß II *m* -es, Stöße стос, кíпа, пáчак; штáбель

Stóßdämpfer *m* -s, - *тэх*. амартызáтар, бýфер

Stóßdegen *m* -s, - шпáга

Stößel *m* -s, - *тэх*. паўзýн, шток

stóßen* **1.** *vt* 1) штурхáць, пхаць; ***j-n von sich (D)*** ~ адпіхнýць кагó-н. ад сябé 2) удáрыць, нанéсці ўдар 3) басцí 4) таўчы́ 5) *тэх*. таўчы́ **2.** *vi* 1) басцíся, бадáцца 2) трэ́сці (*пра машыну*) 3) удáрыць; ***in die Flánke*** ~ удáрыць з флáнга 4) (s) (*an A*) стýкнуцца (*аб што-н.*), наткнýцца (*на што-н.*); ***ans Land*** ~ прычáліць; ***vom Lánde*** ~ адчáліць ад бéрага 5): ***ins Horn*** ~ трубíць у рог **3. ~, sich** 1) штурхáцца 2) (*an D*) вы́цяцца, удáрыцца (*аб што-н.*) 3) быць шакíраваным (*чым-н.*)

Stóßen *n* -s *спарт.* штуршóк [штурхáн-

не] штáнгі
stößig *a* 1) бадлíвы 2) сварлíвы
Stóßente *f* -, -n *заал*. крыжáнка
Stóßgruppe *f* -, -n *вайск*. удáрная [штурмавáя] грýпа; грýпа захóпу (*пры пошуку*)
Stóßkraft *f* - 1) *фіз*. сíла ўдáру 2) *вайск*. удáрная сíла
Stóßseufzer *m* -s, - цяжкí ўздых
stößt *präs ад* stóßen*
stóßsicher *a тэх*. ударанепаражáльны
stóßweise *adv* 1) штуршкáмі 2) стóсамі 3) парывáмі
Stóßwind *m* -(e)s, -e парывісты вéцер
Stóßzahn *m* -s, -zähne ікóл; бíвень
Stótterer *m* -s, - заíка
stóttern *vi* 1) заікáцца 2) лепятáць (*што-н. незразумелае*) 3) працавáць з перабóямі (*пра машыну*) 4) плацíць у растэрмінóўку [на рáты]
Stóttern *n* -s заікáнне; лéпет; ***auf ~ káufen*** *разм*. купíць у растэрмінóўку [на рáты]
stracks *adv* прóста, неадклáдна
Stráfandrohung *f* -, -en пагрóза пакарáння
Stráfanstalt *f* -, -en кáрная ўстанóва
Stráfantrag *m* -(e)s, -träge прапанóва аб прымянéнні пакарáння
Stráfanzeige *f* -, -n данясéнне аб здзéйсненым злачынстве
stráfbar *a* карáльны; ***sich ~ máchen*** парýшыць закóн
Stráfe *f* -, -n 1) кáра, пакарáнне; ***éine ~ über j-n verhängen*** прысудзíць кагó-н. да пакарáння; ***etw. bei ~ verbíeten*, etw. únter ~ stéllen*** забаранíць што-н. пад стрáхам пакарáння 2) штраф; ***j-n mit éiner ~ belégen*** наклáсці штраф на кагó-н.; ***éine ~ von… Éuro áussetzen [erlégen]*** назнáчыць [унéсці] штраф… éўра; ***die ~ wird nicht geschénkt*** штраф не адмяняéцца 3) спагнáнне; ***éine ~ tílgen [löschen]*** адмянíць спагнáнне
stráfen *vt* 1) карáць 2) штрафавáць; ***j-n Lügen ~*** лавíць кагó-н. на хлуснí
Stráferlass *m* -es, -e вызвалéнне ад пакарáння, амнíстыя; ***ein bedíngter ~*** *юрыд*. умóўны прысýд
straff 1. *a* 1) тугí, тýга нацягнуты [набíты]; ***~es Haar*** глáдкія валасы 2) падцягнуты (*пра чалавека*); ***éine ~e Háltung*** малайцавáтая выпраўка; ***éinen ~en Stil schréiben**** пісáць кóратка [сцíсла] 3) стрóгі (*аб дысцыпліне і г.д.*); ***éine ~e Kontrólle*** узмóцнены кантрóль **2.** *adv* тýга
stráffällig *a* які заслугóўвае пакарáння; карáльны
stráffen 1. *vt* нацягваць, падцягваць **2. ~, sich** нацягвацца; падцягвацца (*пра чалавека*)
stráffrei *a* беспакарáны, бяскáрны
Stráffreiheit *f* - беспакарáльнасць
Stráfgeld *n* -(e)s, -er пéня, (грашóвы) штраф
Stráfgericht *n* -(e)s, -e крымінáльны суд
Stráfgesetzbuch *n* -(e)s, -bücher крымінáльны кóдэкс
Stráfkolonie *f* -, -i¦en кáрная [выпраўлéльная] калóнія, пасялéнне высыльных
sträflich *a* карáльны; ~ ***wérden*** парýшыць закóн
Sträfling *m* -s, -e арыштáнт
stráflos *a* непакарáны
Stráflosigkeit *f* - *гл*. Stráffreiheit
Stráfmaß *m* -es, -e мéра пакарáння, кáра
Stráfmilderung *f* -, -en змякчэнне кáры
Stráfporto *n* -s, -s *і* -ti даплáта паштóвага збóру
Stráfprozess *m* -es, -e крымінáльны працэс
Stráfraum *m* -s, -räume *спарт*. штрафнáя пляцóўка
Stráfrecht *n* -s, -e крымінáльнае прáва
Stráfsache *f* -, -n *юрыд*. крымінáльная спрáва
Stráfschlag *m* -(e)s, -schläge *спарт*. штрафны ўдáр (*хакей*); ***einen ~ verhängen*** назначáць штрафны ўдáр
Stráfstoß *m* -es, -stöße адзінаццаціметрóвы ўдар, пенáльці; кáрны ўдар (*у футболе*)
Stráfverfahren *n* -s, - крымінáльнае судавóдства
Stráf|vollstreckung, ~vollziehung *f* -, -en

пакара́нне, выкана́нне ка́ры

Stráfwurf *m* -s, -würfe *спарт.* штрафны́ кідо́к

Strahl *m* -s, -en 1) праме́нь 2) струме́нь (*вады*); ***éinen bedéutenden ~ réden*** гавары́ць вычва́рна [напы́шліва]

stráhlen *vi* ззяць, зіх(а)це́ць

strählen *vt разм.* расчэ́сваць

stráhlend *a* бліску́чы, праме́нны, зіхо́ткі

stráhlenförmig *a* промнепадо́бны

Stráhlenkrankeit - *мед.* прамянёвая хваро́ба

Stráhlenschutz *m* -es *радыял.* абаро́на ад выпраме́ньвання

Stráhlung *f* -, -en 1) выпраме́ньванне; ***rádioaktive ~*** пранікá́льнае (радыёакты́ўнае) выпраме́ньванне; ***thérmische ~*** цеплаво́е выпраме́ньванне 2) ззя́нне

Strähne *f* -, -n 1) па́сма (*валасоў*) 2) мато́к (*пражы*)

stramm 1. *a* здаро́вы, мо́цны, крамя́ны **2.** *adv* 1) ту́га, шчы́льна 2) бадзёра 3) навы́цяжку

strámmen 1. *vt* сця́гваць; нацця́гваць **2.** *vi* 1) абця́гваць 2) рэ́заць, ці́снуць (*пра цесную вопратку; рабіць балюча*)

strámmstehen* *аддз. vi* (*vor D*) стая́ць навы́цяжку (*перад кім-н.*), стая́ць смі́рна

strámpeln *vi* перабіра́ць [дры́гаць] нага́мі [рука́мі]; цялёпкацца

Strámpelhös¦chen *n* -s, - паўзункі́ (*штонікі*)

Strand *m* -(e)s, Strände марскі́ бе́раг, пляж; ***ein Schiff geríet [lief] auf ~*** карабе́ль сеў на мель

stránden *vi* (s) пацярпе́ць крушэ́нне, се́сці на мель

Strándgut *n* -s абло́мкі карабля́ (*выкінутыя хвалямі на сушу*)

Strang *m* -(e)s, Stränge 1) вяро́ўка, кана́т, лі́на 2) пастро́нак; ***über den ~ schlágen**** распусці́цца, адбі́цца ад рук; узя́ць [хапяну́ць] праз ме́ру, вы́йсці з ра́мак дазво́ленага ◊ ***wenn álle Stränge réißen*** на благі́ кане́ц; ***über die Stränge schlágen**** выхо́дзіць за ра́мкі дазво́ленага; ***an éinem ~ zíehen**** рабі́ць агу́льную спра́ву

strängen *vt* запрага́ць

strangulíeren *vt* засі́ліць, задушы́ць

Strapáze *f* -, -n (вялі́кае) напру́жанне; (празме́рная) ця́жкасць

strapazíeren 1. *vt* натамля́ць, змо́рваць; ***ein Wort häufig ~*** *разм.* ча́ста ўжыва́ць [пастая́нна паўтара́ць] адно́ (і то́е ж) сло́ва **2. ~, sich** стамля́цца, змо́рвацца, надрыва́цца

strapaziös *a* сто́млены, напру́жаны

Straps [straps *i* strɛps] *m* -es, -e рызі́нка [жано́чыя падвя́зкі] да панчо́х

Stráße *f* -, -n 1) ву́ліца, даро́га; шаша́; ***auf der ~ géhen**** ісці́ па ву́ліцы; ***über die ~ géhen**** перахо́дзіць (це́раз) ву́ліцу; ***Bier über die ~ verkáufen*** прадава́ць пі́ва навы́нас; ***séine ~ zíehen**** ісці́ сваі́м шля́хам; ***sein Geld auf die ~ wérfen**** кі́даць гро́шы на ве́цер; ***der fétten ~ náchgehen**** *разм.* падтры́мліваць то́лькі вы́гадныя знаёмствы; ***nach állen vier ~n der Welt*** на ўсе́ чаты́ры бакі́ 2) пралі́ў

Stráßenbahn *f* -, -en трамва́й; ***mit der ~ fáhren**** е́хаць на трамва́і

Stráßenbahnanhänger *m* -s, - прычэ́п, прычапны́ ваго́н (*трамвая*)

Stráßenbahnhaltestelle *f* -, -n трамва́йны прыпы́нак

Stráßenbahnwagen *m* -s, - трамва́йны ваго́н

Stráßenbau 1) *m* -(e)s даро́жнае будаўні́цтва 2) *m* -es, -ten даро́жнае збудава́нне

Stráßendamm *m* -s, -dämme шаша́, шасэ́, брук

Stráßengraben *m* -s, - кюве́т, (прыдаро́жная) кана́ва

Stráßenkreuzung *f* -, -en скрыжава́нне даро́г

Stráßenpflaster *n* -s, - маставая́

Stráßenrennen *n* -s, - шасе́йная го́нка (*на веласіпедах*)

Stráßenverkehr *m* -s ву́лічны рух

Stráßenverkehrsordnung *f* - пра́вілы ву́лічнага ру́ху

Stratég(e) *m* -(e)n, -(e)n стратэ́г; палкаво́дзец, ваяво́да

stratégisch *a* стратэгі́чны
Stratosphäre *f* - *фіз.* стратасфе́ра
sträuben 1. *vt* тапы́рыць, шчаці́ніць; ***der Trúthahn sträubte die Fédern*** інды́к распушы́ў пе́р'і **2. ~, sich** 1) тапы́рыцца, шчаці́ніцца; ***die Háare ~ sich vor Entsétzen*** валасы́ ста́лі ды́бам ад жа́ху 2) (*gegen A*) супраціўля́цца (*чаму-н.*); упа́рціцца
Strauch *m* -s, Sträucher куст, *тс.* кусто́ўе
stráuchartig *a* кустападо́бны
stráucheln *vi* (*s, h*) спатыка́цца, аступа́цца (*тс. перан*)
Stráuchwerk *n* -(e)s хмызня́к
Strauß I *m* -es, Sträuße буке́т
Strauß II *m* -es, -e *заал.* стра́ус
Strébe *f* -, -n *буд.* падпо́рка, распо́рка, кро́квенны казёл, раско́с
strében *vi* (*nach D*) імкну́цца (*да чаго-н.*), дамага́цца (*чаго-н.*)
Strébepfeiler *m* -s, - *архіт.* контрфо́рс
Stréber *m* -s, - *пагардл.* кар'еры́ст; славалю́б, пра́гны да сла́вы
strébsam *a* стара́нны, ру́пны, мэтанакірава́ны
Strébsamkeit *f* - стара́ннасць, руплі́васць
stréckbar *a* расцяжны́
Strécke *f* -, -n 1) адле́гласць, праця́гласць; прасто́ра; дыста́нцыя; ***éine ~ Wegs*** ча́стка шля́ху [даро́гі] 2) *чыг.* лі́нія, пераго́н; ***die ~ ist frei*** шлях свабо́дны 3) *горн.* штрэк 4) *матэм.* адрэ́зак; ***ein Tier zur ~ bríngen**** забі́ць звера
strécken 1. *vt* 1) выцягваць, расцягваць; ***die Hand (nach D) ~*** працягну́ць руку́ (*за чым-н.*); ***die Óhren in die Höhe ~*** навастры́ць ву́шы; ***j-n zu Bóden ~*** павалі́ць на зямлю́, збі́ць каго́-н. 2) *тэх.* прака́тваць, вальцава́ць 3) расця́гваць, працягваць (*работу і да т.п.*); ***Lébensmittel ~*** экано́міць праду́кты **2. ~, sich** 1) паця́гвацца, расця́гвацца 2) выця́гвацъ; ***sich ins Gras ~*** расцягну́цца ў траве́
Strécken *n* -s выця́гванне, расця́гванне
Strécken|arbeiter *m* -s, -, **~bauer** *m* -s, - рабо́чы на будаўні́цтве чыгу́нкі
Stréckennetz *n* -es, -e се́тка лі́ній (*авіяцыйных, чыгуначных*)
Stréckenwärter *m* -s, - пуцявы́ абхо́дчык [вартаўні́к]
stréckenweise *adv* ме́сцамі
Stréckverband *m* -es, -bände перавя́зка з нацяжэ́ннем
Streich *m* -(e)s, -e 1) уда́р; ***j-m éinen ~ versétzen*** нане́сці ўдар каму́-н.; ***zu éinem ~ áusholen*** размахну́цца (*для ўдару*) 2) вы́хадка, штука́рствы, дураслі́васць; ***j-m éinen ~ spíelen*** (па)жартава́ць з каго́-н.; ***Sie máchen ja schöne ~e!*** няма́ чаго́ каза́ць, Вы до́бра сябе́ паво́дзіце!; ***ein lóser ~*** свава́льства
stréicheln *vt* гла́дзіць, ла́шчыць
stréichen* 1. *vi* (s) хадзі́ць, бадзя́цца **2.** *vt* 1) нама́зваць, зама́зваць 2) фарбава́ць, малява́ць; ***frisch gestríchen!*** пафарбава́на!; ***grün gestríchen*** пафарбава́на ў зялёны ко́лер 3) гла́дзіць; ***das Haar glatt ~*** прыгла́дзіць валасы́ 4) выкрэ́сліваць; ***gestríchen voll*** по́ўны да берагоў; ***das Maß ist gestríchen!*** *разм.* хо́піць!
Stréichholz *n* -es, -hölzer запа́лка
Stréichinstrument *n* -s, -e стру́нны інструме́нт
Stréichkäse *m* -s, - (мя́ккі) сыр (*які намазваецца на хлеб*)
Stréichmusik *f* - стру́нная му́зыка
Stréichwurst *f* -, -würste (мя́ккая) каўбаса́ (*якая намазваецца на хлеб*)
Stréifband *n* -s, -bänder бандэро́ль
Stréife *f* -, -n *вайск.* 1) патру́ль; дазо́р; раз'е́зд 2) налёт, набе́г
stréifen 1. *vt* 1) рабі́ць пало́сы 2) дакрана́цца (*да чаго-н.*); закрана́ць 3) зніма́ць, сця́гваць; ***die Ärmel in die Höhe ~*** закаса́ць рукавы́ **2.** *vi* (*s, h*) блука́ць, ры́скаць; вандрава́ць; ***séine Beríchte stréiften ans Märchenhafte*** яго́ паведамле́нні нага́двалі вы́думку [вы́мысел]
Stréifen *m* -s, - 1) паласа́ 2) лампа́с 3) абойма; ***der passt in den ~!*** ён з на́мі заадно́!
Stréifendienst *m* -es, -e патру́льная слу́жба
Stréifengang *m* -(e)s, -gänge абхо́д патруля́; патру́ль

Stréifenstoff *m* -(e)s, -e матэ́рыя ў палóску
Stréifenwagen *m* -s, - патрýльная [паліцэ́йская] аўтамашы́на
stréifenweise *adv* палóсамі
stréifig *a* паласáты
Stréiflicht *n* -es, -er мімалётнае святлó; *перан.* мімалётнае асвятлéнне падзéй
Stréifwunde *f* -, -n лёгкае ранéнне, дрáпіна
Stréifzug *m* -(e)s, -züge набéг, рэйд
Streik *m* -s, -e *i* -s забастóўка, стáчка, страйк; ***éinen ~ áusrufen**** абвясцíць забастóўку; ***in den ~ tréten**** пачáць забастóўку
Stréikbrecher *m* -s, - штрэйкбрэ́хер
stréiken *vi* бастáваць, страйкавáць
Stréiker *m* -s, - забастóўшчык, стáчачнік, удзéльнік стрáйку
Stréikposten *m* -s, - стáчачны [стрáйкавы] пікéт
Streit *m* -(e)s, -e 1) спрэ́чка; свáрка; ***mit j-m ~ ánfangen**** заспрачáцца з кім-н.; пачáць свáрку ◊ ***ríchtige Ábrede macht kéinen ~*** угавóр даражэ́й за грóшы 2) спрáва, працэ́с, спрэ́чкі (*у судзе*) 3) схвáтка, суты́чка, бой; ***éinen ~ vom Záune bréchen**** пачынáць спрэ́чку
stréitbar *a* 1) спрэ́чны 2) баявы́, ваяўнíчы
stréiten* **1.** *vi* 1) спрачáцца; сварыцца; ***mit sich (D) ~*** быць у нерашýчасці 2) (*gegen, wider A*) змагáцца (*супраць каго-н.*) **2. ~, sich** спрачáцца; сварыцца
Stréiter *m* -s, - 1) спрачáльнік 2) баéц, змагáр
Stréitfrage *f* -, -n спрэ́чнае пытáнне
Stréithammel *m* -s, - спрачáльнік, зачэ́па, сварлíвы чалавéк
stréitig *a* спрэ́чны
Stréitigkeit *f* -, -en *часцей pl* спрэ́чкі, свáркі
Stréitkräfte *pl* узбрóеныя сíлы
Stréitlust *f* - ваяўнíчы дух; запáл
Stréitpunkt *m* -(e)s, -e спрэ́чны пункт
Stréitsucht *f* - схíльнасць да свáрак [спрэ́чак], сварлíвасць
stréitsüchtig *a* сварлíвы; задзíрысты
streng **1.** *a* 1) стрóгі, сурóвы; ***gégen j-n [mit j-m] ~ sein*** быць стрóгім да кагó-н. [з кім-н.] 2) стрóгі, сурóвы; ***~es Klíma*** сурóвы клíмат; ***im ~sten Sínne des Wórtes*** у буквáльным сэ́нсе слóва; ***j-n ~ [in ~er Zucht] hálten**** трымáць кагó-н. у вóжыкавых рукавíцах [у цiскáх]; ***~ néhmen**** *vt* быць акурáтным [абавязкóвым] 3) вóстры, рэ́зкі (*пра пах, смак*) **2.** *adv* стрóга; ***sie ist ~ nach der Móde gekléidet*** янá апрáнута стрóга па мóдзе; ***auf das [aufs] ~ste*** найстражэ́йшым чы́нам; ***~ genómmen*** улáсна кáжучы, стрóга кáжучы
Strénge *f* - 1) стрóгасць 2) сурóвасць
stréngstens *adv* надзвы́чай стрóга, найстражэ́йшым чы́нам
Stress *m* -es *псіхал.* стрэс, псіхалагíчная напрýжанасць
Stretch [strɛtʃ] *m* -es, -es *тэкст.* элáстык і трыкатáж
Streu *f* -, -en салóма, падсцíлка (*для скацíны*); ***auf der ~ líegen**** *разм.* хварэ́ць, быць прыкавáным да лóжка
Stréubüchse *f* -, -n сальнíца, пéрачніца
stréuen *vt* рассыпáць; рассéйваць, раскíдваць; ***Wórte in den Wind ~*** гавары́ць на ўзвей вéцер
Stréupulver [-fər *i* -vər] *n* -s прысы́пка
Stréuzucker *m* -s цукрóвы пясóк
strich *impf ад* stréichen*
Strich *m* -(e)s, -e 1) ры́са, штрых; паласá; ***éinen ~ zíehen**** правéсці ры́су; ***éinen Strich durch etw. máchen*** скасавáць [перакрэ́сліць] штó-н.; ***j-m éinen ~ durch die Réchnung máchen*** разлáджваць [касавáць] чыé-н. плáны; ***éinen ~ drúnter máchen*** падвéсці ры́су, пастáвіць крóпку, пакóнчыць з чым-н. 2) паласá; ***ein ~ Wald*** паласá лéсу 3) працáжнік 4) пералёт (*птушак*) 5) ворс (*сукна*) ◊ ***j-m gégen den ~ über das Fell fáhren**** паглáдзіць кагó-н. супрóць шэ́рсці; ***j-n auf dem ~ háben*** мець зуб на кагó-н.; ***das geht mir gégen den ~*** гэ́та парушáе маé плáны, гэ́та мне не да спадóбы; ***éinen ~ háben*** быць нападпíтку [пад мýхай]; быць прыдуркавáтым; ***auf den ~ géhen**** *разм.* пайсцí на панéль, заня́цца

прастыту́цыяй; ***nach ~ und Fáden*** як ма́е быць, грунто́ўна

strícheln *vt* штрыхава́ць

Stríchpunkt *m* -s, -e кро́пка з ко́скай

stríchweise *a* спарады́чны, ме́сцамі, пало́самі

Strick *m* -s, -e 1) вяро́ўка, кана́т, лі́на 2): ***kléiner ~*** *разм.* свавольнік, гарэ́за ◊ ***in j-s ~e geráten**** папа́сці ў чыю́-н. па́стку; ***wenn álle ~e réißen*** на са́мы го́ршы вы́падак; ***j-m ~e légen*** паста́віць каму́-н. па́стку, стро́іць падко́пы пад каго́-н.

Stríckarbeit *f* -, -en вяза́нне

strícken *vt* вяза́ць (*на спіцах*)

Strickeréi *f* -, -en вяза́нне; вя́заная рэч

Stríckjacke *f* -, -n вя́заная ко́фта

Stríckleiter *f* -, -n вяро́вачныя ле́скі

Strícknadel *f* -, -n (вяза́льны) пруто́к

Stríckware *f* -, -n трыката́ж

Stríckzeug *n* -es, -e вяза́нне (*рэч*)

Striegel *m* -s, - скрэ́бла, скрабні́ца

stríegeln *vt* 1) чы́сціць скрэ́блам 2) чы́сціць, прылі́зваць; упрыго́жваць; ***gestríegelt und gebügelt*** апра́нуты з іго́лачкі 3) крытыкава́ць; дражні́ць; злава́ць

Stríeme *f* -, -n, **Stríemen** *m* -s, - паласа́, сіня́к, рубе́ц, кровападцёк (*ад удару*)

stríemig *a* спаласава́ны

stríezen *vt дыял.* му́чыць, цві́чыць

strikt 1. *a* пэ́ўны, дакла́дны; ***~er Beféhl*** стро́гі зага́д **2.** *adv* неадкла́дна; катэгары́чна; ***etw. ~ áblehnen*** катэгары́чна адхіля́ць што-н.

Stríppe *f* -, -n 1) штры́пка 2) пятля́; ву́шка 3) вяро́вачка; ***j-n an der ~ háben*** *разм.* трыма́ць каго́-н. у сваі́х рука́х; падпара́дкаваць каго́-н. сабе́ [сваёй во́лі] 4) *разм.* тэлефо́нны про́вад; ***dáuernd an der ~ hängen**** гадзі́намі візе́ць на тэлефо́не

Striptease [ˈstripti:s *і* ˈʃtrip-] *m* - стрыпты́з

stritt *impf ад* stréiten*

stríttig *a* спрэ́чны; ***~e Fráge*** спрэ́чнае пыта́нне

Stroh *n* -(e)s сало́ма; ***ein Bund ~*** аха́пак сало́мы; ◊ ***er hat ~ im Kopf*** ≅ ён дурны́ як пень [як бот]; ***léeres ~ dréschen**** таўчы ваду́ ў сту́пе; перапліва́ць з пусто́га ў паро́жняе

Stróhhalm *m* -es, -e сало́мін(к)а; ***sich an éinen ~ klámmern*** хапа́цца за сало́мінку

stróhig *a* 1) саламя́ны 2) *разм.* нясма́чны

Stróhmann *m* -es, -männer 1) саламя́нае пу́дзіла 2) *перан.* падстаўна́я асо́ба, марыяне́тка; ***héiliger [geréchter] ~!*** Бо́жухна!; ах ты, Бо́жа мі́лы! (*воклiч здзіўлення*)

Stróhwitwer *m* -s, - *разм.* саламя́ны ўдаве́ц

Strolch *m* -s, -e бадзя́га, валацу́га, localся́к

strólchen *vi* сно́ўдацца, валацу́жнічаць; бадзя́цца (*па свеце*)

Strom *m* -s, Ströme 1) (вялі́кая) рака́, пато́к 2) плынь, цячэ́нне (*тс. перан.*); ***vom ~ mit fórtgerissen*** падхо́плены пато́кам; ***das Blut floss in Strömen*** кроў ліла́ся рако́й; ***der Wein floss in Strömen*** віно́ ліло́ся рако́й; ***gégen den ~ schwímmen**** плы́сці [плыць] су́праць цячэ́ння ◊ ***es goss in Strömen*** дождж ліў як з вядра́ 3) электры́чны ток; ***konstánter [variábler] ~*** пастая́нны [пераме́нны] ток

Strómabnehmer *m* -s, - 1) спажыве́ц электраэне́ргіі 2) *тэх.* токапрыёмнік

stromáb(wärts) *adv* уніз па цячэ́нні

stromáuf(wärts) *adv* уверх па рацэ́ [цячэ́нні]

Strómbett *n* -(e)s, -en рэ́чышча ракі́

strömen *vi* (*h, s*) 1) цячы́, струме́ніць 2) ру́хацца, накіро́ўвацца (*куды-н.*)

Strómer *m* -s, - *разм.* валацу́га

Strómerzeuger *m* -s, - *эл.* генера́тар

Strómgebiet *n* -(e)s, -e басе́йн ракі́

Strómkreis *m* -es, -e *эл.* электры́чны ланцу́г

Strómleiter *m* -s, - *эл.* праваднік (то́ку)

Strómlini¦e *f* -, -n лі́нія абцяка́ння

strómlos *a эл.* без то́ку, які́ не ма́е то́ку, абясто́чаны

Strómmesser *m* -s, - *фіз.* амперме́тр

Strómrechner *m* -s, - *тэх.* лічы́льнік электраэне́ргіі

Strómschnelle *f* -, -n быстра́к, (рачны́я)

паро́гі

Strómspannung *f* -, -en напру́жанне то́ку

Strómsperre *f* -, -n *эл.* спыне́нне пада́чы то́ку

Strómstärke *f* -, -n сíла то́ку

Strömung *f* -, -en плынь, цячэ́нне

strómweise *adv* пато́камі

Strómwender *m* -s, - *эл.* камута́тар; пераключа́льнік

Strómzähler *m* -s, - электры́чны лічы́льнік

Stróphe *f* -, -n *літ.* страфа́

strótzen *vi* (*von D*) по́ўніцца (*чым-н.*); быць по́ўным (*чаго-н.*); кішэ́ць (*чым-н.*); ***er strotzt von Kraft*** ён по́ўны сіл

strúbb(e)lig *a* раскудла́чаны, растрапа́ны, разбэ́рсаны

Strúbbelkopf *m* -(e)s, -köpfe *разм.* растро́па

Strúdel I *m* -s, - вір (*тс. перан.*)

Strúdel II *m* -s, - руле́т (*салодкі пірог*)

strúdeln *vi* (*h, s*) біць крыні́цай; пе́ніцца; бурлі́ць, клеката́ць

Struktúr *f* -, -en структу́ра; укла́д; будо́ва

strukturéll *a* структу́рны

Strúma *f* -, Strúmen *мед.* валля́к, валлё

Strumpf *m* -es, Strümpfe панчо́ха; ***j-n auf den ~ bríngen**** паста́віць [падня́ць] каго́-н. на но́гі; ***sich auf die Strümpfe máchen*** *разм.* уцяка́ць, дава́ць лататы́; ***sein Geld in den ~ stécken*** хава́ць свае́ гро́шы ў панчо́се

Strúmpfband *n* -s, -bänder падвя́зка

Strúmphose *f* -, -n калго́ты, (панчо́шныя) нагаві́цы

Strunk *m* -es, Strünke 1) сцябло́ 2) хра́пка

strúppig *a* растрапа́ны; ускудла́чаны, калма́ты

Strúw(w)elkopf *m* -es, -köpfe ускудла́чаная [калма́тая] галава́

Stúbbe *f* -, -n, **Stubben** *m* -s, - *дыял.* пень

Stúbe *f* -, -n пако́й; ***die gúte ~*** гасцёўня; ***in der ~ hócken*** сядзе́ць у ха́це, не выхо́дзіць на двор [на ву́ліцу]

Stúbenarrest *m* -es, -e ха́тні а́рышт

Stúbengelehrte *sub m* -n, -n кабіне́тны вучо́ны

Stúbenhocker *m* -s, - дамасе́д

Stúbenmädchen *n* -s, - пакаёўка

Stüber *m* -s, - пстры́чка

Stúbsnase *f* -, -n кірпа́ты нос

Stúck *m* -es тынк; ты́нкавы гіпс; ***mit ~ bewérfen**** тынкава́ць

Stück *n* -(e)s, -e *разм. тс.* -en *і* - (*як мера*) 1) кава́лак; ча́стка; ***ein ábgebrochenes ~*** абло́мак; ***ein ábgehauenes ~*** абру́бак; ***ein ángesetztes ~*** надста́ўка; ***ein aufgenähtes ~*** нашы́ўка; ***ein ~ Land*** кава́лак зямлі́ 2) шту́ка (*яек і г.д.*); экземпля́р (*калекцыі*); ме́сца (*багажу*); галава́ (*пры ўказанні на колькасць жывёл*) 3) уры́вак (*з кнігі, мовы і г.д.*) 4) п'е́са; ***ein ~ gében**** ста́віць п'е́су 5) *вайск.* гарма́та ◊ ***sich in (táusend) ~e zerréißen**** *разм.* выпіна́цца [вылу́звацца] са ску́ры; ***sich für j-n in ~e réißen lássen**** стая́ць гаро́ю за каго́-н.; ***aus fréien Stücken*** (до́бра) ахво́тна; ***gróße Stücke auf j-n hálten**** звя́зваць вялі́кія надзе́і з кім-н.

Stückarbeit *f* -, -en здзе́льная пра́ца; пра́ца, яка́я апла́чваецца пашту́чна [ад шту́кі]

Stuckateur [-'tø:r] *m* -s, -e тынко́ўшчык

stückeln *vt* 1) драбні́ць, крышы́ць, разраза́ць на кава́лкі 2) сшыва́ць з кава́лкаў

Stückgut *n* -es, -güter *камерц.* шту́чны тава́р, дро́бны тава́р

Stücklohn *m* -s, -löhne здзе́льная апла́та

Stückware *f* -, -n шту́чны тава́р

stückweise *adv* паштучна; кава́лкамі

Stückwerk *n* -es, -e 1) няско́нчаная [няцэ́лая] рабо́та; ***sein Wíssen ist nur ~*** у яго́ няма́ глыбо́кіх ве́даў 2) *гл.* Stückarbeit

Stückzahl *f* -, -en ко́лькасць экземпля́раў [асо́бнікаў]

Studént *m* -en, -en студэ́нт; ву́чань (*у Аўстрыі*); ***~ an der Universität*** студэ́нт універсітэ́та

Studéntenheim *n* -(e)s, -e студэ́нцкі інтэрна́т

Studéntenschaft *f* -, -en студэ́нцтва

Studéntin *f* -, -nen студэ́нтка

studéntisch **1.** *a* студэ́нцкі **2.** *adv* па-студэ́нцку

Stúdi¦e *f* -, -n 1) эскі́з, эцю́д 2) дасле́даванне

Stúdi¦enaufenthalt *m* -(e)s, -e знахо́джан-

не з мэ́тай вучо́бы [дасле́давання] яко́га-н. пыта́ння

Stúdi¦enbuch *n* -(e)s, -bücher заліко́вая кні́жка

Stúdi¦en|gebühr *f* -, -en, **~geld** *n* -(e)s, -er пла́та за навуча́нне

Stúdi¦engenosse *m* -n, -n ся́бар [тава́рыш] па вучо́бе

stúdi¦enhalber *adv* з мэ́тай навуча́ння [атрыма́ння ве́даў]

Stúdi¦enjahr *n* -es, -e навуча́льны год (*у ВНУ*)

Stúdi¦enleistung *f* -, -en пасп'яхо́васць (*студэнтаў*)

Stúdi¦enplan *m* -es, -pläne навуча́льны план (*у ВНУ*)

studíeren 1. *vt* вывуча́ць **2.** *vi* вучы́цца (*у ВНУ*), штудзі́раваць; дасле́даваць

Studíerzimmer *n* -s, - (працо́ўны) кабіне́т

Stúdio *n* -s, -s сту́дыя

Stúdium *n* -s, -di¦en 1) вывучэ́нне; ***Stúdi¦en an etw. (D) [über A] tréiben**** займа́цца вывучэ́ннем чаго́-н. 2) заня́ткі, вучо́ба

Stúfe *f* -, -en 1) прысту́пка; усту́п 2) *перан.* ступе́нь; ***éine nicht erréichbare ~*** недасяга́льная вышыня́; ***auf die gléiche ~ stéllen*** (па)ста́віць на адну́ до́шку, лічы́ць ро́ўным сабе́ 3) ступе́нь; ***~n der Komparatión*** *грам.* ступе́ні пара́ўна́ння

Stúfenbarren *m* -s, - рознавысо́кія брусы́ (*у гімнастыцы*)

Stúfenfolge *f* -, -n паслядо́ўнасць, паво́льнасць, града́цыя

Stúfenleiter *f* -, -n шкала́, паслядо́ўнасць; града́цыя

stúfenförmig *a* ступе́ньчаты

stúfenweise *a* паступо́ва

Stuhl *m* -(e)s, Stühle 1) крэ́сла 2) *тэх.* стані́на, стано́к 3) *мед.* стул; ***j-m den ~ vor die Tür sétzen*** *разм.* вы́ставіць [вы́гнаць] каго́-н. (за дзве́ры); ***der Päpstliche [Apostólische, Römische, Héilige] ~*** Па́пскі прасто́л

Stúhlgang *m* -(e)s, -gänge *мед.* стул

Stúhllehne *f* -, -n спі́нка крэ́сла

Stúlle *f* -, -n *дыял.* бутэрбро́д; скі́ба, лу́ста ◊ ***j-m etw. auf die ~ schmíeren*** папрака́ць каго́-н. у чым-н.

Stúlpe *f* -, -n манжэ́та, адварo̗т; брыль (*капелюша*)

stülpen *vt* (*auf A*) накла́дваць (*што-н.*); ***den Hut auf den Kopf ~*** насу́нуць капялю́ш (на галаву́)

Stülpenstiefel *m* -s, - бот з адваро́там

stumm *a* 1) нямы́, не́мы 2) маўклі́вы; ***~e Gedánken*** нявы́казаныя ду́мкі; ***j-n ~ machen*** забі́ць каго́-н., прыму́сіць каго́-н. змаўча́ць наве́чна

Stúmme *sub m, f* -n, -n нямы́, -ая, нямко́

Stúmmel *m* -s, - рэ́шта, аста́так; ко́нчык; абру́бак; ага́рак (*свечкі*), недапа́лак

Stúmmheit *f* - 1) немата́ 2) маўча́нне, маўклі́васць

Stümper *m* -s, - дрэ́нны рабо́тнік; дылета́нт

Stümperéi *f* -, -en халту́ра, рабо́та абы́ з рук

stümperhaft *a* дрэ́нны; няўме́лы; халту́рны

stümpern *vi* дрэ́нна працава́ць; халту́рыць

stumpf *a* тупы́; тупано́сы; ***éine ~e Náse*** кірпа́ты нос 2) ма́тавы, без бля́ску 3) *перан.* тупы́ абыя́кавы; ***~e Gléichgültigkeit*** тупа́я абыя́кавасць

Stumpf *m* -(e)s, Stümpfe 1) аста́так, ко́нчык 2) пень ◊ ***mit ~ und Stiel áusrotten [vertílgen]*** вы́караніць, вы́нішчыць з ко́ранем

stúmpfen *vt* (за)тупі́ць

Stúmpheit *f* - ту́пасць (*тс. перан.*)

stúmpfnasig *a* з кірпа́тым но́сам, кірпано́сы

Stúmpfsinn *m* -s ту́пасць, тупава́тасць

stúmpfsinnig *a* тупы́, дурны́

stúmpfwinklig *a матэм.* тупавуго́льны

Stúnde *f* -, -en 1) гадзі́на; ***éine hálbe ~*** паўгадзі́ны; ***20 Kilométer je ~*** 20 кіламе́траў у гадзі́ну; ***éine ~ entférnt*** на адле́гласці адно́й гадзі́ны; ***von ~ zu ~*** з гадзі́ны на гадзі́ну; ***éine ~ früher*** гадзі́ну ране́й; ***in éiner ~*** праз гадзі́ну; ***in der fünften ~*** а пя́тай гадзі́не; ***~ um ~*** гадзі́на за гадзі́най 2) уро́к, заня́ткі; ***éine áusgefüllte ~*** насы́чаны ўрок; ***in die ~ géhen**** ісці́ на ўрок 3) *перан.* час,

пара́ ***in der ~ der Gefáhr*** у час небяспе́кі; ***zur ~*** цяпе́р; ***zur gúten ~*** дарэ́чы ◊ ***dem Glücklichen schlägt kéine ~*** шчаслі́выя на час не зважа́юць; ***in élfter ~ etw. verhíndern*** прадухіліць што-н. у апо́шнюю хвіліну

stúnden *vt* адтэрмінава́ць (*выплату*)

Stúndengeschwindigkeit *f* ху́ткасць у гадзі́ну

Stúndenglas *n* -es, -gläser пясо́чны гадзі́ннік

stúndenlang *adv* гадзі́намі

Stúndenlohn *m* -(e)s, -löhne пагадзі́нная апла́та (*працы*)

Stúndenplan *m* -s, -pläne 1) раскла́д заня́ткаў [уро́каў] 2) пагадзі́нны гра́фік; ***mit Stúndenplänen árbeiten*** працава́ць па пагадзі́ннаму гра́фіку

Stúndensoll *n* - *i* -s, - *i* -s 1) но́рма нагру́зкі (*настаўніка*) 2) пагадзі́нная но́рма

stúndenweise 1. *a* пагадзі́нны (*пра аплату*) **2.** *adv* гадзі́намі, па гадзі́нах

Stúndenzeiger *m* -s, - гадзі́нная стрэ́лка

stündlich 1. *a* штогадзі́нны **2.** *adv* ко́жную гадзі́ну, з гадзі́ны на гадзі́ну

Stúndung *f* -, -en адтэрміно́ўка (*плацяжу*)

Stunk *m* -s *разм.* зва́дкі, інтры́гі, кля́ўзы

stupíd(e) *a* дурны́, тупы́, абмежава́ны

Stups *m* -es, -e *разм.* штуршо́к, вы́спятак

stúpsen *vt разм.* штурхну́ць, п(і)хну́ць

Stúpsnase *f* -, -n *разм.* кірпа́ты нос

stur *a разм.* 1) упа́рты 2) азло́блены, заця́ты 3) тупы́, абмежава́ны 4) нерухо́мы, засты́лы

Sturm *m* -(e)s, Stürme 1) бу́ра, навальні́ца, шторм; ***in ~ und Régen*** у дождж і не́пагадзь 2) *вайск.* ата́ка, штурм, пры́ступ; ***~ láufen* (gegen A)*** штурмава́ць, ісці́ на штурм; ***~ blásen* [schlágen*, läuten]*** біць трыво́гу; ***éinen ~ ábweisen**** адбі́ць ата́ку 3) *спарт.* нападзе́нне, лі́нія нападзе́ння ◊ ***~ und Drang*** «бу́ра і на́ціск» (*накірунак у нямецкай літаратуры XVIII ст.*)

Stúrmabteilung *f* -, -en штурмавы́ атра́д

stürmen 1. *vt* атакава́ць, штурмава́ць, браць пры́ступам; ***ein Haus ~*** уварва́цца ў дом; ***éine Tür ~*** лама́цца ў дзве́ры **2.** *vi* 1) (*h*) бушава́ць (*пра вецер*) 2) (s) спяша́цца, не́сціся, кі́дацца; ***álle stürmten auf den Platz*** усе́ паспяша́ліся [пане́сліся, кі́нуліся] на пло́шчу ◊ ***den Hímmel ~*** дамага́цца немагчы́мага

Stürmer *m* -s, - *спарт.* напада́ючы, фо́рвард

Stúrmflut *f* -, -en паво́дка (*як вынік шторму*)

Stúrmgeläute *n* -s, - наба́т

stürmisch *a* бу́рны, бурлі́вы; ***es wird ~*** пачына́ецца бу́ра [навальні́ца]; ***~er Béifall*** бу́рныя апладысме́нты; ***~e Zéiten*** трыво́жныя часы́

Stúrmschritt *m* -(e)s, -e *вайск.* паско́раны крок

Stúrmvogel *m* -s, -vögel бураве́снік

Stúrmwetter *n* -s навальні́чнае [штармаво́е] надво́р'е; бура́н, мяце́ліца

Stúrmzeichen *n* -s, - прадве́снік бу́ры

Sturz I *m* -es, Stürze 1) падзе́нне 2) *перан.* звяржэ́нне; абва́л; крушэ́нне

Sturz II *m* -es, -e пераме́чка

Stúrzbach *m* -(e)s, -bäche каска́д, вадапа́д

Stúrzbad *n* -(e)s, -bäder душ

stürzen 1. *vt* 1) зва́льваць, перакку́льваць; ***nicht ~!*** не кі́даць (*надпіс*); ***j-n in Ármut ~*** даве́сці каго́-н. да бе́днасці [гале́чы] 2) звярга́ць **2.** *vi* (s) 1) ры́нуцца 2) па́даць, валі́цца; ***die Préise ~*** цэ́ны імклі́ва па́даюць **3. ~, sich** (*auf A*) кі́дацца (*на каго-н., на што-н.*); ***sich in Vergnügungen ~*** аддава́цца заба́вам

Stúrzflug *m* -(e)s, -flüge *ав.* пікі́раванне; ***im ~ níedergehen**** пікі́раваць

Stúrzhelm *m* -es, -e *спарт.* (ахо́ўны) шало́м [шлем]

Stúrzkampfflugzeug *n* -(e)s, -e пікі́руючы бамбардзіро́ўшчык

Stúrzregen *m* -s, - лі́вень, зале́ва

Stuss *n* es *разм.* лухта́, абы-што́

Stúte *f* -, -n кабы́ла

Stútenmilch *f* - кумы́с

Stützbalken *m* -s, - *буд.* апо́рная бэ́лька; падвалі́на

Stútzbart *m* -s, -bärte карóткая барóдка
Stütze *f* -, -n 1) падпóрка 2) апóра, апíрышча; падтры́мка
stútzen I. *vt* падрэ́зваць, падстрыгáць
stútzen II. *vi* здзіўля́цца, насцярóжвацца
Stútzen *m* -s, - 1) гéтра, гамáш 2) *тэх*. штýцэр, пáтрубак
stützen 1. *vt* 1) падпірáць 2) падтры́мліваць **2. ~, sich** (*auf A*) 1) абапірáцца (*на што-н.*) 2) *вайск*. базíравацца 3) грунтавáцца (*на чым-н.*); ***woráuf ~ Sie sich dabéi?*** якíя ў Вас на гэ́та падстáвы? **3.** *vi* дзівíцца, здзіўля́цца; бянтэ́жыцца
Stútzer *m* -s, - франт, фарсýн; ***den ~ máchen*** францíць, фарсíць
stútzerhaft *a* франтаўскí
stútzig *a* здзíўлены, збянтэ́жаны; ***~ máchen*** бянтэ́жыць; ***das macht mich ~*** гэ́та мянé здзіўля́е
Stützpunkt *m* -s, -e 1) пункт апóры 2) *вайск*. апóрны пункт, бáза; ***éinen ~ ánlegen*** абсталявáць [зрабíць] апóрны пункт
subaltérn *a* падначáлены; несамастóйны
Subjékt *n* -s, -e 1) суб’éкт 2) *грам*. дзéйнік 3) *пагардл*. суб’éкт
subjektív *a* суб’екты́ўны, асабóвы
Subjektivität [-vi-] *f* - суб’екты́ўнасць
Subjéktsatz *m* -es, -sätze *грам*. суб’екты́ўны дадáны сказ
Súbkontinent *m* -es, -e чáстка кантынéнта, субкантынéнт
subkután *a мед*. падскýрны
Sublimatión *f* -, -en *хім., псіхал*. сублімáцыя
sublimíeren *vt* 1) *хім*. сублімíраваць 2) удасканáльваць, адухаўля́ць
Submissión *f* -, -en пашáна, пакóрлівасць, падпарáдкаванасць, падпарáдкаванне
Subordinatión *f* - 1) субардынáцыя, падпарáдкаванне; пакóрлівасць 2) *грам*. залéжнасць, падпарáдкаванне
subordiníeren *vt* падпарадкóўваць
subordiníert *гл*. subaltérn
subskribíeren *vt, vi* (*auf A*) падпíсвацца (*на што-н.*)
Subskriptión *f* -, -en падпíска (*на кнíгі*)
Súbstantiv *n* -s, -e *грам*. назóўнік
substantivieren [-ˈvi:-] *vt* субстантывíраваць
Substánz *f* -, -en 1) *філас*. субстáнцыя; рэ́чыва; матэ́рыя 2) сýтнасць
Substitutión *f* -, -en замéна, замяшчэ́нне; *матэм*. падстанóўка
Substrát *n* -es, -e субстрáт (*у розн.знач.*)
subtíl *a* 1) тóнкі, далікáтны, асцярóжны 2) хíтры, хітрамýдры, падстýпны 3) казытлíвы
Subtrahénd *m* -en, -en *матэм*. аднімáемае
subtrahíeren *vt матэм*. аднімáць, адымáць
Subtraktión *f* -, -en *матэм*. аднімáнне, адымáнне
Súbtropen *pl* субтрóпікі
súbtropisch *a* субтрапíчны
Subventión [-v-] *f* -, -en дапамóга, грашóвая дапамóга
subventioníeren [-v-] *vt* выплáчваць дапамóгу, акáзваць грашóвую дапамóгу (*каму-н.*)
Súche *f* - пóшукі; ***auf der ~ nach (D)*** у пóшуках кагó-н., чагó-н.
súchen *vt, vi* (*nach D*) 1) шукáць (*каго-н., што-н.*); ***was hast du hier zu ~?*** што табé тут трэ́ба?; ***das Wéite ~*** уцякáць; ***Árbeiter gesúcht!*** патрабýюцца рабóчыя! (*аб’ява*) 2) збірáць, шукáць (*ягады, грыбы*) 3) (*zu + inf*) імкнýцца, старáцца (*зрабіць што-н.*); ***er sucht sich zu réchtfertigen*** ён намагáецца апраўдáцца
Súcher *m* -s, - 1) шукáльнік 2) *горн*. старáцель 3) *тэх*. відашукáльнік, візíр
Sucht *f* -, Süchte 1) ця́га, мáнія, прáга 2) хварóба; наркамáнія, таксікамáнія; ***die fállende ~*** *мед*. падýчка, эпілéпсія
süchtig *a* хвóры; апантáны хваравíтай стрáсцю (*напр., да наркотыкаў*)
Süchtige *sub m, f* -n, -n наркамáн, -нка
Süchtigkeit *f* -, -en *мед*. наркамáнія; хранíчнае атраўлéнне
Sud *m* -es, -e 1) кіпéнне; вáрка 2) булён, адвáр
Süd *m* 1) пóўдзень 2) -s, -e паўднёвы вéцер, зюйд

Sudáner *m* -s, -, **Sudanése** *m* -n, -n суда́нец
súdeln *vi разм.* працава́ць 1) пэ́цкаць, бру́дзіць 2) рабі́ць што-н. абы́ з рук
Süden *m* -s по́ўдзень; ***gen*** ~ на по́ўдзень, у паўднёвым напра́мку
Südfrucht *f* -, -früchte 1) паўднёвы плод 2) *pl* субтрапі́чныя пладо́выя культу́ры
Sűdländer *m* -s, - жыха́р по́ўдня
südlich *a* паўднёвы
Südóst *m inv ужываецца без артыкля* 1) паўднёвы ўсход 2) паўднёва-ўсхо́дні ве́цер, зюйд-о́ст
Südósten *m inv ужываецца без артыкля* паўднёвы ўсход
südőstlich **1.** *a* паўднёва-ўсхо́дні **2.** *adv* на паўднёвы ўсхо́д
Südpol *m* -s Паўднёвы по́люс
sűdwärts *adv* на по́ўдзень
Südwést *m* **1.** *inv ужываецца без артыкля* паўднёвы за́хад **2.** *m* -s, -e паўднёва-захо́дні ве́цер, зюйд-ве́ст
Südwésten *m inv ужываецца без артыкля* паўднёвы за́хад
südwéstlich **1.** *a* паўднёва-захо́дні **2.** *adv* на паўднёвы за́хад
Südwind *m* -(e)s, -e паўднёвы ве́цер
Suff *m* -s 1) *груб.* п’я́нства; ***dem ~ ergében sein*** п’я́нстваваць 2) напі́так, напо́й; ***gúter*** ~ до́брае віно́; ***élender*** ~ напо́й (*пагардл. пра нясмачны напой*)
süffeln *vi разм.* ахво́тна піць
süffig *a* прые́мны (*пра напоі*)
süffisánt *a пагардл.* напы́шлівы, фанабэ́рысты; з вялі́кай пы́хай
Suffíx *n* -es, -e *грам.* су́фікс
suggeríeren *vt псіхал.* унуша́ць
Suggestión *f* -, -en унушэ́нне
suggestív *a* які́ навява́е [наво́дзіць, унуша́е]
Súhle *f* -, -n 1) дрыгва́, ба́гна, твань 2) лу́жына
súhlen *vi i* **~, sich** *паляўн.* валя́цца [кача́цца] у бру́дзе (*пра дзікоў*)
Sühne *f* -, -n 1) пакая́нне 2) ка́ра; по́мста, адпла́та
Sühnenmaßnahme *f* -, -en ка́рная ме́ра, пакара́нне
sühnen *vt высок.* спла́чваць (*за віну*), здабыва́ць адкупле́нне (*віны*)
Suite ['sui:tə] *f* -, -en 1) сві́та 2) *муз.* сюі́та 3) *pl* вы́хадка, вы́брык, выкрунта́с; ***~n máchen*** сваво́ліць, гарэ́знічаць
Sujet [sy'ʒe:] *n* -s, -s сюжэ́т
sukzessív(e) *adv* паслядо́ўна; паступо́ва; патро́ху, пакрысе́, ма́ла-пама́лу
Sulfát *n* -(e)s, -e *хім.* сульфа́т
Súltan *m* -s, -e *гіст.* султа́н
Sülze *f* -, -n квашані́на, халадзе́ц
Súmma *f* -, -men *уст. гл.* Súmme
Summánd *m* -en, -en *матэм.* склада́емае
summárisch *a* 1) сума́рны, агу́льны 2) скаро́чаны
súmma summárum усяго́, у вы́ніку
Summe *f* -, -n 1) су́ма; ***éine ~ beréistellen [bewílligen, áuswerfen*]*** асігнава́ць яку́ю-н. су́му 2) вы́нік; ***die ~ zíehen**** падве́сці вы́нік
súmmen 1) гусці́, зу́мкаць 2) *vt* напява́ць (*напаўголаса*)
Súmmer *m* -s, - *тэх.* генера́тар гукавы́х вага́нняў
summíeren **1.** *vt* падсумо́ўваць, скла́дваць **2. ~, sich** нако́плівацца
Súmmit ['samit] *m, n* -s, -s сустрэ́ча на вышэ́йшым узро́ўні
Súmmton *m* -es, -töne вымаўле́нне напаўго́ласа
Sumpf *m* -es, Sümpfe 1) бало́та, ба́гна, дрыгва́, твань; ***im ~ stécken***; *перан.* загра́знуць у зага́нах 2) *тэх.* адсто́йнік
Súmpfbiber *m* -s, - *заал.* ну́трыя
Súmpfboden *m* -s, - *i* -böden бало́цістая гле́ба
súmpfen *vi груб.* распу́снічаць, адда́цца ю́ру
Súmpfgegend *f* -, -en бало́цістая мясцо́васць
súmpfig *a* бало́цісты, гра́зкі, ба́гністы
Sums *m* -es *разм.* 1) зу́мканне 2) пусты́я размо́вы, балбатня́, лухта́; ***(éinen) größen ~ máchen (um A)*** падня́ць шум (*з-за чаго-н.*)
súmsen *vi* гусці́
Sund *m* -es, -e (марскі́) праліў, прато́ка
Sünde *f* -, -n грэх; *разм.* ке́пскі ўчы́нак; ~

und Schánde со́рам і га́ньба; ***éine ~ begéhen**** зрабі́ць грэх, саграшы́ць
Sündenbock *m* -(e)s, -böcke *разм.* казёл адпушчэ́ння; ***den ~ máchen [ábgeben*, spíelen] (müssen*)*** быць казло́м адпушчэ́ння
Sündenerlassung *f* -, -en *рэл.* адпушчэ́нне грахо́ў
Sündenfall *m* -(e)s, -fälle грэхападзе́нне
Sündengeld *n* -s, -er шалёныя гро́шы
Sündenregister *m* -s, - *разм.* грахі́, праві́ннасць(і)
Sündenvergebung *f* -, -en *гл.* Sündenerlassung
Sünder *m* -s, -; **~in** *f* -, -nen грэ́шнік, -ніца
sündhaft *a* грэ́шны, злачы́нны
sündig *a* грэ́шны
sündigen *vi* (са)грашы́ць
súper *adv разм.* выда́тна
súperfein *adv* ве́льмі до́бра, про́ста [ве́льмі] фа́йна
Súperlativ *m* -s, -e *грам.* найвышэ́йшая ступе́нь ◊ ***in ~en spréchen**** перабо́льшваць, перавялі́чваць
súperlatívisch *a* 1) *грам.* у найвышэ́йшай ступе́ні 2) перавялі́чаны, перабо́льшаны
Súpermarkt *m* -es, -märkte суперма́ркет
Súppe *f* -, -n суп; ***~ mit Éinlage*** суп, запра́ўлены чым-н.; ***in der ~ sítzen**** быць у ця́жкім ста́не, паку́таваць на безграшо́ўе ◊ ***éine ~ éinbrocken*** *разм.* завары́ць ка́шу; ***éine ~ áuslöffeln*** расхлёбваць ка́шу; ***j-m die ~ versálzen*** насалі́ць каму́-н.; ***j-m in die ~ spúcken*** *разм.* сапсава́ць каму́-н. спра́ву; падлажы́ць свінню́ каму́-н.
Súppenfleisch *n* -es (з)ва́ранае мя́са
Súppenkelle *f* -, -n апало́нік
Súppenschüssel *f* -, -n мі́ска для су́пу
Súppenteller *m* -s, - глыбо́кая тале́рка
Súppenterrine *f* -, -n *гл.* Súppenschüssel
súppig *a* ва́дкі (як суп)
Supplemént *n* -(e)s, -e дапаўне́нне, прыбаўле́нне, дада́так; дадатко́вы том
Súpport *m* -(e)s, -e *тэх.* су́парт
Supremat *m, n* -(e)s, -e, **Suprematíe** *f* -, -í¦en 1) *царк.* (па́пская) вярхо́ўная ўла́да 2) прывіле́йнае пра́ва, прывіле́я
Súre *f* -, -n су́ра (*раздзел Карана*)
Surfbrett [ˈsə:rf-] *n* -(e)s, -er *спарт.* до́шка для се́рфінгу
surfen [ˈsə:rfən] *vi* 1) *спарт.* займа́цца - се́рфінгам 2) *разм. камп*: ***im Internét ~*** шука́ць у інтэрнэ́це (*без пэўнай мэты*)
Surfing [ˈsø:fiŋ] *n* -s *спарт.* серфінг
surrealístisch *a* сюррэалісты́чны
súrren *vi* гусці́
Surrogát *n* -s, -e сурага́т, заме́на, падро́бка
suspékt *a* падазро́ны
suspendíeren *vt* 1) часо́ва вызваля́ць, звальня́ць (*з пасады*), адхіля́ць 2) *спарт.* дыскваліфікава́ць 3) прыпыня́ць, адкла́дваць
Suspensión *f* -, -en 1) (часо́вае) звальне́нне (*з пасады*) 2) адкла́дванне, прыпыне́нне 3) *хім.* суспе́нзія
süß *a* 1) сало́дкі; ***~es Wásser*** прэ́сная вада́; сало́дкая вада́ 2) саладжа́вы 3) прые́мны, ра́дасны; мі́лы; ***ein ~es Kind*** мі́лае [цудо́ўнае] дзіця́; ***ach, wie ~!*** ах, як цудо́ўна!
Süße *f* - сло́дыч, сало́дкасць
süßen *vt* падсало́джваць (*тс.перан.*)
Süßholz *m* -es *бат.* лакры́чнік
Süßigkeit *f* -, -en 1) сло́дыч, сало́дкасць 2) *pl* ласу́нкі, канды́тарскія вы́рабы
Süßkirsche *f* -, -n чарэ́шня
süßlich *a* 1) саладкава́ты 2) саладжа́вы; ***ein ~es Lächeln*** саладжа́вая ўсме́шка
Süßmaul *n* -s, -mäuler ласу́н
süßsauer *a* кісла-сало́дкі
Süßstoff *m* -(e)s, -e сахары́н
Süßwasser *n* -s прэ́сная вада́
Sweater [ˈswe:tər] *m* -s, - сві́тэр, швэ́дар
Swímmingpool [-pul] *m* -s, -s басе́йн для пла́вання
Swing [sviŋ] *m* - *i* -s свінг (*стыль у музыцы*)
Syllogismus *m* -, -en сілагі́зм
Symbióse *f* -, -n сімбіёз
Symból *n* -s, -e сі́мвал, сы́мбаль
symbólhaft, symbólisch *a* сімвалі́чны, сымбалі́чны
symbolisíeren *vt* сімвалізава́ць, сымбалі-

заваць

Symmetríe *f* -, -trí¦en сіметрыя

symmétrisch *a* сіметрычны, суразмерны (*з чым-н.*), адпаведны (*чаму-н.*)

Sympathíe *f* -, thí¦en сімпатыя; ***j-m ~ entgégenbringen**** сімпатызаваць каму-н.

sympáthisch *a* сімпатычны

sympathisíeren *vi* (*mit D*) сімпатызаваць (*каму-н., чаму-н.*), адчуваць сімпатыю (*да каго-н., да чаго-н.*)

Symphoníe, Sinfoníe *f* -, -ní¦en *муз.* сімфонія

Symptóm *n* -s, -e сімптом

symptomátisch *a* сімптаматычны, характэрны

Synagóge *f* -, -n *рэл.* сінагога

synchrón [-k-] *a* сінхронны

Synchronisatión [-k-] *f* -, -en 1) *тэх.* сінхранізацыя 2) дубліраванне

synchronisíeren [-k-] *vt* 1) *тэх.* сінхранізаваць 2) дубліраваць (*фільм*)

Syndikát *n* -s, -e сіндыкат

Syndróm *n* -s, -e *мед.* сіндром

Synkópe *f* -, -n *муз.* сінкопа

Synóde *f* -, -en *рэл.* сінод

Synoným *n* -s, -e *i* -onýḿa *лінгв.* сінонім

synonýmisch *a лінгв.* сінанімічны

syntáktisch *a* сінтаксічны

Sýntax *f* - *лінгв.* сінтаксіс

Synthése *f* -, -n сінтэз

synthesíeren *vt* сінтэзаваць

Syntesizer [ˈsintəsaizər] *m* -s, - *муз., тэх.* сінтэзатар

synthétisch *a* сінтэтычны, штучны

Sýphilis *f* - *мед.* сіфіліс

Sýri¦er *m* -s, - сірыец

sýrisch *a* сірыйскі

Systém *n* -s, -e сістэма

systemátisch *a* сістэматычны

systematisíeren *vt* сістэматызаваць

systémlos *a* бессістэмны

Szenár *n* -s, -e, **Szenárium** *n* -s, -i¦en сцэнарый

Széne *f* -, -n 1) сцэна; ***etw. in die ~ sétzen*** інсцэніраваць што-н.; зрабіць, арганізаваць што-н.; ***éine ~ erlében*** быць сведкай якой-н. сцэны [з'явы]; ***j-m éine ~ máchen*** устроіць каму-н. сцэну 2) з'ява (*у п'есе*)

Szeneríe *f* -, -í¦en *тэатр.* месца дзеяння, дэкарацыі

szénisch *a* сцэнічны

T

Tábak *m* -s, -e тытýнь, табáка; ***schwérer ~*** мóцны тытýнь; ***das ist stárker ~!*** ≅ гэ́та ўжо занáдта!; вось дык нýмар! ◊ ***nicht éine Príse ~ wert sein*** *разм.* ≅ быць ні грашá не вáртым

Tábakbau *m* -s тытунявóдства

Tábaksdose *f* -, -n табакéрка

Tábak(s)pfeife *f* -, -n лю́лька, пíпка

tabellárisch *a* таблíчны, у вы́глядзе таблíцы

Tabélle *f* -, -n таблíца, тáбель, спíс, расклáд; ***~ der Náchfrage*** *камерц.* таблíца пóпыту

tabéllenförmig *a* у вы́глядзе таблíцы

Tabéllenführer *m* -s, - *спарт.* лíдэр

Tabéllenspitze *f* : ***an der ~ líegen**** *спарт.* лідзíраваць, знахóдзіцца на пéршым мéсцы ў таблíцы спабóрніцтваў

tabellíeren *vt тэх.* табулíраваць, табулявáць

Tabérne *f* -, -n тавéрна, шынóк

Tablétt *n* -s, -e паднóс

Tablétte *f* -, -n таблéтка, пігýлка, ляпёшка

tabú *a* (*ужыв. як частка прэдыката*) забарóнены, недакранáльны; ***das ist ihm ~*** ён не мáе прáва рабíць гэ́та [казáць пра гэ́та]

Tabú *n* -s, -s (марáльная) забарóна, табý; ***etw. mit ~ belégen*** наклáсці табý на штó-н.

tabuíeren *vt*, **tabuisíeren** *vt* абвясцíць недатыкáльным, наклáсці табý (*на штó-н.*)

Tabulátor *m* -s, -tóren *тэх.* табуля́тар

Tachométer *n* -s, - тахóметр; спідóметр, лічы́льнік абарóтаў

Tádel *m* -s, - 1) ганьбавáнне, вымóва; ***sich (D) éinen ~ zúziehen**** заслужы́ць вымóву 2) папрóк; ***j-m éinen ~ gében* [ertéilen]*** аб’явíць камý-н. вымóву; ***ihn trifft kein ~*** ягó нямá ў чым папракнýць

Tadeléi *f* -, -en вéчныя [дрóбязныя] папрóкі

tádelhaft *a* вáрты гáньбы, які́ заслугóўвае папрóк

tádellos *a* бездакóрны, беззагáнны

tádeln *vt* (*wegen G, für A*) ганьбавáць (*за штó-н.*)

tádelns|wert, ~würdig *a* вáрты гáньбы, які́ заслугóўвае папрóк, ганéбны

tádelsüchtig *a* прыдзíрлівы

Tádler *m* -s, - абгавóршчык, ганьбавáльнік

Tadschíke [-ˈdʒiːkə] *m* -n, -n таджы́к

tadschíkisch [-ˈdʒiːkiʃ] *a* таджы́кскі

Táfel *f* -, -n 1) дóшка (*тс. класная*); ***an die ~ schréiben**** пíсаць на дóшцы; ***den Schüler an die ~ rúfen**** выклікáць вýчня да дóшкі 2) плітá, плíтка; ***éine ~ Schokoláde*** плíтка шакалáду 3) плітá, панéль, дóшчачка 4) таблíца; ***logaríthmische ~n*** *матэм.* лагарыфмíчныя таблíцы 5) (абéдзенны) стол; ***die ~ décken*** збірáць на стол; ***zur ~ bítten* [láden*]*** запрашáць да сталá

Táfelbesteck *n* -(e)s, -e сталóвы прыбóр

Táfelbutter *f* - (вяршкóвае, сметанкóвае) мáсла

táfelförmig *a* плíтачны; плóскі; у вы́глядзе дóшкі

Táfelgeschirr *n* -(e)s, -e сталóвая пасýда; *разм.* сталóвы пóсуд

Táfelland *n* -(e)s, -länder *геагр.* гóрнае платó

táfeln *vi* сядзéць за сталóм, абéдаць, палýднаваць

täfeln *vt* абліцóўваць, клáсці (паркéт)

Táfelobst *n* -(e)s садавінá [фрýкты] на дэсéрт

Táfelöl *n* -(e)s, -e (правáнскі) алéй

Táfelrunde *f* -, -n бясéда, кампáнія, застóлле

Täfelung *f* -, -en абшы́ўка (*сцяны*), шалёўка, панéль

Táfelwein *m* -es, -e сталóвае вінó

Taft *m* -es, -e *тэкст.* тафтá, кітáйка

Tag *m* -(e)s, -e дзень; ***gúten ~ !*** дóбры дзень!; ***álle ~e*** штодня́; ***am [bei] ~e***

удзéнь; днём; ***éines ~es*** аднагó рáзу, аднóйчы; ***~ für ~*** штодня́, дзень за днём, дзень пры дні; ***in díesen ~en*** гэ́тымі дня́мі; ***von ~ zu ~*** дзень пры дні; ***den ~ nachhér*** на другí дзень; ***(héute) über acht ~en*** (рóўна) праз ты́дзень; ***den gánzen ~*** увéсь дзень; ***~ und Nacht*** дзень і ноч, сýткі; ***der ~ bricht an [neigt sich]*** дзень наступáе [канчáецца]; ***die ~e néhmen zu [néhmen ab]*** дні прыбывáюць [мéншаюць, карацéюць]; ***etw. an den ~ bríngen**** праяўля́ць, выяўля́ць што-н.; ***an den ~ kómmen**** выяўля́цца; выступáць, выхóдзіць; ***über ~(e)*** *горн.* на павéрхні; ***únter ~e*** *горн.* пад зямлёй; ***~ des Síeges*** дзень перамóгі ◊ ***in bésten ~en*** у рóсквіце сіл; ***der Jüngste ~*** *рэл.* дзень Стрáшнага судá; ***álle ~e ist kein Sónntag*** не заўсягды́, як на дзяды́; ***man soll den ~ nicht vor dem Ábend lóben*** ≅ не хвалíся сéўшы, а хвалíся з'éўшы; не лічы́ квéтачкі ўвéсну, а лічы́ я́гадкі ўвóсень

tagáus *adv* : **~, *tagéin*** дзень пры дні

Tágebau *m* -(e)s, -e *горн.* адкры́тая распрацóўка, кар'éр

Tágeblatt *n* -(e)s, -blätter штодзённая газéта

Tágebuch *n* -s, -bücher дзённік

Tágedieb *m* -(e)s, -e абібóк, гультáй, лóдар

Tágegeld *n* -(e)s, -er сýтачныя (*грошы*)

tagéin *гл.* tagáus

tágelang *a* цэ́лымі дня́мі

Tágelohn *m* -s, -löhne падзённая аплáта

Tágelöhner *m* -s, - падзёншчык

Tágemarsch *m* -es, märsche дзённы перахóд

tágen 1. *vi* засядáць **2.** *vimp, vi* днець, віднéць; ***es tagt*** світáе; ***es fängt in séinem Kopf an zu ~*** *разм. іран.* ён пачынáе разумéць

Tágereise *f* -, -n аднадзённае падарóжжа

Tágesablauf *m* -(e)s ход дня

Tágesanbruch *m* -(e)s, -brüche світáнне, зóлак, дóсвітак

Tágesbefehl *m* -(e)s, -e *вайск.* загáд па чáсці

Tágesbericht *m* -s, -e бюлетэ́нь, хрóніка (*у газеце*)

Tágesdienst *m* -(e)s, -e 1) дзённая слýжба [рабóта] 2) *вайск.* сýтачны нарáд; дзяжýрства

Tágesgericht *n* -(e)s, -e дзяжýрная стрáва

Tágesgeschehen *n* -s, - бягýчыя падзéі

Tágesgespräch *n* -(e)s, -e злóба дня, злабадзённая размóва

Tágeshöchsttemperatur *f* -, -en максімáльная тэмператýра на працягу дня

Tágesleistung *f* -, -en дзённая выпрацóўка, сýтачная прадукцы́йнасць

Tágeslicht *n* -es дзённае святлó; ***das ~ erblícken*** з'явíцца на свет, нарадзíцца; ***ans ~ kómmen**** паказáцца; вы́явіцца

Tágesordnung *f* -, -en парáдак дня схóду; ***auf der ~ stéhen**** стая́ць на парáдку дня; ***auf die ~ sétzen*** пастáвіць [унéсці] у парáдак дня; ***in die Behándlung der ~ tréten**** перайсці да парáдку дня

Tágesordnungspunkt *m* -es, -e пункт парáдку дня

Tágesplan *m* -(e)s, -pläne распарáдак [рэжы́м] дня

Tágesration *f* -, -en сýтачны рацыён

Tágessoll *n* - *i* -s, - *i* -s дзённае [плáнавае] задáнне, дзённая нóрма

Tágeszeit *f* -, -en дзённая парá, дзённы час; ***zu jéder ~*** у любы́ час

Tágewerk *n* -(e)s, -e 1) рабóта [прáца] за дзень; штодзённая выпрацóўка 2) падзённая рабóта

tág(es)hell *a* я́сны, як (бóжы) дзень; ***es ist ~*** я́сна, бы́ццам дзень

täglich 1. *a* штодзённы, дзённы; ***das ~e Lében*** штодзённае [бýднічнае] жыццё; ***das ist éine ~e Erschéinung*** гэ́та звычáйная спрáва; ***das ~e Kleid*** будзённая вóпратка **2.** *adv* кóжны дзень; з кóжным днём

tags *adv* днём, удзéнь; ***~ dárauf*** назáўтра, настýпнага дня; ***~ zuvór*** напярэ́дадні

Tágschicht *f* -, -en дзённая змéна

tágsüber *adv* за дзень

tágtäglich *adv* штодзённа, штодня́

Tagundnáchtgleiche [Tag-und-Nácht-Gleiche] *f* -, -n раўнадзéнства

Tágung *f* -, -en 1) з'éзд 2) пасяджэ́нне

(*з'езда*); сécія, плéнум
Taifún *m* -s, -e бýра, тайфýн
Táiga *f* - тайгá
Taille ['taljə] *f* -, -n тáлія, стан
Taillenführung ['taljən-] *f*: ***mit wéicher ~*** з мя́ккай лíніяй тáліі [стáну]
tailliert [ta(l)'ji:rt] *a* (пашы́ты) у тáлію
Takelage [-'la:ʒə] *f* -, -n *марск.* такелáж, рыштýнак (*судна*)
tákeln *vt* абсталёўваць такелáжам, правóдзіць такелáжныя рабóты (*на судне*)
Tákelwerk *n* -(e)s, -e *марск. гл.* Takeláge
Takt *m* -es, -e 1) такт; ***im ~ géhen**** ісцí ў нагý; ***aus dem ~ kómmen**** збíцца з нагí; ***den ~ ángeben* [schlágen*]*** адбівáць такт 2) -(e)s такт, пачуццё тáкту; ***den Takt verlétzen, gégen den ~ verstóßen**** павóдзіць сябé нетакты́чна [нетактóўна]; ***etw. nach ~ und Nóten tun**** *разм.* рабíць што-н. дыхтóўна [як след]
táktfest *a* 1) *муз.* які трымáецца тáкту 2) які дóбра вéдае сваю́ спрáву
Táktgefühl *n* -(e)s тактóўнасць, пачуццё тáкту
taktíeren *vi муз.* адбівáць такт
Táktik *f* -, -en тáктыка
táktisch *a* такты́чны; *вайск. тс.* баявы́
táktlos *a* нетактóўны
táktmäßig 1. *a* рытмíчны **2.** *adv* рытмíчна
Táktmesser *m* -s, - *муз.* метранóм
Táktstock *m* -(e)s, -stöcke дырыжóрская пáлачка
Táktstraße *f* -, -n *тэх.* патóчная лíнія, аўтаматы́чная лíнія
Táktverfahren *n* -s, - *тэх.* патóчны мéтад
táktvoll *a* тактóўны
Tal *n* -(e)s, Täler далíна, дол; ***über Berg und ~ wándern*** вандравáць па гарáх і далíнах
tal|áb, ~ábwärts *adv* уніз па далíне
Talár *m* -s, -e 1) *царк.* рáса, ры́за 2) мáнтыя (*суддзі і г.д.*)
taláufwärts *adv* увéрх па далíне
Talént *n* -s, -e тáлент, здóльнасць; ***ángeborenes ~*** прырóджанае даравáнне; ***úrwüchsiges ~*** самарóдак (*аб таленавітым чалавеку*)
talentíert *a гл.* taléntvoll
taléntlos *a* бяздáрны, без тáленту
taléntvoll *a* таленавíты, здóльны
Táler *m* -s, - тáлер (*старажытная манета*)
Talg *m* -(e)s, -e тлушч, сáла, здор, лой
tálgig *a* тлýсты, прамáслены
Tálisman *m* -s, -e талісмáн
Talk *m* -es *мін.* тальк
Tálkessel *m* -s, - катлавíна
Talkshow [Talk-Show] ['tɔ:kʃou] *f* -, -s тэлеперадáча, у якóй вядýчы вядзé праграму ў размóўным сты́лі
Tálkum *n* -s *гл.* Talk
Tálmi *n* -s 1) францýзскае зóлата (*танная імітацыя*) 2) *перан.* падрóбка, мішурá
Tálmud *m* -(e)s *рэл.* талмýд
Tálmulde *f* -, -n *гл.* Tálkessel
Talon [-'lɔ̃:] *m* -s, -s талóн
Tálsperre *f* -, -n запрýда, плацíна
tálwärts *гл.* taláb
Tambour ['tambu:r *i* -'bu:r] *m* -s, -e *уст.* барабáншчык
Támburin *n* -s, -s *i* -e 1) бýбен, тамбуры́н 2) крýглыя пя́льцы
Tampon ['tampɔŋ *i* təm'po:n] *m* -s, -s тампóн, заты́чка
Tamtám *n* -s вэ́рхал, шумíха; ***mit viel ~*** з вялíкай пóмпай
Tand *m* -es мішурá, бутафóрыя
Tändeléi *f* -, -en 1) свавóльства 2) флíрт, заляцáнне
Tändelmarkt *m* -es, -märkte базáр, таўкýчка
tändeln *vi* 1) забаўля́цца 2) дурэ́ць, свавóліць 3) фліртавáць, заляцáцца, рабíць залёты
Tándem *m* -s, -s тандэ́м (*у веласпорце*)
Tang *m* -s, -e вóдарасць
Tangénte *f* -, -n *матэм.* даты́чная
tangíeren *vt матэм.* датыкáцца
Tángo *m* -s, -s тáнга (*танец*)
Tank *m* -s, -s *i* -e 1) танк 2) рэзервуáр, цыстэ́рна (*пад вадкае паліва*)
tánken *vi* набірáць пáліва [гарýчае], заправля́цца
Tánker *m* -s, -, **Tánkschiff** *n* -s, -e нафтаналіўнóе сýдна, тáнкер

Tánk|säule *f* -, -n, **~stelle** *f* -, -n бензакалóнка, бензазапрáўка

Tánkwagen *m* -s, - аўтацыстэ́рна, вагóнцыстэ́рна

Tánkwart *m* -(e)s, -e бензазапрáўшчык

Tann *m* -(e)s, -e *паэт.* хваёвы лес

Tánne *f* -, -n éлка, ялíна, пíхта

Tánnenbaum *m* -(e)s, -bäume ёлка (*навагодняя*)

Tánnenzapfen *m* -s, - ялóвая шы́шка

Tántalusqualen *pl*: ~ **léiden*** цярпéць тантáлавыя пакýты

Tánte *f* -, -n цётка, цёця ◊ ***er ist bei ~ Méier*** ён у прыбірáльні

Tantieme [tãˈti̯ɛːmə] *f* -, -n *камерц.* дóля прыбы́тку

Tanz *m* -es, Tänze тáнец; ***zum ~ áuffordern*** запрашáць на тáнец

Tánzbein *n*: ***das ~ schwíngen**** танцавáць, тáнчыць, скакáць

Tánz|boden *m* -s, -böden, **~diele** *f* -, -n танцпляцóўка, танцавáльная зáла

tänzeln *vi* прытанцóўваць

tánzen *vt, vi* танцавáць, тáнчыць, скакáць; ***mir tanzt das Herz vor Fréude*** маё сэ́рца рáдасна б’éцца; ***mir tanzt álles vor den Áugen*** у мянé крýціцца пéрад вачы́ма; ***aus der Réihe*** ~ рабíць пасвóйму [на свой капы́л]

Tänzer *m* -s, - танцóр; **~in** *f* -, -nen танцóўшчыца

tänzerisch *a* танцавáльны, балéтны

Tánzgruppe *f* -, -n танцавáльны ансáмбль, танцавáльная грýпа

Tánzkunst *f* -, -künste танцавáльнае мастáцтва, харэаграфíя

Tánzlied *n* -(e)s, -er танцавáльная пéсня [мелóдыя]

tánzlustig *a* якí лю́біць танцавáць

Tánzmusik *f* -, -en танцавáльная мýзыка

Tánzschritt *m* -(e)s, -e па, крок (*у танцы*)

Tánzturnier *n* -s, -e кóнкурс на лéпшае выканáнне тáнца

táperig *a дыял.* лядá(ш)чы, хвóры, бездапамóжны

Tapét *n*: ***etw. aufs ~ bríngen**** *разм.* пачáць размóву пра штo-н., паставíць якóе-н. пытáнне на абмеркавáнне; ***aufs ~ kómmen**** *разм.* зрабíць тэ́май размóвы [абмеркавáння]; ***etw. [éine Fráge] aufs ~ bríngen**** паднять [узнять] пытáнне аб чым-н.

Tapéte *f* -, -n 1) *pl.* шпалéры 2) насцéнны дывáн

tapezíeren *vt* 1) абклéйваць шпалéрамі 2) аббівáць (*мэблю*)

Tapezíerer *m* -s, - аббíўшчык

Tápfe *f* -, -n, **Tápfen** *m* -s, - след нагí

tápfer 1. *a* смéлы, мýжны, хрáбры **2.** *adv* смéла, мýжна; ***sich ~ hálten**** стóйка трымáцца

Tápferkeit *f* - смéласць, мýжнасць, хрáбрасць

Tápir *m* -s, -e *заал.* тапíр

Tapisseríe *f* -, -rí¦en габелéн, зрэ́бны дывáн

táppen *vi* цяжка ступáць, ісцí няўпэ́ўненым крóкам, ісцí навóбмацак; ***im Fínstern*** ~ блукáць упóцемку; ***nach etw. (D)*** ~ шукáць штo-н. вóбмацкам

täppisch *a* нязгрáбны, няспры́тны

Taps *m* -es, -e *разм.* пляскáч; ***Hans*** ~ цяльпýк, мяла

tápsen *vi* 1) *разм.* тýпаць, няўклю́дна хадзíць 2) быць нявы́хаваным

tápsig *a* нехлямяжы; нязгрáбны; няспры́тны

Tára *f* -, Táren *камерц.* тáра, упакóўка

Tarántel *f* -, -n *заал.* тарáнтул

taríeren *vt фін., камерц.* 1) тары́раваць 2) узвáжваць без тáры

Taríf *m* -s, -e тары́ф

taríf|gemäß, ~lich, ~mäßig *a* па тары́фу, згóдна з тары́фам

Tarífordnung *f* -, -en тары́фнае палажэ́нне

Tarífsatz *m* -es, -sätze тары́фная стáўка

tárnen *vt* маскіравáць, хавáць, камуфлíраваць

Tárnhemd *m* -(e)s, -en маскірóвачны халáт

Tárnkappe *f* -, -n *фалькл.* шáпка-невідзíмка

Tárnung *f* -, -en маскірóўка, камуфляж

Taróck *n, m* -s, -s *карт.* тарóк (*гульня*)

Tásche *f* -, -n 1) кішэ́нь; ***áufgesteppte ~*** нашыўны кішэ́нь 2) сýмка, тóрба; сák-

ва 3): ***sich (D) die ~n füllen*** набіва́ць сабе́ кішэ́ні (грашы́ма); ***j-m auf der ~ líegen**** жыць за чый-н. кошт; ***tíefer in die ~ gréifen müssen**** быць вы́мушаным раскашэ́ліцца; ***in die ~ stécken*** пакла́сці ў кішэ́нь, прысвоіць сабе́ што-н.; ***j-m in die ~ árbeiten*** рабі́ць што-н. дзе́ля чыёй-н. вы́гады; ***die Hände in die ~n stécken*** засу́нуць ру́кі ў кішэ́ні; ***j-n in die ~ stécken*** заткну́ць каго́-н. за по́яс; ***etw. wie séine éigene ~ kénnen**** ве́даць што-н. як сваé пяць па́льцаў

Táschenbuch *n* -(e)s, -bücher 1) запісна́я кні́жка, ната́тнік 2) кні́га кішэ́ннага фарма́ту

Táschengeld *n* -(e)s, -er кішэ́нныя гро́шы

Táschenlampe *f* -, -n (кішэ́нны) ліхта́рык

Táschenmesser *n* -s, - сцізо́рык

Táschenspieler *m* -s, - фо́куснік, штука́р

Táschentuch *n* -(e)s, -tücher насо́ўка, насава́я ху́стачка

Täschner *m* -s, - ма́йстар, які́ выраблякe чамада́ны [су́мкі]

Tásse *f* -, -n ку́бак

Tássenhenkel *m* -s, - ру́чка ку́бка

Tastatúr *f* -, -en клавіяту́ра, кла́вішы

Tastatúreingabe *f* -, -n *камп.* уво́д да́ных з клавіяту́ры

tástbar *a* адчува́льны

Táste *f* -, -n 1) кла́віша 2) гу́зік, кно́пка

Tást|empfindung *f* -, **~sinn** *m* -(e)s до́тык, пачуццё до́тыку

tásten *vi* **1**. *vi* (*nach D*) ма́цаць, абма́цваць рука́мі (*што-н.*) 2) (*nach D*) шука́ць, абма́цваючы (*што-н.*) 3) зандзі́раваць глéбу (*у адносінах да чаго-н. – nach D*) 4) працава́ць (*тэлеграфным ключом*) **2.** *vt* датыка́цца рука́мі (*да чаго-н.*), абма́цваць (*што-н.*) **3. ~, sich: *sich (in der Dúnkelheit) nach der Tür ~*** (у цемнаце́) ма́цаючы шука́ць дзве́ры

Táster *m* -s, - 1) шчу́пальца (*у насякомых*) 2) *тэх., муз.* кла́віш(а) 3) тэлегра́фны ключ

tat *impf ад* tun*

Tat *f* -, -en учы́нак, чын; спра́ва; дзе́янне; ***éine gróße ~*** по́дзвіг; ***éine édle ~ vollbríngen**** здзе́йсніць высакаро́дны ўчы́нак; ***éine schlímme ~ begéhen**** зрабі́ць дрэ́нны ўчы́нак; ***in der ~*** напра́ўду, сапраўды́; ***in die ~ úmsetzen*** ажыццяві́ць, здзе́йсніць; ***auf frícher ~ ertáppen*** злаві́ць на ме́сцы злачы́нства; ***j-m mit Rat und ~ zur Séite stéhen**** дапамага́ць каму́-н. сло́вам і спра́вай

Tatár *m* -en, -en тата́рын

tatárisch *a* тата́рскі

Tátbestand *m* -es, -stände спра́вы, стан рэ́чаў, су́тнасць спра́вы; ***den ~ áufnehmen**** складáць пратакóл

Tátendrang *m* -s пра́га дзе́йнасці, эне́ргія

tátenfroh *a* дзе́йны, акты́ўны

tátenlos *a* бяздзе́йны

táten|reich, ~voll *a* дзе́йны, бага́ты на падзе́і (*у жыцці*)

Täter *m* -s, - вінo̗ўнік, злачы́нец

Täterschaft *f* - вінава́тасць, дачыне́нне (*да злачынства*)

tätig дзе́йны, акты́ўны; **~ *sein als*** праца-ва́ць у я́касці, працава́ць (*кім-н.*); ***éinen ~en Ánteil an etw. (D) néhmen**** прыма́ць акты́ўны ўдзе́л у чым-н.; ***in (D) dáuernd ~ sein*** працава́ць пастая́нна ў (*чым-н.*); ***er ist als Dólmetscher ~*** ён працу́е перакла́дчыкам

tätigen *vt камерц.* ажыццяўля́ць, заключа́ць (*здзелку, куплю*)

Tätigkeit *f* -, -en дзе́йнасць; ***etw. áußer ~ sétzen*** спыні́ць, вы́ключыць (*напр. машыну*); ***éine éifrige ~ entfálten*** разгарну́ць кіпу́чую дзе́йнасць

Tätigkeitsbereich *m* -(e)s, -e сфе́ра дзе́йнасці

Tätigkeitsbericht *m* -(e)s, -e справазда́ча аб дзе́йнасці

Tätigkeitsdrang *m* -(e)s пра́га дзе́йнасці

Tätigkeitsnachweis *m* -(e)s, -e даве́дка аб рабо́це

Tätigkeitswort *n* -(e)s, -wörter *грам.* дзеясло́ў

Tátkraft *f* - эне́ргія, акты́ўнасць, імпэ́т

tátkräftig *a* энергі́чны, дзе́йны, акты́ўны

tätlich 1. *a* : ***éine ~e Beléidigung*** знeважа́н-

не ўчы́нкам; ***gégen j-n ~ wérden*** зневажа́ць каго́-н. учы́нкам, узніма́ць руку́ на каго́-н. **2.** *adv* дзе́яннем, спра́вай

Tätlichkeiten *pl* знява́га (учы́нкам); ***es kam zu ~*** спра́ва дайшла́ да разбо́ю [гва́лту]

Tátmotiv *n* -s, -e маты́ў учы́нку [злачы́нства]

Tátort *m* -s, -e ме́сца злачы́нства [падзе́і, здарэ́ння]

tätowíeren *vt* татуі́раваць

Tátsache *f* -, -n факт; ***~?*** няўжо́?; ***éine náckte ~*** го́лы факт; ***das ist ~!*** гэ́та факт!; ***der ~ Réchnung trágen**** лі́чыцца з фа́ктамі; ***j-n vor éine ~ stéllen*** паста́віць каго́-н. пе́рад фа́ктам; ***aus ~n lérnen*** вучы́цца на фа́ктах; ***die ~ bleibt bestéhen*** факт застае́цца фа́ктам

Tátsachenmaterial *n* -s, -li¦en факты́чны матэрыя́л

tátsächlich 1. *a* факты́чны, сапра́ўдны **2.** *adv* факты́чна; на са́май спра́ве, сапра́ўды

tätscheln *vt* 1) лаго́дна паля́пваць 2) пе́ставаць

Tätterich *m* -s *разм.* ліхама́нка, калату́н

Tätze *f* -, -n ла́па

tätzen *vt* 1) схапі́ць ла́пай 2) уда́рыць ла́пай

Tau I *m* -(e)s раса́; ***vor ~ und Tag*** чуць свет, до́світкам, на до́світку; яшчэ́ і на дзень не займа́лася; ***gefrórener ~*** шэ́рань ◊ ***der hört den ~ fállen*** *разм.* ён выдае́ з сябе́ ўсёве́да

Tau II *n* -(e)s, -e кана́т, лі́на, трос

taub *a* 1) глухі́; ***er ist auf éinem Ohr ~*** ён глухі́ на адно́ ву́ха; ***sich ~ stéllen*** удава́ць з сябе́ глухо́га 2) зняме́лы, засты́лы; ***die Füße sind mir ~ gewórden*** у мяне́ аняме́лі [здранцве́лі] но́гі; ***mach mir den Kopf nicht ~!*** не дуры́ мне галаву́! 2) пусты́, бяспло́дны; ***~e Ähren*** пусты́я калассы́; ***~e Blüte*** пустацве́т

Táube I *f* -, -n го́луб, галу́бка; ***~n im Kopf háben*** мець бзік у галаве́, быць дзіўнава́тым

Táube II *sub m, f* -n, -n глухі́, глуха́я

táubengrau *a* шы́зы, шэрава́ты

Táubenschlag *m* -s, -schläge галубя́тня

Táuber [Täuber] *m* -s, - го́луб-саме́ц

Táuberich [Täuberich] *m* -s, -e *гл.* Táuber

Táubheit *f* - 1) глухата́ 2) аняме́нне, здранцве́нне (*членаў*)

Täubling *m* -s, -e сырае́жка (*грыб*)

Táubnessel *f* -, -n *бат.* ясно́тка, глуха́я крапіва́

táubstumm *a* глуханямы́

Táubstumme *sub m, f* -n, -n глуханямы́, -няма́я

Táuchboot *n* -(e)s, -e падво́дная ло́дка

táuchen 1. *vt* апуска́ць, акуна́ць **2.** *vi* (*h, s*) ныра́ць, дава́ць нырца́, апуска́цца

Táucher *m* -s, - вадала́з, нырэ́ц

Táuchsieder *m* -s, - электракіпяці́льнік

táuen *vi* (*h, s*) *vimp* растава́ць; ***es taut*** снег растае́

Táufe *f* -, -n 1) хрэ́сьбіны, хрысці́ны, хрышчэ́нне; ***ein Kind über die ~ hálten**** хрысці́ць дзіця́ 2) асвячэ́нне (*карабля, будынку і г.д.*)

táufen *vt рэл.* хрысці́ць, дава́ць імя́; ***das Kind auf den Námen…*** ~ ахрысці́ць дзіця́ на імя́…

Täufer *m* -s, - *рэл.* хрысці́цель

táufeucht *a* вільго́тны ад расы́

Täufling *m* -s, -e хро́снік [хрэ́снік], -ніца

Táufname *m* -ns, -n імя́ (*дадзенае пры хрышчэнні*)

Táufpate *m* -n, -n хро́сны ба́цька

Táufpatin *f* -, -en хро́сная ма́ці

táufrisch *a* све́жы ад расы́, ро́сны, зрасе́лы, заро́шаны

Táufschein *m* -s, -e метры́чнае пасве́дчанне, ме́трыка

táugen *vi* (*zu D*) быць прыда́тным (*да чаго-н.*), ***das taugt nichts*** гэ́та нічо́га не ва́рта

Táugenichts *m* - *i* -es, -e гульта́й, абібо́к

táuglich *a* прыда́тны, зда́тны (*zu D – да чаго-н., для чаго-н., на што-н.*); ***~ sein*** быць прыго́дным [прыда́тным]; ***bedíngt [beschränkt] ~*** *вайск.* абмежава́на прыго́дны (*да вайсковай службы*)

Táuglichkeit *f* - прыда́тнасць, здо́ль-

насць, здáтнасць

táuig *a* пакры́ты расóю

Táumel *m* -s 1) хістáнне, галавакружэ́нне 2) захаплéнне; ***im ~ der Begéisterung*** у гарáчцы захаплéння

táum(e)lig *a* які́ хістáецца

táumeln *vi* (*h, s*) 1) хістáцца; дрэ́нна стаяць на нагáх; ***er táumelte vor Fréude*** у ягó кружы́лася галавá [ён п'янéў] ад рáдасці; ***zu Bóden*** ~ пахіснýцца і ўпáсці

Tausch *m* -(e)s, -e абмéн, мéна; ***éinen ~ ábschließen**** дамóвіцца [заключы́ць дагавóр] аднóсна абмéну

táuschen *vt, vi* мяня́ць, абмéньваць (*gegen A – што-н. на што-н.*) мяня́цца (*з кім-н., чым-н. – mit D*); ***Blícke*** ~ абмéньвацца пóзіркамі; пераглянýцца

täuschen 1. *vt* падмáнваць, ашýкваць, увóдзіць у зман; ***der Schein täuscht*** вы́гляд падвóдзіць [падмáнвае] **2. ~, sich** (*in D, über A*) памыля́цца; ***er täuscht sich selbst*** ён сам сябé падвóдзіць [ашýквае]

täuschend *a* падмáнлівы, падмáнны; ***~e Ähnlichkeit*** надзвычáйнае [дзíўнае] падабéнства

Táuschhandel *m* -s мéнавы гáндаль

Täuschung *f* -, -en 1) падмáн, ашукáнства 2) памы́лка, ілю́зія

táuschweise *adv* шля́хам абмéну

Táuschwert *m* -es, -e *эк.* мéнная вáртасць

táusend *num* ты́сяча; ~ ***und áber~*** шмат ты́сяч; ***~e und ábertausende Ménschen*** ты́сячы людзéй; ~ ***Téufel!*** д'я́бальшчына!; ~ ***Dank!*** вялíкі дзя́куй!

Táusend I *n* 1) -s, - (*мера*) ты́сяча; ты́сяча штук; ***etw. nach ~en verkáufen*** прадавáць што-н. ты́сячамі (штук) 2) -s, -e *i* - ты́сяча; ***vom*** ~ прамíле; ***fünf vom*** ~ пяць ты́сячных 3) -s, -e *i* -, *часцей pl* (*неазначальная колькасць*) ты́сяча; ***víele ~e*** мнóга ты́сяч; ***ein Paar ~ Ménschen*** нéкалькі ты́сяч людзéй

Táusend II *f* -, -en (лік) ты́сяча

táusendéin *num* ты́сяча адзíн

Táusender *m* -s, - ты́сяча (*лік, нумар, лічба*)

táusenderlei *a разм.* разнастáйны

táusendfach 1. *a* тысячаразóвы, ты́сячны **2.** *adv* ты́сячу разóў

Táusendfüß(l)er *m* -s, - *заал.* мнаганóжка

táusendjährig *a* тысячагадóвы

Táusendkünstler *m* -s, - штукáр на ўсе штýкі, рýкі на ўсе штýкі

táusendmal *adv* ты́сячу разóў

táusendmalig *a* тысячаразóвы

táusendsackerment *int*: ~***!*** каб ягó [яé, іх] лíха ўзялó!

Táusendsassa *m* -s, - *i* -s *разм.* 1) пралáза 2) сэрцаéд

Táusendschön *n* -s, -e *бат.* стакрóтка, маргары́тка

táusendste *num* ты́сячны

táusendstel *num*: ***ein*** ~ аднá ты́сячная; ты́сячная дóля

Táusendstel *n* -s, - ты́сячная чáстка [дóля]

táusendstens *adv* у ты́сячны раз; у ты́сячных

táusendweise *adv* ты́сячамі; у ты́сячах

Tautologíe *f* -, -í¦en таўталóгія

Táutropfen *m* -s, - крóпля расы́, расíнка

Táuwetter *n* -s адлíга

Tavérne [-v-] *f* -, -n шынóк, тавéрна

Taxaméter *m, n* -s, - 1) *уст.* таксí 2) таксóметр, лічы́льнік (таксí)

Táxe *f* -, -n 1) тáкса (*расцэнка*) 2) *разм.* таксí

Táxi *n, m* - *i* -s, - *i* -s таксí

taxíeren *vt* вызначáць тáксу, ацэ́ньваць

Táxistand *m* -(e)s, -stände стая́нка таксí

Táxwert *m* -es, -e *камерц.* ацэ́начная вáртасць

Tbc-Fűrsorgestelle [te:be:ˈtse:-] *f* -, -n туберкулёзны диспáнсер

Tbc-Héilstelle [te:be:ˈtse:-] *f* -, -n санатóрый для хвóрых на сухóты

Tbc-Kránke [te:be:ˈtse:-] *sub m, f* -n, -n хвóры, -рая на сухóты [туберкулёз]

Teakholz [ˈti:k-] *n* -es цíкавае дрэ́ва (*драўніна*)

Team [ti:m] *n* -s, -s 1) (спарты́ўная) камáнда 2) рабóчая грýпа, часóвы калекты́ў супрацóўнікаў

Téchnik *f* - тэ́хніка (*у розн. знач.*); умéльства, спóсаб; ***die ~ in Sport*** спарты́ўная

тэ́хніка
Téchniker *m* -s, - тэ́хнік; тэхно́лаг
téchnisch 1. *a* тэхні́чны; ***~e Trúppen*** інжыне́рныя во́йскі; ***~e Léhrerin*** наста́ўніца ручно́й пра́цы; ***~e Nóthilfen*** тэхні́чная ху́ткая дапамо́га, авары́йная слу́жба; ***~e Vórschrift*** тэхні́чная інстру́кцыя; ***~es Zéichnen*** чарчэ́нне, крэ́сленне, рысава́нне (*тэхнічнае*) **2.** *adv* тэхні́чна, з тэхні́чнага пу́нкту по́гляду
technisíeren *vt* укараня́ць тэ́хніку (*у што-н.*)
Technológe *m* -n, -n тэхно́лаг
Technologíe *f* -, -í¦en тэхнало́гія
technológisch *a* тэхналагі́чны
Téchtelmechtel *n* -s, - 1) *разм.* любо́ўная су́вязь [інтры́га], шу́ры-му́ры 2) тае́мная змо́ва
Téckel *m* -s, - та́кса (*парода сабак*)
Téddy [-di] *m* -s, -s, **Téddybär** *m* -en, -en медзведзяня́, мі́шка (*цацка*)
Tee *m* -s, -s чай, гарба́та; ***éine Tásse ~*** ку́бак гарба́ты; ***stárker ~*** мо́цная гарба́та; ***den ~ zíehen lássen**** даць настая́цца гарба́це ◊ ***ábwarten und ~ trínken!*** *разм.* (кры́ху) больш цярпе́ння!; ***im ~ sein*** *разм.* быць пад му́хай; ***séinen ~ háben [kríegen]*** атрыма́ць ад варо́т паваро́т
Téeanbau *m* -(e)s чаяво́дства
Téekanne *f* -, -n і́мбрычак, (мале́нькі) ча́йнік
Téekessel *m* -s, - ча́йнік, самава́р
Téelöffel *m* -s, - ча́йная лы́жка
téelöffelweise *a* па ча́йнай лы́жцы
Téemaschine *f* -, -n самава́р, кіпяці́льнік
Teen [ti:n] *m* -s, -s, **Teenager** ['ti:ne:dʒər] *m* -s, - падле́так, юна́к, тынэ́йджар (*асоба, часцей дзяўчынка ва ўзросце ад 13 да 19 гадоў*)
Teer *m* -s, -e смала́, дзёгаць
téeren *vt* смалі́ць, абма́зваць дзёгцем
téerig *a* смалі́сты
Téerpappe *f* -, -n толь
Téerung *f* -, -e асмо́льванне, асмо́л
TEE-Züge *pl* цягнікі́-экспрэ́сы (*заходнееўрапейскія цягнікі, якія курсіруюць паміж буйнымі гарадамі;* TEE – *скар. ад* Trans Europ-Express)
Teich *m* -(e)s, -e са́жалка; ***den ~ áblassen**** спусці́ць са́жалку; ***den ~ bespánnen*** напо́ўніць са́жалку (*вадой*); ***éinen ~ (mit Físchen) besétzen*** напо́ўніць са́жалку ры́бамі, запусці́ць у са́жалку ры́бу ◊ ***der gróße ~*** Атланты́чны акія́н; ***er ging über den gróßen ~*** ён эмігры́раваў у Аме́рыку
Teig *m* -es, -e це́ста, ро́шчына; ***den ~ knéten*** мясі́ць це́ста; ***der ~ geht auf*** це́ста падыхо́дзіць; ***díeser Mensch ist aus ánderem ~*** гэ́та чалаве́к і́ншага заме́су
téigig *a* 1) вя́зкі, як це́ста 2) мя́ккі, пераспе́лы
Téigrolle *f* -, -n кача́лка (*для цеста*)
Téigwaren *pl* макаро́ны, макаро́нныя вы́рабы
Teil *m, n* -(e)s, -e 1) ча́стка; до́ля 2) пай, до́ля, по́рцыя, ча́стка; ***j-m séin(en) ~ gében**** аддава́ць каму́-н. па заслу́гах 3) раён, ча́стка (*горада*) 4) ча́стка, разд́зе́л (*кнігі*); до́ля, лёс (*чалавека*) 6) *юрыд.* бок; ***man muss béide ~e hören*** трэ́ба вы́слухаць або́два бакі́ 7) *вайск.* часць, падраздзяле́нне 8) *тэх.* дэта́ль 9): ***zum ~*** частко́ва; ***zum gróßen [gúten] ~*** у зна́чнай ступе́ні [ме́ры]; ***ich für méin(en) ~*** што (даты́чыцца) да мяне́…
téilbar 1. *a* дзялі́мы, (па)дзе́льны; ***sechs ist durch drei ~*** шэсць дзе́ліцца на тры
téilen *vt* 1) in (*A*) дзялі́ць (*на што-н.- лік і г.д.*) 2) раздзялі́ць, падзялі́ць (*выйгрыш*) 3) дзялі́ць (*радасць, гора*) 4) раздзяля́ць (*погляды, перакананні*); ***j-s Ánsichten ~*** прытры́млівацца адно́й ду́мкі [адно́лькавага пу́нкту по́гляду] з кім-н. 5) расчляня́ць (*сказ*) **2. ~, sich** 1) дзялі́цца (*пра лік*) 2) раздзяля́цца, падзяля́цца (*пра галасы*) 3) разгалінó́ўвацца (*пра дарогу*) ◊ ***getéilter Schmerz ist hálber Schmerz*** ≅ з сябра́мі і бяда́ – паўбяды́
Téiler *m* -s, - *матэм.* дзе́льнік; фа́ктар
Téilergebnis *n* -ses, -se частко́вы вы́нік; ***laut bishér bekánnt gewórdener ~se…*** зго́дна з апублікава́нымі паку́ль няпо́ўнымі пака́зчыкамі…

téilhaben *аддз. vi* (*an D*) 1) удзéльнічаць, браць [прымáць] удзéл (*у прыбытках і г.д.*); быць удзéльнікам [пáйшчыкам] (*акцыянернага таварыства*) 2) падзяля́ць (*радасць*)
Téilhaber *m* -s, - удзéльнік, пáйшчык
téilhaftig *a* які́ удзéльнічае (*у чым-н.*); ***des Vertráuens ~ wérden*** карыстáцца давéрам, заслужы́ць давéр
Téilnahme *f* - 1) удзéл (*an D – у чым-н.*) 2) саўдзéл (*у злачынстве – an D*) 3) спачувáнне, жаль; сімпáтыя; ***j-m séine ~ áussprechen**** вы́казаць сваё спачувáнне камý-н.
Téilnahmeberechtigung *f* -, -en *спарт.* прáва [дóпуск] на ўдзéл (*у спаборніцтвах*)
téilnahmslos *a* абыя́кавы, раўнадýшны, без спачувáння, без спагáды
téilnahmsvoll *adv* спачувáльна, спагáдліва
téilnehmen* *аддз. vi* (*an D*) 1) браць [прымáць] удзéл, удзéльнічаць (*у чым-н.*) 2) спачувáць (*каму-н.*)
téilnehmend *a* 1) які́ бярэ́ [прымáе] удзéл 2) які́ спачувáе; ***~e Wórte*** слóвы спачувáння
Téilnehmer *m* -s, - 1) удзéльнік, саўдзéльнік 2) абанéнт
teils 1. *adv* часткóва **2.** *cj* ***teils… teils*** то… то…
Téilung *f* -, -en 1) падзéл, дзялéнне 2) шкалá, дзялéнне (*тэрмометра*)
téilweise 1. *a* часткóвы **2.** *adv* 1) чáсткамі; па чáстках 2) часткóва; ***~ hast du Recht*** часткóва твая́ прáўда, часткóва ты мáеш рáцыю
Téilzahlung *f* -, -en вы́плата [аплáта] у растэрмінóўку
Te¦ín *n* -s *хім.* тэíн
Teint [tɛ̃:] *m* -s, -s кóлер твáру
T-Eisen *n* -s, - *тэх.* таўрóвае жалéза
Telefón *n* -s, -e тэлефóн
Telefonát *n* -s, -e тэлефóнная размóва, (тэлефóнны) званóк; ***ein ~ dúrchgeben**** перадáць тэлефанагрáму
Telefónhörer *m* -s, - телефóнная трýбка, *уст.* слухáўка
telefoníeren *vi* (*mit D*) тэлефанавáць, званíць
telefónisch 1. *a* тэлефóнны **2.** *adv* па тэлефóне; ***j-n ~erréichen*** дазванíцца да кагó-н. (*па тэлефоне*)
telegén *a* тэлегенíчны
Telegráf [Telegráph] *m* -en, -en тэлегрáф
telegráfisch [telegráphisch] **1.** *a* телегрáфны **2.** *adv* телегрáфам
Telegrámm *n* -s, -e тэлегрáма
Telepathíe *f* - тэлепáтыя
Telephón *n* -s, -e *гл.* Telefón
Téller *m* -s, - 1) талéрка; ***ein flácher ~*** мéлкая талéрка; ***ein tíefer ~*** глыбóкая талéрка 2) *разм.* далóнь 3) *тэх.* дыск, талéрка
Témpel *m* -s, - храм; ***j-n aus dem ~ wérfen**** вы́гнаць кагó-н. на вýліцу [за дзвéры, прэч]
Temperamént *n* -s, -e тэмперáмент
temperaméntlos *a* нетэмперáментны, флегматы́чны
temperaméntvoll *a* тэмперáментны
Temperatúr *f* -, -en 1) тэмператýра; ***tíefe ~*** нíзкая тэмператýра 2) тэмператýра, гарáчка
Temperatúranstieg *m* -(e)s, -e павышэ́нне тэмператýры, пацяплéнне
temperatúrbeständig *a* устóйлівы сýпраць вагáнняў тэмператýры; тэмператураўстóйлівы; тэрмаўстóйлівы
Temperatúrerhöhung *f* -, -en павышэ́нне тэмператýры (*у хворага*)
Temperatúrrückgang *m* -(e)s, -gänge паніжэ́нне тэмператýры, пахаладáнне
temperíeren *vt* 1) змяншáць, стры́млівацъ, змякчáць 2) рэгулявáць, падтры́млівацъ раўнамéрную тэмператýру
Témpo *n* -s, -s *і* -pi тэмп; ***an ~ gewínnen* [verlíeren*]*** *спарт.* вы́йграць [прайгрáць] тэмп; ***nun áber ~, ~!*** хутчэ́й, хутчэ́й!; ***im ~ náchlassen**** здавáць [трáціць] тэмп; ***im ~ zúlegen*** набірáць [паскарáць] тэмп
temporál *a* 1) часóвы 2) *лінгв.* тэмпарáльны 3) які́ прахóдзіць [мінáе] 4) *анат.* скрóневы

Temporálsatz *m* -s, -sätze *грам.* дада́ны акалі́чнасны сказ ча́су

temporär **1.** *a* часо́вы **2.** *adv* часо́ва, на (пэ́ўны) час

Témpus *n* -, Témpora *грам.* час

Tendénz *f* -, -en тэндэ́нцыя, накірава́насць, імкне́нне

tendenziéll, tendenziös *a* тэндэнцы́йны

Ténder *m* -s, - *чыг., марск.* тэ́ндэр

tendíeren *vi* схіля́цца (*да чаго-н.*), мець наме́р [тэндэ́нцыю]

Ténne *f* -, -n гумно́, ток

Ténnis *n* - тэ́ніс; ~ ***spíelen*** гуля́ць у тэ́ніс

Ténnisball *m* -s, -bälle тэ́нісны мя́чык

Ténnisschläger *m* -s, - тэ́нісная ракéтка

Ténnisturnier *n* -s, -e спабо́рніцтва па тэ́нісу

Ténor I *m* -s *юрыд.* змест (*дакумента*)

Tenór II *m* -s, Tenöre тэ́нар (*высокі мужчынскі голас*)

Tentákel *m, n* -s, - *часцей pl* шчу́палец

Téppich *m* -s, -e дыва́н; кілі́м ◊ ***bleib auf dem ~!*** не адхіля́йся ад тэ́мы!

Téppichkehrmaschine *f* -, -n механі́чная шчо́тка для дывано́ў

Téppichwirkerin *f* -, -nen дыва́ншчыца, кілі́мшчыца

Termín *m* -s, -e 1) тэ́рмін; ***éinen ~ stéllen [féstsetzen]*** назна́чыць тэ́рмін; ***den ~ éinhálten**** прытры́мліваццa тэ́рміну 2) *юрыд.* слу́ханне спра́вы; вы́клік у суд; ***er hat mórgen ~*** яго́ выкліка́юць на за́ўтра ў суд

Termínarbeit *f* -, -en тэрміно́вая рабо́та

terminál *a* канчатко́вы

termín|gemäß, ~gerecht *a* вы́кананы ў нале́жны час, своечасо́вы

Termíngeschäft *n* -(e)s, -e *фін.* ф’ючэ́рская апера́цыя [здзе́лка]

Terminologíe *f* -, -í¦en тэрмінало́гія

terminológisch *a* тэрміналагі́чны

Términus *m* -, Términi тэ́рмін, спецыя́льнае сло́ва, спецыя́льны вы́раз

termínweise *adv* на тэ́рмін [час], тэ́рмінам

Termínzahlung *f* -, -en тэрміно́вы плацёж (*які выконваецца ў пэўны тэрмін*)

Termíte *f* -, -n *часцей pl заал.* тэрмі́т

ternär *a хім.* трайны́; траі́сты

Terpentín *n, m* -s, -e 1) *хім.* жыві́ца 2) *разм.* шкіпіна́р

Terrain [tɛ'rɛŋ *i* tɛ'rɛ̃:] *n* -s, -s 1) мясцо́васць 2) гле́ба, грунт

Terrárium *n* -s, -ri¦en тэра́рый, тэра́рыум

Terrásse *f* -, -n тэра́са

terrássenförmig *a* (разме́шчаны) усту́памі

terréstrisch [-striʃ] *a* зямны́; ***~es Bében*** землетрасе́нне

Terrázzo *m* - *i* -s, -zzi маза́ічная падло́га

Térri¦er *m* -s, -s тэр’е́р (*парода сабак*)

Terríne *f* -, -n (супава́я) мі́ска

territoriál *a* тэрытарыя́льны

Territórium *n* -s, -ri¦en тэрыто́рыя

Térror *m* -s тэро́р, запало́хванне

terrorisíeren *vt* тэрарызава́ць; ***j-n gégen etw. (A)*** ~ запу́жваць, запало́хваць каго́-н.; настро́йваць [падбухто́рваць] каго́-н. су́праць каго́-н., запало́хваць каго́-н.

Terrorísmus *m* -s тэрары́зм

terrorístisch *a* тэрарысты́чны, тэрары́сцкі

Tértia *f* -, -ti¦en чацвёрты і пя́ты кла́сы (*у колішняй нямецкай сярэдняй школе*)

tertiär *a* трацí́чны (*тс. геал.*)

Tertiärzeit *f* - *геал.* трацí́чны перы́яд

Terz *f* -, -en 1) *муз.* тэ́рцыя 2) *спарт.* тэ́рца (*удар эспадронам, у фехтаванні*)

Terzétt *n* -(e)s, -e *муз., літ.* тэрцэ́т, тры́о

Test *m* -s, -e *псіхал., тэх.* тэст, выпрабава́нне, про́ба

Testamént *n* -(e)s, -e 1) завяшча́нне; ***sein ~ máchen*** зрабі́ць завяшча́нне 2) *рэл.* запаве́т, тэста́мант; ***das Álte [Néue] ~*** Стары́ [Но́вы] Запаве́т

testamentárisch **1.** *a* завяшча́льны; ***éine ~e Verfügung*** завяшча́льнае распараджэ́нне; ***~er Érbe*** спадкае́мец, назва́ны [упамя́нуты] у завяшча́нні **2.** *adv* па завяшча́нні, згóдна з завяшча́ннем; ***das ist ~ féstgelegt*** гэ́та ўка́зана ў завяшча́нні

testaméntlich *a* згóдна з завяшча́ннем [тэста́мантам]

Testaméntsvollstrecker *m* -s, - выкана́ўца тэста́манту; выкана́ўца апо́шняй во́лі

Testát *n* -(e)s, -e пасве́дчанне
tésten *vt* выпрабо́ўваць, правяра́ць, рабі́ць іспы́ты (*каму-н., чаму-н.*)
testíeren *vt* падпі́сваць, засве́дчыць
Tetanus [ˈteː- *і* ˈtɛː-] *m* - *мед.* слупня́к; паля́руш
Tetraéder *n* -s, - *матэм.* тэтра́эдр
téuer 1. *a* дарагі́; ***díese Wáre ist ~*** гэ́ты тава́р дарагі́; ***ihm ist nichts zu ~*** ён не скупі́цца; ***wie ~?*** ко́лькі кашту́е?; ***téures Léhrgeld záhlen*** паплаці́цца за што-н., навучы́цца на го́ркім во́пыце **2.** *adv* до́рага; ***ein ~ erkáufter Sieg*** перамо́га, яка́я дастала́ся дарaго́й цано́й; ***wie ~ kommt díeser Stoff?*** ко́лькі кашту́е гэ́тая матэ́рыя?; ***~ zu stéhen kómmen*** до́рага абысці́ся; ***das soll ihm ~ zu stéhen kómmen*** гэ́та яму́ так [дарма́] не про́йдзе
Téuerung *f* -, -en дарaго́ўля
Téufel *m* -s, - чорт, д'я́бал; ***kléiner ~*** чарцяня́; ***ármer ~*** небара́ка, бяда́к; ***pfúi ~!*** цьфу, згінь ты!; ***weiß der ~, was…!*** чорт ве́дае, што…! ◊ ***den ~ an die Wand málen*** маля́ва́ць ро́зныя жа́хі; ***sein gánzes Geld ist zum ~ gegángen*** усё яго́ бага́цце пайшло́ да д'я́бла [пайшло́ пра́хам]; ***hol's der ~!*** каб яго́ [яе́, іх *і г.д.*] чорт узя́ў; ***mag er sich zum ~ schéren!*** чорт яго́ бяры́; ***zum ~!*** *груб.* да д'я́бла!
Téufelsbrut *f* -, -en вы́плад, вы́радак, чо́ртава насе́нне
Téufelskerl *m* -s, -e адча́йны [сме́лы, гарэ́зны] хло́пец; малайчы́на
Téufelswerk *n* -(e)s, -e *разм.* д'я́бальшчына, чартаўшчы́на
téufelswild *a* зло́сны, як чорт
téuflisch *a* д'я́бальскі
Text *m* -es, -e тэкст; ***j-m den ~ lésen**** чыта́ць каму́-н. мара́ль, дава́ць каму́-н. прачуха́нку; ***j-n aus dem ~ bríngen**** збянтэ́жыць [збі́ць] каго́-н. з то́лку [з панталы́ку]; ***wéiter im ~!*** *разм.* працягва́йце!
Téxtbuch *n* -s, -bücher лібрэ́та
téxten *vi* склада́ць (рэкла́мныя) тэ́ксты [на́дпісы]
Téxter *m* -s, - склада́льнік (рэкла́мных) тэ́кстаў
téxtfest *a* які́ цвёрда ве́дае тэкст
téxtgemäß *adv* паво́дле тэ́ксту
Textílarbeiter *m* -s, - тэксты́льшчык
Textílfaser *f* -, -n тэксты́льнае валакно́
Textíli¦en *pl* тэксты́ль, тэксты́льныя тава́ры
Textílindustrie *f* -, -i¦en тэксты́льная прамысло́васць
téxtlich *a* тэ́кставы
Téxtlinguistik *f* - лінгві́стыка тэ́ксту
téxtmäßig *a гл.* téxtgemäß
Téxtstelle *f* -, -n ме́сца ў тэ́ксце
Theáter *n* -s, - 1) тэа́тр 2) тэатра́льнае відо́вішча, спекта́кль; ***was wird héute im ~ gegében?*** што ідзе́ сёння ў тэа́тры?; ***héute ist kein ~*** сёння (*у* тэа́тры) спекта́кля няма́ 3) *разм.* тэа́тр; сканда́л ***j-m ein ~ máchen*** учыні́ць каму́-н. сканда́л
Theáteraufführung *f* -, -en спекта́кль, пастано́ўка
Theáterfreund *m* -es, -e тэатра́л
Theáterglas *n* -es, -gläser тэатра́льны біно́кль
Theáterliebhaber *m* -s, - *гл.* Theáterfreund
Theáterstück *n* -es, -e п'е́са
Theátervorstellung *f* -, -n тэатра́льнае прадстаўле́нне
Theáterzettel *m* -s, - афі́ша
theatrálisch *a* 1) тэатра́льны, сцэні́чны 2) ненатура́льны, тэатра́льны; ***~e Gebärden*** тэатра́льныя [ненатура́льныя] жэ́сты [крыўля́нне, грыма́сы]
Théke *f* -, -n прыла́вак, сто́йка
Théma *n* -s, Thémen *і* Thémata тэ́ма, пыта́нне, прадме́т абмеркава́ння; ***ein ~ behánden*** абмярко́ўваць тэ́му [пыта́нне]; ***zum ~ des Táges*** на тэ́му дня
Thematík *f* - тэма́тыка
thematísch *a* тэматы́чны
Thémenstellung *f* -, -en пастано́ўка тэ́мы
Theológe *m* -n, -n тэо́лаг, багасло́ў
Theologíe *f* -, -í¦en тэало́гія, багасло́ўе
theológisch *a* тэалагі́чны, багасло́ўскі
Theorém *n* -s, -e тэарэ́ма
Theorétiker *m* -s, - тэарэ́тык

theorétisch *a* тэарэты́чны
theoretisíeren *vi* тэарэтызава́ць, займа́цца тэарэтызава́ннем
Theoríe *f* -, - í¦en тэо́рыя; ***éine ~ áufstellen*** прапано́ўваць [высо́ўваць] тэо́рыю
Therapéut *m* -en, -en тэрапе́ўт, пастая́нны ле́кар
therapéutisch *a* тэрапеўты́чны
Therapíe *f* -, - í¦en *мед*. тэрапія́
thermál *a* цёплы, гара́чы, тэрма́льны (*аб крыніцах*)
Thermálbad *n* -(e)s, -bäder цёплая мінера́льная крыні́ца
Thermálquelle *f* -, -n *гл.* Thermálbad
Thérme *f* -, -n тэ́рма, гара́чая крыні́ца
thérmisch *a* цеплавы́, тэрмі́чны
Thermít *n* -(e)s, -e *тэх*. тэрмі́т
Thérmodynamik *f* - тэрмадына́міка
thérmodynamisch *a* тэрмадынамі́чны
Thérmohose *f* -, -n штаны́ (*уцёпленыя*)
Thermométer *n* -s, - тэрмо́метр, гра́дуснік; ***das ~ fällt [steigt]*** тэмперату́ра па́дае [падыма́ецца]
thermonukleár *a* тэрмая́дзерны
Thermoplást *m* -(e)s, -e *хім*. тэрмапла́ст
Thérmosflasche *f* -, -n тэ́рмас
Thése *f* -, -n, **Thésis** *f* -, Thésen тэ́за, тэ́зіс, палажэ́нне; ***éine ~ áufstellen [verféchten]*** прапано́ўваць [адсто́йваць] яко́е-н. палажэ́нне [які́-н. тэ́зіс]
Thríller *m* -s, - тры́лер (*фільм або раман жахаў, сенсацыйны фільм або раман*)
Thron *m* -s, -e трон; ***den ~ bestéigen**** узысці́ на трон, стаць мана́рхам
Thrónbewerber *m* -s, - прэтэндэ́нт на трон
thrónen *vi* 1) сядзе́ць на тро́не 2) узвыша́цца
Thrónentlassung *f* -, -en адрачэ́нне ад прасто́ла
Thrónfolge *f* -, -n перахо́д у спа́дчыну прасто́ла [тро́на]
Thrónfolger *m* -s, - спадкае́мца тро́на
Thúnfisch *m* -(e)s, -e *заал*. туне́ц
thüríngisch *a* цюры́нгскі (*які належыць да Цюрынгіі, гістарычнай вобласці Германіі*)
Thýmian *m* -s, -e *бат*. чабо́р
Tiára *f* -, Tiáren тыя́ра, па́пская каро́на
Tibéter *m* -s, - тыбе́цец
tibétisch *a* тыбе́цкі
tícken *vi* ці́каць (*пра гадзіннік*)
Tícket *n* -s, -s біле́т, квіто́к
tief 1. *a*: ***zwei Méter ~*** два ме́тры глыбінёй; ***~er máchen*** паглыбля́ць; ***in den tíefsten Tíefen*** у са́май глыбіні́ 2) глыбо́кі (*пра пачуцці*); ***aus ~ster Séele*** з глыбіні́ душы́; ***~ bewégt*** глыбо́ка ўзру́шаны [кра́нуты, расчу́лены]; ***~ empfúnden [gefühlt]*** (глыбо́ка) прачу́ты [успрыня́ты]; ***~ erschüttert*** усхваля́ваны да глыбіні́ душы́; ***~ gréifend*** глыбо́кі, грунто́ўны, радыка́льны; ***~ líegend*** нізі́нны, запа́лы; ***~ schürfend*** глыбо́кі, глыбі́нны, які́ закрана́е сур'ёзныя пыта́нні; які́ глыбо́ка захо́пвае [чэ́рпае] (*пра экскаватар*) 3) глыбо́кі, густы́ (*адценні*) 4) глыбо́кі, по́зны; ***in ~er Nacht*** по́зняй но́ччу 5) глыбо́кі, ні́зкі; ***ein ~er Ton*** ні́зкі тон [гук] 6) ні́зкі, гра́зкі, багні́сты; ***ein ~er Weg*** гра́зкая [багні́стая, размы́тая] даро́га; багні́стае бало́та **2.** *adv* 1) глыбо́ка; ***das lässt ~ blícken*** гэ́та наво́дзіць на ро́здум [развindependent ража́нні] 2) глыбо́ка, ні́зка; ***den Hut ~ in die Áugen drücken*** насу́нуць капялю́ш на во́чы 3) глыбо́ка, далёка; ***bis ~ in die Nacht*** да глыбо́кай но́чы 4) глыбо́ка, мо́цна (*адчуваць*); ***er war aufs ~ste erschüttert*** ён быў усхваля́ваны да глыбіні́ душы́
Tief *n* -s, -s *метэар*. во́бласць ні́зкага ці́ску, дэпрэ́сія
Tíefbau *m* -(e)s падзе́мнае збудава́нне
tíefblickend *a* праніклі́вы, глыбакаду́мны
tíefdringend *a* які́ пранікае глыбо́ка
Tíefdruck I *m* -(e)s ні́зкі ціск (*барометра*)
Tíefdruck II *m* -(e)s *паліг*. глыбо́кі друк
Tíefe *f* -, -n 1) глыбіня́, глыб 2) глыбіня́, моц, сі́ла (*пачуццяў і г.д.*); ***in [aus, bis zu] den ~n der Séele*** у глыбіні́ [з, да, глыбіні́] душы́ 3) бе́здань, бязд́онне 4) глыбіня́, да́леч
Tíefebene *f* -, -n нізі́на

Tíefenwirkung *f* -, -en глыбóкае ўздзéянне 2) *маст.* урáжанне глыбóкай прастóры
tíefernst *a* вéльмі сур'ёзны
Tíefflug *m* -(e)s, -flüge нíзкі [прызéмны] палёт
Tíefflieger *m* -s, - *ав.* штурмавíк; *pl тс.* штурмавáя авіяцыя
tief géhend *a марск.* які глыбóка сядзíць; глыбóкі (*аб супярэчнасцях*)
tíefgekühlt *a* хутказамарóжаны, хуткаахалóджаны
tíefgründig *a* 1) глыбóкі, глыбíнны (*аб ведах і г.д.*) 2) глыбакадýмны
Tíefkühlfach *n* -(e)s, -fächer нізкатэмпературная кáмера (*у хатнім халадзільніку*)
Tíefland *n* -es, -länder нізíна, раўнíна
Tíefpunkt *m* -es, -e сáмая нíзкая крóпка [нíзкі пункт, узрóвень; крызіс]
Tíefschuss *m* -es, -schüsse *вайск.* недалёт
Tíefsinn *m* -s 1) глыбакадýмнасць 2) задумéннасць; меланхóлія
tíefsinnig *a* глыбакадýмны, задумéнны; меланхалíчны
Tíefstand *m* -(e)s нíзкі ўзрóвень
Tíegel *m* -s, - 1) гаршчóк 2) тыгель 3) патэльня (*з ручкай*)
Tier *n* -es, -e жывёла, жывёліна, скацíна, звер; ***ein ármes ~*** *разм.* бéдная істóта, бéдны; ***das árme ~ háben*** ≅ паддáцца меланхóліі; ***gróßes ~*** *разм.* вáжная птýшка [персóна]
tíerähnlich *a* зверападóбны
Tíerart *f* -, -en парóда [від] жывёл
Tíerarzt *m* -es, -ärzte ветэрынáр
tíerärztlich *a* ветэрынáрны
Tíerbändiger *m* -s, - утаймавáльнік звярóў
Tíerfreund *m* -es, -e амáтар [сябра] жывёл
Tíergarten *m* -s, -gärten заапáрк, звярынец
Tíerheilstätte *f* -, -n ветэрынáрны пункт
tíerisch *a* жывёльны, звярыны; *перан.* лю́ты; ***~er Hass*** лю́тая [звярыная] нянáвісць
Tíerjunge *n* -n, -n дзіцяня́ (*у жывёл*)
Tíerkreis *m* -es, -e *астр.* задыя́к
Tíerkunde *f* - заалóгія
Tíer|reich *n* -es, **~welt** *f* - фáуна, свет жывёл
Tíerzucht *f* - жывёлагадóўля
Tíger *m* -s, - тыгр
Tílde *f* -, -n *палігр.* тыльда (*знак паўтору*)
tílgbar *a* 1) які мóжна [трэба, налéжыць] ліквідавáць [знíшчыць] 2) які трэба [налéжыць] пагасíць (*напр., доўг*)
tílgen *vt* 1) вывóдзіць, звóдзіць, знішчáць 2) заглáджваць (*віну*) 3) пагасíць (*доўг*)
Tílgung *f* -, -en знішчэнне, вынішчэнне 2) пагашэнне (*доўгу*)
Timbre [ˈtɛ̃:br(ə)] *n* -s, -bres тэмбр
tíngeln *vi разм. пагардл.* учыня́ць вэрхал, шумéць (*без дай прычыны*)
Tinktúr *f* -, -en тынктýра, раствóр, настóйка (*лекавая*)
Tínnef *m* -s *разм.* 1) хлóмазд, хлам 2) лухтá, абы-штó
Tínte *f* -, -n чарнíла, атрáмант; ◊ ***klar wie dícke ~*** *жарт.* я́сна як бóжы дзень; ***du hast wohl ~ gesóffen!*** *груб.* ты што, блёкату наéўся?; ***in der ~ sítzen*, in die ~ geráten**** *разм.* сéсці ў лýжыну, быць у бядзé; ***da müsste ich ja ~ gesóffen háben!*** я быў бы не ў сваíм рóзуме, каб гэта зрабíў!
Tíntenfass *n* -es, -fässer чарнíліца
Tíntenfisch *m* -(e)s, -e *заал.* каракáціца
Tíntenkleks *m* -es, -e чарнíльная пля́ма [кля́кса]
Tíntenstift *m* -(e)s, -e чарнíльны алóвак
Tipp *m* -s, -s 1) намёк, указáнне 2) прагнóз, прадказáнне 3) стáўка (*у таталізатары і г.д.*)
típpeln *vi* (*s, h*) блукáць, вандравáць
típpen I *vt* друкавáць на друкавáльнай [пíшучай] машынцы
típpen II *vi* злёгку датыкáцца (*j-m auf A – да каго-н. за што-н.*); ***sich (D) an die Stirn ~*** пастýкаць сабé пáльцам па лбе ◊ ***darán ist nicht zu ~*** тут нíчóга не змéніш, тут не падкапáешся
típpen III *vi разм.* 1) рабíць стáўку (*на што-н.*) 2) меркавáць (*што-н.*)
Típpzettel *m* -s, - купóн [пóліс] для стáвак (*на конскіх скачках і г.д.*)
típptópp 1. *a разм.* бездакóрны, беззагáнны, выдáтны; ***ein ~es Mädel!*** дзяўчына што трэба!; ***das ist ~!*** гэта здóрава; ≅

усё ў пара́дку **2.** *adv* бездако́рна, выда́тна; ~ ***gekléidet*** апра́нуты з іго́лачкі

Tiráde *f* -, -n тыра́да, гу́чная фра́за

tirilíeren *vi* спява́ць (на ўсе лады́), выво́дзіць трэ́лі (*пра птушак*)

tirólisch *a* ціро́льскі

Tisch *m* -(e)s, -e 1) стол; ***sich an den ~ sétzen*** садзі́цца за стол; ***am ~ sítzen**** сядзе́ць за стало́м 2) абе́дзенны стол; ***den ~ décken*** збіра́ць на стол; ***den ~ ábdecken*** збіра́ць са стала́; ***zu ~ bítten* [rúfen*]*** запраша́ць да стала́; ***bei ~*** за стало́м, за е́жай; ***zu ~ láden**** запраша́ць на абе́д; ***vor ~*** пе́рад ядо́й [е́жай], пе́рад абе́дам 3) стол, е́жа, харчава́нне; ***éinen féinen ~ führen*** мець до́брую [вы́танчаную, даліка́тную] ку́хню [стра́вы] ◊ ***réinen ~ mit etw. [mit j-m] máchen*** пако́нчыць [разлічы́цца, разрахава́цца] з чым-н. [з кім-н.]; ***etw. únter den ~ fállen lássen**** не звярта́ць увагі на што-н.

Tíschbesteck *n* -(e)s, -e стало́вы прыбо́р

Tíschdecke *f* -, -n абру́с, настольнік

Tischleindéckdich *n* -(e)s абру́с-самабо́р; насто́льніца-самабра́нка (*у казках*)

Tíschler *m* -s, - сталя́р

Tischleréi *f* -, -en сталя́рня

tíschlern *vi* сталя́рнічаць, займа́цца сталя́рскай пра́цай

Tíschler|werkstatt *f* -, -stätten, ~**werkstätte** *f* -, -n сталя́рня

Tíschlied *n* -s, -er засто́льная пе́сня

Tíschrede *f* -, -n засто́льная прамо́ва

Tíschtennis *n* - *спарт.* насто́льны тэ́ніс

Tíschtuch *n* -es, -tücher абру́с, насто́льнік

Titán *n* -s *хім.* тыта́н

titánenhaft, titánisch *a* тытані́чны

Títel *m* -s, - 1) ты́тул; загало́вак 2) ты́тул, зва́нне ***den ~ führen*** мець зва́нне; ***sich (D) den érsten ~ erkämpfen*** *спарт.* заваява́ць зва́нне чэмпіёна; ***séinen ~ an j-n verlíeren**** *спарт.* прайгра́ць каму́-н. першынство́

Títelblatt *n* -s, -blätter *паліг.* загало́вачны [ты́тульны] ліст

títelsüchtig *a* пра́гны да ты́тулаў [зва́нняў]; славалюбі́вы, ганары́сты, пыхлі́вы, фанабэ́рысты

Títelverteidiger *m* -s, - *спарт.* абаро́нца (чэмпіёнскага) ты́тулу

títschen *vt дыял.* апуска́ць (*у вадкасць*), акуна́ць, мача́ць

Títte *f* -, -n *часцей груб.* жано́чыя гру́дзі, цы́цкі

titulíeren *vt* тытулава́ць

tízianrot *a* ме́днага ко́леру (*пра валасы*)

tja! *inter* ну вось (табе́)!

Toast [to:st] *m* -es, -e *i* -s 1) тост; ***éinen ~ auf j-n áusbringen**** падня́ць тост за каго́-н. 2) *кул.* грэ́нка

toasten [ˈto:-] **1**. *vi* прамаўля́ць тост **2.** *vt кул.* абсма́жваць грэ́нкі

Toaster [ˈto:-] *m* -s, - *кул.* то́стар

tóben *vi* бушава́ць, вірава́ць, шале́ць, лютава́ць

Tóbsucht *f* - шале́нства

tóbsüchtig *a* шалёны, звар’яце́лы

Tóchter *f* -, Töchter дачка́; *дыял.* дзяўчы́нка; ***éine höhere ~*** гімназі́стка, навучэ́нка жано́чага ліцэ́я

Tóchtergeschwulst *f* -, -geschwülste *мед.* метаста́з (*пухліны*)

Tóchtergesellschaft *f* -, -en *эк.* фі́лія, даччы́нае прадпрые́мства

töchterlich *a* даччы́н

Töchterschule *f* -, -n *уст.* жано́чае вучы́лішча; ***höhere ~*** жано́чая гімна́зія, жано́чы ліцэ́й

Töchterunternehmen *n* -s, - дачэ́рняе прадпрые́мства

Tod *m* -(e)s, -e смерць, скон; ***gewáltsamer ~*** гвалто́ўная смерць; ***bis in den ~*** да сме́рці; ***in den ~ géhen**** ісці́ на смерць; ***éines natürlichen ~es stérben**** паме́рці сваёй сме́рцю; ***den ~ éines Hélden stérben**** паме́рці сме́рцю геро́я; ***auf Lében und ~ kämpfen*** змага́цца не на жыццё, а на смерць; ***zu ~e erschrécken*** напало́хаць да сме́рці; ***den ~ fínden**** скана́ць, паме́рці; ***es geht um ~ und Lében*** гэ́та пыта́нне жыцця́ і сме́рці; ***der ~ sitzt ihm im Nácken*** ён ужо́ ле́дзьве ды́хае; ***éinen ~ kann der Mensch nur stérben*** два разы́ не паміра́ць, а раз давядзе́цца; раз

радзі́ла ма́ці, раз трэ́ба памірáці
tod= *абазначае ўзмацненне значэння асноўнага слова*: tódsicher абавязкóва, упэ́ўнена
tódbang(e) *a* спалóханы, напалóханы да смéрці
tód|blass, ~bleich *гл.* tótenblass
tódbringend *a* смярóтны, смертанóсны
tódernst *a* надзвы́чай(на) сур'ёзны
Tódesangst *f* -, -ängste смярóтны страх
Tódesanzeige *f* -, -en паведамлéнне аб смéрці
Tódesfall *m* -(e)s, -fälle смярóтны вы́падак; ***im*** ~ у вы́падку смéрці
Tódesfurcht *f* - страх смéрці
Tódesgefahr *f* -, -en смярóтная небяспéка
Tódeskampf *m* -es, -kämpfe агóнія
Tódeskrampf *m* -(e)s, -krämpfe перадсмярóтная сýтарга
tódesmutig *a* які́ пагарджáе смéрцю
Tódesqual *f* -, -en смяртэ́льныя [страшэ́нныя] пакýты [мýкі]
Tódesstille *f* - мёртвая цішыня́, глыбóкае маўчáнне
Tódesstoß *m* -es, -stöße смярóтны ўдар; ***j-m den ~ versétzen [gében*]*** нанéсці камý-н. смярóтны ўдар; *разм.* дабíць кагó-н.
Tódesstrafe *f* -, -n смярóтная кáра, *юрыд.* пакарáнне смéрцю; ***bei*** ~ пад стрáхам смярóтнай кáры
Tódesstunde *f* -, -n час смéрці, смярóтны час
Tódestag *m* -es, -e дзень смéрці [сканáння]
Tódesurteil *n* -s, -e смярóтны прысýд
Tódfeind *m* -(e)s, -e смярóтны [закля́ты] вóраг; ***er ist mir*** ~ ён мой смярóтны [закля́ты] вóраг
tódgeweiht *a* асýджаны на смерць
tódkrank *a* смяртэ́льна хвóры
tödlich *a* 1) смярóтны, смяртэ́льны 2) смертанóсны
tódmüde *a* страшэ́нна стóмлены [змóраны]
tódschick *a разм.* шыкóўны
tódsicher *adv разм.* напэ́ўна, абавязкóва
Tódsünde *f* -, -n смярóтны грэх
tódunglücklich *a* глыбóка [страшэ́нна] нешчаслíвы
Tóffee *n* -s, -s тóфі (*гатунак карамелі*)
töffelig *a разм.* нязгрáбны, няўмéлы
Tóga *f* -, Tógen *гіст.* тóга (*рымскі верхні ўбор*)
Tohuwabóhu *n* -s, -s *разм.* вэ́рхал, хаóс
toi, toi, toi! *int разм.* цьфу, цьфу, цьфу, каб не сурóчыць!
Toilétte [tu̯a-] *f* -, -n 1) туалéт, адзéнне, убóр 2) туалéт, прыбірáльня; ***auf die ~ géhen**** ісці́ ў прыбірáльню
Töle *f* -, -n *разм. пагардл.* сабáка, псíна, дварня́к
tolerá nt *a* талерáнтны
Toleránz *f* 1) - талерáнтнасць 2) -, -en *тэх.* дóпуск
toleríeren *vt* цярпéць, дапускáць
toll *a* 1) шалёны (*тс. перан.*); ~ ***wérden*** ашалéць 2) вар'я́цкі; ***er gebärdet sich wie*** ~ ён павóдзіць сябé як вар'я́т 3) шалёны; дзівáцкі, дзíкі; ***ein ~er Éinfall*** шалёная [дзівáцкая] дýмка; ***~es Zeug*** лухтá, глýпства, недарэ́чнасць; ***das ist doch zu ~!*** гэ́та ўжó занáдта!; ***das ist éine ~e Wírtschaft*** тут страшэ́нны беспарáдак; гэ́та жýдасныя спрáвы 4) мóцны, шалёны, надзвычáйны; ***~e Fréude*** вялíкая [надзвычáйная] рáдасць; ***er ist ~ auf… (A)*** ён трáціць рóзум па… ◊ ***er ist ~ und voll*** ён п'я́ны да непрытóмнасці
tólldreist *a* безразвáжна дзёрзкі [адвáжны, смéлы]
Tólle *f* -, -n віхóр, чуб, касмы́ль
tóllen *vi* шалéць, буя́ніць, дурэ́ць (*пра дзяцей*)
Tóllhaus *n* -es, -häuser вар'я́цкі дом, вар'я́тня
Tóllheit *f* -, -en шалéнства, вар'я́цтва
Tóllkirsche *f* -, -n *бат.* красáўка, вóўчая я́гада
Tóllkopf *m* -es, -köpfe вар'я́т, шалéнец, безразвáжны чалавéк
tóllkühn *a* адчáйны, адвáжны
Tóllkühnheit *f* - адвáга, безразвáжная смéласць
Tóllwut *f* - *мед.* вадабóязь, шалéнства

tóllwütig *a* 1) *мед.* які хварэ́е на вадабóязь 2) *перан.* шалёны

Tólpatsch *m* -es, -e, **Tölpel** *m* -s, - цяльпýк, ёлуп

tölpelhaft, tölpisch *a* 1) нязгрáбны, непаварóтлівы 2) бесталкóвы, някéмлівы

tölpeln *vi* рабíць глýпства

Tomahawk ['tɔmaha:k] *m* -s, -s тамагáўк (*сякера амерыканскіх індзейцаў*)

Tomáte *f* -, -n памідóр

Tomátenmark *n* -(e)s памідóравая [тамáтная] пáста

Tomátensaft *m* -es памідóравы [тамáтны] сок

Tomátensoße *f* -, -n тамáтны сóус

Tómbola *f* -, -s *i* -len латарэ́я

Tommy ['tɔmi] *m* -s, -s *разм.* 1) англíйскі салдáт (пехацíнец) 2) англічáнін

Ton I *m* -(e)s, Töne тон, гук; ***éinen ~ ánschlagen* [gréifen*]*** *муз.* узя́ць тон; ***mit j-m gléichen ~ ánstimmen*** пець з кім-н. ва ўнісóн; дзéйнічаць з кім-н. зааднó; падпявáць камý-н. 2) нáціск 3) тон мóвы; ***den ríchtigen ~ ánschlagen* [ánstimmen]*** знайсцí [узя́ць] прáвільны тон 4) тон (*паводзіны*) ***den ~ ángeben* [ánstimmen]*** задавáць тон, іграць (галóўную) рóлю 5) тон (*пра колер*) ***sátte Töne*** сакавíтыя [насы́чаныя] тóны

Ton II *m* -(e)s, -e глíна ◊ ***aus gröberem ~ gescháffen*** зрóблены з больш густóга цéста

Tónabnehmer *m* -s, -*тэх.* гуказдымáльнік, адáптар

tonál *a* танáльны

tónangebend *a* які́ задаé тон, які́ вызначáе мóду [напрáмак развіццá]

Tónart *f* -, -en *муз.* тон, танáльнасць

Tónaufnahme *f* -, -n гуказáпіс на стýжку

Tónband *n* -(e)s, -bänder магнітафóнная стýжка

Tónbandgerät *n* -s, -e магнітафóн

Tóndichter *m* -s, - кампазíтар

tönen 1. *vt* надавáць (*чаму-н.*) пэ́ўнае адцéнне **2.** *vi* гучáць, выдавáць [давáць] гук

Tónerde *f* - гліназём

tönern *a* гліня́ны; ***ein Kolóss auf ~en Füßen*** калóс на гліня́ных нагáх

Tónfall *m* -(e)s 1) інтанáцыя 2) *муз.* кадáнс

Tónfilm *m* -s, -e гукавы́ фíльм

Tónfolge *f* - *муз.* мелóдыя

Tónfülle *f* - паўнатá гýку

tónhaltig *a* глíністы, з глíнай

Tónic [-k] *n* - *i* -s, -s тóнік (*газаваны напой, гаркаваты на смак, ужываецца, каб разбаўляць алкагольныя напоі*)

tónig *a* глíністы; падóбны на глíну

Tónika *f* -, -ken *муз.* тóніка, аснóўная нóта

Tónikum *n* -s, Tonika *мед.* танізýючы [умацавáльны] срóдак

Tóningenieur [-inʒənjø:r] *m* -s, -e гукааперáтар

tónisch *a* 1) *муз.* танíчны 2) *мед.* танізýючы, умацавáльны

Tónkopf *m* -(e)s, köpfe *радыё* гýкавая галóўка

Tónkunst *f* -, -künste мýзыка, музыкáльнае мастáцтва

Tónkünstler *m* -s, - музыкáнт

Tónlehre *f* - акýстыка

Tónleiter *f* -, -n *муз.* гáма

tónlos *a* 1) бязгýчны; ***~e Stílle*** маўчáнне, маўклíвасць 2) ненаціскны́ (*у складзе*); глухí (*пра гук*)

Tónmeister *m* -s, - *кіно* гукаапераáтар

Tonnage [-'na:ʒə] *f* -, -n танáж, водазмяшчэ́нне

Tónne *f* -, -n 1) бóчка 2) тóна 3) *разм.* таўстýн

tónreich *a* гýчны

Tónstück *n* -(e)s, -e музы́чная п'éса

Tónstufe *f* -, -n 1) *муз.* тон 2) дыяпазóн

Tonsúr *f* -, -en танзýра (*у каталіцкіх святароў*)

Tönung *f* -, -en адцéнне

Tónus *m* - *фізіял.*, *мед.* тóнус

Tónwaren *pl* гліня́ныя [ганчáрныя] тавáры [вы́рабы]

Topás *m* -es, -e *мін.* тапáз

Topf *m* -(e)s, Töpfe гаршчóк; кастрýля, рóндаль; ***álles in éinen ~ wérfen**** ва-

ліць усё ў адну́ ку́чу ◊ ~ ***und Déckel*** ≅ абóе рабóе; ***auf schíefen ~ ein schíefer Déckel*** ≅ па кані́ і хаму́т; які́ гаспадáр, такі́ і тавáр

Töpfer *m* -s, - ганчáр

Töpferéi *f* -, -en ганчáрня

töpfern *a* гліня́ны, ганчáрны

Tópfgucker *m* -s, - *разм.* той, хто ўсю́ды сóвае нос

Tópfhändler *m* -s, - гандля́р гаршкáмі, ганчáр

tópfit *a* у найлéпшай (спарты́ўнай) фóрме

Tópflappen *m* -s, - кухóнная ану́ча

Tópfpflanze *f* -, -n гаршкóвая раслі́на

Tópfware *f* -, -n ганчáрны пóсуд

Topografíe [Topographíe] *f* -, -í¦en тапагрáфія

topográfisch [topográphisch] *a* тапаграфі́чны

topp! *int* дóбра!, згóда!

Topp *m* -s, -en *i* -s *жарт.* галёрка (*у тэатры*)

Tor I *n* -(e)s, -e 1) варóты, брáма 2) *спарт.* гол; ***ein ~ schíeßen*** * ***[máchen, erzíelen]*** забі́ць гол; ***mit 2:1 ~en síegen*** вы́йграць з лíкам 2:1; ***aufs ~ schíeßen*** * біць па варóтах, забі́ць гол ◊ ***er steht da wie die Kuh [ein Búlle] vorm néuen*** ~ ён утарóпіўся, як барáн на нóвыя варóты

Tor II *m* -en, -en ду́рань, ёлупень

Toréro *m* - *i* -s, -s тарэ́ра, (пéшы) удзéльнік бычы́нага бóю

Torf *m* -(e)s, -e торф

Tórfbruch *m* -(e)s, -brüche торфараспрацóўка

Tórflager *n* -s, - зáлежы тóрфу

Tórfland *n* -(e)s, -ländereien тарфянóе балóта

Tórflügel *m* -s, - ствóрка [палаві́нка] варóт [брáмы]

Tórfmoor *n* -s, -e *гл.* Tórfland

Tórfstecher *m* -s, - тарфя́нік (*рабочы*)

Tórfstich *m* -(e)s, -e здабы́ча тóрфу

Tórheit *f* -, -en глу́пства, неразвáжлівасць ◊ ***Álter schützt vor ~ nicht*** ≅ конь на чатырóх нагáх і то спатыкáецца; сівізнá ў барадý, а чорт у рабры́ну

Tórhüter *m* -s, - 1) брáмнік, вартаўні́к 2) *спорт.* варатáр

töricht *a* неразу́мны, ідыёцкі, дурны́

törichterweise *a* безразвáжна, здýру

tórkeln *vi* (*s, h*) *разм.* хістáцца, няцвёрда трымáцца на нагáх (*пра п'яных*)

Tórlauf *m* -s, -läufe *спарт.* слáлам

Tornádo *m* -s, -s тарнáда (*смерч*)

Torníster *m* -s, - рáнец, заплéчнік

torpedíeren *vt* 1) тарпедавáць (*карабель*) 2) *перан.* зрывáць (*якое-н. мерапрыемства*)

Torpédo *m* -s, -s тарпéда; ~ ***schíeßen*** * страля́ць тарпéдамі

Torpédoboot *n* -es, -e тарпéдны кáтэр

Torpédobootzerstörer *m* -s, - эскáдранны мінанóсец, эсмі́нец

Torpédorohr *n* -(e)s, -e тарпéдны апарáт

torpíd *a мед.* вя́лы, неадчувáльны

Tórraum *m* -(e)s, -räume варатáрская пляцóўка

Tórschluss *m* -es закрыццё (*магазіна, установы*); ***kurz [knapp] vor ~ kómmen*** * прыйсці́ ў апóшнюю хвілі́ну

Tórso *m* -s, -s *i* Tórsi торс, ту́лава; *перан.* няскóнчаны твор

Tórte *f* -, -n торт

Tortúr *f* -, -en катавáнне, мучэ́нне

Tórwächter *m* -s, - *гл.* Tórhüter

Tórwart *m* -s, -e *спарт.* варатáр

tósen *vi* лютавáць, раўці́, шумéць

tósend *a* бурлі́вы, шу́мны; ~***er Béifall*** бу́рныя вóплескі [апладысмéнты]

tot *a* 1) мёртвы, памéрлы, нежывы́; ***éine ~e Spráche*** мёртвая мóва; ~ ***gebóren*** мёртванарóджаны; ~ ***stéllen, sich*** удавáць з сябé мёртвага [мерцвякá] 2) мёртвы, невырáзны 3) *чыг.* запасны́, тупікóвы (*пуць*); ~***es Gleis*** тупі́к, запасны́ (пуць) 4) *горн.* пусты́ (*пра пароду*) 5): ~***es Kapitál*** *эк.* мёртвы капітáл; ~***er Gang*** *тэх.* мёртвы [халасты́] ход; ***die Sáche ist auf den ~en Punkt ángelangt [gekómmen]*** спрáва засéла [завя́зла] на мёртвай крóпцы; ***über den ~en Punkt hinwégbringen*** * зру́шыць

з мёртвай кро́пкі ◊ ***aufs ~e Geléis schíeben**** пакла́сці пад сукно́

tot= *абазначае ўзмацненне значэння асноўнага слова:* sich tótlachen смяя́цца да ўпа́ду

totál 1. *a* агу́льны, по́ўны **2.** *adv* зусі́м, ца́лкам

Totalisátor *m* -s, -tóren таталіза́тар

totalisíeren *vt* аб'ядно́ўваць у адно́ цэ́лае; падсумо́ўваць; абагульня́ць

totalitär *a* таталіта́рны

Totalität *f* - цэ́ласнасць, суку́пнасць, тата́льнасць

Totálschaden *m* -s, -schäden агу́льныя стра́ты

tótarbeiten, sich *аддз.* змо́чыць сябе́ пра́цай

Tóte *sub m, f* -n, -n нябо́жчык, -жчыца

Tótem *m* -s, -s *гіст. этнагр.* татэ́м

töten *vt* забіва́ць; ***éinen Nerv ~*** умярцвя́ць нерв

Tótenbahre *f* -, -n катафа́лк

Tótenbett *n* -(e)s, -e ло́жа сме́рці; ***auf dem ~*** на бо́жай пасце́лі

tóten|blass, ~bleich *a* мярцвя́на-бле́дны; бле́дны, як мярцвя́к; спалатне́лы

tötend *a* забо́йчы

Tótenfeier *f* -, -n памі́нкі, памі́на́нне

Tótengeleit *n* -s, -e развіта́нне з нябо́жчыкам, право́дзіны нябо́жчыка

Tótengräber *m* -s, - далако́п (*тс.перан.*)

Tótenhemd *n* -es, -en са́ван, сая́н

Tótenkopf *m* -s, -köpfe чэ́рап

Tótenmaske *f* -, -n гі́псавая ма́ска (*знятая з твару нябожчыка*)

Tótenmesse *f* -, -n *рэл.* паніхі́да, адпраўле́нне нябо́жчыка, імша́ за паме́рлых

tótenstill *a* зусі́м ці́хі; ***es wúrde ~*** насту́піла мёртвая цішыня́

Tótenstille *f* - мёртвая цішыня́

Tótenwache *f* -, -n ганаро́вая ва́рта (*каля труны*)

tótfahren* *аддз. vt* нае́хаць, задаві́ць насме́рць

tótfallen* *аддз.* **1.** *vi* (*s*) упа́сці мёртвым **2. ~, sich** разбі́цца насме́рць

tóthetzen *аддз.* **1.** *vt* загна́ць да паўсме́рці **2. ~, sich** замо́чыцца

tótlachen, sich *аддз.* памі́ра́ць са сме́ху

tótlachen: ***das ist zum ~!*** мо́жна паме́рці са сме́ху

tótmachen *аддз. vt разм.* забіва́ць; ***sich für j-n [für etw.] nicht ~*** не рабі́ць ніч́ога

Tóto *m, n* -s, -s *скар.ад.* Totalisátor

tótsagen *аддз. vt* аб'яві́ць паме́рлым

tótschießen* *аддз. vt* застрэ́ліць

Tótschlag *m* -es, -schläge 1) забо́йства (*у бойцы*) 2) *юрыд.* наўмы́снае забо́йства 3) ненаўмы́снае пашко́джанне, ад яко́га наступі́ла смерць

tótschlagen* *аддз. vt* забіва́ць

Tótschläger *m* -s, - 1) забо́йца 2) кісце́нь

tótschweigen* *аддз. vt* замо́ўчваць

Tötung *f* -, -en забо́йства

Toupet [tu'pe:] *n* -s, -s накла́дка, пары́к

toupíeren [tu-] *vt* рабі́ць начо́с

Tour [tu:r] *f* -, -en 1) пае́здка; прагу́лка; падаро́жжа; ***éine ~ máchen*** зрабі́ць прагу́лку [пае́здку] 2) *тэх.* тур, абаро́т; ***auf hóhe ~en kómmen**** дабі́цца вялі́кай ко́лькасці абаро́таў; ***auf vóllen ~en árbeiten*** працава́ць на по́ўную магу́тнасць (*тс. перан.*) 3) тур (*у танцах, шахматах і г.д.*); ***jetzt bin ich an der ~*** цяпе́р мая́ чарга́

Tourenrad ['tu:-] *n* -(e)s, -räder даро́жны [шасе́йны] веласіпе́д [ро́вар]

Tourenzahl ['tu:-] *f* -, -en *тэх.* ко́лькасць абарачэ́нняў

Tourísmus [tu-] *m* -турызм

Tourist [tu-] *m* -en, -en туры́ст

Tourístenherberge [tu-] *f* -, -n тур´база

Tourístenstation [tu-] *f* -, -en *гл.* Tourístenherberge

Tourístik [tu-] *f* -туры́зм

Tournée [tur-] *f* -, -s *i* -né¦en турнэ́, гастро́лі

Toxín *n* -s, -e такса́н

tóxisch *a* таксі́чны, атру́тны

Trab *m* -(e)s : ***im ~e*** трушко́м; ***sich in ~ sétzen*** пусці́цца трушко́м; ***j-n auf ~ bríngen**** *разм.* заста́віць каго́-н. паспяша́цца

Trabánt *m* -en, -en *астр.* спадаро́жнік

tráben *vi* (*h, s*) імчáцца ры́ссю
Tráber,**Trábgänger** *m* -s, - рысáк
Trábrennen *n* -s, - *спарт*. рысíстыя скáчкі
Tracht I *f* -, -en строй, убóр, адзéнне
Tracht II *f* -, -en вя́зка, абярэ́мак; ***éine ~ Prügel*** *разм*. дóбрая прачуханка
tráchten *vi* (*nach D*) імкну́цца (*да чаго-н.*), дамагáцца, дабівáцца (*чаго-н.*); ***j-m nach dem Lében ~*** рабíць замáх на чыё-н. жыццё
Tráchten *n* -s імкнéнне, мóцнае жадáнне; ***sein (gánzes) Sínnen [Dénken] und ~*** (усé) ягó ду́мкі [намéры] і жадáнні; ***das Díchten und ~*** ду́мкі [намéры] і жадáнні; мáры
trächtig *a* цéльная (*пра карову*), жарэ́бная (*пра кабылу*), парóсная (*пра свінню*), кóтная (*пра авечку, казу і г.д.*)
Traditión *f* -, -en трады́цыя; ***mit éiner ~ bréchen**** адмóвіцца ад якóй-н. трады́цыі
traditionéll *a* традыцы́йны
traditiónsgebunden *a* абумóўлены трады́цыямі, звя́заны з трады́цыямі; традыцы́йны
traditiónsgemäß *a* па трады́цыі [згóдна з трады́цыямі]
traf *impf ад* tréffen*
Tráfo *m* -s, -s *гл*. Transformátor
Trágbahre *f* -, -n насíлкі
Trágbalken *m* -s, - *буд*. апóрная бэ́лька
trágbar *a* 1) партаты́ўны, перанóсны 2) пладанóсны 3) якí мóжна насíць 4) пасíльны; ***die Kósten sind nicht ~*** расхóды [выдáткі] непасíльныя
Tráge *f* -, -n (заплéчныя) насíлкі
träge *a* лянíвы, вя́лы, абыя́кавы, інéртны, запавóлены
Trágegurt *m* -(e)s, -e 1) пáсак; церазсядзёлак 2) ля́мка
trágen* **1.** *vt* 1) насíць, нéсці; перанóсіць; ***Kósten ~*** нéсці выдáткі; ***etw. bei sich ~*** насíць штo-н. пры сабé 2) насíць (*вопратку, прычоску і г.д.*); ***éine Brílle ~*** насíць акуля́ры; ***das Haar geschéitelt ~*** насíць валасы́ на прабóр; ***die Füße ~ ihn kaum*** нóгі ягó ледзь трымáюць 3): ***éinen Námen ~*** насíць імя́; ***den Verhältnissen Réchnung ~*** улíчваць вару́нкі; ***zur Schau ~*** выстаўля́ць напакáз; ***die Wáre trägt die Versándkosten nicht*** тавáр не апраўдвае трáнспартных выдáткаў; ***die Verántwortung für etw. (A) ~*** нéсці адкáзнасць [адкáзваць] за штo-н.; ***Bedénken [Zwéifel] ~*** сумнявáцца **2.** *vi, vt* 1) прынóсіць ураджáй, дахóд; ***das Kapitál trägt Zínsen*** капітáл прынóсіць [даé] працэ́нты 2) ***díeses Gewéhr trägt weit*** гэ́тае ружжó б’е на далёкую адлéгласць; ***séine Stímme trägt gut*** ягó гóлас гучы́ць дóбра **3. ~, sich** 1) насíцца (*пра матэрыю*); ***díeser Stoff trägt sich gut*** гэ́тая матэ́рыя нóская 2) (*mit D*) насíцца (*з чым-н.*); ***sich mit éinem Gedánken ~*** пéсціць ду́мку, насíцца з ду́мкай 3): ***das Unternéhmen trägt sich (selbst)*** прадпрыéмства акупля́ецца; ***er trägt sich ímmer schwarz*** ён заўсёды хóдзіць у чóрным
Träger *m* -s, - 1) насíльшчык 2) нóсьбіт
Trägerrakete *f* -, -n ракéта-нóсьбіт
trágfähig *a* 1) грузападымáльны 2) вынóслівы, трывáлы
Trágfähigkeit *f* - грузападымáльнасць
Trágfläche *f* -, -n *тэх*. апóрная павéрхня 2) *ав*. нясу́чая павéрхня
Trágflügelschiff *n* -s, -e лóдка [су́дна] на падвóдных кры́лах
Trägheit *f* - 1) лянóта, вя́ласць 2) *фіз*. інéрцыя
Trágik *f* - трагíзм
trágikomisch *a* трагікамíчны
Trágikomödi¦e *f* -, -n трагікамéдыя
trágisch **1.** *a* трагíчны **2.** *adv* трагíчна; ***etw. ~ néhmen**** трагíчна ўспрымáць штo-н., балю́ча рэагавáць на штo-н.
Trágkraft *f* - *тэх*. пад’ёмная сíла, грузападымáльнасць
Tragödi¦e *f* -, -n трагéдыя
Trágweite *f* - 1) дальнабóйнасць; рáдыус дзéяння 2) значэ́нне, вáжнасць
Train [trɛ̃ː] *m* -s, -s *вайск*. абóз
Trainer [ˈtrɛː- *i* ˈtreː-] *m* -s, - трэ́нер
trainíeren [trɛ- *i* tre-] **1.** *vt* трэніравáць **2.** *vi i* **~, sich** трэніравáцца

Trainíertheit [trɛ:- *i* tre:-] *f* натрэніраванасць
Training [ˈtrɛ:- *i* ˈtre:-] *n* -s, -s трэніроўка; ***beim*** ~ на трэніроўцы; ***zum*** ~ на трэніроўку
Trainingsanzug [ˈtrɛ:- *i* ˈtre:-] *m* -s, -züge спартыўны [трэніровачны] касцюм
Trajékt *m, n* -s, -e (чыгуначны) паром 2) пераправа, пераезд
Trakt *m* -(e)s, -e 1) тракт; лінія 2) частка будынка
Traktát *m, n* -(e)s, -e трактат
traktíeren *vt* частаваць; ***j-n mit Wein*** ~ частаваць каго-н. віном
Tráktor *m* -s, -tóren трактар
Traktórenführer *m* -s, -, **Traktoríst** *m* -en, -en трактарыст
Traktórenwerk *n* -es, -e трактарны завод
trällern *vt* напяваць
Tram *f* -, -s, *n* -s, -s, **Trámbahn** *f* -, -en *дыял.* трамвай
Tramp [tramp *i* trɛmp] *m* -s, -e *i* -s 1) валацуга 2) пешая вандроўка 3) турысцкі паход
Trámpel *m, n* -s, - *разм.* няўклюда, цяльпук, мяла
trámpeln *vi* тупаць [тупацець] нагамі
Trámpelpfad *m* -(e)s, -e сцежка (*пратаптаная цераз газон*)
Trámpeltier *n* -(e)s, -e 1) *заал.* двухгорбы вярблюд 2) *разм.* няўклюдны чалавек, цяльпук
trámpen *vi* бадзяцца па дарогах; бадзяцца, валацужнічаць, весці бадзяжнае [валацужнае] жыццё
Trampolín *n* -s, -e трамплін
Tramway [ˈtramwe:] *f* -, -s *гл.* Tram
Tran *m* -s, -e ворвань, рыбін тлушч ◊ ***im ~ sein*** ≅ быць падпіўшым; торкаць носам
Trance [ˈtrɑ̃:s(ə)] *f* -, -n транс
tranchieren [tranˈʃi:- *i* trɑ̃ˈʃi:-] *vt* рэзаць, наразаць; ***éinen Bráten*** ~ наразаць смажаніну
Träne *f* -, -n сляза; ***zu ~n rühren*** расчуліць да слёз; ***j-m kéine ~ náchweinen*** не праліць ні адной слязінкі па кім-н.; ***únter ~n*** са слязамі, у слязах, праз слёзы
tränen *vi* слязіцца
Tränenabsonderung *f* - слёзавыдзяленне
Tränendrüse *f* -, -n *анат.* слёзная залоза
tränenerregend *a* які выклікае слёзы
tränenfeucht *a* вільготны [мокры] ад слёз
Tränenfluss *m* -es слёзацячэнне
Tränengas *n* -es, -e слёзацечны газ
tränenlos *a* без слёз
Tränensack *m* -s, -säcke *анат.* слёзны мяшэчак, слязніца
tränenvoll *a* 1) поўны слёз 2) слёзны
tránig *a* 1) тлусты (*ад рыбінага тлушчу*) 2) сонны, сумны
trank *impf ад* trínken*
Trank *m* -(e)s, -tränke напой, напітак, пітво; пойла
Tränke *f* -, -n вадапой
tränken *vt* 1) паіць 2) прамочваць, насычаць
Transaktión *f* -, -en 1) перамовы 2) *эк., камерц.* трансакцыя, здзелка; ***nicht-produktíve*** ~ пазавытворчая аперацыя
transatlántisch *a* трансатлантычны
Transfér *m* - *i* -s *фін.* трансфер, пералічэнне ў замежнай валюце
Transformatión *f* -, -en пераўтварэнне, трансфармацыя
Transformátor *m* -s, -tóren трансфарматар
transformíeren *vt* пера(ў)твараць, трансфармаваць
Transfusión *f* -, -en *мед.* пераліванне крыві
Transístor *m* -s, -tóren транзістар
Transít *m* -s, -e транзіт, правоз, праезд (*пасажыраў*)
Transítgut *n* -es, -güter транзітны тавар (*груз*)
transitív *a грам.* пераходны
Transítverkehr *m* -s транзітныя зносіны
transkaukásisch *a* закаўказскі
transkribíeren *vt* 1) *лінгв.* транскрыбіраваць 2) *муз.* перакладаць
Transkriptión *f* -, -en 1) *лінгв.* транскрыпцыя 2) *муз.* пералажэнне
Translatión *f* -, -en 1) пераклад (*на якую-н. мову*) 2) трансляцыя, перадача

translatórisch *a* перакла́дчыцкі
Transliteratión *f* -, -en *лінгв.* транслітэра́цыя
transmarín(isch) *a* заакія́нскі
Transmissión *f* -, -en трасмі́сія, перада́ча
transmontán *a* па той бок гор
transozeánisch *a* заакія́нскі
transparént *a* празры́сты, які́ свеці́цца
Transparént *n* -s, -e траспара́нт
transpiriéren *vi* паце́ць
Transplantatión *f* -, -en *мед.* транспланта́цыя, пераса́дка (*тканкі*)
transponiéren *vt муз.* транспані́раваць, пераклада́ць з адно́й тана́льнасці ў другу́ю
Transpórt *m* -s, -e 1) тра́нспарт; право́з; даста́ўка 2) тра́нспарт, па́ртыя гру́зу
transportábel *a* транспартабе́льны, перано́сны; ***transportáble Garáge*** [-ʒə] збо́рны гара́ж
Transpórtband *n* -es, -bänder *тэх.* істу́жкавы траспарцёр
Transpórtflugzeug *n* -s, -e тра́нспартны самалёт
Transporteur [-ˈtø:r] *m* -s, -e транспарці́р, вугламе́р
transportíeren *vt* транспартава́ць, пераво́зіць
Transpórtkosten *pl* тра́нспартныя выда́ткі, кошт пераво́зкі, пла́та за право́з
Transpórtmittel *n* -s, - тра́нспартны [пераво́зачны] сро́дак
Transpórtschiff *n* -s, -e тра́нспартнае су́дна, тра́нспарт
Transpórtwesen *n* -s тра́нспартная спра́ва
transzendént *a філас.* трансцэндэ́нтны
Transvestít [-v-] *m* -en, -en *псіхал., мед.* трансвесты́т
Trapéz *n* -es, -e *матэм., спарт.* трапе́цыя
trapézförmig *a* у фо́рме трапе́цыі
trapp: ***~, ~!*** *разм.* ху́тка!; топ-топ!
Tráppe I *f* -, -n *заал.* драфа́
Tráppe II *f* -, -n 1) *дыял.* след нагі́ 2) *марск.* трап
tráppeln *vi* (*s, h*) дро́бна перабіра́ць нага́мі
Trápper *m* -s, - паляўні́чы, ло́ўчы, тра́пер (*у Паўночнай Амерыцы*)
trápsen *vi разм.* мо́цна ту́пацць, ця́жка ступа́ць
Trará *n* -s *разм.* шум, вэ́рхал
Trásse *f* -, -n тра́са
trassíeren *vt* 1) трасі́раваць, намяча́ць напра́мак (*дарогі*) 2) *камерц.* трасі́раваць, выстаўля́ць вэ́ксаль
trat *impf ад* tréten*
Tratsch *m* -es *разм.* балбатня́; ***Klatsch und*** ~ плёткі
trátschen [trätschen] **1.** *vt, vi разм.* балбата́ць, плятка́рыць **2.** *vi* хлю́паць **3.** *vimp* ліць (*пра дождж*)
Tráube *f* -, -n 1) гро́нка (*вінаграда, парэчак і г.д.*) 2) *pl* вінагра́д
tráubenartig *a* гронкападо́бны
Tráubenkirsche *f* -, -n *бат.* чаро́мха
Tráubenlese *f* -, -n збор вінагра́ду
Tráuben|most *m* -es, -e, **~saft** *m* -es, -säfte 1) вінагра́дны сок 2) *паэт.* віно́
tráubenweise *a* гро́нкамі
Tráubenzucker *m* -s вінагра́дны цу́кар, глюко́за
tráubig *a* 1) (на смак) як вінагра́д 2) гронкападо́бны
tráuen I 1. *vi* (*D*) ве́рыць, давяра́ць, давяра́цца (*каму-н.*); ***trau, schau wem*** ≅ давяра́й, але́ ве́дай каму́ **2. ~, sich** асме́львацца; рызыкава́ць; ***sich nicht ~ etw. zu tun*** не асме́ліцца [бая́цца] што-н. зрабі́ць
tráuen II *vt* вянча́ць; ***sich ~ lássen**** вянча́цца
Tráuer *f* - 1) сму́так, журбо́та, жаль 2) жало́ба; ~ ***trágen**** насі́ць жало́бу; ~ ***ánlegen*** надзе́ць жало́бу
Tráueranzeige *f* -, -n паведамле́нне пра смерць
Tráuerbirke *f* -, -n ні́цая бяро́за
Tráuerbotschaft *f* -, -en су́мная ве́стка
Tráuerflor *m* -s, -e жало́бная павя́зка; крэп
Tráuerkloß *m* -es, -klöße *разм.* зану́да
Tráuermarsch *m* -es, -märsche жало́бны [пахава́льны] марш
Tráuermusik *f* - пахава́льная му́зыка
tráuern *vi* (*über A, um A*) смуткава́ць, сумава́ць (*па кім-н., па чым-н.*)

Tráuerrede *f* -, -n надмагільная прамова
Tráuerspiel *n* -s, -e трагедыя
Tráuerweide *f* -, -n ніцая вярба
Tráuerzug *m* -es, -züge пахавальная працэсія
Tráufe *f* -, -n вадасцёкавы жолаб; ◊ ***vom Régen in die ~ kómmen**** папасці з агню ды ў полымя
träufeln **1.** *vt* капаць, накапаць **2.** *vi* капаць
tráulich *a* утульны; інтымны, шчыры; ***im ~en Kréise*** у інтымным асяроддзі
Traum *m* -(e)s, Träume 1) сон; ***éinen ~ háben*** бачыць сон; ***wáche Träume*** сон наяве; ***aus dem ~ erwáchen*** прачнуцца ад сну; ***das wäre mir doch nicht im ~e éingefallen*** мне гэта і ў сне не снілася б; ***ich dénke nicht im ~ darán!, das fällt mir nicht im ~e ein!*** я аб гэтым і не думаю!; ***der ~ ist éingetroffen*** *жарт.* сон спраўдзіўся 2) мара, мроя, летуценне; ***léere Träume*** пустыя мары ◊ ***Träume sind Schäume*** мроі [мары] разыдуцца як хмары; ***der ~ ist aus!*** канец марам!; з марамі пакончана!
Tráuma *n* -s, -men *i* -ta траўма, рана, пашкоджанне
traumátisch *a* траўматычны
Tráumbild *n* -es, -er сон; галюцынацыя, мроя
träumen **1.** *vi* (*von D*) 1) бачыць у сне; (пры)сніць; ***ich träumte [mir träumte] von dir*** ты мне (пры)сніўся; ***träume süß!*** спі смачна! 2) марыць, мроіць (*пра што-н.*) **2.:** ***éinen Traum ~*** бачыць сон; ***das hätte er sich nicht ~ lássen*** гэта яму і не марылася [у сне не снілася]; ***das soll er sich ja nicht ~ lássen!*** няхай ён і не марыць аб гэтым!
Träumer *m* -s, - летуценнік
Träumeréi *f* -, -en мары, летуценні
träumerisch *a* летуценны
tráumhaft *a* казачны, чароўны
tráumversunken *a* ва ўладзе мар(аў)
Tráumwelt *f* -, -en свет фантазіі
Tráumzustand *m* -(e)s, -stände 1) сон (*стан чалавека*) 2) *мед.* самнамбулізм
tráurig *a* сумны, тужлівы, журботны; ~ ***sein (über A)*** смуткаваць, журыцца (*аб кім-н., чым-н.*); ***das ist ~ áber wahr*** гэта сумна, але факт 2) шкада
Tráurigkeit *f* - смутак, сум, журбота
Tráuring *m* -es, -e заручальны пярсцёнак
Tráuschein *m* -s, -e пасведчанне аб шлюбе
traut *a* 1) дарагі, мілы, любы 2) утульны і інтымны
Tráute *f* - *разм.* адвага, мужнасць, рашучасць, упэўненасць
Tráuung *f* -, -en вянчанне; шлюб
Tráuzeuge *m* -n, -n сведка (*пры шлюбе*)
Traverse [-ˈvɛr-] *f* -, -n *буд.* траверс, папярэчына
Travestíe [-v-] *f* -, -í¦en *лінгв.* травесці (*від пародыі*)
Trawler [ˈtrɔːlər] *m* -s, - *марск.* траўлер
Tréber *pl* макуха (*вінаграду і г.д.*)
Treck *m* -s, -s абоз, калона
Trécker *m* -s, - буксір, цягач
Treff *m* -s, -s 1) месца сустрэчы [спаткання] 2) удар (*па чым-н.*) 3) трапнае слова
tréffen* **1.** *vt* 1) пападаць, трапляць (*у мэту, у цэль*); ***das Ziel ~*** трапіць у цэль; ***vom Blitz getróffen*** забіты [паражоны] маланкай; ***den ríchtigen Ton ~*** папасці ў тон; ***sich getróffen fühlen*** адчуваць сябе зняважаным [абражаным] 2) напаткаць, здарыцца (*пра няшчасце*); ***ein Únglück traf ihn*** яго напаткала [спасцігла] няшчасце 3) сустракаць, спаткаць 4) датыкацца (*каго-н.*), закранаць (*каго-н.*); адносіцца, ставіцца (*да каго-н., чаго-н.*); тычыцца, датычыцца (*каго-н., чаго-н.*); ***die Bemérkung trifft ihn*** заўвага тычыцца яго; ***wen trifft die Schuld?*** хто вінаваты? 5): ***das Bild ist gut getróffen*** фатаграфія вельмі ўдалая ◊ ***den Nágel auf den Kopf*** ~ ≅ трапіць у кропку; ***éine Entschéidung ~*** прымаць рашэнне; ***ein Ábkommen ~*** заключаць пагадненне **2.** *vi* (*auf A*) натыкацца; (раптоўна) напаткаць **3. ~, sich** 1) сустракацца; ***wóllen wir uns héute ~*** сустрэнемся сёння 2) здарацца, надарацца; ***es***

traf sich so, dass… зда́рылася так, што…

Tréffen *n* -s, - 1) папада́нне 2) сустрэ́ча, спатка́нне, злёт 3) *спарт.* сустрэ́ча; ***ein ~ áustragen**** праве́сці сустрэ́чу 4) суты́чка, бой; ***wenn's zum ~ kommt*** у кра́йнім вы́падку

tréffend *a* тра́пны, слу́шны, яскра́вы; ***ein ~er Witz*** тра́пны [дасці́пны] жарт; ***éine ~e Bemérkung*** слу́шная заўва́га

Tréffer *m* -s, - 1) папада́нне; прабо́іна; *спарт.* гол; ***éinen ~ erzíelen*** забі́ць гол; ***éinen ~ éinstecken*** прапусці́ць гол 2) вы́йгрыш; уда́ча

trécflich *a* цудо́ўны, выда́тны, надзвыча́йны

Tréffpunkt *m* -es, -e 1) збо́рны пункт, я́ўка, ме́сца сустрэ́чы [спатка́ння] 2) *вайск.* кро́пка папада́ння (*пры стральбе*)

Tréffschuss *m* -es, -schüsse тра́пны стрэл [вы́страл]

tréffsicher *a* тра́пны, дакла́дны

Tréffsicherheit *f* - тра́пнасць (*у стральбе*)

Tréibachse *f* -, -n *тэх.* вяду́чая вось

Tréibbeet *n* -(e)s, -e *с.-г.* парні́к

Tréibeis *n* -es дрэ́йфавы лёд, веснавы́ лёд, кры́гі

tréiben* **I** *vt* 1) гнаць; ***j-n aus dem Haus ~*** выганя́ць каго́-н. з до́му; ***vor sich (D) her ~*** гнаць пе́рад сабо́й 2) падганя́ць (*тс. перан.*); ***j-n zur Éile ~*** падганя́ць каго́-н. 3) заганя́ць (*жывёлу ў хлеў*) 4) забіва́ць (*цвік і г.д.*) 5) пуска́ць (*парасткі*) 6) займа́цца (*рамяством, спортам і г.д.*); ***was ~ Sie?*** што Вы ро́біце [чым займа́ецеся]? 7) выганя́ць (*з дому, краіны*) 8): ***Spaß ~*** забаўля́цца, жартава́ць; ***etw. zu weit [arg] ~*** захо́дзіць зана́дта далёка, пераступа́ць уся́кія ме́жы

tréiben* **II** *vi* (*s, h*) 1) адно́сіць (*ветрам*); *марск.* дрэйфава́ць; ***im Strom ~*** плыць па цячэ́нні (*тс. перан.*) 2) усхо́дзіць, распуска́цца (*пра расліны*); ***die Saat fängt an zu ~*** пасе́вы зазеляне́лі 3) хадзі́ць (*пра дрожджы*) ◊ ***wie man's treibt, so geht's*** ≅ што пасе́еш, то́е і пажне́ш

Tréiben *n* -s паво́дзіны; учы́нкі; дзе́янні; ***das Lében und ~*** *разм.* жыццё-быццё; ***sein Tun und ~*** усе́ яго́ паво́дзіны [учы́нкі]; ***das sónntägliche ~ in den Stráßen*** свято́чнае ажыўле́нне на ву́ліцах

Tréiber I *m* -s, - *паляўн.* заго́ншчык

Tréiber II *m* -s, - *камп.* прагра́ма-дра́йвер

Tréibhaus *n* -es, -häuser цяплі́ца, парні́к

Tréibholz *n* -es сплаўны́ лес

Tréibkraft *f* -, -kräfte *фіз., тэх.* ру́хальная сі́ла

Tréibmine *f* -, -n плыву́чая мі́на

Tréibriemen *m* -s, - *тэх.* прывадны́ пас [рэ́мень]

Tréibstoff *m* -(e)s, -e па́ліва, гару́чае

Tréibwerk *n* -(e)s, -e *тэх.* перада́тачны механі́зм

tréideln *vt* бурла́чыць

Tréidler *m* -s, - бурла́к

Tréma *n* -s, -s *i* -ta *лінгв.* трэ́ма

Trémolo *n* -s *i* -moli *муз.* трэ́мала

Trend *m* -s, -s кіру́нак [напра́мак] развіцця́, тэндэ́нцыя

trénnbar *a* аддзяля́льны, падзе́льны

Trénnbarkeit *f* - аддзяля́льнасць, падзе́льнасць, дзялі́масць

trénnen **1.** *vt* 1) аддзяля́ць, паро́ць, распо́рваць 2) раздзяля́ць, раз'ядно́ўваць; ***éine Éhe ~*** дава́ць разво́д му́жу і жо́нцы 3) раздзяля́ць, адро́зніваць **2. ~, sich** (*von D*) расстава́цца, развіта́цца (*з кім-н.*)

Trénnschärfe *f* - *радыё* выбіра́льнасць, вастрыня́ настро́йкі

Trénnung *f* -, -en 1) аддзяле́нне 2) разлу́ка, ро́стань, расстава́нне; растыко́ўка

Trénnungsgeld *n* -(e)s, -er пад'ёмныя (гро́шы)

Trénnungslini¦e *f* -, -n дэмаркацы́йная лі́нія

Trénnungsstrich *m* -(e)s, -e злучо́к, дэфі́с

Trénnwand *f* -, -wände перагаро́дка

Trénse *f* -, -n *спец.* трэ́нзель

trepaníeren *vt мед.* трэпанава́ць

treppáb *a* уні́з па ле́свіцы (*па сходах*)

treppáuf *a* уве́рх па ле́свіцы (*па сходах*)

Tréppe *f* -, -n ле́свіца, схо́ды; ***zwei ~n hoch*** на трэ́цім паве́рсе; ***die ~ hináufsteigen**** падыма́цца па ле́свіцы

Tréppenabsatz *m* -es, -sätze ле́свічная

пляцо́ўка

Tréppengeländer *n* -s, - парэ́нчы, по́ручні (*сходаў*)

Tréppenhaus *n* -es, -häuser ле́свічная кле́тка

Tréppenwitz *m* -es, -e *разм.* запо́зны жарт

Trésen *m* -s, - *дыял.* прыла́вак

Tresór *m* -s, -e сейф, незгара́льная ша́фа

Trésse *f* -, -n галу́н; ***er hat die ~n*** яго́ ўзвялі́ ў афіцэ́ры

Tréster *pl гл.* Tréber

tréten* **1.** *vi* (s) 1) ступа́ць, наступі́ць; ***bítte ~ Sie näher!*** калі́ ла́ска, падыдзі́це бліжэ́й!; ***ins Haus ~*** увайсці́ ў дом; ***zur Séite ~*** адыйсці́ ўбок; ***an den Tisch ~*** падысці́ да стала́ 2) выступа́ць; вытырка́цца; выхо́дзіць; ***der Schweiß trat ihm auf die Stirn*** пот вы́ступіў у яго́ на лбе́ 3) (*auf A*) наступа́ць (*на што-н.*) 4) пераступа́ць; кро́чыць; ***von éinem Fuß auf den ánderen ~*** пераступа́ць з адно́й нагі́ на другу́ю 5) з’яві́цца, паяві́цца; ***j-m únter die Áugen ~*** пака́звацца каму́-н. на во́чы; ***vor j-n ~*** стаць [паўста́ць] пе́рад кім-н. 6) *абазначае дзеянне, на характар якога ўказвае назоўнік*: ***in Aktión ~*** пача́ць дзе́йнічаць; ***in den Streik ~*** пача́ць забасто́ўку [страйк]; ***in Erschéinung [zutáge, zu Táge] ~*** вы́явіцца; паказа́цца; ***mit j-m in Verbíndung ~*** звяза́цца з кім-н.; ***er trat in sein zwánzigstes Lébensjahr*** яму́ пайшо́ў двадца́ты год **2.** *vt* націска́ць наго́й; тапта́ць; наступа́ць; ***etw. in Stücke ~*** расці́снуць, растапта́ць што-н.; ***sich (D) éinen Dorn in den Fuß ~*** наступі́ць на калю́чку, застрамі́ць нагу́ (калю́чкай); ***den Takt ~*** адбіва́ць наго́й такт

Trétkurbel *f* -, -n нажны́ [педа́льны] рыча́г

Trétmühle *f*: ***aus der ~ heráuswollen**** *аддз. разм.* хаце́ць вы́рвацца са штодзённай мітусні́ [з уці́ску]

Trétrad *n* -(e)s, -räder *тэх.* шасцярня́ з педа́лямі, хадаво́е ко́ла

treu *a* 1) ве́рны, адда́ны 2) надзе́йны; ***zu ~en Händen*** у надзе́йныя ру́кі 3) такла́дны; ***~e Übersétzung*** дакла́дны перакла́д

Tréubruch *m* -(e)s, -brüche верало́мства, здра́да; ***~ begéhen**** абыхо́дзіцца верало́мна, здра́дзіць

tréubrüchig *a* верало́мны, здра́дніцкі

Tréue *f* - ве́рнасць, адда́насць; ***etw. auf Treu und Gláuben hínnehmen**** браць [прыма́ць] што-н. на ве́ру; ***die ~ hálten**** застава́цца ве́рным; ***~ schwören**** прысяга́ць на ве́рнасць; ***~ bréchen**** пару-ша́ць ве́рнасць

Tréueid *m* -(e)s, - кля́тва [прыся́га] у ве́рнасці; ***den ~ léisten*** прысяга́ць на ве́рнасць

Tréueprämi¦e *f* -, -i¦en надба́ўка да зарпла́ты за вы́слугу гадо́ў

treu ergében *a* ве́рны, адда́ны

treu gesínnt *a* ве́рны; (добра)надзе́йны

Tréuhänder *m* -s, - 1) *юрыд.* выкана́ўца завяшча́ння, апяку́н 2) кіраўні́к (*секвестраванага прадпрыемства*), даве́раная асо́ба, пасрэ́днік

tréuherzig *a* шчы́ры, адкры́ты; ***~e Áugen*** адкры́тыя [даве́рлівыя] во́чы

Tréuherzigkeit *f* - чыстасардэ́чнасць, шчы́расць, адкры́тасць

tréulich *adv* ве́рна, чэ́сна; дакла́дна; *гл.* treu

tréulos *a* верало́мны, няве́рны, здра́длівы

Tréulosigkeit *f* - здра́да, верало́мства

Tríangel *m, n* -s, - трыку́тнік (*у розн. знач.*)

triangulär *a* трохвуго́льны

Tribún *m* -s *i* -en, -e *i* -en *гіст.* трыбу́н

Tribunál *n* -s, -e трыбуна́л

Tribüne *f* -, -n трыбу́на, мо́ўніца

Tribút *m* -(e)s, -e *гіст.* дані́на; ***den ~ záhlen*** адда́ць дані́ну, адда́ць нале́жнае

tribútpflichtig *a* які́ пла́ціць дані́ну

Trichíne *f* -, -n *заал.* трыхі́на

trichinös *a заал., мед.* трыхіно́зны, трыхінелёзны

Tríchter *m* -s, - 1) ле́йка 2) варо́нка (*ад выбуху*) 3) кра́тэр (*вулкана*)

tríchterförmig *a* лейкападо́бны

Trick *m* -s, -e *i* -s фо́кус, трук, хі́трасць; ***hínter j-s ~ kómmen**** разгада́ць чыю́-н.

хі́трасць [чый-н. трук]
Tríckfilm *m* -es, -e мультыплікацы́йны фі́льм, мультфі́льм
trícksen *vt разм.* абыгра́ць сапе́рніка з дапамо́гай фі́нта (*у футболе*)
trieb *impf ад* tréiben*
Trieb I *m* -(e)s, -e (*zu D*) схі́льнасць, ця́га (*да чаго-н.*) 2) *тэх.* перада́ча, перада́тачны механі́зм 3) пары́ў, натхне́нне
Trieb II *m* -(e)s, -e *бат.* па́растак
Tríebachse *f* -, -n вяду́чая вось
Tríebfeder *f* -, -n *тэх.* спружы́на
tríebhaft *a* інстынкты́ўны, машына́льны
Tríebkraft *f* - *тэх., фіз.* ру́хальная сі́ла
Tríebrad *n* -(e)s, -räder махаво́е ко́ла
Tríebstoff *m* -(e)s, -e *гл.* Tréibstoff
Tríebwagen *m* -s, - мато́рны ваго́н
Tríebwerk *n* -es, -e *тэх.* прывадны́ механі́зм
tríefäugig *a* са слязлі́вымі [слязі́стымі] вача́мі
tríefen* *vi* (s) 1) ка́паць, струме́ніцца 2) (*h*) быць зусі́м мо́крым; ***vor Nässe*** ~ прамо́кнуць наскро́зь; ***séine Hände*** ~ ***von Blut*** яго́ ру́кі ў крыві́
tríefend *a* 1) мо́кры наскро́зь 2) слязі́сты, гнаі́сты
tríezen *vt разм.* дражні́ць, му́чыць, надаку́чваць
Trift *f* -, -en 1) па́ша, вы́ган 2) *марск.* дрэйф
tríftig *a* абгрунтава́ны, пераканаўчы; ***~er Grund*** пава́жная [ува́жлівая] прычы́на
Trigonometríe *f* - *матэм.* трыганаме́трыя
trigonométrisch *a матэм.* трыганаметры́чны
Trikolóre *f* -, -n трыкалёр, трохко́лерны сцяг
Trikot [-ˈko: *i* ˈtriko] *m, n* -s, -s трыко́, трыката́ж
Trikotage [-ˈta:ʒə] *f* -, -n *часцей pl* трыката́ж
Trikothemd [-ˈko:hɛmt] *n* -es, -en ма́йка
Tríller *m* -s, - трэль
tríllern 1) *vi* пуска́ць трэль, выво́дзіць по́шчак 2) (гу́чна) напява́ць (*без слоў*)
Tríllerpfeife *f* -, -n пранí́злівы свісто́к
Trillión *f* -, -en трыльён
Trilogíe *f* -, -gí¦en трыло́гія
trímmen 1. *vt* 1) размяшча́ць груз (*на судне*) 2) *ав.* выраўно́ўваць; збаланслава́ць 3) *радыё* настро́йваць 4) стры́гчы (*сабаку*) **2. ~, sich** займа́цца лячэ́бна-аздараўле́нчай гімна́стыкай (*на снарадах*)
Trímmer *m* -s, - *марск.* памо́чнік качага́ра
Tríne *f* -, -n : ***dúmme ~*** *груб.* дурна́я ба́ба
trínkbar *a* прыда́тны для пі́цця́, пітны́
Trínkbecher *m* -s, - ке́ліх
trínken* *vt* 1) піць; ***sich satt*** ~ напі́цца, наталі́ць сма́гу 2) піць, выпіва́ць; ***auf j-s Gesúndheit [Wohl]*** ~ вы́піць за чыё-н. здаро́ўе; ***éinen über den Durst*** ~ хапяну́ць лі́шняга, упі́цца; ***sich um den Verstánd*** ~ напі́цца да стра́ты свядо́масці
Trínker *m* -s, - п'я́ніца
trínkfest *a* які́ не п'яне́е
Trínkgelage *n* -s, - вы́піўка, папо́йка
Trínkgeld *n* -(e)s, -er гро́шы «на чай», чаявы́я
Trínklied *n* -(e)s, -er засто́льная пе́сня
Trínkspruch *m* -s, -sprüche тост, здра́віца
Trínkwasser *n* -s пітна́я вада́
trinómisch *a матэм.* трохчле́нны
Trío *n* -s, -s *муз.* тры́о
Trióde *f* -, -n *фіз.* трыёд
Trióle *f* -, -n *муз.* трыёль
Trip *m* -s, -s пае́здка, (каро́ткая) вандро́ўка
tríppeln *vi* (*h, s*) дро́бненька ту́паць [хадзі́ць], перабіра́ць нага́мі
Trípper *m* -s, - *мед.* тры́пер
Tríptychon *n* -s, -tychen *i* -tycha *лiт.* тры́пціх
trist *a* журбо́тны, су́мны
Tritt *m* -(e)s, -e 1) крок; шаг; ***im ~ marsch!*** ша́гам (у нагу́) марш!; ***éinen fálschen ~ tun**** спатыкну́цца (*тс. пеpан.*) 2) пахо́дка 3) ***j-m éinen ~ gében* [versétzen]*** даць каму́-н. штурхяля́; ***auf Schritt und ~*** на ко́жным кро́ку, паўсю́дна 4) *гл.* Tríttbrett
Tríttbrett *n* -(e)s, -er падно́жка, прысту́пка
Triúmph *m* -s, -e трыу́мф, сла́ва

triumphál *a* трыумфáльны, перамóжны, слáўны
Triúmphbogen *m* -s, - *i* -bögen трыумфáльная áрка
triumhíeren *vi* святкавáць (перамóгу), трыумфавáць
Triúmphsäule *f* -, -n трыумфáльная калóна
Triúmphzug *m* -(e)s, -züge трыумфáльнае шэ́сце
trivalént [-v-] *a хім.* трохвалéнтны
triviál [-vi-] *a* трывія́льны, пóшлы
Trochä¦us *m* -, -chä¦en *літ.* трахéй
trócken *a* сухí; ***das Hemd ist schon ~*** сарóчка ўжо вы́сахла [сухáя]; ***das ~e Land*** сýша; ***die Kéhle ist mir ganz ~*** у мянé ў гóрле перасóхла 2) сухí (*пра чалавека, словы і. г.д.*) ◊ ***auf dem Tróckenen sein [sítzen*]*** *разм.* сядзéць на мялí [без грóшай]; ***im Tróckenen sein*** быць у бяспéцы ◊ ***wer im Tróckenen sitzt, lacht über den Régen*** ≅ сы́ты галóднаму не спачувáе; ***er ist noch nicht ~ hínter den Óhren*** ≅ у ягó яшчэ́ малакó на губáх не вы́сахла
Tróckenanlage *f* -, -n *тэх.* сушы́льная ўстанóўка
Tróckenheit *f* - сýхасць
Tróckenkammer *f* -, -n сушы́льная кáмера
tróckenlegen *vt аддз.* асýшваць; ***ein Kind ~*** пераспавівáць дзіця́
Tróckenobst *n* -es сýшаная садавінá
Tróckenpflaumen *pl* чарнаслíў
Tróckenplatz *m* -es, -plätze сушы́льня
Tróckenrasierer *m* -s, - электрабры́тва
tróckenreiben*, sich *аддз.* вы́церціся нáсуха
Tróckenwind *m* -(e)s, -e сухавéй
trócknen 1. *vt* сушы́ць, асýшваць; вя́ліць (*садавіну*); ***die Hände ~*** выцірáць рýкі **2.** *vi* (s) сóхнуць, высыхáць **3. ~, sich** сушы́цца
Tróddel *f* -, -n кутáс, цямля́к
Trödel *m* -s рыззё, стары́зна
Trödeléi *f* -, -en *разм. пагардл.* марýднае завіхáнне, марýдная прáца
Trödelmarkt *m* -(e)s, -märkte таўкýчка
trödeln *vi* 1) гандлявáць стары́знай 2) *разм.* марýдзіць, цягнýць (*з чым-н.*)
Trödler *m* -s, - 1) стары́знік 2) *разм.* марýдлівы чалавéк
troff *impf ад* tríefen*
trog *impf ад* trügen*
Trog *m* -(e)s, Tröge начóўкі, нóчвы; кары́та
Troglodýt *m* -en, -en траглады́т, пячóрны чалавéк
Tróika *f* -, -s трóйка (кóней)
Troll *m* -(e)s, -e *міф.* троль, гном (*горны дух у нямецкай міфалогіі*)
tróllen 1. *vi* (s) дрóбненька тýпаць [хадзíць], перабірáць нагáмі **2. ~, sich** *разм.* выбірáцца, ісцí (пакрыўджаным); уцякáць
Trolleybus ['trɔli-] *m* -ses, -se тралéйбус
Trómbe *f* -, -n тромб; смерч
Trombóne *f* -, -n *муз.* трамбóн
Trómmel *f* -, -n 1) барабáн, бýбен; ***die ~ rühren [schlágen*]*** біць у барабáн [у бýбен], барабáніць; ***die gróße ~ für etw. (A) rühren*** *разм.* усчáць вялíкую шумíху на кары́сць чагó-н. 2) *тэх.* барабáн 3) *вайск.* ды́скавы магазíн, барабáн
Trómmelfell *n* -(e)s, -e 1) скýра на барабáне 2) *анат.* барабáнная перапóнка [мембрáна]
Trómmelfeuer *n* -s, - *вайск.* урагáнны агóнь
trómmeln 1. *vi* біць у барабáн; барабáніць (*тс. перан.*) **2.** *vt* барабáніць, адбівáць (*марш*); ***j-n aus dem Schlaf ~*** разбудзíць кагó-н. шýмам
Trómmelschlag *m* -s, -schläge біццё барабáна(ў)
Trómmelschläger *m* -s, - барабáншчык
Trómmelschlägel *m* -s, - барабáнная пáлачка
Trómmelwirbel *m* -s, - барабáнны пóшчак
Trómmler *m* -s, - барабáншчык
Trompéte *f* -, -n трубá; ***die ~ blásen**** трубíць ◊ ***mit Páuken und ~en*** з вялíкім шýмам
trompéten 1. *vt* 1) (пра)трубíць; ***j-n wach***

~ разбудзíць кагó-н. 2) *перан.* трубíць (*аб чым-н.*); разнóсіць (*чутку, пагалоску*) **2.** *vi* 1) трубíць, іграць на трубé 2) *жарт.* гýчна смаркáцца

Trompéter *m* -s, - трубáч

Trópe *f* -, -n *літ.* вóбразны [фігурáльны] вы́раз, троп

Trópen *pl геагр.* трóпікі

Trópenfieber *n* -s трапíчная ліхамáнка

Trópenhitze *f* - трапíчная спёка

Trópenkoller *m* -s, - *мед.* трапíчнае шалéнства

Trópenpflanze *f* -, -n трóпікавая раслíна

Tropf *m* -(e)s, Tröpfe *разм.* прасця́к; разявáка

tröpfeln 1. *vimp* накрáпваць (*пра дождж*); ***es tröpfelt*** накрáпвае дождж **2.** *vi* кáпаць **3.** *vt* кáпаць, налівáць [пускáць] па крóплі

trópfen 1. *vi* (*h, s*) кáпаць; ***die Náse tropft*** з нóса цячэ́; ***das Wásser trópfte ihm vom Hut*** у ягó вадá кáпала з капелюшá **2.** *vt* накáпваць (па крóплі)

Trópfen *m* -s, - 1) крóпля, кáпля ◊ ***stéter ~ höhlt den Stein*** ≅ крóпля за крóпляй і кáмень дзяўбé; ***das ist wie ein ~ auf den héißen Stein*** ≅ гэ́та крóпля ў мóры 2) *pl* кáплі (*лякарства*)

trópfenweise *adv* крóплямі

Trópfhöhle *f* -, -n сталакты́тавая пячóра

trópfnass *a* зусíм мóкры

Trópfstein *m* -(e)s, -e сталакты́т

Trophä¦e *f* -, -n трафéй, здабы́ча

trópisch *a* трапíчны

Tross *m* -es, -e 1) *вайск.* абóз 2) свíта

Trósse *f* -, -n трос; лíна, канáт

Trost *m* -es уцéха, рáдасць; ***mit ~ erfüllen, ~ éinflößen*** уцéшыць, суцéшыць; заспакóіць; ***~ spénden [zúsprechen*]*** суцяшáць, заспакóйваць; ***~ schöpfen*** суцéшыцца, заспакóіцца; атрымáць уцéху; ***das geréichte mir zum ~*** гэ́та мянé суцéшыла ◊ ***er ist nicht recht bei ~e*** у ягó не ўсé дóма; ***du bist wohl nicht bei ~e?*** ты з глýзду з'éхаў, ці штó?

tróstbringend *a* суцяшáльны

trösten 1. *vt* суцяшáць, заспакóйваць **2. ~, sich** (*über A*) суцяшáцца (*чым-н.*)

Tröster *m* -s, - суцяшáльнік

tröstlich *a* суцяшáльны, суцéшны

tróstlos *a* 1) несуцéшны; ***er ist ganz ~*** ён у рóспачы [адчáі] 2) бязрáдасны, няўцéшны; безнадзéйны

Tróstlosigkeit *f* - 1) несуцéшнае гóра, рóспач 2) бязрáдаснасць; безнадзéйнасць

Tróstpreis *m* -es, -e суцяшáльны прыз, суцяшáльная прэ́мія

tróstreich *a* суцяшáльны, рáдасны, прыéмны

Tröstung *f* -, -en суцяшэ́нне, супакóйванне

Trott *m* -s, -e рысь (*бег каня*); ***es geht álles den álten ~*** усё ідзé па-старóму

Tróttel *m* -s, - дýрань, дурны́

tróttelhaft *a* дурны́, прыдуркавáты

trótteln, trótten *vi* (*s, h*) бéгчы трушкóм [дрóбнай ры́ссю], трýхаць

Trottoir [-'tua:r] *n* -s, -e *уст.* тратуáр

trotz *prp* (*G,D*) 1) нягле́дзячы на…; насýперак…; ***~ des Régens [dem Régen]*** нягле́дзячы на дождж; ***~ séines Beféhls [séinem Beféhl]*** насýперак ягó загáду; ***~ álledem*** нягле́дзячы ні на штó

Trotz *m* -es упáртасць; ***zum ~*** назлó; ***~ bíeten**** давáць адпóр

trótzdem 1. *cj* (*у складаназалежным сказе*) нягле́дзячы на тóе, штó; хоць; ***er ging fort, ~ es stark régnete*** ён пайшóў, нягле́дзячы на тóе, штó [хоць] ішóў мóцны дождж **2.** *cj* (*у складананезалежным сказе*) нягле́дзячы на гэ́та, ўсё ж; ***es régnete stark, ~ ging er fort*** ішóў мóцны дождж, нягле́дзячы на гэ́та [усё ж] ён пайшóў

trótzen *vi* 1) упáрціцца, наравíцца, натýрыцца; ***mit j-m ~*** дýцца, злавáцца на кагó-н. 2) грэ́баваць, пагарджáць; ***den Gefáhren [dem Tóde] ~*** пагарджáць [грэ́баваць] небяспéкай [смéрцю]

trótzig *a* упáрты, натýрысты, капры́зны

Trótzkopf *m* -(e)s, -köpfe упáрты (чалавéк)

Troubadour [truba'du:r *і* 'tru:badur] *m* -s,

-e *i* -s *гіст*. трубаду́р; пясня́р

trüb [trübe] **1.** *a* 1) (кала)му́тны, з аса́дкам (*пра ваду*); цьмя́ны (*пра святло*); хма́рны, пахму́рны; ~ ***wérden*** пакаламу́ціцца, засмуці́цца; не́ба хму́рыцца 2) су́мны (*пра думкі і г.д.*) **2.** *adv* 1) цьмя́на (*гарэць*) 2) су́мна, марко́тна, журбо́тна ◊ ***im Trüben físchen*** лаві́ць ры́бу ў каламу́тнай вадзе́

Trübe *f* - каламу́ць; аса́дак

Trúbel *m* -s 1) перапало́х, мітусня́, вэ́рхал; ***wir kómmen aus dem ~ nicht heráus*** у нас ве́чная мітусня́ [сумятня́] 2) *перан*. водаваро́т, вір

trüben 1. *vt* 1) муці́ць, каламу́ціць (*ваду*); ***es sieht so aus, als könne er kein Wässerchen ~*** здае́цца ён і вады́ не закаламу́ціць 2) затума́ньваць; азмро́чваць (*радасць*); ***kein Wölkchen trübte den Hímmel*** на не́бе не было́ ні во́блачка **2. ~, sich** затума́ніцца; ***der Hímmel trübte sich*** не́ба захму́рылася

Trübsal *f* -, -e сму́так, марко́та, жаль; ~ ***blásen**** хандры́ць, марко́ціцца, тужы́ць, сумава́ць

trübselig *a* засмучо́ны, марко́тны, журбо́тны, су́мны

Trübsinn *m* -s марко́та, сум, туга́, хандра́; ~ ***blásen* [spínnen*], in ~ verfállen**** *разм*. хандры́ць, засумава́ць, зажуры́цца

trübsinnig *a* тужлі́вы, су́мны, марко́тны

Trübung *f* -, -en зацямне́нне, памутне́нне

Trúchsess *m* -en *i* -es, -en *i* -e *гіст*. сто́льнік

trúdeln *vi разм*. цяга́цца, бадзя́цца, сно́ўдацца

Trüffel *f* -, -n *бат*. тру́фель

trug *impf ад* trágen*

Trug *m* -s падма́н, ашука́нства; ілю́зія

Trúgbild *n* -es, -er 1) пры́від, здань 2) сон, ма́ра; мро́я, летуце́нне

trügen* *vt* падма́нваць, ашу́кваць

trügerisch *a* падма́нлівы, падма́нны

Trúgschluss *m* -es, -schlüsse няслу́шная [няпра́вільная, памылко́вая] высно́ва

Trúgwerk *n* -(e)s, -e падма́н; ілю́зія

Trúhe *f* -, -n ку́фар, скры́ня; *дыял*. труна́

Trümmer *pl* абло́мкі; руі́ны; ***in ~ géhen**** разбі́цца, ру́шыцца; ***in ~ schlágen**** разбіва́ць на дро́бныя кава́лкі; разруша́ць, ператвара́ць у руі́ны; ***die Stadt sank in ~n*** го́рад ператвары́ўся ў руі́ны

Trümmerhaufen *m* -s, - гру́да руі́н(аў)

Trumpf *m* -(e)s, Trümpfe *карт*. ко́зыр; ***den létzten ~ áusspielen*** пусці́ць у ход апо́шні ко́зыр; ***was ist ~?*** што ў нас ко́зыр(ы)?; ***álle Trümpfe in der Hand háben*** мець усе́ ша́нсы [ша́нцы] на по́спех

trúmpfen *vi* 1) *карт*. казыра́ць 2) казыра́ць, хвалі́цца; ***er trumpft auf séine Bezíehungen*** ён хва́ліцца [казыра́е] сваі́мі су́вязямі

Trunk *m* -(e)s, Trünke 1) глыто́к; ***éinen ~ Wásser tun**** вы́піць глыто́к вады́ 2) напо́й, напі́так 3) -(e)s п’я́нства; ***dem ~ ergében sein*** быць п’я́ніцай, п’я́нстваваць

trúnken *a* 1) п’я́ны 2) *перан*. ап’яне́лы; захо́плены, зачарава́ны; ~ ***vor Fréude*** не ў сабе́ ад ра́дасці

Trúnkenbold *m* -s, -e п’я́ніца, п’янто́с

Trúnkenheit *f* - 1) ап’яне́нне 2) захапле́нне, зачарава́нне

Trúnksucht *f* - п’я́нства, запо́й; ***der ~ verfállen**** запі́ць, зап’я́нстваваць

trúnksüchtig *a* які́ п’е (запо́ем)

Trupp *m* -s, -s гру́па, гурт; *вайск*. звяно́, аддзе́л, атра́д, ка́манда

Trúppe *f* -, -n 1) тру́па 2) *вайск*. вайско́вая часць, аддзе́л, атра́д 3) *pl вайск*. во́йскі

Trúppengattung *f* -, -en род во́йскаў

Trúppenparade *f* -, -n вайско́вы пара́д, пара́д во́йскаў

Trúppenschau *f* агля́д во́йскаў

Trúppenteil *m* -(e)s, -e вайско́вая часць

Trúppenübungsplatz *m* -es, -plätze палiго́н

Trúppenverband *m* -(e)s, -bände агульнавайско́вае злучэ́нне

Trúppenverbandplatz *m* -es, -plätze *вайск*. батальённы медыцы́нскі пункт

trúppenweise *a* 1) *вайск*. аддзе́ламі, атра́дамі, падраздзяле́ннямі 2) гру́памі, нато́ўпам

Trust *m* -s, -e *i* -s трэст

Trúthahn *m* -(e)s, -hähne інды́к

Trút|henne *f* -, -n , **~huhn** *n* -(e)s, -hühner інды́чка

Tscháko *m* -s, -s кі́вер, фо́рменная ша́пка

Tschárdasch *m* - *i* -es, -e ча́рдаш (*танец*)

Tschéche *m* -n, -n чэх

tschéchisch *a* чэ́шскі

tschechoslowákisch *a гіст.* чэхаслава́цкі

tschílpen *vi* чыры́каць

tschüs! [tschüss] *int разм.* быва́й!, гаду́й-ся!, да пабачэ́ння!

T-Shirt [ˈtiːʃəːt] *n* -s, -s трыката́жная бавоўня́ная кашу́ля (*з кароткімі рукавамі*)

T-Stahl *m* -(e)s, -Stähle таўро́вая сталь

Túba *f* -, Túben 1) *муз.* ту́ба 2) *анат.* труба́

Túbe *f* -, -n 1) цю́бік 2) *анат.* еўста́хіева труба́ 3) *гл.* Túba

tuberkulös *a* туберкулёзны, сухо́тны

Tuberkulóse *f* -, -n туберкулёз, сухо́ты; ***an ~ erkránken*** захварэ́ць на сухо́ты [туберкулёз]

tuberkulósenkrank *a* хво́ры на туберкулёз [сухо́ты]

Tuch I *n* -(e)s, Tücher 1) ху́стка; хусці́на; касы́нка; ша́лік ◊ ***wie ein rótes ~ auf j-n wírken*** ≅ дзе́йнічаць на каго́-н. ве́льмі зласлі́ва [раздражня́льна] 2) ану́ча

Tuch II *n* -(e)s, -e сукно́; ***ráues*** ~ грубашэ́рснае сукно́; ***gróbes*** ~ драп

túchartig *a* падо́бны на сукно́

Túchballen *m* -s, - цюк сукна́

túchen *a* суко́нны

Túchfühlung *f* - 1) *вайск.* адчува́нне ло́кця 2) це́сная су́вязь, канта́кт; ~ ***miteinánder hálten**** падтры́мліваць це́сную су́вязь адзі́н з адны́м

tüchtig *a* 1) здо́льны, уме́лы, спра́ўны, стара́нны; до́бры; ***er ist in séinem Fach sehr ~*** ён до́бры спецыялі́ст, ён до́бры знато́к сваёй спра́вы 2) мо́цны 3) даво́лі вялі́кі, зна́чны; ***ein ~es Stück Geld*** даво́лі вялі́кая су́ма гро́шай

Tüchtigkeit *f* - спра́ўнасць, дзелавы́я я́касці, здо́льнасці

Túchzeichen *n* -s, - *вайск.* сігна́льнае пало́тнішча

Tücke *f* -, -n кава́рства, падсту́пства; ***List und ~*** падко́пы

túckern *vi* сту́каць (*пра матор*)

tückisch *a* кава́рны, зло́сны, падсту́пны, по́длы; ***auf j-n ~ sein*** *разм.* адчува́ць [мець] тае́мную злосць на каго́-н.; ***ein ~es Pferd*** нараві́сты конь; ***ein ~es Wétter*** кава́рнае надво́р'е

Tueréi *f* -, -en *разм.* прытво́рства; пыхлі́васць

Tuff *m* -s, -e , **~stein** *m* -s, -e *мін.* туф

Tüfteléi *f* -, -en дро́бязнасць; педанты́чнасць

tüftelig *a* 1) карпатлі́вы 2) дро́бязны, педанты́чны

tüfteln *vi разм.* капа́цца ў дро́бязі; мудраге́ліць

Túgend *f* -, -en дабрачы́ннасць, дабрадзе́йства

túgendhaft *a* дабрачы́нны, дабрадзе́йны, прысто́йны

Tüll *m* -s, -e цюль

Tülle *f* -, -n 1) *дыял.* ры́льца (*чайніка*) 2) разе́тка (*падсвечніка*) 3) уту́лка, накане́чнік, наса́дка

Tülpe *f* -, -n 1) *бат.* цюльпа́н 2) ке́ліх

Tülpenzwiebel *f* -, -n цыбу́ліна цюльпа́на

=**tum** *суф. назоўнікаў ніякага роду, утварае:* 1) *назвы стану, паводзін, складу думкі*: Héldentum *n* геро́йства, гераі́зм 2) *назоўнікі са зборным значэннем*: Ménschentum *n* чалаве́цтва

túmmeln 1. *vt* ганя́ць **2. ~, sich** дурэ́ць, сваво́ліць 2) спяша́цца; ***tümmle dich!*** паспяша́йся!

Túmmelplatz *m* -es, -plätze 1) пляцо́ўка для гу́льняў 2) арэ́на, мане́ж

Tümmler *m* -s, - дэльфі́н; марска́я свіння́

Túmor *m* -s, Tumóren *мед.* злая́касная пухлі́на

Tümpel *m* -s, - твань, дрыгва́, стая́чая вада́

Tumúlt *m* -s, -e шум, мітусня́, вэ́рхал

tun* **1.** *vt* 1) рабі́ць, выко́нваць; ***nichts ~*** нічо́га не рабі́ць; ***sein Möglichstes [sein***

Béstes] ~ зрабíць усё магчы́мае; ***geságt – getán!*** ска́зана – зро́блена! 2) зрабíць, даста́віць, прычынíць; ***j-m Böses*** ~ зрабíць каму́-н. зло 3) пакла́сці (*што-н. куды-н.*); ***etw. beiséite*** ~ адкла́сці што-н. убок; ***Salz in die Súppe*** ~ пасалíць суп 4): ***Ábbitte*** ~ прасíць прабачэ́ння; ***Dienst*** ~ дзяжу́рыць; ***séine Pflicht*** ~ выко́нваць свой абавя́зак; ***j-m, éiner Sáche Ábbruch*** ~ шко́дзіць каму́-н., чаму́-н.; ***éiner Sáche (D) Éinhalt*** ~ прыпынíць што-н.; ***Éinblick in etw. (A)*** ~ пазнаёміцца з чым-н. 5): ***zu ~ háben*** быць заня́тым; ***er hat álle Hände (voll) zu*** ~ у яго́ спраў па са́мае го́рла; ***es mit j-m, mit etw. (D) zu ~ háben*** мець спра́ву з кім-н., чым-н.; ***ich hábe damít nichts zu*** ~ я не ма́ю да гэ́тага ніякага дачыне́ння, гэ́та мяне́ не ты́чыцца 6): ***des Gúten zu viel*** ~ перабо́льшваць; ***lésen tut er óhne Brílle*** ён чытáе без акуля́раў **2.** *vi* 1): ***es ist ihm sehr darúm zu*** ~ ён ве́льмі хо́ча…, яму́ гэ́та ве́льмі ва́жна…; ***es ist ihm nicht ums Geld zu*** ~ гро́шы яго́ не цíка́вяць, для яго́ спра́ва не ў грашáх 2): ***böse*** ~ прытвары́цца [прыкíнуцца] сярдзíтым; ***tu nicht so!*** не прыкíдвайся; ***tu nicht so beléidigt*** не разы́грывай з сябé пакры́ўджанага 3): ***es tut mir Leid*** мне шкадá; ***j-m (nichts) recht*** ~ (не) дагадзíць каму́-н.; (не) задаво́ліць чыé-н. патрабава́нні

Tun *n* -s спо́саб дзе́яння, паво́дзіны; ***das ~ und Lássen [Tréiben]*** паво́дзіны, учы́нкі, спо́саб дзе́яння

Tünche *f* -, -n 1) раство́р для пабе́лкі; клеява́я фа́рба 2) (зне́шні) бляск

tünchen *vt* 1) фарбава́ць, бялíць 2) *спарт.* размяча́ць (*поле, пляцоўку*)

Túndra *f* -, -Túndren *геагр.* ту́ндра

Tunéser [Tunési¦er] *m* -s, - тунíсец

tunésisch *a* тунíскі

Túnfisch *m* -(e)s, -e *заал.* ску́мбрыя, туне́ц

Túnichtgut *m* - *i* -s, -e *разм.* ло́дар, гультáй, абібо́к

Túnika *f* -, Túniken тунíка (*вопратка*)

Túnke *f* -, -n со́ус, падлíўка

túnken *vt* мача́ць, акуна́ць

túnlich *a* магчы́мы, патрэ́бны, які́ падыхо́дзіць

túnlichst *adv* калí (гэ́та) магчы́ма, па магчы́масці; ***bítte, ~ noch héute zu schícken*** прашу́ адпра́віць па магчы́масці сёння

Túnnel *m* -s, -s *i* - туне́ль

Túnte *f* -, -n *разм. пагардл.* незачэ́па, ма́мчына дзіцё

Tüpfel *m* -s, -,**Tüpfelchen** *n* -s, - кро́пка; кра́пінка; ***ein Stoff mit Tüpfelchen*** матэ́рыя ў кра́пінку [у гаро́шак]; ***das Tüpfelchen auf «i» sétzen*** пастáвіць кро́пку над «i»

tüpfelig *a* у кра́пінку, у гаро́шак

tüpfeln *vt* пакрыва́ць пля́мкамі [кра́пінкамі]

túpfen *vt* 1) злёгку крана́ць (*што-н.*), дакрана́цца, датыка́цца (*да чаго-н.*) 2) *гл.* tüpfeln

Túpfer *m* -s, - *мед.* тампо́н

Tür *f* -, -en дзве́ры, бра́ма; ***vor der ~ stéhen**** быць [мець адбы́цца] неўзабáве; ***von ~ zu*** ~ з до́ма ў дом; ***j-m die ~ wéisen**** паказа́ць каму́-н. на дзве́ры ◊ ***óffene ~ éinrennen**** ≅ бíцца за пусты́ мех; ***kéhre vor déiner éigenen ~!*** пагляздзí ле́пей на сябé, не лезь у чужы́я спра́вы

Türangel *f* -, -n дзвярна́я заве́са

Túrban *m* -s, -e турба́н, чалма́

Turbíne *f* -, -n *тэх.* турбíна

Túrbogenerator *m* -s, -toren *тэх.* турбагенера́тар

Túrbo-Próp-Flugzeug *n* -s, -e турбавінтавы́ самалёт

turbulént *a* 1) бу́рны, бурлíвы; ***~er Béifall*** бу́рныя апладысме́нты [во́плескі] 2) турбуле́нтны, віхравы́

Turbulénz *f* -, -en 1) вір, вадаваро́т 2) турбуле́нтнасць; завіхрэ́нне, віхравы́ рух 3) хваля́ванне, узбуджэ́нне

Turf *m* -s ска́чкі, ко́нны спорт

Tűrflügel *m* -s, - палавíнка дзвярэ́й

Tűrfüllung *f* -, -en філёнга

türkblau *a* цёмна-сíні

Türke *m* -n, -n тýрак
Türkís *m* -es, -e бірузá
türkisch *a* турэ́цкі
Türklinke *f* -, -n клям́ка, клям́ар (*на дзвярах*)
Turkméne *m* -n, -n туркмéн
turkménisch *a* туркмéнскі
Turm *m* -s, Türme 1) вéжа, званíца 2) *шахм.* турá, ладдзя́
türmen 1. *vt* грувáсціць, нагрувáшчваць **2. ~, sich** грувáсціцца, узвышáцца **3.** *vi* (s) уцякáць, збягáць
túrmhoch 1. *a* вышынёю з вéжу, вéльмі высóкі **2.** *adv* знáчна [нязмéрна] вышэ́й
Túrmspitze *f* -, -n шпіц, шпіль
Túrmspringen *n* -s скачкí з вы́шкі
Túrmuhr *f* -, -en вéжавы гадзíннік
Túrnanzug *m* -(e)s, -anzüge спарты́ўны касцю́м
túrnen *vi* займáцца фізкультурай [гімнастыкай]
Túrnen *n* -s гімнáстыка
Túrner *m* -s, - гімнáст
túrnerisch *a* гімнасты́чны, фізкультýрны
Túrnfest *n* -es, -e фізкультýрнае свя́та
Túrngerät *n* -es, -e гімнасты́чная прылáда, гімнасты́чны снарáд
Túrnhalle *f* -, -n гімнасты́чная зáла
Túrnhemd *n* -es, -en (спарты́ўная) мáйка [футбóлка]
Túrnhose *f* -, -n спарты́ўныя штаны́ [трусы́]
Turníer *n* -s, -e турнíр, спабóрніцтва
Túrnlehrer *m* -s, - выклáдчык фізкультýры [гімнáстыкі]
Túrnplatz *m* -es, -plätze пляцóўка для фізкультýрных практыкавáнняў
Túrnschuhe *pl* спарты́ўныя чаравíкі, кéды, красóўкі
Túrnstunde *f* -, -n урóк гімнáстыкі [фізкультýры]
Túrnübung *f* -, -en гімнасты́чнае практыкавáнне
Túrnus *m* -, -se цыкл
túrnusmäßig *a* цыклíчны
Túrnverein *m* -s, -e гімнасты́чнае тавары́ства
Türpfosten *m* -s, - вушáк
Tűrschlüssel *m* -s, - ключ ад дзвярэ́й
Türschwelle *f* -, -n парóг (*у дзвярах*)
túrteln *vi* буркавáць
Tusch *m* -es, -e *i* -s *муз.* туш; ***j-m éinen ~ blásen**** ≅ дóбра прабрáць кагó-н.
Túsche *f* -, -n туш (*чорнае чарніла*)
túscheln *vi* шаптáцца
túschen *vt* тушавáць
Túte *f* -, -n *разм.* 1) трубá, рог 2) *разм.* нос
Tüte *f* -, -n тóрбачка, мяшэ́чак, пакýначак ◊ ***nicht in die ~*** *разм.* ні ў я́кім рáзе
túten *vt, vi разм.* трубíць; ***auf éinem Horn ~*** трубíць у рог; ***Féuer ~*** падымáць пажáрную трывóгу
Túthorn *n* -(e)s, -hörner трубá, рог
Tüttel *m, n* -s, - крóпка, крóпелька
tütti *adv муз.* тýці, усé рáзам
Tweed [twi:d] *m* -s, -s *i* -e *тэкст.* 1) цвін 2) грýбае сукнó
Twen *m* - *i* -s, -s *часцей pl* малады́я лю́дзі ва ўзрóсце ад 20 да 29 год
Twínset *n, m* -s, -s двóйка (*камплект з шарсцяной кофты і камізэлькі*)
Twist 1. *m* -es, -e *тэкст.* баваўня́нае аснóўнае прáдзіва **2.** *m* -s, -s твіст (*танец*)
Typ I *m* -s, -e *i* -en тып (*у розн. знач.*)
Typ II *m* -s *i* -en *разм.* хлóпец, хлапéц, малады́ чалавéк
Týpe *f* -, -n *паліграф.* літара
týpisch *a* 1) тыпíчны, тыпóвы 2) тыпíчны (*пра вобраз і да т.п.*)
typisíeren *vt* тыпізавáць, прывóдзіць да тыпавы́х узóраў
typhös *a* тыфóзны
Týphus *m* - *мед.* тыф, ты́фус; ***an ~ erkránken*** захварэ́ць на тыф
týpisch *a* тыпóвы
Typografie [Typographíe] *f* - *паліграф.* кнігадрукавáнне; паліграфíчнае выканáнне
typográfisch [typográphisch] *a паліграф.* друкáрскі
Týpus *m* -, Týpen *гл.* Typ I
Tyránn *m* -en, -en тырáн, дэ́спат

U

Ú-Bahn *f* - метрапалітэ́н, метро́, падзе́мная даро́га; ***mit der ~ fáhren**** е́хаць на [у] метро́

übel 1. *a* дрэ́нны, ке́пскі, благі́; ***mir ist ~*** мне мло́сна, мяне́ ну́дзіць; ***~ geláunt*** не ў гумо́ры, не ў (до́брым) настро́і; ***~ gesínnt*** варо́жа настро́ены, злам́ысны; ***~ láunig*** не ў гумо́ры, без настро́ю; ***~ néhmen**** *vt* (*D*) крыўдава́ць, кры́ўдзіцца за што-н. (*на каго-н.*); ***~ ríechend*** смярдзю́чы, смуро́дны; ***~ wóllen*** *vi* (*D*) быць нядобразычлі́вым (*да каго-н.*), жада́ць зла (*каму-н.*); ***~ wóllend*** незычлі́вы **2.** *adv* дрэ́нна, ке́пска; бла́га; ***es steht ~ mit ihm [um ihn]*** яго́ спра́вы дрэ́нныя; ***wohl óder ~*** хо́чаш не хо́чаш

Übel *n* -s, - 1) лі́ха, зло; ***das nótwendige ~*** непазбе́жнае зло; ***j-m ein ~ zúfügen*** зрабі́ць каму́-н. зло; бяда́; ***éinem ~ ábhelfen* [wéhren, stéuern]*** дапамагчы́ ў бядзе́ 2) хваро́ба, не́мач

Übelkeit *f* - мло́снасць, млосць

Übelsein *n* -s 1) недамага́нне, нездаро́ўе 2) мло́снасць

Übelstand *m* -(e)s, -stände недахо́п; беспара́дак, непара́дак; ***éinem ~ ábhelfen**** устараніць недахо́п

Übeltat *f* -, -en злачы́нства

Übeltäter *m* -s, - злачы́нец

übel tun* *vt* (*D*) рабі́ць зло (*каму-н.*)

üben 1. *vt* 1) практыкава́ць 2) *абазначае дзеянне, на характар якога ўказвае назоўнік*: ***Klavíer ~*** (і)гра́ць [практыкава́ць] на рая́лі; ***Gedúld ~*** праяўля́ць цярплі́васць; ***Kritík ~ (an D)*** крытыкава́ць (*каго-н., што-н.*) **2. ~, sich** (*in D*) практыкава́цца (*у чым-н.*); трэніра-ва́ць (*што-н.*)

über 1. *prp* 1) (*A – на пытанне «куды?», D – на пытанне «дзе?»*) над, паве́рх, на; ***die Hände ~ dem Kopf zusámmenschlagen**** заламаць ру́кі над галаво́й; ***éinen Hándschuh ~ die Hand zíehen**** нацягну́ць пальча́тку на руку́ 2) (*A*) це́раз, праз, па; ***~ den Hof géhen**** ісці́ праз двор; ***~ den Kopf stréichen**** гла́дзіць па галаве́; ***~ Berlín nach Léipzig fáhren**** е́хаць це́раз Берлі́н у Ле́йпцыг 3) (*A*) праз (*пэўны час*); ***héute ~ zwei Wóchen*** ро́ўна праз два ты́дні; ***ein Buch ~ Sónntag lésen**** прачыта́ць кні́гу за нядзе́лю; ***~ kurz óder lang*** ра́на ці по́зна 4) (*A*) больш, бо́лей як, звыш; ***er ist ~ zwánzig*** яму́ больш як два́ццаць (гадо́ў); ***das geht ~ séine Kräfte*** гэ́та звыш яго́ сіл 5) (*A*) аб, аба, пра; ***~ éinen Vórfall erzählen*** раска́зваць [апавяда́ць] пра здарэ́нне 6) (*D*) за, над; ***sie sitzt ~ den Büchern*** яна́ сядзі́ць над кні́гамі 7) *пераклад залежыць ад кіравання беларускага дзеяслова*: ***~ den Feind síegen*** перамагчы́ во́рага; ***~ j-n hérfallen**** напа́сці на каго́-н. **2.** *adv* 1) на праця́гу; ***die Nacht ~*** на праця́гу усёй начы́; ***den Wínter ~*** усю́ зіму́ 2): ***das Gewéhr ~!*** *вайск.* на плячо́! (*каманда*) 3): ***das ist mir ~*** гэ́та мне надаку́чыла [абры́дла]; ***j-m ~ sein*** перасяга́ць, перавыша́ць (*каго-н.*); ***er ist mir ~*** ён ве́дае больш за мяне́, ён мяне́ перасягну́ў [перагна́ў]

über= 1. *аддз. дзеясл. прыстаўка, указвае на*: 1) *рух паверх чаго-н.:* überlegen палажы́ць (*звеху чаго-н.*); überspannen абця́гваць зве́рху [паве́рх] (*чаго-н.*) 2) *рух праз [цераз] што-н.*: überfliegen* пералята́ць 3) *перавышэнне былога узроўню*: überfließen* пераліва́цца (*цераз край*) 4) *няпоўнае выкарыстанне*: überlassen* пакіда́ць (*пра запас*), прыхо́ўваць **2.** *неаддз. дзеясл. прыстаўка, указвае на*: 1) *рух паўзверх чаго-н., або цераз, праз што-н.*: überflíegen* праляце́ць (*над чым-н.*), пераляце́ць (*што-н.*); прабе́гчы вачы́ма 2) *распаўсюджанне дзеяння на ўвесь прадмет:* überséhen*

аглядáць, акíдваць пóглядам [пóзіркам] 3) *пропуск, недагляд:* überséhen* прапусціць (*памылку*) 4) *паўтарэнне дзеяння:* überárbeiten* перарабíць 5) *перадачу чаго-н.*: überlássen* уступáць; пакідáць; прадстаўля́ць 6) *празмернасць дзеяння*: übertréiben* перабóльшваць

überall [überáll] *adv* усю́ды, скрозь; ***von*** ~ адусю́ль; ***er kennt sich ~ aus*** ён ва ўсíм дóбра разбірáецца [арыентýецца]

überallher [überallhér] *adv* адусю́ль

überallhin [überallhín] *adv* усю́ды, ва ўсе канцы́, ва ўсíх накірýнках

überáltert *a* 1) занáдта стары́ (*для чаго-н.*) 2) які́ [пераж́ыў] зжыў сябé

Überálterung *f* - *эк.* марáльны знос

Überangebot *n* -(e)s, -e *эк.* перавышэ́нне прапанóвы над пóпытам

ǘberängstlich *a* звыш мéры палахлíвы [баязлíвы]

überánstrengen 1. *vt* ператамля́ць, празмéрна напрýжваць **2. ~, sich** ператамля́цца, празмéрна напрýжвацца

Überánstrengung *f* -, -en перагрýзка, перанапрýжанне; празмéрнае напрýжанне (*сіл*), ператамлéнне

überántworten *vt* (*D*) передавáць, накірóўваць (*каго-н., што-н., каму-н., куды-н.*); ***j-n dem Gericht*** ~ аддавáць пад суд кагó-н.

Überántwortung *f* -, -en передáча, накіравáнне (*an A – каму-н., куды-н.*)

Überanzug *m* -(e)s, -züge ахóўная (рабóчая) вóпратка (*зверху звычайнай вопраткі*)

Überarbeit *f* -, -en звышурóчная рабóта; ~ ***léisten*** працавáць звышурóчна

überarbeiten I *vt* працавáць звышурóчна

überárbeiten II 1. *vt* перарабляць (*што-н. нанава*) **2. ~, sich** ператамля́цца

Überárbeitung *f* - перарóбка, перапрацóўка

Ǘberärmel *m* -s, - нарукáўнік

überaus [überáus] *adv* надзвычáйна, надзвы́чай

überbácken *vt кул.* запякáць

Überbau *m* -(e)s, -e *i* -ten 1) надбудóва (*дома*) 2) -(e)s, -e *філас*. надбудóва

überbeanspruchen *vt* перагружáць, выстаўля́ць занáдта вялíкія патрабавáнні

Überbein *n* -es, -e *мед*. гáнглій

überbekommen* *vt разм*. 1) быць сы́тым па гóрла 2): ***éinen [eins]*** ~ атрымáць кухталя́

überbelichten *vt фота* перат́рымліваць

überbewerten *vt* пераацэ́ньваць, занáдта высóка ацэ́ньваць

Überbewertung *f* - пераацэ́нка

überbíeten* 1. *vt* 1) прапанавáць [давáць] больш высóкую цанý (*чым хто-н.*); ***j-n mit [um] húndert Éuro*** ~ даць на сто éўра бóлей, чым хто-н. 2) перавышáць, перавыкóнваць (*план, норму*); ***éinen Rekórd*** ~ палéпшыць рэкóрд **2.** ~ **sich** перасягнýць самóга сябé

überblǻttern *vt* перагóртваць

überbleiben* *vi* (s) застáцца жывы́м

Überbleibsel *n* - s, - 1) рэ́шта; рэ́шткі 2) перажы́так

Überblick *m* - es, - e 1) від (*über A – на што-н.*) 2) агля́д, рэзюмé, агýльнае ўяўлéнне на што-н.; ***éinen geráfften ~ über etw. (A) gében**** даць сцíслы [карóткі] агля́д чагó-н.; ***es fehlt ihm an*** ~ у ягó вýзкі кругагля́д;

überblícken *vt* 1) аглядáць, азірáць, акíдваць вóкам [пóзіркам] 2) *перан*. аглядáць

überbríngen* *vt* 1) передавáць (*пісьмо, прывітанне*) 2) *разм*. нагавóрваць

Überbrínger *m* -s, - падавéц, прад’яўнíк

überbrǘcken *vt* 1) навóдзіць мост (*цераз што-н.*) 2) пераадóльваць (*перашкоды*)

Überbrǘckung *f* -, -en 1) навядзéнне мóста (*G – цераз што-н.*) 2) пераадóленне (*перашкод*)

überbǘrden *vt* перагружáць (*працай*); празмéрна абцяжáрваць

Überbǘrdung *f* -, -en перагрýзка, абцяжáрванне

überdáchen *vt* крыць дáхам [навéсам]

Überdáchung *f* -, -en дах, страхá, перакры́цце

überdáuern *vt* перажы́ць; вы́чакаць,

дачакáцца
Überdecke *f* -, -en пакрывáла, пóкрыва
überdecken I *vt* накрывáць, засцілáць (*чым-н.*); ***sie hat das Tíschtuch übergedeckt*** янá накры́ла стол абрýсам
überdécken II *vt* накрывáць, акры́ць; *буд. тс*. перакрывáць; ***den Tisch mit Lack ~*** пакры́ць стол лáкам
überdéhnen *vt* 1) занáдта мóцна нацяг-ваць (*напр. струну*) 2) *мед*. пацягнýць (*сухажылле*)
überdénken* *vt* прадýмаць, абдýмаць
überdíes *adv* пры́тым, звыш тагó
überdimensional *a* бóльшых (*чым звычайна*) памéраў; агрóмністы, празмéрны
Überdosis *f* -, -dosen празмéрная дóза
überdréhen *vt* 1) перакрýчваць 2) сарвáць разьбý [нарэ́зку] (*вінта, шрубы*)
Überdruck *m* -(e)s, -drücke *тэх., фіз.* залíшні ціск; ціск звыш атмасфéрнага
Überdruss *m* -es нудá, сум, пéрасыць; ~ ***errégen*** (на)дакучáць
ű́berdrüssig: ~ *wérden (G)* дакучáць,назаляць; ***ich bin déssen ~*** мне гэ́та абры́дла [надакýчыла]
überdurchschnittlich *a* незвычáйны; выдáтны
überéck: *adv* 1) па дыяганáлі, папярóк, наўскóс 2) абы-я́к, у беспарáдку; ***etw. ~ stéllen*** пастáвіць што-н. абы-я́к [у беспарáдку]
Übereifer *m* -s празмéрная старáннасць, празмéрная рýпнасць
übereifrig *a* занáдта руплíвы, занáдта старáнны
Überéignung *f* -, -en перадáча ва ўлáснасць
überéilen 1. *vt* рабíць што-н. неабдýмана **2. ~, sich** 1) (*mit, in D*) занáдта спяшáцца; дзéйнічаць неабдýмана [неразвáжліва] (*з чым-н., у чым-н.*); ***óhne sich zu ~*** не спяшáючыся 2) дзéйнічаць неразвáжліва [неабдýмана]
überéilt *a* неабдýманы, няўзвáжаны
Überéilung *f* -, -en 1) паспéшлівасць 2) неразвáжлівасць, неабдýманасць
überéin *adv* заадно́, у згóдзе між сабóю
übereinánder *pron rez* 1) адзíн над адны́м 2) адзíн на аднагó
überéinkommen* *vi* (s) (*über A*) узгадніць (*што-н.*), дамóвіцца (*аб чым-н.*); ***wir sind darüber überéingekommen*** мы дамóвіліся аб гэ́тым
Überéin|kommen *n* -s, -, **~kunft** *f* -, -künfte пагаднéнне, дамóўленасць; ***mit j-m éine Überéinkunft [ein Überéinkommen] tréffen**** дамóвіцца з кім-н., прыйсці да пагаднéння з кім-н.
überéinstimmen *vi* (*mit D*) 1) супадáць (*з чыім-н. меркаваннем і да т.п.*) 2) адпавядáць; ***Náchfrage und Ángebot stímmen überéin*** пóпыт адпавядáе прапанóве 3) пагаджáцца, быць у згóдзе; ***ich stímme mit ihm überéin*** я пóўнасцю згóдзен з ім
überéinstimmend *a* згóдны, аднадýшны
Überéinstimmung *f* -, -en 1) пагаднéнне, згóда; ***éine béiderseitige ~ herbéiführen*** дасягнýць узаéмнага [двухбакóвага] пагаднéння 2) адпавéднасць; ***in ~ mit etw. (D)*** у адпавéднасці з чым-н.; ***in ~ hándeln*** дзéйнічаць узгóднена; ***etw. mit etw. (D) in ~ bríngen**** узгадніць што-н. з чым-н., прывéсці што-н. у адпавéднасць з чым-н.
überéintreffen* *vi* (s) (*mit D*) супадáць (*з чым-н.*); ***únsere Ánsichten tréffen überéin*** нáшы меркавáнні [дýмкі] супадáюць
überempfindlich *a* празмéрна ўрáжлівы
ű́bererfüllen *неаддз.* (*аддз. толькі ў inf з zu*) *vt* перавыкóнваць
Ű́bererfüllung *f* -, -en перавыканáнне
überéssen*, sich (*an, mit D*) аб’ядáцца (*чым-н.*), сапсавáць сабé стрáўнік (*чым-н.*)
überetatmäßig [-ˈeta:mɛ:-] *a* пазаштáтны, звышбюджэ́тны
überfahren* I 1. *vi* (s) пераязджáць (*на другі бераг*) **2.** *vt* перавóзіць, перапраўляць (*на другі бераг і г.д.*)
überfáhren* II *vt* 1) пераéхаць (*каго-н.*), наéхаць (*на каго-н., на што-н.*); праéхаць (*забаронены знак*) 2) *груб*. наду-

ры́ць, абдуры́ць (*каго-н.*)

Überfahrt *f* -, -en 1) пераéзд 2) перапрáва (*цераз раку і г.д.*)

Überfall *m* -(e)s, -fälle напáд, налёт

überfallen* **I** *vi* (s) пáдаць на другí бок

überfállen* **II** *vt* 1) нападáць (*на каго-н.*), атакавáць (*каго-н.*) 2) заспéць (*знянацку*) 3) нечакáна з'яві́цца (*напр. пра гасцей*)

Überfallhose *f* -, -n спарты́ўныя [лы́жныя] штаны́

ű̈berfällig *a* 1) які́ спазні́ўся (*самалёт і г.д.*) 2) пратэрмінавáны

Überfallkommando *n* -s, -s выязнáя паліцэ́йская камáнда, аператы́ўная грýпа

ű̈berfärben **I** **1.** *vt* накладáць слой фáрбы (*на што-н.*); **2.** *vi* бля́кнуць, ліня́ць

überfä́rben **II** *vt* перафарбóўваць

überfléchten *vt* аплятáць

überflíegen* *vt* 1) пралятáць (*над чым-н.*), пералятáць (*што-н.*) 2) прабягáць вачы́ма 3): ***ein zártes Rot überflóg íhre Wángen*** яé твар пакры́ўся прыéмнай чы́рванню [румя́нцам], янá пачырванéла [загарэ́лася]

überfließen* **I** *vi* (s) пераліва́цца (*цераз край*); ***von Lob*** ~ сы́паць пахвалáмі; ***von Gemüt*** ~ расчýліцца; ***die Ánschauungen flíeßen ineinánder über*** пóгляды супадáюць

überflíeßen* **II** *vt* залівáць (*што-н.*), разлівáцца (*пра раку*)

überflű̈geln *vt* 1) пераганя́ць, апярэ́джваць 2) *вайск.* абыхóдзіць флáнгі (*праціўніка*) 3) перавышáць (*норму*)

Überflű̈g(e)lung *f* -, -en 1) перавáга 2) *вайск.* абхóд з флáнгаў 3) перавышэ́нне (*нормы*)

Überfluss *m* -es (*in, an D*) багáцце, лíшак (*чаго-н.*) ◊ ***im ~ schwímmen**** плáваць [качáцца] нíбы сыр у мáсле [у смятáне]; ***zum*** ~ звыш тагó

ű̈berflüssig *a* (за)лíшні, празмéрны

überflúten *vt* 1) залівáць, затапля́ць 2) навадня́ць (*рынак таварамі*)

Überflútung *f* -, -en затаплéнне, павóдка, разлíў

überfórdern *vt* стáвіць завы́шаныя патрабавáнні (*да каго-н.*)

Überfracht *f* -, -en лíшак вагí [грýзу]

überfráchten *vt* перагружáць, празмéрна нагружáць

überfrágen *vt* 1) правярáць, апы́тваць (*урок*) 2): ***da bin ich überfrágt*** *разм.* спытáйце(ся) пра што-н. íншае [лягчэ́йшае], я не ў кýрсе (спрáвы)

überfrágt *a* закíданы пытáннямі

überfrémden *vt* падпарáдкаваць іншазéмнаму ўплы́ву

Überfrémdung *f* -, -en перавáга [узмацнéнне] замéжнага капітáлу [замéжнага уплы́ву], замéжнае засíлле

überfréssen*, sich *разм.* аб'ядáцца, абжырáцца

Überfuhr *f* -, -en парóм, перавóз

ű̈berführen **I** *vt* 1) перавóзіць 2) перавóдзіць (*у іншую ўстанову*) 3) перадавáць (*ва ўласнасць*); ***den Betríeb in privátes Éigentum*** ~ перадáць прадпры́емства ў прывáтную ўлáснасць, прыватызавáць прадпры́емства

überfű̈hren **II** *vt* (*G*) выкрывáць (*каго-н. у чым-н.*); ***er wúrde der Lüge überfű̈hrt*** ягó злавíлі на хлуснí, ягó абвінавáцілі ў хлуснí

Ű̈berführung **I** *f* -, -en 1) перавóз 2) перавóд (*у другую ўстанову*) 3) перадáча 4) шляхаправóд, віядýк

Überfű̈hrung **II** *f* -, -en выкры́ццё, выяўлéнне

Ű̈berfülle *f* - 1) багáцце, дастáтак 2) празмéрная паўнатá

ű̈berfüllen *vt* перапóўніць

überfű̈ttern *vt* абкóрмліваць, закóрмліваць

Übergabe *f* -, -en перадáча, уручэ́нне

Übergang *m* -(e)s, -gänge 1) перахóд 2) перапрáва, пераéзд; ***éinen ~ (über den Fluss) erzwíngen**** фарсíраваць ракý

übergében* **1.** *vt* перадавáць, уручáць, аддавáць; ***der Ö́ffentlichkeit*** ~ перадáць галóснасці; ***dem Gerícht*** ~ перадáць судý **2. ~, sich** ванітавáць; ***er übergíbt sich*** ён ванітýе

übergéhen* **I** *vt* 1) абміна́ць, праміна́ць, прапуска́ць, не заўважа́ць; ***etw. mit Schwéigen*** ~ абыйсці што-н. маўча́ннем 2) абыхо́дзіць (*каго-н. пры размеркаванні*) 3) паруша́ць (*закон*)

übergehen* **II** *vi* (s) 1) перахо́дзіць, пераязджа́ць, перапраўля́цца (*in A, zu D – куды-н., да каго-н., чаго-н.*); ***zum Ángriff*** ~ перахо́дзіць у наступле́нне 2) перахо́дзіць (*на чый-н. бок*); ***ins féindliche Láger*** ~ перайсці ў варо́жы ла́гер 3) (*zu D*) перахо́дзіць, прыступа́ць (*да чаго-н.*); ***zu éinem ánderen Théma*** ~ перайсці да друго́й тэ́мы 4) (*in A*) перахо́дзіць, пераўтвара́цца (*у што-н.*); ***der Régen ging in Schnee über*** дождж перайшо́ў у снег

übergenau *a* зана́дта дакла́дны

übergenug *adv* зана́дта, звыш ме́ры, аж залі́шне [шмат]

übergeordnet *a* 1) вышэйстая́чы (*пра інстанцыю*) 2): ***ein ~er Satz*** *грам.* сказ, да яко́га адно́сіцца другі́ сказ

übergeschnappt *a разм.* звар’яце́лы

Übergewicht *n* -s 1) лі́шняя вага́ 2) перава́га; ~ ***bekómmen*** [***erhálten****] атрыма́ць перава́гу

übergewichtig *a* з лі́шняй вагою

übergießen* **I** *vt* 1) пераліва́ць 2) разліва́ць

übergíeßen* **II** *vt* абліва́ць, заліва́ць

űberglücklich *a* ве́льмі шчаслі́вы; ~ ***sein*** не па́мятаць сябе́ ад ра́дасці

übergólden *vt* (па)залаці́ць (*тс. перан.*)

Übergóldung *f* -, -en залачэ́нне

übergreifen* *vi* ахо́пліваць, распаўсю́джвацца (*на што-н.*), пераки́двацца (*на што-н.*) (*пра пажар, забастоўку і г.д.*)

Übergriff *m* -(e)s, -e 1) перавышэ́нне ўла́ды, злоўжыва́нне (*уладай*) 2) пераги́б

übergroß *a* зана́дта [празме́рна, ве́льмі] вялі́кі

überhaben *vt* 1): ***er hat den Mántel über*** ён наки́нуў паліто́ 2): ***er hat es über*** *разм.* гэ́та яму́ надаку́чыла [абры́дла]

überhánd néhmen* *vi* браць верх, распаўсю́джвацца, узраста́ць; ***er hat überhánd genómmen*** ён узя́ў верх над усі́мі

Überhang *m* -(e)s, -hänge 1) заслóна 2) вы́ступ 3) перава́га (*у валюце, таварах*)

űberhängen* **1.** *vi* выступа́ць, звіса́ць **2.** *vt* наки́нуць (*паліто*)

überhásten *vt* распяша́цца (*з чым-н., у чым-н.*), зрабі́ць не паду́маўшы

überhäufen *vt* 1) завалі́ць, згрува́сціць 2) зава́льваць, перагружа́ць (*работай*) 3) засыпа́ць (*ласкамі, папрокамі*)

Überhäufung *f* -, -en 1) перапаўне́нне, лі́шак, загрува́шчванне 2) перагру́зка (*працай*)

überháupt *adv* нао́гул, уво́гуле; ~ ***nicht*** зусі́м не

überhében* **I** **1.** *vt* (*G*) пазбаўля́ць, вызваля́ць (*каго-н. ад клопату і г.д.*) **2. ~, sich** (*G*) пазбаўля́цца, вызваля́цца (*ад чаго-н.*)

überhében* **II: ~, sich** 1) надрыва́цца (*ад цяжару*) 2) набіра́цца пы́хі; фанабэ́рыцца (*перад кім-н.*); ***er überhébt sich über die ánderen*** ён зазнае́цца [фанабэ́рыцца]

überhéblich *a* ганары́сты, напы́шлівы

Überhéblichkeit *f* -, -en ганарлі́васць, пы́ха, фанабэ́рыя

Überhébung I *f* -, -en пазбаўле́нне [збаве́нне] (*ад клопату і г.д.*)

Überhébung II *f* -, -en *гл.* Überhéblichkeit

überhéizen *vt* зана́дта го́рача напалі́ць, пераграва́ць

überhín *adv* 1) зве́рху, звыш 2) на ско́рую руку́, спе́хам; павярхо́ўна

überhítzen *vt* пераграва́ць

überhítzt *a* ве́льмі ўзбу́джаны, па́лкі, гара́чы

überhőhen *vt* 1) узвыша́цца (*над чым-н.*), панава́ць (*над мясцовасцю*) 2) празме́рна павыша́ць [павялі́чваць]; узніма́ць, нагання́ць (*цэны*); надбудо́ўваць (*плаціну*)

Überhőhung *f* -, -en празме́рнае павышэ́нне [павелічэ́нне]

überhólen I *vt* 1) пераганя́ць, апярэ́джваць 2) рамантава́ць (*матор, пакой*)

überholen II *vt* перапраўля́ць (*на свой*

бераг, на свой бок)

überhólt *a* састарэ́лы; ***~e Nórmen*** састарэ́лыя нóрмы

Überhólung *f* -, -en 1) (бягу́чы) рамóнт 2) *тэх.* апярэ́джанне, абгóн

überhö́ren *vt* 1) недачу́ць, прапусцíць мíма вушэ́й 2) правяра́ць (*урок*)

überirdisch *a* 1) незямны́ 2) звышнатура́льны

überkandidelt *a разм.* пыхлíвы, фанабэ́рысты

überkippen 1. *vt* перакулíць, абярну́ць **2.** *vi* (s) губля́ць [тра́ціць] раўнава́гу; параку́львацца, абарóчвацца

überklében *vt* (*mit D*) заклéйваць (*што-н. чым-н.*), наклéйваць (*зверху на што-н.*)

Überkleid *n* -(e)s, -er (вéрхняя) вóпратка

überkléttern *vt* перала́зіць (*цераз што-н.*)

überklíngen* *vt* заглуша́ць, забіва́ць (*пра гук*)

überkochen *vi* (*s*) 1) перакіпа́ць 2) быць запа́льчывым; ***er kocht leicht über*** ён вéльмі запа́льчывы

überkómmen* *vt* 1) ахóпліваць, авалóдваць (*пра пачуцці*); ***es überkómmt mich heiß*** мянé кíдае ў гара́чку 2) (*von D*) атры́млíваць у спа́дчыну (*што-н. ад каго-н.*)

überkriechen* *vi* (*s*) перала́зіць

überkrústen *vt* 1) пакрыва́ць кóркай [на́кіпам] **2. ~, sich** пакрыва́цца кóркай [стру́пам, на́кіпам]

überkúgeln *vi* (s) *i* **~, sich** перакулíцца, пакацíцца кулём

überláden* **I** *vt* празмéрна нагружа́ць, перагружаць; ***sich (D) den Mágen ~*** набíць сабé стра́ўнік

überladen* **II** *vt* 1) перагружа́ць (*тавары*) 2) перасаджваць (*пасажыраў*) 3) *эл.* перазараджа́ць акумуля́тар

überláden III *a* перагру́жаны

Überládung *f* -, -en перагру́зка, празмéрная нагру́зка

überlágert *a* напластава́ны

Überlágerung *f* -, -en напластава́нне

Überlandflug *m* -(e)s, -flüge *ав.* палёт на далёкасць

Überlandleitung *f* -, -en электраперада́ча на далёкую адлéгласць

Überlandverkehr *m* -s *чыг.* шляхí знóсін на далёкую адлéгласць

überlang *a* зана́дта [празмéрна] дóўгі

Ǘberlänge *f* -, -n зана́дта вялíкая даўжыня́ [адлéгласць]

überlassen* **I** *vt разм.* пакіда́ць, прыхóўваць, зберага́ць

überlássen* **II 1.** *vt* 1) уступа́ць, аддава́ць, прада́ць 2) дава́ць (*магчымасць, права, дазвол і г.д.*); дазваля́ць; ***er hat es mir ~ zu entschéiden*** ён даў мне магчы́масць [пра́ва] вырaша́ць; ***sich (D) selbst ~ sein*** быць пакíнутым сам на сябé 3) перадава́ць, давяра́ць (*работу, хворага і г.д.*) **2. ~, sich** (*D*) аддава́цца (*развaжанням, адчаю і г.д.*)

Überlast *f* -, -en лíшні груз [ця́жар], лíшняя вага́

überlásten *vt* (*mit D*) перагружа́ць, празмéрна нагружа́ць, зава́льваць (*чым-н.*)

Überlástung *f* -, -en перагру́зка (*тс. пера н.*)

überlaufen* **I** *vi* (s) 1) перáліва́цца (*цераз край*) (*пра вадкасць, колер.*) 2) (*zu D*) перабяга́ць, перахóдзіць (*да каго-н.*)

überláufen* **II** *vt* **1.** *vt* 1) абміна́ць, абыхóдзіць (*каго-н.*); не лічы́цца (*з кім-н., з чым-н.*) 2) прабяга́ць вачы́ма 3) дакуча́ць, назаля́ць (*каму-н.*); абіва́ць (*чые-н.*) парóгі 4) перапа́ўняць (*напр., магазіны*) 5) ахапля́ць, апанóўваць; ***Angst überláuft mich*** мянé бярэ́ страх; ***es überláuft mich kalt*** мянé дры́жыкі бяру́ць **2. ~, sich** набéгацца да стóмы

Ǘberläufer *m* - s, - 1) перабéжчык 2) *паляўн.* малады́ дзік

überlaut *a* 1) зана́дта гу́чны 2) даку́члíвы, назóйлівы

überlében 1. *vt* 1) перажы́ць (*чалавека, славу*) 2) перажы́ць, зазна́ць, паранéсці 3) перажы́ць, дажы́ць, вы́жыць **2. ~, sich** аджы́ць; ***das hat sich überlébt*** гэ́та аджылó свой век

Überlébende *sub m*, *f* -n, -n які́ застаўся жывы́, якая засталáся жыва́я

überlébt *a* аджы́лы, састарэ́лы
überlegen I *vt* (*über A*) *разм.* 1) кла́сці, палажы́ць (*што-н. на што-н.*) 2) накі́нуць (*паліто*)
überlégen II *vt, часцей* ***sich (D)*** ~ абду́мваць, узва́жаць, меркава́ць; ***gut überlégt*** до́бра пра́думана
überlégen III 1. *a* (*D an D – каго-н. у чым-н.*) 1) які́ пераўзыхо́дзіць (*у чым-н.*); ***j-m an Kraft ~ sein*** пераўзыхо́дзіць каго́-н. у сі́ле 2) напы́шлівы, фанабэ́рысты, які́ глядзі́ць звысоку; ***ein ~es Lächeln*** пага́рдлівая ўсме́шка **2.** *adv* з вялі́кай перава́гай, упэ́ўнена; ~ ***in Führung sein*** ве́сці (гульню́) з вялі́кай перава́гай
Überlégenheit *f* - (*an D, über A*) перава́га (*у чым-н.*)
Überlégung *f* -, -en развaжа́нне, ро́здум, разва́га, меркава́нне; ***mit*** ~ з наме́рам, абду́мана; ***bei näherer*** ~ грунто́ўна абду́маўшы [узва́жыўшы]
überleiten *vt* переваво́дзіць, перано́сіць; ***zum nächsten Punkt des Prográmms*** ~ перахо́дзіць да насту́пнага пу́нкту прагра́мы
Überleitung *f* -, -en *чыг.* 1) перавóд на другу́ю лі́нію 2) перахо́д (*да наступнага пункту парадку дня і г.д.*)
überlésen* **1.** *vt* 1) прагля́дваць, бе́гла прачы́тваць 2) прапуска́ць, праглядзе́ць чыта́ючы **2. ~, sich** на́дта мно́га чыта́ць
überlíefern *vt* 1) выдава́ць (*каго-н.*); ***j-n dem Feind*** ~ выдава́ць каго́-н. во́рагу 2) перадава́ць (*з пакалення ў пакаленне*)
Überlíeferung *f* -, -en 1) вы́дача, перада́ча 2) пада́нне, трады́цыя
überlísten *vt* перахітры́ць
überm *разм.* = über dem
Übermacht *f* - перава́га (сіл); ***der ~ erlíegen**** уступі́ць пераважа́ючай сі́ле; ***erdrückende*** ~ зна́чная [вялі́кая] перава́га
ű̈bermächtig 1. *a* магу́тны **2.** *adv* ве́льмі, надзвы́чай, надзвыча́йна
übermálen *vt* 1) зафарбо́ўваць, зама́зваць 2) рэтушава́ць; паднаўля́ць, падпраўля́ць (*карціну*)
übermánnen *vt* адо́льваць, перамага́ць; ***der Zorn übermánnte ihn*** ён раззлава́ўся
Übermantel *m* -s, -mäntel плашч
Übermaß *n* -es, -e (*von, an D*) лі́шак (*чаго-н.*); ***álles im ~ háben*** мець усяго́ ўдо́сталь; ***zum ~ des Glücks*** для паўнаты́ шча́сця
ű̈bermäßig 1. *a* празме́рны **2.** *adv* (за)на́дта
Übermensch *m* -en, -en звышчалаве́к, надчалаве́к
übermenschlich *a* звышчалаве́чны, надчалаве́чны, нечалаве́чны
übermítteln *vt* перадава́ць, перасыла́ць
Übermíttlung *f* -, -en перада́ча, перасы́лка
übermorgen *a* паслязаа́ўтра ◊ ***ja, ~!*** *разм.* ≅ пасля́ до́жджыку ў чацве́р
übermű̈den 1. *vt*ператамля́ць **2. ~, sich** ператамля́цца
Übermű̈dung *f* -, -en ператамле́нне
Übermut *m* -(e)s 1) запа́л, заўзя́тасць; свaво́льства; ***aus*** ~ з гарэ́злівасці [свaво́льства] 2) пага́рда, фанабэ́рыстасць, ганары́стасць; ***j-m den ~ benéhmen**** збі́ць пы́ху з каго́-н. ◊ ~ ***tut sélten gut*** ≅ фанабэ́рыстасць да дабра́ не даво́дзіць
ű̈bermütig *a* 1) заця́ты, заўзя́ты, свaво́льны 2) фанабэ́рысты, ганары́сты; ***wérde nicht ~ !*** не зазнава́йся!
übernáchten *vi* (пера)начава́ць
ű̈bernächtig *a* 1) які́ праця́гваецца ўсю ноч 2) бле́дны [сто́млены] ад бяссо́нніцы
Übernáchtung *f* -, -en начо́ўка
Übernahme *f* -, -n 1) прыём(ка) (*заказу, новабудоўлі*) 2) узя́ццe, прыня́ццe на сябе́
ű̈bernatürlich *a* наднатура́льны, звышнатура́льны
ű̈bernehmen* **I** *vt* накі́нуць (паліто́); ***das Gewéhr*** ~ браць стрэ́льбу [вінто́ўку] на плячо́
übernéhmen* **II 1.** *vt* 1) атрыма́ць, прыня́ць (*груз, заказ і г.д.*) 2) браць на сябе́ (*кіраўніцтва, адказнасць*) 3) перайма́ць (*манеры*) **2. ~, sich** 1) (*in D*)

не вéдаць мéры (*у ядзе*) 2) (*bei D*) надарвáцца (*ад работы*)

überordnen *vt* стáвіць вышэ́й за íншага; ***er ist mir übergeordnet*** ён мой начáльнік

überparteilich *a* беспарты́йны, надпарты́йны

überpflánzen I *vt* (*mit D*) засáджваць (*што-н. раслінамі*)

űberpflanzen II *vt* перасáджваць (*расліны*)

Überpflánzung *f* -, -en перасáдка (*раслін*)

überpflűgen *vt a* пераарáць

überpínseln *vt* замалёўваць

Überplanbestand *m* -(e)s, -stände звышплáнавая наяўнасць

űberplanmäßig *a* 1) звышплáнавы, звыш плáна 2) *вайск.* нечаргóвы; датэрмінóвы; звышштáтны

Überproduktion *f* -, -en перавытвóрчасць

Überprofit *m* -(e)s, -e *эк.* звышпрыбы́так

überprűfen *vt* спрáўджваць, правярáць (*дадаткова*), пераправерыць

Überprűfung *f* -, -en перагля́д, (дадаткóвая) правéрка [рэвíзія], чы́стка

überquellen* *vi* (s) біць крыніцай, пераліваáцца цéраз край

überquér *adv* насу́праць, наўскóс, наўскася́к

überquéren *vt* перасякáць (*вуліцу*)

überragen *vi* выдавáцца, вытыркáцца, выступáць

überrágen *vt* 1) узвышáцца (*над чым-н.*), панавáць (*над мясцовасцю*) 2) (*an D*) перавышáць (*каго-н. у чым-н.*); ***an Áusdauer ~*** перасягáць [перавышáць] (*каго-н.*) у вы́трымцы

überrágend *a* першарáдны, вялікі (*пра значэнне*)

überráschen *vt* (*mit D, durch A*) 1) здзіўля́ць, урáжваць (*чым-н.*); ***ich war aufs ángenehmste überráscht*** гэ́та было́ для мяне́ прыéмнай нечакáнасцю; ***er überráschte uns durch séinen Besúch*** ягó візіт быў для нас нечакáнасцю; ***ich lásse mich gern ~*** я люблю́ сюрпры́зы 2) заспéць знянáцку; ***j-n bei frischer Tat ~*** заспéць кагó-н. на мéсцы злачы́нства 3) *вайск.* ашаламíць, нанéсці нечакáны ўдáр

überráschend *a* 1) нечакáны, раптóўны 2) здзіўля́ючы, сенсацы́йны

Überráschung *f* -, -en 1) неспадзявáнка, нечакáнасць, сюрпры́з; ***~en sind fällig*** магчы́мы (усякія) нечакáнасці; ***zu méiner größten ~*** на маё велізáрнае здзіўлéнне; ***j-m éine ~ beréiten*** рыхтавáць сюрпры́з камý-н. 2) *вайск.* раптóўнасць

überréchnen *vt* пералíчваць, разлíчваць, калькулявáць

überréden *vt* (*zu D*) угавóрваць, перакóнваць (*каго-н. зрабіць што-н.*); ***er ist schwer zu ~*** ягó ця́жка ўгавары́ць [перакана́ць]

Überrédung *f* -, -en угавóры, перакóнванне; ***etw. durch ~ erlángen*** дасягнýць чагó-н. шля́хам угавóраў

Überrédungsgabe *f* - здóльнасць перакóнваць íншых

Überrédungskraft *f* - сíла перакана́ння

überreich *a* вéльмі багáты, багáты (*an D – на што-н., чым-н.*)

überréichen *vt* перадавáць, уручáць; паднóсіць, дары́ць

überreichlich 1. *a* багáты, шчóдры **2.** *adv* багáта, шчóдра

Überréichung *f* -, -en перадáча, уручэ́нне

überreif *a* пераспéлы

überréifen I *vi* (s) пераспéць

überréifen II *vi* (s) пакрывáцца íнеем [шэ́ранню]

überréizen *vt* празмéрна раздражня́ць

überrénnen* *vt* 1) збіць з ног 2) змяць, знíшчыць (*войскі*) 3) заня́ць, захапíць (*горад, пазіцыю*)

Überrest *m* -(e)s, -e 1) рэ́шта, астáтак 2) *pl* рэ́шткі, перажы́ткі; ***die stérblichen ~e*** рэ́шткі, астáнкі

überríeseln *vt* струмéніць, струмéніцца (*пра ваду*); ***es überríeselt mich heiß und kalt*** мяне́ кíдае то ў гарáчку, то ў хóлад

Überrock *m* -(e)s, -röcke 1) сурдýт 2) палітó

überróllen *vt* абагнáць (*каго-н., што-н.*),

праéхацца (*над чым-н., па чым-н.*)
überrúmpeln *vt* заспéць [захапíць] зняняцку; ***sich nicht ~ lássen**** не даць заспéць сябé знянáцку; ***j-n mit séinem Besúch*** ~ нечакáна з'явíцца да кагó-н. у гóсці
Überrúmp(e)lung *f* -, -en напáд знянáцку, нечакáны напáд
übers *разм.* = über das
übersä́en *vt* (*mit D*) абсéйваць (*чым-н.*)
übersálzen *vt* перасалíць
übersatt *a* сы́ты па гóрла
übersä́ttigen 1. *vt* перанасычáць **2. ~, sich** (*mit, an D*) задавóліцца, нацéшыцца (*чым-н.*)
Übersä́ttigung *f* -, -en 1) перанасычэ́нне (*раствору*) 2) пéрасыць, сыць
Überschallflugzeug *n* -(e)s, -e звышгукавы́ самалёт
Überschallgeschwindigkeit *f* - звышгукавáя хýткасць
überschátten *vt* зацяня́ць, кíдаць цень (*на што-н.*)
überschä́tzen *vi* пераацэ́ньваць
Überschä́tzung *f* -, -en пераацэ́нка
Überschau *f* - агля́д
überscháubar *a* які́ магчы́ма аглéдзець, аглядáльны
überscháuen *vt* аглядáць (*тс. перан.*)
ű́berschäumen *vi* (s) (пéнячыся) пералівáцца цéраз край; біць крынíцай
Überschicht *f* -, -en звышурóчная [дадаткóвая] рабóта [змéна]
überschießen* **I** *vi* (s) 1) пералівáцца (*цераз што-н.*) 2) быць залíшне; быць з лíшкам
überschíeßen* **II** *vt вайск.* страля́ць паўзвéрх [з пералётам], страля́ць цéраз галавý (*сваіх войскаў*)
überschießend *a* залíшні, празмéрны
überschláfen* *vt* перачакáць да рáніцы (*з якім-н. рашэннем*)
Überschlag *m* -(e)s, -schläge 1) прыблíзны каштары́с 2) *спарт*. пераварóт 3) *эл.* прабóй, прабівáнне ізаля́цыі
überschlagen* **I 1.** *vi* (s) 1) перахóдзіць з аднагó стáну ў другí 2) перавéшвацца, перакýльвацца 3) праскóкваць (*пра іскры*) 4) ламáцца (*пра голас*) **2.** *vt* накíнуць (*хустку*); ***die Béine*** ~ паклáсці [закíнуць] нагý на нагý
überschlágen* **II 1.** *vt* 1) прапускáць (*старонку*) 2) складáць каштары́с, разлíчваць **2.** ~, **sich** 1) перавярнýцца, абярнýцца 2) залівáцца (*пра салаўя*)
Überschlaglaken *n* -s, - падкóўдранік; чахóл на кóўдру
überschmíeren *vt* замáзваць
überschnappen *vi* (s) 1) заскóкваць (*пра замок*); зрывáцца (*пра голас*) 2) *разм.* звар'яцéць
überschnéiden* **1.** *vt* перасякáць **2. ~, sich** перасякáцца
überschreiben* **I** *vt* 1) пісáць (*паўзверх чаго-н.*) 2) перапíсваць (*у другую кнігу, на другі лік*)
überschréiben* **II** vt 1) рабíць пóдпіс (*на чым-н.*); падпíсваць (*што-н.*), давáць загалóвак (*чаму-н.*) 2) (*j-m*) перапíсваць (*маёмасць на чыё-н. імя*) 3) перадавáць (*заказ*)
überschréien* *vt* перакрычáць
überschréiten* *vt* 1) перахóдзіць, пераступáць; ***die Grénze*** ~ перахóдзіць мяжý (*тс. перан.*) 2) перавышáць (*уладу*); парушáць 3) перавыкóнваць (*нормы*)
Überschréitung *f* -, -en 1) перахóд 2) перавыканáнне 3) перавышэ́нне, парушэ́нне
Überschrift *f* -, -en нáдпіс, загалóвак
Überschuh *m* -(e)s, -e галёш, бóцік
Überschuss *m* -es, -schüsse 1) лíшак (*an D – тавараў і г.д.*; (*G*) *– сіл, пачуццяў*); рэ́шта (*сумы*) 2) павелічэ́нне, рост (*у параўнанні з чым-н.*); ***der ~ der Éinnahmen über die Áusgaben*** перавышэ́нне дахóдаў над выдáткамі
ű́berschüssig *a* лíшні
ű́berschütten I *vt* 1) перасыпáць 2) *разм.* разлівáць (*ваду*)
überschű́tten II *vt* 1) засыпáць, закідáць, закíдваць 2) (*mit D – чым-н.*) абсыпáць; асыпáць (*тс. перан.*); ***j-n mit Vórwürfen*** ~ асыпáць кагó-н. папрóкамі
Überschwang *m* -(e)s лíшак, празмéр-

насць, багáцце

ű̈berschwänglich *a* празмéрны, бязмéрны (*пра радасць і г.д.*); экзальтавáны (*пра словы*)

Ű̈berschwänglichkeit *f* -, -en празмéрнасць, бязмéрнасць, экзальтавáнасць

überschwappen *vt разм.* пралівáць цéраз край

überschwellen* *vi* (s) перапаўня́цца, пералівáцца; ***vor Stolz [Fréude] ~*** быць прася́кнутым гóрдасцю [рáдасцю]

überschwémmen *vt* 1) залівáць, затапля́ць 2) наводня́ць (*рынак таварамі*)

Überschwémmung *f* -, -en разлíў, павóдка; затаплéнне; ***die Stadt wúrde von éiner ~ héimgesucht*** у гóрадзе адбылáся павóдка

überschwer *a* 1) нáдта [празмéрна] ця́жка 2) ця́жкі, прыгнятáльны

überschwímmen* *vt* пераплывáць

Übersee *f* - *inv* (*ужываецца без артыкля*) заакія́нскія краíны; ***in*** ~ за акія́нам; ***aus*** ~ з-за акія́на

Überseedampfer *m* -s, - акія́нскі парахóд, лáйнер

übersee¦isch *a* заакія́нскі, замóрскі, трансатланты́чны

überséhbar *a* аглядáльны, спасцігáльны (*і г.д.*)

überséhen* *vt* 1) акíдваць вóкам, азірáць 2) недаглéдзець, прапусцíць 3) *перан.* глядзéць скрозь пáльцы (*на што-н.*); (*bei D*) не заўважáць (*чыіх-н. памылак і г.д.*)

übersénden* *vt* перадавáць (*вестку*); перасылáць

Übersénder *m* -s, - адпрáўшчык

Überséndung *f* -, -en перасы́лка

übersétzbar *a* які́ мóжна перакласці, які́ паддаéцца перакладу (*з адной мовы на другую*)

übersetzen I 1. *vt* (*über A*) перапраўля́ць, перавóзіць (*каго-н., што-н. на другі бок*) **2.** *vi* (s) перапраўля́цца (*на другі бок*)

übersétzen II *vt* перакладáць (*на іншую мову*); ***ins Déutsche ~*** перакласці на нямéцкую мóву 2) выкладáць (*у другой форме*); ***ein Gedícht in Prósa ~*** вы́класці верш у прóзе

Übersétzer *m* -s, - перакладчык

Übersetzmittel *pl* перапрáвачныя срóдкі

Übersétzung *f* -, -en 1) переклáд (*на іншую мову*) 2) *тэх.* перадáча, трансмíсія

Übersicht *f* -, -en 1) агля́д (*über A – чаго-н.*); ***éine ~ über etw. gében**** даць агля́д чагó-н. 2) від (*über A – на што-н.*) 3) гарызóнт, кругагля́д; ***éine gewísse ~ háben*** мець пэ́ўны [давóлі шырóкі] кругагля́д; ***es fehlt ihm an ~*** у ягó вýзкі кругагля́д; ***sich (D) éine ~ verscháffen*** склáсці сабé (агýльнае) уяўлéнне (*аб чым-н.*); ***die ~ verlíeren**** згубíць [стрáціць] арыентáцыю; ***die ~ ist erschwért*** гэ́та абцяжáрвае [ускладня́е] арыентáцыю

übersichtig *a* дальназóркі

übersichtlich *a* 1) нагля́дны, навóчны, я́сны 2) агля́дны (*пра мясцовасць*)

Übersichtlichkeit *f* - 1) нагля́днасць, я́снасць, зразумéласць 2) агля́д

übersiedeln [übersíedeln] *vi* (*s*) перасяля́цца, перабірáцца

Übersied(e)lung *f* -, -en перасялéнне

übersílbern *vt* (па)серабры́ць

Übersílberung *f* - серабрэ́нне

übersinnlich *a* звышнатурáльны, звышчуллíвы, трансцэндэ́нтны

Übersoll *n* - *і* -s, - *і* -s 1) перавыканáнне задáння 2) перавы́кананае задáнне

überspánnen *vt* 1) абця́гваць 2) накрывáць, зацягваць; пераця́гваць (*струну і г.д.*); ***die Fórderungen ~*** стáвіць занáдта высóкія патрабавáнні; ***den Bógen ~*** *перан.* перагнýць пáлку

überspánnt *a* 1) занáдта мóцна нацягнуты 2) перабóльшаны, празмéрны 3) экстравагáнтны, дзівáцкі

Überspánntheit *f* -, -en 1) перабóльшванне 2) экстравагáнтнасць, эксцэнтры́чнасць; шалéнства, дзівáцтва

Überspánnung *f* -, -en перанапрýжанне, звышнапрýжанне (*тс. эл., тэх.*)

überspíelen *vt* 1) сыгрáць [прайгрáць] яшчэ́ раз (*музычную п'есу*) 2) *спарт.*

перагуля́ць (*свайго праціўніка*)

überspítzen *vt* 1) зана́дта завастра́ць 2) *перан.* перабо́льшваць, утры́раваць, перабіра́ць (*у чым-н.*); перагіна́ць па́лку

überspítzt *a* 1) на́дта во́стры 2) *перан.* перабо́льшаны, утры́раваны

überspringen* **I** *vi* (s) (*von D zu D*) 1) пераско́кваць (*з аднаго месца на другое*) 2) *перан.* пераско́кваць (*ад чаго-н. да чаго-н.*); ***auf ein ánderes Théma*** ~ перайсці́ на другу́ю тэ́му

überspríngen* **II** *vt* 1) пераско́кваць (*цераз што-н.*) 2) прапуска́ць (*пры чытанні*)

übersprudeln *vi* (*h, s*) біць крыні́цай (*тс. перан.*)

überstaatlich *a* наддзяржа́ўны

überstéhen* **I** *vi* (s) вытры́млiваць, пераадо́льваць (*цяжкасці*); пераживáць, перано́сіць; ***die Gefáhr*** ~ устая́ць пе́рад небяспе́кай

überstehen* **II** *vi* высо́ўвацца, выступа́ць

übersteigen* **I** *vi* (s) 1) перала́зіць, пераса́джваць 2) выступа́ць з берагóў (*пра раку*)

überstéigen* **II** *vt* 1) перахо́дзіць (*чераз што-н.*) 2) пераадо́льваць 3) перавыша́ць (*выдаткі, чаканні*); ***das überstéigt séine Kräfte*** гэ́та звыш яго́ сіл

überstéigern *vt* перабо́льшваць

überstéigert *a* перабо́льшаны, завы́шаны

Überstéigerung *f* -, -en перабо́льшванне

überstímmen *vt* 1) заглуша́ць 2) перамага́ць бо́льшасцю галасо́ў

überstréichen* *vt* накла́дваць фа́рбу (*на што-н.*), фарбава́ць

überstréuen *vt* пасыпа́ць, рассыпа́ць

ǘberströmen **I** *vi* (s) пералiва́цца це́раз край; ***von Lob*** ~ рассыпа́цца ў пахвала́х

überstrǿmen **II** *vt* затапля́ць, заліва́ць

ǘberstülpen *vt* накі́нуць (*што-н.*); (*über A*) накры́ць (*чым-н. што-н.*); ***den Hut*** ~ насу́нуць (нядба́йна) капялю́ш

Überstunden *pl* звышуро́чная пра́ца; ~ ***máchen*** працава́ць звышуро́чна

überstǘrmen *vt перан.* кі́дацца, бу́рна напада́ць (*на каго-н.*); ***er überstǘrmte ihn mit Frágen*** ён закі́даў яго́ пыта́ннямі

überstǘrzen **1.** *vt* зана́дта спяша́цца (*з чым-н.*) **2.** **~, sich** 1) дзе́йнічаць неабду́мана; ***die Eréignisse ~ sich*** падзе́і развіва́юцца ху́тка 2) набяга́ць адна́ на адну́ (*аб хвалях*); ху́тка змяня́ць адзі́н аднаго́; ***überstǘrze dich nicht!*** не спяша́йся!

überstǘrzt *a* 1) неабду́мана 2) на́дта паспе́шліва

Überstǘrzung *f* -, -en 1) паспе́шлівасць 2) неабду́манасць

ǘbersüß *a* пры́кры, пры́тарны (*тс. перан.*)

übertáuben *vt* заглуша́ць

übertǿlpeln *vt* (*mit D*) абду́рваць, перахітры́ць (*каго-н. чым-н.*)

übertǿnen *vt* заглуша́ць

Übertrag *m* -(e)s, -träge перано́с (*у розн. знач.*)

übertrágbar *a* 1) перано́сны 2) які́ мо́жна перакла́сці (*з адной мовы на другую*), перакладáльны 3) зара́зны (*пра хваробу*)

übertrágen* **I** *vt* 1) перано́сіць 2) перадава́ць, трансль́іраваць; ***durch den Rúndfunk*** ~ трансл́іраваць па ра́дыё 3) усклада́ць (*на каго-н.*), даруча́ць (*каму-н.*) 4) переклада́ць (*на іншую мову*); ***in Musík*** ~ перакла́сці на му́зыку

übertrágen **II** *a* перано́сны, фігура́льны

Überträger *m* -s, - *мед.* перано́счык

Übertrágung *f* -, -en 1) перано́с 2) перакла́д (*на іншую мову*) 3) трансля́цыя, перада́ча 4) заражэ́нне

Übertrágungsweite *f* -, -n *радыё* да́льнасць перада́чы

Übertrágungswelle *f* -, -n *тэх.* перада́тачны вал

übertréffen* *vt* (*an D, durch A*) перавыша́ць (*каго-н., што-н. у чым-н.*); перавыко́нваць но́рму; перагна́ць, перасягну́ць (*каго-н.*); ***j-n, etw. um víeles*** ~ перасяга́ць каго́-н., што-н. у мно́гім

übertréiben* *vt* перабо́льшваць, утры́раваць

Übertréibung *f* -, -en перабо́льшанне, утры́раванне

übertreten* **I** *vi* (s) 1) вы́йсці з берагóў 2) (*zu D, in A*) перайсці́ (*у іншую арганізацыю, на чый-н. бок*)

übertréten* **II** *vt* 1) пераступі́ць (*межы*) 2) пару́шыць (*закон*)

Übertrétung *f* -, -en парушэ́нне (*закону і г.д.*)

übertríeben *a* перабóльшаны

Übertritt *m* -(e)s, -e перахóд; вы́хад (*на пенсію*)

übertrúmpfen *vt* зацьмі́ць, перасягну́ць (*каго-н.*)

übertun*, sich *разм.*ператамі́цца, перанапру́жыцца

übertǘnchen *vt* 1) зафарбóўваць 2) прыхарóшваць, зама́зваць (*недахопы*)

übervö́lkert *a* перанасéлены

Übervö́lkerung *f* -, -en перанасялéнне

übervoll *a* перапóўнены (*тс.перан.*)

übervórteilen *vt* аблі́чваць; абвáжваць; абмéрваць; падмáнваць, ашу́кваць; абдзяля́ць

überwáchen *vt* сачы́ць, наглядáць (*за чым-н., за кім-н.*); кантралявáць

Überwáchung *f* -, -en нагля́д; кантрóль; інспéкцыя

Überwáchungsdienst *m* -(e)s, -e слу́жба нагля́ду; нагля́д, назірáнне; кантрóльная камі́сія

überwä́ltigen *vt* 1) (пера)адóльваць, браць верх (*над кім-н.*) 2) адóлець (*пра сон, зморанасць*); авалóдаць, ахапі́ць (*пра пачуцці*) 3) узру́шваць, хвалявáць (*пра відовішча*)

überwä́ltigend *a* 1) перавáжны 2) надзвычáйны, ашаламля́льны

Überwä́ltigung *f* -, -en перамóга (*G – над кім-н., чым-н.*)

Überwásserschiff *n* -(e)s, -e надвóдны карабéль

überwechseln *vi* (s) (*zu D, auf A*) перахóдзіць (*у якую-н. арганізацыю, на другую работу*)

Überweg *m* -(e)s, -e *чыг.* перахóд цéраз чыгу́нку [цéраз каляю]

überwéisen* *vt* 1) перавóдзіць (*грошы*) 2) перадавáць, накірóўваць; ***den Kránken éinem Fáchmann ~*** накіравáць хвóрага да спецыялі́ста

Überwéisung *f* -, - en 1) перавóд (*грошай*) 2) перадáча, адсы́лка, накіравáнне (*каго-н. куды-н.*)

überwerfen* *vt* 1) накі́нуць (*вопратку*) 2) перакі́дваць

überwérfen*, sich (*mit D*) (па)свары́цца (*з кім-н.*)

überwérten *vt* пераацэ́ньваць, ацэ́ньваць занáдта высóка

Überwértung *f* -, -en пераацэ́нка (*тс. перан.*); завы́шаная цанá

überwíegen* **1.** *vt* перавышáць **2.** *vi* перавawáць (*пра колькасць, уплыў*)

überwíegend *a* перавáжны, дамі́ну́ючы

überwínden* **1.** *vt* пераадóльваць, перамагчы́ **2. ~, sich** перамагчы́ сябé

Überwíndung *f* -, -en 1) пераадóленне, ліквідáцыя 2) намагáнне; ***es kóstet ihn gróße [viel] ~*** гэ́та кашту́е ямý вялі́кіх намагáнняў

überwíntern *vi* (пера)зімавáць

Überwínterung *f* -, -en зімóўка

überwö́lben *vt* утварáць скляпéнне (*над чым-н.*); накрывáць скляпéннем (*што-н.*)

überwúchern *vt* 1) разрастáцца 2) заглу́шаць (*пра пустазелле*)

Überwurf *m* -(e)s, -würfe 1) пóкрыва, накі́дка, пакрывáла 2) *тэх.* бу́кса, уту́лка 3) кідóк цéраз сябé (*барацьба*)

Überzahl *f* - кóлькасная перавáга; ***wir befínden* uns in der ~*** нас бóлей, кóлькасная перавáга на нáшым бакý

überzáhlen *vt* пераплаці́ць

ǘberzählig *a* лі́шні, звышкамплéктны

überzéichnen *vt* перабóльшваць

Überzeit *f* -, -en 1) звышурóчны час 2) лі́шні час

überzeitlich *a* вéчны, які́ не залéжыць ад чáсу

überzéugen **1.** *vt* (*von D*) перакóнваць (*каго-н. у чым-н.*) **2. ~, sich** перакóнвацца

überzéugend *a* перакана́ўчы

Überzéugung *f* -, -n (*von D*) перакана́нне (*у чым-н.*); ***die ~ gewínnen**** перакана́ц-

ца, упэ́ўніцца; ***von der ~ durchdrúngen*** глыбо́ка пераканáны, у пóўным пераканáнні

Überzéugungskraft *f* - сіла пераканáння, пераканáўчасць

überziehen* **I 1.** *vi* (s) пераязджáць, перабірáцца **2.** *vt* апранáць (*што-н. наверх чаго-н.*)

überzíehen* **II 1.** *vt* абцягваць, накрывáць (*тканінай і г.д.*); ***das Bett frisch ~*** паслáць свéжую бялізну; ***mit Rost überzógen*** пакры́ты іржо́й **2. ~, sich** (*mit D*) пакрывáцца, зацягвацца (*чым-н.*)

Überzieher *m* -s, - паліто́ (*мужчынскае*)

überzǘchtet *a перан.* нежыццяздо́льны, слабы́; занáдта вы́танчаны

Überzug *m* -(e)s, - züge 1) чахо́л, нáвалачка 2) *тэх.* пакры́шка, верх

üblich 1. *a* звычáйны, ужывáльны; ***so ist es ~*** так завéдзена, так прынята **2.** *adv* звычáйна; ***wie ~*** як звычáйна

Ú-Boot *скар. ад* **Únterseeboot** *n* -(e)s, -e падво́дная ло́дка

übrig 1. *a* 1) астáтні, які́ застаéцца; ***im Übrigen*** аднáк, зрэ́шты 2) лі́шні; ***ein Übriges tun**** зрабі́ць больш чым трэ́ба; ***ich hábe (nicht) viel für ihn ~*** ён мне (не) вéльмі даспадо́бы [сімпаты́чны]; ***~ bléiben**** заставáцца (*пра грошы і г.д.*); ***~ lássen**** пакідáць (*што-н. як астатак*) **2.** *adv* звычáйна

übrigens *adv* аднáк, зрэ́шты

Übung *f* -, -en 1) практыкавáнне, трэніро́ўка; прáктыка; семінáр, семінáрскія заняткі (*у ВНУ*) 2) практыкавáнне (*напр., па граматыцы і г.д.*) 3) нáвык, звы́чка; ***éinige ~ háben in etw. (D)*** мець некато́ры нáвык у чым-н., набі́ць руку́ на чым-н.; ***aus der ~ kómmen**** развучы́цца, стрáціць нáвык; ***wíeder in die ~ kómmen**** аднаві́ць нáвык

Übungsbuch *n* -(e)es, -bücher збо́рнік практыкавáнняў

Übungsflug *m* -(e)s, -flüge трэніро́вачны палёт

Übungsplatz *m* -es, -plätze *вайск.* вучэ́бны пляц

Úfer *n* -s, - берáг, узбярэ́жжа; ***am ~ gelégen [líegend]*** прыбярэ́жны, размéшчаны на бéразе; ***vom ~ ábstoßen**** адчáліць ад бéрага

úferlos *a* бяскрáйні, бязмéжны (*аб прасторы*); бяско́нцы (*пра спрэчкі*)

Úferstraße *f* -, -n набярэ́жная

uff! *int* ух!

Úhr *f* -, -en 1) гадзі́ннік; ***die ~ mit Schlágwerk*** гадзі́ннік з бо́ем; ***die ~ geht nach*** гадзі́ннік адстаé; ***die ~ geht vor*** гадзі́ннік спяшáецца; ***die ~ ist ábgelaufen*** гадзі́ннік спыні́ўся; ***die ~ auf Genáuigkeit überprǘfen*** правéрыць гадзі́ннік 2) гадзі́на (*пры вызначэнні часу*); ***wie viel ~ ist es?, was ist die ~?*** ко́лькі чáсу?; като́рая гадзі́на?; ***Schlag éine ~ nachts*** ро́ўна аднá гадзі́на [у адну́ гадзі́ну] но́чы; ***Punkt fünf ~*** ро́ўна (у) пяць гадзі́н 3) вымярáльны прыбо́р з цыферблáтам

Úhrenfabrik *f* -, -en гадзі́ннікавы заво́д

Úhrenwerkstatt *f* -, -stätten гадзі́ннікавая майстэ́рня

Úhrgehäuse *n* -s, - ко́рпус гадзі́нніка

Úhrmacher *m* -s, - гадзі́ншчык, гадзі́ннікавы мáйстар

Úhrvergleich *m* -(e)s, -e звéрка гадзі́ннікаў

Úhrwerk *n* -s, -e гадзі́ннікавы механі́зм

Úhrzeiger *m* -s, - гадзі́ннікавая стрэ́лка

Úhrzeit *f* -, -en час (*на гадзінніку*)

Úhu *m* -, -s *заал.* пугáч, фі́лін

Ukraíner *m* -s, - украі́нец

ukraínisch *a* украі́нскі

Ulán *m* -en *і* -s, -en *гіст.* улáн

Ulk *m* -s, -e жарт, свавo ́льства; ***~ tréiben**** дуры́цца, дурэ́ць

úlken *vi* жартавáць

úlkig *a* смéшны, пацéшны

Úlme *f* -, -n *бат.* вяз

Úlster *m* -s, - дэмісезо́ннае (мужчы́нскае) паліто́

ultimatív *a* ультыматы́ўны

Ultimátum *n* -s, -s *і* -ten ультымáтум

Ultrakúrzwellen *pl фіз.* ультракаро́ткія хвáлі

um 1. *prp* (*A*) 1) вакóл; ***éine Réise ~ die Welt*** падарóжжа вакóл свéту; ***~ den Tisch (herúm)*** вакóл сталá 2) у, каля́; ***~ zwei Uhr*** у дзве гадзíны 3) на (*пры абазначэнні колькасці, часта пры параўнанні*); ***~ drei Jáhre jünger*** на тры гады́ маладзéйшы 4) за, праз (*аб паслядоўнасці*); ***Wóche ~ Wóche*** ты́дзень за ты́днем 5) за, на (*у абмен*); ***~ zwei Éuro káufen*** купíць за два éўра; ***~ Geld spíelen*** гуля́ць на грóшы; ***~ nichts und wíeder nichts*** ні за што, ні пра што 6) *пераклад залежыць ад кіравання беларускага дзеяслова*: ***wie steht es ~ ihn?*** як ягó здарóўе? 7): ***~ déinetwillen*** дзéля цябé **2.** *adv*: ***rechts um!*** напрáва! (*каманда*); ***~ und ~*** з усíх бакóў; ***~ sein*** канчáцца, мінáць (*пра час*) **3.** *cj*: ***um…*** (*zu + inf*) (дзéля тагó) каб; ***er kommt, ~ es mítzuteilen*** ён ідзé сюды́, каб гэ́та павéдаміць ◊ ***~ so bésser*** тым лепш; ***~ so mehr*** тым больш [бóлей]

um= 1) *аддз. дзеясл. прыстаўка, указвае на паварот, абарот, перамяшчэнне, відазмяненне*: úmdrehen паварóчваць; úmziehen* пераязджáць 2) *неаддз. прыстаўка, указвае на акружэнне, абыход, рух вакол*: umflíegen* аблятáць

úmackern *vt* пераарáць

úmändern *vt* змяня́ць, перарабля́ць

Úmänderung *f* -, -en змянéнне, перарóбка, перапрацóўка

úmarbeiten *vt* перапрацóўваць, перарабля́ць, выпраўля́ць

umármen *vt* абдымáць

Umármung *f* -, -en абды́мкі

Úmbau *m* 1) -(e)s, -e перабудóва (*дзеянне*); ***die Stadt war im Úm- und Áusbau begríffen*** гóрад перабудóўваўся і пашырáўся 2) -(e)s, -ten перабудавáны дом (*будынак*)

úmbauen *vt* перабудóўваць (*тс. перан.*)

úmbehalten* *vt* не здымáць (*паліто, хусткі і г.д.*), (з)аставáцца (*у паліто і г.д.*)

úmbenennen* *vt* пераймянóўваць

úmbetten *vt* 1) праклáсці на íншы лóжак 2) перасцілáць пасцéль

úmbiegen* 1. *vt* перагінáць, згінáць **2.** *vi* (s) звярнýць (*з дарогі*)

úmbilden* *vt* пераўтварáць, перабудóўваць

Úmbildung *f* -, - en пераўтварэ́нне, перабудóва; ***in der ~ begríffen sein*** быць [знахóдзіцца] у стáне перабудóвы

úmbinden* *vt* абвя́зваць, завя́зваць (*хустку*); ***éine Krawátte ~*** надзéць гáльштук

úmblättern *vt* перагóртваць

úmblicken, sich аглядáцца, азірáцца; (*nach D*) аглянýцца (*на каго-н., што-н.*)

úmbrechen* *vt* 1) пераламáць, зламáць 2) пераарáць, ускапáць

úmbringen* *vt* забівáць; ***sich ~*** налажы́ць на сябé рýкі; *разм.* дабíць сябé

Úmbruch *m* -(e)s, -brüche пералóм

Úmbuchung *f* -, -en *бухг.* пералічэ́нне

úmdenken* *vi* (паступóва) памяня́ць сваé пóгляды

úmdeuten *vt* вытлумáчваць (на свой лад); тлумáчыць інáчай [інáкш]

umdrängen *vt* тóўпіцца (*вакол каго-н., чаго-н.*); абкружáць (*каго-н., што-н.*)

úmdrehen *vt* **1.** паварóчваць; круцíць; ***j-m den Hals ~*** звярнýць шы́ю камý-н. ◊ ***den Spieß ~*** змянíць тáктыку, (самóму) пайсцí ў наступлéнне **2.** **~ sich** паварóчвацца; абарóчвацца; ***er dréhte sich zu mir um*** ён павярнýўся да мянé (твáрам)

Umdréhung *f* -, -en паварóт, вярчэ́нне; *тэх*. абарóт, абарачэ́нне

Úmdruck *m* -(e)s, -e перадрýк, перадрукóўванне

úmdrucken *vt* перадрукóўваць

umeinánder *pron rez* 1) адзíн вакóл аднагó 2) адзíн за адны́м

úmerziehen* *vt* перавыхóўваць

Úmerziehung *f* -, -en перавыхавáнне

úmfahren* I 1. *vt* наéхаць (*на каго-н.*), збіць з ног **2.** *vi* (s) éхаць у аб’éзд (*кружным шляхам*)

umfáhren* II *vt* аб’язджáць, агінáць

úmfallen* *vi* (s) пáдаць, упáсці, (з)валíцца; перакýльвацца, абарóчвацца

Úmfang *m* -(e)s, -fänge 1) аб’ём 2) паме́р, разме́р 3) акру́жнасць, абхва́т; ***im vóllen*** ~ у по́ўным паме́ры, по́ўнасцю, зусі́м

umfángen* *vt* абдыма́ць, ахапля́ць, абхо́пліваць

úmfänglich *a* вялі́кі аб’ёмам

úmfangreich *a* шыро́кі, вялі́кі (*у аб’ёме*)

úmfärben *vt* пераафарбо́ўваць

úmfassen I *vt* устаўля́ць у другу́ю апра́ву [ра́му]

umfássen II *vt* 1) ахапля́ць, абдыма́ць 2) змяшча́ць (*у* сабе́); ахо́пліваць (*у дакладзе і г.д.*) 3) *вайск.* ахапля́ць (*праціўніка*)

umfássend 1. *a* 1) шыро́кі, вялі́кі, усеабды́мны 2) *вайск.* ахапля́ючы **2.** *adv* шыро́ка; ~ ***gebíldet*** шыро́ка адукава́ны

Umfássung *f* -, -en 1) агаро́джа 2) *вайск.* ахо́п (*праціўніка*)

Úmfeld *n* -(e)s, -er *спец.* навако́лле, бліжэ́йшае по́ле

umfléchten* *vt* (*mit D*) аплята́ць, абвіва́ць (*што-н. чым-н.*)

umflíegen* *vt* аблята́ць (*якую-н. прастору*)

umflíeßen* *vt* працяка́ць (*вакол чаго-н.*), абмыва́ць (*што-н.*)

umflóren *vt* затума́ньваць (*вочы, позірк*)

Umflügelung *f* -, -en *вайск.* ахо́п фла́нга

úmformen* *vt* 1) *эл.* пераўтвара́ць, трансфармава́ць 2) перарабля́ць, рабі́ць і́ншым (*сачыненне і г.д.*)

Úmformer *m* -s, - *эл.* пераўтвара́льнік, трансфарма́тар, умфо́рмер

Úmformung *f* -, -en *эл.* трансфарма́цыя, пераўтварэ́нне

Úmfrage *f* -, -n апыта́нне; анке́та; рэферэ́ндум; ***éine ~ hálten**** апы́тваць; ***éine ~ veránstalten*** право́дзіць анкетава́нне [апыта́нне]

úmfragen *vi* распы́тваць (*каго-н.*), право́дзіць апыта́нне

Umfríed(ig)ung *f* -, -en агаро́джа

Úmgang *m* -(e)s, -gänge працэ́сія, абхо́д 2) -(e)s зно́сіны, су́вязь, знаёмства; ~ ***hában*** мець ко́ла знаёмых, вярце́цца ў грама́дстве; ~ ***mit j-m pflégen*** падтры́млівацьзнаёмства з кім-н. 3) -(e)s кампа́нія, знаёмства; ***das ist ein schléchter ~ für dich*** гэ́та неадпаве́дная кампа́нія для цябе́

úmgänglich *a* даліка́тны, ве́тлівы

Úmgangsformen *pl* мане́ры, абыхо́джанне

Úmgangssprache *f* -, -n размо́ўная [гутарко́вая] мо́ва, размо́ўны [гутарко́вы] стыль

úmgangssprachlich *a* гутарко́вы, размо́ўны (*пра стыль мовы*)

umgárnen *vt перан.* аблы́тваць; зама́ньваць у сіло́ [па́стку]

úmgeben* I *vt* (*D*) накі́нуць на плёчы (*што-н. каму-н.*)

umgében* II *vt* а(б)кружа́ць (*плотам*); атача́ць; ***von Fréunden umgében*** акру́жаны сябра́мі, у атачэ́нні [сяро́д] сябро́ў

Umgébung *f* -, -en 1) навако́лле 2) блізкія, ха́тнія 3) *перан.* акружэ́нне, асяро́ддзе

Úmgegend *f* -, -en навако́лле, вако́ліца

úmgehen* I *vi* (s) 1) прахо́дзіць (*пра час*) 2) хадзі́ць, цыркуля́ваць (*пра чуткі*) 3) (*mit D*) мець зно́сіны (*з кім-н.*) 4) (*mit D*) абыхо́дзіцца (*з кім.н.*) ◊ ***ságe mir, mit wem du úmgehst, und ich will dir ságen, wer du bist*** скажы́ мне, хто твой ся́бра, і я скажу́ табе́, хто ты сам 5) (*mit D*) насі́цца (*з думкай*); 6) блука́ць, бадзя́цца 7) кру́ціцца (*пра кола*)

umgéhen* II *vt* 1) абыхо́дзіць (*тс. вайск.*) 2) пазбяга́ць 3) абыхо́дзіць, паруша́ць (*закон і да т.п.*)

úmgehend 1. *a* тэрміно́вы, спе́шны (*пра адказ*) **2.** *adv* тэрміно́ва, са зваро́тнай по́штай (*адказаць*)

Umgéhung *f* -, -en абхо́д

úmgekehrt 1. *a* 1) паравёрнуты, вы́вернуты (навы́варат) 2) адваро́тны; ***im ~en Fálle*** у адваро́тным вы́падку **2.** *adv* наадваро́т; насу́перак

úmgestalten *vt* пераўтвара́ць, перабудо́ўваць, рэарганізо́ўваць

Úmgestaltung *f* -, -en змяне́нне, пераўтварэ́нне, рэарганіза́цыя; ***dúrchgrei-***

fende ~en радыка́льныя змяне́нні; ***éine ~ vórnehmen**** право́дзіць [рабі́ць] рэарганіза́цыю

úmgießen* *vt* 1) перaліва́ць 2) разліва́ць

umgíttern *vt* абгаро́джваць кра́тамі

úmgraben* I *vt* перако́пваць, перарыва́ць

umgráben* II *vt* скапа́ць (*усё навокал*), абкапа́ць

umgrénzen *vt* 1) абкружа́ць, абво́дзіць; ***umgrénzt von…*** які́ мяжу́е (з усі́х бако́ў) (*з чым-н.*) 2) (дакла́дна) вызнача́ць, устана́ўліваць (*мяжу, паўнамоцтвы*)

Umgrénzung *f* -, -en 1) устанаўле́нне ме́жаў, (дакла́днае) вызначэ́нне, устанаўле́нне (*паўнамоцтваў*) 2) абры́сы, ко́нтур 3) *тэх.* габары́т

úmgruppieren 1. *vt* перагрупо́ўваць **2. ~, sich** перагрупо́ўвацца

Úmgruppierung *f* -, -en перагрупо́ўка; пераразмеркава́нне; перастано́ўка

úmgucken, sich *разм.* азіра́цца

úmgürten I *vt* падпяра́зваць

umgǘrten II *vt* **1.** (*mit D*) апяра́зваць 2) *перан.* апяра́зваць, акружа́ць

úmhaben *vt* быць апра́нутым (*у што-н.*), мець на сабе́ (*што-н.*)

umhálsen *vt* абдыма́ць за шы́ю

Úmhang *m* -(e)s, -hänge накі́дка, плашч

úmhängen I *vt* 1) перавéшваць (*на другое месца*) 2) (*j-m*) накі́нуць (*паліто і г.д. на каго-н.*); ***sich (D) etw. ~*** накі́нуць што-н. на сябе́

umhä́ngen II *vt* (*mit D*) абве́шваць (*што-н. чым-н.*), ве́шаць (*вакол чаго-н. што-н.*)

umhér *adv* наўко́ла, наво́кал

umhérblicken *vt* агля́двацца, азіра́цца; ***sich nach j-m ~*** азіра́цца ў по́шуках каго́-н.

umhérflattern *vi* (s) пы́рхаць, лётаць (*вакол чаго-н.*)

umhérfliegen* *vi* (s) лётаць наво́кал [узад і ўпе́рад]

umhérgehen* *vi* (s) хадзі́ць узад і ўпе́рад, шпацырава́ць, праха́джвацца; ***die Áugen ~ lássen**** шука́ць вача́мі (*каго-н., што-н.*)

umhérirren *vi* (s) сно́ўдацца, блука́ць

umhérlaufen* *vi* (s) лётаць, бе́гаць узад і ўпе́рад

umhérliegen* *vi* ляжа́ць усю́ды ў беспара́дку, быць раскі́даным

umhérschweifen *vi* (s) бадзя́цца, блука́ць, швэ́ндацца, сно́ўдацца

umhérspringen* *vi* (s) скака́ць, гуля́ць, дурэ́ць

umhérwerfen* *vt* (у беспара́дку) раскіда́ць

umhérziehen* *vi* (s) вандрава́ць, качава́ць

umhínkönnen*: *ich kann nicht umhín (zu bemérken)* я не магу́ не (заўва́жыць)

úmhören, sich (*nach D*) *разм.* прыслухо́ўвацца (*да чаго-н., што кажуць навокал*), распы́тваць (*пра што-н.*)

umhüllen *vt* (*mit D*) заху́тваць, абклада́ць, засціла́ць (*чым-н.*)

Umhüllung *f* -, -en 1) абало́нка 2) упако́ўка 3) *тэх.* абшы́ўка, пакрыццё

umjúbeln *vt* ушано́ўваць

Úmkehr *f* - 1) паваро́т (наза́д), вярта́нне 2) *вайск.* адступле́нне, рух наза́д 3) паваро́т да ле́пшага

úmkehren 1. *vi* (s) паваро́чваць наза́д; *перан.* адступі́цца, пада́цца наза́д, адрачы́ся **2.** *vt* 1) пераваро́чваць, вываро́чваць; ***die Hand ~*** павярну́ць руку́ дало́нню ўве́рх 2) *перан.* перавярну́ць, прыве́сці ў беспара́дак; ***das gánze Haus ~*** перавярну́ць уве́сь дом уве́рх дном **3. ~, sich** пераваро́чвацца, паваро́чвацца

úmkippen 1.*vt* пераку́львацць, абаро́чваць **2.** *vi* (s) пераку́львацца, абаро́чвацца, губля́ць раўнава́гу, па́даць

umklámmern *vt* 1) (су́таргава) схапі́ць, абхапі́ць; 2) *вайск.* а(б)кружы́ць, атачы́ць (*праціўніка*)

Umklámmerung *f* -, -en 1) абхва́т 2) *перан.* ціскі́ 3) *вайск.* а(б)кружэ́нне

úmklappen *vt* адкі́дваць (*сядзенне*)

úmkleiden I *vt* **1.** пераапрана́ць **2. ~, sich** пераапрана́цца

umkléiden II *vt* аббіва́ць (*сукном*); абшыва́ць (*дошкамі*)

Úmkleideraum *m* -(e)s, -räume раздзява́льня, гардэро́б

úmknicken 1. *vt* падгіна́ць, надло́мваць **2.** *vi* (s) падгіна́цца, надло́мвацца; *пера́н.* валі́цца з ног ад сто́мленасці

úmkommen* *vi* (s) **1.** гі́нуць (*пры аварыі і г.д.*); ***nichts ~ lássen**** не дава́ць нічо́му прапа́сці ◊ ***ich will gleich auf der Stélle ~, wenn ich (nicht)…*** правалі́цца мне на гэ́тым са́мым ме́сцы, калі́ я (не)… 2) (*vor D*) знемага́ць, пamіра́ць (*напр., ад гарачыні, суму і г.д.*)

umkrállen *vt* уціна́цца кіпцюра́мі (*у што-н.*)

umkrámpfen *vt* су́таргава абхо́пліваць

Úmkreis *m* -es, -e 1) навако́лле, вако́ліца; ***im ~ von 10 km*** на 10 км наво́кал; ***er ist im gánzen ~ bekánnt*** яго́ ве́дае ўсё навако́лле 2) *матэм.* акру́жнасць

umkréisen *vt* 1) а(б)кружа́ць 2) кружы́ць (*над чым-н.*)

Umkréisung *f* -, -en а(б)кружэ́нне (*дзеянне*) 2) навако́лле, асяро́ддзе

úmkrempeln *vt* 1) зака́чваць (*рукавы*) 2) вываро́чваць (*панчохі*) 3) *разм.* перарабля́ць, (грунто́ўна) перайна́чваць

úmkriegen *vt разм.* 1) адо́льваць, аду́жваць (*каго-н.*), спраўля́цца (*з кім-н.*) 2) угаво́рваць

úmladen* *vt* перагружа́ць (*тавар*)

umlágern I *vt* а(б)кружа́ць, учыня́ць абло́гу (*крэпасці*)

úmlagern II *vt* 1) перакла́дваць (*на складзе*) 2) перадо́дзіць на другі́ склад (*тавар*)

Úmlauf *m* -(e)s, -läufe 1) цыркуля́цыя, абаро́т (*грошай*); ***in ~ sein*** быць у абаро́це; ***in ~ kómmen**** паступа́ць у абаро́т; распаўсю́джвацца, быць агульнапрыня́тым; распаўсю́джвацца (*пра чуткі*); ***in ~ bríngen* [sétzen, gében*]*** пуска́ць у абарачэ́нне [абаро́т]; распаўсю́джваць (*паведамленні і г.д.*), распуска́ць (*чуткі, пагалоскі*) 2) *астр.* рух [абарачэ́нне] плане́т 3) цыркуля́цыя (*крыві*)

úmlaufen* I *vi* (s) 1) знахо́дзіцца ў абаро́це (*пра грошы*); ***ein Gerücht läuft um*** хо́дзіць чу́тка [пагало́ска] 2) цыркуля́ваць (*пра кроў*) 3) канча́цца, міна́ць (*пра час*)

umláufen* II *vt* а(б)бяга́ць (*каго-н., што-н.*), бе́гаць (*вакол каго-н., чаго-н.*)

Úmlaufgeschwindigkeit *f* -, -en ху́ткасць [ско́расць] вярчэ́ння

Úmlaufmittel *pl фін.* абаро́тныя сро́дкі

Úmlaufschreiben *n* -s, - цыркуля́р

Úmlaut *m* -(e)s, -e *лінгв.* умля́ут

Úmlegekalender *m* -s, - перакідны́ каляндáр

Úmleg(e)kragen *m* -s, - адкладны́ каўне́р

úmlegen I *vt* 1) перакла́дваць; *чыг.* перавóдзіць (*стрэлку*) 2) пераво́дзіць (*у другое месца*) 3) апрана́ць, накіда́ць (*паліто*) 4) *разм.* забі́ць, застрэ́ліць 5) перано́сіць (*тэрмін*) 6) пераво́дзіць (*тэлефонную размову на іншы апарат*)

umlégen II *vt* (*mit D*) абкла́дваць (*што-н. чым-н.*); кла́сці (*вакол чаго-н. што-н.*)

úmleiten *vt* (з)мяня́ць напра́мак (*ракі*); ***den Stráßenverkehr ~*** накірава́ць ву́лічны рух па но́вым маршру́це

Úmleitung *f* -, -en змяне́нне накіру́нку, аб'е́зд

úmlenken 1. *vt* паваро́чваць **2.** *vi* (*h, s*) паваро́чваць, зваро́чваць

úmlernen 1. *vt* вучы́ць нано́ва **2.** *vi* перавучвацца

úmliegend *a* навако́льны

úmmachen *vt* перарабля́ць

úmmauern *vt* агаро́джваць му́рам

úmmelden, sich змяні́ць свой а́драс**,** перарэгістрава́цца

úmmodeln *vt* перарабля́ць

umnáchten *vt* азмро́чваць, засмуча́ць, аху́тваць змро́кам

umnáchtet *a* 1) змро́чны 2) псіхі́чна хво́ры

Umnáchtung *f* -, -en *мед.* замарачэ́нне ро́зуму, вар'я́цтва

úmnähen *vt* перашыва́ць

umnébeln *vt* 1) пакрыва́ць тума́нам

2) *перан.* тума́ніць, затума́ньваць
umnébelt *a* 1) затума́нены 2) падвы́піты, на падпітку
úmnennen* *vt* перайменоўваць
úmordnen *vt* пераразмяркоўваць, змяня́ць пара́дак (*чаго-н.*); перастаўля́ць (*што-н.*)
úmpacken *vt* перапакоўваць
úmpflanzen *vt* перасаджваць (*расліны*)
Úmpflanzung *f* -, -en перасадка (*раслін*)
úmpflügen *vt* пераворваць
úmpolen *vt эл.* мяня́ць паля́рнасць
úmprägen *vt* 1) перачака́ніць (*манету*) 2) перарабля́ць, змяня́ць (*характар і да т.п.*)
úmprogrammieren *vt* перапраграмава́ць
úmquartieren *vt* перасяля́ць
umrágen *vt* узвыша́цца, вы́сіцца (*вакол чаго-н.*)
umráhmen *vt* 1) устаўля́ць у ра́мку, апраўля́ць; абрамля́ць (*пра валасы і г.д.*); ***ein Tréffen musikálisch ~*** суправаджа́ць сустрэ́чу музы́чнымі выступле́ннямі
Umráhmung *f* -, -en 1) абрамле́нне, уста́ўка ў ра́мку 2) абрамле́нне (*пра валасы і г.д.*); ***die kulturélle ~ éiner Féier*** маста́цкая ча́стка свя́та
umránden, umrändern *vt* акантоўваць
umránken *vt* віцца, абвіва́цца (*вакол чаго-н.*)
úmrechnnen *vt* 1) пералі́чваць 2) раша́ць зноў (*задачу*)
úmreißen* **I** *vt* павалі́ць, перакульваць
umréißen* **II** *vt* 1) накі́дваць ко́нтур, абрысоўваць 2) *перан.* абмалёўваць (*становішча*)
úmrennen* **I** *vt* павалі́ць, перакульваць, абаро́чваць (*на бягу*)
umrénnen* **II** *vt* абабяга́ць, абяга́ць (*вакол каго-н., чаго-н.*)
umríngen *vt* а(б)кружа́ць, атача́ць
Úmriss *m* -es, -e 1) абры́с, ко́нтур; ***in gróben [größen] ~en*** у агу́льных ры́сах 2) рысу́нак, чарцёж 3) на́рыс
úmrühren *vt* мяша́ць, пераме́шваць
úmrüsten *vt* пераабсталёўваць
ums = um das
úmsatteln **1.** *vt* перасядла́ць **2.** *vi* мяня́ць прафе́сію; мяня́ць (палі́ты́чныя) пераканáнні [по́гляды]
Úmsatz *m* -es, -sätze 1) абаро́т (*гандлёвы*) 2) *хім.* абме́н
Úmsatzkapital *n* -s, -e *эк.* абаро́тны капіта́л
Úmsatzsteuer *f* -, -n *эк.* пада́так з абаро́ту
úmsäumen *vt* 1) аблямоўваць 2) *кравец.* падру́бліваць
úmschalten *vt эл.* пераключа́ць; *перан.* пераво́дзіць (*эканоміку на новы напрамак*)
Úmschalter *m* -s, - *эл.* пераключа́льнік, камута́тар
umschátten *vt* зацяня́ць
Úmschau *f* - агля́д; ~ ***hálten**** агляда́ць, рабі́ць агля́д; ***nach Mítteln ~ hálten**** адшу́кваць сро́дкі
úmschauen, sich 1) агля́двацца, азіра́цца (*навокал*) 2) (*nach D*) агля́двацца (*назад на каго-н., што-н.*)
úmschaufeln *vt* перако́пваць, варушы́ць, пералапа́чваць (*збожжа*)
úmschichten *vt* мяня́ць размяшчэ́нне, кла́сці іна́чай, перагрупоўваць, пераразмяркоўваць (*сродкі*)
úmschichtig *a* пазме́нны; папераме́нны, па чарзэ́
Úmschichtung *f* -, -en перагрупіро́ўка; пераразмеркава́нне
umschíffen *vt* аб’язджа́ць, аб’е́хаць (*на караблі*) (*вакол чаго-н.*)
Úmschlag *m* -(e)s, -schläge 1) абго́ртка, во́кладка 2) канве́рт 3) кампрэ́с 4) абшла́г (*на вопратцы*) 5) *эк.* абарачэ́нне, абаро́т 6) пераме́на, перало́м, зме́на (*надвор’я, настрою*) 7) *марск.* перагру́зка (*тавараў*)
úmschlagen* **I** **1.** *vt* 1) надзява́ць, накі́нуць 2) абго́ртваць, абмо́тваць 3) адгіна́ць (*каўнер*) 4) перагортваць (*старонку*); 5) перагружа́ць (*тавар*); 6) перакульваць, зва́льваць **2.** *vi* (s) 1) рэ́зка мяня́цца (*пра вецер і г.д.*) 2) перакульвацца, абаро́чвацца

umschlágen* **II** *vt* заваро́чваць, заго́ртваць
Úmschlagen *n* -s: ~ ***von Quantität in Qualität*** перахо́д ко́лькасці ў я́касць
Úmschlaghafen *m* -s, -häfen перагру́зачны порт
Úmschlag(e)platz *m* -es, -plätze перава́лачны пункт
Úmschlagsgeschwindigkeit *f* - *фін.* ху́ткасць [ско́расць] абарачэ́ння [абаро́ту] (*капіталу*)
umschléichen* *vt* 1) ісці́ крадко́м, падкра́двацца 2) *разм.* віжава́ць, шпіёніць (*за кім-н.*)
umschléiern *vt* 1) накрыва́ць вэ́люмам 2) аху́тваць смуго́й 3) прыхо́ўваць; завуалі́раваць
umschlíeßen* *vt* 1) а(б)кружа́ць (*што-н., напр., сцяной*) 2) а(б)хо́пліваць; абдыма́ць 3) абляга́ць (*пра адзенне*) 4) уключа́ць (*напр., пра рэзалюцыю*)
umschlíngen* **I** *vt* 1) абвіва́ць (*пра шыю*) 2) абдыма́ць (*каго-н.*); абвіва́ць (*чыю-н. шыю рукамі*)
úmschlingen* **II** *vt* надзе́ць (*на шыю*), завяза́ць (*хустку, кашнэ*)
úmschmeißen* *vt разм.* перакýльваць, абаро́чваць
úmschmelzen* *vt тэх.* пераплаўля́ць; パератапля́ць (*сала*)
úmschnallen *vt* зашпі́льваць, падпяра́зваць
úmschreiben* **I** *vt* 1) перапі́сваць 2) (*auf A*) перапі́сваць (*што-н. на каго-н.*)
umschréiben* **II** *vt* 1) апі́сваць (*словамі*), выклада́ць (*у словах, перафразаваць*) 2) *матэм.* апі́сваць (*круг*)
Umschréibung *f* -, -en 1) апіса́нне 2) *муз.* парафра́за 3) *лінгв.* перыфра́за
Úmschrift *f* -, -en 1) перапі́ска (*чаго-н.*) 2) транскры́пцыя; транслітара́цыя
úmschulen *vt* 1) перакваліфікава́ць, перау́чваць 2) перавóдзіць у другу́ю шко́лу (*вучня*)
Úmschulung *f* -, -en 1) перакваліфіка́цыя 2) перавóд у другу́ю шко́лу
úmschütten *vt* 1) перасыпа́ць 2) развіва́ць; абаро́чваць
umschwä́rmen *vt* лята́ць ро́ем [чарадо́й] (*вакол чаго-н.*)
Úmschweife *pl*: ***óhne*** ~ про́ста, без хі́трыкаў
úmschwenken *vi* (s) 1) (з)мяня́ць напра́мак [кіру́нак] 2) (з)мяня́ць по́гляды [пераканáнні]
Úmschwung *m* -(e)s, -schwünge 1) вярчэ́нне, кручэ́нне (*кола*) 2) паваро́т, перало́м; пераваро́т (*у грамадскай думцы і г.д.*)
umségeln *vt* аб’язджа́ць, аб’е́хаць (*вакол чаго-н.*), агіба́ць (*на караблі*) (*што-н.*)
úmsehen*, sich 1) агля́двацца, азіра́цца, абаро́чвацца наза́д; ***óhne sich úmzusehen*** не агля́даючыся [не абаро́чваючыся] ◊ ***du wirst dich noch*** ~ ≅ ты яшчэ́ пашкаду́еш аб гэ́тым; ***sich nach állen Séiten*** ~ азіра́цца [агляда́цца] па бака́х 2) (*in D*) агляда́ць (*дом*, *мясцовасць*) 3) (*nach D*) шука́ць (вачы́ма); нагляда́ць; ***sich nach Árbeit*** ~ шука́ць рабо́ту
úmseitig *a* які́ знахо́дзіцца на адваро́це (*старонкі*)
úmsetzen I *vt* 1) перасáджваць (*расліны*) 2) перамяшча́ць; перавóдзіць; перасáджваць (*вучняў і г.д.*) 3) *матэм.* зрабі́ць перастано́ўку 4) пуска́ць у абаро́т [у про́даж]; ***etw. in Geld*** ~ ператвары́ць што-н. у гро́шы, рэалізава́ць што-н. 5) *хім.* пераўтвара́ць 6): ***etw. in Wírklichkeit*** ~ правóдзіць што-н. у жыццё, здзяйсня́ць, ажыццяўля́ць (*што-н.*); ***in die Tat*** ~ ажыццяві́ць (*план*)
umsétzen II *vt* (*mit D*) абса́джваць (*што-н. дрэвамі*), садзі́ць (*што-н. вакол чаго-н.*)
Úmsichgreifen *n* -s распаўсю́джванне (*аб эпідэміі і да т.п.*)
Úmsicht *f* - асцяро́жнасць, абáчлівасць
úmsichtig *a* асцяро́жны, абáчлівы
úmsiedeln 1. *vt* перасяля́ць **2.** *vi* (s) перасяля́цца
Úmsiedelung *f* -, -en перасяле́нне
Úmsiedler *m* -s, - перасяле́нец

úmsinken *vi* (s) пáдаць; *тс. перан.* валíцца з ног (*ад стомленасці*)

úmso: ~ ***éher*** тым хутчэ́й; ~ ***mehr*** тым бóлей

umsónst *adv* 1) дармá, бясплáтна 2) дарэ́мна, мáрна ***es war nicht*** ~ гэ́та былó не дармá; ***nicht*** ~ нездармá; недармá ◊ ~ ***ist der Tod*** ≅ дармá нічóга не даéцца

úmspannen I *vt* 1) перапрагáць (*коней*) 2) *эл.* трансфармавáць (*ток*), мянśць напрýжанне

umspánnen II *vt* (*mit D*) 1) абцśгваць (*што-н., чым-н.*) 2) а(б)хóпліваць; сцíскáць, абцíскáць

Úmspanner *m* -s, - *эл.* трансфармáтар

Úmspannwerk *n* -(e)s, -e трансфармáтарная падстáнцыя

umspíelen *vt перан.* гулśць (*вакол чаго-н.*); ***ein Lächeln umspíelte séinen Mund*** усмéшка гулśла на ягó губáх

umspínnen* *vt* 1) абвівáць [аплятáць] павуцíнай 2) *перан.* аблы́тваць, ашýкваць; ***j-n mit Lügen*** ~ аблы́тáць кагó-н. хлуснёй, абылгáць кагó-н.

úmspringen* I *vi* (s) 1) раптóўна мянśцца (*пра вецер*) 2) (*mit D*) аднóсіцца бесцырымóнна (*да каго-н.*), абыхóдзіцца бесцырымóнна (*з кім-н.*)

umspríngen* II *vt* скакáць (*вакол каго-н., чаго-н.*)

umspülen *vt* абмывáць (*пра мора і г.д.*)

Úmstand *m* -(e)s, -stände 1) акалíчнасць; ***Úmstände máchen*** цырымóніцца, валавóдзіцца; ***óhne Úmstände*** папрóсту; ***únter Úmständen*** у залéжнасці ад абстáвін; ***máchen Sie nur kéine Úmstände!*** не турбýйцеся!, не забівáйце сабé галавý!; ***in ánderen Úmständen sein*** быць цяжáрнай 2) *pl* умóвы (*жыцця*)

úmständlich *a* 1) грунтóўны, падрабśзны 2) цśжкі (*пра становішча*) 3) цырымóнны

Úmständlichkeit *f* -, -en 1) даклáднасць, падрабśзнасць 2) цśжкасць (*становішча*) 3) цырымóннасць

Úmstandsbestimmung *f* -, -en *грам.* акалíчнасць

Úmstandsfürwort *n* -(e)s, -wörter займéннае прыслóўе

úmstandshalber *adv* з прычы́ны асаблíвых абстáвін [умóў]

Úmstandssatz *m* -es, -sätze акалíчнасны дадáны сказ

Úmstandswort *n* -(e)s, -wörter *грам.* прыслóўе

úmstechen* *vt* перакóпваць (*градку*)

umstéhen* *vt* стаśць (*вакол каго-н., чаго-н.*); а(б)кружáць, атачáць (*каго-н., што-н.*)

úmstehend *adv* на адварóце, на настýпнай старóнцы

Úmstehenden *sub pl* прысýтныя, навакóльныя

Úmsteigebahnhof *m* -(e)s, -höfe перасáдачная стáнцыя

Úmsteig(e)karte *f* -, -en перасáдачны білéт

úmsteigen* *vi* (s) (*in A*) перасáджвацца (*на другі цягнік і г.д.*)

úmstellen I 1. *vt* 1) перастаўлśць 2) (*auf A*) перабудóўваць, пераключáць, перавóдзіць (*завод на вытворчасць іншай прадукцыі*) **2. ~, sich** (*auf A*) перабудóўвацца, пераключáцца (*на што-н.*); прыстасóўвацца (*да чаго-н.*)

umstéllen II *vt* ачаплśць, а(б)кружáць (*каго-н., што-н.*), рабíць аблáву; ***von Hass umstéllt sein*** быць у нянáвісці

Úmstellung I *f* -, -en 1) перастанóўка 2) перабудóва, пераключэ́нне, перавóд (*auf A – на што-н.*) 2) *матэм.* падстанóўка

Umstéllung II *f* -, -en ачаплéнне, акружэ́нне, аблáва

úmsteuern *vt* пераключáць; давáць зáдні ход (*машыны*); мянśць курс (*карабля*)

úmstimmen *vt* 1) *муз.* настрóйваць на íншы тон 2) перакóнваць (*у іншым*)

úmstoßen* *vt* 1) перакýльваць, абарóчваць 2) абвяргáць 3) адмянśць, скасóўваць (*закон*); ***ein Úrteil*** ~ *юрыд.* касавáць [скасавáць] прысýд

umstráhlen *vt* асвятлśць прóмнямі, асвéчваць

umstrítten *a* спрэ́чны
úmstülpen *vt* перакýльваць, пераварóчваць
Úmsturz *m* -es, -stürze 1) звяржэ́нне, пераварóт 2) падзéнне, разбурэ́нне
úmstürzen **1.** *vt* 1) перакýльваць, развáльваць, разбурáць 2) звяргáць, скідáць (*уладу*) **2.** *vi* (s) 1) пáдаць, абвáльвацца, абрынáцца 2) пáсці (*пра грамадскі лад, уладу*)
Úmstürzler *m* -s, - 1) удзéльнік [прыхíльнік] пераварóту 2) *pl* падрыўны́я элемéнты
Úmtaufe *f* -, -n перайменавáнне
úmtaufen *vt* 1) перайманóўваць 2) *рэл.* хрысцíць у другýю вéру
Úmtausch *m* -(e)s, -e абмéн; мéна
úmtauschen *vt* абмéньваць, мяня́ць, вымéньваць
umtóben *vt* вíравáць, лютавáць (*вакол каго-н., чаго-н.*); ***umtóbt von Wéllen*** атóчаны бурлíвымі хвáлямі
úmtopfen *vt* перасáджваць у вазóн (*расліны*)
umtósen *vt гл.* umtóben
úmtransportieren *vt* перасылáць [накíрóўваць] у другóе мéсца
Úmtriebe *pl* падкóпы, інтры́гі
Úmtrunk *m* -(e)s, -trünke чáрка, якýю пускáюць па крýгу
úmtun* *vt* **1.** накíнуць на сябé (*хустку*) **2. ~, sich**: ***sich nach etw. (D)*** **~** аглядáцца [азірáцца], шукáючы (*што-н.*); давéдвацца (*пра што-н.*)
úmwälzen *vt* 1) перакóчваць 2) звяргáць; рабíць пераварóт (*у грамадстве, жыцці, навуцы*)
Úmwälzung *f* -, -en 1) пераварóт; ***éine wíssenschaftliche*** **~** пераварóт у навýцы 2) перакóчванне; *тэх.* абкáтка
úmwandeln I *vt высок.* ператварáць, пераўтварáць
umwándeln II *vt* хадзíць вакóл (*каго-н., чаго-н.*)
Úmwand(e)lung *f* -, -en 1) ператварэ́нне, пераўтварэ́нне; перабудóва 2) *эк.* канвéрсія
úmwechseln *vt* мяня́ць, перамянíць; размéньваць (*грошы*)
Úmweg *m* -(e)s, -e кружны́ шлях, аб(ы)хóд, круг, крук; ***auf ~en erfáhren**** вы́ведаць абхóдным шля́хам; ***ein größer*** ~ вялíкі крук
úmwegig *a* кружны́мі шляхáмі
úmwehen I *vt* здзімáць; перакýльваць, абарóчваць (*пра вецер*)
umwéhen II *vt* абвявáць, абдзімáць (*пра вецер*)
Úmwelt *f* -, -en навакóльны свет; навакóльнае асярóддзе, навакóлле
Úmwelteinfluss *m* -es, -flüsse уплы́ў (навакóльнага) асярóддзя
Úmweltgestaltung *f* - добраўпарáдкаванне навакóльнага асярóддзя
úmweltlich *a* які́ ты́чыцца (навакóльнага) асярóддзя
Úmweltschutz *m* -es ахóва навакóльнага асярóддзя
úmwenden* **1.** *vt* 1) пераварóчваць, вываро́чваць; перагóртваць 2) паварóчваць, развярнýць (*аўтамабіль і г.д.*) **2. ~, sich** 1) пераварóчвацца; ***sich zur Flucht*** ~ кíдацца наўцёкі 2) (*nach D*) азірáцца (*на каго-н., што-н.*)
umwérben* *vt* заляцáцца (*да каго-н.*)
úmwerfen* *vt* 1) перакýльваць, валíць, збівáць (*з ног*); ***der Sänger hat úmgeworfen*** спявáк сфальшы́віў 2) накíнуць (*хустку і да т.п.*)
úmwerfend *a разм.* ашаламля́льны
úmwerten *vt* перааацэ́ньваць (*каштоўнасць*); ***das Geld*** **~** правóдзіць грашóвую рэфóрму
Úmwertung *f* -, -en перааацэ́нка (*каштоўнасцей*)
úmwickeln I *vt* 1) абмóтваць, абкрýчваць (*вакол чаго-н.*) 2) перапавівáць
umwíckeln II *vt* (*mit D*) укрýчваць, абкрýчваць, абмóтваць (*чым-н.*)
Úmwick(e)lung *f* -, -en абмóтка, абгóртванне
umwíndeln *vt* абвівáць, абмóтваць
úmwinden *vt* перамóтваць
umwógen *vt* 1) хвалявáцца (*вакол ча-*

го-н., пра воды) 2) а(б)кружáць (*пра натоўп, шум*)
Úmwohner *pl* навакóльныя жыхары́
umwö́lken *vt* **1.** засцілáць хмáрамі, захмáрваць **2. ~, sich** засцілáцца хмáрамі
úmwühlen *vt* 1) абшны́рваць, абшу́кваць 2) перакóпваць (*градку*)
úmzaubern *vt* (*in A*) ператварáць з дапамóгай чараўні́цтва
umzä́unen *vt* агарóджваць, абнóсіць плóтам
Umzäunung *f* -, -en агарóджа, плот
úmzeichnen *vt* перарысóўваць, перачэ́рчваць
úmziehen* I 1. *vi* (s) (*in A*) пераязджáць, перасяля́цца (*на другую кватэру і г.д.*) **2.** *vt* пераапранáць; ***die Schúhe ~*** пераабувáцца **3. ~, sich** пераапранáцца
umzíehen* II 1. *vt* 1) абвóдзіць, а(б)кружáць; ***éine Figúr ~*** накíдаць пóстаць 2) абця́гваць (*палатном*) 3) абкладáць, засцілáць **2.** ~, **sich** засцілáцца, зацягвацца (*хмарамі*)
umzíngeln *vt вайск.* а(б)кружáць, ачапля́ць
Umzíngelung *f* -, -en а(б)кружэ́нне, аблóга
Úmzug *m* -(e)s, -züge 1) пераéзд (*на іншую кватэру*) 2) працэ́сія, дэманстрáцыя, пахóд
Úmzugsgelder *pl* пад’ёмныя (грóшы)
un= *прыстаўка прыметнікаў і прыслоўяў, паказвае адмаўленне*: únabhängig незалéжны; únaufhörlich беспепапы́нны (-нна)
Un= *прыстаўка назоўнікаў, паказвае на*: 1) *адмаўленне:* Únruhe неспакóй 2) *адмоўную ацэнку*: Únmensch *m* вы́людак 3) *узмацненне значэння слова:* Únsumme *f* вялíкая су́ма
unabänderlich [únabänderlich] *a* 1) нязмéнны, непахíсны (*пра рашэнне*) 2) непазбéжны, немíну́чы, няўхíльны
Unabänderlichkeit [Únabänderlichkeit] *f* - нязмéннасць (*рашэння*)
únabhängig *a* незалéжны
Únabhängigkeit *f* - незалéжнасць
unabkö́mmlich [únabkömmlich] *a* неабхóдны, патрэ́бны
únablässig [unablä́ssig] *a* 1) безперапы́нны, безупы́нны 2) пíльны (*пра нагляд*) 3) нястóмны (*у барацьбе*)
unabséhbar [únabsehbar] **1.** *a* 1) неагля́дны, неабся́жны, бязмéжны 2) непрадбáчаны, сур’ёзны (*пра выніку*) **2.** *adv* бязмéжна, неабся́жна
unabsétzbar [únabsetzbar] *a* 1) нязмéнны 2) якí не знахóдзіць збы́ту
únabsichtlich 1. *a* ненаўмы́сны **2.** *adv* ненаўмы́сна
unabwéisbar [únabweisbar] *a* 1) неабвéржны 2) неадклáдны (*пра неабходнасць*)
unabwéndbar [únabwendbar] *a* няўхíльны, немíну́чы
únachtsam *a* 1) няўвáжлівы 2) нядбáйны; неасцярóжны; неахáйны (*пра вопратку*)
Únachtsamkeit *f* -, -en 1) няўвáжлівасць 2) нядбáйнасць, неасцярóжнасць
únähnlich (*D*) непадóбны (*да каго-н.*)
unanféchtbar [únanfechtbar] *a* 1) неаспрэ́чны, бясспрэ́чны 2) недатыкáльны (*пра ўласнасць*)
Unanféchtbarkeit [Únanfechtbarkeit] *f* -, -en 1) бясспрэ́чнасць 2) недатыкáльнасць (*уласнасці*)
únangebracht *a* недарэ́чны, неадпавéдны
únangefochten 1. *a* неаспрэ́чны **2.** *adv* спакóйна, бяспéчна
únangemeldet 1. *a* 1) не прапíсаны (*па месцы жыхарства*) 2) не запíсаны (*пра наведніка*) 3) не аб’я́ўлены (*пра конкурс і г.д.*) **2.** *adv* 1) без прапíскі 2) без папярэ́дняга зáпісу [даклáду, папярэ́джання]
únangemessen *a* 1) недарэ́чны (*пра заўвагу*) 2) неадпавéдны (*пра аплату*)
únangenehm *a* непрыéмны
unangréifbar [únangreifbar] *a* 1) непрысту́пны 2) недатыкáльны 3) бясспрэ́чны, неаспрэ́чны
unannéhmbar [únannehmbar] *a* непрымáльны

Únannehmlichkeit *f* -, -en непрые́мнасць
únansehnlich *a* несамаві́ты, непрыкме́тны
únanständig *a* непрысто́йны, непачці́вы
Únanständigkeit *f* -, -en непрысто́йнасць, непачці́васць
unantástbar [únantastbar] *a* недатыка́льны, непару́шаны (*пра запас*)
Unantástbarkei [Únantastbarkeit] *f* - непаруша́льнасць (*запасаў*)
únappetitlich *a* неапеты́тны
Únart I *f* -, -en 1) сваво́льства, гарэ́злівасць 2) нявы́хаванасць, нявե́тлівасць
Únart II *m* -(e)s, -e *устар.* сваво́льнік, гарэ́за, ві́сус
únartig *a* непаслухмя́ны, нявы́хаваны, гарэ́злівы, сваво́льны
únauffällig *a* непрыкме́тны
unauffíndbar [únauffindbar] *a* няўло́ўны, які́ не мо́жа быць зно́йдзены
únaufgefordert **1.** *a* 1) няпро́шаны 2) добраахво́тны **2.** *adv* добраахво́тна
únaufgeklärt *a* 1) нерастлумача́льны, ня́сны 2) неасве́чаны, неадукава́ны; неўсвядо́млены
unaufháltsam [únaufhaltsam] **1.** *a* нястры́мны, несупы́нны **2.** *adv* нястры́мна, несупы́нна
Unaufháltsamkeit [Únaufhaltsamkeit] *f* - нястры́мнасць
unaufhö́rlich [únaufhörlich] **1.** *a* безупы́нны, бесперапы́нны **2.** *adv* бесперапы́нна; без сто́мы
únauflösbar [unauflö́sbar], **únauflöslich** [unauflö́slich] *a* 1) *хім.* нераствара́льны; нераспушча́льны 2) неразры́ўны
únaufmerksam *a* няўва́жлівы, няўва́жны
Únaufmerksamkeit *f* - няўва́га
únaufrichtig *a* няшчы́ры
Únaufrichtigkeit *f* - няшчы́расць
unaufschíebbar [únaufschiebbar] *a* неадкла́дны
unausbléiblich [únausbleiblich] *a* абавязко́вы, немі́ну́чы, непазбе́жны
unausführbar [únausführbar] *a* невыкана́льны, нездзяйсня́льны
únausgeglichen *a* неўраўнава́жаны (*пра чалавека*)
Únausgeglichenheit *f* - неўраўнава́жанасць
únausgesetzt *a* безупы́нны, бесперапы́нны
unauslö́schlich [únauslöschlich] *a* незабы́ўны
unausspréchlich [únaussprechlich] *a* невыка́зны, невымо́ўны
unausstéhlich [únausstehlich] *a* нясце́рпны
unauswéichlich [únausweichlich] *a* непазбе́жны, немі́ну́чы
únbändig **1.** *a* неўтаймава́льны, нястры́мны **2.** *adv* нястры́мна
Únbändigkeit *f* -, -en нястры́мнасць, неўтаймава́насць
únbarmherzig *a* бязлі́тасны, немі́ласэ́рны, жо́рсткі
Únbarmherzigkeit *f* -, -en бязлі́таснасць, няўмо́льнасць, жо́рсткасць
únbeabsichtigt **1.** *a* ненаўмы́сны **2.** *adv* без наме́ру, ненаўмы́сна
únbeachtet *a* незаўва́жны, непрыкме́тны
únbeachtlich *a* нява́рты ўва́гі, які́ не заслуго́ўвае ўва́гі
únbeanstandet *adv* бесперашко́дна, неадкла́дна, без пярэ́чанняў
únbeantwortet *a* пакі́нуты без адка́зу
únbearbeitet *a* неапрацава́ны
únbebaut *a* 1) няўро́блены, неапрацава́ны 2) незабудава́ны
únbedacht *a* неабду́маны, неразва́жлівы
únbedachterweise *adv* неабду́мана, неразва́жліва
Únbedachtheit *f* -, -en неабду́манасць, неразва́жлівасць
únbedachtsam *гл.* únbedacht
únbedarft *a* 1) нязна́чны, без вялі́кіх прэтэ́нзій 2) няво́пытны, неспрактыкава́ны
únbedeckt *a* ненакры́ты, адкры́ты, го́лы, аго́лены
únbedenklich *a* 1) які́ не выклі́кае сумне́нняў 2) надзе́йны (*пра чалавека*)
únbedeutend *a* нязна́чны, малава́жны, нікчэ́мны
únbedingt **1.** *a* 1) безумо́ўны 2) абсалю́тны (*спакой, поспех*) **2.** *adv* безумо́ўна, абавязко́ва

Únbedingtheit *f* - безумо́ўнасць, безагаво́рачнасць
únbeeindruckt: ***er blieb ~ von díesen Wórten*** гэ́тыя сло́вы не зрабілі на яго́ ўра́жання [не крану́лі яго́]
únbeendigt *a* няско́нчаны
unbefáhrbar [únbefahrbar] *a* непрае́зны
únbefahren *a* неаб'е́зджаны; несправактыкава́ны (*пра марака*)
únbefangen *a* 1) непасрэ́дны, про́сты, наі́ўны 2) непрадузя́ты, аб'екты́ўны
Únbefangenheit *f* - 1) непасрэ́днасць, прастата́, наі́ўнасць; чыстасардэ́чнасць 2) аб'екты́ўнасць, непрадузя́тасць
únbefleckt *a* незапля́млены, беззага́нны; ***die ~e Empfängnis*** беззага́ннае зача́цце
únbefriedigend *a* нез(а)давальня́ючы
únbefriedigt *a* незадаво́лены
únbefristet 1. *a* бестэрміно́вы **2.** *adv* на нявы́значаны тэ́рмін
únbefugt 1. *a* 1) некампетэ́нтны 2) які́ не ма́е пра́ва на што-н. 3) пабо́чны, старо́нні **2.** *adv* без дазво́лу, не ма́ючы пра́ва
Únbefugte *sub m, f* - n, -n чалаве́к, які́ не ма́е пра́ва (*на што-н.*); ***~n Éintritt verbóten*** пабо́чным асо́бам увахо́д забаро́нены
únbegabt *a* бязда́рны, нязды́льны, нязда́тны
unbegréiflich [únbegreiflich] *a* незразуме́лы
únbegrenzt *a* неабмежава́ны
únbegründet *a* неабгрунтава́ны, галасло́ўны
Únbehagen *n* -s 1) няёмкасць, непрые́мнае адчува́нне 2) недамага́нне, сла́басць
únbehaglich *a* 1) непрые́мны 2) няўту́льны
unbehélligt [únbehelligt]: ***j-n ~ lássen**** пакіда́ць у спако́і, не турбава́ць каго́-н.
únbehindert *a* бесперашко́дны, свабо́дны
únbeholfen *a* 1) бездапамо́жны 2) няспры́тны, нязгра́бны
Únbeholfenheit *f* - 1) бездапамо́жнасць 2) няспры́тнасць, неруха́васць
unbeírrbar [únbeirrbar] *a* непахі́сны
únbeirrt [unbeírrt] *adv* упэ́ўнена; непахі́сна, цвёрда
únbekannt *a* невядо́мы, незнаёмы; ***er ist mir*** ~ яго я не ве́даю; ***ich bin hier*** ~ я тут чужы́
Únbekannte *sub m, f* -n, -n незнаёмец, -мка
únbekannterweise *adv* не бу́дучы знаёмым (*з кім-н.*)
únbekleidet *a* го́лы, аго́лены, неадзе́ты
únbekümmert *a* бестурбо́тны, бесклапо́тны, нядба́лы
únbelastet *a* неабцяжа́раны
únbelebt *a* малалю́дны (*пра вуліцу і г.д.*)
unbeléhrbar [únbelehrbar] *a* непапра́ўны, які́ не слу́хае пара́д
únbeliebt *a* непапуля́рны, нелюбі́мы
Únbeliebtheit *f* - непапуля́рнасць
únbemannt *a* беспіло́тны, без экіпа́жу
unbemérkbar [únbemerkbar] *a* непрыкме́тны
únbemerkt 1. *a* незаўва́жаны, непрыкме́чаны **2.** *adv* непрыкме́тна, цішко́м
únbemittelt *a* незамо́жны, небага́ты
únbenannt *a* безыме́нны
unbenómmen [únbenommen] *a* дазво́лены
únbenutzt *a* нявы́карыстаны, нескарыста́ны
únbequem *a* няўту́льны, нязру́чны
Únbequemlichkeit *f* -, -en нязру́чнасць, ***~en ertrágen**** міры́цца з нязру́чнасцямі
unberéchenbar [únberechenbar] *a* які́ не паддае́цца ўлі́ку, непрадказа́льны, непрадба́чаны
únberechtigt *a* 1) неправамо́цны 2) неабгрунтава́ны, несправядлі́вы, незако́нны
unberücksichtigt [únberücksichtigt] *a* пакі́нуты без ува́гі; ***etw. ~ lássen**** не звярта́ць ува́гі на што-н.
unberúfen [únberufen] **1.** *a* нязва́ны, няпро́шаны 2) самаво́льны, неўпаўнава́жаны 3) некампетэ́нтны **2.** *adv*: ~ ***(toi, toi, toi)!*** каб не суро́чыць
unberührbar [únberührbar] *a* недатыка́льны

únberührt *a* некрáнуты; ***etw. ~ lássen**** не закранýць чагó-н., не дакранýцца да чагó-н.

unbeschádet [únbeschadet] *prp* (*G*) без шкóды (*для чаго-н.*); ***~ séiner Réchte*** не парушáючы [без парушэ́ння] ягó правóў

únbeschädigt *a* непашкóджаны, цэ́лы; ***~ bléiben**** уцалéць

únbeschäftigt *a* нічы́м не заня́ты

únbescheiden *a* нясцíплы, дзёрзкі

Únbescheidenheit *f* - нясцíпласць, дзёрзкасць, непавáжлівасць

únbescholten *a* бездакóрны; ***~er Ruf*** бездакóрная рэпутáцыя

Únbescholtenheit *f* - бездакóрнасць, заплямленасць

únbeschrankt *a* неабгарóджаны; *чыг.* бесшлагбáумны

únbeschränkt *a* неабмежавáны

unbeschréiblich [únbeschreiblich] **1.** *a* неапісáльны, невыкáзны **2.** *adv* невымóўна, невыкáзна

únbeschrieben *a* 1) неапíсаны 2) няспíсаны, чы́сты

únbeschwert *a* неабцяжáраны

únbesehen [unbeséhen] *a* без агля́ду, без правéркі; ***er nimmt álles ~ hin*** ён усё прымáе на вéру; ***etw. ~ gláuben*** вéрыць на слóва

únbesetzt *a* 1) незаня́ты, пусты́; ***éine ~e Stélle*** вакáнсія 2) без аздаблéнняў

unbesíegbar [únbesiegbar] *a* неперамóжны

Unbesíegbarkeit [Únbesiegbarkeit] *f* - неперамóжнасць; ***die Mär von der ~*** міф пра неперамóжнасць

unbesíegt [únbesiegt] *a* неперамóжаны, які́ не пацярпéў паражэ́ння

únbesonnen *a* неабдýманы, безразвáжны

Únbesonnenheit *f* 1) - неабдýманасць, неразвáжлівасць, безразвáжнасць, неасцярóжнасць 2) -, -en неасцярóжны ўчы́нак

únbesorgt *a* бесклапóтны, бестурбóтны

únbeständig *a* няўстóйлівы, нястóйкі, нетрывáлы

Únbeständigkeit *f* - нястáласць, няўстóйлівасць, нетрывáласць

únbestätigt [unbestä́tigt] *a* непацвéрджаны, неправéраны

unbestéchlich [únbestechlich] *a* непадкýпны

Unbestéchligkeit [Únbestechlichkeit] *f* - непадкýпнасць

unbestéllbar [únbestellbar] *a* 1) які не мóжа быць дастáўлены 2) непрыдáтны (*для карыстання – пра зямлю*)

únbestellt *a* 1) недастáўлены (*пра ліст*) 2) няўрóблены (*пра зямлю*)

unbestímmbar [únbestimmbar] *a* неазначáльны

únbestimmt *a* 1) неазначáльны; ***der ~e Artíkel*** неазначáльны арты́кль 2) неакрэ́слены, няпэ́ўны, цьмя́ны

Únbestimmtheit *f* - неазначáльнасць, неакрэ́сленасць, цьмя́насць

únbestraft *a* непакарáны

unbestréitbar [únbestreitbar], **unbestrítten** [únbestritten] *a* бясспрэ́чны, неаспрэ́чны

únbeteiligt (*bei D*) які́ не мáе дачынéння (*да чаго-н.*), які́ не ўдзéльнічае (*у чым-н.*), нейтрáльны

únbetont *a* без нáціску, ненаціскны́

únbeträchtlich *a* нязнáчны

unbéugbar [únbeugbar] *a грам.* які́ не скланя́ецца

unbéugsam [únbeugsam] *a* 1) які́ не гнéцца, не згінáецца 2) непахíсны; ***~er Widerstand*** стóйкае супраціўлéнне; ***~e Energíe*** невычарпáльная энéргія

Únbeugsamkeit *f* - непахíснасць, стóйкасць; упáртасць

únbewacht **1.** *a* які́ не ахóўваецца **2.** *adv* без ахóвы, без нагля́ду

únbewaffnet *a* няўзбрóены, бяззбрóйны; ***mit ~em Áuge*** прóстым вóкам

únbewandert *a* маласпрактыкавáны, недасвéдчаны

únbeweglich [unbewéglich] **1.** *a* нерухóмы **2.** *adv* нерухóма

Únbeweglichkeit [Unbewéglichkeit] *f* - нерухóмасць

únbewegt *a* 1) раўнаду́шны, абыя́кавы, спако́йны 2) які́ не ру́хаецца
únbeweibt *a* нежана́ты
únbewiesen *a* недака́заны
unbewóhnbar [únbewohnbar] *a* нежылы́, непрыда́тны для жылля́
únbewohnt *a* ненасе́лены, бязлю́дны, нежылы́
únbewusst *a* 1) неўсвядо́млены; міжво́льны, інстынкты́ўны 2) ненаўмы́сны
unbezáhlbar [únbezahlbar] *a* бясцэ́нны, неапла́тны
únbezahlt *a* неапла́чаны
unbezä́hmbar [únbezähmbar] *a* неўтаймо́ўны, неўтаймава́льны
unbezwíngbar [únbezwingbar] *a* неадо́льны, неперамо́жны
únbiegsam *a* нягну́ткі; *перан.* упа́рты
Únbilden *pl высок.* 1) ня́годы, кры́ўды; ***die ~ der Wítterung*** не́пагадзь; ***die ~ des Schícksals*** зме́нлівасць лёсу 2) ня́міласць, несправядлі́васці
Únbildung *f* - неадукава́насць, бескульту́рнасць
únbillig *a высок.* несправядлі́вы
únbotmäßig *a жарт.* непаслухмя́ны
únbrauchbar *a* непрыда́тны; ***etw. ~ máchen*** прыве́сці што-н. у непрыда́тны стан
und *cj* і, ды, а; ~ ***auch*** а таксáма і; ~ ***so wéiter*** і гэ́так далéй; ***zwei ~ zwei ist vier*** два плюс два бу́дзе чаты́ры; ~ ***ob!*** дзі́ва што! 2) а; ***er ist gesúnd, ~ wie geht es dir?*** ён здаро́вы, а як ты ма́ешся?; ~ ***wenn*** на́ват калі́
Úndank *m* -(e)s няўдзя́чнасць; ***mit schnödem ~ lóhnen [vergélten*]*** плаці́ць чо́рнай няўдзя́чнасцю
úndankbar *a* 1) няўдзя́чны (*пра чалавека*) 2) няўдзя́чны, нявы́гадны
Úndankbarkeit *f* -, -en няўдзя́чнасць
undefiniérbar [úndefinierbar] *a* невызнача́льны
undénkbar *a* неймаве́рны, які́ ця́жка сабе́ ўяві́ць
úndeutlich *a* няя́сны; невыра́зны, цьмя́ны
Úndeutlichkeit *f* -, -en няя́снасць; невыра́знасць, цьмя́насць
Únding *n* -(e)s небылі́ца, лухта́, бяссэ́нсіца; ***es ist ein ~, so was zu fórdern*** бессэнсо́ўна не́шта тако́е патрабава́ць
úndiszipliniert *a* недысцыплінава́ны
únduldsam *a* нецярплі́вы, неталера́нтны
Únduldsamkeit *f* - нецярплі́васць
úndurchdringlich [undurchdrínglich] *a* непраніка́льны, непрахо́дны
úndurchlässig *a* непраніка́льны, непрамака́льны
úndurchsichtig *a* непразры́сты
Úndurchsichtigkeit *f* - непразры́стасць
úneben *a* няро́ўны, нягла́дкі
Únebenheit *f* -, -en няро́ўнасць (*грунту*)
únecht *a* несапра́ўдны, падро́блены
únedel *a* 1) некашто́ўны (*метал*) 2) невысакаро́дны (*учынак*)
únehelich *a* пазашлю́бны; ***~e Kínder*** пазашлю́бныя дзе́ці
únehrerbietig *a* непачці́вы, непава́жлівы
únehrlich *a* несумле́нны
Únehrlichkeit *f* - несумле́ннасць
úneigennützig *a* бескары́слівы
úneigentlich *a* перано́сны (*пра значэнне слоў*)
úneingeengt *a* неабмежава́ны
uneingeschränkt [úneingeschränkt] *a* неабмежава́ны
úneinig нязго́дны; ~ ***sein*** не пагаджа́цца [не мець зго́ды] (па)між сабо́ю; ~ ***wérden*** пасвары́цца
Úneinigkeit *f* -, -en разла́д, рознагало́ссе
uneinnéhmbar [úneinnehmbar] *a* непрысту́пны (*пра крэпасць*)
úneins *a* нязго́дны; ***sie wáren*** ~ яны́ былі́ ро́зных по́глядаў
únempfänglich *a* неўспрыі́млівы, недапы́тлівы (*пра розум*)
únempfindlich *a* неадчува́льны, нечуллі́вы
Únempfindlichkeit *f* - неадчува́льнасць, нечуллі́васць
unéndlich **1.** *a* бяско́нцы, бязме́жны, неабды́мны **2.** *adv* бяско́нца
Unéndlichkeit *f* - бяско́нцасць, бязме́жнасць, неабды́мнасць

unentbéhrlich [únentbehrlich] *a* (абавязкóва) неабхóдны, незамéнны; ***das ist mir*** ~ без гэ́тага я не абыдýся

Unentbéhrlichkeit [Únentbehrlichkeit] *f* - (безумóўная) неабхóднасць; незамéннасць

unentgéltlich [únentgeltlich] **1.** *a* бясплáтны **2.** *adv* дармá

unentrínnbar [únentrinnbar] *a* немінýчы, непазбéжны

únentschieden 1. *a* 1) нявы́рашаны 2) нерашýчы (*характар*) **2.** *adv спарт.* унічыю́; ***das Spiel ist*** ~ гульня́ закóнчылася ўнічыю

Únentschieden *n* -, - *спарт.* нічыя́

únentschlossen *a* нерашýчы

Únentschlossenheit *f* - нерашýчасць

unentwégt [únentwegt] **1.** *a* 1) няўхíльны, непахíсны 2) безупы́нны (*рост чаго-н.*) **2.** *adv* нягле́дзячы ні на што, непахíсна, стóйка

únentwickelt *a* неразвіты́

únerbaulich *a* непрыéмны, пры́кры; ***~e Wáhrheit*** гóркая прáўда

únerbeten *a* няпрóшаны

unerbíttlich [únerbittlich] *a* няўмóльны, бязлíтасны

únerfahren *a* недасвéдчаны, неспрактыкавáны

unerfíndlich [únerfindlich] *a* невытлумачáльны, загáдкавы, непасцігáльны

únerforscht *a* недаслéдаваны

únerfreulich *a* несуцяшáльны, непрыéмны

unerfüllbar [únerfüllbar] *a* невыканáльны, нездзяйсня́льны

únergiebig *a* неўрадлíвы (*пра глебу*) 2) дарэ́мны (*пра размову*)

unergründlich [únergründlich] *a* недастýпны (*розуму*), загáдкавы, незразумéлы

únerheblich *a* неістóтны, нязнáчны

únerhört *a* 1) нечувáны 2) нявы́кананы (*пра просьбу*)

únerkannt *a* непазнáны, неспазнáны

unerklä́rlich [únerklärlich] *a* невытлумачáльны, незразумéлы

unerlä́sslich [únerlässlich] *a* неабхóдны, непазбéжны

únerlaubt *a* недазвóлены, забарóнены; ***~e Hándlung*** *юрыд.* правапарушэ́нне, дэлíкт

únerledigt *a* нявы́кананы, няскóнчаны, нявы́рашаны

unermésslich [únermesslich] **1.** *a* неабся́жны, бязмéжны, велізáрны, непамéрны **2.** *adv* неабся́жна, бязмéрна

unermüdlich [únermüdlich] **1.** *a* нястóмны **2.** *adv* нястóмна, без стóмы

únerquicklich *a* несуцéшны, непрыéмны

unerréichbar [únerreichbar] *a* недася́жны, недасягáльны

únerreicht *a* 1) недася́гнуты 2) які́ не мáе сабé рóўных

unersä́ttlich [únersättlich] *a* ненаéдны

unerschö́pflich [únerschöpflich] *a* невычэ́рпны, невычарпáльны

únerschrocken *a* бясстрáшны, адвáжны

Únerschrockenheit *f* - бясстрáшнасць, адвáжнасць

unerschütterlich [únerschütterlich] *a* непахíсны, стóйкі

Unerschütterlichkeit [Únerschütterlichkeit] *f* - непахíснасць, непарýшнасць, трывáласць

unerschwínglich [únerschwinglich] *a* недастýпны, непасíльны (*пра цану і г.д.*); ~ ***téuer*** недастýпна дóрага

unersétzbar [únersetzbar], **unersétzlich** [únersetzlich] *a* нязмéнны

unerspríeßlich [únersprießlich] *a* безвынікóвы, бясплённы

unerträ́glich [únerträglich] *a* нязнóсны, нясцéрпны

Unerträglichkeit [Únerträglichkeit] *f* - нязнóснасць, нясцéрпнасць

únerwartet [unerwártet] **1.** *a* нечакáны, неспадзявáны **2.** *adv* нечакáна, неспадзявáна

unerwéislich [únerweislich] *a* недаказáльны

únerwidert: ~ ***lássen**** пакíнуць без адказу [без узаéмнасці, без увáгі]

únerwünscht *a* непажадáны

únerzogen *a* нявы́хаваны
únfähig (*zu D*) нязд́ольны (*да чаго-н.*)
Únfähigkeit *f* -, -en нязд́ольнасць
unfair ['unfɛ:r] непрыст́ойны, недар́эчны, некар́эктны; ***~es Spiel*** *спарт.* гр́убая гульн́я
Únfall *m* -(e)s, -fälle няшч́асны вы́падак, ав́арыя; ***er hat éinen ~ erlébt [erlítten], ihm ist ein ~ zúgestoßen*** з ім зд́арыўся няшч́асны вы́падак; ***ein tödlicher ~*** вы́падак са смяр́отным канц́ом [зых́одам]
Únfallkommando *n* -s, -s авары́йная брыѓада [кам́анда]
Únfallstation *f* -, -en пункт х́уткай дапам́огі
Únfallversicherung *f* -, -en страхав́анне ад няшч́асных вы́падкаў
Únfallwagen *m* -s, - машы́на х́уткай дапам́огі
unfássbar [únfassbar] *a* 1) няўл́оўны 2) недаст́упны, незразум́елы
unféhlbar [únfehlbar] **1.** *a* беспамылќовы **2.** *adv* абавязќова, нямін́уча
Unféhlbarkeit *f* - беспамылќовасць, беззаѓаннасць, бязгр́эшнасць
únfein *a* 1) нявє́тлівы, недаліќатны 2) груб́ы (*напр. смак*)
únfern **1.** *a* недалёкі, бл́ізкі **2.** *adv* (*G*) недалёка, непадалёку (*ад чаго-н.*)
únfertig *a* недар́облены, нясќончаны
Únflat *m* -(e)s бруд, пам́ыі
únflätig *a* бр́удны, непрыст́ойны, гр́убы
unflektíerbar [únflektierbar] *a* *лінгв.* нязм́енны, нескланя́льны, неспраѓальны
únfolgsam *a* непаслухм́яны
únförmig *a* 1) бясф́орменны 2) нязгр́абны, няспр́ытны
únförmlich *a* 1) нефарм́альны, натур́альны, не звя́заны з этыќетам 2) няспр́ытны, няўкл́юдны; ***éine ~e Másse*** бясф́орменная м́аса
únfrankiert *a* неапл́ачаны (м́аркамі) (*пра пісьмо*)
Únfreiheit *f* - няв́оля, зал́ежнасць
únfreiwillig *a* нядобраахв́отны, няв́ольны
únfreundlich *a* 1) нявє́тлівы, неласќавы, непрыя́зны, пан́уры 2) пахм́уры, хм́уры
Únfreundlichkeit *f* -, -en няв́етлівасць, с́умны настр́ой, нял́аска
únfreundschaftlich *a* няв́етлівы; недружал́юбны, непрыя́зны, вар́ожы
Únfriede *m* -ns, *рэдка* **Únfrieden** *m* -s св́арка, нелад́ы, нязѓода
únfruchtbar *a* 1) бяспл́одны, неўрадл́івы 2) бяспл́одны, бескар́ысны, безвыніќовы
Únfruchtbarkeit *f* - бяспл́однасць, неўрадл́івасць; бескар́ыснасць
Únfug *m* -(e)s беспар́адак, абы-шт́о, бязл́аддзе, в́эрхал; ~ ***tréiben**** учын́яць в́эрхал, раб́іць абы-шт́о
únfügsam *a* уп́арты, свав́ольны
=**ung** *суф. назоўнікаў ж.р., утварае:* 1) *назвы дзеяння або стану*: Verárbeitung *f* (пер)апрац́оўка 2) *назвы прадметаў*: Kléidung *f* адз́енне 3) *назоўнікі са зборным значэннем*: Bedíenung *f* персан́ал абсл́угі
Úngar *m* -n, -n венгр, мадзь́яр
úngarisch *a* венѓерскі, мадзь́ярскі
úngastlich *a* негасц́інны, непрыв́етны
úngeachtet **1.** *a* непав́ажлівы **2.** *prp* (*G*) нягл́едзячы на (*што-н.*); ~ ***áller Mühe*** нягл́едзячы на ўс́е намаѓанні **3.** *cj*: ~ ***déssen*** тым не менш, нягл́едзячы на ѓэта; ***es régnete, ~ déssen ging er in den Wald*** іш́оў дождж, нягл́едзячы на ѓэта ён пайш́оў у лес
úngeahnt *a* нечаќаны, непрадб́ачаны
úngebärdig *a* непрыст́ойны (*пра паводзіны*)
úngebeten **1.** *a* нязпр́ошаны **2.** *adv* без запраш́эння
úngebeugt *a* непах́існы, нязл́омны
úngebildet *a* неадукав́аны, некульт́урны
úngebräuchlich *a* неўжыв́альны
úngebraucht *a* яќі не быў у карыст́анні [ва ўжы́тку]
úngebührlich *a* недар́эчны, непрыст́ойны, не да м́есца
Úngebührlichkeit *f* - непрыст́ойнасць
úngebunden *a* 1) в́ольны, свабо́дны, нязв́язаны 2) няўр́ымслівы, бесцырым́онны

Úngebundenheit *f* - 1) вóльнасць, свабóда 2) няўры́мслівасць; бесцырымóннасць

Úngeduld *f* - нецярплíвасць; ***von ~ gepéinigt sein*** адчувáць пакýтлівую [страшэ́нную] нецярплíвасць

úngeduldig *a* нецярплíвы

úngeeignet (*für A*) непрыстасавáны (*для чаго-н.*); неадпавéдны (*чаму-н.*)

úngefähr [ungefä́hr] **1.** *a* прыблíзны; няя́сны, невырáзны **2.** *adv* прыблíзна, пры́кладна, каля́; ***von ~*** выпадкóва, незнарóк

úngefährdet [ungefä́hrdet] *a* бяспéчны, у бяспéцы

úngefährlich *a* бяспéчны

úngefällig *a* неласкáвы, нявéтлівы

úngefüge *a* няскла́дны, нязгрáбны

úngefügig *a* неўтаймóўны (*пра жывёл*); незгавóрлівы (*пра людзей*)

úngehalten *a* раззлавáны, раздражнёны

úngeheißen *adv* без загáду, з улáснай ініцыяты́вы, (добра)ахвóтна, самавóльна, не спытáўшыся

úngehemmt 1. *a* бесперашкóдны, вóльны **2.** *adv* бесперашкóдна

úngeheuer [ungehéuer] **1.** *a* страшэ́нны; велізáрны, вялíкі **2.** *adv* надзвычáйна; жахлíва, нечувáна

Úngeheuer *n* -s, - 1) пачвáра, страшы́дла 2) вы́людак, пачвáра

úngeheuerlich [ungehéuerlich] *a* страшэ́нны, каласáльны

úngehindert 1. *a* бесперашкóдны **2.** *adv* бесперашкóдна

úngehobelt *a* 1) неабстрýганы, неачэ́саны; негаблявáны 2) грýбы, некультýрны

úngehörig *a* недарэ́чны, непрыстóйны

Úngehörigkeit *f* -, -en недарэ́чнасць, непрыстóйнасць

úngehorsam *a* непаслухмя́ны, непакóрны; ***~ sein*** не слýхацца, не паслýхаць

Úngehorsam *m* -s непаслушэ́нства, непадпарáдкаванне, непакóрлівасць

Úngeist *m* -(e)s *пагардл.* 1) злы [нядóбры] дух 2) нядóбрыя дýмкі, нядóбры настрóй

úngekünstelt *a* прóсты, натурáльны, непрытвóрны

úngeladen I *a* няпрóшаны, незапрóшаны

úngeladen II *a* 1) незарáджаны (*пра зброю*) 2) ненагрýжаны, парóжны

úngelegen 1. *a* нязрýчны (*пра час*) **2.** *adv* несвоечасóва, недарэ́чы; ***der Besúch kam mir ~*** гóсці былí мне недарэ́чы

Úngelegenheit *f* -, -en нязрýчнасць, непрыéмнасць

úngelenk(ig) *a* 1) нягнýткі 2) нязгрáбны, няўклю́дны

úngelernt *a* некваліфікавáны

úngelogen *adv* праўдзíва, без перабóльшвання, без падмáну

úngelöst *a* нявы́рашаны

Úngemach *n* -s, -e 1) няёмкасць, непрыéмнасць 2) бядá, гóра, бéдства

úngemein [ungeméin] **1.** *a* незвычáйны **2.** *adv* незвычáйна, у вышэ́йшай ступéні

úngemeldet *a, adv* без даклáду, без папярэ́джання

úngemessen [ungeméssen] *a* 1) нявы́мераны 2) бязмéрны, невымéрны

úngemütlich *a* няўтýльны; ***es war mir ~*** мне былó жýдасна [нядóбра]

úngenau *a* недаклáдны

Úngenauigkeit *f* - недаклáднасць

úngeniert [-ʒə-] **1.** *a* нясцíплы, развя́зны **2.** *adv* без сóраму

úngenießbar [ungeníeßbar] *a* неядóмы, непрыдáтны да яды́

úngenügend *a* недастаткóвы, нездавальня́ючы (*тс. пра адзнаку*)

úngenügsam *a* нездавóлены, патрабавáльны

Úngenügsamkeit *f* - ненаéднасць, ненасы́тнасць; патрабавáльнасць, прáгнасць

úngenutzt [úngenützt] *a* нескарыстáны, неўжывáны

úngerade *a* 1) нярóўны 2) няцóтны (*пра лік*)

úngeraten *a* 1) няўдáлы 2) дрэ́нна вы́хаваны, распýшчаны

úngerechnet 1. *a* нялíчаны **2.** *adv* не лíчачы, выключáючы

úngerecht *a* несправядлíвы
úngerechtfertigt *a* неабгрунтавáны, неапрáўданы, несправядлíвы
Úngerechtigkeit *f* -, -en несправядлíвасць
úngeregelt *a* нерэгуля́рны, беспарáдкавы
úngereimt *a* 1) нерыфмавáны 2) недарэ́чны, бязглу́зды; **~e Vérse** бéлыя вéршы
úngern *a* неахвóтна, нéхаця; ***gern óder ~*** хóчаш не хóчаш
úngerührt *a* некрану́ты; ***~ bléiben**** застáцца раўнаду́шным [абыя́кавым]
úngesagt *a* нявы́казаны, несказáны
úngesäuert *a* незаквáшаны, прэ́сны (*хлеб*)
úngesäumt I *adv* неадклáдна, спéшна
úngesäumt II *a кравец.* непадру́блены
úngeschehen *a* які́ не адбы́ўся; ***etw. ~ máchen*** зрабíць што-н. як бы́ццам тагó не былó
Úngeschick *n* -(e)s няўдáча, няспры́тнасць
Úngeschicklichkeit *f* -, -en няспры́тнасць, няўмéласць
úngeschickt 1. *a* няспры́тны, няўмéлы **2.** *adv* 1) няспры́тна, няўмéла 2) недарэ́чы, не да мéсца
úngeschlacht *a* няўклю́дны, нязгрáбны; неачэ́саны, гру́бы
úngeschmälert *a* нескарóчаны, неабрэ́заны
úngeschminkt 1. *a* ненарумя́нены, ненафарбавáны, непадфарбавáны **2.** *adv* без прыхарóшванняў
úngeschoren *a* неа(б)стры́жаны ◊ ***j-n ~ lássen**** пакíнуць кагó-н. у спакóі, не зачапíць кагó-н.
úngeschützt *a* неабарóнены; безабарóнны
úngeshen 1. *a* незаўвáжаны **2.** *adv* не глéдзячы, не паглядзéўшы
úngesellig *a* негаваркí, нетавары́скі, замкнёны
Úngeselligkeit *f* - зáмкнутасць, нелюдзíмасць
úngesetzlich *a* незакóнны
úngesittet *a* невыхавáны; нецывілізавáны, некульту́рны
úngestalt *a* 1) бясфóрменны 2) *устар.* бры́дкі, пачвáрны, агíдны
úngestaltet *a* бясфóрменны
úngestört 1. *a* спакóйны, цíхамíрны **2.** *adv* спакóйна, без перашкóд
úngestraft 1. *a* беспакарáны **2.** *adv* беспакарáна
úngestüm *a* 1) імклíвы 2) бу́рны, нястры́мны
Úngestüm *n* -s 1) імклíвасць 2) шалéнства, запáл, няўры́мслівасць; ***mit ~*** на скрут галавы́, стрымгалóў
úngesund *a* 1) нездарóвы, шкóдны 2) хваравíты
úngeteilt, úngetrennt *a* нераздзéльны, непадзéльны
úngetrübt *a* неазмрóчаны, незамутнéны
Úngetüm *n* -s, -e пачвáра, страшы́дла, монстр
úngeübt *a* недасвéдчаны, неспрактыкавáны
úngewandt *a* няспры́тны, непаварóтлівы, нязгрáбны
úngewaschen *a* 1) нямы́ты, бру́дны 2) *разм*. дурны́, недарэ́чны
úngewiss *a* невядóмы, нявы́значаны, няпэ́ўны; ***über etw. (A) im Úngewissen sein*** быць недасвéдчаным аднóсна чагó-н.
Úngewissheit *f* -, -en няпэ́ўнасць, невядóмасць; ***j-n über etw. (A) in ~ lássen**** пакíнуць кагó-н. недасвéдчаным аднóсна чагó-н.
Úngewitter *n* -s, - непагóда, бу́ра, (мóцная) навальнíца; ***ein ~ zog auf*** насóўвалася бу́ра [навальнíца]
úngewöhnlich 1. *a* незвычáйны **2.** *adv* незвычáйна
úngewohnt *a* нязвы́клы
Úngewohntheit *f* - 1) нязвы́класць 2) непрывы́чка
Úngeziefer *n* -s, - шкóднае насякóмае, паразíт; *зборн.* шкóдныя насякóмыя, паразíты
úngeziemend *a высок.* неналéжны, непрыстóйны
úngezogen *a* нявы́хаваны, грубы́, непаслухмя́ны (*пра дзіця*)

Úngezogenheit *f* - нявы́хаванасць, гру́басць; непаслухмя́насць (*дзіцяці*)
úngezügelt *a* нястры́мны
úngezwungen *a* натура́льны, про́сты, нязму́шаны
Únglaube(n) *m* -bens нявéр'е, бязвéр'е
únglaubhaft *a* неверагóдны, непраўдападóбны, няпэ́ўны
úngläubig *a* 1) недавéрлівы, скепты́чны 2) *рэл.* нявéруючы
ungláublich *a* неймавéрны
únglaubwürdig *a* неверагóдны, няпэ́ўны
Únglaubwürdigkeit *f* - неверагóднасць, няпэ́ўнасць
úngleich **1.** *a* нярóўны, неаднóлькавы; ***éine ~e Zahl*** няцóтны лік **2.** *adv* непараўна́льна, зна́чна
úngleichartig *a* неаднаста́йны, неаднарóдны
úngleichförmig *a* неаднóлькавы, рóзны; нераўнамéрны
Úngleichheit *f* -, -en нярóўнасць
úngleichmäßig *a* нераўнамéрны
Únglück *n* -(e)s, -e няшча́сце, бяда́, бéдства, напа́сць; ***ein berúfliches ~*** няшча́сны вы́падак на вытвóрчасці; ***~ über ~*** бяда́ за бядóю; ***~ stíften*** прынóсіць бяду́ [гóра]; ***j-n ins ~ stürzen [bríngen*, tréiben*]*** наклíкаць бяду́ на кагó-н.; ***ihn hat ein schwéres ~ getróffen*** ягó напаткáла вялíкае гóра; ***das ist ében das ~!*** вось дык бяда́!
únglücklich *a* няшча́сны, злашча́сны
únglücklicherweise *adv* на няшча́сце, на бяду́, на лíха
únglückselig *a* злашча́сны, няшча́сны
Únglücksfall *m* -(e)s, -fälle няшча́сны вы́падак, катастрóфа, ава́рыя
Únglückskind *n* -(e)s, -er *разм.* няўда́чнік, няўда́ліца
Únglücksrabe *m* -n, -n вяшча́льнік няшча́сця
Úngnade *f* - нямíласць, нялáска; ***in ~ fállen**** стрáціць лáску, трáпіць у нямíласць; ***j-n in ~ sétzen*** быць нямíласцівым да кагó-н.
úngnädig *a* нямíласцівы, неласкáвы, непрыхíльны
úngrad(e) *разм. гл.* úngerade
úngültig *a* несапра́ўдны; ***etw. (für) ~ erklären*** прызна́ць штó-н. несапра́ўдным, анулява́ць, скасава́ць штó-н.
Úngunst *f* - нямíласць, непрыхíльнасць; ***zu méinen ~en*** не на маю́ кары́сць; ***bei j-m in ~ stéhen**** быць у нямíласці ў кагó-н.
úngünstig *a* неспрыя́льны; ***im ~sten Fálle*** у найгóршым вы́падку, на благí канéц
úngut *a* нядóбры; ***etw. für ~ néhmen**** кры́ўдзіцца на штó-н.; ***nichts für ~*** не ў кры́ўду ка́жучы!, дару́йце [праба́чце], калí ла́ска
únhaltbar [unháltbar**]** *a* нетрыва́лы, нямóцны, негрунтóўны
únhandlich *a* нязру́чны
Únheil *n* -s бяда́, няшча́сце; ***~ ánrichten*** нарабíць бяды́; ***ein ~ brach heréin*** абры́нулася няшча́сце; ***~ stíften*** нарабíць зла, стаць прычы́най няшча́сця
unhéilbar [únheilbar] *a* невылéчны
Unhéilbarkeit [Únheilbarkeit] *f* - невылéчнасць
Únheil bríngend *a* злашча́сны, фата́льны
Únheilstifter *m* -s, - вінава́ты ў бядзé
Únheil verkündend *a* злавéсны
únheilvoll *a* (па)гíбельны
unhéimlich [únheimlich] **1.** *a* трывóжны, жу́дасны **2.** *adv* жу́дасна, трывóжна
únhöflich *a* недалікáтны, нявéтлівы
Únhöflichkeit *f* -, -en недалікáтнасць, нявéтлівасць
únhold *a* непрыхíльны, непрыя́зны, нядобразычлíвы
Únhold *m* -s, -e пачвáра, страшы́дла
Úni *f* -, -s *разм. скар. ад* Universität
unifizíeren *vt* уніфікава́ць
Unifórm [Úniform] *f* -, -en (уні)фóрма, мундзíр; ***in der ~ stécken*** *разм.* быць на вайскóвай слу́жбе; ***in größer ~*** *жарт.* пры пóўным пара́дзе
uniformíeren *vt* 1) абмундзірóўваць 2) уніфікава́ць
Unikát *n* -(e)s, -e арыгіна́л, арыгіна́льны тэкст, аўтóграф

Únikum *n* -s, -ka унікáльная [аднаразóвая] з'я́ва 2) *n* -s, -s *разм.* ýнікум; чалавéк-дзівáк
úninteressant *a* нецікáвы, незаймáльны
úninteressiert *a* незацікáўлены
Unión *f* -, -en саю́з, ýнія, згуртавáнне, аб'яднáнне
unipolár *a фіз.* аднапóлюсны
universál, universéll [-v-] *a* універсáльны, (усе)агýльны, усебакóвы
Universálgeschichte [-vɛr-] *f* - сусвéтная гістóрыя
Universität [-vɛr-] *f* -, -en універсітэ́т; ***auf die ~ géhen**** паступáць ва ўніверсітэ́т; ***an der ~ studíeren*** вучы́цца ва ўніверсітэ́це
Universum [-ˈvɛr-] *n* -s сусвéт
Únke *f* -, -n 1) *заал.* жарля́нка 2) *разм.* прадказáльнік бяды́
únken *vi* 1) квáкаць 2) *разм.* кáркаць, прарóчыць бядý
únkenntlich *a* непазнавáльны; ~ ***máchen*** змяніць да непазнавáльнасці
Únkenntnis *f* - 1) нявéданне, недасвéдчанасць; ***aus*** ~ з-за нявéдання; ***j-n in vóller ~ lássen**** пакінуць кагó-н. цáлкам [пóўнасцю] недасвéдчаным 2) нéвуцтва, неадукавáнасць
Únkenruf *m* -(e)s, -e 1) квáканне (*жабаў*) 2) *разм.* прадказáнне бяды́; ***lass díese ~e!*** *разм.* не кáркай!
únklar *a* ня́сны, незразумéлы; ***im Únklaren sein*** быць у нявéданні аднóсна чагó-н.
Únklarheit *f* - 1) ня́снасць 2) цьмя́насць, нявéданне
únkleidsam *a* не да твáру (*пра вопратку*)
únklug *a* неўразумéлы, неразвáжлівы, неабдýманы; неразýмны, неразвáжны
únkontrollierbar [unkontrollíerbar] *a* які не паддаéцца кантрóлю [правéрцы]
únkonventionell [-v-] *a* незвычáйны, нетрадыцы́йны, нефармáльны
Únkosten *pl* выдáткі, расхóды; ***auf ~ von j-m*** *фін.* на дэ́бет рахýнку, за кошт кагó-н.; ***die ~ trágen**** нéсці расхóды [выдáткі]; ***sich in ~ stürzen*** патрáціцца, зрабіць (вялікія) затрáты; ***die ~ bestréiten**** пакрывáць [аплóчваць] (усé) выдáткі
Únkraut *n* -(e)s, -kräuter пустазéлле; ***das ~ mit der Wúrzel áusreißen**** вы́рваць зло з кóранем
únkritisch *a* некрыты́чны
únkultiviert *a* 1) *с.-г.* няўрóблены, неапрацавáны 2) некультýрны
únkundig *a* (*G*) недасвéдчаны (*у чым-н.*), незнаёмы (*з чым-н.*)
únlängst *a* нядáўна, дня́мі
únlauter *a* 1) нячы́сты 2) нядобрасумлéнны
únleidlich *a* нязнóсны, нясцéрпны
únleserlich [unléserlich] *a* неразбóрлівы, невырáзны
unléugbar [únleugbar] *a* бясспрэ́чны, відавóчны
únlieb *a* непрыéмны; пры́кры; ***es ist mir ~, dies zu erfáhren*** мне непрыéмна давéдацца пра гэ́та; ***es ist mir nicht ~, dass er kommt*** я рáды, што ён пры́йдзе
únliebsam *a* непрыéмны
unlö́sbar [únlösbar] *a* 1) невырашáльны 2) непарýшны, неразры́ўны
unlö́slich [únlöslich] *a хім.* нераставáльны
Únlust *f* - неахвóта, агіда; ***mit*** ~ нéхаця, неахвóтна
únmännlich *a* нявáрты гóнару мужчы́ны
Únmasse *f* -, -n *гл.* Únmenge
únmaßgeblich *a* які не служы́ць пры́кладам [нóрмай]; ***~e Vermútungen*** меркавáнні, якія не заслугóўваюць давéр'я; ***nach méiner ~en Méinung*** па мáйму сціпламу разумéнню
únmäßig 1. *a* празмéрны, нестрымáны **2.** *adv* празмéрна
Únmäßigkeit *f* - няўстры́манасць, празмéрнасць
Únmenge *f* -, -n вялікая кóлькасць, бéзліч, прóцьма
Únmensch *m* -en, -en *пагардл.* вы́людак, пачвáра, страшы́дла
únmenschlich *a* нечалавéчы, звышчалавéчы 2) бесчалавéчны, жóрсткі

Únmenschlichkeit *f* -, -en бесчалаве́чнасць, ва́рварства, жо́рсткасць
unmérkbar [únmerkbar], **unmérklich** [únmerklich] *a* непрыкме́тны, нязна́чны, неадчува́льны
únmissverständlich *a* недвухсэнсо́ўны, зразуме́лы, я́сны
únmittelbar *a* непасрэ́дны
únmöglich [unmö́glich]*a* 1) немагчы́мы, нерэ́альны 2) немагчы́мы, нясце́рпны; ***j-n ~ máchen*** зняслáвіць, дыскрэдытава́ць каго́-н.; ***sich ~ máchen*** дыскрэдытава́ць сябе́, станаві́цца нязно́сным
Únmöglichkeit *f* -, -en немагчы́масць, немажлі́васць ◊ ***vor der ~ weicht die Schúldigkeit*** ≅ на няма́ і су́ду няма́
únmoralisch *a* амара́льны, распу́сны
únmotiviert [-vi:rt-] неабгрунтава́ны, беспадста́ўны
únmündig *a* непаўнале́тні
Únmut *m* -s нездаво́ленасць, абурэ́нне; ***im érsten*** ~ з гара́чкі; пагарычы́ўшыся
únmutig *a* 1) нездаво́лены 2) нясме́лы
únmutsvoll *a* абу́раны; по́ўны абурэ́ння
unnacháhmlich [únnachahmlich] *a* непераймáльны
únnachgiebig *a* няўсту́пчывы, непада́тны
únnachsichtig 1. *a* непабла́жлівы, бязлі́тасны, нязно́сны **2.** *adv* без пабла́жкі, бязлі́тасна
Únnachsichtigkeit *f* - бязлі́таснасць, непабла́жлівасць, нязно́снасць
unnáhbar [únnahbar] *a* недасту́пны, непрысту́пны
únnatürlich *a* ненатура́льны, ненарма́льны
Únnatürlichkeit *f* - ненатура́льнасць, супярэ́члівасць
únnormal *a* ненарма́льны
únnötig *a* непатрэ́бны, лі́шні
únnötigerweise *adv* дарэ́мна, ма́рна, без патрэ́бы
únnütz 1. *a* бескары́сны, дарэ́мны **2.** *adv* дарэ́мна, да́рам
únordentlich *a* бязла́дны, неаха́йны
Únordnung *f* - беспара́дак; ***etw. in ~ bríngen**** прыве́сці што-н. у беспара́дак; ***in ~ geráten**** прыйсці́ ў беспара́дак
únorganisiert *a* неарганізава́ны, нястро́йны
únpaar *a* 1) няпа́рны 2) няцо́тны
únparteiisch *a* бессταро́нні, аб’екты́ўны
únparteilich *a* 1) непарты́йны 2) бессταро́нні
Únparteilichkeit *f* - бесстаро́ннасць, непрадузя́тасць, аб’екты́ўнасць
únpassend *a* непадыхо́дзячы, неадпаве́дны, недарэ́чны
unpassíerbar [únpassierbar] *a* непраходны
únpässlich *a* нездаро́вы; ~ ***sein*** адчува́ць недамага́нне
Únpässlichkeit *f* -, -en нездаро́ўе, недамага́нне
únpersönlich *a* безасабо́вы
únpolitisch *a* 1) непалі́тычны, які́ не адно́сіцца да палі́тыкі 2) апалі́тычны
únpopulär *a* непапуля́рны
únpraktisch *a* 1) непракты́чны 2) нежыццёвы (*пра ідэю*)
únproduktiv *a* непрадукцы́йны; *грам.* непрадукты́ўны
únrasiert *a* няго́лены
Únrast *f* - 1) знервава́насць, неспако́й, мітуслі́васць 2) няўры́мслівасць
Únrat *m* -(e)s бруд, сме́цце, нечысто́ты ◊ ~ ***wíttern*** учу́ць нядо́брае [благо́е]
únratsam: ***das wäre*** ~ я б (вам) гэ́тага не ра́іў
únrealistisch *a* нерэалісты́чны
únrecht *a* 1) несправядлі́вы 2) няслу́шны, няпра́вільны; ненале́жны, неадпаве́дны, не той; ***zur ~en Zeit*** не ў свой час, не своечасо́ва; ***in die ~en [in ~e] Hände fállen**** папа́сці не ў ты́я ру́кі; папа́сці не таму́, каму́ трэ́ба; ***etw. an dem ~en Énde ánfangen**** пача́ць што-н. не з таго́ канца́;
Únrecht *n* -(e)s несправядлі́васць; ~ ***háben*** не мець ра́цыі, памыля́цца; ~ ***tun**** дзе́йнічаць няпра́вільна [несправядлі́ва]; ~ ***bekómmen**** не мець ра́цыі; памыля́цца; быць няпра́вільна пакара́ным; ***j-m ~ gében**** лічы́ць, што хто́сь-

ці памыля́ецца [не ма́е ра́цыі]; ***es geschíeht ihm*** ~ яго́ крыўдзяць; ***zwíschen Recht und ~ nicht unterschéiden können**** не ве́даць, што до́бра, а што дрэ́нна; ***im ~ sein*** не мець ра́цыі, памыля́цца; ***mit ~, zu ~*** няпра́вільна, дарма́; ***etw. zu ~ tun**** дзе́йнічаць [рабі́ць, абыхо́дзіцца] несправядлі́ва ў чым-н.; ***der Vertrág bestéht zu ~*** дамо́ва [дагаво́р] не ма́е зако́ннай сі́лы [не правамо́цная, -ны]

únrechtmäßig *a* незако́нны (*пра ўласнасць і г.д.*); нелегіты́мны

únrechtmäßigerweise *adv* незако́нна, несправядлі́ва

únredlich *a* несумле́нны, нядобрасумле́нны

Únredlichkeit *f* 1) - несумле́ннасць, нядобрасумле́ннасць 2) -, -en несумле́нны ўчы́нак

únre¦ell *a* 1) нерэа́льны 2) ненадзе́йны

únregelmäßig *a* няпра́вільны, нерэгуля́рны, бязла́дны

Únregelmäßigkeit *f* -, -en 1) няпра́вільнасць, нерэгуля́рнасць, беспара́дак 2) *pl* непала́дкі

únreif *a* няспе́лы

únrein 1. *a* нячы́сты, неаха́йны, бру́дны **2.** ***ins Únreine schreiben**** піса́ць на́чарна; ***im Únreinen [ins Únreine]*** на́чарна

Únreinheit *f* - бру́днасць, бруд

únreinlich *a* нячы́сты, бру́дны; неаха́йны

Únreinlichkeit *f* -, -en нечыстата́, бру́днасць; неаха́йнасць; нядобрасумле́ннасць

únrentabel *a* нерэнта́бельны

únrettbar [unréttbar] *adv* беззваро́тна, безнадзе́йна; ~ ***verlóren*** беззваро́тна стра́чаны

únrichtig *a* няпра́вільны

Únruh *f* -, -en бала́нс (*у гадзінніку*)

Únruhe *f* -, -n 1) неспако́й, хваліва́нне, трыво́га; ***über etw. (A) in ~ sein*** турбава́цца [непако́іцца, хвалява́цца] аб чым-н.; ***j-m ~ beréiten [bríngen*]*** прычыня́ць [рабі́ць] каму́-н. турбо́ты [неспако́й]; ***j-n in ~ versétzen*** усяля́ць у каго́-н. трыво́гу, хвалява́ць каго́-н. 2) *pl* хвалява́нні; ***~n entfáchen*** распа́льваць хвалява́нні

Únruheherd *m* -(e)s, - 1) ача́г хвалява́нняў 2) ача́г вайны́

Únruhestifter *m* -s, - паруша́льнік спако́ю, вінава́ты ў сканда́ле

únruhig *a* неспако́йны, усхвалява́ны

únrühmlich *a* нясла́ўны, гане́бны

uns *D i A ад* wir

únsachgemäß *a, adv* не так як нале́жыць, не нале́жным чы́нам

únsacht *a* гру́бы

unságbar [únsagbar], **unsäglich** [únsäglich] *a* невыка́зны, невымо́ўны

únsanft *a* недаліка́тны, неласка́вы, рэ́зкі

únsauber *a* неаха́йны, бру́дны, нячы́сты

únschädlich *a* бясшко́дны, бяспе́чны; ***j-n ~ máchen*** абясшко́дзіць каго́-н.

únscharf *a* 1) тупы́, незаво́страны 2) ня́сны, недакла́дны 3) халасты́ (*пра набой, снарад*)

unschä́tzbar [únschätzbar] *a* ве́льмі кашто́ўны, неацэ́нны

únscheinbar *a* мізэ́рны, несамаві́ты, нязна́чны

únschicklich *a* непрысто́йны (*пра паводзіны*)

Únschicklichkeit *f* -, -en непрысто́йнасць

Únschlitt *n* -(e)s, -e *уст.* са́ла, тлушч

únschlüssig *a* нерашу́чы

Únschlüssigkeit *f* - нерашу́часць, хіста́нне, вага́нне

únschön *a* непрыго́жы

Únschuld *f* - невінава́тасць, бязві́ннасць; няві́ннасць, цнатлі́васць ◊ ***séine Hände in ~ wáschen**** ≅ атрэ́сці ру́кі

únschuldig *a* невінава́ты, няві́нны; бязві́нны, цнатлі́вы; ***~ tun*, sich ~ stéllen*** прыкі́двацца невінава́тым

únschuldigerweise *adv* ненаўмы́сна, незнаро́к

únselbstständig [únselbständig] *a* несамасто́йны, зале́жны

únselig *a* згу́бны, злашча́сны

únser 1. *pron poss m* (*f* úns(e)re, *n* únser,

pl úns(e)re; *без назоўніка m* úns(e)rer, *f* úns(e)re, *n* úns(e)res, *pl* úns(e)re) наш (нáша, нáшае, нáшы); *пры ўказанні на прыналежнасць да дзейніка* свой (свая́, сваё, свaé); ***dein Váter und úns(e)rer*** твой бáцька і наш; ***díese Bücher sind úns(e)re*** гэ́тыя кнігі нáшы; ***úns(e)rer Ánsicht [Meínung] nach*** на наш пóгляд, на нáшу дýмку **2.** *pron pers G ад* ***wir; ~ sind drei*** нас (усягó) трóе; ***wir sind ~ drei*** нас трóе; ***gedénke ~er*** пóмні пра нас

Únsere *sub*: ***der ~ (die ~, das ~, die ~n)*** наш (нáша, нáшае, нáшы); *пры ўказанні на прыналежнасць да дзейніка* свой (свая́, сваё, свaé); ***das ~*** свая́ маёмасць; ***wir tun das ~*** мы зрóбім сваё [што ў нáшых сілах]; ***die ~n*** нáшы, нáшы блізкія [рóдныя]; нáшы [сваé] лю́дзі [прыхільнікі]

úsereiner, únsereins *pron indef разм.* мы, наш брат

únsererseits *adv* з нáшага бóку

únseresgleichen *a inv* падóбныя да нас (лю́дзі); такія ж, як мы

únser(e)thalben, únser(e)twegen *adv* дзéля нас, з-за [праз] нас

únserige *pron poss* ***der ~ (die ~, das ~, die ~n)*** наш (нáша, нáша, нáшы); *пры ўказанні на прыналежнасць да дзейніка* свой (свáя, сваё, свaé)

Únserige *гл.* Únsere *sub*

únsertwillen *a*: ***um ~*** дзéля нас

únsicher *a* 1) няўпэ́ўнены 2) ненадзéйны 3) няўпэ́ўнены, невырáзны (*пра паводзіны і г.д.*); ***j-n ~ máchen*** збянтэ́жыць кагó-н.

Únsicherheit *f* -, -en 1) небяспéчнасць, небяспéка 2) ненадзéйнасць 3) няўпэ́ўненасць (*паводзін і г.д.*)

únsichtbar *a* нябáчны; ***sich ~ máchen*** хавáцца (*ад каго-н.*)

Únsichtbarkeit *f* - нябáчнасць

Únsinn *m* -(e)s бяссэ́нсіца, бязглу́дзіца, недарэ́чнасць, глу́пства; ***~ réden [verzápfen]*** нéсці лухтý; ***~ máchen [tréiben*]*** рабіць дýрасці [глу́пства]

únsinnig *a* 1) бяссэ́нсавы, безразвáжны 2) мóцны, страшэ́нны (*напр. боль*)

Únsitte *f* -, -n кéпская прывы́чка

únsittlich *a* амарáльны, распýсны

Únsittlichkeit *f* -, -en амарáльнасць, разбэ́шчанасць, распýста

únsportlich *a* неспарты́ўны

únsrerseits *гл.* únsererseits

únsresgleichen *гл.* únseresgleichen

únsrige *гл.* únserige

únstatthaft *a* непрымáльны, недапушчáльны

unstérblich [únsterblich] *a* **1**. неўмірýчы, бессмярóтны **2.** *adv разм.* вéльмі, нáдта

Únsterblichkeit *f* - бессмярóтнасць, неўмірýчасць

Únstern *m* -(e)s нешчаслівая зóрка; ліхí лёс, ліха; ***únter éinem ~ stéhen**** быць пад нешчаслівай зóркай

únstet *a* 1) нястáлы, няўстóйлівы, змéнлівы (*напр., характар*); трывóжны, няўры́млівы, няўсéдлівы

unstíllbar [únstillbar] *a* няўтóльны (*пра голад, смагу*); *перан.* ненасы́тны, ненаéдны

únstimmig: ***sie sind (ímmer noch) ~*** яны́ (усё яшчэ́) не пагаджáюцца [у нязгóдзе]

Únstimmigkeit *f* -, -en рознагалóссе

únstreitig *a* бясспрэ́чны, неаспрэ́чны

Únsumme *f* -, -en вялікая сýма; *разм.* шалёныя грóшы

únsympathisch *a* несімпаты́чны

únsystematisch *a* несістэматы́чны, бессістэ́мны

úntadelhaft, úntad(e)lig *a* бездакóрны

Úntat *f* -, -en (жýдаснае) злачы́нства

úntätig *a* бяздзéйны

Úntätigkeit *f* - бяздзéйнасць, гультáйства

úntauglich *a* нягóдны, непрыдáтны

Úntauglichkeit *f* - непрыдáтнасць

untéilbar [únteilbar] *a* непадзéльны, цэ́ласны

únten *a* унізе, знізу, уніз, дóлу; ***bis ~*** данізу; ***nach ~ (hin)*** уніз; ***von ~ (her)*** знізу; ***von ~ hináuf*** знізу ўверх; ***~ her-***

vór з-пад нізу; ***von óben bis ~*** з вéрху да нізу; ***wéiter ~*** ніжэ́й; ***síehe ~*** глядзі ніжэ́й; ***bei j-m ~ durch sein*** *разм.* нізка апусціцца ў чыіх-н. вачах, пазбáвіцца аўтарытэ́ту ў кагó-н.; ***~ ángeführt [erwähnt]*** ніжэйпамянёны

únter I *prp* 1) (*A – на пытанне* «куды́?», *D – на пытанне* «дзе?») пад; ***~ dem Tisch*** пад сталóм; ***~ den Tisch*** пад стол; сярóд, паміж; ***er saß ~ den Zúschauern*** ён сядзéў паміж [сярóд] гледачóў 2) (*D*) ніжэ́й, мéней, менш; ***etw. ~ dem Preis verkáufen*** прадáць што-н. ніжэ́й цаны́; ***nicht ~ zehn Jáhren*** не маладзéй за дзéсяць гадóў 3) (*D*) пры, з, пад; ***~ der Bedíngung*** пры ўмóве, з умóвай; ***~ Tränen*** са слязáмі, з плáчам 4) пры, у час(ы́); ***~ Wílhelm I.*** пры Вільгéльме Пéршым 5) ад (з прычы́ны); ***~ der Hítze léiden**** пакýтаваць [марнéць] ад спёкі

únter II *a* (*ужываецца толькі ў поўных формах*) 1) ніжэ́йшы, ***die ~e Stúfe [Únterstufe]*** ніжэ́йшая ступéнь адукáцыі; ***die ~en Schúlklassen*** пачаткóвыя [малóдшыя] клáсы 2) ніжні; ***die ~e Élbe*** ніжняе цячэ́нне Э́льбы

únter= *аддз. і неаддз. прыстаўка, звычайна ўказвае на рух пад што-н., дзеянне пад чым-н.:* únterbreiten падсцілáць; unterbréchen* *vt* перапыняць, перабівáць, перарывáць

Únter *m* -s, - валéт (*у картах*)

Únterabteilung *f* -, -en 1) падраздзялéнне 2) пададдзéл

Únterarm *m* -(e)s, -e *анат.* перадплéчча

Únterart *f* -, -en разнавіднасць, гатýнак

Únterarzt *m* -es, -ärzte малóдшы ўрач [лéкар]

Únterausschuss *m* -es, -schüsse падкамітэ́т, падкамісія

Únterbau *m* -(e)s, -ten 1) падмýрак, фундáмент 2) цóкаль

Únterbein *n* -(e)s, -e ніжняя чáстка нагі

Únterbelastung *f* -, -en недагрýзка

únterbelegt: ***ein ~es Kránkenhaus*** лякáрня [бальніца] з незаня́тымі мéсцамі [лóжкамі]

únterbelichten *vt фота* недатрымáць, недаэкспанавáць

Únterbett *n* -(e)s, -en пяры́на, сяннік, матрáц

únterbewusst *a* падсвядóмы

Únterbewusstsein *n* -s падсвядóмасць

unterbíeten* *vt* 1): ***éinen Preis ~*** збівáць цанý, прапанóўваць цанý ніжэ́й за ця-пéрашнюю 2) расхóдаваць, трáціць, выдаткóўваць менш устаноўленай кóлькасці

Únterbilanz *f* -, -en *фін.* дэфіцы́т

unterbínden* I *vt* 1) перавязáць 2) перашкаджáць (*чаму-н.*), паралізавáць (*што-н.*)

únterbinden* II *vt* падвязáць (*хустку*)

unterbléiben* *vi* (s) 1) не адбы́цца 2) не з'яўляцца

unterbréchen* *vt* перарывáць, перапыня́ць, перабівáць

Unterbréchung *f* -, -en 1) перапы́нак, часóвае спынéнне; спынéнне 2) *тэх.* размыкáнне

únterbreiten I *vt* падсцілáць

unterbréiten II *vt* паведамля́ць, даклáдваць; прадстаўля́ць (*на зацвярджэнне*); ***éinen Ántrag ~*** унéсці прапанóву

únterbringen* *vt* 1) змяшчáць, друкавáць (*артыкул*) 2) размяшчáць, стáвіць, уклáдваць (*рэчы дзе-н.*); размяшчáць, устрóйваць, уладкóўваць (*людзей дзе-н.*) 3) уклáдваць, змяшчáць (*капітал*)

Únterbringung *f* -, -en 1) змяшчэ́нне, надрукавáнне 2) размяшчэ́нне, размеркавáнне 3) уклáдванне, змяшчэ́нне

Únterdeck *n* -(e)s, -e *i* -s ніжняя пáлуба

Únterdecke *f* -, -n падкóўдранік, чахóл на кóўдру

unterdés(sen) *adv* між тым

Únterdruck *m* -(e)s, -drücke *тэх.* вáкуум, разрэ́джванне

unterdrücken *vt* 1) душы́ць, падаўля́ць, тлуміць, прыгнятáць 2) заглушáць, стры́млівацъ

Unterdrücker *m* -s, - прыгнятáльнік

Unterdrückte *sub m, f* -n, -n прыгнéчаны, -ная

Unterdrückung *f* -, -en прыгнёт, прыгнéчанне; падаўлéнне [задушэ́нне] (*паўстання*)

únter(e) *a* 1) ніжні 2) малóдшы 3) ніжэ́йшы

untereinánder *adv* памíж сабóй

Úntereinheit *f* -, -en *вайск.* падраздзялéнне

únterentwickelt *a* недарáзвіты, слабарáзвіты (*пра краіну*)

únterernährt *a* схуднéлы, згаладáлы

Únterernährung *f* - недаядáнне

unterfángen*, sich (*G; zu + inf*) асмéльвацца, адвáжвацца (*што-н. зрабіць*)

Únterforderung *f* -, -en недаацэ́нка, занíзкае патрабавáнне

unterführen *vt* правóдзіць, праклáдваць (*дарогу пад чым-н.*)

Unterführung *f* -, -en тунéль, падзéмны перахóд, падзéмны шлях; падзéмныя камунікáцыі

Únterfutter *n* -s падклáдка; *разм.* падбíўка, падшэ́ўка

Úntergang *m* -(e)s, -gänge 1) зáхад (*сонца*) 2) гíбель 3) *перан.* падзéнне, заняпáд

untergében *a* падначáлены (*D – каму-н.*); ***j-m ~ sein*** быць падначáленым камý-н.

Untergébene *sub m, f* -n, -n падначáлены, -ная

úntergehen* *vi* (s) 1) захóдзіць (*пра свяцілы*); ***sein Stern ist úntergegangen*** ягó зóрка пагáсла 2) тапíцца, ісцí на дно 3) гíнуць, занепадáць; ***die Wórte gíngen im Lärm únter*** слóвы патанýлі ў шýме

úntergeordnet *a* 1) (*D*) падпарáдкаваны, падначáлены (*каму-н.*) 2) другарáдны, пабóчны (*пра значэнне*) 3) *грам.* падпарáдкаваны

Úntergeschoss *n* -es, -e ніжні павéрх

Úntergestell *n* -(e)s, -e *тэх.* 1) падстáўка 2) шасí; *чыг.* вагóнная рáма

Úntergewicht *n* -(e)s недавáга, недавáжка

unterglíedern *vt* дзялíць, падраздзялíць

Unterglíederung *f* падраздзяленне, субкласіфікáцыя

untergráben* *vt* 1) падкóпваць 2) *перан.* падрывáць, падтóчваць (*што-н.*), шкóдзіць (*чаму-н.*); ***séine Gesúndheit ist ~*** ягó здарóўе пахіснýлася [падарвáна]

Untergrábung *f* -, -en 1) падкóп(ванне) 2) *перан.* падры́ў, падкóп

Úntergrund *m* -(e)s, -gründe 1) грунт, падглéба 2) *палігр.* фон, грунт 3) падпóлле, падпóльная дзéйнасць 4) першапрычы́на

Úntergrundbewegung *f* -, -en падпóльная рабóта, падпóлле

Úntergrundbahn (*скар.* Ú-Bahn) *f* -, -en метрó, *разм.* падзéмка

úntergründig *a* глыбíнны, схавáны

Úntergruppe *f* -, -n падгрýпа

únterhaken *vt разм.* браць пад рукý; ***úntergehakt géhen**** ісцí пад рукý

únterhalb *prp* (*G*) унíзе, ніжэ́й (*за што-н.*)

Únterhalt *m* -(e)s 1) падтры́мка 2) утрымáнне, забеспячэ́нне, пражы́так; ***~ gewähren*** акáзваць падтры́мку

únterhalten* **I** *vt* трымáць (*што-н. пад чым-н.*); падстаўлáць (*што-н. пад што-н.*)

unterhálten* **II** **1.** *vt* 1) падтры́млíваць (*агонь; знаёмства і г.д.*) 2) утры́млíваць (*сям'ю і г.д.*) 3) забаўлáць (*гаворкай*) **2. ~, sich** 1) (*mit D, über A, von D*) гýтарыць [размаўлáць] (*з кім-н. пра што-н.*) 2) (*mit D*) забаўлáцца (*чым-н.*); ***er hat sich gut ~*** ён дóбра правёў час

unterháltend, unterháltsam *a* займáльны, цікáвы

Únterhaltsgeld *n* -(e)s, -er алімéнты

Únterhaltskosten *pl* выдáткі на ўтрымáнне; *юрыд.* алімéнты

únterhaltspflichtig *a* які мáе абавя́зак утрымáння (*дзяцей, бацькоў*)

Unterháltung *f* -, -en 1) *без pl* утрымáнне (*чаго-н. у добрым стане*) 2) размóва, гýтарка 3) забáва, пацéха

Unterháltungskonzert *n* -s, -e канцэ́рт

лёгкай му́зыкі, эстра́дны канцэ́рт
Unterháltungsmusik *f* - лёгкая му́зыка
unterhándeln *vi* (*mit D, über A*) ве́сці перагаво́ры [перамо́вы] (*з кім-н., аб чым-н.*)
Únterhändler *m* -s, - пасрэ́днік (*у перагаворах*)
Unterhándlung *f* -, -en 1) перагаво́ры, перамо́вы; ***~en éinleiten*** пача́ць перагаво́ры; ***die ~en stóppen*** прыпыні́ць перамо́вы [перагаво́ры] 2) пасрэ́дніцтва
Únterhaus *n* -es, -häuser 1) ні́жняя пала́та (*парламента*) 2) *без pl* ні́жняя пала́та, пала́та абшчы́н (*у Англіі*)
Únterhemd *n* -(e)s, -en спо́дняя кашу́ля [саро́чка]
unterhöhlen *vt* 1) падто́чваць, размыва́ць (*знізу вадой*) 2) *перан.* падрыва́ць, шко́дзіць
Únterholz *n* -es падле́сак, за́раснік
Únterhose *f* -, -n кальсо́ны, спо́днікі
únterirdisch *a* 1) падзе́мны 2) падпо́льны, нелега́льны
unterjóchen *vt* занявóльваць, прыгнята́ць, падпарадко́ўваць (*сабе*)
Unterjóchung *f* -, -en занявóльванне, прыгнёт
únterjubeln *vt разм.* падтасо́ўваць
unterkéllern *vt* будава́ць падва́л
Únterkiefer *m* -s, - ні́жняя скі́віца
Únterklasse *f* -, -n мало́дшы клас (*у школе*)
únterkommen* *vi* (s) 1) знахо́дзіць прыту́лак 2) прыстро́іцца (*кім-н. на заводзе і г.д.*)
Únterkommen *n* -s, - прыста́нішча, прыту́лак; ***j-m ~ gewähren*** даць прыту́лак каму-н.
Únterkörper *m* -s, - ні́жняя ча́стка це́ла
únterkriechen* *vi* (s) падла́зіць
únterkriegen *vt разм.* перамага́ць, утаймо́ўваць; ***sich nicht ~ lássen**** не здава́цца, не паддава́цца
Únterkunft *f* -, -künfte *гл.* Únterkommen
Únterlage *f* -, -n 1) по́дсціл(ка) 2) падста́ўка 3) *перан.* асно́ва 4) *pl* да́ныя; дакумента́цыя
Únterland *n* -(e)s нізі́на, нізі́нная мясцо́васць
Únterlass: ***óhne ~ без*** перапы́нку, без пераста́нку
unterlássen* *vt* не рабі́ць (*чаго-н.*), адмаўля́цца (*ад чаго-н.*), не выкарысто́ўваць; ***nicht ~ etw. zu tun*** не праміну́ць што-н. зрабі́ць
Unterlássung *f* - невыкана́нне, памы́лка, недагля́д, бяздзе́йнасць
Unterlássungsfall: ***im ~e*** у вы́падку невыкана́ння
Unterlássungsfehler *m* -s, - недагля́д, про́мах
Únterlauf *m* -(e)s, -läufe ні́жняе цячэ́нне, нізо́ўе (*ракі*)
únterlaufen* **I** *vi* (*s*) 1) *уст. гл.* unterláufen* 1) 2) *разм. гл.* unterláufen* 2)
unterláufen* **II 1.** *vi* (*s*) 1) укра́сціся (*пра памылку*) 2) сустрака́цца, трапля́цца (*на вочы*) 3) зацяка́ць, наліва́цца (*крывёю*); ***das Áuge ist mit Blut unterláufen*** во́ка зацякло́ крывёю **2.** *vt спарт.* падса́джваць (*працiўніка забароненым прыёмам*)
únterlegen *vt* падкла́дваць, падсціла́ць
unterlégen *a* перамо́жаны, слабе́йшы
Únterleib *m* -(e)s, -er ні́жняя ча́стка жывата́; жыво́т
Únterleibstyphus *m* - брушны́ тыф [ты́фус]
Únterleutnant *m* -s, -e *i* -s мало́дшы лейтэна́нт
unterlíegen* *vi* (*s*) (*D*) 1) саступа́ць, паддава́цца, быць перамо́жаным 2) падляга́ць, знахо́дзіцца ў чы́м-н. распараджэ́нні 3) падляга́ць (*чаму-н.*); ***es unterlíegt kéinem Zwéifel, dass…*** не выклíкáе ні́якага сумне́ння, што…
Únterlippe *f* -, -n ні́жняя губа́
únterm *разм.* = únter dem
untermáuern *vt* 1) рабі́ць [будава́ць] падму́рак (*пад што-н.*) 2) *перан.* падво́дзіць ба́зу (*пад што-н.*) абгрунто́ўваць; ***etw. theorétisch ~*** падве́сці тэарэты́чную ба́зу пад што-н., тэарэты́чна абгрунтава́ць што-н.
úntermengen *vt* падме́шваць (*etw. D* –

што-н. у што-н.)

Úntermiete *f* - субарэ́нда, паднаём; ***zur ~ wóhnen*** здыма́ць пакóй у субарэнда́тара (*прыватным чынам*)

Úntermieter *m* -s, - паднаймáльнік, субкватара́нт

unterminíeren *vt* 1) *вайск.* мініраваць, падвóдзіць міну (*пад што-н.*) 2) падрыва́ць (*эканоміку, аўтарытэт*)

unternéhmen* *vt* рабіць, прадпрыма́ць (*што-н.*), бра́цца (*за што-н.*); ***Schrítte*** ~ рабіць крóкі

Unternéhmen *n* -s, - 1) прадпрыéмства; ***geméinsames*** ~ суме́снае прадпрыéмства, ***kommerziélles*** ~ камéрчаскае прадпрыéмства 2) спра́ва, пачына́нне, спрóба 3) *вайск.* апера́цыя

Unternéhmer *m* -s, - прадпрыма́льнік

Unternéhmertum *n* -s 1) прадпрыма́льніцтва 2) *зборн.* прадпрыма́льнікі

Unternéhmungs|geist *m* -(e)s, **~lust** *f* - прадпрыма́льнасць, энергічнасць

unternéhmungslustig *a* прадпрыма́льны, энергічны

Únteroffizier *m* -s, -e ýнтэр-афіцэ́р, падафіцэ́р

únterordnen **1.** *vt* (*D*) падпарадкóўваць (*каго-н., што-н., каму-н., чаму-н.*) **2. ~, sich** падпарадкóўвацца

únterordnend *a грам.* падпарадкава́льны (*пра злучнік*)

Únterordnung *f* - (*unter A*) падпара́дкаванне, субардына́цыя (*да каго-н., каму-н.*)

Únterpfand *n* -(e)s, -pfänder залóг, закла́д, гара́нтыя (*тс. перан.*)

únterpflügen *vt с.-г.* завóрваць

unterréden, sich (*mit D*) размаўля́ць, гýтарыць (*з кім-н.*), вéсці перагавóры [перамóвы] (*з кім-н.*)

Unterrédung *f* -, -en гýтарка, перагавóры, перамóвы

Únterricht *m* -(e)s 1) выклада́нне, навуча́нне 2) заня́ткі, урóкі; ***j-m ~ ertéilen [gében*]*** займа́цца [правóдзіць заня́ткі] з кім-н., дава́ць урóкі камý-н.; ***der ~ in Sprâchen*** выклада́нне моў; ~ ***néhmen**** браць урóкі, займа́цца з выкла́дчыкам

unterríchten **1.** *vt* (*in D*) выклада́ць (*каму-н., што-н.*), вучы́ць, навуча́ць (*каго-н., чаму-н.*); ***die Schüler in Deutsch*** ~ выклада́ць вýчням нямéцкую мóву, вучы́ць вýчняў нямéцкай мóве 2) (*über A, von D*) паведамля́ць, інфармава́ць (*каго-н. аб кім-н., аб чым-н.*); ***gut unterríchtet*** дóбра інфармава́ны **2. ~, sich** (*über A*) пыта́цца, давéдвацца (*аб кім-н., чым-н.*)

Únterrichtsfach *n* -(e)s, -fächer вучэ́бны прадмéт

Únterrichtsgebiet *n* -(e)s, -e вучэ́бны прадмéт, галіна́ выклада́ння

Únterrichtsmethode *f* -, -n мéтад выклада́ння

Únterrichtswesen *n* -s асвéта, нарóдная адука́цыя, навуча́нне

Unterríchtung *f* - выклада́нне, навуча́нне

Únterrock *m* -(e)s, -röcke спадніца (*у сподняй бялізне*)

únters *разм.*= únter das

unterságen *vt* забараня́ць; ***das Betréten des Gártens ist unterságt*** ўвахóд у сад забарóнены; ***das Ráuchen ist unterságt*** куры́ць забарóнена (*надпіс*)

Úntersänger *m* -s, - другí гóлас (*пра спевака*)

Úntersatz *m* -es, -sätze падста́ўка

Únterschale *f* -, -n 1) спóдак 2) *тэх.* ніжні укла́дыш падшы́пніка

unterschätzen *vt* недааца́ньваць

Unterschätzung *f* -, -en недааце́нка

unterschéiden* **1.** *vt* 1) (*von D*) адрóзніваць (*ад каго-н., чаго-н.*); ***Gútes vom Bösen*** ~ адрóзніць дóбрае ад дрэ́ннага [злóга] 2) адрóзніваць, распазнава́ць; ***éine Stímme im Lärm déutlich*** ~ я́сна адрóзніць гóлас у шýме **2. ~, sich** (*durch A, von D, in D*) адрóзнівацца (*чым-н., у чым-н., ад каго-н., ад чаго-н.*)

unterschéidend *a* адмéтны, характэ́рны, своеасаблівы

Unterschéidung *f* -, -en 1) распазнава́нне 2) адрóзненне

Unterschéidungsmerkmal *n* -(e)s, -e распазнава́льная адзна́ка

Únterschenkel *m* -s, - *анат.* галёнка

únterschieben* **I** *vt* 1) падсо́ўваць (*пад што-н.*); ***j-m éinen Brief zur Únterschrift*** ~ падсу́нуць каму́-н. пісьмо́ на по́дпіс 2) падмяні́ць (*каня і г.д.*) 3) (*D*) прыпі́сваць (памылко́ва; ілжы́ва) (*словы і г.д. каму-н.*)

unterschíeben* **II** *vt гл.* únterschieben* 3)

Únterschied *m* -(e)s, -e ро́зніца; адро́зненне; ***álle óhne*** ~ усе́ без разбо́ру; ***der ~ ist, dass…*** ро́зніца ў тым, што…; ***ein ~ wie Tag und Nacht*** гэ́та як не́ба і зямля́ 2) адро́зненне; ***zum ~ von j-m, von etw. (D)*** у адро́зненне ад каго́-н., чаго́-н.

únterschiedlich *a* ро́зны; ***éine ~e Ánsicht*** асо́бная ду́мка

únterschlagen* **I** *vt* падбіва́ць (*што-н. пад што-н.*); ***die Árme*** ~ скрыжава́ць ру́кі; ***die Béine*** ~ падагну́ць пад сябе́ но́гі

unterschlágen* **II** *vt* 1) уто́йваць, прыхо́ўваць 2) растра́чваць (*грошы*)

Unterschlágung *f* -, -en 1) уто́йванне 2) растра́та

Únterschleif *m* -(e)s, -e *уст.* падло́г; растра́та; ***éinen ~ begéhen**** зрабі́ць растра́ту

Únterschlupf *m* -(e)s, -schlüpfe 1) прыста́нішча, прала́з 2) *вайск.* схо́вішча, бліндаж

únterschlüpfen *vi* (s) хава́цца, знахо́дзіць прыста́нішча

unterschréiben* *vt* падпі́сваць (*што-н.*), падпі́свацца (*пад чым-н.*); ***das möchte ich nicht*** ~ гэ́тага я не ўхваля́ю

Únterschrift *f* -, -en по́дпіс; ***séine ~ gében**** даць (свой) по́дпіс; ***éine ~ léisten*** падпі́свацца, ста́віць (свой) по́дпіс; ***die ~ vollzíehen**** вы́канаць [зрабі́ць] акт падпіса́ння (*дагавора і г.д.*); ***éine Úrkunde mit der ~ verséhen**** забяспе́чыць дакуме́нт по́дпісам; ***zur ~ vórlegen*** перада́ць [предста́віць, даць] на по́дпіс

únterschriftsberechtigt *a* які́ ма́е пра́ва по́дпісу

Únterschuss *m* -es, -schüsse дэфіцы́т

únterschwellig *a* падсвядо́мы, за паро́гам свядо́масці

Únterseeboot (*скар.* Ú-Boot) *n* -(e)s, -e падво́дная ло́дка, падло́дка; ***das ~ taucht únter [auf]*** падво́дная ло́дка пагружа́ецца [усплыва́е]

úntersee¦isch *a* падво́дны

Únterseite *f* -, -n ні́жні бок, адваро́т, вы́варат, спод

úntersetzen **I** *vt* падстаўля́ць (*што-н. пад што-н.*); ***séinen Námen*** ~ падпі́свацца

unterséten **II** *vt* (*mit D*) зме́шваць (*што-н. з чым-н.*)

Úntersetzer *m* -s, - падста́ўка

untersétzt *a* каржакава́ты, прыса́дзісты

úntersinken* *vi* (s) патану́ць, (за)тану́ць, пайсці́ на дно, утапі́цца

unterspülen *vt* падмыва́ць (*бераг*)

Únterstand *m* -(e)s, -stände 1) прыста́нішча, прыту́лак; ***j-m ~ gében**** дава́ць прыту́лак каму́-н. 2) *вайск.* бліндаж, (бамба)схо́вішча

únterste *a* са́мы ні́зкі, са́мы ніжэ́йшы

unterstéhen* **1.** *vi* (*D*) 1) падпарадко́ўвацца (*каму-н.*), быць у паднача́ленні (*каго-н.*) 2) падляга́ць (*чаму-н.*); ***das untersteht kéinem Zwéifel*** гэ́та не падляга́е сумне́нню [не выклі́кае сумне́ння]; ***das Vergéhen unterstéht dem Gerícht*** правіннасць кара́ецца зако́нам **2. ~, sich** асме́львацца, адва́жвацца, смець; ***was ~ Sie sich?*** як Вы сме́еце?

únterstellen **I** **1.** *vt* падстаўля́ць **2. ~, sich** станаві́цца (*пад што-н.*); хава́цца (*пад чым-н.*) (*ад дажджу*)

unterstéllen **II** **1.** *vt* (*D*) 1) падпарадко́ўваць, паднача́льваць (*каго-н. каму-н.*) 2) падвярга́ць (*што-н.*) кантро́лю 3) прыпі́сваць (ілжы́ва) (*намер, учынак*) **2. ~, sich** падпарадко́ўвацца, паднача́львацца (*каму-н.*)

unterstéllt *a* падпара́дкаваны, паднача́лены; падле́глы

Unterstéllung *f* -, -en 1) падтасо́ўка, (іл-

жы́вае) прыпі́сванне (*чаго-н. каму-н.*) 2) падпарадкава́нне; *вайск. тс.* прыда́ча, перападпарадкава́нне

unterstréichen* *vt* падкрэ́сліваць (*тс. перан.*)

Unterstréichung *f* -, -en падкрэ́сліванне (*тс. перан.*)

Únterstufe *f* -, -n мало́дшая ступе́нь (*у школе*)

unterstützen *vt* 1) падтры́млівацъ 2) ака́зваць падтры́мку [дапамо́гу]

Unterstützung *f* -, -en 1) падтры́мка; дапамо́га; ***j-m ~ gewähren*** аказа́ць каму́-н. дапамо́гу [падтры́мку] 2) *вайск.* падмацава́нне, падтры́мка

unterstützungsbedürftig *a* які́ патрабу́е падтры́мкі

Unterstützungskasse *f* -, -n ка́са ўзаемадапамо́гі

Unterstützungssatz *m* -es, -sätze паме́р дапамо́гі

untersúchen *vt* 1) дасле́даваць; ***etw. auf séinen Wert ~*** дасле́даваць што-н. для ўстанаўле́ння ва́ртасці 2) аглядаць (*хворага*) 3) *юрыд.* право́дзіць сле́дства, рассле́даваць

Untersúchung *f* -, -en 1) вывучэ́нне, дасле́даванне; ***éine ~ vórnehmen**** рабі́ць дасле́даванне; *геал.* разве́дка 2) агля́д, абсле́даванне 3) *юрыд.* папярэ́дняе рассле́даванне, сле́дства

Untersúchungsbefund *m* -(e)s, -e 1) вы́нік дасле́давання 2) *юрыд.* вы́нік сле́дства

Untersúchungsgefängnis *n* -ses, -se сле́дчая турма́, ізаля́тар папярэ́дняга зняво́лення

Untersúchungshaft *f* - *юрыд.* папярэ́дняе зняво́ленне

Untersúchungsrichter *m* -s, - судо́вы сле́дчы

Untersúchungsverfahren *n* -s : ***in ein ~ verwíckelt sein*** быць [знахо́дзіцца] пад сле́дствам

Untertágearbeiter *m* -s, - рабо́чы ў ша́хце [пад зямлёй], шахцёр

Untertágebau *m* -(e)s распрацо́ўка [здабы́ча] падзе́мным спо́сабам

úntertan *a уст.* падпарадкава́ны

Úntertan *m* -s *i* -en, -en 1) падда́ны 2) вернападда́ны

úntertänig *a* 1) вернападда́нніцкі 2) пако́рны; ***Ihr ~ster Díener*** Ваш пако́рны слуга́

Úntertasse *f* -, -n спо́дак

úntertauchen **1.** *vi* 1) нырáць; акуна́цца; ***in der Árbeit ~*** акуну́цца ў рабо́ту; закапа́цца ў рабо́це 2) хава́цца, прапада́ць 3) *перан.* ісці́ ў падпо́лле **2.** *vt* акуна́ць, апуска́ць

Únterteil *m, n* -(e)s, -e ні́жняя ча́стка

untertéilen *vt* дзялі́ць, разбіва́ць, драбні́ць (*на часткі*)

Untertéilung *f* -, -en падраздзяле́нне, драбне́нне, разбуйне́нне

Úntertitel *m* -s, - падзагало́вак

Únterton *m* -(e)s, -töne *муз.* унтэрто́н 2) адце́нне, но́тка (*пачуцця*)

untertréiben* *vt* прымянша́ць, памянша́ць, заніжа́ць

únterwärts *adv* уні́з; ~ ***des Strómes*** уні́з па цячэ́нні

Únterwäsche *f* - спо́дняя бялі́зна

unterwáschen* *vt* падмыва́ць (*бераг*)

unterwégs *adv* даро́гай, у даро́зе, па даро́зе

unterwéisen* *vt* навуча́ць, вучы́ць, дава́ць указа́нні (*каму-н.*)

Unterwéisung *f* -, -en павуча́нне, настаўле́нне, указа́нне

Únterwelt *f* - 1) пе́кла, апраме́тная 2) дно, крымі́нальны [злачы́нны] свет

unterwérfen* **1.** *vt* 1) скара́ць, падпарадко́ўваць, заняво́льваць 2) (*D*) падвярга́ць (*выпрабаванню*) **2. ~, sich** пакары́цца, скары́цца, падпарадкава́цца (*каму-н., чаму-н.*)

Unterwérfung *f* -, -en падпара́дкаванне, заняво́ленне

unterwühlen *vt* падко́пваць; *перан.* падрыва́ць

unterwürfig [únterwürfig] *a* пако́рлівы, рабале́пны

unterzéichnen *vt* падпі́сваць

Unterzéichner *m* -s, -, **Unterzéichnete** *sub m, f* -n, -n падпіса́нт, -нтка; той, хто падпіса́ўся; та́я, хто падпіса́лася

Unterzéichnung *f* -, -en падпі́сванне, падпіса́нне

Únterzeug *n* -(e)s *разм.* спо́дняя бялі́зна

únterziehen* **I** *vt* 1) надзява́ць пад спод [пад ніз], паддзява́ць 2) *буд.* падво́дзіць (*фундамент*) 3) падцягну́ць (*што-н., пад што-н.*)

unterzíehen* **II 1.** *vt* падвярга́ць **2. ~, sich** падвярга́цца; ***sich éiner Prüfung*** ~ здава́ць экза́мен [іспы́т]; цярпе́ць (*напр., катаванні*)

Úntiefe I *f* -, -n мель, мелізна́

Úntiefe II *f* -, -n бе́здань, бяздо́нне; прадо́нне

Úntier *n* -(e)s, -e звяру́га, страшы́дла, пачва́ра

untílgbar [úntilgbar] *a* 1) невынішча́льны 2): ***éine ~e Schuld*** неапла́тны доўг (*тс. перан.*)

untrágbar [úntragbar] *a* непасі́льны, невыно́сны, немагчы́мы

untrénnbar [úntrennbar] *a* 1) непадзе́льны, неаддзе́льны 2) неразлу́чны 3) *грам.* неаддзяля́льны

úntreu нявéрны, здра́длівы; ~ ***wérden*** здра́джваць

Úntreue *f* - нявéрнасць, здра́да; ***éine ~ an j-m begéhen**** здра́джваць каму́-н.

untröstlich [úntröstlich] *a* няўцéшны, несуцéшны

untrüglich [úntrüglich] *a* абсалю́тна дакла́дны, беспамылко́вы

úntüchtig *a* нязда́льны, нядба́йны, няру́пны

Úntugend *f* -, -en зага́на, дрэ́нная звы́чка

úntu(n)lich *a* немагчы́мы; немэтазго́дны, непрыда́тны

unüberbíetbar [únüberbietbar] *a* непераўзы́дзены, неперасяга́льны; гранічны, кра́йні

únüberlegt *a* неабду́маны; безразва́жны, неразва́жны

unüberséhbar [únübersehbar] *a* неагля́дны, неабся́жны

Unüberséhrbarkeit [Únübersehbarkeit] *f* - неагля́днасць, неабся́жнасць, неабды́мнасць

unübersétzbar [únübersetzbar] *a* неперакладáльны

únübersichtlich *a* неагля́дны, непрыгля́дны, няя́сны (*у розн.знач.*); ***~e Fólgen*** непрадба́чаныя вы́нікі

unübertréfflich [únübertrefflich], **unübertróffen** [únübertroffen] *a* непераўзы́дзены, непараўна́льны

unüberwíndlich [únüberwindlich] *a* неадо́льны, неперамо́жны

unüberwúnden [únüberwunden] *a* непераадо́лены, неперамо́жаны

únüblich *a* неўжыва́льны

unumgä́nglich [únumgänglich] **1.** *a* немінучы, непазбе́жны **2.** *adv* немінучa, непазбе́жна, абавязко́ва

Unumgänglichkeit [Únumgänglichkeit] *f* - немі́нучасць, непазбе́жнасць, неабхо́днасць

unumschrä́nkt [únumschränkt] *a* неабмежава́ны

unumstö́ßlich [únumstößlich] *a* неабвéржны, бясспрэ́чны

Unumstö́ßlichkeit [Únumstößlichkeit] *f* - неабвéржнасць, бясспэ́рчнасць

unumwúnden [únumwunden] **1.** *a* адкры́ты, шчы́ры, нязму́шаны **2.** *adv* про́ста, без хі́трыкаў

únunterbrochen [ununterbróchen] *a* безупы́нны, бесперапы́нны, суцэ́льны

unverä́nderlich [únveränderlich] *a* нязмéнны

Unverä́nderlichkeit [Únveränderlichkeit] *f* - нязмéннасць, нязмéнлівасць

unverändert 1. *a* нязмéнны **2.** *adv* без змянéнняў

unverántwortlich [únverantwortlich] *a* безадка́зны; недарава́льны

Unverántwortlichkeit [Únverantwortlichkeit] *f* - безадка́знасць

unverbésserlich [únverbesserlich] *a* непапра́ўны

Unverbésserlichkeit [Únverbesserlichkeit] *f* - непапра́ўнасць

únverbindlich [unverbíndlich] *a* неабавязкóвы, які ні да чагó не абавя́звае

Únverbindlichkeit [Unverbíndlichkeit] *f* - неабавязкóвасць

únverblasst *a* непабля́клы

unverblümt [únverblümt] **1.** *a* адкры́ты, непрыхавáны **2.** *adv* адкры́та, без хітрыкаў

únverbrüchlich *a* непару́шны; *~e Fréundschaft* непару́шная дру́жба

Únverbrüchlichkeit *f* - непару́шнасць

unverbürgt [únverbürgt] *a* неверагóдны, няпэ́ўны

únverdä́chtig [unverdächtig] *a* які не выклікáе падазрэ́ння

únverdaulich [unverdáulich] *a* цяжкі для страўлéння; *перан.* неспасцігáльны, цяжкаспасцігáльны

únverdient [unverdíent] *a* незаслу́жаны

únverdientermáßen, únverdienterwéise *adv* незаслу́жана

únverdorben *a* несапсавáны; нявінны, бязгрэ́шны

Únverdorbenheit *f* - несапсавáнасць; нявіннасць, бязгрэ́шнасць

únverdrossen [unverdróssen] **1.** *a* нястóмны, пільны **2.** *adv* нястóмна, пільна

únverehelicht *a* незаму́жняя; нежанáты, халасты́

unveréinbar [únvereinbar] *a* несумяшчáльны

Unveréinbarkeit [Únvereinbarkeit] *f* - несумяшчáльнасць

únverfälscht *a* непадрóбны, сапрáўдны, шчы́ры 2) натурáльны, несфальсіфікавáны

unverfänglich [únverfänglich] *a* бяскры́ўдны (*пра пытанне*), бясхітрасны

únverfroren [unverfróren] *a* нахáбны, дзёрзкі

Únverfrorenheit [Unverfrórenheit] *f* - нахáбнасць, дзёрзкасць, бóйкасць, жвáвасць

unvergänglich [únvergänglich] *a* вéчны; пастая́нны, бяскóнцы; *~er Ruhm* бессмярóтная слáва

Únvergänglichkeit *f* - вéчнасць, бяскóнцасць

unvergéltbar [únvergeltbar] *a* неаплáтны

únvergessen *a* не забы́ты, незабы́ўны

unvergésslich [únvergesslich] *a* незабы́ўны, пáмятны

Unvergésslichkeit [Únvergesslichkeit] *f* - пáмятлівасць

unvergléichlich [únvergleichlich] *a* непараўнáны, непараўнáльны, выдáтны

únverhältnismäßig [unverhä́ltnismäßig] *a* несуразмéрны, непрапарцыянáльны

únverheiratet *a* нежанáты, не зáмужам

únverhofft [unverhófft] *a* нечакáны, неспадзявáны, непрадбáчаны

únverhohlen [unverhóhlen] *a* непрыхавáны, я́ўны, відавóчны

unverkä́uflich [únverkäuflich] *a* непрадáжны

únverkauft *a* непрадáдзены

unverkénnbar [únverkennbar] *a* відавóчны, несумнéнны

únverlangt **1.** *a* які не мáе пóпыту **2.** *adv* без запатрабавáння (*дасланы і г.д.*)

unverlétzbar [únverletzbar], **unverlétzlich** [únverletzlich] *a* 1) недатыкáльны 2) непару́шны (*закон*)

Unverlétzbarkeit [Únverletzbarkeit] *f* - непару́шнасць, недатыкáльнасць; ***die ~ der Persón*** недатыкáльнасць асóбы

únverletzt *a* цэ́лы, непашкóджаны

únverlöschlich *a* незабы́ўны; пáмятны

unverméidbar [únvermeidbar], **unverméidlich** [únvermeidlich] *a* неміну́чы, непазбéжны

Unverméidlichkeit [Únvermeidlichkeit] *f* - непазбéжнасць, немінучасць

únvermerkt *a* 1) незаўвáжаны 2) непрыкмéтны, неадзнáчаны

únvermittelt *a* раптóўны, неспадзявáны, нечакáны

Únvermögen *n* -s 1) бяссілле, слáбасць 2) *мед.* імпатэ́нцыя

únvermögend *a* 1) бяссільны, слабы́, нямóглы 2) бéдны, незамóжны 3) *мед.* імпатэ́нтны

únvermutet *a* нечакáны, непрадбáчаны, раптóўны

Únvernunft *f* - безразвáжнасць, неразýмнасць

únvernünftig *a* неразýмны, безразвáжны

únveröffentlicht *a* неапублікавáны

únverrichtet, únverrichteter Dínge [Sáche] *adv* дарэ́мна, мáрна, безвынікóва; ***únverrichteter Dínge ábziehen**** пайсці ні з чым

unverrückbar [únverrückbar] *a* непахíсны, стóйкі, устóйлівы; ***éinen ~en Zwang fühlen*** адчувáць неадóльнае жадáнне

únverschämt *a* бессарóмны, нахáбны

Únverschämtheit *f* - бессарóмнасць, нахáбнасць, фанабэ́рыстасць

únverschuldet *a* 1) незаслýжаны (*пра няшчасце*) 2) без даўгóў

únverschuldeter|máßen, ~wéise *adv* незаслýжана (*пакараны і г.д.*)

únversehens [unverséhens] *adv* нечакáна, знянáцку, раптóўна

únversehrt *a* цэ́лы, непашкóджаны; недатыкáльны (*пра маёмасць, мяжу*)

Únversehrtheit *f* - цэ́ласць, недатыкáльнасць, непашкóджанасць

unversíchert [únversichert] *a* незастрахавáны

unversíegbar [únversiegbar] *a* невычарпáльны (*тс.перан.*)

únversiegelt *a* незапячáтаны, адкры́ты

únversöhnlich [unversö́hnlich] *a* непрымíры́мы

Únversöhnlichkeit *f* - непрымíры́масць

únversöhnt *a* не прымíры́ўшыся, не памíры́ўшыся

únversorgt *a* незабяспéчаны

Únverstand *m* -(e)s безразвáжнасць, неразýмнасць; глýпства

únverstanden *a* 1) незразумéты 2) непрызнáны

únverständig *a* неразýмны; неразвáжны

únverständlich *a* незразумéлы, няя́сны

Únverständlichkeit *f* - незразумéласць, няя́снасць

únversteuert [unverstéuert] *a* не абклáдзены падáткам

únversucht [unversúcht] *a* нявы́прабаваны, непаспрабавáны (*пра магчымасці*); ***nichts ~ lássen**** вы́прабаваць усé срóдкі

unvertílgbar [únvertilgbar] *a* невынішчáльны, невыкараня́льны

únverträglich [unvertrǻglich] *a* 1) невынóсны, нясцéрпны, няўжы́ўчывы 2) нясумяшчáльны

Únverträglichkeit [Unvertrǻglichkeit] *f* - 1) няўжы́ўчывасць, нязнóснасць, нясцéрпнасць 2) неадпавéднасць, несумяшчáльнасць

únverwandt 1. *a* пíльны, увáжлівы **2.** *adv* пíльна, не звóдзячы вачэй

únverwechselbar [unverwéchselbar] *a* арыгінáльны, унікáльны, які немагчы́ма зблы́таць з íншым

unverwéilt [únverweilt] **1.** *a* неадклáдны **2.** *adv* неадклáдна, адрáзу, зáраз жа

únverwelklich *a* нявя́нучы, неўвядáльны; *перан.* неўмíрýчы, вéчна ю́ны [малады́]

unverwíschbar [únverwischbar] *a* непазбы́ўны

unverwúndbar [únverwundbar] *a* няўрáзлівы

unverwüstlich [únverwüstlich] *a* 1) несакрушáльны, нязлóмны 2) мóцны, трывáлы; ***ein ~er Humór*** невычарпáльны гýмар

únverzagt 1. *a* бясстрáшны, мýжны; ***sei ~!*** не бóйся! **2.** *adv* адвáжна, бясстрáшна; ***~ in die Zúkunft blícken*** упэ́ўнена [пэ́ўна] глядзéць у бýдучыню; ***~ hóffen*** цвёрда спадзявáцца

unverzéihlich [únverzeihlich] *a* недаравáльны

unverzínslich [únverzinslich] *a* беспрацэ́нтны

únverzollt *a* не аплáчаны пóшлінай [мы́там]

unverzüglich [únverzüglich] *a* неадклáдны

únvollendet [unvolléndet] *a* незакóнчаны, нясцкóнчаны

únvollkommen [unvollkómmen] *a* недасканáлы

Únvollkommenheit [Unvollkómmenheit]

f - недасканáласць
únvollständig [unvollstándig] *a* няпóўны (*пра звесткі*); ***nach ~en Méldungen*** па няпóўных звéстках
únvorbereitet *a* непадрыхтавáны
únvordenklich: ***seit ~en Zéiten*** спрадвéку, спакóн вéку
únvoreingenommen *a* непрадузя́ты, аб'ектыўны
únvorhergesehen *a* непрадбáчаны
únvorsichtig *a* неасцярóжны, неразвáжлівы, неабдýманы
Únvorsichtigkeit *f* -, -en неасцярóжнасць, неразвáжлівасць, неабдýманасць
unvorstéllbar [únvorstellbar] *a*: ***das ist ~*** гэ́та ця́жка сабé ўявíць
únvorteilhaft *a* нявы́гадны
unwä́gbar [únwägbar] *a* бязвáжкі
únwahr *a* няпрáвільны, памылкóвы; ілжы́вы, хлуслíвы
Únwahrheit *f* -, -en хлусня́, няпрáўда
únwahrscheinlich *a* неверагóдны, непраўдападóбны
Únwahrscheinlichkeit *f* -, -en неверагóднасць, непраўдападóбнасць
unwándelbar [únwandelbar] *a* 1) непарýшны, няўхільны (*пра закон*), нязмéнны (*пра рашэнне*) 2) *грам.* нязмéнны
únwegsam *a* непрахóдны, непраéзджы
unwéigerlich [únweigerlich] *a* непазбéжны, немінýчы (*пра вынік і г.д.*)
únweit **1.** *adv* паблíзу, недалёка (*von D* – ад); ~ ***von hier*** недалёка адсю́ль **2.** *prp* (*G*) недалёка ад; ~ ***des Dórfes*** недалёка ад вёскі
únwert *a* 1) малакаштóўны, якóму нямá цаны́ 2) нявáрты (*павагі і г.д.*)
Únwesen *n* -s 1) лютавáнне 2) пачвáра; ***sein ~ tréiben**** бясчы́нстваваць
únwesentlich *a* неістóтны, нязнáчны
Únwetter *n* -s, - непагóда, нéпагадзь; ***ein ~ zieht heráuf*** набліжáецца бýра [навальнца]
únwichtig *a* нявáжны, нязнáчны
unwiderlégbar [únwiderlegbar], **unwiderléglich** [únwiderleglich] *a* неабвéржны
unwiderrúflich [únwiderruflich] *a* катэгары́чны, які́ не падлягáе адмéне
unwiderspréchlich [únwidersprechlich] *a* неабвéржны
unwiderstéhlich [únwiderstehlich] *a* 1) неадóльны (*пра ўдар*), непахíсны (*пра довад*) 2) неадóльны (*пра жаданне, цягу*)
unwiederbrínglich [únwiederbringlich] *a* незварóтны
Únwille(n) *m* -ns пры́красць, злосць, незадавóленасць
únwillig **1.** *a* нез(а)давóлены; ***über etw. (A) ~ sein*** быць незадавóленым чым-н.; **2.** *adv* неахвóтна
únwillkommen **1.** *a* не(па)жадáны **2.** *adv* недарэ́чы
únwillkürlich [unwillkǘrlich] *a* міжвóльны, мімавóльны
únwirklich *a* нерэáльны
únwirksam *a* безвынікóвы, несапрáўдны
únwirsch *a* грýбы, непрывéтлівы
únwirtlich *a* негасцíнны
únwirtschaftlich *a* безгаспадáрчы
únwissend *a* нéвуцкі, недасвéдчаны
Únwissenheit *f* - нявéданне, нéвуцтва, недасвéдчанасць; ***aus ~*** па нявéданню [недасвéдчанасці]; ***j-n in ~ hálten* [lássen*]*** трымáць кагó-н. у нявéданні [недасвéдчанасці]
únwissenschaftlich *a* ненавукóвы
únwissentlich **1.** *a* ненаўмы́сны **2.** *adv* ненаўмы́сна
únwohl, *adv*: ***mir ist ~, ich bin ~*** мне нездарóвіцца [нямóжацца]
Únwohlsein *n* -s недамагáнне, нядобрае адчувáнне (*часцей у час менструацыі*)
Únwucht *f* - *тэх.* дысбалáнс, неўраўнавáжанасць
únwürdig *a* нявáрты, які́ не заслугóўвае (*чаго-н.*); ***éiner Sáche (D) ~ sein*** быць нявáртым [не заслугóўваць] чагó-н.
Únzahl *f* - бéзліч, прóцьма
unzählbar [únzählbar], **unzählig** [únzählig] *a* незлічóны
unzähmbar [únzähmbar] *a* неўтаймóўны
únzart *a* недалікáтны
Únze *f* -, -n ýнцыя (*мера вагі*)
Únzeit *f*: ***zur ~ kómmen**** прыйсці́ несвое-

часо́ва

únzeitgemäß, únzeitig 1. *adv* несвоечасо́вы **2.** *a* несвоечасо́ва

unzerbréchbar [únzerbrechbar], **unzerbréchlich** [únzerbrechlich] *a* нябі́ткі, які́ не б'е́цца

unzerlégbar [únzerlegbar] *a* нераскла-да́льны, нераскла́дны

unzerréißbar [únzerreißbar] *a* непарыу́ны (*пра дружбу*)

unzerstö́rbar [únzerstörbar] *a* непару́шны, несакруша́льны

unzertrénnbar [únzertrennbar] *a* непары́у́ны, неразры́у́ны (*пра дружбу, сувязі*)

unzertrénnlich [únzertrennlich] *a* неразлу́чны

únziemend, únziemlich *a* непрысто́йны

Únziemlichkeit *f* - непрысто́йнасць

Únzucht *f* - распу́ста, разбэ́шчанасць; ***j-n zur ~ verléiten [verführen, ánhalten*]*** схіля́ць каго́-н. да распу́цтва; ~ ***tréiben**** жыць распу́сна, распу́снічаць

únzüchtig *a* распу́сны, разбэ́шчаны, амара́льны

únzufrieden *a* (*mit D*) незадаво́лены (*кім-н., чым-н.*)

Únzufriedenheit *f* - (*mit D*) незадаво́ленасць, незадавальне́нне (*кім-н., чым-н.*)

únzugänglich *a* недасту́пны, непрысту́пны (*тс. перан.*); незгаво́рлівы, замкнёны

Únzugänglichkeit *f* - недасту́пнасць, непрысту́пнасць (*тс. перан.*)

únzulänglich *a* недастатко́вы

Únzulänglichkeit *f* -, -en недастатко́васць

únzulässig *a* недапушча́льны, недазво́лены

Únzulässigkeit *f* - недапушча́льнасць, недазво́ленасць

únzurechnungsfähig *a* бессвядо́мы, непрыто́мны, у бяспа́мяцтве; ***j-n für ~ erklären*** аб'яві́ць каго́-н. у ста́не адсу́тнасці па́мяці

Únzurechnungsfähigkeit *f* - по́ўная адсу́тнасць па́мяці

únzureichend *a* недастатко́вы

únzuständig *a* некампетэ́нтны

únzuträglich *a* шко́дны (*для здароўя*); нездаро́вы (*пра клімат*)

únzutreffend *a* неадпаве́дны, няпра́вільны, няслу́шны

únzuverlässig *a* ненадзе́йны; ***~e Quéllen*** неверaго́дныя крыні́цы

Únzuverlässigkeit *f* - ненадзе́йнасць; неверaго́днасць, недакла́днасць

únzweckmäßig *a* немэтазго́дны

Únzweckmäßigkeit *f* - немэтазго́днасць

únzweideutig *a* недвухсэ́нсавы

unzwéifelhaft [únzweifelhaft] *a* несумне́нны

üppig *a* 1) пы́шны 2) раско́шны 3) які́ пы́шна разро́сся (*пра сад*); буйны́ (*аб раслiннасцi*); ***éine ~e Phantasíe*** бага́тая фанта́зія

Üppigkeit *f* -, -en 1) пы́шнасць; пы́шныя фо́рмы 2) раско́ша, бага́цце

up to date [ˊaptəˊdeit] *a* суча́сны, адпаве́дны суча́сным патрабава́нням

Ur *m* -(e)s, -e *заал.* тур

ur= *прыстаўка прыметнікаў, паказвае на*: 1) *старажытнасць, першабытнасць, першапачатковасць прыкмет*: úreigen карэ́нны, спрадве́чны; úrverwandt (генеты́чна) ро́днасны 2) *узмацненне*: úrplötzlich зусі́м нечака́ны

Ur= *прыстаўка назоўнікаў, паказвае на*: 1) *старажытнасць, першабытнасць*: Úrbevölkerung *f* карэ́ннае насе́льніцтва 2) *першапачатковасць*: Úraufführung *f* прэм'е́ра 3) *у спалучэнні з імёнамі радства мяняе іх значэнне на адну ступень*: Úrgroßvater *m* пра́дзед

Úrabstimmung *f* - папярэ́дняе галасава́нне

Úrahn *m* -(e)s *i* -en, -en пра́дзед, про́дак

úralt *a* старажы́тны; ***seit ~en Zéiten*** з да́ўніх [старажы́тных] часо́ў; ***in ~en Zéiten*** у старажы́тныя часы́

Úraltertum *n* -(e)s дагістары́чная эпо́ха

Urán *n* -s *хім.* ура́н

Uránerz *n* -es, -e ура́навая руда́

Úranfang: ***von ~ an*** з са́мага пача́тку

úranfänglich *a* перашапачатко́вы

Úranus *m* - *міфал. астр.* Ура́н

Úraufführung *f* -, -en прэм'е́ра
urbán *a* 1) ве́тлівы; све́цкі 2) гарадскі́
úrbar *a* во́рны, апрацава́ны; ~ ***máchen*** ара́ць; асво́йваць цаліну́
Úrbarmachen *n* -s, **Úrbarmachung** *f* -, -en узня́цце цаліны́; карчава́нне; ***Úrbarmachung von Néu- und Bráchland*** асвае́нне цалі́нных і абло́жных земе́ль
Úrbedeutung *f* -, -en першапачатко́вае значэ́нне, першапачатко́вы сэнс
Úrbeginn *m* -(e)s пача́так
Úrbegriff *m* -(e)s, -e першапачатко́вае паня́цце
Úrbevölkerung *f* - карэ́ннае насе́льніцтва [жыха́рства]
Úrbewohner *m* -s, - карэ́нны жыха́р
Úrbild *n*-(e)s, -er прабо́браз, прататы́п
úreigen *a* спрадве́чны, карэ́нны
úreigentümlich *a* старада́ўні, карэ́нны
Úreinwohner *m* -s, - *гл.* Úrbewohner
Úreltern *pl* прабацькі́, пра́дзед, праба́бка
Úrenkel *m* -s, - пра́ўнук
Úrform *f* -, -en першапачатко́вая фо́рма; першапачатко́вы вы́гляд
úrgemütlich *a* ве́льмі ўту́льны 2) ве́льмі сардэ́чны (*пра людзей*)
Úrgeschichte *f* - гісто́рыя першабы́тнага грама́дства, першабы́тная гісто́рыя
Úrgesellschaft *f* -, -en першабы́тнае грама́дства
Úrgewalt *f* -, -en магу́тная сі́ла
Úrgroßeltern *pl* прабацькі́, пра́дзед і праба́бка
Úrgroßmutter *f* -, -mütter праба́бка
Úrgroßvater *m* -s, -väter пра́дзед
Úrgrund *m* -(e)s, -gründe асно́ўная [першапачатко́вая] прычы́на
Úrheber *m* -s, - 1) падбухто́ршчык, завада́тар, віно́ўнік; ініцыя́тар 2) тварэ́ц 3) *юрыд.* суб'е́кт, суб'е́кт а́ўтарскага пра́ва
Úrheberrecht *n* -(e)s, -e а́ўтарскае пра́ва
Úrheberschaft *f* - а́ўтарства
úrig *a дыял.* сме́шны, камі́чны, заба́ўны
Urín *m* -s, -e мача́
úrkomisch *a* надзвы́чай [ве́льмі] сме́шны
Úrkunde *f* -, -n 1) дакуме́нт, акт; ***auf ~en berúhend*** пацве́рджаны дакуме́нтамі 2) гра́мата, ліст
úrkundlich *a* дакумента́льны
Úrlaub *m* -(e)s, -e адпачы́нак, во́дпуск; *вайск.* увальне́нне; ***ein dekrétmäßiger ~*** дэкрэ́тны адпачы́нак [во́дпуск]; ***ein únbefristeter ~*** бестэрміно́вы во́дпуск [адпачы́нак]; ***den ~ ántréten*, in [auf] ~ géhen**** пайсці́ ў адпачы́нак [во́дпуск]; ***j-m den ~ bewílligen*** дазво́ліць каму́-н. адпачы́нак [во́дпуск]; ***j-m den ~ gewähren*** даць каму́-н. адпачы́нак [во́дпуск]; ***auf [in, im] ~ sein*** быць у адпачы́нку [во́дпуску]; ***in ~ schícken*** пасла́ць у адпачы́нак [во́дпуск]; ***von der Famíli¦e ~ máchen*** *перан.* адпачыва́ць ад сяме́йных спра́ваў
Úrlauber *m* -s, - адпускні́к
Úrlaubsgeld *n* -(e)s, -er адпускны́я (гро́шы)
Úrlaubszeit *f* -, -en адпускны́ час
Úrmaß *n* -es, -e этало́н
Úrmensch *m* -en, -en першабы́тны чалаве́к
Úrne *f* -, -n у́рна; ***die ~ béisetzen*** пахава́ць [замурава́ць] у́рну, паста́віць у́рну ў калумба́рый
Úrnen|hain *m* -(e)s, -e, **~halle** *f* -, -n калумба́рый
Urológe *m* -n, -n *мед.* уро́лаг, до́ктар на ны́ркі
úrplötzlich **1.** *a* зусі́м нечака́ны, рапто́ўны **2.** *adv* ра́птам, зняна́цку
Úrquell *m* -(e)s, -e, **Úrquelle** *f* -, -n першакрыні́ца, першаасно́ва
Úrsache *f* -, -n прычы́на, падста́ва; ***kéine ~!*** няма́ за што (дзя́каваць)!
úrsachlich [úrsächlich] *a* прычы́нны
Úrschrift *f* -, -en арыгіна́л, першапачатко́вы тэкст
úrschriftlich *a* аўтэнты́чны, арыгіна́льны
Úrsendung *f* -, -en радыёпрэм'е́ра
Úrsprache *f* -, -n 1) мо́ва арыгіна́ла; ***etw. in der ~ lésen**** чыта́ць што-н. у арыгіна́ле 2) *лінгв.* прамо́ва, першапачатко́вая мо́ва
Úrsprung *m* -(e)s, -sprünge пахо́джанне,

вытóкі, пачáткі; ***séinem ~(e) nach*** павóдле свайгó пахóджання; ***séinen ~ aus etw. (D) néhmen**** пахóдзіць [вы-цякáць, браць свой пачáтак] з чагó-н.

úrsprünglich *a* першапачаткóвы

urst *a разм.* выдáтны, фáйны

úrständlich *a* які знахóдзіцца ў першабы́тным стáне

Úrstoff *m* -(e)s, -e *хім.* элемéнт

Úrteil *n* -(e)s, -e 1) меркавáнне, дýмка; ***sein ~ über j-n, etw. (A) fällen [ábgeben*]*** вы́казаць сваё меркавáнне накóнт кагó-н., чагó-н.; ***sich (D) ein ~ über etw. (A) bílden*** склáсці сабé дýмку [меркавáнне] аб чым-н. 2) рашэ́нне 3) *юрыд.* прысýд, прыгавóр; ***ein ~ (aus)spréchen* [fällen]*** вы́несці прыгавóр [прысýд]; ***óhne ~ und Recht*** без судá

úrteilen *vi* (*über A*) меркавáць, развaжáць, выкáзваць сваю дýмку (*пра што-н.*); ***nach (D) zu ~*** калі меркавáць [развaжáць] па (*чым-н.*)

úrteilsfähig *a* кампетэ́нтны

Úrteilskraft *f* - рóзум, разумóвыя здóльнасці

Úrteilsspruch *m* -(e)s, -sprüche прысýд, рашэ́нне судá

Úrteilsverkündung *f* -, -en абвяшчэ́нне, прысýду

Úrteilsvermögen *n* -s *гл.* Úrteilskraft

Úrteilsvollstreckung *f* -, -en выканáнне прысýду, прывядзéнне прыгавóру ў выканáнне

Úrtext *m* -(e)s, -e арыгінáл, першапачаткóвы тэкст

Úrtier *n* -(e)s, e першабы́тная [выкапнёвая] жывёла

Úrtierchen *n* -s, - *часцей pl заал.* прасцéйшыя

úrtümlich *a* 1) першапачаткóвы, сáмы старажы́тны 2) элементáрны

Uruguayer [ˈurugu̯a:iər *і* ˈurugv-] *m* -s, - уругвáец

uruguayisch [ˈurugua:i- *і* ˈurugv-] уругвáйскі

Úrvater *m* -s, -väter прабáцька

Úrwald *m* -(e)s, -wälder дрымýчы [некранýты] лес

Úrwelt *f* -, -en першабы́тны свет

úrweltlich *a* першабы́тны, дапатóпны

úrwüchsig *a* 1) самабы́тны 2) стыхíйны (*аб узнікненні чаго-н.*) 3) натурáльны

Úrzeit *f* -, -en першабы́тны час, першабы́тная эпóха

úrzeitlich *a* першабы́тны

Úrzeugung *f* -, -en самазараджэ́нне

Úrzustand *m* -(e)s, -stände першабы́тны стан

Usbéke *m* -n, -n узбéк

usbékisch *a* узбéкскі

usuéll *a* прыня́ты, звычáйны

Usurpátor *m* -s, -tóren узурпáтар

usurpíeren *vt* узурпíраваць, (з)авалóдаць сíлай; процізакóнна [незакóнна] захапíць (*уладу*)

Úsus *m* - звы́чай; ***das ist bei uns so ~*** такí ў нас звы́чай, так у нас завéдзена

Utensíli¦en *pl* прылáды (*канцылярскія і г.д.*)

Úterus *m* -, Úteri *анат.* мáтка

Utopíe *f* -, -pí¦en утóпія

utópisch *a* утапíчны

Utopíst *m* -en, -en утапíст

Uvulár [-vu-] *m* -s, -e *лінгв.* увуля́рны гук

Úz *m* -es, -e *разм.* пакéпліванне, кéпікі, жарт

úzen *vt разм.* пакéп(лі)ваць, жартавáць, насміхáцца (*з каго-н., чаго-н.*)

Uzeréi *f* -, -en *разм.* насмéшка, пакéпліванне, кéпікі

V

Vabanquespiel [va'bã:k-] *n* -(e)s гульня́ ва-банк (*тс. перан.*)
Vademékum [va-] *n* -s, -s даве́днік
Vagabúnd [va-] бадзя́га, валацу́га
vagabundíeren [va-] *vi* бадзя́цца; ***~de Ströme*** блука́ючыя то́кі
vage ['va:gə] *a* няя́сны, цьмя́ны, хі́сткі (*аб надзеях і г.д.*)
Vagheit ['va:k-] *f* - няпэ́ўнасць, няя́снасць, хі́сткасць
Vagína [v-] *f* -, Vagínen *анат.* по́хва
vakánt [v-] *a* вака́нтны, во́льны
Vakánz [v-] *f* -, -en вака́нсія
vakuumverpackt ['va:-] *a* у ва́куумнай упако́ўцы
Vakzinatión [va-] *f* -, -en *мед.* вакцына́цыя
vakziníeren [va-] *vt мед.* уво́дзіць вакцы́ну, вакцыні́раваць
Valet I [va'lɛt *і* va'le:] *n* -s, -s *уст.* развіта́нне; ***j-m, éiner Sáche*** (***D***) ***~ ságen*** развіта́цца [разлучы́цца] з кім-н., чым-н. назаўсёды
Valet II [va'le:] *m* -s, -s *карт.* вале́т
Valúta [va-] *f* -, Valúten (замé́жная) валю́та
Vamp [vɛmp] *m* -s, -s фата́льная жанчы́на, жанчы́на-вампі́р (*халодна-разважлівая эратычна-прыцягальная жанчына*)
Vanille [va'niljə] *f* -, -n 1) *бат.* вані́лія 2) ванíль
Vanillín [va-] *n* -s ванілі́н
vaporíeren, vaporisíeren [-va-] *vt тэх.* выпа́рваць
variábel [va-] *a* пераме́нны; variábles Kapitál *эк.* пераме́нны капіта́л; variáble Größe *матэм.* пераме́нная велічыня́
Variabilität [va-] *f* -, -en зме́нлівасць, варыя́бельнасць
Variáble [-va] *sub f* -n, -n *матэм.* пераме́нная (велічыня́)
Variánte [va-] *f* -, -n варыя́нт
Variatión [va-] *f* -, -en варыя́цыя
vari¦íeren [va-] *vt, vi* вар'і́раваць
Variete [vari͡ə'te:] *n* -s, -s *тэатр.* вар'етэ́
Vasáll [va-] *m* -en, -en *гіст.* васа́л
Vasállenstaat [va-] *m* -s, -en васа́льная (замé́жная) дзяржа́ва
Váse ['va:-] *f* -, -n ва́за
Vaselíne [va-] *f* - вазелі́н
Váter *m* -s, Väter 1) ба́цька; ***er ist der gánze [léibhaftige] ~*** ён увéсь у ба́цьку; ***er ist séinem ~ wie aus dem Gesícht geschnítten*** ён вы́літы ба́цька, ён ко́пія ба́цькі 2) *pl* прабацькі́, про́дкі, бацькі́ ◊ ***er wúrde zu séinen Vätern versámmelt*** *разм., уст.* ≅ ён адпра́віўся на той свет, ён памёр
Váterhaus *n* -es, -häuser бацько́ўскі дом
Váterland *n* -(e)s ба́цькаўшчына, айчы́на, радзі́ма
váterländisch *a* айчы́нны
Váterlandsliebe *f* - любо́ў да радзі́мы
váterlandsliebend *a* які́ лю́біць сваю́ радзі́му, патрыяты́чны
väterlich *a* бацько́ўскі; ***die ~e Schólle*** ро́дны куто́к, бацько́ўскі дом
väterlicherseits *adv* з бо́ку ба́цькі (*аб родзічах*)
váterlos *a* без ба́цькі, які́ не ма́е ба́цькі
Váterschaft *f* - бацько́ўства
Váter(s)**name** *m* -ns, -n імя́ па ба́цьку
Váterstadt *f* -, -städte ро́дны го́рад
Vaterúnser *n* -s, - О́йча наш (*малітва*) ◊ ***dem kann man ein ~ durch die Bácken bláse***n ≅ ён на́дта худы́
Váti *m* -s, -s *памянш. ад* Váter та́та, та́тачка
Vatikán [va-] *m* -s Ватыка́н
vatikánisch [va-] *a* ватыка́нскі
Vaudeville [vod(ə)'vi:l] *n* -s, -s вадэві́ль
vegetabíl [ve-] *a* раслі́нны
Vegetabíli¦en [ve-] *pl* раслі́ны; агаро́дніна
Vegetári¦er [ve-] *m* -s, -s вегетарыя́нец
vegetárisch [ve-] *a* вегетарыя́нскі
Vegetatión [ve-] *f* -, -en 1) раслі́ннасць, фло́ра 2) вегета́цыя, рост
vegetatív [ve-] *a* раслі́нны, вегетаты́ўны;

der ~e Prozéss працэ́с ро́сту
vegetíeren [ve-] *vi* 1) гібе́ць, марне́ць 2) прарастáць
vehemént [ve-] *a* імклíвы; мóцны; рэ́зкі
Veheménz [ve-] *f* - імклíвасць; пáлкасць; гарáчнасць
Vehíkel [ve-] *n* -s, - 1) *часцей пагардл.* каламáга, драндуле́т; трáнспартны срóдак 2) *мед.* растварáльны срóдак
Veilchen [ˈvai-] *n* -s, - *бат.* фіялка
veilchenblau [ˊvai-] *a* фіяле́тавы
Vektor [ˈvɛk-] *m* -s, -tóren *матэм.* ве́ктар
Velár [ve-] *m* -s, -e *лінгв.* веля́рны [заднеязы́чны, заднепаднябе́нны] гук
Velour(s)**papier** [vəˈlu:r-] *n* -s велю́равая папе́ра
Vene [ˈve:-] *f* -, -n *анат.* ве́на
Venenentzündung [ˈve:-] *f* -, -en *мед.* запале́нне ве́н(аў), флебíт
venérisch [ve-] *a мед.* венеры́чны
veneziánisch [ve-] *a* венецыя́нскі
Venezoláner [ve-] *m* -s, - венесуэ́лец
venezolánisch [ve-] *a* венесуэ́льскі
venös [ve-] *a* венóзны, ве́нны
Ventíl [vɛn-] *n* -s, -e *тэх.* клáпан, ве́нтыль
Ventilatión [vɛn-] *f* -, -en вентыля́цыя
Ventilátor [vɛn-] *m* -s, -tóren вентыля́тар
ventilíeren [vɛn-] *vt* 1) праве́трываць, вентылíраваць 2) абмяркóўваць, высвятля́ць, разбірáць (*пытанне*)
Ventríkel [vɛn-] *m* -s, - *анат.* жалу́дачак сэ́рца [мóзгу]
Venus [ˈve:-] *f* - Вене́ра (*планета*)
ver= *неаддз. дзеясл. прыстаўка, указвае на:* 1) *паступовае спыненне дзеяння або стану*: verblühen адцвітáць 2) *няўдалы вынік дзеяння*: versálzen перасалíць 3) *дзеянне, супрацьлеглае значэнню бясprэфікснага дзеяслова*: veráchten пагарджáць 4) *змяненне месцазнаходжання або стану рэчы*: verlágern перамяшчáць, перавóдзіць; verbéssern папраўля́ць, паляпшáць 5) *аддаленне*: verréisen ад’язджáць, выязджáць
veráasen *vt* 1) засме́чваць 2) трáціць (*грошы*)
verábfolgen *vt* адпускáць, выдавáць (*тавар і г.д.*)
verábreden **1.** *vt* дагавóрвацца, дамаўля́цца (*аб чым-н.*); узгадня́ць, абгавары́ць **2. ~, sich** дамаўля́цца, угавóрвацца (*між сабою*)
verábredet **1.** *a* абгавóраны, узгóднены, (зáгадзя) дамóўлены **2.** *adv* як былó ўмóўлена [узгóднена]
verábredetermaßen *adv* згóдна з угавóрам [дамóўленасцю]
Verábredung *f* -, -en умóва, згóда, пагадне́нне
verábreichen *vt* давáць (*лякарства і г.д.*); ***j-m eins ~*** *разм.* даць камý-н. аплявýху [пóўху]; *гл.* verábfolgen
verábscheuen *vt* адчувáць агíду (*да каго-н., да чаго-н.*), гáдзіцца (*каго-н., чаго-н.*), ненавíдзець
verábscheuungswert *a* гню́сны, агíдны
verábschieden **1.** *vt* 1) звальня́ць; ***éinen Offizíer ~*** звóльніць афіцэ́ра ў адстáўку 2) правóдзіць, рабíць правóдзіны (*каму-н.*) 3) прымáць, зацвярджáць (*напр. закон*) **2. ~, sich** (*von D*) развíтвацца (*з кім-н.*)
Verábschiedung *f* -, -en 1) звальне́нне, адстáўка 2) прóвады 3) прыня́цце, зацвярджэ́нне (*закона і г.д.*); (*von D*) развітáнне (*з кім-н.*)
verabsolutíeren *vt* абсалютызавáць, стáвіць вышэ́й за ўсё
veráchten *vt* пагарджáць, грэ́баваць (*небяспекай, парадай і г.д.*), не баяцца
verächtlich *a* 1) пагáрдлівы 2) вáрты пагáрды, пагарджáны, занядбáлы
Veráchtung *f* - 1) пагáрда 2) грэ́баванне, занядбáнне; ***j-n mit ~ stráfen*** адказáць [адплацíць] камý-н. пагáрдай
veráchtungs|wert, ~würdig *a* вáрты пагáрды, агíдны, паскýдны
verálbern *vt разм.* 1) абдýрваць, дражнíць 2) рабíць пасме́шышчам
verállgemeinern *vt* абагульня́ць
Verállgemeinerung *f* -, -en абагульне́нне
verálten *vi* (s) старэ́ць
veráltet *a* састарэ́лы, устарэ́лы, задáўнены
Veránda [ve-] *f* -, Veránden верáнда
veränderlich *a* зме́нны, перамéнны, пе-

рамéнлівы

Veränderlichkeit *f* -, -en змéннасць, непастáянства; перамéнлівасць

verändern 1. *vt* мянáць **2. ~, sich** 1) мянáцца; ***sich zu séinen Gúnsten ~*** мянáцца да лéпшага 2) мянáць, перамяніць мéсца рабóты [прáцы]; ***er möchte sich ~*** ён хóча памянáць мéсца рабóты

Veränderung *f* -, -en перамéна, змéна, змянéнне; ***~en vórnehmen**** унéсці змянéнні

verängstigen *vt* запалóхваць

verängstigt *a* 1) запалóханы 2) змýчаны (*страхам*)

Verängstigung *f* -, -en 1) запалóхванне 2) забíтасць

veránkern 1. *vt* 1) *марск.* стáвіць на якар 2) *тэх.* умацóўваць 3) замацóўваць (*у розн. знач.*); ***gesétzlich ~*** узакóніць **2. ~, sich** замацóўвацца (*пра арганізацыю і г.д.*)

Veránkerung *f* -, -en 1) прымацавáнне якарáмі 2) *тэх.* прымацавáнне áнкернымі нíтамі; умацавáнне 3) умацавáнне (*арганізацыі, пазіцый*) 4) запíсванне, замацáванне (*правоў і г.д.*)

veránlagt *a* (*zu D*) схíльны; здóльны (*да чаго-н.*); ***musikálisch ~ sein*** мець схíльнасць [здóльнасць] да мýзыкі; ***gut [schlecht] ~ sein*** мець дóбрыя [дрэ́нныя] здóльнасці [схíльнасці]

Veránlagung *f* -, -en задáткі; схíльнасці; здóльнасці

veránlassen *vt* 1) заахвóчваць, давáць падстáву, прымушáць 2) распараджáцца (*чым-н.*); ***álles Nótwendige ~*** распарадзíцца аб усíм неабхóдным

Veránlassung *f* -, -en 1) прычы́на, нагóда; ***bei jéder ~*** па ўсякім вы́падку; ***~ bíeten**** [gében*] даць падстáву 2) прымушэ́нне, ініцыяты́ва; ***auf ~ des Léiters*** па ініцыяты́ве [распараджэ́нні] кіраўнікá

veránschaulichen *vt* зрабíць наглядным, наглядна [навóчна] тлумáчыць

Veránschaulichung *f* -, -en нагляднае [навóчнае] тлумачэ́нне [адлюстравáнне], наглядны [навóчны] пакáз, нагляднасць

veránschlagen *vt* 1) склáсці каштары́с, калькулявáць 2) *перан.* улíчваць, ацэ́ньваць; ***das Vermögen wúrde zu hoch veránschlagt*** маёмасць ацанíлі (за)нáдта высóка

Veránschlagung *f* -, -en (папярэ́дні) каштары́с

veránstalten *vt* арганізóўваць, правóдзіць; ***éinen Kongréss ~*** склíкаць кангрэ́с

Veránstalter *m* -s, - арганізáтар, налáджвальнік

Veránstaltung *f* -, -en 1) арганізáцыя, правядзéнне 2) мерапрыéмства, імпрэ́за

verántworten 1. *vt* 1) адкáзваць, нéсці адкáзнасць (*за што-н.*); ***das ist nicht zu ~*** гэ́та не дапушчáльна **2. ~, sich** апрáўдвацца; давáць справаздáчу, адкáзваць, трымáць адкáз

verántwortlich 1. *a* адкáзны; ***der ~e Schríftleiter*** адкáзны рэдáктар; ***j-n für etw.*** (*A*) ***~ máchen*** усклáсці адкáзнасць на кагó-н. за што-н. **2.** *adv* адкáзна; ***die ~ tätigen Káder*** адкáзныя рабóтнікі

Verántwortliche *sub m, f* -n, -n адкáзны, -ная (*за што-н.*)

Verántwortlichkeit *f* - пачуццё адкáзнасці, адкáзнасць

Verántwortung *f* - адкáзнасць; ***die ~ übernéhmen* [auf sich (A) néhmen*]*** браць адкáзнасць на сябé; ***die ~ áblehnen*** не браць на сябé адкáзнасць, зняць з сябé адкáзнасць; ***die ~ von sich (D) auf j-n ábwälzen [ábschütteln]*** звалíць адкáзнасць з сябé на кагó-н.; ***j-n zur ~ zíehen**** прыцягнýць кагó-н. да адкáзнасці; ***die ~ lástet (schwer) auf ihm*** адкáзнасць ляжы́ць цяжáрам на ім; ***die Hérsteller háben in éigener ~ zu prüfen*** кантрóль правóдзіцца вытвóрцамі пад іх асабíстую адкáзнасць

verántwortungsbereit *a* які́ гатóвы ўзяць на сябé адкáзнасць

verántwortungsbewusst *a* свядóмы, які́ ўсведамляе сваю адкáзнасць

Verántwortungsbewusstsein *n* -s свядóмасць, усведамлéнне [пачуццё] адкáзнасці

Verántwortungsgefühl *n* -(e)s пачуццё адкáзнасці

verántwortungslos *a* безадка́зны
verántwortungsschwer *a* ве́льмі ця́жкі і адка́зны
verárbeiten *vt* 1) перапрацо́ўваць; апрацо́ўваць 2) ператраўля́ць (*пра страўнік*)
verárbeitend: ***die ~e Industríe*** апрацо́ўчая прамысло́васць
Verárbeitung *f* -, -en апрацо́ўка; пера-апрацо́ўка
verárgen *vt* (*j-m*) паста́віць у віну́ (*каму-н.*), абвінава́ціць (*каго-н.*); ***das kann mir níemand*** ~ за гэ́та мяне́ ніхто́ не мо́жа папракну́ць
verärgern *vt* раззлава́ць, раздражня́ць
verármen *vi* (s) збядне́ць, дайсці́ да гале́чы (*пра насельніцтва*)
Verármung *f* -, -en збядне́нне, бе́днасць, гале́ча
verárzten *vt жарт.* ле́каваць, лячы́ць
verästeln, sich разгаліно́ўвацца
Verästelung *f* -, -en разгалінава́нне, адгалінава́нне
Verätzung *f* -, -en апёк ад дзе́яння хімі́чных рэ́чываў
verauktioníeren *vt* прадава́ць з аўкцыёна
veráusgaben 1. *vt* вы́даткаваць, расхо́даваць **2. ~, sich** 1) вы́даткавацца 2) знемагчы́ся
Veráusgabung *f* -, -en выда́ткі, выдаткава́нне
veráuslagen *vt* (*für j-n*) плаці́ць (*грошы за каго-н. з умовай іх звароту*)
veräußerlichen *vt* павярхо́ўна меркава́ць (*пра што-н.*)
veräußern *vt* прадава́ць, адчужа́ць
Veräußerung *f* -, -en про́даж, адчужэ́нне
Verb [vɛrp] *n* -s, -en *грам.* дзеясло́ў
verbál [vɛr] *a* 1) ву́сны, верба́льны 2) *грам.* дзеясло́ўны, аддзеясло́ўны
verbállhornen *vt* пагаршá́ць, спрабу́ючы пале́пшыць [вы́правіць]
Verbálnote [vɛr-] *f* -, -n *дыпл.* верба́льная но́та
Verbánd *m* -(e)s, -bände 1) перавя́зка, павя́зка, бінт; ***éinen ~ ánlegen*** накла́дваць павя́зку; ***éinen ~ máchen*** зрабі́ць перавя́зку 2) тавары́ства, саю́з, згуртава́нне; ***éinem ~ ángehören*** быць чле́нам саю́за; ***internationáler ~*** міжнаро́дная федэра́цыя 3) *вайск.* падраздзяле́нне, часць
Verbándpäckchen *n* -s, - *мед.* індывіду-а́льны паке́т
Verbándplatz *m* -es, -plätze *вайск.* медыцы́нскі (перавя́зачны) пункт, пункт медыцы́нскай дапамо́гі
Verbándsabzeichen *m* -s, - значо́к тавары́ства [клу́ба]
Verbánd|stoff *m* -(e)s, -e, **~zeug** *n* -(e)s *мед.* перавя́зачны матэрыя́л
verbánnen *vt* вы́слаць, адпраўля́ць у выгна́нне
Verbánnte *sub m, f* -n, -n сасла́ны, -ная
Verbánnung *f* -, -en вы́сылка, выгна́нне; ***j-n in ~ schícken*** сасла́ць, вы́слаць каго́-н.
verbarrikadíeren 1. *vt* забарыкадава́ць **2. ~, sich** забарыкадава́цца
verbáuen *vt* 1) дрэ́нна [няпра́вільна] пабудава́ць 2) выдатко́ўваць на будаўні́цтва (*грошы і матэрыялы*) 3) закрыва́ць, загаро́джваць (*напр., від на лес пабудовай*)
verbéißen* *vt* стры́млівацъ; стры́млівацца (*ад чаго-н.*); ***sich*** (***D***) ***das Láchen ~*** стры́млівацца ад сме́ху; ***das Wéinen ~*** стрыма́ць рыда́нне; ***sich*** (***D***) ***den Schmerz*** ~ заглушы́ць адчува́нне бо́лю; затаі́ць сваё го́ра
verbérgen* 1. *vt* (*vor D*) хава́ць, уто́йваць (*ад каго-н.*) **2. ~, sich** хава́цца, таі́цца
verbésserlich *a* папра́ўны
verbéssern 1. *vt* 1) паляпшá́ць, удасканáльваць 2) выпраўля́ць; **2. ~, sich** 1) выпраўля́цца 2) паляпша́цца 3) паляпша́ць сваё службо́вае стано́вішча ◊ ***wenn es éinem gut geht, muss man sich nicht ~ wóllen*** ≅ ад дабра́ дабра́ не шука́юць
Verbésserung *f* -, -en 1) выпраўле́нне 2) паляпшэ́нне, удаскана́ленне, павышэ́нне (*кваліфікацыі і г.д.*)
Verbessérungsvorschlag *m* -(e)s, -schläge рацыяналіза́тарская прапано́ва; ***éinen ~ éinbringen**** унéсці рацыяналіза́тарскую прапано́ву

verbéugen, sich (*vor D*) пакланíцца, кля́няцца (*каму-н.*)

Verbéugung *f* -, -en паклóн

verbéulen *vt* 1) памя́ць, пагну́ць 2) *разм.* надавáць кухталёў (*каму-н.*)

verbíegen* **1.** *vt* згінáць, выгінáць, *тэх.* дэфармавáць **2. ~, sich** карабáціцца, гну́цца, скрыўля́цца

verbíeten* *vt* забараня́ць; ***j-m den Mund ~*** забараня́ць каму́-н. гавары́ць; ***Éintritt verbóten!*** увахóд забарóнены!

verbílden *vt* скажáць, перакрыўля́ць, нявéчыць

verbíldlichen *vt* рабíць нагля́дным, пакáзваць у вóбразе

verbílligen *vt* рабíць таннéйшым

verbínden* **1**. *vt* 1) звя́зваць, злучáць 2) перавя́зваць 3) абавя́зваць; ***ich bin Íhnen sehr verbúnden*** я Вам вéльмі абавя́заны **2. ~, sich** злучáцца; ***sich éhelich ~*** уступíць у шлюб

verbíndlich 1. *a* 1) абавязкóвы, які́ абавя́звае; ***etw. für ~ erklären*** аб’явíць што-н. абавязкóвым 2) прыя́зны, паслу́жлівы; абавязкóвы, увáжлівы **2.** *adv* ***dánke ~(st)!*** вéльмі [шчы́ра] удзя́чны!; ***bítte ~(st)!*** пакóрліва прашу́!

Verbíndlichkeit *f* -, -en 1) абавязкóвасць 2) абавязáцельства; *pl тс.* даўгí; ***unbefrístete ~*** бестэрмінóвае абавязáцельства; ***~ der Finánzverwaltung*** казначэ́йскае абавязáцельства; ***óhne ~*** *камерц.* без гарáнтый 3) ласкáвасць, вéтлівасць, прыя́знасць

Verbíndung *f* -, -en 1) су́вязь, злучэ́нне, кантáкт, спалучэ́нне, знóсіны; ***mit j-m in ~ stéhen**** быць [знахóдзіцца] у су́вязі з кім-н., падтры́мліваць су́вязь з кім-н.; ***mit j-m in ~ tréten**** уступíць у су́вязь [у аднóсіны] з кім-н. 2) *хім.* злучэ́нне 3) *pl* су́вязі; пратэ́кцыя; ***seine ~en spíelen lássen**** пусцíць у ход сваé су́вязі

Verbíndungsdienst *m* -(e)s, -e *вайск.* слу́жба су́вязі

Verbíndungsglied *n* -(e)s, -er сувязнóе звянó

Verbíndungslini¦e *f* -, -n *вайск.* камунікáцыя, лíнія су́вязі

Verbíndungsmann *m* -(e)s, -männer *i* -leute сувязны́, сувязíст

Verbíndungsmittel *n* -s, - срóдак су́вязі [злучэ́ння]

Verbíndungstrupp *m* -s, -s *вайск.* камáнда су́вязі

Verbíndungsweg *m* -(e)s, -e камунікáцыя

Verbíndungswesen *n* -s *вайск.* слу́жба су́вязі

Verbíndungszeichen *n* -s, - злучóк, дэфíс, ры́сачка

verbíssen *a* злóсны, жóрсткі, заця́ты

Verbíssenheit *f* - раззлавáнасць, лю́тасць, заця́тасць

verbítten* *vt:* ***sich (D) etw. ~*** пярэ́чыць, пратэставáць су́праць чагó-н.; ***ich verbítte mir díesen Ton*** прашу́ не размаўля́ць са мной такíм тóнам

verbíttern *vt* атру́чваць, псавáць; ***j-m das Lében ~*** атру́чваць каму́-н. жыццё

Verbítterung *f* -, -en гóрыч, заця́тасць, злосць

verblássen *vi* (s) бля́кнуць, палатнéць, рабíцца блéдным; ***sein Stern ist verblásst*** ягó зóрка закацíлася

Verbléib *m* -(e)s 1) месцазнахóджанне 2) знахóджанне (*на пасадзе*)

verbléiben* *vi* (s) знахóдзіцца, быць, заставáцца; ***bei séiner Méinung ~*** застáцца пры сваёй ду́мцы; ***es dabéi ~ lássen**** пакíнуць што-н. як былó; ***mit bésten Grüßen verbléibe ich…*** шлю сардэ́чнае прывітáнне і застаю́ся Ваш… (*у канцы ліста*)

Verbléiben: ***dabéi muss es sein ~ háben*** няхáй так і застаéцца

verbléichen* *vi* (s) 1) пабляднéць, збялéць; палíня́ць 2) *уст., паэт.* памéрці

verblénden *vt* 1) асляпля́ць; увóдзіць у зман; ***sich durch etw. (A) ~ lássen**** спакусíцца чым-н. 2) *вайск.* маскіравáць 3) абліцóўваць

Verbléndung *f* -, -en 1) асляплéнне, увóд у зман 2) *буд.* абшы́ўка, абліцóўка

verblíchen *a* палíня́лы, бля́клы

verblöden *vi* (s) (па)дурнéць, (а)тупéць

verblüffen *vt* (*mit D, durch A*) ашаламля́ць, азада́чваць, мо́цна ўра́жваць; ***lass dich nicht ~!*** не бянтэ́жся!, не хвалю́йся!

verblüffend *a* ашаламля́льны

verblüfft *a* збі́ты з панталы́ку, азада́чаны, ашало́млены, ура́жаны (*von D – чым-н.*)

Verblüfftheit *f* -,**Verblüffung** *f* - (мо́цнае) здзіўле́нне, азада́чанасць

verblühen *vi* (s) адцвіта́ць, вя́нуць; ***er ist beréits verblüht*** *разм.* ён ужо́ зліня́ў [знік]

verblümt 1. *a* іншасказа́льны, завуалява́ны, прыхава́ны **2.** *adv*: ~ ***spréchen**** гавары́ць намёкамі, намяка́ць

verblúten *vi* (s) *i* **~, sich** сыхо́дзіць [сплыва́ць] крывёю; ***das Herz verblútet*** сэ́рца абліва́ецца крывёю

Verblútung *f* -, -en стра́та крыві́

verbócken *vt разм.* папсава́ць, сапса́ваць

verbóhren 1. *vt* няпра́вільна прасвідрава́ць **2. ~, sich**: ***sich in éine Ánsicht*** ~ (за)упа́рціцца ў чым-н.

verbóhrt *a* упа́рты, цвердало́бы

Verbóhrte *sub m, f* -n, -n упа́рты, -тая

verbórgen I *vt* пазыча́ць (*каму-н., што-н.*)

verbórgen II 1. *a* схава́ны, утo̍ены; патае́мны; ***~er Profít*** *эк.* утo̍ены прыбы́так **2.** *adv* ***im Verbórgenen bléiben**** застáцца ўтo̍еным

verbórgenerweise *adv* та́йна, цішко́м, у та́йне

Verborgenheit *f* - заці́шнасць, уту́льнасць, абаро́ненасць

Verbót *n* -(e)s, -e забаро́на; ***das ~ über etw.*** (***A***) ***verhängen*** забараня́ць што-н. (*загадам*); ***ein ámtliches*** ~ афіцы́йная забаро́на

verbóten *a* забаро́нены; ***~e Früchte schmécken süß*** забаро́нены плод смачны; ≅ дзе плот ды дзяду́ля, там смачне́йшыя ду́лі (*грушы*)

Verbótsantrag *m* -(e)s, -träge прапано́ва [зая́ва] аб забаро́не (*чаго-н.*)

verbótswidrig *a, adv* насу́перак забаро́не

Verbótszeichen *m* -s, - забаро́нны знак [сігна́л] (*для транспарту*)

verbrämen *vt* 1) прыхаро́шваць 2) гавары́ць намёкамі [асцяро́жна, мя́кка]

verbránnt *a разм.* 1) перапа́лены 2) загарэ́лы (*на сонцы*)

Verbráuch *m* -(e)s 1) спажыва́нне, расхо́д (*an D – чаго-н.*) 2) *мед.* знясі́ленне

verbráuchen 1. *vt* спажыва́ць, выдатко́ўваць **2. ~, sich** змардава́ць, знясі́ліцца

Verbráucher *m* -s, - спажыве́ц

Verbráuchssteuer *f* -, -n ускo̍сны пада́так на прадме́т спажыва́ння

verbráucht *a* 1) спажы́ты, выдаткава́ны 2) *тэх.* адпрацава́ны 3) вы́матаны, змо́раны, знясі́лены, змардава́ны (*пра чалавека*)

verbréchen* *vt* 1) зрабі́ць злачы́нства; ***Schlímmes*** ~ зрабі́ць ця́жкае злачы́нства 2) лама́ць, абло́мваць 3) правіні́цца ў чым-н., ***ein Gedícht*** ~ *жарт.* напіса́ць дрэ́нны верш

Verbréchen *n* -s, - злачы́нства; ***ein ~ begéhen**** зрабі́ць злачы́нства; ***ein ~ an der Ménschheit*** злачы́нства су́праць чалаве́цтва

Verbrécher *m* -s, - злачы́нца, злачы́нец

verbrécherisch *a* злачы́нны

verbréiten 1. *vt* 1) распаўсю́джваць, пашыра́ць (*у розн.знач.*) 2) выдава́ць (*тайну, сакрэт*) **2. ~, sich** (*über A*) 1) распаўсю́джвацца, рассяля́цца (*па чым-н.*) 2) *разм.* ве́сці до́ўгія размо́вы 3) распаўсю́джвацца, разно́сіцца (*дзе-н. – пра чуткі, пагалоскі*)

Verbréiter *m* -s, - распаўсю́джвальнік

verbréitern *vt* расшыра́ць, пашыра́ць (*тс.перан.*)

Verbréitung *f* -, -en распаўсю́джванне, пашырэ́нне

verbrénnen* 1. *vt* спа́льваць, палі́ць; ***sich*** (***D***) ***die Fínger [den Mund, die Zúnge]*** ~ апячы́ сабе́ па́льцы [рот, язы́к] **2.** *vi* (s) згарэ́ць; ***sie ließ den Bráten*** ~ у яе́ згарэ́ла [прыгарэ́ла] смажані́на **3. ~, sich** (*an D*) апячы́ся (*аб што-н.*)

Verbrénnung *f* -, -en 1) згара́нне 2) спа́льванне; крэма́цыя 3) апёк

Verbrénnungsmotor *m* -s, -toren рухаві́к уну́транага згара́ння

verbríefen *vt* пацвярджáць дакумéнтамі; ***verbríeft und versíegelt*** рашанó і падпíсана

verbríngen* *vt* 1) правóдзіць (*час*) 2) праматáць (*грошы*) 3) (*j-m etw.*) перапраўляць (*каму-н. што-н.*)

verbrüdern, sich братáцца (*аб салдатах*)

verbrüdert *a* павя́заны братэ́рскімі сýвязямі [вýзамі]

Verbrüderung *f* -, -en братáнне; брáцтва, братэ́рства

verbrühen 1. *vt* абвáрваць, апáрваць **2. ~, sich** абвáрвацца, апáрвацца

verbúchen *vt* падлíчваць, занóсіць у разлікóвую кнíгу; запíсваць на свой рахýнак (*тс. перан.*)

Verbum [ˈvɛr-] *n* -s, -ba *гл.* Verb

verbúmmeln *vt разм.* 1) прагуля́ць (*дзень, урок*) 2) забы́цца, праварóніць, прапусцíць 3) праматáць [прамантáчыць] (*грошы*)

verbünden 1. *vt* аб’яднóўваць (*саюзам*) **2. ~, sich** (*mit D, gegen A*) аб’яднóўвацца, каб заключы́ць саю́з (*з кім-н. супраць каго-н.*)

Verbúndenheit *f* - 1) (цéсная) сýвязь; ***in énger*** ~ у цéснай сýвязі; ***die ~ mit der Schúle*** цéсная сýвязь са шкóлай 2) саю́з, яднáнне, згуртавáнне; хаўрýс

verbündet *a* саю́зны, саю́зніцкі

Verbündete *sub m, f* -n, -n саю́знік, -ніца; хаўрýснік, -ніца

Verbündung *f* -, -en саю́з, кааліцыя

verbürgen *vt і* **~, sich** (*für A*) давáць зарýку, паручы́цца (*за каго-н., што-н.*)

verbürgt *a* верагóдны, пэ́ўны

verbüßen: ***éine Stráfe*** ~ нéсці кáру (*за што-н.*); адбы́ць пакарáнне

verbúttern *vt* збівáць мáсла ◊ ***Geld*** ~ *разм.* транжы́рыць [пускáць на вéцер] грóшы; ***die Sáche*** ~ *разм.* сапсавáць спрáву

verchrómen *vt* храмíраваць

Verdácht *m* -(e)s (*wegen G – у чым-н.*) падазрэ́нне; ~ ***gégen j-n schöpfen*** западóзрыць кагó-н.; ***bei j-m in ~ geráten* [kómmen*]*** вы́клікаць у кагó-н. падазрэ́нне; ~ ***errégen [erwécken]*** выклікáць падазрэ́нне; ***über jéden ~ erhában sein*** быць па-за ўсякім падазрэ́ннем; ***der ~ trifft ihn*** падазрэ́нне пáдае на ягó

verdáchterregend *a* які́ выклікáе [пасяля́е] падазрэ́нне

verdächtig *a* 1) падазрóны, западóзраны; няпэ́ўны; які́ выклікáе [пасяля́е] асцярóгу [бóязь] (*аб сімпатыях і г.д.*) 2) падазрóны, западóзраны (*wegen G – у чым-н.*); ***sich ~ machen*** вы́клікаць да сябé падазрэ́нне

verdächtigen *vt* (*wegen G*) падазравáць (*каго-н. у чым-н.*)

Verdächtigkeit *f* -, -en падазрóнасць

Verdächtigung *f* -, -en падазрэ́нне, узя́цце пад падазрэ́нне

verdámmen *vt* 1) асуджáць (*zu D – на голад і г.д.*) 2) праклінáць, кля́сці

Verdámmnis *f* - *рэл.* праклён; ***der ~ préisgeben**** асудзíць на вéчныя пакýты ў пéкле

verdámmt 1. *a* 1) праклятыя 2) асýджаны 3) *разм.* страшэ́нны (*пра холад і г.д.*) **2.** *adv* вéльмі, нáдта, страшэ́нна; ***verdámmt noch mal!*** каб ягó чорт узя́ў!

Verdámmung *f* -, -en 1) асуджэ́нне 2) праклённе

verdámpfen *vi* (s) 1) выпáрвацца, ператварáцца ў пáру 2) *перан., разм.* знікáць

Verdámpfung *f* -, -en выпарэ́нне

verdánken *vt* (*D*) быць абавя́заным (*чым-н. каму-н.*); ***das hat er sich selbst zu*** ~ ён сам у гэ́тым вінавáты

verdárb *impf ад* verdérben*

verdáttert *a* сканфýжаны, збíты з трóпу [панталы́ку]

verdáuen *vt* ператраўля́ць (*пра страўнік, тс. перан.*); ***er ist nicht zu*** ~ ён нязнóсны

verdáulich *a* стрáўны, лёгкастрáўны

Verdáuung *f* - стрававáнне

Verdáuungsorgane *pl анат.* óрганы стрававáння

Verdéck *n* -(e)s, -e 1) заслóнка, нáкрыўка 2) *марск.* пáлуба, пáлубны мост 3) дах [верх] (*аўтамашыны*)

verdécken *vt* 1) накрывáць, закрывáць 2) *вайск.* маскíравáць 2) утóйваць,

скрываць (віну)
verdéckt *a* 1) накрыты, закрыты (*які знаходзіцца пад дахам*) 2) замаскіраваны
Verdéckung *f* -, -en 1) схóвішча 2) маскірóўка, прыкрыццё
verdénken* *vt* (*j-m*) стáвіць у віну (*каму-н. што-н.*), вінавáціць
Verdérb *m* -(e)s згýба, (па)гíбель ◊ ***auf Gedéih und ~*** на жыццё і смерць, на дóбрую і ліхýю дóлю
verdérben* 1. *vt* 1) (са)псавáць; ***j-m die Fréude ~*** сапсавáць камý-н. рáдасць 2) псавáць, губíць (*чалавека*); ***es mit j-m verdórben háben*** пасварыцца, сапсавáць аднóсіны з кім-н. **2.** *vi* (s) 1) псавáцца; гнíсці, гніць 2) псавáцца (*пра характар*)
Verdérben *n* -s 1) псавáнне 2) згýба, (па)гíбель, няшчáсце; ***j-m zum ~ geréichen*** быць [паслужыць] прычынай гíбелі кагó-н.; ***ins ~ rénnen**** губíць самóга сябé
Verdérber *n* -s, - згубíцель, згýбны чалавéк
verdérblich *a* 1) нетрывáлы, які хýтка псуéцца 2) (па)гíбельны, згýбны
Verdérblichkeit *f* - сапсавáнасць, распýшчанасць, разбэ́шчанасць
Verdérbnis *f* -, -se 1) (па)гíбель, згýба 2) псавáнне, разлажэ́нне; дэмаралізáцыя
verdérbt *a* сапсавáны, распýсны, разбэ́шчаны
Verdérbtheit *f* - сапсавáнасць, распýснасць, разбэ́шчанасць
verdéutlichen *vt* тлумáчыць, пакáзваць (дóвадамі); ***éinen Begríff ~*** раскрывáць, тлумáчыць панятце
Verdéutlichung *f* -, -en тлумачэ́нне; ***zur ~*** дзéля яснасці, у выглядзе тлумачэ́ння
verdéutschen *vt* 1) перакладáць на нямéцкую мóву 2) замяняць замéжнае слóва нямéцкім (*у нямецкім тэксце*)
verdíchten *vt* 1) згушчáць, рабíць больш цвёрдым [густым] 2) *тэх.* кандэнсавáць (*малако, пару*); канцэнтравáць
Verdíchter *m* -s, - *тэх.* кампрэ́сар
Verdíchtung *f* -, -en 1) згушчэ́нне 2) *тэх.* канцэнтрáцыя 3) кандэнсáцыя
verdíenen *vt* 1) зараблять; ***sich (D) sein Stück Brot ~*** зараблять сабé на хлеб 2) заслугóўваць; ***Stráfe ~*** заслужыць (сабé) кáру; ***er hat es verdíent*** ён гэ́тага заслужыў
Verdíenst I *m* -(e)s, -e зарóбак, заробáк; ***den ~ quittíeren*** распісáцца ў атрымáнні зарплáты
Verdíenst II *n* -(e)s, -e заслýга; ***je nach ~ belóhnen [behándeln]*** узнагарóдзіць кагó-н. [абыхóдзіцца з кім-н.] па заслýгах; ***sich (D) ~e um j-n, um etw. (D) erwérben**** мець заслýгі пéрад кім-н., пéрад чым-н.; ***als [zum] ~ geréichen*** з'яўляцца (*чыёй-н.*) заслýгай
verdíenstlich *a* дастóйны, вáрты, пахвáльны
Verdíenstspanne *f* -, -n шкалá зарабóтнай плáты, тарыфная сéтка; тарыфная стáўка
verdíenstvoll *a* заслýжаны (*работнік, працаўнік*)
verdíent *a* 1) заслýжаны; ***verdíenter Geléhrter*** заслýжаны дзéяч навýкі; ***sich um j-n, um etw. (A), durch etw. (A) ~ máchen*** мець заслýгі пéрад кім-н., пéрад чым-н. 2) зарóблены
verdíenter|maßen, ~weise *adv* па заслýгах
Verdíkt [v-] *n* -(e)s, -e *юрыд.* вердыкт, прыгавóр
verdíngen* *vt* **1**. аддавáць напракáт; аддавáць у падрáд **2. ~, sich** наймáцца
verdírbt *präs ад* verdérben*
verdólmetschen *vt* 1) (вýсна) перакладáць 2) тлумáчыць, растлумáчваць
verdónnern *vt разм.* прыгаварыць, прысудзíць, пакарáць
verdónnert *a разм.* 1) асýджаны, прыгавóраны 2) спалóханы; ашалóмлены, збянтэ́жаны
verdóppeln *vt* падвóйваць, павялíчваць у два разы
Verdópp(e)lung *f* -, -en падваéнне, падвóйванне
verdórben *a* сапсавáны
Verdórbenheit *f* - сапсавáнасць, разбэ́шчанасць

verdórren *vt* (s) засыха́ць, ссыха́ць
verdrängen *vt* выціска́ць; *хім. тс.* заямшча́ць
Verdrängung *f* -, -en выціска́нне, выцясне́нне
verdréhen *vt* 1) завярну́ць; вы́віхнуць; ***die Áugen ~*** закаці́ць во́чы 2) сказі́ць, перакруці́ць ◊ ***j-m den Kopf ~*** *разм.* закруці́ць каму́-н. галаву́
verdréht *a* 1) скажо́ны, перакру́чаны 2) шалёны, дзіва́цкі; ***er ist doch ganz ~!*** ён жа зусім звар'яцééў! 3) *тэх.* скру́чаны, перакру́чаны
Verdréhtheit *f* - 1) шалапу́тства, недарэ́чнасць 2) заблы́танасць
Verdréhung *f* -, -en выкрыўле́нне 2) вы́віх 3) скажэ́нне,ператры́мка 4) *тэх.* скру́чванне
verdréifachen *vt* патро́іць
Verdréifachung *f* -, -en патрае́нне, утрае́нне
verdréschen* *vt разм. гл.* verprügeln
verdríeßen* *vt* злава́ць, раздражня́ць; засмуча́ць; ***es verdríeßt mich*** мне пры́кра [непрые́мна]; ***sich (D) kéine Mühe ~ lássen**** прыкла́сці ўсе нама́ганні; ***ich lásse mich das nicht ~*** я не суму́ю [не тужу́ся] па гэ́тым
verdríeßlich *a* 1) пры́кры 2) пану́ры, незадаво́лены; *~ **sein*** быць не ў гумо́ры
Verdríeßlichkeit *f* -, -en дрэ́нны настро́й, марко́та 2) пры́красць, непрые́мнасць
verdróss *impf ад* verdríeßen*
verdróssen **1.** *гл.* verdríeßen* **2.** *a* незадаво́лены
verdrücken *vt* **1**. 1) змяць, расці́снуць 2) *разм.* аплята́ць, умо́лваць 3): ***nie étwas ~!*** ніко́лі не́льга замо́ўчваць што-н.!; ***ein Tränchen ~*** пусці́ць слязу́, папла́каць **2. ~, sich** *разм.* уцячы́; зніка́ць; таі́цца
Verdrúss *m* -es, -e пры́красць, непрые́мнасць, засмучэ́нне; ***éinen ~ háben*** перажы́ць засмучэ́нне, [непрые́мнасць]; ***j-m ~ beréiten [bríngen*, máchen]*** засмуча́ць каго́-н., рабі́ць каму́-н. непрые́мнасць
verdúften *vi* (s) 1) выдыха́цца; *разм.* зніка́ць 2) (*тс.* **~, sich**) *разм.* зніка́ць (*пра чалавека*); ***verdúfte!*** зні́кні!, вымята́йся!
verdúmmen **1**. *vi* (s) дурне́ць, рабі́цца дурны́м **2.** *vt* рабі́ць дурны́м [абмежава́ным]
verdúnkeln *vt* 1) зацямня́ць 2) азмро́чваць (*свядомасць*) 3) прымянша́ць (*заслугі і г.д.*)
Verdúnkelung *f* -, -en зацямне́нне; *гл.* verdúnkeln
verdünnen *vt* 1) рабі́ць танчэ́йшым 2) разбаўля́ць, разво́дзіць
Verdünnung *f* - 1) патанчэ́нне, пато́нчванне 2) разбаўле́нне
verdúnsten *vi* (s) выпа́рвацца
verdünsten *vt* выпа́рваць
Verdúnstung *f* -, -en выпарэ́нне
verdúrsten *vi* (s) паміра́ць [дахо́дзіць] ад сма́гі; *перан.* сма́гнуць, смя́гнуць
verdüstern *vt* **1.** 1) азмро́чваць 2) ахýтваць **2. ~, sich** пацямне́ць (*пра неба*); азмро́чвацца; засмуча́цца (*пра позірк*)
verdútzen *vt* бянтэ́жыць, канфу́зіць, ста́віць у тупі́к
verdútzt *a* збянтэ́жаны, сканфу́жаны, азада́чаны
Verdútztheit *f* - збянтэ́жанасць
verébben *vi* (s) спада́ць (*аб прыліве, тс. перан.*); ***die Sáche verébbte allmählich*** спра́ва паступо́ва заглу́хла
verédeln *vt* 1) рабі́ць высакаро́дным 2) *бат.* акульту́рваць, паляпша́ць (*гатунак*) 3) паляпша́ць паро́ду (*жывёл*) 4) абагача́ць, узбагача́ць (*руду*)
Verédelung *f* -, -en 1) нада́нне высакаро́днасці [шляхе́тнасці] (*чалавеку, звычаям*) 2) паляпшэ́нне паро́ды (*жывёлы*) 3) *бат.* акульту́рванне 4) абагачэ́нне (*руды*)
veréhelichen, sich узя́ць шлюб, ажані́цца, вы́йсці за́муж
veréhren *vt* 1) шанава́ць, паважа́ць, ушано́ўваць 2) падно́сіць (*падарунак*) (*D – каму-н.*)
Veréhrer *m* -s, - шанава́льнік, прыхі́льнік (*таленту*)

Veréhrung *f* -, -en 1) пава́га, паша́на 2) шанава́нне, ушано́ўванне

veréhrungs|wert, ~würdig *a* ва́рты [дасто́йны] пава́гі [паша́ны]

veréid(ig)en *vt* прыво́дзіць да прыся́гі; veréidigt wérden прысяга́ць, прыма́ць прыся́гу

Veréid(ig)ung *f* -, -en прывядзе́нне да прыся́гі; прынясе́нне прыся́гі

Verein *m* -(e)s, -e саю́з, аб'ядна́нне, тавары́ства, карпара́цыя; ***im ~ mit j-m*** ра́зам з кім-н.; ***éinen ~ stíften*** заснава́ць саю́з

veréinbar *a* сумяшча́льны (*mit D – з чым-н.*)

veréinbaren 1. *vt* (*mit j-m*) узгадня́ць (*з кім-н.*), дамаўля́цца (*з кім-н. пра што-н.*) **2. ~, sich** 1) узгадня́цца, пагаджа́цца; ***das lässt sich nicht miteinánder ~*** гэ́та несумяшча́льна 2) дамаўля́цца (*аб чым-н.*)

Veréinbarkeit *f* - сумяшча́льнасць

veréinbartermaßen *adv* як было́ ўзго́днена, па дамо́ўленасці

Veréinbarung *f* -, -en пагадне́нне, здзе́лка, дамо́ва, дамо́ўленасць; ***éine ~ tréffen**** заключы́ць пагадне́нне

Veréinbarungsausschuss *m* -es, -schüsse пагаджа́льная камі́сія

veréinen *vt* **1**. 1) аб'ядно́ўваць, злуча́ць 2) спалуча́ць (*у сабе*) **2. ~, sich** аб'ядно́ўвацца, злуча́цца (*у агульную арганізацыю, фірму і г.д.*)

veréinfachen *vt* спрашча́ць

vereinfacht *a* спро́шчаны; ***ein ~es Verfáhren*** *тэх*. спро́шчаны спо́саб; *юрыд*. паско́ранае судаво́дства

Veréinfachung *f* -, -en спрашчэ́нне, аблягчэ́нне

veréinheitlichen *vt* уніфікава́ць; нармалізава́ць

Veréinheitlichung *f* -, -en уніфіка́цыя, уніфікава́нне

veréinigen *vt* **1.** аб'ядно́ўваць, гуртава́ць, злуча́ць, сканцэнтро́ўваць; ***die Macht in éiner Hand ~*** аб'ядна́ць ула́ду ў адны́х рука́х; ***die méisten Stímmen auf sich ~*** сабра́ць бо́льшасць галасо́ў (*пры галасаванні*) **2. ~, sich** 1) гуртава́цца, ядна́цца 2) спалуча́цца, сумяшча́цца; ***sólche Táten ~ sich nicht mit séinen Wórten*** такі́я ўчы́нкі не сумяшча́юцца з яго́ сло́вамі

veréinigt 1. *a* злу́чаны, аб'ядна́ны, згуртава́ны; ***~e Ábkommen*** суме́сныя пагадне́нні **2.** *adv* супо́льна, суме́сна, ра́зам

Veréinigung *f* -, -en аб'ядна́нне, саю́з, згуртава́нне

veréinnahmen *vt* атры́мліваць, збіра́ць, спаганя́ць (*грошы*)

veréinsamen *vi* (s) станаві́цца адасо́бленым [адзіно́кім]

veréinsamt *a* адасо́блены, адзіно́кі; само́тны, ізалява́ны

veréint *a* аб'ядна́ны, згуртава́ны, злу́чаны; ***mit ~en Kräften*** аб'ядна́нымі сі́ламі

veréinzeln *vt* раз'ядно́ўваць, разлуча́ць

veréinzelt 1. *a* адзі́нкавы, паасо́бны **2.** *adv* 1) у асо́бных вы́падках 2) ме́сцамі

Veréinzelung *f* -, -en 1) раз'ядна́нне, разлучэ́нне, адзіно́цтва

veréisen 1. *vt* замаро́жваць, кансервава́ць замаро́жваннем **2.** *vi* (s) абледзяне́ць, пакры́цца лёдам; замярза́ць (*пра раку і г.д.*)

Veréisung *f* - замаро́жванне, абледзяне́нне

veréiteln *vt* разла́джваць, зрыва́ць (*план, мерапрыемства*)

Veréitelung *f* -, -en расстро́йства, зрыў (*плана, мерапрыемства*)

veréitern *vi* (s) загнаі́цца

Veréiterung *f* -, -en *мед*. нагнае́нне

verékeln *vt* рабі́ць агі́дным [бры́дкім, непрые́мным]; ***das álles verékelte nur séinen Besúch*** усё гэ́та пакі́нула непрые́мнае ўра́жанне ад яго́ наве́двання [візі́ту]

verélenden *vi* (s) збядне́ць

Verélendung *f* - збядне́нне

verénden *vi* (s) скана́ць, памíра́ць; здо́хнуць (*пра жывёл*)

verénge(r)n 1. *vt* зву́жваць **2. ~, sich** зву́жвацца; *перан. тс.* скарача́цца (*пра рынак і г.д.*)

Veréng(er)ung *f* -, -en зву́жванне; скарачэ́нне

verérben *vt* (*j-m, auf j-n*) перадава́ць у спа́дчыну; завяшча́ць (*каму-н.*)

verérblich *a* які́ перадае́цца у спа́дчыну
verérbt *a* спа́дчынны, атры́маны ў спа́дчыну
Verérbung *f* - пераxо́д у спа́дчыну, атрыма́нне ў спа́дчыну
veréwigen **1.** *vt* увекаве́чыць, абяссме́рціць **2. ~, sich** абяссме́рціць сябе́
Veréwigung *f* -, -en увекаве́чанне
verfáhren* **I** **1.** *vi* (*h, s*) 1) паво́дзіць сябе́, дзе́йнічаць 2) (*mit D*) абыхо́дзіцца (*з кім-н.*) **2.** *vt* прае́здзіць (*грошы, час*); ***die Sáche ~*** сапсава́ць [заблы́таць] спра́ву **3. ~, sich** збі́цца з даро́гі
verfáhren II *a разм.* сапсава́ны, заблы́таны
Verfáhren *n* -s, - 1) дзе́янне, акт; паво́дзіны 2) спо́саб, ме́тад; ***ein spársames ~ éinbürgern*** укараня́ць экано́мны ме́тад; ***ein Vórschlag zum ~ bei der Erörterung der Fráge*** прапано́ва па працэду́ры абмеркава́ння пыта́ння 3) *юрыд*. спра́ва, працэ́с; ***ein ~ gégen j-n bei Gerícht éinleiten [ánhängig máchen]*** узбудзі́ць судо́вую спра́ву супро́ць каго́-н.; ***ein ~ níederschlagen**** спыні́ць [замя́ць] працэ́с; ***das ~ éinstellen*** спыні́ць [прыпыні́ць] судо́вую спра́ву
Verfáhrensweise *f* -, -n 1) спо́саб дзе́яння, пара́дак пра́цы 2) ме́тад, спо́саб
Verfáll *m* -(e)s 1) заняпа́д, разва́л; ***dem ~ entgégengehen**** набліжа́цца да заняпа́ду; ***in ~ geráten**** прыхо́дзіць у заняпа́д, разбура́цца 2) разбурэ́нне 3) пратэрмінава́нне (*плацяжу*)
verfállen* *vi* (s) 1) прыхо́дзіць да заняпа́ду; ***in éinen Féhler ~*** памыля́цца; ***auf den Gedánken ~*** прыйсці́ да ду́мкі 2) слабе́ць (*пра хворага*) 3) *фін.* канча́цца (*пра тэрмін*); ***der Wéchsel ist ~*** тэ́рмін вэ́ксаля скòнчыўся 4) (*D*) пераxо́дзіць ва ўлада́нне (*да каго-н.*), дастава́цца (*каму-н.*); ***er ist séinem Freund ganz ~*** ён ца́лкам пад ула́дай [уплы́вам] свайго́ ся́бра 5) (*D*) быць асу́джаным (*на смерць і г.д.*) 6) (*in A*) упада́ць (*у роспач і г.д.*); ***in Zorn ~*** прыйсці́ ў лю́тасць, раз’ю́шыцца
Verfálstag *m* -(e)s, -e тэ́рмін плацяжу́
verfälschen *vt* падрабля́ць, фальшы́віць
Verfälscher *m* -s, - фальсіфіка́тар
verfälscht *a* падро́блены, фальшы́вы, сфальсіфікава́ны
Verfälschung *f* -, -en падро́бка, фальсіфіка́цыя
verfángen* **1.** *vi* (*bei D*) ака́зваць уздзе́янне [ура́жанне], (уз)дзе́йнічаць (*на каго-н.; пра сродкі, абяцанні*) **2. ~, sich** заблы́тацца (*тс. у супярэчнасцях*)
verfänglich *a* 1) рызыко́ўны, казытлі́вы 2) двухсэнсо́ўны (*пра гаворку*)
Verfänglichkeit *f* -, -en ка́верзнасць; ры́зыка, двухсэнсо́ўнасць
verfärben (**sich**) 1) вы́цвісці, вы́ліняць 2) блядне́ць (*пра шчокі*)
verfássen *vt* склада́ць, ствара́ць
Verfásser *m* -s, - а́ўтар, склада́льнік, ствара́льнік
Verfássung **I** *f* -, -en 1) канстыту́цыя 2) склада́нне, ствар́энне
Verfássung II *f* -, -en настро́й, стан
verfássungsfeindlich *a* антыканстытуцы́йны
verfássungs|mäßig, ~rechtlich *a* канстытуцы́йны
verfássungswidrig *a* які́ супярэ́чыць канстыту́цыі, антыканстытуцы́йны
verfáulen *vi* (s) гні́сці, загніва́ць
verfáult *a* гнілы́, прату́хлы
verféchtbar *a* 1) даказа́льны 2) абаро́нчы, абараня́льны
verféchten* *vt* абараня́ць (*што-н.*), змага́цца (*за што-н.*)
Verféchter *m* -s, - абаро́нца, змага́р; ***sich zum ~ von etw.*** (***D***) ***máchen*** стаць абаро́нцам [змагаро́м] за што-н.
Verféchtung *f* -, -en абаро́на, адсто́йванне (*права, думкі*)
verféhlen *vt* 1) прамахну́цца; *разм.* спудлава́ць 2) не дасягну́ць вы́ніку; упусці́ць, спазні́цца; ***den Weg ~*** збі́цца з даро́гі; ***den Zug ~*** спазні́цца на цягні́к; ***j-n ~*** не заста́ць каго́-н.; ***einánder ~*** не сустрэ́цца, разміну́цца, не заста́ць адзі́н аднаго́; ***ich wérde nicht ~...*** я не праміну́...
verféhlt *a* няўда́лы, бесперспекты́ўны

Verféhlung *f* -, -en прóмах, памы́лка; ***aus den ~en der Vergángenheit lérnen*** вучы́цца на памы́лках міну́лага

verféinden *vt* **1**. *vt* пасвары́ць **2. ~, sich** пасвары́цца

Verféindung *f* -, -en варóжасць, свáрка

verféinern *vt* 1) удасканáльваць 2) рабíць больш вы́танчаным 3) *тэх*. рафінавáць

Verféinerung *f* -, -en 1) вы́танчанасць 2) дасканáласць

verfémen *vt гіст*. аб’яўля́ць па-за закóнам

verfémt *a* гнáны, прыгнéчаны

verfértigen *vt* 1) вырабля́ць, рабíць 2) складáць (*даклад і г.д.*)

Verfértigung *f* -, -en 1) вы́раб 2) складáнне (*даклада і г.д.*)

verféstigen *vt* узмацня́ць, падмацóўваць

verfétten 1. *vt* пакрывáць [пэ́цкаць] тлу́шчам **2.** *vi* (s) тлусцéць

Verféttung *f* -, -en *мед*. атлусцéнне

verféuern *vt* 1) спáльваць (*у топцы*) 2) расстрэ́льваць, выпушчáць (*патроны і г.д.*)

verfílmen *vt* экранізавáць, здымáць на сту́жку

Verfílmung *f* -, -en *кіно*. экранізáцыя

verfínstern 1. *vt* 1) зацямня́ць, засланя́ць 2) засмучáць, азмрóчваць **2. ~, sich** пацямнéць (*пра неба*) 2) азмрóчыцца (*пра твар*)

Verfínsterung *f* -, -en 1) зацямнéнне 2) пацямнéнне 3) *астр*. зацьмéнне

verfítzen *vt разм*. заблы́тваць, прывóдзіць у беспарáдак

verfláchen 1. *vt* 1) выраўнóўваць 2) апашля́ць **2.** *vi* (s) 1) выраўнóўвацца 2) апашля́цца

verfláckern *vi* (s) згарáць, знікáць у пóлымі; гáснуць

verfláttern 1. *vi* (s) быць панéсеным вéтрам, паляцéць, зні́кнуць у пáветры **2**.: ***die Zeit ~*** правóдзіць час у гу́льнях

verfléchten* *vt* 1) уплятáць, сплятáць 2) уця́гваць, ублы́тваць (*у авантуру і г.д.*)

Verfléchtung *f* -, -en сцляцéнне, перапляцéнне

verflíegen* 1. *vi* (s) 1) знікáць, рассéйвацца (*пра пах, туман*) 2) ху́тка прахóдзіць (*пра час, гнеў і г.д.*) **2. ~, sich** збівáцца з дарóгі (*пра самалёт, птушку*)

verflíeßen* *vi* (s) 1) працякáць, цячы́ (*пра час*) 2) расплывáцца (*аб фарбах і да т.п.*); ***die Grénzen ~*** абры́сы станóвяцца невыры́знымі [няя́снымі]

verflíxt *a разм*. прокля́ты, д’я́бальскі

Verflóchtenheit *f* - перапляцéнне

verflóssen *a* міну́лы, ранéйшы, былы́

verflúchen *vt* праклінáць, кля́сці ◊ ***verflúcht und zúgenäht!*** каб ягó [яé, іх] чорт узя́ў!

verflúcht *a* (пра)кля́ты, агíдны

verflüchtigen 1. *vt хім*. выпáрваць, ператварáць у газ **2. ~, sich** 1) выпáрвацца, рассéйвацца 2) ху́тка прахóдзіць (*пра злосць і г.д.*) 3) *разм*. уцячы́, даць ця́гу

Verflúchung *f* -, -en праклёнце, анáфема

verflüssigen *vt хім*. ператварáць у вáдкасць, звадкóўваць

verfólgen *vt* 1) праслéдаваць, гнáцца (*за кім-н.*) 2) мець [праслéдаваць] мэ́ту; ***éine Ábsicht ~*** мець намéр; ***éine bestímmte Polítík ~*** правóдзіць пэ́ўную палíтыку 3) ісці́ слéдам [услéд]; ***die Spur ~*** ісці́ па слéду; ***séinen Weg ~*** ісці́ сваёй дарóгай [сваíм шля́хам] 4) сачы́ць (*за кім-н., чым-н.*); ***mit den Áugen ~*** сачы́ць вачы́ма

Verfólger *m* -s, - праслéдавацель

Verfólgung *f* -, -en праслéдаванне, ганéнне; ***die ~ áufnehmen**** пачáць праслéдаванне; ***den Verfólgungen áusgesetzt sein*** падвяргáцца праслéдаванням [ганéнням]

Verfólgungswahn *m* -(e)s мáнія перасля́ду

verfórmen *vt* дэфармавáць, скажáць фóрму; мяня́ць абры́сы

Verfórmung *f* -, -en дэфармáцыя

verfráchten *vt* 1) (за)фрахтавáць 2) перавóзіць (*тавары*)

Verfráchtung *f* -, -en 1) перавóзка, адпрáўка (*тавару*) 2) фрахтавáнне (*судна*) 3) аплáта (*груза*)

verfránzen, sich *разм*. збíцца з ку́рсу

verfrémden 1. *vi* (s) рабíцца чу́жым **2.** *vt*

рабíць чýжым, аддалццьць

verfréssen* **I** *vt разм.* праядáць

verfréssen II *a разм.* пражóрлівы

Verfréssenheit *f* - пражóрлівасць

verfríeren* *vi* (s) замярзáць (*аб вокнах, нагах і г.д.*)

verfróren *a* 1) замёрзлы (*пра чалавека, вокны і г.д.*) 2) зя́бкі

verfrüht *a* заўчáсны

verfügbar *a* якí ёсць (у распараджэ́нні, у нáяўнасці)

verfügen 1. *vt* пастанаўля́ць, прадпíсваць; *юрыд.* рашáць; ***er verfügte, dass…*** ён распарадзíўся, каб… **2.** *vi* (*über A*) мець у сваíм распараджэ́нні (*што-н.*) **3. ~, sich** накірóўвацца, адпраўля́цца

Verfügung *f* -, -en пастанóва, распараджэ́нне, дырэкты́ва; *юрыд.* рашэ́нне (*über A – аб чым-н.*); ***der ~ gemäß, laut ~*** згóдна з распараджэ́ннем; ***auf ~ des Geríchts*** згóдна з рашэ́ннем судá; ***zur besónderen ~*** для асóбых даручэ́нняў; ***zur ~ stéhen**** быць [знахóдзіцца] у распараджэ́нні; ***sich j-m zur ~ stéllen*** аддáць сябé ў чыё-н. распараджэ́нне; ***éinstweilige ~*** *юрыд.* часóвае распараджэ́нне

Verfügungs|gewalt *f* -, -en, **~recht** *n* -(e)s, -e прáва распараджáцца (*über A – кім-н., чым-н.*)

verführen I *vt* 1) звóдзіць, спакушáць 2) намаўля́ць, баламýціць

verführen II *vt* перавóзіць, вывóзіць (*тавары ў другую краіну, у другі горад*)

Verführer *m* -s, - спакýснік, спакушáльнік

verführerisch *a* спакýслівы

Verführung I *f* -, -en перавóз(ка), вы́ваз; *гл.* verführen II

Verführung II *f* -, -en спакýса; збівáнне з прáвільнага шля́ху; спакушэ́нне

verfüttern *vt* скóрмліваць (*жывёле*); ***gróße Méngen von Fúttermitteln ~*** расхóдаваць шмат кóрму

Vergábe *f* -, -n перадáча (*заказаў*), здáча падрáдаў

vergáffen, sich (*in A*) *разм.* заляцáцца (*да каго-н.*), паклáсці вóка (*на каго-н.*)

vergällen *vt* атрýчваць (*тс.перан.*)

vergaloppíeren, sich *разм.* заблы́твацца ў хлуснí; памыля́цца

vergámmeln *vi разм.* псавáцца, прыхóдзіць у заняпáд

vergángen *a* прóшлы, мінýлы, былы́; ***längst ~*** даўнó мінýлы

Vergángenheit *f* -, -en 1) мінýлае, мінýўшчына; ***die jüngste ~*** нядáўняе мінýлае; ***éine bewégte ~*** бýрнае мінýлае; ***mit der ~ bréchen**** парвáць з мінýлым; ***das gehört der ~ an*** гэ́та (ўсё) у мінýлым 2) *грам.* прóшлы час

vergänglich *a* часóвы, якí (хýтка) мінáе; ***álles ist ~*** усё мінáе, нічóга нямá вéчнага

Vergänglichkeit *f* - 1) нястáласць, тлéннасць 2) нéшта, што прахóдзіць [мінáе]; з’я́ва, якáя прахóдзіць

vergásen 1. *vt* 1) ператварáць у газ 2) атрýчваць гáзам **2.** *vi* (s) атрýчвацца гáзам **3. ~, sich** ператварáцца ў газ

Vergáser *m* -s, - *тэх.* карбюрáтар

vergáß *impf ад* vergéssen*

Vergásung *f* -, -en 1) газаўтварэ́нне 2) атрýчванне гáзам

vergáttern 1. *vt* абнóсіць агарóджай [крáтамі] **2. ~, sich** *вайск.* збірáцца (*па сігналу*)

Vergátterung *f* -, -en *вайск.* развóд каравýлаў [вáрты]

vergáukeln: ***die Zeit ~*** дарэ́мна трáціць час

vergében* **I** *vt* (*D*) 1) прадстаўля́ць, перадавáць, аддавáць, раздавáць (*што-н. каму-н.*); размяркóўваць (*што-н.*); ***noch zu ~*** яшчэ́ свабóдны; *разм.* незамýжняя 2) даравáць, прабáчыць **2.:** ***sich*** (***D***) ***[séinem Ánsehen] étwas ~*** трáціць [губля́ць] сваю́ гóднасць

vergében II *гл.* vergéblich

vergébens *adv* дарэ́мна, дармá, мáрна

vergéblich *a* дарэ́мны, мáрны

Vergéblichkeit *f* - мáрнасць, дарэ́мнасць

Vergébung *f* -, -en 1) раздáча 2) даравáнне, прабачэ́нне; ***ich bítte um ~!*** прашý прабачэ́ння!, прабáчце!

vergégenständlichen *vt* пака́зваць нагля́дна
vergégenwärtigen: sich (*D*) etw. уяўля́ць (сабé) што-н.
vergéhen* **I 1.** *vi* (s) 1) прахо́дзіць, міна́ць 2) прапада́ць, зніка́ць, гі́нуць ◊ ***es vergíng ihm Hören und Séhen*** ≅ у яго́ галава́ закруці́лася **2. ~, sich** (*an D, gegen A*) завінава́ціцца, зрабі́ць злачы́нства (*перад кім-н.*), учыні́ць гвалт (*над кім-н., каму-н.*); ***sich an j-m ~*** ужыва́ць насі́лле над кім-н.; ***sich gégen die Gesétze ~*** паруша́ць зако́ны
vergéhen* **II** *vi* (*vor D*) паміра́ць, му́чыцца, прапада́ць (*ад смагі, тугі*); паку́таваць (*ад кахання*)
Vergéhen I *n* -s, - праві́ннасць, злачы́нства, дрэ́нны ўчы́нак
Vergéhen II *n* -s *філас.* знікне́нне; знішчэ́нне
vergéistigen *vt* натхня́ць; адухаўля́ць
vergéistigt *a* натхнёны
vergélten* *vt* узнагаро́дзіць, аддзя́чыць; ***wie soll ich dir das ~!*** як мне аддзя́каваць табé за гэ́та!
Vergéltung *f* -, -en 1) узнагаро́джанне 2) адпла́та; по́мста (*an D – каму-н.*)
Vergéltungsmaßnahmen *pl* рэпрэ́сіі, ка́рныя мéры
vergeséllschaften *vt* аграма́джваць, абагульня́ць
Vergeséllschaftung *f* - абагульне́нне, перада́ча ў ру́кі наро́да
vergéssen* *vt* **1**. забыва́ць **2. ~, sich** 1) забыва́цца, не стры́млівацца 2) забыва́цца (*пра слова і г.д.*)
Vergéssenheit *f* - забыццё; ***in ~ geráten**** забыва́цца; сплыва́ць у Ле́ту; ***der ~ anhéimfallen**** быць забы́тым
vergésslich *a* забы́ўлівы, няпа́мятлівы
Vergésslichkeit *f* - забы́ўчывасць, няпа́мятлівасць
vergéuden *vt* растра́чваць, ма́рна тра́ціць (*грошы, час*); ***die Zeit ~*** дарэ́мна тра́ціць [марнава́ць] час
Vergéuder *m* -s, - мот, манта́ч, марнатра́вец
vergéuderisch *a* марнатра́ўны
Vergéudung *f* -, -en марнатра́ўства, праманта́чванне
vergewáltigen *vt* 1) гва́лціць, гвалтава́ць 2) *перан.* рабі́ць [учыня́ць] гвалт (*над кім-н.*)
Vergewáltiger *m* -s, - гвалтаўні́к
Vergewáltigung *f* - 1) гвалт, насі́лле 2) згвалтава́нне
vergewíssern 1. *vt* (*G, über A*) запэ́ўніваць (*каго-н. у сваёй згодзе і г.д.*) **2. ~, sich** (*G, über A*) упэ́ўнівацца, перако́нвацца (*у чым-н.*); заручы́цца (*чым-н.*)
Vergewísserung [Vergewíssrung] *f* -, -en запэ́ўненне, (за)све́дчанне, пераканáнне
vergíeßen* *vt* праліва́ць, ліць; разліва́ць
vergíften *vt* **1.** атру́чваць **2. ~, sich** атруці́цца
vergíftet *a* атру́чаны
Vergíftung *f* -, -en атру́чванне; атручэ́нне
vergílben *vi* (s) пажаўце́ць, пажо́ўкнуць
Vergíssmeinnicht *n* - *i* -s, - *i* -e *бат.* незабу́дка
vergísst *präs ад* vergéssen*
vergíttern *vt* абгарадзі́ць кра́тамі
vergíttert *a* закратава́ны
Vergítterung *f* - 1) абгаро́джванне кра́тамі 2) кра́ты
verglásen *vt* 1) зашкля́ць 2) глазурава́ць
verglást *a* зашклёны; ***~e Áugen*** цьмя́ныя [асаве́лыя] во́чы
Vergléich I *m* -(e)s, -e 1) параўна́нне; ***im ~ mit [zu] j-m, mit [zu] etw.*** (***D***) у параўна́нні з кім-н., з чым-н.; ***ein markánter ~*** яскра́вае параўна́нне; ***éinen ~ zíehen* [ánstellen]*** параўно́ўваць, рабі́ць параўна́нне; ***kéinen ~ mit j-m, mit etw.*** (***D***) ***áushalten**** не вы́трымаць параўна́ння з кім-н., з чым-н. 2) *спарт.* спабо́рніцтва, сустрэ́ча
Vergléich II *m* -(e)s, -e 1) пагадне́нне, дагаво́р 2) здзе́лка, кампрамі́с, зго́да; ***geríchtlicher ~*** кампрамі́снае рашэ́нне суда́ ◊ ***ein mágerer ~ ist bésser als ein fétter Prozéss*** ≅ ле́пей сем разо́ў змары́цца, як адзі́н раз пасвары́цца
vergléichbar *a* параўна́льны
vergléichen* **I 1.** *vt* (*mit D*) 1) параўно́ўваць 2) звяра́ць, супастаўля́ць (*з чым-н.*);

vergléichen Sie die Zeit! праве́рце час! **2. ~, sich** (*mit D*) раўня́цца, параўно́ўваць сябе́ (*з кім-н.*)

vergléichen* II 1. *vt* міры́ць, прыміра́ць (*бакі*), ула́джваць спрэ́чку **2. ~, sich** (*mit D*) міры́цца (*з кім-н.*); знайсці́ кампрамі́с, дайсці́ да зго́ды; ***sich gütlich ~*** прыйсці́ да палюбо́ўнага пагадне́ння

vergléichend *a* параўна́льны; ***~e Spráchwissenschaft*** параўна́льнае мовазна́ўства

Vergléichskommission *f* -, -en пагаджа́льная камі́сія

Vergléichssatz *m* -es, -sätze *грам.* параўна́льны сказ

Vergléichsverfahren *n* -s, - параўна́льны ме́тад

vergléichsweise *adv* параўна́льна, у параўна́нні

Vergléichung *f* -, -en параўна́нне, супастаўле́нне, зве́рка

verglímmen* *vi* (s) тлець, дагара́ць

verglühen *vi* (s) га́снуць, дагара́ць (*тс. перан.*)

vergnügen 1. *vt* забаўля́ць, весялі́ць **2. ~, sich** забаўля́цца, весялі́цца

Vergnügen *n* -s, - прые́мнасць, задавальне́нне; заба́ва; ***j-m ~ beréiten [gewähren, máchen]*** рабі́ць прые́мнасць каму́-н.; ***mit ~*** з задавальне́ннем, з прые́мнасцю; ***viel ~!*** зы́чу вясёлай заба́вы!

vergnüglich *a* 1) прые́мны, заба́ўны, займа́льны, ціка́вы 2) вясёлы, задаво́лены

vergnügt *a* вясёлы, задаво́лены

vergnügungshalber *adv* дзе́ля задавальне́ння [заба́вы, паце́хі]

Vergnügungsreise *f* -, -n забаўля́льная прагу́лка [пае́здка]

vergnűgungssüchtig *a* пра́гны да заба́ў, які́ лю́біць заба́вы

vergólden *vt* пазалаці́ць

Vergóldung *f* -, -en пазало́та, залачэ́нне

vergönnen *vt* дазваля́ць; ***es war mir vergönnt*** я меў шча́сце, мне вы́пала шча́сце; ***wenn es mir vergönnt*** калі́ мне су́джана [наканава́на]

vergótten *vt* абагатвара́ць

vergöttern *vt* багатвары́ць, абагаўля́ць, ве́льмі [го́рача] любі́ць

Vergötterung *f* -, -en абагатварэ́нне, (гара́чая) любо́ў

Vergöttlichung *f* -, -en абагатварэ́нне

vergráben* 1. *vt* закапа́ць, зарыва́ць; ***sein Gesícht in béide Hände [in béiden Händen]*** ~ закры́ць твар рука́мі **2. ~, sich** 1) (*in, bei D*) закапа́цца, зарыва́цца 2) *перан.* зары́цца, паглы́біцца (*у кнігі і г.д.*)

vergrämt *a* пану́ры, хму́ры, су́мны

vergréifen* 1. *vt* браць [купля́ць] нарасхва́т; ***das Buch ist vergríffen*** кні́га распрада́дзена **2. ~, sich** 1) (*in, bei D*) памыля́цца (*пры выбары чаго-н.*) 2) (*an D*) падня́ць руку́ (*на каго-н.*); бі́ць, сту́кнуць (*каго-н.*) 3) (*an D*) рабі́ць зама́х, зама́хвацца, ква́піцца (*на чужую ўласнасць і г.д.*); згва́лціць

vergréisen *vi* (s) 1) мо́цна [*разм.* ду́жа] (са)ста́рыцца 2) станаві́цца старэ́чым (*пра голас і да т.п.*)

vergríffen *a* раску́плены, распрада́ны; ***die Áuflage ist ~*** выда́нне разышло́ся, уве́сь накла́д (кні́гі) раску́плены

vergrößern *vt* **1.** пабо́льшваць, павялі́чваць, пашыра́ць **2. ~, sich** павялі́чвацца, пашыра́цца, разраста́цца

Vergrößerung *f* -, -en павелічэ́нне, памнажэ́нне; пашырэ́нне; *гл.* vergrößern

Vergrőßerungsgerät *n* -(e)s, -geräte *фота* павеліча́льнік

Vergrößerungsglas *n* -es, -gläser павеліча́льнае шкло

vergrünen *vt* азеляня́ць

vergúcken, sich 1) памыля́цца (*гледзячы на што-н.*); ***du hast dich wahrschéinlich vergúckt*** табе́, му́сіць, то́лькі здало́ся 2) (*in A*) *разм.* загля́двацца (*на каго-н.*); закаха́цца (*у каго-н.*)

vergünstigen *vt* дазваля́ць (*што-н.*), дава́ць (і)льго́ту (*на што-н.*), рабі́ць усту́пку (*у чым-н.*)

Vergünstigung *f* -, -en (і)льго́та; усту́пка; ***éine ~ bíeten**** [gewähren] дава́ць (і)льго́ту

vergüten *vt* 1) аплáчваць, кампенсавáць 2) узнагарóдзіць (*за працу*) 3) плацíць працэ́нты (*па ўкладах*) 4) *тэх*. рафінавáць (*метал і г.д.*); паляпшáць я́касць (*чаго-н.*) 5) *хім*. насычáць (*раствор*)

Vergütung *f* -, -en 1) аплáта, кампенсáцыя 2) узнагарóда 3) *тэх*. паляпшэ́нне, рафінавáнне 4) *хім*. насычэ́нне; *гл*. vergüten

verháften *vt* арыштóўваць, затры́млíваць

Verháftung *f* -, -en áрышт, затрымáнне; ***zur ~ schréiten**** прыбéгчы да áрышту (*падазроных асоб*); ***éine ~ vórnehmen**** арыштавáць

verháken *vt* **1**. счапля́ць **2. ~, sich** счапля́цца (*кручком*), зачапля́цца

verhállen *vi* (s) заціхáць, замірáць (*пра гук*)

Verhalt *m* -(e)s абстáвіны спрáвы, стан рэ́чаў

verhálten* **I 1.** *vt* стры́млíваць (*смех, слёзы*); затры́млíваць (*дыханне*); ***den Schritt ~*** запавóліць крок **2.** *vi* кры́ху адпачы́ць **3. ~, sich** 1) павóдзіць сябé, трымáць сябé; ***sich ábwartend ~*** чакáць 2) знахóдзіцца ў станé, ісцí (*пра справы*) 3) (*zu D*) стáвіцца (*да каго-н., чаго-н., як-н.*)

verhálten II *a* затóены (*пра ўсмешку, гнеў*)

Verhálten *n* -s 1) павóдзіны, спóсаб дзéяння 2) (*zu D*) стáўленне, аднóсіны (*да каго-н., да чаго-н.*)

Verháltensforschung *f* - эталóгія, вывучэ́нне павóдзін жывёл

Verháltensweise *f* -, -n манéра павóдзін

Verhältnis *n* -ses, -se 1) суаднóсіны, прапóрцыя; маштáб, каэфіцыéнт; ***úmgekehrtes ~*** *матэм*. адварóтная прапóрцыя; ***chémisches ~*** хімíчная ўласцíвасць; ***im ~ zu etw.*** (***D***) у параўнáнні з чым-н. 2) (*zu D*) аднóсіны (*да каго-н., чаго-н.*); сýвязь (*з кім-н., чым-н.*); ***ínniges ~*** цéсная сýвязь; ***ein ~ éingehen* [ánknüpfen]*** завязáць аднóсіны 3) *pl* варýнкі, абстáвіны; станóвішча; ***er lebt in ärmlichen [dürftigen] ~sen*** ён жывé ў дрэ́нных умóвах; ***bei uns líegen die ~se ánders*** у нас умóвы [варýнкі] íншыя; ***die näheren ~se*** дэтáлі, падрабя́знасці 4) срóдкі, магчы́масці; ***über séine ~se lében*** жыць не па срóдках; ***für méine ~se*** па маíх срóдках [магчы́масцях]

verhältnisgleich *a* суразмéрны, прапарцыянáльны

Verhältnisgleichung *f* -, -en *матэм*. прапóрцыя

verhältnislos *a* непрапарцыянáльны

verhältnismäßig *adv* параўнáўча, параўнáльна; аднóсна

Verhältnisvertretung *f* -, -en прапарцыянáльнае прадстаўнíцтва

Verhältniswahlsystem *n* -s, -e сістэ́ма прапарцыянáльных вы́бараў

Verhältniswort *n* -(e)s, -wörter *грам*. прыназóўнік

verhältnisweise *adv* прапарцыянáльна, суразмéрна, аднóсна

Verháltung *f* -, -en 1) стры́млíванне, падаўлéнне, стры́манасць 2) павóдзіны, манéра павóдзіць сябé

Verháltungsmaßregel *f* -, -n настаўлéнне, інструкцыя, прáвілы павóдзін

Verháltungsvorschrift *f* -, -en інструкцыя; прáвілы ўнýтранага распарáдку

verhándeln 1. *vi* 1) (*über A*) вéсці перагавóры [перамóвы] (*пра што-н.*) 2) *юрыд*. разбірáць спрáву **2.** *vt* 1) прадáць 2) пацярпéць стрáты

Verhándlung *f* -, -en 1) перагавóры, перамóвы; ***~en éinleiten [ánbahnen]*** пачынáць перагавóры; ***in ~en tréten**** уступáць у перагавóры 2) *юрыд*. слýханне (*справы*); пасяджэ́нне судá

Verhándlungsweg: ***auf dem ~e*** 1) шля́хам перагавóраў [перамóў]; у стáдыі перагавóраў [перамóў]

verhángen *a* 1) пахмýрны, хмýрны; хмáрны 2) завéшаны

verhängen *vt* 1) завéшваць 2) назначáць; пастанаўля́ць; аб'яўля́ць; ***den Belágerungszustand ~*** аб'явíць асáднае станóвішча

Verhängnis *n* -ses, -se лёс, (дрэ́ннае) наканавáнне; ***das ~ brach über ihn heréin [eréilte ihn]*** ягó напаткáла ліхáя дóля

verhängnisvoll *a* фата́льны; ***der ~e Tag*** фата́льны [наканава́ны] дзень

verhängt *part II ад* verhängen; ***mit ~en Zügeln réiten**** скака́ць ко́нна на ўсю моц

verhármlosen *vt* недааца́ньваць, прымянша́ць (*бяспеку і г.д.*)

verhärmt *a* змý́чаны, гаро́тны, паны́лы

verhárren *vi* (*s, h*) (*bei D*) застава́цца (*пры сваёй думцы*) 2) (*auf D*) насто́йваць (*на сваёй думцы*); ***in éiner Stéllung*** ~ засты́ць у адно́й по́зе

verhárschen *vi* (s) зацвердзява́ць; зарубцо́ўвацца; ***der Schnée ist verhárscht*** снег пакры́ўся ко́ркай

verhárscht *a* зацвярдзе́лы

verhärten 1. *vt* 1) рабі́ць цвёрдым 2) рабі́ць жо́рсткім, бязлі́тасным **2.** *vi* (s) *i* **~, sich** 1) зацвярдзе́ць 2) *перан.* зачарсцве́ць

Verhärtung *f* -, -en 1) зацвярдзе́нне; закасне́ласць 2) ачарсцве́ласць 3) узмацне́нне

verháspeln *vt* **1.** заблы́таць **2. ~, sich** заблы́тацца; ***sich beim Réden ~*** заблы́тацца (*у словах*)

verhásst *a* ненаві́сны; ***sich ~ máchen*** вы́клікаць нянаві́сць да сябе́

verhätscheln *vi* (раз)ба́лаваць, (рас)пе́сціць

Verhätsch(e)lung *f* -, -en пе́сты, пясто́та (*у адносінах да дзяцей*); зала́шчванне, пе́шчанне

Verháu *m* -(e)s, -e 1) *лес.* засе́ка 2) *вайск.* засе́ка, загаро́да

verháuen* *vt* **1**. 1) пабі́ць, набі́ць 2) сапсава́ць, загубі́ць (*справу*); патра́ціць (*грошы*) **2. ~, sich** *разм.* (*in, mit D*) зрабі́ць паммы́лку, даць ма́ху

verhében, sich надарва́цца, парва́ць жы́лы

verhéddern 1. *vt разм.* блы́таць, заблы́тваць **2. ~, sich** заблы́твацца

verhéeren *vt* спусташа́ць, вынішча́ць, плюндрава́ць

verhéerend *a* спустша́льны, разбура́льны, жý́дасны, згý́бны; ***das ist ~!*** *разм.* гэ́та ве́льмі непрые́мна!; гэ́та невераго́дна!

Verhéerung *f* -, -en спусташэ́нне, разрушэ́нне; ***~en ánrichten*** спусташа́ць

verhéhlen *vt* (*von D*) уто́йваць, хава́ць (*што-н. ад каго-н.*)

Verhéhlung *f* -, -en уто́йванне, хава́нне

verhéilen *vi* (s) заго́йвацца (*пра рану*)

verhéimlichen 1. *vt* (*von D*) хава́ць, уто́йваць (*што-н., ад каго-н.*) **2. ~, sich: *er ließ sich*** (***dem Besúch gegenüber***) ~ ён загадаў сказа́ць гасця́м, што яго́ няма́

Verhéimlichung *f* -, -en уто́йванне, хава́нне

verhéiraten 1. *vt* ажані́ць (*mit D – каго-н. на кім-н., з кім-н.*), вы́даць за́муж (*an A – за каго-н.*) **2. ~, sich** узя́ць шлюб, ажані́цца, вы́йсці за́муж (*mit D – з кім-н., за каго-н.*)

verhéiratet *a* жана́ты, замý́жняя; ***sie sind*** ~ яны́ жана́тыя

Verheiratete *sub m, f* -n, -n жана́ты, сяме́йны; замý́жняя, сяме́йная

Verhéiratung *f* -, -en уступле́нне ў шлюб

verhéißen* *vt высок.* абяца́ць, прадка́зваць (*поспех і г.д.*); абяца́ць (*выздараўленне і г.д.*) ◊ ***das verhéißene Land*** запаве́тная зямля́

Verhéißung *f* -, -en 1) абяца́нне 2) прадказа́нне

verhéißungsvoll *a* шматабяца́ючы

verhéizen *vt* спа́льваць; выдатко́ўваць, расхо́даваць на па́ліва

verhélfen* *vi* (*j-m zu D*) дапамага́ць, садзе́йнічаць (*каму-н., чаму-н.*); ***zum Sieg*** ~ дапамагчы́ атрыма́ць перамо́гу

verhérrlichen *vt* праслаўля́ць, услаўля́ць

Verhérrlichung *f* -, -en праслаўле́нне, услаўле́нне

verhétzen *vt* 1) (за)цкава́ць, нацко́ўваць 2) падбухто́рваць

verhéult *разм.* запла́каны

verhéxen *vt* зачарава́ць

verhéxt *a* зачарава́ны ◊ ***das ist*** (***doch rein***) ***wie ~!*** гэ́та бы́ццам чартаўшчы́на не́йкая! (*пра няўдачы*)

Verhíeb *m* -(e)s, -e *горн.* выпрацо́ўка

verhímmeln *vt* ве́льмі (го́рача) любі́ць; ве́льмі (залі́шне) расхва́льваць

verhínderlich *a* цяжкава́ты, які́ перашкаджа́е [замі́нае]

verhíndern *vt* прадухіля́ць (*няшчасце*); затрыма́ць (*каго-н., што-н.*); разла́дж-

ваць (*планы*); (*an D*) зрабíць немагчы́мым, перашкаджáць (*каму-н., у чым-н.*); ***ich bin díenstlich verhíndert*** мянé затры́млiваюць службóвыя спрáвы

Verhínderung *f* -, -en прадухiлéнне, перашкóда; затры́мка; *гл.* verhíndern

verhóhlen *a* (па)таéмны, прыхавáны

verhöhnen *vt* здзéквацца, кпiць (*з каго-н., з чаго-н.*)

Verhöhnung *f* -, -en здзек, насмéшка, кпiны, знявáга, абрáза

verhökern *vt* 1) прадавáць (*паштучна, з латка*) 2) *перан.* прадавáць, выдавáць

verhólzen *vi* (s) 1) *спец.* адраўнéць 2) адзеравянéць; *перан.* здранцвéць

Verhör *n* -(e)s, -e 1) дóпыт; ***j-n ins ~ néhmen**** дапы́тваць кагó-н. 2) апытáнне

verhören 1. *vt* дапы́тваць, апы́тваць **2. ~, sich** недачýць

verhüllen 1. *vt* ахýтваць, ахiнáць **2. ~, sich** захýтацца, захiнýцца

Verhüllung *f* -, -en 1) захýтванне 2) абгóртка, пакрыццё, абалóнка

verhúngern *vi* (s) памiрáць з гóладу; ~ ***lássen**** мары́ць гóладам

verhúnzen *vt разм.* сапсавáць, знявéчыць, сказiць

Verhúnzung *f* -, -en пашкóджанне; знявéчанне, скажэ́нне

verhüten *vt* прадухiля́ць, папярэ́джваць, засцерагáць

verhütten *vt* плáвiць (*руду*)

Verhütung *f* -, -en (*G*) прадухiлéнне (*чаго-н.*); забеспячэ́нне (*ад чаго-н.*)

verhútzelt *a* змóршчаны, лядá(ш)чы

verínnerlichen *vt* (глыбóка) усвядóмiць [адчýць]

verírren, sich заблудзíцца, заблукáць, збiцца з дарóгi

Verírrung *f* -, -en 1) памы́лка; недагля́д, хiба 2) *мед.* ненармáльнасць

veritábel [ve-] *a* сапраўдны, натурáльны; ***veritáble Größe*** натурáльная велiчыня́

verjágen *vt* 1) прагання́ць, выганя́ць, разганя́ць 2) адгáняць (*ад сябе думкi i г.д.*)

verjähren *vi* (s) *юрыд.* губля́ць [стрáчваць] сiлу з-за дáўнасцi

verjährt *a* пратэрмiнавáны, задáўнены; анулявáны

Verjährung *f* -, -en *юрыд.* дáўнасць

Verjährungsfrist *f* -, -en *юрыд.* тэ́рмiн дáўнасцi

verjúbeln *vt разм.* спусцiць, прагуля́ць, дарэ́мна вы́даткаваць (*грошы*)

verjüngen *vt* **1.** 1) амалóджваць; абнаўля́ць 2) *тэх.* памяншáць, скарачáць; станчáць, завýжваць; ***in verjüngtem Máßstab*** у памéншаным маштáбе **2. ~, sich** 1) (па)маладзéць 2) звýжвацца (*угору*)

Verjüngung *f* -, -en 1) амаладжэ́нне; абнаўлéнне 2) *тэх.* памяншэ́нне, скарачэ́нне 3) *бат., лес.* аднаўлéнне

verjúxen *vt разм.* прагуля́ць

verkálken 1. *vt*ператварáць у вáпну **2.** *vi* (s) 1) ператварáцца ў вáпну 2) *мед.* абвáпнiцца 3) *разм.* стáрыцца, старэ́ць; закаснéць

verkalkulíeren, sich памыля́цца ў разлiках

Verkálkung *f* -, -en абвáпненне, *мед.* склерóз

verkánnt *a* непрызнáны

verkánten *vt тэх.* перакýльваць, нахiля́ць

verkáppt *a* схавáны, патаéмны, замаскiравáны; ***ein ~er Nébensatz*** *грам.* бяззлýчнiкавы дадáны сказ; ***~e Régungen*** скры́тыя жадáннi

Verkáppung *f* -, -en маскiрóўка

verkápseln (**sich**) 1) *мед.* iнкапсулявáцца, закры́вацца ў абалóнку 2) замыкáцца ў сабé

Verkáuf *m* -(e)s, -Verkäufe прóдаж, збыт; ***zum ~ gelángen*** паступiць у прóдаж

verkáufen *vt* (*j-m, an j-n*) прадавáць (*што-н., каму-н.*); ***für [um] fünf Éuro*** ~ прадáць за пяць éўра; ***zu*** ~ прадаéцца, прадаю́цца (*у аб'явах, рэкламе*)

Verkäufer *m* -s, - прадавéц, магазiншчык

verkäuflich *a* прадáжны (*тс. перан.*); ***éine leicht [schwer] ~e Wáre*** хóдкi [няхóдкi] тавáр

Verkäuflichkeit *f* - прадáжнасць (*тс.перан.*)

Verkáufskraft *f* -, -kräfte рабóтнiк пры-

ла́ўка, прадаве́ц

Verkáufspreis *m* -es, -e прада́жная цана́

Verkáufsstand *m* -(e)s, -stände кіёск, laро́к

Verkéhr *m* -(e)s 1) рух; ву́лічны рух; ***im ~ sein*** курсі́раваць; ***den ~ drósseln*** скарача́ць рух, рабі́ць перашко́ды нарма́льнаму ру́ху; ***den ~ stören*** паруша́ць рух; ***auf der Stráße herrscht stárker [réger] ~*** на ву́ліцы вялі́кі рух 2) *вайск.* рух (*па камунікацыях*) 3) зно́сіны (*па пошце, чыгунцы*) 4) *фін.* абарачэ́нне 5) зно́сіны; ***mit j-m ~ háben [pflégen]***, ***mit j-m im ~ stéhen**** падтры́млівaць зно́сіны [знаёмства] з кім-н.; ***bríeflicher ~*** перапі́ска, карэспандэ́нцыя ◊ ***der ~ mit ihm ist nichts für dich*** ён табе́ не кампа́нія

verkéhren I *vi* 1) (*bei D*) (*часта*) быва́ць (*у каго-н.*); (*mit D*) падтры́млівaць зно́сіны [знаёмства] (*з кім-н.*); ***mit j-m bríeflich ~*** перапі́свaцца з кім-н. 2) хадзі́ць, курсі́раваць, рабі́ць рэ́йсы; ***éine Stráßenbahn verkéhrt auf díeser Líni¦e*** па гэ́таму маршру́ту хо́дзіць трамва́й

verkéhren II *vt* скажа́ць, перакру́чваць

Verkéhrsader *f* -, -n (асно́ўная) магістра́ль, артэ́рыя

Verkéhrsampel *f* -, -n светлафо́р

verkéhrsarm: ***éine ~e Stráße*** ці́хая ву́ліца

Verkéhrsdichte *f* - інтэнсі́ўнасць ру́ху

Verkéhrsdisziplin *f* - выкана́нне пра́вілаў ву́лічнага ру́ху

Verkéhrsflugzeug *n* -(e)s, -e тра́нспартны самалёт

Verkéhrsinsel *f* -, -n астраво́к бяспе́кі

Verkéhrsmittel *n* -s, - сро́дак су́вязі

Verkéhrsordnung *f* -, -en пара́дак ру́ху

Verkéhrspolizei *f* - даро́жная палі́цыя

Verkéhrsregelung *f* -, -en рэгуля́ванне (ву́лічнага) ру́ху

verkéhrsreich *a* ажы́ўлены (*пра вуліцу і г.д.*)

verkéhrssicher *a* бяспе́чны для ру́ху

Verkéhrsstockung *f* -, -en зато́р (у ву́лічным ру́ху), затры́мка ру́ху; *разм.* про́бка

Verkéhrssünder *m* -s, - паруша́льнік пра́вілаў ву́лічнага ру́ху

Verkéhrsturm *m* -(e)s, -türme вы́шка [бу́дка] рэгуліро́ўшчыка

Verkéhrsübertretung *f* -, -en парушэ́нне пра́вілаў ву́лічнага ру́ху

Verkéhrsunfall *m* -(e)s, -fälle даро́жны вы́падак, ву́лічная катастро́фа, тра́нспартная ава́рыя

Verkéhrswesen *n* -s тра́нспарт

verkéhrswirdig *a* супярэ́чны пра́вілам ву́лічнага ру́ху

Verkéhrszeichen *n* -s, - даро́жны знак

verkéhrt **1.** *a* скажо́ны, няпра́вільны, памылко́вы, абсу́рдны; ***das ist gar nicht*** (***éinmal so***) ~ гэ́та не так ужо́ і недакла́дна [непрыма́льна] **2.** *adv* 1) навы́варат; ***~ géhen**** ісці́ туды́ і сюды́, ісці́ абы-я́к [сяк-та́к]; *перан.* ісці́ так і сяк 2) наадваро́т (*апрануць*); ***etw. ~ ánfangen**** пача́ць не з таго́ канца́; ***álles gestáltete sich ~*** усё атрыма́лася шы́варат-навы́варат

Verkéhrtheit *f* -, -en бяссэ́нсіца, недарэ́чнасць; скажо́насць, няпра́вільнасць, памылко́васць

verkéilen *vt* 1) *тэх.* замацава́ць кліна́мі; заклі́ньваць 2) *разм.* збі́ць, пабі́ць

verkénnen* *vt* не разуме́ць, не ўсведамля́ць, недааэ́ньваць; ***das ist nicht zu ~*** гэ́тага не́льга не прызна́ць

verkétten *vt* 1) счэ́п(лі)ваць 2) *перан.* звя́зваць

Verkéttung *f* -, -en счапле́нне, счэ́пліванне; ***éine ~ von Úmständen*** збег абста́вінаў

verkétzern *vt* узво́дзіць паклёп (*на каго-н.*), знеслаўля́ць

verkítten *vt* зама́зваць, кітава́ць

verklágen *vt юрыд.* пада́ць ска́ргу (*на каго-н.*), выстаўля́ць іск (*супраць каго-н.*)

Verklágung *f* -, -en ска́рга, зая́ва (*G – на каго-н.*)

verklámmen *vi* (s) (а)дубе́ць, (а)карчане́ць, засты́ць, скарчане́ць

verklámmern *vt* замацо́ўваць ско́бамі [кля́марамі]

verklápsen: ***ich lásse mich nicht ~*** *разм.* я не дам сябе́ абдуры́ць [ашука́ць]

verklären 1. *vt* ператвара́ць, перайна́чваць **2. ~, sich** ператвара́цца, перайна́чвацца, (з)мяня́цца

verklärt *a* зіхатлі́вы, зіхо́ткі; ззя́ючы, све́тлы, шчаслі́вы (*пра ўсмешку*)

Verklärung *f* -, -en пераўтварэ́нне, прасвятле́нне

verklátschen *vt* узве́сці паклёп (*на каго-н.*); абгавары́ць (*каго-н.*)

verklausulíert *a* які́ ма́е агаво́ркі; ***in ~er Form*** з агаво́ркамі

verklében *vt* заклейваць

verklébt *a*: ~ ***sein*** злі́пнуцца, пазліпа́цца

verkléiden 1. *vt* 1) абшыва́ць (*дошкамі*); абліцо́ўваць; абкла́дваць дзёрнам; аббіва́ць (*матэрыяй*) 2) пераапрана́ць (*з мэтай маскіроўкі*) **2. ~, sich** 1) пераапрана́цца 2) маскірава́цца

Verkléidung *f* -, -en 1) абшы́ўка, абліцо́ўка, абкла́дка; аббі́ўка 2) пераапрана́нне 3) маскіро́ўка

verkléinern *vt* **1**. памянша́ць, змянша́ць **2. ~, sich** памянша́цца, змянша́цца

verkléinernd *a* памянша́льны

Verkléinerung *f* -, -en памяншэ́нне, змяншэ́нне

Verkléinerungswort *n* -(e)s, -wörter памянша́льнае сло́ва

verkléistern *vt* 1) заклейваць, заляпля́ць 2) *разм.* зама́зваць, згла́джваць (*супярэчнасці і г.д.*); ***j-m das Gehírn ~*** *разм.* забіва́ць галаву́ каму́-н. чым-н.

verklémmt *a* 1) заці́снуты 2) *перан.* скава́ны (*пра чалавека*)

verklíngen* *vi* (s) адгуча́ць (*пра песню*), заміра́ць (*пра гукі*)

verklópfen *vt разм.* 1) прада́ць 2) аддуба́сіць, адмалаці́ць (*каго-н.*)

verknácken *vt разм.* 1) засудзі́ць; прыгавары́ць да зняво́лення 2) пакі́нуць у ду́рнях (*каго-н.*)

verknácksen *vt* 1): ***sich*** (***D***) ***etw.*** ~ вы́віхнуць сабе́ што-н. 2) *гл.* verknácken

verknállen, sich (*in A*) *разм.* закаха́цца (*у каго-н.*)

verknéifen* *vt разм.* утры́млівацца (*ад чаго-н.*); ***sich*** (***D***) ***mit Mühe das Láchen*** ~ з ця́жкасцю ўтрыма́цца ад сме́ху; ***den Schreck*** ~ не выка́зваць стра́ху

verkníffen *a*: ***ein ~er Mund*** (з’е́дліва) сці́снутыя гу́бы; ***ein ~es Gesicht*** перакры́ўлены [скры́ўлены] (хі́трай усме́шкай) твар

verkníttern *vt* змяць, скамячы́ць

verknöchern *vi* (s) 1) акасцяне́ць 2) закасцяне́ць

verknöchert *a* 1) акасцяне́лы 2) закасне́лы

verknóten *vt* 1) завя́зваць вузло́м [у ву́зел] 2) *перан.* звя́зваць, аб’ядно́ўваць

verknüpfen *vt* звя́зваць (*вузлом*); змацо́ўваць (*часткі*); *перан.* звя́зваць, аб’ядно́ўваць

Verknüpfung *f* -, -en 1) звя́званне (*вузлом*); змацава́нне 2) *перан.* су́вязь, аб’ядна́нне

verknúsen *vt разм.* трыва́ць, цярпе́ць

verkóchen 1. *vt* разва́рваць **2.** *vi* (s) разва́рвацца

verkóhlen I 1. *vt* абву́гліваць, ператвара́ць у ву́галь **2.** *vi* абву́глівацца

verkóhlen II *vt разм.* паке́пліваць (*з каго-н.*); абду́рваць, вадзі́ць за нос (*каго-н.*)

verkómmen* I *vi* (s) 1) прыхо́дзіць да заняпа́ду, занепада́ць 2) апуска́цца (*пра чалавека*)

verkómmen II *a* 1) заняпа́лы; занядба́ны 2) дэмаралізава́ны (*пра чалавека*)

Verkómmenheit *f* - заняпа́д; дэмаралізацыя

verkonsumíeren *vt разм.* спажыва́ць, е́сці

verkóppeln *vt* 1) стрыно́жваць (*каня*) 2) *разм.* злуча́ць, аб’ядно́ўваць

verkórken *vt* затыка́ць, закарко́ўваць

verkórksen *vt разм.* (са)псава́ць

verkórkst *a* сапсава́ны

verkörpern 1. *vt* увасабля́ць **2. ~, sich** увасабля́цца

Verkörperung *f* -, -en увасабле́нне

verkósten *vt* каштава́ць (*страву*), рабі́ць дэгуста́цыю

verköstigen *vt* кармі́ць, забяспе́чваць харчава́ннем

verkráchen *vi* (s) **1.** *разм.* збанкрутава́ць, прагарэ́ць **2. ~, sich** (*mit D*) 1) пасвары́цца (*з кім-н.*) 2) (*in A*) закаха́цца (*у

каго-н.)

verkráften *vt разм.* спрáвіцца (*з чым-н.*), перанéсці (*што-н.*)

verkrámen *vt* 1) засýнуць (*куды-н.*), згубíць 2) прадавáць у рóзніцу [*разм.* ураздрóб]

verkrámpft *a* 1) сýтаргавы; *~e Hände* сýтаргава сціснутыя рýкі 2) празмéрна [вéльмі] напрýжаны

Verkrámpfung *f* -, -en сýтарга

verkríechen*, sich 1) хавáцца 2) залéзці (*напр., у кут*); ***sich vor Angst vor j-m ~*** ад стрáху схавáцца ад кагó-н.; ***vor díesem Búrschen musst du dich ~!*** ≅ куды́ табé раўнáцца [цягáцца] з гэ́тым хлóпцам!

verkrümeln *vt разм.* крышы́ць

verkrümmen, sich скрыўлáцца, згінáцца

verkrümmt *a* скры́ўлены

Verkrümmung *f* -, -en скрыўлéнне

verkrüppeln 1. *vt* 1) (с)калéчыць; знявéчыць **2.** *vi* (s) 1) хілéць 2) зрабíцца [стаць] калéкам

Verkrüpp(e)lung *f* -, -en 1) нявéчанне, калéчанне 2) калéцтва

verkrústet *a* 1) пакры́ты скары́нкай 2) зачарсцвéлы

verkühlen, sich *дыял.* прастудзíцца, застудзíцца

Verkühlung *f* -, -en прастýда

verkümmern *vi* (s) гíнуць, гібéць; ***die Industríe verkümmert*** прамыслóвасць прыхóдзіць да заняпáду

verkünd(ig)en *vt* аб’яўлáць, абвяшчáць, абнарóдаваць

Verkündigung *f* -, -en аб’яўлéнне, абвяшчэ́нне, абнарóдаванне

verkúppeln *vt* 1) злучáць, счаплáць (*вагоны*) 2) *разм.* сасвáтаць, звóднічаць

Verkúppelung *f* -, -en 1) злучэ́нне 2) *разм.* звóдніцтва

verkürzen *vt* скарачáць, змяншáць; пакарóчваць; ***ein verkürzter Wárenumsatz*** скарóчаны тавараабарóт

Verkürzung *f* -, -en 1) скарачэ́нне 2) змяншэ́нне 3) *тэх.* усáдка

verláchen *vt* высмéйваць

verláden *vt* нагружáць, грузíць

Verládebrücke *f* -, -n пагрýзачная рáмпа [эстакáда]

Verládeschein *m* -(e)s, -e *чыг.* накладнáя

Verládestation *f* -, -en *чыг.* стáнцыя адпраўлéння

Verládung *f* -, -en пагрýзка; пасáдка (*людзей*)

Verlág *m* -(e)s, -e 1) (кніга)выдáнне; ***in ~ néhmen**** прынáць да выдáння (*кнігі*) 2) (кніга)выдавéцтва

verlágern *vt* 1) перамяшчáць; перавóдзіць 2) (*auf A*) перавóдзіць (*размову на каго-н., на што-н.*); пераклáсці (*адказнасць на каго-н.*)

Verlágerung *f* -, -en перамяшчэ́нне

Verlágswesen *n* -s выдавéцкая спрáва

verlánden *vi* (s) мялéць

verlángen 1. *vt* патрабавáць (*чаго-н.*), прасíць, дамагáцца (*чаго-н.*), выклікáць (*каго-н.*): ***Sie wérden am Telefón verlángt*** Вас клíчуць да тэлефóна; ***díese Wáre wird viel verlángt*** на гэ́ты тавáр мáецца вялíкі пóпыт **2.** *vi* (*nach D*) імкнýцца (*да чаго-н.*), прáгнуць (*чаго-н.*); прасíць (*чаго-н.*); ***nach dem Arzt ~*** прасíць [клíкаць] урачá; ***nach etw.*** (***D***) ***heiß ~*** жадáць [прáгнуць] чагó-н.; імкнýцца да чагó-н. **3.** *vimp:* ***es verlángt mich, ihm ein Páar Wórte zu ságen*** мне хóчацца сказáць ямý нéкалькі слоў

Verlángen *n* -s, - 1) жадáнне, патрабавáнне; ***~ nach*** (***D***) патрэ́ба (*у чым-н.*); ***auf ~*** па запатрабавáнню 2) тугá, мóцнае жадáнне; ***j-s ~ stíllen*** задавóліць чыё-н. жадáнне [патрáбаванне]

verlängern *vt* 1) падаўжáць, працáгваць 2) адтэрмінавáць 3) *разм.* разбаўлáць (*малако і г.д.*) 4) *спарт.* давáць дадаткóвы час (*на гульню і г.д.*)

Verlängerung *f* -, -en 1) падаўжэ́нне 2) адтэрміно́ўка 3) *спарт.* дадаткóвы час

verlángsamen *vt* запавóльваць, замарýджваць

verläppern *vt разм.* растранжы́рыць, змарнатрáвіць

Verláss *m* -es надзéйнасць; ***es ist kein ~ auf ihn*** на ягó нéльга спадзявáцца

verlássen* **I 1.** *vt* пакідáць; ***die Welt ~*** памірáць **2. ~, sich** (*auf A*) спадзявáцца (*на каго-н.*), аддавáцца чыéй-н. вóлі

verlássen II *a* самóтны, пакíнуты

Verlássenheit *f* - закíнутасць, адзінóцтва, бездапамóжнасць

verlässlich *a* надзéйны

Verlässlichkeit *f* - надзéйнасць

verlästern *vt* паклёпнічаць (*на каго-н.*)

Verlästerung *f* -, -en паклёп

Verláub *m*: ***mit ~*** з вáшага дáзволу

Verláuf *m* -(e)s, -läufe 1) цячэ́нне, ход (*падзей*); ***éine Kránkheit mit tödlichem ~*** хварóба са смярóтным зыхóдам; ***im ~*** (***G, von D***) у час; ***nach ~*** (***G, von D***) праз, паслЯ́ сканчэ́ння; ***nach ~ méhrerer Stúnden*** праз нéкалькі гадзíн; ***im ~ der Verhándlungen*** у хóдзе [у час] перамóваў 2) лíнія, напрáмак (*мяжы і г.д.*)

verláufen* **1.** *vi* (s) прахóдзіць, мінáць (*пра час*) 2) прахóдзіць (*пра дарогу, мяжу*) 3) (*in D*) канчáцца, гублЯ́цца (*у лесе і г.д., аб дарозе*) 4) (*in A*) перахóдзіць (*у іншы колер*) **2.** *vt*: ***j-m den Weg ~*** перабéгчы камý-н. дарóгу **3. ~, sich** 1) заблудзíцца, заблукáць 2) канчáцца; спадáць (*пра паводку; перан. – пра натхненне, уздым*); ***die Sáche hat sich ~*** спрáва зайшлá ў тупíк 3) разыхóдзіцца, раставáць (*пра натоўп*)

verláusen *vi* (s) абвашы́вець

verláutbaren *vt* абвяшчáць, паведамлЯ́ць

Verláutbarung *f* -, -en дэкларáцыя, паведамлéнне, абвéстка; ***ámtliche ~*** афіцы́йнае паведамлéнне

verláuten: ***es verláutet, dass…*** кáжуць, што…; стáла вядóма, што…; ***wie verláutet*** як стáла вядóма; ***er hat nichts ~ lássen**** ён не даé пра сябé вéстак

verlében *vt* правóдзіць, пражывáць (*які-н. час*)

verlébt *a* 1) пражы́ты 2) лядá(ш)чы (*пра чалавека*)

verlégen I *vt* **1**. 1) засунýць кудзы́-н., згубíць 2) адклáдваць, перанóсіць (*пасяджэнне і г.д.*) 3) перавóдзіць (*у іншае месца*) 4) клáсці (*цэглу, трубы*) 5) перагарóджваць (*шлях*); ***j-m den Weg ~*** перагарадзíць камý-н. шлях 6) выдавáць (*кнігі*) **2. ~, sich** (*auf A*) аддавáцца чамý-н., старáнна займáцца чым-н.; захаплЯ́цца чым-н.; ***sich auf Bríefmarkensammeln ~*** захапíцца збóрам паштóвых мáрак; ***sich aufs Bítten ~*** пачáць упрóшваць; ***sich aufs Léugnen ~*** упірáцца, настóйліва адмаўлЯ́ць што-н.

verlégen II *a* засарóмлены, збянтэ́жаны; ***er wurde ~*** ён засарóмеўся [збянтэ́жыўся]; ***um éine Ántwort ~ sein*** гублЯ́цца ў пóшуках адкáзу; ***um éine Ántwort [éine Áusrede, éine Entschúldigung] nicht ~ sein*** ≅ не лéзці па слóва ў кішэ́нь; заўсёды мець напагатóве адгавóрку

Verlégenheit I *f* -, -en збянтэ́жанасць; цЯ́жкасць; цЯ́жкі стан; ***j-n in ~ bríngen**** [versétzen] (з)бянтэ́жыць, пастáвіць у цЯ́жкае станóвішча кагó-н.; ***in árge [gróße] ~ kómmen* [geráten*]*** мóцна збянтэ́жыцца; папáсці ў цЯ́жкае станóвішча

Verlégenheit II *f* -, -en сарамлíвасць; азадáчанасць; цЯ́жкасць

Verléger *m* -s, - выдавéц

Verlégung *f* -, -en 1) перанясéнне (*пасяджэння*) 2) перавóд (*у другое месца*) 3): ***~ des Körpergewichts*** *спарт.* перанóс цяжáру цéла

verléiden *vt* (са)псавáць, атрýчваць (*радасць і г.д.*); ***das ist mir verléidet*** гэ́та мне абры́дла

Verléih *m* -(e)s, -e пракáт (*рэчаў*), атэльé [стáнцыя] пракáту

verléihen* *vt* (*D*) 1) пазычáць, давáць у доўг [напракáт]; ***sein Ohr j-m ~*** вы́слухаць кагó-н. 2) надавáць (*бляск, сілу і г.д. чаму-н.*); ***éinem Gedánken Áusdruck ~*** вы́казаць дýмку 3) узнагарóджваць (*ордэнам каго-н.*), прысвóйваць (*званне каму-н.*); прысуджáць (*прэмію каму-н.*); ***ihm wúrde ein Órden***

verlíehen яго́ ўзнагаро́дзілі о́рдэнам
Verléiher *m* -s, - крэдыто́р; пазыкада́ўца
Verléihung *f* -, -en 1) пазы́ка, прака́т 2) узнагаро́джанне (*ордэнам*); прысуджэ́нне (*прэміі*); прысвае́нне (*звання*)
verléiten *vt* (*zu D*) схіліць, угаварыць; ***sich ~ lássen**** (*durch A*) спакусі́цца (*чым-н.*)
Verléiter *m* -s, - падбухто́ршчык, спаку́снік
verlérnen *vt* развучы́цца, забы́цца
verlésen* **I 1.** *vt* 1) зачы́тваць, апавяшча́ць, аб’яўля́ць 2) рабі́ць пераклі́чку **2. ~, sich** памылі́цца пры чыта́нні
verlésen* **II** *vt* сартава́ць, абіра́ць; ***Bée-ren ~*** перабіра́ць я́гады
Verlésung *f* -, -en 1) чыта́нне ўслы́х, зачы́тванне, абвяшчэ́нне 2) пераклі́чка
verlétzbar *a* ура́злівы, крыўдлі́вы
verlétzen *vt* 1) (па)ра́ніць, пашко́дзіць 2) паруша́ць 3) абража́ць, зневажа́ць; ***j-s Éhre ~*** абра́зіць чый-н. го́нар
Verlétzte *sub m, f* -n, -n пара́нены; -ая; траўмі́раваны, -ая
Verlétzung *f* -, -en 1) пашко́джанне, ране́нне, тра́ўма; парушэ́нне 3) знява́га, абра́за
verléugnen 1. *vt* адмаўля́цца (*ад каго-н., ад чаго-н.*), выракацца (*каго-н., чаго-н.*) **2. ~, sich** здра́дзіць само́му сабе́; ***er ließ sich ~*** ён прасі́ў сказа́ць, што яго́ няма́ (до́ма)
verléumden *vt* узве́сці паклёп, абгаварыць
Verléumder *m* -s, - паклёпнік
verléumderisch *a* паклёпніцкі
Verléumdung *f* -, -en паклёп, дыскрэдытава́нне
verlíeben, sich (*in A*) закаха́цца (*у каго-н.*), упадаба́ць (*каго-н.*)
verlíebt *a* закаха́ны
Verlíebte *sub m, f* -n, -n закаха́ны, -ная
Verlíebtheit *f* -, -en закаха́насць
verlíeren* **1.** 1) стра́ціць, згубі́ць; пазба́віцца (*чаго-н.*); ***die Nérven ~*** гарачы́цца, нервава́цца; ***den Kopf ~*** губля́ць галаву́; ***sich selbst ~*** тра́ціць ве́ру ў само́га сябе́; ***wir háben nichts zu ~*** нам няма́ чаго́ губля́ць [тра́ціць]; ***was hast du hier verlóren?*** што табе́ тут патрэ́бна? 2) прайгра́ць, пацярпе́ць стра́ты; ***mit 2 zu 3 ~*** *спарт.* прайгра́ць з лі́кам 2:3; ***am Geschäft ~*** прайгра́ць у здзе́лцы **2. ~, sich** 1) губля́цца, згубі́цца; ***der Gerúch verlíert sich*** пах прапада́е; ***die Klänge verlóren sich*** гу́кі змо́ўклі 2) забы́цца; ***in Gedánken verlóren*** заду́маўшыся; ***sich in Entzücken [Bewúnderung] ~*** захапля́цца, дзіві́цца: ***sich in Träumen ~*** аддава́цца ма́рам, паглыбля́цца ў ма́ры
Verlíerer *m* -s, - той, хто прайгра́ў
Verlíes *n* -es, -e падзяме́лле, сутарэ́нне; вя́зніца
verlíeß *impf ад* verlássen*
verlóben, sich (*mit j-m*) заручы́цца (*з кім-н.*)
Verlöbnis *n* -ses, -se зару́чыны; ***ein ~ éingehen**** заручы́цца
Verlóbte *sub m, f* -n, -n зару́чаны, -ная
Verlóbung *f* -, -en зару́чыны
verlócken *vt* зава́бліваць, спакуша́ць; (*mit D*) ва́біць, спакуша́ць (*чым-н.*)
verlóckend *a* прыва́бны, спаку́слівы
Verlóckung *f* -, -en 1) спакушэ́нне 2) спаку́са
verlódern *vi* (s) згара́ць
verlógen *a* ілжы́вы, хлуслі́вы
Verlógenheit *f* -, -en ілжы́васць
verlóhnen *vt i* **~, sich** апраўда́ць сябе́, быць ва́ртым; ***es verlóhnt sich (nicht)*** (не) ва́рта (*што-н. рабіць*); ***díese Ár-beit verlóhnt sich*** гэ́тая пра́ца дае плён, гэ́та плённая пра́ца
verlóren 1. *part II ад* verlíeren*; ***~ géhen**** прапада́ць; ***an ihm ist ein Léhrer ~ ge-gángen*** з яго́ быў бы [вы́йшаў бы] до́бры наста́ўнік **2.** *a* 1) стра́чаны, дарэ́мны, ма́рны; ***~e Mühe*** дарэ́мная [ма́рная] пра́ца 2) прайгра́ны (*пра справу*) **3.**: ***der ~e Sohn*** блу́дны сын
verlöschen* **1.** *vi* (s) 1) га́снуць, патуха́ць 2) *перан.* заціха́ць, уці́хнуць (*пра гнеў і г.д.*) **2.** *vt* гасі́ць, тушы́ць
verlósen *vt* разы́грываць (*у латарэі*),

вызначáць праз жэ́рабя

Verlósung *f* -, -en рóзыгрыш (*у латарэі і г.д.*)

verlöten *vt* залітóўваць, запáйваць

verlóttern *vi* (s) *перан.* занепадáць, апускáцца (*пра чалавека*)

verlúdern *vi* (s) *пагардл.* марáльна апускáцца

verlúmpen *vi* (s) 1) падзéрціся, парвáцца, ператвары́цца ў лахманы́ [у рыззё] 2) хадзíць у лахманáх [у рызманáх, у рыззí]

Verlúst *m* -(e)s, -e стрáта, прапáжа, прóйгрыш; ***éinen ~ erléiden**** нéсці [цярпéць] стрáту; ***éinen ~ béibringen**** нанéсці стрáту; ***~e an Mann und Wáffe*** *вайск.* стрáты ў жывóй сíле і тэ́хніцы; ***das ist ein ~ für mich*** гэ́та стрáта для мянé

verlústbringend *a* стрáтны

verlustíeren, sich *уст., жарт.* забаўля́цца

verlústig: *éiner Sáche* (*G*) *~ géhen** пазбáвіцца (*чаго-н.*), стрáціць (*што-н.*)

Verlústliste *f* -, -n спіс страт

verlústlos *a* нястрáтны, без страт

verlústreich *a* з вялíкімі стрáтамі (*пра бітву*)

Verlústzeit *f* -, -en прастóй (*станка*)

vermáchen *vt* завяшчáць, запíсваць у тэстамéнце

Vermächtnis *n* -ses, -se завяшчáнне, запавéт, тэстамéнт; ***nach ~*** па запавéту, згóдна з запавéтам

vermáhlen (*part II* vermáhlen) *vt* перамóлваць (*зерне*)

vermählen **1.** *vt* жанíць, выдавáць зáмуж **2. ~, sich** (*mit j-m*) браць шлюб (*з кім-н.*)

vermählt *a* жанáты, замýжняя

Vermählte *sub m, f* -n, -n малады́, муж; маладáя, жóнка

Vermählung *f* -, -en шлюб, вясéлле

vermáhnen *vt* рабíць стрóгую заўвáгу [стрóгую вымóву] (*каму-н.*)

vermárkten *vt* збывáць, прадавáць, вывóдзіць на ры́нак збы́ту

vermásseln *vt разм.* сапсавáць, загубíць (*справу*)

vermáuern *vt* замурóўваць

verméhren **1.** *vt* памнажáць, мнóжыць; ***den Wóhlstand ~*** павышáць дабрабы́т **2. ~, sich** размнажáцца

Verméhrung *f* -, -en павелічэ́нне, памнажэ́нне 2) размнажэ́нне

verméidbar *a* прадухíльны; тóе, чагó магчы́ма пазбéгнуць

verméiden* *vt* пазбягáць (*каго-н., чаго-н*); ухіля́цца (*ад чаго-н.*)

Verméidung *f* -, -en ухілéнне (*ад чаго-н.*); ***zur ~*** каб пазбéгнуць

verméinen *vt* памылкóва дýмаць

verméintlich *a* нібы́та існýючы, несапрáўдны, надýманы

vermélden *vt уст., жарт.* даклáдваць, паведамля́ць (*пра што-н.*)

verméngen *vt* 1) змéшваць, мяшáць 2) блы́таць

Vermérk *m* -(e)s, -e натáтка, адзнáка, заўвáга, замéтка

vermérken *vt* занатавáць, запісáць

vermésѕen* **I** *vt* **1.** вымярáць, абмéрваць **2. ~, sich** памыля́цца пры мéранні

verméssen* **II:** ***sich ~*** (***G***) навáжвацца, адвáжвацца (*на што-н.*); мець нахáбнасць [адвáгу] (*што-н. зрабіць*)

verméssen **III** *a* 1) рызыкóўны 2) фанабэ́рысты, дзёрзкі, самаўпэ́ўнены

Verméssenheit *f* -, -en 1) ры́зыка, рызыкóўнасць 2) дзёрзкасць, фанабэ́рыя, саманадзéйнасць

Verméssung *f* -, -en вымярэ́нне, абмéр; тапаграфíчная зды́мка

Verméssungsingenieur [-inʒeni̯øːr] *m* -s, -e інжынéр-тапóграф

vermíesen *vt* сапсавáць, адбíць ахвóту (*на што-н.*)

vermíeten *vt* **1.** здавáць у наймы́, аддавáць напракáт; ***Zímmer zu ~*** здаю́цца пакóі (*аб'ява*) **2. ~, sich** наймáцца (*als N – у якасці каго-н.*)

Vermíeter *m* -s, - гаспадáр кватэ́ры

vermíndern *vt* памяншáць, змяншáць

Vermínderung *f* -, -en памяншэ́нне, скарачэ́нне

vermínen *vt вайск.* мінíраваць

vermíschen *vt* 1) змéшваць, перамéшваць

2) (з)блы́таць 3) *с.-г.* скрыжо́ўваць

Vermíschung *f* -, -en 1) зме́шванне, пераме́шванне 2) *с.-г.* скрыжава́нне

vermíssen *vt* не далі́чвацца, заўважа́ць адсу́тнасць; ***wir háben dich vermísst*** нам цябе́ нестава́ла; мы сумава́лі па табе́; ***vermísst wérden*** прапа́сці без ве́стак

vermísst *a* які́ прапа́ў без ве́стак

Vermísste *sub m, f* -n, -n прапа́ўшы, -шая без ве́стак

vermítteln *vt* 1) пасрэ́днічаць, быць пасрэ́днікам (*у чым-н.*); ***éinen Kauf*** ~ пасрэ́днічаць пры ку́плі 2) садзе́йнічаць, спрыя́ць (*чаму-н.*) 3) перадава́ць, перака́зваць; ***ein Erlébnis*** ~ падзялі́цца перажыва́ннем

vermíttelnd *a* прымірэ́льны, пагаджа́льны; ***~e Schrítte unternéhmen**** рабі́ць спро́бу пасрэ́дніцтва

vermíttels(t) *prp* (*G*) пры дапамо́зе, з дапамо́гай

Vermítt(e)lung *f* -, -en 1) пасрэ́дніцтва, садзе́йнічанне; ***durch*** ~ дзя́куючы садзе́йнічанню [пасрэ́дніцтву] 2) перада́ча (*вопыту, ведаў*); давядзе́нне да свядо́масці (*значэння чаго-н.*) 3) камута́тар

Vermíttler *m* -s, - пасрэ́днік

vermöbeln *vt груб.* адлупцава́ць, набі́ць

vermódern *vi* (s) сатле́ць, струхле́ць, гні́сці

vermöge *prp* (*G*) *высок.* у вы́ніку, дзя́куючы; ~ ***des Verstándes*** дзя́куючы ро́зуму

vermögen *vt* магчы́, мець магчы́масць; ***ich vermág hier nichts*** (***zu tun***) я ніч́ога тут не магу́ зрабі́ць; ***er vermág mich nicht zu überzéugen*** ён не мо́жа мяне́ перакана́ць; ***er hat sie zu bewégen vermócht…*** яму́ ўдало́ся ўгавары́ць іх [яе́] (*зрабіць што-н.*)

Vermögen *n* 1) -s, - бага́цце, маёмасць; ***ein ~ máchen, zu ~ kómmen**** разбагаце́ць, сабра́ць бага́цце 2) здо́льнасць; ***das geht über mein*** ~ гэ́та вышэ́й за мае́ сі́лы; ***nach béstem*** ~ па ме́ры сіл і магчы́масцей

vermögend *a* 1) замо́жны, бага́ты 2) здо́льны (*што-н. зрабіць*); уплыво́вы; ***viel*** ~ ве́льмі ўплыво́вы

vermögenslos *a* які́ не ма́е маёмасці, незамо́жны, небага́ты

Vermögen(s)**steuer** *f* -, -n пада́так на маёмасць

Vermögensverhältnisse *pl* маёмасны стан

vermórschen *vi* (s) (з)гніць, (з)гні́сці, (с)трухле́ць

vermóttet *a* пае́дзены мо́ллю

vermúmmen 1. *vt* захýтваць, пераапрана́ць (*дзеля маскіроўкі*) **2. ~, sich** захýтвацца, маскірава́цца

vermúrksen *vt разм.* зрабі́ць абы́ з рук, сапсава́ць

vermúten *vt* 1) меркава́ць, здага́двацца 2) падазрава́ць; ***das lässt sich nur*** ~ аб гэ́тым мо́жна то́лькі здага́двацца

vermútlich 1. *a* магчы́мы, мажлі́вы, мярку́емы **2.** *adv* магчы́ма, ма́быць, му́сіць

Vermútung *f* -, -en меркава́нне, здага́дка; падазрэ́нне; ***éine ~ háben*** меркава́ць; ***sich in ~en ergéhen**** губля́цца ў здага́дках, стро́іць дапушчэ́нні; ***wir sind nur auf ~en ángewiesen*** мы мо́жам то́лькі здага́двацца; ***éine ~ fállen lássen**** (выпадко́ва) вы́казаць дапушчэ́нне; ***éiner ~ náchgehen**** правяра́ць пра́вільнасць яко́га-н. дапушчэ́ння [падазрэ́ння]

vermútungsweise *adv* як мярку́ецца, магчы́ма

vernáchlässigen *vt* 1) грэ́баваць, пагарджа́ць (*чым-н.*), не звярта́ць ува́гі; не зважа́ць 2) занядба́ць, закі́нуць (*напр., вучобу*)

Vernáchlässigung *f* -, -en знява́га, знява́жлівае ста́ўленне (*G – да каго-н.,чаго-н.*)

vernágeln *vt* 1) забіва́ць цвіка́мі 2) падко́ўваць (*каня*); ***er ist wie vernágelt*** *разм.* ён дурны́ як пень

vernárben *vi* (s) заго́йвацца, зарубцо́ўвацца; ***die Wúnde vernárbt*** ра́на зарубцо́ўваецца

vernárrt *a* (*in A*) закаха́ны да вар'я́цтва (*у каго-н.*); захо́плены, прыва́блены (*чым-н.*)

vernáschen *vt* патрáціць на прысмáкі [ласýнкі]
vernébeln *vt* 1) *вайск.* стáвіць дымавýю заслóну 2) ахýтваць тумáнам 3) *перан.* затумáньваць; ***die Hírne*** **~** затумáньваць мазгí
vernéhmbar *a* 1) чýтны, вырáзны, зразумéлы 2) прыгóдны да дóпыту (*па стану здароўя*)
vernéhmen* *vt* 1) чуць, пачýць 2) дапы́тваць, апы́тваць
Vernéhmen *n* -s 1) слýханне 2): ***dem ~ nach*** павóдле чýтак 3) дóпыт
vernéhmlich *a* вырáзны, я́сны, зразумéлы
Vernéhmung *f* -, -en дóпыт; апытáнне; ***j-n der ~ unterzíehen**** дапытáць кагó-н.
vernéigen, sich (*vor D*) пакланíцца (*каму-н.*), схіля́цца (*перад кім-н., чым-н.*)
vernéinen *vt* адмаўля́ць; ***éine Fráge ~*** адмóўна адказáць на пытáнне
vernéinend *a* адмóўны; ***ein ~es Wort*** адмóва; *грам.* адмóўнае слóва
Vernéinung *f* -, -en 1) адмóва 2) адмаўлéнне
verníchten *vt* 1) знішчáць, вынішчáць, зніштажáць; ліквідавáць 2) парушáць (*планы*)
verníchtend *a* знішчáльны (*тс. пра крытыку, пра погляд*); ***éine ~e Níederlage*** знішчáльнае [канчаткóвае, пóўнае] паражэ́нне
Verníchtung *f* -, -en знішчэ́нне, зніштажэ́нне, разбурэ́нне
verníedlichen *vt* прыхарóшваць, замóўчваць хíбы; прымяншáць небяспéку
verníeten *vt тэх.* заклёпваць, занітóўваць
Verníetung *f* -, -en нíта, заклёпка; заклёпванне
Vernúnft *f* - рóзум, здарóвы сэнс; ***zur ~ bríngen**** давéсці да рóзуму; ***~ ánnehmen*, zur ~ kómmen**** адýмацца, прыйсцí да рóзуму
vernúnftbegabt *a* разýмны, адóраны рóзумам
vernünfteln *vi разм.* мудравáць, мудрагéліць
vernúnftgemäß *a* разýмны (*аб рашэнні*)
vernünftig *a* развáжны, разýмны
vernünftigerweise *adv* разýмна
vernúnftwidrig *a* неразýмны, нелагíчны, які́ супярэчы́ць здарóваму сэ́нсу
veröden 1. *vt* спусташáць **2.** *vi* (s) апусцéць, абязлю́дзець
verödet *a* 1) апусцéлы, пустэ́льны 2) запýшчаны (*сад і г.д.*)
Verödung *f* -, -en 1) спусташэ́нне 2) запусцéнне, пустэ́льнасць; абязлю́дзенне
veröffentlichen *vt* апублікóўваць; абнарóдаваць; ***ein Buch ~*** вы́пусціць (у свет) кнíгу
Veröffentlichung *f* -, -en 1) апублікавáнне 2) публікáцыя; аб’я́ва; ***séine ~en*** ягó апублікавáныя прáцы
verórdnen *vt* 1) пастанаўля́ць; загáдваць 2) прапíсваць (*лекі*); назначáць (*рэжым*)
Verórdnung *f* -, -en пастанóва, прадпісáнне, загáд; ***éine ~ verábschieden*** прыня́ць [зацвéрдзіць] пастанóву 2) *мед.* рэцэ́пт, назначэ́нне
verórdnungs|gemäß, ~mäßig *a* згóдна з прадпісáннем [пастанóвай]
verpáchten *vt* здавáць у арэ́нду
verpácken *vt* упакóўваць, пакавáць ◊ ***du bist áber hart verpáckt!*** *разм.* алé ж і някéмлівы [тупы́] ты!
Verpáckung *f* -, -en упакóўка; тáра
verpáffen *vt дыял.* выкýрваць, куры́ць (*што-н.*); дымíць (*папяросай і г.д.*)
verpássen *vt* 1) упускáць, прапускáць, спазня́цца; ***den Zug ~*** спазнíцца на цягнíк [пóезд] 2) мéраць, падганя́ць па мéрцы (*абмундзіраванне*); ***j-m éine Óhrfeige ~*** даць камý-н. аплявýху
verpátzen *vt разм.* (са)псавáць, змарнавáць
verpésten *vt* заражáць, атрýчваць (*паветра, тс. перан.*)
verpétzen *vt разм.* выдавáць (*каго-н.*); нагавóрваць, паклёпнічаць, данóсіць (*на каго-н.*)
verpfänden *vt* заклáдваць (*рэчы*); ***sein Wort ~*** паручы́цца, даць слóва
verpféifen* *vt разм.* данóсіць (*на каго-н.*), выдавáць (*каго-н.*)
verpflánzen *vt* 1) перасáджваць, высáдж-

ваць (*расліны*) 2) перанóсіць (*ідэі*)

Verpflánzung *f* -, -en 1) перасáдка, высáджванне (*раслін*) 2) перанóс (*ідэй*)

verpflégen *vt* 1) забяспéчваць (*прадуктамі*) 2) кармíць

Verpflégung *f* -, -en 1) харч, харчы́ 2) харчавáнне 3) харчóвае забеспячэ́нне; ***die ~ áushändigen*** вы́даць харчавáнне; ***bei vóller ~*** на пóўным пансіёне

Verpflégungsnorm *f* -, -en нóрма [катэгóрыя] забеспячэ́ння

Verpflégungsration *f* -, -en паёк

Verpflégungswesen *n* -s забеспячэ́нне харчавáннем, харчóвае забеспячэ́нне

verpflíchten 1. *vt* 1) (*durch A, zu D*) абавя́зваць (*каго-н., чым-н., да чаго-н.*); ***ich bin dir zu Dank verpflíchtet*** я табé вéльмі абавя́заны 2) прымáць (*на працу*) (*каго-н.*), дамóвіцца (*аб рабоце*); заключы́ць дагавóр [умóву] (*аб працы*) (*з кім-н.*); ***j-n als Dólmetscher ~*** прыня́ць на прáцу кагó-н. у я́касці перaклáдчыка **2. ~, sich** абавязáцца; ***ich verpflíchte mich für ihn*** я адкáзваю [ручáюся] за ягó

verpflíchtend *a* які́ абавя́звае, абавязкóвы

Verpflíchtung *f* -, -en 1) абавя́зак; ***j-m éine ~ áuferlegen*** ускласці на кагó-н. абавя́зак, даручы́ць камý-н. штó-н. 2) абавязáцельства; ***vertrágliche ~*** дагавóрнае абавязáцельства; ***éine éidliche ~*** абавязáцельства, якóе прыня́та пад прыся́гай; ***séinen ~en náchkommen**** выкóнваць сваé абавязáцельствы; ***éine ~ übernéhmen* [éingehen*]*** узя́ць на сябé абавязáцельства [абавя́зак]

Verpflíchtungserklärung *f* -, -en гаранты́йнае пісьмó

verpfúschen *vt* сапсавáць, папсавáць

verpímpeln *vt* распéшчваць, бáлаваць

verplánen *vt* **1**. запланавáць **2. ~, sich** пралічы́цца ў планавáнні

verpláppern, verpláudern *vt* **1.** *vt* прабалбáтаць (*які-н. час*) **2. ~, sich** вы́балбатаць, прагавары́цца

verplémpern 1. *vt разм.* марнавáць, марнатрáвіць **2. ~, sich** 1) размéньвацца на дрóбязі 2) легкадýмна ўлюбля́цца

verplómben *vt* запламбíраваць, запламбавáць

verpönen *vt* 1) забараня́ць (*пад пагрозай пакарання*) 2) асуджáць, не прымáць, гáніць

verpönt *a* загáнны, благí, нядóбры

verprássen *vt* транжы́рыць, марнавáць, марнатрáвіць

verprügeln *vt* пабíць, адлупцавáць

verpúffen 1. *vi тэх., хім.* успы́хнуць, хýтка згарэ́ць; вы́гараць (*аб выбуховых рэчах*); *перан.* мець слабы́я вы́нікі, быць безвынікóвым **2.** *vt* 1) расстраля́ць (*усе патроны*) 2) растрáціць (*дарэмна*) (*сваю энергію, сілы*)

verpúlvern *vt гл.* vergéuden

verpúmpen *vt разм.* раздáць у пазы́ку, распазы́чыць

verpúppen, sich *заал.* акýкліваццa

verpústen, sich адды́хацца, адсапцíся

Verputz *m* -es тынк

verpútzen *vt* 1) (а)тынкавáць 2) *разм.* умінáць, з'ядáць; ***éine gánze Schüssel ~*** з'éсці пóўную мíску 3) *разм.* цярпéць; вынóсіць; ***ich kann ihn nicht ~!*** я ягó (на вóчы) не перанóшу! 4) *разм.* трáціць, матáць, транжы́рыць

verquálmt *a* 1) зады́млены 2) накýраны, пракýраны

verquér *a* 1) упóперак 2): ***das geht ihm ~*** гэ́та ў ягó не атрымóўваецца

verquícken *vt хім.* амальгамíраваць; *перан.* звя́зваць

verquóllen *a* разбýхлы; апýхлы

verrámmeln *vt* загрувáшчваць, застаўля́ць, забарыкадзíраваць

verrámschen *vt* прадавáць за бясцэ́нак [за ніштó]

Verrát *m* -(e)s здрáда, здрáдніцтва; ***éinen ~ an j-m begéhen**** здрáдзіць камý-н., вы́даць кагó-н.

verráten* 1. *vt* здрáджваць (*каму-н., чаму-н.*), выдавáць (*каго-н., што-н.*); ***séine Spráche verrät, dass er ein Áusländer ist*** па ягó мóве чувáць, што ён іншазéмец; ***das verrät séine Pläne*** гэ́та

выкрываáе ягó плáны; ***sich ~ und verkáuft fühlen*** адчувáць сябé ахвя́рай падмáну **2. ~, sich** выдавáць сябé, выяўля́цца

Verräter *m* -s, - здрáднік, прадáжнік (*an D – чаго-н.*)

verräterisch *a* здрáдніцкі, прадáжніцкі

verráuchen 1. *vt* 1) куры́ць 2) пракуры́ць (*грошы*) **2.** *vi* (s) 1) выдыхáцца, выпарáцца 2) прахóдзіць (*пра гнеў*)

verräuchert *a* пракýраны

verráuschen *vi* (s) сціхнуць (*пра авацыі*)

verréchnen 1. *vt* 1) зрабíць разлíк, разлíчваць 2) (*j-m*) разлічы́цца (*за што-н., з кім-н.*) **2. ~, sich** аблічы́цца, пралічы́цца, памылíцца ў разлíках

Verréchnung *f* -, -en 1) разлíк, падлíк; *камерц.* клíрынг 2) памы́лка ў разлíку

Verréchnungskonto *n* -s, -ten *фін.* разлікóвы рахýнак

Verréchnungsverkehr *m* -(e)s безная́ўны разлíк

verrécken *vi* (s) *разм.* здóхнуць, спруцянéць

verrégnet *a* 1) дажджлíвы 2) размы́ты (*дажджом*)

verréiben* *vt* 1) расцірáць 2) рабíць уцірáнне

verréisen 1. *vi* (s) éхаць, выязджáць, ад'язджáць **2.** *vt* праéздзіць (*грошы*)

verréißen* *vt* 1) адрывáць 2) раскупля́ць 3) гáніць, ганьбавáць

verrénken *vt* вы́віхнуць; ***damít kann man sich die Zúnge ~*** *разм.* на гэ́тым язы́к злóміш; ***sich (D) nach j-m den Hals ~*** *разм.* усé вóчы праглядзéць (*чакаючы каго-н.*)

Verrénkung *f* -, -en вы́віх

verrénnen*, sich (*in A*) быць апантáным (*чым-н.*), быць страшэ́нна закахáным (*у каго-н.*)

verríchten *vt* выкóнваць, выпраўля́ць, адпраўля́ць (*абрад, абавязкі*)

Verríchtung *f* -, -en выпраўлéнне, выкананне (*абавязкаў*), адпраўлéнне (*абраду*)

verríegeln *vt* 1) зачыня́ць (*на клямку, засаўку, ланцужок*) 2) *тэх.* фіксавáць стóпарам

Verríegelung *f* -, -en 1) закрыццё (*дзвярэй на засаўку і г.д.*) 2) кля́мар, зáсаўка

verríngern *vt* **1.** памяншáць **2. ~, sich** змяншáцца, мéншаць, скарачáцца

Verríngerung *f* -, -en памяншэ́нне, скарачэ́нне, зніжэ́нне

verrínnen* *vi* (s) выцякáць, сцякáць 2) (*хутка*) мінáць, прахóдзіць (*пра час*)

verröcheln *vi* (s) канáць, памірáць (*пра чалавека*); здыхáць (*пра жывёлу*)

verróhen *vi* (s) здзічэ́ць, агрубéць

verrósten *vi* (s) (за)ржавéць

verróstet *a* іржáвы, заржáўлены

verrótten *vi* (s) гнíсці, тлець; разбурáцца

verrúcht *a* праклі́ты, агíдны, гнюсны

Verrúchtheit *f* - гнюснасць

verrücken *vt* перасóўваць, зрушáць; ***j-m den Kopf ~*** затлумíць камý-н. галавý; збіць кагó-н. з трóпу

verrückt *a* вар'я́цкі, звар'яцéлы; ***j-n ~ máchen*** *разм.* давéсці кагó-н. да вар'я́цтва; ***er ist ganz ~ auf síe*** ён без пáмяці закахáны ў яе; ***du bist wohl ~!*** *разм.* дык ты, мýсіць, звар'яцéў [з глýзду з'éхаў]!

Verrückte *sub m, f* -n, -n вар'я́т, вар'я́тка

Verrücktheit *f* -, -en шалéнства, вар'я́цтва

Verrúf *m* -(e)s дрэ́нная слáва; ***j-n in ~ bríngen**** дыскрэдытавáць, зняслáвіць, зганьбавáць кагó-н.; ***in ~ geráten* [kómmen*]*** набы́ць дрэ́нную слáву

verrúfen* I *vt* дыскрэдытавáць, знеслаўля́ць, гáньбіць

verrúfen II *a* 1) зняслáўлены, зганьбáваны 2) сýмна вядóмы

verrühren *vt* размéшваць, змéшваць

verrúßen *vi* (s) задымíць, абкуры́ць, закýраць (*пра сцены і г.д.*)

verrútschen *vi* (s) ссóўвацца, спаўзáць

Vers *m* -es, -e 1) верш (*вершаваная мова, радок, страфа*) 2) *часцей pl* вéршы; ***geréimte ~e*** рыфмавáныя вéршы; ***etw. in ~e kléiden*** надавáць чамý-н. вершавáную фóрму 3) малéнькі вéршык, вéршыкі; ***sich (D) kéinen ~ daráus máchen*** *разм.* нічóга не ця́міць у чым-н.

versáchlichen *vt* канкрэтызавáць
versächlichen *vt* арэчаўлять
versácken *vi* (s) 1) тапíцца, ісцí на дно (*пра судна*) 2) *перан.* загрáзнуць (*у заганах*), зайсці ў тупік; ***der Vórstoß versáckte*** *вайск.* наступлéнне захлынýлася
verságen 1. *vt* 1) адмаўлять (*у чым-н.*); ***j-m den Wunsch ~*** адмóвіцца вы́канаць чыё-н. жадáнне; 2) пазбаўлять, не давáць (*чаго-н.*); ***j-m die Gelégenheit ~*** пазбáвіць каго-н. магчы́масці; ***das bleibt ihm verságt*** гэ́та ямý не дáдзена 3) абяцáць (*танец, руку і г.д.*); ***ich bin für mórgen schon verságt*** мянé на заўтра ўжó запрасíлі **2.** *vi* 1) адмаўлять, адмаўляцца служы́ць (*пра сілы і г.д.*); ***der Mótor verságte*** матóр адказáў 2) быць няздóльным, не спраўлятца; ***vor der Áufgabe ~*** не спрáвіцца з задáчай
Verságer *m* -s, - 1) няўдáча, адмóўны вы́нік, няспрáўнасць 2) адкáз (*матора і г.д.*) 3) *вайск.* асéчка 4) той, хто не спрáвіўся з чым-н., няўдáчнік
Versál [vɛr-] *m* -s, -i¦en, **~buchstabe** *m* -ns *i* -n, -n загалóўная лíтара
versálzen 1) (*part II* versálzt *i* versálzen) *vt* перасалíць 2) (*part II* versálzen) *перан.* сапсавáць (*радасць*), адбíць ахвóту (*да чаго-н.*); разбуры́ць (*планы*) ***j-m die Súppe ~*** насалíць камý-н.
versámmeln *vt* **1.** збірáць, склікáць **2. ~, sich** збірáцца, канцэнтравáцца (*напр., пра войскі*)
Versámmlung *f* -, -en сход; *вайск.* канцэнтрáцыя, збор; ***éine ~ (áb)hálten**** правóдзіць сход; ***in [auf] der ~ spréchen**** выступáць на схóдзе; ***éine órdentliche [áußerordentliche] ~*** чаргóвы [нечаргóвы, надзвычáйны] сход
Versámmlungsleiter *m* -s, - старшыня́ схóду
Versámmlungs|ort *m* -(e)s, -e, **~platz** *m* -es, -plätze 1) мéсца схóду 2) збóрны пункт
Versámmlungsteilnehmer *m* -s, - удзéльнік схóду; *pl* прысýтныя на схóдзе
Versánd *m* -(e)s адпрáўка, адсылáнне
Versándbahnhof *m* -(e)s, -höfe стáнцыя адпраўлéння
versándbereit *a* гатóвы да адпрáўкі
versánden *vi* (s) занóсіцца пяскóм [глéем], мялéць, плытчэ́ць
Versándkosten *pl* кошт перасы́лкі
Versándstation *f* -, -en стáнцыя адпрáўкі
Versándung *f* -, -en абмялéнне, нанóс пяскý
Versátz *m* -es закладáнне, заклáд, залóг; ***etw. in ~ gében**** заклáдваць што-н., аддавáць у залóг што-н.
Versátzamt *n* -(e)s, -ämter ламбáрд
Versátzstück *n* -(e)s, -stücke перасóвачная [перастаўная] дэкарáцыя
versáuen *vt* *разм.* 1) запэ́цкаць 2) сапсавáць
versáuern *vi* (s) 1) скісáць, кíснуць 2) *перан.* тупéць (*пра чалавека*)
versáufen* *vt* прапівáць
versäumen *vt* 1) упускáць, спазнятца; ***den Zug ~*** спазнíцца на цягнíк; ***ich hábe nichts zu ~*** мне нямá куды́ спяшáцца 2) прагýльваць, прапускáць
Versäumnis *n* -ses, - *i* -se, *f* -, -se 1) недагляд 2) прагýл
Versäumnísurteil *n* -(e)s, -e *юрыд.* завóчны прыгавóр, завóчнае рашэ́нне
Vérsbau *m* - (e)s вершаскладáнне
verschächern *vt* распрадавáць (*рэчы*), разбазáрваць; па-махлярску збывáць; ***zu Schléuderpreisen ~*** распрадавáць па стрáтных [дэ́мпінгавых] цэ́нах
verschäffen *vt* даставáць, здабывáць, набывáць; ***j-m éine Stélle [Árbeit] ~*** устрóіць на рабóту каго-н.; ***sich (D) Gewíssheit ~*** упэ́ўніцца ў чым-н.; ***sich (D) etw. ~*** дабíцца [дасягнýць] чагó-н.; ***sich (D) éinen Námen ~*** набы́ць вядóмасць [папулярнасць]
verschálen *vt* абшалёўваць (*дошкамі*)
verschállen *vi* (s) заціхáць, адгучáць
Verschálung *f* -, -en 1) апáлубка 2) абшы́ўка, шалёўка
verschämt *a* сарамлíвы, нясмéлы; ***~ tun**** зрабíць засарóмлены вы́гляд
Verschämtheit *f* - сарамлíвасць, нясмé-

ласць

verschándeln *vt разм.* 1) абняслáвіць, зняслáвіць 2) знявéчыць, пашкóдзіць

verschánzen 1. *vt вайск.* умацóўваць, абкóпваць (*пазіцыі*) **2. ~, sich** абкóпвацца, рабíць сабé акóпы, умацóўвацца

Verschánzung *f* -, -en *вайск.* акóпы, умацавáнне; палявы́я ўмацавáнні

verschärfen 1. *vt* завастрáць, узмацняць (*напружанне, пакаранне*); паскарáць (*тэмп*) **2. ~, sich** абвастрáцца (*аб супярэчнасцях*), узмацнядца, паскарáцца

Verschärfung *f* -, -en абвастрэ́нне, узмацнéнне, паскарэ́нне; *гл.* verschärfen

verschárren *vt* закóпваць (*у зямлю*)

verschätzen, sich пралічы́цца

verscháukeln *vt разм.* мець за дýрня, ашýкваць

verschéiden* *vi* (s) *паэт.* сканáць, памéрці

verschénken I *vt* (раз)дары́ць, падары́ць

verschénken II *vt* прадавáць распíвачна

verschérbeln *vt гл.* verrámschen

verschérzen *vt* легкадýмна згубíць [упусцíць], прабáвіць

verschéuchen *vt* спýдзіць; разганяць (*напр., сон*)

verschéucht *a* запужáны, запалóханы, нясмéлы, баязлíвы

verschéuern *vt гл.* verrámschen

verschícken *vt* 1) адпраўляць, пасылáць; накірóўваць 2) высылáць

Verschíckung *f* -, -en 1) адпрáўка, адпраўлéнне, пасы́лка, накіравáнне 2) вы́сылка, ссы́лка

verschíebbar *a* перасóвачны

verschíeben* I 1. *vt* 1) перасóўваць, зрýшваць, крáтаць 2) (*auf A*) перанóсіць, адклáдваць (*на які-н. тэрмін*) **2. ~, sich** ссóўвацца, перасóўвацца, мянядца; ***die Sáche hat sich verschóben*** спрáва змянíлася [перамянíлася]

verschíeben* II *vt* спекулявáць (*чым-н.*), прадавáць на чóрным ры́нку

Verschíebung *f* -, -en 1) прасóўванне, зрух 2) адтэрмінóўка; перанóс (*у часе*) 3) перакíдка (*войскаў*)

verschíeden I *a* **1.** рóзны, усялякі; **~ *an Größe*** рóзны па велíчыні; ***Verschíedenes** sub n* рóзнае, мнóгае **2.** *adv*: **~ *lang*** рóзнай даўжыні; **~ *stark*** рóзнай сíлы

verschíeden II *a* які [хто] памёр, памéрлы

verschíedenartig *a* разнастáйны, рóзны (*аб пародах і г.д.*)

verschíedenerlei *a inv* усялякага кштáлту

Verschíedenheit *f* -, -en рóзніца, адрóзненне, рóзнасць

verschíedentlich *adv* у рóзны час, неаднаразóва, нярэ́дка

verschíeßen* I 1. *vt* расстралядць (*патроны*) **2. ~, sich** (*an A*) *разм.* закахáцца (*у каго-н.*)

verschíeßen* II *vi* (s) вы́цвісці; вы́ліняць

verschíffen *vt* адпраўлядць мóрам [вóдным шлядхам]; пагрузíць на карабéль

Verschíffung *f* -, -en перавóзка мóрам [вóдным шлядхам]; вы́ваз, э́кспарт (*водным шляхам*)

verschímmeln *vi* (s) пакрывáцца цвíллю, плéснець

Verschíss *m* -es, -e *груб.* байкóт; ***j-n in ~ tun**** байкатавáць кагó-н.; ***im ~ sein*** быць у нямíласці

verschláfen* I 1. *vt* праспáць (*некаторы час*) 2) праспáць (*прапусціць што-н.*) **2. ~, sich** праспáць, спаць нáдта дóўга

verschláfen II *a* заспáны, сóнны

Verschlág *m* -(e)s, -schläge 1) перагарóдка (*у памяшканні*) 2) камóра 3) *тэх.* знóшванне інструмéнта

verschlágen* I *vt* 1) забівáць (*mit D – чым-н., дошкамі і г.д.*); 2) перагарóджваць 3): ***es verschlúg ihm die Réde [Spráche]*** ён анямéў (*ад жаху*); ***sich*** (***D***) ***etw.*** ~ стрáціць штo-н. па ўлáснай віне́; ***das verschlägt nichts*** нямá патрэ́бы, усё рóўна, нічóга; ***was verschlägt dir das?*** якáя табé спрáва да гэ́тага? **2.** *vi*: ~ ***lássen**** астýджваць (*гарачую ваду*); кры́ху падагрэ́ць халóдную вадý

verschlágen* II *vt марск., ав.* аднóсіць (*у бок*), знóсіць; ~ ***wérden*** аднóсіцца цячэ́ннем, дрэйфавáць

verschlágen* III *vi* (*bei D*) падзéйнічаць

(*пра сродкі г.д.*)
verschlágen IV *a* хітры
Verschlágenheit *f* - хітрасць
verschlámmen *vt* занóсіць глéем, забрýджваць
verschlámpen *vt* запусціць, разваліць (*справу*)
verschléchtern 1. *vt* пагаршáць **2. ~, sich** пагаршáцца
Verschléchterung *f* -, -en пагаршэ́нне
verschléiern *vt* 1) закрывáць вуáллю 2) *перан*. хавáць, прыхóўваць, завуалíраваць 3) *вайск.* маскіравáць, прыкрывáць заслóнай
Verschléierung *f* -, -en 1) вуалíраванне, хавáнне 2) *вайск*. маскірóўка, стварэ́нне заслóны
verschléimt *a мед.* слізісты
Verschléiß *m* -es, -e 1) *камерц*. збыт 2) *тэх*. знос
verschleißen* 1. *vi* (s) знóшвацца (*тс. тэх.*) **2.** *vt* 1) знóшваць 2) *камерц*. збывáць; ***j-n für dumm*** ~ мець [трымáць] кагó-н. за дýрня
verschlémmen *vt* праматáць, прагулáць
verschléppen *vt* 1) сцягваць 2) занóсіць (*заразу*) 3) зацягваць (*справу*) 4) укрáсці
verschléppt *a* 1) запýшчаны (*пра хваробу*) 2): ***~e Persónen*** перамéшчаныя асóбы
verschléudern *vt* 1) марнатрáвіць, разбазáрваць 2) прадáваць за ніштó
verschlíeßbar *a* які зачыняецца на замóк
verschlíeßen* 1. *vt* замыкáць; зачыняць (*на замок*); ***éinen Wunsch in sich*** (***D***) ~ затаіць жадáнне; ***ein Geheímnis in sich*** (***D***) ~ зберагáць тáйну **2. ~, sich:** ***sich j-s Bítten gegenüber*** (***nicht***) ~ (не) быць глухíм да чыíх-н. прóсьбаў
verschlímmbessern *vt іран.* вы́правіць на гóршае, пагóршыць, замéст тагó, каб вы́правіць
verschlímmern 1. *vt* пагаршáць **2. ~, sich** пагаршáцца, абвастрáцца
Verschlímmerung *f* -, -en пагаршэ́нне, абвастрэ́нне
verschlíngen* I *vt* праглынáць, паглынáць, глытáць (*тс. кнігі*); ***j-n mit den Áugen*** ~ éсці кагó-н. вачáмі 2) *разм.* паглынáць (*многа грошай і г.д.*)
verschlíngen* II 1. *vt* пераплятáць, сплятáць **2. ~, sich** пераплятáцца; перавівáцца
Verschlíngung *f* -, -en перапляцéнне, апляцéнне, спляцéнне
verschlíssen *a* вы́нашаны, панóшаны, знóшаны
verschlóssen *a* 1) замкнёны; зашчэ́плены; ***hínter [bei] ~en Türen verhándeln [beráten*]*** вéсці перамóвы [рáіцца] за зачы́ненымі дзвяры́ма 2) *перан.* замкнёны
Verschlóssenheit *f* - замкнёнасць, нешматслóўнасць
verschlúcken 1. *vt* 1) праглынáць, глытáць 2) перамагчы́ (*гнеў, прыкрасць, злосць*) **2. ~, sich** заглынýцца, падавíцца (*an D – чым-н.*)
Verschlúss *m* -es, -schlüsse 1) зáсаўка, замóк, кля́мар 2) затвóр 3) *мед*. непрахóднасць
verschlüsseln *vt* шыфравáць, кадзíраваць
Verschlüsselung *f* -, -en шыфрóўка, кадзíраванне
Verschlússlaut *m* -(e)s, -e *лінгв.* смычкóвы [выбухóвы] галóсны
Verschlússsache *f* -, -n сакрэ́тны дакумéнт
verschmáchten *vi* (s) (*vor D*) мýчыцца (*ад чаго-н.*); знемагáць, памірáць (*ад смагі, гарачыні*)
verschmähen *vt* грэ́баваць (*чым-н.*), цурáцца (*чаго-н.*); ***kéine Árbeit*** ~ не цурáцца ніякай рабóты
verschmélzen* 1. *vt* плáвіць, выплаўляць 2) *перан.* згуртóўваць **2.** *vi* (s) *і* **~, sich** 1) плáвіцца 2) злівáцца (*пра гукі, колеры*)
Verschmélzung *f* -, -en 1) плаўлéнне, вы́плаўка 2) *перан.* зліццё, (аб')яднáнне (*гукаў, колераў*)
verschmérzen *vt* перанóсіць, цярпéць (*страту*)
verschmíeren *vt* 1) запэ́цкаць 2) брýдна напісáць, вы́мазаць (*старонку*)
verschmítzt *a* хітры

Verschmítztheit *f* -, -en хíтрасць
verschmútzen *vt* запэ́цкаць
verschnáufen *vi i* **~, sich** перавéсці дых, ачýцца, адысці (*пасля бегу*)
verschnéiden* **I** *vt* 1) парэ́заць, абрэ́заць 2) дрэ́нна скрóіць 3) абрэ́зваць, падразáць (*дрэвы*) 4) кастры́раваць
verschnéiden* **II** *vt* разбаўля́ць, змéшваць (*віны*)
verschnéien **1.** *vt* занóсіць снéгам **2.** *vi* (s) пакры́цца снéгам
verschnéllern *vt* паскарáць
Verschnítt *m* -(e)s 1) адкíды, абрэ́зкі (*дошак і г.д.*) 2) сýмесь спіртны́х напóяў
verschnörkelt *a* вы́чварны (*почырк, подпіс*)
verschnupft: ***er ist*** ~ у ягó нáсмарк [кáтар]; *разм.* ён раззлавáны, ягó ўгнявíлі
verschnüren *vt* 1) перавя́зваць (*шнурком, вяроўкай*), прашнурóўваць 2) мéраць па шнуры́
verschóllen *a* 1) які́ прапáў без вéсткі 2) даўнó забы́ты, дáўні; ***in ~en Zéiten*** у дáўнія часы́
verschónen *vt* не чапáць, (па)шкадавáць (*каго-н.*); ***vor díesem Kúmmer ist er verschónt geblíeben*** ямý не прыйшлóся (па)спытáць гэ́тага гóра
verschönen **1.** *vt* рабíць прыгажэ́йшым **2.** **~, sich** ужывáць касмéтыку 2) станавíцца [рабíцца] больш прыгóжым
verschönern *vt* прыхарóшваць (*рэчаіснасць*)
Verschönerung *f* -, -en упрыгóжванне, прыхарóшванне
Verschónung *f* -, -en лíтасць
verschóssen I: ***in j-n ~ sein*** *разм.* быць закахáным у кагó-н.
verschóssen II *a* вы́цвілы (*пра тканіну*)
verschrámmen *vt* падрáпаць, падрáць (*скуру*)
verschränken *vt* 1) скрыжавáць, паклáсці [склáсці] крыж-нáкрыж 2) абмяжóўваць
verschráuben *vt* зашрубóўваць, звíнчваць, сашрубóўваць
verschréiben* **1.** *vt* 1) прапíсваць (*лекі*) 2) перадавáць у валóданне (*маёмасць*) 3) выпíсваць (*кнігу і г.д.*) **2.** **~, sich** 1) памылíцца пры пíсьмé, дапусцíць апíску 2) даць пíсьмóвае абавязáцельства; прадáцца (*каму-н.*)
verschréien* *vt* гáньбіць, гáніць, (з)няслáвіць; ***verschrí¦en sein*** карыстáцца дрэ́ннай слáвай
verschróben *a* дзíўны, дзівакавáты; ***ein ~er Kerl*** дзівáк
Verschróbenheit *f* - дрэ́нная рэпутáцыя [слáва]
verschrótten *vt* пусцíць на злом
verschrúmpeln *vi разм. гл.* verschrúmpfen
verschrúmpfen *vi* (s) змóршчвацца, высыхáць
verschüchtern *vt* запалóхваць
Verschüchterung *f* -, -en запалóхванне
verschúlden *vt* быць вінавáтым (*у чым-н.*), завінавáціцца (*у чым-н.*)
Verschúlden *n* -s вінá; ***óhne mein ~*** не па маёй віне́; ***durch sein éigenes ~*** па ягó ўлáснай віне́
verschúldet *a* завінавáчаны, пóўны дáўгоў, абцяжáраны пазы́камі
Verschúldung *f* - 1) вінá, памы́лка 2) запазы́чанасць
verschütten *vt* 1) засы́паць (*чым-н.*) 2) рассы́паць (*што-н.*) 3) разлівáць (*што-н.*) ◊ ***es bei [mit] j-m verschüttet háben*** пазбáвіцца чыёй-н. прыхíльнасці
verschütt géhen* *vi* (s) *разм.* 1) прападáць, знікáць; гíнуць 2) папáсціся, быць арыштавáным
verschwägern **1.** *vt* парадніць **2.** **~, sich** (*mit D*) парадніцца (*з кім-н.*)
verschwägert *a* які́ знахóдзіцца ў свая́цтве; ***ich bin mit ihm ~*** мы з ім сваякí
Verschwägerung *f* -, -en свая́цтва па мýжу [жóнцы]
verschwátzen **1.** *vt* разбалбатáць **2.** **~, sich** прагавары́цца
verschwében *vi* (s) рассéяцца (*пра хмары*)
verschwéigen* *vt* маўчáць, замóўчваць; ***ich hábe nichts zu ~*** мне нямá чагó таíць [утóйваць]
verschwénden *vt* растрáчваць, мáрна трá-

ціць, марнатрáвіць

Verschwénder *m* -s, - марнатрáўца, марнатрáвец

verschwénderisch *a* марнатрáўны; ***ein ~es Mahl*** раскóшны баль

Verschwéndung *f* -, -en марнатрáўства

Verschwéndungssucht *f* - марнатрáўства, матаўствó

verschwíegen *a* маўклíвы, негаваркí, бязмóўны

Verschwíegenheit *f* - маўклíвасць, замкнёнасць, бязмóўнасць

verschwímmen* *vi* (s) *vimp* расплывáцца, плы́сці (*у вачах*); ***es verschwámm mir vor den Áugen*** у мянé ўсё паплылó пéрад вачы́ма

verschwínden* *vi* (s) прапáсці, знíкнуць; ***etw. ~ lássen**** укрáсці, сцягнýць што-н.; ***j-n ~ lássen**** даць схавáцца камý-н.

verschwítzen **1.** *vt* 1) прамачы́ць пóтам 2) *разм.* забывáць **2.** *vi* вы́пацець

verschwítzt *a* спацéлы

verschwómmen *a* расплы́вісты, невырáзны, цьмя́ны (*пра абрысы, успаміны*)

Verschwómmenheit *f* -, -en расплы́вістасць, няя́снасць, неакрэ́сленасць, невырáзнасць

verschwören* **sich** 1) заракáцца (*што-н., рабіць*) 2) (*mit D, gegen A*) рабíць змóву (*з кім-н., супроць каго-н.*)

Verschworene *sub m, f* -n, -n змóўшчык, -чыца

Verschwörer *m* -s, -, **~in** *f* -, -nen *гл.* Verschwórene

Verschwörung *f* -, -en змóва

verséhen* **1.** *vt* 1) (*mit D*) забяспéчваць (*чым-н.*); ***mit der Únterschrift ~*** падпісáць (*дакумент*) 2) выкóнваць, нéсці (*абавязкі*); ***j-s Stélle [Amt] ~*** замяня́ць кагó-н. па слýжбе, выкóнваць чыé-н. абавя́зкі **2. ~, sich** 1) (*mit D*) запасáцца (*прадуктамі, харчамі*), забяспéчваць сябé (*чым-н.*) 2) (*bei D*) памылíцца, недаглядзéць, дапусцíць памы́лку (*з-за няўважлівасці*) 3) (*G*) прадчувáць, прадбáчыць (*што-н.*); ***sich kéines Árg(e)s ~*** не падазравáць нічóга благóга; нічóга не падазравáць 4): ***éhe er sich's versáh…*** не паспéў ён азірнýцца [апáмятацца], як…

Verséhen *n* -s, - памы́лка, недагля́д; ***aus ~*** памылкóва, у вы́ніку недагля́ду [непаразумéння]; ***ein ~ erkénnen**** усвядóміць [зразумéць] памы́лку

verséhentlich **1.** *a* памылкóвы **2.** *adv* памылкóва, па недагля́ду

veréhren *vt уст.* парáніць, пашкóдзіць

Veréhrte *sub m, f* -n, -n парáнены, -ная, інвалíд, калéка

versélb(st)ständigen, sich стаць самастóйным

versénden* *vt* адпраўля́ць, пасылáць, рассылáць

Versénder *m* -s, - адпрáўшчык

Verséndung *f* -, -en адпрáўка, адпраўлéнне, рассы́лка

versénġen *vt* абпалíць, падпалíць; ***die Sónnenhitze verséngte den Rásen*** гарáчае сóнца вы́паліла травý

versénkbar *a* які́ апускáецца (*у ваду*)

versénken **1.** *vt* 1) апускáць (*напр., у ваду*) 2) затапля́ць (*судна*) **2. ~, sich** паглыбля́цца (*тс.перан.*); ***sich in ein Buch ~*** паглы́біцца ў кнíгу

Versénkung *f* -, -en 1) апускáнне 2) затаплéнне (*судна*) 3) *тэатр.* люк ◊ ***in der ~ verschwínden**** знíкнуць (*з вачэй*); сысцí са сцэ́ны; ***aus der ~ áuftauchen*** раптóўна з'явíцца, уваскрэ́снуць

verséssen *a* апантáны; ***auf etw.*** (*A*) ***~ sein*** быць апантáным у чым-н.

Verséssenheit *f* - апантáнасць, мóцнае захаплéнне

versétzen **1.** *vt* 1) перастаўля́ць, перамяшчáць 2) перасáджваць (*дрэвы*) 3) перавóдзіць (*вучняў у іншы клас*) 4) перамяшчáць (*па службе*) 5) заклáдваць (*у ламбардзе*) 6) нанóсіць (*удар*) 7) прывóдзіць (*у захапленне*) **2. ~, sich**: ***sich in j-s Láge ~*** увахóдзіць у чыё-н. station

Versétzung *f* -, -en рамяшчэ́нне, перанóс, перастанóўка 2) перавóд (*на новую працу*); ***~ in den Rúhestand*** звальнéнне

ў адстáўку 3) ссóўванне, зрух

Versétzungszeichen *n* -s, - *муз.* знак павышэ́ння [паніжэ́ння] тóну

Versétzungszeugnis *n* -ses, -se пасвéдчанне аб перахóдзе ў íншы клас

verséuchen *vt* заражáць, насылáць пóшасць, атрýчваць (*тс. перан.*)

Verséuchung *f* -, -en заражэ́нне, атрýчванне (*тс.перан.*); ***radioaktíve ~*** заражэ́нне (баявы́мі) радыёакты́ўнымі рэ́чывамі

Vérsfuß [fɛrs-] *m* -es, -füße *літ.* (вершавáная) стапá

versíchern 1. *vt* 1) (*G*) запэ́ўніваць, упэ́ўніваць (*у чым-н.*) 2) (*gegen A*) страхавáць (*ад чаго-н.*) **2. ~, sich** 1) застрахавáцца 2) забяспéчыць сабé падтры́мку

Versícherung *f* -, -en 1) запэ́ўненне (*G – у чым-н.*); ***éine ~ ábgeben**** запэ́ўніваць 2) страхавáнне 3) страхóўка (*дагавор страхавання*) (*gegen A – ад чаго-н.*); ***éine ~ ábschlíeßen**** застрахавáцца

versíckern *vi* (s) прасóчвацца, выцякáць, вычэ́рпвацца; высыхáць

versíegeln *vt* запячáтваць, апячáтваць; ***j-m den Mund [die Líppen] ~*** застáвіць маўчáць кагó-н.

Versíegelung *f* -, -en запячáтванне; апячáтванне

versíegen *vi* (s) канчáцца, знíкнуць (*тс. перан.*)

versíert [v-] *a* дасвéдчаны, кваліфікавáны

versílbern *vt* 1) пасерабры́ць 2) *жарт.* прадавáць; ***j-m die Hände ~*** даць хáбар камý-н.

versímpeln *vi* (s) *разм.* 1) падурнéць 2) апрасцíцца, стаць прымíты́ўным

Versímpelung *f* - 1) адурэ́нне 2) апрашчэ́нне, прымітывíзм

versínken* *vi* (s) 1) патанáць, апускáцца 2) *перан.* загрáзнуць 3) аддавáцца (*напр., рабоце*)

versínnbilden, versínnbildlichen *vt* сімвалізавáць

Versínnbildlichung *f* -, -en сімвалізáцыя

Versión [vɛr-] *f* -, -en 1) вéрсія, варыя́нт 3) фóрма выкладáння, рэдáкцыя 3) перакла́д

versíppt *a* рóдны, сваяцкі

versklávеn [-vən] *vt* занявóльваць

Versklávung [-fuŋ *і* -vuŋ] *f* - занявóленне, прыгнёт

Vérslehre [fɛrs-] *f* -, -n тэóрыя вершаскладáння

Vérsmaß *n* -es, -e *літ.* вершавáны памéр

versóffen *a* які спíўся, прапíты

versóhlen *vt* 1) падшывáць абýтак, рабíць падэ́швы 2) *разм.* адлупцавáць; ***j-m etw. ~*** *разм.* нахлусíць камý-н. што-н.

versöhnen 1. *vt* (*mit D*) прымíры́ць, замíры́ць **2. ~, sich** (*mit D*) замíры́цца, памíры́цца (*з кім-н., чым-н.*)

versöhnend *a* прымíры́цельны

Versöhnler *m* -s, - прымірэ́нец, згóднік

versöhnlerisch *a* прымірэ́нчы, згóдніцкі

Versöhnlertum *n* -(e)s прымірэ́нства, згóдніцтва

versöhnlich *a* міралю́бны, прымірэ́нчы

Versöhnlichkeit *f* - міралю́бства

Versöhnung *f* -, -en прымірэ́нне, замірэ́нне

versónnen *a* летуцéнны, забы́ўлівы

versórgen 1. *vt* (*mit D*) 1) забяспéчваць (*чым-н.*), абслугóўваць 2) выкóнваць **2. ~, sich** рабíць запáсы, забяспéчваць сябé (*mit D – чым-н.*)

versórgt *a* 1) забяспéчаны 2) заклапóчаны, прыгнéчаны клóпатам

Versórgung *f* -, -en 1) забеспячэ́нне 2) абслугóўванне; ***éine ~ fínden**** знайсцí мéсца [заня́так]

verspäten 1. *vt* затры́млíваць, зацягваць **2. ~, sich** спазня́цца, пазнíцца

Verspätung *f* -, -en спазнéнне, запазнéнне

verspéisen *vt высок.* з’ядáць, спажывáць

verspérren *vt* 1) перагарóджваць, загарóджваць 2) зачыня́ць, замыкáць 3) *палігр.* набірáць у разрáдку

Verspérrung *f* -, -en 1) загарóда 2) замыкáнне

verspíelen *vt* 1) прайгравáць, прагýльваць 2) згубíць (*сваё шчасце*) ◊ ***Kopf und Krágen ~*** злажы́ць галавý

verspótten *vt* насміхáцца, здзéквацца (*з

каго-н., чаго-н.), высме́йваць (*каго-н., што-н.*)

Verspóttung *f* -, -en здзе́кі, высме́йванне, насме́шка

verspréchen* **1.** *vt* 1) абяца́ць 2) абяца́ць, прадка́зваць (*пра барометр і г.д.*); ***er versprách sich viel davón*** ён мно́га чака́ў ад гэ́тага **2. ~, sich** 1) агавары́цца 2) (*mit D*) заручы́цца

Verspréchen *n* -s, *рэдка pl* абяца́нне; ***ein ~ gében**** дава́ць абяца́нне; ***ein ~ hálten* [éinlösen]*** стрыма́ць абяца́нне

Verspréchung *f* -, -en абяца́нне, абяца́нка; ***j-m ~en máchen*** дава́ць каму́-н. абяца́нні; ***~en hálten**** стрыма́ць абяца́нні

versprengen *vt* рассе́йваць, разганя́ць

Versprengte *sub m* -n, -n салда́т, які́ адста́ў [адбі́ўся] ад сваёй ча́сці

Versprengung *f* -, -en рассе́йванне, разго́н

verspritzen *vt* распы́рскваць; праліва́ць (*кроў*)

versprochen *a* абяца́ны

versproch(e)nermaßen *adv* зго́дна з абяца́ннем

versprühen *vt* рассыпа́ць, распы́рскваць, распыля́ць

verspüren *vt* адчува́ць

verstáatlichen *vt* нацыяналізаваць

Verstáatlichung *f* -, -en нацыяналіза́цыя

verstädtern *vi* (s) рабі́цца гарадскі́м [гараджа́нінам]

Verstand *m* -(e)s ро́зум, развaжа́нне, інтэле́кт; ***mit ~*** з ро́зумам, талко́ва; ***den [all séinen] ~ zusámmennehmen**** засяро́дзіцца; ***ich hábe ihm mehr ~ zúgetraut*** я лічы́ў яго́ больш разу́мным; ***da steht éinem der ~ still!*** я нічо́га не разуме́ю!; ***an ~ zúnehmen**** паразумне́ць, набра́цца ро́зуму; ***vom ~ kómmen**** звар'яце́ць; ***zu ~(e) kómmen**** абразу́міцца, прыйсці́ да ро́зуму; ***j-n um den ~ bríngen**** звесці каго́-н. з ро́зуму; ***bei vóllem ~ und úngetrübtem Gedächtnis*** пры сваі́м ро́зуме і цвёрдай па́мяці

Verstándesmensch *m* -en, -en развáжлівы чалаве́к

verstándesmäßig *a* інтэлектуа́льны, развáжны, разу́мны, цвяро́зы ро́зумам

Verstándesschärfe *f* - праніклівасць (*розуму*)

verständig *a* разу́мны, развáжны

verständigen **1.** *vt* паведамля́ць (*über A, von D – аб чым-н*) **2. ~, sich 1**) дамаўля́цца 2) вытлума́чвацца

Verständigung *f* -, -en 1) паведамле́нне, абве́стка; апавяшчэ́нне 2) пагадне́нне, дамо́ўленасць, узаемаразуме́нне; ***éine Fráge auf dem Wége der ~ lösen*** вы́рашыць пыта́нне шля́хам перамо́ў

verständlich *a* зразуме́лы, я́сны, выра́зны; апраўда́ны (*пра патрабаванні*); разбо́рлівы (*пра почырк*)

verständlicherweise *adv* натура́льна, (само́ сабо́й) зразуме́ла

Verständlichkeit *f* - 1) зразуме́ласць, я́снасць, выра́знасць 2) спачува́нне, разуме́нне

Verständnis *n* -ses, -se 1) (*für A*) разуме́нне (*чаго-н.*); ***j-m das ~ für etw.*** (***A***) ***béibringen**** дабі́цца ад каго́-н. разуме́ння чаго́-н.; ***mir geht das ~ für etw.*** (***A***) ***auf*** я пачына́ю разуме́ць што-н. 2) разуме́нне, спачува́нне; ***vólles ~ für etw.*** (***A***) ***háben*** быць ца́лкам і по́ўнасцю зго́дным з чым-н.; ***viel ~ für etw.*** (***A***) ***áufbringen**** адно́сіцца з вялі́кім спачува́ннем да чаго́-н.; ***ein beréitwilliges ~ zéigen*** адне́сціся да чаго́-н. добразычлі́ва 3) пагадне́нне, дамо́ўленасць; узаемаразуме́нне

verständnisinnig *a* 1) ця́млівы, ке́млівы 2) спачува́льны

verständnislos *a* няке́млівы, бесталко́вы, няця́млівы

verständnisvoll *a* 1) ця́млівы, ке́млівы 2) спага́длівы, спачува́льны, чу́лы

verstärken *vt* 1) узмацня́ць, умацо́ўваць, мацава́ць 2) павялі́чваць (*капіталаўкладанні*)

Verstärker *m* -s, - *тэх.*, *фота, радыё, хім.* узмацня́льнік

verstärkt *a* узмóцнены (*тс.вайск.*)

Verstärkung *f* -, -en узмацнéнне, умацавáнне, падмацавáнне, падтры́мка

verstáuben *vi* (s) запылíцца, пакрывáцца пы́лам

verstäuben *vt* распылЯць, распы́рскваць

verstáuchen *vt мед.* вы́віхнуць, вы́круціць, пацягнýць

Verstáuchung *f* -, -en *мед.* вы́віх, звіх, расцяжэ́нне

verstáuen *vt* грузíць, уклáдваць (*груз, багаж*); пасадзíць (*пасажыраў*)

Verstéck *n* -(e)s, -e прыстáнішча, прытýлак, схóвішча, схоў 2) засáда; **~ *spíelen*** гулЯць у хóванкі; ***im ~ líegen**** сядзéць [быць] у засáдзе

verstécken *vt* **1.** *vt* хавáць **2. ~, sich** хавáцца ◊ ***du musst dich vor ihm ~*** *разм.* ≅ ты ягóнага паднóска не вáрты; ***sich hínter Wórte ~*** прыкрывáцца слóвамі

Verstéckenspielen *n* -s, **Verstéckspiel** *n* -(e)s гульнЯ ў хóванкі

verstéckt *a* 1) нешматслóўны, замкнёны 2) няшчы́ры

verstéhen* **1.** *vt* 1) разумéць, цЯміць, кéміць; ***j-m etw. zu ~ gében**** даць зразумéць камý-н. што-н. 2) умéць (*што-н. рабіць*), разбірáцца (*у чым-н.*); ***von éiner Sáche nichts ~*** не цЯміць нічóга ў спрáве; ***er verstéht es, gut zu málen*** ён умéе дóбра малявáць; ***verstéht er viel von Musík?*** ён дýжа разбірáецца ў мýзыцы? **2. ~, sich** 1) разумéць адзін аднагó, знахóдзіць агýльную мóву, паразумéцца 2): ***es verstéht sich von selbst*** самó сабóй зразумéла

verstéifen **1.** *vi* (s) здранцвéць, анямéць **2. ~, sich 1)** (*auf A*) упáрціцца (*у чым-н.*); упірáцца 2) мацнéць; стабілізóўвацца (*пра эканоміку*) **3.** *vt буд.* умацóўваць, падпірáць

Verstéifung *f* -, -en 1) нерухóмасць, здранцвéнне 2) *буд.* умацавáнне, падпóра

verstéigen*, sich 1) ганары́цца 2) заблудзíцца (*у гарах*)

verstéigern *vt* прадáваць з аўкцыёна, прадавáць з малаткá

Verstéigerung *f* -, -en аўкцыён, таргí; ***éine ~ áusschreiben**** [ánsetzen] назнáчыць аўкцыён; ***zur ~ kómmen**** пайсцí з малаткá

verstéinern **1.** *vi* (s) акамянéць, скамянéць **2.** *vt* ператвары́ць у кáмень

verstéinert *a* акамянéлы, скамянéлы

Verstéinerung *f* -, -en 1) акамянéласць 2) акамянéнне

verstéllbar *a* перасóўны; перастаўны́, рэгулЮемы

verstéllen **1.** *vt* 1) перасóўваць, перастаўлЯць 2) загарóджваць, застаўлЯць 3) змянЯць (*голас, почырк*) **2. ~, sich** прыкíдвацца, удавáць з сябé

Verstéllung *f* -, -en 1) перастанóўка 2) двурýшнасць, сімулЯцыя, крывадýшнасць 3) змянéнне (*голасу, почырку*)

verstérben* *vi* (s) памéрці, сканáць

verstéuern *vt* 1) заплацíць мы́та [пóшліну, падáтак] (*за што-н.*) 2) наклáсці пóшліну [мы́та, падáтак]

Verstéu(e)rung *f* -, -en 1) плáта за мы́та [падáткаў] 2) абкладáнне мы́там [падáткамі]

verstíeben* *vi* (s) рассы́пацца (*у пыл*)

verstíegen *a* экзальтавáны, вы́чварны

verstímmen *vt* 1) расстрóйваць (*музычны інструмент*) 2) засмучáць

verstímmt *a* расстрóены, разлáджаны; **~ *sein*** быць не ў гумóры

Verstímmung *f* -, -en 1) дрэ́нны настрóй, засмучэ́нне 2) расстрóйства, разлáд

verstócken *vi* (s) закаснéць; разлютавáцца

verstóckt *a* 1) закаснéлы, закаранéлы 2) разлютавáны 3) запляснéлы, прэ́лы, пакры́ты плЯмамі [іржóй]

verstóhlen *a*: ***~er Blick*** упóтай кíнуты пóзірк **2.** *adv* крадкóм, упóтай

verstópfen *vt* 1) затыкáць, заканапáчваць 2) засóрваць (*страўнік*)

Verstópfung *f* -, -en 1) затыкáнне 2) закупóрка 3) *мед.* зацвярдзéнне, запóр

verstórben *a* памéрлы, памёршы

Verstórbene *sub m, f* -n, -n нябóжчык,

-чыца

verstört *a* разгу́блены, збянтэ́жаны, напало́ханы

Verstörtheit *f* - разгу́бленасць, спо́лах, збянтэ́жанасць

Verstóß *m* -es, -stöße парушэ́нне (*gegen A – чаго-н.*); про́мах, дрэ́нны ўчы́нак; ***in ~ geráten**** згубі́цца, прапа́сці

verstóßen* 1. *vi* (*gegen A*) (па)грашы́ць (*супраць чаго-н.*), паруша́ць (*што-н.*) **2.** *vt* выганя́ць, адхіля́ць, вырака́цца (*каго-н.*)

verstréichen* I *vt* зама́зваць (*шчыліны*)

verstréichen* II *vi* (s) прахо́дзіць, міна́ць (*пра час*)

verstréuen *vt* рассы́паць, раскі́даць, рассе́йваць

verstrícken 1. *vt* (*in A*) заблы́тваць, уця́гваць (*каго-н. у непрыемную справу*) **2. ~, sich** (*in A*) заблы́тацца (*у супярэчнасцях і г.д.*); ублы́тацца ў што-н.

Verstríckung *f* -, -en 1) збег абста́він 2) *перан.* канфлі́кт, калі́зія

verstümmeln *vt* 1) зняве́чыць, скале́чыць 2) сказі́ць, сапсава́ць

Verstümmelung *f* -, -en 1) кале́цтва, пашко́джанне 2) скажэ́нне, псава́нне, нявечанне

verstúmmen *vi* (s) 1) аняме́ць, зняме́ць 2) змо́ўкнуць (*пра музыку, галасы*)

Versúch *m* -(e)s, -e 1) спро́ба; ***éinen ~ máchen*** зрабі́ць спро́бу 2) про́ба, до́след, во́пыт; ***éinen ~ ánstellen [máchen, áusführen]*** паста́віць до́след 3) *юрыд.* зама́х (*на злачынства*)

versúchen *vt* 1) каштава́ць (*страву*) 2) спрабава́ць, прабава́ць, про́баваць; ***er versúchte sein Béstes*** ён паспрабава́ў зрабі́ць усё, што ад яго́ зале́жыць; ***sein Glück ~*** паспрабава́ць шча́сця 3) спакуша́ць (*каго-н.*); ***sein Schícksal ~*** спакуша́ць лёс

Versúcher *m* -s, - спаку́снік

Versúchsanlage *f* -, -n эксперымента́льная ўстано́ўка, эксперымента́льнае абсталява́нне

Versúchsflieger *m* -s, - лётчык-выпрабава́льнік

Versúchsreihe *f* -, -n шэ́раг [се́рыя] до́следаў

Versúchsstation *f* -, -en *с.-г.* до́следная ста́нцыя

versúchsweise *adv* як до́след, у я́касці до́следу; ***j-n ~ ánstellen*** прыня́ць каго́-н. з выпрабава́льным тэ́рмінам

Versúchswerte *pl* да́ныя [пака́зчыкі] до́следу [эксперыме́нта]

Varsúchszwecke *pl*: ***zu ~n*** дзе́ля [з мэ́тай] эксперыме́нта

Versúchung *f* -, -en спаку́са; ***éiner ~ náchgehen**** спакусі́цца; ***éiner ~ unterlíegen**** [erlíegen*] не ўстая́ць пе́рад спаку́сай

versúdeln *vt* запэ́цкаць, забру́дзіць

versúmpfen *vi* (s) 1) забало́чвацца 2) загра́знуць (*in D – у чым-н.*); *перан.* апусці́цца

versúmpft *a* 1) забало́чаны 2) *перан.* закасне́лы, які́ апусці́ўся

versündigen, sich (*an D*) правіні́цца, саграшы́ць (*супраць каго-н., чаго-н.*)

Versündigung *f* -, -en грэх, праві́ннасць

versúnken: ***in etw. ~ sein*** быць мо́цна апанта́ным (*напр., думкамі*)

versüßen *vt* падсаладзі́ць ◊ ***j-m éine bíttere Pílle ~*** падсаладзі́ць каму́-н. пілю́лю

vertágen *vt* адтэрміно́ўваць, адкла́дваць, перано́сіць

Vertágung *f* -, -en адтэрміно́ўка, перано́с (*на другі тэрмін*)

vertändeln *vt* тра́ціць дарма́, ма́рна тра́ціць (*час*)

vertáuschen *vt* 1) выпадко́ва абмяня́ць; ***die Róllen ~*** *перан.* памяня́цца ро́лямі 2) (*mit D*) змяні́ць (*што-н. на што-н.*); памяня́ць ме́сца жыха́рства

vertáusend|fachen, ~fältigen *vt* павялі́чваць у ты́сячу разо́ў

vertéidigen 1. *vt* (*gegen A*) абараня́ць, бараніць (*каго-н., што-н. ад каго-н., чаго-н*); ***j-n vor Gerícht ~*** абараня́ць каго́-н. у судзе́ **2. ~, sich** барані́цца, трыма́ць абаро́ну

Vertéidiger *m* -s, - абаро́нца; засту́пнік

Vertéidigung *f* -, -en абаро́на; ***tíef-gestaffelte ~*** глыбо́ка эшаланíраваная абаро́на; ***in der ~ líegen**** займа́ць [трыма́ць] абаро́ну

Vertéidigungsanlage *f* -, -n абаро́ннае збудава́нне

Vertéidigungslini¦e *f* -, -n лíнія абаро́ны

Vertéidigungsstellung *f* -, -en абаро́нчая пазíцыя [паласа́], абаро́нчы рубе́ж

vertéilen 1. *vt* размяркоўваць, раздава́ць **2. ~, sich** размяркоўвацца, драбнíцца

Vertéiler *m* -s, - 1) разда́тчык, размеркава́льнік 2) *тэх.* размеркава́льная прыла́да

Vertéilung *f* -, -en 1) размеркава́нне, разда́ча, вы́дача 2) размяшчэ́нне

vertéuern *vt* падаражы́ць, падня́ць цану́ (*на тавар*)

Vertéu(e)rung *f* -, -en падаража́нне

vertéufelt 1. *a* ве́льмі пры́кры (*справа і г.д.*) **2.** *adv разм.* на́дта, па д'я́бальску (*цяжка і г.д.*)

vertíefen 1. *vt* паглыбля́ць (*тс.перан.*) **2. ~, sich** паглыбля́цца (*у лес*) 2) паглыбля́цца (*у кнігу, успаміны*); ***in Ge-dánken vertíeft*** заду́маўшыся 3) паглыбля́цца, узмацня́цца, абвастра́цца (*пра крызіс*)

Vertíefung *f* -, -en 1) паглыбле́нне, я́мка, катлавíна 2) паглыбле́нне, узмацне́нне, абвастрэ́нне (*крызісу*)

vertíeren *vi* (s) азвярэ́ць, згубíць чалаве́чае аблíчча

vertíert *a* азвярэ́лы

vertikál [vɛr-] *a* вертыка́льны

Vertikále [vɛr-] *sub f* -, -n перпендыкуля́р, вертыка́ль, старча́к

Vertiko ['vɛr-] *n, m* -s, -s дэкараты́ўная ша́фа

vertílgen *vt* знішча́ць, вынішча́ць

Vertílgung *f* - 1) знішчэ́нне, вынішчэ́нне 2) паглына́нне (*стравы*)

vertíppen, sich памылíцца пры перадрукоўцы, пры набо́ры на клавіяту́ры камп'ю́тэра

vertónen *vt* пакла́сці на му́зыку, агу́чыць

Vertónung *f* - перакладáнне на му́зыку; агу́чванне

vertráckt *a разм.* 1) заблы́таны, хíтры 2) пры́кры, непрые́мны

Vertrág *m* -(e)s, -träge дамо́ва, дагаво́р, кантра́кт; ***kraft des ~es*** у сíлу дагаво́ру [дамо́вы]; ***laut ~*** зго́дна з дагаво́рам [дамо́вай]; ***ein leonínischer ~*** каба́льны дагаво́р; ***den ~ ánnehmen**** пагадзíцца на заключэ́нне дагаво́ру [дамо́вы, кантра́кта]; ***éinen ~ schlíeßen**** заключы́ць дагаво́р; ***éinen ~ bréchen**** пару́шыць дагаво́р; ***éinen ~ éinhalten**** выко́нваць дагаво́р [дамо́ву], прытры́млівацца дагаво́ру [дамо́вы]; ***éinen ~ ernéuern*** узнавíць дагаво́р [дамо́ву]; ***éinen ~ hin-terlégen*** *юрыд.* дэпанíраваць дагаво́р; ***éinen ~ unterschréiben* [unterzéichnen]*** падпíсаць дагаво́р [дамо́ву]

vertrágen* I 1. *vt* выно́сіць, трыва́ць, цярпе́ць (*боль і г.д.*); ***er verträgt kéinen Spass*** ён не разуме́е жа́ртаў; ***éinen Puff ~*** *разм.* быць выно́слівым **2. ~, sich** (*mit D*) ла́дзіць, жыць у зго́дзе; ***sich mit j-m wíeder ~*** памíры́цца з кім-н.; ***das verträgt sich nicht mit séi-nen Ánsichten*** гэ́та не вя́жацца з яго́ по́глядамі

vertrágen* II *vt* зно́шваць (*адзенне і г.д.*)

vertráglich 1. *a* дагаво́рны, дамо́ўны, кантра́ктны **2.** *adv* зго́дна з дагаво́рам

verträglich *a* 1) ужы́ўчывы, міралю́бны 2): ***díese Spéise ist schwer ~*** гэ́тая стра́ва ця́жкая

Verträglichkeit *f* - 1) згаво́рлівасць, ужы́ўчывасць 2) сумяшча́льнасць

Vertrágsbetrieb *m* -(e)s, -e майстэ́рня па гаранты́йнаму рамо́нту

Vertrágsbruch *m* -(e)s, -brüche парушэ́нне дагаво́ру

verstrágs|gemäß, ~mäßig 1. *a* дагаво́рны, адпаве́дны дагаво́ру **2.** *adv* паво́дле дагаво́ру

Vertrágsgericht *n* -(e)s, -e арбітра́ж

Vertrágsmächte *pl* дзяржа́вы, якíя дагаво́рваюцца; дзяржа́вы, звя́заныя дагаво́рам

Vertrágspartei *f* -, -en *юрыд.* дагаво́рны

бок

Vertrágspartner *m* -s, - *юрыд.* дагавóрны бок

vertrágsrechtlich *a* дагавóрна-прававы́

Vertrágsverletzung *f* -, -en парушэ́нне дагавóру

Vertrágsverpflichtung *f* -, -en абавязáцельства, якóе выцякáе з дагавóру

vertrágswidrig *a* які́ супярэ́чыць дагавóру

vertráuen *vi* (*D*) давярáць, вéрыць (*каму-н., чаму-н.*)

Vertráuen *n* -s давéр (*auf, in A, zu D – да каго-н., да чаго-н.*); ***im ~*** па сакрэ́це, канфідэнцы́йна; ***im ~ geságt*** памíж нáмі кáжучы; ***j-m, éiner Sáche*** (***D***) ***~ schénken; zu etw.*** (***D***) ***~ háben [hégen]*** адчувáць [мець] давéр да кагó-н., чагó-н.; ***zu j-m ~ fássen*** прасякнуцца давéрам да кагó-н.; ***er erwéckt ~*** ён выклікáе давéр да сябé; ***sein ~ in j-n, in etw.*** (***A***) ***sétzen*** ускладáць надзéю на кагó-н., штó-н.; ***sich in j-s ~ schléichen* [stéhlen*]*** укрáсціся [уцéрціся] у давéр да кагó-н.

Vertráuen erwéckend *a* які́ выклікáе (да сябé) давéр

Vertráuensabstimmung *f* -, -en галасавáнне па пытáнні аб давéры

Vertráuensbeweis *m* -es, -e дóказ [пасвéдчанне] давéру

Vertráuensbruch *m* -(e)s, -brüche парушэ́нне давéру

Vertráuensfrage *f* -, -n пытáнне аб давéры

Vertrauens|mann *m* -(e)s, -leute *i* -männer, **~person** *f* -, -en давéраная асóба

Vertráuensposten *m* -s, - адкáзная пасáда, адкáзны пост

vertráuensselig *a* давéрлівы, легкавéрны

Vertráuensseligkeit *f* давéрлівасць, легкавéрнасць

Vertráuensstellung *f* -, -en адкáзная пасáда

vertráuensvoll *a* давéрлівы, пóўны давéру

Vertráuensvotum [-vo:-] *n* -s, -ten *i* -ta вóтум давéру; ***j-m das ~ ertéilen*** вы́казаць камý-н. вóтум давéру

vertráuenswürdig *a* вáрты давéру

vertráuern *vt*: ***sein Lében ~*** пражы́ць у смýтку

vertráulich 1. *a* давéрлівы 2) канфідэнцы́йны; ***éine ~e Sítzung*** закры́тае пасяджэ́нне **2.** *adv* сакрэ́тна, па сакрэ́ту, канфідэнцы́йна

Vertráulichkeit *f* -, -en 1) давéрлівасць, інты́мнасць; натурáльнасць, прастатá 2) канфідэнцыя́льнасць 3) фамілья́рнасць; ***sich*** (***D***) ***~en heráusnehmen**** дазвóліць сабé вóльнасць

verträumen *vt* прамáрыць (*дзень*); аддавáцца мáрам [летуцéнням]; ***sein Glück ~*** праспáць сваё шчáсце

verträumt *a* летуцéнны, мрóйны, ідылісты́чны (*куток*)

vertráut *a* 1) блíзкі, інты́мны; дóбра знаёмы 2) (*mit D*) дóбра знаёмы (*з чым-н.*), дасвéдчаны (*у чым-н.*); ***sich mit etw.*** (***D***) ***~ máchen*** пазнаёміцца, асвóіцца (*з чым-н.*), прывы́кнуць, прызвычáіцца (*да чаго-н.*)

Vertráute *sub m, f* -n, -n давéраны, -ная, блíзкі ся́бар, блíзкая сябрóўка

Vertráutheit *f* -, -en 1) інты́мнасць, блíзкасць 2) грунтóўнае вéданне (*чаго-н.*)

vertréiben* I *vt* праганя́ць; ***j-m das Láchen ~*** адбíць у кагó-н. ахвóту смяя́цца; ***die Zeit ~*** правóдзіць час

vertréiben* II *vt* збывáць, прадавáць

Vertréibung I *f* -, -en выгнáнне, насíльнае высялéнне

Vertréibung II *f* -, -en прóдаж, збыт

vertrétbar *a* дапушчáльны, які́ мóжа быць апраўдáны

vertréten* *vt* 1) замяня́ць, замяшчáць; ***j-n im Amt ~*** замяня́ць кагó-н. па слýжбе 2) прадстаўля́ць, рэпрэзентавáць 3) абараня́ць (*інтарэсы*); ***éinen Stándpunkt ~*** займáць якýю-н. пазíцыю 4) перагарóджваць; ***j-m den Weg ~*** перагарадзíць камý-н. шлях [дарóгу] 5): ***sich*** (***D***) ***den Fuß ~*** вы́віхнуць сабé нагý; ***sich*** (***D***) ***die Béine ~*** *разм.* размя́ць нóгі, прайсцíся ◊ ***j-m die Brücke ~*** садзéйнічаць камý-н.

Vertréter *m* -s, - 1) прадстаўнíк, рэпрэзентáнт 2) намéснік 3) агéнт (*напр., у*

фірме)

Vertrétung *f* -, -en 1) прадстаўні́цтва; ***die ~ léiten*** узначальваць прадстаўні́цтва 2) замяшчэ́нне (*каго-н. у пасадзе*), выкана́нне чыі́х-н. абавя́зкаў; ***in ~…*** выко́нваючы абавя́зкі (*таго-та*); ***in j-s ~*** у я́касці чыйго́-н. наме́сніка

vertrétungsweise *adv* у я́касці прадстаўніка́; у я́касці наме́сніка

Vertríeb *m* -(e)s, -e збыт, про́даж

Vertríebsrecht *n* -(e)s, -e пра́ва про́дажу [распаўсю́джвання]

vertrímmen *vt разм.* адлупцава́ць, збіць на го́ркі я́блык

vertrínken* *vt* (s) прапіва́ць

vertrócknen *vi* (s) 1)) засыха́ць; ***~ lássen**** засушы́ць, вы́сушыць 2) высыха́ць, схудне́ць (*пра чалавека*) 3) *перан.* зачарсцве́ць, ачарсцве́ць

vertrócknet *a* 1) засо́хлы, вы́сахлы, чэ́рствы (*пра хлеб*) 2) *перан.* чэ́рствы, зачарсцве́лы

Vertrócknung *f* -, -en 1) высыха́нне, засыха́нне 2) засу́шванне

vertrödeln *vt* марнава́ць, марнатра́віць (*час*)

vertrópfen *vi* (s) 1) выцяка́ць (*кропля за кропляй*) 2) мару́дна прахо́дзіць, канча́цца (*пра час*)

vertrösten 1. *vt* (*auf A*) абнадзе́йваць (*каго-н. чым-н.*) **2. ~, sich** супако́йвацца, прымíры́цца

Vertröstung *f* - абнадзе́йванне

vertrótteln *vi* (s) (па)дурне́ць, (а)тупе́ць

Vertúer *m* -s, - гуля́ка, марнатра́ўца

vertún* *vt* змарнава́ць (*грошы, час*)

vertúschen *vt* замя́ць, прыхава́ць (*справу*)

verübeln *vt* (*D*) кры́ўдзіцца (*на каго-н., за што-н.*)

verüben *vt* твары́ць, рабі́ць, вытвара́ць (*што-н. дрэннае*); ***víeles verübt háben*** мець мно́га на сумле́нні

verúlken *vt разм.* пажартава́ць (*з каго-н,, над кім-н.*)

verúnehren *vt* абганьбава́ць, зга́ньбіць; зняславіць

verúneinigen 1. *vt* раз'ядна́ць, пасвары́ць **2. ~, sich** пасвары́цца

Verúneinigung *f* -, -en рознагало́ссе, нелады́

verúnglimpfen *vt* зга́ньбіць, зняславіць, узве́сці паклёп (*на каго-н.*)

verúnglücken *vi* (s) 1) пацярпе́ць ава́рыю; ***tödlich ~*** загíнуць ад няшча́снага вы́падку 2) (*mit D*) пацярпе́ць няўда́чу (*з чым-н.*)

Verunglückung *f* -, -en ава́рыя, кале́цтва [гíбель] у вы́ніку ава́рыі [няшча́снага вы́падку]

verúnreinigen *vt* 1) забру́джваць 2) зневажа́ць

Verúnreinigung *f* -, -en 1) забру́дж(в)анне; пры́месь (*тс.хім.*) 2) зневажэ́нне, прафана́цыя

verúnsichern *vt* зрабі́ць няўпэ́ўненым, збянтэ́жыць

verúnstalten *vt* 1) (з)няве́чыць 2) сапсава́ць, збры́дзіць, зга́ніць

Verúnstaltung *f* -, -en 1) зняве́ч(в)анне 2) скажэ́нне, псава́нне, збры́джванне

verúntreuen *vt* 1) растра́чваць, раскра́сці 2) злоўжыва́ць даве́рам

verúnzieren *vt* няве́чыць, псава́ць (*выгляд*)

Verúnzierung *f* -, -en *гл.* Verúnstaltung 2)

verúrsachen *vt* прычыня́ць, выклíка́ць, мець за прычы́ну, мець (сваёй) прычы́най, ствара́ць наго́ду

Verúrsacher *m* -s, - зачы́ншчык, віно́ўнік

Verúrsachung *f* -, -en 1) прычы́на, наго́да 2) узбуджэ́нне (*гневу і г.д.*), прычыне́нне

verúrteilen *vt* (*zu D*) 1) прысу́джваць, асу́джваць, засу́джваць 2) га́ніць, асуджа́ць; ***zum Schéitern verúrteilt*** асу́джаны на прова́л [пагíбель]

Verúrteilte *sub m, f* -n, -n асу́джаны, -ная

Verúrteilung *f* -, -en 1) асуджэ́нне 2) *юрыд.* прыгаво́р, прысу́д; ***~ in Ábwesenheit [in contumáciam]*** заво́чны прысу́д

vervíelfachen *vt* памнажа́ць, павялі́чваць, пабо́льшваць

Vervíelfachung *f* - памнажэ́нне, павелічэ́нне, пабо́льшванне

vervíelfältigen *vt* павялíчваць, размнажáць (*рабіць копіі*)
Vervíelfältigung *f* -, -en размнажэ́нне, памнажэ́нне (*у розн.знач.*)
Vervíelfältigungsapparat *m* -(e)s, -e мнóжыльны апарáт, гектóграф, ратáтар і г.д.
vervóllkommnen 1. *vt* удасканáльваць **2. ~, sich** удасканáльвацца, павышáць сваю́ кваліфікáцыю
Vervóllkommnung *f* -, -en 1) удасканáленне 2) павышэ́нне кваліфікáцыі
vervóllständigen *vt* 1) дапаўня́ць, папаўня́ць 2) удасканáльваць
Vervóllständigung *f* -, -en 1) папаўнéнне, дапаўнéнне 2) удасканáленне
verwáchsen* **I** *vi* (s) 1) загóйвацца, зарастáць 2) зрастáцца 3) зажывáць (*пра рану*)
verwáchsen II *a* 1) зарóслы 2) гарбáты, скры́ўлены
Verwáchsung *f* -, -en 1) зрастáнне, зрóшчванне 2) зарастáнне 3) скрыўлéнне, скру́чванне
verwáhren 1. *vt* (с)хавáць, захóўваць **2. ~, sich** (*gegen A*) 1) засцерагáць сябé (*ад чаго-н.*) 2) пратэставáць (*супроць чаго-н.*)
verwáhrlosen 1. *vi* (s) прыйсцí ў занядбáны стан [у беспарáдак] 2) застáцца без дóгляду **2.** *vt* запусцíць, занядбáць
verwáhrlost *a* 1) занядбáны, запу́шчаны, бездагля́дны 2) беспрыту́льны, закíнуты
Verwáhrlosung *f* - 1) занядбáнасць, запу́шчанасць, закíнутасць 2) адсу́тнасць дóгляду
Verwáhrung I *f* -, -en захавáнне, захóўванне; ***in ~ néhmen**** браць на захавáнне
Verwáhrung II *f* -, -en пратэ́ст, пярэ́чанне; ***gégen etw.* (*A*) *~ éinlegen*** заявíць пратэ́ст су́праць чагó-н.
verwáisen *vi* (s) асірацéць
verwáist *a* асірацéлы (*тс.перан.*)
verwálten *vt* кіравáць, загáдваць (*чым-н.*)
Verwálter *m* -s, - кіраўнíк, загáдчык, адміністрáтар
Verwáltung *f* -, -en кіраўнíцтва, адміністрáцыя; ***j-n mit der ~ betráuen*** дару́чыць каму́-н. загáдванне; ***er ist in der ~ tätig*** ён працу́е ў кіраўнíцтве
Verwáltungsangestellte *sub m, f* -n, -n слу́жачы, -чая апарáта кіраўнíцтва, афіцы́йная асóба кіраўнíцтва [адміністрáцыі]
Verwaltungsbefugnis *f* -, -se адміністрацы́йныя паўнамóцтвы
Verwáltungsbehörde *f* -, -n адміністрацы́йная ўстанóва
Verwáltungsbezirk *m* -(e)s, -e адміністрацы́йная акру́га
verwáltungsmäßig *a* адміністрацы́йны, упраўлéнчы
Verwáltungsorgan *n* -(e)s, -e адміністрацы́йная ўстанóва, дзяржáўная ўстанóва
Verwáltungsrat *m* -(e)s, -räte 1) кіраўнíцтва, праўлéнне, упрáва 2) член кіраўнíцтва [праўлéння, упрáвы]
Verwáltungsstelle *f* -, -n упраўлéнне, упрáва
Verwáltungsvollmacht *f* -, -en *гл.* Verwáltungsbefugnis
verwámsen *vt груб*. збíць (*на горкі яблык*), адлупцавáць
verwándeln 1. *vt* (*in A*) ператварáць, пераўтварáць (*што-н. у што-н.*); ***sich wie verwándelt fühlen*** адчувáць сябé як змянíўшымся [ператвары́ўшымся] **2. ~, sich** ператварáцца, пераўтварáцца
Verwándlung *f* -, -en 1) пера(ў)тварэ́нне 2) *тэатр*. перамéна дэкарáцый
verwándt *a* 1) рóдны, свая́цкі, рóднасны 2) *перан*. падóбны
Verwándte *sub m, f* -n, -n рóдзіч, свая́к, свая́чка
Verwándtschaft *f* -, -en 1) свая́цтва, рóднасць, рóднаснасць 2) радня́; ***die ~ mütterlicherseits [väterlicherseits]*** радня́ з бóку мáці [бáцькі] 3) *хім*. рóднасць
verwándtschaftlich *a* рóдны, свая́цкі
Verwándtschaftsbezeichnung *f* -, -en нáзва [указáнне] свая́цтва
verwárnen *vt* (*vor D*) перасцерагáць, папярэ́джваць (*каго-н. ад чаго-н.*)
Verwárnung *f* -, -en перасцярóга, папя-

рэ́джанне, заўва́га
verwáschen* **I** *vt* замыва́ць
verwáschen II *a* 1) вы́цвілы, ліня́лы 2) расплы́вісты, няя́сны
verwässern *vt* 1) разбаўля́ць вадо́ю 2) размыва́ць (*тс.перан.*)
verwében* *vt* сплята́ць, пераплята́ць, уплята́ць
verwéchseln *vt* (пера)блы́таць, прыма́ць адно́ за друго́е
Verwéchs(e)lung *f* -, -en блытані́на, пераблы́тванне 2): ***enharmónische ~*** *муз.* энгарманíзм
verwégen *a* адва́жны, сме́лы, дзёрзкі, бра́вы
verwéhren *vt* (*D*) перашкаджа́ць (*чаму-н.*) 2) забараня́ць; адмаўля́ць, пярэ́чыць (*каму-н.*)
Verwéhrung *f* -, -en забаро́на
verwéhen 1. *vt* 1) замята́ць 2) развéяць **2.** *vi* (s) рассе́йвацца, разве́йвацца
verwéichlichen 1. *vt* распе́сціць **2. ~, sich** распе́сціцца
Verwéichlichung *f* -, -en распе́шчанасць
verwéigern *vt* адмаўля́ць (*у чым-н.*); адхіля́ць (*просьбу*); ***éinen Beféhl ~*** *вайск.* не падпара́дкавацца зага́ду; ***jéde Ántwort ~*** адмо́віцца адка́зваць (*на пытанні*)
Verwéigerung *f* -, -en адмо́ва (*зрабіць што-н.*)
verwéilen *vi* знахо́дзіцца, быць, затры́млівацца; ***bei éinem Gedánken ~*** спыні́цца на ду́мцы
verwéint *a* запла́каны
Verwéis I *m* -es, -e заўва́га, вымо́ва; ***j-m éinen ~ ertéilen [gében*]*** аб'явíць [зрабíць] каму́-н. вымо́ву [заўва́гу]; ***éinen ~ éinstecken*** *разм.* вы́слухаць заўва́гу; ***éinen ~ lösen [tílgen]*** зняць вымо́ву [заўва́гу]
Verweis II *m* -es, -e спасы́лка (*на арыгінал, кнігу і г.д.*)
verwéisen* **I** *vt* (*j-m*) рабíць вымо́ву [заўва́гу] (*за што-н., каму-н.*)
verwéisen* **II** *vt* 1) (*an A*) адсыла́ць (*каго-н. да каго-н.*) 2) (*auf A*) адасла́ць (*каго-н. да чаго-н.*) 3) (*G*) высыла́ць, выганя́ць (*з краіны*) 4) *спарт.* выдаля́ць (*з поля*)
verwélken *vi* (s) (за)вя́нуць; бля́кнуць
verwélkt *a* звя́лы (*тс.перан.*), пабля́клы
verwéndbar *a* прыда́тны (*да ўжытку*); ужыва́льны
Verwéndbarkeit *f* - прыда́тнасць, ужыва́льнасць
verwénden* **1.** *vt* 1) ужыва́ць, скарыста́ць, прымяня́ць, тра́ціць; ***etw. zu séinem Nútzen ~*** скарыста́ць што-н. на сваю́ кары́сць; ***viel Fleiß auf éine Árbeit ~*** прыкла́сці мно́га намага́нняў у рабо́це 2) адво́дзіць (*убок вочы*); ***er verwándte kéinen Blick [kein Áuge] vom Kind*** ён не спуска́ў вачэ́й з дзіця́ці **2. ~, sich** (*bei j-m für A*) хада́йнічаць (*перад кім-н. за каго-н., што-н.*), прасíць (*каго-н., за каго-н.*), заступа́цца; ***sich für éinen Vórschlag ~*** адсто́йваць [абараня́ць] яку́ю-н. прапано́ву
Verwéndung *f* -, -en 1) ужы́так, ужыва́нне, прымянéнне, выкарыста́нне; ***~ fínden*, zur ~ kómmen**** знахо́дзіць ужы́так, ужыва́цца 2) хада́йніцтва
verwérfen* **1.** *vt* 1) закíнуць (*што-н., куды-н.*) 2) адхілíць (*прапанову*); адкíнуць (*думку*); ***die Berúfung wúrde verwórfen*** *юрыд.* касацы́йная ска́рга была́ адхíлена **2. ~, sich** караба́ціцца (*пра драўніну*)
verwérflich *a* зага́нны, дрэ́нны, няго́дны, непрыма́льны
Verwérflichkeit *f* - 1) непрыго́днасць, непрыда́тнасць 2) зага́ннасць, ганéбнасць; непрысто́йнасць
Verwérfung *f* -, -en 1) адхілéнне 2) *геал.* скід; *гл.* verwérfen*
verwértbar *a* прыда́тны (*для карыстання*)
verwérten *vt* 1) вы́карыстаць (*лом металаў*), утылізава́ць 2) рэалізава́ць (*вынаходніцтва*)
Verwértung *f* -, -en 1) выкарыста́нне 2) рэалíза́цыя; *гл.* verwérten
verwésen *vi* (s) тлець, трухлéць, гнíсці
Verwésung *f* -, -en тлéнне, гніéнне, раз-

лажэ́нне

Verwésungsprodukt *n* -(e)s, -e праду́кт разлажэ́ння [гніе́ння]

verwétten *vt* прайгра́ць (*у спрэчцы*)

verwéttert *a* агрубе́лы, агру́блены ад ве́тру [не́пагадзі]

verwíchen *a уст.* міну́лы, про́шлы

verwíchsen *vt разм.* адлупцава́ць

verwíckeln *vt* 1) заблы́тваць 2) заме́шваць, уця́гваць (*у што-н.*) 3) ублы́тваць, уме́шваць (*каго-н. у якую-н. прыгоду*)

Verwíck(e)lung *f* -, -en 1) ускладне́нне 2) завя́зка (*у п'есе*)

verwíldern *vi* (s) здзічэ́ць, апусці́цца (*пра чалавека*); ***etw.* ~ *lássen**** запусці́ць што-н.

verwíldert *a* 1) адзічэ́лы 2) заро́слы (*пра сад*)

Verwílderung *f* -, -en 1) здзічэ́нне 2) запусце́нне, запу́шчанасць, занядба́насць

verwínden* **I** *vt* перано́сіць, забыва́ць (*боль, крыўду*)

verwínden* **II** *vt* абвіва́ць, пераплята́ць

Verwíndung I *f* -, -en пераадо́ленне; *гл.* verwínden* I

Verwíndung II *f* -, -en перапляце́нне; *гл.* verwínden* II

verwírken *vt* стра́ціць (*што-н.*), пазба́віцца (*чаго-н.*); ***sein Lében* ~** паплаці́цца жыццём

verwírklichen *vt* ажыццяўля́ць, здзяйсня́ць, рэалізо́ўваць

Verwírklichung *f* -, -en ажыццяўле́нне, здзяйсне́нне, рэаліза́цыя

Verwírkung *f* -, -en пазбаўле́нне (*чаго-н.*), стра́та

verwírren* *vt* 1) заблы́тваць 2) саро́міць, сарамаці́ць, бянтэ́жыць 3) *перан.* пу́таць, заблы́тваць

verwírrt *a* 1) блы́таны, заблы́таны 2) *перан.* пераблы́таны, заблы́таны 3) збянтэ́жаны; ***j-n* ~*máchen*** збянтэ́жыць [сканфу́зіць] каго́-н.

Verwírrung *f* -, -en 1) блытані́на, беспара́дак, вэ́рхал 2) збянтэ́жанасць; ***in* ~ *geráten**** збянтэ́жыцца; **~ *stíften*** уно́сіць блытані́ну

verwíschen I 1. *vt* 1) сцíра́ць (*надпіс*) 2) згла́джваць, затушо́ўваць (*супярэчнасці*); замята́ць (*сляды злачынства*) **2. ~, sich** сце́рціся (*пра надпіс*), згла́дзіцца (*тс. перан., пра ўспамін і г.д.*)

verwíschen II *a* размы́ты, расплы́вісты, невыра́зны

Verwíschung *f* -, -en 1) сціра́нне 2) *перан.* сціра́нне, затушо́ўванне, зама́званне

verwíttern *vi* (s) *геал.* вы́ветрыцца

verwíttert *a* 1) стары́, трухля́вы 2) абве́траны, пакараба́чаны 3) маршчы́ністы

Verwítterung *f* -, -en *геал.* выве́трыванне

verwítwen *vi* (s) аўдаве́ць

verwítwet *a* аўдаве́лы

verwöhnen 1. *vt* пе́сціць, ба́лаваць (*durch A – каго-н. чым-н.*) **2. ~, sich** пе́сціцца, ба́лавацца

verwöhnt *a* 1) спе́шчаны, зба́лаваны 2) вы́танчаны, далíка́тны

Verwóhntheit *f* - зно́с, амартыза́цыя (*будынка, мэблі, іншых рэчаў хатняга ўжытку*)

Verwöhntheit *f* - спе́шчанасць, распе́шчанасць

Verwöhnung *f* - спе́шчванне, балаўство́

verwórfen *a* зага́нны, по́длы; разбэ́шчаны

Verwórfenheit *f* - по́дласць; разбэ́шчанасць

verwórren *a* блы́таны, няя́сны, беспара́дкавы; ***ein* ~*er Kopf*** блы́танік

Verwórrenheit *f* - 1) бязла́днасць; блы́танасць; збянтэ́жанасць 2) заблы́танасць, склада́насць

verwúndbar *a* ура́злівы; сла́бы, прысту́пны (*для нападаў*)

verwúnden *vt* (па)ра́ніць (*тс.перан.*)

verwúnderlich *a* дзі́ўны, дзіва́цкі

verwúndern 1. *vt* здзіўля́ць, шакі́раваць **2. ~, sich** (*über A*) здзіўля́цца (*каму-н., чаму-н.*)

Verwúnderung *f* -, -en здзіўле́нне; ***in* ~ *sétzen*** здзіўля́ць; ***in* ~ *geráten**** здзіў-

ля́цца
verwúndet *a* пара́нены
Verwúndete *sub m, f* пара́нены, -ная
Verwúndung *f* -, -en ране́нне, пашко́джанне
verwúnschen *a* зачарава́ны
verwünschen *vt* 1) праклiна́ць, кля́сцi 2) заваражы́ць
verwünscht *a* 1) пракля́ты 2) *уст.* зачарава́ны
Verwünschung *f* -, -en пракля́цце, ана́фема
verwúrzeln *vi* (s) 1) глыбо́ка ўкараня́цца 2) (*mit D*) *перан.* зрасцíся, быць кро́ўна звя́заным (*з кiм-н., чым-н.*)
verwüsten *vt* 1) спусташа́ць 2) падрыва́ць, нíшчыць (*здароўе*)
Verwüstung *f* -, -en спусташэ́нне, вынiшчэ́нне
verzágen *vi* сумава́ць, журы́цца; тра́цiць надзе́ю, адча́йвацца, па́даць ду́хам
Verzágtheit *f* - адча́й, ро́спач
verzählen, sich аблiчы́цца, пралiчы́цца
verzáhnen *vt тэх.* 1) счапля́ць, знiто́ўваць 2) злуча́ць у зубцы́ 3) нараза́ць зубцы́ (*на чым-н.*)
verzánken, sich пасвары́цца
verzápfen *vt* 1) змацо́ўваць шыпа́мi 2) прадава́ць распíвачна 3) цадзíць 4) *разм.* балбата́ць; ***dúmmes Zeug*** ~ не́сцi лухту́
Verzápfung I *f* -, -en *буд.* змацава́нне шыпа́мi
Verzápfung II *f* -, -en про́даж распíвачна
verzärteln *vt* спе́сцiць, распе́сцiць
Verzärtelung *f* -, -en спе́шчанне, распе́шчанне
verzáubern *vt* зачарава́ць, заваражы́ць (*тс. перан.*)
Verzáuberung *f* -, -en 1) чараўнíцтва, ча́ры 2) *перан.тс.* зачарава́нне
verzäunen *vt* абгарадзíць [абне́сцi] пло́там
Verzäunung *f* -, -en 1) абнясе́нне пло́там 2) плот, загаро́дка
verzéchen *vt* прапiва́ць
Verzéhr *m* -(e)s 1) спажыва́нне (*харчоў*) 2) раху́нак (*у шынку*)
verzéhren 1. *vt* 1) з’яда́ць, паглына́ць, спажыва́ць; ***j-n mit den Áugen*** ~ паглына́ць каго́-н. вача́мi 2) дайма́ць, знясíльваць (*пра хваробу*) **2. ~, sich** знясíльваць сябе́
verzéhrend *a* вынiшча́льны
Verzéhrung *f* -, -en 1) паглына́нне, спажыва́нне 2) знясíленне, змардава́нне
verzéichnen 1. *vt* 1) запíсваць, склада́ць спiс (*чаго-н.*) 2) адзнача́ць (*поспех*); ***er hat éinen gróßen Erfólg zu*** ~ ён ма́е вялíкi по́спех; у яго́ вялíкi по́спех 3) няпра́вiльна намалява́ць **2. ~, sich** памылíцца пры малява́ннi, няпра́вiльна намалява́ць
Verzéichnis *n* -ses, -se спiс; во́пiс; паказа́льнiк; рэе́стр, катало́г; ***ein ~ des Ínhalts*** змест (*у кнiзе*); ***ein ~ ánlegen*** заве́сцi спiс; ***im ~ áufführen*** паказа́ць у спíсе
Verzéichnung *f* -, -en 1) за́пiс, адзна́ка, пералíк 2) няпра́вiльнасць [памы́лка] у малю́нку, у пака́зе (*лiтаратурнага вобраза*)
verzéihbar *a* дарава́льны, выбача́льны
verzéihen* *vt* (*j-m*) дарава́ць, прабача́ць (*каму-н.*); ~ ***Sie!*** дару́йце, праба́чце!
verzéihlich *a* дарава́льны, выбача́льны
Verzéihung *f* - прабачэ́нне, дарава́нне; ~***!*** праба́чце!; ***j-n um ~ bítten**** прасíць у каго́-н. прабачэ́ння
verzérren *vt* скажа́ць; ***mit verzérrtem Gesícht*** з перако́шаным тва́рам
Verzérrung *f* -, -en 1) скажэ́нне 2) *тэх.* дэфарма́цыя 3) *матэм.* амарфо́за
verzétteln I 1. *vt* растра́чваць, марнава́ць **2. ~, sich** раскiда́цца, раскíдвацца; ***sich in Kléinigkeiten*** ~ разме́ньвацца на дро́бязi
verzétteln II *vt* зано́сiць на ка́рткi [у катало́г]
Verzétt(e)lung I *f* -, -en 1) растра́чванне 2) раскíдванне (*на дробязi*)
Verzétt(e)lung II *f* -, -en выпíсванне, занясе́нне на ка́ртку [у катало́г]
Verzícht *m* -(e)s, -e адмо́ва; адрачэ́нне; ***auf etw.*** (*A*) ~ ***léisten*** адмаўля́цца, ад-

рака́цца ад чаго́-н.; ***im ~ auf etw.*** (*A*) адмаўля́ючыся ад чаго́-н.

verzíchten *vi* (*auf A*) адмаўля́цца (*ад чаго-н.*), вырака́цца (*чаго-н. будучага, магчымага*)

verzíeh *impf ад* verzéihen*

verzíehen* **I 1**. *vt* 1) (з)крыві́ць, (з)мо́ршчыць, перакасі́ць (*твар*); ***kéine Míene ~*** не падава́ць вы́гляду 2) пераязджа́ць, перасяля́цца **2. ~, sich** 1) рассе́йвацца (*пра туман, хмары*); ***ich verzíehe mich*** *разм.* я зніка́ю 2) прахо́дзіць (*пра боль*) 3) каро́біцца (*пра драўніну*)

verzíehen* **II** *vt* (рас)пе́сціць, (раз)ба́лаваць

verzíeren *vt* упрыго́жваць, аздабля́ць (*mit D – чым-н.*)

Verzíerung *f* -, -en упрыго́жанне, аздо́ба; арна́мент

verzímmern *vt буд*. абшыва́ць до́шкамі; *горн*. мацава́ць

verzínnen *vt* лудзі́ць

verzínsen 1. *vt камерц.* плаці́ць [ralі́чваць] працэ́нты **2. ~, sich** дава́ць працэ́нты

verzínslich *a* працэ́нтны, працэ́нтавы, які́ прыно́сіць працэ́нты

Verzínsung *f* -, -en пла́та [вы́плата] працэ́нтаў

verzógen I *a* распе́шчаны, непаслухмя́ны

verzógen II *a* перако́шаны (*пра рот*)

verzögern 1. *vt* запаво́льваць, затры́млівваць, замару́джваць **2. ~, sich** заця́гвацца, запазня́цца, запаво́львацца

Verzögerung *f* -, -en замару́джванне, заця́гванне, цягані́на

verzóllbar *a* які́ патрабу́е апла́ты мы́та [по́шліны]

verzóllen *vt* апла́чваць мы́там [по́шлінай]

Verzóllung *f* -, -en апла́та мы́та [по́шліны]; ачы́стка мы́там [по́шлінай] (*тавараў*)

verzóttelt *a* калма́ты (*пра валасы*)

verzücken *vt* захапля́ць, прыво́дзіць у захапле́нне

verzúckern *vt* зацукро́ўваць

verzückt *a* захо́плены, у захапле́нні

Verzücktheit *f* -, **Verzückung** *f* - захапле́нне, экста́з

Verzúg I *m* -(e)s 1) прамару́джванне, заця́жка; ***in ~ geráten**** [kómmen*] пратэрмінава́ць; ***óhne ~*** неадкла́дна; за́раз жа 2) пратэрміно́ўка (*плацяжу*) 3) *часцей перан.* набліжэ́нне; ***im ~ sein*** набліжа́цца, прыбліжа́цца

Verzúg II *m* -(e)s пераéзд, перасяле́нне (*на іншую кватэру, у іншае месца*)

Verzúgszinsen *pl* пе́ня за пратэрміно́ўку плацяжу́

verzwéifeln *vi* (*h, s*) (*an D*) тра́ціць надзе́ю (*на што-н.*), быць у ро́спачы [адча́і] (*ад чаго-н.*); глыбо́ка расчаро́ўвацца (*у кім-н., чым-н.*)

verzwéifelt *a* у ро́спачы, по́ўны адча́ю; ***éine ~e Láge*** безнадзе́йнае стано́вішча

Verzwéiflung *f* - ро́спач, адча́й; ***in [vor, aus] ~ etw. tun**** зрабі́ць што-н. у [ад] ро́спачы [з адча́ю]; ***in ~ kómmen**** прыйсці́ ў ро́спач; ***j-n zur ~ bríngen**** прыво́дзіць каго́-н. у адча́й, даво́дзіць да адча́ю

Verzwéiflungsakt *m* -(e)s, -e акт адча́ю

verzwéigen, sich разгаліно́ўвацца

verzwéigt *a* разгалінава́ны

Verzwéigung *f* -, -en разгалінава́нне

verzwíckt *a* заблы́таны, склада́ны, ця́жкі

Verzwícktheit *f* - заблы́танасць, склада́насць

verzwíefachen *vt* падво́йваць

Vesper ['fɛ-] *f* -, -n 1) *рэл.* вячэ́рня 2) по́лудзень, вячэ́ра

Vesperbrot ['fɛ-] *n* -s вячэ́ра, вячэ́рняя гарба́та [ка́ва]

vespern ['fɛ-] *vi дыял.* палу́днаваць, вячэ́раць

Vestibül [vɛ-] *n* -s, -e вестыбю́ль

Veterán [ve-] *m* -en, -en ветэра́н

Veterinär [ve-] *m* -s, -e **~arzt** *m* -es, -ärzte ветэрына́р, ветэрына́рны ўра́ч

Veterinärmedizin *f* [ve-] - ветэрынары́я

Veto ['ve:-] *n* -s, -s ве́та, забаро́на; ***sein ~ gégen etw.*** (*A*) ***éinlegen*** накла́сці ве́та на што-н.; ***sein ~ zurückziehen**** зняць ве́та

Véttel *f* -, -n *груб.* старáя вéшалка [каргá]
Vétter *m* -s, -n дваю́радны брат, стрыéчны брат, кузэ́н
vétterlich *a* свая́цкі, рóднасны
Vétternwirtschaft *f* - кумаўствó, сямéйнасць
Vexíerbild [v-] *n* -(e)s, -er загáдкавы малю́нак
via [ˈvi:a:] *prp* праз, цéраз (*які-н. горад, пункт*)
Viadúkt [v-] *m, n* -(e)s, -e віяду́к
Vibratión [v-] *f* -, -en вібрáцыя, дрыжáнне, хістáнне
vibríeren [vi-] *vi* вібры́раваць, гайдáцца, дрыжáць, хістáцца
Vibrióne [vi-] *f* -, -n *біял.* вібрыён
Videorecorder [ˊvi-] *m* -s, - відэамагнітафóн
Viech *n* -(e)s, -er *разм., пагардл.* жывёла; скацíна; бы́дла
Viecheréi *f* -, -en *груб.* паску́дства, пóдласць
Vieh *n* -(e)s жывёла, скацíна, бы́дла; ***das gróße [kléine]*** ~ буйнáя [дрóбная] жывёла; [скацíна]; ***hóhes [gróßes]*** ~ *разм., груб.* вáжная асóба
Víehaufzucht *f* - 1) жывёлагадóўля, развіццё жывёлагадóўлі 2) маладня́к (*скацíны*)
Viehbestand *m* -(e)s пагалóўе жывёлы
Víehbremse *f* -, -n *заал.* сляпéнь
Víehfutter *n* -s корм (*для жывёлы*)
Víehhändler *m* -s, - жывёлапрамыслóвец
Víehherde *f* -, -n стáтак (*жывёлы*)
Víehhof *m* -(e)s, -höfe жывёльны двор, двор для жывёлы
víehisch *a груб.* жывёльны, свíнскі
Víehmagd *f* -, -mägde даглядчыца жывёлы
Viehseuche *f* -, -n *вет.* эпізаóтыя
Víehstall *m* -(e)s, -ställe хлеў, абóра
Víehstand *m* -(e)s пагалóўе жывёлы
Víehwagen *m* -s, - вагóн для перавóзкі жывёлы
Víehweide *f* -, -n вы́ган
Víehzucht *f* - жывёлагадóўля
Víehzüchter *m* -s, - жывёлавóд, жывёлагадóўца
Víehzuchtfarm *f* -, -en жывёлагадóўчая фéрма
viel 1. *pron indef* мнóга, шмат; мнóгае; ~***e*** мнóгія, мнóга; ~ ***Zeit*** мнóга чáсу; ~ ***Gútes*** мнóга дóбрага; ~***en Dank!*** вялíкі дзя́куй!; ~ ***Glück!*** (жадáю) мнóга шчáсця!; ~ ***Vergnügen!*** (жадáю) дóбра пазабáвіцца [пагуля́ць]!; ***wie ~e Mále?*** кóлькі раз(óў)?; ***víel*(*e*) *húndert Mále*** сóтні раз(óў); ***in ~em hat er Recht*** у мнóгім ён мáе рáцыю; ***gleich*** ~(***e***) аднóлькавая кóлькасць; ***sóundso*** ~ стóлькі-та ◊ (***gar***) ***zu*** ~ ***ist úngesund*** усяля́кая празмéрнасць шкóдзіць [не на кары́сць] **2.** *adv* мнóга, шмат, багáта, знáчна; ***er árbeitet*** ~ ён мнóга працу́е; ***er kam ~ zu uns*** ён чáста прыхóдзіў да нас; ***er fragt ~ danách!*** *іран.* ці вéльмі патрэ́бна яму́ гэ́та!, ці вéльмі гэ́та ягó цікáвіць!; ***das ist ein bíss¦chen ~!*** гэ́та ўжó занáдта [заду́жа]; ~ ***bésser*** (на)мнóга [знáчна] лепш; ***so*** ~ гэ́тулькі, стóлькі; ***noch ein Mal so*** ~ яшчэ́ гэ́тулькі [стóлькі]; ***zu*** ~ занáдта ◊ ***er hat éinen zu*** ~ *груб.* у ягó нéшта з галавóю
víelartig *a* разнастáйны, разнарóдны
víelbändig *a* шматтóмны
víel beschäftigt *a* заня́ты
víeldeutig *a* шматзнáчны
Víeleck *n* -(e)s, -e *матэм.* многавугóльнік, шматку́тнік
víeleckig *a матэм.* многавугóльны, шматку́тны
vielerléi *a* рóзны, усякі, усяля́кі
víelfach 1. *a* шматразóвы **2.** *adv* неаднаразóва, чáста; у мнóга разóў больш; ***den Schäden ~ ersétzen*** пакрывáць стрáту [шкóду] у мнóга [шмат] разóў
Víelfach *n* -(e)s, -e *матэм.* многавугóльнік, многаку́тнік, поліэ́др
Víelfache *sub n* -n *матэм.* крáтнае; ***um das*** ~ у шмат разóў
Víelfalt *f* - разнарóднасць, разнастáйнасць
víelfältig *a* разнастáйны, рознабакóвы
víelfarbig *a* шматкóлерны, поліхраматы́чны

Víelfraß *m* -es, -e 1) *разм.* абжо́ра 2) *заал.* расама́ха
víelgeliebt *a* каха́ны
víelgeprüft *a* шматпаку́тны, многапаку́тны
víelgereist *a* які́ шмат аб'е́здзіў
víelgestaltig *a* разнаста́йны
Vielgötteréi *f* - мнагабо́жжа
Víelheit *f* - мно́ства, вялі́кая ко́лькасць, шматлі́касць
vielhúndertmal *adv* со́тні разо́ў
víeljährig *a* шматгадо́вы
víelköpfig *a* шматгало́вы, шматлю́дны (*пра сход і г.д.*)
vielléicht *a* магчы́ма, мажлі́ва, мо́жа, мо́жа быць, ма́быць, бада́й (што); ~ ***wérden Sie so gut sein*** ці не бу́дзеце Вы так ласка́вы; ~ ***éine Tásse Tee?*** ці не жада́еце ку́бачак гарба́ты?; ***ich hábe mich ~ geírrt*** я, ма́быць, памылí́ўся
Viellíebchen *n* -s 1) арэ́х-спары́ш; ***gúten Mórgen ~!*** ага́, папа́ліся!; вінш́ую, прайгра́лі закла́д 2): ***mit j-m ein ~ éssen**** ісці́ ў закла́д з кім-н. (*падзяліўшы між сабой арэх-спарыш – жартаўлівы звычай*)
víelmalig *a* шматразо́вы
víelmals *adv* шматразо́ва, неаднаразо́ва; ***dánke ~!*** вялі́кі дзя́куй!
víelmehr *a* наадваро́т, хутчэ́й, дакла́дней, на́ват; ***er war misstráuisch oder ~ árgwöhnisch*** ён быў недаве́рлівым, дакла́дней, на́ват падазро́ным
víelsagend *a* шматзна́чны
víelseitig *a* рознабако́вы, разнаста́йны
Víelseitigkeit *f* - 1) шматбако́васць 2) рознабако́васць, разнаста́йнасць
víelsprachig *a* шматмо́ўны
víelstimmig *a* шматгало́сы
víeltausendköpfig *a* мнагаты́сячны (*аб дэманстрацыі*)
víelversprechend [viel verspréchend] *a* многаабяца́ючы, шматабяца́ючы
Vielweiberéi *f* - мнагажэ́нства, палігá́мія
Víelwisser *m* -s, - усяве́д
Víelzahl *f* - бе́зліч, ма́са, вялі́кая ко́лькасць
Víelzeller *m* -s, - *біял.* шматклé́тачны арганíзм
víelzellig *a біял.* мнагакле́тачны
vier *num* чаты́ры, чацвё́ра; ***auf állen Víeren*** на кара́чках; ***álle ~ von sich (D) strécken*** упа́сці пласто́м [ніц]; ***er kann nicht bis ~ zählen*** ≅ ён не разу́мны
Vier *f* -, -en (лік) чаты́ры, чацвё́рка
Víereck *n* -(e)s, -e *матэм.* чатырохвуго́льнік, чатырохку́тнік
víereckig *a* чатырохку́тны, чатырохвуго́льны
víereinhálb *num* чаты́ры з паловай
Víerer *m* -s, - *спарт.* чацвё́рка
Víererbob *m* -s, - *спарт.* чатырохме́сны бабсле́й
víererléi *adv inv* чатыро́х ро́даў [ві́даў, гату́нкаў]
Víererreihe *f* -, -n чацвё́рка (*у страі*); ***sich in ~n áufstellen*** стро́іцца па чаты́ры чалаве́кі
víerfach **1.** *a* чатырохразо́вы **2.** *adv* у чаты́ры разы́
Víerfachbogen *m* -s, - *i* - bögen чацвяртны́ а́ркуш (*паперы*)
víerfältig *гл.* víerfach
Víerfarbendruck *m* -(e)s, -e *палігр.* чатырохфа́рбавы друк
Víerfüß(l)er *m* -s, - *заал.* чатырохно́гае
Víergespann *n* -(e)s, -e чацвё́рка (*коней*)
víerhändig *adv муз.* у чаты́ры рукі́
víerhúndert *num* чаты́рыста
víerjährig *a* чатырохгадо́вы
víerkantig *a* чатырохгра́нны ◊ ***j-n ~ hináuswerfen**** вы́гнаць каго́-н. у ка́рак
víermal *adv* (у) чаты́ры разы́
víermalig *a* чатырохразо́вы
víerräd(e)rig *a* чатырохкалё́сны
víerschrötig *a* няўклю́дны, непаваро́тлівы
víersilbig *a* чатырохскладо́вы (*пра слова*)
Víersitzer *m* -s, - чатырохме́сны аўтамабі́ль [самалё́т]
Víerspänner *m* -s, - чацвё́рка (*коней*)
víerspännig *a* запрэ́жаны чацвё́ркай
víerstellig *a* чатырохзна́чны (*лік*)
víerstimmig *a муз.* чатырохгало́сы, у чаты́ры галасы́
vierstöckig *a* чатырохпавярхо́вы (*адпавядае беларускаму* пяціпавярхо́вы)

víerstündig *a* чатырохгадзíнны
viert: ***zu*** **~** учатырóх, учацвя́рых
víertáusend *num* чаты́ры ты́сячы
víerte *num* чацвёрты
víerteilen *неаддз. vt* 1) чацвертавáць 2) дзялíць на чаты́ры чáсткі
víerteilig *a* які́ [што] складáецца з чатырóх чáстак
víertel *num*: ***ein*** **~** чвэрць, аднá чацвёртая
Víertel *n* -s, - 1) чвэрць, чвэ́ртак, чацвёртая чáстка; ***es ist*** (***ein***) **~** (***auf***) ***acht*** (***Uhr***) зáраз чвэрць вóсьмай; ***es ist*** (***ein***) **~** ***vor acht*** (***Uhr***) без чвэ́рці вóсем 2) квартáл, раён (*горада*)
víerteljährig [vierteljährig] *a* 1) ва ўзрóсце трох мéсяцаў 2) тэ́рмінам у тры мéсяцы
víerteljährlich [vierteljährlich] трохмéсячны; квартáльны; пакартáльны; які́ паўтарáецца кóжныя тры мéсяцы **2.** *adv* кóжны квартáл, штоквартáльна
víerteln *vt* дзялíць на чаты́ры чáсткі
Víertelnote *f* -, -n *муз.* чарцвяртнáя нóта
Víertelpause *f* -, -n *муз.* чарцвяртнáя пáўза
Víertelstunde **[**Viertelstúnde] *f* -, -en чвэрць гадзíны
víertelstündig *a* на працягу чвэ́рці гадзíны
víertelstündlich *a* (праз) кóжную чвэрць гадзíны
Víertelwendung *f* -, -en *вайск.* паварóт на 90°
viertens *adv* па-чацвёртае
víerundeinhálb *num* чаты́ры з палóвай
Viervíerteltakt *m* -(e)s, -e такт у чаты́ры чвэ́рці
vierzehn *num* чатырнáццаць
víerzehnjährig *a* чатырнаццацігадóвы
víerzehnte *a* чатырнáццаты
Víerzeiler *m* -s, - верш у чаты́ры радкí
víerzig *num* сóрак
víerziger *a inv*: ***die*** **~** ***Jáhre*** саракавы́я гады́
Víerziger *m* -s, -, **~in** *f* -, -nen мужчы́на [жанчы́на] ва ўзрóсце ад 40 да 50 гадóў
víerzigste *num* саракавы́
Víerzylinder *m* -s, - аўтамабíль з чатырохцылíндравым матóрам [рухавікóм]
vietnamésisch, vietnámisch [vi̯ɛ-] *a* в’етнáмскі
Vietnamése [vi̯ɛ-] *m* -n, -n в’етнáмец
Vignette [vinˈjɛtə] *f* -, -n *паліграф.* віньéтка
Vikár [v-] *m* -s, -e вікáрый
Viktória [viːk-] *f* - перамóга; **~** ***rúfen*** ***** святкавáць перамóгу
Villa [ˈvilaː] *f* -, Víllen вíла, дáча
Vióla [v-] *f* -, -s *i* Viólen віёла (*музычны інструмент*)
violétt [vi-] *a* фіялéтавы
Violétt [v-] *n* -s фіялéтавая фáрба, фіялéтавы кóлер
Violíne [vi-] *f* -, -n скры́пка
Violínschlüssel [vi-] *m* -s, - скрыпíчны ключ, ключ соль
Violoncello [violɔnˈtʃɛlɔ] *n* -s, -s *i* Violoncelli віяланчэ́ль
Viper [ˈviː-] *f* -, -n *заал.* (ядавíтая) гадзю́ка
virtuéll [vir-] *a* віртуáльны, патэнцыя́льна магчы́мы, верагóдны, які́ [што] мáе [мáецца] быць
virtuós [vir-] *a* віртуóзны, майстэ́рскі
Virtuóse [vir-] *m* -n, -n віртуóз
Virtuosität [v-] *f* - віртуóзнасць, высóкае майстэ́рства
virulént [vi-] *a мед.* вірулéнтны; злая́касны; зарáзны
Viruléz [vi-] *f* - *мед.* вірулéнтнасць; злая́каснасць; зарáзнасць
Vírus [v-] *n, m* -, Víren *біял.* вíрус
Vísa [v-] *f* -, Vísen *гл.* Vísum
vísafrei [v-] *a* бязвíзавы
Visage [viˈzaːʒə] *f* -, -n *груб.* пы́са, мóрда
vis-á-vis [vizaˈviː] *a* насýпраць, адзíн сýпраць аднагó
Visíer [vi-] *n* -s, -e 1) забрáла; ***das*** **~** ***lüften*** паднЯць забрáла; паказáць свой твар; ***mit óffenem*** **~** ***kämpfen*** бíцца з паднЯтым забрáлам; *перан.* выступáць з адкры́тым забрáлам, змагáцца ў адкры́тую
Visíereinrichtung [vi-] *f* -, -en прыцэ́льная прылáда
Visíereinschnitt [vi-] *m* -(e)s, -e прóразь прыцэ́ла
visíeren [vi-] *vt* 1) візíраваць (*пашпарт*)

2) эталані́раваць (*меры і вагі*) 3) прыцэ́львацца, цэ́ліцца

Visíerfernrohr [vi-] *n* -(e)s, -e апты́чны прыцэ́л

Visíerkreuz [vi-] *n* -(e)s, -e перакрыжава́нне ў апты́чнай трубе́

Visíerschuss [vi-] *m* -es, -schüsse стрэ́л прамо́й наво́дкай

Visíerschussweite [vi-] *f* -, -n прыцэ́льная да́льнасць

Visión [vi:-] *f* -, -en 1) пры́від, здань 2) ба́чанне; галюцына́цыя

visionär [vi-] *a* пры́відны, таямні́чы, прaро́чы

Visitatión [vi-] *f* -, -en *юрыд.* агля́д, во́быск

Visíte [vi-] *f* -, -n візі́т, наве́дванне

Visítenkarte [vi-] *f* -, -n візі́тная ка́ртка, візіто́ўка

visitíeren [vi-] *vt* аглядáць, абшу́кваць

viskós [vis-] *a тэх.* вя́зкі

Viskóse [vis-] *f* - *хім.* віско́за

Viskosität [vis-] *f* - вя́зкасць, кле́йкасць

Visum [ˈvi:-] *n* -s, Vísa ві́за; ***das ~ ertéilen [áusstellen]*** вы́даць ві́зу; ***das ~ verwéigern*** адмо́віць у вы́дачы ві́зы; ***das ~ verlängern*** пралангава́ць [прадо́ўжыць, адтэрмінава́ць] ві́зу

vitál [vi-] *a* жыццёвы, жыццядзе́йны, по́ўны жыцця́; актуа́льны

Vitalität [vi-] *f* - 1) жыватво́рнасць; жыццёвасць; жыццязДо́льнасць 2) жыццёвая неабхо́днасць, актуа́льнасць

Vitamín [vi-] *n* -s, -e вітамі́н

vitamínarm [vi-] *a* бе́дны на вітамі́ны

vitamínhaltig [vi-] *a* вітаміно́зны, які́ ўтры́млівае вітамі́ны

vitamínreich [vi-] *a* бага́ты на вітамі́ны, які́ ўтры́млівае мно́га вітамі́наў, вітаміно́зны

Vitríne [vi-] *f* -, -n вітры́на

Vitriól [vi-] *m, n* -s, -e *хім.* купарва́с

Vivat [ˈvi:vat] *n* -s, -s здра́віца; ***ein ~ áusbringen**** гавары́ць здра́віцу

vivat! [ˈvi:vat] *int.* няха́й жыве́!

Vize- [ˈfi:- *і рэдка* ˈvi-] *у складаных словах* віцэ-

Vizepräsident [ˈfi:-] *m* -en -en 1) віцэ-прэзідэ́нт 2) наме́снік старшыні́

Vlies *n* -es, -e руно́

Voal [vo͜a:l] *m* -, -s вуа́ль (*матэрыя*)

Vógel *m* -s, -Vögel 1) пту́шка, птах 2) *перан.* пту́шка, гусь (*пра чалавека*); ***ein lóser ~*** *разм.* легкаду́мны чалаве́к; ***du hast wohl éinen ~ (im Kópfe)?*** *разм.* у цябе́, напэ́ўна, не́шта з галаво́й? ◊ ***wer éinen ~ hat, der muss ihn füttern*** ≅ лю́біш паганя́ць, любі́ і каня́ гадава́ць; ***friss ~, óder stirb!*** хоць памры́, але́ зрабі́!; ***den ~ erkénnt man an den Fédern*** па пе́р'і пту́шку пазнаю́ць; ***jédem ~ gefällt sein Nest*** ≅ дзе хво́я ні стаі́ць, а ўсё сваймУ́ бо́ру шумі́ць; ко́жны цыга́н сваю́ кабы́лу хва́ліць

Vógelbauer *n, m* -s, - кле́тка (*для птушак*)

Vógelbeerbaum *m* -(e)s, -bäume *бат.* (а)рабі́на

Vógelbeere *f* - рабі́на (*ягады*)

Vógelbeize *f* -, -n сакалі́нае палява́нне

Vógelfänger *m* -s, - птушкало́ў

vógelfrei *a* па́-за зако́нам, не ў зако́не; ***j-n ~ erklären*** аб'яві́ць каго́-н. па́-за зако́нам

Vógel|perspektive [-və], **~schau** *f* - перспекты́ва; ***etw. aus der ~ beóbachten*** назіра́ць што-н. з птушы́нага палёту

Vógelscheuche *f* -, -n пу́дзіла (*у гародзе*)

Vógelschutz *m* -es ахо́ва пту́шак

Vógelsteller *m* -s, - *гл.* Vógelfänger

Vógelwarte *f* -, -n арніталагі́чная ста́нцыя

Vógelzucht *f* - птушкагадо́ўля

Vogt *m* -(e)s, Vögte *гіст.* наме́снік, ландфо́гт, войт

Vokábel [vo-] *f* -, -n (асо́бнае) сло́ва

Vokabulár [vo-] *n* -s, -e спіс слоў, сло́ўнік, сло́ўнікавы запа́с

Vokál [vo-] *m* -s, -e гало́сны (гук)

vokálisch [vo-] *a лінгв.* вака́льны, гало́сны

Vokatív [vo-] *m* -s, -e *грам.* клі́чны склон

Volant [vɔˈlã:] *m* -s, -s фальбо́нка

Voliere [voli̯ˈɛ:rə] *f* -, -n валье́р (*для птушак*)

Volk *n* -(e)s, -Völker наро́д, люд, насе́ль-

ніцтва; ***viel*** ~ шмат людзе́й; ***das júnge*** ~ мо́ладзь; ***das kléine*** ~ дзятва́; *міф.* ка́рлікі, гно́мы; ***fáhrendes*** ~ вандро́ўныя арты́сты

Völker|beschreibung *f* -, **~kunde** *f* - этнагра́фія

Völkerrecht *n* -(e)s міжнаро́днае пра́ва

völkerrechtlich *a* заснава́ны на міжнаро́дным пра́ве

völkerrechtswidrig *a* які́ супярэ́чыць міжнаро́днаму пра́ву

Völkerschaft *f* -, -en (невялі́кая) наро́днасць

Vőlkerverbrüderung *f* - братэ́рства наро́даў

Völkerverbundenheit *f* - наро́днасць (*чаго-н.*); су́вязь з наро́дам

Vőlkerverständigung *f* -, -en узаемаразуме́нне памі́ж наро́дамі

Völkerwanderung *f* -, -en *гіст.* перасяле́нне наро́даў

völkisch *a* наро́дны (*звычайна ў шавіністычным разуменні*)

Vólks|abstimmung *f* -, -en, **~befragung** *f* -, -en наро́днае галасава́нне, рэферэ́ндум

Vólksakti¦e *f* -, -n наро́дная а́кцыя

Vólksbegehren *n* -s, - во́ля наро́да

Vólksbildung *f* - наро́дная адука́цыя

vólksdemokratisch *a* наро́дна-дэмакраты́чны

Vólksdichtung *f* -, -en наро́дная паэ́ма

vólkseigen *a* наро́дны, які́ нале́жыць наро́ду

Vólkseigentum *n* -s, -tümer наро́дны набы́так, наро́дная маёмасць [ула́снасць]

Vólkseinkommen *n* -s, - нацыяна́льны дахо́д

vólksfeindlich *a* антынаро́дны

Vóksfest *n* -es, -e наро́днае свя́та, наро́дны фэст

vólksfremd *a* 1) чужы́ наро́ду, далёкі ад наро́ду 2) іншапляме́нны, чужазе́мны

Vólksfront *f* - наро́дны фронт

Vólkskunde *a* - фальклары́стыка; этналінгві́стыка

Vólkskunst *f* - наро́днае маста́цтва

Volkskunstausscheiden *n* -s адбо́рачныя выступле́нні [спекта́клі] удзе́льнікаў маста́цкай самадзе́йнасці

Vólkskunstgruppe гурто́к наро́днай [маста́цкай] самадзе́йнасці

Vólkskünstler *m* -s, - наро́дны арты́ст

Vólksleben *n* -s наро́дны быт

Vólkslied *n* -(e)s, -er наро́дная пе́сня

Vólksmund *m* -(e)s 1) наро́дная му́драсць, наро́днае пада́нне 2) наро́дная мо́ва

vólksnah *a* блі́зкі да наро́ду

vólksreich *a* мнагалю́дны

vólksschädlich *a* варо́жы наро́ду, варо́жы

Vólksschaffen *n* -s наро́дная тво́рчасць

Vólksschicht *f* -, -en слой насе́льніцтва, грама́дскі слой

Vólksstamm *m* -(e)s, -stämme пле́мя

Vólkstanz *m* -es, -tänze наро́дны та́нец

Vólkstracht *f* -, -en нацыяна́льны ўбор [касцю́м]

Vólkstümlerbewegung *f* - наро́дніцтва (*у дарэвалюцыйнай Расіі*)

vólkstümlich *a* наро́дны (*пра ўбор, танец*); папуля́рны (*пра песню і г.д.*); ***etw.*** ~ ***máchen*** папулярызава́ць што-н.; ***sich*** ~ ***máchen*** заваява́ць папуля́рнасць, стаць папуля́рным

Vólkstümlichkeit *f* - 1) папуля́рнасць 2) наро́днасць

Vólksverbrauch *m* -(e)s наро́днае спажыва́нне

Vólksverbundenheit *f* - це́сная су́вязь з наро́дам

Vólksvergnügen *n* -s, - наро́днае гуля́нне

Vólksvertreter *m* -s, - наро́дны прадстаўні́к

Vólksvertretung *f* -, -en наро́днае прадстаўні́цтва

Vólksweise *f* -, -n наро́дная мело́дыя

Vólkswirtschaft *f* - наро́дная гаспада́рка, экано́міка

vólkswirtschaftlich *a* народнагаспада́рчы

Vólkswirtschaftslehre *f* - палі́ты́чная экано́мія

Vólkswirtschaftsplan *m* -(e)s, -pläne народнагаспада́рчы план

Volkszählung *f* -, -en пе́рапіс насе́ль-

ніцтва

voll 1. *a* 1) пóўны; ~ ***von Ménschen, ~er Menschen*** пóўны нарóду [людзéй]; ***ein Téller ~ Súppe*** талéрка пóўная сýпу; ***ein ~es Haus*** перапóўнены тэáтр; ***mit ~en Händen gében* [spénden]*** шчы́ра адóрваць; ***gestríchen ~*** пóўны да берагóў; ***zum Bérsten ~ gestópft*** набíты біткóм [да адкáзу]; ***~ bis óben sein*** быць сы́тым па гóрла, наéсціся ўвóлю; ***~ sein*** *разм.* быць ушчэ́нт п’я́ным; ***aus dem Vóllen schöpfen*** жыць у дастáтку 2) пóўны, перапóўнены (*якога-н. пачуцця*); ***mit ~em Ernst*** зусíм сур’ёзна; ***mit ~em Recht*** з пóўным прáвам; ***~ Bewúnderung*** пóўны захаплéння 3) пóўны, тóўсты (*пра твар, чалавека*) 4) пóўны, абсалю́тны (*пра цішыню, перамогу, упэўненасць і г.д.*); ***die ~e Wáhrheit*** чы́стая прáўда; ***bei ~er Besínnung*** пры пóўнай свядóмасці; ***mit ~em Recht*** з пóўным прáвам 5) пóўны, цэ́лы (*пра год і г.д.*) 6) махрóвы (*пра кветкі*) ◊ ***j-n nicht für ~ ánsehen* [néhmen*]*** не лічы́ць кагó-н. заслугóўваючым давéру **2.** *adv* пóўнасцю, цáлкам, зусíм (*ручацца і г.д.*); ***~ und ganz*** цáлкам і пóўнасцю

voll= 1) *аддз. дзеясл. прыстаўка, указвае на напаўненне*: vóllgießen* налівáць давéрху 2) *неаддз. дзеясл. прыстаўка, указвае на завяршэнне дзеяння*: vollführen здзяйсня́ць, выкóнваць

=voll *паўсуф. прыметнікаў, указвае на наяўнасць* (*у вялікай колькасці*) *у прадмета прыкметы ці ўласцівасці*: ángstvoll спалóханы

vólladen* *vt* нагрузíць давéрху [пóўным]

volláuf *a* удóсталь, увóлю, дóсыць; ***das genügt ~*** гэ́тага зусíм хапáе; ***~ zu tun* háben*** быць заня́тым па гóрла

vóllaufen* *vi* (s) напóўніцца

vóllautomatisch *a* цáлкам аўтаматы́чны

Vóllbart *m* -(e)s, -bärte аклáдзістая барадá

vóllberechtigt *a* 1) паўнапрáўны 2) паўнамóцны, які́ мáе ўсé паўнамóцтвы (*zu D – на што-н.*)

vóllbeschäftigt *a* заня́ты (прáцай) цэ́лы рабóчы дзень

Vóllbeschäftigung *f* - *эк.* пóўная заня́тасць

Vóllblüter *m* -s, - чыстакрóўны конь

vóllblütig *a* 1) паўнакрóўны (*тс.перан.*) 2) чыстапарóдны

vollbríngen* *vt* рабíць, здзяйсня́ць, выкóнваць

Vollbrínger *m* -s, - выканáўца

vóllbürtig *a* крóўны, рóдны

Vólldampf *m* -(e)s *тэх.* пóўны ход; ***mit ~*** пóўным хóдам

vollénden *vt* завяршáць, канчáць; ***er hat volléndet*** ён сканáў

volléndet *a* завéршаны, закóнчаны

vóllends *a* 1) зусíм, цáлкам 2): ***~ dass…*** бóлей, што…; ***wenn ~…*** тым бóлей, калí…

Volléndung *f* -, -en 1) заканчэ́нне, завяршэ́нне 2) дасканáласць

vóller *гл.* voll

Völleréi *f* -, -en няўстры́манасць, абжóрства, п’я́нства

Volleyball ['voli-] *m* -s *спарт.* 1) валейбóл; **~turníer** валейбóльныя спабóрніцтвы 2) мяч, які́ адбівáецца з лёту (*напр., у тэнісе*)

vollführen *vt* выкóнваць, рабíць, учыня́ць

Vollführung *f* - выканáнне, здзяйснéнне

Vóllgas *n* -es пóўны газ; ***~ gében**** даць пóўны газ (*на аўтамабілі*)

vóllgestopft *a* біткóм набíты, напхáны (давéрху), перапóўнены

vóllgießen* *vt* налівáць давéрху

vóllgültig *a* паўнацэ́нны, пóўны, сапрáўдны

völlig 1. *a* пóўны, абсалю́тны, канчаткóвы **2.** *adv* пóўнасцю, цáлкам, зусíм

vólljährig *a* паўналéтні

Vólljährigkeit *f* - паўналéцце

vóllklimatisiert *a* абсталявáны сістэ́май штýчнага клíмату (*пра памяшканне*)

vollkómmen 1. *a* 1) закóнчаны, пóўны; ***er ist*** (***noch***) ***ein ~es Kind*** ён (яшчэ́) зусíм дзіця́ 2) дасканáлы **2.** *adv* цáлкам, зусíм

Vollkómmenheit *f* -, -en дасканáласць

Vóllkornbrot *n* -(e)s, -e чы́ста жы́тні

[аржаны́] хлеб

Vóllmacht *f* -, -en паўнамóцтва, давéранасць; ***~en ertéilen [gében*]*** давáць паўнамóцтвы; ***j-n mit úneingeschränkten [wéitgehenden] ~en áusstatten*** надзяліць кагó-н. неабмежавáнымі [шырóкімі] паўнамóцтвамі; ***in ~ zéichnen*** падпісваць па паўнамóцтву [давéранасці]; ***éine ~ vórlegen*** падáць [прадстáвіць] давéранасць

Vóllmilch *f* - цэ́льнае малакó

Vóllmond *m* -(e)s, -e 1) пóўня 2) *жарт.* лы́сіна

vóllmundig *a* смáчны, прыéмны на смак

vóllpfropfen *vt* набівáць, напíхваць (*даверху*)

vóllschlank *a* пóўны, у цéле; ***éine ~e Figúr*** стáтная фігýра

Vóllsitzung *f* -, -en пленáрнае пасяджэ́нне

vóllständig 1. *a* пóўны, канчаткóвы, дасканáлы; ***die ~e Ábrüstung*** пóўнае раззбраéнне **2.** *adv* цáлкам, зусíм

Vóllständigkeit *f* - паўнатá, даклáднасць, закóнчанасць; ***der ~ hálber*** дзéля даклáднасці

vóllstopfen *vt гл.* vóllpfropfen

vollstréckbar *a юрыд.* які [што] падлягáе выканáнню

vollstrécken *vt юрыд.* выкóнваць, прывóдзіць у выканáнне (*прысуд*)

Vollstréckung *f* -, -en *юрыд.* прывядзéнне ў выканáнне (*прыгавору*)

Vollstréckungsbefehl *m* -(e)s, -e *юрыд.* выканáўчы ліст; загáд аб прывядзéнні ў выканáнне

vólltanken *vt* запраўля́ць пóўны бак (*у аўтамабілі і да т.п.*)

Vólltreffer *m* -s, - **1.** *вайск.* прамóе пападáнне **2.** *перан.* пóспех, удáча

vólltrunken *a* зусíм п’я́ны

Vóllversammlung *f* -, -en плéнум, агýльны сход; ***~ der ÚNO*** Генерáльная асамблéя ААН

Vóllwaise *f* -, -n крýглы [крýглая] сiратá

vóllwertig *a* паўнацэ́нны

vóllwichtig *a* 1) паўнавáжкі 2) даклáдны; верагóдны

vóllzählig *adv* у пóўным склáдзе, цáлкам

vollzíehen* 1. *vt* выкóнваць, учыня́ць, ажыццяўля́ць; ***die Éhe ~*** узя́ць шлюб **2. ~, sich** адбывáцца, рабíцца

vollzíehend *a*: ***~e Gewált*** выканáўчая ўлáда

Vollzíehung *f* -, -en прывядзéнне ў выканáнне

Vollzúg *m* -s выканáнне (*напр., прысуду, даручэння*)

Vollzúgsausschuss *m* -es, -schüsse выканáўчы камітэ́т

Vollzúgsorgan *n* -(e)s, -e выканáўчы óрган

Volontär [volɔ̃-] *m* -s, -e 1) (добра)ахвóтнік, валанцёр 2) вýчань, памóчнік мáйстра

Volt [vɔlt] *n* - *i* -es, - вольт (*адзінка вымярэння электрычнага напружання*)

Voltaméter [vɔlta-] *n* -s, - *фіз.* вальтмéтр

Voltampere [vɔltamˈpɛːr] *n* - *i* -s, - *фіз.* вольт-ампéр

Volte [ˈvɔltə] *f* -, -n *спарт.* вольт, паварóт

Voltmesser [ˈvɔlt-] *m* -s, - *фіз.* вальтмéтр

Volúmen [vo-] *n* -s, - *i* Volúmina 1) *фіз.* аб’ём 2) том, кнíга

voluminös [vo-] *a* 1) аб’ёмісты 2) масíўны 3) тóўсты, грýбы (*напр., кардон*)

Volúte [vo-] *f* -, -n *архіт.* завітóк, валю́та

vom= von dem

von *prp* (*D*) ад, з, у (*у прасторавым значэнні*); ***rechts ~ der Tür*** спрáва ад дзвярэ́й; ***~ wo?*** адкýль; ***~ dort*** адтýль; ***~ vorn*** спéраду 2) з, ад (*у тэмпаральным значэнні*); ***vom 1. Fébruar bis zum 20. März*** з пéршага лю́тага да 20 сакавікá; ***~ klein auf*** з дзяцíнства [малéнства]; ***~ álters her*** здаўнá 3) ад, з (*аб крыніцы чаго-н.*); ***müde ~ der Árbeit*** стóмлены ад прáцы; ***~ úngefähr*** незнарóк, выпадкóва 4) з (*якога-н. матэрыялу*); ***der Ring ist ~ Gold*** пярсцёнак з зóлата [залаты́] 5) з (*групы рэчаў цэлага*); ***éine Grúppe ~ Studénten*** грýпа студэ́нтаў 6) (*перадаецца родным склонам, указваючы на прыналежнасць*); ***die Wérke ~ Góethe*** твóры Гётэ

7) з, па (*перадаецца тс. родным склонам, указваючы на якасць*); ***ein Mann ~ Charákter*** [ka-] чалавéк з харáктарам; ***er ist Léhrer ~ Berúf*** ён настáўнік па прафéсіі; 8) (*перадаецца творным склонам, абазначаючы дзеючую асобу пры дзеяслове ў залежным стане*); ***die Áufgabe wúrde vom Schüler ríchtig gelöst*** задáча рэ́шана вýчнем прáвільна 9) фон (*ставіцца перад прозвішчам дваранскага саслоўя*); ~ ***Stein*** фон Штайн 10) аб, пра; ~ ***j-m, etw.*** (***D***) ***spréchen**** ***[schréiben*]*** гаварыць [пісáць] пра кагó-н., штo-н. [аб кім-н., чым-н.] 11) *пераклад залежыць ад кіравання беларускага дзеяслова*: ***sich verábschieden ~ j-m*** развітáцца з кім-н. 12): ~ ***…aus*** (*з якога-н. пункту пгасторы*); ~ ***mir aus…*** што (да)тычыцца мянé…; ~ ***Grund aus falsch*** зусім [цáлкам] няпрáвільна 13): ~***… an*** з (*у тэмпаральным значэнні*); ~ ***Díenstag*** an з аўтóрка 14): ~ ***Rechts wégen*** па прáву

voneinánder *prn rez* адзін пра аднагó, адзін ад аднагó

vonnöten: ~ ***sein*** быць неабхóдным

vonséiten *prp* [von Séiten] (*G*) *канц.* з бóку (*каго-н.*)

vonstátten: ~ ***géhen**** працякáць, адбывáцца; ***álles ging glatt*** ~ усё ішлó [адбывáлася] глáдка

vor 1. *prp* (*A – на пытанне* «куды?», *D – на пытанне* «дзе», «калі»?) 1) пéрад (*у прасторавым значэнні*); ***ein Kilométer ~ dem Dorf*** адзін кіламéтр да вёскі; ~ ***das Tor géhen**** вы́йсці за варóты; ~ ***sich*** (***A***) ***hin brúmmen*** мармытáць сабé пад нос 2) пéрад, да (*у тэмпаральным значэнні*); ~ ***Sónnenuntergang*** пéрад захóдам сóнца; ***zehn Minúten ~ fünf*** без дзесяці (хвілін) пяць; ***nicht ~ acht*** не ранéй васьмі 3) тамý назáд; ~ ***drei*** Jáhren тры гады́ тамý назáд 4) ад (*аб прычыне*); ~ ***Angst*** ад стрáху 5) ад (*каго-н., чаго-н. – бараніць і г.д.*); ~ ***etw. schützen [wárnen]*** бараніць [перасцерагáць] ад чагó-н. 6): ~ ***állem*** перш за ўсё **2.** *adv*: ~***!*** напéрад!; ***nach wie*** ~ па-ранéйшаму

vor= *аддз. дзеясл. прыстаўка, указвае на*: 1) *знаходжанне перад чым-н.*: vórliegen* ляжáць пéрад чым-н. 2) *папярэднічанне чаму-н.*: vórbereiten падрыхтóўваць 3) *дзеянне ў прысутнасці каго-н.*: vórlesen* чытáць угóлас (*каму-н.*) 4) *дзеянне, якое з’яўляецца ўзорам, прыкладам каму-н.*: vórmachen паказáць, як рабіць 5) *перавагу чаго-н.*: vórherrschen панавáць

voráb *a* найпéрш, спачáтку, напачáтку

Vórabend *m* -(e)s, -e пярэ́дадзень; ***am*** ~ напярэ́дадні

vórahnen *vt* прадчувáць

Vórahnung *f* -, -en прадчувáнне

vorán *a* 1) напéрадзе, на чалé 2) напéрад ◊ ***ímmer lángsam ~!*** ≅ памáлу éдучы, далéй заéдзеш!; ***j-m ~ sein*** ісці напéрадзе, быць пéршым; *спарт.* вéсці

vorán= *аддз. дзеясл. прыстаўка, указвае: 1*) *на тое, што дзеянне адбываецца наперадзе якога-н. аб’екта:* vorángehen* ісці на чалé 2) *на рух уперад*: voránkommen* рýхацца напéрад

vorángehen* *vi* (s) 1) ісці на чалé 2) папярэ́днічаць (*D – чаму-н.*) 3) *перан.* прасóўвацца, рýхацца [ісці] напéрад; ***die Árbeit geht gut*** ~ рабóта ідзé дóбра [ідзé спóрна]

voránkommen* *vi* (s) рýхацца напéрад (*тс. перан.*); ***kéinen Schritt*** ~ не прасýнуцца ні на крок (*тс. перан.*)

Vóranmeldung *f* -, -en (папярэ́дняя) заяўка (*zu D – на што-н.*)

Vóranschlag *m* -(e)s, -schläge папярэ́дні каштары́с

vorántreiben* *vt* паскарáць, фарсіраваць (*развіццё чаго-н.*)

Vóranzeige *f* -, -n папярэ́дняя аб’ява

Vórarbeit *f* -, -en падрыхтóўчая [папярэ́дняя] рабóта, падрыхтóўка

vórarbeiten 1. *vi* (*j-m in D*) 1) апярэ́джваць (*каго-н. у чым-н.*) [быць пéршым] у рабóце 2) *перан.* папярэ́джваць, прадухіляць (*што-н.*) **2.** *vt* (*D*) падрых-

тавáць (зáгадзя) (*што-н. для каго-н.*) 2) *перан.* падрыхтавáць глéбу (*для каго-н., чаго-н.*) 3) пакáзваць, як трэ́ба выкóнваць (*якія-н. прыёмы*) **3. ~, sich** 1) рýхацца напéрад (*пераадольваючы якія-н. перашкоды*), прабірáцца, прабівáцца 2) *вайск.* прасóўвацца напéрад перабéжкамі

Vórarbeiter *m* -s, - 1) стáршы рабóчы; дзесятнік 2) загатóўшчык, нарыхтóўшчык

voráuf *a* спéраду, напéрадзе; ***j-m ~ sein*** ісці́ напéрадзе [спéраду], быць пéршым; *спарт.* вéсці

voráus *a* упéрад, напéрад; ***im ~*** зáгадзя; ***j-m ~ sein*** перагнáць кагó-н.; ***im ~ erráten**** прадугадáць, угадáць (напéрад); ***mit béstem Dank im ~*** зáгадзя прынóсім [выкáзваем] глыбóкую падзяку

voráus= *аддз. дзеясл. прыстаўка, указвае на дзеянне, якое папярэднічае чаму-н.*: voráusbestellen папярэ́дне закáзваць

Voráusabteilung *f* -, -en *вайск.* перадавы́ атрáд

voráusbedingen* *vt* папярэ́дне абумóвіць

Voráusbedingung *f* -, -en папярэ́дняя ўмова

voráusberechnen *vt* зáгадзя вылíчваць, прадуглéджваць

voráusbestellen *vt* папярэ́дне закáзваць [замаўляць]

voráusbestimmen *vt* п(е)радвызначáць

voráusbezahlen *vt* плацíць напéрад

voráuseilen *vi* (s) (*D*) апярэ́джваць, абганяць (*каго-н.*)

voráusgehen* *vi* (s) 1) ісці́ напéрад 2) (*D*) папярэ́днічаць (*чаму-н.*)

voráusgehend: ***im ~en ist erwähnt…*** вышэ́й памянёна

voráusgesetzt: ~, *dass…* пры ўмóве, што… [калí (тóлькі)…]

voráushaben* *vt* (*vor j-m*) мéць перавáгу (*у чым-н., перад кім-н.*)

Vórausságe *f* -, -n прагнóз, прадказáнне

voráussagen *vt* прадкáзваць, прагназíраваць

voráusschauen *vi* глядзéць напéрад

voráusschicken *vt* 1) пасылáць напéрад 2) давáць, рабíць (*што-н. перад чым-н.*)

voráussehen* *vt* прадбáчыць

voráussetzen *vt* браць пад увáгу як факт, мець за перадумóву

Voráussetzung *f* -, -en меркавáнне, гіпóтэза, перадумóва; ***únter der ~, dass…*** пры (той) умóве, што…

voráussetzungslos *a* без перадумóвы, неабгрунтавáны

Voráussicht *f* - прадбáчанне

voráussichtlich 1. *a* мяркýемы, дапушчáльны **2.** *adv* відáць, напэ́ўна

voráuswissen* *vt* зáгадзя вéдаць, прадбáчыць

voráuszahlen *vt* плацíць напéрад

Vórbau *m* -(e)s, -ten вы́ступ (*будынка*)

vórbauen 1. *vt* будавáць (*што-н. перад чым-н.*) **2.** *vi* (*D*) *разм.* прадухіляць, папярэ́джваць, быць абáчлівым; ***man muss ímmer ~*** трэ́ба быць заўсёды прадбáчлівым; ***éinem Zwécke ~*** падрыхтавáць глéбу для дасягнéння якóй-н. мэ́ты

vórbedacht *a* наўмы́сны

Vórbedacht: *mit* ~ наўмы́сна, з зáгадзя абдýманым намéрам

vórbedenken* зáгадзя абдýмваць, прадуглéджваць

vórbedeuten *vt* прадвяшчáць, прадракáць, прадкáзваць

Vórbedeutung *f* -, -en прадвéсце

Vórbedingung *f* -, -en папярэ́дняя ўмóва

Vórbehalt *m* -(e)s, -e агавóрка, выключэ́нне; ***mit [únter]*** ~ з агавóркай, з умóвай

vórbehalten* *vt*: ***sich*** (***D***) ~ пакíнуць за сабóю (*права*), забранíраваць (*квату і г.д.*); ***álle Réchte*** ~ усé (áўтарскія) правы́ захóўваюцца (*надпіс на выданні*)

vórbehaltlich *prp* (*G*) пры ўмóве; ~ ***des Éinspruchs*** пакідáючы за сабóй прáва пратэ́сту

vórbehaltlos *a* безагавóрачны, безумóўны

vorbéi *adv* (*an D*) мíма (*каго-н.,чаго-н.*);

~ ***sein*** (пра)міна́ць; ***es ist ~!*** (усё) ско́нчана! ~ ***ist ~!*** што было́, то́е сплыло́!

vorbei= *аддз. дзеясл. прыстаўка, указвае на рух міма чаго-н.*: vorbéifahren* е́хаць мі́ма, праязджа́ць каля́ (*чаго-н.*)

vorbéigehen* *vi* (s) 1) (*an D*) прахо́дзіць мі́ма (*каго-н., чаго-н.*), прамі́на́ць; (*bei D*) зазірну́ць [зайсці́, загляну́ць] (*да каго-н.*) 3) прахо́дзіць, міна́ць (*пра небяспеку*)

Vorbéigehen: ***im*** ~ мімахо́дзь, між і́ншым

vorbéikommen* *vi* (s) (*an D*) прахо́дзіць (*міма каго-н., чаго-н.*), прамі́на́ць (*каго-н., што-н.*); ***nicht ~ können*** не мець магчы́масці прайсці́; ***er kann hier ~*** ён мо́жа тут прайсці́; ((*bei D*) зайсці́ [заско́чыць, зазірну́ць] (*да каго-н., у што-н.*)

vorbéikönnen* *vi*: ***er kann hier*** (***nicht***) ***vorbéi*** ён (не) мо́жа тут прайсці́

vorbéilassen* *vt* прапуска́ць (*каго-н., што-н.*), даць прайсці́ [прае́хаць] (*каму-н., чаму-н.*)

Vorbéimarsch *m* -es, -märsche *вайск.* прахо́джанне ўрачы́стым ма́ршам

vorbéimarschieren *vi* (s) (*an D*) прахо́дзіць урачы́стым ма́ршам, дэфілі́раваць мі́ма (*каго-н., чаго-н.*)

vorbéireden *vi*: ***aneinánder*** ~ гавары́ць, перапыня́ючы [не слу́хаючы] адзі́н аднаго́; ***an etw.*** (***D***) ~ гавары́ць не па тэ́ме

vorbéiziehen* *vi* (s) (*an D*) прахо́дзіць мі́ма (*каго-н., чаго-н.*)

vórbelastet *a* абцяжа́раны (*забабонамі і г.д.*)

Vórbemerkung *f* -, -en папярэ́дняя заўва́га, папярэ́джанне

vórberaten* *vt* папярэ́дне абмеркава́ць

Vórberechtigung *f* -, -en *юрыд.* прывіле́я (*auf A – на што-н.*)

vórbereiten 1. *vt* падрыхто́ўваць, рыхтава́ць (*auf A, für A, zu D – да чаго-н.*) **2. ~, sich** (*auf A, für A, zu D*) рыхтава́цца, падрыхто́ўвацца (*да чаго-н.*)

Vórbereitung *f* -, -en падрыхто́ўка, падрыхто́ўчая рабо́та [пра́ца]; ***die ~en tréffen**** рыхтава́цца, пача́ць [ве́сці] падрыхто́ўку

Vórbereitungslehrgang *m* -(e)s, -gänge падрыхто́ўчыя ку́рсы

Vórbericht *m* -(e)s, -e прадмо́ва, усту́пнае сло́ва

Vórbestellung *f* -, -en зая́ўка, папярэ́дні зака́з; папярэ́дняя падпі́ска (*für A – на што-н.*)

vórbestraft *a* які́ ма́е судзі́масць

Vórbetrachtung *f* -, -en папярэ́дні разгля́д [абмеркава́нне]

vórbeugen I 1. *vt* нахіля́ць упе́рад (*галаву, тулава*) **2. ~, sich** нагіна́цца напе́рад

vórbeugen II *vi* (*D*) прадухіля́ць, папярэ́джваць (*што-н.*)

vórbeugend 1. *a* папераджа́льны, прэвенты́ўны **2.** *adv* прэвенты́ўна

Vórbeugung I *f* -, -en нахі́л (*тулава*) напе́рад

Vórbeugung II *f* -, -en прадухіле́нне; *мед.* прафіла́ктыка

Vórbeugungsmaßnahme *f* -, -n папераджа́льная [засцерага́льная] ме́ра

Vórbeugungsmittel *n* -s, - *фарм.* прафілакты́чны сро́дак

Vórbild *n* -(e)s, -er пры́клад, узо́р; ***sich*** (***D***) ***j-n zum ~ néhmen**** браць каго́-н. за пры́клад, браць каго́-н. за ўзо́р; ***éinem ~ náchstreben [nácheifern]*** браць пры́клад з каго́-н., пераймаць чый-н. пры́клад

vórbilden *vt* рабі́ць [ствара́ць] нагля́дны ўзо́р (*чаго-н.*) 2) падрыхтава́ць (*каго-н.*), дава́ць першапачатко́вую адука́цыю (*каму-н.*)

vórbildlich *a* узо́рны, ва́рты перайма́ння

Vórbildung *f* -, -en першапачатко́вая адука́цыя, падрыхто́ўка

Vórbote *m* -n, -n прадве́снік, прыкме́та

vórbringen* 1) выка́зваць [гавары́ць, каза́ць] (*пратэст, скаргу*); ***Entschúldigungen*** ~ прыно́сіць прабачэ́нні 2) вы́маніць (*каго-н. адкуль-н.*)

vórbuchen *vt* папярэ́дне [за́гадзя] зарэгістрава́ць, забрані́раваць

Vórbuchung *f* -, -en папярэ́дняя рэгістра́-

цыя, бро́ня
Vórbühne *f* -, -n *тэатр.* авансцэ́на
Vórdach *n* -(e)s, -dächer паве́ць
vórdatieren *vt* датава́ць за́днім чысло́м
vordém *adv уст.* даўне́й, ране́й, (най)пе́рш
vórder *a* (*ужываецца толькі ў поўных формах*) 1) пярэ́дні, які́ знахо́дзіцца спе́раду; передавы́ (*напр., пра акоп*); ***die ~en Zähne*** пярэ́днія зу́бы; ***er steht in ~er Líni¦e*** ён стаі́ць у пе́ршых радах
Vórderachse *f* -, -en *тэх.* пярэ́дняя вось, пярэ́дні мост
Vórderansicht *f* -, -en фаса́д, від спе́раду
Vórderarm *m* -(e)s, -e *анат.* прадплё́чча
Vódergaumenlaut *m* -(e)s, -e *лінгв.* пярэднепаднябе́нны гук
Vórdergrund *m* -(e)s, -gründe пярэ́дні план; ***etw. in den ~ stéllen*** вы́сунуць што-н. на пярэ́дні план; ***im ~ stéhen**** быць на пярэ́днім пла́не
vórdergründig *a* 1) які́ знахо́дзіцца на пярэ́днім пла́не 2) неглыбо́кі, павярхо́ўны
vórderhand *adv* паку́ль
Vórdermann *m* -(e)s, -männer 1) які́ стаі́ць напе́радзе (*тс.вайск.*); ***auf ~ stéhen**** стая́ць адзі́н за адны́м; ***auf ~ tréten**** стаць адзі́н за адны́м; ***den ~ überspríngen**** апярэ́дзіць каго́-н.; атрыма́ць што-н. [дабі́цца чаго́-н.] без чаргі́ 2) старэ́йшы (*званнем, рангам, пасадай і г.д.*)
Vórdersitz *m* -(e)s, -e пярэ́дняе ме́сца
vórderste *a* са́мы пе́ршы, са́мы пярэ́дні
Vórderteil *m, n* -(e)s, -e 1) пярэ́дняя ча́стка 2) *марск.* нос (*судна*)
vórdrängen 1. *vt* ці́снуць, пхаць напе́рад **2. ~, sich** 1) прабіра́цца, прасо́ўвацца ўпе́рад, праштурхну́цца 2) выско́кваць напе́рад, быць вы́скачкай
vórdringen* *vi* (s) ру́хацца [прасо́ўвацца] напе́рад
vórdringlich 1. *a* першачарго́вы, тэрміно́вы, неадкла́дны; актуа́льны **2.** *adv* у пе́ршую чаргу́; у са́мым спе́шным пара́дку
Vórdruck *m* -(e)s, -e бланк, фармуля́р
vórdrücken *vt* (наступа́ючы) цясні́ць (*праціўніка*), напіра́ць
vóreilen *vi* (s) забяга́ць напе́рад, спяша́цца; ***j-m*** **~** абганя́ць каго́-н.
vóreilig *a* непраду́маны, паспе́шны, ачасны
voreinánder *pron rez* 1) адзі́н пе́рад адны́м 2) адзі́н ад аднаго́ 3) адзі́н аднаго́
vóreingenommen *a* 1) (*gegen A*) прадузя́ты (*супраць каго-н., чаго-н.*) 2) небесстаро́нні, неаб’екты́ўны (*für A – да чаго-н.*)
Vóreingenommenheit *f* - прадузя́тасць; небесстаро́ннасць, неаб’екты́ўнасць
Vóreltern *pl* про́дкі
vórempfinden* *vt* прадчува́ць
vórenthalten* *vt* (*j-m*) 1) затры́мліваць, не дава́ць (*каму-н. чаго-н.*); незако́нна пазбаўля́ць (*чаго-н.*) 2) утойваць, хава́ць (*што-н., ад каго-н.*)
Vórentscheidung *f* -, -en прадвызначэ́нне; датэрміно́вае вызначэ́нне (*пераможцы*); *спарт.* паўфіна́л
vórerst *adv* найпе́рш, перш, спярша́, паку́ль
vórerwähnt *a* вышэйзгада́ны, вышэйпамянёны
Vórfahr *m* -en, -en про́дак
vórfahren* *vi* (s) 1) (*vor A*) пад’язджа́ць (*да чаго-н.*) 2) (*bei D*) заязджа́ць (*да каго-н.*) 3) (*D*) е́хаць напе́радзе; абганя́ць
Vórfahrt *f* - *аўта* абго́н; ***óhne*** **~** без абго́ну
Vórfahrtsregel *f* -, -n пра́віла першачарго́васці праезду (*на скрыжаванні*)
Vórfall *m* -(e)s, -fälle 1) вы́падак, здарэ́нне, інцыдэ́нт 2) *мед.* выпадзе́нне
vórfallen* *vi* (s) 1) здара́цца, адбыва́цца 2) па́даць; нахіля́цца ўпе́рад
Vórfeier *f* -, -n пярэ́дадзень [пярэ́дадне] свя́та
Vórfeld *n* -(e)s, -er *вайск. спарт.* пярэ́дняя зо́на
vórfertigen *vt* (*загадзя*) падрыхто́ўваць
vórfinden* *vt* заспе́ць, знахо́дзіць
Vórfreude *f* - прадчува́нне ра́дасці
vórfristig *a* датэрміно́вы

Vórfrühling *m* -s, -e ра́нняя вясна́, прадве́сне
vórfühlen *vt перан.* прама́цваць, зандзіраваць грунт; ***im Wald*** ~ прачаса́ць лес (*у пошуках праціўніка*)
vórführen *vt* 1) выстаўля́ць напака́з, дэманстрава́ць, пака́зваць (*vor D – каму-н.*) 2) ігра́ць (*спектакль*), ста́віць (*п'есу*); дэманстрава́ць, пака́зваць (*фільм*)
Vórführung *f* -, -en 1) дэманстра́цыя, пака́з; відо́вішча, пастано́ўка 2) *юрыд.* (*прымусовы*) прыво́д
Vórführgerät *n* -(e)s, -e 1) прае́ктар 2) дэманстрацы́йны апара́т (*у мэтах рэкламы*)
Vórgabe *f* -, -n *спарт.* фо́ра, гандыка́п
Vórgang *m* -(e)s, -gänge 1) здарэ́нне; прэцэдэ́нт 2) працэ́с 3) вытво́рчы працэ́с
Vórgänger *n* -s, - папярэ́днік
Vórgarten *m* -s, -gärten кве́тнік, агаро́дчык
vórgaukeln *vt* (*j-m*) ашу́кваць, уво́дзіць у зман
vórgeben* **I** *vt спарт.* дава́ць фо́ру, дава́ць напе́рад (*фігуру і г.д.*)
vórgeben* **II** *vt* 1) засыпа́ць (*корм жывёле*); падава́ць (*на стол*) 2) адгаво́рвацца (*чым-н.*); ***er gab vor, er wäre krank*** ён удава́ў з сябе́ хво́рага
Vórgebirge *n* -s, - 1) п(е)радго́р'е 2) мыс
vórgeblich 1. *a* уя́ўны **2.** *adv* як бы́ццам, бы́ццам
vórgedacht *a* вышэйпамянёны
vórgefasst *a* прадузя́ты
vórgefertigt *a* (за́гадзя) падрыхтава́ны
Vórgefühl *n* -(e)s, -e прадчува́нне; ***ein ~ von etw.*** (***D***) (*без прыназ. – G*) ***háben*** прадчува́ць што-н.; ***im*** ~ у прадчува́нні
vórgehen* *vi* (s) 1) ісці́ ўпе́рад, выхо́дзіць напе́рад 2) *вайск.* прасо́ўвацца, наступа́ць; ***zum Ángriff*** ~ наступа́ць 3) (*mit D*) дзе́йнічаць, пастýпаць (*з кім-н.*) 4) (*gegen A*) прыня́ць ме́ры (*супроць каго-н., чаго-н.*) 5) адбыва́цца, здара́цца; ***was geht hier vor?*** што тут адбыва́ецца? 6) папярэ́днічаць 7) (*D*) перасяга́ць, перавыша́ць, быць больш ва́жным (*чым што-н.*) 8) спяша́цца (*пра гадзіннік*)
Vórgehen *n* -s 1) спо́саб дзе́яння 2) *вайск.* прасо́ўванне, наступле́нне; ***im ~ bléiben**** праця́гваць прасо́ўванне [рух напе́рад]
Vórgelände *n* -s, - мясцо́васць, яка́я ляжы́ць спе́раду
Vórgelege *n* -s, - *тэх.* перада́тачны механі́зм, зубча́тая перада́ча
vórgenannt *a* вышэйпамянёны
Vórgenuss *m* -es, -nüsse смакава́нне напе́рад
Vórgericht *n* -(e)s, -e заку́ска
vórgerückt *a* по́зні (*час*); стары́, пажылы́ (*узрост*)
Vórgeschichte *f* - 1) передгісто́рыя 2) дагістары́чны час
vórgeschichtlich *a* дагістары́чны
Vórgeschmack *m* -(e)s смакава́нне напе́рад, адчува́нне сма́ку напе́рад; прадчува́нне; ***éinen ~ von etw.*** (***D***) ***háben*** смакава́ць што-н. за́гадзя, прадчува́ць што-н.
vórgeschoben *a* вы́сунуты напе́рад, перадавы́ (*пра войскі*)
vórgeschritten *a* 1) перадавы́ (*у працы*); ***im ~en Sómmer*** у канцы́ ле́та 2) стары́, старэ́чы
vórgesehen *a* прадугле́джаны
Vórgesetzte *sub m, f* -n, -n шэф, нача́льнік, -ніца
vórgestern *adv* (па)заўчо́ра
vórgestrig *a* (па)заўчара́шні
vórgreifen* *vi* (*j-m in D*) апярэ́джваць (*каго-н. у чым-н.*), прадбáчыць (*адкрыццё*); ***éiner Fráge*** ~ прадвыраша́ць [прадвы́значыць] пыта́нне
Vórgriff *m* -(e)s, -e (п)апярэ́джанне; прадвырашэ́нне
vórhaben* *vt* 1) мець наме́р, збіра́цца; ***was hast du mórgen vor?*** што ты ро́біш за́ўтра? 2) насі́ць спе́раду (*пра вопратку*); ***éine Schürze*** ~ быць у фартуху́ 3) займа́цца (*чым-н.*), працава́ць (*над чым-н.*)
Vórhaben *n* -s, - наме́р, заду́ма, прае́кт; ***sein ~ áusführen*** ажыццяві́ць свой

намéр; ***j-n von séinem ~ ábbringen**** адгаварыць каго-н. ад ягó намéру; ***von éinem ~ ábstehen**** адмóвіцца ад намéру

Vórhalle *f* -, -n вестыбю́ль; цвінтáр (*каля царквы*); *перан.* пачáтак чагó-н.

vórhalten* 1. *vt* 1) трымáць (*перад чым-н.*) 2) (*D*) папракáць (*каго-н. за што-н.*) **2.** *vi* хапáць, ставáць; ***der Vórsatz hat nicht lánge vórgehalten*** (дóбры) намéр быў хýтка забы́ты

Vórhaltung *f* -, -en папрóк, вымóва; ***j-m ~en máchen*** папракáць кагó-н.

Vórhand *f* - 1) *спарт.* ігрóк [гулéц], які́ мáе прáва пéршага хóду; ***die ~ háben*** мець прáва пéршага хóду [пéршага ўдáру]; ***in der ~ sein [sítzen*]*** мець прáва пéршага хóду, хадзі́ць пéршым; ***in der ~ bléiben**** заставáцца [быць] у вы́йгрышы; вéсці гульню́ 2) паравáга; ***in der ~ bléiben**** захóўваць паравáгу

vorhánden *a* які́ ёсць (у наяўнасці), наяў-ны; *~ **sein*** мéцца, быць (у наяўнасці)

Vorhándensein *n* -s наяўнасць; гатóўка (*наяўныя грошы*)

Vórhang *m* -(e)s, -hänge 1) заслóна, штóра; ***der ~ geht auf [geht hoch, geht in die Hőhe, gibt die Bühne frei]*** заслóна падымáецца [раскрывáецца]; ***der ~ geht níeder [fällt]*** заслóна апускáецца; ***den ~ vórziehen* [schlíeßen*]*** даць заслóну 2) *перан.* завéса ◊ ***der Scháuspieler hátte víele Vórhänge*** арты́ста мнóга разóў выклікáлі

vórhängen *vt* завéшваць; вéшаць (*фіранкі, шторы*)

Vórhängeschloss *n* -es, -schlösser вісячы замóк

Vórhaus *n* -es, -häuser *дыял.* вестыбю́ль, сéні

Vórhemd *n* -(e)s, -en мані́шка

vorhér *adv* даўнéй, ранéй, зáгадзя; ***lánge ~*** задóўга (*да чаго-н.*); *~ **géhen**** пайсці́ заўчáсна [занáдта рáна]; ***éinige Táge ~*** за нéкалькі дзён (*да чаго-н.*)

vorhér= *аддз. дзеясл. прыстаўка, указвае на дзеянне, якое папярэднічае чаму-н.*: vorhérsagen прадкáзваць; vorhérgehen* папярэ́днічаць

vorhérbestimmen *vt* прадвызначáць, прызначáць

vorhérgehen* *vi* (s) папярэ́днічаць

vorhérgehend *a* папярэ́дні; ***im ~en ist erwähnt…*** вышэ́й упамя́нута, назвáна…

vorhérig *a* папярэ́дні, міну́лы

Vórherrschaft *f* -, -en панавáнне, дамінавáнне, засі́лле

vórherrschen *vi* пераважáць, панавáць, дамінавáць

Vorhérsage *f* -, -n прадказáнне, прагнóз

vorhérsagen *vt* прадкáзваць, прагназі́раваць

vorhérsehen* *vt* прадбáчыць

vórheucheln *vt* крывадýшна ўпэ́ўніваць (*у чым-н.*)

vorhín, [vórhin] *adv* ранéй, нядáўна, тóлькі што

Vórhinein: ***im ~*** зáгадзя, адрáзу

Vórhof *m* -(e)s, -höfe 1) пярэ́дні двор 2) *перан.* пачáтак, пярэ́дадзень 3) *мед.* перадсэ́рдзе

Vórhut *f* -, -en *вайск.* авангáрд; ***die ~ bílden*** знахóдзіцца [быць] у авангáрдзе

vórig *a* міну́лы, ранéйшы, даўнéйшы; ***~e [in der ~en] Wóche*** на прóшлым ты́дні

vórjährig *a* лéташні, мінулагóдні

Vórkämpfer *m* -s, - перадавы́ баéц [змагáр]; застрэ́льшчык

vórkauen *vt* 1) разжóўваць 2) *перан.* разжóўваць, дэталёва тлумáчыць

Vórkauf *m* -(e)s, -käufe 1) скýпка, перакýпка 2) *перан.* прáва прывілéі пры кýплі

vórkaufen *vt* 1) скупляць (*для перапродажу*) 2) карыстáцца прывілéяй пры кýплі

Vórkäufer *m* -s, - скýпшчык, перакýпшчык

Vórkaufsrecht *n* -(e)s, -e прáва прывілéі пры кýплі

vórkehren *vt* прымáць мéры (*у адносінах да чаго-н.*), падрыхтóўваць (*усё неабходнае*)

Vórkehrung *f* -, -en мéра (*засцярогі*); ***~en tréffen**** прыняць мéры, зрабі́ць зáхады

Vórkenntnis *f* -, -se папярэ́дняя падрых-

тóўка (*да якой-н. дзейнасці*), папярэ́днія вéды

vórknöpfen *vt*: ***sich*** (***D***) (***j-n***) ~ *разм.* прапясóчыць, адчытáць, прабрáць кагó-н.

vórkommen* *vi* (s) 1) выхóдзіць напéрад 2) (*bei D*) захóдзіць (*да каго-н.*) 3) сустракáцца (*пра слова ў тэксце і г.д.*) 4) адбывáцца, здарáцца (*пра выпадак*); ***das darf nicht mehr ~!*** каб гэ́тага бóлей не былó! 5) (*D*) здавáцца; ***er kommt mir bekánnt vor*** мне здаéцца, што я ягó вéдаю

Vórkommen *n* -s, - 1) здарэ́нне, факт, вы́падак 2) радóвішча (*карысных выкапняў*) 3) існавáнне, нaя́ўнасць

vórkommendenfalls *adv* у вы́падку, калі́

Vórkommnis *n* -ses, -se здарэ́нне

Vórkriegsstand *m* -(e)s, -stände даваéнны ўзрóвень

vórladen *vt юрыд.* выклікáць (*у суд, у паліцыю і г.д.*)

Vórladung *f* -, -en вы́клік (*у суд, у паліцыю і г.д.*); ***der ~ Fólge léisten*** з’явíцца па вы́кліку [павéстцы, пóзве]

Vórlage *f* -, -n 1) праéкт, прапанóва; ***éine ~ dúrchbringen* [dúrchsetzen]*** дамагчы́ся зацвярджэ́ння праéкта 2) арыгінáл, узóр 3) *спарт.* пас, перадáча 4) *архіт.* вы́ступ 5) прадстаўлéнне (*von D – дакументаў*) 6) *тэх.* сýпарт

vórlassen* *vt* 1) прапускáць напéрад, прапускáць пá-за чаргóю 2) дапускáць, упускáць (*на сустрэчу, прыём і г.д.*)

Vórlauf *m* -(e)s, -läufe 1) паступáльны рух 2) *тэх.* пярэ́дні ход 3) *спарт.* забéг

vórlaufen* *vi* (s) забягáць напéрад; ***éinige Schrítte ~*** забягáць на нéкалькі крóкаў напéрад

Vórläufer *m* -s, - папярэ́днік, прадвéснік

vórläufig 1. *a* 1) папярэ́дні, пачаткóвы 2) часóвы **2.** *adv* пакýль (што), часóва

vórlaut *a* нясці́плы, дзёрзкі, нахáбны; ***~es Wésen*** нясці́плыя павóдзіны

vórleben *vt* пакáзваць пры́клад сваíм жыццём

Vórleben *n* -s мінýўшчына, папярэ́дняе жыццё

vórlegen 1. *vt* (*vor A*) (па)клáсці (*што-н. перад кім-н., чым-н.*); ***ein Schloss ~*** павéсіць замóк 2) падавáць (*напр., стравы*); ***órdentlich ~ разм.*** падмацавáцца, падсілкавáцца 3) пакáзваць (*тавар*) 4) прад’яўля́ць (*дакументы*); ***j-m Frágen ~*** задавáць камý-н. пытáнні 5): ***Témpo ~*** паскóрыць тэмп [хýткасць] **2. ~, sich** нахіля́цца ўпéрад

Vórleger *m* -s, - дыванóк (*перад ложкам*)

Vórlegeschloss *n* -es, -schlösser вiся́чы замóк

vórleiern *vt* 1) паражóўваць, паўтарáць аднó і тóе ж 2) адбубні́ць (*верш і г.д.*)

Vórleistung *f* -, -en папярэ́дняе дасягнéнне

vórlesen* *vt* (*j-m*) чытáць (ўгóлас) (*каму-н.*)

Vórlesung *f* -, -en 1) лéкцыя; ***éine ~ hálten**** чытáць лéкцыю 2) літаратýрныя чытáнні; твóрчы вéчар (*паэта*)

vórletzt *a* перадапóшні

vórlieb néhmen* *vi* (*mit D*) з(а)давóльвацца (*чым-н.*)

Vórliebe *f* - (*für A*) ця́га, схíльнасць (*да каго-н., чаго-н.*)

vórliegen* *vi* 1) ляжáць (*перад чым-н.*) 2) мéсца, быць у нaя́ўнасці, існавáць; ***es liegt nichts gégen ihn vor*** сýпраць ягó нямá нія́кіх абвінавáчванняў

vórliegend *a* дáдзены, які́ мáецца ў нaя́ўнасці; ***im ~en Fall*** у гэ́тым [дáдзеным] вы́падку

vórlügen* *vt* (*j-m*) нахлусíць, наманíць (*каму-н. што-н.*)

vorm = vor dem

vórmachen *vt* 1) прылáдзіць, дапасавáць (*што-н. перад чым-н.*); ***den Ríegel an der Tür ~*** зачынíць дзвéры на зáсаўку 2) (*j-m*) пакáзваць (*каму-н., як рабіць што-н.*); ***er máchte mir die Übung vor*** ён паказáў мне, як выкóнваць практыкавáнне 3) (*j-m*) ашýкваць, увóдзіць у зман; ***wir wóllen uns doch nichts ~ lássen**** мы не павíнны даць сябé падманýць [увéсці ў зман]

Vórmacht *f* - панавáнне, уладáрства

Vórmachtstellung *f* -, -en панýючае ста-

но́вішча (*якой-н. дзяржавы*)

vórmalig *a* 1) ране́йшы, былы́ 2) апо́шні, міну́лы (*аб сустрэчы і г.д.*)

vórmals *adv* не́калі, калі́сьці, калі́сь, ране́й

Vórmarsch *m* -(e)s, -märsche рух напе́рад, на́ступ

vórmarschieren *vi* (s) *вайск.* наступа́ць

Vórmeldung *f* -, -en 1) папярэ́джанне (*у чым-н.*) 2) зая́ўка

vórmerken *vt* 1) вызнача́ць, планава́ць (сабе́) 2) (за)рэгістрава́ць; ***sich ~ lássen**** (*für A*) ране́й [за́гадзя] запіса́цца (*на што-н.*), зарэгістрава́цца

Vórmerkung *f* -, -en папярэ́дні за́піс [рэгістра́цыя], зая́ўка (*на што-н.*)

Vórmittag *m* -(e)s, -e (перад)по́ўдзень, перадпаўдзённы час; ра́нак, пе́ршая пало́ва дня; ***am*** (***hóhen***) ~ пе́рад (са́мым) по́ўднем [абе́дам]; ***héute*** ~ сёння ра́ніцай

vórmittägig, vórmittäglich *a* перадабе́дзенны, ра́нішні

vórmittags *adv* да по́ўдня, у пе́ршай пало́ве дня, ра́ніцай

Vórmund *m* -(e)s, -e *i* münder апяку́н (*тс. перан.*); ***éinen ~ ánsetzen*** назна́чыць апекуна́

Vórmundschaft *f* -, -en апе́ка; ***die ~ führen*** ажыццяўля́ць апе́ку; ***die ~ übernéhmen**** узя́ць пад апе́ку; ***únter ~ stéhen**** быць [знахо́дзіцца] пад апе́кай

vorn I *adv* напе́радзе; спе́раду, спача́тку; ***nach*** ~ напе́рад, упе́рад; ***von*** ~ спе́раду; спача́тку

vorn II *разм.* = vor den

Vórname *m* -ns, -n імя́ (*у адрозненне ад прозвішча*); ***Vor- und Zúname*** імя́ і про́звішча

vornán *adv* спе́раду; пе́ршым (*ісці і г.д.*)

vórne *разм. гл.* vorn

vórnehm *a* 1) зна́тны, арыстакраты́чны, шляхе́тны 2) ва́жны; ~ ***tun**** задзіра́ць нос 3) высакаро́дны (*пра думкі*); ***die ~ste Pflicht*** вышэ́йшы доўг

vórnehmen* **I** *vt* 1) право́дзіць (*якую-н. работу*) 2) ***sich*** (***D***) ***etw.*** ~ узя́цца за што-н., заду́маць, распача́ць што-н.; ***sich*** (***D***) ***j-n*** ~ узя́цца за каго́-н., узя́ць каго́-н. у рабо́ту; прачыта́ць ната́цыю каму́-н.

vórnehmen* **II** *vt* падвя́зваць фарту́х [сурвэ́тку]; надзява́ць ма́ску

vórnehmlich *adv* перава́жна, асаблі́ва, гало́ўным чы́нам

Vornehmteueréi *f* - *разм.* задзіра́нне но́са, пыхлі́вая пабла́жлівасць

vornheréin [vórnherein]: ***von*** ~ з са́мага пача́тку, адра́зу, за́гадзя

vornhín: *nach* ~ упе́рад, напе́рад

vór(n)hinein: *im* ~ з са́мага пача́тку, адра́зу

vornüber *adv* напе́рад, ні́цма (*упасці*)

vornübergebeugt *adv* нахілі́ўшыся напе́рад [упе́рад] (*сядзець*)

vórnweg *adv* з са́мага пача́тку, адра́зу

Vórort *m* -(e)s, -e прадме́сце, пры́гарад

Vórortzug *m* -(e)s, -züge пры́гарадны цягні́к [по́езд], электры́чка

Vórposten *m* -s, - *вайск.* фарпо́ст, перадавы́ пост; *pl тс.* вартава́я [вартаўні́чая] ахо́ва

vórprogrammieren *vt* за́гадзя праграмі́раваць

Vórprüfung *f* -, -en залі́к, папя́рэдні іспы́т

vórragen *vi* (s) выдава́цца, вытырка́цца, тырча́ць

Vórrang *m* -(e)s перава́га, першынство́; ***den ~ vor j-m háben*** мець перава́гу пе́рад кім-н., пераўзыхо́дзіць каго́-н.; ***j-m den ~ éinräumen*** уступі́ць каму́-н. першынство́

vórrangig 1. *a* перава́жны **2.** *adv* перава́жна, гало́ўным чы́нам

Vórrat *m* -(e)s, -räte запа́с, назапа́шанае; *pl* запа́сы; ***etw. auf ~ ánschaffen*** набы́ць што-н. у запа́с, назапа́сіць што-н.; ***éinen ~ an Lébensmitteln ánlegen*** запасці́ся харча́мі ◊ ~ ***ist bésser als Réichtum*** ≅ беражлі́вы ле́пшы за бага́тага

vórrätig 1. *a* назапа́шаны, нарыхтава́ны, які́ ма́ецца ў запа́се **2.** *adv*: ***etw. ~ hálten**** мець [трыма́ць] што-н. у запа́се [на скла́дзе]

Vórratskammer *f* -, -n кладо́ўка, склеп

Vórraum *m* -(e)s, -räume пярэ́дні пако́й, гасцёўня, хол

vórrechnen *vt* налічы́ць; пералі́чваць

Vórrecht *n* -(e)s, -e перава́га, прывіле́я; ***~e áufheben**** скасава́ць прывіле́і; ***~e geníeßen**** карыста́цца прывіле́ямі; ***j-m séine ~e entzíehen****, ***j-n séiner ~e beráuben*** пазба́віць каго́-н. яго́ [сваі́х] прывіле́яў

Vórrede *f* -, -n прадмо́ва, уво́дзіны

vórreden *vt* 1) нагавары́ць, нахлусі́ць 2) перако́нваць, унуша́ць

Vórredner *m* -s, - папярэ́дні ара́тар

vórrichten *vt* падрыхто́ўваць, ла́дзіць, нала́джваць

Vórrichtung *f* -, -en 1) прыстасава́нне, прыла́да, апара́т, механі́зм 2) падрыхто́ўка

vórrücken **1.** *vt* пасу́нуць напе́рад; ***das Féuer ~*** *вайск.* перане́сці аго́нь упе́рад **2.** *vi* (s) ру́хацца напе́рад *вайск. тс.* наступа́ць; ***die Zeit rückt vor*** час ідзе́

vórrufen* *vt* выклі́каць (*каго-н.*)

Vórrunde *f* -, -en *спарт.* адбо́рачны круг

Vórrundenspiel *n* -(e)s, -s *спарт.* адбо́рачныя гу́льні

vors *разм.* = vor das

Vórsaal *m* -(e)s, -säle вестыбю́ль, пярэ́дні пако́й

vórsagen *vt* падка́зваць

Vórsaison [-sɛˌzɔ̃:] *f* - час да пача́тку сезо́на

Vórsänger *m* -s, - запява́ла; *царк.* ка́нтар

Vórsatz I *m* -es, -sätze наме́р, заду́ма (*тс. юрыд.*) ***éinen ~ fássen*** наме́рыцца, прыня́ць рашэ́нне

Vórsatz II *m* -es, -sätze *палігр.* фо́рзац

vórsätzlich **1.** *a* наўмы́сны **2.** *adv* наўмы́сна, знаро́к

Vórschau *f* -, -en 1) папярэ́дні прагля́д 2) *тэатр.* прагра́ма, рэпертуа́р (*наступнага сезону*)

vórschauen *vi* (*bei D*) захо́дзіць (*да каго-н.*), наве́дваць (*каго-н.*)

Vórschein: ***zum ~ bríngen**** вы́явіць, вы́крыць, раскры́ць; ***zum ~ kómmen**** з'яўля́цца, выяўля́цца

vórschieben* *vt* 1) прасо́ўваць напе́рад; высо́ўваць, выстаўля́ць; ***éinen Ríegel ~*** засо́ўваць за́саўку 2) адгаво́рвацца, прыкрыва́цца (*чым-н.*); ***éiner Sáche éinen Ríegel ~*** перашкаджа́ць спра́ве; ***er schob éine Sítzung vor*** ён адгавары́ўся тым, нібы ў яго́ пасяджэ́нне

vórschießen* **1.** *vi* (s) кі́нуцца [ры́нуцца] напе́рад **2.** *vt* выдава́ць ава́нсам, пазыча́ць (*каму-н.*)

Vórschlag *m* -(e)s, -schläge 1) прапано́ва; ***éinen ~ éinbringen* [unterbréiten]*** уне́сці прапано́ву; ***auf éinen ~ éingehen**** пагадзі́цца з прапано́вай; ***auf ~ von j-m*** па прапано́ве каго́-н.; ***etw. in ~ bríngen**** прапанава́ць што-н. 2) *муз.* фаршла́г

vórschlagen* *vt* прапано́ўваць

vórschleichen* *vi* (s) кра́сціся, прakра́двацца напе́рад

vórschnell *a* неабду́маны, няўзва́жаны; неразва́жлівы

vórschreiben* *vt* зага́дваць, прадпі́сваць; ***ich lásse mir nichts ~*** я не дазво́лю сабо́й кама́ндаваць

vórschreiten* *vi* (s) 1) прасо́ўвацца, ру́хацца напе́рад, прахо́дзіць напе́рад 2) прасо́ўвацца (*пра работу*); рабі́ць по́спехі

Vórschrift *f* -, -en 1) прадпіса́нне, зага́д, інстру́кцыя; ***nach ~*** па прадпіса́нні [палажэ́нні, стату́ту] 2) палажэ́нне, стату́т; ***j-m ~en máchen*** дава́ць прадпіса́нні каму́-н.

vórschriftsmäßig **1.** *a* прадпі́саны, які́ адпавяда́е прадпіса́нню [стату́ту] **2.** *adv* адпаве́дна прадпіса́нню, паво́дле стату́та [зага́ду]; ***~ gekléidet*** апра́нуты па фо́рме

vorschriftswidrig *a* які́ супярэ́чыць прадпіса́нню [стату́ту]

Vórschub *m* -(e)s -schübe 1) рух напе́рад; пада́ча (*на станку*) 2) дапамо́га, садзе́йнічанне; ***~ léisten (D)*** (па)спры́яць, (па)садзе́йнічаць

Vórschüler *m* -s, - дашко́льнік

Vórschulerziehung *f* - дашко́льнае выха-

ва́нне

Vórschuss *m* -es, -schüsse ава́нс, зада́так; ***sich*** (***D***) ***éinen ~ gében lássen**** браць зада́так; ***als*** ~ ава́нсам

vórschussweise *adv* ава́нсам

vórschützen *vt* апра́ўдвацца (*чым-н.*), прыво́дзіць у апраўда́нне (*што-н.*)

Vórschützung *f* -, -en адгаво́рка, апраўда́нне, падста́ва

vórschwärmen *vi* ма́рыць услы́х

vórschwatzen *vt* нагавары́ць, набалбата́ць

vórschweben *vi* (*D*) здава́цца, мро́іцца (*каму-н.*)

vórschwindeln *vt* (на)хлусі́ць, (на)выдумля́ць

vórsehen* **1.** *vt* прадугле́джваць **2. ~, sich** 1) (*bei, mit j-m, gegen etw. A*) берагчы́ся, сцерагчы́ся (*каго-н., чаго-н.*) 2) (*mit D*) запаса́цца (*чым-н.*)

Vórsehung I *f* - *рэл.* найвышэ́йшая сіла, лёс, наканава́нне

Vórsehung II *f* -, -en забеспячэ́нне, нарыхто́ўка

vórsetzen *vt* 1) падава́ць (*на стол*) 2) ста́віць на чале́, прызнача́ць кіраўніко́м 3) ста́віць спе́раду 4) *разм.* падста́віць; ***er wúrde dabéi vórgesetzt*** пры гэ́тым яго́ падста́вілі

Vórsicht *f* - асцяро́жнасць, абачлівасць; ***zur ~ máhnen*** заклiка́ць да асцяро́жнасці; ***~ üben*** быць асцяро́жным; ***~ wálten lássen**** дзе́йнічаць асаблі́ва асцяро́жна; ***~!*** сцеражы́ся! ◊ ***~ ist bésser als Náchsicht*** ≅ адсячэ́ш – не прыто́чыш

Vórsichtigkeit *f* - асцяро́жнасць, прадба́члівасць

vórsichtshalber *adv* у мэ́тах [дзе́ля] асцяро́жнасці

Vórsichtsmaßregel *f* -, -n ме́ра засцяро́гі

Vórsilbe *f* -, -n *грам.* приста́ўка, прэ́фікс

vórsingen* *vt* (*j-m*) пяя́ць, напява́ць (*каму-н.*)

vórsintflutlich *a разм., жарт.* дапато́пны

Vórsitz *m* -es старшы́нства; ***únter dem ~*** пад старшы́нствам; ***den ~ führen*** старшы́нстваваць, ве́сці сход

Vorsitzende *sub m, f* -n, -n старшыня́

Vórsorge *f* - 1) клапатлі́васць, прадба́члівасць 2) падрыхто́ўка за́гадзя (*да чаго-н.*); ***~ trágen**** праяўля́ць прадба́члівасць; ***~ tréffen**** за́гадзя паклапаці́цца (*аб усім неабходным*)

vórsorgen *vi* паклапаці́цца за́гадзя

vórsorglich *a* клапатлі́вы, прадба́члівы

Vórspann *n* -(e)s, -e 1) *уст.* перакладны́я ко́ні 2): ***nimm ~!*** *разм.* раска́звай [апавяда́й] хутчэ́й!; не цягні́!

vórspannen *vt* (*vor A*) запрага́ць

Vórspeise *f* -, -n заку́ска

vórspiegeln *vt* (*D*) маро́чыць; дуры́ць (*каго-н. чым-н.*)

Vórspieg(e)lung *f* -, -en падма́н, зман, містыфіка́цыя; ***éine ~ fálscher Tátsachen*** падтасо́ўка фа́ктаў, хлусня́

Vórspiel *n* -(e)s, -e 1) прэлю́дыя, уверцю́ра 2) прало́г, пача́так

vórspielen *vt* (*D*) сыгра́ць (*што-н., каму-н.*)

vórsprechen* **1.** *vt* 1) вымаўля́ць, гавары́ць (*дзеля таго, каб хто-н. паўтарыў*) 2) дэкламава́ць (*у прысутнасці каго-н.*) **2.** *vi* (*bei D*) заві́таць, захо́дзіць (*да каго-н.*), наве́дваць (*каго-н. з мэтай абгаварыць што-н.*)

vórspringen* *vi* (s) 1) выско́кваць (*з засады і да т.п.*) 2) вытырка́ць, выдава́цца напе́рад (*аб скале, скулах*)

Vórspruch *m* -(e)s, -sprüche усту́п, прадмо́ва, прало́г

Vórsprung *m* -(e)s, -sprünge 1) вы́ступ 2) перава́га; ***éinen ~ gewínnen**** атрыма́ць перава́гу; ***éinen ~ heráusholen*** дабі́цца перава́гі; ***den ~ hálten**** утры́млівaць перава́гу

Vórstadt *f* -, -städte пры́гарад, прадме́сце

Vórstand *m* -(e)s, -stände 1) упра́ва, праўле́нне, ра́да 2) прэзі́дыум; старшыня́

Vórstecher *m* -s, - шы́ла

vórstecken *vt* 1) прыкало́ць, прышпі́ліць (*спераду*) 2) ста́віць, намяча́ць (*мэту*)

vórstehen* *vi* 1) выдава́цца ўпера́д 2) (*D*) узнача́льваць (*установу*), загáдваць (*гаспадаркай*)

vórstehend *a* 1) што выступáе (*напр., скулы*) 2) вышэйпамянёны; ***im Vórstehenden wúrde erwähnt, dass…*** вышэ́й было́ зазнáчана

Vórsteher *m* -s, - начáльнік, шэф, загáдчык

vórstellbar *a* які́ [што] мóжна сабé ўявíць

vórstellen **1.** *vt* 1) (па)стáвіць спéраду 2) (*j-m*) пазнаёміць (*каго-н. з кім-н.*), адрэкамендавáць, прадстáвіць (*каго-н. каму-н.*) 3) уяўля́ць сабóю; стрóіць з сябé (*каго-н.*); выдавáць сябé (*за каго-н.*); ***er will ímmer etw. Besónderes*** ~ ён заўсёды хóча быць чы́мсьці асаблíвым 4): ***sich*** (***D***) ***etw.*** ~ уявíць сабé што-н. **2. ~, sich** (*j-m*) адрэкамендавáцца, прадстáвіцца (*каму-н.*)

vórstellig *a* : ***bei j-m ~ wérden*** падáць зая́ву [скáргу] камý-н., увайсці з хадáйніцтвам куды́-н.

Vórstellung *f* -, -en 1) азнаямлéнне, прадстаўлéнне (*каго-н.*); ***die ~ des Kandidáten*** знаёмства з кандыдáтам (*перад выбарамі*) 2) уяўлéнне (*von D – аб чым-н.*), разумéнне (*чаго-н.*); ***sich*** (***D***) ***éine ~ von etw.*** (***D***) ***máchen*** атрымáць уяўлéнне аб чым-н.; ***j-m éine ~ von etw.*** (***D***) ***vermítteln*** даць камý-н. уяўлéнне аб чым-н. 3) *тэатр.* пакáз, спектáкль, сеáнс (*кіно*) 4) хадáйніцтва, зая́ва 5) пярэ́чанне; *pl тс.* вымóва, напамíнак; ***~en erhében**** выстаўля́ць пярэ́чанні камý-н.; ***j-m ~en máchen*** рабíць вымóву [заўвáгу] камý-н.

Vórstellungskraft *f* - сíла ўяўлéння

Vórstoß *m* -es, -stöße 1) *вайск.* удáр, атáка, нáступ 2) *спарт.* напáд, нáступ; рывóк напéрад

vórstoßen* **1.** *vt* пхаць упéрад **2.** *vi* (s) атакавáць, наступáць, прасóўвацца 2) *спарт.* вы́рвацца напéрад

Vórstrafe *f* -, -n (ранéйшая) судзíмасць

vórstrecken *vt* 1) праця́гваць (*руку*), выця́гваць напéрад; ***den Kopf*** ~ вы́цягнуць шы́ю 2) пазычáць; выдавáць авáнс

vórstreichen* *vt буд.* папярэ́дне [спачáтку] пафарбавáць

Vórstudi¦enanstalt *f* -, -en падрыхтóўчыя кýрсы; падрыхтóўчае аддзялéнне ў (ВНУ)

Vórstufe *f* -, -n 1) (*zu D*) пéршая ступéнь, папярэ́дні этáп (*чаго-н.*), пéршы крок (*на шляху чаго-н.*) 2) першапачаткóвае навучáнне

vórstürmen *vi* (s) *вайск.* кíдацца напéрад, рýшыць [ры́нуцца] напéрад

Vórtag *m* -(e)s, -e папярэ́дні дзень, дзень напярэ́дадні чагó-н.; ***am ~e*** у папярэ́дні дзень

Vórteil *m* -(e)s, -e 1) кары́сць, вы́гада; прыбы́так; ***von ~e*** вы́гадны; ***~ aus [von] etw.*** (***D***) ***zíehen**** атры́млíваць кары́сць [вы́гаду] з чагó-н.; ***éinen ~ aus etw.*** (***D***) ***schlágen**** ***[heráusholen]*** атры́млíваць [здабывáць] вы́гаду [кары́сць] з чагó-н., вы́гадаць на чым-н.; ***auf séinen ~ séhen**** ***[bedácht sein]*** клапацíцца аб улáсным дастáтку [дабрабы́це]; ***sich auf séinen ~ verstéhen**** умéць атрымáць вы́гаду з усягó; ***im ~ sein*** быць у вы́йгрышы; ***j-m zum ~ geréichen*** пайсці на кары́сць камý-н. 2) перавáга; ***éinen ~ bíeten**** давáць перавáгу, даравáць прывілéю; ***die Vór- und Náchteile*** перавáгі і недахóпы ◊ ***kein ~ óhne Náchteil*** нямá лíха без дабрá

vórteilhaft *a* вы́гадны, выгóдны, кары́сны

Vórtrag *m* -(e)s, -träge 1) даклáд, лéкцыя; ***éinen ~ hálten**** (з)рабíць даклáд; ***~ hálten**** даклáдваць (*начальніку*); ***éinen ~ ábsagen*** адмянíць даклáд [лéкцыю]; ***etw. zum ~ bríngen**** далажы́ць аб чым-н. 2) выканáнне (*песні і г.д.*); ***ein Lied zum ~ bríngen**** праспявáць пéсню 3) ды́кцыя

vórtragen* *vt* 1) рабíць даклáд; чытáць лéкцыю; ***éinen Bericht*** ~ даклáдваць 2) дэкламавáць, выкóнваць (*на сцэне*) 3) (*j-m*) выкáзваць (*свае думкі, пажаданні*) 4): ***den Ángriff*** ~ развівáць наступлéнне; ***das Féuer*** ~ *вайск.* паранóсіць агóнь напéрад

Vórtragende *sub m, f* -n, -n даклáдчык, -чыца; выканáўца (*песні і г.д.*)

Vórtragsart *f* -, -en манéра даклáдваць [выступáць]; манéра выканáння; спó-

саб выражэ́ння

Vórtragsreihe *f* -, -n цыкл ле́кцый [дакла́даў]

vórtrefflich *a* выда́тны, до́бры, дасканáлы

Vórtrefflichkeit *f* - выда́тная я́касць, перава́га

vórtreiben* *vt* ру́хаць, прасо́ўваць напе́рад (*тс. працу*)

vórtreten* *vi* (s) выступа́ць [выхо́дзіць] напе́рад

Vórtritt *m* -(e)s (*vor D*) перава́га, першынство́ (*перад кім-н.*); ***j-m den ~ lássen**** уступі́ць пе́ршае ме́сца [першынство́] каму́-н.

vórtrocknen *vt* падсу́шваць

Vórtrupp *m* -s, -s *вайск.* гало́ўная пахо́дная заста́ва

vórtun* **1.** *vt* 1) пака́зваць, дэманстрава́ць (*які-н. прыём*) 2) надзява́ць, падвя́зваць (*фартух, сурвэтку*) 3) пакла́сці (*што-н. перад кім-н.*); ***éinen Ríegel ~*** зачыні́ць на за́саўку 4) дзе́йнічаць неабду́мана [неразва́жліва] ◊ ***vórgetan und náchbedacht hat mánchen in groß' Leid gebrácht*** ≅ перш чым адрэ́заць – сем разо́ў паме́рай **2. ~, sich** высо́ўвацца, выстаўля́ць сябе́ (*на пярэдні план*)

vórturnen *vi* (*D*) пака́зваць гімнасты́чнае практыкава́нне (*каму-н.*)

vorüber *a* мі́ма (*an D – каго-н., чаго-н.*); ***die Gefáhr ist ~*** небяспе́ка міну́ла(ся); ***~ sein*** мінава́ць, прайсці́

vorüber= *аддз. дзеясл. прыстаўка, указвае на рух міма чаго-н.*: vorüberfahren* прае́хаць мі́ма, (пра)міна́ць

vorübergehen* *vi* (s) (*an D*) 1) прахо́дзіць мі́ма (*каго-н., чаго-н.*); ***j-n, etw. ~ lássen**** прапусці́ць каго́-н., што-н. 2) міна́ць, прахо́дзіць; ***etw. ~ lássen**** перачака́ць што-н.

vorübergehend **1.** *a* перахо́дны, часо́вы; ***schnell ~*** мімалётны **2.** *adv* часо́ва, на час

vorüberhuschen *vi* (s) (*an D*) прашмыгну́ць, прамільг(а)ну́ць (*міма каго-н., чаго-н.*)

vorüberlassen* *vt* перачака́ць, прапуска́ць

vorüberziehen* *vi* (s) прахо́дзіць мі́ма, (пра)міна́ць

Vórübung *f* -, -en папярэ́дняе [уво́днае] практыкава́нне

Vóruntersuchung *f* -, -en *юрыд.* папярэ́дняе сле́дства

Vórurteil *n* -(e)s, -e 1) *pl* забабо́ны, пры́мхі; ***sich über ~e hinwégsetzen*** быць вышэ́й за забабо́ны [за пры́мхі] 2) прадузя́тасць; ***gégen j-n, gégen etw.*** (***A***) ***ein ~ háben*** ста́віцца да каго́-н., да чаго́-н. прадузя́та

vórurteils|frei, ~los *a* без забабо́наў, без пры́мхаў

Vórurteilslosigkeit *f* - адсу́тнасць забабо́наў [пры́мхаў]

Vórvater *m* -s, -väter про́дак

Vórvergangenheit *f* -, -en *грам.* даўно́ про́шлы час, плюсквамперфе́кт

Vórverhör *m* -(e)s, -e *юрыд.* папярэ́дні до́пыт

Vórverkauf *m* -(e)s, -käufe папярэ́дні про́даж

vórverlegen *vt* 1) перано́сіць на больш ра́нні час 2): ***das Féuer ~*** *вайск.* перано́сіць аго́нь у глыбіню́ абаро́ны праці́ўніка; перано́сіць аго́нь упе́рад

vórvorgestern *a* тры дні таму́ наза́д

vórvorig *a* пазапро́шлы

vórwagen, sich асме́ліцца [адва́жыцца] прасу́нуцца [вы́йсці] напе́рад

Vórwahlen *pl* папярэ́днія вы́бары

Vórwahlnummer *f* -, -n (тэлефо́нны) код (*горада і г.д.*)

vórwalten *vi* перавaжа́ць; панава́ць

Vórwand *m* -(e)s, -wände наго́да, прычы́на; адгаво́рка; ***er nimmt das zum ~, um…*** гэ́та для яго́ [яму́] то́лькі прычы́на [наго́да], каб…

Vórwärmer *m* -s, - падаграва́льнік, эканама́йзер

vórwärts *adv* напе́рад, упе́рад; ***ein Schritt (nach) ~*** крок напе́рад (*тс. перан.*); ***~ bríngen**** садзе́йнічаць развіццю́, ру́хаць напе́рад; ***~ dénken**** ду́маць аб бу́дучым, арыентава́цца на бу́дучае; ~

géhen*, ~ kómmen* паляпшáцца, прагрэсíраваць, пасняхóва развівáцца; ~ ***schréiten**** ісцí напéрад; хýтка развівáцца

Vórwärtsmarsch *m* -(e)s, -märsche прасóўванне [рух] напéрад

vorwég *adv* 1) напéрад 2) ранéй, адрáзу, зáгадзя; ~ ***háben*** мець перавáгу

vorwégnehmen* *аддз. vt* папярэ́джваць (*чые-н. дзеянні*)

vórweisen* *vt* пакáзваць, прад'яўляць

Vórweisung *f* -, -en прад'яўлéнне

Vórwelt *f* - 1) старажы́тныя [прóшлыя, мінýлыя] часы́ [эпóхі] 2) прóдкі

vórweltlich *a* старажы́тны, які мáе дачынéнне да мінýлых часóў

vórwerfen* I *vt* кíдаць (упéрад); *вайск.* перакíнуць напéрад (*войскі*)

vórwerfen* II *vt* (*j-m*) папракáць, дакарáць (*каго-н.*)

Vórwerk *n* -(e)s, -e 1) фальвáрак, хýтар 2) *вайск.* перадавóе ўмацавáнне

vórwiegen* *vi* пераважáць

vórwiegend *adv* перавáжна, галóўным чы́нам

Vórwinter *m* -s, - зáмаразкі, перадзíм'е, пачáтак зімы́

Vórwissen *n* -s вéданне; ***óhne mein*** ~ без майгó вéдама

Vórwitz *m* -es 1) нясцíпласць 2) дзёрзкасць

vórwitzig *m* -es (залíшне) цікáўны, нясцíплы

Vórwurf *m* -(e)s, -würfe 1) папрóк, дакóр; ***j-m Vórwürfe wégen etw.* (*G*) *máchen*** папракáць кагó-н. у чым-н.; ***Vórwürfe an den Kopf wérfen**** грýба папракáць, рабíць папрóкі 2) сюжэ́т; ***ein Film, der die Befréiung des Lándes zum ~ hat*** фільм аб вызвалéнні краíны

vórwurfs|frei, ~los *a* бездакóрны

vórwurfsvoll *a* дакóрлівы, пóўны папрóкаў

Vórzeichen *n* -s, - 1) прыкмéта, знак; ***állerhand ~ für éinen wármen Sómmer*** рóзныя прыкмéты да цёплага лéта 2) *матэм.* знак (*плюс, мінус*)

vórzeichnen *vt* 1) (*j-m*) пакáзваць, як малявáць (*каму-н. што-н.*) 2) (*j-m*) укáзваць (*каму-н.*), павучáць (*каго-н.*); ***j-m sein Verhálten*** ~ інструктавáць кагó-н., як сябé павóдзіць 3) абазначáць

Vórzéichner *m* -s, - *тэх.* мéтчык

Vórzeichnung *f* -, -en *гл.* Vórzeichen

vórzeigen *vt* пакáзваць, прад'яўляць

Vórzeiger *m* -s, - прад'яўнíк

Vórzeit *f* -, -en старадáўнасць, дагістары́чны час, глыбóкая старажы́тнасць

vórzeiten *adv паэт.* калíсьці, даўнéй

vórzeitig *a* заўчáсны, дачáсны

Vórzeitigkeit *f* - *грам.* папярэ́дні час

vórzeitlich *a* першабы́тны

vórziehen* *vt* 1) завéсіць (*фіранку*) 2) (*D*) аддавáць перавáгу (*каму-н., чаму-н.*) 3) падцягваць напéрад (*войскі*)

Vórzimmer *n* -s, - пярэ́дні пакóй, гасцёўня

Vórzug *m* -(e)s, -züge 1) перавáга; ***j-m den ~ gében**** аддавáць перавáгу камý-н. 2) перавáга, вáртасць; ***sie hat víele Vórzüge*** у яé мнóга дóбрых якасцей

vórzüglich 1. *a* 1) выдáтны, вéльмі дóбры; перавáжны (*пра права*) **2.** *adv* перавáжна, галóўным чы́нам, перш за ўсё 2) выдáтна, цудóўна, надзвычáйна

Vórzugspreis *m* -es, -e ільгóтная цанá

Vórzugsrecht *n* -(e)s перавáжнае прáва

Vórzugsstellung *f* -, -en прывілеявáнае станóвішча

vórzugsweise *adv* перавáжна, найлéпш

Votum ['vo:-] *n* -s, Vóten *i* Vóta 1) вóтум 2) (урачы́стае) абяцáнне 3) рашэ́нне, прысýд

Voucher ['vautʃər] *m, n* -s, - *i* -s вáўчар, прапускны́ дакумéнт

vulgär [vul-] *a* вульгáрны, грýбы

Vulkán [vul-] *m* -s, -e вулкáн; ***tätiger*** ~ дзéючы вулкáн; ***erlóschener*** ~ патýхлы вулкáн; ***Áusbruch éines ~s*** вывяржэ́нне вулкáна ◊ ***Tanz auf dem*** ~ ≅ баль у час чумы́

vulkánisch [vul-] *a* вулканíчны

vulkanisíeren [vul-] *vt* вулканізавáць

Vulkanisíerung [vul-] *f* -, -en *тэх.* вулканізáцыя

W

Wáage *f* -, -n 1) вáгі; шáлі; ***die ~ schlägt aus*** стрэ́лка вáгаў адхіля́ецца; ***der ~ den Áusschlag gében**** перацягнýць шáлі вáгаў (*тс. перан.*); ***schwer in die ~ fállen**** быць вáжкім [пераканáўчым]; ***sich (D) [einánder] die ~ hálten**** *перан.* узаéмна ўраўнавáжваць адзíн аднагó; быць рóўнымі адзíн аднамý; ***éiner Sáche (D) die ~ hálten**** *перан.* ураўнавáжваць што-н. 2) ватэрпáс, грунтвáга 3) раўнавáга (*гімнастыка*) 4) Шáлі (*сузор'е*)

Wáagebalken *m* -s, - карóмысел вáгаў

wáag(e)recht *a* гарызантáльны

Wáagerechte *sub f* -n, -n гарызантáльная лíнія

Wáagezunge *f* -, -n стрэ́лка вáгаў

Wáagschale *f* -, -n шáля ◊ ***schwer in die ~ fállen**** быць вáжкім [пераканáўчым]; ***etw. auf die ~ légen*** узвáжваць, абмяркóўваць

wábbelig *a* 1) мя́ккі, ры́хлы, дрýзлы 2) хíсткі, дрыгóткі

wábbeln *vi* гайдáцца

Wábe *f* -, -n (пчалíныя) сóты

Wábenhonig *m* -s сóтавы мёд

wach *a* 1) які́ не спíць; ~ ***wérden*** прачнýцца; ~ ***bléiben**** не спаць 2) жвáвы, бадзёры, кéмлівы; ***er hátte die ~ste Empfíndung*** у ягó былó зусíм я́снае адчувáнне; ***ein ~er Kopf*** жывы́ рóзум

Wáchaufzug *m* -(e)s, -züge *вайск.* развóд каравýла

Wáchdienst *m* -(e)s, -e *вайск.* каравýльная слýжба

Wáche *f* -, -n 1) *вайск.* вáрта, каравýл (*абавязак*); *марск.* вáхта; ~ ***stéhen**** стая́ць на вáрце [у каравýле, на вáхце]; ~ ***hálten* [tun*, háben]*** нéсці вáрту; вартавáць; ***auf ~ sein*** быць пíльным [насцярóжаным, напагатóве]; ***auf ~ zíehen* [die ~ bezíehen*]*** заступíць на вáрту [у каравýл] 2) каравýл; стрáжа, вартавы́; ***die ~ áblösen*** змянíць вáрту; ***ábziehende ~*** вáрта, якáя змяня́ецца; ***áufziehende ~*** вáрта, якáя заступáе

wáchen *vi* 1) не спаць 2) (*über A*) назірáць (*за кім-н., за чым-н.*); стаяць на вáрце (*чаго-н.*) ахóўваць, вартавáць (*што-н.*); ***bei éinem Kránken ~*** дзяжýрыць каля́ пасцéлі хвóрага

Wáchen *n* -s няспáнне; ***im ~ träumen*** снíць наявé; ***zwíschen ~ und Traum*** у паўснé

wáchhabend *a вайск.* вартавы́; *марск.* вáхценны; дзяжýрны (*на прадпрыемстве, у вайсковай часці*)

Wáchhabende *sub m* -n, -n *вайск.* начáльнік каравýла; *марск.* вáхценны; дзя́журны (*на прадпрыемстве, у вайсковай часці*)

wáchhalten* *vt* [wach hálten*] падтры́млівац (*зацікаўленасць і г.д.*)

Wáchhund *m* -(e)s, -e вартавы́ сабáка

Wáchmann *m* -s, -männer паліцэ́йскі, паліцыя́нт

Wachólder *m* -s, - *бат.* ядлóвец

Wáchposten *m* -s, - 1) каравýл; каравýльны [вартавы́] пост 2) каравýльны, вартавы́ (*наз.*)

wáchrufen* *vt аддз.* абуджáць, выклікáць у пáмяці

wáchrütteln *vt аддз.* раскатýрхаць, разбудзíць

Wachs *n* -es, -e 1) воск 2) (лы́жная) мазь

wáchsam *a* 1) пíльны 2) чýткі, чýйны (*сабака*)

Wáchsamkeit *f* - пíльнасць

wáchsbleich *a* мярцвя́на-блéдны, бéлы як палатнó

wáchsen* **I** *vi* (s) 1) расцí; ***sich (D) den Bart ~ lássen**** адпусцíць барадý 2) расцí, узрастáць, павялíчвацца; ***die Árbeit wächst éinem únter den Händen*** рабóты станóвіцца ўсё больш; ***die Árbeit wächst mir über den Kopf*** у мянé

рабóты па гóрла 3): ***er ist díeser Sáche (D) nicht gewáchsen*** гэ́та ямý не па плячý; ***sie wáren einánder gewáchsen*** яны́ былí вáртыя адзíн аднагó [не ўступáлі адзíн аднамý]

wáchsen II *vt* 1) вашчы́ць, васкавáць 2) змáзваць (*лыжы*)

Wáchsen *n* -s 1) рост; ***im ~ sein*** расцí 2) рост, узрастáнне, павелíчэ́нне

wächsern *a* вaскóвы, з вóску

Wáchs|kerze *f* -, -n, **~licht** *n* -(e)s, -lichter васкóвая свéчка

Wáchspapier *n* -(e)s, -e 1) васкóвая папéра, васкóўка

wächst *präs ад* wáchsen*

Wách¦stube *f* -, -n вартóўня; *вайск.* каравýльнае памяшкáнне

Wáchstuch *n* -(e)s, -e *i* -tücher цырáта

Wáchstum *n* -s рост, павелíчэ́нне 2) развíццё

Wacht *f* -, -en каравýл, вáрта; ~ ***hálten**** стая́ць на вáрце

Wáchtdienst *m* -(e)s, -e *гл.* Wáchdienst

Wáchtel *f* -, -n *заал.* перапёлка

Wáchtelkönig *m* -(e)s, -e *заал.* драч

Wächter *m* -s, - 1) вартаўнíк 2) кантрóльная прылáда

Wắchterhäus¦chen *n* -s, - вартóўня, старажавáя бýдка

Wáchtlokal *n* -(e)s, -e *вайск.* каравýльнае памяшкáнне

Wáchtmeister *m* -s, - 1) *вайск.* вáхмістр 2) паліцыя́нт, паліцэ́йскі ◊ ***hier ist áber ein ~ im Zímmer!*** *разм.* тут накýрана, хоць сякéру вéшай!

Wáchtposten *m* -s, - каравýл, вáрта

Wáchtschiff *m* -(e)s, -e вартавóе [старажавóе] сýдна

Wáchtturm *m* -(e)s, -türme вартавáя [старажавáя] вéжа, назірáльная вéжа [вы́шка]

wáckelig 1. *a* хíсткі, няўстóйлівы **2.** *adv* няцвёрда

wáckeln *vi* хістáцца, гайдáцца; ***mit dem Kopf ~***ківáць галавóй; ***ihm wáckelt der Kopf*** у ягó трасéцца галавá (*ад старасці*) ◊ ***da wáckelt die Wánd!*** ≅ гэ́та парушáе ўсé аснóвы!, гэ́та прóста ашаламля́льна [небывáла]!; ***bei dem soll's ~*** у ягó спрáвы мáбыць [здаéцца] дрэ́нныя [так сабé]

wácker 1. *a* 1) хрáбры 2) сумлéнны, руплíвы **2.** *adv* 1) брáва, хрáбра 2) (дóбра)сумлéнна 3) шмат (*выпіць*)

Wáde *f* -, -n *анат.* лы́тка; ***strámme ~n*** мóцныя лы́ткі; ***dünne ~n*** тóнкія лы́ткі

Wádenbein *n* -(e)s, - *анат.* малáя бярцóвая [стрэ́лкавая] косць

Wádenstrumpf *m* -(e)s, -strümpfe панчóха да калéняў

Wáffe *f* -, -n 1) збрóя, узбраéнне; ***blánke ~*** халóдная збрóя; ***~n an Bord*** карабéльная збрóя; ***atomáre ~n*** áтамная збрóя; ***automátische ~n*** аўтаматы́чная збрóя; ***hérkömmliche [konventionélle] ~n*** звычáйная збрóя; ***nukleáre [thermonukleáre] ~n*** я́дзерная [тэрмая́дзерная] збрóя; ***schwére ~n*** ця́жкая (пяхóтная) збрóя; ***~n und Gerät*** *вайск.* баявáя тэ́хніка; ~ ***mit éingraviertem Námenszug*** імяннáя збрóя; ***~n führen*** змагáцца (са збрóяй у рукáх); ***die ~n strécken [níederlegen]*** склáсці збрóю, здáцца, капітулíраваць; ***mit den ~n klírren*** брáзгаць збрóяй; ***únter die ~n tréten**** стаць пад ружжó; ***von der ~ Gebráuch máchen*** пусцíць у ход [прымянíць] збрóю; ***von den ~n stárrend*** ≅ узбрóены да зубóў; ***zu den ~n gréifen**** хапáцца за збрóю, падня́ць збрóю; ***die ~ aus der Hand schlágen**** абяззбрóіць кагó-н., вы́біць збрóю з рук у кагó-н.; ***die ~ gégen sich (A) selbst kéhren [wénden*]*** пакóнчыць з сабóю, павярнýць збрóю супрóць самóга сябé 2) *перан.* збрóя; ***die géistige ~*** ідэалагíчная зброя 3) род вóйскаў

Wáffel *f* -, -n вáфля

Wáffenabzeichen *n* -s, - знак адрóзнення рóду вóйскаў

Wáffenbruder *m* -s, -brüder тавáрыш па збрóі, баявы́ паплéчнік

Wáffendienst *m* -(e)s, -e *вайск.* вайскóвая слýжба

Wáffenerfolg *m* -(e)s, -e баявы́ пóспех

wáffenfähig *a* здóльны насíць збрóю;

го́дны да вайско́вай слу́жбы
Wáffenfarbe *f* -, -n ко́лер ро́ду во́йскаў
Wáffengattung *f* -, -en род во́йскаў
Wáffengefährte *sub m* -n, -n *гл.* Wáffenbruder
Wáffengewalt *f* - сі́ла збро́і
Wáffenhaus *n* -es, -häuser арсена́л, збраёўня
wáffenlos *a* бяззбро́йны, няўзбро́ены
Wáffenoffizier *m* -s, -e афіцэ́р збройнатэхні́чнай слу́жбы
Wáffenrock *m* -(e)s, -röcke вайско́вая фо́рма, вайско́вы мундзі́р
Wáffenruhe *f* - *гл.* Wáffenstillstand
Wáffenschau *f* -, -en 1) агля́д во́йскаў 2) агля́д збро́і
Wáffenschein *m* -(e)s, -e дазво́л на пра́ва нашэ́ння збро́і
Wáffenschmied *m* -(e)s, -e ма́йстар збро́і, збро́йны ма́йстар
Wáffenstillstand *m* -s пераміp’е, заміpэ́нне; ***den ~ schlíeßen**** заключы́ць перамі́р’е; ***den ~ bréchen**** пару́шыць перамі́р’е
Wáffenstreckung *f* -, -en капітуля́цыя
Wáffentat *f* -, -en во́інскі по́дзвіг
Wáffenträger *m* -s, - *гіст.* збраяно́сец
wáffnen **1.** *vt* узбро́йваць **2.** **~, sich** узбро́йвацца; ***sich mit Geduld ~*** набра́цца цярпе́ння; ***sich gégen etw. (A) ~*** сустрака́ць што-н. у штыкі́
wägbar *a* 1) ва́жкі; які́ [што] мо́жна ўзва́жыць 2) *перан.* які́ [што] мо́жна прадба́чыць за́гадзя
Wágehals *m* -es, -hälse смяльча́к, зух
wágehalsig *a* сме́лы, адва́жны, зухава́ты
Wágemut *m* -(e)s сме́ласць, адва́га
wágemutig *a* сме́лы, адва́жны, зухава́ты
wágen **1.** *vt* 1) рызыкава́ць 2) адва́жвацца, нава́жвацца ◊ ***wer wagt, gewínnt*** хто рызыку́е, той вы́йграе; ***den Hals [das Lében] ~*** рызыкава́ць галаво́й [жыццём]; ***frisch gewágt ist halb gewónnen*** ≅ сме́ласць гарады́ бярэ́; **2.** **~, sich** адва́жвацца, смець; ***ich wáge mich nicht zu ihm*** я баю́ся яго́ [падыйсці́ да яго́]
wägen* *vt* узва́жваць, ва́жыць (*што-н.*) ◊ ***erst ~, dann wágen*** ≅ дзе́сяць разо́ў мер, і то не вер
Wágen *m* -s, - 1) паво́зка, воз, калама́жка 2) (аўта)машы́на, аўтамабі́ль; ***der ~ liegt gut auf der Stráße*** у машы́ны пла́ўны ход; ***den ~ führen*** вадзі́ць машы́ну [аўтамабі́ль], кірава́ць машы́най 3) ваго́н; ***gepólsterter ~*** мя́ккі ваго́н 4) *астр*: ***der Gróße ~*** Вялі́кая Мядзве́дзіца, *разм.* Вялі́кі Воз; ***der Kléine ~*** Мала́я Мядзве́дзіца, *разм.* Малы́ Воз ◊ ***die Pférde hínter den Wágen spánnen*** ≅ пачына́ць не з таго́ канца́
Wágenabteil *n* -(e)s, -e *чыг.* купэ́
Wágendeichsel *f* -, -n ды́шаль
Wágenfeder *f* -, -n *аўта* рысо́ра
Wágenführer *m* -s, - 1) вагонаважа́ты 2) вадзі́цель, кіро́ўца
Wágengestell *n* -(e)s, -e *аўта* шасі́
Wágenheber *m* -s, - *аўта* дамкра́т
Wágenkolonne *f* -, -n 1) або́з 2) кало́на аўтамашы́н
Wágenrille *f* -, -n каля́іна ад калёсаў
Wágenschlag *m* -(e)s, -schläge *уст.* дзве́ры; дзве́рцы (*аўтамабіля*)
Wágentritt *m* -(e)s, -e прысту́пка (*вагона і г.д.*)
Wágenzug *m* -(e)s, -züge 1) або́з 2) кало́на аўтамашы́н
Wágestück *n* -(e)s, -e *высок.* рызыко́ўная спра́ва, адча́йны крок
Waggon ['gɔ̃: *і* -'go:n] *m* -s, -s *і з ліч.* - ваго́н
wághalsig *a гл.* wágehalsig
Wágnis *n* -ses, -se ры́зыка, рызыко́ўная спра́ва
Wägung *f* -, -en узва́жванне
Wahl *f* -, -en 1) вы́бар; ***nach ~*** на вы́бар, паво́дле вы́бару; ***die ~ tréffen**** зрабі́ць вы́бар; ***j-m die ~ (frei) lássen**** прадста́віць каму́-н. пра́ва вы́бару ◊ ***wer die ~ hat, hat die Qual*** ≅ каму́ выбіра́ць, таму́ і галаву́ лама́ць 2) *часцей pl* вы́бары, выбра́нне; ***die ~en áusschreiben**** назна́чыць вы́бары; ***die ~en ábhalten**** праве́сці вы́бары; ***j-n zur ~ vórschlágen**** вы́ставіць [вы́лучыць] чыю́-н. кандыдату́ру на вы́барах; ***zur ~ géhen**** ісці́ на вы́бары 3) гату́нак,

я́касць; ***Wáren érster [zwéiter]* ~** тавáры пéршага [другóга] гатýнку

Wáhlagitation *f* -, -en перадвы́барная агітáцыя

Wáhlausfall *m* -(e)s, -fälle вы́нік вы́бараў

wählbar *a* які́ мóжа быць вы́браным

wáhlberechtigt *a* які́ мáе прáва гóласу

Wáhlberechtigung *f* - вы́барчае прáва, прáва гóласу

Wáhlbezirk *m* -(e)s, -e вы́барчая акрýга

wählen *vt* 1) выбірáць, абірáць 2) набірáць (*тэлефонны нумар*)

Wähler *m* -s, - вы́баршчык

Wählerauftrag *m* -(e)s, -träge накáз вы́баршчыкаў

Wáhlergebnis *n* -ses, -se вы́нік вы́бараў

wählerisch *a* перабóрлівы; капры́зны; патрабавáльны

Wählerliste *f* -, -n спіс вы́баршчыкаў

Wählerschaft *f* -, -en вы́баршчыкі, вы́барчы электарáт

Wählervertreter *m* -s, - давéраная асóба (*на выбарах*)

wáhlfähig *a* які́ мáе прáва [мóжа] быць абрáным

Wáhlgang *m* -(e)s, -gänge вы́барчы тур

Wáhlgesetz *n* -es, -e вы́барчы закóн, закóн аб вы́барах

Wáhlhandlung *f* -, -en 1) *гл.* Wáhlgang 2) правядзéнне вы́бараў

Wáhlkampagne [-panjə] *f* -, -n перадвы́барная кампáнія

Wáhlkreis *m* -es, -e вы́барчая акрýга

Wáhlliste *f* -, -n вы́барчы спіс

Wáhllokal *n* -s, -e вы́барчы ўчáстак

wáhllos *adv* без разбóру, што пападзéцца [трáпіць] у рýкі

wáhlmündig *a* той, хто дасягнýў адпавéднага ўзрóсту, каб мець прáва выбірáць

Wáhlpflicht *f* - абавя́зак удзéльнічаць у вы́барах

Wáhlrecht *n* -(e)s вы́барчае прáва; ***das állgemeine, gléiche und dirékte* ~ *in gehéimer Ábstimmung*** усеагýльнае, рóўнае і прамóе вы́барчае прáва пры тáйным галасавáнні

Wáhlrede *f* -, -n прадвы́барчая прамóва

Wáhlspruch *m* -(e)s, -sprüche дэвíз, вы́барчы лóзунг

Wáhltag *m* -(e)s, -e дзень вы́бараў

Wáhlurne *f* -, -n вы́барчая ўрна

wáhlweise *a* на вы́бар

Wáhlzelle *f* -, -n кабíна для галасавáння

Wáhlzettel *m* -s, - вы́барчы бюлетэ́нь

Wahn *m* -(e)s мрóя, самападмáн, асляплéнне, трызнéнне; мірáж; ***fíxer* ~** неадчэ́пная ідэ́я [дýмка], мáнія; ***éitler* ~** хімéра; ***in [von] éinem ~ befángen sein*** памыля́цца ў чым-н.; ***j-m séinen ~ (be)néhmen**** пазбáвіць ілю́зій кагó-н, ацвярóзіць кагó-н.

Wáhnbild *n* -(e)s, -er хімéра, прывíд, фантóм

wähnen *vt, vi* **1**. мрóіць, уяўля́ць, (памылкóва) меркавáць **2. ~, sich:** ***sich glücklich* ~** лічы́ць сябé шчаслíвым

Wáhnidee *f* -, -ide¦en вар'я́цкая [бязглýздая, недарэ́чная] дýмка [ідэ́я], трызнéнне

Wáhnsinn *m* -s вар'я́цтва; ***héller* ~** відавóчнае вар'я́цтва 2) безразвáжнасць, утрапёнасць; ***schwérmütiger* ~** меланхóлія

wáhnsinnig 1. *a* вар'я́цкі, звар'яцéлы; ***du bist ja ~!*** ты звар'яцéў! **2.** *adv* утрапёна, вéльмі, празмéрна

Wáhnvorstellung *f* -, -en трызнéнне

Wáhnwitz *m* -es, -e безразвáжнасць, вар'я́цтва; дзівáцтва

wáhnwitzig *a* безразвáжны; шалёны, дзівáцкі; недарэ́чны, бязглýзды

wahr *a* сапрáўдны, праўдзíвы, прáвільны; ***das ist* ~** гэ́та прáўда; ***nicht ~?*** (ці) не прáўда? ◊ ***was ~ ist, muss bléiben**** ≅ што прáўда – то прáўда; ***der ~e Jákob*** *жарт.* той сáмы [патрэ́бны] чалавéк

wáhren *vt* захóўваць, берагчы́, шанавáць (*напр. гонар*); ***séine Réchte* ~** баранíць сваé правы́; ***wáhre dich!*** сцеражы́ся!; ***wáhre déine Zúnge!*** *разм.* прытрымáй язы́к!

währen *vi высок.* дóўжыцца, працягвацца

während 1. *prp* (*G*) у час, на працягу, падчáс **2.** *conj* у той час як, пакýль

während|dém, ~dés(sen) *adv* між тым, тым ча́сам

wáhrhaben *vt*: ***es [etw.] nicht ~ wóllen*** не прызнава́ць, не дапуска́ць магчыма́сць (*чаго-н.*)

wáhrhaft(ig) 1. *a* праўдзі́вы, сапра́ўдны **2.** *adv* па пра́ўдзе, сапра́ўдна, напра́ўду

Wáhrheit *f* -, -en пра́ўда; ***hínter die ~ kómmen**** даве́дацца пра́ўду; ***um die ~ zu ságen*** па пра́ўдзе ка́жучы; ***bei der ~ bléiben**** гавары́ць пра́ўду, прытры́млівацца пра́ўды; ***es mit der ~ nicht so genáu néhmen**** не на́дта прытры́млівацца пра́ўды; ***der ~ die Éhre gében**** адда́ць нале́жнае і́сціне

Wáhrheitsbeweis *m* -es, -e до́каз і́сціны; ***den ~ führen*** *юрыд.* дака́зваць і́сціну; ***den ~ ántreten**** прысту́піць да до́казу і́сціны

wáhrheitsgemäß *a* праўдзі́вы, рэалісты́чны

wáhrheitsgetreu *a* праўдзі́вы, слу́шны, які́ адпавяда́е пра́ўдзе

wáhrheitsliebend *a* шчы́ры, праўдзі́вы

wáhrlich *adv* сапраўды́, напра́ўду

wáhrnehmbar *a* ба́чны, заўва́жны, адчува́льны

wáhrnehmen* *vt аддз.* 1) заўважа́ць, успрыма́ць, адчува́ць, адро́зніваць 2) прытры́млівацца, пільнава́цца (*інтарэсаў, тэрмінаў*); скарыста́ць, вы́карыстаць (*што-н.*); ***éine Gelégenheit ~*** скарыста́ць вы́падак

Wáhrnehmung *f* -, -en 1) успрыма́нне, адчува́нне; назіра́нне 2) *вайск.* атрыма́нне ве́стак 3) прытры́мліванне (*інтарэсаў, тэрміну*); ***in ~ séiner Interéssen*** прытры́мліваючыся сваі́х інтарэ́саў

wáhrsagen *vt аддз. і неаддз.* прадка́зваць, гада́ць; ***aus Kárten ~*** гада́ць на ка́ртах

Wáhrsagerin *f* -, -nen прадказа́льніца; вяшчу́нка

wáhrsagerisch *a* вяшчу́нскі

Wáhrsagung *f* -, -en гада́нне, прадказа́нне

wahrschéinlich 1. *a* праўдападо́бны, верагóдны, імаве́рны **2.** *adv* ма́быць, му́сіць, верагóдна; ***höchst ~*** па ўсёй верагóднасці

Wahrschéinlichkeit *f* - верагóднасць, праўдападо́бнасць, імаве́рнасць; ***áller ~ nach*** па ўсёй верагóднасці [імаве́рнасці]

Wahrschéinlichkeitsrechnung *f* - *матэм.* тэо́рыя імаве́рнасці

Wáhrspruch *m* -(e)s, -sprüche *юрыд.* верды́кт (*прысяжных*)

Wáhrung *f* - *юрыд.* захо́ўванне, захава́нне; ***~ der Sélbstständigkeit [Sélbständigkeit]*** захава́нне самасто́йнасці

Wähřung *f* -, -en валю́та; ***konvertíble ~*** канверсава́льная [канверсу́емая] валю́та; ***Gold von échter ~*** зо́лата вышэ́йшай про́бы

Währungseinheit *f* -, -en *фін.* валю́тная адзі́нка

Währungsreform *f* -, -en *фін.* грашо́вая рэфо́рма

Wáhrzeichen *n* -s, - прыкме́та, адзна́ка, сі́мвал

Wáise *f* -, -n сірата́

Wáisenhaus *n* -es, -häuser прыту́лак для сіро́таў, сіро́чы дом

Wáisenkind *n* -(e)s, -er сірата́

Wáke *f* -, -n *дыял.* пало́нка

Wal *m* -(e)s, -e *заал.* кіт

Wald *m* -(e)s, -wälder; лес; ***ein tíefer ~*** густы́ [дрыму́чы] лес; ***ein líchter ~*** рэ́дкі лес; ***durch ~ und Feld schwéifen [stréifen]*** хадзі́ць па ляса́х і паля́х ◊ ***den ~ vor (láuter) Bäumen nicht séhen**** за дрэ́вамі не ба́чыць ле́су; ***wie es in den ~ hinéinschallt, so schallt es wíeder hináus*** ≅ як гукне́ш, так і адгукне́цца

Wáldanpflanzung *f* -, -en лесанасаджэ́нне

Wáldbau *m* -(e)s лесаво́дства (*занятак*)

Wáldbaulehre *f* - лесаво́дства (*навука*)

Waldbestand *m* -(e)s, -stände лясна́я паса́дка, лесапаса́дка

Wáldeinsamkeit *f* - адасабле́нне, цішыня́ (*у лесе*), лясна́я цішыня́

wáldeinwärts *adv* у глыбіню́ ле́су

Wáldfrevel *m* -s, - самаво́льная вы́сечка ле́су

Wáld|gegend *f* -, -en, **~gelände** *n* -s, - лясíстая мясцóвасць
Wáldgürtel *m* -s, - (ахóўныя) лясны́я пасáдкі, ляснáя паласá
Wáldhorn *n* -(e)s, -hörner *муз.* валтóрна, паляўнíчы ражóк
Wáldhüter *m* -s, - ляснíк
wáldig *a* лясíсты
Wáldlauf *m* -(e)s, -läufe *спарт.* бег па ляснóй мясцóвасці
Wáldlichtung *f* -, -en (ляснáя) паля́н(к)а
Wáldmeister *m* -s *бат.* дзярáчка
Wáldrand *m* -(e)s, -ränder узлéссе, узлéсак
wáldreich *a* лясíсты, багáты на лес
Wáldsaum *m* -(e)s, -säume узлéссе, узлéсак
Wáldschneppe *f* -, -n *заал.* вальдшнэ́п
Wáldschutzstreifen *m* -s, - полеахóўная ляснáя паласá
Wáldteufel *m* -s, - *міф.* лясýн
Wáldung *f* -, -en лясны́ масíў
wáldwärts *adv* у лес, у напрáмку да лéсу
Wáldweg *m* -(e)s, -e ляснáя сцяжы́на [сцéжка]
Wálfang *m* -(e)s, -fänge кітабóйны прóмысел
Wálfänger *m* -s, - кітабóй
Wálfisch *m* -(e)s, -e *заал.* кіт
wálken *vt тэкст.* валя́ць, мяць, камячы́ць; ***j-n* ~** *разм.* адлупцавáць кагó-н.
Wálker *m* -s, - *тэкст.* валю́шнік
Wálkmaschine *f* -, -n валю́шная [сукнавáльная] машы́на
Wálkmühle *f* -, -n сукнавáльня
Wall *m* -(e)s, Wälle вал, нáсып
Wállach *m* -(e)s, -e *заал.* мéрын, валáх
wállen I *vi* кіпéць, булькатáць, струмéніць; хвалявáцца (*пра мора, тс. пачуццi*)
wállen II *vi* (s) *паэт.* вандравáць
Wáller *m* -s, - *заал.* сом
wállfahren* *неаддз. vi* (s) пілігры́мнічаць, палóмнічаць
Wállfahrer *m* -s, - пілігры́м, палóмнік
Wállfahrt *f* -, -en палóмніцтва
Wállfahrtskirche *f* -, -n царквá, якýю навéдваюць пілігры́мы [палóмнікі]
Wállung *f* -, -en 1) кіпéнне; бурлéнне, хвалявáнне (*мора, нівы*); ***das Meer ist in* ~** мóра хвалю́ецца 2) *перан.* кіпéнне, хвалявáнне; успы́шка; ***j-n in* ~ *bríngen**** мóцна ўсхвалявáць кагó-н.; ***in* ~ *geráten**** расхвалявáцца; ***der Zorn bráchte das Blut in* ~** кроў кіпéла ад гнéву
Wálmdach *n* -(e)s, -dächer *буд.* вáльмавы дах
Wálnuss *f* -, -nüsse грэ́цкі [валóскі] арэ́х
Walpúrgisnacht *f* -, -nächte *міфал.* вальпýргіева ноч, шáбаш вéдзьмаў
Wálross *n* -es, -e *заал.* морж
wálten *vi* (*über A*) панавáць (*над чым-н.*); кіравáць (*чым-н.*); ***séines Ámtes* ~** выкóнваць сваé абавя́зкі; ***schálten und* ~** распараджáцца па-свóйму; ***hier* ~ *die Natúrkräfte*** тут дзéйнічаюць сíлы прырóды; ***Gnáde* ~ *lássen**** шкадавáць, мíлаваць, лíтаваць, прабачáць
Wálze *f* -, -n *тэх.* вал, цылíндр; катóк ◊ ***etw. auf der* ~ *háben*** зáгадзя мець штó-н. напагатóве; ***éine ándere* ~ *áuflegen*** *разм.* памяня́ць [перамянíць] тэ́му, загавары́ць аб íншым; ***ímmer die álte* ~!** *разм.* усё тáя ж пéсня!
wálzen I *vt тэх.* пракáтваць, вальцавáць
wálzen II *vi* танцавáць вальс
wälzen 1. *vt* 1) перакóчваць; каціць; ***Probléme* ~** *жарт.* варóчаць [рашáць] сусвéтныя праблéмы; ***Bücher* ~** *жарт.* прачы́тваць мóра кніг 2) (*in D*) укáчваць (*у што-н.*); *кул.* паніравáць 3) (*auf A*) звалíць (*на каго-н., што-н., тс. перан.*) **2. ~, sich** валя́цца, качáцца; варóчацца; ***sich vor Láchen* ~** пáдаць [кýрчыцца] ад смéху
wálzenförmig *a* цыліндры́чны
Wálzer *m* -s, - вальс
Wälzer *m* -s, - *разм., жарт.* тóўсты том
Wálzgut *n* -(e)s, -güter пракáт
Wálzhütte *f* -, -n пракáтны завóд
Wälzlager *n* -s, - *тэх.* катáльны падшы́пнік
Wálzstraße *f* -, -n *тэх.* пракáтны стан
Walzwerk *n* -(e)s, -e *гл.* Wálzhütte
Wámme [Wámpe] *f* -, -n *разм.* пузáн, пузáты чалавéк
Wams *n* -es, Wämser кýртка, фуфáйка, камізэ́лька; ***etw. aufs* ~ *kríegen*** атры-

ма́ць наганя́й

wand *impf ад* wínden*

Wand *f* -, Wände 1) сцяна́, перагаро́дка; ***spánische ~*** шы́рма 2) *pl* сце́нкі пераплёту 3) стро́мая [стро́мкая] скала́ ◊ ***j-n an die ~ drücken*** прыпе́рці каго́-н. да сцяны́; ***die Wände hóchspringen* vor Fréude*** скака́ць да сто́лі ад ра́дасці; ***es ist, um die Wände [an den Wänden] hináufzuklettern [hóchzugehen*]!*** *разм.* ад гэ́тага мо́жна на сцяну́ палéзці! (*ад абурэння і да т.п.*); ***zu den léeren Wänden réden*** гавары́ць дарэ́мна [ма́рна]

Wandálen *pl гіст.* ванда́лы

Wandalísmus *m* - вандалі́зм, ва́рварства

Wándbekleidung *f* -, -en абшы́ўка [шалёўка] сцен

Wándbrett *n* -(e)s, -er палі́ца

Wándel *m* -s 1) пераме́на, зме́на; ***éinen ~ erfáhren* [erléiden*]*** змяні́цца 2) паво́дзіны, лад жыцця́

wándelbar *a* пераме́нлівы

Wándel|gang *m* -(e)s, -gänge, **~halle** *f* -, -n (на)кры́тая галерэ́я; кулуа́ры

wándeln 1. *vi* (s) хадзі́ць, блука́ць; ***auf dem Wége des Rúhmes ~*** ісці́ па шляху́ сла́вы; ***auf Érden ~*** жыць на зямлі́ [све́це]; ***ein ~des Léxikon*** *жарт.* хадзя́чая энцыклапе́дыя; ***wie ein ~des Gespénst áussehen**** мець вы́гляд хадзя́чай сме́рці **2.** *vt* (з)мяня́ць,ператвара́ць (*у што-н.*) **3. ~, sich** мяня́цца; (*in A*) ператвара́цца (*у што-н.*)

Wándelstern *m* -(e)s, -e *уст.* плане́та

Wándelung *f* -, -en *гл.* Wándlung

Wánderarbeit *f* -, -en адыхо́дніцтва

Wánderausstellung *f* -, -en перасо́вачная вы́стаўка

Wánderer *m* -s, - вандро́ўнік, падаро́жнік, (пе́шы) туры́ст

Wánderfahne *f* -, -n перахо́дны сцяг

Wánderfahrt *f* -, -en туры́сцкі пахо́д

Wánderjahre *pl* гады́ вандро́ўніцтва

Wánderleben *n* -s вандро́ўнае жыццё; бадзя́жнае жыццё

Wánderlust *f* - ця́га да вандрава́ння [падаро́жжаў]; захапле́нне вандрава́ннем [падаро́жжамі]

wánderlustig *a* які́ лю́біць падаро́жжы [вандро́ўкі]

wándern *vi* (s) вандрава́ць (*пяшком*); займа́цца туры́змам; падаро́жнічаць; блука́ць; качава́ць; ***die Wólken ~*** во́блакі плыву́ць; ***die Gedánken wánderten in die Férne*** ду́мкі не́сліся ўдалеч; ***er ließ die Blícke von éinem zum ándern ~*** ён перраво́дзіў по́зірк з аднаго́ на друго́га

Wánderpokal *m* -s, -e *спарт.* перахо́дны ку́бак

Wánderpreis *m* -(e)s, -e *спарт.* перахо́дны прыз

Wánderschaft *f* - вандро́ўка (*пяшком*); вандрава́нне; ***auf ~ sein*** вандрава́ць; ***auf die ~ géhen**** адпра́віцца вандрава́ць (*пяшком*)

Wándersmann *m* -(e)s, -leute падаро́жнік, вандро́ўнік

Wándersport *m* -(e)s пешахо́дны туры́зм

Wánderung *f* -, -en 1) прагу́лка, вандро́ўка; прахо́дка, падаро́жжа (*пяшком*) 2) туры́сцкі пахо́д 3) мігра́цыя, перамяшчэ́нне

Wándervogel *m* -s, -vögel 1) пералётная птýшка 2) валацу́га, бадзя́га

Wánderweg *m* -(e)s, -e маршру́т туры́сцкага пахо́ду

Wándlung *f* -, -en змяне́нне, пера(ў)тварэ́нне; ***éine ~ erfáhren* [erléiden*]*** змяні́цца

wándlungsfähig *a* здо́льны да змяне́нняў

Wándmalerei *f* -, -en сце́нны жы́вапіс; фрэ́скі

Wándspruch *m* -(e)s, -sprüche ло́зунг, цыта́та (*на сцяне*)

wándte *impf ад* wénden*

Wándtäfelung *f* -, -en драўля́ная абшы́ўка сцен, абшы́ўка сцен пане́лямі

Wándteppich *m* -(e)s, -e габеле́н

Wándung *f* -, -en *буд., тэх.* сцяна́, сце́нка; таўшчыня́ сце́нкі

Wándverkleidung *f* -, -en абшы́ўка [шалёўка] сцяны́

Wándvertiefung *f* -, -en ні́ша

Wánge *f* -, -n 1) шчака́; ***ein Kuss auf die ~***

пацалýнак у шчáкý; ***j-m die ~ stréicheln*** паглáдзіць каго́-н. па шчацэ́ 2) *тэх*. абóйма

Wángenknochen *m* -s, - скýла

Wángenrot *n* -(e)s румя́нец

Wánkelmut *m* -(e)s нерашýчасць

wánkelmütig *a* нерашýчы, які́ вагáецца

wánken *vi* (*h, s*) 1) хістáцца, калыхáцца; пахіснýцца, пакалыхнýцца; ***ihm wánkten die Knie*** у яго́ задрыжáлі калéні; ***er wánkte nach Háuse*** ён пайшóў хістáючыся дадóму 2) вагáцца, быць нерашýчым 3) не вы́трымаць (*націску*); ***nicht ~ und nicht wéichen**** цвёрда стая́ць, вы́трымаць

Wánken: ***nach lángem Schwánken und ~*** пасля́ дóўгіх хістáнняў [вагáнняў]; ***etw. ins ~ bríngen**** расхістáць, раскалыхáць што-н.

wann *adv* калí; ***seit ~*** з які́х часóў?; ***dann und ~*** чáсам, раз-пóраз

Wánne *f* -, -n 1) вáнна, купéль 2) вы́варка

Wánnenbad *n* -(e)s, -bäder 1) вáнна (*працэдура*) 2) вáнны пакóй 3) лáзні з вáннамі [купéлямі]

Wanst *m* -(e)s, -Wänste 1) пýза, трыбýх 2) таўстýн, пузáн; ***sich (D) den ~ vóllschlagen* [füllen]*** *груб*. набíць сабé пýза

Wánze *f* -, -n клоп; ***du, so éine ~!*** *разм., груб.* ах ты, паразíт!

Wáppen *n* -s, - герб; ***Kopf óder ~?*** арóл ці [абó] рэ́шка?; ***sein ~ beschmútzen*** заплямíць свой гóнар [сваё імя́]

wáppnen 1. *vt* узбрóйваць (*тс. перан.*) **2. ~, sich** узбрóйвацца (*тс. перан*); ***ich hábe mich dagégen (nicht) gewáppnet*** я да гэ́тага (не) падрыхтавáўся, я гэ́тага (не) чакáў; ***sich mit Gedúld ~*** запасці́ся цярплíвасцю; набрáцца цярпéння

war *impf ад* sein*

Waräger *pl гіст.* варáгі

warb *impf ад* wérben*

ward *уст. паэт. impf ад* wérden*

wäre *impf conj ад* sein*

Wáre *f* -, -n тавáр; вы́раб; ***éine hálbfertige ~*** паўфабрыкáт; ***éine zurückgesetzte ~*** брак; ***éine ~ führen*** трымáць які́-н. тавáр, гандлявáць [таргавáць] які́м-н. тавáрам; ***die ~ ist áusgegangen*** тавáр распрадáны [распрадáдзены; *разм.* кóнчыўся] ◊ ***wie die ~, so das Geld*** па цанé тавáр, які́ тавáр – такíя грóшы

Wárenaustausch *m* -(e)s тавараабмéн

Wárenbegleitschein *m* -(e)s, -e накладнáя

Wárenbestand *m* -(e)s, -stände наяўнасць тавáраў

Wáreneingang *m* -(e)s, -gänge паступлéнне тавáраў

Wárenhaus *n* -es, -häuser (універсáльны) магазíн, універмáг

Wárenkunde *f* - таваразнáўства

Wárenlager *n* -s, - (тавáрны) склад

Wárenmangel *m* -s недахóп [дэфіцы́т] тавáраў

Wárenmuster *n* -s, - узóр тавáраў

Wárenprobe *f* -, -n *зборн.* узóры тавáраў (*якія высылаюцца па пошце*)

Wárenproduktion *f* - тавáрная вытвóрчасць, вытвóрчасць тавáраў

Wárenrechnung *f* -, -en *камерц.* фактýра

Wárensendung *f* -, -en пáртыя тавáру

Wárenumsatz *m* -es тавараабарóт

Wárenverzeichnis *n* -ses, -se *камерц.* наменклатýра тавáраў

Wárenwert *m* -(e)s, -e вáртасць тавáру

Wárenzeichen *n* -s, - тавáрны знак, фабры́чнае кляймó, мáрка фíрмы

Wárenzirkulation *f* - *эк.* тавáрнае абарачэ́нне

warf *impf ад* wérfen*

warm 1. *a* цёплы (*тс. перан.*); ***~e Spéisen*** гарáчыя стрáвы; ***~e Ánteilnahme*** гарáчае спачувáнне; ***es ist ~*** цёпла; ***es wird ~*** станóвіцца цёпла, наступáе пацяплéнне; ***für etw. (A) ~ wérden*** зацікáвіцца чым-н.; ***noch nicht ríchtig ~ sein*** не зусíм асвóіцца (*з новай работай*); ***bei j-m ~ sein*** *разм.* карыстáцца сімпáтыяй [давéрам] у каго́-н.; ***etw. ~ stéllen*** пастáвіць што-н. у цёплае мéсца **2.** *adv* цёпла (*тс. перан.*); ***er wúrde mir ~ empfóhlen*** мне яго́ гóрача рэкамендавáлі; ***j-n ~ sétzen*** *іран.* пасадзіць каго́-н. у турмý; ***~ sítzen**** *разм.* дóбра

ўладкавáцца, мець цёпленькае мéсца; ***j-m den Kopf ~ máchen*** марóчыць [дуры́ць] камý-н. галавý

Wärmapparat *m* -(e)s, -e калары́фер, падаграв́альнік

Wármblut *n* -(e)s, -blüter лёгкі конь

Wármblüter *pl* цеплакрóўныя

wármblütig *a* цеплакрóўны

Wärme *f* - 1) цяплó, цеплыня́ (*тс. перан.*); жар (*тс. перан.*) ***mit größer ~*** з вялíкай сімпáтыяй [цеплынёй]

Wärmeausgleich *m* -(e)s кампенсáцыя цяплá

Wärmeausstrahlung *f* - выпрамéньванне цяплá

Wärmebehälter *m* -s, - тэ́рмас

Wärmebehandlung *f* -, -en тэрмíчная апрацóўка

wärmedicht *a* цепланепранікáльны

Wärmedurchgang *m* -(e)s цеплаправóднасць, перадáча цяплá

Wärme¦einheit *f* -, -en *фіз.* адзíнка цяплá, калóрыя

Wärme¦entzug *m* -(e)s, -züge *тэх.* паглынáнне цяплá

Wärme¦erzeugung *f* - цеплаўтварэ́нне

Wärmefestigkeit *f* - цепластóйкасць, гарачаўстóйлівасць

Wärmefassungsvermögen *n* -s цеплаёмкасць

Wärmekapazität *f* - цеплаёмкасць

Wärmekraftlehre *f* - тэрмадынáміка

Wärmekraftmaschine *f* -, -n цеплáвы рухавíк

Wärmekraftwerk *n* -(e)s, -e цеплаэлектрастáнцыя

Wärmeleiter *m* -s, - *фіз.* праваднíк цяплá

Wärmeleitung *f* -, -en цеплаправóднасць

Wärmemechanik *f* - *фіз.* тэрмадынáміка

Wärmemesser *m* -s, - калары́метр

wärmen *vt* грэць, саграв́аць, награвáць

Wärmepumpe *f* -, -n *тэх.* цеплавáя пóмпа

Wärmeschutz *m* -es цеплаізаля́цыя

Wärmestrahlung *f* - выпрамéньванне цяплá

Wärmeverlust *m* -(e)s *фіз.* стрáта цяплá

Wärmezufuhr *f* - *тэх.* падвóд [падáча] цяплá

Wärmflasche *f* -, -n *мед.* грэ́лка

wármhalten* *аддз.* [warm hálten*] *vt* захóўваць чыю́-н. прыхíльнасць; ***sich (D) ~*** *разм.* не свары́цца з кім-н., не псавáць аднóсіны з кім-н.

wármherzig *a* сардэ́чны, цёплы

wármlaufen*, sich [warm láufen*, sich] 1) *тэх.* награвáцца, пераграв́ацца 2) разгарачы́цца (*ад бегу*)

Wármluft *f* - цёплае павéтра

Wármluftheizung *f* - калары́фернае ацяплéнне

Wármwasser *n* -s гарáчая [цёплая] вадá

Wármwasserheizung *f* -, -en цэнтрáльнае вадзянóе ацяплéнне

wárnen *vt* (*vor D*) перасцерагáць, папярэ́джваць (*ад каго-н.,чаго-н.*)

Wárnkreuz *n* -es, -e дарóжны знак скрыжавáння; *чыг.* знак папярэ́джання

Wárnruf *m* -(e)s, -e перасцерагáльны вóкліч

Wárnung *f* -, -en (*an j-n. vor D*) перасцярóга (*каму-н. адносна чаго-н.*), папярэ́джанне (*каму-н. аб чым-н.*)

Wárnungstafel *f* -, -n таблíчка з папярэ́джвальным надпíсам

Wárnzeichen *n* -s, - знак [сігнáл] папярэ́джання

Wárte *f* -, -n 1) (вартавáя) вéжа [вы́шка] 2) абсерватóрыя

Wártefrau *f* -, -en санітáрка, сядзéлка, ня́ня

wárten I *vi* (*auf A*) чакáць (*каго-н., чаго-н., што-н.*); ***auf sich (A) ~ lássen**** застáвіць чакáць сябé; ***wárte mal!*** пачакáй (жа)!

wárten II *vt* даглядáць (*дзяцей, хворых*), прыслугóўваць (*каму-н.*); ***ein Áuto ~*** правóдзіць тэхабслугóўванне аўтамабíля

Wärter *m* -s, - 1) вартаўнíк 2) санітáр

Wárteraum *m* -(e)s, -räume 1) прыёмная 2) *чыг.* зáла чакáння

Wärterin *f* -, -nen 1) прыбірáльшчыца 2) санітáрка, сядзéлка, ня́нька

Wártesaal *m* -(e)s, -säle зáла чакáння

Wártezeit *f* -, -en 1) час чакáння 2) прастóй (*машыны*)

Wártezug *m* -(e)s, -züge *шахм.* чака́льны ход
Wártezimmer *n* -s, - прыёмная (*зала*)
Wártturm *m* -(e)s, -türme дазо́рная ве́жа
Wártung *f* - дагля́д (*G – за кім-н.*)
wártungsfrei *a* які́ не патрабу́е тэхні́чнага абслуго́ўвання
warúm *adv* чаму́, наво́шта, з яко́й пры-чы́ны; ~ ***nicht gar!*** вось яшчэ́!, гэ́тага яшчэ́ не хапа́ла; ~ ***nicht?*** чаму́ не? ◊ ***jédes Warúm hat sein Darúm*** ≅ няма́ ды́му без агню́
Wárze *f* -, -n 1) баро́даўка 2) сасо́к (*грудзей*)
wárzenförmig *a* у фо́рме баро́даўкі; со́скападо́бны
was (*G* wéssen, *A* was) **1**. *pron inter* 1) што; ~ ***für ein?*** што за?, які́?; ~ ***ist das?*** што гэ́та (тако́е)?; ~ ***denn?*** што менаві́та? 2) *у знач. узмацняльнай часціцы, разм.* што ж, ну і; ~ ***du nicht (álles) sagst!*** ды(к) што ж ты гаво́рыш!; ***ach ~!*** зусі́м не!, глу́пства!, лухта́! **2.** *pron rel* што; ~ ***auch…*** што б ні было́; ***das, ~ du sagst*** то́е, што ты ка́жаш; ***kóste es, ~ es wólle*** чаго́ б то́е [яно́] ні каштава́ла, любо́й цано́й ◊ ***früh übt sich, ~ ein Méister wérden will*** ≅ майстэ́рству навуча́юцца з мало́га **3.** *pron indef разм.* не́шта, што-не́будзь, што́сьці; ***das ist ~ ánderes*** гэ́та не́шта і́ншае ◊ ***bésser ~, als nichts*** лепш хоць што-не́будзь, чым ні́чо́га; ***spáre ~, so hast du ~*** ≅ беражы́ [ашчаджа́й] капе́ечку на чо́рны дзень; ***lérne ~, so kannst du ~*** ≅ гра́мацe вучы́цца – заўсёды згадзі́цца
Wáschanstalt *f* -, -en пра́льня
wáschbar *a* які́ не ліня́е пры мыцці́ 2) сапра́ўдны
Wáschbär *m* -en, -en *заал.* яно́т
Wáschbecken *n* -s, - таз, умыва́льнік
Wáschbrett *n* -(e)s, -er пра́льная до́шка
Wáschbütte *f* -, -n бак для кіпячэ́ння бялі́зны
Wäsche *f* -, -n 1) бялі́зна; ~ ***wéchseln*** мяня́ць бялі́зну 2) мыццё; ***es ist ~, wir háben (gróße) ~*** у нас мыццё; ***etw. in [zur] ~ gében**** аддава́ць што-н. у пра́льню ◊ ***wasch déine éigene ~*** ≅ не су́нься [не лезь] не ў свае́ спра́вы; ***séine schmútzige ~ vor állen Léuten wáschen**** ≅ выно́сіць сме́цце з ха́ты
Wäscheboden *m* -s, -böden гары́шча з су́шкай бялі́зны
wáschecht *a* які́ не ліня́е пры мыцці́
wáschen* **1.** *vt* мыць; абмыва́ць (*тс. тэх.*); ***sich (D) die Hände ~*** мыць (сабе́) ру́кі; ***etw. ~ lássen**** адда́ць што-н. для мыцця́ ◊ ***j-m den Kopf ~*** ≅ даць каму́-н. наганя́й **2. ~, sich** мы́цца; ***ich wásche mich kalt*** я мы́юся хало́днай вадо́й ◊ ***das hat sich gewáschen*** *разм.* ≅ гэта до́бра [выда́тна] атрыма́лася
Wäscheréi *f* -, -en 1) пра́льня 2) *тэх.* мы́йня
Wäscherin *f* -, -nen пра́чка, пра́лля
Wäscherolle *f* -, -n като́к для бялі́зны
Wäscheschleuder *f* -, -n цэнтрыфу́га (*для аджыму бялізны*)
Wäscheschrank *m* -(e)s, -schränke ша́фа для бялі́зны
Wáschfass *n* -es, -fässer цэ́бар, цабэ́рак
Wáschfrau *f* -, -en пра́чка, пра́лля
Wásch|haus *n* -es, -häuser, ~**küche** *f* -, -n пра́льня
Wáschlappen *m* -s, - 1) ану́ча 2) вяхо́тка ◊ ***ein ~ von éinem Mann*** *пагардл.* ану́ча (*пра мужчыну*)
Wáschlauge *f* -, -n шчо́лак для мыцця́
Wáschleder *n* -s, - за́мш(а)
Wáschmaschine *f* -, -n 1) пра́льная машы́на 2) прамыўна́я машы́на
Wáschmittel *n* -s, - сро́дак для мыцця́, пра́льны сро́дак
Wáschpulver *n* -s, - пра́льны парашо́к
Wáschraum *m* -(e)s, -räume мы́йня, умыва́льня (*пакой*)
Wáschschüssel *f* -, -n мі́с(к)а (*для мыцця*)
Wáschseife *f* -, -n гаспада́рчае мы́ла
wäscht *präs ад* wáschen*
Wáschtag *m* -(e)s, -e дзень мыцця́
Wáschtisch *m* -(e)s, -e умыва́льнік, рукамы́йнік

Wáschung *f* -, -en умыва́нне; абмыва́нне; прамыва́нне; *тэх. тс.* прамы́ўка
Wáschwanne *f* -, -n балéя
Wáschwasser *n* -s 1) вада́ для мыцця́ 2) мы́льныя памы́і 3) *разм.* бурда́ [памы́і, по́йла] (*пра дрэннае піва*)
Wáschweib *n* -(e)s, -er 1) пра́чка, пра́лля 2) *разм.* балбату́н, балбату́ха
Wáschzeug *n* -(e)s прыла́ды для мыцця́
Wásser *n* -s, - *i* Wässer 1) вада́; ***fließendes ~*** прато́чная вада́; ***~ tréten**** пла́ваць сто́ячы [слупко́м]; *жарт.* пераміна́цца з нагі́ на нагу́ (*ад збянтэжанасці, хвалявання*); ***zu [auf dem] ~*** па вадзé; ***zu ~ und zu Lánde*** на мо́ры і на су́шы; ***übers gróße ~ fáhren**** е́хаць [плыць] цéраз Атланты́чны акія́н; ***etw. únter ~ sétzen*** затапі́ць што-н. (*мясцовасць і г.д.*); ***ihm läuft das ~ im Múnde zusámmen*** у яго́ слі́нкі цяку́ць; ***er hat ~*** у яго́ вадзя́нка; ***das ~ ábschlagen* [lássen*]*** мачы́цца ◊ ***das ~ steht ihm bis an den Hals*** ≅ ён у вéльмі ця́жкім стано́вішчы; ***j-n über ~ hálten**** аказа́ць падтры́мку каму́-н.; ***das ~ pflügen*** ≅ таўчы́ ваду́ ў сту́пе; ***ein Schlag ins ~*** дарэ́мны крок; ***álle ~ auf séine Mühle ríchten*** імкну́цца то́лькі да ўла́снай вы́гады; ***stílle ~ sind tief*** ці́хая вада́ грэ́блю рве; ***da fließt noch viel ~ den Berg hináb*** ≅ яшчэ́ мно́га ваду́ сплывé; ***er ist mit állen ~n gewáschen*** ён прабéглы чалавéк; ***hier [da] wird auch nur mit ~ gekócht, es wird [überáll] mit ~ gekócht*** ≅ гэ́та ро́біцца ўсю́ды адно́лькава, лю́дзі ўсю́ды адно́лькавыя [адны́ і ты́я ж] 2) ***Kölnisches ~*** адэкало́н
Wásserabfluss *m* -es, -flüsse вадасцёк
Wásserballspiel *n* -(e)s *спарт.* во́днае по́ла
Wásserbau *m* -(e)s, -ten гідратэхні́чнае будаўні́цтва
Wásserbecken *n* -s, - басéйн
Wásserbehälter *m* -s, - вадаём; бак для вады́
Wásserbombe *f* -, -n *вайск., марск.* глыбі́нная бо́мба
Wässerchen *n*: ***kein ~ trüben können**** *разм.* і вады́ не заму́ціць
Wásserdamm *m* -(e)s, -dämme плаці́на; гаць (*запруда*)
Wásserdampf *m* -(e)s, -dämpfe вадзяна́я па́ра
wásserdicht *a* воданепраніка́льны
Wásserfahrt *f* -, -en прагу́лка па вадзé
Wásserfall *m* -(e)s, -fälle вадаспа́д
Wásserfarbe *f* -, -n акварэ́льная фа́рба
Wásserfläche *f* -, -n 1) павéрхня вады́ 2) во́дная прасто́ра
Wásserfloh *m* -(e)s, -flöhe *заал.* вадзяна́я блыха́
Wásserflugzeug *n* -(e)s, -e гідрасамалёт
Wásserflut *f* -, -en разлі́ў, паво́дка
Wássergehalt *m* -(e)s утрыма́нне вады́
wássergekühlt *a тэх.* з вадзяны́м ахало́джаннем
Wásserglas *n* -es, -gläser 1) шкля́нка (*для вады*) 2) *без pl хім.* ва́дкае [раствара́льнае] шкло
Wássergleiche *f* -, -n ватэрпа́с
Wássergraben *m* -s, gräben роў [кана́ва]
Wásserhahn *m* -(e)s, -hähne водаправо́дны кран
Wásserhaushalt *m* -(e)s, -e во́дная гаспада́рка
Wásserheilanstalt *f* -, -en водалякáрня
Wásserheilkunde *f* - водалячэ́нне, гідратэрапі́я (*навука*)
Wásserheizung *f* -, -en вадзяно́е ацяплéнне
Wásserhose *f* -, -n вадзя́ны смерч
wässerig *a* вадзяні́сты
Wásserinstallateur [-tør] *m* -s, -e манцёр-водаправо́дчык
Wásserjungfer *f* -, -n *заал.* страказа́
Wásserkopf *m* -(e)s, -köpfe *мед.* вадзя́нка мо́згу
Wásserkraft *f* - энергі́я вады́, гідраэнéргія
Wásserkraftwerk *n* -(e)s, -e гідраэлектраста́нцыя
Wásserkrug *m* -(e)s, -krüge збан для вады́
Wásserkühlung *f* -, -en *тэх.* вадзяно́е ахаладжэ́нне
Wásserkur *f* - водалячэ́нне
Wásserleitung *f* -, -en водаправо́д
Wásserlili¦e *f* -, -n *бат.* бéлы гарла́чык
Wássermann *m* -(e)s *астр.* Вадалéй

(*сузор'е*)
Wássermelone *f* -, -n каву́н
Wássermesser *m* -s, - гідраме́тр, вадаме́р
Wássermine *f* -, -n *вайск.*, *марск.* падво́дная мі́на
Wássermolch *m* -(e)s, -e *заал.* трыто́н
wássern *vi ав.* рабі́ць паса́дку на ваду́, апуска́цца на ваду́
wässern *vt* 1) араша́ць 2) вымо́чваць 3) разбаўля́ць вадо́ю
Wásserniederschlag *m* -(e)s *тэх.* кандэнса́цыя вады́
Wássernot *f* - недахо́п вады́
Wásserpartie *f* -, -ti¦en прагу́лка па вадзе́
Wásserpflanze *f* -, -n во́дарасць
Wásserratte *f* -, -n 1) вадзяны́ пацу́к 2) *жарт.* марскі́ воўк 3) *жарт.* ама́тар пла́вання
wásserreich *a* паўнаво́дны
Wásserrettung *f* -, -en ратава́нне на во́дах
Wásserrettungsdienst *m* -(e)s, -e слу́жба ратава́ння (*водная*)
Wásserrose *f* -, -n (бе́лы) гарла́чык
Wássersäule *f* -, -n вадзяны́ слуп
Wásserschaden m -s, -schäden стра́ты ад паво́дкі
Wásserscheide *f* -, -n *геагр.* водападзе́л
Wásserscheu *f* - бо́язь вады́, вадабо́язь, шале́нства
Wásserschlauch *m* -(e)s, -schläuche (гумо́вы) шланг
Wásserspiegel *m* -s, - паве́рхня [узро́вень] вады́
Wássersport *m* -(e)s во́дны спорт
Wásserstand *m* -(e)s, -stände узро́вень [гарызо́нт] вады́
Wásserstiefel *m* -s, - непрамака́льны бот
Wásserstoff *m* -(e)s *хім.* вадаро́д
Wásserstoffsperoxyd [Wásserstoff-peroxid] *n* -(e)s пе́ракіс вадаро́ду
Wásserstoffwaffe *f* -, -n вадаро́дная збро́я
Wásserstrahl *m* -(e)s, -en струме́нь вады́; ***wie ein kálter ~ wírken*** дзе́йнічаць, як цэ́бар хало́днай вады́
Wásserstraße *f* -, -n во́дны шлях
Wásserstrudel *m* -s, - вір, водавaро́т
Wássersucht *f* - *мед.* вадзя́нка
Wásserturm *m* -(e)s, -türme воданапо́рная ве́жа
Wásseruhr *f* -, -en водаме́р
Wásserung *f* -, -en *ав.* паса́дка на ваду́
Wässerung *f* -, -en 1) арашэ́нне, ірыга́цыя 2) вымо́чванне 3) разбаўле́нне вадо́й
Wásserverdrängung *f* -, -en *марск.* водазмяшчэ́нне
Wásserversorgung *f* -, -en водазабеспячэ́нне
Wásserwaage *f* -, -n грунтва́га
Wásserwellen *pl* хало́дная заві́ўка
Wásserwerfer *m* -s, - вадамёт
Wásserwerk *n* -(e)s, -e гідратэхні́чная пабудо́ва, гідраста́нцыя
Wásserwirtschaft *f* - во́дная гаспада́рка
Wásserzapfstelle *f* -, -n водаправо́дная кало́нка
Wásserzeichen *n* -s, - вадзяны́ знак (*на паперы*)
wässrig *a гл.* wässerig
wáten *vi* (*s, h*) пераxо́дзіць убро́д; хлю́паць (*па вадзе, гразі*) ◊ ***in Blut ~*** ≅ купа́цца ў крыві́; праліва́ць мно́га крыві́
wátscheln *vi* (*s, h*) *разм.* хадзі́ць, як ка́чка
Watt I *n* -(e)s, -en ме́лкае ме́сца, во́дмель, мель (*каля берага*)
Watt II *n* -s, - (*скар.* W – Вт) *фіз., эл.* ват (*адзінка вымярэння магутнасці*)
Wátte *f* -, -n ва́та
wátteartig *a* ва́тны, ватападо́бны, падо́бны на ва́ту; ***~er Nébel*** рыхлая імгла́
Wáttebausch *m* -es, -e *i* -bäusche кава́лак ва́ты; *мед.* ва́тны тампо́н
Watteline *f* - ваці́н
wattíeren *vt* кла́сці на ва́ту, уцапля́ць ва́тай
Wattíerung *f* -, -en 1) ва́тная падкла́дка 2) падбі́ўка ва́тай
Wáttmesser *m* -s, - *эл.* ватме́тр
Wébe *f* -, -n 1) ткані́на 2) кава́лак пала́тна 3) павуці́на
wében* **1.** *vt* 1) ткаць 2) пле́сці кару́нкі [павуці́ну]; ***Spítzen ~*** пле́сці кару́нкі **2. ~, sich**: ***sich ~ und wírken*** *паэт.* быць по́ўным жыцця́ і эне́ргіі

Wéber *m* -s, - ткач
Weberéi *f* -, -en тка́цкая [тка́льная] фа́брыка 2) тка́цтва
Wéberin *f* -, -nen ткачы́ха
Wéberschiffchen *n* -s, - тка́цкі чаўно́к
Wébgarn *n* -(e)s, -e пра́дзіва [пра́жа] для тканbudзя́
Wébpelz *m* -es, -e шту́чнае [тка́нае] фу́тра
Wébstuhl *m* -(e)s, -stühle тка́льны [тка́цкі] стано́к; кро́сны
Wéchsel I *m* -s, - 1) змя́на, пераме́на 2) змяне́нне, чаргава́нне 3) абме́н, разме́н (*грошай*) 4) *спарт*. заме́на
Wéchsel II *m* -s, - вэ́ксаль; ***éinen ~ áusstellen [zíehen*]*** выдава́ць вэ́ксаль
Wéchselapparat *m* -s, -e камута́тар
Wéchselbalg *m* -(e)s, -bälge дзіця́-вы́радак
Wéchselbeziehung *f* -, -en узаемадачыне́нне
Wéchselgeld *n* -(e)s разме́нная [дро́бная] мане́та, разме́нныя гро́шы
wéchselhaft *a* зме́нлівы, няўсто́йлівы
Wéchseljahre *pl* перахо́дны ўзро́ст
Wéchselkurs *m* -es, -e *камерц.* валю́тны курс
wéchseln 1. *vt* мяня́ць; абме́ньваць; ***séine Kléider*** ~ змяні́ць во́пратку; ***gégen Éuro*** ~ абмяня́ць на е́ўра 2) абмяня́цца (*чым-н.*); ***éinige Wórte*** ~ абмяня́цца [перакі́нуцца] не́калькімі сло́вамі; ***Bríefe*** ~ перапі́свацца 3) разме́ньваць, мяня́ць (*грошы*) **2.** *vi* 1) мяня́цца; ***über die Grénze*** ~ перахо́дзіць мяжу́ 2) (*mit D*) чаргава́цца (*з кім-н., чым-н.*) ◊ ***du kannst mir auch kéinen Pfénnig*** ~ ты мне нічы́м не мо́жаш дапамагчы́
Wéchseln *n* -s 1) ме́на, абме́н; ***er hat kéine Wäsche zum*** ~ у яго́ няма́ другой зме́ны бялі́зны 2) разме́н (*грошай*)
wéchselnd *a, adv* зме́нлівы, пераме́нны; ~ ***bewölkt*** пераме́нна во́блачна
Wéchselordnung *f* -, -en *юрыд*. вэ́ксальны стату́т
wéchselseitig *a* узае́мны
Wéchselstrom *m* -(e)s, -ströme *эл.* пераме́нны ток
Wéchselstube *f* -, -n мяня́льная канто́ра, абме́нны пункт
Wéchselwarmblüter *pl заал.* халаднакро́ўныя (*жывёлы*)
wéchselweise *adv* 1) узае́мна 2) па чарзе́, папераме́нна
Wéchselwirkung *f* -, -en узаемадзе́янне, узае́мнае ўздзе́янне
Weck *m* -s, -e, **Wecken** *m* -s, - бу́лка, са́йка
wécken *vt* 1) будзі́ць, абуджа́ць; ***j-n aus dem Schlaf*** ~ разбудзі́ць каго́-н. 2) абудзі́ць, вы́клікаць (*інтарэс і г.д.*)
Wécken *n* -s 1) пад'ём, пабу́дка 2) *вайск.* ра́нішняя зара́
Wécker *m* -s, - будзі́льнік
Wéckglas *n* -es, -gläser (шкляны́) сло́ік (*для кансервавання*)
Wédel *m* -s, - 1) ве́ер 2) хвост (*паляўн.*)
wédeln 1. *vi* 1) абма́хвацца, маха́ць (*веерам*) 2) віля́ць (*хвастом*); ***mit dem Schwanz*** ~ віля́ць хвасто́м; *тс. перан.* выдыга́ць (*перад кім-н.*), ла́шчыцца (*да каго-н.*) 3) матля́цца **2.** *vt* (*mit D*) змахваць (*пыл і г.д. чым-н.*)
wéder *cj*: ~**… *noch*** ні… ні; ***es ist*** ~ ***mir noch ihm gelúngen*** гэ́та не ўдало́ся ні мне, ні яму́; ~ ***ich noch du können es tun**** ні я, ні ты не мо́жам гэ́тага зрабі́ць
Weekend ['vi:kɛnd] *n* - *i* s, -s штотыднёвы адпачы́нак (*ад другой паловы суботы да панядзелка*)
weg *adv* прэ́ч; далёка; ***geh ~!*** ідзі́ прэч!; ***Hände ~!*** ру́кі прэч!; ~ ***damít*** дало́ў (гэ́та)!; ***weit ~ von der Stadt*** далёка ад го́рада; ~ ***da!*** прэч [дало́ў] з даро́гі; ***er ist von der Héimat*** ~ ён пакі́нуў радзі́му; ***vor der Náse*** ~ з-пад но́са; ***(ganz) ~ vor Fréude sein*** *разм.* не по́мніць сябе́ ад ра́дасці; ***(ganz) ~ von j-m sein*** *разм.* быць у захапле́нні ад каго́-н.; ***über etw. (A) ~ sein*** перайсці́ [перавалі́ць] це́раз што-н.; адо́лець [асі́ліць] што-н. ◊ ***das hat er*** ~ *разм.* ён гэ́та ўмее; ≅ ён на гэ́тым саба́ку з'еў; ***in éinem*** ~ бесперапы́нна
weg = *аддз. дзеясл.прыстаўка, указвае на аддзяленне, аддаленне:* wégfahren*

адʼязджáць

Weg *m* -(e)s, -e 1) дарóга, шлях (*тс. перан.*); ***ein erháltener [unterháltener] ~*** дарóга ў дóбрым стáне; ***ein áusgefahrener ~*** разбíтая дарóга; ***der ~ nach Berlín*** дарóга ў [на] Берлíн; ***die ~e trénnen sich*** дарóгі [шляхí] разыхóдзяцца; ***sein érster ~ galt dem Léhrer*** у пéршую чаргý ён навéдаў настáўніка; ***wohér des ~es?*** адкýль ідзéш [ідзяцé]?; ***wohín des ~es?*** куды́ ідзéм [ідзяцé, шлях трымáем, -еце]?; ***sich (D) séinen ~ báhnen*** праклáсці сабé дарóгу [шлях] (*тс. перан*); ***éinen ~ beschréiten* [betréten*]*** *перан.* ступíць на які́-н. шлях, пайсцí якíм-н. шля́хам; ***j-m, éiner Sáche (D) den ~ ébnen*** *перан.* праклáсці [расчы́сціць] шлях камý-н., чамý-н.; ***den ~ éinschlagen**** вы́браць дарóгу [шлях], узя́ць напрáмак (*тс. перан.*); ***wir háben dénselben ~*** нам па дарóзе; ***éinen ~ zurücklegen*** прайсцí шлях; ***sich auf den ~ máchen*** адпрáвіцца ў дарóгу; ***auf dem ~e sein, etw. zu tun*** намéрвацца [быць гатóвым] зрабíць што-н.; ***j-n aus dem ~ räumen*** *перан.* убрáць кагó-н. з дарóгі, забíць кагó-н.; ***er wird mir noch in den ~ kómmen!*** ён мне яшчэ́ пападзéцца!, я з ім разлічýся!; ***j-m in den ~ tréten**** станавíцца папярóк дарóгі камý-н., перашкаджáць [замінáць] камý-н.; ***j-m nicht über den ~ tráuen*** не давярáць камý-н. ні на грош; ***vom ~e ábkommen**** збíцца з дарóгі; ***ich kénne hier ~ und Steg*** я вéдаю тут кóжную сцяжы́нку; ***álle ~e und Stége wíssen**** знаць усé хады́ і вы́хады; ***es war wéder ~ noch Steg zu séhen**** ≅ былó цёмна, хоць вóка вы́калі 2) спóсаб, шлях, срóдак; ***auf diréktem ~(e)*** непасрэ́дна; ***auf geríchtlichem ~e, auf [in] dem ~e des Rechts*** судóвым парáдкам, цéраз суд

wégarbeiten 1) адпрацавáць (*свой час*) 2) закóнчыць (*сваё заданне*) 3) ліквідавáць, устаранíць (*недахопы*)

wégbegeben*, sich пайсцí, адысцí

wégbekommen* *vt разм.* 1) адсýнуць; устаранíць, прыня́ць 2) правéдаць, пранюхаць (*аб чым-н.*) 3) пацярпéць; ***er hat éinen Schlag ~*** ягó ўдáрылі

Wégbereiter *m* -s, - *перан.* першапрахóдца, навáтар, піянéр

Wégbereitung *f* - *перан.* праклáдванне шля́ху; падрыхтóўка (*чаго-н.*)

wégblasen* *vt* 1) здзімáць, здзьмýхваць; ***er war wie wéggeblasen*** ягó як вéтрам здзьмýла 2) развéяць (*дым, успаміны*)

wégbleiben* *vi* (s) адсýтнічаць; не зʼяўля́цца; ***sie blieb weg*** *разм.* янá стрáціла свядóмасць

wégblicken *vi* глядзéць убок, адвéсці пóзірк

wégdrängen *vt* выцясня́ць, устараня́ць

wégdrehen 1. *vt* адварóчваць; адкрýчваць **2. ~, sich** адварóчвацца; адкрýчвацца

Wégebau *m* -(e)s, -e дарóжнае будаўнíцтва

Wégegabelung *f* -, -en разгалінавáнне дарóг

Wégegeld *n* -(e)s, -er 1) дарóжны мыт 2) грóшы на праéзд

wégeilen *vi* (s) хýтка аддаля́цца

Wégelagerer *m* -s, - рабаўнíк [разбóйнік] з вялíкай дарóгі

wégelos *a* непрахóдны, непраéзджы

wégen *prp* (*G*) з прычы́ны, з-за, дзя́куючы, дзéля; ***únserer Fréundschaft ~*** дзéля нáшай дрýжбы; ***sich ~ séines Benéhmens entschúldigen*** прасíць прабачэ́ння за сваé павóдзіны; ***~ schléchten Wétters*** з-за дрэ́ннага надвóрʼя

Wégerich *m* -s, -e *бат.* трыпýтнік, падарóжнік

wégessen* *vt* зʼéсці; ***j-m álles ~*** зʼéсці ўсё ў кагó-н. (*нічога яму не пакінуўшы*)

wégfahren* 1. *vi* (s) éхаць, адʼязджáць **2.** *vt* вéзці (прэч), адвóзіць

Wégfall *m* -(e)s адмéна, скасавáнне; ***in ~ bríngen**** *канц.* адмяня́ць, касавáць

wégfallen* *vi* не адбы́цца, адпадáць, касавáцца

wégfegen *vt* вымятáць, змятáць, адмятáць

wégfischen *vt* (*D*) *разм.* падчапíць, урвáць (*што-н., у каго-н.*)

wégfliegen* *vi* (s) адлятáць

wégfließen* *vi* (s) выцякáць
wégfressen* *vt* вы́есці, раз'éсці, зні́шчыць; ***der Rost frisst die Fárbe weg*** іржá раз'ядáе фáрбу
wégführen *vt* адвóдзіць; адвóзіць
Wéggabelung *f* -, -en разгалінавáнне (*дарогі*)
Wéggang *m* -(e)s адыхóд; знікнéнне
wéggeben* *vt* аддавáць; аддавáць у распараджэ́нне
Wéggefährte *sub m* -n, -n спадарóжнік
wéggehen* *vi* (s) ісці́ (прэч), адыхóдзіць; ***geh mir weg (damít)!*** не чапля́йся да мянé (з гэ́тым)!; ***leicht über etw. (A) ~*** лёгка стáвіцца да чагó-н.
Wéggehen *n* -s адыхóд; ***im ~*** адыхóдзячы
wéggießen* *vt* злівáць, вылівáць
wéghaben* *аддз. vt разм.* 1) атрымáць, дастáвіць; ***éine Óhrfeige ~*** атрымáць аплявýху 2) разумéць, кéміць 3): ***j-n ~ wóllen*** жадáць змяшчэ́ння [устаранéння] кагó-н. ◊ ***der hat áber éinen weg!*** ну і п'я́ны ж ён!; ён не ў сваі́м рóзуме!
wéghauen* *vt* адсякáць
wégheben* **1.** *vt* прыбірáць, аднóсіць **2. ~, sich:** ***hébe dich weg!*** *разм.* выбірáйся!
wégholen *vt* вынóсіць; вывóдзіць
wégjagen *vt* вы́гнаць (*каго-н. адкуль-н.*)
wégkommen* *vi* (s) *разм.* адыхóдзіць, сыхóдзіць, ад'язджáць, з'язджáць 2) (*j-m*) прападáць (*у каго-н. – пра рэчы*) 3) адчапі́цца, адкруці́цца, адкарáскацца, адвязáцца; ***gut dabéi ~*** лёгка [удáла, шчаслі́ва] адчапі́цца; ***er kónnte nicht über íhre Tréulosigkeit ~*** ён ніяк не мог прабáчыць ёй здрáды
wégkönnen* *vi* мець магчы́масць пайсці́
wégköpfen *vt* адбівáць галавóй (*футбол*)
wégkratzen *vt* саскрабáць, саскрэ́бваць
wégkriechen* *vi* (s) адпаўзáць
wégkriegen *vt* 1) выдаля́ць, вывóдзіць (*плямы*) 2) адця́гваць увáгу, адрывáць; ***man kann ihn vom Buch nicht ~*** ягó нéльга адарвáць ад кні́гі 3) *разм.* атрымáць; ***er hat was wéggekriegt*** ён атрымáў нагання́й 4) *разм.* развéдаць
wégkundig *a* які́ вéдае дарóгу
wéglassen* *vt* 1) адпускáць (*каго-н.*) 2) прапускáць (*пры чытанні і г.д.*)
wéglaufen* *vi* (s) пабéгчы; уцякáць
weglegen *vt* адклáдваць (*убок*)
wégleugnen *vt* адмаўля́ць
wégmachen 1. *vt* 1) выдаля́ць, прыбірáць 2): ***éinen ~*** адказырáць; задрамáць, прылéгчы 3) адсядзéць (*у турме*) **2. ~, sich** уцячы́, зні́кнуць
wégmüde *a* стóмлены ад праця́глага падарóжжа
wégmüssen* быць вы́мушаным [змýшаным] пайсці́
Wégnahme *f* -, -n забірáнне, канфіскáцыя
wégnehmen* забірáць, адбірáць; ***viel Platz ~*** займáць мнóга мéсца
wégraffen *vt* выкрадáць, вырывáць, адбірáць
Wégrand *m* -(e)s, -ränder узбóчына дарóгі
wégräumen *vt* 1) прыбірáць (*смецце*); ***j-n ~*** *разм.* зні́шчыць, ліквідавáць, забі́ць (*каго-н.*) 2) зняць (*непаразуменні*)
wégreisen *vi* (s) ад'язджáць, выязджáць
wégreißen* *vt* вырывáць
wégrennen* *vi* уцякáць (бягóм)
wégrufen* *vt* адклікáць
wégsam *a* 1) дастýпны [зрýчны] для праéзду, праéзны 2) які́ мáе праéзджыя дарóгі
Wégsamkeit *f* - прахóднасць, дастýпнасць
wégschaffen *vt* 1) нéсці, вынóсіць, прымáць 2) устарані́ць, прыбрáць, скасóўваць, ліквідавáць
Wégscheide *f* -, -n скрыжавáнне, рóстань
wégschicken *vt* адсылáць, адпраўля́ць
wégschleichen* *vi* (s) *i* **~, sich** уцячы́, вы́шмыгнуць; непры(к)мéтна пайсці́
wégschließen* *vt* (прыбрáць і) замкнýць
wégschmeißen* *vt разм.* вы́кідваць, выкідáць
wégschnappen *vt* вы́хапіць; ***j-m etw. vor der Náse ~*** вы́хапіць у кагó-н. штó-н. з-пад нóса
wégschneiden* *vt* адрэ́заць, зрэ́заць
wégschwemmen *vt* аднóсіць (*вадой*)
wégschwimmen* *vi* (s) адплывáць

wégsetzen 1. *vt* адстаўля́ць убок **2. ~, sich** (*über A*) не зважáць (*на што-н.*), не звяртáць увáгі (*на што-н.*), быць вышэ́йшым (*за што-н.*)

wégspülen *vt* зносíць, змывáць (*вадой*)

wégstehlen* **1.** *vt* укрáсці **2. ~, sich** уцячы́; вы́шмыгнуць; непрыкмéтна пайсці́

wégsterben* *vi* (s) вымірáць (*адзін за адным*)

wégstoßen* *vt* адпіхну́ць (*тс. перан.*)

wégstreichen* *vt* вы́красліць

wégtragen* *vt* вынóсіць

wégtreiben* *vt* выганя́ць, праганя́ць

wégtreten* *vi* (s) адысці́ ўбок; збóчыць, адхілíцца; адступíць; *~! вайск.* разыйдзíся! (*каманда*)

wégtrotten *vi* (s) адыхóдзіць, дрóбна перабірáючы [ступáючы] нагáмі

wégtun* *vt* выдаля́ць; прыбірáць, адклáдваць убок

Wégüberführung *f* -, -en пуцеправóд (*над палатном чыгункі*)

Wégübergang *m* -(e)s, -gänge пераéзд цéраз дарóгу

Wégunterführung *f* -, -en праéзд пад віяду́кам [мастóм]

Wégwarte *f* -, -n *бат.* цыкóрый

wégwehen *vt* здзімáць (*ветрам*)

wégweisend *a* пуцявóдны, які́ пакáзвае шлях

Wégweiser *m* -s, - 1) праваднíк 2) давéднік 3) дарóжны знак [указáльнік]

wégwenden* **1.** *vt* адварóчваць **2. ~, sich** адварóчвацца

wégwerfen* **1.** *vt* выкíдваць, адкíдваць; ***das Lében ~*** скóнчыць жыццё самагу́бствам; марнавáць жыццё **2. ~, sich** уніжáцца, прынíжáць сваю гóднасць

wégwerfend 1. *a* пагáрдлівы, знявáжлівы **2.** *adv* пагáрдліва, знявáжліва; звысóку; ***über etw. (A) ~ úrteilen*** разважáць [ду́маць, меркавáць] пагáрдліва [знявáжліва] аб чым-н.

wégwollen* *vi* хацéць [збірáцца] пайсці́ [паéхаць]

Wégzehrung *f* -, -en праду́кты на дарóгу; ***die létzte ~*** *рэл.* апóшняе прычáсце (*паміраючага*)

wégziehen* **1.** *vt* адця́гваць (*фіранку*); адкíдваць (*вуаль*) **2.** *vi* (s) 1) ад'язджáць 2) адлятáць (*пра птушак*)

Wégzug *m* -(e)s, -züge пераéзд, ад'éзд, перасялéнне 2) адлёт (*птушак*)

wéh(e) 1. *a* хвóры; балю́чы (*пра пачуцці*); ***ich hábe éinen ~en Fínger*** у мянé балíць пáлец **2.** *adv* балю́ча; ~ ***tun**** прычыня́ць боль; рабíць балю́ча; ***mir tut der Kopf ~*** у мянé балíць галавá **3.** *int*: о ***~!*** ах!; ***über j-n ~ rúfen**** галасíць над [па] кім-н.

Weh *n* -(e)s *высок.* боль, гóра, сму́так; ***das Wohl und das ~*** рáдасці і няшчáсці

Wéhe I *f* -, -n *часцей pl* рóдавыя бóлі

Wéhe II *f* -, -n снéжная гу́рба, сумёт

wéhen 1. *vi* 1) дзьму́ць 2) развявáцца **2.** *vt* здзімáць, здзьму́хваць (*von D, auf A – што-н. адкуль-н., на што-н.*)

Wéhklage *f* -, -n 1) наракáнне, скáрга 2) плач, галашэ́нне, ля́мант

wéhklagen *неаддз. vi* скáрдзіцца; наракáць

wéhleidig *a* жáласны, вéчна ны́ючы

Wéhmut *f* - сму́так, засмучэ́нне, журбóта

wéhmütig 1. *a* су́мны **2.** *adv* су́мна, маркóтна

Wehr I *f* -, -en абарóна; ***sich zur ~ sétzen*** абараня́цца, баранíцца

Wehr II *n* -(e)s, -e плацíна, запру́да

Wéhrdamm *m* -(e)s, -dämme дáмба, мол

Wéhrdienst *m* -(e)s вайскóвая слу́жба; ***aktíver [-v-] ~*** абавязкóвая слу́жба

wéhren 1. *vt* (*j-m*) забараня́ць (*каму-н., што-н.*); перашкаджáць (*каму-н. у чым-н.*); ***wer will es mir ~?*** хто мне мóжа забаранíць гэ́та? **2.** *vi* (*D*) не дапускáць, не дазваля́ць (*чаго-н.*) **3. ~, sich** (*gegen, wider A*) абараня́цца, баранíцца, адбівáцца (*ад каго-н.,чаго-н.*)

wéhrfähig *a* прыдáтны да вайскóвай слу́жбы

Wéhr|fähigkeit *f* -, **~kraft** *f* - абараназдóльнасць

wéhrhaft *a* 1) абараназдóльны 2) здóльны насíць збрóю

Wéhrkraft *f* -, -kräfte абарóнная [баявáя]

сíла, абараназдóльнасць

Wéhrleitung *f* -, -en вайскóвае камáндаванне

wéhrlos *a* безабарóнны

Wéhrmacht *f* - *гіст.* вéрмахт (*узброеныя сілы гітлераўскай Германіі*)

Wéhrpass *m* -es, -pässe вайскóвы [ваéнны] білéт

Wéhrpflicht *f* - вайскóвы [ваéнны] абавя́зак

wéhrpflichtig *a* ваеннаабавя́заны

Weib *n* -(e)s, -er 1) жанчы́на 2) жóнка 3) *груб.* бáба ◊ ***Mann und ~ sind ein Leib*** муж і жóнка – найлéпшая супóлка; ***sei nicht solch áltes ~!*** *разм.* не будзь бáбай!; ***mit ~ und Kind*** з жóнкай і дзяцьмí, з усёй сям'ёй

Wéibchen *n* -s, - *заал.* сáмка

Wéiberfeind *m* -(e)s, -e жанчынаненавíснік

Wéiberheld *m* -en, -en бáбнік

wéibisch *a* 1) распéшчаны 2) *пагардл.* жанчынападóбны, бáбскі

wéiblich **1.** *a* 1) жанóчы 2) жанóцкі 3) *грам.* жанóчага рóду **2.** *adv* па-жанóцкі

Wéiblichkeit *f* - жанóцкасць; ***die hólde ~*** жанóчы пол

Wéibsbild *n* -(e)s, -er *пагардл.* бáба, цётка

weich *a* **1.** мя́ккі; ***éine ~e Bewégung*** плáўны рух; ***ein ~er Ton*** мя́ккі тон [гук]; ***ein ~ gekóchtes Ei*** я́йка, зваранае ўсмятку 2) лагóдны, цíхі, рахмáны; ***ein ~es Herz háben*** быць мяккасардэ́чным; ***es wúrde ihm ~ ums Herz*** ён расчýліўся; ***nicht ~ wérden!*** не паддавáйся!, не ўступáй!

Wéichbild *n* -(e)s, -er мяжá гóрада; ***das ~ der Stadt betréten**** уступíць у мéжы гóрада

Wéiche I *f* -, -n *чыг.* стрэ́лка

Wéiche II *f* 1) - мя́ккасць 2) -, -n *pl анат.* пахвíна

wéichen I * *vi* (s) 1) саступáць (*убок*); ***kéinen Schritt vom Weg ~*** не адхіля́цца ад дарóгі ні на крок; ***zur Séite ~*** саступíць убóк [з дарóгі], адысцíся ўбóк, збóчыць, адхілíцца 2) адстýпаць, адыхóдзіць, падавáцца назáд; ***vor dem Feind ~*** адступáць пéрад працíўнікам 3) (*D*) уступáць (*мацнейшаму*); ***der Nótwendigkeit ~*** падпарадкавáцца неабхóднасці; ***die Nacht wich dem Táge*** ноч змянíлася на дзень

wéichen II **1.** *vt* 1) вымóчваць 2) змякчáць, размякчáць **2.** *vi* (s) 1) мóкнуць 2) змякчáцца, размякчáцца

Wéichensteller *m* -s, - стрэ́лачнік

Wéichheit *f* - 1) мя́ккасць 2) мя́ккасць, лагóднасць, пяшчóтнасць, ласкáвасць

wéichherzig *a* мяккасардэ́чны

wéichlich *a* 1) мяккавáты; вя́лы (*аб пладах і г.д.*) 2) мяккацéлы, спéшчаны, распéшчаны

Wéichlichkeit *f* - 1) мяккавáтасць; вя́ласць (*пладоў і г.д.*) 2) мяккацéласць, спéшчанасць, расслáбленасць

Wéichling *m* -s, -e пястýн

wéichmütig *a гл.* wéichherzig

Wéichselkirsche *f* -, -n *бат.* чарóмха

Wéichtier *n* -(e)s, -e *заал.* малю́ск

Wéide I *f* -, -n пáша

Wéide II *f* -, -n *бат.* вярбá

Wéideland *n* -(e)s, -länder зямля́ пад пáшай

wéiden **1.** *vt* 1) пáсвіць 2) (*an D*) *перан.* давáць асалóду **2. ~, sich** (*an D*) атры́млíваць асалóду (*ад чаго-н.*)

wéidgerecht [wáidgerecht] *a* дасвéдчаны, бывáлы (*у паляванні*)

wéidlich *a* удóсталь, грунтóўна, як мáе быць

Wéidmann [Wáidmann] *m* -(e)s, -männer паляўнíчы

wéidmännisch *a* паляўнíчы

Wéidmannsheil! удáлага палявáння! (*прывітанне паляўнічаму, адказ*: ***Wéidmannsdank!*** – дзя́куй!)

Wéidwerk *n* -(e)s палявáнне, лóўля

wéigern **1.** *vt* (*j-m*) адмаўля́ць **2. ~, sich** адмаўля́цца; супраціўля́цца

Wéigerung *f* -, -en адмóва; ухілéнне

Weih *m* -s, -e, **Wéihe** *f* -, -n *заал.* лунь, кáня

Wéihe *f* -, -n *царк.* асвя(н)чэ́нне, па-

свя(н)чэ́нне

wéihen *vt* 1) *рэл.* асвячáць 2) пасвячáць; ***j-n zum Príester*** ~ пасвяцíць кагó-н. у сан святарá 3) (*D*) адкрывáць (*каму-н. што-н.*), дзялíцца (*з кім-н., чым-н.*); ***sich éiner Sáche (D)*** ~ *высок.* прысвячáць сябé якóй-н. спрáве; ***dem Úntergang gewéiht*** асýджаны на (па)гíбель

Wéiher *m* -s, - *дыял.* сáжалка

wéihnachten: ***es wéihnachtet*** *паэт.* набліжáюцца Калядцы

Wéihnachten *pl* Каля́ды; *рэл.* Бóжае Нараджэ́нне; ***an [zu]*** ~ на Каля́ды [Бóжае Нараджэ́нне]

wéihnachtlich *a* каля́дны

Wéihnachtsbaum *m* -(e)s, -bäume каля́дная ёлка

Wéihnachtsmann *n* -(e)s, -männer Каля́дны дзед, Дзед Марóз

Wéihrauch *m* -s 1) лáдан, фімíям 2) *перан.* фімíям; ***j-m*** ~ ***stréuen*** куры́ць фімія́м, лісліві́ць камý-н.

Wéihwasser *n* -s *рэл.* святáя вадá ◊ ***etw. fürchten wie der Téufel das*** ~ ≅ баяцца чагó-н. як чорт кры́жа

weil *cj* бо, з таé прычы́ны, што; тамý што

Wéilchen *n*: ***wárte ein ~!*** пачакáй хвілíнку!

Wéile *f* - 1) пэ́ўны час; ***über éine kléine*** ~ кры́ху пачакáўшы 2) вóльная часíна, вóльны час; ***damít hat es (noch) gúte*** ~ гэ́та (пакýль) не да спéху ◊ ***éile mit*** ~ ≅ цішэ́й éдзеш – дáлей бýдзеш

wéilen *vi* знахóдзіцца, цягнýцца, спыня́цца, затры́мліваццa (*дзе-н.*); ***wo mag er jetzt ~?*** дзе ён мóжа цяпéр быць?

Wéiler *m* -s, - (сяля́нская) сядзíба, хýтар

Wein *m* -(e)s, -e 1) вінó; ***réiner*** ~ натурáльнае вінó; ***schwérer [léichter]*** ~ мóцнае [лёгкае] вінó 2) вінагрáд ◊ ***j-m réinen*** ~ ***éinschenken*** сказáць камý-н. чы́стую прáўду

Wéinbau *m* -(e)s 1) вінагрáдарства 2) вінарóбства

Wéinbauer *m* -s вінагрáдар

Wéinberg *m* -(e)s, -e вінагрáднік

Wéinbrand *m* -(e)s, -e вáйнбранд, каньяк

wéinen *vi* (*über A*) плáкаць (*па кім-н., чым-н.*); ***um j-n*** ~ аплáкваць *каго-н.*; ***zum Stéinerweichen*** ~ плáкаць наўзры́д

Wéinen *n* -s плач; ***j-n zum ~ bríngen**** давéсці кагó-н. да слёз

wéinerlich *a* плаксíвы, слязлíвы

Wéinernte *f* -,. -n збор вінагрáду

Wéingarten *m* -s, -gärten вінагрáднік

Wéingeist *m* -es вíнны спірт

Wéinglas *n* -es, -gläser чáрка, кілíшак

Wéinkarte *f* -, -n прэйскурáнт він

Wéinkeller *m* -s, - вíнны склеп

Wéinkelter *f* -, -n вінагрáдны прэс

Wéinkrampf *m* -(e)s, -krämpfe істэры́чны плач

Wéinlese *f* - збор вінагрáду

Wéin|rebe *f* -, -n, **~stock** *m* -(e)s, -stöcke вінагрáдная лазá

Wéintraube *f* -, -n 1) вінагрáдная грóнка 2) *pl* вінагрáд

wéise *a* мýдры, разýмны

Wéise I *sub, m, f* -n, -n мудрэ́ц; ***der Stein der ~n*** філасóфскі кáмень

Wéise II *f* -, -n спóсаб, манéра; ***die Art und*** ~ спóсаб (*дзеяння*); ***auf díese*** ~ такíм чы́нам; ***auf wélche ~?*** якíм чы́нам?; ***in gróßzügiger*** ~ шырóка, шчóдра; ***in líebenswürdiger*** ~ ласкáва, вéтліва, прыя́зна

Wéise III *f* -, -en мелóдыя, маты́ў, напéў; ***die gléiche [die álte]*** ~ ***herúnterleiern*** *пагардл.* гавары́ць [паўтарáць] аднó і тóе ж; цягнýць старýю пéсню

Wéisel *f* -, -n *i m* -s, - пчалíная мáтка

wéisen* **1.** *vt* пакáзваць; ***j-n zur Rúhe*** ~ заклікáць кагó-н. да парáдку, патрабавáць ад кагó-н. захавáць цішыню́; ***j-m die Tür*** ~ вы́гнаць кагó-н. за дзвéры 2) (*an A*) адсылáць, накіравáць (*каго-н., што-н. да каго-н.*); ***aus dem Lánde*** ~ вы́слаць з краíны **2.** *vi* (*auf A*) зазначáць (*каму-н. на што-н.*)

Wéisheit *f* - мýдрасць; ~ ***(auf) der Gásse*** збíтая íсціна; ***ich bin mit méiner ~ zu Énde*** я паспрабавáў усé срóдкі, я не вéдаю, што далéй рабíць ◊ ***er hat die ~ nicht mit Löffeln gegéssen*** *іран.* ён зóрак з нéба не хапáе

Wéisheitszahn *m* -(e)s, -zähne *анат.* зуб му́драсці

wéislich *a* разва́жна, разу́мна

wéismachen *аддз. vt* перако́нваць, унуша́ць; ***j-m etw.*** ~ спрабава́ць пераканаць каго́-н.

weiß I *a* 1) бе́лы; ***die ~e Fáhne híssen*** падня́ць бе́лы сцяг; ~ ***máchen*** бялі́ць 2) бе́лы, сі́вы; ***er ist schon lánge*** ~ ён даўно́ ўжо́ пасіве́ў 3) чы́сты; ***ein ~es Blatt Papíer*** чы́сты а́ркуш [ліст] папе́ры

weiß II *präs ад* wíssen*

Weiß *n* -es, - бе́лы ко́лер; бе́лая фа́рба, бялі́лы

wéissagen *неаддз. vt* прадка́зваць, прадрака́ць; ***méine Áhnung wéissagte mir nichts Gútes*** я прадчува́ў нядо́брае

Wéissager *m* -s, - прадказа́льнік, прaро́к

Wéissagung *f* -, -en праро́цтва, прадказа́нне

Wéißbäckerei *f* -, -en бу́лачная

Wéißbier *n* -(e)s, -e све́тлае пі́ва

Wéißbinder *m* -s, - штукату́р

weißblond *a* бяля́вы

Wéißbrot *n* -(e)s, -e бе́лы [пшані́чны] хлеб

Wéißdorn *m* -(e)s *бат.* глог

Wéiße I *f* - 1) бялізна́ 2) бе́лы ко́лер

Weiße II *sub n* -n бяло́к (*вока*)

wéißen *vt* бялі́ць

Wéißfuchs *m* -es, füchse пясе́ц

wéißglühend *a* распа́лены да бе́лага

Wéißglut *f* - бе́лы напа́л; ***j-n (bis) zur ~ réizen*** даве́сці каго́-н. да шале́нства

wéißhaarig *a* сівавало́сы, сі́вы

Wéiß|kohl *m* -(e)s, ~**kraut** *n* -(e)s белакача́нная капу́ста

wéißlich *a* белава́ты

Wéißnäherin *f* -n, -nen белашва́чка

wéißwaschen* *аддз.* **1.** *vt* спрабава́ць абялі́ць каго́-н. **2. ~, sich** спрабава́ць апраўда́ць [абялі́ць] сябе́

Wéißwein *m* -es бе́лае віно́

Wéisung *f* -, -en указа́нне, прадпіса́нне, дырэкты́ва

wéisungsgemäß *adv* у адпаве́днасці з дырэкты́вай

weit 1. *a* 1) далёкі 2) прасто́рны, шыро́кі; вялі́кі; ***éine ~e Stráße*** шыро́кая [вялі́кая] ву́ліца; ***ein ~er Únterschied*** вялі́кая ро́зніца; ***es wird mir ~ ums Herz*** у мяне́ душа́ ра́дуецца; ~ ***geréist*** які́ шмат аб'е́здзіў [шмат дзе пабыва́ў] **2.** *adv* 1) далёка, удалечыні́; ***von ~ her*** здалёку; ~ ***von hier*** далёка адсю́ль; ***von ~em*** здалёк(у); ***bei ~em nicht so*** зусі́м не так; ~ ***áusholen*** пача́ць здалёку (*размову*) 2) шыро́ка; ***die Tür stand ~ óffen*** дзве́ры былі́ шыро́ка расчы́нены 3) намно́га, зна́чна; ~ ***größer*** намно́га [значна́] бо́льшы; ***so ~*** уво́гуле, нао́гул, у пэ́ўнай ме́ры; ***nicht ~ her sein*** *разм.* быць невысо́кай я́касці; быць недалёкім (*пра чалавека*)

weitáb *adv* далёка (ад)

weitáus *adv* нашма́т, намно́га, куды́ як; ~ ***bésser*** намно́га лепш; ~ ***der Béste*** са́мы ле́пшы

wéitberühmt *a* славу́ты; выда́тны, шыро́ка вядо́мы

Wéitblick *m* -s дальнаба́чнасць

wéitblickend [weit blíckend] *a* дальнаба́чны

Wéite I *f* -, -n 1) даль, да́леч; прасто́ра; ***in die ~n zíehen**** адпра́віцца [вы́брацца] у далёкую даро́гу 2) шырыня́, дыя́метр 3) праця́гласць, адле́гласць 4) *геагр.* шырата́

Wéite II: ***das ~ gewínnen**** ратава́цца уцёкамі; ***das ~ súchen*** кі́нуцца наўцёкі, шука́ць рату́нку бе́гствам; ***sich ins ~ verlíeren**** падрабя́зна разважа́ць, адхіля́цца ад тэ́мы

wéiten 1. *vt* пашыра́ць; ***éinen Schuh ~*** расця́гваць чараві́к **2. ~, sich** шы́рыцца, пашыра́цца (*тс. перан. пра кругагляд*)

wéiter (*comp ад* weit) **1.** *a* (*ужываецца толькі ў поўных формах*) далéйшы **2.** *adv* дале́й, бо́лей; ***was [wer] ~?*** што [хто] дале́й [яшчэ́]?; ***was soll ~ damít geschéhen?*** што нам дале́й з гэты́м рабі́ць?; ***und so ~*** і так дале́й; ***óhne Wéiteres*** про́ста, безагаво́рачна; ***bis auf Wéiteres*** надале́й [у дале́йшым] да асо́бых распараджэ́нняў

wéiterbestehen* [wéiter bestéhen*] *vi* захóўвацца, працягваць існавáць
wéiterbilden *аддз. vt* павышáць кваліфікáцыю
Wéiterbildung *f* - павышэ́нне кваліфікáцыі
wéiterbringen* *аддз. vt* прасóўваць далéй (*якую-н. справу*)
Wéitere: ***das ~ wird sich fínden**** далéй бýдзе відáць [бáчна], як убáчым у далéйшым [далéй, пóтым, затым]
wéiterentwickeln *аддз. vt* развівáць далéй
Wéiterentwicklung *f* -, -en далéйшае развіццё
wéiterfahren* *аддз. vi* (s) працягваць éхаць, éхаць далéй, ісці далéй; ***mit der Réde ~*** працягваць выступáць [гаварыць]
wéiterführen *аддз. vt* працягваць вéсці, вéсці далéй
Wéitergabe *f* - перадáча
Wéitergang *m* -(e)s працяг, развіццё
wéitergeben* *аддз. vt* перадавáць, аддавáць іншаму [далéй]
wéitergehen* *аддз. vi* (s) 1) ісці далéй, не спыняцца 2) працягвацца, прадаўжáцца, цягнýцца; ***so kann es nicht ~*** так больш не мóжа цягнýцца [прадаўжáцца]
wéiterhelfen* *аддз. vi* (*j-m*) 1) дапамагчы ісці [рýхаць] напéрад (*каму-н.*) 2) дапамагчы выйсці з цяжкага станóвішча
weiterhín *adv* далéй, надалéй
wéiterkommen* *аддз. vi* (s) рýхацца [прасóўвацца] напéрад; *перан. тс.* мець [рабіць, дасягáць] вялікі пóспех; ***so kómmen wir nicht wéiter!*** так мы далёка не прасýнемся!
weiterkönnen* *аддз. vi* магчы рýхацца далéй
wéiterleiten *аддз. vt* 1) перадавáць [перапраўляць] далéй 2) транслíраваць
wéitermachen *аддз. vt разм.* працягваць рабіць; ***~!*** *вайск.* рабíце далéй!, працягвайце! (*каманда*)
Wéiterreise *f* -, -n працяг падарóжжа [паéздкі]
wéiterrücken *аддз. vt* адсóўваць; рýхаць, прасóўваць [рýхаць] напéрад
wéitersagen *аддз. vt* перадавáць далéй, перакáзваць іншым
Wéiterungen *pl* 1) *канц.* настýпствы 2) перашкóды, ускладнéнні
wéitervermieten *аддз. vt* перадавáць пакой унаём [унаймы]
wéitervermitteln *аддз. vi* перадавáць далéй [іншым] (*веды, вопыт*)
wéiterziehen* *аддз. vi* (s) пераязджáць, перакачóўваць, перавандрóўваць
wéitgehend [weit géhend] *a* значны, радыкáльны, глабáльны, шырóкі (*пра планы і г.д.*); ***~es Verständnis*** глыбóкае разумéнне чагó-н.
weithér *adv* здалёк
wéitherzig *a* шчóдры; велікадýшны
weithín *a* удалячынь, удалечыню
wéitläufig 1. *a* 1) шырóкі, прастóрны 2) шматслóўны, падрабязны 3) далёкі (*пра сваякоў*) **2.** *adv* падрабязна, шматслóўна; ***wir sind mit ihm ~ verwándt*** мы з ім далёкія сваякí
Wéitläufigkeit *f* - 1) велічыня, шырыня 2) падрабязнасць, шматслóўнасць (*тлумачэнняў і г.д.*)
wéitreichend [weit réichend] *a* 1) вялізны, вялікі, шырóкі 2) *вайск.* дальнабóйны
wéitschweifig *a* шматслóўны
Wéitsicht *f* - 1) дóбрая бáчнасць 2) дальнабáчнасць, празóрлівасць
wéitsichtig *a* 1) дальназóркі 2) дальнабáчны, празóрлівы
Wéitsichtigkeit *f* - 1) дальназóркасць 2) дальнабáчнасць, празóрлівасць
Wéitsprung *m* -(e)s, -sprünge *спарт.* скачóк у даўжыню
wéitspurig *a чыг.* шырокакалéйны
wéittragend [weit trágend] *a* 1) дальнабóйны 2) вáжны, значны
wéitverbreitet [weit verbréitet] *a* шырóка распаўсюджаны; ***~e Berúfe*** мáсавыя прафéсіі
wéitverzweigt [weit verzwéigt] *a* 1) галінáсты, разлóжысты 2) разгалінавáны (*аб карэнні*) 3) шматлíкі, вялікі (*пра сям'ю*)

Wéizen *m* -s пшаніца ◊ ***sein ~ blüht*** яго справы ідуць добра

Wéizenmehl *n* -(e)s, -e пшанічная мука

welch (*mc. m* wélcher, *f* wélche, *n* wélches, *pl* wélche) **1.** *pron inter* які, каторы; ***~ schöner Tag!*** які цудоўны дзень!; ***der Mann, ~er géstern da war*** чалавек, які [каторы] прыходзіў учора **2.** *pron indef* сёй-той, сёе-тое, якія-небудзь; ***hast du Geld? Ja, ich hábe ~es*** ёсць у цябе грошы? Так, у мяне сёе-тое [якія-небудзь] ёсць **3.** *pron rel* (*G sg m, n* déssen, *G sg f, pl* déren) каторы; ***der Mann, ~er es tat*** чалавек, які [каторы] гэта рабіў

wélcherart, wélcherlei *adv inv* якога (ні было б) роду

Welf *m* -(e)s, -e, *n* -(e)s, -er шчаня, ваўчаня, лісяня

wélfen *vi* ашчаніцца

welk *a* вялы; друзлы

wélken *vi* (s) вянуць

Wélkheit *f* - 1) вяласць (*лісцяў*) 2) друзласць

Wéllblech *n* -(e)s, -e гафрыраваная бляха, гафрыраваная сталь

Wélle *f* -, -n 1) хваля, вадзяны вал; ***die See wirft hóhe ~n*** мора хвалюецца 2) *фіз.* хваля; ***auf ~n sénden*** перадаваць на хвалях 3) *часцей pl* завіўка, хвалістыя валасы 4) *тэх.* вал; вось; цыліндр; ***die gekröpfte ~*** каленчаты вал 5) *вайск.* эшалон (*баявога парадку*) ◊ ***mach doch kéine ~n!*** не хвалюйся!, не гарачыся!

wéllen **1.** *vt* 1) рабіць хвалістым 2) завіваць **2. ~, sich** кучаравіцца, завівацца

wéllen|artig, ~förmig *a* хвалепадобны

Wéllenbad *n* -(e)s, -bäder купанне ў марскім прыбоі

Wéllenband *n* -(e)s, -bänder *радыё* дыяпазон хваляў

Wéllenbereich *m* -(e)s, -e *радыё* дыяпазон хваляў

Wéllenbrecher *m* -s, - хвалялом, хвалярэз

Wéllengang *m* -(e)s, -gänge хвалянне на моры

Wéllenlänge *f* -, -n *фіз.* даўжыня хвалі

Wéllenlini¦e *f* -, -n 1) хвалістая лінія 2) *паліг.* хвалістая лінія; хвалістая лінейка

Wéllenschlag *m* -(e)s, -schläge прыбой хваляў

Wéllensittich *m* -s, -e *заал.* хвалісты папугайчык

Wéllfleisch *n* -es *кул.* бужаніна

wéllig *a* хвалісты; ***~es Gelände*** узгоркаватая [узгорыстая] мясцовасць

Wélpe *m* -n, -n *дыял.* шчаня, ваўчаня, лісяня

Wels *m* -es, -e *заал.* сом

welsch *a* 1) раманскі, французскі, італьянскі; ***die ~e Schweiz*** французская Швейцарыя 2) замежны, заморскі

Welt *f* -, -en 1) свет; ***die gróße ~*** вялікі свет, вышэйшае грамадства; ***die Álte ~*** Стары свет; ***die Néue ~*** Новы свет; ***am Énde der ~*** на краі свету; ***durch die wéite ~ zíehen**** вандраваць па беламу свету; ***sich in der Welt úmsehen**** паглядзець свет; ***zur ~ kómmen****, ***das Licht der ~ erblícken*** з'явіцца на свет, нарадзіцца; ***Kínder zur ~ bríngen****, ***Kínder in [auf] die ~ sétzen*** нараджаць [пускаць] дзяцей на свет; ***j-n, etw. aus der ~ schäffen*** пакончыць з кім-н., чым-н., ліквідаваць, знішчыць каго-н., што-н., адправіць каго-н. на той свет; ***aus der ~ géhen**** памерці; ***um álles in der ~!*** дзеля ўсяго святога!; ***um nichts auf der ~!*** ні за што на свеце; ні ў якім выпадку 2): ***álle ~, die gánze ~*** увесь свет, усе людзі; ***wie in áller ~?*** і як толькі? 3): ***es wird die ~ nicht kósten!*** гэта не будзе дорага каштаваць!; ***das ist nicht álle ~ wie viel*** гэта не так ужо многа

Wéltall *n* -s сусвет, космас

Wéltalter *n* -s век, эпоха

wéltanschaulich *a* светапоглядны

Wéltanschauung *f* -, -en светапогляд

Wéltatlas *m* - *i* -ses, -lanten атлас свету

Wéltausstellung *f* -, -en сусветная выстаўка [выстава]

wélt|bekannt, ~berühmt *a* сусветна вядомы

Wéltbestleistung *f* -, -en сусвéтны рэ-кóрд, сусвéтнае дасягнéнне
wéltbewegend *a* надзвычáйны, ашалам-ля́льны (*пра навіны*)
Wéltbewegung *f* -, -en сусвéтны рух, міжнарóдны рух
Wéltbild *n* -(e)s, -er 1) *астр.* сістэ́ма свéту 2) *перан.* светапóгляд
Wéltbund *m* -(e)s, -bünde сусвéтны саю́з, сусвéтная федэрáцыя
Wéltbürger *m* -s, - касмапалíт, грамадзя-нíн свéту
Wéltbürgertum *n* -s касмапалíты́зм
Wéltereignis *n* -ses, -se падзéя сусвéтнай вáжнасці [знáчнасці]
Wéltenall *n* -s *паэт. гл.* Wéltall
Wéltergewicht *n* -(e)s *спарт.* паўсярэ́д-няя вагá
wéltfern *a* вéльмі далёкі ад рэчаíснасці [ад жыцця́]
Wéltfestspiele *pl* сусвéтны фестывáль
wéltfremd *a* далёкі ад жыцця́, адарвáны ад жыцця́
Wéltgeschehen *n* -s міжнародны́я падзéі
Wéltgeschichte *f* - сусвéтная гістóрыя ◊ ***da hört doch die ~ auf!*** *разм.* ≅ гэ́та ўжó занáдта!
wéltgeschichtlich *a* сусвéтна-гістары́чны
Wélthandel *m* -s сусвéтны гáндаль
Wéltherrschaftsanwärter *m* -s, - прэтэн-дэ́нт на сусвéтнае панавáнне
wélthistorisch *гл.* wéltgeschichtlich
Wéltkarte *f* -, -n кáрта свéту
Wéltkenntnis *f* - жыццёвы вóпыт [дó-свед]; вéданне свéту
Wéltkongress *m* -es, -e сусвéтны кангрэ́с
Wéltkörper *m* -s, - *астр.* нябéснае цéла
Wéltkrieg *m* -(e)s, -e сусвéтная вайнá
Wéltkugel *f* - зямны́ шар
Wéltlage *f* - міжнарóднае станóвішча
Wéltlauf *m* -(e)s ход падзéй
wéltlich *a* 1) зямны́ 2) свéцкі (*пра ўладу*)
Wéltmacht *f* -, -mächte сусвéтная дзяржáва
Wéltmann *m* -(e)s, -männer свéцкі чалавéк
wéltmännisch *a* свéцкі
Wéltmarkt *m* -(e)s, -märkte сусвéтны ры́-нак
Wéltmeer *n* -(e)s, -e акія́н
Wéltmeister *m* -s, - *спарт.* чэмпіён свéту
Wéltmeisterschaft *f* -, -en *спарт.* чэмпія-нáт свéту
Wéltniveau [-nivo:] *n* -s сусвéтны ўзрó-вень
wéltoffen *a* адкры́ты ўсямý свéту
Wéltöffentlichkeit *f* - сусвéтная грамáд-скасць
Wéltorganisation *f* -, -en сусвéтная [між-нарóдная] арганізáцыя
wéltpolitisch *a* які́ мáе палíты́чнае значэ́нне для ўсягó свéту
Wéltraum *m* -(e)s сусвéт, кóсмас
Wéltraumfahrer *m* -s, - касманáўт, аст-ранáўт
Wéltraumflug *m* -(e)s, -flüge касмíчны палёт
Wéltrekord *m* -(e)s, -e сусвéтны рэкóрд
Wéltruf *m* -(e)s сусвéтная слáва [вядó-масць]
Wéltschmerz *m* -es сусвéтны смýтак
Wéltsicherheit *f* - міжнарóдная бяспéка
Wéltstadt *f* -, -städte гóрад сусвéтнага значэ́ння
Wéltteil *m* -(e)s, -e чáстка свéту
Wélttitelkämpfe *pl спарт.* спабóрніцтва на першынствó свéту
wéltumfassend *a* сусвéтны, які́ ахапля́е ўвесь свет
Wéltumschiffung *f* -, -en кругасвéтнае плáванне (*на любым судне*)
Wéltumsegelung *f* -, -en кругасвéтнае плáванне (*пад ветразямі*)
wéltvergessen *a* забы́ты, закíнуты; глухí, зацíшны
Wéltverkehr *m* -s міжнарóдныя знóсіны
wéltverlassen *a* закíнуты, (Бóгам) забы́ты
wéltweit *a* які́ абдымáе цэ́лы свет, су-свéтны
Wéltwirtschaft *f* - сусвéтная гаспадáрка [эканóміка]
Wéltwirtschaftskrise *f* -, -n сусвéтны эканамíчны кры́зіс
Wéltwunder *n* -s, - сусвéтнае дзíва, су-свéтны цуд
wem *D ад* wer

Wémfall *m* -(e)s, -fälle *грам.* давáльны склон

wen *A ад* wer

Wénde *f* -, -n 1) павáрот 2) павáрот, перамéна 3) рубéж (*пра час*); ***um die ~ des Jahrhúnderts*** на рубяжы́ стагóддзяў [вякóў]; ***um die ~ des Jáhres*** у сáмым канцы́ (бягу́чага) гóда; у сáмым пачáтку (бу́дучага) гóда; напярэ́дадні нóвага гóда

Wéndekreis *m* -es, -e *геагр.* трóпік

Wéndeltreppe *f* -, -n вінтавáя лéсвіца

wénden* *vi* **1.** *vt* 1) (*толькі па слаб.спр.*) пераварóчваць; ніцавáць (*вопратку*) 2) паварóчваць, варóчаць; круціць; ***kein Áuge von j-m ~*** не звóдзіць вачэ́й з кагó-н.; ***das Heu ~*** варóчаць сéна; ***bítte ~!*** глядзі на адварóце! 3) (*an A*) трáціць, выдаткóўваць, расхóдаваць (*што-н. на што-н.*); ***er hat viel Mühe und Kraft darán gewándt*** ён прыклáў да гэ́тага мнóга сіл і намагáнняў 4) (*толькі па слаб.спр.*) паварóчваць (*назад*) **2. ~, sich** 1) паварóчвацца; абарóчвацца; ***sich zur Flucht ~*** кінуцца [пусціцца] наўцёкі 2) (*an j-n*) звяртáцца (*да кагó-н.*) 3) (*толькі па слаб. спр.*) мяня́цца, перамяня́цца (*пра надвор'е і г.д.*) ◊ ***das Blatt hat sich gewéndet*** ≅ сітуáцыя (рэ́зка) змянілася

Wéndeplatz *m* -es, -plätze мéсца паварóту, паварóтны круг

Wéndepunkt *m* -(e)s, -e паварóтны пункт; пералóм; кры́зіс

Wénder *m* -s, - 1) *эл.* камутáтар, пераключáльнік 2) *с.-г.* сенаразбівáлка

wéndig *a* 1) рухáвы, паварóтлівы 2) спры́тны, выкру́тлівы, пракідкі 3) манéўраны (*тс. перан.*); ***ein ~es Pferd*** дóбра аб'éзджаны конь

Wéndung *f* -, -en паварóт; перамéна; ***die Sáche nimmt [bekómmt] éine ándere ~*** спрáва паварóчваецца інáчай

Wénfall *m* -(e)s, -fälle *грам.* вінавáльны склон

wénig **1.** *pron indef* мáла, няшмáт, нямнóга, нямнóгія, нямнóгае; ***~ Zeit*** мáла чáсу; ***~ Gútes, ~es Gúte*** мáла дóбрага; ***~e gláuben es*** мáла хто гэ́таму вéрыць; ***in ~(en) Tágen bin ich wíeder zurück*** праз нéкалькі дзён я вярну́ся; ***ich hábe ~ für ihn übrig*** ён мне не падабáецца **2.** *adv* мáла; ***zu ~*** занáдта [зусім] мáла; ***ein (klein) ~*** кры́ху; ***so ~*** (гэ)таксáма мáла; *гл. тс.* wéniger, wénigst

wéniger (*comp ад* wénig) *a* 1) менш, мéней; ***mehr óder ~*** больш ці менш; ***désto ~*** тым мéней; ***nichts ~ als…*** сáмае мéншае…, не менш як…; ***nicht ~ als…*** менш за ўсё…, зусім не…; ***nicht*(s) *mehr und nicht*(s) *~ als…*** ні больш, ні менш як…; ***er will darüber nicht schréiben*, viel ~ spréchen**** ён не хóча пісáць пра гэ́та, а тым больш гавары́ць 2) *матэм.* мінус; ***sechs ~ vier ist zwei*** шэсць мінус чаты́ры рóўна двум

Wénigkeit *f* -, -en невялікая кóлькасць, драбóк, дрóбязь; ***méine ~*** мая́ сціплая асóба

wénigst (*superl ад* wénig) **1.** *pron indef* наймéншы; ***das wíssen die ~en*** гэ́та мáла хто вéдае; ***es ist das ~e, was du tun kannst*** гэ́та сáмае мéншае, што ты мóжаш зрабіць **2.** *adv*: ***am ~en*** менш за ўсё; ***zum ~en*** па мéншай мéры, хоць бы

wénigstens *adv* прынáмсі, сáмае мéншае

wenn *cj* 1) калі, у вы́падку калі; ***~ der Sómmer begínnt*** калі пачынáецца лéта 2) калі, у той час як; ***~ du Zeit hast, komm zu mir*** калі ты мáеш час, то прыхóдзь да мянé; ***~ auch!*** ну калі нáват так!; ну хоць бы і так!; ***Sie müssen es tun, und ~ es noch so schwer wäre*** Вы павінны гэ́та зрабіць, як бы ця́жка янó ні былó; ***~ doch*** калі б; ***~ doch wénigstens, ~ doch nur*** хоць бы; ***~ nur*** тóлькі б

Wenn: ***mach nicht so víele ~ und Áber!*** не шукáй адгавóрак!

wénnschon *cj* хоць (і); ***~!*** ну і што ж!, няхáй!, гэ́та не мáе значэ́ння! ◊ ***~, dénnschon*** ≅ улéз у дугу́ – не кажы́: не

магу́; рабíць – дык рабíць

wer **1.** *pron inter* (*G* wéssen, *D* wem, *A* wen) хто; ~ ***ist da?*** хто там?, хто тут? **2.** *pron rel* хто; ~ ***das tut, hat die Fólgen zu trágen*** хто гэ́та зро́біць, адка́жа за вы́нікі ◊ ~ ***wagt – gewínnt*** ≅ ры́зыка – высакаро́дная спра́ва **3.** *pron indef разм.* хто-не́будзь, хто́сьці; ***ist ~ gekómmen?*** прыйшоу́ хто-не́будзь?

Wérbeagentur *f* -, -en рэкла́мнае аге́нцтва

Wérbeaktion *f* -, -en мерапрые́мства па вярбо́ўцы [на рабо́ту]; агіта́цыя

wérben* **1.** *vt* вербава́ць; ***Kúnden*** ~ вербава́ць кліе́нтаў [пакупнiко́ў] **2.** *vi* (*um A*) 1) дамага́цца (*чаго-н.*); ***für éine Fírma*** ~ рэкламава́ць фíрму 2) (*um A*) дабіва́цца, дамага́цца; ***um ein Mädchen*** ~ сва́тацца да дзяўчы́ны

Wérber *m* -s, - вярбо́ўшчык

Wérbetext *m* -(e)s, -e рэкла́мны тэкст

wérbewirksam *a* дзе́йсны як рэкла́ма

Wérbung *f* -, -en 1) *камерц.* рэкла́ма 2) агіта́цыя, вярбо́ўка 3) зару́чыны, сватаўство́

Wérdegang *m* -(e)s ход развіцця́, развіццё

wérden* **1**. *vi* (s) 1) (*N*) станавíцца, рабíцца (*кім-н., чым-н., якім-н.*); (*zu D*) ператвара́цца (*у што-н.*); ***was wird daráus?*** што з гэ́тага бу́дзе; ***was will er*** ~ кім ён хо́ча стаць [быць]?; ***es wird Zeit!*** пара́!; ***die wérdende Mútter*** бу́дучая ма́ці 2): ***alt*** ~ старэ́ць; ***ánders*** ~ (з)мяня́цца; ***krank*** ~ захварэ́ць **2.** *дапаможны дзеяслоў, служыць для ўтварэння футуруму I і II і пасіву* (*не перакладаецца*); ich wérde ábwarten я перачака́ю ◊ ***euch wérde ich!*** вось я вас! (*пагроза*)

Wérden *n* -s усталява́нне, утварэ́нне; ***im*** ~ у працэ́се ўсталява́ння [фармава́ння]

Wérder *m* -s, - вы́спачка, астраво́к (*на рацэ*)

Wérfall *m* -(e)s, -fälle *грам.* назо́ўны склон

wérfen* **1.** *vt* 1) кíдаць; ***den Brief in den Kásten*** ~ кíнуць [апусцíць] пíсьмо ў скры́нку; ***die Tür ins Schloss*** ~ зачынíць (з трэ́скам) дзве́ры; ***Blícke*** ~ кíдаць по́зіркі 2) нараджа́ць (*пра жывёлу*) 3) накíнуць; ***den Mántel über die Schúlter*** ~ накíнуць паліто́ на пле́чы 4) выкíдваць; 5): ***mit dem Geld um sich (A)*** ~ раскіда́цца грашáмі **2. ~, sich** кíдацца; (*auf A*) (*на каго-н., што-н.*); ***sich zu Bóden*** ~ кíнуцца на зямлю́; ***sich in die Kléider*** ~ *разм.* ху́тка апрану́цца 2) (*mit D*) кíдацца (*чым-н.*) 3) карабá́ціцца, перако́швацца, дэфармава́цца ◊ ***sich in die Brust*** ~ выхваля́цца

Werft *f* -, -en верф

Wérftarbeiter *m* -s, - рабо́чы-суднабудаўнíк

Werg *n* -(e)s па́кулле, кудзе́ля, ачо́с ◊ ~ ***am Rócken háben*** ≅ мець ры́льца ў пушку́

Werk *n* -(e)s, -e 1) спра́ва, рабо́та; ***das war sein*** ~ гэ́та было́ спра́вай яго́ рук; ***ans ~ [zu ~e] géhen****, ***sich ans ~ máchen*** прыма́цца [бра́цца] за спра́ву [за рабо́ту]; ***etw. ins ~ sétzen*** арганізава́ць, ажыццявíць што-н.; ***am ~(e) sein*** працава́ць над чым-н.; быць у дзе́янні (*аб якіх-н. сілах*) 2) пра́ца, твор; ***gesámmelte ~e*** збор тво́раў ◊ ***das ~ lobt den Méister*** спра́ва ма́йстра хва́ліць 3) заво́д 4) механíзм

Wérkabteilung *f* -, -en цэх (*завода, фабрыкі*)

Wérkarbeiter *m* -s, - рабо́чы заво́да [фа́брыкі]

Wérkbank *f* -, -bänke стано́к, варшта́т

wérkeln *vt разм.* працава́ць (*з чым-н.*), майстрава́ць

wérken **1.** *vi* працава́ць **2.** *vt* апрацо́ўваць

Wérkgelände *n* -s, - тэрыто́рыя заво́да [фа́брыкі]

Wérkhalle *f* -, -n цэх (*завода, фабрыкі*)

Wérkleiter *m* -s, - дырэ́ктар заво́да [фа́брыкі]

Wérkmeister *m* -s, - ма́йстар (*на заводзе, фабрыцы*)

Wérkschule *f* -, -n заво́дская прафесія-на́льная шко́ла

Wérkschutz *m* -es заво́дская ахо́ва
wérkseigen *a* заво́дскі, завадскі́
Wérk|statt *f* -, -stätten, **~stätte** *f* -, -n майстэ́рня, майстро́ўня
Wérkstück *n* -(e)s, -e *тэх.* дэта́ль, загато́ўка
Wérktag *m* -(e)s, -e рабо́чы [праца́ўны] дзень
wérktäglich *a* рабо́чы, будзённы
wérktags *adv* па рабо́чых днях
Wérktagskleid *n* -(e)s, -er будзённая во́пратка
wérktätig *a* 1) праца́ўны 2) акты́ўны, які́ дзе́йнічае
Wérktätige *sub m, f* -n, -n праца́ўны, -ная, працаўні́к, -ні́ца
Wérktisch *m* -(e)s, -e *тэх.* варшта́т
Wérkunterricht *m* -(e)s пра́ца (*школьная дысцыпліна*)
Wérkvertrag *m* -(e)s, -träge падра́д
Wérkzeug *n* -(e)s, -e прыла́да, інструме́нт; штамп; ***ein wíllenloses ~ in j-s Händen sein*** быць бязво́льнай прыла́дай у чыі́х-н. рука́х
Wérkzeugkasten *m* -s, -kästen скры́нка для інструме́нтаў
Wérkzeugmaschine *f* -, -n *тэх.* (металаапрацо́ўчы) стано́к
Wérkzeugmaschinenfabrik *f* -, -en станкабудаўні́чы заво́д
Wérmut *m* -(e)s, -s 1) палы́н 2) ве́рмут (*віно*)
wert *a* 1) дарагі́; мі́лы 2) ва́рты; ***das ist nicht der Mühe ~*** гэ́та не ва́рта намага́нняў
=**wert** *паўсуф. прыметнікаў, у сваім значэнні суадносны з адпаведным прыметнікам у прэдыкатыўным ужыванні:* lóbenswert пахва́льны, ухва́льны
Wert *m* -(e)s, -e 1) ва́ртасць; цана́; ***im ~(e) von fünf Éuro*** ва́ртасцю [цано́ю] у пяць е́ўра; ***óhne ~*** які́ не ма́е кашто́ўнасці; ***im ~(e) stéigen* [sínken*]*** падыма́цца [па́даць] у цане́ 2) кашто́ўнасць, значэ́нне; ***größen ~ auf etw. (A) légen*** надава́ць чаму́-н вялі́кае значэ́нне [ува́гу]; ***sáchhafte ~e*** рэ́чавыя кашто́ўнасці; ***er ist séines ~es bewússt*** ён ве́дае сабе́ цану́
wértachten *аддз. vt уст.* паважа́ць
Wértangabe *f* -, -n аб’яўле́нне цаны́ (*на пошце, мытні*)
Wértarbeit *f* -, -en высакая́касная рабо́та
wértbeständig *a эк.* кашто́ўны, ва́ртасны
Wértbetrag *m* -(e)s, -träge ва́ртасць
Wértbrief *m* -(e)s, -e кашто́ўны паке́т, ліст [пісьмо́] з аб’я́ўленай цэ́ннасцю
wérten *vt* цані́ць, ацэ́ньваць
Wérterhaltung *f* - захава́нне ва́ртасці
wértfrei *a лінгв.* нейтра́льны
Wértgegenstand *m* -(e)s, -stände кашто́ўнасць, кашто́ўная рэч
wértgemindert *a* зме́ншаны ў ко́шце
Wértgesetz *n* -es, -e зако́н ва́ртасці
wérthalten* *аддз. vt* цані́ць, паважа́ць
Wértigkeit *f* -, -en *хім.* вале́нтнасць
wértlos *a* нічо́га не ва́рты; які́ не ма́е кашто́ўнасці
Wértmaß *n* -es, -e ме́ра ва́ртасці
wértmäßig *a* у ва́ртасным выражэ́нні
Wértpaket *n* -(e)s, -e цэ́нная пасы́лка
Wértpapier *n* -(e)s, -e (*часцей pl*) кашто́ўныя папе́ры
Wértsache *f* -, -n (*часцей pl*) кашто́ўная рэч, кашто́ўнасць; кашто́ўнасці
wértschätzen *аддз. vt* паважа́ць, шанава́ць, даражы́ць
Wértung *f* -, -en ацэ́нка; ~ ***nach Púnkten*** *спарт.* ацэ́нка
wértvoll *a* кашто́ўны
wes *G ад* wer *i* was (*уст.*)
Wésen *n* -s, - 1) су́тнасць 2) но́раў, паво́дзіны, хара́ктар; ***sein ~ tréiben**** распараджа́цца па-сво́йму 3) су́тнасць; ***séinem ínnersten ~ nach*** па само́й сваёй су́тнасці; ***das geméine ~*** грама́дскія інтарэ́сы 4) быццё (*зямное*) 5) спра́ва 6): ***viel*** ~(s) ***máchen aus [mit, von] j-m, aus [mit, von] etw. (D), um j-n, um etw. (A)*** падыма́ць мно́га шу́му [шумі́ху] вако́л каго́-н., вако́л чаго́-н.
Wésenheit *f* - *філас.* быццё, су́тнасць
wésenlos *a* неісто́тны; ***~e Abstraktión*** пуста́я абстра́кцыя

Wésensart *f* -, -en склад харáктару; душэ́ўны склад
wésensfremd *a* чужы́, чужарóдны
wésensgleich *a* тóесны
Wésenszug *m* -(e)s, -züge характэ́рная [аснóўная] ры́са
wésentlich *a* істóтны, знáчны, вáжны, вáжкі; ***im Wésentlichen*** у галóўным
Wésentliche *sub n* -n сýтнасць, галóўнае
Wésfall *m* -(e)s, -fälle *грам.* рóдны склон
wéshalb *a* за што, чамý, ад чагó
Wesír *m* -s, -e *гіст.* візíр
Wéspe *f* -, -n *заал.* асá
Wéspennest *n* -(e)s, -er асíнае кубló ◊ ***in ein ~ gréifen* [stéchen*]*** зачапíць асíнае кубló
wéssen *G ад* wer *i* was
West *m inv* (*ужываецца без арктыкля*) 1) *геагр.* зáхад 2) -es, -e захóдні вéцер, вест
wéstdeutsch *a* заходнегермáнскі, заходненямéцкі
Wéste *f* -, -n камізэ́лька, жылéт(ка) ◊ ***éine réine [sáubere, wéiße]~ háben*** мець незаплáмленую рэпутáцыю
Wésten *m* -s 1) *геагр.* Зáхад (*тэрыторыя*) 2) *inv* (*ужываецца без артыкля*) зáхад; ***aus [von]*** ~ з зáхаду; ***nach*** ~ на зáхад, у захóднім напрáмку
Wéstentasche *f* -, -n кішэ́нька ў камізэ́льцы ◊ ***j-n wie séine ~ kénnen**** ≅ вéдаць кагó-н. як сваé пяць пáльцаў
wésteuropäisch *a* заходнееўрапéйскі; ***~e Zeit*** заходнееўрапéйскі час (*па Грынвічу*)
wéstfälisch *a* вестфáльскі
wéstlich **1.** *a* захóдні **2.** *adv* на зáхад, больш на зáхад
Wéstmächte *pl* захóднія дзяржáвы
wéstwärts *adv* на зáхад, у захóднім напрáмку
weswégen *гл.* wéshalb
wett: ***wir sind*** ~ мы квíты
Wéttbewerb *m* -(e)s, -e 1) спабóрніцтва, кóнкурс; ***den ~ ántreten****, ***in den ~ tréten**** уступíць у спабóрніцтва; ***im ~ mit j-m stéhen* [sein]*** спабóрнічаць з кім-н. 2) канкурэ́нцыя
Wéttbewerber *m* -s, - 1) удзéльнік спабóрніцтваў [кóнкурсу] 2) канкурэ́нт
Wéttbewerbswertung *f* -, -en падвядзéнне вы́нікаў спабóрніцтва
Wétte *f* -, -n заклáд, спрэ́чка; ***éine ~ éingehen**** паспрачáцца; ***um die ~ láufen**** бéгаць навы́перадкі; ***was gilt die ~?*** на што спрачáемся?
Wétteifer *m* -s 1) спабóрніцтва; сапéрніцтва 2) запáл, старáннасць
wétteifern *неаддз.* *vi* спабóрнічаць, сапéрнічаць
wétten *vt, vi* (*um A*) спрачáцца, біцца аб заклáд (*на што-н.*); ***um húndert Rúbel*** ~ біцца аб заклáд на сто рублёў; ***auf ein Pferd*** ~ стáвіць на якóга-н. каня́ (*на бягах*)
Wétter *n* -s, - 1) надвóр'е; ***beständiges*** ~ устóйлівае надвóр'е; ***héiteres*** ~ я́снае надвóр'е 2) *перан.* атмасфéра, настрóй; ***gútes*** ~ дóбры настрóй; ***um gút(es) ~ bítten**** прасíць чыёй-н. прыхíльнасці [добразычлíвасці] 3) бýра, навальнíца; ***das ~ brach los [entlúd sich]*** узнялáся бýра; ***das ~ zieht sich zusámmen [zieht heráuf]*** наблíжáецца навальнíца [бýра] 4) *pl горн.* руднíчнае павéтра, руднíчная атмасфéра; ***mátte*** ~ удýшлівая руднíчная атмасфéра; ***schlágende*** ~ руднíчны газ ◊ ***álle ~!*** вось гэ́та так!
Wétteraussichten *pl* прагнóз надвóр'я
Wétterbericht *m* -(e)s, -e метэаралагíчная звóдка
Wétterdienst *m* -(e)s слýжба надвóр'я
Wétterfahne *f* -, -n флю́гер ◊ ***er ist die réinste*** ~ ≅ у ягó сем пя́тніц на ты́дні
wétterfest *a* 1) загартавáны, трывáлы 2) *с.-г.* устóйлівы, трывáлы (*перад атмасфернымі ўплывамі*); ***ein ~es Haus*** мóцнае збудавáнне
wétterfühlig *a* адчувáльны да надвóр'я
Wétterkarte *f* -, -n сінапты́чная кáрта
Wétterkunde *f* - метэаралóгія
Wétterlage *f* - стан надвóр'я, атмасфéрныя ўмóвы
Wétterleuchten *n* -s зарнíца

wétterleuchten *неаддз. vimp*: ***es wétterleuchtet*** блíскае зарнíца

Wéttermantel *m* -s, -mäntel непрамакáльнае палітó

wéttern 1. *vimp:* ***es wéttert*** гром грымíць, бушýе непагóда **2.** *vi* (*auf, gegen, über A*) віраваць, шумéць (*з-за каго н., з-за чаго-н.*); крычáць (*на каго-н.*)

Wétterschacht *m* -(e)s, -schächte *горн.* вентыляцы́йная шáхта

Wétterseite *f* -, -n навéтраны бок

Wétterstation *f* -, -en *гл.* Wétterwarte

Wétterumschlag *m* -(e)s, -schläge рэ́зкая змéна надвóр'я

Wétter|voraussage, ~vorhersage *f* -, -n прагнóз надвóр'я

Wétterwarte *f* -, -n метэаралагíчная стáнцыя

wétterwendisch *a* капры́зны, змéнлівы (*пра чалавека*)

Wéttfahrt *f* -, -en гóнкі

Wéttkampf *m* -(e)s, -kämpfe спабóрніцтва

Wéttlauf *m* -(e)s, -läufe спабóрніцтва па бéгу; забéг, прабéг

wéttlaufen* *аддз. vi* (s) спабóрнічаць па бéгу; бéгчы навы́перадкі

Wéttlaufen *n* -s спабóрніцтва па бéгу

Wéttläufer *m* -s, - бягýн

wéttmachen *аддз. vt* аднавíць стрáты

Wéttrennen *n* -s, - скáчкі

Wéttrudern *n* -s вясля́рныя гóнкі

Wéttrüsten *n* -s гóнка ўзбраéнняў

Wéttschwimmen *n* -s спабóрніцтвы па плáванні

Wéttspiel *n* -(e)s, -e гульня́, спабóрніцтва

Wéttspielbuch *n* -(e)s, -bücher *спарт.* пратакóл спабóрніцтваў

Wéttstreit *m* -(e)s, -e 1) спабóрніцтва 2) спрэ́чка; ***akadémischer*** ~ навукóвая спрэ́чка [дыскýсія, палéміка]

wéttstreiten* *аддз., vi* 1) спабóрнічаць 2) спрачáцца

wétzen 1. *vt* тачы́ць, вастры́ць **2.** *vi разм.*: ***der kann áber ~!*** ну і крóкі ў ягó!, як ён бéгае!; ***den Geist*** ~ умацóўваць дух

Wétzstein *m* -(e)s, -e тачы́ла, тачы́льны кáмень

Whisky ['viski] *m* -s, -s вíскі

Whist [vist] *n* -(e)s *карт.* віст

wich *impf ад* wéichen*

Wichs *m* -es *разм.* парáдны ўбор; ***in vóllem*** ~ пры пóўным парáдзе

Wíchsbürste *f* -, -n шчóтка для абýтку

Wíchse *f* -, -n 1) вáкса 2) *разм.* пабóі ◊ ***es wird ~ sétzen*** бýдзе лупцóўка [наганя́й]; ~ ***kríegen*** атрымáць лупцóўку [наганя́й]; ***das ist álles díeselbe*** ~ гэ́та ўсё тóе сáмае 3) палітýра для мэ́блі

wíchsen *vt* 1) чы́сціць (*абутак*), націрáць (*падлогу*) 2) фарбавáць (*вусы*) 3) ***j-n*** ~ *разм.* адлупцавáць кагó-н.

Wicht *m* -(e)s, -e *разм.* малы́, хлапéц 2) нягóднік; ***ein erbärmlicher*** ~ ашукáнец, махля́р; ***ein féiger*** ~ баязлíвец

Wíchte *f* -, -n *фіз., уст.* удзéльная вагá; аб'ёмная вагá

Wíchtelmännchen *n* -s, - *міф.* гном, кáрлік, дамавíк

wíchtig *a* вáжны, істóтны, вáжкі; ~ ***tun*****, *sich ~ máchen*** вáжнічаць, задзірáць нос; ***er kommt fúrchtbar ~ vor, er nimmt sich fúrchtbar*** ~ ён нáдта мнóга ўяўля́е аб сабé

Wíchtigkeit *f* 1) - значэ́нне, вáжнасць; ***das ist von gróßer*** ~ гэ́та вéльмі вáжна; ***sich (D) gróße ~ zúsprechen**** надавáць сабé вялíкае значэ́нне 2) *pl* ***~en*** вáжныя акалíчнасці

Wíchtigtuer *m* -s, - пыхлíвы чалавéк, задавáка

Wichtigtueréi *f* - славалю́бства, ганары́стасць, пыхлíвасць; фанабэ́рыя

Wícke *f* -, -n *бат.* вíка, гарóшак ◊ ***in die ~ géhen**** прапáсці; згíнуць

Wíckel *m* -s, - 1) скрýтак 2) пялёнка 3) *мед.* кампрэ́с 4) пучóк, матóк ◊ ***j-n beim [am] ~ néhmen* [fássen]*** *разм.* схапíць кагó-н. за каўнéр

Wíckelgamasche *f* -, -n 1) абмóтка (*на нaзе*)

Wíckelkind *n* -(e)s, -er немаўля́

wíckeln 1. *vt* 1) (*auf A*) намóтваць, накрýчваць (*штo-н. на што-н.*) 2) (*in A*) загóртваць, закрýчваць; завівáць

(*што-н. у што-н.*) 3) спавіва́ць (*дзіця*) ◊ ***da bist du áber schief gewíckelt*** *разм.* ты мо́цна [ду́жа] памыля́ешся **2. ~, sich** (*in A*) заху́тацца, укруці́цца (*у што-н.*)

Wíckeltuch *n* -(e)s, -tücher дзіця́чая прасці́нка, пялёнка

Wíck(e)lung *f* -, -en *эл.* абмо́тка

Wíckelzeug *n* -(e)s пялёнкі, пялю́шкі

Wídder *m* -s, - 1) бара́н 2) тара́н (*прылада*) 3) Бара́н, Аве́н (*сузор'е*)

wíder 1. *prp* (*A*) су́праць, супро́ць, насу́перак; ~ ***den Strom*** супро́ць цячэ́ння; ~ ***Wíllen*** насу́перак во́лі ◊ ***wer nicht mit mir ist, der ist ~ mich*** *бібл.* хто не са мно́ю, той су́праць мяне́ **2.** *adv*: ***hin und ~*** то туды́, то сюды́; то напе́рад, то наза́д

wíder = *аддз. і неаддз. дзеясл. прыстаўка, указвае на дзеянне, накіраванае супраць дзеяння, выказанага асноўным дзеясловам:* wíderhallen адбіва́цца (*пра гук*); widerspréchen* пярэ́чыць, супярэ́чыць

wíderborstig *a разм.* упа́рты; насто́йлівы

widereinánder *adv* адзі́н су́праць аднаго́

widerfáhren* *vi* (s) (*j-m*) здара́цца, адбыва́цца (*з кім-н.*); ***mir ist die Éhre ~*** мне вы́паў го́нар; ***j-m Geréchtigkeit ~ lássen**** дзе́йнічаць з кім-н. справядлі́ва; ***ihm ist ein Únglück ~*** яго́ напатка́ла няшча́сце

wíderhaarig *a разм.* упа́рты; ~ ***wérden*** *перан.* ашчаці́ніцца, натапы́рыцца

Wíderhaken *m* -s, - рыбало́ўны гачо́к, кручо́к

Wíderhall *m* -(e)s, -e во́дгук, рэ́ха, ро́згалас; ~ ***fínden**** вы́клікаць во́дгукі

wíderhallen *vi* 1) адклі́кацца 2) мець ро́згалас 3) *фіз.* адбіва́цца (*пра гук*)

Wíderhalt *m* -s апі́рышча

wíderklingen *vi гл.* wíderhallen

widerlégbar *a* абвярга́льны

widerlégen *vt* абвярга́ць, аспрэ́чваць

Widerlégung *f* -, -en абвяржэ́нне, супярэ́чанне, аспрэ́чванне

wíderlich *a* агі́дны, пры́крыя, бры́дкі; ~ ***wérden*** надаку́чыць, абры́днуць, апры́краць

wídernatürlich *a* ненатура́льны, ненарма́льны

Wíderpart *m* -(e)s, -e партнёр, праці́ўнік (*у гульні*); ***den ~ máchen*** быць праці́ўнікам, гуля́ць супро́ць; ***j-m ~ hálten* [bíeten*, gében*]*** ака́зваць супраці́ўле́нне каму́-н., супярэ́чыць каму́-н.; спабо́рнічаць, сапе́рнічаць з кім-н.

widerráten* *vt* адра́іць

wíderrechtlich *a* процізако́нны, супрацьзако́нны

Wíderrede *f* -, -n 1) пярэ́чанне, супярэ́чнасць; ***óhne ~!*** не пярэ́чыць! 2) прамо́ва апане́нта

widerréden *гл.* widerspréchen*

Wíderrist *m* -(e)s, -e ка́рак (*у каня*)

Wíderruf *m* -(e)s, -e 1) адме́на, скасава́нне; ***bis auf ~*** надале́й да адме́ны 2) абвяржэ́нне; ~ ***tun**** адмаўля́цца, адрака́цца

widerrúfen* *vt* 1) адмяня́ць, скасо́ўваць 2) абвярга́ць (*што-н.*); адмаўля́цца (*ад чаго-н.*); ***die Beléidigung ~*** папрасі́ць прабачэ́ння за абра́зу [знява́гу]

Widerrúfung *f* -, -en 1) адме́на, скасава́нне 2) абвяржэ́нне, адмо́ва

Wídersacher *m* -s, - праці́ўнік

Wíderschall *m* -(e)s, -e рэ́ха, во́дгук; *фіз.* адбіва́нне (*гуку*)

wíderschallen *гл.* wíderhallen

Wíderschein *m* -(e)s, -e во́дбліск, адбі́так, адлюстрава́нне

widersétzen, sich (*D*) супраціўля́цца, праці́віцца (*каму-н., чаму-н.*); пярэ́чыць (*каму-н., супраць чаго-н.*)

Widersétzlichkeit *f* - упа́ртасць; свавольнасць, непаслухмя́насць

Wídersinn *m* -(e)s бязглу́здзіца, абсу́рд

wídersinnig *a* бяссэ́нсавы, недарэ́чны

wíderspenstig *a* упа́рты; сваво́льны, непаслухмя́ны; ~ ***sein*** упа́рціцца

wíderspiegeln [widerspíegeln] **1.** *vt* адлюстрава́ць, пака́зваць (*тс. перан.*) **2. ~, sich** адбіва́цца (*тс. перан.*)

Wíderspieg(e)lung *f* -, -en адлюстрава́н-

не (*тс. перан.*)

Wíderspiel *n* -(e)s, -e 1) (пóўная) процілéгласць 2) гульня́ [дзéянне] процілéглага бóку

widerspréchen* *vi* (*D*) (су)пярэ́чыць (*к-аму-н., чаму-н.*)

widerspréchend *a* супярэ́члівы

Wíderspruch *m* -(e)s, -sprüche 1) супярэ́чнасць; ***ein krásser [schárfer] ~*** рэ́зкая супярэ́чнасць; ***in ~ mit etw. (D) stéhen* [sein*]*** супярэ́чыць чамý-н., быць у супярэ́чнасці з чым-н. 2) пярэ́чанне; ***erhébt sich ~?*** пярэ́чанняў нямá?; ***~ erfáhren**** сустрэ́ць пярэ́чанне; ***óhne ~*** бясспрэ́чна

Wíderspruchsgeist *m* 1) -(e)s дух супярэ́чнасці 2) -(e)s, -er спрачáльнік

wídersprüchlich *a* супярэ́члівы

wíderspruchslos **1**. *a* беспярэ́чны **2.** *adv* без пярэ́чанняў, бясспрэ́чна

Wíderstand *m* -(e)s, -stände супраціўлéнне, адпóр (*gegen A – чаму-н.*); ***hinterhálten-der ~*** *вайск.* манéўраная абарóна; ***j-m ~ léisten*** аказáць супраціўлéнне камý-н., не паддавáцца камý-н.; ***den ~ áufgeben**** спыніць супраціўлéнне; ***kéinen ~ áufbringen**** не мець сіл да супраціўлéння; ***den ~ bréchen**** зламáць супраціўлéнне; ***auf ~ stóßen**** натрáпіць на супраціўлéнне 2) *эл.* рэастáт

Wíderstandsbewegung *f* -, -en рух супраціўлéння

wíderstandsfähig *a* трывáлы, здóльны да супраціўлéння

Wíderstandsfähigkeit *f* - здóльнасць да супраціўлéння [супраціву]; трывáласць, устóйлівасць (*пра расліны*)

Wíderstandskämpfer *m* -s, - змагáр рýху супраціўлéння

Wíderstandskraft *f* - сіла супраціўлéння; трывáласць, здóльнасць супраціўля́цца

Wíderstandslini¦e *f* -, -n *вайск.* абарóнны рубéж

wíderstandslos *a* без супраціўлéння, не акáзваючы супраціўлéння

widerstéhen* *vi* (*D*) 1) супраціўля́цца (*чаму-н.*); устая́ць (*перад чым-н.*); ***dem Ángriff ~*** адбіць напáд; ***der Versúchung nicht ~ können*** паддáцца спакýсе [спакушэ́нню] 2): ***díese Spéise widerstéht mir*** гэ́тая стрáва мне пры́кра

wíderstrahlen [widerstráhlen] **1**. *vt* адбівáць, адсвéчваць **2.** *vi* адбівáцца, адсвéчвацца

widerstrében *vi* (*D*) (унýтрана) праціівіцца, (су)пярэ́чыць (*чаму-н.*); ***es widerstrébt mir…*** мне агідна [бры́дка]…

widerstrébend *a* неахвóтна

Wíderstreit *m* -(e)s, -e суты́чка, спрэ́чка

widerstréiten* *vi* супярэ́чыць, ісці напеpакóр

wíderwärtig *гл.* wíderlich

Wíderwärtigkeit *f* -, -en (*часцей pl*) нягóды, (вялікая) непрыéмнасць

Wíderwille *m* -ns агіда (*gegen A – да каго-н., чаго-н.*)

wíderwillig 1. *a* нездавóлены; вы́мушаны **2.** *adv* неахвóтна, з агідай

wídmen 1. *vt* (*D*) прысвячáць (*каму-н., што-н.*) **2. ~, sich** (*D*) прысвячáць сябé, аддавáцца (*каму-н., чаму-н.*)

Wídmung *f* -, -en прысвячэ́нне, дáрчы нáдпіс

wídrig *a* 1) бры́дкі, агідны 2) сустрэ́чны (*вецер*) 3) змéнлівы (*пра лёс*)

wídrigenfalls *adv* у адварóтным вы́падку

wie 1. *adv* як, якім чднам; ***~ machst du das?*** як ты гэ́та рóбіш?; ***~ sehr?*** як мóцна? (любіць, радавацца); ***~ alt ist er?*** кóлькі ямý гадóў?; ***~ stark ist die Grúppe?*** кóлькі чалавéк у грýпе?; ***~ geht es Íhnen?*** як Вы мáецеся [адчувáеце сябé]?; ***~ bítte?*** прабáчце, што Вы сказáлі?; ***~ dem auch sei*** як бы там ні былó; ***sei dem, ~ es wólle!*** няхáй бýдзе так, як бýдзе!; ***~ óben*** як скáзана вышэ́й; ***~ viel*** кóлькі, як шмат **2.** *cj* 1) як; ***weiß ~ Schnee*** бéлы як снег; ***so schnell ~ möglich*** як мóжна [*разм.* магá] хутчэ́й; ***das ist so gut ~ sícher*** гэ́та (зусім) так [напэ́ўна]; ***~ man's nimmt*** у залéжнасці ад тагó, як на гэ́та пагля-дзéць [як да гэ́тага стáвіцца] 2) як, напры́клад, а менавіта 3) які

Wie: ***es kommt auf das ~ an*** ≅ і так, ды не так; і тóе, ды не тóе

Wíedehopf *m* -(e)s, -e *заал.* удóд, пататýй, дудáк

wíeder *a* (і)знóў; ~ ***und (ímmer)*** ~ усё знoў і знoў; ***hin und*** ~ чáсам; ***für [um] nichts und ~ nichts*** ні за што ні пра што; ***er wäre mítgegangen, áber auch ~ nicht*** з аднагó бóку, ён пайшóў бы з усімі, а з другóга бóку, магчы́ма, і не; ~ ***áufnehmen*** аднаўля́ць (*справу, сувязі*); (*in A*) аднаўля́ць сябрóўства (*у партыі і г.д.*), прымáць назáд (*у арганізацыю*); ~ ***áuftauchen*** знoў вы́плыць; з'явíцца знoў; ~ ***éinfallen**** знoў прыхóдзіць у галавý; ~ ***éinsetzen [éinstellen]*** аднаўля́ць (*на пасадзе, у правах*); ~ ***gútmachen*** выпраўля́ць (*віну*); кампенсавáць; ~ ***hérrichten*** выпраўля́ць, папраўля́ць; ~ ***erzählen*** перакáзваць; ~ ***erzéugen*** узнаўля́ць, аднаўля́ць; ~ ***ságen*** паўтарáць; перадавáць, перакáзваць

wíeder= *аддз. і неаддз. дзеясл. прыстаўка, указвае на зварот, аднаўленне былога стану:* wíederherstellen аднаўля́ць; wíederverkaufen перапрадавáць; wiederhólen паўтарáць

Wíederaufbau *m* -(e)s аднóва, аднаўлéнне, адбудóва

wíederaufbauen (*impf* báute wíeder auf, *part II* wíederaufgebaut) [wíeder áufbauen] *vt* адбудóўваць

wíederaufkommen* (*impf* kam wíeder auf, *part II* wíederaufgekommen) [wíeder áufkommen*] *vi* (s) 1) ачýньваць, папраўля́цца 2) знoў з'яўля́цца

Wíederaufleben *n* -s адраджэ́нне, ажыўлéнне

Wíederaufnahme *f* - (*у розн.знач.*) аднаўлéнне, аднóва

wíederaufrichten (*impf* ríchtete wíeder auf, *part II* wíederaufgererichtet) падбадзёрваць, суцяшáць, падымáць (*чый-н. дух*)

Wíederaufrüstung *f* -, -en рэмілітарызáцыя

wíederaufstehen* (*impf* stand wíeder auf, *part II* wíederaufgestanden) *vi* (s) падня́цца знoў, папрáвіцца (*пра хворага*)

Wíederaufstieg *m* -(e)s, -e нóвы пад'ём, аднаўлéнне (*гаспадаркі і г.д.*)

Wíederbeginn *m* -(e)s нóвы пачáтак, аднаўлéнне гульні́

wíederbekommen* *аддз. vt* атрымáць назáд

wíederbeleben [wíeder belében] *vt* 1) ажыўля́ць, вяртáць да жыцця́ 2) *перан.* ажыўля́ць; ***álte Bräuche*** ~ адрадзíць стары́я звы́чаі

Wíederbelebungsversuch *m* -(e)s, -e спрóба ажывíць [вярнýць да жыцця́] (*каго-н.*)

Wíederbewaffnung *f* -, -en узбраéнне знoў; рэмілітарызáцыя

wíederbringen* *vt* прынóсіць назáд, вяртáць

wíedererhalten* *vt* атрымáць назáд

wíedererkennen* [wíeder erkénnen*] *vt* пазнавáць (*каго-н.*)

wíedererlangen *vt* атры́млíваць назáд

wíedereröffnen [wíeder eröffnen] *vt* адкрывáць [адчыня́ць] нанóва

Wíedereröffnung *f* -, -en аднаўлéнне, другóе адкрыццё

Wíedererrichtung *f* -, -en аднаўлéнне (*будынку, грамадскага парадку*)

Wíedererstehen *n* -s адраджэ́нне

Wíedererzählung *f* -, -en перакáз

wíederfinden* [wíeder fínden*] *vt* знахóдзіць (знoў)

wíederfordern *vt* патрабавáць назáд

Wíedergabe *f* -, -n перадáча (*зместу*), пераклáд (*на другую мову*); узнаўлéнне 2) праéкцыя, пакáз, дэманстрáцыя, рэпрадуктавáнне

wíedergeben* *vt* 1) вяртáць 2) перадавáць, узнаўля́ць; перакладáць (*на другую мову*)

wíedergeboren *a* адрóджаны

Wíedergeburt *f* - адраджэ́нне

wíedergewinnen* *vt* вярнýць (сабé); знoў перацягнýць (на свой бок)

Wíedergewinnung *f* -, -en 1) *хім.* рэгенерáцыя 2) зварóт

Wíedergutmachung *f* -, -en 1) выпраўлéнне

(*памылак*) 2) кампенсáцыя (*страт*)
wíederhaben* *гл.* wíederbekommen*
wíederherstellen [wíeder hérstellen] *vt* адбудóўваць; аднаўля́ць; ***die Éhre ~*** аднавíць сваю гóднасць [свой гóнар], рэабілітавáцца 2) аднаўля́ць, варóчаць (*здароўе*), вы́лечыць
Wíederherstellung *f* -, -en аднаўлéнне, аднóва 2) папрáўка здарóўя, вылячэ́нне
wiederhólen I 1. *vt* паўтарáць, узнаўля́ць **2. ~, sich** паўтарáцца
wíederholen II *vt* зноў прынéсці; забрáць
wiederhólt 1. *a* паўтóрны; **2.** *adv* неаднаразóва, зноў
Wiederhólung *f* -, -en паўтарэ́нне, аднаўлéнне
Wíederhören *n*: ***auf ~!*** да пабачэ́ння! (*па тэлефоне, па радыё*)
Wiederinbesítznahme *f* - авалóданне зноў; вяртáнне ва ўладáнне
Wiederinstándsetzung *f* -, -en аднаўлéнне; рамóнт
wíederkäuen *vt* пераҗóўваць; *перан.* назóйліва паўтарáць
Wíederkäuer *m* -s, - 1) жвáчная жывёла 2) *разм.* чалавéк, які́ паўтарáе аднó і тóе ж
Wíederkauf *m* -(e)s, -käufe вы́куп
wíederkaufen *vt* выкупля́ць
Wíederkehr *f* - 1) вяртáнне 2) гадавíна, угóдкі, юбілéй
wíederkehren *vi* (s) вяртáцца, варóчацца; ***wir kéhren bald wíeder*** мы хýтка вéрнемся
wíederkommen* *vi* (s) вяртáцца, паўтарáцца, зноў надыхóдзіць
Wíederkunft *f* - вяртáнне, зварот
wíederrufen* *vt, vi* крычáць у адкáз, адклікáцца
wíedersehen* [wíeder séhen*] **1.** *vt* убачы́ць зноў **2. ~, sich** убачы́цца зноў
Wíedersehen *n* -s сустрэ́ча, спаткáнне; ***auf ~!*** да пабачэ́ння!; ***auf ~ ságen*** развíтвацца
wíederum *adv* 1) (і)знóў 2) з íншага бóку
Wíedervereinigung *f* -, -en узʼяднáнне
wíedervergelten* *vt* адплáчваць (*за што-н.*)
Wíedervergeltung *f* -, -en адплáта, кáра, пóмста
wíederverkaufen *vt* перапрадавáць
Wíederwahl *f* -, -en перавы́бары, перавыбрáнне
wíederwählen [wíeder wählen] *vt* перавыбірáць
wieférn *adv уст. да* **inwieférn** накóлькі
Wíege *f* -, -n калы́ска; ***von der ~ an*** з малéнства; ***von der ~ bis zur Báhre [bis zum Grábe]*** ад калы́скі да магíлы, на працягу ўсягó жыцця́
Wíegebraten *m* -s, - бітóчак, сéчаная катлéта
Wíegemesser *n* -s, - сякáч (*для капусты*)
wíegen I 1. *vt* калыхáць, люля́ць; ***die Wéllen wíegen das Bóot*** лóдка калы́шацца на хвáлях **2. ~, sich** 1) калыхáцца, гайдáцца 2) *перан.* заспакóйваць сябé; ***sich in Sícherheit ~*** лічы́ць сябé ў пóўнай бяспéцы
wíegen* II 1. *vt* узвáжваць **2.** *vi* вáжыць; ***sein Úrteil wog am schwérsten*** ягó меркавáнне былó сáмым вáжкім
Wíegenfest *n* -(e)s, -e *высок.* дзень нараджэ́ння
Wíegenlied *n* -(e)s, -er калыхáнка
Wíegeschale *f* -, -n талéрка вáгаў
wíehern *vi* (і)ржáць, *разм.* гагатáць, гігатáць
wíener I *a* вéнскі
Wíener II *m* -s, - жыхáр Вéны
wíenerisch *a* вéнскі
wíenern *vt разм.* паліравáць, начышчáць
wies *impf ад* wéisen*
Wíese *f* -, -n луг, пóплаў
Wíesel *n* -s, - *заал.* лáска, лáсіца
wíeseln *vi* круцíцца, вярцéцца
Wíesengrund *m* -(e)s, -gründe *уст.* сенажáць
wiesó? *adv* якíм чы́нам?, як так?
wie viel *adv* кóлькі; як мнóга
wíevielmal [wievíelmal] *adv* кóлькі разóў
wíevielte *num* які́, катóры (*па ліку*); ***zum ~n Mále?*** кóлькі раз(óў); ***den ~n háben wir héute?*** якóе сёння чысló?; ***am ~n?*** якóга чыслá?

wiewéit *adv* накóлькі, у якóй ступéні
wiewóhl *conj* хоць, хаця́
Wígwam *m* -s, -s вігвáм (*індзейскае жытло*)
wild *a* 1) дзікі; ***ein ~es Schwein*** дзік; ***das Pferd wúrde ~*** конь спужáўся 2) дзікі, першабы́тны; некранýты; ***ein ~er Bart*** разлахмáчаная барадá 3) дзікі, буя́ны; шалёны; ***ganz ~ auf etw. (A) sein*** *разм.* мóцна жадáць чагó-н.; ***~ wérden*** ашалéць, уз'ю́шыцца, раззлавáцца; ***da könnte man ~ wérden!*** *разм.* мóжна звар'яцéць [з глýзду з'éхаць]! 4) бýрны, бурлі́вы (*пра мора, час*) 5) неарганізавáны; нелегáльны (*пра гандаль*); ***éine ~e Éhe*** свабóдны [незарэгістраваны] шлюб ◊ ***die Wílde Jagd, das Wílde Heer*** *ням. міф.* дзікае палявáнне, чарадá [плóйма] дзікіх паляўні́чых [браканьéраў]; *міф.* дýшы памéрлых
Wild *n* -(e)s дзічы́на
Wíldbret *n* -s мя́са дзічы́ны; дзічы́на
Wílddieb *m* -(e)s, -e браканьéр
Wíldente *f* -, -n дзікая кáчка
Wílderer *m* -s, - *гл.* Wílddieb
wíldern *vi* займáцца браканьéрствам
Wíldfang I *m* -(e)s, -fänge (тóлькі што) злóўлены дзікі звер
Wíldfang II *m* -(e)s, -fänge гарэ́за, свавóльнік, дураслі́вец
wíldfremd *a* зусім чужы́ [незнаёмы]
Wíldheit *f* - 1) дзікасць, вáрварства 2) *перан.* дзікасць, празмéрная гарэ́злівасць, дураслі́васць (*пра дзяцей*)
wíldlebend *a* які жывé на вóлі (*пра жывёл*)
Wíldleder *n* -s, - зáмш(а)
Wíldling *m* -s, -e 1) гарэ́за, свавóльнік 2) дзікáр 3) *с.-г.* дзічка, дзікае дрэ́ва; прышчэ́па 4) дзікая жывёла
Wíldnis *f* -, -se дзікая [глýхая] мясцóвасць
Wíldpark *m* -(e)s, -e *i* -s паляўні́чы парк; закáзнік
wíldromantisch *a* экзаты́чны, пóўны дзікай рамáнтыкі
Wíld|sau *f* -, -en *i* -säue, **~schwein** *n* -(e)s, -e дзік, вяпрýк
wíldwachsend *a бат.* дзікарóслы
will *präs ад* wóllen*
Wílle *m* -ns, -n *рэдка pl* вóля; ***Ménschen gúten ~ns*** лю́дзі дóбрай вóлі; ***es war dein éigener ~*** ты сам хацéў гэ́тага; ***er soll séinen ~n háben*** няхáй бýдзе так, як ён хóча; ***j-m séinen [den] ~ tun**** вы́канаць чыё-н. жадáнне; зрабі́ць так, як хто-н. хóча; ***séinen létzten ~n tun**** вы́казаць сваю́ апóшнюю вóлю, склáсці завяшчáнне; ***séinen ~n dúrchsetzen*** настая́ць на сваі́м; ***j-m séinen [állen] ~n lássen**** даць камý-н. магчы́масць дзéйнічаць так, як ён хóча; ***beim bésten ~n*** пры ўсім жадáнні; ***es steht in séinem ~n*** гэ́та залéжыць ад ягó; ***etw. mit ~n tun**** зрабі́ць што-н. наўмы́сна; ***j-m zu ~n sein*** быць пакóрлівым чыёй-н. вóлі; быць гатóвым вы́канаць чыю́-н. вóлю; ***er ist voll gúten ~ns*** у ягó мнóга [пóўна] дóбрых намéраў
wíllen: ***um…(G) ~*** дзéля (*чаго-н.*); ***um des Kíndes ~*** дзéля дзіця́ці
Wíllen *m* -s, - *рэдка pl гл.* Wílle
wíllenlos *a* бязвóльны
wíllens: ***~ sein*** (*zu* + *inf*) мець намéр, намéрвацца, збірáцца, хацéць (*што-н. зрабіць*); ***~ und fähig sein*** мець жадáнне і магчы́масць
Wíllensanstrengung *f* -, -en намагáнне вóлі
Wíllensäußerung *f* -, -en выкáзванне вóлі
Wíllensfreiheit *f* - свабóда вóлі
Wíllenshandlung *f* - акт вóлі
Wíllenskraft *f* - сíла вóлі
Wíllensschwäche *f* - слабавóльнасць
Wíllensstärke *f* - сíла вóлі
wíllentlich *a* наўмы́сны
willfáhren (*part II* willfáhrt) [wíllfahren (*part II* gewíllfahrt)] *vi* (*D*) выкóнваць (*просьбу, жаданне*)
wíllfährig устýпчывы, падáтлівы, паслýжлівы
Wíllfährigkeit *f* - устýпчывасць, падáтлівасць, паслýжлівасць
Wíllfahrung *f* - устýпка, згóда, дазвóл; паблáжка, лáска

wíllig 1. *a* (*zu D*) згóдны (*на што-н.*), гатóвы (*да чаго-н.*); паслýжлівы; ***er ist zu állem*** ~ ён гатóў на ўсё **2.** *adv* ахвóтна

wílligen *vi* (*in A*) згадзíцца, пагадзíцца (*на што-н.*)

Wílligkeit *f* - гатóўнасць, паслýжлівасць, старáннасць, запáл

Wíllkomm *m* -s, -e, *часцей* **Willkómmen** *n* -s, - прывітáнне; прыём; ***éinen ~ zúrufen**** вітáць вóклічамі [тóстамі]; ***éinen fröhlichen ~ bíeten**** аказáць радýшны прыём; прынять з рáдасцю

willkómmen *a* жадáны; ***hérzlich ~!*** сардэ́чна запрашáем!, калí лáска!; ***j-n ~ héißen**** вітáць кагó-н.

Wíllkür *f* - самавóльства; ***der ~ des Schícksals préisgegeben*** кíнуты на вóлю лёсу

wíllkürlich *a* 1) адвóльны 2) самавóльны

wímmeln *vi* (*von D*) кішэ́ць (*чым-н.*)

wímmern *vi* 1) стагнáць, éнчыць 2) скавытáць (*пра сабаку*)

Wímpel *m* -s, - вы́мпел

Wímper *f* -, -n вéйка ◊ ***óhne mit der ~ zu zúcken*** не маргнýўшы вóкам

Wímperntusche *f* - туш для вéек

Wínd *m* -(e)s, -e вéцер; ***der ~ hat sich áufgemacht*** падняўся вéцер; ***der Wind hat sich gelégt*** вéцер сціх [сцíшыўся]; ***bei ~ und Wétter*** у непагóду [нéпагадзь]; ***das Wild hat den Jäger im ~*** дзічы́на чýе паляўнíчага; ***mit dem ~ ségeln*** *перан.* плы́сці, кyды́ вéцер дзьме ◊ ***das ist ~ in séine Ségel*** ≅ гэ́та лье вадý на ягó млын; ~ ***wíssen**** *разм.* быць у кýрсе чагó-н.; ***den Mántel nach dem ~e hängen*** ≅ трымáць нос па вéтры; ***~ von etw. (D) bekómmen**** развéдаць, праню́хаць штo-н.; ***j-m ~ vórmachen*** дуры́ць камý-н. галавý; ***in den ~ réden, Wórte in den ~ stréuen*** кíдаць слóвы на вéцер, гавары́ць упустýю [дарэ́мна]; ***etw. in den ~ schlágen**** пакідáць што-н. без увáгі, ігнаравáць што-н.; ***viel ~ wégen éiner Sáche (G) máchen*** *разм.* узнять вэ́рхал вакóл чагó-н.; ***lasst euch erst mal den ~ um die Náse wéhen!*** *разм.* паспрабýйце спяршá сáмі (што знáчыць жыццё)!

Wíndbeutel *m* -s, - 1) *разм.* ветрагóн 2) гатýнак пячэ́ння

Windbeuteléi *f* -, -en легкадýмнасць

wíndbeuteln *vi* хвалíцца, хлýсіць

Wíndbluse *f* -, -n *гл.* Wíndjacke

Wíndbruch *m* -(e)s, -brüche буралóм, ламáчча

Wínde *f* -, -n *тэх.* калаўрóт, лябёдка, дамкрáт

Wíndel *f* -, -n пялёнка, пялю́шка; ***das Kind in ~n wíckeln [hüllen]*** спавівáць дзіця́; ***noch in den ~n líegen**** знахóдзіцца ў сáмай пачаткóвай стáдыі развіцця́

wíndeln *vt* спавівáць; абмóтваць, абкрýчваць

wíndelweich *a разм.* пакóрлівы; ***j-n ~ schlágen**** збіць кагó-н. да паўсмéрці

wínden* I 1. *vt* 1) матáць, намóтваць, абвівáць; плéсці; ***etw. in ein Tuch ~*** загарнýць штo-н. у хýстку; ***Kränze ~*** плéсці вянкí 2) *тэх.* падымáць лябёдкай **2. ~, sich** віцца, выгінáцца, выкрýчвацца; *перан.* выкрýчвацца

wínden II 1. *vt, vi* учуць (*па ветры*) **2.** *vimp*: ***es wíndet*** вéтрана

Wíndeseile *f*: ***in [mit]*** ~ малáнкава, вéльмі хýтка

Wíndfahne *f* -, -n флю́гер

Wíndfang *m* -(e)s, -fänge тáмбур; сéні

Wíndflüchter *m* -s, - дрэ́ва, скры́ўленае вéтрам

wíndgeschützt *a* затýлены ад вéтру

Wíndgeschwindigkeit *f* - сíла [хýткасць] вéтру

Wíndhalm *m* -(e)s, -e мятлíца

Wíndhauch *m* -(e)s, -e пóдых вéтру

Wíndhose *f* -, -n смерч

Wíndhund *m* -(e)s, -e 1) хорт (*сабака*) 2) *перан.* ветрагóн

wíndig 1. *a* 1) вéтраны 2) вéтраны, легкадýмны; ***ein ~er Kopf*** вéтраная галавá **2.** *adv*: ***damít sieht es sehr ~ aus*** гэ́та спрáва давóлі ненадзéйная

Wíndjacke *f* -, -n (непрамакáльная) спартыўная кýртка

Wíndkraftmaschine *f* -, -n ветрарухавíк, вятрáк
Windmacheréi *f* -, -en шумíха (*вакол чаго-н.*)
Wíndmesser *m* -s, - анемóметр, ветрамéр
Wíndmotor *m* -s, -toren ветраны́ рухавíк, вятрáк
Wíndmühle *f* -, -n 1) вятрáк, ветраны́ млын; ***ein Kampf gégen ~n*** *перан.* барацьбá з ветракáмі 2) вяртýшка (*цацка*)
Wíndpocken *pl мед.* ветранáя вóспа, вятрáнка
Wíndrichtung *f* -, -en накірýнак вéтру
Wíndrose *f* -, -n 1) картýшка (*компаса*) 2) *метэар.* рóза вятрóў
Wíndsbraut *f* - *уст., паэт.* бýра, шквал, смерч
Wíndschatten *m* -s падвéтраны бок
wíndschief *a* скасабóчаны, пакры́ўлены (*ветрам*)
Wíndschutz *m* -es засцярóга ад вéтру
Wíndschutzscheibe *f* -, -n *аўта* засцерагáльнае шкло; лабавóе шкло
wíndstill *a* 1) цíхі, бязвéтраны 2) цíхі, захавáны ад вéтру
Wíndstille *f* - штыль; зацíшша
Wíndstoß *m* -es, -stöße пары́ў вéтру
Wíndsurfer *m* -s, - *спарт.* гóншчык на дóшцы з вéтразем (*у віндсерфінгу*)
Wíndsurfing [-sø(r)fiŋ] *n* -s *спарт.* віндсерфінг
Wíndung *f* -, -en 1) звíліна 2) *тэх.* вітóк, абмóтка
wíndwärts *adv* па вéтры
Wink *m* -(e)s, -e 1) знак (*вачыма, рукой*),ківóк 2) намёк 3) указáнне, парáда; ein ***~ von óben*** *разм.* указáнне звéрху; ***éinen ~ gében**** даць указáнне, парáіць ◊ ***ein ~ mit dem Záunpfahl*** празры́сты намёк
Wínkel *m* -s, - 1) вýгал; ***ein réchter [spítzer, stúmpfer] ~*** прамы́ [вóстры, тупы́] вýгал; ***im réchten ~*** пад прамы́м вуглóм 2) *тэх.* вугóльнік, краншт́эйн 3) кут (*у пакоі*) 4) кутóк (*мясцовасць*); ***in állen ~n*** паўсю́дна, на ўсíх вуглáх
wínkelförmig 1. *a* вуглавáты **2.** *adv* нахíльна
Wínkelhalbierende *sub f* -n, -n *матэм.* бісектры́са
wínkelig *a* 1) вуглавáты 2) вуглавы́, кýтні, куткавы́ 3) калéнчаты
Wínkelmaß *n* -es, -e (на)вугóльнік, вінкель
Wínkelmesser *m* -s, - *тэх.* вугламéр
wínkeln *vt* згінáць (*пад вуглом*)
Wínkelzüge *pl* хíтрыкі, вы́круты, выкрутáсы; ***~ máchen*** увíльваць ад адкáзу
wínken *vi, vt* рабíць знак (*рукой*), махáць,ківáць (*галавой*); мігнýць, маргнýць; ***dem Kéllner ~*** зрабíць знак рукóй афіцыя́нту; ***j-n zu sich (D) ~*** падклíкаць кагó-н. знáкам [жэ́стам]; ***uns winkt nichts dabéi*** *разм.* нам тут нічóга не перападáе, нам нямá тут на што спадзявáцца; ***dir ~ gróße Zíele*** цябé чакáе вялíкая бýдучыня
Wínker *m* -s, - 1) сігнáльшчык 2) *чыг.* семафóр
wínklig *гл.* wínkelig
Wínkzeichen *n* -s, - *вайск.* знак рукóй [сцяжкóм]
Winseléi *f* -, -en віск, вíскат, скавытáнне, павíскванне, паскавы́тванне
wínseln *vi* вішчáць, скавытáць
Wínter *m* -s, - зімá; ***im ~*** зімóй, узíмку; ***den ~ über*** на працягу зімы́
Wínteranfang *m гл.* Wíntersanfang
Wínterferi¦en *pl* зімóвыя [зíмнія] канíкулы
wínterfest *a* азíмы, зімóвы, прыстасавáны [прыгóдны] для зімы́; ***éine ~e Wóhnung*** зімóвая кватэ́ра
Wínterfrucht *f* -, -früchte *с.-г.* азíмыя
Wínterfurche *f* -, -n *с.-г.* зя́блевае вóрыва, зя́бліва
Wíntergetreide *n* -s азíмае збóжжа
wínterhart *a бат.* зімастóйкі
Wínterkorn *n* -(e)s азíмыя (зернявы́я), азíміна
wínter|lich, ~mäßig 1. *a* зімóвы; ***es ist schon sehr ~*** спрáва ідзé да зімы́, зімá даé аб сабé знаць **2.** *adv* па-зімóваму
Wíntermütze *f* -, -n зімóвая шáпка, шáпка з вушáми
wíntern *vimp*: ***es wíntert*** зімá пачынáецца

Wínterolympiade *f* -, -n зímнія Алімпíйскія гýльні, зíмняя Алімпія́да

wínters *adv* узíмку; ***sómmers wie ~*** цэ́лы год; спача́тку да ка́нца

Wíntersaat *f* -, -en азíміна

Wíntersanfang *m* -(e)s, -fänge пача́так зімы́

Wínterschlaf *m* -(e)s *заал.* зімóвая спя́чка

Wínterschlussverkauf *m* -(e)s, -käufe вясéнні распрóдаж

Wíntersemester *n* -s, - зíмні семéстр

Wíntersport *m* -(e)s зімóвы спорт; зімóвы від спóрту

wíntersüber *adv* зімóй, узíмку; на праця́гу зімы́, за зімý

Wínterung *f* -, -en зімóўка (*жывёл, раслін*)

Wíntervorrat *m* -(e)s, -räte запа́с на зімý

Wínzer *m* -s, - вінагра́дар

Wínzerfest *n* -(e)s, -e свя́та збóру вінагра́ду

wínzig *a* малю́сенькі, малéнькі

Wínzigkeit *f* -, -en 1) крыха́, драбнíца, дрóбязь, драбóк 2) *pl* дрóбязь; глýпства

Wípfel *m* -s, - вершалíна (*дрэва*)

wípfeln *vt* адсяка́ць вершалíну (*дрэва*)

Wíppe *f* -, -n 1) арэ́лі; гýшкалка (*разм.*) 2) *тэх.* раўнаплéчны рыча́г, балансíр, карóмысел 3) *спарт.* нахíл тýлава, прысяда́нне ◊ ***auf der ~ sein*** быць напагатóве адступíць

wíppen 1. *vt* разгóйдваць **2.** *vi* гайда́цца, разгóйдвацца, хіста́цца; ***mit den Flügeln ~*** лóпаць кры́ллямі; ***mit den Füßen ~*** матля́ць нага́мі

wips! *int* бац!, плясь!, трах!

wir [vi:r] *pron pers* (*G* únser, *D* uns, *A* uns) мы; ***~ wáren drei*** нас былó трóе, мы былí ўтрóх

Wírbel I *m* -s, - 1) вір, вíхар; *перан.* мітусня́ 2) віхóр (*пра валасы*) 3) клубы́ (*дыму*) 4) бараба́нны пóшчак; ***éinen ~ schlágen**** выбіва́ць бараба́нны пóшчак

Wírbel II *m* -s, - 1) ма́каўка, цéмя; ***vom ~ bis zur Zéhe*** ад галавы́ да пят 2) пазванóк

Wírbelbewegung *f* -, -en віхравы́ рух

wírbelig *a* які́ крýціцца; ***éine ~e Bewégung*** віхравы́ рух; ***das macht mich ganz ~ im Kópfe*** у мянé ад гэ́тага крýціцца галава́

wírbellos *a* беспазванóчны

wírbeln *vi* 1) круцíцца, вярцéцца 2) насíцца вíхрам 3) бурлíць (*пра ваду*) 4) клубíцца (*пра дым*) 5) выбіва́ць пóшчак (*на барабане*)

Wírbelsäule *f* -, -n *анат.* пазванóчнік

Wírbelsturm *m* -(e)s, -stürme віхóр

Wírbeltier *n* -(e)s, -e пазванóчная жывёла

Wírbelwind *m* -(e)s, -e *гл.* Wírbelsturm

wirbt *präs ад* wérben*

wird *präs ад* wérden*

wirft *präs ад* wérfen*

wírken 1. *vt* ткаць, вяза́ць **2.** *vi* 1) дзéйнічаць 2) (*auf A*) дзéйнічаць, уплыва́ць (*на што-н.*) 3) (*als N*) працава́ць (*у якасці*); ***als Léhrer ~*** працава́ць наста́ўніка [у я́касці наста́ўніка] 4) твары́ць, вытвара́ць; ***Wúnder ~*** твары́ць цуд

Wírken I *n* -s трыката́жнае вяза́нне

Wírken II: ***das Lében und ~*** жыццё і твóрчасць

Wirkeréi *f* -, -en 1) трыката́жная майстэ́рня [фа́брыка]; тка́цкая [трыката́жная] вытвóрчасць 2) *тк. sg* вяза́нне, тка́цтва

Wírkerin *f* -, -nen ткачы́ха, трыката́жніца

wírklich 1. *a* сапра́ўдны, факты́чны, праўдзíвы, пра́вільны **2.** *adv* праўдзíва, на са́май спра́ве, факты́чна; ***~ máchen*** ажыцця́ўля́ць

Wírklichkeit *f* - рэчаíснасць, сапра́ўднасць; факт; ***in ~*** на са́май спра́ве; ***in die ~ úmsetzen*** ператвары́ць у жыццё, ажыццявíць, здзéйсніць

Wírklichkeitsform *f* -, -en *грам.* абвéсны лад

wírklichkeitsgetreu *a* які́ адпавядáе сапра́ўднасці, праўдзíвы (*аб апавяданні і г.д.*)

wírklichkeitsnah *a* блíзкі да сапра́ўднасці; ***~e Kunst*** рэалісты́чнае маста́цтва

wírksam *a* дзéйны, дзéйсны, эфекты́ўны

Wírksamkeit *f* - 1) дзéянне 2) дзéйснасць, эфекты́ўнасць; ***áußer ~ sétzen*** прывéсці ў

бяздзéйны стан, вы́весці са стрóю; ***rége ~ entfálten*** развíць бýрную акты́ўнасць

Wírkung *f* -, -en 1) дзéянне, уплы́ў; ***in ~ tréten**** уступíць у дзéянне [у сíлу]; ***in ~ sétzen*** прывéсці ў дзéянне; ***séelische ~*** марáльны ўплыў; ***~ áusüben*** уплывáць, рабíць уплы́ў; ***séine ~ tun**** рабíць свой уплы́ў 2) эфéкт, вы́нік ◊ ***Úrsache und ~*** прычы́на і вы́нік

Wírkungsbereich *m* -(e)s, -e *вайск.* рáдыус дзéяння

wírkungsfähig *a* здóльны дзéйнічаць; віртуáльны

Wírkungsgrad *m* -(e)s, -e *тэх.* каэфіцыéнт кары́снага дзéяння

Wírkungskraft *f* - сíла дзéяння

Wírkungskreis *m* -es, -e кóла дзéйнасці, сфéра ўплы́ву

wírkungslos *a* безвынікóвы

wírkungs|reich, ~voll *a* эфéктны; эфекты́ўны

Wírkwaren *pl* трыкатáжныя вы́рабы

wirr *a* 1) заблы́таны, раскудлáчаны, хааты́чны 2) невырáзны, няя́сны; ***ich bin ganz ~ im Kópfe*** у мянé галавá крýціцца

wírren *vt* зблы́тваць, змéшваць

Wírren *pl* нелады́, свáркі, хвалявáнні, смýта

Wírrkopf *m* -(e)s, -köpfe бесталкóвы чалавéк

Wírrnis *f* -, -se, **Wírrsal** *n* -(e)s, -e блытанíна, неразбяры́ха, мітусня́

Wírrwarr *m* -s блытанíна, вэ́рхал

Wírsing *m* -s, **~kohl** *m* -(e)s савóйская капýста

Wirt *m* -(e)s, -e 1) гаспадáр; ***den ~ máchen*** выступáць у я́касці гаспадарá 2) карчмáр ◊ ***die Réchnung óhne den ~ máchen*** памылíцца ў разлíках, аблічы́цца

Wírtin *f* -, -nen 1) гаспады́ня 2) карчмáрка

wírtlich *a* 1) гаспадáрлівы 2) гасцíнны

Wírtschaft *f* -, -en 1) гаспадáрка 2) эканóміка 3) рэстарáн, карчмá, шынóк 4) вядзéнне гаспадáркі, гаспадáрничанне; ***die ~ führen*** займáцца гаспадáркай, вéсці гаспадáрку 5) *іран.* беспарáдак; ***schöne ~!*** *іран.* ну і парáдкі!

wírtschaften *vi* займáцца гаспадáркай

Wírtschafter *m* -s, - гаспадáрнік, загáдчык гаспадáркі

Wírtschafterin *f* -, -nen загáдчыца гаспадáркі, эканóмка

Wírtschaftler *m* -s, - эканамíст

wírtschaftlich *a* 1) гаспадáрчы 2) эканамíчны 3) дахóдны, прыбыткóвы, рэнтáбельны

Wírtschaftsausschuss *m* -es, -schüsse эканамíчная камíсія

Wírtschaftsberater *m* -s, - эксперт па пытáннях эканóмікі

Wírtschaftsbeziehungen *pl* эканамíчныя знóсіны [сýвязі]

Wírtschafsbuch *n* -(e)s, -bücher прыхóдна-расхóдная кнíга

Wírtschaftsführung *f* - вядзéнне гаспадáркі, эканóміка

Wírtschaftsgeld *n* -(e)s, -er грóшы на гаспадáрчыя выдáткі

Wírtschaftshilfe *f* -, -n эканамíчная дапамóга; ***gégenseitige ~*** эканамíчная ўзаемадапамóга

Wírtschaftskrise *f* -, -n эканамíчны кры́зіс

Wírtschaftsordnung *f* -, -en эканамíчны лад; эканóміка

Wírtschaftspolitik *f* - эканамíчная палíтыка

Wírtschaftsprüfungsgesellschaft *f* -, -en *фін., эк.* аўды́тарская фíрма

Wírtschaftswissenschaft *f* - эканóміка (*навука*)

Wírtschaftswissenschaftler *m* -s, - вучóны-эканамíст

Wírtshaus *n* -es, -häuser карчмá, гасцíніца

Wírtsleute *pl* гаспадары́ (*гасцініцы, карчмы*)

Wisch *m* -(e)s, -e 1) анýча (*для выціранця*) 2) пучóк салóмы [сéна] 3) *разм.* мазня́, мазанíна (*пра напісанае*)

wíschen 1. *vt* цéрці; выцірáць; ***die Tränen aus den Áugen ~*** выцірáць слёзы на вачáх **2.** *vi* (s) (хýтка) слíзгаць [кóўзацца] ◊ ***ich kónnte mir den Mund***

~ я застáўся ні з чым

Wíscher *m* -s, - 1) анýча 2) растушóўка 3) *аўта* шклоачышчáльнік 4) *разм.* наганя́й

Wíschlappen *m* -s, - анýча для выцірáння

Wíschtuch *n* -(e)s, -tücher 1) пасýдны ручнíк 2) *гл.* Wíschlappen

Wísent *m* -s, -e зубр

Wísmut *n* -s *хім.* вíсмут

wíspeln, **wíspern** *vi* 1) шаптáць, шаптáцца 2) шапяля́віць

Wíss|begier, ~begierde *f* - дапы́тлівасць

wíssbegierig *a* дапы́тлівы, прáгны да вéдаў

wíssen* *vt* 1) (*von D, um A*) знаць, вéдаць (*што-н., аб кім-н., аб чым-н.*); ~ ***Sie es gewíss?*** Вы ў гэ́тым упэ́ўнены?; ***sovíel ich weiß*** накóлькі мне вядóма; ***ich weiß ihn in Sícherheit*** я вéдаю, што ён у бяспéчнасці; ***ich weiß ihn glücklich*** я вéдаю, што ён шчаслíвы; ***Beschéid*** ~ вéдаць што-н., разбірáцца ў чым-н.; ***j-m Dank*** ~ быць удзя́чным камý-н.; ***er weiß kéinen Rat*** ён не вéдае, што ямý рабíць ◊ ***was ich nicht weiß, macht mich nicht heiß*** ≅ чагó я не вéдаю, аб тым не турбýюся 2) (*zu + inf*) умéць (*што-н. рабíць*); ***sich zu fássen*** ~ умéць валóдаць сабóй

Wíssen *n* -s, - вéды, вéданне; ***méines ~s*** (на)кóлькі я вéдаю; ~ ***ist Macht*** ≅ вучэ́нне – святлó, а невучэ́нне - цéмра; ***zu viel ~ macht Kópfschmerzen*** ≅ шмат бýдзеш вéдаць – галавá аблéзе

wíssend *a* дасвéдчаны

Wíssenschaft *f* -, -en навýка; ***die ángewandte*** ~ прыкладная навýка; ***sich auf die ~ légen*** аддáцца навýцы

Wíssenschaftler *m* -s, - навукóвец, навукóвы супрацóўнік, вучóны

wíssenschaftlich *a* навукóвы

Wíssens|drang *m* -(e)s, **~durst** *m* -(e)s ця́га [імкнéнне] да вéдаў

Wíssensgebiet *n* -(e)s, -e галінá вéдаў

Wíssenslücke *f* -, -n прабéл у вéдах

Wíssensniveau [-vo:] *n* -s, -s узрóвень вéдаў

Wíssensvermittlung *f* -, -en перадáча вéдаў

wíssenswert *a* вáрты вывучэ́ння, цікáвы

wíssentlich *a* свядóмы, наўмы́сны

wíttern *vt* чуць (*носам*); *перан.* прадчувáць

Wítterung *f* -, -en 1) надвóр'е, стан надвóр'я 2) нюх (*у жывёлін*); ~ ***für etw. (A) hában*** мець дóбрае чуццё [дóбры нюх] на што-н.

wítterungsbedingt *a* абумóўлены надвóр'ем

Wítterungs|umschlag *m* -(e)s, -schläge, **~wechsel** *m* -s, - змéна надвóр'я

Wítwe *f* -, -n удавá

Wítwer *m* -s, - удавéц

Witz *m* -es, -e 1) дóсціп, жарт, дасцíпнасць; ***lass déine ~e!*** кінь сваé жáрты; ***~e réißen* [lóslassen*, máchen]*** жартавáць 2) *без pl* дасцíпнасць; ***dazú reicht sein ~ nicht aus*** на гэ́та ў ягó не хóпіць рóзуму; ***séinen ~ betätigen [zéigen]*** пакáзваць свой дóсціп [жарт]

Wítzblatt *n* -(e)s, -blätter гумарысты́чны часóпіс

Wítzbold *m* -(e)s, -e дасціпнíк, жартаўнíк

Witzeléi *f* -, -en 1) (недарэ́чны) жáрцік 2) ця́га да дóсціпу

wítzeln *vi* рабíць няўдáлыя [тупы́я] жáрты

wítzig *a* дасцíпны, трáпны; смéшны

wítzlos *a* пазбáўлены дасцíпнасці, без пачуцця́ дóсціпу [гýмару]

wo 1. *adv* дзе; ***von*** ~ (aus) адкýль; ~ ***ist es?*** дзе гэ́та (знахóдзіцца)? **2.** *cj* 1) *разм.* калí; ***der Tag, ~ ich krank war*** дзень, калí я быў хвóры 2) катóры, той, дзе; ***das Haus, ~ ich wóhne*** дом, дзе я жывý **3.** *int разм.*: ***ach wo!, i wo!*** кудý там!, вось яшчэ́!

woánders *adv* дзе-нéбудзь яшчэ́, дзе-нéбудзь у íншым мéсцы

wob *impf ад* wében*

wobéi *a* прычы́м

Wóche *f* -, -n ты́дзень; ***in der*** ~ у будзённыя дні; ***in díeser*** ~ на гэ́тым ты́дні; ***vor zwei ~n*** два ты́дні тамý назáд 2) *pl мед.* (пасля)рóдавы перы́яд; ***sie kommt bald in die ~n*** янá хýтка нарóдзіць

Wóchenbett *n* -(e)s, -en *мед.* ро́ды, пасляро́давы перы́яд
Wóchenblatt *n* -(e)s, -blätter (што)тыднёвая газе́та, (што)тыднёвік
Wóchenende *n* -s 1) уік-энд; штотыднёвы адпачы́нак (*з другой паловы пятніцы да панядзелка*) 2) агля́д за ты́дзень (*у газеце*)
Wóchenendhaus *n* -es, -häuser аднадзённы [нядзе́льны] дом адпачы́нку; да́ча
wóchenlang *adv* па ты́днях, ты́днямі
Wóchenlohn *m* -(e)s, -löhne тыднёвая зарабо́тная пла́та
Wóchenschau *f* -, -en агля́д за ты́дзень (*у газеце, кіначасопісе*)
Wóchenschrift *f* -, -en (што)тыднёвы часо́піс, (што)тыднёвік
Wóchentag *m* -(e)s, -e будзённы дзень, рабо́чы [праца́ўны] дзень
wóchentags *adv* у рабо́чы дзень, у будзённыя дні, па бу́днях
wöchentlich 1. *a* штотыднёвы **2.** *adv* штоты́дзень, раз у ты́дзень
wóchenweise *adv* штотыднёва; ад ты́дня (*пра аплату*)
Wöchnerin *f* -, -nen парадзі́ха
Wódka *m* -s, -s гарэ́лка
wodúrch *pron, adv* з-за чаго́, чым, дзя́куючы чаму́, праз што
woférn *cj* пако́лькі, калі́ (то́лькі); **~ *er nicht kómmen* söllte…*** у тым вы́падку, калі́ б ён не прыйшо́ў…
wofür *pron, adv* 1) за што, заме́ст чаго́, для чаго́ 2) *пераклад залежыць ад кіравання беларускага дзеяслова*: **~ *sorgt er?*** пра што ён турбу́ецца?
wog *impf ад* wägen* *і* wíegen*
Wóge *f* -, -n хва́ля, вал; зыб; ***brándende ~n*** бурлі́выя хва́лі
wogégen 1) *pron, adv* супро́ць чаго́ 2) *conj* у той час як; тады як
wógen *vi* хвалява́цца, клеката́ць, бушава́ць; ***der Kampf wógte hin und her*** бой ішо́ў з пераме́нным по́спехам; ***der Platz wogt von Ménschen*** на пло́шчы мо́ра людскі́х гало́ў
wohér *adv* 1) адку́ль; **~ *hast du das?*** адку́ль [дзе] ты гэ́та ўзя́ў?; **~ *des Wéges?*** адку́ль ідзе́ш [ідзеце́]? 2) ад чаго́, чаму́
wohín *adv* куды́
wohináus: ~ *gehst du?* куды ты выхо́дзіш?
wohingégen *cj* у той час як, між тым як
wohínter *adv* за чым, ззáду чаго́
wohl 1. *a* здаро́вы; ***er ist wíeder*** **~** ён вы́здаравеў; **~ *bekómm's!*** на здаро́ўе!; ***lében Sie ~!*** усяго́ до́брага!, быва́йце!; **~ *óder übel*** до́бра ці бла́га **2.** *adv* 1) до́бра 2) мо́жа, мажлі́ва, бада́й (што); ***er wird ~ kómmen**** ён, мо́жа [магчы́ма], прые́дзе [прыбу́дзе]
Wohl *n* -(e)s дабрабы́т, даста́так, дабро́; ***zum ~ !, (auf) dein ~!*** (за) тваё здаро́ўе!
wohlán! *int* ну!, до́бра!, зго́да!
wóhlanständig *a* прысто́йны, добрапрысто́йны
wohláuf *adv* у до́брым здаро́ўі
wohll bedácht 1. *a* (до́бра) абду́маны **2.** *adv* абду́мана
Wóhlbefinden *n* -s здаро́ўе
Wóhlbehagen *n* -s до́брае самаадчува́нне, до́бры настро́й
wóhlbehalten *a* непашко́джаны, цэ́лы
wohl bekánnt *a* до́бра вядо́мы
wóhl beléibt *a* по́ўны, ма́жны
wóhlbeschaffen *a* у до́брым ста́не, дабрая́касны
wóhl durchdácht *a* до́бра праду́маны
wóhlerfahren *a* шматво́пытны
wohl ergéhen: *lass es dir ~!* будзь здаро́вы!
Wóhlergehen *n* -s дабрабы́т, здаро́ўе
wohl erwógen *a* до́бра праду́маны
wóhlerzogen [wohl erzógen] *a* до́бра вы́хаваны
Wóhlfahrt *f* - 1) кары́сць, агу́льнае дабро́ 2) дабрачы́ннасць; ***in die ~ kómmen**** пакі́нуць; ***er bezíeht [erhält]*** **~** ён атры́млівае дапамо́гу ад дабрачы́ннай ка́сы
Wóhlfahrtspflege *f* - дабрачы́нная дапамо́га
wóhlfeil *a* агульнадасту́пны, та́нны ◊ ***~en Kaufs davónkommen**** лёгка вы́круціцца [адчапі́цца]
wóhlgebaut [wohl gebáut] *a* стро́йны, згра́бны

wóhlgebildet [wohl gebíldet] *a* адукава́ны, вы́хаваны
Wóhlgeboren: ***Éuer*** **~** Ва́ша све́тласць, яснавяльмо́жны па́не
Wóhlgefallen *n* -s 1) прые́мнасць, задавальне́нне 2) сімпа́тыя, спачува́нне; ***j-s ~ errégen*** вы́клікаць чыё-н. распалажэ́нне [сімпа́тыю]; ***sich in ~ áuflösen*** ско́нчыцца да ўсеагу́льнага задавальне́ння
wóhlgefällig *a* прые́мны, прыхі́льны
wóhlgemeint *a* добразычлі́вы, прыхі́льны, спрыя́льны
wóhlgemerkt: ***~!*** звярні́це ўва́гу!
wóhlgemut *a высок.* вясёлы
wóhlgenährt [wohl genährt] *a* уко́рмлены, сы́ты
wóhlgeneigt *a* прыхі́льны, добразычлі́вы
wohl geórdnet *a* до́бра ўладкава́ны
wóhlgeraten [wohl geráten] *a высок.* уда́лы, тра́пны (*выраз*)
Wóhlgeruch *m* -(e)s, -gerüche паху́часць, духмя́насць
Wóhlgeschmack *m* -(e)s прые́мны смак
wóhlgesinnt *a* прыхі́льны, добразычлі́вы
wóhlgesittet *a* до́бра вы́хаваны
wóhlgestaltet *a* ста́тны; самаві́ты, пава́жны, го́жы; прыго́жа зро́блены; ***~e Form*** прыго́жая фо́рма
wóhlhabend *a* замо́жны
Wóhlhabenheit *f* - замо́жнасць
wóhlig 1. *a* прые́мны **2.** *adv* прые́мна
Wóhligkeit *f* - прые́мнасць; уту́льнасць
Wóhlklang *m* -(e)s мілагу́чнасць
wóhlklingend *гл.* wóhllautend
Wóhllaut *m* -(e)s мілагу́чнасць
wóhllautend *a* мілагу́чны
Wóhlleben *n* -s замо́жнае жыццё
wóhlmeinend *a* добразычлі́вы
wóhlriechend [wohl ríechend] *a* духмя́ны
wóhlschmeckend [wohl schméckend] *a* сма́чны
Wóhlsein *n* -s дабрабы́т, здаро́ўе; ***auf dein ~!, zum ~!*** за тваё здаро́ўе!
Wóhlstand *m* -(e)s замо́жнае жыццё, дабрабы́т
Wóhltat *f* -, -en дабрадзе́йства
Wóhltäter *m* -s, - дабрадзе́й
wóhltätig *a* дабрадзе́йны, дабрачы́нны, кары́сны
Wóhltätigkeit *f* -, -en 1) дабрачы́ннасць 2) дабрадзе́йнасць, кары́сць
wóhltuend *a* дабратво́рны, прые́мны
wohl tun* *vi* 1) быць прые́мным, прыно́сіць кары́сць, рабі́ць до́брае ўздзе́янне; ***das hat mir wóhl getán*** гэ́та пайшло́ мне на кары́сць 2) рабі́ць дабро́
wohl überlégt *a* до́бра абду́маны
wohl unterríchtet *a* до́бра дасве́дчаны
wohlverdíent *a* заслу́жаны (*пра ўзнагароду і г.д.*)
wohl versórgt *a* ца́лкам забяспе́чаны, до́бра ўладкава́ны
wóhlverstanden 1. *a* слу́шна [пра́вільна] зразуме́ты **2.** *adv* зразуме́ла
wóhlweislich *a* разу́мны, му́дры, прадба́члівы
wohl wóllen *vi* (*D*) быць прыхі́льным, спрыя́ць (*каму-н.*)
Wóhlwollen *n* -s прыхі́льнасць, добразычлі́васць; ***j-m ~ entgégenbringen**** добразычлі́ва ста́віцца да каго́-н.
wóhlwollend *a* прыхі́льны, спрыя́льны
Wóhnblock *m* -s, -s гру́па буды́нкаў, кварта́л
wóhnen *vi* жыць, мець жытло́; ***bíllig ~*** мець та́нную кватэ́ру
Wóhnfläche *f* -, -n жыла́я пло́шча
wóhnhaft *a* які́ жыве́ [пражыва́е]; ***~ sein in…*** жыць, пражыва́ць па а́драсу…
Wóhnhaus *n* -es, -häuser жылы́ дом
Wóhnheim *n* -(e)s, -e інтэрна́т
wóhnlich *a* уту́льны (*пра жытло*)
Wóhnort *m* -(e)s, -e месцажыха́рства
Wóhnraum *m* -(e)s, -räume жыла́я пло́шча; жыло́е памяшка́нне
Wóhnsitz *m* -es, -e месцапражыва́нне; рэзідэ́нцыя; ***ich hábe méinen ~ nach N verlégt*** я пераехаў на пастая́ннае жыха́рства ў N; ***ich hábe méinen ~ in N*** я ўве́сь час жыву́ ў N
Wóhnstätte *f* -, -n *гл.* Wóhnsitz
Wóhnstube *f* -, -n *гл.* Wóhnzimmer
Wóhnung *f* -, -en кватэ́ра, жытло́; ***sich***

nach éiner ~ úmsehen* шукáць кватэ́ру

Wóhnungsbau *m* -(e)s жыллёвае будаўніцтва

Wóhnungsfrage *f* -, -n жыллёвае пытáнне

Wóhnungsinhaber *m* -s, - кватэранаймáльнік

wóhnungslos *a* які́ не мáе жыллёя [кватэ́ры]

Wóhnungsmiete *f* -, -n кватэ́рная плáта

Wóhnungstausch *m* -(e)s абмéн кватэ́р

Wóhnungswechsel *m* -s змéна кватэ́ры

Wóhnungszuweisung *f* -, -en óрдэр на кватэ́ру

Wóhnverhältnisse *pl* жыллёвыя ўмóвы

Wóhnwagen *m* -s, - жылы́ вагóн

Wóhnzimmer *n* -s, - (жылы́) пакóй

wölben, sich утварáць скляпéнне; выгінáцца; акругля́цца

Wölbung *f* -, -en 1) крывізнá; хвáлістасць 2) скляпéнне

Wolf *m* -(e)s, Wölfe 1) *заал.* воўк 2) мясарýбка ◊ ***ein ~ im Scháfspelz*** воўк у авéчай шкýры; ***der ~ ändert sein Haar, áber nicht séine Art*** ≅ вóўка ў плуг, а ён – у луг; ***wie der ~ in der Fábel*** пра вóўка памóўка, а ён на парóг; ***mit den Wölfen muss man héulen*** ≅ як улéз у варóны, то і кáркай, як яны́; ***der ~ stirbt in séiner Haut*** ≅ з дугí аглóблі не зрóбіш; гарбáтага магíла вы́правіць

wölfisch *a* 1) вóўчы 2) ненажэ́рны

Wólfseisen *n* -s, - капкáн

Wólfshund *m* -(e)s, -e ваўкарэ́з (*парода сабак*)

Wólfshunger *m* -s *разм.* вóўчы апеты́т

Wólfsmilch *f* - *бат.* малачáй

Wólfsrachen *m* -s, - *мед.* вóўчая пáшча

Wólke *f* -, -n вóблака, хмáра; ***die ~ zieht sich zusámmen*** хмáра згушчáецца; ***der Hímmel ist ganz mit ~n bedéckt*** нéба заця́гнута хмáрамі; ***j-n in die ~n erhében**** *перан.* вéльмі [залíшне] расхвáльваць кагó-н.; ***in den ~n schwében*** лунáць у аблóках

wölken, sich зацягвацца [абкладáцца] хмáрамі

Wólkenbruch *m* -(e)s, -brüche лíвень, зáлева

wólkenfrei *a* бязвóблачны, бясхмáрны

Wólkenkratzer *m* -s, - небаскрóб

wólkenlos *a гл.* wólkenfrei

wólkig *a* 1) вóблачны 2) мýтны (*пра асадак*)

Wólldecke *f* -, -n шарсцянáя кóўдра

Wólle *f* -, -n вóўна, поўсць, шэрсць ◊ ***~ lássen*** *разм.* пацярпéць стрáту; ***in der ~ sítzen**** *уст.* мець цёплае мéсцейка; жыць з камфóртам; ***j-n (kräftig) in die ~ bríngen**** *разм.* вы́весці кагó-н. з сябé, раззлавáць кагó-н.; ***j-m in die ~ gréifen**** дасадзíць камý-н.; застáвіць раскашэ́ліцца кагó-н.; ***viel Geschréi und wénig ~*** мнóга шýму, а тóлку мáла

wóllen I *a* ваўня́ны, шарсцяны́

wóllen II *mod* 1) хацéць, жадáць, збірáцца; ***er will*** ён хóча, ён збірáецца; ***ich hábe es tun ~*** я хацéў гэ́та зрабíць; ***ob man will óder nicht*** вóляй-нявóляй; ***hier ist nichts zu ~*** тут нíчóга не даб’éшся; ***er wólle sofórt zu mir kómmen!*** няхáй ён зáраз жа пры́йдзе да мянé! 2): ***es will régnen*** збірáецца (на) дождж; ***méine Béine ~ nicht mehr*** маé нóгі адкáзваюцца служы́ць; ***das will überlégt sein*** аб гэ́тым трэ́ба падýмаць; ***es will mir nicht éinleuchten*** я не магý зразумéць; ***dem sei, wie ihm wólle*** няхáй бýдзе, як бýдзе 3) (*у знач. будучага часу*): ***wir ~ séhen*** паглядзíм 4) (*выражае запрашэнне, мяккі загад*): ***~ wir géhen!*** давáй(це) пóйдзем!, хадзéм!; ***~ Sie mir bítte hélfen*!*** дапамажы́це мне, калí лáска! 5) (*выражае катэгарычны загад*): ***willst du ántworten!*** зáраз жа адкáзвай! 6) (*выражае катэгарычнае сцвярджэнне*): ***er will es nicht getán háben*** ён кáжа [сцвярджáе], што ён гэ́тага не рабíў

Wóllfaden *m* -s, -fäden шарсцянáя нíтка

Wóllgarn *n* -(e)s, -e шарсцянáя прáжа (*ніткі*)

wóllig *a* пушы́сты, пýхкі

Wólljacke *f* -, -n шарсцянáя кóфтачка, кóфтачка з вóўны

Wóllknäuel *n, m* -s жмут вóўны; ву-

зе́льчык во́ўны

Wóllust *f* -, -llüste юрлі́васць

wóllüstig *a* юрлі́вы, пажа́длівы

Wóllstoff *m* -(e)s, -e во́ўна, шарсцяна́я матэ́рыя

wóllte *impf ад* wóllen*

womít *pron adv* 1) чым; з чым 2) *пераклад залежыць ад кіравання беларускага дзеяслова:* ~ begínnen* wir? з чаго́ мы пачнём?

womöglich *adv* магчы́ма; чаго́ до́брага

wonách *pron adv* 1) адпаве́дна (*чаму*); зго́дна (*з чым*) 2) пасля́ чаго́ 3) *пераклад залежыць ад кіравання беларускага дзеяслова:* ~ fragt er? аб чым ён пыта́е?

Wónne *f* -, -n асало́да, уце́ха; ***in (éitel) ~ schwímmen**** быць на вышыні́ шча́сця

Wónnetaumel *m* -s захапле́нне, зачарава́нне

wónnetrunken *a* зачарава́ны, у захапле́нні

wónnig *a* цудо́ўны, чаро́ўны

worán *pron adv* 1) на чым; на што; да чаго́; ***~ liegt es?*** у чым прабле́ма?; ***~ denkst du?*** пра што ты (то́лькі) ду́маеш? 2) *пераклад залежыць ад кіравання беларускага дзеяслова*: ~ denkst du? аб чым ты ду́маеш; ich weiß nicht, ~ ich bin я не ве́даю, як мне быць

woráuf *pron adv* 1) на што, на чым 2) пасля́ чаго́ 3) *пераклад залежыць ад кіравання беларускага дзеяслова:* ~ bestéht er? на чым ён насто́йвае?

woráus *pron adv* 1) з чаго́, адку́ль 2) пасля́ чаго́ 3) *пераклад залежыць ад кіравання беларускага дзеяслова:* ***~ gehst du aus?*** з чаго́ ты выхо́дзіш?

wórden *part II ад* wérden*

woréin *pron adv* куды́, ува́ што

wórfeln *vt с.-г.* ве́яць

worín *pron adv* у чым, дзе

Wort I *n* -(e)s, Wörter (асо́бнае) сло́ва; ***~ für ~*** сло́ва за сло́ва, дасло́ўна; ***im wáhrsten Sínne des ~es*** у сапра́ўдным сэ́нсе сло́ва; ***das ~ liegt mir auf der Zúnge*** сло́ва кру́ціцца ў мяне́ на языку́

Wort II *n* -(e)s, -e 1) сло́ва (*мова*); ***j-m gúte ~e gében**** угаво́рваць [супако́йваць] каго́-н.; ***die ~e káuen*** мя́мліць; ***etw. in ~e kléiden*** вы́казаць што-н. сло́вамі; ***er braucht nicht lánge nach ~en zu súchen*** ≅ ён за сло́вам у кішэ́нь не палéзе; ***díeses ~ ist mir entschlüpft*** гэ́тае сло́ва сарва́лася ў мяне́ з языка́; ***kéines ~es mächtig sein*** стра́ціць мо́ву (*ад страху*); ***ein ~ fállen lássen**** прамо́віць сло́ва; ***j-n (nicht) zu ~e kómmen lássen**** (не) даць каму́-н. гавары́ць [сло́ва сказа́ць]; ***ein (gútes) ~ für j-n, für etw. (A) éinlegen*** замо́віць за каго́-н., за што-н. сло́ўца; вы́ступіць у падтры́мку каго́-н., чаго́-н.; ***j-m, éiner Sáche (D) das ~ réden*** стая́ць за каго́-н., за што-н.; падтры́млівaць каго́-н., што-н.; ***j-m ins ~ fállen**** перарыва́ць [перапыня́ць] каго́-н. 2) сло́ва (*выступленне*); ***ums ~ bítten*, sich zum ~ mélden*** прасі́ць сло́ва; ***das ~ ergréifen* [néhmen*]*** узя́ць сло́ва; ***das gróße ~ führen*** ігра́ць вяду́чую ро́лю 3) (чэ́снае) сло́ва (*абяцанне*); ***das ~ hálten**** (с)трыма́ць сло́ва; ***das ~ bréchen**** пару́шыць сло́ва; ***ein Mann von ~*** чалаве́к сло́ва; ***ein Mann, ein ~!*** сумле́нны чалаве́к сло́ва трыма́е! ◊ ***j-m das ~ aus dem Múnde néhmen**** прадугада́ць чые́-н. сло́вы

Wórtableitung *f* -, -en *лінгв.* вытво́рнае сло́ва

wórtarm *a* бе́дны на сло́вы

Wórtart *f* -, -en *лінгв.* часці́на мо́вы

Wórtbau *m* -(e)s структу́ра сло́ва

Wórtbildung *f* -, -en *лінгв.* словаўтварэ́нне

Wórtbruch *m* -(e)s, -brüche парушэ́нне (да́дзенага) сло́ва

wórtbrüchig *a* верало́мны, падсту́пны

Wörterbuch *n* -(e)s, -bücher сло́ўнік; ***erklärendes ~*** тлумача́льны сло́ўнік

Wörterverzeichnis *n* -ses, -se паказа́льнік, і́ндэкс 2) спіс слоў, сло́ўнік

Wórtfamili¦e *f* -, -n *лінгв.* гняздо́ слоў

Wórtfassung *f* -, -en рэда́кцыя, фо́рма вы́кладу

Wórtfetzen *pl* абры́ўкі слоў; ~ ***erláuschen*** улаві́ць уры́ўкі размо́вы
Wórtfolge *f* -, -n пара́дак слоў
Wórtfügung *f* -, -en спалучэ́нне слоў (*у сказе*), пабудо́ва мо́вы
Wórtführer *m* -s, - 1) ара́тар, прамо́ўца 2) прадстаўні́к, вы́разнік
Wórtgebrauch *m* -(e)s, -bräuche словаўжыва́нне
Wórtgeklingel *m* -s балбатня́, пустазво́нства
wórtgetreu *a* дасло́ўны
wórtgewandt *a* красамо́ўны
Wórtgruppe *f* -, -n *грам.* гру́па слоў
Wórtgut *n* -(e)s сло́ўнікавы склад (*мовы*)
wórtkarg *a* 1) негаваркі́ 2) лакані́чны
Wórtklauberéi *f* -, -en буквае́дства
Wórtlaut *m* -(e)s (дасло́ўны) тэкст
wörtlich 1. *a* дасло́ўны, літара́льны **2.** *adv* 1) дасло́ўна, літара́льна 2) на сло́вах, ву́сна
wórtlos 1. *a* маўклі́вы **2.** *adv* мо́ўчкі
Wórträtsel *n* -s, - шара́да
wórtreich *a* шматсло́ўны, мнагасло́ўны
Wórtschatz *m* -es запа́с слоў
Wórtschöpfung *f* - словатво́рчасць
Wórtschwall *m* -s фанта́н слоў
Wórtspiel *n* -(e)s, -e гульня́ слоў, каламбу́р; ***~e máchen*** каламбу́рыць
Wórtstamm *m* -(e)s, -stämme *грам.* асно́ва сло́ва
Wórtstellung *f* -, -en *грам.* пара́дак [расстано́ўка] слоў
Wórtstreit *m* -(e)s, -e спрэ́чка, пярэ́чанне
Wórtverbindung *f* -, -en словазлучэ́нне; ***erstárrte*** ~ усто́йлівае словазлучэ́нне
Wórtwechsel *m* -s, - спрэ́чка, сва́рка
wórtwörtlich *a* сло́ва ў сло́ва, дасло́ўна
worüber *pron adv* 1) над чым; зве́рху чаго́ 2) пра што 3) *пераклад залежыць ад кіравання беларускага дзеяслова:* ~ freut er sich? з чаго́ ён це́шыцца?, чаму́ ён ра́ды?
worúm *pron adv* 1) пра што; вако́л чаго́ 2) за што, для [дзе́ля] чаго́ 3) *пераклад залежыць ад кіравання беларускага дзеяслова:* ~ hándelt es sich? пра што (ідзе́) гаво́рка?, у чым праблема [спра́ва]?
worúnter *pron adv* 1) над чым 2) памі́ж чым, сяро́д які́х, сяро́д чаго́ 3) *пераклад залежыць ад кіравання беларускага дзеяслова*: ***méine Fréunde, ~ ich dich zähle*** мае́ сябры́, да які́х я адно́шу таксама і цябе́
wosélbst *pron adv уст.* (менаві́та) дзе
wovón *pron adv* 1) ад чаго́ 2) з чаго́ 3) пра што
wovór *pron adv* 1) пера́д чым 2) ад чаго́ 3) *пераклад залежыць ад кіравання беларускага дзеяслова*: ~ ***fürchtest du dich?*** чаго́ ты баі́шся?
wozú *pron adv* да чаго́, для чаго́
Wrack *n* -s, -e *i* -s абло́мкі (*карабля, самалёта*)
wráng *impf ад* wríngen*
wríngen* *vt* выкру́чваць (*бялізну*)
Wúcher *m* -s ліхвя́рства; нажы́ва
Wúcherer *m* -s, - ліхвя́р
wúchern *vi* 1) ху́тка расці́, разраста́цца, ху́тка размнажа́цца 2) (*mit D*) дава́ць гро́шы пад працэ́нты
Wúcherpreis *m* -es, -e празме́рная цана́
Wúcherung *f* -, -en пы́шны рост, ху́ткае размнажэ́нне
Wúcherzinsen *pl* ліхвя́рскія працэ́нты
wuchs *impf ад* wáchsen*
Wuchs *m* -es, Wüchse 1) рост 2) павелічэ́нне; ***von hóhem*** ~ высо́кага ро́сту
Wucht *f* -, -en 1) ця́жар 2) сі́ла, магу́тнасць (*удару і г.д.; тс. перан. – доказаў*) ***mit vóller*** ~ з усёй сі́лы [сі́лай] 3) *фіз.* кінеты́чная эне́ргія, жыва́я сі́ла
Wúchtbaum *m* -(e)s, -bäume рыча́г
wúchten 1. *vt* ру́хаць, падыма́ць, грузі́ць (*вагаром, рычагом*) **2.** *vi* працава́ць [рабі́ць што-н.] з напру́жаннем усі́х сіл
wúchtig *a* 1) ця́жкі; цяжкава́гавы, ва́жкі 2) груваздкі, вялі́кі 3) ду́жы, во́латаўскі, атлеты́чны 4) уплыво́вы
Wühlarbeit *f* -, -en падрыўна́я дзе́йнасць
wühlen 1. *vi* 1) капа́ць, капа́цца; ***nach Schätzen*** ~ шука́ць ска́рбаў; ***in éiner Wúnde*** ~ верадзі́ць ра́ну 2) (*gegen A*)

падбухто́рваць (*супроць каго-н.*) **2.** *vt* рыць; ***der Fluss wühlte sich ein néues Bett*** рака́ пралажы́ла сабе́ но́вае рэ́чышча ◊ ***im Geld(e) ~*** ≅ купа́цца ў граша́х

Wühler *m* -s, - падбухто́ршчык

Wühleréi *f* -, -en 1) капа́нне, рыццё 2) падбухто́рванне

wühlerisch *a* падбухто́ршчыцкі

Wühlmaus *f* -, -mäuse *заал.* палёўка; палёўка шэ́рая

Wúhne *f* -, -n пало́нка

Wulst *m* -(e)s, Wülste; *f* -, Wülste 1) пухлі́на, патаўшчэ́нне, жаўла́к 2) паду́шка, ва́лік

wúlstig *a* пу́хлы, то́ўсты

wund *a* пара́нены, сцёрты да крыві́; ***éine ~e Stélle*** балю́чае ме́сца; ***sich (D) die Füße ~ láufen**** наце́рці сабе́ но́гі да крыві́

Wúndarzt *m* -es, -ärzte *уст.* хіру́рг

Wúnde *f* -, -n ра́на, пашко́джанне; ***an séinen ~n stérben**** паме́рці ад ра́наў; ***in der ~ herúmbohren [herúmwühlen]*** верадзі́ць ра́ну (*тс. перан.*)

wúnder *adv* немаве́дама; ***er glaubt ~ was getán zu háben*** яму́ здае́цца, бы́ццам ён немаве́дама што зрабі́ў

Wúnder *n* -s, - цуд, дзі́ва; ***~ tun* [wírken, verríchten]*** рабі́ць [здзяйсня́ць] цуд; ***~ der [an, von] Tápferkeit verríchten*** здзяйсня́ць цу́ды хра́брасці; ***kein ~, dass…*** нядзі́ўна, што… ◊ ***sein (bláues) ~ erlében [séhen*, hören]*** убачыць дзіва дзі́ўнае, наглядзе́цца ўсяля́кіх цу́даў, наслу́хацца небылі́цаў

wúnder|bar, ~hübsch *a* надзвы́чай прыго́жы, чаро́ўны

Wúnderding *n* -(e)s, -e дзі́ва, цуд; ***~ tréiben**** рабі́ць цуд

Wúnderglaube *m* -ns ве́ра ў цуд

Wúnderkind *n* -(e)s, -er вундэркі́нд, фенамена́льнае дзіця́

Wúnderland *n* -(e)s, -länder краі́на цу́даў

wúnderlich *a* дзі́ўны, дзіво́сны; ***ein ~er Kauz*** дзіва́к

Wúnderlichkeit *f* -, -en дзіва́цтва; вы́чварнасць

wúndern 1. *vt* здзіўля́ць; ***es wúndert mich, mich wúndert*** мяне́ здзіўля́е… **2. ~, sich** (*über A*) здзіўля́цца, дзіві́цца (*чаму-н.*)

wúndernehmen* *аддз. vimp*: ***es nimmt mich wúnder*** мяне́ здзіўля́е

wúndersam *гл.* wúnderbar

wúnderschön *a* цудо́ўны, надзвы́чай прыго́жы

Wúndertat *f* -, -en цуд, вялі́кае здзяйсне́нне

Wúndertäter *m* -s, - цудатво́рац, чарадзе́й, чараўні́к

wúndertätig *a* цудатво́рны

Wúndertüte: ***das war ein Griff in die ~*** *разм.* гэ́та быў про́мах, гэ́та была́ няўда́ча

wúndervoll *a* цудо́ўны

Wúnderwerk *n* -(e)s, -e цуд (*мастацтва, тэхнікі*)

Wúndfieber *n* -s *мед.* (траўматы́чная) ліхама́нка

Wúndheit *f* - траўматы́чнае пашко́джанне

Wúndliegen *n* -s про́лежань

Wúndmal *n* -(e)s, -e рубе́ц, след ад ра́ны

Wúndstarrkrampf *m* -(e)s *мед.* ра́навы слупня́к

Wunsch *m* -es, Wünsche жада́нне, пажада́нне; *pl* пажада́нні; ***mein séhnlichster ~*** маё са́мае мо́цнае жада́нне; ***auf séinen ~*** зго́дна з вы́казаным ім пажа́даннем; ***éinen ~ hégen*** мець жада́нне; ***j-s ~ státtgeben**** задаво́ліць чыё-н. (па)жада́нне; ***vom ~(e) geléitet*** кіру́ючыся жада́ннем

Wünschelrute *f* -, -n чарадзе́йная па́лачка (*у казках*)

wünschen *vt* жада́ць, зы́чыць; ***Sie ~?*** што Вы жада́еце?; ***das lässt viel zu ~ übrig*** гэ́та пакіда́е жада́ць (нашма́т) ле́пшага

wünschenswert *a* пажада́ны

wúnschgemäß *adv* у адпаве́днасці з жада́ннем

Wúnschkonzert *n* -s, -e канцэ́рт па зая́ўках (радыёслухачо́ў)

Wúnschkost *f* - спецыя́льны стол, меню́

па вы́бару (*напр., у санаторыі*)

wúnschlos *a* без вялікіх жада́нняў, ціхамі́рны

Wúnschtraum *m* -(e)s, -träume (запаве́тная) ма́ра

Wúnschzettel *m* -s, - спіс падару́нкаў (*якія хочуць мець дзеці перад Калядамі*)

Wúppdich: ***mit éinem ~*** адны́м скачко́м; за адзі́н прыём

wúrde *impf ад* wérden*

Würde *f* -, -n 1) го́днасць; ***er hielt es für únter séiner ~*** ён лічы́ў гэ́та ніжэ́й сваёй го́днасці 2) зва́нне, сан; ***mit éiner ~ bekléiden*** прысво́іць яко́е-н. зва́нне; ***ein Mann in Amt und ~n, ein Mann in [von] Rang und ~n*** чалаве́к з грунто́ўным [трыва́лым] стано́вішчам ◊ ***~ bringt Bürde*** ≅ стано́вішча абавя́звае

würdelos *a* зневажа́льны, які́ не ма́е го́днасці

Würdenträger *m* -s, - сано́ўнік

würdevoll *a* по́ўны го́днасці, ва́жны

würdig 1. *a* го́дны, пава́жны, ва́рты (*чаго-н.*), шано́ўны **2.** *adv* го́дна, з го́днасцю

=würdig *паўсуф. прыметнікаў, у сваім значэнні суадносны з адпаведным прыметнікам у прэдыкатыўным ужыванні:* frágewürdig спрэ́чны, няпэ́ўны

würdigen *vt* 1) (*G*) удасто́йваць (*каго-н. чым-н.*) 2) цані́ць, ацэ́ньваць (*каго-н., што-н.*); аддава́ць нале́жнае (*каму-н., чаму-н.*) 3) адзнача́ць (*поспехі; знамянальныя дні*)

Würdigung *f* -, -en 1) прызна́нне (*заслуг*); ***in ~ éiner Sáche (G)*** адзнача́ючы, улі́чваючы (*што-н.*); ***bei áller ~ séiner Verdíenste…*** пры ўсёй пава́зе да яго́ заслу́г… 2) ацэ́нка (*абставін, акалічнасцей*); ***nach éiner ~ der Erfólge*** адзна́чыўшы по́спехі…; *гл.* würdigen

Wurf *m* -(e)s, Würfe 1) кідо́к 2) кіда́нне; ***der ~ ist getán*** жэ́рабя кі́нута; ***álles auf éinen ~ sétzen*** усё паста́віць на ка́рту 3) прыпло́д, ко́дла ◊ ***j-m in den ~ kómmen**** папа́сціся каму́-н. якра́з дарэ́чы

Wúrfbahn *f* -, -en траекто́рыя

Würfel *m* -s, - 1) ку́бік 2) косць для гульні́ 3) *матэм.* куб ◊ ***die ~ sind gefállen*** жэ́рабя кі́нута

Würfelbecher *m* -s, - шкля́нка для касцэ́й (*у гульні*)

Würfelform *f* -, -en кубі́чная фо́рма

würf(e)lig *a* 1) кубі́чны; шасцігра́нны 2) клятча́ты, у ша́шачку (*пра малюнак тканіны*)

würfeln *vi* гуля́ць у ко́сці

Würfelspiel *n* -(e)s, -e гульня́ ў ко́сці

Würfelzucker *m* -s пі́лены [кускавы́] цу́кар

Wúrfgeschoss *n* -es, -e *вайск.* кіда́льны снара́д

Wúrfgranate *f* -, -n мі́на (*мінамёта*)

Wúrfkreis *m* -es, -e *спарт.* круг для кіда́ння

Wúrfscheibe *f* -, -n дыск (*для кідання*)

Wúrfweite *f* -, -n да́льнасць кіда́ння [кідка́]; *вайск.* дальнабо́йнасць

würgen 1. *vt* ці́снуць, душы́ць **2.** *vi* (па)даві́цца

Würgengel *m* -s, - *бібл.* анёл сме́рці

Würger I *m* -s, - *заал.* сараку́ш

Würger II *m* -s, - *паэт.* смерць (*казачны вобраз*)

würgerisch *a* згу́бны, смертано́сны

Wurm *m* -(e)s, Würmer чарвя́к, гліст ◊ ***der hat éinen ~ im Kopf*** у яго́ бзік у галаве́; ***j-m Würmer aus der Náse zíehen**** выпы́тваць та́йну ў каго́-н.; ≅ выцяга́ць абцуга́мі з каго́-н. яко́е-н. прызна́нне

wúrmartig *a* чэрвепадо́бны

wúrmen *vimp*: ***es wurmt mich*** 1) мне (ве́льмі) пры́кра 2) гэ́та не дае́ мне спако́ю

wúrmig *a* 1) чарві́вы 2) пану́ры, хму́рны, пахму́рны

Wúrmmittel *n* -s, - глістаго́нны сро́дак

Wúrmstich *m* -(e)s, -e чарвято́чына

wúrmstichig *a* сто́чаны чарвяка́мі

Wurst *f* -, Würste каўбаса́, кілбаса́; *pl* каўба́сы, кілба́сы; ***mit ~ belégtes Brot*** бутэрбро́д з каўбасо́й ◊ ***~ wíder ~*** як ты мне, так я табе́; ≅ што ві́нен, ад-

да́ць паві́нен; ***mir ist álles ~!*** *разм.* мне ўсё адно́; ***es geht um die ~!*** *разм.* наступі́ў рашу́чы мо́мант, ≅ або́ пан, або́ прапа́ў!; ***den Schínken nach der ~ wérfen**** *разм.* ≅ рызыкава́ць мно́гім дзе́ля мало́га; ***er will ímmer éine besóndere ~ gebráten háben*** ён прэтэнду́е на асаблі́вую ўва́гу да сябе́

Würstchen *n* -s, - сасі́ска

Wúrstel *m* -s, - жартаўні́к

wúrsteln *vi* працава́ць [рабі́ць] абы́ з рук

wúrsten *vi* выра́бля́ць каўба́сы

wúrstig *a* абыя́кавы

Wúrstigkeit *f* - *разм.* абыя́кавасць

Wúrstwaren *pl* каўба́сныя [кілба́сныя] вы́рабы

Wúrstzipfel *m* -s, - ко́нчык каўбасы́ [кілбасы́]

Würze *f* -, -n (во́страя) прыпра́ва ◊ ***in der Kürze liegt die ~*** сказа́ў, як звяза́ў

Wúrzel *f* -, -n 1) ко́рань; ***~ schlágen**** пуска́ць карэ́нні [карані́]; ***~ fássen*** укарані́цца, прыві́цца; ***ein Übel an der ~ fássen [pácken]*** вы́караніць зло ◊ ***éiner Sáche (D) an die ~n géhen**** глядзе́ць у ко́рань, шука́ць сапра́ўдную прычы́ну (*чаго-н.*) 2) *матэм.* ко́рань; ***die ~ aus éiner Zahl ziehen**** здабы́ць ко́рань з лі́ку

Wúrzelexponent *m* -en, -en *матэм.* пака́зчык ко́раня

Wúrzelfrucht *f* -, -früchte карняпло́д

wúrzelig *a* з вялі́кай ко́лькасцю каранёў

wúrzellos *a* 1) без ко́раня, які́ не мае́ ко́раня 2) *перан.* чужы́, пазба́ўлены асно́вы

wúrzeln *vi* 1) пуска́ць карэ́нне, укараня́цца 2) (*in D*) *перан.* караню́цца (*у чым-н.*); ***wir háben féste gewúrzelt*** *разм.* мы папрацава́лі як ма́е быць

Wúrzelsilbe *f* -, -n *лінгв.* карэ́нны склад

Wúrzelstock *m* -(e)s, -stöcke карнявíшча

Wúrzelwerk *m* -(e)s, -e карані́, карэ́нне

Wúrzelzahl *f* -, -en *матэм.* карэ́нны лік

Wúrzelzeichen *n* -s, - *матэм.* знак ко́раня; ***das ~ entférnen*** выво́дзіць з-пад ко́раня

Wúrzelziehen *n* -s *матэм.* здабыва́нне ко́раня

würzen *vt* прыпраўля́ць (*mit D – чым-н.*)

würzig *a* во́стры, рэ́зкі (*пра прыправу*)

wusch *impf ад* wáschen*

Wúschelhaar *n* -(e)s, -e кучара́вые валасы́ 2) растрапа́ныя валасы́

Wúschelkopf *m* -(e)s, -köpfe 1) кучара́вая гала́ва 2) раскудла́чаная галава́

wússte *impf ад* wíssen*

wüst *a* 1) пустэ́льны, бязлю́дны 2) *разм.* шалапу́тны, распу́сны 3) *разм.* зблы́таны, бязла́дны, хааты́чны

Wust *m* -(e)s 1) вэ́рхал, беспара́дак, 2) сме́цце, бруд

Wüste *f* -, -n пусты́ня, пустэ́льня

wüsten **1.** *vt* спусташа́ць (*краіну*) **2.** *vi* (*mit D*) *разм.* растра́чваць, мата́ць (*што-н.*); ***mit séiner Gesúndheit ~*** руйнава́ць сваё здаро́ўе

Wüstenéi *f* -, -en 1) пустэ́льня 2) беспара́дак, каварда́к

Wüstling *m* -s, -e распу́снік, п'я́ніца

Wut *f* - лю́тасць, раз'ю́шанасць; ***mich páckte die ~*** мяне́ ўзяла́ злосць; ***in ~ geráten**** раз'ю́шыцца; ***~ auf j-n háben*** мець зло́бу на каго́-н.; ***séine ~ an j-m áuslassen**** спагна́ць сваю́ злосць на кім-н.; ***sich in ~ réden*** разгарачы́цца, раз'ю́шыцца, раз'ярэ́цца (*у час палемікі*)

Wút|anfall *m* -(e)s, -fälle, **~ausbruch** *m* -(e)s, -brüche прыпа́дак шале́нства

wüten *vi* лютава́ць, бушава́ць

wütend *a* 1) лю́ты, раз'ю́шаны 2) па́лкі, заўзя́ты

wútentbrannt *a* раз'ю́шаны

Wüterich *m* -(e)s, -e вы́людак, тыра́н, кат, звер

Wútgeheul *n* -(e)s крык [рык] лю́тасці [раз'ю́шанасці]

wútschäumend *a* раз'ю́шаны

wútschnaubend *a* лю́ты, раз'ю́шаны

X

X, x [iks] *n -, - матэм.* невядо́мая велічыня́, ікс ◊ ***j-m ein X für ein U vórmachen*** дуры́ць [гру́ба ашу́кваць] каго́-н.
x-Áchse *f* -, -n *матэм.* вось абсцы́с
Xanthíppe [ksa-] *f* -, -n *разм.* сварлі́вая жанчы́на, ве́дзьма
X-Béine *pl* крыввы́я но́гі
x-belíebig *a* любы́, ко́жны
xenophíl [kse-] *a* які́ любі́ць [які́ прыхі́льны да] іншазе́мцаў [замéжнікаў]
xenophób [kse-] *a*варо́жы [непрыя́зны] да іншазе́мцаў [заме́жнікаў]
Xereswein [ˈçe:-] *m* -(e)s, -e хе́рас *(віно)*
Xerographíe [Xerografíe] [kse-] *f* - í¦en *палігр.* ксерагра́фія
Xerokopíe [kse-] *f* -, -í¦en ксерако́пія
x-fach, x-mal *a* невядо́ма ко́лькі разо́ў, шматразо́ва, неаднаразо́ва
X-Stráhlen *pl* рэнтге́навыя про́мні
Xylophón [Xylofón] [ksy-] *n* -s, -e ксілафо́н
Xyloplástik [ksy-] *f* -, -en драўля́ная скульпту́ра

Y

y [ˈypsilɔn] *n* -, - *матэм.* друга́я невядо́мая велічыня́, і́грык
y-Áchse *f* -, -n *матэм.* вось ардына́т
Yacht *f* -, -en *гл.* Jacht
Yak *m* -s, -s *заал.* як
Yankee [ˈjɛ:ŋki: *і* ˈjɛŋki] *m* -s, -s *пагардл.* я́нкі, амерыка́нец
Yard [ja:rd] *n* -s, - *і з ліч.* - ярд (*мера даўжыні*)
Yóga *m, n* -(s) *гл.* Jóga
Yperít [ipe-] *n* -s іпры́т, гарчы́чны газ
Yperítnachweis [ipe-] *m* -es, -e вызнача́нне [выяўле́нне] прысу́тнасці іпры́ту
Ỳpsilon *n* -s, -s іпсіло́н, і́грэк (*літара*)

Z

zach *a дыял.* запалóханы, нерашýчы
Zack: ***auf ~ sein*** *разм.* быць напагатóве [пільным, насцярóжаным]
Zácke *f* -, - 1) зубéц, зазýбрына 2) зачэ́пка 3) *жарт.* нос
zácken 1. *vt* выразáць [рабíць] зубцы́ (*на чым-н.*) **2. ~, sich** утварáць зубцы́
Záckenangriff *m* -(e)s, -e *вайск.* атáка «клінáмі»
Záckenrad *n* -(e)s, -räder зубчáтае кóла
záckig *a* 1) зубчáсты 2) *перан.* малайцавáты, бадзёры; ***~e Musík*** бадзёрая [бравýрная] мýзыка 3) *разм.* дóбра прыгнáны, бездакóрны, беззагáнны
zágen *vi высок.* баяцца, палóхацца; марýдзіць, вагáцца
zághaft *a* 1) нясмéлы, баязлíвы, нерашýчы 2) павóльны, асцярóжны
Zághaftigkeit *f* - нясмéласць, баязлíвасць, нерашýчасць
zäh 1. *a* 1) цвёрды (*пра мяса*) 2) вя́зкі (*пра метал*) 3) упáрты, трывáлы; ***~es Gedächtnis*** дóбрая пáмяць **2.** *adv* 1) упáрта, цвёрда, стóйка 2) павóльна, з цяжкасцю
Zähfestigkeit *f* - *тэх.* вя́зкасць
zä́hflüssig *a* вя́зкі, густы́
zähhart *a тэх.* вя́зкі
Zähheit *f* -, **Zähigkeit** *f* - 1) жóрсткасць 2) вя́зкасць 3) упáртасць, трывáласць
Zahl *f* -, -en 1) лік; ***geráde ~*** цóтны лік; ***úngerade ~*** няцóтны лік; ***éine víerstellige ~*** чатырохзнáчны лік 2) кóлькасць; ***j-n an der ~ übertréffen**** перабóльшваць кагó-н. па кóлькасці; ***óhne [sónder] ~*** без ліку, незлічóны, незлічóнае мнóства; ***der ~ nach*** па кóлькасці; ***sie wären dréißig an der ~*** іх былó трыццаць (чалавéк); ***in vóller ~*** усé пóўнасцю 3) лíчба; цы́фры, дáныя
Záhlamt *n* -(e)s, -ämter казначэ́йства
Zählapparat *m* -(e)s, -e лічы́льнік
záhlbar *a* які павíнен быць аплáчаны
zählbar *a* які́ трэ́ба падлічы́ць
záhlen *vt* плацíць; ***bítte, ~!*** рахýнак, калí лáска! (*у рэстаране*)
zählen 1. *vt* 1) лічы́ць 2) налíчваць; ***die Stadt zählt éine Millión Éinwohner*** гóрад налíчвае мільён жыхарóў 3) (*zu D*) лічы́ць (*каго-н. кім-н., што-н. чым-н.*); прылíчваць, аднóсіць (*каго-н. да каго-н., што-н да чаго-н.*) **2.** *vi* 1) лічы́ць; ***von eins bis húndert ~*** лічы́ць ад аднагó да ста 2) лічы́цца, ісцí ў лік; ***das zählt nicht*** гэ́та не лíчыцца 3) (*zu D, unter A*) лічы́цца (*кім-н., чым-н.*); ***er zählt zu den bésten Schülern*** ён лíчыцца адны́м з лéпшых вýчняў 4) (*auf A*) разлíчваць (*на каго-н., на што-н.*)
Záhlenangaben *pl* лíчбавыя дáныя
Záhlenfolge *f* -, -n *матэм.* натурáльны рад, лíкавая паслядóўнасць
Záhlenlotto *n* -s, -s лíчбавае латó (*гульня*)
záhlenmäßig 1. *a* 1) кóлькасны 2) статысты́чны 3) лíкавы **2.** *adv* кóлькасна
Záhlenverhältnis *n* -ses, -se лíчбавыя аднóсіны
Záhlenwert *m* -(e)s, -e лíчбавае [лíкавае] значэ́нне
Záhler *m* -s, - 1) плацéльшчык 2) казначэ́й, касíр
Zähler *m* -s, - 1) *тэх.* лічы́льнік 2) *матэм.* лíчнік 3) лічыльнік (*чалавек*); маркёр (*пры гульні ў більярд*)
Záhlkarte *f* -, -n бланк грашóвага паштóвага перавóда
záhllos *a* незлічóны
Záhlmeister *m* -s, - *вайск.* казначэ́й
záhlreich *a* шматлíкі
Záhlstelle *f* -, -n кáса; мéсца вы́платы
Záhltag *m* -s, -e плацежны дзень, дзень вы́дачы зарóбку
Záhlüberlegenheit *f* - кóлькасная перавáга
Záhlung *f* -, -en плацёж, узнóс; ***éine ~ léisten*** зрабíць плацёж [узнóс], унéсці [заплацíць] грóшы; ***die ~ blieb aus***

плацёж не паступіў

Zählung *f* -, -en 1) лік, падлік 2) пéрапіс (*насельніцтва*)

Záhlungsabkommen *n* -s, - плацёжнае пагаднéнне

Záhlungsanweisung *f* -, -en чэк, óрдэр; плацёжнае даручэ́нне

Záhlungsauftrag *m* -(e)s, -träge плацёжнае даручэ́нне

Záhlungsbedingung *f* -, -en умóва плацяжý

Záhlungseinstellung *f* -, -en прыпынéнне плацяжóў

záhlungsfähig *a* плацежаздóльны

Záhlungsfrist *f* -, -en тэ́рмін плацяжý

Záhlungskredit *n* -(e)s, -e абарóтны крэды́т

Záhlungskürzung *f* -, -en *камерц.* скідка (*за недабраякаснасць тавару і г.д.*)

Záhlungsmittel *n* -s, - плацёжны срóдак

Záhlungsstundung *f* -, -en адтэрмінóўка плацяжý

Záhlungsverbindlichkeiten *pl* плацёжныя абавязáцельствы

Záhlungsverkehr *m* -(e)s плацёжны абарóт; ***bárgeldloser*** ~ безнаяўны плацёжны абарóт

Záhlungsverzug *m* -(e)s, -züge пратэрмінóўка плацяжý

Zählwerk *n* -(e)s, -e *тэх.* лічы́льнік, лічы́льная прылáда, лічы́льны механізм

Záhlwert *m* -(e)s *эк.* намінáльная вáртасць

Záhlwort *n* -(e)s, -wörter *грам.* лічэ́бнік

Záhlzeichen *m* -s, - лічба, цы́фра

Záhlzettel *m* -s, - чэк (*у магазіне*); ***éinen ~ áusstellen*** вы́пісаць чэк

zahm *a* 1) свóйскі, утаймавáны 2) лагóдны, пакóрлівы ◊ ***ich wérde dich schon ~ máchen!*** я ж табé пакажý!

zähmen 1. *vt* 1) прыручáць 2) *перан.* утаймóўваць, уціхамірваць; ***séine Zúnge*** ~ прытрымáць язы́к; ***séine Úngeduld*** ~ стрымáць сваё нецярпéнне **2. ~, sich** стрымáць сябé, уціхамірыцца

Záhmheit *f* - 1) прырýчанасць 2) пакóрлівасць, рахмáнасць, лагóднасць

Zähmung *f* -, -en прыручэ́нне, утаймавáнне

Zahn *m* -(e)s, -Zähne 1) зуб; ***éinen ~ zíehen**** вырывáць зуб; ***die Zähne flétschen*** вы́скаліць [вы́шчарыць] зýбы, скáліць зýбы; ***mit den Zähnen knírschen*** скрыгатáць зубáмі; ***mit den Zähnen kláppern*** ля́скаць зубáмі (*ад холаду і г.д.*); ***etw. zwíschen den Zähnen múrmeln*** мармытáць што-н. скрозь зýбы ◊ ***j-n auf den Zähnen fühlen*** прашчýпваць кагó-н.; ***die Zähne in die Wand háuen*** ≅ паклáсці зýбы на палíцу; ***Háare auf den Zähnen háben*** быць зубáстым; ***éinen ~ auf [gégen] j-n háben*** мець зуб на кагó-н.; ***sich (D) an etw. (D) Zähne áusbeißen**** *разм.* паламáць сабé зýбы на чым-н.; ***die Zähne hében**** éсці што-н. неахвóтна; ≅ круцíць нóсам ◊ ***Áuge um Áuge, ~ um ~*** вóка за вóка, зуб за зуб 2) *тэх.* зубéц

Záhnarzt *m* -es, -ärzte зубны́ дóктар, данты́ст

Záhnbohrer *m* -s, - бормашы́на

Záhnbürste *f* -, -n зубнáя шчóтка

Záhncreme [-kre:m] *f* -, -n зубнáя пáста

zähnefletschend *adv* скáлячы [выскаля́ючы] зýбы

Zähneklappern: ***mit*** ~ скрыгóчучы зубáмі

zähneklappernd *adv* ля́скаючы зубáмі

zähneknirschend *adv* скрыгучы́ зубáмі

záhnen: ***das Kind zahnt*** у дзіця́ці рэ́жуцца зýбы

Záhnersatz *m* -es штýчныя зýбы

Záhnfäule *f* - *мед.* кáрыес

Záhnfleisch *n* -(e)s дзяснá

Záhnfüllung *f* -, -en плóмба (*у зубе*)

Záhngetriebe *n* -s, - зубчáты прывóд

Záhnheilkunde *f* - стаматалóгія

Záhnhöhle *f* -, -n зубнáя пóласць

záhnig *a* 1) зубчáты; з зубáмі 2) зубáсты

Záhnkrone *f* -, -n карóнка зýба

Záhnlaut *m* -(e)s, -e *лінгв.* зубны́ гук

záhnlos *a* бяззýбы

Záhnlücke *f* -, -n пустóе мéсца ў рáдзе зубóў

Záhnmedizin *f* - стаматалóгія, зубнáя медыцы́на

Záhn|pasta *f* -, -en, **~paste** *f* -, -n зубнáя

паста

Záhnpflege *f* - дагляд за зубамі

Záhnrad *n* -(e)s, -räder *тэх.* зубчастае кола, шасцярня

Záhnradgetriebe *n* -s, - зубчатая перадача, рэдуктар

Záhnschmelz *m* -es, -e *анат.* зубная эмаль

Záhnschmerz *m* -es, -en зубны боль

Záhnstocher *m* -s, - зубачыстка

Záhnweh *n* -(e)s зубны боль

Záin *m* -(e)s, -e *тэх.* злітак, балванка

záinen *vt тэх.* выцягваць у палосы; раскоўваць

Zánder *m* -s, - *заал.* судак

Zánge *f* -, -n абцугі, клешчы; ***in die ~ néhmen**** *вайск.* узяць у клешчы; узяць каго-н. у абарот

zángenförmig *a* 1) у форме абцугоў 2) клюшнепадобны

Zank *m* -(e)s звада, сварка, лаянка

Zánkapfel *m* -s, -äpfel яблык разладу

zánken *vi i* **~, sich** сварыцца, лаяцца (*um A – з-за чаго-н.*)

Zänker *m* -s, - задзіра, спрачальнік

Zankeréi [Zänkeréi] *f* -, -en спрэчка, сварка, лаянка

zánkhaft, zänkisch, zánksüchtig *a* звадны, звадлівы, задзірысты

Zank|lust *f* -, **~sucht** *f* - задзірыстасць

Zäpfchen *n* -s, - *анат.* язычок

zápfen *vt* 1) цадзіць, наліваць (*віно з бочкі*) 2) адцэджваць, адводзіць (*вадкасць, газы*) 3) *буд.* злучаць пры дапамозе шыпоў; запускаць у паз

Zápfen *m* -s, - 1) затычка 2) *тэх.* цапфа, шып, чоп; шворан 3) шышка (*хваёвая*) 4) лядзяш

Zápfenlager *n* -s, - *тэх.* падшыпнік; утулка

Zápfenstreich *m* -(e)s, -e *вайск.* вячэрняя [вячаровая] зара; ***den ~ blásen**** іграць вячэрнюю зару

Zápfhahn *m* -(e)s, -hähne зліўны [спускны] кран; водаразборны кран

Zápf|säule *f* -, -n, **~stelle** *f* -, -n бензакалонка

záppelig *a* 1) трапяткі, дрыготкі, які боўтаецца 2) крутлявы, непаседлівы; нецярплівы

záppeln *vi* 1) трапятацца, біцца, боўтацца 2) круціцца (*на месцы*) ◊ ***vor Úngeduld*** ~ дрыжаць ад нецярпення; ***j-n ~ lássen**** прымусіць каго-н. чакаць сябе, стаміць [змарыць] каго-н. чаканнем

Zar *m* -en, -en *гіст.* цар

Zárge *f* -, -n 1) вобад, абадок, край 2) рама (*у акне*); дзвярная каробка; ***die ~ éines Édelsteines*** аправа каштоўнага каменя

zarístisch *a гіст.* царысцкі, царскі

zart *a* 1) пяшчотны, ласкавы; кволы; ***das ~e Geschlécht*** слабы [жаночы] пол 2) уразлівы, далікатны; чулы, тактоўны 3) тонкі, мяккі, лёгкі; прыемны; ***~e Fárben*** мяккія тоны (*фарбаў*)

zártbesaitet [zart besáitet] *a* далікатны, чулы, уразлівы

zártblau *a* пяшчотна-блакітны, лёгкаблакітны

zártfühlend [zart fühlend] *a* чулы, далікатны, тактоўны

Zártgefühl *n* -(e)s чуласць, далікатнасць, тактоўнасць

Zártheit *f* - 1) пяшчота, ласкавасць 2) мяккасць, лёгкасць, вытанчанасць 3) чуласць, далікатнасць 4) уразлівасць, кволасць

zärtlich *a* пяшчотны, ласкавы; ~ ***tun**** далікатнічаць

Zärtlichkeit *f* -, -en 1) пяшчота, ласкавасць, ласка 2) чуллівасць, уразлівасць; ***~en erwéisen**** быць ласкавым да каго-н.

Zärtling *m* -s, -e пястун

Zásel [Záser] *f* -, -n валакно

záserig *a* валакністы

zásern *vi* размачаліцца, раскудлаціцца

Záster *m* -s *разм.* грошы

Zäsúr *f* -, -en *літ., муз.* цэзура

Záuber *m* -s, - 1) чары, чароўнасць, зачараванне 2) вядзьмарства, магія 3) *разм.* мана, падман; ***mach doch kéinen*** ~ не дуры галаву!; ~ ***tréiben**** вядзьмарыць, чараваць; варажыць; ~ ***áusüben*** зачараваць, ачараваць; ***das ist fáuler ~!***

разм. гэ́та кругóм ашука́нства! ◊ ***den ~ kénnen wir!*** ве́даем мы гэ́тыя хі́трыкі!

Zauberéi *f* -, -en 1) чараўні́цтва 2) фóкус

Záuberer *m* -s, - 1) чараўні́к, чарадзе́й 2) фóкуснік

záuberhaft, záuberisch *a* чарадзе́йны, чарóўны

Záuberkraft *f* -, -kräfte чарóўная сíла

Záuberkunst *f* -, -künste 1) чараўні́цтва, вядзьма́рства, ма́гія 2) *pl* фóкусы [маніпуля́цыі] ілюзіяні́ста

Záuberkünstler *m* -s, - фóкуснік

Záuberkunststück *n* -(e)s, -stücke фóкус

záubern *vt* 1) вядзьма́рыць, чарава́ць, варажы́ць; ***ich kann doch nicht ~*** *разм.* адку́ль я табе́ гэ́та вазьму́! 2) пака́зваць фóкусы

Záuberspruch *m* -(e)s, -sprüche заклінáнне

Záuberstab *m* -(e)s, -stäbe чарóўная па́лачка

Záubertrank *m* -(e)s, -tränke чарóўны напі́так

Zauderéi *f* -, -en мару́днасць, нерашу́часць

záuderhaft *a* мару́дны, нерашу́чы

záudern *vt* (*mit D*) мару́дзіць, прамару́джваць, вага́цца; ***óhne zu ~*** не мару́дзячы, без ваганняў

Zaum *m* -(e)s, -Zäume 1) вуздэ́чка, абрóць 2) *тэх.* тóрмаз ◊ ***j-m den ~ ánlegen*** утаймава́ць, уціхамі́рыць каго́-н.; ***j-n im ~(e) hálten**** трыма́ць каго́-н. у цу́глях; ***séine Zúnge im ~(e) hálten**** трыма́ць язы́к за зуба́мі

zäumen *vt* 1) кілза́ць 2) *перан.* уціхамі́рваць, утаймóўваць

záumlos *a* 1) незакілза́ны 2) неўціхамі́раны, неўтаймава́ны

záumrecht *a* аб'е́зджаны (*пра каня*)

Záumzeug *n* -(e)s, -e вуздэ́чка [абрóць] з набóрам

Záumzügel *m* -s, - павады́

Zaun *m* -(e)s, Zäune плот, агарóджа ◊ ***wir wérden schon den ~ pínseln*** *разм.* мы гэ́тую спра́ву ўладку́ем; ***hínterm ~ stérben**** скана́ць пад плóтам; ***etw. vom ~e bréchen**** *разм.* справакава́ць што-н.; ***j-m über den ~ hélfen**** падтрыма́ць каго́-н. у якóй-н. спра́ве; дапамагчы́ каму́-н. вы́брацца з ця́жкага станóвішча

záundürr *a* сухí як жэ́рдка

zäunen *vt* абгарóджваць (плóтам)

Záungast *m* -(e)s, -gäste 1) пабóчны назіра́льнік 2) безбіле́тны глядáч

Záunkönig *m* -s, -e *заал.* валавóка

Záun(s)**pfahl** *m* -(e)s, -pfähle кол, слуп, шост ◊ ***j-m éinen Wink mit dem ~ gében**** зрабі́ць каму́-н. гру́бы [недвухсэнсóўны] намёк

záusen 1. *vt* трапа́ць, драць, дзе́рці; ***j-m die Háare ~*** трапа́ць каго́-н. за валасы́ **2. ~, sich** бі́цца

Zébra *n* -s, -s зе́бра

Zébrastreifen *m* -s, - *разм.* пешахóдны перахóд («зе́бра»)

Zéchbruder *m* -s, -brüder гуля́ка, п'янтóс, сабутэ́льнік

Zéche *f* -, -n 1) раху́нак (*у рэстаране, шынку і г.д.*) 2) гуля́нка 3) рудні́к, ша́хта, капа́льня 4) *гіст.* цэх, гі́льдыя; ***sich (D) von j-m die ~ bezáhlen lássen**** паéсці [вы́піць] за чужы́ кошт; ***séine ~ bezáhlen*** заплаці́ць [уне́сці] сваю́ дóлю; ***die ~ bezáhlen müssen**** паплаці́цца, [папаку́таваць, пацярпе́ць] за другі́х; ***mit der ~ dúrchbrennen*, (den Wirt um) die ~ préllen*** уцячы́, не заплаці́ўшы па раху́нку ◊ ***etw. auf der ~ háben*** ≅ мець што-н. на сумле́нні; мець ры́льца ў пу́ху

zéchen *vi* гуля́ць, п'я́нстваваць

Zécher *m* -s, - гуля́ка

Zecheréi *f* -, -en, **Zéchgelage** *n* -s, - гуля́нка, папóйка

Zéchkumpan *m* -s, -e сабутэ́льнік

Zéchpreller *m* -s, - наве́двальнік рэстара́на [шынка́], які́ не заплаці́ў па раху́нку

Zechprelleréi *f* -, -en неапла́та раху́нку (*у шынку, рэстаране*)

Zécke *f* -, -n *заал.* клешч

zécken *vt, vi дыял.* дражні́ць, пацве́львацъ

Zéder *f* -, -n *бат.* кедр

Zeh *m* -(e)s, -en, **Zéhe** *f* -, -n па́лец (*на

назе); ***auf den ~en géhen**** хадзíць на пáльчыках [дыбачках]; ***j-m auf die ~n tréten**** наступáць камý-н. на нагý; *перан.* пакрыўдзіць, задзéць кагó-н. 2) дóлька, зубóк (*часнаку*), карэ́ньчык (*хрэну*)

Zéhenspitze *f*: ***auf den ~n*** на дыбачках [пáльчыках]

zehn *num* дзéсяць

Zehn *f* -, -en (лік) дзéсяць, дзесятка, дзесятак

Zéhner *m* -s, - 1) дзесятак 2) *разм.* дзесяты нýмар 3) *разм.* купю́ра ў дзéсяць грашóвых адзíнак

zéhn|fach, ~fältig 1. *a* дзесяцíразóвы, дзесяцікрáтны, у дзéсяць разóў больш ы **2.** *adv* у дзéсяць разóў

zéhnjährig *a* дзесяцігадóвы

zéhnjährlich *a* якí паўтарáецца (праз) кóжныя дзéсяць гадóў

Zéhnkampf *m* -(e)s *спарт.* дзесяцібóр'е, дэкатлóн

zéhnklassig *a* дзесяцікласны

zéhnmal *adv* дзéсяць разóў, у дзéсяць разóў, дзесяццю́

zéhnmalig *a* дзесяціразóвы

zéhnt: ***zu*** ~ удзесяцёх, удзесяцярых

zéhnte *num* дзесяты

zéhntel *num*: ***ein*** ~ адна дзесятая

Zéhntel *n* -s, - дзесятая (чáстка)

zéhntens *adv* па-дзесятае

zéhren *vi* 1) (*von D*) харчавáцца, сілкавáцца (*чым-н.*); жыць (*з чаго-н.*); расхóдваць (*што-н.*); ***von den álten Vórräten*** ~ жыць старымі запáсамі; ***von Erínnerungen*** ~ жыць успамíнамі 2) (*an D*) падтóчваць (*каго-н., што-н.*); ***das Fíeber zehrt*** гарáчка знясíльвае 3) (*von D*) расхóдаваць, выдаткóўваць (*што-н.*); ***vom Kapitál*** ~ (патрóху) расхóдваць свой капітáл

zéhrend *a* цяжкі, знясíльны

Zéhrfieber *n* -s *мед.* знясíльная ліхамáнка [гарáчка]

Zéhrgeld *n* -(e)s, -er грóшы на пракóрм [харчавáнне]

Zéhrung *f* -, -en 1) харчавáнне, пракóрм 2) мардавáнне

Zéichen *n* -s, - 1) знак, сíмвал; ***im*** ~ пад знáкам; ***zum*** ~ у знак; ***j-m ein ~ gében**** падáць камý-н. знак; ***verábredete*** ~ умóўныя знáкі [сігнáлы] 2) прыкмéта 3) сігнáл ◊ ***séines ~s ein Schúster*** *уст.* па прафéсіі шавéц

Zéichenblock *m* -(e)s, -s *i* -blöcke блакнóт для малявáння

Zéichenbrett *n* -(e)s, -er чарцёжная дóшка

Zéichenbuch *n* -(e)s, -bücher альбóм для малявáння

Zéichenerklärung *f* -, -en тлумачэ́нне знáкаў

Zéichenfilm *m* -(e)s, -e мультыплікацыйны фільм

Zéichengeräte *pl* чарцёжныя прылáды [інструмéнты]

Zéichenheft *n* -(e)s, -e сшытак для малявáння

Zéichensetzung *f* - *лінгв.* пунктуáцыя

Zéichensprache *f* -, -n мóва знáкаў, пантамíма

Zéichenvorlage *f* -, -n узóр для малявáння [рысавáння, зрысóўвання]

zéichnen 1. *vt* 1) малявáць, крэ́сліць, чарцíць, рысавáць 2) адзначáць; ***vom Schícksal gezéichnet sein*** быць адзнáчаным пячáццю лёсу 3) падпíсваць **2.** *vi*: ***der Hund zéichnet*** *паляўн.* сабáка ідзé па слéду

Zéichnen *n* -s малявáнне (*навучальная дысцыпліна*); ***téchnisches*** ~ чарчэ́нне, крэ́сленне

Zéichner *m* -s, - рысавáльшчык, чарцёжнік

zéichnerisch *a* чарцёжны, рысавáльны, выкананы ў малю́нку [чарцяжы]

Zéichnung *f* -, -en 1) рысýнак, малю́нак, чарцёж 2) схéма, відарыс, апісáнне

Zéigefinger *m* -s, - указáльны пáлец

zéigen 1. *vt* 1) пакáзваць; ***der Freund zéigte mir die Stadt*** сябар паказáў мне гóрад; ***er ließ sich sein Zímmer*** ~ ён папрасíў паказáць ямý ягó пакóй 2) пакáзваць, праяўляць, выяўляць; ***Fréude an etw. (D)*** ~ праяўляць, пакáзваць рáдасць у сýвязі з чым-н.; ***sie hat mir ge-***

zéigt, dass sie mich gern hat яна́ дала́ мне зразуме́ць, што я ёй падаба́юся **2.** *vi* (*auf A*) пака́зваць, ука́зваць (*на каго-н., што-н.*); ***er zéigte mit dem Fínger auf ein Haus*** ён паказа́ў па́льцам на дом **3. ~, sich** 1) пака́звацца, з'яўля́цца; ***so kann ich mich auf der Stráße nicht ~*** у такі́м вы́глядзе я не магу́ паказа́цца на ву́ліцы 2) пака́зваць [праяўля́ць] сябе́ (*які́м-н.*); ***sie zéigte sich uns gegenüber von íhrer bésten Séite*** яна́ паказа́ла сябе́ ў адно́сінах да нас са свайго́ ле́пшага бо́ку; ***es wird sich ja ~, wer Recht hat*** яшчэ́ вы́явіцца [ста́не я́сным], хто ма́е ра́цыю [чыя́ пра́ўда]

Zéiger *m* -s, - 1) стрэ́лка (*гадзі́нніка*) 2) паказа́льнік, і́ндэкс

Zéigestock *m* -(e)s, -stöcke ука́зка

zéihen* *vt* (*G*) *высок.* абвінава́чваць (*каго-н. у чым-н.*)

Zéile *f* -, -n 1) радо́к; ***etw. ~ für ~ dúrchgehen**** вывуча́ць што-н. дасканáла 2) рад, шэ́раг 3) баразна́

Zéilenlänge *f* -, -n даўжыня́ радка́

zéilenweise *adv* радка́мі, (па)радко́ва

zéiseln *vt* прыва́бліваць, зава́бліваць

Zéisig *m* -s, -e чыж; ***ein lóckerer ~*** *разм.* ветраго́н

zéisigrün *a* све́тла-зялёны

zeit: ~ *méines Lébens* за ўсё маё жыццё

Zeit *f* -, -en 1) час; ***zur ~*** у цяпе́рашні час; цяпе́р; ***es ist höchste ~*** даўно́ пара́, са́мы час; ***die gánze ~ über*** увесь час; ***von ~ zu ~*** ча́сам; раз-по́раз; зрэ́дку; ***die ~ drängt*** час падганя́е; ***das hat noch ~*** на то́е яшчэ́ ёсць час ◊ ***kommt ~, kommt Rat*** пераначу́ем – бо́лей [ясне́й] пачу́ем; ***die ~ bringt Rósen*** час прыно́сіць свой плён; ***die ~ heilt (álle) Wúnden*** час – са́мы ле́пшы ле́кар 2) час, перы́яд, эпо́ха; ***das war éine glückliche ~*** гэ́та была́ шчаслі́вая пара́; ***in álter ~*** у старажы́тны час; ***er war zu séiner ~ ein gróßer Künstler*** у свой час ён быў вялі́кім мастако́м; ***mit der ~ géhen**** кро́чыць у нагу́ з ча́сам

Zéitabschnitt *m* -(e)s, -e перы́яд [адрэ́зак] ча́су

Zéitalter *n* -s, - век, эпо́ха, часі́на

Zéitangabe *f* -, -n 1) да́та 2) зве́рка часу (*па радыё*)

Zéitansage *f* -, -n дакла́дны час (*які́ паведамляецца дыктарам, напр., па радыё*)

Zéitaufwand *m* -(e)s затра́та ча́су

zéitaufwendig [zéitauwändig] *a* які́ забіра́е [патрабу́е] шмат ча́су

zéitbedingt *a* абумо́ўлены ча́сам

Zéitdauer *f* - праме́жак ча́су

Zéiteinheit *f* -, -en 1) адзі́нка ча́су 2) *літ.* адзі́нства ча́су (*у драме*)

Zéiteinteilung *f* -, -en 1) размеркава́нне [арганіза́цыя] ча́су; ***die genáue Empfíndung für ~*** дакла́днае пачу́ццё ча́су 2) перыядыза́цыя

Zéitfolge *f* -, -n хранапагі́чны пара́дак

Zéitersparnis *f* -, -se экано́мія ча́су

Zéitform *f* -, -en *грам.* час, фо́рма ча́су

zéitfremd *a* варо́жы ду́ху ча́су

Zéitgeist *m* -(e)s дух ча́су

zéitgemäß *a* 1) суча́сны, адпаве́дны ду́ху ча́су 2) своечасо́вы

Zéitgenosse *m* -n, -n суча́снік

zéitgenössisch *a* суча́сны

Zéitgeschehen *n* -s цяпе́рашнія падзе́і; наві́ны дня

Zéitgewinn *n* -(e)s, -e экано́мія ча́су

zéitig 1. *a* 1) ра́нні 2) своечасо́вы 3) спе́лы **2.** *adv* своечасо́ва; за́гадзя, ра́на, заўча́сна

zéitigen 1. *vt* 1) даць паспе́ць (*чаму-н.*); вы́трымаць (*што-н.*) 2) выяўля́ць, пака́зваць; ***er hat gúte Kénntnisse gezéitigt*** ён паказа́ў до́брыя ве́ды **2.** *vi* (*h, s*) паспява́ць

Zéitigung *f* -, en 1) паспява́нне 2) выяўле́нне, пака́званне

Zéitkarte *f* -, -n сезо́нны біле́т

Zéitkartenwagen *m* -s, - трамва́йны ваго́н для прае́зду па сезо́ннаму біле́ту

Zéitkino *n* -s, -s кінатэа́тр храніка́льнага фі́льма (*з бесперапыннай дэманстрацыяй фільмаў*)

Zeit lang: ***éine ~*** пэ́ўны час

Zéitlauf *m* -(e)s, -läufe плынь [цячэ́нне] ча́су; ***in únseren Zéitläufen*** у на́шыя часы́

zeitlébens *adv* усё жыццё, на працягу ўсяго́ жыцця́
zéitlich 1. *a* часо́вы **2.** *adv* часо́ва
Zéitliche: ***das ~ ségnen*** *эўф.* наказа́ць до́ўга жыць; ***den Weg des ~n géhen**** *эўф.* паме́рці, скана́ць
Zéitlohn *m* -(e)s, -löhne пагадзі́нная апла́та пра́цы, штогадзі́нная зарабо́тная пла́та; ***im ~ stéhen**** працава́ць на ўмо́вах пагадзі́ннай апла́ты пра́цы
Zéitlöhner *m* -s, - пачасо́вы рабо́чы
zéitlos *a* 1) ве́чны, спрадве́чны 2) несвоечасо́вы
Zéitlupe *f* -, -n высокачасто́тная ка́мера (*для здымкі запаволеных кадраў у фільмах*)
Zéitlupenaufnahme *f* -, -n ху́ткасная [паско́раная] кіназды́мка (*для запаволенага паказу рухаў*)
Zéitmangel *m* -s недахо́п ча́су
Zéitmaß *n* -es, -e *муз.* тэмп, такт
Zéitmesser *m* -s, - храно́метр
Zéitmessung *f* -, -en 1) хронаметра́ж, заме́р ча́су 2) *літ.* прасо́дыя
zéitnah(e) *a* блі́зкі да сучаснасці, актуа́льны
Zéitnähe *f* - су́вязь з суча́снасцю
Zéitnehmer *m* -s, - хронаметражы́ст, хронаметры́ст; суддзя́-секундаметры́ст
Zéitnot *f* - 1) недахо́п ча́су 2) *шахм.* цэйтно́т
Zéitplan *m* -(e)s, -pläne 1) гра́фік (ча́су) 2) каляндарны план рабо́ты
Zéitpunkt *m* -(e)s, -e мо́мант, хвілі́на [хві́ля]
Zéitraffer *m* -s, - *гл.* Zéitlupe
Zéitrafferaufnahme *f* -, -n *гл.* Zéitlupenaufnahme
zéitraubend *a* [Zeit ráubend] *гл.* zéitaufwendig
Zéitraum *m* -(e)s, -räume перы́яд [праме́жак] ча́су
Zéitrechnung *f* -, -en летазлічэ́нне
Zéitschrift *f* -, -en часо́піс
Zéitspanne *f* -, -n праме́жак ча́су
zéitsparend *a* [Zeit spárend] які́ ашчаджа́е [экано́міць] час
Zéitstück *n* -(e)s, -e сучасная п'е́са, п'е́са пра сучаснае жыццё
Zéittafel *f* -, -n храналагі́чная табліца
Zéitumstände *pl* акалі́чнасці ча́су; акалі́чнасці, характэ́рныя для да́дзенага ча́су
Zéitung *f* -, -en газе́та; ***éine ~ abonníeren [bestéllen]*** падпі́сацца на газе́ту; ***was bringt die ~?*** што пі́шуць у газе́тах? ***~en áustragen**** разно́сіць газе́ты
Zéitungsanzeige *f* -, -n аб'я́ва ў газе́це
Zéitungsartikel *m* -s, - газе́тны арты́кул
Zéitungsbeilage *f* -, -n дада́так да газе́ты
Zéitungsbericht *m* -(e)s, -e (газе́тная) карэспандэ́нцыя
Zéitungsberichterstatter *m* -s, - (газе́тны) карэспандэ́нт, рэпарцёр
Zéitungsente *f* -, -n газе́тная ву́тка
Zéitungsinserat *n* -(e)s, -e газе́тная аб'я́ва, аб'я́ва ў газе́це
Zéitungs|kiosk *m* -(e)s, -e, **~stand** *m* -(e)s, -stände газе́тны кіёск [ша́пік]
Zéitungskopf *m* -(e)s, -köpfe загало́вак газе́ты
Zéitungsmann *m* -(e)s, -männer 1) газе́тчык, журналі́ст, карэспандэ́нт 2) газе́тчык, прадаве́ц [разно́счык] газе́т
Zéitungsschau *f* - агля́д газе́т
Zéitungsspalte *f* -, -n газе́тны слупо́к
Zéitungswesen *n* -s журналі́стыка, друк
Zéitvergeudung *f* -, -en ма́рная тра́та ча́су
Zéitverlust *m* -(e)s, -e (с)тра́та ча́су
Zéitverschwendung *f* -, -en *гл.* Zéitvergeudung
Zéitvertreib *m* -(e)s, -e праваддзе́нне ча́су
zéitweilig 1. *a* часо́вы **2.** *adv* часо́ва, на пэ́ўны час
zéitweise 1. *a* эпізады́чны **2.** *adv* час ад ча́су, зрэ́дку, раз-по́раз, эпізады́чна
Zéitwende *f*: ***vor der ~*** пе́рад наступле́ннем но́вай э́ры [но́вага ве́ку], на сты́ку двух вяко́ў
Zéitwort *n* -(e)s, -wörter *грам.* дзеясло́ў
Zéitzeichen *m* -s, - сігна́л праве́ркі ча́су (*па радыё*)
Zéitzünder *m* -s, - дэтана́тар запаво́ленага дзе́яння, дыстанцы́йны ўзрыва́льнік [запа́л]

Zélle *f* -, -n 1) *біял.* клéтка 2) кáмера, кабíна 3) ячэ́йка, камóрка; сóта 4) элемéнт; ***líchtelektrische*** **~** фотаэлемéнт
Zéllenlehre *a* - цыталóгія
Zéllfaser *f* - цэлюлёзнае валакнó
Zéllgewebe *n* -s, - *біял.* клятчáтка
Zéllkern *m* -(e)s, -e *біял.* ядрó клéткі
Zéllstoff *m* -(e)s цэлюлóза, клятчáтка
Zéllteilung *f* - *біял.* дзялéнне клéткі
zellubár, zellulär *a біял.* клéтачны
Zelluloíd *n* -s 1) цэлулóід 2) фільм, плёнка
Zellulóse *f* -, -n *гл.* Zéllstoff
Zéllwolle *a* - штáпельнае валакнó, штáпель, штáпельная тканíна
Zelót *m* -en, -en рэлігíйны фанáтык
Zélt *n* -(e)s, -e палáтка, шацёр, ю́рта; ***die ~e áufschlagen**** пастáвіць [разбíць] палáткі; стаць лáгерам; ***die ~e ábbrechen**** скруцíць палáткі; *перан.* зня́цца з мéсца, вы́правіцца ў дарóгу
Zéltbahn *f* -, -en брызéнт, плашч-палáтка
Zéltbett *n* -(e)s, -en пахóдны лóжак
Zéltdach *n* -(e)s, -dächer *архіт.* шатрóвы дах
zélten *vi* жыць у палáтках [намётах]
Zélter *m* -s, - інахóдзец (*конь*)
Zéltler *m* -s, - жыхáр кéмпінга, тyры́ст, якí жывé ў палáтцы
Zéltlager *n* -s, - палáтачны лáгер
Zéltleinwand *f* - палáтачнае палатнó
Zéltpflock *m* -(e)s, -pflöcke палáтачны калóчак
Zéltplane *f* -, -n брызéнт; палóтнішча палáткі
Zéltstange *f* -, -n палáтачная стóйка
Zélttuch *n* -(e)s брызéнт
Zemént *m* -(e)s, -e 1) цэмéнт 2) клей
zementíeren *vt* 1) цэментавáць 2) змацóўваць, умацóўваць
Zementíerung *f* -, -en 1) цэментавáнне, цэментáцыя 2) умацавáнне, змацавáнне
Zenít *m* -(e)s зенíт; ***sein Ruhm steht im*** **~** ён у зенíце сваёй слáвы
zensíeren *vt* 1) ацэ́ньваць; стáвіць адзнáкі 2) цэнзуравáць
Zénsor *m* -s, -sóren цэ́нзар
Zensúr *f* -, -en 1) ацэ́нка, адзнáка, бал 2) *тк. sg* цэнзу́ра; ***die ~ hat das Buch (nicht) zúgelassen*** цэнзу́ра (не) дазвóліла друкавáнне кнíгі 3) тáбель (паспяхóвасці)
Zénsus *m* -, - 1) цэнз (маёмасны) 2) пéрапіс насéльніцтва
Zentiméter *n* -s, - сантымéтр
Zentimétermaß *n* -es, -e рулéтка, мéрная сту́жка
Zéntner *m* -s, - (*скар.* Ztr.) паўцэ́нтнера; цэ́нтнер (*нямецкі роўны 50 кг*)
Zéntnerlast *f* -, -en *перан.* ця́жар, прыгнёт, ярмó
zéntnerschwer *a перан.* вéльмі ця́жкі
zéntnerweise *adv* цэ́нтнерамі
zentrál *a* цэнтрáльны, галóўны
Zentrále *f* -, -n 1) цэнтрáльная тэлефóнная стáнцыя 2) цэнтрáльны пункт, цэнтр, галóўнае аддзялéнне
Zentrálheizung *f* -, -en цэнтрáльнае ацяплéнне
zentralisíeren *vt* цэнтралізавáць, канцэнтравáць
Zentrálkomitee *n* -s, -s цэнтрáльны камітэ́т
Zentrálnervensystem [-v-] *n* -s цэнтрáльная нервóвая сістэ́ма
zentríeren *vt тэх.* цэнтравáць
zentrifugál *a фіз.* цэнтрабéжны
Zentrifugálkraft *f* -, -kräfte *фіз.* цэнтрабéжная сíла
Zentrifúge *f* -, -n *тэх.* цэнтрыфу́га
zentripetál *a фіз.* цэнтраімклíвы
Zentripetálkraft *f* -, -kräfte *фіз.* цэнтраімклíвая сíла
Zéntriwinkel *m* -s, - *матэм.* цэнтрáльны вýгал [кут]
Zéntrum *n* -s, -tren цэнтр, сярэ́дзіна
Zéphir [Zéphyr] *m* 1) -s зефíр (*ветрык*) 2) -s, -e зефíр (*тканіна*)
Zépter *n, m* -s, - скíпетр, цэ́птар; ***das ~ führen*** уладáрыць, трымáць у рукáх ўлáду; ***únter dem*** **~** пад улáдаю
zer= *неаддз. дзеясл. прыстаўка, указвае на:* 1) *раздзяленне, раз'яднанне, раздрабленне:* zerhácken рассякáць 2) *пашкоджанне, знішчэнне*: zerschlágen* разбівáць 3) *пры дзеясловах з* «sich» – *на*

поўнае змардаванне, знясіленне: sich zermürben абяссілець, знясіліцца
zerárbeiten *vt* скрышы́ць [зні́шчыць] у працэ́се рабо́ты; ***zerárbeitete Hände*** спрацава́ныя [мазо́лістыя] ру́кі ◊ ***sich (D) den Kopf über etw. (A)*** **~** лама́ць галаву́ над чым-н.
zerbéißen* *vt* раску́сваць, разгрыза́ць
zerbérsten* *vi* (s) ло́пацца, лама́цца, трэ́скацца
Zérberus *m* -, -se 1) *міф.* Цэ́рбер 2) *перан. жарт.* цэ́рбер (*пільны і злы вартаўнік*)
zerbréchen* 1. *vt* лама́ць **2.** *vi* (s) лама́цца, разбіва́цца ◊ ***sich (D) den Kopf über etw. (A)*** **~** лама́ць сабе́ галаву́ над чым-н.
zerbréchlich *a* ло́мкі, кро́хкі
Zerbréchlichkeit *f* - ло́мкасць, кро́хкасць
Zerbréchung *f* -, -en 1) лама́нне, разбіва́нне 2) *юрыд.* узло́м
zerbröckeln 1. *vt* раздрабні́ць, (ра)скрышы́ць **2.** *vi* (s) раскрышы́цца
zerdrücken *vt* расці́снуць, раздушы́ць; ***éine Träne*** **~** праслязі́цца
zerebrál *a анат.* мазгавы́
Zeremoníe *f* -, -í¦en цырымо́нія, абра́д
zeremoniéll *a* 1) цырыманія́льны 2) цырымо́нны
Zeremoniéll *n* -s, -e цырымо́нія
zeremoniös *a* цырымо́нны
zerfáhren* I *vt* 1) раз’е́здзіць (*дарогу*) 2) задушы́ць, пераа́хаць
zerfáhren II *a* 1) раз’е́зджаны, разбі́ты (*пра дарогу*) 2) рассе́яны, разгу́блены
Zerfáhrenheit *f* - 1) рассе́янасць, разгу́бленасць 3) бязла́днасць, нясклáднасць
Zerfáll *m* -(e)s распа́д, разлажэ́нне, разру́ха
zerfállen* *vi* (s) 1) разва́львацца, разбура́цца 2) распада́цца, падраздзяля́цца ◊ ***er ist mit der gánzen Welt*** **~** ён злуе́цца на ўвесь свет; ***mit j-m ~ sein*** быць у сва́рцы з кім-н.
Zerfállsprodukt *n* -(e)s, -e праду́кт распа́ду
zerfétzen *vt* разрыва́ць на кава́лкі
zerflättern *vi* (s) разлята́цца па паве́тры, разно́сіцца ве́трам
zerflédern [zerfléddern] *vt* патрапа́ць, занасі́ць, парва́ць на кава́лкі
zerfléischen 1. *vt* парва́ць, зні́штожыць **2. ~, sich** му́чыцца, паку́таваць
zerflíeßen* *vi* (s) расплыва́цца; ***in Tränen*** **~** абліва́цца слязамі
zerfréssen* *vt* раз’яда́ць
zerfúrchen *vt* збаразні́ць
zerfúrcht *a* у змо́ршчынах
zergéhen* *vi* раствара́цца, растава́ць, распуска́цца; ***Bútter ~ lássen**** растапі́ць ма́сла; ***zergángener Schnee*** мо́кры снег
zerglíedern *vt* 1) расчляня́ць, раскладáць 2) разбіра́ць, аналізава́ць (*сказ*)
zerhácken, zerháuen* *vt* рассяка́ць
zerkáuen *vt* разжо́ўваць
zerkléinern *vt* раздрабня́ць, крышы́ць; драбні́ць, рэ́заць (*гародніну, садавіну*)
zerklüften *vt перан.* раскало́ць, расчапі́ць
zerknácken *vt* 1) разгрыза́ць 2) раско́лваць (*шчыпцамі*)
zerknállen 1. *vt* разбіва́ць **2.** *vi* (s) узрыва́цца, ло́пацца
zerknírschen *vt* **1**. раздушы́ць (*што-н. з хрустам*); *перан.* раздаві́ць, зні́шчыць
Zerknírschung *f* - знішчэ́нне, зруйнава́нне, разбурэ́нне
zerkníttern, **zerknüllen** *vt* змя́ць, скамячы́ць; ***ganz zerkníttert sein*** быць зусі́м [ца́лкам] прыгне́чаным
zerkóchen 1. *vt* разва́рваць **2.** *vi* (s) разва́рвацца
zerkrätzen *vt* разадра́ць, раздзе́рці
zerlássen* *vt* растапі́ць, распусці́ць (*масла, воск і г.д.*)
zerlégbar *a* 1) раскладáльны (*аб рэчыве*) 2) разбо́рны
zerlégen *vt* 1) раскладáць (*тс. перан.*) 2) разбіра́ць (*тс. грам.*)
zerlésen* *vt* зачыта́ць да дзі́рак (*кнігу*)
zerlöchern *vt* прадзіра́віць, зрашэ́ціць
zerlúmpt *a* абарва́ны, у лахмана́х
zermálmen *vt* 1) драбні́ць, крышы́ць, размо́лваць 2) *тэх.* плю́шчыць 3) знішча́ць
zermártern 1. *vt* зму́чыць, замардава́ць; ***sich (D) den Kopf*** **~** лама́ць сабе́ галаву́ **2. ~, sich** зму́чыцца, нацярпе́цца
zermürben *vt* аслабля́ць, знясі́льваць

zernágen *vt* згры́зці, стачы́ць (*пра чарвякоў*)
zerpflücken *vt* 1) абрыва́ць (*пялёсткі*); парва́ць, растрапа́ць 2) разбіра́ць (*крытычна*)
zerplátzen *vi* (s) парва́цца, ло́пнуць, трэ́снуць; ***er zerplátzte beináhe vor Wut*** ён ама́ль не ло́пнуў ад зло́сці
zerpúlvern *vt* 1) ператвары́ць у парашок 2) распыля́ць
zerquétschen *vt* 1) расці́снуць, раздушы́ць; *перан.* раздаві́ць
zerráufen *vt* растрапа́ць
Zérrbild *n* -(e)s, -er карыкату́ра, скажо́нае адлюстрава́нне
zerréden *vt* сапсава́ць сваі́мі размо́вамі
zerréiben* *vt* 1) сціра́ць (*у парашок*) 2) знясі́льваць; знішча́ць
zerréißbar *a* які́ рве́цца
zerréißen* **1.** *vt* раздзіра́ць **2.** *vi* (s) (па)рва́цца, разарва́цца; знасі́цца
Zerréiß|festigkeit, ~grenze *f* - мяжа́ трыва́ласці на разры́ў
Zerréißprobe *f* -, -n выпрабава́нне на разры́ў
Zerréißung *f* - 1) разры́ў 2) *перан.* разры́ў, раско́л, раздзяле́нне
zérren *vt* ту́заць, цягну́ць, рваць ◊ ***j-n durch den Schmutz [Kot] ~, j-n in den Staub ~*** га́ньбіць, знеслаўля́ць каго́-н.; ***die Tátsachen an die Öffentlichkeit ~*** перадава́ць гало́снасці які́я-н. фа́кты
zerrínnen* *vi* (s) 1) расцяка́цца, расплыва́цца 2) прапада́ць ◊ ***wie gewónnen, so zerrónnen*** ≅ як нажы́та, так і пражы́та
zerríssen *a* разарва́ны, разадра́ны
Zerríssenheit *f* - раздро́бленасць
Zérrspiegel *m* -s, - крыво́е люстэ́рка
Zérrung *f* -, -en 1) ту́занне 2) *мед.* расцяжэ́нне
zerrúpfen *vt* расску́бці
zerrütten *vt* разбура́ць, разбіва́ць; расхі́стваць
Zerrüttung *f* -, -en разбурэ́нне, разру́ха; расхі́станасць, разла́джанасць
zerschéllen **1.** *vi* (s) разбі́цца, раздрабні́цца **2.** *vt* раздрабня́ць, разбіва́ць на кава́лкі (*з трэскам, звонам*)
zerschíeßen* *vt* расстрэ́льваць, разбура́ць агнём
zerschlágen* **1.** *vt* 1) разбіва́ць; ***sich wie ~ fühlen*** адчува́ць сябе́ разбі́тым 2) разграмі́ць, зні́шчыць **2. ~, sich** разбіва́цца; цярпе́ць крушэ́нне; ***die Sáche hat sich ~*** нічо́га (з гэ́тага) не вы́йшла
Zerschlágung *f* -, -en разрушэ́нне, знішчэ́нне, крах
zerschléißen* *vt* зно́шваць
zerschméißen* *vt разм.* разбіва́ць
zerschmélzen* **1.** *vt* расплаўля́ць **2.** *vi* (s) расплаўля́цца, раста́ць
zerschméttern *vt* 1) разбі́ць, раздрабні́ць 2) разграмі́ць
Zerschmétterung *f* -, -en 1) раздрабне́нне 2) разгро́м
zerschnéiden* *vt* разрэ́заць; ***zerschníttenes Gelände*** перасе́чаная мясцо́васць
zersétzen *vt* расклада́ць, дзялі́ць на ча́сткі; *перан.* дэзарганізо́ўваць
zerspálten *vt* раско́лваць, расшчапля́ць (*тс. хім.*)
zerspánen *vt* рэ́заць (*метал*)
zersplíttern **1.** *vt* 1) раздрабня́ць 2) распыля́ць (*сілы*) 3) непрадукцы́йна расхо́даваць час **2.** *vi* (s) раскрышы́цца на дро́бныя ча́сткі
Zersplítterung *f* -, -en раздро́бленасць, распы́ленасць, раско́л
zerspréngen *vt* 1) разрыва́ць; узрыва́ць 2) разганя́ць (*натоўп*)
zerspríngen* *vi* (s) ло́пацца, раздзіра́цца, разлята́цца на кава́лкі
zerstámpfen *vt* 1) растапта́ць 2) растаўчы́ (*у парашок*)
zerstäuben *vt* распыля́ць, рассе́йваць (*тс. перан.*)
Zerstäuber *m* -s, - распыля́льнік, пульверыза́тар; фарсу́нка
Zerstäubung *f* -, -en распыле́нне, рассе́йванне (*тс.перан.*)
zerstéchen* *vt* скало́ць, пакало́ць
zerstíeben* *vi* (s) рассыпа́цца; разлята́цца; рассе́йвацца (*тс.перан.*)
zerstören *vt* разбура́ць, раскіда́ць; пса-

ва́ць, знішча́ць; ***j-s Glück*** ~ разла́дзіць чыё-н. шча́сце

Zerstörer *m* -s, - 1) разбура́льнік 2) *марск.* эска́драны мінано́сец; *ав.* знішча́льнік-бамбардзіро́ўшчык

Zerstörung *f* -, -en 1) разбурэ́нне, спусташэ́нне 2) парушэ́нне

Zerstörungskraft *f* -, -kräfte разбура́льная сіла

Zerstörungswut *f* - вандалі́зм

zerstréuen 1. *vt* 1) рассе́йваць, распыля́ць; ***j-s Verdácht*** ~ рассе́йваць чые́-н. падазрэ́нні 2) адця́гваць ува́гу **2. ~, sich** 1) рассе́яцца (*у розныя бакі*) 2) пазабаўля́цца, павесялі́цца; разве́яцца

zerstréut *a* 1) раскі́даны (*über A – па чым-н.*) 2) рассе́яны, няўва́жлівы 3) *фіз.* рассе́яны (*пра святло*)

Zerstréutheit *f* - 1) раскі́данасць 2) *перан.* рассе́янасць, няўва́жлівасць

Zerstréuung *f* -, -en 1) рассе́йванне, распыле́нне 2) рассе́янне (*святла і г.д.*) 3) рассе́янасць

zerstückeln *vt* 1) разбі́ць; (раз)дзялі́ць [разрэ́заць, разарва́ць] на кава́лкі; пакрамса́ць 2) *перан.* дзялі́ць на ча́сткі; драбі́ць, расчляня́ць

Zerstückelung *f* -, -en 1) (раз)дзяле́нне; разраза́нне 2) *перан.* драбне́нне; расчляне́нне; раско́л

zertéilbar *a* які́ дзе́ліцца, які́ мо́жа дзялі́цца

zertéilen 1. *vt* 1) дзялі́ць [разраза́ць] на ча́сткі; расклада́ць 2) раздзяля́ць, размярко́ўваць **2. ~, sich** раздзяля́цца, размярко́ўвацца; ***die Geschwúlst zertéilte sich*** пухлі́на спа́ла

Zertéilung *f* -, -en 1) (раз)дзяле́нне; разраза́нне 2) *мед.* разрушэ́нне

Zertifikát *n* -(e)s, -e пасве́дчанне, сертыфіка́т

zertrámpeln *vt* растапта́ць

zertrénnen *vt* распо́рваць (*сукенку і г.д.*)

zertréten* *vt* растапта́ць

zertrümmern *vt* разбуры́ць; разбі́ць (*шкло*); ***Atóme*** ~ расшчапля́ць а́тамы

Zertrümmerung *f* -, -en разрушэ́нне, разгро́м; раздаў́ліванне; раздрабле́нне

Zervelátwurst [tser- *i* -zer] *f* -, -würste сервела́т (*гатунак каўбас*)

zerwühlen *vt* прыво́дзіць у беспара́дак

Zerwürfnis *n* -ses, -se разры́ў; сва́рка; спрэ́чка

zerzáusen *vt* растрапа́ць

zerzáust *a* растрапа́ны

Zessión *f* -, -en 1) *юрыд.* усту́пка 2) *эк.* перада́ча право́ў

Zéter: ~ *und Mórd(io) schréien** *разм.* крыча́ць гвалт; клі́каць на дапамо́гу; крыча́ць на ўсё го́рла

Zétergeschrei *n* -(e)s, -e ля́мант, крык; ***ein ~ ánstimmen*** падня́ць (страшэ́нны) ля́мант [крык]

zétern *vi* 1) *разм.* лямантава́ць, крыча́ць ва ўсё го́рла 2) крыча́ць, ла́яцца

Zéttel *m* -s, - 1) запі́ска 2) этыке́тка, цэ́тлік; афі́ша

Zeug *n* -(e)s, -e 1) ткані́на, матэ́рыя 2) рэ́чы, прыла́ды; ***was soll ich mit dem ~ ánfangen*?*** што мне з гэ́тым рабі́ць? 3) *разм.* глу́пства, лухта́; ***dúmmes [álbernes]*** ~ глу́пства, ду́расць; ***glaub nur das ~ nicht*** не вер гэ́таму глу́пству ◊ ***das ~ zu etw. (D) háben*** мець здо́льнасць да чаго́-н.; ***j-m etw. am ~e flícken*** прыдзіра́цца да каго́-н. з-за чаго́-н.; ***was das ~ hält*** што ёсць сі́лы; ***er schúftet was das ~ und Léder hält*** ≅ ён працу́е як вол; ***tüchtig ins ~ géhen****, ***sich tüchtig ins ~ légen*** узя́цца за спра́ву закаса́ўшы рукавы́

Zéugamt *n* -(e)s, -ämter *вайск.* арсена́л; рэ́чавы склад

Zéuge *m* -n, -n све́дка; ***j-n zum ~n [als ~n] ánrufen**** заклі́каць [браць] каго́-н. у све́дкі

zéugen I *vi* 1) дава́ць паказа́нні, све́дчыць (*von D – пра што-н.*); ***für [gégen] j-n*** ~ выступа́ць све́дкай на кары́сць [супро́ць] каго́-н.

zéugen II *vt* зача́ць; нараджа́ць

Zéugenaussage *f* -, -n паказа́нне све́дкі; све́дчанне

Zéugenschaft *f* - выступле́нне ў я́касці

свéдкі
Zéugenvernehmung *f* -, -en дóпыт свéдкаў
Zéughaus *n* -es, -häuser арсенáл, збраёўня, цэ́йхгауз; рэ́чавы склад
Zéugnis *n* -ses, -se 1) (па)свéдчанне (*аб паспяховасці*); атэстáт 2) *юрыд.* паказáнне (*сведак*); ~ ***áblegen*** давáць паказáнне, свéдчыць 3) *бібл.* Слóва Бóжае
Zeugs *n* - *разм. пагардл.* 1) штýка, рэч 2) лухтá, абы-штó
Zéugung *f* -, -en 1) зачáцце; стварэ́нне
Zéugungsakt *m* -(e)s, -e палавы́ акт; злýчка
Zéugungstrieb *m* -(e)s, -e палавы́ інсты́нкт
Zeus *m* - *міф.* Зеўс
Zichori¦e [-ˈço:- *і* -ˈko:-] *f* -, -n *кул., бат.* цыкóрый
Zícke *f* -, -n 1) казýля (*самка*) 2) прастытýтка, шлёндра 3) *pl разм.* капры́зы, вы́думкі, штýчкі ◊ ***~n máchen [báuen]*** *разм.* дурэ́ць, свавóліць; выкрýчвацца
Zícklein *n* -s, - казляня́
Zíckzack *m* -(e)s, -e зігзáг
Zíder *m* -s сідр
Zíeche *f* -, -n *дыял.* нáвалачка, чахóл
Zíege *f* -, -n 1) казá 2) *пагардл.* кля́ча, каня́жка ◊ ***die ~ muss grásen, wo sie ángebunden ist*** ≅ вéдай, катóк, свой кутóк
Zíegel *m* -s, - 1) цэ́гла; цаглíна 2) чарапíца, дахóўка
Ziegelbrenneréi *f* -, -en цагéльня, цагéльны завóд
Zíegeldach *n* -(e)s, -dächer чарапíчны дах
Ziegeléi *f* -, -en цагéльня
zíegelrot *a* цагéльнага кóлеру
Zíegelstein *m* -(e)s, -e цаглíна
Zíegenbart *m* -(e)s, -bärte казлíная барадá
Zíegenbock *m* -(e)s, -böcke казёл
Zíegenleder *n* -s шаўрó, казлíная шкýра
Zíegenpeter *m* -s *мед.* свíнка, зáўшніца
Zíegenzucht *f* - козагадóўля
zieh *impf ад* zéihen*
Zíehbrunnen *m* -s, - стýдня, калóдзеж (*з жураўлём*)
Zíeheltern *pl* прыёмныя бацькí
zíehen* **1.** *vt* 1) цягнýць; валачы́ 2) выця́гваць, вымáць; выдзёргваць, вырывáць, даставáць; ***éinen Zahn*** ~ вырывáць зуб 3) правóдзіць (*лінію, баразну і г.д.*) 4) прыця́гваць (*каго-н. да ўдзелу ў чым-н.*); ***zur Verántwortung*** ~ прыця́гваць да адкáзнасці 5) гадавáць, выхóўваць (*дзіця*); развóдзіць (*жывёл, расліны*) 6) стрóіць (*грымасу*) **2.** *vi* 1) (s) ісцí, рýхацца, цягнýцца (*масай, гуртам*); ***die Ménschen zógen auf die Stráße*** лю́дзі вы́йшлі на вýліцу 2) (s) пераязджáць (*куды-н.*); ляцéць, пералятáць (*пра птушак*) 3) цягнýць, прадзімáць; ***der Ófen zieht*** печ мáе ця́гу 4) (*mit D*) *шахм.* рабíць ход **3. ~, sich** 1) цягнýцца; распасцірáцца 2) (*in A*) пранікáць (*у што-н.*) 3): ***die Sáche zieht sich in die Länge*** спрáва заця́гваецца
Zíehgurt *m* -(e)s, -e ля́мка; шлéйка
Zíehharmonika *f* -, -ken *і* -s гармóнік
Zíehkind *n* -(e)s, -er выхавáнец
Zíehmutter *f* -, -mütter прыёмная мáці
Zíehung *f* -, -en 1) тырáж; рóзыгрыш 2) жараб'ёўка, лёсаванне
Ziel *n* -(e)s, -e 1) мэ́та; ***sich (D) ein ~ stécken [sétzen]*** пастáвіць сабé мэ́ту; ***hóhe ~e verfólgen*** стáвіць пéрад сабóй высóкія мэ́ты; ***auf sein ~ lóssteuern*** імкнýцца да сваёй мэ́ты; ***éiner Sáche ein ~ sétzen*** паклáсці канéц чамý-н. 2) *спарт.* фíніш; ***durchs ~ géhen**** фінішавáць 3) *вайск.* цэль, аб'éкт, мішэ́нь; ***tótes*** ~ нерухóмая цэль [мішэ́нь]; ***das ~ tréffen**** папáсці ў цэль; ***das ~ verféhlen*** прамахнýцца, не папáсці ў цэль; *перан.* не дасягнýць мэ́ты 4) *камерц.* тэ́рмін 5) плáнавая лíчба, задáнне, прагрáма
Zíelanflug *m* -(e)s, -flüge *вайск., ав.* вы́хад на цэль
Zíelaufklärung *f* -, -en *вайск.* развéдка цэ́лей
Zíelband *n* -(e)s, -bänder *спарт.* фíнішная стýжка
zíelbewusst *a* мэтанакíравáны, свядóмы
zíelen *vi* 1) (*auf A, nach D, in A*) цэ́ліць(-цца), мéціць (*у што-н.*) 2) (*auf A, nach D*) імкнýцца (*да чаго-н.*), дабівáцца

(*чаго-н.*) 3) (*auf A*) мець на ўвáзе (*што-н.*), намякáць (*на што-н.*)

zíelend *a*: ***~es Zéitwort*** *грам.* перахóдны дзеяслóў

Zíelfernrohr *n* -(e)s, -e *вайск.* апты́чны прыцэ́л

Zíelgebiet *n* -(e)s, -e *вайск.* раён абстрэ́лу, цэль

Zíelgerade *sub f* -, -n *спарт.* фíнішная прамáя

zíelgerichtet *a* мэтанакíраванáны

Zíelkorn *n* -(e)s, -e мýшка (*прыцэльная*)

Zíelkurve [-və] *f* -, -n *спарт.* апóшні вíрáж [паварóт]

zíellos *a* бязмэ́тны

Zíelpunkt *m* -(e)s, -e 1) канцавы́ пункт 2) *вайск.* крóпка прыцэ́ла

Zíelrichter *m* -s, - *спарт.* суддзя́ на фíнішы

Zíelscheibe *f* -, -n мішэ́нь; ***j-n zur ~ des Spóttes máchen*** зрабíць кагó-н. аб'éктам насмéшак [кпíнаў]

zíelsicher *a* 1) мéткі, трáпны 2) упэ́ўнены 3) мэтанакíраваны

zíelstrebig *a гл.* zíelgerichtet

Zíelstrebigkeit *f* - мэтанакíравáнасць

Zíelverlegung *f* -, -en *вайск.* перанóс агню́

zíemen *vi i* **~, sich** падыхóдзіць, налéжаць; ***er weiß nicht, was sich ziemt*** ён не вéдае, як сябé павóдзіць; ***es ziemt mir nicht, darüber zu úrteilen*** мне нéльга дýмаць [меркавáць] аб гэ́тым

zíemend *a* налéжны, адпавéдны

Zíemer *m* -s, - 1) хваставáя [хрыбéтная] чáстка, азáдак, агýзак (*дзічыны*) 2) кнут, біч, бізýн

zíemlich 1. *a* дóсыць, давóлі; ~ ***groß [gut, bedeutend]*** досыть [давóлі] вялíкі, [дóбры, знáчны] **2.** *adv* дóсыць, давóлі, параўнáльна

zíepen *vi дыял.* пíскаць, чыры́каць (*пра птушак*)

Zier *f* -, **Zíerat** *m* -(e)s, -e *паэт.* аздóба, красá, упрыгóжанне

Zíerbaum *m* -(e)s, -bäume дэкараты́ўнае дрэ́ва

Zíerde *f* -, -n 1) аздóба, упрыгóжанне 2) *перан.* красá

zíeren 1. *vt* аздабля́ць, упрыгóжваць **2. ~, sich** 1) упрыгóжваць сябé 2) крыўля́цца, манéрыцца, цырымóніцца

Ziereréi *f* -, -en манéрнасць, крыўля́нне

Zíerfisch *m* -es, -e дэкараты́ўная ры́бка

Zíerleiste *f* -, -n дэкараты́ўная плáнка [лíштва]; *палігр.* віньéтка

zíerlich *a* згрáбны, грацыёзны, вы́танчаны

Zíerlichkeit *f* - грацыёзнасць; вы́танчанасць, прыгажóсць

Zíerpflanze *f* -, -n дэкараты́ўная раслíна

Zíerpuppe *f* -, -n манéрніца, кісéйная панéнка

Zíesel *m, n* -s, -, **~maus** *f* -, -mäuse *заал.* сýслік

Zíffer *f* -, -n 1) лíчба; ***mit ~n bezéichnen*** адзначáць лíчбамі; выражáць у лíчбах [цы́фрах]; ***in ~n schréiben**** запісáць лíчбамі; ***áufgebauschte ~n*** дýтыя лíчбы 2) арты́кул, парáграф 3) шыфр

Zífferblatt *n* -(e)s, -blätter цыферблáт

zíffernmäßig 1. *a* лíчбавы **2.** *adv* 1) кóлькасна 2) у лíчбах; на падстáве лíчбаў

Zífferschrift *f* -, -en шыфр

Zigarétte *f* -, -n цыгарэ́та [сігарэ́та], папярóса; ***sich (D) éine ~ ins Gesícht stécken*** закуры́ць цыгарэ́ту

Zigaréttenetui [-ɛtvi:] *n* -s, -s партабáк, партсігáр

Zigaréttenkippe *f* -, -n акýрак

Zigaréttenpackung *f* -, -en пáчак цыгарэ́т [папярóсаў]

Zigaréttenrauch *m* -(e)s папярóсны дым

Zigaréttenspitze *f* -, -n муштýк

Zigaréttenstummel *m* -s, - *гл.* Zigaréttenkippe

Zigaréttentöter *m* -s, - тушы́лка для сігарэ́т

Zigaríllo *n, m* -s, -s, *f* -, -s *разм.* цыгáрка, малéнькая цыгáрка

Zigárre *f* -, -n цыгáра; ***sich (D) éine ~ ánstecken [ánbrennen*], éine ~ ins Gesícht stécken*** *разм.* запалíць сігáру

Zigárrenetui [-ɛtvi:] *n* -s, -s *гл.* Zigaréttenetui

Zigárrenkiste *f* -, -n сігáрная карóбка

Zigárrenspitze *f* -, -n муштýк для сігáр

Zigárrenstummel *m* -s, - акýрак сігáры
Zigéuner *m* -s, - цыгáн
zigéunerhaft 1. *a* цыгáнскі **2.** *adv* на цыгáнскі лад
zigéunerisch *a* цыгáнскі
Zigéunerlager *n* -s, - цыгáнскі тáбар
Zikáde *f* -, -n *заал.* цыкáда
Zílle *f* -, -n 1) бáржа 2) *бат.* пралéска
Zímbel *f* -, -n *муз.* цымбáлы
Zímmer *n* -s, - пакóй; кабінéт; нýмар (*у гатэлі*); ***das ~ máchen*** прыбрáць пакóй; ***das ~ hüten*** сядзéць дóма (*з прычыны хваробы*)
Zímmerarrest *m* -es, -e хáтні áрышт
Zimmeréi *f* - цяслярства
Zímmereinrichtung *f* -, -en абсталявáнне пакóя
Zímmerer *m* -s, - цясляр
Zímmerhandwerk *n* -(e)s цяслярства, цяслярскія рабóты
Zímmerholz *n* -es будаўнíчы лес, будаўнíчы лесаматэрыял
Zímmerlautstärke *f* - сярэ́дняя гýчнасць (*голаса, радыёапаратуры*)
Zímmermädchen *n* -s, - пакаёўка
Zímmermann *m* -(e)s, -leute *гл.* Zímmerer ◊ ***j-m zéigen, wo der ~ das Loch gelássen hat*** *разм.* вы́правадзіць кагó-н.
zímmern *vt, vi* цяслярыць, майстравáць; будавáць; ***sich (D) séine Zúkunft ~*** уладкóўваць сваю бýдучыню
Zímmernachbar *m* -n, -n сусéд па пакóі
Zímmernachweis *m* -es, -e кватэ́рнае бюрó
Zímmerpflanze *f* -, -n хáтняя раслíна
Zímmerung *f* -, -en 1) *буд.* зруб 2) *горн.* умацавáнне шáхты
zímperlich *a* манéрны, цырымóнны, перабóрлівы
Zímperlichkeit *f* -, -en манéрнасць, перабóрлівасць, цырымóннасць
Zímperliese *f* -, -en *разм.* манéрніца, крыўляка; недаты́ка, незачэ́па
zímpern *vt* манéрыцца, цырымóніцца, чапуры́цца
Zimt I *m* -(e)s лухтá, глýпства; хлам ◊ ***mach nicht so viel ~!*** не валавóдзь!, не марýдзь!, не цягнí!
Zimt II *m* -(e)s, -e *кул.* кары́ца
zímtbraun *a* кары́чневы
Zink *n* -(e)s *хім.* цынк; ***mit ~ überzíehen**** ацынкавáць
Zínkblech *n* -(e)s *тэх.* цы́нкавая бляха
Zínke *f* -, -n зубéц, зуб (*грабляў, відэльца*)
zínken *a* цы́нкавы
Zínken *m* - *i* -s, - *разм.* вялíкі нос
Zínkweiß *n* -es цы́нкавыя бялíлы
Zinn *n* -(e)s *хім.* вóлава, цынк
Zínne *f* -, -n вóстры вы́ступ; зýбец (*сцяны*)
zínnen *vt* лудзíць
zínnern *a* алавяны
Zinnóber *m* -s кінавáр (*мінерал, фарба*) 2) *разм.* лухтá, абы-штó
zinnóberrot *a* кóлеру чырвóнай кінавáры
Zínnsoldat *m* -en, -en алавяны салдáцік
Zins I *m* -es, -e 1) арэ́ндная плáта 2) *гіст.* аброк, чынш
Zins II *m* -es, -en працэ́нт; ***von den ~en lében*** жыць на працэ́нты (*з капіталу*); ***~en trágen* [bríngen*]*** прынóсіць [давáць] працэ́нты; ***etw. mit ~ und Zínseszins zurückgeben**** вярнýць што-н. у сто разóў
zínsbar *a* які прынóсіць працэ́нты
zínsen I *vt* плацíць арэ́ндную [кватэ́рную] плáту; *рэдка* атры́млівацъ арэ́ндную плáту
zínsen II *vt* плацíць працэ́нты; *рэдка* атры́мліваць працэ́нты
Zínsberechnung *f* -, -en *эк.* вылічэ́нне працэ́нтаў
Zínseszinsen *pl* складáныя працэ́нты
zínsfrei *a* вы́звалены ад падáткаў, беспрацэ́нтны
Zínsfuß *m* -es, -füße *эк.* працэ́нтная стáўка
zínslos *a эк.* беспрацэ́нтны
zínspflichtig *a* які павíнен плацíць падáткі
Zinsrechnung *f* -, -en *матэм.* вылічэ́нне працэ́нтаў
Zínssatz *m* -es, -sätze працэ́нтная стáўка, памéр працэ́нтаў; працэ`нт за крэды́т
Zínsschein *m* -(e)s, -e працэ́нтны купóн
zínstragend *a* які прынóсіць працэ́нты [дахóд]
Zípfel *m* -s, - 1) кóнчык, краёк 2) крысó

◊ ***etw. beim réchten ~ ánfassen [ánpacken]*** умéла ўзя́цца за што-н.

zípfelig *a* 1) востраканéчны 2) з кóнчыкамі

Zípfelmütze *f* -, -n шáпачка з кутáсам, начны́ каўпáк

Zípfeltuch *n* -(e)s, -tücher хусцíнка

Zipp: ***nicht ~ ságen*** *разм.* не смець [бая́цца] пíкнуць

Zírbe(l) *f* -, -n кедр еўрапéйскі

Zírbeldrüse *f* -, -n *мед.* шышкападóбная залóза

Zírbelnuss *f* -, -nüsse кéдравы арэ́х

zírka *adv* каля́, прыблíзна

Zírkel *m* -s, - 1) цы́ркуль 2) круг, кóла 3) гуртóк; кампáнія; ***etw. im ~ behándeln*** абмяркóўваць што-н. у гуртку́ 4) цыкл; цыркуля́цыя, кругабéг

Zírkelabschnitt *m* -(e)s, -e *матэм.* сегмéнт кру́га

zírkelförmig *a* кру́глы

zírkeln 1. *vt* вымярáць цы́ркулем **2.** *vi i* **~, sich** круцíцца

zírkelrund *a* зусíм кру́глы

Zírkelschluss *m* -es, -schlüsse зачараванае кóла

zirkulár [zirkulär] *a* (зусíм) кру́глы

Zirkulatión *f* -, -en 1) цыркуля́цыя 2) *эк.* абарачэ́нне

Zirkulatiónskosten *pl эк.* выдáткі абарачэ́ння

zirkulíeren *vi* цыркулявáць, быць [знахóдзіцца] у абарачэ́нні; ~ ***lássen**** пускáць у абарачэ́нне; *перан.* распускáць (*чуткі*)

zirkulíerend *a*: ***~es Kapitál*** абарóтны капітáл

Zirkumfléx *m* -es, -e цыркумфлéкс (*фанетычны знак*)

Zírkus *m* -, -se цырк

Zírpe *f* -, -n *заал.* цвыркýн; кóнік

zírpen *vi* цвы́ркаць, стракатáць

Zirrhose [tsirˈo:zə] *f* - *мед.* цырóз

Zírruswolke *f* -, -n пéрыстае вóблака

Zischeléi *f* -, -en перашэ́птванне, шушу́канне, шаптáнне

zíscheln 1. *vi* шаптáцца **2.** *vt* шаптáць; ins ***Ohr*** ~ шаптáць на вýха

zíschen *vi* 1) шыпéць 2) шыпéць, шы́каць ◊ ***éinen ~*** *разм.* вы́піць кýфель (піва)

Zíschlaut *n* -(e)s, -e *лінгв.* шыпя́чы [свісця́чы] гук

ziselíeren *vt* чакáніць, гравíравáць

Ziselíerer *m* -s, - чакáншчык, гравёр

Zistérne *f* -, -n 1) цыстэ́рна 2) бóчка-вадазбóрнік

Zitadélle *f* -, -n цытадэ́ль, зáмак, фартэ́цыя

Zitát *n* -(e)s, -e цытáта

Zitatión *f* -, -en вы́клік (*да начальніка, у суд і г.д.*)

Zither [ˈts-] *f* -, -n *муз.* цы́тра; ~ ***schlágen* [stréichen*]*** ігрáць на цы́тры

zitíeren *vt* 1) цытавáць 2) выклікáць (*у суд і г.д.*)

Zitróne *f* -, -n лімóн; ***éine áusgepresste ~*** вы́цíснуты лімóн (*тс. перан.*)

Zitrónenfalter *m* -s, - *заал.* лімóнніца

Zitrónensaft *m* -(e)s лімóнны сок

Zitrónenschale *f* -, -n лімóнная скýрка

Zítrusfrüchte *pl* цы́трусавыя

Zítteraal *m* -(e)s, -e *заал.* вугóр электры́чны

zítterhaft, zítterig *a* дрыгóткі, якí калóціцца

zíttern *vi* 1) дрыжáць, трэ́сціся, калацíцца; ***vor Angst [Kälte]*** ~ дрыжáць ад стрáху [хóладу] 2) (*vor D*) дрыжáць (*перад кім-н.*), бая́цца (*каго-н.*); ***um j-n ~*** бая́цца за кагó-н. 3) дрыжáць, вібры́раваць

Zittern *n* -s 1) дрыжáнне; ***mit ~ und Zágen*** са стрáхамі і трапятáннем 2) дрыжáнне, вібры́раванне

Zítterpappel *f* -, -n *бат.* асíна

zíttrig *гл.* zítterhaft

Zítze *f* -, -n *разм.* 1) сасóк, цы́цка 2) вы́мя, дóйла

zivil [-ˈvi:l] *a* 1) цывíльны 2) вéтлівы, шляхéтны

Zivil [-ˈvi:l] *n* -s цывíльныя (лю́дзі), грамадзя́нскае насéльніцтва 2) цывíльная вóпратка; ***in ~ géhen****, ~ ***trágen**** хадзíць у цывíльнай вóпратцы

Zivilcourage [tsiˈvi:lkura:ʒə] *f* - грама-

дзя́нская му́жнасць
Zivilehe [-ˈvi:l-] *f* -, -n грамадзя́нскі шлюб
Zivílgesetzbuch [-ˈvi:l-] *n* -(e)s, -bücher *юрыд.* грамадзя́нскі ко́дэкс
Zivilisatión [-vi-] *f* -, -en цывілізá́цыя
zivilisíeren [-vi-] *vt* цывілізавá́ць
zivilisíert [-vi-] *a* цывілізавá́ны
Zivilíst [-vi-] *m* -en, -en цыві́льная асо́ба
Zivílklage [-ˈvi:l-] *f* -, -n *юрыд.* грамадзя́нскі іск
Zivílrecht [-ˈvi:l-] *n* -(e)s *юрыд.* грамадзя́нскае [цыві́льнае] прáва
Ziviltrauung [-ˈvil:-] *f* -, -en грамадзя́нскі шлюб
Zóbel *m* -s, - со́баль (*жывёла і футра*)
Zóbelfell *n* -(e)s, -e сабалі́нае фу́тра
zóckeln *vi* 1) бе́гчы [е́хаць] трушко́м; тру́хаць 2) паво́льна ісці́; пле́сціся
Zófe *f* -, -n *гіст.* пакаёўка, камеры́стка
Zoff *m* -s *разм.* зло, свáрка
zog *impf ад* zíehen*
zögern *vi* вагá́цца, мару́дзіць, не асме́львацца
Zögling *m* -s, -e выхавá́нец, гадуне́ц
Zölibát *n, m* -(e)s *царк.* цэлібáт, бясшлю́бнасць
Zoll I *m* -(e)s, - цá́ля, дзюйм (*мера даўжыні*); ***drei ~ stark*** таўшчынёй у тры дзю́ймы; ***kéinen ~ breit wéichen**** не адступі́ць ні кро́ку
Zoll II *m* -(e)s, -Zölle 1) по́шліна; мы́тны збор; *гіст.* мы́та 2) *без pl* мы́тня, тамо́жня 3) дані́на; ***der Natúr séinen ~ entríchten*** аддá́ць дані́ну пры́родзе (*памерці*)
Zóllabfertigung *f* - мы́тны кантро́ль [дагля́д]
Zóllabgaben *pl* мы́тныя збо́ры
Zóllamt *n* -(e)s, -ämter мы́тня
zóllamtlich *a* мы́тны
zóllbar *a* які́ абкладá́ецца падá́ткам
Zóllbeamte *sub m, f* -n, -n мы́тнік, -ніца
Zóllbreit: ***kéinen ~ Lándes ábtreten**** не ўступі́ць ні пя́дзі зямлі́
Zólldeklaration *f* -, -en мы́тная дэклара́цыя
zóllen *vt* 1) плаці́ць (*мыта*) 2) *гіст.* плаці́ць (*даніну*) 3) ***j-m Áchtung ~*** акá́зваць каму́-н. (нале́жную) пашá́ну [павá́гу]; ***j-m Béifall ~*** выкá́зваць каму́-н. адабрэ́нне; ***j-m Dank ~*** выкá́зваць каму́-н. падзя́ку; ***j-m Bewúnderung ~*** выкá́зваць каму́-н. захапле́нне, захапля́цца кім-н.
zóllfrei *a* бязмы́тны, які́ не абкладá́ецца мы́там
Zóllgebühr *f* -, -en мы́тны падá́так, мы́тная по́шліна
Zóllkontrolle *f* -, -n мы́тны кантро́ль [дагля́д]
zólllang *a* даўжынёй у (адну́) цá́лю
Zöllner *m* -s, - *гіст.* збо́ршчык падá́ткаў, мы́тнік
zóllpflichtig *a* які́ абкладá́ецца мы́там [по́шлінай]
Zóllrevision [-vi-] *f* -, -en мы́тны дагля́д
Zóllschranke *f* -, -n мы́тны бар’е́р
Zóllsicherung *f* -, -en *эк.* пратэкцыяні́сцкая сістэ́ма
Zóllstab *m* -(e)s, -stäbe лі́нейка з цалёвымі дзяле́ннямі [цалёвым маштá́бам]
Zólltarif *f* -(e)s, -e мы́тны тары́ф
Zóll|verband *m* -(e)s, -bände, **~verein** *m* -(e)s, -e мы́тны саю́з
Zóllverschluss: ***únter ~*** на склá́дзе мы́тні
zonál, zonár *a* занá́льны
Zóne *f* -, -n зо́на, сфе́ра; по́яс (*кліматычны*)
Zóo *m* - *i* -s, -s заалагі́чны сад, заапá́рк
Zo¦ologíe *f* - заало́гія
zo¦ológisch *a* заалагі́чны
Zoom [zu:m] *n* -s, -s *фота, кіно* зум (*аб’ектыў*)
Zopf *m* -(e)s, -Zöpfe 1) касá́ (*валасы*); ***das Háar zu éinem ~ fléchten*** заплятá́ць валасы́ ў касу́ 2) верхаві́на, вершалі́на (*дрэва*); ***j-m auf den ~ spúcken*** абля́яць каго́-н. ◊ ***álter ~*** пераржы́так даўніны́
zópfig *a* 1) з касо́й 2) *разм.* устарэ́лы
Zorn *m* -(e)s гнеў, лю́тасць, злосць, раз’ю́шанасць; ***séinen ~ an j-m áuslassen**** сарвá́ць свой гнеў на кім-н.; ***in ~ geráten**** раззлавá́цца, разлютавá́цца, раз’ю́шыцца
Zórnausbruch *m* -(e)s, -brüche вы́бух гне́ву
zórnentbrannt *a* які́ палá́е ад гне́ву

zórnerfüllt *a* пóўны гнéву, гнéўны

zórnig *a* гнéўны, сярдзíты, раз'юшаны, злóсны

Zórnröte *f* - чы́рвань гнéву

zórnschnaubend *a* раз'юшаны, раззлавáны, разлютавáны

Zórnwut *f* - ашалéласць, разлютавáнасць

Zóte *f* -, -n непрыстóйны жарт, непрыстóйнасць; ***~n réißen**** гавары́ць непрыстóйнасці [непрыстóйныя анекдóты]

zóten *vi* гавары́ць непрыстóйнасці

zótenhaft, zótig *a* непрыстóйны, бры́дкі

Zóttel *f* -, -n касмы́ль, віхóр, пук (*поўсці, валасоў*)

zótteln *vi* ледзь ісцí

zóttig, zóttlig *a* калмáты, кудлáты

zu 1. *prp* (*D*) 1) у, на (*пры абазначэнні месца*); ~ ***Füßen líegen**** ляжáць у нагáх 2) у, на (*пры абазначэнні часу*) ~ ***Néujahr*** на Нóвы год 3) да, у, на (*пры абазначэнні накірунку руху*) ***zur Stadt géhen**** ісцí ў гóрад 4) на (*пры абазначэнні спосаба перамяшчэння*) ~ ***Pférde réiten**** éхаць вярхóм на канí; ~ ***Schiff*** на караблí; ~ ***Fuß géhen**** ісцí пéшшу 5) для (*пры абазначэнні намечанай мэты дзеяння*) ***zur Berúhigung*** для заспакаéння 6) у (*пры абазначэнні выніку дзеяння*) ~ ***Staub*** wérden ператвары́цца ў пыл **2.** *prtc* 1) нáдта, занáдта; ~ ***groß*** (за)нáдта вялíкі 2) (*перад inf*) *не перакладаецца*: ***es ist Zeit, nach Háuse ~ géhen*** пара ісцí дамóў; ***die Réchnung ist ~ begléichen**** рахýнак трэ́ба аплацíць **3.** *adv*: ***die Tür ist ~*** дзвéры зачы́нены; ***mach ~!*** хутчэ́й!

zu= *аддз. дзеясл. прыстаўка, указвае на:* 1) *напрамак куды-н*: zúfließen* прыплывáць, прыцякáць 2) *закрыццё*: zúmachen зачыня́ць 3) *дабаўленне*: zúgießen* далівáць 4) *прысваенне, прыпісванне чаго-н.*: j-m etw. zúsprechen* прысвóіць камý-н. што-н.; zúschreiben* прыпíсваць

zuallerérst *a* перш за ўсё, найпéрш, у пéршую чаргý

zuallerlétzt *a* напаслéдак, пад канéц, у апóшнюю чаргý

zuäußerst *adv* на сáмым канцы́ чагó-н.

Zúbau *m* -(e)s, -ten прыбудóва

Zúbehör *n, m* -(e)s, -e 1) інвентáр, прылáда; арматýра 2) *тэх.* абсталявáнне 3) *марск.* рыштýнак

zúbeißen* *vi* схапíць зубáмі, укусíць; ***wácker ~*** *разм.* éсці з вялíкім апеты́там

zúbekommen* *vt* атрдмлíваць у дадáтак

Zúber *m* -s, - цэ́бар, чан

zúbereiten *vt* гатавáць (*страву, лекі*)

Zúbereitung *f* -, -en (пры)гатавáнне

zúbilligen *vt* 1) давáць згóду, дазвáляць, прызнавáць 2) (*j-m etw.*) прысуджáць (*каму-н., што-н.*)

Zúbilligung *f* -, -en 1) дазвóл, прызнáнне, згóда 2) прысуджэ́нне

zúbinden* *vt* завя́зваць

zúblasen* *vt* 1) задзімáць 2) *разм.* нашэ́птаваць

zúbleiben* *vi* (s) заставáцца зачы́неным

zúblinzeln *vi* (*j-m*) падмóргваць [падмíгваць] (*каму-н.*)

zúbringen* *vt* 1) прынóсіць, паднóсіць 2) правóдзіць (*час*) 3) (*з намаганнем*) зачынíць

Zúbringer *m* -s, - 1) срóдак трáнспарту для падвóзкі пасажы́раў (*да вакзала, аэрапорта, санаторыя і г.д.*) 2) канвéер

Zúbringerbetrieb *m* -(e)s, -e завóд-пастаўшчы́к

Zúbrot *n* -(e)s закýска; *кул.* гарнíр; *разм.* падзарóбак

zúbuttern *vt разм.* даплáчваць, прыплáчваць

Zucht *f* - 1) гадóўля (*жывёл*), вырóшчванне (*раслін*) 2) выхавáнне; нагля́д; дысцыплíна; ~ ***hálten**** захóўваць дысцыплíну; ***in ~ hálten**** трымáць у паслушэ́нстве [паслухмя́насці] 3) -, -en парóда; ***verdámmte ~!*** чóртава насéнне!

züchten *vt* развóдзіць, вырóшчваць, гадáваць 2) трымáць у стрóгасці, карáць

Züchter *m* -s, - 1) садавóд 2) жывёлавóд, жывёлагадóвец

Zúchthaus *n* -es, -häuser кáтаржная турмá, астрóг

Zúchthausarbeiten *pl* кáтаржныя рабóты
Zúchthäusler *m* -s, - кáтаржнік
Zúchthengst *m* -(e)s, -e племянны́ жарабéц
Zúchtherde *f* -, -n племянны́ стáтак
züchtig *a* сарамлíвы, сцíплы, шляхéтны, прыстóйны
züchtigen *vt* карáць
Züchtigkeit *f* - сарамлíвасць, сцíпласць, шляхéтнасць, прыстóйнасць
Züchtigung *f* -, -en кáра, пакарáнне
zúchtlos *a* разбэ́шчаны, распýшчаны, бесцырымóнны
Zúchtsau *f* -, -säue *і* -en племянная свінамáтка
Zúchttier *n* -(e)s, -e *с.-г.* вытвóрнік; племянная жывёла
Züchtung *f* -, -en *гл.* Zucht
Zúchtvieh *n* -(e)s племянная жывёла
Zúchtwahl *f* - *с.-г.* племянны́ адбóр; ***natürliche ~*** натурáльны адбóр
Zuck *m* -es *разм.* уздры́гванне; раптóўны [вокамгнéнны] рух; раптóўнае пачуццё; ***in éinem ~*** мíгам, у мiг, у мóмант
zuck! *int* раз!, мíгам!, жвáва!
zúckeln *vi* ісцí [éхаць] трушкóм
zúcken *vi* 1) здрыганýцца 2) *перан.* блíскаць, прабягáць; ***es zuckt mir in den Fíngern*** у мянé рýкі свярбяць; ***mit den Áchseln ~*** пацiскáць плячы́ма, сцепанýць плячы́ма; ***er hat mit kéiner Wímper gezúckt*** ён і брывóм не павёў
zücken *vi* агаляць (*зброю*)
Zúcker *m* -s цýкар ◊ ***séinem Áffen ~ gében**** *разм.* даць сабé вóлю, разысцíся
Zúckerbäckerei *f* -, -en канды́тарская
Zúckerbackwerk *n* -s пéчыва, пячэ́нне
Zúcker|büchse, ~dose *f* -, -n цýкарніца
Zúckerfabrik *f* -, -en цукрóвы завóд
Zúckergehalt *m* -(e)s утрымáнне цýкру, цукры́стасць
Zúckerguss *m* -es цукрóвы глазýр
Zúckerhut *m* -(e)s, -hüte галóўка цýкру
zúckerig *a* цукрóвы, салóдкі як цýкар; *перан.* саладжáвы
Zúckerkand *n* -(e)s ледзянéц
Zúckerkrankheit *f* - цукрóвая хварóба, цукрóвы дыябéт
zúckern I *vt* падсалóджваць, пасыпáць цýкрам
zúckern II *a* цукрóвы
Zúckerproduktion *f* - вытвóрчасць цýкру
Zúckerrohr *n* -(e)s, -e ***(échtes) ~*** цукрóвы трыснёг
Zúckerrübe *f* -, -n цукрóвы бурáк
Zúckerrübenanbau *m* -(e)s культýра цукрóвых буракóў
Zúckersaft *m* -(e)s, -säfte сірóп
Zúckerspiegel *m* -(s), - працэ́нт утрымáння цýкру ў крыві́
zúckersüß *a* салóдкі як цýкар
Zúckerwerk *n* -(e)s ласýнкі; цукéркі
Zúckerzeug *n* -(-e)s цукéркі, прысмáкі, ласýнкі, саладóсці
Zúckung *f* -, -en уздры́гванне, патýзванне; канвýльсія; ***die létzen ~en éiner Sáche*** апóшняя ўспы́шка [агóнія] чагó-н.
Zuck-Zuck: *bei dem geht álles ~* *разм.* у ягó ўсё ідзé як мáе быць
Zúdecke *f* -, -n *разм.* кóўдра
zúdecken 1. *vt* прыкрывáць, закрывáць, накрывáць; ***durch Féuer ~*** *вайск.* узяць пад абстрэ́л **2. ~, sich** накрывáцца, закрывáцца
zudém *conj* акрамя тагó, к тамý ж
zúdenken* *vt* 1) дабáвіць уяўлéннем, прыдýмаць 2) прызначáць, падрыхтóўваць; ***díeses Geschénk ist ihm zúgedacht wórden*** гэ́ты падарýнак прызапáшаны для ягó
Zúdrang *m* -(e)s 1) нáціск 2) наплы́ў, прылíў
zúdrängen, sich 1) працíсквацца 2) напірáць; ***er drängt sich überáll zu*** *пагардл.* ён лéзе ва ўсе шчы́ліны
zúdrehen *vt* 1) закрýчваць (*кран*) 2): ***j-m den Rücken ~*** павярнýцца да кагó-н. спíнáй
zúdringen* *vi* (s) пранікáць
zúdringlich *a* назóйлівы, дакýчлівы; фамільярны
Zúdringlichkeit *f* - назóйлівасць, дакýчлівасць; фамільярнасць
zúdrücken *vt* заціскáць; шчы́льна зачыняць

zúeignen *vt* (*j-m*) прысвячáць, дары́ць (*каму-н., што-н.*); ***sich (D) etw.*** ~ прысвóіць сабé што-н.

Zúeignung *f* - прысвячэ́нне, прысваéнне

zúeilen *vi* (s) (*auf A*) спяшáцца насу́страч (*каму-н., чаму-н.*)

zueinánder *pron rez* адзíн [аднó] да аднагó

zúerkennen* *vt* (*j-m*) 1) прысу́джваць (*узнагароду каму-н.*) 2) прызнавáць (*за кім-н. права*)

zuérst *adv* спачáтку, спяршá, найпéрш, перш за ўсё

zúfahren* *vi* (s) 1) (*auf A*) пад'язджáць (*да чаго-н.*) 2) (*auf j-n*) *разм.* накíдвацца (*на каго-н.*)

Zúfahrt *f* -, -en пад'éзд (*да будынку*)

Zúfahrts|straße *f* -, -n, **~weg** *m* -(e)s, -e пóдступ, падыхóд, пад'язны́ шлях

Zúfall *m* -(e)s, -fälle вы́падак, выпадкóвасць; ***durch*** ~ выпадкóва; ***blóßer*** ~ чы́стая выпадкóвасць; ***ein böser*** ~ непрыéмны вы́падак, ірóнія лёсу; ***der ~ wóllte es, dass…*** выпадкóва здáрылася так, што…; па вóлі лёсу…

zúfallen* *vi* (s) 1) зачыня́цца; ***ihm fállen vor Müdigkeit die Áugen zu*** ад стóмленасці ў ягó зліпáюцца вóчы 2) выпадáць на дóлю

zúfällig *a* выпадкóвы, непрадбáчаны

zúfälligerweise *adv* выпадкóва

Zúfälligkeit *f* -, -en выпадкóвасць, нечакáнасць

Zúfallsergebnis *n* -ses, -se выпадкóвы вы́нік

Zúfallsglück *n* -(e)s шчаслíвы вы́падак

Zúfallstreffer *m* -s, - выпадкóвае пападáнне, выпадкóвая ку́ля

Zúfassen *n* -s: ***rücksichtsloses*** ~ *вайск.* рашу́чыя [акты́ўныя] дзéянні

zúfertigen *vt* дастаўля́ць; пасылáць, адпраўля́ць

zúfliegen* *vi* (s) 1) (*D*) падлятáць, прылятáць (*да чаго-н.*) 2) (ху́тка) зачыня́цца (*пра акно і да т.п.*); ***die Tür flog zu*** дзвéры зачынíліся

zúfließen* *vi* (s) 1) прыцякáць; сцякáцца (*тс. перан.*); ***der Fluss fließt dem Méer zu*** ракá ўпадáе ў мóра 2) атры́млівацъ, паступáць (*ад каго-н.*); ***réiche Spénden flóssen íhnen zu*** яны́ атры́млівалі [ім накірóўваліся] вялíкія ахвяравáнні

Zúflucht *f* -, **Zúfluchts|ort** *m* -(e)s, -e, **~stätte** *f* -, -n прыту́лак, прыстáнішча, прыстáнак; ~ ***zu etw. (D) néhmen**** прыбéгнуць да чагó-н. як да парату́нку; ~ ***néhmen**** (*bei D*) шукáць [знайсці] прыстáнішча [прыту́лку-(ак)] у кагó-н.

Zúfluss *m* -es, -flüsse прытóк (*тс.перан.*)

Zúflussrohr *n* -(e)s, -e водаправóдная трубá

Zuflüsterer *m* -s, - шапту́н, нагавóршчык

zúflüstern *vt* (*j-m*) нашэ́птваць (*што-н., каму-н.*)

zufólge *prp* (*G, D*) згóдна з…, павóдле…

zufríeden *a* (*mit D*) задавóлены (*чым-н.*); ~ ***sein*** быць задавóленым; ***sich mit etw. ~ gében**** з(а)давальня́цца чым-н.; ~ ***lássen**** пакідáць у спакóі; ~ ***stéllen*** задавальня́ць

Zufríedenheit *f* - задавальнéнне, задавóленасць; ***zur béiderseitigen*** ~ да ўзаéмнага задавальнéння

zúfrieren* *vi* (s) замярзáць

zúfügen *vt* 1) дадавáць 2) прычыня́ць (*непрыемнасць*); ***j-m Schäden*** ~ рабíць камý-н. шкóду

Zúfuhr *f* -, -en 1) падвóз, завóз; упу́ск 2) падáча; забеспячэ́нне 3) гру́зы, якíя падвóзяцца

zúführen **1.** *vt* (*D*) падвóзіць (*каго-н., што-н., каму-н., чаму-н.*); падвóдзіць (*каго-н. да каго-н.*) 2) падавáць (*што-н. каму-н., чаму-н.*); забяспéчваць (*чым-н., каго-н., што-н.*); сілкавáць (*чым-н. што-н.*) 3): ***j-n dem Verdérben*** ~ прывéсці кагó-н. да гíбелі; ***die Verbrécher der Stráfe*** ~ пакарáць злачы́нцаў 4) знахóдзіць (*пакупніка каму-н.*); свáтаць (*каго-н. каму-н.*) **2.** *vi* вéсці (*аб дарозе*); ***die Stráße führt auf den Markt zu*** ву́ліца вядзé да ры́нка

Zúführung *f* -, -en падвóз, прывóз

zúfüllen *vt* 1) далівáць, падлівáць

2): ***éinen Gráben*** ~ засы́паць роў

Zug *m* -(e)s, Züge 1) рух; ***im ~e díeser Máßnahmen*** у хо́дзе гэ́тых мерапрые́мстваў 2) перахо́д; пералёт (*птушак*) 3) шэ́сце, працэ́сія 4) цягні́к, по́езд; ***j-n an den ~ bríngen**** траво́дзіць каго́-н. да цягніка́ 5) ця́га (*паветра*); скразня́к 6) імкне́нне; ця́га, прыхі́льнасць (*да чаго-н.*); ***dem ~e des Hérzens fólgen*** прыслухо́ўвацца да го́ласу сэ́рца, падпарадко́ўвацца го́ласу сэ́рца 7) ко́мін; дымахо́д 8) глыто́к; ***auf éinen ~*** за́лпам (*выпіць*); ***mit [in] éinem ~e*** адны́м ма́хам 9) уды́х, зацяжка 10) ры́са (*твару, характару, з'явы*) 11) *вайск.* узво́д; эшало́н (*цягнік*) 12) *тэх.* расцяжэ́нне 13) пастро́нак 14) *шахм.* ход; ***du bist am ~, der ~ ist an dir*** твой ход; ***ábgegebener ~*** запасны́ ход; ***~ um ~*** ход за хо́дам; *перан.* крок за кро́кам, паво́льна, паслядо́ўна 15) чарада́ (*птушак*); кася́к (*рыб*) 16): ***~ in etw. bríngen**** ажывíць якýю-н спра́ву ◊ ***j-n auf dem ~ háben*** непрыя́зна ста́віцца да каго́-н., не мець ла́скі да каго́-н.

Zúgabe *f* -, -n 1) прыда́ча; даве́сак 2) прэ́мія, (бясплáтны) дада́так 3) выступле́нне (арты́ста) на біс

Zúgang *m* -(e)s, -gänge 1) до́ступ 2) увахо́д, прахо́д; *вайск.* по́дступ 3) пры́рост; зноў прыбыва́ючыя

zúgänglich *a* дасту́пны; ***vernünftigen Erwägungen ~ sein*** прыслухо́ўвацца да разу́мных пара́даў; ***er ist für jédermann ~*** ён прыма́е ўсíх; ***er ist schwer ~*** ён негаваркі, замкнёны

Zugänglichkeit *f* - дасту́пнасць

zúgeben* *vt* 1) прыдава́ць, дава́ць у дада́так, дадава́ць 2) згаджа́цца; ***er gab mir zu, dass…*** ён пагадзíўся са мной, што… 3) прызнава́цца (*у чым-н.*)

zúgegeben: ***~!*** до́бра!, няха́й!, так і быць!; ***~, dass…*** дапу́сцім, што…; калі́; ***~, dass du Recht hast*** на́ват калі́ ты ма́еш ра́цыю

zugégen: ***~ sein*** прысу́тнічаць; ***~ bléiben**** (з)астава́цца

zúgehen* **1.** *vi* (s) 1) ісці́, накіро́ўвацца; ***auf j-n, auf etw. (A) ~*** падыхо́дзіць [наблíжа́цца] да каго́-н., чаго́-н. 2) зачыня́цца (*пра дзверы і г.д.*); сыхо́дзіцца, зашпíльвацца (*пра вопратку*) 3) дахо́дзіць па прызначэ́нні; прыхо́дзіць, прыбыва́ць; ***ein Brief ging mir zu*** я атрыма́ў ліст [пісьмо́] 4): ***spitz ~*** завастра́цца, канча́цца вастрыём **2.** *vimp* (s) адбыва́цца, быць, здара́цца; ***es ging da lústig zu*** там было́ ве́села

Zúgehör *n* -(e)s *гл.* Zúbehör

zúgehören *vi* (*D*) нале́жаць (*да чаго-н.*)

zúgehörig *a* прынале́жны, які́ нале́жыць

Zúgehörigkeit *f* - (пры)нале́жнасць (*да чаго-н.*)

zúgeknöpft *a* 1) зашпíлены 2) замкнёны, маламо́ўны

Zügel *m* -s, - вуздэ́чка, павадо́к, абро́ць, цу́глі; ***die ~ straff ánziehen**** нацягну́ць павады́ (*тс. перан.*); ***die ~ schíeßen lássen* [lócker lássen*]*** адпусцíць павады́ [ле́йцы]; разбэ́сціцца, да́ць во́лю (*пачуццям, захапленням і да т.п.*); ***den [die] ~ ánlegen*** надзе́ць абро́ць, закілза́ць (*тс. перан.*); ***mit verhängtem ~ [verhängten ~n] réiten**** імча́цца наўска́ч

zügellos *a* нястры́мны, неўтаймава́ны, распу́шчаны

Zügellosigkeit *f* нястры́мнасць, неўтаймава́насць; распу́шчанасць, разбэ́шчанасць

zügeln **1.** *vt* цугля́ць; *перан.* утаймо́ўваць **2. ~, sich** стры́млівацца

Zügelung *f* -, -en цугле́нне, закі́лзванне (*каня*) 2) утаймава́нне, уціхамíрванне

zúgesellen **1.** *vt* далуча́ць (*што-н. да чаго-н.*) **2. ~, sich** (*D*) далучы́цца (*да каго-н., чаго-н.*)

Zúgeständnis *n* -ses, -se 1) прызва́нне 2) усту́пка; ***ich kann euch kéine wéiteren ~se máchen*** я не магу́ бо́лей ні ў чым вам саступíць [уступíць]

zúgestehen* *vt* прызнава́цца (*у чым-н.*); ***zúgestanden, dass…*** дапу́сцім, што…

zúgetan *a* адда́дзены, адда́ны, прыхíльны; ***j-m von Hérzen ~ sein*** быць адда́ным каму́-н. усёй душо́й

Zúgfeder *f* -, -n нацяжна́я [заведна́я]

спружы́на
Zúgfestigkeit *f* -, -en *тэх.* трыва́ласць на расцяжэ́нне; мяжа́ трыва́ласці
Zúgführer *m* -s, - *вайск.* камандзі́р узво́ду, узво́дны; *чыг.* нача́льнік цягніка́; машыні́ст (*цягніка*)
zúgießen* *vt* даліва́ць, падліва́ць
zúgig 1. *a* ве́траны, прадзіма́ны скразнякамі **2.** *adv* на скразняку́
zügig *a* безупы́нны, машта́бны; ***ein ~er Áufbau*** шыро́кае будаўні́цтва; ***éine ~e Hándschrift*** разма́шысты по́чырк 2) *тэх.* пла́ўны (*аб уключэнні счаплення*)
zúgittern *vt* заклада́ць [забіва́ць] кра́тамі
Zúgkraft *f* - сі́ла ця́гі
zúgkräftig прыва́бны, які́ ма́е по́спех; ***ein ~es Stück*** *тэатр.* баяві́к
zugléich *adv* адначасо́ва, аднача́сна
Zúgleine *f* -, -n 1) вяро́ўка, лінь 2) пастро́нак
Zúgloch *n* -(e)s, -löcher 1) душні́к 2) *тэх.* паддува́ла
Zúgluft *f* - скразня́к
Zúgmaschine *f* -, -n тра́ктар-цяга́ч, паўгу́сенічны цяга́ч
Zúgpersonal *n* -s брыга́да цягніка́
Zúgpferd *n* -(e)s, -e рабо́чы конь
Zúgplaster *n* -s, - *мед.* выцяжны́ пла́стыр
zúgreifen* *vt* 1) хапа́ць 2) дзе́йнічаць, прыма́цца за што-н.; ***gréifen Sie zu!*** *разм.* бяры́це [е́шце], калі́ ла́ска!
Zúgriemen *m* -s, - *тэх.* пас, цяж
Zúgriff *m* -(e)s хва́тка, прыём, спо́хват 2) *камп.* вы́бар, до́ступ
Zúgring *m* -(e)s, -e выцяжно́е кальцо́
zugrúnde [zu Grúnde]: ~ ***géhen**** (за)гі́нуць; ~ ***légen*** (па)кла́сці ў асно́ву; ~ ***líegen**** ляжа́ць у асно́ве; ~ ***ríchten*** загубі́ць, зні́шчыць
Zugrúndelegung *f* -, -en абгрунтава́нне; узя́цце за асно́ву; ***únter*** ~ (*G*, *von D*) узя́ўшы за асно́ву (*што-н.*)
Zúgschaffner *m* -s, - канду́ктар (*у цягніку*)
Zúgseil *n* -(e)s, -e ця́гавы лінь, кана́т, вяро́ўка
Zúgtier *n* -(e)s, -e запражна́я [уючная] жывёла
zúgucken *разм. гл.* zúsehen*
zugúnsten [zu Gúnsten] *prp* (*G*) на карысць; ***éine Áussage ~ des Ángeklagten*** паказа́нне на кары́сць падсу́днага
zugúte: ~ ***kómmen**** быць кары́сным; ***j-m etw. ~ hálten**** залічы́ць што-н. у чыю-н. кары́сць; ***sich (D) etw. ~ tun**** дазво́ліць сабе́ што-н., зрабі́ць сабе́ не́шта прые́мнае
Zúgvieh *n* -(e)s ця́главая жывёла
Zúgvogel *m* -s, -vögel пералётная пту́шка
zúgweise *adv* 1) чарадо́й; гу́ртам; касяко́м 2) *вайск.* паўзво́дна 3) глыткамі
Zúgwind *m* -(e)s, -e скразня́к
Zúgzwang *m* -(e)s няві́кrутка; *шахм.* цугцва́нг
zúhaben* *vt* трыма́ць зачы́неным; ***er hat den Mántel zu*** яго́ паліто́ зашпілена
zúhaken *vt* зашчэ́пліваць (*на крук, кручок*); зашпіля́ць (*сукенку на аплік*)
zúhalten* 1. *vt* трыма́ць зачы́неным; затыка́ць (*вушы, рот*) **2.** *vi* (*auf A*) трыма́ць курс (*на што-н.*), накіро́ўвацца (*да чаго-н.*)
Zúhälter *m* -s, - сутэнёр
zúhämmern *vt* забіва́ць
zuhánden *adv* **1**. пад рука́мі, паблі́зу ◊ ~ ***kómmen**** папада́цца пад ру́кі **2.** *prp* (*G*) ва ўла́сныя ру́кі (*каму-н.*) (*надпіс на пісьме або дакуменце*)
zúhängen *vt* заве́шваць
zúhauen* (*impf* háute zu) *vi* (*auf A*) лупцава́ць (*каго-н.*)
zuháuf *adv высок.* нато́ўпам, у вялі́кай ко́лькасці
Zuháuse *n* - свой куто́к, свой дом, ко́тлішча
zúheften *vt* зако́лваць (шпі́лькай), зашыва́ць на жыву́ю ні́тку
zúheilen *vi* (s) гаі́цца, зажыва́ць
Zuhílfenahme: ***únter [mit] ~ von…*** з дапамо́гай…, пры дапамо́зе
zuhínterst *adv* ззаду за ўсі́мі
zuhöchst *adv* надзвы́чай, у найвышэ́йшай ступе́ні
zúhorchen *vi* прыслухо́ўвацца, падслухо́ўваць

zúhören *vi* слу́хаць, прыслухо́ўвацца; ***hören Sie zu!*** слу́хайце!

Zúhörer *m* -s, - слуха́ч

Zúhörerschaft *f* -, -en слухачы́, аўдыто́рыя

zuínnerst *adv* да (ад) глыбіні́ душы́, у глыбіні́ душы́

zújauchzen, zújubeln *vi* (*D*) (пры)віта́ць во́клічамі ра́дасці (*каго-н.*)

zúkehren *vt* паваро́чваць; *перан.* адвярну́цца (*ад каго-н.*); ***j-m das Gesícht ~*** павярну́цца да каго́-н. тва́рам; ***(D) zúgekehrt sein*** быць паве́рнутым (*да чаго-н.*)

zúklappen 1. *vt* зачыня́ць (*з ляскатам*) **2.** *vi* (s) зачыні́цца

zúkleben *vt* закле́йваць

zúklinken *vt* зачыня́ць, зашчо́ўкнуць (*дзверы*)

zúknöpfen *vt* зашпі́льваць (*на гузікі*) ◊ ***zúgeknöpft sein*** быць замкнёным [маўклі́вым, стры́маным]

zúkommen* *vi* (s) 1) падыхо́дзіць; ***auf j-n ~*** падыйсці́ да каго́-н. 2) падыхо́дзіць (*рабіць што-н.*); ***es kommt Íhnen nicht zu*** Вам гэ́та не падыхо́дзіць [не нале́жыць] (*рабіць*) 3) нале́жаць; ***díeses Geld kommt euch zu*** гэ́тыя гро́шы нале́жаць вам; ***j-m etw. ~ lássen**** даста́віць каму́-н. што-н.; саступі́ць каму́-н. што-н.; ***j-m ärztliche Behándlung ~ lássen**** ака́зваць каму́-н. медыцы́нскую дапамо́гу

zúkorken *vt* затыка́ць, закарко́ўваць

Zúkost *f* - прыпра́ва, гарні́р

Zúkunft *f* - 1) бу́дучае, бу́дучыня; ***in náher ~*** у бліжэ́йшым бу́дучым; ***in der ~ lésen**** прадка́зваць бу́дучае [бу́дучыню] 2) *грам.* бу́дучы час

zúkünftig 1. *a* бу́дучы **2.** *adv* у бу́дучыні

Zúkunftsaussichten *pl* ві́ды [перспекты́вы] на бу́дучае

Zúkunftsmusik *f*: ***das ist ~!*** *перан.* гэ́та спра́ва бу́дучага!

zúkunfts|reich, ~voll *a* з вялі́кай бу́дучыняй

zúkunftsweisend *adv* які́ пака́звае шлях у бу́дучыню

zúlächeln *vi* (*D*) усміха́цца (*каму-н.*)

Zúlage *f* -, -n 1) прыба́ўка, падвы́шка 2) гарні́р

zúlangen 1. *vi* 1) праця́гваць (*руку*), браць; ***mit der Hand ~*** даставáць [браць] руко́ю 2) накі́двацца (*на ежу*); ***bítte, lángen Sie zu!*** бяры́це [часту́йцеся], калі́ ла́ска! 3) хапа́ць, быць дастатко́вым **2.** *vt* (*j-m*) перада́ць, пада́ць (*каму-н. што-н.*)

zúlänglich *a* дастатко́вы

Zúlass *m* -es, -lässe *тэх.* до́пуск

zúlassen* *vt* 1) дапуска́ць (*напр., да іспытаў*) 2) дазваля́ць, згаджа́цца 3) не адчыня́ць, пакіда́ць зачы́неным; ***lássen Sie die Tür zu!*** пакі́ньце дзве́ры зачы́ненымі!; ***kéinen Zwéifel ~*** не пакіда́ць нія́кага сумне́ння

zúlässig *a* дапушча́льны

Zúlässigkeit *f* - дапушча́льнасць

Zúlassung *f* -, -en 1) до́пуск; прыём (*куды-н.*)

Zúlassungsentscheid *m* -(e)s, -e рашэ́нне аб прыёме [до́пуску] (*куды-н.*); рашэ́нне прыёмнай камі́сіі (*у навучальнай установе*)

Zúlassungsschein *m* -(e)s, -e дазво́л, про́пуск

Zúlauf *m* -(e)s 1) прыто́к, наплы́ў 2) *перан.* наве́дванне, наве́двальнасць, по́спех; ***größen [stárken] ~ háben*** карыста́цца вялі́кім по́спехам

zúlaufen* *vi* (s) 1) (*auf A*) падбяга́ць (*да каго-н.*); ***ein zúgelaufener Hund*** прыблу́дны саба́ка 2) сцяка́цца, збяга́цца 3) схо́дзіцца, зву́жвацца; ***eng ~*** зву́жвацца; ***spitz ~*** зака́нчвацца вастрыём

zúlegen 1. *vt* 1) дакладáць, дадава́ць, прыбаўля́ць 2): ***sich (D) etw. ~*** набы́ць што-н., абзаве́сціся чым-н.; прысво́іць што-н. **2.** *vi*: ***der Läufer hat (an Témpo) zúgelegt*** бягу́н паско́рыў тэмп

zuléid(e) [zu Leid, zu Léide]: ***j-m etw. ~ tun**** пакры́ўдзіць каго́-н. чым-н.

zúleimen *vt* закле́йваць

zúleiten *vt* 1) накіро́ўваць, перадава́ць (*пісьмо*) 2) падво́дзіць (*ваду і г.д.*)

Zúleitung *f* -, -en 1) *тэх.* (электры́чны)

про́вад 2) (водаправо́дная) труба́ 3) давядзе́нне да ве́дама

zúlernen *vt* навучы́цца (*чаму-н. новаму*)

zulétzt *adv* пад кане́ц, нарэ́шце, урэ́шце, у апо́шнюю чаргу́; у апо́шні раз ◊ ***wer ~ lacht, lacht am bésten*** (до́бра) смяе́цца той, хто смяе́цца апо́шнім

zulíebe: ***j-m etw. ~ tun**** зрабі́ць што-н. дзе́ля каго́-н., зрабі́ць каму́-н. ла́ску; ***j-m ~ réden*** размаўля́ць з кім-н. лісълі́ва [уго́дліва]

Zúlieferer *m* -s, - пастаўшчы́к, даста́ўшчык

zúliefern *vt* пастаўля́ць, дастаўля́ць

zúlöten *vt* залітóўваць, запа́йваць

zum = zu dem

zúmachen *vt разм.* 1) зачыня́ць; ***den Brief ~*** заклéіць пісьмó 2) зашпі́льваць; ***ich kónnte kein Áuge ~*** я не мог заплю́шчыць во́чы, я не мог засну́ць

zumál 1. *adv* асаблі́ва, перад усі́м; найпе́рш; ***~ wenn*** асаблі́ва калі́ **2.** *cj* тым больш што; ***wir besúchen ihn gern, ~ (wenn) auch sein Brúder dabéi ist*** мы ахво́тна наве́дваем яго́, тым больш калі́ пры гэ́тым быва́е яго́ брат

zuméist *adv* перава́жна, часце́й за ўсё, звыча́йна

zúmessen* *vt* 1) прыме́рваць 2) (*j-m*) вызнача́ць, адме́раць (*каму-н. яго долю*); ***éine sehr kúrze Zeit wúrde ihm zúgemessen*** яму́ было́ адве́дзена ве́льмі ма́ла ча́су

zumíndest *adv* са́ма ме́ней, як найме́нш, мі́німум

zúmutbar *a* пажада́ны

zumúte [zu Múte]: ***mir ist wohl ~*** у мяне́ до́бра на душы́; ***wie ist dir ~?*** як ты сябе́ адчува́еш?

zúmuten: ***j-m etw. ~*** лічы́ць каго́-н. здатным на што-н.; ***j-m zu víel ~*** патрабава́ць ад каго́-н. на́дта мно́гае; ***er mútet sich sehr viel zu*** ён на́дта мно́га бярэ́ на сабе́

Zúmutung *f* -, -en патрабава́нне (*несправядлівае*); ***éine fréche ~*** наха́бнасць

zunächst 1. *adv* перш за усё, перад усі́м, найпе́рш **2.** *prp* (*D*) по́бач з; ***dem Háus ~, ~ dem Haus*** зусі́м по́бач [паблі́зу] з до́мам

zúnageln *vt* забіва́ць цвіка́мі

zúnähen *vt* зашыва́ць, прышыва́ць, зшыва́ць

Zúnahme *f* -, -n рост, прыро́ст, павелічэ́нне

Zúname *m* -ns, -n 1) про́звішча 2) мяну́шка

Zündanlage *f* -, -n 1) прыла́да запа́львання 2) *аўта* магне́та

zündbar *a* які́ лёгка запа́льваецца, лёгка-запа́льны

zünden 1. *vt* запа́льваць; узрыва́ць, падрыва́ць; ***der Blitz hat gezündet*** ад мала́нкі ўзні́к пажа́р; ***das Béispiel zündet*** пры́клад натхня́е [захапля́е] **2.** *vi* запа́львацца, загара́цца, узрыва́цца; ***das Stréichholz zündet nicht*** запа́лка не загара́ецца

zündend *a* запа́льны; ***éine ~e Ánsprache*** гара́чая [палымя́ная] прамо́ва

Zúnder *m* -s, - 1) *тэх.* ака́ліна 2) *вайск. разм.* мо́цны артылеры́йскі абстрэ́л ◊ ***j-m ~ gében**** зада́ць каму́-і. ды́хту; ***~ bekómmen**** атрыма́ць наганя́й

Zünder *m* -s, - 1) запа́льнік 2) *вайск.* запа́л, узрыва́льнік

Zünd|holz *n* -es, -hölzer, ***~hölzchen*** *n* -s, - запа́лка

Zündhütchen *n* -s, - пісто́н, ка́псуль

Zündkabel *n* -s, - запа́льны про́вад

Zündkerze *f* -, -n запа́льная све́чка; све́чка (*рухавіка*)

Zündschlüssel *m* -s, - ключ замка́ запа́львання

Zündschnur *f* -, -schnüre кнот, запа́льны шнур

Zündstoff *m* -(e)s, -e запа́льнік

Zündung *f* -, -en *тэх.* запа́льванне, загара́нне

zúnehmen* 1. *vi* 1) павялі́чвацца, прыбыва́ць (*пра ваду*); узмацня́цца, узраста́ць; ***an Verstánd ~*** паразумне́ць, стаць разумне́йшым 2): ***an Gewícht ~*** паўне́ць; прыбаўля́цца ў вазе́ **2.** *vt* 1) прыбаўля́ць, далуча́ць, браць дадатко́ва 2) прыбаўля́ць у вазе́; ***er hat zwei***

Kílo zúgenommen ён папрáвіўся на два кілагрáмы
zúnehmend *a* які́ павялíчваецца; ***bei ~en Jáhren*** у гадáх (*пра чалавека*)
zúneigen 1. *vt* схіля́ць (*каго-н. да чаго-н.*) **2.** *vi i* **~, sich** схіля́цца; ***j-m zúgeneigt sein*** быць схíльным да кагó-н.; ***der Sómmer neigt sich dem Énde zu*** лéта хíліцца [набліжáецца] да кáнца
Zúneigung *f* -, -en прыхíльнасць, схíльнасць, сімпáтыя; ***zu j-m ~ fássen*** адчýць сімпáтыю [схíльнасць] да кагó-н.
Zunft *f* -, Zünfte *гіст.* (ремéсніцкі) цэх, гíльдыя, карпарáцыя; ***er ist von der ~*** ён спецыялíст; ***die gánze ~*** уся́ брáція
zünftig *a* 1) *гіст.* цэ́хавы 2) *разм.* дасвéдчаны, прафесіянáльны 3) замкнёны; які́ адмежавáўся
Zúnge *f* -, -n 1) *анат.* язы́к; ***mit der ~ ánstoßen**** шапаля́віць; ***sich (D) in die ~ béißen**** прыкусíць язы́к (*тс. перан.*); ***j-m die ~ lösen*** развязáць язы́к камý-н.; ***séiner ~ fréien Lauf lássen**** распусцíць язы́к; ***j-m das Wort von der ~ néhmen**** прадугадáць, вы́значыць напéрад чыю́-н. дýмку; ***es brennt ihm auf der ~*** у ягó язы́к свярбíць (*паведаміць што-н.*); ***das Wort schwebt mir auf der ~, ich hábe das Wort auf der ~*** у мянé слóва крýціцца на языкý; ***mir hängt die ~ zum Hálse heráus*** я памірáю ад смáгі 2) язы́к (*як характарыстыка ўласцівасцей чалавека*); ***éine böse ~ háben*** быць злым на язы́к 3) язычóк (*чаравіка, трубы аргана*) 4) *тэх.* спускавы́ кручóк, лáпка 5) стрэ́лка (*вагаў*) ◊ ***das Herz auf der ~ trágen**** быць шчы́рым [адкры́тым]; ***sich (D) die ~ verbrénnen**** прагаворы́цца, збалбатнýць лíшняе
züngeln *vi* варушы́ць языкóм (*пра змяю*) 2) лізáць языкáмі (*пра полымя*); ***der Blitz züngelte*** малáнка блíснула зігзáгам
Zúngenbrecher *m* -s, - скорагавóрка
zúngenfertig *a* гаваркí, гаварлíвы; балбатлíвы
Zúngenfertigkeit *f* -, -en умéнне дóбра гавары́ць; *разм.* языкáтасць, гаварлíвасць, спрыт на язы́к
Zúngenlaut *m* -(e)s, -e *лінгв.* язы́чны гук
Zúngenschlag *m* -(e)s, -schläge: ***ein fálscher ~*** агавóрка, памы́лка ў мóве; ***ein gewándter ~*** дóбра ўстáўленае [трáпнае] слóўца
Zúngenspitze *f* -, -n кóнчык языкá; ***das Wort schwebt mir auf der ~*** слóва крýціцца ў мянé на языкý
Zünglein *n* -s, - 1) язычóк 2) стрэ́лка (*вагаў*) ◊ ***das ~ an der Wáage sein*** выкóнваць [ігрáць] рашáючую рóлю
zuníchte: ***etw. ~ máchen*** знíшчыць, разбíць; ***~ wérden*** сысцí на ніштó; знíкнуць, развéяцца
zúnicken *vi* (*D*)ківáць галавóй (*каму-н.*)
zunútze [zu Nútzen]: ***sich (D) etw. ~ máchen*** скарыстáць, вы́карыстаць што-н.
zuóberst *adv* 1) на сáмым вéрсе; ***das Únterste ~ kéhren*** перавярнýць дагары́ нагáмі, перакруцíць 2) пéрад усíм, найпéрш
zúordnen *vt* падпарадкóўваць, прыкамандзірóўваць, надавáць
zúpacken *vi* 1) хапáць, схапíць, ухапíцца 2) акты́ўна ўмéшвацца, уступáць у бóйку; ***frisch [scharf] ~*** энергíчна ўзя́цца (*за што-н.*); рашýча ўступíць у бой
zupáss [zupásse]: ***~ kómmen**** прыхóдзіць у сáмую парý; ***j-m etw. ~ máchen*** дагадзíць камý-н. чым-н.
zúpfen *vt* цягáць, смыкáць, скýбці
Zúpfgeige *f* -, -n лю́тня; *разм.* гітáра
Zúpfinstrument *n* -(e)s, -e *муз.* шчыпкóвы інструмéнт
zúpfropfen *vt* закаркóўваць, затыкáць
zúpressen *vt* прыцíснуць, прыдушы́ць
zúprosten *vi* (*j-m*) піць за чыё-н. здарóўе, ***einánder ~*** прапанóўваць адзíн аднамý вы́піць
zur = zu der
zúraten* *vi* рáіць, рáдзіць; ***er riet mir wéder zu noch ab*** ён мне ні парáіў, ні адрáіў
zúraunen *vt* (*j-m*) шапнýць (*што-н. каму-н.*)

zúrechnen *vt* 1) прылíчваць; прыбаўля́ць; налíчваць (*працэнты*) 2) (*D*) прылíчваць, аднóсіць (*каго-н. да каго-н., чаго-н.*) 3) (*D*) прыпíсваць (*памылку і г.д. каму-н.*)

Zúrechnung *f* -, -en 1) прыбаўлéнне, налічэ́нне 2) прылічэ́нне 3) прыпíсванне; *гл.* zúrechnen

zúrechnungsfähig *a* у здарóвым рóзуме; *юрыд.* пры свядóмасці

zurécht *adv* 1) у налéжным парáдку, як налéжыць 2) своечасóва

zuréchtbasteln *аддз. vt* змайстравáць

zuréchtbringen* *аддз. vt* прывóдзіць у парáдак

zuréchtfinden*, sich *аддз.* разбірáцца, арыентавáцца; ***sich im Lében ~ können*** умéць знайсці сваё мéсца ў жыццí

zuréchkommen* *аддз. vi* (s) 1) паспéць; прыйсці [прыéхаць] своечасóва; спраўля́цца, дахóдзіць да лáду

zuréchtlegen *аддз. vt* 1) прывóдзіць у парáдак, падрыхтóўваць 2) абдýмваць; прыдýмваць (*адгаворку*); уяўля́ць сабé

zuréchtmachen *аддз. vt* 1) рыхтавáць; гатавáць 2) прыбірáць, навóдзіць парáдак (*у памяшканні*) 3) выпраўля́ць; (па)прáвіць; ***das Haar*** ~ прычэ́свацца **2. ~, sich** прыхарóшвацца

zuréchtrücken *аддз. vt* пастáвіць [пасýнуць] на мéсца ◊ ***j-m den Kopf*** ~ *разм.* упрáвіць мазгí камý-н.

zuréchtsetzen *аддз. vt перан.* пастáвіць на мéсца (*каго-н.*) ◊ ***j-m den Kopf*** ~ *разм.* упрáвіць [устáвіць] мазгí камý-н.

zuréchtstellen *аддз. vt* 1) пастáвіць на мéсца 2) прыгатавáць

zuréchtstutzen 1. *аддз. vt* падстрыгáць; падкарóчваць, падраўнóўваць (*што-н. нажніцамі*) **2. ~, sich** *разм.* прыбрáцца

zuréchtweisen* *аддз. vt* павучáць (*каго-н.*), зрабíць вымóву (*каму-н.*), пастáвіць на мéсца (*каго-н.*)

Zuréchtweisung *f* -, -en указáнне; заўвáга, вымóва

Zúrede *f* -, -n парáда, перакананне; *pl тс.* угавóры

zúreden *vi* (*D*) угавóрваць, намаўля́ць, перакóнваць (*каго-н.*); ***er lässt sich nicht ~*** ягó не ўгавары́ць [не пераканáць]

Zúreden: *auf mein* ~ па маёй парáдзе; ***trotz állem ~, trotz állen [álles] ~s*** нягледзячы на ўсé ўгавóры

zúreichen 1. *vt* падавáць, прация́гваць **2.***vi* быць дастаткóвым, хапáць

zúreichend *a* дастáтковы

zúreiten* 1. *vt* аб’язджáць (*каня*) **2.** *vi* (s) (*D*) пад’язджáць (*верхам*) (*да чаго-н.*)

Zúreiter *m* -s, - берэ́йтар, наéзнік

zúrichten *vt* 1) гатавáць, прыгатóўваць; ***Spéisen*** ~ гатавáць стрáвы 2) *тэх.* загатóўваць, нарыхтóўваць; апрацóўваць; абчэ́сваць (*дрэва*) 3) прылáджваць, налáджваць; прáвіць, выпраўля́ць; рыхтавáць 4) *разм.* адлупцавáць (*каго-н.*) 5) *разм.* запэ́цкаць, забрýдзіць; ***du hast den Mántel ja schön zúgerichtet!*** *іран.* ну і размалявáў [спэ́цкаў] ты палітó

Zúrichtung *f* -, -en 1) падрыхтóўка 2) *тэх.* загатóўка; абчэ́сванне (*дрэва*) 3) прылáджванне; *тэх. тс.* налáджванне; вы́верка; прáўка, вы́праўка; настрóйка (*інструмента*)

zúriegeln *vt* зачыня́ць на замóк [на зáсаўку, на кля́мку]

zürnen *vi* (*j-m über A*) сердавáць, злавáць, злавáцца (*на каго-н. за што-н.*)

zurück *adv* назáд; ззáду; ***~!*** назáд!, адступíць!; ~ ***sein*** вярнýцца; ~ ***können**** магчы́ адступíць; ***ein páar Jáhre*** ~ нéкалькі гадóў тамý назáд; ***er ist noch nicht*** ~ ён яшчэ́ не вярнýўся; ***er ist noch weit*** ~ ён яшчэ́ далёка ззáду

zurück = *аддз. дзеясл. прыстаўка, указвае на:* 1) *зварот*: zurückgehen* ісцí назáд 2) *адставанне*: zurückbleiben* адставáць 3) *вяртанне ў першапачатковае становішча*: zurückstellen пастáвіць назáд 4) *узнагароду, кампенсацыю:* zurückzahlen вяртáць, кампенсавáць

zurückbegeben*, sich вяртáцца

zurückbehalten* *vt* утры́мліваць, пакідáць у сябé

zurückbekommen* *vt* атрыма́ць наза́д

Zurückberufung *f* -, -en 1) адкліка́нне 2) паўто́рны прызы́ў, паўто́рнае запрашэ́нне

zurückbilden, sich аднаўля́цца, узніка́ць нано́ва

zurückbleiben* *vi* (s) 1) адстава́ць 2) застава́цца

zurückblicken *vi* агля́двацца, азіра́цца

zurückbringen* *vt* прыно́сіць наза́д, вярта́ць, варо́чаць

zurückdatieren *vt* датава́ць за́днім чысло́м

zurückdenken* *vi* (*an A*) успаміна́ць, узга́дваць (*пра што-н.*)

zurückdrängen *vt* 1) адціска́ць, адпі́хваць, адцясня́ць 2) *перан.* стры́млiваць, спыня́ць; адганя́ць ду́мкі [пачу́цці]

zurückdrehen *vt* паваро́чваць [адкру́чваць] наза́д

zurückeilen *vi* (s) спяша́цца наза́д

zurückerbitten* *vt* прасі́ць вярну́ць

zurückerhalten* *vt* атры́млiваць наза́д

zurückerobern *vt* (зноў) адваява́ць

zurückerstatten *vt* вярну́ць (*доўг*); пакры́ць (*выдаткі*)

zurückfahren* **1.** *vt* (ад)ве́зці наза́д **2.** *vi* (s) 1) вярта́цца, е́хаць наза́д 2) адхісну́цца, адско́чыць (*назад*)

zurückfallen* *vi* (s) па́даць наза́д, звалі́цца

zurückfinden* *vi* здо́лець вярну́цца, знайсці́ даро́гу наза́д

zurückfluten *vi* (s) адхлы́нуць, адко́чвацца (*пра прыбой*)

zurückfordern *vt* патрабава́ць наза́д

zurǘckführen *vt* 1) ве́сці наза́д 2) (*auf A*) тлума́чыць (*чым-н.*); ***woráuf ist das zurǘckzuführen?*** як [чым] гэ́та тлума́чыцца?; прыпі́сваць (*чаму-н.*); зво́дзіць (*да чаго-н.*)

Zurückgabe *f* - зваро́т, адда́ча

zurückgeben* *vt* 1) вярта́ць, аддава́ць наза́д 2) даць рэ́шты; ***auf húndert Éuro*** ~ даць рэ́шты з ста е́ўра

zurückgehen* *vi* (s) ісці́ наза́д, вярта́цца 2) адступа́ць, адыхо́дзіць 3) спада́ць, ме́ншаць; ***die Préise gíngen zurück*** цэ́ны спа́лі [знізі́ліся] 4) (*auf A*) узыхо́дзіць, пахо́дзіць (*да чаго-н. у мінулым*) 5) звярта́цца (*да першакрыніц*)

zurückgelangen *vi* (s) тра́піць [папа́сці] наза́д; вярну́цца

zurückgewinnen* *vt* адыгра́ць; набы́ць (зноў); вярну́ць [перацягну́ць] наза́д; ***j-s Líebe*** ~ вярну́ць чыю́-н. любо́ў

zurückgezogen *a* адасо́блены, само́тны, замкнёны

Zurückgezogenheit *f* - само́тнасць; адзіно́касць; адасо́бленасць

zurückgreifen* *vi* вярну́цца (*auf A – да чаго-н.*)

zurückhaben* *vt* атрыма́ць наза́д

zurückhalten* **1.** *vt* 1) утры́млiваць, стры́млiваць 2) хава́ць; уто́йваць; не праяўля́ць, затаі́ць (*пачуццё*); ***séine Méinung*** ~ устрыма́цца ад выка́звання сваёй ду́мкі 3) затры́млiваць; ***den Átem*** ~ затрыма́ць дыха́нне 4) *вайск.* трыма́ць у рэзе́рве **2.** *vi* (*mit D*) устрыма́цца (*ад чаго-н.*); ***mit séinen Gefühlen*** ~ устрыма́цца ад праяўле́ння сваі́х пачу́ццяў **3.** **~, sich** 1) трыма́цца ў баку́ 2) стры́млiвацца, устры́млiвацца (*ад праяўлення пачуццяў, выказвання думак*)

zurückhaltend *a* 1) стры́маны, сці́плы 2) маўклі́вы, негаваркі́

Zurückhaltung *f* - 1) стры́манасць, сці́пласць 2) маўклі́васць, замкнёнасць 3) бяздзе́йнасць, пасі́ўнасць

zurückholen *vt* (пайсці́ і) прыне́сці [прыве́сці] наза́д

zurǘckkämmen *vt* зачэ́сваць наза́д (*валасы*)

zurückkehren *vi* (s) вярта́цца

zurückkommen* *vi* (s) 1) вярта́цца, вярну́цца 2) *разм.* адстава́ць (*з працай*) 3) (*auf A*) зноў загавары́ць (*аб кім-н., чым-н.*); вярну́цца (*да былой тэмы*)

zurǘckkönnen* *vi* 1) мець магчы́масць вярну́цца 2) мець магчы́масць адмо́віцца (*ад пачатага*)

zurücklassen* *vt* пакіда́ць

zurücklaufen* *vi* (s) 1) бе́гчы наза́д 2) цячы́ наза́д

zurücklegen **1.** *vt* 1) адкла́дваць 2) прахо́дзіць (*якую-н. адлегласць*) 3) кла́сці

назáд **2. ~, sich** адкíнуцца (*у крэсле*)
zurücklehnen, sich адкíдвацца назáд
zurückliegen* *vi* 1) *спарт.* адставáць, прайгравáць 2): ***díeses Eréignis liegt weit zurück*** гэ́та дáўняя падзéя [дáўняе здарэ́нне]
zurückliegend *a* мінýлы
zurückmelden, sich далажы́ць пра (сваё) вяртáнне
zurű́ckmüssen* *vi* быць вы́мушанным вярнýцца; ***ich muss zurück*** мне трэ́ба вярнýцца
Zurücknahme *f* -, -n 1) узя́цце назáд, адмаўлéнне (*ад сваіх слоў*) 2) *вайск.* адвядзéнне назáд, адвóд
zurücknehmen* *vt* 1) браць [прымáць] назáд 2) скасóўваць (*заказ і г.д.*); ***ein Verbót*** ~ зняць забарóну 3) адвóдзіць (*войскі*)
zurückprallen *vi* (s) адскóкваць, адхіснýцца, адхілíцца; *фіз.* адбівáцца, адлюстрóўвацца
zurückreisen *vi* (s) éхаць назáд
zurückrufen* *vt* 1) крычáць у адкáз 2) адклікáць, вяртáць 3) патэлефанавáць у адкáз (*на чый-н. званок*)
zurückschaudern *vi* (s) адхіснýцца ў жáху
zurückschlagen* *vt* 1) адбівáць 2) адвярнýць (*каўнер*)
zurückschnellen *vi* (s) 1) адскóкваць (*назад*); імгнéнна вы́прастацца (*пра спружыну*) 2) *фіз.* адбівáцца, адлюстрóўвацца
zurückschrecken 1. * (*part II* zurückgeschreckt *i* zurückgeschrocken) *vi* (*vor D*) жахáцца, бая́цца (*чаго-н.*); ***vor Schwíerigkeiten nicht*** ~ не бая́цца ця́жкасцей **2.** *vt* адпужáць, адпýдзіць; напужáць, запалóхаць
zurückschreiben* *vi* адказáць пісьмóва, адпісáць
Zurücksehnen *n* -s тугá (*па мінулым*)
zurücksehnen, sich 1) хацéць вярнýцца 2) (*nach D*) сумавáць, тужы́ць (*па чым-н. мінулым*)
zurücksetzen 1. *vt* 1) стáвіць назáд 2) грэ́баваць (*кім-н.*), крыўдзіць, абыхóдзіць (*каго-н.*) 3) зніжáць (*цэны*) 4) адбракóўваць (*тавар*) **2.** *vi* (s) (*über A*) пераскóкваць назáд (*цераз што-н.*) **3. ~, sich** адсóўвацца, сéсці глыбéй (*у крэсла*)
Zurücksetzung *f* -, -en 1) грэ́баванне, пагарджáнне; абрáза, знявáга, кры́ўда; адцяснéнне на зáдні план 2) зніжэ́нне цэн, уцэ́нка (*тавараў*) 3) (вы)бракóўка; *гл.* zurücksetzen
zurücksinken* *vi* (s) 1) пáдаць назáд 2) апускáцца; вяртáцца (*да былых дрэнных звычак*)
zurückspiegeln *vt* адлюстрóўваць
zurückspringen* *vi* (s) адскóкваць
zurückstehen* *vi* (s) адставáць, саступáць; ***wir wérden wohl ~ müssen**** нам, напэ́ўна, [мáбыць, мýсіць] пры́йдзецца [давядзéцца] яшчэ́ пачакáць; нам, напэ́ўна, пры́йдзецца [давядзéцца] адмóвіцца ад чагó-н.
zurückstellen *vt* 1) (па)стáвіць назáд 2) пастáвіць [перавéсці] назáд (*гадзіннік*) 3) адстаўля́ць 4) давáць адтэрмінóўку (*ваеннаабавязанаму*) 5) адвóдзіць (*кандыдатуру*)
Zurückstellung *f* -, -en 1) адсóўванне 2) вяртáнне 3) адтэрмінóўка 4) перавóд назáд (*пра гадзіннік*)
zurückstoßen* *vt* 1) пхаць назáд, адпíхваць 2) выклікáць агíду
zurückstrahlen 1. *vt* адбівáць (*святло і г.д.*) **2.** *vi* (s) адбівáцца, адлюстрóўвацца
Zurückstrahlung *f* -, -en адбíтак; вóдсвет, вóдбліск
zurückströmen *vi* (s) 1) цячы́ [плыць] назáд 2) ры́нуцца [кíдацца] назáд
zurückstufen *vt* паніжáць у пасáдзе
zurücktaumeln *vi* (s) (*vor D*) 1) адхіснýцца ў стрáху (*ад чаго-н.*) 2) хістáючыся ісцí назáд
zurücktragen* *vt* нéсці назáд, аднóсіць
zurücktreiben* *vt* адганя́ць, гнаць назáд
zurücktreten* *vi* (s) 1) адступáць 2) адмаўля́цца (*ад дамаганняў, прэтэнзій*) 3) вы́йсці ў адстáўку 4) адыхóдзіць на зáдні план; рабíць мéншы ўплы́ў (*на

што-н.) 5) вярну́цца ў першапачаткóвы стан; ***der Fluss trat in sein Bett zurück*** ракá зноў увайшлá ў сваé берагí [сваё рэ́чышча]

zurücktun* *vt* 1) клáсці назáд 2): ***éinen Schritt*** ~ зрабíць крок назáд, адступíць на крок

zurückverlangen *vt* патрабавáць назáд

zurückversetzen 1. *vt* вяртáць (*каго-н. у мінулы стан*) **2. ~, sich** у ду́мках перанóсіцца ў мінýлае; ***sich in die Kíndheit*** ~ вярну́цца ду́мкамі ў дзяцíнства

zurückwälzen *vt* адкóчваць назáд; ***die Schuld auf j-n*** ~ перакладваць віну́ назáд на кагó-н.

zurückwandern *vi* (s) вяртáцца (пехатóю)

zurückweichen* *vi* (s) адступáць, падавáцца назáд, адыхóдзіць

zurückweisen* 1. *vt* 1) адхіля́ць; адмаўля́ць (*каму-н.*) 2): ***j-n in séine Grénzen [an séinen Platz]*** ~ пастáвіць кагó-н. на мéсца 3) адбівáць, давáць адпóр **2.** *vi* (*auf A*) спасылáцца (*на што-н.*)

Zurückweisung *f* -, -en 1) адмóва, адхілéнне, адвóд 2) адбíццё, адпóр

zurückwenden* 1. *vt* паварóчваць назáд **2. ~, sich** павярну́цца, (па)глядзéць назáд

zurückwerfen* *vt* 1) адкідáць 2) *фіз.* адбівáць

zurückwirken *vi* (*auf A*) 1) рэагавáць, дзéйнічаць (*на што-н.*) 2) адбівáцца (*на чым-н.*)

zurückwollen* *vi* хацéць вярну́цца назáд, хацéць адступíць

zurückwünschen *vt* жадáць [хацéць] вярну́ць (*што-н.*)

zurückzahlen *vt* аплáчваць, вяртáць (*пазыку*)

zurückziehen* 1. *vt* 1) адця́гваць, цягну́ць назáд; адвéшваць (*фіранку*); адхóпліваць (*руку*) 2) адця́гваць, адвóдзіць (*войскі*) 3) браць назáд (*скаргу*) **2.** *vi* (s) 1) ісцí, éхаць назáд; ***die Vögel zíehen zurück*** птýшкі адлятáюць назáд 2) *вайск.* адступáць, адыхóдзіць **3. ~, sich** 1) адыхóдзіць, адступáць 2) адхіля́цца; пайсцí (*тс. на нараду*); ***sich vom Geschäft*** ~ адысцí ад спраў

Zurückziehung *f* -, -en 1) адця́гванне, адвóд (*войск*) 2) скасавáнне (*заказу*)

Zúruf *m* -(e)s, -e зáклік, вóкліч

zúrufen* *vt* (*j-m*) крычáць (*што-н. каму-н.*) 2) аклікáць, клíкаць, зваць; ***j-m Béifall*** ~ крычáць камý-н. у знак адабрэ́ння (*«брава» і г.д.*)

Zúrüstung *f* -, -en *вайск.* амуніцыя, рыштýнак; ***~en tréffen**** падрыхтóўвацца, рыхтавáцца, гатавáцца

Zúsage *f* -, -n абяцáнне, згóда, абавязáцельства; ***séine ~ gében**** даць (сваю) згóду

zúsagen 1. *vt* абяцáць; згаджáцца, давáць згóду (*на што-н.*) **2.** *vi* падыхóдзіць, падабáцца, быць да гýсту

zúsagend: ***im ~en Fálle*** у вы́падку згóды; ***éine ~e Ántwort*** станóўчы [сцвярджáльны] адкáз

zusámmen *adv* 1) рáзам, сумéсна, супóльна; ~ ***genómmen*** усё рáзам 2) у вы́ніку, усё рáзам; ***das macht*** ~… *бухг.* рáзам…; *перан.* у вы́ніку

zusámmen = *аддз. дзеясл. прыстаўка, указвае на*: 1) *зближэнне, злучэнне*: zusámmenbinden* звя́зваць 2) *на раздрабненне, знішчэнне*: zusámmenschlagen* разбівáць [ушчэ́нт]

Zusámmenarbeit *f* -, -en сумéсная прáца, супрацóўніцтва; узаемадзéянне

zusámmenarbeiten *vi* супрацóўнічаць, рáзам працавáць; *вайск.* узаемадзéйнічаць

zusámmenballen 1. *vt* сціскáць (*кулакі*); камячы́ць (*паперу*); *вайск.* збірáць, сканцэнтрóўваць **2. ~, sich** сціскáцца 2) збірáцца (*пра хмары*) 2) *вайск.* скýчвацца, збірáцца; канцэнтравáцца

Zusámmenbau *m* 1) -(e)s, -e мантáж, збóрка 2) -(e)s злучэ́нне; спалучэ́нне

zusámmenbauen *vt* манцíраваць, збірáць

zusámmenbeißen* *vt* сціскáць (*зубы*); ***die Zähne*** ~ сцíснуць зýбы (*ад болю*); узя́ць сябé ў рýкі; цярпéць, сцíснуўшы зýбы

zusámmenbetteln *vt* збірáць жабравáннем

zusámmenbiegen* *vt* згінáць, склáдваць

zusámmenbinden* *vt* звя́зваць

zusámmenbleiben* *vi* (s) заставáцца рáзам

zusámmenbrechen* *vi* (s) абвáльвацца, абрынáцца 2) закóнчыцца правáлам 3) абяссíлець; ***séine Knie bréchen únter ihm zusámmen*** у ягó нóгі падкóшваюцца; ***únter der Last der Beweíse ~*** здáцца пад цяжáрам дóказаў

zusámmenbringen* *vt* збірáць; звóдзіць сумéсна (*людзей*)

Zusámmenbruch *m* -(e)s, -brüche крушэ́нне, крах, развáл, катастрóфа

zusámmendrängen 1. *vt* 1) сціскáць, ушчыльня́ць 2) зганя́ць **2. ~, sich** цясні́цца, збівáцца ў мéсца, тóўпіцца

zusámmendrehen *vt* скрýчваць

zusámmendrücken *vt* сціскáць

zusámmenfahren* *vi* (s) 1) здрыганýцца, уздры́гваць (*ад спалоху*) 2) сутыкáцца (*напр., пра цягнікі*)

zusámmenfallen* *vi* (s) 1) супадáць 2) абрынáцца 3) знясíльвацца 4) садзíцца, ападáць (*пра цеста*)

zusámmenfalten *vt* склáдваць; згóртваць

zusámmenfassen *vt* 1) абагульня́ць, рэзюмавáць; падвóдзіць вы́нікі; падсумавáць 2) аб’яднóўваць, злучáць 3) *вайск.* звóдзіць, засярóджваць, сканцэнтрóўваць

Zusámmenfassung *f* -, -en 1) рэзюмé, абагульнéнне, падвядзéнне вы́нікаў 2) аб’яднáнне

zusámmenfinden* **1.** *vt* збірáць (*да аднаго месца*), знахóдзіць **2. ~, sich** збірáцца, сыхóдзіцца; пасябравáць

zusámmenflechten* *vt* сплятáць

zusámmenflicken *vt* 1) сшывáць (*з кавалкаў*) 2) *іран.* кампілявáць; змайстравáць, сфабрыкавáць

zusámmenfließen* *vi* (s) сцякáцца, злівáцца

Zusámmenfluss *m* -es, -flüsse 1) зліццё (*рэк*); збор (*людзей*)

zusámmenfügen 1. *vt* злучáць, звя́зваць, збівáць (*што-н.*); згуртóўваць **2. ~, sich** аб’яднóўвацца, злучáцца; ***álles fügt sich gut zusámmen*** усё склáдваецца дóбра

zusámmenführen *vt* звóдзіць; звóзіць

zusámmengehen* *vi* (s) 1) супадáць, сыхóдзіцца; ***únsere Interéssen géhen zusámmen*** нáшы інтарэ́сы супадáюць 2) садзíцца (*пра матэрыю*) 3) сыхóдзіцца (*зближацца краямі*); зачыня́цца (*пра дзверы*)

zusámmengehören *vi* быць звя́заным адзíн з адны́м; аднóсіцца да аднагó і тагó, падыхóдзіць адзíн [аднó] да аднагó, налéжаць адзíн аднамý; ***die Schúhe gehören zusámmen*** гэ́тыя чаравíкі з аднóй пáры

Zusámmengehörigkeit *f* - адзíнства, згуртавáнасць

zusámmengepfercht *adv* цéсна, у цеснацé

zusámmengeraten* *vi* (s) апынýцца разáм, (па)трáпіць у аднó мéсца

zusámmengesetzt *a* складáны, састаўны́

Zusámmenhalt *m* -(e)s 1) сýвязь, салідáрнасць; згуртавáнасць 2) мóцнасць, трывáласць; цéсная сýвязь; *фіз.* счаплéнне

zusámmenhalten* **1.** *vi* трымáцца рáзам, стая́ць адзíн за аднагó **2.** *vt* трымáць, утры́мліваць рáзам, не давáць распадáцца [раздзяля́цца]; ***er hält Geld sehr zusámmen*** ён дáрам грóшы не патрáціць

Zusámmenhang *n* -(e)s, -hänge 1) сýвязь, звя́знасць; кантэ́кст; ***im éngen ~*** у цéснай сýвязі; ***etw. in ~ bríngen**** (*mit D*) звя́зваць што-н. (*з чым-н.*); ***im ~ stéhen**** быць [знахóдзіцца] у сýвязі з чым-н. 2) прычы́на, прычы́нная сýвязь 3): ***in ~ damít*** у сýвязі з гэ́тым

zusámmenhängen* *vi* (*mit D*) быць злýчаным [звя́заным] (*з чым-н.*)

zusámmenhängend 1. *a* звя́зны **2.** *adv* 1) звя́зна 2) у сýвязі

zusámmenhang(s)**los** *a* бязлáдны, нясклáдны; ***éine ~e Réde*** бязлáдная [нясклáдная] мóва

zusámmenhauen* *vt* 1) засячы́, пасячы́ (*у коннай атацы*) 2) *разм.* зарганізавáць, сабрáць (*наспех*)

zusámmenhäufen *vt* згрувáшчваць, збірáць у кýчу; збірáць, запáсіць

zusámmenheften *vt* сшывáць; брашуравáць

zusámmenholen *vt* збіра́ць з ро́зных канцо́ў (*у адно месца*)

zusámmenkauern, sich скруці́цца ў клубо́к; ску́рчыцца

zusámmenketten *vt* ско́ўваць адны́м ланцуго́м

Zusámmenklang *m* -(e)s, -klänge сугу́чнасць, гармо́нія (*тс.перан.*)

zusámmenklappbar *a* складны́ (*пра мэблю і г.д.*)

zusámmenklappen 1. *vt* скла́дваць, зачыня́ць (*з ляскатам*) **2.***vi* (s) зачыня́цца, скла́двацца; ***er ist mit den Nérven zusámmengeklappt*** яго́ не́рвы не вы́трымалі

zusámmenklauben *vt* збіра́ць; накалупа́ць

zusámmen|kleben, ~kleistern *vt* склé́йваць

zusámmenklingen* *vi* 1) (s) быць сугу́чным, гарманíраваць 2): (*h*) ***mit den Gläsern ~*** чо́кацца

zusámmenkneifen* *vt* шчы́льна [мо́цна] сці́снуць; ***den Mund ~*** шчы́льна сці́снуць гу́бы

zusámmenknüpfen *vt* 1) зашпі́льваць 2) звя́зваць

zusámmenkommen* *vi* (s) 1) сыхо́дзіцца, збіра́цца; (*mit j-m*) сустра́кацца (*з кім-н.*)

zusámmenkrachen *vi* (s) абва́львацца, абрына́цца (*з грукатам*)

zusámmenkratzen *vt* наскрэ́бці

zusámmenkrümmen, sich ску́рчыцца; сагну́цца, сці́снуцца

Zusámmenkunft *f* -, -künfte 1) сход 2) спатка́нне, сустрэ́ча

zusámmenläppern, sich *разм.* (на)збіра́цца [назапа́швацца] пакрысé [па драбку́]

zusámmenlassen* *vt* пакіда́ць ра́зам

Zusámmenlauf *m* -(e)s, -läufe ско́пішча, збой (*людзей*) 2) зліццё (*рэк*)

zusámmenlaufen* *vi* (s) 1) збяга́цца, сцяка́цца 2) зліва́цца (*пра фарбы*) 3) збе́гчы (*пра малако*) 4) садзі́цца (*пра матэрыю*) 5) сыхо́дзіцца, супада́ць; ***únsere Interéssen láufen zusámmen*** на́шы інтарэ́сы супада́юць

Zusámmenleben *n* -s сумéснае жыццё; *біял.* сімбіёз

zusámmenlegen *vt* 1) скла́дваць 2) збіра́ць у скла́дчыну 2) злуча́ць; аб'ядно́ўваць; зліва́ць; узбуйня́ць

Zusámmen|legen *n* -s, **~legung** *f* - 1) скла́дванне, склада́нне 2) аб'ядна́нне, зліццё; узбуйнéнне

zusámmenlesen* **1.** *vt* збіра́ць **2.** *vt* бязла́дна чыта́ць, чыта́ць усё без разбо́ру; вы́чытаць [запазыча́ць, пераня́ць] (*з кніг і да т.п.*)

zusámmenliegend *a* размé́шчаны по́бач [недалёка]

zusámmenlügen* *vt* ≅ нахлусі́ць сем карабо́ў [цэ́лы мех]

zusámmennageln *vt* збіва́ць цвіка́мі

zusámmennähen *vt* сшыва́ць

zusámmennehmen* **1.** *vt* скла́дваць; склíка́ць; ***álles zusámmengenommen*** усё (узя́тае) ра́зам **2. ~, sich** сабра́цца з сі́ламі, узя́ць сябé ў ру́кі

zusámmenpacken *vt* 1) скла́дваць, пакава́ць 2) узя́ць у аха́пак

zusámmenpassen *vi* падыхо́дзіць а́дзін да аднаго́

Zusámmenprall *m* -(e)s 1) сутыкнéнне 2) калі́зія

zusámmenprallen *vi* (s) сутыка́цца

zusámmenpressen *vt* прасава́ць, сціска́ць; цюкава́ць (*сена*)

zusámmenraffen 1. *vt* спéхам збіра́ць **2. ~, sich** набра́цца сі́лы

zusámmenrechnen *vt* лічы́ць, злі́чваць; падсумо́ўваць, падрахо́ўваць

zusámmenreimen 1. *vt* 1) рыфмава́ць 2) увя́зваць, узгадня́ць, пагаджа́ць **2.** *vi* рыфмава́ць, рыфмава́цца **3. ~, sich** узгадня́цца, увя́звацца; ***wie reimt sich das zusámmen?*** як гэ́та мо́жна ўзга́дніць адно́ з другі́м?

zusámmenreißen* **1.** *vt* руйнава́ць, разбіра́ць, зно́сіць (*будынак*) **2. ~, sich** браць сябé ў ру́кі, (з ця́жкасцю) авало́дваць сабо́ю

zusámmenrollen 1. *vt* скру́чваць, рабі́ць скру́так **2. ~, sich** скру́чвацца (у тру́бку), скру́чвацца клубко́м (*напр. пра*

ката і г.д.)
zusámmenrotten, sich збіра́цца натоўпам [гу́ртам]
Zusámmenrottung *f* -, -en збор наро́ду; *разм.* збо́рышча
zusámmenrücken 1. *vt* ссо́ўваць **2.** *vi* (s) 1) ссо́ўвацца 2) зблiжа́цца
Zusámmenruf *m* -(e)s, -e склiка́нне; *вайск.* збор
zusámmenrufen* *vt* склiка́ць
zusámmensacken *vi* (s) звалі́цца з ног, звалі́цца, ле́гчы кулём
zusámmenscharen, sich збіра́цца натоўпам [гу́ртам]
zusámmenscharren *vt* 1) зграба́ць 2) *разм.* збіра́ць, назапа́шваць (*грошы*)
zusámmen|schaudern, ~schauern *vi* (s) уздры́гваць, калацíцца
zusámmenschaufeln *vt* зграба́ць шу́флем
zusámmenschieben* *vt* ссо́ўваць ра́зам
zusámmenschießen* *vt* 1) настраля́ць 2) расстраля́ць 3) разбура́ць (*выстраламі*) 4): ***Geld ~ збіра́ць*** гро́шы ў скла́дчыну
zusámmenschlagen* 1. *vt* 1) збiва́ць 2) сту́каць адно́ аб адно́, пля́скаць; ***die Hände über dem Kopf ~*** пля́снуць рука́мі (*ад здзіўлення і г.д.*) 3) згóртваць (*газету*) 4) разбiва́ць (ушчэ́нт) **2.** *vi* (s) сту́кацца, сутыка́цца; ***die Wéllen schlúgen über ihm zusámmen*** хва́лі захлiсну́лi яго
zusámmenschleppen *vt* нанасі́ць, нацяга́ць
zusámmenschließen* 1. *vt* 1) злуча́ць, аб'ядно́ўваць, змыка́ць 2) замыка́ць у адны́м памяшка́нні **2. ~, sich** 1) злуча́цца 2) (*zu D*) аб'ядно́ўвацца (*у саюз і г.д.*)
Zusámmenschluss *m* -es, -schlüsse злучэ́нне, змы́чка, злі́тнасць
zusámmenschmeißen* *vt разм.* 1) звалі́ць у ку́чу 2) развалі́ць (*работу*)
zusámmenschmelzen* 1. *vt тэх.* сплаўля́ць **2.** *vi* (s) растава́ць, растóплiвацца
zusámmenschnüren *vt* 1) зацяга́ць, зашнуро́ўваць 2) сціска́ць
zusámmenschreiben* *vt* 1) піса́ць ра́зам [у адно́ сло́ва] 2) *разм.* напіса́ць глу́пства [лухту́] 3) зарабля́ць пяро́м (*грошы*)
zusámmenschrumpfen *vi* (s) 1) змо́ршчвацца, скру́чвацца 2) скарача́цца, памянша́цца
zusámmenschütten *vt* 1) ссыпа́ць 2) зме́шваць (*вадкасці*)
zusámmenschweißen *vt* 1) *тэх.* зва́рваць 2) згуртóўваць, ядна́ць
Zusámmensein *n* -s 1) суме́снае знахо́джанне, суме́сны по́быт, суме́снае жыццё 2) спрацава́насць, зла́джанасць
zusámmensetzbar *a* збо́рны (*пра дом*); ***~e Häuser*** збо́рныя дамы́
zusámmensetzen 1. *vt* склада́ць, збіра́ць (*напр., механізм*) **2. ~, sich** 1) склада́цца (*з чаго-н. – aus D*) 2) збіра́цца (*для абмеркавання чаго-н.*)
Zusámmensetzung *f* -, -en 1) склад 2) утварэ́нне, кампазі́цыя 3) *тэх.* манта́ж, збо́рка 4) *лінгв.* склада́нае сло́ва
zusámmensinken* 1) *vi* (s) асяда́ць, абва́львацца; ру́хнуць 2): ***das Gesícht sank in sich zusámmen*** твар асу́нуўся [змарнéў]
zusámmensparen *vt* зберагчы́
zusámmenstauchen *vt* 1) збiва́ць, спрасо́ўваць 2) сшыва́ць 3) *разм.* вы́рабіць пад арэ́х, разнéсці ўшчэнт
zusámmenstecken 1. *vt* ско́лваць, злуча́ць, змацо́ўваць; ***die Köpfe ~*** гамані́ць, шапта́цца **2.** * *vi* быць неразлу́чным
zusámmenstellbar *a* састаўны́
zusámmenstellen *vt* 1) склада́ць, збіра́ць 2) супастаўля́ць, параўно́ўваць; ***etw. zum Vergléich ~*** параўно́ўваць што-н.
Zusámmenstellung *f* -, -en 1) склада́нне, падбо́р 2) супастаўле́нне, параўна́нне
zusámmenstimmen *vi* 1) *муз.* быць настро́еным ва ўнiсо́н 2) (*mit D*) спалуча́цца, гармані́раваць, супада́ць (*з чым-н.*); адпавяда́ць (*чаму-н.*); ***die Ángaben stímmen zusámmen*** да́ныя супада́юць
zusámmenstoppeln *vt* сшыва́ць (*з кавалкаў*)
Zusámmenstoß *n* -es, -stöße 1) сутыкне́нне 2) злучэ́нне, зліццё, стык
zusámmenstoßen* 1. *vt* 1) сутыка́ць

2) злуча́ць упрыты́к 3) растаўчы́ **2.** *vi* (s) (*mit D*) 1) сутыкну́цца (*з кім-н., чым-н., тс. перан.*); ***mit den Gläsern ~*** чо́кацца 2) *вайск.* устанаві́ць баяву́ю су́вязь (*з кім-н., чым-н.*) 3) межава́цца; датыка́цца, дакрана́цца

zusámmenstreichen* *vt* выкрэ́сліваць; рабі́ць купю́ры (*у тэксце*); ***die Áusgaben auf 5% ~*** скараці́ць выда́ткі на 5%

zusámmenströmen *vi* (s) сцяка́цца, зліва́цца

Zusámmensturz *m* -es, -stürze абва́л, падзе́нне, крах, крушэ́нне

zusámmenstürzen *vi* (s) абрына́цца, па́даць 2) *перан.* пацярпе́ць крах; ру́хнуць, развалі́цца

zusámmensuchen *vt* збіра́ць; шука́ць, адшу́кваць

zusámmentragen* *vt* зно́сіць у адно́ ме́сца

zusámmentreffen* *vi* (s) 1) сустрака́цца 2) супада́ць

Zusámmentreffen *n* -s, - 1) сустрэ́ча, спатка́нне 2) супадзе́нне (*па часе*) 3) збег (*абставін і г.д.*)

zusámmentreten* *vi* (s) (*zu D*) сыхо́дзіцца, збіра́цца (*на сход і г.д.*)

Zusámmentritt *m* -(e)s пасяджэ́нне; сход, збор; ***~ der Kommissión*** пасяджэ́нне камі́сіі

zusámmentrommeln *vt* 1) бі́ць збор (*на барабане*) 2) склі́каць

zusámmentun* **1.** *vt* злуча́ць, аб'ядно́ўваць, збіра́ць **2. ~, sich** аб'ядно́ўвацца, збіра́цца, аб'ядно́ўваць свае́ нама́ганні

zusámmenwachsen* *vi* (s) зраста́цца; *перан.* злі́цца

zusámmenwerfen* *vt* 1) кі́даць (*у адно месца*) 2) пераваро́чваць; разва́льваць 3) зме́шваць, мяша́ць у адну́ ку́чу

zusámmenwirken *vi* дзе́йнічаць суме́сна [адначасо́ва], узаемадзе́йнічаць

Zusámmenwirkung *f* -, -en узаемадзе́янне, узго́дненыя дзе́янні; ***auf ~ ánweisen**** *вайск.* назнача́ць для суме́сных дзе́янняў [для падтры́мкі]

zusámmenzählen *vt* падлі́чваць, скла́дваць, падсумава́ць

zusámmenziehen* **1.** *vt* 1) сця́гваць, збіра́ць 2) скарача́ць (*тэкст*); зву́жваць **2. ~, sich** 1) заця́гвацца, сця́гвацца 2) збіра́цца, надыхо́дзіць, наблі́жа́цца; ***ein Gewítter zieht sich zusámmen*** збіра́ецца навальні́ца

Zúsatz *m* -es, sätze 1) дапаўне́нне, дада́так 2) даме́шка, пры́ме́шка

zúsätzlich *a* даба́вачны, дадатко́вы; звыш пла́на

zuschánden [zu Schánden]: ***~ máchen*** сапсава́ць, разла́дзіць, правалі́ць (*планы і г.д.*); ***ein Pferd ~ réiten* [fáhren*]*** загна́ць каня́; ***sich ~ hében* [árbeiten]*** надрыва́цца на рабо́це

zúschanzen *vt* (*j-m*) *разм.* перада́ць (*употай*), падсу́нуць (*што-н., каму-н.*); ***j-m ein Parlaméntsmandat ~*** працягну́ць каго́-н. у парла́мент

zúscharren *vt* зако́пваць (*неглыбока*)

zúschauen *vi* (*D*) глядзе́ць (*на што-н.*), назіра́ць (*за чым-н.*); ***beim Spiel ~*** глядзе́ць на гульню́

Zúschauer *m* -s, - гляда́ч

Zúschauerpublikum *n* -s пу́бліка, гледачы́

Zúschauerraum *m* -(e)s, -räume глядзе́льная зала́

zúschaufeln *vt* зако́пваць (*шуфлем*)

zúschicken *vt* дасыла́ць, надасла́ць; пры́но́сіць на дом

zúschieben* *vt* 1) засо́ўваць (*скрынку*) 2) (*D*) зва́льваць (*на каго-н.*); ***j-m éine Schuld ~*** звалі́ць віну́ на каго́-н.

zúschießen* **1.** *vi* (s) (*auf A*) кі́нуцца (*стрымгалоў*) (*да каго-н.,чаго-н.*) **2.** *vt* дабаўля́ць (*грошы*); прыбаўля́ць; ***j-m éinen wütenden Blick ~*** кі́нуць на каго́-н. лю́ты по́зірк

Zúschlag *m* -(e)s, -schläge 1) прыба́ўка, даба́ўка, дапла́та 2) *камерц.* (апо́шні) уда́р малатка́ аўкцыяні́ста; рэч (*якая прысуджаецца на аўкцыёне каму-н.*)

zúschlagen* **1.** *vt* 1) закало́чваць, забіва́ць 2) зачыня́ць (*з трэскам*), зачыня́ць 3) *камерц.* прыбаўля́ць, дапла́чваць 4) (*j-m*) штурхну́ць, кі́нуць, пасла́ць удара́м (*што-н. каму-н.*) 5) (*j-m*)

прырэ́заць (*зямлю каму-н.*) **2.** *vi* (*auf A*) накі́нуцца з кулака́мі (*на каго-н.*)

Zúschläger *m* -s, - малатабо́ец

zúschlagpflichtig *a* які́ падлягáе апла́це

Zúschlagsgebühr *f* -, -en дадатко́вы збор (*да тарыфу*)

Zúschlag(s)**karte** *f* -n *чыг.* квіта́нцыя [квіто́к] на даплáту; ***éine ~ zwéiter Klásse lösen*** даплаці́ць за мя́ккасць

zúschließen* *vt* зачыня́ць (*на замок*); заплю́шчваць во́чы

Zúschlupf *m* -(e)s, -schlüpfe прыста́нішча, прыту́лак, схо́вішча

zúschnallen *vt* зашпі́львацъ (*спражку*)

zúschnappen *vi* 1) (*h*) хапа́ць, куса́ць (*пра сабаку*) 2) (s) зашчо́ўквацца

zúschneiden* *vt* 1) кро́іць (*адзенне*) 2) (*auf A*) прымяркóўваць, дапасо́ўваць (*што-н. да чаго-н.*)

Zúschneider *m* -s, - закро́йшчык

Zúschneiderei *f* -, -en закро́йная (майстэ́рня); цэх [аддзе́л] кро́ю

Zúschnitt *m* -(e)s, -e 1) крой, закро́й 2) вы́крайка

zúschnüren *vt* 1) зашнуро́ўваць 2) сця́гваць, сці́скваць; ***j-m die Kéhle ~*** задушы́ць каго́-н.

zúschrauben *vt* зашрубо́ўваць

zúschreiben* *vt* 1) прыпі́сваць 2) прызнача́ць (*каму-н.*); ***j-m die Schuld ~*** звалі́ць віну́ на каго́-н.

Zúschrift *f* -, -en 1) прыпі́ска 2) пісьмо́, ліст, до́піс

Zúschub *m* -(e)s, -schübe падво́з

zuschúlden [zu Schúlden]: ***sich (D) etw. ~ kómmen lássen**** правінава́ціцца ў чым-н.

Zúschuss *m* -es, -schüsse 1) даба́ўка 2) субсі́дыя, дапамо́га, дата́цыя

zúschustern *vt разм.* падкі́нуць, падсу́нуць (*грошы і г.д.*)

zúschütten *vt* засы́пацъ; ***éinen Flúßarm ~*** перакры́ць рука́ў ракі́

zúsehen* *vi* 1) (*D*) назіра́ць, сачы́ць (*за чым-н.*) 2) стара́цца, ру́піцца, прыма́ць ме́ры; ***ich wérde ~, dass ich kómmen kann*** я пастара́юся прыйсці́; ***sieh zu, dass du réchtzeitig kommst*** глядзі́, прыхо́дзь своечасо́ва

Zúsehen *n*: ***er hat das ~*** ён застáўся ні пры чым

zúsehends *adv* прыкме́тна, ба́чна, я́ўна

zúsenden* *vt* дасыла́ць, дастаўля́ць на дом

zúsetzen 1. *vt* дадава́ць, прыбаўля́ць **2.** *vi* (*D*) 1) ***dem Féinde schwer ~*** нане́сці праці́ўніку вялі́кія стра́ты 2) насяда́ць; дакуча́ць [назаля́ць] каму́-н. (*пытаннямі*)

zúsichern *vt* (*j-m*) запэ́ўніваць (*каго-н. у чым-н.*), абяца́ць (*што-н. каму-н.*)

Zúsicherung *f* -, -en запэ́ўніванне; абяца́нне

zúsiegeln *vt* запяча́тваць

Zúspeise *f* -, -n гарні́р

zúsperren *vt* зачыня́ць, загаро́джваць

Zúspiel *n* -(e)s, -e *спарт.* перада́ча, пасо́ўка (*мяча*); ***auf ~*** з пада́чы

zúspielen *vt* (*j-m*) *спарт.* 1) перадава́ць (*мяч каму-н.*); ***j-m éinen Ball ~*** перада́ць мяч каму́-н. 2) згуля́ць каму́-н. на́руку; падыгра́ць каму́-н.

zúspitzen 1. *vt* 1) завастра́ць 2) *перан.* абвастра́ць, надава́ць вастрыню́ **2. ~, sich** абвастра́цца; ***die Láge hat sich zúgespitzt*** стано́вішча абвастры́лася

Zúspitzung *f* -, -en абвастрэ́нне

zúsprechen* **1.** *vt* (*D*) 1) прысуджа́ць (*прэмію і г.д. каму-н.*); ***ihm wird größe Gedúld zúgesprochen*** яго́ лі́чаць на́дта цярплі́вым чалаве́кам 2): ***j-m Trost ~*** суцяша́ць каго́-н.; ***j-m Mut ~*** падбадзёрваць каго́-н. **2.** *vi* 1) (*D*) угаво́рваць (*каго-н.*); ***j-m besänftigend ~*** супако́йваць каго́-н. 2): ***dem Éssen tüchtig ~*** е́сці з апеты́там; ***dem Gláse [dem Wein] állzu sehr ~*** злоўжыва́ць спіртны́мі напо́ямі

Zúsprechung *f* -, -en прысуджэ́нне

zúspringen* *vi* (s) 1) (*auf A*) падско́чыць (*да каго-н., чаго-н.*) 2) зашчо́ўквацца

Zúspruch *m* -(e)s 1) зваро́т; суцяшэ́нне; ухва́ла; ***auf j-s ~ hören*** прыслу́хацца да чыі́х-н. слоў [чыёй-н. пара́ды] 2) наве́двальнікі, кліенту́ра; ***viel ~ háben*** мець вялі́кую кліенту́ру

Zústand *m* -s, -stände стан, стано́вішча ◊ ***das sind Zústände!*** ну і пара́дкі!

zustánde [zu Stánde]: ~ ***bríngen**** ажыццяўля́ць; ~ ***kómmen**** ажыццяўля́цца, здзяйсня́цца

zúständig *a* (пры)нале́жны (*да чаго-н.*) 2) кампетэ́нтны 3) *юрыд.* падсу́дны

zustátten: ~ ***kómmen**** быць дарэ́чы, спатрэ́біцца

zústecken *vt* 1) зако́лваць (*што-н. шпількай і г.д.*) 2) (*D*) падсо́ўваць (*каму-н. што-н.*)

zústehen* *vi* 1) (*D*) (справядлíва) нале́жаць 2) падыхо́дзіць; нале́жаць

zústeigen* *vi* (s) прыхо́дзіць, падыхо́дзіць; ***auf dem Báhnhof stieg éine Grúppe Ménschen zu*** на ста́нцыі (у ваго́н) се́ла яшчэ́ гру́па людзе́й

zústellen *vt* 1) дастаўля́ць, уруча́ць 2) (*mit D, durch A*) застаўля́ць (*што-н. чым-н.*)

Zústellgebühr *f* -, -en пла́та за даста́ўку

Zústellung *f* -, -en даста́ўка

zústeuern 1. *vt* уно́сіць сваю́ до́лю; ***Geld*** ~ дава́ць [ахвярава́ць] гро́шы **2.** *vi* (s) (*D*) *марск.* браць курс, накіро́ўвацца (*да чаго-н.*); ***éinem Háfen*** ~ накіро́ўвацца ў га́вань; ***auf j-n*** ~ накірава́цца да каго́-н.

zústimmen *vi* (*D*) згаджа́цца (*з чым-н.*); ухваля́ць (*што-н.*)

Zústimmung *f* -, -en зго́да, адабрэ́нне, ухвале́нне

zústopfen *vt* 1) затыка́ць, закарко́ўваць 2) зацыро́ўваць

zústoßen* **1.** *vt* зачыня́ць (*з трэскам*) **2.** *vi* (s) 1) (*D*) здара́цца (*з кім-н.*); ***ein Únglück ist ihm zúgestoßen*** з ім зда́рылася няшча́сце 2) (*auf A*) *вайск.* нане́сці удар (*па чаму-н.*)

zústreuen *vt* (*mit D*) засыпа́ць (*чым-н.*)

Zústrom *m* -(e)s прыто́к

zúströmen *vi* (s) (*D*) прыцяка́ць, сцяка́цца (*куды-н.*); цячы́ (*у бок чаго-н.*)

zústürmen *vi* (s) (*auf A*) кíдацца імклíва (*да каго-н.*)

zústürzen *vi* (s) (*auf A*) 1) кíдацца (*на каго-н.*) 2) кíдацца насу́страч (*каму-н.*)

zústutzen *vt* падрэ́зваць, падстрыга́ць

zutáge [zu Táge]: ~ ***kómmen**** ***[tréten*]*** паказа́цца, вы́явіцца

Zútat *f* -, -en 1) гарнíр, прыпра́ва 2) пры́месь, даме́шка 3) дада́так (*да касцюма і г.д.*)

zutéil: ***j-m ~ wérden*** выпада́ць на чыю́-н. до́лю

zúteilen *vt* (*D*) 1) дава́ць, даруча́ць (*што-н. каму-н.*) 2) удзяля́ць, выдзяля́ць (*што-н. каму-н.*) 3) прысуджа́ць (*што-н. каму-н.*) 4) назнача́ць (*каго-н. куды-н.*) 5) прымацо́ўваць (*каго-н. да каго-н.*) 6) *вайск.* прыдава́ць (*сілы, сродкі войскам*); прыкамандзіро́ўваць (*каго-н. да каго-н.*)

Zúteilung *f* -, -en 1) размеркава́нне, вы́дача, но́рма вы́дачы 2) прысуджэ́нне 3) прызначэ́нне (*куды-н. на работу*) 4) *вайск.* прыда́ча (*сіл, сродкаў*); прыкамандзірава́нне

zutíefst *adv* глыбо́ка, у найвышэ́йшай ступе́ні, надзвыча́йна

zútragen* **1.** *vt* 1) прыно́сіць, падава́ць, падно́сіць 2) перадава́ць, паведамля́ць **2. ~, sich** здара́цца

Zúträger *m* -s, - 1) пляткáр 2) дано́счык

Zuträgeréi *f* - 1) плёткі 2) нагаво́ры, дано́сы

zúträglich *a* 1) кары́сны; вы́гадны 2) прадукцы́йны

zútrauen *vt* 1) давяра́ть 2) (*D*) лічы́ць зда́тным (*на што-н.*)*;* ***das hätte ich ihm nicht zúgetraut*** гэ́тага я ад яго́ не чака́ў

Zútrauen *n* -s даве́р, ве́ра; ***ich hábe álles ~ zu ihm verlóren*** я стра́ціў да яго́ ўся́кі даве́р

zútraulich *a* 1) даве́рлівы 2) сво́йскі (*пра жывёл*)

zútreffen *vi* (s) 1) адпавяда́ць рэчаíснасці 2) здзяйсня́цца, апра́ўдвацца; адно́сіцца, даты́чыць; ***das trifft für álle zu*** гэ́та даты́чыцца ўсíх; ***das dürfte nicht ganz*** ~ гэ́та не зусíм так

zútreffend* **1.** *a* пра́вільны, адпаве́дны **2.** *adv* адпаве́дным чы́нам; пра́вільна

zútreiben* **1.** *vt* прыганя́ць, падганя́ць

2. *vi* (s) (*D*) дрэйфава́ць, плы́сці (*у напрамку да чаго-н.*)

zútrinken* *vi*: ***j-m*** **~** піць за чыё-н. здаро́ўе

Zútritt *m* -(e)s до́ступ, увахо́д; **~** ***verbóten!*** увахо́д забаро́нены!

zútun* **1.** *vt разм.* 1) дадава́ць 2) заплю́шчваць (*вочы*); ***kein Áuge*** **~** не заплю́шчыць вачэ́й **2. ~, sich** зачыня́цца

Zútun *n* -s садзе́янне, спрыя́нне, удзе́л; ***óhne mein*** **~** без майго́ ўдзе́лу [садзе́яння]

zútunlich *a* ласка́вы, даве́рлівы

zuúngunsten *adv* [zu Úngunsten] не ў карысць

zuúnterst *adv* у са́мым ні́зе

zúverlässig *a* надзе́йны, ва́рты даве́ру; ***fáchlich*** **~** дастатко́ва кваліфікава́ны

Zúverlässigkeit *f* - надзе́йнасць, пэ́ўнасць

Zúversicht *f* - упэ́ўненасць, ве́ра, глыбо́кае пераканáнне; ***in der ~, dass…*** бу́дучы перакана́ным, што…

zúversichtlich **1.** *a* упэ́ўнены **2.** *adv* з упэ́ўненасцю; з надзе́яй

zuvór *adv* ране́й, да гэ́тага ча́су; ***kurz*** **~** незадо́ўга да таго́

zuvórderst *adv* на пе́ршым ме́сцы, на пе́ршым пла́не

zuvórkommen* *vi* (s) (*D*) апе́раджаць, папярэ́джваць (*каго-н.*)

zuvórkommend *a* ве́тлівы, шляхе́тны, гжэ́чны

Zuvórkommenheit *f* - ува́жлівасць; паслу́жлівасць

zuvórtun*: ***es j-m an etw. (D)*** **~** перасягну́ць каго́-н. у чым-н.

Zúwachs *m* -es пры́рост; ***auf*** **~** на развóд (*тс. жарт.*); ***éinen Ánzug auf ~ máchen*** пашы́ць касцю́м на вы́раст; **~** ***bekómmen**** павялі́чвацца

zúwachsen* *vi* (s) 1) атры́млiваць пры́рост 2) зараста́ць

Zúwahlen *pl* дадатко́выя вы́бары

zúwälzen *vt* 1) падко́чваць; каці́ць (*хвалі*); ***j-m éine Schuld*** **~** звалі́ць віну́ на каго́-н. 2) зава́львацъ (*уваход*)

zúwandern *vi* (s) (*D, auf A*) накіро́ўвацца, ісці́ (*куды-н.*)

zuwége [zu Wége]: **~** ***bríngen**** выко́нваць, здзяйсня́ць; ***gut ~ sein*** быць здаро́вым

zúwehen *vt* 1) навява́ць; прыно́сіць ве́трам 2) (*mit D*) зано́сіць (*чым-н.*)

zuwéilen *adv* ча́сам, і́ншы раз

zúweisen* *vt* (*D*) 1) накіро́ўваць, назнача́ць (*напр. на працу*) 2) прадстаўля́ць, назнача́ць (*напр. пенсію*); адво́дзіць (*што-н. каму-н.*); адлі́чваць (*суму каму-н.*); надзяля́ць (*каго-н. чым-н.*); *вайск.* прыдава́ць (*напр., сродкі часцям*) 3) прадпі́сваць (*што-н. каму-н.*)

Zúweisung *f* -, -en 1) накірава́нне, прызначэ́нне (*на работу*) 2) размеркава́нне 3) адлічэ́нне (*у фонд*)

zúwenden* **1.** *vt* (*D*) 1) паваро́чваць (*што-н. да чаго-н.*) 2) звярта́ць, накіро́ўваць, удзяля́ць (*увагу каму-н.*); ***j-m sein Vertráuen*** **~** давяра́ць каму́-н. 3) дава́ць (*магчымасць, дазвол, дапамогу, пазыку – каму-н.*); **2. ~, sich** 1) звярта́цца (*да каго-н.*) 2) паваро́чвацца 3) накіро́ўвацца (*куды-н.*); перахо́дзіць (*да чаго-н.*); ***sich éiner néuen Beschäftigung*** **~** заня́цца но́вай спра́вай

Zúwendung *f* -, -en 1) дапамо́га (*грашовая*); ***~en máchen*** рабі́ць (дабрачы́нныя) узно́сы [ахвярава́нні] 2) асігнава́нне, адлічэ́нне, пазы́ка

zúwerfen* *vt* 1) (*D*) кі́даць (*каму-н. што-н.*) 2) зачыні́ць (*дзверы*) 3) закі́дваць, засыпа́ць (*роў*)

zuwíder **1.** *prp* (*D*) (*стаіць пасля наз.*) насу́перак; ***dem Beféhl*** **~** насу́перак зага́ду **2.** *adv* насу́перак, уразрэ́з; ***das ist dem Gesétz*** **~** гэ́та процізако́нна, незако́нна; ***er ist mir*** **~** ён мне бры́дкі

zuwíderhandeln *аддз. vt* (*D*) супрацьдзе́йнічаць

Zuwíderhandlung *f* -, -en парушэ́нне (*пастаноў і г.д.*)

zuwíderlaufen* *аддз. vi* (s) (*D*) супярэ́чыць (*чаму-н.*)

zúwinken *vi* (*D*) ківа́ць (*каму-н.*), падзыва́ць (*каго-н.*)

Zúwuchs *m* -es, -wüchse *гл.* Zúwachs
zúzahlen *vt* даплáчваць, прыплáчваць
zúzählen *vt* прылíчваць
zuzéiten *adv* чáсам, сяды́-тады́
zúziehen* **1.** *vt* 1) прыцягваць; ***sich (D) etw.*** ~ набы́ць што-н.; выклікáць (*падазрэнне і г.д.*); ***sich (D) éine Erkältung*** ~ схапíць прастýду 2) зацягваць (*вузел*); зашмóргваць, завéшваць (*заслону*); ***die Tür*** ~ зачынíць (за сабóю) дзвéры; **2.** *vi* (s) пасялíцца на нóвым мéсцы; ***aus éiner ánderen Stadt hierhér*** ~ перасялíцца сюды́ з другóга гóрада
Zúziehung *f* - прыцягнéнне
Zúzucht *f* - маладня́к (*пра жывёлу*), прырóст, прыплóд
Zúzug *m* -(e)s, -züge 1) прытóк, папаўнéнне 2) іміграцыя
Zúzügler *m* -s, - перасялéнец, прыéзджы; імігрáнт
zúzüglich *prp* (*G*) уклю́чна, з дадáткам; ~ ***der Zínsen*** уключáючы працэ́нты
zwácken *vt* 1) шчыпáць, ушчыкнýць 2) даймáць
zwáng *impf ад* zwíngen*
Zwáng *m* -(e)s, Zwänge абмежавáнне; прымýс, насíлле; ***etw. aus ~ tun**** рабíць што-н. пад прымýсам; ***j-m ~ ántun* [áuferlegen]*** перашкаджáць камý-н.; прымушáць кагó-н.; ***sich (D) kéinen ~ ántun* [áuferlegen]*** не сарóмецца, не цырымóніцца; ***únter dem ~ der Verhältnisse*** вы́мушаны акалíчнасцямі; дзя́куючы акалíчнасцям
zwängen *vt* 1) прыцíскваць, уцíскваць 2) *тэх.* заклíньваць; ***das Recht*** ~ скажáць закóн
zwánglos *a* свабóдны; натурáльны, вóльны
Zwángsarbeit *f* -, -en 1) прымусóвая рабóта [прáца] 2) кáтаржная рабóта [прáца]
Zwángsjacke *f* -, -n утаймавáльная кашýля [сарóчка]; ***j-n in die ~ stécken*** надзéць камý-н. утаймавáльную кашýлю [сарóчку]
Zwángslage *f* - нявы́крутка, бязвы́хаднае станóвішча
zwángsläufig **1.** *a* немінýчы, непазбéжны **2.** *adv* у прымусóвым парáдку, прымýсам
Zwángs|maßregel *f* -, -n, **~mittel** *n* -s, - мéра прымýсу
Zwángsverfahren *n* -s, - прымусóвая мéра, прымусóвы парáдак
Zwángsversteigerung *f* -, -en прымусóвы прóдаж з таргóў [аўкцыёну]
Zwángsvorstellung *f* -,-en неадчэ́пная ідэ́я
zwángsweise *adv* у прымусóвым парáдку, прымýсам
Zwángszug *m* -(e)s, -züge *шахм.* вы́мушаны ход
zwánzig *num* двáццаць
Zwánziger *m* -s, - 1) мужчы́на ва узрóсце ад 20 да 30 гадóў 2) манéта ў 20 цэ́нтаў [капéек і г.д.]
zwánzigjährig *a* дваццацігадóвы
zwánzigste *num* дваццáты
zwánzigstel *num*: ***ein*** ~ аднá дваццáтая
Zwánzigstel *n* -s, - дваццáтая чáстка
zwar *adv* (што) прáўда, хоць, хаця́; (а) менавíта; ***und*** ~ менавíта; і пры́тым (*узмацненне*)
Zweck *m* -(e)s, -e мэ́та, патрэ́ба; ***óhne ~ und Ziel*** без мэ́ты і дарóгі ◊ ***der ~ héiligt die Míttel*** мэ́та апрáўдвае срóдкі; ***zu wélchem ~?*** з якóй мэ́тай?, censhtó?
Zwéckbau *m* -(e)s, -ten буды́нак для спецыя́льных мэт
zwéckbedingt *a* абумóўлены мэ́тай [прызначэ́ннем]
zwéckdienlich *a* мэтазгóдны
Zwécke *f* -, -n 1) цвічóк 2) кнóпка
zwéckentfremdet *a* які́ выкарыстóўваецца не павóдле прызначэ́ння
zwéckentsprechend *a* мэтазгóдны
zwéckgebunden *a* мэ́тавы
zwécklos *a* бязмэ́тны, бессэнсóўны
Zwécklüge *f* -, -n наўмы́сная хлусня́, інсінуáцыя
zwéckmäßig *a* мэтазгóдны
Zwéckmäßigkeit *f* - мэтазгóднасць
zwécks *prp* (*G*) *высок.* з мэ́тай
zwéckwidrig *a* які́ не адпавядáе мэ́це; неадпавéдны
zwei *num* два, двóе

Zwei *f* -, -en два, двóйка (*лік, нумар*)
zwéiachsig *a* двухвóсевы
zwéibeinig *a* двухнóгі
Zwéidecker *m* -s, - *ав.* біплáн
zwéideutig *a* двухсэнсóўны
Zwéideutigkeit *f* -, -en двухсэнсóўнасць
zwéieinhálb *num* два з палóвай
Zwéier *m* -s, - два, двóйка
Zwéierabkommen *n* -s, - двухбакóвае пагаднéнне
zwéierléi *adv* 1) двая́кі; двух радóў [гатýнкаў, відаў]; ***auf ~ Art*** двая́кім чы́нам 2) рóзны, няпáрны (*напр. пра чаравікі і г.д.*) 3) двурýшніцкі; ***er führt ~ Réden*** ён двурýшнік ◊ ***das ist mit ~ Maß geméssen*** да гэ́тага падышлі небесстарóнне [неаб'екты́ўна]
zwéifach **1.** *a inv* двайны́; двухразóвы **2.** *adv* у два разы́, удвайнé
Zwéifel *m* -s, - сумнéнне, сумнíў; ***áußer állen ~*** безумóўна, бясспрэ́чна; ***~ trágen**** сумнявáцца; ***in etw. (A) ~ sétzen*** сумнявáцца ў чым-н.; ***etw. in ~ stéllen [zíehen*]*** падвяргáць што-н. сумнéнню; ***j-m ~ benéhmen**** рассéйваць чыé-н. сумнéнні; ***kéinen ~ áufkommen lássen**** не дапушчáць сумнéння
zwéifelhaft *a* няпэ́ўны; падазрóны; ***das ist ein ~es Vergnügen!*** *іран.* не вялíкае з(а)давальнéнне!
zwéifellos *a* несумнéнны
zwéifeln *vi* (*an D*) сумнявáцца (*у чым-н.*)
Zwéifel(s)**fall** *m* -(e)s, -fälle няпэ́ўны вы́падак; ***im ~*** у вы́падку сумнéння
zwéifels|frei, ~óhne *adv* без сумнéння, безумóўна
Zwéifelsucht *f* - скептыцы́зм
zwéifelsüchtig *a* скепты́чны
Zwéifler *m* -s, - скéптык
zwéiflerisch *a* які сумнявáецца; скепты́чны
zwéifüßig *a* двухнóгі
Zwéig *m* -(e)s, -e 1) галíна, сук 2) галінá ◊ ***auf kéinen grünen ~ kómmen**** не мець пóспеху [шчáсця]
Zwéigbahn *f* -, -en *чыг.* адгалінавáнне
zwéigleisig *a* двухкалéйны
Zwéigespann *n* -(e)s, -e 1) экіпáж, запрэжаны двумá кóньмі 2) пáра (*коней*)
zwéigeteilt *a* раздзéлены [падзéлены] на дзве чáсткі
Zwéiggeschäft *n* -(e)s, -e фíлія, філія́л
zwéigliedrig *a* двухчлéнны
Zwéigstelle *f* -, -n аддзялéнне, фíлія, філія́л
zwéihändig *a муз.* у дзвé рукí
zwéihöckerig *a* двухгóрбы
Zwéihufer *m* -s, - двухкапы́тная жывёла
zwéihúndert *num* дзвéсце
Zweihundertjáhrfeier *f* - двухсотгóддзе
zwéijährig *a* двухгадóвы
Zweikámmersystem *n* -s, -e двухпалáтная парлáменцкая сістэ́ма
Zwéikampf *m* -(e)s, -kämpfe паяды́нак, дуэ́ль
zwéikantig *a* двухгрáнны
zwéimal *adv* два разы́, двóйчы
zwéimalig *a* двухразóвы
zwéimonatig *a* двухмéсячны
zwéimonatlich *a* які паўтарáецца (праз) кóжныя два мéсяцы
zwéipolig *a эл.* двухпóлюсны
zwéiräd(e)rig *a* двухкóлавы
zwéireihig *a* двухрáдны; двухбóртны (*касцюм*)
zwéirundig *a спарт.* у два кругí
zwéi|schläfig, ~schläfrig *a* двухспáльны
zwéischneidig *a* двухбаковавóстры ◊ ***das ist ein ~es Schwert*** гэ́та двухбаковавóстрая збрóя; гэ́та пáлка з двумá канцáмі
zwéisetig *a* двухбакóвы
zwéisilbig *a* двухскладóвы
Zwéisitzer *m* -s, - двухмéсны аўтамабíль [матацы́кл, самалёт]
zwéisitzig *a* двухмéсны
Zwéispänner *m* -s, - паракóнны экіпáж
zwéisprachig *a* на дзвю́х мóвах, двухмóўны
zwéispurig *a* двухкалéйны
zwéistimmig *a* для двух галасóў, двухгалóсы
zwéistöckig *a* двухпавярхóвы (*адпавядае беларускаму трохпавярховы*)
zwéistündig *a* двухгадзíнны; ***ein ~er Únterricht*** двухгадзíнныя заня́ткі
zwéistündlich *a, adv* кóжныя дзве гадзíны

zweit: ***zu*** ~ удвýх, удзвю́х, удваíх
zwéitägig *a* двухдзённы
zwéitäglich *a, adv* кóжныя два дні
zwéitáusend *num* дзве ты́сячы
Zwéitbeste *sub m, f* -n, -n спартсмéн, які́ занЯ́ў другóе мéсца ў спабóрніцтве
zwéite *num* другí
zwéiteilig *a* 1) раздзéлены папалáм, які́ складáецца з дзвюх чáстак 2) *матэм.* двухчлéнны
zwéitel *num*: ***ein*** ~ аднá другáя
zwéitens *adv* па-другóе
zwéitgrößte *a* другí па велічынí
zwéitletzt *a* перадапóшні
zwéitrangig *a* дрýгарадны
zwerch *a* кóсы, папярэ́чны
Zwérchfell *n* -(e)s, -e *анат.* дыяфрáгма
Zwerg *m* -(e)s, -e кáрлік
zwérgartig, zwérg(en)haft *a* кáрлікавы
Zwérgvolk *n* -(e)s, -völker кáрлікі, пігмéі; гнóмы (*у казках*)
Zwétsche, Zwétschge, Zwétschke *f* -, -n *дыял.* слíва
Zwícke *f* -, -n 1) *гл.* Zwécke *f* 2) шчыпцы́, абцугí 3) вóстры канéц; сасýлька
Zwíckel *m* -s, - клін, устáўка (*у вопратцы*)
zwícken *vt разм.* прышчамíць; шчыпáць, ушчыкнýць; ***die Not zwickt ihn*** нястáча ягó даймáе; ***in die Wánge*** ~ ушчыкнýць за шчакý
Zwícker *m* -s, - 1) шчыпцы́ 2) пенснэ́; ***den ~ áufsetzen*** надзéць пенснэ́
Zwíckmühle: ***in éine ~ geráten**** трáпіць у цЯ́жкае станóвішча
Zwíeback *m* -(e)s, -bäcke *i* -e сухáр
Zwíebel *f* -, -n цыбýля, цыбýліна
zwíebeln *vt* 1) прыпраўлЯ́ць цыбýляй 2) *разм.* дратавáць кагó-н., ганЯ́ць кагó-н. (*на экзамене*)
zwíe|fach, ~fältig 1. *a* двайны **2.** *adv* удваЯ́
zwíegenäht *a* падвóйным швом
Zwíegespräch *n* -(e)s, -e дыялóг
Zwíelaut *m* -(e)s, -laute *лінгв.* дыфтóнг
Zwíelicht *n* -(e)s змрок, пры́цемак
Zwíesel *f* -, -n, *m* -s, - разгалінавáнне, раздваéнне
Zwíespalt *m* -s, -e разлáд, свáрка; ***im ~ sein*** быць у разлáдзе
zwíespältig *a* 1) двая́кі 2) раздвóены, супярэ́члівы; ***mit sich selbst*** ~ у разлáдзе з самíм сабóй
Zwíespältigkeit *f* -, -en унýтраная супярэ́чнасць
Zwíesprache *f* -, -n гýтарка з вóка на вóка
Zwíetracht *f* - раздóр, разлáд; ~ ***säen*** сéяць разлáд
zwíeträchtig *a* нязгóдны, у неладáх, у разлáдзе
Zwíllich *m* -s, -e *тэкст.* дрэ́ліх, цік
Zwílling *m* -s, -e двайнЯ́к, блізнЯ́, блізнё, блізнЯ́тка; ***die siamésischen ~e*** сія́мскія блізнЯ́ты 2) *pl астр.* БлізнЯ́ты (*сузор'е*)
Zwíllings|geschwister *pl*, **~paar** *n* -s, -e блізнЯ́ты
Zwínge *f* -, -n 1) ціскí, клéшчы 2) наканéчнік
zwíngen* *vt* прымушáць, змушáць; ***j-n auf die Knie*** ~ пастáвіць кагó-н. на калéні; ***ich séhe mich gezwúngen…*** я вы́мушан(ы)…
zwíngend: ***~e Gründe*** неадклáдныя прычы́ны
Zwínger *m* -s, - 1) астрóг 2) клéтка (*для звяроў*) 3) Цвíнгер (*гіст. помнік у Дрэздэне*)
Zwíngherr *m* -n, -en *уст.* тырáн, дэ́спат
zwínkern *vi* міргáць, падмíргваць
zwírbeln *vt* круцíць, вярцéць
Zwirn *n* -(e)s, -e ніткі; ***Méister ~*** *пагардл.* кравéц ◊ ***der ~ geht ihm aus*** ён вы́дыхнуўся, ямý нямá аб чым гавары́ць; у ягó вы́йшлі [скóнчыліся] усе грóшы
Zwírnfaden *m* -s, -fäden крýчаная нíтка
Zwírnmaschine *f* -, -n круцíльная машы́на
Zwírn|rolle *f* -, -n, **~spule** *f* -, -n шпýлька
zwíschen *prp* 1) (*D*) *указвае на месцазнаходжанне* (*дзе?*) (па)між, сярóд; ~ ***Hímmel und Érde*** памíж нéбам і зямлёй 2) (*A*) *указвае на накірунак* (*куды?*) (па)між, сярóд; er ***stéllte sich ~ béide*** ён стаў памíж íмі 3) (*D*) *указвае на час* (па)між ; ~ ***Míttag und Ábend*** памíж пóўднем і вéчарам 4) (*D*) *указвае на ўзаемаадносіны* памíж; ***Bezíehungen ~***

Éltern und Kíndern адно́сіны памі́ж бацька́мі і дзе́цьмі

Zwíschenakt *m* -(e)s, -e антра́кт

Zwíschenbemerkung *f* -, -en рэ́пліка, заўва́га

Zwíschenbilanz *f* -, -en праме́жны [праме́жкавы] бала́нс

Zwíschendeck *n* -(e)s, -e *i* -s сярэ́дняя па́луба, жыла́я па́луба

zwischendréin: ~ ***schlágen**** *vi разм.* біць куды́ папа́ла (*у час бойкі*)

zwischendrín: ~ ***líegen**** *vi разм* ляжа́ць у чым-н. [памі́ж чым-н., упераме́шку з чым-н.] (*напр., у саломе*)

zwischendúrch *adv* 1) ча́сам, часа́мі, сяды́-тады́ 2) упераме́шку

Zwíschenfall *m* -(e)s, -fälle інцыдэ́нт

Zwíschenhandel *m* -s перапро́даж; пасрэ́днiцкі га́ндаль

zwischenhinéin: ~ ***légen*** *vt* пакла́сці ў што-н. [памі́ж чым-н., упераме́шку з чым-н.]

Zwíschenlage *f* -, -n пракла́дка, праслóйка

Zwíschenlandung *f* -, -en праме́жкавая паса́дка

Zwíschenlösung *f* -, -en кампрамі́с, кампрамі́снае рашэ́нне

zwíschenmenschlich *a* між [сяро́д] людзей, між людзмі́

Zwíschenpause *f* -, -n перапы́нак, антра́кт, перады́шка, пярэ́рва

Zwíschenprodukt *n* -(e)s, -e паўпраду́кт; *хім.* праме́жкавы праду́кт

Zwíschenraum *m* -(e)s, -räume 1) праме́жак; адле́гласць 2) праме́жак ча́су, інтэрва́л

Zwíschenruf *m* -(e)s, -e рэ́пліка

Zwíschensatz *m* -es, -sätze *грам.* дада́ны сказ, які́ знахо́дзіцца ўнутры́ гало́ўнага ска́за

Zwíschenschicht *f* -, -en прасло́йка, пракла́дка; праме́жкавы слой

Zwíschenspiel *n* -(e)s, -e інтэрме́дыя

Zwíschenspurt *m* -(e)s, -s *спарт.* рыво́к на дыста́нцыі

Zwíschenstromland *n* -(e)s міжрэ́чча

Zwíschenwand *f* -, -wände перагаро́дка

Zwíschenwertung *f* -, -en папярэ́днi вы́нік, папярэ́дняе падвядзе́нне вы́нікаў

Zwíschenzeit *f* -, -en праме́жак ча́су; ***in der*** ~ між тым, у гэ́ты час; у праме́жак

Zwíschenzensur *f* -, -en адзна́ка з плю́сам [з мі́нусам]

Zwist *m* -(e)s, -e, **Zwístigkeit** *f* -, -en сва́рка, разла́д; ***éinen ~ béilegen*** ула́дзіць [спыні́ць] сва́рку; ***mit j-m in ~ geráten**** пасвары́цца з кім-н.

zwítschern *vi* шчабята́ць, чыры́каць, цвы́ркаць, пець

Zwítter *m* -s, - гермафрады́т

zwítterartig *a біял.* двухпо́лы; *пагардл.* палаві́нчаты, кампрамі́сны

zwo *разм. гл.* zwei

zwölf *пит* двана́ццаць

Zwölffíngerdarm *m* -(e)s, -därme дванаццаціпе́рсная кі́шка

zwö́lfjährig *a* двана́ццаціга́довы

zwölfte *пит* двана́ццаты

zwóte *разм. гл.* zwéite

Zyán *n* -s *хім.* цыя́н, сіняро́д

Zyáne *f* -, -n *бат.* васілёк сі́ні

Zyan|káli, ~kálium *n* -s *хім.* цыя́ністы ка́лій

zýklisch *a* цыклі́чны

Zyklón *m* -s, -e цыкло́н

Zyklóne *f* -, -n *метэар.* пло́шча ні́зкага ці́ску, цыкло́н

Zyklóp *m* -en, -en *міф.* цыкло́п

Zýklotron *n* -s, -s *i* -tróne *фіз.* цыклатро́н

Zýklus *m* -, Zýklen цыкл

Zylínder [tsi- *i* tsy-] *m* -s, цылі́ндр (*у розн. знач.*)

zylíndrisch *a* цыліндры́чны

Zýniker *m* -s, цы́нік

zýnisch *a* цыні́чны, наха́бны

Zynísmus *m* -s, -men цыні́зм

Zyprésse *f* -, -n *бат.* кіпары́с

Zypriót *m* -en, -en кіпрыёт

zypriótisch, zýprisch *a* кі́прскі

Zýste *f* -, -n *мед.* кіста́, то́рбель

Zytologíe *f* цытало́гія

Zytoplásma *n* -s цытапла́зма

Кароткі спіс нямецкіх скарачэнняў

a. = am, an der – Frankfurt a.M. (am Main), Frankfurt a.O. (an der Oder) – Франкфурт на Майне, Франкфурт на Одэры
a., A. = anno, Anno – у такім-та годзе
a. a. = ad acta (zu den Akten) – да актаў
a. a. O. = am angeführten [angegebenen] Ort – ва ўказаным месцы
a. a. S. = auf angeführter [angegebener] Seite – на ўказанай старонцы
Abb. = Abbildung – відарыс, малюнак
abds. = abends – увечар, вечарам
Abf. = Abfahrt – ад'езд, адыход
Abg. = Abgeordneter – дэпутат
abgest. = abgestempelt – пагашаны (*пра паштовую марку і г.д.*)
Abh. = Abhandlung – праца, даклад, трактат
Abk. = Abkürzung – скарачэнне, абрэвіятура
ABl. = Amtsblatt – афіцыйны бюлетэнъ
ABM = Arbeitsbeschaffungsmaßnahme – мерапрыемства па працаўладкаванні
Abo = Abonnement – абанемент; падпіска
Abs. = **1.** Absatz – абзац
2. Absender – адпраўшчык
Abschn. = Abschnitt – частка, раздзел
Abt. = **1.** Abteilung – аддзел, аддзяленне; раздзел (*кнігі і г.д.*) **2.** Bataillon – батальён, дывізіён
a. b. W. = auf besonderem Weg(e) – асаблівым шляхам [спосабам]
ABz = Amtsbezirk – (малая) адміністрацыйная акруга
abzgl. = abzüglich – за вылічэннем, без уліку
a c. = **1.** a conto (auf Rechnung) – на рахунак
2. a capella (ohne Begleitung) – а капэла, без музычнага суправаджэння
a. Chr. (**n**) = ante Christum (natum) – да (нараджэння) Хрыста
A. C.= alternating current (Wechselstrom) – пераменны ток
a. d.= **1.** a dato – з прызначанай даты
2. an der – на (*на рацэ і г.д.*)
a. D. = **1.** ab Datum – пачынаючы з (*такогата*) дня [даты] **2.** anno Domini – (*такі-та*) год ад нараджэння Хрыста **3.** außer Dienst – у адстаўцы
Adr. = Adresse – адрас
a. E. = **1.** am Ende – у канцы, напрыканцы
2. als Ersatz – у якасці замены [заменнік]
AFeB = Amtliches Fernsprechbuch – службовы тэлефонны даведнік
AEG = Allgemeine Elektrizitäts-Gesellschaft – Усеагульная электрычная кампанія
a. f. = anni futuri – будучага [наступнага] года
a. F., A. F. = alte Fassung – старая [ранейшая] рэдакцыя (*тэкста*)
AFP = Agence France Presse – Агенцтва Франс Прэс Францыя
AG = **1.** Aktiengesellschaft – акцыянернае таварыства **2.** Amtsgericht – адміністрацыйны суд
AGB = Arbeitsgesetzbuch – кодэкс законаў аб працы (КЗАП)
Agfa = Aktiengesellschaft für Anilinproduktion – Акцыянернае таварыства анілінавай прадукцыі
agr. = **1.** agrarisch – аграрны **2.** agronomisch – агранамічны **3.** altgriechisch – старагрэчаскі
Ah. = Anhang – дадатак, дапаўненне (*да кнігі і г.д.*)
ahd. = althochdeutsch – старажытнаверхненямецкі
AIDS = Acquired Immunal Deficit Syndrome – СНІД (*сіндром набытага імунадэфіцыту*)
AK = Aktienkapital – акцыянерны капітал
Akku = Akkumulator – акумулятар
AL = Abteilungsleitung – кіраўніцтва аддзела [аддзялення]
a. l. = ad libitum (nach Belieben) – паводле жадання
allg. = allgemein – агульны
a. m.= ante meridiem (vor Mittag, vormittags) – да поўдня, з раніцы
AMK = Arbeitsmittelkarte – пашпарт (*станка і г.д.*)
Anh. = Anhang – дадатак
Anl. = Anlage – установка; прылада
Anm. = Anmerkung – заўвага; зноска
ANSA = Agenzia Nationale Stampa Associata – італьянскае інфармацыйнае агенцтва (АНСА)
ANUGA = Allgemeine Nahrungs- und Genussmittelausstellung – Усеагульная выстава харчовай і смакавай прамысловасці (*праводзіцца ў Кёльне*)
Anw. = Anweisung – інструкцыя; распараджэнне; даручэнне
a. p. = anni praeteriti – у мінулым [прошлым] годзе

AP = Associated Presse – інфармацыйнае агенцтва Асошыэйтыд Прэс (ЗША)
APA = Austria Presse Agentur – агенцтва друку АПА (*Аўстрыя*)
Apr. = April – красавік
ARD = Arbeitsgemeinschaft der Rundfunkangestellten Deutschlands – Рабочае аб'яднанне студый радыёвяшчання Германіі
Art. = **1.** Artikel – пункт, параграф, артыкул (*газеты, дагавора і г.д.*) **2.** Artillerie – артылерыя **3.** Erzeugnis – рэч, выраб
Ass. = Assessor – асэсар
a. St. = alten Stils – па старому стылю
AStA = Allgemeiner Studenten-Ausschuss – агульнастудэнцкі камітэт (*у ВНУ Германіі*)
at = Atmosphäre – атмасфера
A. T.= Altes Testament – Стары Запавет
atm = Atmosphäre – атмасфера
Aufl. = Auflage – выданне; наклад
Aug. = August – жнівенъ
Ausg. = Ausgabe – (*друкаванае*) выданне
ausschl. = ausschließlich – акрамя, за выключэннем
Außenst. = Außenstelle – філія, філіял; прадстаўніцтва
a. u. Z. = auf unbestimmte Zeit – на невызначаны час
a. V. = anerkannter Verein – прызнанае аб'яднанне
a. W. = **1.** auf Wunsch – паводле жадання **2.** auf Widerruf – надалей [у далейшым] да адмены **3.** ab Werk – *камерц.* франка-завод
a. Z. = auf Zeit – на тэрмін; часова
b. = Bar – бар (адзінка атмасфернага ціску)
BASF = Badische Anilin- und Soda-Fabrik – «Бадышэ анілін- унд Сода-Фабрык» (*акцыянернае таварыства хім. прамысловасці ў ФРГ*)
Bat. = Bataillon – батальён
Batt., Battr. = Batterie – батарэя
BAUMA = Baumaschinenmesse – «БАУМА», ярмарка будаўнічых машын (*праводзіцца ў Мюнхене – ФРГ*)
b. a. w. = bis auf weiteres – пакуль; у далейшым да распараджэння
BBC = British Broadcasting Corporation – Брытанская радыёвяшчальная карпарацыя (Бі-Бі-Сі)
Bbl. = Beiblatt – дадатак (*да перыялычнага выдання*); укладны ліст
Bd. = Band – том
BDA = **1.** Bund Deutscher Architekten – Саюз Нямецкіх архітэктараў **2.** Bundesvereinigung der Deutschen Arbeitgeberverbände – Федэральнае аб'яднанне саюзаў работадаўцаў (*ФРГ*)
Bde. = Bände – тамы
BDI = Bundesverband der Deutschen Industrie – Федэральнае аб’яднанне нямецкай прамысловасці
BDS = Bund Demokratischer Studenten – Саюз студэнтаў-дэмакратаў (*ФРГ*)
BDSV = Bund Demokratischer Studentenvereinigungen – Саюз дэмакратычных студэнцкіх арганізацый (*ФРГ*)
bdt., bdtd. = bedeutend – значны
Bed. = Bedarf – патрэба
bedw. = bedingungsweise – пры умове, умоўна
beif. = beifolgend – дададзены (*да гэтага*)
beil. = beiliegend – пры гэтым, які прыкладаецца, у дадатку
Beil. = Beilage – дадатак
beisp. = beispielsweise – напрыклад
Bem. = Bemerkung – заўвага
bes. = besonders – асабліва
betr. = **1.** betreffend – адпаведны; дадзены, упамянёны **2.** betreffs – адносна; што датычыцца
Betr. = Betreff – дачыненне
bez. = **1.** bezahlt – камерц. заплачана **2.** bezüglich – адносна
Bez. = **1.** Bezeichnung – абазначэнне; адзнака **2.** Bezirk – раён (*горада*) **3.** акруга (*адзінка адміністрацыйнага падзелу*)
bezgl. = bezüglich – што адносіцца [датычыцца]; адносна
bezw. = beziehungsweise – або, іначай, інакш, адпаведна
Bf. = Bahnhof – вакзал, станцыя
b. f. = bona fide (auf Treu und Glauben) – напавер; які грунтуецца на даверы
BfA = Bundesversicherungsanstalt für Angestellte – Федэральная служба страхавання службоўцаў (*ФРГ*)
Bfg. = **1.** Beifügung – дадатак, даданае **2.** Befähigung – здольнасцъ
bfn. = brutto für netto – *камерц.* брута за нета
bfr = belgischer Franc – бельгійскі франк
Bg. = **1.** Bogen – ліст [аркуш] паперы **2.** Berg – гара
BGB = Bürgerliches Gesetzbuch – Грамадзянскі кодэкс
bgl. = bürgerlich – грамадзянскі; цывільны
Bgm. = Bürgermeister – бургамістр
Bhf. = Bahnhof – вакзал, станцыя

biogr. = biografisch – біяграфічны
biol. = biologisch – біялагічны
BIP = Bruttoinlandsprodukt – валавы ўнутраны прадукт
bisw. = bisweilen – часам, часамі
BKA = Bundeskriminalamt – Федэральнае ўпраўленне крымінальнай паліцыі (*ФРГ*)
BKV = Betriebskollektivvertrag – фабрычна-завадскі калектыўны дагавор
Bl. = Blatt – ліст; аркуш; газета
BLZ = Bankleitzahl – код банка
BM = Bundesministerium – федэральнае міністэрства
Bmkg. = Bemerkung – заўвага; знак, заметка
BMW = Bayrische Motorenwerke AG – «Байрышэ моторэнвэркэ АГ» (*аўтамабільны канцэрн у ФРГ*)
bo = Bruttogewicht – вага брута, вага тавару з упакоўкай
BPA = Bundespresseamt – федэральнае ведамства друку (*ФРГ*)
BPr. = Bundespräsident – федэральны прэзідэнт
b. R. = bitte Rücksprache – прашу перагаварыць
BR = Bundesrat – **1.** Бундэсрат (верхняя палата парламента ФРГ) **2.** Федэральны Савет (верхняя палата парламента Аўстрыі) **3.** Федэральны Савет (урада Швейцарыі)
BRD = Bundesrepublik Deutschland – Федэратыўная Рэспубліка Германія (*ФРГ*)
BRT = Bruttoregistertonne – брута-рэгістровая тона
b. S. = beliebige Sicht – (*да аплаты*) у любы тэрмін
Btr. = **1.** Beitrag – даклад, выступ **2.** Betreff – дачыненне
btto. = Bruttogewicht – вага брута, вага тавару з упакоўкай
b. u. R. = bitte um Rücksprache – просьба даць адказ
BVG = Bundesversorgungsgesetz – Федэральны закон аб сацыяльным забеспячэнні
b. w. = bitte wenden – глядзі на адвароце!, перагарні старонку!
bz. = **1.** bezahlt – *камерц.* заплачана **2.** bezogen – пералічана
bzw. = beziehungsweise – або, адпаведна
c = **1.** Zenti- – санты- (*у складаных словах*) **2.** Karat – карат
C = **1.** Zentrum – цэнтр **2.** Celsius – Цэльсій **3.** Coulomb – *эл.* кулон **4.** Curi – *фіз.* кюры **5.** Kohlenstoff – вуглерод
°C = Celsius – (*столькі-та*) градусаў па Цэльсію
ca.= circa – каля, прыблізна
CAD = computer aided design – сістэма аўтаматычнага праектавання
cand. = Kandidat – студэнт-дыпломнік
cbkm = Kubikkilometer – кубічны кіламетр
cbm = Kubikmeter – кубічны метр
ccm = Kubikzentimeter – кубічны сантыметр
CD = **1.**Corps diplomatique (Diplomatisches Korps [ko:r]) – дыпламатычны корпус **2.** compact disc – кампакт-дыск
CDU = Christlich-Demokratische Union – Хрысціянска-Дэмакратычны Саюз (*партыя ў ФРГ*)
cf, c. f. = **1.** cost and freight (Kost und Fracht im Preis eingeschlossen) – з коштам перасылкі [платы] за правоз **2.** Confer – параўнай
chr.= christlich – хрысціянскі
cm = Zentimeter – сантыметр
Co. = Kompanie – кампанія (*гандлёвая, прамысловая і г.д.*)
c/o = care of (per Adresse) – па адрасу
Cop = copyright – аўтарскае права (*публікацыі*)
cr. = currentis – бягучага года, месяца і г.д.
CSU = Christlich-Soziale Union – Хрысціянска-Сацыяльны Саюз (*партыя ў ФРГ*)
d. = Dezi- – дэцы- (у складаных словах)
D. = **1.** Deka- – дэка- (*у складаных словах*) **2.** Durchgangszug – хуткі поезд **3.** Doktor – доктар (*тэалогіі*)
d. Ä. = der Älteste – старэйшы, старшы
D/A = Dokumente anbei – дакументы прыкладаюцца
DAAD = Deutscher Akademischer Austauschdienst – Нямецкая служба акадэмічнага. абмену
DAG = Deutsche Angestellten-Gewerkschaft – Нямецкі прафесіянальны саюз служачых
DAMG = Deutsches Amt für Maß und Gewicht – Нямецкая палата мераў і вагі
DAX = Deutscher Aktienindex – індэкс нямецкай прамысловасці
dB = Dezibel – фіз. дэцыбел
DB = **1.** Deutsche Bundesbahn – чыгункі Нямеччыны [Германіі] **2.** Deutsche Bundesbank Нямецкі федэральны банк **3.** Deutsche Bücherei – Нямецкая бібліятэка (*знаходзіцца ў Ляйпцыгу*)
DBB = Deutsche Bundesbank – Нямецкі федэральны банк

DBGM = Deutsches Bundes-Gebrauchsmuster – *камерц.* Агульнанямецкі зарэгістраваны узор [стандарт]

DBJR = Deutscher Bundesjugendring – Федэральнае аб'яднанне нямецкіх арганізацый моладзі

D-Bus = Doppelstock-Bus – двухпавярховы аўтобус

DBP = **l.** Deutsches Bundespatent – Нямецкі федэральны патэнт **2.** Deutsche Bundespost – Нямецкая федэральная пошта

D. C. = direct current (Gleichstrom) – пастаянны ток

d. d. = de dato (vom Tag des Datums) – з сённяшняга чысла

ddp = Deutscher Depeschendienst – агенцтва друку ДДП (*ФРГ*)

DDR = Deutsche Demokratische Republik – *гіст.* Германская Дэмакратычная Рэспубліка (ГДР)

DEFA = Deutsche Filmaktiengesellschaft – Нямецкае акцыянернае таварыства па вытворчасці фільмаў «ДЭФА» (*гіст. ГДР*)

des. = designatus (vorgesehen) – які прызначаны на пасаду; які атрымаў права на вучоную ступень

desgl. = (und) desgleichen – і да таго падобнае

Dez. = Dezember – снежань

Df. = Dorf – вёска

DFG = **1.** Deutsche Finanzierungsgesellschaft – Нямецкае [Германскае] таварыства фінансавання **2.** Deutsche Forschungsgemeinschaft – Нямецкае [Германскае] навукова-даследчае таварыства

dg = Dezigramm – дэцыграм

Dg = Dekagramm – дэкаграм

DG = Diplomgärtner – садавод з дыпломам (*аб заканчэнні вуза*)

DGB = Deutscher Gewerkschaftsbund – Аб'яднанне нямецкіх прафсаюзаў

dgl. = dergleichen – такога роду

d. Gr. = der Große – Вялікі (*пасля імя караля або імператара*)

d. h. = das heißt – гэта значыць (*г. зн.*)

Di. = Dienstag – аўторак

DIHT = Deutscher Indusrie- und Handelstag – Нямецкі кангрэс гандлёва-прамысловых палат

DIN = Deutsche Industrie-Norm – Нямецкі прамысловы стандарт

Dipl. = Diplom- дыпламаваны, з дыпломам (*у складаных словах абазначаюць назвы спецыялістаў*)

Dipl.-Ing. = Diplomingenieur – дыпламаваны інжынер

Dir. = Direktor – дырэктар

d. j. = de jure – дэ юрэ, юрыдычна

d. J. = **1.** dieses Jahres – гэтага года **2.** der Jüngere – малодшы

DJD = Deutsche Jungdemokraten – Маладыя дэмакраты Германіі (*маладзёжная арганізацыя ў ФРГ*)

Dkg = Dekagramm – дэкаграм

Dkm = Dekameter – дэкаметр

dl = Deziliter – дэцылітр

DL = Dekaliter – дэкалітр

DLF = Deutschlandfunk – Нямецкае радыё (*ФРГ*)

d. l. M. = des laufenden Monats – бягучага месяца

dm = Dezimeter – дэцыметр

d. M. = dieses Monats – гэтага месяца

Dm = **1.** Dekameter – дэкаметр **2.** Durchmesser – дыяметр

DM = Deutsche Mark – Нямецкая марка (*гіст., грашовая адзінка ФРГ*)

DNA = Deutscher Normenausschuss – Нямецкі камітэт нормаў і стандартаў

DNS = Desoxiribonukle¦insäure – дэзоксірыбануклеінавая кіслата (ДНК)

d. O. = der Obige – вышэй памянёны [названы]

Do. = Donnerstag – чацвер

do = dito (dasselbe, ebenso) – тое самае, таксама

Dp. = Doppel – двух- (*у складаных словах*), падвойны, дубальтовы

dpa = deutsche Presse-Agentur – Нямецкае агенцтва друку ДПА (ФРГ)

DPA = Deutsches Patentamt – Нямецкае фадэральнае бюро патэнтаў

dptr. = Dioptrie – дыоптрыя

d. R. = **1.** des Ruhestandes – у адстаўцы, адстаўны **2.** der Reserve – у запасе

Dr. = Doktor – доктар

DR = Deutsche Reichsbahn – імперская [дзяржаўная] чыгунка (*гіст. у Германіі да 1945 г. і ў былой ГДР*)

Dr. agr. = doctor agriculturarum – доктар сельскагаспадарчых навук

Dr. eh, Dr. e. h., Dr. E. h. = Doktor Ehren halber – *гл.* Dr. h. c.

Drei-SAT, SAT = Drei Satellitenprogramme – Драй-САТ (*спадарожнікавае тэлебачанне, якое аб'ядноўвае тры праграмы: Другое нямецкае тэлебачанне, Аўстрыйскае радыё і тэлебачанне і Швейцарскае радыётэлевізійнае таварыства*)
drgl. – *гл.* dgl.
Dr. hab(**il**). = doctor habilitatus – доктар навук, які мае права выкладаць у ВНУ
Dr. h. c. = doctor honoris causa – ганаровы доктар (асоба, якая атрымала навуковую ступень без абароны дысертацыі)
Dres. = doctores *pl ад* Dr.
Dr. Ing. = Doktoringenieur – доктар тэхнічных навук
Dr. jur. = doctor juris – доктар юрыдычных навук
DRK = Deutsches Rotes Kreuz – Нямецкі Чырвоны Крыж
Dr. med. = doctor medicinae – доктар медыцынскіх навук
Dr. med. dent. = doctor medicinae dentariae – доктар стаматалогіі
Dr. med. vet. = doctor medicinae veterinariae – доктар ветэрынарных навук
Dr. oec. = doctor oeconomicae – доктар эканамічных навук
Dr. phil. = doctor philosophiae – **1.** доктар філасофіі [філасофскіх навук] **2.** доктар філалагічных навук
Dr. rer. nat. = doctor rerum naturalium – доктар прыродазнаўчых навук
Dr. rer. pol. = doctor rerum politicarum – доктар грамадска-палітычных навук
Dr. theol. = doctor theologiae – доктар багаслоўя
Drupa = Druck und Papier – Друк і папера (*спецыялізаваная выстава друкавальнай і папяровай прамысловасці ў Дзюсельдорфе – ФРГ*)
Ds = Drucksache – друкаванае (штамп на бандэролі з друкаванымі рэчамі)
DSB = Deutscher Sportbund – Нямецкі спартыўны саюз
DSF = Deutsches Sportfernsehen – Нямецкае спартыўнае тэлебачанне (*прыватная студыя спартыўных перадач у ФРГ*)
ds. J. = dieses Jahres – бягучага [гэтага] года
dt = deutsch – нямецкі
Dtz., Dtzd. = Dutzend – тузін
d. U. = der Unterzeichnete – ніжэйпадпісаны
DW = Deutsche Welle – Нямецкая хваля (*радыёстанцыя ў ФРГ*)
dz = **l.** Doppelzentner – (метрычны) цэнтнер (100 кг) **2.** derzeit – у цяперашні [гэты] час
DZ = Dozent – дацэнт
dzt. = derzeit – у цяперашні [гэты] час
D-Zug = Durchgangszug – хуткі цягнік прамых зносін
E. = Einwohner – жыхар
EAES, EAS = European Atomic Energy Society (Europäische Atomenergiegemeinschaft) – Еўрапейскае агенцтва па атамнай энергіі (Еўратам)
EAN-Gode = Europäische Artikelnummer – еўрапейскі штрыхавы код тавараў
EB = Eigener Berichterstatter – ад уласнага карэспандэнта
eb. = eben, ebenso – якраз, гэтаксама
ebd. = ebenda – там жа, таксама
Ebf = Einschreibebrief – заказны ліст, заказное пісьмо
ebf. = ebenfalls – таксама
Ecu, ECU [e'ky:] = European Currency Unit – *гіст.* экю (*грашовая адзінка ў краінах ЕС*)
Ed. = Edition – выданне
EDV = Elektronische Datenverarbeitung – электронная [камп'ютэрная] апрацоўка даных
EDVA = Elektronische Datenverarbeitungsanlage – электронная вылічальная машына (*ЭВМ*)
EFTA = European Free Trade Association – Еўрапейская асацыяцыя свабоднага гандлю
e. g. = exempli gratia – напрыклад
EG = Europäische Gemeinschaft – Еўрапейская Супольнасць
E. G., e. G = eingetragene Genossenschaft – зарэгістраванае таварыства
eGmbH, EGmbH – Eingetragene Gesellschaft [Genossenschaft]mit beschränkter Haftpflicht – зарэгістраванае (*гандлёва-прамысловае*) таварыства з абмежаванай адказнасцю
eGmuH, EGmuH. = eingetragene Gesellschaft [Genossenschaft] mit unbeschränkter Haftpflicht – зарэгістраванае (*гандлёва-прамысловае*) таварыства з неабмежаванай адказнасцю
EGKS = Europäische Gemeinschaft für Kohle und Stahl – Еўрапейскае таварыства [супольніцтва] вугалю і сталі
e. h. = **1.** ehrenhalber – ганаровы (*пра званне, членства*) **2.** eigenhändig – уласнаручна
ehem. = ehemalig – былы, прошлы
Eig. Ber. = Eigener Berichterstatter – уласны карэспандэнт

eigtl. = eigentlich – уласны; уласна кажучы
einschl. = einschließlich – уключна
EinhW = Einheitswert – маёмасны цэнз
EK = Eisernes Kreuz – Жалезны Крыж (*ордэн*)
EKD = Evangelische Kirche in Deutschland – евангельская царква ў Германіі
Ekg, EKG = Elektrokardiogramm – электракардыяграма
em., emer. = emeritiert – у адстаўцы, на пенсіі (*звычайна пра выкладчыкаў ВНУ*)
endg. = endgültig – канчатковы
engl. = englisch – англійскі, ангельскі
entspr. = entsprechend – адпаведна
epd., EPD = Evangelicher Pressedienst – Евангельская служба друку (*ФРГ*)
Epr. = Einzelpreis – рознічная цана
EPU = Europäische Parlamentarische Union – Еўрапейскі парламенцкі саюз
Erg.Bd. = Ergänzungsband – дадатковы том
Essl. = Esslöffel – сталовая лыжка
E.-St., Est. = Einkommensteuer – падатак на прыбытак
etc. = et cetera – і гэтак далей
EU = Europäische Union – Еўрапейскі саюз
EURATOM = Europäische Gemeinschaft für Atomenergie – Еўрапейскае таварыства па атамнай энергіі (ЕЎРАТАМ)
ev. = evangelisch – евангельскі; пратэстанцкі
e. V., E. V. = eingetragener Verein – зарэгістраваны саюз [-ае аб‘яднанне]
evtl. = eventuell – магчымы, выпадковы
EWG = Europäische Wirtschaftsgemeinschaft – Еўрапейскае эканамічнае супольніцтва (ЕЭС)
exkl. = exklusiv – выключны, асаблівы
Expl. = Exemplar – экземпляр
Expo = Exposition – экспазіцыя, выстава
Exz = Exzellenz – ягамосць, эксцэленцыя
EZU = Europäische Zahlungs-Union – Еўрапейскі плацежны саюз
f = **1.** forte – фортэ, гучна **2.** folgende (Seite) – наступная старонка, (і) на наступнай старонцы
FA = Finanzamt – фінансавае ведамства
Fa. = Firma – фірма
f. a. B. = frei an Bord – франка-борт
Fab. = Fabrik – фабрыка; завод
f. a. F. = frei ab Fabrik – франка-завод
f. a. H. = frei ab Haus – франка-месцазнаходжанне
fak. = fakultativ – факультатыўны, свабодны паводле выбару
FC = Fußball-Klub – футбольны клуб
FD = Fern-D-Zug – хуткі цягнік [поезд] далёкага накірунку
f. d. = für den – за (*пэўную асобу падпісаў*)
f. d. D., f. d. G. = für den Dienstgebrauch – для службовага карыстання
FDGB = Freier Deutscher Gewerkschaftsbund – Аб’яднанне свабодных нямецкіх прафсаюзаў (*гіст., ГДР*)
FDJ = Freie Deutsche Jugend – Саюз свабоднай нямецкай моладзі (*гіст., ГДР*)
fdk, FDK = Freie Demokratische Korrespondenz – Служба свабоднага дэмакратычнага друку (*ФРГ*)
FDP – Freie Demokratische Partei – Свабодная дэмакратычная партыя (*ФРГ*)
f. d. R. = für die Richtigkeit – *канц.* за правільнасць
f. d. R. d. A. = für die Richtigkeit der Abschrift – *канц.* копія правільная
f. d. R. d. U. = für die Richtigkeit der Unterschrift – *канц.* подпіс сведчу
FDP = Freie Demokratische Partei – Свабодная дэмакратычная партыя (*СвДП, ФРГ*)
Febr. = Februar – люты
ff. = (und) folgende (Seiten) – (і) на наступных (старонках)
FF = Französischer Frank – французскі франк (*грашовая адзінка*)
F. f. = Fortsetzung folgt – працяг будзе
FIDE = Federation Internationale des Éches (Internationaler Schachverband) – Міжнародная шахматная асацыяцыя (ФІДЭ)
FIFA, Fifa = Federation Internationale de Football Association (*фр.*), International Federation of Football (*англ.*) (Internationaler Fußballverband) – Міжнародная федэрацыя футбольных асацыяцый (ФІФА)
FKK = Freikörperkultur – нудызм
Fla = Fliegerabwehr, Flug(zeug)abwehr – проціпаветраная абарона (ППА)
Flak = Flakartillerie, Fliegerabwehrkanone – зенітная артылерыя [гармата]
Fla-R = Flugabwehrrakete – зенітная ракета, ракета класа «зямля-паветра»
flgd. = folgend – наступны
fmk, Fmk = Finnmark – фінская марка (*грашовая адзінка*)
fmdl. = fernmündlich – па тэлефоне
FM = Frequezmodulation – частотная мадуляцыя
Fn. = Familienname – прозвішча
folg. = folgend – наступны

FOS = Fachoberschule – сярэдняя прафесійная школа [вучэльня]
fr. = französisch – французскі
Fr. = **l.** Frau – фрау, спадарыня **2.** Freitag – пятніца
frbl. = freibleibend – *камерц.* без абавязацельства
Frhr. = Freiherr – барон
Frl. = Fräulein – фройляйн, панна (*звычайна перад прозвішчам незамужняй жанчыны*)
FS = Fernsehen – тэлебачанне
Fs.-Nr. = Fernschreibnummer – нумар тэлетайпа
Ft. = Forint – (венгерскі) форынт
FV = Fußballverein – футбольны саюз
g = **1.** Gramm – грам **2.** Groschen – грош (*манета ў Аўстрыі*)
GATT = General Agreement on Tariffs and Trade (Allgemeines Zoll- und Handelsabkommen) – Генералъная пагадненне аб тарыфах і гандлі
GAU = Größter anzunehmender Unfall – найбольш верагодная магчымасць аварыі
Gbf, Gbhf = Güterbahnhof – таварная станцыя
GBl. = Gesetzblatt – інфармацыйны бюлетэнь заканадаўчай дзейнасці, зборнік законаў
Gde = Gemeinde – **1.** абшчына **2.** муніцыпалітэт; гарадское [сельскае] самакіраванне **3.** царкоўны прыход
Geb. = Gebiet – вобласць, акруга
geb. = geboren – **1.** нарадзіўся, нарадзілася **2.** народжаная (*з указаннем дзявочага прозвішча*)
Geb. bez. = Gebühr bezahlt – *камерц.* пошліна заплачана
Gebr. = Gebrüder – браты
gebr. = gebräuchlich – звычайны, прыняты, ужывальны
gegr. = gegründet – заснаваны
geh. = geheim – сакрэтна
Geh. = Geheimsache – сакрэтная справа, сакрэтны дакумент
gem = gemäß – згодна (*з чым-н.*), адпаведна (*чаму-н.*)
Gen. = **1.** General – генерал **2.** Genossenschaft – арцель, кааператыў
gepr. = geprüft – праверана
Ges. = Gesetz – закон
ges. gesch. = gesetzlich geschützt – ахоўваецца законам
gesch. = geschieden – *юрыд.* разведзены, -ная, -ныя
Gesch. = Geschäft – фірма, прадпрыемства; гандлёвы дом; справа
gest. = gestorben – памерлы, -лая (*перад датай*)
Gestapo = Geheime Staatspolizei – гестапа (*тайная дзяржаўная паліцыя ў нацысцкай Германіі*)
gez. = gezeichnet… – арыгінал падпісаў…
Gfr. = Gefreiter – яфрэйтар
GG = Grundgesetz – Асноўны Закон, Канстытуцыя
ggez. = gegengezeichnet – **l.** контрасігнавана **2.** змацавана подпісам
ggf., ggfs = gegebenenfalls – у дадзеным выпадку
Ggs.= Gegensatz – процілеглаcць
Ggw. = Gegenwart – **1.** *грам.* цяперашні час **2.** сучаснасць
GIFA = Gießereifachmesse – ярмарка ліцейнай вытворчасці (*праводзіцца ў Дзюсельдорфе, ФРГ*)
GmbH = Gesellschaft mit beschränkter Haftung – таварыства з абмежаванай адказнасцю
gr. = gratis – бясплатна
gr.-orth. = griechisch-orthodox – праваслаўны
Gscht. = Geschäftsträger – кіраўнік, загадчык
GST = Gesellschaft für Sport und Technik – Таварыства садзейнічання развіццю спорту і тэхнікі (*гіст., ГДР*)
Gst., GSt. = Geschäftsstelle – канцылярыя, кантора, офіс
GUS = Gemeinschaft unabhängiger Staaten – Садружнасць Незалежных Дзяржаў (*СНД*)
gz. = gezeichnet – арыгінал падпісаў…
gzj. = ganzjährig – на працягу ўсяго года
h = **1.** Hekto- – гекта- (*у складаных словах*) **2.** hora (Stunde) – гадзіна
H. = Heft – **1.** сшытак **2.** выпуск, нумар (*часопіса*) **3.** брашура
ha = Hektar – гектар
h. a. = hoc anno – гэтага года
habil – *гл.* Dr. habil
Hbf, Hbhf = Hauptbahnhof – цэнтральны вакзал
h. c. = **1.** honoris causa – за заслугі (*без абароны ды сартыцыі*) **2.** hoc est – гэта значыць
Hdb. = Handbuch – даведнік, настаўленне; інструкцыя
HdWb. = Handwörterbuch – настольны слоўнік, даведнік
hg = Hektogramm – гектаграм
Hg. = Herausgeber – рэдактар выдання

hgb.= herausgegeben – выдадзена (*там-та, тады-та*); выдадзена пад рэдакцыяй (*такога-та*)
HGB = Handelsgesetzbuch – кодэкс законаў аб гандлі
HJ = Hitlerjugend – «гітлерюгэнд» *гіст.* (*фашысцкая арганізацыя ў Германіі для юнакоў 14–18 гадоў*)
hl = Hektoliter – гекталітар
hlg.= heilig – святы
HNO-Arzt- Hals-Nasen-Ohren-Arzt – урач вуха-горла-носа; оталарынголаг
Hon.Prof.= Honorarprofessor – ганаровы прафесар
hPa = Hektopascal – гектапаскаль
Hptst.= Hauptstadt – сталіца
Hr. = Herr – спадар
hrsg. = herausgegeben **1.** выдадзена (*там-та, тады-та*) **2.** выдадзена пад рэдакцыяй (*такога-та*)
Hrsg. = Herausgeber – выдавец, рэдактар выдання
hW = Hektowatt – *эл.* гектават
Hz = Hertz – *фіз.* герц
i. A. = im Auftrag – па даручэнню (*такога-та*)
i. a.= im allgemeinen – увогуле, наогул
IAA = Internationale Automobilausstellung – Міжнародная выстава аўтамабіляў (*праводзіцца ў Франкфурце на Майне, ФРГ*)
IAEA = International Atomic Energy Agency – Міжнароднае агенцтва па атамнай энергіі (МАГАТЭ)
i. A. u. i. V. = im Auftrag und in Vertretung – па даручэнню і ў парадку выканання (*чыіх-н. абавязкаў*)
i. allg. = im allgemeinen – у цэлым
ib. = ibidem – той жа, тое ж
IBB = Internationale Bildungs- und Begegnungsstätte – Міжнародны адукацыйны цэнтр і месца дзелавых сустрэч
IBRD = International Bank for Reconstruction and Development – Міжнародны банк рэканструкцыі і развіцця
IC = intercity-Zug – міжгародны цягнік [поезд]
ICE = Intercity-Expresszug – міжгародны цягнік-экспрэс прамых зносін (*з інтэрвалам руху праз гадзіну*)
id. = idem – той жа, тое ж
i. d. = in der – у чым-н.
I.D = Infanteriedivision – пяхотная дывізія
IG = **1.** Industriegewerkschaft – прафсаюз (*работнікаў якой-н. галіны прамысловасці*) **2.** Interessengemeinschaft – акцыянернае таварыства
IHK = Industrie- und Handelskammer – прамыслова-гандлёвая палата
i. J. = im Jahre – у годзе
ILA = Internationale Luft- und Raumschiffausstellung – Міжнародная выстава авіяцыйнай і касмічнай тэхнікі (*праводзіцца у Берліне, ФРГ*)
IMF = International Monetary Fund (Internationaler Währungefond) – Міжнародны валютны фонд
Imm. = Immobilien – нерухомая маёмасць
i. N. = im Namen – ад імя, у імя
Ind. = Index – індэкс
Inf. = Infanterie – пяхота
Info = Information – інфармацыя
Ing. = Ingenieur – інжынер
Inh. = Inhaber – уладальнек
inkl. = inklusive – уключна
INTERPACK = Internationale verpackungstechnologische Messe – Міжнародная ярмарка тэхналогіі ўпакоукі (*праводзіцца ў Дзюсельдорфе, ФРГ*)
i. o.= *англ.* in order, in Ordnung – у парадку
IOC = Internationales Olympisches Komitee – Міжнародны алімпійскі камітэт
IQ = Intelligenzquotient – каэфіцыент разумовай адоранасці
i. R. = im Ruhestand – у адстаўцы, на пенсіі
IR = **1.** Infanterieregiment – пяхотны полк **2.** Infrarot – інфрачырвонае выпраменьванне
IRK = Internationales Rotes Kreuz – Міжнародны Чырвоны Крыж
it. = italienisch – італьянскі
i. V. = **1.** in Vertretung – за (*перад подпісам*); які выконвае абавязкі **2.** in Vollmacht – упаўнаважаны
i. Vb = in Verbindung – у сувязі; у спалучэнні
IWF = Internationaler Währungsfonds – Міжнародны валютны фонд (МВФ)
J. = Jahr – год
Jan. = Januar – студзень
Jb. = Jahrbuch – штогоднік
Jg. = Jahrgang – **1.** год выдання **2.** *вайск.* кантынгент прызыву **3.** выпуск (*з вучэбнай установы*)
Jh. = Jahrhundert – век, стагоддзе
jmd. = jemand – хто-небудзь

jmdm. = jemandem – каму-небудзь
jmdn. = jemanden – каго-небудзь (*він. склон*)
jmds. = iemand(e)s – каго-небудзь (*родн. склон*)
Judo = Deutsche Jungdemokraten – *гл.* DJD
jun. = junior – малодшы
kA = Kiloampere – *эл.* кілаампер
kal. = Grammkalorie – малая калорыя, грамкалорыя
Kal. = Kilogrammkalorie – вялікая калорыя, кілаграм-калорыя
Kap. = Kapitel – раздзел (*у кнізе*)
kath. = katholisch – каталіцкі
Kat.-Nr. = Katalognummer – нумар у каталогу
KdF = Kraft durch Freude – «Сіла праз радасць» (*арганізацыя ў фаш. Германіі, якая займалася турызмам, спартыўнымі мерапрыемствамі і г.д.*)
Kfm. = Kaufmann – гандляр, камерсант
kfm. = kaufmännisch – гандлёвы, камерцыйны
Kfz = Ktaftfahrzeug – аўтамабіль, аўтамашына
kg = Kilogramm – кілаграм
KG = Kommanditgesellschaft – камандытнае таварыства
kHz = Kilohertz – *фіз.* кілагерц
KKW = Kernkraftwerk – атамная [тэрмаядзерная] электрастанцыя
Kl.= Klasse – клас, разрад
km = Kilometer – кіламетр
km/h = Kilometer pro Stunde – кіламетр у гадзіну
KNA = Katholische Nachrichtenagentur – Каталіцкае інфармацыйнае агенцтва (*ФРГ*)
k. o., K. o. = Knockaut – накаўт
KPD = Kommunistische Partei Deutschlands – *гіст.* Камуністычная партыя Германіі
KPdSU = Kommunistische Partei der Sowjetunion – *гіст.* Камуністычная партыя Савецкага Саюза
konfl. = konfessionslos – няверуючы
Krad = Kraft(fahr)rad – матацыкл
Kripo = Kriminalpolizei – паліцыя крымінальнага вышуку
Krs., Kr. = Kreis – раён (*адміністрацыйная адзінка*)
KSZE = Konferenz für Sicherheit und Zusammenarbeit in Europa – Канферэнцыя па Бяспецы і Супрацоўніцтве ў Еўропе
Kto.-Nr. = Kontonummer – нумар рахунку
k. u. k. = kaiserlich und königlich – воляй імператара і караля
kVA = Kilovoltampere – *эл.* кілавольтампер
kW = Kilowatt – *эл.* кілават
KW. = Kurzwellen – *фіз.* кароткія хвалі
kWh = Kilowattstunde – *эл.* кілават-гадзіна
KZ = Konzentrationslager – канцэнтрацыйны лагер
kzfr., kzfrg. = kurzfristig – на кароткі тэрмін, кароткатэрміновы
l = *англ.* litre, Liter – літр
LAG = Landesarbeitsgemeinschaft – камітэт федэральнай зямлі (*па распрацоўцы якога-н. пытання*)
led. = ledig – нежанаты, незамужняя
lfd.= laufend – цяперашні, гэты (*напр., год*)
lfr.= luxemburgischer Franc – люксембургскі франк
lit. = **1.** litauisch – літоўскі **2.** literarisch – літаратурны
l. J.= laufenden Jahres – гэтага [бягучага] года
LG.= Landgericht – зямельны суд
Lkw, LKW = Lastkraftwagen – грузавік, грузавая аўтамашына
Lok = Lokomotive – лакаматыў, паравоз
LPG = landwirtschaftliche Produktionsgenossenschaft – сельскагаспадарчы вытворчы кааператыў (*гіст., ГДР*)
LSD = Lysergsäurediäthylamid – ЛСД (*наркотык*)
lt. = **1.** laut – згодна, у адпаведнасці з**…** **2.** lutherisch – лютэранскі
Lt. = Leutnant – лейтэнант
ltd., Ltd = limited – з абмежаванай адказнасцю (*пра гандл. прадпрыемства*)
Ltg. = Leitung – кіраўніцтва, управа
LVA = Landesversicherungsanstalt – упраўленне сацыяльнага страхавання (*ФРГ*)
LW = Langwellen – *фіз.* доўгія хвалі
LZB = Landeszentralbank – цэнтральны банк зямлі (у *ФРГ*)
Lz.-Nr. = Lizenz-Nummer – нумар ліцэнзіі
M = **1.** Mille – тысяча **2.** Mitte – сярэдзіна **3.** Mega- – мега- (*у складаных словах*)
m = **1.** Meter – метр **2.** Minute – мінута, хвіліна **3.** Mehrwert – дадатковая вартасць **4.** Milli- – мілі- (*у складаных словах*)
MA. = Mittelalter – сярэдневякоўе
mA = Milliampere – *фіз.* міліампер
MAD = Militärischer Abschirmdienst – Служба ваеннай контрразведкі (*ФРГ*)
MAN = Maschinenfabrik Augsburg-Nürnberg AG – «Машынэнфабрык-Аугсбург-Нюрнбэрг АГ» (*машынабудаўнічыя заводы ў ФРГ*)
Math. = Mathematik – матэматыка

m. a. W. = mit anderen Worten – інакш кажучы, іншымі словамі
MBB = Messerschmitt-Bölkow-Blohm Gmbh – «Месершмітт-Бёльков-Блом ГмбГ» (*канцэрн у ФРГ*)
mbH, m. b. H. = mit beschränkter Haftung – з абмежаванай адказнасцю
Md. = Milliarde – мільярд
MdB = Mitglied des Bundestags – дэпутат Бундэстага (*ФРГ*)
m. d. F. d. G. b. = mit der Führung der Geschäfte beauftragt – упаўнаважаны весці справы
MESZ = mitteleuropäische Sommerzeit – сярэднееўрапейскі летні час
MEZ = mitteleuropäische Zeit – сярэднееўрапейскі час
mg = Milligramm – міліграм
MG = Maschinengewehr – кулямёт
M.G. = Molekulargewicht – *фіз.* малекулярная вага
mhd = mittelhochdeutsch – сярэдневерхненямецкі
MHz = Megahertz *эл.* мегагерц, мегацыкл
Mi. = Mittwoch – серада
Mill. = Million – мільён
min, Min. = Minute – хвіліна, мінута
Mio = Million – мільён
Mitropa = Mitteleuropäische Schlaf- und Speisewagen-Aktiengesellschaft – Мітропа (*акцыянернае таварыства па забеспячэнні пасажыраў ўсімі неабходнымі паслугамі*)
mkg = Meter-Kilogramm – кілаграмаметр
ml = Milliliter – мілілітр
mm = Millimeter – міліметр
Mo. = Montag – панядзелак
MPG = Max-Planc-Gesellschaft – Таварыства садзейнічання развіццю навукі імя Макса Планка (*ФРГ*)
MPi = Maschinenpistole – аўтамат
Mrd. = Milliarde – мільярд
ms = Millisekunde – мілісекунда
m/s = Meter pro Sekunde – метр(аў) у секунду
Mschr. = Monatsschrift – штомесячнае выданне
m/sek = Metersekunde – метр(аў) у секунду
mtl. = monatlich – штомесяц
mV = Millivolt – *эл.* мілівольт
mW = Milliwatt – *эл.* міліват
MW = Megawatt – *эл.* мегават
MWS, Mwst = Mehrwertsteuer – падатак на дабаўленую вартасцъ
N = **1.** Nord(en) – поўнач **2.** Zug des Nahverkehrs – цягнік [поезд] мясцовых зносін
N(a)chf. = Nachfolger(in) – наступнік (-ца), пераемнік (-ца)
Nachr.Abt. = Nachrichtenabteilung – батальён сувязі
NATO = North Atlantic Treaty Organization – НАТО (*Паўночна-Атлантычны пакт*)
n. Aufl. = neue Auflage – новае выданне
NB = nota bene – дарэчы
Nbk.= Nebenkosten – пабочныя выдаткі
n. Chr., n. Chr. G. = nach Christi Geburt – ад нараджэння Хрыста
nd = niederdeutsch – ніжненямецкі
NDP = Nationaldemokratische Partei Deutschlands – Нацыянал-дэмакратычная партыя Германіі
Ndr. verb. = Nachdruck verboten – перадрукоўваць забаронена
n. f. D. = nur für den Dienstgebrauch – для службовага карыстання
nhd. = neuhochdeutsch – новаверхненямецкі
Nirosta = nichtrostender Stahl – нержавейная сталь
n. J. = nächsten Jahres – наступнага года
nkr = norwegische Krone – нарвежская крона
n. M. = nächsten Monats – наступнага месяца
NÖ = Niederösterreich – Ніжняя Аўстрыя
n. ö = nicht öffentlich – для службовага карыстання
NOK = Nationales Olympisches Komitee – Нацыянальны алімпійскі камітэт (НАК)
nordd. = norddeutsch – паўночнагерманскі, паўночнанямецкі
Not. = Notar – натарыус
Nov. = November – лістапад
Nr. = Nummer – нумар
NRT = Nettoregistertonne – нета-рэгістровая тона
NSDAP = National-Sozialistische Deutsche Arbeiterpartei – Нацыянал-сацыялістычная нямецкая рабочая партыя (*назва гітлераўскай фаш. партыі*)
N. T. = Neues Testament – Новы Запавет
Ntzl. = Nutzlast – карысны груз
n. V. = nach Vereinbarung – паводле пагаднення
O = Ost(en) – усход, ост
o. a. = oben angeführt – вышэйпрыведзены
o. ä. = oder ähnliche – або падобныя
OB = Oberbürgermeister – обер-бургамістр
o. B. = ohne Befund – *мед.* без прагнозу

Obb. = Oberbayern – Верхняя Баварыя
obd. = oberdeutsch – верхненямецкі, паўднёва-нямецкі
OBG = Oberstes Bundesgericht – Вярхоўны федэральны суд (*ФРГ*)
Oblt.= Oberleutnant – старшы лейтэнант (ст. л-т)
od. = oder – або, ці
OECD = Organization for Economic Cooperation and Development – Арганізацыя эканамічнага супрацоўніцтва і развіцця
OEZ = osteuropäische Zeit – усходнееўрапейскі час
öff. = öffentlich – афіцыйны, дзяржаўны
Offz. = Offizier – афіцэр
OG = Obergeschoss – верхні паверх
o. g. = oben genannt – вышэйназваны
ÖGB = Österreichischer Gewerkschaftsbund – Аб'яднанне аўстрыйскіх прафсаюзаў
OHG = offene Handelsgesellschaft – адкрытае гандлёвае таварыства
o. k., O. K. = okay [o'ke:] – у парадку
Okt. = Oktober – кастрычнік
o. O.= **1.** ohne Obligo – *камерц.* без абавязацельства **2.** ohne Ort – без указання месца выдання
OÖ = Oberösterreich – Верхняя Аўстрыя
op = opus – твор, сачыненне
o. P. = ordentlicher Professor – ардынарны [штатны] прафесар
op. cit. = opus citatum – цытаваны твор
OPEC = *англ.* Organization of the Petroleum Exporting Countries (Organisation der Erdöl exportierenden Länder) – краіны-экспарцёры нафты (АПЭК)
OR = Olympischer Rekord – алімпійскі рэкорд
ord. = ordentlich – сапраўдны; штатны; ардынарны
orig. = original – арыгінальны, ў арыгінале
OSZE = Organisation für Sicherheit und Zusammenarbeit in Europa – Арганізацыя па бяспецы і супрацоўніцтве ў Еўропе
ÖVP = Österreichische Volkspartei – Аўстрыйская народная партыя
OZ = Oktanzahl – *хім.* актанная лічба
P. = **1.** piano – *муз.* піана **2.** Pond – *фіз.* грамсіла **3.** Punkt – *паліграф.* пункт; кропка
pa. = *італ.* prima – вышэйшай якасці; першакласны, першага гатунку
p. a. = pro anno – на год
Pak = Panzerabwehrkanone – процітанкавая гармата
Part. = Parterre – **1.** першы паверх **2.** *тэатр.* партэр
Pbf = Personenbahnhof – вакзал для пасажырскіх цягнікоў [паяздоў]
PC = Personalcomputer – персанальны камп'ютар [кампутар]
p. Chr. (**n**) = post Christum (natum) – ад нараджэння Хрыста
PdA = Schweizerische Partei der Arbeit – Швейцарская партыя працы
PdS, PDS = Partei des demokratischen Sozialismus – Партыя дэмакратычнага сацыялізму (*ФРГ*)
p. e. = per exemplum – напрыклад
pF = Picofarad – *эл.* пікафарада
Pf., Pfg = Pfennig – пфеніг (*гіст., разменная манета*)
Pf. = **1.** Pfarrer – святар, пастар **2.** Postfach – паштовая (абанементная) скрынка
Pfd. = Pfund – фунт (*адзінка вагі*)
Pfd. St. = Pfund Sterling – фунт стэрлінгаў
PIN = personal identification number (persönliche Identifikatornummer) – код [нумар] асабістай ідэнтыфікацыі (*якім карыстаюцца пры разліках*)
Pkt = Punkt – **l.** пункт **2.** кропка
PKW, Pkw = Personenkraftwagen – легкавая аўтамашына, легкавік
PLZ = Postleitzahl – паштовы індэкс
p. m. = **1.** post mortem – пасмяротна **2.** pro mille – праміле
P. O. = Professor Ordinarius (ordentlicher Professor) ардынарны [штатны] прафесар
Pol. = Polizei – паліцыя
pp., ppa. = per procura – па даверанасці
ppm = parts per million – мільённая частка
Präs. = Präsident – старшыня, прэзідэнт
Prof. = Professor – прафесар
Profi = Professionelle – прафесіянал
PS = **1.** Pferdestärke – *тэх.* конская сіла **2.** post scriptum – пастскрыптум
qcm = Quadratzentimeter – квадратны сантыметр
qdm = Quadratdezimeter – квадратны дэцыметр
q. e. d. = quod erat demonstrandum – што і трэба было дакаазаць
qkm = Quadratkilometer – квадратны кіламетр
qm – Quadratmeter – квадратны метр
qmm = Quadratmillimeter – квадратны міліметр
qt = Quart – кварта (*мера аб'ёму для вадкіх і сыпучых цел*)

Qu. = Quartal – квартал, чвэрць года
R = Reamur – *фіз.* Рэамюр (*шкала тэмпературы*) **2.** recommandé – заказное (*надпіс на канверце*)
RB = Reichsbahn – імперская (*у Германіі да 1945 г.*), дзяржаўная (*у былой ГДР*) чыгунка
Rbz. = Regierungsbezirk – адміністрацыйная акруга (*у некаторых землях Германіі*)
rd. = rund – каля, акруглена
Rdf. = Rundfunk – радыё
Red. = Redaktion – рэдакцыя
Reg.- Rat = Regierungsrat – урадавы саветнік, рэгірунгсрат (*ранг службоўца ў ФРГ*)
res = reserviert – зарэзервавана, (-ны)
Rgt = Regiment – полк
RGW = Rat für Gegenseitige Wirtschaftshilfe – *гіст.* Савет эканамічнай узаемадапамогі (СЭУ)
RIAS = Rundfunk im Amerikanischen Sektor (Berlins) – Радыё ў амерыканскім сектары (Берліна) (*вяло перадачы да 1992 г.*)
rk, r.-k. = römisch-katholisch – рымска-каталіцкі
RK = Rotes Kreuz – Чырвоны крыж
rm = Raummeter – кубічны метр
RM = Reichsmark – рэйхсмарка
Rp = Rappen – швейцарскі сантым, раппен (*грашовая адзінка*)
RP = *фр.* réponse payée (Rückantwort bezahlt) – адказ аплочаны (*у тэлеграмах*)
RRB, RB = russischer Rubel – расійскі рубель
RT = Registertonne – рэгістровая тона
rtr = Reiter – Рэйтэр (*тэлеграфнае агенцтва Вялікабрытаніі*)
RWE = Rheinisch-Westfälisches Elektrizitätswerk AG – «Райніш-Вэстфэлішэс электрыцытэтсвэрк АГ» (*канцэрн у ФРГ*)
s = Sekunde – секунда
S = 1. Schilling – шылінг (*грашовая адзінка*) **2.** Süd(en) – поўдзень, зюйд
s. = sieh(e)! – глядзі!
S. = Seite – старонка (с.)
s. a. = siehe auch – глядзі таксама
SA = Sturmabteilungen – (нацысцкія) штурмавыя атрады
Sa. = Sonnabend – субота
SABA = Schwarzwälder Apparate-Bau-Anstalt August Schwer Söhne GmbH – «САБА ГмбГ» (*эл-тэх. фірма ў ФРГ*)
s. Abb. = siehe Abbildung – глядзі малюнак
Sanka = Sanitätskraftwagen – санітарная аўтамашына
SAT. 1 = Satellitenprogramm l. – спадарожнікавае тэлебачанне 1
S-Bahn = Schnellbahn – гарадская электрычка
SC, SK = Sportklub – спартыўны клуб
SchlH = Schleswig-Holstein – Шлезвіг-Гальштэйн
schr. = schriftlich – пісьмова, (-ы)
SchR = Schulrat – школьны саветнік
sec = Sekunde – секунда
SED = Sozialistische Einheitspartei Deutschlands – Сацыялістычная адзіная партыя Германіі (*у былой ГДР*)
Sen. = senior – старэйшы
Sept. = September – верасень
sFr = Schweizer Franc – швейцарскі франк
sid = Sport-Informationsdienst – «Спорт-інфармацыёнстдынст» (*спартыўнае інфармацыйнае агенцтва ў ФРГ*)
sign. = signatum – падпісана (*пэўнай асобай*)
Sk. = Skonto – *камерц.* сконта, скідка
skr = schwedische Krone – шведская Крона
Sm = Seemeile – марская міля
sMG, SMG = schweres Maschinengewehr – станкавы кулямёт
s. o. = siehe oben – глядзі вышэй
So. = Sonntag – нядзеля
sof. = sofort – неадкладна
sog. = sogenannt – так званы
SOS = *англ.* save our souls (rettet unsere Seelen) – СОС (*сігнал небяспекі на моры*)
SPD = Sozialdemokratische Partei Deutschlands – Сацыял-дэмакратычная партыя Германіі
SPÖ = Sozialistische Partei Österreichs – Сацыялістычная партыя Аўстрыі
SS = Schutzstaffel – *гіст.* (*літаральна* «ахоўнае падраздзяленне) атрад СС
St. = **1.** Sankt, Sankta – святы, святая **2.** Stück – штука, экземпляр
Std. = Stunde – гадзіна
stdl. = stündlich – у [на] гадзіну; штогадзінна
stellv. = stellvertretend – выконваючы абавязкі
StGB = Strafgesetzbuch – крымінальны кодэкс
St.-Kl., StKl = Steuerklasse – ранг падаткаабкладання
Str. = Straße – вуліца
StR. = Staatsrat – **1.** Дзяржаўны Савет (*ФРГ*) **2.** міністр без партфеля (*ФРГ*)
Stv. = Stellvertreter – намеснік
SU = Sowjetunion – *гіст.* Савецкі Саюз
s. u. = siehe unten – глядзі ўнізе [ніжэй]
Syn. = Synonym – сінонім

t = Tonne – тона (т)
Taf. = Tafel – табліца
Tb, Tbc, Tbk = Tuberkulose – туберкулёз
TEE = Trans-Europa-Express – трансеўрапейскі экспрэс
Tel. = Telefon – тэлефон
tgl. = täglich – дзённы; штодзённа, (-ы)
TH = Technische Hochschule – тэхнічная ВНУ
THW = Technisches Hilfswerk – Тэхнічная дапамога (*арганізацыя ў ФРГ*)
Tl. = Teil – частка
t/km = Tonne je Kilometer – тона на кіламетр
tkm = Tonnenkilometer – тона-кіламетр
TOP = Tagesordnungspunkt – парадак дня, пункт парадку дня
Trafo = Transformator – трансфарматар
trk. = türkisch – турэцкі
Tsd. = tausend – тысяча
tsch., **tschech.** – чэшскі
TU = Technische Universität – тэхнічны ўніверсітэт
U = Untergrundbahn – метро (М)
u. = **1.** und – і (*злучнік*) **2.** unten – унізе, знізу
u. a. = **1.** und anderes – і іншае **2.** und andere – і іншыя [другія] **3.** unter anderem – у тым ліку, у прыватнасці; unter anderen – сярод [паміж] іншых
u. ä. = und ähnliches – і да таго падобнае, і іншае
u. a. m. = und andere(s) mehr – і іншае; і іншыя
u. ä. m. = und ähnliches mehr – і да таго падобнае
u. A. w. g. = um Antwort wird gebeten – просьба даць адказ
U-Bahn = Untergrundbahn – метро
U-Boot = Unterseeboot – падводная лодка
u. desgl. m. = und desgleichen mehr – і да таго падобнае
u. d. M. = unter dem Meeresspiegel – ніжэй узроўню мора
ü. d. M. = über dem Meeresspiegel – над узроўнем мора
UdSSR = Union der Sozialistischen Sowjetrepubliken – *гіст.* Саюз Савецкіх Сацыялістычных Рэспублік
u. E. = unseren Erachtens – на нашу думку, на наш погляд
UFA = Universum-Film-Aktiengesellschaft – «Унівэрзум-фільм-акцыенгэзэльшафт» (*кінакампанія ў ФРГ*)
Uffz. = Unteroffizier – унтэрафіцэр
UFO, Ufo = *англ.* unidentified flying objeict (unbekanntes Flugobjekt) – неапазнаны лятальны аб’ект (НЛА)
U/h = Umdrehung je Stunde – *тэх.* колькасць абаротаў у гадзіну
UKW = Ultrakurzwellen – ультракароткія хвалі
U/min = Umdrehung je Minute – *тэх.* колькасць абаротаў ў мінуту
UN = United Nations – Аб‘яднаныя Нацыі; Арганізацыя Аб‘яднаных Нацый
UNESCO = United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization – ЮНЕСКА Арганізацыя ААН па пытаннях адукацыі, навукі і культуры
UNICEF = United Nations International Children’s Emergency Fund (Weltkinderhilfswerk der Vereinten Nationen) – Сусветная арганізацыя дапамогі дзецям з боку Арганізацыі Аб‘яднаных Нацый
UNO = United Nations Organization (Organisation der Vereinten Nationen) – Арганізацыя Аб’яднаных Нацый (ААН)
UPI = United Press International – ЮПІ (*інфармацыйнае агенцтва ЗША*)
u. R. = unter Rückerbittung – падлягае вяртанню
Urh. = Urheber – аўтар і ініцыятар
Urk. = Urkunde – дакумент; грамата; акт
US, USA = United Staates (of America) – Злучаныя Штаты (Амерыкі)
usf. = und so fort – і гэтак далей
usw. = und so weiter – і гэтак далей
u. U. = unter Umständen – пры пэўных абставінах, у залежнасцз ад абставін
UV = Ultraviolett – ультрафіялетавае выпраменьванне
u. v. a. (m.) = und vieles [viele] andere (mehr) – і многае іншае [многія іншыя]
u. Z. = unserer Zeitrechnung – нашага летазлічэння, нашай эры
u. zw. = und zwar – менавіта, а іменна
V = Volt – *эл.* вольт
v. = **1.** von, vom – з, ад; vorn – спераду
V-1, V-2 = Vergeltungswaffe – (*«зброя адплаты»*) Фау-1, Фау-2 (*гіст.*)
VA = Voltampere – *эл.* вольт-ампер
v. A. w. = von Amtswegen – па пасадзе, па штату
v. Chr. = vor Christo [Christus] – да нараджэння Хрыста, да нашай эры
VCR = Videokassettenrecorder – відэамагнітафон
VDI = Verein Deutscher Ingenieure – Саюз нямецкіх інжынераў

V. D. Q. S. = *франц.* vin de qualité supérieure – віно павышанай якасці
VE = Verrechnungseinheit – разліковая адзінка
VEB = Volkseigener Betrieb – народнае прадпрыемства (*гіст., ГДР*)
VEBA = Vereinigte Elektrizitäts- und Bergbauwerks-Aktiengesellschaft – «Фэрайнігтэ электрыцытэтс- унд Бэргбаувэркс-акцыенгэзэльшафт» (*канцэрн у ФРГ*)
Verf. = **1.** Verfasser – аўтар, складальнік **2.** Verfügung – распараджэнне
Verl. = Verlag – выдавецтва
verst. = verstorben – памерлы, -лая
verw. = verwitwet – аўдавелы
Verw. = Verwaltung – упраўленне
vgl. = vergleiche – параўнай
VHS = Volkshochschule – (вечаровы) народны ўніверсітэт, (вечаровыя) акульнаадукацыйныя курсы
VIP = *англ.* very important person (sehr wichtige Person) – надта паважаная асоба (*часта ў іранічным сэнсе*)
v. J = vorigen Jahres – мінулага года
v. M. = vorigen Monats – мінулага месяца
v. o. = von oben – зверху
vol. = Volumen – *фіз.* аб'ём
Vors. = Vorsitzende(r) – старшыня
VP = Volkspolizei – народная паліцыя (*гіст., ГДР*)
V.s. = Verschlussache – сакрэтна
v. u. = von unten – знізу
v. u. Z. = vor unserer Zeitrechnung – да нашай эры
VVN = Vereinigung der Verfolgten des Naziregimes – Аб'яднанне асоб, якія праследаваліся пры нацызме
VW = Volkswagenwerk AG – «Фольксвагэнвэрк АГ» (*канцэрн у ФРГ*)
VWD = Vereinigte Wirtschaftsdienste – Аб'яднаная эканамічная служба (*спецыяльнае інфармацыйнае агенцтва ў ФРГ*)
W. = **l.** Watt – *фіз.* ват **2.** West(en) – захад
Wb. = Wörterbuch – слоўнік
WC = *англ.* water-closet – туалет, ватэрклазет
WEU = Westeuropäische Union – Заходнееўрапейскі саюз
Wh = Wattstunde – *эл.* ват-гадзіна
WM = Weltmeisterschaft – першынство [чэмпіянат] свету
w. o. = wie oben – як указана вышэй
WR = Weltrekord – сусветны рэкорд
w. ü. = wie üblich – звычайна; як прынята
Ws = Wattsekunde – *эл.* ват-секунда
Wwe. = Witwe – удава
WZ = Warenzeichen – таварны знак, фабрычнае кляймо
XL = extra large – надзвычайна вялікага памеру
Xerok. = Xerokopie – ксеракопія
X-Strahlen = Röntgenstrahlen – рэнтгенавыя прамені
Yd., Yds. = Yard – ярд (*англійская мера даўжыні*)
z. = Zentner – цэнтнер (ц) (*нямецкі цэнтнер = 50 кг*)
Z = **1.** Zahl – лік, колькасць; цыфра **2.** Zeile – радок **3.** Zoll – дзюйм
za. = zirka – прыкладна, каля
ZA = Zinsabkommen – пагадненне аб працэнтах па крэдыце
z. B. = zum Beispiel – напрыклад
z. b. V. = zur besonderen Verwendung – для спецыяльнага ўжытку
ZDF = Zweites Deutsches Fernsehen – Другое Нямецкае тэлебачанне
Zf = Zinsfuß – *эк.* працэнтная стаўка
zgl. = zugleich – адначасова
z. gr. T. = zum großen [größten] Teil – у большай часці; больш за ўсё
z. H. = zu Händen – для, асабіста (*надпіс на пісьме*)
ZH = Zentralheizung – цэнтральнае ацяпленне
ZK = Zentralkomitee – цэнтральны камітэт
zs. = zusammen – разам, сумесна, цалкам, у сукупнасці, у выніку
Zs., Zschr. = Zeitschrift – часопіс, перыядычнае выданне
z. s. Z. = zu seiner Zeit – у свой час
z. T. = zum Teil – часткова
Zt. = Zeit – час
Ztg. = Zeitung – газета
z. U. = zur Unterschrift – *канц.* на подпіс
zw. = zwecks – з мэтай, у мэтах
z. Z. = zur Zeit – у цяперашні час
Zz. = Zinszahl – працэнтны лік

Граматычны даведнік

1. ДЗЕЯСЛОЎ (VERB)

1.1. Асноўныя формы дзеясловаў моцнага і няправільнага спражэнняў

У спісе пададзены толькі карнявыя дзеясловы. Дзеля таго, каб устанавіць асноўныя формы прыставачных або складаных дзеясловаў, трэба адкінуць ад дзеяслова прыстаўку або яго першую састаўную частку. Такім жа чынам належыць дзейнічаць і ў выпадках з неаддзяляльнымі дзеяслоўнымі прыстаўкамі be-, emp-, er-, ge-, miss-, ver-, zer-.

Infinitiv	*Präsens* (*3. Pers. Sing.*)	*Imperfekt* (*1. и 3. Pers. Sing.*)	*Partizip II*
backen	bäckt	buk	gebacken
befehlen	befiehlt	befahl	befohlen
beginnen	beginnt	begann	begonnen
beißen	beißt	biss	gebissen
bergen	birgt	barg	geborgen
bersten	birst	barst	geborsten
bewegen	bewegt	bewog	bewogen
biegen	biegt	bog	gebogen
bieten	bietet	bot	geboten
binden	bindet	band	gebunden
bitten	bittet	bat	gebeten
blasen	bläst	blies	geblasen
bleiben	bleibt	blieb	geblieben
braten	brät	briet	gebraten
brechen	bricht	brach	gebrochen
brennen	brennt	brannte	gebrannt
bringen	bringt	brachte	gebracht
denken	denkt	dachte	gedacht
dingen	dingt	dingte	gedungen
dreschen	drischt	drosch	gedroschen
dringen	dringt	drang	gedrungen
dünken	dünkt	dünkte (deuchte)	gedünkt (gedeucht)
dürfen	darf	durfte	gedurft
empfehlen	empfiehlt	empfahl	empfohlen
erbleichen	erbleicht	erbleichte (erblich)	erbleicht (erblichen)
erkiesen	erkiest	erkor	erkoren
essen	isst	aß	gegessen
fahren	fährt	fuhr	gefahren
fallen	fällt	fiel	gefallen
fangen	fängt	fing	gefangen
fechten	ficht	focht	gefochten
finden	findet	fand	gefunden
flechten	flicht	flocht	geflochten
fliegen	fliegt	flog	geflogen
fliehen	flieht	floh	geflohen

fließen	fließt	floss	geflossen
fressen	frisst	fraß	gefressen
frieren	friert	fror	gefroren
gären	gärt	gor	gegoren
gebären	gebärt	gebar	geboren
geben	gibt	gab	gegeben
gedeihen	gedeiht	gedieh	gediehen
gehen	geht	ging	gegangen
gelingen	gelingt	gelang	gelungen
gelten	gilt	galt	gegolten
genesen	genest	genas	genesen
genießen	genießt	genoss	genossen
geschehen	geschieht	geschah	geschehen
gewinnen	gewinnt	gewann	gewonnen
gießen	gießt	goss	gegossen
gleichen	gleicht	glich	geglichen
gleiten	gleitet	glitt	geglitten
glimmen	glimmt	glomm	geglommen
graben	gräbt	grub	gegraben
greifen	greift	griff	gegriffen
haben	hat	hatte	gehabt
halten	hält	hielt	gehalten
hängen	hängt	hing	gehangen
hauen	haut	hieb (haute)	gehauen
heben	hebt	hob	gehoben
heißen	heißt	hieß	geheißen
helfen	hilft	half	geholfen
kennen	kennt	kannte	gekannt
klingen	klingt	klang	geklungen
kneifen	kneift	kniff	gekniffen
kommen	kommt	kam	gekommen
können	kann	konnte	gekonnt
kriechen	kriecht	kroch	gekrochen
laden	lädt	lud	geladen
lassen	lässt	ließ	gelassen
laufen	läuft	lief	gelaufen
leiden	leidet	litt	gelitten
leihen	leiht	lieh	geliehen
lesen	liest	las	gelesen
liegen	liegt	lag	gelegen
lügen	lügt	log	gelogen
meiden	meidet	mied	gemieden
melken	melkt	melkte (molk)	gemelkt (gemolken)
messen	misst	maß	gemessen
misslingen	misslingt	misslang	misslungen
mögen	mag	mochte	gemocht
müssen	muss	musste	gemusst
nehmen	nimmt	nahm	genommen
nennen	nennt	nannte	genannt

pfeifen	pfeift	pfiff	gepfiffen
pflegen	pflegt	pflegte (pflog)	gepflegt (gepflogen)
preisen	preist	pries	gepriesen
quellen	quillt	quoll	gequollen
raten	rät	riet	geraten
reiben	reibt	rieb	gerieben
reißen	reißt	riss	gerissen
reiten	reitet	ritt	geritten
rennen	rennt	rannte	gerannt
riechen	riecht	roch	gerochen
ringen	ringt	rang	gerungen
rinnen	rinnt	rann	geronnen
rufen	ruft	rief	gerufen
saufen	säuft	soff	gesoffen
saugen	saugt	sog	gesogen
schaffen	schafft	schuf	geschaffen
schallen	schallt	schallte (scholl)	geschallt (geschollen)
scheiden	scheidet	schied	geschieden
scheinen	scheint	schien	geschienen
schelten	schilt	schalt	gescholten
scheren	schiert	schor	geschoren
schieben	schiebt	schob	geschoben
schießen	schießt	schoss	geschossen
schinden	schindet	schund	geschunden
schlafen	schläft	schlief	geschlafen
schlagen	schlägt	schlug	geschlagen
schleichen	schleicht	schlich	geschlichen
schleifen	schleift	schliff	geschliffen
schließen	schließt	schloss	geschlossen
schlingen	schlingt	schlang	geschlungen
schmeißen	schmeißt	schmiss	geschmissen
schmelzen	schmilzt	schmolz	geschmolzen
schnauben	schnaubt	schnaubte (schnob)	geschnaubt (geschnoben)
schneiden	schneidet	schnitt	geschnitten
schrecken	schrickt	schrak	geschrocken
schreiben	schreibt	schrieb	geschrieben
schreien	schreit	schrie	geschrien
schreiten	schreitet	schritt	geschritten
schweigen	schweigt	schwieg	geschwiegen
schwellen	schwillt	schwoll	geschwollen
schwimmen	schwimmt	schwamm	geschwommen
schwinden	schwindet	schwand	geschwunden
schwingen	schwingt	schwang	geschwungen
schwören	schwört	schwur (schwor)	geschworen
sehen	sieht	sah	gesehen
sein	ist	war	gewesen
senden	sendet	sendete (sandte)	gesendet (gesandt)
sieden	siedet	siedete (sott)	gesiedet (gesotten)
singen	singt	sang	gesungen

sinken	sinkt	sank	gesunken
sinnen	sinnt	sann	gesonnen
sitzen	sitzt	saß	gesessen
sollen	soll	sollte	gesollt
speien	speit	spie	gespien
spinnen	spinnt	spann	gesponnen
sprechen	spricht	sprach	gesprochen
sprießen	sprießt	spross	gesprossen
springen	springt	sprang	gesprungen
stechen	sticht	stach	gestochen
stecken	steckt	steckte (stak)	gesteckt
stehen	steht	stand	gestanden
stehlen	stiehlt	stahl	gestohlen
steigen	steigt	stieg	gestiegen
sterben	stirbt	starb	gestorben
stieben	stiebt	stob	gestoben
stinken	stinkt	stank	gestunken
stoßen	stößt	stieß	gestoßen
streichen	streicht	strich	gestrichen
streiten	streitet	stritt	gestritten
tragen	trägt	trug	getragen
treffen	trifft	traf	getroffen
treiben	treibt	trieb	getrieben
treten	tritt	trat	getreten
triefen	trieft	triefte (troff)	getrieft (getroffen)
trinken	trinkt	trank	getrunken
trügen	trügt	trog	getrogen
tun	tut	tat	getan
verderben	verdirbt	verdarb	verdorben
verdrießen	verdrießt	verdross	verdrossen
vergessen	vergisst	vergaß	vergessen
verlieren	verliert	verlor	verloren
wachsen	wächst	wuchs	gewachsen
wägen	wägt	wog	gewogen
waschen	wäscht	wusch	gewaschen
weben	webt	webte (wob)	gewebt (gewoben)
weichen	weicht	wich	gewichen
weisen	weist	wies	gewiesen
wenden	wendet	wendete (wandte)	gewendet (gewandt)
werben	wirbt	warb	geworben
werden	wird	wurde	geworden
werfen	wirft	warf	geworfen
wiegen	wiegt	wog	gewogen
winden	windet	wand	gewunden
wissen	weiß	wusste	gewusst
wollen	will	wollte	gewollt
zeihen	zeiht	zieh	geziehen
ziehen	zieht	zog	gezogen
zwingen	zwingt	zwang	gezwungen

1.1.1. Абвесны лад (Indikativ)

1.1.1.1. Цяперашні час (Präsens)

Асабовыя займеннікі	*Слабыя дзеясловы*	*Моцныя дзеясловы*	
		з карэн. галосным «е»	*з карэн. галосным «а»*
ich	lerne	gebe	fahre
du	lernst	gibst	fährst
er (sie, es)	lernt	gibt	fährt
wir	lernen	geben	fahren
ihr	lernt	gebt	fahrt
sie (Sie)	lernen	geben	fahren

Дзеясловы моцнага спражэння з карэнным галосным «а» або «е» у 2-ой і 3-яй асобах адз. ліку мяняюць іх адпаведна на «ä», «і» або «іе».

1.1.1.2. Прошлы час (Imperfekt)

Асабовыя займеннікі	*Слабыя дзеясловы*	*Моцныя дзеясловы*	
ich	lernte	gab	fuhr
du	lerntest	gabst	fuhrst
er (sie, es)	lernte	gab	fuhr
wir	lernten	gaben	fuhren
ihr	lerntet	gabt	fuhrt
sie (Sie)	lernten	gaben	fuhren

1.1.2. Загадны лад (Imperativ)

	fahren *ехаць*	*geben* *даваць*	*aufmachen* *адчыняць*	*sich erholen* *адпачываць*
Форма адз. ліку	fahr! едзь!	gib! дай!	mach(e) auf! адчыні!	erhol(e) dich! адпачні!
Форма мн. ліку	fahrt! едзьце!	gebt! дайце!	macht auf! адчыніце!	erholt euch! адпачніце!
Форма ветлівага звароту	fahren Sie! едзьце!	geben Sie! дайце!	machen Sie auf! адчыніце!	erholen Sie sich! адпачніце!
Форма прымушэння, запрашэння	fahren wir! паедзем! (давайце паедзем)!	geben wir! дадзім! (давайце дадзім)!	machen wir auf! адчынім! (давай-це адчынім)!	erholen wir uns! адпачнем! (давай-це адпачнем)!

Загадны лад (імператыў) адз. ліку ўтвараецца шляхам адкідання ад інфінітыва канчатка -en. Моцныя дзеясловы з карэнным галосным «е» мяняюць яго на «і» («іе»). Імператыў мн. ліку ўтвараецца ад асновы інфінітыва дабаўленнем да яе -t. Пры зваротных дзеясловах sich замяняецца на euch. Формы ветлівага звароту і прымушэння утвараюцца ад дзеяслова адпаведна ў 3-яй і 1-ай асобе мн. ліку. Займеннікі Sie і wir стаяць пасля дзеяслова.

1.1.3. Умоўны лад (Konjunktiv)

1.1.3.1. Цяперашні час (Präsens)

Асабовыя займеннікі	*Слабыя дзеясловы (lernen)*	*Моцныя дзеясловы*	
		з карэн. галоснай «е» (geben)	*з карэн. галоснай «а» (fahren)*
ich	lerne	gebe	fahre
du	lernest	gebest	fahrest
er (sie, es)	lerne	gebe	fahre
wir	lernen	geben	fahren
ihr	lernet	gebet	fahret
sie (Sie)	lernen	geben	fahren

1.1.3.2. Прошлы час (Imperfekt)

Асабовыя займеннікі	*Слабыя дзеясловы* *lernen*	*schreiben*	*Моцныя дзеясловы* *fahren*
ich	lernte	schriebe	führe
du	lerntest	schriebest	führest
er (sie, es)	lernte	schriebe	führe
wir	lernten	schrieben	führen
ihr	lerntet	schriebet	führet
sie (Sie)	lernten	schrieben	führen

1.2. Спражэнне дапаможных дзеясловаў: haben, sein, werden

1.2.1. Абвесны лад (Indikativ)

1.2.1.1. Цяперашні час (Präsens)

	haben	*sein*	*werden*
ich	habe	bin	werde
du	hast	bist	wirst
er (sie, es)	hat	ist	wird
wir	haben	sind	werden
ihr	habt	seid	werdet
sie (Sie)	haben	sind	werden

1.2.1.2. Прошлы час (Imperfekt)

	haben	*sein*	*werden*
ich	hatte	war	wurde
du	hattest	warst	wurdest
er (sie, es)	hatte	war	wurde
wir	hatten	waren	wurden
ihr	hattet	wart	wurdet
sie (Sie)	hatten	waren	wurden

1.2.2. Загадны лад (Imperativ)

Форма адз. ліку	habe	sei	werde
Форма мн. ліку	habt	seid	werdet
Форма ветлівага звароту	haben Sie	seien Sie	werden Sie

1.2.3. Умоўны лад (Konjunktiv)

1.2.3.1. Цяперашні час (Präsens)

	haben	*sein*	*werden*
ich	habe	sei	werde
du	habest	sei(e)st	werdest
er (sie, es)	habe	sei	werde
wir	haben	seien	werden
ihr	habet	seiet	werdet
sie (Sie)	haben	seien	werden

1.2.3.2. Прошлы час (Imperfekt)

	haben	*sein*	*werden*
ich	hätte	wäre	würde
du	hättest	wärest	würdest
er (sie, es)	hätte	wäre	würde

wir	hätten	wären	würden
ihr	hättet	wäret	würdet
sie (Sie)	hätten	wären	würden

1.3. Спражэнне мадальных дзеясловаў

1.3.1. Абвесны лад (Indikativ)

1.3.1.1. Цяперашні час (Präsens)

	können	*dürfen*	*sollen*	*müssen*	*wollen*	*mögen*
ich	kann	darf	soll	muss	will	mag
du	kannst	darfst	sollst	musst	willst	magst
er (sie, es)	kann	darf	soll	muss	will	mag
wir	können	dürfen	sollen	müssen	wollen	mögen
ihr	könnt	dürft	sollt	müsst	wollt	mögt
sie (Sie)	können	dürfen	sollen	müssen	wollen	mögen

1.3.1.2. Прошлы час (Imperfekt)

	können	*dürfen*	*sollen*	*müssen*	*wollen*	*mögen*
ich	konnte	durfte	sollte	musste	wollte	mochte
du	konntest	durftest	solltest	musstest	wolltest	mochtest
er (sie, es)	konnte	durfte	sollte	musste	wollte	mochte
wir	konnten	durften	sollten	mussten	wollten	mochten
ihr	konntet	durftet	solltet	musstet	wolltet	mochtet
sie (Sie)	konnten	durften	sollten	mussten	wollten	mochten

Мадальныя дзеясловы ў загадным ладзе не ўжываюцца

1.3.2. Умоўны лад (Konjunktiv)

1.3.2.1. Цяперашні час (Präsens)

	können	*dürfen*	*sollen*	*müssen*	*wollen*	*mögen*
ich	könne	dürfe	solle	müsse	wolle	möge
du	könnest	dürfest	sollest	müssest	wollest	mögest
er (sie, es)	könne	dürfe	solle	müsse	wolle	möge
wir	können	dürfen	sollen	müssen	wollen	mögen
ihr	könnet	dürfet	sollet	müsset	wollet	möget
sie (Sie)	können	dürfen	sollen	müssen	wollen	mögen

1.3.2.2. Прошлы час (Imperfekt)

	können	*dürfen*	*sollen*	*müssen*	*wollen*	*mögen*
ich	könnte	dürfte	sollte	müsste	wollte	möchte
du	könntest	dürftest	solltest	müsstest	wolltest	möchtest
er (sie, es)	könnte	dürfte	sollte	müsste	wollte	möchte
wir	könnten	dürften	sollten	müssten	wollten	möchten
ihr	könntet	dürftet	solltet	müsstet	wolltet	möchtet
sie (Sie)	könnten	dürften	sollten	müssten	wollten	möchten

1.4. Утварэнне складаных (многачленных) форм часу дзеясловаў

1.4.1. Складаны прошлы час (Perfekt)

Präsens дзеяслова haben або sein (у адпаведнай форме асобы і ладу) + Partizip II асноўнага дзеяслова

1.4.2. Складаны прошлы час (Plusquamperfekt)

Imperfekt дзеяслова haben або sein (у адпаведнай форме асобы і ладу) + Partizip II асноўнага дзеяслова

1.4.3. Будучы час (Futurum)

Präsens дзеяслова werden (у адпаведнай форме асобы і ладу) + Infinitiv асноўнага дзеяслова

1.5. Утварэнне залежнага стану

1.5.1. Працэсуальны залежны стан (Vorgangspassiv)

Präsens Passiv = Präsens дзеяслова werden + Partizip II асноўнага дзеяслова;
напр.: die Aufgabe wird erfüllt (заданне выконваецца)
Imperfekt Passiv = Imperfekt дзеяслова werden + Partizip II асноўнага дзеяслова;
напр.: die Aufgabe wurde erfüllt (заданне было выканана)
Perfekt Passiv = Perfekt дзеяслова werden з адкіданнем прыстаўкі ge- + Partizip II асноўнага дзеяслова;
напр.: die Aufgabe ist erfüllt worden (заданне было выканана)
Plusquamperfekt Passiv = Plusquamperfekt дзеяслова werden з адкіданнем прыстаўкі ge- + Partizip II асноўнага дзеяслова;
напр.: die Aufgabe war erfüllt worden (заданне было выканана)
Futurum Passiv = Futurum дзеяслова werden + Partizip II асноўнага дзеяслова);
напр.: die Aufgabe wird erfüllt werden (заданне будзе выканана)

1.5.2. Рэзультатны (выніковы) залежны стан (Zustandspassiv)

Präsens Passiv = Präsens дзеяслова sein + Partizip II асноўнага дзеяслова;
напр.: die Aufgabe ist erfüllt (заданне выканана)
Imperfekt Passiv Imperfekt дзеяслова sein + Partizip II асноўнага дзеяслова;
напр.: die Aufgabe war erfüllt (заданне было выканана)
Futurum Passiv = Futurum дзеяслова sein + Partizip II асноўнага дзеяслова;
напр.: die Aufgabe wird erfüllt sein (заданне будзе выканана)

2. АРТЫКЛЬ (ARTIKEL)

Скланенне

	Азначальны				*Неазначальны*			
	Адзіночны лік			*Множны лік*	*Адзіночны лік*			*Множны лік*
	м. р.	*ж. р.*	*н. р.*	*для ўсіх радоў*	*м. р.*	*ж. р.*	*н. р.*	*для ўсіх радоў*
N	der	die	das	die	ein	eine	ein	-
G	des	der	des	der	eines	einer	eines	-
D	dem	der	dem	den	einem	einer	einem	-
A	den	die	das	die	einen	eine	ein	-

3. ПРЫМЕТНІК (ADJEKTIV)

3.1. Скланенне

3.1.1. Слабае скланенне

(пасля азначальнага артыкля, займеннікаў: dieser, jeder, solcher, mancher, welcher, derselbe, derjenige; alle, beide, keine (у множ. ліку) і прыналежных займеннікаў: meine, deine і інш. (у множ. ліку)

	Адзіночны лік			*Множны лік*
	м. р.	*н. р.*	*ж. р.*	*для ўсіх радоў*
N	-e	-e	-e	-en
G	-en	-en	-en	-en
D	-en	-en	-en	-en
A	-en	-e	-e	-en

3.1.2. Моцнае скланенне (без суправаджальнага слова)

	Адзіночны лік			*Множны лік*
	м. р.	*н. р.*	*ж. р.*	*для ўсіх радоў*
N	-er	-es	-e	-e
G	-en	-en	-er	-er
D	-em	-em	-er	-en
A	-en	-es	-e	-e

3.1.3. Скланенне прыметнікаў з неазначальным артыклем, адмоўным займеннікам kein (у адз. ліку), прыналежнымі займеннікамі sein, dein: інш. (у адз. ліку)

	Адзіночны лік			*Множны лік*
	м. р.	*н. р.*	*ж. р.*	*для ўсіх радоў*
N	-er	-es	-e	-en
G	-en	-en	-en	-en
D	-en	-en	-en	-en
A	-en	-es	-e	-en

3.2. Ступені параўнання (Steigerungsstufen)

3.2.1. Агульная форма

	Звычайная ступень	*Вышэйшая ступень*	*Найвышэйшая ступень*
Поўная форма	der kleine	der klein-er-e	der klein-st-e
Кароткая форма	klein	klein-er	am klein-st-en

Вышэйшая ступень утвараецца пры дапамозе суфікса -er, а найвышэйшая – суфікса -st. Большасць прыметнікаў з карэннымі галоснымі «a», «o», «u» у вышэйшай і найвышэйшай ступенях прымаюць умляут, напрыклад: der kalte – der kältere – der kälteste.

3.2.2. Асобныя выпадкі

Звычайная ступень	*Вышэйшая ступень*	*Найвышэйшая ступень*
der gute	der bessere	der beste
(добры)	(лепшы)	(найлепшы)
der hohe	der höhere	der höchste
(высокі)	(вышэйшы, больш высокі)	(найвышэйшы, самы высокі)
der nahe	der nähere	der nächste
(блізкі)	(бліжэйшы, больш блізкі)	(найбліжэйшы, самы блізкі)

4. ПРЫСЛОЎЕ (ADVERB)

У якасці прыслоўя належыць лічыць кожны прыметнік, які ўжываецца ў функцыі прыслоўя.

Ступені параўнання

4.1. Агульная норма

Звычайная ступень	*Вышэйшая ступень*	*Найвышэйшая ступень*
schnell (хутка)	schneller (хутчэй)	am schnellsten (хутчэй за ўсіх)

Вышэйшая ступень утвараецца пры дапамозе суфікса -er, а найвышэйшая – прыназоўнікавай формы am і суфікса -sten. Большасць прыслоўяў з карэннымі галоснымі «a», «o», «u» у вышэйшай і найвышэйшай ступенях прымаюць умляут, напрыклад: oft – öfter – am öftesten.

4.2. Асобныя выпадкі

Звычайная ступень	*Вышэйшая ступень*	*Найвышэйшая ступень*
viel (многа)	mehr (больш, болей)	am meisten (больш за ўсё)
wenig (мала)	minder (менш, меней)	am mindesten (менш за ўсё)
gern (ахвотна)	lieber (ахвотней)	am liebsten (ахвотней за ўсё)
bald (хутка)	eher (хутчэй)	am ehesten (хутчэй за ўсё)

5. ЗАЙМЕННІКІ (PRONOMEN)

Скланенне займеннікаў

5.1. Асабовыя (Personalpronomen)

	Адзіночны лік					*Множны лік*		
	1-я асоба	*2-я асоба*	*3-я асоба*			*1-я асоба*	*2-я асоба*	*3-я асоба*
			м. р.	*ж. р.*	*н. р.*			
N	ich	du	er	sie	es	wir	ihr	sie
G	meiner	deiner	seiner	ihrer	seiner	unser	euer	ihrer
D	mir	dir	ihm	ihr	ihm	uns	euch	ihnen
A	mich	dich	ihn	sie	es	uns	euch	sie

5.2. Прыналежныя (Possessivpronomen)

Адзіночны лік		*Множны лік*	
ich	mein	wir	unser
du	dein	ihr	euer
sie	ihr	sie	ihr
er, es	sein	Sie	Ihr

5.3. Пытальныя (Fragepronomen)

	Адзіночны лік		*Множны лік*
	м. і ж. р.	*н. р.*	
N	wer	was	-
G	wessen	wessen	-
D	wem	-	-
A	wen	was	-

Займеннік welcher скланяецца па прыкладу азначальнага артыкля, а was für ein – неазначальнага.

5.4. Указальныя (Demonstrativpronomen)

	Адзіночны лік			*Множны лік*
	м. р.	*ж. р.*	*н. р.*	*для ўсіх радоў*
N	derselbe	dieselbe	dasselbe	dieselben
G	desselben	derselben	desselben	derselben
D	demselben	derselben	demselben	denselben
A	denselben	dieselbe	dasselbe	dieselben

Па прыкладу derselbe скланяецца займеннік derjenige. Займеннікі dieser, jener, der, solcher скланяюцца па прыкладу азначальнага артыкля.

6. ПРЫНАЗОЎНІКІ (PRÄPOSITIONEN)

Прыназоўнікі, якія ўжываюцца

з родным склонам	anstatt, längs, statt, trotz, unweit, während, wegen
з давальным склонам	aus, außer, bei, entgegen, gegenüber, mit, nach, seit, von, zu
з вінавальным склонам	bis, durch, entlang, für, gegen, ohne, um, wider
з давальным і вінавальным склонам	an, auf, hinter, in, neben, über, unter, vor, zwischen

Кур’янка, М. І.
К 93 Нямецка-беларускі слоўнік = Deutsch-belarussisches Wörterbuch : больш за 50 000 словаў / М. І. Кур’янка.— Мінск: Зміцер Колас, 2006.— 976 с.
ISBN 985-6783-25-9

Гэты слоўнік – першы нямецка-беларускі слоўнік сярэдняга памеру (больш за 50 тысячаў словаў). Універсальны характар дазваляе выкарыстоўваць яго з рознымі мэтамі як у пісьмовай, так і ў вуснай камунікацыі. Маючы выразную функцыянальную накіраванасць, слоўнік дапаможа карыстальніку перакласці нямецкія тэксты размоўнага, грамадска-палітычнага і літаратурна-мастацкага жанраў.

Прызначаецца шырокаму колу карыстальнікаў: перакладчыкам, студэнтам, навуковым даследчыкам і г.д.

УДК 811.112.2’374=161.3

ББК 81.2 Ням-4

Даведачнае выданне

Кур’янка Мікалай Іванавіч

Нямецка-беларускі слоўнік
Deutsch-belarussisches Wörterbuch

Мастак *Н. Канаш*
Кампутарны набор *В. Зайцава, А. Павачка, Л. Пашкевіч*
Карэктары *Я. Кур’янка, В. Рудакоўскі*

Падпісана да друку 30.11.2006. Фармат 60x90 $^{1}/_{16}$. Папера афсетная.
Гарнітура Таймс. Друк афсетны. Ум. друк. арк. 61. Ул.-выд. арк. 81,2.
Наклад 500 асобнікаў. Заказ 84.

Выдавец Зміцер Колас
ЛИ № 02330/0133412 ад 14.10.2004 г.
220023, Мінск, пр. Незалежнасці, 105–14.

Надрукавана ў друкарні ТАА «ЮНІПОЛ»
ЛП № 02330/0056884 ад 30.04.2004 г.
220039, Мінск, вул. Чкалава, 38, корп. 2.